

Commentarii ad Homeri Iliadem i

<ΕΥΣΤΑΘΙΟΥΠΙΠΡΕΚΒΟΛΑΙΕΙΣΤΗΝΟΜΗΡΟΥΙΛΙΑΔΑ>

Τῶν Ὀμήρου Σειρήνων καλὸν μὲν ἴσως εἶ τις ἀπόσχοιτο τὴν ἀρχὴν ἢ κηρῶτάς ἀκοῆς ἀλειψάμενος ἢ ἄλλ' ἐτέραν τραπόμενος, ὡς ἂν ἀποφύγη τὸ θέλητρον. μὴ ἀποσχόμενος δέ, ἀλλὰ διὰ τῆς ὠδῆς ἐκείνης ἐλθὼν, οὐκ ἂν, οἶμαι, οὔτεπαρέλθη ῥαδίως, εἰ καὶ πολλὰ δεσμὰ κατέχοι, οὔτε παρελθὼν εἴη ἂν εὐχαρις. εἰ γάρ που, ὡσπερ θεάματά τινα, ὅποια τὰ θρυλλούμενα ἔπτα ἐν λόγοις κείνται, ἀριθμήσει τις καὶ ἀκούσματά τινα ἐπιστροφῆς ἄξια, εἴη ἂν ἐν αὐτοῖς μάλιστα καὶ ἡ Ὀμηρικὴ ποίησις, ἧς οὐκ οἶμαι εἶ τις τῶν πάλαι σοφῶν οὐκ ἐγεύσατο καὶ μάλιστα τῶν ὅσοι τῆς ἔξω σοφίας ἠρύσαντο. ἐξ Ὀκεανοῦ μὲν γὰρ ποταμοὶ πάντες, πηγαὶ πᾶσαι, φρέατα πάντα κατὰ τὸν πάλαι λόγον· ἐξ Ὀμήρου δέ, εἰκαὶ μὴ πᾶσα, πολλὴ γοῦν παρεισέρρευσε τοῖς σοφοῖς λόγου ἐπιρροή. οὐδεὶς γοῦν οὔτε τῶν τὰ ἄνω περιεργαζομένων οὔτε τῶν περὶ φύσιν οὔτε τῶν περιῆθος οὔθ' ἀπλῶς τῶν περὶ λόγους ἐξωτερικούς, ὁποίους ἂν εἶπῃ τις, παρῆλθετὴν Ὀμηρικὴν σκηνὴν ἀξεναγωγῆτος, ἀλλὰ πάντες παρ' αὐτῷ κατέλυσαν, οἰμὲν ὡς καὶ διάγειν παρ' αὐτῷ μέχρι τέλους καὶ τῶν αὐτοῦ συσσιτίων ἀποτρέφεσθαι, οἱ δὲ ὡστε χρεῖαν ἀποπλησάει τινα καὶ συνεισενεγκεῖν ἐξ αὐτοῦ τῷ λόγῳ τι χρήσιμον. ἐν οἷς καὶ ἡ Πυθία, πολλοὺς τῶν χρησμῶν πρὸς Ὀμηρικὴν μέθοδον ἀποξέουσα. φιλόσοφοι περὶ αὐτόν, εἰ καὶ Ἴππαρχος φθονεῖ, ὡς μετ' ὀλίγαις ιστορηθήσεται. ῥήτορες περὶ αὐτόν. γραμματικοὶ δὲ οὐκ ἄλλως εἰς τέλος, εἰ μὴ δι' αὐτοῦ. ὅσοι δὲ μετ' αὐτόν ποιηταί, οὐκ ἔστιν ὃς ἔξω τι τῶν αὐτοῦ μεθόδων τεχνάζεται, μιμούμενος, παραποιῶν, πάντα ποιῶν δι' ὧν ὀμηρίζειν δυνήσεται. ἄγουσιν αὐτόν καὶ γεωγράφοι διὰ ζήλου πολλοὺ καὶ θαύματος. ὁ περὶ τὴν Ἀσκληπιαδῶν δίαϊταν καὶ τὰ τραύματα ἐρανίζεται καὶ αὐτὸς ἐκεῖθεν ἀγαθὰ. ἐφέλκεται τὸ πρᾶγμα καὶ βασιλεῖς· καὶ μαρτυρεῖ ὁ μέγας Ἀλέξανδρος, κειμήλιον εἶτε καὶ ἐφόδιον καὶ ἐν αὐταῖς μάχαις τὴν Ὀμηρικὴν βίβλον ἐπαγόμενος 1.2 καὶ τὴν κεφαλὴν, ὅτε ὑπνοῦν δέοι, ἐπαναπαύων αὐτῇ, ἵνα τάχα μὴδὲ ἐν ὑπνοῖς αὐτοῦ ἀπέχοιτο, ἀλλὰ καὶ φανταζόμενος εἴη εὐόνειρος. καὶ ἔστιν ἀληθῶς βασιλικὸν πρᾶγμα ἡ Ὀμήρου ποίησις καὶ μάλιστα ἡ Ἰλιάς. καὶ παροιμία μὲν τις κακῶν Ἰλιάδα φησίν· αὐτὴ δὲ καλοῦ παντός ἐστιν Ἰλιάς· δραματικώτερον μὲν σχηματιζομένη διὰ τῆς μονοειδοῦς μὲν, πολυπροσώπου δὲ ἀφηγήσεως, γέμουσα δὲ μυρίων ὧν ἂν τις εἴποι καλῶν, φιλοσοφίας, ῥητορείας, στρατηγικῆς εὐτεχνίας, διδασκαλίας τῆς περὶ ἠθικῶν ἀρετῶν, τεχνῶν ὅλων παντοίων καὶ ἐπιστημῶν. ἔχει τις καὶ δόλους ἐπαινετοὺς ἐκεῖθεν μαθεῖν καὶ ψευδῶν κερδαλέων συνθέσεως καὶ σκωμμάτων δριμύτητος καὶ ἐγκωμίων μεθόδους. φρόνησιν δὲ οὐκ ἔστιν εἰπεῖν ὅσην περιποιεῖται τῷ προσέχειν ἐθέλοντι. καὶ ὅσα δὲ τῇ ἱστορίᾳ ἐπιθεωροῦνται σεμνά, οὐκ ἂν οὐδὲ τὴν Ὀμήρου τέχνην τῶν τοιούτων ἀποστερήσει τις, τῆς πολυπειρίας, τοῦ τὰς ἀκοῆς ἠδύνειν, τοῦ τὰς ψυχὰς παιδεύειν, τοῦ εἰς ἀρετὴν ἐπαίρειν, τῶν ἄλλων οἷς ὁ ἱστορῶν ἐνευδοκιμεῖ. εἰ δ', ὅτι μύθων γέμει, ἐκπίπτει αὐτὸν κίνδυνός ἐστι τοῦ θαυμάζεσθαι, ἀλλὰ πρῶτον μὲν οὐ πρὸς γέλωτα οἱ Ὀμηρικοὶ μῦθοι ἀλλὰ ἐννοιῶν εὐγενῶν σκιαὶ εἰσιν ἢ παραπετάσματα, οἱ μὲν ὑπ' αὐτοῦ πλαττόμενοι πρὸς τὰ ὑποκείμενα, οἱ καὶ πρὸς αὐτὰ οἰκείως ἀλληγοροῦνται, πολλοὶ δὲ καὶ ὑπὸ τῶν παλαιῶν μὲν τεθειμένοι, ἐλκόμενοι δὲ χρησίμως καὶ εἰς τὴν τούτου ποίησιν, ὧν ἡ ἀλληγορία οὐ πάντῃ πάντως πρὸς τὰ Τρωϊκά, ἀλλὰ ὅπως ἂν ἐξ ἀρχῆς ἠνίξαντο οἱ αὐτοὺς πλασάμενοι. ἔπειτα οὐδὲ ἔχαιρεν αὐτόθεν μῦθοις ὁ τῆς σοφίας τρόφιμος. (ἡ

σοφία τε γὰρ θεωρία ἐστὶν ἀληθευτική· καὶ ὀσοφὸς δὲ τοιοῦτος· οὐκοῦν καὶ ὁ Ὀμηρος;) ἀλλὰ διὰ τὸ τῶν πολλῶν ἐπαγωγὸν αὐτοὺς τῇ ποιήσει παρεμπλέκων τεχνάζεται, ἵνα δελεάσας καὶ θέλξας τῷ προφαινομένῳ δικτύῳ, ὃ φασιν, ἔσω λάβῃ τοὺς ὀκνοῦντας τὸ τῆς φιλοσοφίας γλαφυρόν, εἶτα καὶ γεύσας τῆς ἐν ἀληθείᾳ γλυκύτητος ἀφήσει σοφοὺς πορεύεσθαι καὶ θηρᾶσθαι αὐτὴν καὶ ἄλλοθεν. ἔτι δὲ γίνεται καὶ μεθοδευτῆς οὕτω τῆς τῶν μύθων πιθανῆς πλάσεως, ἵνα καὶ τούτου τοῖς φιλομαθέσιν, ὡς καὶ τῶν λοιπῶν νείδων τοῦ λόγου, καθηγῆσθαι. ἐκεῖνο δὲ καὶ μάλιστα θαυμαστὸν ἐν τούτοις Ὀμηρος ἔχει, ὅτι καὶ μῦθοις μεμεστωμένος ὅμως οὐ φεύγεται, ἀλλὰ στέργεται, καὶ οἱ μισεῖν αὐτὸν προῖσχομενοὶ οὐκ ὀκνοῦσιν αὐτοῦ ἄλλως ἄπτεσθαι, καὶ ἀποδιοπομποῦντες αὐτῆς προσίενται, ὅμοιοι τῷ παροιμιακῷ Σκύθῃ, ὃς θεωμένων μὲν Ἑλλήνων ἀπέσχετο ἵππου εὐγενοῦς ἐκπεπνευκότος, ἀνακάμψας δὲ καθ' ἡσυχίαν τὸ σύνθηρες ἔπραττεν, ἀπολαύων οὗ ἤθελεν. εἰ δὲ καὶ οἱ χρώμενοι δηλοῦσι τὸ χρηστὸν πρᾶγμα, οὐκ ἔχει ἀντιλογίαν πολύχρηστον εἶναι χρῆμα τὴν Ὀμηρικὴν ποίησιν. ἀλλ' ὅτι μὲν εὐχρηστος ὁ ποιητής, οὕτως ἀμυδρῶς δηλοῦντες ὑπεκρουσάμεθα, ὅτι μὴδὲ πρόθεσις ἡμῖν Ὀμήρου ὑπερλαλεῖν. ὡς εἶγε τις ἐν σκοπῶθῃ τὸ πρᾶγμα, οὐ πολλῶν δεήσει λόγων, ἀλλὰ προβαλεῖται τὰς βίβλους ἐκπροχείρου, ὧν αἱ μὲν εἰς αὐτόν, αἱ δὲ ἐξ αὐτοῦ συνεκροτήθησαν, καὶ ἀνύσειράδιως τὸ προτεθέν. 1.3 Λεῖπεται δὴ ἡμῖν, ἐπεὶ ἀποπέφανται μὴ γελοῖος εἶναι πάντῃ ὁ πονησάμενος περὶ τὴν Ὀμήρου ποίησιν, γενέσθαι οὗ ἔσκοπήσαμεν καὶ μὴ ἐπὶ πλέον συνιστᾶν τὸν ποιητὴν, ἀλλὰ ποιεῖν ὅπερ εἰς αὐτόν οὐ πρὸς μεγιστάνων τινῶν ἐπετάχθημεν, ὅποιά τινὰ πλάττονται οἱ κομποί, ἀλλὰ πρὸς φίλων ὀμιλητῶν, οἷς ὑπολήψεώς τι χρηστῆς περὶ ἡμῶν ὑπεσθιν. ἦν δὲ τὸ φιλικὸν θέλημα διὰ τῆς Ἰλιάδος ἐλθεῖν καὶ ἐκπορίσασθαι τὰ χρήσιμα τῷ διεξοδεύοντι, οὐ λέγω ἀνδρὶ λογίῳ, ἐκεῖνον γὰρ οὐδὲν ἂν τῶν τοιούτων εἰκὸς λανθάνειν, ἀλλὰ νέῳ ἄρτι μανθάνοντι· τυχόνδ' ἐκ μαθόντι μὲν, δεομένῳ δὲ ἀναμνήσεως. καὶ δὴ γίνεται τοῦτο· καὶ τὰ χρήσιμα κατὰ ἀκολουθίαν εὐσυνθέτως ἐκλέγονται, οὐχ' ὥστε μέντοι τὰ πάντων ἐνταῦθα εἶναι τῶν πονησαμένων εἰς τὸν ποιητὴν, (τοῦτο γὰρ καὶ μόχθος μάταιος καὶ περιττὸς καὶ οὐδὲ ῥᾶον ἀνύσιμος,) ἀλλ' ὥστε τὸν γινώσκον ἐθέλοντα εὐρίσκειν κατὰ τὸν εὐτάκτως τὰ μὴ παρέλκοντα, οἷον· ἐννοίας εὐχρηστῶν τῷ καταλογάδην γράφοντι καὶ βουλομένῳ ῥητορικὰς ποιεῖν εὐκαίρως παραπλοκάς· μεθόδους, ἐξ ὧν καὶ ὠφελεῖται τις μιμεῖσθαι θέλων καὶ τῆς εὐτεχνίας θαυμάζει τὸν ποιητὴν· λέξεις, τὰς πλείους μὲν ὡς πεζῷ λόγῳ προσηκούσας, πολλάκις δὲ καὶ σκληρὰς καὶ τραχείας καὶ ποιητικὰς, ἃς εἰ μὴ ἀναπτύξει τις ἐτυμολογικώτερον, οὐκ εὐγνωστον ἔσται τὸ χωρίον, ὃ παρεκβέβληται· γνώμας, αἷς καὶ αὐταῖς πολλαχοῦ ἢ Ὀμηρικῆς σεμνύνεται ποίησις· ἱστορίας, οὐ μόνον αἷς ὁ ποιητὴς χρᾶται κατὰ κανὸνα οἰκείον, ἀλλ' ἔστιν ὅπου καὶ πλατύτερον, ὡς ἐξ ὧν ἱστόρησαν ἕτεροι· ἔτι δὲ μῦθους, τοὺς μὲν ἀκράτους καὶ ἀθεραπεύτους καὶ κατὰ μόνον θεωρουμένους τὸ προφερόμενον, τοὺς δὲ καὶ μετὰ θεραπείας ἀλληγορικῆς εἶτε καὶ ἀναγωγικῆς· καὶ ἕτερα μυρία καλὰ εἰς βίον χρήσιμα· καὶ ταῦτα οὐ μόνον συντόμως, ἀλλὰ καὶ ποικίλως. ὥστε εἴ τις ἀφθονῆτως τὸ πᾶν περιελθὼν τοῦτο πόνημα εἴποι ἐπιεικέστερον, ὡς οὐκ ἀνωφελὲς πάντῃ ἐστὶ τὸ ἐγχείρημα, οἶμαι, οὐ ψεύσεται. νέων γὰρ ἀγωγή καὶ διατριβὴ ἀναγνώσεως συντελοῦσα εἰς τὴν Ὀμηρικὴν Ἰλιάδα, καλὴ ἂν καὶ αὕτη γένοιτο, εἶτε κατὰ μόνον τις ἀπολαβὼν τὸ παρὸν ἔργον αὐτὸ καθ' αὐτὸ θεωροῖ εἶτε καὶ τὴν Ἰλιάδα χειριζόμενος σκέπτεσθαι τὴν ἐργασίαν ταύτην βούλεται, εἴ τί πού ἐν χρῶ ἐκείνης παράπτειται. πρὸς δὲ τοῖς ἄλλοις οὐδὲ ἐκτέταται τὸ προκείμενον ἔργον εἰς ἕν ὕψος καὶ σῶμα κατὰ συνέχειαν ἀδιάστατον, ἵνα τῷ ἀδιακόπῳ ἀποκναίῃ τὸν ἐντυγχάνοντα καὶ δυσεύρετον ἔχη τὸ κατάλυμα, ἀλλ'

ἕκαστον τῶν χρησίμων καθ' αὐτὸ ἰδίᾳ κεῖται καίπερατωθέντος αὐτοῦ μετάβασις ὡς ἐξ ὑπαρχῆς ἐπὶ ἕτερον γίνεται. καὶ οὕτως διὰ τοῦ συγγράμματος τούτου ἐρχόμενος συχνὰ οἷον καταλύων ἀναπαύεται. ὁποῖόν τι καὶ ἐν τοῖς εἰς τὸν Περιηγητὴν ἡμῖν γέγονε καὶ εἰς τὴν Ὀδύσειαν δέ. καὶ ἐκεῖ γὰρ ὁμοίως τὸ ἔργον μεθώδευται παρεκβαλοῦσι τὰ εὐχρηστα ὡς ἐνέκλογῃ κατὰ ἀκολουθίαν εὐσύνθετον, οὐ μὴν πλατεῖαν ποιησαμένοις αὐτὸ τοῦτο 1.4 ἐξήγησιν, ἵνα μὴ τις ἐκφλυαρίζων τὸ πρᾶγμα μυκτηρίσῃ μηδὲν ἡμᾶς καινότερον πραγματεύσασθαι. ὅπου γε καὶ νῦν ὁ μὴ πάνυ εὐγνώμων τοιοῦτος ἴσως ἔσται καὶ θαρρῶν τὰ παρ' ἄλλοις ἀριζήλως εἰρημένα ἐξευρίσκειν καὶ ἐνταῦθα κείμενα οὐδὲν ἱερὸν εἶναι κατὰ τὴν παροιμίαν τὸ παρὸν ἔργον ἐρεῖ. ἀλλ' ὁ τοιοῦτος ἴστω κακῶς κρίνων, ἵνα μὴ τι πλεῖον ἐροῦμεν, συνιστῶντες ἑαυτοὺς κατὰ τὸν παροιμιακὸν Ἀστυδάμαντα. εἰ δὲ καὶ τυχὸν ὁ οὕτω δοξάζων ὀρθῶς ἔκρινεν, ἀλλ' ἡμεῖς καὶ οὕτως ἐπιβαλοῦμεν τῷ ἔργῳ, ἵνα, εἰ μὴ ἑτέροις, ἀλλὰ τοῖς γοῦν ἀγγαρεύσασιν ἀρέσωμεν, ἀγογγύστως τὸ ἐπιτεθὲν φορτίον ἄραντες. ὅσα μὲν οὖν ἐκ προθύρων οἱ σοφοὶ τῆς Ἰλιάδος προγράφουσιν, ἐξ ἐκείνων ἀναλεκτέον, ὅτι μηδὲ πρόκειται ἡμῖν ἀμαυρῶσαι τὰ τῶν ἄλλων καὶ κενὴν δόξαν θηράσασθαι καὶ σκῶμμα τοῦ πάντη τὰ ἀλλότρια μεταγράφειν ἐφελκύνεσθαι. Ἐκεῖνα δὲ καὶ μόνον πάνυ συντόμως προγραπτέον ἐνταῦθα, ὅτι τὴν Ὀμήρου ποίησιν οἱ μὲν εἰς τὸ παντελὲς ἐσκόπασαν καὶ ὡς οἷον αἰσχυρόμενοι, ἐὰν ὁ ποιητὴς ἀνθρωπίνως λαλῇ, ἀνήγαγον πάντα καὶ εἰς ἀλληγορίαν μετέθεντο, καὶ οὐ μόνον εἶ τί που μυθικόν, ἀλλὰ καὶ τὰ ὁμολογουμένως ἱστορούμενα, τὸν Ἀγαμέμνονα, τὸν Ἀχιλλέα, τὸν Νέστορα, τὸν Ὀδυσσεά, τοὺς λοιποὺς ἥρωας, ὡς δοκεῖν τὸν ποιητὴν ἐν ὀνειροῖς ἡμῖν ὀμιλεῖν. ἕτεροι δὲ ἀπεναντίας πάντη ἐκείνοις ἐλθόντες ἐξέσπασαν τὰ Ὀμηρικὰ πτερὰ καὶ οὐκ ἀφήκαν αὐτὸν περῦσσεσθαι ὅλως μετέωρον, ἀλλὰ τοῦ φαινομένου γενόμενοι μόνου καὶ κατασπάσαντες τοῦ ἀναγωγικοῦ ὕψους τὸν ποιητὴν οὐδὲν οὐδ' ὅλως ἀφήκαν ἀλληγορεῖσθαι παρ' αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ τὰς ἱστορίας ἀφήκαν οὕτως ἔχειν, καλῶς γε τοῦτο ποιῶντες, καὶ τοὺς μύθους δὲ ἀπαραποιήτους εἰς ἀλληγορίαν εἶναι προσέταξαν. ἐν οἷς, ὡς καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς δηλωθήσεται, καὶ Ὁδυσσεύς, οὐ πάνυ καλῶς τοῦτο νομοθετήσας. οἱ δὲ ἀκριβέστεροι, ὥσπερ τὰς ἱστορίας ἐφ' ἑαυτῶν μένειν ἀφήκαν, οὕτω καὶ τοὺς μύθους τὰ πρῶτα μὲν τίθενται οὕτως ἔχειν ὡς λέγονται, καὶ ἐπισκέπτονται τὴν πλάσιν αὐτῶν καὶ τὴν ἐν αὐτῇ πιθανότητα, δι' ἧς ἐν μύθοις ἀλήθειά τις εἰκονίζεται. εἶτα διὰ τὸ ἐναυτοῖς φύσει ψευδὲς ἀφέντες τὸ σωματικὸν εἰκόνισμα ἀνατρέχουσιν εἰς τὴν ἐξ ἀλληγορίας θεραπείαν τοῦ μύθου ἢ φυσικῶς ἐξετάζοντες, ὡς ἄλλοι δηλοῦσι πλατύτερον, ἢ κατὰ ἦθος· πολλαχοῦ δὲ καὶ ἱστορικῶς. οὐκ ὀλίγοι γὰρ μῦθοι καὶ πρὸς ἱστορίαν ἐκθεραπεύονται, ὡς ἀληθῶς μὲν γενομένου τοῦδε τινος πράγματος ἐν τῷ καθ' ἡμᾶς βίῳ, τοῦ δὲ μύθου τὸ ἀληθὲς ἐκβιαζομένου πρὸς τὸ τερατωδέστερον. ταύτης τῆς ὁδοῦ ἔχομένη καὶ ἡ παρούσα πραγματεία οὐδὲ τοὺς μύθους ἀνεπισκέπτους εἰς τὸ πᾶν ἀφήσει, ἀλλὰ περιεργάσεται πού αὐτοὺς ἀκολουθῶστος παλαιοῖς. οὐ χρὴ δὲ ἀναπεσεῖν οὐδὲ νῦν τὸν ἀκούσαντα τοῖς παλαιοῖς ἡμᾶς 1.5 καὶ ἐν τούτοις ἀκολουθεῖν, ὡς δυνατόν ὄν καὶ αὐτὸν ἐκεῖθεν τὰ τοιαῦτα ἐρανίσασθαι. πρῶτον μὲν γάρ, καθάπερ τοῖς μαγειρεύουσι χάρις, οὐχ' ὅτι τὰ μὴ ὄντα δαιτρεύουσιν, ἀλλ' ὅτι τὰ ἐπιπόνως ἔχοντα τοῦ συναγαγεῖν αὐτοὶ ἀγείραντες εἰς ἐν παρέθεντο, οὕτω καὶ ἡμῖν ἔσται τι χάριτος, ὅτι πόνου δίχα οἱ περιτυχόντες ἔχουσι πολλαχόθεν ἐπισυναχθὲν τὸ ζητούμενον. εἶτα, εἰ καὶ ἀγέρωχόν τι καὶ γαῦρον ὁ λόγος ἔχει, οὐκ οἶδα, εἰ μὴ τινες τῶν ὑπονώθρων μόλις περιτύχοιεν ἐκείνοις, ἐξ ὧν πολλὰ τῶν ἐνταῦθα ἠράνισται. εἰ δὲ τι ἐν διαφόροις καὶ προσεπινενόηται, αὐτὸ, φασί, δείξει. Ἐπεὶ δὲ ποιητὴν μέγαν περιεργαζόμεθα, σκοπητέον τὸ τοιοῦτον ὄνομα καὶ ἰσημιωτέον, ὅτι,

καθάπερ ἔπος ἀπλῶς μὲν ὁ λόγος, ὡς τὸ «ἔπεα πτερόεντα», ἰδίως δὲ ἔπος ὁ ἔμμετρος λόγος, οὕτω καὶ ποιεῖν ὄλως μὲν τὸ πράττειν· καὶ ἔστιν ἡ χρῆσις καὶ παρὰ τῷ ποιητῇ πολλαχοῦ, ἰδιάζεται δὲ ἡ λέξις καὶ ἐπὶ τῶν ῥαψωδούντων κατὰ τι ἐξαιρετόν διὰ τὸ τῆς ἐν αὐτοῖς πράξεως ταύτης [ἐξέχονός] θεῖον καὶ ἔλλογον. ὅθεν καὶ συνθέμενοί τινες τὸ ἔμμετρον ἔπος καὶ τὸ ῥαψωδικῶς ποιεῖν ὠνόμασαν συνθέτως ἐποποιούς τοὺς ἐν ἀπλότητι λεγομένους καί ποιητάς, μάλιστα δὲ τοὺς ἐν ἐξαμέτρῳ τόνῳ ἠρωῖζοντας. ὧν κατάρξαι λέγεταί τις Φημονόη, γυνὴ προφήτις Ἀπόλλωνος, ἐφευροῦσα, φασίν, αὐτὴ πρώτη τὸ ἔπος, κληθὲν οὕτω κατὰ τοὺς παλαιούς οὐ μόνον καθ' ὑπεροχὴν, δι' ἣν τὸ ἐξαμέτρον ἰδιώσατο τὴν κοινὴν προσηγορίαν τοῦ λόγου, ἀλλὰ καὶ διότι ἔπονται, φασί, τὰ πράγματα τοῖς χρησιμοῖς. εἰ δὲ ἡ τοιαύτη ἐτυμολογία δασύνεσθαι ἀπαιτεῖ τὸ ἔπος, ἀλλ' ἔστι συνηγορήσαι καὶ τῇ ψιλῶσει τούτου πιθανῶς, εἴ τις βουληθεῖ. τίς δὲ ἡ ἐποποιία καὶ ὅτι ποιήσεως εἶδος καὶ αὐτὴ ὡς καὶ ἡ τραγωδία καὶ ἡ κωμωδία καὶ ἡ τῶν Κυκλίων ποιημάτων καὶ ἡ λυρική καὶ ἕτεραι, ζητητέον ἐν ἄλλοις. καὶ οὕτω μὲν κατέστη τὸ ποιεῖν, ἐξ οὗ καὶ ὁ ποιητὴς καὶ ἡ ποιήσις, καὶ δῆλον ὅτι ποιεῖν παρὰ τοῖς παλαιοῖς, ὡς καὶ ὁ Κωμικὸς ἐμφαίνει, τὸ ποιητικῶς ἤγουν ἐμμέτρως αἰεῖν καὶ γράφειν, ὡς τὸ «ἐποίησάς ποτε ὦ Εὐριπίδη» ἀντὶ τοῦ «ἔγραψας ἐν τῇ ποιήσει σου». καὶ τοίνυν καὶ ποιητὴς ὁ οὕτω γράφων, ὁποῖος ἂν καὶ εἴη εἴτε κωμικὸς εἴτε ὀστισοῦν ἕτερος, ἐξόχως δὲ Ὅμηρος, ὡς γάρ, εἴ τις εἶπῃ ὁ ῥήτωρ, ὁ Δημοσθένης εὐθὺς ὑπερεχόντως ἐνοήθη, κἂν τὸν λυρικὸν ἀκούσωμεν, εἰς τὸν Πίνδαρον ἀναγόμεθα, οὕτω καὶ τὸν ποιητὴν ἀκούσαστις μετὰ τοῦ ἄρθρου τὸν Ὅμηρον ἐνόησε. διὰ τί; ὅτι ἐν αὐτῷ ἀρετὴ πᾶσα 1.6 ποιήσεως καὶ διότι σπερματικῶς ἀρχὴ καὶ καθηγητὴς αὐτὸς πᾶσι γέγονε ποιηταῖς τοῦ εἶναι, ὅπερ λέγονται. καὶ ταῦτα μὲν οὕτως, ἵνα μὴ ἐπὶ πλέον πόρρω τοῦ σκοποῦ πλαζώμεθα. Ὅμηρου δὲ γένος οὐδ' αὐτὸ περιεργασόμεθα. εἴρηται γὰρ πολλοῖς ἑτέροις, ὡς οὐκ ἂν ἡμεῖς κρειττόνως εἴπωμεν· εἰ μὴ ἄρα τοῦτο καὶ μόνον ῥητέον κατὰ τὸ ἐπιτρέχον, ὅτι ἐπικρύψας ἑαυτὸν ὁ ποιητὴς καὶ σιγήσας, ὅστις ποτὲ καὶ ὅθεν ἦν, περιμάχητος μᾶλλον ἐγένετο καὶ πολύπατρις. ἔστι γὰρ κατὰ τὴν τῶν ποθεινῶν ἔφειν καὶ Ἰήτης καὶ Συμυρναῖος καὶ Ἀθηναῖος καὶ Αἰγύπτιος, ἤδη δὲ καὶ Ἰταλός. ἀμφισβητοῦσι δ' αὐτοῦ καὶ Χῖοι, μαρτύριον προχειριζόμενοι τοὺς καλουμένους Ὀμηρίδας, ὧν καὶ Πίνδαρος μέμνηται. καὶ ἕτεροι δὲ πολλοὶ Ὀμήρου μεταποιοῦνται σφετεριζόμενοι καὶ ἀβρυνόμενοι αὐτὸν ἔχειν πολίτην ἢ ἑτέροις ἀγαθοῖς σεμνύνεσθαι. Ὅτι δὲ καὶ ἕτεροι πρὸ αὐτοῦ ἦσαν ποιηταί, ὧν καὶ Μουσαῖος ἀκέσει νόσων συγγραψάμενος, καὶ ὅτι, ὡς καὶ Αἰλιανὸς ἱστορεῖ, μετὰ Ὀρφέα καὶ Μουσαῖον Σύαγρος γέγονε ποιητὴς, ὃς πρῶτος τὸν Τρωϊκὸν ἦσε πόλεμον, καὶ τοῦτο ἐς τοσοῦτον εἰρήσθω. καὶ ὅτι ἔπνεε τὰ ἔπη Ὅμηρος καὶ οὕτως εἶχε τῆς περιέργου καὶ ἐμμελοῦς Μούσης, ὡς οὐδὲ τοῦ ἐν ἀπλότητι πεζολογεῖν ἕτεροι, καθὰ καὶ Ἡρόδοτος ἱστορεῖ ἐν οἷς ἔγραψεν εἰς τὸν Ὅμηρον. ὡς δὲ καὶ πολλοὶ Ὀμηροὶ, καὶ αὐτὸ ἱστόρησαν ἕτεροι, καὶ ὅτι δὲ ὁ νῦν προκείμενος ἢ ἀπὸ τοῦ μὴ ὄραν ὠνόμασται, ὡς οἶονεὶ μῆορος καὶ κατὰ μετάθεσιν Ὅμηρος, ἢ ὡς αὐτὸ τοῦτο γενόμενος Ὅμηρος, ὁποῖους τοὺς ἐπὶ εἰρήνῃ διδομένους εἰς ἐνέχυρον οἶδαμεν, καὶ τοῦτο εἰς πλάτος κεῖται παρ' ἄλλοις. οἱ καί φασι τὰ ἐπὶ εἰρήνῃ ὄμηρα οὕτω λέγεσθαι παρὰ τὸ ὁμοῦ καὶ τὸ ἀρῶ τὸ ἀρμόζω· εἰς ὁμόνοιαν γὰρ ἀρμόττονται διὰ τῶν ὁμήρων οἱ διεστῶτες ἀλλήλων καί στασιάζοντες. [χρῆσις δὲ τοιαύτης λέξεως παρὰ πολλοῖς τε ἄλλοις καὶ παρ' Εὐριπίδῃ ἐν τῷ «συλλάβετε ὄμηρον τήνδε».] Εἰ δὲ καὶ ἕτερα ποιήματά εἰσιν Ὀμήρου, οἷον καὶ ὁ Μαργίτης καὶ ἡ τῶν μυῶν καὶ βατράχων Μάχη, ἄλλοι καὶ αὐτὸ ἐξήτασαν πρὸς ἀκρίβειαν, καὶ ἐὰν ἡ Ἰλιάς τῆς Ὀδυσσεΐας προπεποιήται ἢ καὶ ἀνάπαλιν. Εἰ δὲ καὶ ἤρισεν Ὅμηρος Ἡσιόδῳ τῷ Ἀσκραίῳ καὶ ἠττήθη, ὅπερ ὄκνος τοῖς Ὀμηρίδαίς καὶ λέγειν,

ζητητέον ἐν τοῖς εἰς τοῦτο γράψασιν, 1.7 ἐν οἷς ἔκκεινται καὶ τὰ ῥητὰ τῆς ἔριδος, ὡσαύτως καὶ ἐὰν ἐπὶ τῶν Τρωϊκῶν ἔτυχεν ὧν ἢ μᾶλλον μετὰ τὰ Τρωϊκά. ταῦτα γὰρ πάντα εἰ ἐπιμελῶς φυλοκρινήσειτις, βίβλος ἱστορικὴ πολύλογος συντεθήσεται. ἡμῖν δὲ οὐ τοῦτο σκοπός, ἐκεῖνο δὲ μᾶλλον ὃ καὶ προεξεθέμεθα. Ἔτι κάκεινο προλαβεῖν χρὴ ἐχόμενον ἤδη καὶ προκλητικὸν τοῦ παρεκβολικοῦ σκοποῦ, ὅτι ἀνδρώδης μὲν ἡ Ἰλιάς καὶ σεμνοτέρα καὶ ὕψος ἔχουσα, ἐπεὶ καὶ ἠρωϊκώτερα· ἠθικὴ δὲ ἡ Ὀδύσεια, ὡς ἐκεῖ σαφέστερον γέγραπται· καὶ ὅτι τὴν Ὀμηρικὴν ἰσχὺν οὐ τοσοῦτον ἐν τῇ Ἰλιάδι ἔστι καταμαθεῖν, ὅσον ἐν τῇ Ὀδυσσεΐα. ἐνταῦθα μὲν γὰρ πολλὰ ἀφορμαὶ εἰς ῥητορίας δαψίλειαν, ἐκεῖ δὲ γλισχρότατος καὶ πάντῃ ὀλιγόυλος ὁ τοῦ βιβλίου σκοπός. καὶ ὅμως ἐξήρκεσεν ὁ ποιητὴς βίβλον καὶ ἐκείνην τηλικήνδε καὶ τοιαύτην διασκευάσασθαι παραδεικνύων, ὅτι παμπλοῦσιός ἐστι καὶ πάνυ φιλότιμος ἔν τε πολυαφόροις καὶ ἐν μὴ τοιαύταις γραφαῖς. ὅθεν ἐκεῖνο μὲν τὸ βιβλίον ἀπὸ ἐνός προσώπου τοῦ Ὀδυσσεῶς ὠνόμασεν ὑποδηλῶν τὸ ὀλίγον τῆς τοῦ γράφειν ὕλης, ὡς μόνον δῆθεν λέξων τὰ κατὰ τὸν Ὀδυσσεά, εἰ καὶ ἄλλως κατὰ μέθοδο νοικείαν καὶ ἕτερα πολλὰ παρενέπλεξε. ταύτην δὲ τὴν βίβλον συλληπτικώτερον Ἰλιάδα ἐκάλεσε καὶ οὔτε ἀπὸ ἐνός τινος ὡς ἐὰν Ἀχιλλεΐα ἢ τι τοιοῦτον ἐκαλεῖτο, οὔτε διὰ τοὺς Ἰλιεῖς, ὡς δηλαδὴ τὰ τῶν Ἰλιέων μόνων περιέχουσιν κακὰ, ἀλλ' ὅτι περιέχει τὰ κατὰ τὴν Ἰλιον συμπεσόντα ἢτοι τὰ Τρωϊκά, εἰ δὲ τινεσὶ παγώνιζονται δεῖξαι, ὅτι ὡς οἶον ἀπὸ προσώπου παθόντος, τοῦ τῶν Ἰλιέων δηλαδὴ λαοῦ, ἢ ποιήσις αὕτη ὠνόμασται Ἰλιάς, ὅθεν κερδήσαντες καὶ οἱ μετὰ τὸν Ὀμηρον τραγικοὶ καὶ ἕτεροι ἐκ προσώπων παθόντων οἰκεία πολλάκις ἐπιγράφουσι δράματα, οἱ τοιοῦτοι αὐτόθεν ἐλέγχονται ἄλλως τε καὶ ὅτι οὐχ' ἀπλῶς ἐνταῦθα ὁ ποιητὴς περὶ τῶν Ἰλιέων λέγει τί ἔπαθον, ἀλλὰ καὶ τοῦτο μὲν, σκοπὸς δὲ αὐτῷ τοῦ βιβλίου, ὡς καὶ αὐτὸς ἐν προοιμίῳ ἐκτίθεται, εἰπεῖν ὅσα κακὰ ἐν τῷ καιρῷ τῆς τοῦ Ἀχιλλεῶς μῆνιδος καὶ οἱ Τρῶες καὶ οἱ Ἕλληνες ἔπαθον καὶ μάλιστα οἱ Ἕλληνες. διὸ καὶ «οὐλομένην» εἰπὼν τὴν τοῦ Ἀχιλλεῶς μῆνιν ἐπάγει «ἢ μυρὶ Ἀχαιοῖς ἄλγε' ἔθηκε» μονονουχὶ λέγων ὀλεθρίαν γενέσθαι τὴν τοιαύτην μῆνιν, διότι κακὰ ἐξ αὐτῆς οἱ Ἀχαιοὶ ἔπαθον κατὰ τινα εἰμαρμένην, ὡς ἐν τοῖς ἐξῆς δηλωθήσεται. καὶ διὰ ταῦτα μὲν τὸ βιβλίον τοῦτο καλεῖται Ἰλιάς. Δοκεῖ δὲ ἡ τοιαύτη λέξις κτητικὴ εἶναι καὶ ἐλλειπτικῶς ἔχειν. ὡς περὶ γὰρ λόγῃ καὶ γῆ καὶ Τροία καὶ μάχῃ καὶ σκοπιᾷ Ἰλιάς παρὰ τοῖς τραγικοῖς 1.8 ἀντὶ τοῦ Ἰλιακῆ, ὃ ἐστὶ Τρωϊκῆ, οὕτω καὶ ἐνταῦθα Ἰλιάς, βίβλος δηλαδὴ, ἢ Ἰλιάς ποιήσις ἢ ἱστορία Ἰλιάς. ὡς περὶ καὶ τὸ Ἰάς. καὶ τοῦτο γὰρ ἐλλείπειται διηλοῦν ὅτι Ἰωνικὴ διάλεκτος. Σημεῖωσαι δὲ ἐνταῦθα καὶ ὅτι τὸ μὲν εἰπεῖν Ὀμήρου Ἰλιάς ταύτῃ ἐστὶ τῷ Ὀμήρου Τρωϊκά, τὸ δὲ Ἰλιάς μάχῃ τραγικῶϊσον δύναται τῷ Τρωϊκῷ πόλεμος. ἀλλὰ γὰρ ἤδη τῷ σκοπῷ ἐγχειρητέον, ἵνα μὴ ποθεν ἀκούσωμεν περιττὰ ἐν οὐ δέοντι σοφίζεσθαι.

1.9 ΕΚ ΤΩΝ ΤΗΣ ΑΛΦΑ ΡΑΨΩΙΔΙΑΣ

Ὅτι ἐν μὲν τι σῶμα συνεχὲς διόλου καὶ εὐάρμοστον ἢ τῆς Ἰλιάδος ποιήσις, οἱ δὲ συνθέμενοι ταύτην κατ' ἐπιταγήν, ὡς φασί, Πεισιστράτου τοῦ τῶν Ἀθηναίων τυράννου γραμματικοὶ καὶ διορθωσάμενοι κατὰ τὸ ἐκείνοις ἀρέσκον, ὧν κορυφαῖος ὁ Ἀρίσταρχος καὶ μετ' ἐκείνον Ζηνόδοτος, διὰ τὸ ἐπίμηκες καὶ δυσεξίτητον καὶ διὰ τοῦτο προσκορὲς κατέτεμον αὐτὸ εἰς πολλά. καὶ τὰ τοιαῦτα τμήματα οὐκ ἠθέλησαν ὀνομάσαι πρῶτον τυχὸν λόγον καὶ δεῦτερον καὶ τρίτον καὶ τὰ ἐξῆς, καθάπερ ἐποίησε Κόϊντος ἐν τοῖς μετὰ τὸν Ὀμηρον, ἀλλ' ἐπειδήπερ ἡ βίβλος ἐξήρκει πρὸς πλείω τμήματα, ἔκριναν σεμνὸν ὀνομάσαι τὰς τομὰς τοῖς ὀνόμασι τῶν εἰκοσιτεσσάρων στοιχείων τῆς

άνθρωπίνης ἀναρμονίου φωνῆς. ὅθεν καὶ τὸ μὲν προκατάρχον τμήμα ἄλφα ὠνόμασαν, τὸ δέμετ' αὐτὸ βῆτα καὶ γάμμα τὸ ἐφεξῆς καὶ τὰ ἐχόμενα ὁμοίως κατὰ εὐτακτον λόγον ἕως τοῦ μεγάλου ᾠ, τιμῶντες οὕτω τὴν Ὀμηρικὴν ποίησιν τῷ πρεσβείῳ τῶν στοιχειωδῶν γραμμάτων καὶ μηδὲ πράγματα ἔχοντες τῇ εὐρεσιλογίᾳ τῶν ἐπιγραφῶν καὶ φιλοσόφων δὲ ἔργον ποιῶντες, οἱ πολλαχοῦ τὰ οἰκεῖα συγγράμματα οὕτως ἐπιγράφουσι σεμνότερον. διὸ καὶ τὰ εἰκοσιτέσσαρα τμήματα τῆς Ὀμηρικῆς ποιήσεως, τῆς τε κατὰ τὴν Ἰλιάδα καὶ τῆς ἐν τῇ Ὀδυσσεΐα, οὐ μόνον ἄλφα καὶ βῆτα καὶ γάμμα ὀνομάζονται καὶ τὰ ἐξῆς, ἀλλὰ καὶ γράμματα καλοῦνται, καθὰ καὶ τὰ ῥηθέντα στοιχεῖα τῆς φωνῆς, οὐ μὴν δράματα, ὡς τὰ παρὰ τοῖς τραγικοῖς· αὐτὰ γὰρ ἀπὸ τοῦ μιμηλῶς ἐν θεάτροις δρᾶσθαι δράματα λέγονται, οὐ μὴν γράμματα. εἰ δὲ καὶ τὴν Ὀμηρικὴν ποίησιν οἷστέρον ὑπεκρίνοντο δραματικώτερον, τὴν μὲν Ὀδύσειαν ἐν ἀλουργοῖς ἐσθήμασι, τὴν δὲ Ἰλιάδα ἐν ἐρυθροβαφέσιν, ἐκεῖνο μὲν κατὰ τοὺς παλαιοὺς διὰ τὴν ἐν θαλάσῃ πλάνην τοῦ Ὀδυσσεύς, τοῦτο δὲ διὰ τοὺς ἐν Τροίᾳ φόνους καὶ τὰ ἐντεῦθεν αἵματα, ἀλλὰ τοῦτο μὲν σύμβαμα καὶ καινότερον ἐπινόημα τῶν ἐσύτερον. ὁ δὲ ποιητὴς εἰ καὶ δραματικῶς ἔγραψεν, ἀλλ' οὐκ ἐδραματούργησε κηνικῶς. διὸ οὐδὲ δράματα τὰ τῆς ἐκείνου ποιήσεως τμήματα. οὐ μόνον δὲ γράμματα τὰ τοιαῦτα, ἀλλὰ καὶ ῥαψωδία καλοῦνται διὰ τὸ κατὰ συνθήκην τεχνικὴν ῥάπτεσθαι οἷον τὴν ᾠδὴν. καὶ φέρεται εἰς τὴν τοιαύτην ἔννοιαν Ἡσιόδου 1.10 χρῆσις αὕτη ἐν μέτρῳ ἠρώω· Ἐν Δήλῳ τότε πρῶτον ἐγὼ καὶ Ὀμηρος ἀοῖδοι μέλομεν, ἐν νεαροῖς ὕμνοις ῥάψαντες ἀοιδῆν. Ὅτι δὲ καὶ παρὰ τὴν ῥάβδον ἢ ῥαψωδία εἴρηται, οἷον εἰ ῥαψωδία τις οὔσα, φασὶ καὶ τοῦτο οἱ παλαιοί, ἀκολουθοῦντες Καλλιμάχῳ εἰπόντι «τὸν ἐπὶ ῥάβδῳ μῦθον ὑφαινόμενον». δαφνίνη δὲ ἦν ἢ ῥάβδος, ἣν κατέχοντες ἐποιοῦντο τὰς τοιαύτας ᾠδὰς. καὶ τὴν αἰτίαν οἱ τῆς γραμματικῆς ἐξηγηταὶ λέγουσι. καιοῦτω μὲν τὰ Ὀμηρικὰ εἰκοσιτέσσαρα γράμματα καὶ ῥαψωδία ἐλέγοντο, μερικάι τινες οὔσαι περιπέτεια, ὡς φασὶν οἱ παλαιοί, καὶ μικραὶ ὑποθέσεις, αἱ δὲ αὐταὶ ῥαψωδία καὶ ποιήματα ἐκαλοῦντο ὡς μέρη. ποιήσις μὲν γὰρ ἢ ὀληβίβλος· ποίημα δὲ τότε τὸ γράμμα ἤγουν ἢ δε ἢ ῥαψωδία, τὸ ἄλφα, τὸ βῆτα καὶ τὰ λοιπά. οἱ δὲ πλείους τῶν παλαιῶν τὴν τε ὅλην Ὀμηρικὴν ποίησιν ῥαψωδίαν λέγουσι καὶ ῥαψωδοὺς τοὺς αὐτὴν ἄδοντας· ἔτι δὲ καὶ ῥαψωδοὺς διὰ τὴν ἄνω ῥηθεῖσαν δαφνίνην ῥάβδον· διὰ δὲ τὴν αὐτὴν καὶ στιχωδοὺς· στίχοι γὰρ, φασὶν, ὑπὸ τινῶν αἱ ῥάβδοι ἐλέγοντο. ἀλλὰ καὶ ἀρνωδοὺς, ἐπειδὴ οἱ ἀγωνιζόμενοι ἐν ᾠδῇ Ὀμηρικῇ καὶ νικῶντες ἄρνα ἐλάμβανον ἔπαθλον. Πινδάρῳ δὲ ἀρέσκει οὐκ ἀπὸ ῥάβδου ἀλλ' ἐκ τοῦ ῥάπτειν τοὺς ῥαψωδοὺς λέγεσθαι. περιφράζων γὰρ τοὺς ῥαψωδοὺς «ῥαπτῶν ἐπέων ἀοιδούς» αὐτοὺς λέγει. ῥάπτειν δὲ ἢ ἀπλῶς, ὡς εἴρηται, τὸ συντιθέναι ἢ τὸ κατὰ εἰρμόν τινα ῥαφῆ ὁμοίως εἰς ἑνᾶγειν τὰ διεστῶτα. σποράδην γὰρ, φασὶ, κειμένης καὶ κατὰ μέρος διηρημένης τῆς Ὀμηρικῆς ποιήσεως, οἱ ἄδοντες αὐτὴν συνέραπτον οἷον τὰ εἰς ἐν ὑφορὰ δόμενα. ἢ καὶ ἄλλως, διότι κατὰ μέρος, φασὶ, τῆς ποιήσεως διαδεδομένης τὴν σύμπασαν ποίησιν ἐπιόντες οἱ ἄδοντες καὶ τὰ ἐξ ἐκατέρας Ὀμηρικῆς βίβλου συρράπτοντες, ὡς ἐβούλοντο, ῥαψωδοὶ ἐντεῦθεν προσηγορεύθησαν. τῆς δὲ τοιαύτης ῥάψεως παράδειγμα σαφὲς καὶ οἱ κέντρωνες, τουτέστι τὰ λεγόμενα Ὀμηρόκεντρα. κέντρωνές τε γὰρ κυρίως λέγονται τὰ ἐκ διαφόρων χροῶν συνερραμμένα εἰς ἓν, οἷς ὁμοίωται πῶς τὰ Ὀμηρόκεντρα. καὶ ῥαψωδία δὲ ἢ ἐξ ἐκατέρων τῶν Ὀμηρικῶν ποιήσεων συρραφεῖσα ᾠδὴ ἀναλόγως τῷ ὑποκειμένῳ πράγματι, γάμῳ τυχόν ἢ ἑορτῇ. Τοῦ δὲ ἀπαγγέλλειν τὴν Ὀμήρου ποίησιν σκεδασθεῖσαν ἀρχὴν ἐποίησατο Κύναιθος ὁ Χῖος. ἐλυμήναντο δὲ, φασὶν, 1.11 αὐτῇ πάμπολλα οἱ περὶ τὸν Κύναιθον καὶ πολλὰ τῶν ἐπῶν αὐτοῖ ποιήσαντες παρενέβαλον. διὸ καὶ

διωρθώθησαν αἱ Ὀμηρικαὶ βίβλοι, ὡς ἀνωτέρω εἴρηται. τοῦτο δὲ οὐ μόνον οἱ περὶ Πεισίστρατον γραμματικοὶ ἐποίησαν, ἀλλὰ καὶ ἕτεραι Ὀμηρικὰ διορθώσεις μνημονεύονται, οἷον καὶ ἡ ἱστορουμένη ἀπὸ νάρθηκος καὶ Μασσαλιωτικῆ δὲ τις καὶ Σινωπικῆ. καὶ ταῦτα μὲν ἰκανῶς ἕως ὧδε. Τὸ δὲ πᾶν τοῦ παρόντος λόγου εἰπεῖν ἐν βραχεῖ, ἐπιγραφὴ τοῦ παρόντος γράμματος τριπλῆ· Ἰλιάδος Ἄλφα καὶ Ῥαψωδία καὶ Γράμμα. καὶ δηλοῦται ἐν τούτοις τοῖς τρισὶ κατὰ πολυωνυμίαν ἐν νόημα. φέρονται δὲ καὶ ἕτεραί ἐκάστου γράμματος ἐπιγραφαὶ ἀνὰ δύο· μία μὲν ἐν πεζαῖς λέξεσιν, ἕτερα δὲ ἐν στίχῳ ἠρωϊκῶ. καὶ αἱ μὲν ἄλλαι ῥηθήσονται κατὰ καιρόν. τῆς δὲ παρούσης Ῥαψωδίας ἡ μὲν πεζὴ ἐπιγραφὴ αὕτη· Λοιμὸς καὶ Μῆνις. ἡ δὲ ἕμμετρος ἦδε· Ἄλφα, λιτὰς Χρύσου, λοιμὸν στρατοῦ, ἔχθος ἀνάκτων. λείπεται δὲ πάντως αὕτη ῥήματος, ἵνα λέγῃ ὅτι ἡ ἄλφα Ῥαψωδία περιέχει ἢ ἱστορεῖ τὰ καὶ τὰ. Ὅτι δέκα ἐτῶν περιπλομένων τοῖς Ἑλλήσι περὶ τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον Ὀμηροστὴν Ἰλιάδα ἐκ τῶν τελευταίων ἤγουν ἐκ τοῦ δεκάτου ἔτους ἐποίησεν καὶ οὐδὲ ἐξ αὐτοῦ ὅλου, ἀλλ' ἐκ μέρους τινός, τουτέστι τῆς ἐν αὐτῷ συμπεσοῦσης μῆνιδος τοῦ Ἀχιλλέως. ἐμεθώδευσε δὲ ὁ ποιητὴς τοῦτο ἅμα μὲν διὰ τὸ καινοπρεπὲς καὶ τῷ ἀνελπίστῳ ξενίζον, τὸ γὰρ κατὰ φύσιν ἀπὸ τῶν πρώτων ἄρξασθαι οὐτε καινόν τι ἔχει καὶ ὁ ἀκροατὴς δὲ ὡς ἐπὶ πολὺ οὕτως ἐλπίζει γενέσθαι, ἅμα δὲ καὶ διὰ τὸ δεινότερον, τουτέστιν οἰκονομικώτερον. οὐδὲ γὰρ εἶχεν ἄλλως ἀξιόλογον ὕλην γραφῆς, διότι τὰ μὲν προηγησάμενα ἐννέα ἔτη ἀνειμένως εἶχον τῆς μάχης, πολεμαρχοῦντος τοῦ ἀνδρειοτάτου Ἀχιλλέως καὶ τοῦ Τρώας ὡς τὰ πολλὰ τῇ πόλει διὰ δέος ἐγκατακλείοντος. ὅτε δὲ αὐτὸς ἐμήνισε, συνετάθη ὁ πόλεμος ἀναθαρρησάντων τῶν Τρώων. καὶ τεχνικὴν εὐπορίαν ἐν ταῦθα εὗρε τοῦ γράφειν ὁ ποιητὴς, ὃν καὶ οἱ μετ' αὐτὸν μιμησάμενοι τραγικοῖτε καὶ κωμικοὶ καθ' ὁμοιότητά τινα καὶ αὐτοὶ μετεχειρίζοντο τὰ οἰκεία ποιήματα. ἡ αὕτη δὲ τῷ Ὀμήρῳ μέθοδος καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα διεχειρίσθη. ἐὰν δὲ τις λίχνος τὴν ἀκοὴν καὶ ζητητικὸς τὰ εἰς μάθησιν δυσκόλως ἔχη περὶ τὴν μέθοδον βαρυνόμενος, ὅτι τὸ τέλος μαθῶν ἀνήκουστος ἔσται τῶν πρὸ τοῦ τέλους, πρᾶν ἐσθω οἷς οὐδὲ τὰ ἐν ἀρχῇ παραλείπουσιν οἱ ὄντως ἐκ τῶν τελευταίων ἀρχόμενοι, ἀλλ' εὐμεθόδως καὶ αὐτὰ τῇ τοῦ βιβλίου ὁλόγητι παρενσπεύρουσιν. οἷον μετὰ τὴν τοῦ Πάριδος κρίσιν ἐπὶ ταῖς θεαῖς ἀρχὴ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου, Ἑλένης ἀρπαγὴ, καὶ μετὰ ταύτην, συνελόντα φάναι, ἀνάπλους Ἑλλήνων εἰς Τροίαν διὰ ἄμυναν ὑπὸ καθηγητῇ τῷ Κάλχαντι. εἶτα μερισμὸς Ἑλλήνων εἰς τε 1.12 τοὺς πολιορκοῦντας καὶ εἰς τοὺς ὑπ' Ἀχιλλεῖ πολεμάρχῳ ληϊζομένους, ὅπου τε νῆσοι καὶ ὅπου χερσαῖαι πόλεις. μετὰ δὲ μυρία τὰ ἐν μέσῳ ἄλωσις καὶ τῶν ὑποπλακίων Θηβῶν καὶ αἰχμαλωσία Χρυσήϊδος, ἐφ' ἣ πρεσβεία Χρύσου καὶ παρόρασις, ἣν ἔπαθε, καὶ χόλος Φοῖβου καὶ λοιμὸς καὶ μῆνις Ἀχιλλέως. ὁ δὲ ποιητὴς τὰ φθάσαντα παραδραμῶν ἐκ ταύτης ἤρξατο. καὶ διήλθε μὲν καὶ αὐτὴν καὶ τὰ κατ' αὐτήν, οὐκ ἀφῆκε δὲ ὅμως οὐδὲ τὰ πρὸ ταύτης, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνα καὶ ἄλλα μυρία τῶν παλαιότερων παρενέθετο ἐνσπείρας ὧδε καὶ ἐκεῖ, ὅπη παρήκοι, ὡς αὐτὸς ἐνόει καλὸν εἶναι. καὶ οὐ ταῦτα μόνον, ἀλλὰ πολλὰ καὶ τῶν ἐφεξῆς τῆς μῆνιδος τῇ Ἰλιάδι ἐπελευστικώτερον παρενέβαλεν, οἷον τὸν τοῦ Ἀχιλλέως θάνατον, τὴν τῆς Τροίας ἄλωσιν, ὅτι ὁ Αἰνείας ἄρξει ποτὲ τῶν Τρώων καὶ ἄλλα τοιαῦτα. ὥστε εἴ τις εἴποι, τὸν Ὀμηρον μὴ αὐτὸ τοῦτο ἐκ τῶν τελευταίων ἄρξασθαι, ἀλλὰ μᾶλλον ἐκ τῆς τῶν ἔργων ἀκμῆς, παρεσκευκῆσαι δὲ καὶ τὰ τοῦ φθάσαντος χρόνου δεξιώτατα καὶ τὰ τοῦ μέλλοντος, ὑγιῶς ἂν εἴποι εἴστε τὴν Ἰλιάδα καὶ εἰς τὴν Ὀδυσσεΐαν ἀπιδῶν, ἐν αἷς καὶ ἀμφοτέραις τῇ αὐτῇ μεθόδῳ ἐχρήσατο. τοῦτο δὲ καὶ ἄλλοι μὲν, ὡς εἴρηται, τῶν παλαιῶν ἀπονάμενοι Ὀμήρου ἐμιμήσαντο, μάλιστα δὲ Εὐριπίδης, ὃς καὶ αὐτὸς φανερώς ἐκ τοῦ μέσου τῶν δραματικῶν ἀρχόμενος ὑποθέσεων,

εἶτα καὶ τὰ φθάσαντα παρεισάγει καὶ τὰ μέλλοντα δὲ ὕστερον εὐφυέστατα παρενείρει τῷ λόγῳ, στοχαστικῶς ἐκεῖνα ἐκ τοῦ εἰκότος ἢ καὶ μαντικῶς σχηματίζων, ὅπερ καὶ ἐν ταῖς ἠθοποιΐαισι γίνεται, ἵνα μηδενὸς μέρους τῆς προκειμένης ἱστορίας ἢ ἀπλῶς ὑποθέσεως ἀνήκοος εἴη ὁ θεατὴς τε καὶ ἀκροατὴς. Ὅτι δὲ οἶδεν ὁ ποιητὴς καὶ τὴν κατὰ φύσιν ἀφήγησιν ἦτοι τὴν ἀπὸ τῶν πρώτων ἀρχομένην διὰ σαφήνειαν καὶ προοιῶσαν ἐπὶ τὰ ἐφεξῆς δειχθήσεται πολλαχοῦ. ἐνταῦθα δὲ ἰστέον καὶ ὅτι σχῆμα εὐκρινείας καὶ σαφηνείας παρὰ τοῖς παλαιοῖς ἢ προέκθεσις, προδιδάσκουσα κεφαλαιωδῶς καὶ προεκτιθεμένη τὸν τοῦ ἐφεξῆς λόγου σκοπὸν. ὁ δὲ καὶ ἐνταῦθα ποιεῖ Ὅμηρος λέγων, ὅτι ἐκ τῆς τοῦ Ἀχιλλέως ἀρξάμενος μῆνιδος ἀφηγήσεται τὰ ἐν αὐτῇ συμβεβηκότα κακὰ οὐ μόνον τοῖς Ἀχαιοῖς, εἰ καὶ τούτοις ἐπὶ πλεον, ἀλλ' ὡς εἰκὸς καὶ τοῖς Τρωσίν. οὐ γὰρ ἦν αὐτοὺς καθ' Ἑλλήνων εὐδοκιμοῦντας μὴ καὶ ἀντιπάσχειν τὰ κατὰ νόμον πολέμου. Διὰ τί δὲ ἀπὸ τῆς τοῦ Ἀχιλλέως ἤρξατο μῆνιδος, εἴρηται. Ὁ δὲ σχηματισμὸς τῆς προεκθέσεως ταύτης κατὰ τοιαύτην προάγεται μέθοδον. προκαλεῖται ὁ ποιητὴς Μοῦσαν, ὡς καὶ μετ' ὀλίγα ῥηθήσεται σαφέστερον καὶ πλατύτερον, ὥστε εἰπεῖν τὴν τε τοῦ 1.13 Ἀχιλλέως μῆνιν τὴν ὀλεθρίαν, τὴν πολλοὺς καὶ ἀλγύνασαν καὶ θανατώσασαν καὶ τὴν αἰτίαν δὲ καὶ τὸν καιρὸν τῆς τοιαύτης μῆνιδος. εἶτα οἶονεὶ τὴν Μοῦσαν εὐρύων ὑπακούουσιν εἰς ἀφήγησιν τοῦ ζητηθέντος αὐτὸς μὲν τοῦ λοιποῦ δὴ θενσιωπᾶ στήσας τὸν ἑαυτοῦ λόγον ἢ εἰς τὸ «Ἀτρείδης ἄναξ ἀνδρῶν», ὡς τινεσ εἶπον, ἢ μάλιστα εἰς τὸ «τίς δὲ αὐτοὺς θεὸς ἔριδι ξυνέηκε μάχεσθαι;» τὸ δὲ ἐντεῦθεν ἢ Μοῦσα διαδεξαμένη τὸν λόγον περαίνει τὴν ὅλην ποίησιν, ἐρωτωμένη πάλιν κατὰ τινα ποσὰ διαστήματα ἢ καὶ ἄλλως ἀφήγησιν ζητουμένη ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ καὶ αὐθις λαλοῦσα, ὡς φανήσεται. Ἰστέον δὲ ὅτι, ὡς περ ἢ Ἰλιάς ἀπὸ προεκθέσεως ἄρχεται, οὕτω καὶ ἢ Ὀδύσεια, ὡς δηλὸν ἐστὶ τοῖς μετιοῦσιν αὐτῆν. (ἡ. 1) Ὅτι μῆνις κατὰ τοὺς παλαιούς ἢ ἐπιμένουσα ὀργή, ἐκ τοῦ μένειν, οὐμὴν ἐκ τοῦ μαίνεσθαι· ἀπὸ τούτου γὰρ ἢ μανία γίνεται, οὐκέτι μῆνις αὐτῆ οὔσα οὐδὲ ἄλλο τι εἶδος ὀργῆς, ἀλλὰ φρενῶν ἔκστασις. τινὲς δὲ μῆνιν φασὶ παρὰ τὸ μὴ ἔν· στερεῖ γὰρ τῆς ἐνότητος διίστῶσα τοὺς ἐρίζοντας. δεῖ δὲ εἰδέναι ὅτι ἐπὶ τῶν παροξυνομένων ἀνθρώπων τέσσαρα ταῦτα λέγονται ὀνόματα παρὰ τῷ ποιητῇ· θυμὸς, χόλος, μῆνις, κότος. ὦν θυμὸς μὲν καὶ χόλος ταῦτά ἐστιν, ὡς περ καὶ ἢ κοινότερον μεθ' Ὅμηρον λεγομένη ὀργή· καὶ εἰσὶ τὰ τρία ταῦτα, ὁ θυμὸς, ὁ χόλος καὶ ἢ ὀργή, συνώνυμα κατὰ τοὺς γραμματικούς. κατὰ δὲ ἄλλους πολυώνυμα, καθὰ καὶ τὸ βροτός, μέρος, ἄνθρωπος καὶ τὸ ξίφος, ἄορ, σπάθη, φάσγανον. παρῆκται δὲ ὁ μὲν θυμὸς παρὰ τὸ θύειν, ὁ δηλοῖ τὸ ὀρμᾶν, καὶ τὸ αἶμα, οἶονεὶ θύαιμός τις ὦν· κινήσεις γὰρ αἵματος ἐν καρδίᾳ ἐστὶν ὁ θυμὸς. ὁ δὲ χόλος παρὰ τὴν χολήν. ἢ δὲ ὀργή παρὰ τὸ ὀρέγω. καὶ γὰρ ἀντιλυπήσεώς ἐστιν ὄρεξις θυμὸς. καὶ οὕτω μὲν χόλος καὶ ὀργή καὶ θυμὸς πολυωνυμοῦσιν ἐν ταυτότητι σημασίας καὶ εἰσὶν ἔτι ἐν καταρχῇ τινὶ καὶ κινήσει καὶ πάθους θυμικοῦ ἀρχομένου εἰσὶν ὀνόματα. ὁ δὲ πάθος, εἰ παραμείνη, μῆνις λέγεται· ἐγκαθίσαν δὲ τῇ ψυχῇ ἐπὶ πλεον εἰς κότον ἀποκαθίσταται, ὅς οὕτω λέγεται ἀπὸ τοῦ κεῖται ῥήματος. καὶ ἢ μὲν κυριολεξία τῶν ῥηθέντων ὀνομάτων τοιαύτη· παρὰ δὲ τῷ ποιητῇ ποτε καὶ συγγέονται, ὡς τὴν τε μῆνιν χόλον λέγεσθαι, οἶον «μὴ ἐμὲ γοῦν τοιοῦτος χόλος λάβει», ὡς ἐν τῇ π' ῥαψωδίᾳ, καὶ ἀνάπαλιν, οἶον «Ἀτρείδης δ' 1.14 ἐτέρωθεν ἐμῆνιεν» ἀντὶ τοῦ ἐχολοῦτο, ἀδιαφορεῖν δὲ ποτε καὶ τὸν χόλον καὶ τὸν κότον, ὡς δηλοῖ τὸ «οὐδ' ὄθομαι κοτέοντος» ἢ γοῦν χολουμένου, καὶ ἀπλῶς ἀντιἀλλήλων κεῖσθαι, ὡς εἴπερ ἅπαντα ἐν ἦσαν. Ἰστέον δὲ ὅτι τινὲς οὐχ', ὡς εἴρηται, ταυτίζουσι θυμὸν καὶ ὀργήν, ἀλλὰ διαφορὰς αὐτῶν οἶδασιν καὶ ἐτέρας μὲν καὶ ταύτην δέ, ὡς ὁ μὲν θυμὸς ὀξεῖαν τοῦ πάθους ἔχει κινήσιν, λεγόμενος φασίν, οὕτω διὰ τὸ ἐξ ἀναθυμιάσεως χυμῶν

γίνεσθαι· ἡ δὲ ὄργη μονιμωτέραν καὶ παρατεταμένην, φασίν, ἐμφαίνει τὴν ἐπὶ τῇ λύπῃ ἐκπλήρωσιν. Ὅτι τὸ μῆνιν Ἀττικόν ἐστὶ καὶ Ἰωνικόν· μῆνιδα δὲ τὸ κοινὸν οὐκ οἶμαι εἶ τις ἐν χρήσει εὐρήσει, ὥσπερ ἐν τῇ γ' ῥαψωδίᾳ τὸ ἔριδα. δῆλον δὲ ὅτι ἐν πολλοῖς ἐπικοινωνοῦσιν αἰδύο αὐταὶ διάλεκτοι διὰ τὸ καὶ ἀποίκους Ἀθηναίων εἶναι τοὺς Ἴωνας, Ἰώνων καλουμένων ποτὲ καὶ αὐτῶν ἀπὸ ἄρχοντος Ἴωνος. ὅμοιον δὲ τι καὶ περὶ τῆς Αἰολίδος καὶ Δωρίδος διαλέκτου λέγεται, ὡς καὶ αὐτῶν ὁμοιοτήτᾳ τινα ἔχουσῶν. Δωριεὺς δὲ τὴν παρὰ Ἀττικοῖς μῆνιν μᾶνιν εἴποι ἄν. κανῶν δὲ τοῦ βραχυκαταληκτεῖν τὴν μῆνιν κατὰ Ἑρωδιανὸν τοιοῦτος· τὰ εἰς ἄν λήγοντα ἐν τῇ αἰτιατικῇ πάντα βραχέα ἐστίν· οἶον, Εὐπολιν, Ἄλεξιν, ἔχιν, Θέτιν. οὕτω γοῦν καὶ μῆνιν. διό, φησί, τὴν κνημίδα καὶ σφραγίδα οἱ Αἰολεῖς κναμῖν καὶ σφραγῖν λέγοντες μετὰ ὀλιγότητος συλλαβῶν συστέλλουσιν. Ὅτι τὸ αἰίδειν, ὃ πρωτότυπὸν ἐστὶ καὶ ἐντελέστερον τοῦ ἄδειν, κυρίως ἐπὶ ποιημάτων διὰ τὸ ἐμμελὲς τῆς ποιήσεως. καὶ οὐκ ἔστι καιριωτέραν τούτου λέξιν ἐνταῦθα εἰπεῖν, οὔτε τὸ φάσθαι οὔτε τὸ μυθεῖσθαι οὔτε ἄλλο τι τοιοῦτον, ὅποιον καὶ τὸ λέγειν· ὅπου γε καὶ ἡ ἀρμονικὴ σοφία διαφορὰν οἶδε τοῦ ἄδειν καὶ τοῦ λέγειν, τὸ μὲν ἄδειν ἀπονέμουσα τῇ ἐμμελείᾳ, τὸ δὲ λέγειν τῷ ἀμελεῖ λόγῳ διδοῦσα. αἰδέσθαι γοῦν φαμεντὰ ποιήματα, αἰίδειν δὲ ἐστὶ τὸ ἐμμελῶς λέγειν, καὶ ὧδῃ ὁ μεμελισμένος λόγος, ὃς καὶ ἔξαρμα ἔχει ἤγουν ὕψος, ὄγκον, μέγεθος, καὶ πῶς διὰ τὸ ὑπερηρμένον ἔποχος ὁ τοιοῦτος λόγος εἶναι δοκεῖ. διόπερ ὁ μὴ τοιοῦτος πεζὸς λέγεται διὰ τὸ ταπεινὸν καὶ τὸ ὡς ἀπὸ ὕψους τινὸς καὶ ὀχλήματος καταβῆναι εἰς τοῦδαφος. οἷγάρ περὶ Φερεκύδην καὶ Ἑκαταῖον λύσαντες μὲν τὸ μέτρον, ἄλλα δὲ φυλάξαντες τὰ ποιητικὰ συνέγραψαν. εἶτα οἱ ὕστερον ἀφαιροῦντες ἀεὶ τι τῶν τοιούτων εἶδος κατήγαγον, ὡς ἀπὸ ὕψους τινός. ταῦτα ὁ Γεωγράφος. ἔοικε δὲ καὶ Ἡρόδοτος τῷ Φερεκύδῃ καὶ Ἑκαταίῳ εἶναι ὅμοιος τοῖς καταβαλοῦσι τὸ τῆς ποιήσεως εὐδόκιμον, ὅπερ εἶχεν ὅτε πρῶτον εἰς μέσον παρήλαθε. δοκεῖ 1.15 δὲ καὶ τὸ ἐνέπειν ἰσοδυναμεῖν τῷ ἄδειν, ὡς δηλοῖ τὸ «ἄνδρα μοι ἔννεπε Μοῦσα» [καὶ παρ' Ἡσιόδῳ «Μοῦσαι, ἐννέπετε»].] ἐξ οὗ καὶ ἔπη τὰ ποιήματα λέγονται. οἰκειότερον δὲ τῇ ἐμμελείᾳ τὸ ἄδειν· ὅθεν καὶ ἐπὶ μουσικῶν ὀρνίθων ἄδειν λέγομεν, οὐ μὴν ἐννέπειν, ὥσπερ οὐδὲ λέγειν. περὶ ἀλεκτρούνων γὰρ ὧδᾶς φαμεν καὶ ὄρνις ὠδικούς τινὰς λέγομεν· καὶ ἡ ἀηδῶν δὲ ἐκ τοῦ αἰίδειν παρετυμολογεῖται [τροπή, φασίν, Αἰολικῇ τῆς ἑ-ι διφθόγγου εἰς ἠ-η.] διὸ καὶ τὰς Σειρήνας [ὡς καλὸν αἰειδούσας] ἀηδόνας ὁ Λυκόφρων ἐκάλεσε. γίνεται δὲ τὸ αἰίδειν ἐκ τῆς ἄ ἐπιτάσεως καὶ τοῦ εἶδω τὸ γινώσκω. πάνυ γὰρ εἰδότες καὶ ἐπιστήμονες, ὡς φιλόσοφοι, ἐδόκουν οἱ ποιηταί. ὅθεν καὶ τὸν ἐν Ὀδυσσεΐᾳ ἀοιδόν, τὸν τῆς Κλυταιμνήστρας φύλακα, φιλόσοφόν τινες ἡρμηνεύκασιν, ὡς εὖ εἰδότα τὰ πάντα ἐκ Μουσῶν. καὶ μαντικοὶ δὲ διὰ σοφίαν οἱ ἀοιδοὶ ἐνομίζοντο, καθὰ καὶ ἀλλαχοῦ φανήσεται. οὗ σύμβολον καὶ ἡ ἐκ δάφνης ῥάβδος, ἡ τοῦ Ἀπόλλωνος, ἦν, ὡς προερέθη, κατεῖχον ἄδοντες οἱ ῥαψωδοί. τὴν τοιαύτην πρόγνωσιν ὑπεμφαίνεκαὶ Πίνδαρος εἰπὼν, ὡς κατωτέρω ρηθήσεται, «μαντεύεο Μοῦσα». [Ἰστέον δὲ ὅτι τε παρὰ τῇ κοινῇ διαλέκτῳ ἄργεῖ τὸ αἰίδειν καὶ ἡ ἐκεῖθεν ἀοιδίη, ἐνεργεῖται δὲ τὸ ἄδειν καὶ ἡ ὧδή, τὰ παθόντα κρᾶσιν καὶ συναίρεσιν, ὥσπερ καὶ ἀντὶ τοῦ πατέρος καὶ μητέρος, τῶν κοινῶς ἀπαθῶν, τὰ κατὰ πάθος φασὶ πατρὸς καὶ μητρὸς, καὶ ὅτι ἐπὶ τοῦ ἑτέρου ἀχρήστου αἰίδειν ἤγουν μὴ βλέπειν ἑτεροῖα ἢ κρᾶσις, ὡς ἐκφωνοῦσα τὸ ἑ ἐν τῷ αἰδῶ καὶ αἰδῶς, ὁμοίως τῷ ἀεικίζω αἰκίζω, αἰείρω αἴρω, φαείνω φαίνω. καὶ ὅτι διὰ τὸ ἐνέπειν ἰσοδυναμεῖ τῷ ἄδειν καὶ τὸ εἰπεῖν, οἷον «εἰπέ θεὰ Κρονίδαο διάκτορον αἴθοπος εὐνῆς».] Ὅτι ἐν τῷ «αἰδεθεά» θεὰν ὁ ποιητὴς τὴν ἐν τῇ ἑαυτοῦ ψυχῇ γνῶσιν λέγει, τερατωδέστερον τὸν λόγον ὑψώσας. θεῖον μὲν γὰρ τι ἢ γνῶσις, ὥσπερ καὶ ἡ ψυχὴ, οὐ μὴν θεά. ὅλως δὲ ἡ

ποίησις πᾶν τὸ παρηλλαγμένον καὶ ξενίζον καὶ ἐξάριτον καὶ τεράστιον ἢ καὶ τερατώδες εἰς τε θεῖον γένος καὶ εἰς θεὸν ἀποκαθιστᾶ. ταῦτὸν δὲ ἐστὶν ἐνταῦθα θεὰν εἰπεῖν καὶ Μοῦσαν· τὸ μὲν παρὰ τὸ θέειν καὶ τὸ τάχος τῆς γνώσεως, τὸ δὲ παρὰ τὸ μῶ, τὸ ζητῶ. καὶ γὰρ καὶ ζητεῖ ἢ γνώσις καὶ ἐκ ζητήσεως 1.16 δὲ περιγίνεται, εἴπερ εὐπορίας γνωστικῆς μήτηρ ἢ ζητητικὴ ἀπορία κατὰ τοὺς σοφούς, ταύτη τῇ θεᾷ, τῇ Μοῦσῃ, τῇ οἰκείᾳ ἐπιστήμῃ, ἐγκελεύεται ὁ ποιητὴς τὴν Ἀχιλλέως μῆνιν ἀεΐδειν, ἀνεγείρων οἶον τὴν οἰκουροῦσαν τέχνην ἢ τὸ φίλον ἦτορ κατὰ Πίνδαρον καὶ ἀναρριπίζων τὸ ἐν αὐτῷ τῆς φιλοσοφίας ζώπυρον. οὗ ἀνάπαλιν Πίνδαρος ποιεῖ ἐν τῷ «Μοῦσα ἀνέηκέ με» ἦγον ἀνέπεισεν· οὐ γὰρ αὐτὸς Μοῦσαν, ἐκείνη δὲ αὐτὸν ἀνέπεισεν. Ὀμηρικῶς δὲ πως καὶ ἡ λυρική Σαπφῶ σχηματίζουσα τῇ κιθάρᾳ ἐγκελεύεται «ἄγε μοι, δῖα χέλυ, φωνάεσσα γένοιο». λέγει δὲ πού καὶ ὁ Κωμικός «ὦ θυμέ, βωμολόχον τι ἔξουρε». τῷ δὲ Ὀμηρικῷ τούτῳ σχήματι πολλοὶ καὶ ἄλλοι ἐνηγλαΐσαντο. οὐ μόνον γὰρ Ἡσίοδος ἐκ τῆς τῶν Μουσῶν ἐπικλήσεως ἄρχεται, ἀλλὰ καὶ Ἀντίμαχος Ὀμηρικῶ ζήλω φησὶν «ἐννέπετε, Κρονίδαο Διὸς μεγάλοιο θύγατρες». καὶ Πίνδαρος ὁ κατὰ τὸ ἐπ' αὐτῷ πρόγραμμα μουσοποιὸς λέγει «μαντεύεο, Μοῦσα· προφατεύσω δ' ἐγώ». ἀλλὰ καὶ Στησίχορος ἐν τῷ «δεῦρ' ἄγε, Καλλιόπεια λίγεια». πάντως δὲ καὶ ὁ ποιητὴς τὴν Καλλιόπην θέλων ἐπικαλέσασθαι οὐκ ἐκφωνεῖ αὐτήν, ἀλλὰ σεμνότερον ὀνόματι γενικῷ τῷ θεᾷ χρῆται καὶ ἀφήσι ζητεῖν τὸν συνθετὸν ἀκροατὴν, τίς ἂν εἴη αὕτη, ἐμφήνας μόνον, ὅτι Μοῦσαν καλεῖ· Μούσης γὰρ τὸ ἀεΐδειν. ὥσπερ δὲ ὁ Ὀμηρος γενικῷ μὲν ὀνόματι ζῶον λογικόν ἐστιν, εἰδικῶ δὲ ἄνθρωπος, οὕτω καὶ ἡ Καλλιόπη γενικῶς μὲν θεὰ λέγεται, εἰδικῶς δὲ Μοῦσα, ὡς ἐν Ὀδυσσεΐᾳ. Στησίχορος δὲ τὸ κύριον ἐκφωνεῖ ἐν τῷ «Καλλιόπεια λίγεια». οὐ μόνον δὲ ὁ θεὰν ἢ Μοῦσαν ἀεΐδειν ἐπικαλεσάμενος πᾶσαν Μοῦσαν ἐκάλεσε διὰ τὸ καθολικὸν τῶν τοιούτων λέξεων, ἀλλὰ τρόπον τινὰ οὕτω ποιεῖ καὶ ὁ τὴν Καλλιόπην ἐπικαλούμενος, εἴπερ, ὡς ὁ ποιητὴς πούφησι «πᾶσαι τὸν Ἀπόλλωνα ἀμείβονται ὅπῃ καλῇ». ὅθεν ἡ Καλλιόπη σὺγκείται, τὴν κλῆσιν σύνθετον σχοῦσα ἐκ τῆς ἐνεργείας πασῶν τῶν Μουσῶν ἦγον τῆς καλῆς ὀπός. [οὕτω δὲ πως προκαλοῦνται καὶ οἱ ἐκ Διὸς εἰπόντες ἄρχεσθαι, εἶγε Ζεὺς μὲν ὁ νοῦς, Μοῦσαι δὲ ἢ κατὰ νοῦν γνώσις.] Ὅτι δὲ ἐννέα αἱ Μοῦσαι καὶ διὰ τί καὶ ὅτι Μνημοσύνης καὶ Διὸς θυγατέρες καὶ ὅσα ἄλλα περὶ τούτων λέγονται, πολλοῖς καὶ πολλαχοῦ εἴρηται. διὸ περίεργον διαληφθῆναι νῦν ταῦτα. εἴ πού τις παρεμπέση τόπος, οὐ σιγηθήσεται τὸ καίριον. Σημείωσαι δὲ ὅτι καλῶς ὁ ποιητὴς καὶ νῦν καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς δὲ πολλαχοῦ ἐπίστροφον ἑαυτοῦ τὴν Μοῦσαν ποιεῖ, ἵνα ἐμμύσως λαλεῖν δεῖξῃ καὶ ἐμμελῶς καὶ ἐλλόγως 1.17 κατὰ τὸν ὄντως ἄνθρωπον. κατὰ γὰρ τὸν εἰπόντα σοφόν «οὐς οὐ προσορῶσιν αἱ Μοῦσαι, τούτους ποτῶ δηλήσατο Κίρκη» τουτέστι τούτους ἢ θηριώδης ἀλογία ἐβλαψεν. Ἔτι σημείωσαι καὶ ὅτι ὁ μὲν δραστήριος λόγος ὁ κατὰ τὴν πρακτικὴν τὴν ἐμβριθὴ καὶ οἶον εἰπεῖν ἀνδρώδη θεωρούμενος Ἑρμῆς λέγεται κατὰ προφορὰν ἀρρενικὴν, [ἵνα ὥσπερ ἰαχὴ πόντου μεγάλη τροπικῶς ἀρρενοῦται, λεγομένη κτύπος ἄρσην πόντου], οὕτω καὶ λόγος γενναῖος, ταῦτὸν δ' εἰπεῖν εὐγενὴς φιλοσοφία φεύγουσα τὸ θηλύφωνον, ἐρμαΐζεται τῇ προφορᾷ.] ὧ δὲ Ἑρμῆ καὶ χράται ἀγγέλῳ Ζεὺς ὁ νοῦς καὶ ὥσπερ ὑποδρηστήρι. ὅσον μέντοι τοῦ λόγου μὴ τοιοῦτον, ἀλλ' οἶον θηλύστολον, τῷ στοχάζεσθαι ὠραϊσμοῦ τὰ πλείω καὶ ἡδονῆς καὶ φαιδρότητος καὶ κάλλους, Καλλιόπη Μοῦσα ἢ ὅλως Μοῦσαι τὸ τοιοῦτον εἶδος, θηλυγενῶς ἐκφωνούμεναι καὶ Διὸς μὲν οὔσαι καὶ αὐταί, τῷ φιλωδῶ δὲ Ἀπόλλωνι μάλιστα μέλousαι, ὃν καὶ ἀμείβονται ὅπῃ καλῇ [κατὰ τὸ «Φοῖβος ἀγῆτωρ μελέων», ὃς διὰ τοῦτο καὶ Μουσηγέτης λέγεται.] καὶ οὕτως αὐταῖς ὑπεμφαίνουσαι τὸ πρὸς τὸν Ἑρμῆν διάφορον, [οὗ τὸ συγγενὲς πρὸς τὰς Μοῦσας καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ Μαῖα δηλοῖ. Μοῦσά τε

γὰρ ἐκ τοῦ μῶ, τὸ ζητῶ, γίνεται καὶ Μαῖα ὡσαύτως.] Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τὸ ἄειδε καὶ ὄλως τὰ προστακτικὰ οὐκ ἐξ ἀνάγκης ὑπεροχὴν δηλοῦσι τοῦ προφέροντος αὐτὰ προσώπου πρὸς τὸ προστασσόμενον, εἰ μὴ που κατὰ τι σύμβαμα καί ποτε. ὑποκινούσι γὰρ μόνον τὰ προστακτικὰ καὶ ἐρεθίζουσι πρὸς ἔργον, οὐ μὴν καὶ αὐθεντίαν πάντως δεσποτικὴν ἐνδείκνυνται. καὶ γέμει παραδειγμάτων ὁ βίος ἅπας, δηλοῖ δέκα ἢ λέξεις τὴν φύσιν τοῦ πράγματος· τὸ γὰρ προστάσσειν [σύγκειται ἀπὸ τῆς ἰστέον προθέσεως τῆς δηλούσης τὸ ἐγγὺς καὶ ἀπὸ τοῦ τάσσειν καὶ δηλοῖ τὸ ἐγγὺς τάσσειν] τινὰ καὶ πλησίον τῆσδε τῆς ἐνεργείας, ἧς πρὶν ἐχωρίζετο. τοῦτο δὲ οὐ μόνον δεσπότης ἢ πατήρ ποιεῖ πρὸς δοῦλον καὶ υἰόν, ἀλλὰ καὶ ἀνάπαλιν γίνεται. δεῖ γὰρ εἰδέναι ὅτι ἀπανούργως καὶ φυσικῶς πᾶσα παρακίνησις καὶ διέγερσις καὶ ἅπας εἰς ἔργον ἐρεθισμὸς διὰ προστακτικοῦ ῥήματος γίνεται. εἰ δέ ποτε δυσωπία τις ὑπῆστιν ἢ φόβος ἢ αἰδῶς ἢ ἔφεσις ἢ ἄλλη τις ἐνδείξις φυσικῆς θερμότητος ἐνδιάθετος, τότε ἀντὶ προστακτικοῦ εὐκτικῶς δὲ λόγος σχηματίζεται. καὶ τοῦτο ἐστίν, ὅπερ ἐφεῦρε τὰ εὐκτικὰ ῥήματα. καὶ ἐνταῦθα οὖν ὁ ποιητὴς ἀπλούστερον ἐλάλησε τὸ «ἄειδε» πρὸς μυθικὴν θεάν. εἰ δὲ ἐνεδοίαζεν ὡς οὐχ' ὑπακουσθήσεται, ἐσχημάτισεν ἂν τὸ «ἄειδε» εὐκτικώτερον. Ὅτι δὲ τὸ θεὸς ὄνομα ἐπὶ τε ἄστρον λέγεται παρὰ τὸ θέειν καὶ ἐπὶ 1.18 στοιχείων παρὰ τὴν εὐτακτον θέσιν αὐτῶν καὶ ἐπὶ τοῦ τὰ πάντα εὖ διατιθεμένου νοῦς καὶ ἐπὶ σοφῶν δὲ ἀνδρῶν, οἱ πρὸς τὸν πρῶτον νοῦν ἑαυτοῦς ἀνάγουσι διὰ δυνατῆς ἐξομοιώσεως, καὶ αὐτὸ εἰς πλάτος ἐστὶν εὐρεῖν παρὰ τοῖς παλαιοῖς. διὸ εἰς τοσοῦτον ἄρτι εἰρήσθω καὶ περὶ αὐτοῦ. Κάκεινο δὲ ἰστέον, ὅτι μυθικώτερον θεὰν ἤτοι Μοῦσαν ἐπικαλεῖται ὁ ποιητὴς διὰ τε προσοχὴν τῶν ἀκροωμένων, ἵνα ὡς Μούσης λαλούσης προσέχοιεν τοῖς λεγομένοις τὰς ἀκοᾶς καὶ ἵνα καὶ ἑαυτὸν σεμνύνῃ ὡς θεοφιλῆ καὶ ἐν ψυχῇ ἔχοντα ἢ μίαν ἢ πάσας τὰς Μούσας καὶ διὰ τοῦτο ἔνθεον, μάλιστα δὲ διὰ τὸ πιθανὸν τῶν πλασμάτων, ὁπνίκα μυθικὰ τινα λέγει, οἷον θεῶν βουλάς καὶ πολέμους ἐκείνων καὶ ἐπιβουλάς καὶ ἔρωτας καὶ ἀποδημίας καὶ ὄλως πράξεις παντοίας. μαθὼν γὰρ ὁ ἀκροατὴς, ὅτι Μοῦσα προκληθεῖσα λαλεῖ, οὐκ ἂν ἀπορήσῃ, πόθεν τὰ τοιαῦτα οἶδεν ὁ ποιητὴς, εἰδὼς τὸν μὲν ποιητὴν καθάπαξ μουσολήπτον, τὴν δὲ Μοῦσαν πάντα εἰδυῖαν ὡς θεάν. Ταῦτόν δὲ Μοῦσαν καὶ θεὰν εἰπεῖν καὶ Μούσας πληθυντικῶς καὶ θεάς, ὡσπερ καὶ Εἰλείθυια ἐνικῶς καὶ Εἰλείθυιαι πληθυντικῶς παρὰ τῶν ποιητῶν εὔρηται. διὸ καὶ ἐν τῇ βῆτα ῥαψωδίᾳ ἐρεῖ, ὅτι αἱ Μοῦσαι, θεαὶ οὖσαι, πάρεισι τε ἴσασί τε πάντα. ἐνθα καὶ δῆλον ἔσται ὅτι κάτοχος ἐστὶν ἀπάσαις ταῖς Μούσαις· ὥστε καὶ νῦν θεὰν εἰπὼν καὶ ἐν Ὀδυσσεΐᾳ Μοῦσαν καὶ μὴ ὀνομάσας ταύτην ἢ ἐκείνην ὅμως ἐμφαίνει, ὅτι ἀπάσας καλεῖ, τουτέστι τὰς ἐννέα. καὶ ἀληθῶς οὕτω χρὴ νοεῖν, ὅτι καὶ πασῶν δέεται, εἴπερ ἐκείνων μὲν ἐκάστη μερίζονται τὰς λογικὰς τέχνας καὶ ἐπιστήμας ἐπιστατοῦσαι ἄλλη ἄλλης ἰδίᾳ, ἡ δὲ Ὀμηρικὴ ποίησις ἀπάσης σοφίας θεωρεῖται ἔμπλεως. [ὡς δὲ καὶ ταῦτόν ποτέ ἐστι Μοῦσαν εἰπεῖν καὶ ὦδῆν, δηλοῖ καὶ ἡ μουσουργὸς γυνὴ καὶ παρὰ Σοφοκλεῖ τὸ «φιλαύλους Μούσας».] Ὅτι τὸ «Πηληϊάδεω Ἀχιλλῆος» οὐ φυσικῶς ἔχει τοῦ ἡρωϊκοῦ μέτρου τοῦ ἐκ δακτύλων καὶ σπονδείων συγκειμένου, ἀλλὰ πάθος ἴσχει, ὃ λέγεται συνίησις. αἱ γὰρ τέσσαρες συλλαβαί, αἱ μετὰ τοὺς τέσσαρας πόδας ἤγουν τὸ -δ-ε καὶ τὸ -ω καὶ τὸ -α καὶ τὸ -χ-ι εἰς δάκτυλον καταλογίζονται, τοῦ -δ-ε καὶ τοῦ -ω λαμβανομένων ἀντὶ μιᾶς μακρᾶς. κατὰ δὲ τινὰς ἡμετὰ τοὺς πρώτους τρεῖς πόδας τετρασυλλαβία, τὸ ληϊάδε, δακτυλικῶς ποδίζεται, ὡς τοῦ -ι καὶ τοῦ -α καταλογιζομένων ἀντὶ βραχείας μιᾶς. λέγεται δὲ τὸ πάθος συνίησις, [καθὰ που καὶ ἡ συναίρεσις παρὰ Ἡρωδιανῶ,] κατὰ μίμησιν τῶν συνιζανόντων καὶ συμπιπτόντων σωμάτων καὶ πυκνουμένων ἐξ ἀραιότητος καὶ ἐκ πλείονος κατεχόντων ὀλιγώτερον τόπον κατὰ συμπίλησίν τινα, ὃ δὴ καὶ 1.19 ἐπὶ

σεισμών ποτε γίνεται. καὶ γὰρ καὶ ἐνταῦθα ὁ καταλογισμὸς τῶν δύο συλλαβῶν εἰς μίαν συλλαβὴν δοκεῖ ποιῆσαι αὐτὰς συνιζῆσαι καὶ οἷον κατασμικρυνθῆναι καὶ στενοχωρηθῆναι ἐκ πλατυσμοῦ εἰς στενότητα. τὸ δὲ αὐτὸ καὶ συνεκφώνησις λέγεται, διότι τὰ τῶν δύο λέξεων φωνήεντα ἐν τῷ μετρεῖσθαι νοοῦνται οὐκέτι ὡς δύο, ἀλλ' ὡς ἓν ἐὰν τῇ φωνῇ τοῦ ἐνὸς συνανεκράθη καὶ ἡ τοῦ ἑτέρου καὶ ὡς ἐν τι ἄμφω συνεξεφωνήθησαν. καὶ πάσχουσι τοῦτο φυσικῶς αἱ χασμωδία ἤγουν αἱ τῶν φωνηέντων ἐπαλληλία καὶ συμπτώσεις. τάχιον γὰρ αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ λεγόμενα ἐκφωνοῦνται ἢ περὶ μετὰ συμφώνων· καὶ δηλοῦσι τοῦτο φανερώς καὶ οἱ δημοτικοὶ στίχοι οἱ τὸ παλαιὸν μὲν τροχαϊκῶς ποδιζόμενοι, καθὰ καὶ Αἰσχύλος ἐν Πέρσαις δηλοῖ, ἄρτι δὲ πολιτικοὶ ὀνομαζόμενοι. μέτρον μὲν γὰρ αὐτοῖς πεντεκαίδεκα συλλαβαί· οἱ δὲ πολλοὶ καὶ εἰς ἑπτακαίδεκα ἢ καὶ πλείονας αὐτοὺς ποτε παρεκτείνουσι συλλαβάς, αἴτινες, αἱ πλείονες δηλαδὴ τῶν πεντεκαίδεκα, εἰ μὲν μετὰ συμφώνων λαλοῦνται, γελῶνται ὡς ἄρρυθμοι καὶ σκώπτονται ὡς πολυπόδες· εἰ δὲ μόνοις ἐκφωνοῦνται καθαροῖς φωνήεσι, λανθάνον τὸ πολυπόουν ἔχουσι τῇ ταχείᾳ συνεκφώνησει τῶν φωνηέντων καὶ σῶζεται ὁ τροχαϊκὸς ῥυθμὸς. Ἐνταῦθα δὲ σημείωσαι καὶ ὅτι ἐπίτηδες ὁ ποιητὴς ἐχασμώδησε διὰ εὐρυστομίαν καὶ σεμνὸν ὄγκον φωνῆς, ὅς γίνεται μὲν καὶ ἄλλως, μάλιστα δὲ διὰ τῆς συνδρομῆς τοῦ ᾠ καὶ ᾠα, ὡς δηλοῦσιν οἱ τεχνικοί. ἄλλως γάρ, εἰ μὴ τοῦτο ἐπραγματεύσατο, ἴσχυε τῆς χάσμης ἀπαλλαγεῖσθαι τὴν συνθήκην τοῦ στίχου τέλει ποιῆσαι, εἰπὼν «Πηλεΐδου» ἢ «Πηληϊάδου Ἀχιλλῆος». ἀλλ' οὐκ ἤθελε· πλεονάσας δὲ καθαροῖς φωνήεσιν ἐσέμνυε καὶ τῇ χασμωδίᾳ τὸ τοῦ νοήματος ὕψος ἤγουν τῷ ἐντεῦθεν ὄγκῳ τῆς φωνῆς. [ὡς δὲ καὶ ἀνειμένου εἴδους τὰ τοιαῦτά εἰσι, δηλοῖ ὁ γράψας τεχνικός, ὅτι χαίρει ἄνειμένη φράσις τῇ ἀλλεπαλληλίᾳ τῶν φωνηέντων, ὅποια τις ἐνταῦθα καὶ ἡτῶν τεσσάρων ἄλφα μετὰ τῶν σὺν αὐτοῖς χάσμησις, στομαστικὸν ὄγκον ἔχουσα, οὐ μὴν λειότατον, κατὰ τὴν τῶν πέντε ἄλφα ἐν τῷ «Ἄτρείδης τε ἄναξ ἀνδρῶν καὶ δῖος Ἀχιλλεύς». ἐκεῖνα γὰρ οὐ σεμνῶς βαίνουσιν, ἀλλὰ τροχάζουσιν. Ἀθηναῖοι δὲ προελόμενοι τοῦ «ᾠ Δῆμητερ» κοινοῦ ὄντος καὶ Ἀττικοῦ τὸ «ᾠ Δάματερ» Δωρικόν, ὅτε τι θαυμαστικῶς λέγουσι, μαρτυροῦσι καὶ αὐτοῖς σεμνὰ τῇ φωνῇ τοῦ ἄλφα. εἰ δὲ τινες τὴν χασμωδίαν ἤτοι κεχηνυῖαν στίχου σὺνδεσιν, μίαν εἶπον τῶν πέντε ἢ ἕξ κακιῶν τοῦ ἔπους, αἱ ἀλλαχόθι δηλοῦνται, οἷον «ἐκ μὲν μ' ἀλλάων ἀλιάων ἀνδρὶ δάμασσε» λεγέτωσαν ἐκεῖνοι τὸ αἴτιον.] Ὅτι δὲ συνεκφώνησις ἤτοι συνιζήσις ἐστίν, ὅταν δύο συλλαβαὶ σύμφωνον μετὰ μὴ ἔχουσαι ἀντὶ μιᾶς παραληφθῶσι. [διὸ καὶ εὖ εἴρηται ὅτι τὸ συνεκφω1.20 νοούμενον τὰς δύο συλλαβάς μίαν ἐν τῷ μέτρῳ ποιεῖ.] καὶ ὅτι πολλαχῶς ἡ συνιζήσις ἤγουν συνεκφώνησις γίνεται, διέλαβον οἱ τῆς γραμματικῆς ἐξηγηταί. ἢ γὰρ δύο φωνήεντα χρόνου ὁμοίου ἀντὶ ἐνὸς παραλαμβάνονται, οἷον δύο μακρὰ ἀντὶ μιᾶς μακρᾶς συλλαβῆς καὶ δύο βραχεὰ πάλιν ἀντὶ μιᾶς μακρᾶς ἢ καὶ ἀντὶ μιᾶς βραχείας, ἢ δύο ἀνόμοια, οἷον μακρὸν καὶ βραχὺ ἀντὶ ἐνός· καὶ κοινῆ δὲ ποτε συλλαβή, ἵνα μὴ πλείω λέγωμεν, μετὰ ἑτέρου φωνήεντος συνιζήσιν ποιεῖ, ὡς καὶ ἐνταῦθα ἐν τῷ Πηληϊάδῳ τὸ ᾠ οὔτε μακρὸν ἀναντιρρήτως ἐστίν, ἀλλ' οὐδὲ μὲν βραχὺ. κοινήν δὲ συλλαβὴν αὐτὸ φασιν οἱ γραμματικοί, ὅπερ συνεκφωνηθὲν καὶ συνιζήσαν τῷ πρὸ αὐτοῦ βραχεῖ φωνήεντι ἐλογίσθη σὺν ἐκείνῳ ἀντὶ μιᾶς μακρᾶς. παραδείγματα δὲ τῶν εἰρημένων τρόπων τῆς συνιζήσεως μυρία χορηγοῦσιν οἱ ποιηταί, μόνου δὲ τοῦ τὰς δύο βραχείας ἀντὶ μιᾶς νοεῖσθαι ὀλίγα εἰσὶ τὰ παραδείγματα. προφέρεται γοῦν ἐν μὲν τοῦ Σωτάδα ἐν τῷ «σειῶν μελίην Πηλιάδα δεξιὸν κατ' ὦμον», ὃ καὶ παρὰ τῷ Ἑρμογένει κεῖται. τὸ γὰρ ᾠι καὶ τὸ ᾠα ὡς μία λογίζονται βραχεῖα συλλαβὴ πρὸς ἀπαρτισμὸν ποδὸς τοῦ ἀπὸ μείζονος Ἴωνικοῦ. ἕτερον

δὲ παράδειγμα ὁμοιον ἐκ Πραξιλλησέν τῷ «ἀλλὰ τεδὸν οὐ ποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι
ἐπειθεν». τὸ γὰρ τ-ε καὶ τὸ ὠ-νδύο αὐταὶ βραχεῖαι συλλαβαὶ ἀντὶ μιᾶς βραχείας
ἐλήφθησαν. εἰ δὲ καλῶς ἐπόδισάν τινες καὶ τὸ ληιάδε, ὡς προεῖρηται, ἰδοὺ καὶ τοῦτο
τέως τρίτον παράδειγμα. [τοιαῦτα δὲ παρ' Ὀμήρω καὶ τὸ «ἀστέρι ὀπωρινῷ ἐναλίγκιος»
καὶ τὸ «χαῖρε δὲ τῷ ὄρνιθι Ὀδυσσεύς».] δῆλον δὲ καὶ ὅτι ἢ κατὰ κοινὴν
συλλαβὴν συνίζησις ἢ μακρὰ ἐστίν, ὡς ἐν τῷ «δ-ε-ω Ἀχιλλῆος», ἢ συνέσταλται, ὡς ἐν
τῷ «χρυσέω ἀνὰ σκήπτρω» καὶ «δενδρέω ἐφεζόμενοι». [περὶ δὲ συνίζησεως καί μετ'
ὀλίγα εἰρήσεται. Ἰστέον δὲ ὡς τριῶν ὄντων στιχηρῶν ἐκ πλεονασμοῦ παθῶν, τοῦ
μακροκεφάλου εἴτ' οὖν προκεφάλου, τοῦ προκοιλίου, καὶ τοῦ μακροσκελοῦς ἦτοι
δολιχούρου, ὁ τῆς Ἰλιάδος πρῶτος στίχος πάθους ἐστὶ προκοιλίου, ῥηθέντος οὕτω ἐκ
μεταφορᾶς προγαστόρων ζῶων, οἷα πλεοναζούσης ἐν μέσῳ τῶν τοιούτων στίχων μιᾶς
συλλαβῆς ἐξογκούσης τρόπον τινὰ κοιλίας δίκην τὴν τοῦ ἔπους μεσότητα.] Ὅτι τὸ
Πηληϊάδεω λέξις ἐστὶν Ἰωνικὴ. τὸ μὲν γὰρ κοινὸν ἔχει οὕτως· Πηλεὺς Πηλέος, ὅθεν
Πηλεΐδης πατρωνυμικῶς τοῦ Πηλέως υἱὸς καὶ κλίνεται Πηλεΐδου. τὸ δὲ Ἰωνικὸν
παράγεται οὕτως· Πηλεὺς Πηλῆος, ὡς περ Ἀχιλλεύς Ἀχιλλῆος, Ὀδυσσεύς Ὀδυσσηος,
βασιλεύς 1.21 βασιλῆος, καὶ ἄλλα μυρία. Ὅτι δὲ καὶ διὰ τῆς ε-ι διφθόγγου καὶ διὰ τοῦ
ι δὲμόνου τὰ τοιαῦτα ἐγράφοντο ποτε, καὶ ἐν τοῖς τοῦ Περιηγητοῦ σαφέστερον εἴρηται.
καὶ οὕτω μὲν τὸ Ἰωνικόν, Πηλεὺς Πηλῆος· τούτου δὲ τὸ πατρωνυμικόν Πηληΐδης καὶ
πλεονασμῷ τοῦ α Πηληϊάδης, οὗ ἢ γενικὴ κατὰ Ἰωνας Πηληϊάδεω. ἔστι γὰρ
παρατήρησις παλαιὰ τοιαύτη· τὰ εἰς α-ς καὶ εἰς η-ς ὀνόματα ἰσοσυλλάβως κλινόμενα
κοινῶς μὲν καὶ Ἀττικῶς εἰς ο-υ ἔχει τὴν γενικὴν οἶον, Αἰνείας Αἰνείου, Πηλεΐδης
Πηλεΐδου, Ἀτρεΐδης Ἀτρεΐδου· Δωρικῶς δὲ εἰς α μακρὸν περαίνει τὴν γενικὴν οἶον,
τοῦ Αἰνεία, τοῦ Πηλεΐδα, τοῦ Ἀτρεΐδα· Ἰωνικῶς δὲ διὰ τοῦ ε-ω· Αἰνείεω, Πηλεΐδεω,
Ἀτρεΐδεω· Βοιωτικῶς δὲ διὰ τοῦ α-ο οἶον Αἰνείαο, Πηλεΐδαο, Ἀτρεΐδαο, μακρᾶς ἐξ
ἅπαντος οὔσης τῆς παραληγούσης. Ἰστέον γὰρ ὅτι αἱ οὕτω χασμώμεναι, ὡς ἐν διαλύσει,
γενικαὶ οὐδέποτε τὴν παραλήγουσαν ἰσόχρονον ἔχουσι τῇ ληγούσῃ, ἀλλὰ ἀνομοίαν ἀεὶ.
καὶ ἐὰν μὲν ἢ λήγουσα μακρὰ εἴη, βραχεῖα ἐστὶν ἢ παραλήγουσα, ὡς ἐπὶ τοῦ Αἰνείεω,
Πηλεΐδεω, Ἑρμείεω. ἐὰν δὲ τὸ λῆγον βραχύνηται, μακρὸν ἔσται τὸ παραλήγον, ὡς ἐν τῷ
Αἰνείαο, Ἑρμείαο, Πηλεΐδαο. οὕτω καὶ τὸ Πριάμοιο, δένδροιο καὶ τὰ τοιαῦτα Θετταλικά
ὄντα κατὰ τινὰς ἀνομοιόχρονον ἔχει τῇ παραληγούσῃ τὴν λήγουσαν. διὸ καὶ τὸ ἐμέο καὶ
σέο καὶ ἔο ἀναλογώτερον ἔχει προσλαβόντα τὸ ι ἐν τῇ παραληγούσῃ καὶ γενόμενα
ἐμεῖο καὶ σεῖο καὶ εἶο καὶ ἀνομοίαν ποιήσαντα τῇ ληγούσῃ τὴν παραλήγουσαν. Ἰστέον δὲ
καὶ ὅτι οὐκ ἀεὶ τὸ ἀποικτικῶς πλεονάζει ἐν τοῖς διὰ τοῦ ι-δ-η-ς πατρωνυμικοῖς, ἀλλὰ
μόνον ἐξ ἀνάγκης, ὅτε πρὸ τοῦ ι μακρὰ ἐστὶ συλλαβὴ οἶον Τελαμωνίδης
Τελαμωνιάδης, Νηληΐδης Νηληϊάδης. οὕτως οὖν καὶ Πηληΐδης Πηληϊάδης. εἰ γὰρ μὴ
πλεονάσει ἐν τοῖς τοιούτοις τὸ α καὶ οὕτως ἀπαρτισθῆ δάκτυλος, οὐ συντελοῦσιν εἰς
μέτρον ἠρωϊκὸν διὰ τὸ καταπεραιοῦν εἰς πόδα ἀμφίμακρον. ἀμέλει ἐν τῷ Ἀτρεΐδης καὶ
Πηλεΐδης οὐ πλεονάζει τὸ α· οὐ χρεῖα γάρ. καὶ οὕτω μὲν ἐν τούτοις φανερώς πλεονάζει
τὸ α. δῆλος δὲ ἐστὶ κατὰ τοὺς παλαιούς ὁ πλεονασμὸς ἀπὸ τοῦ μέτρου τῶν συλλαβῶν.
Τὰ γὰρ εἰς δ-η-ς ἀπαθῆ πατρωνυμικά, μῆτε συγκοπὴν παθόντα ἢ συναίρεσιν μῆτε
πλεονασμόν, μιᾶ συλλαβῆ πλεονάζει τῆς γεννήτορος πρωτοτύπου γενικῆς, ἀφ' ἧς ἢ
πατρωνυμία γίνεται· οἶον ἢ Πριάμου γενικὴ ἐν τρισὶ συλλαβαῖς ἐστὶ, Πριαμίδης ἐν
τέτρασιν. ὁμοίως καὶ Νέστορος Νεστορίδης, Λητόος Λητοΐδης, Ἐκτορος Ἐκτορίδης,
Ἀτρέος Ἀτρεΐδης παρὰ Πινδάρω τὸ δ' αὐτὸ καὶ ἐπὶ πάντων τῶν ἀπαθῶν πατρωνυμικῶν.
οὕτως οὖν καὶ Πηλεὺς Πηλῆος Πηληΐδης, Μηκιστεύς Μηκιστήος Μηκιστηΐδης. εἶπομεν

μη συγκοπὴν 1.22 παθόντα ἢ συναίρεσιν διὰ τε τὸ Ἄνθεμίωνος Ἄνθεμίδης, Δευκαλίωνος Δευκαλίδης, ταῦτα γὰρ ἐπειδὴ συνεκόπη ἐκ τοῦ Ἄνθεμιωνίδης, Δευκαλιωνίδης, οὐπλεονάζει, ἀλλὰ ἐλλείπει μιᾶ συλλαβῆς τῆς τοῦ πρωτοτύπου γενικῆς. καὶ διὰ τὸ Ἄτρείδης, Πηλείδης καὶ τὰ τοιαῦτα. ταῦτα γὰρ στενοχωρηθέντα τῇ συναίρεσει Ἄτρείδης, Πηλείδης, ἰσοσυλλαβεῖ τῇ πρωτοτύπῳ τρισυλλάβῳ γενικῇ. εἴπομεν μῆτε παθόντα πλεονασμὸν διὰ τὸ Τελαμωνιάδης [καὶ τὰ κατ' αὐτό, ἐνοῖς καὶ ὁ Χαλκωδοντιάδης καὶ ὁ Λαομεδοντιάδης καὶ ὁ Φηρητιάδης.] ταῦτα γὰρ ἐξ ἐμπτώσεως πλεονάσαντος τοῦ ἄδυσσι συλλαβαῖς ὑπερέχει τῆς τοῦ Τελαμωνιογενικῆς. οὐκοῦν οὕτω καὶ τὸ Πηληϊάδης καὶ Μηκιστηϊάδης οὐκ ἀναγκαίως ἔχει τὸ ἄ, ἀλλ' ἐκ πλεονασμοῦ αὐτὸ προσεφύη εἰς δακτύλου ἀναπλήρωσιν. εἰσὶ δὲ τινὰ εἰς ἄδης πατρωνυμικὰ φύσει τὸ ἄ ἔχοντα ἐν τῇ παραληγούσῃ, οἷον τὰ ἐκτῶν διὰ τοῦ ἄδης κυρίων ὀνομάτων. [Ταλθύβιος Ταλθυβιάδης· οὐ παρώνυμοι οἶπαρ' Ἡροδότῳ Ταλθυβιάδαι· Ἀτύμιος Ἀτυμιάδης ὁ ἐν τῇ εἰρήσῃ· Ἡλιος Ἡλιάδης, Κλυτίος Κλυτιάδης, Μενότιος Μενοτιτιάδης], Λαέρτιος Λαερτίου Λαερτιάδης· διαφορεῖται γὰρ τοῦτο, καὶ οὐ μόνον Λαέρτης λέγεται, ἀλλὰ καὶ Λαέρτιος, ὡς δηλοῖ καὶ Σοφοκλῆς· Θεστίος Θεστίου Θεστιάδης, Ἀλέξιος Ἀλεξίου Ἀλεξιάδης, Δέξιος Δεξίου Δεξιάδης, Φήμιος Φημιάδης, Οἴλιος κατὰ τὸν τεχνικὸν Γεώργιον Οἰλιάδης· [οὐ γὰρ ἐστὶν, φησὶν, ἀπὸ τοῦ Οἰλεύς· ἦν γὰρ ἂν Ὀϊλείδης διὰ διφθόγγου·] Ἀσκληπιὸς Ἀσκληπίου Ἀσκηπιάδης καὶ τὰ ὅμοια. ἐν τούτοις γὰρ ἡ καθαρὰ λήγουσα τῆς γενικῆς οὐ τρέπεται εἰς ἄδης ἐν τῷ Ὀμήρου Ὀμηρίδης, Πριάμου Πριαμίδης, ἀλλὰ εἰς ἄδης καθαρὸν. ὁμοίως διὰ τοῦ ἄδης πατρωνυμοῦνται καὶ τὰ εἰς ἄδης κύρια, εἰς ἄδης ἔχοντα τὴν γενικὴν· οἷον, Ἰππότης Ἰππότου Ἰπποτάδης, [Βούτης Βούτου Βουτάδης, ἐξ οὐγένους οὐκ ἀνώνυμον οἱ Ἐτεοβουτάδαι, ὧν ἡ σύνθεσις κατὰ τοὺς Ἐτεόκρητας· ἦν δέ, φασί, Βούτης υἱὸς Ποσειδῶνος, ὡς Ἡσίοδος ἐν Καταλόγῳ.] ὡσαύτως καὶ τὰ εἰς ἄδης ἰσοσυλλάβως κλινόμενα, οἷον, Ἰππῶν κύριον Αἰολικόν· διὸ καὶ ψιλούται· ἄφ' οὗ πατρωνυμικὸν Ἰππῶν, ὅπερ οἱ Αἰολεῖς Ἰππῶν λέγουσι. Πελίας Πελιάδης, [Ἀλεύας Ἀλευάδης, ἄφ' οὗ εὐγενὲς φύλον οἱ Ἀλευάδαι Κέας Κεάδης, ὁ ἐν τῇ Ὀμηρικῇ Βοιωτίᾳ· Αἰνεῖας Αἰνεϊάδης, ὁ καὶ Αἰνεῖας 1.23 Αἰνεάδης· Βορέας Βορεάδης, Γρᾶς Γρᾶ Γράδης,] Χαιρέας Χαιρεάδης, Δημέας Δημεάδης καὶ ἐν συναίρεσει Δημάδης· θετέον γὰρ ἐν τοιούτοις καὶ τοῦτο, εἰ καὶ μὴ πατρωνυμικόν ἐστίν, ἀλλὰ ὡς πατρωνυμικόν, καθάπερ καὶ τὸ Καρνεάδης, Σωτάδης καὶ ἕτερα. [Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι οὐ μόνον πλεονάζει τὸ ἄ ἐν τοῖς εἰς ἄδης, ὡς ἀνωτέρω κεῖται, ἀλλὰ καὶ ἀποβάλλεται. ὁ γοῦν Ἐριχθονιάδης, ὡς ἀπὸ τοῦ Ἐριχθόνιος, εὐρηται καὶ δίχα τοῦ ἄ Ἐριχθονίδης, ὡς φασὶν οἱ τεχνικοί. ὅτι δὲ καὶ ἄλλως τὸ Πηληϊάδης ἔστι παράγειν, ἐν τῇ δέλτα φανεῖται.] Ὅτι ὡς περ Ὀδυσσεύς ποτὲ μὲν διὰ δύο ἄδης παρὰ τῷ ποιητῇ, ποτὲ δὲ δι' ἑνός, ὡς μετὰ ταῦτα φανήσεται, οὕτω καὶ Ἀχιλλεύς ἐνταῦθα μὲν ἐν τῷ «Πηληϊάδεω Ἀχιλλῆος» καὶ ἀλλαχοῦ δὲ δι' ἑνός ἐκφωνεῖται ἄδης, ἐν πλείοσι δὲ τόποις τὰ δύο ἄδης ἔχει. ἐπαγωνίζονται δὲ ἄλλοι μὲν τῇ τοῦ ἑνός, ἕτεροι δὲ τῇ τῶν δύο ἄδης γραφῇ, τὰ μὲν δύο τιθέντες ἢ ἀπὸ τοῦ ἄδης ἰάλλειν ἢ γοῦν λύπην ἐμβάλλειν, λυπεῖν γὰρ φερωνύμως ἔμελλε τοὺς καταπολεμουμένους, ὡς καὶ ὁ Ἀπόλλων δοκεῖ τισιν ἐκ τοῦ ἀπόλλειν διὰ τὸ φοβερώτερον ὀνομάζεσθαι, ἢ κατὰ πλεονασμὸν τοῦ ἑτέρου ἄδης διὰ τὸ εὐφωρότερον, ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ ἄδης ἄδης συνδέσμου γίνεται καὶ ἐπιτέρων πολλῶν, τῷ δὲ ἐνὶ ἄδης συνηγοροῦντες πρῶτον μὲν ἐκ τῆς ἀναλογίας, ἵνα ἢ ὅμοιον τῷ Οἰλεύς, βασιλεύς· εἶτα ἐξ ἐτυμολογίας, ὡς ἀπὸ τοῦ ἄδης τοῖς Ἰλιεῦσιν, ἢ γοῦν λύπην τοῖς Τρωσίν, αὐτὸν κατὰ φερωνυμίας καὶ τοῦτο λόγον [καὶ θεῖα προνοία, καθά τις ἔφη,] γενέσθαι· ἢ ἀπὸ τοῦ ἄδης στερητικοῦ καὶ τοῦ χιλόσ, ὅ ἐστιν ἢ ἐκ τῶν σπορίμων τροφή. οὐ γὰρ χιλῶ, φασὶν, ἦτοι

Δημητριακῶκαρπῶ ἐτράφη ὁ ἥρωρ, ἀλλὰ ζῶων μυελοῖρ βρεφόθεν· ἴρως δὲ καὶ δημῶ προβάτων, κατὰ τὸν Ὀμηρικὸν Ἐκτορίδην Ἀρτυάνακτα· εἶτα κρέασι, τοῖρ ἐκ τοῦκυνηγετεῖν, ὅτε ὁ Χείρων ἐπαιδαγῶγει αὐτόν. ὃρ καὶ ἐξεθρέψατο καὶ εἰζέπιστήμην τῶν τακτικῶν ἀγαγῶν ἄριστον πολεμιστήν εἰρ Τροίαν ἔστειλε «πρώτως ὑπηνήτην ὄντα» κατὰ τὴν ἰστορίαν. οὐ γὰρ πειστέον τοῖρ μύθοιρ, καθά πουκαὶ Ἰμέριορ γράφει, οἱ τῆρ γυναικωνίτιδορ αὐτόν ἐξαγαγόντερ εἰρ τὴν Τροίανστέλλουρσιν. Ὅτι δὲ φιλοαχιλλεὺρ ὁ ποιητήρ, μυριαχοῦ φανήσεται, ὃρ τάχα, ὡρπερ ἐξ Ὀδυρσέωρ τὴν Ὀδύρσειαν, οὕτω καὶ τὴν Ἰλιάδα ἐξ Ἀχιλλέωρ Ἀχιλειαν ἐπέγραφεν ἄν, εἰ μὴ τὸ πρερβεῖον τῆρ Ἑλλάδορ οὕτωρ ἤμελλε καταβαλεῖν 1.24 καὶ ταπεινῶσαι τῆ ἐξ ἑνόρ τινορ ἐπιγραφεῖ. διὸ οὔτε ἀπό τινορ ἑτέρου προσῶπουδλωρ αὐτήν παρονομάζει, ἐπεὶ μὴ ἐκ τοῦ Ἀχιλλέωρ δύναται, ἀλλὰ ἐκ τῆρ Ἰλίου, ὡρ προελέχθη. καὶ τὸν Ἀχιλλέα δὲ ἐξαίρει καὶ σεμνύνει ἄλλωρ τε πολυειδῶρκαὶ οἱρ δὲ ἀπό τῆρ αὐτοῦ μῆνιδορ ἀρξάμενορ, πρὶν ἢ μὲν παύσασθαι τοῦ μνηῖν, κατασπεῖρει πολλαχοῦ τῆρ ποιήσεωρ τὴν αὐτοῦ μνήμην, ἵνα μηδεῖρ αὐτοῦ λανθάνηται· ἐπὰν δὲ ἀποθέμενον τὴν μῆνιν ἐκφήνη αὐτόν εἰρ τὴν μάχην, τὸ ὄλον τῆρποιήσεωρ εἰρ αὐτόν δαπανᾶ, καὶ ἀντεπεξαγαγῶν αὐτῶ ἀξιόλογον ἀντίμαχον, τὸν Τρωϊκὸν Ἐκτορα, ὃρ τὸν μὲν ἄλλον χρόνον οὐδὲ προκύπτειν τοῦ τείχουρ ἤθελεν, Ἀχιλλέωρ δὲ μνηῖσαντορ μεγάλα κατὰ Ἑλλήνων κατῶρθωρε. καὶ ρίψαρ αὐτόν ὑπό τῶ Ἀχιλλεῖ συγκατέλυρεν ἐκείνω τὴν ποιήσιν, οὐ μόνον ὅτι συναπέσβη τῶ Ἐκτορι καὶ ἡ τῶν πολεμικῶν ἔργωρ θερμότηρ καὶ οὐκ εἶχεν ὁ ποιητήρ τοῦλοιποῦ ἐπεξαγαγεῖν ἀντίπαλον τοιοῦτον ἕτερον τῶ Ἀχιλλεῖ, ἀλλὰ καὶ ὀτιῶκνηρεν ἐπὶ πλέον μηκῦναι τὸν λόγον, ἵνα μὴ ἀναγκαῖωρ καὶ εἰρ τὸν τοῦ φιλουμένου Ἀχιλλέωρ θάνατον ἀπενεχθεῖρ ἀφηγήσεται, ὅπωρ ἀγεννῶρ οὕτω καὶἀναξίωρ ὁ τηλικούτορ ἥρωρ ἔπερε. εἰ δὲ που παρελάλησε τι περὶ θανάτου τοῦ Ἀχιλλέωρ, ἀλλ' οὐ κατὰ ἀφήγησιν καὶ εἰρ πλάτορ κατὰ σκοπὸν καὶ εἰρμόν, ἀλλ' ὡρ ἐκ παρόδορ καὶ πεφειρσμένων καὶ οἶον εἰπεῖν ἄκρορ χεῖλερσι, καθάπερκαὶ ἄλλα τῶν ὕστερον ἐπισυμβάντων, ὡρ καὶ πρὸ ὀλίγου ἐρρέθη. ἔφθημεν γὰρεἰπόντερ, ὅτι ἀπό τῶν τελευταῖωρ μὲν ὁ ποιητήρ ἤρξατο, οὐ κατὰ φύσιν οὐδὲσφαφέρ τι ποιῶν οὐδὲ καθ' εἰρμόν προβαίνωρ καὶ συνείρωρ τοῖρ πρώτορ τὰ ἐφεξῆρ, ἀλλὰ μετατιθεῖρ τὰ πράγματα καὶ ἐκ τῶν μετὰ τὰ πρώτα ποιούμενορ τὴν ἀρχήν· εὐμεθόδωρ δὲ ὄμωρ καὶ τὰ παλαιά, ναὶ μὴν καὶ τὰ μετὰ τὴν Ἰλιάδα συστρέφωρκαὶ στρεβλῶν καὶ περιάγωρ καὶ παρενείρωρ τῶ λόγω καὶ οὕτω πάντων δραττόμενορ καὶ ἀντὶ σαφοῦρ μεθόδορ εἰρ τὴν ἐμπερίβολον μεταχωρῶν καὶ δι' ἡρλόγορ ὑψηλόρ γίνεται. ὡρ μὴ ἔξω χάριτορ εἶναι, εἶρ τιρ τὴν Ὀμηρικὴν ταύτηνμεταχειρίσιν παρειακάσει τῆ τοῦ γυμνοσοφιστοῦ ἐκείνου, ὃρ ἀνιττόμενορ τιπρὸρ βασιλικὴν ἐρώτησιν βύρσαν νεόδαρτον ἐπιζητήσαρ καὶ λαβῶν μέση ταύτητην χεῖρα ἐπέβαλεν, εἶτα τῆ δρακὶ σφίγγωρ καὶ πιέζωρ καὶ περιάγωρ τὰ κύκλωρσυνήγαγεν εἰρ ἑν τὴν ἄπασαν βύρσαν καὶ συνέκλειρεν ἑν βραχεῖ καὶ οὐδὲν αὐτῆρἔξω ἀφήκε τῆρ ἀφῆρ, ἀλλὰ εὐφυῶρ τὸ διαπεπταμένορ ἔστενοχώρηρε. Ὅτι δὲ ἐκτοῦ χιλόρ παρονομάζεται ὁ Ἀχιλλεὺρ, προφέρεται εἰρ μαρτυρίαν καὶ ὁ Εὐφορίωρ, λέγωρ «ἔρ Φθίην χилоῦ κατήῖε πάμπαν ἄγευτορ. τοῦνεκα Μυρμιδόνερ μιν Ἀχιλλέα φημίξαντο». τοῦ δὲ χιλόρ ἡ χρῆσιν καὶ παρὰ Ξενοφῶντι, ὡρ ἔνθαφησί «στρατιώταρ ἀπελθεῖν που ἐκ τοῦ στρατοπέδορ διὰ χιλόν». δῆλον δὲ ὀτισεμνότερον καὶ μετ' εὐφωρνιαρ εὐγενέστερον τὸ Ἀχιλλεὺρ διὰ δύο ᾿λ· διαρκέστερον γὰρ οὕτωρ ἑνδιατρίβομεν τῶ τοῦ ἥρωρ ὀνόματι καὶ γλυκύτερον καὶ ὀγκηρότερον μετὰ καὶ ἀναλόγου λειότητορ. (ἡ. 2) Ὅτι τὸ «ὐλομένορ» 1.25 Πορφύριορ μὲν ὀνομα λέγει σύνθετορ ἐκ τοῦ ὀλοόν καὶ τοῦ μένορ, οἶονεὶ τὴνἔχουσαν οὐλον ἤτοι ὀλέθριορ μένορ. ἔτερορ δὲ μετοχὴν μέσου ἀορίστορ δευτέρου, ἵνα λέγη παθητικῶρ οὐλομένορ Ἰωνικῆ

ἐπενθέσει τοῦ ἕν τὴν ὀλομένην καὶ ἀξίανόλεσθαι, ὅπερ καὶ ὀλουμένη καὶ ἀπολουμένη λέγεται κατὰ χρόνον μέσουδευτέρου μέλλοντος. κατὰ δέ τινος οὐκ ἔστιν ἡ λέξις κυρίως παθητικὴ ἐνταῦθα κατὰ τὸ ὀλόμενος καὶ ὀλούμενος, ἀλλὰ ἐν μόνῃ φαίνεται φωνῇ· οἷ καὶ καλῶς λέγουσιν. ὅτι γὰρ ἐνέργειαν σημαίνει, δηλοῖ ὁ ποιητὴς ἐπαγαγὼν τὸ «ἢ μυρί' Ἀχαιοῖς ἄλγε' ἔθηκε» μονονουχί λέγων κατὰ λόγον ἐπεξηγήσεως, ὅτι οὐλομένην τὴν μῆνιν φημι, οὐχ' ὅτι αὐτὴ ἔπαθέ τι, ἀλλ' ὅτι μάλιστα ἐνήργησεν· ἔθηκε γὰρ ἄλγεα μυρία τοῖς Ἀχαιοῖς. Τὸ δὲ ἔθηκεν οὐ μόνον ἀντὶ τοῦ ἐποίησε νοεῖται καὶ ἐπέθηκεν, ἀλλὰ καὶ ἄλλως γλαφυρότερον. ἐπεὶ γὰρ ἐναντία τὸ φύσει καὶ τὸ θέσει, δοκεῖ λέγειν ὅτι οὐ φύσει ἤλγησαν οἱ Ἕλληνες οὐδὲ κατὰ τινος νοσερὰν ἀκολουθίαν, ἀλλὰ θέσει διὰ τὴν οὐλομένην μῆνιν, ἧς μὴ γενομένης ἢ φύσις οὐκ ἂν ἄρτι τοὺς Ἀχαιοὺς ἔβλαψεν. ὁ παραδηλοῦται πως κατωτέρω καὶ ἐν τῷ προῖαψεν, εἴ τις ἐκεῖ τὴν πρόθεσιν νοήσει χρόνου δηλωτικὴν. Τὸ δὲ «μῆνιν οὐλομένην» μετακλιθὲν εἰς τὸ «ἢ μυρί' Ἀχαιοῖς ἄλγε' ἔθηκε» σχῆμα ἐποίησεν, ὁκλίσις ἢ μετάκλισις λέγεται, ὡς μετ' ὀλίγα σαφέστερον ῥηθήσεται. Μυρία δὲ ἡ ἀόριστος τὰ πολλὰ λέγει καὶ παροξύνεται ἡ λέξις πρὸς διαστολήν ὠρισμένου ἀριθμοῦ τοῦ μύρια, ἢ κατὰ τινος τὰ θρήνων ἄξια ὡς ἀπὸ τοῦ μύρεσθαι, ὁ δηλοῖ ποῖον ἦχον γοερὸν, ἐξ οὗ καὶ τὸ μορμύρειν ἐπὶ ὑδάτων γίνεται καὶ ὁ κλαυθμυρισμός. Ἰστέον δὲ ὅτι τῶν πλειόνων παροξυνόντων μὲν τὸ ἀόριστον τὰ μυρία, προπαροξυνόντων δὲ τὸ ὠρισμένον ἡγουν τὰς δέκα χιλιάδας, Ἡρωδιανὸς ἐκάτερα ὀφείλει φησὶν ὀξυτονεῖσθαι κατὰ τὴν τρίτην ἀπὸ τέλους, ὅ ἐστι κατὰ τὴν προπαραλήγουσαν· καὶ λέγει καὶ κανόνα τινὰ εἰς τοῦτο ἐκεῖνος, [ἐν ᾧ καὶ τὸ ἀρσενικὸν ὁ μύριος προπαροξύνεται κατὰ τὸ Λύδιος, ὡς ἐπὶ μὲν παρατελευτώσης διὰ τοῦ ἱ συνεσταλμένου λεγόμενον, κατὰ δὲ τὴν τρίτην ἀπὸ τέλους μακρὸν ὄν. καὶ τὸ μύριον δὲ ὁμοίως, ἐπεὶ τὰ παρεσχηματισμένα οὐδέτερά ἀρσενικοῖς ὁμότονα αὐτοῖς ἐστίν.] Ὅρα δὲ ὅτι ἔχων ὁ ποιητὴς εἶπεν «μυρί' Ἀχαιοῖς ἄλγε' ἔθηκεν», οὐκ ἠθέλησε παίζειν μέθοδον διδούσης τοῦ μὴ ληρεῖν τινος τὰ παραπίπτοντα. καὶ γὰρ ἤρκεσαν αὐτῷ ἰλαρῦναι τὸ τῶν ἐννοιῶν σκυθρωπὸν τὰ τρία πάρισα, τὸ ἔθηκε, τὸ προῖαψε καὶ τὸ τεῦχε. καὶ οὐκ ἠθέλησεν εἰς πλέον καλλωπίσαι· ὅς καὶ τὸ τεῦχεν οὐκ ἐν τέλει στίχου ἔθετο, ἐπέκρυσπε δὲ πως, ἵνα μὴ ἐπιβούλως δοκῇ πρὸς ἐμφανὲς κάλλος γράφειν ἔξω καιροῦ. Σημειώσαι δὲ καὶ ὅτι ἐν μὲν Ὀδυσσεΐα εἰπὼν «ἄνδρα πολύτροπον» καὶ «πολλὰ 1.26 ἐπλάγχθη» καὶ «πολλῶν ἀνθρώπων ἴδεν ἄστεα» ἐπιμονὴν ἐποίησε λέξεως ἐκ τοῦ πολύτροπος καὶ πολλῶν καὶ πολλά· ἐνταῦθα δὲ δυνατόν ὄν οὕτω ποιῆσαι ὁμοίως οὐκ ἠθέλησεν, ἀλλὰ ἀντὶ τοῦ «πολλὰ ἄλγεα ἔθηκε, πολλὰς δὲ ψυχὰς Ἄϊδι προῖαψεν ἠρώων» τὸ πολλὰ ἄλγεα μυρία εἶπε, διδάσκων ὡς ποτὲ μὲν ἐν ἐπιμονῇ ταῖς αὐταῖς χρηστὸν λέξεσι, ποτὲ δὲ μεταληπτέον τὰς ἰσοδυναμίας. καὶ ἔστι καὶ τοῦτο εἶδος τι ἐπιμονῆς. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ μὲν «ἄλγεα ἔθηκε» φαίνεται ῥηθῆναι διὰ τοὺς τραυματισθέντας μὲν, μὴ θανόντας δέ· ἢ καὶ διὰ τοὺς ἄλλως λυπηθέντας· (ἡ. 3) τὸ δὲ «πολλὰς ψυχὰς Ἄϊδι προῖαψεν ἠρώων» διὰ τοὺς τεθνεώτας, ἵνα λέγῃ ὅτι μυρίους μὲν πολυτρόπως ἄλλως ἤλγυνεν ἢ τοῦ Ἀχιλλέως μῆνις, πολλοὺς δὲ καὶ ἐθανάτωσε. ταῦτα δὲ προοικονομία εἰσι τοῦ πλατυσμοῦ τῆς Ἰλιάδος· τὰ γὰρ μυρία ἄλγεα καὶ οἱ πολλοὶ θάνατοι πολλὴν πάντως γραφῆς ὕλην δώσουσι τῷ ποιητῇ. Ἰστέον δὲ ὅτι πολλοῖς ἔθνεσιν ἀπὸ τῶν παρ' αὐτοῖς ἐνδόξως βασιλευσάντων αἱ κλήσεις ἔκειντο· Ἕλληνες οὐν ἀπὸ Ἕλληνας, Ἀργεῖοι διὰ τὸν Ἄργον, Ἴωνες ἐκ τοῦ Ἴωνος, Περσευπαρονομάζει τοὺς Πέρσας, καθὰ καὶ τοὺς Μῆδους ὁ Μῆδος· οὕτω δὲ καὶ Ἀχαιοὺς ὁ Ἀχαιός. Τὸ δὲ «ἴφθιμος ψυχῇ» γίνεται ἐκ τοῦ ἴφι τὸ ἰσχυρῶς, πλεονασμῷ τοῦ ἴφθ, [ἵνα ἦ, ὡς περ ὄψι ὄψιμος ἢ καὶ ἄλλως, ὡς ἄνθος ἄνθιμος, οὕτως ἴφι ἴφιμος, καὶ πλεονασμῷ ἴφθιμος ὑπερβιβασθέντος τοῦ χρόνου καὶ τῆς μὲν ἀρχῆς

γενομένης θέσει μακρᾶς, τῆς δὲ παραληγούσης φύσει ἐκταθείσης.] τὸδὲ εἰπεῖν γενέσθαι αὐτὸ ἐκ τοῦ ἴφι καὶ τοῦ θυμός, ἢ ψυχῆ, οὐ λίαν ἀρέσκει τοῖς παλαιοῖς, καὶ τὴν αἰτίαν ἐκεῖνοι λέγουσιν. Ἄττικόν δὲ τὸ ἰφθίμους ψυχᾶς. καὶ ἡδύνατο μὲν καὶ ἰφθίμας εἰπεῖν κοινῶς, ὡς δηλοῖ τὸ «ἰφθίμην ἄλοχον», [ἐξέφυγε δὲ τὸ ἐν τρισὶ παρίσοις ἄκαιρον κάλλος. Ψυχὴ δὲ κατὰ τοὺς παλαιούς οὐχ' οὕτως ἐκ τοῦ ψύχω, ὅσον ἐκ τοῦ φύσις καὶ τοῦ ἔχω, ἵνα ἢ φυσιοχὴ καὶ τροπῆσυνήθει τοῦ ᾠ εἰς ᾠπ καὶ τοῦ ᾠπ καὶ ᾠσ εἰς ᾠψ καὶ συγκοπῆ τοῦ ᾠι καὶ τοῦ ᾠο ψυχῆ.] Τὸ δὲ Ἄϊδι μεταπλασμὸν κατὰ τινὰς ἔπαθε τῆς ληγούσης ἀπὸ τῆς Ἀΐδηδοτικῆς, ἧς εὐθεῖα ὁ Ἄϊδης. κατὰ δὲ ἑτέρους ἐπλαγιάσθη ἀπὸ τοῦ Ἄϊς, οὗ καὶ γενικὴ εὐρίσκεται Ἄϊδος, εἰ μὴ τις ἐρεῖ καὶ τοῦτο ἀπὸ τοῦ Ἄϊδου μεταπλασθῆναι. τί δὲ ἐστὶν ὁ μεταπλασμὸς, ἐν τοῖς ἐξῆς εἰρήσεται. τὸ δὲ Ἄϊς γίνεται 1.27 παρὰ τὸ ᾠα στερητικὸν καὶ τὸ εἶδω εἶσω, τὸ βλέπω, καθάπερ καὶ ἐκ τοῦ ᾠν ᾠηστερητικὸν καὶ τοῦ εἶδω εἶσω, τὸ γινώσκω, νῆϊς ὁ ἄπειρος καὶ ἀνεπιστήμων. ἔστι γὰρ Ἄϊς τόπος σκοτεινὸς ὑπὸ γῆν, ἀφανῆς, ἀφωρισμένος ψυχᾶς. διὸ καὶ Ἄϊδης λέγεται ὁ αὐτὸς καὶ Ἄϊδωνεύς· ὡς δὲ τινὲς φασὶ καὶ Ἄδης κατάσυναίρεσιν τοῦ Ἄϊδης. εἰς τοῦτο δὲ ἐναντιοῦται τὸ πνεῦμα· ὠφείλε γὰρ, εἰ ἀπὸ τοῦ Ἄϊδης ὁ Ἄδης γέγονε συναιρεθεῖς, ψιλοῦσθαι καὶ αὐτὸς, καθὰ ὁ Ἄϊδης. ἀλλὰ τοῦτο μὲν οἱ ἀποδεχόμενοι τὴν ἀπὸ τοῦ Ἄϊδης συναίρεσιν δασυνθῆναι φασὶν Ἄττικῶς, τάχα διὰ τὴν ἐν αὐτῷ ἄθροισιν τῶν ψυχῶν. εἰώθασι γὰρ Ἄττικοὶ καὶ ἕτερα πολλὰ τοιοῦτω τινὶ λόγῳ δασύνειν, ὡς καὶ τὴν ἄλα καὶ τὸ ἄπας καὶ τὸ ἄλις ἀντὶ τοῦ ἀρκούντως, λέγοντες ὅτι τὸ ἄθροιστικὸν ᾠα δασύνεται. οἱ δὲ ἄλλως ἀσυναίρετως τὸν Ἄδην παράγοντες οὔτε τὸ ᾠι ἐν τῇ ἀρχούση προσγράφουσιν, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοῦ ἡδω φασὶ παραχθῆναι τὸν Ἄδην κατὰ ἀντίφρασιν, ὧ ἡδεται καὶ χαίρει οὐδεῖς· καθ' ὃ καὶ Χάρων μυθολογεῖται πορθμεὺς ἐν Ἄδου, ὡς ἀπὸ τοῦ χαίρειν, καίτοι χαρτὸν οὐδὲν ποιῶν, εἴπερ εἰς Κωκυτὸν πορθμεύει καὶ Ἀχέροντα καὶ Πυριφλεγέθοντα. Τὸ δὲ προῖαψέ τινες ἀπλοῦστερον ἀντὶ τοῦ προέπεμψε νοοῦσιν· ἔχει δὲ οὐχ' ἀπλῶς οὕτως. οὐ γὰρ πομπὴν τινὰ ἢ προπομπὴν, ἀλλ', ὡς καὶ τῷ Γεωγράφῳ δοκεῖ, φθορὰν καὶ βλάβην τινὰ ἠλέξισ δηλοῖ, ὡς ἀπὸ τοῦ ἴπτω, ἐξ οὗ, φησί, καὶ Ἄργος πολυδίψιον τὸ πολυδίψιον ἦτοι πολυφθορον. ἀλλὰ περὶ τούτου μὲν ἐν οἰκείῳ τόπῳ ρηθήσεται. ἐκ δὲ τοῦ ἴπτω ἴψω τὸ βλάπτω οὐ μόνον τὸ ἰάπτω γίνεται, ἀλλὰ καὶ ἴπος ἢ παγὶς τῶν μυῶν καὶ ἵπουν ῥῆμα τὸ βλάπτειν [παρὰ τε Αἰσχύλῳ καὶ παρὰ τῷ Κωμικῶ ἐν τῷ «ἰπούμενοι ταῖς εἰσφοραῖς»] καὶ ὁ ἵπνος βαρυτόνως ἢ ἵπνός ὀξυτόνως, δι' οὗ δηλοῦται ἢ ἐστία ἢ ὁ κλίβανος. ἐκ δὲ τοῦ τοιοῦτου ἴπτω καὶ ἴψ ἰπὸς εἶδος σκώληκος [ἐμφυομένου τοῖς κέρασι κατὰ τὸ «μὴ κέρα ἴπες ἔδοιεν».] καὶ αἰπὺς ὁ ὑψηλὸς καὶ χαλεπός· τὸ γὰρ ἰπῶ, τουτέστι τὸ βλάπτω, μετὰ τοῦ ᾠα ἐπιτατικὸν κατὰ συναίρεσιν ποιεῖ τὸ αἰπύς. ἰάπτω τοίνυν τὸ μετὰ βλάβης 1.28 τι ποιῶ, πλεονάσαντος τοῦ ᾠα μέσον τοῦ ἴπτω. τάχα δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ ᾠα ἐπιτατικὸν ἐπιρρηματικὸν μορίου καὶ τοῦ ἴπτω γίνεται αἴπτω τὸ ἄγαν βλάπτω καὶ κατὰ μετάθεσιν δι' εὐφωνίαν ἰάπτω. ὅθεν [καὶ ὁ Ἰαπετὸς καὶ] τὸ προῖαψεν, ἡγουν μετὰ βλάβης εἰς Ἄϊδην πρὸ τοῦ δέοντος ἔπεμψεν, ὡς τῆς ᾠπ ᾠρο προθέσεως καιρικόν τι δηλούσης· ἢ ἀπλῶς ἔπεμψεν, ὡς πλεοναζούσης τῆς προθέσεως, καθὰ καὶ ἐν τῷ «νῆας προπάσας» καὶ ἐν ἄλλοις πολλοῖς. εἰ δὲ προσεκτέον τῷ Σοφοκλεῖ ἔνθα λέγει «λόγοις ἰάπτων» οὐδὲ τὸ μετὰ βλάβης παρέπεμψεν ὀρθῶς ἄν ἔχοι ἐπὶ τοῦ προῖαψεν, ἀλλὰ ἀσυνθέτως καὶ κατὰ μόνας αὐτὸ δὴ τὸ βλάπτειν ἢ λέξις δηλοῖ, λέγοντος οἷον τοῦ ποιητοῦ, ὅτι οὐ νόσω, οὐ τραύμασι μόνοις, οὐκ ἄλγεσιν ἢ μῆνις ἴαψεν ἦτοι ἔβλαψε τὰς τῶν ἡρώων ψυχᾶς, ἀλλὰ ἐσχάτω πάντων κακῶ, τῷ Ἄϊδι. ἐντεῦθεν δὲ οἱ μεθ' Ὀμηρον ἀπονάμενοι ζημιουῖσθαι τινὰ φασὶ θανάτῳ ἢ δικαιοῦσθαι καὶ ποινηλατεῖσθαι πληγαῖς ἢ ἀτιμίαις ἢ εἰρκτῆ ἢ οὕτω πως. [Ἄλλως μέντοι τὸ «ἰάψης ὀρχήματα» ἑτέραν ἔννοιαν

ὑποβάλλει τοῦ ἰάπτειν παρὰ τῷ αὐτῷ Τραγικῷ. ἔστι γὰρ ἰάψειν ὄρχησιν ἢ τὸ εἰπεῖν καὶ διδάξαι παρὰ τὸ ἔπω ἴπτω πλεονασμῷ τοῦ ἄα κατὰ τὸ ἐνέπω ἐνίπτω, ἢ τὸ ἐπιπέμψειν ἀπὸ τοῦ ἰῶ, ἐξ οὗ τὸ ἀφήμι· ὡς γὰρ θῶ θάπτω, ῥῶ ῥάπτω, οὕτως ἰῶ ἰάπτω τὸ ἴημι, ὃ ἐστὶ πέμπω· ὅθεν καὶ ἰός.] Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τὸ ὄλοντοῦτο χωρίον τὸ «πολλὰς δ' ἰφθίμους ψυχὰς Ἄϊδι προΐαψεν» ἐπαινεῖται πρὸς τῶν παλαιῶν ὡς καιρίως ἐμπερίβολον. ἔγκειται γὰρ αὐτῷ, φασί, ταῦτα· τὸ ψυχὰς, οὐσία· ποσὸν τὸ πολλάς· ποιὸν τὸ ἰφθίμους· τόπος τὸ Ἄϊδι· χρόνος τὸ προΐαψεν, ὃ ἐστὶ πρὸ τοῦ μοιριδίου, φασίν, ἔπεμψεν. (η. 4) Ἥρωας δὲ ἠπαλαιὰ σοφία γένος τι θεῖον εἶναι δοξάζει μέσον θεῶν καὶ ἀνθρώπων. καὶ τὸ μὲν θεῖον φῦλον εἰς θεοὺς διαιρεῖ καὶ δαίμονας, ὧν καὶ διαφορὰν λέγει, ὅποια φανήσεται ἀλλαχοῦ· τοὺς δὲ ἀνθρώπους εἰς τε ἥρωας καὶ εἰς αὐτὸ τοῦτο ἀνθρώπους. καὶ ὑποβεβηκέναι μὲν φησι θεοῖς δαίμονας, ἀνθρώπους δὲ ἥρωσιν, οὐσὶ καὶ ἐκ θεοῦ καὶ ἀνθρωπίνου σώματος φῦναι λέγουσι. διὸ καὶ Ἡσίοδος ἡμιθέους αὐτοὺς λέγει ἢ ἐκ θεᾶς ὄντας καὶ θνητοῦ ἀνδρός, ὅποιος καὶ Ἀχιλλεύς ὁ ἐκ Θέτιδος καὶ Πηλέως· ἢ ἀνάπαλιν, ὅποιον ὁ Λυκόφρων τὸν Ἐκτορα παραδίδωσι, πατρὸς μὲν Ἀπόλλωνος, θνητῆς δὲ μητρός. καὶ οὕτω μὲν τινες. ἕτεροι δὲ συντομώτερον φράζοντες φασίν· ἄκρα μὲν θεοὶ καὶ ἀνθρωποὶ· μέσον δὲ γένος ἀμφοῖν τὸ ἠρωϊκόν, θεοῖς μὲν ὑποβεβηκός, ἀνθρώπων δὲ ὑπερκεκείμενον διὰ 1.29 μετουσίαν ἀρετῆς, ἀφ' ἧς καὶ δοκοῦσι παρονομάζεσθαι. καὶ δῆλον, ὡς οἰτιοῦντο ἀπὸ τῆς ἀρετῆς βούλονται καλεῖσθαι τοὺς ἥρωας, ἀνθρώπους μὲν ὄντας, διὰ δὲ τὸ θεῖον τῆς ἀρετῆς ἡμιθέους νομισθέντας. ἄλλοι δὲ ἀπὸ τοῦ ἔρωτος τροπῆ τοῦ ἔε εἰς ἦ παράγουσι τοὺς ἥρωας, καὶ τούτου ἢ ἐπαινετοῦ καὶ εἰς κάλλος θεῖον ὄρωντος καὶ ἀνατεινομένου εἰς τὸ ἄκρον ἐφετὸν καὶ τῶν κάτω μὲν ἀπάγοντος τὸν ἀνθρώπον, ταῖς δὲ ἀνωτάτω θέαις προσενοῦντος, ὡς οὕτω κληροῦσθαι ἡμιθέου κλήσιν αὐτόν· ἢ καὶ ἄλλως, ἐκ μυθικοῦ ἔρωτος καὶ ἐμπαθοῦς. ἔρωσ γὰρ κάλλους ἀμυθήτου πολὺς μυθικῶς ἐκκαυθεὶς τὰ ἀνομοίως ἔχοντα γένησιν τήξας οἷον πρὸς γάμον ἔμιξεν. ἄλλοι δὲ ἀπὸ τῆς ἔρας τοὺς ἥρωας εἶπον καλεῖσθαι· γῆθεν γὰρ ἦσαν, εἰ καὶ δι' ἀρετὴν ὡσπερ οὐρανῶθησαν. οἱ δὲ ἀπὸ τοῦ ἀέρος, ὡς δηλοῦται καὶ ἐν τινι τῶν παρὰ Πορφυρίῳ ἐπιγραμμάτων, ἐν ᾧ κεῖται τὸ «σῆμα μὲν ἐν πόντῳ κεῖται· πνεῦμα δ' ἀήρ ὄδ' ἔχει». φησὶ δὲ καὶ Ἡσίοδος «ἠέρα ἐσάμενοι, πάντη φοιτῶντες ἐπ' αἴαν» ἦγουν ἐνδυθέντες ἀέρα, ὡς μετὰ τὸ ἀπολυθῆναι τοῦ σώματος μὴ κάτω ἀπίοντες ἀλλ' ἐν ἀέρι ὄντες καὶ γέρας ἔχοντες τὸ πανταχοῦ γῆς φοιτᾶν καὶ τὰ κατ' ἀνθρώπους ἐπισκέπτεσθαι. Σημειῶσαι δὲ ὅτι καὶ ἐν ταῦθα Ὅμηρος τὴν τε ἑαυτοῦ ποιήσιν σεμνύνει καὶ τὸν ἀκροατὴν δὲ πάλιν παραμυθεῖται, ὡς, εἰ καὶ ἀπὸ τοῦ ἐσχάτου ἠρξάτο ἔτους, ὅμως καὶ μεγάλα καὶ πολλὰ τινα ἐρεῖ καὶ οὐ μικροπρεπῆς αὐτῷ ἔσται ἡ ποίησις. καὶ ὑποβάλλει ἐλπίδας ὡς οὐδὲ περὶ τυχόντων ἐρεῖ προσώπων, ἀλλὰ ἠρώων, καὶ τούτων πολλῶν, μεμνήσεται, ὥστε καὶ πράξεων ἠρωϊκῶν τῶν ἐν Τρωσὶ τε καὶ Ἑλλήσιν. διὰ τοῦτο γὰρ καὶ προανεφώνησεν, ὡς εἴρηται, ὅτι μυρία τοῖς Ἀχαιοῖς ἢ τοῦ Ἀχιλλέως μῆνις ἄλγεα ἔθηκεν, ἐκ τῶν Τρώων δηλαδὴ ἠρωϊκῶν καὶ αὐτῶν ὄντων καὶ οἷων δαψιλῆ χορηγίαν ἱστορίας, ναὶ δὴ καὶ πλάσεως δραματικωτέρας, ὑποβαλεῖν τῷ ποιητῇ, ὡς εἶναι τὸ Ὀμηρικὸν ὄλον προοίμιον, καθὰ καὶ ἐρρέθη, προκατασκευὴν τινα, ἣν οἱ μὲν φιλόσοφοι σκοπὸν λόγου καλοῦσιν, οἱ δὲ ῥήτορες καὶ προέκθεσιν καὶ ὑπόσχεσιν ὑπισχνουμένου τοῦ ποιητοῦ ἐκ τῆς τοῦ Ἀχιλλέως ἄρξασθαι μῆνιδος καὶ μυρία ἱστορήσειν ἄλγη καὶ πολλὰς πράξεις ἠρωϊκάς. ἐν τούτοις δὲ καὶ ψόγος μῆνιδος εὐφυῶς ὑποφαίνεται· ὡς πάνυ γὰρ αὕτη χειρίστη, εἴπερ διὰ μὲν ὁμόνοιαν σωτηρία πολυετῆς ἦν τοῖς Ἀχαιοῖς, διὰ δὲ τὴν ὀλιγοήμερον Ἀχιλλέως μῆνιν τοσαῦτα ἐπιγεγόνασιν κακά. φευκτέον ἄρα τὴν μῆνιν, ἣς τὴν φαυλότητα τοῖς προθύροις ἐπέγραψε τῆς Ἰλιάδος ὁ ποιητής. εἰ δὲ μὴ μόνον ἥρωες Ἄϊδι παρεπέμφθησαν

διὰ τὴν τοῦ Ἀχιλλέως μῆνιν, ὅμως ἐκ μέρους τοῦ τῶν ἰφθίμων ψυχῶν τῶν 1.30 ἥρώων καὶ τοὺς κοινούς νοητέον ἀνθρώπους. τάχα δὲ καὶ ἅπαντας τοὺς Ἀχαιοὺς συλλαβῶν ἐπαίνου νόμῳ ἥρωας λέγει, ἀποσεμνύνων τοὺς θανόντας ἐν τῇ μάχῃ καὶ παραθαρρύνων παιδευτικῶς καὶ ἐτέρους εἰς ὅμοια, ὡς θεῖον ὄν καὶ μακαριστόν τὸ οὕτω θνήσκειν καὶ ἥρωϊκόν. οὕτω καὶ Ἀγαμέμνων ἐν τοῖς ἐξῆς θεραπεύωντὸ Πανελλήνιον ἥρωας αὐτοὺς καλεῖ ὁμοῦ πάντας καὶ οὐ μόνον, ἀλλὰ καὶ φίλους καὶ θεράποντας Ἄρεος. Κάκεῖνο δὲ ἰστέον ὅτι σοφώτερον τινεσέμβαθύναντες τὸ ἐξ ἀνδρὸς καὶ θεᾶς ἢ ἐκ θεοῦ καὶ γυναικὸς θνητῆς τοὺς ἥρωας γενέσθαι οὕτως ἀνήγαγον φάμενοι τῶν ἀρετῶν τὰς μὲν ἀρρενωποὺς καὶ ἀνδρώδεις, οἷον τὴν ἀνδρίαν, τὸ τῆς δικαιοσύνης ἐπεξελευστικὸν κατὰ τῶν ἀδικούντων, τὸ τῆς φρονήσεως δραστικόν, καὶ τὰ τοιαῦτα· τὰς δὲ οἷον θηλυτέρας διὰ τὸ μαλθακώτερον, οἷον τὴν ἐπέικειαν, τὴν φιλίαν, τὸ πρᾶον, τὸ ἐλεεῖν καὶ ὄσα τοιάδε. οἱ μὲν οὖν ἀνδρώδους ἀρετῆς μέτοχοι ἀνθρωποὶ θεοῦ πατρὸς ἐλέγοντο· οἱ δὲ τῆς θηλυτέρας, ἀλλ' οὗτοι μητρὸς θεᾶς ἐφημίζοντο. καὶ τοιοῦτον μὲν καὶ τοῦτο. Ἡ δὲ ἱστορικὴ κατάσταση ἢ περὶ τοῦ τῶν ἡμιθέων μύθου τοιάδε· ἀγὼν τοῖς παλαιοῖς ἦν πολὺς, ὡς εἰκός, ἀποσεμνύνειν τοὺς ἄρχοντας ἢ καὶ ἄλλως ὑπερέχοντας· καὶ ἕκαστοι τῶν ἐξ ἔθνους ἡμιλλῶντο τοῖς οἰκείοις βασιλεῦσιν ἐπινοήσασθαι πλείω τῶν λοιπῶν σεμνώματα. διὸ καὶ τοὺς κοινούς ἐγκωμιαστικούς ὑπερναβάντες τόπους διὰ τὸ ὑψηλὸν καὶ θεϊότερον τῆς βασιλείας οὐκέτι ἐκ πατέρων ἢ προγόνων τῶν ἀπλῶς ἤθελον κατάγειν τοὺς ἡγουμένους, ἀλλ' ἔνθεόν τι γένος τὸ βασιλικὸν ὑπολαβόντες θεοὺς αὐτοῖς πατέρας ἐπέστησαν καὶ τοῦτο κατὰ μέθοδον πολυσιδῆ καὶ πολύτροπον καὶ ὡς ἐκάστῳ τῶν ἀρχόντων ἦν προσφυέστερον, ἵνα καὶ πιθανὸν εἴη τὸ θεοθενγενεαλόγημα. καὶ τοίνυν οἷς μὲν τὸ εὐγενές καὶ βασιλικὸν ἄκρως ἐπέπρεπεν, ἐκ Διὸς τούτους ἐποίουν κατάγειν τὸ γένος· οἷς δὲ λόγος ἐνέλαμπεν, Ἑρμῆς τούτοις ἐξελαλεῖτο πατῆρ' ὁ μουσικὸς ἄρχων εἴτε καὶ μαντικὸς καὶ ἰατρικὸς Ἀπόλλωνι παῖς ἐπεγράφετο· ὁ στρατιωτικὸς καὶ ἀνδρείος ὑπὸ πατρὶ ἐτάττετο Ἄρεϊ· τοὺς ὠδικοὺς ἦτοι ποιητικοὺς Καλλιόπῃ ἢ Τερψιχόρῃ παιδοποιησαμένη ἦγεν εἰς φράτορας· τοὺς δὲ τοιούτους καὶ Ἀπόλλων ὠκείουτο εἰς παῖδας, ὅτι καὶ συνάδειν Μούσαις λέγεται· ὁ περὶ ποίμνια οὐ νομίῳ Πανὸς μόνον ἐλέγετο, ἀλλὰ καὶ αὐτοῦ Ἑρμοῦ, ἤδη δὲ καὶ Ἀπόλλωνος, ὅτι καὶ νομίῳ ἐστὸν ἄμφω Ἀπόλλων τε καὶ Ἑρμῆς· ὁ ποδῆνεμος Ζήτης τυχὸν ἢ Κάλαις ἐκ Βορέου καταβαίνει πρὸς γένεσιν. καὶ ἄλλως δὲ εἰπεῖν, ὁ ποδώκης καὶ θέειν ὑγρὸς ἢ καὶ τὰ εἰς ναυτιλίαν δεινὸς ἢ καὶ θαλαττοκρατεῖν εὐτυχῶς ἐπιβαλὼν Ποσειδῶνος ἢ Τρίτωνος ἢ Νηρέως ἢ Νηρηΐδος ἢ ὄλως θαλαττίου καὶ ἐνύγρου τινὸς δαίμονος τὸ γένος ἔλκειν ἐλέγετο. εἰ δὲ καὶ λουτροῖς προσπαθῶς εἶχε, πηγὴ τις 1.31 μάλιστα ἢ ποταμὸς, τοῦτον τεκεῖν ἐμυθεύετο. οἱ κυνηγετεῖν εἰδότες καὶ ἀσχόλωστοι θηρᾶν ἔχοντες ὀρεινόμοις νύμφαις ὅσα καὶ μητράσιν ἐμέλοντο. τὸν ἐκ γῆς πλουτοῦντα οἷα καὶ μήτηρ ἢ Δημήτηρ ἀμφεῖπεν. αὐτόχρομα δὲ γῆ ἐλέγετο γείνασθαι, εἴ τις πού ἄρχων βουγάϊος ἦν, ὁποῖος ὁ Ἄνταϊος φαίνεται καὶ ὁ Τιτυός. ὄλως δὲ εἰπεῖν, τερατωδέστερον μὲν διὰ σεμνότητα οἱ παλαιοὶ τοὺς βασιλεῖς ἐκ θείου γένους ἐγενεαλόγουν καὶ ἡμιθέους ἔλεγον, τὴν δὲ τοῦ λόγου αὐτόνομον ἀτοπίαν ἀλληγορία ἐθεράπευεν ἢ ἀναγωγικὴ ἢ καὶ ἱστορικὴ ἀλληγορία γάρ τις καὶ ἡ διὰ ἱστοριῶν θεραπεία τῶν μύθων εἶναι δοκεῖ τοῖς παλαιοῖς. εἰ δὲ καθ' Ἡρόδοτον οἱ θεοὶ οὕτω καλοῦνται διότι κόσμῳ ἔθεντο τὰ πάντα πρήγματα, εὐλόγως καὶ τοὺς βασιλεῖς ἐθεοποίησαν οἱ παλαιοὶ ὡς «λαῶν κοσμήτορας» κατὰ τὴν ποίησιν καὶ τούτῳ τῷ λόγῳ ἀπεκλήρουν αὐτοῖς τὸ ἥρωϊκὸν ὡς οἷα καταγομένους θεόθεν. οὐ μόνον δὲ θεοὺς ἀνθρώποις ἐφιστᾶ προγόνους ἢ κατὰ τι ἀγαθότης καὶ ἀρετὴ ὡς λέγεσθαι ἥρωας, ἀλλὰ καὶ εἰς θεοῦ ἀνάγει ὄνομα. πολλοὶ γοῦν ἢ

τέχνας ἐκφήναντες ἢ τεχνῶν ὄργανα ἐξευρηκότες ἢ εὐηργετηκότες θεῖον ὄνομα ἐκκληρώσαντο. καὶ τοῦτ' ἦν τὸ τὴν Ῥωμαϊκὴν πειῖσαν βουλὴν θεοὺς ψηφίζεσθαι τοὺς ἐκείνοις εὐαρεστοῦντας ἀνθρώπους, ὧν ἦν καὶ Καῖσαρ ὁ πρῶτος παρ' αὐτοῖς ἐπικληθεὶς ἐν ἀνθρώποις θεός, οὗ υἱὸς ὁ Σεβαστὸς πρῶτος καὶ αὐτὸς θεῖαν ταύτην κλῆσιν λαχών. Ὅτι τὸ «αὐτός» ἐνταῦθα Ὅμηρος ἐπὶ νεκροῦ τίθησιν εἰπὼν ὅτι «τὰς μὲν ψυχὰς τῶν ἡρώων Ἄϊδι προΐαψεν, αὐτοὺς δὲ ἐλώρια ἔτευχε κύνεσσί τε καὶ οἰωνοῖς». αὐτοὺς γὰρ λέγει τὰ μετὰ τὴν ψυχὴν ἐνταῦθα μείναντα τῶν ἡρώων σώματα. αἴτιον δὲ οὐχ' ὅτι κατὰ τινος θνητὴν οἰόμενος Ὅμηρος τὴν ψυχὴν τὸ πᾶν τοῦ ἀνθρώπου ἐν σώματι τίθησιν, ἀλλ' ὅτι φύσει οὕτως ἔχει τὸ πρᾶγμα. εἰ γὰρ τινος ἐν σωρείᾳ νεκρῶν ἐρωτήσαντος, τίς ἂν εἴη ἐξ αὐτῶν Πάτροκλος, ὑποδείξας τις δακτύλῳ τὸν κείμενον ἐρεῖ ὅτι αὐτός ἐστι, πάντως τὸ αὐτὸς ἐπὶ νεκροῦ σώματος ἀψόγως εἴρηκε. καὶ νῦν μὲν τὸ αὐτὸς ἐπὶ σώματος κεῖται, δακτύλῳ δείκνυσθαι δυναμένου, ὡς καὶ παρὰ Σοφοκλεῖ ἐν τῷ «αὐτὸν ὥστε σῶμα τυμβεῦσαι τάφῳ». ὅτε μέντοι ἐπιμόνης κεῖται ψυχῆς, τότε κατ' ἐξοχὴν τινὰ κεῖται τὸ αὐτός, ὡς κυρίως αὐτοῦ, τοῦτέστιν ἀνθρώπου, τῆς ψυχῆς οὐσης, δι' ἧς τὸ εἶναι τῷ σώματι. Ἰστέον γὰρ ὅτι τὸ αὐτός ποτὲ μὲν ἐπὶ μόνου σώματος, ὡς προεῖρηται, ποτὲ δὲ ἐπιμόνης ψυχῆς, ὡς ὅτε φησὶν ἐν Ὀδυσσεΐᾳ περὶ Ἡρακλέος, ὅτι «αὐτὸς δὲ μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι τερπόμενος ἔχει καλλίσφυρον Ἡβην», ποτὲ δὲ ἐπὶ τοῦ συναμφοτέρου ἦτοι τοῦ συνθέτου ἀνθρώπου. ὅτι δὲ καὶ ἄλλως πολλαχῶς 1.32 λέγεται τὸ αὐτός, ἱκανῶς εἴρηται τοῖς παλαιοῖς. Ὅρα δὲ ὅπως ἐπὶ μὲν ψυχῶν ἀπελευσεως τὸ προΐαψεν εἶπε τὸ ταχὺ τοῦ θανάτου ἐμφαίνων, ἐπὶ δὲ τοῦ παραγμοῦ τῶν κειμένων τεῦχεν εἶπεν, ὡς τοῦ πράγματος παράτασιν τινα πλείονα ἔχοντος. Ἰωνικὸν δὲ τὸ τεῦχεν, ὡς περὶ καὶ τὸ «ὀλέκοντο δὲ λαοί» καὶ «βῆ δ' ἀκέων» καὶ ὅσα ὅμοια ἦτοι ἀναύξητα. καὶ εἰρήσεται μετ' ὀλίγα περιούτων. Ὁ δὲ κύων ἀπὸ τοῦ κύω τὸ φιλῶ παράγεται. ὀφείλων δὲ τρισυλλάβως κλίνεσθαι κύωνος, ἔχει τὴν γενικὴν δυσύλλαβον κατὰ πάθος διὰ δύο κανόνων ἐναντιότητα. εἷς μὲν γὰρ κανὼν συστέλλεσθαι θέλει τὸ ῶ τῆς εὐθείας ἐν τῆ γενικῇ διὰ τὴν τοῦ γένους κοινότητα· ὁ κύων γὰρ καὶ ἡ κύων φαμέν· ἕτερος δέ τις κανὼν φυλάττεσθαι θέλει αὐτὸ διὰ τὸ βραχὺ εἶναι τὸ δίχρονον τῆς παραληγοῦσης, ὁποῖόν τι καὶ τὸ Ἀμφιτρύων Ἀμφιτρύωνος καὶ τὰ ὅμοια. ἡ γοῦν τῶν δύο κανόνων μάχη περὶ τὴν τοῦ κύωνος παραλήγουσαν διέφθειρεν οἷον καὶ ἐξώθησε τὸ ὑποκείμενον καὶ τὴν τρισυλλαβίαν εἰς δυσύλλαβίαν περιέστησεν. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ «αὐτοὺς δ' ἐλώρια» οὕτω μὲν κατὰ συναλιφὴν ἀναγνωσθὲν ἐκτεταμένην ἔχει τὴν ἄρχουσαν τοῦ ἐλώρια λόγῳ σπονδείου κατὰ κοινὴν συλλαβίαν· ἐκτείνεται γὰρ οὐ μόνον διὰ τὴν ἐπικειμένην δασεΐαν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἐπαγομένην ὀξεΐαν, ἔτι δὲ καὶ τὴν πρὸ αὐτῆς. εἰ δὲ ἀσυναλείπτως γράφει τις «αὐτοὺς δὲ ἐλώρια τεῦχεν», ἀπλοϊκῶς ὁ τόπος ποδίζεσθαι κατὰ δάκτυλον. δεδιπλωσθαι δὲ τὸ ῶ τοῦ ἐλώρια ὀκνητέον εἰπεῖν, εἰ καὶ ἄλλοις τετόλμηται. Ὡς περὶ δὲ τοῦ πελώριον προϋπόκειται τὸ πέλωρ, οὕτω καὶ τοῦ ἐλώριον τὸ ἔλωρ, γενόμενον ἢ ἐκ τοῦ ἔλκω ἢ ἐκ τοῦ ἔλω τὸ φονεύω. (ἡ. 6) Ὅτι ἐν τῷ «οἰωνοῖσιν ἅσι» διχῶς ἢ στιγμῇ. ἢ γὰρ ἐν τῷ «ἅσι» στικτέον τελείαν, ἵνα λέγη, ὡς πολλοὶ προϋκείντο ἔλωρ ἅσι τοῖς ἐπιχωριάζουσι σαρκοφάγοις ὀρνέοις ἢ εἰς τὸ «οἰωνοῖσιν ἅσι», ἵνα τὸ πᾶσιν ἐπάγηται τοῖς ἐξῆς καὶ λέγη, ὅτι ἐν πᾶσιν ἡτοῦ Διὸς ἐτελεῖτο βουλή. εἰ δὲ Ζηνόδοτος ἀντὶ τοῦ πᾶσι γράφει δαῖτα, σφάλλεται, φασί· δαῖτα γὰρ ἐπὶ μόνων ἀνθρώπων Ὅμηρος τίθησιν. Ὅτι δὲ πολυώνυμον ὁ οἰωνός καὶ πόθεν γίνεται καὶ ὡς Ἰωνικῆς διαλέκτου ἐστὶν ἢ τοῦ ἱπποσθηκῆ ἐν τῷ οἰωνοῖσι καθὰ καὶ ἐν τῷ κύνεσσι καὶ τοῖς ὁμοίοις, ἀλλαχοῦ ῥηθήσεται. φανεῖται δ' ἐν τοῖς ἐξῆς καὶ ὅθεν ὁ οἰωνός καὶ ὡς Αἰολέων ὁ τῶν συμφώνων διπλασιασμός καθὰ ἐν τῷ κύνεσσι, οὕτω καὶ ἐν τῷ

ὅτι καὶ ὄπωρσκαὶ ἐν ἄλλοις μυρίοις.] Ὅτι ἔφθασε μὲν Ὅμηρος μεγεθῦναι τὴν ἑαυτοῦ ποίησιν διὰ τοῦ ὑποσχέσθαι καὶ μυρία τινὰ εἰπεῖν καὶ ἡρωϊκά, ἐνταῦθα δὲ κορωνίδα τινὰ ἐπιτιθεὶς αὐξήσεως ἐπάγει «Διὸς δ' ἔτελείετο βουλή», ὡς μὴ ἂν τῆς τοῦ Ἀχιλλέως μῆνιδος τοιαῦτα δυνησομένης, εἰ μὴ θεία τις ἦν βουλή. ἐὰν δὲ τοῦτο ἦν, ἄρα μεγάλα τινὰ γενήσονται καὶ Διὸς βουλήν πρέποντα. ἐνταῦθα δὲ καὶ τοῦ Ἀχιλλέως ὑπεραπολογεῖται, οἷον εἰ λέγων μὴ δι' ἐκεῖνον ἀλλὰ διὰ τὸ εἰμαρμένον ἐξ ἀνάγκης ταῦτα γενέσθαι. βουλήν γὰρ Διὸς τὴν εἰμαρμένην φασίν, ὡς τῆς εἰμαρμένης Διὸς λεγομένης, καθὰ καὶ τοῖς Στωϊκοῖς ἔδοξεν. ὅθεν καὶ περιέσπων τινὲς τὸ «βουλή», ἐν οἷς καὶ Νικάνωρ ὁ Στιγματίας ἐπικληθεὶς, διότι ἐπολυλόγησε περὶ στιγμῶν, λέγοντες ὅτι γεγονόσιν ταῦτα τῆς βουλήν τοῦ Διός. τινὲς δὲ βουλήν Διὸς εἶπον τὸ τὴν γῆν, ὡς καὶ ὁ Εὐριπίδης ἐν Ὀρέστη μυθολογεῖ, κουφίσαι βαρουμένην τῶ τῶν λαῶν φόρτῳ κατὰ τὴν αὐτῆς αἴτησιν. οὗ χάριν, φασί, τὸν τε Θηβαϊκὸν τὰ πρῶτα συνεστήσατο πόλεμον καὶ μετ' ἐκεῖνον συνήγαγεν ἐπὶ φθορᾷ Τρῶας καὶ Ἑλλήνας, Μώμου, φασί, συμβουλευσαμένου, μὴ κεραυνοῖς ἢ κατακλυσμοῖς πάντα διαφθεῖραι, ἀλλ' εὐμεθόδως ἄλλως, καὶ ὑποθεμένου τὴν τε τῆς Θέτιδος θνητογαμίαν, ἀφ' ἧς ὁ Ἀχιλλεύς, καὶ θυγατρὸς καλῆς γέννησιν, τῆς Ἑλένης δηλαδή, δι' ἣν τὰ κατὰ Τροίαν ἐγένοντο, πεσόντων πολλῶν, καὶ δι' Ἀχιλλεῆα τὰ μὲν πολεμοῦντα, τὰ δὲ μηνιόντα. τινὲς μὲντοι Διὸς βουλήν τὴν τοῦ Ἀχιλλέως ἐννοοῦσι τιμὴν, ὡς μετὰ ταῦτα φανήσεται. Ὅτι δὲ τὸ Ζεὺς Διὸς ἑτερόκλιτον ἐστίν, ἐν τοῖς ἐξῆς ῥηθήσεται. [ὡς δὲ Ζεὺς οὐ μόνον ὁ κατὰ μῦθον πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε, οὐδὲ μόνον ὁ κατὰ ἱστορίαν Κρητικὸς βασιλεὺς, ἀλλὰ καὶ ὁ κατὰ ἀναγωγὴν ἀήρ καὶ αἰθήρ καὶ ἥλιος καὶ οὐρανὸς καὶ εἰμαρμένη καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ παντός ἢ καὶ 1.34 πρόνοια καὶ ὁ νοῦς δὲ ὁ κατὰ ἄνθρωπον, καθωμίληται τοῖς παλαιοῖς. Τοῦ δὲ ἐτελείετο ἢ παραγωγὴ ἢ ἐκ τοῦ τελῶ τελείω, ὡς χρῶ χρεῖω, θῶ θεῖω, ἢ ἐκ τοῦ τελέω τελείω, ὡς σέω σείω.] (η. 6 ς.) Ὅτι θέλων ἐνδείξασθαι ὁ ποιητὴς ὡς οὐ μόνον δεῖ ἀπὸ τῶν τελευταίων ἀρχόμενον τινὰ ἐπὶ τὰ πρεσβύτερα τῶν πραγμάτων ἀνατρέχειν, ὅπερ αὐτὸς ἐπὶ τῆς τοῦ Ἀχιλλέως ἐποίησε μῆνιδος, ὡς προεῖρηται, ἀλλ' ἔστιν ὅτε δέον ἐστὶ καὶ κατὰ φύσιν χρῆσθαι τοῖς πράγμασιν ἡγῶν ἀπὸ τῶν πρώτων ἀρχεσθαι καὶ οὕτω προβαίνειν τοῖς ἐφεξῆς διὰ σαφήνειαν, φησὶ ἐνταῦθα προεκθετικῶς σχήματι πρὸς τὴν ἐν αὐτῷ Μοῦσαν, ὅτι τὴν τοῦ Ἀχιλλέως μῆνιν αἰδέ μοι, οὐχὶ ἄλλοθεν, ἀλλὰ ἐξ οὗ δὴ καιροῦ τὰ πρῶτα διέστησαν Ἀτρείδης τε ἄναξ ἀνδρῶν καὶ Διὸς Ἀχιλλεύς, τουτέστι μὴ ὡς περὶ τὰ Τρωϊκά, οὕτω καὶ τὴν τοῦ Ἀχιλλέως μῆνιν ἐκ τῶν ἐσχάτων θελήσης αἰεῖν, ἀλλ' αὐτὴν ἀρχῆθεν κατὰ φύσιν διεξόδουσον ἀρξαμένη ἐξ αὐτοῦ τοῦ καιροῦ τῆς τῶν βασιλέων διαστάσεως καὶ εἰποῦσα καὶ αὐτὸν τὸν τῆς ἔριδος ξυμβαλόντα ἐκείνους ἦτοι τὸν δαίμονα τὸν τῆς στάσεως αἴτιον. ὁ δὲ καὶ ποιεῖ καὶ ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς τοῦ Χρύσου πρεσβείας περαίνει τὴν ἱστορίαν κατὰ ἀκολουθίαν μέχρι τέλους. [Τινὲς δὲ οὐ χρονικὸν εἶπον τὸ «ἐξ οὗ δὴ τὰ πρῶτα» πρὸς ὁμοιότητα τοῦ ἀφ' οὗ καὶ ἐξ ὅτου καὶ ἀφ' ὅτου, καιροῦ δηλαδή, ἀλλὰ αἰτιολογικόν, οἷον ἐξ οὗ αἰτίου τὰ πρῶτα ἢ ἔρις γέγονεν. οἱ καὶ ἰστώντες τὴν Ὀμηρικὴν ἐρώτησιν εἰς τὸ «διαστήτην ἐρίσαντε» ἐπιφέρουσιν ὡς ἀόριστον ὄνομα τὸ «τίς τ' ἄρσφωε» καὶ ἐξῆς, ὃ ἐστὶ, τῶν τις, ὡς ἔοικε, δὴ θεῶν αὐτοὺς ἐρίσαι ἀνέπεισε. κρεῖσσον μὲντοι ἐρωτηματικὸν εἶναι τὸ «τίς», ἵνα μετὰ τὸ τοιοῦτον πύσμα ἢ Μοῦσα λαλήσῃ. δῆλον δὲ ὡς οὐ μόνον γράφεται «τίς τ' ἄρσφωε», ἀλλὰ καὶ μάλιστα ἐγκλιτικῶς «τίς τ' ἄρσφωε» ἡγῶν αὐτούς.] Σκόπει δὲ, εἰ ἐνδοξότερον τοῦ Διὸς Ἀχιλλεύς τὸ ἄναξ ἀνδρῶν, ὅπερ καὶ ὁ ῥήτωρ Νέστωρ γνωματοῦσει, ὅπου φέρτερον Ἀχιλλέως τὸν Ἀτρείδην ἐρεῖ ὡς πλεόνεσσιν ἀνάσσοντα. ὅτι δὲ τοὺς Δίους καὶ Διὶ φίλους λέγει, [ὅθεν παρὰ τοῖς ὑστερον καὶ ὁ Δίφιλος τὸ κύριον κέκραται,] πολλαχοῦ φανήσεται. Ἀτρείδην δὲ τὸν Ἀγαμέμνονα

οὐ πάντες ἱστοροῦσιν. Ἡσίοδος γὰρ καὶ ἕτεροι Πλεισθένους αὐτὸν γενεαλογοῦσιν.[ὡς δὲ τὸ Ἀτρεΐδης Πινδαρικῶς κατὰ διάστασιν Δωρικόν ἐστι, δηλοῦσιν οἰπαλαιοί.] Σημείωσαι δὲ ὅτι ἄνακτας ἐκάλουν τοὺς βασιλεῖς οἱ παλαιοὶ διὰ τὸ ἀνακῶς ἤγουν ἐπιμελῶς ἔχειν τῶν ὑποτεταγμένων λέγοντες, ὡς καὶ Πλούταρχος, ὅτι πρῶτον οἱ Διόσκουροι οὕτως ἐπεκλήθησαν, ὡς τῶν πλεόντων ἐπιμελούμενοι. δῆλον οὖν ὅτι θεία τις λέξις τὸ ἄναξ, διὸ καὶ ἐπὶ ὑπεροχῆς κεῖται, οἷον ἐπὶ βασιλέων καὶ ἐπὶ οἰκοδεσποτῶν, ὡς καὶ τοῦτο οἱ παλαιοὶ λέγουσι. δηλοῖ δὲ καὶ Εὐριπίδης τὴν τῆς λέξεως θειότητα εἰπὼν «ἄναξ· θεοὺς γὰρ δεσπότης καλεῖν 1.35 χρεών». [καὶ ἡ τοῦ Αἴαντος δὲ εἰρωνεία παρὰ τῷ Σοφοκλεῖ τὸ «μαθησόμεθα δ' Ἀτρείδας σέβειν». θεία γὰρ λέξις καὶ τὸ σέβειν.] ἡ δὲ χρῆσις τοῦ ἀνακῶς καὶ παρὰ τῷ Ἡροδότῳ. ἐν δὲ τῇ τῶν Ἐθνικῶν καταγραφῇ καὶ κύριον ὄνομα φέρεται Ἄναξ, υἱὸς Γῆς καὶ Οὐρανοῦ, ἀφ' οὗ καὶ ἡ Μίλητος Ἀνακτορία ἐκλήθη ποτέ. ὡς περ δὲ τὸ ἄναξ, οὕτω καὶ τὸ δῖος, ὃ ἐστὶν ἔνδοξος, ἐπὶ ἀνθρώπων ὑπερεχόντων λέγεται καθ' ὁμοιότητα τοῦ Διός, ἐξ οὗ δῖος καὶ κράσειδῖος, ὡς Χίος νῆσος καὶ ἀπ' αὐτῆς Χίος καὶ Χίος ἀνήρ. φέρουσι δὲ κατὰ τοὺς παλαιοὺς οἱ δῖοι τὰς ὑπεροχὰς οὕτως· οἷον Ἀχιλλεὺς δῖος χάριν ἀνδρείας, Ὀδυσσεὺς χάριν συνέσεως, Ἀλέξανδρος καὶ Κλυταιμνήστρα δῖοι διὰ κάλλος, Εὐμαιὸς δι' εὖνοιαν, θάλασσα καὶ Χάρυβδις διὰ μέγεθος· τὸν δὲ Ἀχιλλεῖα καὶ διογενῆ λέγει, ὥστε πολλοὶ δῖοι καὶ δι' εὐγένειαν. ἐν τούτοις δ' ἔστιν ἰδεῖν καὶ ὡς φιλέλλην ὁ ποιητὴς ὡς θεοῖς ἐπικαλεῖ τὴν στάσιν τῶν Ἑλληνικῶν ἀριστέων, Ἀπόλλωνι δηλαδὴ καὶ Δίῳ, ὡς οὐκ ἂν ἀθεεῖ τῶν τοιούτων ἡζόντων πρὸς ἄμιλλαν στασιώδη. ἅμα δὲ καὶ μεγαθύνη τὸ πρᾶγμα ὡς οὐ μικρὸν ἐσόμενον, εἴ γε θεοκίνητόν ἐστιν. Ὅτι διάστασις ἢ μὲν ἐστὶ φιλούντων, ὡς ὅτε ἀλλήλοισιν ανταξάμενοι ἄλλην ἄλλος τράπωνται, ἢ δὲ ἐπὶ ἐχθρῶν, ὡς ὅτε τὸν τῆς φιλίας ζυγὸν τινες ἀποφορτισάμενοι καὶ τὸν σύνδεσμον λύσαντες διαστῶσιν. οὕτω δὲ καὶ συμπλοκὴ ἢ μὲν τίς ἐστὶν ἐπὶ φιλίᾳ καὶ ἐνώσει, ὅπερ καὶ εἰρήνη λέγεται παρὰ τὸ εἰς ἓν εἶρεσθαι, ἢ δὲ ἐπὶ ἐχθραίνοντων, ὅπερ καὶ ἐρίζειν ἐστὶ. καὶ σημεῖωσαι ὅπως ἐκ τοῦ εἶρειν καὶ τὸ ἐρίζειν καὶ ἡ εἰρήνη λέγεται, ὡς περ καὶ τὸ συμβάλλειν ποτὲ μὲν ποιεῖ τὴν ἐπὶ κακῶν συμβολήν, ποτὲ δὲ τὸ ἀνάπαλιν. ταῦτα εἰδὼς ὁ ποιητὴς φησὶ διαστήναι τοὺς βασιλεῖς ἐρίσαντας, πρὸς διαστολήν εἰπὼν τοῦτο τῆς φιλικῆς διαστάσεως. καὶ πάλιν, ὅτι θεὸς αὐτοὺς ἔριδι ξυνέηκε μάχεσθαι ἤτοι συνέβαλε, συνέπλεξε πρὸς ἔριν, ἵνα διαστείλῃ τὴν τοιαύτην συμπλοκὴν τῆς φιλικῆς. Ἰστέον δὲ ὡς τὸ διαστήτην καὶ ἐπὶ ζυγῶν ἵππων ταραχθέντων ἐν τῇ π' ῥαψωδίᾳ κεῖται καὶ ὅτι περιέργως τινὲς ἐπιβαλόντες Θεοκρίτου στήτην τὴν γυναῖκα εἰπόντος γράφουσιν ἐν ταῦθα «διὰ στήτην ἐρίσαντο», ἵνα λέγῃ ὁ ποιητὴς, ὡς διὰ γυναῖκα ἤρισαν. ὁ δὲ τούτοις προσέχων εἶη ἂν φιλόκαινος.

(ἡ. 8) Ὅρα δὲ καὶ ὅτι Ὅμηρος μὲν τὸ συνέηκεν ἀντὶ τοῦ 1.36 συνέβαλεν ἔφη ἐν ταῦθα καὶ σύνεσιν δέ που ποταμῶν λέγει τὴν συμβολήν· οἱ δὲ μετὰ τὸν Ὅμηρον ἐπὶ φρονήσεως καὶ τὸ συνέηκεν τιθέασιν καὶ τὴν σύνεσιν, λαβόντες ἐξ Ὀμήρου τὴν ἀφορμὴν, ὅς τὴν λέξιν τοῦ ξυνῆκεν ἐν πολλοῖς καὶ ἐπὶ τοῦ νοεῖν τίθησιν, ὡς τὸ «ξυνέηκε θεᾶς ὅπα φωνησάσης» καὶ «νῦν δ' ἐμέθεν ξύνες» καὶ «μὲν μεν βουλέων ξύνιον». ὁ μὲν οὖν τὸ ξυνῆκεν, [ὃ παρὰ τοῖς ὕστερον καὶ ἐπὶ τοῦ ἐν ἀνθρώπῳ συνειδότος τέθειται, καθὰ δηλοῖ καὶ τὸ «ἡξύνεσις, ὅτι σύννοια δεῖν' εἰργασμένος».] Οὐκ ἄδηλον δὲ ὅτι Ἀττικῶν ἴδιον τὸ τὴν ὀ-σ-υ-ν πρόθεσιν ὀ-ξ-υ-ν λέγειν, προστιθέναι δὲ πολλακίς καὶ τὸ ὀ-ε τοῖς παρωχημένοις. οὕτω γοῦν τὸ συνῶρων ξυνῶρων φασίν. ἐν τεύθεν καὶ τὸ συνέηκεν, ἀντὶ τοῦ ἀνέπεισε καὶ συνέβαλε, ξυνέηκε φησὶν ὁ ποιητὴς. εὐρῆται δὲ καὶ ἡ ὀ-σ-υ συλλαβὴ μεταβάλλουσα τὸ ὀ-σ εἰς ὀ-ξ ἐν τῷ ἀναξυρίς, ὃ τὸ παρὰ Ῥωμαίοις βρακίον

δηλοῖ. ἀναξυρίς γὰρ τὸ τοιοῦτον ἐκ τοῦ ἀνασύρεσθαι κατὰ τοὺς παλαιούς λέγεται. πολλὰ κίς δὲ καὶ τὸ ᾠχ εἰς ᾠξ τρέπεται. διζὰ γοῦν φασὶ καὶ τριζὰ καὶ πενταζὰ. ἐκτούτου δὲ ἰδιωτικώτερον καὶ ἡ μοναξία ἔοικε λέγεσθαι. τὸ δὲ μάχεσθαι ἐρμηνεία νῦν ἐστὶ τῆς βασιλικῆς ἔριδος δηλοῦν πολλὴν οὕτως αὐτὴν εἶναι, ὡς καὶ μαχεῖσθαι ἂν αὐτοὺς κατὰ τὸ «ὃ δ' Ἀτρείδην ἐξαναρίζοι». [Λεῖπει δὲ τὸ ὅστε ἐν τῷ μάχεσθαι, ἵνα ἡ «ἔριδι ξυνέηκεν ὥστε μάχεσθαι» ἢ καὶ ἄλλως λείπει ἄρθρον, ἵνα λέγη «ἔριδι τῆ τοῦ μάχεσθαι», ἢ καὶ ἐτέρως, καθ' ἐρμηνείαν, ἔριδι ἡγουν αὐτόχρημα μάχη. οὐ γὰρ ἀπλῶς διαστήτην τόπῳ μακρῷ ἢ ἐξ ἀγορᾶς λυθείσης ἢ ἀπὸ συμπλοκῆς μαχίμου, ἀλλὰ κατὰ ἔριν μαχίμον.] Ὅτι τὸ μὲν προσεχὲς αἴτιον τῆς τοῦ Ἀχιλλέως μῆνιδος ἢ τῆς Βρισηΐδος ἐστὶν ἀφαίρεσις, τὸ δὲ πρὸ τούτου αἴτιον ἢ τοῦ βασιλέως διαμάχη, τὸ δὲ ἔτι πορρώτερον ὀλοίμος, ὑπὲρ οὗ λαλήσας ὁ Ἀχιλλεὺς ἠτίμωται· τὸ δὲ ἐπέκεινα ὁ ἥλιος, ὄνλοιμωδῶν νοσημάτων φασὶν αἴτιον. Σημείωσαι οὖν ὅτι εἰπὼν ὁ ποιητής, (ἠ. 9) ὡς ὁ Ἀπόλλων ὁ τῆς Λητοῦς καὶ τοῦ Διὸς υἱὸς συνέβαλεν εἰς φιλονεικίαν τοὺς βασιλεῖς, ὁμοίον λέγει ὡς ἂν εἶπεν, ὅτι ὁ ἥλιος αὐτοὺς εἰς φιλονεικίαν συνέμιξε. καὶ ἔστι πολλὰ τοιαῦτα πόρρω αἴτια παρὰ τοῖς παλαιοῖς, ὧν ἐν καὶ τὸ τοῦ Ἀναχάρσιδος, ὃς ἐρωτηθεὶς «διὰ τί παρὰ Σκύθαις οὐκ εἰσὶν ἀύληται;» εἶπε «διότι οὐδὲ ἄμπελοι». μακρὰν γὰρ καὶ ἐκεῖνος ἀνέβη· τὸ μὲν γὰρ ἐγγυθῆν εἰπεῖν, ὅτι οὐδὲ μέθη παρὰ Σκύθαις ἐστὶν οὐδὲ οἶνος· ὁ δὲ ἀνέδραμεν ἐπὶ τὸ πορρώτερον αἴτιον, τὰς ἀμπέλους. Ἰστέον δὲ ὅτι καὶ τοῦ Ἀπόλλωνος ἡγουν τοῦ ἡλίου πορρωτέρω αἴτιον ἐστὶν ἢ τοῦ Διὸς βουλή ἢ ἀνωτέρω ῥηθεῖσα, ἵνα 1.37 πλακεῖ ὁ λόγος οὕτως· ἢ τοῦ Διὸς βουλή κινήσασα τὸν Ἀπόλλωνα πεποίηκελοιμόν· οὗ ζητηθέντος ἀφαιρεθεὶς ὁ Ἀχιλλεὺς τὴν Βρισηΐδα ἐμήνισε. Λητοῦς δὲ υἱὸς ὁ Ἀπόλλων λέγεται, τουτέστι νυκτός. δοκεῖ γὰρ ἐξ αὐτῆς οἶα μητρὸς ὁ ἥλιος γεννᾶσθαι, ὡς καὶ Σοφοκλῆς ἐν Τραχινίαις λέγει. καὶ ζητητέον τὴν ἐκείνου ἀλληγορίαν, ἔνθα φησὶν, ὅτι «ἡ νύξ ἐναρίζομένη τίκτει κατευνάζει τε τὸν ἥλιον». [Παρέοικε δὲ πάντως τῇ τοιαύτῃ τοῦ Σοφοκλέους ἐννοία καὶ Αἰσχύλου ἐν Ἀγαμέμνονι τὸ «εὐάγγελος ἡὼς γένοιτο μητρὸς εὐφρόνης πάρα». ὡς γὰρ ἐκ νυκτός ἥλιος, οὕτω καὶ ἡὼς ἐξ εὐφρόνης.] Λητῶ δὲ ἢ νύξ διὰ τὴν παρ' Εὐριπίδῃ «σοφὴν καὶ πότνιαν λήθην». Ὑπνοῦντες γὰρ νυκτός πάντων λανθανόμεθα. δεῖ δὲ εἰδέναι καὶ ὅτι ὁ Ἀπόλλων μέρος τι τῆς εἰμαρμένης λαμβάνεται μυριαχοῦ τῷ ποιητῇ καί, ὡς ἂν τις εἶπη, μερικὸς φαίνεται Ζεὺς καὶ οἶον μικρόν τι χρεῶν, τουτέστι μικρά τις εἰμαρμένη. διὸ καὶ Διὸς υἱὸς λέγεται οὐ μόνον ὡς περὶ ἀέρα καὶ οὐρανὸν φερόμενος, ὧν ἐκάτερον Ζεὺς λέγεται, ἀλλὰ καὶ ὡς εἰμαρμένη τις [εἶτ' οὖν μοιρίδιον]. καὶ τὰ μὲν μόνος αὐτός, τὰ δὲ σὺν τῷ Διὶ καταπράττεται. Ἥλιος γὰρ ἐστὶν αἰτίαν ἔχων τῶν γινομένων κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν δόξαν, καθὰ καὶ ὁ Ζεὺς, διὸ καὶ ἐνταῦθα τὰ κατὰ τὴν μῆνιν τοῦ Ἀχιλλέως βουλή τε Διὸς καὶ χόλω Ἀπόλλωνος πρᾶττεται. Χόλος δὲ Ἀπόλλωνος ὁ λοιμός, οὐπερὸ Ἀπόλλων αἴτιος, ὡς καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς ῥηθήσεται. [Περὶ δὲ τοῦ υἱὸς φασὶν οἰτεχνικοὶ ὡς οἱ Ἀττικοὶ δίχα τοῦ ᾠ ἐν μόνῳ τῷ ᾠ γράφουσιν αὐτό· καὶ ἴσως πρὸς διαστολὴν τοῦ ᾠς ὕος, ὁ χοῖρος, ἢ κοινή διάλεκτος τὸ ᾠ σὺν ἐξοφώνησε. φύσει γὰρ διὰ μόνου τοῦ ᾠ ὤφειλεν εἶναι, εἴτε ἀπὸ τοῦ φύω εἴτε ἀπὸ τοῦ ᾠω, τὸ βρέχω, γίνεται.] Ὅτι τὰ προτακτικὰ ἄρθρα στερηθέντα τῶν ὑποτεταγμένων αὐτοῖς ὀνομάτων σφοδρότερον τε ἐκφωνοῦνται κατὰ τοὺς τόνους καὶ εἰς ἀντωνυμίας μετὰ γονται, οἶον ἐν τῷ «ὃ γὰρ Ἀπόλλων βασιλῆϊ χολωθεὶς», ἂν λείψῃ τὸ Ἀπόλλων, τὸ ᾠ τὸ ἄρθρον ἀντωνυμία γίνεται καὶ ἐξακουστότερον ἐκφωνεῖται εἰπόντος τοῦ ποιητοῦ «ὃ γὰρ βασιλεῖ χολωθεὶς» ἀντὶ τοῦ οὗτος. τοιοῦτον καὶ τὸ δὲ μὲν καὶ ὁ δέ. καὶ αὐτὰ γὰρ ὀξυφωνούμενα ἀντὶ ἀντωνυμιῶν κεῖνται. τὸ δ' αὐτόνοητέον καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἄρθρων. οὕτω γὰρ καὶ τοῦ ἀντὶ τοῦ τούτου φαμέν

καϊτόν ἀντί τοῦ τοῦτον καὶ τοὺς ἦγουν τούτους λειπόντων δηλαδὴ τῶν συντασσομένων τούτοις ὀνομάτων καὶ ἀπὸ κοινοῦ λαμβανομένων διὰ τὸ γνῶριμον. (η. 10) Ὅτι ἡ κοινὴ μὲν διάλεκτος βαρύνει τοὺς ἐνεργητικούς πρώτους μέλλοντας, 1.38 περισπᾶ δὲ μόνους τοὺς τῆς πέμπτης τῶν βαρυτόνων· σπεῖρω γὰρ σπερῶ φησι, κείρω κερῶ, φθείρω φθερῶ, καὶ τὰ ἄλλα ὡσαύτως. Δωριεῖς δὲ καὶ ἑτέρουσδὶχα τῆς πέμπτης περισπῶσι μέλλοντας· πεσῶ γὰρ φασὶ καὶ κλαυσῶ καὶ ἐσῶ· ἐξ ὧν καὶ τὸ πεσεῖται καὶ κλαυσεῖται καὶ ἐσειται καὶ ἕτερα τοιαῦτα. Αἰολεῖς δὲ καὶ τοὺς τῆς πέμπτης περισπωμένους μέλλοντας βαρύνουσι καὶ διὰ τοῦ ᾠσ ἐκφέρουσι· σπέρσω γὰρ φασὶ καὶ κέρσω καὶ φθέρσω. οὕτω δὲ καὶ ὄρω ὄρσω, τὸ διεγερῶ, ἐξ οὗ καὶ τὸ «νοῦσον ἀνά στρατὸν ὤρσε κακὴν». οὕτω δὲ καὶ τοῦ ἔρρω, τὸ φθείρω, ὁ μέλλων ἔρσω Αἰολικῶς, ἐξ οὗ καὶ τὸ «ἀπόερσεν» ἐν τοῖς ἐξήσαντι τοῦ ἀπέφθειρε. ποιοῦσι δὲ τοῦτο οἱ Αἰολεῖς πρὸς ἀναλογίαν τῶν λοιπῶν μελλόντων, οἱ δυνάμει ἢ ἐνεργείᾳ τῶ ᾠσ παραληγόμενοι βαρύνονται. Σημειῶσαι δὲ ὅτι, ὡς περ κακία λέγεται ἢ ἐναντία τῇ ἀρετῇ καὶ κακὸς ὁ ἐναντίος τῷ ἔχοντι ἀρετὴν, οὕτω καὶ νοῦσον κακὴν ὁ ποιητὴς λέγει τὴν ἐναντίαν τῇ ἀρετῇ τοῦ σώματος, τῇ ὑγείᾳ, ἢ καὶ ἄλλως τὴν φευκτὴν ἐκ τοῦ χάζω, τὸ ὑποχωρῶ, ἢ δηλαδὴ ὡς ὀλεθρίαν φεύγομεν. διὸ καὶ ὁ ποιητὴς ἐρμηνεύων ἐπάγει «ὀλέκοντο δέλαοί». οὕτω καὶ τοῦ «κακῶς ἀφίει» ἐρμηνευτικὸν τὸ «κρατερόν ἐπὶ μῦθον ἔτελλεν». ὡς περ δὲ νόσον ἐνταῦθα ἔφη κακὴν, οὕτω καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς ἔριν κακὴν ἐρεῖ καὶ πόλεμον κακόν, [ἐξ ὧν ἂν τις χάζοιτο. ταῦτα δ' ἀνάπαλιν ἔχει πρὸς τὸ κακός, ὃ σημαίνει τὸν δειλόν, ὃς δηλαδὴ χάζεται τῆς μάχης ἀναχωρῶν καὶ φεύγων εἴτε καὶ ἀναδύομενος. οὗ καὶ αὐτοῦ χρήσις παρὰ τῷ ποιητῇ. δύναται δὲ κακὴ νόσος καὶ ἔρις εἶναι καὶ ὡς κακωτική.] Τὸ δὲ νοῦσος Ἰωνικὴν ἐπένθεσιν ἔχει τοῦ ᾠσ ὡς γὰρ ὀδός οὐδός καὶ βότας «βούτας» παρ' Εὐριπίδῃ καὶ κόροσκοῦρος, ὁ νέος, καὶ ὀλομένη οὐλομένη καὶ ὄρος οὔρος, ὁ περιορισμός, καίγονός γουνός, ὁ γόνιμος τόπος, οὕτω καὶ νόσος νοῦσος κατὰ τοὺς Ἰωνας [μηκύνοντας τὸ ᾠσ τῇ προσλήψει τοῦ ᾠσ. οὗπερ ἀνάπαλιν οἱ Βοιωτοὶ ποιοῦσι κατὰ τὴν Ἡρακλείδου παράδοσιν προστιθέντες αὐτοῖ τῷ ᾠσ διχρόνω τὸ μικρόν ᾠσ καὶ βραχυνομένου μὲν, φησί, βραχύνοντες, μηκυνομένου δὲ μηκύνοντες, τὸ ὕλη οὕλη λέγοντες καὶ τὸ ὕδωρ οὕδωρ.] Ὅτι λαοὶ παρὰ τὸ ᾠσ-α ἐπιτατικὸν μόριον καὶ τὸ αὔω, τὸ φωνῶ· ἐξ ὧν λααυός καὶ κατὰ κρᾶσιν λαός ἐκπεσόντος τοῦ ᾠσ δι' εὐφωσίαν· πολύφωνος γὰρ ὁ λαός καὶ ἀλαλητοῦ, ὃ ἐστὶ θορύβου, αἴτιος. καὶ οὕτω μὲν ἢ κοινὴ ἐτυμολογία. ἢ δὲ ἱστορία ἐκ τῶν λάων, ὃ ἐστὶ λίθων, παράγει τοὺς λαοὺς λέγουσα, ὅτι Κέκροψ πολυανθρωποῦσαν ἰδὼν τὴν Ἀττικὴν συγκαλεῖται τὸν ὄχλον καὶ παρασημαίνεται τὸν ἀριθμὸν λάεσσιν ἤτοι λίθοις ἐκάστου ἐναρίψαντος κἀντεῦθεν ἐκεῖνοι λαοὶ ἐκλήθησαν καὶ ἀπ' ἐκείνων μένει τὸ ὄνομα. ὁ 1.39 δὲ μῦθος μετὰ τὸν ἐπὶ Δευκαλίωνος κατακλυσμὸν καὶ τὴν ἐκεῖθεν λειπανθρωπίαν κελουσθῆναί φησι τὸν Δευκαλίωνα θῦσαι μὲν Διὶ Φυξίῳ περί που τὰ κατὰ τὸν Παρνασσὸν μέρη, εἰς ἀέρα δὲ λαῶς ἦγουν λίθους ἀφιέναι ὑπὲρ κεφαλῆς, τοὺς μὲν αὐτόν, τοὺς δὲ τὴν γυναῖκα Πύρραν καὶ τὴν θυγατέρα Πανδώραν, ἢν Ἡσίοδος πρώτην γυναῖκά φησι· καὶ πάντας τούτους τοὺς λίθους εἰς ἀνθρώπους μεταπεσεῖν ζωθέντας καὶ διὰ τοῦτο κληθῆναι λαούς. τοῦτο δὲ καὶ παρὰ Πινδάρῳ κεῖται εἰπόντι «ἄτερ εὐνᾶς ἐκτῆσαντο λίθινον γόνον, λαοὶ δ' ὀνόμασθεν». ὁ δὲ τοιοῦτος μῦθος ἀπὸ θαύματος πεπλάσθαι δοκεῖ. θαυμάζοντες γάρ, ὡς εἰκός, οἱ τότε τὴν πάλιν μετὰ τὸν κατακλυσμὸν πολυανθρωπίαν τοῦτο ἐπλάσαντο, οἰοῦντες ὅτι ὁ κατακλυσμὸς πάντα παρέσυρε πλὴν εἰ μὴ ἄρα λίθους, ἐξ ὧν ἢ τῶν ἀνθρώπων γέγονε πολυπλήθεια. καὶ συγχωρητέον τῷ μύθῳ, ὡς περ ἀπολιθοῦντι διὰ τῆς Γοργόνος τοὺς ἀνθρώπους, οὕτω καὶ ἐκλίθων ἀνθρώπους ποιοῦντι, ὃς καὶ τοὺς ἐξ ἀρχῆς ἀνθρώπους ἐκ δρυῶν καὶ πετρῶν ἐγέννα καὶ ἐκ γῆς δὲ αὐτοὺς

άνεβλάστανεν ὡς τοὺς Σπαρτοὺς καὶ ἐκ μυρμῆκωνδὲ μετέβαλλον. ὁ δ' αὐτὸς μῦθος ὁ ἐκ λίθων ἀνθρώπους ποιήσας ληφθήσεταιίποτε καὶ εἰς σκῶμμα σκληρῶν ἀνθρώπων, ὡς εἰκέναι τοῖς τοιούτοις τὸν μῦθοντοῦτον ἐπαληθεύεσθαι. ὅτι δὲ ἡ σκληρότης εἰς λιθωδίαν λαμβάνεται, δηλώσει καὶ ὁ ποιητής, ὅτε εἶπη «λαοὺς δὲ λίθους ποίησε Κρονίων», τουτέστι σκληροῦς, ἀτέγκτους, ἀσυμπαθεῖς.

(η. 9–11) Ὅτι τρεῖς ἐνταῦθα ὁ ποιητής αἰτίας ἐξηρημένως ἀλλήλων τίθησιν, ὡς δηλοῦσι καὶ οἱ αἰτιολογικοὶ σύνδεσμοι. φησὶ γὰρ ὅτι τοὺς βασιλεῖς ὁ Ἀπόλλων τῇ ἔριδι ξυνέβαλε. διὰ ποίαν αἰτίαν; «ὁ γὰρ βασιλῆϊχολωθεῖς» νόσον ἐπήγειρε τοῖς Ἑλλησι. τίνας ἔνεκεν; «οὐνεκα τὸν Χρῦσηνήτιμησεν ὁ βασιλεύς». διὰ τί δέ; «ὁ γὰρ ἦλθε θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν» καὶ τὰ ἐξῆς. καὶ ἔστι τὸ σχῆμα ἐμπερίβολον. τοιοῦτον δὲ τι ποιήσει καὶ ἀλλαχοῦπολλαχοῦ καὶ ἐν τῷ λόγῳ δὲ τοῦ βασιλέως τῷ περὶ Χρῦσηίδος. Ὅρα δὲ ὅτι οὐλέγει κατὰ τοὺς ὕστερον ἀτιμῶ ἀτιμώσω ἐν τρίτῃ συζυγίᾳ, ἀλλὰ ἀτιμώσωκατὰ δευτέραν συζυγίαν, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ φανήσεται. Τὸ δὲ οὐνεκα σύνδεσμός ἐστιν αἰτιολογικός. γέγονε δὲ ἀπὸ τοῦ οὐ ἔνεκα. διὸ καὶ δασύνεται παθὸν ἔκθλιψιν τοῦ μετὰ τὴν καταρχὴν δευτέρου φωνήεντος, ὡς καὶ τὸ ὦ ἔτάν, ὦ'τάν, καὶ μὴ ἔστι, μὴ 'στι, καὶ ἄλλα πολλά. [(η. 12) Τὸ δὲ «ὁ γὰρ ἦλθεν» ἐπαναφορὰν ποιεῖ μετὰ τοῦ «ὁ γὰρ βασιλῆϊχολωθεῖς», ποιητικὴν μέντοι καὶ οὐπεζῶ λόγῳ πρέπουσαν. Θοαὶ δὲ νῆες ἢ ταχεῖαι ἢ, ὡσπερ θοὸν βέλος τὸ ὄξύ, οὕτω θοαὶ καὶ αὐταί, ὡς ὄξειαι τὰ περὶ πρῶραν, ἵνα ταχὺ οὕτω πλέοιεντέμνουσαι ῥᾶον τὸ ὕδωρ.] (η. 13) Ὅτι ἐπὶ αἰχμαλώτων ἐξωνήσεως οἰκεῖον τὸ λυέσθαι. ὅθεν καὶ λύτρα τὰ δῶρα λέγονται τὰ εἰς τοῦτο διδόμενα. τὰ δ' αὐτὰ καὶ 1.40 ἄποινα, ὡς ἂν τις εἴποι ἄφοινα, δι' ὧν τις φόνου λύεται. ὁ μέντοι μὴ ἐξωνησάμενος, ἀλλὰ τρόπον ἄλλον ἐκ τῶν πολεμίων τινὰ ἐξαγαγὼν, ῥύεσθαι λέγει, οὐμὴν λύεσθαι, καὶ τὰ ὑπὲρ τούτου διδόμενα οὐ λύτρα, ἀλλὰ σῶστρα, ποτὲ δὲ καὶ ζῳάγρια. τὸ γὰρ λυέσθαι καὶ τὸ λύτρον κυρίως ἐπὶ ἐξωνήσεως αἰχμαλώτου ἠζῶντος ἢ καὶ τεθνεῶτος, ὁποῖος ὁ Ἔκτωρ ἐν τῇ ὠ' ῥάψωδιᾳ. διὸ καὶ Ὅμηρος ἐπιμένει τῇ λέξει ταύτῃ διὰ τὸ καίριον καὶ ὧδε καὶ ἐκεῖ. λέγεται δὲ καὶ παθητικῶς καὶ κατ' ἐνέργειαν, ὡς δῆλον ἐκ τοῦ ποιητοῦ, ποτὲ μὲν λέγοντος «λυσόμενός τε θύγατρα» ποτὲ δὲ «παῖδα δέ μοι λύσατε φίλην» καὶ «τὴν δ' ἐγὼ οὐ λύσω» καὶ «οὐδ' ἀπέλυσε θύγατρα». Ὅτι συνετὸς ὁ Χρῦσης, ὃς ὑπὲρ τῆς θυγατρὸς ἐλθὼν εἰς τὸ Ἑλληνικὸν ναύσταθμον ἄποινά τε φέρων λαμβάνει μεθ' ἑαυτοῦ καὶ οὐχ' ἀπλῶς ἄποινα, ἀλλὰ καὶ ἀπερείσια ἦτοι λαμπρὰ καὶ, ὡς ὁ Ὅμηρος ἐρεῖ, ἀγλαά, πρὸς ἅπερ ἀπερείσειεν ἂν τις τὸν λογισμόν· ἢ καὶ ἄλλως, ἀπερείσια ἄγουν κατὰ μετὰθεσιν εἰπεῖν ἀπειρέσια. (η. 14) καὶ οὐ τοῦτο μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸ τοῦ Ἀπόλλωνος αἶρει στέμμα, ἔτι δὲ καὶ τὸ σκῆπτρον, ἵνα ἢ δοκῇ καὶ αὐτὸς ὁ Ἀπόλλων συμπαρεῖναι αὐτῷ ἢ πρέσβυς οὗτος ἦκειν ἐκ τοῦ Ἀπόλλωνος, ὡς ἂν κατὰ τοὺς παλαιούς, εἰ μὲν εἶη φιλοχρήματος ὁ Ἀγαμέμνων, δῶρα λαβὼν λύσεται τὴν παῖδα, εἰ δὲ φιλόθεος, αἰδέσεται τὰ τοῦ Ἀπόλλωνος παράσημα. διὸ καὶ ἡ δημηγορία τοῦ Χρῦσου λέγει, ὡς ἂν τὰ δῶρα λάβῃ ἀζόμενος τὸν Ἀπόλλωνα, οἷα μηδὲ λογισομένου δῆθεν τοῦ Χρῦσου δῶρα δοῦναι, ἀλλ' ἐπιγράψοντος τὸ πᾶν τῇ τιμῇ τοῦ Ἀπόλλωνος. εἰ τοίνυν ὁ βασιλεὺς οὐ πεισθήσεται, ἀλλὰ καὶ ἀπειλήσεται τῷ γέροντι, καὶ τι καὶ κατὰ τοῦ στέμματος ἐρεῖ καὶ τοῦ σκῆπτρου, πιθανῶς ἂν ὁ Ἀπόλλων θυμωθεῖ καὶ ποιήσῃ τὰ μυθευόμενα, ὡς ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα εἰρήσεται. Ἰστέον δὲ ὅτι τε τὸ «φέρων ἄποινα» ἦτοι λύτρα ἀντὶ τοῦ βαστάζων λέγεται, ὃ τί διαφέρει τοῦ ἄγειν, πολλαχοῦ φανήσεται. καὶ ὅτι ἐπὶ βάρους ἀχθεινοῦ κυρίως τὸ φέρειν· διὸ τὸ στέμμα οὐ φέρει ὁ Χρῦσης, ἀλλ' ἐν χερσὶν ἔχει ὡς ἐλαφρόν· καὶ ὅτι [κατ' ἔρωτα τῆς μυθολογουμένης Δάφνης] δάφνινον ἦν τὸ στέμμα τὸ τοῦ Ἀπόλλωνος. καὶ ὅτι

αὐτῷ ἀνάκειται τὸ τῆς δάφνης φυτὸν [λεγόμενον οὕτω παρὰ τὸ ᾠδᾶ ἐπιτατικὸν καὶ τὸ φωνεῖν τοιοῦτον γὰρ ἔστι καιόμενον, καθὰ καὶ ὁ πρίνος]. καὶ ὅτι μαντικῆς αὐτὸ ἔστι σύμβολον, καθάπερ ἄλλοις πλατύτερον καὶ σοφώτερον εἴρηται. (ἠ. 15) Τὸ δὲ σκῆπτρον χρυσοῦν ἐνταῦθα πλάττει ὁ ποιητὴς τῷ Ἀπόλλωνι, τουτέστι τῷ Ἡλίῳ, διὰ τὸ καὶ τὸ μέταλλον τοῦ χρυσοῦ Ἡλίῳ παρὰ τῶν παλαιῶν ἀνατίθεσθαι, ὡς τῇ Σελήνῃ τὸν ἄργυρον καὶ ἐτέρῳ τῶν πλανήτων ἄλλο τι, καθάπερ ἐν τοῖς τοῦ Πινδάρου φέρεται. σημεῖον δὲ βασιλείας καὶ λόγων καὶ δίκης κατὰ τοὺς παλαιούς τὸ σκῆπτρον ἦν. Ἀγαμέμνων τε γὰρ ὁ εὐρυκρείων ἴσταται 1.41 σκῆπτρον ἔχων καὶ Τηλεμάχῳ δημηγοροῦντι δίδωσιν τις σκῆπτρον· ὡσαύτως καὶ Ἀχιλλεὺς δημηγορῶν σκῆπτρον ἔχει. ὁ δ' αὐτὸς ἀδικηθεὶς κατ' αὐτοῦ ὄμνυσιν ὡς συμβόλου τῆς δίκης. ἔστι δὲ ὅτε καὶ ἐπὶ βακτηρίας εὐτελοῦς τὸ σκῆπτρον λαμβάνεται, ὡς ἐν Ὀδυσσεΐα φαίνεται. γίνεται δὲ πλεονασμῷ τοῦ ῥ ἀπὸ τοῦ σκῆπτω, τὸ ἐπερείδομαι, ὡς προϋπάρχοντος τοῦ σκῆπτου, ἀφ' οὗ ὁ σκηπτοῦχος. ὅθεν ὁ Πίνδαρος σκῆπτρον αὐτὸ Δωρικῶς καλεῖ. ὁμοίος δὲ πλεονασμὸς τοῦ ῥ γέγονε καὶ ἐν τῷ ἔνοπτρον καὶ λέκτρον καὶ δέρτρον καὶ βάκτρον καὶ ῥόπτρον καὶ ἄροτρον καὶ τέρετρον. Ὅτι δὲ καὶ διαφέρει σκῆπτρον σκίπωνος, δηλοῖ ὁ Γεωγράφος εἰπὼν βασιλεῖς τινὰς σκίπωνα ἔχειν ἀντὶ σκῆπτρου. Ὅτι ἢ ᾠδᾶν πρόθεσις ἰσοδυναμοῦσα μὲν τῇ ῥ κᾶ τᾶ αἰτιατικῇ συντάσσεται παρὰ τῷ ποιητῇ, οἷον «ἀνὰ οὐλαμὸν ἀνδρῶν» καὶ «νοῦσον ἀνὰ στρατὸν ὤρσε κακὴν» καὶ «ἀνὰ στρατὸν ὤχετο κῆλα θεοῖο». ἐαυτῆς δὲ οὕσα καὶ τὴν ἄνω σχέσιν δηλοῦσα ποτὲ μὲνδοτικῇ συντάσσεται, ὡς τὸ «ἐτίθει ἄρματα ἀνὰ βωμοῖς» καὶ «ἀνὰ Γαργάρῳ ἄκρω» καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα «ἀνὰ φαιδίμῳ ὤμῳ». οὕτω δὲ καὶ Πίνδαρος «χρυσέαισιν ἵπποις». ποτὲ δὲ μετὰ αἰτιατικῆς, ὡς τὸ «ἀνὰ τ' ἔντεα καὶ μέλαν αἶμα». ἐνταῦθα δὲ ἐν τῷ «χρυσέῳ ἀνὰ σκῆπτρῳ» τὴν ἀνὰ πρόθεσιν οἱ μὲν ἀντὶ τῆς σὺν ἔλαβον, ἵνα λέγῃ ὅτι σὺν τῷ χρυσῷ σκῆπτρῳ, οἱ δὲ ἀντὶ τοῦ ἄνω, ἵνα νοῆται τὸ στέμμα ἐξαρτᾶσθαι τοῦ σκῆπτρου. τὸ δὲ πάθος τοῦ στίχου τούτου συνίζησις κατὰ τοὺς γραμματικούς, τοῦ ῥω φωνήεντος καὶ τῆς παραληγούσης τῆς ἀνὰ πρόθεσιν λαμβανομένης ἀντὶ βραχείας μιᾶς, ὡς καὶ προεῖρηται, [ἢ καὶ ἄλλως τοῦ αὐτοῦ ῥω μετὰ τῆς πρὸ αὐτοῦ συλλαβῆς λογιζομένων εἰς μίαν βραχεῖαν κατὰ συνίζησιν. ἢ γὰρ χασμῶδία κοινώσασα τὸ φύσει μακρὸν ῥω ἐταπείνωσεν, ὡς εἰ καὶ βραχὺ ὄν ἐλήφθη μετὰ ἐτέρου βραχέος εἰς μίαν βραχεῖαν συλλαβὴν πρὸς δακτύλου ἀπαρτισμόν. δῆλον δὲ ὡς προκέφαλος κατὰ τὴν προρρηθεῖσαν στιχηρὰν μέθοδον εἶτ' οὖν μακροκέφαλος ὁ παρῶν στίχος ἔστιν.] Ἰστέον δὲ ὀτιμώνυμος ἔστι καὶ ἢ παρὰ τοῖς γραμματικοῖς συνίζησις. οὐ μόνον γὰρ ἡμετρική, ὅποια σὺν μυρίαις ἄλλαις καὶ ἢ ἐν τῷ πρώτῳ στίχῳ τῆς Ἰλιάδος καὶ ἢ ἐνταῦθα κειμένη, ἀλλὰ καὶ ἢ κατὰ κρᾶσιν, ὡς εἰκὸς δὲ καὶ ἢ κατὰ συναίρεσιν. Ἡρωδιανὸς οὖν τὴν ἐν τῷ σιδήρεος σιδηροῦς καὶ φοινίκεος φοινικοῦς κρᾶσιν συνίζησιν λέγει. διὸ καὶ ἔστιν εἰπεῖν ὡς ἢ μὲν μετρικῇ συνίζησις κλέπτει διανοητῶς τὴν κλῆσιν ταύτην ὡς δυνάμει συνιζάνουσα διὰ τὸ ταχὺ καὶ οἷον συναλειπτικὸν καὶ ἐπίτροχον καὶ οὕτω στενολόγον τῆς συνεκφωνήσεως, ἢ δὲ 1.42 κατὰ κρᾶσιν εἶτ' δὲ καὶ συναίρεσιν ἐνεργεία ἔστι συνίζησις. ἤδη γὰρ ἐν αὐτῇ ἐνήργηται διὰ τῆς ὀλιγοσυλλαβίας ἢ συνίζησις, [καθὰ καὶ ἐν τῇ συνόδῳ τῆς ὀξείας καὶ τῆς βαρείας εἰς περίκλασιν περισπωμένου τόνου. καὶ αὐτὸ γοῦν συνίζησιν αὐτὸς καλεῖ, ἐν οἷς περὶ τοῦ ἀχρήϊος καὶ ἀχρεῖος διαλαμβάνων φησὶν ὅτι «ἢ γὰρ ὀξεῖα καὶ βαρεῖα συνίζουσαι περισπωμένην ποιοῦσιν». ἐκεῖ δὲ καὶ συναίρεσιν τὴν τοιαύτην συνίζησιν ὁ αὐτὸς εἰπεῖν δοκεῖ.] Ὅτι ἔοικεν ἢ τῶν Ἑλλήνων ἐν τῇ Τροίᾳ κατάστασις ἐκ δημοκρατίας συγκεῖσθαι καὶ βασιλείας, ὅπερ, οἷα εἰκὸς, καὶ ὁ Χρύσης εἰδὼς τοὺς τε Ἀχαιοὺς πάντας ἐλίσσετο καὶ τοὺς βασιλεῖς δεμάλιστα. ἦν γὰρ τοῦ δήμου μὲν παντὸς εἰπεῖν, βασιλέως δὲ τὸ

«ύστατην» κατ' Εὐριπίδην ἀφεῖναι «ὄπα» καὶ κυρῶσαι τὸ δοκοῦν, ὡς πολλαχοῦ δηλοῖ ὀποιοιτῆς, ὃς ἐνταῦθα μὲν τοῦ δήμου λαλήσαντος τὰ ὑπὲρ Χρύσου φησὶν ὡς οὐχὶ τῷ βασιλεῖ ταῦτα ἤρεσεν· ἐν δὲ τῇ ἦτα ῥαψωδία ποιεῖ τὸν αὐτὸν βασιλέα τοῦ δήμου ἀρεσκόμενον καὶ λέγοντα, ὡς οἱ μὲν Ἀχαιοὶ ταῦτα «ὑποκρίνονται, ἐμοὶ δ' ἐπιανδάνει οὔτω». [Ἰστέον δὲ ὅτι τε κοινότερον τοῦ λίτω ἐνεστῶτος δι' ἐνὸς ταῦ γραφομένου τὸ λίσσομαι καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ ἀναγκαίως διὰ δύο ᾤσ γράφονται καὶ ὅτι τὸ ἐλίσσομαι ἐβιάσαντό τινες δασῦναι, ἵνα ἦ, ὡς ἐστρέφετο εἰσπάντας δυσωπητικῶς.] (ἡ. 16) Ὅτι ἐν τῷ «Ἀτρεΐδα δύω κοσμήτορε λαῶν» δοκεῖ παρέλκειν τὸ δύω. πάντως γὰρ ὁ ἀκούσας «Ἀτρεΐδα κοσμήτορε λαῶν» δύο νοεῖ, εἰ καὶ μὴ ῥητῶς τὸ δύο πρόσκειται. τοιοῦτον καὶ τὸ «δύο δοῦρε» καί ἕτερα. καλοῦσι δὲ καὶ τοῦτο ἀδολεσχίαν οἱ σοφοί, ὅτε δηλαδὴ τὸ ἀπό τινος νοούμενον λέξεως προστεθείη ἐκ περισσοῦ ἐκφωνηθὲν καὶ οὔτω διττολογηθῆ. τοιοῦτον καὶ τὸ «Πριαμίδην νόθον υἱόν». καὶ γὰρ καὶ ἐνταῦθα, ἐπειδὴ τὸ εἰπεῖν Πριαμίδην τὸν υἱὸν δηλοῖ τοῦ Πριάμου, παρελκόντως κεῖται τὸ «νόθον υἱόν» καὶ ἀδολεσχία τις εἶναι καὶ αὐτὸ δοκεῖ· λέγει γὰρ Πριάμου υἱὸν νόθον υἱόν. ὅμοιον καὶ παρὰ τῷ Κωμικῷ τὸ «διὰ μικρὸν ἀργυρίδιον». καὶ δίχα γὰρ τοῦ μικρὸν ἀργύρου σμικρότητα δηλοῖ τὸ ἀργυρίδιον. ἔχουσι δὲ ἀπολογία τὰ τοιαῦτα, οὐ μόνον τὸν συνήθη τῇ ποιήσει πλεονασμόν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀπὸ τῆς τοιαύτης προσθήκης σαφήνεια. καθόλου γὰρ οὐδεμίαν προσθήκην κενῶς ἀπορριπτεῖο ποιητῆς, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ φανεῖται σαφέστερον. [περὶ δὲ τοῦ τοιοῦτου σχήματος ῥηθήσεται τι καὶ ἐν τῇ ε' ῥαψωδία. οὐκ ἄδηλον δὲ οὐδ' ὅτι τὸ «δύω» τινὲς εἰς τὸ «κοσμήτορε» συνέταξαν, ἵνα ἦ τοὺς δύο βασιλεῖς.] Κοσμήτορας δὲ πολλαχοῦ 1.43 τοὺς ἡγεμόνας λέγει, ὡς κοσμοῦντας ἦτοι εὐτακτοῦντας τὸν λαόν. κόσμος γὰρ ἡ τάξις ἐκ τοῦ κομῶ, τὸ ἐπιμελοῦμαι, ἀφ' οὗ καὶ ὁ πάντων περιεκτικὸς κόσμος, ὃν εὐτάκτως ἡ πρόνοια ἔταξεν. [ἀγαθὴ δὲ καὶ ἄλλως εἰς ἔπαινον ἡ λέξις. ἀπ' αὐτῆς γὰρ κόσμιος ἀνὴρ καὶ πρᾶγμα κατὰ κόσμον πραχθὲν τὸ εὐκόσμον, οὗ τὸ ἀνάπαλιν ἄκόσμον καὶ «μάψ, ἀτὰρ οὐ κατὰ κόσμον» γινόμενον.] Τὸ δὲ δύω δύναται μὲν καὶ διὰ τοῦ ᾠο μικροῦ σφῶζειν τὸ μέτρον, ἢ πλείων δὲ γραφῆ ἐκτείνει αὐτὸ κατὰ ἀναλογίαν τῶν εἰς ᾠω ληγόντων δυϊκῶν ὀνομάτων. εἰ δὲ τις μέμφεται τοῦτο, μεμφέσθω καὶ τὸ δυοῖν καθ' ὁμοίαν ἀναλογίαν ἐκφωνηθὲν καὶ τὸ τρεῖς καὶ τὸ τριῶν καὶ τὸ τρισίν, ὧν κλίσις μὲν διόλου οὐκ ἔστιν, αὐτὰ δὲ ὁμοίως πρὸς ὁμοιότητα πτώσεων ὀνομάτων ἐκπεφώνηται. [μαρτυρεῖ δὲ τῇ τοῦ δύω διὰ τοῦ ᾠω μεγάλου γραφῆ καὶ τὸ κοινῶς γραφόμενον δυῶδεκα, ἐξ οὗ τὸ δῶδεκα.]

(ἡ. 17) Ὅτι ὡσπερ θώραξ ὄπλον σκέπον τὸν τοῦ ἡμετέρου σώματος θώρακα, οὔτω καὶ κνημὶς τὸ σκέπον τὰς κνήμας τῶν στρατιωτῶν. ἀφ' οὗ εὐκνήμιδες Ἀχαιοὶ ἀπὸ μέρους οἱ εὐόπλοι, ὡς καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς ῥηθήσεται πλατύτερον. ἀρετὴ γὰρ στρατιώτου καὶ ἡ τῶν ὄπλων διευθέτησις. ὅτι δὲ καὶ ἐπὶ ὀρεινῶντινων μερῶν, [ὡσπερ οἱ κνημοί, οὔτω καὶ] αἱ κνημίδες λέγονται, ἀλλαχόθι γνωσόμεθα. ἐκτείνει δὲ τὴν λήγουσαν Ἀττικῶς καὶ ἡ κνημὶς καὶ τὸ εὐκνήμις, βαρύνεται δὲ τὸ εὐκνήμις κανόνι τοιοῦτω· τὰ εἰς ᾠω θηλυκὰ ὀξύτονα εἰ μὲν ἐντῆ συνθέσει φυλάσσει τὸ θηλυκὸν μόνον γένος καὶ τὸν αὐτὸν τόνον φυλάσσει, οἷον· σκελίς, περισκελίς. εἰ δὲ μεταληπτικὰ γίνονται καὶ ἀρσενικοῦ γένους, μεθίστανται εἰς βαρεῖαν τάσιν, οἷον· ἐλπίς, δύσελπις. τοῦτο γὰρ κοινόν ἐστι τῷ γένει. ταύτη τοι καὶ τὸ καταιγίς μὲν ὀξύνηται ὡς μονογενές, τὸ δὲ μελάναιγις βαρύνεται. οὔτω δὲ καὶ τὸ κληῖς εὐκλήϊς, κνημὶς εὐκνήμις. ὁμοίως καὶ ψηφίς πολυψηφίς, ὡς τὸ «πολυψηφίδα παρ' ὄρμον φεύγειν». καὶ οὔτω μὲν τὸ εὐκνήμις βαρύνεται, μακροκαταληκτεῖ δέ, καθὰ καὶ ἀλλαχοῦ δηλοῦται, καθότι, ὡς καὶ τῷ Ἡρωδιανῷ δοκεῖ, τὰ μὲν βαρύτερα τῶν εἰς ᾠω ληγόντων συστέλλεται, τὰ δὲ ὀξύτονα ἐκτείνεται. τοῦ

προτέρου, φησί, γένους ἔστι τὸ Ἄλεξις, Πρύτανις. οὕτω δὲ καὶ ὄφισ, ἔχις, Θέτις. τοῦ δὲ δευτέρου, ἀκτίς, δελφίς, κρηπίς, ψηφίς, κνημίς καὶ τὰ τούτων σύνθετα. καὶ ἡ ἀψίς δὲ οὕτως ἐκτείνει τὸ κατ' αὐτὴν τέλος, ὡς δηλοῖ τὸ «μή πως ὡς ἀψίσι λίνου ἀλόντε». [Ἀλλαχοῦ δὲ ὁ αὐτὸς κανονίζων 1.44 πιθανῶς τὸν τόνον τῆς ταχυτήτος καὶ τῆς δηϊοτήτος λέγει, ὅτι τὰ εἰς ᾧσ λήγοντα μετὰ μακρᾶς, ἠνίκα ὀξύνονται, τὴν παραλήγουσαν ἔχει ἐκτεινομένην· κνημίς· ψηφίς· γλωχίς· αἰδῶς· ἠῶς. διὸ καὶ ἡ ἕως βαρυτονηθεῖσα συνέστειλε τὴν παραλήγουσαν. οὐκοῦν καὶ ἡ ταχυτής, φησί, καὶ ἡ δηϊοτής, εἰ ὡξύνοντο, βραχυπαραληκτεῖν εἶχον ἄν.]

(ἡ. 18) Ὅτι ὁ Χρύσης ἢ κολακεύων τοὺς Ἕλληνας εὐχεται κατὰ τῶν ὁμοεθνῶν Τρώων ἢ καὶ ἐνδιαθέτως, ὡς δι' ἐκείνουσ ἀποστερηθεῖς τῆς παιδός. εἰ γὰρ μὴ Ἀλέξανδρος ἦρπασεν, οὐκ ἄν ἡ παῖς ἤματι χυμάλωτο. διὸ οὐ μόνον ἐκπορῆσαι αὐτοὺς εὐχεται τὴν τοῦ Πριάμου πόλιν, ἀλλὰ προσεπεύχεται καὶ εὖ οἴκαδε ἰκέσθαι αὐτοὺς, οἷα μαντικῶς εἰδῶς ὡς κακὰ ἐν τῷ νόστῳ πείσονται. σύντομος δὲ τῷ Χρύσει ἢ δημηγορία μόνων γινομένων τῶν καιρίων. οὐ γὰρ ἐπέτρεπεν αὐτῷ ἡ συστολή πλειῶν δημηγορεῖν, ὅσγε καὶ ἀπειλῆς ἀκούσας ἔδεισε καὶ οὐκέτι οὐδὲν οὐδ' ὄλως ἐλάλησε. πόλιν δὲ Πριάμου τὴν Τροίαν λέγει, ἐπεὶ καὶ κατὰ τὴν τραγωδίαν «τοῦ κρατοῦντος ἢ πόλις νομίζεται». Ὅτι δὲ ὁ Πρίαμος παρὰ τὸ πρίασθαι λέγεται, ἵστορεῖ καὶ Λυκόφρων. ὅτε γὰρ ποτε ἡ Τροία ἐάλω ὑπὸ Ἡρακλέους, πριαμένη αὐτὸν Ἡσιόνη ἢ ἀδελφὴ καλύπτρας γυναικείας, αὐτὴ μὲν ἀπῆλθεν αἰχμάλωτος ὑπὸ Τελαμώνιοῦσα, τὸν δὲ ἀδελφὸν ἀφῆκε ζώπυρον γένους ἐκεῖ ἔχοντα ἐπ' ὀνόματος τὸ τοῦ πρίασθαι ὄνειδος, ἐξ οὗ καὶ μετωνομάσθη Πρίαμος Ποδάρκης πρώην καλούμενος. [Ἰστέον δὲ ὅτι ἡ ἀρχὴ τῆς τοῦ Χρύσου δημηγορίας τὸ «ὕμιν μὲν θεοῖδοϊεν» συνίζησιν ἔχει τοῦ ᾧσ καὶ ᾧσ ἐν τῷ «θεοί» καὶ λογίζεται πούσ εἰς μακρὸς ἐκβραχείας συλλαβῆς καὶ μακρᾶς εἰς μίαν μακρὰν πρὸς ἀπαρτισμὸν σπονδείου ποδός. οὗ ἀνάπαλιν γίνεται ἐν τῷ «οἶδ' ἀρετὴν οἶός ἔσσι». ἐκεῖ γὰρ μακρὰ συλλαβὴ καὶ βραχεῖα τὸ ᾧσ καὶ τὸ ᾧσ ἀντὶ μιᾶς εἰσι μακρᾶς. λέγονται δὲ καιοῦτοι οἱ στίχοι προκοίλιοι. τοῦ δὲ δοῖεν πρῶτον πρόσωπον τὸ δοῖμεν, οὗσ συγκοπέντος καὶ ἀπελθόντος τοῦ ᾧσ τὸ δοῖεν γίνεται.] Ὅτι Ὀλυμπος παρὰ τῷ ποιητῇ ὄρος Μακεδονίας ἢ καθ' Ἡρόδοτον Θετταλίας ὑψηλότατον, θεῶν οἰκητήριον, κατὰ μύθου ἄδειαν θελήσαντος ὡς ἀνθρωποπαθέσιν αὐτοῖς καὶ τόπον τινὰ ἐξαιρετον δοῦναι εἰς ἀνθρωπικωτέραν διαγωγὴν. ὅθεν καὶ Ὀλύμπιοι λέγονται. ἡ δὲ ἀλληγορία Ὀλυμπον τὸν οὐρανὸν λέγει ὡς οἶον ὀλόλαμπος. καὶ τὰχα διὰ τοῦτο ὁ μῦθος οὐκ ἄλλο τι ὄρος αὐτοῖς ἔδωκεν, ἀλλὰ τὸν Ὀλυμπονδιὰ τὸ ἔχειν δηλαδὴ συμβιβάζεσθαι εἰς τὸν λαμπρὸν οὐρανὸν τῇ ἀναπτύξει τοῦ ὀνόματος. ἔοικε δὲ ἐκ τοῦ ὀλόλαμπος συγκοπῆναι μὲν ἢ ᾧσ α συλλαβὴ, τραπῆναι δὲ τὸ δεύτερον ᾧσ εἰς ᾧσ Αἰολικῶς, ὡς τὸ ὄνομα ὄλυμα, ἐξ οὗ καὶ τὸ ὄλυμαίνω καὶ 1.45 τὸ νώνυμος καὶ τὰ τοιαῦτα. διὸ καὶ ψιλοῦται τὸ Ὀλυμπος· ψιλωτικοὶ γὰρ οἱ Αἰολεῖς. εἰσὶ δὲ καὶ ἕτεροι Ὀλυμποι· ἐν τε γὰρ Πελοποννήσῳ, ὡς καὶ ἐν τοῖς τοῦ Περιγητοῦ ἐγράφη, καὶ ἐν Κύπρῳ δὲ ὄρος μαστοειδὲς μεταξὺ Κιτίου καὶ Ἀμαθοῦντος Ὀλυμπος λέγεται. καὶ ἄλλη δὲ τις ἀκρῶρεια Κύπρου ἐκαλεῖτο οὕτως, ἐν ἧ ναὸς Ἀκραιᾶς Ἀφροδίτης, ἄδυτος γυναιξί. καὶ περὶ τὰς ἀκρῶρειας δὲ τοῦ Ταύρου Ὀλυμπος ὄρος καὶ φρούριον, ἀφ' οὗ κατοπτεύεται πᾶσα Λυκία καὶ Παμφυλία καὶ Πισιδία κατὰ τὸν Γεωγράφον· καὶ λόφοι δὲ, φησί, τῆς Ἰδηστέσσαρες τινες Ὀλυμποι ἐκαλοῦντο. ἔστι δὲ καὶ Βεβρῦκων ὄρος Ὀλυμπος, οὗ ἔθνικὸν οἱ Ὀλυμπηνοί. ἦν δὲ καὶ ἀύλητῆς ὀνομαζόμενος Ὀλυμπος, οὗ μέμνηται ὁ Κωμικός. [Ὅρα δὲ ὅτι Ὀμήρου Ὀλύμπια θεῶν δώματα εἰπόντος, ἐκεῖθεν πωσὸρμηθέντες οἱ ὕστερον Ὀλύμπια ὠνόμασαν τὸν ἐν Ἠλιδι μέγαν ἀγῶνα, οὗ τῷ Ὀλύμπῳ ἀλλὰ Ὀλυμπίῳ Διὶ παρονομάσαντες αὐτόν.]

(η. 20) Ὅτι τὸ «παῖδαδέ μοι λύσατε φίλην, τὰ δ' ἄποινα δέχεσθε, ἀζόμενοι Διὸς υἰόν» Ἀπίων καὶ Ἡρόδωρος, ὧν βιβλίον εἰς τὰ τοῦ Ὀμήρου φέρεται, διδόασι καὶ ἀπαρεμφάτως γράφεσθαι· «παῖδα δέ μοι λύσαι τε φίλην, τὰ δ' ἄποινα δέχεσθαι» λαμβανομένου, φασίν, ἀπὸ κοινοῦ τοῦ δοῖεν, ἵνα λέγη, ὅτι δοῖεν θεοὶ τήν τε παῖδα λύσαι καὶ τὰ δῶρα λαβεῖν. τὸ δὲ ἀζόμενοι καθ' ὑπερβατόν φασιν· Ἀτρεΐδαι καὶ Ἀχαιοί, ἀζόμενοι Διὸς υἰόν. Ὅτι ἄζω μὲν τὸ ξηραίνω ψιλοῦται παρὰ τὸ ᾠα στερητικὸν καὶ τὸ ζῆν· οὐ ζῶσι γὰρ τὰ ξηρά· καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἄζη ἐν Ὀδυσσεΐα ἢ ξηρασία, καὶ Ἀζανία τόπος ἐν Πελοποννήσῳ οὐ πάνυ πολὺ ὑδροσ· ἄζεσθαι δὲ τὸ σέβεσθαι δασύνεται ἀπὸ τοῦ χάζω, τὸ ὑποχωρῶ. ἰστέον γὰρ ὅτι τοῖς μὲν τρισὶ ψιλοῖς συμφώνοις ψιλὸν πνεῦμα ἐπετίθετο, τοῖς δὲ τρισὶ δασέσι πνεῦμα δασύ. τοῦτοίνυν χάζω κατὰ τὸν λόγον τοῦτον δασυνομένου, τὸ δασύ πνεῦμα ἐναπέμεινεν τῷ ᾠα μετὰ τὴν τοῦ δασέος ᾠα ἀναχώρησιν. τοιοῦτον δὲ τι, φασίν, αἴτιον καὶ τοῦ δασύνεσθαι τοῦ ἑταῖρος τὴν ἄρχουσαν ὡς ἀπὸ τοῦ ἔθους. ἑταῖρος γὰρ ὁ ἐν ἔθει τυγχάνων ἡμῖν. ἀνεπόδισεν οὖν, φασίν, ἢ τοῦ ᾠα δασεῖα μετὰ τὴν εἰς ψιλὸν μεταβολὴν καὶ ἀναβέβηκεν εἰς τὴν ἄρχουσαν. [Ὅτι φύσει μὲν ἑκαβόλος ἐστὶν Ἀπόλλων ὡς ἑκάς βάλλων· πρόνοια δὲ μετρικὴ δακτυλικὴ ἔτρεψεν αὐτὸν εἰς ἐκκηβόλον. οὕτω δὲ σὺν μυρίοις ἄλλοις καὶ ἢ ἑλαφοβόλος Ἄρτεμις ἑλαφιβόλος ἐστίν.]

(η. 22) Ὅτι εὐφημεῖν παρὰ τῷ ποιητῇ, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ φανεῖται, οὐκαυτόχρομα τὸ ἐπαινεῖν, ἀλλὰ τὸ ἐνθεαστικῶς ἀγαθὰ λέγειν. διὸ ἐνταῦθα εἰπῶν «ἐπευφήμησαν πάντες Ἀχαιοί» ἐπάγει τί ἦν τὸ ἐπευφήμησαν «αἰδεῖσθαι τε 1.46 ἱερέα καὶ ἄποινα δέχεσθαι». ἰστέον δὲ ὅτι Εὐριπίδης ἐντεῦθεν λαβὼν ἔφη τὸ «λαοὶ δ' ἐπερρόθησαν». Ὅρα δὲ τὸ πάντες. πάντως γὰρ τοῖς πᾶσι καὶ Ὀδυσσεὺς καὶ Νέστωρ συνεισάγονται καὶ οἱ λοιποὶ ἀριστεῖς. εἰ τοίνυν οὐ πεισθεῖη ὀβασιλεύς, ὑπὲρ πάντας ἐθέλει φρονεῖν μόνος, ὅπερ ἐπισηφάλες, εἴ γε «εἷς ἀνήρουδεις ἀνήρ». οἱ δὲ τοιοῦτοι πάντες ἐπαινετέοι μὲν τῆς εὐπειθείας· οὐ γὰρ ἀντιλέγουσι τῷ βασιλεῖ· θρηνητέοι δὲ τῆς ἀθλιότητος, εἴ γε πανωλεθρίαν πείσονται διὰ τὴν τοῦ ἄρχοντος πεισμονήν. εἴτε δὲ αἰρετὸς βασιλεὺς ὀγαμέμνων τοῖς Ἀχαιοῖς εἴτε φυσικὸς, οὐ καλὸν ἦν αὐτοὺς ἀντιπίπτειν αὐτῷ. διὸ καὶ οὕτω ποιοῦσι δεικνύντος τοῦ ποιητοῦ οἴους εἶναι δεῖ τοὺς ἀρχομένους τῷ ἄρχοντι. σημείωσαι δὲ ὅτι τὸ παρ' Ἡροδότῳ ἐπιφημιζέσθαι οὐ ταυτόν ἐστι τῷ ἐπευφημεῖν, ἀλλὰ μαντικὴ λέξις ἐστὶ δηλοῦσα προφορὰν τινὰ μαντείας δι' ἀναμνήσεως ἐνυπνίου. [ἰστέον δὲ ὅτι τὸ Ἀχαιὸς δίχα τοῦ κατὰ τὴν δίφθογγον ᾠα προφέρουσιν οἱ Αἰολεῖς κατὰ τοὺς τεχνικούς, οἱ λέγουσιν ὡς διάλεκτοὶ τινεσὶ ἀποβάλλουσι τὸ ᾠα τῆς ᾠα ᾠα διφθόγγου, οἷον Ἀθηναῖοι μὲν τὸ κλαίει κλάει λέγουσιν· οὕτω δὲ καὶ καίει κάει, αἰεὶ αἰεῖ, αἰετὸς ἀετός. Αἰολεῖς δὲ τὸ παλαιὸς καὶ Ἀχαιὸς καὶ ἑταῖρος πάλαος καὶ Ἀχαιὸς καὶ ἔταρος. Ἴωνες δὲ σὺν Ἀττικοῖς τὸ χρύσειος, ἀργύρειος, χάλκειος καὶ τὰ ὅμοια, χρύσεός φασι καὶ ἀργύρεος καὶ χάλκεος. ὡς δὲ οἱ Αἰολεῖς πολλάκις ἐν ταῖς διφθόγγοις οὐκ ἀποβάλλουσι, ἀλλ' ἀρκοῦνται μόνῃ διαστάσει, ὡς ἐν τῷ Ἀτρεΐδης, Αἰγεΐδης, Ἀργεῖος, ἐξ ὧν τὸ Ἀτρεΐδης, Αἰγεΐδης, Ἀργεῖος, δηλοῦσι καὶ αὐτὸ οἱ παλαιοί. (η. 23) Ὅτι τὰ παρὰ τῷ Χρῆσῳ ἀπερείσια ἄποινα ἀγλαὰ ἱστορεῖ Ὀμηρος, ὃ ἐστὶν αἰγλήεντα ἢ ἀγαλλιᾶν ἔχοντα.] (η. 24) Ὅτι οὐ λέγει ὁ ποιητὴς ὡς οὐκ Ἀτρεΐδαις ἦνδανεν ὁ τοῦ Χρύσου λόγος, ἀλλὰ τῷ Ἀτρεΐδῃ, τῷ Ἀγαμέμνονι δηλαδὴ. αὐτὸς γὰρ καὶ τοῦ ἀδελφοῦ, ὡς εἰκός, προεῖχεν οἷα πρεσβύτερος. ὡς γὰρ καὶ Ἡρόδοτός φησι «νομιζόμενα ἦγον νομιζόμενον ἔστι παρὰ πάντων ἀνθρώπων τὸν πρεσβύτερον ἄρχειν». τὸ δὲ ἦνδανε, [περὶ οὗ δηλοῦται τι καὶ ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδυσσεΐαν], δασύνεται, ὡς δηλοῖ καὶ ἐν τῇ τραγωδίᾳ τὸ ἀφανδάνοντα. γίνεται δὲ ἐκ τοῦ ἦδω κατὰ παραγωγὴν ἦδάνω καὶ τροπῇ τοῦ ᾠα εἰς ᾠα καὶ πλεονασμῷ τοῦ ᾠα ἀνδάνω. τὸν ὅμοιον δὲ τρόπον γίνεται καὶ ἐκ τοῦ λήθω τὸ λανθάνω καὶ μῆθω

μανθάνω καὶ λήχω λαγχάνω καὶ δῆκω δαγκάνω, ἐξ οὗ Ἡρακλείδης συγκεκόφθαι φησὶ τὸ δάκνω κατὰ τινας, οἱ ἔθος φασὶν Αἰολικὸν ἔτι δὲ καὶ Ἀττικὸν βαρύτονα ῥήματα συγκόπτειν, οἷον ἀγείρω ἄγρω «ἀγρόμενος πᾶς δῆμος», ἐγείρω ἔγρω 1.47 «ἔγρετο δὲ Ζεὺς», ὀφείλω ὄφλω· ἵνα εἴη οὕτω καὶ δαγκάνω δάκνω. αὐτὸς μέντοι ἐκ τοῦ δῆκω πεποιῆσθαι φησι τοῦτο δυσὶ διαλέκτοις, Δωριδί καὶ Ἰάδι. οἱ τε γὰρ Δωριεῖς προστιθέασι, φησί, τὸ νῦ, οἱ τε Ἴωνες βραχύνουσι τὸ ῆ διὰ τοῦ ᾠ, ὡς καὶ ἡ μεσημβρία δηλοῖ καὶ ἡ πάρη ἦγουν ἡ πήρη καὶ τὸ λελακυῖα καὶ μεμακυῖα. καὶ τοιοῦτον μὲν τοῦτο. εἰ δὲ τὰ προρρηθέντα ἐξ ὑποτακτικῶν κατὰ τινας γίνονται τοῦ ἄδω, λάθω, μάθω, λάχω, δάκω, εἴη ἂν αὐτοῖς ὅμοια καὶ τὸ φύγωφυγγάνω, τύχω τυγχάνω, θίγω θιγγάνω, ἐρύγω ἐρυγγάνω, πάθω πανθάνω. Ὅτι δὲ εἶδη τοῦ ὑπερβατοῦ σχήματος. τὸ μὲν γὰρ ἐστὶν ἐννοίας διακοπὴ οἷον Ὀγαμέμνων, βασιλεὺς δὲ ἦν Ἑλλήνων, ἐραστῆς γέγονε Χρυσήϊδος. τὸ δὲ ἕτερον, [ὃ οὐδὲ κυρίως ὑπερβατόν ἐστιν, ὡς ἐν τοῖς ἐξῆς που τεχνολογηθήσεται], ἐν διακοπῇ λέξεως θεωρεῖται, οἷον «λέων κατὰ ταῦρον ἐδηδώς», ἦγουν λέων καταφαγὼν ταῦρον, καὶ «διὰ τάφρον ἔβησαν», ἦγουν διέβησαν τὴν τάφρον, καὶ ἐν ταῦθα (ἡ. 25) τὸ «κρατερόν δ' ἐπὶ μῦθον ἔτελλεν» ἦγουν ἐπέτελλε λόγον κρατερόν. ἐπιτέλλειν δὲ φησι τὸ προστάσσειν καὶ ἐντέλλεσθαι, ὅπερ καὶ παθητικῶς λέγεται ἐν τῷ «μή μοι ταῦτ' ἐπιτέλλεο». ἐξ αὐτοῦ δὲ προσθέσει τοῦ ᾠ παρ' Αἰσχύλῳ ἐπιστολῇ ἢ ἐντολῇ. Ὅτι δὲ τὸ ἐπιτέλλειν καὶ τὸ ἐπιτέλλεσθαι καὶ ἐπὶ ἀστέρων λέγεται καὶ ἐπιτολή ἢ τούτων πρὸ τοῦ ἡλίου ἀνατολή, δηλοῦσιν οἰपालαιοί. Κρατερόν δὲ μῦθον τὸν μετὰ ἀπειλῆς λέγει λόγον. ἀλλαχοῦ δὲ τὸν αὐτὸν ἀπηνέα τέ φησι κρατερόν τε. οἱ δὲ μεθ' Ὀμηρον καὶ Κρατερόν ἱστοροῦσικύριον ὄνομα. Ἀρριανὸς δὲ ἐπὶ νικητοῦ τὴν λέξιν τίθησιν, οἷον «ὁ δεῖνα κρατερόν τοῦ δεῖνος γέγονεν». [Ἰστέον δὲ ὡς δοκεῖ ταῦτον εἶναι κρατερός εἰπεῖν καθ' Ὀμηρον καὶ αὐτὸν πάλιν κραταιός· ὅθεν καὶ ἡ ἐν Ὀδυσσεΐα μυθικὴ Κράταιος. γίνεται δὲ ὁ μὲν κρατερός παρὰ τὸ κράτος, καθὰ ὁ καρτερός ἐκ τοῦ κάρτος. ὁ δὲ κραταιός ἢ παρὰ τὸ κράτα, ὃ δηλοῖ τὴν κεφαλὴν, κρατάος καὶ πλεονασμῷ τοῦ ᾠ κραταιός, ὁ ἐν ἑαυτῷ κεφαλαίων τὸ πᾶν ἢ παρὰ τὸ κρατύς, οἷον «κρατύς Ἀργεΐφοντης», οὗ γενικὴ κρατέος, καὶ παράγωγον ὁ κρατειός καὶ ὡς εἶθε αἶθε, οὕτω κρατειός κραταιός.] Σημειῶσαι δὲ ὅτι μῦθον αἰεὶ ὁ ποιητὴς ἀπλῶς τὸν λόγον φησί· τὸ δὲ ἐπὶ ψευδοῦς λόγου τεθῆναι αὐτὸν τῶν ὑστέρων ἐστὶ. παραμένει δὲ καὶ μέχρι νῦν ἡ Ὀμηρικὴ χρῆσις ἐν ταῖς παραμυθίαις καὶ τοῖς παραμυθητικοῖς λόγοις. ὁ μέντοι λόγος ἦν ὅτε τὴν τῆς παρ' ἡμῖν ψευδομυθίας 1.48 τάξιν εἶχεν, ὡς ὅτε τὸν Αἴσωπον λογοποιὸν ἀκούομεν ἀντὶ τοῦ μυθογράφου. παρὰ δὲ τοῖς ὑστερον ὁ μὲν μῦθος εἰς ψευδολογίαν ἔρριπται, ὁ δὲ λόγος ἐπὶ τῆς ὁσμῆρας ἀνθρωπίνης ὁμιλίας τίθεται. οὕτω καὶ τὸ εὐφημεῖν ἄλλως νῦν ἢ ἐπὶ Ὀμήρου λέγεται· καὶ ἄλλα δὲ μυρία τῆς ἀρχαίας ἐνήλλακται χρήσεως. παντουργὸς γὰρ πάλαι μὲν ὁ πανοῦργος, ὡς καὶ παρὰ Σοφοκλεῖ, νῦν δὲ θεία ἐστὶν ἡ λέξις. καὶ ἡ συμφορὰ δὲ μέση οὔσα λέξις καὶ τιθεμένη ποτὲ καὶ ἐπισυμφέροντος, νῦν κακὸν μόνον δηλοῖ. ὁ τύραννος, τὸ βασιλικόν ποτε ὄνομα, βλασφημεῖται νῦν. ἐλέγετο ἐξαίσιον καὶ ἔκδικον τὸ ἔξω τοῦ αἰσίου καὶ δικαίου· νῦν δὲ ἀγαθολογοῦνται. χυδαῖοι οἱ πεπληθυσμένοι, νῦν δὲ οἱ οὐδαμινοί. πολλοστός οὐχ', ὡς πάλαι, ὁ πολὺς καὶ ἑνδοξος, ἀλλὰ ὁ τὸ μηδέν. ὠμός οὐχ' ὀστερρός καὶ ἀνένδοτος, ἀλλ' ἐπὶ φαυλότητος νῦν. ὁ ἀνόσιος νῦν μὲν οἶδαμεν τί λέγει· πάλαι δὲ ποτὲ ἐδήλου τὸν ἄταφον. οὕτω καὶ καθωσιωμένος ἀρχῆθεν μὲν ὄσιος, οἱ δὲ ὑστερον ἄλλως φασίν. [Ἰστέον δὲ ὡς τὸ «ἀλλ' οὐκ Ἀτρεΐδῃ ἦνδανε θυμῷ», ἦγουν ἀντιπτωτικῶς τῇ τοῦ Ἀτρεΐδου ψυχῇ, καὶ τὸ «κρατερόν δ' ἐπὶ μῦθον ἔτελλε» διὰ τοῦ ἀναγραμματισμοῦ τοῦ ἐμφαινομένου ἐν τῷ θυμῷ καὶ μῦθος ὡς ψευδοπαρήχησιν ποιοῦσι, ὅποια σημειωθήσεται ἐν τοῖς ἐξῆς.](ἡ. 29) Ὅτι ὁ περὶ τινος μέλλοντος λέγων ἢ

γράφων ποτέ μὲν καιρὸν τινα τίθησι, μεθ' ὃν ἐλπίς ἔσται τελεσθῆναι τὸ πρᾶγμα, ποτέ δὲ τοιοῦτον μέλλοντα καιρὸν ὑποτίθεται, μεθ' ὃν οὐκέτι ὄλως ἔσται τὸ πρᾶγμα. [ὃ καὶ ἔστιν εἰπεῖν ὑπόσχεσιν ἀπαρνητικὴν ἢ κατάθεσιν ἀτελεσφόρητον], οἷον· ὁ μὲν εἰπὼν, ὅτι οὐ παύσομαι ὀχλῶν, ἕως ἂν ἀνύσω τὸ σπουδαζόμενον, καιρὸν ἔθετό τινα ἐν τῷ μέλλοντι, καθ' ὃν παύσεται τοῦ ὀχλεῖν. ὁ δὲ εἰπὼν «οὐκ ἂν ἀποκριθῆῖν σοι, ἄχρισ ἂν ἐκτεμεῖς μου τὴν γλῶσσαν» τοιοῦτον καιρὸν ὑπέθετο μέλλοντος, οὗ ἐλθόντος οὐδ' οὕτως ἔσται τὸ πρᾶγμα. πῶς γὰρ ἂν ὁ τὴν γλῶσσαν ἐκτμηθεὶς ἔχοι λαλεῖν; ὁτοῖον οὕτω καιροσκοπῶν οὐδέποτε τὸ πρᾶγμα ἐπιτελέσαι βούλεται. πολλά τοιαῦτα σχήματα παρὰ τῷ ποιητῇ ἐν τοῖς ἐξῆς. πρὸ δὲ ἐκείνων ἐνταῦθα τοιοῦτόν ἐστι. λέγει τῷ Χρῦση ὁ βασιλεύς, ὅτι «οὐ λύσω τὴν Χρυσήϊδα πρὶν μιν καίγηρας ἔπεισιν ἐν Ἑλλάδι» τουτέστιν οὐδέποτε λύσω αὐτήν. εἰ γὰρ μὴ νῦν, ὅτε καὶ νεάζει καὶ τῆς πατρίδος ἐστὶν ἐγγύς, ὅτε περιῶν ὁ πατὴρ αὐτὴν ἐξαιτεῖται, ὅτε δῶρα δίδονται, πολλῶ πλεον οὐ λύσει αὐτήν ὅτε μηδὲν τούτων γίνεται. καιρὸν οὖν ὑποτιθεὶς ὁ βασιλεύς, ἐν ᾧ ἔσται τὸ ὑπεσχημένον, ἀνάενυσιν τελείαν ποιεῖται τῆς πράξεως. ὅρα δὲ, οἷος ἔσται ὁ βασιλεύς, ἐὰν μετὰ μικρὸν ἐξ ἀνάγκης 1.49 ψεύσεται, καὶ οὔτε δῶρα λαβῶν, ἀλλὰ καὶ ἑκατόμβην προσεπιθεὶς τὴν παιδίσκην ἀποπέμψῃ τῷ πατρί. καὶ τοῦτο μὲν τοιοῦτον. ἐν δὲ τῷ «καὶ γῆρας ἔπεισι» δοκεῖ ἐκ περισσοῦ κείσθαι καὶ πρὸς οὐδὲν ἀναγκαῖον ὁ ἄκ-α-ι σύνδεσμος. Τὸ δὲ ἔπεισιν ἀντὶ μέλλοντός ἐστι τοῦ ἐπελεύσεται. πολλαχοῦ γὰρ οἱ παλαιοὶ χρόνους ἀντίχρονων λαμβάνουσι. καὶ οὕτω μὲν ὁ ποιητὴς αἰτιατικῇ συντάσσει τὸ «ἔπεισι» λαβῶν αὐτὸ ἀντὶ τοῦ καταλήψεται. οἱ δὲ μεθ' Ὀμηρον δοτικῇ συντάσσουσιν, οἷον «ἔπεισί μοι ποιεῖν τάδε». τοιοῦτον δὲ καὶ τὸ «τοῖς μύρμηξι πονεῖν ἐπήει». (η. 30) Ὅτι Ἄργος ἐνταῦθα, ὡς καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς πολλαχοῦ, τὴν Πελοπόννησον λέγει εἰπὼν «ἡμετέρῳ ἐνὶ οἴκῳ, ἐν Ἄργεϊ». οὐ γὰρ τὸ ἰδίως οὕτω λεγόμενον Ἄργος, ἢ πόλις, οἶκος ἢ Ἄγαμέμνωνος, ἀλλ' αὐτὸ μὲν ὑπὸ τὸν Διομήδην ἦν, ὁ δὲ Ἄγαμέμνων τῶν Μυκηναίων ἦν βασιλεύς. ὅτι δὲ ἀπὸ τίνος Ἄργου τὸ Ἄργος λέγεται καὶ εἴ τι ἄλλο εἰς τοῦτο ῥηθῆναι δεῖ, κατ' ἐπιτομὴν ζητητέον εἰς τὰ τοῦ Περιηγητοῦ. [Ὅρα δὲ ὡς ἐν ἐνὶ τόπῳ τὴν ἔ-ν πρόθεσιν καὶ κοινῶς προήγαγε καὶ ποιητικῶς. τοιοῦτον γὰρ ἢ ἐνὶ κατ' ἐπέκτασιν, ἦτις ἐπέκτασις ὑπερθεύσεισιν ἀποεῖ ἐκ δισυλλάβου τῆς ἔ-ν-ι προθέσεως τὴν ἔ-ν-ι πρόθεσιν, οἷον «εἰν Ἀἶδαοδόμοισιν».]

(η. 31) Ὅτι ἢ τοῦ βασιλέως πρὸς τὸν Χρῦσην δημηγορία μίγμα ἔχει λυπηρῶν τε καὶ ἠδέων· λυπηρὸν μὲν τὸ μὴ λαβεῖν τὴν θυγατέρα καὶ τὸ μετὰ ἀπειλῆς ἀποπεμφθῆναι, ἠδὺ δὲ πῶς ἢ περὶ τῆς παιδὸς ἀγαθῆς ὑπόσχεσις. οὐ γὰρ σιτοποιὸν αὐτὴν ἔξιν φησὶν ὁ βασιλεύς οὐδὲ ὑδροφόρον, ἀλλὰ ἰσθὸν ἐποχομένην. ὁ δὲ καὶ Ἑλένη ἐν Τροίᾳ ποιεῖ καὶ Πηνελόπη ἐν Ἰθάκῃ καὶ Καλυψὼ δὲ καὶ Κίρκη. Ἔτι δὲ φησὶ «καὶ ἐμὸν λέχος ἀντιώσαν», ὅπερ ταῦτόν ἐστιν εἶναι δοκεῖ τῷ «λέχος πορσαίνουσαν» ἢ «πορσύνουσαν», ὃ ἐν τῇ γ' ῥαφῶδι ἀκεῖται. τοῦτο δὲ εἴρηται μὲν σεμνῶς· ἔχει δὲ πῶς μέσως κατὰ τὴν ἔννοιαν, ἵνα ὁ μὲν γέρων ἔχη νοεῖν ἀντὶ τοῦ μετέχουσαν καὶ κοινωνοῦσάν μοι κοίτης, ὁ δὲ λοιπὸς ἀκροατὴς ἀντὶ τοῦ ἀντιώσαν τῷ ἐμῷ λέχει τρόπον θαλαμηπόλου [σχολαζούσης παρὰ κοιτῶνα]. ἰστέον δὲ ὅτι Ὀμηρος μὲν οὕτω σεμνῶς ἔφρασε φειδοῖ τοῦ τε βασιλέως καὶ τῶν ἀκροατῶν. Θεόκριτος δὲ ἡμιμησάμενος ἐν τῷ «αὐτὴ μοι στορέσει καλὰ δέμνια» σαφέστερον μὲν εἶπε, 1.50 καθεῖλε δὲ τὴν ἠρωϊκὴν ἔμφασιν καὶ σεμνότητα. τοιοῦτον δὲ καὶ παρ' Εὐριπίδην Ἑλένη τὸ «λέχος ὑποστρώσαι». Σημείωσαι δὲ ὅτι ἐνταῦθα μὲν τὸ ἀντιώσαν αἰτιατικῇ συντάσσεται· ἐν μέντοι τῷ «ἀντιῶν ταύρων καὶ αἰγῶν ἑκατόμβης» γενικῇ τὸ ἀντιῶν συντάσσεται, διότι καὶ ἄλλο ἐκεῖνο τὸ ἀντιῶν. τοῦτο μὲν γὰρ ἐπὶ ἀπλῶς ἐγγύτητος, ἐκεῖνο δὲ ἐπὶ γευστικῆς ἀπολαύσεως. ἰστέον δὲ καὶ

ὅτι ἐνταῦθα μὲν τὸ ὄμοιον τὸ μικρὸν ἐπλεόνασεν, ὡς καὶ ἐν τῷ ὀρόωντες. ἀλλαχοῦ δὲ ἀντ'αὐτοῦ τὸ ἄντιον εὕρηται, ὡς ἐν τῷ ἀντιάαν. οὕτω δὲ καὶ ἐν τῷ ὀράαν καὶ τοῖς ὀμοίοις, καὶ ὅτι τὸ ἀντιῶν φύσει μὲν δευτέρας συζυγίας ἐστίν· ἀντιάω γὰρ ἀντιῶ· πλεονασμῶ δὲ τοῦ ὄμοιου βαρυτονεῖται. καὶ ὅτι τὸ μικρὸν ὄμοιον πλεονάζει ἐνταῦθα διὰ τὴν πρὸ αὐτοῦ βραχεῖαν παράληξιν εἰς δακτύλου ἀναγκαῖον ἀπαρτισμόν. τὸ δ' αὐτὸ καὶ ἐπὶ τοῦ ὀρόω· καὶ ἐκεῖ γὰρ διὰ τὴν αὐτὴν αἰτιανόμοια γέγονεν ἡ παρένθεσις καὶ ἐπὶ τοῦ «πυρὶ λαμπετόωντι». ὡσαύτως καὶ ἐπὶ τοῦ «φυσιώωντες». τὸ δ' ὄμοιον καὶ ἐπὶ τοῦ «ὀκριῶντο» ἀντὶ τοῦ ἐτραχύνοντο. οὕτω δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ τηλεθῶντες, μητιῶντες, κελευτιῶντες, γοῶντες, βοῶντες καὶ τῶν ὀμοίων. εἰ δέ γε τοῦ πλεονάζοντος μακρὰ πρόκειται συλλαβή, οὐκέτι τὸ μικρὸν ὄμοιον, ἀλλὰ τὸ μέγα ἐκεῖ παρεντίθεται, ἵνα ἐξ ἀνάγκης σπονδεῖοσποὺς ἀποτελεσθῆ, οἷον ἡβῶντες, ἡβῶντες. οὕτω δὲ καὶ τὸ ἰδρῶντες καὶ τὸ ὀδρῶντες, μαιμῶντες, αὐδῶντες καὶ ὅσα τοιαῦτα. καὶ ταῦτα μὲν οὕτως, [ἡγοῦν τὰ περὶ τοῦ ὄμοιου βαρυτόνα ὑπὲρ δύο συλλαβάς. περὶ δὲ τοῦ γνῶν, ζῶν, πλῶν, ῥῶν ἕτερος λόγος, ὡς καὶ περὶ τοῦ μνῶν καὶ χῶν.] Τὸ δὲ «ἰστὸν ἐποικομένην» περιφραστικῶς ἀντὶ τοῦ ὑφαίνουσαν. ἐστῶσαι γὰρ καὶ ἐπιπορευόμεναι ὑφαίνον αἰποιοῦμεναι τὴν ἰστοουργίαν διὰ τὴν τῶν ὑφαινομένων, ὡς εἰκός, πλατύτητα. πρώτη δὲ τις Αἰγυπτία γυνὴ καθεζομένη ὑφανεν, ἀφ' ἧς καὶ Αἰγύπτιοι Ἀθηναῖς ἀγαλμακαθημένης ἰδρῶσαντο. καὶ ἄλλως δὲ «ἰστὸν ἐποικομένην» ἀντὶ τοῦ ἐπιστατοῦσανταῖς ὑφαινούσαις καὶ περιῖοῦσαν καὶ ἐπισκεπτομένην αὐτάς [τε καὶ ὅσα ἔργα χρήσιμα ταῖς ἰστοουργούσαις. γυναικεῖον δὲ τὸ ἰστοουργεῖν παρ' Ὀμήρω καὶ οὐκ ἂν παρ' αὐτῷ ὑφάνη ἀνήρ, εἰ μὴ ἄρα βουλάς· εἰ καὶ τοῖς ὕστερον μοχθηρῶς παρατολμᾶται κατὰ τι Αἰγύπτιον ἔθος, ὃ καὶ Σοφοκλῆς παρεσημῆνατο ἐν Οἰδίποδι τῷ ἐπὶ Κολωνῶ. τοῦ δὲ ἀντιῶν ἀρχὴ ἐστὶν ἡ ἀντὶ μόνη πρόθεσις, ἀφ' ἧς καὶ ὀδῶντα ὁ ἀντίος, καὶ τὸ ἐξ αὐτοῦ ἐναντίον. σημειῶσαι δὲ ὡς ἐν τῷ τῶν τούτων σφοδρὰς ἐννοίας ἐπιεικῶς ὁ βασιλεὺς μεθῶδευσεν· ἀντὶ γὰρ τοῦ εἰπεῖν «μή σε 1.51 οὐδὲ ὁ θεὸς ὠφελήσῃ» καὶ «μή σε βλάψω δεινῶς» ἄλλα εἶπεν, ὡς δηλοῖ ἡ ποιητικὴ φραστικὴ.] (ἡ. 32) Ὅτι ὁ μὴ ἀνεχόμενος ἀκούειν τινὸς λαλοῦντος, ἀκίνητος ἂν τινὰ εἰς θυμόν, καλῶς ἂν εἶπῃ τὸ «ἀλλ' ἴθι, μή μ' ἐρέθιζε». πρὸς δὲ γέροντα ὑποπτήξαντα ἐπὶ ἀπειλαῖς καὶ πεισθέντα εὖ ἔχει ῥηθῆναι τὸ «ἔδδεις δ' ὁ γέρον καὶ ἐπειθετο μύθῳ». σημειῶσαι δὲ ὅτι Ὀμηρος οὐ μάτην ἐνταῦθα προσέθηκε τὸ γέρον, ἀλλ' ἢ φιλοσοφῶν ἐτοιμοὺς φυσικῶς εἰς δέος τοὺς γέροντας εἶναι· τὸ γὰρ θαρρεῖν αὐτοὺς ἐπιλέλοιπεν· ἢ καὶ οἰκτιζόμενος τὸν Χρῦσην ὡς παθόντα οὐκ ἄξια τῆς πολιᾶς καὶ οὐ δεόντως ἀπ' ἐλπίδος γενόμενον. Ἰστέον δὲ [ὅτι τε τοῦ ἔδδεις, ὃ ἐστὶν ἐδειλίασε, πρωτότυπον τὸ δειῶν καὶ πλεονασμῶ τοῦ ὄμοιου δειδῶν· καὶ ὅτι τὸ ἴθι λείπεται προθέσεως· δηλοῖ γὰρ τὸ ἄπιθι. καὶ] ὅτι ἀπὸ τοῦ εἶρω, τὸ εἰς μάχην συμπλέκω, γίνεται ἀποβολὴ τοῦ ἴρω· ἐξ οὗ ἐρέθω, ὡς φλέγω φλεγέθω, νέμω νεμέθω· ἀφ' οὗ τὸ ἐρεθίζω. τοῦ δὲ ἐρέθω ἢ χρήσις ἐντοῖς ἐξῆς, οἷον «ὄτ' ἂν με ἐρέθη», ἡγοῦν ἐρεθίζη, καὶ «μή μ' ἐρεθε ὀνειδείοις ἐπέεσσιν». [Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τεσσάρων τούτων ὄντων, τοῦ σῶος, ὁ ὑγίης, τοῦ σῶος κατὰ συναίρεσιν, τοῦ σῶος διὰ τοῦ ὄμοιου Ὀμηρικῶς, καὶ τοῦ σῶος διὰ παραλήγοντος τοῦ ὄμοιου μεγάλου, χρήσις ἐνταῦθα κεῖται τοῦ σῶος ἐν τῷ «σῶωτερος ὡς κε νέηαι» ἡγοῦν ὅπως ἀνακρωτηρίαστος ἀπονοστήσῃ, ὃ μεγάλην ἀπειλήν ἔχει κατὰ τοῦ γέροντος Χρῦσου, εἰ καὶ εὐφῆμως ἐσχημάτισται. παραλαλεῖ γὰρ ὡς ἀκρωτηριασθήσεται, εἰ μὴ ταχὺ μνήσεται νόστου, ὃς ἐκ τοῦ νέω παράγεται, οὗ ὑποτακτικὸν παθητικὸν Ἰωνικὸν ἐνικόν, ἐξ ἐνδείας τοῦ ὄμοιου, τὸ νέηαι, ἡγοῦν ἀπέλθῃς.]

(ἡ. 34) Ὅτι φλοῖστος κατὰ ὀνοματοποιίαν ἡχος ὕδατος θαλασσίου ἐν τῇ ἐκκυμάνσει γινόμενος πρὸς τοῖς αἰγιαλοῖς παλιννοστοῦντος τοῦ κύματος. διὸ καὶ

έμοῦ σοῦ οὐ· ἡ δὲ διάλυσις ποιεῖαυτὰ έμέο σέο έο. ταῦτα δὲ συναίρεσις μὲν ποιητικὴ συναλείφει εἰς τὸ έμεῦ σεῦεῦ· έπένθεσις δὲ τοῦ ἱ μετάγει εἰς τὸ έμεῖο σεῖο εἶο· παραγωγή δὲ μετασύρειαυτὰ εἰς τὸ έμέθεν σέθεν έθεν. καί εἰσι τούτων πάντων αἱ χρήσεις παρὰ τῷ ποιητῇ. τὸ δὲ έμεῦ άποβαλὸν τὴν άρχουσαν έγκλίνεται ἡγουν τὸν οἰκεῖον τόνονάναπέμπει τῇ ὀπισθεν συλλαβῇ, οἷον «κλῦθί μευ, άργυρότοξε» τουτέστιλαμπρότοξε. οὐ γάρ έστι πλάσαι τόξον ὄλον άργύρεον. εἰ δὲ καί άνάκειται, ὡσπερτῷ ἡλίῳ ὁ χρυσός, οὕτω τῇ σελήνῃ ὁ άργυρος, ὅμως οἰκειοῦται ὁ Ἄπόλλωνἡλιος καί τὸ τῆς σελήνης, έπει καί έξ αὐτοῦ εκείνη έχει τὸ φῶς. [δῆλον δ' ὅτι 1.54 καί χρυσότοξος ὁ αὐτός. διὸ καί Σοφοκλῆς «άγκύλα χρυσόστροφα» τὰ τοῦ Φοίβου τόξα λέγει.] Τὸ δὲ κλῦθι μεταπέπλασται άπό τοῦ κλῦε, ὡς καί έξῆςείρησεται, καθά καί τὸ άνωχθι εκ τοῦ άνωγε. θέμα γάρ εἶναι τοῦ κλῦθι τὸκλῦμι οὐκ άρέσκει τοῖς παλαιοῖς. καί τὸ ἴθι δὲ άπό τοῦ ἴε μετεπλάσθηάορίστου δευτέρου, οὗ ένεστῶς εἶω, τὸ πορευομαι. Ἰστέον δὲ καί ὅτι, καθάπεράργυρότοξος ὁ κατὰ λαμπρότητα τοιοῦτος, οὕτω καί βιὸς άργύρεος μετ' ὀλίγαὸ λαμπρός. (ἡ. 37 ς.) Ὅτι άμφιβαίνειν παρὰ τῷ ποιητῇ ὡς ἐπὶ πολὺ τὸ σκέπινκαί περιέπειν, ὡς ὅτε λέων άμφιβαίνειν τοῖς σκύμοις λέγεται ἢ κύων τοῖςσκυλακίοις. οὕτω δὲ καί έν μάχῃ νεκρῷ τις άμφιβαίνει ὑπερμαχῶν εκείνου.καί Ἄπόλλων οὖν άμφιβεβηκέναί λέγεται τὴν Χρύσην πόλιν καί τὴν Κίλλαν,οἶα σκέπων καί βαίνων άμφι αὐτάς. τάχα γάρ άσυλον διέμεινε τό τε Κιλλαῖονίερὸν τοῦ Ἄπόλλωνος καί τὸ έν τῇ Χρύσῃ. διὸ καί περιουσιαζόμενος δῶραεἶχε διδόναι ὁ Χρύσης εἰς λύτρα τῆς θυγατρὸς· [καί οὐχ' άπλῶς, άλλά καίάπερείσια καί οἶα μὴ πρὸς αὐτοῦ τοῦ γέροντος φέρεσθαι, άλλά παρ' έτέρωνβαστάζεσθαι, ὡς εἰκός· εἰ καί Ὅμηρος αὐτὸ σιωπᾶ καθά καί τὸ κατ' εἶδοςτῶν δῶρων, εἰωθῶς οὕτω ποιεῖν μυριαχοῦ, ένθα χρῆ καί σιωπᾶν τὰ μὴ άναγκαῖαλέγεσθαι. εἰ δὲ έν ταῖς Λιταῖς καί έν τοῖς κατὰ τὸν Ἐκτορα δῶρων πολλῶνμνησθεῖς έξέθετο εκεί καί τὸ πλήθος καί τοὺς φέροντας, άλλ' εκεί πάνυ άναγκαῖονἦν οὕτω ποιῆσαι τὸν Ὅμηρον. διὸ έξεγράψατο καί αὐτά. δῆλον δὲ ὅτι ὡς ἐπὶπολὺ] περιεποιοῦντο τὰ ιερά έν ταῖς άλώσεσι τῶν πόλεων. ὅθεν καί Ὅδυσσεὺςτῷ Μάρωνι ὡς Ἄπόλλωνος ιερεῖ τὰ προσόντα έχαρίσατο. καί τῆς Τενέδου δέῖσως διὰ τοῦτο ἴφι άνάσσειν φησὶ τὸν Ἄπόλλωνα, οὐ διότι οὐχ' εἶλον αὐτὴν οἱ Έλληνες, άλλ' ὅτι, ὡς εἰκός, διὰ τὸν Ἄπόλλωνα φιλανθρωπότερον τοῖς εκεί προσηνέχθησαν. έστι δὲ ἡ μὲν Τένεδος νῆσος Αἰολικὴ ποτὲ μὲν Λεύκοφρυςκαλουμένη διὰ τὸ λευκάς έχειν ὄφρῦς ἡγουν έξοχὰς περὶ τοὺς αἰγιαλούς· διὰ δὲτὸν Τρωϊκὸν Τένην, οὐπερ έδος ἦτοι κατοικητήριον γέγονε, μετακληθεῖσα Τένεδος· ὄντινα Τένην διαβολὴ μὲν μητρυῖας Φυλονόμης ἢ Πολυβοῖας συγκατέρριψε διὰ τοῦ πατρὸς Κύκνου εἰς θάλασσαν τῇ άδελφῇ Λευκοθέα έγκλείσασαλάρνακι· ἡ δὲ Δίκη περιωσαμένη τῆς νήσου βασιλέα κατέστησεν. ἦν δὲ ἡ τῆςμητρυῖας διαβολὴ πρὸς τὸν Κύκνον έρωτικὴ, ὁποία καί ἡ τῆς Ἰπποδαμείαςπρὸς Πέλοπα καί ἡ τῆς Ἄντειας πρὸς τὸν Προῖτον, ὅτι δηλαδὴ ὁ Τένηςεβιάζετο αὐτὴν, καίτοι αὐτὴ οὕτως εἰς τὸν Τένην έποίησεν. εἰρηται δὲ τι πλέον 1.55 περὶ τῆς νήσου ταύτης καί έν τοῖς τοῦ Περιγητοῦ. Ἡ δὲ Κίλλα πολίχνιονμὲν ἦν Τρωϊκὸν κείμενον περὶ που τὴν Ἄτραμυττηνὴν χώραν, ἡφάνισται δέ. τὸδὲ ὄνομα έσχεν άπό τινος ἡνιοχοῦντος τῷ Πέλοπι, ὃς Κίλλας μὲν έκαλεῖτο· αὐτόθι δὲ τεθνεῶς καί ταφείς έτιμήθη πρὸς τοῦ Πέλοπος κτίσματι πόλεως, ἥτις δι'έκεῖνον Κίλλα έκλήθη. καί άπ' αὐτοῦ Κιλλαῖος Ἄπόλλων αὐτόθι καί ποταμός.έοικε δὲ ὁ Κίλλας διὰ τοῦ ἄντ κλίνεσθαι ὡς τὸ Πάλλας Πάλλαντος. διὸ καί οἰκατὰ τὴν Κίλλαν ταύτην Κίλλαντες έκαλοῦντο. έν δὲ τοῖς τοῦ Πορφυρίουφέρεται, ὅτι ἡ Κίλλα εἶχεν ιερὸν, ὃ διέστηκε θαλάσσης πλέθρα τέσσαρα, πρόσχωμα ποιοῦντος μεταξὺ αὐτοῦ καί Χρύσης ποταμοῦ, ὃ

ὄνομα Κίλλαιος· καί ὅτι δοκεῖ Πέλοπος εἶναι ἠνίοχος ὁ Κίλλας καὶ αὐτὸς ποιῆσαι τὸ ῥηθὲν ἱερόν, πρὸς ᾧ καὶ μνήμα Κίλλου· ἄφ' οὗ καὶ Κίλικες, φησίν, οἱ τὸ Θήβης πεδίοιοῦκοῦντες. οὐ γὰρ Θηβαίους αὐτοὺς Ὅμηρος, ἀλλὰ Κιλικὰς φησιν, ἑτερωνύμως δηλαδὴ, ὡς καὶ ἐπὶ ἄλλων ἔθνικῶν ὀνομάτων δειχθήσεται γινόμενον. φασὶ δὲ οἰπαλαιοὶ καὶ ἄλλην τινὰ που Κίλλαν εἶναι κατὰ τὴν Ἰουδαίαν, ἣς οἱ πολῖται Κιλλῆται καὶ Κιλλανοὶ ἐλέγοντο. πολλὰ δὲ τῶν ἀντιγράφων τὸ Κίλλας Κίλλος γράφουσιν ὡς Ὑλλος. συντομώτατον δὲ τοῦ Γεωγράφου ἐκεῖνο· Κίλλου μνήμα ἐν τῷ ἱερῷ τοῦ Κιλλαίου Ἀπόλλωνος χῶμα μέγα. ἠνίοχος δὲ ἦν Πέλοπος ἠγησάμενος τῶν τόπων· ἄφ' οὗ ἴσως, φησί, καὶ ἡ ἐκεῖ Κιλικία ἠνάπαλιν. ἀλλαχοῦ δὲ γράφει, ὅτι ἐν τῇ Ἀδραμυττηνῇ χώρᾳ καὶ ἡ Χρῦση καὶ ἡ Κίλλα. ἦν δὲ καὶ τις τόπος ἄλλος Κίλλα πλησίον Θήβης, ἐν ᾧ Κιλλαίου Ἀπόλλωνος ἱερόν, ὅπου ποταμὸς ἐξ Ἰδης φέρεται ὁ Κίλλος. ἦν δὲ, φησί, καὶ ἐν Λέσβῳ Κίλλαιον καὶ περὶ που τὰ Γάργαρα Κίλλαιον ὄρος. ἡ δὲ Χρῦση πόλις μὲν ἦν καὶ αὐτὴ ὁμοίως Ἀδραμυττηνῇ πλησίον Θήβης τῆς μετὰ ταῦτα ῥηθησομένης. οὐκ ἔστι δὲ ἄρτι οὐδ' αὐτὴ πάλαι ἀφανισθεῖσα, ὡς ἡ ἱστορία φησίν. ὅτι δὲ κοινῶς μὲν Χρῦσα, Ἰωνικῶς δὲ Χρῦση· καὶ ὅτι πολλὰ Χρῦσαι λέγονται, δηλοῦσιν οἱ παλαιοί. ἐγγὺς τε γὰρ Λήμνου πόλιν Χρῦσην ἱστοροῦσι καὶ περὶ Σκύρον καὶ ἐν Ἑλλησπόντῳ οὐ μακρὰν Ἀβύδου. ἐλέγετο δὲ, φασί, Χρῦση καὶ ἀκρωτήριον περὶ τὴν Ἡφαιστίαν τῆς Λήμνου βλέπον πρὸς Τένεδον. ὅτι δὲ ἡ Ὀμηρικὴ Χρῦση τῶν ἀνωτέρω ῥηθέντων Κιλικῶν ἦν, ἐν τοῖς ἐξῆς μετ' ὀλίγα δηλωθήσεται. παραλία δὲ ἦν, ὡς δηλοῖ καὶ τὸ «Χρῦσα πολίχνη ἦν ἐπιθαλάσση, ἔχον λιμένα».

(η. 39) Ὅτι Σμινθεὺς Ἀπόλλωνος ἐπίθετον. καὶ οἱ μὲν 1.56 φασιν ἀπὸ Σμίνθης πόλεως περὶ Τροίαν, ὡς καὶ ὁ τὰ Ἑθνικὰ ἐπιτέμνων φησίν· ἥσπερ ὁ πολίτης καὶ Σμινθαῖος λέγεται καὶ Σμινθεύς, [ὡς εἶναι οὕτω Σμινθέατὸν ἐν τῇ πόλει Σμίνθη τιμώμενον.] οἱ δὲ ἀπὸ τῶν σμίνθων, ὃ δηλοῖ τοὺς μῦθας, αὐτὸν οὕτω καλεῖσθαι φασί. δοκεῖ γὰρ ποτε ἀναιρέτης γενέσθαι σμίνθων βλαπτόντων τοὺς ἐκεῖ, ὡς διὰ τοῦτο ναὸν τε αὐτοῦ ἰδρυθῆναι καὶ αὐτὸν Σμινθέα κληθῆναι διὰ τοὺς ἀποσοβηθέντας μῦθας, οὓς οἱ ἐγχώριοι σμίνθους ἐκάλουν. φησὶ γὰρ ἡ ἱστορία, ὅτι ἐν τῇ Χρῦση Σμινθέως ἐστὶν ἱερόν καὶ μῦς ὑπόκειται τῷ ποδὶ τοῦ ξοάνου, Σκόπα ἔργον τοῦ Παρίου, τὸ σύμβολον τὸ τὴν ἐτυμότητα σῶζον τοῦ ὀνόματος, ἧγουν ἐν ᾧ κεῖται ἡ τοῦ Σμινθέως ἐτυμολογία. ἡ δὲ τοῦτο λέγουσα ἱστορία καὶ τοξευθῆναι ὑπ' Ἀπόλλωνος τοὺς μῦθας λέγει καὶ τὸ λήϊον ἐκτίθεται τὸ ὑπ' ἐκείνων βλαπτόμενον λέγουσα ὅτι Κρίνιδος ἦν τινος, ὃς ἱεράτο Ἀπόλλωνι. [πρὸς ὃν Κρίνιδα ἔχει πῶς οἰκείως ὁ Χρῦσης. ἐκεῖνός τε γὰρ εὖ ἔπαθεν ὑπὸ τοῦ Φοίβου ἔφ' οἷς μῦθας τὰ ἐκεῖνοι σινόμενοι λήϊα κατετοξεύθησαν. διὸ καὶ Σμινθέως ταῦτον δ' εἰπεῖν μυοκτόνου Ἀπόλλωνος ἰδρύσατο ἱερόν. καὶ οὗτος ὁ Χρῦσης, εἰ καὶ μὴ ἔφ' ὁμοίων, ἀλλ' ὅμως ἄλλως, ὡς ἐθέλει, προκαλεῖται τὸν Ἀπόλλω εἰς ἄμυναν, ὃ καὶ ὁ συνιερεὺς Κρίνης πεποίηκεν.] Ὅτι δὲ καὶ μικρῶν τινῶν ἕνεκεν μεγάλας ἤθελον χάριτας ὄφλειν οἰπαλαιοὶ τοῖς ἐκδικηταῖς καὶ ὅτι ἐξ αὐτῶν ἐκείνους παρωνόμαζον, δηλοῦσιν αἱ ἱστορίαι. οἱ γὰρ περὶ Τραχίνα Οἰταῖοι Κορνοπίωνα λέγονται τιμᾶν Ἡρακλέα χάριν ἀκρίδων ἀπαλλαγῆς ἣτοι παρνόπων, οὓς ἐκεῖνοι κόρνοπας λέγουσιν. Ἐρυθραῖοι δὲ Ἡρακλῆν Ἰποκτόνον σεβάζονται ὡς φθείροντα τοὺς ἀμπελοφάγους ἴπας, ῥόδιοι δὲ Ἀπόλλωνα Ἐρυθρίβιον, τὴν ἐρυσίβην ἐρυθρίβην καλοῦντες. οὕτως οὖν ἀπὸ μικρῶν ἢ κλησὶς καὶ τῷ Σμινθεῖ Ἀπόλλωνι· ἀπὸ σμίνθων γὰρ, οἵπερ μῦθας εἰσίν. οὕτω δὲ ἄξιος λόγου τοῖς παλαιοῖς ἐδόκει ὁ περὶ τοῦ Σμινθέως Ἀπόλλωνος μῦθος, ὥστε καὶ λόγοι Σμινθιακοὶ ἐγράφοντο καὶ μέθοδος ἦν εἰς τούτους ῥητορικῆ. οἱ δὲ τινες ἄλλην ἱστορίαν ἐκτίθενται περὶ τοῦ Σμινθέως λέγοντες ὅτι Τεῦκροι, Κρήτες ἄνδρες, εἰς ἀποικίαν

στελλόμενοι χρώνται Ἀπόλλωνι. ὁ δὲ ἀποφοιβάζει ἐκεῖσε καταμενεῖν αὐτοὺς καὶ στήσαι τὴν εἰς ἀποικιανόδοιορίαν, ἔνθα γηγενεῖς αὐτοῖς ἀντιπέσωσι. στέλλονται οὖν καὶ διαπεραιωσάμενοι προσβαίνουσι τοῖς Τρωϊκοῖς τόποις. καὶ οἱ μὲν ἐναγωνίως εἶχον, γηγενεῖςτινας παραδοκοῦντες ἄνδρας καὶ μεγάλην ἐκεῖθεν ἀντίταξιν. ὡς δὲ ὕπνοςεἶχεν αὐτούς, ἐξέρπουσι γῆθεν μύες, οὓς αὐτοὶ σμίνθους ἐκάλουν κατάγλωσσαν ἐγχώριον, καὶ κατατρώξαντες τοὺς τῶν ὄπλων ἀναφορεῖς ἦτοι τελαμῶνας καὶ πᾶν δέ, εἴ τι αὐτοῖς ἦν ἐκ ζῶων ἀποδαρέντων, εἰς ἀχρηστίαν ὄπλων 1.57 αὐτοὺς περιέστησαν. ὡς οὖν ἀφυπνίσθησαν καὶ οὔτε ὄπλοις εἶχον χρᾶσθαι καὶπολλά δὲ τῶν σκευῶν αὐτοῖς ἀπηχρείωτο μέγα τε διεννοοῦντο κακὸν παθεῖν καὶτοὺς μύας εἰς πολεμίους ἐνεγράφοντο. κἀντεῦθεν τὸν χρησμὸν ὀψέ ποτε συνεβάλλοντο καὶ τοῦτο νοεῖν ἐκείνον σοφίζονται. καὶ αὐτόθι τε μένουσι καὶ πόλιντοῖς σμίνθοις παρώννυμον κτίζουσι καὶ Σμινθέα τιμῶσιν Ἀπόλλωνα ἡγουν, ὡς ἀνεῖπη τις, διὰ σμίνθων χρήσαντα. ὃν καὶ ἰδρῶσι μὸς ἐπιβεβηκότα, ὡσανεῖπατάξαντα τὸ θηρίον, καθὰ προεκτέθειται. καὶ αὕτη μὲν ἱστορία Τρωϊκῆ περιόπλοφάγων μυῶν. Ἡρόδοτος δὲ καὶ Αἰγυπτιακὴν ἐκτίθεται ταύτην. ὅτι Ἀραβίων καὶ Ἀσσυρίων ἀφικομένων εἰς Αἴγυπτον ἐπιχυθέντες μύες ἀρουραῖοι κατέφαγον μὲν τοὺς φαρετρεῶνας καὶ τὰ τόξα, πρὸς δὲ γε τῶν ἀσπίδων τὰ ὄχανα, ὥστε τῇ ὑστεραίᾳ φευγόντων αὐτῶν γυμνῶν ὄπλων πεσεῖν πολλούς. καῖἔστηκεν ὁ τῆς Αἰγύπτου τότε βασιλεὺς ἔχων ἐπὶ τῆς χειρὸς μῦν. ὁ δὲ Γεωγράφοςλέγει καὶ ὅτι Ἴδη, τὸ Τρωϊκὸν ὄρος, ἀπὸ τῆς ἐν Κρήτῃ παρωνόμασται ὑπὸ τῶν ἐκ Κρήτης ἀφιγμένων Τεύκρων, οἷς ἐπέθεντο οἱ ἀρουραῖοι μύες. Ἡρακλέωνδ' ὁ Ποντικὸς πληθύντάς φησι τοὺς παρὰ τὸ ἱερὸν μύας νομισθῆναι ἱερούςκαὶ τὸ ζόανον οὕτω κατασκευασθῆναι βεβηκὸς ἐπὶ τῷ μυῖ. διάφοροι δὲ, φησί,τόποι, ἐν οἷς τὸ τοῦ Σμινθέως ὄνομα. [Ἰστέον δὲ ὅτι ἔοικεν ὁ Σμινθεὺς καὶ Σμίνθιος λέγεσθαι, ὡς δῆλον ἐκ τῶν Σμινθιακῶν λόγων. ὡς γὰρ ἐκ τοῦ Σάμιος καὶ Ῥόδιος τὰ Σαμιακὰ καὶ τὰ Ῥοδιακά, οὕτω φαίνεται καὶ ἐκ τοῦ Σμίνθιος εἶναι τὰ Σμινθιακά. Τοῖς δὲ ῥηθεῖσι προσεπιθετόν καὶ ὅτι δεινὸν τιτὸ τῶν μυῶν ἔθνος ἐπεισφρήσαν κατὰ θεομηνίαν καὶ δυσαπάλλακτον, εἰ μῆθεόθεν ἀπαχθείη. καὶ ἃ μὲν βραχὺς οὗτος χρόνος καὶ διέθετο τὴν τῶν Μακεδόνων ὄγκος καὶ εἰπεῖν. πρεσβύτερος δὲ τις χρόνος ἔδειξε νέφος μυῶν περὶ που τὸν Μαρωνεῖτην ὄρειον ζυγόν, ἀνερειφθὲν εἰς ἀέρα καὶ τοίχοις οἰκημάτων βία προσαραχθὲν καὶ οὕτως ἐξολωλός. οὐ μόνον δὲ κάτωθεν ἀναλαμβάνομενοι, ἀλλὰ καὶ ἄνωθεν ἰστόρηται μύες καταβρεχόμενοι. ὡς δὲ καὶ ἰχθύσιν ὕσεν ὁ θεὸς πολλαχοῦ, Ἀθήναιος ἱστορεῖ. Φαινίας γοῦν ἐν Χερροννήσῳ φησὶν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ὕσαιτὸν θεὸν ἰχθύας. οὕτω δὲ φησὶ καὶ βατράχους περὶ Παιονίαν καὶ Δαρδανίαν, ὧν καὶ τοσοῦτον ἦν πλῆθος, ὡς τὰς οἰκίας καὶ τὰς ὁδοὺς πληρῶσαι. ὡς δὲ κτείνοντες καὶ συγκλείοντες τὰς οἰκίας οὐδὲν ἦνυον, ἀλλὰ καὶ τὰ σκευὴ ἐπληροῦντο καὶ μετὰ τῶν ἐδεσμάτων ἦσαν οἱ βάτραχοι συνεψόμενοι καὶ οὐδέ τοῖς ὕδασι ἦν χρῆσθαι οὐδὲ τοὺς πόδας ἐπὶ γῆν θεῖναι, οἷα συσσεσωρευμένων αὐτῶν-ὠχλοῦντο δὲ καὶ ὑπὸ τῆς τῶν τετελευτηκότων ὀσμῆς-ἔφυγον, φασί, τὴν χώραν. τί ἂν οὖν θαυμάσῃ τις, εἴπερ ἡ θῆρες ἐξερημοῦσι τόπους πλεονάσαντες ἢ στοιχειακὸς τις ὄλεθρος, οἷος καὶ ὁ διὰ ποταμῶν, εἴ γε καὶ ζῶα φαυλότατα δεινὰ ποιοῦσι κατὰ τόπων οἰκουμένων. λέγεται γοῦν ὡς καὶ τῇ 1.58 Ἀνάφῃ νήσῳ Ἀστυπαιαίως τινὸς δύο πέρδικας ἐπαφέντος οὕτως εὐφόρησε περδίκων ὁ τόπος, ὡς κινδυνεῦσαι ἀναστάτους γενέσθαι τοὺς νησιώτας. Ἀστυπάλαια δὲ, φασίν, αὕθις Ἀναφαίου τινὸς δύο λαγωὺς αὐτῇ ἐμβαλόντος οὕτω κακῶς ἔσχεν ὑπὸ πλῆθους λαγῶν, ὡς τοὺς Ἀστυπαιαεῖς περὶ αὐτῶν μαντεύσασθαι καὶ τὴν Πυθίαν εἰπεῖν κύνας τρέφειν καὶ κυνηγούς· ἄλωναί τέφασιν ἐν ἐνιαυτῷ πλείους τῶν ἑξακισχιλίων.

τούτοις δὲ ὅμοια παθεῖν καὶ τοὺς περὶ Κάρπαθον οἶδε παροιμία ἢ λέγουσα ὁ Καρπάθιος τὸν λαγῶν, περιῆς καὶ ἐν τοῖς τοῦ Περιηγητοῦ κεῖται. εἰ δὲ καὶ ἀκριδὲς ἢ ὄφεις ἢ λαγιδεῖς τόπους τινὰς ἠρήμωσαν, ἔστιν ἐξ ἱστοριῶν ἀναλέγεσθαι.] Ὅτι ἐν οἷς Ὅμηρος ποιεῖ τὸν Χρῦση ἀναμιμνήσκοντα, ὡς τὸν τε ναὸν ἤρεψέ ποτε τῷ Ἀπόλλωνι καὶ πῖονα μῆρια ταύρων καὶ αἰγῶν ἔκρη, καὶ αὐτὸν μὲν ἀντὶ τούτων ζητοῦντα χάριν, τὸν δὲ Ἀπόλλωνα ὑπακούοντα καὶ χαριζόμενον καὶ τιμωρίαν ἐκ τῶν Ἑλλήνων ὑπὲρ αὐτοῦ λαμβάνοντα, παιδεύει τοὺς ἀκροατὰς μεμνήσθαι χαρίτων, εἴ γε καὶ ὁ Ἀπόλλων εὖ παθὼν ἀντευποιεῖ. οὕτω καὶ ἐν τοῖς μυθώδεσι παιδευτικὸς Ὅμηρος καὶ διὰ τοῦτο φιλοσοφία τις πρώτη ἐδόκει τοῖς πάλαι ἢ ποιήσις εἰσαγούσα, φασίν, εἰς τὸν βίον ἐκ νέων καὶ διδάσκουσα ἦθη καὶ πάθη καὶ πράξεις μεθ' ἡδονῆς. καὶ διὰ τοῦτο τοὺς παῖδας διὰ ποιητικῆς ἐπαίδευον σωφρονιστὰς τοὺς ἀοιδοὺς οἰόμενοι, ὡς καὶ τὸν τῆς Κλυταιμνήστρας φύλακα, καὶ τὸν Ἴππαρχον παρατρέχοντες, ὃς ἠτιᾶτο τοὺς φιλοτιμουμένους Ὅμηρῳ περιποιεῖν πᾶν μάθημα καὶ πᾶσαν τέχνην ὡς ἂν καὶ τις κατηγοροίη, φησί, τῆς Ἀττικῆς εἰρεσιῶνης καὶ ἃ μὴ δύναται φέρειν μῆλα καὶ ὄχνας, ποιητὴν ἔλεγον εἶναι τὸν σοφόν. τοῦτο δὲ πάντως διὰ τὸ τῆ ποιήσει πᾶν μάθημα καὶ τέχνην ἄπασαν ἐμφαντάζεσθαι. σημειῶσαι δὲ ὅτι τὸ τοιοῦτον τοῦ Ὅμηρου πλάσμα πιθανὰ καὶ τὰ κατὰ τὸν Ἀχιλλέα ποιεῖ. εἰ γὰρ ἐνταῦθα ὁ Χρῦσης διὰ τὴν θυγατέρα λιταζόμενος τὸν Ἀπόλλωνα ἀνύει τὴν τῶν Ἑλλήνων κάκωσιν, πολλῶν πλέον ἐν τοῖς ἔξῃς ἢ Θέτις, μείζων οὖσα τοῦ Χρῦσου καὶ μείζονα τὸν Δία ἰκετεύουσα ὑπὲρ τοῦ υἱοῦ, πλέον τι ποιήσει κακόν.

(η. 39 ς.) Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τὸ ἔρεψασθαι μὲν τὸ ὠρόφωσα, παράγει δὲ ὄνομα ῥηματικὸν τὸν ὄροφον, ἐξ οὗ καὶ ὄροφος ὁμωνύμως δόναξ ποτάμιος, ἐπιτήδειος εἰς τὸ ἐρέφειν. πῖονα δὲ μῆρια καίειν λέγει τῷ Ἀπόλλωνι, διότι αὐτὰ ὠλοκαυτοῦντο μόνα ἐν ταῖς θυσίαις, τῶν δὲ λοιπῶν τοῦ ζώου μελῶν ἐξῆν μετέχειν τοῖς θύουσιν, ὡς ἐν τοῖς ἐπιουσιφανῆσεται. πῖονα δὲ τὰ μῆρια ἢ διὰ τὸ εὐλιπῆ ζῶα θύεσθαι ἢ διὰ τὸ λίπος τῆς κνίσσης, ὑφ' ἧς ἐκαλύπτοντο οἱ μῆροί, καθάπερ μετ' ὀλίγα φησὶν ὁ ποιητής. [τοῦ δὲ ἔκρη ἐνεστῶς οὐ τὸ καίω κοινῶς, ἀλλὰ τὸ κάω Ἀττικῶς. ἰστέον γὰρ ὡς 1.59 τριῶν τούτων, τοῦ καίω διὰ διφθόγγου καὶ τοῦ κάω καὶ τοῦ κέω διὰ τοῦ ἑπιφιλῶ, ὃ πολλαχοῦ φανεῖται, ἀπὸ μὲν τοῦ καίω τὸ καύσω γίνεται τροπήσυνήθει τοῦ ἑπιφιλῶ εἰς ἑπιφιλῶ κατὰ τὸ κλαίω κλαύσω, ἀπὸ δὲ τοῦ κάω τὸ ἔκρη, ἐκ δὲ τοῦ ψιλογραφομένου κέω τὸ «πυρὰ πολλὰ κείαμενοι» καὶ ἕτερα τοιαῦτα. εἰ δὲ δόξει καὶ ἀπὸ τοῦ κάω εἶναι ὁ καύσω μέλλων, οὐδὲν τι καινοπραγεῖται. κάω γάρ, καὶ πλεονασμῶ τοῦ ἑπιφιλῶ καύω, ὡς λάω λαύω καὶ ἀπολαύω. ὡς οὖν ἀπολαύω ἀπολαύσω, οὕτω καύω καύσω καί, ὡς εἰκός, κλαύω κλαύσω. τοῦ γάρ τοι καίω ὁ μέλλων ἦν ἂν καίσω κατὰ τὸ παλαίω παλαίσω, παίω παίσω, ἐξ οὗ καὶ πούς ἀνάπαιστος καὶ πόλις Παισὸς καὶ συμπαίστωρ, ἔτι δὲ καὶ κατὰ τὸ πταίω πταίσω.] (η. 41) Ταύρους δὲ καὶ αἶγας ὁ Χρῦσης τῷ Ἡλίῳ Ἀπόλλωνι θύει· τοὺς μὲν ἦτοι τοὺς ταύρους ὡς ἐργατικὸς τῆς γῆς καὶ Ἡλίῳ συμπράττοντας εἰς τὸ ζωογόνον καὶ ἀναδοτικὸν τῶν καρπῶν, αἶγας δὲ διὰ τὸ ὄρητικὸν τοῦ ζώου καὶ εἰς ὑψοσάλτικόν, ὅγε καὶ ἀπὸ τοῦ ἀΐσσειν ὀνομάζεται, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ τὰ ἐξ αἰγῶν κέρατα εὐθετα εἶναι εἰς τόξου ποίησιν. τοξότης δὲ καὶ ὁ Ἀπόλλων, ὡς προῖων ἐρεῖ ὁ ποιητής. ὅθεν καὶ οἱ μνηστῆρες ἐν Ὀδυσσεΐα τοῦ τόξου πειρώμενοι αἶγας ἐβουλεύσαντο θῦσαι τῷ κλυτοτόξῳ Ἀπόλλωνι. ὅτι δὲ ἄθυρμα οἱ βόες τῷ Ἀπόλλωνι, δηλοῦσι καὶ αἱ Σικελικαὶ ἀγέλαι τῶν βοῶν, ὧν οἱ φίλοι τοῦ Ὀδυσσεῶς ἔφαγον. ὅτι δὲ καὶ ἄρνες αὐτῷ ἐθύοντο, δηλώσει Ἀχιλλεὺς οἰόμενος ἄρνων καὶ αἰγῶν κνίσσην θεραπευθῆσθαι τὸν Ἀπόλλωνα. καὶ Πάνδαρος δὲ ἄρνας πρωτογόνους θύσειν αὐτῷ εὐχεται, καὶ ἐν ταῖς σπονδαῖς δὲ ἄρνα λευκὸν Τρῶες

Ἡλίῳ ἱερεύουσιν. ὅτι δὲ καὶ προβάτων χαίρει ποιμνίοις, ἐν τῇ Ὀδυσσεΐα λέγεται. ταῖς γὰρ ἀγέλαις ἐκεῖ τῶν τοῦ Ἡλίου βοῶν καὶ πώεα προβάτων συννέμονται. οὐκ ἀποστέργει δὲ οὐδὲ ὄνους. Ὑπερβόρειοι οὖν, ὡς ὁ Πίνδαρος ἱστορεῖ, τοιαῦτα ἐκείνῳ κνώδαλα ἔθουον. κατὰ δὲ Ἡρόδοτον καὶ Πέρσαι ἵπποναυτῶ ἱέρευον ὡς ταχυτάτῳ τὸ ἐν τοῖς πεζοῖς ταχυτάτον. καὶ ὅλως εἶπεῖν, νόμιον ἔχοντες οἱ Ἕλληνες τὸν Ἀπόλλωνα καὶ ζωοτρόφον πάντων ἐκείνῳ τῶν τοιούτων ἀπήρχοντο. Ὅτι τὸ «τόδε μοι κρήνον ἐέλωρ» ἱκετεῶν ἂν τις εἴπηκαὶ εἰσακουσθῆναι ζητῶν. δηλοῖ δὲ ὅτι «τόδε μοι τέλεσον τὸ ἐπιθύμημα».

(η. 42) Τὸ δὲ «τίσειαν Δαναοὶ ἐμὰ δάκρυα σοῖσι βέλεσιν» ἱκέτου λόγος δίκας λαβεῖν αἰτοῦντος ἐκ τῶν πολλὰ λυπησάντων. γίνεται μὲν τὸ μὲν κρήνον ἀπόρρηματος τοῦ κραιαίνω, ὡσπερ τὸ κρήναι, ὅ ἐστι τελειῶσαι, ἀπὸ δισυλλάβου τοῦ κραιίνω καὶ τὸ μιῆναι ἀπὸ τοῦ μιαίνω. οὕτω δὲ καθ' Ἡρωδιανὸν καὶ τὸ κυδῆναι ἐκ τοῦ κυδαίνω, εἰ καὶ κυδᾶναι, φησί, καθ' ἡμᾶς λέγεται ὡς καὶ κερδᾶναι. ἐέλωρ δὲ τὸ ἐπιθύμημά ἐστιν, ἀπὸ τοῦ ἔλωρ γινόμενον ῥήματος πλεονασμῶ καὶ 1.60 ἑτέρου ἔ. φησὶ γοῦν ποῦ Ὀμηρος «ἦς ἔλδεαι ἡματα πάντα». εἰ δὲ καὶ τρισυλλάβως ἐέλωρ εὐρηται, εἴη ἂν καὶ ἐκεῖθεν τὸ ἐέλωρ. προϋπάρχει δὲ αὐτῶν τὸ ἔλω. δηλον γὰρ ὡς ἔλοιτ' ἂν τις τὸ ἐπιθυμητόν, ὡσπερ καὶ ἀνάπαλιν ἐπιθυμήσοιαν τοῦ αἰρετοῦ. εἰ δὲ δασύνεται μὲν τὸ ἐλεῖν καὶ ἐλέσθαι, ψιλοῦται δὲ τὸ ἔλδεσθαι, αἴτιον ἢ τοῦ ἔδ ἐπένθεσις. καὶ τοιοῦτον μὲν τοῦτο. Τὸ δὲ τίσειαν εὐκτικὸν μένεστιν Αἰολικόν· ἔπεσε δὲ καὶ εἰς χρῆσιν κοινήν. κανονίζεται δὲ καὶ αὐτὸ καὶ τὰ ὁμοία ῥήματα ἐκ πρώτων ἀορίστων ἐνεργητικῶν ληγόντων εἰς ἄ ἐπεντεθείσης τῆς ἔ-ι διφθόγγου πρὸ τοῦ ἄ καὶ τῆς ἀρχούσης ἀποβληθείσης οἷον ἔλεξα λέξεια, ἔτυψα τύψεια, ἔγραψα γράψεια. οὕτω γοῦν καὶ ἔτισα τίσεια. εὐχεται δὲ τὰ τοιαῦτα ῥήματα κατὰ τοὺς παλαιοὺς σύντομον πράγματος ἄνυσιν καὶ τοῦτομόνον διαφέρουσι τῶν κοινῶν εὐκτικῶν. οἷον τὸ μὲν τύψαις ἢ λέξαις ἢ γράψαις ἀόριστον ἔχει τὸν ἐπιθυμητὸν καιρὸν τοῦ εὐκταίου πράγματος, ὁ δὲ εἰπὼν τύψαις ἢ λέξαις ἢ γράψαις εὐχεται τάχιον ἄνυσθῆναι, ὃ εὐχεται· διό, φασίν, οὐ δεῖ λέγειν ἡμᾶς πρὸς τινα τὸ «ζήσειας εὐτυχῶς» ἢ τι τοιοῦτον, ἵνα μὴ δοκῶμεν εὐχεσθαι τάχιον αὐτὸν ἐλθεῖν εἰς τέλος τοῦ καλῶς ζῆν. τὸ δὲ «τίσειαν Δαναοὶ ἐμὰ δάκρυα σοῖσι βέλεσι» δοκεῖ μὲν ἀλόγως λεχθῆναι. διὰ τί γὰρ οἱ Δαναοί, οἷς πευφήμησαν αἰδεῖσθαι αὐτόν, πείσονται κακὰ καὶ μὴ ὁ Ἀγαμέμνων; λύεται δὲ ὅτι Ἀγαμέμνωνος μὲν θανόντος ὁ στρατὸς ἐλύετο καὶ ἡ Χρυσῆϊς ἀπήγετο, αὐτῶν δὲ πιπτόντων καὶ τῆς αἰτίας ζητουμένης ἀπελάμβανε τὴν παῖδα. εἰ δὲ καὶ τῶν ὁμοειδῶν Τρώων, ὡς δεδήλωται, οὐκ ἐφείσατο διὰ τὸ οἰκεῖον καλόν, πολλῶν πλέον τῶν Ἑλλήνων. ἔχει δὲ τὸ «τίσειαν» τριπλῆν ἔννοιαν ὡς πρὸς τὰ τρία τοῦτῳ σημαινόμενα· ἡγουν πρὸς τὸ τίω, τὸ τιμῶ, καὶ πρὸς τὸ τίω, τὸ ἀνταποδίδωμι, καὶ πρὸς τὸ τίω, τὸ τιμωρίαν δίδωμι, ἵνα λέγη ὁ γέρων ὅτι «τιμήσειαν οἱ Δαναοὶ τὰ ἐμὰ δάκρυα, κακωθέντες ὑπὸ σοῦ» ἢ «ἀνταποδοῖεν τὰ ἐμὰ δάκρυα καὶ ἀντικλαύσειαν» ἢ [κατὰ νοῦν παθητικόν] «τιμωρίαν δοῖεν ἡγουν τιμωρηθεῖεν τοῖς σοῖς βέλεσι διὰ τὰ ἐμὰ δάκρυα» [καὶ ἀντιπτωτικῶς δὲ εἶπεῖν ἀντὶ τῶν ἐμῶν δακρύων.] καὶ ὅρα ὅτι καὶ ἐδάκρυσεν ἀποπεμφθεὶς ὁ γέρων, εἰ καὶ Ὀμηρος οὐκ ἐπεσημήνατο αὐτὸ ἀνωτέρω. καὶ σημείωσαι ὅτι πολλὰ τοιαῦτα εὐρήσεις παρὰ τῷ ποιητῇ τὰ λεγόμενα κατὰ τὸ σιωπώμενον, ὅπερ ἐστὶ σχῆμα λόγου καὶ αὐτό. ἐπειγόμενος γὰρ εἰς τὰ ἀναγκαῖα σιγᾶ τὰ μὴ πάνυ τοιαῦτα καὶ ἀφήσει τῶν ἀκροατῶν ἐπινοεῖν αὐτά. Ἰστέον δὲ ὅτι Δαναοὶ ἀπὸ Δαναοῦ οἱ Ἕλληνες, ἀδελφοῦ Αἰγύπτου. δίδυμοι δὲ οὗτοι παῖδες Βήλω τῷ Λιβύης, πολὺ παιδες ἐκ διαφόρων γυναικῶν, Αἴγυπτος μὲν υἱοῖς πεντήκοντα, Δαναὸς δὲ θυγατρᾶσι τοσαύταις. τούτων Δαναὸς μὲν θανάτῳ τοῦ πατρὸς ἤρξε Λιβύης, Αἴγυπτος δὲ Ἀραβίας. ἔνθα καὶ καταστρεψάμενος τὴν τῶν Μελαμπόδων, φασί, χώραν ἀφ' ἑαυτοῦ

ώνόμασεν Αἴγυπτον. ἐπεὶ δὲ χρησμὸς ὑπέπτησε τὸν Δαναὸν ἐπὶ τοῖστοῦ Αἰγύπτου παισί, φεύγει ἐκεῖθεν, πρῶτος ναῦν κατασκευάσας Ἀθηνᾶς 1.61 ὑποθήκη κληθεῖσαν πεντηκόντορον κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν αὐτοῦ θυγατέρων, ἄσκαί ἐνθέμενος τῇ νηϊ ἔφυγε καὶ εἰς Ἄργος ἔλθων βασιλεύει· καὶ ἀπ' αὐτοῦ οἱ Ἕλληνες Δαναοί. οἷα δὲ ὕστερον ἔπαθεν ὁ Αἴγυπτος, ἔλθων καὶ αὐτὸς εἰς Ἄργος, καὶ ὡς αἱ Δαναΐδες πᾶσαι πάντας τοὺς ἐκείνου κατέσφαξαν ἀφυλάκτως ὡς ἐνγάμῳ νυμφίους συσχοῦσαι δίχα μιᾶς ἢ δύο τινῶν, αἱ ἱστορίαι δηλοῦσιν. Ἰστέον δὲ ὅτι οὐχ' ἀπλῶς οὕτω Δαναὸς ἔλθων κατέσχε τοῦ Ἄργους ἀπόνως ὑποχωρήσαντος αὐτῷ τοῦ τότε κρατοῦντος Ἑλλάνορος, ἀλλὰ διότι μετῆναυτῷ τοῦ Ἄργους ἀνέκαθεν διὰ τὴν τοῦ Ἰνάχου θυγατέρα Ἰώ, ἧς «πέμπτηγέννα πεντηκοντόπαις» κατὰ τὸν Αἰσχύλον ἦν ὁ Δαναός, καθὰ καὶ ὁ Αἴγυπτος. [Δάκρυα δὲ γίνεται παρὰ τὸ δάκνω. δακνομένης γὰρ οἷον ψυχῆς πρόεισιδάκρυον· (ἡ. 43) Ὅτι ὡσπερ χρηστὸν εἰς φράσιν καὶ τὸ ἀπέϊπε καὶ τὸ ἀπέϊπατο, οὕτω καὶ τὸ ἔφη καὶ τὸ ἔφατο, καθὰ καὶ τὸ φάς καὶ φάμενος. ὅθεν καὶ τοῖς Πυθαγορείοις ἐπεχωρίαζεν ἐπὶ τῶν διδασκαλικῶν ἀποφάσεων τὸ «αὐτὸς ἔφατο». Ὅτι Φοῖβος Ἀπόλλων ἢ ὡς οἷον φαόβιος, ἐπεὶ καὶ ἀργυρότοξος, ἢ καὶ παρωνύμως ἀπὸ τῆς μάμμης Φοίβης ἢ καὶ παρὰ τὴν φόβην, τὴν τρίχα, ὡς ἀκειρεκόμη. ἐξ αὐτοῦ δὲ ἐρρέθη τραγικῶς κατ' ἀλληγορίαν τὸ «ἡλίου φοίβηφλογί».] Ὅτι τοὺς ποιητικὸς δαίμονας καὶ θεοὺς τὰ μὲν ἄλλα σεμνύνει ἢ ποιήσις, αἰὲν ἐόντας ἀποκαλοῦσα καὶ αἰειγενέτας καὶ ἀφθίτους καὶ ἀθανάτους καὶ πάντα δυναμένους δίχα τοῦ τὴν εἰμαρμένην ἀναλύειν καὶ μηδὲ ὀρωμένους, εἰμῆ ἄρα ἐν μεταμορφώσει διὰ ἐνάργειαν, τὰ δ' ἄλλα σωματώδεις αὐτοὺς πλάττει καὶ ἀνθρωποπαθεῖς, εἶγε καὶ τιτρώσκονται, ὡς Ἀφροδίτη καὶ Ἄρης καὶ Αἰδης, καὶ κεραυνῶ βληθέντες οὐδὲ εἰς δεκάτους ἐνιαυτοὺς τὰ ἔλκη θεραπεύονται, βάλλονται δὲ καὶ ὑπὸ ἔρωτος Ἀθηνᾶς δίχα καὶ Ἀρτέμιδος· αὐταὶ γὰρ παρθένοι πλάττονται· καὶ δέος πάσχουσιν, ὡς οἱ δείσαντες ὑπὸ τῷ Βριάρεω, καίτρομον ἐπὶ τῷ δέει, ὡς ἡ Ἀφροδίτη, καὶ φθονοῦσιν, ὡς ἡ Καλυψὼ αὐτοὺς αἰτιωμένη λέγει, καὶ ἐσθίουσι καὶ πίνουσι καὶ ὑπνοῦσι καὶ ὄλως πάντα πάσχουσιν ὅσα περ ἄνθρωποι. οὕτω γοῦν καὶ ἐνταῦθα ὁ Ἀπόλλων ἡλῖος ὑπακούει τῷ ἱερεῖ Χρῦση προκαλουμένῳ αὐτὸν εἰς ἄμυναν καὶ ἀναλαμβάνει θυμὸν καὶ ποιεῖ κακὰ εἰς τοὺς Ἕλληνας. τοῦτο δὲ οὕτω πλάττει ὁ ποιητὴς ἢ διότι ἐμψύχους οἰάρχαιοι σοφοὶ τοὺς ἀστέρας ἐνόμιζον καὶ μεγάλα ἐνεργεῖν δυναμένους καὶ 1.62 μάλιστα τὸν ἥλιον, ὡς καὶ ὁ Παραβάτης δηλοῖ ἐν τῷ εἰς αὐτὸν ἐγκωμίῳ, ἠδιότι δαίμονας ἐφίστασθαι τοῖς ἄστροις ἐδόξαζον διατιθεμένους τὰ ἐν κόσμῳ μόνον καθ' ἑαυτοὺς ἀλλὰ καὶ δι' ἐπικλήσεων, ὅθεν καὶ τὰ κατὰ τὸν λοιμὸν ἐκ μαγικωτέρας μεθόδου οἴονται τινες ὑπὸ τοῦ Χρῦσου τεχνασθῆναι· ἢ καὶ διότι τὸ κατὰ τύχην φυσικῶς γενόμενον εἰς ἠθικὴν αἰτίαν ἀνάγει παιδευτικῶς ὁ ποιητὴς. συνέβη μὲν γὰρ λοιμὸς κατὰ φύσιν. Ὅμηρος δὲ κατὰ τι θεῖον αὐτὸν γενέσθαι φησίν, ἵνα ὁ Ἀγαμέμνων δίκας δώσει, ἐφ' οἷς τὸν Ἀπόλλωνα περιφρονήσας τὸν Χρῦσην ἠτίμησε. καθόλου γὰρ ὁ ποιητὴς οὐδεμίαν εὐλογονεὺχην ἄπρακτον πίπτειν ἱστορεῖ, ἀλλ' ἐάν τις δίκαια εὐξῆται παρ' αὐτῷ ἢ ἐχθροὶ πίπτουσιν ἢ σύμβολα δίδονται ἢ φίλοι ἐπανήκουσιν ἢ ἔργα εὐοδοῦνται ἢ ἀπλῶς ἀγαθὰ ἕτερα γίνονται. οὕτω παιδευτικὸς καὶ βιωφελὴς ὁ ποιητὴς καὶ ἐνμύθοις καὶ πλάσμασιν. ἰστέον δὲ καὶ ὅτι οὐ πάντας οἱ παλαιοὶ τοὺς παρ' αὐτοῖς θεοὺς ἀνθρωποπαθεῖς ἐνόμιζον, ἀλλὰ φασιν ὡς τοῦ δαιμονίου φύλου τὸ μὲν ἐμπαθεῖς οἶδεν ἢ ποιήσις, ὡς προεῖρηται, τὸ δὲ οὐ τοιοῦτον, ὡς ὅτε λέγει» θεοὶ ρεῖα ζῶντες» τουτέστι μετὰ ῥασιῶν καὶ ἀπαθείας.

(ἡ. 44) Ὅτι τὸ εἶπεῖν Ὀλύμπια κάρηνα οἰκειότερον ἐπὶ ὄρους νοεῖν ἢ περὶ ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ. Ὀλυμπος μὲν γὰρ τὸ ὄρος ἔχει κάρηνα ἢ τοῖς ἐξοχάς. ὁ μὲν τοῖς οὐρανοῦ σφαῖρα

ὄνουκ ἂν κυρίως λέγοιτο κάρηνα ἔχειν. ὅλως γὰρ ὁ Ὅμηρος περὶ Ὀλύμπου ὡς μὲν ὄρους λέγειν ἔργον ἔχει καθὰ ποιητής, ὡς δὲ περὶ οὐρανοῦ ἀλληγορικῶς, πάρεργον. Τὸ δὲ κάρηνα ἐκ μεταφορᾶς εἴληπται τῆς τῶν ζῶων κεφαλῆς. οὕτω δὲ καὶ ἀπὸ ἄλλων μερῶν τοῦ σώματος ἄλλα κατὰ μεταφορὰν μέρη τοῦ ὄρους λέγεται, ὡς προῖοῦσι φανήσεται, οἷον ὄφρυς ὄρους διὰ τὰς τῶν ζῶων ὄφρυς, καὶ πόδες διὰ τοὺς πόδας, καὶ ἄλλα δι' ἄλλα, [ὡς ἀκριβέστερον ἐν τῇ Βοιωτίᾳ φανεῖται. Ὅτι δὲ Ἰωνικὸν καὶ τὸ Οὐλύμπος κατὰ τὴν ἐπένηθιν τοῦ ὄρους, καθὰ καὶ τὸ οὐλομένην καὶ ὡς παρὰ τὸ ὄλολαμπὲς Ὀλύμπος ἐκλήθη ὁ οὐρανὸς καὶ ὡς Αἰολικὴν τροπὴν ἔχει τοῦ ὄρους εἰς ὄρους καὶ ὡς οὐκ ἀλόγως ψιλοῦται κατὰ τὴν ἄρχουσαν καὶ ὅτι τὸ κάρηνον καὶ ἑτεροίως ὀνομάζεται κοινῶς τε καὶ ποιητικῶς, δηλωθήσεται ἐν ἰδίῳ τόποις.] (η. 45) Ὅτι ἔθος Ὀμήρῳ ἐν πολλοῖς πληθύνειν τὰ ἐνικά, ὡς ὅτε τὸ ἄρμα λέγει ἄρματα καὶ τὸ τοῦ Αἴαντος πρόσωπον πρόσωπα. οὕτω καὶ τὸ τοῦ Ἀπόλλωνος τόξον τόξα ἐνταυθὰ φησι διὰ σεμνότητα, [εἰπὼν «τόξ' ὠμοῖσιν ἔχων». ὅτι δὲ τόξα καὶ ἡ πᾶσα τοξικὴ σκευὴ ἐλέγετο, φανήσεται πολλαχοῦ ἐν τοῖς μετέπειτα. Ἰστέον δὲ ὅτι ἐκ τοῦ ἔω ὦ, τὸ ὑπάρχω, ὄξυτόνως μὲν κατὰ πρόσληψιν συλλαβῆς ὠμὸς καρπὸς ὁ μὴ μεταβληθεὶς εἰς πέψιν καὶ 1.63 ὠμὴ τροφή ἢ μὴ ἐψηθεῖσα καὶ ὠμὸς ἄνθρωπος ὁ σκληρὸς. βαρυτόνως δὲ ὠμομέρος σώματος τὸ στερεῶς ὑπομένον τὰ ἄχθη.] Ὅτι εἰκόσιν οὐ μικραὶ τοῖς παλαιοῖς αἰ φαρέτραι εἶναι οὐδὲ τοὺς οἰστοὺς ἔξω προκύπτοντας ἔχειν, ἀλλὰ ὄλους αὐτοὺς ἔσω στέγειν. καὶ δῆλον ἐκ τοῦ ἀμφηρεφέα φαρέτραν εἰπεῖν τὴν κύκλω ἐρεφομένην. ἔνθα ὄρα οὐ μόνον ὡς τὸ ἐρέφειν ἐπὶ φαρέτρας τέθεικε, μετενεγκῶν ἀπὸ τῆς τῶν οἰκοδομημάτων στέγης, ἐφ' ὧν κυρίως τὸ ἐρέφειν καὶ ὁ ὄροφος λέγεται, ἀλλὰ καὶ ὅτι οὐκ εἴθισται τὸ ἀμφηρεφὲς ἐπὶ οἴκου λέγεσθαι, εἰ καὶ ἀπὸ τοῦ ἐρέφειν γίνεται, ἀλλ' ἀποκεκλήρωται ἢ λέξις μόνη τῆθῆκη τῶν οἰστών διὰ τὸ φέρειν τὰ τρώσαι δυνάμενα, ὡς περὶ ὁ γωρυτὸς τῷ τόξῳ διὰ τὸ χωρεῖν τὸ ῥυτόν, ὃ ἐστὶ τὸ βίβη ἐλκυστόν. (η. 46) Ὅτι ὀνοματοποιεῖται μίμησις λεκτικὴ ποιότητος ἤχου. καλεῖται δὲ οὕτω διὰ τὸ ποιεῖσθαι δι' αὐτῆς ὄνομα ἢ τοῖς λέξις, ἢ τῶν ὀνοματοποιημένων λέγεται. συνηρίθμηται δὲ τοῖς ποιητικοῖς τρόποις καὶ πλεονάζει μάλιστα παρὰ τῆ ποιήσῃ ἐπινοηθεῖσα ἐξ αἰτίας τοιαύτης. οἱ παλαῖτατοι ἐν σοφοῖς ὀνοματοθετοῦν, μήπω φθάσαντες ἅπασιν σώμασιν τε καὶ πράγμασιν θέσθαι ὀνόματα, ὅτι μὴδὲ ἦν εἰς γνῶσιν αὐτοῖς ἀθρόα ἐλθεῖν ἅπαντα, ἢ ἡλλαξαν τὸ χρεῶν ἀφέντες τὰ πλείω ἄνωγμα. οἱ δὲ μετ' ἐκείνους ἀνεπλήρουν ὡς ἐκ διαδοχῆς, ἅπερ ἐλλέλειπτο. καὶ οἱ μὲν τινες ἐτύγχανον οὐδὲν ἠθέλον καὶ ἐτίθεντο προσφυῶς ταῖς οὐσίαις ἐκάστων τὰ σφίσι δοκοῦντα ὀνόματα νομοθετοῦντες καὶ ἑτέροις οὕτω ποιεῖν, εἴποτε πράγμα τι σκεπτόμενοι μὴ ἔχοιεν ὄνομα εἰς αὐτό. καὶ γέμουσι τοιούτων καινοφανῶν λέξεων αἱ τῶν σοφιστῶν αἰρέσεις καὶ αἱ φιλόσοφοι διατριβαί. οἱ δὲ τινες ὄνομα παλαιὸν ἔχοντες εἰτά που ὁμοίον τι εὐρηκότες ἄνωγμα πρᾶγμα ὑπῆγον καὶ αὐτὸ τῆ παλαιᾷ κλήσει διὰ τὴν ἐμφαινομένην ὁμοιότητα. βούς γὰρ ὁ ἐργατικὸς τὸ πρῶτον ἐκλήθη καὶ κύων δὲ ὁ χερσαῖος, ὁ δὲ δυσώνυμος θαλάσσιος βούς καὶ ὁ ἔνυγρος κύων ὕστερον ἐξ ὁμοιότητός τινος τὰς τοιαύτας ἔλαχον κλήσεις. τὸ δ' αὐτὸ καὶ ἐπὶ ἑτέρων μυρίων ὁμωνύμως γέγονε. καὶ τοῦτο ἐστίν, ὃ τὴν ἐν ὁμωνυμίᾳ σύνοδον ἢ σύγχυσιν ἠθροισεν. ὡς γὰρ τις ξενίζων μὲν πλείστους, οἰκίας δὲ μὴ τοσαύτας ἔχων, ὑφ' ἐνὶ σταθμῷ πλείους καταλύειν ἀφίησιν, οὕτω καὶ περὶ ὀνοματοθεσίαν ἡσυχολημένος τις πολλάκις ὄνοματι ἐνὶ πρωτοθέτῳ πολλὰ ὑπήγαγεν ἕτερα λαλοῦντα καθ' ὁμωνυμίαν εἰς ἓν. ἢ τοιαύτη τῶν ὀνομάτων ἔνδεια καὶ τὰς πλείους τῶν ἄνωγμάτων ἐξεῦρε. πολλαχοῦ γὰρ τοῖς πάντη ἀγνώστοις αὐτὰς ἐπιλέγομεν ἀντὶ ὀνομάτων γνωστῶν ἄνωγματος αἰτίας ἀρκούμενοι. ἢ αὐτὴ στενοχωρία καὶ παραγωγὰς ὀνομάτων εἴλκυσε καὶ ἀπλότητας

λέξεων εἰς συνθέσεις ἐκίνησεν. ἐντεῦθεν καὶ τὰ τροπικὰ περιείργασται μεταφέροντα ἐξ ἐτέρων εἰς ἕτερα καὶ τὴν πρώτην θέσιν τῶν ὀνομάτων καινοτομοῦντα πολυσχιδῶς. ὁ δ' αὐτὸς λόγος καὶ τὸ τῆς ὀνοματοποιΐας μιμητὸν ἐτεχνάσατο. ἔνθα γὰρ οὐκ ἦν οὐσιώδη 1.64 κλῆσιν εὐρέσθαι ἢ φθάσασαν τεθῆναι ἢ ῥᾶον δυναμένην ἄλλως γενέσθαι, ὀνοματοποιΐα ἐν τούτοις ἐπαρρησιάζετο ἐκ τοῦ κατὰ τινα κίνησιν ποιῶ ἤχου δηλοῦσα τὸ ὑποκείμενον. καὶ «πλείη μὲν πᾶσα γαῖα ταύτης, πλείη δὲ θάλασσα» καὶ οὐδὲ ἀήρ αὐτῆς ἀπήλλακται. καὶ δηλοῦσιν αἱ βρονταί, αἱ βροχαί, αἱ βοαί, οἱ βόμβοι, οἱ φλοῖσφοι, οἱ ἦχοι, οἱ βρόμοι, τὰ λοιπά, ὅσα κατ' ἄμμον οὐδ' αὐτὰ ποσοῦνται. τοιοῦτου τρόπου ἐνταῦθα παρ' Ὀμήρῳ τὸ «ἔκλαγξαν ὀϊστοί». ὀνοματοποιΐα γὰρ ἐστὶ καὶ αὐτὸ καὶ ποιότης ἤχου, ὃν ἐν συντόνῳ κινήσει ἀποτελοῦσιν ἔσω τῆς φαρέτρας οἱ ὀϊστοί. σημείωσαι δὲ ὅτι οἱ μὲν παλαιοὶ οὐβούλονται, ὡς περ τῶν ἄλλων ῥημάτων, οὕτω δὲ καὶ τὰς τῶν ὀνοματοποιημένων κινήσεις αἰεὶ ἀκριβολογεῖν, ἵνα μὴ τὴν ιδιότητα τοῦ ἤχου τούτῳ τῷ τρόπῳ ἐν πολλοῖς ἐξαφανίζωσιν. εἰ δέ τις ἐνταῦθα περιεργάζεται τὸν τοῦ ἔκλαγξαν ἐνεστώτα, ἢ κλάγγω ἐστὶν ὡς τὸ σφίγγω ἢ κλάζω ὡς τὸ πλάζω. τὸ δὲ ἐξ αὐτοῦ ἔχει πλεονασμὸν τοῦ ᾠδ' εὐρυφωνίαν, ὡς τὸ ἐπλάγχθη καὶ τὸ παλιμπλαγχθέντες ἀπὸ τοῦ πλάζω καὶ αὐτὰ γενόμενα. καιρία δὲ λέξις τὸ ἔκλαγξαν. διὸ καὶ ἐπιμένει αὐτῇ ὁ ποιητὴς ὄνομα παραγαγὼν ἐξ αὐτοῦ τὴν κλαγγὴν καὶ εἰπὼν «δεινὴ δὲ κλαγγὴ γένητ' ἀργυρέοιο βιοῖο». λειότερον δὲ ἢ κλαγγὴ τῆς κραυγῆς, ὡς καὶ τὸ κλάζειν καὶ κλώζειν τοῦ κράζειν καὶ κρώζειν προσηνέστερα. διόκορῳ μὲν ἢ κόραξ κράζειν ἢ κρώζειν λεχθήσονται διὰ τὸ τραχὺ τῆς τοῦζῶου φωνῆς· γέρανος δὲ κλάζειν καὶ αὐτῇ, οὐ μὴν κράζειν λεχθήσεται. οὐ γὰρ ἡ φωνὴ τῆς γεράνου κατὰ τὴν τοῦ ῥ ἐκφωνεῖται τραχύτητα, ἀλλὰ κατὰ τὴν τοῦ ᾠ λειότητα. ὅτι δὲ τὸ κλάζειν καὶ ἢ κλαγγὴ οὐκ ἐπὶ μόνων ὀϊστών καὶ τόξου καὶ γεράνου, ἀλλὰ καὶ ἐπ' ἄλλων λέγεται, οἶον καὶ ἐπὶ συῶν, δειχθήσεται ἄλλαχού. ὅτι δὲ καὶ ἢ ἀμφασία καὶ ἢ ἀμβροσία καὶ τὸ ἀμβροτον καὶ τὸ χρίμπειν καὶ τὸ ῥίμφα καὶ ὁ κόμπος καὶ ὁ κομψὸς καὶ τὸ πίμπλασθαι καὶ τὸ καταπιμπρᾶν καὶ ἄλλα πλεονασμὸν ἔπαθον τοῦ ᾠδ' διὰ σεμνότητα φωνῆς, ὡς καὶ τὸ ἔκλαγξαν καὶ τὸ «λίγξε δὲ βιός» καὶ τὸ λέλογχε καὶ ἄγγελος καὶ τὸ καρχαλᾶν, φανήσεται ἐν ἰδίῳ τόποις. [εἰ δὲ ἢ κλαγγὴ τῶν τοῦ Ἀπόλλωνος ὀϊστών ὡς ἡλίου ἤχον 1.65 δηλοῖ τινα ἐμμελῆ ἀποτελούμενον ὑπὸ τῆς ἡλιακῆς σφαίρας ἐν τῷ κινεῖσθαι, ὃ Πυθαγόρας μὲν ἤθελε ληρεῖν, ἄλλοι δὲ ἀνέτρεψαν, ζητητέον καὶ ἐν τοῖς Ἡρακλείτου εἰς τὸν Ὀμηρον. ὡς δὲ μόνος παρ' Ὀμήρῳ τοξότης ἐν θεοῖς Ἀπόλλων, καθὰ καὶ ἢ ἀδελφὴ Ἄρτεμις, ὁ Ὀμηρικὸς μῦθος οἶδε βοηθούμενος καὶ ὑπὸ ἀλληγορίας εἰς ὅσον ἐγχωρεῖ.] Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι ὁ μῦθος οὐδεμίαν τῶν τεχνῶν ἀδέσποτον ἀφήσιν, ἀλλὰ πάσαις δαιμόνιαι τινα ἐφιστᾶ, οἶον ταῖς χειρωνακτικαῖς τὴν Ἀθηνᾶν, ταῖς μαχίμοις τὸν Ἄρην, τὸν Ποσειδῶνα τῆ ναυτιλίᾳ. καὶ ἢ ἀλληγορία θεραπεύει τὰ τοιαῦτα, καθάπερ αὐτῇ δοκεῖ. καὶ αὐτὰ δὲ τὰ στοιχειαοῦτω πως ὁ μῦθος ἀπομερίζει, μέλεσθαι μὲν τὴν γῆν λέγων νύμφαις καὶ Δήμητρι, θάλασσαν δὲ ἀνιείς Ποσειδῶνι καὶ Τρίτωνι καὶ τοῖς ἀμφὶ τὸν Νηρέα, ὑπὸ τῷ Διὶ δὲ ποιῶν ὅσον ἀνώτερον. καὶ τί δεῖ τὰ τοῦ μύθου λέγειν, ὅπου γε τὸ τῆς ἀποτελεσματικῆς σοφίας περίεργον οὐδὲν ἀφῆκε τῶν περὶ γῆν, ὃ μὴ τέθεικεν ὑπὸ τῆς τῶν πλανήτων ἐπικρατείας, οὐ μόνον περὶ τὰ μεγάλα φιλοτιμούμενον, ὡν ἐν καὶ τὰ μέταλλα, ἀλλὰ καὶ μέχρι αὐτῶν κρομύων καὶ σκορόδων μικρολογούμενον. ὁ τοίνυν μῦθος οὕτω τὰ πάντα διανέμων προϊστᾶ καὶ τῆς τοξευτικῆς τέχνης τὸν Ἀπόλλωνα κοινωνῶν αὐτῷ διδούς καὶ τὴν Ἄρτεμιν. καὶ ἢ μὲν ἀλληγορία ταῦτα νοεῖ λέγεσθαι ἢ διὰ τὸ ἐν ἀκτινοβολίαις ἐκηβόλον τῶν τοιούτων ἀστέρων ἤγουν Ἀπόλλωνος ἡλίου καὶ Ἀρτέμιδος σελήνης ἢ καὶ ὅτι δοκοῦσιν οὗτοι συνεπαρήγειν τι τοῖς τοξεύουσιν. ὁ δὲ

μῦθος οὐδὲν τοιοῦτονπεριεργαζόμενος λέγει σωματικώτερον, ὅτι τε φαρέτραν ὁ Ἀπόλλων ἐνάπτεταικαὶ τόξον χειρίζεται καὶ οἶστον ἀφήσει καὶ βάλλει καὶ οἱ βαλλόμενοι πίπτουσικαὶ πυκναὶ πυραὶ αὐτῶν καίονται. ἃ δὴ καὶ ἀποδέχεται Ἀρίσταρχος, ὡς φασινοὶ παλαιοί. ἐκεῖνος γάρ, ὡς καὶ προεῖρηται, οὐδὲν τι τῶν παρ' Ὀμήρῳ ἀλληγορεῖν ἤθελεν, οἷον τὸν Δία εἰς οὐρανὸν ἀνάγειν ἢ ἥλιον ἢ ἀέρα ἢ νοῦν, Ἀθηνᾶνδὲ εἰς φρόνησιν ἢ γῆν ἢ αἰθέρα, Ἥραν δὲ εἰς ἀέρα ἢ βασιλείαν, Ἄρην δὲ εἰς θυμὸν ἢ πόλεμον καὶ Ἥφαιστον εἰς πῦρ καὶ ἄλλους εἰς ἄλλα· ἀλλὰ πάντα κατὰτὸ προφερόμενον καὶ προφαινόμενον τοῦ μύθου ἐνόει. εἰ δὲ καὶ τρόπος ποιητικὸς ἢ ἀλληγορία, ἀλλ' ἐκεῖνος ἀλληγορίαν ῥητορικὴν ἐνόει, τουτέστι σχημάτι ῥητορικὸν ἀλληγορίαν οὕτω καλούμενον, περὶ οὗ ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα ῥηθήσεται.

(η. 47) Ὅτι τὸ «ὁ δ' ἦἴε νυκτὶ ἐοικώς» ἢ μὲν ἀλληγορία ἐπὶ Ἀπόλλωνος ἤγουν ἡλίου λέγει, ὡς ἐν τῷ καιρῷ τοῦ λοιμοῦ μὴ καθαρῶς ἀκτινοβολοῦντοςμηδὲ φοίβου ὄντος ταῖς ἀκτῖσι κατὰ τὸ «ἡλίου φοίβη φλογί», ὃ δὴ φησιν Αἰσχύλος, ἀλλὰ διὰ τὴν παχύτητα τοῦ ἀέρος ἀμυδρὰν καὶ ἀμαυρὰν καὶ ζοφώδη 1.66 κατάστασιν ἔχοντος. ὅτι γὰρ λοιμώδης νόσος ἦν ἢ τοῦ Ἀπόλλωνος τοξείακατὰ τῶν Ἀχαιῶν καὶ ὅτι τοῦ τοιοῦτου κακοῦ αὐτὸς αἴτιος, πάντες οἱ παλαιοίφασιν. καὶ οὕτω μὲν ἢ ἀλληγορία. ἢ δὲ ῥητορικὴ ἐπιβολὴ νυκτὶ ἐοικέναι λέγειτὸν βλοσυρὸν καὶ ἄγριον τὴν ιδέα, ὡςπερ αὖ ἡμερον τὸν μὴ τοιοῦτον, τὸμὲν ἀπὸ τῆς ἡμέρας–πραῦ γάρ τι καὶ εὐπρόσωπον ἢ ἡμέρα–ἐκεῖνο δὲ ἀπὸτῆς νυκτὸς δυσπροσώπτου οὐσης καὶ διὰ τοῦτο φοβεράς. ὅθεν καὶ δειδιάλέγεται παρὰ τὸ δεδιέναι. διὰ τοῦτο καὶ τὸν Ἑκτορά που νυκτὶ ἐοικέναι τὰτύπια λέγει διὰ τὸ δεινὸν καὶ δυσαντίβλεπτον. [Τοῦ δὲ ἦἴε τὸ θέμα εἶω, ἐξοῦ συνηρημένον τὸ εἶω, περὶ οὗ ῥηθήσεται καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς. ἰστέον δὲ ὅτι τὸ»νυκτὶ ἐοικώς» παραβολικὸν τί ἐστιν, ὡς ἐν τοῖς ἐξῆς ῥηθήσεται, ὅπου κεῖται τὸ»ἠὺτ' ὀμίχλη». δῆλον δὲ τοῦτο ἐκ τοῦ ἐοικώς, ὃ σύστοιχον ἢ εἰκῶν ἢ καιπαραβολή.]

(η. 49) Ὅτι πολλάκις αἱ διάφοροι σημασίαι ἀλλαγὴν ποιοῦνταιτοῦ τόνου, ὡςπερ ἐπὶ τε ἄλλων ἔστιν ἰδεῖν καὶ ἐπὶ τοῦ βίος καὶ βίος. βίος μὲν γὰρ βαρυτόνως ἐπὶ τῆς ἀνθρωπίνης διαγωγῆς ἢ ζωῆς· βίος δὲ ὀξυτόνως τὸτόξον, ὅπερ ἢ ἀπὸ τῆς βίας γίνεται κατὰ τοὺς παλαιούς, ὃ ἐστὶ δυνάμεως–βίαιςγὰρ χρεια εἰς τὴν τόξου τάσιν–ἢ παρὰ τὸν βίον. δι' αὐτοῦ γὰρ δοκοῦσιν οἱπαλαιοὶ πορίζεσθαι τὰ εἰς τὸ ζῆν. διὸ καὶ ἀστείως ὁ σκοτεινὸς Ἡράκλειτοςἔφη, ὡς ἄρα τοῦ βίου ἦτοι τοῦ τόξου τὸ μὲν ὄνομα βίος, τὸ δὲ ἔργον θάνατος.παρωνόμασται μὲν γὰρ ἐκ τοῦ βίου, ὡς τοῦ ζῆν αἴτιος, θανατοῖ δὲ τοὺς βληθένταςκαὶ στερίσκει τοῦ ζῆν. [Ἰστέον δὲ ὅτι ἐνταῦθα τὸ «δεινὴ δὲ κλαγγὴ γένετ'ἀργυρέοιο βιοῖο» ἀνόμοιον ἐστὶ πρὸς τὸ «νευρὴ καλὸν ἄεισε χελιδόνι ἰκέληᾶντην». ἐκεῖ γὰρ ἴλαρὰ ἢ κλαγγή. τὸ δὲ «ἀργυρέοιο βιοῖο» συντελεῖ εἰς τὸ φοῖβον εἶναι τὸν ὡσανεὶ φαόβιον. πάντως γὰρ τοιοῦτος ὁ ἀργυρόβιος ἦτοι λαμπρότοξος.] (η. 48) Ὅτι τὸ ἀπάνευθε τῶν νεῶν καθεσθῆναι τὸν Ἀπόλλωνα καὶ ἐγχειρῆσαι τῇ τοξείᾳ καὶ πρῶτα μὲν οὐρῆας καὶ κύνας βαλεῖν, εἶτα δὲ καὶ τοῖς Δαναοῖς βέλος ἐχευκεὲς ἐπαφεῖναι, κατὰ μὲν τὴν πιθανότητα τοῦ μυθικοῦπλάσματος ἔργον τοξότου δηλοῖ, ὡς μὴ δυναμένου τὸ οἰκεῖον ἀνύειν, εἰ μὴἀπάνευθε γενόμενος ἀφήσει βέλη. οὐ γὰρ ἀγγέμαχος ὁ τοξότης, ἀλλὰ διαστήματος μακροτέρου δέεται τοπικοῦ. ἢ μέντοι ἀλληγορία τοιαῦτά τινα ἐπιτούτοις βούλεται λέγουσα, ὅτι τοῦ περὶ Ἑλληνας λοιμοῦ ἢ μὲν ἱστορία φυσικὸναἴτιον ὑλικὸν δίδωσι, τὴν, ὡς εἰκός, φθοροποιὸν μεταβολὴν τοῦ περιέχοντοςἐξ ἀναθυμιωμένων σηπεδόνων, ἃς ὁ περὶ τὴν Ἰδὴν τόπος ἀνεδίδου ὑπὸ ἀνάγοντι 1.67 τῷ Ἀπόλλωνι τουτέστι τῷ ἡλίῳ οὐ μόνον πολυπίδαξ ὦν, ἀλλὰ καὶ πολυπόταμοςκατὰ τὴν παλαιὰν ἱστορίαν τὴν τε ἄλλην καὶ τὴν Ὀμηρικὴν. ὅς δὴ λοιμὸς

ἀπάνευθε νεῶν ἐκ τῶν ἐνδοτέρω πεδιάδων ἀρξάμενος πρῶτα μὲν πάσης νομαδιαίας ἐκεῖ ἀγέλης ἤψατο διὰ τὸ ἐγγυτέρω εἶναι τοῦ πρωτοπαθοῦς ἀέρος καὶ εὐθύς μεταλαμβάνειν αὐτοῦ τῆ κάτω πρὸς τὴν γῆν νεύσει, πλεόν δὲ τοὺς ὀρέας ἐβλαψεν, οἳ καὶ αὐτοὶ κάτω κεκυφότες, ἀδιαφορήτου σήψεως μετέχοντες, ἔτι καὶ διὰ τὸ ἐξ ἀνομοειδῶν καὶ διαφερόντων τῆ φύσει σύνθετοι εἶναι, εὐπαθέστερον εἶχον πρὸς τὸ λοιμῶδες πάθος καὶ ἄλλως ἀύχηρῶς καὶ ξηρῶς τῆς κράσεως ἔχοντες, καθὰ καὶ οἱ κύνες, ὡς φασιν οἱ παλαιοί, ὡς μὴ ἀντέχειν τῆ τοῦ ἀέρος θερμότητι, ναὶ μὴν καὶ ὀσφρήσεως εὖ ἔχοντες καὶ δι' αὐτὸ ῥᾶον φθειρόμενοι. φασὶ γὰρ τὰς ἡμιόνους ἀπολειφθεῖσας τινῶν ἀνευρίσκειν δι' ὀσφρήσεως τὴν ὁδόν. ὅθεν καὶ αὐταὶ μὲν ῥᾶον ὑπὸ τοῦ λοιμοῦ ἔπασχον, μάλιστα δὲ οἰκαθαροῦ ἀέρος δεόμενοι κύνες ἦσθοντο τοῦ κακοῦ διὰ τὴν ὀξύτητα καὶ αὐτοϊτῆς ὀσφρήσεως ὀξὺ μετεληφότες τῆς κακώσεως καὶ μάλιστα ἐὰν καὶ ἀργοῖκαθ' Ὀμηρον ἦσαν, ὃ ἐστὶ λευκοί, ὡς τῶν λευκῶν, φασί, σωματίων διὰ τὸ ἀραιότερον εὐπαθεστέρων ὄντων ἤπερ τὰ μέλανα. πρωτοπαθῶς μὲν οὖν ὀρέες καὶ κύνες ἐκακώθησαν, δευτέρως δὲ καὶ ἄλλα ζῶα, εἰ καὶ Ὀμηρος ἐκεῖνα σιγαῖτρόπῳ ποιητικῶ ἐκ μέρους δηλώσας τὸ πᾶν. εἶτα καὶ ἀνθρώποις ἐπεδήμησε τὸ κακὸν ὁπὲρ ποτε ταῖς ναυσὶν ἐπιχωριάσαν διὰ τε τὸ ἀνωφορεῖσθαι αὐτοῖς τὸ τῆς ὀσφρήσεως αἰσθητήριον καὶ διὰ τὸ ἀφεστάναι τῶν τόπων, ἐν οἷς οἱ φαῦλοι αὐχμοὶ τὸν ἀέρα ἔχραναν καὶ διὰ τὸ τῆς τροφῆς ἴσως καθάρειον καὶ τὸ τοῦ σώματος ἐκ γυμνασίων ἀπέριττον. καὶ οὕτω μὲν ἡ ἱστορία θεωρεῖ τὰ τοῦ λοιμοῦ ἐξέφιστῶσα καὶ ὡς, εἰ μὴ πρωτοπαθῶς γῆθεν εἰσφρεῖται τὸ λοιμῶδες, ὡς τοῖς χερσαίοις προσπίπτειν, ἀλλ' ἐκ διεφθορότος τοῦ ὑψοῦ ἀέρος ἐστὶ τὸ κακόν, πτηνὰ προπειρῶνται τοῦ πάθους καὶ οἱ ἀκροβολισμοὶ τοῦ ὀλέθρου κατ' αὐτῶν γίνονται. Ἰὸ δὲ μῦθος τὰ οἰκεῖα τερατευόμενος ἄλλως αὐτὸν αἰτιολογεῖ θεομηνίαν αἰτιώμενος τοῦ πανδήμου τούτου πάθους καὶ ὕβριν τὴν εἰς τὸν μυθικὸν Ἀπόλλωνα, ἣν ὁ βασιλεὺς μὲν, ὡς προερρέθη, ἐξελάλησεν, ὁ δὲ δῆμος ἀκούσας οὐκ ἐδυσχέρανεν, ὡς δέον ὄν γραφῆναι ἀσεβείας τὸν Ἀγαμέμνονα, εἶγε διὰ τὴν Χρυσήϊδα καὶ Ἀπόλλωνα ὕβρισε καὶ Δία δὲ ἰκέσιον καὶ τὰς αὐτοῦ θυγατέρας Λιτὰς παρεΐδε, περὶ ὧν ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα φιλοσοφεῖ ὁ ποιητὴς λέγων μὴ χρῆναι παραβλέπειν αὐτάς. δῆλον δὲ ὅτι πολλὰ τοιαῦτα οἱ μῦθοι τερατεύονται, ὡς δι' ἐνὸς ἀνθρώπου ἀτασθαλίαν καί, καθὰ Εὐριπίδης φησὶν, ἐξ ἰδίας ἀνοίας κοινὰ κακὰ θεῶθεν γίνεσθαι. οὕτω γὰρ δι' ἓνα τινὰ τὸν Οἰνέα ὁ Καλυδώνιος σὺς πᾶσαν τὴν τῶν Αἰτωλῶν λέγεται σίνασθαι Ἀρτέμιδος χόλω· ἀπήλαυσε δὲ καὶ τῶν τοῦ 1.68 Οιδίποδος κακῶν ἢ τῶν Θηβαίων πᾶσα γῆ. ὁ δὲ Λοκρὸς Αἴας ἐν τῷ ἐκ Τροίας ἀπόπλω τὴν Ἀθηναῶν ἐρεθίσας εἰς πάντας Ἀχαιοὺς ἐσκέδασε τὸ κακόν. ἐνταῦθα δὲ σημείωσαι καὶ τὸν ἀνισασμὸν τὸν κατὰ τινα οἶον ἀντίδοσιν καὶ ἀντιπάθειαν. οὐ γὰρ μόνον ἡ γῆ τῶν Φρυγῶν διὰ Ἑλληνίδα γυναῖκα τὴν Ἑλένην πάσχει κακῶς, ἀλλὰ καὶ Ἑλληνες διὰ γυναῖκα Φρυγίας, τὴν Χρυσήϊδα καὶ τὴν Βρισηΐδα, παραπολοῦνται λοιμῶ.

(ἡ. 50) Ὅτι οὐρῆας τοὺς ἡμιόνους λέγει ἢ παρὰ τὸ ὄρος ὀρέας καὶ Ἰωνικῶς οὐρῆας· ἐπεὶ τὰ ἐν ὄρεσιν ἔργα, ὡς καὶ ἐν τῆ τοῦ Πατρόκλου ταφῆ δηλωθήσεται, διὰ τῶν τοιούτων ζώων ἐξετελοῦντο διαφερόντως, φασὶν, ἰσχυόντων ἐκεῖ, ὡς ταλαεργῶν ὄντων καὶ ἀχθοφόρων· ἢ παρὰ τὸν οὐρον, ὃ δηλοῖ τὸν ἄνεμον· τοῦτο δὲ διὰ τὸ ἄγονον τῶν τοιούτων ζώων καὶ τὸ τοῦ σπερματικοῦ πνεύματος ἄκαρπον καὶ ὡσπερ ἀνεμιαῖον. διὸ καὶ τὰ ἐν τοῖς ὤοις ἄκαρπα διὰ τὴν τοιαύτην αἰτίαν οὐρία ἢ κοινὴ λέγει συνήθεια. [ὡς δὲ οὐρῆας καθ' ὁμνυμίαν καὶ οἱ φύλακές ποτε λέγονται, φανεῖται ποῦ ἐν τοῖς ἐξῆς. ὅρα δὲ ὅτι πρὸ τούτων πληθυντικῶς εἰπὼν τὰ πρῶτα, ἐνικῶς ἐνταῦθα λέγει πρῶτον Ἀττικῶ σχήματι. τὸ δὲ «οὐρῆας ἐπώχετο» χρήσιμον ἐν τοῖς ἐξῆς εἰς τὸ «ἰστὸν ἐποικομένην». Ἰστέον δὲ ὅτι ἐν τῷ «οὐρῆας καὶ κύνας ἀργούς» οἱ μὲν ἀργούς φασὶ κατ' ἀντίφρασιν

τοὺς ταχεῖς θέειν, ἕτεροι δὲ τοὺς ἀληθῶς ἀργούς, ὁποίους τραπεζῆας ἀγλαΐης ἔνεκεν κομέουσι ἀνακτες, ἄλλοι δὲ τοὺς, ὡς προεγράφη, λευκοὺς καὶ ὡς εἶπεῖν ἀργεννοὺς, ἐξ ὧν τὸ Ἀθήνησι Κυνόσαργες σύγκειται, ὡς ἐτέρωθι φανεῖται.]

(η. 52) Ὅτι βάλλειν παρὰ τῷ ποιητῇ ὡς ἐπὶ πολὺ τὸ μηκότεν ἀφιέντα βέλος τυγχάνειν τοῦ σκοποῦ. ἄλλωσμέντοι ἀφιεῖς τις καὶ μὴ ἐπιτυχάνων οὐκ ἂν ποτε κυρίως βάλλειν λεχθείη. βάλλειν γὰρ ἀπλῶς τὸ ἐπιτυχάνειν. ὅθεν καὶ ἐπήβολος ὁ ἐπιτυχῆς λογισμοῦ καὶ βουλή, ὡσανεὶ βολή, ἢ ἐπιτυχῆς σκέψις· καὶ τὸ «ναῦς δὲ ἐπέβαλεν εἰς Φηράς» ἀντὶ τοῦ ἐπιτυχῶς ἀπῆλθε. φησὶν οὖν καὶ ὧδε Ὅμηρος, ὅτι βέλος ἐχευεὺς ἐφιεῖς ὁ Ἀπόλλων ἔβαλλεν ἦτοι ἐπετύχανεν. [Ἔστι δὲ τρόπου ἐτυμολογικοῦ τὸ βέλος βάλλε. διαφορεῖσθαι δὲ δοκεῖ τὸ βάλλειν, οὗ τὸ μὲν κοινῶς ῥητὸν διὰ τοῦ ᾠα, τὸ δὲ σιγηλῶς νοητὸν βέλλειν, ἀφ' οὗ καὶ τὸ βέλεμνον καὶ τὸ βέλος καὶ ἡ βολή. ὡς δὲ τριχῶς τὸ βάλλειν, ὠμολόγηται. σημαίνει γὰρ τὸ ἐπιτυχάνειν, τὸ ρίπτειν, τὸ τιθέναι.]

(η. 51) Ἐχευεὺς δὲ τὸ οἶον ἔχον τι 1.69 πεύκης, πικρίαν δηλαδὴ. καὶ γὰρ πικρὸν καὶ τῆς πεύκης τὸ δάκρυον. ὅθεν ἴσως καὶ τὸ πικρὸν πευκέδανον παρωνόμασται προπαροξυτόνως πρὸς ὁμοιότητα τοῦ ἐρυθρόδανον. ἀφ' οὗ βέλος ὀξυτόνως πευκεδανὸν τὸ καὶ ἐχευεὺς ἠγουνέχεπικρον. τινὲς δὲ ἐχευεὺς εἶπον τὸ θανάσιμον καὶ ἐκτέμνον τοῦ βίου τὸν βληθέντα δίκην πεύκης, ἣτις ἐκτμηθεῖσα οὐκέτι ἀναβλαστάνει. ἐνταῦθα δέσκοπητέον τὸ τοῦ Ἡροδότου εἰπόντος, ὅτι πίτυς ἐκκοπεῖσα οὐκ ἀναφύει μὴ πάντων δένδρων, ἀλλὰ πανώλεθρος ἐξαπόλλυται. ὅθεν καὶ παροιμία τὸ «ἐκτριβῆναι πίτυος δίκην». εἰ γὰρ καὶ πεύκη καὶ κυπάρισσος καὶ ἕτερα ἐκκοπέοντα οὐκέτι ζῆ, πῶς Ἡρόδοτος ἔφη, ὡς πίτυς μὴ πάντων δένδρων ἐκκοπεῖσα οὐκ ἀναφύει; ἢ τάχα εἷς τι πιτυῶδες καὶ τὰ τοιαῦτα θετέον διὰ τινὰ ἐν αὐτοῖς ὁμοίαν ποιότητα, διὸ καὶ ὁμοίου πάθους τῇ πίτυϊ μετέχουσιν. ἢ δὲ σύνθεσις τοῦ ἐχευεὺς ὁμοία ἐστὶ τῇ ἐχέμυθος, ἐχέκολλα, ἐχενῆς, ἐχέφρων, ἔτι δὲ καὶ τῇ τοῦ φέρω φερέπονος, φερέοικος, ἄρχω Ἀρχέστρατος, καὶ τῶν ὁμοίων. [ἐν οἷς καὶ ἐχεχειρία καὶ τροπῆ ἐκεχειρία, ἢ ἄδεια εἶτ' οὖν ἐποχήχειρῶν, καὶ ἐχέτλη, ἣς ἔχεται τις τλημόνως, καὶ ἀρχέκακος καὶ Ἡγέλοχος. ὅρα δὲ ἐν τῷ «βέλος ἐχευεὺς ἐφιεῖς», ὅτι τε τὸ βέλος ἐκτείνει τὴν λήγουσαν λόγωστιγμῆς κατὰ κοινήν συλλαβὴν καὶ ὅτι τὸ ἐφιεῖς μακρὸν ἔχει τὸ παραλήγον δίχρονον. εἰ δὲ μάλιστα ἐχρῆν ἐκτετάσθαι αὐτὸ ἐν τῷ «ἀλλὰ κακῶς ἀφίει» δι' αὐξῆσιν, ἀλλ' ἐκεῖ Ἰωνικὴ ἐστὶν ἢ δι' ἀναυξησίαν συστολή τοῦ ἐν τῷ παρατατικῷ διχρόνου.]

(η. 52) Ὅτι ἔθος ἦν Ἑλλήσι καίειν τοὺς νεκρούς, ὃ δὴ καὶ εἰσέτι παραμένει τισὶ τῶν Βορείων βαρβάρων. ἐποίουν δὲ τοῦτο ἐκεῖνοι πρὸς ἔνδειξιν τοῦ τὸ μὲν θεῖον τοῦ ἀνθρώπου ἀνωφορηθὲν ὡσπερ ἐν ὀχήματι τῷ πυρὶ προσμῖξαι τοῖς οὐρανόις, τὸ δὲ γῆινον κάτω μεῖναι, τὸ μὲν πυρὶ δαπανηθὲν, τὸ δὲ ἐναπομεῖναν λειψάνοις ὄστων. οἱ δὲ φασιν, ὅτι τὸ μὲν νεκρὸν οὐ καθαρὸν ἐδόκει, ἀγνισμὸς δὲ τις ἦν ἢ διὰ πυρὸς δαπάνη τοῦ νεκρωθέντος, ὅτι καὶ τὸ πῦράγνιστικόν· διὸ καὶ οἱ καθαρμοὶ διὰ πυρὸς ἐγίνοντο. καὶ Εὐριπίδης δὲ τοιοῦτόντι ἐμφαίνει, ὅπου φησὶν, ὅτι τὸ τῆς Κλυταιμνήστρας δέμας πυρὶ καθήγνισται. ὃ δὲ Λυκόφρων τῇ προτέρᾳ ἐννοία συντρέχει, ἐν οἷς τὴν Σκύλλαν καυθεῖσαν δομηθῆναι φησὶν ἠγουν ἀνακτισθῆναι, ἀναζωωθῆναι καὶ γενέσθαι κατὰ τὸν ποιητὴν «κακὸν ἀθάνατον». διὸ καὶ οἱ γυμνοσοφισταὶ πυρὶ καυστοὶ γινόμενοι ἀπετίθεντο τὴν ζωὴν, ὡς καὶ ὁ τοῦ Ἀλεξάνδρου Κάλανος. ἔδοξε δὲ τισιν, οὐ μὴν 1.70 ἀληθῶς, τὸν Ἡρακλέα κατάρξαι τοῦ ἔθους τῆς τῶν νεκρῶν καύσεως. παῖδα γὰρ, φασί, φίλου τινὸς Λικυμνίου τὸν Ἀργεῖον ἐξαίτησάμενος ἐπὶ συμμαχίᾳ τῆς κατὰ τοῦ Λαομέδοντος καὶ ὀρκωμοτήσας «ἢ μὴν ἐπανασώσασθαι τῷ πατρὶ τὸν υἱόν» διεξέπεσε τῆς εὐορκίας, οἷα τοῦ Ἀργεῖου πεσόντος ἐν τῷ πολέμῳ. ἀφοσιοῦται δὲ τὴν ἀνακομιδὴν ὁ

Ἡρακλῆς καύσας τὸν Ἀργεῖον καὶ τὰ ὄστᾱ κομίσας τῷ πατρὶ καὶ σοφίζεται αὐτὸν ὡς ἦδη ἔχοντα τὸν υἱόν. καὶ τὸ ἔθος, φασί, παραμεῖναν ἔκτοτε γέγονε κοινὸν τοῖς Ἕλλησιν. ἔφθη δὲ καὶ ἕτερον, φασί, παῖδα τοῦ Λικυμνίου τὸν Οἰωνὸν πολέμῳ ἀποβαλεῖν Ἡρακλῆς. διὸ καὶ ὀκνῶν ὀπατήρ ἐπὶ τῷ Ἀργεῖῳ τὸν ὄρκον ἐδέξατο. ἀλλ' οὕτω μὲν Ἕλληνες τοὺς νεκροὺς ἔκαιον τὰ ὄστᾱ μόνᾳ κατέχοντες καὶ θάπτοντες εἰς μνήμην τῶν καιομένων. Αἰγύπτιοι δὲ τοὺς νεκροὺς ἐταρίχευον, ἵνα ὅλον τὸ σῶμα τοῦ ποτεζῶντος ἔχουσιν εἰς μνήμης ζώπυρον. πῶς δὲ ἐταρίχευον ἱστορεῖ Ἡρόδοτος. δῆλον δὲ ὅτι οὐ πᾶσιν ἤρεσκεν ἡ τῶν νεκρῶν καύσις. τῶν τις οὖν παλαιῶν ἀχθόμενος, ὡς μαινομένου τοῦ πυρός, οἷς ὠμίλει νεκροῖς σώμασιν, ἐπικαλεῖται τὸν τοῦ πυρός κλοπέα Προμηθέα λέγων «ἐπάρηξον, βοήθησον, κλέψον, εἰδυνατόν, καὶ πάλιν τὸ πῦρ». Ὅτι ἐν τῷ «αἰεὶ δὲ πυραὶ νεκῶν καιόντο θαμειαί» πυραὶ λέγονται αἱ μεγάλαι πυρκαϊαί. καὶ ἴσως παρ' Ὀμήρῳ ἡ πυρὰ μὲν καὶ αἰπυραὶ ἐπὶ νεκρῶν καύσεως, τὸ πῦρ δὲ καὶ τὰ πυρὰ ἐπὶ τοῦ ἄλλως ἀπλῶς ἀναπτομένου πυρός. καίεσθαι δὲ φησὶν ἄρτι νεκροὺς τοὺς τῶν λοιμωξάντων. οἱ γὰρ μετὰ ταῦτα πολέμου νόμῳ πεσόντες ἐν τῇ τοῦ Ἀχιλλέως μῆνιδι «ἐλώρια ἐγίνοντο κύνεσσι τε καὶ οἰωνοῖς», ὡς ἔφθασεν εἰπεῖν ὁ ποιητής, ὃς μεθοδεύσει κατὰ τὸ δυνατόν καὶ τὴν τούτων ταφήν, ὡς ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα ῥηθήσεται. τὸ δὲ αἰεὶ καὶ τὸ θαμειαὶ τὸ πολυπληθὲς δηλοῦσι τῶν καιομένων. σημείωσαι δὲ ὅτι καιόνται οὐ μόνον σώματα, ἀλλὰ καὶ πυραὶ. τοῦτο δὲ ἀντὶ τοῦ ἐξάπτονται. θαμειαὶ δὲ αἱ ἀλλεπάλληλοι καὶ πυκναὶ παρὰ τὸ θαμὰ τὸ πυκνῶς, ὅπερ ἐκ τοῦ ἄμα γέγονε. προϋπόκειται δὲ τοῦ θαμειαὶ ἀρσενικὸν ὄνομα θαμὸς ὁ πυκνός, ὀπλεονασμῶ τῆς ἑ-ι διφθογγου γέγονε θαμειός, ὡς περ φατὸς φατειός, ἀφνὸς ἀφνειός, σπερχὸς σπερχειός, ἀδελφὸς ἀδελφειός, ἀρνὸς ἀρνεός. ὁ δὲ πλεονασμὸς τοῦ ἥθ δια τὴν δασεῖαν τοῦ ἄμα, ὁποῖόν τι καὶ ἐπὶ τοῦ θειλοπεδεύειν φασὶν οἰπαλαιοί. εἰλόπεδον γὰρ πέδον εἴλη βαλλόμενον τουτέστιν ἡλίου θερμασία καὶ πλεονασμῶ τοῦ ἥθ θειλόπεδον καὶ ῥῆμα θειλοπεδεύω. ἰστέον δὲ ὅτι οὐ μόνον ἐντῷ θαμειός καὶ τοῖς ὁμοίοις ἡ ἑ-ι δίφθογγος πλεονάζει, ἀλλὰ καὶ ἐν ἄλλοις, ὡς περ καὶ ἐν τῷ ἐξῆς ἐξείης. καὶ πολλοὶ δὲ ἐνεστῶτες καὶ μέλλοντες ἐνεργητικοὶ τοῦτο πάσχουσιν, οἷον βρώσω βρωσεῖω, πολεμησῶ πολεμησεῖω, θῷ θείω, 1.71 κίχῳ κιχείω, ἔρω ἐρείω, τὸ ἐρωτῶ, ὡς τὸ «μάντιν ἐρείομεν». [διασαφητικὸν δέεστιν ἐν τοῖς ῥηθεῖσι τοῦ αἰεὶ τὸ θαμειαί.]

(η. 53) Ὅτι ἐπιρρηματικὸν ὄνομα τὸ ἐννήμαρ καὶ δηλοῖ τὸ ἐννέα ἡμέρας ἡμέρας. οὕτω δὲ καὶ τὸ αὐτῆμαρ ἀντὶ τοῦ αὐθημερόν, τῷ αὐτῷ ἡματι, [ἐξ οὗ ἡγουν τοῦ αὐθημερόν καὶ σοφὸς αὐθημερινὸς ὁ ὡς εἰπεῖν αὐτοσχέδιος. ὅμοιον δὲ πρὸς τὸ ἐννήμαρ καὶ αὐτῆμαρ καὶ τὸ «ποσσημαρ μέμονας» ἡγουν ἐπὶ πόσας ἡμέρας, ὃ ἐν τῇ ὠ ῥαψωδία κεῖται.] καὶ ἄλλα δὲ εἰσι τοιαῦτα. Ὅρα δὲ ὅτι εἰπὼν ὁ ποιητής «ἐννήμαρ μὲν ἀνά στρατὸν ὦχετο κῆλα θεοῖο», ἐπήγαγε «τῇ δεκάτῃ δὲ ἀγορήνδε καλέσσατο λαὸν Ἀχιλλεύς». ἡδύνατο μὲν γὰρ εἰπεῖν «τῷ δεκάτῳ δέ» δηλαδὴ ἡματι συνεκάλεσε τὸν λαόν. οὐκ ἠθέλησε δὲ οὕτως εἰπεῖν οὐδὲ ἔλαβε τὸ ἐννήμαρ ἀντὶ τοῦ ἐννέα ἡμέρας, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ ἐννέα ἡμέρας διὰ τὸ ταῦτόν εἶναι ἡμαρ καὶ ἡμέραν. καὶ ἐσημάτισε καινοπρεπέστερον καὶ ἀπὸ τοῦ ἡματος οὐδετέρου ὀνόματος ἀνέπαυσε τὴν σύνταξιν εἰς θηλυκὸν ἰσοδύναμον εἰπὼν «τῇ δεκάτῃ δὲ ἡμέρᾳ». τοιοῦτόν τι σχηματίζει καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς, ὅτε εἶπη «ἔθνεα πολλὰ ὀρνίθων ἀγαλλόμεναι πτερύγεσιν». οὐδέτερον μὲν γὰρ τὸ ἔθνεα καὶ δηλοῖ τὰς ἀγέλας, θηλυκὸν δὲ τὸ ἀγαλλόμεναι, οὐκ ἀποδοθὲν πρὸς τὸ ἔθνεα, ἀλλὰ πρὸς τὸ νοούμενον δι' αὐτοῦ, ὅπερ εἰσὶν ἀγέλαι. [εἰπεῖν δὲ κατὰ τοὺς παλαιούς, συνταχθένου πρὸς τὸ ῥητόν, ἀλλὰ πρὸς τὸ νοητόν. ἰστέον δὲ ὅτι τὸ «ὦχετο κῆλα θεοῖο» πάνυ καιρίως ἔχει τοῦ ῥήματος. οὐκ ἔστι γὰρ ἐν αὐτῷ λέξιν εὐρέσθαι

καιριωτέραν τοῦ ὄχου. τοιοῦτον καὶ τὸ «οὐρήας ἐπόχετο» καὶ πρὸ αὐτοῦ τὸ «ἰστὸν ἐποιομένην». τὸ δὲ καλέσσατο οὐ κοινόν, ὡς τὸ ἐκάλεσεν, ἀλλὰ Ἀττικόν, ὡς καὶ τὸ «καλοῦμαι Στρεψιάδην» παρὰ τῷ Κωμικῷ.] (η. 54) Ὅτι πολλάκις ἄλλα μέρηλόγου ἀντὶ ἄλλων λαμβάνονται διὰ τὴν πρὸς ἄλληλα συγγένειαν, οἷον ἀπαρέμματα ἀντὶ ὀνομάτων, ὡς ἐν τῷ «περίεστε μὲν τῇ βουλῇ, περὶ δ' ἐστὲ μάχεσθαι» ἡγουν περίεστε δὲ καὶ ὑπερέχετε καὶ ἐν τῇ μάχῃ. λαμβάνονται δὲ καὶ μετοχαιάντι ὀνομάτων, ὡς ὅτε τὴν τοῦ δεῖνός φαμεν ἐρωμένην ἀντὶ τοῦ γυναικα καινόσον οὐλομένην τὴν ὀλεθρίαν. καὶ ὀνόματα ἀντὶ ἐπιρρημάτων, ὡς τὸ πλατύχαινειν ἀντὶ τοῦ πλατέως καὶ ὠκὺ βαδίζειν ἀντὶ τοῦ ταχέως. καὶ ἀντωνυμιαῖδὲ ἀντὶ ἐπιρρημάτων, ὡς τὸ ἄλλη ἀντὶ τοῦ ἀλλαχοῦ καὶ ταύτη ἀντὶ τοῦ οὕτω. 1.72 καὶ σύνδεσμος δὲ ἀντὶ προθέσεως λαμβάνεται, οἷον ὁ ᾄ-ε ἀντὶ τῆς ᾄ-ι-ς ἐν τῷ [Πυθῶδε ἡγουν εἰς Πυθῶ] καὶ ἀγορήνδε καὶ φύγαδε καὶ οἴκαδε ἀντὶ τοῦ εἰσάγορᾶν καὶ εἰς φυγὴν καὶ εἰς οἶκον. ἔστι δὲ ἐξ ἀντιστρόφου καὶ πρόθεσιν εὐρεῖν ποτε λαμβανομένην ἀντὶ συνδέσμου, ὡς ὅτε τις εἴπη, ὅτι ἐκ τῶνδε τάδε γενήσεται τουτέστιν ἔνεκεν τούτων τάδε συμβήσεται. ἐνταῦθα γὰρ ἡ ᾄ-κ πρόθεσις ἰσοδυναμεῖ συνδέσμῳ τῷ ἔνεκεν. οὕτω δὲ πολλάκις νοεῖται καὶ τὸ ἐπὶ τούτοις ἀντὶ τοῦ διὰ ταῦτα καὶ ἔνεκεν τούτων. καὶ ὁ εἰπὼν δὲ ὅτι ὁ μῦθος κοινός ἐστι τῶν ῥητόρων ἐκ παραινέσεως ἀντὶ συνδέσμου τοῦ ἔνεκεν τὴν ἐκ πρόθεσιν ἔλαβε. καὶ ταῦτα μὲν οὕτως. [Ἰστέον δὲ ὅτι, ὡς ἐν τῷ τοιόσδε, τοσόσδε, τηλικόσδε, ὅδε, ἡδε καὶ τοῖς ὁμοίοις, οὕτω καὶ ἐν τῷ πόλεμόνδε, Πυθῶδε, φύγαδε, οἴκαδε, Αἰδόσδε καὶ τοῖς τοιοῦτοις, δυνατὸν ἐπέκτασιν μὲν εἶναι τὴν ᾄ-ε συλλαβὴν, λαμβάνεσθαι δ' ἔξωθεν πρόθεσιν χάριν συντάξεως ἐντελοῦς, ὁποῖόν τι γίνεται καὶ ἐν τῷ «τόδ' ἰκάνεις», ἡγουν εἰς τόδε τὸ χωρίον, καὶ ἐν τῷ τῆδε, ὅ ἐστιν ἐνταύτη τῇ ὀδῶ τυχὸν ἢ τῇ κώμῃ. ὅτι δὲ ἐπέκτασιν ποιεῖ οὐ μόνον τὸ ᾄ-ι ἐν τῷ οὔτοσί καὶ νυνὶ καὶ ἐνταυθὶ κατὰ τὸν τεχνικὸν Γεώργιον καὶ ὄψι, ὅθεν καὶ ὀψιμαθῆς, καὶ νυνμενί, φησί, καὶ νυνγαρί ἀντὶ τοῦ νῦν, ἀλλὰ καὶ τὸ ᾄ-η ἐν τῷ ὀτήκαί τῆ ἀντὶ τοῦ τί βαρυτόνως ἢ κατὰ τινος τῆ ὀζυτόνως καὶ ἐπειὴ ἀντὶ τοῦ ἐπειδή. ἔτι δὲ καὶ ἡ ᾄ-α συλλαβὴ ἐν τῷ ἡσθα καὶ ἔφησθα καὶ τοῖς ὁμοίοις, ὁμοίως δὲ καὶ τὸ ᾄ-δ μετὰ τοῦ ᾄ-ι, οἷον ὀδί καὶ νυνδί ἀντὶ τοῦ νῦν καὶ ἐνθαδί, τὰ πλείω δὲ μᾶλλον ἢ ᾄ-ε συλλαβὴ, δηλόν ἐστι. ταύτη δὲ τῇ ἐπέκτασει χαίρει μάλιστα ἢ ποιήσις, ὡς δηλοῖ καὶ τὸ ἄστυδε, ἄλαδε, πόλινδε, Τροίηνδε. οὕτω δὲ καὶ τὸ κλισίηνδε, περὶ ἧς κλισίης ἐτέρωθι ῥηθήσεται.] Ἀγορὰ δὲ ὁ τόπος τε τῆς συνάξεως καὶ τὸ πλῆθος δὲ τὸ συναγόμενον καὶ αὐτὴ ἡ δημηγορία. παρὰ δὲ Ἡρόδοτῳ κεῖται καὶ πόλις Θρακία καλουμένη Ἀγορά. ὅτι δὲ ἡ βουλευτικὴ ἀγορὰ τίμιόν τι καὶ θεῖον πρᾶγμα, δηλοῖ καὶ τὸ Διὸς Ἀγοραίου βωμὸν ἰδρῦσθαι ἀλλαχοῦ τε καὶ κατὰ Ἡρόδοτον περὶ Σικελίαν. Ὅτι πιθανὸς αἰεὶ ἐν τοῖς πλάσμασιν ὧν ὁ ποιητὴς τοιοῦτος καὶ ἐνταῦθά ἐστι περὶ τὰς ἡμέρας τοῦ λοιμοῦ. εἰ μὲν γὰρ περὶ πρώτην εὐθύς ἡμέραν ἢ δευτέραν ἢ τρίτην τὸ τῆς νόσου 1.73 ἐζητεῖτο αἴτιον, ἀπίθανος καὶ οὐκ εὐπλαστός ὁ λόγος ἦν. τί γὰρ ἰδὼν βαρὺ Ὀχιλλεὺς ζητήσῃ τὴν αἰτίαν; πόθεν δὲ καὶ στοχάσεται, ὅτι μηνίει Ἀπόλλων ὁ τῷ λοιμῷ ἐπιστατῶν, μηδενὸς παραδόξου συμβάντος; ἐπεὶ δὲ παρήλθον ἡδη ἐννέα ἡμέραι τόσον χωσαμένου Ἀπόλλωνος καὶ τὸ κακὸν δέον ὄν κατὰ τοὺς παλαιούς ἐν τῶσδε ταῖς ἡμέραις ὑπολωφῆσαι, εἰ μὴ θεόθεν ἦν, τὸ δὲ ἐπὶ πλέον προάγεται, τότε δὴ ζητεῖται τὸ αἴτιον. Ἀχιλλεὺς δὲ ζητεῖ τὴν αἰτίαν καὶ οὐκ ἄλλος τις τῶν Ἑλλήνων, ὡς μὲν Ὀμηρὸς λέγει, ἐπεὶ αὐτῷ ἐν φρεσὶν ἔθετο Ἥρα κηδομένη τῶν Δαναῶν διὰ τε τὸ ὑβρισθῆναι ὑπ' Ἀλεξάνδρου τοῦ Τρωῶς καὶ θέλειν τὴν τῶν Ἑλλήνων σωτηρίαν ἐπὶ βλάβῃ τῶν Τρώων καὶ ὅτι καὶ τούτων Ἀργείων πρωτόθετον Ἄργος αὐτῆς ἦν, ὅθεν Ἀργεῖα ἐλέγετο, ὅ ἐστι Πελοποννησία. ὡς δὲ ἡ ἀλληγορία φησὶν—Ὀμηρὸς γὰρ πολλαχοῦ ἐπικρύπτει ποιητικώτερον τὰς ἀληθεῖς αἰτίας—ὁ Ἀχιλλεὺς τὴν τοῦ λοιμοῦ

αίτιαν ζητεῖδιὰ τὸ ἰατρικὸς εἶναι, οἷα κατὰ τὴν ποίησιν μαθητευθεὶς ἰατρῶ τῷ Χείρωνι, ὡς καὶ μετ' ὀλίγα ῥηθήσεται. ὁρῶν οὖν ὅτι νυκτὶ ὁ Ἀπόλλων, ὡς προεῖρηται, ἔοικε διὰ τὴν τοῦ ἀέρος πάχυνσιν καὶ ζόφωσιν καὶ ὅτι ὁ ἀήρ οὐκ εἰλικρινῶς ἔχει, ἀλλὰ πάνυ νοσοποιός ἐστι, θεομηνίαν εἶναι τὸ πάθος συμβάλλεται πρῶτος τῆς τοῦ κακοῦ αἰτίας αἰσθόμενος ὡς ἰατρός. τοῦτο γὰρ ὁ μῦθος, φασίν, αἰνίσσεται διὰ τοῦ εἰπεῖν, ὅτι ἢ Ἦρα τῷ Ἀχιλλεῖ ἐν φρεσὶν ἔθετο. Ἦρα μὲν γὰρ ὁ ἀήρ. Ἀχιλλεὺς δὲ ἐξ ἀέρος τὴν τοῦ κακοῦ αἰτίαν νοεῖ. καὶ ἄλλως δέ γε τὸν Ἀχιλλέα ποιεῖ Ὀμηρος νοοῦντά τε τὸ κακὸν καὶ ἀγορὰν συνάγοντα, ἵνα πιθανὸν δόξῃ τὸ κατ' αὐτοῦ μόνου ὀργισθῆναι τὸν Ἀγαμέμνονα, ὡς καὶ πρῶτου καὶ μόνου ζητήσαντος καὶ λαλήσαντος καὶ διὰ τοῦτο τῆς Χρυσήϊδος αὐτὸν στερήσαντος. ἄνθρωπος γὰρ θυμούμενος οὐ προσλογίζεται τὸ δίκαιον, ἀλλ' εἴτε δικαίως εἴτε ἀδίκως τὸν αἴτιον τοῦ ζημιωθῆναι κολάζει. Σημειῶσαι δὲ καὶ ἐνταῦθα τὸ τῶν Ἑλλήνων δημοκρατικόν. Ἀχιλλεὺς γὰρ δίχα βασιλέως ἀγείρει τὸν λαόν. ὡς δὲ ὁ ποιητὴς καὶ εὐεπίφορός ἐστιν εἰς τὸν ἐννέα ἀριθμὸν καὶ διὰ τοῦτο δοκεῖ τισὶ κἀνταῦθα μὴ ἄλλον ἀριθμὸν τινα θεῖναι, ἀλλὰ ἐννήμαρ εἰπεῖν, πολλαχοῦ ἐντοῖς ἐξῆς φανήσεται. [Τὴν δὲ κατὰ τὸν Ἀχιλλέα ἰατρικὴν δηλοῖ καὶ ἡ ἐπ' αὐτῷ παροιμία φησὶν ἡ χρησιμωδικῶς ὡς «ὁ τρώσας καὶ ἰάσεται», ἦν ἔφηνε Τηλέφωσος Μυσοῦς ὑπ' Ἀχιλλέως καὶ πληγεῖς καιρίαν καὶ ἰαθείς. ὅθεν καὶ Τηλέφωσος κακοήθη, ὅποια θεραπεύσοι ἂν Ἀχιλλεὺς, ὡς καὶ τὸ Τηλέφωσος κατὰ καὶ Χειρώνεια, ὅσα δυσσαθῆ ὄντα δέοιεντ' ἂν ἰατροῦ τοῦ Χείρωνος. 1.74 (η. 56) Ἰστέον δὲ ὡς εἰπὼν ὁ ποιητὴς «κῆδετο γὰρ Δαναῶν, ὅτι ῥα θνήσκοντασ ὄρατο» ἐπιτηδευτήν παρίσωσιν ἐποίησε διὰ τοῦ κῆδετο καὶ τοῦ ὄρατο τῶν Ἰωνικῶν. ἄλλως γὰρ εἶχεν εἰπεῖν Ἀττικῶς, ὅτι ῥα θνήσκοντασ ἑώρα.] (η. 55) Ὅτι δὲ Ἦρα ὁ ἀήρ, δηλοῦται, φασί, καὶ ἐκ τοῦ ἀναγραμματισμοῦ. ἐξ ὧν γὰρ ἢ Ἦρα γραμμάτων, ἐκ τούτων λαλεῖται καὶ ὁ ἀήρ. τοῦτο δὲ ὁμοιότητα τῶν ταυτογραφουμένων δηλοῖ. τοιαῦτά τινα καὶ τὸ χόλος ὄχλος καὶ τὸ ἀρετή ἐρατή καὶ τὸ φλύαρος φλαῦρος παρ' Ἀττικοῖς. καὶ ἐν τούτοις γὰρ συγγένειά τις, ὡς περ ἐν γράμμασιν, οὕτω καὶ ἐν νοήμασιν. οὕτω τις τῶν ἐπιτρίπτων κολάκων τὸ Ἀρσινόη «Ἦρας ἴον» ἀνεγραμμάτιζεν αἰκάλλων θωπευτικῶς τὴν βασιλίσσαν Ἀρσινόην, ὡς πρέπουσαν εἶναι Ἦρας ὀσφράδιον. τοῦ δὲ αὐτοῦ τύπου καὶ τὸ λιαρὸς ἰλαρὸς· ἤδη δὲ που καὶ τὸ λόχος ὄχλος καὶ τὸ ὀλίγος λοιγὸς καὶ τὸ ὄλισθος λοῖσθος καὶ τὸ χλόη χολή καὶ τὸ ῥα ἄρ, δι' ὧν δηλοῦται τὸ δῆ· καὶ τὸ ἀγρυπνία ἀργυπνία καὶ τὸ Ἄτλας τάλας καὶ τὸ παραχύτης σαπρὰ τύχη καὶ ἔτερα, [ἐν οἷς καὶ τὸ κάρα καὶ ἄκρα ταυτιζόμενα ἐν τῷ κατ' ἄκρης· ἤδη δὲ καὶ τὸ καρίς ἀκρίς· μάλιστα δὲ προσφυῆς εἰς τὸ κατὰ τὴν Ἦραν ἀναγραμματιζόμενον τὸ Ῥέα κύριον εἰς τὸ ἔρα, ὃ ἐστὶ γῆ, εἰς ἣν δηλαδὴ ἀλληγορεῖται ἢ τοῦ Κρόνου γυνὴ Ῥέα κατὰ τὸ «ὄρεστέρα παμβῶτι γᾶ, μᾶτερ αὐτοῦ Διός», ὃ κεῖται παρὰ Σοφοκλεῖ. Ἰστέον δὲ ὅτι τὰς γυναικας εἰωθὼς ὁ ποιητὴς ἐπιθετικῶς ἐπαινεῖν ἐκ μὲν τῶν κατὰ ψυχὴν δαΐφρονας καλεῖ καὶ ἰφθίμας καὶ κέρδεα εἰδυίας καὶ ὅσα ἄλλα ἐθέλει, ἀπὸ δὲ τῶν ἐκτὸς εὐπατερείας, εὐειδέας, καλλιπαρήους, ἐλικώπιδας, ῥοδοδακτύλους, βοώπιδας, ἀργυροπέζας καὶ ἔτερα. ἐνταῦθα δὲ λευκώλενον Ἦρην φησίν, ὃ κατ' ἀλληγορίαν τὸ διαφανὲς τοῦ ἀέρος αἰνίττεται. Ἰωνικὸν δὲ τὸ Ἦρῃ ὡς γὰρ θήρα θήρη, πῆρα πῆρη, οὕτω καὶ Ἦρα Ἦρῃ· ὡς δὲ ἠώλένη, ἀφ' ἧς ἡ λευκώλενος, ἐκ τοῦ ὀλῶ, τὸ πράττω, γίνεται ἐπενθέσει τοῦ Ἦκατὰ Ἰωνας, ἵνα ἢ οὐλένη καὶ Δωρικῶς ὠλένη, καὶ ἀλλαχοῦ εἰρήσεται.] (η. 57) Ὅτι τὸ «ἦγερθεν» σημαίνει μὲν ἐνταῦθα τὸ ἠθροίσθησαν ἀπὸ θέματος τοῦ ἀγείρω. ἔστι δὲ Αἰολικόν· κανονίζεται δὲ ἀπὸ τῆς ἀγερθέντος μετοχῆς ἀποβολῆ τῆς τ-ο-ς. πλατύτερον δὲ περὶ τούτου καὶ τῶν ὁμοίων ῥημάτων λεχθήσεται μετ' ὀλίγα, ὅτε λέγει περὶ Ἀθηνᾶς ἐν τῷ «δεινὸν δὲ οἱ ὄσσε φάνθεν». Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ ἦγερθεν σημαίνει

ποτέ και τὸ ἀνέστησαν ἀπὸ τοῦ ἐγείρω. διὸ ἐνταῦθα διασαφῶνέαυτὸν Ὅμηρος ἐπάγει μετὰ τὸ «οἱ δ' ἐπεὶ οὖν ἤγερθεν» τὸ «ὀμηγερέες τ' 1.75 ἐγένοντο» περιφράζων τὸ ἤγερθεν καὶ οἰονεὶ λέγων ὅτι ταυτόν ἐστιν ἤγερθενεῖπειν ἐν μιᾷ λέξει καὶ ὀμηγερέες, ἤγουν ὁμοῦ ἀγηγερμένοι ἐγένοντο. (η. 58) Ὅτι ἀναστὰς ὁ Ἀχιλλεὺς δημηγορεῖ. οὕτω δὲ ἦν ἔθος τοῖς παλαιοῖς κἂν βασιλεῖς ἦσαν, ὡς ἂν ἔχοιεν τοὺς κύκλω ἐπιστρέφειν καὶ ὑπὸ πάντων ἐπίσης ἀκούεσθαι. εἰ δέ ποτέ τις καθήμενος ἐδημηγόρησε, καινὸν τὸ πρᾶγμα ἐδόκει καὶ ὁ τοῦτο ποιῶν παραιτήσεως ἐδέετο, καθά που ὁ Ἀγαμέμνων ποιήσει, ὅτε διὰ τὸ τετραυματίσθαι αὐτόθεν ἐξ ἔδρης διαλέγεται. καὶ ἐνταῦθα δὲ σημειῶσαι, ὅτι σχῆμά ἐστι τὸ λεγόμενον κατὰ τὸ σιωπώμενον. νοητέον γὰρ ὅτι καὶ σκῆπτρον κατέχει ὁ Ἀχιλλεὺς, οἷα ἔθους ὄντος καὶ τούτου. διὸ προῖων ἐντῷ δημηγορεῖν καὶ εἰς τὸ σκῆπτρον ὄμνυσιν εἰπὼν «ναὶ μὰ τόδε σκῆπτρον» καὶ ὕστερον εἰς γῆν ρίπτει αὐτό. (η. 59) Ὅτι ἐξ αὐτοῦ τοῦ καιροῦ προοίμιον ὁ Ἀχιλλεὺς πορισάμενός φησι «νῦν ἡμᾶς οἴομαι παλιμπλαγχθέντας ἀπονοστήσειν, ἐὰν τὸν θάνατόν γε φευξόμεθα, ἐπειδὴ πόλεμός τε δαμᾶ καὶ λοιμὸς Ἀχαιοῦς». ἀεὶ δὲ σχεδὸν ἔθος Ὅμηρῳ οὕτω ποιεῖν καὶ ἐκ τῶν ἐγγύς καὶ ὄφασι παρὰ πόδας προοιμιάζεσθαι. τὸ δὲ «παλιμπλαγχθέντας» οἱ μὲν ἀντὶ τοῦ ἐκ δευτέρου πλανηθέντας φασὶ χρώμενοι τῇ τῶν νεωτέρων ἱστορίᾳ τῇ λεγούσῃ, ὅτι τὰ πρῶτα ἐπιστρατεύσαντες τῇ Τροίᾳ οἱ Ἕλληνες ἡμάρτον τῆς ὁδοῦ καὶ τὴν μηδὲν αὐτοῖς εἰς τιμωρίαν προσήκουσαν γῆν ἐληίζοντο. ἡ δὲ ἦν ἡ ὑπὸ τῷ Τηλέφῳ Μυσία. ὁ δὲ Τηλέφος ἀντικαταστάς ἐποίησέ τι κακὸν καὶ ἔπαθε. πέπονθε μὲν τραῦμα δεινὸν ὑπὸ Ἀχιλλεῶς ἀμπέλου ἔλικι συμποδισθέντος αὐτῷ τοῦ ἵππου κατὰ Διονύσου πρόνοιαν καὶ πεσόντος εἰς γῆν· ἐποίησε δὲ τὸ ἀπράκτους ὑποχωρήσαι τοὺς Ἕλληνας, ὡς δὲ τὸ τραῦμα εἶχεν ἀθεράπευτον, χράται καὶ ὁ χρησμὸς ἀνεῖπε τὸ θρυλλούμενον, ὡς ἄρα ὁ τρώσας ἰάσεται. πλέειγούν τὴν ταχίστην ἐπ' Ἀχιλλεῆα καὶ συμβαίνει τὸν μὲν ἰάσασθαι τὴν ὤτειλὴν, τὸν δὲ δοῦναι μισθὸν τῆς ὑγείας τὴν εἰς Τροίαν ὁδηγίαν. ὡς οὖν ἅπαξ ποτὲ τὴν ἀρχὴν ἐπλανήθησαν, οὕτω, φασί, δέδιδε καὶ νῦν ὁ Ἀχιλλεὺς, μὴ πάλιν πλαγχθῶσιν ἦτοι τὸ δεύτερον. καὶ οὕτω μὲν τινες ἀκολουθοῦντες καὶ τῷ Γεωγράφῳ εἰπόντι, ὅτι ὁ τοῦ Ἀγαμέμνονος στόλος Μυσίαν ὡς Τρωάδα πορθῶν ἐπαλινδρόμησεν αἰσχροῦς. ἄλλοι δὲ οὐκ ἀρεσκόμενοι φασιν, ὅτι οὔτε τὸ πάλιν ὄλως ἐπιτοῦ ἐκ δευτέρου κεῖται που παρὰ τῷ ποιητῇ καὶ οὐδὲ φαίνεται ὁ ποιητὴς Τηλέφῳ ἢ ἑτέρῳ τινὶ ἀνατιθεὶς τὴν ὁδηγίαν τὴν εἰς τὸ Ἴλιον, ἀλλ' ἢ τῷ μάντεϊ Κάλχαντι· ἐρεῖ γὰρ ὅτι ὁ Κάλχας διὰ τὴν ἑαυτοῦ μαντοσύνην ἠγήσατο ταῖς τῶν Ἀχαιῶν ναυσὶν εἰς τὴν Ἴλιον· τάχα δὲ καὶ τῷ Ἀπόλλωνι, εἴπερ ὁ Φοῖβος Ἀπόλλων τουτέστιν ὁ ἥλιος τὴν μαντοσύνην τῷ Κάλχαντι δέδωκε. φασὶ δὲ καὶ 1.76 ἄλογον εἶναι δευτέραν ταύτην πλάνην παθεῖν τοὺς Ἕλληνας. τὸ μὲν γὰρ πρῶτον ἐκεῖνο ἀληθῶς ἦν πλάνη· οὐ γὰρ εἶχον εἰδέναι, ὅποι πλέουσι. τοῦτο δεοῦκ ἂν ἔχοι τις πλάνην εἰπεῖν. τά τε γὰρ κατὰ τὴν Τροίαν οἶδασι καὶ οὐδὲ οἶκα δεπλανηθῆναι ἂν, ἀλλὰ νοστήσειν λεχθήσονται. ταῦτα καὶ ἄλλα εἰπόντες φασὶ κάλλιον εἶναι νοῆσαι τὸ παλιμπλαγχθέντας ἀντὶ τοῦ ὀπίσω μάτην ἀπονοστήσαντας, ὡς ἐκ μεταφορᾶς βέλους τινὸς ἐμπελάσαντος στερεῶ τινι σώματι καὶ ὀπίσω στραφέντος. ὃ δὲ συνηθὲς ἐστὶ τῷ ποιητῇ λέγειν πάλιν πλάζεσθαι, ὡς ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα φανήσεται. Ἰστέον δὲ ὅτι ἐν τοῖς Ἀπίωνος καὶ Ἡροδώρου εἰς τὸν Ὅμηρον ὑπομνήμασι γενναῖος ἀγὼν κεῖται τὸ ἐκ δευτέρου τοὺς Ἕλληνας ἐπὶ Τροίαν στρατεῦσαι τῇ Μυσίᾳ τὰ πρῶτα προσβαλόντας καὶ ἀποσθέντας ὑπὸ Τηλέφου. τόποι δὲ τῆς τοιαύτης κατασκευῆς ἄλλοι τε καὶ οὗτοι. Ἀχιλλεὺς, φασί, τὴν Σκυρον ἐλὼν καὶ ληϊσάμενος γυναικας ἐκείθεν τὴν Ἴφιμ μὲν τῷ Πατρόκλῳ δίδωσιν, αὐτὸς δὲ τῇ τοῦ Λυκομήδους Δηϊδαμείας συγγίνεται, ἀφ' ἧς Νεοπτόλεμος, ὁ ὕστερον συμμαχήσας τοῖς Ἕλλησι. δῆλον οὖν, φασίν, ὡς ἐν τῇ πρώτῃ

μάχη τὴν Σκῦρον ὁ Ἀχιλλεύς ἐπόρθησεν. εἰ γὰρ ἐντοῖς ὕστερον δέκα ἔτεσιν εἶλε τὴν Σκῦρον, οὐκ ἂν οὐδὲ δεκαέτης που τοῖς Ἑλλησι συνεμάχησεν ὁ Νεοπτόλεμος. ἔτι δὲ ὑπονοεῖται, φασί, τῷ Φιλομηλείδῃ τῷ Λεσβίῳ πεπαλαικέναι Ὀδυσσεύς, ὡς ἐν Ὀδυσσεΐα λέγεται, κατὰ τὸν πρῶτον πλοῦν, ἠνίκα ἐπεξενούντο Λεσβίοις οἱ Ἕλληνες, οὐχ' ὅτε Ἀχιλλεύς ἐπολιόρκει αὐτούς ὡς πολέμαρχος, καὶ ὅτε δέ, φασίν, ἡ Πηνελόπη ἔρει, ὅτι» ἤδη μοι τόδε εἰκοστὸν ἔτος ἐστίν, ἐξ οὗ Ὀδυσσεὺς εἰς Τροίαν ἔβη», ἔστιν ὑπονοεῖν, ὅτι τὴν πρώτην δεκαετίαν ὧδε κάκει πλανώμενοι ἀνάλωσαν Ἕλληνες. ἀλλὰ ταῦτα μὲν οὕτως, ἔχοντα πολλὰς ἀντιλογίας· ἡ δὲ Ὀμήρου γνώμη δήλη ἐστὶν ἀποφηνάμενου τὸν Κάλχαντα τοῖς Ἑλλησι τοῦ εἰς τὴν Τροίαν πλόου ἀφηγήσασθαι. [Ἰστέον δὲ ὅτι ἔθος Ὀμήρῳ ἀδιαφορεῖν ἐν τοῖς δυϊκοῖς καὶ τοῖς πληθυντικοῖς καὶ ποτὲ μὲν πληθύνειν τὰ δυϊκά, ποτὲ δὲ δυάζειν τὸ πλῆθος, ὡς μυριαχοῦ φανήσεται. διὸ καὶ ἡ τοῦ Ἀχιλλεύος δημηγορία οὕτως ἀρχεται] «νῦν ἄμμε» ἡγουν ἡμᾶς «παλιμπλαγθέντας οἴω ἄψ ἀπονοστήσειν». ἔστι δὲ Αἰολικὸν τὸ ἄμμε, ὡς δῆλον ἐκ τῆς βαρυτονήσεως καὶ τῆς ψιλώσεως καὶ τῆς τῶν ἀμεταβόλων διπλώσεως. (ἡ. 60) Περὶ δὲ τοῦ οἴω καὶ τοῦ ἄψ, ὃ ἐστὶν ὀπίσω, καὶ τοῦ δαμᾶ καὶ τοῦ λοιμός ἐν τοῖς ἐξῆς ῥηθήσεται.] (ἡ. 62 ς.) Ὅτι ἐν τῷ εἰπεῖν «ἀλλ' ἄγε δή τινα μάντιν ἐρείομεν» ἡγουν ἐρωτήσωμεν «ἡ ἱερεῖα ἢ 1.77 ὄνειροπόλον», ὄνειροπόλον μὲν λέγει τὸν περὶ ὄνειρους στρεφόμενον κάκειθεν τὸ μέλλον προειδόμενον διὰ τοῦ κρίνειν ὄνειρους, ἱερέα δὲ τὸν τὴν θυτικὴν εἶτ' οὐνιερατικὴν μετιόντα καὶ δι' ἐντόμων μαντευόμενον [ἡγουν ἱερείων σφαγίων], ὅποιον Σοφοκλῆς τὸν Τειρεσίαν ἱστορεῖ. μάντιν δὲ οἱ μὲν γενικῶς καὶ ἀδιοριστως εἶπον τὸν ἀπλῶς εἰδόμενον τὸ μέλλον καθ' οἰονοῦν τρόπον μαντικῆς, ἕτεροι δὲ κατ' ἐξοχὴν μάντιν ἐνταῦθα τὸν οἰωνοσκόπον ἐνόησαν. διὸ καὶ τοιοῦτος ἀνίσταται ὁ Κάλχας οὐχ' ἱερεὺς [ταῦτόν δ' εἶπεῖν Θηηπόλος,] οὐδὲ ὄνειροπόλος, ἀλλὰ οἰωνοπόλος, ὃ ἐστὶ τῶν περὶ τοὺς αἰσίους οἰωνοῦς πολουμένων ἢ τοῖ ἀναστρεφόμενων ὄριστος. ἔδει γὰρ ἓνα τῶν ὀνομασθέντων τριῶν ἀναστῆναι ἢ μάντιν ἢ ἱερέα ἢ ὄνειροπόλον—οὐκ ἦν δὲ οὔτε ἱερεὺς οὔτε ὄνειροπόλος ὁ ἀναστάς—μάντις ἄρα ἢ τοῖ οἰωνοπόλος κατὰ τὸν ποιητὴν. [Σοφοκλῆς δ' ἂν εἶποι οἰωνοθέτης.] ἀλλὰ τοῦτο μὲν πιθανόν ἐστίν, Ὅμηρος δὲ ἐν ἄλλοις ἕτερον ὁμολογουμένως ἔχει τὸν μάντιν παρὰ τὸν οἰωνοπόλον λέγων «οὔτε τι μάντις ἐὼν οὔτ' οἰωνῶν σάφα εἰδώς». καὶ ἔοικε τάχα εἶναι τι μέρος ἢ εἶδος μαντικῆς καὶ τὸ τοιοῦτον ὄνομα τὸ μάντις ἐξιδιασθέντος ἐν αὐτῷ τοῦ γενικοῦ ὀνόματος. καὶ ἴσως τοιοῦτός ἐστιν ὁ ἐνθουσιαστής ἢ τοῖ ἐνθεός, οἶονεῖ μαινόμενος καὶ ἐξεστηκῶς ἐν τῷ προλέγειν τὰ μέλλοντα. ὅθεν καὶ μάντις παρὰ τὸ μαίνεσθαι εἴρηται. μανίαν γάρ τινα ἐνθεον ἐκστατικῶς οἱ μάντις ἐν τῷ προλέγειν ἔπασχον· ὥστε γένος μὲν ὄνειροπόλος, εἶδη δὲ αὐτοῦ ὁ ἐνταῦθα μάντις ἡγουν ὁ ἐνθουσιαστής καὶ ὁ ἱερεὺς καὶ ὁ ὄνειροπόλος, ἰστέον δὲ ὅτι οὐκ ἔξω λόγου καὶ τὸ γενικῶς μὲν, ὡς καὶ προερρέθη, νοῆσαι τὸν μάντιν, εἶδη δὲ αὐτοῦ εἰπεῖν τὸν ἱερέα καὶ τὸν ὄνειροκρίτην, ἵνα λέγῃ ὅτι ἐρωτηθῆτω τις μάντις οἶον ἱερεὺς ἢ ὄνειροπόλος. οὕτω καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα γένος εἰπὼν τὸ φυτὸν ἐπάγει τὰ εἶδη ἐν τῷ «οὐ φυτόν, οὐ συκῆ, οὐκ ἄμπελος, οὐ μὲν ἐλαίη» καὶ ἐξῆς. τοιοῦτον καὶ παρ' Εὐριπίδῃ τὸ «οὔτε ὄπλα οὔτ' ἔγχος». γένος μὲν γὰρ τὰ ὄπλα, εἶδος δὲ τὸ ἔγχος. εἰ δὲ δύο τούτων μάντεων ὀνομασθέντων, ἱερέως καὶ ὄνειροπόλου, τρίτος ἀνίσταται ὁ ἐξέτερος εἶδος οἰωνοπόλος Κάλχας, καινὸν οὐδέν, ἀλλὰ καὶ μᾶλλον ἀνύποπτον τὸν Ἀχιλλεῖα ποιεῖ. αὐτοῦ γὰρ ἄλλους ἐρωτηθῆναι θελήσαντος ἕτερος ἀνέστη, ὃν οὐ προεκαλέσατο Ἀχιλλεύς. ἔστι δὲ νοῆσαι καὶ ὅτι ὁ αὐτὸς Κάλχας καὶ ἱερεὺς ὢν καὶ ὄνειροπόλος περὶ οἰωνοῦς μάλιστα εὐδοκίμει. διὸ καὶ ὡς παντοῖος ἀνίσταται ἡγουν ὡς τέλειος μάντις καὶ οὕτω ἀμύμων κατὰ τὸν ποιητὴν. (ἡ. 63) Ὀνειροπόλος δὲ διχῶς ἢ ὁ βλέπων αὐτὸς

όνειρους καὶ κατ' αὐτοὺς προλέγων, ὡς ὁ Ἀγαμέμνων ἐν τῇ βῆτα ραψωδία, ἢ ὁ τοὺς ὑπ' ἄλλων βλεπομένους διευκρινῶν, ὡς τοὺς τῆς Πηνελόπης ὁ Ὀδυσσεύς. καὶ εἰσὶν ἔγγραφοίτινες τέχνηαι ὄνειροκριτικά, ὡσπερ ἦσαν καὶ οἰωνιστικά καὶ θυτικά καὶ ἑτέροι. ὅτι δὲ τὸν οἰωνοπόλον ἐξέχειν οἶδεν ὁ ποιητής, δηλον ἐκ τοῦ ὡς ἐπὶ πολὺ δι' οἰωνοσκοπίας παρ' αὐτῷ σημαίνεσθαι τὰ μέλλοντα. φανερόν δὲ καὶ ὅτι οἶδεν ὁ ποιητής καὶ ἄλλους τρόπους μαντικῆς, τὴν τε διὰ σημείων καὶ τεράτων καὶ τὴν διὰ τῆς φήμης δέ, ὡς ἐν Ὀδυσσεΐα φαίνεται. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλαι παρὰ τοῖς παλαιοῖς τερθεῖαι μαντικά. φύλλων τε γὰρ ψόφοις τοῖς ἐν τῷ καίεσθαι προειδέναι τὸ μέλλον ὦντο καὶ λαχοῖς τισι καὶ ἐνοδίοις συμβόλοις, ὁποῖον καὶ τὸ τοῦ Ἴπποκράτους λεγόμενον φέρεται, καὶ ἑτέροις μυρίοις, ὠνοῦδέναι λόγον Ὅμηρος τίθεται, ὅσγε καὶ τὸν ὄνειροπόλον φαίνεται ὑποβιβάζειν τοῖς ἄλλοις διὰ τὸ περὶ πταιστὸν ὑποκείμενον καταγίνεσθαι, οἷα μὴ πάντων τῶν ὄνειρων ἀληθευόντων, ὡς καὶ ἐν τῇ Ὀδυσσεΐα δείκνυσιν, ἀλλὰ μὴν καὶ ἐν τῷ εἰπεῖν «καὶ γὰρ τ' ὄναρ ἐκ Διός ἐστι». τοῦτο γὰρ εἰς λύσιν ἀπορίας ἐπήγαγεν, ὡς τινος ἐρωτήσοντος «τί οὖν καὶ ὄνειροπόλον ἐρωτήσομεν τὸν περὶ ψευδῆ καταγινόμενον» καὶ καθ' Ἡρόδοτον εἰπεῖν «πεπλανημένα εἰς ἀνθρώπους ἐνύπνια περιεραζόμενον»; τοῦτο δὲ λύων φησὶν, ὅτι οὐ πάντες ὄνειροι ψευδεῖς, ἀλλὰ τινες ἂν γένοιτο καὶ ἐκ Διός, οὓς καὶ διοπέμπτους ἐκάλουν. οἱ δὲ τοιοῦτοικυρίως εἶχον τὴν τοῦ ὄνειρου κλήσιν, ὡς τὸ ὄν ἦτοι τὸ ἀληθές εἶροντες καὶ λέγοντες. διὸ καὶ ὁμοφῆ ὁ τοιοῦτος ὄνειρος ἐλέγετο διὰ τὸ τὸ ὄν φαίνειν. ἰστέον δὲ ὅτι, κἂν τε εἴπη τις «καὶ γὰρ τι ὄναρ», ἐμερίκευσε τὸν ἀπλῶς ὄνειρον, κἂν τε εἴπη «καὶ γὰρ τε ὄναρ», ὁμοίως μερικῶς εἶπε διὰ τὸ ἀπροσδιορίστως καὶ δίχα ἄρθρου εἰπεῖν. ὁ δὲ εἰπὼν «καὶ γὰρ τὸ ὄναρ ἢ τοῦναρ ἢ πᾶν ὄναρ» ἐκεῖνος ἀπλῶς εἶπε καὶ οὐ πρὸς μέρος ἀλλὰ καθόλου. καὶ ταῦτα μὲν ἐν τούτοις. οἱ δὲ παλαιοὶ ἐν τῷ «ἀλλ' ἄγε δὴ τίνα μάντιν ἐρείομεν» φασὶ καὶ ὅτι κοινή πῶς ἐστι τέχνη ἰατρικὴ καὶ μαντικὴ, Μελάμπους οὖν καὶ Πολυείδους ἀμφοτέρω ἐπ' ἀμφοῖν ἐνδοξοὶ ἐγένοντο. καὶ Αἰσχύλος δὲ πού, φασὶ, τὸν ἰατρὸν μάντιν ὀνομάζει. καὶ Ἀχιλλεὺς δὲ ἰατρικῶς νοήσας τὰ κατὰ τὸν λοιμὸν μαντικῆς δέεται. (ἡ. 62–4) [ἰστέον δὲ ὅτι ἐν τῷ «ἀλλ' ἄγε δὴ» τὸ ἄγε οὐκ ἔστι καθαρῶς ῥῆμα προστακτικόν, ἀλλ' ὡς ἐπίρρημα παρακελευσματικόν κατὰ τὸ «φέρε, εἶα, ἄγρει, δεῦρο» καὶ τὰ τοιαῦτα. ὧν ἴδιον τὸ καὶ ἐνικοῖς καὶ πληθυντικοῖς ῥήμασι συντάσσεσθαι. καὶ ὅτι τὸ ἐρείομεν πλεονασμὸν ἔχει καὶ αὐτὸ τῆς ἑπιφθόγου. καὶ ὅτι ταῦτόν ἐστιν ἱερέα εἰπεῖν καὶ ἐμπύρων γεύομενον καὶ ἐμπύροις χρώμενον κατὰ τὸ «ἐμπύρων ἐγεύομην» καὶ «ὃς ἐμπύρω χρεῖται τέχνη». καὶ ὅτι τὸ 1.79 ὄνειροπόλος ὁμοίως τῷ οἰωνοπόλος σύγκειται. καὶ ὅτι τὸ «καὶ γὰρ τ' ὄναρ ἐκ Διός ἐστιν» ἐπεμβολὴ ἐστὶ συστατικὴ, ὡς εἴρηται, τοῦ ὄνειροπόλου. διὸ καὶ αὐτοῦ δίχα εὐδοῦται ἢ σύνταξις οὕτω· «ἀλλ' ἄγε δὴ ἐρείομεν τὸν δεῖνα ἢ τὸν δεῖνα, ὃς εἴποι ἂν διὰ τί τόσσον ἐχώσατο Ἀπόλλων», ὃ ἐστὶ συνεχέθη τῷ θυμῷ. ἔστι δὲ τοῦ χῶσατο θέμα τὸ χῶ, ὡς καὶ τοῦ ἐρῶσαντο τὸ ῥῶ. τὸ γὰρ χῶ καὶ ῥῶ καὶ ζῶ καὶ τὰ τοιαῦτα οὐ κινεῦνται εἰς μέλλοντα.] (ἡ. 65) Ὅτι ἐκατόμβη θυσία οὐχ' ἀπλῶς, ἀλλ' ἢ πολυτελής, ἢ ἐξ ἑκατὸν δηλονότι κυρίως βοῶν. [ἦν δὲ καὶ «βούταν φόνον» κατὰ τὴν τραγωδίαν ὀρθῶς εἴποι τις ἄν], ὁποῖαν καὶ ὁ παρὰ Ἡροδότῳ θύσας Κλεισθένης εὐώχει τοὺς τῆς θυγατρὸς μνηστῆρας καὶ τοὺς πολίτας· καθὰ καὶ χιλιόμβη ἢ ἀπὸ χιλίων. καταχρηστικῶς μέντοι καὶ ἡ ἐξ ἑκατὸν ζῶων ἢ, καιριώτερον εἰπεῖν, βοσκημάτων τοῦ τῶν βοῶν μέρους συνεισάγοντος καὶ τὰ λοιπά. διὸ καὶ ὁ ποιητής εἰπὼν «εἴπερ εὐχολῆς ἐπιμέμφεται καὶ ἐκατόμβης», ἐπάγει «εἴ πως βούλεται ἡμῖν τὸν λοιγὸν ἀμυναιάρων κνίσσης αἰγῶν τε τελείων μετασχών», ὡς τῇ ἐκατόμβῃ πάντως καὶ ἀρνῶν συνεισαγομένων καὶ αἰγῶν. οὕτω δὲ καὶ Σοφοκλῆς οἶδε. φησὶ γοῦν ἐν Τραχινίαις «τὰ

πάνθ' ὁμοῦ ἑκατὸν συμμιγῆ βοσκήματα». συνάδει δὲ τῷ λόγῳ τούτῳ καὶ ὁ εἰπὼν «ποιοῦσιν ἑκατόμβας ἑκάστου γένους Ἑλληνικῶς», ὡς καὶ Πίνδαρός φησι «πάντα θύειν ἑκατόν». τινὲς δὲ ἑκατόμβην εἶπον τὴν ἐξἑκατὸν βάσεων ἦτοι ποδῶν, ὡς εἶναι τούτῳ τῷ λόγῳ ἑκατόμβην καὶ τὴν ἐκ ζῶων συντελουμένην τετραπόδων πέντε πρὸς τοῖς εἴκοσι. καὶ οἱ μὲν ταῦτα εἰπόντες ὠρισμένον τι δεδηλώκασιν. ἄλλοι δὲ εἰς ἀοριστίαν τὸν λόγον ἐξαγαγόντες καὶ τὸ ἑκατὸν ἀντὶ τοῦ πολλά νοήσαντες ἀορίστως ἑκατόμβην φασὶ τὴν ἐκ πολλῶν ἀπλῶς ζῶων, οἷα τὸν ἑκατὸν ἀριθμὸν πολλακίς καὶ ἐπὶ τοιούτου σημαυνομένου εὐρίσκοντες κείμενον, ὡς καὶ ἐν τῷ «ἐκατόνζυγος ναῦς» ἢ πολύζυγος [καὶ] ἑκατόν δέ τε δούραθ' ἀμάξης» καὶ «ἐκατόγχειρ Αἰγαίων» καὶ «ἐκατόμπολις Κρήτη». οὐ μὴν τοιοῦτον καὶ αἱ Ἑκατόννησοι. ἐκεῖναι γὰρ ὡς Ἑκάτου ἤγουν Ἀπόλλωνος νῆσοι οὕτω λέγονται.] Σημειῶσαι δὲ ὅπως ἐκ τοῦ αὐτοῦ μὲν παράγεται καὶ ἡ ἑκατόμβη, ὅθεν καὶ τὸ ἑκατόμβιον, ἢ δὲ σημασία αὐτῶν πλεῖστον ἔχει τὸ διάφορον, ὡς ἐν οἰκείῳ τόπῳ φανήσεται. καὶ ὅτι, εἰ καὶ πολλὰ ζῶα ἐν τῇ ἑκατόμβῃ, νικᾷ ὅμως τὸ τοῦ βοῦς ὄνομα διὰ τὸ τίμιον, ὃς καὶ ὁψέ ποτε κατήρχθη 1.80 σφάζεσθαι τυπούμενος καὶ ἐν νομίσμασιν. Ἰστέον δὲ ὅτι ἐν τῷ «εὐχλωτῆς ἐπιμέμφεται» λείπει τὸ ἔνεκεν, ἵνα λέγη, ὅτι ἐπιμέμφεται ἡμῖν ἔνεκεν εὐχῆς. καὶ τοῦτο δηλοῖ ὁ ποιητὴς καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς εἰπὼν «οὔτε εὐχῆς οὔτε ἑκατόμβης ἐπιμέμφεται, ἀλλ' ἔνεκεν ἀρητήρος» ἐπιμέμφεται δηλαδὴ. [ιστέον δὲ ὅτι τὸ «ἐκατόμβης ἐπιμέμφασθαι» κίρων μηνίσαι» φησὶν ἐν τοῖς ἐξῆς.] (ἡ. 66) Τὸ δὲ ἄρνων κατὰ τοὺς παλαιούς οὐκ ἀπὸ μονοσυλλάβου εὐθείας κλίνεται—ἄρρητος γὰρ ἢ τοιαύτη—ἀλλ' ἔστιν εὐθεῖα δισύλλαβος ἀρὴν ἀρήνος καὶ ἐξ αὐτοῦ κατὰ συγκοπὴν τὸ ἀρνός ἀρνί καὶ ἡ λοιπὴ κλίσις. ἐτυμολογεῖται δὲ ἡ λέξις παρὰ τὴν ἀράν, ὃ ἔστι τὴν εὐχὴν, ὅτι τε ἐν εὐχαῖς παρελαμβάνετο τὸ ζῶον θυόμενον καὶ ὅτι καὶ ἄλλως εὐκταῖον ἦν ἢ τῶν τετραπόδων κτήσις τοῖς παλαιοῖς. κνίσσα δὲ λέγεται μὲν καὶ ἐπὶ λίπους καὶ ἄλλων τινῶν, ἐν ταῦθα δὲ ἡ λέξις τὴν ἀπόκρεάτων ὀπτωμένων ἀνάδοσιν δηλοῖ τοῦ καπνοῦ. ὅτι δὲ ἡ κνίσσα καὶ δι' ἑνὸς ὁ γράφεται καὶ ἐκτείνει τὴν παραλήγουσαν καὶ ἐκ τοῦ κνῶ κνίζω γίνεται κατὰ τὸν Ἡρωδιανόν, δηλοῦται καὶ ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσειαν. τὸ δὲ τελείων οὐ μάλιστα ὁ ποιητὴς προσέθετο—οὐδεμίαν γὰρ λέξιν εἰκὴ παραρρίπτειν οἶδεν αὐτός—ἀλλ' ὅτι τοῖς θεοῖς ὡς τελείοις προσάγειν χρὴ τέλεια. ἢ καὶ πρὸς ἀντιδιαστολὴν εἶπε τοῦτο τῶν ἀρνῶν οὐ τελείων ὄντων. ἀτελεῖς γὰρ οἱ ἄρνες ἔτι. ὁ μὲντοι ἀρνεῖός τετέλειός ἐστιν, ὡς καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα δηλοῖ ὁ ποιητὴς. (ἡ. 67) [Λοιγός δὲ ὁ ὄλεθρος ἢ ἀπὸ τοῦ λείπω κατὰ τοὺς παλαιούς, ὅθεν καὶ ὁ λοιμός, φασὶν, ὁ κατὰ τε νόσον καὶ ὁ φθορεὺς. ἢ μᾶλλον παρὰ τὸ λέγω ὁ λέγων, ὃ ἔστι κοιμίζων εἰς θάνατον. μάλιστα δὲ παρὰ τὸ ὀλίγος μεταθέσει τοῦ ὄ, ὁ ὀλιγῶν τοὺς ζῶντας. εἰσὶ δὲ καὶ ἕτεραι μεταθέσεις τοιαῦται, ἐν αἷς φανεῖται εἶναι καὶ ὀλοῖσθος. ἐκ δὲ τοῦ λοιγός καὶ ὁ βροτολοιγός καὶ ὁ ἀθηρηλοιγός καὶ τὸ λοιγίον.] ἀμῦναι δὲ λέγει τὸ ἀπροφασίστως βοηθῆσαι δίχα μύνης, ὃ ἔστι προφάσεως. μύνην γὰρ ἐν Ὀδυσσεΐα ὁ ποιητὴς λέγει τὴν πρόφασιν. (ἡ. 68) Ὅτι ὁ ἦ τ ὁ ἰ καὶ ὁ ἦ μ ε ἦν ἄλλως ἀδιάφοροι ὄντες ὅμως διαφέρουσι, καθότι ὁ μὲν ἦτοι ἐν καταρχῇ αἰεὶ λόγου τίθεται, οἷον «ἦτοι ὃ γ' ὡς εἰπὼν κατ' ἄρ' ἔζετο». ὁ δὲ ἦ μ ε ἦν σύνδεσμος οὐκ πίπτει ποτὲ ἐν λόγῳ ἀρχῇ, οἷον «ἀλλὰ σὺ μὲν ταύτην θεῶ πρόες». καὶ ὁ μὲν 1.81 ἦ τ ὁ ἰ ποιητικὸς ἐστίν, ὁ δὲ ἦ μ ε ἦν τῆς κοινῆς φράσεως. τοιοῦτον δὲ τι καὶ περὶ τοῦ ἄ τ ἰ καὶ ἄ ὄ τ ἰ καὶ ἄ ὄ τ ἰ καὶ ἄ ὄ τ ἰ ρηθήσεται. [Ἰστέον δὲ ὡς οἱ μεθ' Ὀμηρον τὸ ἦτοι χυδαῖστί μὲν ἐρμηνευτικὸν οἶονται σύνδεσμον, καθὰ καὶ τὸ ἦγουν καὶ εἴτ' οὔν, ἀκριβῶς δὲ νοήματα διαζευγνύουσιν ἐν αὐτῷ, οἷον «ἦτοι τέθνηκεν ἢ ζῆ» καὶ ἦτοι ἄνθρωπος ἦν ἢ ἕτερον ζῶον». (ἡ. 69) Ὅτι τὸν Θεστορίδην Θεστόρειον κτητικῶς λέγει ὁ Σοφοκλῆς.] (ἡ. 70) Ὅτι τὸ ἦδη ἀντὶ τοῦ ἠπίστατο διὰ τῶν δύο ἦ παρὰ τῷ ποιητῇ

γράφεται δι' αἰτίαν τοιαύτην. ἔθος τοῖς Ἀττικοῖς πολλάκις τὴν διὰ τοῦ ᾠε καὶ ᾠι δίφθογγον διὰ τοῦ ᾠη καὶ ᾠι προάγειν καὶ οὐ μόνον ἐν τῷ ἱερῆς καὶ βασιλῆς καὶ ἱππῆς, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ῥημάτων, ὡς ὅτε τοῦ ἠκαζοντὴν ἄρχουσαν διὰ τοῦ ᾠη προάγουσιν· ὁμοίως δὲ καὶ τοῦ ἠῖν, ὃ δηλοῖ τὸ ἠλθον. ὡς περὶ γὰρ ἀπὸ τοῦ εἰκάζω τὸ ἠκαζον, οὕτω καὶ ἀπὸ τοῦ εἶω, τὸ πορεύομαι, τὸ ἠῖν προάγεται, τῶν μὲν ἐνεστώτων ἐχόντων τὴν διὰ τοῦ ᾠε καὶ ᾠι γραφήν, τῶν δὲ ἀπ' αὐτῶν παρωχημένων διὰ τοῦ ᾠη καὶ ᾠι τὴν τῆς ἀρχούσης ἀπαρτιζόντων δίφθογγον. κατὰ τὸν ὅμοιον δὴ τρόπον καὶ τὸ ἠῖν, ὃ δηλοῖ τὸ ἠπιστάμην, ἀπὸ τοῦ εἶδω, τὸ ἐπίσταμαι, γεγονός, ὅμως ἐν τῇ παραληγούσῃ κατὰ τὴν παλαιάν καὶ αὐτὸ Ἀτθίδα τὸ ᾠη μετὰ τοῦ ᾠι ἔχει. καὶ οὕτω μὲν καθίσταται ἠπαραλήγουσα. ἡ δὲ λοιπὴ σκευωρία τοῦ ῥήματος τοιαύτη ἐστίν. ἔθος Ἰωνικὸν ἐκράτησε τοὺς ἐνεργητικοὺς ὑπερσυντελικούς διὰ τοῦ ᾠε καὶ ᾠα προάγειν κατὰ τὴν λήγουσαν τοῦ πρώτου προσώπου τῶν ἐνικῶν. τὸ γοῦν ἐπεποιήκειν πεποιήκεάφασιν Ἰωνες καὶ τὸ ἐτετύφειν τετύφει καὶ τὸ ἠῖν ἠῖα, οἷον «ἠῖα πολλάγουνούμενος». ὡσαύτως καὶ τὰ λοιπά. οὕτω γοῦν καὶ τὸ ἠῖν διαλύοντες ἠῖδα λέγουσιν, ὡς τὸ «εἰ γὰρ ἐγὼ τάδε ἠῖδα». τούτου δὲ κερασθέντος γίνεται ἠῖδη ἐν πρώτῳ προσώπῳ καὶ δηλοῖ τὸ ἠπιστάμην, οἷον «ἠῖδη ἐγὼ» τούτῃ ἐστὶν ἐγίνωσκον. καὶ εἰσὶ τούτου χρήσεις παρά τε ἄλλοις καὶ Σοφοκλεῖ. τοῦ τοίνυν πρώτου προσώπου τοῦ ἠῖδα τὸ ᾠε καὶ τὸ ᾠα εἰς ᾠη κεράσαντος ἐκβαίνει καὶ τὸ τρίτον ὁμόφωνον καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὴν αὐτὴν ἔχει γραφήν. εἰ δὲ ἀδύνατον 1.82 κατὰ τὴν αὐτὴν διάλεκτον καὶ τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν ὁμοφωνεῖν τὸ τρίτον τῷ πρώτῳ, ἀλλ' ὁ τοιοῦτος κανὼν ἐπὶ τῶν ἀσυναιρέτων ῥημάτων εἴρηται. τὰ δὲ συναιρέθοντα, ἐπεὶ πάσχουσι καὶ οὕτω τῆς πρωτοτυπίας κατ' ἀνάγκην ἐκπίπτουσιν, οὐδὲ τὴν τοῦ κανόνος φυλάττουσι παρατήρησιν. Ἐνταῦθα δὲ ἰστέον καὶ ὡς ἔθος πολλάκις τῷ ποιητῇ, ὀπηνίκα τὴν ἀρχὴν προσώπου μνησθεῖν τινὸς ἠῖ ἐπιφανοῦς ἢ ἄλλως αὐτῷ χρησίμου, λαλεῖν τι περὶ αὐτοῦ ἐγκωμιαστικὸν καὶ οὕτως αὐτὸ ἐγγράφειν καὶ οἷον ἐγκαθίζειν εἰς μνήμην ταῖς τῶν ἀκροωμένων ψυχαῖς. καὶ τοῦτο πολλαχοῦ μὲν ποιήσει, ἄρχεται δὲ τῆς τοιαύτης μεθόδου ἐνταῦθα πρῶτον ἀπὸ τοῦ Κάλχαντος. γένος τε γὰρ αὐτοῦ ἐκτίθεται Θεστορίδην λέγων αὐτόν, καὶ τέχνην, ὅτι δηλαδὴ μάντις ἄριστος. [«ἠῖδη γάρ», φησί, «τά τ' ἐόντα» καὶ ἐξῆς.] καὶ γὰρ ἐκ Μελάμποδος ἱστορεῖται κατάγεσθαι τοῦ ἐξοχωτάτου ἐν μάντεσιν, ὡς ἐν Ὀδυσσεΐα ἱστόρηται. ἡ δὲ τοιαύτη τῷ ποιητῇ μέθοδος ἀφορμὴ γίνεται τοῦ πολλὰ ἱστορεῖν. ἐν γὰρ τοιοῦτοις τόποις καὶ γενεαλογεῖται καὶ τοπογραφεῖται καὶ πράξεις ἀρχαίας ἐκτίθεται καὶ ἄλλα καλὰ μυρία ποιεῖ. περίπυστος δὲ τὰ εἰς μαντικὴν ὁ Κάλχας, εἰ καὶ τὰ εἰς τελευτὴν ἐδυστύχησεν· ὃς Μόψω, τῷ ἐγγόνῳ Τειρεσίῳ, περιτυχὼν περὶ που Κολοφῶνα κατὰ τὸν Γεωγράφον—ἄλλοι γὰρ ἄλλως ἱστόρησαν—καὶ ἠττηθεὶς ἐπὶ μαντικῇ διὰ λύπην ἀπέθανε σφαλεῖς μὲν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὀλόων τοῦ ἐρινεοῦ, ὡς καὶ Λυκόφρων ἱστορεῖ, οἱ τὸν ἀριθμὸν ἦσαν μύριοι κατὰ τὴν ἱστορίαν τοῦ Γεωγράφου, μέτρῳ δὲ μέδιμνος ἐνὸς ὀλόου περιττεύοντος· ἀστοχήσας δὲ, φησί, καὶ τοῦ προβλήματος τῆς ὑός, ἠτις τρεῖς εἶχε χοίρους, ὧν ἡ μία θῆλυς, ὅτι δὲ τινές φασιν ἐν τῇ τοῦ Κάλχαντος Ὀμηρικῇ γενεαλογίᾳ στίχους ἐκλελοιπένας, ὁ Πορφύριος ἱστορεῖ ἐκτιθέμενος καὶ στίχους δύο, ἐν οἷς Εὐβοεὺς τε φαίνεται εἶναι καὶ Ἄβαντος ἀπόγονος. [Ὅτι δὲ κάλχη ἢ πορφύρα καὶ ἀπ' αὐτῆς Κάλχας, ὃ ἢ πορφύρων, ὃ ἐστὶν ἐν βάθει βυσσοδομεῦων μαντικὰ ἢ ἄλλοιᾶ τινα, ἢ ὁ κατὰ χρόαν οἷον κάλχεος ἠγουν πορφύρεος καθ' ὁμοίότητα τοῦ Ὀμηρικοῦ Φοίνικος· καὶ ὅτι καλχαίνειν ἔπος ἢ τὸ πορφύρειν κατὰ νοῦν βύθιον ὡς ἐκ τῆς κάλχης ἢ τὸ μαντεύεσθαι ὡς ἐκ τοῦ Κάλχαντος, δῆλον ἀπὸ τῶν παλαιῶν. ὅτι δὲ οἰωνοπόλος καὶ οἰωνόμαντις λέγεται καὶ οἰωνοθέτης καὶ οἰωνιστής, δηλοῦσιν οἱ παλαιοί, παρ' οἷς καὶ ἡ ὄνειροκριτικὴ περιφραζομένη μαντεία λέγεται] βροτῶν δεινοῖς

ἐν ὄνειροις.]] Ὅτι ἀρετὴ μάντεως εὐδοκίμου, εἰδέναι τὰ κατὰ τὴν χρονικὴν τριμέρειαν. διὸ καὶ ὁ ποιητὴς ἐπαινῶν τὸν Κάλχαντα ὡς 1.83 εὖ εἰδότα τῆς μαντικῆς φησιν· «ὅς ἦδη τὰ τ' ἐόντα τὰ τ' ἐσόμενα πρό τ' ἐόντα» ἦτοι τὰ τε ἐνεστῶτα τὰ τε μέλλοντα καὶ τὰ προγενόμενα. ὅρα δὲ ὅπως ἀπὸ τοῦ ἐνεστῶτος ἀρξάμενος πρεσβεῖόν τι τῷ τοιούτῳ χρόνῳ χαρίζεται καὶ οὕτως ἐντρέπει τοὺς ἐξοστρακίζοντας τὸν ἐνεστῶτα καὶ μόνον παρωχημένον χρόνον καὶ μέλλοντα δοξάζοντας. Ἰστέον δὲ ὅτι παρὰ μὲν τοῖς ὕστερον ὠνλέγεται καὶ ὄντα καὶ τὰ ὅμοια, παρὰ δὲ τῷ ποιητῇ ἀναλόγως μάλιστα μετὰ τοῦ ἔπειτα αἰεὶ τὰ τοιαῦτα προφέρονται· ἐὼν γὰρ λέγει καὶ ἐόντα καὶ αἰὲν ἐόντες καὶ ἀγέραςτος ἔω καὶ τὰ ἄλλα ὁμοίως. καὶ ἔχει οὕτως ἢ ἀκολουθία τῶν λέξεων. ἔστι γὰρ ἔω ῥῆμα, οὗ ὁ μέλλων ἔσω, δεύτερος ἀόριστος ἦον, ἢ μετοχὴ ἐὼν, ἐξ οὗ τὸ ἐόντος καὶ ἐόντα καὶ ἐοῦσα καὶ τὰ λοιπά. (ἡ. 71) Ὅτι τὸ ἡγεῖσθαι ἐπὶ μὲν ἀρχῆς τινος λαμβανόμενον καὶ ἐξουσίας γενικῆ φαίνεται συντάσσεσθαι, οἷον Ὁγαμέμνων ἡγεῖται τῶν Ἑλλήνων. [ἐπὶ δὲ προοδεύσεως καὶ ὁδηγίας δοτικῆ μάλιστα συντάσσεται, ὡς τὸ «Κάλχας ἠγήσατο ταῖς ναυσὶ» τῶν Ἑλλήνων] εἰς Τροίαν. τοῦτο δὲ καὶ ἀφηγεῖσθαι παρὰ τοῖς ὕστερον λέγεται. ταῦτόν γάρ παρ' αὐτοῖς τὸ ἡγεῖσθαι καὶ προηγεῖσθαι καὶ ἀφηγεῖσθαι, [ναὶ μὴν καὶ τὸ ἐξηγεῖσθαι.] Σημείωσαι δὲ ὅτι τὸ τοιοῦτον ἐλλειπτικῶς ἐρρέθη, ὡς ἐάν γε κατὰ τὸ πλήρες λεχθεῖν καὶ αὐτὸ γενικῆ συντάσσεται. ἔστι γὰρ τὸ ὅλον τοιοῦτον. Κάλχας ἠγήσατο ταῖς ναυσὶ τοῦ πρὸς τὴν Τροίαν πλοῦ. ὁμοίως δὲ συμβιβάζεται καὶ τὸ «Ποσειδῶν ἡγεῖται τοῖς πλέουσι» καὶ ὅσα τοιαῦτα. περὶ δὲ τῆς τοιαύτης συντάξεως καὶ τῆς τοῦ ἀνάσσειν καὶ τοῦ ἄρχειν καὶ ἐν τοῖς ἐξηγήθησεται. [ιστέον δὲ ὡς οἱ μεθ' Ὀμηρον ἔστιν ὅτε καὶ ἀντὶ τοῦ οἴεσθαι τὸ ἡγεῖσθαι τιθέασιν.] Ὅτι οὐ μόνον διὰ τοῦ ἰαὶ ἐπεκτάσεις εἰσίν, ὡς ἐν τῷ οὕτως οἰαίκαὶ ταυτί καὶ νυνί, [ἔτι δὲ καὶ διὰ τῆς ἄδ-ε συλλαβῆς, ὡς προεῖρηται,] καὶ διὰ τῆς ἄδ-α δὲ ὁμοίως, ὡς δηλοῖ τὸ ἔφησθα, ἦσθα, ἐθέλησθα καὶ τὰ τοιαῦτα, ἀλλ' οἱ γε παλαιοὶ καὶ τὸ ἄδ τὸ μέγα ἐν τε ἄλλοις καὶ ἐν τῷ «Ἴλιον εἴσω» ἐπέκτασιν εἰναίφασι νοοῦντες τὸ εἴσω ἀντὶ αὐτῆς ἐκείνης τῆς ἄδ-ε-ἰ-ς προθέσεως. τοῦτο δὲ οὐδὲν καινόν, ἐάν καὶ ἀντὶ ἐπιρρήματός τις νοήσῃ διαφορομένου κατὰ τὴν σύνταξιν. ὡς περὶ γὰρ ἀπὸ τῆς ἄδ-ε-ξ προθέσεως αἰεὶ γενικῆ συντασσομένης τὸ ἔξω ἐπιρρημαγεγόμενον αἰεὶ καὶ αὐτὸ τὴν γενικὴν ἔχει σύνταξιν, οὕτως οὐδὲν παράλογον, εἰ καὶ τὸ εἴσω γεγόμενον ἀπὸ τῆς ἄδ-ε-ἰ-ς προθέσεως διαφορομένης ἐν τῇ συντάξει διφορεῖται καὶ αὐτὸ καθ' ὁμοίωσιν ἐκείνης. καὶ ἐπεὶ ἢ ἄδ-ε-ἰ-ς πρόθεσις καὶ αἰτιατικῆ κοινῶς οἶδε συντάσσεσθαι, ναὶ μὴν ἀλλὰ καὶ γενικῆ Ἀττικῶς, ὡς τὸ εἰς Ἄιδου, διὰ τοῦτο καὶ τὸ εἴσω ποτὲ μὲν οὕτω συνταχθήσεται «Ἴλιον εἴσω», ποτὲ δὲ ἄλλως, οἷον «εἴσω τοῦ οἴκου». (ἡ. 72) [Ὅτι πρὸς ὁμοιότητα τοῦ τοξοσύνη, βριθοσύνη καὶ ἐτέρων ὁμοίων, ἃ ἐν τοῖς ἐξῆς φανεῖται, λέγει Ὀμηρος ἐν ταῦθα μαντοσύνην τὴν μαντικὴν τέχνην, εἰπὼν, ὡς ἠγήσατο Κάλχας νηυσὶν Ἀχαιῶν 1.84 εἰς Ἴλιον, οὐ πειραθεὶς ἄλλως τοῦ τόπου, ἀλλὰ «ἦν διὰ μαντοσύνην, τὴν οἱ πόρεν Ἀπόλλων», ὡς ἐπιστατῶν καὶ μαντικῆς, καθὰ πολλαχοῦ φαίνεται, οἷα ἠλίου, τὸ δὲ «ἦν διὰ μαντοσύνην» ἀντὶ τοῦ διὰ ἰδίαν μαντικὴν. καὶ ἔστιν ἢ σύνταξις τρόπου ποιητικοῦ, ὅς λέγεται μὲν ἀναστροφή, κείται δὲ μυριαχοῦ τῆς ποιήσεως. τοιοῦτον δὲ καὶ πρὸς τούτων τὸ «βῆ δὲ κατ' Οὐλύμπιο» ἀντὶ τοῦ κατέβη. καὶ ἄλλαχοῦ «βῆ δὲ κατ' Ἰδαίων ὄρεων» καὶ παρ' Ἡσιόδῳ τὸ «ὄν τε διὰ» ἡγουν δι' ὄν. (ἡ. 74) Ὅτι ὁ τοῖς ῥηθεῖσιν ἐπενηγεμένος στίχος τρίβραχυν ἔχων πόδα ἐν τῷ «Διὶ φίλε», λαγαρός ἐστι. θεραπεύεται δὲ τὸ πάθος ἀπ' ἐναντίας τῷ προκοιλίῳ. ἐκεῖνο μὲν γὰρ ἢ συνίησις ἰᾶται, τοῦτο δὲ ἢ ἔκτασις τῆς ληγούσης τοῦ «Διὶ» ἐκ τοῦ σφηκώδους τῆς ἐν τῷ διχρόνῳ βραχύτητος διαφυσᾶ οἷον πρὸς ὄγκον σπονδειακόν.] (ἡ. 75) Ὅτι οὐχ' ὁμοίως τῷ ποιητῇ σεμνοὶ εἰσίν ἐν τοῖς μύθοις

οί μετ' αὐτὸν ποιηταί. ποῦ γὰρ σεμνὸν Ὀμήρου ἑκατηβελήτην εἰπόντος τὸν Ἀπόλλωνα μυθεύεσθαι τὸν Σιμωνίδην, ὡς ἑκατὸν βέλεσιν ἀνείλεν ὁ Ἀπόλλων τὸν ἐν Πυθοῖ δράκοντα, δέον ὃν μιᾶ βολῇ νεκρῶσαι τὸ θηρίον· οὐ γὰρ ἀρετὴ τοξότου τὸ πολλὰ βαλόντα βλάψαι. οὐκ οὖν ἑκατηβελέτης ὁ τοιοῦτος, ἀλλ' ὁ ἕκαθεν βάλλον. τοῦτο γὰρ ιδιότης τοξέουτος. διὸ καὶ ἑκάεργος αὐτός, ὡς ἕκαθεν εἴργων. δύο οὖν ὄντων ἐπιρρημάτων τοῦ ἑκάς καὶ ἕκαθεν ἀπομέν τοῦ ἑκάς ἐκηβόλος λέγεται, ἀπὸ δὲ τοῦ ἕκαθεν ἑκατηβελέτης. εἰ δὲ τις ἑκατηβελήτην Ἀπόλλωνα εἰπεῖν θέλει ὡς ἀπὸ ἑκατὸν βελῶν, κάλλιον οὕτως εἰπεῖν αὐτόν, ὡς ἑκατὸν ἦγουν πολλὰ ἔχοντα βέλη. διὸ καὶ Πίνδαρος εὐρυφαρέτραν αὐτὸν λέγει. (η. 76) Ὅτι τὸ ἐγὼ συμφώνου μὲν ἐπιφερομένου ἀπρόσληπτόν ἐστι τοῦ νῦ, φωνήεντος δὲ ἐπαγομένου ἐφέλκεται ἄν παρὰ τῷ ποιητῇ, οἶον» τοιγάρ ἐγὼν ἐρέω». ἔστι δὲ τὸ τοιγάρ ἀντὶ τοῦ τοιγαροῦν, ὅπερ καὶ τοίνυν καὶ τοιγάρτοι λέγεται. οὕτω καὶ τὸ ἄν παραπληρωματικὸν ἀντὶ τοῦ ἄν-η σπανιωτάτα μὲν, γίνεται δ' ὅμως ἐφελκυστικόν ποτε τοῦ ἄν καὶ αὐτὸ καὶ οὐ μόνον ἐν τῷ τοίνυν, ἀλλὰ καὶ παρ' Εὐριπίδῃ ἐν τῷ «σῶσόν νυν αὐτὸν μήδ' ἔρα τοῦ πλησίον». ἐπὶ δὲ τοῦ ἄν παραπληρωματικοῦ καὶ τῶν εἰς ἄν ἐπιρρημάτων ἐκδηλότερος ὁ τοιοῦτος ἐφελκυσμός. (η. 77-83) Ὅτι ὁ Κάλχας οἶα μάντις εἰδὼς τὸ τῆς δημηγορίας ἀποτέλεσμα καὶ ὅτι μεγάλα λυπήσει τὸν βασιλέα, ἐφ' οἷς ἐρεῖ, οὐκ εὐθὺς ἅμα τῷ τοῦ Ἀχιλλέως λόγῳ τὴν τοῦ λοιμοῦ αἰτίαν ἐκτίθεται, ἀλλὰ πρῶτα μὲν οἶον ἀπολογεῖται ὡς οὐχ' ἐκὼν λαλῶν, ἀλλὰ διὰ τὸν τὸν Ἀχιλλέα κελεύειν τὸν Διὶ φίλον. εἶτα καὶ τὸ δέος ἐνδεικνύμενος τὸ πρὸς τὸν βασιλέα, θεραπεύων δὲ καὶ τὸ πλῆθος, ὡς φόβῳ τοῦ ἄρχοντος μὴ φθάσας προειπεῖν τὰ κακά, ἐπτά ταῦτα ἐκτοῦ Ἀχιλλέως ἀπαιτεῖ προασφαλιζόμενος ἑαυτόν· συνθήκην ἐπὶ βοηθείᾳ, εἴτινα λυπήσει ἐφ' οἷς εἴπη. «σύνθεο γάρ», φησί. καὶ συνθήκην οὐχ' ἀπλῶς, ἀλλὰ ἔνορκον. φησί γάρ «καὶ μοι ὄμοσον». καὶ βοήθειαν οὐ τὴν τυχοῦσαν ζητεῖ, ἀλλὰ ψυχῇ ὅλη καὶ μὴ ἄχρι μόνον ἀφοσιώσεως. «ὄμοσον γάρ», φησί, «πρόφρων μοι ἀρήξειν». καὶ οὐδὲ ἀτελῶς βοηθηθῆναι θέλει, οἶον λόγοις ψιλοῖς ἢ ἔργοις μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐν ἔπεσιν, εἴπερ παρὰ τινος ὑβρίζοιτο, καὶ ἐν χερσίν, εἴ τις τύπτειν ἐθέλει αὐτόν· εἶτα δὴ τὴν κορυφαίαν ἀξίωσιν ἐπιτιθεὶς ἀπαιτεῖ καὶ κατὰ παντὸς προσώπου βοηθῆσαι αὐτῷ, κἂν μέγιστον ἐκεῖνο εἴη. «οἶμαι γάρ», φησὶν, «ἄνδρα χολωσέμεν, ὃς μέγα πάντων Ἀργείων κρατέει καὶ οἱ πείθονται Ἀχαιοί». προσαπαιτεῖ δὲ καὶ μὴ τὴν σήμερον, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ μέλλον ἐπάρηξιν. τοῦτο γὰρ δηλοῖ τὸ «εἴπερ γάρ τε χόλον γε καὶ αὐτῆμαρ καταπέψῃ, ἀλλὰ γε καὶ μετόπισθεν ἔχει κότον, ὄφρα τελέσῃ, ἐν στήθεσσι εἰς». μονονουχὶ γὰρ λέγει, ὡς οὐ μοι χρεῖα τῆς πρὸς τὸ παρὸν βοηθείας, ἀλλὰ τῆς εἰς τὸ μέλλον μάλιστα, εἴγε τοιοῦτον ἄνδρα μέλλω λυπήσειν, ὃς ἀμύνασθαι με καὶ μετὰ ταῦτα δύναται. εἶτα ἐπὶ πᾶσιν, ὡς ἀπαιτήσας μεγάλα, ἐπάγει «σὺ δὲ φράσαι, εἴ με σώσεις», τουτέστιν, εἰ δυνηθείς οὕτω μεγάλῳ πράγματι ἀντικαταστήναι καὶ προσώπῳ, ἐξ οὗ κίνδυνός μοι παραδοκεῖται. ἐπτά οὖν, ὡς ἔφαμεν, ὁ Κάλχας ἐξ Ἀχιλλέως ἀπήτησε· συνθήκην, ὃ ἐστὶ συμφωνίαν, καὶ ταύτην ἐνώμοτον, ναὶ μὴν καὶ ὀλοψυχον. ἔτι δὲ καὶ ἐν λόγοις, ἀλλὰ δῆτα καὶ ἐν ἔργοις, καὶ ἐπὶ παντὶ δὲ προσώπῳ καὶ οὐδ' ἐπ' ὀλίγον ἀλλ' ἐπὶ μακρόν. καὶ οὕτω μὲν ὁ Κάλχας. (η. 86-91) Ὅδ' Ἀχιλλεὺς συντομώτατα ποιῶν τὸ ἀπαιτηθὲν τὰ μὲν πρῶτα ὄμνυσι καὶ οὕτως συνθήκην πληροῖ καὶ ταύτην ἐνώμοτον ἐν τῷ «οὐ μὰ γὰρ Ἀπόλλωνα Διὶ φίλον». καὶ τὸ πρόφρων ἀρήξειν βεβαιοῖ. οὐ γὰρ ἂν ὤμνυεν, εἰ μὴ βοηθεῖν ἤθελεν. ἐν δὲ τῷ «οὐτίς ἐμεῦ ζῶντος καὶ ἐπὶ χθονὶ δερκομένοιο σοὶ κοίλαις παρὰ νηυσὶ βαρείας χεῖρας ἐποίσει συμπάντων Δαναῶν, οὐδ' ἦν Ἀγαμέμνονα εἴπῃς, ὃς νῦν πολλὸν ἄριστος ἐνὶ στρατῷ εὐχεται εἶναι» τὰ λοιπὰ τέσσαρα βεβαιοῖ. τὸ ἐν ἔπεσιν ἀρήξειν καὶ τὸ ἐν χερσὶ

καὶ τὸ εἰς πᾶν πρόσωπον καὶ τὸ μὴ μόνον πρός τὸ παρὸν ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ μέλλον. ἐν μὲν γὰρ τῷ «οὔτις σοι παρὰ νηυσὶ βαρείας χειῖρας ἐποίσει» καὶ τὸ ἔργοις βοηθήσαι παραδηλοῖ, πολλῶ δὲ πλέον καὶ τὸ ἐνλόγοις. ὁ γὰρ ἐν τῷ μείζονι βοηθήσαι ὑποστάς, ἐν τῇ τῶν χειρῶν δηλαδὴ βία, πολλῶ πλέον ὑποστήσεται τὸ ἔλαττον ἤγουν τὸ ἀμῦναι ὑβρίζομένῳ τῷ Κάλχαντι. ἐν δὲ τῷ «οὔ τις συμπάντων Δαναῶν, οὐδ' αὐτὸς Ἀγαμέμνων» τὸ ἐπὶ παντὶ προσώπῳ ἀρήξειν ἐδήλωσε. τὸ δὲ «ἐμοῦ ζῶντος» καὶ ἐξῆς τὴν εἰς τὸ μέλλον ἐμφαίνει συγκρότησιν. καὶ ταῦτα μὲν οὕτως. Ὅρα δὲ ὅπως ὁ Ἀχιλλεὺς συνετώτατα τὴν δημηγορίαν μεταχειριζόμενος ποιεῖ μὲν ὅσα ὁ Κάλχας ἀπήτησε, προσδιορίζεται δὲ τι ὅμως ἄξιον λόγου συνθέμενος μὲν ὀρκωμοτικῶς πρόφρων ἔπεσι καὶ χερσὶν ἀρήξειν κατὰ παντὸς ἀνθρώπου καὶ εἰς τὸ μέλλον, κολάσας μὲντοι τὴν εἰς τὸ μέλλον βοήθειαν ἀπὸ τινος χρονικοῦ καὶ τοπικοῦ ἐπιρρήματος, χρονικοῦ μὲν ἐν τῷ «οὔ τις ἐμοῦ ζῶντος καὶ ἐπὶ χθονὶ δερκομένοιο», ὃ ἐστὶ φαινομένου· οἶονεὶ γὰρ λέγει, ὅτι οὐκ εἰσαεὶ κατὰ τὸ μέλλον βοηθήσω σοι, ἀλλ' ἕως ἂν ζῶν περιβλεπτός ᾶ καὶ ἐπιφανῶς ἔχω. τοπικοῦ δὲ ἐν τῷ «κοίλαις παρὰ νηυσὶ» μονονουχὶ λέγων, ὅτι καὶ ζῶν καὶ φαινόμενος οὐδ' οὕτω διόλου ἐπαρήξω σοι, ἀλλ' ἕως ἐνταῦθα ἐν τῇ Τροίᾳ ἐσμέν. οὐ γὰρ δήπου καὶ εἰς τὴν Φθίαν ἀπονοστήσας ὀφειλέτης σοι τῆς ἀρωγῆς ἔσομαι. ἐπεὶ δεοῦτος ὁ λόγος ἀπέκναιε τὸν Κάλχαντα, ἐπάγει εὐθύς ὁ Ἀχιλλεὺς καὶ θεραπείαν εἰπὼν· «ὃς νῦν ἄριστος ἐν στρατῷ εὔχεται εἶναι», οἶονεὶ λέγων, ὅτι ἐὰν ἐνταῦθα βοηθήσω σοι, ἔχεις τὸ πᾶν. καὶ γὰρ ἐν ταῖς ναυσὶν ἔστι σοι χρεῖα τῆς ἀρωγῆς καὶ οὐχ' ὕστερον μετὰ τὴν τοῦ πολέμου λύσιν. νῦν γὰρ ἄριστος ὁ Ἀγαμέμνων, ὡς αἰρετὸς εὐρυκρείων τυγχάνων, ὕστερον δὲ Μυκῆνης μόνης ἐσόμενος βασιλεύς. καὶ ὅρα, ὅπως ἔχη τι οὐκ ὀλίγον αὐστηρότητος ὁ τοῦ Ἀχιλλέως οὔτος λόγος. οὔτε γὰρ εἶπεν ἀπολύτως, ὅτι ὁ Ἀγαμέμνων ἄριστος, ἀλλὰ νῦν ἄριστος. καὶ οὐδὲ ὅτι ἄριστός ἐστιν, ἀλλὰ εὔχεται εἶναι τουτέστιν ἄδεται, λέγεται· καὶ οὐδὲ ἄριστος ἀπλῶς, οἶον καὶ γένει καὶ ἀνδρίᾳ καὶ παρὰ ὅλοις Ἕλλησιν, ἀλλὰ ἐν τῷ στρατῷ. ἐαυτὸν δὲ προῖων ἐρεῖ τοιοῦτον ἐν τῷ «ἄριστον Ἀχαιῶν οὐδὲν ἐτίμησας» τουτέστιν ἐμὲ τὸν καὶ βασιλέα καὶ ἀνδρειότατον καὶ εὐγενέστατον. διὸ καὶ ὁ Ἀγαμέμνων συνάγει χόλον τινὰ καὶ ἐν τούτοις. πικρὰ γὰρ τά τε ἄλλα καὶ τὸ «οὐδ' ἦν Ἀγαμέμνονα εἶπης», εἰ καὶ παράκειται οἶον γλυκύ τι «τὸ ἄριστος ἐν στρατῷ», ὃ καὶ αὐτὸ ἔχει τι πικρίας, ὡς εἴρηται. (η. 88 ς.) Σημείωσαι δὲ ὅτι καὶ τὸ «οὔτις σοι βαρείας χειῖρας ἐποίσει» εὐστόχως συνεφωνήθη παρὰ τοῦ Ἀχιλλέως. μονονουχὶ γὰρ λέγει ὡς οὐ μέχρι καὶ τῶν μικροτάτων καταγενήσεται τῶν ἐχθραίνοντων τῷ Κάλχαντι. τοῦτο γὰρ ἀγεννὲς καὶ ψοφοδεές, οἶον εἴ τις ἀπειλεῖται ἢ δακτύλων δείξουσιν ἐρεθίζει ἢ χειῖρας ἐπισείει. ἀλλὰ κατὰ βαρείας χειρῶν ἐπαγωγῆς ἐνστήσεται. διὸ οὐδὲ τὸ ἔπεσι βοηθήσαι ῥητῶς ἐξεφώνησεν, ἀλλὰ νοηθῆναι αὐτὸ ἀφῆκεν. οὐ γὰρ ἐχρῆν ὁμοῖα τὸν Ἀχιλλεὺς γλώσσαις ἀντεπεξελεθεῖν λοιδοροῖς καὶ «ἔπος ἐρείδειν πρὸς ἔπος», ὃ καὶ γυναικὲς ἂν ποιήσαιεν. ὅρα δὲ καὶ ὅτι ἐν οἷς ἄνω εἶπεν ὁ Κάλχας, ὡς ὁ Ἀγαμέμνων «πάντων Ἀργείων κρατέει καὶ οἱ πείθονται Ἀχαιοί», εὐρυκρείων τε ὁ Ἀγαμέμνων δείκνυται καὶ ἀγαθὸς βασιλεύς, ὅπερ καὶ ἀλλαχοῦ μαρτυρεῖται· εὐρυκρείων μὲν ὡς πάντων κρατῶν, ἀγαθὸς δὲ ὅτι πειθοῖ ἄγει καὶ οὐ βία τὸν λαόν. καὶ ὅτι ὁ μὲν Κάλχας ἠδέσθη ἄντικρυς καὶ ὀνομαστὶ εἶπεῖν, ὅτι λυπήσει τὸν Ἀγαμέμνονα, [οἷα καὶ αὐτὸς εἶπεῖν ἔχων τὸ «ὀνομάζειν αἰδέομαι», ὅπερ ἐν Ὀδυσσεΐα κεῖται.] συμβολικῶς δὲ εἶπεν ὅτι χολώσεται τὸν μέγα δυνάμενον. ὁ δὲ γὰρ Ἀχιλλεὺς καὶ ἐξ ὀνόματος εἶπεν αὐτὸν πολὺ τὸ θάρσος ἔχων, ὃ καὶ αὐτὸ τὸν βασιλέα πάντως ἐλύπησεν. (η. 81) Ὅρα δὲ καὶ ὅτι πάνυ κυριολεκτεῖ ἐν τῷ «εἰ γὰρ τὸν χόλον καὶ αὐτῆμαρ» ἤγουν αὐθημερόν «καταπέψη, ἀλλὰ καὶ μετόπισθεν ἔχει κότον». χόλος γὰρ καταπεφθὲς κότος γίνεται. τοῦτο δὲ καὶ ὀρισμὸς

μνησικακίας ἐστίν, ὥσπερ καὶ τὸ «ἄνδρ' ἀπαμύνασθαι, ὅτε τις πρότερος χαλεπήνη». ὀρθῶς γὰρ ἔχει φάναι, ὅτι μνησικακῆσαί ἐστι τὸ χόλον 1.87 αὐτῆμαρ καταπέψαι, μετόπισθεν δὲ ἔχειν κότον, ὄφρα τελέσσει. τὸ δὲ «καταπέψη» μετηνέχθη ἀπὸ τῶν σιτίων τῶν μετὰ βρῶσιν ἰκανῶς κατασχεθέντων ἔσωᾶχρι καὶ πέψεως. οὕτω γὰρ καὶ ὁ κρυψίχολος πέττειν δοκεῖ τὸν θυμόν, ὃ δὴ κότος ἐστίν. ὁ δὲ μὴ κρύπτειν εἰδὼς τὸν θυμόν, ἐκεῖνος οὐ πέττει, ἀλλὰ τρόπον τινὰ ἐξεμεῖ. [Ὅτι δὲ τὸ πέσσειν καὶ ἀντὶ τοῦ θεραπεύειν κεῖται ποτε, φανεῖται ἐν τοῖς ἐξῆς.] οὐκ ἀπὸ τοῦ πέττω δὲ γίνεται τὸ πέψη, ἀλλὰ ἀπὸ τοῦ πέπτωσσιγημένου ἐνεστώτος. διαφορεῖται γὰρ καὶ αὐτός, ὡς καὶ τὸ καλύπτω, ὅπερ ἔοικε καὶ καλύσσω εἶναι, ἀφ' οὗ ὁ κάλυξ γίνεται. οὕτω δὲ καὶ τὸ βλάπτω ἑτεροῶς διαφορεῖται βλάβω λεγόμενον, ὡς ἀλλαχοῦ φανεῖται, [ἀπὸ τοῦ βέβλαφα παρακειμένου ἀνηγμένου εἰς ἐνεστώτα καὶ τρέψαντος τὸ ῥ συνήθως εἰς ῥβ. ὃ γίνεται καὶ ἐπὶ τοῦ βλεμεαίνειν, ὅπερ ἐστίν ἀναρρώνυσθαι καὶ προθυμεῖσθαι, ὡς ἀπὸ φλεβός, φασίν. ὅθεν καὶ ἀβλεμές τὸ νωθρόν, ὡς οἶον ἀφλεβός τι ὄν, καθὰ καὶ βλεμεαίνειν τὸ ὠσανεὶ φλεβεαίνειν, περὶ οὗ καὶ ἀλλαχοῦ δηλωθήσεται.] Ὅτι δὲ τοῦ πέττειν προϋπάρχει τὸ πέπτειν καὶ ὅτι Αἰολικόν ἐστίν, Ἡρακλείδης δηλοῖ φάμενος οὕτω· «Αἰολεῖς τὰ εἰς ῥπῥω λήγοντα βαρυτονοῦντες μετατιθέασιν εἰς δύο ῥςσ, ὡς καὶ ἡ Ὀδύσεια δηλοῖ· οἶον, πέπτω πέσσω, ὄπτω ὄσσω» ὁσσομένοιο πατέρ' ἐσθλόν». Ἡρόδοτος δὲ τὸ χόλον καταπέψαι «χόλον πιέσαι» φησίν. Ἐν δὲ τῷ «οὐ μὰ γὰρ Ἀπόλλωνα Διὶ φίλον» σκοπητέον, ὅτι καὶ τὴν ἄρχουσαν τοῦ Ἀπόλλωνος ἐκτείνει ὁ ποιητὴς καὶ τὴν λήγουσαν τῆς Διὶ δοτικῆς, ὅπερ καὶ ἐν ἀμφοτέροις παρὰ τὴν κοινὴν ἀναλογίαν ἐστίν. τὸ δὲ ῥμ-α ἐπίρρημά ἐστιν ἀπωμοτικόν, περὶ οὗ ῥηθήσεται μετ' ὀλίγα ἐν τῷ «ναὶ μὰ τόδε σκῆπτρον». Τὸ δὲ «οὐ μὰ γὰρ Ἀπόλλωνα οὐτίς ἐμεῦ ζῶντος βαρείας σοι χεῖρας ἐποίσει» Ἀττικὸν σχῆμά ἐστι τῶν δύο ἀποφάσεων λαμβανομένων ἀντὶ μιᾶς. Βαρεῖαι δὲ χεῖρες αἱ κακοποιοί, ὡς καὶ προϊὼν ἐρεῖ ὁ ποιητὴς ἐπὶ Ἀπόλλωνος. [Σημεῖωσαι δὲ ὅτι βαρείας χεῖρας ἔχειν οὐ ταυτόν ἐστι τῷ χερσὶ βρῖθειν αἰεὶ, ἀλλὰ ποτὲ μὲν πλουσιότητα δηλοῖ τὸ τοιοῦτον· δύναται δὲ ποτὲ καὶ Ὀμηρικῶς νοεῖσθαι, ὡς καὶ ἐν τῷ «εἴ τινος πλέον ἢ χερσὶ βρῖθεις» ἀντὶ τοῦ δυνατὸς εἶ. (ἡ. 77) Τὸ δὲ πρόφρων ταυτόν ἐστι τῷ ὑπέρφρων. αὐτὸ δὲ διχῶς· ὑπέρφρων γὰρ οὐ μόνον ὑπὲρ τινος φρονῶν, ὡς ἐν τοῖς ῥηθεῖσι νοεῖται, ἀλλὰ καὶ ὁ περιφρονῶν τινα, καθὰ κεῖται ἀλλαχοῦ. (ἡ. 78) Τὸ δὲ ὄϊομαι ὅτι ἐκ τοῦ οἴομαι διαλέλυται καὶ ὅτι 1.88 καὶ οἴω λέγεται τὸ αὐτὸ ἐνεργητικῶς, ἐκδηλότατόν ἐστιν.] Ἐν δὲ τῷ χολωσέμενιστέον, ὡς τὰ εἰς ῥεῖν ἀπαρέμματα εἰς ῥεῖν ποιοῦσιν οἱ Δωριεῖς ἀποβολῆ τοῦ ῥι, ὡς καὶ μετ' ὀλίγα ῥηθήσεται. ἀντὶ γὰρ τοῦ λέγειν καὶ γράφειν λέγεν φασὶ καὶ γράφεν. ταῦτα δὲ προσλήψει τῆς ῥμ-ε συλλαβῆς λεγόμεν γίνεται καὶ γραφέμεν. οὕτω γοῦν καὶ τὸ χολωσέμεν παράγεται χολώσειν χολώσεν χολωσέμεν. [Σημεῖωσαι δὲ ὅτι ἐν τοῖς ῥηθεῖσιν ὑπὸ τοῦ Κάλχαντος ἔπαινος βασιλέως ὑψηλοῦ τε καὶ ἀγαθοῦ δηλοῦται εἶναι τὸ πολλῶν τε κρατεῖν καὶ εὐπειθῶν, ὁποῖοι καὶ οἱ Ἀχαιοὶ τῷ Ἀγαμέμνονι ἐφάνησαν ἐν τοῖς κατὰ τὸν Χρῦσην. ἔφη γοῦν ὀκάλχας τὸν Ἀτρείδην πάντων μέγα κρατέειν ὡς εὐρυκρείοντα εἶτ' οὖν εὐρυμέδοντα καὶ οἱ τοὺς τοιοῦτους πείθεσθαι. Καὶ ὄρα τὸ μέγα, ὄνομα ὄν ἐπίρρηματικόν ἢ καὶ ἄλλως εἰπεῖν ἐπίρρημα ὄνοματικόν, ὁποῖον καὶ τὸ «πρόφρων ἀρήξειν» καὶ πρὸ αὐτῶν τὸ «ὄχ' ἄριστος» ἡγουν ἐξόχως, ἐν ᾧ λείπει πρόθεσις πάντως ἢ ῥεξ καθὰ καὶ ἐν τῷ Ὀχη· ὄρος δὲ ἢ Ὀχη Καρύστιον ἐξέχον ἐν τοῖς ἐκεῖ.] (ἡ. 80) Ὅτι τὸ «κρείσσω γὰρ βασιλεύς, ὅτε χῶσεται ἀνδρὶ χέρηϊ» πρῶτόν ἐστιν ὡδε γνωμικόν παρὰ τῷ ποιητῇ [καὶ κατὰ τὸν εἰπόντα ὑφρηστικῶς ἀγνώμη σοφῆ] ἡγουν γνωμάτευμα καθολικόν περὶ βιωτικοῦ τινοῦ πράγματος διδάσκον οἷός ποτε ὁ ἄρχων κατὰ ἐλάττονος θυμωθεῖς. λέγει δὲ ὅτι, ὅτε

βασιλεὺς ἄνδρα ταπεινὸν κυρώσει ἀμύνασθαι, ἀήττητός ἐστι. καὶ γὰρ καὶ τὸ χώσθαι πολλὰ κίς ὄργην δηλοῖ ἔμπρακτον, ὡς τὸ «ὅτι τόσσον ἐχώσατο Φοῖβος Ἀπόλλων». καὶ τὸ κρείσσων ἐπὶ νικῶντος καὶ ἐπικρατεστέρου τίθεται, ὡς τὸ «ὀπότερος δὲ κε νικήσῃ κρείσσων τε γένηται» καὶ παρ' Εὐριπίδῃ «ἀνάγκαι κρείσσονες» αἱ ὑπερτεροῦσαι καὶ κραταιαὶ καὶ ὡς εἰπεῖν δυνατώταται· καὶ ἄλιν» ἐπεὶ δὲ κρείσσων τὸ κακὸν ἐστὶ τοῦ ἀγαθοῦ» καὶ «ναυτικὴ ἀναρχία κρείσσων πυρός». [ὁ δὲ τοιοῦτος κρείσσων, οὗ καὶ ῥῆμα τὸ κρείσσῶ παραδιδόασιν οἰपालαιοί, λέγοιτ' ἂν μάλα καιρίως καὶ ἀρείων παρὰ τὸ Ἄρης κατὰ τὸ «τί λέληκας; ἔχει νύ σε πολλὸν ἀρείων».] εἶτα τὸν τοιοῦτον λόγον πιστούμενος ἐπάγει· εἴπερ γὰρ τε χόλον γε καὶ αὐτῆμαρ καταπέψη» καὶ ἐξῆς, ὡς προέγραπται. ὁ μὲν γὰρ χῶμενος ἀνδρὶ μὴ χερεῖονι ἀρπαγιμαῖον ἔχει τὸν καιρὸν τῆς ἀμύνης, ὃν τυχὸν μὲν εὐρηκῶς γενήσεται κρείττων τοῦ ἐχθροῦ, τυχὸν δὲ οὐ. ὁ δὲ τῶ χεῖρονι χῶμενος ἀεὶ καιρὸν ἔχων ἀήττητός ἐστι. Τὸ δὲ «χέρηϊ» συγκοπὴν ἔχει ἐκ τοῦ χερεῖων ὁ χεῖρων, χερεῖονος, χερεῖονι καὶ ἐν συγκοπῇ χεῖρει καὶ τροπῇ τοῦ ἔ τῆς ἔ τῆς διφθόγγου εἰς ἔ χέρηϊ, οὗ ἡ αἰτιατικὴ χέρηα [καὶ πληθυντικὴ 1.89 εὐθεῖα οἱ χέρηες.] Ἰστέον δὲ ὅτι εἰς τὸ νοηθῆναι τὴν ῥηθεῖσαν Ὀμηρικὴν γνώμην συντελεῖ καὶ τοῦ Σοφοκλέος τὸ «οὐκ ἐκπέλει φρονεῖν μέγα, ὃς δοῦλός ἐστι τῶν πέλας». καὶ Εὐριπίδης δὲ φανερώς αὐτὴν παραφράζει ἐν τῷ «καὶ πωρὸ λίγ' ἀρχόμενοι, πολλὰ κρατοῦντες χαλεπῶς ὄργην μεταβάλλουσιν» ἡγουνοὶ βασιλεῖς διὰ μικρὰν ἀρχὴν λύπης δυσκατάλλακτοί εἰσιν ὡς πολλὰ κρατοῦντες ἦτοι ὡς κρείσσονες. ταῦτον γὰρ ὁ πολλὰ κρατῶν καὶ ὁ κρείσσων, οἷς ἐναντίον ὁ ἦσων. ἐρμηνεύει δὲ πῶς παραφραστικῶς τὴν αὐτὴν γνώμην καιρῆτωρ ὁ ἐν ὀγδόῳ αὐτοῦ Λόγῳ οὕτως εἰπὼν· «πρὸς ταῦτα ῥητόρευε καὶ δίκαια καὶ πρέποντα καὶ συμφέροντα, μάτην ὀρίζομενος, ὡς οὐδενὸς προσδεῖται ὁ κρατῶν τὸ βούλημα τὸ ἴδιον τούτων ἕκαστα ποιούμενος». μονονουχὶ γὰρ ὁ τοιοῦτος ῥήτωρ τὸν χῶμενον βασιλέα κρείσσῳ εἶναι λέγει, ὡς τὸ οἰκεῖον βούλημα κρατύνοντα καὶ μηδενὸς ὑπακούοντα. (ἡ. 84) Ὅτι ἀμείβεσθαι ἐστὶν οὐ μόνον ἔργοις ἀλλὰ καὶ λόγοις. οὕτω γοῦν ὁ ποιητὴς τὸ ἀνταπολογεῖσθαι καὶ ὄλως λαλεῖν τι πρὸς τὰ προλαληθέντα ἀμείβεσθαι λέγει. ἐντεῦθεν δὲ καὶ λόγοι ἀμοιβαῖοι παρὰ τοῖς ποιηταῖς, ἐν οἷς τὰ πρόσωπα στιχηρῶς ἢ καὶ ἄλλως συντομώτερον πρὸς ἄλληλα φθέγγονται, ὅπερ καὶ ἀλληλογραφία λέγεται. Σημείωσαι δὲ ὅτι νῦν μὲν οὐ σαφῶς εἶπεν, ἀλλαχοῦ δὲ σαφηνίζει τὴν λέξιν ἐν τῷ «ἀμείβετο φώνησέν τε» καὶ ἐν τῷ «Ἐλένη μύθοις ἀμείβετο». (ἡ. 85) Ὅτι θεοπρόπος ὁ μάντις ὁ θεοῖς πρέπων ἢ τὰ θεοῖς πρέποντα λέγων καὶ θεοπρόπιον τὸ αὐτοῦ λόγιον ἦτοι μάντευμα καὶ θεοπροπία ἢ μαντεία καὶ τὸ ῥῆμα θεοπροπέω, ὅθεν καὶ μετοχὴ τὸ «ἐν Δαναοῖς θεοπροπέων ἀγορευεῖς». ἦν δὲ καὶ τάγμα τιθεῖον ἐν Δελφοῖς, οἱ θεοπρόποι, οἱ καθ' Ἡρόδοτον ἐσιτοῦντο μετὰ τῶν βασιλέων τὰ δημόσια. [Συγκέκοπται δὲ τὸ πρέπειν ἐκ τοῦ περιέπειν, ἐπειδὴ τὰ ἐκπρεπῆ καὶ εὐπρεπῆ καὶ ἀριπρεπῆ καὶ ἀληθῶς πρέποντα καὶ ἐπιπρέποντα περιέπομεν. (ἡ. 87) Ὅτι ἐν τῷ «Δαναοῖσι θεοπροπίας ἀναφαίνεις» οὐκ ἔστικαιριώτερον φάναι τοῦ «ἀναφαίνεις»· οἱ δὲ μεθ' Ὀμηρον ἐντεῦθεν ὀρμώμενοι εἶπον τὸ «ἀνεῖλεν ὁ Φοῖβος» καὶ ὅσα τοιαῦτα.] (ἡ. 92) Ὅτι αὐδᾶν λέγεται τὸ ἀνθρωπίνως λαλεῖν. αὐδῆ γὰρ οὐχ' ἀπλῶς ἢ τυχοῦσα φωνή, ἀλλ' ἢ ἀνθρωπίνη. 1.90 ὅθεν καὶ αὐδήσασα ἢ χρωμένη φωνῇ ἀνθρωπίνη καὶ αὐδήεις ὁμοίως. γίνεται δὲ παρὰ τὸ αὖ τὸ φωνῶ καὶ τὸ δέω τὸ δεσμῶ αὐδῆ ἢ συνδεδεμένη καὶ ἐναρμόνιος φωνή. (ἡ. 94) [Ὅτι ὁ ἀρητῆρ, καθὰ καὶ ἀλλαχοῦ δηλοῦται, ἐκτείνει τὴν ἄρχουσαν, οἷον «ἠτίμησ' ἀρητῆρα» καὶ «ἀλλ' ἔνεκ' ἀρητῆρος». καὶ ἴσως, ὡς περὲκ τοῦ ἴσχω γενόμενος ὁ ἰχώρ ἐνθέσει μακρᾶς τῆς τοῦ ἴσχω φύσει μακρόναυτὸς ἔσχε τὸ κατάρχον δίχρονον, οὕτω καὶ ὁ

ἀρητήρ ἔπαθεν ἐκ τῶν ἀρνῶνγενόμενος ἀπελεύσει τοῦ νῦ. (η. 97) Ὅτι τὸ «οὐδ' ὁ γε λοιμοῖο χεῖρας ἀφέξει» διχῶς νοεῖται· ἢ γὰρ ὅτι οὐκ ἂν ὁ Φοῖβος τοῦ καθ' ἡμῶν λοιμοῦ τὰς ἑαυτοῦ χεῖρας ἀπόσχη ἢ ὅτι οὐκ ἂν τὰς τοῦ ἀποτροπαίου θεοῦ Λοιμοῦ χεῖρας ἀποκωλύσῃμῶν. γίνεται δὲ ὁ λοιμὸς ἐκ τοῦ λέλειμμαι, δι' οὗ δηλαδὴ λείπεται τὰ ζῶντα. ἐκεῖθεν δὲ καὶ ὁ διὰ τοῦ ἰῶτα λιμός, ὡς ἀλλαχοῦ φανεῖται.] Ὅτι ὀπηνίκα τὸ πρὶνδὶς ἐν λόγῳ ποιητικῶ παραλαμβάνεται, τὸ μὲν ἐν νοεῖται ἀντὶ τοῦ πρότερον καιοῦδὲ ἔχει ὠρισμένην τὴν σύνταξιν, τὸ δὲ ἕτερον μετὰ ἀπαρεμφάτου ῥήματος συντάσσεται ταῦτόν ὃν τῷ πρὸ τοῦ γενέσθαι τόδε τι· οἷον «οὐ πρὶν Ἀπόλλωνλοιμοῦ χεῖρας ἀφέξει πρὶν ἀποδοῦναι» ἤγουν πρὸ τοῦ ἀποδοῦναι τῷ Χρῦσητῆν παῖδα· καὶ «ἄνυσις οὐκ ἔσεται, πρὶν Ἄργοςδε ἰέναι πρὶν γνῶναι τὴν Διὸς βουλήν». καὶ «μή τις πρὶν οἰκόνδε ἐπειγέσθω πρὶν παρ Τρώων ἀλόχῳ κατακοιμηθῆναι». (η. 98 ς.) Ἰστέον δὲ ὅτι δοῦναι μὲν ἐπὶ ἀπλῶς ἐκουσίῳ δόσεως, ὅθεν καὶ τὸ δῶρον, ἀποδοῦναι δὲ ἐπὶ τῶν χρεωστικῶς διδομένων, ὡς καὶ ὁ Δημοσθένης οἶδε, καθὰ εἰρήσεται. καὶ οὕτως ἀποδόμεναι ὁ βασιλεὺς λέγεται τὴν ἐλικῶπιδα κόρην, οὐχ' ἐκὼν δηλαδὴ, ἀπριάτην, ἀνάποινον. ἐπιδιδόναι δέ ἐστι τὸ ἐπέκεινα τῶν προὔπαρχόντων δοῦναι τι. τὸ δὲ ἀπριάτην, ἀνάποινον, ἐπιρρήματά φασιν οἱ παλαιοὶ ἀντὶ τοῦ ἀπριάδην καὶ ἀναποίνως ἤγουν δίχα τοῦ πρίασθαι καὶ δίχα ἀποίνων. τὸ δὲ ἀποδόμεναι δηλοῖ μὲν τὸ ἀποδοῦναι καὶ γίνεται ἐπενθέσει τῆς ᾠδῆς συλλαβῆς. πῶς δὲ διασκευάζεται, ῥηθήσεται ἐν τοῖς ἐξῆς. Ὅτι ἐλικῶπες μὲν Ἀχαιοὶ οἱ τὰς κώπας ἐλίσσοντες ἤγουν ναυτικοί· ἢ, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ δηλοῦται, οἱ πρὸς τὴν Ἑλικὴν, τὸ ἄστρον, τὴν καὶ μεγάλην ἄρκτον λεγομένην, τοὺς ὄπας ἔχοντες καὶ ἀφορῶντες καὶ πρὸς ἐκείνην πλέοντες· ἢ οἱ ἀξιοθέατοι καὶ ἐλίσσοντες τοὺς ὄπας τῶν βλεπόντων εἰς ἑαυτούς. κούρη δὲ ἐλικῶπις καὶ διὰ τοῦτο μὲν τὸ ὕστερον ἢ ἀξιοθέατος δηλαδὴ καὶ τοὺς ἔραστὰς 1.91 ἐφελκόμενη· οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ ἡ αἰδήμων καί, ὡς φασιν οἱ παλαιοί, ἢ οὐκάτενης τὴν θέαν ἀλλὰ εἰς ἑαυτὴν ἐλίσσουσα· ἢ καὶ ἡ μελανόφθαλμος καὶ οὕτως ἐμπρεπῆς διὰ τὸ ἐλικούς, ὃ ἐστὶ μέλανας, ἔχειν τοὺς ὄπας. ἢ δὲ τοιαύτη καὶ ἐλικόβλεφαρος λέγεται. ὅτι δὲ τὸ μέλαν ἐλικὸν λέγεται, δηλοῖ καὶ ὁ εἰπὼν τὸν Αἴσηπον ποταμὸν «ἐλικώτατον ὕδωρ». Ἰστέον δὲ ὅτι τε κόρην τὴν Χρῦσηίδα λέγει οὐχ' ὡς παρθένον—ψευδὲς γὰρ νῦν τοῦτο—ἀλλ' ὡς ἀπλῶς νεάνιδα. τοῦτο δὲ καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς εὐρεθήσεται παρὰ τῷ ποιητῇ. καὶ ὅτι Λιταῖς ἀπειθήσασθαι βασιλεὺς, αἱ δίχα τῶν ἄλλων σεμνῶν καὶ δῶροις ἐδεξιοῦντο αὐτόν, ὕστερον οὐ μόνον ἀπριάτην ἀποδώσει τὴν ζητηθεῖσαν, ὡς εἴρηται, ἀλλὰ καὶ ἐκατόμβην προσεπιθήσει· ἐν δὲ τοῖς ἐξῆς καὶ Ἄτη ἐπελεύσεται αὐτῷ, ὡς μὴ αἰδεσαμένω τὰς τοῦ Διὸς θυγατέρας Λιτάς. τοιαύτη γὰρ ἡ τῶν Λιτῶν φύσις, ὡς ἐν τῇ ἰῶτα ῥαψωδίᾳ ῥηθήσεται. καὶ Ἀχιλλεὺς δὲ τὰς τοῦ βασιλέως μετὰ ταῦτα λιτὰς παρωσάμενος βλαβήσεται. (η. 99) Ἐνταῦθα δὲ τοῦ ἄγειν ἐπὶ ἐμψύχων ῥηθέντος ἐν τῷ «ἄγειν θ' ἱερὴν ἐκατόμβην» ἰστέον ὅτι διαφορὰ ἐστὶ τοῦ ἄγειν καὶ τοῦ φέρειν, ὡς φανερόν ἐστι καὶ ὅπου λέγει τις παρὰ τῷ ποιητῇ μηδὲν ἔχειν ἐν Τροίᾳ, ὅπερ ἂν ἄγοιεν ἢ φέροιεν οἱ ἐχθροί, τοῦτο δὲ δηλοῦται καὶ ἐν τῷ «ἄγομαι, φέρομαι, τὰ χρήματ' ἐνεχυράζομαι». καὶ φασὶ τινες τὸ μὲν ἄγειν ἐπιἐμψύχων λέγεσθαι καὶ τὸ ἄγεσθαι, τὸ δὲ φέρεσθαι καὶ φέρειν ἐπὶ ἀψύχων· ὅθεν καὶ φορεῖον καὶ φοράδην ἐπίρρημα καὶ φέρτρον ἢ νεκροφόρος κλίνη καὶ φορεῖν σκῆπτρον ἤτοι φέρειν, ὃ καὶ φοραίνειν ὁ ποιητὴς λέγεσθαι οἶδεν, ὡς ἐκτοῦ φορῆναι φαίνεται. ἕτεροι δὲ ὀρώντες τοῦτο πολλαχοῦ ἀληθῶς διαφωνοῦν φασιν, ὅτι ἄγειν λέγεται τὸ ἐπὶ νηὸς ἢ ἄρματος. οἱ τί ἂν εἴποιεν πρὸς τὸ «βοῦνάγέτην κεράων» καὶ πρὸς τὰ ὅμοια; κάλλιον οὖν λέγουσιν οἱ πρῶτοι πλὴν ἐκ τοῦ πλεονάζοντος καὶ αὐτοί. εἰ γὰρ καὶ φανερώς διαφέρει τὰ ῥηθέντα,

καθὰ δηλοῖκαὶ τὸ «τὰ μὲν ἦγον, τὰ δὲ ἔφερον», ὡς δοκεῖν ἄγεσθαι μὲν τὰ αὐτοκίνητα, φέρεσθαι δὲ τὰ βασταζόμενα, ὅμως ἔστιν ὅτε ἀδιαφοροῦσιν, ὡς ἀντὶ ἀλλήλων λαμβάνεσθαι καὶ ἐπὶ ἐτέρων δέ τινων σημαιομένων τίθεσθαι, ὡς πολλαχοῦ 1.92 φανήσεται, [καὶ μάλιστα παρὰ τοῖς ὕστερον, οἳ καὶ τὸ προσφέρειν καὶ τὸ προσάγειν ἀδιαφορεῖν οἶδασιν.] (η. 102) Ὅτι οἱ μὲν ἄλλοι τῶν ἐν τῇ Τροίᾳ ἡγεμόνων βασιλεῖς λέγονται καὶ κρείοντες, Ἀγαμέμνων δὲ καὶ εὐρυκρείων [συνθέτως ἢ εὐρὺ κρείων ἐν παραθέσει, περὶ οὗ κανὼν τις ἐν τοῖς ἐξῆς ῥηθήσεται. προὔπαρχει δὲ τούτων ὁ κρέων, οὗ θηλυκὸν ἢ κρέουσα. κατὰ δὲ τὸ εὐρυκρείων σὺγκεῖται καὶ ἀλικρείων ὁ τῆς ἀλὸς ἄρχων. ἔστι δὲ εὐρυκρείων] ὁ εὐρὺ βασιλεύων καὶ ὡς εἰπεῖν μέγας βασιλεὺς ἢ βασιλεὺς βασιλέων, εἴτε φύσει τοῦτο εἶχεν εἴτεως αἰρετὸς ἀπάντων ἦν τῶν συμμάχων βασιλεὺς, ἵνα μὴ τῇ πολυαρχίᾳ διασπᾶται τὸ συμμαχικόν· ὅτι δὲ τοῖς Ἀχαιοῖς ἐξ αἰρέσεως ἦν βασιλεὺς ὁ Ἀγαμέμνων, Εὐριπίδης ἐν Ἰφιγενεΐᾳ δηλοῖ σαφέστατα. (η. 103) Ὅτι πολλῶν ῥημάτων τὸ θέμα λήγει τὸ πρῶτον εἰς ᾠ· εἶτα προσλαμβάνει τὸ νῦ ὀπισθεν τοῦ ᾠ· μεθόγινεται διὰ τοῦ ᾠ· παραγωγῆ· ἔπειτα μεταπίπτει αὐτὸ εἰς τετάρτην συζυγίαν τῶν εἰς ᾠ· οἶον ἄχω τὸ λυποῦμαι καὶ προσλήψει τοῦ ᾠ· ἄχνω καὶ παραγωγῶς ἄχνύω καὶ ἐξ αὐτοῦ τὸ ἄχνυμι. τοιοῦτον καὶ τὸ ἄγω τὸ κλῶ, ἄγνω, ἄγνύω, ἄγνυμι· θόρω τὸ πηδῶ, θόρνω, θορνύω, θόρνυμι· ὄρω τὸ διεγείρω, ὄρνω, ὄρνύω, ὄρνυμι· σβέω, σβένω, σβεννύω, σβέννυμι· ἔω τὸ ἐνδύομαι καὶ ἐξ αὐτοῦ ὁμοίως ἔννυμι καὶ ἀμφιέννυμι· κορέω καὶ ὡσαύτως κορέννυμι· στορέω καὶ ὁμοίως στορέννυμι· οἶγω, οἶγνυμι· ζεύγω, ζεύγνυμι καὶ ἄλλα μυρία. ἢ τοιαύτη δὲ ἀκολουθία παράγει καὶ τὸ ῥωνύω καὶ ζωνύω ἐκ τοῦ ῥώω καὶ ζώω καὶ τὸ πτάρνυσθαι ἀπὸ τοῦ πταίρω καὶ τὸ ἄρνυσθαι ἢ τοι ἀπλῶς λαμβάνειν ἀπὸ τοῦ αἶρω, ὡς καὶ ἐν Ὀδυσσεΐᾳ εἴρηται, καὶ τὸ ὁμόργνυσθαι ὡς ἀπὸ τοῦ ὁμόργω καὶ ἀπὸ σεσιγημένου τοῦ πήγω τὸ πήγνυσθαι καὶ φράγω φράγνυσθαι. οὕτω δὲ καὶ τὸ ῥήγνυσθαι καὶ δείκνυσθαι καὶ δαίνυσθαι καὶ διόμνυσθαι. (η. 103) Ὅτι φρένες οὐ μόνον ἀσωμάτως καὶ νοητῶς ἐπὶ λογισμοῦ, ἀλλὰ καὶ μέρος τι τῶν σπλάγχνων, ὃ καὶ διάφραγμα λέγεται. ἔστι δὲ ὑμῖν ἀποχωρίζων τὸ ἦπαρ μετὰ τοῦ σπληνὸς τοῦ τε πνεύμονος καὶ τῆς καρδίας· ἢ καὶ ἄλλως κατὰ τοὺς παλαιοὺς φρένες εἰσὶν αἱ διεζωκυῖαι τὸν ὑπὸ τῷ πνεύμονι καὶ τῇ καρδίᾳ τόπον, ὃ καλεῖται καὶ διάφραγμα. συντελεῖ δὲ εἰς τὸ φρονεῖν, ὅθεν καὶ φρενήρης ὀφρόνιμος. ἐν δὲ τῷ φλεγμαίνειν παραφροσύνας ποιεῖ. Ἀριστοτέλης δὲ φησιν, ὅτι ὑπὸ τὸν πλεύμονα τὸ διάζωμα τὸ τοῦ θώρακος αἱ καλούμεναι φρένες πρὸς τὰ πλευρὰ καὶ τὰ ὑποχόνδρια καὶ τὴν ῥάχιν συνηρημένον. ῥηθήσεται δὲ περιαιτῶν καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς. μελαίνας δὲ φρένας ἔφη ὁ ποιητὴς διὰ τὸ ἐντὸς αὐτὰς ἐν 1.93 βάθει κεῖσθαι καὶ μὴ ὀραῖσθαι· ἢ καὶ ἄλλως μελαίνας τὰς τοῦ θυμουμένου καὶ μὴ ἔχοντος ἡμέρω, ἀλλ' οἶον σκοτεινοῦ καὶ νυκτὶ ἐοικότος, ὅπερ ἐπὶ θυμουμένου Ἀπόλλωνος εἶπεν ὁ ποιητὴς καὶ ἐπὶ Ἔκτορος δὲ ὁμοίως ἐρεῖ. ἕτεροι δὲ τολμηρότερον ἐξηγούμενοί φασιν, ὅτι, ἐπεὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ θυμουμένου πυρὶ λαμπετόντι εἰοικέναι λέγει, διὰ τοῦτο καὶ τὰς φρένας τοῦ τοιοῦτου μελαίνας φησὶ λέγων· «μένεος δὲ μέγα φρένες ἀμφιμέλαιναι πίμπλαντο», ἵνα εἰεν ἀμφιμέλαιναι φρένες αἱ δίκην καπνοῦ τῷ θυμῷ μελαινόμεναι, ὡς οἶα καπνοῦ τούτου συνόντος τῷ κατὰ τὴν τραγωδίαν «ἀνηφαίστω πυρὶ» τοῦ θυμοῦ. (η. 104) Πυρὶ δὲ λάμποντι τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰκάζει τοῦ θυμουμένου διὰ τὸ ὑπέρυθρον καὶ ὠσανεὶ πυρωπὸν καὶ πυροειδές, ὃ γίνεται διὰ λεπτοῦ αἵματος ἀνάδοσιν ἐν τῇ τοῦ θυμοῦ ζέσει, οὗ αἵματος ἀναδιδομένου διὰ λεπτῶν φλεβίων φλογωπὸς τρόποντινὰ ὁ θυμούμενος διαδείκνυται. Ἰστέον δὲ ὅτι νῦν μὲν οὐκ εἶπε καιομένῳ πυρὶ τοὺς τοιοῦτους εἰοικέναι ὀφθαλμοὺς, ἀλλὰ μόνον λάμποντι διὰ χροᾶς ἔμφασιν· ἀλλαχοῦ δὲ τοὺς Ἔκτορος ὀφθαλμοὺς πυρὶ φησὶ δαίεσθαι ἢ γοῦν καίεσθαι διὰ τὸ μάχιμον ἢ βαρβαρικὸν τοῦ θυμοῦ.

ἔρει δέ που καὶ περὶ σὺς τὸ αὐτὸ ἐν τῷ»πῦρ ὀφθαλμοῖς δεδορκώς». τὸ δὲ πῖμπλαντο τὸ πολὺ δηλοῖ τοῦ θυμοῦ. οὐ γὰράπλῶς ἔχει μένος, ἀλλὰ πῖμπλαται μένεος ἐκ μεταφορᾶς τῶν ὑδροδόχων ἀγγείων, ἃ πῖμπλαται ὑγροῦ. [Ἰστέον δὲ ὅτι τε τὸ «μέγα» ἐν τοῖς ῥηθεῖσιν ἐπιρρηματικῶς κεῖται, ὅποια πολλὰ καὶ ἄλλα εἰσί, καὶ ὅτι πρὸς πιθανότητα κεῖται τοῦ λάμπεσθαι πυρὶ ὀφθαλμούς. οὐ γὰρ ἀπλῶς αὐτοὶ πρὸς λαμπηδόνα πυρὸς χρώζονται, ἀλλ' ὅτε τινὲς μέγας ὁ θυμός. τοῦ δὲ «πῖμπλαντο» τὸ θέμα πλῆμι ἐκ τοῦ πλῶ καὶ ἀναδιπλασιασμῶ καὶ πλεονασμῶ τοῦ νῦ δι' ὄγκον φωνῆς πῖμπλημι. οὕτω δὲ καὶ πρῶ, πιπρῶ, πῖμπρημι τὸ καίω.] (η, 104) Ὅτι τὸ ὅσσε δυϊκόν-δηλοῖ δὲ τοὺς ὀφθαλμούς- γίνεται μὲν ἀπὸ τοῦ ὅσσω τὸ βλέπω, ἐξ οὗ καὶ τὸ «κακοσόμενος» ἀντὶ τοῦ κακῶς περιβλεπόμενος. κλίνεται δὲ κατὰ μὲν τινὰς ἀπὸ τοῦ ὅσσοις οὐδετέρου ὀνόματος, ὡς βέλος, οὗ δοτικὴ ἐνίκη εὔρηται ἐν χρήσει τῷ ὅσσει ὡς τῷ βέλει, καὶ ἀκολουθῶς εὐθεῖα δυϊκῶν ὅσσε καὶ κατὰ ἀποκοπὴν ἢ συγκοπὴν ὅσσε. ἕτεροι δὲ φασιν οὕτως· ἀπὸ τοῦ ὅσσοις ἀρσενικοῦ, ὡς πλόος, εὐθεῖα δυϊκῶν ὅσσω, ὡς πλόω, καὶ κατὰ μετα1.94 πλασμὸν ὅσσε, ἦγουν κατὰ μεταποίησιν τοῦ ῶ τελικοῦ τῆς εὐθείας τῶν δυϊκῶν εἰς τὸ ῶ, ὅπερ καὶ αὐτὸ τελικόν ἐστι τῆς τῶν δυϊκῶν εὐθείας. ἔστι γὰρ μεταπλασμός μεταθέσις καὶ μετασχηματισμός λήξεως λέξεως εἰς ἕτερον συγγενὲς τελικόν, ὡς εὐθύς δειχθήσεται. γίνεται δὲ ὁ τοιοῦτος μεταπλασμός καὶ ἐνόμασιν, οἷον τῆ ὑσμίνῃ καὶ τῆ Δωδώνῃ, κοινῶς μὲν διὰ τοῦ ῆ τὸ τελικόν, ποιητικῶς δὲ διὰ τοῦ ῖ κατὰ μετάπλασιν. τὸ δὲ ὅμοιον καὶ ἐπὶ τοῦ ἀλκῆ· τὸ γὰρ «λέων ἀλκί πεποιθώς» διὰ τοῦ ῖ ὡς γραφὴν μεταπέπλασται. καινότερον δὲ τοῦ τῆ «τῆ κλαδί» παρ' Αἰλιανῶ ἐν τῷ Περὶ ζῶων ιδιότητος. εὔρηθησονται δὲ καὶ ἄλλοι ἐν τοῖς ἐξῆς πολλοὶ μεταπλασμοὶ ἐνόμασι. γίνεται δὲ τὸ τοιοῦτον πάθος καὶ ἐν ῥήμασιν, οἷον τὸ περιπατοῖν ἐκ τοῦ περιπατοῖμι μετεπλάσθη ἀπὸ τελικοῦ δηλαδὴ εἰς τελικόν, ὡς καὶ ἀπὸ τοῦ γνοῖμι τὸ γνοῖν καὶ ἀπὸ τοῦ δοῖμι τὸ δοῖν καὶ ἀπὸ τοῦ εἶδοιμι τὸ εἶδειν [καὶ τὸ καινότερον ἐκ τοῦ ἐκπεφευγοῖμι τὸ ἐκπεφευγοῖν παρὰ Σοφοκλεῖ.] τελικόν γὰρ ἐν εὐκτικοῖς καὶ τὸ μῖ, οἷον τύπτωμι, καὶ τὸ ῆν, οἷον τυφθεῖν, ὅμοιον δὲ τι ἔπαθε καὶ τὸ κλυετουτέστιν ἄκουε. καὶ αὐτὸ γὰρ μεταπλασθὲν εἰς ἕτερον προστακτικόν τελικὸν κλυθὶ γέγονεν, ὡς ἀρέσκει τοῖς παλαιοῖς. ὁμοίω δὲ τινὲς τῶν ἀνωγε, ἀντὶ τοῦ κέλευε, ἀνωχθὶ γέγονεν. εὔρηται δὲ πάθος ὅμοιον καὶ ἐν ἐπιρρήμασιν, ὡς ὅτε τὸ διχῆ δίχα φαμέν καὶ τριχῆ τρίχα καὶ τὰ ἐξῆς καὶ τὸ σαφῆ σάφα. καὶ ἐν τούτοις γὰρ τελικῶν γέγονεν ἐναλλαγή. τελικὰ γὰρ ἐπιρρημάτων ὡς περὶ τὸ ῆ, οὕτω καὶ τὸ ῶ, οἷον ἅμα, κάρτα ἀντὶ τοῦ λίαν, μάλα, εἶτα, σφόδρα, ὑπόδρα ἀντὶ τοῦ ὑποβλεπτικῶς, ἅντα ἀντὶ τοῦ ἐξ ἐναντίας. περὶ δὲ τοῦ ὅσσε δεδηλωται ἄλλως καὶ ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσειαν. (η, 106) Ὅτι εἰ καὶ τῶν μάντεων ἐν ἐλπίδι κακῶν χρήζομεν, ἀλλ' ὅμως ἐν τῷ «ὦ μάντι κακῶν», ἵνα μὴ τις τοιοῦτόν τι νοήσῃ- τοῦτο γὰρ ἔπαινος μάντεως- ἐπάγει ἐφερμηνεύων «οὐ πῶ ποτέ μοι τὸ κρήγυον ἔειπες», ὃ ἐστὶ τὸ ἀγαθόν, ὡς ὁ Πορφύριος λέγει, ἵνα μάντιν κακῶν νοήσωμεν ἐνταῦθα οὐ τὸν ἐν κακοῖς χρήσιμον, ἀλλὰ τὸν δύσφημον καὶ κακὰ μαντευόμενον καί, καθὰ τις ἔφη, κακόμαντιν, ὅπερ ἀνωτέρω ἀσαφέστερον ἐδήλωσεν ἐν τῷ [καθὰ τινες γράφειν ἐθέλουσι,] «κακοσόμενος» ἦγουν ἀποκαλέσας κακὸν κατὰ τὴν ὅσσαν ἦτοι κατὰ τὴν μαντείαν. Ἐπεὶ δὲ ἀσαφῆς ἦν καὶ ἔτι ὁ λόγος, ἐπάγει σαφέστερον, (η, 107 ς.) ὅτι «αἰεὶ τοι» ἦγουν σοὶ «τὰ κακά ἐστὶ φίλα φρεσὶ μαντεύεσθαι, ἐσθλὸν δὲ οὔτε τί πω εἶπας ἔπος οὐδ' ἐτέλεσας». ὁ δὲ λόγος οὗτος οἰκεῖός ἐστι λέγεσθαι πρὸς πάντα τὸν ἀεὶ τὰ 1.95 δυσχερῆ τισὶν ἀπαγγέλλοντα. Καὶ σημείωσαι ὅπως ἐνταῦθα πλεοναχῶς τὸ αὐτὸ εἶπεν ὁ ποιητής, πρῶτα μὲν κακοσόμενος εἰπὼν ἀσαφῶς, ὡς ἀνωτέρω εἴρηται, εἶτα σαφέστερον «μάντιν κακῶν» καὶ ἔτι ἐπὶ πλέον σαφῶς «αἰεὶ σοὶ φίλα ἐστὶ τὰ κακά

μαντεύεσθαι». καὶ ἔστι τὸ φίλα Ἀττικῶς ἀντὶ ἐνικοῦ τοῦ φίλον, ὡς καὶ παρὰ Σοφοκλεῖ «οὕτως ἀμυντέα ἐστὶ τοῖς κοσμουμένοις» ἀντιτοῦ ἀμυντέον· καὶ [«σχέτλια γὰρ ἐμέ γε τάδε πάσχειν» ἀντὶ τοῦ σχέτλιόν ἐστι]καὶ παρ' Ἡροδότῳ «νομιζόμενα» ἀντὶ τοῦ νομιζόμενον· καὶ παρὰ τῷ Κωμικῷ»συνεκποτέα ἐστὶ σοι καὶ τὴν τρύγα». ἢ καὶ ἄλλως «αἰεὶ σοι τὰ κακὰ φίλαέστιν», οὐχ' ὥστε καὶ ποιεῖν αὐτά-[οὐδὲ γὰρ δύνασαι,]-ἄλλ' ὥστε μαντεύεσθαι. ὅτι δὲ τὸ κακοσώμενός τινές φασιν ἀντὶ τοῦ κακῶς καὶ ἀγρίως περιβλεψάμενος, προερρέθη. νοῆσαι γὰρ τὸ κακοσώμενος ἀντὶ τοῦ κακολογήσας οὐκἀρέσκονται οἱ παλαιοὶ λέγοντες μηδέποτε τὴν ὄσσαν ἐπὶ κακῆς ἀλλ' ἐπὶ θείαςτινὸς φήμης λέγεσθαι. διὸ καὶ ἐπὶ μαντείας ἔστιν ὅτε τίθεται. [Ἵτι δὲ τὸκακοσώμενος καὶ ἐν δυσὶ λέξεσιν εὐρίσκειται κάκ' ὀσώμενος, ἐν ἀντιγράφοιςδηλοῦται παλαιοῖς. δῆλον δὲ ὡς καὶ ἀναπόλησιν φαντασιώδη σημαίνει ἔστιν ὅτετὸ ὀσώμενος, οἶον «ὀσώμενος πατέρ' ἐσθλόν».] (η. 106) Σημειῶσαι δὲ καὶ ὅτι ἐν τῷ πλεοναχῶς, ὡς εἴρηται, τὴν αὐτὴν ἔννοιαν φράσαι ταῦτολογεῖ ὀποιοῦτης ἐπίτηδες πλεονάκις τὸ αὐτὸ στρέψας νόημα ἐν τῷ «μάντι κακῶν» καὶ«οὐ ποτέ μοι τὸ κρήγυον ἔειπας» καὶ «αἰεὶ τὰ κακὰ μαντεύη» καὶ «ἐσθλόν οὐτετί πω εἶπας». καὶ μιμεῖται τὸ τῶν ὀργιζομένων ἐν κατηγορίᾳ δυσκατάπαυστον,οἱ τὰ αὐτὰ πολλάκις ἀναπολοῦσιν ὡς μή πω κατ' ἀξίαν εἰπόντες. μάντιν δὲκακῶν τὸν Κάλχαντα οὐκ ἀμαρτύρως λέγει, ὡς οἱ παλαιοὶ ἐπισημαίνονται, ἀλλὰδιότι καὶ τὸ ἔσεσθαι δεκαετῆ τὸν πόλεμον αὐτὸς ἐν τῇ Αὐλίδι ἐμαντεύσατο καὶτὴν τῆς ἀδομένης δὲ ἀπνοίας τῶν ἀνέμων αἰτίαν αὐτὸς ἐξεῦρεν, ὅτε ἦσανοἱ Ἕλληνας ἐκεῖ, καὶ τὴν ἐκεῖθεν δὲ εὐπλοῖαν αὐτὸς ἐξιάσατο τῇ σφαγῇ τῆς Ἰφιγενείας τῆς θυγατρὸς τοῦ βασιλέως. ταῦτα δέ, εἰ καὶ κακὰ ἦσαν τῷ Ἀγαμέμνονι, ἀλλὰ γοῦν ἀληθῆ καὶ ἄριστον μάντιν παριστῶσι τὸν Κάλχαντα. ὅρα γοῦν οἶον ἢ ὀργῇ ἐφ' ὕβρει προφέρουσα τὰ ἐφ' οἷς ἂν τις ἐγκωμιάζοιτο,καθάπερ καὶ εἴ τις ἰατρὸν ψέγει νόσους προλέγοντα καὶ τὰς ἐκείνων θεραπείαςἐπάγοντα. ἦν δὲ ἂν ψεκτέος ὁ Κάλχας, ἐὰν κακὰ προέλεγε μὴ ἀποβαίνοντα. νῦνδὲ οὐ διότι ἔλεγε, διὰ τοῦτο ἀπέβαινον τὰ κακὰ, ἀλλὰ διότι ἀποβήσεσθαι ἔμελλον, διὰ τοῦτο προῦλεγεν. (η. 108) Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τοῦ ἀγαθοῦ ἀνδρὸς ἐν δυσιτούτοις χαρακτηριζομένου, τῷ ἀγαθὰ λέγειν καὶ τῷ ἀγαθὰ τελεῖν, ἀμφοτέρωντούτων ὁ βασιλεὺς στερίσκει τὸν Κάλχαντα, τῇ γλώσση διὰ θυμὸν χαριζόμενος,εἰπὼν, ὅτι ἐσθλόν οὐτε τί πω εἶπας ἔπος οὐτε ἐτέλεσας. λείπει δὲ κατὰ εἰκονίανἔννοιαν τὸ ἔργον, ἵνα λέγη ὅτι οὐτε ἔπος εἶπας οὐτε ἔργον ἐτέλεσας. [Ἵρα δὲ 1.96 τὸ «οὐτε τί πω εἶπας ἔπος» Ἀττικῶς ῥηθέν. ὡς γὰρ ἔλεξας λόγον καὶ ὑπνώσαςὑπνον καὶ ἄλλα τοιαῦτα μυρία, οὕτω καὶ εἶπας ἔπος. τὸ δὲ «οὐτέ τι πω»,καθὰ καὶ μετ' ὀλίγα τὸ «οὐδέ τι πω», βαρύνοντα τὸν ἰσχυρὸν παραπληρωματικὸνσύνδεσμον διὰ συνέπειαν πάντως ἀφυπνίζει τὴν αὐτοῦ κοιμωμένην ὀξυτόνησινἐν τῷ «οὐ πῶ ποτέ μοι», ὃ ταῦτόν ἐστι τῷ «οὐπῶ ποτέ», ὡς καὶ ἀλλαχοῦφανεῖται. οὕτω δὲ καὶ ἐν τῷ «θεὸς που σοι τό γ' ἔδωκεν», εἰ τονωθεῖ τὸ που,ὀξύνοιτο ἂν εὐλόγως.] τὸ δὲ «ἐτέλεσας» ἀφορμὴ ἐστὶ τῆς τῶν ἀποτελεσματικῶν κλήσεως. ὅτι δὲ ἀγαθὰ νῦν ὁ Κάλχας λαλεῖ, δῆλον αὐτόθεν· ἀλλὰ καὶ ὅτιἀγαθὸς ἦν ἀποτελεῖν, δῆλον καὶ αὐτό, εἶγε ταῖς ναυσὶν εἰς τὴν Τροίαν αὐτὸςκαθηγήσατο. σημειῶσαι δὲ καὶ ὅτι οὐ μάτην ὁ Κάλχας ἐδεδίει τὸν βασιλέα.ἰδοῦ γὰρ πολὺς αὐτῷ ἐπίκειται μαντευσαμένῳ τὸ ἀληθές. οὕτως ἀφόρητονἐξουσία ἐγκοπτομένη τῆς ἐπιθυμίας. εἰ δὲ πρὸς Κάλχαντα τοιοῦτος ὁ βασιλεὺς,οἷος ἔσται τῷ Ἀχιλλεῖ τῷ καὶ κινήσαντι τὸν Κάλχαντα καὶ τι καὶ ὑβρίσαντι,ὡς προεῖρηται; καὶ ὅρα τὴν ἐν τοῖς πλάσμασιν Ὀμηρικῆν πιθανότητα. μεγάλαγὰρ λυπηθεῖς ἐπὶ τῷ Ἀχιλλεῖ ὁ βασιλεὺς μέγα τι καὶ ἀντιδράσει, ὡς εἰκός,κακὸν καὶ στερηθεῖς τῆς ἑαυτοῦ Χρυσῆϊδος εἰκότως τὴν ἐκείνου ἀφαιρήσεταιθυμομαχῶν. (η. 106) Τὸ δὲ «κρήγυον», εἰ μὲν ἀντὶ ἐσθλοῦ

ληφθήσεται, ἀκολουθῶσκειται μετὰ τῶν κακῶν. ἐναντία γὰρ ἐσθλὸν καὶ κακόν· καὶ εἰσιν ἐνταῦθαδύο χωρία ταυτοδύναμα κατὰ ἄρσιν καὶ θέσιν, οἷον «αἰεὶ μάντις εἶ τῶν κακῶν» καὶ «οὐ πῶ ποτέ μοι τὸ κρήγυον» ἤτοι ἀγαθόν «εἶπας». καὶ πάλιν εὐθύς «αἰεὶ κακὰ φιλεῖς μαντεύεσθαι, ἐσθλὸν δὲ οὐ πῶ εἶπας ἢ ἐτέλεσας». εἰ δέ, ὡς τοῖς πλείοσι δοκεῖ, κρήγυον ληφθεῖν τὸ ἡδὺ καί, ὡς ἡ ἐτυμολογία λέγει, τὸ ἡδύνοντὸ κῆρ ἤγουν τὴν ψυχὴν, κεῖται καὶ οὕτω τὸ ἀντιζυγοῦν πρὸς τὰ κακὰ ἤγουντὸ ἐσθλόν, ἵνα ὥσιν ἄλλως αἱ δύο συζυγίαι, λυπηρὸν καὶ ἡδὺ καὶ ἀγαθὸν καὶ κακόν, οὕτω· «μάντι κακῶν» ἤτοι λυπηρῶν «οὐ ποτέ μοι τὸ κρήγυον» ἤγουν ἡδὺ «εἶπας, αἰεὶ κακὰ μαντεύη, ἐσθλὸν δὲ οὐδέν». [Ὅρα δὲ ἐν τῷ κρήγυον, εἶπερὰ πὸ τοῦ κῆρ ἤδειν ἤγουν ψυχὴν εὐφραίνειν γίνεται, ὡς ἐκ τῆς αὐτῆς ἐτυμολογίας καὶ τὸ κέρδος γενόμενον, ἐπεὶ τὸ κέαρ ἡδύνει, ὅμως διαφορὰν πρὸς τὸ κρήγυον ἔχει πολλήν.] (ἡ. 109 σς.) Ὅτι δεινῶς καὶ πρὸς τὸ συμφέρον ἑαυτῷ 1.97 τὴν δημηγορίαν διοικονομεῖται ὁ βασιλεὺς. Κάλχας μὲν γὰρ τρία ταῦτα τοῦ βασιλέως ὡς ἐν προβολῇ ἐμέμψατο, ὅτι τὸν ἱερέα ἠτίμησεν, ὅτι τὴν θυγατέρα οὐκ ἀπέλυσε καὶ ὅτι οὐκ ἀπεδέξατο ἄποινα. ὁ δέ, οἷα ῥήτωρ δεινός, τὸ μὲν βαρύτερον σιωπᾷ, ὅτι δηλαδὴ τὸν ἀρητῆρα ἠτίμησεν, ἐπὶ δὲ τοῖς λοιποῖς δυσινέξελεγχῆν τὸν Κάλχαντα βούλεται ὡς ἀλόγιστα λέγοντα. καὶ πρῶτα πρὸς τὸ περὶ τῶν ἀποίνων κεφάλαιον ἀποτεινόμενος κατειρωνεύεται βαρυνόμενος, ὅτι θεοπροπέων ἀγορεύει τοῦδε ἔνεκα τοὺς Ἕλληνας ἀλγεῖν, ὅτι τὰ τῆς Χρυσῆϊδος οὐκ ἐδέξατο ἄποινα, τρόπον τινὰ λέγων πρὸς τὸ τρίτον κεφάλαιον τὸ «οὐκ ἀπεδέξατο ἄποινα», ὅτι τίς ἂν φρονῶν εἶποι τὸν Ἀπόλλωνα τοιαῦτα κακὰ κοινὰ ποιεῖν ἡμῖν, ὅτι μὴ δῶρα παρὰ αἰχμαλώτου τοῦ Χρύσου ἐγώ ἔλαβον δέον ὃν καὶ χάριτάς μοι ὁμολογεῖν· εἶτα καὶ πρὸς τὸ δεύτερον ἀπολογούμενος τὸ «οὐδ' ἀπέλυσε θυγάτρα» φησὶν, ὅτι οὐκ ἐποίησα τοῦτο, ἐπεὶ πολὺ αὐτὴν βούλομαι οἴκοι ἔχειν προκρίνων αὐτὴν καὶ Κλυταιμνήστρας τῆς κουριδῆς ἀλόχου. καὶ ὅρα ὅλον τὸ «ἐπεὶ πολὺ βούλομαι αὐτὴν οἴκοι ἔχειν». δεινοποιῶν γὰρ τὴν ἀπολογίαν φησὶν, ὅτι οὐχὶ ὥδε θέλω ἀλλὰ μάλιστα οἴκοι ἔχειν αὐτὴν, ὥστε οὐχ' ὡς παλλακὴν· καὶ οὐχ' ἀπλῶς θέλω ἀλλὰ βούλομαι, ὅπερ ἐπίτασις τοῦ θέλειν ἐστὶ· καὶ οὐ τυχόντως βούλομαι, ἀλλὰ κατὰ πολὺ. ἔχει δὲ ἔμφασιν καὶ τὸ ἔχειν ὡς περὶ γυναικὸς καὶ οὐ δούλης. ἔχεται γὰρ ἡ γυνὴ τῷ ἀνδρὶ. εἶτα καὶ αἰτίαν προστίθησιν, ὅτι «οὐ γὰρ ἐστὶν αὕτη τῆς Κλυταιμνήστρας χερεῖων, οὐ δέμας οὐδὲ φυὴν» καὶ τὸ ἐξῆς. ταῦτα δὲ λέγει ὁ βασιλεὺς οὐχ' οὕτω φρονῶν, ἀλλὰ τὸν μάντιν ἐλέγχων, ὡς μὴ δέον ὃν χολοῦσθαι τὸν Ἀπόλλωνα, ὡς περ οὐδὲ τὸ μὴ δέξασθαι τὰ ἄποινα, οὕτως οὐδὲ διὰ τὴν αἰχμαλώτον, ἣν καὶ τῆς κουριδῆς γυναικὸς ὁ ἥρωες βασιλεὺς προβέβουλε. τάχα δὲ καὶ ῥητορικῶς αὐξάνων τὸ πρᾶγμα μεγάλα τὴν αἰχμαλώτον φιλεῖν λέγει ἐπίτηδες, ἵνα τὴν χάριν αὐξήσῃ καὶ τι μέγα τοῖς Ἕλλησι φανεῖν χαρίζεσθαι, εἰ δι' αὐτοὺς τὴν οὕτω φιλουμένην δίδωσι, μήτε λαβὼν ἄποινα, ἀλλὰ καὶ ἑκατόμβην ἐπιδούς. ἰστέον δὲ ὅτι οἱ τοιοῦτοι λόγοι τοῦ Ἀγαμέμνονος παρὰ τοῖς πλασματογράφοις τῶν ῥητόρων διδόνται ἀφορμὰς κατηγορίας τῆς Κλυταιμνήστρας, ἣτις μοιχείας ἐγκαλουμένη καλῶς ἂν ἐπιμέμοιτο τῷ βασιλεῖ, ὡς αὐτῆς οὕτω προτιθέντι τὴν αἰχμαλώτον. (ἡ. 113) Τὸ δὲ «προβέβουλα» ἐστὶ μὲν μέσος παρακείμενος, ὡς τὸ μέμηλα· δηλοῖ δὲ τὸ προκρίνω καὶ πρὸ τῆς Κλυταιμνήστρας βεβούλημαι. οἱ δὲ λέγοντες ὅτι προβέβουλα ἀντὶ τοῦ ὑπὲρ τῆς Κλυταιμνήστρας καὶ δι' ἐκείνην βούλομαι αὐτὴν, σεμνύνουσι μὲν τὸν βασιλέα ὡς μὴ προκρίνοντα τὴν δούλην τῆς γυναικὸς, περιποιούμενον δὲ τάχα αὐτὴν εἰς θαλαμηπόλον τῆς Κλυταιμνήστρας, [καθὰ καὶ πρὸ μικροῦ ἐδήλωσεν ἐν τῷ «ἐμὸν λέχος ἀντιώσαν» ἤγουν ἐπιμελομένην τοῦ βασιλικοῦ κοιτῶνος], τὴν δὲ Ὀμηρικὴν ἀφανίζουσι δεινότητα. καὶ οὐδὲ εὐδοῦται ὁ τοιοῦτος νοῦς διὰ τὸν ἐπαγόμενον πολὺν

τῆς 1.98 Χρυσῆδος ἔπαινον. ὥσπερ δὲ μέλω μελήσω μεμέληκα καὶ μέσος παρακείμενος μέμηλα, καὶ ὦλεκα ὦλα, τεθάληκα τέθηλα, οὕτω βεβούληκα βέβουλα. τοιοῦτόν τι καὶ τὸ λέληκα. «δαιμονίη, τί λέληκας»; καὶ τὸ δεδούπηκα, δέδουπα, κατὰ Ἡρωδιανόν-» δεδουπότος Οἰδιπόδαο-καὶ ἕτερα οὐκ ὀλίγα, ἐν οἷς καὶ τὸ ἐκτύπηκα, ἔκτυπα. εἰσὶ γὰρ καὶ περισπώμενοι τοιοῦτοι μέσοι παρακείμενοι, ὡς πολλαχοῦ φανεῖται· οἱ καὶ αὐτοὶ κατὰ τὰ προρρηθέντα μιᾶ συλλαβῆν δέουσι τοῦ ἐνεργητικοῦ, ὅπερ ἐν τοῖς βαρυνομένοις οὐκ ἔστι ρήμασιν. ἐνέκειναι γὰρ ἰσοσυλλαβεῖ καθόλου ὁ μέσος τῷ ἐνεργητικῷ. (ἡ. 114) [Κουριδίη δὲ ἄλοχος, ἦν τις κόρην ἔτι οὔσαν ἠγάγετο, οὐ μὴν ἢ ἐτέρῳ προσυζευχθεῖσαν εἰς γάμον ἢ καὶ ἄλλως γραῦν. Τὸ δὲ «οὐ ἔθεν» ἤγουν οὐκ αὐτῆς «ἔστι χερείων» τὰ τῶν ἀντιγράφων ἀκριβέστερα «οὐ ἔθεν» προπαροξυτόνως ἔχουσιν, ὡς τῆς ἔθεν ἀντωνυμίας ἐγκλίνας τὴν οἰκείαν ὀξεῖαν τῇ ὀπισθεν συλλαβῇ.] (ἡ. 115) Ἐν δὲ τῷ «οὐ δέμας οὐδὲ φυὴν οὔτε φρένας οὔτε τι ἔργα» ἐπαινεῖται ὁ ποιητὴς ὡς ἐνὶ στίχῳ πᾶσαν γυναικὸς ἀρετὴν ἐμπεριλαβὼν, τὴν τοῦ σώματος εὐσυνθεσίαν, τὸ εὐφυές, τὸ συνετόν, τὸ ἐργατικόν. εὐφυές δὲ φαμεν τὸ δεξιὸν τοῦ ἥθους καὶ ἐπαγωγόν, οὐ στερόμενον τὸ κάλλος «δέλεαρ ἔστι» κατὰ τοὺς παλαιούς «ἄτερ ἀγκίστρου νηχόμενον». Θεόκριτος δὲ παραξέσας τοῦ Ὀμηρικοῦ τούτου ἔπος φησὶ πού το «οὔτε φυῆς ἐπιδευέες οὔτε νόοιο». Ἰστέον δὲ ὅτισημειοῦνται οἱ παλαιοὶ τὸ δέμας τὸν μὲν ποιητὴν ἐπὶ ἐμψύχου αἰεὶ τιθέναι σώματος ὡς συνδεδεμένου τῇ ψυχῇ καὶ δι' αὐτῆς συνεστῶτος, τὸ δὲ γεσῶμα ἐπὶ ἀψύχου τουτέστιν ἐστερημένου ψυχῆς διὰ τὸ σῆμα καί, ὡς ἂν τιεῖποι, μνήμα γενέσθαι τοῦ ζῶντος ποτε. τοὺς δὲ μετὰ τὸν ποιητὴν, ἐν οἷς καὶ ὁ Εὐριπίδης, ἀδιαφόρως χρᾶσθαι τῇ λέξει φασί. δεῖ δὲ εἰδέναι, ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ ποιητὴς τὸ δέμας ἐπὶ ἀψύχου ποτε τίθησιν, ὡς ἐν τῷ «δέμας πυρός». καὶ τὸ σῶμα δὲ ἐν τῇ γάμμα ῥαψωδία, ὡς λεχθήσεται, δοκεῖ ἐπὶ ἐμψύχου τεθῆναι. [ἐκδὲ τῆς ῥηθείσης φυῆς καὶ «πρόσωπον εὐφυές» παρὰ τῇ τραγωδίᾳ. ἢ δὲ ἐν τοῖς ἐξῆς «εὐφυῆς πτελέα» γλυκέως ὡς ἐν κυριολεξίᾳ εἴρηται. ἐτέρως δὲ γε οἱ μετ' Ὀμηρον εὐφυῖαν φασὶ τὴν εἰς μάθησιν δεξιότητα· Ὀμηρικῆς δὲ βουλής καὶ τὸ «μηροὶ εὐφυεῖς».] Φρένας δὲ νῦν οὐ μέρος σώματος εἶπεν, ὡς πρὸ ὀλίγου, 1.99 ἀλλὰ τὴν φρόνησιν. (ἡ. 116) Ὅτι ἐν τῷ «ἀλλὰ καὶ ὡς ἐθέλω δόμεναι πάλιν», περισπᾶται παρὰ τοῖς παλαιοῖς τὸ «ὡς». φέρεται γὰρ ἐν τοῖς Ἡροδώρου καὶ Ἀπίωνος, ὅτι τὸ ὡς, ὅτε δηλοῖ τὸ ὅμως, περισπᾶται. ὅρα δὲ τὸ τοῦ βασιλέως σεμνόν. εἰ γὰρ καὶ ὁ Κάλχας δεῖν ἔφη ἀποδοῦναι τῷ πατρί τὴν κόρην, ἀλλ' ὁ βασιλεὺς δώσειν αὐτὴν φησιν, ἐκουσίως δηλαδή, οὐ μὴν ἀποδώσειν, δηλονότι ἀκουσίως. οὕτω γὰρ πρὸ ὀλίγου ἐρρέθη διαφέρειν τὸ δίδοναι καὶ ἀποδίδοναι. καὶ Δημοσθένης οὖν λέγει πού περὶ Φιλίππου, ὡς εἰ μὲν ἀποδίδωσι τὸν δεῖνατόπον, ὡς ἡμέτερον ληψόμεθα· εἰ δὲ δίδωσι, ὡς χαριζόμενος ἐκουσίως οἰκεῖν, οὐ ληψόμεθα. καὶ δίδωσι μὲν ὁ τοιοῦτος λόγος ἀφορμὰς παιγνίων τοῖς κωμικοῖς· ὅμως δὲ τοιαύτην ἔχουσιν αἱ λέξεις αὗται διαφορὰν. Τὸ δὲ πάλιν ἀντιτοῦ ἔμπαλιν καὶ ὀπίσω καὶ ἐξ ἀρχῆς νοεῖται ἐκφανέστατα. οὐ γὰρ λέγει ὁ βασιλεὺς ἐκ δευτέρου δώσειν τὴν Χρυσῆίδα, ἀλλὰ πάντως εἰς τὰ ὀπίσω πέμψειν τῷ πατρί. (ἡ. 117) Ὅτι τὸ «βούλομαι ἐγὼ λαὸν σὸν ἔμμεναι ἢ ἀπολέσθαι» οὐ σεμνῶς, ἀλλ', ὡς οἱ παλαιοὶ φασιν, εὐήθως ἤγουν ἀπλοϊκῶς καὶ ἀφελῶς εἶπεν ὁ Ἀγαμέμνων. ὁ καὶ Πρίαμος ἂν εἶποι ὁ τοῖς Ἕλλησιν ἔχθιστος. κάκεῖνος γὰρ διὰ τὸ φύσει καλὸν ἔλοιτ' ἂν σὸν εἶναι τὸν Ἕλληνα στρατόν, εἰ μόνον ἀπόσχοιντο τοῦ πολιορκεῖν. οὐκ ἔχει οὖν ὑψηλόν τι καὶ σεμνόν ὁ λόγος, ἀλλὰ καὶ τοῦτο, καθὰ καὶ ἄλλα τινὰ πρὸ τούτου, ἠθικῶς ὁ βασιλεὺς καὶ οὕτως ἀπλῶς ἐπελθὼν αὐτῷ εἴρηκεν ὡς ἐν ἀγωνίᾳ καὶ θυμομαχίᾳ. τινὲς δὲ οὕτω θεραπεύουσι τὸ νόημα· βούλομαι σὸν εἶναι τὸν λαόν· ἢ, εἰ μὴ τοῦτο γένηται, ἀπολέσθαι ἂν βουλοίμην αὐτός.

ένταυθα δέ φασιν οί παλαιοί ώς, εἰ μὲν νοηθείητὸ «ἢ ἀπολέσθαι» ἀντὶ τοῦ ἤπερ, διασαφητικός ἐστὶν ὁ ἢ σύνδεσμος· ἐὰν δὲ ἀντιτοῦ «καὶ ἀπολέσθαι ἐμέ», παραδιαζευκτικός κατὰ τὸν Πορφύριον. [Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι ἐκ τῆς Ὀμηρικῆς ἐννοίας τοῦ «βούλομ' ἐγώ» καὶ ἐξῆς, ὠφελημένος ὀπεριαδόμενος Φωκίων ἐν τῷ μέμφεσθαι τοῖς Ἀθηναίοις ἀγνωμονοῦσιν ἔφη ἐπ' ἐκκλησίας τὸ «βούλομαι μᾶλλον τι ὑφ' ὑμῶν παθεῖν αὐτὸς ἢ κακόν τι δρᾶσαι αὐτὸς εἰς ὑμᾶς». ἔνθα ὄρα καὶ τὸ μᾶλλον τι ὅμοιον ὄν τῷ ὁμοῦ τι καὶ μὴ τι καιοῦ τι καὶ οὕτω τι καὶ τοῖς ὁμοίοις. ἔτι δὲ ὄρα καὶ αὐτὸ τὸ μᾶλλον χαρακτηριστικὸν ὄν τοῦ, ὡς ἐρρήθη, διασαφητικοῦ τοῦ «ἢ ἀπολέσθαι». ἔστι γάρ, φασί, 1.100 διασαφητικός τοιοῦτος σύνδεσμος ὁ μεταξὺ δύο λόγων τιθέμενος καὶ ἐκλεγόμενος τὸ ἕτερον, εἰς ἐπίτασιν δὲ ποτε προσλαμβάνων τὸ μᾶλλον ἐπίρρημα, κατὰ τὸ ῥηθὲν τοῦ Φωκίωτος νόημα, ἢ τὸν ἦ-ε-ρ σύνδεσμον, ὡς ἀνωτέρω γέγραπται. παραδιαζευκτικός μὲντοι ὁ μὴ τῶν δύο λέξεων τὸ ἐν δεχόμενος οἶον· ἢ Ἀχαιοὶ ἢ Πελοποννήσιοι. τοῦτο γὰρ διαζευκτικὸν τοῦ ἢ συνδέσμου ἴδιον· ἀλλὰ πως καὶ τοὺς δύο, οἶον «χιτῶνά μοι χρῆσον ἢ καὶ ἰμάτιον». αἰτεῖ μὲν γὰρ τὸ ἕτερον, οὐ λυπεῖ δὲ καὶ τὰ δύο δοθέντα. ὅτι δὲ δίχα τῶν εἰρημένων καὶ ἄλλασημαινόμενά εἰσι τοῦ ἢ συνδέσμου, δηλοῖ ὁ γράψας, ὅτι ἐστὶ καὶ διαπορητικός οἶον «ἢ ὄγε φάσανον ὄξυ ἐρυσάμενος» καὶ «ἢ ἐχόλον παύσειε» καὶ «ἢ δολιχηνούσος ἢ Ἄρτεμις ἰοχέαιρα». ἔστι δὲ καὶ ἰσοδύναμος τῷ ἦ-ε-ι οἶον «ἢ καὶ ἐμόνδору μαίνεται ἐν παλάμησι» καὶ «ἢ τοιόσδε ἐών» ἐν τῇ γάμμα ῥαψωδίᾳ. ἔστικαὶ παρέλκον ὑποτασσόμενον πύσματι· οἶον «ἀλλὰ τί ἢ μοι ταῦτα διελέξατο θυμός;» ἔστι καὶ ἐρωτηματικὸν διαλαμβάνομενόν ποτε καὶ δις καὶ τρις ἐνδιαζευκτικαῖς διανοίαις ἐντελέσιν· οἶον «ἢ ἐ τι Μυρμιδόνεσιν ἢ ἐμοὶ αὐτῶ» καὶ ἐξῆς. ἔστι καὶ βεβαιωτικὸν οἶον «ἢ μάλα δὴ τέθηκε Μενoitίου ἄλκιμος υἱός». ἔστι καὶ συγκριτικὸν οἶον «τοῦ ἐλομένου τὸ ἀγαθὸν οὐχ' ἦττον ἢ τοῦ παρασχόντος τὰ σπέρματα». ὅτι δὲ καὶ ἄλλα τινὰ ὀλίγα σημαίνει ὁ ἢ σύνδεσμος, ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσσειαν δηλοῦται, ὅπου ἢ Νεκυία.] Ἔτι ἰστέον καὶ ὅτι παρὰ μὲν τοῖς ὕστερον μονόφθογγα καὶ βραχέα φωνήεντα ἐκθλίβονται ἤγουν κουφίζονται, παρὰ δὲ τοῖς παλαιοῖς ἅπαντα· ὅθεν καὶ νῦν ἐν τῷ «βούλομ' ἐγώ» ἢ ἦ-α-ι δίφθογγοεξεθλίβη. Τὸ δὲ σόος παρὰ τῷ ποιητῇ ἀεὶ συστέλλει τὴν παραλήγουσαν, ὡς ἀπὸ τοῦ σέω, τὸ ὄρμῳ, ὃ προσλήψει τοῦ ἦ γίνεται σεύω. καὶ ἔστι σόος οἶον εἰ ὅτῃς φυσικὰς ὄρμας ἔχων. ἀκολουθῶς δὲ καὶ τὸ «λαοσσός Ἀθηνᾶ» καὶ αὐτὸ συστολήν ἔχει τῆς παραληγούσης. οὕτω δὲ καὶ παρὰ Θεοκρίτῳ τὸ «δορυσσός Καστῶρ» καὶ «δύσσοα θρέμματα». ἔτι ἰστέον καὶ ὅτι καὶ ῥημά ἐστὶ σὴω διὰ τοῦ ἦ-ο μικροῦ, οὗ τὸ προστακτικὸν σούσθω παρὰ Σοφοκλεῖ ἐκ τοῦ σοέσθω 1.101 συναιρεθὲν. ἐντεῦθεν δὲ καὶ τὸ ἀπέσσοα Δωρικόν, ὡς δηλοῖ τὸ «ἔρρει τὰ κᾶλα, Μίνδαρος ἀπέσσοα» ἤγουν ἀφώρμησης, ἀπῆλθε, τέθηκεν. ἀπὸ δὲ τοῦ σόος [τούτου βοηθεῖται καὶ ὁ Τεχνικός εἰς τὴν παρ' αὐτῷ ἐτυμολογίαν τοῦ σολοικισμοῦ, εἰπὼν σολοικισμὸν εἶναι σόου λόγου αἰκισμὸν. ἐκ δὲ τοῦ αὐτοῦ σόος] κράσεως γενομένης τῶν δύο ἦ-ο εἰς ἦ-ω μέγα, ὡς ἐν τῷ προόρα πρῶρα, ἀποτελεῖται τὸ σῶς· οἶον «νῦν τοι σῶς αἰπὺς ὄλεθρος». ἢ καὶ ἀπὸ τοῦ σᾶος, ἐξ οὗ τὸ σαώτερος, γίνεται κατὰ κράσιν σῶς, ὃ προστεθέντος τοῦ ἦ-ο μικροῦ ἐν τῇ ληγουσῇ γράφεται παρὰ τοῖς ὕστερον τὸ σῶος μετὰ παραληγούσης μακρᾶς, οὐ μὴν καὶ παρὰ τῷ ποιητῇ. [τὸ μὲντοι σῶς εὔρηται παρ' αὐτῷ ἐν χρήσει. ὡς δὲ καὶ δύο ῥημάτων ὄντων, σῶω διὰ παραληγούσης μακρᾶς καὶ σῶω διὰ βραχείας, ἐκ τούτου μὲν ὁ παρ' Ὀμήρῳ σόος γίνεται, ἐκεῖθεν δὲ ὁ παρὰ τοῖς ὕστερον σῶος, καὶ ἀλλαχοῦ δηλωθήσεται.] (ἡ. 118) Ὅτι στερούμενος τῆς Χρυσῆϊδος ὁ Ἀγαμέμνων, ἦν εἰς γέρας εἶχε, γέρας αὐτίκα ζητεῖ αὐτῷ ἐτοιμάσαι τοὺς Ἑλληνας, «ἵνα μὴ μόνος», φησὶν, «ἀγέραστος ἔω» ἤγουν ὃ καὶ ὑπάρχω, περὶ οὗ προεῖρηται. «ἐπεὶ οὐδὲ ἔοικε», φησὶν, ἀγέραστον δηλαδὴ εἶναι τὸν ἐν πᾶσιν, ὡς

μετὰ ταῦτα δειχθήσεται, γεραρώτατον. καὶ οὕτω μὲν ὁ βασιλεὺς Ἀχιλλεὺς δὲ ἀντικαθιστάμενος πρὸς μὲν τὸ «ἵνα μὴ ἀγέραςτος ᾦ» ἐπιφέρει» Ἀτρείδη κύδιστε» οἶονεὶ λέγων, ὅτι πῶς ἀγέραςτος ὁ κύδιστος; εἶτα ὡς τὸν βασιλέα ἐλέγξας εἰς τοῦτο ψευδόμενον ἐπάγει τὸ «φιλοκτεανώτατε» ὀνειδίζων, ὡς οὐ θέλοντα γέρας, ἀλλ' ἀπλῶς κτέανον ἦτοι κτῆμα, ὥστε εἶναι αὐτὸν φιλοχρήματον. πρὸς δὲ τὸ «αὐτίκα», ὅπερ ἐστὶν ἐνεστῶτος, τὸν μέλλοντα χρόνον ἀντιτίθησι λέγων ὡς, εἴ ποτε πόλιν Τροίην ἔλωμεν, οὐχ' ἀπλῶς δώσομεν καὶ χαριούμεθα, ἀλλ' ὡς ὄφλημα ἀποτίσομεν, καὶ οὐχ' ἀπλῆ, ἀλλὰ τριπλῆ καὶ τετραπλῆ, οὐ χάριν, ὡς φασιν οἱ παλαιοί, ἀλλ' ὡς κακῶ δανειστῆ. πρὸς δὲ τὸ ἐτοιμάσατε πληθυντικῶς ῥηθὲν ὑπὲρ πάντων ἀπολογούμενός φησι.» πῶς ἂν σοὶ δώσουσι γέρας Ἀχαιοί;», οὐς καὶ κολακεύων μεγαθύμους λέγει, καταδημαγωγῶν αὐτοὺς καὶ ἐρεθίζων κατὰ τοῦ βασιλέως. ὅθεν ὁ βασιλεὺς εὐλαβηθεὶς, μὴ ποτε τοῖς λόγοις τοῦ Ἀχιλλέως ἀνασεισθῆ ὁ λαός, ἀφήσιν τὸ ἐτοιμάσατε καὶ ὑποθωπεύει βραχὺ τι τοὺς Ἀχαιοὺς μεγαθύμους καὶ αὐτὸς προσειπὼν καὶ αὐτοῖς ἀναθεὶς τὸ δοῦναί τι αὐτίκα γέρας εἶτε καὶ μὴ. καὶ οὕτω τοῦ δήμου ἀποστάς τῶν ἀρίστων εὐμεθόδως ἄπτεται, ἀπειλούμενος ἢ τὸ τοῦ 1.102 Αἴαντος ἢ τὸ τοῦ Ὀδυσσεὺς ἢ τὸ τοῦ Ἀχιλλέως γέρας ἀφελέσθαι. ἰδὼν δὲ τοὺς Ἕλληνας ἡσύχως φέροντας τὴν τῶν ἀριστέων ὕβριν καὶ γαληνῶς ἔχοντας, εἰδὼς δὲ καὶ ὅτι ἀλογίστεως ἀπειλεῖται τῷ Ὀδυσσεὶ καὶ τῷ Αἴαντι τοῖς ἀναιτίοις, αὐτῶν μὲν ἀπέχεται ὡς οἷα κατὰ δευτέραν φροντίδα μεταβουλευσάμενος, ἀπειλεῖται δὲ ἀγαγέσθαι τὴν Βρισηΐδα αὐτὸς ἰὼν εἰς τὴν τοῦ Ἀχιλλέως σκηνήν, μεγαλοπρεπῶς ἑαυτὸν διορθωσάμενος καὶ εὐτάκτως τῷ λόγῳ προβάς ἀπὸ τῶν ὄλων Ἑλλήνων εἰς ὀλίγους, τοὺς διαληφθέντας τρεῖς ἀριστεῖς, καὶ ἀπὸ τῶν ὀλίγων εἰς ἓνα τὸν Ἀχιλλέα. (ἡ. 118–20) Ὅτι καὶ ἐνταῦθα, ὡς καὶ ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ βιβλίου, τρεῖς αἰτίας ἀλλήλων ἐξαρτᾶ χρησάμενος ποικίλοις αἰτιολογικοῖς συνδέσμοις, τῷ ὄφρα, τῷ ἐπεὶ καὶ τῷ γάρ. φησὶ γάρ «ἐμοὶ δὲ γέρας αὐτίκα ἐτοιμάσατε, ὄφρα μὴ οἷος ἀγέραςτος ἔω, ἐπεὶ οὐδὲ ἔοικε. λεύσσετε γάρ, ὃ μοι γέρας ἔρχεται ἄλλῃ» ἡγουν ἀπέρχεται ἀλλαχοῦ. καὶ μικρὸν δὲ ἀνωτέρω τέσσαρας αἰτίας συνῆψεν εἰπὼν· οὐνεκα Χρῦσηΐδος ἄποινα οὐκ ἠθέλον δέξασθαι· ἐπεὶ πολὺ βούλομαι αὐτὴν οἶκοι ἔχειν. καὶ γὰρ Κλυταίμνηστρας προβέβουλα· ἐπεὶ οὐ χεῖρων ἐκείνης ἐστὶ. τὸ γὰρ οὐνεκα καὶ τὸ γάρ καὶ τὸ ἐπεὶ σύνδεσμοι αἰτιολογικοί· ὡσαύτως καὶ μετ' ὀλίγα φησιν «οὐ γὰρ ἐγὼ Τρώων ἕνεκα ἦλθον, ἐπεὶ οὐ τί μοι αἴτιοί εἰσιν. οὐ γὰρ πῶ ποτ' ἐμὰς βουῖς ἤλασαν, ἐπεὶ πολλὰ μεταξὺ οὔρεα». [Ὅτι λεύω μὲν λεύσω τὸ λιθάσω δι' ἐνὸς γράφεται ᾧσ νόμῳ μέλλοντος, λεύσω δὲ τὸ βλέπω ἐν δυσι προφέρεται ᾧσ καὶ πρὸς διαστολήν ἐκείνου καὶ ὡς ἐνεστῶς, εἰ καὶ ἄλλως οὐδέποτε πρὸ τῶν δύο ᾧσ εὐρίσκειται δίφθογγος πλην τούτου καὶ πλην τοῦ κρείσσων καὶ τοῦ ἐξ αὐτοῦ ῥήματος, τοῦ κρείσσω. χρῆσις δὲ αὐτοῦ κἀνταῦθα ἐν τῷ «λεύσσετε γὰρ τό γε πάντες». εἰ δὲ καὶ μέλλοντος οὐδὲ τοῦ λεύσω ἐστὶ τὸ λεύξω, τίς οἶδεν;] (ἡ. 121) Ὅτι ἐξαίρετον τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ἔοικεν ἔχειν τὸ τῶν ποδῶν τάχος ὁ Ἀχιλλεύς, ναὶ δὲ καὶ τὸ κάλλος, ὡς ἐν τῇ Βοιωτίᾳ φανήσεται· ἀφ' οὗ καὶ θεοεἶκελος λέγεται, ὡς καὶ ὁ Πάρις Ἀλέξανδρος θεοειδής. καὶ γένει μὲν καὶ ἄλλοι προεῖχον, ἐν ἀνδρῶν δὲ ὁ Αἴας οὐκ εἶχε τὰ δευτερεῖα αὐτοῦ. ἐρεῖ γὰρ ποῦ ὁ ποιητής, ὅτι ἐν αὐτοσταδία μάχῃ οὐκ ἂν Αἴας ὁ μέγας εἴξη οὐδ' αὐτῷ Ἀχιλλεῖ. ποδωκεία μέντοι πάντων ὁ Ἀχιλλεὺς προεῖχε καὶ ποσὶν οὐκ ἦν ἐρίσαι αὐτῷ, ὡς ἀλλαχοῦ ὁ ποιητής λέγει. διὸ συχνὰ ποδώκη τε αὐτὸν καλεῖ καὶ διαλελυμένως πόδας ὠκύν, ἀλλὰ καὶ ποδάρκη, ὅ ἐστιν ἐπαρκοῦντα ἢ ἐξαρκοῦντα τοῖς ποσὶ καὶ ἐπὶ πολὺ θέειν 1.103 δυνάμενον, ὅπερ ἐπίτασίς ἐστι ποδωκείας, ὡς ἄλλο ὄν τὸ ποδώκη τινὰ εἶναι ἢ ποδάρκη. οὐ γὰρ πᾶς ποδώκης ἤδη καὶ ποδάρκης, εἰ μὴ καὶ τοῖς ποσὶν ἐπαρκῶν ἀντέχει καὶ θέει

ἀκάματα. (η. 122) Ὅτι τὸ «Ἀτρείδη κύδιστε, φιλοκτεανώτατε πάντων» ἐπιπλοκή ἐστὶν ἐπαίνου καὶ ψόγου ἐπιτιμητικὴ ἐπ' αἰσχύνη τοῦ βασιλέως, οἶονεὶ λέγοντος τοῦ Ἀχιλλέως, ὡς οὐκ ἔδει τὸν κύδιστονφιλοκτέανον εἶναι τῷ κρείττονι πλουτοῦντα τουτέστι τῇ δόξῃ. πολλάκις γὰρ τὸκύδος αἰρετώτερον πλούτου, εἶγε πλούτου μὲν καὶ τοῖς φαύλοις μέτεστι, δόξηςδὲ μόνοις τοῖς ἀγαθοῖς. τὸ δὲ λέγειν κύδιστε ἀντὶ τοῦ ἐφύβριστε, διότι κύδοςἀρσενικῶς ἢ λοιδορία, ἐξ οὗ καὶ παρὰ Σοφοκλεῖ κατὰ τινὰς τὸ κυδάζεσθαι, ὄεστι λοιδορεῖσθαι, ἀντιλέγεται. Ὅμηρῳ γὰρ ὁ ῥηθεὶς κύδος οὐκ ἔγνωσται, ἀλλὰτὸ κύδος οἶδεν οὐδετέρως τὴν δόξαν. [Ἵπερβολικὸν δὲ τὸ πάντων εἶναι φιλοκτεανώτατον τὸν Ἀτρείδην, οὐ μὴν ἐμμαρτύρως ἀληθές. ἔστι δὲ φιλοκτέανος ὀφιλοκτῆμων· ἐπεὶ καὶ ταῦτὸν κτῆμα καὶ κτέαρ καὶ κτέανον εἶπεῖν.] (η. 123) Ὅτι πᾶσαν ἐρώτησιν τὴν ἐν ἀντιλογίαις στερεὰν εἶναι δεῖ καὶ οἶαν ἄλυτον. ἐρωτᾷ γοῦν Ἀχιλλεὺς τὸν βασιλέα, ὅτι «πῶς σοι δώσουσιν αὐτίκα γέρας οἱ Ἀχαιοί;» πρὸς τοῦτο δὲ οὐκ ἔστιν ἀψόγως ἐκείνον ἀπολογῆσασθαι τι. εἰς τρία γὰρδιηρημένου τοῦ χρόνου, νῦν μὲν αὐτίκα οὐκ ἔστι γέρας δοῦναι. (η. 124) οὐδὲ γὰρἔχουσιν ἄδαστα ξυνήια κείμενα πολλὰ ὡς οἶον κειμήλια [χρήσιμα εἰς βίον, ὃν δήτις ἔφη κοινίτην,] καὶ διὰ τοῦτο ἄλλως μὲν εἶπεῖν ἔτι ἄδαστα· δριμέως δὲ κατὰτινα παλαιὸν ἄληκτα ἤγουν μήπω εἰς λάχος ἐλθόντα, ὥστε λαχεῖν τισιν εἰσκληῖρον. (η. 126) Λεῖπεται οὖν ἢ τὰ προδεδασμένα ἐπαγείρειν παλίλλογαῖγον πάλιν ὡς ἐξ ὑπαρχῆς συναγόμενα, ὅπερ οὐκ ἐπέοικεν· οὐδὲ γὰρ χρήγενέσθαι ἀναδασμὸν ἤγουν δεύτερον μερισμὸν τῶν προμερισθέντων, ὅπερἄμπαλον ὁ Πίνδαρος ἔφη τουτέστι δεύτερον πάλιν καὶ κληῖρον ἐπὶ μερισμῶ· ἢἀλλὰ χρῆ ἀναμένειν τὸν μέλλοντα χρόνον, εἴ πού τινα θεὸς δῶσι πόλιν Τροίηνευτείχεον ἐξαλαπάξαι, [ἴτε τριπλῆ, τετραπλῆ τ' ἀποτίσομεν τὸ ὑπὲρ τῆς Χρυσηίδος δηλαδὴ ἀντισηκοῦν, καθά, ὡς εἰκός, ἦν ἔθος ἐν τοιοῦτοις γίνεσθαι.] ὁ δὲ λόγος οὗτος δίκαιος μὲν ἐστίν, οὐκ ἀρέσκει δὲ τῷ βασιλεῖ θυμουμένῳ, ὡςἂν ἢ τοῦ Διὸς βουλή πληρωθῆ (η. 124) [Ἰστέον δὲ ὡς ξυνήια δηλοῖ μὲν τὸκοινά· γίνεται δὲ ἢ ἀπὸ τοῦ ξυνός, ὁ κοινός· οἶον «ξυνός Ἐνυάλιος». οὗ κτητικὸν ξύνειος, ὡς ἡμετέριος, καὶ διαλύσει καὶ ἐκτάσει οὐδέτερον αὐτοῦ τὸξυνήιον· ἢ καὶ ἄλλως, ὡς ὁ ξεῖνος, ξείνιον καὶ πλεονασμῶ ξεινήιον, οὕτω 1.104 ξυνός, ξύνιον καὶ ξυνήιον. (η. 126) ἐν δὲ τῷ «παλίλλογα» τροπῇ γέγονε τοῦ ἄνεις ἄλ, ὁποῖα καὶ ἐν τῷ «πάλλευκον κάρα» καὶ τοῖς ὁμοίοις.] (η. 129) Πόλιν δὲ Τροίην οἱ μὲν φασὶ Τρωϊκὴν ἀπλῶς τινὰ, ὁποῖας πολλὰς ἐπόρθησεν Ἀχιλλεὺς. διὸ καὶ μετ' ὀλίγα ἐρεῖ «ὀππότε Ἀχαιοὶ Τρώων ἐκπέρσωσι πτολίεθρον». ἔστιγὰρ ταῦτὸν πόλιν Τροίην εἶπεῖν καὶ Τρώων πτολίεθρον. ἄλλοι δὲ πόλιν Τροίηννοοῦσι τὴν Τροίαν αὐτήν, οὕτω λεχθεῖσαν κατὰ διάλυσιν. καὶ μὴν πολλοῖς ἐτέροις τῶν παλαιῶν τοῦτο οὐκ ἤρεσεν, οἱ λέγουσι μηδὲ λεχθῆναι πού ἀλλαχοῦ τὴν Τροίαν τρισυλλάβως παρὰ τῷ ποιητῇ, ἀλλὰ δισυλλάβως· οἶον «ἀμφὶ πόλιν Τροίην φραζοίμεθα βουλήν» καὶ «ἀμφὶ πόλιν Τροίην μαρνοίμεθα Ἀχαιοί». τινὲς δὲ γε τῶν παλαιῶν συγγέοντες τὸ πᾶν καὶ ταῦτα διέλυσαν, ὡς ἐν τοῖςἈπίωνος καὶ Ἡροδώρου φέρεται. Τὸ δὲ Τροίην ἔχει ἀπορίαν ἐπὶ τῇ διὰ τοῦ ὀ μικροῦ γραφῆ, ἐὰν αὐτὴ μὲν τὴν Τρωϊκὴν δηλοῖ, τὸ δὲ Τρωϊκὸν ὄνομα κατὰπᾶσαν τὴν αὐτοῦ κίνησιν διὰ τοῦ ὀω μεγάλου γράφηται. εἰ δὲ καὶ ἐκ τοῦ Τροιάδιελύθη, οὐδὲν ἦττον ἢ αὐτὴ ἀπορία κρατεῖ. εἰ γὰρ ἀπὸ τοῦ Τρωός ἢ Τροία,διὰ τί τῇ ὀ ἰ διφθόγγῳ παραλήγεται καὶ μὴ τῇ διὰ τοῦ ὀω, ἴνα εἴη Τρώα, ὡς Μινῶα; τάχα δὲ ἂν ἔχοι τοῦτο ἀπολογίαν τὴν τοῦ ὀω μεγάλου ἀλλοίωσιν εἰς τὴν ὀ ἰ δίφθογγον. ὡς γὰρ ἀγκώνη, ἀγκοῖνη, οὕτω καὶ Τρώα, Τροία. ἐκείνο δὲπάλιν μένει δυσασολόγητον. εἰ γὰρ Τρωῖους ἵππους τοὺς Τρωϊκοὺς διὰ τοῦ ὀωμεγάλου γράφομεν, δυσχερές ἐστὶν ἀπολογῆσασθαι, διὰ τί πόλις Τροίη ἢ Τρωϊκὴ διὰ τοῦ ὀ μικροῦ ἔχει τὴν ἄρχουσαν.

ἐπιτείνει δὲ μάλιστα τὴν ἀπορίαν ὁ Πίνδαρος, ὃς αὐτὴν τὴν Τροίαν Τρωϊάν ἐν Ἴσθμιονίκαῖς εἰπὼν διὰ τοῦ ᾠ μεγάλου γράφει τὴν παραλήγουσαν. εἰ γὰρ οὕτως ἐκεῖνο, πολλῶν πλέον τὴν Τροίην ἦτοι τὴν Τρωϊκὴν διὰ τοῦ ᾠ μεγάλου ἐχρῆν γράφεσθαι. καὶ ταῦτα μένουσιν. [Τὸ δὲ «εὐτείχεον» Ἰωνικῶς κεκίνηται ἀπὸ τοῦ τεῖχος, τείχεος, εὐτείχεος. ἄλλως μέντοι τὸ κοινὸν εὐτειχέα ἦν ἄν. ὡς γὰρ σθένος εὐσθενής, βέλος ὄξυβελής, οὕτω καὶ τεῖχος εὐτειχής, οὗ αἰτιατικὴ εὐτειχέα.] Ἀλαπάξαι δὲ κυρίως τὸ ἐκκενωσάτω, ὅθεν καὶ λαπάρα ἢ κενὴ ὀστῶν καὶ λαφύσσω. γίνεται δὲ ἐκ τοῦ λαπάζω πλεονασμῶ τοῦ ᾠ. παρὰ γοῦν τῶ Αἰσχύλῳ εὐρηται τὸ ῥήμα χωρὶς τοῦ ᾠ. καταχρηστικῶς δὲ καὶ τὸ πορθεῖν ἀλαπάζειν λέγεται ὡς ἐν ταῖς 1.105 ἀλώσειν ἐκκενουμένων τῶν πόλεων. κεῖται δὲ πού ἐν τῇ Ὀδυσσεΐᾳ φανερώς τὸ ἀλαπάζειν οὐκ ἐπὶ ἀλώσεως ἢ πορθήσεως πόλεως, ἀλλὰ ἀπλῶς ἐπὶ ἐκκενώσεως. γίνεται δὲ τὸ λαπάζειν ἐκ τοῦ λάπτειν, ἀφ' οὗ καὶ τὸ λάφυρον. ἔστι δὲ λάπτειν κυρίως τὸ ῥοφεῖν ὀνοματοποιηθὲν καὶ κυριολεκτηθὲν ἐπὶ τε κυνῶν καὶ λύκων καὶ τοιούτων ζῶων καρχάρων. [Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τὸ «Ζεὺς δῶσι» κατὰ Ἴωνα ἢ ἐκ τοῦ δῶ γίνεται προσλήψει τῆς ᾠ συλλαβῆς ἢ ἐκ τοῦ δῶς, ὁ καὶ κάλλιον ἴνα ἦ, ὡς λάβης λάβησι, λάχης λάχησι καὶ ὅσα τοιαῦτα, πρὸς ὁμοιότητα τοῦ τίθησι τίθησιν· οὕτω καὶ ἐὰν δῶς, ἐὰν δῶσι.] (η. 132) Ὅτι κλέπτειν τὸ μὲν ἐστὶ ταῖς χερσὶ, τὸ δὲ τῶ λογισμῶ. φησὶ γοῦν ὁ ποιητὴς· «μὴ δ' οὕτως ἀγαθὸς περ ἐὼν [κλέπτε νόω] ἀντὶ τοῦ παραλογίζου καὶ θέλε ἀπατᾶν. ἔστι δὲ καὶ οὗτος ὁ λόγος κρᾶμα ἐπαίνου καὶ ψόγου. ἐπαινος μὲν γὰρ τὸ «ἀγαθὸς περ ἐὼν», καθὰ καὶ τὸ «θεοεῖκελ' Ἀχιλλεῦ.» τὸ δὲ «μὴ κλέπτε νόω» ἔχει τισφοδρότητος. Ἰστέον δὲ ὡς τρεῖς εἰσι τρόποι, καθ' οὓς ἐξίσταται τις τοῦ οἰκείου βουλήματος· ἢ γὰρ πειθόμενος ἢ ἀπατῶμενος, ὅπερ ὁ ποιητὴς παρελεύσεσθαι λέγει, ἢ ἄκων ἐν τῶ κελεύεσθαι· ἄπερ ὁ Ἀγαμέμνων οὐκ ἂν ἐνταῦθα παθεῖν ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλεύου διανίσταται. «οὔτε γὰρ νόω κλέπτων», φησὶ, «παρελεύσεαί με» ἤγουν παραδράμης «οὔτε πείσεις οὔτε κελεύσεις ἀποδοῦναι τὴν Χρυσήϊδα». Τὸ δὲ «παρελεύσεαί» ἔχει τι λεληθότως καὶ σκωπτικόν. οἶονεῖ γὰρ λέγει ὅτι, εἰ καὶ τῇ ποδωκείᾳ παρελθεῖν με δύνασαι, ἀλλὰ ἀπατῶν καὶ δολιευόμενος οὐκ ἂν με νικήσας παρέλθης. [Ἰστέον δὲ ὅτι τε ἐν τῶ «μὴ δ' οὕτως ἀγαθὸς περ ἐὼν» ἀργὸς κεῖται ὁ ᾠ-ε σύνδεσμος ληφθεὶς ἀντὶ τοῦ ᾠ-η. καὶ ὅτι οὐ χειρὶ μόνον καὶ νόω, ἀλλὰ καὶ ποσὶ κλέπτεται τι κατὰ τὸ «ποδοῖν κλοπὰν ἀρέσθαι» ἤγουν λάθρα φυγεῖν.] (η. 133) Ὅτι τὸ ἐθέλειν καὶ τὰ ὁμοια προαιρετικὰ ῥήματα, οἷον τὸ αἰρεῖσθαι, τὸ βούλεσθαι, τὸ γλίχασθαι, τὸ ἐφέψασθαι καὶ τὰ ὁμοια, δύο συντάξεις ἔχουσι· μίαν μετὰ ἀπαρεμφάτου ῥήματος, οἷον· αἰροῦμαι λέγειν, ἐθέλω γράφειν, βούλομαι λαλεῖν καὶ τὰ ἐφεξῆς ὁμοίως· ἑτέραν δὲ μετὰ ἐγκλίσεως ὑποτακτικῆς, οἷον· ἐθέλω, ἴνα γράφω, βούλομαι, ἴνα λαλῶ καὶ τὰ ἄλλα ὡσαύτως. ταύτας τὰς δύο συντάξεις ὁ ποιητὴς ἐν μιᾷ ἐννοίᾳ ἐνταῦθα τιθεὶς φησὶν «ἢ ἐθέλεις, ὄφρ' αὐτὸς μὲν ἔχης γέρας, ἐμὲ δὲ ἦσθαι δευόμενον;» (η. 135-7) Ὅτι σχῆμα ἐλλειπτικὸν ἐνταῦθα τὸ «ἀλλ' εἰ μὲν δώσουσι 1.106 γέρας μεγάθυμοι Ἀχαιοὶ ἄρσαντες κατὰ θυμόν, ὅπως ἀντάξιον ἔσται. εἰ δὲ μὴ δώσουσιν, ἐγὼ ποιήσω τάδε». χωλεύει γὰρ ἢ σύνταξις καὶ μένουσα ἐκκρεμῆς οὐκ ἀπήρτισται. λείπει γὰρ τὸ ἐφησυχάσω ἢ παύσομαι ἢ τοιοῦτόν τι, ἴνα λέγῃ, ὅτι ἐὰν δώσουσιν, ἡσυχάσω· ἐλλέλειπται δὲ ἀρχαϊκῶς διὰ τὸ πάνυ δῆλον καὶ αὐτόθεν φανερόν. τίς γὰρ οὐκ οἶδεν ὅτι, ἐὰν δώσουσι γέρας οἱ Ἀχαιοί, ὡς ἔσται ἀντάξιον, πάντως ἂν ἐφησυχάσῃ ὁ βασιλεύς. εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλα τοιαῦτα σχήματα ἐλλείψεως παρὰ τοῖς παλαιοῖς, ὡς παρὰ τῶ Κωμικῶ «ἐὰν μὲν ἀποφῆνω πάντων αἰτίαν ἐμέ, εἰ δὲ μὴ, ποιεῖτε ὅπερ ἂν δοκῆ ὑμῖν». καὶ Μένανδρος ὁ κωμικός «εἰ μὲν δὴ τινα πόρον ἔχεις, εἰ δὲ μὴ, νενόηκ' ἐγώ». καὶ Πλάτων ὁ κωμικός «εἰ μὲν σοὶ τὴν θάλασσαν

ἀποδώσει ἐκὼν, εἰ δὲ μή, ταῦτα πάντα συντριαινῶν ἀπολέσω». καὶ Σοφοκλῆς «εἰ μὲν τις οὖν ἔξεισιν, εἰ δὲ μή, λέγε». κεῖται δὲ ὁμοιον σχῆμα καὶ ἐν τῷ τέλει τῆς ῥαψωδίας ταύτης ἐν τοῖς τοῦ Ἡφαίστου λόγοις. οἱ μὲντοι καθιστῶντες τὸ σχῆμα εἰς τὸ ἔσται καὶ οὕτω ποιῶντες αὐτὸ ἀνελλιπές, εὐσύντακτον μὲν ποιῶσι τὴν ἐρμηνείαν, ἀχραιοῦσι δὲ τὴν Ὀμηρικὴν ἀρετὴν καὶ τὴν τοῦ θυμουμένου ἀπαλείφουσιν ἔμφασιν καὶ οὐδέσπουδαῖόν τι λέγουσι. φασὶ γὰρ ὅτι ἄλλ' εἰ μὲν δώσουσί μοι γέρας οἱ Ἀχαιοί, ὡς ἐστὶν ἀντάξιον, ἔσται τουτέστιν εὖ ἔξει τὸ πρᾶγμα· καὶ οὐδὲ οἶδασιν ὅτι διὰ ἐλλείψεως πάλιν καὶ ταύτης ψυχρὰς ἰῶνται τὴν ἔλλειψιν. πάντως γὰρ καὶ ἐν τῷ ἔσται λείπει τὸ ἀγαθὸν ἢ δίκαιον ἢ τι τοιοῦτον, ἵνα λέγῃ, ὅτι ἔσται δίκαιον ἢ ἀγαθόν. καλλίων δὲ δὴ πού τοῦ τοιοῦτου ἐλλειπτικοῦ σχήματος ἢ Ὀμηρικῆ ἔλλειψις. (ἡ. 136) Τηρητέον δὲ ὅτι τὸ ἀντάξιον οὐ μάτην ὁ βασιλεὺς προσέθετο. ἄλλ' εἰς ἀφορμὴν πάλιν ἔριδος, ἵνα κἂν τυχόν γέρας αὐτῷ θέλωσιν οἱ Ἕλληνες δοῦναι, ἔχη αὐτὸς πάλιν καὶ οὕτω κατὰ τοῦ Ἀχιλλέως θυμοῦσθαι προβαλλόμενος μὴ εἶναι τὸ γέρας ἀντάξιον. ὁμοιον δὲ τι ὁ αὐτὸς βασιλεὺς καὶ ἐν τῇ γάμμα ῥαψωδίᾳ ποιήσει, ὅπου τιμὴν ἀποδοῦναι τοὺς Τρῶας θέλει, ἦντινα ἔοικεν, ὡς ἂν καὶ ἐκεῖ ἔχη πολέμου λαβὰς καὶ ἐς ὕστερον. Τὸ δὲ ἄρσαντες κατὰ θυμόν» ἀρχὴ ἐστὶ καὶ ἀφορμὴ τῆς τοῦ θυμήρους συνθέσεως. πάντως γὰρ, ὅπερ τις ἄρσει κατὰ θυμόν, ὃ ἐστὶν ἀρμόσει ἢ ἀρέσει, θυμῆρες ἐκεῖνό ἐστι. φασὶ δὲ οἱ παλαιοί, ὅτι Ἀρίσταρχος μὲν δασύνει τὸ ἄρσαντες, λέγων ἐξ αὐτοῦ γενέσθαι τὸ ἄρμα, Ἡρωδιανὸς δὲ ψιλοῖ, ὡς ἀπὸ τοῦ ἄρω, ἄρσω Αἰολικοῦ. [Σημείωσαι δὲ ὡς πολλαχοῦ καινοῖς χαίρων σχήμασιν ὀποιοητῆς οὐ μόνον προσεχῶς, ὡς ἐρρέθη, ἐκαινοφώνησεν, ἀλλὰ καὶ πρὸ τούτων ἐν τῷ «μὴ νύ τοι οὐ χραίσμη σκῆπτρον» καὶ ἐξῆς. λείπει γὰρ ἐκεῖ τὸ δέδοικα ἠῶρα, μὴ σοι οὐ χρησιμεύση τὰ τοῦ θεοῦ. (ἡ. 137) Ὅτι τὸ «εἰ δέ κε μὴ δώωσιν, ἐγὼ δὲ κεν αὐτὸς ἔλωμαι» εἶποι ἂν ὁ αὐτάρκης ὢν ἑαυτῷ, κἂν μὴ ἔχοι τοὺς ὑπακούοντας.] Ὅτι καὶ ἡ παροιμία φησὶν, ὡς «καὶ δευτέραι πῶς φροντίδες σοφώτεραι» καὶ ὁ ποιητῆς δὲ πολλαχοῦ τοῦτο αὐτοῖς ἔργοις ὑποδηλοῖ, ἐν οἷς τὰς δευτέρας συμβουλάς κρεῖττον ἢ περ τὰς προὔπαρξάσας μελετᾷ πραγματικῶς. οὕτω γοῦν ἐνταῦθα καὶ ὁ βασιλεὺς τὰ μὲν πρῶτα οὐ μόνον τῷ Ἀχιλλεῖ, ἀλλὰ καὶ τοῖς μηδὲν αἰτίοις συναπειλεῖται, ὡς προεῖρηται, τῷ τε Ὀδυσσεῖ καὶ τῷ 1.107 Αἴαντι, ἐνὸς τῶν τριῶν γέρας εἰπὼν ἀφαιρήσεσθαι· εἶτα μεταγνοὺς ὡς οὐκαλῶς ἀπειλησάμενος ταῦτα μὲν μεταφράσεσθαι λέγει καὶ ὕστερον, τελευτῶν δὲ εἰς μόνον ἀποτείνει τὸν Ἀχιλλεῖα τὰ τῆς ἀπειλῆς. καὶ Ἀχιλλεὺς δὲ ἐν τοῖς ἐξῆς «δευτέρων ἀμεινόνων ἔτυχε» κατὰ τὴν παροιμίαν. βουλευσάμενος γὰρ ἀναστήναι καὶ φονεῦσαι ὕστερον παύεται καὶ ὀνειδίσει μόνον σκέπτεται καὶ οὐκέτι λέγει ὡς ἰδίαις ὑπεροπλίαις ἑαυτὸν ὁ βασιλεὺς ὀλέσει, ὅπερ οὐ γέγονεν, ἄλλ' ὅτι τοῦ Ἀχιλλέως ποθὴ ἔσται τοῖς Ἕλλησιν, ὅπερ ἀληθῶς γέγονεν ὕστερον. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι διὰ λύπην Ἀχιλλέως ὁ Ἀγαμέμνων τὴν ῥηθεῖσαν ἐνεστήσατο ἀπειλὴν κατὰ τε Ὀδυσσεὺς καὶ Αἴαντος. λυπεῖ γὰρ πάντως τὸν ἥρωα τὸ συνατιμᾶσθαι αὐτῷ τοὺς φίλτατους, ὅτι δὲ φίλτατοι αὐτῷ Ἕλλήνων Αἴας τε καὶ Ὀδυσσεύς, ἐν τῇ ἰῶτα ῥαψωδίᾳ φανήσεται καὶ ἐν τῇ βῆτα δέ, εἶπερ ὁ Θεοσίτης ἔχθιστος ἦν Ἀχιλλεῖ μάλιστα καὶ Ὀδυσσεῖ. φαίνεται γὰρ ὅτι Ὀδυσσεὺς καὶ Ἀχιλλεὺς φίλοι ὄντες ἀλλήλοισι τὸν αὐτὸν ἐμίσουν ἐχθρόν. Ὅρα δὲ ὅτι ἡμεῖς μὲν τῇ μεταφράσει ἐπὶ ἄλλου σημαινομένου χρώμεθα, Ὅμηρος δὲ μεταφράζεσθαι φησὶ τὸ μεταβουλεύεσθαι. (ἡ. 139 ς.) [Ἰστέον δὲ ὅτι τε τὸ «ἄλλ' ἦτοι μὲν ταῦτα μεταφρασόμεσθα καὶ αὐτίς» ὕστεροβουλίας ἐστὶ σκοπός, ὃ δὴ καὶ ἐπιφράζεσθαι καὶ ἐπιμηθεύεσθαι λέγεται. καὶ ὅτι ἀνωτέρω τούτουστίχος εἷς κεῖται δοκῶν κατὰ τὸν Λογγίνον εἶναι παρένθετος. ἔστι δὲ ἐκεῖνος τὸ «ἄξω ἐλών». ἀρκεῖ τε γὰρ, φησὶν, εἰς τελείαν ἔννοιαν τὸ ἄνω αὐτοῦ κείμενον ἔπος καὶ τὸ ἐφεξῆς δὲ τοῦ «ἄξω ἐλών» «ὃ δὲ

κεχολώσεται, ὃν ἂν ἴκωμαι» εἰσοῦδεν δέον ἐκ περισσοῦ τέθειται. τίς γὰρ οὐκ οἶδεν ὡς λυπήσεται ὁ ἀδικηθεὶς;] (η. 141–3) Ὅτι τὸ «νῆα μέλαιναν ἐρύσομεν, ἐς δ' ἐρέτας ἐπιτηδὲς ἀγείρομεν, ἐς δ' ἐκατόμβην θείομεν» ὁμοιοκατάληκτα μὲν οἱ γραμματικοὶ διὰ τὰς μὲν συλλαβὰς λέγουσι τὰς ἐν τῷ τέλει, πᾶρισα δὲ οἱ ῥήτορες, [ὡσπερ αὖ πάλιν ἐπαναφορικά τὸ «ἐς δ' ἐρέτας, ἐς δ' ἐκατόμβην».] καὶ κάλλος αὐτὰ ποιεῖν λόγου φασίν. (η. 142) Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι ἐπιτηδὲς μὲν προπαροξυτόνως φαμέν τὸ ἐν ἔργῳ καὶ ἐπιτηδευτῶς καὶ ἐξ ἐπιτηδευσεως οἶον τινος· τὸ δὲ ἐπιτηδὲς τὸ ἐνταῦθα ὀξυτονούμενον ὄνομα οἱ παλαιοὶ φασιν εἶναι πληθυντικόν, 1.108 οὐτὲρ εὐθεῖα ἐστὶν ὁ ἐπιτηδὲς. ὡσπερ δὲ πού τὸ ἀκλεεῖς πληθυντικὸν παρ' Ὀμήρῳ ἀκλεὲς λέγεται ἐκβληθέντος τοῦ ἱ, οὕτω γέγονε καὶ τὸ ἐπιτηδὲς ἐκ τοῦ ἐπιτηδεῖς ἐκδραμόντος τοῦ ἱ διὰ χρεῖαν μετρικὴν. [Ἔτι ἰστέον ὡς τὸ ἐρύσομεν, ἀγείρομεν, θείομεν, βήσομεν, εἰ καὶ συμβουλευτικά εἰσιν, ὅμως οὐ μεγαθύνουσι τὴν παραλήγουσαν. Ἴωνες γὰρ ἀδιαφοροῦσι περὶ τὰ τοιαῦτα, ὡς μυριαχοῦ φανήσεται.] (η. 143) Ὅτι τὴν παρειᾶν παρηγῆν ἐθέλει λέγειν ὀποιοῦν κατὰ διάλυσιν τῆς ἑ-ι διφθόγγου καὶ παρηγῆν τὸ τῶν ἵππων παραγναθίδιον. καὶ τὴν καλλιπάρηον διὰ τοῦ ἠ γράφει, τὸ μὲν ἑ τῆς διφθόγγου τρέψασαί ἠ, τὸ δὲ ἱ προσγεγράφθαι ἀφείκει. [λέγει δ' ἐνταῦθα καλλιπάρηον τὴν χρυσηίδα ὁ βασιλεὺς ἐχόμενος οἶον αὐτῆς τῷ λογισμῷ καὶ δεικνὺς ὡς, εἰ καί στερεῖται αὐτῆς, ὅμως ἀναμιμνήσκει οἶον ἀπόλλυσι καλόν.] (η. 144) Ὅτι βουληφόροι παρὰ τῷ ποιητῇ, οὐς νῦν τῆς συγκλήτου φαμέν. ἰστέον γὰρ ὅτι ἡμὲν ἀγορὰ παντὸς ἦν τοῦ δήμου κοινὴ καὶ κηρύγματι ἐξακούστω ἠθροίζοντο, ἡ δὲ βουλή τῶν ἐκκρίτων μόνων συγκαλουμένων ἰδία καὶ οὐ μετὰ τοῦ πλήθους. [Ὅτι Ὀμήρου ἀρχὸν εἰπόντος ἐπὶ νηός, οἱ μεθ' Ὀμηρον συνθέντες ναύαρχον τὸν τοιοῦτον φασιν. εἶη δ' ἂν τοιοῦτος ὁ καὶ κόμης παρὰ τοῖς ὕστερον. εἰ δὲ καὶ βουληφόρος ἐστὶν ὁ αὐτός, μείζον τὸ ἀξίωμα καὶ οἶον πάνυ κοσμεῖν τὸν ἐπὶ πρεσβείᾳ στελλόμενον.] Ὅτι ἐν μὲν τῇ ἀπειλῇ πρῶτον ἔταξε τὸν Ἀχιλλεῖα ὁ βασιλεὺς εἰπὼν «ἢ τὸ σὸν ἀφέλωμαι γέρας ἢ Αἴαντος ἢ Ὀδυσσεῶς», ἐν δὲ τῷ τῆς τιμῆς λόγῳ ὕστερον τάττει τὸν Ἀχιλλεῖα μετὰ καὶ τινος σκώματος εἰπὼν ὅτι «ἀρχὸς ἔστω τῆς εἰς τὸν Ἀπόλλωνα νηὸς βουληφόρος, ἢ Αἴας ἢ Ἴδομενεὺς ἢ δῖος Ὀδυσσεὺς ἢ ἐσύ, Πηλεΐδη, πάντων ἐκπαγλότατ' ἀνδρῶν». (η. 145) Ἰστέον δὲ ὅτι ἐν τῷ εἰπεῖν «δῖος Ὀδυσσεὺς» καὶ τιμῆσαι τὸν ἄνδρα τῷ ἐπιθέτῳ ἐνέφηνεν, ὅτι ὁ Ὀδυσσεὺς ἔσται ναύαρχος· καὶ ὅτι, ὡσπερ τὸ Ἀχιλλεὺς ποτὲ μὲν, ὡς προεῖρηται, διπλασιάζει τὸ τῆς ληγούσης κατάρχον σύμφωνον ἡγουν τὸ ἠ, ποτὲ δὲ μονάζον ἔχει αὐτό, οὕτω καὶ τὸ Ὀδυσσεὺς ἀνωτέρω μὲν ἐν τῷ «ἢ Ὀδυσῆος» δι' ἐνὸς ἠ ἐξήνεκται, ἐνταῦθα δὲ διὰ δύο ἠ. καὶ δοκεῖ τὸ μὲν ἐν ἠ εἶναι ἀπὸ μέλλοντος τοῦ ὀδύσω, ὃ δηλοῖ τὸ ὀργίσομαι, τὰ δὲ δύο ἀπὸ ἐνεστώτος τοῦ ὀδύσω, τὸ ὀργίζομαι. Ὅτι δὲ τὸ Ὀδυσσεὺς παρὰ τισι μὲν δασύνεται παρὰ τὴν ὀδόν, ὑπὸ τινῶν δὲ ψιλοῦται, ὅπερ καὶ μάλιστα Ὀμηρικόν ἐστιν, ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσειαν γέγραπται, ὅπου καὶ τὸν Ὀδυσσεῖα ὁ ποιητὴς ἐτυμολογεῖ. (η. 146) Τὸ δ' ἐκπαγλότατε ἐκ τοῦ ἐξεπλάγη δευτέρου ἀορίστου γενόμενον ὡφείλεν ἐκπλαγώτατε εἶναι διὰ τοῦ ἠ μεγάλου. ἐπεὶ δὲ ἡ τοιαύτη γραφὴ ἀσυντελής ἦν δακτυλικῷ μέτρῳ, γέγονε μετάθεσις τοῦ ἠ ἐπὶ τὰ ἔμπροσθεν, ὡς ἂν οὕτω σμικρυνθέντος τοῦ ἠ διὰ τὴν πρὸ αὐτοῦ μακρὰν συλλαβὴν 1.109 γένηται ἡ λέξις εἰς δάκτυλον χρήσιμος. Σημειῶσαι δὲ ὅτι τὸ ἐκπαγλότατε δόξειε μὲν ἂν μέτριον τι σκῶμμα εἶναι καὶ πῶς ὅμοιον ὡς ἐν εἰρωνείᾳ τῷ θαυμάσιε, ὃν δηλαδὴ ἐκπλαγεῖς τις θαυμάσεται, ἔχει δὲ πολὺ τι βαρύτητος, διὸ καί τις θυμὸν ἐκμαίνει τὸν Ἀχιλλεῖα. γίνεται γὰρ ἡ λέξις ἐκ τοῦ πλήσσω, ἀφ' οὗ καὶ ὁ ἔμπληκτος καὶ ὁ παραπλήξ καὶ τὸ ἐμπλήγηδον ἐπίρρημα ἐν Ὀδυσσεΐα καὶ ὁ ἀπόπληκτος. ἔχει δὲ τι σφοδρότητος καὶ τὸ σχῆμα, ἢ ἀποστροφῆ. ἀπό

γάρεϋθειῶν τοῦ Αἴας ἢ Ἰδομενεύς ἢ Ὀδυσσεύς τραχέως ἀπέστρεψε τὸν λόγον ἐν τῷ «ἢ σύ, Πηλεΐδη ἐκπαγλότατε», ἵνα μὴ καὶ λάθῃ ἢ ὕβρις. (ἡ. 147) [Ἵτιεϋχῆς ὁ σκοπὸς ἰλασμός ἐστιν, ὡς δηλοῖ καὶ τὸ «ὄφρα ἰλάσσεια ἱερὰ ῥέξας».] (ἡ. 148) Ὅτι τὸ «ὑπόδρα ἰδῶν» ἀντὶ τοῦ δραστικόν καὶ δριμύ, ὡς ἀπὸ τοῦ δρῶ, τὸ πράττω· μάλιστα δέ, ὡς ὀρθῶς δοκεῖ τοῖς παλαιοῖς, ἀντὶ τοῦ ὑποβλεπτικῶς παρὰ τὴν ἕ-π-ο πρόθεσιν καὶ τὸ δρῶ, τὸ βλέπω, καὶ οἶονεὶ διορῶ, ἐξ οὗ φασι καὶ τὸ δέρκω παράγωγον· ὅθεν καὶ τὸ δραθάνειν, ὃ ἐστὶ κοιμᾶσθαι, οἶονεὶ ἢ τοῦ βλέπειν ἀπόθεσις· καὶ δραπέτης ὁ οἶον ἐκπετασθεὶς τοῦ ὄρᾶν καὶ μὴ βλεπόμενος διὰ τὸ φυγεῖν. ἐκ τοίνυν τοῦ τοιούτου δρῶ ῥήματος τὸ ὑπόδρα, ὡς τῆς ὄψεως μὴ κατὰ φύσιν ἐχούσης τοῖς ὀργιζομένοις, ἀλλὰ πῶς παρατιθεμένης καὶ ὑποβαλλομένης· ὅθεν καὶ βλοσυρὸς λέγεται ὁ τὸ βλέμμα ὑποσύρων, ὁποῖόν τι καὶ οἱ φύσει τὰς ὄψεις διεστραμμένοι πάσχουσι· πλὴν οὗτοι μὲν ὑποβλέπειν λέγονται καὶ ὑπόδρα βλέπειν· ἐκεῖνοι δὲ παραβλέπειν, ὅθεν καὶ παραβλῶπες ὀνομάζονται. Ἰστέον δὲ ὅτι δοκεῖ ἀπὸ τοῦ ῥηθέντος δρῶ γίνεσθαι καὶ τὸ ἀθρῶ, ἵνα ἢ ἀδρῶ τὸ ἄγαν ὀρῶ καὶ κατὰ συγγένειαν τοῦ ἄ-δ πρὸς τὸ ἄ-θ ἀθρῶ, καθὰ καὶ ἐκ τοῦ μῆδω γίνεται ὁ προμηθῆς καὶ ἐκ τοῦ οὐδενός τὸ ἐξουθενῶ καὶ ἄλλα δέτινα ὁμοίως, ὡς ἀλλαχοῦ ῥηθήσεται. (ἡ. 149) Ὅτι εἰς ἀναΐδειαν ὁ Ἀχιλλεὺς ἐπισκώπτων τὸν Ἀγαμέμνονα λέγει· «ὦ μοι ἀναΐδειν ἐπειμένε». τοῦτο δὲ λέγει διὰ τὸν Ἀγαμέμνονα ἐν ἐπηκόῳ πάντων δόξαι ἀσημονῆσαι ὑπερτιθέντα τῆς κουριδίης γυναικὸς τὴν αἰχμάλωτον Χρυσηΐδα καὶ διὰ τὸ τολμησικαὶ αὐτοῦ καταναιδεύσασθαι δι' ἀπειλῆς. τὸ δὲ «ἀναΐδειν ἐπειμένε» ἀντὶ τοῦ προφανῆ ἔχων ἀναΐδειαν καθὰ τι περίβλημα ἢ ἐνδεδυμένε αὐτὴν οἷά τι ὄπλον κατὰ τὸ «ὄπλα εἰμένοι» καὶ «ἐπειμένος ἀλκήν». καλεῖ δὲ αὐτὸν καὶ κερδαλεόφρονα, ὡς περ καὶ φθάσας φιλοκτεανώτατον ἔσκωψεν αὐτόν. δοκεῖ δὲ τοῖς παλαιοῖς φύσει ὁ φιλοχρήματος καὶ ἀναΐδης εἶναι. [Δῆλον δὲ ὡς κερδα1.110 λεόφρων ἐστὶ καὶ ὁ ὑπουλος δίκην κερδοῦς, ὃ ἐστὶν ἀλώπεκος τῆς δολίας, ἢ ὅτ' ἀπὸς κέρδος ἦτοι δόλον φρονῶν.] (ἡ. 151) Ὅτι δύο οἶδεν ἐνταῦθα τρόπους πολέμου ὁ ποιητὴς ἢ ὁδὸν ἐλθεῖν ἢ ἀνδράσιν ἴφι μάχεσθαι. ἔστι δὲ ὁδὸν μὲν ἐλθεῖν τὸ τοὺς ἀριστεῖς εἰς λόχον ἀπελθεῖν, ὡς δοκεῖ τοῖς παλαιοῖς, οἱ καὶ ἀπὸ Δημοσθένους φέρουσι χρῆσιν εἰπόντος ἐν τῷ κατὰ Ἀριστοκράτους τὸ «ἐν ὁδῷ καθελῶν» ἀντὶ τοῦ ἐν λόχῳ. Ἴφι δὲ μάχεσθαι τὸ κοινῶς μετὰ τοῦ λαοῦ ἐξ ἀντιπαρατάξεως φανερᾶς, ὅπερ καὶ ἔστι κυρίως ἴφι πολεμεῖν, ὡς τοῦ λόχου δόλω καὶ οὐ τοσοῦτον ἰσχυρῶς εὐδοκίμου. διὸ καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς ὁ αὐτὸς ὀνειδίζων σαφέστερον λέγει τῷ βασιλεῖ, ὅτι «οὔτε ποτ' ἐς πόλεμον ἅμα λαῶ θωρηχθῆναι, οὔτε εἰς λόχον ἐλθεῖν σὺν ἀριστήεσσι Ἀχαιῶν τέτληκας θυμῶ», ὡς οἷα τλησικάρδιος δύναται δὲ καὶ ἄλλως ὁδὸς πλατικώτερον λέγεσθαι πρὸς διαστολὴν ἀντιπροσώπου παρατάξεως καὶ τὸ ἐπὶ λείᾳ ἀπελθεῖν που καὶ τὸ ἐπὶ κατασκοπεύσει λαοῦ ἠτείχους ἀναμετρήσει. εἰ δὲ καὶ αὐτὰ τρόπον τινὰ λόχος ἐστίν, ἀλλὰ τὸ εἰς ὁδὸν ἐλθεῖν ἢ γοῦν πρεσβείαν οὐκέτι λόχος ἐστίν. ἔοικε δὲ εἰς πάντα ὁ Ἀχιλλεὺς εὐδοκίμειν· ἐν μὲν ὁδῷ οἷα πολέμαρχος καὶ πολλὰς μὲν πόλεις, πολλὰς δὲ νήσους παραστησάμενος· ἐν δὲ τῷ ἴφι μάχεσθαι οἷα τὴν Τροίαν γενναίως πολιορκῶν. τὸ δὲ ἐλθεῖν ἐλθὲν λεγόμενον Δωρικῶς, ἐὰν προσλάβῃ πρὸ τοῦ νῦ τὴν ἡ-ε συλλαβὴν, ὡς προεῖρηται, ἐλθέμεν λέγεται, ὡς καὶ χολωσέμεν καὶ λεγέμεν καὶ ὄσα τοιαῦτα, προστεθείσης δὲ ἐν τῷ τέλει τῆς ἄ-ι διφθόγγου ἐλθέμεναι γίνεται καὶ λεγέμεναι. καὶ εἰσι καὶ ἄλλα τοιαῦτα παρὰ πολλοῖς ποιητικὰ ῥήματα πάμπολλα. οὐ μόνον δὲ ἐν τοῖς τοιούτοις πλεονάζει ἢ ἡ-ε συλλαβή, ἀλλὰ καὶ ἐντοῖς εἰς ἡ-ν-α-ι λήγουσιν ἀπαρεμφάτοις πρὸ τῆς ληγούσης τίθεται· οἷον ποιηθῆναι ποιηθήμεναι, θωρηχθῆναι θωρηχθήμεναι καὶ ἕτερα μυρία τοιαῦτα. τὸ μέντοιθεῖναι καὶ δοῦναι καὶ εἶναι οὐχ' ἀπλῶς πρὸ τῆς ληγούσης δέχονται τὴν ἡ-ε συλλαβὴν, ἀλλὰ ἀποβολῆ τῶν

ὑποτακτικῶν φωνηέντων ἤγουν τοῦ ᾠ και τοῦ ᾠ θέμεναι γὰρ και ἔμμεναι λέγομεν, ἀλλὰ και δόμεναι, ὡς και ὁ ποιητής πρὸ μικροῦ εἶπεν «ἀποδόμεναι ἐλικώπιδα κούρην». ταῦτα δὲ και τὴν τελευταίαν δίφθογγον ἀποβάλλουσι και γίνονται θέμεν και ἔμεν και δόμεν. (η. 152) Ὅτι αἰχμηταὶ μὲν ἀπλῶς οἱ στρατιῶται· και καλοῦνται οὕτως ἀπὸ ἐνὸς μέρους τῶν ὄπλων ἦτοι τῆς αἰχμῆς, ὡσπερ και ἀπὸ κνημίδων εὐκνήμιδες οἱ [καθόλου εἶπειν εὐσπλοῖ] και ἀπὸ θώρακος θωρηκταὶ και ἀπὸ ἀσπίδων ἀσπιδῶται και ἀσπισταὶ και ἀπὸ κόρυθος ἤγουν περικεφαλαίας κορυθαίκες και κορυθαίολοικαι κορυσταί, προστεθέντων δὲ και τῶν ἵππων ἵπποκορυσταί, και ἀπὸ δοράτων δορικόκλυτοι. ὀπλῖται μὲντοι μεθ' Ὅμηρον ἀπὸ γενικοῦ ὀνόματος τῶν ὄπλων 1.111 ἐκλήθησαν, ὡσπερ και ὀπλοῦτεροι οἱ νέοι και ὑπέροπλοι οἱ αὐθάδεις. [Κεῖται δ' ἐν ταῦθα και τὸ ἤλυθον ἐντελές, οἷον «οὐ γὰρ ἐγὼ Τρώων ἔνεκ' ἤλυθον», οὐσυγκεκομμένον τὸ ἤλυθον κατὰ τὸ «ὃ γὰρ ἤλυθε θοὰς ἐπὶ νῆας». οὕτω και ἀπλοῦν μὲν τὸ ἀλεγεινόν, συγκεκοπται δὲ τὸ ἀλεγεινόν, ὡς και τὸ ἄλγος.] (η. 153) Ὅτι αἰτίας παρ' Ὅμηρῳ λέγεται ὁ αἰτιατέος και ὑπὸ μὲψιν και αἰτίας κείμενος και ἀπολύτως λαμβάνεται, οἷον «οὐ τί μοι αἰτιοὶ εἰσιν οἱ Τρῶες» και «οὐ τί μοι αἰτιή ἐσσί, θεοὶ νῦ μοι αἰτιοὶ εἰσιν». οἱ δὲ μεθ' Ὅμηρον ἄλλως χρῶνται τῇ λέξει. (η. 153 ς.) Ἰστέον δὲ ὡς ὁ μὴ βλαβῆναι λέγων ὑπὸ τινων καλῶς ἂν ἐρεῖ, ὅτι «οὐτί μοι αἰτιοὶ εἰσιν· οὐ γὰρ πῶ ποτ' ἐμὰς βοῦς ἤλασαν οὐδὲ μὲν ἵππους». ἐν ταῦθα δὲ δηλοῖ ὁ ποιητής, ὅτι πολέμου ἀφορμὴ τοῖς παλαιοῖς ὡς ἐπὶ πολὺ τὸ βοῦς ἢ ἵππους ἀπελάσαι ποθὲν ἢ καρπὸν γῆς ἐπιδραμόντας δηλήσασθαι ἤγουν βλάψαι, οὐ χρῆσις ἐστὶ και παρὰ Ἡροδότῳ· δηλέοντο γὰρ φησιν ἀντὶ τοῦ ἔβλαπτον. ἐκεῖθεν δὲ και τὸ δηλητήριον. Σημείωσαι δὲ ὅτι ἡ διάφορος σημασιῶν ῥημάτων διαφορὸς πολλάκις συζυγίας ποιεῖ. δηλῶ μὲν γὰρ δηλώσω τὸ φανερόν ποιήσω· δηλῶ δὲ δηλήσω τὸ βλάψω. οὕτω και νοῶ νοήσω τὸ εἰς νοῦν λήψομαι· νοώσω δὲ τὸ ἐμβαλῶ νοῦν. και πολεμήσω μὲν τὸ μαχήσομαι· πολεμώσω δὲ τὸ κινήσω ἕτερον εἰς μάχην. και σταθμήσω μὲν τὸ ζυγοστατήσαι· σταθμώσω δὲ παρὰ Ἡροδότῳ τὸ στοχάσασθαι. και κηλήσω μὲν τὸ θέλω, ἐξ οὗ ὁ ἐν Ὀδυσσεΐα κηληθμός· κηλώσω δὲ ῥῆμα οὐ σεμνόν, ἐξ οὗ κηλωστὰ τὰ πορνεία παρὰ Λυκόφρονι. και βοήσω μὲν τὸ τρανῶς φωνήσω· βοώσω δὲ τὸ μεταμορφώσω εἰς βοῦν. [και τὸ σκηνῶ δὲ σκηνώσω, ἐξ οὗ σκηνώμα, και τὸ σκηνῶ σκηνήσω, ἀφ' οὗ οἱ Σκηνῆται, διαφορὰν ἔχουσι φανεράν. ὁμοίως και τὸ ζηλῶ ζηλώσω τὸ πρωτότυπον τοῦ ζηλωτοῦ και τὸ ζηλῶ ζηλήσω τὸ τοῦ ζηλήμονος, ὃ ἐν Ὀδυσσεΐα κεῖται. και τὸ κυκλῶ κυκλώσω και κυκλήσω. και ῥῶ ῥήσω, ὅθεν τὸ ῥῆμα· και ῥῶ ῥώσω, ἀφ' οὗ ἡ ῥώσις. εἰ δὲ και τὸ φηλῶ φηλήσω και φηλώσω, ὡς τὸ «φηλώσας πρόμον» παρὰ Λυκόφρονι, οἶδασι διαφορὰν, χρῆ ζητήσαι. γίνεται δὲ τὸ δηλῶ ἤγουν βλάπτω, ὅθεν και ὀδαλός. ὡς γὰρ ἐκ τοῦ πρήθω, τὸ καιῖω, μεταθέσει τοῦ ᾠ και τροπῇ τοῦ 1.112 ᾠ εἰς ᾠ γίνεται πέρθω διὰ τοὺς ἐπομένους ἐμπρησμοὺς ταῖς πορθήσεσι· και ὡς παρὰ τὸ δαίω, τὸ καιῖω, δῆρις ἢ μάχη, ἔτι δὲ και δῆρις· οὕτω παρὰ τὸ αὐτὸ δαίω δηλεῖσθαι τὸ καυστικῶς βλάπτειν ὡσεὶ και διὰ δαλοῦ και ἰόντος.] και τοιαῦτα μὲν ταῦτα. (η. 154) Τὰς βοῦς δὲ θηλυκῶς ἴωνές φασι, καθὰ και ἀλλαχοῦ ῥηθήσεται, ἤδη δὲ και Ἀττικοί, ὡσπερ και τὰς οἷς και τὰς ἵππους και τὰς ῥημιόνους και τὰς κύνας. Σημείωσαι δὲ ὅτι ἐν ταῦθα μὲν ἐλάσαι τὸ πολέμου νόμῳ ἀπελάσαι· λέγεται δὲ και ἐπὶ σιδήρου ἐλάσεως και ἐπὶ κτίσεως τείχους και ὀρύξεως τάφρου και ἵππηλασίας. εὐρηται δὲ και κατελάσαι κωμικώτερον ἐπὶ ἀσέμνου σημασίας. τὸ δὲ ὄρκους ἐπήλασαν παρ' Ἡροδότῳ ἀντὶ τοῦ ἐπήγαγον, ἀπεναντίας ῥηθὲν πρὸς τὸ ἀπήλασαν, τὸν ἐπακτὸν ὄρκον ὀνομασθῆναι πεποίηκε παρὰ τοῖς ἕστερον. [Ἰστέον δὲ ὅτι ἐν τῷ «οὐ γὰρ πῶ ποτ' ἐμὰς βοῦς ἤλασαν» ὁ ᾠ-ᾠ παραπληρωματικὸς σύνδεσμος ἐκ βαρυτονήσεως ἐνεκλήθη· οἷον

«οὐπω γάρ ποτε». διὸ καὶ προπαροξύνεται, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ δηλοῦται. δηλοῖ δὲ τὴν τοῦ συνδέσμου βαρεῖαν τάσιν καὶ τὸ «οὐδέ τί πω ἴδμεν» καὶ ἐξῆς.]) (η. 155) Ὅτι τὴν Φθίαν ἦγουν τὰ νῦν κατὰ τινὰς λεγόμενα Φάρσαλα τὴν τοῦ Ἀχιλλέως πατρίδα ἐριβόλακα λέγει ἦγουν μεγαλόβωλον, ἔτι δὲ καὶ βωτιάνειραν ἦτοι θρεπτικὴν ἀνδρῶν. ἐν δὲ τοῖς ἐξῆς καὶ «μητέρα μῆλων» ἦγουν προβάτων καὶ θρεμμάτων αὐτὴν ὀνομάσει διὰ τὸ πίονα εἶναι τὴν ἐκεῖσε γῆν. ὁ δὲ πολίτης αὐτῆς Φθιώτης λέγεται. εἰσὶ δὲ τινες καὶ Φθῖοι παρὰ τῷ ποιητῇ, ἕτεροι παρὰ τοὺς Φθιώτας, ὡς ἐν τοῖς ἐξῆς, ὅτε δέον ἐστί, ρηθῆσεται. ὁ δὲ τὰ Ἐθνικὰ γράφας ἀπὸ Φθίας γυναικὸς ἢ Φθίου υἱοῦ Ποσειδῶνος καὶ Λαρίσσης κληθῆναι τὴν Φθίαν φησὶ λέγων καί, ὅτι πόλις καὶ μοῖρα Θετταλίας ἢ Φθία, καί, ὅτι τότοπικόν καὶ Φθιώτης καὶ Φθῖος λέγεται. καὶ Αἴλιανὸς δὲ μέμνηται τινος Φθίας παρθένου, ἥς, φησὶν, ἐρασθεὶς Ζεὺς μετέβαλε τὴν μορφήν εἰς περιστεράν. [Ἰστέον δὲ ὡς τοῦ βωτιάνειρα προϋπόκειται ὁ βότης καὶ Ἰωνικῶς βούτης, ὡς ὑποδηλοῖ καὶ ὁ παρ' Ἡσιόδῳ ἀβούτης ἀνὴρ. Δωριεῖς δὲ τὸ βούτης εἰς ὠμέγα τρέψαντες κατὰ τὸ Μοῦσα Μῶσα βώτης εἴποιεν ἄν, οὗ θηλυκὸν ἢ βῶτις, 1.113 τῆς βῶτιδος· ὅθεν γῆ τε βωτιάνειρα ἢ θρεπτικὴ ἀνδρῶν παρὰ τὸ βῶ βῶσω βότης καὶ τὸ ἀνὴρ ἀνέρος· καὶ «παμβῶτις» παρὰ Σοφοκλεῖ ἢ πάντων τροφός. καὶ ἔστι τοῦτο καθολικώτερον. ἢ γὰρ τοὶ βωτιάνειρα πρὸς εἶδος ἐν λαλεῖται τῶν ἀνθρώπων, ὡσπερ πρὸς ἕτεροῖα ζωικὰ εἶδη τὸ ἰππόβοτον πεδίον, τὸ αἰγίβοτον, τὸ μηλόβοτον, τὸ βούβοτον.] (η. 157) Ὅτι ἐπὶ τόπων πολὺ διεστώτων, ἐν οἷς καὶ θάλασσα μεσολαβεῖ, εἴποι τις ἄν τὸ «μάλα πολλὰ μεταξὺ οὐρέατε σκιάοντα θάλασσά τε ἠχήεσσα». Ἰστέον δὲ ὅτι σκιάοντα μὲν ἀπὸ τοῦ παρακολουθοῦντος λέγει τὰ δασέα καὶ σκιάς ἀποτελεστικά διὰ τὸ τῆς ὕλης λάσιον ἠχήεσσα δέ, περὶ ἣν πολὺς ἦχος γίνεται. ὁ δὲ ἦχος ὠνοματοπεποιήται, ὡσπερ καὶ ἡ ἰαχή. δηλον δὲ ὅτι τὸ σκιάοντα καὶ ἐπὶ δωμάτων λέγεται, ὡς τὸ «μέγαρα σκιάοντα». (η. 158 ς.) Ὅτι τὸ «ἀναιδείην ἐπειμένη» ἦγουν ἐνδεδυμένη, τὸ πρόδλίγου ρηθέν, ἐνταῦθα ἐπὶ πλέον αὐξάνων φησὶν· «ὦ μέγα ἀναιδέες» καὶ «κυνῶπα» ἀπὸ εὐθείας ὁ κυνώπης· οὗ θηλυκὸν ἢ κυνώπις, ὡς δηλοῦσι καὶ αἱ τῆς τραγωδίας «κυνώπιδες». παρακατιῶν δὲ διαλύει τὸ σύνθετον καὶ κυνὸς ὄμματα ἔχειναυτὸν λέγει. καὶ ὅρα ὅτι καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς ταυτολογεῖ διὰ θυμόν, καθὰ καὶ ὀβασιλεὺς ἀνωτέρω, καὶ οὐ θέλει μεταβῆναι τῆς ἐπὶ ἀναιδείᾳ κατηγορίας. Σημειῶσαι δὲ καὶ ὅπως εἰς πολὺν ἐξελαθεὶς θυμόν ὁ βασιλεὺς ὅμως οὐδὲν τραχὺ προσεῖπε τὸν Ἀχιλλεῖα, ἀλλὰ πολλὰ καὶ δεινὰ παρ' ἐκείνου ἀκούσας αὐτὸς ἐκπαγλότατον μόνον ἐκεῖνον ἠρκέσθη προσεῖπειν συνεννοησάμενός που καὶ αὐτὸς τὸ τοῦ τραγικοῦ, ὡς «αἰσχρὸν λόγοις κολάζειν τὸν δυνάμενον ἔργοις ἀμύνασθαι», μάλιστα δὲ παιδεύων μὴ ἐφίεναι ἄγαν τῇ γλώσσει τὸν θυμούμενον. Ὅτι τὸ ἄρνησθαι παρὰ τοῖς παλαιοῖς κυρίως ἐπὶ τοῦ ἀντικαταλλάσσεσθαι ἔκειτο καὶ εἴρηται περὶ αὐτοῦ ἐντελέστερον ἐν τῷ ἄλφα τῆς Ὀδυσσεΐας. νῦν δὲ ἐν τῷ «τιμὴν ἀρνύμενοι σοὶ τε καὶ τῷ Μενελάῳ πρὸς Τρώων» τιμὴν τὴν τιμωρίαν φασὶν οἱ παλαιοὶ φιλοσοφώτερον. ὡς γὰρ ὁ ἀδικηθεὶς χρήματα πολλάκις πρὸς τοῦ ἀδικήσαντος ἄρνυται καὶ ζημίαν οὕτω τῆς εἰς αὐτὸν ἀδικίας ἀντικαταλλάσσεται ἢ τυχὸν καὶ κόλασιν ἀντιλαμβάνει τῆς ὕβρεως ἐκ τοῦ ὑβρίσαντος, οὕτω καὶ οἱ Ἕλληνες πολιορκοῦντες τὴν Τροίαν τιμωρίαν ταύτην τοῖς βασιλεῦσιν ἀντικαταλάσσονται τῆς ὑπὸ Τρώων πεπλημμελημένης εἰς τὴν Ἑλένην ἀρπαγῆς. Τὸ δὲ εἰπεῖν ὅτι «τιμὴν» ἦγουν ἀγαθὸν κλέος «ἐκ Τρώων ἀρνύμενοι σοὶ τε καὶ τῷ Μενελάῳ», φαῦλον μέντοι προφανές οὐκ ἔχει, – ἔφη γὰρ καὶ ὁ πολέμοῦμεν, ὄφρα σὺ χαίρης – οὐκ ἀρέσκει δὲ τοῖς παλαιοῖς. βούλονται γὰρ τοὺς Ἕλληνας πρὸς Τρώων τιμωρίαν καὶ δίκην ἦγουν ἐκδίκησιν εἰσπράττειν καί, ὡς Ὀμηρος ἐρεῖ, ποινήν οὐ μὴν δόξαν. τοῦτο γὰρ παρέλκον δοκεῖ ὡς οἶα παρακολούθημα

τῆς ποινῆς. καίτοι οὐ κακῶς ἔχει καὶ ἐπὶ κλέους ἐνδόξου νοηθῆναι τὴν τιμὴν, ὡς ἐν τοῖς ἐξῆς φαίνεται. καὶ γὰρ ὁ βασιλεὺς ἐρεῖμετ' ὀλίγα, ὅτι «πάρεισι καὶ ἄλλοι, οἳ κέ με τιμήσουσιν», ὥστε οὐδὲν φαῦλον νοῆσαι, ὅτι Ἀχιλλεὺς μὲν τοιαύτην εἶπε τιμὴν τῷ βασιλεῖ ἄρνησθαι, αὐτὸς δὲ ἄλλως λέγει ἔχειν τὸ τιμᾶσθαι καὶ ἄλλοθεν. Σκοπητέον δὲ εἶπερ τὸ τιμωρεῖν ἦτοι βοθηεῖν ἐκ τοῦ «τιμὴν ἀρνύμενοι» ἐπινενόηται συντεθῆναι. ἔστι γὰρ τιμωρεῖν τὸ τιμὴν αἶρειν ποθὲν ὑπὲρ τινος ἢ αἰεῖρειν, ὅθεν καὶ ὁ τιμᾶτορος, ὃ ἔστι τιμωρός. ἐκ δὲ τοῦ ἄρνησθαι καὶ τὸ μισθαρνεῖν, τὸ μισθὸν δηλαδὴ ἄρνησθαι. [Ὅτι Ὅμηρος μὲν εἰπὼν «Μενελάω σοί τε, κυνώπα», εὐθείαν οἶδε τὴν ὁ κυνώπης, ὡς καὶ προεῖρηται. ὁ μέντοι εἰπὼν τραγικός «κελαινῶπα θυμόν» τὴν βαθεῖαν ψυχὴν ἑτεροίαν οἶδεν εὐθείαν καὶ οὐδὲ βαρύτονον κατὰ τὸ Κύκλωψ, ἀλλὰ ὀξύτονον. (ἡ. 160) Ὅτι ὅπερ ἐν Ὀδυσσεΐα εἶπεν ἐντρέπεσθαι ἤγουν ἐπιστρέφεσθαι, τοῦτο ἐνταῦθα μετατρέπεσθαι λέγει, οὗ ἑρμηνεία ποιητικὴ τὸ ἀλεγίζειν, οἷον «τῶν» ἤγουν ὦν «οὐ τι μετατρέπη οὐδ' ἀλεγίζεις», ὃ ἔστι λόγον ἔχεις. παράγωγον δὲ τὸ ἀλεγίζειν ἐκ τοῦ ἀλέγειν.] Ὅτι πολύνους καὶ πυκνὴ καιγοργῆ ἢ τοῦ Ἀχιλλέως ἐνταῦθα δημηγορία, ἔχει δὲ τι καὶ καταφορικόν. δυσχεραίνει μὲν γὰρ ἐπὶ τῇ βασιλικῇ ἀπειλῇ, λέγει δὲ καὶ χάριτας αὐτῷ ἐποφείλεσθαι, εἶγε μὴ διὰ τοὺς Τρῶας ὡς βλάψαντας, ἀλλὰ διὰ τοὺς Ἀτρεΐδας ὡς ἀδικηθέντας ὑπὸ Τρῶων ἦλθεν εἰς Τροίαν. βαρὺ δὲ ἠγεῖται καὶ ὅτι ἀφαιρεῖται ἀπ' αὐτοῦ ὁ βασιλεὺς, ὃ μὴ δέδωκεν αὐτὸς ἀλλ' οἱ Ἀχαιοί. φησὶ δὲ καὶ ὅτι οὔτε μὴ πονοῦντι αὐτῷ ἐδόθη τὸ γέρας, καθὰ καὶ τῷ Ἀγαμέμνονι, ἀλλὰ πολλὰ μογήσαντι καὶ ὅτι οὐδέποτε ἴσον αὐτῷ ἔχει γέρας. «ἀλλὰ τὸ μὲν πλεῖον», φησὶ, «τοῦ πολέμου χεῖρες ἐμαὶ διέπουσιν· ἦν δέ ποτε δασμὸς ἴκηται, σοὶ τὸ γέρας πολὺ μεῖζον, ἐγὼ δ' ὀλίγον τε φίλον τε ἔρχομαι ἔχων». οἰκεῖα δὲ ταῦτα λέγεσθαι παρὰ τῶν φιλοπονούτων μὲν ἐν αὐταρκείᾳ δὲ ζώντων πρὸς τοὺς πλεονεκτεῖν θέλοντας. Ἰστέον δὲ ὅτι λείας ἐπισυναχθείσης πολλῆς ἐμερίζοντο ἐπίσης τὰ λάφυρα διάτινος λαχμοῦ· ἐδίδοντο δὲ ἰδία τοῖς βασιλεῦσι καὶ ἀριστεῦσι κατ' ἐξαιρετὸν ἀπόμοιραί τινες, αἱ δὴ καὶ γέρας ἐλέγοντο. λέγει οὖν Ἡρόδοτος καὶ ἐν Σπάρτη τοῖς βασιλεῦσιν εἶναι γέρα ἕτερα τέ τινα καὶ τὸ διπλήσια νέμειν αὐτοῖς τὰ πάντα. τῷ μέντοι βασιλεῖ ἐκ τῆς λείας καὶ τι πλεόν ἢ τὸ γέρας προσεπεδίδοτο, καθὰ τινὲς φασὶ τῶν παλαιῶν, ἵνα ἔχοι δαπανᾶν αὐτὸ καὶ μὴ τρῦχεσθαι ἀναλῶν τὰ οἰκεῖα εἰς τὰ κατὰ καιρὸν τῶν ἀριστεῶν συμπόσια εἰωθότα γίνεσθαι, ὡς ἐν πολλοῖς τῶν Ὀμήρου φαίνεται. καὶ ταῦτά εἰσιν, ἐφ' οἷς πλεονεξίαν καὶ κερδαλεότητα τοῦ βασιλέως ὁ Ἀχιλλεὺς κατηγορεῖ, ὡς δῆθεν νοσηζομένου πολλὰ ἐξ ἐκείνων καὶ ὡς εἰπεῖν δημοβόρου, ὅπερ μετ' ὀλίγα ἐρεῖ. [ἐν τούτοις δὲ πρὸς 1.115 ὁμοιότητα τοῦ τριχᾶϊξ τριχᾶϊκος κεῖται τὸ «πολυᾶϊκος πολέμοιο» διὰ τὰς ἐναὐτῷ πολλὰς ὁρμὰς καὶ μετατροπὰς, ὧν ἕνεκα καὶ Ἄρης ἀλλοπρόσαλλος ῥηθήσεται ἐν τοῖς ἐξῆς.] (ἡ. 166) Ὅτι ὁ ἄ-τ-α-ρ καὶ ὁ ἄ-ῦ-τ-α-ρ οἱ σύνδεσμοι ἀδιάφοροι πάντῃ εἰσὶ πρὸς τε ἀλλήλους καὶ πρὸς τὸν ἄ-δ-ε σύνδεσμον. διαφέρουσι δὲ ἀμφοτέρω τοῦ ἄ-δ-ε συνδέσμου, ὅτι αὐτοὶ μὲν ποιητικώτεροί εἰσιν, ἐκεῖνος δὲ κοινός· καὶ αὐτοὶ μὲν αἰεὶ προτάσσονται τῶν τοῦ λόγου συντάξεων, ἐκεῖνος δὲ αἰεὶ ὑποτάσσεται. τὸ δ' ὁμοίον προεῖρηται καὶ περὶ τοῦ ἠ-τ-ο-ι καὶ ἠ-μ-ε-ν. δῆλον δὲ ὅτι καὶ ὁ ἠ-κ-α-ι σύνδεσμος καὶ ὁ ἠ-τ-ε, εἰ μὴ παραπληρωματικῶς ἀπλῶς οὕτω τίθενται, ἰσοδυναμῶς ἔχουσι. διαφέρουσι δὲ ὅτι ὁ καὶ μὲν προκατάρχει τῶν λέξεων, οἷον «καὶ ἐγώ, καὶ σύ», ὡς περὶ καὶ «αὐτὰρ ἐγώ, ἀτὰρ σύ». ὁ δὲ τὴν ὑποπίπτει, οἷον «ἐγώ τε, σύ τε», ὡς καὶ τὸ «ἐγὼ δέ, σύ δέ». τὸν δὲ τόνον τοῦ ἀτὰρ καὶ αὐτὰρ παρασημειοῦνται οἱ παλαιοὶ ὡς μὴ ἀναλόγως ἔχοντα, λέγοντες ὅτι αἱ εἰς ἄρληγους βραχυκατάληκτοι λέξεις βαρύνονται, κἂν ἄλλοθεν ποθεν εἰς ὄξυν τόνον βιάζονται· οἷον, πάτερ, μήτηρ, σῶτερ, θύγατερ, ἡμαρ, ὑπαρ, ἦπαρ, φρέαρ,

χωριστής ὑπερ προθέσεως διὰ τὸ τὰς προθέσεις φιλοξυτόνους εἶναι καὶ χωρὶς τοῦ ἀτάρκαὶ αὐτάρ· ἐπεὶ καὶ οἱ συμπλεκτικοὶ σύνδεσμοι φιλοῦσιν ὀξύνεσθαι. προϋπάρχωνδὲ ὁ ἀτάρ γεννᾷ τὸν αὐτάρ Αἰολικῇ ἐπενθέσει τοῦ ὑ. [Δῆλον δὲ ὅτι τῷ ἀτάρ καὶ αὐτάρ καὶ δὲ ἰσοδυναμεῖ ἐν πολλοῖς καὶ ὁ μὲν σύνδεσμος, οἷον «ἐγὼ μὲν εἶπον, σὺ μέντοι οὐκ ἤκουσας». ὁμοίως δὲ καὶ ὁ ἀλλά· ὅποια ἦν πρὸ ὀλίγων τὸ «ἀλλ' οὐκ Ἀτρείδη ἦνδανεν, ἀλλὰ κακῶς ἀφίει». ἐκεῖ γὰρ οἱ ἀλλά σύνδεσμοι ἀντὶ τοῦδὲ κείνται, ποιοῦντες καὶ σχῆμα ἐπαναφορικὸν διὰ τὸ κείσθαι ἐν στίχων ἀρχαῖς.] (η. 168) Ὅτι οἱ Ἴωνες τὰς μὲν χρονικὰς ἀυξήσεις τῶν παρωχημένων κατασπῶσι συνάρχεσθαι τοῖς ἐνεστῶσι ποιοῦντες αὐτούς, ὡς προεῖρηται. οἷον ἀγαπῶ ἀγάπων, ὀρύσσω ὄρυsson. ὡσαύτως καὶ τὰς διὰ τοῦ ἔ ἀυξήσεις καθελόντες τὴν αὐτὴν ἀρχὴν περιποιοῦνται τοῖς ἐνεστῶσι καὶ τοῖς παρωχημένοις, τοῦ τύπτω τὸν παρατατικὸν τύπον λέγοντες καὶ τὸν ἀόριστον τύψα. ἀυξήσιν μέντοι διὰ διπλασιασμοῦ γενομένην οὐδέποτε καταβάλλουσιν. οὐ γὰρ ἂν τὸτέτυφα τύφα ἐροῦσιν οὐδὲ τὸ πεποίηκα ποίηκα. χαίρουσι γὰρ τοῖς ἀναδιπλασιασμοῖς ὅτι μάλιστα καὶ διὰ τοῦτο οὐ μόνον ἐν ταῖς ἀυξήσεσιν ἐῶσι κατὰχώραν μένειν αὐτούς, ἀλλὰ καὶ ῥήμασί τισι καὶ μετοχαῖς προστιθέασιν, ὡς δοκεῖν ἐν ἀυξήσει τὰ τοιαῦτα εἶναι· ὅποια εἰσιν ἄλλα τε καὶ τὸ λελαχὼν καὶ τὸ 1.116 λελαβὼν· ἀλλὰ καὶ τὸ «τετύκοντο δαῖτα» καὶ «ἐκλελάθοιντο γάμοιο», ἐν οἷς ἀπέρριψαν μὲν τὸ ἔ τῆς ἀυξήσεως τοῦ ἐτύκοντο καὶ ἐλάθοντο, προσέθεντο δὲ τὸν τοῦ τ-ε καὶ λ-ε διπλασιασμόν. τοιοῦτόν φασιν καὶ ἐνταῦθα τινες εἶναι τὸ «ἐπὶν κεκάμω πολεμίζων». ὥστε καὶ ἐν τῷ «δέχθαι ἄποινα» οὐ νοητέον, ὅτι ἀφαίρεσις γέγονε τῆς τοῦ δεδέχθαι ἀυξήσεως Ἴωνικῶς, ἀλλὰ μᾶλλον Αἰολικῆ συγκοπή. [Ἰστέον δὲ ὅτι οὐ πάντες ἀρέσκονται γράφειν κεκάμω, ἀλλ' οἱ πλείους τὸ κ-ε συνδετικὸν ἔχοντες φασιν «ἐπὶν κε» ἡγουν ἐπειδάν «κάμω». Τοῦ δὲ πολεμίζειν πρωτότυπον τὸ πολεμεῖν, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ῥηθήσεται.] (η. 169) Ὅτι φέρτερον πρᾶγμα λέγει ὁ ποιητὴς τὸ παρ' ἡμῖν προφερέστερον καὶ κρεῖττον καὶ διαφέρον ἢ ὑπερφέρον τῶν ἄλλων, οἷον «ἐπειὴ πολὺ φέρτερον», φέρτατον δὲ τὸ ὑπερφερέστατον. οὕτω δὲ καὶ τὸ πολὺ φέρτερον διὰ τὴν προσθήκην τοῦ πολὺ ταυτόν ἐστι τῷ φέρτατον. ἐνταῦθα δὲ περισπῶντες οἱ παλαιοὶ τὸ «ἐπειὴ» φασίν, ὅτι τὸ ἠ ὑποτασσόμενον τῷ ἔ-π-ε-ι περισπᾶται, μετὰ δὲ τοῦ τ-ι ἐγκλίνεται· οἷον «τίη δὲ σύ;» (η. 170) Ὅτι ἀπὸ τοῦ ζῶου τῆς κορώνης εὐλύγιστον ἐχούσητον τράχηλον ἢ τῶν θυρῶν κορώνη μετήνεκται, ὡς περ καὶ ἀπὸ τοῦ κόρακος ὀκόραξ δηλαδὴ τὸ κοράκιον. ἀπὸ δὲ τῆς τῶν θυρῶν ταύτης κορώνης διὰ τὸ ἐπικαμπὲς τοῦ ὄργανου, ἴσως δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ ζῶου, καὶ κορωνίδες λέγονται νῆες, οὐ μόνον ὡς κατὰ τὴν κορώνην μέλαιναί, ἀλλὰ καὶ ὡς τὰ ἄφλαστα τὰ κατὰ πρῶραν καὶ πρύμναν, οἷα ἐν λυγισμῷ, ἐπικαμπτόμενα ἔχουσαι. αἱ δὲ τοιαῦται κορώναι καὶ τὴν κορώνην παρήγαγον, εἰς ἣν ἐντίθεται ἡ νευρά, ἄκραν οὔσαν τοῦ τόξου. ὅθεν καὶ τὸ ἀγαθὸν τέλος τῶν πράξεων «χρυσὴν κορώνην» ἢ παροιμία καλεῖ, ὡς ὅτε τις εἶπη «χρυσέαν ἐπιτεθῆναι κορωνίδα ταῖς πράξεσιν ἢ τοῖς λόγοις» ἦτοι συμπέρασμα καὶ τέλος ἀπὸ τῆς τοιαύτης τοῦ τόξου κορώνης τὴν μεταφορὰν λαβοῦσαν ἢ τυχὸν καὶ ἀπὸ τῆς τῶν νηῶν κορωνίδος ἢ καὶ ἀπὸ τῆς τὰς θύρας συγκλειούσης κορώνης, [Ἰστέον δὲ ὡς, εἴπερ νῆες κορωνίδες αἰμέλαιναί λέγονται, πρὸς διαστολὴν οὕτω καλοῦνται τῶν μιλοπαρήων, ἃς ἡ Βοιωτία δηλοῖ. κοῖλαι μέντοι οὐ διασταλτικῶς ὀνομάζονται.] (η. 171) Ὅτι κατὰ τοὺς παλαιούς ἄφενος μὲν ὁ δι' ὀλίγου συναγόμενος, πλοῦτος δὲ ὁ διὰ 1.117 πολλῶν ἐτῶν οἶονεὶ πολλόετός τις ὢν. γίνεται δὲ ἄφενος, ὡς τοῖς πλείοσι δοκεῖ, ἀπὸ τοῦ ἔνου, ὅ ἐστι χρόνου, ὅς, εἰ καὶ παρ' ἡμῖν φιλοῦται, ἀλλὰ παρὰ τοῖς παλαιοῖς Ἀττικῶς δασύνεσθαι λέγεται. [Τοῦτο δὲ ἢ παρὰ τὸ ἔω, τὸ πληρῶ ἦτοι τελειῶ, ἐξ οὗ καὶ ὁ ὄλος· τελεσφόρος γὰρ κατὰ τοὺς παλαιούς

ὁ ἐνιαυτός· ἢ παρὰ τὴν ἔνωση τῶν τεσσάρων ὠρῶν καὶ τῶν κατ' αὐτὰς ἔργων· ἢ καὶ ἄλλως παρὰ τὸ εἰς ἑνός, ἵνα κατὰ τὴν ἔννην καὶ αὐτὸς εἴη βοῦς μόσχος μονόκερος· βοῦς μὲν διὰ τὸ κατὰ βόας ἐργατικὸν τῆς γενέσεως· μόσχος δὲ διὰ τὸ ἀεὶνεάζειν ἐφ' οἷς ποιεῖ· μονόκερος δὲ διὰ τὸ μοναδικὸν καὶ ἀνεπικοινωνήτον κατ' ἐνέργειαν τοῖς μερικοῖς καιροῖς. ἔτι ἰστέον καὶ ὡς] διαφορεῖται ἄφενος κατὰ τὸ γένος, καὶ Ὅμηρος μὲν οὐδετέρως προάγει αὐτὸ λέγων «ἄφενος καὶ πλοῦτον ἀφύζειν». εὐρηται δὲ παρὰ τισι καὶ ἀρσενικῶς ὁ ἄφενος. οὕτω καὶ ὄσσοις ἐπιὸ φθαλμοῦ διφόρησιν ἔχει, ὡς προεδήλωται. κατὰ δὲ Ἑρωδιανὸν καὶ τὰριχος ἐκατέρως λέγεται. τὸ τὰριχος γὰρ καὶ ὁ τὰριχος. φέρει δ' ἐκεῖνος καὶ χρήσεις ἀμφοῖν. Μένανδρος «ἐπέπασα ἐπὶ τὸ τὰριχος ἄλας». [Φιλιππίδης «τυροῦ καὶ τὰριχους».] Ἀριστοφάνης «ἐπὶ τῷ τὰριχει τὸν γέλωτα κατέδομαι». ὁ αὐτὸς τὰριχον τοῦτον πλύνω». δῆλον δὲ ὡς οὕτω καὶ ὁ σκότος φέρεται καὶ τὸ σκότος [καὶ τὸ ὄνειδος καὶ ὁ ὄνειδος καὶ τὸ χρεῖος ἡγουν χρέος καὶ ὁ χρεῖος παρὰ Φίλωνι, ὅθεν ὁ ἀχρεῖος σύγκειται.] Πολλὴ δὲ καὶ ἐν ἄλλοις ἢ διφόρησις, ὡς καὶ ἡ νεῖκη δηλοῖ καὶ τὸ νεῖκος καὶ ἡ δίψα καὶ τὸ δίψος καὶ ἡ βλάβη καὶ τὸ βλάβος· ἔτι δὲ καὶ ἡ τρίβος καὶ ὁ τρίβος, ὡς Εὐριπίδης γράφει. Ἀφύσσειν δὲ τὸ ἀντλεῖν ἐν ταῦθα καὶ δηλοῖ τὴν τοῦ πλουτεῖν δαψίλειαν. ἐν δὲ τοῖς ἐξῆς που ἐπὶ ἐντέρων τὴν λέξιν τίθησιν ὁ ποιητὴς ἐκπεπτωκότων τῆς κοιλίας διὰ πληγὴν, οἷον 1.118 «ἔντερα ἤφυσεν ὁ χαλκός». καὶ φασιν οἱ παλαιοὶ γίνεσθαι αὐτὸ ἀπὸ τοῦ ἄστερητικοῦ μορίου καὶ τοῦ φύω φύσσω ἀφύσσω τὸ τῆς συμφυῖας ἀποστερῶ. [ἰστέον δὲ ὅτι τε κἀν ταῦθα φιλοκτεανώτατον τὸν βασιλέα εἶναι ὁ Ἀχιλλεὺς ὑποδηλοῖ. τοιοῦτον γὰρ τὸ ἐθέλειν οὐχ' ἀπλῶς κτᾶσθαι, ἀλλὰ οἷον ἀντλεῖν πλοῦτον· καὶ ὅτι ἀπελθεῖν οἴκαδε ὁ ἥρωις ἐθέλει ὡς ἐνθάδε, φησὶν, ἄτιμος ἐὼν· φιλοτιμώτατος ἄρα ἐστὶ· καὶ ὅτι ταῦτον τὸ ἄτιμος τῷ ἀγέραςτος, ὅπερ εἶπεν ὁ βασιλεύς· καὶ ὅτι τὸν ἄτιμον ἀτίμητόν που ἐρεῖ.] (ἡ. 173) Ὅτι Ἀχιλλεὺς εἰπόντος «ἄπειμι Φθίηνδε», ὁ Ἀγαμέμνων ἀστεῖως ἀντιλέγων φησὶ «φεῦγε μάλα, εἴ τοι θυμὸς ἐπέσσυται, οὐδέ σ' ἔγωγε λίσσομαι εἶνεκ' ἐμεῖο μένειν», μυκτηρίζων τε ὡς οὐδὲν χρήσιμον ὄντα καὶ τὴν παρ' ἐκείνου λεγομένην ἀπέλευσιν φυγὴν οἷον εὐσχήμονα ὀνομάζων ὡς δειλανδρήσαντος. τὸν δὲ τοιοῦτον λόγον τοῦ Ὀμήρου οἰκειὸν ἐστὶ πρὸς πάντα εἰπεῖν τὸν ἐκφοβεῖν θέλοντά τινος ὡς κακόν τι πεισομένους διὰ τῆς αὐτοῦ ὑποχωρήσεως. τὸ δὲ «εἶνεκα ἐμεῖο» οὐκ ἀργῶς κεῖται, ἀλλ' ἐπεὶ φθάσας ὁ Ἀχιλλεὺς εἶπεν, ὡς οὐ διὰ τοὺς Τρῶας ἠλθεπολεμήσων, ἀλλὰ διὰ τοὺς Ἀτρεΐδας. ἐπειδὴ δὲ ὁ αὐτὸς καὶ ἀπεσέμνυνε τοὺς Ἕλληνας ἐν τῷ «ἔδωσαν δέ μοι υἷες Ἀχαιῶν» καὶ ἐν τῷ «ὀππότε Ἀχαιοὶ Τρῶων ἐκπέρσωσι πτολίεθρον», ἀντιδημαγωγεῖ καὶ ὁ βασιλεὺς ἐν ταῦθα τὸν ὄχλον λέγων «πάρ' ἔμοι γε καὶ ἄλλοι, οἳ με τιμήσουσιν». εἶτα, ἐπεὶ οὐ πάνυ ἐνδοξον τὸ τὸν βασιλέα τῷ δήμῳ χαρίζεσθαι, ἐπήγαγεν ἐνδοξότερον τὸ «μάλιστα δὲ μητιέτα Ζεύς». Ὅτι δὲ καὶ τὸ ἑαυτοῦ φιλοπόλεμον ὁ Ἀχιλλεὺς ἠύξησεν ὡς φιλίαν διὰ τοῦτο ἀπαιτεῖν, καταρριπτεῖ καὶ τοῦτο ὁ βασιλεὺς μισεῖν αὐτὸν μάλιστα εἰπὼν ὡς φίλεριν καὶ φιλοπόλεμον, καθὰ καὶ κατωτέρω ρηθήσεται. καὶ οὕτω πρὸς τὴν τοῦ Ἀχιλλεὺς δημηγορίαν ὁ βασιλεὺς ἀντεῖπειν προθέμενος, ὁμῶς πρὸς τὸ ἀνδρεῖον ἐκεῖνον εἶναι καὶ αὐτὸν μὲν τὸ πλεῖον τοῦ πολέμου χερσιδιέπειν, ἀρκεῖσθαι δὲ ὀλίγα λαμβάνοντα, οὐκ ἀντεῖπε διδάσκοντος τοῦ ποιητοῦ καὶ ἐν ταῦθα μὴ δεῖν ἀπαναισχυντεῖν πρὸς φανεράν ἀλήθειαν. (ἡ. 174) Ὅτι ὡς περ ἢ ἔπ' ἰ πρόθεσις ἔστιν ὅτε μόνη αὐτὴ καθ' αὐτὴν τίθεται ἀντὶ ῥήματος τοῦ ἔπεισιν, οἷον «οὐ τοι ἔπι δέος» ἀντὶ τοῦ οὐκ ἔπειστί σοι φόβος, ὡσαύτως καὶ ἢ ἔμ' ἔτ' ἀ πρόθεσις τὸν τόνον ἀναβιβάσασα λέγεται ἀντὶ τοῦ μέτεστιν, ὡς καὶ Εὐριπίδης δηλοῖ· οὕτω καὶ τὸ πάρα. τοῦτο δὲ καὶ ἀντὶ ἐνικοῦ λαμβάνεται ῥήματος τοῦ πάρεστι καὶ ἀντὶ πληθυντικοῦ, οἷον «πάρ' ἔμοι γε καὶ ἄλλοι». ὁμοίως καὶ τὸ ἐνι,

ὅπερ ἐστὶν ἢ ἐν πρόθεσις μετὰ ἐπεκτάσεως. καὶ αὐτὸ γάρ ποτὲ μὲν ἀντὶ τοῦ ἔνεστιν ἤγουν ἐνυπάρχει νοεῖται, ποτὲ δὲ ἀντὶ τοῦ ἔνεισιν, ὡς 1.119 τὸ «ἐπεὶ οὐ οἱ ἔνι φρένες οὐδ' ἠβαιαί». τοῦτο δὲ τὸ σχῆμα οἱ παλαιοὶ μετατύπωσιν καλοῦσι λέγοντες ὅτι ἐκ συνθήκης ἀπλοῦν γέγονεν ἤγουν μετετυπώθη ἀπόσυνθέτου λέξεως εἰς ἀπλῆν. καὶ καινὸν οὐδέν, ἐὰν αἱ προθέσεις αὗται ὑπαρκτικοῦ ῥήματος λείποντος λαμβάνονται ἀντ' αὐτοῦ. ἐν πολλοῖς γὰρ ἢ τῶν ὑπαρκτικῶν ῥημάτων ἐλλέλειπται σύνταξις. ἐκεῖνο δὲ καινότερον, ἐὰν ἢ ἀνὰ πρόθεσις ἀναβιβασθέντος τοῦ τόνου λαμβάνηται ἀντὶ ῥήματος τοῦ ἀνάστηθι, ὡς τὸ «ἀλλ' ἄνα ἐξ ἐδράνων». ἔτι δὲ καινὸν καὶ ἐὰν ἢ ἀντὶ πρόθεσις αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ποιῆται ῥῆμα τὸ ἀντιᾶν ἤγουν ἀντικρὺ γίνεσθαι, ὡς περ καὶ τὸ ἀντιῶν, [ὅτι δέκα ὄνομα τὸ ἀντίος, ὅθεν καὶ ὁ ἐναντίος καὶ τὸ ἐναντιῶ ῥῆμα. οὕτω δὲ καὶ ἐκτῆς περὶ προθέσεως ὁ Πέριμος, κύριον, φανεῖται γενόμενος καὶ ἐκ τῆς ἀμφὶ ὁ Ἄμφιος καὶ τῆς ὑπὸ Ὑπιος, ποταμὸς Παφλαγονικός. οὐ μὴν ἀναντιρρήτως καὶ ἐκ τῆς ἀνὰ ὁ Ἄνιος. ἐκεῖνος γὰρ ἐκ τῆς ἀνίας παρήκται κατὰ τινος.] Σημειοῦνται δὲ οἱ παλαιοὶ, ὅτι, ὡς περ προθέσεις τινὲς ἀντὶ ῥημάτων λειπόντων λαμβάνονται, οὕτω κατὰ τινὰ ἀνταπόδοσιν καὶ ῥήματα δεόμενα προθέσεων ἐκφωνοῦνται μὲν δίχα ἐκείνων, ἐρμηνεύονται δὲ σὺν ἐκείνοις, ὡς τὸ «εἴμι Φθίηνδε» ἀντὶ τοῦ «ἄπειμι εἰς τὴν Φθίαν» καὶ «ἴθι, μὴ μ' ἐρέθιζε» ἀντὶ τοῦ ἄπιθι». τὸ δὲ ἀνάπαλιν λέξεις μετὰ προθέσεων οὔσαι περισσὰς ἔχουσιν αὐτάς· ὡς τὸ «ἀπ' οὐρανόθεν» καὶ ἕτερα φανησόμενα πολλαχού. (η. 175) Ὅτι καινός τις ἐστὶ μεταπλασμός ὁ τῶν εὐθειῶν τῶν εἰς ἠ-ς ἀρσενικῶν ὀνομάτων, ὅτε εἰς ἄ μεταπλασθῶσι κατὰ τὴν λήγουσαν, οἷον ὅτε ὁ τοξότης τοξότα λέγεται καὶ οἰπότης ἰππότης καὶ ὁ αἰχμητὴς αἰχμητὰ καὶ ὁ κυανοχαίτης «κυανοχαίτα Ποσειδάων» διὰ συνεσταλμένου τοῦ ἄλφα. καὶ ὁ ἠπύτης «ἠπύτα κήρυξ» ἤγουν φωνητικὸς παρὰ τὸ ἠπύω, τὸ φωνῶ. οἱ μὲν γὰρ μεταπλασμοί, ὡς προεγράφη, ἀπὸ τελικοῦ γίνονται εἰς ὁμοίωτον τελικόν, οἷον τὸ ἀλκῆ ἀπὸ τοῦ ἠ- εἰς ἠ-ι μετεπλάσθη ἐν τῷ «ἀλκὶ πεποιθώς», ἄπερ εἰσὶ καὶ ἀμφότερα τελικὰ δοτικῆς. ὡσαύτως καὶ τὸ ὄσσω δυϊκόν, ὃ δηλοῖ τοὺς ὀφθαλμούς, μεταπλασθὲν ἐν τῷ ὄσσε εἰς συγγενὲς μετέπεσε τελικόν. καὶ γὰρ καὶ τὸ μεταπλασθὲν ῶ καὶ τὸ ῶε, εἰς ὃ μεταπέπλασται, τελικὰ εἰσὶ τῶν δυϊκῶν. ὁμοίως ἔπαθε καὶ τὸ ἐρυσάρματοι ἵπποι ἐν τῷ ἐρυσάρματες. καὶ ἡ ὄ-ι γὰρ δίφθογγος καὶ ἡ ῶ-ς δὲ συλλαβὴ εὐθείας πληθυντικῆς εἰσὶ τελικὰ. τὸ μέντοι ἰππότης ἰππότης καὶ τὰ ὅμοια ἀπὸ 1.120 τῶν εἰς ἠ-ς εὐθειῶν εἰς ἄ μεταπεσόντα μεταπλασμὸν παράδοξον ἔπαθον. καί ἴσως οὐδὲ μεταπλασμὸν τὸ τοιοῦτον κλητέον. τὸ γὰρ ἄ-α τοῦτο οὐκ εὐθείας ἐνικῆς ἀρσενικῆς ἐστὶ τελικόν παρ' ἡμῖν, ἀλλὰ κλητικῆς τῆς ὦ ἰππότης καὶ ὦτοξότα. ἔστι δὲ κατὰ τοὺς παλαιούς Βοιωτῶν καὶ Αἰολέων ὁ τοιοῦτος τύπος τοῦ σχηματισμοῦ. διὸ καὶ τινὰ ἐκ τῶν τοιούτων προπαροξύνονται, ὡς ἐνταῦθα τὸ «μητίετα Ζεὺς» ἐκ τοῦ μητιέτης γενόμενον, ὃ δηλοῖ τὸν βουλευτικόν· μητιγὰρ ἢ βουλή· καὶ ἐκ τοῦ ἀκακίτης τὸ ἀκάκητα, ὃ εἰρηνικὸς καὶ μὴ κακοποιῶν. προπαροξυντικοὶ γὰρ εἰσὶν οἱ Αἰολεῖς ἐν πολλοῖς, ὡς δηλοῖ καὶ τὸ δύνατος παρ' αὐτοῖς προπαροξυνόμενον καὶ ἄλλα μυρία. σημείωσαι δὲ ὅτι ὁ μητίετα Ζεὺς καὶ μητιόεις λέγεται, ὃν ἐρμηνεύει Θεόκριτος ἐν τῷ «Διὸς μέγα βουλευόντος». (η. 176) Ὅτι ἔχθιστον διοτρεφῶν βασιλέων ἑαυτῷ τὸν Ἀχιλλέα ὁ Ἀγαμέμνων λέγει ῥητορικώτατα περιτρέπων τὸ τοῦ Ἀχιλλέως ἐγκώμιον εἰς ψόγον αὐτοῦ. ὁ μὲν γὰρ ὡς πολεμικὸν ἀνωτέρω συνέστησεν ἑαυτόν, ὃ δὲ ἔχθιστον αὐτόν καλεῖ ἐξ αὐτοῦ τούτου ὀρμηθεῖς· «αἰεὶ γάρ τοι», φησὶν, «ἔρις τε φίλη πόλεμοι τε μάχαι τε», οὐ ψέγων πάντως ὡς πολεμικόν· χρὴ γὰρ τοιοῦτον εἶναι· ἀλλ' ὡς φιλοπόλεμον καὶ ὡς φίλεριν καὶ μὴ καιρὸν εἰδότα μάχης, αἰεὶ δὲ τοιούτοις χαίροντα. ἢ καὶ ὡς ἐπὶ Κάλχαντος, οὕτω δὲ καὶ ἐνταῦθα τὸ τοῦ Ἀχιλλέως πλεονέκτημα εἰς ὄνειδος

μεθιστῶν. οὕτω γὰρ δεινὸς περιτρέπειν ὁ ποιητῆς τὰ νοήματα. Διοτρεφεῖς δὲ τοὺς βασιλεῖς λέγει ὃν τρόπον καὶ διογενεῖς, ὡς τοῦ ἀστρολογουμένου Διὸς συμβαλλομένου τι εἰς αὐτοὺς κατὰ τοὺς ταῦτα δοξάζειν στέργοντας. διὸ καὶ Ἡσίοδος λέγει ὡς «ἐκ μὲν Μουσῶν καὶ Ἀπόλλωνος ἀοιδοὶ καὶ κιθαρισταί, ἐκ δὲ Διὸς βασιλῆες». ἰστέον δὲ ὅτι τὸ μὲν διοτρεφῆς συστέλλει τὴν ἄρχουσαν ὡς ἀπὸ τῆς Διὸς γενικῆς, τὸ δὲ διογενῆς ἐκτείνει αὐτὴν ἀπὸ τοῦ Διὸς ὁ ἔνδοξος. διογενῆς μὲν γὰρ ὁ Διὸς τὸ γένος, διοτρεφῆς δὲ ὄτραφεῖς ὑπὸ τοῦ Διὸς. [Δῆλον δὲ ὡς οὐ μόνον ἐκ τῆς Διὸς γενικῆς αἱ συνθέσεις γίνονται, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ δοτικῆς, οἷον διίπετης ποταμός· Διίφιλος, ἐξ οὗ κατὰ κράσιν Δίφιλος κύριον ὄνομα· Διίτρεφης κύριον· διίπετες Παλλάδιον.] (η. 177) Τὸ δὲ «πόλεμοί τε μάχαι τε» ἢ ἐκ παραλλήλου δηλοῖ τὸ αὐτὸ ἢ καὶ διαφορὰ τιζέσθαι ταῖς λέξεσιν, εἴγε μάχεται μὲν τις καὶ λόγοις, ὡς καὶ ἡ λογομαχία δηλοῖ· καὶ αὐτὸς δὲ ὁ ποιητῆς μετ' ὀλίγα φησὶ «μαχεσαμένω ἐπέεσσι», πολεμεῖν δὲ λόγοις οὐ λέγεται. καὶ ἄλλως δὲ μάχη μὲν αὐτὴ ἢ τῶν ἀνδρῶν συνεισβολὴ παρὰ τὸ αἶμα χεῖν, ὁ δὲ πόλεμος καὶ ἐπὶ παρατάξεων καὶ μαχίμου καιροῦ λέγεται. 1.121 χρήσιμον δὲ ὧδε καὶ τὸ «πολεμίζειν ἢ δὲ μάχεσθαι». (η. 176) Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τὸ «ἔχθιστος» ἐν ταῦθα οὐκ ἔστι κυρίως ὑπερθετικόν, ἀλλὰ ἀπλῶς εἴληπται ἀντιτοῦ ἐχθρός, ἵνα μὴ ἀναγκασθεῖ τις νοῆσαι, ὅτι πάντες μὲν ἐχθροὶ ἦσαν τῷ Ἀγαμέμνονι, ἔχθιστος δὲ ὁ Ἀχιλλεύς. ἄλλως μὲντοι εἰπεῖν καὶ ψεύδεται νῦν θυμούμενος ὁ βασιλεύς, ὡς περ καὶ μετ' ὀλίγα εἰς τὸ αὐτὸς ἐλθεῖν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ Ἀχιλλέως καὶ εἰς τὸ λαβεῖν τὸ τοῦ Αἴαντος ἢ τὸ τοῦ Ὀδυσσεῶς γέρας. οὕτω δὲ πως καὶ Ἀχιλλεύς ἐψεύδετο κολακεύων τὸν λαόν, ἐν οἷς ἔφη ὅτι «ἔδοσαν δέ μοι γέρας οἱ Ἀχαιοί» καὶ «νῦν δὲ ἄπειμι Φθίηνδε». [Ὡς δὲ πολλὰ ὑπερθετικά, ὡς περ δὴ καὶ συγκριτικά, εἰς ἀπλότητα λαμβάνονται, μυριαχοῦ φανεῖται ὧν καὶ τὸ «θεῶν ὀλοώτατος» ἀντὶ τοῦ «ὀλοὸς ἐν θεοῖς» καὶ τὸ «σαώτερος ὡς κε νέηαι» ἡγουν «σῶος ὅπως ἀπέλθης».] (η. 178) Ὅτι καταβλητικὸν ὀφρῦος μεγαλαύχου τὸ «εἰ μάλα καρτερός ἐσσι, θεὸς που σοὶ τό γ' ἔδωκεν». εἰ γὰρ οὐδὲ ἐπὶ τοῖς ἐφ' ἡμῖν ἀλαζονεύεσθαι χρή, πολλῶ πλεον ἐπὶ τοῖς μὴ ἐφ' ἡμῖν. Τὸ δὲ «ἐσσί» ποιητικὸν μὲν ἐστὶ καὶ εἰς λογογραφίαν οὐ χρήσιμον· παράγεται δεοῦτως. ἔστι ῥῆμα ἔω δηλοῦν ὑπαρξιν, ἐξ οὗ κατὰ παραγωγὴν τροπῆ τοῦ τέλους εἰς ἄνω γίνονται ἐμί, τὸ ὑπάρχω, ὃ προσλαβὼν τὸ ἰ γίνεται εἰμί. ἐκ τούτου τοῦ ἐμί τροπῆ τοῦ ἄνω γίνονται εἰς ἄνω τῶν λόγων τῶν εἰς ἄνω γίνονται τὸ δεύτερον ἔς. καὶ ἐπεὶ οὐδέποτε ῥῆμα μονοσύλλαβον συστέλλεται χωρὶς τοῦ θές, δός, ἔς, ἀνάγκη ἐκταθῆναι τὸ ἔς, ὃ δηλοῖ τὸ ὑπάρχεις, καὶ γενέσθαι μακρὸν φύσει ἢ θέσει. ἀλλὰ φύσει μακρὸν οὐκ ἔστι γενέσθαι. ἢ γὰρ τὸ ἔς εἰς ἄνω τραπήσεται [καὶ συνεπιπίπτει τῷ] ἢ ἀντὶ τοῦ ἔφης ἢ τὸ ἄνω προσλήψεται καὶ γενήσεται εἰς. ἀλλὰ τοῦτο προκατελήφθη δεύτερον πρόσωπον εἶναι τοῦ εἰμί καὶ τοῦ εἶμι, ὃ δηλοῖ τὸ ἔρχομαι, ὡς τὸ «τίς πόθεν εἰς ἀνδρῶν». ἀνάγκη οὖν, ἐπεὶ οὐ δύναται φύσει ἐκταθῆναι, γενέσθαι κἂν γοῦν θέσει μακρὸν. καὶ τοῖνυν διπλασιαζομένου τοῦ ἄνω γίνονται ἔς. ἐπεὶ δὲ οὐδέποτε λέξις Ἑλληνικὴ εἰς δύο σύμφωνα τὰ αὐτὰ καταλήγει διὰ τὸ δυσσεκφώνητον, πλεονάζει τὸ ἰῶτα καὶ γίνεται ἐσσί. καὶ οὕτως ἀναπληροῦται τὸ λείπον διὰ τῆς τοῦ ἄνω ἐπεκτάσεως. ἔστι δὲ μονῆρες τὸ ῥῆμα. οὐδὲν γὰρ τῶν δευτέρων προσώπων εἰς ἄνω λήγει. διὸ οὐδὲ ἐφελκυστικόν ποτε τοῦ ἄνω γίνεται ὡς τὸ τίθησι καὶ δίδωσι καὶ τὰ ὅμοια. (η. 180) Ὅτι οἱ κατὰ κλῆσιν ἐθνικὴν Μυρμιδόνες κεκλημένοι, οἱ τῷ Ἀχιλλεῖ ὑποτεταγμένοι, Φθιώται ἐλέγοντο, περὶ ὧν καὶ ἐξῆς ἐν τῇ Βοιωτίᾳ δηλωθήσεται. κληθῆναι δὲ φασὶ τὴν ἀρχὴν Μυρμιδόνας πρώτους τοὺς περὶ Αἴγινα νῆσος δὲ αὕτη πρὸ τῆς Ἀττικῆς – προσαναπλάττοντες μῦθον τοιοῦτον· ὡς ἄρα εἶχε μὲν Αἰακὸς τὴν νῆσον τὴν Αἴγινα, 1.122 σπάνις δὲ ἦν τῶν ἀρχομένων δι' ὀλιγανθρωπίαν. μικροβασιλείας δὲ οὔσης αὐτῷ τῆς ἀρχῆς δέεται τοῦ πατρὸς Διὸς

κάκεϊνος τούς ἐκεῖ μύρμηκας εἰς ἀνθρώπους μεταποιεῖ κάκεϊθεν εἰς πλῆθος οἱ ἀρχόμενοι ἐπιδεδώκασιν τῷ Αἰακῷ καὶ οἱ τοιοῦτοι ἐκ τῆς αὐτῶν πρωτογόνου φύτλης Μυρμιδόνες παρωνομάσθησαν. καὶ τοιαῦτα μὲν οἱ μυθογραφοῦντες, ἐν οἷς καὶ ὁ Λυκόφρων «στρατὸν μύρμων ἐξέαπεζον» τούς Μυρμιδόνας εἰπών. οἱ δὲ τὸν μῦθον ἱστορικῶς θεραπεύοντες γεωρύχους τούς Αἰγινήτας εἶναι φασὶ κοιλαίνοντας τὴν γῆν δίκην σπηλαίων καὶ ὑπὸ μὲν τὰς καταδύσεις οἰκοῦντας, τὸ δὲ ἀναβαλλόμενον χῶμα εἰς εὐχρηστον καρποῖς γῆν διαπεταννύοντας διὰ τὸ τὴν νῆσον τὰ μὲν ἄνω τραχεῖαν εἶναι, ἀγαθὴν δὲ τὰ ἔνερθεν. διὰ τοῦτο τοίνυν τούς ταῦτα ποιοῦντας μύρμηξιν εἰκάζοντες οἱ ἰδόντες διὰ τὸ τῆς διαίτης, ὡς εἰπεῖν, μυρμηκόβιον Μυρμιδόνας ἐπεκάλουσαν αὐτούς. ἐκεῖθεν δὲ ὕστερον τῷ Αἰακῷ συμμετοικισθέντες τινὲς εἰς Φθίαν συναπήγαγον ἑαυτοῖς καὶ τὴν κλῆσιν καὶ τούς μὲν πατριώτας νησιώτας Αἰγινήτας ἀφῆκαν καλεῖσθαι, τούς δὲ Φθιώτας ἐξ ἑαυτῶν εἰς Μυρμιδόνας μετέθεντο. καὶ οὕτω μὲν ταῦτα. ἕτεροι δὲ ἀγαθὸν εἶναι τὸν Αἰακὸν ἱστοροῦντες τὰ εἰς τὸ ἄρχειν φασὶν ἀπὸ πολλῆς ὅτι μάλιστα λειπανδρίας τὴν ὑπ' αὐτῷ γῆν εἰς πολυανθρωπίαν ἐπαυξηθῆναι κἀντεῦθεν διαδοθῆναι τὸν μῦθον ὡς ὅτι περὶ οἰκατὰ χώραν μύρμηκες ἄνδρες τῷ Αἰακῷ ἐγένοντο κατ' εὐχὴν. εἴωθε δὲ ἡπαροιμία καὶ ἐν ἄλλοις τὸ πολὺ τῆς εὐτυχίας ἀπὸ μυρμηκῶν λαλεῖν, ὡς καὶ ὅτε μυρμηκίαν φησὶν ἀγαθῶν. συντελεῖ δὲ τι ἐν ταῦθα καὶ Θεόκριτος εἰπών· «μύρμηκες ἀνάριθμοι» ἐπὶ πολυπληθείας λαοῦ. Ὅτι τὸ ἀνάσσειν ὡς περὶ καὶ τὸ ἡγεῖσθαι καὶ τὸ ἄρχειν ποτὲ μὲν γενικῆ, ποτὲ δὲ δοτικῆ συντάσσεται, οἷον· «Μυρμιδόνεσσιν ἄνασσε» ἀντὶ τοῦ Μυρμιδόνων ἄνασσε. ἐν δὲ τῇ πῖ ράψωδι· «ἄρχε δὲ Μυρμιδόνεσσι» λέγει. οὕτω καὶ Τρώων ἡγεῖται τις καὶ Τρώεσσι ἡγεῖται διφορομένης τῆς τῶν ῥημάτων συντάξεως, ὡς καὶ πρὸ τούτου γέγραπται. (η. 181) Ὅτι κοτέοντα ἐν ταῦθα λέγει τὸν νῦν πρῶτως θυμοῦσθαι ἀρξάμενον Ἀχιλλεῖα παραχρῶμενος πάντως τῇ λέξει. τὸ γὰρ τοιοῦτον χολοῦσθαι μᾶλλον ἐστίν. ὁ γὰρ κότος, ὡς προεγράφη, χόλος ἐστὶν ἀποκείμενος. μετ' ὀλίγα μέντοι κυριολεκτῶν «χόλον παύσειε» φησὶν. [Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ «σέθεν δ' ἐγὼ οὐκ ἀλεγίζουδ' ὄθομαι κοτέοντος, ἀπειλήσω δὲ τοι ὧδε» ἄρχων ἢ ἀρχικὸς ἀνὴρ εἶποι ἀντὶ τινος ταπεινότερον θυμούμενον. ὁ βασιλεὺς δὲ τοῦτο φησὶ πρὸς Ἀχιλλεῖα οἶονεὶ λέγων ὡς, εἰ καὶ σὺ ἔφης οὐ τι μετατρέπεσθαι με τῶν Ἀχαιῶν οὐδ' ἀλεγίζεις, ἀλλ' ἐγὼ σε περιφρονῶ καὶ εἰς τοσοῦτον, ὥστε καὶ ἀπειλοῦμαι, ὡς ἐμὲ μὲν ἀφαιρεῖται Χρυσήϊδα Φοῖβος, ἐγὼ δὲ ἄγω τὸ σὸν γέρας. τοῦτο δὲ οὐκ ἔνδικον. οὐ γὰρ ἐχρῆν τὸν Ἀχιλλεῖα ῥυσιάζεσθαι διὰ τὸν Φοῖβον. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ μὲν ὄθομαι, ὃ ἐστὶν ἐπιστρέφομαι, μετακινουμαι, πρωτότυπὸν ἐστὶ τῆς 1.123 τε ὀθόνης καὶ τοῦ ἐννοσιγαίου καὶ τοῦ ἐννοσιχθονος καὶ τοῦ ἐννοσιφύλλου ὄρους. (η. 184) Τὸ δὲ «ἐγὼ ἄγω» ἀντὶ τοῦ ἄξω. ἐκ τούτου δὲ καὶ ἀπαγωγὴ ἡ αἰχμαλωσία καὶ ἀγελεία ἢ ἀπάγουσα λαφυραγωγίαν. περὶ δὲ τούτου καὶ τῆς βασιλικῆς ἀδικίας καὶ μετ' ὀλίγα εἰρήσεται.] Ὅτι τὸ Χρυσήϊς, ὡς περὶ καὶ τὸ Βρισηῖς πατρωνυμικῶς ἐρρέθησαν ἀπὸ πατέρων τοῦ τε Χρύσου καὶ τοῦ Βρισέως. φησὶ γοῦν προῖων· «κούρη Βρισηῖος». φασὶ γὰρ ὅτι ἐν ἀρχαίαις χωρογραφίαις φέρεται, ὡς Χρύσης καὶ Βρίσης ἀδελφοὶ ἦσαν, παῖδες Ἄρδου, ὁ μὲν οἰκῶν ἐν Πηδάσῳ ἐπὶ τῷ Σατνιόνετι ποταμῷ, ὁ δὲ Χρύσης ἐν τῇ Χρυσῆδι ἐκχούσῃ τῆς Πηδάσου ἡμέρας ὀδόν. ἦν δὲ, φασὶ, τῷ Χρύσει μὲν θυγάτηρ Ἀστυνόμη, τῷ Βρίσει δὲ Ἴπποδάμεια. τὰ δὲ Ὀμηρικὰ ὀνόματα ταῦτα ἀπὸ πατέρων μετὰ τὴν αἰχμαλωσίαν τεθέντα, ὡς τινες καὶ τοῦτο εἶπον. (η. 185) Ὅτι νῦν μὲν ὁ Ἀγαμέμνων αὐτὸς ἐλθεῖν εἰς τὴν τοῦ Ἀχιλλεῖος κλισίαν ἐπαπειλεῖται, προῖων δὲ, ἐπεὶ περὶ πρὸ μικροῦ ἐρρέθη ὅτι αἰ δευτέραι πῶς φροντίδες σοφώτεροι, πτοεῖται τὸ τῆς ἐγχειρήσεως ἐπικίνδυνον καὶ μάλιστα, ἐπεὶ καὶ Ἀχιλλεῖος ἀκούει δεινὰ ἐπαπειλησαμένου καὶ

μεταφράζεται και ούκείτι αυτός ἔρχεται, ἀλλὰ στέλλει κήρυκας, ὡς ῥηθήσεται. Κλισία δὲ ἢ αὐτοσχέδιος καὶ οὐ πολυτελής οἰκῆσις καὶ καιρική, ἣτις οὔτε θάλαμος οὔτε οἶκος οὔτε δόμος οὔτε μέγαρονοῦτ' ἂν τι τῶν τοιούτων κυρίως ῥηθείη. ταῦτα γὰρ καὶ οἰκοδομητὰ καὶ παραμόνιμα. Σκηνὴ δὲ μάλιστα ἢ τοιαύτη λέγεται οἰκῆσις, καὶ οὐκ ἔστι καιριωτέραν ἄλλην ἐρμηνείαν εὐρεῖν. ταῦτόν γὰρ κλισία τε καὶ σκηνή, πλὴν ὅσον ἢ μὲν κλισία μιμεῖται πῶς οἰκίαν πύλας τε ἔχουσα τινὰς καὶ μοχλὸν ἐπὶ ταῖς πύλαις, ὅποια καὶ ἢ τοῦ Ἀχιλλέως κλισία φανήσεται. ἢ δὲ σκηνὴ οὐκ ἀπὸ ξύλου ἐξ ἀνάγκης μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ σινδόνων ἢ πέλων ποτὲ συνίσταται, ὅθεν καὶ οἱ Σκηνῆται τὸ ἔθνος παρονομάζονται. δῆλον δὲ ὅτι ἢ κλισία καὶ κλισιάς λέγεται. φησὶ γοῦν Ἡρόδοτος ὅτι μεγάλα κλισιάδες ἀναπέπτανται τῷ Πέρσῃ. ἔοικε δὲ ἢ κλισία ἀπὸ τοῦ κλίσιον οὐδετέρου παρανομάζεσθαι. ἔστι δὲ τὸ κλίσιον, ὡς μὲν ὁ ποιητὴς ἐν Ὀδυσσεΐα βούλεται, δουλικὸν εὐτελὲς οἰκημα· ὡς δὲ τῷ Δίῳ δοκεῖ, τὸ τῶν προβάτων σκεπαστικὸν καὶ φυλακτικὸν οἰκίδιον εὐτελὲς πάντως ὄν καὶ αὐτὸ οὐχ' ἦττον ἢ τὸ παρὰ τῷ ποιητῇ κλίσιον. Ἰστέον δὲ ὅτι φανερώς ἄδικος εἰς τὸν Ἀχιλλέα, [ὡς καὶ πρὸ ὀλίγου ἐγράφη,] ὁ βασιλεύς. οὐ γὰρ δίκαιον εἰπεῖν, ὅτι ἐμὲ ἀφαιρεῖται Ἀπόλλων τὴν Χρυσήϊδα, ἐγὼ δὲ ἄγω τὸσὸν γέρας τὴν Βρισηΐδα, τουτέστιν ὡς αἰχμάλωτον ἀπαγάγω κατὰ τὸ «δακρυόεσσαν ἄγεται ἐλεύθερον ἡμᾶρ ἀπούρας». δῆλον οὖν ὅτι χαρτὰ τῷ μυθικῷ Ἀπόλλ. 1.124 λωνι ταῦτα, τῷ τῶν Τρώων ἐπικούρω, ἐκπολεμώσαντι ἀλλήλοις τοὺς ἀριστεῖστῶν Ἀχαιῶν. (ἡ. 185-7) Ὅτι ὁ ἀπειλησάμενός τι μὲγα τι μέγας ὢν καὶ αὐτὸς εὐλόγως ἂν ἐπαγάγοι τὸ «ὄφρ' εὖ εἰδῆς, ὅσον φέρτερός εἰμι σέθεν, στυγέη δὲ καὶ ἄλλος ἴσον ἐμοὶ φάσθαι καὶ ὁμοιωθῆναι ἄντην» τουτέστιν ἄντικρυς ἢ ἀντικρύ. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ στυγεῖν οὐ μόνον ἐπὶ τοῦ μισεῖν τάττεται, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῦ φρίσσειν, ὡς καὶ ἐνταῦθα. μετήνεκται δὲ ἢ λέξις ἀπὸ τῆς Στυγός, ἣν ὁμῦθος πηγὴν ἐν Αἰδοῦ ἀναστομοῖ, περὶ ἣς καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα γέγραπται. (ἡ. 187) Τὸ δὲ «ἴσον ἐμοὶ φάσθαι» ἀφορμὴ γέγονε τοῖς μετὰ ταῦτα τοῦ συνθεῖναι τὸ τῆς ἰσηγορίας ὄνομα. ἴσον γὰρ φάσθαι καὶ ἴσον ἀγορευσαὶ καὶ ἰσηγορία τῆς αὐτῆς δυνάμεως εἰσι [ψεκτὰ ὄντα καὶ ἄμφω, εἰ πρὸς βασιλέα γίνονται.] ἐκ δὲ τούτου καὶ ἢ ἀντιλογία συνετέθη ἰσολογία τις οὔσα καὶ αὐτή. σημείωσαι δὲ ὅτι ταῦτο λογεῖ καὶ ἐνταῦθα ὁ ποιητὴς. τὸ γὰρ ἴσον φάσθαι καὶ τὸ ὁμοιωθῆναι ἄντην τὴν αὐτὴν δηλοῦσί πῶς ἔννοιαν. τὸ δὲ ἴσον φάσθαι σεμνῶς ῥηθὲν ὁμοιόν ἐστι τῷ ἐναντίον εἰπεῖν, ὡς δηλοῖ τὸ «ὅς τις σέθεν ἀντίον εἶπε» τουτέστιν ἀντιφήσει καὶ ἐναντιολογήσει σοι. [Τὸ δὲ ὁμοιωθῆναι ἄντην πρὸς ἀκρίβειαν κεῖται. ὁμοιωθήσεται μὲν γὰρ τίς ποτε μεγάλῳ ἄρχοντι, οὐ μὴν οὕτω ἄντην καί, ὡς εἰπεῖν, κατενώπιον, ἰδίᾳ δὲ πού καὶ κρύφα καθ' ἑαυτὸν γλώσση χαριζόμενος. Τὸ δὲ «εἰδῆς» νοεῖται μὲν ἀντὶ τοῦ γνώση, μάθης, ἔστι δὲ ἐνεστώσ ἀντὶ μέλλοντος. εἰδῶ γὰρ τὸ θέμα, οὗ ὁ μέλλον εἰδήσω, ὅθεν καὶ εἰδησις ἢ γνῶσις καὶ εἰδηκέναι καὶ εἰδηκῶς, ἐξ ὧν κατὰ συγκοπὴν τὸ εἰδέναι καὶ ὁ εἰδῶς.] (ἡ. 189) Ὅτι στήθη λάσια τὰ τοῦ Ἀχιλλέως φησὶν ἢ τοιαῦτα, ὡς εἰκός, ὄντα πυκνὰ ταῖς θριξίν, ὅποιοι πολλοὶ τῶν θερμότερων, οἷς ὤπται καὶ ὑπὲρ σπιθαμῆν καθειμένον τοιοῦτον τὸ λάσιον, ἢ τὰ συνετὰ κατὰ μετάληψιν λέξεως. λάσιον μὲν γὰρ τὸ πυκινὸν ἦτοι πυκνόν. πυκινὸν δὲ καὶ πυκνόν τὸ φρόνιμον ἐν πολλοῖς, ὥστε εἶη ἂν στήθος λάσιον, ὅθεν τὸ ἦτορ ἀναδίδωσι βουλευμάτα λάσια ἦτοι πυκινὰ καὶ τὸ τοῦ Αἰσχύλου εἰπεῖν «ἐξ οὗ τὰ κεδνὰ βλαστάνει βουλευμάτα». διὸ καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς «Πατροκλῆος» εἶρε καὶ «Πυλαιμένοσ δὲ λάσιον κῆρ» κατὰ τοιοῦτον σημαίνόμενον. οὐ γὰρ δὴ πού τετρίχεται τὸ κῆρ ἐξ ἀνάγκης, εἰκαί τινες καρδίαι ἐξ ἀνατομῆς τοιαῦται ἐφάνησαν κατὰ τὴν παλαιὰν ἱστορίαν, ὡς καὶ ἢ τοῦ Λυσάνδρου καὶ ἢ τοῦ κυνὸς τοῦ Ἀλεξάνδρου. εἶναι δὲ τὰ τῶν πανούργων καὶ συνετῶν στήθη λάσια δηλοῦσιν οἱ Φυσιογνώμονες. λάσιον δὲ

1.125 ἔστι μὲν τὸ δασύ· γίνεται δὲ ὡσπερ τὸ δασὺ ἀπὸ τοῦ ᾤ-α ἐπιτατικοῦ μορίου καί τοῦ σύω ἢ σεύω τὸ ὄρμῳ, ἔνθα δηλαδὴ πολλὰ ὄρμῳσι καὶ ἀναδίδονται κάτωθεν τὰ δάσος ποιοῦντα, οὕτω καὶ τὸ λάσιον ἐκ τοῦ ᾤ-α ἐπιτατικοῦ καὶ τοῦ σῶ τὸ ὄρμῳ, οὐ μὴν ἀπὸ τοῦ σεύω, ἵνα μὴ ἀναγκασθῆ διὰ διφθόγγου γράφεσθαι, ὡς ἐκ τοῦ καθαρεύω τὸ καθάρειον. [ἐνταῦθα δὲ δίχα τῶν τοῦ Ἰαμβλίου, ἃ κείσονται ἔν τοις ἐξῆς, σημείωσαι καὶ Πλάτωνος τὸ «ἔχων τὰς ἀνδραποδώδεις ἐπιτήσ ψυχῆς τρίχας», ὅπερ ἦν σκῶμμα ἐπὶ ἀνοησίᾳ ληφθὲν ἀπὸ τῆς τῶν ἀνδραπόδων κουράς, ἦν, φασίν, οἱ ἐλευθερωθέντες ἠλλασσον Ἀθήνησιν, ἣτις καὶ ἐλέγετο θριξ ἀνδραποδώδης οὐ κοσμοῦσα τοὺς οὕτω κομήτας, ὡς εἶναι καὶ αὐτοὺς ἠρωϊκῶς κερηκομόωντας.] Τὸ δὲ ἀνωτέρω ῥηθὲν σχῆμα ἢ μετάληψις ἄλλο ἔστι παρὰ τὴν ἐν τοῖς πολιτικοῖς ῥήτορι μετάληψιν. ἐκείνη μὲν γὰρ τοῖς ποιητικευομένοις δυσχερῆς φαίνεται, τὸ δὲ παρὸν σχῆμα τοιοῦτόν ἐστιν. ὅταν τις πρώτη λέξις ἐρμηνεύηται διὰ τινος δευτέρας ταύτοσήμου καὶ ἰσοδυναμοῦ, αὐτὴ δὲ ἢ δευτέρα ὡς ὁμώνυμος δηλοῖ καὶ τι ἕτεροῖον, οἰκειώσεται δὲ ἢ πρώτῃ ἐκείνη λέξις τὴν τρίτην τὴν ἕτερόφυλον ὡς οἶον ἐκλαθομένη τῆς συγγενοῦς δευτέρας λέξεως, τὸ τοιοῦτον λέγεται μετάληψις ἢ τοι μεταλλαγὴ ἐκ τῆς δευτέρας τῆς ἰσοδυναμοῦ εἰς τὴν τρίτην τὴν ἕτεροῖαν. λέγεται γὰρ μεταλαμβάνειν καὶ τὸ ἀλλάσσειν, οἶον· ἔχων τις δόρυ μετέλαβε σπάθην. οὕτως οὖν καὶ μετάληψις τὸ σχῆμα, ὅτε ἢ πρώτη ἀπὸ τῆς καθ' ἐρμηνείαν ἰσοδυναμοῦ ἐαυτῆς δευτέρας λέξεως μεταβῆ εἰς τὴν τρίτην τὴν ὁμοίαν πῶς τῆ δευτέρας. οἶον βροτὸς λέγεται ὁ ἀνὴρ, ἀλλὰ καὶ φῶς ὁ αὐτὸς ὀξυτόνως. λέγεται δὲ καὶ φῶς φωτός τὸ οὐδέτερον περισπωμένως ἐκ τοῦ φάος. ἐὰν οὖν τις τὸ ἀβρότην ἤγουννύκτα, ἣτις σύγκειται ἐκ τοῦ ᾤ-α στερητικοῦ μορίου καὶ τοῦ βροτοῦ ἢ τοι τοῦ φωτός, νοήσῃ ἀντὶ τοῦ ἀφώτιστον κατὰ τοὺς παλαιούς ὡς τοῦ βροτοῦ λαμβανομένου καὶ ἀντὶ φωτός, τοῦ δὲ φωτός λεγομένου καὶ ἐπὶ φωτισμοῦ, μετάληψιν ἐποίησε μεταλαβὼν τὸν βροτὸν εἰς φῶτα, πλὴν οὐχὶ ἄνδρα τὸν συγγενῆ τῷ βροτῷ, ἀλλὰ εἰς τὸ ἐπὶ τοῦ φωτίζειν. ὁμοίως καὶ γλήνη ἢ κόρη τοῦ ὀφθαλμοῦ, κόρη δὲ ἀπλῶς καὶ ἢ παρθένος. ἐν γοῦν τῷ «ἔρρε, κακὴ γλήνη» ὁ εἰπὼν τὸ γλήνη ἀντὶ τοῦ κόρη ἤγουν παρθένος τουτέστιν «ἔρρε ᾧ δειλὸν κοράσιον» καὶ μεταβάς ἀπὸ πρώτης λέξεως εἰς τρίτην οὐκ ἰσοδύναμον τῇ πρώτῃ ἀλλὰ τῇ δευτέρᾳ μεταληπτικῶς ἐσημάτισε καὶ αὐτός. τοιοῦτον ἀνωτέρω καὶ τὸ λάσιον τὸ πυκνόν· πυκνὸν δὲ τὸ συνετόν· λάσιον ἄρα τὸ συνετόν. οὕτω καθίσταται 1.126 εἰς σαφές καὶ τὸ «οὐκ ἔσθ' ὅπως», οἶον «οὐκ ἔσθ' ὅπως ἀληθῆ λέγεις» ἤγουν «οὐκ ἔστιν ὅτι ἀληθεύεις». ὅπως μὲν γὰρ ἔστιν ὅτε ἀντὶ τοῦ ὡς, αὐτὸ δὲ πάλιν αὐτὸν πολλακίς τῷ ὅτι. μεταληπτικῶς οὖν τὸ ὅπως ἀντὶ τοῦ ὅτι. ὁμοιον καὶ τὸ ὅπως ἀντὶ τοῦ καθά, ὡς τὸ «φελλοὶ δ' ὅπως» παρ' Αἰσχύλῳ. ὅπως μὲν γάρ ποτε τὸ ὡς, αὐτὸ δὲ ἔστιν οὐ παραβολικῶς ἀντὶ τοῦ καθάπερ, ὅθεν μεταλήψεως λόγῳ τὸ ὅπως ἀντὶ τοῦ καθά. οὕτω δὲ ἐφοδεύεται καὶ τὸ ὅτι ἀντὶ τοῦ λίαν, οἶον· ὅτι μάλα». τὸ μὲν γὰρ ὅτι ταῦτον δύναται ποτε τῷ ὡς· τὸ δὲ ὡς ἔστιν ὅτε ἀντιτοῦ λίαν· τὸ τοίνυν ὅτι σημαίνει ἂν τὸ λίαν, ὡσπερ ποτὲ καὶ τὸ ὡς. [τοιοῦτω τρόπῳ καὶ ἐν Οἰδίποδι τῷ Τυράννῳ Σοφοκλῆς ἔφη τὸ «ὅπως τάχιστα» ἀντὶ τοῦ λίαν ταχέως, μεταλαβὼν τὸ ὅπως εἰς τὸ ὡς, αὐτὸ δὲ εἰς τὸ λίαν.] πολλὰ δὲ καὶ ἕτερα τοιαῦτα παρὰ τοῖς παλαιοῖς καὶ μάλιστα παρὰ τῷ Θεοκρίτῳ. τοιοῦτου δὲ τρόπου καὶ τὸ ποντικοῖ ἰδιωτικῶς λεγόμενον ἐπὶ νεύρων. εἰσὶ μὲν γὰρ ἀληθῶς μύες τινὲς παρὰ Ἀριστοτέλει ποντικοῖ. τὸ δὲ ποντικούς τοὺς μυῶνας εἰπεῖν καὶ εἰς τοῦτο μεταλαβεῖν τὴν λέξιν ἐκείνην μεταλήψει ἔοικε τῇ παρὰ τοῖς γραμματικοῖς. μυῶνες μὲν γὰρ μύες τινές· μύες δὲ ποντικοῖ· μυῶνες ἄρα ποντικοῖ. [καὶ τοιαύτη μὲν ἢ ῥηθεῖσα μετάληψις ἐξηλωμένη καὶ τοῖς ἄρτι παικτικώτερον. ὅτι δὲ μετάληψις καὶ ἢ

ἀλληγορία λέγεται παρὰ τοῖς σοφοῖς καὶ ἡ τῶν λέξεων ἐρμηνεία, ὅθεν καὶ λέξεις ἀμετάληπτοι αἱ ἀνερμήνευτοι, οὐκ ἔστιν ἀμφιβαλεῖν.] Ἦτορ δὲ κατὰ τοὺς παλαιούς ἢ ψυχὴ παρὰ τὸ ἄω τὸ πνέω· πνεῦμα γὰρ νοερὸν ἢ ψυχὴ. Ὅτι τὸ διχῆ, ὀπηνίκα συσταλῆ κατὰ τὴν λήγουσαν, μετατίθησι καὶ τὸν τόνον καὶ βαρυτόνως λέγεται δίχα, ἐξ οὗ καὶ τὸ διάνδιχα. οὕτω καὶ τὸ τριχῆ τρίχα λέγεται καὶ ὁμοίως τέτραχα καὶ πένταχα. τὸ δὲ δίχα ἀντὶ τοῦ χωρὶς καὶ ἄνευ τῆς ὑτέρας χρήσεώς ἐστι. παρὰ γὰρ τοῖς ἀρχαίοις τὸ δίχα ἀντὶ τοῦ διχῆ ἐλαμβάνετο, ἐξ οὗ καὶ τὸ παρὰ τοῖς ὑστερον δίχα μετήνεκται. ὅτι δὲ τὰ τοιαῦτα κατὰ μεταπλασμόν τινα ἔτρεψαν τὸ ἦ εἰς ᾶ, προεῖρηται. [Γίνεται δὲ τὸ διάνδιχα ἐκ τῆς διὰ καὶ ἀνά προθέσεως, ὧν ἢ μὲν «διὰ» δυασμόντινα σημαίνει, ὡς δῆλον ἐκ τοῦ διαιρεῖσθαι καὶ διαφωνεῖν καὶ διίστασθαι καὶ ἐκτοῦ διαζυγίου καὶ τῆς διαφορᾶς, ἢ δὲ ἀνά πρόθεσις δευτέρωμά τι δηλοῖ, ὡς ἐν τῷ ἀναβαπτίζειν φαίνεται καὶ ἀνακρίνειν καὶ ἐπανερωτᾶν καὶ τοῖς ὁμοίοις, ἵνα ἢ διάνδιχα βουλευέσθαι τὸ δυάζειν βουλήν οὕτω καὶ οὕτω καὶ ἀναβουλευέσθαι ἄλλως καὶ ἄλλως.] (ἡ. 191) Ὅτι ἐν τῷ «μερμηρίζεν Ἀχιλλεύς» ἤγουν ἐβουλεύσατο, εἰ «τοὺς μὲν Ἕλληνας ἀναστήσειεν, ὃ δ' Ἀτρείδην ἐξεναρίζοι», τὸ ἀναστήσειν οἱ μὲν κοινότερον ἐνόησαν ἀντὶ τοῦ ταραξᾶς ἐξεγερεῖ, 1.127 οἱ δὲ ἀντὶ τοῦ ἄνω κάτω ποιήσει, ἀναστατώσει, ἀναστάτους ποιήσει. καὶ εὗρηται ἡ λέξις παρὰ τοῖς παλαιοῖς, οἱ πόλιν ἀναστήσειν πολλάκις τὸ ἀναστατώσειν φασί. καὶ εἰ τοῦθ' οὕτως ἔχει, ἔστι καὶ αὐτὸ πρωθύστερον ἤγουν σχῆμα ὑστερολογίας, ἵνα ἢ τὸ ἀκόλουθον οὕτω· «Ἀτρείδην ἐξεναρίζοι, τοὺς δὲ ἀναστήσει», ὃ ἐστὶν ἀναστάτους καὶ ἀβασιλεύτους ποιήσει. (ἡ. 189) Μερμηρίζειν δὲ τὸ μερίζεσθαι εἰς διαφόρους βουλάς, ἐξ οὗ καὶ ἡ μέριμνα γίνεται· ἐτράπη δὲ τὸ ἦ εἰς ἦ, ἵνα χρησιμεύσῃ εἰς μέτρον σπονδειακόν. καὶ ὁ μηρὸς δὲ ἀπὸ τοῦ μερίζω γίνεται τροπῆ τοῦ ἦ εἰς ἦ. ἢ δὲ ἄρχουσα τοῦ μερμηρίζειν ἐξ ἀναδιπλασιασμοῦ ἐστὶ καὶ προσθήκης τοῦ ῥ. τοῦτο δὲ καὶ ἐπὶ ἄλλων γίνεται. καὶ ἐν τῷ μαρμαίρω γὰρ καὶ ἐν τῷ δαρδάπτω καὶ ἐν τῷ καρκαίρω διπλασιασμός ἐστὶ καὶ πλεονασμός τοῦ ῥ. ἐκ δὲ τοῦ μερμηρίζειν καὶ μέρμηραι παρὰ τοῖς παλαιοῖς αἱ βουλαί, ὡς τὸ «ἄμπαυμά τε μερμηράων». (ἡ. 191) Ἐναρίζειν δὲ καὶ ἐναίρειν τὸ σκυλεύειν δηλοῖ, ὅθεν καὶ ἔναρα τὰ σκῦλα ἦτοι τὰ λάφυρα. λέγεται δὲ ποτε ἐναίρειν καὶ ἐναρίζειν καὶ τὸ φονεύειν, οὗ παρακολούθημά ἐστὶ τὸ σκυλεύειν. (ἡ. 192) [Ὅτι ταῦτο λογεῖ Ὅμηρος καὶ ἐν τῷ «ἢ ἐχόλον παύσειεν ἐρητύσειέ τε θυμόν». ταῦτόν γὰρ χόλον παῦσαι καὶ ἐρητύσαι ἤγουν κωλύσαι θυμόν. τοῦτο δὲ ἐστὶ μὲν φρονήσεως ἄκρας ἤγουν τὸ ἐν ἀκμῇ θυμοῦ βουλευέσθαι τὰ εἰς φιλίαν. τῶν τισὶ δὲ παλαιῶν μεμπτόν τι δοκεῖ τὸ οὕτως ἐν ὑπερβολῇ χόλου ἠρωϊκοῦ πλάσαι τὸν Ὅμηρον, ὡς ταχὺ ὁ Ἀχιλλεύς κατεκλάσθη τοῦ κατὰ θυμόν ἀτενοῦς. εἰ δὲ καὶ αὐτοὶ οὕτω φρονοῦσιν, ἀλλ' ὁ ποιητὴς πολλαχῶς ἐκκλίνει τὴν αἰτίασιν. τὸ δὲ ἐρητύειν ἀπὸ τῆς εἰρκτικῆς παράγουσιν οἱ παλαιοί, ἵνα ἐξ αὐτῆς εἴη ἐρκτεύειν τὸ οἰονεῖ καθεύγειν καὶ ἐγκλείειν καὶ οὕτω κωλύειν καὶ ἀποβολῆ τοῦ ἦ καὶ ἐνθέσει τοῦ ἦ ἐρητύειν.] (ἡ. 193) Ὅτι τὸ «ἔως ὃ ταῦθ' ὄρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν» ἀστείως ἐσχημάτισται καὶ πρὸς κάλλος. τὸν γὰρ προσεχῶς ἀνωτέρω στίχον συμπληρώσας εἰς θυμόν–ἔφη γὰρ «ἐρητύσειέ τε θυμόν»– εἰς τὴν αὐτὴν λέξιν τελειοῖ καὶ τὸν παρόντα στίχον εἰπών «κατὰ φρένα κατὰ θυμόν». καὶ ἔστι μὲν τοῦτο ἀντιστροφή ρητορικὴ ὁμοίον τῷ «ταξιάρχους παρ' ὑμῶν, ἰπάρχους παρ' ὑμῶν». οὐκ ἔστι δὲ καθαρῶς ἀντιστροφή. οὐ γὰρ ἡ τελευταία λέξις ἐν τοῖς δυσὶ στίχοις τὴν αὐτὴν σημασίαν καὶ ἔννοιαν ἔχει, ἀλλὰ ἄνω μὲν ὁ θυμὸς τὸν χόλον ἐδήλου, κάτω δὲ τὴν ψυχὴν. ἔστιν οὖν κατὰ ὁμωνυμίαν ἀντιστροφή σπανίως εὕρισκομένη παρὰ τοῖς παλαιοῖς, [εἰμὴ ἄρα τις καὶ ἐν τῷ «ἐρητύσειέ τε θυμόν» βιάσεται θυμόν νοεῖσθαι τὴν ψυχὴν.] Σημεῖωσαι δὲ ὅτι τὸ ἔως ἔστιν ὅτε καὶ ἀντὶ τοῦ τέως λαμβάνεται, ὁσημαίνει

τὸ πρὸς τὸ παρόν· ὡς δηλοῖ καὶ παρ' Ἡροδότῳ τὸ «ἕως μὲν σιγὴν 1.128 ἔχει». κεῖται δὲ που ἡ λέξις οὕτω καὶ παρὰ τῷ ποιητῇ ἐν τοῖς ἐξῆς. τὸ δὲ «ἕωςδ' ταῦθ' ὥρμαινε» πάθος ἔχει περὶ τὴν τοῦ στίχου καταρχὴν προκεφάλου εἴτ' οὖν μακροκεφάλου ὄντος. τὸν γὰρ πρῶτον τόπον πούς ἐπέχει ἀμφίβραχυς «ἕως ὄ». ὁδὲ ἀμφίβραχυς ἀνοίκειος μέτρῳ δακτυλικῷ, εἰ μὴ θεραπεύοιτο, καθάπερ καὶ ἐνταῦθα θεραπεία τις τῷ πάθει τῆς τοῦ στίχου κεφαλῆς ἐφεύρηται. τὸ μὲν γάρ «ἕως» κατὰ λόγον συνιζήσεως εἰς μίαν καταλογίζεται μακρὰν συλλαβὴν. τὸ δὲ ὄ κατὰ τέσσαρας τρόπους κοινῆς συλλαβῆς ἐκ τοῦ ταπεινώματος τῆς βραχείας ἀνίσταται μηκυνόμενον. καὶ γὰρ καὶ δασύνεται καὶ τόνον ἔχει ὀξύ, κὰν ἡσυνέπεια βαρύνῃ αὐτόν, καὶ εἰς μέρος δὲ λόγου καταπεραιοῖ καὶ διὰ τοῦτο δύναται στίζεσθαι· ἔχει δὲ καὶ τὸ τ ἐπαγόμενον. ὅτι δὲ καὶ τὸ δασὺ πνεῦμα καὶ τὸ τῆς τάσεως ὀξύ καὶ ἡ τῆς λέξεως εἰς τέλειον καταπεραιώσις καὶ ἡ τῶν ψιλῶν συμφώνων ἐπιφορὰ βοηθεῖν εἰς μηκυσμὸν δύναται τῷ βραχεῖ φωνήεντι, οὗ τοῦ νῦν καιροῦ ἐστὶ λέγειν τε καὶ αἰτιολογεῖν. Ὅρμαινεν δὲ αἰεὶ λέγει ὀποιοῦν τὸ ἔτι ἐν κινήσει καὶ ἀρχῇ τυγχάνειν βουλευματος. εἰ δὲ καὶ τὰ βουλευόμενα διαφόρως ἔχοιεν πρὸς ἄλληλα, μερμηρίζειν τὸ τοιοῦτον καλεῖ διὰ τὴν διχόνοιαν καὶ τὸν τοῦ θελήματος μερισμὸν τραπέντος τοῦ ε τοῦ μερισμοῦ εἰς ἡ, ὡς προγέγραπται. (ἡ. 194) Ὅτι ὡς περὶ τὸ ὄρατο παθητικῶς εἴρηται ἀντιτοῦ ὥρα καὶ ἔβλεπεν ἐν τῷ «θνήσκοντας ὄρατο», οὕτω καὶ ἐν τῷ «ἔλκετο ἐκκουλεοῖο μέγα ξίφος» ἀντὶ ἐνεργητικοῦ τοῦ εἴλκεν ἔφη τὸ ἔλκετο. Τὸ δὲ μέγα ξίφος μέγαλιν τὴν τοῦ ἥρωος χεῖρα δηλοῖ συλλογιστικῶς, τὴν αὐτοῦ ἀπτομένην καὶ βριαρὰν καὶ οἴαν κούφως ἔχειν τὸ τοιοῦτον ξίφος ἔλκειν καί, ὡς αὐτὸς ὀποιοῦν λέγει, βαρεῖαν. φησὶ γάρ· «ἐπ' ἀργυρῆ κώπη σχέθε χεῖρα βαρεῖαν». τινὲς δὲ ἐνταῦθα χεῖρα βαρεῖαν τὴν ἀριστερὰν ἐνόησαν, ὅφ' ἡς κατέχεται ἡ τοῦ ξίφους λαβή. [Σημεῖωσαι δὲ ὅτι παρὰ τοῖς ὕστερον τὸ ἔλκειν σταθμητικὴ λέξις γέγονεν ὁμοίως τῷ ῥέπειν, ὡς καὶ ἡ ὀλκή δηλοῖ καὶ τὸ καθέλκειν, ὅ ἐστι κἀνωδιὰ βάρους ῥέπειν.] Ὅτι ἔθος Ὅμηρῳ πολλάκις τὸν δ-ε σύνδεσμον ἐν διαφόροις ἐννοίαις ἐφεξῆς τιθέναι, ὧν εἷς, ὀπότερος τύχη, λαμβάνεται ἐξ ἀνάγκης ἀντιτοῦ δ-η, ὡς περὶ καὶ ὁ μὲν σύνδεσμος ἀντὶ τοῦ μήν. φησὶ γοῦν ὧδε· «ἕωσταῦτα ὥρμαινε Ἀχιλλεύς, ἔλκετο δ' ἐκ κουλεοῦ τὸ ξίφος, ἦλθε δ' Ἀθήνη». ἡ γὰρ ἐν τῷ «ἔλκετο δέ» ἢ ἐν τῷ «ἦλθε δέ» ἀναγκαίως ὁ δ-ε ἀντὶ τοῦ δ-η ληφθήσεται. πολλάκις δὲ τοῦτο καὶ ἐν τῇ κοινῇ ὁμιλίᾳ γίνεται, οἷον «ἐμοῦ δὲ παραινούντος ὁδὲ ἀντέβαινε». [καὶ ἄλλως δὲ πολλάκις ὁ δ-ε σύνδεσμος ἀντὶ τοῦ δ-η κεῖται, ὡς καὶ ἐν τῷ «μὴ δ' οὕτως ἀγαθὸς περ ἐὼν κλέπτε νόω». εἷς γὰρ ὧν εἴληπται ἀντὶ τοῦ δ-η.] (ἡ. 194 ς.) Ὅτι Ἀχιλλεύς θυμῷ νικώμενος παράβολόν τι φρονεῖ, ξίφος ὀξύ παρὰ μηροῦ ἐρύσασθαι μελετῶν κατὰ τοῦ βασιλέως. Ἀθηνᾶ δὲ οὐρανόθεν ἐλθοῦσα κωλύει τουτέστιν ἢ παρ' αὐτῷ ἀγχινοῖα. οὐρανὸν δὲ ἐνταῦθα οἱ παλαιοὶ νοοῦσι τὴν κεφαλὴν, ἐνθα ἐνιδρυμένη ἢ τῆς ἀλληγορίας Ἀθηνᾶ μεταποιεῖ τὸ θρασὺ τοῦ Ἀχιλλέως βούλευμα κατελθοῦσα τουτέστι τῷ λόγῳ 1.129 καταβεβηκυῖα εἰς τὸν μέλλοντα χρόνον καὶ ὑποδείξασα ὡς οὐ μόνον τυχόνουδὲν ἀνύσει, ἀλλὰ καὶ δεινόν τι πείσεται διὰ τὸ τοῦ βασιλέως μεγαλεῖον, καὶ διδάξασα οὐ μόνον τῷ Ἀγαμέμνονι πρὸς καλοῦ εἶναι τὸ παύσασθαι τὸν Ἀχιλλέα τῆς τοιαύτης ὀργῆς, ἀλλὰ καὶ αὐτῷ τῷ Ἀχιλλεῖ. τοῦτο γὰρ δηλοῖ τὸ «ἄμφω δὲ θυμῷ φιλέουσά τε κηδομένη τε». ἄδηλον γάρ, εἰ ἀνύσει τι κατὰ τοῦ εὐρυκρείοντος καὶ μὴ βλαβήσεται μικροβασιλεὺς αὐτὸς ὧν. εἰ δὲ καὶ ἀνύσει, οὐδ' οὕτως ἔνδοξον τὸ ἀποτέλεσμα τῷ Ἀχιλλεῖ βασιλεῖ ὄντι καὶ αὐτῷ καὶ παράβολον οὕτω πρᾶγμα τετολμηκότι. καὶ ἴσως τοῦτο δηλοῦται διὰ τοῦ τὴν Ἀθηνᾶν ὑπὸ Ἡρας πεμφθῆναι, δηλαδὴ τὸν Ἀχιλλέα ὑπὸ τῆς βασιλικῆς καταστάσεως συμπεισθέντα ἀφεῖναι τὸ πολὺ τοῦ θυμοῦ. Ἡρα γὰρ καὶ ἡ βασιλεία καὶ Ἡραία ζωὴ ἢ βασιλική. ὑπὸ

τοιαύτης οὖν Ἦρας πείθεται φρονεῖν λογισάμενος μὴ δεῖν εἶναι αὐτὸν ἄνδρα μέγαν καὶ ἡγεμονικὸν οὕτω θυμωθῆναιὼς μεγάλῳ βασιλεῖ ἐπεξελθεῖν. ἢ γὰρ οὐκ ἀνύσει καὶ οὐκ εὖ αὐτῷ γέγονεν ἡἀνύσει τὸν τοῦ βασιλέως φόνον καὶ γενήσεται κακὰ μέγιστα, ὧν τὸ κεφάλαιοναὐτῷ μὲν δύσκληια, τοῖς δὲ Ἑλλησιν ἀναστάτωσις. [καὶ ἄλλως δὲ πως ὑπὸ Ἦρας, ὡς οἶον ἀέρος, ἢ φρόνησις Ἀθηνᾶ πέμπεται διὰ τὸ ἀερίαν καὶ σκοτεινὴν καὶ ἐξ ἀφανοῦς οἷα ἀνέλπιστον ἐλθεῖν αὐτῷ τὴν ἐκ μετανοίας ἐπιμήθειαν. διὸκαὶ αὐτὸς ἐκεῖνος θαυμάζει τὸ πρᾶγμα.] (ἡ. 197) Καὶ τὸ «ἔστη δὲ ὀπισθεν»τοῦτο δηλοῖ κατὰ τοὺς παλαιούς ὅτι τοῦ μέλλοντος αὐτὸν εἰς ἔννοιαν ἡγαγενὴ Ἀθηνᾶ. ἔμπροσθεν μὲν γὰρ τὰ οἰχόμενα καὶ ἤδη γενόμενα καὶ εἰς θεᾶν ἡπεῖραν ἐλθόντα, ὀπίσω δὲ καὶ ὀπισθεν τὰ ἔσεσθαι μέλλοντα, ἐπειδὴ ἀπροόρατοντὸ μέλλον, καθάπερ ἀόρατα καὶ τὰ κατόπιν ἡμῖν ὄντα. Τὸ δὲ «οὐρανόθεν»τοῦτο τὸ παρ' Ὀμήρῳ τὸ νῦν ἀλληγορηθὲν ἀφορμὴ γέγονε τοῖς Πλατωνικοῖς τῆςκεφαλικῆς οὐρανώσεως, οἵπερ μυθεύονται τὴν ψυχὴν ἐκπεσοῦσαν τῶν ἄνω καὶσώματι ἐγκλεισθεῖσαν ἐνοικισθῆναι τῇ κεφαλῇ πλασθείσῃ πρὸς τύπον οὐρανοῦ σφαιρώματος, ὡς ἂν μὴ πάντῃ ἀλλοφύλῳ τόπῳ ἐμπέσοι, ἀλλὰ τῷ μικρῷτούτῳ οὐρανόσκῳ ἐγκατοικοῦσα ἔχοι μεμνησθαι ὅθεν ἦν. Ξανθῆς δὲ κόμης ἐλείντων Ἀχιλλέα ἢ Ἀθηνᾶ λέγεται συμβολικῶς καὶ τοῦτο διὰ τὸ ἐν τῇ κεφαλῇ, ὡς εἴρηται, ἰδρῦσθαι τὸ ἡγεμονικόν. (ἡ. 198) Μόνῳ δὲ αὐτῷ λέγεται φαίνεσθαι,διότι οὐδεὶς εἶχε συνορᾶν, ἂ ἔνδον Ἀχιλλεὺς καθ' ἑαυτὸν ἐβουλεύετο. οἱ δὲ παλαιοὶ φασι μόνους τούτους, τὸν Ὀμηρικὸν Ἀχιλλέα καὶ τὸν Ἀθηναῖον Σωκράτην, ἐν συντυχίαις τῷ οἰκείῳ κεχρησθαι δαίμονι. Ἀχιλλεὺς τε γὰρ ἐνταῦθα λαλεῖ καὶ ἀκούει τὰ μυθεύόμενα καὶ Σωκράτης δὲ ἔλεγεν, ὡς εἶπέ μοιτὸ δαιμόνιον. [εἶχον δὲ ἂν οἱ παλαιοὶ ἐν τοῖς Ὀμηρικοῖς προσώποις προσθεῖναι,ὡς τοιοῦτόν τινα καὶ τὸν Ὀδυσσεά, καθὰ καὶ ἐτέρους τινάς.] (ἡ. 199) Θαμβεῖταιδὲ Ἀχιλλεὺς, εἰ οὕτω θυμὸς πολὺς ἐξεκαύθη αὐτῷ καὶ μετατρέπεταιταχὺ μεταβουλευσάμενος δι' ἀγχίνοιαν, ὅσγε καὶ ἀνωτέρῳ ἐβουλεύετο ἢ τόδετι κακὸν ποιήσει ἢ τὸν χόλον παύσει ὡς ἐτοίμως ἔχων εἰς καταλλαγὴν. εἰ γάρκαὶ ἢ ὕβρις ἀνεζωπύρει ἐξάπτουσα τὸν θυμόν, ἀλλ' ἢ φρόνησις κατεσβέννυε, 1.130 κἂν οἱ παλαιοὶ αἰτιῶνται, ὡς ἐρρέθη, τὸν τοιοῦτον τόπον, ὡς τοῦ ποιητοῦἀχρόνως οὕτω τὸν τηλικούτον τοῦ Ἀχιλλέως θυμὸν ἀπαμβλύνοντος. τὴν δὲ τοῦἈχιλλέως ἀγχίνοιαν, ἡγουν τὴν ἐν ἀκαρεῖ χρόνῳ καὶ ὀλίγῳ καί, ὡς εἶπεῖν, ἐκτοῦ ἄγχιιστα νόησιν καὶ πρόγνωσιν τοῦ μέλλοντος ὑπαινίττεται ὁ ποιητὴς καὶἐν τῷ «αὐτίκα δ' ἔγνω θάμβησέν τε». ἀγχίνοια γὰρ καὶ ἀγχινοεῖν καὶ αὐτίκαἔγνω τῆς αὐτῆς σημασίας εἰσί. Τὸ δὲ θαμβεῖν καὶ θαυμάζειν ἐπὶ θεᾶς καὶ τῆςἐντεῦθεν ἐκπλήξεως εἴωθε λέγεσθαι, ὡς ὅγε μὴ βλέπων οὐδέν τι τούτων πάσχεινλέγεται. τὸ δὲ «ἐθάμβησεν» ἐνεργητικὸν ἢ νεωτέρα χρήσις οὐκ ἔχει. θαμβούμενοι γὰρ καὶ ἐθαμβήθη καὶ τεθάμβημαί φασιν οἱ μεθ' Ὀμηρον. (ἡ. 197)Ἡ δὲ ξανθὴ κόμη-τοιαύτη γὰρ ἱστορεῖται τὸν Ἀχιλλέα κοσμεῖν-τὸ θερμὸν παραδηλοῖ καὶ ὀργίλον τοῦ ἥρωος. τοιοῦτοι γάρ, φασίν, οἱ ξανθόχολοι.ξανθὸς δὲ ἱστόρηται καὶ ὁ Μενέλαος. ἀλλ' ἐκεῖνος οὐκ ἦν ἀκράχολος, ἀλλὰἐνήης. διὸ καὶ μαλθακὸς ἐδόκει πολεμιστῆς. τὸ δὲ «ξανθῆς κόμης ἔλε Πηλείωνα»ἢ ἀντίπτωσις ἐστὶν ἀντὶ τοῦ εἶλε τὴν ξανθὴν κόμην τοῦ Πηλείωνος ἢ ἔλλειψινἔχει προθέσεως· εἶλε γὰρ τὸν Ἀχιλλέα ἐκ τῆς ξανθῆς κόμης. ὁ δὲ ξανθὸς ὅτιἐκ τοῦ ἄνθος γίνεται πλεονασμῶ τοῦ -ξ, δηλοῦται τοῖς παλαιοῖς, ἵνα ἢ ξανθήκόμη ἢ ἀνθηρά. δύναται δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ ἐξανθεῖν εἶναι ἀπελευσει τοῦ κατ'ἀρχὴν -ε, ὃ δὴ καὶ ἐν τῷ Ἐξάδιος γέγονεν, ὃν τινες τρισυλλάβως Ξάδιον γράφουσιν, ὡς ἐν τοῖς ἐξῆς εἰρήσεται. οὕτω δὲ καὶ τῆς -ε-ς προθέσεως καὶ τῆς -ε-ν ἔστινοῦ ἀφαιρεῖται τὸ κατάρχον -ε, ὡς δῆλον ἐν τῷ ἔνερθεν νέρθεν, ἐνέρτερος νέρτεροςκαὶ ἐν τῷ σκορακίζειν καὶ σκαρδαμύττειν καὶ σκερβόλλειν, ὃ ἐστὶν ἐς

κέαρβάλλειν [καὶ προνώπιον παρ' Εὐριπίδῃ ἦτοι προενώπιον, πρόσχημα, οἶον «γῆς Πελοπίας προνώπιον». καὶ κτεῖς κτενὸς ὡς οἶονεὶ ἐκτεῖς παρὰ τὸ ἐκτεῖνειν τὰς κτενιζομένας τρίχας· ἴσως δὲ καὶ τὸ κλέπτειν ὡς ἀπὸ τοῦ ἐκλέπειν τοὺς ὑποκλεπτομένους ἀφηρέθη τὸ -ε.] Ὅτι δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ ξαίνειν, ἀφ' οὗ καὶ ξάνιον τὸ κτένιον, γίνεται ὁ ξανθὸς ὡς οἶον ξαντὸς διὰ τὸ ἀξίαν εἶναι τὴν τοιαύτην μάλιστα κτενίζεσθαι τρίχα ὑποδηλοῦσιν οἱ παλαιοί. [τακτέον δὲ εἰς τοιαύτην ἀντιστοιχίαν ψιλοῦ εἰς δασὺ καὶ τὸ Τιθωνός ἐκ τοῦ τιταίνω καὶ τὸ αὐθέντης 1.131 ὁ αὐτόχειρ, ὡς δηλοῖ ψιλούμενον τὸ «ἀνά τ' ἔντεα καὶ μέλαν αἷμα». ὅμοιον καὶ τὸ ἐλεφαίρω ἐκ τοῦ ἔλλω τὸ ἐλπίζω καὶ τὸ σφεδανόν ἐκ τοῦ σπεύδω καὶ ἡτερθρεία ἐκ τοῦ τερατεία. ὁμοίας δὲ ἀγωγῆς καὶ τὸ ἄρθρον καὶ τὸ ῥεῖθρον καὶ ὁ ἐπὶ ζῶων λόφος ἐκ τοῦ λέπω τὸ λεπίζω καὶ ἡ φιάλη ἐκ τοῦ πιεῖν καὶ ἐκ τοῦ κάπτω ὁ κεκαφῶς καὶ τὸ «μυελὸς σφονδυλίων ἔκπαλτο» καὶ μοιχὸς παρὰ τὸ μὴ οἶκος ἡγουν καθ' Ἡρόδοτον «εὐοικός», δι' ὃν οὐκ ἔοικε τὰ γένη. ἀνάπαλιν δὲ ἀντιστοιχεῖ ψιλὰ πρὸς δασέα ἐν τῷ ἀμπεχόνῃ ἐκ τῆς ἀμφοῖ προθέσεως καὶ ἐκεχειρία τὸ ἐπέχειν χειρας καὶ τὸ πέφραδα καὶ οἱ ὅμοιοι ἀναδιπλασιασμοί. σὺν ἄλλοις δὲ μυρίοις καὶ ὁ παρὰ Σοφοκλεῖ «λευκίππος Αἰνιάν» καὶ ὁ ἀπηλιώτης καὶ οἱ ἀντήλιοι. Ὅτι δὲ κόμη ξανθὴ ἐκόσμη καὶ τὸν Μενέλαον, ἐν τοῖς ἐξῆς ἱστορήσει ὁ ποιητής. δηλὸν δὲ ὡς ἡ ξανθὴ κόμη, ἀφ' ἧς καὶ Ξάνθος ὀνομαίπτου ξανθοῦ, ὡς εἰκὸς καὶ πυρρὰ λέγοιτ' ἄν, ἧς παρώνυμον πύρριχος, ἔτι δὲ καὶ πυρρὴ συγγενῶς ἔχουσα πυρρῶ τῷ καὶ φανῶ. ἢ δ' αὐτὴ κόμη ῥηθείη ἂν καὶ αἰθὴ ὡς ἐκ τοῦ αἰθός, οὗ χρῆσις ἐν τῷ «αἰθὸς γεγένημα». ἢ δὲ τοιαύτη αἰθῆ κόμη τὴν παρὰ Λυκόφρονι Κομαιθῶ παρήγαγεν, ὅπερ ἴσον ἐστὶ τῷ πυρρότριχα. καὶ ἡ Ἀγαμεμνονέη δὲ Αἰθή πυρρὰ εἶη ἂν κατὰ τὴν εἰρημένην αἰθὴν καὶ ἄλλως δὲ φοινικῇ, ἐπεὶ καὶ φοῖνιξ ἵππος ὁ ὁμόχρους φοίνικι τῇ ὁπώρα. εἰ δ' ἄλλως διαφορά ἐστὶ ξανθοῦ τοῦ ἠλιώδους ἔτι δὲ καὶ πυρροῦ τοῦ οἶονεὶ φλογέου καὶ φοινικοῦ τοῦ καθ' αἷμα, μεριστέον πρὸς τὰ τοιαῦτα τρία τὰς εἰρημένας λέξεις, ὡς δηλὸν ἐστίν.] (ἡ. 190) Ὅρα δὲ ἐν τοῖς κατὰ τὸν Ἀχιλλέα, ὅτι τε ὅπλα ἐφόρουν οἱ παλαιοὶ καὶ ἐν ταῖς ἀγοραῖς καὶ ὅτι οὐκ ἀγαθὸν ἦν ἐνόπλους ὄντας βουλευέσθαι. μικροῦ γὰρ ἂν μέγα συνέβη κακὸν τοῦ Ἀχιλλέως χρησαμένου τῷ ξίφει. διὸ καὶ ἐκωλύθη παρὰ τοῖς ὕστερον ἢ ἀπλῶς ὅπη τύχη ὀπλοφορία διὰ τὰ ἐξ αὐτῆς κακά. εἰ γὰρ κατὰ τὸν ποιητὴν «αὐτὸς ἐφέλκεται ἄνδρα σίδηρος» καὶ ἰδίᾳ πουκείμενος, τί οὐκ ἂν ποιήσῃ φορούμενος; καὶ δηλοῦσι τοῦτο καὶ ὅσοι τῶν βαρβάρων ὀπλοφορεῖν διὰ βίου μεμελετήκασι, παρ' οἷς οὐδέποτε φόνοι ἐπιλείπουσι. φέρεται δὲ καὶ περὶ Ζαλεύκου τοῦ Λοκροῦ ἱστορία, ὡς νομοθετήσοι μὲν ὁ ἀνὴρ μηδένα φορεῖν ὅπλα ἐν βουλευτηρίῳ. ἐπεὶ δὲ ποτε πολέμου ἐπικειμένου ἔνοπλος ὦν εἰσῆλθε, κατ' ἀνάγκην οὕτως ἔχων, εἰς τὴν βουλήν, ὑπέκρουσε μὲν τις 1.132 ὡς ἤδη τὸν νόμον ὁ Ζάλευκος λέλυκεν. ὁ δὲ οὐ λύσειν ἔφη ἀλλὰ κυρώσειν καὶ ἅμα τῷ ξίφει δούς ἑαυτὸν ἀπέρρηξε τὸ ζῆν, ὅπερ ἦν ποινὴ τῷ παραβάντι τὸν νόμον. [Ἰστέον δὲ ὅτι ἀναλληγόρητον νοούμενον τὸ «μετετρέπετο» ἀντὶ τοῦ ἐστράφη κεῖται· τρέψας δηλαδὴ ὀπίσω τὰς ὄψεις, ἵνα ἴδῃ, τίς ὁ τῆς κόμης αὐτὸν ἔλων, ὅτε καὶ ἰδὼν καὶ γνοὺς θαμβεῖται καὶ ὠφελεῖται.] (ἡ. 200) Ἀθήνη δὲ μυθικῶς μὲν Διὸς θυγάτηρ, οἶονεὶ ἀθήλη τις οὕσα ὡς μὴ θηλάσσα. ὦδινε μὲν γὰρ, φασίν, ἢ κεφαλὴ τοῦ Διός. ἐφίσταται δὲ προσκληθεὶς Ἥφαιστος καὶ πλήττει πελέκει τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ ἐγκυμονούμενον ἐξέθορε τελεία κόρη ἔνοπλος. καὶ αὐτὴ ἐκ τοῦ μὴ θηλάσαι τὴν κλῆσιν ἔλαχε. θῶ γὰρ θήσω τὸ θηλάζω, ὡς τὸ «ἐπηετανὸν γάλα θῆσθαι». ἐξ οὗ καὶ ἀρνίον γαλαθηνὸν καὶ τιθηνὸς ἡτροφὸς [ἢ καὶ θηλαμῶν παρὰ Λυκόφρονι, ἔτι δὲ καὶ ἡ θηλὴ καὶ τὸ θηλάζειν καὶ ἡ τήθη ὡς οἶον ἐπιτάσσουσα τῷ βρέφει «τῆ» τουτέστι λάβε, θήλασον, κατὰ τοὺς παλαιοὺς.] Ἀλληγορικῶς δέ, ὡς ἐν ὀλίγῳ πολλὰ συνελθεῖν, Ἀθήνη ἢ φρόνησις ἢ κατὰ

στέρησιν καὶ αὐτὴ τῆς θηλῆς διὰ τὸ τέλειον ἢ παρὰ τὸ ἀθρεῖντὸ βλέπειν ἀθρήνη τις οὔσα ὡς τῶν μελλόντων καὶ δεόντων προβλεπτική. ἕκ Διὸς δέ, διότι ἐκ τοῦ νοός. Ζεὺς γὰρ καὶ ὁ νοῦς· ἐκ κεφαλῆς δὲ διὰ τὸ ἐκείλοιστικόν, οὗ προβολὴ ἢ φρόνησις. Ἥφαιστος δὲ αὐτὴν ἐκφαίνει, διότι αὐτὸς μὲν εἰς πῦρ ἀλληγορεῖται τὸ καὶ φωσφοροῦν καὶ ἐκκαῖον καὶ ἀνωφοροῦμενον. καὶ ἡ φρόνησις δὲ φωσφόρος τέ ἐστι καὶ τὸ δραστήριον πρηστήριον οἶον ἔχει καὶ οὐδὲν ταπεινὸν φρονεῖ, ἀλλὰ ὑπερῆρται καὶ ἄνω φέρεται. συγκροτεῖται δὲ καὶ ἐκ τῶν ἐπιθέτων ἢ Ἀθηνᾶ εἰς τὸ νοεῖσθαι φρόνησις, ὡς ἐν οἰκείοις τόποις ἕκαστον φανήσεται. εἰ δὲ ποτε καὶ στοιχειακῶς ἢ Ἀθηνᾶ εἰς γῆν ἀλληγορεῖται καὶ εἰς αἰθέρα ἐκλαμβάνεται, καὶ αὐτὸ λεχθήσεται κατὰ καιρόν. ὁ δὲ Παραβάτης, ἐν οἷς Δία νοεῖ τὸν ἥλιον, ἐξ αὐτοῦ γενέσθαι λέγει τὴν Ἀθηνᾶν ἥτοι τὴν πρόνοιαν. διό, φησί, καὶ θεῖα μοῖρα Ὅμηρος ἀπεμαντεύσατο τὸ «τιοίμη, ὡς τίεται Ἀθηναίη καὶ Ἀπόλλων». γεννᾶ δέ, φησίν, οὐκ ἐξ ἀκροτάτου μέρους, ἀλλὰ ὅλην ἐξ ὄλου. ὅτι δὲ Ἀθηνᾶ πρόνοια λέγεται, φέρει ἐκεῖνος καὶ χρῆσιν τοιαύτην· ἴκετο δ' ἐς Πυθῶ καὶ ἐς γλαυκῶπα προνοίην». Τέσσαρες δὲ εὐθεΐαι εἰσι τῆς Ἀθηνᾶς· πρωτότυπος μὲν ἢ Ἀθήνη οἶον ἀθήλη, ὡς εἴρηται· ἀνδρομήκης γὰρ τῆς τοῦ Διὸς ἐξέθερε κεφαλῆς· ἐκ δὲ τούτου κατὰ συστολήν Ἀθᾶνα γέγονε, καθὰ παρά τε Σοφοκλεῖ κεῖται καὶ ἑτέροις· ὥσπερ δὲ τὴν ἄμαξαν κατὰ παραγωγὴν ἄμαξίαν φασὶ καὶ τὴν αὐλὴν αὐλαίαν καὶ τὴν προνομήν προνομαίαν, ὡς ἐπιέλεφαντος, καὶ τὴν προτέρην προτεραίαν καὶ τὴν ὑστέρα ὑστεραίαν καὶ τὴν 1.133 ἀλκήν ἀλκαίαν, ὡς ἐπὶ λέοντος, [καὶ τὴν πέρην περαίαν] καὶ τὴν ἀκτὴν ἀκταίην, ὡς ἐπὶ Ἀττικῆς παρὰ Καλλιμάχῳ, καὶ τὴν γαλήνην γαληναίην, ὡς τὸ «γαληναίητε γένηται» καὶ τὴν ἀνάγκην ἀναγκαίαν, οἶον· «ἀναγκαίη γὰρ ἐπείγει» καὶ τὴν σελήνην σεληναίαν, οἶον· «ἐπειδὴ φῶς σεληναίης καλόν», οὕτω καὶ τὴν Ἀθήνην Ἀθηναίαν φασὶν ἄλλοι τε καὶ ὁ ποιητής. οἱ μὲντοι ὑστερον ἀποβάλλοντες τὸ ἱτιῆς ἄι διφθόγγου καὶ Ἀθηναίαν ποιοῦντες, ὥσπερ τὴν ἐλαίαν ἐλάαν Ἀττικῶς, οἶον· «τίς τῆς ἐλάας παρέτραγεν;» Ἀθηναίαν μὲν οὐ φασί, τὰ δὲ δύο ἄκιρνω ὄντες λέγουσιν Ἀθηνᾶν. διὸ καὶ ἐκτείνεται ἡ ταύτης εὐθεΐα καὶ ἀεὶ περισπᾶται διὰ τὴν τῶν δύο ἄκιρνω. Ἰστέον δὲ ὅτι παρασημειοῦνται οἱ παλαιοὶ μὴ λέγεσθαι ποτε Ἀθηναίαν γυναῖκα διὰ τὴν τοιαύτην Ὀμηρικὴν Ἀθηναίαν ἥτοι Ἀθηνᾶν ἄνῆρ μὲν γάρ, φασίν, Ἀθηναῖός ἐστιν, ὥσπερ καὶ Θηβαῖος, οὐ μὴν, ὥσπερ Θηβαία, οὕτω καὶ Ἀθηναία γυνή, ἀλλὰ ἑτερονύμως γυνὴ Ἀττικὴ. τὸ γὰρ Ἀθηναία ἤδη προκατεῖληπται. ὅθεν ὡς θεῖόν τι τυγχάνον ὄνομα καὶ ὑπερηρμένον οὐθέμις ὑποκαταβῆναι καὶ θνητοῖς προσώποις ἐγκαθεσθῆναι καὶ ὡς οἶον ἱεροσυληθῆναι θεῖαν κλησίν. Πausanίας δὲ καὶ Αἴλιος Διονύσιος ἐν τοῖς οἰκείοις Λεξικοῖς φασίν, ὅτι Μετακλείδης αἰτίαν φησὶ τοῦ μὴ λέγεσθαι Ἀθηναίας τὰς Ἀττικὰς γυναῖκας, ἵνα μὴ τὴν ἄγαμον αἰ γαμούμεναι τῇ προσηγορίᾳ κατασχύνωσιν. ὅτε δὲ ἤρξαντο αἱ ἄσται ἥτοι Ἀττικαὶ γυναῖκες Ἀθηναῖαι λέγεσθαι, τότε δὴ ἐπενοήθη καὶ τὸ τὴν θεὸν μηκέτι Ἀθηναίην καλεῖσθαι, ἀλλὰ κατὰ συναίρεσιν Ἀθηνᾶν. ἕτεροι δὲ τῶν παλαιῶν οὕτω συντόμως εἶπον· «ἀνάττικον Ἀθηναίαν γυναῖκα εἰπεῖν· ἄστας δὲ τὰς Ἀττικὰς γυναῖκας ἔλεγον ὡς καὶ τοὺς ἀνδρας ἄστους». Σημείωσαι δὲ ὅτι [τε καθ' ὁμοιότητά τινα τῶν προρρηθέντων ὀνομάτων οὐδὲ ἀνδρείαν γυναῖκα βούλονται λέγεσθαι, ἀλλ' ἀνδρικήν, οἷα τὸ τῆς ἀνδρίας ὄνομα τῇ ἀρετῇ ἀποκληρώσαντες· καὶ ὅτι] ἐνταῦθα μὲν ὀνόματι ἀρσενικῶ οὐκ ἐπηκολούθησε παρασηματισμὸς θηλυκοῦ. Ἀθηναῖος μὲν γὰρ ἀνὴρ, οὐκέτι δὲ καὶ Ἀθηναία γυνή, ἀλλά, ὡς εἴρηται, ἀστὴ καὶ Ἀττικὴ. παρὰ μὲντοι τοῖς φιλοσόφοις γίνεται τι ἀνάπαλιν. αὐτοὶ γὰρ ἀρετὴν μὲν λέγουσιν· ἐξ αὐτῆς δὲ παρωνυμούμενον ἀρσενικὸν ὄκνουσιν εἰπεῖν τὸν ἐνάρετον· ἀντὶ δὲ αὐτοῦ ἑτερονύμως σπουδαῖόν φασὶ τὸν τῆς ἀρετῆς μετέχοντα. οὕτω καὶ ἐταῖρα μὲν

1.134 ἡ πόρνη λέγεται, ἀρσενικὸν δὲ αὐτῆς οὐχ' εὖρηται. τάχα γάρ, ἵνα τις ἀστειώσειποι, οὐκ ἦν εἰκὸς ἄνδρα παρωνυμῆσθαι τῇ μὴ ἐχούσῃ ἓνα τινά. διὰ μετοχῆς μέντοι ὁ τοιοῦτος ἀναπληροῦται· ἠταιρικῶς γὰρ λέγεται. πάλιν δὲ αὐτὸν ἑταῖρος μὲν ὁ φίλος λέγεται, ἑταῖρα δὲ ἡ φίλη οὐκ ἂν ἀπόγως εὐρεθείη ἄν. ἐτέθη γὰρ ἡ λέξις ἐπὶ πόρνης εὐφημότερον. (η. 197) Ὅτι φύσει μὲν ὄπισθεν μετὰ τοῦ ᾠγραπτέον· συγκέκοπται γὰρ ἀπὸ τοῦ ὀπίσθων· τὸ δὲ «στῆ δ' ὄπισθεν» ἀποβολῆν τοῦ ᾠσπέπονθε. [τοῦτο δὲ καὶ ἐν ἄλλοις εὐρεθήσεται.] (η. 200) Ὅτι Παλλάδα τὴν Ἀθηνᾶν λέγει κατὰ ἀλληγορίαν διὰ τὸ τῆς προνοίας ἢ φρονήσεως, εἰς ἣν ἡ Ἀθηνᾶ ἐκλαμβάνεται, ὀξυκίνητον, ὡς ἀπὸ τοῦ πάλλω τοῦ δηλοῦντος τὸ κινῶ· ἐξ οὗ καὶ πάλος ὁ κλῆρος λέγεται [καὶ κραιπάλη ὁ ἐκ μέθης παλμός, ὃ ἐστὶ κίνησις καὶ δίνησις τοῦ κάρου ἢ γουνοῦ τῆς κεφαλῆς.] ἡ δὲ ἱστορία εἰς ταῦτον ἄγει τὴν νεάνιδι τὴν Παλλάδα οὕτω παρὰ τοῖς παλαιοῖς τὰς μείρακας ὀνομάζεσθαι λέγουσα· ὅθεν καὶ ἡ παλλακίς παρωνόμασται καὶ πάλλαντες δὲ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις οἱ νέοι, ὡς φησι Φιλιστίδης ἐν Συγγενικοῖς. τὸ δὲ λέγειν οὕτω καλεῖσθαι αὐτήν, ἐπειδὴ ἐν τῇ Γιγαντομαχίᾳ Πάλλαντά τινά πεφόνευκε Γίγαντα, ἢ ὅτι ἐκ τῆς τοῦ Διὸς ἀνέπαλτο κεφαλῆς ἢ ὅτι κεραυνῶ τῆς Σεμέλης βληθείσης καὶ τοῦ Διονύσου διεκπεσόντος ἐμβρύου παλλομένην τὴν τοῦ ἀμβλώματος καρδίαν ἤνεγκε τῷ Διὶ ἢ εἴ τι τοιοῦτον ἄλλο λέγεται, μύθου ἐστὶ παραλήρημα. καὶ ἐκεῖνο μέντοι ἰστέον, ὅτι τὰ τῆς Παλλάδος εἰδῶλα Παλλάδια τοῖς παλαιοῖς ὀνομάζονται καὶ ὅτι φρόνησις ἠθικῶς ἐστὶν ἡ Ἀθηνᾶ, ὡς ἐρέθη. διὸ καὶ Διὸς καὶ Μῆτιδος εἶναι λέγεται ἦτοι νοὸς καὶ βουλή. φησὶ γὰρ ὁ μῦθος, ὅτι ἔγκυος οὖσα τὴν Ἀθηνᾶν ἡ Μῆτις κατεπόθη ὑπὸ τοῦ Διὸς, ἐν δὲ τῷ ὠρισμένῳ ταῖς κυούσαις καιρῶν ἐξέθορον, ὡς πρὸ μικροῦ εἶρηται, τῆς τοῦ Διὸς κεφαλῆς ἢ Ἀθηνᾶ. Ὅτι τὸ «δεινὸν δὲ οἱ ὄσσε φάανθεν» ἀντὶ τοῦ δυσαντίβλεπτοι τῷ Ἀχιλλεῖ ἐφάνησαν οἱ τῆς Ἀθηνᾶς ὀφθαλμοί, εἴτε μυθικῶς διὰ τὸ φοβερὸν εἴτε καὶ μάλιστα πρὸς ἀλληγορίαν. οὐ γὰρ ἔσχεν οἶον ἀντωπῆσαι καὶ ἐναντίος ἐλθεῖν τῷ ὀρθῷ λογισμῷ, οἷα μὴ τίνα ἔχοντι ἀντιλογίαν, ἀλλὰ εὐθύς, φησί, μετετρέπετο, ὅπερ μυθικῶς μὲν δηλοῖ, ὡς εἶρηται, τὸ ἐστράφη, ὡς ἂν ἴδη τίς ὁ τῆς κόμης ἀψάμενος, ἀλληγορικῶς δὲ τὸ μετεβλήθη τοῦ θυμοῦ ἢ ἐπεστράφη τοῦ φρονῆσαι κατὰ τὸ «οὐ τί μετατρέπη οὐδ' ἀλεγίζεις». τινὲς δὲ τὸ «δεινὸν δὲ οἱ ὄσσε φάανθεν» ἀντὶ τοῦ φαεινοῦ αὐτῷ ἐγένοντο καὶ ἐφωτίσθησαν οἱ ὀφθαλμοί. διὸ αὐτίκα ἔγνω ἐκείνην οἷα ἀγχίνους, ὡς πρὸ μικροῦ εἶρηται, καὶ οὐκ ἔλαθεν αὐτὸν τοῦ λοιποῦ οὔτε ὅτι κακῶς μελετᾷ καὶ ὅτι δεῖ κρεῖττον τι ἐπιλογίσασθαι, 1.135 οὐθ' ὅτι φρόνησις αὐτῇ ἐπῆλθεν αὐτῷ. τὸ δὲ «φάανθεν» σκευωρεῖται οὕτως. τὰ εἰς ᾠμ-ε-ν πληθυντικὰ τῶν εἰς ᾠη-ν ληγόντων παθητικῶν ἀορίστων τῷ ᾠη παραληγόμενα ἀποβολῆ τοῦ ᾠη καὶ ᾠμ τὸ τρίτον τῶν πληθυντικῶν ποιούσιν, οἷον ἐτύφθη πρῶτος ἀόριστος παθητικός· τούτου τὸ πληθυντικὸν ἐτύφθημεν καὶ ἐξ αὐτοῦ ἀποβολῆ τοῦ ᾠη καὶ ᾠμ τὸ τρίτον τῶν πληθυντικῶν κατὰ τοὺς Αἰολεῖς ἔτυφθη ἀντὶ τοῦ ἐτύφθησαν. οὕτω καὶ ἠγέρθημεν ἠγέρθεν, ἐκοσμήθημεν ἐκόσμηθεν, ἐτμάγημεν ἀντὶ τοῦ διεκόπημεν ἔτμαγεν· «ὡς τῷ βουλεύσαντε διετέτμαγεν», ἐφάανθημεν ἐφάανθεν· «δεινὸν δὲ οἱ ὄσσε φάανθεν» ἀντὶ τοῦ ἐφάνησαν. ὁμοίως καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα, ἐν οἷς καὶ τὸ «ἐρήτυθεν καθέδρας» ἠγουν κατέσχον ἢ ἠσύχασαν κατὰ τὰς καθέδρας. οἱ δὲ παλαιοὶ οὕτω καθολικώτερον κανονίζουσι τὰ τοιαῦτα Αἰολικὰ πλατύτερον παραδιδόντες κανόνα. φησὶ γὰρ ὅτι πολλοὶ παρωχημένοι τὰ τῶν οἰκείων πληθυντικῶν τρίτα ποιούσιν ἐκ τῆς γενικῆς τῶν ἰδίων μετοχῶν, κλινομένης μὲν διὰ τοῦ ᾠν-τ, ἀποβαλλούσης δὲ τὴν τελευταίαν συλλαβὴν· οἷον λέγων λέγοντος ἢ μετοχή. ταύτης τῆς γενικῆς ἀφαιρεθεῖσα ἢ λήγουσα ποιεῖ τοῦ ἔλεγον παρωχημένου τὸ τρίτον πληθυντικὸν ἔλεγον. οὕτω καὶ γράφων γράφοντος, ἐγράφομεν ἔγραφον. ὁμοίως

καὶ τυφθεὶς τυφθέντος, ἐτύφθημεν ἔτυφθεν, κοσμηθέντος ἐκόσμηθεν, φανθέντος φάνθεν. ὡσαύτως καὶ δὺς δύντος, ἔδυμεν ἔδυν· φάς φάντος, ἔφαμεν ἔφαν· κτάς, ὁ φονεύσας, κτάντος, ἔκταμεν ἔκταν· στάς στάντος, ἔσταμεν ἔσταν καὶ ἄλλα πολλά. πλατύτερος δὲ ὁ τοιοῦτος ἐρρέθη κανῶν, διότι οὐ μόνον Αἰολικὰ τάσσει ῥήματα, ἀλλὰ καὶ κοινὰ, ὧν τῆς αὐξήσεως ἀφαιρεθείσης τὰ αὐτὰ καὶ Ἰωνικὰ γίνονται ἀντὶ κοινῶν, οἷον τὸ ἐλέγομεν ἔλεγονλέγον καὶ τὰ ὅμοια. (ἡ. 201) [᾽Ὅτι ᾽Ὀμηρος μὲν αἰτιατικῆ συντάσσει τὸ φωνῶ, οἷον· «καὶ μιν φωνήσας», πρὸς ὁμοιότητα τοῦ προσειπεῖν. οἱ δὲ μεθ' ᾽Ὀμηρον μετὰ δοτικῆς φασιν, οἷον· «φωνῶ σοι», ὁμοίως τῷ λέγω καὶ λαλῶ.]] ᾽Ὅτι πτερόεντες οἱ λόγοι διὰ τὸ ταχὺ καὶ διὰ τὴν ἐν αὐτοῖς ἀρμονίαν καὶ εὐσυνθεσίαν, καὶ ὅτι τέμνουσι τὸν ἀέρα καθὰ τὸ πτερόν, ἴσως δὲ καὶ ὅτι τοὺς λογίους ὑψοῦντες ἐξαίρουσιν, [᾽ὅθεν παρέξεται καὶ τὸ «νῦν τοι λέγων πτερῶσε».] ὁ δὲ μῦθος ἀγῶνα καθίζει τῆ τε τῶν Σειρήνων ὠδικῆ τέχνῃ καὶ τῆ τῶν Μουσῶν καὶ ὑποβιβάζει τὰς Σειρήνας ταῖς Μούσαις· αἱ δέ, καθὰ συνέδοξεν, ἀνασπῶσι πτερὰ τῶν Σειρήνων—ἦσαν γὰρ ὄρنيθοφυεῖς αἱ Σειρήνες—καὶ μηρίνθῳ συνδέουσι καὶ στεφάνων συμμετρήσαντες κύκλους περιτίθενται στέφανον ἐκάστη πτέρινον. καὶ οὐ τοῦτο μόνον ποιοῦσιν ἐπὶ τῆ τῶν Σειρήνων αἰσχύνῃ, ἀλλὰ καὶ τοὺς λόγους καλοῦσι πτερόεντας στεφανοῦντες οἷον καὶ αὐτοὺς ὡς νικητὰς τῷ τῶν πτερῶν ἐπιθέτω, καθὰ καὶ τὰς σφῶν κεφαλὰς αὐτοῖς τοῖς πτεροῖς. [᾽Ἔθος οὖν ἐντεῦθεν ᾽Ὀμήρῳ ἔπεα λέγειν πτερόεντα. τῶν τινες δὲ παλαιῶν σοφῶ μεθοδικῶ ἐκλαθομένῳ τῆς κατ' αὐτὸν τέχνης τέλεον ἐπέσκωψαν 1.136 εὐφυῶς, ὡς γεγόνασιν αὐτῷ οἱ λόγοι πτερόεντες ὡς οἷα πτερυζάμενοι ἐξαυτοῦ. (ἡ. 202) ᾽Ὅτι σύνηθες ᾽Ὀμήρῳ συγκόπτειν τὸ ποτέ, οἷον «τίπτε» ἀντὶ τοῦ διὰ τί ποτε. ἔστι δ' οὐ καὶ τοῦ ᾽ε ἐκθλιβέντος ἐν τῷ ἐπάγεσθαι φωνῆενδασυνόμενον τρέπει τὰ ψιλὰ εἰς δασέα, οἷον «τίφθ' οὕτως ἔστητε;»] ᾽Ὅτι αἰγίοχος Ζεὺς κατὰ μὲν μῦθον ὁ μετὰ γέννησιν τὴν ἐν Κρήτῃ ὑπὸ αἰγὸς εὐρηκῶς τὴν ὀχὴν δηλαδὴ τὴν τροφήν, ὀπηνίκα τὸν παιδοβρῶτα πατέρα Κρόνον ἐκρύπτετο, ἧς αἰγὸς τὸ κέρας τῆ Ἀμαλθείᾳ δοθῆναι λέγεται, ὡς ἐν τοῖς εἰς τὸν Περιγητὴν γέγραπται· ἢ καὶ ἄλλως αἰγίοχος Ζεὺς ὁ ἔχων τὴν αἰγίδα τοῦτέστι τὸ δέρμα τῆς ῥηθείσης αἰγός, ἦν ἐθήλασεν. ἔφερε γάρ, φασίν, αὐτὴν ἐναπτόμενος εἰς μνήμην. καὶ ἔστιν αἰγίοχος, ὡς ἂν τις εἶπῃ, αἰγίδοχος ἐκπεσόντος τοῦ ᾽δ διὰ ὄγκον χασμῶδη σεμνότητι πρέποντα. ἢ δὲ ἀλληγορία Δία μέντον ἀέρα νοεῖ, αἰγίδα δὲ τὰ περὶ αὐτὸν δείματα, δι' ὧν ἐπαιγίζων τοὺς κάτω ἐκδεϊματοῖ. καὶ ῥηθήσεται περὶ τούτου κάλλιον ἔνθα τῆς αἰγίδος ᾽Ὀμηρος μνήμην ποιήσεται. (ἡ. 203) [᾽Ὅτι τὸ ἴδω ἴδης ἴδη παθητικῶς λέγει ὁ ποιητὴς ἴδωμαι γὰρ φησὶν ἀντὶ τοῦ θεάσωμαι καὶ ἴδῃαι καὶ κατὰ κράσιν ἴδη, ὃ ἐστι θεάση, οἷον· «ἢ ἴνα ὑβριν ἴδη Ἀγαμέμνωνος;» εὐρίσκεται δὲ καὶ τὸ τρίτον τούτων ἴδῃαι. τούτοις δὲ ἀκόλουθα παρ' Ἀττικοῖς καὶ τὸ ὑπιδόμενος καὶ ἰδέσθαι καὶ τὰ τοιαῦτα.] (ἡ. 204) ᾽Ὅτι ὁ μὲν ἀμφιβάλλων περὶ πράγματος καλῶς ἂν εἴποι τὸ «ἀλλ' ἔκ τοι ἔρέω, τὸ δὲ καὶ τετελέσθαι οἴω». ὁ μέντοι εὐ εἰδὼς ἐρεῖ ἂν· «᾽ὦδε γὰρ ἐξερέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται». (ἡ. 205) ᾽Ὅτι ὡς περ ἀγῆνωρ ἔστιν οὗ κατὰ ψόγον ὁ ἄγαν τῆ ἠνορέῃ χρώμενος, οὕτω καὶ ὑπέροπλος ὁ διὰ θρασύτητα ὑπὲρ τὸ δέον ὄπλοις χρώμενος καὶ ὑπεροπλία ἠτοιαύτη κακία· οἷον «ἦς», ὃ ἐστὶν ἰδίαις, «ὑπεροπλίαις τάχ' ἂν ποτε θυμὸν ὀλέσση». Σημειῶσαι δὲ ὅτι ὀπλότατον μὲν καὶ ὀπλότερον ὁ ποιητὴς λέγει τὸν νέον καὶ ὄπλα αἴρειν δυνάμενον οὐκ ἐπὶ ψόγῳ τὴν λέξιν τιθεῖς· τὸ δὲ ὑπέροπλος καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ ἐπὶ σκώμματι λαμβάνεται. Τὸ δὲ τάχα ἀντὶ τοῦ ταχέως ἐκ τοῦ ταχέα κατὰ συγκοπὴν ὡς τὸ σαφέα σάφα, λιγέα λίγα, ὠκέα ὦκα. βούλονται γὰρ οἱ παλαιοὶ τὸ τάχα μὴ εἶναι διστακτικὸν ποτε παρὰ τῷ ποιητῇ. Στοχαστικῶς δὲ εἴρηται τῷ Ἀχιλλεῖ ὁ τοῦ βασιλέως ὄλεθρος μονονουχὶ λέγοντι, ὅτι οὐτῷ θρασὺς καὶ οἰόμενος κρείσσων εἶναι

τῶν, οἷς θυμοῦται, ταχὺ ἂν ποτε 1.137 ὀλεῖται περιτυχῶν ἐτέρῳ μὴ ὑπενδιδόντι κατ' ἐμέ. (η. 206) Ὅτι γλαυκῶπις Ἀθηναῖ οὐ μόνον γραφικῶς ὡς ἀπλῶς γλαυκοὺς ἔχουσα τοὺς ὀφθαλμούς, ἀλλὰ καί, ὡς ἂν εἴποι τις, δεινὴ τὴν ὄψιν καὶ ἐκπληκτικὴ κατὰ τὰ γλαυκωπάτων θηρίων. γλαυκοὶ γὰρ καὶ οἱ λέοντες οἱ βασιλικοὶ καὶ ἰδεῖν δεινοί. καὶ δράκοντας δέ τις τῶν ποιητῶν γλαυκῶπας καλεῖ. γλαυκῶπις οὖν καὶ ἡ φοβερὰ κατὰ τὸ πρὸ μικροῦ ῥηθὲν τὸ «δεινὸν δέ οἱ ὅσσε φάανθεν». τάχα δὲ καὶ ἄλλως ὁμῦθος ἐπίτηδες τὸ γλαυκὸν τοῖς τῆς Ἀθηναῖς ἀφώρισεν ὀφθαλμοῖς διὰ τὸ πρὸς αὐτὴν συγγενὲς τῆς λέξεως καὶ τὴν ἐξ ἀναπτύξεως ἐτυμολογικῆς ταυτότητα. Ἀθήνη τε γὰρ ἀλληγορικῶς ἀπὸ τοῦ ἀθρεῖν εἰρησθαι δοκεῖ ὡς προαθροῦσα τὰ οἷον ἐν σκότει καὶ μέλλοντα. καὶ τὸ γλαυκὸν δὲ ἀπὸ τοῦ γλαύσσω παρῆκται, τὸ θεωρῶ, καὶ δηλοῖ τὸ ὑπόλευκον καὶ εὐόρατον. εἰ τοῖνυν ταῦτα τὸ γλαύσσειν καὶ τὸ ἀθρεῖν, ἔχει πως συγγενῶς κατ' αὐτὰ καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν παραγόμενα. διὸ τὸ γλαυκωπὸν ὠκείωται τῇ Ἀθηναῖ ὡς ἀθρητικῇ βλεπτικόν. διὰ τοῦτο δὲ καὶ ἡ γλαυξ οἰκεῖα τῇ Ἀθηναῖ οὐ μόνον ὡς νυκτὸς ὄρωσα, ὡσπερ καὶ ἡ σύνεσις κατὰ τὸν εἰπόντα «ὄρηθ' ἐκελεύθω ἐν ταῖς βουλαῖς τὰ ἐν σκότει ποδηγετεῖ», ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἀπὸ τοῦ γλαύσσω παραγωγὴν, ὅπερ ἐστὶ ταῦτόν τῳ ἀθρῶ. οὕτω καὶ ἄλλα τῶν ὀρνέων ὠκείωνται ἄλλοις θεοῖς διὰ τὴν πρὸς ἐκείνου συγγένειαν ἢ κατὰ τὸν τῆς κλήσεως τύπον ἢ κατὰ ἐνεργείας ταυτότητα, οἷον ἠνῆσσα τῳ Ποσειδῶνι· ὑγρὰ μὲν γὰρ οὐσία ὁ Ποσειδῶν καὶ ἡ νῆσσα δὲ παρὰ τὸ νῶ νήσω τὸ κολυμβῶ ἠτυμολόγηται, ἐξ οὗ καὶ τὸ νήχω καὶ ἡ ναῦς καὶ ὁ Νηρεύς· ἰέραξ δὲ ἰέρωται Ἡλίῳ Ἀπόλλωνι διὰ τε τὸ ὄξυ τῆς κινήσεως· ὠκυπέτης γὰρ ὁ ἰέραξ καὶ ὁ ἥλιος δὲ ὄξυκίνητος· καὶ διὰ τὴν ἐξ ἐτυμολογίας συγγένειαν. καὶ γὰρ ἴεται ῥᾶον ὁ ἥλιος, ἐντεῦθεν δὲ καὶ ὁ ἰέραξ ὠνόμασται. ὄθεν καὶ Ἰαπετὸς παρὰ τὸ ἴεσθαι καὶ πέτεσθαι ἢ οὐρανία σφαῖρα λέγεται. οὕτω καὶ ἡ φαληρὶς τῇ Ἀφροδίτῃ συνωκείωται οὐ μόνον κωμικώτερον διὰ τοὺς ἰθυφάλλους καὶ τοὺς φαλλοὺς [καί, ὡς γοργότερον ἔφη τις, διὰ συνέμφασιν τοῦ φαλλοῦ,] ἀλλὰ καὶ διὰ λευκότητα τὴν ἐν σπέρματι ζωϊκῶ, οὐπὲρ ὁμοιότης ἐγγεῖται τῳ τῆς φαληρίδος ὀνόματι. φάλιον γὰρ τὸ λευκόν, ἐξ οὗ καὶ τὰ φάλαρα. καὶ κύκνος δὲ τῳ Ἀπόλλωνι οὐ μόνον διὰ τὸ ὠδικόν καὶ μαντικόν ἀφιέρωται, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ λευκόν, ὅπερ ἐκ τοῦ λεύσσειν ἦτοι βλέπειν παράγεται, οὐπὲρ 1.138 Ἀπόλλων ἐστὶ παραίτιος· ὄθεν καὶ Δῆλιος ἐπιθετικῶς ὀνομάζεται ὡς δηλακὰ καὶ εὐόρατα πάντα ποιῶν. καὶ ἀετὸς δὲ τῳ Διῖ, ἦτοι τῳ αἰθερίῳ ἀέρι, ἀνιέρωται οὐ μόνον ὡς τελείῳ τέλειος καὶ ὡς οὐρανίῳ ὑψιπέτης, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν κατὰ τοῦνομα κοινωνίαν. ἀετὸς τε γὰρ καὶ ἀήρ ἄμφω παρὰ τὸ ἄω τὸ πνέω δοκοῦσι παράγεσθαι. οἰκεῖος δὲ πως καὶ λάρος Ἐρμῆ οὐ μόνον ὡς Ἀργεῖφόντη λευκός, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸ παρωνυμεῖν τρόπον τινὰ τῇ τοῦ λόγου γλυκύτητι. ὁ τε γὰρ λόγος πρᾶγμα λαρόν ἤγουν ἡδὺ καὶ ὁ λάρος δὲ παρὰ τόνον ἐκπέφυγε τὴν πρὸς τὸ λαρόν συνέμπτωσιν καί, ἵνα μὴ πολλοῖς ὁμοίοις ἐπέξιόντες περιττὰ σοφίζωμεθα, οὕτω καὶ γλαυξ οἰκεῖον τῇ ἀθρητικῇ Ἀθηναῖ διὰ τὴν πρὸς τὸ ἀθρεῖν τοῦ γλαύσσειν ταυτότητα. ἵνα δὲ τῶν ὀρνίθων ἀφέμενοι καὶ ὑποκαταβάντες γενώμεθα καὶ τῶν περὶ γῆν, οὕτω καὶ ἄλλα τινὰ τισιν ἀνάκεινται διὰ ὁμοίας αἰτίας, οἷον Διονύσῳ κισσός· κισσητὸς γὰρ ὁ οἶνος, οὗ δοτήρ ὁ Διόνυσος. νάρκισσος Ἐρινυῖσι στεφάνωμα· νάρκισσός τε γὰρ ἐκ τοῦ ναρκᾶν παρηχεῖται καὶ τοῦ ναρκᾶν Ἐρινυῖς τοῖς κακούργοις παραίτιοι. πεύκης φυτὸν Ἡφαιστῷ ἀνεῖται οὐ μόνον ὅτι εὐέξαπτον, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν δᾶδα, ἣτις ἀπὸ τοῦ δαίω τὸ καίω παράγεται, καθὰ καὶ ἐκ τοῦ αἶθειν ὁ Ἡφαιστος. ἡ τρίγλα κατὰ τοὺς παλαιοὺς Ἀρτέμιδος ἄγαλμα, παρόσον ἡ τρίγλα μὲν κατὰ τὸν Κίλικα ποιητὴν τριγόνους γοναῖς ἐπωνόμασται τρεῖς γεννώσα τοῦ ἔτους· καὶ Ἄρτεμις, ταῦτόν δὲ εἰπεῖν Σελήνη, τριταῖα μετὰ γέννησιν σαφῶς διεκφαίνεται. [τῇ δ' αὐτῇ

Ἄρτεμιδι, ταῦτόν δ' εἶπεῖν Ἐκάτη, καὶ μαινίδα θύεσθαί φασι διὰ τὸ δοκεῖν μανιῶναιτίαν εἶναί τισιν, ὡς οἶον εἶπεῖν τοῖς σεληνιαζομένοις, καὶ ἄλλοι δὲ ἰχθύες ἀνεῖνται τισι κατὰ οἰκειότητα, οἶον Ἀπόλλωνι μὲν κίθαρος ἦτοι κιθάρα, ἐπεικίθαριστῆς ἐκεῖνος περιάδεται· Ἐρμῆ δὲ βόαξ ὡς κήρυκι διὰ τὴν βοήν, παρ' ἣν καὶ Βοώτης, κήρυκος ὄνομα· Ἀφροδίτῃ δὲ ἀφύη ἢ καὶ ἀφρίτις διὰ τὸ ἄμφω ἐξ ἀφροῦ φῦναι τὴν τε ἀφύην δηλαδὴ φυσικῶς καὶ τὴν δαίμονα μυθικῶς.] οὕτω καὶ λύκος Ἀπόλλωνος ἄθυρμα διὰ τὴν ἀμφιλύκην νύκτα, μεθ' ἣν ἐκφαίνεται ἡλιος. καὶ λαγὸς ἐρώτων ἀνάθημα διὰ τὸ ταῦτόν τῆς κατὰ κλῆσιν γενέσεως. λαγὸς τε γὰρ ἀπὸ τοῦ λάειν καὶ Ἔρωσ ἐκ τοῦ ὄραν, ἅπερ τὸ βλέπειν μηνύουσι. καὶ Ἀθηνᾶ δὲ δράκων ἰέρωται, ἵνα, ὅθεν τὰ τῆς ἀρχῆς, ἐκεῖ καταλήξῃ ὁ 1.139 λόγος ἡμῖν, διὰ τὸν αὐτὸν λόγον. δράκοντος μὲν γὰρ πρόκειται τὸ δέρκω ἦτοι βλέπω, Ἀθηνᾶς δὲ τὸ ἀθρεῖν· ἀθρεῖν δὲ ταῦτόν ἐστι τῷ δέρκεσθαι. Σημειώσαί δὲ ὅτι περὶ τῆς γλαυκός φασιν οἱ παλαιοί, ὡς ἐνεργὸς διὰ σκότους οὔσα, ἡγουν ἐν σκότει καὶ νυκτί, μεθ' ἡμέραν ἦτοι κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν ἀποτυφλοῦται ξηρότητι καὶ λεπτότητι τῆς περὶ τὸν ὀφθαλμὸν ὑγρότητος μὴ φερούσης τὴν πρὸς τὸ φῶς σύγκρασιν. ἢ δὲ περὶ γλαυκὸς παροιμία ἢ λέγουσα «γλαυξ εἰς Ἀθήνας» ἐμφαίνει μὲν καθ' ἱστορίαν καὶ αὐτὴ φίλον εἶναι πτηνὸν Ἀθηνᾶ τὴν γλαῦκα· λαμβάνεται δὲ ἢ ἐπὶ τῶν συμβαλλόντων, ἔνθα μὴ χρεῖα συμβολῆς, ἢ ἐπὶ τῶν θαμιζόντων, ἔνθα πολὺ τοιοῦτον πλῆθος. οἱ δὲ παλαιοί φασι καί, ὅτι τὸ «γλαῦκα Ἀθήναξ» ἀρμόττει ἐπὶ τῶν ἄλλοθεν μάτην ὡς σπάνια τινα ἐμπορευομένων, ὃ καὶ εἶναι ὅμοιον τῷ «πύξον ἐς Κύτωρον ἡγαγες» ἢ «ἰχθύνεις Ἑλλήσποντον». Ὅτι δὲ ἢ γλαυξ οὐ μόνον ὀξύνεται κοινότερον, ἀλλὰ καὶ περισπᾶται Ἀττικῶς, δηλοῦται ἀλλαχοῦ. (ἡ. 207) Ὅτι ἐν τῷ «ἦλθον ἐγὼ παύσουσα τεὸν μένος, αἴ κε πίθηαι» δηλοῖ φιλοσόφως ὁ ποιητὴς τὸ ἐφ' ἡμῖν εἶναι παύεσθαι θυμοῦ εἴτε καὶ μὴ καὶ ὅλως τὸ μὴ βία εἶναι, ἀλλ' ἐκούσιον τὸ καλόν. (ἡ. 211) Ὅτι ὄνειδίζειν οὐ μόνον τὸ εὐεργεσίας ἀναφέρειν τοῖς εὐηργετημένοις, ὅπερ πρὸ μικροῦ Ἀχιλλεὺς ἐποίησε προσονειδίσας τῷ βασιλεῖ, ὡς τὸ μὲν πλεῖον τοῦ πολέμου αὐτὸς ἔχει, ἐκεῖνος δὲ τὸ πλεόν τοῦ δασμοῦ, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀπλῶς ὄνοστά τινα καὶ ἐπίμομα λέγειν. Ἀχιλλεὺς οὖν ἐνταῦθα ὑπὸ τῆς Ἀθηνᾶς ἐπιτραπεῖς «ἔπεσιν ὄνειδίσαι, ὡς ἔσσεταί περ» εὐεργεσίας μὲν οὐ προφέρει τῷ βασιλεῖ, οὐδὲ ἀχάριστον εἶναι λέγει, ὅπερ ἦν κυρίως ὄνειδος· ἄλλως δὲ ὑβριστικῶς ὄνειδίζει «οἶνοβαρῆ» τε προσειπὼν καὶ ἕτερα ὅσα εἰρήσεται. εἰ μὴ ἄρα ἐρεῖ τις, ὅτι ἐξελάθητο καὶ δέον ὄν ὄνειδίσαι καὶ εὐεργεσιῶν ὑπομνήσαι καὶ ἀχαριστίας τὸν Ἀγαμέμνονα γράψασθαι, ὃ δὲ ὑβρίζει ἐκεῖνον ἠττηθεὶς αὐθις τῷ θυμῷ καὶ οὐ παρηγγέλη ἐκλαθόμενος. [ὅτι δὲ οὐκ αἰεὶ τὸ ὄνειδος βαρεῖα λέξις ἐστὶ καὶ ἀηδής, δηλοῖ οὐ μόνον ὁ γράψας ὡς «καλὸν ὄνειδος σπαργάνων ἀναιλόμην», ἀλλὰ σὺν ἄλλοις καὶ ὁ εἰπὼν «κάλλιστον ὄνειδος». εἴη δὲ ἀντιοιοῦτον ὄνειδος ὁ λόγος ὁ προφέρων πάθος τι δεινὸν μὲν, ἐπίσημον δὲ ἄλλωσέν ἀνθρώποις καὶ θαυμαζόμενον, ὅποιον καὶ τὸ τοῦ Οἰδίποδος διήγημα, οὐμέρος καὶ ἢ τῶν σφυρῶν αὐτοῦ τρήσις καὶ οἴδησις, ὅθεν Οἰδίπους ἐκλήθη, 1.140 καὶ ἢ κατὰ Θηβῶν ἐπίθεσις τῆς Σφιγγὸς καὶ ὅσα τοιαῦτα.] Ὅρα δὲ ὅπως ἢ Ἀθηνᾶ τὸ ὀλίγον συγχωρεῖ τῷ Ἀχιλλεῖ ἦτοι τὸν βασιλικὸν ὄνειδον, ἵνα τοῦ μείζονος ἀποτρέψῃ κακοῦ ἦτοι τῆς φονικῆς ἐγχειρήσεως. οὕτω καὶ ἰατρός ποτε τῷ πυρέττοντι ἀπαγορεύων οἶνον, ὕδωρ δίδωσιν. οὐ γὰρ δεῖ τοῖς κρατοῦσι πάθεσιν αὐστηρῶς ἀντιβαίνειν, ἀλλὰ μετρίως εἴκειν· καθὰ καὶ Ἡσίοδος τῷ ἀδελφῷ παραχωρεῖ «πλούτου κορεσσάμενον, τότε δὴ νεῖκεα ὀφέλλειν» ἦτοι φιλονεικεῖν. (ἡ. 213 ς.) Ὅτι φανερώς ἐνταῦθα ὁ ποιητὴς τὴν Ἀθηνᾶν οὐ θεὰν ἀφήσι νοεῖν, ἀλλὰ φρόνησιν στοχαστικὴν τοῦ μέλλοντος ἐν τῷ «καίποτε τοι τρεῖς τόσσα παρέσσειται ἀγλαὰ δῶρα [ὑβριος εἵνεκα τῆσδε· σὺ δ' ἴσχεο, πείθεο δ' ἡμῖν], ἃ δὴ πρᾶυντικά ἐστι μεγάλου θυμοῦ, καθὰ καὶ πρὸ αὐτῶν

τὸ»ἀλλ' ἄγε λῆγ' ἔριδος, μηδὲ ξίφος ἔλκεο χειρί. ἀλλ' ἦτοι ἔπει μὲν» καὶ ἐξῆς,ὡς προεῖρηται.] οὐκ ἐξ Ἀθηνᾶς γὰρ τῆς μυθικῆς ἀκούων, ἀλλ' οἴκοθεν ἐννοεῖταιτοιαῦτα στοχαστικῶς ὁ Ἀχιλλεύς. διὸ καὶ ψεύδεται, διεκπεσὼν τῆς ἀληθείαςἐπὶ τὸ ἔλαττον. τοιοῦτον γὰρ ποτε ἢ στοχαστικὴ νόησις. ὅτι δὲ ψεύδεται,δῆλον ἐκείθεν. ἐν γὰρ ταῖς Λιταῖς ὁ βασιλεὺς οὐ τρίς τόσα, ἀλλ' ἀπειροπλασίοναδῶρα ὑπισχνεῖται τῷ Ἀχιλλεῖ. καὶ ὄρα οἶον τὸ δωρεῖσθαι, εἶπερ τὰ ὕστερονδῶρα παραδοκῆσας ὁ Ἀχιλλεὺς καθυφίησι τοῦ τοσοῦτου ἄρτι θυμοῦ. εἰ δὲ τοῖςπρέσβεσιν ὕστερον ἀπαριθμουμένοις τὰ δῶρα οὐχ' ὑπέικειν θέλει, συνετοῦ καίτουτο ἀνδρὸς μὴ προαρπάζειν τὴν συμμαχίαν ἀλλ' ἀναβάλλεσθαι τοῖς ἐχθροῖςκαὶ παρατείνειν τὴν χάριν καὶ οὕτως αὖξιν τὰ τῆς τιμῆς. ἔοικε δὲ Ἀχιλλεὺςἀρέσκεσθαι ἐν τοῖς ἀδικήμασι τῇ εἰς τὸ τριπλάσιον ποινῇ. τῷ μὲν γὰρ Ἀγαμέμνονι κατ' ἄλλον λόγον τριπλῆ καὶ τετραπλῆ τοὺς Ἑλληνας ἀποτίσαι τὸ γέραςὑπέσχετο, ἑαυτῷ δὲ ἀδικηθέντι τρίς τόσσα φησὶ παρέσσεσθαι. καὶ ὄρα ὅτιποικίλως φράζων ὁ ποιητὴς τὸ τριπλᾶ τρίς τόσσα φησίν. [Εἰκὸς δὲ καὶ ἀντὶ τοῦπολλάκις εἰρησθαι τὸ τρίς· ἐπεὶ καὶ οἱ τρισμάκαρες καὶ ὁ τρισευδαίμων καὶ τὰτοιαῦτα κατὰ τοιοῦτον σημαινόμενον σύγκειται ἀπὸ τοῦ τρίς ἐπιρρήματος, εἰ καὶτὸ τρισάθλιος ὁ Πινδαρικός μῦθος ἄλλως νοεῖ. οὕτω καὶ τρίαινα ποτὲ μὲν ἠτριγλώχιν, ποτὲ δὲ ἡ πολυτοιαύτη.] (η. 216) Ὅτι ὁ ἐν θυμοῦ καιρῷ πεισθεῖςτῷ πραῦνοντι καλῶς ἂν εἴπη τὸ «χρῆ τὸ σὸν ἔπος φυλάξασθαι καὶ μάλα περθυμῷ κεχολωμένον· ὥς γὰρ ἄμεινον». λέγει δὲ Ὅμηρος τὸ φυλάξασθαι εἰρύσασθαι κατ' ἐπένθεσιν τοῦ ἱ. τὸ μέντοι ἀπλοῦν ἐρύσασθαί ἐστιν. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ»χρή» ὀξυνόμενον μὲν ἐπίρρημα δηλοῖ κατὰ τοὺς παλαιούς, τὸ δέον ἐστὶπερισπώμενον δὲ ῥηματικόν ἐστιν ἀπὸ τοῦ χρῶμαι, οἶον «τί χρῆ τούτῳ;» ἔστιδὲ καὶ ἐπὶ μαντείας, οἶον «χρῆ μοι τοιαῦθ' ὁ Φοῖβος». [ἀκριβέστερον δὲ περὶ 1.141 τούτου ἐν τοῖς ἐξῆς ῥηθήσεται. (η. 218) Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι ἐνταῦθα Ὅμηρου γνωμικὸν εἰπόντος τὸ «ὅς κε θεοῖς ἐπιπέιθηται» καὶ ἐξῆς, ὀρθὸν ἔσται παρωδηθὲν οὕτω κατὰ πτῶσιν ἐνικήν· «ὅς κε θεῶ ἐπιπέιθηται, μάλα τ' ἔκλυεν αὐτοῦ»ἤγουν θεὸς ἀκουσθεὶς ἀντακούει ἐπὶ πλέον. ἔχει δὲ τι καινοπρεπές· τὸ γάρκοινόν καὶ σύνηθες ἦν ἄν· «ὅς θεοῖς πειθεται, κλύεται». οὐκ ἔσχε δὲ οὕτωφράσαι διότι τοῦ κλύω οὐκ εἰσὶ παθητικά.] (η. 219) Ὅτι κώπη ἢ τοῦ ξίφουςλαβή, μέρους ὄνομα, ὅθεν καὶ ὅτε κώπην τις εἴπη τὴν ναυτικὴν, κώπη καὶἐκείνης κυρίως ἢ λαβή, ἀφ' ἧς καὶ τὸ ὄλον ὠνόμασται. [Αὕτη μέντοι ἔχει τὸ καὶἐλάτη λέγεσθαι καὶ πλάτη δὲ διὰ τὸ ἐλαύνεσθαι κατὰ τὸ κάτω πλατύ. ἢ δὲὍμηρικὴ ἀργυρὴ ἐρρέθη πρὸς διαστολὴν ἐκείνης, οἶον «ἐπ' ἀργυρὴ κώπησχέθε χεῖρα βαρεῖαν». δι' ἣν ἀργυρὴν κώπην καὶ ξίφος λαλεῖται ἀργυρόηλον.](η. 220) Ὅτι τὸ ἀπιθεῖν ἀεὶ παρ' Ὅμηρῳ διὰ τοῦ ἱ γράφεται ὡς ἀπὸ τοῦ πιθῶ δευτέρου μέλλοντος γενόμενον. παρ' ἡμῖν δὲ διὰ διφθόγγου γράφεται ἐκτοῦ ἀπειθῆς ὀνόματος, καθὰ καὶ τὸ ἀφειδῶ ἐκ τοῦ ἀφειδῆς. (η. 223) Ὅτι οὐμόνον ἐν ἔργοις ἢ ἄτη, ἀλλὰ καὶ ἐν λόγοις, ὅποιοι καὶ οἱ κατὰ χόλον ὑβριστικοί.διὸ εἰπὼν ὁ ποιητὴς, ὡς ἀταρτηροῖς ἐπέεσσιν Ἀτρεΐδην προσέειπεν Ἀχιλλεύς, ἐπάγει· «καὶ οὐ πω λῆγε χόλοιο», δηλῶν ὅτι ἀτηρὸς λόγος ἐστὶ καὶ ὁ χολωτός.[πλεονασμὸς δὲ ἐστὶ φανερός τῆς ἑ-α-ρ συλλαβῆς ἐν τῷ ἀταρτηροῖς.] (η. 225) Ὅτι ἐν στίχῳ ἐνὶ τρεῖς ὕβρεις ὁ Ἀχιλλεὺς ἐπιρρίπτει τῷ βασιλεῖ λέγων κομματικῶς· «οἰνοβαρές, κυνὸς ὄμματ' ἔχων, κραδίην δ' ἐλάφοιο». παρακατιῶνδὲ καὶ δημοβόρον λέγει αὐτὸν ἀπολύτως οὕτως εἰπὼν καὶ ἀσυνδέτως «δημοβόροςβασιλεὺς». οἰνοβαρῆς μὲν οὖν ὁ Ἀγαμέμνων ὑπονοεῖται, διότι εὐεπιφόρος πουἔχων εἰς τὰ κατὰ οἶνον εὐρίσκειται τοῖς τε ἀριστεῦσιν ἐπονειδίζων, ὅτι μῆγενναίως μάχονται καὶ ταῦτα παρ' αὐτῷ πίνοντες, ὡσπερ αὐτός, καὶ λόγους δέτινας λαλῶν συμποσιακοῦς, ὡς ἐν τοῖς ἐξῆς φανήσεται. καὶ αἱ κλισίαι δεαὐτοῦ, ὡς τις ἐρεῖ ἐν τοῖς ἐξῆς, οἶνου πλεῖαί εἰσιν· ἀναιδῆς

δὲ διὰ τὰ πρόμικροῦ εἰς τὸν Ἀχιλλέα φορτικά· δειλὸς δὲ διὰ τὸ πολλαχοῦ λέγειν τὸ «φεύγωμεν», καθάπερ δηλωθήσεται. ἔοικε δὲ καὶ πρὸ τούτου τοῦ χρόνου τοιαῦτά τινα Ἀγαμέμνων ποιεῖν, ἐξ ὧν ἄρτι ὁ Ἀχιλλεὺς οὕτω σφοδρῶς ὑβρίζει αὐτόν. οὐ γὰρ ἂν ἀπλῶς οὕτω καὶ ψευδῶς τοὺς λόγους παρέρριψε. Τὸ δὲ «κυνὸς ὄμματ' ἔχων» φθάσας καὶ ἄλλως ἔφρασεν, ὅτε ἀναιδείην τε ἐπιειμένον ἔλεγε τὸν Ἀγαμέμνονα καὶ κυνῶπα συνθέτῳ ὀνόματι ἐκάλει αὐτόν. ἀντίκειται δὲ τὸ «κυνὸς ὄμματα ἔχων» πρὸς τὸ «κραδίην ἐλάφοιο» καὶ ἔστιν ἀντίθετον σχῆμα 1.142 ῥητορικόν, ἵνα λέγη αὐτόν θρασὺν μὲν ὡς κύνα, δειλὸν δὲ ὡς ἔλαφον. τοιαύτη γὰρ ἡ ἔλαφος, διὸ καὶ φυζακινήν αὐτὴν ἡ ποίησις καλεῖ. Ἐνταῦθα δὲ φασιν οἵπαλαιοί, ὅτι τρία ταῦτα Ἴσοκράτης ἀγαθὰ μαρτυρεῖ Κόνωνι, τῷ τῶν Ἀθηναίων στρατηγῷ ἐπιμέλειαν, πίστιν, ἐμπειρίαν πολέμων, συναγαγὼν τὸ ἐγκώμιον ἀπὸ τῶν ἐναντίως ἐνταῦθα προσμαρτυρουμένων τῷ Ἀγαμέμνονι. ἐξ οἰνοποσίας μὲν γὰρ ἀμέλεια· ἐξ ἀναιδείας δὲ ἀπιστία ἢ πρὸς τὸ κοινόν· ἡ δὲ δειλία τὴν τῶν πολεμικῶν ἀπειρίαν ἐργάζεται. εἰ τοίνυν κακὸν ἀμέλεια καὶ ἀπιστία καὶ ἀπειρία πολέμων, ἃ δὴ πρόσεστι τῷ Ἀγαμέμνονι, ἀγαθὸν ἄρα ἐξ ἐναντίου ἐπιμέλεια καὶ πίστις καὶ πείρα πολεμικῶν. ἐντεῦθεν οὖν Ἴσοκράτης τὸ τοῦ Κόνωνος ἐγκώμιον ἠρανίσαστο. Σημειωτέον δὲ ὡς ὁ Ἀγαμέμνων πολλὰ ὑβρίσαντα τὸν Ἀχιλλέα καὶ πρὸ τούτου καὶ νῦν οὐκ ἀνθύβρισεν, ἀλλὰ καὶ ἀγαθὸν που καὶ θεοεΐκελον ἔφη αὐτόν αἰδούμενος τὴν ἀρετὴν τοῦ ἀνδρός, ἴσως δὲ καὶ ὀκνῶν λόγοις κολάζειν, ὃν ἔργοις ἀμυνεῖται. οὕτω δὲ ἦν ἡ τοῦ Ἀχιλλέως ἀρετὴ ὁμολογουμένη, ὥστε καὶ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς μάλα μὲν φησι καρτερόναυτον εἶναι, ἐκ θεοῦ δὲ τοῦτο λαβεῖν. [Ἰστέον δὲ ὅτι ὁ οἰνοβαρὴς ἔχει καὶ ῥῆμα βαρύτερον τὸ οἰνοβαρείω, οὗ τῆς μετοχῆς χρῆσις ἐν Ὀδυσσεΐα. (ἡ. 226 σς.) Ὅτι ψόγος στρατηγοῦ τὸ «οὔτε ποτ' ἐς πόλεμον ἅμα λαῶ θωρηχθῆναι οὔτε λόχονδ' ἰέναι σὺν ἀριστήεσσι Ἀχαιῶν τέτληκας θυμῷ· τὸ δέ τοι κῆρ εἶδεται εἶναι». τούτεστι θανάτῳ εἰκάζεται ὑπὸ σοῦ ἢ κινδυνώδους μάχῃ καὶ οὐ χαίρεις ἐπ' αὐτῇ ὡς χάρις. Ἀχιλλεὺς δὲ κατὰ τοῦ βασιλέως ταῦτα σκώπτει ἐπάγων καί, ὅτι «πολὺ λώϊόν ἐστι κατὰ στρατὸν δῶρ' ἀφαιρεῖσθαι, ὅς τις σέθεν ἀντίονεῖπῃ» ἤγουν αἰρετώτερόν σοι ζημιοῦν τοὺς ἀντιλέγοντας ἢ περ ἐκ πολέμου ζῆν.](ἡ. 226 ς.) Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ μὲν ἅμα λαῶ θωρηχθῆναι τὴν φανεράν δηλοῖ καὶ ἀντιμέτωπον παράταξιν, τὸ δὲ λόχονδ' ἰέναι σὺν ἀριστεῦσι τὴν ἐξ ἐπικρύψεως ἐπίθεσιν σημαίνει. Ὅτι δὲ ἀριστεῶν μάλιστα ὁ λόχος δέεται, ἐν τῇ νῦν ῥαψωδία ῥηθήσεται, ὅπου καὶ λόχος ῥηθῆναι φαίνεται παρὰ τὸ λέγω τὸ ἐπιλέγω, ἐν ᾧ εἰσὶν ἐπιλεκτοὶ καί, ὡς νῦν φησιν ὁ ποιητής, ἀριστεῖς. Σημειῶσαι δὲ ὅπως ἐνταῦθα ὁ ποιητής παρέφρασεν ἢ ἠρμήνευσε τὸ πρὸ ὀλίγου ῥηθὲν τὸ «ἢ ὀδὸν ἐλθεῖν ἢ ἀνδράσιν ἴφι μάχεσθαι». τὸ μὲν γὰρ εἰς πόλεμον ἅμα λαῶ θωρηχθῆναι τοῦτο ἐστὶν ἀνδράσιν ἴφι μάχεσθαι, τὸ δὲ λόχονδε ἰέναι ταυτόν ἐστι τῷ ὀδὸν ἐλθεῖν. (ἡ. 230) Ὅρα δὲ καὶ ὅτι ἐν τῷ «δῶρα ἀποαιρεῖσθαι» δῶρα ὁ ποιητής λέγει οὐ τὰ κυρίως, ἀλλὰ ἀπλῶς τὰ κατὰ λάχος προσόντα τοῖς Ἑλλησι. καί ἔοικε σκωπτικῶς τοῦτο ῥηθῆναι παρ' ὑπόνοιαν. δέον γὰρ ἢ τὸν βασιλέα δῶρα διδόναι, ὁ δὲ δῶρα ἀφαιρεῖται· ἢ καὶ ἄλλως δῶρα τὰ γέρα. τὸ γὰρ γέρας δῶρον πάντως τοῖς ἀριστεῦσιν οὐ κλήρῳ λαγχάνον, ἀλλὰ πρὸς χάριν διδόμενον. ὁ γοῦν τὸ ἀλλότριον ἀφαιρούμενος γέρας δῶρον ἀφαιρεῖται, ὃ δὴ ἐπὶ τῆς Βρισηΐδος ἠπεύληται καὶ γεγένηται εἰς Ἀχιλλέα. εἰ δὲ μὴ εὔρηται καὶ ἕτερος τοῦτο πεπονθώς, ἀλλὰ τυχὸν μὲν κατὰ τὸ σιωπώμενον γεγόνασιν καὶ ἐπ' ἄλλοις τὰ ὅμοια· τέως γε μὴν παρὰ τῷ ποιητῇ καὶ ἐκ μιᾶς πείρας καθολικόν τι πολ. 1.143 λάκις συνάγεται κατὰ πιθανότητα. Ἀλέξανδρος οὖν διὰ μίαν γυναῖκα τὴν Ἑλένην, ἣς αὐτὸς πεπείραται, καλλιγύναικα τὴν Ἑλλάδα καλεῖ. καὶ Μενέλαος δὲ τοὺς Πριαμίδας ὑπερφιάλους καὶ ἀπίστους λέγει ἐνὸς τοιούτου πεπειραμένου τοῦ

Πάριδος, καὶ Ὀδυσσεά δὲ ὁ ποιητὴς διὰ μιᾶς πόλεως ἄλωσιν πτολίπορθονπολλαχοῦ λέγει ἅπαξ πού τόν ὄντως πολιορκητήν Ἀχιλλέα τοιοῦτου καταξιώσασονόματος, [Ἐνθυμητέον δὲ ὡς ἔχουσί τι συγγενές οἷ τε παρ' Ἡσιόδῳ δωροφάγοι βασιλεῖς καὶ ὄς δὲ καθ' Ὀμηρον δῶρ' ἀποαιρεῖται, καὶ ὅτι ἡ σύνθεσις τοῦ ἀποαιρεῖται ὁμοία τῇ τοῦ «ἀποαίρεο κούρη».] (η. 231) Ὅτι Ἀχιλλεὺς οὐκ ἂν ὡς εἰς μόνον ἑαυτὸν ἀδίκου πειραθεὶς τοῦ βασιλέως οἷα δαπανήσαντός τι τῶναυτοῦ, δημοβόρον αὐτὸν καλεῖ. οὐ γὰρ ἂν εὔ τοῦτο λέγοι, μὴ καὶ θυμῷ φερόμενος λάθοι ἂν σκῶμμα καθ' ἑαυτοῦ συντιθείς. εἰ γὰρ δι' αὐτὸν δημοβόρος βασιλεύς, ἄρα τοῦ δήμου αὐτὸς καὶ ὁ τυχὼν στρατιώτης καὶ ὡς εἰπεῖν τῆς ἀγέλης ἄνθρωπος καὶ οὐκέτι ἄριστος Ἀχαιῶν, ὁποῖον ἑαυτὸν αὐτὸς ἔρει. εἰ δὲ δημότης ἐστίν, ὀφείλει ἄρα σιγᾶν. δῆμον γὰρ ἄνδρα οὐ δεῖ ἀντιλέγειν βασιλεῖ» παρὲς ἀγορεύοντα», ὡς πού ὁ Τρωϊκὸς ῥήτωρ Πολυδάμας φησίν. ἀλλά τοῦτο μὲν ἀστείως εἴρηται. δημοβόρον δὲ ἄλλως τὸν Ἀγαμέμνονα λέγει Ἀχιλλεὺς ὡς αὐτὸν ἑαυτῷ τὰ κοινὰ δαπανῶντα, οἷα εἰκός, πολλάκις, ὡς πρόμικροῦ εἴρηται. ἐνταῦθα δὲ ἀσυνδέτως εἰπὼν «δημοβόρος βασιλεύς» ἔλλειπτικῶς εἶπε διὰ θυμόν. λείπει γὰρ τὸ εἶ. ὁμοίως δὲ καὶ μετ' ὀλίγα ἔρει» ἢ γὰρ ἂν Ἀτρείδη νῦν ὕστατα λωβήσαιο». ἔλλειπει γὰρ ἐνταῦθα ὡς λαμβανόμενον ἀπὸ κοινοῦ τὸ «εἰ μὴ οὐτιδανοῖς ἦνασσε». σφόδρα δὲ κινητικὸν τοῦ δήμου τὸ δημοβόρος βασιλεύς καὶ ἐρεθιστικὸν εἰς θυμόν. ὡσπερ δὲ παρ' Ἡσιόδῳ τὸ δωροφάγοι ἐπιτείνει τὸ κακὸν τοῦ δωροληπτῆ, οὕτω κἀνταῦθα τὴν ἀδικίαν τὸ δημοβόρον, ὃ ἡρέμα ὑπελαλήθη καὶ ἐν τῷ «δῶρ' ἀποαιρεῖσθαι». ὅρα δὲ καὶ ὅτι οὐ μόνον οἰνοβαρῆς ὁ Ἀγαμέμνων σκώπτεται ἀλλὰ καὶ βορός. [ἐντούτοις δὲ ὁ Ἀχιλλεὺς καὶ τῶν Ἀχαιῶν καταφέρεται οὐκ εὐλόγως εἰπὼν «ἐπεὶ οὐτιδανοῖσιν ἀνάσσεις», ἐθέλων ἐκείνους θυμομαχοῦντι αὐτῷ συνδιατίθεσθαι, ὡς καὶ ἐπαναστῆναι τῷ βασιλεῖ. Τὸ δὲ «σέθεν ἀντίον εἶπῃ» ὁμοίον ἐστι πρὸς τὸ «ἴσον ἐμοὶ φάσθαι» καὶ πρὸς τὸ «ἀντίπῃ».] (η. 229) Ὅτι στρατὸν εὐρύνειπὼν Ἀχαιῶν ὁ ποιητὴς ἔδειξεν, ὡς καλῶς εὐρυκρείοντα τὸν Ἀγαμέμνονα λέγει, ὄνπερ ἄλλοι καὶ εὐρυμέδοντά φασιν. (η. 232) Ὅτι Ἀττικοὶ πολλάκις εὐ1.144 κτικὰ λαλοῦσιν ἀντὶ παρωχημένων, οἷον «ἐπεὶ ἔλθοι ὁ δεῖνα» ἦτοι ἦλθε· καὶ «ὡς δὲ λαλήσοι» ἀντὶ τοῦ ἐλάλησε· καὶ ἄλλα τοιαῦτα. οὕτω καὶ ὧδε τὸ «ἦ γὰρ ἂν νῦν ὕστατα λωβήσαιο» ἀντὶ τοῦ τὰ ὕστερα ἂν ἐλωβήσω ἦγουν ὕβρισας. λώβη γὰρ ἡ εἰς τὸ φανερόν ὕβρις καὶ ὡς εἰπεῖν ἐν μέσῳ λαοῦ βαίνουσα εἰς τινα, οἷον εἰ λαόβηκαὶ κατὰ κρᾶσιν λώβη. [τινὲς μέντοι παρὰ τὸ λώπιον ἐτυμολογοῦσι τὴν λώβην, ὅπερ ἐστὶν ἰμάτιον, ἀφ' οὗ καὶ λωποδύτης καὶ ῥῆμα λωποδυτῶ, ἵνα ἢ λώβη ἢ ἐν ἀπεκδύσει λωπίου ὕβρις ἐπαγομένη διὰ μάστιγος. Σημειῶσαι δὲ ὅτι ἐν τῷ «ἦ γὰρ ἂν ὕστατα λωβήσαιο» λείπει θυμικῶς λόγῳ τὸ «εἰ μὴ οὐτιδανοῖσιν ἀνάσσεις», ἵνα λέγῃ ὅτι τὰ ὕστατα ὕβρισας ἂν ἐμὲ τὸν τηλικούτον, εἰ μὴ οὐτιδανοῖσαν οἱ Ἀχαιοὶ καὶ ἀφιλότιμοι οἱ παρὰ σοῦ βασιλευόμενοι.] (η. 234-7) Ὅτι θυμῷ ἐλαυνόμενος ὁ Ἀχιλλεὺς καὶ εἰς ὄρκον συνελάσας ἑαυτὸν οὐ Δία ἠτοιούτῳν τι ἐπόμνυται, ἀλλ', ὡσπερ κατὰ τὸν παλαιὸν λόγον τὸ παρατυχόν ὄργανον ὄπλον ἐστὶν ἀχορηγήτου θυμοῦ, οὕτω καὶ νῦν Ἀχιλλεὺς ἐκ τοῦ παρατυχόντος πράγματος τὸν ὄρκον πορίζεται διὰ τὸν τοῦτο ἀπαιτοῦντα θυμόν καὶ ὁμνύει εἰς τὸ ἀνά χεῖρα σκῆπτρον καὶ τούτου τὴν αἰτίαν ἐπάγει αὐτὸς διχόθεν εὐλογον εἶναι τὸ πρᾶγμα τιθείς. εἴτε γὰρ ἀπλῶς ξύλον θετέον τὸ σκῆπτρον τοῦτο τὸ ἀνά χεῖρας, καλόν ἐστιν εἰς ὄρκον συμβολικώτερον τε καὶ ἀφελέστερον. ὡς γὰρ αὐτὸ οἷα ξύλον τὴν τομὴν ἐν ὄρεσι λελοιπὸς οὐποτε τοῦλοιποῦ φύλλα καὶ ὄζους φύσει οὐδ' ἀναθλήσει· περιέλεψε γὰρ αὐτὸ ὁ χαλκὸς φύλλα τε καὶ φλοιόν· οὕτως οὐδὲ ἡμεῖς ἅπαξ ἐνταῦθα ἐν τῇ ἀγορᾷ τομὴν λελοιπότες καὶ ἀλλήλων ὡσπερ ἀποτμαγέντες τῇ διαστατικῇ ἔριδι τὸ τῆς φιλίας ἐνδειξόμεθα θάλος ἐς ὕστερον καὶ συμβησόμεθα. καὶ οὕτω μὲν εὔθετον

εἰς ὄρκον ὡς ξύλον ἀπλῶς θεωρούμενον τὸ σκῆπτρον τόδε. εἰ δὲ καὶ οὐχ' ὡς ἀπλῶς ξύλον, ἀλλ' ὡς θεῖόν τι καὶ τίμιον καί, ὡς προεῖρηται, βασιλείας ὑπουργὸν καὶ δίκης σύμβολον θεωρήσει τις αὐτό-εἰς τόδε γὰρ τὸ βασιλικὸν ὀμνύει καὶ οὐχ' ἀπλῶς εἰς ἅπαν σκῆπτρον· –μάλιστα ἂν εἰς ὄρκον παραληπτέον αὐτό, οὐ δι' ἑαυτό, ἀλλὰ διότι μιν ἐν παλάμαις φορέουσι δικασπόλοι, οἱ θέμιστας πρὸς Διὸς φυλάσσουσι. διὸ εἰς τόδε τὸ σκῆπτρον ὀμνύων ὡς εἰς αὐτὴν τὴν Διὸς ἀρχὴν ἤεις τὴν δίκην ἢ εἰς τὴν θέμιν φησί· «ναὶ μὰ τόδε σκῆπτρον» καὶ τὰ ἐξῆς· καὶ ἐπάγει ἐν τῷ τέλει, ὅτι «ὄδε μέγας ἔσσεται ὄρκος». πῶς δὲ μέγας; διὰ τὰ ῥηθέντα. (η. 240–3) Ἔστι δὲ τὸ πᾶν τοῦ ὄρκου τοιοῦτόν τι· «μὰ τόδε σκῆπτρον, ὄντως Ἀχιλλέως ποθὴ ἴξεται υἷας Ἀχαιῶν σύμπαντας, ὅτε πολλοὶ ὑπὸ Ἐκτορος ἀνδροφόνοιο θνήσκοντες πίπτωσιν». εἰ δὲ τῷ μὴ ἀρέσκει ὁ εἰς τὸ σκῆπτρον 1.145 ὄρκος διὰ τὸ ἀφελές τε καὶ εὐτελές, ἐνθυμείσθω τὸ [«ἴστω σίδηρος ὄρκιον δέ μοι ξίφος», ἔτι δὲ καὶ] τοὺς ὀμνύοντας τὴν πλάτανον ἢ τὸν χῆνα ἢ τὰ τοιαῦτα. πολλῶ γὰρ δὴ πού τοῦτο ἐκείνων σεμνότερον, εἰ καὶ ἐν καιρῷ θυμοῦ σχεδιάζεται. θεὸν γὰρ ὀκνεῖ, φασίν, ἐπομόσασθαι δεδιὼς τὸ τοῦ ὄρκου δυσέκβατον. (η. 234) Ἰστέον δὲ ὅτι δύο τούτων ὄντων ἐπιρρημάτων ὀρκωμοτικῶν, τοῦ μάκαί τοῦ νή, ἀπωμοτικὸν μὲν ἦτοι ἀποφατικὸν ἐστὶ τὸ μά· οἷον «μὰ τὴν δίκην οὐ ποιήσω τό». κατωμοτικὸν δὲ τὸ νή· οἷον «νὴ τοὺς λόγους ποιήσω τό». ὀμέντοι ποιητῆς ἐνταῦθα καὶ κατωμοτικὸν ἔχων ὄρκον καὶ ἀπωμοτικὸν, τὴν δέ τοῦ ὄρκου χῆνα μὴ ἔχων τότε ἐγνωσμένην τῷ ναὶ ἀντ' αὐτοῦ ἐχρήσατο ἐπιρρηματικὰ δίδωσιν ἀφορμὴν ἡμῖν ὑπονοεῖν, ὡς ἐντεῦθεν ὕστερον τὸ νή ἐπιρρηματέγονεν, εἰπὼν· «ναὶ μὰ τόδε σκῆπτρον» καὶ ἐμφήνας ὅτι καὶ καταφατικῶς ὁμολογεῖ καὶ κατὰ ἀπόφασιν ἡγουν κατωμοτικῶς καὶ ἀπωμοτικῶς· διὰ μὲν τὸ ναὶ κατωμοτικῶς, ἀπωμοτικῶς δὲ διὰ τὸ μά. καὶ ἔστιν ὄρκος ἐνταῦθα ἐν καταφάσει μὲν τὸ «ὄντως Ἀχιλλῆος ποθὴ ἴξεται Ἀχαιούς», ἐν δὲ ἀποφάσει τὸ «σὺ δὲ οὐ δύνησαι ἀχνύμενός περ χραϊσεμῖν». Ἰστέον δὲ ὅτι παρὰ τοῖς Δωριεῦσιν εὐρήται ἐξ ὀρθοῦ ὀρκωμοτικὸν ἐπιρρηματὸν τὸ ναὶ, οἷον «ναὶ τῷ σιώ» ἡγουν νητούς θεούς. καὶ τάχα ἐκ τούτου μάλιστα τὸ νή ὀρκωμοτικὸν ἐπιρρηματὸν γέγονε. τὸ μὲντοι Ὀμηρικὸν τοῦτο ναὶ βεβαιωτικὸν ἐστὶν ἐπιρρηματὸν. Σκῆπτρον δὲ νῦν μὲν βασιλικὸν ἄλλως τε σεμνὸν καὶ χρυσεῖοις δὲ ἡλοῖς πεπαρμένον. ἐν δὲ Ὀδυσσεΐα, ὡς καὶ προεῖρηται, καὶ πτωχικὸν σκῆπτρον εὐρήται ἦτοι βάκτρον καὶ ῥάβδος, ὅπερ οὐκ ἂν γένοιτό τινι ὄρκος διὰ τὴν εὐτέλειαν. εἰ γὰρ καὶ ἐκεῖνο τομῆν ἐρεσι λέλοιπε περιφραστικῶς ἀντὶ τοῦ ἐξετημῆθη τοῦ ὄρκου, ἔτι δὲ καὶ ἐξελεπίσθη, ἀλλ' οὐ δικασπόλοι φέρουσιν αὐτό. διὸ οὐδὲ μέγα ἐκεῖνο εἰς ὄρκον. τοῦτο μὲντοι μέγα τὸ παρὰ τῷ Ἀχιλλεΐ διὰ τὴν δίκην καὶ τὴν τοῦ Διὸς θέμιν, ὧν ἐστὶ σύμβολον. διὸ καὶ δις ἐπεσημῆνατο τὸ αὐτοῦ μεγαλεῖον ὁ ποιητῆς πρό τε τοῦ ὄρκου εἰπὼν· «μέγαν ὄρκον ὁμοῦμαι»· καὶ μετὰ τὸν ὄρκον· «ὁ δὲ τοι μέγας ἔσσεται ὄρκος» τοῖς τε νῦν δηλαδὴ καὶ τοῖς μετὰ ταῦτα μανθάνουσιν. (η. 239) Ἐνταῦθα δὲ ὄρα καὶ ὅτι τὸ «ὄδε τοι μέγας ἔσσεται ὄρκος» εἶχε μὲν καὶ ἄλλως εἰπεῖν «τόδε τοι μέγας ἔσσεται ὄρκος» ἡγουν τὸ βασιλικὸν σκῆπτρον· ὁμοίως δὲ ὁ ποιητῆς καινότερον σχηματίζει ἀποδεδωκῶς πρὸς τὸ «ὄρκος», ὁποῖα τινα ποιήσει καὶ ἀλλαχοῦ. ἐστὶ δὲ τὸ σχῆμα ὁμοίον, ὡς καὶ εἴ τις εἴποι, ὅτι τὰδε καὶ τὰδε γίνονται· ὁ δὲ τοι τὸς οἰκονομίας βασιλικῆς· ἢ τὸ καὶ τὸ γενήσεται, ὅπερ δὴ νόμος προνοίας θεοῦ καὶ ὅσα τοιαῦτα. (η. 238) Δικασπόλοι δὲ λέγονται οἱ περὶ δίκας πολοῦντες, ὡς οἰωνοπόλοι καὶ ὄνειροπόλοι οἱ περὶ οἰωνοῦς καὶ ὄνειρους. Δίκη δὲ καὶ θέμις ταῦτόν ἐστι. διὸ καὶ ὁ ποιητῆς 1.146 ἐφερμηνεύων φησί· «δικασπόλοι, οἱ θέμιστας πρὸς Διὸς φυλάσσουσι». θεσμοφύλακες οὖν οἱ δικασπόλοι. ἄμφω δὲ ταῦτα ἦσαν οἱ βασιλεῖς, οἷς καὶ τὸ σκῆπτρον σύμβολον ἦν δίκης, ὡς περ ἀνδρίας τὸ δόρυ. Σκοπητέον δὲ ὡς τὸ μὲν δικασπόλος καὶ τὰ κατ' αὐτὸ παροξύνεται, ἀμφίπολος

δὲ καὶ πρόπολος τὰ μετὰπροθέσεων προπαροξύνονται. Τὸ δὲ θέμιστας Δωρικόν. ὡς γὰρ χάρις χάριδοςχάριτος, οὕτω θέμις θέμιδος καὶ θέμιτος, ἐξ οὗ τὸ θεμιτὸν καὶ ἀθέμιτον, πλεονασμῷ δὲ τοῦ ᾠσ θέμιστος, ὅθεν καὶ Θεμίσιος κύριον καὶ ἀθεμίσιον ἐν Ὀδυσσεΐα τὰ ἄδικα. ὅτι δὲ ἢ παρ' Ὀμήρῳ διὰ τοῦ ᾠσ τ κλινομένη θέμις μυθικὴν θεὰν δηλοῖ, ἀλλαχοῦ φανήσεται. (η. 234) Φύλλα δὲ διὰ δύο ᾠλ εὐλόγως. δοκοῦσι γὰρ οὕτω λέγεσθαι διὰ τὸ ἐν τῷ φυσᾶσθαι λαλαγεῖν ἢ πρὸς διαστολὴν τοῦ φύλου, ὃ δηλοῖ τὴν φυλὴν. (η. 235) Τομὴν δὲ λέγει τὸ ἐν τῷ ὄρει λελειμμένον σύρριζον, οὗ τὸ σκῆπτρον ἀποτέμνεται. (η. 236 ς.) Τὸ δὲ «οὐκ ἀναθλήσει· περὶ γὰρ ῥάε χαλκὸς ἔλεψε φύλλα τε καὶ φλοιόν» πάνυ παρατετηρημένως εἴρηται. ἰτέα γὰρ καὶ ἄλλα τῶν φυτῶν, εἰ καὶ τομὴν ἐν ὄρεσι λέλοιπεν, ἀλλὰ καὶ οὕτω προῖενταίτι θάλους κείμενα ἢ φυτεύόμενα· ἐκλεπισθέντα δὲ οὐκέτι ἀναθλήσουσιν οὐδ' αὐτά. Χαλκὸν δὲ τὸν σίδηρον λέγει διὰ τὴν πάλαι ποτὲ χρῆσιν τοῦ χαλκοῦ, ὁπνίκα εἰς σιδήρου χρεῖαν ἐβάπτετο, ὅτε καὶ «χαλκῶ» κατὰ τὸν Ἡσίοδον» εἰργάζοντο» ἄνθρωποι «μέλας δ' οὐκ ἔσκε σίδηρος». Τὸ δὲ «ᾠε» δηλοῖ μὲν αὐτὸ ἦγον τὸ σκῆπτρον, ἐγκλίνεται δὲ καὶ ἀντωνυμία ἐστὶ τριγενής, ὡς περὶ τὸ ᾠν ᾠν καὶ τὸ ᾠμ ᾠν. Ἔστι δὲ πῶς ἀκατάλληλον ἐνταῦθα κατὰ σύνταξιν ὑγιῆ τὸ» περὶ γὰρ ῥά ε χαλκὸς ἔλεψε φύλλα τε καὶ φλοιόν». οὐ γὰρ πάνυ εὐδοῦται εἰς σύνταξιν ὁ εἰπὼν, ὅτι περιέλεψεν ὁ χαλκὸς αὐτὸ φύλλα τε καὶ φλοιόν. ἀλλὰ κατὰ γενικὴν εἰπέιν ἔδει περὶ τοῦ σκῆπτρου, ὅτι ὁ χαλκὸς περιέλεψεν αὐτοῦτὰ φύλλα καὶ τὸν φλοιόν. ἔχει δὲ ἢ καινότης τῆς τοιαύτης συντάξεως θεραπείας τρεῖς· μίαν μὲν τὴν ἀντίπτωσιν, ὡς τοῦ ἔ ἀντι πτώσεως ἄλλης κειμένου ἦγον ἀντι γενικῆς, ἣτις ἐστὶ τὸ αὐτοῦ· ἑτέραν δὲ ἔχει θεραπείαν πρόσληψιν προθέσεως ἔξωθεν, ἵνα λέγη, ὅτι περιέλεψεν αὐτὸ ὁ χαλκὸς κατὰ τὰ φύλλα καὶ τὸν φλοιόν· τρίτην δὲ καὶ τελευταίαν θεραπείαν ἢ τοιαύτη σύνταξις ἔχει τὴν στιγμὴν καὶ τὴν ἐκ τοῦ ἐπιφερομένου σαφήνειαν. ἢ γὰρ στιγμή ἀναπαύουσα τὸ ἔξπαγει ὕστερον τὸ φύλλα τε καὶ φλοιόν, ἵνα λέγη ὅτι περιέλεψεν αὐτὸ ὁ χαλκός. 1.147 ποῖον αὐτό; τὰ φύλλα δηλαδὴ καὶ τὸν φλοιόν. καὶ ἔστι τὸ μὲν «ἔ» ἦγον αὐτὸ 1.147 ὀλότης τοῦ ξύλου, τὸ δὲ «φύλλα καὶ φλοιόν» δήλωσις μέρους τοῦ ἐκπίπτοντος ἐν τῷ λεπίζεσθαι. τοιαῦτα δὲ καὶ ἄλλα μυρία παρὰ τῷ ποιητῇ ἔχοντα τὴν ὀλότητα κατὰ αἰτιατικὴν πῶσιν, εἴτα ἐρμηνεῖαν αὐτῆς ἐκ τῶν μερῶν ὁμοίωτον, ὡς ἐκθεραπεύεσθαι ὁμοίως τριχῶς καὶ αὐτά· οἷον «ποῖον σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων;» ἢ γὰρ τὸ σέ ἀντι πτώσεως ἑτέρας ἐλήφθη· σοῦ γὰρ ὠφειλεν εἰπέιν· καὶ ἔστι τοῦτο ἀντίπτωσις· ἢ πρόθεσιν προσληπτέον ἔξωθεν, οἷον» ποῖον σε ἔπος ἐξέφυγε κατὰ τὸ ἕρκος τῶν ὀδόντων;» τοῦτο δὲ μάλιστα ἐκδηλότατον ἀπὸ τοῦ ἐντελῶς ἐν Ὀδυσσεΐα ῥηθέντος «εὔτ' ἂν μιν κάματος κατὰ γυῖα λάβῃσιν», ὅπερ εἰ δίχα προθέσεως ἐρρέθη «εὔτ' ἂν μιν κάματος γυῖα λάβῃσιν», ὁμοίον ἦν τῇ ἐνταῦθα καινοπρεπείᾳ τοῦ σχήματος, ἦγον, ὡς εἴρηται, νοητέον ὅτι ἔφυγε κατὰ τοὺς ὀδόντας· ἢ στικτέον εἰς τὸ «ἔφυγε» καὶ τὸ μὲν «ᾠσ» νοητέον δηλοῦν τὸν ὅλον ἄνθρωπον, τὸ δὲ «ἕρκος ὀδόντων» ἐπὶ νῆχθαι εἰς δήλωσιν τοῦ μέρους, ὅθεν ὁ λόγος φυγὰς ἐδραπέτευσεν, ὅπερ εἰσὶ τὰ χεῖλη, αἱ θύραι τοῦ στόματος. τοιοῦτον καὶ τὸ «τί δέ σε φρένας ἵκετο πένθος;» ἢ γὰρ τὸ σέ ἀντι τοῦ σοῦ εἴληπται· ἢ τί δέ σε κατὰ τὰς φρένας ἵκετο πένθος; ἢ τί ποτέ σε πένθος ἵκετο; τὰς σὰς φρένας δηλαδὴ. ὁμοίον καὶ τὸ «ἐπεὶ μιν ἄχος κραδίην καὶ θυμὸν ἵκανεν» ἦγον ἐπειδὴ αὐτοῦ τὴν καρδίαν λύπη κατέλαβεν· ἢ αὐτὸν κατὰ τὴν καρδίαν λύπη κατέλαβεν· ἢ αὐτὸν λύπη κατέλαβεν ἦγον τὴν καρδίαν αὐτοῦ. τοιοῦτον δὲ καὶ τὸ «Ἐκτορα δ' αἰνὸν ἄχος πύκασε φρένας» καὶ τὸ «ἄδός τέ μιν ἵκετο θυμὸν» καὶ «κρατερόν ῥά ε πένθος ὀφθαλμοὺς κάλυψε» καὶ «τοὺς δ' ἄρα πάντας ὑπὸ τρόμος ἔλλαβε γυῖα» καὶ «Τρῶας δ' ἄχος ἔλλαβε θυμὸν» καὶ ἄλλα μυρία. Ἰστέον δὲ ὅτι καί, ὅτε που εἶπη

ὁ ποιητής «πρύμνη ἐνὶ νηΐ», τοιαύτην ἔχει τινὰ μέθοδον καὶ τοῦτο τὸ σχῆμα τῶν δύο δοτικῶν· ὅλον μὲν γὰρ ἡ ναῦς, μέρος δὲ ἡ πρύμνα. λέγει οὖν ὅτι ἐν τῇ νηΐ ἦγουν ἐν μέρει αὐτῆς τῆ πρύμνη ἢ κατὰ ἀντίπτωσιν ἐν τῇ πρύμνη τῆς νηός. ὅμοιον καὶ τὸ «ἀλλ' οὐκ' Ἀτρείδῃ ἦνδανε θυμῶ». ὅλον μὲν γάρ τοι ὁ Ἀτρείδης, μέρος δὲ ὁ θυμός· ἢ τοίνυν τῶ Ἀτρείδῃ οὐκ ἦρεσκεν ἐν τῶ θυμῶ ἢ ἀντιπτωτικῶς τῶ τοῦ Ἀτρείδου θυμῶ. (η. 237) Ὁ δὲ φλοιὸς γίνεται μὲν ἐκ τοῦ φλέω, ὀξύνεται δὲ ὡς τὸ κολοῖός· ἀποβαλὼν δὲ τὸ ἰβαρύνεται ὡς τὸ χνόος, ῥόος· ἔκτοτε δὲ καὶ συναιρεθὲν γίνεται φλοῦς. ὡσπερ δὲ τὸ φλοιός ἐκπεσὼν τοῦ ἰβαρύνεται, οὕτω καὶ ἐπιᾶλλον ὀνομάτων συμβαίνει. ἐκ τοῦ χροιά γὰρ ἡ χροά γίνεται καὶ ἐκ τοῦ ῥοιά ῥοακαὶ ἐκ τοῦ δειρή ὁ τράχηλος δέρη. (η. 238) [Ὅτι τὸ «ἐν παλάμαις φορέουσι» τὸ σκῆπτρον δηλαδὴ οἱ δικασπόλοι ἀντὶ τοῦ φέρουσι κεῖται καὶ ἔστι πάνυ 1.148 συνήθης ἢ λέξις τοῖς ποιηταῖς.] (η. 240) Ὅτι πολλάκις ὁ ποιητής ἐν βραχεῖπροεκτίθεται τὰ ἐς ὕστερον ὑπ' αὐτοῦ εἰς πλάτος λεχθησόμενα ψυχαγωγῶν οὕτω τοὺς ἀκροατὰς γλιχομένους ἐκεῖνα προμαθεῖν. καὶ καλεῖται τὸ τοιοῦτον σχῆμα προαναφώνησις. οὕτω γοῦν καὶ ἐνταῦθα προαναφώνησις λέγων «ἔσται ποτὲ ποθὴ τοῖς Ἑλλησι τοῦ Ἀχιλλέως, εὗτ' ἂν πολλοὶ ὑφ' Ἐκτορος ἀνδροφόνου πίπτωσι θνήσκοντες. σὺ δὲ ὁ Ἀγαμέμνων οὐ δυνήσῃ χραῖσμεῖν, ἀλλ' ἔνδοθι θυμὸν ἀμύξεις χωόμενος». ὁμοίως δὲ προαναφώνησις ἦν καί, ὃ εἶπεν ἡ Ἀθηνᾶ πρὸς Ἀχιλλέα τὸ «καὶ ποτὲ σοι τρεῖς τόσσα δῶρα παρέσεται», παραμυθουμένη τὸν ἀκροατὴν ὑβριοπαθοῦντα ἐπὶ τῶ Ἀχιλλεῖ. ποθὴ δὲ ἐστὶν ὁ πόθος καὶ ἀπ' αὐτοῦ παρήχθη ὡς χόλος χολή. ὀξύνεται δὲ τὸ ποθὴ κανόνι τοιούτῳ· τὰ εἰς ὀ-σδισύλλαβα τῶ ὀ παραληγόμενα βαρύτερα ἀπαρασημάτιστα οὐδετέροις, ἐὰν ποιῶσι θηλυκόν, ὀξύτονον αὐτὸ ποιῶσι· στρόφος στροφή, νόμος νομή, ῥόος ῥοή, πλόκος πλοκή. οὕτω καὶ ποθὴ. σεσημειῖται τὸ κόρη ἐκ τοῦ κόρος ὁ νέος. ἐντάσσεται δὲ τῶ τοιούτῳ κανόνι καὶ ἡ βιοτή ἐκ τοῦ βίωτος, εἰ καὶ τρισυλλαβεῖ. (η. 243) Ἀμύσσειν δὲ κυρίως τὸ ξέειν, ὡς καὶ αἶμα ῥύσκεσθαι, οἶονεἰ αἰμύσσειν μετὰ δασείας καὶ ἀποβολῆ τοῦ ἰ ἀμύσσειν μετὰ ψιλῆς. ἀμύσσειν γοῦν τις λέγεται παρειάν, ἐξ οὗ καὶ ἀμυχαὶ σαρκῶν καὶ ἀμυχαὶ ξεσμάτων τῶν ὀπουδήποτε, οἶον καὶ ἐν βιβλίοις ἢ ξύλοις. τὸ δὲ τὴν ψυχὴν ἀμύσσειν μεταφορικόν ἐστιν ἀπὸ σώματος. (η. 244) Χωόμενος δὲ ἐνταῦθα οὐκ ἐπὶ ὀργῆς, ἀλλὰ ὀσυγκεχυμένος τὴν ψυχὴν τῇ λύπῃ, [ὅπερ ἀχνύμενος ἔφη ἀνωτέρω. Ἰστέον δὲ ὡς ἡ ῥηθεῖσα προαναφώνησις ἔπεισε τὸν ἥρωα εἶξαι τοῖς κήρυξι. τί γὰρ ἔδει θυμομαχεῖν αὐτόν, οὗ μικρὸν ὅσον σύμπαντες υἱεῖς Ἀχαιῶν δεήσονται ὡς μόνου δυναμένου χραῖσμεῖν, ὃ ἐστὶ βοθηεῖν, χρησιμεῖν, ὅθεν καὶ γίνεται τὸ τοιοῦτον ῥῆμα. χρησιμῶ γὰρ καὶ τροπῇ τοῦ ἠ εἰς ἄ καὶ μεταθέσει τοῦ διχρόνου χραῖσμῶ, οὗ σημειώδης δεύτερος ἀόριστος ἔχραῖσμον, ὅθεν ὑποτακτικὸν χραῖσμῶ, οὗ τρίτον χραῖσμη τὸ προρρηθέν. (η. 242) Τὸ δὲ «εὗτ' ἂν» ἐπίρρημά ἐστι χρονικὸν ἴσον τῶ ὅτε.] (η. 244) Ὅτι περιαιτολογῶν ὁ Ἀχιλλεὺς ἄριστον Ἀχαιῶν ἑαυτὸν ἀποκαλεῖ φιλοτίμως καὶ μεγαλοπρεπῶς. εἰ δὲ φθάσας αὐτὸς ἄριστον ἐν στρατῶ εἶναι τὸν Ἀγαμέμνονα εἶπε, ζητητέον τὰ ῥηθέντα ἐκεῖ. [Δῆλον δὲ ὡς οὐκ ἀεὶ ψεκτὸν τὸ περιαιτολογεῖν κατὰ τὸν παροιμιαζόμενον Ἀστυδάμαντα. ἔστι δὲ ποτε καὶ φιλοτίμου καὶ μεγαλοψύχου ἦθους ὁ τοιοῦτος ἔπαινος, καθὰ δηλοῖ καὶ ὁ παρὰ Σοφοκλεῖ μαστιγοφόρος Αἴας καὶ ὁ Φιλοκτήτης δὲ καὶ ὁ ἐν Τραχινίαις Ἡρακλῆς καὶ ἕτεροι μυριοί. φράζει δὲ ὁ Ἀχιλλεὺς οὕτω «πέισεται τάδε ὁ βασιλεύς, ὅτ' ἄριστον Ἀχαιῶν οὐδὲν ἔτισεν».] (η. 245) Ὅτι δημηγορήσας ὁ Ἀχιλλεὺς ἔβαλε πρὸς τῇ γῆ τὸ σκῆπτρον ἦγουν ἔρριψε. καὶ ὅρα οἶον ὁ θυμός. ὅπερ γὰρ ὑψωσε τῇ ὀρκωμοσίᾳ ῥίψας εἰς γῆν ἐξουδένωσεν. 1.149 (η. 246) [Οὐ ψιλὸν δὲ κόσμου τὸ ῥηθέν σκῆπτρον, ἀλλὰ χρυσεῖος ἦλοισι πεπαρμένον κατὰ τὸν ποιητὴν, ὃ περίφρασίς ἐστι τοῦ «χρυσόηλον» εἰπεῖν

πρόσομοιότητα τοῦ ἀργυρόηλον. τὰ μέντοι κοινὰ καὶ ἰδιωτικὰ σκῆπτρα οὐκ ἂν εἴητοιαῦτα.] (η. 247) Ὅτι ἐν τῷ «Ἀτρείδης ἐτέρωθεν ἐμήνιε» παραχρησάμενος εἶπε τὸ μηνίειν ὁ ποιητής. οὕτω γὰρ μηνίει ὁ βασιλεύς, ἀλλὰ χολοῦται, ὡς προεῖρηται. [Ἰστέον δὲ ὡς ὁ μὲν ποιητής μηνίειν οἶδε βαρυτόνως. οὕτω δὲ καὶ ἡ κοινὴ χρῆσις. τῶν τινες δὲ ὕστερον Ἀττικιστῶν μηνιᾶν εἶπον ὡς βοᾶν καὶ μηνιῶντες ὡς βοῶντες. τοιοῦτοι δὲ τινες καὶ τὸ συνιέναι εἰς τὸ συνιεῖν ἐκαινοτόμησαν ἐκ τοῦ συνιῶ.] Ὅτι ὀπηνίκα τὰς τῶν πραγμάτων περιπετείας ἀυξήσειπλασματικῶς ὁ ποιητής καὶ ἀλύτως ἔχειν ποιήσει αὐτὰς ἢ πάνυ δυσλύτως, ὥστε τὸν ἀκροατὴν ἐπαπορεῖν καὶ λέγειν, ὡς οὐκέτι λυθήσεται ἢ τοῦ πράγματος δυσχέρεια, τότε δὴ μηχανᾶται λύσεις καὶ ἄλλας μὲν, μάλιστα δὲ ταύτας ὡς ἐπὶ πολὺ τὰς πέντε ἢ πάσας ὁμοῦ ἢ τινὰς παρουσίαν θεοῦ, ξυναλλαγὴν γερόντων ἀνδρῶν, ἀπειλήν, πληγὴν καὶ γέλωτα. οἷον ἐν μὲν τῇ βῆτα ῥαψωδίᾳ, ἐπειδή παντὸς κινήθεντος τοῦ στρατοῦ εἰς φυγὴν καὶ ἀνάπλουν δυσχερέστατον ἦν ἐκείνους κατασχεῖν, θεὰ τε οὐρανόθεν πάρεστιν ἢ Ἀθηνᾶ καὶ οἱ δύο γέροντες μεταπείθουσιν, Ὀδυσσεὺς δὲ καὶ ἀπειλαῖς ἐπέχει καὶ πληγαῖς. ἐπὶ δὲ πᾶσιν ὁ διὰ τὸν θεοσίτην γέλως ἀπάγει τῆς σκυθρωπότητος τοῦ Ἀχαιοῦ καὶ ἰλαρύνων ποιεῖ γλυκύτερον ἢ γεῖσθαι τοῦ νόστου τὸν πόλεμον. καὶ οὕτω μὲν ἐκεῖ ἀλλαχοῦ μέντοι, ἔνθα μὴ πάνυ μέγιστα τὰ τῆς ἀνάγκης, οὐ πάσαις χρᾶται λύσεσιν ἀλλὰ τισιν, ὡς περὶ δὴ καὶ ἐν τούτοις τὸν τοῦ Ἀχιλλέως θυμὸν Ἀθηνᾶ τε ἔπαυσε καὶ νῦν ἡ δημηγορία τοῦ γέροντος Νέστορος. ἐν δὲ τῷ τέλει τῆς ῥαψωδίας ταύτης ὁ τῆς Ἥρας θυμὸς καὶ ὁ τοῦ Διὸς χόλος γέλωτι τῷ διὰ τὸν Ἥφαιστον ἰλαρύνονται, ἡ δὲ Ἥρα καὶ ἀπειλῆν τι σωφρονίζεται. τὸν μέντοι τοῦ Ἀγαμέμνονος χόλον οὔτε Νέστωρ συμβουλεύων ἰσχύσει σβέσαι οὔτε Ἀχιλλεὺς ἀπειλούμενος, ἀλλ' ἀφαιρήσεται τὴν Βρισηΐδα κατὰ τὴν ἱστορικὴν ἀλήθειαν. διὸ καὶ πάσχει κακῶς ὕστερον ὡς μηδενὶ τῶν πάντων ὑπέικων, οἷς ὑπάγονται ἄνθρωποι. (η. 247-252) Ὅτι ὡς περὶ ἐν τοῖς προλαβοῦσιν ἐγενεαλόγησεν ἐπὶ συστάσει προσώπου τὸν Κάλχαντα οἷα πρόσωπον ἀξιόλογον καὶ πολλαχοῦ τῆς ποιήσεως παραληφθῆσόμενον, οὕτω καὶ νῦν εἰς τὸ Νέστορα δαπανᾶ στίχους τινὰς ὀλίγους, ὡς ἂν ἔχοιμεν καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς μεμνηθῆναι αὐτοῦ. Καί φησιν, ὅτι «ἠδὲ πεπῆς ἦν λιγὺς Πυλίων ἀγορητής, οὗ καὶ ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥέεν αὐδὴ· τῷ δ' ἤδη δύο μὲν γενεαί» καὶ τὰ ἐξῆς. καὶ ἐν Ὀδυσσεΐᾳ δὲ δούλους τὴν τε Εὐρύκλειαν καὶ τὸν Εὐμαιὸν γενεαλογίας ἀξιοῖ διὰ τὸ πάνυ μέλλειν ἐκεῖ χρησιμεύσειν αὐτῷ τὰ τοιαῦτα πρόσωπα, ὡς καὶ ἐν τῇ Ἰλιάδι χρησιμεύσει ὁ Νέστωρ. εἰ δὲ μὴ καὶ ἐπ' Ἀχιλλέως ἢ Ἐκτορος ἢ Αἴαντος ἢ τῶν ὁμοίων τοιοῦτόν τι πεποίηκεν Ὀμηρὸς, φανερόν ὅτι διὰ τὸ πάντη ἐπιδοξότατον τῶν προσώπων οὐκ ἐδεήθη τοιαύτης συστάσεως. Κάλχαντα μὲν γὰρ τις ἀκούσας ἢ Εὐρύκλειαν ἢ Εὐμαιὸν, ἤδη δὲ καὶ Νέστορα τὸν διὰ τὸ 1.150 γῆρας ἀπόλεμον καὶ ἀνεπιδεικτόν τά γε εἰς μάχην καὶ ἀδόκιμον, οὐ πάνυ ἂν εἰδέναι αὐτοὺς ἔχοι· Ἀχιλλεὺς δὲ τις ἀκούσας ἢ Ἐκτορα ἢ ὅσοι τοιοῦτοι ἀρκεῖται μόνῃ τῇ κλήσει αὐτόθεν εἰς συστατικὸν γνῶρισμα καὶ οὐδέονται περιάπτου σεμνώματος, ὡς ἂν οὕτω ταῖς ψυχαῖς τῶν ἀκροατῶν ἐγκαθίσωσιν. εἰ δὲ καὶ εἰς τὸν θεοσίτην ἐλάλησέ τι τοιοῦτον ὁ ποιητής, ἀλλ' ἐκεῖνο οὐκ ἦν προσωπικὴ σύστασις, ἀλλὰ σκώμματα καταβλητικὰ ἐκείνου καὶ ἀφανιστικά τῆς περὶ αὐτοῦ μνήμης. διὸ καὶ προανεφωνήθη, ὅτι οὐκέτι λαλήσει ὁ θεοσίτης, ὥστε οὐδὲ μεμνήσεται τις αὐτοῦ. (η. 248) Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ «ἠδὲ πεπῆς» λόγου δηλοῖ ἀρετὴν καὶ τὴν αὐτῷ ἐγκεκραμένην γλυκύτητα. (η. 249) τοῦτο γὰρ ἐφερμηνεύων ὁ ποιητής εἶπεν, ὅτι μέλιτος γλυκίων αὐδὴ ἔρρεε τῷ γέροντι. γλυκὺς μὲν οὖν καὶ ἠδὺς ταῦτά τ' ἔστιν ὁ δὲ καὶ μέλιτος γλυκίω ἔρρεεν αὐδὴν. [εἰ δὲ ἔπεσιν ἠδὺς καὶ μελίρρυτος τὴν αὐδὴν ὁ γέρον, οὐκ ἂν εἴη πάντῃ ἀπαῖδον καὶ μελιθεῖα συνθέτως εἰπεῖν

αυτόν.] Τὸ δὲ λιγύς οὐλόγου ἀπλῶς ἀλλὰ φωνῆς ἐστὶ ποιότης, ὡς τὸ «λίγα κλάζοντες», ἢ κάλλιονεῖπειν ἀρετή. οὕτω γὰρ καὶ οἱ κήρυκες λιγαίνειν λέγονται καὶ λιγύφθογοικαλοῦνται, ὡς καὶ ἡ ἀηδών. λέγεται δὲ καὶ μάλιστα λιγυρὰ καὶ ἡχὴ λιγύθροσκαὶ ἄνεμοι λιγέες. ὀξυνομένου δὲ τοῦ λιγύς ἐπὶ τοῦ ὀξέος τὸ Λίγυς κύριον καὶ τὸ ἀπ' αὐτοῦ ἔθνικόν βαρύνεται πρὸς διαστολὴν τούτου. ἰστέον δὲ καὶ ὅτι, εἰ καὶ ἰσοδυναμεῖ τὸ λιγύς τῷ ὀξύ, ἀλλὰ τὸ μὲν λιγύς μόνης ἐστὶν ἐπίθετον φωνῆς, τὸ δὲ ὀξύ καὶ ἐπὶ βελῶν καὶ οἴνου καὶ ἐτέρων πολλῶν λέγεται. Καὶ ὅτι, ὡσπερζητῷ καὶ ζητεύω, ὡς τὸ «ζητεύει βίοτον», οὕτω καὶ ἀγορῶ, ἐξ οὗ ἀγορήσατο καὶ ἀγορητής καὶ ἀγορεύω, ἐξ οὗ τὸ «μὴ τι φόβονδ' ἀγόρευε». (ἡ. 249) Γλῶσσα δὲνῦν μὲν τὸ τῆς φωνῆς ὄργανον· δηλοῖ δὲ ποτε καὶ ἀπεξενωμένην διάλεκτον, ὡς τὸ «γλῶσσ' ἐμέμικτο» καὶ ὡς ὅτε εἴπωμεν, ὅτι τὸ μὲν λοιμοῖο καὶ δένδροιοκαὶ ἵπποιο Θετταλῶν γλώσσης ἐστὶ· Συρακουσίων δὲ γλῶσσα λέγει τὸ πίσυνοσ· Κρητῶν δὲ γλώσσης τὸ θεράπων· [Αἱ δὲ γλῶσσαι, καθὰ καὶ αἱ ἀπ' αὐτῶν συγκροτούμεναι διάλεκτοι, κατασκευάζονται παρὰ τοῖς παλαιοῖς μὴ ἀπὸ φύσεωσ εἶναι διὰ τὸ μηδὲ κοιναὶ πᾶσι τυγχάνειν τοῖς ὁμοειδέσιν. ὅτι δὲ τῆς ζωϊκῆσ γλώττης παρώνυμον ἐπὶ φιλήματός τινος τὸ καταγλώττισμα καὶ ἡ ἐν αὐλοῖσ γλωσσίσ ἀναγκαῖα οὔσα τοῖς μελικοῖσ, δῆλόν ἐστὶ. τῆσ μέντοι χωρικῆσ γλώττ1.151 τῆσ τῆσ τὰσ διαλέκτουσ συγκροτούσῃσ παρώνυμον τετόλμηται παρὰ τοῖσ παλαιοῖσ τὸ γλωσσηματικόν.] Τὸ δὲ «ἔρρεεν αὐδή» τὴν τοῦ λόγου δηλοῖ δαψίλειαν ὡσρῦδην καὶ ἀπαραποδίστωσ προϊόντοσ καὶ κατὰ ῥεῦμα προχεομένου καὶ ῥέοντοσ. ὅτι δὲ τοιοῦτοσ ὁ Νέστωρ, αὐτὰ δηλώσει τὰ πράγματα. εἰ δὲ τοιοῦτοσ αὐτόσ, πολλῶ πρότερον κατὰ σχῆμα συλλογισμοῦ θαυμαστέοσ Ὅμηροσ ὁ τὰ κατ' αὐτὸν μιμούμενοσ καὶ πλάττων. Νέστορα οὔν, φασίν, ἐπαινῶν ἑαυτὸν δοκεῖ ἐπαινεῖν, καθὰ πρὸ μικροῦ καὶ Ἀχιλλεὺσ ἐποίησε φανερώσ ἄριστον ὀνομάσασ ἑαυτόν. μήποτε δὲ διὰ τοῦτο καὶ Μέλητοσ ποταμοῦ υἱὸν τὸν ποιητὴν ἐπλάσαντο οἱ παλαιοί· Μέλητοσ μὲν κατὰ τινὰ ἐν τοῖσ ἐξῆσ φανησομένην παρωδίαν ἢ καινοτέραν παρήχησιν διὰ τὴν μελιτόεσσαν ἡδυέπειαν· ποταμοῦ δὲ διὰ τὸ πολὺ ῥρουν τῆσ φράσεωσ καὶ διὰ τὸ οἶον ποταμηδὸν προβάλλειν τὰσ τοῦ λόγου ῥοάσ. διὸ καὶ τιστῶν παλαιῶν καλῶσ ἠρώτησε «τίσ ἀμείνων Ὅμηροσ φράσαι;» πρὸσ [ὄν ἀποτείναιτ' ἂν τισ θαρροῦντωσ, ὅτι οὐδεῖσ. δύο δὲ ὄντων Ὅμηρικῶν ῥητόρων, Ὀδυσσεώσ τε καὶ Νέστοροσ, οὐ δημηγορεῖ νῦν], Ὀδυσσεὺσ ὡσ ὑπὸ τοῦ βασιλέωσ ἀπειληθεῖσ, ἵνα μὴ δόξη θωπεύειν αὐτόν, ὡσ ἂν μὴ τὸ γέρας ἀφαιρεθῆ. [Τὸ δὲ «οὐ ἀπὸ γλώσσης», ὡσ οἶα καὶ τινος Μουσῶν σίμβλου, «γλυκίων ῥέεν αὐδή», οὐ μόνον ταῖσ ἐννοῖαισ ἡδὺν εἶναι δηλοῖ τὸν Νέστορα, ἀλλὰ καὶ τῆ φράσει κομμωτικόν. διὸ, εἰ καὶ καταφορικῶσ ἔφραζε ποτε, οὐκ ἂν ἦν ἀγλευκῆσ οἶα τὴν τραχύτητα τῆσ δημηγορίας λεαίνων οὐ μόνον μεθόδοισ ἀλλὰ καὶ κάλλει φράσεωσ. οὐκ οὐκ ὁ ποιητήσ ποτὲ μὲν γλυκὺν εἶναι ῥήτορα τὸν Νέστορα φησὶ, ποτὲ δὲ οὐ, ἀλλὰ ἀπλῶσ τοιοῦτον εἰσαεῖ δηλαδῆ.] Τὸ δὲ «ἔρρεεν αὐδή» τὸ ῥῆμά ἐστὶν, ἐξ οὗ ὁ ῥήτωρ παράγεται. Ὅτι δύο ταῦτα τῷ Νέστορι προσμαρτύρεται ὁ ποιητήσ λογιότητά τε ῥητορικὴν καὶ φρόνησιν. ὅθεν, οἶμαι, καὶ ὁ παρὰ τῷ Γεωγράφῳ εἴληπται ὀρισμὸσ τῆσ ῥητορικῆσ λέγων ὡσ ῥητορικὴ ἐστὶ φρόνησισ περὶ λόγουσ. καὶ ὅτε μὲν ἡδυεπῆ ἔφη ἐκεῖνον ἀνωτέρω καὶ τὰ ἐξῆσ, ὡσ ῥήτορα συνέστησε τὸν γέροντα. ἔστι γὰρ ὁ Νέστωρ Ὅμηρικὸσ ῥήτωρ, οὗ τὰ δευτερεῖα φέρει Ὀδυσσεὺσ. (ἡ. 250–2) Ὅτε δὲ εἶπε «τῷ δ' ἡδὺ δύο μὲν γενεαὶ μερόπων ἀνθρώπων ἐφθίατο, οἱ οἱ πρόσθεν ἅμα τράφεν ἡδ' ἐγένοντο ἐν Πύλῳ, μετὰ δὲ τριτάτοισιν ἄνασσε» σύνεσιν αὐτῷ ἐπιμαρτύρεται τὴν ἐξ ἐμπειρίας πολυχρονίου. μήτηρ γὰρ φρονήσεωσ ἐμπειρία. τοῦτο δὲ πλατέωσ ἐνταῦθα λεχθὲν ἐν Ὀδυσσεῖα ὁ ποιητήσ ἀπεστένωσεν οὕτω φράσασ· «τρίσ γὰρ δὴ μίνφασιν ἀνάξασθαι γένε' ἀνδρῶν». ἔστι δὲ, ὅπερ ἐνταῦθα λέγει, τοιοῦτον· ὅτι κατὰ

1.152 τὴν ἱστορίαν Ἑρακλῆς ἔτι νεωτάτου ὄντος τοῦ Νέστορος τὴν Πύλον πολιορκήσας, ὅτε καὶ Ποσειδῶν αὐτῷ καὶ Ἀπόλλων ἀντέστησαν κατὰ Πίνδαρον, τούτῃ γέροντας ἀνείλε μίαν ἐκείνην γενεὰν καὶ δευτέραν γενεὰν τοὺς ἀκμάζοντασπρὸ τοῦ Νέστορος ἄμφω καὶ γενομένους καὶ τραφέντας ἐν τῇ Πύλῳ. καὶ ἐκείνους μὲν ἀνείλεν ἦγον τοὺς γέροντας, ὡς λόγοις βλάψαντας· ἐκώλυσανγὰρ τὸν τῆς Πύλου βασιλέα Νηλέα ὑποδέξασθαι καὶ καθάραι φόνου τὸν Ἑρακλέα· τούτους δὲ ἦτοι τοὺς ἀκμαίους ὡς καὶ ἔργοις λυπήσαντας· μαχόμενοιγὰρ ἀντέστησαν· τὴν δὲ τρίτην περιποιήσατο γενεὰν τὴν τῶν παίδων ὡς ἀμεμφῆ καὶ μηδὲν αὐτὸν βλάψασαν, ἧς καὶ ἦρξεν ὕστερον ὁ Νέστωρ τῆς τρίτης δηλαδὴ. ἰστέον δὲ ὅτι ὁ λόγος οὗτος ἱστορεῖ μὲν τι τῶν κατὰ τὸν Νέστορα, οὐμὴν καὶ πολυχρονιότητα φανερώς προσμαρτυρεῖ αὐτῷ. ἕτεροι δὲ οὕτω φασίν· ὅτι γενεὰ κατὰ τοὺς παλαιούς οἱ τριάκοντα χρόνοι, μεθ' οὓς τελειοῦται ἄνθρωπος, ὡς δοκεῖ καὶ Ἡσιόδῳ ἐν τῷ «μῆτε τριηκόντων ἐτέων μάλ' ἀπολείπων». τῷτοίνυν Νέστορι δύο γενεαὶ ἀνθρώπων ἐφθίατο τουτέστι παρῆλθον· ἦνασσε δὲτῆς τρίτης γενεᾶς καὶ τῶν ἐν αὐτῇ ὄντων τουτέστιν ὑπερέβη τὰ ἐξήκοντα ἔτη. ἔχει δὲ καὶ ὁ λόγος οὗτος πρόσκομμά τι· πρῶτα μὲν διὰ τὴν ἀοριστίαν—οὐγὰρ φανερώς ὄρισται, οἴου ἔτους ἦν ὁ Νέστωρ, ἀλλὰ δηλοῦται μόνον ὅτι ὑπὲρ τὰ ἐξήκοντα ἦν ἔτη—εἶτα καὶ διότι τὸ «οἱ οἱ πρόσθεν ἅμα τράφεν ἡδ' ἐγένοντο ἐν Πύλῳ» οὐκ εὐκόλως πρὸς τὴν τοιαύτην ἔννοιαν συμβιβάζεται. λέγεται οὖν τις καὶ τρίτη ἔννοια τοιαύτη· ὅτι δύο γένη ἀνθρώπων ὅλα παρῆλθον, αὐτὸς δὲ ἄρτι τῶν τρίτων ἦνασεν. Οἷον ἐβασίλευσεν ἔτι παντελῶς νεάζων ἀκμαίων καὶ ἡδητελείων στρατιωτῶν. ἀπέκαμον ἐκεῖνοι καὶ τῷ χρόνῳ ἐφθιντο καὶ παρεθέντες γεγόνασιν ἀπόμαχοι. καὶ ἰδοὺ ἐφθιτο τῷ Νέστορι μία γενεά. ἦρξεν αὐθις ἐτέρων ὁ Νέστωρ τῇ ἀκμῇ τεθηλότων. ἀπερρῦη δὲ τῷ χρόνῳ καὶ αὐτοῖς τὸ νεοτήσιον ἄνθος καὶ ἀπέσβη τὸ πρὸς τὰ ἔργα θερμόν. καὶ ἰδοὺ δευτέρα γενεὰ οὗτοι, οἱ ἐπίσης τοῖς πρὸ αὐτῶν ὑπὸ αὐτῷ ἦτοι τῷ Νέστορι ὄντες ἅμα τράφεν καὶ ἐγένοντο. φθαρέντων δὲ καὶ αὐτῶν ὁ Νέστωρ ἔτι ἐξήρκεσε. νῦν δὲ γε τρίτης ἀνάσσει γενεᾶς ἀκμαίας δηλαδὴ καὶ ἀντιπάλου τοῖς Τρωσίν. ὡς εἶγε μῆτοιαύτης ἄρχει τρίτης γενεᾶς, ἀλλ' ἐκείνης τῆς παιδικῆς τῆς περιωθεισης ἐντῆ τῆς Πύλου ἀλώσει. ἢ καὶ ἄλλως· ἀνδρῶν τῶν ὑπὲρ τὰ ἐξήκοντα ἔτη πεμπέλων ἄρχει καὶ ὁμοίων ἑαυτῷ, ἐξ ὧν οὐδεμία τοῖς Ἀχαιοῖς εἰς μάχην ἐστὶ λυσιτέλεια, ὥστε μᾶλλον οὕτω λέγοιτ' ἂν τρίτης ἄρχειν ὁ Νέστωρ γενεᾶς· ὧν αἱ μὲν δύο πρόσθεν γεγονυῖαι οὐκέτι εἰσὶ· τῆς δὲ τρίτης ἄρτι ἄρχει αὐτὸς ἐξαρκέσασκαὶ εἰς γενεὰν τρίτην. ὅτι δὲ τὸ γενεὰ πολυσήμαντόν ἐστι, δηλοῦσιν οἱ παλαιοί. ἰστέον δὲ ὅτι τὴν ῥηθεῖσαν τριακονταετῆ γενεὰν Ἡρόδοτος βραχὺ τι παρεκτείνων 1.153 φησίν, ὡς γενεαὶ τρεῖς ἀνδρῶν ἑκατὸν ἕτεά εἰσι. (η. 250) Μέροπες δὲ οἱ ἄνθρωποι παρὰ τὸ φύσει μεμερισμένην ἔχειν τὴν ὄπα εἰς τε λέξεις καὶ εἰς συλλαβὰς καὶ εἰς στοιχεῖα, ὃ μηδεμία τις ἄλλη ἔχει φωνὴν παρὰ τὴν τῶν ἀνθρώπων αὐδῆν. αἱ γὰρ ἄλλαι οὔτε ὄπερ λέγονται, ὥσπερ οὐδὲ αὐδῆ, καὶ οὐδὲ ἐπιμερίζονται. οἱ μὲντοι τῆς ἡμετέρας θείας αὐλῆς μέροπας τοὺς ἀνθρώπους ἐπικληθῆναί φασιν ἀπὸ τοῦ μερισμοῦ ἦτοι διαμερισμοῦ τῆς ὀπός, ὃν ἔπαθον μετὰ τὸν τῆς Χαλάνης πύργον διαμερισθέντες ἀπανταχοῦ τῆς γῆς. δηλὸν δὲ ὅτι καὶ ὄρνιθές τινες λέγονται μέροπες, ὧν τάχα πρὸς διαστολὴν ἐνταῦθα πρόσκειται τὸ ἀνθρώπων. φησὶ γὰρ «δύο γενεαὶ μερόπων ἀνθρώπων». εὐρηνται δὲ καὶ οἱ Κῶοι, τουτέστιν οἱ τῆς Κῶ τῆς νήσου ἔποικοι, Μέροπες ἰδίως καλούμενοι ὀνόματι ἐθνικῷ καὶ ἡ νῆσος αὐτῶν Κῶς Μεροπηΐς. εὐρεθῆσεται δὲ που καὶ κύριον ὄνομα ὁ Μέροψ ἐν τοῖς ἐξῆς. [ἰστέον δὲ ὅτι τὸ μὲν «μερόπων ἀνθρώπων» ἐντελῶς πέφρασται, καθὰ καὶ τὸ «βροτοὶ ἄνδρες», ὃ δὲ ἄλλως τοὺς ἀνθρώπους φράσας κατὰ μόναν βροτοῦς ἢ μέροπας ἐλλείπει.] (η. 251) Τὸ δὲ

ἐφθίατο Ἰωνικόν ἐστιν, ὡς ἀλλαχοῦ σαφῶς ῥηθήσεται. Τὸ δὲ ἐτράφησαν καὶ ἐγένοντο σχῆμά ἐστι κατὰ μὲν τινὰς ὑστερολογία, κατὰ δὲ ἄλλους πρωθύστερον· ἐπεὶ τὸ πρῶτον ὑστερον τίθεται καὶ τὸ ὑστερον πρῶτον. τὸ γὰρ ἐγένοντο πρῶτον τοῦ ἐτράφησαν· ὑστερον γὰρ τις τρέφεται γεννηθῆναι φθάσας. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα τοιαῦτα παρὰ τῷ ποιητῇ, οἷον τὸ «ἀνδρῶν ἀγορὰς ἡμὲν λυεῖ ἢ δὲ καθίζει». πρῶτον γὰρ τὸ καθίζει ἀγορὰν τοῦ λυεῖν· καὶ τὸ «εἰσῆλθε καὶ ὑπέβη λάϊνον οὐδόν». πρῶτον γὰρ ὑπερβαίνει τις οὐδόν, εἶτα εἰσέρχεται. τοιοῦτον καὶ τὸ «ἀνέβη μέγαν οὐρανὸν Οὐλυμπόν τε», ὡς φανήσεται ἐν τοῖς ἐξῆς. ὅμοιον καὶ τὸ «τοὺς μὲν ἀνστήσειεν, ὁ δ' Ἀτρείδην ἐξεναρίζοι», ὡς καὶ πρὸ ὀλίγου ἐρρέθη. (η. 252) Τὴν δὲ Πύλον παρὰ μὲν Ὀμήρω οὐκ ἔστιν ἀναντιρρήτως εὐρεῖν λεγομένην κατὰ γένος ἀρσενικόν· ὁ μὲντοι Γεωγράφος καὶ ἄλλοι τὸν Πύλον φασίν. ὅτι δὲ τρεῖς Πύλοι καὶ ὅτι οἱ μὲν τῆσδε τῆς Πύλου, οἱ δὲ ἐκείνης φασὶν ἀρχεῖν τὸν Νέστωρα, οἱ δὲ καὶ τῶν τριῶν, γραφήσεται καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς. περὶ δὲ Πύλου διείληπται καὶ ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσειαν. [λέγει δ' ἐνταῦθα τὴν Πύλον ἡγαθέην οὐ τόσον ἐκ τοῦ ἄγαν θείαν—ἢ γὰρ ἂν ἐφύλασσε τὸ νῦ τοῦ ἄγαν ὁμοίως τῷ ἀγάννιφος Ὀλυμπος—, ὅσον ἐκ τοῦ ἀγῶ ἀγάζω, ὅθεν ἀγαστός, 1.154 ἀφ' οὗ ἀγαθός. οὕτω δὲ καὶ ἡγαθέη ἢ ἀγαστή.] (η. 253) Ὅτι ἐν τῷ «ἀγορήσατο καὶ μετέειπε» παρατηροῦσιν οἱ παλαιοὶ ὡς ἀγορήσατο μὲν ὁ ποιητὴς λέγει τὸ ἀπλῶς δημηγορῆσαι, μετεῖπειν δὲ τὸ μετὰ ταῦτα παραινενικῶς ὑποθέσθαι τὸ ποιητέον. οἷον [ἐν τοῖς πρὸ τούτων ὁ Κάλχας πρῶτα μὲν ἀγορήσατο ἑαυτὸν ἀσφαλισάμενος καὶ ἄλλ' ἄττα εἰπών, εἶτα καὶ μετέειπεν, ὅπερ ἐχρῆν γενέσθαι. οὕτω δὲ καὶ] ἐνταῦθα ἀγορήσατο μὲν ὁ Νέστωρ ἀπὸ τοῦ «ὦ πόποι» ἕως τοῦ «ἀλλὰ πίθεσθε καὶ ἤμμες», μετεῖπε δὲ ἐν τῷ «μήτε σὺ ποίει τόδε, μήτε σὺ ὦ βασιλεῦ καὶ ὦ Ἀχιλλεῦ». (η. 254) Ὅτι τὸ «ὦ πόποι» σχετλιασμὸν δηλοῖ καὶ πάθος ψυχῆς ἐπὶ δεινοῖς τισὶ γινομένοις, ἐφ' οἷς ἢ θρηνησεῖ τις ἢ ἐκθαμβηθήσεται ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον πείσεται, ὡς καὶ ἐνταῦθα ὁ Νέστωρ ἐμφαίνει ὅλην ἐλεειντὴν Ἑλλάδα. ἐκ παραλλήλου δὲ καὶ τὸ ὦ καὶ τὸ πόποι δηλοῦσι τὸ αὐτό, ὡς ἐάν τις εἴποι «φεῦ παπαί». καὶ γὰρ καὶ τὸ «φεῦ παπαί» παράλληλα κείμενα τῆναυτὴν σημασίαν ἔχουσιν. ἔστι δὲ σχῆμα ἐκ παραλλήλου, ὅτε δύο λέξεις ὁμοῦ κεῖνται παράλληλοι προφορᾷ μόνῃ διαφέρουσαι, σημαίνουσαι δὲ τὸ αὐτό· οἷον «θάνάτον τε μόνον τε». ταῦτον γὰρ αἱ λέξεις ἄμφω δηλοῦσι· καὶ «βάσκ' ἴθι» ἀντὶ τοῦ πορευθήτι, ἄπελθε· καὶ «ποθέσκε δ' αὐτὴν τε πόλεμόν τε». καὶ «ῥινοῦ τε βοῶν τ' εὐποιητάων». ῥινοῦ γὰρ ἐνταῦθα καὶ βόες ταῦτον νοοῦσιν. ὅμοιον καὶ τὸ «πατρὸς ἐσθλοῦ κάγαθοῦ πεφυκέναι» καὶ τὸ λίαν πάνυ καὶ τὸ τυχόν ἴσως καὶ ὅσα τοιαῦτα. ἐπίρρημα δὲ ἐστὶ τὸ πόποι πρωτόθετον καὶ ἴσως ὠνοματοπεποιημένον, ὥσπερ καὶ τὸ ποποῖ καὶ τοττοῖ καὶ ὄτοττοῖ καὶ παπαῖ καὶ φεῦ καὶ ἄλλα πολλά. φασὶ δὲ οἱ παλαιοὶ ἐν τῷ «ὦ πόποι», ὅτι τὸ ὦ καὶ δασεῖαν εἶχε καὶ περισπᾶτο ὡς ἐνθουσιαστικόν τι ἐπίρρημα· παρὰ δὲ τοῖς ὑστερον οὐδέτερον τούτων πάσχει. οὔτε γὰρ δασεῖαν οὔτε περισπωμένην ἔχει, ἵνα μὴ συνεμπέση τῷ ὦ ῥήματι, ὃ δηλοῖ τὸ πέμψω, ὅπερ μετὰ συνθέσεως ἐφ' ὧ 1.155 γίνεται καὶ ἀφ' ὧ. τοῖς δὲ βιαζομένοις τὸν Ὀμηρον καὶ μετάγουσι πρὸς ἐτέρους ποιητὰς τὰ ἐκείνου ἀρέσκει λέγειν τὸ «ὦ πόποι» ἀντὶ τοῦ «ὦ θεοί», ἐπειδὴ εὐρηναὶ ἐν τοῖς μεθ' Ὀμηρον οἱ θεοὶ πόποι λεγόμενοι οἷον εἰ ἔποποι κατὰ τοὺς παλαιούς, ὡς τὰ πάντα διοπτέοντες, ὁποῖον δὴ τι καὶ ὁ δίοπος δηλοῖ, λέξις παρ' Αἰσχύλῳ ἡγεμονική. Ὅτι μέγα κακὸν ὁ ποιητὴς κρίνει, ἐφ' ὧ πενθήσουσι μὲν οἱ φίλοι, χαρήσονται δὲ οἱ ἐχθροί. καὶ δηλοῖ τοῦτο ἐν οἷς θέλων δεῖξει φαύλην τὴν τῶν βασιλέων ἔριν φησὶν «ὦ πόποι ἢ μέγα πένθος Ἀχαιῖδα γαῖαν ἰκάνει· γηθήσαι δὲ Πρίαμος ἄλλοι τε Τρῶες, ἐὰν τάδε πύθοντο». σημειῶσαι δὲ ὅτι [τὸ μὲν πένθος ἐκ τοῦ πάθος μετηλλάγη, καθὰ καὶ τὸ βάθος ἐκ τοῦ βένθος, οἷον «ἡμένη ἐν

βένθεσιν ἀλός», τὸ δὲ Ἀχαιΐδα ἐντελῶς ἔχει, καθὰ καὶ τὸ Ἀχαιϊκός. τὸ δὲ γε Ἀχαιΐδα καὶ Ἀχαιϊκόν, ὡσπερ καὶ τὸ Ἀχαιΐαπαρὰ τοῖς ὕστερον ἀπέλευσιν ἔπαθε τοῦ ἱ κατὰ ἀκολουθίαν Αἰολέων, οἷ, ὡς καὶ προεδηλώθη, ἀποβάλλουσιν αὐτὸ καὶ ἐν τῷ Ἀχαιός, ὡς καὶ ἐν τῷ παλαιός.] Τὸ δὲ ἰκάνω αἰεὶ παρὰ τῷ ποιητῇ ἐκτείνει τὴν παραλήγουσαν. Τὸ δὲ γείκανώτατος ἀπὸ τοῦ ἰκάνω γενόμενον ἀμφιβόλως ἔσχεν, εἴτε διὰ τοῦ ἰω μεγάλου γραφήσεται, ὅπερ καὶ μάλιστα τοῖς πλείοσιν ἔδοξεν, εἴτε καὶ διὰ τοῦ ἰο μικροῦ. ἔζυγομάχησαν γὰρ καὶ εἰς τοῦτό τινες. Ὅρα δὲ τὸ «ἦ μέγα πένθος» τὴν ἀπλότητα τοῦ συνθέτου Μεγαπένθους, ὃς τῷ Μενελάω υἱὸς ἐτέχθη μετὰ τὴν Ἑλένης ἀρπαγὴν ἐξ ἑτέρας ἐν καιρῷ μεγάλου πένθους, οὐ τοῦ νῦν μέντοι λεγομένου ὑπὸ Νέστορος, ἀλλὰ τοῦ κοινοῦ. τὸ δὲ «ἦ μέγα πένθος» παραφράζων ἐτέρωθί φησιν «ἦ κε μέγ' οἰμώξειε γέρων» καὶ ἐξῆς. (ἠ. 258) Ὅτι τελείων ἀνθρώπων ἔπαινος τὸ «οἱ περὶ μὲν βουλῇ Δαναῶν, περὶ δ' ἔστ' ἐμάχεσθαι». αὐξάνων δὲ τις ποῦ τὸ ἐγκώμιον ἀντὶ τοῦ Δαναῶν πάντων ἐρεῖ ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον· παραφράσας δὲ αὐτό, εἰ βούλεται, μεταγάγη ἐκ τῆς ποιητικῆς στρυφνότητος εἰς τοιαύτην τινὰ σαφήνειαν· οἱ περίεστε μὲν πάντων τῆ βουλῇ περίεστε δὲ καὶ τῆ κατὰ πόλεμον δεξιότητι. οἰκεῖος δὲ ὁ λόγος ἐπὶ ἀνδρῶν ἀνδρείων τε καὶ συνετῶν· ἀρμόσει δέποτε καὶ ἐπὶ ἐνὸς διὰ παραφράσεως, οἷον, ὡς βουλῇ τε καὶ μάχῃ πάντων περίεστιν. ὧν μάλιστα χρειαί τοῖς ἐν πολέμῳ. διὸ καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς Ἄρην καὶ Ἀθηνᾶν ὁ ποιητὴς ἐρεῖ τῇ μάχῃ ἐνδημεῖν, ὧν Ἄρης μὲν μάχης, Ἀθηνᾶ δὲ βουλῆς ἐπιστατεῖ. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ περιεῖναι ποτὲ μὲν τὸ ὑπερέχειν δηλοῖ καὶ περιττότερον εἶναι, ὡς ὅτε τις εἴποι, ὅτι ὁ δεῖνα περίεστι τοῦ δεῖνος· ὡσπερ καὶ ἐνταῦθα ὁ Ἀχιλλεὺς καὶ ὁ Ἀγαμέμνων περιεῖναι λέγονται πάντων ἐν τε βουλῇ καὶ μάχῃ—ποτὲ δὲ τὸ περιεῖναι λέγεται ἐπὶ περιουσιασμοῦ τοῦ ἐν τῷ βίῳ, ὡς ὅτε τις εἴποι, ὡς πολλὰ μὲν κεκοπίακα, οὐδὲν δέ μοι περίεστιν ἀντὶ τοῦ 1.156 ἐκ περισσοῦ κέεται, ἐξ οὗ καὶ ἡ περιουσία λαμβάνεται. δηλοῖ δὲ τὸ περιεῖναι πολλακίς καὶ τὸ ἀπλῶς ζῆν. οὕτω γὰρ περιεῖναι τις τῷ βίῳ λέγεται. Ἰστέον δὲ ὅτι διδάσκει ὁ ποιητὴς καὶ ἐνταῦθα, ὡς ψεύσεται ποτε κατὰ καιρὸν ὁ σπουδαῖος, καθάπερ ὁ Νέστωρ ἐνταῦθα. οὐ γὰρ ἀληθεύει λέγων, ὅτι ἐν τε βουλῇ καὶ μάχῃ περίεστιν οἱ ῥηθέντες βασιλεῖς. Ἀχιλλεὺς μὲν γὰρ πάντων τῆ μάχῃ περίεστιν, οὐ μὴν δὲ καὶ ὁ Ἀγαμέμνων. τῆ μέντοι βουλῇ ἀμφοτέρω ἐλαττοῦνται τοῦ τε Νέστορος τούτου καὶ τοῦ Ὀδυσσεως. ἐψεύσατο οὖν καιρίως ὁ γέρων κολακικώτερον ἐν δέοντι λαλῶν καὶ μαλθάσων οὕτω τὴν τῶν ἡρώων σκληρότητα. Ὅρα δὲ καὶ ὅτι ἐν τῷ «περὶ δ' ἔστ' ἐμάχεσθαι» συγκροτεῖν ὁ ποιητὴς δοκεῖτοὺς λέγοντας τὰ ἀπαρέμματα ῥημάτων εἶναι ὀνόματα. τὸ γὰρ μάχεσθαι δίχα ἄρθρου ληφθὲν ταῦτόν ἐστι τῆ μάχῃ. λέγει γὰρ ὅτι περίεστε βουλῇ καὶ μάχεσθαι ἤγουν τῆ μάχῃ. καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς δὲ ὁμοίως, ὅτε εἴπη «προθέουσιν ὀνειδέα μυθήσασθαι» ἤγουν προτρέχουσιν αἱ ὕβρεις τοῦ εἰπεῖν ἦτοι τοῦ λόγου. (ἠ. 259 σς.) Ὅτι γέρων πολλακίς τισὶ λόγου ἀξίους ὀμιλήσας καὶ δι' αἰδοῦς ἀγόμενος, εἴτα δύο τινὰς νεωτέρους ἀλλήλοισι καταλλάττων στασιάζοντας εἴποι ἂν τὸ «ἀλλὰ πίθεσθε· ἄμφω δὲ νεωτέρω ἐστὸν ἐμεῖο». ἀνεπίφθονον γάρ φασι γέροντος ἀκούειν νεωτέρους γηρᾶν προσδοκῶντας. εἰ δὲ πλείους εἶεν οἰεῖσθαι νεωτέρω, ἀφελῶν τὸ ἄμφω ἐρεῖ «ἀλλὰ πίθεσθε· νεώτεροι γὰρ μοῦ ἐστε». εἴτα ἐπισυνάψει τὰ ἐφεξῆς «ἦδη γὰρ ποτ' ἐγὼ καὶ ἀρείοισιν ἠέπερ ἡμῖν ἀνδράσιν ὠμίλησα καὶ οὐ ποτὲ μ' οἷ γ' ἀθέριζον. οὐ γὰρ πω τοίους ἴδον ἀνέρας οὐδ' εἶδωμαι» οἷον τυχὸν τὸν δεῖνα ἢ τὸν δεῖνα. «κάρτιστοι δὲ κείνοι ἐπιχθονίων τράφεν ἀνδρῶν. κείνοισι δ' ἂν οὐ τις ἐρίζοι, τῶν οἷ νῦν βροτοὶ εἰσιν ἐπιχθόνιοι. καὶ μὲν τοῖσιν ἐγὼ μεθομίλειον· καλέσαντο γὰρ αὐτοί· καὶ μὲν μευ βουλέων ξύνιον πίθοντό τε μύθῳ. ἀλλὰ πίθεσθε καὶ ὕμμες· ἐπεὶ πείθεσθαι ἄμεινον». (ἠ. 273) Καὶ ὄρα τὸ ξύνιον γενικῇ συνταχθέν. δηλοῖ δὲ τὸ ξυνίεσαν καὶ ἠσθάνοντο [καί, ὡς

ὁ ποιητὴς εὐθύς ἐρμηνεύει, ἐπείθοντο μύθῳ. ἐνεστῶς δὲ τοῦξύνιον ἄχρηστος τὸ ξυνίω, οὗ παράγωγον τὸ ξυνίημι.] (η. 260) Τὸ δὲ ἤδη κατὰ τοὺς παλαιούς τοις τρισὶ χρόνοις συνεπιμερίζεται, τῷ παρωχημένῳ, ὡς ἐνταῦθα ἐν τῷ «ἤδη γάρ ποτ' ἐγώ» καὶ «τῷ δ' ἤδη δύο γενεαὶ ἔφθιντο». τῷ ἐνεστῶτι, ὡς τὸ «ἤδη γάρ μοι εἰκοστὸν ἔτος ἐστί». καὶ τῷ μέλλοντι, εἰ καὶ δοκεῖ ὁ Λουκιανὸς εἰς τοῦτο ἀπαρέσκεσθαι, ὡς τὸ «ἤδη λοιγία ἔργα τάδ' ἔσεται». εἰ δὲ τινες τοῦτο ἄλλως γράφουσιν «ἤ δὴ λοιγία ἔργα ἔσται» ἀντὶ τοῦ 1.157 ὄντως δὴ, εὐρεθῆσονται εἰς τοῦτο χρήσεις ἐν τοῖς ἐξῆς ἕτεροι. Τὸ δὲ «ἠέπερήμῖν» κάλλιον τοῦ «ἠέπερ ὑμῖν». τοῦτο μὲν γὰρ πάνυ βαρὺ, ὡς μόνων τῶν δύο ἀριστέων τραχέως καταφερόμενον· τὸ δὲ ἡμῖν πάντως λείον καὶ ἀνεπαχθέστερον διὰ τὸ κοινότερον. ἔστι γὰρ πῶς τὸ ἡμῖν ὅμοιον τῷ «οἱ νῦν βροτοὶ ἐσμεν».(η. 261) Τὸ δὲ ἀθερίζειν δηλοῖ μὲν τὸ ἀπορριπτεῖν καὶ ἐξουθενοῦν καὶ μετήνεκται ἀπὸ τῶν ἀθέρων-ἢ δὲ χρήσις τοῦ ἀθέρους παρὰ Αἰλιανῶ ἐν τῷ Περὶ προνοίας-ἄχρηστοι δὲ οἱ ἀθέρεις εἰς καρπὸν συγκομιζόμενοι. εἰσὶ δὲ στάχυες ἀγεννεῖς, ἐφ' οἷς αἱ σταχυηλόγοι πονοῦνται, οὓς οὐκ ἀξιοὶ θερίζειν ὁ γεωργός. ὅτε δὲ ὀποιοῦνται ἐν τοῖς ἐξῆς ἀνθερίκων μνησθῆ, φυτὸν τί ἐστὶν ὁ ἀνθέριξ, ὃς καὶ ἀνθήρικος λέγεται, οὗ ὁ τύπος κατὰ τὸ ὁ κήρυξ καὶ ὁ κήρυκος. Ἰστέον δὲ ὅτι ἐκτοῦ ἀθερίζειν καὶ ἰχθύς ἢ ἀθερίνα ἔοικε λέγεσθαι. ἀθερίζεται γὰρ πῶς καὶ αὐτῆδιὰ τὸ εὐτελές. διὸ καὶ «ἀτυχὲς ἰχθύδιον» ἐν τοῖς τοῦ Ἀθηναίου εὐρηται λεγομένη. (η. 262) Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι ἐν μὲν τῷ «οὐ γὰρ πῶ τοίους ἀνδραγίδον» τὸν παρωχημένον χρόνον λέγει· ἐν δὲ τῷ «οὐδὲ ἴδωμαι» τὸν μέλλοντα. τὸν δὲ ἐνεστῶτα τὸ «οὐδὲ νῦν ὄρω» τέως μὲν σιωπᾶ, ἵνα μὴ πάνυ λυπήσῃ τοὺς ἀκροατάς· προῶν δὲ σαφέστατα λέγει πῶς καὶ αὐτὸν ἐν τῷ «οὐ τις ἐκείνοις μαχέοιτο τῶν νῦν ἀνθρώπων». Τὸ δὲ «κεῖνοις οὐ τις ἂν ἐρίζοι τῶν νῦν» ἀναμφήριστον ὑπεροχὴν δηλοῖ. ὅμοιον τούτῳ καὶ τὸ «ἐκείνοις οὐδ' ἂν ἔργα ἀραχνάων ἐρίσειαν». ἀνόμοιον δὲ πρὸς ταῦτα ἐν τοῖς ἐξῆς τὸ «Νέστωρ οἷος ἔριζεν».(η. 259) [Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ ἐστὸν ἦγουν ὑπάρχετον δεύτερον δυϊκὸν ὀξύνεται μὲν ἀκόλουθως τῷ εἰμί ἐσσί καὶ τοῖς ἐξῆς ἕως τοῦ τρίτου τῶν πληθυντικῶν. ἔχει δὲ τὸ σίγμα ἐν τῇ παραληγοῦσῃ ποιητικῶς τε καὶ ἄλλως Ἀττικῶς ἐξ ἀφορμῆς τοῦ ἐσσί καὶ ἐστί καὶ ἐσμέν καὶ ἐξῆς. καὶ καινὸν οὐδὲν, εἶγε καὶ τὸ ἦτην ἦγουν ὑπάρχον μετὰ τοῦ σίγμα ἐστὶν ἐν τῷ «ἀδελφῶ ἦστην» ἦγουν ἀδελφοὶ ὑπῆρχον.](η. 262-5) Ὅτι βουλομένῳ τῷ ποιητῇ μὴ μόνοις ἐμμένειν τοῖς Τρωϊκοῖς, ἀλλὰ πῶς καὶ ἑτέροις προγενεστέροις ἱστορίαις παραρτύειν τὴν ποίησιν, χρησιμεύει καὶ ὁ Νέστωρ εἰς τοῦτο χορηγὸς παλαιῶν ἱστοριῶν ἐν πολλοῖς γινόμενος. ἢ δὲ μέθοδος ὡς ἐπὶ πολὺ τῆς τῶν ἱστοριῶν παρενθέσεως τοιαύτη. ὁ γέρον οὗτος οὐκ ἔχων ἔργους διεκφαίνεσθαι κατὰ τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον διὰ τὸ βαθὺ γῆρας συνιστᾷ ἑαυτὸν ἄλλως, οἷς πάλαι ποτὲ ἠνδραγαθήσατο καὶ μέμνηται πράξεων ἑαυτοῦ, ἃς ἐν νεότητι κατειργάσατο, ὡς ἂν ὁ νῦν ἀχρεῖον αὐτὸν βλέπων εἰς πόλεμον καὶ μηδὲν τι μέγα περὶ αὐτοῦ λογιζόμενος ἐπιστρέφεται τοῖς διηγήμασι καὶ τῷ καταλόγῳ τῶν ἀριστέων ἐντάττη καὶ τὸν πάλαι ποτὲ 1.158 τοιοῦτον γενόμενον. τοιοῦτος οὖν ὁ Νέστωρ ὢν πολλαχοῦ περιαιτολογεῖ καὶ κατατείνων ἑαυτοῦ ἐγκώμια καὶ ἀριστείας μέμνηται καὶ προσώπων ἀξίων λόγου καὶ οὕτω τοῖς Τρωϊκοῖς παρεμπλέκει πολλὰ τῶν ἐν τῇ Ἑλλάδι ἱστορουμένων γενέσθαι, οἷς αὐτὸς ὁ γέρον παρεῖναι ποτὲ φησιν, ὡς περὶ δὴ καὶ ἐνταῦθα τὸν Πειρίθοον καὶ τὸν Ἐξάδιον παρεῖναι φησὶ καὶ τὸν Καινεά καὶ τινὰ Πολύφημον ὁμώνυμον τῷ ἐν Ὀδυσσεΐα Πολυφῆμῳ Κύκλωπι καὶ ἄλλους αὐτοῦς τε ἱστορῶν κρατίστους γενομένους ἐπιχθονίων ἀνδρῶν καὶ κρατίστοις μαχομένους τοῖς Κενταύροις δηλαδὴ. Λαπίθαι δὲ ἦσαν οὗτοι, ὃ τε Πειρίθοος καὶ οἱ περὶ αὐτόν, γένος Θετταλικὸν εὐγενεῖα τε καὶ ἀνδρία ἐπίσημον, οἱ τοῖς Ἴπποκενταύροις, ἀγρίῳ τινὶ φύλῳ

κατὰ τὸν Γεωγράφον μάχην συγκροτήσαντεςκατεπολέμησαν. ἕτεροι δέ φασιν, ὅτι ὁ Πειρίθους Ἀθηναῖος μὲν ἦν ἀνὴρ, Ἰξίωνος υἱὸς ἐν Θεταλία βασιλεύσαντος· ἀπὸ δὲ τοῦ περιθέειν οὕτως ὠνόμασται οἶονεὶ ὁ περιττὸς εἰς τὸ θέειν. ὁ δὲ μῦθος φησι τὸν Δία ὁμοιωθένταἰππῶ περιθέειν τὴν αὐτοῦ μητέρα πειρῶντα κάντεῦθεν αὐτὸν κληθῆναι Περίθοονκαὶ πλεονασμῶ τοῦ ἱ Πειρίθοον. [Ἵτι δὲ Δία ἐκαλεῖτο ἢ τοῦ Πειριθόου μήτηρκαὶ ὅτι, ὡς Πάνθοος Πάνθους, οὕτω Πειρίθοος Πειρίθους, καὶ ὅτι ἐν τῷ Περίθοος ἡμάρτηται ἢ περὶ πρόθεσις προσλαβοῦσα τὸ ἱ καὶ ποιήσασα τὸ Πειρίθοος ἐκ πλεονασμοῦ ἀσυνήθους καὶ ὡς οἱ Δωριεῖς τρέποντες τὴν ἑ-ἰδίφθογον εἰς τὸ ἑ καὶ ὡσπερ πλείων πλήων καὶ μείων μῆων, οὕτω καὶ τὸ διαδιφθόγγου Πειρίθοος διὰ τοῦ ἦτα γράφοντες Πηρίθοος πταίουσι, δηλοῦσιν οἰπαλαιοὶ λέγοντες ὡς οὐδέποτε τὴν ἑ-ἰ δίφθογον τὴν ἔχουσαν ἐκ πλεονασμοῦ τὸ ἱ εἰς ἑ τρέπουσι. τὸ γὰρ τοι ξένος ξεῖνος οὐ γράφουσι ξῆνος διὰ τοῦ ἑ. καιοῦτω μὲν ταῦτα.] (ἡ. 264) Τὸν δὲ Καινέα λόγος κάλλος τε περιττὸν ἔχειν καὶἀνδρεῖον εἶναι καὶ ἄτρωτον διαμεῖναι μέχρι πέρατος τοῦ ζῆν, καθὰ καὶ ὁ Τελαμώνιος Αἴας παρ' Ὀμήρῳ φαίνεται. ὁ δὲ μῦθος φύσει ἄτρωτον αὐτὸν εἶναι φησι πλάττων καί, ὅτι παρθένος εὐπρεπῆς ποτε γεγονότι καὶ Ποσειδῶνοςαὐτῇ μιγέντος αἰτησαμένη ἀνὴρ γενέσθαι καὶ ἄτρωτος μεῖναι, ὧν ἤθελεν, ἔτυχε.λέγεται δὲ καὶ ὑπερφρονῆσαι. ἀκόντιον γάρ, φασίν, ἐν ἀγορᾷ μέση πῆξας εἰςὀρθὸν θεὸν τοῦτο προσέταξεν ἀριθμεῖν. ὅθεν ἡ Δίκη ποινὴν αὐτὸν ἀσεβείαςεἰσπραττομένη πεποίηκεν ὑπὸ τοῖς Κενταύροις, οἱ δρυσὶ τε καὶ ἐλάταιςαὐτὸν εἰς γῆν ἤρεισαν ἄρρηκτον καὶ ἄκαμπτον δύντα ὑπὸ γῆν «θεινόμενονστιβαραῖς καταίγδην ἐλάταις», ὡς φησιν Ἀπολλώνιος. [εἶη δ' ἂν ταῦτὸν Καινέα εἰπεῖν καὶ νικητὴν κατὰ τὸ «καίνυτο φύλ' ἀνθρώπων» ἤγουν ἐνίκα τοὺςτότε ἀνθρώπους.] Ἵτι ὡς τὸ Ὀϊλεύς Ἰλεὺς εὔρηται παρά τε Ἑσιόδῳ 1.159 καὶ ἄλλοις ἀφαιρέσει τῆς ἀρχούσης, οὕτω καὶ ὁ παρ' Ὀμήρῳ Ἑξάδιος παρά τισι τῶν νεωτέρων Ξάδιος εὔρηται δίχα τοῦ κατάρχοντος ἑ κατὰ τοὺς παλαιούς, οἴφασιν καὶ ὅτι ὡφειλε δασύνεσθαι ἢ ἄρχουσα, εἰ καὶ ἡ Ὀμηρικὴ συναλιφῆψιλοῦσθαι δηλοῖ αὐτό. (ἡ. 266 ς.) Ἵτι ἐπαναλήψει πρώτη ἐνταῦθα χρᾶταιὸ ποιητῆς εἰπών· «Κάρτιστοι δὴ κείνοι» καὶ ἐπαγαγών· «κάρτιστοι μὲνἔσαν». ἐνταῦθα δὲ καὶ ἐπιμονὴν ἐποίησε διὰ τὸ ἐνδοξον τῶν προσώπων. τῆγὰρ λέξει τοῦ κράτιστοι ἐπέμεινε τρις αὐτὸ εἰπὼν ἐν δυοῖ στίχοις διὰ τὸ μῆἔχειν καιριωτέραν λέξιν εἰπεῖν. ὡστε οὐκ ἂν τις θαυμάσοι, ἐὰν ταῦτοσημάντουςλέξεις ἐκ παραλλήλου λέγει, ὅσγε καὶ τὴν αὐτὴν ἀπαραποιήτως λέξιν πολλάκιςτίθησι ταῦτολογεῖν οὐκ ὀκνῶν. ἔφη γάρ· «κάρτιστοι ἐκεῖνοι ἐπιχθονίων ἀνδρῶν.κάρτιστοι μὲν ἔσαν καὶ καρτίστοις ἐμάχοντο»· οὐ μὴν ἀνδράσι κατ' αὐτοὺςἀλλὰ θηρσί, ὡς ῥηθήσεται αὐτίκα. κάρτιστοι δὲ ἢ παρὰ τὸ κάρτα, ὃ δηλοῖ τὸλίαν, ἢ μάλιστα ἐκ τοῦ κράτος κατὰ μετάθεσιν ὡς «βράδιστοι ἵπποι», βάρδιστοι.κράτιστοι δὲ οἱ ἀνδρειότατοι καὶ νικηταί. τοιοῦτον δὲ τι καὶ ὁ καρτερός, ὡςδηλοῖ παρὰ Ἀρριανῶ τὸ «Θηβαίων ἐγένετο καρτερός» ἤγουν περιεγένετο τῶν Θηβαίων καὶ αὐτόχρομα εἰπεῖν ἐκράτησεν. (ἡ. 268) Ἵτι φῆρας ὄρεσκῶους τοὺςΚενταύρους φησὶ τουτέστι θῆρας ὄρειφοίτας. Αἰολικὴ δὲ λέξις κατὰ τοὺςπαλαιούς τὸ φῆρες ἀντὶ τοῦ θῆρες ὡς τῶν Αἰολέων οὕτω λεγόντων. ἰστέον δὲὅτι ἢ τοῦ ἑ μετάληψις εἰς τὸ ἑ καὶ Ἀττικῆς ποτε διαλέκτου ἐστίν. ἐκεῖνοι γὰρτὸ θλᾶν φλᾶν λέγουσι. τὸ μέντοι φλίψεται τὸ ἐν Ὀδυσσεΐα καὶ τὸ παρὰ Θεοκρίτῳἐν Ἀδωνιαζούσαις Αἰολικὸν καὶ αὐτό. τινὲς δὲ τοὺς Κενταύρους φῆρας φασικατὰ λέξιν σύνθετον ἐπιθετικῶς οἶονεὶ φυῆρας, τοὺς ἐκ δύο φυῶν ἡρμοσμένους,ὃ ἐστὶ διφυεῖς, τὸ μὲν κάτω ἵππους ὄντας ἄχρι καὶ εἰς ἀνχένα, τὸ δὲἐντεῦθεν ἀνθρώπους καὶ τὸ ὅλον εἰπεῖν ἵππους τε ὄντας ἀκεφάλους καὶ ἀνθρώπους ἄποδας. ὅθεν καὶ τὸ ἀστεῖον ἐκεῖνο εἴρηται, ὅτι δηλαδὴ ἐν τῇ τῶν Ἴπποκενταύρων

φύσει «ἵππος μὲν ἀπερεύγεται ἄνδρα, βροτὸς δ' ἀποπέδεται ἵππον». ὅτι δὲ ἐγένοντο οἱ Ἴπποκένταυροι καὶ γενναῖοι καὶ δεξιοὶ κελητίζειν καὶ ὅτι ληστικῶς ἔζων, καὶ ἡ τοῦ Παλαιφάτου ἱστορία φησί. δῆλον δὲ ὅτι Κένταυροι μὲν ἐκλήθησαν, διότι ταύρους ἀγριανθέντας καὶ πολλὰ περὶ Θετταλίαν βλάπτοντας κατεκέντησαν· ἐνομήθησαν δὲ σύνθετοι ἐξ ἵππων καὶ ἀνδρῶν, διότι ἀρματηλατεῖν ἀφέντες κελητίζειν ἐπετηδεύσαντο ἡγουν ἀζεύκτοις ἵπποις ἐποχεῖσθαι καὶ ἀρπάζοντες εἴτα φεύγοντες καὶ κατὰ νότου βλεπόμενοι 1.160 ἐφάνταζον τοὺς πολλοὺς ὡς ἐξ ἡμισείας εἰσὶν ἄνθρωποι ἐγκεκεντρισμένοι ἵπποις, καὶ ἡ φαντασία τὸν μῦθον ἀστείως ἀνέπλασε. λέγονται δὲ περὶ τὸ Πήλιον ὄρος καὶ τὴν Οἴτην οἰκεῖν, ἔνθα καὶ ἡ τῶν Εὐρωπαϊῶν Μαγνήτων χώρα ἐστίν. ὁ δὲ μῦθος Ἰξίονος αὐτοὺς γενεαλογεῖ καὶ Νεφέλης, ἀφ' ὧν γενέσθαι τινὰ Κένταυρον, ἄνδρα θηριώδη καὶ ἀνθρώποις ἀνεπίμικτον, ὃν μιγνύμενον ταῖς Μαγνήτισιν ἵπποις τὸ τῶν Ἴπποκενταύρων ἀποτελέσαι φύλον, σύνθετον ἔκ τε μητρὸς ἵππου καὶ πατρὸς ἐκείνου δὴ τοῦ Κενταύρου κληθέντος, φασίν, οὕτω, διότι ὁ Ἰξίων κεντήσας αὐραν ἦτοι ἀερίαν νεφέλην ἐγέννησεν αὐτὸν ἐξ ἐκείνης, ὡς ὁ μῦθος ἐλήρησεν. ἔοικε δὲ ὁ ῥηθεὶς Ἰξίων, ὁ καὶ πρῶτος παρὰ τοῖς Ἑλλησιν ἱστορούμενος γενέσθαι φονεύς, φαντασιοκόπος τις εἶναι καὶ πραγμάτων ἐφιέμενος ὑπὲρ αὐτὸν ὄντων, ὁποῖους πολλοὺς ὁ μακρὸς χρόνος ἤνεγκε. διόπερ ὁ μῦθος ἐρᾷν αὐτὸν λέγει τῆς Ἥρας, ὕψους τινὸς δηλαδὴ ἡγεμονικοῦ. καὶ γὰρ οἰपालαιοὶ καὶ εἰς τοιοῦτόν τι, ὡς εἴρηται, τὴν Ἥραν ἐκλαμβάνονται ζῶν Ἥραϊαν λέγοντες τὴν βασιλικήν· ἥς διεκπεσὼν ὁ Ἰξίων ἐμίγη, φασί, νεφέλη, σκιᾶ τινι δηλαδὴ καὶ φαντάσματι τῆς φιλουμένης ὑψηλῆς ζωῆς καὶ εἰδῶλω τοῦ ποθομένου, καὶ ἀπέτεκε Κενταύρους ἀνυποστάτους δηλονότι ἐννοίας καὶ ἄσους οἶδε φύσις τελεσφορεῖν. οὐδὲν γὰρ ἐστὶν ὁ Ἴπποκένταυρος, ὡς περ οὐδ' ὀτραγέλαφος. Περὶ δὲ τοῦ «ὄρεσκῶοισι» γέγραπται εἰς τὴν Ὀδύσειαν ἐν τῷ «Λακεδαίμονα κητώεσσαν». ἐνταῦθα δὲ τοῦτο μόνον ῥητέον, ὅτι ἀπὸ τοῦ κείωτὸ κείμαι γίνεται κοῖος καὶ ἐκτάσει κῶος, ὡς πατροῖος πατρῶος· ὅθεν καὶ ὄρεσκῶοι θῆρες οἱ ἐν ὄρεσι κείοντες, ὃ ἐστὶ κείμενοι καὶ διάγοντες· ἢ ἀπὸ τοῦ κῶτὸ κείμαι κατὰ πρόσληψιν συλλαβῆς κῶος καὶ ὄρεσκῶος, ὡς περ καὶ κῶμη ἀπὸ τοῦ κῶ γίνεται προσλαβόντος τὴν ἄμην συλλαβὴν ὁμοίως τῷ ῥῶ ῥώμη, βρῶ βρώμη, τρῶ τρώμη ἢ τρῶσις, γνῶ γνώμη. [Ἀρέσκει δὲ τοῖς παλαιοῖς ἡ πρώτη ἑτυμολογία, δι' ἣς καὶ ἡ προσγραφή τοῦ ἰ βοηθεῖται ἐν τῷ ὄρεσκῶος, οὗ τὸ ἀνάλογον κατὰ τὸ Ἀχελῶος καὶ ἄθῶος. Ὅτι οὐκ ἀρκετὸν μάχεσθαι τινα, εἰ μὴ καὶ νικήσει· οὕτω γὰρ κράτιστος ὁ τοιοῦτος. διὸ εἰπὼν ἐπαινετικῶς Ὀμηρος, ὡς κάρτιστοι καρτίστοις ἐμάχοντο, ἐπάγει «καὶ ἐκπάγλως ἀπώλεσαν». Ἔστι δὲ ἐκπάγλως τὸ ὡς ἂν ἐκπλαγείη τις, οὗ πρὸς ὁμοιότητα ἐρμηνεύεται καὶ ὁ 1.161 ἐκπαγλότατος. (ἡ. 269) Ὅτι ὁ φθάσας εἶπεν ὠμίλησα ἐν τῷ «καὶ ἀρείοισιν ἠέπερ ἡμῖν ὠμίλησα» τοῦτο ἄλλως φράζει ἐν τῷ «τοῖσιν ἐγὼ μεθομίλεον».] (ἡ. 270) Ὅτι ἀπίαν γῆν ἐνταῦθα νοητέον ἢ τὴν ἀλλοδαπὴν καὶ μακρὰν ἐκ τοῦ ἄπο ἧ, ὡς καὶ Σοφοκλῆς λέγει, τὴν Πελοποννησίαν ἀπὸ Ἄπιδος, περὶ οὗ ἐν τοῖς εἰς τὸν Περιηγητὴν εἴρηται, ὅπου Ἄπιδανεῖς ἐκεῖνος τοὺς Ἀρκάδας καλεῖ. δῆλον δὲ ὅτι Πελοποννήσιος ὁ Νέστωρ ὡς Πύλιος· ἐντὸς γὰρ Πελοποννήσου ἡ Πύλος· εὐρεθήσεται δὲ που παρ' Ὀμήρω ἀπία γῆ μὴ δυναμένη εἰς Πελοποννησίαν λαμβάνεσθαι. (ἡ. 267–70) Ὅτι δύο ἄδηλα ἐνταῦθα δι' ἐνὸς δήλου ἔδειξεν ὁ ῥήτωρ Νέστωρ πιστούμενος τὸ μὲν αὐτὸν ἄριστον εἶναι τῇ συνέσει διὰ τῶν κρατίστων Λαπιθῶν, οἳ αὐτῷ ἐπέιθοντο συμβουλεύοντι, τὸ δὲ αὐτοὺς κρατίστους εἶναι διὰ τῶν Κενταύρων, οὓς ἀριδῆλως κρατίστους ὄντας οἱ Λαπίθαι κατηγωνίσαντο. ἐν τούτοις δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ μείζονος ὁ Νέστωρ ἐπιχειρεῖ αὐξάνων καὶ συνιστῶν ἑαυτὸν. κράτιστοι μὲν γὰρ οἱ Λαπίθαι τῶν ἄρτι

ἀνθρώπων. αὐτὸς δὲ μετεκλήθη, φησίν, ὑπ' ἐκείνων ἔτι νέος ὢν καὶ οὐκ αὐτὸς ἐπὶ μισθῷ ἦλθεν, ἀλλ' αὐτοῖς ἐκαλέσαντο· καὶ βουλευόμενος εἶχε καταπειθεῖς ἐκείνους. συνάγει γοῦν διατόυτων, ὅτι τοὺς νῦν Ἑλληνας μάλιστα τούτῳ πειστέον, εἴπερ αὐτοὶ μὲν οὐκράτιστοι κατ' ἐκείνους, αὐτὸς δὲ οὐκέτι νέος ὡς τότε· ἀλλ' ὅσον αὐτοὶ τοὺς Λαπίθας ἀνδρία ὑποβεβήκασιν, τοσοῦτον αὐτὸς ἑαυτὸν τῇ ἐκ νέου συνέσει διάτην ἐκ τοῦ γήρωσ ἐμπειρίαν ὑπερναβέβηκε. καὶ ἔστιν ὁ αὐτὸς Νέστωρ ἐκείμην ἀτελής κρατίστοις ἀνδράσι συνῶν, ἐνταῦθα δὲ τέλειος οὐχ' οὕτω κρατίστοις συστρατευόμενος. (η. 271–3) Ἴνα δὲ μὴ ἐλέγχοιτο ὡς τοῖς οὕτω κρατίστοις παρεξετάζων ἑαυτὸν καὶ φαίνοιτο ἀπίθανα λέγων ἢ καὶ ψευδόμενος ἄντικρυς, –οὐ γὰρ οὕτω μάλα ἐν νεότητι ἀνδρεῖος ὁ Νέστωρ εἶναι ἰστόρηται – ὁμολογεῖ, ὅτι οὐ κατ' ἀνδρίαν ἀλλὰ διὰ συνέσιν ἐκείνοις τοῖς κρατίστοις χρήσιμος ἦν. «ἐμαχόμεν γάρ», φησί, «κατ' ἔμ' αὐτόν· ἐκείνοις δὲ οὐκ ἂν τις μάχοιτο». τῆβουλή δὲ κρείττων ἦν ἐκείνων. διὸ καὶ ἐπέιθοντο. Καὶ σημείωσαι ὅπως καὶ ἐνταῦθα μίαν ἔννοιαν διαφόρως ἔφρασεν ὁ ποιητής. τὸ γὰρ «οὐπω τοίους ἀνέρας ἴδον οὐδὲ ἴδωμαι» καὶ τὸ «κράτιστοι ἐκείνοι ἐπιχθόνιων ἦσαν ἀνδρῶν» καὶ τὸ «ἐκείνοις οὐ τις τῶν νῦν ἀνθρώπων μάχοιτο» τῆς αὐτῆς ἐννοίας εἰσίν. (η. 272) Ἔστι δὲ τὸ μάχοιτο ἀντὶ τοῦ ἐρίσοι καὶ ἐξισωθεῖν τὰ εἰς μάχην. καὶ σημείωσαι τὴν λέξιν. ὄρα δὲ καὶ τὸ πιθανὸν τοῦ ῥήτορος. ὁμολογεῖ γὰρ μὴ πάντῳ ἀνδρεῖος γενέσθαι, ἵνα πιστὸν ποιῆσῃ τὸ τῆς συνέσεως. ἰστέον δὲ ὅτι ἐνγάμου πανηγύρει ὁ τῶν Κενταύρων ἤρχθη πόλεμος μηνίσαντος Ἄρεος, διότι μὴ γέγονε μνήμη τις καὶ αὐτοῦ, ὡς Ἀριστείδης ἐν τῷ εἰς τὴν Ῥώμην αὐτοῦ λόγῳ φησί, καὶ διὰ τοῦτο τὸν γάμον ταραξάντος. (η. 271) Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι οὐκ ἔστι παρὰ τῷ ποιητῇ συντεθειμένη ἀντωνυμία, ἀλλ' ὀπηνίκα συνθέτως 1.162 ἀντονομάσαι βούλεται, δύο ταύτοσήμους ἐκ παραλλήλου ἀντωνυμίας τίθησιν. οἷον βουλόμενος εἰπεῖν ἑαυτὸν λέγει «ἐξ δ' αὐτόν ἐποτρύνει μάχεσθαι». ἢ καὶ ἄλλως «αὐτόν μιν πληγῆσι δαμάσας». οὕτως οὖν καὶ ἐνταῦθα τὸ «κατ' ἑμαυτόν» «κατ' ἔμ' αὐτόν» εἶπεν. οὐ θέλουσι γὰρ οἱ παλαιοὶ συνθέτως γράψαι κατ' ἑμαυτόν. τοιοῦτον καὶ παρ' Ἀττικοῖς τὸ σφίσιν αὐτοῖς καὶ σφῶν αὐτῶν καὶ ἡμῶν αὐτῶν καὶ ὅσα κατὰ ταῦτα. (η. 271 ς.) Ὅτι τὸ «οὐ τις τῶν, οἱ νῦν βροτοὶ εἰσιν ἐπιχθόνιοι» σχῆμά ἐστι κατὰ τοὺς παλαιοὺς κλίσις ἢ μετάληψις. ἔστι δὲ κλίσις ἢ μετάληψις, ὅταν ἢ προτεθεῖσα πτώσις οὐ φυλάξῃ τὴν ἑαυτῆς ἀκολουθίαν, ἀλλ' εἰς ἑτέραν πτῶσιν μετακλιθεῖ ἢ μεταληφθεῖ, οἷον καὶ τὸ «τούς, ὅσοι τὸ Πελασγικὸν Ἄργος ἔναιον» καὶ «τοῖν ἀοιδῶν ἐπικλείουσιν ἀνθρώποι, ἢ κεν ἀκούοντες νεωτάτη ἐστί». τοιοῦτον, ὡς προερέθη, καὶ τὸ «μῆνιν ἄειδε οὐλομένην, ἣ μυρία ἔθικεν ἄλγεα». ἐν τούτοις γὰρ αἱ αἰτιατικαὶ εὐθείας μετεκλίθησαν ἢ μετελήφθησαν. ὁμοιον καὶ τὸ «ἄνδρα μοι ἔννεπε, ὃς πολλὰ ἐπλανήθη». καὶ ὄρα ἑτέραν ταύτην μετάληψιν παρὰ τὴν πρὸ μικροῦ ῥηθεῖσαν. Ὅτι ἢ τοῦ Νέστορος ἐνταῦθα δημηγορία τὴν προσωπικὴν αὐτοῦ σύστασιν πλείονα ἔχει τῆς ἀξιώσεως καὶ τὸ πάρεργον πλεῖον αὐτοῦ τοῦ ἐργώδους πράγματος καὶ τὸ προοίμιον ὑπὲρ τὸν ἀγῶνα καί, ὡς ἂν τις εἴποι, τὴν κεφαλῆν τοῦ λόγου μείζω τοῦ λοιποῦ σώματος. τὸ μὲν γὰρ πρᾶγμα ἐν μόνοις δέκα ἐπεσι διείληπται, ὁ δὲ τοῦ Νέστορος ἔπαινος καὶ ἡ ἱστορικὴ παρεμπλοκὴ ἐν τρισκαίδεκα στίχοις ἐκτέθειται. αἴτιον δὲ τούτου, ὅτι τὸ μὲν πρᾶγμα αὐτόθεν ἔχει τὸ δυνατόν καί, ὡς δίκαιον, «οὐ ποικίλων ἐρμηνευμάτων δέεται», τῷ δὲ προσώπῳ χρεῖα ἦν μακροτέρας συστάσεως, ὡς ἂν ἀξιωματικῶς καταιδέσῃ καὶ μὴ ἀχρειώσῃ τὴν τοῦ πράγματος ἰσχὺν τὸ δοκοῦν εὐτελὲς τοῦ προσώπου. (η. 275–84) Γενναῖα δὲ ἢ τοῦ Νέστορος ἀξίωσις αὐτοῖς ἐπεξιούσα καὶ μόνοις τοῖς ἀναγκαιοτάτοις διὰ τὸ κατεπιέγον καὶ μηδὲν τοῦ καιρίου καὶ ἀληθοῦς πλεόν λέγουσα καὶ πῶς ἀμφοῖν τοῖν ἀριστεῖν χαριζομένη δίχα πανουργίας. καὶ γὰρ ἀξιοῖ μῆτε τὴν Βρισηίδα ὑπὸ τοῦ βασιλέως

ἀφαιρεθῆναι, ἦν, ὡς καὶ Ἀχιλλεύς ἔφη, οὐκ αὐτὸς ἄλλ' οἱ Ἀχαιοὶ γέρας ἔδοσαν τῷ Ἀχιλλεῖ, μήτε μὴν τὸν Ἀχιλλέα ἐρίζειν τῷ βασιλεῖ. διὰ τί; «οὐ γὰρ ποτε», φησὶν, «ὁμοίως ἔτυχε τιμῆς σκηπτουῖχος βασιλεὺς καὶ ὥπερ ἀπλῶς κῦδος δέδωκε θεός» δι' ἀνδρίαντυχόν, ὃ δηλοῖ τὸ «καρτερός ἐσσι», ἢ καὶ δι' εὐγένειαν, ὃ δηλοῖ ἐν τῷ «θεὰ δέσε γείνατο μήτηρ». Ἐν τούτοις δὲ καὶ ἐρμηνεύει ἐπεξεργαστικώτερον, τίσσημαίνει τὸ δοθῆναι πρὸς Διὸς κῦδος τῷ Ἀχιλλεῖ. δηλοῖ δὲ καὶ ὡς οὐ μόνω αὐτῷ κῦδος δέδοται, εἶγε καὶ ὁ Ἀγαμέμνων, ὡς καὶ ὁ Ἀχιλλεύς φθάσας ἔφη, 1.163 κύδιστός ἐστι. φησὶ γάρ· «εἰ δὲ σὺ καρτερός ἐσσι θεὰ δέ σε γείνατο μήτηρ, ἄλλ' ὅδε φέρτερός ἐστιν, ἐπεὶ πλεόνεσσι ἀνάσσει». ὥστε καὶ κύδιστός ἐστι φύσει ὁ Ἀγαμέμνων ὡς εὐρυκρείων καὶ πλειόνων ἀνάσσει καὶ οὐχ' ἀπλῶς κύδιμος, ὡς Ἀχιλλεῦ, κατὰ σὲ τὸν ἐκ τοῦ Διὸς μὲν κῦδος ἔχοντα, μικροβασιλεύαδέ. καὶ ὅρα ὅπως οὔτε γενναιότητα οὔτε εὐγένειαν ὑπερτίθησι τῆς βασιλείας. θείας γὰρ λήξεως κατὰ τοὺς παλαιούς δοκοῦσιν εἶναι οἱ βασιλεῖς. ἐνταῦθα δὲ ὅρα καὶ ὅπως πραγματικῶς ὁ Νέστωρ ἀπὸ βασιλέως ἀρξάμενος εἰς αὐτὸν κατέληξεν, ὅπερ αὐτὸς ἀλλαχοῦ ἐπισημαίνεται ὡς ἐπίτηδες οὕτω τοὺς λόγους μεθοδεύων. ἐρεῖ γὰρ πού πρὸς τὸν βασιλέα, ὅτι ἀπὸ σοῦ μὲν ἄρξομαι, εἰς σὲ δὲ λήξω. ἤρξατο δὲ ἐνταῦθα ἐκ τοῦ βασιλέως προκαταστέλλων τὸν θυμὸν αὐτοῦ ἐν τῷ «μήτε σὺ ἀγαθὸς περ ὧν ποιεῖ τάδε». εἶτα πρὸς τὸν Ἀχιλλέα λαλήσας ἀνακάμπει εἰς τὸν βασιλέα καὶ φησὶν· «Ἄτρείδη, σὺ δὲ παῦε τὸν μένος». (η. 275 ς.) [Ἰστέον δὲ ἐν τοῖς ῥηθεῖσιν, ὅτι τε τὸ «μήτε σὺ τόνδε ἀφαιροῦ τὸ οἰκεῖον γέρας» ἀποαίρεο λέγει φυσικῶς—ἐκ ταύτης γὰρ τῆς πρωτοτύπου διαλύσεως κέκραται τὸ «ἀφαιροῦ» προστακτικόν—καὶ ὅτι κἀνταῦθα κεῖται τὸ πρῶτα πληθυντικῶς ἀντὶ ἐνικοῦ τοῦ πρῶτον· (η. 278) καὶ ὅτι τὸ ἔτυχε» ἔμμορε» λέγει κατὰ χρόνον μέσον παρακείμενον. μείρω γὰρ μερῶ, μέμορα καὶ μεταθέσει ἔμμορα τὸ εἰς μοῖραν ἔλαχον.] (η. 279) Τὸ δὲ σκηπτουῖχος, ὡς μὲν πρὸς τὸ σκῆπτρον, ἔλλειψιν δοκεῖ ἔχειν τοῦ ῥ διὰ καλλιφωνίαν. εἰ δέ, ὡς προεγράφη, ἀπὸ τοῦ σκάπτου γίνεται, ἀνελλιπῶς ἔχει. σκάπτου γὰρ καὶ Πίνδαρος Δωρικῶς τὸ σκῆπτρόν φησιν. ἰστέον δὲ ὅτι, ὡς περ διαφέρει ὁ δᾶδας ἔχων ἀπλῶς καὶ ὁ ἐν τοῖς κατ' Ἐλευσίνα μυστηρίοις δαδοῦχος καὶ ὁ ῥάβδον ἀπλῶς ἔχων καὶ ὁ ταξεωτικὸς ῥαβδοῦχος, οὕτω καὶ ὁ σκῆπτρον ἀπλῶς ἔχων κατὰ τὸν ἐν Ὀδυσσεΐα πτωχὸν Ὀδυσσεῖα καί, εἴ τις ἄλλος τοιοῦτος, καὶ ὁ σκηπτουῖχος, ὃς βασιλεὺς εἶναι ἰδιάζεται. (η. 281) Τὸ δὲ «φέρτερος» λείπουσαν ζητεῖ πρόθεσιν τὴν ῥ-π-ο ἢ ῥ-π-ε-ρ. δηλοῖ γὰρ προφερέστερον ἢ ὑπερφερέστερον. (η. 275) Ὅτι καὶ τὴν Βρισηΐδα, ὡς περ καὶ πρὸ τούτου τὴν Χρυσήϊδα, κούρηνα καλεῖ, ὡς ἀπλῶς νέαν· οὐ γὰρ δὴ πού παρθένοι εἰσὶν οὔτε ἐκείνη οὔτε αὕτη. πολλαχοῦ δὲ τῆς ποιήσεως ἐπὶ τοιοῦτου σημαινομένου ἢ κόρη κεῖται. (η. 277) Ὅτι ἐν τῷ «μήτε σὺ Πηλεΐδη θέλε ἐρίζειν βασιλεῦσιν» οἱ παλαιοὶ εἰς τὸ «δὴ» ὀξεῖαν τιθέασιν μετὰ ἀποστρόφου συναλείφοντες, ὡς ἂν εἴη «μήτε σὺ Πηλεΐδη θέλε» ἢ γουν μήτε σὺ, ὡς Πηλεΐδη, ἔθελε. φασὶ γὰρ μὴ εἶναι παρὰ τῷ ποιητῇ τὸ θέλειν δισυλλάβως, ἀλλὰ ἐθέλειν μετὰ τοῦ ῥ. (η. 284) Ὅτι τὸν Ἀχιλλέα 1.164 φησὶν ὁ Νέστωρ ἔρκος εἶναι πολέμοιο κακοῖο τοῖς Ἀχαιοῖς καὶ οὐχ' ἀπλῶς, ἀλλὰ καὶ «μέγα ἔρκος» καὶ «πᾶσιν Ἀχαιοῖς». καὶ ὅρα ὅπως οὐδὲν μὲν ὁ Νέστωρ ἐπέκρυψε τῶν ἀγαθῶν, ὧν ἔχουσιν ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ Ἀχιλλεύς· ἐθέλει δὲ ὅμως, μᾶλλον δὲ λίσσεται διὰ τὸ σεμνότερον, ὃ ἐστὶ λιτανεύει τὸν βασιλέα, παύσασθαι τοῦ χόλου τῷ Ἀχιλλεῖ. κρίνει γὰρ ἀδικεῖσθαι αὐτόν. (η. 286–9) Ὁ δὲ βασιλεὺς ὁμολογεῖ μὲν εὖ εἰπεῖν τὸν γέροντα ῥήτορα, οὐ ποιεῖ δὲ τὸ συμβουλευθέν, ἀλλ' αἰτιᾶται τὸν Ἀχιλλέα ὡς πάντων ἐθέλοντα περιεῖναι, οὐδὲν λέγων ἀληθές, μάτην δὲ οὕτω τὴν αἰτίαν τῆς ἔριδος ὑπὸ φιλονεικίας ἀνατιθεῖς τῷ Ἀχιλλεῖ. διὸ καὶ βλαβήσεται ὕστερον ὡς καὶ λιτὰς τοῦ γέροντος παριδῶν καὶ ὡς ἀγαθῶ συμβούλῳ μὴ πεισθεῖς. εἰ γὰρ

«ἀγαθὴ παραίφασίς ἐστὶν ἑταίρου», τί ἂν πάθοιχρηστὸν ὁ ταύτη μὴ ἐθέλων πείθεσθαι; (η. 284) Ἰστέον δὲ ὅτι ταυτόν ἐνταῦθα ἔρκος καὶ τεῖχος εἶπειν, ἵνα νοῆται ὁ Ἀχιλλεὺς οἶά τι κατὰ τῶν πολεμίων πυργοειδῆς ἔρυμα ἴστασθαι, [ὁποῖος καὶ ὁ Αἴας ἐν τοῖς ἐξῆς που ῥηθήσεται. Δῆλον δὲ ὡς τὸ «πολέμου ἔρκος» διαστολήν ἔχει πρὸς τὸ αὐλῆς ἔρκος καὶ ἀλωῆς ἔρκος καὶ τὰ τοιαῦτα. (η. 282) Τὸ δὲ «παύσασθαι χόλου» διχῶς φράζει Ὅμηρος «Ἄτρεϊδῆ σὺ δὲ παῦε τεδὸν μένος». καὶ πάλιν «λίσσομαι μεθέμεν χόλον». καὶ ἔστι κἀνταῦθα διττολογία πρὸς διόρθωσιν λόγου. δυσωπητικώτερον γὰρ τοῦ «παῦε μένος» τὸ «λίσσομαι μεθέμεν χόλον». ταυτόν δὲ μεθέμεν εἶπειν καὶ μεθεῖναι καὶ ἀφεῖναι, ὡς πολλαχοῦ φανεῖται.] (η. 286 σς.) Ὅτι ἀγαθῶς συμβούλω οἰκεῖον προσφωνηθῆναι τὸ «ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα γέρον κατὰ μοῖραν ἔειπες». ὁ δὲ περισσὰ πράττων καὶ πάντων ὑπερφέρεσθαι θέλων εἰκότως ἀνάκουσι τὸ «ἀλλ' ὄδ' ἀνήρ ἐθέλει πάντων περιέμμεναι ἄλλων. πάντων μὲν κρατέειν ἐθέλει, πάντεσσι δ' ἀνάσσειν, πᾶσι δὲ σημαίνειν». καὶ ὅρα καὶ τήντοι αὐτήν ταυτόλογίαν τοῦ Ἀγαμέμνονος μὲν οὔσαν, πρέπουσαν δὲ ἀνδριθυμουμένω. καὶ γὰρ ὁ θυμὸς οὐκ ἐπιτρέπει τῷ λαλοῦντι συλλέγειν νοήματα, ἀλλὰ μίαν ἔννοιαν ἐμπερικλείσας τῷ στόματι ἀφήσει μαῶσθαι αὐτήν. οὐδέποτε γὰρ οἴονται οἱ θυμούμενοι ἱκανῶς εἰρηκέναι, ὡς φασιν οἱ σοφοί, ἀλλὰ πολλάκις ἐπανακυκλοῦσι τὰ αὐτά. ὁ γοῦν Ἀγαμέμνων ἐνταῦθα τὴν μίαν ἔννοιαν τετράκις ἔστρεψε. τὸ γὰρ πάντων περιεῖναι καὶ πάντων κρατεῖν καὶ πᾶσιν ἀνάσσειν καὶ πᾶσι σημαίνειν τῆς αὐτῆς δυνάμεώς εἰσιν. [ἐν οἷς καὶ πολύπτωτός ἐστι σχηματισμὸς τὸ πάντων καὶ πάντεσσι καὶ πᾶσι. ταυτόλογησε δὲ μετ' ὀλίγα καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς.] (η. 290 σς.) Ὅτι ὁμολογεῖ μὲν καὶ Ἀγαμέμνων ἀνδρεῖον εἶναι τὸν Ἀχιλλέα, αἰτιατὰ δὲ ὡς ὑβριστὴν λέγων· «εἰ δέ μιν αἰχμητὴν ἔθηκε θεός, τοῦνεκά οἱ προτρέχουσι ὄνειδεα μυθήσασθαι». τουτέστιν «εἰ δὲ ἀνδρεῖός ἐστι, διὰ τοῦτο αἰ ὑβρεῖς αὐτῷ τοῦ λέγειν προτρέχουσι». [καὶ ὅρα τὸ 1.165 μυθήσασθαι φιλὸν αὐτὸ μόνον ἴσον ὄν τῷ τοῦ λόγου, ἵνα ἢ προτρέχουσι τοῦ ἀπλῶς λόγου οἱ κατὰ ὄνειδος.] (η. 292) Ὅτι ὡς περ ἀπὸ τοῦ παραβάλλειν, ὅ ἐστι συγκρίνειν, γίνεται παραβλήδην τὸ συγκριτικῶς, οὕτω καὶ ἀπὸ τοῦ υποβάλλειν τὸ υποβλήδην, ὃ ἐστὶν υποβλητικῶς καὶ ὡς ἐν περικοπῇ διεξοδικοῦ λόγου. υποβάλλειν δὲ ἐστὶ τὸ ἄλλου λέγοντος μὴ ἀνασχέσθαι ἀπαρτισθῆναι τοὺς λόγους, ἀλλ' υποβαλεῖν τοὺς ἑαυτοῦ, [ὡς δῆλον καὶ ἐκ τοῦ «ὑπολαβὼν δὲ ὁ δεῖνα ἔφη»,] ὃ δὴ καὶ ἐνταῦθα ποιεῖ ὁ Ἀχιλλεὺς. οὐ γὰρ ἀνασχόμενος διεξοδεῦσαι τὴν κατηγορίαν τὸν βασιλέα υποβλήδην ἀμείβεται. Ἰστέον δὲ ὅτι υποβάλλειν τοῦτο μόνον λέγεται, ἀλλὰ καὶ τὸ νόθα ταῖς ὠδινούσαις ὑποτιθέναι βρέφη, ἃ καὶ υποβολιμαῖα διὰ τοῦτο λέγονται. ὅθεν καὶ ὁ Σοφοκλῆς υποβολιμαίους εἶπε λόγους τοὺς μὴ γνησίους τῆς σώφρονος διανοίας, ἀλλὰ νόθους. καὶ δύναται καὶ ἐνταῦθα ἴσως τὸ υποβλήδην τοιοῦτόν τι λέγειν. ἃ γὰρ νῦν λέγει ὁ Ἀχιλλεὺς, θυμοῦ υποβάλλοντος λέγει. οἱ δὲ γνήσιοι τῆς αὐτοῦ διανοίας τόκοι ἐν τοῖς ὕστερον τὴν Ἄτην μέμψονται μεταμελομένου ἐπὶ τῇ μήνιδι. κρείττων δὲ ἡ πρώτη ἐρμηνεία. Ὅτι δὲ υποβάλλειν λέγεται καὶ τὸ διερμηνεύειν τὰ τῶν λαλούντων, ἢ πρὸς τὸ κατὰ γλῶτταν σαφές, ὅθεν καὶ υποβολεῖς οἱ διερμηνευταί, ἢ πρὸς εὐδιάρθρωτον διὰ τὸ τοῦ λόγου δυσήκοον, ὃ καὶ ὑββάλλειν συγκόψας λέγει ὁ ποιητής, ἐν τοῖς ἐξῆς που ἔσται δῆλον. ἔστι δὲ υποβαλεῖν κοινότερον καὶ τὸ ἐρεθιστικῶς υποθέσθαι τὰ πρὸς ἔριν, [ἐξ οὗ καὶ ὁ διάβολος ἄνθρωπος καὶ ὁ διαβόλεός. τὸ δὲ τοιοῦτον καὶ ἐνδιαβάλλειν συνθέτως λέγεται. ἀκριβέστερον μὲν τοιφάναι, υποβαλεῖν μὲν κοινότερον τὸ οἰονεῖ κρύφα βαλεῖν ἐξ ἐρεθισμοῦ· βαλεῖν δὲ καὶ ἐνδιαβαλεῖν τὸ διαμπαξ βαλεῖν συκοφαντικῶς.] τὸ δὲ γε εἶπειν, ὡς τὰδε τὰ ῥήματα τοιόνδε νοῦν υποβάλλει, ταυτόν ἐστι τῷ ὑποτίθειν. (η. 293 σς.) Ὅτι τὸ «δειλὸς ἂν καὶ οὐτιδανὸς καλεοίμην, εἰ δὴ σοὶ πᾶν ἔργον ὑπεῖξομαι, ὅττι κεν

εἴπης», εἶποι ἄν τις πρὸς τὸν δεσποτικῶς πολλὰ ἐπιτάττοντα. Ἀχιλλεὺς δὲ ταῦτά φησι πρὸς Ἀγαμέμνονα οὐκ ἀπαγορεύων ὡς οὐδ' ὅλως ὑπείξεται, ἀλλὰ ὡς οὐκ ἐπὶ παντὶ ὑπείξει. Ἰστέον δὲ ὅτι ἐν τῷ «οὔτιδανός» πλεονασμός ἐστι τοῦ ᾠδ, ὡς περ καὶ ἐν τῷ ἐχθοδοπός καὶ ἐν τῷ «πολυδίψιον Ἄργος». ἐχθοδοπός μὲν γὰρ ἐκ τοῦ ἐχθω καὶ τοῦ ὄπτω ἢ τοῦ ὄψ ὀπός, ἵνα ἢ ἐχθοοπός, ὃν μισοῦμεν καὶ βλέποντες ἢ προσφωνοῦντες. Ἄργος δὲ πολυδίψιον 1.166 οἶον πολυψῖον, ὡς ἐν καιρῷ ῥηθήσεται. οὕτω δὲ καὶ τὸ κνώδαλον, εἴτε ὑπὸ κυνῶν ἀλίσκεται εἴτε κνώσσει ἐν τῇ ἀλί, πλεονασμὸν ἔχει τοῦ ᾠδ, ὡς καὶ ἡ ἄχερδος, ἣς οὐκ ἔστι χειρὶ ἄψασθαι διὰ τὸ ἀκανθῶδες, καὶ τὸ ἀπὸ τοῦ ὕω γινόμενον ὕδωρ καὶ τὸ ἀνέρος ἀνδρός καὶ ἕτερα, ἐν οἷς καὶ τὸ ἀμαλδῦναι, ὡς ἐν τοῖς ἐξῆς φανήσεται, καὶ ἡ πίδαξ ἀπὸ τοῦ πιεῖν γινομένη. [ἴσως δὲ καὶ ὅλη ἡ ᾠδ-α συλλαβὴ πλεονάζει ἐν τῷ οὔτιδανός.] (ἡ. 295) Ὅτι καὶ Ἀχιλλεὺς ταῦτο λογεῖ διὰ τὸν θυμὸν ὁμοίως τῷ Ἀγαμέμνονι. φησὶ γάρ· «ἄλλοισι δὴ ταῦτ' ἐπιτέλλεο· μὴ γὰρ ἔμοιγε σήμαινε». ταῦτ' οὖν γὰρ τὸ μὴ ἐπιτέλλου καὶ τὸ μὴ σήμαινε. πλείων δὲ ἢ ταῦτολογία ἐκεῖ, ὡς ἐρρέθη. οἰκεῖος δὲ οὗτος ὁ λόγος μεγάλῳ τινὶ πρὸς τὸν ἀπειλητικῶς ἐπιτάσσοντα. τινὲς δὲ ἀρέσκονται, ὡς καὶ Λογγίνος δηλοῖ, νόθον εἶναι τὸν δεύτερον στίχον, οὗ κατάρχει τὸ σήμαινε, στίζοντες εἰς τὸ «μὴ γὰρ ἔμοιγε» τελείαν καὶ λαμβάνοντες ἐκ κοινοῦ τὸ ἐπιτέλλεο, ἵνα λέγῃ, ὅτι «ἄλλοις ἐπιτέλλεο· μὴ γὰρ ἔμοιγε ἐπιτέλλεο». (ἡ. 298) Ὅτι κατὰ τοὺς παλαιούσης Μασσαλιωτικῆ καὶ Σινωπικῆ ἔκδοσις τῆς Ἰλιάδος τὸ «μαχήσομαι» διὰ τοῦ ᾠδ ἔχει. Ἡρακλέων δέ, φασίν, ὁ γραμματικὸς τὰ μὲν ῥήματα διὰ τοῦ ᾠε προφέρει μάχεσθαι, μαχέσασθαι καὶ τὸ «μαχεσάμενον». τὰ δὲ ὀνόματα διὰ τοῦ ᾠη, οἶον μαχητής, μαχήμων. τοιοῦτον δὲ καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς τὸ κορέσασθαι· αὐτὸ μὲν γὰρ διὰ τοῦ ᾠε, τὸ δὲ ἀκόρητος ὄνομα διὰ τοῦ ᾠη. ἢ δὲ πλείων χρήσις διαφορεῖ καὶ μαχήσω καὶ μαχέσω λέγουσα, ὡς περ καὶ αἰνέσω καὶ αἰνήσω, [ποθήσω καὶ ποθέσω, ἐξ οὗ ἐν Ὀδυσσεΐα «κύων ἀπόθεστος», καλέσω καὶ καλήσω, ὅθεν κύρια Καλήτωρ καὶ Καλήσιος· οἰκήσω καὶ οἰκέσω, ὅθεν κατοικεσία καὶ συνοικέσιον·] αἰδέσω καὶ αἰδήσω, ἐξ οὗ καὶ ὁ αἰδήμων· νεικέσω νεικήσω, ὀζέσω καὶ ὀζήσω, ὡς Ἀριστοφάνης ἐν Σφηξίν· ἡγῶ ἡγήσω καὶ ἡγέσω, ἐξ οὗ ἡγεμῶν καὶ ἡγεσία· γαμῶ γαμήσω καὶ γαμέσω, ἐξ οὗ καὶ γαμετὴ ἢ γυνὴ καὶ γαμέτης ὁ ἀνήρ· κηδῶ κηδήσω καὶ κηδέσω, ὧν τοῦ μὲν τὸ κεκαδησόμεθα, τοῦ δὲ ὁ κηδεμών. (298 σς.) Ὅτι ὁ ἀφαιρούμενος, ἅπερ ὡς ἐν χάριτι παρά τινων ἔλαβε, τῶν δὲ οἰκεῖων μὴ ὑπεξιστάμενος, καιρίως ἂν εἶπῃ τὸ «χερσὶ μὲν οὐτι ἔγωγε μαχήσομαι οὐτε σοιοῦτε τῷ ἄλλῳ, ἐπεὶ μὴ ἀφέλεσθέ γε δόντες. τῶν δ' ἄλλων, ἅ μοι ἐστί, τῶν οὐκ 1.167 ἂν τι φέροις ἀνελῶν ἀέκοντος ἐμοῦ». καὶ ὅρα τὸ ἀνελῶν οὐκ ἀντὶ τοῦ φονεύσας, ἀλλὰ λαβῶν. οὕτω δὲ αἰεὶ φησιν ὁ ποιητής. [κυριολεκτεῖται δὲ ἡ λέξις ἐπίσωμάτων τῶν κάτωθεν ἐκ γῆς ἀναλαμβανομένων. διὸ καὶ τὸ ἀνελεῖν, ὃ ἐστι φονεῦσαι, τοιαύτην ἔννοιάν τινα ὑποβάλλει. δοκεῖ γὰρ δηλοῦν τὸ ἄνω εἰς ὕψος ἐλεῖν τὸν θανόντα ἄνθρωπον· ἐπεὶ τῶν τις σοφῶν καὶ θανεῖν εἶναι λέγει τὸ θέειν ἄνω, οὗ ἀνάπαλιν γένεσιν τὴν εἰς γῆν νεῦσιν.] (ἡ. 299) Τὸ δὲ «ἀφέλεσθε» βαρέως εἶπεν Ἀχιλλεὺς. οὐ γὰρ ἔτι τὸν βασιλέα αἰτιᾶται ὡς αὐτὸν ἀφελόμενον, ἀλλὰ τοὺς πάντας Ἀχαιοὺς ὡς μηδὲν ὑπὲρ αὐτοῦ λαλήσαντας. διὸ καὶ παρακατιῶν λέγει· «ἵνα γνώωσι καὶ οἶδε», οἵτινες δηλαδὴ διὰ τὸ σὸν δέος ἐφησυχάζουσι. πρὸς τοὺς Ἕλληνας δὲ ἀποτείνεται καὶ τὸ «οὔτε τῷ ἄλλῳ», ἵνα ἐνδείξῃται μηδένα διὰ λόγου ἔχειν. διὸ καὶ τὸ «αἶψα αἶμα κελαινὸν ἐρώσει περὶ δουρί» ἀορίστως εἶπεν ἐπίτηδες, ἵνα ἐμφάνῃ ὅτι αἵματος ἐρωῆ ἔσται, κἂν ὁ βασιλεύς, κἂν ἄλλοι τινὲς αὐτῷ ἐπέλθωσι. [Ἰστέον δὲ ὅτι, ὡς περ τὸ «ἀφέλεσθε» παθητικῶς φησιν Ὀμηρος, οὕτω καὶ τὸ ἀνελῶν παρὰ τοῖς ὕστερον λέγεται. ἀνείλετο γὰρ φασὶ καὶ ἀνελόμενος.] (ἡ. 302) Ὅτι τὸ «εἰ δ' ἄγε μὴν πείρησαι, ἵνα γνώωσι καὶ οἶδε»

τινές μὲν σχῆμα νοοῦσιν ἐλλείψεως, οἷον «εἰ δὲ βούλει, ἄγεπειράθητι». ἕτεροι δὲ καὶ τοῦτο σχῆμα ἐκ παραλλήλου φασὶ δύο ἐνταῦθαἰσδυνάμων κειμένων λέξεων, τοῦ τε εἶ παρακελευσματικοῦ ἐπιρρήματος καὶ τοῦ ἄγε, ἀντὶ τοῦ εἶα ἄγε, ὡς ἔαν τις εἴποι «ἄγε δὴ φέρε», ὡς τοῦ ᾄδ' ἐ ἀντὶ τοῦδὴ λαμβανομένου, ἵνα λέγῃ ὅτι «εἶα δὴ ἄγε πείρησαι». φασὶ δὲ καὶ ὅτι τοῦτο εἰ προσλήψει τοῦ ᾄ γίνεται εἶα, ὃ δηλοῖ τὸ ἄγε, φέρε, καὶ ἀρέσκει οὕτω τῷ Νικάνορι καὶ δοκεῖ κρειπτόνως οὕτως ἔχειν. ἐν γὰρ τοῖς ἐξῆς εὔρεθήσονται τοιαῦτα σχήματα, ἐν οἷς τὸ μὲν εἰπεῖν «εἰ δὲ βούλει, ἄγε, ποίησον τόδε» οὐκ ἔσται εὐδοκόν· τὸ δὲ εἰπεῖν «εἶα δὲ ἄγε, ποίησον» πάνυ εὐδοκωθήσεται. ἰστέον δὲ ὅτι ἐκ τοῦ «εἰ δ' ἄγε μὴν πείρησαι» παρέξεται τὸ «ἔστω μὴδὲν ἀπείρητον» παρὰ Ἡροδότῳ. δοκεῖ δὲ τὸ ῥηθὲν εἶα παροξύνεσθαι, ὡς κατ' ἐπέκτασιν ἔχον τὸ ᾄ, ὁποῖόν τι καὶ ἐν τῷ ναίχι γίνεται. [Ὅτι δὲ τὸ εἶα συνεσταλμένην ἔχει τὴν λήγουσαν, ἢ τραγωδία δηλοῖ ἐν τῷ «ἄλλ' εἶα, τέκνον»· καὶ «ἄλλ' εἶα, χῶρει»· καὶ «ἄλλ' εἶα, φείδου μὴδέν». ἐξ ἰαμβικῶν δὲ στίχων ταῦτά εἰσι. σημείωσαι δὲ ὅτι κατὰ τὴν τέχνην τοῦ Γεωργίου προπερισπᾶται τὸ ῥηθὲν «εἶα» εἰπόντος, ὅτι τε παρακελευσματικὸν ἐπιρρημᾶ ἐστὶ καὶ ὅτι, ὡς ῥεωρέα καὶ πλεονασμῶ τοῦ ᾄ ῥεῖα, οὕτως ἔω, τὸ ἐκπέμπω, ἔα καὶ πλεονασμῶ εἶα. φέρει δὲ καὶ χρῆσιν τῆς λέξεως κειμένην, φησὶ, παρ' Εὐριπίδῃ ἐν Σολεῖ ταύτην 1.168 «εἶα δὴ, φίλον ξύλον, ἔκτεινέ μοι σεαυτὸ καὶ γίνου θρασύ.»] (η. 304) Ὅτι τὸ «ὡς τῷ γε ἀντιβίοισι μαχεσσαμένω ἐπέεσσι ἀνστήτην» σχῆμα ὃν καταστατικὸν ἐννοίας οἱ γραμματικοὶ παραγραφὴν καλοῦσι συγκαταριθμοῦντες αὐτὸ τοῖς ποιητικοῖς τρόποις. χρώμεθα δὲ τούτῳ τῷ σχήματι, ὅτε συμπληρώσαντες τὰ φθάσαντα ἐπὶ ἑτέραν διήγησιν μεταβαίνομεν. τοιοῦτον καὶ μετ' ὀλίγα τὸ «ὡς οἱ μὲν τὰ πένοντο κατὰ στρατόν» καὶ ἄλλα μυρία. ἀντίβια δὲ ἔπη τὰ ἐναντιοδύναμα. (η. 305) Ὅτι τὸ τὴν σύναξιν σκεδάννυσθαι λύεσθαι λέγεται. φησὶ γάρ· «λύσαν δ' ἀγορήν» καὶ «λύτο δ' ἀγών» καὶ «ἀνδρῶν ἀγορὰς ἡμὲν λύει ἠδὲ καθίζει». σημείωσαι οὖν ὅτι, εἰ τὸ σκεδάζεσθαι λύσις ἐστὶ, δεσμός τις ἄρα τὸ συνάγεσθαι, ὥστε ἐκ τούτου ὁ δῆμος ἐτυμολογεῖται, συνδεδεμένος οἷον τυγχάνων ὄχλος κατὰ τοὺς παλαιούς, [ἐκ πάντων δὲ κατὰ εἰρήνην δεδεμένος. τὸ γὰρ τούτου ἀνάπαλιν παράγει τὴν λύην, ὃ σημαίνει τὴν στάσιν, ὃ ἐστι διάστασιν, παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, τὴν διαλυτικὴν τῆς συνδεδετικῆς ὁμοιοῦσιν. ὅθεν καὶ Διόνυσος Λυαῖος, οὐ μόνον ὡς ἐκλύων μέλη, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ αἴτιος εἶναι λύης τοιαύτης ἐν τῷ ἀμέτρως πίνεσθαι. (η. 306) Ὅτι οὐ μόνον «δαῖτα εἶσιν» λέγει ὁ ποιητής, ἀλλὰ καὶ «νῆας εἶσας» ἡγουν ἴσας, ὥστε μὴ ἀεὶ τοιχίζειν, καὶ πλεονασμῶ τοῦ ᾄ εἶσας ἢ πορευτικὰς καὶ ταχέας παρὰ τὸ ἰέναι.] (η. 309) Ὅτι κρίνειν οὐ μόνον ἐπὶ τοῦ δικάζειν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῦ ἀπλῶς χωρίζειν καὶ ἐπιλέγεσθαι. ἐρέτας γοῦν ἐνταῦθα ὁ Ἀγαμέμνων ἔκρινεν ἦτοι ἐπέλεγετο, οἱ καὶ ἔκκριτοι ἂν διὰ τοῦτο λεχθεῖεν. [ἔστι δὲ ταῦτον ἐρέτας κρίνειν καὶ ἐρέτας ἐπίτηδες ἀγείρειν.] (η. 312) Ὅτι τὸ ἀναπλεῦσαι ἀναβῆναι λέγεται, οἷον «οἷμὲν ἔπειτ' ἀναβάντες ἐπέπλεον ὑγρὰ κέλευθα». πρόσκειται δὲ τὸ ὑγρά, ἐπεὶ καὶ διὰ ξηρᾶς ἔστι κέλευθος. τὸ δὲ κέλευθα μεταπλασμὸν γένους φασὶν οἱ παλαιοὶ μεταπλασθέντος τοῦ ἢ κέλευθος εἰς τὸ κέλευθον. γίνονται δὲ τοιαῦτα πολλά. οὕτω γὰρ καὶ τοὺς μηροὺς μηρὰ λέγει ἢ ποίησις καὶ τοὺς ῥύπους ῥύπα, ὡς καὶ Θεόκριτος «ἅπαν ῥύπον». καὶ τὰ ζυγὰ δὲ τοῦ τοιοῦτου εἶδους εἰσὶν. ὡσαύτως καὶ τὰ δεσμὰ καὶ τὸ «γυμνάζει τὰ τράχηλα» παρὰ Καλλιμάχῳ. οὕτω δὲ καὶ τοὺς λύχνους καὶ τοὺς δίφρους λύχνα καὶ δίφρα φασὶν οἱ παλαιοὶ. μεταβολὴ δὲ γένους καὶ ἢ ἰσθμός καὶ ἢ τάρταρος παρὰ Πινδάρῳ καὶ παρὰ Ἡσιόδῳ οὐδετέρως «Τάρταρά τε ἠερόντα». ὁμοῖόν τι καὶ τὸ ἡμέρα καὶ ἡμαρ· ἐναλ. 1.169 λαγὴν γὰρ γένους ἔπαθε καὶ αὐτό. (η. 313) Ὅτι λύματα ἐλέγοντο τὰ καθάρματα, οἷον εἰς λούματα τινὰ ὄντα, ἅπερ ἐν τῷ λούεσθαι ἀπεβάλλοντο,

καὶ τὸ καθαίρεσθαι ἀπολυμαίνεσθαι. καὶ ἦν παρὰ τοῖς παλαιοῖς αὕτη καιριωτάτη λέξις ἐνταῖς ἐπὶ θυσία καθάρσεσι. διὸ καὶ ὁ ποιητὴς ἐπιμένων οὕτω φησί· «λαοὺς δ' Ἀτρείδης ἀπολυμαίνεσθαι ἄνωγεν. οἱ δ' ἀπελυμαίνοντο καὶ εἰς ἄλλα λύματ' ἔβαλλον». διὰ τί δὲ εἰς τὴν ἄλα; ἢ πάντως διὰ τὸ φύσει ῥυπτικὸν εἶναι τὸ τῆς θαλάσσης ὕδωρ. εἰς τὴν ἀπέριττον οὖν φασι τὰ περιττώματα ἔβαλλον. διὸ καὶ παροιμία φησί· «θάλασσα κλύζει πάντα τὰνθρώπων κακά», ἢ παρ' Εὐριπίδῃ κεῖται. ἀπὸ δὲ τῶν τοιούτων λυμάτων καὶ παρὰ τοῖς ὕστερον ἢ λύμη ἐπὶ βλάβης λέγεται, ἦν ἄξιόν ἐστιν ἀπολούσασθαι· καὶ ὁ λυμῶν ἐντεῦθεν, ὃν κάθαυρά τις ἂν εἴποι καὶ πίνον αὐτόχρομα, ὡσπερ καὶ ὁ παρὰ Σοφοκλεῖ Αἴας «κακοπινέστατον ἄλημα» ἤγουν πλάνημα «στρατοῦ» τὸν Ὀδυσσεά καλεῖ. καὶ τὸ λυμαίνεσθαι δὲ ἐπὶ βλάβης ἐκ τοῦ Ὀμητικοῦ τοῖς ὕστερον εἴληπται, πλὴν ὅσον ἢ μὲν Ὀμηρικὴ λέξις τὸ λυμαίνεσθαι σεμνὴ καὶ οὐδὲν τι ἐπισυρομένη ψόγου ῥύπασμα, ἢ δὲ παρὰ τοῖς ὕστερον λύμη καὶ τὸ λυμαίνεσθαι καὶ ὁ λυμῶν ἐπὶ ψόγου λαμβάνονται. ὡσπερ δὲ τὸ βρῶμα βρώμη λέγεται παρὰ τῷ ποιητῇ καὶ παρ' ἑτέροις τὸ τρώμα τρώμη, οὕτω καὶ τὸ Ὀμηρικὸν λῦμα τὸ λύμη παρήγαγεν. [Εἴη δ' ἂν καινὸν οὐδὲν τὸ λῦμα φορτικὴν λέξιν εἶναι γενόμενον ἐκ τοῦ λούω, εἴγε καὶ τὸ κάθαυμα μισεῖται ἀπὸ τοῦ καθαίρω παραχθὲν καὶ ἐκ τοῦ ἄζω, τὸ σέβομαι, ἄγος, δι' οὗ δηλοῦται τὸ μίασμα.] (η. 315) Ὅτι δηλοῖ καὶ ἐνταῦθα ὁ ποιητὴς τέλεια δεῖν εἶναι τὰ θυόμενα. φησί γάρ· «ἔρδον Ἀπόλλωνι τεληέσασα ἑκατόμβας». ταῦροι δὲ καὶ αἶγες ἦσαν τὰ θυόμενα. [ἔστι δὲ ἔρδιν τὸ θύειν, 1.170 ὡς ἀλλαχοῦ ῥηθήσεται. ὡσπερ δὲ φθόγγος φθογγήεις, οὕτω τέλος τελήεις, οὐθηλυκὸν ἢ τελήεσσα.] (η. 315 ς.) Ὅτι ἀτρύγετος θάλασσα ἢ ἡ βαθεῖα, ἥς οὐκ ἔστιν εὐρεῖν τρύγα, ἢ οἶον ἀτρύετος ἤγουν ἀκαταπόνητος διὰ τὴν τοῦ στοιχείου δύναμιν πλεονασμῶ τοῦ ᾗ ἢ ἀφ' ἥς οὐδὲν τρυγῶμεν. τὸ γὰρ τρυγᾶν ἐπὶ γῆς κυριολεκτεῖται. ὅτι δὲ καὶ ἀήρ καὶ αἰθήρ ἀτρύγετοι, ἀλλαχοῦ φανήσεται. [Ὅρα δ' ἐνταῦθα, ὅτι τε οὐχ' ἑκατόμβην ἀλλ' ἑκατόμβας ἀναγκαίως ὀβασίλευς θύει τῷ Φοίβῳ καὶ ὅτι καλῶς διὰ τὸν γενησόμενον ἀνάπλου «παράθιν' ἀλὸς ἀτρυγέτοιο» θύουσιν. ὡς δέ, καθὰ ῥηγμὴν ἐκ τοῦ ῥήσσειν, οὕτω καὶ θινὸς θηλυκῶς τὰ πολλὰ ὁ αἰγιαλὸς λέγεται, περὶ ὃν ῥήσσονται καὶ θείνουσιν, ὃ ἐστὶ τύπτουσι τὰ κύματα πλήττοντα—διὸ καὶ «παραπλήγες ἀκταί» λέγονται—καὶ ὅτι τὸ θίν θινός ὡς δικατάληκτον ἔχει ἀντὶ διφθόγου μόνον τὸ δίδυχρονον, ἀγραμμάτικετός ἐστιν ὁ μὴ εἰδώς.] (η. 317) Ὅτι τὸ «κνίσση δ' οὐρανὸν ἴκεν ἐλισσομένη περὶ καπνῶ» ἐμφαντικόν ἐστὶ τῆς τῶν τυθέντων ζῶων πιότητος. ἔχει δέ τι καὶ ἀστεῖον ὁ λόγος κατὰ τοὺς παλαιούς δεικνύων φανταστικῶς τὴν λευκὴν πιμελὴν συναναμιγνυμένην τῇ μελανίᾳ τοῦ καπνοῦ. κνίσσα δὲ καὶ νῦν ἢ τῆς πιμελῆς ἀνάδοσις· οὐρανὸς δὲ ὁ ἀήρ. Τὸ δὲ ἴκεν ἀντὶ τοῦ κατελάμβανεν ἀεὶ διὰ τοῦ ἱ παρὰ τῷ ποιητῇ γραφόμενον ἀπὸ τοῦ ἴκω, ἐξ οὗ καὶ τὸ ἰκάνω καὶ ἰκνῶ. δηλον δὲ ὡς προῆν τὸ ἐν τῷ ἱ γραφόμενον ἴκω τοῦ παρὰ τοῖς ὕστερον διὰ τοῦ ἠ, ἐφ' οἷς γέγονε σύμβασις τοῖς κριτικοῖς, ἵνα μὴ ἀμφιμάχοιντο, γράφεσθαι τοῦ ἴκω τὰ μὲν ἐνεργητικὰ διὰ τοῦ ἠ, τὰ δὲ παθητικὰ διὰ τοῦ ἱ. καὶ οὕτω φυλάσσονται παρὰ τοῖς μεθ' Ὀμηρον ἄμφω αἱ γραφαί. δύναται δὲ καὶ ἄλλως τὸ «οὐρανὸν ἴκε» νοηθῆναι κατὰ προθέσεως ἔλλειψιν ἀντιτοῦ «εἰς οὐρανὸν ἦρχετο». Τὸ δὲ «περὶ καπνῶ» καινότερον συντέτακται· τὸ γὰρ κοινόν «περὶ καπνόν». καὶ ἡ ἀττικισμὸς ἐστὶν ἢ κατὰ ἀναστροφὴν κεῖται ἢ πρόθεσις, ἵνα ἢ περιελισσομένη καπνῶ. ὅτι δὲ καὶ ἡ ἠ-π-ε-ρ-ἱ καὶ ἡ ἠ-ἄ-μ-φ-ἱ καὶ ἡ ἠ-ὑ-π-ο πρόθεσις μυριαχοῦ δοτικῇ συντάσσονται καὶ μάλιστα ἡ ἠ-ὑ-π-ο καὶ ἡ ἠ-ἄ-μ-φ-ἱ, 1.171 τὰ ἐφεξῆς δείξει. (η. 323 ἐτ 326) Ὅτι ἐπικρίνει καὶ ὁ ποιητὴς οὐκ εὖ διαπράξασθαι τὸν βασιλέα τὰ ἐπὶ τῷ Ἀχιλλεῖ. φησί γάρ ὅτι προσέταξε τοῖς κήρυξι χειρὸς λαβόντας ἦτοι ἀψαμένους ἢ ἀπὸ χειρὸς λαβόντας ἄγειν τὴν Βρισηίδα. εἶτα οἶον

μεμφόμενος ἐπάγει· «κρατερόν δ' ἐπὶ μῦθον ἔτελλεν» ἤγουν ἀπηνῆ, ὥσπερ ποτὲ καὶ ἐπὶ τοῦ ἱερέως Χρύσου. διὸ κατωτέρω καὶ ἀπηνέα ἐρεῖτον βασιλέα. τοῦτο δὲ συγγενὲς πρὸς τὸ κρατερόν, ὡς δηλοῖ τὸ «ἀπηνέα τεκρατερόν τε». Ἰστέον δὲ ὡς τὸ καρτερός ὀξύνεται ὡς ἔχον τὴν παραγωγὴν διὰ τοῦ ἔ-ρ-ο-ς ἐκ τοῦ κάρτος, ὡς βλάβος βλαβερός. τὰ μέντοι διὰ τοῦ ἔ-ρ-ο-ς ἔχοντα τὴν παραγωγὴν βαρύνονται, ὡς τὸ σφέτερος, πρότερος, κύντερος. τὸ Ἀμφοτερόσκιον πρὸς διαστολὴν ὀξύνεται. (η. 320) Ὅτι ὥσπερ καὶ ἕτερα πολλὰ τῶν κυρίων ὀνομάτων οἰκείως ταῖς προσωπικαῖς ἐνεργείαις ὀνομασμένα κατὰ τὴν λεγομένην φερωνυμίαν κεῖνται παρὰ τῷ ποιητῇ, οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν βασιλικῶν ἐνταῦθα κηρύκων γέγονε. Ταλθύβιον γάρ τινα καὶ Εὐρυβάτην κήρυκας τοῦ βασιλέως φησὶ καὶ ὀτρηροὺς θεράποντας, ὃ ἔστι σπουδαίους, παρὰ τὸ ὀτρύνω ἢ ἀπὸ τοῦ τρῶ, τὸ δειλιῶ καὶ συστέλλομαι, πλεονασμῶ τοῦ ὄ. παρῆκται δὲ Ταλθύβιος μὲν ἀπὸ τοῦ θάλλειν κατὰ τὴν βοήν, οἶονεὶ θαλθύβιος· Εὐρυβάτης δὲ παρὰ τὸ εὐρὺ βάζειν. καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα δὲ κήρυξ ὁμοίως Εὐρυβάτης Ἰθακήσιος. καὶ Τρωϊκὸς δὲ τις κήρυξ Περίφας λέγεται ὡς περιττῶς φωνῶν. ὁ δ' αὐτὸς καὶ Ἠπύτου υἱὸς παρὰ τὸ ἠπύειν καὶ αὐτοῦ κληθέντος ὡς κήρυκος. ἠπύειν γὰρ τὸ φωνεῖν. καὶ αὐτὸ δὲ τὸ κήρυξ ἐκ τοῦ γηρύω τὸ φωνῶ παράγεται. (η. 321) Τὸ δὲ θεράπων κατὰ Κρήτας δηλοῖ, φασί, δοῦλον ὄπλοφόρον, ὅπερ οὐκ οἶδεν Ὀμηρος. γέγραπται δὲ τι περὶ αὐτοῦ καὶ ἐν τοῖς τοῦ Περιηγητοῦ. Ἰστέον δὲ ὅτι καὶ ἡ παροιμία Εὐρυβάτην πονηρὸν οἶδεν ἄνδρα, ὃν οἱ πλείους Εὐρύβατον λέγουσιν, ἀφ' οὗ εὐρυβατεύεσθαι τὸ πονηρεύεσθαι. Ἡρόδοτος δὲ ἱστορεῖ στρατηγὸν Εὐρυβάτην Ἀργεῖον πένταθλον ἐπασκήσαντα καὶ μονομαχεῖν ἄριστον. ὁ δ' αὐτὸς καὶ Ταλθύβιου ἱερὸν ἰδρῦσθαι φησιν ἐν Σπάρτῃ καὶ ὅτι ἀπόγονοι ἐκεῖσε Ταλθυβιάδαι καλούμενοι. Ἰστέον δὲ ὅτι ἄσυλοι ἐς τὸ παντελὲς ἦσαν οἱ κήρυκες οἷα θεῖον γένος νομιζόμενοι. ἐδόκουν γὰρ κατάγεσθαι ἀπὸ Κήρυκος υἱοῦ Ἑρμοῦ, ὃς ἐκ Πανδρόσου ἐγεννήθη αὐτῷ θυγατρὸς Κέκροπος. διὸ καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα στέλλων ὁ Ὀδυσσεὺς κατασκόπους εἰς ἄλλοδαπὰς χώρας καὶ κήρυκα ἐδίδου ἔπεσθαι διὰ τὸ ἄσυλον. καὶ ἦσαν μέσοι θεῖου τε γένους καὶ 1.172 ἀνθρωπίνου καὶ οὐκ ἦν θεμιτὸν κακοῦσθαι αὐτούς, εἰ μὴ ἄρα Λαιστρυγόνες μάρψειάν τινα ἢ Κύκλωψ ἢ ἕτερός τις, ὃς οὐκ οἶδε θέμιστας. διὸ καὶ ὁ βασιλεὺς κήρυκας εἰς τὴν τοῦ Ἀχιλλέως στέλλει σκηνήν, πρὸς οὓς οὐκ ἂν ἐνδείξῃται ὁ Ἀχιλλεὺς τὴν ἀπειλήν, ἦν ἔφη πρὸ μικροῦ εἰπὼν· «αἰψά τοι αἶμα κελαινὸν ἐρώσει περὶ δουρί». λογίζεται γὰρ ὁ βασιλεὺς, ὡς ἢ ἀνύσουσιν οἱ κήρυκες καὶ ἔχει αὐτὸς, ὃ θέλει, ἢ ἄλλ' ὑποστρέψουσιν ἀβλαβεῖς καὶ τὸ ἐντεῦθεν αὐτὸς τόποιητόν βουλευσεται. Ἀχιλλεὺς δὲ ἰδὼν αὐτούς καὶ τὸ καθῆκον τηρῶν αἰδεῖται καὶ «χαίρετε» προσφωνεῖ «κήρυκες Διὸς ἄγγελοι καὶ ἀνδρῶν». καὶ ἔρμαιονήγειται τὸ πρᾶγμα, εἰ τοιοῦτοι ἄνδρες ἦλθον ἀφαιρησόμενοι τὴν Βρισηίδα, οὓς μάρτυρας ὕστερον ἔξει τῆς τοῦ ἀπηνέως βασιλέως ἀδικίας παρὰ τε θεοῖς καὶ ἀνθρώποις. κάλλιον ἄρα ὁ Ἀχιλλεὺς καὶ εὐλογώτερον σεμνύνει τοὺς θεοὺς κήρυκας ἢ περὶ τὸ σκῆπτρον ἐκεῖνο, ὃ καὶ εἰς ὄρκον ἔθετο. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ πρεσβεῖον τῶν κηρύκων δηλοῖ καὶ Ἡρόδοτος, ἐν οἷς λέγει ὅτι Ταλθύβιου μῆνις κατέσκηψεν εἰς Λακεδαίμονα, διότι τοὺς τοῦ Ξέρξου κήρυκας αὐτοῖ ἀνεῖλον, ὅτε γῆν καὶ ὕδωρ ἐζήτουν· καὶ ὅτι συνέχεον Λακεδαιμόνιοι τὰ πάντων ἀνθρώπων νόμιμα ἀποκτείναντες κήρυκας. (η. 323) Ὅτι καὶ παρ' Ὀμήρῳ, καθὰ καὶ Ἡσιόδῳ καὶ ἄλλοις, ἀντὶ προστακτικῶν λαμβάνονται τὰ ἀπαρέμματα, οἷον ἐνταῦθα τὸ «χειρὸς ἐλόντε ἀγέμεν Βρισηίδα» ἤγουν ἄγετε. εἶκοι δὲ καὶ τοῦτο τὸ σχῆμα κατ' ἔλλειψιν γίνεσθαι ὡς ῥήματος προαιρετικοῦ τινος λείποντος, οἷον τοῦ θελήσατε ἀγέμεν ἢ σπεύσατε ἢ τοιούτου τινός. [Μονῆρες δὲ ἐν θηλυκοῖς ἢ χεῖρ, ἢ κλίνεται διχῶς, ποτὲ μὲν διὰ τοῦ ἔ, ὅθεν κατὰ χέρνιβα, ποτὲ δὲ διὰ τῆς ἔ-ι διφθόγγου, ποτὲ δὲ κατὰ

Ἡρωδιανὸν καίμετατεθείσης αὐτῆς εἰς ἠ. ᾧ μαρτυρεῖ, φησίν, Ἄλκμᾶν ἐν τῷ «ἐπ' ἀριστεράχηρὸς ἔχων». Αἰολεῖς δὲ χερρὸς λέγοντες μαρτυροῦσι τούτοις καὶ αὐτοί. οὐγὰρ πρότερον διπλασιάζουσι σύμφωνον, εἰ μὴ μικρὰ εἴη προηγουμένη· εἰμίεμί· ἡμεῖς ἄμμες.] Σημεῖωσαι δὲ ὅτι ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ πεντάκις ἐχρήσατο τοῖς ἀπὸ τοῦ ἄγω ῥήμασι διὰ τὸ καίριον τῆς λέξεως, ἄγονται γὰρ ὡς ἐπὶ πολὺτὰ ἔμψυχα, καθὰ προερρέθη. ἐκ δὲ τοῦ τοιούτου ἄγειν καὶ ἐπὶ αἰχμαλωσίαςεἴρηται ἀπαγωγή· καὶ τὸ ἀγείρειν δὲ ἐντεῦθεν παράγεται. ἄγουσι δὲ πού καὶ τὸν Ἐκτορα Τρῶες ἄλλον τρόπον εἰς τὸ ἄστν, ὡς ἐν τῇ ἦτα ῥαψωδία φανεῖται. στρατηγοὶ δὲ αὐθις ἄλλως ἄγουσι τὸν λαόν· καὶ ἐτέρως κατάγειν τις θρίαμβονλέγεται καὶ παῖδας ἀνάγειν, καὶ ὅλως πολυσήμαντον τὸ ἄγειν ἐστὶν ἐν τεσυνθέσει καὶ ἐν ἀπλότητι. [Κεῖται δὲ ἐν τούτοις καὶ τὸ «κλισίην» κατ' ἔλλειψιν 1.173 καὶ τῆς ἠ-ι-ς προθέσεως καὶ τῆς ἠ-δ-ε ἐπεκτάσεως δηλοῦντος τοῦ ποιητοῦ ὡσταυτὸν ἐστὶν εἰπεῖν ἔρχεσθον κλισίην καὶ ἔρχεσθον εἰς κλισίην καὶ ἔρχεσθον κλισίηνδε. οὕτω καὶ πρὸ ὀλίγων εἰπὼν «ἄλαδε», ὑποκαταβάς εἰς ἄλα ἔφη σαφέστερον. ἰστέον δὲ ὡς ἐν τῷ «ἔρχεσθον κλισίην» δύναται καὶ ἡ ἠ-ε-π-ι πρόθεσις λείπειν, ὡς δηλοῖ κατωτέρω τὸ «ἐπὶ κλισίας ἰκέσθη».] (η. 324 ς.) Ὅτι ἐν τῷ «εἰ δέ κερμὴ δώησιν, ἐγὼ δὲ κεν αὐτὸς ἔλωμαι ἐλθὼν σὺν πλεόνεσσι, τό οἱ καὶ ῥίγιον ἔσται» οὐδετέρου γένους ἐστὶ τὸ «πλεόνεσσι», ἵνα λέγῃ, ὅτι ἐλθὼν ἀφαιρήσομαι τὴν Βρισηΐδα σὺν ἄλλοις πολλοῖς τοῦ Ἀχιλλέως κτήμασι. καὶ συμφωνεῖτοῦτο καὶ εἰς τὸ τοῦ βασιλέως φιλοκτέανον. Τὸ δὲ εἰπεῖν ὅτι ἐλθὼν σὺν πλεόνεσσι ἀνδράσιν ἀφέλωμαι τὴν Βρισηΐδα, ἀγεννές φασι τινες καὶ βασιλικῆς φωνῆς οὐκ ἄξιον. δειλίαν γὰρ κατηγορεῖ τοῦ στείλαντος καί, ὡς ὠνειδίσθη, καρδίαν αὐτὸν ἔχειν ἐμφαίνει ἐλάφου. δύναται μέντοι ἄλλως ἀπόγωγος καὶ τοῦτο νοηθῆναι ὡς οἷα καταδημαγωγοῦντος τοῦ βασιλέως τοὺς Ἕλληνας ὡς δυναμένους τῷ Ἀχιλλεῖ ἀντεπεξάγεσθαι, περὶ ὧν καὶ φθάσας εἶπεν, ὅτι «πάρεισί μοι καὶ ἄλλοι, οἳ κέ με τιμήσουσιν», ἄλλως τε καὶ ἐπεὶ ὁ Ἀχιλλεὺς καθήψατό πως τῶν Ἑλλήνων ἐν τῷ «οὔτε σοὶ μαχήσομαι οὔτε τῷ ἄλλῳ», ὡς καὶ τῶν ἄλλων Ἀχαιῶν ἀδικησάντων, καὶ ἐν τῷ «ἐπεὶ με ἀφέλεσθέ γεδόντες» καὶ ἐν τῷ «αἴψα αἶμα κελαινὸν ἐρωήσει περὶ δουρί», θαρρεῖ ὁ βασιλεὺς ἤδη καὶ οἱ ἄλλοι ἐκπολεμωθέντες τῷ Ἀχιλλεῖ ἀκέλευστοι ἔψονται αὐτῷ κατ' ἐκείνου. διὸ καὶ φησιν ἐλθεῖν σὺν πλεόνεσσι καὶ ἐπάγει «τό οἱ καὶ ῥίγιον ἔσται», ὡς φρικαλέου ἐσομένου τῷ Ἀχιλλεῖ τοῦ ἐπελθεῖν αὐτῷ καὶ τοὺς Ἀχαιοὺς. [Ῥίγιον δὲ τὸ φρικτὸν διὰ τὸ καὶ ῥίγος ἐν τοιούτοις πολλάκις γίνεσθαι τῇ συστολῇ τοῦ ἐμφύτου θερμοῦ. (η. 326) Ὅτι καθάπερ ἐν τῷ «ἀλλὰ κακῶς ἀφίει», οὕτω καὶ ὧδε ἐν τῷ «ὡς εἰπὼν προΐει» συνέστειλεν Ἴωνικῶς τὸ δίχρονον τοῦ ἵει μακρὸν ἄλλως φύσει ὄν δι' αὐξήσιν κατὰ τὸ «κνίσση δ' οὐρανὸν ἴκε» καὶ τὰ ὅμοια. (η. 330) Ὅτι μυριαχοῦ φίλον τοῖς ῥήτορσιν ἀντὶ καταφάσεων εὐεῖδει χρᾶσθαι σχήματι τῷ κατὰ ἀπόφασιν, ὡς καὶ ὅτε εἶπη τὸ «οὐγὰρ μιν ἀφαυρότατος βάλεν», ἀλλὰ δηλαδὴ ὁ ἰσχυρότατος. οὕτω καὶ ὧδέ φησιν, ὡς οὐ γήθησεν Ἀχιλλεὺς ἰδὼν τοὺς ἐκ βασιλέως κήρυκας, ἀλλ' ὑπερελυπήθη δηλονότι. τοιούτον καὶ τῶν ὕστερον, Ἐπικούρου μὲν τὸ «οὐ παραγένησις» ἦτοι ἀποδημία, καὶ Θουκυδίδου τὸ «διὰ τὴν οὐ περιτείχισιν» ἦγουν τὸ ἀτείχιστον.] (η. 331) Ὅτι φόβος τε ὑπὴν τοῖς κήρυξι καὶ αἰδῶς, ὀπηνίκα τὸν Ἀχιλλεῖα εἶδον· φόβος μὲν διὰ τὴν φθάσασαν λαληθῆναι ἀπειλήν ὑπ' 1.174 αὐτοῦ· αἰδῶς δὲ διὰ τὴν τοῦ ἥρωος ἀρετήν. διὸ φησι· «τῷ μὲν ταρβήσαντε καὶ αἰδομένῳ βασιλῆα στήτην». ἔφη δὲ καὶ ὅτι ἀέκοντες ἔβαινον· ἦδεισαν γὰρ οὐκέτι δικαίοις βαίνοντες, ἐπέιθοντο δὲ ὅμως τῷ βασιλεῖ. οὕτω πού καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς ἡ Ἑλένη δεινὸν ἑαυτῇ καὶ αἰδοῖον λέγει τὸν Πρίαμον. καὶ ἐπαινεῖται πανταχοῦ ἡ συζυγία τοῦ φόβου καὶ τῆς αἰδοῦς, ὀπηνίκα τοῖς ἐλάττοσι πρὸς τοὺς μεῖζονας ἔνεστι. διὸ καὶ τραγικός τις φησι· «δέος γὰρ ᾧ

πρόσεστιν, αἰσχύνῃ θ' ὁμοῦ, σωτηρίαν ἔχοντα τόνδ' ἐπίστασο». τοὺς ἀγαθοὺς δὲ πάντως τῶν ὑπερεχόντων καὶ αἰδέσεται τις καὶ φοβηθήσεται. τοὺς γὰρ μὴ τοιούτους μισήσας εἰς μοῖραν ἀπορρίψας τυραννικὴν φοβηθήσεται μὲν, οὐκ αἰδεσθείη δ' ἄν. Τὸ δὲ ταρβῆσαι κατὰ μὲν τινὰς ὀνόματα πεποιήται. ἕτεροι δὲ σύνθετοναὐτὸ λέξιν φασὶν ἀπὸ τοῦ ταράσσω καὶ τοῦ βοῆ· ἐπιταράσσονται γὰρ τὴν βοήνοϊ φοβούμενοι [καὶ οὐκ αἴρεται αὐτοῖς βοή οὐδέ εἰσι βοᾶν ἀγαθοί, ἀλλ' ὡς τὰ πολλὰ καὶ ἄφωνοι καθίστανται.] Τὸ δὲ «αἰδομένω» διαφορεῖται· νῦν μὲν γὰρ ἀπόβαρυτόνου γίνεται ῥήματος τοῦ αἰδῶ, ὡς καὶ τὸ «αἰδομένων ἀνδρῶν». εὐρίσκεται αὖτε καὶ περισπώμενον τὸ αἰδῶ, ἐξ οὗ καὶ τὸ αἰδεῖται καὶ ὁ αἰδούμενος. τοιοῦτον καὶ τὸ ἐπιμελούμενος ἐπιμελούμενος, στερόμενος στερούμενος καὶ ἕτερα· ὡς καὶ τὸ ἐγήθησε καὶ γηθόμενος. Σημεῖωσαι δὲ ὅτι, εἰ καὶ οἱ κήρυκες ἐτάρβησαν—οὐδὲ γὰρ εἶχον τῆς χειρὸς ἐλεῖν τὴν Βρισηίδα, ὡς ὁ βασιλεὺς ἐπέταξεν—, ἀλλ' ὁ Ἀχιλλεὺς ἐκὼν δώσει αὐτήν, ἵνα μὴ ἐμφύλιος μάχη μελετηθῇ, καὶ ἄλλως μεθοδεύοντος οὕτω τοῦ ποιητοῦ, ἵνα μὴ τῆς περιπετείας ἀυξηθείσης πλεοντοῦ δέοντος ἱστορηθῇ τι παρὰ τὸ ἀληθὲς καὶ ἐκπέση ὁ λόγος εἰς κακόζηλον. (η. 332) Ὅτι πολλὰ τῶν προσώπων ὁ ποιητὴς σιωπῶντα εἰσάγει, ὀπηνίκα μῆξι καίριον λόγους περιτιθέναι αὐτοῖς. καὶ ἔστιν ἀληθῶς φρονούντων ἀνθρώπων προτιμᾶσθαι σιγὴν ἔλλογον ἀκαίρου λόγου. ἐνταῦθα γοῦν οἱ κήρυκες ἐλθόντες εἰς Ἀχιλλέα τὸν τηλικούτον καὶ εἰδότες, ὅποι ἦλθον, οὐδὲν τι προσφωνοῦσιν αὐτόν, ἀλλὰ σιωπῶντες ἴστανται. διὰ τί; θωπεύειν μὲν γὰρ οὐκ εἶχον τὸν Ἀχιλλέα βασιλικὸν ὄντες· δουλοπρεπὲς γὰρ τοῦτο γε· παροξύνειν δὲ οὐκ ἐτόλμων. διὸ σιωπῶντες ἴστανται. καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς δὲ σιγᾶ ὁ Χρύσης ἀπολαβὼν τὴν Χρυσήϊδα, ἐπεὶ οὔτε ἀχαριστεῖν εἶχεν· ἔχει γὰρ τὸ ποθούμενον· οὔτε μενεῦχάριστόν τι λαλεῖ μεμνημένος τῶν τοῦ Ἀγαμέμνονος ἀπειλῶν καὶ εἰδὼς, ὅτι ἀκόντων Ἑλλήνων ἔσχε τὴν θυγατέρα. εὐρήσεις δὲ καὶ ἄλλα πρόσωπα σιωπῶντα παρὰ τῷ ποιητῇ, τὰ μὲν διὰ φόβον, τὰ δὲ διὰ πένθος ἢ διὰ θάμβος, ὡς καὶ ἡ Βρισηῖς ἐνταῦθα θαμβουμένη σιγᾶ. καὶ θαυμάσεις τὸν ποιητὴν, ὡς περ λέγοντα, οὕτω δὲ καὶ σιωπῶντα. εἶδος δὲ πάντως σιωπῆς ἐστὶ καὶ ἡ ἔλλειψις. διὸ καὶ παρασιώπησις λέγεται ἐν καιρῷ καὶ αὐτὴ καὶ ἐλλόγως γινομένη παρὰ τῷ ποιητῇ. διαφέρει δὲ σιγῆς, ὅτι αὐτὴ μὲν εἰς τὸ παντελὲς 1.175 σιωπᾶ τὰ τοῦ πράγματος, ἢ δὲ ἔλλειψις τὸ μὲν λέγει, τὸ δ' οὐ. (η. 334) [Ὅτι οὕτω συνετὸς καὶ εὐσταθὴς ὁ Ἀχιλλεὺς, καθὰ καὶ μετ' ὀλίγα ῥηθήσεται, ὥστε τοὺς κήρυκας ἰδὼν διὰ τὴν Βρισηίδα ἐλθόντας οὐκέτι, ὡς πρὶν, ὀξύνεται εἰς θυμόν, ἀλλὰ μετριοπαθεῖ καὶ μόνον πεπονθὼς τὸ μὴ γηθῆσαι πρῶτα μὲν προσφωνεῖ τοὺς κήρυκας, ὅπερ αὐτὸς οὐκ ἔχει. «χαίρετε γάρ», φησί, «κήρυκες». εἶτα καὶ τοῦ βασιλέως, οἷα εἰκός, καθάπτεται ἀκούσων ἐξ ἐκείνου, εἴπερ αὐτὸ μᾶθαι, τὸ «ἀπόντα με καὶ τύπτε». ὅπως δὲ οὐκ ἐγήθησεν Ἀχιλλεὺς, ὁ ἐξῆς λόγος δηλώσει.] Ὅτι τοὺς κήρυκας Διὸς ἀγγέλους ὁ Ἀχιλλεὺς λέγει καὶ ἀνδρῶν διὰ τὸ ἔν τε πάσαις θυσίαις αὐτοὺς διακονοῦντας μεσιτεύειν, ναὶ μὴν καὶ ἐν ἀνδρῶν βουλαῖς τε καὶ ἀγοραῖς· ἢ Διὸς μὲν, διότι καὶ αὐτοὶ [γαρῦντες ἤτοι φωνοῦντες] ἀγγέλλουσιν, ὡς Ἑρμῆς τε καὶ Ἴρις οἱ περὶ τὸν Δία εἴροντες καὶ διότι καὶ ἐξ Ἑρμοῦ υἱοῦ Διὸς εἰσιν, ὡς προεῖρηται, καὶ εἰς ἐκεῖνον ἀναφέρονται· ἀνδρῶν δέ, διότι βασιλέων ὑπηρετὰ εἰσίν. [Ὅτι δὲ κήρυκες μὲν ἐκ τοῦ, ὡς εἴρηται, γαρύειν λέγονται, Ἑρμῆς δὲ καὶ Ἴρις παρὰ τὸ εἴρειν, δῆλόν ἐστιν. Ὅρα δὲ ἐν τῷ «ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν», ὡς ἐκ παραλλήλου κεῖται ὁ «καί» καὶ ὁ «ἠδέ» κείμενοι ὡς σύνδεσμος εἶς.] (η. 335) Ὅτι τὸ ἄσπον ἐπίρρημα σημαίνει μὲν τὸ ἐγγύς, γίνεται δὲ ἀπὸ τοῦ ἐγγύς ἐγγιον, ἔσπον καὶ ἄσπον. καὶ ῥηθήσεται περὶ τούτου ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα πλατύτερον. [εἰ δὲ ἀκριβῶς περισπᾶται αὐτὸ καὶ τὰ κατ' αὐτό, χρῆζηται.] (η. 337) Ὅτι τὰ πρῶτα τῶν φίλων τῷ Ἀχιλλεῖ ὁ τοῦ

Μενοιτίου Πάτροκλος, ὡς ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα δειχθήσεται. καὶ ὅτιδιχῶς καὶ Πάτροκλος λέγεται ὡς Ἐτέοκλος καὶ Πατροκλῆς ὡς Ἐτεοκλῆς. διὸ καὶ ἡ κλητικὴ ἐνταῦθα ὦ Πατρόκλεις ἐστίν, ὡς τὸ ὦ Ἡράκλεις. φησὶ γάρ· «ἀλλ' ἄγε διογενὲς Πατρόκλεις ἕξαγε κούρη». Καὶ ὄρα τὸ «ἕξαγε», οὐ γάρειπεν «ἕκφερε». τὸ γὰρ ἐκφέρειν ἐπὶ ἀψύχου, ὡς καὶ τὸ φέρειν καὶ ἡ ἐκφορά. Κόρην δὲ τὴν Βρισηίδα καὶ νῦν εἶπεν ὡς νεάνιδα. παρακατιῶν δὲ καὶ γυναικάερεϊ αὐτήν· «ἢ δ' ἀέκουσα γυνὴ κίεν». Ἰστέον δὲ ὅτι τὸν Πάτροκλον ἡ παλαιαῖστορία καὶ συγγενῆ τῷ Ἀχιλλεῖ παραδίδωσι λέγουσα, ὅτι Ἡσίοδος φησιΜενοίτιον, τὸν Πατρόκλου πατέρα, Πηλέως εἶναι ἀδελφόν, ὡς εἶναι ἀντανειψιούσοῦτως ἀμφοτέρους ἀλλήλοις. ἄλλοι δὲ φασιν, ὅτι Διὸς Μυρμιδῶν, οὗ Ἄκτωρ, ὃς Αἴγιναν γήμας μετὰ τὸ τεκεῖν τὸν ἐκ Διὸς Αἰακὸν ποιεῖται Μενοίτιον, οὗ Πάτροκλος. τούτῳ τοίνυν τῷ λόγῳ Αἰγίνης παῖδες ἀμφιπάτορες Αἰακὸς καὶ Μενοίτιος. καὶ οὕτω πάλιν γνησία συγγένεια τῷ Πατρόκλῳ καὶ τῷ Ἀχιλλεῖ. 1.176 τὸ δὲ Μενοίτιος πλεονασμὸν ἔχει τοῦ ἰ ὡς ἐκ τοῦ μένος, [καθὰ καὶ ἐν Ὀδυσσειᾷ τὸ Φιλοίτιος ἐκ τοῦ φίλος.] οὕτω δὲ καὶ τὸ θυμοίτης καὶ παρὰ Θεοκρίτῳ δὲ τὸ Δαμοίτης ἀπὸ τοῦ θυμός καὶ δῆμος. [Ὅρα δὲ καὶ τὸ «ἀλλ' ἄγε ἕξαγε», ὧν τὸ μὲν ἕξαγε καθαρῶς ἐστὶ προστακτικόν, τὸ δὲ ἄγε τέτριπται ὡς παρακελευσματικὸν ἐπίρρημα εἶναι, καθὰ πολλαχοῦ καὶ τὸ φέρε, ὃ δὴ καὶ πληθυντικοῖς εἰώθην ἐπιλέγεσθαι, ὡς δηλοῖ καὶ τὸ «ἀλλ' ἄγε δὴ τινα μάντιν ἐρείομεν».] (η. 340) Ὅτι μέγα εἰς ἀταραξίαν ψυχῆς τὸ προετοιμασθῆναι καὶ ἐαυτὸνπρομαλάξει τῇ παραδοκίᾳ τοῦ μέλλοντος λυπηροῦ. ἰδοὺ γὰρ ὁ Ἀχιλλεὺς ὀφθάσας πολλὰ εἰπεῖν καὶ κυκῆσαι τὸ συνέδριον διὰ τὴν ἀπειλήν τοῦ βασιλέως ἐν αὐτῇ τῇ ἀποβάσει τῆς ἀπειλῆς καὶ τῇ ἀφαιρέσει τῆς κόρης οὐ μικροψυχεῖοῦδὲ φθέγγεται τι κατὰ τοῦ βασιλέως πλέον, ἀλλ' ἢ μόνον ἀπηνέα καλεῖ αὐτὸν βασιλέα [καὶ διὰ τοῦτο ἐκ θυμοῦ ἀπροόρατον τοῦ μέλλοντος.] ἔφθασε γὰρ ἡδὴ ὀρίσαι τὸ πρᾶγμα παρ' ἐαυτῷ, ὅτε εἶπεν· «ἀφέλεσθέ με δόντες». διὸ οὐδέεἶπεν ὁ ποιητῆς ἀνωτέρω, ὅτι ἰδὼν τοὺς κήρυκας ὁ Ἀχιλλεὺς ἐλυπήθη, ἀλλὰμέσως πως ἔφρασεν εἰπὼν· «οὐδ' ἄρα τῷ γε ἰδὼν γήθησεν Ἀχιλλεὺς», ὅπερδηλοῖ τὸ μὴ πάνυ αὐτὸν δυσχερᾶναι. διὸ καὶ ἐτοιμῶς τὴν γυναικα δίδωσι. δύναται μέντοι τὸ «οὐκ ἐγήθησε» καὶ ἄκραν λύπην σημαίνειν, ἐάνπερ μετ' ὀλίγα καὶ δακρῦν ὁ Ἀχιλλεὺς. Σημείωσαι δὲ καὶ ὅπως δεξιῶς ὁ Ἀχιλλεὺς εἰς σκῶμμα τοῦ βασιλέως παρέρριψε τὸ ἀπηνῆ αὐτὸν προσεῖπειν ὡς μὴ δέον ὄνοῦτως εὐθύς ἀπηνῆ τὸν βασιλέα εἶναι. Ἀπηνῆς δὲ κοινῶς μὲν ὁ σκληρὸς καὶ ἐναντίος πρὸς τὸν ἐνηῆ. Ἀττικοὶ δὲ ἀπηνῆς καὶ τὸ ἀπλῶς ἀπο αἴνου ἔλεγον ἡτοῖ τὸ ἀπαίδευτον, ὡς ὁ Κωμικὸς ἐν Νεφέλαις παραδηλοῖ [φράζων τι καιδριμὺ ἐκεῖνος διὰ τὸ καὶ ἀγρίους τοὺς τοιοῦτους καλεῖν.] Σημείωσαι δὲ ὡς ἐντῷ «πρὸς τοῦ βασιλῆος ἀπηνῆος» οὐ πάνυ συνήθης ἐστὶν ἡ φράσις· τὸ γὰρ κοινότερον «πρὸς τοῦ ἀπηνῆος βασιλέως». αἴτιον δὲ τοῦ συγχεθῆναι τὴν φράσιν ὀθυμὸς τοῦ λαλοῦντος, ὃ καὶ ἐν ἄλλοις φαίνεται. (η. 338) Ὅτι πολλὰ τῶν εὐθειῶν μονάζουσι πλαγίας μὴ ἔχουσαι ἀλλ' οἷον στεριεύουσαι τῶν μετ' αὐτὰς πτώσεων. αὐτίκα τὸ γυνὴ οὔτε γενικὴν ἔχει οὔτε τὰς ἐξῆς πτώσεις ἄνευ τῆς αἰτιατικῆς· γυνὴν γὰρ εὐρήσθαι λέγουσὶ τινες τῶν παλαιῶν. οὕτως οὐδὲ τὸ ὕδωρ πτώσεις ἔχει πλαγίας οὐδὲ ὁ μάρτυς οὐδὲ τὸ ἦδος, ὃ δηλοῖ τὴν ἡδονήν, οὐδὲ τὸ ὄφελος οὐδὲ τὸ ἦτορ οὐδὲ ἄλλα πολλά. ὡςπερ δὲ πολλὰ τῶν εὐθειῶν, 1.177 ὡς εἴρηται, πλαγίας οὐκ ἔχουσιν, οὕτω καὶ πολλὰ τῶν πλαγίων ὀρφαναὶ εἰσιν ὡςπερ μητέρων τῶν εὐθειῶν. αὐτίκα ἡ τοῦ μάρτυρος γενικὴ εὐθεῖαν οὐκ ἔχει κοινὴν ἀνάλογον λήγουσαν εἰς ῥ. οὐδὲ ἡ γυναικὸς γενικὴ εὐθεῖαν ἐκφωνουμένην ἔχει τὴν γύναιξ, [ἀλλὰ καθ' Ἡρωδιανὸν εἰπεῖν ἑτερόζυγος ἡ γυναικὸς γενικὴ ἐξενήνεκται ὡς πρὸς τὴν εὐθεῖαν· γυνὴ γάρ.] συμβαίνει οὖν πολλάκις ἐνταῖς τοιαύταις εὐθείαις, ὅπερ ἐπὶ τῶν ὑποβολιμαίων παίδων γίνεται. ὡς

γάρ ἐκεῖ αἱ μητέρες, ὅσαις οὐκ εἰσι γνήσια βρέφη, νόθα ἑαυταῖς ὑποβάλλουσιν, οὕτω καὶ ἐνταῦθα ἢ μονάζουσα εὐθεῖα καὶ ὡς εἰπεῖν στερίφη μήτηρ τὰς νόθουςπλαγίους φιλοῦται καὶ ὑποβάλλουσα ἑαυτῇ οἰκειοῦται εἰς κλίσιν· οἷον ἢ γυνὴ μὴ ἔχουσα γενικὴν οἰκείαν εἰσποιεῖται [ἄνευ ἀναλογίας κανονικῆς] τὴν γυναικός γενικὴν ἑαυτῇ καὶ τὰς ἐξῆς πλαγίας. ὡσαύτως καὶ τὸ μάρτυς μὴ ἔχον [ὄλως ἀναλόγως] εἰς οἰκείαν κλίσιν μεταπεσεῖν μεταβαίνει ἑτεροκλίτως εἰς τὴν μάρτυρος γενικὴν· ἢς εὐθεῖα οὐδ' αὐτὴ ἀνάλογος ὁ μάρτυρος. ὁ δ' αὐτὸς λόγος καὶ ἐπιτοῦ ὕδωρ ὕδατος καὶ φρέαρ φρέατος καὶ τῶν ἄλλων ὀνομάτων, ἅπερ οἱ γραμματικοὶ ἑτερόκλιτα λέγουσι. καὶ τὸ Ζεὺς δὲ ἑτεροκλίτως ἔχει· ἢ γὰρ Διός γενικὴ ἀπὸ σιγωμένης εὐθείας ἐπλαγιάσθη. Δις γὰρ Διός, ὡς κίς κίος, ὀσκώληξ· [ὥστε ἢ δοκοῦσα εὐθεῖα τοῦ Διός, ὁ Ζεὺς, ψεύδεται τὴν τοιαύτην δόκησιν.] ἐπεὶ δὲ τὸ μὲν Ζεὺς οὐ κλίνεται, τὸ δὲ Δίς συνεπιπίπτει κατὰ φωνήν τῳ Δίς ἐπιρρήματι, ἐσιγήθη μὲν ἢ προσφῆς εὐθεῖα τοῦ Διός, πρόκειται δὲ τὸ Ζεὺς ἑτερόκλιτον ἀντ' αὐτῆς [διὰ τὸ κοινότερον. συνηθέστερον γὰρ ὁ Ζεὺς ἢ περὶ ὁ Ζάν καὶ ὁ Ζήν καὶ ὁ Δίς καὶ ὁ Δάν καὶ ὅσα ἄλλα κεῖνται παρὰ τῶ παλαιῶ τεχνικῶ.] διὰ τί δὲ οὐ κλίνεται τὸ Ζεὺς, ἐν τῷ τέλει τῆς ῥαψωδίας ταύτης ῥηθήσεται. Ἰστέον δὲ ὅτι καὶ ἐπὶ ῥημάτων τὸ αὐτὸ ποτε γίνεται· οἷον ὀμβρίζω μὲν καὶ σταθμίζω εὐρηται παρὰ τοῖς παλαιοῖς, μέλλοντες δὲ αὐτῶν ἢ ὄλως αἰ ἐξ αὐτῶν κινήσεις οὐχ' εὐρηται, ἀλλὰ καὶ τὸ ὠμβρησε καὶ τὸ ἐστάθησε διὰ τοῦ ῥη γράφονται ὡς ἀπὸ θεμάτων τοῦ ὀμβρῶ καὶ σταθμῶ. κάκεῖνο δὲ ἰστέον ὡς πολλὰ τῶν εἰς ῥη ληγουσῶν γενικῶν ἀναδρομὴν πάσχουσιν εἰσευθεῖαν, οἷον Τρῶς Τρωός, ὁ Τρωός ἦγον ὁ Τρωικός, ἐξ οὗ καὶ Τρωαὶ ἵπποιαὶ Τρωϊκαί· δμῶς δμῶός, ὁ δμῶός, ὁ δοῦλος, ἀφ' οὗ καὶ δμῶαί αἰ δουλίδες· ὀφύλαξ τοῦ φύλακος, ὁ φύλακος· ἑκατόγχειρ ἑκατόγχειρος, ὁ ἑκατόγχειρος. οὕτως οὖν καὶ ἢ μάρτυρος γενικὴ ἀναδραμοῦσα εἰς εὐθεῖαν ἐποίησε τὸ ὁ μάρτυρος, ἐξ οὗ πληθυντικὸν οἱ μάρτυροι. τινὲς δὲ τὸ μάρτυρός φασιν εὐθεῖαν 1.178 εἶναι πρωτότυπον καὶ ἐξ αὐτοῦ κατὰ συγκοπὴν γενέσθαι τὸ μάρτυς. διό, φασίν, οὐδὲ κλίνεται, ὡς οὐδὲ ἄλλῃ εὐθεῖα πάθος τοιοῦτον ἔχουσα. καὶ οὕτω μὲν τινες. Ἡρωδιανὸς δὲ εἰπὼν, ὅτι καὶ μάρτυροι καὶ μάρτυρες ἑκατέρως, ἐπάγει ὅτι ἐτέρη τριπταὶ τὸ μάρτυρες ἀπὸ τῆς μάρτυς εὐθείας, ἢν Ἡλείων ἢ Αἰολέων διάλεκτος διὰ τοῦ ῥη προφέρει. ἐκεῖνοι γὰρ, φησί, τὸ ῥη εἰς ῥη μεταβάλλουσι τὸ οὗτος οὗτορ λέγοντες καὶ τὸ ἵππος ἵππορ· εἰς ὃ ζητητέον χρῆσιν καὶ ἐν τοῖς Ἰαμβλίχου εἰς τὰ κατὰ Πυθαγόραν· οὕτως οὖν, φησί, καὶ μάρτυς μάρτυρ, ἀφ' ἢς ἐκπίπτει πληθυντικὸν οἱ μάρτυρες παρὰ τε τοῖς κωμικοῖς καὶ Ἰπῶνακτι. οἱ δὲ γε μάρτυροι ἀπὸ τῆς ὁ μάρτυρος εὐθείας, οἷον «Ζεὺς δ' ἄμμ' ἐπιμάρτυρος ἔστω». (ἡ. 338–40) Ἔτι ἰστέον ὡς τὸ «μάρτυροι ἔστων πρὸς τε θεῶν μακάρων πρὸς τε θνητῶν ἀνθρώπων καὶ πρὸς τοῦ βασιλέως» ἀντὶ τοῦ ἔμπροσθεν θεῶν καὶ ἀνθρώπων καὶ βασιλέως. παιδευτικὸς δὲ ὁ λόγος ὡς δέον ὄν ἀνατιθέναι θεῶν τὰ πολλὰ τῶν ἐν ἡμῖν. διὸ καὶ Ἀχιλλεὺς πλεῖον οὕτω τιμᾶται ἢ περὶ ἐὰν ἡμῖνα τοτὸν λυπήσαντα. Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι, ὀπηνίκα ὡς ἐν παρακλήσει φαμέν» πρὸς τῆς τριάδος» ἢ «πρὸς τοῦ θεοῦ» ἢ «πρὸς τοῦ λόγου» ἢ «πρὸς τῆς φιλίας αὐτῆς» ἢ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα, ἢ πρὸς πρόθεσις καὶ ἐν τοῖς τοιούτοις ἐπὶ τοιαύτης τινὸς εἴληπται σημασίας. [Ὀπηνίκα δὲ εἶπη τις «πρὸς καλῶν» ἢ «πρὸς κακῶν εἶναι τι», ἑτεροῖον ἐν τοῖς τοιούτοις ἐστὶ σημασιόμορον τῆς προθέσεως· ἀλλοῖον δὲ αὐτὸ πάλιν ἐν τῷ «πρὸς σοῦ εἶμι», ὡς περὶ καὶ ἐν τῷ «πρὸς ἄλλης ἰστὸν ὑφαίνοις», ὃ φησί που Ὀμηρος.] Ὅρα δὲ καὶ ὅτι ἀντιδιαίρει τὸν μάκαρα καὶ τὸν θνητὸν ὡς τῶν ἀνθρώπων μὲν θνητῶν ὄντων, μακάρων δὲ τῶν θεῶν ἢ τοιαύθανάτων, ὡς μὴ ὑποπιπτόντων κηρὶ τουτέστι θανατηφόρῳ μοίρᾳ. Καὶ ὅτι κατὰ σχῆμα ἐξοχῆς ἐνταῦθα τὸν βασιλέα τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων ἐχώρισεν, ὡς περὶ καὶ πρὸ τούτου τὸν Πάτροκλον

τῶν λοιπῶν ἐτάρων τοῦ Ἀχιλλέως, ὅτε εἶπε· «σύν τε Μενoitιάδῃ καὶ οἷς ἐτάροισι». Τὸ δὲ «μάρτυροι ἔστων» ἀρχαϊκῶς ἀττικίζεται κατὰ ἔθος συντάσσει οὐ μόνον πληθυντικὰ ὀνόματα πληθυντικοῖς ῥήμασιν ἀλλὰ καὶ πληθυντικὰ ἐνικοῖς καὶ ἀνάπαλιν. [Τὸ δὲ ἔστων ἢ ἐκ τοῦ ἔστωσαν συγκέκοπται ἢ ἐκ τοῦ ἔστω τρίτου ἐνικοῦ γέγονε προσλήψεϊ τοῦ νῦ.] (ἡ. 342) Ὅτι ἐν τῷ «ὀλοῖσι φρεσὶ θύει» τὸν θυμὸν παρετυμολογεῖ. ἐκ τοῦ θύειν γάρ, ὃ ἐστὶν ὀρμαῖν, παράγεται ὁ θυμός. ἐκ δὲ τοῦ ὀλοῖ φρήνσῦγκεται τὸ ὀλοόφρων. ὀλέθρια δὲ φρονεῖν λέγει τὸν βασιλέα οὐ μόνον ἑαυτῷ 1.179 ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις Ἀχαιοῖς. Τὸ δὲ πάθος τοῦ στίχου τὸ ἐν τῷ «ὀλοῖσι» θεραπεύουσιν οἱ μετρικοί, ὡς οἶδασιν ἐκεῖνοι, [λαγαροῦ ὄντος καὶ ἐκτείνοντος μουσικῶς τὴν ᾠδὴν συλλαβὴν διὰ τῆς ἐφεξῆς περισπωμένης. τινὲς μέντοι ἐτόλμησαν γράψαι «ὀλοῖσι φρεσίν», ἵνα οὕτω ἀπαθῆς εἴη ὁ στίχος. Ἰστέον δὲ ὅτι ἐκ τοῦ ῥηθέντος θύειν καὶ Θυάδες αἰ Βάκχαι. αἰ δ' αὐταὶ καὶ Θύσαι παρὰ Λυκόφρονι.] (ἡ. 343) Ὅτι ἀνδρὸς φρονίμου καὶ ἀγχινουστάτου ἴδιον τὸ «ἄμα νοεῖν τὰ τε πρόσω» τουτέστι τὰ παρελθόντα καὶ «τὰ ὀπίσω» τουτέστι τὰ μέλλοντα καὶ ἐκτῶν παρεληλυθότων στοχάζεσθαι, οἷα καὶ τὰ μέλλοντα ἔσται. διόπερ Ἀχιλλεὺς αἰτιᾶται τὸν Ἀγαμέμνονα, ἐπεὶ «οὐκ οἶδε νοῆσαι ἄμα πρόσω καὶ ὀπίσω» τουτέστιν ἐπεὶ οὐκ οἶδεν ὅτι, ὡς περ τὰ πρὸ τούτου δι' ἑμοῦ πολεμαρχοῦντος ἡνύετο, οὕτω καὶ τὰ ἐς ὕστερον, καὶ οὔτε ἐκεῖνα ἑμοῦ δίχα, [δι' ὧν σοοὶ ἐμάχοντο,] οὔτε τὰ μετὰ ταῦτα. οὐκ οὖν ἐκ τῶν γενομένων ἀριστευμάτων ἄμα καταστοχάζεται καὶ οἷα ἔσται τὰ τοῦ μέλλοντος χρόνου. καὶ νῦν μὲν οὕτω ψέγει τὸν μῆαμα τουτέστιν ὁμοῦ ἐν ἀμερεῖ χρόνῳ τὰ τε πρόσω καὶ τὰ ὀπίσω βλέποντα, ἀλλὰ ἀναμένοντα τὸν ἐπιόντα χρόνον εἰς διδασκαλίαν τῶν ἀποβησομένων. ἐν δὲ τοῖς ἐξῆς ἐπαινέσει γέροντα, ὃς ἄμα πρόσω καὶ ὀπίσω λεύσσει. Ἰστέον δὲ ὅτι ἀστεῖον τὸ νόημα καὶ ποιητικὴν τινα ἔχον ὑπερβολήν. τὸν γὰρ πάνυ προσεκτικὸν καὶ ἀγχίνον καὶ μὴ μόνον τὰ ἐν ποσὶν ὀρώντα μηδὲ τοῖς πρὸ ὀφθαλμῶν μόνον ἀρκούμενον, ἄπερ εἰκότως ἂν ἔμπροσθεν λέγοιντο, ἀλλὰ τι ἐπιστρεπτικῶς προβλέποντα καὶ τῶν ὀπίσω ἢ τοῖς μὴ προόπτων μηδ' ἐν ὀφθαλμοῖς κειμένων, ἐκεῖνον βλέπειν τὰ τε ἔμπροσθεν ἢ ποιήσας λέγει καὶ τὰ ὀπίσθεν, ὡς ἀγχίστροφον καὶ ζῳοῖς εἰκότα, ὅσα ὑγρότερα ὄντα καὶ συχνάκις ῥᾶον ὧδε καὶ ἐκεῖ τὸν τράχηλον στρέφοντα τὰ τε ἔμπροσθεν ὀρῶσι καὶ τὰ ὀπίσω· ὅπερ οὐ δύναται ποιῆσαι ἄνθρωπος διὰ τὸ τῶν ὀμμάτων ἔμπροσθεν κειμένων μὴ εὐλύγιστον καὶ εὐστροφον ἔχειν τὸν τράχηλον. [(ἡ. 348) Ὅτι τῆς Βρισηίδος ἀπαγομένης ἔχων ὁ ποιητὴς εἰπεῖν τι πλατύτερον περὶ ἐκείνης, ὡς ἐπαθήνατο, οἷα εἰκόσ, ὠκνησεν ἀκαίρως διασκευάσαι· ἠρκέσθη δ' ἐμφῆσαι μόνον τὰ εἰκότα λέξει μιᾶ ἐπιπῶν· «ἢ δ' ἀέκουσα γυνὴ κίεν». ἔνθα ὅρα τὸ «γυνή» ἔμφασιν ἔχον διαθέσεως, ἢν πάσχοι ἂν ἄλοχος ἀποσπασμένη φίλου ἀνδρός.] (ἡ. 349) Ὅτι συμπαθεῖς οἰήρωες παρὰ τῷ ποιητῇ καὶ ἐτοιμοδάκρυες, καὶ ἔστιν ἀγαθοῦ ἠθους τὸ τοιοῦτον παραστατικόν. διὸ καὶ ἡ παροιμία φησὶν· «ἀγαθοὶ δ' ἀριδάκρυες ἄνδρες». Ἀχιλλεὺς οὖν ἐν ταῦθα τῆς Βρισηίδος ἀφαιρεθεὶς δακρύει. καὶ μετ' ὀλίγα δακρυχέων προκαλεῖται τὴν μητέρα καὶ βαρυστενάχων. καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς δὲ ὁ Ἀγαμέμνων, οἷα κρήνη μελάνυδρος, προρρέει τὰ δάκρυα. καὶ ὁ Πάτροκλος δὲ πού ὡς κόρηνη πῖα δακρύει. καὶ ἄλλοι δὲ πολλοὶ τῶν ἡρώων ὁμοίᾳ τινα πάσχουσι. καὶ ἄλλως δέ, ὡς φασιν οἱ παλαιοί, οὐδὲν καινόν, ἐὰν Ἀχιλλεὺς ἄρτι ἀχθόμενος 1.180 δακρῆ παθῶν λύπην. οὐ γὰρ ἀπαθῆς ὁ σπουδαῖος ἀλλὰ μετριοπαθῆς. ἀρκεῖ δὲ αὐτῷ, ὅτι οὐκ ἀντελάβετο τῆς Βρισηίδος καὶ ὅτι οὐδὲν εἶπε βαρὺ πρὸς τοὺς κήρυκας οὐδὲ ἔπραξεν. εἰ δὲ δακρύει, μέτριον τοῦτο πάθος καὶ οὐ πάνυ ἐπίμομφον. ὁ δὲ καὶ τοῦτο αἰδεῖται ποιῶν. διὸ καὶ νόσφι τῶν ἐταίρων ἐζόμενος δακρύει, ὅτι ἠτίμωται. οὐ γὰρ φιλογύνης ὁ νεανίας ἀλλὰ φιλότιμος. ὁ μέντοι παρὰ τῷ Σοφοκλεῖ Αἴας οὐδὲ ἐπὶ τοῖς μεγίστοις τῶν κακῶν

ἑδάκρυσεν. ἔμβριθής γάρ ἐκεῖνος καὶ μεγαλόθυμος καὶ μανίας ἐγγύς. (η. 350) Ὅτι πολλὰ κίς ἐν ταῖς δευτέραις συζυγίαις τῶν περισπωμένων μετὰ τὴν συναίρεσιν, ὡς καὶ πρὸ τούτου ἐγράφη, πλεονάζει ποτὲ μὲν τὸ ὠ τὸ μικρόν, ποτὲ δὲ τὸ ἄ τὸ βραχὺ· οἷον μετὰ τὴν συναίρεσιν τοῦ ὄρων πλεονάσαντος τοῦ ὠ γίνεται ὄρωνό βλέπων. ἄλλοτε δὲ ἐν τῷ ὄρα πλεονάσαν τὸ βραχὺ ἄ πρὸ τῆς ληγούσης τὸ δόρα πεποίηκεν. οὕτω καὶ «ἠιόνες βοόωσι» καὶ «κῦμα βοάα ποτὶ χέρσον». Ὅτι ἔοικε τὸ παλαιὸν ὁ οἶνος μέλας εἶναι τὴν χροάν μήπω περιεργασαμένης τῆς τρυφῆς τοὺς τε λευκοὺς καὶ τοὺς κίρρους καὶ τοὺς ἀνθοσμίας. καὶ βότρυες δὲ ὡς ἐπὶ πολὺ τοιοῦτοι· οἷον «μέλανες δ' ἀνά βότρυες ἦσαν». ὅθεν καὶ πόντονοῖνοπά φησιν ὁ ποιητὴς τουτέστιν οἴνου ὄψιν ἔχοντα καθ' ὁμοίτητα τοῦ «αἶθοψ οἶνος» ἀντὶ τοῦ μέλας, ὡς μετ' ὀλίγα ἐρεῖ ὁ ποιητὴς. εἰ δὲ καὶ πολιανᾶλα λέγει ἀντὶ τοῦ λευκῆν, ἀλλὰ τοῦτο ἢ τοῦ περι τὸν αἰγιαλὸν μέρους τῆς θαλάσσης κατὰ τοὺς παλαιούς ἐστιν ἐπίθετον ὡς αἰετῆς παραιγιαλίτιδος λευκοτέρας οὔσης τοῦ πόντου, ὅς ἐστι τὸ τῆς θαλάσσης βαθύ, [ἢ τὴν ἐπαφρίζουσαν δηλοῖ καὶ οὕτω λευκανθίζουσαν. διὸ καὶ Μέλανθος Ποσειδῶν παρὰ Λυκόφρονι, τὸ μὲν διὰ τὴν τοῦ πόντου μελανίαν, τὸ δὲ διὰ τὸ οἶον ἐπανθοῦν καὶ ὑποπόλιον τοῦ ἀφροῦ.] λέγονται δὲ πού ὁμοίως καὶ βόες οἴνοπες οἱ μέλανες. Σημείωσαι δὲ ὅτι πολλῶν ὄντων ἐπιθέτων θαλάσσης οὐ πάντα τῇ ὄλῃ προσαρμόττουσι θαλάττῃ ἀλλὰ τὰ πλείω μέρει τισιν αὐτῆς. γλαυκὴ γοῦν οὐ πᾶσα, μόνη δὲ ἢ καὶ ἀβαθὴς καὶ ἄμμον δὲ ὑποκειμένην ἔχουσα λευκῆν καὶ οὕτω χρῶμα γλαυκὸν παραυγάζουσα. καὶ πολιὰ δὲ θάλασσα ὁμοίως οὐ πᾶσα, ἢ πρὸς τῷ αἰγιαλῷ δέ. μέλας δὲ γε πόντος ὁ ἀκράτως τοιοῦτος. τὸ μέντοι πορφύρεον καὶ τὸ κυάνεον καὶ τὸ οἴνωπὸν διαφοραὶ μελανίας, ὡς περὶ καὶ τὸ δνοφερόν ὕδωρ. ὅτε τοῖνον πόντος μέλας ἢ πορφύρεος ἢ τι τῶν τοιούτων λέγεται, ὡς ἀπὸ μερῶν εἰς τὸ πᾶν τὸ ἐπίθετον φέρεται. Ἐνταῦθα δ' ἐνθυμητέον ὡς, καθὰ Ὀδυσσεὺς ἐν Ὀδυσσεΐα τῆς πατρίδος ἀποδημῶν ἐκάθητο παρὰ τὸν αἰγιαλὸν πενθῶν καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς διαπεταννύων ἐκεῖ, ὅθεν ὁ πλοῦς αὐτῷ ἔμελλε νοῖκαδε γίνεσθαι, οὕτω καὶ Ἀχιλλεὺς ἐνταῦθα ἐκάθητο παρὰ τὸν αἰγιαλὸν ὄρων ἐπὶ πόντον καὶ ἀποπλέων οἶον τῇ θέα εἰς τὴν πατρίδα καὶ σώματι μὲν ἐν τῇ Τροίᾳ παρών, τῇ φαντασίᾳ δὲ τὴν Φθίαν ὄρων. ἔχει δὲ καὶ ἄδειαν οὕτω πενθεῖν 1.181 ἀμέμπτως μηδενὸς ὄρωντος· ἀπρεπὲς γὰρ ἐν ὄψει πολλῶν διὰ τὴν Βρισηΐδα δακρῦειν τὸν ἥρωα. προοικονομεῖ δὲ πιθανῶς ἐνταῦθα ὁ ποιητὴς καὶ τὸ ἐντυχεῖν ἐν πλάστως κατὰ μόναν τὸν Ἀχιλλέα τῇ μητρὶ Θέτιδι ἐκ θαλάσσης ἐλθούσῃ. [Ἰστέον δὲ ὅτι πολιανᾶ ἄλα ὁ μῦθος λέγει τὴν γραῖαν, καθὰ καὶ τὸν Νηρέα γέροντα. ὁ δ' αὐτὸς καὶ Γραίας τινὰς πλάττει θαλασσίας δαίμονας «πολιάς ἐκγενετῆς», καθὰ καὶ ὁ τῆς ἱστορίας Κύκνος περιάδεται, ὡς ἐν ἄλλοις δεδῆλωται. δῆλον δὲ ὡς ἐπὶ μὲν ἄλλων τινῶν ἐπίθετον ἢ πολιὰ, ἐπὶ δὲ τριχῶν ἰδιάζει· ἀρκεῖ γὰρ ἀντὶ πολιῶν τριχῶν πολιὰς μόνον εἰπεῖν.] (η. 352) Ὅτι δύο κῆρες, ὡς ἢ ἱστορία φησὶν, εἰς Ἄδου κατῆγον τὸν Ἀχιλλέα, ἢ μὲν ὀλιγοχρόνιος ἔντιμον, ἢ δὲ πολυετῆς καὶ οὐ μετὰ τιμῆς, καὶ τοῦτο καὶ ἀλλαχοῦ ρηθήσεται. ἐνταῦθα δὲ συντομώτατα λέγων ὁ Ἀχιλλεὺς δυσχεραίνει, ὅτι μινυρθάδιος ὢν τουτέστιν ὀλίγος τῷ χρόνῳ δηλαδὴ τῆς ζωῆς, ἦγουν μινυρθα καὶ ἐπ' ὀλίγον ζῆσαι μέλλων, ὅμως οὐδὲ τιμὴν ἔχει. ταύτην δὲ τὴν ἱστορίαν τόποις διαφόροις καταμερίσει ὁ ποιητὴς ἐνταῦθα μὲν συντόμως εἰπὼν, ἀλλαχοῦ δὲ τὸ αὐτὸ ἱστορήσων πλατύτερον. ὡς περὶ δὲ ἀμφαδὸν ἀμφάδιος, οὕτω μινυρθα μινυρθάδιος. [Προὔπαρχει δὲ ἀμφοῖν τὸ μινυρόν, ὅ, καθὰ τὸ τυννοῦτον, οὕτω καὶ αὐτὸ δηλοῖ παρ' Ἀττικοῖς τὸ μικρόν. ἐξ οὗ καὶ μινύθω, τὸ ἐλαττῷ καὶ σμικρύνω, καὶ μινύρω καὶ μινυρίζω, τὸ ὑποκλαίω. τοῦτο δὲ καὶ κινύρεσθαι λέγεται.] εὐφῆμως δὲ εἰπόντος τοῦ Ἀχιλλέως τὸ «μινυρθάδιος» ἢ μήτηρ μετ' ὀλίγα περιπαθέστερον

«ὠκυμορώτατον» αὐτὸν ἐρεῖ. σημείωσαι δὲ ὅτι καὶ ἐπὶ χρόνου λέγεται τὸ μινυνθάδιος, ὡς τὸ «μινυνθάδιος δέ οἱ αἰὼν ἔπλετο» ἤγουν ὀλίγη καὶ βραχεῖα ἡ ζωή. (η. 353 ς.) Ὅτι ἐπὶ ἀποτυχία ὀφειλομένης τιμῆς ἔστιν εἰπεῖν τὸ «τιμὴν πέρ μοι ὄφελλεν Ὀλύμπιος ἐγγυαλίξαι, νῦν δ' οὐδέ με τυτθὸν ἔτισεν». [Ἔστι δὲ τυτθὸν τὸ μικρὸν ἐκ μεταφοῶς, φασί, τῶν ὑποτιθίων ἤγουν ὑπομαζίων βρεφῶν τροπῇ συνήθειτοῦ Ἶι εἰς τὸ Ἶυ. ἐκ δὲ τοῦ τυτθὸν γίνεται καὶ ὁ Τυδεὺς ὁ μικρὸς τὸ δέμας κατασυγγένειαν τοῦ Ἶθ καὶ τοῦ Ἶδ, ἦν δηλοῖ σὺν ἄλλοις μυρίοις καὶ τὸ Προμηθεὺς καὶ Ἐπιμηθεὺς γινόμενα ἐκ τοῦ μήδω, καὶ τὸ μηδεῖς, μηθεῖς, καὶ τὸ οὐδενῶ, ἐξουθενῶ.] (η. 359) Ὅτι ἐν ἄλλοις μὲν δαίμονά τινα καταδυομένην εἰς τὴνθάλασσαν μολιβδαίνῃ εἰκάσει-βάρους γὰρ χρεῖα τοῖς καταδυομένοις-ἐνταῦθα δὲ τὴν θέτιν ἀναβαίνουσιν ἐκ θαλάσσης ἀναδύνασι λέγει καθὰ ὁμίχλην. καὶ γὰρ καὶ οἱ ἀναδυόμενοι κουφότητος δέονται καὶ ἡ ὁμίχλη τοιοῦτόν ἐστι. 1.182 καὶ ὅρα ὅτι δύεσθαι μὲν καὶ καταδύεσθαι λέγεται τὸ εἰς βάθος ὑγρὸν κατιέναι, ὡς καὶ ὁ Ἥλιος δύεται εἰς τὸν μυθικὸν Ὀκεανόν· ὅθεν καὶ ζῶα δυτικά παρ' Ἀριστοτέλει τὰ καθ' ὕδατος δυόμενα. τὸ δὲ ἐκεῖθεν ἀνιέναι ἀναδύεσθαι. λέγεται δὲ ποτε ἀναδύεσθαι καὶ ἐπὶ τοῦ ὀκνεῖν ἢ καὶ ἀργεῖν ἐξ ὁμοιότητος τοῦρήθεντος ἀναδύεσθαι καὶ τῆς κατ' αὐτὸ ἀργίας ἐπὶ τῶν βαρυτέρων μάλιστασωμάτων· ῥᾶον γὰρ καταδύεσθαι δοκεῖ τὰ βάρη ἢ περ ἀναδύεσθαι. ἡ δὲ τοιαυτὴ ἐννοία παρήγαγέ πως καὶ τὸ ἀναβάλλεσθαι ἢ τοι ὀκνεῖν καὶ ἀναδύεσθαι καὶ ἀργεῖν· βράδιον γὰρ τι ἀναβάλλεται κάτωθεν ἄνω ἢ περ καταβάλλεται [καὶ μάλιστα, εἴ τις ἐπὶ νοῦν λάβοι, ὡς ὁ ὀρύσσω ἀναβάλλειν ἤγουν ἄνω ρίπτειν λέγεται τὸν χοῦν. οὗ ἀνάπαλιν ἔχει τὸ καταβάλλειν.] Πρώτη δὲ παρὰ τῷ ποιητῇ παραβολὴ σύντομος τὸ «ἡὔτ' ὁμίχλη». περὶ δὲ παραβολῆς ἐν τῇ βῆτα ῥαψωδίᾳ πλατύτερον ῥηθήσεται. Αἰολικῶς δὲ ψιλοῦται τὸ ὁμίχλη, ὡς δηλοῖ ἐκ τῆς ἐνταῦθα συναλιφῆς· φησὶ γὰρ «ἡὔτ' ὁμίχλη». [Ἔτι δὲ καὶ Ἰωνικῶς ἔχει τὴν ψιλὴν, κοινῶς δὲ γε δασύνεται παρὰ τὴν ὁμοῦ εἴλησιν. εἰσὶ δὲ οἱ καὶ ἄλλως ψιλοῦσιν αὐτὸ παρὰ τὸ ἀχλύειν, δι' ἧς ἀχλύονται ὄμματα.] Ἔστι δὲ τὸ ἡὔτε παραβολικὸν ἐπίρρημαῖσοδυναμοῦν τῷ καθὰ καὶ τοῖς τοιοῦτοις, πλὴν ὅσον ἐκεῖνα μὲν λόγου πεζοῦ καὶ κοινά, τοῦτο δὲ ποιηταῖς εὐχρηστον, ὡς καὶ τὸ εὔ, ὃ καὶ αὐτὸ παραβολῆς ἐστὶν ἐπίρρημα, ὡς δηλοῖ τὸ «εὔτ' ὄρεος κορυφαῖς» ἐν τῇ γ' ῥαψωδίᾳ, ἐξοῦ καὶ γίνεται τὸ ἡὔ. εὔ γὰρ καὶ κατὰ διάλυσιν εὔ καὶ κατὰ ἔκτασιν ἡὔ καί μετὰ παραπληρώσεως ἡὔτε, ὡς περ καὶ εὔ εὔτε, καθὰ προεῖρηται. [Οὐχ' ἦττον δὲ τοῦ εὔτε καὶ ἡὔτε ποιητικὸν ἐπίρρημα παραβολικὸν τὸ ὡπερ ἀντὶ τοῦ καθὰ κατὰ τοὺς τεχνικοὺς καὶ τὸ ὦτε, οἷον «ὦτε χερναῖτις γυνά» ἤγουν ὡς χερνητῆς, ὃ ἐστὶ ταπεινὴ κατὰ τὴν Ὀμηρικὴν ἔριθον. γίνεται δὲ κατὰ Ἡρωδιανὸν οὕτως· ὡσεῖτε καὶ ὡσεῖπερ, καὶ ἀποβολῇ τοῦ Ἶσ καὶ κράσει τοῦ Ἶω καὶ Ἶε εἰς τὴν Ἶω δίφθογγον διὰ τὴν τοῦ Ἶι συναίρεσιν ὦτε καὶ ὡπερ. περὶ δὲ τῆς διαλύσεως τοῦ εὔτε εἰς τὸ ἡὔτε ἐν τῇ ἐξῆς ῥαψωδίᾳ ῥηθήσεται.] Ἰστέον δὲ ὅτι, καθὰ περὶ ὁμίχλη διὰ τοῦ Ἶη, οὕτω καὶ κίχλη καὶ ζεύγλη καὶ τρίγλη, ὡς ἀρέσκον ἐστὶν Ἡρωδιανῶ. τὰ μέντοι εἰς Ἶα, φησὶ, τοιαῦτα ὀνόματα ὑπὲρ τὸ Ἶλ καὶ ἕτερον ἔχει Ἶλ ἤγουν διὰ δύο Ἶλ ἐκφέρονται, οἷον Σιβύλλα, Ἀνθύλλα, Ἀδελφὴ Μέμνονος, ἀφ' ἧς ἐν τῷ Νείλῳ πόλις ὁμώνυμος· ὅθεν, φησὶ, τὸ στρέβλα παραλόγως γραφὲν ὑπὸ τινῶν διορθωτέον· ἀναλογώτερον γὰρ τὸ στρέβλη. (η. 361) 1.183 Ὅτι ἐν τῷ «χειρὶ τέ μιν κατέρεξεν, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζε» καταρέζειν ἐστὶ τὸ ῥέζειν ἤγουν ποιεῖν πρᾶγμα οἰκεῖον καὶ αὐτὸ τῇ χειρὶ· ὅπερ ἐστὶ καταψᾶν καὶ ἄπτεισθαι ἠρέμα κολακευτικῶς. Ἰστέον δὲ ὡς τὸ μὲν πράττειν ἀσυνθέτως λέγεται ῥέζειν, ὡς τὸ «τίς νύ σε τοιάδ' ἔρεξε;» καὶ «ὡς εἴ τι κακὸν ῥέζουσιν ἐν ὠπῇ». τὸ δ' αὐτὸ καὶ ἔρζω κατὰ μετάθεσιν, ἐξ οὗ τὸ «ἔρζον ὅπως ἐθέλεις». τὸ δὲ καταψᾶν συνθέτως καταρέζειν καὶ ἐν συγκοπῇ δὲ ποτε καρρέζειν· ὅθεν τὸ καρρέζουσα ἐν τοῖς ἐξῆς ἐρεῖ ὁ

ποιητής. διὸ καὶ οἶονταί τινες παρὰ τὴν κᾶτᾶ πρόθεσιν καὶ τὸ ἔξιν σὺν τῷ ῥᾶ συνδέσμῳ γενέσθαι καταρέζειν, τοιοῦναι συγκαθίζειν λεαντικῶς τῇ καταψήσει τὰ ἐπανιστάμενα. κοινῶς δὲ κατέρεξε δι' ἑνὸς ῥ εἴρηται, ὡς καὶ τὸ ἔρεξεν ἐν τῷ «τίς νύ σε τοιάδ' ἔρεξεν;» Ἀττικῶς γὰρ διὰ δύο ῥ τὰ τοιαῦτα προφέρονται. Τὸ δὲ ἐξονόμαζεν οἱ μὲν ἀντὶ τοῦ ἐξ ὀνόματος ἐκάλει φασίν· ὅπερ ἐν πολλοῖς οὐκ ἀληθὲς εὐρεθῆσεται, ὡς περ οὐδὲ ἐνταῦθα· οὐ γὰρ Ἀχιλλεὺς προσφωνεῖ τὸν υἱὸν ἢ Θέτις ἐξ ὀνόματος, ἀλλὰ «τέκνον», φησί, «τί κλαίεις;» οἱ δὲ ἀκριβέστεροι ἀντὶ τοῦ «ἐλάλησεν» ἀπλῶς, ὡς εἶναι ἐκ παραλλήλου ταῦτά τό τε ἔφατο ἔπος καὶ τὸ ἐξονόμαζεν, ὡς περ καὶ ἐν τῇ ς' ῥαψωδίᾳ φησί· «διαπέφραδε καὶ μοι ἔειπε»· καὶ ἐκεῖ γὰρ τὸ φράζειν καὶ τὸ εἰπεῖν τὸ αὐτὸ ἐκ παραλλήλου ἐστί. καὶ ἄλλως δὲ εἰπεῖν κατὰ τοὺς παλαιούς, ἐξονομάζειν ἐστί τὸ διεξοδικῶς λέγειν ἢ τοὶ μῆμετρίαις τισὶ λέξεσιν, ἀλλὰ λόγῳ χρᾶσθαι τῷ ἐξ ὀνομάτων πολλῶν συγκειμένῳ ἢ τοὶ ἐκ λέξεων· ὄνομα γὰρ καὶ ῥῆμα παρὰ τοῖς ῥήτορσι πᾶσα λέξις ἐλέγετο. τὸ μὲν τοῖς ὀνομαστικῶς καλεῖν ὀνομαίνειν καὶ ἐξονομαίνειν λέγεται, ὡς ἐν τοῖς ἐξῆς φανήσεται. (ἡ. 362 ς.) Ὅτι γεροντικόν τι πρόσωπον, εἰ ἀνακρίνει τινὰ νεώτερον, τί παθὼν πενθεῖ, καλῶς ἂν εἴποι τὸ «τέκνον, τί κλαίεις; τί δὲ σε φρένας ἵκετο πένθος; ἐξαύδα, μὴ κεῦθε νόω, ἵνα εἶδομεν ἄμφω». Ἰστέον δὲ ὅτι τὰ λυποῦντα ἐκτιθέσθαι εἰς διήγησιν κουφισμὸν ποιεῖται τῆς λύπης. διὸ περ ἐνταῦθα ἢ Θέτις τὸν υἱὸν ἐρωτᾷ «τί κλαίεις;» καὶ τὰ ἐξῆς, οὐχ' ἵνα μάθῃ, ὅπερ ἠγνοεῖ· οἶδε γὰρ, ὡς καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς ἐρεῖ· ἀλλ' ἵνα κουφίσῃ τὴν ψυχὴν τῆ ἐκφορᾷ τοῦ βαρύνοντος. Κάκεινο δὲ ἰστέον, ὡς παρ' ἡμῶν μὲν τὸ εἶδομεν 1.184 ἐπὶ ἐνεστῶτος παντελῶς ἐστὶν ἄχρηστον, παρὰ δὲ γε τῷ ποιητῇ πολλαχοῦ ἐνυχρηστεῖται. κλίνει γὰρ αὐτὸ ὡς ἀπὸ τοῦ εἶδω εἶδεις θέματος ἀχρηστοῦ ἡμῶν· ἡμεῖς γὰρ εἰδῶμέν φαμεν περισπωμένως, ὅπερ ταῦτόν ἐστι τῷ γνωσόμεθα. [Τὸ δὲ «τί δὲ σε φρένας ἵκετο πένθος;» οὐ πάνυ εὐσύντακτον ὄν ὁμοίον ἐστι τῷ «περὶ γὰρ ῥά ἐ χαλκὸς ἔλεψε φύλλα τε καὶ φλοιόν», περὶ οὗ προγέγραπται. Τὸ δὲ «ἐξαύδα» καὶ τὸ «μὴ κεῦθε νόω» τῆς αὐτῆς ἐννοίας εἰσὶ. δύναται δὲ τοιοῦτον ἐξαυδᾶν λεχθῆναι καὶ ἀνακαλύπτειν καὶ ἐκκαλύπτειν νοῦν.] (ἡ. 365) Ὅτι ὡς περ τὸ ἐπεὶ κατὰ πλεονασμὸν ἐπειῆ γέγονεν, οἶον «ἐπειῆ πολὺ φέρτερόξενος», οὕτω καὶ τὸ τί τῆ· οἶον «τιή τοι ταῦτα εἰδυῖη ἀγορεύσω;» σημειώσασθαι δὲ ὅτι οἱ παλαιοὶ ἐν μὲν τῷ ἐπειῆ, καθὰ καὶ προεῖρηται, περισπῶσι τὸ ἠ τῆς ληγουσῆς, ἐνταῦθα δὲ βαρύνουσι ἐγκλίνοντες, ὡς ἐν τοῖς Ἀπίωνος καὶ Ἡροδώρου φέρεται. οἱ δὲ Ἀττικοὶ ὀξυτόνως λέγουσι τῆ καὶ ὀτιή. [δῆλον δὲ ὡς ἐπέκτασις τίς ἐστὶν ἐν τοῖς τοιοῦτοις τὸ ἠ, ἕτεροῖα μὲντοι παρὰ τὴν ἐν τῶν νυνὶ καὶ τοῖς ὁμοίοις.] (ἡ. 366 ς.) Ὅτι τὸ «ὠχόμεθα ἐς Θῆβην ἱερὴν πόλιν Ἡετίωνος» καὶ ἐξῆς, ἱστορία ἐστὶ πρὸ τοῦ χόλου πάντωςπραχθεῖσα τοῦ Ἀχιλλέως. εἰ γὰρ καὶ ἤρξατο ἐκ τῆς μῆνιδος ὁ Ὀμηρος, ἀλλὰ μυρίας ὄσας τῶν πρὸ αὐτῆς ἱστορίας καὶ πράξεις Τρωϊκᾶς τε καὶ Ἑλληνικᾶς τῇ ποιήσει παρενσπερεῖ, ὡς προείπομεν, μηδὲν τι παραλείπων τῶν καιριωτέρων. ἱστορεῖτοίνυν ἐνταῦθα, ὅτι περ ἢ Χρυσῆς οὐκ ἐκ τῆς Χρυσῆς πόλεως ἠχμαλώτιστο, ὅπερ ἂν τις ὡς εἰκὸς ὑπολάβοι, ἀλλ' ἐκ τῆς ὑποπλακίου Θήβης, ἀποσταλεῖσα ἐκεῖ, φασί, παρὰ τοῦ πατρὸς Χρύσου ὡς εἷς τι κρησφύγετον ἐρυμνόν, κατὰ δέτινας εἰς ἑορτὴν Ἀρτέμιδος ἐκεῖ ἀπελθοῦσα· ὁ μὲντοι Ἀχιλλεὺς πολεμαρχῶν καὶ τὰ περὶ Φρυγίαν ληϊζόμενος καὶ ταύτην τὴν Θῆβην εἶλε καὶ τὴν Χρυσῆ ἰδαμετὰ τῶν ἄλλων ἠνδραποδίστατο. Περὶ δὲ τῆς Θήβης ταύτης καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς ῥηθήσεται. νῦν δὲ τοῦτο ἰστέον, ὅτι τὴν παρὰ τῷ ποιητῇ ταύτην Θῆβην πληθυντικῶς ἄλλοι Θήβας φασὶ καὶ εἰσι καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα διαφορούμενα κατ' ἀριθμὸν· Ἀθήνην γὰρ τὴν πόλιν καὶ Ἀθήνας εὐρίσκομεν καὶ Κρήτην καὶ Κρήτας καὶ ἀκρωτήριον Μάλειαν Μαλείας καὶ ἄλλα διάφορα. Ἱστοροῦσι δὲ τινες, ὅτι ἐκ τῶν ὑποπλακίων Θηβῶν ἢ Χρυσῆς ἐλήφθη οὔτε

καταφυγοῦσα ἐκεῖ οὐτ' ἐπὶ θυσίαν Ἀρτέμιδος ἐλθοῦσα, ὡς ὁ τὰ Κύπρια γράφας ἔφη, ἀλλὰ πολῖτις ἦτοι συμπολίτις Ἀνδρομάχης οὖσα. ὁ δὲ Γεωγράφος λέγει καὶ ὅτι τὸ τῆς Θήβης πεδῖον δι' ἀρετὴν περιμάχητον ἦν ποτε Μυσοῖς καὶ Λυδοῖς, ὕστερον 1.185 δὲ τοῖς ἐξ Αἰολίδος καὶ Λέσβου Ἑλλησι, καὶ ὅτι ὕστερον ἔρημος καὶ ἡ Θήβη καὶ ἡ Λυρνησοὺς διέχουσα Ἀδραμυττείου σταδίου, ἡ μὲν ἐξήκοντα, ἡ δὲ ὀγδοήκοντα. Ἱερὰ δὲ οὐ μόνον ἡ ῤηθεῖσα Θήβη, ἀλλὰ καὶ πᾶσα πόλις, ὡς φυλακτικὴ τῶν ἐντός, ὅπερ θεῖον τῷ ὄντι ἐστίν. ὅθεν ἐν τοῖς ἐξῆς ὁ ποιητὴς καὶ τοὺς νύκτωρ φυλάσσοντας τὸ στρατόπεδον καὶ ὑπεραγρυπνοῦντας τῶν ἄλλων ἱερὸν τέλος φυλάκων φησὶ καὶ ἱερὰ δὲ που λέγει τείχεα καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα δὲ ἱερὸν Τροίης πτολίεθρον. [οἱ δὲ μεθ' Ὀμηρον καὶ εἰς ἱερόσυλον ἀποτάσσουσι πολίτην ἐκεῖνον, ὃς καθέλη χάριν οἰκείαν τείχος πόλεως.] Πόλιν δὲ Ἡετίωνοσ τὴν Θήβην λέγει, τοῦ πατρὸς Ἀνδρομάχης τῆς γυναικὸς Ἐκτορος, ὡς τοῦ Ἡετίωνος εἰ καὶ μὴ οἰκιστοῦ, ἀλλ' ὅμως βασιλέως ἐν αὐτῇ ὄντος· τοῦ γὰρ κρατοῦντος, φασίν, ἡ πόλις νομίζεται. Κίλικες δέ, ὡς καὶ προεγράφη, οἱ περὶ τὴν τοιαύτην Θήβην ἐλέγοντο, ὧν ἦρχεν Ἡετίων ἀπὸ ἀετοῦ αὐτὸς παρονομαζόμενος. τῶν δὲ ῤηθέντων Κιλικῶν ἔνδοξος ἀποικία λέγεται. ἱστορεῖται γὰρ ὅτι οἱ κατὰ Παμφυλίαν Κίλικες ἀπὸ τῶν πρὸς τῇ Ἰδῇ ὤκισθησαν. αὐτοὶ δὲ πτόθεν ἐκλήθησαν, προγέγραπται. Ὅτι δὲ Θῆβαι ἦσαν πολλά, ἀλλαχοῦ εἴρηται. Τὸ δὲ «ὠχόμεθα ἐς Θήβην» ἀπλῶς εἴληπται ἀντὶ τοῦ ἦλθομεν. λαμβάνεται δέποτε ἡ λέξις καὶ ἐπὶ τῶν ἀφανῶν γενομένων, οἷον· ὁ δεῖνα ποιήσας τότε τι ὠχέτο· ἀλλὰ καὶ ἐπὶ θανάτου, οἷον· πρὸ ὥρας ὠχέτο· ἐξ οὗ καὶ οἰχόμενος καὶ ἀποιχόμενος ὁ θανών. (ἡ. 367) Ὅτι ἐν τῷ «τὴν δὲ διεπράθομεν καὶ ἤγομεν ἐνθάδε πάντα» κοινῶς ἄγειν λέγει ἐπὶ τε ἐμψύχων καὶ μὴ τοιούτων. καὶ παράγεται ἀπὸ τοῦ τοιούτου ῤήματος καὶ ἡ ἀπαγωγή ἐπὶ αἰχμαλωσίας. (ἡ. 368) Κεῖται δὲ ἐν ταῦθα καὶ τὸ εὖ ἐπὶ ἀρετῆς ἐν τῷ «καὶ τὰ μὲν εὖ δάσαντο» τουτέστι κατὰ δικαιοσύνην καὶ ἰσότητά διαιρούσαντο [«μετὰ σφίσι», ὃ ἐστὶν ἐν αὐτοῖς. τοῦτο δὲ ἐν τισὶ τῶν ἀντιγράφων «μετὰ σφισιν» ἐγκλιτικῶς γράφεται.] (ἡ. 369) Ὅτι ἐξελεῖν καὶ ἐξελέσθαι παρὰ τῷ ποιητῇ τὸ ἐπιλέξασθαι καὶ δοῦναί τι ὡς ἐξαιρέτον· αἰρεῖν γὰρ καὶ ἐλεῖν ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἐννοίας λαμβάνονται· ὅθεν καὶ συνθέτως ἐξαιρεῖν καὶ ἐξελεῖν ταῦτα νοοῦνται καί, εἴπερ ἦν ἐν χρήσει, ὡς περ τὸ ἐξαιρέτον, οὕτω καὶ τὸ ἐξέλετον, οὐκ ἂν ἦν ἔξω ἀναλογίας ἢ παραγωγῆ. νῦν δὲ τὸ μὲν ἐξέλετον ἄχρηστόν ἐστι, τὸ δὲ ἐξελεῖν ἔστι παρὰ τῷ ποιητῇ, καθ' 1.186 ὁ ἐξεῖλον Ἀχαιοὶ τὴν Χρυσῆϊδα τῷ βασιλεῖ. ἐξελεῖν δὲ ποτε λέγεται καὶ τὸ ἐκβαλεῖν καὶ ἀπολέσαι καὶ ὑπεξελεῖν τὸ εἰς μέρος θεῖναι. τοῦτο δὲ καὶ ἐξαιρεῖν ὀνομάζεται, ὅθεν ἐξαιρέσιν λίθου φησὶ που Ἡρόδοτος. (ἡ. 370 σς.) Ὅτι ἐν ταῦθα ὁ ποιητὴς σχήματι ἀνακεφαλαιώσεως χρῆται διὰ τοῦ Ἀχιλλέως ἐπαναλαμβάνων τὰ πρὸ μικροῦ ἱστορηθέντα εἰς ἀνάμνησιν τοῦ ἀκροατοῦ· ἅπερ εἰσὶν ἢ τοῦ Χρύσου ἰκετεία, ἢ τῶν δῶρων προβολή, ὁ τῶν Ἀχαιῶν ἐπευφημισμός, ἢ τοῦ βασιλέως ἀπειλή, ἢ τοῦ Ἀπόλλωνος μῆνις, ἢ τοῦ Κάλχαντος μαντεία, ὁ χόλος τοῦ βασιλέως, ἢ τῆς Χρυσῆϊδος ἀποστολή καὶ ἢ τῆς Βρισηΐδος ἀφαίσεις. Ἰστέον δὲ ὅτι ἕως μὲν τῆς τοῦ Ἀγαμέμνονος ἀπειλῆς αὐτοὺς ἐκείνους ξηροὺς ἔθετο τοὺς στίχους ὁ ποιητὴς παλιλλογῶν, οὓς ἐν τοῖς φθάσασιν ἔγραψε, διδάσκων, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις μυρίοις, ὅτι ἐν πολλοῖς ἔξεστι τῷ ῤητορεύοντι ἀνεπιλήπτως ταῦτο λογεῖν καὶ μὴ τὰ καλῶς ῤηθέντα παρακινεῖν μηδὲ κόπους ἑαυτῷ παρέχειν ἐν κενοῖς μηδενὸς κατεπείγοντος μηδὲ μελετᾶν ἀγωνιᾶν εἰσαεῖ. τὰ μέντοι ἐφεξῆς ἄλλαις λέξεσι καὶ σχήμασιν ἐπιτέμνει ἐπιτροχάδην ἀνακεφαλαιούμενος καὶ διδασκαλίαν ἑτέραν ταύτην ἀνακεφαλαιώσεως ὑποτιθεῖς, ἐν ἧ ταμακρότερον προδιηγηθέντα ἐπιτετμημένως προάγονται. καὶ τοίνυν ἐν τῇ τοιαύτῃ ἐπιτροχῷ ἀνακεφαλαιώσῃ εὖ ξασθαι μὲν τὸν Χρῦσην φησὶ, τὸν Ἀπόλλωνα δὲ

ὕπακοῦσαι καὶ τοὺς Ἀχαιοὺς πυκνοὺς θνήσκειν καὶ τὸν μάντιν εὐεῖδῶτα θεοπροπίας εἰπεῖν καὶ τὰ ἐξῆς. οὔτε δὲ ὅποια τις ἦν ἢ εὐχὴ λέγει οὔτε τὴν τοῦ Ἀπόλλωνος μῆνιν ἐκφράζει οὔτε τοὺς τοῦ Κάλχαντος λόγους φράζει οὔτε ἄλλο διασκευάζει οὐδὲν, ἀλλ' ἐπιτρέχει μόνα τῶν προῖστορηθέντων τὰ καιριώτατα. ὥστε ἔχομεν ἐνταῦθα δύο τρόπους ἀνακεφαλαιώσεων, ἓνα μὲν τὸ ναυτὰ ἐκεῖνα ξηρὰ τὰ προλεχθέντα πάντα φράζοντα, ἕτερον δὲ τὸν ἐπιδρομάδην τοῖς καιρίοις μόνοις ἐπεξιόντα. (η. 387 ς.) Ὅτι Ἀχιλλεὺς ὑψῶν ῥητορικῶς τὴν εἰς αὐτὸν βασιλικὴν ἀδικίαν ἀσεβείας τὸν Ἀγαμέμνονα γράφεται, εἶγε, ὡς πρὸς τὴν μητέρα φησίν, αὐτὸς μὲν ἐκέλευε θεὸν ἰλάσκεσθαι, τὸν δὲ Ἀτρείδην διὰ τοῦτο χόλος ἔλαβεν. [ἐκέλευσε δὲ τὸ ῥηθὲν Ἀχιλλεὺς ἐν τῷ «ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν τήνδε θεῶ πρόες». (η. 388) Ὅτι σφοδρὰν ἐπεξέλευσιν φράζει τὸ «αἴψα δ' ἀναστὰς ἠπέιλησε μῦθον, ὃ δὴ τετελεσμένος ἐστίν» ἢ γουν ὅς δὴ τετέλεσται.] (η. 389) Ὅτι ἐλίκωπες Ἀχαιοὶ οὐ μόνον, ὡς εἴρηται, οἱ τὰς κώπας ἐλίσσοντες ἢ τοὺς τῶν ὀρώντων ὀφθαλμοὺς ἐλίσσοντες ἐπ' αὐτούς, ὡς καὶ εἶδος ἀγητοὶ ὄντες, ὃ ἐστὶ θαυμαστοί, ἀλλὰ καὶ οἱ τὴν ὄψιν γοργοὶ καὶ συχνὰ τοὺς ὄπας ἐλίσσοντες, ὅποι δέον ἐστί, καὶ μὴ νωθοί· ἢ οἱ πρὸς τὴν Ἑλίκην, τὴν μεγάλην ἄρκτον, ὡς καὶ τοῦτο ἐρρέθη, βλέποντες ἐν τῷ πλέειν· πρὸς ταύτην γὰρ Ἕλληνες 1.187 ἐναυτίλλοντο. τὸ δὲ πρὸς τὴν ἑτέραν ἄρκτον τὴν μικράν, τὴν Κυνόσουραν, πλέειν Φοινίκων ὕστερον εὔρημα. τὸ δὲ λέγειν ἐλίκωπας τοὺς μελανοφθάλμους οὐκ ἀρέσκει τοῖς παλαιοῖς· φασι γὰρ κόραις μᾶλλον πρέπειν τὸ ἐπίθετον, ὡς προεῖρηται. (η. 390) Ὅτι ὡσπερ τὸ στέλλειν, ἀφ' οὗ ὁ στόλος, οὕτω καὶ τὸ πέμπειν, ἐξ οὗ καὶ ὁ πομπίλος ἰχθύς, οἰκειὸν ἐπὶ θαλάσσης, οἶον· «τὴν μὲν σὺν νηϊ εἰς Χρύσην πέμπουσι». καὶ ἐν ἄλλοις δὲ μυριαχοῦ τοῦτο φανεῖται. Τὸ δὲ «εἰς Χρύσην» δύναται καὶ ἀρσενικῶς νοηθῆναι εἰς τὸν πατέρα Χρύσην καὶ ἠελυκῶς εἰς τὴν Χρύσην πόλιν. (η. 391) [Ὅτι κατὰ μόνας μὲν ὁ Ἀχιλλεὺς λαλῶν εἶπεν, ὡς ἐλὼν ὁ βασιλεὺς ἔχει γέρας, τὴν τοῦ Βρισεῶς δηλαδὴ, αὐτὸς ἀπούρας, ὃ ἐστὶν ἀφορίσας, ἐκ τοῦ Ἀχιλλέως· ἐνταῦθα δὲ κατὰ πρόσωπον ὀμιλῶν τῇ μητρὶ αὐτὸ λέγει τὸ πραχθὲν ἦγουν, ὅτι νέον αὐτὴν κλισίηθεν ἔβαν κήρυκες ἄγοντες.] (η. 392) Ὅτι Ὀμήρου εἰπόντος κούρην Βρισηῆος παρασημειοῦνται καὶ ἐντεῦθεν οἱ παλαιοὶ πατρωνυμικῶς ἐσχηματίζονται καὶ τὴν Χρυσηίδα καὶ τὴν Βρισηίδα, λέγοντες κύρια εἶναι ταύταις ὀνόματα τὰ προρρηθέντα. τὸ δὲ σχῆμα καλοῦσιν ἀντονομασίαν· ἀντὶ γὰρ τοῦ εἰπεῖν τὸ κύριον ὄνομα τῆς γυναικὸς κούρην Βρισηῆος εἶπεν αὐτήν. ἐνταῦθα δὲ σημειῶσαι, ὅτι καθ' ὁμοίότητα τῆς ἀντωνυμίας εἶπον ἀντονομασίαν τὸ ῥηθὲν σχῆμα οἱ παλαιοὶ ἀντονομάζουσι γὰρ καὶ τοῦτο καὶ ἡ ἀντωνυμία, πλὴν ἢ μὲν ἀντωνυμία ἐν μιᾷ λέξει ὡς μέρος λόγου, ἢ δὲ ἀντονομασία ἐν δύο, ποτὲ δὲ καὶ πλείοσι· σχῆμα γὰρ ἐστὶ. (η. 393) Ὅτι ὁ ἀξιῶν τινα βοηθῆσαι πρὸς δύναμιν εἶποι ἂν τὸ «ἀλλὰ σὺ, εἰ δύνασαι γε, περίσχεο», ἦγουν βοήθησον, περισσῶς ἀντίσχεο. [τούτου δὲ ὁ κοινὸς ἐνεστῶς ἀντέχου ἐστίν. Ἰστέον δὲ ὅτι ἐν τῷ «ἀντίσχεο παιδὸς ἔηος» τὸ ἔηος ἢ ἀπὸ τοῦ ἐός, ὁ ἴδιος, γίνεται εὖς καὶ ἐκτάσει τοῦ ἕε ἢ ἕς, γενικὴ ἔηος καὶ μεταθέσει ἔηος· ἢ καὶ ἄλλως ἀπὸ τοῦ εὔ εὔς, ὁ ἀγαθός, καὶ τὰ λοιπὰ καθ' ὁμοίαν ἀγωγὴν· ἢ καὶ παρὰ τὸ ἦδω, τὸ εὐφραίνω, ἠδὺς καὶ ἀποβολῆ τοῦ ἦδ ἢ ἕς καὶ τὰ ἄλλα ὁμοίως τοῖς ἀνωτέρω· ἢ παρὰ τὸ ἔω, τὸ ἀπολαύω, εὔς, καὶ τροπῆ τοῦ ἕε κατὰ τὴν εἰρημένην ὁμοίότητα τὰ ἐξῆς· ἢ καὶ ὡς πνίγω πνιγεύς, οὕτως ἔω ἐεύς, ὅθεν Ἰωνικὴ γενικὴ ἔηος.] (η. 394 ς.) Ὅτι ἀξιοὶ ὁ ποιητὴς μεμνηθῆναι ἡμᾶς χαρίτων, εἴ ποθεν ἢ λόγῳ ἢ ἔργῳ ὄνησιν σχοίμεν 1.188 ἔκ τινος. διὸ καὶ ἡ Θέτις Ἀχιλλέως ὑποθεμένου ἀναμνήσει τὸν Δία παλαιᾶς εὐεργεσίας καὶ ἀντ' αὐτῆς αἰτήσεται τιμὴν τῷ υἱῷ, εὔ ποιήσασά ποτε τὸν Δία καὶ αὐτὴ κατὰ τὸν μῦθον καὶ ἔπει καὶ ἔργῳ· ἔπει μὲν, ὅτε τὴν ἐπιβουλήν ἐμήνησε τῷ Διί· ἔργῳ δέ, ὅτε τὸν ῥηθησόμενον Βριάρεων ἀνήγαγε συμμαχήσοντα. [Τὸν δὲ Δία

ένταῦθα περιφράζων «κραδίην Διός» λέγει, οἷον «εἴ ποτεδὴ τι ἢ ἔπει ὦνησας κραδίην Διός ἢ καὶ ἔργω».] (η. 396) Ὅτι ἦθος ὑπογράφειγυναικεῖον ὁ ποιητὴς ἐν τῇ διηγήσει τοῦ «πολλάκι γὰρ σου ἤκουσα εὐχομένης ἀμῦναι τῷ κελαινεφέϊ Διῖ». ἔθος γὰρ γυναιξίν, εἴ που ἄπαξ καλόν τι ἐνδείξονται, συνεχῶς ἀρχεῖν καὶ μεμνήσθαι αὐτοῦ καὶ τῷ κατορθωθέντι ἐναγλαΐζεσθαι. ἀνὴρ μέντοι γελοῖός ἐστιν, εἰ τοῦτο πάσχοι. αἴτιον δὲ ὅτι γυναιξὶ σπάνιον τὸ κατορθοῦν. διὸ κἂν τι καταπράζωνται εἰσάπαξ μέγα, φέρουσιν ἀεὶ ἐπὶ στόματος τὸ καινὸν τοῦ πράγματος· ἀνὴρ δὲ οὐκ ἀγαπᾷ ἐνὸς ἀγαθοῦ εὐστοχήσας. διὸ καὶ ἡ κωμωδία πολλὰ καταπαίζει Κλέωνος ἐνὶ καὶ μόνῳ βρενθυομένου τῷ κατὰ Πύλον ἀριστεύματι. καὶ ἡ παροιμία δὲ μῶκον ἔχει κατὰ τοιοῦτου ἀνδρὸς ἐν τῷ «σαυτὴν ἐπαινεῖς ὡσπερ Ἄστυδάμας, γύναι», ὡς τοῦ Ἄστυδάμαντος γυναικιζομένου ἐν τῷ ἀπρεπῶς περιαιτολογεῖν. ἐὰν δὲ καὶ Ὀδυσσεὶα μιᾶς πόλεως ἄλωσις σεμνύνη, ἀλλ' οὐτε προφέρει τοῦτο ἐκεῖνος καυχώμενος καὶ ἄλλως δέ, ὡς ἐν τῇ βῆτα ῥαψωδίᾳ ὁ ποιητὴς ἐρεῖ, μυρία ἔοργεν ἀγαθὰ Ὀδυσσεὺς καὶ οὐ τῷ ἐνὶ μόνῳ τούτῳ σεμνύνεται οὐδὲ πολλάκις αὐτῷ ἐναβρύνεται. [Νέστορι δὲ οὐδ' αὐτῷ νέμεσις ἐλλαμπομένῳ ἄλλοτε ἄλλως τοῖς ὑπὲρ αὐτοῦ λόγοις καὶ οὕτω χορηγοῦντι ἀγαθὰς ὕλας τῷ ποιητῇ ἐς τὸ γράφειν δίχαγε τοῦ ἀδολεσχεῖν ταῦτολογικῶς.] Τὸ δὲ πολλάκι ἀποβολὴν ἔπαθε τοῦ -σ, ὡς καὶ τὸ πλειστάκι καὶ τοσαυτάκι καὶ δηθάκι καὶ τὰ ὅμοια. καὶ ἔστι μεταπλασμός τις καὶ τοῦτο ἐπιρρηματικός. τελικὸν γὰρ ἐπιρρημάτων ὡσπερ τὸ -ις βαρύτονον, οἷον πολλάκις, δηθάκις, οὕτω καὶ τὸ -ι, οἷον αὐτόθι, κεῖθι, ὄθι· πρὸς ἃ μεταπέπλασται τὸ πολλάκι καὶ τὰ κατ' αὐτό, καθάπερ καὶ τὸ χωρὶ· χωρὶς μὲν γὰρ ὀξύνεται, ὡς τὸ λικριφίς· ἐκπεσὸν δὲ τοῦ -σ εἰς τὴν ἀναλογίαν τῶν ῥηθέντων εἰς -ι ἐπιρρημάτων ἀπηυτομόλησε. (η. 397) Ζεὺς δὲ κελαινεφῆς παρὰ τὸ κελαινὸς φαίνεσθαι· τοιοῦτος γὰρ ὁ ἀήρ. ἐντεῦθεν δὲ καὶ αἶμά που ἐρεῖ κελαινεφές. ἢ παρὰ τὸ κελαινεσθαι καὶ νεΐφειν, οἷον εἰ κελαινεφής· ἢ παρὰ τὸ κελαινεσθαι νέφεσι· νεφεληγερέτης γάρ. εἰ δὲ εἰς νοῦν ἀλληγορεῖται, τότε κάλλιόν ἐστιν εἰπεῖν αὐτὸν κελαινὸν μὲν διὰ τὸ βαθύ, φαεινὸν δὲ διὰ τὸ φύσει φωσφόρον. (η. 396 σς.) Ἰστέον δὲ ὅτι τῶν διηγήσεων αἱ μὲν εἰσιν ὁμιλητικαὶ κατὰ τοὺς παλαιούς, ὅτε 1.189 τις δηλαδὴ ἀκούσας ποτὲ ἀπὸ τινός τι αὐτῷ ἐκείνῳ διηγεῖται τῷ εἰπόντι τὸ προακουσθέν· αἱ δὲ ἀπαγγελτικά, ἡγουν ὅταν τις κελευσθεὶς ἀγγείλῃ τὸ παρ' ἑτέρου ἐπιταχθέν· αἱ δὲ ὑποστατικά, ὅταν τις οἴκοθεν ἀφηγήται τι παρ' ἑαυτοῦ ἢ παρ' ἑτέρου πραχθέν, ὡς πολλαχού ὁ Νέστωρ ποιεῖ. ἐνταῦθα δὲ Ὀδυσσεὺς ὁμιλητικὴν ἐκτίθειται διήγησιν ἐκεῖνα λέγων τῇ μητρί, ἄπερ ἤκουσεν ἀπ' αὐτῆς· φησὶ γάρ «πολλάκις ἤκουσά σου ἐν μεγάροις πατρὸς λεγούσης τάδε». (η. 399 σς.) Ὅτι ὡσπερ τᾶλλα παρὰ τοῖς ποιηταῖς ἀνθρωποπαθὲς τὸ δαιμόνιον φύλον, οὕτω δὴ καὶ κατὰ τὴν βασιλείαν· αὐστηρὸς γὰρ ὢν ὁ Ζεὺς ἔχει τοὺς τυραννιῶντας καὶ ἐπανισταμένους. φησὶ γοῦν ὁ μῦθος, ὅτι συνδησαιοὶν Δία ἤθελον Ἥρη τε καὶ Ποσειδάων καὶ Παλλὰς Ἀθήνη· ἢ μὲν Ἥρα κατὰ τοὺς μυθικούς διὰ ζηλοτυπίαν, ἐπεὶ παρευδοκίμουμένος αὐτὴν παρηνόμειπερὶ τὴν εὐνήν· πολλὰς ἀναχρῶνόμενος γυναιξίν· ὁ δὲ Ποσειδῶν διὰ τὸ τῆς μερίδος ἑτερόζηλον· Ζεὺς μὲν γὰρ εἶχε τὰ περὶ οὐρανόν, Ποσειδῶνι δὲ τὰ περιθάλασσαν ἔλαχεν· ἢ Ἀθηναῖα δέ, διότι αὐτὴν ἀφήκε βιασθῆναι ὑπὸ Ἡφαίστου, ὀπηνίκα τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ γεννηθεῖσα τελεία προέκυψε. τινὰ δὲ τῶν ἀντιγράφων ἀντὶ τοῦ «καὶ Παλλὰς Ἀθήνη» γράφουσι «καὶ Φοῖβος Ἀπόλλων». ἄτοπον γὰρ φασὶν ἐπιθέσθαι τῷ πατρὶ Διῖ τὴν οὕτω πάνυ στεργομένην Ἀθηναῖν· τὸν δὲ γε Ἀπόλλωνα εὐλόγως τῷ Διῖ μηνίειν ὡς θητεῦσαι παραχωρήσαντι καὶ δι' ἄλλας αἰτίας, ἃς οἱ μυθογράφοι φασίν. (η. 401-4) Οἱ σὺν Ὀμήρῳ λέγουσιν αἰ, ὅτι θέτις ἐλθοῦσα τότε ὑπελύσατο ἦτοι λεληθότως ἐρρύσατο τοῦ δεσμοῦ τὸν Δία καλέσασα τὸν ἐκατόγχειρον

εἰς Ὀλυμπον, «ὄν Βριάρεων καλέουσι», φησί, «θεοί, ἄνδρες δέ τε πάντες Αἰγαίωνα», ὄν καί φησι τοῦ οἰκείου πατρὸς Ποσειδῶνος ἀμείνονα τῆ βία εἶναι· ὄν καὶ δεῖσαντες οἱ θεοὶ οὐκ ἔδησαν τὸν Δία. καὶ ταῦτα μὲν τὰ τοῦ μύθου, ᾧ χρᾶται ὁ Ὀμηρικὸς Ἀχιλλεὺς λέγων ἐπιβουλήν μὲν τὸν Δία παθεῖν ὑπὸ Ἥρας καὶ Ποσειδῶνος καὶ Ἀθηνᾶς τῶν τοῖς Ἀχαιοῖς ἄρτι βοηθούντων, μῆναι δὲ ὅμως αὐτὸν ἀβλαβῆ διὰ τὴν τοῦ ἑκατόγχειρος Βριάρεω συμμαχίαν συνεπιλαμβανομένης τῆς Θέτιδος. ἔνθα καὶ ὄρα τὴν τοῦ νεανίου ῥήτορος δεινότητα, ὃς ἐπίτηδες θαρρύνων τὴν Θέτιν ἐπιβούλους μὲν κατέλεξε τοῦ Διὸς Ἥραν καὶ Ποσειδῶνα καὶ Ἀθηνᾶν τοὺς βοηθοῦντας τοῖς Ἀχαιοῖς, σώτειραν δὲ Διὸς τὴν Θέτιν ἔδειξεν, ὡς δέον εἶναι τὸν Δία ταύτη βοηθῆσαι, εἰς ἃ θέλει, ἥπερ τοῖς ποτε ἐπιβούλοις· ὃ καὶ γίνεται. διὸ κἂν ἡ Ἥρα ἐναντιωθῆ, ἀνύσει οὐδέν. Ἡ δὲ ἀλληγορία Ἥραν μὲν καὶ ἐνταῦθα τὸν ἀέρα νοεῖ, Ποσειδῶνα δὲ τὸ στοιχεῖον τοῦ ὕδατος, Ἀθηνᾶν δὲ τὴν γῆν, ὡς ἀπὸ τοῦ ἀνθεῖν, καὶ διότι, φασίν, ἐργάνη μὲν Ἀθηνᾶ λέγεται, γῆς δὲ τὸ ἐργάζεσθαι· Δία δὲ φησι τὸν ὑπερκείμενον πάντων αἰθέρα· Θέτιν δὲ τὴν τοῦ παντὸς θέσιν, ταῦτὸν ἄμφω ἡγούμενοι τὴν τε Θέτιν καὶ τὴν θέσιν, ὡς περ καὶ φάτιν καὶ φάσιν· Βριάρεων δὲ ἑκατόγχειρα τὸν ἥλιον, ὃς πολλαῖς οἶον χερσὶ κατεργάζεται τὰ ὑπ' ἥλιον. καὶ ἔχει μὲν ὁ λόγος οὗτος ὁ περὶ 1.190 Βριάρεω καὶ ἄλλως τὸ πιθανόν· βοηθεῖται δὲ καὶ ὑπὸ τῆς ῥοδοδακτύλου Ἡοῦς. ἐὰν γὰρ διὰ τὸν ἥλιον καὶ τὰς αὐτόθεν ἀκτῖνας δάκτυλοι τῆ ἡμέρα πλάττωνται, λέγοιτ' ἂν καὶ αὐτὸς ὁ ἥλιος οὐκ ἀπιθάνως χεῖρας ἔχειν καὶ ταῦτας ἑκατόν, ὃ ἔστι πολλάς. τῶν τοίνυν ῥηθέντων προσώπων οὕτω κατ' ἀλληγορίαν ἐκλαμβανομένων ἢ τοῦ ῥηθέντος μύθου θεραπεία οὕτω πως διατίθεται, εἰπεῖν συντομώτατα, ὡς οὐδὲν ἂν ἐκώλυε τὸν αἰθέρα Δία καταστασιασθῆναι ὑπὸ τῶν λοιπῶν στοιχείων καὶ ἄνω κάτω πάντα γενέσθαι καὶ σύγχυσιν τὸ σύμπαν παθεῖν, εἰ μὴ Θέτις, τουτέστιν ἡ τοῦ παντὸς κατὰ φύσιν θέσις, μένειναῦτὰ κατὰ χώραν ἐποίησε διὰ μέσου τοῦ ἑκατόγχειρος τουτέστι τοῦ ἡλίου, ὃς καὶ αὐτὸς θέσιν ἔχων τὴν πρέπουσαν καταλλάττειν οἶδε τὴν στάσιν καὶ τὰ μέγιστα τῆ τοῦ παντὸς διευθετήσῃ συμβάλλεται. Ἰστέον δὲ ὅτι ἡ τοιαύτη ἀλληγορία οὐ συμβιβάζεται πρὸς τὰ Τρωϊκά. καὶ εἰκότως. τῶν γὰρ μύθων, ὅσοι τῶ Τρωϊκῶ πολέμῳ σύγχρονοι, θεραπεύονται ἂν πρὸς τὰ Τρωϊκά. ὅσοι δὲ παλαιγενεῖς καὶ πρὸ αὐτοῦ Ὀμήρου τεθέντες, εἰ καὶ ἀλληγοροῦντο, ἀλλ' οὐδὲν αὐτοῖς μετέσται τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου. Τινὲς δὲ καὶ οὕτω τὸν τοιοῦτον μῦθον θεραπεύουσιν Ἥραν μὲν καὶ Ποσειδῶνα τὸν ἀέρα καὶ τὸ ὕδωρ νοοῦντες, Ἀθηνᾶν δὲ τὸ αἰθέριον πῦρ διὰ τὸ τῆς χροιάς, φασίν, ἄνθος οὕτως ὀνομαζομένην, ὡς περ καὶ Παλλάδα διὰ τὸ εὐκίνητον· Δία δὲ τὸν θεῖον νοῦν, τὴν ψυχὴν τοῦ παντός· Θέτιν δὲ τὴν τῶν ὄλων διάθεσιν τε καὶ διακόσμησιν. ἑκατόγχειρον δὲ καὶ Βριάρεων τὴν τῆς τοιαύτης διακοσμήσεως βριαρὰν ἀνάγκην τε καὶ ἰσχύν, ἥτις διάθεσις καὶ ὅστις Βριάρεως τὰ τοιαῦτα στοιχεῖα διὰ τὸ τῆς ὕλης ἄτακτον κατεπιχειρεῖν θέλοντα τοῦ Διὸς καὶ οἶον ἐπικρατεῖν ἔπαυσαν τοῦ ἐγχειρήματος. ἄλλοι δὲ τῆ τοῦ Ζηνοδότου γραφῆ στοιχοῦντες τῆ λεγούσῃ «Ἥρη τε καὶ Ποσειδάων καὶ Φοῖβος Ἀπόλλων» καὶ Ἥραν μὲν καὶ Ποσειδῶνα καὶ Ἀπόλλωνα συνήθως ἀέρα νοήσαντες καὶ ὕδωρ καὶ ἥλιον, εἶτα δὴ τὸν Αἰγαίωνα εἰσαῖωνά τινα καὶ χρόνον ἀλληγοροῦντες, ἑκατόγχειρον δὲ τὴν ἐν τῷ αἰῶνι τῶν ἔργων πολυχειρίαν νοοῦντες, τὸν δὲ Δία ἥτοι Ζῆνα εἰς τὸ ζῆν ἐκλαμβάνοντες, συμβιβάζουσιν οὕτω τὸν μῦθον· ὅτι κίνδυνος ἦν μὴ ζῆν τοὺς περὶ γῆν, ἀλλὰ ἀπολέσθαι τὸν ζωτικὸν Δία συνδεθέντα ὡς περ τῆ τῆς στοιχειακῆς ὕλης ἀταξία, εἰ μὴ φυσικὴ τις θέσις ἦν τοῖς στοιχείοις καὶ αἰὼν ἥτοι χρόνος παρήχθη καὶ χειρῶν ἐργασία ἐπετηδεύθη καὶ κινήσις ἡλίου ἐκολάσθη τῆ τῆς κινήσεως ἀντιστρόφῳ φορᾷ. καὶ σημείωσαι οἶον ὁ ἑκατόγχειρ ἐνταῦθα· ἔχεις γὰρ ἐντεῦθεν ἐγκώμιον ἐργατικῆς

πολυχειρίας πορίσασθαι. καὶ τοιαῦτα μὲν τινὰ οἰάλληγορηταί. ἡ δὲ ἱστορία λόφον τινὰ οἶδεν Αἰγαίῳνος περὶ τὴν Ἀσίαν, ἐξ οὐπηγαί τινες ἑκατὸν ἀναπιδύουσαι, ἦτοι πολλὰ ἢ αὐτὸ τοῦτο ἑκατόν, καὶ τὰ ἐκεῖπεδία λιπαίνουσαι τὴν τοῦ ἑκατόγχειρος μυθολογίαν παρήγαγον. φησὶ γὰρ ἡτοῦ Ἀρριανοῦ ἱστορία, ὅτι Βριάρεως, γῆς καὶ οὐρανοῦ παῖς, θαλαττοκρατήσας ὀρμητηρίῳ ἐχρήσατο Εὐβοίᾳ τῇ νήσῳ κάκειθεν ὀρμώμενος κατεστρέψατο τὰς Κυκλάδας, ὅς καὶ Αἰγαίῳνος ὠνόμασται ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων. οὗτος δὲ καὶ αἰτίαν παρασχεῖν λέγεται τῷ Αἰγαίῳ πελάγει εἰς ἐπωνυμίαν. σῆμα δὲ αὐτοῦ δείκνυσθαι 1.191 κατὰ τὸν Ῥυνδακὸν ποταμὸν οὐ πόρρω θαλάσσης λόφον τινὰ καὶ τοῦτον ἐπικαλεῖσθαι Αἰγαίῳνος καὶ ἀπὸ τοῦ λόφου τούτου πίδακας ἐκδιδόναι ἑκατόν καὶ ταύτας καλεῖσθαι παλάμας Βριάρεω. Ἰστέον δὲ ὅτι, ὡσπερ ἑκατογκέφαλον τὸν Τυφῶνα ὁ μῦθος, οὕτω καὶ τὸν Αἰγαίῳνα ἑκατόγχειρον ἔπλασε. καὶ ἔστικαθ' ἱστορίαν ἐκεῖνο μὲν περινοίας ἀρχικῆς σύμβολον καὶ τοῦ πολλὰ δοκεῖν τὸν Τυφῶνα φρονεῖν, τοῦτο δὲ τοῦ πολλὰ πράττειν αἰνιγμὰ ἐστίν. ὅθεν καὶ ὀπολυμήχανος Ἀρχιμήδης μιᾷ προσβολῇ πολλὰ βέλη ἀφιεῖς ἑκατόγχειρ πρὸς τῶν βαλλομένων ἐκλήθη. [καὶ ἄλλως δὲ φράσαι εἴη ἂν ἑκατόγχειρ ὁ πολύχειρ ἢ πράξεις ἢ πλήθει στρατοῦ ἢ μηχαναῖς. ἢ δ' ἐν τοιοῦτοις δραστηριότητος ὀξυλάβεια ἔργων λέγεται.] τὸ δὲ ἑκατόγχειρον ἀπὸ γενικῆς ἐστὶ τῆς τοῦ ἑκατόγχειρος, ἦτις εἰς εὐθειᾶν ἀναδραμούσα παρήγαγε τὸν ἑκατόγχειρον. (ἡ. 402 ς.) Ὅρα δὲ ὅπως, ὡς ἐν ἀνθρώποις εἰσὶ πολλάκις παῖδες οὐχ' ὀμοιοῖγουν ὀμονοητικοὶ τῷ πατρί, οὕτως οὐδὲ ὁ μυθικὸς Βριάρεως φίλα φρονεῖ τῷ πατρί ἢ Κρόνῳ ὄντι κατὰ τὸν Ἀρριανὸν ἢ Ποσειδῶνι κατὰ τινας, ἀλλὰ καταβραβεύει αὐτόν, ὡς φασιν οἱ παλαιοί, τοῦ φυσικοῦ θεσμοῦ προθέμενος τὸ δίκαιον. οὕτω καὶ ἐν μύθοις φαντάζει ὁ ποιητὴς τὰ τε ὕψηλότερα καὶ τὰ ἀνθρώπινα δέ, φιλοσοφῶν ἀμφοτέρωθεν. τριώνυμος δὲ ὁ τοῦ Διὸς οὗτος ἐκδικητὴς Βριάρεως τε καλούμενος καὶ Αἰγαίῳνος καὶ ἑκατόγχειρ εἴτ' οὖν ἑκατόγχειρος. Ὅρα δὲ καὶ τὴν ἐμβρίθειαν καὶ σεμνότητα τοῦ λόγου· δυνάμενος γὰρ ὁ ποιητὴς ἐγγυτάτω παραθεῖναι δύο εὐθείας τὸ «κύδει γαίῳνος» καὶ τὸ «Αἰγαίῳνος» καὶ οὕτως ἐπαναστροφὴν ἢ παρήχησιν αὐθαδεστέραν ποιῆσαι ῥητορικὴν, οἶον «Αἰγαίῳνος γαίῳνος κύδει» ἢ ἄλλως πως, ὁ δὲ οὐκ ἐποίησεν οὕτως, οἶα μὴ θέλων ἄκαρπον ἄνθος γραφῆς ἐνθεῖναι τῇ ποιήσει παρὰ καιρὸν καὶ ἀμεθόδως καλλωπίσαι τὸν λόγον. οὐ γὰρ ἔδει ποιῆσαι τοιαῦτα παίζειν πενθοῦντα τὸν Ἀχιλλέα. Ἰστέον δὲ ὅτι αἰθέρος, ὡς ἀνωτέρω ἐρρέθη, νοηθείσης τῆς Ἀθηνᾶς, προσεθεώρησάν τινες ἀκολούθως καὶ ταῦτα· κορυφῆς μὲν αὐτὴν ἐκγενέσθαι Διὸς διὰ τὸ δοκεῖν αἰθέρα τὸν ὕψηλότερον εἶναι ἄερα, παρθένον δὲ διατελεῖν διὰ τὸ ἀγνὸν τοῦ τοιοῦτου ἄερος, γλαυκῶπιν δὲ καλεῖσθαι διὰ τὸ τοῦ στοιχείου ἔγγλαυκον καὶ φωσφόρον διὰ τὸ διαφανές. Ὅτι, ὡς καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς πολλαχοῦ φαίνεται, σκληρὸν ὁ μῦθος τὸ τῆς Ἥρας ἦθος πλάττει ἀντικαθισταμένης ἀεὶ τῷ Δίῳ. ποιεῖ δὲ ὁ ποιητὴς τοῦτο λαβῶν ἀφορμὰς ἐκ τοῦ προρρηθέντος παλαιάτου μύθου. σκοπητέον γὰρ, ὡς εἰκός, οἶα κακοτροπία γυναικὸς βουλευσαμένης τυραννίδα τῷ ἀνδρί. ἔχει δὲ τὰς ἀρχὰς ὁ μῦθος ἐκ τῆς φυσικῆς ἀληθείας. τῷ ὄντι γὰρ τῇ Ἥρᾳ πρὸς τὸν Δία, ὅ ἐστι τῷ ἀέρι πρὸς τὸν αἰθέρα, οὐ μόνον στοργὴ τις ὕπεστι κατὰ τὴν κοινὴν ἀμφοῖν ποιότητα τῆς θερμότητος, ἀλλὰ καὶ μάχη καὶ διάστασις ἀσύμβατος κατὰ τὴν ἀεὶ ξηρότητα καὶ ὑγρότητα· ξηρὸς μὲν γὰρ ὁ αἰθέρ, ὑγρὸς δὲ ὁ ἀήρ. (ἡ. 403 ς.) Ὅτι πολλὰ εἰσὶ διώνυμα παρὰ 1.192 τῷ ποιητῇ τουτέστι δυσὶν ὀνόμασι καλούμενα· καὶ τῶν τοιούτων ὀνομάτων τὸ μὲν ὁ ποιητὴς εἰς θεοὺς ἀναφέρει, τὸ δὲ ἀνθρώποις ἀπονέμει δηλῶν, ὅτι μουσοτραφῆς ὢν οἶδε καὶ τὰ θεῖα καὶ τῆς τῶν θεῶν ἐπαίει διαλέκτου. παρασημειοῦνται δὲ οἱ παλαιοί, ὅτι τὸ μὲν ὄλως κρεῖττον τῶν ὀνομάτων θεοῖς δίδωσιν ἢ ποιήσις ὡς θεῖον, τὸ δὲ μὴ τοιοῦτον ἀνθρώποις· ὡσπερ

ένταῦθα τὸ Βριάρεως ἐγγενέστερον τοῦ Αἰγαίων ἐστὶ καὶ σεμνότερον, ἔτι δὲ καὶ ὀγκηρότερον εἰςφωνήν. διὸ καὶ εἰς θεοὺς ὡς θεῖόν τι ἀνάγεται. οὕτω καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς Ξάνθον μὲν τινὰ ποταμὸν καλοῦσι θεοί, ἄνδρες δὲ Σκάμανδρον· καὶ ὄρνιν τινὰ θεοὶ μὲν χαλκίδα κικλήσκουσιν, ἄνδρες δὲ κύμινδιν· ἐν δὲ Ὀδυσσεΐα τὸ μῶλυ θεοιμόνοι οὕτω καλοῦσιν, ἀνθρώποις δὲ οὔτε ἔγνωσται οὔτε ὠνόμασται. Ὅτι δὲτρόπον τινὰ καὶ τριώνυμος ὁ Βριάρεως, πρὸ βραχέων εἴρηται. ἐξ ἀνθρώπων δὲ τῶ μύθῳ καὶ ἡ ῥηθεῖσα πολυωνυμία παρείλκυται, παρ' οἷς ἄλλο μὲν ὄνομαοικειακόν, ἄλλο δὲ ἐν τοῖς ἐκτός, ὡς καὶ ἡ Ἀλκυόνη δηλοῖ ἐν τοῖς ἐξῆς, ἡ

καὶ Μάρπησσα. Ἰστέον δὲ ὡς τὸν μυθικὸν Αἰγαίωνα ὁ Στωϊκὸς Ὅμηρος Ποσειδῶνος εἶναί φησιν. ὁ δὲ ποιητὴς φησὶ καί, ὅτι τοῦ πατρὸς ἀμείνων ἦν, ὅπερ σπάνιον κατὰ τὸν Ἡσίοδον λέγοντα· «παῦροι δὲ τε πατρὸς ἀρείου». φασὶ δὲ οἱ παλαιοί, ὅτι Ζηνόδοτος ὁ ἀντὶ τοῦ «Παλλὰς Ἀθήνη» μεταγράψας «Φοῖβος Ἀπόλλων» καὶ ἐνταῦθα ἀντὶ τοῦ «οὗ πατρὸς ἀμείνων» γράφει «πολυφέρτερος ἀπάντων, ὅποσοι ναίουσιν ὑπὸ Τάρταρα εὐρώνοντα». ἀμελεῖται δὲ ὁ Ζηνόδοτος καὶ ἐν τούτῳ· οὐ γὰρ ἐκ τῶν ἀπὸ Ταρτάρου Τιτάνων ὁ Βριάρεως, ἀλλὰ δαίμων, φασὶ, θαλάσσιος. [Ὅτι δὲ τὸ Βριάρεως καὶ πεντασυλλάβως λέγεται Ὀβριάρεως, ἔστιν ἀλλαχοῦ γινώσκειν.] Ὅτι τὴν μὲν τοῦ Αἰγαίονος παρήχησιν ἐξέκλινεν, ὡς εἴρηται, ὁ ποιητὴς ἐν τῷ μὴ ὁμοιοπτῶτως εἰπεῖν «Αἰγαίων κύδει γαίων», ἀλλ' ἐν ἀρχῇ μὲν στίχου ἐνὸς εἰπεῖν Αἰγαίωνα, ἐν δὲτέλει τοῦ ἐτέρου Αἰγαίων, αἰτιατικὴν δηλονότι καὶ εὐθειαν, εἰ καὶ ἄλλως ἡ ἔκθλιψις τοῦ ᾠα τῆς αἰτιατικῆς εἰς τρισυλλαβίαν συστείλασα τὸν Αἰγαίωνα ἔμφασιν δίδωσι παρηχήσεως. καὶ οὕτω μὲν οὐ καθαρῶς παρήχησεν ὁ ποιητὴς ἐν τῷ Αἰγαίονι. ἐφεξῆς δ' ἐτέρα παρηχήσει χρᾶται εἰπὼν, ὅτι τὸν Αἰγαίωνα ὑπέδδισαν μάκαρες θεοὶ οὐδέ τ' ἔδισαν. τοῦτο δὲ πάνυ καινότροπον. διὸ καὶ σπάνιοι αἰ τοιαῦτα πανταχοῦ παρηχήσεις. ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖον γὰρ αἱ παρηχήσεις ἴσθουσι αἰ ταῦτ' ἡχοῦσαι λέξεις διαφορὰν ἔχουσιν οὐ μόνον κατὰ τὴν σημασίαν ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν προφορὰν, οἷον τὸ «εὐπέθει πείθοντο» καὶ «κατὰ πεδίον Ἀλήϊον οἷος ἀλᾶτο πάτον ἀνθρώπων ἀλεείνων». τὸ δὲ πάντῃ ταῦτοφώνους εἶναι 1.193 τὰς παρηχήσεις σπάνιον καὶ μεμετρημένον παρὰ τῷ ποιητῇ οἷον καὶ τὸ «χόλος δέ μιν ἄγριος ἦρει», «Ἦρη δ' οὐ κέχαδε στήθος χόλον». τοιοῦτόν τι καὶ τὸ πρόδ' ἰγίου ῥηθέν τὸ «ἀλλὰ πίθεσθε καὶ ὕμμες, ἐπεὶ πείθεσθαι ἄμεινον». καὶ γὰρ καὶ τὸ πίθεσθε μέσου ἀορίστου δευτέρου προστακτικοῦ πληθυντικοῦ καὶ τὸ πείθεσθαι ἀπαρέμφατον ἐν διαφορῶν γραφῇ τὸν αὐτὸν ἦχον ἔχουσι. καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς δὲ τὴν τῆς Ἦρας κλητικὴν διὰ τῶν δύο ᾠα καὶ τὴν τῆς Ἰριδος διὰ τῶν δύο ᾠα ἐγγὺς ἀλλήλων τίθησι κατὰ τοιαύτην παρήχησιν παντελῶς μὲν ἡχοῦσαν ταῦτόν, ἀνομοιότητα δὲ ἔχουσαν κατὰ τὴν ἔννοιαν καὶ κατὰ τὴν γραφήν. φησὶ γάρ· «Ἰρι θεά, τίς γάρ σε προέηκε;» «Ἦρη με προέηκε». τούτου τοῦ εἴδους ἐστὶ καὶ τὸ «οὐκ ὀφθήσῃ κενὸς ἐναντίον μου, ἀλλ' ἄλλον τρόπον καινός». καὶ γὰρ καὶ ἐνταῦθα κενὸς μὲν καὶ καινός τὰ αὐτὰ κατὰ τὸν ἦχον ἀπαραλλάκτως εἰσὶ, πλὴν τὸ μὲν πρῶτον διὰ τοῦ ᾠα ψιλοῦ γράφεται, τὸ δὲ δευτεροντὴν διὰ διφθόγγου γραφὴν ἀπηνέγκατο. τοιοῦτον καὶ παρὰ Θεοκρίτῳ τὸ «ὄρη, φίλε, ὁ μελύδριον ὠρη ἐξεπόνθησα» [τουτέστιν «ὄρα τὸ μέλος, ὁ καθ' ὠραν ἐπονθησάμην». καὶ παροιμιώδης τὸ «ζεῖ χύτρα, ζῆ φίλια».] καὶ τοῦτο μὲν τοιοῦτον παρηχήσεως εἶδος ταῦτοφωνίαν ἔχον παντελῆ, διαφορὰν δὲ φέρον κατὰμόνην γραφήν· ὅπερ ἐστὶ διάφορον πρὸς τὴν ῥητορικὴν παρήχησιν, ἥτις ταῦτογραφουμένη διαφορὰν ἔχει κατὰ τὴν ἐκφώνησιν. ἔστι δὲ καὶ ἄλλο ξενίζον παρηχήσεων εἶδος, ὃ χρᾶται καὶ ὁ ποιητὴς. καὶ κεῖνται τούτου ἰκανὰ παραδείγματα ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσειαν. ἔστι δὲ τοιοῦτον, ὅταν καὶ παρηχῆ τις ἐνάνομοιότητι γραφῆς φωνηέντων ὁμοίως τοῖς πρὸ τούτου καὶ τὴν

ταύτοφωνιανδέ πως ἄλλοιοι· καθὸ καὶ ἠναντίωται τοῦτο τῷ πρὸ αὐτοῦ, τῷ παντελῶσταύτοφώνω, οἷον τὸ «Σκύλλη κοίλης ἐκ νηός» καὶ «Ἐπειὸς ἐποίησε σὺν Ἀθήνῃ» καὶ «φίλησε δὲ φύλον ἀοιδῶν» καὶ Ἀρριανός «φῦναι Φινέα» καὶ Ἡσίοδος «Φυλέα φίλον μακάρεσσι θεοῖσι»· καὶ Εὐριπίδης «ἐλελίζει αἴλινον» καὶ ὅσα ἄλλα ὅμοια. τὰ δὲ τοιαῦτα οὐκ ἐπιτηδευτὰ ἔοικεν εἶναι, ἀλλ' ἐκ τοῦ παρατυχόντος παρήχηνται, ὡς καὶ ἐν τῇ Ὀδυσσεΐα εἴρηται. ἔστι τι καὶ ἄλλοπανοῦργον παρηγήσεως εἶδος, ὅπερ κατὰ γραμμάτων μετὰθεσιν γίνεται, ὁποῖόν τι περιειργάσατο ὁ εἰπὼν τὸ τοῦ λόγου νᾶμα μάννα δοκεῖν τοῖς ἀκροαταῖς· τὸ γὰρ νᾶμα χωρῆσαν ὡς ἐς ἀνάρρουν εἰς μάννα μετερρῆ. τοιοῦτον καὶ τὸ «οὐλίθω βαλῶν, ἀλλὰ τῇ χειρὶ λαβῶν» καὶ τὸ λέπας καὶ πέλας παρὰ Λυκόφρονι. καίεϊσι καὶ τούτου σπέρματα παρὰ τῷ ποιητῇ, ὃς εἰπὼν ἐν Ὀδυσσεΐα «ἡμείψατο μύθω» ἐπήγαγε «θυμὸν ὠρινας», ὡς τοῦ μύθου καὶ τοῦ θυμοῦ τοῖς αὐτοῖς διοικουμένων γράμμασι. καὶ ἐν τῷ «θυμοδοκῆς δὲ μῦθος» τὸ αὐτὸ ἐμφαίνεται· καὶ ἐν τῷ «οὐχ' ἠνδανε θυμῷ, κρατερὸν δ' ἐπὶ μῦθον ἔτελλεν». οὕτω δὲ περιεργασαμένων τινῶν τὴν μίαν λέξιν καὶ διαστρεψάντων αὐτὴν ἄλλοι μένειν αὐτὴν 1.194 κατὰ χώραν ἀφέντες ἔπαιξαν ἄλλως, ἅπερ ἤθελον. ἡ γοῦν κωμωδία τοιαυτάτινα διθυραμβώδη ἐποίει ἐν μιᾷ λέξει ἀναγκάζουσα γραφὰς διαφόρους νοεῖν· οἷον ὅτε εἴπῃ, ὅτι ὁ Ζεὺς λήροις τοὺς νικῶντας ἀναδῶν στεφανοῖ. τὸ γὰρ λήροις λέγεται μὲν, ὡς τῶν νικῶντων ἐν Ὀλυμπίοις φλυάρῳ καὶ κενῷ κόμπῳ θελγομένων. βούλεται δὲ λέγειν καί, ὅτι λειρίοις ἤγουν ἄνθεσι τοὺς νικῶντας ἀναδεῖ. τὸ αὐτὸ ποιεῖ ὁ Κωμικὸς καί, ὀπηνίκα κηρύλου μεμνημένος τοῦ ζῶου, ὅπερ τὴν διὰ τοῦ ἥχει γραφήν, ἀποσκώπτει εἰς κουρέα τινὰ κηρύλον ἐκεῖνον θέλων νοεῖσθαι, ὡς ἀπὸ τοῦ κείρω, τὸ κουρεύω, ὅπερ διὰ διφθόγγου γράφεται. ὅμοιον καὶ τὸ «ἐστεφάνιξα κάδωρησάμην». δοκεῖ μὲν γὰρ λέγειν, ὅτι «δώροις ἐδεξιωσάμην», παραλαλεῖ δὲ καὶ τὸ Δωρικῶς εἰπεῖν ὡς τοῦ ἐστεφάνιξα διαλέκτου ὄντος Δωρικῆς. ταῦτα δὲ παίγνια κωμικὰ κατὰ τινὰ δῆθεν ὁμωνυμίαν, οὐ μὴν παρηγήσεις. ἡ γὰρ παρήχησις οὐ μιᾷ μόνῃ λέξει ἐμπεριγράφεται, ἀλλ' ἐν δυοῖν τὸ ἐλάχιστον. ἔστιν οὖν ὅλως τοιαύτη τις ἡ τῶν ῥηθειῶν παρηγήσεων θεωρία. ἡ παρήχησις ἢ διαφορὰν μὲν τινὰ ἔχει ἐν λέξεων προφορᾷ, ταυτότητα δὲ ἐν γραφῇ, καὶ ταύτην διχῶς· ἢ γὰρ ὀρθῶς κειμένων τῶν παρηχουσῶν λέξεων ἢ ἀνεστραμμένως· ὀρθῶς μὲν ἐν τῷ «οὐδ' Εὐπίθει πείθοντο» καὶ τοῖς ὁμοίοις, ὃ δὴ καὶ μόνον καιριωτάτη ἐστὶ παρήχησις· ἀνεστραμμένως δέ, οἷον τὸ μῦθος καὶ θυμός καὶ βαλῶν καὶ λαβῶν καὶ τὰ τοιαῦτα· ἢ ἀνάπαλιν ταυτότητα μὲν ἔχει περὶ λέξεων προφορὰν, διαφορὰν δὲ ἐν τῇ τῶν φωνηέντων γραφῇ· οἷον τὸ «ἔδδισαν οὐδέ τ' ἔδησαν». πολλάκις δὲ καὶ ἀμφοτέρω ἡγουν διαφορὰν καὶ φωνῆς καὶ γραφῆς, ὡς τὸ «Φυλέα φίλον μακάρεσσι»· καὶ «εἶδωλον δ' ἐτέρωθεν ἐταίρου πόλλ' ἀγόρευε». [καὶ «ἦλω γὰρ ἦλος» κατὰ παροιμίαν τὴν ἐν Πολιτείαις παρὰ τῷ Ἀριστοτέλει κειμένην, ἣν οἱ μὴ εἰδότες ἄλλως γράφουσιν. ὡς γὰρ πᾶσσαλος πασσάλω ἐκκρούεται, οὕτω καὶ αὐτοὶ «ἦλος ἦλω» φασίν.] (ἡ. 407) Ὅτι τὸ μνήσασα, ὃ ἐστὶν ἀναμνήσασα, αἰτιατικῇ συντάσσει μετὰ γενικῆς· οἷον μνήσασα τὸν Δία τῶνδ' ἐτινων. (ἡ. 408 σς.) [Ὅτι προαναφώνησις τεχνικὴ τὸ «αἶ κέν πως ἐθέλησιν», ὁ Ζεὺς δηλαδή, «ἐπὶ Τρώεσσι ἀρῆξαι» ἡγουν ἐπαρῆξαι τοῖς ἐν τῇ Τροίᾳ, «τοὺς δὲ κατὰ πρύμνας τε καὶ ἀμφ' ἄλαἔλσαι», ὃ ἐστὶν εἰλῆσαι ἢ ἐλάσαι, «Ἀχαιοὺς κτεινομένους» καὶ τὰ ἐξ ἧς προαναφωνεῖ γὰρ τὰ γενησόμενα Ὀμηρος νῦν, δι' ὧν ὁ Ἀχιλλεὺς πρὸς τὴν μητέρα φησίν.] (ἡ. 410–2) Ὅτι πρὸ μικροῦ ὁ Ἀχιλλεὺς τὸ πλεῖον τοῦ πολέμου αὐτὸς διέπειν εἰπὼν καὶ ἄριστον ἑαυτὸν Ἀχαιῶν ἀποκαλέσας καὶ νῦν 1.195 παρὰ τῇ μητρὶ περιαιτολογῶν τοιοῦτον πάλιν ἑαυτὸν ὀνομάζει [εἰπὼν· «ἵνα πάντες ἐπαύρωνται βασιλῆος» ἡγουν ἐπαπολαύσωσι καὶ

ἐπιχαρεῖεν τῷ βασιλεῖ·» γνῶ δὲ καὶ Ἀτρείδης εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων ἦν ἄτην» ἤγουν τὴν αὐθαίρετον βλάβην, «ὄτ' ἄριστον Ἀχαιῶν», ἤγουν ἐμέ, «οὐδὲν ἔτισε».] Σοφοκλῆς δὲ τὸ τοιοῦτον νόημα παραφράζων ἐπὶ Αἴαντος περιφραστικώτερον φησιν, ὅτι τοιοῦτος ἦν ὁ Αἴας, οἶον οὐ τίνα ἢ Τροία εἶδε μολόντα γῆς ἀπὸ Ἑλληνίδος. ἐμφαντικῶς δὲ ἄριστον ἄρτι ἑαυτὸν ὁ Ἀχιλλεύς λέγει. εἰ μὲν γὰρ συγκατατίθεται ἡ μήτηρ ἄριστον αὐτὸν εἶναι, ἵνα τί μὴ τιμᾶται ὡς ἄριστος; εἰ δὲ μή ἐστιν ἄριστος, διὰ τί οὐκ ἔστι τοιοῦτος; ἀλλὰ μινυθᾶδιος μὲν γέγονε, τιμὴν δὲ οὐκ ἔχει, ὁποῖαν οἱ ἄριστοι. (ἡ. 410) [Σημείωσαι δὲ ὅτι ἐν τῷ «πάντες ἐπαύρωνται βασιλῆος» νοηθεῖ ἂν βασιλεὺς καὶ ὁ κατὰ τὸν ἐν Ὀδυσσεΐα ἔχον βασιλέα βροτῶν δηλήμονα, ἵνα λέγῃ σεμνῶς καὶ εὐφήμως, ὡς πάντες ἐπαύρωνται βασιλέως τούτου κακοῦ κατὰ τὸ «πολλάκι καὶ ζύμπασα πόλις κακοῦ ἀνδρὸς ἀπηύρα». ἔνθα ὄρα τὸ ἀπαυρεῖν ταῦτον ὃν τῷ Ὀμηρικῷ ἐπαυρεῖν. διὸ καλῶς ἡ αὐτῶν ἐρμηνεία, ἤγουν τὸ ἐπαπολαύειν, τὰς ἐκείνων ἔχει προθέσεις.] (ἡ. 414) Ὅτι μονωδικῶς ἔοικε σχήματι τὰ τῆς Θέτιδος πρὸς Ἀχιλλεῖα εἰπούσης· «ὦ μοι, τέκνον ἐμόν, τί νύ σ' ἔτρεφον αἰνὰ τεκοῦσα» καὶ τὰ ἐξῆς. πενθεῖ δὲ αὐτόν, ὅτι ἅμα τε ὠκύμορος ἔστι καὶ οἰζυρὸς περὶ πάντων ἤτοι περισσότερον πάντων. καὶ σημείωσαι τὴν συντομίαν τοῦ «τί σ' ἔτρεφον αἰνὰ τεκοῦσα;» δύο γὰρ ἐνόλιγῳ συνέστρεψε νοήματα, οἶον εἰπούσα· οὐκ ὠφελὸν σε τεκεῖν. εἰ δὲ καὶ ἔτεκον, τί δήποτε δυστυχῶς ἔτρεφόν σε; Τὸ δὲ αἰνὰ τεκοῦσα ἀντὶ τοῦ αἰνῶς, ὡσπερ καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς ἐρεῖ, ὅτι οὐ καλὰ πόλεμόνδε συνοισόμεθα ἀντὶ τοῦ οὐ καλῶς. (ἡ. 417) Τὸ δὲ οἰζυρὸς τοιαύτην ἔχει παραγωγὴν· ὡσπερ παρὰ τὸ αἰ ἐπίρρημα γίνεται τὸ αἰάζω καὶ παρὰ τὸ ὦ ὦζω ἐν Αἰσχύλῳ, ἐξ οὗ τὸ οἰμῶζω, οὕτω παρὰ τὸ οἰ οἰζω, ἐξ οὗ παράγωγον οἰζύω καὶ κατὰ διάλυσιν οἰζύω· ὡς τὸ «ἀλλ' ἄγε δὴ περὶ κεῖνον οἰζυε», ἐξ οὗ οἰζυὸς ἢ ἀξία θρήνων κακοπάθεια καὶ οἰζυρὸς ὁ θρήνων ἐπάξιος. (ἡ. 415–8) [Τῷ δὲ ῥηθέντι ὡς μονωδικῶς πρόσκειται καὶ ταῦτα· «αἴθ' ὄφελος παρὰ νηυσὶν ἀδάκρυτος καὶ ἀπῆμων ἦσθαι, ἐπεὶ νύ τοι αἴσα μίνυθᾶ περ, οὐ τι μάλα δὴν· νῦν δ' ἅμα τ' ὠκύμορος καὶ οἰζυρὸς περὶ πάντων ἔπλεο, τῷ σε κακῆ αἴσῃ τέκον ἐν μεγάροισιν». ἔστι δὲ ἐναντία τὸ μίνυθα καὶ τὸ δὴν, ὧν ἐκ τοῦ μὲν γίνεται ὁ μινυθᾶδιος, ὡς 1.196 ἐδηλώθη, τοῦ δὲ ὁ δηναῖος, ὅ ἐστι πολυχρόνιος, καὶ δηρὸν τὸ ἐπὶ πολὺ, τροπὴ τοῦ ν εἰς ρ, καὶ δὴνεα τὰ βουλευματα, οἷς χρόνου δεῖ. διὸ καὶ παροιμία κεῖται· «δηρὸν βουλεύειν, ἵν' ἔχη καὶ πολλὸν ἄμεινον», εἰς ἣν συντελεῖ καὶ Σοφοκλέους τὸ «φρονεῖν γὰρ οἱ ταχεῖς οὐκ ἀσφαλεῖς».] (ἡ. 420) Ὅτι ἐν τῷ «Ὀλυμπον ἀγάννιφον» φανερώς Ὀλυμπον τὸ ὄρος λέγει. ὁ γὰρ Ὀλυμπος ὁ εἰς οὐρανὸν λαμβανόμενος οὐ νίφεται, ὅτι μηδὲ νεφελοῦται, ὅπου γε κατὰ τοὺς παλαιούς καὶ αὐτοῦ τοῦ Ὀλύμπου τοῦ ὄρους τὰ ἄκρα ὡς ὑπερνεφῆ οὔτε νίφεται οὔτε κατομβρεῖται, ὡς καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα φανερώς φησιν ὁ ποιητής. Ἰστέον δὲ ὅτι διχρόνω παραλήγεται τὸ «ἀγάννιφον» ἐκ τοῦ διαφορομένου νεῖφω. ἡ γὰρ ἐκτοῦ ἐνεστώτος τοῦ ἔχοντος τὸ ἱ ἢ ἐκ τοῦ γραφομένου ἐν διφθόγγῳ, οὗ δευτέρου ἀρίστος ἐνίφον, ὅθεν δοκεῖ ἢ νιφὰς εἶναι καὶ ὁ νιφετός. ἐκεῖθεν δὲ καὶ τὸ νέφος καὶ τὸ νένοφα, οὗ μεμνημένος ὁ Ἡρωδιανὸς ἀπορεῖ, πῶς ὁ Ἀριστοφάνης νένοφα εἶπε καὶ οὐ νένοιφα, ἵνα ἦν, ὡσπερ λείβω λέλοιβα, λείπω λέλοιπα, οὕτω καὶ νεῖφω νένοιφα. [Περὶ οὗ ἔστιν εἰπεῖν, ὡς οὐκ ἐκ τοῦ νεῖφω ἐκλήθη κατὰ τὸ πείθω πέποιθα καὶ ὅσα ἔτερα ἐπὶ ἐνεστώτος ἔχουσι τὸ ἑ μετὰ τοῦ ἱ, ἀλλ' ὡς εἰκός, ἐκ τοῦ νεῖφω, ἵνα ἦ, ὡσπερ λέγω λέλογα, οὕτω καὶ νεῖφω νένοφα, κατὰ τὰ ἔχοντα τὸ ἑ μόνον ἐν τῷ ἐνεστώτι. τοῦ δὲ νεῖφω, εἰ καὶ μὴ ἔστι χρήσις, ἀλλὰ δοκεῖ ὁμῶς πρωτότυπον αὐτὸ εἶναι τοῦ νεῖφω, ὡς ὑποδηλοῖ καὶ τὸ ἐξ αὐτοῦ νέφος καὶ ἡ νεφέλη.] Ἔτι ἰστέον καὶ ὅτι τὸ ἄγαν οὐκ αἰεὶ [ἐν ταῖς συνθέσεσι] φυλάσσει τὸ τοῦτέλους ἀμετάβολον, ἀλλ' ἔστιν οὗ, ὡς ἔστι μαθεῖν ἐξ ἐπαγωγῆς. (ἡ. 421) [Ὅτι ἐρεθιστικὸν τῷ

Ἀχιλλεῖ πρὸς τῆς μητρὸς ῥηθὲν τὸ «ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν νηυσίπαρήμενος μῆνι' Ἀχαιοῖς, πολέμου δ' ἀποπαύεο πάμπαν.» (η. 423) Ὅτι τὸ τὸν Δία εἰς Ὀκεανὸν ἔρχεσθαι ἐπὶ τοὺς ἀμύμονας Αἰθιοπῆας, θεοὺς δ' ἅμα πάντας ἔπεσθαι, δωδεκάτη δὲ αὐθις ἔρχεσθαι εἰς Ὀλυμπον, τινὲς μὲν ἱστορικῶς θεραπεύουσι λέγοντες, ὅτι ἐν Διοσπόλει μέγιστόν ἐστι Διὸς ἱερόν, ἀφ' οὐλαβόντες Αἰθίοπες Διὸς ξόανον καὶ ἄλλων δαιμόνων σὺν αὐτῷ κατὰ τινὰ καιρὸν τεταγμένον περινοστοῦσι τὰ κατὰ τὴν Λιβύην καὶ πανηγυρίζουσι πολυτελῶς ἐπὶ δώδεκα ἡμέρας, ἐπεὶ καὶ τοσοῦτοι παρ' αὐτοῖς οἱ θεοί. τοῦτο γοῦν, φασίν, εἰδὼς ὁ ποιητής, οἷα καὶ τοιούτων ἐθῶν ἔμπειρος, ὄνγε καὶ Αἰγύπτιον γενεαλογοῦσί τινες, πλάττει ἐνταῦθα δωδεκαήμερον ἀποδημίαν Διὸς ἐξ ἱστορικής 1.197 ἀφορμῆς καὶ νῦν εἰς τὸ πλάσμα ἐλθών. Ἔτεροι δὲ ἀλληγορίαν τινὰ καὶ εἰς τοῦτό φασι λέγοντες Δία μὲν τὸν ἥλιον, Ὀκεανὸν δέ, ὡς ὁ Γεωγράφος φησί, τὸν καθ' ὄλον τὸ μεσημβρινὸν κλίμα τεταγμένον, ἡγουν τὰ νότια τῆς οἰκουμένης τὰ πρὸς τοῖς Αἰθίοψιν, ὅπου κατὰ τὸν χειμέριον καιρὸν ὁ τοιοῦτος ἄπεισι Ζεὺς «ἐπικυανέων ἀνδρῶν δῆμον» κατὰ τὴν ποίησιν ἦτοι ἐπὶ Αἰθιοπίαν. ἐπεὶ δὲ καὶ ὁ τῶν πραγμάτων τούτων καιρὸς καὶ ὁ λοιμὸς μετὰ χειμῶνα γενέσθαι φαίνεται, εἰκότως ἂν χθιζὸς που καὶ πρῶην ὁ τῆς ἀλληγορίας ταύτης Ζεὺς Αἰθιοπικώτερος ἢ μετὰ τινὰς οὐ πολλὰς ἡμέρας εἰς τὸ Ἑλλαδικὸν κλίμα τελέως ἀποκαταστήσεται λέγοιτο ἂν συντελέσων τι πρὸς βοήθειαν τῷ Ἀχιλλεῖ. καὶ ταῦτα μὲν τοιαῦτα. ἐν οἷς σημειῶσαι ὡς καὶ εἰς ἥλιον ἀλληγορεῖται ὁ Ζεὺς· ὁ δ' αὐτὸς καὶ εἰς οὐρανόν, ὡς καὶ ἐν Ἀράτῳ δηλοῦται καὶ ἐν Ἡροδότῳ δὲ εἰπόντι, ὅτι τὸν κύκλον πάντα τοῦ οὐρανοῦ Δία καλοῦσιν οἱ Πέρσαι, ὥστε πολλὰ τῆ λέξει παραυφίσταται σημαινόμενα. ἔστι γὰρ Ζεὺς ἱστορούμενος, μυθευόμενος, ἀλληγορούμενος· τοῦτο δὲ εἰς νοῦν, εἴτ' οὖν ψυχὴν τοῦ παντός· εἰς ἀέρα, εἰς αἰθέρα, εἰς ἥλιον, εἰς οὐρανόν. καὶ οὕτω μὲν καὶ ταῦτα. Ὁ δὲ ποιητὴς ἐπίτηδες ἄλλως οἰκονομῆ ἀποδημῆν τὸν Δία, ὡς ἂν ἐν τῷ μέσῳ καὶ οἱ Ἑλληνας ἀπὸ τοῦ λοιμοῦ ἑαυτοὺς ἀναλάβωσι καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς παρ' ἑαυτῷ ταλαντεύσαστά καθ' ἑαυτὸν ἢ ἐπιμείνη τῆ μῆνιδι ἢ ῥοπήν τινὰ σχοίη πρὸς καταλλαγὴν ἔτι δέ, ὃ καὶ μάλιστα πρὸς τὸ πιθανὸν συμβάλλεται, ἵνα καὶ οἱ Τρῶες μαθόντες, ὡς εἰκός, τὰ τῆς μῆνιδος θαρσήσωσι τὴν μάχην καὶ οὕτω τέλος ἔξει ὁ σκοπὸς τοῦ Ὀμηρικοῦ Διός. ἐκ πρώτης γὰρ ἢ δευτέρας ἡμέρας καὶ τινῶν ὀλίγων τῶν ἐφεξῆς οὐκ ἦν εἰκός πληροφορίαν τοῖς Τρωσὶν ἐντελεῖ γενέσθαι τῆς τοῦ Ἀχιλλεὺς μῆνιδος, ἀλλ' ἦν ἂν ἢ εἰς τὴν μάχην αὐτοῖς τόλμα ἀπίθανος. Περὶ δὲ Αἰθιοπῶν καὶ ὅτι κατὰ παραγωγὴν Αἰθιοπῆας λέγονται καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα ἐδηλώθη. [Πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα ὅμοια· ἐν οἷς καὶ ἡγεμονεύς καὶ ἡνιοχεύς καὶ ὁ ἐκ τοῦ Ἀλκαῖος Ἀλκεύς, ὅθεν Ἀλκείδης Ἡρακλῆς, καὶ ὁ ἐκ τοῦ παρὰ Πινδάρῳ διάβολος κοινῶς διαβολεύς.] Ἀμύμονας δὲ αὐτοὺς λέγει, οὐχ' ὅτι πάντες ἀγαθοὶ ἀλλ' ὅτι τινὲς· πολλοὶ γὰρ ἀπ' αὐτῶν ἀνθρωποφαγοῦσιν. ἕτεροι δὲ τοὺς μακροβίους Αἰθίοπας ἀμύμονας λέγεσθαι νοοῦσι, περὶ ὧν καὶ ἐν τοῖς τοῦ Περιηγητοῦ γέγραπται. ἄλλοι δὲ γράφουσι «μετὰ Μέμνονας Αἰθιοπῆας» λέγοντες Αἰθιοπᾶς τινὰς εἶναι οὕτω καλουμένους ἀπὸ Μέμνονος υἱοῦ Τιθωνοῦ καὶ Ἡμέρας. [Ὁ δὲ Ὀκεανὸς σεσημειώται συστέλλων τὸ ᾠα. τὰ γὰρ διὰ τοῦ ᾠα-ν-ο-ς ὀξύτονα ὑπὲρ τρεῖς συλλαβὰς ἐκτείνει τὸ ᾠα χωρὶς τῶν παρὰ τοῖς ὕστερον, οἷ τὴν παραλήγουσαν τοῦ 1.198 Ἰουλιανὸς συστέλλουσιν. ὁ ἐάνος πέπλος συστέλλων τὸ ᾠα οὐκ ἀντίκειται τρισύλλαβος γάρ ἐστιν. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ «Ζεὺς ἐς Ὀκεανὸν εἰς τοὺς δεῖνα χθιζὸς ἔβη μετὰ δαῖτα», ἡγουν εὐωχίαν, «θεοὶ δ' ἅμα πάντες ἔποντο, δωδεκάτη δὲ τοιαῦτις ἐλεύσεται Οὐλυμπόνδε», παρωδηθήσεται ποτε εἰς πανδαισίαν πολυτελεῖ μακροήμερον.] (η. 427) Ὅτι τοῖς παλαιοῖς ἔθος ἦν, ὀπηνίκα ἰκέτευον, κεφαλῆς τε λαμβάνεσθαι τῆς τοῦ ἰκετευομένου καὶ χειρὸς δεξιᾶς ἢ καὶ

γονάτων·κεφαλῆς μὲν διὰ μέσης γενειάδος κατὰ Εὐριπίδην ἢ ἀνθρεῶνος καθ' Ὅμηρονδιὰ τὸ ἡγεμονικόν· ἐν αὐτῇ γὰρ τὸ λογιστικόν, ὡς προεῖρηται· δεξιᾶς δὲ διὰ τὸ πρακτικόν· γονάτων δὲ διὰ τὸ κινητικόν καὶ βαδιστικόν. καὶ ἤθελον συμβολικῶς τοὺς ἰκετευομένους παρακαλεῖν διὰ μὲν τῆς κεφαλῆς εἰς τὸ συνθέσθαι καὶ κατανεύσαι, διὰ δὲ τῆς δεξιᾶς εἰς τὸ πράξει, διὰ δὲ γονάτων εἰς τὸ κινηθῆναι, πρὸς ἃ ζητοῦνται, ἢ καὶ ἐπικλασθῆναι τὴν ψυχὴν καὶ καμφοθῆναι, οἷς ἰκετεύονται. καὶ γὰρ ἐν τοῖς γόνασι μάλιστα κλᾶται τὸ σῶμα. καὶ ἦσαν ταῦτα σύμβολά τινα καὶ οἷον οἰωνισμοὶ τοῦ τῆς ἰκετείας τέλους. σκαιᾶς μέντοι ἦτοι ἀριστερᾶς χειρὸς οὐ προσήπτοντο διὰ τὸ δυσοιωνιστον. οὐ γὰρ προσεῖχον τοῖς ἀριστεροῖς, ὅπου γε καὶ τὰ μὴ αἴσια σκαιὰ καὶ ἐπαρίστερα ἔλεγον, ὡς περ τὰ ἀγαθὰ δεξιὰ, τύχην λέγοντες δεξιὰν καὶ νόημα δεξιὸν καὶ δεξιοῦσθαι τὸ φιλοφρονεῖσθαι. κεφαλῆς δὲ οὐ τῆς ὅλης ἤπτοντο ἀλλὰ τοῦ ἀνθρεῶνος καὶ τοῦ γενείου, ὡς καὶ Εὐριπίδης δηλοῖ λέγων· «ὄρῳ σε δεξιὰν κρύπτοντα καὶ πρόσωπον ἔμπαλιν στρέφοντα, ὡς μή σου προσθίγῃ γενειάδος». τούτου δὲ δηλωτικόν καὶ τὸ «μὴ πρὸς γενείου μὴ ἔξελῃ τὰ φίλτατα» καὶ τὸ «ἀλλ', ὦ φίλον γένειον, αἰδέσθητί με». Ἰστέον δὲ ὅτι, εἰ καὶ κεφαλῆς καὶ χειρὸς καὶ γονάτων οἱ ἰκέται ἤπτοντο, ἀλλὰ τὴν ὅλην ἰκετείαν γουνάζεσθαι φασιν ἐκ μέρους οἱ παλαιοί, διότι τοῖς ἰκετεύουσιν, εἰ καὶ μὴ κεφαλῆς ἢ χειρὸς ἔστι λαβέσθαι, τῆς μὲν ἔμπαλιν τυχὸν στρεφομένης τῆς δὲ κρυπτομένης, ἀλλὰ γόνατος γοῦν οὐ πάνυ δυσχερὲς ἄπτεσθαι. οἱ δὲ μεθ' Ὅμηρον τὴν τοῦ γονυπετεῖν λέξιν ἐντεῦθεν ἐφεῦρον συνθέντες ἐκ τοῦ γόνυ καὶ τοῦ πέτειν, ἐξ οὗ τὸ πίπτειν παράγεται, ὡς τὸ ρίπτειν ἀπὸ τοῦ ῥέπειν. ἀκολουθῶς δὲ τούτῳ καὶ ἡ γονυκλισία ὠνόμασται. Ὅτι δὲ πέτω ἐστὶ ῥῆμα βαρύτερον ἄρρητον, δηλοῖ ὁ πέσω μέλλον εὐχρηστος, ὃ Δωριεῖς καὶ Αἰολεῖς πεσῶ λέγουσιν, ὡς ἐσῶ, κλαυσῶ, ἐξ ὧν τὸ πεσεῖται, ἐσεῖται, κλαυσεῖται καὶ τὰ ὅμοια. [ἐκ δὲ τοῦ πεσῶ ἀνελθόντος εἰς ἐνεστῶτα καὶ τὸ πέσημα, ὃ ἐστι πτώμα, κεῖται παρὰ τοῖς τραγικοῖς.] Ὅτι ὁ θαρρῶν ἰκετεῦσαι καὶ πείσαι τινα 1.199 εἴποι ἂν καιρίως τὸ «καὶ μιν γουνάσομαι καὶ μιν πείσεσθαι ὄϊω». καὶ ὅρα ὅτι 1.199 νῦν μὲν τὸ πείσεσθαι σαφῶς ἔχει· ὅτε δὲ Ἀχιλλεὺς θυμομαχῶν εἶπεν· «ἄ τιναοῦ πείσεσθαι ὄϊω», ἀσαφῶς εἶχεν ὁ λόγος. ἢ γὰρ εἰς ἃ οὐ πείσεσθαι οἶομαί τινα ἢ εἰς ἃ ἐγὼ οὐ πεισθήσομαι, ὃ καὶ κάλλιον. ἔφη γὰρ κατωτέρῳ ἐκεῖ· «οὐ γὰρ ἐγὼ γέ τί σοι πείσεσθαι ὄϊω». Τὸ δὲ «καὶ μιν» προτεθὲν ἐν τῷ «καὶ μιν γουνάσομαι καὶ μιν πείσω» σχῆμα καλὸν ποιεῖ τὸ κατ' ἐπαναφοράν. (ἡ. 429) Ὅτι συνήθη Ἀττικὴν ἔλλειψιν ἔχει τὸ «χωόμενον κατὰ θυμὸν εὐζώνιο γυναικός». τὸ γὰρ πληρὲς· χωόμενον ὑπὲρ γυναικός ἢ ἔνεκεν γυναικός. Ἰστέον δὲ ὅτι τοῦ κατὰ θυμὸν χῶεσθαι ἤγουν συγγέεσθαι τὸν Ἀχιλλέα τέλος τὸ μνησθῆναι Ἀχαιοῖσι, πολέμου δ' ἀποπαύεσθαι πάμπαν, ὃ παρήνευσεν ἡ μήτηρ Θέτις τῷ φίλῳ υἱῷ προαναφωνητικῶς καὶ αὐτὸ ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ τεθέν. Εὐζωνον δὲ γυναικα τὴν Βρισηίδα λέγει ἀντὶ τοῦ εὐκόσμητον, ἀπὸ μέρους τινὸς τοῦ γυναικείου κόσμου, τῆς ζώνης δηλαδὴ. ὡς καὶ εἴ τις εἶπη ἀνδραμιτροχίτωνα καθ' ὁμοιότητα τοῦ «ἀμιτροχίτωνας ἐταίρους». ὡς γὰρ ἀνὴρόπλιζεται ποτε μερικῶς μίτρα, οὕτω καὶ γυνὴ κατὰ τῶν ἐραστῶν ὅποιά τι ὄπλον τὸ ἑαυτῆς εὐζωνον προβάλλεται. οἱ μέντοι μεθ' Ὅμηρον εὐζωνον ὀδύτην λέγοντες ἢ τοιοῦτόν τι ἐπὶ ἀσκεύου καὶ εὐσταλοῦς τὴν λέξιν τιθέασιν. Ὅρα δὲ ὅτι γυναικα οὐ μὴν κόρην ἐνταῦθα τὴν Βρισηίδα εἶπεν, ὡς ἀλλαχοῦ. Ὅτι κρίνει καὶ ὁ ποιητὴς ἡδικῆσθαι τὸν Ἀχιλλέα λέγων βίη ἀέκοντος ἀφαιρεθῆναι τὴν Βρισηίδα. πάντως δὲ τὸ βία οὐ δίκαιον. (ἡ. 430) Ἀέκουσα δὲ καὶ ἐκείνη κατὰ τὸν ποιητὴν ἐπορεύθη. Τὸ δὲ ἀέκοντος ἐρμηνεία ἐστὶ τοῦ βίη, ὅπερ λέξις ἐστὶν ὁμώνυμος καὶ διὰ τοῦτο ἔχει τι ἀσαφείας, εἰ μὴ ἐρμηνεύοιτο. λέγεται γὰρ ποτε βία καὶ ἡ κατὰ ῥώμην δύναμις. (ἡ. 432) Ὅτι ὡς περ οἶκος μὲν καὶ δόμος τὸ ὅλον λέγεται, μέρος δὲ αὐτῶν ἡ

ἔστια, ἥτις καὶ ἰστία ὀνομάζεται, καὶ πάλιν ὄλον μὲν τι ὁ ναός, μέρος δὲ αὐτοῦ ὁ βωμός, οὕτω καὶ ὄλον μὲν ὀλιμήν, μέρος δὲ ὁ ῥηθησόμενος ὄρμος· αὐτὸ δὴ τὸ πρὸς τῆ γῆ, ἔνθα καὶ ὄρμεϊ ἠναῦς καὶ ὑπὸ τῶν ναυτῶν ὀρμίζεται. καὶ εἰς μὲν τὸν λιμένα πλησίον καταβαίνουσιν οἱ πλείοντες, εἰς δὲ τὸν ὄρμον ἔρετμοῖς καθιστῶσι τὴν νῆα. διὸ ὁ μὲν ὀρμισθεὶς ἐνελιμενίσθη, οὐ μὴν ὁ ἐν λιμένι ἐξ ἀνάγκης καὶ ὠρμισται, εἰ μήκαὶ πρὸς τῆ γῆ γένηται. ἐὰν δὲ βωμός ὁ ὄλος λεχθῆ πρὸς τὸν ναὸς ἢ ἔστια ὁ σύμπαρσις, ἀπὸ μέρους ἐλέχθη τὸ πᾶν ὁμοίως καὶ ἐὰν τὸν πάντα λιμένα ὄρμον τιθεῖται· ὁ γὰρ λιμὴν ὄρμων περιεκτικός. διὸ ἡ καθωμιλημένη γλῶσσα ὀρμισίας τὰς τοῦ λιμένος προσγείους λέγει κατατομὰς καὶ καταγωγὰς. ὅτι δὲ ὄρμος 1.200 κυρίως ἐστὶ τὸ τοῦ λιμένος πρὸς τῆ γῆ πέρασ, δηλοῦται σαφῶς καὶ ἐν τῷ «λιμένα Ναύπλιον ἐκπληρῶν πλάτῃ ὄρμεϊ», ὡς μὴ ἂν ἄλλως ἐξὸν ὄν ὀρμισθηναϊκῆ τοιαύτην, εἰ μὴ κώπαις ἐκπληρώσασα τὸν ὄλον λιμένα πρὸς τῆ γῆ γένηται. [δηλοῖ δὲ φανερώς τὴν ἐν τούτοις διαφορὰν καὶ τὸ «λιμὴν εὐόρμος».] Δῆλον δὲ καὶ ὅτι ἀρετὴ λιμένος τὸ πολυβενθὲς ἤγουν ἀγχιβαθές, ὡς ἂν ἔχοι τὰς τῶν ἀνέμων στέγειν ἐμβολὰς καὶ μὴ τὰς νῆας λύειν προσαρασσομένας ταῖς ἀκταῖς. εἰ δὲ τις λιμὴν μὴ τοιοῦτος εἶναι τετυχηκῶς ἀπιστός ποτε τοῖς ἐλλιμενισθεῖσιν ἀποβαίῃ, ἀστεῖως ἂν παραγραμματισθεὶς πολυβενθὲς ἀντὶ πολυβενθὲς κληθήσεται. Ἰστέον δὲ [ὅτι τε ἐκ τοῦ ῥηθέντος ὄρμου ἔξορμος λέγεται ἐν τῷ ἀναπλεῦσαι ὁ ἔξω τούτου γεγινώς· καὶ ὅτι καὶ κόσμος περιτραχήλιός τις ὄρμος ποτὲ καλεῖται ὁ καὶ ὀρμισκος καθ' ὑποκορισμὸν. (ἡ. 432-7) Ἐνταῦθα δ' ἰστέον καὶ] ὅτι ἔργον διασκευῆς τὸ ἐν τοῖς πράγμασι τὸν τρόπον λεπτολογεῖν, καθ' ὅναυτὰ γίνονται, κἂν μὴ πάνυ ἀναγκαῖον εἴη ἔστιν ὅτε τὸ τοιοῦτον τῷ ἀκροατῇ καὶ πλεονάζει ὁ ποιητὴς τούτῳ τῷ σχήματι γυμνάζων τὸν ἀκροατὴν, ὅπως ἔστι καὶ ἐν τοῖς εὐτελέσιν εὐπορεῖν τοῦ γράφειν. τίθησιν οὖν καὶ ἐνταῦθα διασκευῆν, ἐν οἷς λέγει, τοὺς Ἑλληνας εἰς Χρῦσιν ἀπελθόντας τοιαῦτά τινα, ὡς εἰκός, ποιεῖν· «οἱ δ' ὅτε δὴ λιμένος πολυβενθὲς ἐντὸς ἴκοντο, ἰστία μὲν στείλαντο, θέσαν δ' ἐν νηϊ μελαίνῃ, ἰστὸν δ' ἰστοδόκη πέλασαν προτόνοιον ὑφέντες· τὴν δ' εἰς ὄρμον προέρυσαν ἔρετμοῖς. ἐκ δ' εὐνὰς ἔβαλον, κατὰ δὲ πρυμνήσια ἔδωσαν· ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βαῖνον ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης» καὶ ἐξῆς. καὶ σημείωσαι ὅτι τὸν μὲν τῆς προδιειλημμένης νηὸς ἀνάπλουν τὸν ἐκ Τροίας καὶ τὸν ἐκεῖ αὐθις κατάπλουν οὐ διεσκεύασεν ὁ ποιητὴς ὡς ἀγωνίων καὶ σπεύδων εἰς ἔργα καὶ οὐδὲ σκυθρωποῖς πράγμασι παραμίξει θέλων πανηγυρικοῦ σχήματος ἰλαρότητα. τὴν δὲ εἰς Χρῦσιν αὐτῆς καταγωγὴν καὶ τὰ τῆς θυσίας ὡς πανηγυρικὰ τῷ συγγενεῖ φιλοτιμεῖται σχήματι, τῆ διασκευῆ, οὐ στενολεσχῆσας, ἀλλὰ κατακόρως ἐπιστοιβάσας διασκευάς. τὸν δὲ τοιοῦτον πλοῦν μετρῶν ὁ Γεωγράφος φησὶν, ὅτι ἀπὸ τῆς Κιλικίων Χρῦσης ἐπὶ τὸν ναύσταθμον ἑπτακόσια πλοῦς ἡμερήσιος, ὅσον φαίνεται πλεύσας ὁ Ὀδυσσεύς. (ἡ. 433) Ἰστέον δὲ ὅτι ἰστία μὲν εἰσι τὰ ἐπὶ τοῦ κέρως λῖνα, οἷς ὅσα καὶ πτεροῖς ἢ ναῦς τὸν δρόμον ταχύνει. Στείλασθαι δὲ παρὰ μὲν τοῖς ὕστερον καὶ ἐπὶ πορείας τίθεται. στέλλεται γοῦν τις ὁδὸν τινα. ἐνταῦθα δὲ τὸ «στείλαντο ἰστία» ἀντὶ τοῦ συνέσειλαν εἶρηται. [Σημαίνει δὲ ποτε καὶ τινα κοσμιότητα τὸ στέλλειν, ὡς δηλοῖ ὁ στολμός καὶ ὁ εὐσταλής. ἀπὸ δὲ τοῦ Ὀμηρικοῦ στέλλειν καὶ περιστέλλειν 1.201 λέγεται τις κακὸν ἀντὶ τοῦ περικρύπτειν, περικαλύπτειν. τὸν δὲ ναυτικὸν στόλον ἑτεροῖον τι στέλλειν παράγει.] (ἡ. 434) Ἰστέον δὲ τὸ ὀρθὸν ξύλον, οὐ πρὸς τὸ κέρασ καὶ τὰ ἰστία ἠώρηται, καθ' ἑξοχὴν τινα οὕτω λεχθεῖς. αὐτὸς γὰρ μάλιστα ὀρθὸς ἴσταται. Ἰστοδόκη δὲ ξύλον κατὰ πρύμναν ἐξέχον, καθ' οὐκλίνεται ὁ ἰστός. γράφεται δὲ διὰ τοῦ κ, διότι τὰ παρὰ τὸ δέχω οὕτω προάγονται Ἰωνικῶς, οἷον ξεινοδόκος, δουροδόκη, ἰστοδόκη· ἤδη δὲ καὶ Ἀττικῶς. πανδοκεῦτριαν γοῦν ὁ Κωμικός φησι καὶ ξυροδόκην, καπνοδόκην καὶ τοιαῦτά τινα.

δήλον δὲ ὅτι κοινωνία τις ἦν τῇ παλαιᾷ Ἰάδι καὶ Ἀτθίδι. Πρότονα δὲ κατὰ τινὰς μὲν σχοινία, δι' ὧν τὰ ἰστία πῆ μὲν ἀνέλκονται, πῆ δὲ χαλῶνται, μάλιστα δὲ τὰ συνδέοντα τὸ κέρας πρὸς τὸν ἰστόν, ὡς φασιν οἱ εἰδότες. φυλάσσεται γὰρ ἡ λέξις ἔτι καὶ νῦν παρὰ τοῖς Ἀνατολικοῖς. εὐρηται δὲ καὶ ἀρσενικῶς ὁ πρότονος. Τὸ δὲ ὑφέντες καιρίως εἴρηται ἀντὶ τοῦ χαλάσαντες. ἐντεῦθεν καὶ παρὰ τοῖς μεθ' Ὀμηρον καθυφιέναι τὸ ἀνίσθαί τινος ἐνστάσεως καὶ δίκη καθυφέσεως, ὅτε τις δικηγόρος χαυνωθεὶς προδῶ τὴν ὑπόθεσιν ὑπενδούς καὶ οἶον καταχαλασθεὶς. (ἡ. 435) Ὅρμος δὲ τί ἐστίν, ἀνωτέρω ἐγράφη. (ἡ. 436) Εὐναὶ δὲ νῦν οὔτε αἰ κοῖται οὔτε αἰ διατριβαί, ἀλλὰ αἰ τὴν νηαεὐνάζουσαι ἄγκυραι ἐν τῷ χαλασθαι κατὰ τοῦ ὕδατος. πολλαχοῦ δὲ ἡ λέξις εὐρεθῆσεται. Πρυμνήσια δὲ τὰ ἀπόγεια σχοινία τουτέστιν, οἷς ἡ ναῦς ἀποδεῖται εἰς γῆν καὶ οἷς ὡσπερ πείθεται. διὸ τὰ αὐτὰ καὶ πείσματα λέγονται. (ἡ. 437) Ῥηγμῖν δὲ ἐνταῦθα μὲν ὁ αἰγιαλός, ᾧ τὰ κύματα προσρήσσονται, ὡς πούφησιν ὁ ποιητής· «χέρσω ῤηγνύμενον μεγάλα βρέμει». ἐν δὲ Ὀδυσσεΐα καὶ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης, ἦν αἰ κῶπαι ῤήσσοσι, ῤηγμῖνα καλεῖ. καὶ νῦν μὲν οὕτω διεσκεύασεν ὁ ποιητής, προῖων δὲ θυτικὴν διασκευὴν ἑτέραν ποιήσεν ἐν τῷ «ἀνέρυσαν μὲν πρῶτα καὶ ἔσφαξαν καὶ ἔδειραν» καὶ τὰ ἐξῆς. ἀλλαχοῦ δεδασκευάζων τὸν ἐξ ὕπνου νυκτερινοῦ ἐγερθέντα ἐρεῖ· «μαλακὸν ἔνδυνε χιτῶνα, περὶ δὲ μέγα βάλλετο φᾶρος» καὶ τὰ ἐφεξῆς. Περὶ δὲ ὀπλίτου ἀνδρὸς ἐν ἑτέροις 1.202 διασκευάσει, ὅτι κνημῖδας μὲν πρῶτα περὶ κνήμαις ἔθηκε καὶ τὰ ἐξῆς. ὄλωσγὰρ χαίρει διασκευαῖς ὡς περιφραζούσαις τὸ πρᾶγμα καὶ πλατυνούσαις, ναίμην καὶ γλυκαζούσαις τῇ ἀφελείᾳ, ἐχούσαις δὲ καὶ διδασκαλίαν πραγμάτων καὶ λόγου σαφήνειαν τῇ κατὰ φύσιν τῶν πραγμάτων διεξόδῳ καὶ τάξει, ὡς πολλαχοῦ δεδιχθήσεται. (ἡ. 436-9) Ὅτι δὲ ποτε καὶ κάλλους ἐκφανοῦς χρεῖα ταῖς διασκευαῖς, δηλοῦν ἐντεῦθεν· ἄρχεται ὁ ποιητής κεφαλαιώσας τέσσαρα ἔπη διὰ τῆς ἑκπροθέσεως κατὰ σχῆμα εὐειδὲς ἐπαναφορικὸν καὶ εἰπών· «ἐκ δ' εὐνάς ἔβαλον, ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βαῖνον, ἐκ δ' ἐκατόμβην βῆσαν, ἐκ δὲ Χρυσῆϊς νηὸς βῆ». ὡς δὲ τὰς ῤηθείσας εὐνάς εὐναίας που Εὐριπίδης φησὶν, οἶδεν ὁ περιτυχών. (ἡ. 440 ς.) Ὅτι τὸ «τὴν μὲν Ὀδυσσεὺς πατρὶ φίλῳ ἐν χερσὶν ἐτίθει» ἀπλῶς εἶπεν ἀντὶ τοῦ ἐδίδου ἢ παρετίθει, ἄλλως γὰρ ἐνταῦθα οὐ πάνυ κυριολεκτεῖται τὸ τιθέναι. (ἡ. 442-5) [Ὅτι Ὀδυσσεὺς ἀποδοὺς τῷ Χρύσει τὴν θυγατέρα ἐν τῷ ἀγαγεῖν ἐπὶ βωμόν, ἵνα οὕτως ἐμφήνη μὴ τῷ Χρύσει ἀλλὰ τῷ Φοῖβῳ τὴν χάριν γενέσθαι, εἶτα χράται καὶ διηγῆσαι ἀπλῆ αὐτὸ διεξελθὼν ψιλὸν τὸ πρᾶγμα ἐν στενωῷ.» ᾧ Χρῦση, πρό μ' ἔπεμψεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων», ὡς ναύαρχον δηλαδὴ, «παῖδά τέ σοι ἀγέμεν, Φοῖβῳ θ' ἱερὴν ἐκατόμβην ῤέξαι ὑπὲρ Δαναῶν, ὄφρ' ἰλασόμεσθα ἄνακτα, ὃς νῦν Ἀργείοισι πολύστονα κήδε' ἐφήκεν». Ὅτι δὲ τοῦ «ἄναξ ἀνδρῶν» πολὺ ἐνδοξότερον τὸ εὐρυκρείων, οὐκ ἄδηλόν ἐστιν.] (ἡ. 446) Ἐνταῦθα δὲ ἔδει μὲν εἰπεῖν τι τὸν Χρῦσην αὐτίκα, ὅτε ἀπέλαβε σταλεῖσαν τὴν θυγατέρα. ὁ δὲ ποιητής δεξιότατα σιγῶντα ποιεῖ αὐτόν, ὡς καὶ πρὸ μικροῦ τούτους κήρυκας, καθὰ καὶ προεῖρηται. οὔτε γὰρ ἐπαινεῖν ὁ γέρων ἔχει τοὺς ἀποδιδόντας μεμνημένος, ὅσα ἠπεύληται, καὶ εἰδὼς οὐχ' ἐκουσίαν τὴν ἀπόδοσιν, καὶ οὐδὲ ψέγειν καλὸν ἔγνωκε τοὺς δωρησαμένους. παροξυντικὸν τε γὰρ τοῦτο καὶ οὐδὲ πρέπον εὐεργετουμένῳ ἀνδρὶ. τάχα δὲ καὶ ἡ πολλὴ χαρὰ παραιρεῖται τοὺς λόγους τῷ γέροντι. διὸ καὶ ὁ ποιητής ἐπεσημίνατο εἰπών· «ὃ δ' ἐδέξατο χαίρων». ἄλλως τε κατὰ τοὺς παλαιοὺς οὐδὲ τοσαύτην ἔχει κίνησιν τὰ ἡδέα, ὅσην τὰ λυπηρά. διὸ τὴν μὲν ἐπὶ τῇ θυγατρὶ λύπην ἔχων καὶ ὠδοιπόρησε καὶ ἐλάλησε, χαρᾶς δὲ οὐδὲν ποιεῖ ἐπίσημον, ἀλλ' ἢ μόνον εὐχεται ἀγαθὰ τοῖς Ἑλλησιν ὕστερον, εἰς ὃ προεκλήθη ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσεῶς, ὅτε καὶ λαλεῖ πρὸς ὃν ἐχρῆν, ἦγουν πρὸς τὸν Φοῖβον, οὗ χάριν ἔλαβε τὸ θυγάτριον, ὃ ἐπὶ βωμόν ἄγων Ὀδυσσεὺς ἐν χερσὶν αὐτῷ ἔθετο. Ὅρα δὲ πεισμονῆς ἀκαίρου βασιλικῆς

ἀποτέλεσμα, ὡς καὶ προεγράφη. ὁ γὰρ ἀπερείσια μὴ λαβὼν δῶρα ἀπριάτηντε ἀπέδωκε τὴν αἰχμάλωτον καὶ ἑκατόμβην προσαποδέδωκεν. (η. 446 ς.) Ὅτι ὁ τιμηθεὶς μὲν τινὶ βαθμῶ στάσεως, ὀλεθρίως μέντοι γε ἢ ἄλλως ἐπιζημίως, εἴποι ἂν εὐκαίρως, ὅτι ὡς ἐν ἑκατόμβῃ μοῖρα ἐγένετο. κάκει γὰρ ἐστὶ μὲν κατὰ τὸν ποιητὴν τὸ τῆς στάσεως ἐφεξῆς κατὰ τὸν βωμόν. «ἐξείης γάρ», φησὶν, «ἔστησαν περὶ βωμόν». τῶν δὲ ἐστώτων οὐδὲν περισσώζεται· σφάττονται γάρ. (η. 448) [Ἐϋδμητος δὲ νῦν ὁ εὐδόμητος, ὃ ἴσον ἐν ἄλλοις ὁ ἐϋκτίμενος, οὐθηλυκὸν ἢ ἐϋκτιμένη.] (η. 449) Ὅτι καὶ θύοντες χερνίπτονται οἱ παλαιοὶ ὡς 1.203 ἐνταῦθα καὶ εὐχόμενοι δέ, ὡς ἐν Ὀδυσσεΐα φαίνεται. δεῖ γὰρ καθαρὸς τῶνθείων γίνεσθαι. φησὶ γάρ· «χερνίψαντο δ' ἔπειτα καὶ οὐλοχύτας προβάλλοντο» ἤγουν προέθεντο, προέρριψαν. εἰσὶ δὲ οὐλοχύται, ὡς μὲν ἐν ἀνθ' ἐνὸς εἰπεῖν, τὰπροθύματα. οὐλοχύτας γὰρ πρὸ τῆς θυσίας μετεχειρίζοντο καί, ὡς ὁ ποιητὴς φησὶ, προεβάλλοντο. εἰ δὲ χρὴ καὶ πλατύτερον εἰπεῖν διὰ τὸ σαφέστερον, οἰούλοχύται οὐλαὶ ἦσαν τουτέστι κριθαὶ μετὰ ἀλῶν, ἃς ἐπέχεον τοῖς βωμοῖς πρὸ τῆς ἱερουργίας. ἐποίουν δὲ τοῦτο ἢ πολυπλήθειαν καρπῶν οἰωνιζόμενοι, ὧν ἀπαρχαὶ οἶον αἰ οὐλαὶ αὗται προσήγοντο, ἢ ἄλλως διὰ τὸ πρὸς θεοῦς εὐχάριστον ὑπὲρ τῆς εἰς τὸ ζῆν εὐεργεσίας, ἐπεὶ τοῦ βαλανηφαγεῖν καὶ τῆστῶν δρυκάρπων ἀπαλλαγέντες τροφῆς εἰς ἡμέρον βίον τὸν ἐκ τῶν σπορίμων μετέπεσον. διὰ τοῦτο γὰρ καὶ κριθὰς προεβάλλοντο, σπέρμα ἡμέρον, ἃς πρώτας κρατεῖ λόγος εἰς χρῆσιν ἔλθειν τοῖς πάλαι ποτὲ ἀπαλλαγεῖσι τοῦ βαλανηφαγεῖν. διὸ καὶ κριθαί, φασίν, ἐκλήθησαν, διότι αὐτῶν εὐρεθεισῶν διεκρίθησαν τῶν ἀλόγων ζώων οἱ ἄνθρωποι. ἐντεῦθεν δὲ καὶ ὁ κρίβανος οἰονεὶ κριθῆς βαῦνος. καλοῦσι δὲ βαῦνον μέχρι καὶ ἐσάρτι Πελοποννήσιοι τὸν τοῦ πυρὸς τόπον, ὃν καὶ παριστίαν λέγομεν ἰδιωτικῶς. ἐκεῖθεν δὲ καὶ οἱ παρὰ τῷ Κωμικῷ κριβανωτοί, ἄρτοι δηλαδὴ ὀπτηθέντες κριβάνω, ὃν καὶ κλίβανον διὰ τοῦ ἄλ φασίν, ὁμοίως τῷ κεφαλαργία, κεφαλαργία. εἰς εὐχάριστον οὖν μνήμην τῆς παλαιᾶς βρώσεως αἰ οὐλαὶ προεβάλλοντο, αἵτινες τὴν ἀρχὴν ὄλαι ἦτοι σῶαι ἠσθίοντο πρὶν ἠγενέσθαι τὰ τοῦ ἀλετοῦ. διὸ καὶ οὐλαὶ λέγονται κατὰ πρόσληψιν τοῦ ἄλ ὄλαι ἄλλως ὀφείλουσαι λέγεσθαι. ὅθεν καί, ὀπηνίκα μὴ παρήσαν οὐλαὶ τουτέστι κριθαί, ἀντὶ κριθῶν δρυὸς φύλλα προεβάλλοντο ἀνατρέχοντες καὶ οὕτω πρὸς παλαιτάτην μνήμην διαίτης καὶ ἀναμιμνησκόμενοι τῆς ἐκ τῶν δρυκάρπων παλαιφάτου τροφῆς, ὡς καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα οἱ τοῦ Διὸς ἑταῖροι μὴ ἔχοντες κριλευκὸν φύλλα δρεψάμενοι τέρενα δρυὸς ἠύχοντο. οἱ δ' αὐτοὶ καὶ οἶνον λειβεινμὴ ἔχοντες ὕδωρ ἔσπενδον εὐπόριστα ταῦτα σπονδῆν τε καὶ οἶνον οὐλοχύτας ἐξευρηκότες. καὶ αὕτη μὲν αἰτία τῆς τῶν κριθῶν παραλήψεως ἐν τοῖς οὐλοχύταις. ἄλλας δὲ ταῖς οὐλαῖς ἀνεμίγνυον οὐ μόνον διὰ γονιμότητα καὶ τὸ ἐν τροφαῖς νόστιμον, ἀλλὰ καὶ διότι φιλίας οἱ ἄλλες σύμβολον. διὸ καὶ τοῖς ἐπιξενουμένοις 1.204 παρετίθεντο πρὸ τῶν ἄλλων βρωμάτων ἢ διὰ τὸ τῆς φιλίας νόστιμον καὶ παράμονον· παραμονῆς γὰρ αἴτιος πολλοῖς τῶν σωμάτων καὶ ὁ ἄλλ' ἢ καὶ εἰς σύμβολον τῆς κατὰ φιλίαν ἐνώσεως. ὡς γὰρ ἄλλ' ἐξ ὕδατιων πολλῶν ῥυτῶν καὶ χυτῶν παγεῖς ἐν τι στερεὸν γέγονε σῶμα, οὕτω καὶ οἱ συνελθόντες εἰς ξενίαν ἐκδιεστώτων εἰς ἐν τῷ τε τόπῳ καὶ τῇ φιλικῇ διαθέσει συνήχθησαν. οἶνος δὲ εἰκαὶ μὴ τοῖς οὐλοχύταις συμπαρελαμβάνετο, ἀλλ' οὖν ἐν ταῖς σπονδαῖς χρησιμότης ἦν μετὰ τοὺς οὐλοχύτας, διότι καὶ ἡ τούτου εὐρεσις, ὡσπερ καὶ ἡ τῶν κριθῶν, πολιτικοῦ βίου καὶ ἡμέρου ἐστὶ καταρχή· ὁψὲ γάρ ποτε εὐρηται. Ἰστέον δὲ ὅτι τοῦ ποιητοῦ οὐλοχύτας εἰπόντος τινὲς τῶν ὕστερον, ὧν ἐστὶ καὶ ὁ Ῥωμαῖος Δίων, οὐ συνθέτως οὐλοχύτας, οὐλας δὲ μόνον φασίν. ἔστι δὲ καὶ ἄλλως συντομώτατα φράσαι περὶ τῆς οὐλοχύτων καὶ τῆς δι' οἶνου σπονδῆς, ὅτι διττῆς οὕσης ἐν ἡμῖν τροφῆς τῆς ἀναγκαιοτάτης, ξηρᾶς τε, ἣτις ἐν σπέρμασι θεωρεῖται καὶ ἄλλοις καρποῖς, ἔτι δὲ καὶ τῆς

ὕγρᾶς τῆς θεωρουμένης πρώτως ἐν ὕδατι, δευτέρως δὲ καὶ ἐν οἴνω, ἀπαρχὰς οἴονει τῆς ὅλης ζωογόνου τροφῆς εὐχαρίστως οἱ παλαιοὶ τοὺς τε οὐλοχύτας ἐν ταῖς θυσίαις προεβάλλοντο ἀπὸ ξηρᾶς τινος τροφῆς, ἀλλὰ μὴν καὶ τὰς σπονδὰς ἐν ἄλλοτε ἄλλω ὑγρῶ γινομένης πρὸς τοὺς καιρούς. μετὰ δὲ τοὺς οὐλοχύτας αἱ θυσίαι καὶ ἡ ἐναυταῖς κρεωφαγία, διότι καὶ μετὰ τὴν τῶν ἀναγκαίων τροφῶν εὗρεσιν ἡ τῆς κρεωδαισίας πολυτέλεια καὶ τὸ τῆς τρυφῆς ἐπέισακτον εὗρηται. δεῖ δὲ εἰδέναι, ὅτι τινὲς παντελῶς ἐτέραν τραπόμενοι οὐ θύματα ἢ προθύματα ἢ προβολήνθυμάτων τοὺς οὐλοχύτας φασίν, ἀλλ' αὐτὰ τὰ κανᾶ, εἴτ' οὖν τὰ ἀγγεῖα, δι' ὧν αἰοῦλαι χέονται, οὐλὰς νοοῦντες ἀπὸ μέρους, καθὰ καὶ ὁ Δίων ἔφρασε, τὸ μίγμα τὸ ἐκ κριθῆς καὶ ἄλων. αἱ δὲ οὐλαὶ ὀξύνονται πρὸς διαστολήν τοῦ οὐλαὶ τρίχες, εἰ καὶ ἄλλως συμπίπτουσι ταῖς τραυματικαῖς οὐλαῖς. (η. 450) Ὅτι χεῖρας ἀνασχῶν ἀντὶ τοῦ ἀνατείναι εἰς εὐχὴν. λέγεται δὲ τὸ ἀνασχεῖν καὶ ἐπὶ ἀνατολῆς ἀνίσχειν γὰρ ὁ ἥλιος καὶ ἀνασχεῖν λέγεται. τὸ δὲ «χεῖρας ἀνασχῶν» ἐν ἄλλοις ἀνασχόμενος εὐρεθῆσεται παθητικῶς, ὅπερ ἕτερος ποιητῆς «ἀναπτύξας χεῖρας» φησί. Σημείωσαι δὲ ὅτι τῷ ἀνίσχειν ἀντίκειται τὸ κατίσχειν, ὡς Ἡρόδοτος δηλοῖ λέγων· «κατίσχει σέλας ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπὶ τὴν βοῦν τὴν γεννώσαν τὸν Ἄπιν» καὶ ὅτι τὸ ἀνασχεῖν καὶ ἐπὶ ὑπομονῆς ποτε λέγεται. φησὶ γοῦν ὁ αὐτὸς μέγα ἢ μικρὸν λυπηρὸν ἀνασχήσειν ἡγοῦν ἀνέξεσθαι. [Ἐνταῦθα δὲ τὸ «μεγάλ' 1.205 εὐχετο χεῖρας ἀνασχῶν» ἢ ἐξάκουστον εἶναι δηλοῖ τὴν εὐχὴν ἐκπεφωνημένην εἰς ἐπήκοον ἢ λέγει ὅτι μεγάλα τινὰ πρὸς θάρρος εὐξάτο.] (η. 451) Ὅτι αὐτολογεῖ τὰ τοῦ Χρύσου ἐνταῦθα ὁ ποιητῆς ἐν δυοῖ στίχοις εἰπὼν καὶ νῦν τὸ «κλυθὶ μευ, ἀργυρότοξε» καὶ ἐξῆς, παραδηλῶν ὡς καὶ ἐν ἄλλοις, ὅτι περὶ δεῖ τὰ ἤδη εὖ γραφέντα, ἐν οἷς οὐ δέον, παρακινεῖν. (η. 456) Ἐνταῦθα δὲ σημείωσαι καὶ τὴν τοῦ Χρύσου εὐχὴν πάνυ ἀπεστενωμένην· ἐνὶ γὰρ στίχῳ σφίγγεται τῷ «ἤδη νῦν Δαναοῖσιν ἀεικέα λαιγὸν ἄμυνον». καὶ οὐκέτι τὰ καλὰ ἐκείνα εὐχεται, ἀ παρὰ τῷ Ἑλληνικῷ ναυστάθμῳ δακνόμενος ἔτι τὴν ψυχὴν, ἔφ' οἷς ἔπαθε. διὸ καὶ τὸ «νῦν» προσέθετο τῇ εὐχῇ μονονουχὶ λέγων, ὡς οὐκέτι εὐχομαι αὐτοὺς εὖ οἴκαδ' ἰκέσθαι· ἀγαπητὸν γάρ, εἰ καὶ τοῦ νῦν ἀπαλλαγεῖεν κακοῦ. Ὅρα δὲ καὶ ὅπως ἄνετος ὁ ἱερεὺς τὰ οἰκεῖα νέμεται μὴδὲν πρὸς τῶν πολεμίων Ἀχαιῶν βλαπτόμενος. (η. 454) Ἐν τούτοις δὲ κεῖται καὶ χρῆσις τοῦ ἰψάμην μέσου ἀορίστου ἀντὶ τοῦ ἔβλαψα. φησὶ γάρ· «μέγα δ' ἴψασα λαὸν Ἀχαιῶν». [ὄθεν καὶ ἴψα καὶ πλεονασμῷ τοῦ ἄδ δίψα, ὡς βλαπτική, καὶ πολυδίψιον κατά τινος Ἄργος, τὸ πολυβλαβές, εἰ καὶ ἕτεροι τὸ πολυπόθητόν φασιν.] (η. 458–67) Ὅτι ἔννοια διασκευῆς καὶ ἐνταῦθα ἐν τῷ «αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' εὐξάντο καὶ οὐλοχύτας προβάλλοντο, αὐέρυσαν μὲν πρῶτα καὶ ἔσφαξαν καὶ ἔδειραν, μηρούς τ' ἐξέταμον κατά τε κνίσσην ἐκάλυψαν δίπτυχα ποιήσαντες, ἐπ' αὐτῶν δ' ὠμοθέτησαν. καί ε' ἐπὶ σχίζῃς ὁ γέρον, ἐπὶ δ' αἴθοπα οἴνον λείβε. νέοι δὲ παρ' αὐτὸν ἔχον πεμπύβωλα χερσίν. αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ μῆρ' ἐκάηκαὶ σπλάγχν' ἐπάσαντο, μίστυλλον τ' ἄρα τᾶλλα καὶ ἄμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειρον, ὥπτησάν τε περιφραδέως». διασκευάζει δὲ τὸν τρόπον τῆς θυσίας λέγων, ὅπως γίνετο. ἀ δὲ ἐν τούτοις λεχθῆναι χρῆ, εὐθύς εἰρήσεται· (η. 459) Ὡν πρῶτον, ὡς ἕθος Ἑλληνικόν, εἰ μὲν τοῖς ἄνω ἔθουον, ἀνακλᾶν τὸν τοῦ ἱερείου τράχηλον, ὡς τε ἀφορᾶν ὡς εἰς οὐρανόν. καὶ ἐλέγετο τοῦτο αὐτὸ ἐρύειν ἐν παραθέσει δύο λέξεων ἢ αὐερύειν ἐν συνθέσει κατὰ ὑφέν, τουτέστιν ὀπίσω ἔλκειν καὶ ἀναφέρειν ἐν τῷ ἀνακλᾶν· [ὃ δὲ ἔρμηνεύειν δοκεῖ Σοφοκλῆς ἐν τῷ «ἄνω τρέπων ἔσφαζεν».] ἐὰν μὲν τοῖς ἡρώσιν ἢ ὅλως τοῖς κατοικομένοις ἔθουον, κάτω τὸ ἱερεῖον ἀποβλέπον ἐσφάζετο. τοῦ δὲ σφάζειν πρωτότυπον τὸ φῶ φάζω [καὶ πλεονασμῷ τοῦ σῖγμα σφάζω κατὰ τὸ μικρὸν μικρὸν καὶ μέρδω σμέρδω καὶ μῶ σμῶ, ὄθεν τὸ σμῖχω.] Ἐξ αὐτοῦ δὲ ἡ διασφάξ ἐπὶ σχίσματος εἴτε πετραίου εἴτε καὶ τοῦ

κατάσωμα, ὁποῖα καὶ ἡ τῆς ῥίνης παρὰ τῷ Ὀππιανῷ καὶ ἡ τοῦ κατὰ τοὺς κωμικοὺς 1.206 αἰδοίου, [δὲ καὶ κριθὴν ἐκεῖνοι καθ' ὅμοιον λόγον ἐκάλεσαν. καὶ οὕτω μὲν οἱ παλαιοὶ αὐτὸ ἔβουον.] (ἡ. 460) Τοὺς δὲ μηροὺς κνίσση τουτέστι πιμελῆ καλύπτοντες ἔκαιον, [ἦς δὲ κνίσσης τῆς καὶ προγραφείσης ὄνομα σφύζεται μέχρι καὶ νῦν παρὰ τοῖς κνισσάριον καλοῦσιν αὐτήν.] (ἡ. 461) Ἐκαίον δὲ δίπτυχα ποιοῦντες ἤγουν δίπλωμα τῆ πρὸς ἀλλήλους ἐπιθέσει τῶν μηρῶν ἢ μάλιστα διπλοῦντες ἐν αὐτοῖς τὴν κνίσσαν. ἦν γὰρ σπουδὴ ὀλοκαυτωθῆναι τοὺς μηροὺς λαμπρῶ καταφλεχθέντας πυρί, ὡς, εἶγε μὴ τοῦτο ἀπέβαινε, ἀπαίσιον ἦν τοῖς Ἑλλήσι τὸ γινόμενον καὶ οὐκ ἐδόκουν καλλιιερεῖν, ὀπηνίκα κατὰ τὴν τραγωδίαν οἱ μηροὶ καταρρυεῖς καλυπτῆς ἐξέκειντο πιμελῆς». καὶ οὕτω μὲν τοὺς μηροὺς ὡς τιτίμιον ὠλοκαύτουν ἐξαιροῦντες ἀπὸ τῶν ἄλλων τοῦ ζώου μερῶν διὰ τὸ συντελεῖν τοῖς ζώοις εἰς βιάδισιν τε καὶ εἰς γένεσιν τῆ προέσει τοῦ σπέρματος. τῶν δέλοιπῶν τοῦ ζώου μελῶν μικρὰ τινα ἐκτέμνοντες οἷόν τινας ἀπαρχὰς τοῦ ὄλουζώου ἐπετίθουν αὐτὰ τοῖς διπτύχοις. καὶ τοῦτο ὠμοθετεῖν ἐκάλουσαν τὸ τοῖς μηροῖς ὠμὰ πάντοθεν ἀκρωτηριάζοντας κρεάτων ἐπιτιθέσθαι τμήματα, ὡς δοκεῖν κατὰ τοὺς παλαιοὺς ὅλα οὕτω τὰ μέρη τοῦ ἱερείου καρποῦσθαι. Τινὲς μὲντοι ὠμοθετεῖν ἄλλως εἶπον ὡς ἀπὸ τοῦ ὠμου. ἐν γοῦν ῥητορικῷ Λεξικῷ εὔρηται οὕτως ὠμοθέτησαν. τὸ ἀφ' ἐκάστου μέλους τοῦ ἱερείου ἀπετέμοντο καὶ ἀπῆρξαντο ἀπ' ὠμου καὶ ἐνέβαλον εἰς τὰ μηρία κατὰ τὴν θυσίαν. καὶ οὕτω μὲν πωσῶμοθέτουν θύοντες. (ἡ. 464) Κατακαυθέντων δὲ τῶν μηρῶν τότε δὴ πρὸ τοῦ φαγεῖν ἐμερίζοντο ἑαυτοῖς εἰς βρώσιν τὰ τῷ σπληνὶ παρωνυμούμενα σπλάγχνα τουτέστι τὰ ἐντοσθίδια, σπλήνα, καρδίαν, ἦπαρ. τοῦτο γὰρ δηλοῖ τὸ «σπλάγχνα ἐπάσαντο». δηλοῦντες ἐνδιαθέτως ἐκ ψυχῆς τελεῖν τὴν θυσίαν. Ἔστι δὲ πάσασθαι τὸ γεύσασθαι, ἀφ' οὗ καὶ «ἄπαστος ἐδητύος» ὁ ἄγευστος, [ὡν προῦπάρχει τὸ πῶ, τὸ κτῶμαι. ὅθεν καὶ τὸ πῶν καὶ πηός ὁ ἐξ ἀγχιστείας ἐπίκτητος συγγενῆς καὶ πολυπάμμων ὁ πολυθρέμμων, εἴτ' οὖν πολυκκτητος αὐτὸν δὲ φάναι πολυκτῆμων.] (ἡ. 465 ς.) Ἐπεὶ δὲ καὶ τοῦτο ποιήσασθαι, τότε δὲ τὰ μελεῖσθαι τμηθέντα μιστύλλοντες τουτέστιν εἰς μείστα, ὃ ἐστὶ μικρότατα, κόπτοντες ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειρον ἢ πεμπωβόλοις, περὶ ὧν κατωτέρω εἰρήσεται, καὶ περιφραδέως ὀπτῶντες ἦσθιον. καὶ ταῦτα μὲν ἱστορεῖ περὶ Ἑλλήνων 1.207 ὁ ποιητής. Ὁ δὲ Γεωγράφος οἶδε Περσικὴν ἑτεροῖαν θυσίαν γράφων οὕτως «θύουσιν ἐν ὑψηλῷ τόπῳ Πέρσαι τὸν οὐρανὸν ἠγούμενοι Δία. τῶν δὲ ἱερείων οἰμάγοι τὰ κρέα διελόμενοι τοῖς θεοῖς οὐδὲν ἀπένεμον λέγοντες τῆς ψυχῆς τοῦ ἱερείου δεῖσθαι τὸν θεόν, ἄλλου δὲ οὐδενός. τοῦ δὲ ἐπίπλου μικρὸν τι ἐπὶ τὸ πῦρ τιθέασιν». (ἡ. 462) Ἰστέον δὲ ὅτι τε τὰς σχίζας εἰς ἐντελείαν διασκευῆς παρέλαβεν ἀπλῶς οὕτως ὁ ποιητής καὶ ὅτι τὰ μηρὰ οἱ ἀνωτέρω κείμενοι μηροῖ μετέπλασαν καὶ ὅτι, [ὡς καὶ προεφάνη,] ὁ σπλάν Δωρικῶς ἤγουν ὁ σπλήν παράγει τὰ σπλάγχνα κατὰ τοὺς παλαιοὺς. καὶ ὅτι μιστύλλειν μὲν παρὰ τῷ ποιητῇ, ὡς εἴρηται, τὸ διαιρεῖν εἰς μερίδας μικράς, παρὰ δὲ τοῖς Ἀττικοῖς μιστυλάσθαι κατὰ δευτέραν συζυγίαν περισπωμένης τὸ διὰ μιστύλης, ὃ ἐστι διὰ κοίλου ἄρτου, ζυμὸν ἀρύεσθαι, ἴσως δὲ καὶ τὸ ἐν μικροῖς ἀρτίσκοις, ὡς δηλοῖ τὸ «μεμιστυλημένοι ἐπ' ὀλιγίστοις ἀλφίτοις». Σημείωσαι δὲ καὶ, ὅτι κατὰ τοὺς παλαιοὺς τὸ μὲν μείστον, ὃ ἐστὶ τὸ μικρότατον, διὰ διφθόγου γράφεται ὡς ἀπὸ τοῦ μείον, [καθὰ καὶ ἀπὸ τοῦ πλείον τὸ πλείστον,] αὐτὸ δὲ τὸ μιστύλλειν τὸ ἔ τῆς διφθόγου ἀπέβαλε. τὸ δ' αὐτό, φασί, πέπονθε καὶ τὸ μικρὸν ἀπὸ τοῦ μείον γενόμενον. καὶ γὰρ τὸ μὲν μείον διὰ διφθόγου, τὸ δὲ μικρὸν τὴν διὰ τοῦ ἱ ἔχει γραφήν, ὅπου γε καὶ τὸ μείστον, οὐδὲν καινόν, εἰ διὰ τοῦ ἱ ἐγράφη, ὡς τὸ χερείων χείριστος, ἀρείων ἄριστος. (ἡ. 466) Κάκεινο δὲ ἰστέον ὅτι, ὡς πολλαχοῦ δειχθήσεται, ὀπτῆτοῖς, ὃ ἐστὶ κατὰ συγκοπὴν ὀπτοῖς, οἱ ἥρωες ὡς ἐπὶ πολὺ χρῶνται κρέασι καὶ

τούτοις ἐκ τῶν προχείρων ζώων. ἡ δὲ τρυφή πάνυ μακρὰν αὐτῶν ἀπεσκήνου. ἰχθυοφαγίαν δὲ καὶ θήραν ὀρνίθων ὀλιγὰς ἀναγκάζων ἐσχεδίαζεν, ὡς ἐν Ὀδυσσεΐα φαίνεται. Τὸ δὲ περιφραδέως ὀπτῶν ταύτων ἐστὶ τῷ ἐπιστημόνως. ἐμπειρίας γάρ, φασί, χρεῖα τοῖς ὀπτῶσικαὶ ἐποπτείας συχνοτέρας ἢ περ τοῖς ἔψουσι. διὸ καὶ τὸ ὀπτῶν ὡς ἀπὸ τῆς τοιαύτης ἐποπτείας εἴρηται, [καθὰ καὶ τὸ ὀπταίνω ἄχρηστον, ἀφ' οὗ τὸ ὀπτανεῖον.] Ἀττικοὶ δὲ ἀπανθρακίζουσι τὸ ὀπτῶν λέγουσιν, ὡς δηλοῖ καὶ ὁ Κωμικός, δηλὸν δὲ ὅτι τοῦ περιφραδέως προϋπάρχει τὸ φραδῆς φραδέος ἀπὸ τοῦ φράζω, ὡς τὸ «φραδέος νόου ἔργα τέτυκται». [ὄθεν σύνθετον ὁ παρὰ Σοφοκλεῖ ἀριφραδῆς ἀνήρ καὶ ὁ πρὸς διαστολήν αὐτοῦ βαρυνόμενος Ἀριφράδης τὸ κύριον. (ἡ. 458) Ἰστέον δὲ ὅτι ἐν τῷ «αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' εὗξαντο» κατὰ προσπάθειαν Ὀμηρικὴν κείται συναλιφεῖς ὁ ῥ-α σύνδεσμος. πάνυ γὰρ αὐτῷ χαίρει ὁ ποιητὴς καὶ γέμει αὐτοῦ διὰ παντὸς ἢ τούτου γραφή, ὡς οἶα τῷ τοιοῦτῳ ῥῶ χαίροντος κατὰ τοὺς 1.208 ἐν τῇ Βοιωτίᾳ εἰρησομένους Ἐρετριεῖς. Τὸ δὲ «εὗξαντο» καὶ ὅσα τοιαῦτα, εἰσὶ μὲν Ἀττικῶς ἀναύξητα, κεκοίνωται δὲ πλέον ἢ περ τὰ μετὰ ἀυξήσεως κοινά. (ἡ. 459) Τὸ δὲ «πρῶτα» πεπλήθυνται κἀνταῦθα κείμενον ἐπιρρηματικῶς ἀντὶ τοῦ πρῶτον. (ἡ. 461) Τοῦ δὲ «δίπτυχα» θέμα τὸ πτύσσω, καθὰ καὶ τοῦ πτύξπτυχος καὶ τοῦ πολύπτυχος. πρωτότυπον δὲ τοῦ πτύσσω τὸ πτώ, ἐξ οὗ καὶ πτήσσω τὸ κατὰ φόβον συστέλλομαι.] (ἡ. 462) Αἶθοψ δ' οἶνος ὁ οἶον ἐπικεκαυμένος τὴν ὄψιν ἦτοι μέλας ἢ ἐρυθρός, ὁποῖαν σύνθεσιν ἔχει καὶ ὁ Αἰθίοψ τὸ ἐθνικὸν διαφέρων κατὰ μόνον τὸ τρισυλλαβεῖν, ἢ καὶ ὁ θερμὸς καὶ ἐκκαίων παρὰ τὸ αἶθω. (ἡ. 463) [Τοῦ δὲ λείβειν οἶνον καιρὸς οὐ μόνον ὁ κατὰ θυσίας ἀλλὰ καὶ ὁ κατ' ἀρχὴν ὀδοιπορίας καὶ ἀπόπλου καὶ ὕπνου καὶ ξενίας καὶ ὅσα τοιαῦτα.] Ἐν δὲ τῷ «νέοι δὲ παρ' αὐτὸν ἔχον πεμπώβολα χερσί» φασὶν οἰπαλαίοι, ὡς οἱ μὲν ἄλλοι τρισὶν ἔπειρον ὀβελοῖς, οἱ λέγοντο ἂν τριώβολα· μόνον δὲ οἱ Κυμαῖοι-Αἰολικὸν δὲ οὗτοι ἔθνος-πεμπωβόλοις ἐχρῶντο. ἔστι δὲ ἡ τοῦ πεμπωβόλου λέξις Αἰολικὴ, καθὰ καὶ ἡ χρῆσις. πέμπε γὰρ οἱ Αἰολεῖς τὰ πέντε φασίν· ὄθεν καὶ πεμπάζειν κυρίως τὸ κατὰ πεντάδας ἀριθμεῖν, ἐξ οὗ ἀναπεμπάζειν μεταφορικῶς τὸ ἀναμετρεῖν καὶ ἀναλογίζεσθαι. ἔοικε δὲ τὸ παρὰ τοῖς Κυμαίοις τοῦτο πεμπώβολον δακτύλοις πτύου λικμητικῶς ἢ ὀδοῦσιτριάνης, οἷς ἐνεπέριετο τὸ ὀπτῶμενον. Ὅρα δὲ ὅπως τὸ μὲν ἀπλοῦν ὀβελός διὰ τοῦ ῥε παρὰ τὸ βέλος, τὸ δὲ ἐξ αὐτοῦ σύνθετον διὰ τοῦ ῥο ἀπὸ τῆς βολῆς πεμπώβολον γάρ. καὶ οὕτω μὲν τὸ πεμπώβολον λέξις Αἰολικὴ καὶ δηλοῖ ἐργαλεῖόν τι μαγειρικὸν πενταδάκτυλον καί, ὡς ἂν τις ἰδιωτευόμενος εἴπη, πεντάσουβλον. εἰ δὲ τις εἴπη πεντώβολον, παρήγαγε μὲν τὴν λέξιν, ὡσπερ καὶ τὸ πεμπώβολον, οὐκέτι δὲ ἀφῆκεν αὐτὴν Αἰολικὴν εἶναι, ἀλλὰ διαλέκτου Ἀτθίδος αὐτὴν ποιεῖ. καὶ δηλοῖ τοὺς πέντε ὀβολούς, ὡσπερ τοὺς τρεῖς τὸ τριώβολον καὶ τοὺς δύο τὸ διώβολον. ἔοικε δὲ παρὰ μὲν τῷ ποιητῇ ταῦτο δύναμα εἶναι ὀβελός καὶ ὁ ὀβελός, σκευὸς τι μαγείρου ἐν τῷ ἄκρω ὀξὺ καὶ βάλλειν δυνάμενον καὶ βολὴν ὡς βέλους ποιεῖν· παρὰ μὲντοι τοῖς ὕστερον μεγάλῃν ἔσχον διαφορὰν, οἷπερ ὀβελὸν μὲν διὰ τοῦ ῥε τὸν αὐτὸν λέγουσι τῷ ποιητῇ, τὸν μαγειρικόν, ὀβελὸν δὲ σιδήρου τι ἔλασμα ἔλεγον σχῆμα μὲν πως ἔχον ὀβελού, οὐ μὴν καὶ εἰς πάντη ὀξὺ λῆγον. οὕτω δὲ ἀδρὸν ἦν τῇ παχύτητι ἐκεῖνο τὸ ἔλασμα τοῦ ὀβελού, 1.209 ὥστε ὀβολοὶ ἐξ τὴν δράκα ἐπλήρουν καὶ τοῦτο ἐλέγετο δραχμή, ὀβολῶν τοιοῦτων ἐξάς, ὅσων ἐπιδεδράχθαι δύναται χεῖρ. οἱ δὲ τοιοῦτοι, ὡς εἰκός, ὀβολοὶ χρόνῳ τοῦ ὕψους ὑποσπώμενοι καὶ κατὰ μικρὸν ὑποκαταβαίνοντες τοὺς ὕστερον ταπεινοὺς καὶ πετηλώδεις καί, ὡς ἂν τις ἐρεῖ, ἐπιπέδους ἐποίησαν ὀβολοὺς τοὺς λεγομένους φόλλεις. Ἀπὸ δὲ τοῦ Ὀμηρικοῦ ὀβελού καὶ τὸ γραφικὸν σημεῖον μετήνεκται ὁ ὀβελός, ὅς ἐστι γραμμὴ τις εὐθεῖα προτιθεμένη μὲν στίχων ἦτοι ὀρδίων ἔξω, ἀπαιτοῦσα δὲ τὸν θεατὴν δοκεῖν, ὅτι ῥυεῖσα ἐπέπεσε τοῖς

γράμμασιν, ὡσπερ ὀβελὸς μέλας ἀπὸ σιδήρου, καὶ ἡμαύρωσεναυτά. ὃ καὶ λέγεται μεταφορικῶς ὀβελίζειν. [Ἰστέον δὲ ὅτι τὴν τῶν σπλάγχωνοικονομίαν ἐν ἄλλοις οὕτω φράζει ὁ ποιητῆς· «σπλάγχνα δ' ἄρ ἀμπίραντεςυπέιρχον Ἥφαιστοιο.»] (ἠ. 467) Ὅτι πόνος παρὰ τῷ ποιητῇ ἢ ἐνέργεια, ὡς καὶ ἐν τῷ «αὐτὰρ ἐπεὶ ἐπαύσαντο πόνου», ὅπερ ἐφερμηνεύων φησί· «τετύκοντότε δαῖτα». οἶονεὶ γάρ φησιν, ὅτι πόνος νῦν ἢ ἐτοιμασία τῆς δαιτός. τίθησι δέποτε τὴν λέξιν καὶ ἐπὶ κακοπαθείας. Τὸ δὲ τετύκοντο οὕτω γίνεται. ἔστι ῥῆματεύχω δηλοῦν τὸ κατασκευάζω· οὗ κινήθεντος εἰς δεύτερον ἀόριστον γίνεται τὸ ἔτυχον καὶ Ἰωνικῶς ἔτυκον-ἐξ οὗ καὶ τυκίζω τὸ κτίζω καὶ τυκίον ἐργαλεῖονοικοδομικόν-καὶ ἐκ τούτου μέσος ἀόριστος Ἰωνικὸς τετυκόμην, οὗ τὸ τρίτονπληθυντικὸν τετύκοντο ἀντὶ τοῦ ἐποίησαν, κατεσκευάσαν. (ἠ. 468 ς.) Ὅτιἀνοίκειον ἐλευθέρους μέχρι κόρου ἐσθίειν καί, ὡς οἱ παλαιοὶ φασι, δουλοπρεπές. 1.210 τὰ γοῦν σεμνὰ πρόσωπα ὁ ποιητῆς ἐσθίειν φησίν, ἕως οὐκέτι «θυμὸς ἐδευετοδαιτὸς εἴσης» καὶ ἕως «πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο» ἤγουν ἕως ἐξεπλήρωσαντὴν τοῦ φαγεῖν καὶ πιεῖν ἔφεσιν. ἐξέντο γάρ τὸ ἐξεπλήρωσαν παρὰ τὸ ἕω τὸ πληρῶ, ἐξ οὗ καὶ τὸ ὄλος. ἀφ' οὗ παράγωγον ἔημι, οὗ δεύτερος ἀόριστος ἦν, ὁμέσος ἦμην, τρίτον πληθυντικὸν ἦντο καὶ Ἰωνικῶς ἔντο. ἀπὸ δὲ τοῦ τοιούτουἔημι καὶ τὸ «ἐξ ἔρον εἶναι» παρὰ τῷ ποιητῇ ἐν τοῖς ἐξῆς ἀντὶ τοῦ ἐκπλήσαι τὸν ἔρον δασυνομένης καὶ ἐκεῖ τῆς ἀρχούσης τοῦ εἶναι. ἐξ αὐτοῦ δὲ καὶ τὸ «ἐπεὶ χ' ἐῷμεν πολέμοιο» ἀντὶ τοῦ ἐπειδὴν πληρωθῶμεν καὶ κορεσθῶμεν μάχης. Τὸ δὲ ἔρον Αἰολικὸν ἐστὶ καὶ εὐρηται αὐτοῦ εὐθεῖα παρὰ τῷ ποιητῇ καὶ παρὰ τῷ Ἡσιόδῳ δὲ ἐν τῇ Θεογονίᾳ· κεῖται δὲ καὶ παρὰ Κοῖντῳ ἐν τῷ «πολέμου δ' ἔρος ἔμπεσε θυμῶ». τὸ δὲ λέγειν ὅτι διαφορὰ τίς ἐστὶ τοῦ ἔρος τοῦ γραφομένουδιὰ τοῦ ᾠο μικροῦ καὶ τοῦ διὰ τοῦ ᾠο μεγάλου, ὅτι τὸ μὲν ἐπὶ τῆς πάντων τῶν ἄλλων ἐφέσεως λέγεται, τὸ δὲ διὰ τοῦ ᾠο μεγάλου ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν Ἀφροδίτην ἐρώτων, οὐκ ἀποδέχονται οἱ παλαιοὶ, οἷα τὸν ποιητὴν εὐρίσκοντες ἐν τῷ «οὐγάρ πῶ ποτέ με θεᾶς ἔρος οὐδὲ γυναικός», σμικρύνοντα μὲν τὴν λέξιν, τιθένταδὲ αὐτὴν ἐπὶ σωματικοῦ ἔρωτος. ἐκεῖνο οὖν μᾶλλον ῥητέον, ὅτι Αἰολικὸν μὲν τὸ διὰ τοῦ ᾠο μικροῦ, Ἀττικὸν δὲ καὶ Ὀμήρου ὕστερον τὸ διὰ τοῦ ᾠο μεγάλου κατὰ ἕκτασιν ἀπὸ τούτου γενόμενον, ὡς καὶ ὁ παρ' Ὀμήρῳ κάλος ἤγουν σχοῖνοςἐκταθεὶς παρὰ Ἀττικοῖς τοὺς κάλως ἔκλινεν. εὐρηται δὲ καὶ ὁ λαγός συστέλλωντὴν λήγουσαν, ὡς δηλοῖ καὶ ὁ Ἀθηναῖος. καὶ τὸ γελοῖον δὲ τοιοῦτόν τι εἰς τὸν γέλων παραδηλοῖ· ἀπὸ γὰρ τοῦ γέλως γέλωτος γελῶν ὠφειλεν εἶναι, τὸ δὲ γελοῖον ἀπὸ συστολῆς γενέσθαι φαίνεται, ὡς τὸ ἄλλος ἄλλοῖος καὶ τὰ ὅμοια. Ἰστέον δὲ ὅτι τὴν πόσιν ἐνταῦθα τῆς ἐδητύος προέθετο, τάχα μὲν καὶ ἐκ τοῦ παρατυχόντος, ἴσως δὲ καὶ ὅτι βιαιότερον ἢ δίψα τῆς πείνης. διὸ καὶ τὸ τοῦ ἀναγκαίου θεραπευτικὸν τὴν πόσιν τῆς ἐδητύος προέθετο. [Θέμα δὲ τῆς ἐδητύος οὗ τὸ ἐδῶ ἐδέσω, ἐξ οὗ τὸ ἐδεστόν, ἀλλὰ τὸ ἐδῶ ἐδήσω ἄχρηστον. ὅθεν ἴσως καὶ ἢ ἐδηδοκῶς μετοχὴ ἐπενθέσει τῆς ᾠοο συλλαβῆς, ὡς ὑπεμφαίνει καὶ τὸ «λέων κατὰ ταῦρον ἐδηδῶς». ἐκεῖνο δὲ μέσος Ἀττικὸς ἐστὶ παρακείμενος τοῦ 1.211 ἔδω. ὡς δὲ εἴση δαίς ἢ κατὰ ἰσότητα ἢ διὰ παντὸς ἰοῦσα τοῦ σώματος πλεονασμῶ τοῦ ᾠο καὶ ὡς καὶ νηός ἐστὶν ἢ τοιαύτη λέξις ἐπίθετον, οὐ κεῖται εἰς ἀμάρτυρον.](ἠ. 470) Ὅτι τὸ τοὺς κρατῆρας ἐπιστέψασθαι ποτοῖο τὸ ἐπιχειλεῖς ποιῆσαιαὐτοὺς καὶ μέχρι στεφάνης, ὃ ἐστὶ χεῖλους, πληρῶσαι δηλοῖ. ὃ καὶ παρὰ τῷ Χρυσολόγῳ εὐρηται εἰπόντι «κρατῆρας ἐστεμμένους οἴνου», ὅπερ ἢ ποίησιςκρατῆρας ἐπιστεφέας οἴνου φησίν. ὡσπερ δὲ ἀνωτέρω οἱ νέοι ἔχον πεμπῶβολα, οὕτω κἀνταῦθα κοῦροι κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο. νεωτέρων γὰρ αἰτίαυται ὑπηρεσίαι. διὸ καὶ μέχρι νῦν τοὺς ἐν τοιοῦτοις καθυπουργοῦνταςπαῖδας καὶ παιδίσκας φαμέν. ὡς δὲ τὸ γένος, οὕτω καὶ ὁ τόνος διάφορος τοῦποτοῦ ἦτοι τοῦ

πινομένου ύγρου καὶ τοῦ πότου ἤγουν τοῦ συμποσίου. τὸ μὲν γὰρ ὀξύνεται, ὁ δὲ πότος βαρύνεται. (η. 471) Ὅτι ὡσπερ στρέφω καὶ ἐξαυτοῦ στρόφος καὶ ἀπ' αὐτοῦ τὸ στρωφῶ κατὰ ἕκτασιν καὶ δηλοῖ τὸ στρέφω, οὕτω τρέπω τρόπος τρωπῶ, τρέχω τρόχος τρωχῶ καὶ νέμω νόμος νωμῶ, τὸ παρέχω, ἐξ αὐτοῦ δὲ καὶ τὸ κινῶ. ὡσαύτως καὶ πέλω πόλος πωλῶ, τὸ ἀναστρέφομαι. καὶ αὐτὸ γὰρ καὶ τὸ πωλέσκω διὰ τὸν τοιοῦτον κανόνα μεγεθύνονται παρὰ τῷ ποιητῇ. [Περὶ δὲ τοῦ παλιντροπάσθαι καὶ τοῦ τροχάζειν καὶ τοῦδέμω δόμος δομῶ, μένω μόνος μονῶ καὶ ἐτέρων τοιούτων εὐλόγως ἀπορουμένων ζητητέον ἐν ἄλλοις.] (η. 472-4) Ὅτι ὦδαί διάφοροι παρὰ τῷ ποιητῇ· αἱ μὲν ἐπὶ θείοις, οἷον «οἱ δὲ πανημέριοι μολπῇ θεὸν ἰλάσκοντο καλὸν ἀεῖδοντες», μέλλοντες, «ὃ δὲ φρένα τέρπετ' ἀκούων». οἰκεῖος δὲ ὁ λόγος ἐπὶ ἐνδελεχοῦς θείας μολπῆς. ἕτεροι δὲ ὦδαί ἐν τε γάμοις καὶ εἰλαπίναις καὶ ἀπλῶς ἐν εὐωχίαις, ὅποια ἢ ἐν τῇ Ὀπλοποιίᾳ μουσικῇ καὶ ἢ παρὰ τοῖς μνηστῆρσί τε καὶ τοῖς Φαίαισιν. Ἀχιλλεὺς δὲ προϊόντος τοῦ λόγου ἄλλον τρόπον μεταχειρίζεται τὴν ὦδην ἀεῖδων κλέα ἀνδρῶν. εἰσὶ δὲ καὶ πενθητήριοι ὦδαί καὶ ἀοιδοὶ θρῆνων ἑξαρχοὶ παρὰ τῷ ποιητῇ. ὅπως δέ, ὡς οἱ παλαιοὶ σημειοῦνται, πέντε εἰσὶν ὦδαί παρὰ τοῖς ἥρωσι· σωφρονιστικῇ, ὅποια ἢ τοῦ τῆ Κλυταιμνήστρα συνόντος ἀοιδου· ἐγκωμιαστικῇ, ὡς ἢ ῥηθεῖσα τοῦ Ἀχιλλέως· θρηνητικῇ ὀρχηματικῇ, ὡς ἢ τοῦ νεανίου τοῦ ἐν τῇ Ὀπλοποιίᾳ ἄδοντος· καὶ παιανικῇ, ὅποια ἐστὶν ἢ νῦν 1.212 αὕτη παρὰ τῷ ποιητῇ. φησὶ γάρ. «καλὸν ἀεῖδοντες παιήονα». ἔστι δὲ παιήων ὕμνος τις, φασίν, εἰς Ἀπόλλωνα οὐ μόνον ἐπὶ παύσει λοιμοῦ, ὡς ἄρτι, ἀδόμενος, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ παύσει πολέμου, ὡς ἐν τοῖς ὕστερον φανήσεται παρ' αὐτῷ τῷ ποιητῇ· πολλάκις δὲ καὶ προσδοκωμένου τινὸς δεινοῦ ἀδόμενος. καὶ ὁ μὲν ποιητῆς παιήονα τοῦτον καλεῖ· οἱ δὲ μετ' αὐτὸν καὶ παιῶνα, ἐξ οὗ καὶ ῥήμα παιωνίζειν. ἔτι δὲ καὶ παιᾶνα, ἐξ οὗ καὶ οἱ παιᾶνες καὶ τὸ τούτου ῥήμα παιανίζειν. γίνονται δὲ αἱ τοιαῦται λέξεις ἐκ τοῦ παίω, τὸ θεραπεύω, αὐτὸ δὲ ἐκ τοῦ παύω τροπῇ τοῦ διχρόνου εἰς δίχρονον, ἐπεὶ ἐπὶ καταπαύσει κακοῦ τινος ὁ τοιοῦτος ὕμνος ἐξεύρηται. Ἔστι δὲ καὶ Παιήων ὄνομα ἱατροῦ τοῦ παρὰ θεοῖς, ὡς ἐν τοῖς ἐξῆς ῥηθήσεται. ἐτυμολογεῖται δὲ καὶ αὐτὸ ὁμοίως, ἐπεὶ θεραπευτικὸν καὶ καταπαυστικὸν κακοῦ τὸ τῶν Ἀσκληπιαδῶν φύλον. τὸν δὲ ῥηθέντα ἱατρὸν Παιήονά τινες τὸν αὐτὸν εἶναι νομίζουσι τῷ Ἀπόλλωνι. διὸ καὶ ἐνταῦθα στίζοντες εἰς τὸ «καλὸν ἀεῖδοντες» ἐπάγουσι· «Παιήονα μέλλοντες ἐκάεργον» ἀντὶ τοῦ ὕμνον ἄδοντες εἰς τὸν Παιήονα Ἀπόλλωνα. οὐκ ἀρέσκει δὲ τοῦτο τοῖς ἀκριβεστέροις· ἀντιλέγεται γάρ. [Ὡσπερ δὲ παίω παιήσω ἐπὶ τοῦ τύπτω κατὰ τὸ «τοιαῖσδε σφενδόνας παιήσομεν», οὕτως ἴσως καὶ παίω παιήσω ἐπὶ θεραπείας, ἐξ οὗ ὁ Παιήων. ὅθεν κατὰ συστολὴν Παιᾶων, εἴτα ὡσπερ Ἀλκμάων Ἀλκμᾶν παρὰ Πινδάρω, οὕτω Παιᾶων Παιᾶν. ὁ δὲ Παιήων συγκοπεῖς Παιῶν γίνεται, ὡς τὸ «ἰὴ Παιῶν» καὶ «Παιῶνος εὐμενοῦς τυχῶν». ὅθεν καὶ παιωνία θεραπευτικὴ βοτάνη. δοκεῖ δὲ ὁ Παιῶν ἀναλογεῖν κατὰ τεόξυτόνησιν καὶ φυλακὴν τοῦ ἄ-ι τῆς εὐθείας διόλου πρὸς τὸ αἰὼν καὶ Ληναιῶν καὶ τοὺς λοιποὺς Ἀττικοὺς μῆνας καὶ πρὸς διαστολὴν δὲ τοῦ Παιῶν Παίονος βαρυτόνου ἐθνικοῦ καὶ κυρίου ὀξύνεσθαι αὐτὸς καὶ τὸ ὦ τῆς ληγούσης ἐν ταῖς ἐφεξῆς πλαγίαις τηρεῖν. ὁ μὲντοι Παιῶν βαρύνεται καὶ συστέλλει τὸ ὦ κατὰ τὰς πλαγίας ὡς οἶά τι μετοχικόν. καθάπερ γὰρ ὁ Ἰάσων τὸ κύριον ἐκπέφυγε τῆ μετὰ τοῦ ἄ-ν μόνου κλίσει τὴν μετοχικὴν σύγκρουσιν, οὕτω καὶ ὁ Παιῶν τὸ κύριον καὶ τὸ κατ' ἔθνος. Παιῶν μὲν γὰρ Παίοντος μετοχή, Παιῶν δὲ Παίονος ὄνομα, ἐξ οὗ καὶ Παιωνία χώρα. ἐνθυμητέον δ' ἐνταῦθα καὶ τὸ «παιωνία χεῖρ», 1.213 ὃ ἐστὶ θεραπευτικῇ, καὶ τὸ «καί μοι θάνατος παιᾶν ἔλθοι».] (η. 474) Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τοῦ «καλὸν ἀεῖδοντες Παιήονα» ἐφερμηνευτικὸν Ὀμηρὸς ἐπάγει ἐὺθὺς τὸ «μέλλοντες

Ἐκάεργον· ὃ δὲ φρένα τέρπετ' ἀκούων», ἵνα ἧ τὸ μέλπειν μὲν ταύτῳ τῷ ἀείδειν, τὸ δὲ Ἐκάεργον ἴσον τῷ Παιήονα, τὸ δὲ τέρπετ' ἀκούων διασαφητικὸν τοῦ καλὸν ἀείδειν. πάντως γὰρ τὸ καλὸν τερπνόνεστι καὶ τοῦ καλὸν ἀείδειν τέλος τὸ τέρπειν ἀκοήν. Ὅτι δὲ Ἐκάεργος Ἀπόλλων ὁ ἕκαθεν εἴργων ὡς τοξότης ἢ ὧ ἔχρησίμευσεν εἰς ἐκτροφήν γυνή Ἐκαέργη ὁ ἕκαθεν ἐργαζόμενος τὰ περὶ γῆν ὡς ἥλιος, καθωμίληται τοῖς παλαιοῖς. (η. 472) [Τὸ δὲ «μολπῆ ἰλάσκοντο» διαστολήν ἔχει ἑτεροίων ἰλασμῶν, ὁποῖος προεδηλώθη καὶ ὁ δι' ἑκατόμβης καὶ ἀποδόσεως τῆς Χρυσηΐδος. ὡς δὲ ὄφρενα τερπόμενος ἐν τῷ ἀκούειν ἤδη καὶ ἰλάσκειται, δηλὸν ἐστὶ. καὶ ὅτι μέλπειν γίνεταί παρὰ τὸ μέλει ἔπεσθαι· καὶ ὅτι τὸ μολπῆ Ἀττικὸν ἦν, εἶπερ εὐθύς παρέκειτο τὸ μέλπεσθαι, ἵνα ἦν μολπῆ μέλποντες. (η. 475) Ὅτι καὶ ἄλλως μὲν δῆλον ὡς φωτὸς στερησίς ἐστὶ τὸ σκότος—διὸ καὶ κνέφας λέγεται ὡς κενὸν φάους—Ὁμηρος δὲ σαφέστερον δηλοῖ αὐτὸ εἰπὼν· «ἦμος δ' ἠέλιος κατέδου καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθεν». (η. 476) Ὅτι τὰ ἀπόγεια σχοινία τῆς νεῶς οὐ μόνον πείσματα λέγονται ἀλλ' ἰδοὺ καὶ πρυμνήσια. «κοιμήσαντο γάρ», φησί, «παρὰ πρυμνήσια νηός.»] (η. 477) Ὅτι τὸ ἠριγένεια καὶ ῥοδοδάκτυλος ἠὼς ἐπώνυμά εἰσι τῆς πρωϊνῆς ἡμερινῆς καταστάσεως. καὶ οὐκ ἔστιν ἠῶ νοῆσαι τὴν πρωϊανσαφῶς, ἐὰν μὴ καὶ κροκόπεπλος λεχθείη ἢ ἠριγένεια ἢ ῥοδοδάκτυλος. ἐγράφη δὲ περὶ τούτου εἰς τὰ τῆς Ὀδυσσεΐας ἐντελῶς. ἐνταῦθα δὲ τοῦτο μόνον προσθετέον, ὅτι ῥοδοδάκτυλος ἠὼς κατὰ τοὺς παλαιούς διὰ τὸ πυρῶδες τοῦ ἀέρος περιὰνατολὰς ἡλίου. ἀκριβέστερα δὲ τὰ ἐν τῇ Ὀδυσσεΐα γραφέντα. (η. 478) Ὅτι ὡς περ ἀναβαίνειν, οὕτω καὶ ἀνάγεσθαι τὸ ἐκ τοῦ λιμένος ἀναπλέειν· οὗ τὸ ἀνάπαλιν καταπλέειν τε καὶ κατάγεσθαι ὡς ἄνω γῆς κειμένου καὶ οὕτως ἀναβαίνομένου τοῦ πλεομένου ὕδατος διὰ τὸ ὑψοῦ κεῖσθαι, καθὰ μετ' ὀλίγα ἐν τῷ «ὑψοῦ ἐν νοτίῳ» δηλοῖ ὁ ποιητής. [Ἰστέον δὲ ὡς τὸ «ἀνάγοντο μετὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν» συγκροτεῖ τὸ εἶναι τὸν Ἀγαμέμνονα εὐρυκρείοντα. πάντως 1.214 γὰρ τοιοῦτός ἐστι βασιλεύς, ὧ εὐρὺς εἴκει λαός.] (η. 479) Ὅτι ἐν τῷ «ἴκμενονοῦρον ἴει ἑκάεργος Ἀπόλλων» ἡγουν ἥλιος, λελύσθαι τε τὸν λοιμὸν ὁ ποιητὴς ἐμφαίνει· λοιμοῦ γὰρ στυγνότητα διασκεδάννυσιν ἄνεμος· καὶ φύσιν δὲ ἀνέμου διδάσκει, ὅς ἐξ ἰκμάδος ὕδατων ἀτμιζομένης ὑπὸ ἡλίου γίνεται. διὸ καὶ ἐν ἄλλοις φησὶν· «ἀνέμων μένος ὑγρὸν ἀέντων». ὑγρότης γὰρ ὑλικὸν ἀνέμου αἴτιον, ὅθεν καὶ ψιλοῦται τὸ ἴκμενος ἀπὸ τῆς ἰκμάδος. ὅτι δὲ καὶ δασύνεται παρὰ τὸ ἰκέσθαι ὡς οἶονεῖ ἰκόμενός τις ὢν ἡγουν ἐπιτήδειος εἰς τὸ ἰκέσθαι, λέγουσι καὶ αὐτὸ οἱ παλαιοί, [ἵνα προσφυῶς ὁμοῦ εἴη τὸ ἴκμενος καὶ τὸ οὔρος, ὁ μὲν παρὰ τὸ ἰκέσθαι ὢν, ὁ δὲ παρὰ τὸ ὄρουεῖν, Ἰωνικῆ ἐπενθέσει τοῦ ὄυ. ὁ δὲ τοιοῦτος ἄνεμος εἴη ἂν Ὀμηρικῶς εἶπεῖν καὶ πλησίστιος, οὗ πρὸς ὁμοιότητα εἴρηκε τις καὶ ἄρτον πλησίγναθον, ὡς περ αὖ πάλιν πρὸς τοῦτο εἴρηται ὄφυσίγναθος.] (η. 480–2) Ὅτι διασκευάζων ὁ ποιητὴς καὶ οἶον ἐκφράζων ἀνάπλου εὐπλοῖαν φησὶν· «οἱ δ' ἴστον στήσαντο ἀνά θ' ἰστία λευκὰ πέτασαν· ἐν δ' ἄνεμος πρῆσεν μέσον ἰστίον, ἀμφὶ δὲ κύμα στείρη πορφύρεον μεγάλ' ἴαχεν ἰούσης· ἢ δ' ἔθεε κατὰ κύμα διαπρήσσουσα κέλευθον». καὶ ὅρα ὅπως ἐν μὲν τῇ στάσει τοῦ ἴστοῦ καὶ τῇ ἐκπετάσει τῶν ἰστίων λεία ἐστὶν ἢ φράσις τῷ ποιητῇ, ἐν δὲ τοῖς ἐξῆς ἐτράχυνε τὴν φωνὴν τῇ τε ὀνοματοποιίᾳ τοῦ ἴαχε καὶ τῷ συχνῶ ῥοίζῳ τοῦ ῥ τὸν τραχὺν ἦχον τοῦ πλοῦ μιμούμενος. ἔστι δὲ τὸ μὲν ἴστον ἐστήσαντο» τρόπος ἐτυμολογικός, ὡς καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα τὸ «ἴστον στήσαν ἕφαιεν». ἑκάτερος γὰρ ἴστος ἐκ τοῦ ἴστασθαι λέγεται. τοιοῦτο δὲ καὶ τὸ «μολπῆ μέλποντες». Τὸ δὲ ἰστία παρηχεῖται πρὸς τὸν ἴστον. Τὸ δὲ «ἰστία λευκὰ πέτασαν» δηλοῖ μὲν τὸ ἀνεπέτασαν καὶ ἠπλωσαν· ἀρχὴ δὲ γέγονε τοῦ πτερὰ νηός καὶ τὰ ἰστία λέγεσθαι. διαπετάννυνται γὰρ καὶ ὠκύτητός εἰσιν αἴτια, ὡς περ τὰ πτερὰ τοῖς πτηνοῖς, οὕτω καὶ αὐτὰ ταῖς ναυσί. [κατὰ τὸ παρέλκονδὲ καὶ

οὐκ ἀναγκαίως κείται τὸ λευκά.] Τὸ δὲ «ἄνεμος πρήσεν», ὃ ἐστιν ἐφύσησε, καὶ τὸ «διαπρήσσουσα κέλευθον», ὃ ἐστι διαπερῶσα, παρήχησις τίξεται καὶ αὐτὸ οὐ πάνυ εὐχρηστουμένη. διὸ οὐδὲ ἐγγυτάτω κείνται αἱ λέξεις, 1.215 ἀλλὰ διίστανται ἰκανῶς, ἵνα μὴ πάνυ ἐκφανῆς ὁ τούτων ἦχος αὐτίκα γίνηται.[θέμα δὲ τοῦ πρήσεν ἢ τὸ πρήθω ἢ τὸ περῶ συγκοπέν, ἐξ οὗ καὶ τὸ πρήσσουσα.](η. 482) Στεῖραν δὲ τὴν τρόπον λέγει ἀπὸ τοῦ στερρὸν πλεονασμῶ τοῦ ῥι· ἐντεῦθεν δὲ καὶ τὸ στεῖρα βουῖς ἢ γυνή. Σημεῖωσαι δὲ ὅτι τὸ δειρή μὲν, ὃ δηλοῖ τὸν τράχηλον, ὀξύνεται τῇ διφθόγγῳ παραληγόμενον, ἀποβολῇ δὲ τοῦ ῥι βαρύνεται· δέρη γὰρ βαρυτόνως φαμέν. τὸ μέντοι στεῖρη ἐναντίως ἔχει· δίχα μὲν γάρ τοῦ ῥι λεγόμενον τάσιν ἔχει ὀξειαν, εἴπερ στερρὰν καὶ στερεὰν λέγομεν· μετὰ δὲ διφθόγγῳ βαρύνεται. Πορφύρεον δὲ κύμα ἀντὶ τοῦ μέλαν, ὡς περ αἶμα πορφύρεον. εἰκασί γάρ πως ἄμφω τὰ χρώματα, ἐπεὶ ἐγγὺς μελανίας ἐστὶ καὶ τὸ πορφυροῦν. καὶ ἐπὶ θαλάσσης δὲ τὸ πορφύρειν λέγεται, ἐξ οὗ καὶ τὸ ἐν βάθειδιανοεῖσθαι καὶ οἶον κυμαίνεσθαι λογιζοῖς πορφύρειν λέγεται, οἶον «καρδίη δέοι πόρφυρε». [Τὸ δὲ «μεγάλα ἴαχε» ταύτων ἂν ἐλάλει καὶ εἴπερ ἐνικῶς ἦν» μέγα ἴαχε». Τὸ δὲ «νηὸς ἰούσης» χρήσιμον εἰς νόησιν τῆς εἴσης νηός.] (η. 483) Τὸ δὲ «ἔθεε κατὰ κύμα» τὸ ῥήμᾶ ἐστίν, ἐξ οὗ θοῆ λέγεται ναῦς. (η. 485) [Ὅτι ὕπεστι διαφορὰ τις τοῦ ἐρύειν καὶ τοῦ ἐρύεσθαι, εἶγε οἱ Ἀχαιοὶ νῆα μὲν ἐπ' ἠπειροῖο ἔρυσαν, τὰ δὲ πρὸ βραχέων ὀπηθέντα ἐρύσαντο πάντα, εἶτα δαίνυντο.](η. 486) Ὅτι διττὸν τῇ νηὶ τὸ ὑψοῦ ἴσασθαι, ποτὲ μὲν ὑψοῦ ἐν νοτίῳ, καθὰ ἐν Ὀδυσσεΐᾳ λέγεται, ὅτε δηλονότι ἐν ὕδατι ὠρμισται, ποτὲ δὲ ὑψοῦ ἐν ψαμάθοις, ὅτε ἔξω ἐλκυσθῆ ἐπὶ ἠπειροῦ, ἔνθα καὶ τὰ μακρὰ ὑπ' αὐτῇ τανύονται ἔρματα. Εἰσὶ δὲ νῦν ἔρματα τὰ ὑποκείμενα ταῖς ναυσὶν ἐκ ξύλων ἐρείσματα, ἐφ' ὧν αἰνῆες ἐρείδονται, ἃ δὴ κατὰ τεχνικὴν τινα γλῶτταν καλοῦσιν οἱ πολλοὶ φαλάγγια. καὶ ὠφειλε μὲν ἢ λέξις ψιλοῦσθαι διὰ τὴν ἐκ τοῦ ἐρείσματος συγκοπὴν, δασύνεται δὲ ἄλλως κανόνι τοιοῦτω. Τὰ βραχυνόμω φωνήεντα καταλήγοντα δὲ εἰς ῥ ἐπιφερομένου τοῦ ῥι μ δασύνεται· ὄρμος, ἄρμα, ὄρμαθος. οὕτω δὲ, φασί, καὶ τὸ ἔρμα, πλὴν τοῦ ἄρμενον τὸ ἀρμόδιον καὶ πλὴν τοῦ ὄρμενος, κυρίου ὀνόματος. τὸ δὲ ἀρμοῖ ἐπίρρημα, ὃ δηλοῖ τὸ νεωστί, διαφορεῖται μὲν κατὰ τοὺς παλαιούς, 1.216 ἢ δὲ πλείων χρήσις δασύνει αὐτὸ [Συρακουσίων ὄν κατὰ τὸν Τεχνικόν. ἀρμόδω γάρ, φησὶν, ἀρμοῦ ἀρμῶ καὶ συστολῇ ἀρμοῖ κατὰ τὸ ἔξω ἔξοι καὶ ἔνδον ἐνδοῖπαρὰ Θεοκρίτῳ.] Ἰστέον δὲ ὅτι ἔρμα παρὰ τῷ ποιητῇ καὶ κόσμος γυναικεῖος ἐνῶπιος. φησὶ δὲ πού καὶ ἔρμα ὀδυνῶν τὸ ἐνέρεισμα. οἶδαμεν δὲ καὶ τινα πλοίου ἐνθεσιν ἔρμα λεγομένην, ὅπερ ἢ μὴ ἔχουσα ναῦς ἀνερμάτιστος λέγεται. Ὅτι δὲ, καθὰ διχῶς τῆλε καὶ τηλοῦ καὶ ἄγχι καὶ ἀγχοῦ, οὕτω καὶ ὕψι καὶ ὑψοῦ λέγεται, δηλόν ἐστιν. (η. 485-7) [Ἐν τούτοις δὲ καὶ πλοίου καταγωγὴν εἰς λιμένα ἔφρασεν Ὅμηρος οὕτω· «νῆα μὲν οἱ γε μέλαιναν ἐπ' ἠπειροῖο ἔρυσαν ὑψοῦ ἐπιψαμάθοισιν· ὑπὸ δ' ἔρματα μακρὰ τάνυσαν· αὐτοὶ δ' ἐσκίδναντο» καὶ ἐξῆς. Ὅρα δὲ ὡς, εἰ καὶ ψάμμος ἐν δυσὶ μῦ προφέρεται, ἀλλ' ἢ ψάμαθος, ὡς περ καὶ ἢ ἄμαθος ἐν αὐτῷ ἔχει. (η. 486 ζ.) Τοῦ δὲ σκίδναντο πρωτότυπον τὸ σκεδῶ σκίδνημι, ὡς καὶ ἀλλάχου φανεῖται, ὡς καὶ τοῦ πίνω τὸ πελῶ πίνωμι. τὸ δὲ σκεδῶ εὐρηταικαὶ δίχα τοῦ ῥσ καὶ ἀπ' αὐτοῦ γίνεται τὸ κίδνασθαι καὶ τὸ ἀκιδνότερον. τοῦ δὲ κεδῶ οὐ μόνον τὸ κεδάζω παράγωγον, ὡς τοῦ σκεδῶ τὸ κεδάζω καὶ τοῦ ἰσῶ τὸ ἰσάζω, ἀλλὰ καὶ τὸ κεδαίω πρὸς ὁμοιότητα τοῦ ἰσῶ ἰσαίω παρὰ Ἀράτῳ καὶ τῶν ὁμοίων. Τὸ δὲ τάνυσαν πρὸς τὸ μακρὰ εἴρηται· ἄλλως δὲ ἦν εἰπεῖν ἔθεντο.](η. 488-92) Ὅτι τῷ ἐνεργεῖ καὶ ἐντρεχεῖ οὐ φορητὸν ἢ τοῦ καλοῦ ἀργία. οὐ γὰρ ἀνέχεται ἀπρακτεῖν, ἀλλ' οἶονεὶ φθίνειν δοκεῖ, ἐπειδάν, κατὰ τὸν ποιητὴν εἰπεῖν, μάθοι μὲν ἔμμεναι ἐσθλός, ἀεργός δὲ κάθηται. καὶ Ἀχιλλεὺς οὖν ἐν τῷ μηνίειν, ἐπεὶ οὔτε εἰς ἀγορὰν πωλέσκετο κυδιάνειραν οὔτε ποτ' ἐς πόλεμον,

τουτέστιν ἐπει οὔτε λόγοις οὔτε ἔργοις ἐνέπρεπε, φθινύθεσκε φίλον κῆρ· ἐπόθει δὲ αὐτήν τε πόλεμόν τε. (η. 490 ς.) Ὅρα δὲ ὅτι τὸν μὲν πόλεμον δίχα ἐπιθέτου ἐξήνεγκε· τὴν δὲ ἀγορὰν ἐσέμνυνεν εἰπὼν αὐτὴν κυδιάνειραν, προτιθεὶς τὸν λόγον τῆς ἐνμάχαις εὐδοκιμήσεως. (η. 492) Ἀυτὴ δὲ ἡ βοή παρὰ τὸ αὖω, τὸ φωνῶ. λαμβάνονται δὲ καὶ ἄμφω ποτὲ ἐπὶ πολέμου. αὐτὴ γὰρ καὶ βοή πολλαχοῦ ἢ μάχη ἐκτοῦ παρακολουθοῦντος· παρακολουθεῖ γὰρ ἡ μεγάλη βοή τῇ μάχῃ. διὸ καὶ φύλοπις λέγεται ἐκ τῆς τῶν φύλων ὀπὸς καὶ Ἐνωὺ δὲ ἀπὸ τοῦ ἐναύω, τὸ φωνῶ. (η. 490) [Τὸ δὲ πωλέσκετο πολλαχοῦ φανεῖται, ὅτι ἐκ τοῦ πέλω πόλος πωλῶ ἤγουν 1.217 ἀναστρέφομαι γίνεται κατὰ τὸ τρέπω τρόπος τρωπῶ καὶ τὰ ὅμοια. μέλλων γάρ τοῦ πωλῶ πωλέσω, ἐξ οὗ τὸ πωλέσκω, ὡς ἀρῶ ἀρέσω ἀρέσκω.] (η. 493) Ὅτιαι διὰ τοῦ ὄοι γενικαὶ κατὰ μὲν ἄλλους Θετταλικαί, ὡς προεῖρηται, εἰσὶν, ἐνδὲ τοῖς Ἀπίωνος καὶ Ἡροδώρου Βοιωτῶν φέρονται γλώττης, τοῖο, οἶο, καλοῖο. Ὅτι ἐν τῷ «δωδεκάτη ἐγένετο ἡώς» ἡῶ τὸ νυχθήμερον λέγει. ποσαχῶς δὲ λέγεται ἡώς, ἐν Ὀδυσσεΐα εἴρηται. (η. 494) [Ὅτι τὸ «ἴσαν» πληθυντικὸν τρίτον ῥῆμα ὧδε μὲν ἀντὶ τοῦ ἐπορεύθησαν, ἀλλαχοῦ δὲ ἀντὶ τοῦ ἔγνωσαν, οἶον· «τὰ δ' οὐκ ἴσαν ὡς ἐτέτυκτο». τὸ δ' ἐνταῦθα «πρὸς Ὀλύμπου ἴσαν θεοί»] (η. 496) Ὅτι τὸ μὲν ἀπὸ βάθους ἀνελθεῖν ἀναδῦναι λέγεται. Θέτις οὖν ἀνεδύσετο κῦμα θαλάσσης. τὸ δὲ ἐκεῖθεν ἀνωτέρω ἀναβῆναί φαμεν. ὥστε καὶ τὸ ἐξ οὐρανοῦ μὲν ἕως τῆς θαλαττίας ἐπιφανείας καταβῆναί ἐστι, τὸ δὲ ἐκεῖθεν καταδῦναι. (η. 497) Ὅτι οὐ μόνον τὸν πρὸς ἐσπέραν καιρὸν οἶδεν ὁ ποιητὴς λιταῖς πρέποντα, ὡς ἐν τῇ ῥαψωδίᾳ εὔρηται καὶ ἐν τῇ τοῦ Πριάμου ἱκετεΐα καὶ ὅτε δὲ Ὀδυσσεὺς τὴν Ἀρήτην ἱκετεύει, ὀπηνίκα αἱ ψυχαὶ πρὸς ἔλεον ἀνιένται, ἀλλὰ καὶ τὸν ὄρθρον ἐπιτήδειον οἶδε τοῖς γουναζομένοις εἰς ἔντευξιν διὰ τὸ νηφάλιον τοῦ καιροῦ. Θέτις γοῦν ὄρθρου τῷ Διὶ ἐντυγχάνει. φησὶ γὰρ ὁ ποιητὴς «ἡερίη δ' ἀνέβη μέγαν οὐρανὸν Οὐλύμπου τε». τοῦτο δὲ τρόπος ὑστερολογίας ἐστὶ. πρῶτον γὰρ ὑπερᾶναβῆναι δεῖ τὰς τοῦ Ὀλύμπου κορυφάς, εἶτα τὸν ὑπὲρ τὰ νέφη τόπον καταλαβεῖν οὐρανὸν καὶ αὐτὸν λεγόμενον ὁμωνύμως τῷ στερεμνίῳ. Τὸ δὲ «ἡερίη», ἐὰν ἀντὶ τοῦ ὄρθρινῆ, ὡς εἴρηται, λαμβάνηται, πλεονασμὸν ἔχει τοῦ ἔ. ἢ γὰρ ὄρθρος καὶ κλίνεται ἤρος ἤρι, οἶον «ἤρι μάλα Ἑλλήσποντον πλεύσας». ὅθεν καὶ ἡὼς ἡριγένεια, ὡς ἀλλαχοῦ εἴρηται. ἡρίη γοῦν ἢ ὄρθρινῆ καὶ πλεονασμῶ ἡερίη, οἶον καὶ τὸ «ἡερίη γέ τοι παρέζετο καὶ λάβε γούνων». τινὲς δὲ ἡερίαν τὴν ἀερίαν νοοῦσιν· οὐ γὰρ ἔστιν εἰς οὐρανὸν κάτωθεν ἀνελθεῖν, εἰ μὴ διὰ μέσου ἡέρος ἦτοι ἀέρος. (η. 498) Ὅτι εὐρύοπα τὸν Δία λέγει ἢ ὡς μεγαλόφθαλμον διὰ τὸ προνοητικὸν ἢ ὅτι εὐρὺ βλέπομεν διὰ τοῦ ἀέρος, ὅς ἐστι Ζεὺς, ἢ ὅτι εὐρείαν ἔχει ὄρα. Βροντητικὸς γὰρ ὁ αὐτὸς Ζεὺς καὶ ἐριβρεμέτης καὶ ἐρισμά 1.218 ραγος. λέγεται δὲ καὶ διηχῆς ὑπὸ τῶν φυσικῶν. καὶ Δία μὲν οὕτως εὐρύοπα λέγει ὁ ποιητὴς. Ἦρα δὲ βοῶπις, ὡς μὲν ἀήρ καὶ αὐτὴ ἔοικε τῇ βοῇ παρονομάζεσθαι διὰ τοὺς ἀερίους ἤχους· μυθικῶς δὲ ἡ λέξις ἔπαινός ἐστιν αὐτῆς ὡς γυναικὸς διὰ τὸ κατὰ βοῦν μεγαλόφθαλμον· ἐξ οὗ καὶ κύριον ὄνομα Εὐρώπη τέθειται. [Ὅρα δὲ ὡς νῦν μὲν ἀναλόγως κατὰ πῶσιν αἰτιατικὴν ἔφη εὐρύοπα Δία· ὅτε δὲ εἶπε «εὐρύοπα Ζεὺς», καινοσημάτιστος ἐκείνη εὐθεΐα, ὡς προεδήλωται, κατὰ αἰτιατικὴν καὶ κλητικὴν ἐκπεφωνημένη.] (η. 499) Ὅτι λαβῶνὸ μῦθος ἐκ τῆς ἀληθείας τὸ τὸν Δία ἦτοι τὸν αἰθέρα ὑψηλότατον καὶ ὑπέρτατον εἶναι καθίζει ἐν τῇ ῥαψωδίᾳ ταύτῃ τὸν μυθευόμενον Δία ἐν ἀκροτάτῃ κορυφῇ πολυδειράδος Ὀλύμπου. Ἰστέον δὲ ὅτι, ὡς περ κορυφῆ ὄρους μεταφορικῶς ἀπὸ τῆς τῶν ζώων κορυφῆς, οὕτω καὶ δειρῆ ἢ ἐξοχῆ ἢ λήγουσα εἰς στενὸν ἀπὸ τῆς τῶν ζώων δειρῆς. ὅθεν καὶ πολυδειράς Ὀλύμπου, τὸ ὄρος δηλαδὴ τὸ ἔχον πολλὰς ἐξοχάς. ὅτι δὲ καὶ πόδες ὄρους καὶ κνημοὶ καὶ ῥάχεις καὶ ἕτερα τοιαῦτα ἐκ τῶν ζωϊκῶν, ἀλλαχοῦ φανήσεται. [Ἦ δὲ κλίσις τοῦ

πολυδειράδος ὡς Ἀρκάδος, προσφυῶς δὲ παράκειται κορυφή καὶ πολυδειράς διὰ τὸ καὶ ἐν ζώοις συμπεφυκέναι τὰ τοιαῦτα.] (η. 500) Ὅτι λαβεῖν γούνων τὸ ἄψασθαι λέγει ἢ ἔχεσθαι. διὸ καὶ παρακατιῶν φησι· «Θέτις δ' ὡς ἤψατο γούνων, ὡς εἶχετο ἔμπεφυυῖα». (η. 501) Ὅτι σκαῖα μὲν χειρὶ, ὃ ἔστι λαιῖα, τῶν γονάτων ἤψατο τοῦ Διὸς ἢ Θετίτις, δεξιτερῆ δὲ ὑπ' ἀνθερεῶνος ἔλοῦσα ἐλίσειτο. ἔστι δὲ ἀνθερεῶν ὁ τόπος, φασί, περὶ ὃν ἀνθεῖ τὸ γένειον. λέγεται δὲ ποτε καὶ ἐπὶ γυναικὸς καταχρηστικῶς. τίδ' οἰωνίζεται διὰ τούτων ἢ Θετίτις, προγέγραπται ἐν τοῖς περὶ τοῦ γουναζέσθαι. ἐκ δὲ τοῦ ἀνθηροῦ παρήκται ὁ ἀνθερεῶν συστολῆ τοῦ ἠ εἰς ἠ καὶ πλεονασμῶ ἑτέρου ἠ ε. ὁ δὲ τύπος ὡς τὸ ἀκανθεῶν, χαραδρεῶν, ἀγούστεῶν καὶ τὰ τοιαῦτα. ζητητέον δὲ μάλιστα ἐν τῇ ε' ῥαψωδίᾳ ποῦ καθ' Ὅμηρον ὁ ἀνθερεῶν, πρὸ δὲ αὐτοῦ ἐν τῇ δέλτα. τὸ δὲ «ὑπ' ἀνθερεῶνος ἔλοῦσα» ἢ ἀντὶ τοῦ κάτωθεν τοῦ ἀνθερεῶνος ἔλοῦσα ἢ ἀντὶ τοῦ ὑφελούσα καὶ ὑφαψαμένη τοῦ ἀνθερεῶνος. [Γίνεται δὲ ἡ τοιαύτη σκαῖα χεῖρ καὶ ὁ ἀπ' αὐτῆς σκαῖος καὶ ἐπαρίστερος ἄνθρωπος, ποτὲ δὲ καὶ ἀνόητος, ἀπὸ τοῦ σκάζειν, φασίν, ὃ ἔστι χωλεύειν, ὅθεν καὶ ὁ σκαμβός· Ἴνα ἢ σκαῖα χεῖρ ἢ σκάζουσα περὶ τὸ ἐνεργεῖν ὡς ἀνυστικωτέρας οὔσης τῆς δεξιᾶς. ὡς δὲ καὶ τὰ δυτικὰ σκαῖα λέγονται καὶ ὅτι καὶ Σκαῖος κύριον ὄνομα, ἐξ ὧν καὶ Σκαῖαὶ πύλαι Τρωϊκαί, φανεῖται ἐν τοῖς ἐξῆς.] 1.219 (η. 504 ς.) Ὅτι λαβοῦσα ἢ Θετίτις ἀρχὰς ἐπιχειρημάτων ἐκ τοῦ υἱοῦ ἀναμιμήσκει τὸν Δία, ὡς ὠφέλησέ ποτε αὐτὸν ἔπει καὶ ἔργω, καθὰ προεγράφη. καιοῦτως ὀφειλέτην ἐκεῖνον δεῖξασα εἰς χάριν ἀνταπαιτεῖ τὸ «τίμησόν μοι τὸν υἱόν, ὃς ὠκυμωρότατός ἐστι τῶν ἄλλων». οὐ λέγει δὲ καὶ πῶς τὸν Δία ὠφέλησε, διότι τε οὐ χρὴ φανερωῶς ἐξονειδίζειν τὸν εἰδόμενον καὶ ὅτι οὐδὲ θέλει ὁ ποιητὴς ἀκαίρως διττολογεῖν. φθάσας γὰρ ἤδη προϊστόρησε μελετᾶσθαι δεσμοὺς Διός ποτε, οἷς ἢ Θετίτις ἐβοήθησεν ὁ δὲ Ζεὺς τὴν μὲν χάριν μὴ ἀποδοῦναι οὐκ ἔχει, κατανεῦσαι δὲ ἐπὶ βλάβῃ τῶν Ἑλλήνων δυσχερῶς ἔχει. νικᾷ μὲντοι ἢ τῆς εὐεργεσίας ἀνταπόδοσις. ἀγεννὲς γὰρ τὸ μὴ ἀντιτίθειν τοῖς εὐεργέταις χάριτας. εἶδ' ἢ Ἥρα μὴ θέλει, ἀλλ' οὐδὲν αὐτῆς μέλον ἐστὶ τῷ Διὶ διδάσκοντος τοῦ ποιητοῦ, ὅτι καὶ τῶν οἰκειοτάτων ἐν πολλοῖς προτιμητέον τὸν εὐεργέτην. καὶ ἄλλως δὲ ἢ Ἥρα, εἰ μὴ Θετίτις ἐξεβοήθησέ ποτε, κατήγαγεν ἄν τὸν Δία τῆς ἀρχῆς. βέλτιον οὖν τῇ Θετίτιδι, ὡς καὶ προγέγραπται, ὑπακοῦσαι κατὰ τῶν Ἀχαιῶν, ὡς εὐεργέτιδι, καὶ μὴ πεισθῆναι τῇ Ἥρᾳ ὑπὲρ αὐτῶν, τῇ ἐπιβούλῳ. εἰ δὲ καὶ ἠράσθη ποτὲ τῆς Θετίτιδος ὁ Ζεὺς, ὡς μῦθος φέρεται, ἔχοι ἄν καὶ τοῦτο συλλαβέσθαι τι αὐτῇ πρὸς πειθῶ τοῦ Διός. (η. 505) Τὸ δὲ «ὠκυμωρότατος ἄλλων» ψευδῶς εἴρηται διὰ λύπην· πολλοὶ γὰρ πρὸ Ἀχιλλέως ὠκύμοροι. [Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ «εἰ ποτε δὴ σε ὄνησα ἢ ἔπει ἢ ἔργω, τότε μοι κρήνην ἐέλδωρ· τίμησόν μοι υἱόν, ὃς ὠκυμωρότατος ἄλλων ἔπλετο», ἤγουν πέλει, ἀρμόσει ποτὲ προσώπῳ παρακλητεύοντι εὐηργετημένον τινά. τὸ δὲ «σε ὄνησα» «ὄνησας κραδίην Διός» πρὸ τούτων ἔφη ὁ Ἀχιλλεύς.] Ὅτι τὸ ἀκάματος καὶ ἀθάνατος αἰεὶ παρὰ τῷ ποιητῇ ἐκτείνει τὴν ἀρχουσαν ἤγουν τὸ ἐν ἀρχῇ στερητικὸν ἐπίρρημα, ὡς ἂν γινόμενα εἰς δάκτυλον τὸ εὐμετρον συνεργάζονται. (η. 509 ς.) Ὅτι ἐν τῷ «τόφρα ἐπὶ Τρώεσσι τίθει κράτος, ὄφρ' ἂν Ἀχαιοὶ υἱὸν ἐμόν τίσωσιν ὀφέλλωσί τέ ἐ τιμῆ» προεκτίθεται οἷον ὁ ποιητὴς τὰ ὕστερα, μονονουχί λέγων πρὸς τὸν φιλέλληνα ἀκροατὴν, ὅτι οὐ διὰ τέλους κρατήσουσιν οἱ Τρώες, ἀλλ' ἕως ὃ Ἀχιλλεύς ὑπὸ Ἀχαιῶν τιμηθῆ. τοῦτο δὲ ταχὺ γενήσεται. Ὅρα δὲ τὸ «ὀφέλλωσιν αὐτὸν τῇ τιμῇ». αὐξήσις γὰρ τις ἀνθρώπῳ καὶ ἡ τιμή. τινὲς δὲ 1.220 γράφουσιν· «ὀφέλλωσιν τέ ἐ τιμῆν», ἵνα συνήθως Ὅμηρῳ νοῆ τις οὕτω τριχῶς· αὐξήσωσιν αὐτὸν κατὰ τὴν τιμῆν ἢ αὐξήσωσιν αὐτὸν ἤγουν τὴν εἰς αὐτὸν τιμῆν ἢ αὐξήσωσιν αὐτοῦ τὴν τιμῆν. (η. 513) Ὅτι ἔμπεφυκέναι καὶ ἐμφῦναι τὸ ἐγκρατῶς καὶ δυσάποσπαστως δρᾶσθαι. οὕτω καὶ πολὺπους ἐμφύεσθαι τῇ πέτρᾳ λέγεται καὶ

Θέτις τοῖς γόνασι τοῦ Διὸς ἐμπεφυυῖα εἶναι. καὶ χερσίδέ τις ἐμπέφυκεν, ὅταν χειρὸς χειρὶ δράζηται· καὶ τοῖς χεῖλεσι δὲ ὀδᾶξ ἐμφύεται, ὅταν τοῖς ὀδοῦσιν ἐνδάκη τὸ χεῖλος, [ὀδᾶξ κατεσθίει.] Ἰστέον δὲ ὅτι μέσος παρακείμενός ἐστι τὸ ἐμπεφυυῖα κατὰ κανόνα, ὃν ἐκτίθεται καὶ Ἡρωδιανὸς λέγων καθαρεύοντι τῷ ἐνεστῶτι συγκαθαρεύειν καὶ τὸν μέσον παρακείμενον, οἶον φύω πέφυα, [ἀκούω ἀκήκοα.] ἐτυμολογία δὲ τοῦ ἐμφῦναι ὁμοία τῷ συμφῦναι. δοκεῖ γὰρ ἐμφῦναι εἶναι τὸ εἰς ἐν φῦναι καὶ μίαν οἶον φυῆν τόδε τιγενέσθαι μεθ' ἐτέρου τινὸς ἐν τῷ στερρῶς δράξασθαι, [ὡς μηδὲ δοκεῖν ἄπτεσθαι, ἀλλὰ προσπεφυκέναι ἤγουν κατὰ φύσιν ἠνῶσθαι ἢ φύσει ἐνεῖναι κατὰ τὸ «τρίχες κρηνίω ἐμπεφύασιν».] (η. 514) Ὅτι ὁ ζητῶν ἀπὸ τινος ἢ κατάνευσιν ἀληθῆ ἢ ἀνάνευσιν καλῶς ἂν εἴπη τὸ «νημερτὲς δὴ μοι ὑπόσχεο καὶ κατάνευσον ἢ ἀπόειπε». [ἔστι δὲ νημερτὲς τὸ μὴ ἡμαρτημένον διὰ τὸ ψεύδεσθαι, ἀλλὰ ἀληθές.] (η. 517) Ὅτι ὀχθῆσαι τὸ δεινοπαθῆσαι ἢ πονῆσαι· ὅθεν καὶ Ἡσίοδος εὐοχθεῖν λέγει τὸ ἐπὶ καλοῖς κοπιᾶν· ἢ καὶ ἄλλως ὀχθῆσαι τὸ εἰς ὕψος ἐπάραι τὸν θυμὸν, ὃ δὴ φησι Σοφοκλῆς ἐν τῷ «ὑψοῦ δ' αἶρει θυμὸν Οἰδίπους» ἐν λύπαις. ὄχθος γὰρ τοπικὴ ἐπανάστασις. τὸ γοῦν «μέγ' ὀχθήσας» ἀντὶ τοῦ ὑπερλυπηθεῖς· καὶ τὸ «ὠχθησαν θεοί» ἀντὶ τοῦ ἐδεινοπάθησαν, ἠχθέσθησαν ἢ ὕψωσαν τὸν θυμὸν ἢ τὸν φόβον. [ἐκ δὲ τοῦ Ὀμηρικοῦ ὀχθεῖν καὶ τὸ παρὰ τοῖς ὕστερον προσοχθίζειν παρῆκται καὶ τὸ ἐξ αὐτοῦ προσόχθισμα.] (η. 518) Ὅτι ἐν τῷ «ἦ δὴ λοίγια ἔργα ἔσεται, ὅτε με ἐχθοδοπήσαι ἐφήσεις τῇ Ἥρᾳ» λοίγια μὲν λέγει τὰ ὀλέθρια, ἐχθοδοπήσαι δὲ τὸ ἐχθρανθῆναι. τὸ δὲ ἐφήσεις ἀντὶ τοῦ ἀναπέσεις ἐκ τοῦ ἐφήμι τὸ ἐντέλλομαι. γίνεται δὲ τὸ μὲν λοίγια ἐκ τοῦ λοιγός, ὁ ὄλεθρος· αὐτὸ δὲ ἀπὸ τοῦ ὀλίγον κατὰ μετάθεσιν τοῦ ὄ, ὡς φασιν οἱ παλαιοί. ὀλιγοῖ γὰρ τὰ ζῶα, οἷς ἐμπέση ὁ λοιγός, προεγράφησαν δὲ καὶ ἕτεραι ὅμοιαι μεταθέσεις ἐν τοῖς περὶ Ἥρας λόγοις. τὸ δὲ ἐχθοδοπήσαι ἢ ἀπὸ τοῦ ἔχθω, τὸ μισῶ, γίνεται καὶ τοῦ 1.221 ὄπτω, τὸ βλέπω, πλεονασμῷ τοῦ ὄ, ὡς καὶ προεγράφη, ἢ ἐκ τοῦ ἔχθος καὶ ὄψ ὀπός, ἢ φωνή, ἵνα ἢ ἐχθοδοπός καὶ ὁ τὰ πρὸς ἔχθος φωνῶν. [Οὐκ ἄδηλον δέ ἐστι τὸ «ἦ δὴ λοίγια» τινὲς μὲν ἤδη ἔγραψαν παροξυτόνως, ὡς καὶ προεδηλώθη· τινὲς δὲ τὸ μὲν ἦ ἀντὶ τοῦ ὄντως φασί, τὸ δὲ δὴ ἄνευ τόνου προφέρουσιν, ὁμοίως τῷ ἐπιδητούτοις.] (η. 519) Ὅτι τὸ «ὄτ' ἂν με ἐρέθησιν ὄνειδείοις ἐπέεσσιν» ἀρχὴ ἐστὶν ἤγουν πρωτότυπον τοῦ ἐρεθίζω, ὡς τὸ «ἀλλ' ἴθι, μὴ μ' ἐρέθιζε». (η. 522 ς.) Ὅτι ἀγαθῆς εὐλαβοῦς ὑποσχέσεως τὸ «ἀλλὰ σὺ μὲν νῦναῦτις ἀπόστιχε, μὴ σε νοήση ὁ δεῖνα· ἐμοὶ δέ κε ταῦτα μελήσεται, ὄφρα τελέσσω». [Ἀττικὸν δὲ τὸ μελήσεται, καθὰ εὐθύς καὶ τὸ κεφαλῆ κατανεύσομαι. τὰ δὲ κοινὰ τούτων ἐστὶ μελήσει καὶ κατανεύσω.] (η. 524) Ὅτι τὸ «εἰ δ' ἄγε τοι κεφαλῆ κατανεύσομαι» ὁμοίον ἐστὶ τῷ «εἰ δ' ἄγε μὴν πείρησαι», περὶ οὐ προεῖρηται. τὸ δὲ κατανεῦσαι τῇ κεφαλῇ τὸν Δία μέγιστον ἦν τέκμων ἦ τοιτέλος πράξεων. (η. 526 ς.) Διὸ καὶ φησιν ἐκεῖνος ὅτι «οὐ γὰρ ἐμὸν παλινάγρετον οὐδ' ἀπατηλὸν οὐδ' ἀτελεύτητον, ὃ τί κεν κεφαλῆ κατανεύσω». ὁ δὲ λόγος οἰκεῖος ἐνδόξω προσώπῳ μεγάλα ὑποσχομένῳ. εὐτελεῖ δὲ τινὶ οὐ προσήκει ὁ λόγος ἅπας. τριῶν γὰρ ὄντων, δι' ἃ τις οὐ ποιεῖ τὸ ὑπεσχημένον ἀπάτης, μεταμελείας, ἀδυναμίας, ἀπατηλὸς μὲν οὐκ ἐξ ἀνάγκης ἔσται τοῖς εὐτελέσιν ὁ λόγος τῆς ὑποσχέσεως, ἀλλ' οὐδὲ παλινάγρετος, ὃ ἐστὶν ἐκ μεταμέλου ἀνάπαλιν ἀγειρόμενος· ἀτελεύτητος δὲ κατ' ἀνάγκην τινὰ ἔσται ἤγουν ἀτελής, ἐὰν μέγα ἦ τὸ ὑπεσχημένον καὶ μὴ τελευτηθῆναι δυνάμενον. τῷ δὲ δυνατωτάτῳ εἰκόσταῦτα πάντα προσεῖναι. δηλοῖ δὲ ὁ λόγος δεῖν εἶναι τοὺς εὖ γεγονότας ἐμμένειν ταῖς ὑποσχέσεσιν, ἐφ' αἷς κατανεύσουσι. τίμιον γὰρ ἢ κεφαλῆ καὶ οὔτε τῆναυτῆς δεῖ κατάνευσιν ἀπρακτεῖν οὔτε τοὺς λόγους ψεύδεσθαι, ἐφ' οἷς τῷ βασιλικῷ λογισμῷ ἢ γλῶσσα καθυπουργεῖ. Παρασημειοῦνται δὲ οἱ παλαιοὶ ἐν ταῦθα, ὅτι καὶ διὰ τῆς

κατανεύσεως ταύτης τῆς οὕτω τιμίας φαίνεταιοδοξάζων ὁ ποιητῆς ἐν τῇ κεφαλῇ τὸ λογιστικὸν ἰδρῦσθαι, ὡσπερ τὸ θυμικὸν περιτὴν καρδίαν, ὀπηνίκα εἶπη ὅτι «κραδίη δέ οἱ ἔνδον ὑλάκτει» καὶ «οἰδάνεταιδὲ κραδίη χόλω», τὸ δὲ ἐπιθυμητικὸν περὶ τὸ ἥπαρ, ἐν οἷς δι' ἐπιθυμίανπταίσαντι τῷ Τιτυῶ γῦπες τὸ ἥπαρ κείρουσιν. ἡ δὲ ἀλληγορία τὴν τοῦ Διὸςκατάνευσιν, ὡς καὶ ἐν τῇ βῆτα ῥαψωδία εἰρήσεται, σημείων τινῶν οὐρανίωνἐκφανσιν βούλεται εἶναι, οἷον δι' ἀστέρων κινήσεως ἢ ἀστραπῶν ἢ βροντῶν ἠκαὶ οἰωνῶν, δι' ὧν ὁ ἀνωτάτω καὶ κορυφαῖος Ζεὺς δοκεῖ τοῖς κάτω τὰ μέλλοντα 1.222 ὑπισχνεῖσθαι καὶ κατανεύειν οἷον ἐπὶ τῇ ἐκβάσει αὐτῶν. (ἡ. 526) Ἰστέον δεῖ τὸ «οὐ γὰρ ἐμὸν παλινάγρετον οὐδ' ἀπατηλὸν οὐδ' ἀτελεύτητον» καὶ οὕτωφασιν οἱ παλαιοί, ὅτι διὰ μὲν τοῦ «οὐ παλινάγρετον» δηλοῖ, ὡς βέβαιός ἐστι·διὰ δὲ τοῦ «οὐδ' ἀπατηλόν» ἐμφαίνει, ὅτι καὶ φιλαλήθης ἐστί· διὰ δὲ τοῦ«οὐδ' ἀτελεύτητον», ὅτι καὶ τελεσιουργός ἐστιν. ἐν δὲ τῷ «οὐ γὰρ ἐμόν»λείπει τὸ ἔπος ἢ τι τοιοῦτον, ὡς καὶ ἐν τῷ «κερτομίους Δία Κρονίωνα προσεῖπε»λείπει τὸ ἔπεσιν. (ἡ. 527) Ὅρα δὲ ὅτι, ὡσπερ ἀνωτέρω τὸ μελήσει μελήσεταιεἶπεν, οὕτω καὶ τὸ κατανεύσω καὶ παθητικῶς ἔφη κατανεύσομαι. [τῷ δὲ κατανεύσω ἀκόλουθον μετ' ὀλίγα τεθὲν καὶ τὸ νεῦσεν, οὐ μὴν νεύσατο.] (ἡ. 528)Ὅτι πάντα ὑποτυπούμενος ἄριστα ὁ ποιητῆς παραφαίνει καὶ οἷαι ἂν ὧσιν αἰκαλαὶ ὄφρυες λέγων «κυανέησιν ἐπ' ὄφρυσιν νεῦσε Κρονίων», ὁ μυθικὸς δηλαδὴ Ζεὺς, ὡς τοιούτων οὐσῶν τῶν καλῶν ὄφρῦων. τῷ μέντοι ἀλληγορουμένῳ Διῖοῦ τοιαῦται ἂν εἶεν ὄφρυες. (ἡ. 528 ς.) Τὰς δὲ τῆς κεφαλῆς αὐτῷ τρίχας οὐφῆσιν, οἷου χρώματος ἦσαν, ἀλλὰ ἀρκεῖται μόνον εἰπὼν αὐτὰς θείας τρίχας ἐντῷ «ἀμβρόσια δ' ἄρα χαῖται ἐπερρώσαντο ἄνακτος». [Σημεῖωσαι δὲ ὅτι ἐκ τῶν Ὀμηρικῶν κυανέων ὄφρῦων ἐκέρδησέ τις τὸ εἰπεῖν «ὄφρῦων νέφωσιν» τήνσκυθρωπότητα. ἔχοι δ' ἂν πάντως νεφώσιας ὄφρῦων ἀλληγορικῶς καὶ ὁ ἄηρ Ζεὺς, ὅτε νεφούμενος αἰσιόν τι δηλοῖ λόγῳ διοσημίας.] Ὅρα δὲ ὅτι τὸ Κρονίων ἐνταῦθα ἐξέτεινε τὴν παραλήγουσαν, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ· ὡς ἐπὶ πολὺ μέντοιισυστέλλεται. [Ἰστέον δὲ ὡς, εἰ καὶ πολυλογοῦνται αἱ σωματικαὶ ὄφρυεςἐτυμολογικῶς, ἀλλὰ νῦν ἀρκεῖ φάναι ὡς παρὰ τὸ ὄπτω γίνεται καὶ τὸ ῥύω, τὸφυλάσσω, τροπῇ συνήθει ἐν πολλοῖς τοῦ π εἰς φ. φυλάσσουσι γὰρ τὴν ὄψιν ἔκ τεἰλλων καὶ τοῦ μὴ κακουργεῖσθαι ὑπὸ ἰδρώτων.] (ἡ. 529) Χαίτη δὲ οὐ μόνονἐπὶ ἀνθρώπου κυριολεκτεῖται, ὡς καὶ ὧδε φαίνεται καὶ ἐν τῷ «κυανοχαίτης Ποσειδῶν», ἀλλὰ καὶ ἐπὶ λέοντος λέγεται· [ὄθεν καὶ χαιτήεις ἐκεῖνος. καὶἄρκτος δὲ χαιτήεσσα·] καὶ ἐπὶ ἵππου· ἐπ' αὐτοῦ δὲ καὶ ἡ θριξ λέγεται, ὡς δηλοῖτὸ «ἵπποι καλλίτριχες», [οἱ καὶ λασιαύχενες διὰ τὴν τοιαύτην τρίχωσιν.γίνεται δὲ χαίτη παρὰ τὸ χῶ καὶ τὸ αἴττω· χεῖται γὰρ αἴσσουσα ὧδε καὶ ἐκεῖκαὶ μάλιστα τοῖς δρομικαῖταις κατὰ τὸ «ἀμφὶ δὲ χαῖται ὧμοις αἴσσονται».ὡστε ἀπὸ ἐλλόγου συναιρέσεως ἡ χαίτη ἔχει τὴν δίφθογγον.] Ἐν δὲ τῷ «κυανείας ἐπ' ὄφρυσιν» ἡ ὅλη νοεῖται κεφαλή ἀπὸ μέρους συνεκδοχικῶς καὶ κατὰ 1.223 σύλληψιν, ὡς οἱ Τεχνικοί φασὶ διὰ τὸ συνεκδέχεσθαι καὶ συλλαμβάνεσθαιἴγουν συνεννοεῖσθαι ταῖς ὄφρυσιν τὴν ὅλην κεφαλὴν, ὅπερ ἐστὶν ἴδιον συνεκδοχῆς ἢτοι συλλήψεως, ὡς πολλαχοῦ φανήσεται. διὸ καὶ φησιν· «ἀμβρόσια χαῖταιἐπερρώσαντο». οὐ γὰρ ἂν μόνων κινήσεως τῶν ὄφρῦων αἱ χαῖται συνεκινήθησαν. [Ὅτι δὲ ὄφρυες λέγονται τροπικῶς καὶ ποιαὶ τινες ἐξοχαὶ ὀρειναί, ἡ Βοιωτίακαλῶς δηλώσει. τὴν δὲ ἀνωτέρω ῥηθεῖσαν συγγένειαν τοῦ φ πρὸς τὸ π δηλοῖκαὶ τὸ Φύγελλα ἰδιωτισθὲν εὐφημότερον ἐκ τοῦ Πύγελλα.] Φέρεται δὲ ἐνταῦθαἰστορία, ὅτι Εὐφράνωρ Ἀθήνησι γράφων τοὺς δώδεκα θεοὺς καὶ ἀπορῶν πρὸςοἶον ἀρχέτυπον γράφει τὸν Δία παρῆει ἐν διδασκάλου καὶ ἀκούσας τῶν ἐπῶντούτων «ἀμβρόσια δ' ἄρα χαῖται» καὶ τὰ ἐξῆς, ἔφη ὡς ἤδη ἔχει τὸ ἀρχέτυπονκαὶ ἀπιὼν ἔγραψεν. οἱ δὲ φασιν, ὅτι ἀπὸ τούτων τῶν δύο

στίχων ὀρηθεὶς Φειδίας ὁ ἀγαλατοποιὸς ἐποίησε τὸν ἐν Ὀλυμπίᾳ Δία οὕτω καμπτόμενον. καὶ ὁ Γεωγράφος δὲ φησιν, ὅτι πρὸς Ὀμηρικὸν παράδειγμα τὸ «ἐπ' ὀφρύσινεῦσεν» ὁ Φειδίας ἐποίησε τὸν ἐν Ὀλυμπίᾳ Δία ἐλεφάντινον. οὕτω δέ, φησί, μέγας ἦν, ὡς ἄπτεσθαι σχεδὸν τῆς κορυφῆς τῆς ὀροφῆς. διὸ καὶ κοσμίως εἴρηται, φησί, τὸ «Ὀμηρος ὁ τὰς τῶν θεῶν εἰκόνας ἢ μόνος ἰδὼν ἢ μόνος δεῖξας». Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ ἐπερρώσαντο μετηνέχθη ἀπὸ ἀνδρῶν ἐρρωμένως εἴς τι ἔργον κινουμένων. [ῥώνονται δὲ καὶ ἵπποι, ὅτε εἰς δρόμον συντείνονται. συντόνου δὲ κινήσεως εἶναι δοκεῖ τὸ «χαίτας ἐπιρρώσασθαι κρατὸς ἀπ' ἀθανάτοιο», ἵνα πιθανῶς οὕτω πλασθεῖ καὶ ἡ εὐθύς ἐφεξῆς τοῦ Ὀλύμπου κίνησις.] (ἡ. 530) Ὅτι κατανεύσας ὁ Ζεὺς τῇ κεφαλῇ μέγαν ἐλέλιξεν Ὀλυμπον. ἔθος δὲ τῷ ποιητῇ τοιαῦτά τινα τερατολογεῖν ἐπὶ τῶν θείων κινήσεων κατὰ ἔννοιαν σωματικωτέραν. ὡς γὰρ ἐν τοῖς κάτω μέγα σῶμα κινούμενον σαλεύσοι ἂν ποτετὸ ὑποκείμενον, οὕτω δῆθεν καὶ ἐπὶ τῶν ἀνωτάτω γενήσεται. διὸ καὶ Ἥρα ἐντοῖς ἐξῆς σεισαμένη ἐν τῷ θρόνῳ μέγαν ἐλέλιξεν Ὀλυμπον, ὡς ἐκεῖ φανήσεται. καὶ ἄλλα δὲ ὅμοια ῥηθήσεται. καὶ εὐδοκιμεῖ καὶ ἐν τοῖς τοιούτοις ὁ ποιητὴς ἀναλόγως τοῖς προσώποις πλαττων τὰ τῶν ἔργων ἀποτελέσματα. Τὸ δὲ «ἐλέλιξεν» ἐπαινεῖται παρὰ τῶν παλαιῶν ὡς τῷ τάχει καὶ τῷ λείῳ καὶ ἀπροσκόπῳ τῆς ἐκφωνήσεως τῶν συλλαβῶν δηλοῦν τὸ ταχὺ τῆς Ὀλυμπίας κινήσεως, καθὰ καὶ ἀλλαχόθι φανήσεται. πολλαχοῦ γὰρ ὁ ποιητὴς ἢ τραχύνει ἢ λεαίνει τὰς λέξεις καὶ τὴν αὐτῶν συνθήκην ἐπίτηδες ἀναλόγως τοῖς φραζομένοις πράγμασιν. (ἡ. 537) [Ὅτι ὡς περ ἐν τῷ νοῶ νοήσω καὶ κράσει νώσω καὶ πλεονασμῷ τοῦ ἄκνωσκω προτίθεται κατ' ἀρχὰς τὸ ἄκω καὶ γίνεται γνῶσκω καὶ κατὰ ἀναδιπλασιασμὸν γινώσκω—κατὰ δὲ ὅμοιον πλεονασμὸν καὶ τὸ γίνεται ποιεῖται γίνεσθαι 1.224 καὶ ἡ σύννοια ξύγγοια, ὃ δηλοῖ συγγνώμην, καὶ ὁ δοῦπος γδοῦπος, ὅθεν καὶ ῥῆμα γδουπῶ γδουπήσω ἐν τοῖς ἐξῆς, ἔτι δὲ καὶ ἐρίγδουπος, ὡς περ καὶ γνόφος παρὰ τὸ νεῖφω—οὕτω καὶ τὸ μὴ νοεῖν ἀγνοεῖν· αὐτὸ δὲ πλεονασμῷ τοῦ ἄκω καὶ ἀγνοεῖν λέγεται πρὸς εὐχρηστίαν μέτρου, οἷον «οὐδέ μιν Ἥρη ἠγνοίησεν».] (ἡ. 532) Ὅτι εἰ καὶ τὸ ἄλλομαι δασύνεται, ὃ δηλοῖ τὸ πηδῶ, ἀλλὰ τὸ ἄλτο ψιλοῦται. τάχα μὲν καὶ ὡς Αἰολικόν, μάλιστα δὲ κατὰ τοὺς παλαιούς διὰ τὴν τοῦ ἄκω ἐπιφορὰν. τὸ γὰρ ἄκω λῆγον εἰς ἄλ, ἐπαγομένου ἐνὸς τῶν τῆς τρίτης συζυγίας συμφώνων ἤγουν τοῦ ἄκω ἢ ἄκω ἢ ἄκω ψιλοῦται· οἷον ἀλδαίνω, τὸ αὖξω, ἀλθαίνω, τὸ θεραπεύω, Ἄλτης κύριον· οὕτως οὖν καὶ τὸ ἄλτο ἀντὶ τοῦ ἐπήδησε. καὶ τὸ ἀλός δὲ ψιλωθῆναι ἂν φασὶ κατὰ τὸν κανόνα τοῦτον, ἐὰν ἀλτός ἐκλίθη διὰ τοῦ ἄκω, ὑποσταλέντος δὲ αὐτοῦ ἐκληρονόμησε τοῦ οἰκείου καὶ ἐδασύνθη, καθὰ καὶ ἡ εὐθεῖα. (ἡ. 531–3) Ἰστέον δὲ ὅτι ἐν τῷ «ἢ μὲν ἔπειτα εἰς ἄλλα ἄλτο βαθεῖαν, Ζεὺς δ' ἐὸν πρὸς δῶμα», ἐξ ἀναλόγου νοητέον ἔξωθεν ῥῆμα, ἵνα ἢ, ὡς θέτις μὲν ἤλατο εἰς θάλασσαν, Ζεὺς δὲ πρὸς τὸ ἴδιον δῶμα ἦλθε. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα τοιαῦτα παρὰ τῷ ποιητῇ, ὧν ἕν, ὡς ἀλλαχοῦ φανεῖται, καὶ τὸ «σῖτον καὶ οἶνον ἔδοντες». (ἡ. 534) Ὅτι ἔδος οὐ μόνον ἔδαφος, ἀλλὰ καὶ ἡ καθέδρα ἐκ τοῦ ἔξω. ἐνταῦθα οὖν τῷ Διὶ ἀναστάντι θεοὶ ἅμα πάντες ἔποντο ἐξ ἐδέων, περὶ ἃ ἐκάθηντο. τοιοῦτον καὶ τὸ «λιπὼν ἔδος, ἔνθα θάασσε»· [καὶ τὸ «οὐχ' ἔδος ἐστὶ γεραῖε».] (ἡ. 533–5) Ὅτι παιδευτικὸν ἦθος τὸ εἰπεῖν, ὡς τοῦ ἄρχοντος ἐπερχομένου οἱ περὶ αὐτὸν καθημένοι ἀνέστησαν, ὧς ἔοικε τὸ ἐπανεστησαν, ἐν τῇ βῆτα ῥαψωδίᾳ κείμενον. τοῦτο δὲ νῦν ἄλλως φράζων φησὶν· «οὐδέ τις ἔτλη μεῖναι ἐπερχόμενον» καὶ πάλιν· «ἀλλ' ἀντίοι ἔσταν ἅπαντες». παλιλλογεῖ γὰρ καὶ νῦν ἐγκαθίζων δι' ἐπιμονῆς τῇ ψυχῇ τῶν ἀκροατῶν τὴν παιδευσιν. ἐντεῦθεν τοῖς Λάκωσι νόμος ἐπανίστασθαι τοὺς νέους τοῖς πρεσβυτέροις. ὅρα δὲ τὸ ἀρχαῖκόν τῆς λέξεως τοῦ ἐπανίστασθαι. πάλαι μὲν γὰρ ποτε τὸ ἐπὶ τιμῇ ἀνίστασθαι ἐδήλου· ὕστερον δὲ μάχιμος ἢ λέξις τοῦ ἐπανίστασθαι καὶ τῆς ἐπαναστάσεως τῆς ἑπὶ τιμῇ ἀνίστασθαι ἐπὶ τῇ προθέσει τὸ

ἡ κᾶτᾶ δηλούσης, ὡς καὶ ἐν τῷ «ἤκεις ἐφ' ἡμᾶς» παρ' 1.225 Εὐριπίδη καὶ «Ἐπτά ἐπὶ Θήβας» παρ' Αἰσχύλῳ, ἤγουν κατὰ Θηβῶν ὡς εἶναι παρὰ τοῖς ὕστερον τὸ ἐπανίστασθαι ὅμοιον τῷ κατεξανίστασθαι. Σημείωσαι δὲ ὅτι τὸ «οὐδέ τις ἔτλη μείναι ἐπερχόμενον» ἀσαφές ὄν-δύναται γὰρ ποτεὼς ὁμώνυμος καὶ ἀμφίβολος ἔννοια λεχθῆναι καὶ ἐπὶ ἀριστεῶς, ὄν οὐδεις δύναται τλῆναι ἐπιόντα-διεσαφήθη ἀναγκαίως διὰ τοῦ «ἀλλ' ἀντίοι ἔσταν ἅπαντες». ἔστι δὲ ἄλλως καὶ αὐτὸ εἰπεῖν ποτε κατὰ καιρὸν ἐπὶ ἀνδρῶν ἀφόβων, οἳ κινδύνου ἐφεστῶτος οὐ φεύγουσιν, ἀλλ' ἀντίοι ἴστανται. αἴτιον δὲ τῆς τῶν ῥηθειῶν δύο ἐννοιῶν ἀσαφείας καὶ τοῦ ἐντεῦθεν δυασμοῦ ὁ σχεδιασμός, καθ' ὄν πνέων τὰ ἔπη Ὅμηρος ἢ καί, ὡς εἰπεῖν, ἀπνευστὶ γράφων καὶ λαλῶν ἐξηρεῦγετο πολλαχοῦ καὶ τοιαῦτα, ἐν οἷς διάφοροι ἄλλως καὶ ἄλλως ἔννοια παραφαίνονται. (ἡ. 531) [Ὅτι ὁ φθάσας διίστᾶν ἔφη Ὅμηρος ἐν τῷ «διαστήτην ἐρίσαντε» τοῦτο καὶ διατμήγειν φησὶν, ὃ ἔστι διακόπτειν, διαιρεῖν. ἐνταῦθα οὖν λέγει, ὅτι Θέτις καὶ Ζεὺς ὡς βουλευσάντε ἤγουν βουλευσάμενοι διέτμαγεν ἤτοι διεχωρίσθησαν.] (ἡ. 538) Ὅτι ἀλληγορικῶς μὲν ἡ θαλασσία Θέτις ἀργυρόπεζα, διότι αἰ ὡσανεῖπέζαι τῆς θαλάσσης τουτέστι τὰ ἔσχατα, ὅσα πρὸς τῷ αἰγιαλῷ, ἀργύρεά εἰσιν ὡς διάλευκα, μελάντερα δὲ τὰ ἐνδοτέρω. διὸ καὶ ὁ ποιητὴς ἐπὶ μὲν αἰγιαλοῦ φησι· «θίνα ἐφ' ἀλὸς πολιῆς» ἤτοι λευκῆς· ἐπὶ δὲ τοῦ ἐσωτέρω μέλανά τε καὶ οἴνοπαπόντον λέγει· σωματικῶς δὲ κατὰ μῦθον ἀργυρόπεζα ἢ λαμπρόπους, ὅποια τίς ἐστι καὶ ἡ καλλίσφυρος καὶ ἡ παρ' Εὐριπίδη «ἀβρὸν βαίνουσα παλλεύκῳ ποδί». τινὲς δὲ πέζαν ἐνταῦθα νοοῦσι κόσμον τινὰ πρὸς τῷ τοῦ ἱματίου ὄντα κάτω τέρματι, ἵνα εἴη ἀργυρόπεζα ἢ κόσμον λαμπρὸν περὶ τὰς ῥᾶς τοῦ ἱματίου ἔχουσα. (ἡ. 540) Ὅτι καὶ ἐνταῦθα δηλοῖ σαφέστατα ὁ ποιητὴς, ὡς πολλάκις διὰ τι πάθος ψυχῆς ἐρωτᾷ καὶ περὶ οὗ ἀκριβῶς οἶδεν. ἢ Ἥρα γὰρ οὐκ ἀγνοοῦσα, ὅτι συνεφράσατο βουλήν ἢ Θέτις τῷ Διὶ, ὅμως ἐρωτᾷ· «τίς δ' αὖ τοιδολομήτα συμφράσατο βουλᾶς», ὃ δὴ σκῶμμά ἐστι δολίου ἀνδρός. οὐκ οὐκ ἀεὶ διὰ μάθησιν ἐρωτᾷ τις, ἀλλ' οὐδὲ διὰ μόνην παραμυθίαν τοῦ ἐρωτωμένου, ὡς ἡ Θέτις τὸν υἱὸν Ἀχιλλεῦ ἠρώτησεν. ἔστι δὲ ὅτε καὶ διὰ ἔλεγχον καὶ διὰ θυμόν. (ἡ. 541-3) Ὅτι πρὸς φίλον κρυψίνου ἐῖποις ἂν τὸ «αἰεὶ σοὶ φίλον ἐστὶν ἐμεῦ ἀπὸ νόσφιν ἐόντα κρυπτάδια φρονέοντα δικαζέμεν, οὐδέ τί πώ μοι πρόφρων τέτληκας εἰπεῖν ἔπος, ὅτι νοήσεις». καὶ ὅρα ἐνταῦθα ὅτι τὸ νοέοντα καὶ τὸ φρονέοντα οὐ πρὸς τὸ σοὶ ἀπεδόθη κατὰ πτώσιν δοτικὴν, ἀλλὰ πρὸς τὸ δικάζειν, ἵνα λέγῃ, ὅτι αἰεὶ σοὶ φίλον ἐστὶ δικάζειν σε νόσφιν ἐόντα καὶ κρυπτά φρονέοντα. καὶ εἰσι τοιαῦτα πολλὰ συντάξεις ἐπαμφοτερίζουσαι καὶ δυνάμεναι τοῖς τε προ1.226 ἡγουμένοις καὶ τοῖς ἐφεπομένοις συντάττεσθαι, οἷον· «χαίρω τῷ λόγῳ, ῥά λέγεις» καὶ αὐθις· «χαίρω τῷ λόγῳ, ὃν λέγεις». καὶ τοῦτο γὰρ ἀσολοικόν, ἐπεὶ τὸ λέγειν αἰτιατικὴν σύνταξιν δέχεται, οἷον «λόγον λέγεις». καὶ τὸ ποῶτον δὲ καλῶς ἔχει διὰ τὸ προηγούμενον. τὸ γὰρ χαίρω δοτικῆ συντάσσεται, οἷον «χαίρω, οἷς λέγεις». τοιοῦτον καὶ τὸ «ἤδομαι τοῖς ῥήμασιν, οἷς ἤκουσα» καὶ αὖ πάλιν «ἤδομαι τοῖς ῥήμασιν, ἃ ἤκουσα». μυρία δὲ καὶ ἄλλα τοιαῦτα. οὕτως οὖν καὶ τὸ Ὀμηρικὸν δυάζεται τῇ συντάξει. καλὸν γὰρ καὶ τὸ «αἰεὶ σοὶ φίλον ἐστὶ νόσφιν ἐόντι καὶ κρυπτά φρονοῦντι δικάζειν». ὁμοίως δὲ ὀρθὸν καὶ τὸ «φίλον σοὶ αἰεὶ ἐστὶ δικάζειν σε νόσφιν ἐόντα καὶ κρυπτάδια φρονέοντα». Τὸ δὲ ἀπὸ νόσφιν πλεονασμὸν ἔχει τῆς προθέσεως, ὡς καὶ ἐπὶ ἄλλων γίνεται. (ἡ. 542) Τὸ δὲ κρυπτάδια ὁμοιότητα ἔχει πρὸς τὸ ἀμφάδια, ὃ δηλοῖ τὰ φανερά. Δικάζειν δὲ λέγει τὸ σεμνῶς καὶ βασιλικῶς οἰκονομεῖν καὶ ἐπικρίνειν. Τὸ δὲ «πῶ μοι» ὀξύνεται ὡς ἐγκλινόμενον, καθὰ δηλοῖ καὶ τὸ οὐπω καὶ τὸ «ἐσθλὸν δ' οὐτέ τι πω εἶπας» καὶ τὸ «οὐ γὰρ πω τοίους ἀνέρας ἴδον». τὰ γὰρ ἐγκλινόμενα, εἴ ποτε τόνου κληρονομήσουσιν, ὅξυν αὐτὸν ἔχουσιν, οἷον· «φημί σοι», «σοίφημι» καὶ τὰ ὅμοια. διὸ

καὶ τὸ πρότερον καλῶς δι' ὀξείας ἐκφέρεται τάσεως, ὡς καὶ τὸ πῶμαλα. οἱ γὰρ περισπῶντες αὐτὸ δυσασπολογήτως εἰς ἀπόδοσιν αἰτίας ἔχουσι. τὸ γὰρ ἐν ἀπλότητι μὴ περισπῶμενον πῶς ἂν ἐν συνθέσει περισπασθῆσεται; (η. 543) Τὸ δὲ «εἰπεῖν ἔπος» ὡς καὶ τὸ «εἶπας ἔπος» τρόπος ἐτυμολογίας ἐστίν· ἐκ γὰρ τοῦ εἰπεῖν τὸ ἔπος γίνεται. (η. 544) Ὅτι Ζεὺς ἀλλαχοῦ μὲν ἀπλῶς πατὴρ ἐλέχθη διὰ τὸ τοῦ ἀέρος ζωογόνον, ἐνταῦθα δὲ πατὴρ ἀνδρῶν τεθεῶν τε, ἤτοι κηδεμῶν οὐ μόνον στοιχείων καὶ ἀστέρων καὶ ὅλων τῶν θειοτέρων, ἀλλὰ καὶ ἀνδρῶν τουτέστιν ἀνθρώπων ὡς ἀπὸ μέρους. ἀπὸ δὲ τῶν ἀνθρώπων, τοῦ τιμιωτάτου γένους, καὶ εἰς τὰ ἄλλα διαβαίνει τὸ νόημα. ὁ δὲ μῦθος πατέραθεῶν καὶ ἀνδρῶν ἄλλως τὸν Δία φησὶ λέγων, ὅτι κατὰ τοὺς Ὀμηρικοὺς μύθους τῶν ἄλλων δαιμόνων οἱ μὲν μόνων θνητῶν πατέρες λέγονται, ὡς Ποσειδῶν Κύκλωπος καὶ Ὠτου καὶ Ἐφιάλτου, Ἀφροδίτη Αἰνείου, Θέτις Ἀχιλλέου καὶ ἄλλοι ἄλλων, οἱ δὲ μόνων ἀθανάτων, ὡς Κρόνος Διός, Ἥρας, Ἄδου, Ποσειδῶνος, Ζεὺς δὲ μόνος καὶ ἀθανάτων πατὴρ, οἷον Ἀπόλλωνος, Ἡφαίστου, Ἄρεος, καὶ θνητῶν δέ, οἷον Σαρπηδόου, Αἰακοῦ, Μίνωος, Ἡρακλέους, Περσέως. (η. 545–50) Ὅτι περίεργον μὲν ἢ γυνὴ καὶ πάντα εἰδέναι θέλει ὅσα βούλεται ἀνὴρ. ἀλλ' ὁ συνετὸς οὐ ποιήσει οὕτως, ἔψεται δὲ τῷ ποιητῇ εἰς ἀρίστην ὑπόθεσιν καὶ λυσιτελεστάτην ἀνδρὶ τῷ μὴ πάντα τῇ γυναικὶ φράζειν, ἀλλ', ὡς παραγγέλλει ἀλλαχοῦ, τὸ μὲν τι ἐκκαλύπτειν αὐτῇ, τὸ δὲ κρύπτειν. διόκαί Ὀδυσσεύς που οὕτω ποιεῖ οὐδὲν φράσας τῇ Πηνελόπῃ, ἐξ ὧν ἔμελλε ποιεῖν. 1.227 καὶ ὁ Ζεὺς δὲ ἐνταῦθα φησὶ πρὸς τὴν Ἥραν, ὅτι μὴ δὴ πάντας ἐμοὺς ἐπιέλπεο μύθους εἰδήσειν· χαλεποὶ τοὶ ἔσσονται [ἀλόχῳ περ' εὐούσῃ.] ἀλλ' ὄν μὲν κ' ἐπιεικὲς ἀκούμεν οὐ τις αὐτὸν πρότερος εἴσεται· ὄν δ' ἂν ἐγὼν ἀπάνευθεν ἐθέλοιμι νοῆσαι, μὴ τι σὺ ταῦτα ἕκαστα διεῖρο μηδὲ μετάλλα. Ἰστέον δὲ ὅτι ὁ ποιητὴς παιδευτικὸς ὢν οὐ μόνον ἐν ἱστορίαις ἀλλὰ καὶ ἐν μύθοις διδάσκει τὸ ποιητέον, ὅς τὸ μὴ πάντα φράζειν ταῖς γυναιξὶν ἱστορικῶς μὲν ἐπὶ Ὀδυσσεῶς ἐδίδαξε, μυθικῶς δὲ ἐνταῦθα διὰ τοῦ Διός. οὕτω καὶ ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα τὸ μῆδεῖν παννύχιον τὸν ἄρχοντα ὑπνοῦν πραγματικῶς τε διδάξει διὰ τοῦ Ἀγαμέμνονος καὶ μυθικῶς δὲ διὰ τοῦ Διός. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τὸ «μὴ δὴ πάντας ἐμοὺς ἐπιέλπεο μύθους εἰδήσειν» καὶ τὰ ἐξῆς, ὡς προέγραπται, οἰκεῖά εἰσι λέγεσθαι παρά τινος πρὸς τὸν ἀκαίρως θέλοντα μαθεῖν ἐξ αὐτοῦ μυστήρια. (η. 547) Ὅρα δὲ τὸ ἐπιεικὲς ἀντὶ τοῦ πρέπον καὶ εὐοικός. οὕτω δὲ αἰεὶ παρὰ Ὀμήρῳ ἢ τοιαύτη λέξις λαμβάνεται· παρὰ μέντοι τοῖς νεωτέροις τὸ ἐπιεικὲς ἐπὶ πραότητος λέγεται. Τὸ μέντοι ἐπιεικῶς ἐπίρρημα ἔστιν ὅτε καὶ ἄλλο τι δηλοῖ· ἀντὶ τοῦ λίαν γὰρ λαμβάνεται ἐν τῷ ἐπιεικῶς ἄτοπον καὶ τοῖς τοιούτοις. (η. 550) [Τὸ δὲ «ταῦτα ἕκαστα» καινότερον ἔχει σχηματισθὲν, εἴτε πρὸς τὸν λόγον τοῦ Διὸς εἴτε πρὸς τοὺς λόγους ἀποδοθήσεται· μετέπεσε γὰρ ἀπὸ ἀρσενικοῦ γένους εἰς οὐδέτερον. Τὸ δὲ κοινότερον ἦν εἰπεῖν· «μὴ τι σὺ τοὺς ἐμοὺς μύθους ἢ τὸν ἐμὸν μῦθον διεῖρο μηδὲ μετάλλα».] Μεταλλᾶν δὲ τὸ πολυπραγμονεῖν αἰεὶ παρ' Ὀμήρῳ, ἀφ' οὗ καὶ ἐπὶ τῶν ὑπὸ γῆν τὸ μεταλλεύειν εἴρηται καὶ τὰ ἐκεῖθεν ἀνορυττόμενα μετάλλα λέγονται κληθέντα, φασίν, οὕτω διὰ τὸ μετὰ τὰ ἄλλα πάντα ἐπινοηθῆναι. καὶ γὰρ ἔοικε τῶν περὶ γῆν πάντων τῶν ἄλλων εὐθετηθέντων τότε δὴ μετὰ τὰ ἄλλα ἐκεῖνα ἐπιχειρῆσαι τοὺς ἀνθρώπους καὶ ταῖς γεωρυχίαις καὶ ἀφεῖναι μὲν τὰ νῶτα τῆς γῆς, ἐπιχειρῆσαι δὲ ταῖς λαγόσιν αὐτῆς, ὡς ἀνέχοιεν τι κερδαίνειν καὶ ἀπ' αὐτῶν. (η. 552) [Ὅτι ἐν τῷ «αἰνότατε Κρονίδη ποῖον τὸν μῦθον ἔειπας;», ὃ δὴ ὄνειδος φίλον τῇ Ἥρᾳ κατὰ τοῦ Διός, περιττῶς κείται τὸ ἄρθρον ἐν τῷ «τὸν μῦθον ἔειπας». τὸ γὰρ κοινὸν καὶ σύνηθες «ποῖον μῦθον ἔειπας;» Αἰνότατος δὲ ὁ δεινότατος ἀποβολῇ τοῦ ᾄ καιὶ τροπῇ Δωρικῆ τῆς ᾄ διφθόγγου εἰς τὴν ᾄ ι, καθὰ καὶ Ἑρμογένους ὑποδηλοῖ, ἔνθα λέγων τὰ τῆς δεινότητος σημαίνόμενα προήνεγκε που εἰς

μαρτυρίαν τὸ «αἰνῶς ἀθανάτησιθεῆς εἰς ὧπα ἕοικεν» ἤγουν δεινῶς ἕοικε θεαῖς ἡ Ἑλένη. (η. 552) Ἰστέον δὲ ὅτι, ὡς ἐν τῷ «ποῖον τὸν μῦθον ἔειπας;», οὕτω δοκεῖ καὶ παρὰ Σοφοκλεῖ ἐν τῷ «ὄν σὺ τὸν νεκρὸν ἀπειπας» περιττὸν εἶναι τὸ τ-ο-ν ἄρθρον.] (η. 553-6) Ὅτι ἀπράγμονος προσώπου λόγος τὸ «καὶ λίην σε πάρος γ' οὔτ' εἴρομαι οὔτε 1.228 μεταλλῶ, ἀλλὰ μάλ' εὔκηλος τά» ἤγουν ταῦτα «φράζσαι, ἄσσ' ἐθέλησθα. νῦνδ' αἰνῶς δεῖδοικα κατὰ φρένα, μὴ σε παρείρη» ὁ δεῖνα ἤγουν παραπίση, παραλογίσηται, περὶ οὗ ἐν τοῖς μετὰ ταῦτά που ἀκριβέστερον δηλωθήσεται. (η. 554) Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ ἄσσα, ὃ δηλοῖ τὸ ἄτινα, ἐκ τοῦ ἄ γίνεται, ὅπερ ἐστὶν ἄρθρονουδέτερον ὑποτακτικὸν πληθυντικόν, καὶ ἀπὸ τοῦ σ-α, ὃ δηλοῖ τὸ τινά Μεγαρικῶς καὶ Δωρικῶς. διὸ καὶ δασύνεται ὁμοίως τῷ ἄτινα. φασὶ δὲ οἱ παλαιοὶ καί, ὅτι τρία σημαίνει τὸ ἄσσα, τὸ ἄτινα καὶ τὸ ὄσα καὶ τὸ τινά. καὶ ὅτε μὲν ἰσοδυναμεῖτῶ ἄτινα καὶ τῷ ὄσα, δασύνεται, οἷον «τὰ φράζσαι, ἄσσ' ἐθέλησθα» καὶ «ἄσσ' ἂν ἐμοὶ περ αὐτῆ». ὅτε δὲ κεῖται ἀντὶ τοῦ τινά, ψιλοῦται. τὸ δ' αὐτὸ ῥητέον καὶ ἐπὶ τοῦ ἄττα. ἐκ τοῦ ἄσσα γὰρ ἐκεῖνο γίνεται. φασὶ δὲ οἱ παλαιοὶ περὶ τοῦ ἄττα καί, ὅτι τρία δηλοῖ τὸ τινά, ὅτε καὶ ψιλοῦται. τὸ ἄτινα, ὅτε δασύνεται. – τοῦτο Ἴωνες ἄσσα λέγουσι – καὶ τρίτον τὸ ποτέ ἢ τὸ ἰσοδυναμοῦν τούτῳ. Ἀριστοφάνης· «πύθου, χελιδῶν πηνίκ' ἄττα φαίνεται». (η. 555) Τοῦ δὲ δεῖδοικα πρωτότυπον ὄν τὸ δέδοικα, ἐκ τοῦ δεῖδω τὸ δειλιῶ, ἔχει ἀπορίαν, πῶς διὰ τοῦ κ ἐκφέρεται καὶ μὴ διὰ τοῦ θεματικοῦ δ, διὰ τὸν κανόνα, δι' οὗ ὠρίσται καθολικῶς, ὅτι ἐπὶ τῶν βαρυτόνων, δι' οὗ συμφώνου ἐκφέρεται ὀνεστώς, δι' αὐτοῦ καὶ ὁ μέσος παρακαίμενος, οἷον λείβω λέλοιβα, λέγω λέλογα, κατὰ τὸν Ἑρωδιανόν, καθ' ὃν ἔδει ἀπὸ τοῦ δεῖδω δέδοικα εἶναι τὸν μέσον παρακαίμενον. λύσις δὲ τῆς ἀπορίας ταύτης τὸ μὴ χρῆναι τρία παράλληλα δέλτα παραλαμβάνεσθαι· τὸ γὰρ τοιοῦτον ψελλισμῶ, φησὶν, ὑποπίπτει. διὸ ἀντεισήληθε τοῦ τρίτου δ τὸ κ τοῦ ἐνεργητικοῦ παρακαίμενου τοῦ δεῖδω δεῖσω δέδοικα, ὅς ἐσιγήθη διὰ τὸ τοῦ μέσου παρακαίμενου πολύχρηστον. [Ὅτι δ' ἐν πολλοῖς ἡ παραλληλία φεύγεται, δηλοῖ καὶ ὁ τεμένιος, ὃς δέον ὄν διφθόγγω παραλήγεσθαι κατὰ τὸν κανόνα τοῦ κήτειος, κήδειος, ἐπιτήδειος καὶ τῶν ὁμοίων, ὅμως, ἵνα μὴ ἐπάλληλα εἶη τὰ τρία ε, ἐγράφη διὰ μόνου τοῦ ι. Σοφοκλῆς· «τεμενίαν τεφυλλάδα». οὕτω καὶ τὸ «Ἴριδι δίη» κακίζεται διὰ τὸ ἀλλεπάλληλον τῶν διχρόνων. (η. 554) Τοῦ δὲ εὔκηλος τοιαύτη τίς ἐστὶν ἡ παραγωγή. ἔκηλος ὀήσυχος ἢ παρὰ τὸ ἐκάς περὶ τινὰ ἐσχατιὰν ἀλάσθαι – δοκεῖ γὰρ ὡς τὰ πολλὰ 1.229 ἐρημάζων εἶναι ὁ ἡσυχάζων – ἢ παρὰ τὸ ἔγουν ἑαυτὸν κηλεῖν, ὃ ἐστι θέλγειν. εἰ γὰρ καὶ μὴ πολλοῖς, ἑαυτῶ γοῦν ὅμως χρηστός ἐστι καὶ ἡδὺς ὀπροθέμενος καθ' ἡσυχίαν ζῆν. δασυνόμενον δὲ τὸ ἔκηλος ἀπὸ τῆς ἔ ἀντωνυμίας καὶ ἀπὸ τοῦ ἐκάς ὅμως ψιλοῦται διὰ τὴν Αἰολικὴν ἢ καὶ Ἴωνικὴν τοῦ ὑ ἐπένθεσιν κατὰ τὸ ὄρος οὔρος καὶ τὰ ὅμοια, ἐν οἷς καὶ ὁ ἀπὸ τοῦ εἰς ἐνόσγινόμενος εὔνις, ὃ ἐστὶ μεμονωμένος καὶ ὡς εἰπεῖν ἐνιαῖος.] (η. 557) Ὅτι κεῖται καὶ ἐνταῦθα τὸ λαβεῖν ἐπὶ γενικῆς· φησὶ γὰρ· «ἡερίη γάρ σοι παρέζετο καὶ λάβε γούνων» ἀντὶ τοῦ ἡψατο. οἱ δὲ νεώτεροι λαβέσθαι τοῦτό φασι κατὰ φωνὴν παθητικὴν. τί δὲ δηλοῖ τὸ «ἡερίη» προεῖρηται, ὅτι δηλαδὴ ἀερία ἡ ὀρθρινή. τὸ δὲ γούνων ἀπὸ τοῦ γονύων γίνεται μεταθέσει τοῦ ὑ, ὡς καὶ γόνυος γονός, γόνυα γοῦνα. (η. 561-4) Ὅτι ὁ θυμούμενος κατὰ τινος πολυπράγμονος μὲν, ἀδυνάτου δὲ βλάψαι, δύναται Ὀμηρικῶς εἰπεῖν τὸ «δαίμονι ἄει μὲν ὄϊαι» τουτέστι νοεῖς «οὐδέ σε λήθω· πρῆξαι δ' ἔμπης» ἤγουν ὅμως «οὐ τι δυνήσεται, ἀλλὰ ἀπὸ θυμοῦ μᾶλλον ἐμοὶ ἔσαι· τὸ δέ τοι ῥίγιον ἔσται. εἰ δ' οὕτω τοῦτ' ἔστιν, ἐμοὶ μέλλει φίλον εἶναι». λέγει δὲ ὅτι οὐδέποτε μὲν σε λανθάνω κωλύσαι δέ μεοῦ δύνασαι, ἀλλὰ καὶ μῖσος ἔχεις ἐξ ἐμοῦ καὶ φρικτὸν σοι ἔσται τὸ πρᾶγμα. τοῦτο γὰρ δηλοῖ τὸ ῥίγιον· φρίσσουσι γὰρ οἱ ῥιγοῦντες. (η. 562) Τὸ δὲ ἀπόθυμοῦ ἀντὶ τοῦ ἔξω

ψυχῆς ἦτοι ἀποθύμιος, ὡς μετὰ ταῦτα ἐρεῖ ὁ ποιητής, ὅπερ οἱ νεώτεροι ἀκαταθύμιον λέγουσιν. εἰ δὲ ἀπὸ θυμοῦ τις λέγεται παρὰ τῷ ποιητῇ, ὅτε ἐν θυμῷ τινος ὦν ἦτοι ἔσω ψυχῆς, εἶτα ἐκπέση ἐκεῖθεν, ἄρα ἐξ Ὀμήρου λαβόντες οἱ ὕστερόν φασιν «ἐξ ὀμμάτων» τὸν πηρωθέντα, οἶον» Δίδυμος ὁ ἐξ ὀμμάτων». ὁμοίως καὶ τινὰς ἀπὸ ἐπάρχων καὶ ἐτέρους ἀπόβασιλέων καὶ ἄλλα τοιαῦτα πολλά. ἰστέον δὲ καὶ ὅτι ἐναντίον τῷ ἀποθυμῷ τὸ καταθύμιον, ἐξ οὗ γυνή τις παρ' Ἡροδότῳ Καταθυμία κέκληται. (ἡ. 564) Τὸ δὲ «ἐμοὶ μέλλει φίλον εἶναι» ἠθικῶς εἶπεν, οἶον «ἐμοί, ὡς ἔοικε, φίλον ἐστίν» ἀντὶ τοῦ «οὕτω μοι ἀρέσκει, οὕτως ἐγὼ θέλω». (ἡ. 565) Ὅτι τὸ «ἀλλ' ἀκέουσα κάθησο» προστακτικὸν προπαροξύνεται. τὰ γὰρ σύνθετα προστακτικὰ βραχυκατάληκτα ὡς ἐπὶ πολὺ ἀναπέμπει τὸν τόνον, οἶον λέγε κατάλεγε, σπεῖρε 1.230 κατάσπειρε· οὕτως οὖν καὶ ἦσο κάθησο. τὸ μέντοι «ἀκέουσα καθῆστο», ἀντιτοῦ ἡσυχάζουσα ἐκάθητο, προπερισπᾶται, διότι τὰ τροχαϊκὰ περισπώμενα φυλάττει τὴν αὐτὴν ἐκφώνησιν ὡς ἐπὶ πλεῖστον καὶ μετὰ σύνθεσιν, οἶον ἠγεκατήγεν, εὔρεν ἐφεῦρεν, εἶχε κατεῖχεν, εἶδε παρεῖδεν, εὔδε καθεῦδεν, οἶον» ἔνθα καθεῦδεν ἀναβάς». οὕτως οὖν καὶ ἦστο καθῆστο. ἐὰν μέντοι μεταποιηθῆις βραχὺ τοῦ τροχαίου ἢ ἄρχουσα, τότε δὴ καὶ ὁ τόνος ἐν τῇ συνθέσει ἀναβιβάζεται, ὡς δηλοῖ τὸ ἀναγεν, ἔτι δὲ καὶ τὸ κάτεσχεν, ὅσα τε ἄλλα τούτοις ὅμοια. τὸ δὲ ὡς ἐπὶ πλεῖστον πρόσκειται τῷ κανόνι διὰ τὸ οἶδα σύνοιδα, οἶσθα κάτοισθα καὶ εἴ τι τοιοῦτον. Οἱ δὲ παλαιοὶ φασὶ καὶ ὅτι τὸ καθῆστο προπερισπᾶται ὡς ἀπὸ τοῦ ἔζω ἦσμαι, ἀφ' οὗ τὸ ἦσμεν, ἦσο, ἦστο καὶ καθῆστο. οἱ γὰρ δυσύλλαβοι παρακείμενοι ἔχοντες δύο σύμφωνα φυλάττουσι καὶ ἐν τῇ συνθέσει τὸν τόνον, οἶον εἶργμαι καθεῖργμαι, ἦγμα κατήγμα. οὕτως οὖν καὶ ἦσμαι καθῆσμαι, ἦσμεν κατήσμεν, ἐξ οὗ τὸ καθῆστο. εἰ δὲ ἦν, φασίν, ἀπὸ τοῦ ἦμαι ἦμεν, ἀνεδίδου ἂν τὸν τόνον ὁμοίως τῷ κάθημαι κάθητο. (ἡ. 565-7) [Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ «ἀλλ' ἀκέουσα κάθησο, ἐμῷ δ' ἐπιπέθεο μύθῳ, μὴ νύ τοι οὐ χραίσμωσιν, ὅσοι θεοὶ εἰσ' ἐν Ὀλύμπῳ, ἄσσον ἰόνθ', ὅτε κέν τοι ἀάπτους χεῖρας ἐφείω» ἠγουνέφω, ἐπιπέμφω, ἐπιβαλῶ, δηλοῖ μὲν συμβολικῶς καὶ τὸ τοῦ αἰθέρος δραστήριον κατὰ τῶν στοιχείων, δύναται δὲ χρησιμεῖν παραποιηθὲν ἐν καιρῷ καὶ εἰς ἀπειλὴν τὴν ἀπὸ τινος κρείττονος εἰς μὴ τοιοῦτον.] (ἡ. 567) Εἰσὶ δὲ χεῖρες ἄαπτοιαὶ δειναὶ καὶ ἀπτόητοι κατὰ Ἀρίσταρχον. διὸ καὶ ἐψιλοῦτο, φασί, τὸ δεύτερον ᾠα, ἢ αἴαπτοι κατὰ ἔλλειψιν τοῦ ᾠι, ἃς οὐ δύναται τις ἰάψαι, ὅ ἐστι βλάψαι, ἢ κατὰ ἐπίτασιν αἰ πολλὰ ἰάπτειν δυνάμεναι. Ἀριστοφάνης δὲ ἐν ταῖς Γλώσσαις, ὡς φασὶν οἱ παλαιοὶ, ἀέπτους γράφει διὰ τοῦ ᾠε οἶονεὶ ἀρρήτους, ἃς οὐ δύναται τις εἰπεῖν, ἢ δυσπαρακολουθήτους, αἷς οὐ δύναται τις ἐπεσθαι. καὶ ἄλλως δεχεῖρες ἄαπτοι αἰ ἀπροσπέλαστοι, ὧν οὐκ ἂν ἄψαιτό τις. τούτῳ δὲ τῷ λόγῳ καὶ ἐδασύνετο τὸ δεύτερον ᾠα. ὅτι δὲ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις οὐ μόνον τὰ ἀρκτικὰ τῶν λέξεων φωνήεντα ἐπνευματίζοντο ἀλλὰ καὶ τὰ διὰ μέσου ἐν ταῖς συλλαβαῖς, ὡμολόγηται ὑπὸ τῶν ἀντιγράφων, ὡς ῥηθήσεται καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς, ὅπερ δηλοῖ τοῦ καὶ ὁ Ἀθήναιος. [Ἐν δὲ τῷ «θεοὶ εἰσ' ἐν Ὀλύμπῳ» οὐκ ἐκθλίβεται τοῦ εἰσί, καθά τινες οἶονται, τὸ ᾠι σὺν τῷ νῦ, ἀλλὰ μόνον τὸ ᾠι, πρὶν ἢ διὰ χασμωδῖαν προσλάβῃ τὸ νῦ. τὸ δ' αὐτὸ καὶ ἐπὶ ἄλλων μυρίων τοιούτων κουφισμῶν. (ἡ. 567) Τὸ δὲ «ἄσσον ἰόντε» κατὰ τὴν συνήθη ἐν τοῖς τοιούτοις ἀδιαφορίαν δυϊκῶς 1.231 ἐκφωνηθὲν ὅμως ὡς πληθυντικὸν κεῖται. δύναται δὲ καὶ κυρίως εἶναι δυϊκὸν διὰ τὸ διγενὲς τῶν τε θεαινῶν καὶ τῶν ἐν αὐταῖς ἀρρένων. Τὸ δὲ ἐφείω πλεονασμὸν συνήθη ἔχει τῆς ᾠε ᾠι διφθόγγου.] (ἡ. 569) Ὅτι τὸ ἐπιγνάμψασα ἦτοικάμψασα φίλον κῆρ ἀντὶ τοῦ κλιθεῖσα, ταπεινωθεῖσα, ὑποχαλασθεῖσα τοῦ ἀτενοῦς ἦθους. ἢ δὲ μεταφορὰ ἐκ τῶν καμπτωμένων σωματῶν. λέγεται δὲ τισὶ καὶ ἄλλον κάμπειν ἦτοι πείθειν, μετάγειν, ὡς τὸ «ἐπέγναμψε γὰρ ἅπαντας».[Δοκεῖ δὲ ἢ ἐκ τοῦ γόνου ῥῆμα εἶναι ἄρρητον γνῶ τὸ εἰς γόνου κλίνω, ἐξ

οὔγνάπτω καὶ γνάμπτω· ἢ ἐκ τοῦ κνῶ, ἀφ' οὗ καὶ τὸ «αἴγειον κνῆ τυρόν», γενέσθαι κνάπτω τὸ παρὰ Σοφοκλεῖ καὶ κνάμπτω καὶ τροπῇ γνάμπτω. διὸ καὶ κναφεύς ὁ αὐτὸς καὶ γναφεύς. τοῦ δὲ κνάμπτω κοινότερον τὸ κάμπτω ἐκδραμόντος τοῦ ῥ. ὡς δὲ ὁ γομφίος ἐκ τοῦ γνάμπτω παρήκται τροπῇ τοῦ ῥα εἰς ῥο, δι' οὗ κάμπτεται ἢ τροφή, δηλοῦσιν οἱ παλαιοί.] (η. 570) Ὅτι καὶ ἐνταῦθα ὀχθῆσαι τὸ ἀχθεσθῆναι ἢ ὑψῶσαι τὸν φόβον ἢ τὸν θυμὸν μεταφορικῶς ἀπὸ τῆς τῶν ποταμῶν ὄχθης, ὡς προεῖρηται. [φησὶ γάρ· «ὄχθησαν δ' ἀνά δῶμα Διὸς θεοὶ Οὐρανίωνες». (η. 571) Ὅτι κλυτοτέχνην λέγει τὸν Ἥφαιστον διὰ τὰ περίκλυτα ἔργα, οἷς λυσιτελεῖ πρὸς ἀπαρτισμὸν ὁ εἰς πῦρ ἐκλαμβανόμενος Ἥφαιστος.] Ὅτι ὁ Ἥφαιστος ὁ καταλλάσσει ἐνταῦθα τῷ Διὶ τὴν Ἥραν τοιαύτην τινά, ὡς ἐν συντόμῳ εἶπειν, ὑποβάλλει ἔννοιαν. Ἥρα μὲν γὰρ ὁ ἀήρ θερμὸς ὢν, φασί, καὶ ὑγρὸς, εἰ καὶ ἄλλως αὐτοῦ τὸ θερμὸν ἀντιλέγεται· αἰθὴρ δὲ ὁ Ζεὺς, δραστικὸν τοῦτο στοιχεῖον ποιότησι συγκεκροτημένον τῇ τε ξηρᾷ καὶ θερμῇ. τὰ τοίνυν στοιχεῖα ταῦτα πῆ μὲν φιλίως ἀλλήλοις ἔχει, ὡς καὶ προεγράφη, καθὸ ἄμφω θερμὰ εἶναι δοκεῖ, πῆ δὲ εἰς ἕχθραν διχάζονται κατὰ τὴν τοῦ ὑγροῦ καὶ ξηροῦ ἐναντιότητα. Ὁ τοίνυν μῦθος ἐνώσας αὐτὰ κατὰ τινὰ εἰκασίαν φαντασιώδη γάμου καὶ τὸν μὲν ἀέρα ἐκθηλύνας τῷ ὀνόματι καὶ εἰς Ἥραν μεταθέμενος, τῷ δὲ Διὶ ὡς δραστηριωτέρῳ φυλάξας τὸ ἀνδρῶδες τοῦ ἄρρενος ὄνομα, ὅμως καὶ μετὰ τὴν φιλίωσιν καὶ γαμικὴν ταύτην συζυγίαν φυλάττει ἐν αὐτοῖς ἐκεῖνα τὰ πρὶν ἰδιώματα οὐ μόνον τὴν ἐν τῇ θερμότητι εὔνοιαν καὶ οἶον συνάφειαν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἔριν καὶ διάστασιν τὴν κατὰ τὸ ξηρὸν καὶ ὑγρὸν· καὶ διὰ τοῦτο ποιεῖ μὲν αὐτοὺς ἔστιν ὅτε ἀνθισταμένους ἐριστικῶς, αὐτῆς δὲ καταλλάσσεσθαι λέγει αὐτούς. εἴ ποτε τοίνυν μεσίτην τινὰ τῇ αὐτῶν καταλλαγῇ θελήσει πλάσασθαι, 1.232 ποιεῖ μὲν καὶ ἄλλα τινά, ὅσα δοκεῖ αὐτῷ, παράγει δὲ πού καὶ Ἥφαιστονα αὐτοὺς καταλλάσσοντα, τουτέστιν ἀπλῶς τὴν θερμότητα. Ἥφαιστος γὰρ εἰς τὸ θερμὸν ἀλληγορικῶς ἐκλαμβάνεται δαίμων λεγόμενος ἐπιστατῶν τῇ θερμηοῦσίᾳ. οὕτω τοίνυν καὶ ἐνταῦθα ἔριδος παρεισπεσούσης τῇ Ἥρᾳ καὶ τῷ Διὶ αὐτὸς μέσος ἐλθὼν τὴν καταλλαγὴν πραγματεύεται. οὐ γὰρ θέλει ὁ μῦθος παντελῶς λέγειν ἀπίθανα, ὅπερ ἔπαθεν ἄν, ἐὰν ἕτερόν τινα παρεισήγαγε μεσιτεύοντα εἰς τοιαύτην ὁμόνοιαν. οὔτε γὰρ Ἀθηνᾶ οὔτε Ἄρης οὔτε Ἄρτεμις οὔτε ἄλλος τιστῶν τοιούτων κατὰ φυσικὴν ἔννοιαν λέγοιτ' ἂν λύειν τὴν ἔριν τῇ Ἥρᾳ καὶ τῷ Διὶ καὶ ἐκ διαστάσεως ἄγειν εἰς ἔνωσησιν οἰκειότερον ἢ περὶ ὁ Ἥφαιστος, θερμὴ τις αὕτη φύσις. Ποσειδῶνα δὲ εἴ τις εἶπε τοῦτο ποιεῖν, οὐδὲν τὸ παράπαν ἔλεγε. Ποσειδῶν μὲν γὰρ εἰς ὑγρότητα ἐκλαμβάνεται· ὑγρότης δὲ εἰρήνην καὶ σύμβασιν ἀέρι καὶ Διὶ οὐκ οἶδε ποιεῖν, ἀλλὰ μάλιστα μάχην, ὡς ἡ φύσις τοῦ πράγματος παριστᾷ. συγγέει γὰρ μᾶλλον τὸ περιέχον καὶ συγκροτεῖ τὴν ἔριν τῷ ἀέρι τὴν τοῦ αἰθέρος ἀφανίζων ἰλαρότητα καὶ ταῖς κάτωθεν ἀναθυμιάσεσιν ἄχος οὐράνιον» κατὰ τὴν τραγωδίαν γίνεται. Ἥφαιστος μέντοι τουτέστι τὸ θερμὸν, ἐὰν κατισχύσῃ, τὸν τε ἀέρα γαληνίαν ποιεῖ καὶ νηνεμίαν αὐτῷ ἐμποιεῖ, ὡς καὶ τῷ αἰθέρι οὕτω σπένδουσθαι, καὶ εἰς εἰρηνικὰς ἄγει καταστάσεις τὸ πᾶν, ὅποια ἢ τε ἔαριν ἢ καὶ ἢ μετ' αὐτὴν καὶ εἴ τις δὲ ἄλλη παρεμπέσοι τῷ ἐνιαυτῷ. οὐκ ἔστι γὰρ τὴν Ἥραν ἀποθέσθαι τὸ σκυθρωπὸν οὐδὲ βωῶπιν φανῆναι καὶ λευκώλενον μὴ μεσολαβοῦντος Ἥφαιστου, τῆς ἀπλῶς δηλονότι θερμότητος. πιθανῶς ἄρα ὁ μῦθος τὸν Ἥφαιστον ἐνταῦθα παράγει λυοντατὴν ἔριν τῇ τε Ἥρᾳ καὶ τῷ Διὶ. Δεῖ δὲ εἰδέναι, ὅτι οὐ πάντοτε ὁ Ἥφαιστος εἰς τὴν ἀπλῶς θερμότητα ἐκλαμβάνεται, ἀλλὰ τοῦτο μὲν σπανίως, διὸ καὶ οὐράνιος νοεῖται καὶ Διὸς ἦτοι αἰθέρος υἱὸς καὶ τοῖς θεοῖς ἄνω ἦτοι τοῖς ἄστροις, οἷς ἡ φύσις διὰ τὸ φωσφόρον ἐκ πυρὸς εἶναι δοκεῖ, αὐτὸς οἶκους τεκτῆνασθαι λέγεται. ὡς ἐπὶ πλεῖστον δὲ Ἥφαιστον ἢ ἀλληγορία τὸ πῦρ αὐτὸ νοεῖ, τουτέστι τὴν καυστικὴν

θερμότητα, καὶ τοῦτο ἢ τὸ διακονικὸν καὶ περὶ γῆν ἢ τὸ ἐκ πάθους ἐν τοῖς μετεώροις γινόμενον, οἷον τὸ ἐν κεραυνοῖς καὶ ἀστραπαῖς καί τοις τοιούτοις, ἅπερ οὐχ' ἀπλῶς θερμότης ἐστίν, ἀλλὰ καυστικὴ καὶ οἷα αἴθειντὴν ἀφήν, ὡς ἡ ἐτυμότης τοῦ Ἡφαιστού δηλοῖ. ὃς Ἡφαιστος καὶ χωλὸς λέγεται οἷα σκάζων, ἐὰν μὴ τινα ὕλην τὴν ὑπανέχουσαν ἔχη καὶ ἀμφοτέρους τοὺς πόδας γυῖος ἦγουν χωλός· τοῦτο γὰρ ὁ ἀμφιγυῖεις δηλοῖ. ἀμφοτέρωθεν γὰρ σκάζει μὴ ἔχων ὕλην τὴν ὑπερείδουσαν, οἷον κάτω μὲν ξύλα καὶ εἴ τι ἄλλο ἐξάπτεται γήϊνον, ἄνω δὲ τὴν ξηρὰν καὶ καπνώδη ἐκ γῆς ἀναθυμιάσιν. οὕτινυν ὁ τοιοῦτος Ἡφαιστος, ἡ ὑπερβολὴ τῆς θερμότητος, ὁ καυστικός, ὁ φθαρτικός τοῦ παραπίπτοντος, μεσολαβεῖ τὰ εἰς φιλίαν τῆ Ἡρα καὶ τῷ Διί, ἀλλ' ἐκεῖνος ὁ εὐκρατος, ἡ ζωογόνος δηλαδὴ στοιχειακὴ θερμότης, ὁ τῷ Διὶ σύστοιχός τε καὶ φίλιος. ὁ γὰρ λοιπὸς οὐράνιος Ἡφαιστος, ὁ χωλός, ὁ φλογώδης, οὐ πάνυ 1.233 φιλητὸς τῷ Διί. διὸ οὐδὲ πολυωρεῖ ἐν τοῖς ἄνω, ἀλλὰ κάτω ρίπτεται ἀπὸ βηλοῦθεσπεσίοιο, ὡς φησι μετ' ὀλίγα ὁ ποιητής. οὐ γὰρ φίλος ἐκεῖνος τῷ Διί, ἀλλὰ μᾶλλον τῆ μητρὶ Ἡρα. πάθος γὰρ Ἡρας ὁ τοιοῦτος Ἡφαιστος ἦτο ἀέρος σύμπτωμα, ὅτε μὴ φιλίως ἔχει πρὸς τὸν αἰθέρα μηδὲ κατὰ φύσιν, ἀλλὰ ταῖς γῆθεν ἀναθυμιάσεσιν ὥσπερ φραγνυμένη πρὸς τὸν Δία ἐκπεπολέμωται. τότε γὰρ οἱ κεραυνοὶ καὶ οἱ σκηπτοὶ γίνονται καὶ εἴ τι ἄλλο τοιοῦτον τῷ αἰθέρι ἐπιπροσθοῦν. διὸ καλῶς ἂν μήτηρ τοῦ τοιούτου οὐρανοῦ Ἡφαιστού τοῦ, ὡς ἔρρεθη, χωλοῦ ἢ Ἡρα κατὰ μόνας λέγοιτο καὶ μόνη τεκεῖν αὐτόν, καθά τινεστῶν μυθογράφων φασίν, ὡς αὐτὴ αἰτία οὔσα τῆς τῶν τοιούτων ἐν μετεώρωπαθῶν γενέσεως. ἀστεῖοι δὲ ὁμοίως καὶ οἱ μὴ τῆς Ἡρας μόνης υἱὸν αὐτὸν ποιοῦντες, ἀλλὰ ὁμοῦ μὲν Ἡρας καὶ Διός, πλὴν ἀπὸ κλεψιγαμίας, ὅτε «φίλους λήθοντε τοκῆας» εἰς εὐνὴν ἐφοίτων. κλέπτουσι γὰρ πῶς τὰ τοιαῦτα πάθη τὸ γίνεσθαι καὶ οὐ παρρησιάζονται τὴν φυσικὴν ἀεὶ γένεσιν. Ἐπεὶ δὲ χωλὸς καὶ ὄλοιπός τῆς ἀλληγορίας Ἡφαιστος, τὸ περὶ γῆν δηλονότι, ὡς ἔρρεθη, πῦρ, ἀστεῖως ἂν καὶ τούτου μήτηρ ἢ αὐτὴ ὁμοίως Ἡρα λέγοιτο. ἐξ ἀέρος γὰρ ἀληθῶς καὶ ὁ τοιοῦτος Ἡφαιστος, οὐ μόνον διότι ἡ φλόξ ἀήρ ἐστὶν ἐξαφθείας, ἀλλὰ καὶ ὅτι τὴν ἀρχὴν ἔοικεν εἰς γῆν ἄνωθεν ποθεν ἐλθεῖν ἢ κεραυνοῦ ὡς εἰκόσκατενεχθέντος καὶ ξύλω ἐνσκήψαντος καὶ οὕτως ἀρχὴν τινα καὶ σπέρμα πυρὸς ἐνδόντος ἀνθρώποις ἢ καὶ διὰ τινος μηχανῆς πυρὸς ἐξ ἀέρος κατενεχθέντος, ὁποῖα καὶ τὰ διὰ λίθων, κρυστάλλων καὶ ὑέλων ἐξαπτόμενα. καὶ τὰ πυρεῖα δέτῃ τοῦ μεταξὺ ἀέρος ἐκπυρῶσει ἐκφαίνουσι πῦρ· καὶ ξύλον δὲ σιδήρῳ συχνὰ προστριβόμενον ἢ καὶ ξύλον ξύλω ἐξεπύρωσε τὸ μεσολαβοῦν τοῦ ἀέρος καὶ πῦρ ἄφαντον ἔφηγε. καὶ οὕτως Ἡρας υἱὸς ὁ χωλὸς Ἡφαιστος ὅ τε οὐράνιος ἄνω καὶ κάτω ὁ περὶ γῆν· εἰ δὲ βούλει σὺν τῆ Ἡρα καὶ Διὸς διὰ τὴν ἄνωθεν ἐκμετεώρου κατένεξιν, ὡς εἶναι διὰ ταῦτα τὸν μὲν ὑπερβολικὸν Ἡφαιστον φίλον Ἡρα μᾶλλον ἢ περὶ Διί, τὸν δὲ εὐκρατον τὸν στοιχειακὸν Διὶ μᾶλλον ἢ περὶ τῆ Ἡρα πεφιλιώσθαι. Ὅλως δέ, ἵνα τὰ μακρὰ τῆς ἀλληγορίας ἐπιτημηθῇ τῆς ἡδὴ διὰ πλειόνων ἐκτεθείσης, Ἡφαιστός ἐστὶν ἢ ἡ ἀπλῶς θερμότης ἢ ἡ καθ' ὑπερβολὴν καὶ καυστικὴ. τούτων δὲ ἡ μὲν ἀπλῶς θερμότης φιλίαν τε μεσιτεύει τῷ Διὶ καὶ τῆ Ἡρα καὶ θεοῖς οἰνοχοεῖ καὶ τῶν ἄνω οὐκ ἀπολείπεται. ἡ δὲ καθ' ὑπερβολὴν καὶ καυστικὴ, ἀλλ' αὕτη χωλή τέ ἐστὶν ἀεὶ, ὡς προείρηται, καὶ ἄνωθεν κάτω ρίπτεται. διὸ οὔτε μόνον οὐρανία ἐστὶν οὔτε μόνον χθονία, ἀλλὰ καὶ περὶ γῆν διὰ τὴν ἐξ ἀνθρώπων χρῆσιν αὐτοῦ καὶ διὰ τὰς πολλαχοῦ ἀναδόσεις τῶν αὐτομάτων θερμοτήτων, καὶ οὐρανία δὲ διὰ τὰς τῶν ἀστραπῶν γενέσεις καὶ τῶν κεραυνῶν καὶ τῶν τοιούτων μετεώρων παθῶν. ἔστι δ' ὅτε ἡ αὐτὴ καὶ ἄμφω κατὰ ταῦτ' ἄνω μὲν γενομένη, κάτω δὲ ἐνεχθεῖσα καὶ τῷ ἀξιολόγῳ τῆς ὕλης ἐξαρκέσασα ἔως καὶ εἰς γῆν. (ἡ. 572) Ὅτι ἐπίηρα παρὰ τοῖς νεωτέροις τὰ ἐπιθυμητὰ παρὰ τὸ ἐρᾶν, ὡς ἀπὸ εὐθείας τῆς τὸ ἐπίηρον. οἱ δὲ παλαιοὶ

ἐπίηρά φασι τὴν μετὰ ἐπι1.234 κουρίας χάριν καὶ παράγουσι τὴν λέξιν οὕτως· ὥσπερ κόπτω κόπανον καὶ ἔχω ὄχανον, τὸ τῆς ἀσπίδος κράτημα, [δρέπω δρέπανον, ἦδω καὶ ἐν συστολῇ ἔδω ἔδανον καὶ ἔδον κατὰ συγκοπήν, φρύγω φρύγανον, πέττω ἢ πέπτω πόπανον, ξέω ξόανον], οὕτως ἐρῶ, τὸ ἐπιθυμῶ, ἔρανον καὶ ἐκτάσει ἦρανον καὶ ἐπίηρανον, οὗ πληθυντικὸν ἐπίηρανα καὶ ἀποκοπῇ ἐπίηρα. εὕρηται δὲ καὶ ἀσυνθέτως παρὰ τῷ ποιητῇ ἦρα, οἷον «ἦρα Πριάμῳ φέρων» τουτέστι χάριν. ὁ μέντοι Ἡρωδιανὸς ἀπλούστερον παράγων φησὶν· ἦρ ἢ ἐπικουρία ὀξυτόνως· γενικὴ ἦρος, αἰτιατικὴ ἦρα καὶ ἐν συνθέσει ἐπίηρα. μήποτε δὲ δυσλύτως ἀπορηθεῖται ἂν ἐνταῦθα ὁ τόνος, εἰ γὰρ ὀξυτόνως ἦρ ἢ ἐπικουρία, διὰ τί μὴ ὠξύνθη ἢ γενικὴ καὶ αἰ κατ' αὐτὴν πλάγιοι πρὸς τε ὁμοιότητα τοῦ κῆρ κηρός καὶ ἵνα μὴ συνεμπέση τῇ κλίσει τοῦ ἦρος, ὃ δηλοῖ ἕαρος; χρήσις δὲ τῆς ῥηθείσης λέξεως τὸ «μητρὶ φίλῃ ἐπίηρα φέρων» καὶ μετ' ὀλίγα τὸ «μητρὶ δ' ἐγὼ παράφημι καὶ αὐτῇ περ νοεούσῃ πατριφίλῳ ἐπίηρα φέρειν». ἔνθα τὸ «μητρὶ δ' ἐγὼ παράφημι» ταυτόν ἐστι τῷ συμβουλευῶ. ἐξ ὁμοίας δὲ ἀγωγῆς καὶ τὸ πεῖσαι λόγοις παρειπεῖν ὁ ποιητὴς λέγει, ὥσπερ πρὸ ὀλίγου ἔφη· «δέδοικα, μὴ σε ἢ θέτις παρείπη». ταυτόν γὰρ τὸ φάναι, ἀφ' οὗ τὸ παράφημι, καὶ τὸ εἰπεῖν, ἐξ οὗ τὸ παρειπεῖν. οὕτω δὲ λέγει ὁ ποιητὴς καὶ παραρρητοὺς τοὺς λόγοις πειθομένους, ὃ καὶ οἷον ἐτυμολογῶν φησὶ· «παράρρητοί τ' ἐπέεσσιν». ὁμοίως δὲ παρῆκται καὶ τὸ παραυδᾶν καὶ τὸ παραμυθεῖσθαι. εἰ δὲ καὶ τὸν αἶνον ἐπὶ τοῦ ἀπλῶς λόγου θήσει τις, ὅμοια τὸ τε παραινῶ καὶ τὸ παράφημι, ἐξ οὗ ἢ παραίφασις. τὸ δὲ παρηγορεῖσθαι κοινότερον μὲν καὶ αὐτὸ ἴσον δύναται τῷ παραυδᾶν καὶ παραμυθεῖσθαι. Εὐριπίδης δὲ τὴν δημηγορίαν παραποιῆσαι παρηγορησαί φησιν. (ἡ. 573 ς.) Ὅτι ἐπὶ μεγάλης ἔριδος οἰκεῖον λεχθῆναι πρὸς τοὺς ἐρίζοντας τὸ «ἦ δὴ λοίγια ἔργα τάδ' ἔσσειται οὐδέ τ' ἀνεκτά, εἴπερ ὑμεῖς ἐριδαίνετε ὧδε». δηλοῖ δὲ ὅτι ὄντως δὴ ὀλέθρια τὰ γινόμενα καὶ οὐ φορητά, ἐὰν ὑμεῖς οὕτως ἐρίζητε. τινὲς δὲ τὸ «ἦ δὴ», ὡς Ἀπίων καὶ Ἡρόδωρος φασιν, ἐν ἐνὶ μέρει λόγου «ἦδη» φασὶ λέγοντες ὅτι, ὡς καὶ προερρέθη, ἐπὶ τριῶν χρόνων τὸ ἦδη λαμβάνεται, ἐπὶ τε παρωχημένου καὶ ἐνεστώτος, ὡς παρεδειγματίσθη ἐκεῖ, καὶ ἐπὶ μέλλοντος δέ, ὡς τὸ «ἦδη λοίγια ἔργα ἔσσειται». καὶ εἰ τοῦτο ὀρθόν, ποῦ λοιπὸν θήσομεν τὸν Λουκιάνειον σολοῖ1.235 κισμὸν τὸν λέγοντα «ἦδη σολοικῶ»; [Οἱ δὲ τοιοῦτοι ὁμοίαν ἐπικρίνουσι γραφὴν καὶ ἐν οἷς φθάσας ὁ Ζεὺς ἔφη «ἦ δὴ λοίγια ἔργα ὅτε» καὶ ἐξῆς· οὐκ ἀπεικός γὰρ ἐκεῖ οὕτω νοῆσαι αὐτούς.] (ἡ. 574) Τὸ δὲ ἐριδαίνω ἀπὸ τοῦ ἐρίζω παράγεται τραπέντος καὶ ἐνταῦθα τοῦ ζ εἰς δ κατὰ συγγένειαν, καθὰ καὶ ἐν τῷ ἔζω ἔδος, ῥέζω ἔρδω, σκύζω σκυδμαίνω, ὥσπερ καὶ ἐριδμαίνω· εὕρηται γὰρ ἐν χρήσει καὶ τοῦτο. ἰστέον δὲ ὅτι οὐ μόνον τὸ ζ εἰς δ μεταποιεῖται, ὡς ἐν τοῖς ῥηθεῖσικαὶ ἐν τῷ ἐρίζω ἐρίσδω καὶ τοῖς ὁμοίοις Δωρικοῖς, ἀλλὰ καὶ ἔμπαλιν τὸ δ εἰς ζ, ὡς ἐν τῷ ἀρίδηλος ἀρίζηλος ἀστήρ καὶ ἐν τοῖς εἰς ζ-ε λήγουσιν ἐπιρρήμασιν. ὡς γὰρ ἐστὶ τὸ οἰκάδε, οὕτω καὶ Ἀθήναδε, Θήβαδε, ἔραδε τὸ εἰς ἔραν ἦτοιγῆν· τροπῇ δὲ τοῦ δ γέγονεν Ἀθήνα-ζε, ἔραζε. τὸ δ' αὐτὸ καὶ ἐν τοῖς ὁμοίοις. ἰστέον δὲ ὅτι κοινῶς παραδείγματα τῆς εἰς ἄλληλα μεταχωρήσεως τοῦ δ καὶ τοῦ ζ καὶ τὸ κνίζα κνίδη, ἀρμόζω ἀρμόδιον, φράζω ἀριφραδὲς καὶ φράδμων, ζ-α ἐπιτατικὸν δ-α, ἴζμεν κατὰ τοὺς παλαιοὺς ἴδμεν, εἰ καὶ οἱ ὕστερον ἐπέκριναν μὴ εὐρίσκεσθαι ἐν συλλήψει πρὸ ἀμεταβόλου διπλοῦν σύμφωνον, πέδον πεζός, ὄζω, οὗ μέσος παρακείμενος ὄζωζα καὶ ὄδωδα, ὥσπερ καὶ χάζω κέχαδα, φράζω πέφραδα, ράζω τὸ ραίνω ἔρραδα, ὅθεν καὶ τὸ «τοῖχοι ἐρράδαται», ἔζεσθαι καθεδεῖσθαι, χλάζω κέχλαδα παρὰ Πινδάρῳ, πεδοῖ παρ' Αἰσχύλῳ, τὸ δ' αὐτὸ καὶ πεζῆ, δεύω τὸ βρέχω Δεὺς καὶ Ζεὺς ὁ ἀήρ, ὀκλάζω ὀκλαδίας δίφρος, ἔζω ἐδώλιον ἢ τῆς νηὸς κληῖς· ἐκ δὲ τοῦ αὐτοῦ καὶ ἔδρα

καὶ ἰδνῶ τὸ ἐν τοῖς ἐξῆς ῥηθησόμενον καὶ ἰδρῦν καὶ αἶδιος, ὁ μὴ ἴζων ἀλλὰ βέβαιος καὶ στασίμος· ὄζω ὀδμή, ζήμιος δῆμιος, ὁ ζημιῶν τοὺς κολαζομένους, κλύζω κλύδων, μερίζω σμερδαλέον καὶ σμερδνόν, μήδεα μέζεα τὰ αἰδοῖα, <ἀζηχῆς> ἀδιεχῆς ἔν τε Ὀδυσσεΐα καὶ τῷ δ' τῆς Ἰλιάδος. οὕτω δὲ καὶ μαδὸς μαζός, ὡς ἐν τοῖς ἐξῆς φανεῖται. 1.236 (η. 574) [Ἰστέον δὲ ὡς Ὀμήρου εἰπόντος ἐνταῦθα «εἰ δὴ σφῶ», ἦγουν εἴπερ ὑμεῖς, «θνητῶν ἔνεκα ἐριδαίνετον», φασὶν οἱ τεχνικοί, ὅτι τε τὸ νῶ καὶ σφῶ ἀπὸ τοῦ νῶϊ, σφῶϊ γεγόνασιν ἀποβολῇ τοῦ ἱ καὶ ὅτι οὐ περισπῶνται διὰ τὴν ἀποκοπὴν κατὰ τὸ ἰδρῶτα ἰδρῶ, δῶμα δῶ, ἀλλ' ὀξύνονται ἀναλόγως ὡς δυϊκά· καὶ ὅτι ἀναγκαίως ἀπεκόπη τὸ νῶ καὶ τὸ σφῶ ἐκ τοῦ νῶϊ καὶ τοῦ σφῶϊ. οὐδέποτε γάρ, φασί, τὸ ῶ κείμενον πρὸ καθαρεύοντος τοῦ ἱ περισπᾶται, ἀλλ' ἢ ὀξύνεται, ὡς ἐν τῷ Τρωΐ καὶ δμῶϊ, ἢ προπαροξύνεται, ὡς ἐν τῷ ἦρωϊ, Μίνωϊ. διὸ καὶ ἐντῶ νῶϊν καὶ σφῶϊν, ἐπειδὴ τὸ ῶ προκείμενον τοῦ ἱ περισπᾶται, ἐπενοήθη συναίρεσις τοῦ νῶν καὶ σφῶν πρὸς ἀποφυγὴν παραλογίας, οἷον «οὐ γὰρ σφῶν γένος ἀπόλωλε τοκήων», τὸ ἐν Ὀδυσσεΐα κείμενον.] (η. 575) Ὅτι κολῶς ὁ θόρυβος κατὰ μὲν Φιλόξενον ἀπὸ τοῦ κλῶ γίνεται ὀνοματοπεποιημένου ῥήματος κατὰ πρόσληψιν συλλαβῆς. διὸ οὐδὲ προσγέγραπται, φησί, τὸ ἱ. ἀπὸ δὲ τοῦ τοιούτου κλῶ καὶ τὸ κλάζω γέγονε κατὰ παραγωγὴν. κατὰ δὲ ἑτέρους ἀπὸ τοῦ κολοῖός γίνεται κατὰ ἕκτασιν τοῦ ὀ εἰς ῶ μείναντος δηλαδὴ τοῦ ἱ προσγεγραμμένου. κολῶς τε γὰρ ὁ θόρυβος καὶ ὁ κολοῖός δὲ θορυβητικόν. διὸ καὶ εἰς παραβολὴν θορύβου χρησιμεύσει πού τῷ ποιητῇ. [Τινὲς δὲ καὶ οὕτω φράζουσιν· ὡς περὲκ τοῦ κλείω κλοῖός καὶ ἐκτάσει κλωός σὺν τῷ ἱ, οὕτω καὶ κολῶς ὁ θόρυβος ἐκ τοῦ κολοῖός τὸ ὄρνειον. ὅθεν καὶ τὸ κολῶ ῥῆμα ἔχει τὸ ἱ ἐν προσγραφῇ.] Ἄλλοι δὲ ἀπὸ τοῦ κολούω παράγουσιν αὐτὸ τραπέντος τοῦ ὀ ὀ εἰς ῶ, ὡς καὶ ἐντῶ Μοῦσα Μῶσα. κολοῦει γὰρ πως ὁ θόρυβος ἦγουν κολοβοὶ καὶ ἀφαιρεῖται τιτῶν σπουδαίων ἔργων πολὺς ἐλαυνόμενος κατὰ τὸν ποιητὴν. φησί γάρ· «κολῶν ἐλαύνετον». καὶ ὅρα τὸ ἐλαύνετον ἀντὶ τοῦ ἐπιτείνετε ἀπὸ μεταφορᾶς ῥηθὲν τοῦ ἐλαυνόμενου ἵππου ἢ σιδήρου. πεποιήται δέ, φασί, τὸ ἐλαύνειν διαλέκτοις τρισί. Βοιωτῶν μὲν γὰρ τὸ ἐλάω διὰ τοῦ ἱ, Αἰολέων δὲ τὸ προστιθέμεναι τῷ ἱ τὸ ἱ ἐλαύω γὰρ λέγουσιν· ἢ δὲ πρόσθεσις τοῦ ἱ ν Δώριος. τὸ γὰρ δύω δύνω φασί Δωριεῖς καὶ τὸ θύω θύνω· «θῦνε γὰρ ἀνπεδίον». [Ἔτι ἰστέον καὶ ὅτι ἐκ τοῦ 1.237 ἀνωτέρω εἰρημένου κλῶ καὶ τὸ κλάζω παρήκται καὶ τὸ κλώζω, καθ' ὃ κλώζεσθαι λέγονται καὶ ἀποσυρίττεσθαι οἱ ἐν θεάτροις νικῶμενοι καὶ κλωγμὸν πάσχειν. καὶ ὅτι ἐκ τοῦ κολούω καὶ κόλον κέρας καὶ κόλος βοῦς ὁ κεκολουσμένος τὰ κέρατα, ἐξ οὗ συντέθειται ὁ κολοβός, καὶ κύκλοι δὲ τροπικώτερον μαθηματικοὶ κατ' οὐρανὸν καλούμενοι κολουροὶ καὶ ψωμοὶ δὲ ἄκολοι οἱ ἐν Ὀδυσσεΐα.] (η. 576) Ὅτι καὶ ἐνταῦθα σχῆμά ἐστι τὸ λεγόμενον κατὰ τὸ σιωπώμενον ἐντῶ «οὐδέ τι δαιτὸς ἐσθλῆς ἔσσειται ἦδος» ἦγουν ἠδονή. νοητέον γάρ, κἂν σεσιώπηται, ὅτι δαιτυμένοις ἔωθεν τοῖς περὶ τὸν Δία ἢ ἔρις ἐπιγέγονε. διὸ προῖων λέγει, ὅτι πρόπαν ἦμαρ δαίνυντο. αἰνίττεται δὲ ὁ τῆς τοιαύτης δαιτὸς λόγος, ὡς ἐξὸν μύθῳ, τὸ αἰεὶ ἐν ῥαστώνῃ ἔμφρονι τὰ θεῖα εἶναι. τοιοῦτον δὲσχῆμα ἦν καὶ ἐν τοῖς προλαβοῦσιν, ὅπου περὶ Ἀχιλλέως ἔφη ὁ ποιητής, ὅτι οὐδέποτε εἰς ἀγορὰν πωλέσκετο, ἐπόθει δὲ αὐτὴν τε πόλεμόν τε. νοητέον γὰρ ἐκεῖ, ὅτι διὰ μέσων τῶν δώδεκα ἡμερῶν καὶ ἀγοραί, ὡς εἰκός, ἐγίνοντο καὶ τινεσὲκδρομαὶ πολέμων οἷον ἐν λόχοις ἢ ἐν λείαις. Ὀμηρος μέντοι οὐ θέλει περιμικρὰ τινα τὸν λόγον ἀπασχολεῖν, ἀλλὰ ἀπλῶς οὕτω τὰ περὶ αὐτῶν παραρριπτεῖ δεικνύς, ὡς εὐπορεῖ μὲν τοῦ καὶ τοιαῦτα γράφειν, ἀπαξιῶ δὲ αὐτά. Ἰστέον δὲ ὅτι «οὐδέ τι δαιτὸς ἐσθλῆς ἔσσειται ἦδος, ἐπεὶ τὰ χερίονα νικᾷ», [δύναται τις καὶ ἐπ' ἀλλὰ τινα παρωδήσας μεταγαγεῖν, οἷον «οὐδέ τι νίκης ἐσθλῆς ἢ φήμης ἐσθλῆς ἔσσειται

ἦδος, ἐπεὶ τὰ χερείονα νικᾷ».] Εὐριπίδης [δὲ] παραφράζων[αὐτό] φησιν· «ἐπεὶ δὲ κρείσσον τὸ κακὸν ἐστὶ τοῦ ἀγαθοῦ». ἔνθα ὄρα τὸ κρείσσον ὡς χρήσιμον καὶ αὐτὸ εἰς τὸ «κρείσσων γὰρ βασιλεὺς ὅτε χώσεται» καὶ ἔξῃς. ἔνταῦθα δὲ καὶ σχῆμα παραμέμικται ἀντίθετον ὡς τοῦ ἐσθλοῦ 1.238 ἀντικειμένου πρὸς τὰ χείρονα. ἔστι δὲ ἐσθλὴ δαῖς ἢ τῶν σοφῶν καὶ σπουδαίων προσώπων, ἐν ἧ ἔριζεν οὐ χρή. Ὅτι δὲ μονῆρες ἐν ὀνόμασι τὸ ἦδος, καθὰ καὶ τὸ ὄφελος, καὶ ὅτι ψιλοῦται κατὰ τὴν ἄρχουσαν ὡς τροχαϊκόν, καθὰ καὶ τὸ ἦμαρ, οὐκ ἔστι τὸν περὶ λόγους ἀμφιβαλεῖν. Ἡρωδιανὸς δὲ ἐν τῷ αὐτοῦ Συμποσίῳ δασύνεσθαι αὐτὸ λέγει πρὸς τινῶν ὡς ἀπὸ τοῦ ἦδω καὶ τῆς ἡδονῆς. ἐκρίναμεν δέ, φησίν, ὥστε μᾶλλον ψιλοῦν αὐτό. φέρεται δὲ καὶ κανὼν τοιοῦτος· τὰ εἰς ὄσ οὐδέτερα δυσύλλαβα ἀρχόμενα ἀπὸ φύσει μακρᾶς ψιλοῦσι τὸ κατ'ἀρχὰς φωνῆεν, οἶον εὐχος, ἦδος. ὅλως δὲ πάντα τὰ τροχαϊκὰ ψιλοῦται, ὡς καὶ τὸ ἦχος, ἦμος, ἀντὶ τοῦ ἠνίκα· οὕτω δὲ καὶ τὸ ἦμαρ μετασχηματισθὲν ἀπὸ τοῦ ἡμέρα, ὡς καὶ τὸ ἦδος Αἰολικῶς ἀπὸ τῆς ἡδονῆς· ὡσπερ καὶ ἀπὸ τοῦ μηχανήμετεσχηματίσθη τὸ μῆχος, ὅπερ καὶ μῆχαρ λέγεται, ὡς ἦμαρ καὶ ὡς μῶμαρ, ὁμῶμος παρὰ Λυκόφρονι, [προσφυέστερον δὲ εἰπεῖν, ὡς ἀλκή ἄλκαρ.] σεσημείωται ἐν τῷ ῥηθέντι κανόνι τῶν τροχαϊκῶν τὸ ἦλος δασυνθὲν καὶ τὸ ἦχι ἀντίτοῦ ὄπου, ἐφ' ὧν ἐστὶ καὶ ἀπολογία εὐλογος τοῦ δασύνεσθαι αὐτά. [Σημείωσαι δὲ ὅτι τὸ «ἐπεὶ τὰ χερείονα νικᾷ» παραφράσας τις ὕστερον ἐγνωμάτευσεν οὕτω·] τὸ μὲν παράνομον ἐπὶ τὸ χεῖρον ἀνηβᾶ, τὸ δὲ καλὸν ταχέως ἀφίπταται τῆς τῶν ἀνθρώπων πολιτείας».] (ἡ. 579) Ὅτι ἐν τῷ «δαῖτα ταραξῆ» τὸ μὲν σχῆμα ἑοικὲ πῶς ῥητορικῆ ἐπαναστροφῆ· τὸ γὰρ τέλος τῆς πρώτης λέξεως ἀρχὴ τῆς δευτέρας γίνεται, [ὡς καὶ ἐν τῷ «ἔνθα θάασεν», ἦγουν ἐκάθητο, καὶ ἐν τῷ «ἦλθεθέων»]. Τὸ δὲ ταραξῆ ὠνοματοποιοῖται καὶ ἔστι καιριωτάτη λέξις. διὸ καὶ ἀνερμήνευτος ἢ δυσερμήνευτός ἐστιν. ἐξ αὐτῆς δὲ παρὰ τοῖς νεωτέροις ἠταραχὴ καὶ ὁ ταραχος. ἐκεῖθεν δὲ καὶ ὁ τάρταρος καὶ τὸ ταρβεῖν, ὡς φανήσεται 1.239 πῶς. Ἰστέον δὲ ὅτι σκωπτικὸν εἰς ταραχῶδη γέροντα τὸ «ὄφρα μὴ αὐτενικεῖσσι πατήρ, σὺν δ' ἡμῖν δαῖτα ταραξῆ». (ἡ. 580 ς.) Ὅτι καὶ ἔνταῦθα σχῆμα κεῖται καινοπρεπὲς ἑλλειπτικὸν τὸ «εἴ περ γάρ κ' ἐθέλῃσιν Ὀλύμπιος ἐξ ἐδέων στυφελίξαι· ὁ γὰρ πολὺ φέρτατός ἐστι». καὶ ἔστι τοῦτο ὅμοιον τῷ «εἰ μὲν γὰρ δώσουσι γέρας μεγάθυμοι Ἀχαιοί» καὶ ἔξῃς, ὡς ἐκεῖ γέγραπται, ἵνα λέγῃ νῦν, ὡς εἶπερ ὁ Ζεὺς ἐθέλοι ἐκ τῶν οὐρανίων ἐδρῶν μετακινήσῃ ἡμᾶς, ἀνύσει, ὃ θέλει· δύναται γάρ. Τὸ δὲ ἀνύσει, ὃ θέλει, λείπει ὡς φανερόν ὄν, κἄν μὴ λέγῃται· ἢ καὶ ἄλλως λείπει τὸ στυφελίξαι ὡς ἀπὸ κοινοῦ λαμβανόμενον, ἵνα ἢ ὁ λόγος, ὅτι ἐὰν θελήσῃ στυφελίξαι, πάντως ἂν στυφελίξῃ· δύναται γάρ. ἕτεροι δὲ θεραπεύοντες καὶ τοῦτο τὸ σχῆμα εἰς ἀνελλιπὲς φασιν, ὡς εἶπερ ἐθέλησιν Ὀλύμπιος, πάντως ἂν στυφελίξαι ἐκ τῶν ἐδέων. γίνεται δὲ τὸ στυφελίξαι ἀπὸ τοῦ στυφῆν καὶ ἐλίσσειν ἢ ἐλελίξαι καὶ δηλοῖ τὸ στρυφνῶς καὶ ἐστρυμμένως συστρέφειν. Τὸ δὲ ἔδος ἀπὸ τοῦ ἔζω, ἐξ οὗ καὶ ἡ ἔδρα. καὶ ὄρα καὶ νῦν ὡς ἔδος οὐ μόνον τὸ ἔδαφος ἀλλὰ καὶ ἡ καθέδρα. (ἡ. 582) Ὅτι τὸ καθάπτεσθαι λόγοις οὐκ αἰεὶ ἐπὶ αὐστηρότητος καὶ ὕβρεως, ἀλλὰ καὶ ἀπλῶς ἐπὶ τοῦ ὀμιλεῖν καὶ λόγου τινὰ ἀξιῶν, ὡς καὶ ἐν Ὀδυσσεΐᾳ εἴρηται. Ὅμηρος οὖν καὶ ἔνταῦθα φησιν· «ἀλλὰ σὺ τὸν γ' ἐπέεσσι καθάπτεσθαι μαλακοῖς». καὶ ὄρα ὅτι τὸ καθάπτεσθαι καὶ ἀντὶ προστακτικοῦ τοῦ καθάπτου εἶπεν, ὅπερ ἐστὶ σχῆμα ἑλλειπτικὸν Ἰωνικὸν ἢ καὶ Ἀττικόν, ὡς προγέγραπται· καὶ πτώσει αἰτιατικῆ συνέταξεν. ὅτι δὲ καὶ γενικῆ συντάσσεται τὸ ἄπτεσθαι λεγόμενον ἐνάπλοτῃ, δηλὸν καὶ ἐκ τοῦ «ἦψατο γούνων». Σημείωσαι δὲ ὅτι καινότερον εὐρηται παρ' Ἡροδότῳ τὸ καθάπτεσθαι ἐν τῷ «Δημαράτου καὶ τῶν ἄλλων μαρτύρων καθαπτόμενος» ἦγουν μάρτυρας προφέρων τὸν Δημάρατον καὶ τοὺς λοιπούς. [Ὅτι δὲ τὸ ἄπτεσθαι μετὰ τῆς ἑ-π-ι προθέσεως δοτικῆ

συντάσσεται, φανεύεται ἐν τοῖς ἐξῆς, ὅπου ἐρεῖ ὁ ποιητὴς τὸ «ἐφῆπται τοῖσδέ τιςιν ὀλέθρου πείρατα».] Μαλακοὶ δὲ λόγοι οἱ κολακευτικοὶ καὶ ψυχὴν σκληρὰν μαλάσσοντες καί, ὡς εἶπεῖν, μαλακοποιοί, ὡς καὶ δέος χλωρὸν τὸ χλωροποιόν. (η. 583) Ὅτι ἀγαθῆς θεόθεν ἐλπίδος τὸ «αὐτίκ' ἔπειθ' ἴλαος Ὀλύμπιος ἔσσειται ἡμῖν». (η. 586) Ὅτι πρᾶντικὸν ἀνθρώπου θυμουμένου ἐν τῷ κακῶς πάσχειν τὸ «τέτλαθι καὶ ἀνάσχεο κηδόμενός περ». (η. 587–9) Εἰ δὲ καὶ ὑπὸ μεγιστᾶνος πάσχει τις, οἰκεῖον ἐπαγαγεῖν καὶ τὸ ἐφεξῆς· «μὴ σε φίλον περ ἔοντα ἐνόφθαλμοῖσιν ἴδωμαι θεινόμενον· τότε δ' οὐ τι δυνήσομαι ἀχνύμενός περ 1.240 χραῖσμεῖν· ἀργαλέος γὰρ ὁ δεῖνα ἀντιφέρεσθαι», ὃ ἐστὶν ἐναντιοῦσθαι· γίνεται δὲ παρὰ τὸ ἀπεναντίας φέρεσθαι. ἡ δὲ λέξις ἢ πάθος δηλοῖ, ἢ ἀνάγκη, ὅτι ἀργαλέος ἐστὶ πάσχειν ἐναντίωσιν, ἢ ἐνέργειαν νοουμένη ἀντὶ τοῦ ἀργαλέου ἐστίν, ὥστε τινὰ ἀντιφέρεσθαι ἢ γοῦν ποιεῖν ἐναντίωσιν πρὸς αὐτόν. [Πρωτότυπον δὲ τὸ ἀντιφέρεσθαι τοῦ ἀντιφερίζειν. ἄμφω δὲ οὐκ ἂν εἶεν πάνυ μακρὰν τοῦ ἰσοφαρίζειν ὡς ἰσότητα δηλούσης τῆς προθέσεως. καὶ μὴν δύναται καὶ ἐναντιότητα δηλοῦν καθ' ὁμοιότητα τοῦ ἀντὶ φάσθαι. ἰστέον δὲ ὅτι τὸ τέτλαθι ἐκ τοῦ τλήθι γέγονεν ἀναδιπλασιασμῶ καὶ συστολῆ τῆς παραληγοῦσης. (η. 587) Τὸ δὲ «φίλην περ ἐοῦσαν» καὶ πρὸ αὐτοῦ τὸ «μητρὶ φίλην» καὶ πρὸ τούτων τὸ «παῖδα φίλην» σχέσεώς ἐστι συγγενικῆς ἐπίτασις, ἢ ὡς περ ἐπιτείνεται ἡ φιλία δι' ἑτεροίας φιλίας κατὰ τὸ «ἐταῖρος φίλος» καὶ τὸ «φίλους κᾶτι μᾶλλον ἢ φίλους» τὸ Εὐριπίδειον, οὕτω αὖξοιτο καὶ τὸ συγγενικὸν στέργηθρον διὰ τοῦ φίλον καὶ τῶν τοιούτων. Τὸ δὲ «ἐν ὀφθαλμοῖσιν ἴδωμαι» διέσταλται τοῦ κατὰ νοῦν βλέπειν καὶ ἄλλως δὲ φαντάζεσθαι. Ἰδῶ δὲ εἶπεῖν καὶ ἴδωμαι αὐτόν ἐστιν, ὡς μυριαχοῦ φανεύεται.] (η. 590–4) Ὅτι πολλὰ τῶν ἱστορουμένων καὶ μυθευομένων ὁ ποιητὴς οὐκ ἐντελῶς ἐν ἐνὶ τόπῳ ἐκτίθεται, ἀλλ' εὐμεθόδως τέμνει χάριν ποικιλίας καὶ διαφόροις τόποις ἐπιμερίζει τὸ ἐν, ὡς περ καὶ ἐν ταῦθα ἐν τοῖς κατὰ τὴν Ἥραν αὐτὸ τοῦτο μόνον λέγει, ὅτι καὶ ἄλλοτε ποτε Ζεὺς μὲν θυμὸν ἔσχε κατὰ τῆς Ἥρας, Ἥφαιστος δὲ ἀλεξῆσαι σπεύσας ἔπαθετὰ μυθευόμενα· ἐν ἄλλοις δὲ καὶ τὴν αἰτίαν ἐρεῖ, δι' ἣν ὁ Ζεὺς ἐχολώθη τῇ Ἥρᾳ, διηγήσεται δὲ καὶ ἄπερ ἐκείνη ἔπαθεν. (η. 591) Ὅτι τὸ ποδὸς ῥιφήναι τὸν Ἥφαιστον ἀπὸ βηλοῦ θεσπεσίῳ ὑπὸ τοῦ Διὸς οὐδὲν ἄλλο δηλοῖ, καθὰ καὶ προεῖρηται, ἢ ὅτι πολλάκις αἱ ἄνω ἐκκυρωθεῖσαι ἀναθυμιάσεις ἐν τοῖς μετεώροις κάτω ῥιπτοῦνται, ὡς περ οἱ κεραυνοὶ καὶ εἴ τι ἄλλο τοιοῦτον, καὶ οὐκ ἐστὶν ἐπὶ πολὺ παραμεῖναι τοῖς ἄνω τόποις τοιοῦτον Ἥφαιστον, ἀλλὰ ἢ ἄλλως ἀφανιζόμενος λύεται καὶ σκεδάζεται ἢ κάτω βάλλεται. Βηλὸς δὲ συνήθως ὁ τῆς οἰκίας βατὴρ παρὰ τὸ βαίνεισθαι, ὡς καὶ οὐδὸς παρὰ τὸ ὀδεύεσθαι, ὅθεν καὶ τὸ ποῖ ἀβέβηλοι μὲν οἱ ἱεροὶ καὶ ἄβατοι, βέβηλοι δὲ οἱ βατοὶ καὶ τοῖς τυχοῦσι. διὸ καὶ Ὀμηρὸς οἴκους ἐν οὐρανῷ πλάττων, οὓς ὁ μυθικὸς Ἥφαιστος τεύχει ἐκάστῳ θεῷ οἶκον καὶ δῶμα περικλυτὸν σκευάζων, διὰ τοῦτο ἀκολουθῶς 1.241 καὶ βηλὸν λέγει, θεσπέσιον μέντοι. ὅτι δὲ οὐδὸς παρὰ τὸ ὀδεύεσθαι, ὡς εἴρηται, γίνεται, δηλοῦσι καὶ παρὰ Σοφοκλεῖ ἐν Οἰδίποδι τῷ ἐπὶ Κολωνῶν πολλὰ τῶν ἀντιγράφων ὁδὸν δίχα τοῦ ὕψους γράφοντα τὸν οὐδὸν ἐν τῷ, «καταράκτην ὁδὸν χαλκοῖσι βάθροισι γῆθεν ἐρριζωμένον». καὶ τοῦτο μὲν τοιοῦτον. Βηλὸν δέτινες τῶν ἀρχαίων ἐν ταῦθα φασὶ τὴν περίοδον τοῦ αἰθέρος καὶ τῶν ἄστρων, ἕτεροι δὲ τὸν ἀνωτάτω καὶ πάντα περιέχοντα ἀέρα. τινὲς δὲ φασὶ τὸν τοιοῦτον βηλὸν κατὰ Δρύοπας μὲν Ὀλυμπον εἶναι, κατὰ δὲ Χαλδαίους οὐρανόν. Ὁξύνεται δὲ ὁ ῥηθεὶς βηλός· τὸ δὲ κύριον καὶ ποταμοῦ δὲ ὄνομα προπερισπᾶται, [ἢ ἀκάντα ὡς ἀκάντα διάφορος εἶη τόνος πρὸς τὸ τῆς σημασίας διάφορον, τὸ μυριαχοῦ φαινόμενον, ὅποιόν τι καὶ τὸ ὀχή μὲν ὀξυτόνως ἢ τροφή, ἀφ' ἧς καὶ τὸ εὐοχθεῖν κατὰ τινὰ παρ' Ἡσιόδῳ καὶ ἡ εὐωχία δὲ κατὰ ἔκτασιν. ὅμοιον δὲ πρὸς

τάρηθέντα καὶ τὸ πλεῖον πλείονος τὸ συγκριτικὸν καὶ τὸ πλειῶν ὀξυτόνως κατὰπεριοχὴν ὁ ἐνιαυτὸς ὁ καιρικὰ πλείω ἐμπεριεληφώς. ἔτι δὲ Τύρος πόλιςβαρυτόνως καὶ τυρὸς ὀξυτόνως ὁ ἀπὸ γάλακτος. καὶ νόμος μὲν ὁ τὸ δίκαιονδιδούς, νομὸς δὲ ἐν ὀξείᾳ τάσει ὁ τῆς νομῆς τόπος καὶ ὁ κατὰ Αἰγυπτίους ἐν ἐνορίαις. καὶ καιρὸς μὲν κατὰ τόνον ὀξύν ὁ χρονικός, καῖρος δὲ προπερισπωμένως τὸ μίτωμα, ὃ καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα δηλοῦται. καὶ Ἄνεκτος μὲν προπαροξυτόνως κύριον, ἀνεκτὸς δὲ ὀξυτόνως ὁ φορητός. ὁμοίως καὶ Νικήτης μὲν κύριον, νικητῆς δὲ ὁ νικήσας. καὶ Κάκος μὲν ληστής, κακὸς δὲ τὸ ἐπίθετον. καὶ ἄλλαδὲ ὅμοια πολλά.] Ἰστέον δὲ ὅτι ἡ τοῦ Ἡφαιστοῦ ῥίψις οὐρανόθεν καὶ τοιοῦτόν τι δηλοῖ, ὡς ὁ ἄνω τόπος ὁ αἰθέριος, περὶ ὃν οἱ θεοί, οὐδὲν φθαρτικὸν καὶ ἐπιβλαβὲς καὶ ὅλως φαῦλόν τι παραμένον ἔχουσι. διὸ οὔτε ὁ μυθικός Βρόντηςκαὶ Στερόπης καὶ Ἄργος φιλοῦνται τῷ Διί, ἀλλὰ καὶ ἡ Ὀμηρικὴ Ἄτηἐκείθεν κατηνέχθη. ὅθεν καὶ λόφος Ἄτης ἐν Τροίᾳ παρὰ Λυκόφρονι, ἔνθα ὑπὸ 1.242 Διὸς ἐκείνη ἐρρίφη, ὡς καὶ ἐν τοῖς Ἀπίωνος καὶ Ἡροδώρου δηλοῦται. οὕτως οὖν καὶ ὁ καυστικός Ἡφαιστος ἐκείθεν ὀστρακιζόμενος ῥίπτεται· οἱ δὲ Τιτᾶνεςκαὶ ὑποταρτάριοι γίνονται, οὓς ἡ ἀλληγορία δηλοῖ. Ἰστέον δὲ ὅτι ἐν τῷ «ῥίψεποδὸς τεταγῶν ἀπὸ βηλοῦ θεσπεσίοιο» [τὸ μὲν ῥίψε ποδὸς τεταγῶν ἡγουν τείναςῆ λαβόμενος, ὡς εἰρήσεται, ἀστείως ἔφη, ὡς εἰ καὶ λαγῶν ἢ τι τοιοῦτον ἐλῶν ὁ Ζεὺς καὶ κουφίσας ἐκ ποδὸς ἐξέριψε.] Θεσπέσιος [δὲ] βηλὸς εἴρηται πρὸςδιαστολὴν τῶν μὴ θείων ἀλλὰ βεβήλων. Τὸ δὲ τεταγῶν Ἰωνικὴ ἐστὶ μετοχῆμετὰ συνήθους ἀναδιπλασιασμοῦ ἐν χρόνῳ ἀορίστῳ δευτέρῳ ἐκ τοῦ τάζω τάξω, ἐξ οὗ καὶ τὸ τόξον, ὅθεν ἀορίστος πρῶτος οὐ χρηστὸς ἔταξα, δεύτερος ἔταγον, οὗ μετοχὴ ταγῶν καὶ Ἰαστὶ τεταγῶν. [Οἱ δὲ τεχνικοὶ ἐθάρρησαν εἰπεῖν καίως ἐκ τοῦ τῷ τὸ λαμβάνω γίνεται τάζω κατὰ παραγωγὴν, ὡς φρῶ φράζω, ῥῶράζω τὸ ῥαίνω, καὶ ἐξ αὐτοῦ τὸ τεταγῶν κατὰ τὴν ῥηθεῖσαν ἐπιβολήν, ἵνα ἡποδὸς τεταγῶν ἡγουν λαβῶν ἔρριψεν. ἐκ δὲ τοῦ ῥηθέντος τῷ καὶ τῆ, ὃ ἐστιλάβε, γίνεται κατὰ τὸ ζῆ προστακτικὸν τὸ καὶ παρὰ Σοφοκλεῖ.] (ἠ. 592–4) Ὅτι φησὶν ὁ μυθικός Ἡφαιστος καὶ ταῦτα· «πᾶν δ' ἡμαρ» ἢ «πανδημαρ φερόμην», ὅτε δηλαδὴ ὁ Ζεὺς αὐτὸν ἄνωθεν ἔρριψεν, «ἅμα δ' ἡελίῳ καταδύντικάππεσον ἐν Λήμνῳ· ὀλίγος δέ μοι θυμὸς ἐνήεν». καὶ ὅρα ὅτι τὸ φέρεσθαι μὲν λέγεται παρὰ τῷ ποιητῇ ἐπὶ κινήσεως, ἡ δὲ φορὰ οὐχ' εὔρηται παρ' αὐτῷ. λέγει δὲ καὶ ὅτι ἐνταῦθά με πεσόντα Σίντιες ἄνδρες κομίσαντο. ταῦτα δὲ μύθου τε πιθανότητα ἔχουσιν ἀσφαλῆ ἐν τῷ πλάσματι, ὡς ἐξ ἀφορμῆς τινοσιστορικῆς, καὶ που καὶ ἀλληγορικῶς θεραπεύονται. μυθικῶς μὲν γὰρ ἀκόλουθον ἦν τῆ ἄνωθεν ῥίψει τοῦ Ἡφαιστοῦ τὸ καὶ εἰς γῆν που εἰπεῖν κατενεχθῆναι αὐτὸν καὶ περισωθῆναι ὑπὸ τινων περὶ τινὰ καιρόν. καὶ τοίνυν ἦν ἡ μὲν γῆ Λήμνος, οἱ δὲ ἄνδρες Σίντιες, ὁ δὲ καιρὸς ἡἕλιος καταδύς ἡγουν ἐσπέρα, ὅθεν καίερα ἡ Λήμνος ἐνομίσθη Ἡφαιστοῦ καὶ ἱκανῶς ἐτιμᾶτο ἐκεῖ καὶ πόλις Ἡφαιστία ἦν αὐτόθι. καὶ ὁ μὲν μῦθος οὕτω πιθανῶς πέπλασται, ἡ δὲ ἀλληγορία κατὰ τὸδυνατὸν συμβιβαζομένη τοιαῦτά τινα νοεῖ. ὁ ῥιπτόμενος μὲν Ἡφαιστοςοὐρανόθεν εἶη ἂν ἡ τῶν ἄνωθεν κατασκηπτόντων εἰς γῆν πυρωδῶν κατένεξις, 1.243 ὧτινι Ἡφαιστῷ καὶ ὀλίγος θυμὸς ἔνεστι, διότι τὰ τοιαῦτα ἐπ' ὀλίγον ἐξαρκεῖ. τὰ μὲν γὰρ πολλὰ ἐν τῷ μέσῳ σβέννυνται, ὅσα δὲ καὶ μέχρι γῆς ἐνεχθῶσι, ταχὺἀφανίζονται καὶ αὐτά, εἰ μὴ τινος ὕλης δραξάμενα βραχὺ τι παραμείνωσι. καὶ τοιαύτη μὲν ὀλικώτερον ἢ περὶ τοῦ τοιοῦτου Ἡφαιστοῦ ἀλληγορία. Τὸ δὲ ἐν Λήμνῳ κατενεχθῆναι αὐτὸν τῆ μυθικῆ συμβάλλεται πιθανότητι ὡς ἀπόιστορίας, οὐχ' ὡς τῶν ἀερίων ἐκπυρωμάτων ἐν Λήμνῳ καταπιπτόντων, ἀλλ' ὅτι πῦρ καὶ ἐκεῖ γῆθεν ἀνεδίδοτο ποτε αὐτόματον. διὸ περ [ἀποκληρωτικῶς] ἔδοξε τῷ μύθῳ αὐτόθι καταρρῖψαι τὸν Ἡφαιστον ὡς εἰς τόπον τινὰ συγγενῆ. προσφυῆς γὰρ πάντως τῷ πυρὶ Ἡφαιστῷ τόπος

πῦρ τε ἀναβλύζων καὶ ἄλλασημεῖα ἔχων θερμότητος, οἶον τὴν τῶν ἐκεῖ θερμῶν ὑδάτων ἀνάδοσιν, τὸ ψιλόντης γῆς, τὴν πενίαν τῆς πύοτης, διὸ οὐδὲ λασία ἐστὶν ἡ νῆσος ὕλαις ὄρειναῖς, οὕτω καὶ τὸν Τυφῶνα ὁ μῦθος πνεῦμα μὲν ὄντα θερμὸν καὶ ἀπὸ τοῦ τύφω τὸ καίω παρονομαζόμενον, δαίμονα δὲ ὅμως λεγόμενον ἀντίπαλον τῷ Διῖ, ὁ μῦθος εἰς τὸπον ἄγει προσφυῆ. ἀπάγει γὰρ αὐτὸν εἰς τὴν Σικελίαν καὶ ἐκεῖ καταθεῖς αὐτὸν ἐπικεῖσθαι μὲν τῷ Τυφῶνι τὴν Αἴτνην τὸ ὄρος λέγει, τὸν δὲ Τυφῶνα κάτωθεν κρατῆρας ἀναφυσᾶν πυρός. τοῦτο δὲ ποιεῖ ὁ μῦθος διὰ τὸ ἀληθῶς καίεν τῇ Αἴτνη πῦρ κάτω μὲν ὑποτύφουσαι, ἄνω δὲ ἐκφυσᾶσθαι ἀναπεμπόμενον. ὡσπερ οὖν ἐκεῖ ἔδοξε τῷ μύθῳ ὑποθεῖναι τὸν Τυφῶνα τῇ Αἴτνη, οὕτω κἀνταῦθα ἠθέλησε τῇ πυροέσσει Λήμνῳ ἐπιρρῖψαι τὸν Ἥφαιστον. καὶ οὕτω μὲν ταῦτα. (ἡ. 594) Ἡ δὲ ἱστορία καὶ ἄλλως προσοικεῖ τῷ Ἥφαιστῳ τὴν Λήμνον, οὐ μόνον διὰ τοὺς ἐν αὐτῇ γῆθεν ἀναβαίνοντας κρατῆρας τοῦ πυρός, ὡς εἴρηται, ἀλλὰ καὶ διότι χαλκεῖς ἄνδρας ἤνεγκε ποτε ἡ νῆσος, οἱ πρῶτοι χαλκευσάμενοι βέλη διὰ τοῦτο Σίντιες ἐπεκλήθησαν διὰ τὸ σίνεσθαι ἦτοι βλάπτειν τῇ εὐρέσει τῶν ὄπλων. οἱ τοιοῦτοι καὶ ἄφαρ κομίσασθαι λέγονται τὸν Ἥφαιστον πεσόντα. δηλοῖ δὲ ὁ λόγος, ὡς, εἰ καὶ ἀλλαχόθι τοιαῦτά εἰσι πυρά, ὅμως οἱ Λήμνιοι ὠκείωνται τῷ Ἥφαιστῳ μάλιστα καὶ διὰ τὴν χαλκευτικὴν τέχνην, δι' ἣν καὶ κλυτοτέχνης αὐτὸς λέγεται, ὡς οὐ μόνον πῦρ αὐτόματον ἔχοντες, ἀλλὰ καὶ ὡς ἄλλως τοῦ πυρός ἐπιμελόμενοι καὶ διὰ τὴν τέχνην περιποιούμενοι αὐτόν. ἔστι γὰρ κομίσασθαι τὸ ἐπιμεληθῆναι· ἐξ οὗ καὶ κομιδὴ ἢ ἐπιμέλεια καὶ κομιδῆ ἐπίρρημα ἀντὶ τοῦ λίαν καὶ ἐν πάσῃ ἐπιμελείᾳ. καὶ ἄλλως δὲ Σίντιες οἱ Λήμνιοι, καθότι πειραταὶ ἦσαν, ὡς ἡ ἱστορία φησὶν· ὥστε εἶναι καὶ αὐτοὺς Λήμνια κακά, καθάπερ ὕστερον αἱ γυναῖκες, αἱ τοῖς ἀνδράσιν ἐν Λήμνῳ εἰς φόνον ἐπέβουλεύσαν. καὶ ἄλλως δὲ ὡς οἱ Λήμνιοι ἄγριοι δηλοῖ καὶ παροιμία Λημνίαν χεῖρα εἰποῦσα τὴν ἀπαραίτητον καὶ Λήμνιον βλέπειν ἀντὶ τοῦ δεινὸν καὶ πυρῶδες, ἐκεῖθεν δὲ καὶ Λήμνιον κακὸν ἢ ἀπὸ τῆς κατὰ στόμα δυσωδίας τῶν Λημνιαδῶν ἢ μᾶλλον ἀπὸ τῶν θρυλλουμένων φόνων. δηλοῖ δὲ τι περὶ τούτου καὶ Ἡρόδοτος. ὅτι δὲ οἱ Σίντιες οὗτοι καὶ ἐτέρως ὕστερον ὠνομάσθησαν, δηλοῦται ἐν τοῖς τοῦ Περιηγητοῦ. ὅρα δὲ ὅπως ὁ μὲν βλαπτικὸς σίντης λέγεται διὰ τοῦ ῥη, ὡς ὁ Χρύσης, τὸ δὲ ἔθνικόν διὰ τοῦ ῥι καὶ ἔχει τὴν κλίσιν τοῦ ὄφους, ὅτι δὲ πρὸς ἄλλαις κλήσεσι καὶ Σίντιοι ἐλέγοντο οἱ τοιοῦτοι Σίντιες, ὁ Γεωγράφος φησὶν. [Ὡς δὲ καὶ Σίνις Σίνιδος ὕστερον ληστής δίχα τοῦ ῥτ, αἱ ἱστορίαι δηλοῦσι περιάδουσαι καὶ αὐτόν, καθὰ καὶ τὸν Σκείρωνα καὶ τὸν Πιτυοκάμπην καὶ τὸν Κάκον καὶ τὸν Λίβυν Ἀνταῖον καὶ τοὺς τοιοῦτους. καὶ εἰσιν ἀληθῶς φερώνυμα τὸ Σίντιες οἱ παρ' Ὀμήρῳ καὶ ὁ Σίνις, ἐπὶ κακῶ μέντοι, ἵνα καὶ αὐτοὶ ὡς βλαπτικοὶ κατὰ τὴν παροιμιαζομένην Σιδηρῶ, θρασεῖαν ἐκείνην γυναῖκα, φέροιεν τὸ οἰκεῖον ὄνομα. (ἡ. 593) Τὸ δὲ «ὀλίγος θυμὸς ἐνήεν» ἔχει μὲν ἀκόλουθόν ποτε τὸ καὶ θανεῖν ἂν τὸν Ἥφαιστον ὀλιγούμενον, λύεται δὲ καὶ ἄλλως μὲν τῷ μὴ ἐξ ἀνάγκης αἰετῇ ὀλιγώσῃ φθορὰν ἐπακολουθεῖν, μάλιστα δὲ ἀλληγορικῶς τῷ μὴ ὀλιγούμενα τὰ ἐναέρια πάθη, ἐν οἷς ἐστὶ καὶ τὰ κατὰ τὸν Ἥφαιστον, ἤδη καὶ παντελῶς ἐπιλείπειν, ἀλλ' εἶναι εἰσαεὶ κατὰ τὸ γίνεσθαι πάλιν καὶ πάλιν. ὅρα δὲ ὡς κομίζω μὲν τὸ ἀπλοῦν, ἵπποκομῶ δὲ καὶ νοσοκομῶ τὰ σύνθετα.] (ἡ. 591 ς.) Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι δύο ρίψεις τοῦ Ἥφαιστου ὁ μῦθος λέγει, προτέραν μὲν τὴν μετὰ γένεσιν ὑπ' αὐτῆς τῆς Ἥρας, ὅτε καὶ ἐχολάνθη· δευτέραν δὲ τὴν ὑπὸ τοῦ Διός, ὅτε τῇ μητρὶ ἀλεξῆσαι ἠθέλε δεσμευθεῖσθαι πρὸς τοῦ Διός. Τὸ δὲ πανῆμαρ τὸν Ἥφαιστον οὐρανόθεν εἰς γῆν φέρεσθαι, εἰ καὶ θεραπεύεται τοῖς ἀλληγορηταῖς, ἀλλὰ τῷ μύθῳ μάλιστα δοτέον πρὸς ἐνδειξίν τοῦ ἐν μέσῳ πλείστου διαστήματος κατὰ τὸ «ὄσον οὐρανός ἐστ' ἀπὸ γαίης». (ἡ. 594) [Τὸ δὲ ἄφαρ, ὃ μέχρι καὶ ἐς ἄρτι περιφέρεται παρὰ τοῖς λέγουσιν ἀφαρίτῳ αὐτίκα,

οὐ κολλητέον μετὰ τοῦ πεσόντα—οὐ γὰρ ἂν ἄφαρ, ἤγουν εὐθέως, πέσοι ὁ πᾶν ἡμαρ φερόμενος—ἀλλὰ μετὰ τοῦ κομίσαντο, ἵνα λέγη ὅτι μετὰ τὸ πεσεῖν ἐπιμέλειαν ἔσχεν εὐθύς φιλοξενικήν, ἣν ὀκνεῖ διασκευάζειν ὡς ἄκαιρον. 1.245 ὅτι δὲ τὸ ἄφαρ ἐκ τοῦ ἄπτω ἄψω ἡφα γίνεται συστολῇ Δωρικῇ καὶ ψιλῶσει Αἰολικῇ καὶ ὅτι δηλοῖ τὸ αὐθωρόν καὶ συναπτῶς ὡς ἐκ τοῦ ἄπτω, δηλοῦται καὶ ἄλλαχοῦ.] (η. 596) Ὅτι κύπελλον ποτηρίου εἶδος ἐπὶ τὰ ἔσω κύπτον οὕτω λεγόμενον ὡς ἀπὸ τοῦ ἔκυπον δευτέρου ἀορίστου. τὸ δ' αὐτὸ καὶ ἀμφικύπελλον λέγεται οἶνονεῖ πανταχόθεν ἐπὶ τὰ ἔσω κεκυφός· πολλάκις γὰρ ἡ ἀμφί πρόθεσις τὸ κύκλω σημαίνει, ὡς δηλοῖ καὶ τὸ «νῆσος ἀμφίαλος» καὶ «βροντὴ ἀμφίπυρος» ἢ πάντοθεν κεραυνώσασα καὶ οὕτω πυρώσασα. ἄλλοι δὲ κύπελλον τὸ οἶνηρόν φασι ποτήριον, εἰς ὃ χύεται, τουτέστιν ἐγγέεται, πηλὸς εἶτ' οὖν οἶνος. χρὴ δεεῖδέναι, ὅτι τὸ ἀμφικύπελλον, ὡς Ἀριστοτέλης ἐμφαίνει, καινὴν τινα κατασκευὴν ἔχει καὶ ἀξίαν ἐν τοῖς νῦν ζητήσεως. φησὶ γὰρ ἐκεῖνος, ὅτι αἱ θυρίδες τοῦ μέλιτος ἀμφίστομοι· περὶ γὰρ μίαν βάσιν δύο θυρίδες εἰσὶν ὥσπερ τῶν ἀμφικυπέλλων, ἡ μὲν ἐκτός, ἡ δ' ἐντός. Ἀριστοτέλης μὲν οὖν ὡς ἀπὸ δήλων τῶν ἀμφικυπέλλων ἰστόρει τὰ τοῦ μέλιτος. νῦν δὲ χρὴ τὸ μέλι κατασκεψασθαι, ἵνα νοηθῇ καλῶς ἐξ αὐτοῦ τὸ ἀμφικύπελλον. τέως γε μὴν ὡς ἐν εἰκασμῶ δοκεῖται αὐτὸν εἶναι ἀμφικύπελλον εἰπεῖν καὶ δικύπελλον, ὡς κατὰ τὰς ἀντιθέτους θυρίδας ἦτοι σύριγγας καὶ θήκας τοῦ μέλιτος μιᾷ βάσει, τουτέστι πυθμένι, δύο κύπελλων διοικουμένων ὡς ἐν διδυμότητι, τοῦ μὲν ἄνω, τοῦ δὲ κάτω, ἵνα καὶ ἡβάσις ἐν τοῖς τοιούτοις εἴη, ὅτε δεήσει, πρὸς πόσιν χρήσιμος. (η. 595) Ὅτι τὴν ἔριν τὴν σφοδρὰν, τὴν μέσον Ἥρας καὶ Διός, ἔπαυσεν ἐνταῦθα οὐ μόνον ἀπειλὴ Διός καὶ φόβος, ὃν ἡ Ἥρα ἔπαθεν, ἔτι δὲ καὶ συμβουλὴ τοῦ Ἐφαισίου ἐχέφρων, ἀλλὰ καὶ ἀστεῖος τοῦ αὐτοῦ λόγος κινήσας τὴν Ἥραν εἰς μειδίαμα. σύνηθες δὲ Ὀμήρῳ, καθὰ καὶ προεῖρηται, ὁπνίκα τὰς τῶν πραγμάτων δυσχερείας αὐξήσει καὶ εἰς παντελῆ δυσκολίαν ἀναγάγοι, τοιούτοις τισὶ νοήμασι χρῆσθαι εἰς λύσιν τοῦ κινδυνώδους καὶ ἀλύτου τῶν περιπετειῶν. μειδίαμα δὲ Ἥρας μυθικῶς μὲν τὸ ἐπὶ τοῖς ἀστείοις λόγοις Ἐφαισίου τοῦ παιδὸς διαχεθῆναι αὐτὴν καὶ ὑπογελάσαι· ἀνθρωποπαθὲς γὰρ παρὰ τοῖς ποιηταῖς τὸ δαιμόνιον φῦλον, ὡς καὶ προγεγραπται. διὸ καὶ θυμοῦσθαι Ζεὺς καὶ Ἥρα ἐνταῦθα λέγονται ἀλλήλοισ καὶ Ἐφαιστος ἄνωθεν ῥίπτεισθαι κάτω καὶ σῶζεσθαι ὑπὸ ἀνθρώπων καὶ ὀλίγον ἔχειν θυμόν, ὅπερ παρὰ τοῖς ὕστερον συνθέτως ὀλιγοθυμεῖν λέγεται. καὶ οἱ θεοὶ ἄσβεστον γέλων παθεῖν λέγονται ἐπὶ τῷ Ἐφαιστῷ πονουμένῳ καὶ σπεύδοντι, ἐπειδὴ ἀνθρωπίνως γέλοιο ἀμφιγυήεις ἀνὴρ συντόνως κινούμενος καὶ τῇ 1.246 χωλεῖα κυμαινόμενος, οἷον καὶ ὧδε καὶ ἐκεῖ παραφερόμενος. οὕτω γοῦν καὶ Ἥρα οὐκ ἄσβεστον καὶ χανδὸν γελῶσα, μειδιῶσα δὲ σεμνότερον, ὡς τοιούτω προσώπῳ ἔπρεπε, τὸ τοῦ παιδὸς ἐδέξατο χειρὶ κύπελλον. ἡ δὲ ἀλληγορία μειδίαμα Ἥρας τὴν ἐν τῷ ἀέρι βούλεται νοεῖν ἡσυχίαν καὶ ἰλαρότητα τὴν ἐκ τοῦ γαληνιαῖν, καθὰ πού καὶ εἰρήνη γλυκὴ μειδιᾶ καὶ ἡμέρα διαγελαῖ καὶ ἡ χθών γελαῖν λέγεται παρὰ τῷ ποιητῇ, ὡς φανήσεται· καὶ αἰγιαλὸς δὲ ὁμοίως παρ' ἑτέρῳ ποιητῇ γελαῖ κύμασιν ἑαρινοῖς ἡρέμα κλυζόμενος. φησὶ δὲ πού καὶ Ἰμέριος, ὅτι ἦρος ἡ γῆ μειδιᾶ ἢ δύ τι καὶ χρυσαυγές. τὸ δὲ τοιοῦτον τῇ Ἥρᾳ μειδίαμα Ἐφαιστος περιποιεῖται, δηλαδὴ θερμότης κατακρατήσασα καὶ σκυθρωπότητα χειμερινὴν ἀπελάσασα, ὅτε οὐ μόνον μειδιᾶν ἢ Ἥρα λέγεται ἀλλὰ καὶ χρυσόθρονος εἶναι, καθάπερ ὁ ποιητὴς κατωτέρω φησὶ, διὰ τὴν ἐκ τοῦ πυρσοειδοῦς καὶ χρυσοφαοῦς ἡλίου ἐν ἀέρι λαμπρότητα. ὁ δὲ τοιοῦτος Ἐφαιστος καὶ κύπελλοφόρος γίνεται τῇ Ἥρᾳ διὰ τὴν σύμμετρον ἀναθυμίασιν, ἣν ἀνάγουσα ἡ θερμότης εἰς ἀέρα διαδίδωσι. (η. 597 ς.) Λέγεται δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις θεοῖς ἐνδέξια πᾶσιν οἰνοχοεῖν γλυκὴ νέκταρ ἀπὸ κρατῆρος ἀφύσσων, ἐπειδὴ

ταϊσκάτωθεν ἀναγομέναις ὑγρότησι καὶ οἱ ἀστέρες, οἱ θεοὶ λέγονται παρὰ τὸ θέειν, ἐδόκουν τρέφεσθαι κατὰ τὴν τῶν Ἑλλήνων δόξαν. ἄς δὴ ἀναθυμιάσεις νέκταρό μῦθος φησιν ἀντλούμενον ὡς ἀπὸ κρατῆρός τινος τῶν περὶ γῆν κοιλάνσεων. ἐνδέξια δὲ οἰνοχοεῖν λέγει τὸ ἐπιδεξίως ἢ ἀρξάμενον ἐκ τῶν δεξιῶν. (ἡ. 598) Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ οἰνοχοεῖν οὐ κυριολεκτεῖται ἐπὶ τοῦ νέκταρος ἀλλὰ πάντως ἐπὶ τοῦ οἴνου· τέθειται δὲ κατ' ἀνάγκην καὶ ἐπὶ νέκταρος, ὡς καὶ ἐν τῇ γάμμαραψωδία φανήσεται, διὰ τὸ μὴ εὐπορεῖν τὸν ποιητὴν σεμνοτέρας συμποσιακῆς λέξεως. εἰσὶ δὲ καὶ ἕτερα ἅπαντα τοιαῦτα, οἶον καὶ τὸ «ἐχειρονόμησε τοῖς σκέλεσιν Ὁ Ἰπποκλείδης ἐκεῖνος», ὃς καὶ μεμφθεὶς εἶπε τὸ θρυλλούμενον, ὡς οὐ φροντὶς Ἰπποκλείδῃ. καὶ ἐνταῦθα γὰρ τὸ χειρονομεῖν οὐκ ἔστι κυρία λέξις ἐπὶ ποδῶν. τοιοῦτον καὶ τὸ «τρισχίλια ἵπποι κατὰ τὸ ἔλος βουκολέοντο». οὐ γὰρ οἰκεῖον ἐπὶ ἵππων τὸ βουκολεῖν. [Ἰστέον δὲ ὅτι τε ἀστείως ὁ κωμικὸς Ἀντιφάνης ἀνάπαλιν πρὸς τὸ «ὠρχήσατο σκέλεσιν» ἔφη τὸ «οὐχ' ὄρας ὀρχούμενον ταῖς χερσὶ τὸν βᾶκην;» καὶ ὅτι ὅμοιον τοῖς εἰρημένοις καὶ τὸ «εἶχεν ἐπὶ χεῖρὸς πέδην», ὅθεν σύνθετον ἢ χειροπέδῃ· καὶ γὰρ πέδη κυρίως ἐπὶ ποδῶν. ἔτι] Ἰστέον καὶ 1.247 ὡς τὸ μὲν οἶνον οἰνοχοεῖν καὶ βουλήν βουλεύειν καὶ τὰ τοιαῦτα σύστοιχα καὶ ὁμοειδῆ ὄντα ὀρθῶς φράζεται διὰ συνήθειαν καὶ σαφήνειαν. καὶ γοῦν ὁ Παραβάτης ἔν τινι μῦθῳ, οὗ ἀρχὴ «πλουσίῳ ἀνδρὶ πρόβατα ἦν πολλὰ» γράφει καὶ ὅτι βουκόλοι βοῶν, αἰγῶν αἰπόλοι, ἵπποφορβοὶ ἵππων καὶ πολλὰ κτήματα. καὶ τὰ μὲν τοιαῦτα συνηθέστερον ἔχει, ὡς εἴρηται. τὸ δὲ ἄλλως ἀνομοειδῆς ἔχει καινότητα, οἶον τὸ «τρισχίλιοι ἵπποι κατὰ ἔλος ἐβουκολοῦντο», ὧν τὸν νομῆας ἵπποβουκόλους ἀκολουθῶς Ὀμήρῳ Εὐριπίδης φησὶ, καὶ «ἐχειρονόμησε σκέλεσι» καὶ «νέκταρ ἐνοχοεῖ». ἐπενοήθη δὲ ταῦτα διὰ συντομίαν λόγου. οἰνοχοεῖν μὲν γὰρ νέκταρ τὸ ἐγγέειν νέκταρ δίκην οἴνου, οὗ χρεῖα τῷ συμποσίῳ· χειρονομεῖν δὲ σκέλεσι τὸ ποιεῖν τοῖς ποσίν, ὅπερ ὁ χειρονομῶν. τρισχίλια δὲ ἵπποι ἐβουκολοῦντο ἤτοι ἐνέμοντο σὺν βοῦσιν ἢ ἐνέμοντο ἔνθα καὶ βόες ἄν. ὅμοιον καὶ τὸ «ὠκοδόμησε πόλιν» ἤγουν πόλιν καὶ οἴκους ἔδειμε. τὸ μὲντοι «ὠκοδόμησε θυσιαστήριον» πάνυ καινῶς εἴρηται. καὶ παρὰ Λυκόφρονιδὲ τὸ «λέοντα κείροντα ὀδόντι καὶ γνάθοις λήϊον» ἐμφαίνει γοργῶς, ὅτι ὁ Τήλεφος ὅμοιος ἦν καὶ λέοντι καὶ συτὶ δὲ λέων γὰρ οὐ κείρει λήϊον. τοιοῦτου τύπου καὶ παρὰ τῷ Κωμικῷ τὸ «βουθυτεῖ ἔν καὶ τράγον». οὕτω δὲ καὶ Εὐριπίδης φησὶ τὴν Μήδειαν τοκάδος δίκην λεαίνης ταυρουμένην, ἤγουν ἀγριουμένην ὡς λέαιναν καὶ ὡς ταῦρον. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι ὅμοιον τῷ χειρονομεῖν σκέλεσι τὸ καθ' Ἡλιόδωρον χειραγωγὸν εἰπεῖν ἰμάντα τὸν ἐκδεδεμένον ποδός. καὶ οὕτω μὲν ταῦτα. ἐν οἷς καὶ τὰ κατὰ τὴν ἱστορίαν τοῦ Νείλου τυφλοστόματα. οὐ γὰρ ἂν λεχθεῖ τὸ στόμα τυφλόν, ἀλλ' ἐμφαίνει γοργῶς τὸ τυφλόστομα, ὡς δυνάμεθα καὶ ὀφθαλμὸν καὶ στόμα εἰπεῖν τὴν τοῦ ποταμοῦ ἐκβολήν. τὸ δὲ νέκταρ καὶ ἡ ἀμβροσία πέπλασται τῇ ποιήσει· καὶ εἰσὶν ὀνόματα τροφῆς θείας, ἦν καὶ αὐτὴν οἱ ποιηταὶ οἶδασιν ὡς μουσοτραφεῖς· τὸ μὲν νέκταρ ὑγρᾶς καὶ ἀναλογούσης οἴνω, διὸ καὶ οἰνοχοεῖσθαι εἴρηται, ἢ δὲ ἀμβροσία ξηρᾶς. ἐτυμολογεῖται δὲ τὸ μὲν νέκταρ ἀπὸ τοῦ κτῶ τὸ κτῶμαι καὶ τοῦ ἄν-ε στερητικοῦ, οἰονεῖ τὸ ἄκτητον, ὃ οὐδενὸς θνητοῦ γίνεται κτέαρ ἤτοι κτῆμα. ἢ δὲ ἀμβροσία ἢ ἀπὸ τοῦ ἄ-α στερητικοῦ καὶ τοῦ βροτός, ἦν οὐδεὶς ἔχει βροτός, πλεονάσαντος τοῦ ἄν-πρὸ τοῦ β διὰ ὄγκον φωνῆς, ὡς ἐν πολλοῖς γίνεται· ἢ μάλιστα ἐκ τοῦ ὑπεραναβαίνειν ῥοὴν ἤγουν ὑπεράνω εἶναι φθορᾶς. ὅτι δὲ καὶ ἀνάπαλιν νέκταρ μὲν παρὰ 1.248 τισὶ λέγεται ἢ ξηρὰ ἐν θεοῖς τροφή, ἀμβροσία δὲ ἢ ὑγρά, φανήσεται ἀλλαχοῦ. περὶ δὲ τούτων ῥηθήσεται καὶ ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς δ' ῥαψωδίας (ἡ. 599) [Ἰστέον δὲ ὅτι τε σεμνότερος πάντων, ὡς εἰκός, ὁ τοῦ μύθου Ζεὺς, ὡς μὴ συνδιατεθεὶς ὅλως, οἷς ὁ Ἥφαιστος καὶ λαλεῖ καὶ γελοῖως πονεῖται· Ἥρα δὲ μετ' αὐτὸν

τηρεῖ τὸ σεμνὸν μειδιάσασα· οἱ δ' ἄλλοι θεοὶ τοῦ τοιούτου ὕψους ὑποκατέβησαν ἄσβεστον γέλων παθόντες. (η. 600) Καὶ ὅτι τὸ πονεῖσθαι μετὰ συνέσεως ποινύειν ἢ ποιήσις λέγει· ὃ γίνεται ἀπὸ τοῦ πονῶ πονύω, ὡς ἀλῶ ἀλύω, κινῶ κινύω, καὶ ἐν συγκοπῇ πνύω καὶ ἀναδιπλασιασμῶ ποπνύω καὶ πλεονασμῶ τοῦ ἰ ποιπνύω. ὁμοίου δὲ ἀναδιπλασιασμοῦ καὶ τὸ ποιφύσσω ἤγουν φουσῶ παρὰ Λυκόφρονι καὶ ἄλλα δέ τινα. ὡς δὲ ἐκ τοῦ ῥηθέντος πνύω καὶ τὸ πεπνῦσθαι καὶ ὁ πεπνυμένος λέγεται, δῆλόν ἐστιν ἐκ τῶν παλαιῶν. Σημείωσαι δὲ ὅτι πάνυ σεμνῶς ἢ καθ' Ὅμηρον ἀείδουσα θεὰ γελαῖν μὲν θεοὺς ἔφη· ὅτι δὲ διὰ τὸν κυκλοποδῖον ἐγέλων, σιγᾶ, ἵνα μὴ δοκοῖη σιλλαίνειν ἀκαίρως.] τὸ δὲ ἄσβεστος γέλωσ δηλοῖ ἕκ τινος θερμότητος τὸν γέλωτα γίνεσθαι καὶ συμβάλλεται ἰσως τοῖς γραμματικοῖς, οἱ τὸν γέλωτα παρὰ τὴν ἑλλην, ὃ δηλοῖ τὴν θερμότητα, ἐτυμολογεῖσθαι φασιν. (η. 601-4) Ὅτι τὸ «ὡς τότε μὲν πρόπαν ἡμᾶρ ἐξήλιον καταδύντα δαίνυντο» λεχθεῖ ἂν ἐπὶ τῶν διὰ πάσης ἡμέρας ἐστιωμένων. εἰ δὲ καὶ μουσικὴ χάρις ἐπανθεῖ τῷ συμποσίῳ, προσφυσῆς εἰπεῖν καὶ τὰ ἐφεξῆς, οἶον· «οὐδέ τι θυμὸς ἐδέυετο δαιτὸς εἴσης, οὔτε μὴν φόρμιγγος περικαλλέος, ἦν ἔχεν ὁ δεῖνα», οἶον ὁ Ἀπόλλων, «Μουσάων θ', αἰ ἄειδον ἀμειβόμενοι ὀπίκαλῃ». (η. 601) Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ «ἐξ ἡέλιον καταδύντα» ἐφερμηνευτικὸν ἐστι τοῦ «πρόπαν ἡμᾶρ», ἵνα νοῆται τὸ πρόπαν ἡμᾶρ ἕως δύσεως ἡλίου, ὃ ἐστιν ἐσπέρας, οὐ μὴν καὶ ἐπέκεινα. Τὸ δὲ ἡέλιος δοκεῖ ἐκ τοῦ ἡλιος γενέσθαι κατὰ ἐπένθεσιν τοῦ ἠ. φιλοῦται δὲ διὰ τὸν κανόνα τὸν λέγοντα, ὅτι τὸ ἠ πρὸ φωνήεντος ὄν κατὰ διάστασιν φιλοῦται, οἶον ἠῖθεος, ἠῖος ὁ τοξικός· οὕτως οὖν καὶ ἡέλιος. σημειοῦνται δὲ οἱ παλαιοὶ καὶ ὅτι αἰεὶ οὕτως λέγει ὁ ποιητὴς τετρασυλλάβως, ἄπαξ δὲ ποτε καὶ τρισυλλάβως ἔφη ἡλιον. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι, ἐπειδὴ ἐστὶν ἄω τὸ λάμπω καὶ προσθέσει τοῦ ἠ αὔω, ἐξ ὧν ἄως ἡ ἡμέρα καὶ αὔως Αἰολικῶς, δύναται τὸ ἡέλιος ἐκ τοῦ ἄω ἔχειν τὴν ψιλὴν, ἐξ οὗ καὶ ἐτυμολογεῖται. γίνεται γὰρ ἀπὸ τοῦ ἄω τοῦ ῥηθέντος καὶ ἐκ τοῦ ἑλλην, ἢ θερμασία, ἀέλιος, ὡς τὸ «ἀκτίς ἀελίου» παρὰ Σοφοκλεῖ· ἀμφοτέρω γὰρ ἔχει ὁ ἡλιος· λάμπει τε γὰρ φωτιστικῶς, ἔτι δὲ καὶ θερμαίνει· καὶ τροπῇ τῆς ἀρχούσης γίνεται ἡέλιος. (η. 602) Ἐἴσην δὲ δαῖτα λέγει ἢ τὴν ἴσην κατὰ πλεονασμὸν Ἰωνικὸν τοῦ ἠ-ἰσομοίρως γὰρ 1.249 ἐδαίνυντο διὰ τὸ ἀφιλόνηκον-ἢ παρὰ τὸ εἶω τὸ πορεύομαι ἢ διὰ παντὸς κινουμένη τοῦ σώματος ἢ τοι πορευομένη καὶ ἅπαν αὐτὸ διοικοῦσα. (η. 604) Ἀμείβεσθαι δὲ ὀπίκαλῃ αἰ Μοῦσαι λέγονται ἢ ἑαυτὰς ἐν μέρει ἢ τὸν Ἀπόλλωνα, ὃς εἶχε τὴν φόρμιγγα. ὑπ' ἐκείνῳ γὰρ ὡς κορυφαίῳ τῆς ὠδῆς ἄδειν αὐταί λέγονται [ἀμοιβαδὸν δηλαδή· ἐξ οὗ καὶ αἱ ῥητορικαὶ ἀλληλογραφίαι ἀμοιβαῖοι λόγοι λέγονται καὶ ἔπη ἀμοιβαῖα.] Ἐνταῦθα δὲ συλλογιστικῶς ὁ Ὅμηρος οὐ μόνον μουσολήπτον ἑαυτὸν ὑπεμφαίνει ἀλλὰ καὶ Ἀπόλλωνι κάτοχον. αὐτὸς μὲν γὰρ ὅσα λέγει, ἐκ Μουσῶν ἐμπνεόμενος ἄδει, ὡς ἐν προοιμίῳ ἐφάνη· Μοῦσαι δὲ ὑπ' Ἀπόλλωνι ἀρχηγέτη τῆς ὠδῆς ἄδουσιν. οὐκοῦν ἢ ποιήσις καὶ ὁ ποιητὴς ὑπὸ Μούσαις τε καὶ Ἀπόλλωνι καταρτίζονται, ὡς καὶ Ἡσίοδος παραδηλοῖ κατάγων γενεαλογικῶς τοὺς αἰοδούς ἢ τοι τοὺς ποιητὰς ἐκ Μουσῶν καὶ Ἀπόλλωνος; διόπερ οὐ μόνον λόγιον χρῆμα ὁ ποιητὴς διὰ τὰς Μούσας, ἀλλὰ καὶ μαντικὸν διὰ τὸν Ἀπόλλωνα καὶ τὴν ἐκ τοῦ ἡλίου φιλοσοφίαν. καὶ τινα προλέγων καὶ Ὅμηρος μαντικῶς ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα που φανήσεται. ὅρα δὲ καὶ ὅτι τὸ «ἀμειβόμενοι ὀπίκαλῃ» κοινὸν μὲν ἐστὶν ἐνέργημα τῶν Μουσῶν ὠνόμασται δέ, ὡς καὶ προεῖρηται, ἢ Καλλιόπη ἐξ αὐτοῦ κατ' ἐξαίρετον τὸ κοινὸν τῆς ἐνεργείας ἐξιδωσαμένη τῇ κλήσει· παρὰ τὸ καλὸν γὰρ ἢ τὸ κάλλος τῆς ὀπὸς ὠνόμασται ἢ Καλλιόπη, ὡς τὸ ἐν φωνῇ κάλλος ἔχουσα. ἔοικε δὲ μηδεμίαν ἔχειν ὁ ποιητὴς λέξιν ἐπὶ τῶν ἐμμούσων ὠδῶν καιριωτέραν τοῦ καλῆ. διὸ οὐ μόνον ὅσα καλὴν λέγει, ἀλλὰ καὶ τὴν τοῦ Ἀπόλλωνος

φόρμιγγαπερικαλλή ὀνομάζει, ὡς ἄν τις εἴποι καλὴν λίαν· ἐντεῦθεν γὰρ ὁ τοῦ ᾠδῆ ἔν τῆτοιαύτῃ λέξει διπλασιασμός. κάκειθεν εὐόικασιν ἀφορμὴν λαβόντες οἱ μεθ' Ὁμηρον τέλος τοῦ πανηγυρικοῦ τῆς ρητορικῆς εἴδους τὸ καλὸν εἰπεῖν· δῆλον δὲ ὅτι πανηγυρικὸν καὶ ἡ ποίησις. παρασημειοῦνται δὲ οἱ παλαιοί, ὅτι τὸ μὲν καλὸν ἐκτείνει αἰεὶ παρὰ τῷ ποιητῇ τὸ δίχρονον, τὸ δὲ κακὸν ἐν συστολῇ ἔχει τὴν ἄρχουσαν. ὅτι δὲ καὶ τὸ καλεῖν συστέλλεται ποτε, ἀφ' οὗ καὶ τὸ καλὸν παράγεται, ἐδήλωσεν ὁ ποιητὴς ἐν τε ἄλλοις καὶ ἐν τῷ «καλέσαντο γὰρ αὐτοί». [Ἰστέον δὲ ὅτι κατὰ τὸ «ἐς ἠέλιον καταδύντα» εἴρηται παρ' Εὐριπίδῃ ἐν Ἰππολύτῳ τὸ εἰς τὸδε ἀντὶ τοῦ ἕως τότε. τοιοῦτον δὲ καὶ τὸ ἐς τὸδε ὥρας καὶ ἐς τὸδε καιροῦ. τὸ μέντοι ἔστε ἀντὶ τοῦ ἕως μόνον αὐτὸ καθ' αὐτὸ κείμενον, οἷον παρὰ Θεοκρίτῳ· «ἔστε κ' ἀπειπίης» ἤγουν μέχρις ἂν ἀπαγορεύσης, συγκοπὴν ἔπαθεν ἐκ τοῦ ἕως. διὸ καὶ δασύνεται.] (ἡ. 607) Ὅτι δέδονται τόποι τινὲς τοῖς πλανήταις, οὓς 1.250 οἴκους αὐτῶν καλοῦσιν οἱ νεώτεροι, ἐν οἷς αὐτοὺς ὄντας καὶ οἰκοδεσποτεῖν λέγουσιν. Ὁμήρου τοίνυν ἐνταῦθα εἰπόντος, ὅτι ὁ Ἥφαιστος ἐκάστῳ τῶν θεῶν δῶμα ἐποίησε, γράφουσιν οἱ παλαιοί, ὅτι πρῶτος Ὁμηρος ἔδωκε τοῖς ἀπόμαθημάτων ἀφορμὴν τῆς τοιαύτης δόξης εἰπὼν ἐνταῦθα ἕκαστον τῶν θεῶν ἴδιο νοῖον ἔχειν. ὅτι δὲ ἐπὶ ἀστέρων ἔστιν ὅτε τὸ τῶν θεῶν κεῖται ὄνομα, προεῖρηται. Ἥφαιστος δὲ λέγοιτ' ἂν τὰ τοιαῦτα ποιεῖν δῶματα πιθανευομένου καὶ νῦν τοῦ μύθου τοῦτο διὰ τὴν ἄνω αἰθερίαν θερμότητα καὶ διὰ τὸ αὐτῆς δραστικόν. (ἡ. 606) Ἐνταῦθα δὲ κεῖται καὶ τὸ κακκείοντες ἀντὶ τοῦ ἔφεισιν ἔχοντες τοῦ κατακεῖσθαι εἰς ὕπνον. οὕτω καὶ ὀψείοντες οἱ ἔχοντες ἐπιθυμίαν τοῦ ὄψεσθαι καὶ βρωσεῖοντες καὶ πολεμῆσειοντες οἱ ἐπιθυμοῦντες βρώσεως καὶ πολέμου. καὶ ἄλλα δὲ εἰσι τοιαῦτα μυρία. τὸ δὲ πρῶτον ᾠκ τὸ ᾠτ ἐστὶ τῆς κατὰ προθέσεως εἰωθυίας ἐν τῇ τοῦ ᾠα ἀποκοπῇ συνεξομοιοῦσθαι τῷ ἐπαγομένῳ συμφώνῳ, ὡς καὶ ἐν τῷ «κάππεσον ἐν Λήμνῳ» δηλοῦται καὶ ἐν τῷ κάλλιπον ἀντὶ τοῦ κατέλιπον. [Ἰστέον δὲ ὅτι τοῦ κεῖσθαι καὶ τῶν ἀπ' αὐτοῦ κινήσεων προὔπαρχει τὸ κέω, οὗ μετοχὴ κέων ἐν Ὀδυσσεΐα· «ὄρσο κέων, ὦ ξεῖνε». τοῦτο ἐνθέσει τοῦ ᾠι γίνεται κέων, ὅθεν τὸ κακκείοντες ἔβαν», ἤγουν κατακεῖσθαι εἰς ὕπνον. τῆς δὲ συστοιχίας τοῦ κακκείοντες ἐστὶ καὶ τὸ καρρέζειν ἤτοι καταψᾶν καὶ τὸ κάββαλε καὶ τὸ καδ δ' ἔπεσε καὶ τὸ κάπ φάλαρα δὲ καὶ τὸ κάτθανεν, ὡς ἀλλαχοῦ φανεῖται σαφῶς.] (ἡ. 608) Ὅτι πραπίδας τὰς φρένας εἰπεῖν χρήσιμον εἰς οὐδὲν τῆς λογογραφίας, διὸ φυλαττέσθω ἀπόθετον τῆς ποιήσεως. χρήσις δὲ αὐτοῦ ἐν τῷ «Ἥφαιστος ποιήσεν εἰδυῖησι πραπίδεσσι». γίνεται δὲ ἴσως ἢ πραπίς ἐκ τῆς ᾠπ ᾠο καὶ ᾠά ᾠπ ᾠπροθέσεως καὶ τοῦ ἰδεῖν ἢ εἰδέναι, ἵνα ἢ πραπίς ἢ προβλεπτικὴ καὶ προγνωστικὴ τοῦ μέλλοντος φρήν. ἕτεροι δὲ φασὶ τὴν πραπίδα γίνεσθαι, ὅθεν καὶ ἡ φρήν γίνεται, ἤγουν ἐκ τῆς ᾠπ ᾠπροθέσεως καὶ τοῦ ᾠ δασυνομένου ῥήματος, ἐξ οὗ τὸ ἰώ ἴημι, εἰ καὶ ἡ μὲν φρήν διὰ τοῦ ᾠφ προάγεται κατὰ τὸ φρουρός καὶ φροίμιον, ἡ δὲ πραπίς ψιλοῦται Ἰωνικῶς τε καὶ Αἰολικῶς. (ἡ. 610) Ὅτι τὸν κατὰ φύσιν ὕπνον γλυκὺν ὀνομάζει λέγων· «ἐνθα Ζεὺς ἐκάθευδεν, ὅτε μιν γλυκὺς ὕπνος ἰκάνοι». καὶ σημείωσαι ὅτι οὐχ' ἡμᾶς δεῖ κατακλινομένους εἰκῆ ἐπισπᾶσθαι τὸν ὕπνον, ἀλλὰ κοιμᾶσθαι ὅτε ὁ ὕπνος ἰκάνει, τουτέστι καταλαμβάνει ἡμᾶς. ὁ μέντοι σπουδαῖος οὐ μόνον οὐκ ἂν καλέσοι τὸν ὕπνον, ἀλλὰ καὶ ἀπώσεται ἰκάνοντα, εἴπερ οὐ χρὴ παννύχιον εὐδεῖν τὸν σπουδαῖον ἄνδρα. Ὅρα δὲ καὶ ἐνταῦθα 1.251 ὅτι τὸ ἰκάνει, ὡς καὶ προεγράφη, ἐκτείνει τὴν παραλήγουσαν. γίνεται δὲ ἐκ τοῦ ἰκῶ, ὅπερ παρ' Ὁμήρῳ μὲν αἰεὶ τὴν διὰ τοῦ ᾠι ἔχει, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ δηλοῦται, γραφὴν, παρὰ δὲ τοῖς μεθ' Ὁμηρον διαφορεῖται. (ἡ. 609) Ἰστέον δὲ ὅτι Ζεὺς ἀκλίτως ἔχει διὰ κανόνων ἐναντιότητα, καθά φασιν οἱ παλαιοί. εἷς μὲν γὰρ κανὼν διὰ τοῦ ᾠε ᾠς κλίνει αὐτὸ τῷ λόγῳ τῶν εἰς ᾠε ᾠς, ἵνα τοῦ ὑποτακτικοῦ

φωνήεντος ἤγουντοῦ ἄν ἐκπεσόντος κλιθείη Ζεύς Ζέως. ἕτερος δὲ φυλάσσεσθαι θέλει καὶ ἐν τῆγενικῇ τὴν τῆς μονοσυλλάβου εὐθείας δίφθογγον, ὡς καὶ ἐν τῷ κλείς κλειδός, παῖς παιδός, δαίς δαιτός. ἡ γοῦν τοιαύτη στάσις τῶν κανόνων ἐξώθησε μὲν τὴν Δίς εὐθεῖαν διὰ τὴν, ὡς προεῖρηται, πρὸς τὸ ἐπίρρημα συνέμπτωσιν· ἀφῆκε δὲ ταῖς πλαγίαις ἐκείνης ἐπέισακτον οἶον μητέρα τὴν Ζεύς εὐθεῖαν ἀπωρφανισμένην τῶν οἰκείων πλαγίων οἷα γνησίων παίδων τινῶν. (η. 611) Ὅτι ἐν τῷ «ἐνθα καθεῦδ' ἀναβάς, παρὰ δὲ χρυσόθρονος Ἥρη» τὸ μὲν καθεῦδε προπερισπᾶται, ὡς πρὸ τούτου ἐγράφη, τὸ δὲ «παρὰ δὲ χρυσόθρονος Ἥρη» ἔλλειψιν ἔχει· ὡς γὰρ τὸ μετὰ δὲ ἀντὶ τοῦ μετὰ ταῦτα δὲ καὶ ἐπὶ δὲ καὶ πρὸς δὲ ἀντὶ τοῦ ἐπιτούτοις καὶ πρὸς τούτοις, οὕτω καὶ τὸ «παρὰ δὲ χρυσόθρονος Ἥρη», ἤγουν παρὰ δὲ αὐτῷ ἢ χρυσόθρονος Ἥρα. ἐν δὲ τῷ «χρυσόθρονος» φασὶν οἱ παλαιοὶ τὸν χρυσὸν ἀντὶ πυρὸς εἰληφθαι ἀλληγορικῶς. πυρῶδη γάρ, φασί, τὰ πρὸς τῷ αἰθέρι καὶ τῷ ἡλίῳ. 1.252 ΕΚ ΤΩΝ ΤΗΣ ΒΗΤΑ ΡΑΨΩΙΔΙΑΣ ΗΣ ΜΕΡΟΣ ΚΑΙ Η ΒΟΙΩΤΙΑ Ὅτι τῆς ῥαψωδίας ταύτης ἢ μὲν ἔμμετρος ἐπιγραφή αὕτη· Βῆτα δ' ὄνειρον ἔχει, ἀγορὴν καὶ νῆας ἀριθμεῖ· ἢ δὲ πεζὴ τοιαύτη· ὄνειρος καὶ κατάλογος· ὥστε μέρος τῆς βῆτα καὶ ἡ Βοιωτία ἤγουν ὁ κατάλογος τῶν νεῶν. Ὅτι ἐνταῦθα μὲν διὰ μύθου διδάσκει ὁ ποιητὴς μὴ δεῖν εἶναι τὸν ἄρχοντα παννύχιον εὐδεῖν λέγων, ὅτι ἄλλοι μὲν ῥα θεοὶ τε καὶ ἀνέρες ἵπποκορυσταί, οἱ περὶ Τροίανδηλονότι πολεμισταί, εὐδον παννύχιοι, Δία δ' οὐκ ἔχε νήδυμος ὕπνος. μετ' ὀλίγα δὲ καὶ γνώμην ἐξάγει αὐτὸ τοῦτο ἀποφαινομένην καὶ διδάσκουσαν, ὡς ῥηθήσεται, ἐνθα ὁ ὄνειρος ὄνειδίζει τὸν παννύχιον ὕπνον τῷ Ἀγαμέμνονι. ἐνμέντοι τοῖς ἐξῆς καὶ πραγματικῶς αὐτὸ παραδώσει, τοὺς μὲν ἄλλους Ἑλληνας κοιμωμένους νύκτωρ ποιῶν, τὸν βασιλέα δὲ ἀγρύπνως ἔχοντα. [(η. 1) Ἰστέον δὲ ὅτι τε χαίρει ὡς μάλιστα ὁ ποιητὴς τῷ ῥα συνδέσμῳ, καθὰ καὶ προεδήλωται· καὶ ὅτι ἐγκλίνεται καὶ αὐτὸς ἐν δέοντι, καθὰ καὶ ἐνταῦθα ἐν τῷ, «ἄλλοι μὲν ῥα». καὶ ὅτι κατὰ τοὺς τεχνικούς ἐστι καὶ ἕτερον ῥά, ὃ σημαίνει μὲν τὸ εὐχερῶς, ὡς φασί, γίνεται δὲ ἀπὸ τοῦ ῥάδιον κατὰ ἀποκοπήν, διὸ καὶ ὀξύνεται καὶ σὺν τῷ ἰ γράφεται καὶ οὐδὲ ἐγκλίνεται· λέγεται δέ, φασί, καὶ σὺν τῷ ἰ β βρά, ἐπεὶ καὶ τὸ ῥάδιον Αἰολικῶς βράδιον λέγεται.] (η. 2) Καὶ ὅτι νήδυμος ὕπνος ὁ βαθὺς καὶ ἀνέκδυτος ἦτοι ὄν οὐ δύναται τις ῥαδίως ἀποδύσασθαι. καὶ γίνεται παρὰ τὸ δύω δύμος καὶ μετὰ τῆς ἰνῆ στερήσεως νήδυμος ἢ ἄγαν δύνων παρὰ τὸ ἰνῆ ἐπιτατικὸν καὶ τὸ δύω· ἔστι γὰρ ἐπίτασις καὶ διὰ τοῦ ἰνῆ, ὡς δηλοῖ τὸ «πόντος νήχυτος». ὡς περὶ δὲ ἀπὸ τοῦ δύω δύμος καὶ νήδυμος, οὕτω καὶ δύμος δίδυμος· δίδυμοι γὰροὶ ὄντες δύο ἐν γαστρὸς καταδύσει μιᾶ. οἱ δὲ νήδυμον ὕπνον φασὶ τὸν ἠδὺν πλεονασμῷ τοῦ νῦ. –καίτοι τινὲς οὐ βούλονται φωνήεντι δασυνομένῳ τὸ ἰνῆ προστίθεσθαι. –οἱ δὲ παλαιοὶ φασὶ καὶ δίχα τοῦ νῦ εὐρίσκεσθαι ἠδὺμον παρὰ τοῖς μεθ' Ὀμηρον, ὡς παρὰ Ἀντιμάχῳ καὶ Σιμωνίδῃ. τινὲς δὲ καὶ ἐπὶ Ὀμήρου τὴν λέξιν ταύτην εἰς ταῦτ' ἐβίασαντο ἀναγνόντες νῦν οὕτω· Δία δ' οὐκ ἔχεν· εἶτα, ἠδὺμος ὕπνος. οἱ δὲ οὕτως ἀναγινώσκοντες ἐνταῦθα μὲν εὐπόρως ἔχουσιν εἰς ὃ 1.253 βούλονται διὰ τὴν τοῦ ἔχε τρίτου προσώπου συνθήκην ἐφέλκεσθαι δυναμένου τὸν νῦ. ἐν μέντοι τοῖς ἐξῆς εὐρεθήσονται τόποι, ἐν οἷς οὐ δυνήσονται τοιοῦτόν τι ποιῆσαι, ἀλλὰ προδήλως τὸ νήδυμος ἀρχόμενον εὐρεθήσεται ἀπὸ τοῦ ἰνῆ στοιχείου μὴ δυναμένου τῆ ὀπισθεν λέξει προστίθεσθαι. Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι ἄλλο μὲν τὸ καθεῦδειν, ἄλλο δὲ τὸ ὑπνοῦν καὶ οὐκ ἀεὶ τὸ αὐτὸ ἐξ ἀνάγκης δηλοῦσι. καὶ γὰρ ἀνωτέρω μὲν ὁ Ζεὺς ἀναβάς ἐκάθευδεν, ἐνταῦθα δὲ νήδυμος ὕπνος οὐκ εἶχεν αὐτόν. ἔστι γὰρ καθεῦδειν μὲν τὸ ἀπλῶς ἀναπίπτειν ὡς ἐπὶ ὕπνῳ, ὑπνοῦν δὲ αὐτὸ δὴ τὸ ἐκλελύσθαι καὶ ἀπρακτεῖν τὰς αἰσθήσεις. καὶ τοῦτο καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς πολλαχοῦ φανήσεται. οὕτω δὲ καὶ τὸ κοιμᾶσθαι τοῦ ὑπνοῦν διενήνοχεν ἐν πολλοῖς ὁμοίως τῷ καθεῦδειν, ὡς καὶ ὅτε εἴπη, ὅτι «κοιμήσαντο

καὶ ὕπνου δῶρον ἔλοντο». Ἰστέον δὲ ὅτι ἵπποκορυστὰς ἐνόησάν τινες τοὺς ἔχοντας ἵππεϊας τρίχας ἐν ταῖς κόρυσιν. ἀλλ', εἰ τοῦτο ἦν, ὥφειλεν ἵπποκόρυθος εἰπεῖν ἢ οὕτω πως, ὁμοίως τῷ κορυθαίικες καὶ κορυθαίολος. ἔστιν οὖν ἵπποκορυστῆς ὁ καὶ ἵπποχάρμης ἡγουν ὁ ἵπποτης πολεμιστῆς. Ὅτι ἐνταῦθα ἔοικεν ἐφερμηνεύειν ὁ ποιητής, τίς ἐστὶν ἡ βουλή τοῦ Διὸς ἢ ἐν τῇ ἀΐ ραψωδίᾳ. φησὶ γὰρ ὅτι Ζεὺς μερμήριζε κατὰ φρένα, ὡς Ἀχιλλῆα τιμῆσιν, ὀλέσει δὲ πολέας ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν. αὕτη ἄρα ἡ βουλή τοῦ Διὸς. (ἡ. 4) Ὅρα δὲ τὸ πολέας· σχῆμα γὰρ ἀμφοβολίας ποιεῖ. ἄδηλον γὰρ εἴτε πολλοὺς τῶν Ἀχαιῶν ὀλέσει, ὧν ὀλλυμένων ἐτιμᾶτο Ἀχιλλεύς, εἴτε πολλοὺς Τρῳάς τε καὶ Ἑλληνας ἐπὶ ταῖς ναυσὶ τῶν Ἀχαιῶν, ὅπερ καὶ κάλλιον. καὶ γὰρ προῖων ἔρεϊ, ὅτι τεθήσονται Ἀχαιοὶς καὶ Τρῳσὶν ἄλγεα καὶ στοναχαί. Ὅτι ἀποδεχόμενος ὁ ποιητής ἐν τῇ ραψωδίᾳ ταύτῃ ἑαυτὸν τῆς τοῦ ὄνειρου πλάσεως τοῦ ἀπατήσαντος τὸν Ἀγαμέμνονά φησιν, ὡς πολλὰ σκεψαμένῳ τῷ Διὶ-λέγοι δὲ ἂν Δία ὁ ποιητής τὸν ἑαυτοῦ νοῦν-αὕτη ἀγαθὴ ἐφαίνετο βουλή, ἐπιπέμψαι οὐλον ὄνειρον, ὃς κελεύσει τῷ βασιλεῖ θωρηξάικαρηκομόωντας Ἀχαιοὺς καὶ ἔρεϊ αὐτῷ ὅτι νῦν ἔλοι ἂν πόλιν εὐρύαγιαν Τρῳῶν. ἐπαινεῖ δὲ ὁ ποιητής τὸ τοιοῦτον πλάσμα διὰ τε τὸ τοῦ ὄνειρου λοξόν, [Ἰδμάλιστα ἐπιπέμψαι χρησμοῖς τοῖς τε ἄλλοις καὶ τοῖς δι' ὄνειρων δὲ οὐχ' ἡκιστα.] καὶ διὰ τὸ πιθανὸν τοῦ τῶν Ἀχαιῶν εἰς τὸν πόλεμον θάρρους. οὐ γὰρ ἂν ἄλλως ἐθάρρησαν οὔτε ὁ βασιλεὺς οὔτε ὁ στρατὸς τὴν ἔξοδον δίχα τοῦ πολεμάρχου Ἀχιλλέως, εἰ μὴ τοιοῦτος αὐτοὺς ἠρέθισεν ὄνειρος. καὶ οὕτω μὲν πιθανῶς ἔσχεν ἢ τῶν Ἑλλήνων τόλμα. (ἡ. 12) Ὁ δὲ ὄνειρος εὖ πέπλασται καὶ εὐφυῶς καὶ χρησμολογικῶς διὰ τὴν λοξότητα· οὐ γὰρ αὐτὸ ἀριδῆλως τὸ πρᾶγμα δηλοῖ, ἀλλὰ δι' ὁμωνυμίας ἐπικρύπτει τὴν ἀλήθειαν. τὸ γὰρ «νῦν ἔλοι πόλιν Τρῳῶν» διὰ τῆς ὁμωνυμίας τοῦ «νῦν» συνέχεε τὴν ἀλήθειαν λέγοντος μὲν τοῦ ὄνειρου, ὅτι κατὰ τὸ παρὸν δέκατον ἔτος ἀλίσκεται ἡ Τροία, νοηθέντος δὲ λέγειν ὅτι 1.254 σήμερον ἔλοις ἂν τὴν Τροίαν. ἰστέον γὰρ ὅτι τὸ «νῦν» κατὰ τοὺς παλαιοὺς τοὺς τρεῖς χρόνους δηλοῖ, τὸν ἐνεστώτα, οἶον· «ἢ γὰρ ἂν, Ἀτρεΐδῃ, νῦν ὑσταταλῶβῆσαι» καὶ τὸν παρωχημένον, ὡς τὸ «νῦν ὤλετο πᾶσα Ἴλιος κατ' ἄκρης» καὶ τὸν μέλλοντα, οἶον· «νῦν δὲ δὴ Αἰνεΐαιο βίῃ Τρῳέσσιν ἀνάξει». καὶ σημειώσαι οὐδὲ τὴν ἐν τοῖς λογίοις ἦτοι τὴν ἐν τοῖς χρησμοῖς λοξότητα ἠγνόησεν ὁ ποιητής, ὅσπερ καὶ πλάττει ἄρτι τοιοῦτον λόγιον. χρησμὸς γὰρ τίς ἐστὶ πάντως καὶ ὁ ὄνειρος ὁ ῥηθεὶς, ὅς, καθάπερ ἐφάνη, λελόξωται διὰ τὸ τοῦ «νῦν» πολυσήμαντον. (ἡ. 5) Ὅτι δὲ τὸ τοιοῦτον πλάσμα πάνυ Ὅμηρος ἀπεδέξατο, δῆλον ἐκ τοῦ εἰπεῖν τὴν τοιαύτην βουλήν οὐ πυκνήν, καθάπερ μετ' ὀλίγα ἔρεϊ τὸν Ἀγαμέμνονα πυκνήν ἀρτύνεσθαι βουλήν, ἀλλὰ ἀρίστην ὑπερθετικῶς. φησὶ γὰρ ὅτι βουλευσαμένῳ πολλὰ τῷ Διὶ αὕτη ἀρίστη κατὰ θυμὸν ἐφαίνετο βουλή, ἢ μετὰ τὰς πολλὰς δηλαδὴ τὰς προτέρας ἐκείνας, καὶ σημειώσαι καὶ ἐνταῦθα τὴν τῆς παροιμίας ἀλήθειαν τῆς καὶ παρ' Εὐριπίδῃ λεγούσης ὅτι «αἰ δευτεραίπως φροντίδες σοφώτεραι». τῇ γὰρ ὑστέρᾳ βουλή ὁ Ζεὺς ἐνταῦθα συγκατατίθεται. (ἡ. 6 ς.) Ἰστέον δὲ ὅτι ἢ τοῦ ὄνειρου ἀπάτη γίνεται εἰς τοῦτο καὶ μόνον τὸ πεῖσαι τὸν βασιλέα ἐξαγαγεῖν εἰς μάχην τὸν λαὸν δίχα τοῦ Ἀχιλλέως, ὡς ἔκτοτε τῶν Ἀχαιῶν ἐξ ἀνάγκης ἠττηθησομένων πιθανῶς. ὁ δὲ βασιλεὺς πείθεται θεῖον εἶναι μαθῶν τὸν ὄνειρον· ὑπαχθεὶς δὲ καὶ ὡς ὑπὸ δελεατός τινος τοῦταχὺ ἀλῶναι τὴν Τροίαν ἦτοι νῦν αὐτίκα σήμερον. Οὐλον δὲ ὄνειρον ἐνταῦθα ὁ ποιητής λέγει τὸν ὀλέθρου αἴτιον τοῖς Ἑλλησι διὰ τὴν ἀπάτην, ὑφ' ἧς θαρρήσαντες τὸν πόλεμον δίχα τοῦ Ἀχιλλέως κακῶς ἔπαθον. προῖων δὲ τὸ ναυτὸν καὶ θεῖον ὄνειρον ὀνομάζει, ὅπερ ἐστὶ διάφορον πρὸς τὸ «οὔλος ὄνειρος», ὡς περ καὶ τὸν Φοῖβον ὁ μῦθος διαφόροις ὀνόμασι καλεῖ, ποτὲ μὲν Ἀπόλλωνα ὀνομάζων αὐτόν, ποτὲ δὲ ἰατρόν, ὡς προεγράπται. οὕτω γοῦν καὶ ὁ

ὄνειρος οὐλος μὲν διὰ τὸ τέλος· ὄλεθρον γὰρ ποιήσει· θεῖος δὲ ὡς θεόπεμπτος· Διὸς γὰρ ἔστιν ἄγγελος· τινὲς δὲ οὐλον ὄνειρον τὸν ὑγιή φασιν ἀπὸ τοῦ ὄλος, ὅθεν καὶ οὐλος ἄρτος ὁ ὀλόκληρος. εἰ γὰρ καὶ ὁ βασιλεὺς οἰήσεται τὸν ὄνειρον ἀτελή διὰ τὴν ἄνοιαν τοῦ νῦν, ἀλλ' αὐτὸς τέλειος ἦν. δύναται δὲ καί, ὡς περ οὐλή θριξ ἢ συνεστραμμένη, παρὰ τὸ εἰλῶ, ἄφ' ἧς ὁ οὐλόθριξ, οὕτω καὶ οὐλος ὄνειρος λέγεσθαι ὁ στρεβλὸς καὶ σκολιὸς διὰ τὴν ἀσάφειαν. (η. 11) Καρηκομόωντας δὲ λέγει τοὺς Ἀχαιοὺς ἦτοι κομῶντας τὰ κάρηνα καὶ πολύτριχας, διότι ἔθος ἦν αὐτοῖς κόμην τρέφειν, οὐ μόνον εἰς κάλλος ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ φοβερόν. 1.255 οὕτω γὰρ καὶ λέων χαιτήεις φοβερώτερος τοῦ μὴ χαιτήν ἔχοντος. λέγονται δὲ τὸν μὲν ἄλλον πάντα χρόνον κομᾶν οἱ Ἕλληνες, ἐν δὲ πένθους καιρῷ κείρεσθαι. ὡσαύτως δὲ καὶ ἐν καιρῷ ἀκμῆς ἦτοι τελείας ἡλικίας. τήνικα ἄρα πλόκαμον κείραντες ἀνετίθουν Ἀπόλλωνι κουροτρόφῳ καὶ ποταμοῖς, καθάπερ ὁ Ὅμηρος ἱστορήσει ἐν τοῖς ἐξῆς. καὶ ἦν οὗτος μὲν ὁ πλόκαμος «θρεπτήριος» κατὰ τὸν Αἰσχύλον, πενθητήριος δὲ ὁ ἕτερος. λέγεται δὲ τῆς τομῆς τοῦ θρεπτηρίου πλοκάμου κατάρξαι Θησεύς· κειράμενος γάρ, φασί, τὴν ἐμπροσθίαν κόμην εἰς Δῆλον ἀνέθετο τῷ Ἀπόλλωνι. εἰ δὲ τινες τῶν Ἑλλήνων οὐκ ἦσαν καρηκομόωντες, παρεσημειώσατο αὐτοὺς ἡ ἱστορία καὶ ἐκ τοῦ τοιούτου παρασήμου τοὺς ἄνδρας ὠνόμασε Κουρήτας αὐτοὺς ὀνομάζεσθαι λέγουσα, τοὺς δὲ ἀντιθέτους αὐτοῖς Ἀκαρνανάσας ἱστοροῦσα λέγεσθαι, ὡς καὶ ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα λεχθήσεται. Ἰστέον δὲ [ὅτι τε φυσικαῖς θριξίν ἔθαλλον οἱ Ὀμηρικοὶ καρηκομόωντες, οὐ μὴν ἐντριβόμενοι κατὰ τοὺς ὕστερον καὶ προκόμια περιθέταφέροντες ἐφενάκιζον γυναικικώτερον. καὶ] ὅτι τὸ καρηκομόωντας οἱ μὲν τῶν παλαιῶν ὑφ' ἐν ἀναγινώσκουσιν, οἱ δὲ ἐν δυοῖν μέρεσι λόγου «κάρη», εἶτα «κομόωντας». καὶ ὅτι ἐκ τοῦ τοιούτου κομᾶν λέγεται κομᾶν καὶ τὸ ἐπὶ τινι κατορθώματι ἐπαίρεσθαι, ὡς ἄλλοι τε δηλοῦσι καὶ Ἡρόδοτος ἐν τῷ «ἐπὶ τυραννίδι ἐκόμησε». καὶ ὅτι κατὰ τὴν Ἡροδότου ἱστορίαν ποτὲ χρόνου Ἀργεῖοι μὲν διὰ τι πένθος κατεκείροντο τὰς κεφαλὰς πρότερον κομῶντες· Λακεδαιμόνιοι δὲ οἱ νικήσαντες ἔθεντο νόμον μὴ κομῶντες πρώην ἀπὸ τούτου κομᾶν. [ὡς δὲ καὶ συγγενῶς ἔχει ὁ καρηκομόων καὶ ὁ ἀκειρεκόμης καὶ ὁ ἀκερσεκόμας, αἱ χρήσεις δηλοῦσιν]. (η. 8) Ὅτι τὸ «βάσκ' ἴθι» ταῦτολογίαν ἔχει, ὡς καὶ ἐν τῇ ἄλφα ῥαψωδία γέγραπται, κατὰ τὸ σχῆμα τὸ ἐκ παραλλήλου λεγόμενον. καὶ εἰσιν ἰσοδύναμοι λέξεις τό τε ἴθι καὶ τὸ βάσκε· ἢ καὶ ἄλλως, τὸ μὲν βάσκε ἀντὶ τοῦ πορεύθητι, τὸ δὲ ἴθι κατὰ τοὺς παλαιοὺς ἐπίρρημα παρακελεύσεως, ὡς καὶ παρὰ Σοφοκλεῖ· ἴθ' ἐκκάλυψον, ὡς ἴδω τὸ πᾶν κακόν». τοὺς δὲ γράφοντας ὑφ' ἐν, «βάσκιθι», ἀνατρέπουσιν οἱ παλαιοί. καθ' ὁμοιότητα δὲ τοῦ βάσκ' ἴθι ῥηθήσεται πού ἐν τοῖς ἐξῆς καὶ τὸ «δεῦρ' ἴθι», ἐπὶ προσκλήσεως μέντοι ἐκεῖνο. Ἰστέον δὲ, ὡς ἀσύνδετον ὥδε σχῆμα τὸ «βάσκ' ἴθι, οὐλε ὄνειρε, ἐλθὼν ἐς κλισίην Ἀγαμέμνονος ἀγορεύεμεν ὡς ἐπιτέλλω· θωρήξαι ἔ κέλευε Ἀχαιοὺς πανσυδίη». ἀσυνδέτως γὰρ εἶπε βάσκ' ἴθι, ἀγόρευε, κέλευε. καὶ ἔστι, φασίν, ὁ λόγος ἀρχοντικὸς 1.256 ἦτοι ἄρχοντι πρέπων. Ὅρα δὲ τὸ «ἀγόρευε ὡς ἐπιτέλλω». ἀρέσκει γὰρ Ὀμήρῳ τοὺς ἀγγέλους αὐτὰ ἐκεῖνα λέξεσιν αὐταῖς ἀγγέλλειν, ὅσα παρηγγυήθησαν. διὸ καὶ ταῦτολογεῖ ἐν ταῖς ἀγγελίαις ὁ ποιητής. εἰ δὲ τι καὶ πλεῖον ἐπινοησάμενος προσθήσει ὁ ἄγγελος, τοῦτο τῆς ἐκείνου συνέσεως. τὸ μὲν γὰρ ἐπιταχθένου μετεποίησεν· ὁ δὲ ἔδει προσεπιθεῖναι, εἶπε καὶ αὐτὸ εὖ ποιήσας. «ἐσθλὸν γὰρ καὶ τοῦτο τέτυκται» κατὰ τὸν ποιητήν, «ὄτ' ἄγγελος αἴσιμα εἶδη». ὁ γοῦν ὄνειρος, καίτοι μὴ παραγγελθεῖς, ὅμως εἰκάζεται τῷ Νέστορι, ὄνειδίξει δὲ καὶ τῷ βασιλεῖ τὸν πάννουχον ὕπνον, οὐδέν τι ποιῶν ἀπεικός. οὐ γὰρ ἔβλαπτε αὐτὰ τὴν ἀγγελίαν. σημείωσαι δὲ ὅτι καθ' Ἡρόδοτον καὶ τὸν Ξέρξην ὄνειρον ἔπεισε στρατεύεσθαι, «ἵνα τὸ χρεῶν», φησί, «γένηται». ἔνθα καὶ ὄρα τὸ

ὄνειρονοῦδετέρως λεχθὲν καὶ τὸ χρεῶν ἦτοι πεπρωμένον, ὅπερ τὸν παρ' Ὀμήρῳ Δία ἀλληγορεῖ τὸν εἰς εἰμαρμένην λαμβανόμενον. [ἄλλος δὲ ῥήτωρ εἰπὼν, ὡς ἀπῆλθεν ὁ δεῖνα εἰς τὸ χρεῶν, τὸν φυσικὸν οὕτω θάνατον ἔφρασεν, ὃν χρεωστοῦντες οἱ ἐν γενέσει ἀποτίνουσιν ἀναλύοντες.] (η. 11) Ἰστέον δὲ ὡς Ὀμηρος μὲν θωρήσσειν αἰεὶ ἐπὶ ὀπλισμοῦ φησιν, οἱ δὲ μετ' αὐτὸν καὶ ἐπὶ μέθης τὴνλέξιν τιθέασιν, ὅθεν καὶ θώρηξις κατὰ τοὺς παλαιούς οἰνοποσία καὶ ἀκρατοποσία, ἴσως δὲ καὶ αὐτὸ διὰ τὸ μάχιμον τῶν μεθύοντων. (η. 12) Τὸ δὲ πανσυδίη καὶ διὰ τῶν δύο σίγμα γράφουσιν οἱ παλαιοί, ὡς τὸ σύσσιτος, σύσσωμος καὶ τὰ ὅμοια. δηλοῖ δὲ κατὰ τινὰς τὸ παμπληθεῖ· ἕτεροι δὲ φασὶ πασσυδίη ἀντιτοῦ πανστρατιᾶ, μηδενὸς ἀπομάχου μένοντος· [ἄλλοι δὲ πανσυδίη ἀντὶ τοῦ πανορμεί] Αἴλιος δὲ Διονύσιος ἀντὶ τοῦ παντελῶς, ὅθεν παρὰ Θουκυδίδη τὸ «πασσυδεὶ διεφθάρθαι». Ἰστέον δὲ ὅτι τε τὴν ῥηθεῖσαν θώρηξιν διὰ τοῦ ὀμικροῦ καὶ ἰῶτα γράφουσι τινες ὡς ἀπὸ τοῦ θόρω τὸ πηδῶ διὰ τὸ θούρουσεῖναι τοὺς μεθύοντας καὶ ὅτι χρήσις αὐτῆς ἐν τῷ «λιμὸν θόριξις λύει». Ὅτι τὴν Τροίαν περιφράζων πόλιν εὐρυάγυιαν Τρώων καλεῖ. ἔστι δὲ εὐρυάγυιαι πλατύρρυμος· ἀγυῖα γὰρ ἡ κοινῶς λεγομένη ῥύμη, ἀφ' ἧς καὶ ἀγυιεύς κίωνιέρως Ἀπόλλωνος πρὸ θυρῶν ἐστὼς, λήγων εἰς ὄξύ. γίνεται δὲ παρὰ τὸ ἀγειν· ὅθεν καὶ ὁ ἀγών καὶ ἡ ἀγορά. ἐναντία δὲ ἡ εὐρυάγυια ταῖς στενωποῖς. ἔφηδὲ τις καὶ «ἀγυιάτιδας θεράπνας» τοὺς πρὸ τῶν θυρῶν βωμούς, [οἱ πρὸς χάριν 1.257 Ἀγυιέως Ἀπόλλωνος ἴδρυντο, τιμωμένου πρὸ πυλῶν ὡς ἀλεξικάκου. ὅτι δὲ καὶ προπαροξύνεται ἡ ἀγυῖα, δηλωθήσεται ἐν τοῖς ἐξῆς.] (η. 13) Ὅτι τὸ ἀμφιβάλλειν καὶ ἀμφισβητεῖν καὶ ἀμφιλέκτως ἔχειν ἀμφὶς φράζεσθαι λέγει. [Οὕτω διχονοητικὸν καὶ τὸ «ἀμφὶς φρονέοντε». σημαίνει δὲ ποτε ἡ λέξις καὶ τὸ ἐκτός, οἷον «ἀμφὶς ὁδοῦ δραμέτην»· ἔτι δὲ καὶ τὸ ἀμφοτέροι, ὡς τὸ «ἀμφὶς ἀριζήλω». ἰστέον δὲ ὅτι καθάπερ ἀπὸ τῆς εἰς προθέσεως καὶ τῆς ἐξ καὶ τῆς πρὸς καὶ τῆς ἀνά καὶ κατὰ γίνεται ἐπιρρήματα τὸ εἶσω, τὸ ἔξω, τὸ πρόσω, ἀφ' οὗ τὸ πόρρω, τὸ ἄνω, τὸ κάτω, καὶ ἐκ τῆς περὶ τὸ περίξ, ὅθεν τὸ ἀπρίξ κατὰ συκοπὴν, καὶ ἐκ τῆς ἀπὸ τὸ ἄπο, οὕτως καὶ τὸ ἀμφὶς ἐκ τῆς ἀμφί, οὗ τῆς λαμβανομένης ἀντὶ τῆς περὶ, οἷον· «ἀμφ' ἀγαθὸν θεράποντα» ἢ ἀντὶ τῆς ἐν, οἷον· «ἀμφὶ πυρὶ στῆσαι τρίποδα» ἢ ἀντὶ τῆς ἐπὶ, οἷον· «ἦν κτεῖνεν ἀμφ' ἐμοί»· ἀλλὰ τῆς σημαινούσης τὸ δύο ἐν τῷ ἀμφίδυμος, ἀμφίστομος.] (η. 15) Ὅτι ἐν τῇ ἀ' ῥαψωδίᾳ τὸ ἄπτεσθαι συντάξας αἰτιατικῆ, ὡς ἐκεῖ ἐδηλώθη, ἐνταῦθα δοτικῆ συντάσσει. φησὶ γὰρ «Τρώεσσι δὲ κήδε' ἐφήπται» ἦτοι τῶν Τρώων κατὰ λόγον ἀντιπτώσεως. τινὲς δὲ τὸ ἐφήπται ἀντὶ τοῦ ἐπικείται, ἐπικρέματα. λέγεται δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ κρέμασθαι τὸ ἄπτεσθαι, ὡς δηλοῖ τὸ «βρόχον ἤψατο». ἐρεῖ δὲ καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς ὁ ποιητής· «ὀλέθρου πείρατ' ἐφήπται» κατὰ ὁμοίαν ἔννοιαν. κήδεα δὲ αἱ βλάβαι ἀπὸ τοῦ κήδω τὸ βλάπτω, τοῦ ἀντιφραζομένου μὲν πρὸς τὸ ἕτερον κήδω, ἐξ οὗ καὶ ὁ κηδεμὼν καὶ ὁ κηδεστής, ἔχοντος δὲ καὶ τινὰ ὁμοιότητα· καὶ γὰρ καὶ ὁ κηδόμενος φροντίζει τῶν φιλουμένων καὶ ὁ κήδων τῶν μισουμένων, πλὴν ὁ μὲν εἰς καλόν, ὁ δὲ εἰς κακόν. (η. 19) Ὅτι ἐν μὲν τῷ τέλει τῆς ἄλφα ῥαψωδίας γλυκὺν ἔφη τὸν ὕπνον, ἐνταῦθα δὲ μελίφρονα καὶ ἀμβρόσιον, τὴν αὐτὴν δηλῶν ἔννοιαν. γλυκὺ γὰρ καὶ ἡ ἀμβροσία, ἧς παρώνυμον ὁ ἀμβρόσιος, οἷον· «περὶ δ' ἀμβρόσιος κέχυτο ὕπνος». προῖων δὲ καὶ τὴν νύκτα, καθ' ἣν ὁ ὕπνος, ἀμβροσίαν ἐρεῖ. τὸ δὲ ἐκέχυτο ὡς ἐπὶ ὑγροῦ ἔφη περιχεομένου ὄλω τῷ σώματι. τοῦτο δὲ διὰ τὴν ἐν ὕπνῳ ἀπραξίαν ὄλουτοῦ σώματος καὶ διότι ὁ ὕπνος, φασίν, ἐξ ὑγρότητος. ὁ δὲ περικεχυμένος ὕπνος εἰκότως ἂν καὶ νήδυμος λέγοιτο, ἐξ οὗ ὡς ἀπὸ ὑγροῦ τινος βαθέος οὐκ ἔστιν 1.258 ἀναδῦναι τὸν ὕπνωττοντα. ὅρα δὲ ὡς ἡ Ὀμηρικὴ ἀμβροσία καὶ ὁ ἐξ αὐτῆς ἀμβρόσιος ὕπνος, ἀλλὰ δὴ καὶ τὸ νέκταρ, ἀπέχρησε τοῖς ὕστερον καὶ εἰς κυρίων νόματων εὐρεσιν· Ἀμβρόσιος γὰρ τις ἀνὴρ ἐκλήθη καὶ τις ἕτερος Νεκτάριος. Ὅτι

Ὅμηρος εἰδώς, ὡς εἰώθαμεν ἄνθρωποι ἐν ὕπνοις ἐκείνους ὡς ἐπὶ πολὺ φαντάζεσθαι, οἷς προσπαθῶς πῶς ἔχομεν [κατὰ τὸ «οὐ περ οἴω μεμνήσεσθαι ἐν περ ὄνειρῳ»], τῷ Νέστορι πλάττει ἀπεικασθῆναι τὸν ὄνειρον. διὰ τί; διότι, φησί, μάλιστα γερόντων αὐτὸν ὁ Ἄγαμέμνων ἐτίμα, οὐ μόνον ὡς συνετὸν ἀλλὰ καὶ ὡς φιλοβασιλέα, καθὰ καὶ ἐν τῇ ἀΐψωδιᾷ ἐδείχθη καὶ μετὰ ταῦτα δὲ φανήσεται. δῆλον δὲ ὅτι πᾶς ὄνειρος καθ' αὐτὸν μὲν ἀθέατος, τῇ δὲ πρὸς τὰ πρόσωπα ἢ πρὸς ἕτερά τινα σώματα ἐξομοιώσει τῇ φαντασίᾳ γίνεται θεατός. (η. 20) Ἰστασθαι δὲ ὑπὲρ κεφαλῆς τῷ βασιλεῖ λέγει τὸν ὄνειρον αἰνιττόμενος ἐν τῇ κεφαλῇ τὸ λογιστικὸν εἶναι, ὅπου καὶ ὁ ἐγκέφαλος, ἐξ οὐπὲρ ἢ ἀρχητῶν αἰσθήσεων. Ἡρόδοτος δὲ εἰς ὅμοιον ἱστορίας τρόπον ἐλθὼν ἄλλως ἔφρασε νεπέων «ὑπερστὰν δὲ τὸ ὄνειρον τοῦ Ἄρταβάνου εἶπε». (η. 21) Γέροντας δέ φασιν οἱ παλαιοὶ παρ' Ὀμήρῳ τοὺς ἐντίμους λέγεσθαι, ὡς περ δὴ καὶ ἐνταῦθα καὶ μετ' ὀλίγον ἐν τῷ «βουλή μεγαθύμων γερόντων». ἐν οἷς καὶ Διομήδης ἦν καὶ οἱ Αἴαντες, οἱ χρόνῳ μὲν οὐκ ἦσαν γέροντες, ἄλλως μὲντοι ὡς ἔντιμοι μετὰ τῶν γερόντων κατελέγοντο. ὅτε μὲντοι ὁ ποιητὴς γέροντα ἐνικῶς εἶπε, τότε δὴ τὸν τῷ χρόνῳ πεπαλαιωμένον δηλοῖ. Σημεῖωσαι δὲ ὅτι καὶ ἐν τῷ «γέροντας ἀριστῆας Παναχαιῶν» γέροντας τοὺς ἐντίμους εὐρήσομεν δηλουμένους, ἐν οἷς οὐ μόνον γέροντες τῇ ἡλικίᾳ καὶ ποτε ὄντες ἀριστεῖς, ἀλλὰ καὶ νέοι ἐνεργοῦντες ἄρτι τὸ ἀριστεύειν, οἱ παραχωροῦντες τῆς κλήσεως τῶν ἀριστέων τοῖς γηραιοῖς ἀντιλαμβάνουσι τὸ λέγεσθαι καὶ αὐτοὶ γέροντες, οὐ μόνον διὰ τὸ ἄξιον εἶναι τοιοῦτον γενέσθαι διὰ μακροβιότητος, ἀλλὰ καὶ διὰ φρόνησιν, δι' ἣν καὶ ὁ Τυρσηνὸς Τάρκων καὶ ὁ Τρωϊκὸς Κύκνος πολλοὶ ἐκγενετῆς φημίζονται. τάχα δὲ καὶ ὡς οἷον ἐκ μέρους ἀριστεῖς μὲν οἱ γέροντες διὰ τοὺς ἐν τῷ τοιοῦτῳ συλλόγῳ ἀριστείας, γέροντες δὲ αὐτὸν οἱ ἀριστεῖς διὰ τοὺς συναναμειγμένους αὐτοῖς γέροντας κατὰ τινα οἷον ἐπάλλαξιν ἠἀντίδοσιν. (η. 24) Ὅτι «οὐ χρὴ παννύχιον εὐδεῖν βουλευφόρον ἄνδρα, ὃ λαοίτ' ἐπιτετράφαται καὶ τόσσα μέμηλε». γνωματεύει δὲ ὁ λόγος ὅτι ἀνήρ μὲν ἰδιώτης τάχα ἂν οὐκ ἐπιψόγῳς ὑπνώσει παννύχιος καὶ οὐδὲ ὁ ἀπλῶς βουλευφόρος ἄγρυπνος ἔσται, ὁ μὲντοι βουλευφόρος βασιλεὺς οὐκ ἂν διὰ πάσης δεόντως ὑπνώσει νυκτός. (η. 25) Τὸ γὰρ «ὃ λαοὶ ἐπιτετράφαται καὶ τόσσα μέμηλε» 1.259 τὸν βασιλέα δηλοῖ, ὃτινι οὐ λαὸς ἐπιτέτραπται ἀλλὰ λαοί· καὶ οὐδὲ ἀπλῶς ὀλίγα μέμηλεν, ἀλλὰ τόσσα, τουτέστι πολλὰ κατὰ σχῆμα θαυμασμοῦ. δεῖτοίνυν τὸν τοιοῦτον ἄρχοντα διδόναι τι ἐγγηγόρσεως καὶ τῇ νυκτὶ διὰ τὰς τηνικαῦτα σκέψεις τῶν βουλευφόρων κατὰ τὴν παροιμίαν τὴν λέγουσαν «ἐν νυκτὶ βουλή». διὸ καὶ εὐφρόνη λέγεται ἢ νύξ, ὡς φασιν οἱ παλαιοί. ὅθεν λαβὼν Εὐριπίδης ἔφη τὸ «ἦδη πότ' ἄλλως νυκτός ἐν μακρῷ χρόνῳ ἐφρόντισα» καὶ ἐξ ἧς, ὡς τῶν καιριωτέρων σκέψεων νυκτός μάλιστα φροντιζομένων. τὸ δ' ἐπιτετράφαται ἔστι μὲν Ἰωνικὸν ὅμοιον τῷ τετύφαται, δηλοῖ δὲ ἐπίτροπον εἶναι τὸν βασιλέα λαοῦ· πάντως γὰρ ἐπίτροπος λέγοιτ' ἂν καὶ ὡς περ ὁ λαὸς ἐπιτέτραπται, ὡς περ καὶ οἰκίας ἐπίτροπος ὁ οἰκονόμος. μέμηλε δὲ τὸ διάφροντίδος γίνεται· ἔστι δὲ μέσος παρακείμενος, καθὰ καὶ τὸ προβέβουλα, ὡς ἐν τῇ ἀΐψωδιᾷ εἴρηται. Ἰστέον δὲ ὅτι πάντως εὐρυκρείων, ὃ λαοὶ ἐπιτετράφαται, καὶ ὅτι δοκεῖ εὐλόγως παρὰ Λάκῳσι Ζεὺς Ἄγαμέμνων ἐπιθετικῶς εἶναι, ὡς ὁ Λυκόφρων λαλεῖ· Ἄγαμέμνων τε γὰρ εὐρυκρείων καὶ Ζεὺς εὐρυμέδων. εἰ δὴ ταῦτον εὐρυκρείων καὶ εὐρυμέδων, λέγοιτ' ἂν διὰ τοῦτο διθυραμβικώτερον καὶ Ἄγαμέμνων Ζεὺς, καθότι καὶ εὐρυκρείων. Τὸ δὲ «τόσσα μέμηλε» ἤγουν πάντῃ πολλὰ καὶ ὡς οἷον ἄρρητα, συντελεῖ τι εἰς τὸ μὴ χρῆναι παννύχιον εὐδεῖν τὸν τοιοῦτον βουλευφόρον. οὐ γὰρ ἂν αὐτῷ ἀρκοίη πρὸς βουλήν ἢ ἡμέρα, μεμῆλοι δὲ ἂν πολλὰ καὶ νύκτωρ· ἀγρυπνητέον ἄρα. δῆλον δὲ καὶ ὡς τοῦ παννύχιος προὔπαρχει τὸ

πάννουχος.] (η. 26) Ὅτι καὶ ἐνταῦθα τὸ ξυνήμιγενικῆ συντάσσει ὁ ποιητὴς λέγων· «νῦν δ' ἐμέθεν ξύνες ὦκα, Διὸς δὲ τοιαῦγγελός εἰμι». οὕτω δὲ καὶ ἐν τῇ ἀ' ῥαψωδίᾳ συντάσσει, ὅτε ξυνιέναι εἶπεν ὁ Νέστωρ τῶν ἑαυτοῦ βουλευμάτων τοὺς Λαπίθας. Διὸς δὲ ἄγγελον εἰπὼν Ὅμηρος τὸν ὄνειρον τὸν ῥηθέντα ἐδήλωσε τὸ διοπέμπτους εἶναι τῶν ὄνειρωντινάς, ὡς καὶ ἐν τῷ «καὶ γὰρ τ' ὄναρ ἐκ Διὸς ἐστίν». ἔτι δὲ καὶ ἐτυμολογιανένεφνε τῆς λέξεως· αὐτὸς τε γὰρ ἄγγελος εἶναί φησι Διὸς, οὐπὲρ οὐκ ἀπατηλαεῖναι τὰ ἔπη προεῖρηται, καὶ ὄνειρος δὲ λέγεται παρὰ τὸ τὸ ὄν εἶρειν, ὃ ἐστινάγγελλειν τὸ ἀληθές· ἐξ οὗ καὶ ἡ Ἴρις παράγεται ἢ τῶν θεῶν κατὰ τὸν μῦθονἄγγελος, ὡς δηλοῖ καὶ τὸ «Ἴρις ἀγγελέουσα». (η. 27) Ὅτι τὸ «ὄς σεῦ ἄνευθεν ἐὼν μέγα κήδετα ἢ δ' ἐλεαίρει» εἴποι ἄν τις περὶ τοῦ ἐν τῷ ἀποδημεινέπιστρεφομένου τινὸς τῶν ὑποδεῶν. [Ἰστέον δὲ ὅτι πρὸς σαφήνειαν ἐτέθητὸ ἐλεαίρει μετὰ τὸ κήδετα, διότι τὸ κήδειν καὶ ἐπὶ βλάβης λέγεται.] (η. 33) Ὅτι τὸ «ἀλλὰ σὺ σαῖς ἔχε φρεσίν» ἀρχὴ ἐστὶ τοῦ ἐχέφρων συνθέτου ὀνόματος· ὁ γὰρ ἔχων ἐν φρεσὶ καὶ μὴ ἐπιλανθανόμενος ἐχέφρων ἂν λέγοιτο. καὶ γὰρ καὶ ἔχειν ἐν φρεσὶ ἐνταῦθα οὐ τὸ φυλάσασθαι καὶ μηδενὶ ἐξειπεῖν, ἀλλὰ τὸ διαμνημονεύειν. διὸ καὶ ἐφερμηνεύων φησί· μηδέ σε λήθη αἰρείτω. [(η. 34) 1.260 Ὅτι ἐν τῷ «εὐτ' ἂν σε μελίφρων ὕπνος ἀνήη» μελίφρων μὲν ὁ γλυκύς, ἃ δὴ καὶ οἴνου εἰσὶ ποτε ἐπίθετα. Τὸ δὲ ἀνήη σημαίνει μὲν τὸ ἀνήσει, ἀφήσει, χαυνώση· γίνεται δὲ ἢ ἀπὸ τοῦ ἀνώ, ἀνής, ἀνή, πλεονασμῷ τοῦ ἠ ἢ ἀπὸ τοῦ ἀνεῖν εὐκτικῷ τροπῇ συνήθει τοῦ ἠ εἰς ἠ, ὡς προσγεγράφθαι τὸ ἠ. λέγεται δὲ ποτε ἀνεῖναι καὶ τὸ ἀναπεῖσαι καὶ τὸ ἐρεθίσαι δέ. οὕτω γὰρ τις ἀνήσει κύναεις θήραν. ἐκ τοῦ τοιούτου δὲ ῥήματος καὶ ἄνετοι βόες οἱ ἄφετοι καὶ ἀγελαῖοικαὶ ἀνειμένος ὁ ἀπόλυτος καὶ ἀνεπίτακτος, ὡς τὸ «ἀνειμένη μὲν, ὡς ἔοικας, αὐτὴ τρέφῃ» καὶ ἀνέδην ἐπίρρημα τὸ ἀνέτως καὶ ἐλευθέρως. ἔστι δὲ τὸ «εὐτ' ἂν σε μελίφρων ὕπνος ἀνήη» περίφρασις τοῦ «ὄτ' ἂν ἀφυπνισθῆς».] (η. 36) Ὅτι ὁ ἐλπίζων τὰ μὴ γενησόμενα λέγοιτο ἂν ταῦτα φρονεῖν ἀνὰ θυμόν, ἃ οὐτελέεσθαι ἔμελλον. (η. 38) Ὅτι ἔθος Ὅμηρῳ ἐν πολλοῖς ἀναφωνεῖν τὸ νήπιος ἐπὶ τῶν μὴ βουλευομένων ἢ μὴ νοούντων καλῶς. ὡς περὶ δὴ καὶ ἐνταῦθα νήπιοναὐτὸν ὁ ποιητὴς λέγει τὸν Ἀγαμέμνονα ὡς μὴ σκεψάμενον, τί βούλεται ὀχρησμός. ὁ μὲν γὰρ, ὡς προεῖρηται, τὸ νῦν πλατικῶς λέγει, ὡς καὶ ὅτε Ἡσίοδός φησι· «νῦν γὰρ γένος ἐστὶ σιδήρεον». ὁ δὲ Ἀγαμέμνων ἀπραγμόνως οὕτω τὸ «νῦν ἔλοις πόλιν εὐρυάγυιαν Τρώων» ἀκαριαίως ἀντὶ τοῦ τῷ ἤματι ἐκείνῳ καὶ αὐθημερόν ἐνόησε. διὸ καὶ νήπιον αὐτὸν λέγει ὡς μὴ οἴκοθεν νοήσαντα ἡγούν ἀλλὰ, ὡς ἐτέρως ἐχρῆν, ἢ μάντιν ἐπερωτήσαντα ἢ ἄλλο τι πεπονηκόταίς διασάφῃσιν τῆς ὁμωνυμίας τοῦ χρησμοῦ. καὶ τοῦτο ἐστὶν ὁ πᾶς ψόγος τοῦ Ἀγαμέμνονος, ὅτι οὐκ ἐπέστησε τῇ σημασίᾳ τοῦ νῦν. καίτοι καὶ ἄλλως ἔβησαν, ὡς φασὶν οἱ παλαιοί. πανσυδίῃ γὰρ κελευσθεὶς πολεμῆσαι, ὁ δεοῦχος οὕτως ἐποίησεν, ἀλλὰ τοὺς Μυρμιδόνας ἀφείκει καὶ τὸν Ἀχιλλεῖα ἐπολέμησεν. ἀλλ' ὁ ποιητὴς τοῦτο οὐ παρασημαίνεται. τάχα γὰρ τὸ πανσυδίῃ οὐ τὸ παμπληθεὶ δηλοῖ ἀλλὰ τὸ προθύμως καὶ πάσῃ ὀρμῇ, ἐκ τοῦ πᾶν καὶ τοῦ σύω, τὸ ὀρμῶ, ὅπερ ὁ Ἀγαμέμνων πεποίηκεν. (η. 39 ς.) Ὅτι ἐν τῷ εἰπεῖν «ὡς ἔμελλον ὁ Ζεὺς ἄλγεά τε στοναχάς τε θήσειν Τρωσὶ καὶ Δαναοῖς» παρεμφαίνει ὁ ποιητὴς, ὡς ἐν καταρχαῖς γέγραπται, Ἰλιάδα λέγεσθαι, ὡς περιέχουσιν μὴ μόνον τὰ τῶν Ἰλιέων ἀλλ' ἀπλῶς τὰ συμβάντα κατὰ τὴν Ἰλιάδα. τὸ δὲ σχῆμα προαναφώνησις. (η. 41) Ὅτι τὸν ὄνειρον καὶ ὁμφὴν λέγει· ἐκεῖνο μὲν, ὡς τὸ ὄν εἶροντα, καθάπερ εἴρηται, τουτέστιν ἀγγέλλοντα· Διὸς γὰρ αὐτὸν ἔφη ἄγγελον. τοῦτο δὲ παρὰ τὸ τὸ ὄν φαίνεσθαι. ταῦτόν οὖν δηλοῦσιν ἐνταῦθα ὄνειρός τε καὶ ὁμφὴ. ὡς περὶ δὲ ἐκεῖνον θεῖον ὄνειρον εἶπεν, οὕτω καὶ ταύτην θεῖαν ὁμφὴν· φησὶ γὰρ· «θεῖη δὲ μιν ἀμφέχουτ' ὁμφὴ». ἀπ' αὐτῆς δὲ καὶ Ζεὺς Πανομφαῖος ἦτοι 1.261 Κληδόνιος.

ὄμφη γὰρ αὖ πάλιν καὶ κληδῶν τὸ αὐτὸ δηλοῦσι, ναὶ μέντοι καὶ ἡ 1.261 ὅσσα· οἱ δὲ νεώτεροι ἐπὶ ἀπλῶς λόγου τιθέασιν καὶ τὴν ὄσσαν καὶ τὴν ὄμφην. Τὸ δὲ ἀμφέχυτο ἐνταῦθα ἐπαινεῖται παρὰ τῶν παλαιῶν· σημαίνει μὲν γὰρ τὸ περιήλθεν· ἐμφαίνει δὲ, φασίν, ὅτι εἰς οὐδὲν αὐτῆς ὁ Ἀγαμέμνων ἐπιλέλησται. (ἡ. 42–6) Ὅτι σχῆμά ἐστι καὶ ἐνταῦθα διασκευαστικόν, ἐν ᾧ ἐκτίθεται ὁποιοῦν, ὅτι ὁ Ἀγαμέμνων ἐγερθεὶς ἐξ ὕπνου ἔζητο ὀρθωθεὶς, μαλακὸν δ' ἐνδυνεχιτῶνα, καλόν, νηγάτεον, περὶ δὲ μέγα βάλλετο φᾶρος, ποσσὶ δ' ὑπὸ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα, ἀμφὶ δ' ἄρ ὥμοισιν βάλετο ξίφος ἀργυρόηλον, εἴλετο δὲ σκῆπτρον πατρῷον ἄφθιτον αἰεὶ. τοιαῦτα δὲ σχήματα καὶ ἐν τῇ ἀ' ῥαψωδία ἤσαν, ὅτε ἡ ναῦς τῷ λιμένι προσώκειλε καὶ ὅτε ἡ ἑκατόμβη ἐτύθη. πολλαχοῦ δὲ καὶ ἀλλαχοῦ τοιαῦτα παρὰ τῷ ποιητῇ εὐρεθῆσονται διασκευαί. εἴθε γὰρ, ὡς προείρηται, ἐπὶ διδασκαλίᾳ τῶν ἀκροωμένων ἐνασχολεῖν τὸν αὐτοῦ λόγον καὶ τοῖς λεπτοῖς, ὡς ἂν αὐτοὶ μάθοιεν ῥητορικῶς καὶ ἐν τοῖς τοιοῦτοις εὐδοκιμεῖν. ἰστέον δὲ ὅτι καὶ κατὰ τάξιν αὐτῶ ἐν τῇ τοιαύτῃ διασκευῇ ἔχει τὰ πράγματα· ὑπόκειται μὲν γὰρ ὁ χιτῶν, ἐπίκειται δὲ τὸ φᾶρος, ὧν περιβληθέντων ὑποδήσασθαι ἔδει, εἶτα ξίφος ἀμφιβαλέσθαι, μετὰ δὲ τὸ σκῆπτρον ἐλέσθαι. ὅρα δὲ καὶ ὅπως ἐκάστῳ τῶν διασκευασθέντων ἐπίθετόν τι δέδωκε, μαλακὸν μὲν τὸν χιτῶνα εἰπὼν καὶ καλόν, μέγα δὲ συλλογιστικῶς τὸ φᾶρος διὰ τὸ τοῦ φοροῦντος δηλαδὴ μέγεθος, λιπαροὺς δὲ τοὺς πόδας, καλὰ δὲ τὰ πέδιλα, τὸ ξίφος ἀργυρόηλον, τὸ σκῆπτρον ἄφθιτον. ὅρα δὲ καὶ διαφορὰν ἐνταῦθα τοῦ περιβαλέσθαι καὶ ἀμφιβαλέσθαι, εἴπερ φᾶρος μὲν περιβάλλεται, ξίφος δὲ ἀμφιβάλλεται. (ἡ. 42) Γίνεται δὲ ὁ μὲν χιτῶν παρὰ τὸ χύω, οἶονεὶ χυτῶν τις ὢν, ὡς ἀμέσως αὐτίκα περιεχυμένος τῷ σώματι, ἢ καὶ ὡς μὴ στατὸς ἀλλ' οἶον χυτὸς τις διὰ τὸ λεπτόν καὶ οὕτως εὐαφές. διὸ καὶ μαλακὸς λέγεται πρὸς ἀντιδιαστολήν τοῦ φάρους. ἐκεῖνο γὰρ οὐκ ἐξ ἀνάγκης μαλακόν, ὡς καὶ τῇ ὑφῇ ἀρηρὸς καὶ διὰ τοῦτο πυκνὸν μᾶλλον ἢ περὶ ὁ χιτῶν. καὶ ὅρα ὅτι λόγος μὲν μαλακὸς ἐν τοῖς πρὸ τούτου ὁ μαλακοποιός, χιτῶν δὲ μαλακὸς ὁ αὐτὸς ὢν τοιοῦτος. σημειοῦνται δὲ οἱ παλαιοὶ ἐπὶ ἀνδρὸς τὸν χιτῶνα λέγεσθαι, καθάπερ τὸν πέπλον ἐπὶ γυναικός, ὡς καὶ αἱ βαθύπεπλοι καὶ καλλιπέπλοι δηλοῦσι καὶ ἡ κροκόπεπλος καὶ τὸ «πέπλοισιν ἐκπονεῖ» παρ' Εὐριπίδῃ. καὶ μὴν αὐτὸς καὶ ἐπὶ ἀνδρῶν τὸν πέπλον τίθησιν ἐν τε τῷ Ἰπολύτῳ καὶ ἐν οἷς δὲ πού μελάμπεπλον παραιοῦσιν τὸν Τυνδάρεων καὶ τὸν Ὀρέστην πέπλοισιν κεκρῦφθαι φησίν. ὡς δὲ τροπικῶς καὶ πολεμικόν τι φόρημα ὁ χιτῶν, ἐν τοῖς ἐφεξῆς πολλαχοῦ φανεῖται. δηλὸν δὲ καὶ ὅτι οὐδὲ πάντοτε χιτῶν λέγεται τὸ ἐκ λίνου μὲν ὑφανθέν, 1.262 ἐπικείμενον δὲ αὐτίκα τῷ σώματι, εἶγε καὶ ἐξ οὐλῶν ἐρίων χιτῶν λέγεται παρὰ τοῖς παλαιοῖς. (ἡ. 43) Καλὸν δὲ τὸν εὐεῖδῃ λέγει. οὕτω καὶ ὁ χρυσὸς καλός, καλὰ δὲ καὶ τὰ ἐκ χρυσοῦ καὶ ὅσα τοιαῦτα, ἐν οἷς καὶ κρηδέμνα. ἐκεῖθεν δὲ καὶ σκῶμμά ποτε δριμύ τὸ φιλόκαλος ἐπὶ πορνικοῦ καὶ ἢ ἐν ἐπαίνῳ ἀπειροκαλία ἤγουν ἢ λίαν εὐεῖδεια. τῆς δ' αὐτῆς ἐννοίας καὶ τὸ «ὁ δεῖνα καλός» καὶ «ἡ δεῖνα καλή», ἅπερ ἐν φλοιοῖς δένδρων τὸ παλαιὸν ἐγράφοντο, καθὰ ἐν τοῖς ἐξῆς δηλωθήσεται· εὐμορφίαν γὰρ ἐνταῦθα ἐδήλουν τὰ γράμματα. οὕτω καὶ τέλος πανηγυρικοῦ λόγου τὸ καλόν, ἐπεὶ κάλλους μάλιστα ὁ πανηγυρικός λόγος ἐφέρεται. Νηγάτεον δὲ ἢ τὸ νεωστὶ γενόμενον οἶονεὶ νεήγατον ἢ παρὰ τὸ ἄνηστερητικόν καὶ τὸ γατόν τὸ γεγεννημένον, ἵνα δηλοῖ τὸ ἀγένητον καὶ, ὡς εἶπεῖν, ἀχειρότευκτον· ὡς περὶ γὰρ, φασίν, ἀπὸ τοῦ τείνω τατός, οὕτω καὶ ἀπὸ τοῦ γείνω γατός καὶ νηγάτεος. (ἡ. 44) Λιπαροὺς δὲ πόδας λέγει οὐ τοὺς διὰ τρυφήν ἀλλὰ διὰ τὸ γυμνάσιον τοιοῦτους. ἀπὸ μέρους δὲ νοητέον τὸ πᾶν, ὡς καὶ τοῦ ὄλου σώματος εὐσαρκοῦντος δι' εὐεξίαν τῷ βασιλεῖ. ὅτι δὲ τὸ γυμνάσιον τοιαῦτα ποιεῖ τὰ σώματα, ζητητέον καὶ εἰς τὸν Κωμικόν. [Ὅτι δὲ καὶ ἐπὶ κρηδέμνω τίθεται τὸ λιπαρόν, δηλὸν ἐκ

τῆς λιπαροκρηδέμνου, ἐν ἧ̄ δηλοῦνται τροπικῶς τῆς τοῦ κρηδέμνου λειότητος τε καὶ στιλπνότητος ἐκ λευκότητος. δοκεῖ δὲ ξενίζονεῖναι, εἰ καὶ γυναικῶν πόδες λιπαροὶ ποτε λέγονται. ἰστέον δὲ ὅτι τὸ «ὑπόλιπαροῖσι» τινες «ὑπαὶ λιπαροῖσι» γράφουσιν ὀκνοῦντες νοεῖν ὡς καὶ αὐτὴ ἡὕπο πρόθεσις μακρὸν ἐνταῦθα ἔχει τὸ ᾠο διὰ τὴν ἐπιφορὰν τοῦ ᾠο κατὰ λόγονκοινῆς συλλαβῆς.] Τὸ δὲ ὑπεδήσατο δέδωκεν ἀρχὴν τῆς τῶν ὑποδημάτων κλήσεως. ὑποδεῖσθαι γὰρ πάντως ἐπὶ ποδῶν, ὡς περ τὸ ἀναδεῖσθαι ἐπὶ κεφαλῆς. (ἡ. 45) Ὅρα δὲ καὶ ὅτι, ὡς περ πρὸ τούτου ὁ Ἀχιλλεύς, οὕτω καὶ νῦν ὁ Ἀγαμέμνων ξίφος φέρει. καὶ ἦν, ὡς καὶ προεγράφη, ἔθος τοῦτο παλαιὸν ὀπλοφορεῖν ἀεὶ τοὺς ἥρωας, ὡς καὶ ὁ Τηλέμαχος ἐν Ἰθάκῃ ποιεῖ. περὶ δὲ τοὺς ὦμους τὰ ξίφη ἔφερον καὶ οὐκ ἐζώνοντο αὐτά, καθάπερ οἱ ὕστερον. (ἡ. 46) Ἄφθιτον δὲ αἰεὶ τὸ σκῆπτρον τοῦ Ἀγαμέμνονος ἀντὶ τοῦ ἄφθαρτον, ἀδιάδοχον, ὡς αὐτὸς ἐρμηνεύσει μετὰ ταῦτα πλατύτερον. διὸ καὶ τὸ πατρῶον πρόσκειται. φησὶ γάρ· «πατρῶιον ἄφθιτον αἰεὶ». [ἐπίτασις δὲ τοῦ ἄφθιτον τὸ αἰεὶ. ὅρα δὲ καὶ ὡς ἐν μὲν τῷ «μέγα βάλλετο φᾶρος» διὰ δύο ᾠο ἢ γραφῆ λόγῳ παρατατικοῦ ἐν δὲ τῷ «βάλλετο ξίφος ἀργυρόηλον» ἐνὶ ᾠο διοικεῖται τὸ ῥῆμα, μέσου ὄν ἀορίστου δευτέρου ἐν συνήθει χρόνου ὑπαλλαγῆς.] (ἡ. 48) Ὅτι θέλων εἰπεῖν, ὡς γέγονεν 1.263 ἡμέρα, περιφράζει οὕτως· «Ἡὼς μὲν ῥα θεὰ προσεβήσατο μακρὸν Ὀλυμπον, Ζηνὶ φῶς ἐρέουσα», ἦτοι ἀπαγγελοῦσα, καὶ τὰ ἐξῆς. προσέθετο δὲ τὸ θεά, ἵνα μυθικῶς νοηθῆ· τῆς γὰρ σωματοειδοῦς Ἡὼς ἐστὶ τὸ ἀγγέλλειν φῶς τῷ τε Διὶ καὶ τοῖς ἄλλοις ἀθανάτοισιν οἰονεῖ δαδουχοῦσαν. ὅπερ δηλοῖ ἀλληγορικῶς τὸ ἡμέρας οὔσης τὸν τε ἀέρα Ζῆνα, ἡγουν Δία, πεφωτίσθαι καὶ τὰ λοιπὰ δεστοιχεῖα κατὰ τὸ ἐγχωροῦν. (ἡ. 49) Ἰστέον δὲ ὅτι Ὀμηρος μὲν φῶς ἀγγέλλειν θεοῖς ἔφη τὴν μυθικὴν Ἡὼ ἀφυπνίζουσαν οἶον ἐκείνους, Εὐριπίδης δὲ ἀλληγορικῶς θεοῦ λαμπάδα τὴν ἡμέραν φησὶ. τὸ δὲ φῶς ἐρεῖν ταυτόν πῶς ἐστὶ τῷ φωσφορεῖν. Ἐνταῦθα δὲ σημειοῦνται οἱ παλαιοὶ ὅτι δεξιότατα ὁ ποιητὴς ἅμα τῆς τοῦ ὄνειρου θεᾶ διαφαῦσαι τὴν ἡμέραν πεποίηκεν οὐ μόνον πρὸς ἐνδειξιν τοῦ παννύχιον εὔδειν τὸν Ἀτρεΐδην, ἀλλὰ καὶ ἵνα δηλώσῃ, φασίν, ὅτι οἱ πρὸς τὴν Ἡὼ ὄνειροι μᾶλλον ἀληθεῖς ὡς ἤδη πεττομένων τῶν σιτίων καὶ τοῦ λογιστικοῦ νήφοντος καὶ μὴ ἐπιπροσθουμένου ταῖς ἐκ τῶν βρωμάτων ἀτμίσι. Λέγουσι δὲ καὶ ὅτι τρίτη καὶ εἰκοστὴ αὕτη ἡμέρα τῆς Ἰλιάδος· δέκα μὲν γάρ, φασίν, αἰτοῦ λοιμοῦ καὶ μέχρι τῆς μῆνιδος, ἦτις ἦν ἡ δεκάτη· δώδεκα δὲ τῶν θεῶν ἐν Αἰθιοπία ὄντων, ἢ τοίνυν ἀνατολῆ αὕτη τρίτη καὶ εἰκοστή. καὶ οὕτω μὲν πιθανῶς οἱ παλαιοί. δύναται δὲ καὶ ἄλλως ἔχειν τὸ πρᾶγμα· ἐν γὰρ τῇ ῥηθείση δεκάτῃ τοῦ λοιμοῦ ἢ θεῖς ἐλθοῦσα ἔφη τῷ Ἀχιλλεῖ χθιζὸν ἀπελθεῖν τὸν Δία εἰς τοὺς Αἰθίοπας τῇ δωδεκάτῃ ἐλευσόμενον. εἰ γοῦν χθιζὸς ἀπῆλθε, δευτέρα ἦν ἄρα ἡμέρα τῷ Διὶ ἡ δεκάτῃ τοῦ λοιμοῦ. μεθ' ἦν ἔδει ἄλλας δέκα καὶ μόνους διελθεῖν αὐτῷ ἡμέρας, αἵτινες μετὰ τῶν δέκα ἡμερῶν τοῦ λοιμοῦ εἴκοσι συνεπλήρουν ἡμέρας. ἢ τοίνυν μετὰ τὴν δωδεκάτην αὕτη οὐκ ἂν εἴη εἰκοστὴ τρίτη ἡμέρα, ἀλλ' εἰ μὲν εὐθὺς περὶ αὐτὴν ἐκείνην τὴν δωδεκάτην ἦλθεν ὁ Ζεὺς, εἴη ἂν εἰκοστὴ πρώτη ἢ σήμερον ἀνατολή. εἰ δὲ τῇ μετ' αὐτὴν ἦτοι τῇ τρισκαιδεκάτῃ ἐπανῆλθεν ὁ Ζεὺς, ἔστιν εἰκοστὴ δευτέρα ἢ ἐν τῇ ῥαψωδίᾳ ταύτῃ ἀνατολή. [Ἰστέον δὲ ὡς, καθάπερ θῶκος θῶκος πλεονασμῷ τοῦ ᾠο καὶ Ξενοφῶν Ξενοφών καὶ Κῶς νῆσος Κῶς, οὕτω καὶ φῶς φῶς.] (ἡ. 50–2). Ὅτι ἀρετὴ κήρυκος τὸ λιγύφθογον εἶναι, ἦτοι ὀξύφωνον, καὶ ὅτι καιριωτάτη ἐπ' αὐτοῦ λέξις τὸ κηρύσσειν. διὸ φησὶν ἐπιμένων τῇ λέξει διὰ τὸ καιρίον· «κηρύκεσσι λιγυφθόγοισι κέλευε κηρύσσειν ἀγορήνδε κερηκομῶντας Ἀχαιοὺς· οἱ μὲν ἐκήρυσσον, τοὶ δ' ἠγείροντο μάλ' ὦκα». ὁ δὲ τρόπος ἐτυμολογία, ὡς τοῦ κήρυκος ἐκ τοῦ κηρύσσειν ἐτυμολογουμένου, καθάπερ τῆς ἀγορᾶς ἐκ τοῦ ἀγείρειν. διὸ εἶπε κηρύσσειν ἀγορήνδε· τοὶ δ' ἠγείροντο. ὅρα

δὲ καὶ τὸ κηρύσσειν Ἀχαιοὺς ἐντελῶς ῥηθέν. λέγει γὰρ κηρύσσειν ἦτοι τῇ βοῇ συγκαλεῖσθαι τοὺς Ἀχαιοὺς. τὸ δὲ «οἱ μὲν ἐκήρυσσον» ἔλλιπῶς ἔχει τοῦ Ἀχαιοῦς. οἱ δὲ μεθ' Ὅμηρον 1.264 μετὰ δοτικῆς τὸ κηρύσσειν συντάσσουν, οἷον «κηρύσσειν Ἀχαιοῖς». Τὸ δὲ «μάλ' ὤκα» τῆς εὐπειθείας τῶν Ἀχαιῶν σημεῖόν ἐστι κατὰ τὸ «καὶ οἱ πείθονται Ἀχαιοί». (η. 53) Ὅτι ἀγορὰ μὲν ἢ κοινὴ πάντων συνέλευσις διὰ κηρύκων λιγυφθόγγων, βουλή δὲ ἢ μόνων τῶν γερόντων. διόπερ εἰπὼν ὅτι ἐκέλευσε κηρύσσειν εἰς ἀγορὰν, ὃ καὶ ἐγένετο, ἐπάγει· «βουλήν δὲ πρῶτον μεγαθύμων ἵζε γερόντων» ἦγουν πρὸ τῆς ἀγορᾶς βουλήν ἐποίει σύγκλητον. διδούς δὲ καὶ τοῖς ὕστερον ἀφορμὴν τοῦ εἰπεῖν σύγκλητον τὸ τοιοῦτόν φησι· «τοὺς ὃ γε συγκαλέσας», ἦτοι τοὺς γέροντας, «πυκινὴν ἠρτύνετο βουλήν», ὡς καὶ ἀλλαχοῦ· «κίκλησκε δὲ γέροντας». ὅθεν τραγικός τις «σύγκλητον λέσχην γερόντων» τὸ τοιοῦτον ὠνόμασεν. Ἡρόδοτος δὲ «σύλλογον ἐπίκλητον» λέγει «Περσῶν». τινὰ δὲ τῶν ἀντιγράφων «βουλή» γράφουσι δίχα τοῦ νῦ, ἵνα λέγη, ὅτι βουλή πρῶτον ἐκαθέσθη γερόντων. καὶ φασιν οἱ παλαιοὶ ἀστειοτέραν καὶ Ἀριστάρχειονεῖναι τὴν τοιαύτην γραφὴν. Γέροντας δὲ τοὺς ἐντίμους λέγει, ὡς καὶ πρὸ μικροῦ γέγραπται, ἦτοι τοὺς ἡγεμόνας καί, ὡς εἰπεῖν, τὴν γερούσιαν, δηλῶν, ὅτι δεῖ τοὺς τοιοῦτους καὶ πρὸ τῆς πρεσβυτικῆς ἡλικίας γέροντας τοῖς ἠθεσιφαίνεσθαι. εἰ δὲ σεμνὸν τῶν Λακῶνων ἢ τῶν γερόντων βουλή καὶ οἱ δύο βασιλεῖς, φθάνει τὴν τοιαύτην πολιτείαν ὃ ποιητὴς προειδῶς, οἷς τε δύο κοσμήτορας τῶν Ἀχαιῶν λαῶ τοὺς Ἀτρείδας καθιστᾷ καὶ ἐν τοῖς καιρίοις βουλήν τῶν γερόντων καθίζει αὐτοῖς. (η. 55) Πυκινὴ δὲ βουλή ἢ στερρὰ ἐκ μεταφορᾶς τῶν πυκνῶν σωματῶν, ἃ δυσπαθέστερά εἰσι τῶν ἀραιῶν. Τὸ δὲ ἀρτύνεσθαι πλεονασμῶ τοῦ νῦ Δωρικῶς ἀπὸ τοῦ ἀρτύω γίνεται, ὡς ἀπὸ τοῦ θύω τὸ θύνω, τὸ ὄρμω, καὶ ἀπὸ τοῦ χύω τὸ ἐκχύνω. δηλοῖ δὲ τὸ ἀπηρτισμένον τι ποιεῖν. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ μὲν ἐκάθιζε βουλήν ἀντὶ τοῦ συνῆγε νοεῖται καὶ συνεισάγει τὸν συνάξαντα τὴν βουλήν· τὸ δὲ ἐκάθιζε βουλή δίχα τοῦ νῦ ἀντὶ τοῦ συνήγετο καὶ οὐ παραδηλοῖ τὸν συνάξαντα. ἐκ τοῦ τέλους δὲ εἴρηται τὸ ἐκάθιζε· κληθέντες γὰρ καὶ συνελθόντες οἱ τῆς βουλῆς εἶτα ἐκάθηντο. [(η. 54) Ἰστέον δὲ ὡς ἐν τούτοις κεῖται σχῆμα καινὸν τοιοῦτον· ἀπὸ κτητικοῦ ὀνόματος ἀναλυθέντος ποιεῖται Ὅμηρος γενικὴν σύνταξιν οὕτως· «Νεστορὴν παρὰ νηῖ Πυλοιογενέος βασιλῆος» ἦγουν παρὰ τῇ νηῖ τοῦ Νέστορος τοῦ Πυλίου βασιλέως. τοιοῦτον καὶ τὸ «τῷ Λαβδακείῳ παιδὶ Πολυδώρου τε» καὶ ἐξῆς, ἦγουν τῷ υἱῷ τοῦ Λαβδάκου καὶ τοῦ Πολυδώρου καὶ τοῦ Κάδμου καὶ τοῦ Ἀγήνορος. ὁμοίον καὶ τὸ «τοῖς Τευταρείοις βουκόλου πτερώμασιν», ἦγουν τοῖς τοῦ Τευτάρου Σκύθου ὄϊστοις, καὶ τὸ «ἀπαρκτίαις πρηστήροισι ἀΐθωνος πνοαῖς», ἦγουν ταῖς πνοαῖς τοῦ ἀπὸ τῶν ἄρκτων Βορρᾶ. εἴη δ' ἂν τοιοῦτον καὶ τὸ οἶκος βασιλικὸς 1.265 τοῦ πάντα δυναμένου ἦγουν οἶκος βασιλέως παντοδυνάμου καὶ πρᾶγμα ἐμόντοῦ εὐτελοῦς ἦγουν ἐμοῦ τοῦ ταπεινοῦ. Πυλοιογενῆς δὲ ἐστὶ μὲν διὰ διφθόγγου πλεονασμῶ τοῦ ῖ ἐκ τοῦ Πύλος. εἰ δὲ γράφεται διὰ τοῦ ῆ Πυληγενῆς, τροπήν ἔπαθεν, ὁποῖαν καὶ τὸ ἐλαφροβόλος καὶ τὰ ὅμοια.] (η. 56 ζ.) Ὅτι νυκτερινὴ ἄληθει ὀπτασία οἰκεῖον τὸ «θεῖός μοι ἐνύπνιον ἦλθεν ὄνειρος ἀμβροσίην διὰ νύκτα» ἦτοι κατὰ νύκτα, ἵνα ἦ πρόθεσις ἀντὶ προθέσεως. ἀμβροσία δὲ ἢ γλυκεῖα, καθὰ καὶ ἀνόπιν εἴρηται. [Ὡς περ δὲ πρὸς ἄνδρα εἴρηται τὸ «κλύτε, φίλοι, θεῖός μοι ἐνύπνιον» καὶ ἐξῆς, οὕτω καὶ πρὸς γυναῖκα λαληθήσεται τὸ «κλύτε, φίλοι» καὶ τὸ ἐξῆς] (η. 58). Ὅτι ὅτε λέγει ὡς Νέστορι ἄγχι σταεῶκει ὁ ὄνειρος εἶδος τε μέγεθος τε φυὴν τε, φυὴν τινες νενοήκασιν τὸ ἐξ εἶδους τε καὶ ψυχῆς ἀγαθόν, ὃ φύσις ὑπ' ἄλλων καὶ ἦθος λέγεται. εἴρηται δὲ τι περὶ τῆς λέξεως ταύτης καὶ ἐν τῇ ἁ' ῥαψωδίᾳ. καὶ νῦν δὲ ῥητέον ὡς διττὴ ἢ φυή, ἡμὲν κατὰ τὰ ἐκτός, ὡς τὸ «οὐ δέμας οὐδὲ φυήν», δεξιότης οὕσα σωματικὴ καὶ εἰς ταῦτόν ἦκουσα τῷ

κάλλει, ἦν καὶ φύσιν ἢ τραγωδία καλεῖ «μέγα κακόν» οὖσαν καὶ αὖ πάλιν «σωτήριον τοῖς καλῶς χρωμένοις». ἡ δὲ τοιαύτη φυή, [ἀφ' ἧς καὶ πρόσωπον εὐφύες, ὡς καὶ μηροὶ εὐφυεῖς] καὶ εἶδος λέγεται κατὰ τὸ «οὐκ ἄρα σοὶ γ' ἐπ' εἶδει καὶ φρένες ἦσαν» καὶ «οὐνεκα εἶδος μὲν καλή, ἀτὰρ οὐκ ἐχέθυμος» καὶ «πρῶτον μὲν εἶδος ἄξιον τυραννίδος». καὶ αὕτη μὲν ἡ κατὰ σῶμα φυή, καθ' ἣν εἴρηται καὶ τὸ «φυὴν γε μὲν οὐ κακός ἐστιν». ἑτέρα δὲ κατὰ νοῦν, ὅθεν καὶ εὐφύης ὁ εὖ ἔχων τοιαύτης φυῆς εἰς τὸ εἰδέναι καὶ «σοφός ὁ πολλὰ εἰδὼς φυᾶ», ὁ ἀντιδιαστελλόμενος, κατὰ τὸν αὐτομαθῆ καὶ θυμόσοφον εἰπεῖν Λυρικόν, τῷ μαθόντι. Τὸ δὲ ἄγχιστα ἀντὶ τοῦ ἐγγυτάτω, ὃ ταυτόν ἐστι τῷ σχεδόν. (ἡ. 60–70) Ὅτι οὐκ ἠδέσθη ὁ ποιητὴς ἀδολεσχικῶς οἷον ταῦτο λογιῆσαι καὶ τρεῖς εἰπεῖν αὐταῖς λέξεσι τὴν αὐτὴν καὶ ἐνταῦθα ἔννοιαν. ἃ γὰρ Ζεὺς εἶπε πρὸς τὸν ὄνειρον, αὐτὰ ἐκεῖνα ὁ μὲν ὄνειρος ἐξεῖπε τῷ βασιλεῖ, ὁ δὲ βασιλεὺς τῇ γερουσίᾳ, διδάσκοντος καὶ νῦν τοῦ ποιητοῦ, ὡς καὶ προέφαμεν, οὐδὲν εἶναι καινὸν κατὰ καιρὸν πολλάκις ταῦτο λογιᾶ χρῆσθαι τὸν ῥήτορα. καί τοι Ζηνόδοτος ὑπερπαθῶν οἷον τοῦ Ὀμήρου καὶ προμηθοῦμενος ἰάσατο τὴν τρίτην ταῦτο λογιᾶν ἐπιτεμῶν καὶ μεταγράψας οὕτως: «ἀνώγει σε πατήρ ὑψίζυγος, αἰθέρι ναίων, Τρωσὶ μαχήσασθαι προτὶ Ἴλιον. ὡς δ' μὲν εἰπὼν ὦχετ' 1.266 ἀποπτάμενος» καὶ ἐξῆς. φασὶ δὲ πρὸς τοῦτον οἱ παλαιοὶ ὡς <οὐ> δυσωπητέον ἐντοῖς τοιοῦτοις τὴν ταῦτο λογιᾶν. τὰ γὰρ ἀπαγγελτικὰ ἐξ ἀνάγκης δις καὶ τρις ἀναπολεῖται ταῖς αὐταῖς λέξεσιν. ἦν δέ, φασί, καὶ ἄλλως ἀναγκαῖον τοῖς συγκεκλημένοις βουλευταῖς διηγῆσασθαι τὰ τοῦ ὀνείρου. (ἡ. 70 ς.). Σημεῖωσαι δὲ ὅτι Ὀμήρου εἰπόντος ὡς «ὁ ὄνειρος τάδε εἰπὼν ὦχετο ἀποπτάμενος», πτερωτοὶ ἐντεῦθεν οἱ ὄνειροι ἀνεπλάσθησαν. διὸ καὶ Εὐριπίδης τὴν Γῆν «μελανοπτερύγων ὀνείρων μητέρα» καλεῖ. σημεῖωσαι δὲ καὶ ὅτι μνημονικώτατον Ὀμηρος ἐμφαίνει τὸν βασιλέα, ὃς τοσοῦτον οὐκ ἐξελάθετο τοῦ ὀνείρου, καθὰ καὶ παρηγγέλθη [ἐν τῷ «μηδέ σε λήθη αἰρεῖτω»], ὥστε καὶ αὐταῖς λέξεσι τὰ ἐκείνου λαλεῖ. Ὅτι τὸ ἀφιέναι καὶ ἀνιέναι λέγεται, οἷον «ἐμὲ δὲ γλυκὺς ὕπνος ἀνῆκε». Σοφοκλῆς δὲ λύειν τοῦτο φησὶν εἰπὼν: «ὁ παγκρατὴς ὕπνος λύει πεδήσας, οὐδ' αἰεὶ λαβῶν ἔχει». (ἡ. 73–5) Ὅτι θέμις τοῖς στρατηγοῖς ἔστιν ὅτε πειρᾶσθαι τῶν στρατιωτῶν πρὸ τοῦ πολέμου, εἴτε οἰκεία γνώμη πολεμοῦσιν εἴτε ἀνάγκη, τουτέστιν εἴτε προθύμως ἔχουσι πολεμεῖν εἴτε καὶ μή: ὡς ἂν προθύμους μὲν ὄντας ἐπιρρώσειαν εἰς πλεόν, μὴ προθυμομένους δὲ εἰς θάρσος ἀγάγοιεν. καὶ Ἀγαμέμνων οὖν ἐνταῦθα, ἐπεὶ Ἀχιλλέως μηνίσαντος ὑπόπτως ἔχει τοῖς Ἀχαιοῖς, «πρῶτον ἔπεισι πειρήσομαι», φησὶν, «ἢ θέμις ἐστί, καὶ φεύγειν σὺν νηυσὶ πολυκλήϊσι κελεύσω: ὑμεῖς δὲ ἄλλοθεν ἄλλος κωλύετε». οἴεται γὰρ ἐθελοκακεῖν τυχόν τοὺς Ἕλληνας διὰ τὴν τοῦ πολεμάρχου Ἀχιλλέως ἀργίαν καὶ διὰ τοῦτο θέλει σχηματίσασθαι τὸν οἴκαδε ἀπόπλον ὡς ἤδη ἀπογνοὺς τὴν τῆς Τροίας ἄλωσιν. ἐπεὶ δὲ ὕπεστι δέος, μή ποτε ἡδέως οἱ Ἕλληνες τὸν λόγον προσηκάμενοι ὀρμήσωσιν ἀποπλεῖν, συμβουλεύει τοῖς γέρουσιν, ἵνα κωλύσωσιν ἀντιστάντες τῇ τοῦ βασιλέως δημηγορίᾳ. καὶ ἔστι μὲν ἡ βουλή ἀγαθὴ καὶ κατὰ τὸν Ὀμηρον πυκινὴ καὶ τῷ ὄντι στρατηγική. τὸ δὲ πρᾶγμα μικροῦ δεῖν εἰς μέγα κατέστρεψεν ἂν κακόν, οἷα τοῦ ὄχλου ἅμα τῷ λόγῳ τοῦ βασιλέως ὑποκινηθέντος εἰς ἀπόπλον πόθῳ τῶν οἴκοι. καὶ οὐκ ἤδη διὰ τοῦτο μεμπτέον τὴν βασιλικὴν βουλήν. οὐ γὰρ ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων αἰεὶ κριτέον τὰ καλὰ εἴτε καὶ φαῦλα. κατὰ γὰρ τὴν Ἡροδότειον Μοῦσαν «εὖ βουλευέσθαι κέρδος. εἰ γὰρ καὶ ἐναντιωθῆ τι, βεβούλευται μὲν οὐδὲν ἥττον εὖ, ἥττηται δὲ ὑπὸ τῆς τύχης τὸ βούλευμα. ὁ δὲ βουλευσάμενος κακῶς ἔαν εὐτυχῆσῃ, εὕρημα εὕρηκεν· οὐδὲν δὲ ἥττον κακῶς βεβούλευται». οὐκ οὖν οὐδ' ἐνταῦθα ἐκ τοῦ ἀποτελεσθέντος γνωματευτέον, ἐπαινετέον δὲ τὸ βούλευμα διότι, ὅπερ ἠθέλεν ὁ

βασιλεύς, ἤνυσται. πεπειράται γὰρ ὅπως οἱ Ἕλληνες ὀκνοῦσι τὴν μάχην· καὶ ἀναλαβὼν αὐτοὺς διὰ τῶν δύο σοφῶν Ὀδυσσέως τε καὶ Νέστορος τὰ μὲν ἀπειλαῖς, τὰ δὲ πλεγαῖς, πολλὰ δὲ καὶ λόγοις μαλθακοῖς, ἤδη δὲ καὶ ὄνειδισμοῖς, οὐ μόνον εἰς τὸ ἀρχαῖον ἀποκατέστησε τοὺς ὀκνοῦντας, ἀλλὰ καὶ τεραστίως διέθετο. ἐρεῖ γὰρ ὁ ποιητὴς ὅτι εὐθύς αὐτοῖς γλυκίων ὁ πόλεμος ἐγένετο ἢ ὁ εἰς τὰ οἰκεῖα 1.267 νόστος. (ἡ. 73) Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ θέμις ἐστὶν ἀντὶ τοῦ θεσμός· θέμις γάρ ἐστιν, ὡς εἴρηται, στρατηγῶ ἀποπειρᾶσθαι πρὸ τῆς μάχης τοῦ στρατεύματος. [Σημείωσαι δὲ ὡς τὸ μὲν ἦ ἀντὶ τοῦ ὄπου σὺν τῷ ἱερέϊ γράφουσιν οἱ τεχνικοί, καθὰ καὶ τὸ πῆ καὶ ὄπη καὶ ἄλλη, ὃ ἐστὶν ἀλλαχοῦ· τὸ δὲ «ἦ θέμις ἐστί» δίχα προσγραφῆστοῦ ἱερέϊ, καθὰ καὶ τὸ «φή νέος, οὐκ ἀπάλαμνος», ἤγουν ὡς νέος οὐκ ἀναλικς, καὶ τὸ μή, οἶον· μὴ τύψης, καὶ τὸ νή, οἶον· νῆ τὴν Ἀθηναῖαν, καὶ τὸ ἦ τὸ σχετλιαστικὸν καὶ θαυμαστικόν, καὶ τὸ ὦ ἢ ἀνακλητικόν· οἶον· «ὦ ἢ τίς ἐν πύλαισι δωμαίων κυρεῖ» ἔτι δὲ καὶ τὸ ὦ σχετλιαστικόν καὶ τὸ ἦδη χρονικόν καὶ νῦνδῃ ἀντὶ τοῦ ἀρτίως ἐν ἐνὶ τόνῳ, ὃ καὶ φασι μόνῳ παρωχημένῳ συντάσσεσθαι.] (ἡ. 74) Τὸ δὲ πολυκλήϊσι προπαροξυτόνως ἀναγινώσκουσιν οἱ παλαιοί. ἔστι μὲν γὰρ ὀξυτόνως κληῖς ἢ ναυτικὴ καθέδρα παρὰ τὸ κλῶ, ἔνθα κλάται τὸ σῶμα συγκαμφθέν· ἢ δὲ σύνθεσις βαρύνει αὐτὸ καὶ γίνεται πολυκλήϊς, πολυκλήϊδος, ὡς πολυψήφιδος, μελαγκρήπιδος. Ἰστέον δὲ ὅτι πολυκλήϊδες νῆες οὐ μόνον αἰπολυκάθεδροι κατὰ τὴν ῥηθεῖσαν ἐτυμολογίαν, ἀλλὰ καὶ μᾶλλον αἰπολυκλείδωτοι παρὰ τὴν κληῖδα, τουτέστι κοινῶς τὴν κλειδα. πολυκλείδωτοι γὰρ ἀληθῶς αἰ νῆες διὰ τὸ πολυγόμενον καὶ εὐάρμοστον. ταῦτόν δὲ κατὰ τοὺς παλαιοὺς κληῖς καὶ ἐδώλιον. [γενικὴ δὲ τοῦ κληῖς κληῖδος καὶ συναίρεσις κληῖδος, ὡς Νηρηῖδος· ὅθεν τὸ «κληδῶν θρόνοι» παρὰ Λυκόφρονι. δοκεῖ δὲ καὶ ὁ τῆς εἰρεσίας ζυγὸς ἐδώλιον εἶναι.] (ἡ. 75) Τὸ δὲ ἄλλοθεν σημειώδης ἐστὶ τοῖς παλαιοῖς ὡς προπαροξυζυγόμενον, οἱ καὶ λέγουσι κανόνα τοιοῦτον· τὰ εἰς ἑ-ν ἐπιρρήματα τῶ ὁ μόνῳ παραληγόμενα παροξύνονται· Κυπρόθεν, Ἰλιόθεν, Αἰνόθεν, Ἀβυδόθεν. τὸ ἄλλοθεν, πάντοθεν, οἴκοθεν, προπαροξύνονται, διότι ἀόριστά εἰσικαὶ κοινὴν τόπου σημασίαν ἀναδέχονται. ἕτεροι δὲ φασι ἀπλῶς ὡς πάντα τὰ εἰς ἑ-ν παροξύνονται χωρὶς τῶν ῥηθέντων τριῶν ὡς σεσημειωμένων. (ἡ. 76) Ὅτι καὶ ἐνταῦθα σχῆμα κεῖται, ὃ λέγεται κατὰ τὸ σιωπώμενον. ὅτι μὲν 1.268 γὰρ ὁ βασιλεὺς δημηγορήσας ἔζετο, εἶπεν ὁ ποιητὴς· ὅτι δὲ φθάσας ἀνέστη δημηγορήσας, οὐκ ἐπεσημήνατο, ἀλλ' ἐσιώπησε· καὶ ἔστι καὶ τοῦτο μέθοδος συντομίας, ὡς μὴ θέλοντος τοῦ ποιητοῦ ἐνδιατρίβειν τοῖς μὴ καιρίοις. καὶ νῦν μὲν τὸ τέλος εἰπὼν ἀπεσιώπησε τὴν ἀρχὴν, ἀλλαχοῦ δὲ ἀνάπαλιν ποιεῖ, ὡς καὶ ὅτε τραπέζας παρατίθεσθαι λέγων τὴν ὑστερον ἀφαίρεσιν αὐτῶν σιωπᾶ. (ἡ. 77) Ὅτι τὸ «Πύλου ἡμαθόεντος» ἀντὶ τοῦ ἡμαθοέσεως, εἰ μὴ ἄρα τις ἀρσενικῶς ὀνομάσει τὸν Πύλον-ὄπερ, εἰ καὶ παρὰ ἄλλοις ἐστίν, ὡς προεῖρηται, ἀλλὰ παρὰ τῷ ποιητῇ οὐ φαίνεται-τοιοῦτον δὲ καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα τὸ «ὕληντι Ζακύνθῳ» ἀντὶ τοῦ ὑληέσεως, ὁμοφωνοῦντος τοῦ θηλυκοῦ τῷ ἀρσενικῷ, ὡς καὶ ἐπὶ ἄλλων καταλήξεων γίνεται, οἶον ἐν τῷ «κλυτὸς Ἴπποδάμεια» καὶ «ἀγγελθεῖσά μοι γενναῖος» καὶ «φωκῶν ὀλοώτατος ὀδμή» καὶ «πικρὸς ὀδμή» καὶ «ἀκοὴ λίχνος» καὶ «νεκρὸν δάμαρτα» καὶ ἐν ἄλλοις μυρίοις. ἡμαθόεις δὲ Πύλος ἢ ἡ γῆν ἀμαθώδη ἔχουσα ἦτοι ὑπόξηρον-τοιοῦτον γὰρ ἢ ἄμαθος-ἢ περὶ ἦν ποταμὸς ῥέει καλούμενος Ἄμαθος, ὡς φησὶν ὁ Γεωγράφος λέγων Ἄμαθος ποταμὸς περὶ Πύλον, ἀφ' οὗ ἡμαθόεις δοκεῖ καλεῖσθαι αὐτὸς ἡγουνὸς Πύλος. τὸ δὲ ἀμαθώδη τὴν ὅλην ἐκεῖ χώραν ἢ τὸν Πύλον εἶναι ψεῦδος ἐκείνοισιν φασι. τινὲς δὲ καὶ τριῶν Πύλων οὐσῶν περὶ ἐκάστην αὐτῶν ποταμὸν ῥέειν φασι Ἄμαθον. ἔστι δὲ τούτου μνεῖα καὶ ἐν τῇ Βοιωτίᾳ. (ἡ. 79). Ὅτι ἡγήτορες καὶ μέδοντες οἱ

βασιλείς. δηλοῦται δὲ διὰ μὲν τοῦ ἡγήτορες τὸ τῶν βασιλέων ἡγεμονικόν, διὰ δὲ τοῦ μέδοντες τὸ βουλευτικόν ἀπὸ τοῦ μῆδω, τὸ βουλευόμεναι. οὐ γὰρ μόνον ἡγεῖσθαι τὸν ἄρχοντα χρὴ ἀλλὰ καὶ πρόβουλον εἶναι. (η. 81) Ὅτι νοσφίζεσθαι παρὰ μὲν τῷ ποιητῇ τὸ νόσφι καὶ χωρὶς γίνεσθαι 1.269 καὶ ἀφίστασθαι ἢ ἐνεργητικῶς τὸ χωρίζειν καὶ νόσφι καὶ πόρρω ποιεῖν. παρὰ μέντοι τοῖς ὕστερον τὸ ἰδιοποιεῖσθαι νοσφίζεσθαι λέγεται, τὸ δ' αὐτὸ καὶ σφετερίζεσθαι. [Καὶ ἄλλως δὲ φράσαι, πάλαι μὲν νοσφίζεσθαι τινὰς ἦν τὸ νόσφιτινὸς ἑαυτὸν ἀπάγειν καὶ οὕτω χωρίζειν, εἴτε λόγος ἦν ἐκεῖνο εἴτε πράγμα· νῦν δὲ νοσφίζεται τις εἰς ἑαυτὸν ἐπισπώμενος τὸ ἀλλότριον καὶ νόσφι τοῦ ἔχοντος ποιῶν αὐτό. ὅτι δὲ τὸ νόσφι ἐκ τοῦ ἴς ἰνός γίνεται ἴνοσφι, καὶ ἀφαιρέσει καὶ συγκοπῇ νόσφι, δηλοῦσιν οἱ παλαιοί]. (η. 80–2) Ἰστέον δὲ ὅτι Νέστωρος εἰπόντος, ὡς «εἰ μὲν τις ἄλλος τῶν Ἀχαιῶν εἶπε τὸν ῥηθέντα ὄνειρον, ψεῦδος ἂν φαίμεν», τουτέστιν ἔφημεν, «καὶ νοσφιζοίμεθα μᾶλλον», τουτέστι χωρίζοίμεθα, πόρρωγενοίμεθα, ὡς προδεδήλωται, «νῦν δὲ ἴδεν ὃς μὲγ' ἄριστος ἐν στρατῷ εὐχεται εἶναι», δοξάζειν φαίνεται ὁ ποιητὴς τοὺς τῶν σπουδαίων ἀνδρῶν ὄνειρους ὡς ἐπὶ πολὺ ἀληθεῖς εἶναι, ὥσπερ δὴ καὶ ἐνταῦθα. εἰ μὲν γὰρ ὁ τυχών, φησὶν, ἄνθρωπος ἔφη τὸν ὄνειρον, τάχ' ἂν ἐνομίσθη ψεῦδεσθαι· ἐπεὶ δὲ Ἀγαμέμνων ὁ διοτρεφὴς καὶ διογενὴς εἶδεν αὐτόν, οὐκ ἀπεικὸς τῷ τοιούτῳ ἀληθῆ Διὸς ἄγγελον ὄνειρον ὡς ἀγχιθέω καταπεμφθῆναι. καίτοι τινὲς ἄλλως εὐήθη τὸν λόγον εἶπον εἶναι τοῦ Νέστωρος ἢ κολακευτικὸν λέγοντες, ὡς οὐ κατὰ διαφορὰν οἱ δυνατώτεροι τοὺς ἀληθεῖς ὄνειρους ὀρώσιν. ἔτι δὲ καὶ ἄλλον τρόπον οἱ παλαιοὶ φασὶν ἀληθεύειν ἂν τὸν τοῦ βασιλέως ἐπὶ τοιούτοις ὄνειρον. οἷς γὰρ, φασὶν, οἰκεῖον τὸ μεριμνᾶν, τούτοις ἀληθεῖς αἰ θεόθεν ἐμφάσεις. τοῖς δ' αὐτοῖς οἰκεῖον καὶ τὸ ἀληθεύειν ἐπὶ τῇ αὐτῶν ἀφηγήσει. οἷς γὰρ ἢ ἀποτυχία κίνδυνον φέρει, οὐκ ἂν οἱ τοιοῦτοι ψεύσωνται. διόπερ οὐκ ἂν ὁ Ἀγαμέμνων, ἐφ' οἷς ἰδεῖν λέγει, ψεύσεται. καὶ μὴν καὶ ἄλλως εἰπεῖν, οὐ ψευδεῖς τοὺς τῶν ἄλλων ὄνειρους ὁ Νέστωρ λέγει οἷα μόνων τῶν βασιλικῶν ἀληθευομένων, ἀλλ' ἐκεῖνους μὲν ὑπόπτους εἶναι καὶ μᾶλλον φησὶ νοσφιζομένους ἢ τοὺς χωρίζομένους πίστεως, τοὺς δὲ βασιλικούς οὐ τοιούτους εἶναι. τίτι γὰρ ἂν χαριζόμενος ὁ βασιλεὺς μείζονι ψεύσεται; ἔτι δὲ οὐδὲ εἶπεν ὁ γέρον ὅτι, ἐὰν ἄλλος εἶπε, ψευδὴς ἦν ὁ ὄνειρος· ἀλλ' ἐκεῖνος ἂν ὁ εἰπὼν ἰδεῖν ἐψεύσατο τὸ ἰδεῖν. ὁ δὲ Ἀγαμέμνων οὐ ψεύδεται τὸ ἰδεῖν· οὐ γὰρ ἂν ἑαυτὸν ἀπατῶ. ὅτι δὲ καὶ ἀληθεύει ὁ ὄνειρος τοῦ βασιλέως, οὐδ' αὐτὸ εἶπεν ὁ Νέστωρ σαφῶς, ἀλλ' ἔστιναὐτῷ τοιοῦτος ὁ λόγος· «εἰ μὲν τις ἄλλος εἶπεν ἰδεῖν», δηλονότι τὸν ὄνειρον, «τυχὸν ἂν ἔδοξε ψεῦδεσθαι, ἐπεὶ δὲ ὁ βασιλεὺς ἰδεῖν φησιν», ὁ ἐν τῷ στρατῷ μέγα ἄριστος, «ἴδεν ἄρα». οὐκ οὐκ λέγει ὅτι ἀληθὴς ὁ ὄνειρος, ἀλλ' ὅτι ἀληθῶς ἴδεν αὐτόν ὁ βασιλεὺς. ὅρα δὲ ὅτι καὶ τὸν σοφώτατον Νέστορα ἢ λοξότης τοῦ ὄνειρου ἔλαθε καὶ τοὺς ἄλλους δὲ πάντας διὰ τὸ πεπρωμένον, ὡς ἂν εἶποι τις. ἐνθα καὶ ἔστιν εἰπεῖν, ὡς ἐὰν ὁ Ἀγαμέμνων, ὡς προεγράφη, νήπιος παρὰ τῷ ποιητῇ, ὡς μὴ ἐπιστήσας τῷ τοῦ ὄνειρου σκοπῷ, διὰ τί μὴ καὶ οἱ ἄλλοι νήπιοι οἱ συναγνοήσαντες μὴ δὲ βασανίσαντες; καὶ τάχα λύει τὸ τοιοῦτον ἄπορον τῷ Ζηνοδότῳ γραφῆ· ἐκεῖνος γὰρ, ὡς πρὸ ὀλίγου ἐρρήθη, οὐ γράφει τὸν βασιλέα ἐξηγησάμενον τὸν ὄνειρον, ὡς ἐκ τοῦ Διὸς ἐμηνύθη, ἀλλὰ συνέτεμε 1.270 τὴν φράσιν. διὸ οἱ βουλευταὶ ὡς μὴ ἀκούσαντες οὐδὲ ἐνόησαν· ὅθεν οὐδὲ νήπιοί εἰσιν. ἀλλὰ τοῦτο μὲν οὐκ ἔξω πιθανότητος· χαριέστερον δὲ ἔστιν εἰπεῖν ὅτι φαίνεται διὰ τοῦ Ὀδυσσεὺς μὴ νοηθῆναι καὶ ὑπὸ τῶν γερόντων τὸν ὄνειρον ὁμοίως τῷ βασιλεῖ περὶ τοῦ αὐθημερὸν τελεσθῆναι τὸ πᾶν, ὡς δηλώσει ἐν τοῖς ἐξῆς αὐτὸς ἐκεῖνος ἐν τῷ λέγειν ἀορίστως· «μείνατ' ἐπὶ χρόνον» καὶ «νῦν δὴ πάντα τελεῖται». οὐκ οὐκ νήπιος οὐτ' αὐτὸς οὐθ' οἱ κατ' αὐτόν, ὡς εἰκότως. Ὅρα δὲ καὶ ὅπως φιλοβασιλεὺς ὁ Νέστωρ μέγα ἄριστον αὐτόν λέγων. καὶ εἶπε μὲν τι τοιοῦτον

καὶ ὁ Ἀχιλλεύς, ὅτε πολλὸν ἄριστον αὐτὸν ἐν τῷ στρατῷ εἶπεν εἶναι· ἀλλ' ἐκεῖνο ἀπ' ἐναντίας τε ἦν διαθέσεως καὶ οὐκ ἐνδιάθετον[καὶ οὐδ' εἰς ταὐτὸν ἦκει τῷ τοῦ Νέστορος, οὐ γὰρ οὕτω πάνυ σεμνὸν ἀορίστως λεχθὲν τὸ πολλὸν ἄριστος, ὡς τὸ μέγα ἄριστος]. (η. 81) Τὸ δὲ φαῖμεν ἀπὸ τοῦ φαίμεν συνεκόπη, ἐξ οὗ φαῖεν τὸ τρίτον. ὅμοια δὲ τούτῳ καὶ τὸ δοῖμενδοῖεν καὶ τὸ σταῖεν καὶ τὸ τυφθεῖεν καὶ ὅσα τοιαῦτα, [ἐν οἷς καὶ τὸ «ξυγγοῖμενῆμαρτηκότες», οὗ πάντως τὸ τρίτον ξυγγοῖεν, ὡς καὶ τοῦ εἶδειμεν τὸ εἶδειεν.(η. 84) Ὅτι ἀρχικὸν τὸ «ὡς ἄρα φωνήσας βουλής ἐξήρχε νέεσθαι» ἡγουνάρχην αὐτὸς ἐνέδωκε τοῖς βουλευταῖς προῖέναι εἰς ἀγοράν.] (η. 85) Ὅτι τὸ ἐπανέστησαν, ὡς καὶ προεῖρηται, παρὰ μὲν τοῖς ὕστερον ἔριδος ἐστὶ δηλωτικόν, ὡς ὅτε ὁ ὄχλος ἐπαναστήναι τῷ ἄρχοντι λέγεται. ὁ μὲντοι ποιητὴς ἐπαναστήναι καὶ νῦν λέγει τὸ καθήμενόν τινα εἶτα εἰς τιμὴν τινος ἀναστήναι, οἷον «οἱ δ' ἐπανεστήσαν πείθοντό τε ποιμένι λαῶν». τινὲς μὲντοι πανέστησαν γράφουσιν ἤτοι πάντες ὀρθοὶ ἔστησαν, ὡς καὶ πρὸ τούτου «πάντες ἀνέστησαν» καὶ «ἀντίοἰεσταν ἅπαντες». δῆλον δὲ ὅτι, καθὰ καὶ Ἡρόδοτος δηλοῖ, τιμὴ τοῖς ἀγαθοῖς ἦν τὸ ἐπιούσιν ἐκ τῆς ἔδρης τοὺς καθημένους ἀνίστασθαι (η. 87–90). Ὅτι πολλοῖς ἠδύσμασι παραρτύων ὁ ποιητὴς τὴν ἑαυτοῦ ποιήσιν ἐν τῶν τοιούτων ἀγαθῶν ἔχει καὶ τὴν παραβολὴν, δι' ἧς πολλὰ τινα ἐξανύει καλά. δι' αὐτῆς γὰρ πολλαχοῦ καὶ ζῶν ἰδιότητος καὶ φυσικὴν ἱστορίαν ποικίλην ἐκτίθεται, ὡς ἐν τοῖς ἐξῆς δηλωθήσεται. καὶ ὅπως οὐ μόνον φιλόσοφόν τι πρᾶγμα ἢ παραβολὴ παρὰ τῷ ποιητῇ, ἀλλὰ καὶ πραγμάτων τῶν ὁσημέραι γινομένων διδασκαλία καὶ ἐναργείας ποιητικὴ καὶ πολυπειρίας περιποιητικὴ. ἔργον δὲ αὐτῆς καὶ τὸ διδάσκειν ἀριδύως τὰ ὑποκείμενα πράγματα, ὧν χάριν παρείληπται. ὁ γὰρ ἀκούων ὅτι Ὀδυσσεὺς μάλιστ' ἀντισητῆσαι τῷ Ἀχιλλεῖ, εἶτα τοῦ ποιητοῦ εἰπόντος ἀκούσας, ὅτι ὡς περὶ δράκων ὀρέστερος βεβρωκῶς κακὰ φάρμακα μένει ἄνδρα, ἔδω δὲ μιν χόλος αἰνός, οὕτως ὁ Ὀδυσσεὺς ἄσβεστον ἔχων μένος οὐχ' ὑπεχώρει, ἐδιδάχθη πάντως σὺν τῇ περὶ τοῦ δράκοντος ἱστορίᾳ καὶ τὴν πολλὴν προθυμίαν τοῦ Ὀδυσσεύος. Ἔστιν οὖν παραβολὴ νόημα πιστούμενον ἐκ 1.271 τῶν καθεκάστην γινομένων τὰ λεγόμενα ἢ λόγος διδάσκων καὶ πιστούμενος τὸ ὑποκείμενον ἐκ τῶν εἰωθότων αἰεὶ γίνεσθαι. λέγεται δὲ παραβολή, διότι τοῖς λεγομένοις παραβάλλει, τουτέστι συγκρίνει καὶ παρατίθησι πρᾶγμα τι γινώσκον εἰωθὸς αἰεὶ γίνεσθαι, ὅπερ ὀφείλει πάντως γνωριμώτερον εἶναι τοῦ δι' ὃ παρείληπται. κακία γὰρ παραβολῆς τὸ ἄγνωστον καὶ ἀσύνηδες, εἰς ὃ αἰ τοῦ Χοιρίλου κακίζονται παραβολαί, διότι οὐδὲ διδασκαλικὴ ἢ τοιαύτη ἐστὶ παραβολή. λαμβάνεται δὲ ἀπὸ πάντων, λογικῶν τε καὶ ἀλόγων, ἐμψύχων τε καὶ ἀψύχων, ὡς μυριαχοῦ δειχθήσεται. χαρακτηρίζεται δὲ ὡς ἐπὶ πολὺ διὰ τῶν παρακειμένων αὐτοῖς παραβολικῶν ἐπιρρημάτων· ὧν τὰ μὲν εἰσι κοινά, οἷον τὸ ὡς, τὸ ὡς περ, τὸ καθάπερ, τὰ δὲ ποιητικά, οἷον τὸ εὔτε, ἡὔτε, ἡὔτε, ἄτινα καὶ αὐτὰ τὸ καθὰ δηλοῦσι. Δύναται δὲ ποτε καὶ δίχα τούτων εἶναι παραβολή, οἷον ὡς εἴ τις μονομαχίαν φράζων, εἶτα θέλων παραβολὴν εἰπεῖν, ἐρεῖ οὕτως οὕτω καὶ θῆρες μάχονται, λέων τυχὸν καὶ κάπρος τάδε καὶ τάδε ποιοῦντες· ἢ καὶ ἄλλως, ὅτι λόγος ἔχει καὶ λέοντα καὶ κάπρον ἀλλήλοις μαχομένους τὰ καὶ τὰ ποιεῖν. ἢ ὅτι εἶδον ἐγὼ ποτε καὶ λέοντα καὶ κάπρον τὰ καὶ τὰ ποιοῦντα ἢ ὅτι οὐδὲ λέων οὐδὲ κάπρος τοιάνδε μάχην συστήσουσι τὰ καὶ τὰ ποιοῦντες. καὶ τοιαῦτα μὲν, ὡς ἐπιτόμως εἰπεῖν, τὰ τῆς παραβολῆς, περὶ ἧς πολλαχοῦ καὶ ἐν ἄλλοις τὰ δέοντα λαληθήσεται. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι ὡς ἐπὶ πολὺ μὲν προηγείται ἡ παραβολὴ τῆς ἀνταποδόσεως, οἷον· ὡς τότε γίνεται, οὕτω τότε. ποτὲ δὲ καὶ ἀνάπαλιν, οἷον· οὕτω διεπράχθη τότε τι, ὡς ὅτε τότε τι γένηται. καὶ ὅτι τῶν παραβολῶν αἱ μὲν εἰσὶν ἀναπόδοτοι, ὡς ὅτε τις εἴποι, ὅτι ἐμάχοντό τινες ὡς θῆρες

τοιάδε τινὰ ποιοῦντες· αἱ δὲ μετὰ ἀποδόσεως, ὡς ὅτε τις εἴποι, ὅτι, ὡςδ' ὅτε θῆρες
 μαχόμενοι τάδε τινὰ διαπράττονται, ὡς ἢ οὕτω καὶ οἶδε τάδεεποιοῦν. ἀποδέδοται γὰρ ἡ
 τοιαύτη παραβολὴ ἐν τῷ ὡς καὶ ἐν τῷ οὕτως. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων. τοιαύτη τις
 καὶ ἐνταῦθα παραβολὴ παρὰ τῷ ποιητῇ, ἔνθα τὴν τῶν Ἀχαιῶν ὄρμην εἰς τὴν ἀγορὰν
 παραβολικῶς θέλων διδάξει μελίσσαις εἰκάζει αὐτοὺς καὶ λέγει οὕτως· «ἢ ἕτε ἔθνεα εἶσι
 μελισσάων ἀδινάων πέτρης ἐκ γλαφυρῆς αἰεὶ νέον ἐρχομενάων, βοτρυδὸν δὲ πέτονται
 ἐπ' ἄνθεσιν εἰαρινοῖσιν, αἱ μὲν τ' ἔνθα ἄλις πεποτήαται», ἤγουν πέτονται Ἰωνικῶς, ὡς
 ῥηθήσεται μετ' ὀλίγον, «αἱ δὲ ἔνθα· ὡς τῶν ἔθνεα πολλὰ νεῶν ἄπο καϊκλισιάων ἔστιχον
 ἰλαδὸν εἰς ἀγορὰν». καὶ τοιαύτη μὲν ἡ παραβολὴ δηλοῦσα καὶ διδάσκουσα τὴν τῶν
 Ἑλλήνων κίνησιν ἀπὸ πράγματος γνωρίμου καὶ εἰωθότος πάντοτε γίνεσθαι. λέγει γὰρ
 ὅτι, ὡς περ αἱ μέλισσαι ἀπὸ πέτρας γλαφυρᾶς, δηλονότι σπηλαίου τινὸς ὡς εἰκὸς ὄρεινου,
 ἐξερχόμεναι πολλαὶ ὁμοῦ καὶ πυκναί πέτονται βοτρυδὸν, οὕτω καὶ οἱ Ἕλληνες εἰς
 ἀγορὰν ἤρχοντο ἰλαδὸν. πρὸς τοῦτο γὰρ καὶ μόνον ἡ παραβολὴ τῷ ποιητῇ καὶ οὐ πρὸς
 ὄλον τὸ πρᾶγμα. οὐ γὰρ 1.272 ἡ παραβολὴ ὅλη τῷ πράγματι ὅλω προσαρμόζειν ἐνταῦθα
 δύναται. καὶ γὰρ τὰ μὲν ἔθνη τῶν μελισσῶν ἐκ μιᾶς πέτρας ἐξερχόμενα σκεδάζονται ἐν
 τοῖς ἄνθεσιν· οἱ δὲ Ἕλληνες τὸναντίον ἀπὸ πολλῶν σκηνῶν καὶ νηῶν ἐξερχόμενοι εἰς
 ἔνατόπον τὸν τῆς ἀγορᾶς εἶχον τὴν ὁδόν, ὥστε κατὰ τοῦτο ἐναντία ἐστὶ καὶ ἀνομοία ἡ
 παραβολὴ τῷ πράγματι. πρὸς ἐν γοῦν καὶ μόνον παρέλαβεν ὁ ποιητὴς ἐνταῦθα τὴν
 παραβολήν, ἵνα δείξῃ ὅτι, ὡς περ αἱ μέλισσαι πολλαὶ καὶ βοτρυδὸν, οὕτως οἱ Ἕλληνες
 πολλοὶ καὶ ἰλαδόν. ἐὰν δὲ ἐκ πέτρας αἱ μέλισσαι, ἀπὸ δὲ τῶν σκηνῶν οἱ Ἕλληνες, τοῦτο
 ὁ ποιητὴς οὐ προσλογίζεται. δεῖ γὰρ εἶδέναι ὅτι οὐσυχναὶ παρ' αὐτῷ εὐρεθήσονται
 παραβολαὶ ὅλαι διόλου συμβιβαζόμεναι τοῖς ὑποκειμένοις πράγμασιν, ὡς ἐπὶ πολὺ δὲ τὸ
 μὲν πλεῖον μέρος τῆς παραβολικῆς διασκευῆς ἄχρηστον τῷ ποιητῇ· ἔστι δ' ὅτε καὶ
 ἐναντίον πρὸς τὸ πρᾶγμα εὐρίσκεται, ὀλίγον δὲ τι μέρος ἐκ τῆς παραβολῆς τῷ πράγματι
 συμβιβάζεται. ἔστι γὰρ ἡ μέθοδος τοιαύτη τις τῷ ποιητῇ ἐν ταῖς παραβολαῖς. τῶν
 παραβολῶν τὰς μὲν πάνυ συντομώτατα καὶ ἀπερίττως ἐξάγει, οἷον ὡς ὅτε εἴπη, ὅτι ἡ
 Θέτις ἀνένδου τῆς θαλάττης «ἢ ἕτ' ὁμίχλη». παραβολὴ γὰρ τὸ καθὰ ὁμίχλη. τοιοῦτον καὶ τὸ
 «ὄρνιθες ὡς» καὶ «οἱ δὲ λύκοι ὡς ἐπόρουσαν». τὰς δὲ εἰς πλάτος μὲν ἐνδιασκευῶς
 ἐκφέρει ἀφηγουμένας ἀπαραλείπτως χάριν ἱστορίας ἅπαν τὸ πρᾶγμα, ὡς εἴωθεν αὐτὸ
 γίνεσθαι, ἀφήσιν δὲ τῷ ἀκροατῇ ἐπιλέγεσθαι τῆς παραβολῆς τὰ τῷ πράγματι χρήσιμα, τὰ
 δὲ λοιπὰ ἐὰν κεῖσθαι εἰς ἐντέλειαν παραβολικῆς ἀφηγήσεως. οὕτω τοίνυν καὶ ἐνταῦθα
 τῆς παραβολῆς ἐχούσης, ὅτι αἱ μέλισσαι ἐκ πέτρας ἔρχονται καὶ ὅτι πέτονται καὶ ὅτι ἐπὶ
 ἄνθεσιν ἔαρινοῖσιν καὶ ὅτι αἱ μὲν ἐνταῦθα, αἱ δὲ ἐνταῦθα, καὶ ὅτι βοτρυδὸν πέτονται,
 τοῦτο καὶ μόνον ἐκ τῆς παραβολῆς χρήσιμον πρὸς τὸ πρᾶγμα. ὡς γὰρ αὐταὶ
 βοτρυδὸν, οὕτως οἱ Ἕλληνες ἰλαδόν, ὡς ταῦτόν ὄν τὸ βοτρυδὸν συνῆχθαι τὰς
 μελίσσας καὶ ἰλαδὸν ἴεσθαι τοὺς Ἕλληνας, ὃ ἐστὶ φαλαγγηδὸν καὶ κατὰ ἴλας.
 συστροφὴν γὰρ πλήθους δηλοῖ καὶ τὸ βοτρυδὸν καὶ τὸ ἰλαδὸν καὶ ποιότητος
 ἀμφοτέραισιν ἐπιρρήματα. τάχα δὲ καὶ τὸ ἄλις αὐτὰς πέτεσθαι, ἤγουν
 ἠθροισμένως, χρήσιμον εἰς τὴν παραβολήν· τὸ γὰρ ἄλις πέτεσθαι ὁμοίον ἐστὶ πρὸς τὸ
 βοτρυδὸν καὶ ἰλαδόν. τὰ δὲ ἄλλα πάντα τῆς παραβολῆς πρὸς μὲν τὴν ἱστορίαν
 τῶν μελισσῶν καλῶς ἔχει καὶ ἐντελῶς, πρὸς δὲ τὸ πρᾶγμα πάντῃ ἔχει ἀργῶς. οὕτε γὰρ ἐκ
 πέτρας οἱ Ἕλληνες οὔτε πέτονται οὔτε ἐπὶ ἄνθη, οὔτε οἱ μὲν ὦδε, οἱ δὲ ἐκεῖ. ταύτην δὲ
 τὴν παρατήρησιν φυλακτέον καὶ ἐπὶ τῶν ἐφεξῆς πλατειῶν παραβολῶν. ὀλιγάκις γὰρ, ὡς
 εἴρηται, παραβολὴ ὅλη διόλου ἐφαρμόζει τῷ πράγματι. καὶ ταῦτα μὲν οὕτω. τὰ δὲ κατὰ
 μέρος τῆς ῥηθείσης παραβολῆς τοιαῦτα. [(η. 87) Τὸ μὲν ἢ ἕτε παραβολικὸν ἐπιρρήμα

ἔστιν, ὡς προδεδήλωται, οὐ προηγεῖται τὸ εὔτε, ὡς καὶ αὐτὸ εἴρηται, διαλυθὲν εἰς τὸ ἤϋτε. ἰστέον γὰρ ὡς ἡ ἑ-υ δίφθογγος πολλαχῶς ἀλλοιοῦται καὶ οὐ μόνον φυλάσσεται κινουμένη, ὡς ἐν τῷ εὔχῳ εὐχή, ἀλλὰ καὶ μεταμορφοῦται πολυειδῶς ἢ τοῦ ἑ-υ ἐκπίπτουσα, ὡς ἐν τῷ σπεύδῳ σφεδανόν, τεύχῳ τέχνη· ἢ τὸ ἑ ἀποπτύουσα, ὡς ἐν τῷ 1.273 φεύγω φυγή, ἐρεύγω ἐρυγή, πεύθῳ Πυθών· ἢ τὸ ἑ μόνον τρέπουσα εἰς ὠ, οἷον σπεύδῳ σπουδή, ἢ τὸ ἑ εἰς ἰ, οἷον φεύγω φευδωδός, φασί, καὶ φειδωλός ὀφεύγων τὸ διδόναι· ἢ ἅμα μεταβάλλουσα τὸ ἑ εἰς ὠ καὶ τὸ ἑ εἰς ἰ, οἷον λευγαλέος λοίγιος, ὕφ' ὦν δηλοῦται τὸ ὀλέθριον. ἔτι δὲ ἀλλοιοῦται καὶ διαλυομένη, εἴτα τρέπουσα τὸ ἑ εἰς ἠ, οἷον εὔκομος ἠύκομος. οὕτως οὖν καὶ ἐκ τοῦ εὔτε διαλύσεικαὶ ἐκτάσει γίνεται ἠϋτ' ὀμίχλη καὶ ἠϋτ' ἔθνεα.] Ἔθνεα [δὲ] μελισσῶν καταχρηστικῶς λέγει· κυρίως γὰρ ἐπὶ ἀνθρώπων τίθεται ἡ λέξις, ἐφ' ὧν καὶ τὸ ἔθος κυριολεκτεῖται, ἀφ' οὗ καὶ τὸ ἔθνος παράγεται. λέγει δὲ καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς ὁμοίως χηνῶν καὶ γεράνων καὶ κύκνων ἔθνεα καὶ μυιάων ἔθνεα παραχρῶμενος τῇ λέξει καὶ ἐκεῖ καὶ μὴ θέλων ἀγέλην εἰπεῖν. κἄν γὰρ οἱ νεώτεροι ἀγέλας ἐπιόρνέων τιθῶσι, ἀλλ' Ὅμηρος τὴν τοιαύτην λέξιν τῷ τῶν βοῶν πλήθει προσήρμοσε. βούλονται δὲ οἱ νεώτεροι ἐπὶ μελισσῶν οὐκ ἔθνος λέγειν, ἀλλὰ σμήνος· μάλιστα δὲ ἐσμὸν μετὰ δασέος πνεύματος, ὡς δηλοῖ παρά Ἀριστοτέλει ὀάφεσμός. τὸ γὰρ σμήνος οὐ μόνον ἐπὶ πλήθους λέγεται μελισσῶν, ἀλλὰ καὶ τὸ σίμβλον ἦτοι τὸ ἀγγεῖον, ἐν ᾧ τὸ μέλι ἀποτιθέασιν αἱ μέλισσαι, σμήνος καλεῖται. τὸ δὲ μελισσῶν καὶ τὸ ἀδινῶν καὶ τὸ ἐρχομενάων καὶ τὸ κλισιάων σχῆμα μὲν ποιούσι καλὸν ἐπὶ κόσμῳ τῆς παραβολῆς, τὸ λεγόμενον ὁμοιοκατάληκτον καὶ πάρισον· εἰσὶ δὲ Αἰολικὰ πλεονασμὸν ἔχοντα τοῦ ἑ-α μακροῦ· ὄγκον δὲ ποιούσι φωνῆς πρεπούσης μεγαλοφωνία ποιητικῇ διὰ τὴν χασμωδίαν τὴν ἐκ τοῦ ἑ-α καὶ ἑ-ω. Ἀδινῶν δὲ μέλισσαι αἱ πυκναὶ παρά τὸ ἄδην, ὃ δηλοῖ τὸ δαψιλῶς. διὸ καὶ δασύνεσθαι αὐτὸ τινες βούλονται, καθὰ ἐν τοῖς Ἀπίωνος καὶ Ἡροδώρου δηλοῦται, ὡς τοῦ ἄδην δασυνομένου παρά τοῖς Ἀττικοῖς. ἔνθα καὶ σημειώσασαί τὴν διὰ ἐνός ἑ-δ γραφὴν τοῦ ἄδην καὶ τὴν τοῦ ἑ-α συστολήν. [ἰστέον δὲ ὅτι κατὰ τοὺς παλαιοὺς πολλαχῶς τὸ ἀδινόν ἦγον τὸ ἀθρόον, ὡς ἐνταῦθα, καὶ τὸ οἰκτρὸν, ὡς ἐν τῷ «ἀδινὸν στοναχῆσαι», καὶ τὸ ἀδὺ ἦγον ἠδύ, οἷον «Σειρήνων 1.274 ἀδινῶν», καὶ τὸ πυκνὸν καὶ ἰσχνόν, οἷον «ἀμφ' ἀδινὸν κῆρ». κατὰ δὲ τινὰς καὶ τὸ ἠρέμα, οἷον «ἀδινῶς ἀνενεῖκατο φώνησέν τε».] (ἠ. 88) Πέτραν δὲ γλαφυρὴν τὸ σπηλαιὸν λέγει, ὡς εἴρηται, ἵνα νοῶμεν ἐκ τοιαύτης πέτρας ἦτοι σπηλαιῶδους τὰς ῥηθείσας ἀδινὰς μελίσσας ἐξέρχεσθαι· ἀπὸ γὰρ μικροῦ ἀγγείου ἑτέρου πολλαὶ οὕτως οὐκ ἂν ἐξέλθοιεν μέλισσαι, ἵνα ἐξ αὐτῶν ὀποιοῦν ποιήσῃ παραβολὴν εἰς τὸ τοσοῦτον στράτευμα τῶν Ἀχαιῶν. ἰστέον δὲ ὅτι τὸ πέτρα γλαφυρὴ καὶ τὸ παρ' Ἡσιόδῳ «γλάφυ πετρήεν» ταῦτ' ὀνομαζοῦσι· καὶ ὅτι ἐνταῦθα μὲν ἐπὶ αὐτοφυοῦς πράγματος ἦρμοσε τὸ γλάφειν, ἐξ οὗ τὸ γλαφυρόν, κυρίως δὲ ἐπὶ χειροκμήτων τὸ τοιοῦτον τίθεται ῥῆμα κατὰ ὀνοματοποιίαν, ὡς καὶ τὸ γράφειν. καὶ δηλοῖ ὁ ποιητὴς τοῦτο ἐν Ὀδυσσεΐα εἰπὼν· «εὐνὰς διαγλάψασα», ὃ ἔστι κοιλάνασα. οὕτω καὶ τὸ σκάπτειν ἀπροσφυῆς ὄν τῷ πλοῖῳ ἐποίησεν ὁμοίως σκάφος αὐτὸ λέγεσθαι, ὅπερ ἐπὶ γῆς μᾶλλον ἀρμόττει, ὡς τὸ «σκάφος οὐκέτι οἰνέων». οἰκειότερον δὲ μᾶλλον ἐπὶ νηὸς τὸ γλαφυρόν, [καθὰ καὶ ἡ κοιλότης, δι' ἣν καὶ κοίλαι νῆες λέγονται.] Αἰεὶ δὲ νέον ἔρχεσθαι τὰς μελίσσας λέγει διὰ τὸ πολὺ πλῆθος, ἵνα λέγῃ ὅτι οὕτω πολλαὶ ἦσαν, ὥστε συνεχῶς προϊοῦσαι νεωστὶ ἐδόκουν ἐξέρχεσθαι. οἱ δὲ νέον τὸ ἔαρ νοοῦσιν, εἰ καὶ ἄλλως πολὺν λέγεται διὰ τὰ τότε ἄνθη, καὶ λέγουσιν ὅτι κατὰ τὸ νέον ἦτοι κατὰ τὸ ἔαρ ἔρχονται· τότε γὰρ μάλιστα τῶν σίμβλων ἐκπέτονται ἐς τὰ ἄνθη. ἄλλοι δὲ φασιν, ὅτι τὰ μὲν ἄλλα ζῶα τὴν πτῆσιν ἀποτεταμένην ποιούσιν, αἱ δὲ μέλισσαι κατὰ βραχὺ. διὸ καί, οἷον εἰπεῖν, αἰεὶ νέον

δοκοῦσι πέτεσθαι ὡς περ ἄρτι ἀρχόμενοι καὶ μικρὸν ἐπικαθεσθεῖσαι τοῖς ἄνθεσιν εἶτα αἴρονται καὶ πάλιν ἐφιζάνουσαι αὐθις πέτονται. καὶ ἄλλως δέ, φασί, νέον πέτονται ἤτοι ἀκμαῖον, ὡς αἰεὶ ὁμότονον ἀπ' ἀρχῆς ἕως τέλους τὴν πτήσιν ποιούμενοι. (η. 89) Τὸ δὲ βοτρυδὸν πέτεσθαι τὰς μελίσσας εἴληπται μὲν ὁμοιοτελεύτως πρὸς τὸ ἰλαδὸν ἰέναι τοὺς Ἑλληνας. πάνυ δὲ ἡ λέξις ἔχει ἐμφαντικώτατα· εἴποις γὰρ ἂν ἰδὼν τὸ ἔθνος τῶν μελισσῶν, ὅταν ἐπικαθεσθῇ ἄνθεσι, βότρυϊ εὐοικέναι, ὡς ἀπὸ ῥαγῶν συγκειμένῳ ξανθῶν. ἐξήρτηνται γὰρ ἀλλήλων ὡς ῥᾶγες· καί πετόμενοι δὲ ἐγγὺς ἀλλήλων εἰσίν, οὐ μόνον ὅτι ὑπὸ βασιλεῖ πέτονται προάρχοντι τῆς πτήσεως, ἀλλὰ καὶ διὰ δειλίαν τὴν ἀπὸ τῶν μελισσοφάγων ὀρνίθων. συνασπίζουσι γὰρ ὡς περ τῇ πυκνώσει, καθὰ καὶ τὰ τῶν προβάτων ποιμνία. ἤδη δὲ καὶ διὰ τὸ δύσριγον, ψυχραὶ γὰρ εἰσιν, ἐγγὺς ἀλλήλων πέτονται θερμότητά αὐταῖς ἐντεῦθεν τινα μηχανώμενοι. ἰστέον δὲ ὅτι Ὀμήρου εἰπόντος βοτρυδὸν τὰς μελίσσας πέτεσθαι, ἐναλλάξ τὸ σχῆμα παλαιὸς τις σμῆνος ἔφη βοτρυδῶν καὶ ἐπεσημήνατο ἀντιστρόφως εἰπεῖν τῷ ποιητῇ εἰπόντι τὸ βοτρυδὸν ἐπιμελισσῶν· ὡς καὶ ἐάν τις εἰπόντος τοὺς ἄνδρας ὡς θῆρας μάχεσθαι, ἕτερος 1.275 ἀναστρέψας εἴπη τοὺς θῆρας ἀνδρῶν δίκην μαχεσθῆναι. ποιεῖ δὲ τοιαῦτα καὶ Πίνδαρος. Ὀμήρου γὰρ ἐν ταῖς αὐτοῦ ποιήσεσι τὴν Μοῦσαν αἰεῖν διεγείραντος, αὐτὸς φησὶν ὅτι ἀνέηκέ με ἡ Μοῦσα ἤγουν ἀνέπεισε· πάλιν Ὀμηρονέφος εἰπόντος πεζῶν ὁ Πίνδαρος στρατὸν φησὶ νεφελῶν, ἀντιστρέψας καιοῦτω τὸ Ὀμηρικόν, ὡς καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς ῥηθήσεται. Τὸ δὲ «ἐπὶ ἄνθεσιν ἔαρινος» ἀντὶ τοῦ «ἐπὶ ἄνθη ἔαρινά» ὅμοιον τῷ «ἦλθεν ἐπὶ Κρήτεσιν» ἀντὶ τοῦ «ἐπὶ τοὺς Κρήτας». ἠρινῶν δὲ ἀνθέων μέμνηται διὰ τὸ φύσει κατὰ ἔαρ πλεονάζειν αὐτά. χειμῶν γὰρ ἄνθη οὐκ οἶδε· μετοπώρῳ δὲ εἶπερ εἰσί, τὴν παροιμίαν ξενίζουσιν» ἐν μετοπώρῳ τὰ ἄνθη» λέγουσαν. (η. 90) Τὸ δὲ ἄλις παρὰ τὸ ἀλίζω γίνεται, ὅθεν καὶ ἀλία Περσῶν παρ' Ἡροδότῳ ἢ ἄθροισις. ἴσως δὲ ἐκεῖθεν παρ' αὐτῶν καὶ τὸ ἀλέες ἀντὶ τοῦ ἠθροισμένοι ὁμοῦ, ὅπερ Ὀμηρος ἀολλέες φησί. (η. 93) Τοῦ δὲ ἰλαδὸν χρῆσις καὶ παρὰ Ἡσιόδῳ. πρωτότυπον δὲ αὐτοῦ ἡ ἴλη, ὃ σημαίνει τὴν τάξιν. καὶ πάλαι μὲν καὶ ἡ ἴλη καὶ τὸ ἰλαδὸν διὰ τῆς ἑ-ι διφθόγγου εἶχε τὴν ἀρχουσαν, ὡς ἀπὸ τοῦ εἰλῶ, τὸ συστρέφω, ἐξ οὗ τότε καὶ τὸ πέδειλον. ὕστερον δὲ οὐχ' οὕτως, ἀλλ' ἐν τῷ ἑ-ι αὐτοῖς ἡ γραφή. Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι διχῆχρωμένου τοῦ ποιητοῦ ταῖς παραβολαῖς, ταῖς μὲν δι' ὀλίγου καὶ πάνυ στενῶς, ταῖς δὲ εἰς πλάτος, ὡς προείπομεν· πρώτη μὲν αὐτῷ βραχυτάτη παραβολὴ καὶ ἀναπόδοτος ἐν τῇ ἀ' ῥαφῶδιᾳ ἐστὶ τὸ «ἠὺτ' ὀμίχλη», πλατεῖα δὲ πρώτη αὐτῆ ἐν ταῦθα ἐκ τῶν μελισσῶν ληφθεῖσα, ζῶου συγγενοῦς τῇ ποιήσει, ὡς φασὶν οἱ παλαιοί, διὰ τε τὸν μόχθον τὸν ἐπὶ τῇ ἐργασίᾳ καὶ διὰ τὴν τοῦ ἔργου γλυκύτητα καὶ τὸ τοῦ κηρίου εὐσύνθετον. ὦν πάντων μετέχει καὶ ἡ ποίησις πόνῳ τε προιοῦσα—οὐδὲν γὰρ τῶν καλῶν πόνου χωρὶς—ἔχουσα δὲ καὶ γλυκύτητα οὐκ ὀλίγη, ἐναγλαῖζομένη δὲ καὶ τῇ τοῦ μέτρου εὐσυνθεσίᾳ. (η. 92) [Ἐντούτοις δὲ τὸ ἔστιχον ἐστιχῶν τὸ φησὶν Ὀμηρος ὡς ἀπὸ ἐνεστῶτος τοῦ στιχῶ. ὡς γὰρ στείβω, οὗ δεύτερος ἀόριστος ἔστιβον καὶ μέλλων δεύτερος στιβῶ, ἀφ' οὗ ἐξ ἀναδρομῆς τῆς εἰς θέμα ἐνεστῶς ὁ στιβῶ· οὕτω καὶ ἐκ τοῦ στείχω, ἔστιχον, στιχῶ, θεματικὸς ἐνεστῶς συζυγίας δευτέρας τῶν περισπωμένων στιχῶ, ἐξ οὗ τὸ ἐστιχῶντο. τὸ μέντοι στιβῶ στιβήσω οὐ φαίνεται οἷας συζυγίας ἐστίν. Ὅτι τὸ «ἠϊόνος προπάροιθε βαθείης ἐστιχῶντο» ἀγχιβαθῆ εἶναι δηλοῖ 1.276 τὸν τοῦ ναυστάθμου αἰγιαλόν. ὅτι δὲ Ἡῶν δυσλλάβως καὶ τόπος ἐστὶ Στρυμόνιος καὶ Ἡϊῶν τρισυλλάβως πόλις ἐν Χερρονήσῳ παρὰ Θουκυδίδη καὶ ἄλλη πρὸς τῇ Πιερίᾳ, ὦν οἱ πολῖται Ἡϊονεὺς καὶ Ἡιονίτης, δηλοῦσιν οἱ παλαιοί.] (η. 93) Ὅτι τὴν ὄσσαν ἐν ταῦθα φανερῶς ἄγγελον Διὸς λέγει, τουτέστιν ἄερος, ἐν τῷ «μετὰ δὲ σφισιν ὄσσα δεδήει ὀτρύνουσ' ἰέναι, Διὸς ἄγγελος», ἥτις ἐξακουμένη διὰ τοῦ ἄερος ὀτρύνει

τούς Έλληνας εἰς ἀγοράν. εἶη δ' ἂν λέγων ἀλληγορικῶς ὅσσαν ἢ τὴν τῶν βασιλέων ἄρτι κέλευσιν, οἷς πειθόμενοι συνήγοντο, ἢ τὴν πάντων τῶν Ἀχαιῶν πρὸς ἀλλήλους ἐγκέλευσιν, οἱ ἐπέκεινα τῶν ἐννέα κηρύκων ὤτρυνον καὶ αὐτοὶ ἑαυτοὺς εἰς τὴν ἀγοράν. Ὅρα δὲ τὸ «ὄσσα δεδήει» ἀντὶ τοῦ ἔλαμπε, καθ' ὁμοιότητα φρασθὲν τοῦ «ἐνοπή», ὃ ἐστὶ μάχη, «δεδήει», ὡς ἀπὸ τοῦ δαίω, τὸ καίω· ἴσως δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ δαίω, τὸ μερίζω· πολλοὶ γάρ οἱ βοῶντες· ἢ ἀπὸ τοῦ δαίω, τὸ μανθάνω, ἀφ' οὗ ὁ διδάσκαλος, ἵνα δηλοῖ τὴν διδάσκουσαν τοὺς ἀκούοντας τὸ ποιητέον. ποιηταῖς δὲ μόνοις ἢ λέξις αὐτηφιλεῖται. [ὡς δὲ θεία λέξις παρὰ ποιηταῖς ἢ ὄσσα δηλοῦσά ποτε καὶ μαντεῖαν, πολλαχοῦ φαίνεται.] (η. 94-6) Ὅτι ἐκφράζων ἐν ὀλίγῳ τὸν τῆς ἀγορᾶς θροῦν φησιν· «οἱ δ' ἀγέροντο· τετρήχει δ' ἀγορή, ὑπὸ δ' ἐστοναχίζετο γαῖα λαῶνιζόντων, ὄμαδος δ' ἦν». (η. 95) Ἔστι δὲ τετρήχει μὲν κατὰ ὀνοματοποιίαν τὸ τετάρακτο ἢ τετράχυντο ἀπὸ τοῦ τεταράχει συγκοπῆ καὶ τροπῆ τοῦ ᾠα εἰς ἠ. Τὸ δὲ στοναχίζεσθαι ὀνοματοποιεῖται καὶ αὐτὸ καὶ δηλοῖ ποῖαν βοήν τινα, καθὰ καὶ τὸ στένειν ἐπὶ θαλάσσης παρὰ Σοφοκλεῖ λεγόμενον· οὐ μόνον γὰρ ἐπιθρήνου ἢ λέξις τίθεται ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ἀπλῶς θορύβου. (η. 96) Ὅμαδος δὲ ἢ ὁμοῦ αὐδῆ, ὁ κοινὸς θόρυβος, ὅπερ καὶ ἀλαλητὸς λέγεται, οἷον εἰ ὁμολαλητὸς. [Ὅρα δὲ ὡς ἀναλόγως τῆ ὄτρυντύϊ τῆς ὄσσης κατεσπευσμένα παρενέσπαρται κομματικὰ ποιοῦντα γλυκύτητα, τὸ «οἱ δ' ἀγέροντο» καὶ ἐξῆς ἕως τοῦ «ὄμαδος δ' ἦν». (η. 95) Τοῦ δὲ στεναχίζετο, οὗ πολλάκις ἢ ἄρχουσα καὶ διὰ τοῦ ᾠα μικροῦ προφέρεται, διπλῆ ἢ παραγωγή ἐκ τοῦ στένω· στενάχω γὰρ ἐξ αὐτοῦ, εἴτα στεναχίζω.] (η. 96 ς.) Ὅτι ἐννέα κήρυκες βοῶντες τοὺς Έλληνας κατεσίγαζον. αὐξήσις δὲ ἐστὶ καὶ τοῦτο τοῦ θορύβου τῆς ἀγορᾶς, εἰ τοσοῦτοι κήρυκες μόλις ἔπειθον αὐτοὺς σέσθαι μὲν τῆς βοῆς, ἀκοῦσαι δὲ τῶν βασιλέων. Σημεῖωσαι 1.277 δὲ καὶ νῦν ὅτι, ὡς καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς πολλαχοῦ φανήσεται, προσπαθῶς ἔχει ὀποιοῦν τῶ ἐννέα ἀριθμῶ διὰ τε ἄλλας αἰτίας, ἃς λέγουσιν οἱ παλαιοί, οἷον καὶ ὅτι τετράγωνός ἐστι καὶ τέλειος ἐκ τελείου τοῦ τρία γινόμενος πολυπλασιασθέντος εἰς ἑαυτόν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὰς Μούσας, αἱ τῶ ἀριθμῶ τούτῳ περιγράφονται. οἱ δ' αὐτοὶ παλαιοὶ καὶ ὡς περισσάκις περισσὸν τὸν ἐννέα σεμνύνουσιν ἀριθμῶν τρεῖς διαιρούμενον τριάδας, ὧν ἐκάστη πάλιν τριάς εἰς μονάδας τρεῖς, πολλαχοῦ τοίνυν ὁ ποιητὴς εὐεπίφορός ἐστιν εἰς τὸν ἐννέα ἀριθμὸν, ὡς δειχθήσεται. διὸ καὶ ἐνταῦθα τοὺς κήρυκας ἐννέα εἶναι φησὶ καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς δὲ πουνέννα τινὰς ἀντανιστᾶ τῶ Ἐκτορι πολεμίους. Τινὲς δὲ πειρῶνται καὶ ἱστορικῶς ἀποκαθιστᾶν τὴν τῶν κηρύκων τούτων ἐννεάδα λέγοντες, ὅτι Ταλθύβιος καὶ Εὐρυβάτης Ἀγαμέμνονος κήρυκες, Ὀδῖος Αἴαντος, Εὐρυβάτης ἕτερος Ὀδυσσεῶς, Ἀσφαλίων καὶ Ἐτεωνεὺς Μενελάου. συγκαταριθμοῦσι δὲ αὐτοῖς καὶ Στέντορα τὸν εὐρυβόαν, οὐπερ Ὀμηρος ἐν τοῖς ἐξῆς μεμνήσεται, καὶ τὸν Θωῶτην, ἥδη δὲ καὶ τὸν Κάλχαντα μεγαλόφωνον καὶ αὐτὸν τεκμηριούμενοι ἐξῶν εὐρηταῖ που ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα ὁ Ποσειδῶν τῶ Κάλχαντι ἐξομοιούμενος καὶ τοῖς Έλλησιν ἐμβώμενος καὶ κελεύων μάχεσθαι. (η. 99 ς.) Ὅτι τὸ «σπουδῆ ἔζετο λαὸς παυσάμενοι κλαγγῆς» ἀντὶ τοῦ μόλις ἐκαθέσθη καὶ δυσχερῶς. διὸ καὶ ὁ Ἐκτωρ νυκτὸς που κατὰ τῶν Ἑλλήνων βουλευόμενός φησὶ «μὴ ἀσπουδεὶ φύγοιεν», ἀντὶ τοῦ μὴ δίχα σπουδῆς καὶ εὐχερῶς καὶ ἄνευ βίας, ὅτε μέντοι ἐρεῖ τις ἀπὸ σπουδῆς τι λέγειν, τότε ἢ λέξις τὸ ὀλοψύχως καὶ ἐνδιαθέτως καὶ ἐναγωνίως δηλοῖ. [Ἰστέον δὲ ὡς οἱ τεχνικοὶ τὸ σπουδῆ ἡγουντὸ ῥηθὲν Ὀμηρικὸν ἐπίρρημα λογίζονται ὁμοίως τῶ κομιδῆ ἀντὶ τοῦ λίαν καὶ σὺν ἐπιμελείᾳ.] (η. 100) Ὅρα δὲ τὸ κλαγγῆ ἐνταῦθα ἐπὶ ἀνθρώπων κραυγῆς τεθέν. (η. 101-8) Ὅτι φθάσας μὲν ἄφθιτον ἔφη τὸ πατρῶον τοῦ Ἀγαμέμνονος σκῆπτρον, ὅπερ Ἥφαιστος ἔκαμε τεύχων· ἐνταῦθα δὲ ἐφερμηνεύων, πῶς ἄφθι 1.278 τον ἦν, διότι δηλαδὴ ἀδιάδοχον, καθὰ προέγραπται, ἢ καὶ ὡς θεόθεν εἰς αὐτὸν κατελθόν, καὶ ἅμα

καὶ γενεαλογίαν ἐκτιθέμενος, φησὶν, ὅτι Ἥφαιστος μὲναὐτό «δῶκε Διὶ Κρονίωνι ἄνακτι· αὐτὰρ ἄρα Ζεὺς δῶκε διακτόρω Ἀργεῖφόντη· Ἑρμείας δὲ ἄναξ δῶκε Πέλοπι πληξίππω· αὐτὰρ ὁ αὐτὲ Πέλοψ δῶκ' Ἀτρεί ποιμένι λαῶν· Ἀτρεὺς δὲ θνήσκων ἔλιπε πολύαρνι Θυέστη· αὐτὰρ Θυέστης Ἀγαμέμνονι λείπε φορῆναι πολλῆσι νήσοισι καὶ Ἀργεῖ παντὶ ἀνάσσειν». Οὕτω τοίνυν τὸ σκῆπτρον ἀφθιτον ὡς θεόθεν τε δοθὲν τῷ γένει τῶν Ἀτρειδῶν καὶ ἐκ προγόνων εἰς τοὺς ἐπιγόνους διαβεβηκός. Ὅρα δὲ ὅτι ἐν τῷ περὶ τοῦ σκῆπτρου λόγῳ δεῖσαν ἢ τῷ ἀτὰρ συνδέσμῳ χρήσασθαι ἢ τῷ δέ, ἐν ἐκάστῳ στίχῳ ἓνα παρ' ἓνα χάριν ποικιλίας τοὺς τοιοῦτους συνδέσμους ὁ ποιητὴς τίθησιν ἐκκλίνων τὸ μονοειδές. φησὶ γάρ· αὐτὰρ Ζεὺς ἔδωκεν, Ἑρμείας δὲ ἔδωκεν, αὐτὰρ Πέλοψ ἔδωκεν, Ἀτρεὺς δὲ ἔλιπεν, αὐτὰρ Θυέστης ἔλειπε. καὶ ὅρα καὶ ὅπως κατὰ σχῆμα ἐπιμονῆς τετράκις μὲν εἶπε τὸ ἔδωκε, δις δὲ τὸ ἔλιπεν. ἐποίησε δὲ ὁ ποιητὴς τοῦτο οἷα μὴ ἔχων λέξεις καιριωτέρας τούτων εἰπεῖν. ὅρα δὲ καὶ ὅτι τὸ μὲν «Ἀτρεὺς ἔλιπε» διὰ τοῦ ἱ γέγραφεν· ἔστι γὰρ χρόνου ἀορίστου δευτέρου· τὸ δὲ «Θυέστης Ἀγαμέμνονι λείπε» διὰ διφθόγγου, χρόνον ἀντὶ χρόνου λαβῶν ἤγουν ἀντὶ ἀορίστου παρατατικόν, ὁποῖόν τι καὶ ἐπὶ τοῦ εἶδον γίνεται. τὸ γὰρ εἶδον καὶ ἡ λοιπὴ κλίσις τοῦ τοιοῦτου ῥήματος, ὅπερ ἀντιτοῦ ἔθεασάμην λαμβάνεται, τὰ μὲν πλείω παρὰ τῷ ποιητῇ τὴν διὰ τοῦ ἱ ἔχειγραφὴν τῷ λόγῳ τοῦ δευτέρου ἀορίστου, ἐξ οὗ καὶ τὸ ἰδεῖν ἀπαρέμφατον καὶ ἰδῶν μετοχή· ἔστι δὲ ὅτε καὶ διὰ διφθόγγου γράφεται, ὅπερ ἐστὶ ῥῆμα χρόνου παρατατικοῦ δηλοῦντος μὲν τὸ ἔβλεπον, λαμβανομένου δὲ ἀντὶ ἀορίστου τοῦ ἔθεασάμην. τὸ δὲ σχῆμα τοῦ ῥηθέντος χωρίου κλίμακα καὶ κλιμακωτὸν λέγουσιν οἱ παλαιοί, ἕτεροι δὲ ἐποικοδόμησιν. γίνεται δὲ σχῆμα κλιμακωτόν, ὅταν τὸ λῆγον τῆς φθασάσης ἐννοίας ἀρχὴ γένηται τῆς ἐφεξῆς, οἷον ὡς εἶ τις εἶπῃ· ὀβασιλεὺς ἀγαθός· ὁ ἀγαθὸς ἀγαθὰ ποιεῖ· ὁ ἀγαθὸς ποιῶν εὐεργετεῖ· ὁ εὐεργετῶν θεὸν μιμεῖται. τοιοῦτόν τι κἀνταῦθα τὸ σχῆμα· Ἥφαιστος μὲν ἔδωκε Διί, Ζεὺς δὲ τῷ Ἑρμῇ, Ἑρμῆς δὲ Πέλοπι καὶ καθεξῆς. κάλλους δὲ σχῆμα κατὰ τοὺς παλαιοὺς τὸ κλιμακωτὸν οἰκείον ὃν πανηγυρικαῖς ἐννοίαις, ὅποια τις ἐνταῦθα καὶ ἢ κατὰ τὸ βασιλικὸν σκῆπτρον γενεαλογία. τῆς δ' αὐτῆς ἰδέας καὶ τὸ αὐτὰρ τρις κείμενον ἐνταῦθα ἐπαναφορικῶς ἐν καταρχῇ στίχων ἓνα παρ' ἓνα, καὶ ἢ ῥηθεῖσα ἐπιμονὴ καὶ τὰ ποιητικὰ πάρισα, τὸ «πολλῆσι νήσοισιν ἀνάσσειν» καὶ τὸ «αὐτὰρ ὁ αὐτὲ» δις τεθὲν κατ' ἐπαναφορὰν ἐν δυοῖ στίχων ἀρχαῖς, εἰ καὶ ποιητικῶς πέφρασται. παρίσονται δὲ καλῶς καὶ τὸ «Διὶ Κρονίωνι ἄνακτι». Ὅρα δὲ καὶ ὅτι δίχα τοῦ Ἥφαιστου τὰ λοιπὰ πρόσωπα ἐνταῦθα μετὰ ἐπιθέτων ἐξάγει, τὸν Δία μὲν εἰπὼν Κρονίωνα καὶ ἄνακτα, τὸν Ἑρμῆν δὲ διάκτορον 1.279 Ἀργεῖφόντην, ἔτι δὲ καὶ ἄνακτα. θεῖα δὲ λέξις τὸ ἄναξ, ὡς καὶ ἐν τῇ ἀ' ῥαψωδίᾳ γέγραπται· διὸ καὶ ἐπὶ Ἑρμοῦ μόνου καὶ Διὸς αὐτὴν ἐνταῦθα τέθεικε. τὸν δὲ Πέλοπα πληξίππον προσέφη· τὸν δὲ Ἀτρέα ποιμένα λαῶν, σεμνῶς ὀνομάσας αὐτόν· τάχα γὰρ κρείττων ἦν τοῦ πατρὸς τὰ εἰς βασιλείαν· τὸν δὲ Θυέστην πολύαρνα, οἷον εἰ λέγων, ὅτι Ἀτρεὺς μὲν λαῶν ἤγε ποιμνία, ὁ δὲ Θυέστης ἀρνῶν καὶ τοιοῦτων ζῶων· τὸν Ἀγαμέμνονα δὲ προάγει μὲν ἐπιθέτου χωρὶς, περιφραστικῶς δὲ ἄνακτα καὶ αὐτὸν εἰπεῖν βούλεται λέγων αὐτόν Ἀργεῖ παντιἀνάσειν. (ἠ. 103) Ἔστι δὲ διάκτορος μὲν ἢ ὁ διάτορος, ὃ ἐστὶ σαφῆς ἐν ταῖς ἀγγελίαις· τορὸν γὰρ τὸ τρανές καὶ σαφές· ἢ ὁ αὐτὸ τοῦτο ἄγγελος ἀπὸ τοῦ ἄγω, ἐξ οὗ καὶ ὁ ἄγγελος. ἄγγελός τε γὰρ ἀπὸ τοῦ ἄγειν φαίνεται γίνεσθαι καὶ διάκτωρ δὲ ὁμοίως ἀπὸ τοῦ ἄγω, ὡς περ ἀπὸ τοῦ λέγω λέκτωρ καὶ ἀλέκτωρ. τὸ δὲ ἄκτωρ κλιθὲν εἰς τὴν ἄκτορος γενικὴν πεποίηκε [τῇ εἰς ἀρχὴν ἀναδρομῇ] εὐθείαν τὴν ὁ διάκτορος ἦτοι ὁ ἄγγελος, καὶ αὐτὸ δὲ τὸ Ἑρμῆς ἀπὸ τοῦ εἶρω, τὸ ἀγγέλλω, ἐτυμολογοῦσιν τινες, ἐξ οὗ Ἑρέας ὄνομα ὡς ὁ Αἰνέας καὶ πλεονασμῶ τοῦ ἡ Ἑρμέας, ἐξ οὗ ὁ καὶ ἐν τῇ Ὀδυσσεΐᾳ δηλούμενος Ἑρμῆς. πλεονάζειν γὰρ φασί

πολλαχοῦ τὸ ᾤμι, ὡσπερ καὶ ἐν τῷ μοχλός ἀπὸ τοῦ ὀχλῶ, καὶ ἀπὸ τοῦ εἴρω εἴραξ καὶ μεῖραξ, καὶ ἐκ τοῦ ἀχύρου ἀχυρμιά, καὶ ἐκ τοῦ τέκωτέκμωρ, τὸ τέλος. οὕτως οὖν καὶ Ἑρέας καὶ κατὰ πλεονασμὸν Ἑρμέας, ἐξ οὗ Ἑρμῆς ὁ τὰ τῶν θεῶν εἴρων ἦτοι ἀγγέλλων, ἵνα ἐκ τοῦ Ἑρμέας ἐπενθέσει μὲν τοῦ ᾤμι ὁ Ἑρμείας γίνηται, ὡς Αἰνέας Αἰνείας, Αὐγέας Αὐγείας, κατὰ κρᾶσινδὲ Ἑρμῆς, ὡς Ποδέας Ποδῆς, Σωσέας Σωσῆς. Ἡ μέντοι ἀλληγορία Ἑρμῆντὸν λόγον νοοῦσα καὶ ἐκ τοῦ ἐρμηνεύειν αὐτὸν ἐτυμολογεῖ ὡς ἐρμηνεύοντα τὰ τῆς ψυχῆς βουλήματα καὶ ἐξαγγέλλοντα, ὅθεν καὶ διάκτορον αὐτὸν καλεῖ οἰατορῶς, ὃ ἐστὶ σαφῶς, ὡς προεῖρηται, αὐτὰ προάγοντα. τὸν δ' αὐτὸν καὶ Ἀργεῖφόντην ἐπονομάζει ὡς ἀργὸν φόνου· εἰρηνικὸν γὰρ ὁ λόγος. Ὁ δὲ μῦθος 1.280 Ἀργεῖφόντην τὸν φονέα τοῦ Ἄργου καλεῖ, ὃν φύσεως τέρας ἢ ἱστορία παραδίδωσιν ὀφθαλμοὺς αὐτῷ ἀνοίξασα διὰ παντὸς τοῦ σώματος, οὓς ἄλλοτεᾶλλοι ἀνοίγων καὶ τοῖς μὲν μύων, τοῖς δὲ βλέπων, ἄυπνος ἦν διὰ βίου ἄστροις μὲν τισὶν ἀνατέλλουσιν ἐπανοίγων τοὺς μύοντας ὀφθαλμοὺς συνανατέλλοντας ὡσπερ καὶ αὐτοὺς, ἐτέροις δὲ αὐτῷ πάλιν τῶν ἀστέρων δυομένους ἐγκαταμύων τοὺς βλέποντας ὀφθαλμοὺς καὶ ὡσπερ συγκαταδύων τὸν ἐν αὐτοῖς ὀπτικὸν ἥλιον, ὃ καὶ Εὐριπίδης δηλοῖ ἐν οἷς φησιν Ἄργου ὄμματα «τὰ μὲν ξυῖν ἄστρον ἐπιτολαῖσι βλέποντα, τὰ δὲ κρύπτοντα δυνόντων μέτα». καὶ οὕτω μὲν ὁ μῦθος πολυωπὸν πλάττει τὸν Ἄργον. Ἡ δὲ ἱστορία τὸν Ἄργον τοῦτον, ὃς καὶ πανόπτης ἐπεκαλεῖτο, πολυπράγμονα τὰ εἰς ὄψιν εἶναι βούλεται καὶ ὀριγνώμενον πᾶσι παρεῖναι πράγμασι καὶ αἰεὶ ποτε καὶ ὡς οἶόν τε συνεχῶς πάντα ὀρᾶν καὶ μηδὲν τῶν ὑπὸ τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ διαλανθάνειν αὐτόν. ἴσως δὲ καὶ ἀγχίνου ὁ ἄνθρωπος ἦν καὶ τὰ μὲν ὀρῶν, τὰ δὲ προορῶν, ὁποῖον ὁ ποιητὴς λέγει τὸν βλέποντα τὰ τε ἔμπροσθεν καὶ τὰ ὀπισθεν, ὡς προέγραπται. τυχὸν δὲ καὶ ὀξὺς ἦν τὴν θέαν, ἀλλὰ καὶ ἐγρηγορῶς τὰ πολλὰ καὶ ὀλίγω ὕπνω ἑαυτὸν ἐπιτρέπων. διόπερ ὁ μῦθος πολλοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῷ ἐφιλοτιμήσατο. εἰκὸς δὲ καὶ εὐθύνοιρον εἶναι τὸν ἄνθρωπον καὶ ἐδόκει καὶ κατὰ τοῦτο ἄυπνος εἶναι ὡς καὶ ἐν τῷ ὕπνῳ ἐοικῶς καθορᾶν διὰ τὴν ἀληθῆ τῶν φαντασιῶν ἔκβασιν. Ὡσπερ δὲ τὸν Ἄργον ὁ μῦθος αἰνιγματῶς ἐσέμνυνεν, οὕτω καὶ ἄλλον τινὰ πολλὰ πράττοντα ταῖς χερσὶν Ἑκατόγχειρα ἔπλασε καὶ τινὶ ἀκαμάτῳ τὴν πορείαν ὄντι ἀπὸ χαλκοῦ τὸ σκέλος ἐσφυρηλάτησε. καὶ ἀκουστικὸν δὲ τινὰ ὄντα ὄνου φέρειν ὅτα εἶπε τερατολογῶν πολυτρόπως τὰς φιλοτιμίας τῆς φύσεως. Ἦν δὲ ὁ Ἄργος βασιλεὺς χώρας, ἣτις ἀπ' αὐτοῦ μὲν Ἄργος, ἀπὸ δὲ Πέλοπος ὕστερον ὠνομάσθη Πελοπόννησος. τὸν τοιοῦτον Ἄργον ἢ Ἥρα ἐπιστῆσαι λέγεται φύλακα τῆς Ἰοῦς, ἵνα ὁ Ζεὺς ὑπὸ τοιοῦτω σκοπῷ ἄυπνω τηρούμενος ἀπέχοιτο τῆς τοιαύτης γυναικός. Ἑρμῆς δὲ δόλω τὸν Ἄργον καταγωνίζεταί. Διὸς ἀξιώσαντος καί, ἐπεὶ λαθραίως οὐκ εἶχεν αὐτὸν ἀνελεῖν, λίθῳ βαλὼν πεφόνευκε. κἀντεῦθεν Ἀργεῖφόντης λέγεται, οἷον Ἀργοφόντης, καὶ τροπῆ τοῦ ᾤμι εἰς ᾤμι καὶ πλεονασμῷ διχρόνου Ἀργεῖφόντης, ὡσπερ καὶ ἀνδροφόντης ἀνδρεφόντης καὶ κατὰ πλεονασμὸν ἀνδρεῖφόντης. καίτοι τὸ ἀνδρεῖφόντης τινὲς ὡς ἀπὸ τῆς ἀνδρὶ δοτικῆς διὰ τοῦ ᾤμι γράψαντες διαφορεῖσθαι τὴν λέξιν πεποιήκασιν· τὸ μέντοι Ἀργεῖφόντης αἰεὶ τὴν διὰ διφθόγγου ἔχει γραφήν. [Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ 1.281 Ἀργεφόντης, καθὰ καὶ τὸ ἀνδρεφόντης, ἐξ ὧν Ἀργεῖφόντης καὶ ἀνδρεῖφόντης, Δωρικά εἰσιν, ὡς Ἡρωδιανὸς δηλοῖ ἐν οἷς λέγει τοιαῦτα· αἱ εἰς ᾤμι ὀξὺτοι γενικαὶ συντιθέμεναι συμφώνου ἐπιφερομένου ἢ διὰ τοῦ ᾤμι λέγονται, οἷον Ζηνός Ζηνόθεος, θριπός θριπόβρωτος, ἀλός ἀλοθήκη· ἢ διὰ τοῦ ἰῶτα, οἷον Αἰγίπαν, [πυρίχαλκος], νυκτικόραξ. οὕτως οὖν, φησί, καὶ ἀλοτρίβανος, ὡς ἀλοπώλης καὶ ἀλοθήκη. ὁ μέντοι διὰ τοῦ ᾤμι ἀλετρίβανος μήποτε Δωριὸν ἐστίν; οἱ γάρ τὸν Ἀπόλλωνα Ἀπέλλωνα εἰπόντες καὶ τὸν ἀνδροφόνον ἀνδρεφόνον, οὗτοι καὶ τὸν ἀλοτρίβανον ἀλετρίβανον εἴποιεν ἄν.] Ἔτι ἰστέον καὶ ὡς ἐν

τῷ Πausανίου Λεξικῷ φέρεται ἀργεῖφόντης ὁ ὄφιοκτόνος· ἄργην γάρ, φησίν, ἔνιοι τὸν ὄφιν καλοῦσιν. οὐ μέντοι ἱστορεῖ καὶ πῶς ὄφιοκτόνος ὁ Ἑρμῆς. (η. 104) Τὸν δὲ Πέλοπα πλήξιππον λέγει ὡς ἠνιοχικόν. τοιοῦτον γὰρ αὐτὸν ἡ ἱστορία παραδίδωσιν, ὃς Φρυξ μὲν ἀνέκαθεν ὦν, εἰς τὴν Ἑλλάδα δὲ διαβάς, κατέχειτὴν ἀπ' αὐτοῦ ῥηθεῖσαν, ὡς εἴρηται, Πελοπόννησον, καταγωνισάμενος ἄρματιτὸν Οἰνόμαον καὶ λαβὼν ἔπαθλον τὴν τε βασιλείαν ἐκείνου καὶ τὴν θυγατέρα Ἴπποδάμειαν, ἣν ἐκεῖνος ἄθλον ἐτίθει τῷ νικήσαντι αὐτὸν ἄρματι. Οἱ δὲ παλαιοὶ καὶ ἄλλως πλήξιππὸν φασὶ κληθῆναι τὸν Πέλοπα, ὡς αὐτὸν ποτε κατ' ἀνάγκην τινὰ ἑαυτῷ ἠνιοχήσαντα. τοῦτο δὲ λέγουσι διὰ τὰ ἐπὶ τῷ Μυρτίλῳ θρυλλούμενα, ὃς ἠνιόχει μὲν Οἰνομάῳ τῷ τῆς ῥηθείσης Ἴπποδαμείας πατρὶ Ἑρμοῦ παῖς λεγόμενος διὰ τὸ δόλιος εἶναι καὶ λόγιος· προὔδωκε δὲ τὸν δεσπότην πεισθεὶς τῇ παιδί θελούσῃ τὸ κακὸν κατὰ ἔρωτα Πέλοπος καὶ τοὺς πασσαλίσκους ἦτοι ἐμβόλους ἐξελών, οἱ ταῖς χοινικίσιν ἦτοι τῷ ἄκρῳ τοῦ ἄξονος ἐνειρόμενοι κατέχουσι τοὺς τροχοὺς, διεκπεσεῖν αὐτοὺς ἐν τῷ καιρῷ τῆς ἀρματηλασίας πεποίηκεν. οὐ γὰρ ἔτι τοὺς ἐμβόλους εἶχον οἱ χοίνικες διὰ τὴν τοῦ Μυρτίλου πανουργίαν. καὶ οὕτω νενίκηται μὲν ὁ δεσπότης Οἰνόμαος ἢ κατάτινας καὶ ἀνήρηται πρὸς τοῦ [πενθεροφθόρου] Πέλοπος [ὁ πρὶν γαμβροκτόνος] δεινὰ τῷ Μυρτίλῳ ἐπαρασάμενος. ἦν δὲ τὸ λοιπὸν Ἴπποδάμεια ὑπὸ τῷ Πέλοπικαὶ ὁ Μυρτίλος πρὸς τῆς δίκης ἐνηδρεύετο κατὰ τὴν ἀρὰν τοῦ Πέλοπος. ἦλθε δὲ καὶ ὁ Πέλοψ ὑπὸ ἠνιόχῳ τῷ αὐτῷ Μυρτίλῳ ἐφ' ἄρματος ὤδευεν ἔχων καὶ τὴν Ἴπποδάμειαν παραβαίνουσαν. διψᾷ ἡ γυνὴ· ἐκλαλεῖ τὸ πάθος· κάτεισιν ὁ Πέλοψ· ἄπεισιν ὑδρευσόμενος καὶ τὸν τῆς δίψης καύσωνα σβέσων τῇ γυναικί. τῇ δὲ ἄλλο πάθος ἐκκαίεται καὶ πῦρ ἔρωτος ὑπανάπτεται καὶ ἦν ὁ ἔρωτος ἐπὶ Μυρτίλῳ τῷ τοῦ δεσπότη προδότῃ· ὡς δὲ κατήπειγε τὸ πάθος, ἐκφαίνει αὐτὸ ἡ γυνὴ καὶ τὸν Μυρτίλον προκαλεῖται κατὰ τοῦ πυρός. ὁ δὲ ἐνταῦθα γοῦν φρένας λαβὼν οὐ πείθεται. ἐπίνεισιν ἐπὶ τούτοις ὁ Πέλοψ. καὶ ἡ γυνὴ τὸν ἔρωτα εἰς μανίαν τρέψασα τοιοῦτον γὰρ ἔρωτος ἐξαμαρτάνων – φθάνει κατεπειν τοῦ Μυρτίλου ψευδῆ, ὡς ἄρα ὁ τοῦ πατρὸς Οἰνομάου προδότης ἐπὶ τῷ πρώτῳ δεσπότη ἐν οὐδενὶ τίθησι καὶ τὸν δεύτερον καὶ ἄρματι ἐπιβουλεύσαστος τότε καὶ νῦν καταδιφρεῦσαι τὸν Πέλοπα ἐν οὐ καλοῖς βεβούληται 1.282 καὶ τὸν Οἰνόμαον καταρρίψας τοῦ ἄρματος διεκπεσεῖν ἄρτι τῆς εὐνῆς πειράται τὸν Πέλοπα. ταῦτά τε οὖν, ὡς εἰκός, ἐλάλησε καὶ βίαν ἐξετραγώδησε καὶ δόλον Μυρτίλου καὶ λόγους αἰμύλους καὶ ὅσα ἄλλα ὁ δυστυχῆσας ἔρωτος εἰς κατηγορίαν ὑπηγόρευε τῇ γυναικί. πιστεύει τοῖς λόγοις ὁ Πέλοψ καὶ πείθεται καὶ τοῦ Μυρτίλου καταδικαιήσας ἐρήμην οὐκ ἠθέλεν ἐκεῖνον ἔτι ζῆν· ἤδη γὰρ αἱ τῆς δίκης ἄρκες τῷ Μυρτίλῳ ἐπήγγυντο. καὶ τέως μὲν ὁ Πέλοψ ἐχεμυθῶν ἔπεττετὸν χόλον. ἐπειδὴ δὲ πρὸς κρημνῷ βαθυτάτῳ γένοιτο καὶ στενοχωρία ὁδοῦ καὶ θάλασσα μὲν ὑπέξυε τὸν κρημνόν, ὁ δὲ πυκναῖς πάγων ἐξετραχύνετο προβολαῖς, καὶ ὁ Μυρτίλος ἀφυλάκτως εἶχεν οὐδέν τι συνειδῶς ἑαυτῷ δεινόν, λαβόμενος ἀπροόπτως ὁ Πέλοψ ἐκείνου βάλλει κατωκάρῃ τὸν ἄνδρα. καὶ ὁ μὲν κατέβαινε θανόμενος ταύτην εὐρὼν ποινήν, οἷς τὸν δεσπότην Οἰνόμαον ἔσφηλεν, ὁ δὲ Πέλοψ ἐφ' ὁμοίοις ἑαυτῷ κηλῖδα δυσδαιμονίας ἐνέτριψεν ἐν οὐ καλοῖς τὸν εὐεργέτην Μυρτίλον ἀμυνάμενος. ἔτι γὰρ ἑαυτοῦ ὦν ὁ Μυρτίλος καὶ εἰδῶς, ὡς οὐκ ἐνδίκη πίπτει, ἐπαρᾶται, καθά που Οἰνόμαος αὐτῷ, οὕτως αὐτὸς πανωλεθρίαν τῷ γένει τοῦ Πέλοπος. καὶ αὐτὸς μὲν οὕτως εἰπὼν οὐκέτι λαλεῖν εἶχεν, ἀλλὰ κατενεχθέντα αὐτὸν εἶχε τὸ ὑποκείμενον πέλαγος, ὃ καὶ Μυρτῶν ἐκεῖθεν ἐκλήθη· περὶ ὃ καὶ ἡ Αἴγινα νῆσος κεῖται κατὰ τινὰς καὶ ἡ Ἐλευσίν. ἡ δὲ δίκη ἐπιστρέφεται τοῦ Μυρτίλου καὶ τρέπεται κατὰ τοῦ γένους τῷ Πέλοπι καὶ εἰς τοὺς ἐπιγόνους παραπέμπει τὰς ποινάς. ἐντεῦθεν οἱ Πελοπίδαι Ἀτρεὺς τε καὶ Θυέστης τῇ τραγωδίᾳ πολλὴν ἐχορήγησαν ὕλην, ὃ

μὲν ἀδίκησας εἰς λέχουστον Ἀτρέα καὶ τὸ χρυσομάλλον ἀρνίον ὑποσπάσας, ὃ πρὸς Ἑρμοῦ ἐκεῖνος εἶχεν ἐν τοῖς θρέμμασιν ἐξαίρετον, ὃ δὲ τῷ Θυέστη παραβαλὼν εἰς τροφήν τὰ φίλτατα, ὧν καὶ γευσάμενος ἐκεῖνος πόλιν ἐξ αὐτοῦ ἀφήκε καλεῖσθαι τὴν Ἑμειαν, ὅπουδηλαδὴ τὰ καταβρωθέντα ἐξήμεσε. καὶ ταῦτα μὲν Ἀτρεὺς καὶ Θυέστης, ἵνα τις ἐπιτέμῃ τὰ πολλά. Ἀγαμέμνων δὲ ὁ τοῦ Ἀτρέως καὶ Αἴγισθος ὁ τοῦ Θυέστου καὶ αὐτὸς Ὁρέστης ὁ τοῦ Ἀγαμέμνονος, ὅπως τοὺς πατρώους οἴκους διέθεντο, αἱ ἱστορίαι θρυλλοῦσι. ρίπτει γὰρ Ἀγαμέμνονα μὲν Αἴγισθος ἀλάστωρ γενόμενος τοῦ βασιλικοῦ λέχου τε καὶ σώματος, Αἴγισθον δὲ Ὁρέστης ἀμύνων τῷ πατρί, αὐτὸς τε τροχηλατούμενος κατὰ τὴν τραγωδίαν τῷ τῆς μητρὸς αἵματι οὐκεὺδαιμόνως ἔζησεν. οὕτως αἱ τοῦ Μυρτίλου Ἑριννύες τὸ τοῦ Πέλοπος γένος μετήλθον, ὅς τὸν Μυρτίλον ἀνελὼν καὶ ἑαυτῷ ἠνιοχήσας πλήξιππος ὑπὸ Ὀμήρου κέκληται ὡς τὴν ἠνιοχείαν αὐτουργήσας, [ὡς εἶπερ ἦν πλήξιππος, κεντρηνεκέας ἄρα ἤλαυνεν ἵππους.] ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἄλλοι. (ἠ. 106 ς.) Ὀμηρος δὲ τὰ μὲν κατὰ τὸν Ἀγαμέμνονα καὶ τὸν Αἴγισθον οἶδε, τὰ δὲ κατὰ τὸν Ἀτρέα καὶ τὸν 1.283 Θυέστην οὐχ' ὁμοίως τοῖς λοιποῖς ἱστορεῖ, ἀλλὰ φαίνεται εἰδὼς αὐτοὺς πάντῃ 1.283 φίλια φρονοῦντας ἀλλήλοις. Φησὶ γάρ, ὅτι Ἀτρεὺς θνήσκων ἔλιπε τὸ σκῆπτρον τῷ Θυέστη, ὡς ἐπὶ παιδὶ ἀτελεῖ τῷ Ἀγαμέμνονι θνήσκων τῷ πρεσβυτάτῳ τῶν παιδῶν καὶ ἀναθεὶς τῷ ἀδελφῷ Θυέστη ἐπιτροπεύειν τοῦ Ἀγαμέμνονος. ὁ δὲ αὐτὸς ἔλιπε τὸ σκῆπτρον, οὐ τῷ παιδὶ Αἰγίσθῳ περιόντι, ἀλλὰ τῷ Ἀγαμέμνονι τῷ ἐπιτροπευομένῳ δίκαια ποιῶν. Τινὲς δὲ φασὶ τὸν ποιητὴν εἰδέναι μὲν καὶ αὐτὸν τὰ κατὰ τὸν Ἀτρέα καὶ Θυέστην κακά, σιωπῆσαι δὲ αὐτὰ διὰ τὸ τῆς ἱστορίας οὐκ εὐφημον καὶ ἵνα μὴ βλασφημήσῃ τὸ γένος· οὐ γὰρ εἴωθε κακολογεῖν Ὀμηρος. ἐμφαίνει μέντοι, φασίν, ὥσπερ διὰ τοῦ πλήξιππος τὰ κατὰ τὸν Μυρτίλον μᾶλλον λέξει τὸ πολὺ παραφίνας τοῦ πράγματος διὰ τὸ μὴ εὐκαίρως ἔχειν πολυλογεῖν, οὕτω καὶ ἐν ταῦθα ὁμοίως τὰ κατὰ τὸν Ἀτρέα καὶ Θυέστην διὰ τοῦ ἔλιπεν. ἐπὶ μὲν γὰρ τῶν ἄλλων προσώπων, παρ' οἷς οὐκ ἦν τις διαφορὰ, τὸ ἔδωκε λέγει· ἔδωκεν Ἥφαιστος, ἔδωκε Ζεὺς, ἔδωκεν Ἑρμῆς, ἔδωκε Πέλοψ· ἐπὶ δὲ τῶν ἀλλήλοις διαφόρων τὸ ἔλιπεν ἔθετο, ὡς μήτε τοῦ Ἀτρέως αὐτόθεν ἔκοντι τὸ σκῆπτρον δόντος τῷ Θυέστη, μήτ' αὐτὸ τοῦ Θυέστου τὸ οἰκεῖον δόντος τῷ Ἀγαμέμνονι· τὸ μὲν γὰρ ἔδωκε φιλίας σημεῖόν φασιν οἴπαλαιοί, τὸ δὲ καταλιπεῖν ἀνάγκης. καὶ τὸ πολὺ ἀρνα δὲ τὸν Θυέστην εἰπεῖν ἔμφασιν οἴονται διδόναι τοῦ νοσοφισμοῦ τῆς χρυσεᾶς ἀρνός· καίτοι τοῦτο ἄλλως δηλοῖ τὸν πολυθρέμωνα ὡς ἀπὸ μέρους τῶν ἀρνῶν, ἐξ ὧν καὶ τὸ ἄρνησθαι, ὡς καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα εἴρηται. καὶ ταῦτα μὲν οὕτως. Ἐν δὲ τῷ χωρίῳ τούτῳ καὶ ἄλλο τι σημειοῦνται οἱ παλαιοί, ὅτι ἐξ ἐκάστου τῶν προσώπων ἢ τοῦ σκῆπτρου διάβασις ἀνομοίως γίνεται, κἀντεῦθεν ποικιλίαν μηχανησαμένου τοῦ ποιητοῦ τῷ γενεαλογικῷ τόπῳ τούτῳ οὐ γὰρ κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον Ἥφαιστος Διὶ καὶ Ζεὺς Ἑρμῆ καὶ οἱ ἐξῆς τοῖς μετ' αὐτοὺς τὸ σκῆπτρον διδόναι, ἀλλ' Ἥφαιστος μὲν τῷ Διὶ τεῦξεν ἢ ὡς τεχνίτης χειρῶναξ βασιλεῖ χαρισάμενος ἢ ὡς ἐπιτεταγμένος ὑπὸ Διός· Ζεὺς δὲ τῷ Ἑρμῆ διδόναι ὡς κηρύκιον. ῥάβδος δὲ τὸ κηρύκιον σύμβολον οὕσα τοῦ κήρυκα εἶναι τὸν φέροντα. Ἑρμῆς δὲ τῷ Πέλοπι τυχὸν μὲν δωρεῖται, ὃ εἶχε κηρύκιον, τυχὸν δὲ καὶ ὡς λαβὼν αὐτὸ πρὸς Διὸς καὶ κελευσθεὶς κομίσει τῷ Πέλοπι· Πέλοψ δὲ τῷ Ἀτρεΐ ὡς υἱὸς κληρονομήσαντι τῆς ἀρχῆς· Ἀτρεὺς δὲ Θυέστη ὡς ἐπιτρόπῳ τοῦ παιδός, καθὰ γέγραπται· ἐτελεύτησε γὰρ ἐπὶ μικροῖς τοῖς παισὶ· Θυέστης δὲ τῷ Ἀγαμέμνονι ὡς πληρῶν τὸ ἐπιτραπέν. (ἠ. 108) Τὸ δὲ «πολλαῖς νήσοις καὶ Ἄργεϊ παντῖ ἀνάσσειν» δεῖγμά ἐστι τοῦ μὴ ἀπλῶς χειροτονητὸν εἶναι εἶτ' οὖν αἰρετὸν βασιλέα τὸν Ἀγαμέμνονα κατὰ τινὰς, οἷς καὶ ὁ Εὐρύπιδης ἐν τῇ κατ' αὐτὸν Ἰφιγενεία συνηγορεῖ· οὐ γὰρ Μυκῆνης μόνον αὐτὸν βασιλέα λέγει, ἀλλὰ 1.284 παντός τε τοῦ Ἄργους, ὅπερ

ἐστὶν ἡ Πελοπόννησος, καὶ νήσων πολλῶν, οἷον Ῥοδίων, Αἰγινητῶν, Ἰθακησίων. φησὶ γοῦν καὶ Ὀδυσσεὺς πρὸς Κύκλωπα·» λαοὶ δ' Ἀτρείδω Ἀγαμέμνονός ἐσμεν». ἐκ πατέρων οὖν, φασὶ, Πελοποννήσου καὶ νήσων ἀρχὴν εἰληφώς οὐ χειροτονητός ἦν. Καὶ ὄρα ὅτι νήσων μὲν πολλῶν τὸν Ἀγαμέμνονά φησιν ἄρχειν, Ἄργους δὲ παντός. οὐκ ἄρα Μυκηναίων μόνων εἶναι ἄρχων δοκεῖ. τινὲς μὲντοι νήσους ἐνταῦθα κώμας τινὰς τοῦ Ἄργου ἐννέα φασὶ, χερσαίας μὲν, καλουμένας δὲ νήσους, καὶ ὑπὸ ἐξουσίαν οὔσας τῶν Ἀγαμέμνωνι. καὶ τοιαῦτα μὲν ταῦτα. Ὅρα δὲ καὶ ὡς, εἰ καὶ καλὸν ὑπομειδιᾷ ἡ ῥηθεῖσα γενεαλογία, οἷς ἐκ τοῦ ῥητορικοῦ κάλλους ἔχει, ἀλλὰ καὶ ἑτεροίως ταῖς ποιητικωτέραις τῶν λέξεων χρώζεται. τοιαῦτα δὲ μάλιστα τὸ τε φορῆναι ἤτοι φέρειν, οὗ θέμα φοραίνω ἢ φόρημι, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ φανεῖται, καὶ τὸ Θυέστα ἀντὶ τοῦ Θυέστης ἐν τῷ «αὐτὰρ ὁ Θυέστ' Ἀγαμέμνονι λείπε», οὗ ὁ μὲν ποιητικὸς χαρακτήρ κατὰ τὸ «ἰππότη Φοῖνιξ» καὶ «ἰππηλάτα Πηλεὺς», ὁ δὲ κοινὸς κατὰ τὸ πενέστης, Ὁρέστης, ἀργέστης. Ὅτι βουλευσάμενος ὁ βασιλεὺς πειράσασθαι τῶν Ἑλλήνων, καθὰ προέγραπται, ὡς ἂν γινῶ, εἴτε θέλουσιν ἀποκινδυνεύσειν εἴτε καὶ μή, καὶ παραγγείλας τῇ τῶν γερόντων βουλῇ ἀντιπυσεῖν καὶ κωλύσει αὐτόν, ἐφ' οἷς δηλονότι μέλλει δημηγορῆσαι ὡς ἐπὶ φυγῇ καὶ καταλύσει τοῦ πολέμου, εἶτα καθίσας Πανελλήνων ἀγοράν, ἀνίσταται καὶ δημηγορεῖ τοιαῦτα, ἐξ ὧν φαίνεται μὲν κατασκευάζειν τὴν τοῦ λόγου ἀξίωσιν, τῇ δὲ ἀληθείᾳ τὸ ἐναντίον τῇ ἀξιώσει συνάγει. Ἀξιοῖ μὲν γὰρ κατὰ τὸ φαινόμενον φεύγειν ἀφέντας τὸν πόλεμον. καὶ τοῦτο ἐστὶν αὐτῷ πέρασ τῆς δημηγορίας. αἱ δὲ κατασκευαί, δι' ὧν δείκνυται δῆθεν τὸ δεῖν φεύγειν, τὸ ἐναντίον ἅπαν συνάγουσιν, οὔτε σταθεραὶ οὔσαι ἀλλὰ καὶ λίαν εὐδιάλυτοι. καὶ οὕτω ποιεῖται δημηγοριάντην λεγομένην ἐσχηματισμένην. Σχήματι γὰρ μόνῳ καὶ προσποιήσει καὶ κατὰ μόνον τὸ φαινόμενον ἐξ ἐπιπολῆς λέγει τὸ «φεύγωμεν». ἐν δὲ τῷ βάθει τῶν λεγομένων καὶ τῇ τοῦ λόγου ψυχῇ τὸ μὴ φεύγειν καὶ κατασκευάζει καὶ βούλεται, χρώμενος ἐννοίαις ἀμφιβόλοις τε καὶ διπλαῖς καὶ ὡς οἷον εἰπεῖν ἀμφιταλάντοις, δοκούσαις μὲν κατασκευάζειν τὸ δεῖν εἶναι φεύγειν, ῥεπούσαις δὲ μᾶλλον εἰς τὸ ἀνάπαλιν, ὡς εἶναι δυνατόν τῷ λέγοντι εἰπεῖν, ὡς διὰ ταῦτα μάλιστα οὐ φευκτέον, ὧ βασιλεῦ, δι' ἅτινα σὺ φεύγειν ἀξιοῖς. Οὕτω τοίνυν ὁ βασιλεὺς τὴν δημηγορίαν στρεπτήν κατασκευάσας καὶ ἀφορμὰς ἐνδοῦς ἀντιλογιῶν τοῖς ἀριστεῦσι παραδοκεῖ μὲν ἀπ' αὐτῶν, ὡς εἰκός, ἐναντίωσιν, καθὰ καὶ παρήνευσεν, οὐ φθάνει δὲ τις ἐκείνων ἀντιλαλῆσαι καὶ ὁ ὄχλος πρὸς μόνον τὸ φαινόμενον ἀπιδῶν ἅμα τε ἤκουσεν, ὅτι φεύγωμεν, καὶ εὐθὺς ἀναστάς τῆς ἀξιώσεως ταύτης γίνεται. Εἰ γὰρ καὶ ἄλλως ἐν τοῖς κινδυνώδεσι κατὰ τὴν Ὀμηρικὴν ἱστορίαν ἐπέιθοντο οἱ Ἀχαιοὶ τῷ βασιλεῖ καὶ μάλα ἦσαν εὐπειθεῖς, πολλῶ 1.285 πλέον ἐνταῦθα τοιοῦτοι γένοιτο ἄν. Καὶ ὄρα τὸ ἐν τοῖς πρακτέοις ἀβέβαιον. ὁ γὰρ βασιλεὺς ὁ πυκινὴν βουλήν ἀρτύνας καὶ ἄριστα βουλευσάμενος τὴν τῶν Ἑλλήνων διάπειραν μικροῦ δεῖν εἰς κακὸν ἂν ἀπώνατο τοῦ βουλευμάτος. ἀλλ' οὐκ ἤδη διὰ τοῦτο καὶ κακῶς ἐβουλεύσατο· οὐ γὰρ ἐξ ἅπαντος, ὡς καὶ προεῖρηται, ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων κριτέον τὰ πράγματα. Ἔστι γὰρ οὗ καὶ βουλήσούκ ἀγαθῆς τὸ τέλος εἰς ἀγαθὸν ἀπέβη, ὅποια τὰ τῶν Ἀθηναίων ὁ Κωμικὸς εἶναι λέγει βουλευμάτα. οὐκ ἤδη δὲ διὰ τὸ τοῦ τέλους ἀγαθὸν ἀγαθὴν ἂν εἴποι τις καὶ τὴν προηγησαμένην εἶναι βουλήν. οὕτω καὶ ἀγαθὴν συμβουλήν τέλος πολλάκις οὐκ ἀγαθὸν διεδέξατο. καὶ οὐ δήπου τῇ τοῦ τέλους φαυλότητι συναποδοκιμαστέον καὶ τὴν πρὸ ταύτης βουλήν, ἀλλ' αὐτὴν μὲν ἀποδεκτέον, τὸ δὲ τέλος ἐπιγραπτέον τῇ τῶν πρακτέων φύσει, ἅπερ ἐνδεχόμενα ὄντα ποτὲ μὲν οὕτω, ποτὲ δὲ ἄλλως ἐκβαίνουσι, [τοῦ τυχαδίου ἐστὶν οὗ ἢ συνεπωθοῦντος ἢ ἀντιπράττοντος, ὡς εἶναι οὐκ ἀπροσφυὲς εἰπεῖν, ὅτι καὶ ἐν τοῖς τοιοῦτοις οἱ ἄνθρωποι πρὸς τὰς τύχας τὰς φρένας κέκτηνται.] Ἀγαθὴ μὲν οὖν ἡ

βουλή τῷ βασιλεῖ καὶ στρατηγικὸν ἢ πρὸ τῆς μάχης διάπειρα τῶν στρατιωτῶν, ὡς γέγραπται. εἰ δὲ διεξέπεσε τοῦ σκοποῦ, ἀλλ' αὐτὸς μὲν συγγνωστός· οἱ δὲ γέροντες ἀντιστήσονται τῷ τῆς τύχης ἀστάτῳ καὶ κωλύσουσι τὸν λαὸν καὶ ἀθροίσαντες εἰσαυθίς αὐτὸν εὐοδώσουσι τῷ βασιλεῖ τὸν σκοπὸν, ὡς μετὰ ταῦτα φανήσεται, καὶ δείξουσιν οἶόν τε ἢ σύνεσις ἀγαθὸν καί, ὅτι καλῶς ὁ βασιλεὺς πεποίηκε τὸ προβούλιον. εἰ γὰρ μὴ τὴν τῶν γερόντων βουλήν καθίσας ἐδημηγόρησεν ἐκ πρώτης τὸ φεύγωμεν, οὐκ ἦν ἂν ὁ κωλύσων σκεδαννυμένην τὴν ἀγοράν, ἀλλ' ὄχοντο ἂν οἱ Ἕλληνες φεύγοντες. Ὅρα δὲ ὅτι ψεύσεται ποτε ὁ σπουδαῖος, ὡς καὶ ἐνταῦθα ὁ βασιλεὺς λέγων τὸ φεύγωμεν καὶ ὅσα ἄλλα τὸ συμφέρον ὑπέβαλλεν. Ὅτι δὲ ἡ δημηγορία τῷ βασιλεῖ ἐσημάτισται, δῆλον ἐντεῦθεν. αὐτὸς μὲν γὰρ βούλεται φεύγωμεν εἰπεῖν, τὰ δὲ εἰς τοῦτο συνωθοῦντα νοήματα, τὰ μὲν φανερώς εἰσι κωλυτικὰ τούτου αὐτοῦ τοῦ φεύγειν, τὰ δὲ μέσως πως ἔχει καὶ ἀμφοτέρων ἐστὶ σημαντικὰ τοῦ τε φεύγειν καὶ τοῦ μή· καὶ ἀδηλίαν ἐμποιεῖ ὁπότερον βούλεται. ἔχουσι γὰρ οὕτω πως τὰ τῆς δημηγορίας. (η. 110–41) Ἐκ προοιμίου μὲν οὕτως αὐτοὺς προσφωνεῖ· «ὦ φίλοι ἦρωες Δαναοί, θεράποντες Ἄρηος». εἶτα λέγει ὅτι ὁ Ζεὺς αὐτὸν ἄτη ἐνέδησε βαρεῖη καὶ σχέτλιον ἐκείνον καλεῖ, διότι ὑποσχόμενος καὶ κατανεύσας τὴν τῆς Τροίας ἄλωσιν νῦν ἠπάτησε καὶ κελεύει δυσκλέα Ἄργος ἰκέσθαι, ἐπεὶ πολὺν ὤλεσε λαόν. εἶτα τὸν Δία σεμνολογῶν φησιν· «οὕτω που Διῖ μέλλει ὑπερμενεῖ φίλον εἶναι». λέγει δὲ καὶ ὅτι πολλὰ πόλεων κάρηνα ἐκείνος ἔλυσε καὶ εἰσέτι λύσει. μετὰ δὲ ταῦτα αἰσχύων τοὺς Ἕλληνας φησιν, ὅτι «αἰσχρὸν τόδε γ' ἐστὶ καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι μάψ», ἤγουν μάτην, «οὕτω τοιόνδε τοσόνδε τε λαὸν Ἀχαιῶν ἄπρηκτον 1.286 πόλεμον πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι ἀνδράσι παυροτέροις, τέλος δ' οὐ πῶ τιπέφανται». εἶτα δηλῶν, πόσον εἰσὶν οἱ Τρῶες ὀλιγώτεροι, διδάσκει δι' ὑποθετικοῦ τινος σχήματος, ὡς μετ' ὀλίγα εἰρήσεται, ὑπὲρ δεκαπλασίονας εἶναι τοὺς Ἕλληνας τῶν ἐφρεστίων Τρῶων, ἤγουν ἐγκατοίκων, οἷς καὶ μάλιστα μεμέληκε τῆς μάχης, ὡς τῶν ἐπικούρων, εἰ καὶ ἐκ πολλῶν πόλεων ἦσαν ἐγχεσπαλοὶ, ὅμως μὴ ὀλοψύχως μαχομένων. Ταῦτα εἰπὼν ἐπάγει καὶ ὅτι ἐννέα βεβάσσι Διὸς μεγάλου ἐνιαυτοὶ καὶ δὴ δοῦρα σέσηπε νεῶν καὶ σπάρτα λέλυνται. καὶ ὅτι αἱ ἡμέτεραι ἄλοχοι καὶ τὰ νήπια τέκνα κάθηνται προσδεχόμενα ἡμᾶς, ἡμῖν δὲ τὸ ἔργον αὐτῶς ἀκράαντον, οὗ ἔνεκα δεῦρο ἦλθομεν. καὶ ἐπὶ τούτοις ὡς ἤδη κατασκευάσας δῆθεν, ὃ ἠθέλεν, ἐπάγει· «ἀλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼ εἶπω, πειθώμεθα πάντες· φεύγωμεν σὺν νηυσὶ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν· οὐ γὰρ ἔτι Τροίαν αἰρήσομεν εὐρυάγυιαν». Οὕτω τῆς δημηγορίας ἐχούσης τῷ βασιλεῖ σκοπητέον τὰ κατ' αὐτήν. σκοπὸς μὲν γὰρ αὐτῷ δῆθεν τὸ φεύγωμεν. τούτου δὲ προκατάρχουσι κεφάλαια ταῦτα· μέμψις Διὸς ὡς ἀπατήσαντος, ὅπερ ἀδύνατον δειχθήσεται· καὶ ὄνειδος τῶν Ἑλλήνων, διότι τοσοῖδε καὶ τοιοῖδε ὄντες ἐπὶ μακρὸν οὕτω πολεμοῦντες οὐκ ἦνυσαν, ὃ πρόθετοντο, ἀλλὰ καὶ τροπαιοῦχοι ἐλπίζόμενοι ἐπανελθεῖν τοῖς ἑαυτῶν, οἱ δὲ οὐ τοιοῦτοι ἐπανελεύονται. καὶ ἄλλα δὲ ἐφεξῆς, ὡς φανήσεται, κεῖνται κεφάλαια, οἷς οὐκ ἂν ἐπενεχθεῖ τὸ φεύγωμεν δυναμένων τῶν ἀκουσάντων εἰπεῖν πρὸς γε τέως τὰ ρηθέντα νῦν κεφάλαια ὡς οὔτε Ζεὺς ψεύδεται οὔτε ἡμεῖς ἀκλεῶς οὕτω καὶ ἀγεννῶς ἀναχωρήσομεν. καὶ οὕτω μὲν ταῦτα. τὰ δὲ κατὰ μέρος τῶν νοημάτων τοιαῦτα. (η. 110) Τὸ μὲν «ὦ φίλοι» μέσως πως ἔχει, ὅτι τε φίλος ὢν ἐγώ, κὰν ἀκλεῶς ἀναζευξαι μέλλω, ὅμως δι' ὑμᾶς ἀνέξομαι. καὶ αὖ πάλιν ὅτι φίλοι ὄντες ὑμεῖς οὐκ ἂν ἀνέξοισθέμου τῆς δυσκλείας οὐδὲ θελήσητε δυσκλέα Ἄργος ἰκέσθαι. τὸ δὲ «ἦρωες, θεράποντες Ἄρηος» φανερώς ἐπὶ κωλύσει ἔθετο, ὡς μὴ δέον ὄν τοὺς τοιοῦτους φεύγειν. ἐπαίρει γὰρ, φασίν, ἐπίτηδες αὐτοὺς ἐγκωμίοις, ὅπως αἰδοῖντο φεύγειν. καὶ ὅρα ὅτι τοὺς ὅλους Ἕλληνας ἦρωας λέγει. θεράποντες δὲ Ἄρηος οἱ στρατιῶται, ὡς καὶ Διὸς οἱ βασιλεῖς καὶ Μουσῶν

οί αοιδοί. τοῦ δὲ Ἄρηος ἐυθεΐα Ὀμήρω ἄρρητος, ὁ Ἄρεος Αἰολική, ὡς καὶ Ἡρωδιανῶ δοκεῖ, καθὰ καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς που σαφῶς δηλωθήσεται. (η. 111) Τὸ δὲ «ἄτη ἐνέδησε βαρείη» ἀστείως τέτραπται, ὡς ἀπὸ δεσμοῦ βαρύνοντός τινα καὶ μὴ ἐῶντος προκόπτειν, ἐφ' οἷς χρή. εἰ γὰρ καὶ τῆ μυθικῆ Ἄτη ἀπαλοὶ οἱ πόδες, ἀλλὰ ἡ ἀληθὴς βαρύνει νοῖδε. τὸ δὲ τὸν Δία ἀπατήσαι μετὰ τὸ κατανεῦσαι φανερώς κωλύει τὸν ἀπόπλουν. οὐ γὰρ δυνατὸν ἐκεῖνον ψεύσασθαι μετὰ τὴν κατάνευσιν, εἴπερ οὐκ ἔστιν οὐδὲν ἕπος ἐκεῖνου ἀπατηλόν, ὃ τι κεφαλῇ κατανεύσει. ὅτι δὲ κατένευσεν, οἱ γέροντες ἐν τοῖς ἐξῆς δηλώσουσι. καὶ ἄλλως δὲ οὐδεὶς ἂν σπουδαῖος ἐναντία ἐαυτῷ βουλευθήσεται. (η. 115) Τὸ δὲ εἰπεῖν, ὅτι δυσκλέα με κελεύει ὁ Ζεὺς ἀπελθεῖν, ἐπεὶ πολὺν ὤλεσα λαόν, οὐκ ἀφίησιν οὐδὲ αὐτὸ τὸν ἀκούοντα νοεῖν, ὅτι θέλει 1.287 ἀναχωρεῖν ὁ βασιλεύς· ψυχῆς γὰρ βαρνομένης ὁ λόγος· συγκέκοπται δὲ τὸ δυσκλέα ἐκ τοῦ δυσκλεέα, καὶ εἰσι καὶ πληθυντικαὶ χρήσεις τοιαῖδε. ἄλλως μέντοι συνηρηθῆσθαι ὠφείλεν ἢ τοιαύτη τρισυλλαβία σὺν περισπασμῶ κατὰ τὸ ὑγιᾶ ὑγιᾶ, εὐφυᾶ εὐφυᾶ. (η. 116) Τὸ δὲ «οὕτω που Διῖ μέλλει φίλον εἶναι» διὰ τὸν δισταγμὸν τοῦ πού ἐπιρρήματος τοῦ δηλοῦντος τὸ ἴσως οὐδὲ αὐτὸ γενναίως ἔχει πρὸς δημηγορίαν. οὐ γὰρ διστάζειν δεῖ τὸν ἐπὶ μεγίστοις οὕτω βουλευόμενον, ἀλλὰ ἀξιωματικῶς ἀποφαίνεσθαι. (η. 117) Τὸ δὲ «ὃς πολλὰς πόλεις κατέλυσε καὶ ἔτι λύσει» οὐδ' αὐτὸ συμβάλλεται τι πρὸς τὸ φεύγωμεν, ἀλλ' ἀνάμνησίς ἐστι τῶν προτέρων ἀνδραγαθῶν, ἐν αἷς πολεμαρχοῦντος Ἀχιλλέως κ' εἶλον πόλεις, ὅθεν οὐκ ἀδύνατον καὶ τὴν Τροίαν αἰρεθῆναι, καθὰ καὶ ἐκεῖνας. Ἐνταῦθα δὲ σκεπτέον, ὅπως ταῦτον σημαίνει τὸ καταλύειν καὶ τὸ λύειν ὡς δεσμοῦ μὲν τινος ὄντος τοῦ οἰκοδομεῖν, λύσεως δὲ τῆς καταρρίψεως. (η. 119–21) Τὸ δὲ αἰσχρὸν εἶναι λαὸν τοσοῦτον τῷ πλήθει καὶ τοιόνδε τῆ ἀνδρείᾳ μάψ οὕτω πολεμεῖν ὀλιγωτέροις ἀνδράσιν ἐπ' οὐδενὶ τέλει, ἀναντιρρήτως ἐμποδιστικὸν τοῦ φεύγειν ἐστίν, ὡς μὴ ἂν πρέπον ὄν ἐπονείδιστως φεύξεσθαι τοῖς τοιούτοις. καὶ ἄλλως δέ, φασί, ταχεῖαν ἐγγυᾶται τὴν νίκην, εἰπλείους αὐτοὶ τῶν Τρώων καὶ ἰσχυρότεροι καὶ Δία δὲ ἔχουσι σύμμαχον, οὐκράτος ἐστὶ μέγιστον. ὅθεν ὁ Πυθαγόρας λαβὼν φησι· «θεὸς ἐστὶ τὸ πάντων κρατοῦν, ὅσγε καὶ πολέμων ἐξουσίαν ἔχει. τίς ἂν οὖν εἶην ἐγώ;» (η. 120) Αἰολέων δὲ ἡ τοῦ μάψ βραχυλογία ἐκ τοῦ μάτην, ὧν καὶ τὸ ἄψ ἐκ τοῦ ὀπίσω καὶ τὸ ὄ ἐκ τοῦ ὅτι καὶ αἰ ἀποκοπαὶ δὲ τοῦ δῶμα δῶ [καὶ ῥάδιον ῥά] καὶ κρίμνον κρῖκαὶ τῶν ὁμοίων, ἔτι δὲ καὶ αἰ συγκοπαί. τῶν δ' αὐτῶν ὡς ψιλωτικῶν καὶ τοαύτως· οὐ γὰρ ἀναντιρρήτως δασύνεται, ὡς φανεῖται καὶ ἐτέρωθι. (η. 134) Τὸ δὲ «ἐννέα δὴ βεβήκασιν ἐνιαυτοί» οὐδ' αὐτὸ προτρεπτικὸν ἐστὶν εἰς τὸ φυγεῖν. εἶχε γὰρ ἂν τις εἰπεῖν, ὅτι οὐκ ἦν ἡμῖν καιρὸς τοῦ τὴν Τροίαν ἀλῶναι ὁ ἔνατος ἐνιαυτός, ὡς ἤδη τῶν ἐννέα βεβηκότων καιρὸν εἶναι τοῦ φυγεῖν· δεκάτῳ δὲ ἐνιαυτῷ ἀλῶναι τὴν Τροίαν ἔδει, οὐ παρελθόντος καιροῦ ἦν ἀναχωρήσεως. ἐπεὶ δὲ οὕτω παρήλθεν ὁ δέκατος, μενετέον ἀλλ' οὐ φευκτέον καὶ ἐκδεκτέον τὸ πέρας 1.288 τῆς μάχης· (η. 135) Τὸ δὲ τὰ δοῦρα σαπῆναι καὶ τὰ σπάρτα λελύσθαι ἀριδηλότατα κώλυμά ἐστιν οὐ μόνον φυγῆς ἀλλὰ καὶ τῆς ἀπλῶς ἐπανόδου. διὰ τοῦτο γὰρ φησι καὶ τὸ πλέον τοῦ κινδύνου τοῖς Ἕλλησιν ἐν τῷ νόστῳ γενέσθαι ναυαγίους περιπεπτωκόσι διὰ τὴν τῶν νηῶν σαθρότητα· Ὅθεν τινὲς καὶ τοὺς περὶ Κάλχαντα καὶ Ἀμφίλοχον πεζοὺς ἀπαλλαγῆναί φασι. μαντικοὶ γὰρ ὄντες προείδοντο τὸν ἐν θαλάσῃ κίνδυνον. τοῦτο δέ, φασί, τὸ νόημα εἶπεν ἂν τιστοῖς Ἕλλησι, κἂν ἐξ ὀρθοῦ ἀποπλέειν αὐτοὺς ἐκώλυε. πρὸς μέντοι τὸ φαινόμενον βούλεται λέγειν, ὅτι φευκτέον πρὶν διαφθαρῶσιν ἡμῖν αἰ νῆες τέλεον. (η. 136 ζ.) Καὶ τὸ τὰς ἀλόχους δὲ καὶ τὰ τέκνα προσμένειν τοὺς Ἕλληνας, αὐτοὺς δὲ μηδὲν ἔτι ἀνῶσαι ἐπ' ἀμφοτέρα νοεῖται, ὅτι τε ἐπανιτέον τοῖς ποθοῦσιν, ἴνα, εἰ καὶ μὴ μετὰ λαφύρων ἐπανέλθωμεν, κἂν γοῦν ἡμᾶς αὐτοὺς ἐπανασώσωμεθα, καὶ ὅτι

οὐκ ἐπανιτέον ἀκλεῶς ἐπὶ ἀτελέστῳ ἔργῳ, ἵνα μὴ τὰς ἐλπίδας ἐκείναισι αἰσχύνωμεν. Καὶ τὸ τῶν ἐνιαυτῶν δὲ ὁμοίως διπλόην ἔχει· οὐ φευκτέον ὡς τοῦ χρόνου τῆς ἀλώσεως πληρουμένου καὶ φευκτέον διὰ τὸ ἄπρακτον τοῦτοιούτου χρόνου. καὶ τὰ ἄλλα δὲ ὁμοίως συμβιβασθήσεται κατὰ ἐννοίας διπλᾶς. νικῶσι μέντοι αἱ τοῦ φεύγειν ἀποτρεπτικά, διότι ἐνταῦθ' ἔστι τῷ βασιλεῖ ὁ τῆς δημηγορίας σκοπός. (η. 141) Μόνον δὲ ἀπὸ πάντων τὸ «οὐ γὰρ ἔτι Τροίηναιρήσομεν εὐρυάγυιαν» παρασημειοῦνται οἱ παλαιοὶ ὡς παντελῶς λυόν τὴν ἔμφασιν καὶ μὴ νοούμενον ἐν διπλότητι κατὰ ἀκολουθίαν τοῦ φεύγωμεν. Φασὶ δὲ καὶ ὅτι ἐν τισὶ τῶν ἀντιγράφων οὐδὲ ἐφέρετο τὸ τοιοῦτον, ὡς ἀφανιστικὸν τοῦ σχηματισμοῦ. (η. 139) Ὅρα δὲ καὶ ἐν τῷ «ἀλλ' ἄγετε, ὡς ἂν ἐγὼ εἶπω, πειθώμεθα πάντες», ὅτι τὸ πάντες οὐ μάτην παρέρριψεν ὁ ποιητής, ἀλλ' ἵνα τις τῶν γερόντων ἐντεῦθεν λαβὼν ἀφορμὴν ἀπάρξηται ἀντιλέγειν, ὡς ἐν τῷ προβουλιῳ ἤδη ὠρισταί, εἰ καὶ μὴ ἔφθη τις οὕτω ποιῆσαι κινήσεως τῆς ἀγορᾶς. ἔχει δὲ τιβαθὺ καὶ τὸ «πειθώμεθα». εἰπὼν γάρ «πειθώμεθα» καὶ ἑαυτὸν τοῖς πειθομένοις συντέταχεν. αὐτὸς δὲ οὐ μόνον οὐ πείσεται, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους κωλύσει. (η. 140) Καὶ τὸ φεύγωμεν δὲ ἄριστα τέθεικεν, ἵνα τις ἀντειπεῖν ἔχη· διὰ τί φευξόμεθα μηδενὸς διώκοντος φανερώς; εἰ καὶ οἱ ἀκροαταὶ μηδὲν τι περινοοῦμενοι τῶν λεγομένων ἐγένοντο καὶ πάνυ εὐπειθεῖς ὄντες κατὰ τὸ «καὶ οἱ πείθονται Ἀχαιοί» εὐθὺς ἀνίστανται καὶ τοῦ νόστου γίνονται κατὰ τὸ βασιλικὸν κέλευσμα· οἱ δ' αὐτοὶ μετ' ὀλίγα καὶ τῷ Ὀδυσσεῖ κοιρανέοντι μετὰ τοῦ βασιλικοῦ σκῆπτρου 1.289 ῥᾶον πείθονται. Τὸ δὲ «πατρίδα γαῖαν» ἐντελῶς καὶ νῦν πέφρασαι, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις καὶ ἐν τῷ «φράζει δ' ἀπὸ πατρίδος αἴης». ἐν οἷς ὅρα ὡς τὸ μὲν «πατρίδα γαῖαν» διὰ τὸ ἀχάσμητον στοιχεῖ τῷ γ ἐν τῷ γαῖαν, τὸ δὲ «πατρίδος αἴης» ἀπεστράφη αὐτό, οἷα καὶ αὐτοῦ δίχα εὐφώνον ὄν. καὶ οὕτω μὲν τοῦτο. Πατρίδα δὲ μόνον εἰπεῖν ἔλλιπώς ἔχει, ὡς περ καὶ τὸ πατρίς, καθὰ μυριαχοῦ φαίνεται. πατρίς τε γὰρ γῆ δηλαδὴ ἢ ἐκ πατέρων καὶ ὁ πατρίδα δὲ εἰπὼν γῆν συνεισάγει. πρωτότυπον δὲ πατρίδος ἢ πάτρα, ἧς χρῆσις καὶ ἐν τῷ «εὐ δ' ἐς πάτραν πλεύσοιμεν» καὶ ἐν τῷ «ὄρκους προδοῦσα καὶ πάτραν». [Οὐχ' ὑποκοριστικὸν δὲ ἡ πατρίς, ὡς οὐδὲ ἡ μητρίς, ἀλλ' ἀπλῶς παράγωγον. Ὡς δὲ ἀπὸ τοῦ γῶ τὸ χωρῶ καὶ τίκτω γέα διὰ τοῦ ε ψιλοῦ, ὅθεν κατὰ κρᾶσιν τὸ γῆ, ἔτι δὲ καὶ γαῖα διὰ διφθόγγου, ὡς τὸ μῶ μαῖα, δηλοῦσιν οἱ παλαιοί. παρ' οἷς καὶ ὅτι Γαιζήται παρὰ τὴν γαῖαν οἱ Γαλάται, οἱ τῆς οἰκείας ἐκπεσόντες γαῖαν ἐζήτουν, ἐφ' ἧς οἰκήσουσι· καὶ ὅτι ἐκ τῆς γαίας καὶ γαῖος ἀπόγειος ἄνεμος καὶ βοῦς γαῖος ὁ ἐργατικός· καὶ ὅτι ἐκ τοῦ γέα, ὃ γράφεται διὰ ψιλοῦ τοῦ ε, γέιος ἢ καὶ ἄλλως γάιος παρὰ Ἰταλιώταις καὶ Ταραντίνους ὁ μίσθιος, ἔστι δ' ὅτε καὶ ὁ παχὺς καὶ ἀναίσθητος ἄνθρωπος. Τὸ δὲ παρῆχθαι τὴν γαῖαν ἀπὸ τῆς γῆς, ἵνα ἦ, ὡς σελήνη σεληναία, οὕτω γῆ γαῖα, οὐκ ἀρέσκει τοῖς παλαιοῖς. καὶ καλῶς ἄρα τοῦτο· ἐχρῆν γὰρ τῷ λόγῳ τούτῳ τὴν γαῖαν μὴ προπερισπᾶσθαι ἀλλὰ παροξύνεσθαι.] (η. 112) Σχέτλιον δὲ τὸν Δία καλεῖ ὡς σχετλιοποιὸν καὶ τοῦ σχετλιάζειν πολλοῖς γινόμενον αἴτιον. ὅτι δὲ καὶ ἄλλως οὐχ' ὑβριστικὸν αἰεὶ τὸ σχέτλιος, ἐν τοῖς ἐξέξῃς ἀριδῆλως φανήσεται· σχέτλιος γὰρ ἔοικε λέγεσθαι ὁ πλεον τοῦ δέοντος καὶ ἐφ' οἷς οὐ καιρὸς προθυμούμενος καὶ ὡς εἰπεῖν ὀρμητίας, ὃν ἔδει σχέσθαι καὶ τλῆναι καὶ μὴ ὀρμηῖσαι εἰς τὰ παρόντα. ὡς περ δὲ τὸ νήπιος παρὰ τῷ ποιητῇ λέξις ἐστὶν ἐπιφωνητικὴ ἐπὶ τοῖς μὴ κατὰ βαθεῖαν σύνεσιν γινόμενοις, οὕτω καὶ τὸ σχέτλιος ἐπιφωνεῖται ὡς ἐπὶ πολὺ τραχυτέροις καὶ ἀυθεκάστοις προσώποις. ἔστι δὲ ὅτε σχέτλιος καὶ ὁ πολλὰ ἀνασχόμενος καὶ τλάς. (η. 112-4) Σημείωσαι δὲ καὶ ὡς πρὸς τινα ὑποσχόμενον, εἶτα δὲ ἀπατήσαντα, λεχθεῖν ἂν τὸ «σχέτλιος, ὃς πρὶν μὲν μοι ὑπέσχετο καὶ κατένευσε, νῦν δὲ κακὴν ἀπάτην βουλεύσατο». ὅτι δὲ ἐστὶν οὐ μόνον κακὴ ἀπάτη ἀλλὰ καὶ ἀγαθὴ, Αἰσχύλος 1.290 δηλοῖ εἰπὼν·

«ἀπάτης δικαίας οὐκ ἀποστατεῖ θεός». εἷη δὲ ἂν ἀπάτη ἀγαθή ἔν καιρῷ καὶ οὐδ' ἐπιβλαβής. [τῇ δὲ τοιαύτῃ γνώμῃ συγγενές καὶ Ἡροδότουτὸ «ἐνθα χρή τι ψεῦδος λέγεσθαι, λεγέσθω». οὕτω καὶ δόλιος Ὀδυσσεὺςκατὰ ἔπαινον καὶ πᾶς δὲ ὀτισοῦν στρατηγός.] Ἀπάτη δὲ καὶ ἀπατῶ γίνεταιἐκ τοῦ ᾠα στερητικοῦ καὶ τοῦ πάτος ἢ τετριμμένη ὁδός· ἀπάτη γάρ ἐστὶν ἡτοῦ ὀρθοῦ ἔκνευσις εἰς τὸ πλάγιον καὶ δόλιον. τάχα δὲ καὶ ἐκ τοῦ ἀτῶ τὸ βλάπτωκαὶ ἐκ τῆς ἄτης γίνεται ἢ ἀπάτη καὶ τὸ ἀπατᾶν, ὡς καὶ ἐκ τοῦ ἰδεῖν τὸ ἀπιδεῖν.καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς δὲ ῥηθήσεται τι περὶ τοῦ ἀπατᾶν. (ἡ. 116) Τὸ δὲ «οὕτω που Διὶ μέλλει» κατὰ λέξιν μίαν παρωδηθὲν γένοιτ' ἂν οἰκεῖον ῥηθῆναι ὑπὸ τινοςἀπορομένου ἐπὶ θείαις οἰκονομίαις, οἷον· «οὕτω που θεῶ μέλλει ὑπερμενείφιλον εἶναι». (ἡ. 117 ς.) Στρατηγῷ δὲ ἢ μάλιστα γενναίῳ βασιλεῖ πρέπονἐπιλεχθῆναι τὸ «ὄς δὴ πολλῶν πολίων κατέλυσε κάρηνα ἢδ' ἔτι καὶ λύσει· τοῦγὰρ κράτος ἐστὶ μέγιστον». [(ἡ. 118) Ἔστι δὲ τὸ «ἢδ' ἔτι καὶ λύσει» ἀντὶ τοῦ»καὶ ἔτι λύσει», ὥστε περιττῶς κεῖται ὁ ᾠα-ῖ σύνδεσμος.] (ἡ. 117) Μεγαλοπρεπῶς δὲ εἴρηται τὸ κάρηνα διὰ τὰς ὑψηλὰς πόλεις καὶ ἐπιδόξους. εἰ δὲ κάρηναπόλεων τετόλμηται εἰπεῖν τὰς ἀκροπόλεις ἢ ἀπλῶς τὰς ἐξοχὰς καὶ οἶονκορυφάς, ἀσφαλῶς ἂν προῖων καὶ πόλεως ἐρεῖ κρήδεμνα. κεφαλῆς γὰρ ἡτοικαρήνου κόσμος τὸ κρήδεμνον, ὃ καὶ ἐπίκρανον κεφαλῆς ἢ τραγωδία φησίν, ἦνζηλοῦσι καὶ οἱ κίονος ἐπίκρανον φάμενοι. εἰ δ' οὕτω ταῦτ' ἔστι, προσφυῶς Εὐριπίδης περὶ Τροίας φησὶ τὸ «ἀπὸ δὲ στεφάναν κέκαρσαι πύργων». ὡς γὰρκρήδεμνον κεφαλῆς, οὕτω καὶ τὸ στεφανοῦσθαι αὐτῆς ἴδιον, ἦδη δὲ ποτε καὶτὸ κείρεσθαι. διὸ οἷα συστοίχως ἔχοντα χρηστά εἰσιν εἰς μίαν τροπὴν. ὡς δὲκαὶ πίθου κρήδεμνον λέγεται, ἢ Ὀδύσεια δηλοῖ. Ὅρα δὲ ὅτι οὐκ Ἄρει οὐδὲἈθηναῖ ἢ Ἐνυοῖ τὴν τῶν πόλεων ἄλωσιν ὁ ποιητὴς ἀλλὰ τῷ Διὶ ἐπιγράφει ὡς ἐφόρῳ τῶν στρατευμάτων. διὸ κατὰ Ἡρόδοτον Κᾶρες Διὶ Στρατίῳ θυσιάσανάγουσι καὶ ἡ θυγάτηρ Ἀθηναῖ Στρατία. ἴσως δὲ κάρηνα πόλεων καὶ αἰκεφαλαὶ αὐτῶν ἦγουν οἱ βασιλεῖς. (ἡ. 119) Ἔτι ἰστέον καὶ ὅτι ὁ δυσανασχετῶνἐπὶ τινι κακῶς γινομένῳ ἐρεῖ ἂν, ὡς αἰσχροὺν τότε γ' ἐστὶ καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι, [ῥτε εἰ καὶ ἐπὶ πολέμῳ ἢ αἰσχύνη, πρέπει ἐπαγαγεῖν καὶ τὸ «μὰψ οὕτωτοιόνδε τοσόνδε τε λαὸν ἄπρηκτον πόλεμον» καὶ ἐξῆς, ὡς προέκκεται· (ἡ. 121 ς.) Καὶ ὅτι ταῦτολογεῖ τὸ πολεμίζειν καὶ τὸ μάχεσθαι·] Καὶ ὅτι τὸ «τέλος οὐπωτι πέφανται» ἀντὶ τοῦ πέφηνεν ἀπὸ τοῦ φαίνω, ὡσπερ καὶ ἀπὸ τοῦ ξηραίνωἐξήρανται, οἷον «ἐξήρανται ἢ χεῖρ». πολλὰ δὲ καὶ ἕτερα τοιαῦτα, ἐν οἷς καὶ τὸ«κατέξανται δέμας» παρ' Εὐριπίδῃ καὶ «πέφανται λιμὴν» καὶ παρὰ Σοφοκλεῖ«κλεινὸν ἔπος πέφανται». (ἡ. 123–8) Ὅτι θέλων δεῖξαι ὁ ποιητὴς ὑπὲρδεκαπλασίονας εἶναι, ὡς προεῖρηται, τῶν Ἑλλήνων τοὺς ἐφεστῖους Τρῶας, 1.291 χράται τοιοῦτῳ σχήματι ὑποθετικῶ· «εἴπερ ἂν ἐθέλοιμεν Ἀχαιοὶ τε Τρῶές τεὸρκια πιστὰ ταμόντες ἀριθμηθῆμεναι ἄμφω, Τρῶας μὲν [λέξασθαι], ἦγουνἐπι]λέξασθαι, «ὄσοι εἰσὶν ἐφέστιοι, ἡμεῖς δ' ἐς δεκάδας διακοσμηθῆμεν Ἀχαιοί, Τρῶων δ' ἄνδρα ἕκαστον ἐλοίμεθα οἰνοχοεῖν, πολλαὶ κεν δεκάδες δευοῖατοοἰνοχόοιο». Λέγει δὲ ὅτι, ἐὰν καθ' ὑπόθεσιν ὀρκίων ἡμῖν γενομένων καὶ πολέμουἀνοχῆς ὀρισθείσης ἐνσπόνδου ἡμεῖς μὲν δαιτυμόνων νόμῳ ἀνακλιθῶμεν,ἐλοίμεθα δὲ οἰνοχοεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἐφεστῖων Τρῶων διαιρεθέντες κατὰ δεκάδας,ἐπιστήσωμεν δὲ ἐκάστη δεκάδι Ἑλληνικῇ Τρωϊκὸν ἕνα οἰνοχόον, πολλαὶ ἀνδεκάδες δέοιντο καὶ οὐκ ἔχοιεν τὸν οἰνοχοήσοντα, ὡς ἐκ τούτου φαίνεσθαιπολλαπλασίους ἦγουν ὑπὲρ δεκαπλασίους εἶναι τῶν Τρῶων τοὺς Ἑλληνας.διὸ καὶ λέγει θαυμαστικῶς· «τόσσον ἐγὼ φημι πλέας εἶναι Ἀχαιοὺς Τρῶων,οἷ ναίουσι κατὰ πόλιν». τοῦτο δὲ ἐφερμηνευτικὸν ἐστὶ τοῦ ἐφέστιοι (ἡ. 125)Ἐφέστιος γὰρ ὁ κατὰ πόλιν οἰκῶν καὶ ἐστίαν ἔχων. οἱ δὲ ἐπικούροι κατὰ τοῦτοντὸν λόγον οὐκ ἐφέστιοι. οὕτω δὲ καὶ ἀνωτέρω τὸ «ὑπερμενεί Διῖ» ἐρμηνεύων ἔφη·»τοῦ γὰρ κράτος ἐστὶ

μέγιστον». καὶ κατωτέρω δὲ εἰπὼν «οἷ με μέγα πλάζουσιν», ἐπάγει διασαφῶν· «καὶ οὐκ ἔωσιν ἐκπέρσαι Ἴλιον», οἰονεὶ λέγων, ὅτι πλάζεσθαι λέγω τὸ μὴ ἔασθαι ἔλεῖν τὴν Ἴλιον. (η. 124) Ὅρα δὲ τὸ ἄμφω τεθὲν ἐπὶ Τρώων καὶ Ἑλλήνων. οὐ γὰρ μόνον ἐπὶ δύο προσώπων ἢ λέξις τίθεται, ὡς ἐν τῷ «ἄμφω ὁμῶς θυμῷ φιλέουσα», ἀλλὰ καὶ ἐπὶ δύο λαῶν ἢ στρατευμάτων, ὡς ἐνταῦθα ἐν τῷ «ἀριθμηθῆναι ἄμφω». (η. 125 ς.) Σημείωσαι δὲ καὶ τὴν καινότητα τοῦ σχήματος τοῦ «Τρῶας μὲν λέξασθαι, ἡμεῖς δ' ἐς δεκάδας διακοσμηθεῖμεν». ὤφειλε μὲν γὰρ εἰπεῖν· Τρῶας μὲν λέξασθαι, ἡμᾶς δὲ διακοσμηθῆναι. ὁ δὲ καινότερον ἐσχημάτισεν οὐκ ἀκολούθως τῷ Τρῶας ἐπενεγκῶν τὸ ἡμεῖς. διὸ ἐν τισὶν ἀντιγράφοις εὕρηται, φασί, «Τρῶες μὲν», ἵνα ὁμοίως ἐπάγηται τὸ ἡμεῖς δέ. (η. 129) Ὅρα δὲ καὶ τὴν συγκοπὴν τοῦ πλέαστος ἀπὸ τοῦ πλέονας καὶ ἔστιν ὁμοία τῷ χέρηϊ καὶ τοῖς τοιούτοις. (η. 126) συγκέκοπται δὲ ὁμοίως καὶ τὸ «κοσμηθεῖμεν», οὗ τὸ δεύτερον εἶη ἂν ἀκολούθως κοσμηθεῖτε, τὸ δὲ τρίτον κοσμηθεῖεν. Κατὰ δεκάδας δὲ διαιρεῖ τοὺς δαιτυμόνας ὁ βασιλεὺς· ἐπεὶ, φασί, ἔθος ἦν μὴ πλέονας τῶν δέκα συνεσθίειν. Ἱστορεῖοῦν καὶ ὁ σοφώτατος Ἰάμβλιχος τὰ Πυθαγορικά συσσίτια μὴ ἔχειν πλεῖον ἢ δέκα ἀνθρώπους συνευωχουμένους. Φασὶ δὲ οἱ παλαιοὶ ἐνταῦθα καί, ὅτι μεγαλοπρεπῶς καὶ ἀστείως ὁ βασιλεὺς καὶ ἐν τῷ καθ' ὑπόθεσιν τούτῳ συμποσίῳ δουλείαν τοῖς Τρωσὶν οἰωνίζεται· ὑπηρετικὸν γὰρ τὸ οἰνοχοεῖν. Λέγουσι δὲ καὶ 1.292 ἐπίτηδες οἰνοχοεῦειν εἰπεῖν τοὺς Τρῶας ἢ μυκτηρίζοντα εἰς τὸν Γανυμήδη, ὃν λόγος ἦν οἰνοχοεῦειν τῷ Διὶ Τρωϊκὸν ὄντα, ὡς δι' ἐκεῖνον τοιούτους εἶναι καὶ τοὺς Τρῶας, ἢ διαπαίζοντα ἐκείνους ὡς ἐν συμποσίοις ἀλαζονευομένους. Παρασημειοῦνται δὲ καί, ὅτι Ἴλιον μὲν ὁ ποιητὴς πολλαχοῦ τὴν Τροίαν λέγει, ἔθνη δὲ οὐδαμοῦ λέγει τοὺς Ἰλιεῖς, ἀλλὰ Τρῶας ἀπανταχοῦ. οὕτω καὶ τὴν Εὐβοίαν εἰδὼς τοὺς πολίτας οὐ λέγει Εὐβοεῖς ἀλλὰ Ἀβαντας. τοῦτο δὲ καὶ ἐπὶ ἄλλων ἐν τοῖς ἐξῆς φανεῖται γινόμενον. Παραπηγνύουσι δὲ σημείωσιν καὶ περιτῆς τοῦ Ἀχιλλέως ὕβρεως εἰπόντος οἰνοβαρῆ τὸν Ἀγαμέμνονα. ἰδοὺ γάρ, φασίν, ἐνταῦθα τοὺς Ἑλληνας ἀριθμῶν ἀπὸ συμποσίου τὴν μέθοδον ἔλαβεν ὡς φίλοινοσ καὶ περὶ τοιαῦτα κεχηνῶς· ἐνῆν γὰρ καὶ ἄλλως μεθοδεῦσαι τὴν αὐτῶν ἀρίθμησιν. Τὸ δὲ ὑπὲρ δεκαπλασίους εἶναι τῶν Τρώων τοὺς Ἑλληνας ὑπερβολικῶς εἰρησθαί φασὶ λέγοντες Τρώων μὲν εἶναι μυριάδας πέντε, Ἑλλήνων δὲ δώδεκα, ἢ κατὰ τὸν Ἀρίσταρχον δεκατέσσαρας καὶ δύο χιλιάδες καὶ τριακόσιοι εἴκοσι. Σημείωσαι δὲ ὅτι Ἀγαμέμνων μὲν Ἀχαιοῖς δέκα ἕνα ἐπιστήσας οἰνοχόον Τρῶα μετρίως ἔφη· ὁ δὲ παρ' Ἡροδότῳ Ξέρξης ὀγκηρότατα μετρεῖ τοὺς ἑαυτοῦ εἰπὼν πρὸς Δημάρατον, ὅτι τῷ στρατῷ τῶν Λακεδαιμονίων συγκρινόμενοι πλείονες περὶ ἕνα ἕκαστον γινόμεθα ἢ χίλιοι. (η. 129) [Τὸ δέ· ἐγὼ φημι] σεμνόν ἐστιν ὡς ἀξιοματικῶς λεχθέν· οὐ γὰρ ἔφη ἐγὼ οἶομαι, ἀλλ' ἐγὼ ἀποφαίνομαι.] (η. 124) Τὸ δὲ «ὄρκια πιστὰ ταμόντες» ἀντὶ τοῦτελέσαντες, θύσαντες. τοῦτο γὰρ δηλοῖ τὸ ταμόντες· διὰ τομῆς γὰρ ζῶων θυομένων οἱ ἐπὶ μεγάλοις ὄρκοι ἐγίνοντο. αἰεὶ τοίνυν οὕτω λέγει ὁ ποιητὴς κατὰ διάλεκτον Ἰωνικὴν, ὡς καὶ παρὰ Ἡροδότῳ ἐστὶν εὐρεῖν. (η. 130 ς.) Ἰστέον δὲ ὅτι πάνυ ὄνειδιστικῶς εἰπὼν καὶ πικρῶς τὸ ὑπὲρ δεκαπλασίους ὄντας τοὺς Ἑλληνας τῶν Τρώων, ὅμως μηδὲν ἀνῶσαι εἰς κρίσιν νίκης ἢ ἥττης παραμυθεῖται προσηνέστερον τὸ ὄνειδος ἐπαγαγόν, ὅτι «ἀλλ' ἐπίκουροι πολλῶν ἐκ πολιῶν ἐγγέσπαλοι ἄνδρες εἰσίν», ἀνισάζοντες τοῖς Τρωσὶ τὸ ἐλάττωμα, «οἷ με μέγα πλάζουσι» καὶ τὰ ἐξῆς· ἐν οἷς καὶ τὸ «Διὸς μεγάλου ἐνιαυτοῖ» καὶ τὸ «δοῦρα σέσηπε» καὶ «σπάρτα λέλυνται» καὶ τὸ «νήπια τέκνα» καὶ τὸ «ἔργον ἀκράαντον, οὗ εἵνεκα δεῦρ' ἰκόμεσθα», [ᾧν ἡπεριοχὴ πρὸς ἱστορίαν «ἐννέα δὴ βεβάασι» καὶ ἐξῆς, ὡς προείρηται.] δι' ᾧν ὄνειδίζει τῷ ἑαυτοῦ συμμαχικῶ ὁ βασιλεὺς, ὡς δέον ὄν ἀναχωρῆσαι, εἴπερ οἰμὲν ἐπίκτητοι τῶν Τρώων οὕτω

μάχονται, αὐτοὶ δὲ οὐκ εἰσὶν ἀξιόμαχοιπρὸς ἐκείνους. Καὶ [ὄρα τό τε «πολλέων ἐκ πολίων» κάλλος τι ἔχον παρηχητικὸν 1.293 καὶ τὸ «τοιόνδε τοσόνδε τε» καλὸν ὃν ὡς πάρισον καί] τὸ «πλάζουσιν» ἀντὶ τοῦ ἀποπλανῶσι τοῦ σκοποῦ. χρησιμεύει γὰρ τοῦτο εἰς τὸ παλιμπλαγχθέντας, ὅπερ ἐν τῇ ἀΐ ραψωδίᾳ εἴρηται. [(η. 134) Τὸ δὲ βεβάασιν Ἴωνικὴν ἀπέλευσιν ἔχειτοῦ ῥκ καὶ συστολὴν τοῦ ῥη εἰς ῥα καὶ γεννᾶ κατὰ κρᾶσιν τὸ βεβᾶσι κατὰ τὸ ἐστήκασιν, ἐστήασιν, ἐστάασιν, ἐστᾶσι.] Διὸς δὲ μεγάλου ἐνιαυτοὶ ἀντὶ τοῦ ἡλίου μέτρον γὰρ κινήσεως ἡλιακῆς ὁ χρόνος ἐστίν. [Εἰ δὲ που καὶ Κρόνος μέγας εὕρηται λεγόμενος, εὐρίσκεται δὲ οἰκεῖον καὶ ἐκεῖ τὸ μέγας διὰ τὸ τοῦ ἀστέρος πολὺ μέγεθος.] Σημεῖωσαι δὲ ὅτι ὁ ἐνιαυτός γίνεται μὲν ἀπὸ τοῦ ἰαύω, τὸ διατρίβω, δηλοῖ δὲ χρόνον μακρόν· ἰαύειν μὲν γὰρ τὸ διατρίβειν, διατρίβειν δὲ τὸ ἀργεῖν. Ἐνιαυτός γοῦν χρόνος ὁ διατριβὴν ἔχων καὶ μὴ σύντομος. διὸ καὶ ἐπιθέτοιν τοῦ ἔτους εἴληπται παρὰ τῷ Κωμικῷ εἰπόντι ἔτων ἐνιαυτούς. (η. 135) Τὸ δὲ «δοῦρα σέσηπεν» Ἀττικόν· Ἀθηναῖοι γὰρ πληθυντικοῖς οὐδετέροις ἐνικὰ ἐπάγουσι ῥήματα. τὸ μέντοι «σπάρτα λέλυνται» κοινόν. διὸ καί φασιν οἱ παλαιοί, ὅτι ἐνὶ στίχῳ ἔθηκε τὴν Ἀτθίδα καὶ τὴν κοινήν χρῆσιν. [Δοῦρα δὲ νεῶν πρὸς διαστολὴν τῶν τε κατὰ τὴν μάχην καὶ τῶν ἀπλῶς ξύλων κατὰ τὸ «ἀνήλυθεν ἐκ δόρυ γαίης». παθητικὸν δὲ τὸ σέσηπε, καθὰ καὶ τὸ διέφθορον ἐν τῷ «μαινόμενε, φρένας ἡλέ, διέφθορας». Τινὲς μέντοι αὐτὸ ἐνεργητικῶς νοοῦσιν, ἵνα λέγῃ ὅτι διέφθορας, ἄς εἶχες φρένας. αὐτοὶ δὲ παραφέρουσι καὶ χρῆσιν ὁμοίαν ἐκ Μενάνδρου τὸ «εἰ δ' ἔστιν οὗτος τὴν κόρην διεφθορῶς» καὶ Ἀριστοφάνους τὸ «διέφθορας τὸν ὄρκον ἡμῶν». Ὡστε διέφθορέ τις, φασίν, ἕτερον, διέφθορται δὲ ὑφ' ἑτέρου. προσθετέον δὲ καὶ Σοφοκλέους τὸ «τάς οὔσας τέ μου καὶ τὰς ἀπούσας ἐλπίδας διέφθορας.» Σπάρτα δὲ τὰ σχοινία ἄπο παλαιοῦ ἔθους· εἰκόασιν γὰρ, ὃ δὴ καὶ νῦν πολλαχοῦ γίνεται, σπάρτων φυτοῖς χρᾶσθαι οἱ παλαιοὶ εἰς πλοκὴν σχοινίων. καὶ ἦν ἐν λόγῳ σπάρτος Ἰβηρικὴ παρὰ τοῖς παλαιοῖς. λέγει δὲ που καὶ γῆν σπαρτοφόρον ὁ Γεωγράφος καὶ σχοινοπλοκικὴν σπάρτον. καὶ μέχρι δὲ νῦν εἶδος τι σχοινίου οἱ ἰχθυοβόλοι σπαρτίαν ὀνομάζουσι. καὶ ὁ Κωμικὸς δὲ τοῦτο παρεμφαίνει ἐν τοῖς Ὅρνισιν, ἔνθα παίζων περὶ τῆς Λακωνικῆς Σπάρτης ὡς παρωνυμουμένης ἀπὸ φυτοῦ σπάρτου φησὶ μὴ ἂν δεηθῆναι σπάρτης κειρίαν ἔχων ἤτοι μὴ δεηθῆναι σπαρτίου 1.294 πλέγματος, ἂν ἄλλην ἔχη κειρίαν ἤτοι δεσμὸν κλίνης. ἀλλὰ τί <δεῖ> πλείω λέγειν; ὅπου καὶ σχοίνος ἐκ τοῦ φυτοῦ τῆς σχοίνου λέγεται· ἐπεὶ τὸ παλαιὸν ἐκ φυτῶν σχοίνων ἐπλέκοντο τὰ τοιαῦτα, ὃ καὶ νῦν ἔτι πολλαχοῦ παραμένει. Ἐν γοῦν Πελοποννήσῳ πολλοὶ οὕτω ποιοῦντες ἐπιλέγουσι καὶ καιρὸν ἐπιτήδειον τῇ τοιοῦτου σχοίνου τομῇ λέγοντες· «Μαΐου βροῦλον, ποντία κάρναβις». Ἴδε δὲ καὶ ὅτι ἐπὶ ξύλου μὲν ἔθηκε τὸ σήπεσθαι, ἐπὶ δὲ σχοίνου τὸ λύεσθαι, [ὅ ἐστιν ἀναλύεσθαι· καὶ ὅτι οὐκ ἀεὶ ὁ μέσος παρακείμενος καὶ ἐνέργειαν δηλοῖ, ὡς ἐν τῷ «δέδορκά σε» ἦγουν βλέπω σε· καὶ πάθος, ὡς ἐν τῷ «δεδορκῶς ἄστρον ὡς λάμψειν» ἦγουν θεαθεῖς. ἀλλὰ μυριαχοῦ ποτὲ μὲν μόνην ἐνέργειαν ὑποβάλλει νοεῖν, ὡς καὶ ἐν τῷ λέλοιπα καὶ λέλογχα, ποτὲ δὲ μόνον πάθος, ὡς ἐν τῷ ἔσαπη. ὅμοιον δὲ καὶ τὸ τέτηκεν· ἀντὶ τοῦ ἑτάκη γάρ. Δῆλον δὲ ὡς μεταπλασμὸν γένους ἔχει τὸ σπάρτα· ὡς γὰρ ἡ κέλευθος, τὸ κέλευθον, οὕτω καὶ ἡ σπάρτος, τὸ σπάρτον.] (η. 136) Νήπια δὲ τέκνα φησιτὰ κατὰ τὸν καιρὸν τοῦ ἀπόπλου ἑαθέντα τοιαῦτα. νῦν γὰρ οὐκέτι ἂν εἶεν νήπια δεκαετῆ που ὄντα, ἂν τῆνικαῦτα ἦσαν ἡλικίας βρεφικῆς. (η. 137) Σημεῖωσαι δὲ [ὅτι τε τὸ εἴται, εἰ καὶ νοεῖται νῦν ἀντὶ τοῦ κάθηνται, ὅμως προσφυσέτερον καὶ οὐδὲ ἔξω ἀναλογίας ἐστὶ ληφθῆναι ἀντὶ τοῦ εἰσί, καθὰ ἐν τῷ ὑ΄ τῆς Ὀδυσσεΐας δηλοῦται σαφῶς, καί] ὅτι ἀνωτέρω εἰπὼν, ὡς πολεμοῦσιν ἡμῖν οὔπω τιτέλος πέφανται, παρακατιῶν τὸ αὐτὸ παρέφρασε λέγων σαφέστερον· «ἡμῖν

δέτὸ ἔργον οὕτως ἀκράαντον, οὗ ἔνεκεν δεῦρο ἰκόμεθα», μονονουχὶ λέγων, ὅτι, κὰν πόλεις πολλὰς ἄλλας παρεστησάμεθα, ἀλλ' ὁ σκοπὸς ἡμῖν οὐκ ἦνυσται, ἡτῆς Τροίας ἄλωσις, ναὶ μὴν καὶ ἡ τῆς Ἑλένης ἀνακομιδῆ. ἐρεῖ οὖν ὁ ποιητής: «ἦς ἔνεκεν πολλοὶ Ἀχαιῶν ἐν Τροίᾳ ὤλοντο». Καὶ σημειῶσαι ἐν τούτοις, ὅτι πρῶτος Ὅμηρος τέλος εἶπεν εἶναι τὸ οὗ ἔνεκεν. (η. 142 ς.) Ὅτι τὸν κοινὸν λαὸν πολὺν φασιν οἱ σοφοὶ διαστέλλοντες πρὸς τοὺς βουλευτὰς οὐ πολλοὺς ὄντας. εἰλήφασιν δὲ καὶ τοῦτο ἐκ τοῦ ποιητοῦ πληθὺν ἐνταῦθα εἰπόντος τοὺς ἐντῆ ἄγορᾳ ἐν τῷ «τοῖς δὲ θυμὸν ὄρινε πᾶσι μετὰ πληθύν, ὅσοι οὐ βουλῆς ἐπάκουσαν». ἐκ δὲ τῆς τοιαύτης ἀγοραίας πληθύος καὶ ἀγοραῖος ἀνήρ ἢ ὄχλος ἐπίσκώμματος λέγεται. καὶ ἀγοράζειν δὲ ἐντεῦθεν τὸ διατρίβειν ἐν ἀγορᾷ. (η. 144–9) Ὅτι τὴν τῶν Ἀχαιῶν κίνησιν τὴν ἀπὸ τῆς ἀγορᾶς, ὅτε οἴκαδε ἴεντο, δυσὶ παραβολαῖς διδάσκει, ὅποια τις ἦν, μιᾶ μὲν ἀπὸ θαλάσσης λέγων: «κινήθη δ' ἀγορῆ ὡς κύματα μακρὰ θαλάσσης πόντου Ἰκαρίοιο, τὰ μὲν τε», 1.295 ἤγουν ἄπερ, «εὐρὸς τε Νότος τε ὠρορ' ἐπαίξας πατρὸς Διὸς ἐκ νεφελάων». ἑτέρα δὲ ἡπειρωτικῆ τοιαύτη: «ὡς δ' ὅτε κινήσει Ζέφυρος βαθὺ λήϊον ἐπελθὼν λάβρος, ἐπαιγίζων, ἐπὶ τ' ἡμῦν ἀσταχύεσσιν, ὡς τῶν πᾶσ' ἀγορῆ κινήθη». Ἔστι δὲ κατὰ τοὺς παλαιούς αὕτη μὲν ἡ παραβολὴ διὰ τὴν ὁμοθυμαδὸν ὀρμηνέκαστου τῶν Ἑλλήνων ἡ δὲ πρώτη πρὸς τὸν τάραχον. διὸ καὶ ἐπάγει ὁ ποιητής, ὅτι ἀλαλητῶ εἰς τὰς νῆας ὤρμων. Καὶ ἔχει καλῶς ὁ τοιοῦτος τῶν παλαιῶν λόγος: οὐ γὰρ τὴν ἀπλῶς κίνησιν τῶν Ἑλλήνων ἔδει κύμασι παραβαλεῖν ἀλλὰ τὴν μετὰ πολλοῦ θορύβου. τάχα δὲ καὶ ἄλλως αὕτη μὲν τὴν κατὰ ἴλας καὶ φῦλα κίνησιν τῶν Ἀχαιῶν δηλοῖ, ἡ δὲ τοῦ λήϊου τὴν κατὰ ἄνδρα ἕκαστον, ὅπερ Ὅμηρός φησι φῶτα ἕκαστον μετ' ὀλίγα. ἡ γὰρ ἀπλῶς ἐνὸς ἐκάστου τῶν Ἑλλήνων ὀρμὴ καλῶς ἂν εἰκάζοιτο ἀσταχύεσσιν, οἱ ἀνέμου ἐπιπνέοντος ἐπικεκυφότες κινουῦνται. (η. 144) Κύματα δὲ μακρὰ τὰ ὑψηλὰ λέγει, τουτέστι τὰ εἰς ὕψος κορυφούμενα: οὕτω γὰρ καὶ μακρὸς Ὀλυμπος ὁ ὑψηλός. ἔστι δὲ ὅτε ἡ λέξις καὶ τὸ βαθὺ σημαίνει, ὡς ὅτε φρέατα μακρὰ λέγονται, ἤγουν βαθέα, καὶ οὐχ' ἀπλῶς, ἀλλὰ πάνυ βαθέα: οὐ γὰρ πᾶν βαθὺ ἤδη καὶ μακρὸν λέγεται. ἐνταῦθα γοῦν κύματα μὲν μακρὰ, λήϊον δὲ βαθύ, οὐ μὴν μακρόν. (η. 145) Πόντος δὲ Ἰκάριος μέρος τι τοῦ Αἰγαίου Εὐρῶ καὶ Νότῳ μάλιστα κυμαινόμενος: ἔνθα, ὡς καὶ ὁ Περιηγητὴς ἱστορεῖ, μεγάλα ἐγείρονται κύματα: καὶ ἡ αἰτία ἐρρέθη ἐκεῖ. Ἰκάριος δὲ πόντος ἡ ἀπὸ Ἰκάρου τοῦ θρυλλομένου υἱοῦ Δαιδάλου, ὃς αὐτόθι καταπεσὼν ἀπεπνίγη καὶ ἀφῆκε τῷ πόντῳ τὴν ἐξ αὐτοῦ κλῆσιν, ἡ ἀπὸ νησίου τινὸς αὐτόθι ὄντος, ὡς ἐρρέθη ἐν τοῖς εἰς τὸν Περιηγητὴν. Κάνταῦθα δὲ ἀρκέσει τοσοῦτον εἰπεῖν, ὅτι κατὰ τὸν Γεωγράφον παράκειται τῇ Σάμῳ νῆσος Ἰκαρία, ἀφ' ἧς τὸ Ἰκάριον πέλαγος. αὕτη δὲ ἐπώνυμος Ἰκάρου παῖδος Δαιδάλου, ὃς κηρίνοις, φησί, πτεροῖς μετεωρισθεὶς πρὸς ἥλιον καὶ μῆκρατήσας τοῦ δρόμου τακέντος τοῦ κηροῦ καὶ περιρρυέντων τῶν πτερῶν αὐτόθι κατέπεσεν. Ἰστέον δὲ ὅτι χαριέντως νοηθεῖ ἂν Ἰκαρος ἅπας ὅστισοῦν τῶν νῦν ἐπιτρίπτων ἀποτελεσματικῶν, οἱ κατὰ τινὰ κῆρα πτερουσόμενοι ἄνω δι' εὐρεσιν ἀληθείας, εἶτα εἰς πόντον ψεύδους καταδύονται πίπτοντες. Ἐρημος δὲ, φασίν, ἡ Ἰκαρία: νομάς δ' ἔχει, αἷς χρῶνται Σάμιοι. ἐν τῷ Ἰκαρίῳ δὲ πελάγει, φασί, καὶ ἡ Σάμος κεῖται, ᾧ συνάπτει πρὸς Νότον τὸ Καρπάθιον. (η. 146) Τὸ δὲ ὠρορε γίνεται μὲν ἐκ τοῦ ὠρα παρακειμένου, Ἀττικῶς ὄρωρε, καὶ δηλοῖ τὸ διήγειρεν. ἔπαθε δὲ ὑπέρθεσιν χρόνου μετατεθέντος τοῦ ᾧ μεγαλοεὶς τὴν ἄρχουσαν. καὶ τοῦτο καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς πολλαχοῦ εὐρεθήσεται. Οὕτω ποτὲ καὶ ἡ τοῦ Κρονίωνος συστέλλεται παραλήγουσα χρόνου μεταθέσει. ὁ γὰρ 1.296 Κρονίων, εἰ μὲν βραχύνει τὸ παραλήγον δίχρονον, φυλάττει τὸ ᾧ ἐν τῇ γενικῇ: εἰ δὲ ἐκτείνει αὐτό, ἀλλάσσει τὸ μακρὸν ᾧ ἐν τῇ γενικῇ. οὕτω καὶ τὸ ἠνάλωτο ἐκ τοῦ ἀνήλωτο μετηλλάγη τῷ χρόνῳ καὶ τὸ ἠναντιοῦτο ἀπὸ τοῦ ἐνηντιοῦτο. Ὅρα δὲ καὶ τὸ πατρός, ὅτι νῦν μὲν ἀπολύτως εἶρηκεν

ἐπὶ Διός, ἀλλαχοῦ δὲπροστίθῃσιν, ὡς καὶ προεῖρηται, καὶ ὅτι πατὴρ ἐστὶν ἀνδρῶν τε θεῶν τε. Διὸς δὲ νεφέλας ἀντὶ τοῦ ἀερίας νεφέλας· ἐντεῦθεν γὰρ νεφεληγερέτης ὁ Ζεὺς, ὃς οὐδ' ἂν εἴη εὐδῖος ἢ εὐδῖαν ποιῶν, ὅτε νεφέλας ἀγείρει. (ἡ. 147) Ὁ δὲ Ζέφυρος Βορρᾶς τίς ἐστι καὶ αὐτὸς συμπληρῶν τοὺς ἀστάχους κἀντεῦθεν οὕτω καλούμενος ὡς τὸ ζῆν φέρων ἡμῖν ἦτοι ζωοφόρος, καὶ Βορρᾶς δὲ κατὰ τοὺς παλαιούς παρὰ τὴν βορᾶν, ὃ ἐστὶ τὴν τροφήν, ὡς ἐν τῇ μεστώσει τῶν σταχυῶν τροφήν διδούς. διὸ καὶ ἐπὶ τοῦ Ἴκαρίου πόντου Εὐρον εἰπὼν καὶ Νότον τοὺς μάλιστα ἐκεῖνον κυμαίνοντας, ἐνταῦθα οὐκ ἐκεῖνων ἀλλὰ Ζεφύρου ἐμνήσθη, οὗ μάλιστα χρεία τῷ λήϊῳ. οὐδὲ γὰρ εἰκῆ οὐδὲ τὰ τοιαῦτα λαλεῖ ὁ ποιητής. Καίτοι τινὲς ἐσπέριον, ὃ ἐστὶν ἀπὸ δύσεως, ἄνεμον εἶναι τὸν Ζέφυρον λέγοντες ζόφουρον τινὰ ἐτυμολογοῦσιν αὐτὸν ἦτοι οὐρον ἀπὸ ζόφου ἀντὶ τοῦ ἄνεμον δυτικόν, [οὗ καταπνέοντος καὶ ἀδρύνεται τὸ λήϊον καὶ ὡς οἶον κυμαίνεται. οὐδὲ γὰρ οὐδὲ ἡ δευτέρα παραβολὴ ἀπέχεται τοῦτο γε τῆς πρώτης, εἴ τις βαλὼν ὄψεις εἰς λήϊον Ζεφύρῳ κινούμενον εἰκασμόν τινα κυμάτων κινήσεως ἐν αὐτῷ φαντάσεται. εἰπεῖν γὰρ κατὰ τὸν ποιητὴν· «πρὸ μὲν τ' ἄλλοιστάχους, αὐτὰρ ἔπ' ἄλλοι» ἐπικύπτοντες τῇ καταπνοῇ καὶ αὐτὸ ἐξανιστάμενοικυμάτων ὑποφρίκας διαφαίνουσι.] Βαθὺ δὲ λήϊον ἐν τῇ παραβολῇ κεῖται, ἵνα φαντάσῃ ἐναργῶς τὴν τῶν Ἑλλήνων κίνησιν· οὐ γὰρ οὕτω τὰ ψιλὰ τῶν λήϊων, οὐδὲ οἱ μικροὶ στάχους ὑποκινουῦνται Ζεφύρῳ, καθὰ τὸ βαθὺ λήϊον. Τὸ δὲ λήϊον ἀπὸ τοῦ γῆ ἐτυμολογοῦσιν οἱ παλαιοὶ οἶον γῆιον τραπέντος τοῦ ᾧ εἰς ᾧ, ὁποῖόντι καὶ ἐν τῷ μόνι καὶ μόλις γίνεται. τὸ δ' αὐτὸ καὶ λάϊον Δωρικῶς λέγεται. διὸ συνελὼν ὁ Θεόκριτος λαῖον αὐτὸ λέγει, [ὥσπερ αὐθις τὰ λήϊα λῆα ποιεῖ ἡσυναίρεσις, καθὰ καὶ τὸ ληΐδιον λήδιον καὶ τὸν ληϊστήν ληστήν καὶ τὸ λεληΐσθαι λελησθαι ἀπὸ τοῦ ληΐζω.] (ἡ. 148) Λάβρος δὲ ὁ λίαν βαρὺς· ὁ γὰρ ἡρεμαῖος Ζέφυρος οὐχ' οὕτω σαλεύει τὸ βαθὺ λήϊον. Ἐπαιγίζειν δὲ τὸ ἐφορμᾶν δηλοῖ καὶ ἄνωθεν ἐπιπνέειν· ὅθεν καὶ αἰγίδες καὶ καταγίδες. τὸ δ' αὐτὸ καὶ καταγίγειν λέγεται· δηλοῖ δὲ οὐ πάνυ βιαίαν πνοὴν ἀλλὰ σύντονον. γίνεται δὲ ἀπὸ τοῦ 1.297 αἴσσειν, ὥσπερ καὶ ἡ αἰγίς, ἣτις ἐκ μέσου παρακειμένου προάγεται τοῦ ἥϊα. διὸ καὶ ἀνωτέρω ἔφη· «Εὐρός τε Νότος τε ἐπαΐξας ἐκ νεφελῶν». Τὸ δὲ αἴξαι ἀπὸ τῶν νεφελῶν τοῦτο ἐστὶ τὸ ἐπαιγίζειν. Τὸ δὲ «ἐπὶ τε ἡμῦν ἀσταχέσιν» ἀντὶ τοῦ ἐπικλίνεται τὸ λήϊον τοῖς ἀσταχέσιν ἡγουν διὰ τῶν ἀσταχυῶν. διττὸν γὰρ τὸ λήϊον· αὐτὸ τε γὰρ τὸ ὑποκείμενον ἔδαφος λήϊον λέγεται καὶ οἱ ἀστάχους δὲ λήϊον λέγονται καὶ αὐτοί. Ἐπικλίνεται γοῦν τὸ λήϊον οὐ κινούμενον αὐτῷ δὴ τῷ ἐδάφει ἀλλὰ τοῖς ἀσταχέσιν. ἡ γῆ μὲν γὰρ ἀκίνητιζαι, οἱ δὲ στάχους ἐπικλίνονται, [ἵνα, ὥσπερ ἡ μάχη φρίσσει ἐγγείησιν, οὕτω τὸ λήϊον ἀνάπαλιν ἐπικλίνηται ἀσταχέσιν.] Γίνεται δὲ τὸ ἡμῦν ἀπὸ τοῦ μῦν πλεονασμῶ τοῦ ᾧ· μῦν γὰρ καὶ συστέλλεται τὸ ἐξ ὀρθῆς στάσεως ἐπικλιθέν. οὕτω καὶ τὸ τεῖχος τῆς Τροίας ἡμῦν λέγει που ὁ ποιητής, τουτέστι κάτω κλιθῆναι. Ὁ δὲ ἀστάχους πλεονασμὸν ἔχει τοῦ ᾧ· στάχους γὰρ τὸ πρωτότυπον οἶονεῖ σίταχους παρὰ τὸ σῖτον ἔχειν. ὅτι δὲ καὶ μέρος σώματος ὁ στάχους, ἐν τῇ γάμμα ῥαψωδία ῥηθήσεται. (ἡ. 149) Ὅρα δὲ [ὡς ἀρξάμενος ἐκ τοῦ «κινήθη δ' ἀγορῆ» ἐπέρανεν ὡς οἶον κυκλικῶς τὰς παραβολὰς εἰς τὸ «ἀγορῆ κινήθη». ἤρесе δὲ νῦν αὐτῷ τοῦ κινεῖσθαι λέξις ἐν τῷ «κινήθη ἀγορῆ» καὶ «κινήθη Ζέφυρος» καὶ «ἀγορῆ κινήθη». Ἔστι δὲ καὶ τὸ ὄρορε ταῦτον τῷ κινήσει, ὥσπερ καὶ τὸ ἐπαΐξας τῷ ἐπαιγίζων.] (ἡ. 149–54) Ὅτι σπουδῆς ναυτικῆς ἐπὶ ἀπόπλῳ συντονίαν φράζει Ὅμηρος ἐν τῷ «πᾶσ' ἀγορῆ κινήθη, τοὶ δ' ἀλαλητῶ νῆας ἐπεσεύοντο, ποδῶν δ' ὑπένερθε κονίη ἴστατ' ἀειρομένη· τοὶ δ' ἀλλήλοισι κέλευον ἄπτεσθαι νηῶν ἠδ' ἐλκόμεν εἰς ἄλλα δῖαν, οὐρούς τ' ἐξεκάθαιρον· αὐτῆ δ' οὐρανὸν ἴκεν οἴκαδε ἰεμένων, ὑπὸ δ' ἤρεον ἔρματα νηῶν». καὶ οὕτω μὲν ἡ διασκευή. (ἡ. 150 ς.) Ὅρα δὲ τὸ «κονίη ἀειρομένη», ἐξ οὗ

ἐπενοήθη τοῖς ὕστερον ἢ τοῦ κονιορτοῦσύνθεσις, δῆλον γὰρ ὡς ταῦτόν κονιορτός καὶ κόνις ἀειρομένη, [οὐ μὴν κειμένηκάτω, ὅτε οὐδὲ κοινορτός συνθέτως λέγεται, ἀλλὰ κόνις καὶ κόνιη ἐν ἀπλότῃ.] (ἡ. 152) Ἔτι ὄρα καὶ ὡς ἐνταῦθα μὲν τὸ ἄπτεσθαι γενικῆ συντάσσει εἰπών» ἀλλήλοις ἐκέλευον ἄπτεσθαι νηῶν» [καὶ μετ' ὀλίγα· «οὐδ' ὅ γε νηὸς ἐϋσέλμοιομελαίνης ἄπτετο».] ἐν μέντοι τῇ ἁ' ῥαψωδίᾳ αἰτιατικῆ αὐτὸ συνέταξεν, ὡςπροερρέθη. Καὶ σημείωσαι ὅτι τὸ μὲν ἄπτεσθαι ἀντὶ τοῦ ἐπιλαμβάνεσθαιγενικῆ συντέτακται· εἰ δὲ ἐπὶ φιλοφροσύνης ἢ ἀπλῶς ὁμιλίας ἢ λέξις λαμβάνεται, τότε δὴ αἰτιατικῆ συντάσσεται. (ἡ. 153) Ἐν δὲ τῷ «οὐρούς ἐξεκάθαιρον» οὐροὶ λέγονται οἱ τόποι, ὅθεν ἡ ναῦς ὀρούει, τουτέστιν ὄρμα, καθελκομένη εἰςθάλασσαν. τούτους δὲ οἱ Ἕλληνες ἐξεκάθαιρον τῆς ὡς εἰκὸς τῷ πολλῷ χρόνω αὐτόθι συμπεφυρμένης ὕλης. Σημειώδης δέ, φασίν, ἡ λέξις, ὄξυνομένη πρὸς 1.298 ἀποφυγὴν τοῦ οὔρου τοῦ δηλοῦντος τὸν ἄνεμον. ἄλλως γὰρ τὰ εἰς ῥο-ς δισύλλαβα ἀπλᾶ ἔχοντα τὴν ῥο-υ δίφθογγον βαρύνονται, κοῦρος ὁ νέος, θοῦρος ὁ ὀρητικός, οὔρος ὁ ἄνεμος. δῆλον δὲ ὅτι, ὡς ἐν τῷ μῦθος Θεοσίτης καὶ νοῦσος κακὴ καὶ λάϊνος οὐδός καὶ ἴκμενος οὔρος, οὕτω καὶ ἐν τῷ οὔρος ὁ πλεονασμὸς τοῦ ῥο-σῆμα ποιεῖ, ὃ φασίν οἱ γραμματικοὶ ἐπέθεντο, ἥτις καὶ ψιλοῖ τὰ δασέα, ὡς οὐδός δηλοῖ καὶ ὁ περιορισμὸς, οὔρος, καὶ ὁ εὔκηλος. (ἡ. 154) Νηῶν δὲ καὶ νῦν ἔρματα τὰ ὑποκείμενα ταῖς ναυσὶ λέγει ξύλα ἔξω περὶ τὴν ἄμμον, ἐφ' ὧν ὀχούμενοι αἱ νῆες ἐδράζονται καὶ ἐρείδονται. τὸ δὲ ταῦτα ὑφέλκειν ἐν τῷ μέλλειν ἀποπλέειν τὴν νῆα ὑφαιρεῖν λέγει ὁ ποιητής. οἱ δὲ μεθ' Ὀμηρον ἐπιτοῦ κλέπτειν τιθέασιν τὴν λέξιν, ὡς καὶ τὸ ὑφελέσθαι, ἀφ' οὗ καὶ τὸν φιλήτην παράγουσιν τινες τῶν παλαιῶν σχολιαστῶν Ἡσιόδου, ἵνα ἢ φιλήτης, ὁ παρ' Ἡσιόδω, μὴ ἀπὸ τοῦ φηλῶ φηλήσω, τὸ ἀπατῶ-αὐτὸ γὰρ τρίτης ἐστὶ συζυγίας, ὡς δηλοῖ παρὰ Λυκόφρονι τὸ «φηλώσας πρόμον»-ἀλλὰ ὁ κλέπτης παρὰ τὸ ὑφελεῖν, οἶονεὶ ὑφειλήτης διὰ διφθόγγου καὶ ἀφαιρέσει τοῦ ῥο-υ καὶ ἀπελεύσει τοῦ ῥο-ε φιλήτης διὰ τοῦ ῥο-ι, ὡς ἀν τῷ σηματομένω τοῦ ὑφειλέτου συνεξομοιωθῆ καὶ ἡ γραφὴ τῆς λέξεως ὑποκλαπεῖσά τι τῆς διφθόγγου, ὡς καὶ τοῦτο δοκεῖ τοῖς παλαιοῖς. Δῆλον δὲ ὅτι καὶ ἄλλαι τοιαῦται δίφθογγοι ἐξαιροῦνται τοῦ ῥο-ε δι' αἰτίας ἀστείας, ὡς δηλοῖ ἡ ἰδέα καὶ αἱ χιράδες καὶ ὁ λιμός, ὡς ἀλλαχοῦ εἴρηται, καὶ μάλιστα ἐν τοῖς τοῦ Περιγητοῦ· [Ἦν δὲ τριῶν λέξεων ἢ μὲν φιλόσοφος ἰδέα ὡς ἀσώματος καὶ ἀσύνθετος ἀπλουστέρα τοῦ φυσικοῦ εἴδους προσφυῶς ἔχει γραφήν, αἱ δὲ χιράδες ἦτοι ῥαγάδες τῶν χειρῶν τῇ ἀπελεύσει τοῦ ῥο-ε τῆς διφθόγγου τὸ ἐκ τῶν χειρῶν δηλοῦσιν ἀπεληλυθός· ὁ δὲ ἐκ τοῦ λείπω λιμός τῶν λιμωπτόντων, φασίν, ἐμφαίνει ἰσχνὸν τῇ διὰ τοῦ ῥο-ι μόνου γραφῇ. (ἡ. 155) Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι ἐν τούτοις κεῖται πληθυντικὸν Ἀττικὸν τὸ ὑπέρμορα ἀντὶ τοῦ ὑπὲρ τὸ μεμοιραμένον ἤγουν ὑπὲρ τὸ μοιρίδιον, οὗ τὸ ἐνικὸν ἔν τε ἄλλοις καὶ ἐν 1.299 Ὀδυσσεΐα ὑπέρμορον, ὧν πρωτότυπον καὶ κοινότερον καὶ σαφέστερον τὸ ὑπέρμοϊραν, οἷον «μὴ καὶ ὑπὲρ μοϊραν δόμον Ἄϊδος εἴσω».] (ἡ. 156 σς.) Ὅτι τὴν Ἦραν ἐνταῦθα ποιῶν βουλευομένην ὁ Ὀμηρος καὶ λέγουσαν διαπορητικῶς πρὸς τὴν Ἀθηναῖν [ὡς πόποι, αἰγιόχοιο Διὸς τέκος Ἀτρυτώνη,] οὕτω δὴ οἱ Ἕλληνες φεύζονται, λιπόντες εὐχολίην», ἤγουν καύχημα, «τοῖς Τρωσὶ τὴν Ἑλένην» καὶ τὰ ἐξῆς, τὴν Ἠραϊάν ἤγουν βασιλικὴν φρόνησιν αἰνίττεται ταῦτα διανοουμένην, ἥτις, ὡς εἰκός, ἐν πολλοῖς μὲν τῶν ἡγεμόνων ἐκινεῖτο, ἐν μόνῳ δὲ τῷ Ὀδυσσεὶ ἐνήργησεν ὀξύτερον, ὃς ἐν ἀρχαῖς ὑπὸ ἀμηχανίας καὶ ἄχους μικρὸν τι στάς διενοήθη καὶ αὐτὰ ταῦτα, ὡς εἰκός, καὶ αὐτὸς εἰς νοῦν ἔλαβεν ὑπαγορευούσης οἶον τῆς Ἀθηναῖς. Εἶτα μηχανὴν ἀναλαβὼν καὶ ἑαυτὸν ἐρεθίσας εἰς τὸ ἀγανοῖς ἐπέεσσιν ἤγουν ἡμερωτέροις λόγοις, ὡς ῥηθήσεται, κωλύειν ἄνδρα ἕκαστον, εὐθύς ὠρμησε κοιρανέων καὶ οὕτω διέπων στρατόν, ὡς ἐρεῖ ὁ ποιητής, ἀναστεῖλαι ὡς ἀγχίνους τὸν ὄχλον. τοῦτο

γὰρ δηλοῖ τὸ ἀγχοῦ αὐτῷ στήναι τὴν Ἀθηνᾶν καὶ εἰπεῖν, ἃ εἶπεν. Ἐνταῦθα δὲ καὶ Ἀργείαν τὴν Λακωνικὴν Ἑλενην λέγει ὡς καὶ τῆς Λακεδαίμονος Ἄργους καλουμένης, καθάπερ καὶ ὄληποτὲ ἢ Πελοπόννησος. Σημείωσαι δὲ ὅτι καὶ ἐνταῦθα παραδηλοῖ ὁ ποιητὴς σοφωτέρας κατὰ τὴν παροιμίαν ἐν ταῖς βουλαῖς εἶναι τὰς δευτέρας φροντίδας. Ἀθηνᾶ μὲν γὰρ [βουλαῖς Ἦρας τῆς, ὡς ἔγνωσται, εἰς βασιλείαν ἀλληγορουμένης] ὑποτίθεται τῷ Ὀδυσσεῖ ἀγανώτερον ἤγουν πραῦτερον τοὺς Ἕλληνας μετελθεῖν φεύγοντας εἰποῦσα· «σοῖς δ' ἀγανοῖς ἐπέεσσιν ἐρήτυε φῶτα ἕκαστον». ὁ δὲ ἐν τοῖς ἐξῆς φροντίσας διαιρήσει τὸ νόημα καὶ ὃν μὲν ἂν βασιλῆα καὶ ἔξοχον ἄνδρα εὐρήσει, τὸν τοιοῦτον μετέρχεται κατὰ τὴν παραγγελίαν τῆς Ἀθηνᾶς. τοὺς δὲ δημότας οὐ μόνον οὐκ ἀγανοῖς λόγοις δεξιούται, ἀλλὰ καὶ ἐπαπειλησάμενος ἐντρίβει καὶ πληγὰς περιττότερον τι ποιήσας τῆς θεόθεν ὑποθήκης. τοῦτο δὲ σεμνύνει τὸν Ὀδυσσεῆα, ὅτι καὶ πλείον τι τῆς μυθικῆς Ἀθηνᾶς ἐνενόησε. Τινὲς δὲ σφαλέντα ἐν τοσοῦτῳ θορύβῳ τὸν Ὀδυσσεῆα καὶ συνταραχθέντα ἐπιλαθέσθαι φασίν, ὧν ἢ Ἀθηνᾶ συνεβούλευσεν αὐτῷ. Ἀληθῶς μέντοι ἀφετέον γὰρ τὰ τοῦ μύθου – τὰ μὲν πρῶτα ἢ φρόνησις οὐκ ἐντελῶς ἔλαμψε παρὰ τῷ Ὀδυσσεῖ, ἀλλὰ συγκεχυμένος ἐν μόνον ἐνενόησε τὸ ἀγανοῖς λόγοις ἐπισχεῖν τοὺς Ἀχαιοὺς· ὕστερον δὲ διελὼν παρ' ἑαυτῷ, ὅτι τοῖς μὲν βασιλεῦσιν ἀγαθὸν τὸ τοιοῦτον, ἄνδρες δὲ θρασεῖς κολακευόμενοι χεῖρους γίνονται, εἰς πλείονα θρασυτητα ἐπαιρόμενοι, τοὺς μὲν μεγάλους ἐτέρως καθομιλεῖ, τοὺς δὲ μῆτιοῦτους ὡς ἐκείνοις πρέπον μεταχειρίζεται, οἷος ὁ κατὰ σύνεσιν τέλειος, ὃς δηλαδὴ ἐν αὐτοῖς τοῖς καιρίοις ἔχει τὸ μάλιστα ἐνεργὸν καὶ ἐν τοῖς δεινοῖς· Ὀδυσσεὺς γὰρ τὴν μὲν ἀρχὴν οὐκ ἐντελῶς ἐνόησε, πρὸς δὲ αὐτοῖς τοῖς ἀγῶσι γενόμενος ἐντελέστατα φρονεῖ. Σημειωτέον δὲ ὅπως ὁ Ὅμηρος 1.300 ἀυξήσας τὴν τοῦ πράγματος περιπέτειαν καὶ εἰς ἄπορον ἀγαγὼν – ἀμήχανον γὰρ ἀνθρωπίνως ἐπισχεθῆναι τοὺς Ἕλληνας οὕτως, οἷον κατὰ κράτος φεύγοντας ἀκολούθως τῇ τοῦ βασιλέως δημηγορίᾳ, – θεὸν ἐπεισάγει ἀνύοντα τὸ δυσχερὲς ἀνεπίστως ἐπιφανέντα ὡσπερ ἔκ τινος μηχανῆς, τὴν Ἀθηνᾶν δηλαδὴ. καί φασιν οἱ παλαιοί, ὅτι πρῶτος Ὅμηρος καὶ τοῖς τραγικοῖς ποιηταῖς μηχανὰς εἰσηγάγετο, οἱ πολλαχοῦ τῆς αὐτῶν ποιήσεως θεῖα πρόσωπα μηχανικῶς τῷ θεάτρῳ ἐπεισφέρουσιν. Ὅρα δὲ καὶ ὅτι ὁ ποιητὴς εἰς ἴσον πως ἄγει ἀρετὴν καὶ τὸν τῆς ἀρετῆς μετέχοντα. ἐνταῦθα γὰρ ἢ μὲν Ἦρα παραγγέλλει τῇ Ἀθηνᾶ κωλύσαι τοὺς Ἕλληνας, Ἀθηνᾶ δὲ οὐκ αὐτὴ τοῦτο ποιεῖ, ἀλλ' ἐπιτρέπει τὸ πρᾶγμα τῷ Ὀδυσσεῖ, οἷα τις ἀρχιτέκτων σοφὸς ὑπὲρ τῆς ἐντρεχῆς ἐφευρηκῶς· ὁ δὲ Ὀδυσσεὺς, ἀνὴρ φρόνησιν ἔχων, ἀνύει ὅπερ αὐτὴ ἔμελλε ποιῆσαι ἢ Ἀθηνᾶ· Ὀδυσσεὺς δὲ τῷ ἔργῳ ἐπιτάσσεται ὑπὸ τῆς Ἀθηνᾶς, οὐ διότι φρονιμώτερος Νέστωρος, ἀλλ' ὅτι φρόνησιν ἔμπρακτον εἶχε. Νέστωρ μὲν γὰρ ἡδηπέμπελος ἦν, Ὀδυσσεὺς δὲ μετὰ τοῦ λόγου καὶ τὸ πρακτικὸν εἶχε. (η. 169) Ὅτι τὸν Ὀδυσσεῆα δῖον ἐν ἄλλοις καὶ διογενῆ λέγων ἐνταῦθα σαφῶς παριστᾷ, ὅτι οὐ μόνον διὰ τὸ ἀρχικὸν τοιαύτας κλήσεις αὐτῷ ἐπιτίθησιν, ἀλλὰ καὶ μάλιστα διὰ τὴν σύνεσιν, εἰπὼν αὐτὸν Διὶ μῆτιν ἀτάλαντον ἢ τοι ἴσον τῷ Διὶ κατὰ τὴν βουλήν. ἀλλαχοῦ δὲ θεοῖς ἐναλίγκια μῆδεα ἔχοντα ἐρεῖ αὐτόν. ἔστι δὲ κατὰ ἀλληγορίαν τὸ τὸν Ὀδυσσεῆα ἀτάλαντον εἶναι τῷ Διὶ κατὰ τὴν βουλήν ὅμοιον, ὡς εἴ τις εἴποι, ὅτι νοῦς ἦν αὐτόχρομα· Ζεὺς γὰρ ἐνταῦθα ὁ νοῦς, δι' οὗ τὸ ζῆνεῦ τοῖς ἀνθρώποις ἐστίν. Ἀτάλαντος δὲ ὁ οἶον ἰσόσταθμος· τὸ ἄ μὲν γὰρ ἐνταῦθα ἰσότης δηλοῖ κατὰ τοὺς παλαιούς ἢ ὁμοιότητα, ὡς καὶ ἐν τῷ ἀδελφός· τάλαντον δὲ φαμεν τὸν σταθμόν. Ἰστέον γὰρ ὅτι, ὡσπερ μέδιμνος τό τε σκευὸς τὸ μετροῦν καὶ τὸ ὑπ' αὐτοῦ μετρούμενον, ἔτι δὲ καὶ χοῖνιξ ὁμοίως· λέγομεν γὰρ μέτρον τι χοίνικα· καὶ πῆχυς δὲ αὐτός τε ὁ μετρῶν καὶ τὸ ὑπ' αὐτοῦ μετρούμενον· οὕτω καὶ τάλαντον οὐ μόνον ὁ σταθμός, δι' οὗ τὰ βάρη

διακρίνεται τῶν σωμάτων ἐντιθεμένων ταῖς πλάστιγξιν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ βάρος τὸ σταθμώμενον. ἔστιν οὖν ἀτάλαντος ὁ τὸν ἴσον ἔλκων σταθμόν, ἐὰν ταλάντω μέλλοικρίνεσθαι. ὁ δὲ Πορφύριος καὶ αὐτὸς ἀτάλαντον λέγων τὸν ἴσον ἄλλως τὴν λέξιν καθίστησι δεικνύων ἄνισον μὲν εἶναι παρὰ τοῖς παλαιοῖς τὸ τάλαντον, ὡς 1.301 πολλαχοῦ φαίνεται, ἀτάλαντον δὲ ἐντεῦθεν νοεῖσθαι τὸν μὴ κατὰ τὸ τάλαντον ἄνισον, ἀλλὰ τῆς ἐκείνου ἐστερημένον ἀνισότητος. γίνεται δὲ τὸ τάλαντον, ὁσταθμός, παρὰ τὸ τάλας, ὃ δηλοῖ τὸν καρτερικόν. τοιοῦτον δὲ ὁ σταθμός, ὡς φορτιζόμενος καὶ διὰ τὰ βάρη ἐπινοηθεῖς. μάλιστα δὲ παρὰ τὸ ταλάσσειν, τὸ καρτερεῖν, ἐξ οὗ καὶ ὁ Ἄτλας καὶ ὁ τάλας, τὸ ῥηθὲν τάλαντον γίνεται· Ἀχθοφορεῖ γὰρ αἰεὶ, ὅθεν καὶ τρυτάνη παρὰ τοῖς ὕστερον λέγεται, διότι τοῖς ὄγκοις τρύεται ἢ γοῦν καταπονεῖται. Κυρίως δὲ μέρος τι τοῦ ζυγοῦ ἢ τρυτάνη. οὕτω δὲ καὶ πλάστιγξ λέγεται ὁ σταθμός ἐκ μέρους ἢ τοῖς ἐκ τῶν πλαστίγγων, τουτέστι τῶν κάτω πλατέων, οἷς τὰ βάρη ἐπίκεινται. καὶ ζυγὸς δὲ ὁ αὐτὸς ἀπὸ μέρους, οὗ αἰεὶ ῥηθεῖσαι πλάστιγγες ἐξήρτηνται· πρὸς δὲ [παροιμιάζεται τὸ «ζυγὸς δόλιος», ὃ ἀντίκειται τὸ δίκαιον στάθμιον, τὸ παρώνυμον τοῦ σταθμοῦ.] Ὅτι δὲ ἄνισον, ὡς ἐρρέθη, τὸ τάλαντον καὶ ὅτι καὶ ἐπὶ μικροῦ ποσοῦ καὶ ἐπὶ μεγάλου τίθεται καὶ ὑπὲρ ἑκατὸν δραχμὰς παρὰ τοῖς παλαιοῖς κορυφοῦται καὶ εἰς κεντηνάριον δὲ περιίσταται καὶ εἰσέτι κατωτέρω, καὶ ἐν ἑτέροις ῥηθήσεται. (η. 170) Ὅτι τοσοῦτον ἀμηχανεῖ ὁ πολυμήχανος Ὀδυσσεὺς καὶ οὕτως αὐτοῦ τὴν καρδίαν ἄχος περιῆλθεν ὥστε οὐδ' ἦπτετο τῆς ἑαυτοῦ νηὸς καθελκομένης ὑπὸ τῶν αὐτοῦ θεραπόντων εἰς θάλασσαν. ἄλλοι δὲ τὸ «οὐδ' ὃ γε νηὸς εὐσέλμοιο μελαίνης ἦπτετο» ἄλλως νοοῦσι λέγοντες, ὅτι κὰν οἱ ἄλλοι τῶν οἰκείων νῆπτοντο νηῶν, ἀλλ' Ὀδυσσεὺς οὐκ ἐποίει οὕτω, ἀλλ' ἴστατο ἔργω διδάσκων, ὅτι οὐ δεῖ οὕτω ποιεῖν. εἰ γὰρ ἔδει νηῶν ἄπτεσθαι, ἐποίει ἂν οὕτω καὶ αὐτός. διὰ τί δὲ τοῦτο ἐποίει; (η. 171) «Ἐπεὶ», φησὶν, «ἄχος καρδίαν καὶ θυμὸν ἴκανε», τουτέστιν ἐμπράκτως ἐδήλου, ὅπερ ἐβούλετο, οἷα λαλεῖν οὐκ ἔχων ὑπὸ ἀμηχανίας. ἄχος γὰρ κατὰ τοὺς παλαιούς ἢ ἄφωνος ἀνία παρὰ τὸ ἄσπερητικὸν μόριον καὶ τὸ χαίνειν. τινὲς δὲ ὑπερβατῶς τὸν τόπον τοῦτον νοήσαντες οὕτως εἶπον· εὔρε τὸν Ὀδυσσεῖα ἐστῶτα, ἐπεὶ μιν ἄχος καρδίαν καὶ θυμὸν ἴκανε· οὐδὲ ἦπτετο τῆς οἰκείας νηός. (η. 170) Ναῦς δὲ εὐσέλμος ἢ ἡ εὐζυγος καὶ εὐκάθεδρος, καθ' ὃ εὐέδρον Ἀργῶ φησὶν ποῦ Θεόκριτος–σέλμα γὰρ ἡ καθέδρα, ἐξ οὗ καὶ τὸ σελλίον ἔοικε λέγεσθαι–ἢ αἰεὶ εὐσχοῖνοι· φασὶ γὰρ οἱ παλαιοὶ σελιμίδας λέγεσθαι τὰ σχοινία. Σημείωσαι δὲ καὶ ἐνταῦθα, ὡς οὐκ αἰεὶ ἐξ ἀνάγκης ταυτόσημά εἰσι τὰ τὴν αὐτὴν ἐτυμολογίαν ἔχοντα. ἰδοὺ γὰρ ὡς περ παρὰ τὸ μὴ χαίνειν γίνεται κατὰ τινὰ μηχανὴν ἢ μὴ ἔωσα χαίνειν τινὰ ψεκτικῶς 1.302 διὰ τὸ ἐπιτυχὲς καὶ ἔντεχνον αὐτῆς, οὕτω καὶ τὸ ἄχος στερεῖ τοῦ χαίνειν, ὡς εἴρηται· καὶ ὅμως πάντη διαφέρετον τὸ ἄχος καὶ ἡ μηχανή. (η. 173) Ὅτι τὸ «διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχανε Ὀδυσσεῦ», σχῆμά ἐστι κλητικὸν ὁμοίωπττον καλούμενον. λέγει δὲ αὐτὸ κατὰ τὸ φαινόμενον ἢ μυθικὴ Ἀθηναῖα πρὸς τὸν Ὀδυσσεῖα ἐπιρρωννύουσα καὶ τοῖς ἐγκωμίοις ἐπαίρουσα πρὸς τὴν τοῦ ἔργου σπουδήν, ἵνα μὴ φυγόντες ἀγεννώς οἱ Ἕλληνες ἀφήσουσι τοῖς Τρωσὶ τὴν Ἑλένην. ἀληθῶς δὲ ἡ παρ' αὐτῶ φρόνησις τοὺς τοιοῦτους λόγους ὑποτεινεία αὐτῶ κατὰ λόγον αἰδοῦς. αἰδεῖται γὰρ, ὡς εἰκός, ἀναλογιζόμενος, ἐὰν ὁ διογενὴς, ὁ ἀπὸ Λαέρτου, ὃς ἐξ Ἑρμοῦ ἔλκει τὸ γένος, ὁ πολυμήχανος, οὐχ' εὐρήσει τινὰ μηχανὴν ἐνταῦθα, ἀλλὰ περιόψεται τοὺς Ἀχαιοὺς οὕτω δὴ οἰκόνδε φίλην ἐς πατρίδα γαίαν φευξομένους, ἐν νήεσι πολυκλήϊσι πεσόντας, καταλίποιν δέ τὴν Ἑλένην καύχημα Πριάμῳ τε καὶ Τρωσίν, ἧς ἔνεκα πολλοὶ Ἀχαιῶν ἐν Τροίᾳ ὄλοντο. Τούτοις δὲ τοῖς λόγοις ἐπιρρωσθεῖς Ὀδυσσεὺς, οὓς φρονῶν ἂν τις ἀνὴρ λογίσαιτο, ἔχεται τοῦ ἔργου εὐθὺς καὶ ἀνύει πολυτρόπως τὸ στησαι τοὺς Ἕλληνας τῆς φυγῆς. Πολυμήχανον δὲ τὸν

Ὀδυσσεά καλεῖ ὡς ἀληθῶς τοιοῦτον· πολλῶν γὰρ εὗρηται τεχνῶν ἔμπειρος, ὡς καὶ ἐν τῇ Ὀδυσσειᾷ συναχθὲν εἰς πλάτος γέγραπται. Εἰ δέ ποτε ἡ μηχανὴ ἐπὶ δόλου λαμβάνεται, εἴη ἂν καὶ οὕτω πολυμήχανος Ὀδυσσεύς, ὃς παντοίοις δόλοις κεκοσμησθαι πούλεχθήσεται. τῷ δὲ πολυμηχάνῳ ἐναντία ἢ παρ' ἑτέρῳ ποιητῇ ἀμήχανος γυνή, τουτέστιν ἀφελής καὶ ἀπλοϊκὴ καὶ ἄδολος καὶ ἀπάνουργος, ἕτερα οὕσα παρὰ τὴν Ὀμηρικὴν ἀμήχανον Ἦραν, ὡς φανήσεται. (η. 175) Τὸ δὲ «ἐν νῆσι πεσόντες» ἄτακτον φυγὴν ὀνειδίζει· οὐ γὰρ εἶπεν «εἰς νῆας ἐμβάντες» ἀλλ' «ἐμπεσόντες», ὡς εἶπερ ἐδιώκοντο. (η. 177 ς.) Ἐν δὲ τῷ ἔνεκα τῆς Ἑλένης εἰπεῖν πολλοὺς τῶν Ἀχαιῶν ἐν Τροίᾳ ἀπολέσθαι σαφῶς ἠρμήνευσε, τί ἐστὶ τὸ τέλος τοῦ εἰς τὴν Τροίαν πλόου. εἰπὼν γὰρ ἀνωτέρω, ὅτι τέλος οὕτω τι πέφανται καὶ ὅτι ἀτελὲς ἡμῖν τὸ ἔργον, οὗ ἔνεκα δεῦρο ἰκόμεθα, νῦν σαφῶς λέγει, τί τὸ τοῦ πολέμου τέλος, ὅτι δηλαδὴ, ὡς καὶ προερρέθη, τὸ τὴν Ἑλένην ἐκείθεν λαβεῖν· ἐν οἷς, ὡς καὶ αὐτὸ προεδηλώθη, ταῦτόν οἶδε τὸ τέλος καὶ τὸ οὗ ἔνεκα ὀ ποιητῆς. [(η. 179) Ὅτι ἐρωεῖν ποτὲ μὲν τὸ ὄρμᾶν καὶ προπηδᾶν, ποτὲ δὲ καὶ τὸ ἀναποδίζειν, ὅπερ ἀλλαχοῦ ἐντελῶς μετὰ τῆς ὑπὸ προθέσεως λέγεται, οἶον· «ἵπποι δ' ὑπερώησαν». φησὶ γοῦν ἐνταῦθα· «ἀλλ' ἴθι νῦν μετὰ λαὸν Ἀχαιῶν», ἤγουν εἰς τοὺς Ἀχαιοὺς, «μηδὲ τ' ἐρώει», τουτέστι μηδὲ ἀφόρμα καὶ ἐνδοιαστικῶς ἀναπόδιζε. Ὅτι χρήσιμον εἰς παραίνεσιν κατασιγαστικὴν τὸ «ἀλλ' ἴθι 1.303 νῦν μετὰ λαὸν Ἀχαιῶν, σοῖς δ' ἀγανοῖς ἐπέεσιν ἐρήτυε», ἤγουν κώλυε, «ἄνδρα ἕκαστον», μηδὲ ἕα ποιεῖν τότε τι.] (η. 182) Ὅτι οὕτως ἐθάδα Ὀμηρος οἶδε τὴν μυθικὴν Ἀθηνᾶν εἶναι τῷ Ὀδυσσεῖ, ὥστε ἅμα τε αὐτὴν φωνῆσαι καὶ τὸν Ὀδυσσεά αἰσθέσθαι, ὅτι Ἀθηνᾶ ἦν ἡ λαλοῦσα. φησὶ γοῦν· «ὃ δὲ ξυνέηκε θεᾶς ὅπα φωνησάσης». κἀντεῦθεν ὁ φιλόμηρος Σοφοκλῆς λαβὼν ἀφορμὴν ποιεῖ τὸν Ὀδυσσεά ἐν τῷ μαστιγοφόρῳ Αἴαντι ἀπὸ λαλιᾶς ἀναγνωρίζοντα παρεῖναι τὴν Ἀθηνᾶν, ἐν οἷς λέγει· «ὡς εὐμαθὲς σου τὸ φώνημ' ἀκούω, κἀν ἄποπτος ἦς». Ἰστέον δὲ ὅτι οὐ πάντῳ δῆλον ἐνταῦθα τὸ ξυνέηκεν, εἴτε γενικῇ συντέτακται, εἴτε αἰτιατικῇ. οὐ γὰρ εὐδιάκριτον, εἴτε ξυνέηκε θεᾶς ἀναγνωστέον φωνησάσης ὅπα, εἴτε ξυνέηκε τὴν ὅπα τῆς θεᾶς. (η. 183) Ὅτι πολλάκις ἢ ἐν τοῖς καιριωτάτοις σπουδῇ παραιρεῖται καὶ τὴν λαλιὰν οὐ δυναμένου τοῦ σπεύδοντος λόγοις τε καὶ ἔργοις ἐπιμερίσαι τὴν ἀκμὴν τοῦ καιροῦ. Ὀδυσσεὺς γοῦν ὁ ἐν Ὀδυσσειᾷ πολλὰ διαλεγόμενος τῇ Ἀθηνᾶ ἐνταῦθα οὐδέ τὸ τυχόν αὐτῇ προσφθέγγεται, ἀλλὰ κελευσθεῖς κωλύειν φῶτα ἕκαστον φεύγοντα εὐθύς ἔχεται τοῦ ἔργου· ἦπειγε γὰρ ὁ καιρός. (η. 183–6) Ὅθεν ἅμα τῇ φωνητῆς Ἀθηνᾶς, ἣτις ἦν ἢ ἐν αὐτῷ λαλοῦσα σύνεσις, ἔβη θέειν, ἀπὸ δὲ χλαῖναν βάλεν, ἦτοι ἀπέβαλεν, ἔρριψε· τὴν δὲ ἐκόμισε κῆρυξ Εὐρυβάτης Ἰθακήσιος, περὶ οὗ ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδυσσειαν πλατύτερον εἴρηται. ἕτερος οὗτος, καθὰ καὶ προγέγραπται, παρὰ τὸν ὑπουργοῦντα τῷ Ἀγαμέμνονι. Ὁ δ' αὐτὸς Ὀδυσσεὺς καὶ τοῦ Ἀγαμέμνονος ἀντίος ἐλθὼν ἐφθέγγατο μὲν οὐδ' ὄλωσ οὐδὲν, ἐδέξατο δὲ αὐτοῦ τὸ σκῆπτρον, σὺν ᾧ ἔβη κατὰ νῆας Ἀχαιῶν, ποιήσων ἂ ἔμελλε ποιήσων, μικροῦ καὶ ἀφαρπάσας τοῦ βασιλέως τὸ σκῆπτρον. διόπερ οὐδέ ἐκεῖνος καιρὸν ἔσχε λαλῆσαι τι πρὸς αὐτόν, εἰ μὴ που τυχόν κατὰ τὸ σιωπώμενον. Ἰστέον δὲ ὅτι ἀπέβαλεν Ὀδυσσεὺς τὴν χλαῖναν, ὡς οἱ παλαιοὶ φασιν, ἢ αὐτομάτως πεσοῦσαν κατὰ σπουδῆν—ἔοικε γὰρ μανδουσιδὲς ἢ χλαῖνα εἶναι περίβλημα—ἢ ἵνα ταπεινὸς ὑπηρετῆς βασιλικῶν δογμάτων εἶναι δοκῇ καιοῦτω γίνοιτο δι' αἰδοῦς τοῖς Ἕλλησιν, ἢ διὰ τὸ εὐπερίσταλτον, ἵνα ἐν τῷ θέειν ῥᾶον τρέχοι, ἤδη δὲ καὶ ἵνα τῷ παραδόξῳ τῆς θεᾶς ἐπιστρέφῃ τοὺς πολλοὺς, ὡς περ ἄλλον τρόπον ὁ Ἀγαμέμνων ἀλλαχοῦ πορφύρεον μέγα φᾶρος οὐκ ἀποβάλλει, ἀλλὰ ἔχων τῇ χειρὶ καὶ διακινῶν αὐτὸ ἐπιστρέφει τοὺς Ἕλληνας εἰς ἑαυτόν. (η. 186) Σκῆπτρον δὲ ἀπὸ τοῦ βασιλέως λαμβάνει, ὡς ἂν, ἐπειδὴ ἀνκοιρανέων διέπη τὸν στρατόν, ἦτοι βασιλικά δρῶν, ἔχη σύμβολον αὐτό

τοῦ ἐκβασιλέως λέγειν τε καὶ ποιεῖν, ὡς ἐκεῖθεν τὴν κατὰ τῶν ἀκοσμοῦντων λαβὼν ἐξουσίαν καὶ μὴ ἀντιπράττων ἀπλῶς οἷς ὁ βασιλεὺς ἐδημηγόρησεν. οἶδε γὰρ ὅπως οἱ Ἀχαιοὶ πείθονται τῷ βασιλεῖ. (η. 188–200) Ὅτι οὐ τὸν αὐτὸν τρόπον Ὀδυσσεὺς μετέρχεται φεύγοντας τοὺς τε βασιλεῖς τοὺς τε δημότας, ἀλλ' 1.304 ἐκείνους μὲν προσηνέστερον δειλίαν τε ἀποκαλῶν τὴν τοιαύτην ἀναχώρησιν, ἀνακαλύπτων δὲ καί, ὅτι πειρᾶται τῶν Ἑλλήνων ὁ βασιλεὺς, παραμιγνύων δέκαί τι φόβου, ἐὰν οὐκ ἐθελήσωσι πεισθῆναι, καὶ τὸν βασιλέα δὲ ἐπαινῶν, τοὺς δὲ δημότας καὶ πλήττων καὶ ἀπειλούμενος καὶ ἐξευτελίζων καὶ ὑβρίζων. Σκοπὸς δὲ αὐτῷ τῆς ἐντρεχείας τὸ ἐπιστρέψαι τοὺς Ἕλληνας καὶ καθίσει πάλιν εἰς ἀγοράν, ἵνα μάθωσιν ἔργοις αὐτοῖς ὅτι διάπειρα ἦν ἡ τοῦ βασιλέως δημηγορία. Φησὶν οὖν τοιαῦτα ὁ ποιητὴς περὶ τοῦ Ὀδυσσεὺς: «ὄντινα μὲν βασιλῆα καὶ ἕξοχον ἄνδρα κιχείη», ἤγουν καταλάβοι, «τὸν δ' ἀγανοῖς ἐπέεσσιν [ἐρητύσασκεν], ἤγουν] ἐκώλυε, «παραστάς· δαιμόνι' οὐ σε ἔοικε κακὸν ὡς δειδίσεισθεσθαι, ἀλλ' αὐτὸς τε κάθησο καὶ ἄλλους ἴδρυε λαούς», τοὺς ὑπὸ σέδηλαδῆ. «οὐ γὰρ πω σάφα οἶσθ', οἷος νόος Ἀτρεΐδαο· νῦν μὲν πειρᾶται, τάχα δ' ἵψεται υἱᾶς Ἀχαιῶν», ἤγουν βλάβοι ἂν τοὺς Ἕλληνας· καὶ ὅτι «ἐν βουλήν οὐ πάντες ἀκούσαμεν, οἷον ἔειπε, μή τι χολωσάμενος ῥέξῃ κακὸν υἱᾶς Ἀχαιῶν. θυμὸς δὲ μέγας ἐστὶ διοτρεφὲς βασιλῆος». καὶ ὅτι ἡ τιμὴ αὐτοῦ ἐκ θεοῦ ἐστὶ καὶ ὅτι φιλεῖ αὐτὸν ὁ θεός· ἐν πολλοῖς γὰρ θεοφιλεῖς δοξάζει τοὺς βασιλεῖς προκαλούμενος διὰ τούτου τοὺς ὑπηκόους εἰς τὸ δεῖν πειθαρχεῖν αὐτοὺς τῷ βασιλεῖ, ὡς καὶ θεῶ ὑποκειμένους οὕτω καὶ πειθομένους. (η. 197) Ἐνταῦθα δὲ καὶ ἐφερμηνεύει, διὰ τί διογενεῖς καὶ διοτρεφεῖς τοὺς βασιλεῖς λέγει, οὐχ' ὅτι ἐκ Διὸς τὸ γένος ἔλκουσιν, ἀλλ' ὅτι ἐξ ἐκείνου αὐτοῖς ἡ τιμὴ. φησὶ γάρ· «τιμὴ δ' ἐκ Διὸς ἐστὶν», ἡ τῆς βασιλείας δηλαδή. ἀφιδρύματα γὰρ ὡσανεὶ Διὸς ἐδόκουν εἶναι οἱ βασιλεῖς. καὶ οὕτω μὲν Ὀδυσσεὺς ἐξ ἀνάγκης τοὺς ἐξόχους μετεχειρίζετο. (η. 198 ς.) «Ὅν δ' αὖ δήμου τ' ἄνδρα ἴδοι, βοῶντά τ' ἐφεύροι, τὸν τοιοῦτον σκῆπτρῳ ἐλάσασκεν ὁμοκλήσασκέ τε μύθῳ», ἤγουν σκῆπτρῳ ἔπληξε καὶ λόγῳ ἠπειλήσατο. καὶ ὅρα ἐν χωρίῳ σκυθρωπῷ ἀλαμπῇ πάρισα, τὸ ἐλάσασκε καὶ τὸ ὁμοκλήσασκε. παρῖσοι μὲν γὰρ γλυκαίνων πως τὸ τῆς ἐννοίας ὑπόπικρον, οὐ γελαῖ δὲ ἀττικίζων, ἀλλὰ δεινοῖ τὴν παρίσωσιν τῆ τῶν ποιητικῶν σκληρότητι λέξεων. ἐν τούτοις δὲ καὶ τὸ υἱᾶς Ἀχαιῶν δις ἐν τέλει στίχων τεθὲν καλλωπίζει, καθὰ παρὰ τῷ Ῥήτορι τὸ «ταξιάρχους παρ' ὑμῶν, ἱππάρχους παρ' ὑμῶν». (η. 200–6) Ἡ δὲ ὁμοκλή τοῦ Ὀδυσσεὺς αὕτη· «δαιμόνιε, ἀτρέμας ἦσο καὶ ἄλλων μῦθον ἄκουε, οἱ σέο φέρτεροί εἰσι, σὺ δ' ἀπτόλεμος καὶ ἀνακλῆς οὔτε ποτ' ἐν πολέμῳ ἐναρίθμιος οὐτ' ἐνὶ βουλῇ. οὐ μὲν πως πάντες βασιλεύσομεν ἐνθάδ' Ἀχαιοί» καὶ τὰ ἐξῆς, ἐν οἷς δεικνύει οὐκ ἀγαθὸν εἶναι τὴν πολυαρχίαν. Τὸ δὲ «οὐ πάντες βασιλεύσομεν ἐνθάδ' Ἀχαιοί» ἐνταῦθα καιριώτατα πρὸς τὸν δῆμον εἴρηται ἤτοι πρὸς τὸν πολὺν ὄχλον. εἰ γὰρ πρὸς τοὺς βασιλεῖς ἐρρέθη, φαύλως εἶχεν· ἐξῆψε γὰρ ἂν, φασί, τὴν στάσιν σπουδαρχιδῶν ἀνδρῶν ἐν τσοσούτῳ θορύβῳ καθαπτόμενος. πάνυ δὲ αὖ θαυμασιώτερον πρόσκειται καὶ τὸ «ἐνθάδε» διὰ τοὺς βασιλεῖς. εἰ γὰρ καὶ πάντες βασιλεύσομεν τυχόν, ἀλλ' οὐκ ἐνθάδε· οἴκοι δὲ νοστήσαντες ποιείτωσαν τοῦτο, εἰ βούλονται· ἔστι γὰρ αὐτοῖς ἐν τοῖς οἰκείοις τοῦτο ποιεῖν κατὰ τὸ «αὐτὰρ ἐγὼ οἴκου ἄναξ ἔσομαι ἡμετέρου». 1.305 ἔστι γὰρ μικρὸς οἶον βασιλεὺς ὁ οἰκοδεσπότης, ὡς περ αὖ ὁ βασιλεὺς μεγάλου οἴκου δεσπότης, τῆς πόλεως δηλαδή. Ἄλλ' οὕτω μὲν δυνατώτατος ἐν δημηγορίαις ὁ Ὀδυσσεὺς, οὕτω καίριος, οὕτω ποικίλος, οὕτω πυκνός· καὶ πρὸ αὐτοῦ ποιητῆς ὁ τὰ τοιαῦτα μιμούμενος. Ἐν μέντοι τοῖς ἐφεξῆς οὐ θαυμαστὸς ἀπλῶς ὁ ποιητὴς ἀλλὰ καὶ ἀμίμητος φανεῖται, ἐνθα τὸν μὲν Ὀδυσσεῖα καλῶς δημηγοροῦντα ποιεῖ καὶ ὑψηλῶς, τὸν δὲ Νέστορα κάλλιστα καὶ ὑψηλότατα, ὡς φανήσεται. καὶ ἡ μὲν δημηγορία

τοῦ Ὀδυσσεὺς τοιαύτη· τὰ δὲ περὶ αὐτὴνούτῳ διασαφίζεται. (η. 189) Ἄγανοι μὲν λόγοι οἱ προσηνεῖς παρὰ τὸ ἄ επιτατικὸν καὶ τὸ γάνυσθαι, οἷς τις ἄγαν γάνυται ἤγουν χαίρει· ὅθεν καὶ γάνος ἢ χαρά. ἐν δὲ ῥητορικῶ Λεξικῶ γράφεται ταῦτα· Ἄγανόν τὸ καλὸν καὶ ἡδὺ καὶ προσηνές· ποτὲ δὲ καὶ κατὰ ἀντίφρασιν τὸ χαλεπόν. Ἐν ἑτέρῳ δέ, ὅτι ἐστὶ καὶ ἄγανον προπαροξυτόνως καὶ δηλοῖ τὸ κατεαγός. τραγικώτερον δέ, φησί, τὸ ὄνομα. [Τοῦ δὲ ἐρητύσασκεν ἐνεστῶς μὲν ἐρητύω καὶ μέλλων ἐρητύσω, οὐπὲρ πρῶτος ἀόριστος παράγει ἐνεστῶτα τὸ ἐρητυσάσκω πρὸς ὁμοιότητα τοῦ κλαυσάσκω καὶ θαψάσκω. τοῦ δὲ τοιούτου ποιητικοῦ θέματος τρίτον ἐνικὸν τὸ ἐρητύσασκε, ῥῆμα καὶ αὐτὸ οὐ χρηστὸν πεζολόγοις, καθάπερ οὐδὲ τὸ ἐλάσασκεν οὐδὲ τὸ ὁμοκλήσασκε. γένεσις δέ, φασί, τοῦ ἐρητύω ἢ εἰρκτή, ἵνα ἢ ἐκεῖθεν ἐρκτύω τὸ κλείω, κωλύω, καὶ ἀποβολῆ τοῦ ἄκ δι' εὐφωνίαν καὶ ἐνθέσει τοῦ ἄηρητύω.] (η. 190) Τὸ δὲ «δαιμόνιε» μέση λέξις. διὸ καὶ τὸν βασιλέα δαιμόνιον καλεῖ καὶ τὸν δημότην ὁμοίως δαιμόνιον, ἐκεῖνον μὲν ὡς εὐδαίμονα, τοῦτον δὲ ὡς δυσδαίμονα. τῶν μέσων γάρ ἐστι καὶ ὁ δαίμων καὶ ἡ τύχη καὶ ἀμφιρρεπῶς ἔχουσιν αἱ λέξεις πρὸς ἔννοιαν ἀγαθὴν τε καὶ μὴ τοιαύτην. ὅτε μέντοι τὸ εὖ ἢ τὸ ἄδῳ προσλάβωσι, τότε σαφῶς διακρίνονται. αἰεὶ τοίνυν παρὰ τῷ ποιητῇ ἐπαμφοτερίζει τὸ δαιμόνιος ἀναλόγως τοῖς ὑποκειμένοις προσώποις, ποτὲ μὲνούτως, ποτὲ δὲ ἄλλως λαμβανόμενον. [οὕτω δὲ καὶ ἡ συμφορὰ διχῆ νοεῖται παρὰ τοῖς παλαιοῖς, ὡς ἀλλαχοῦ δηλοῦται, καὶ ὁ οἰωνός δὲ καὶ ἕτερα πολλά.] Τὸ δὲ «οὐ σε ἔοικε δειδίσεσθαι» φυγὴν ἀντικρυς ἀποφαίνει τὴν παροῦσαν τῶν Ἑλλήνων κίνησιν ἀπὸ δειλίας γινομένην, ὅπερ ἐξόχοις ἀνδράσιν ἀνοίκειον. (η. 192) Ἐν δὲ τῷ «οὐ γάρ πω σάφα οἶσθα, οἶος ὁ τοῦ βασιλέως νοῦς», καὶ ὅτι πειράται καὶ ὅτι ἐν βουλῇ οὐ πάντες ἠκούσαμεν, φανερώς παριστᾷ, ὅτι ἐν τῷ προβουλίῳ οὐ πάντες παρήσαν ἀπαραλείπτως οἱ βασιλεῖς, ἀλλ' οἱ ἐπιφανέστεροι καὶ προέχοντες μόνοι· ὅπερ καὶ σημείωσαι, ὡς διὰ καιροῦ ἀνάγκην πολλάκις καὶ τῶν ἀξίων λόγου παροραῖσθαι δοκούντων. οὐκ οὐκ ἅπαντες οἶδασι οἱ βασιλεῖς καὶ μέδοντες, ὅτι πειράται ὁ βασιλεύς, ἀλλ' οἱ 1.306 ἐπὶ ἴσως καὶ μόνοι, οὓς γέροντας ἀριστήας Παναχαιῶν μετ' ὀλίγα ἐρεῖ, τουτέστιν ἐντίμους, ἐξ ὧν καὶ ἡ παρὰ Ῥωμαίοις ὕστερον γερούσια. ἐπεὶ δὲ βαρὺ τοῦτο ἐδόκει τοῖς περιοραθεῖσι βασιλεῦσιν, ἐσχημάτισεν ὁ Ὀδυσσεὺς ἐπιδειξιώτατα τὸν λόγον οὐκ εἰπὼν, ὅτι ἐν βουλῇ οὐ πάντες ἠκούσατε, ἀλλ' ὅτι ἐν βουλῇ οὐ πάντες ἠκούσαμεν, συνεισάγων καὶ ἑαυτὸν τοῖς μὴ προακούσασιν, ἵνα μὴ κατασχύνῃ καὶ λυπήσῃ τοὺς ἄλλους τοὺς μὴ κληθέντας εἰς τὸ προβούλιον. Τινὲς μέντοι ἐρωτηματικῶς ἀναγινώσκουσιν, ἵνα λέγῃ, ὅτι ἄρα γε ἐν τῇ βουλῇ οὐ πάντες ἠκούσαμεν; πῶς οὖν ἀκούσαντες φεύγομεν; καλλίων μέντοι ἡ πρώτη τῆς ἐννοίας ἐπιβολή. Ὅρα δὲ ἐν τῇ τοιαύτῃ δημηγορίᾳ τὴν πυκνότητάτων τοῦ Ὀδυσσεὺς νοημάτων. ὀκτώ γὰρ ὄντων τῶν ὄλων στίχων, ἐν οἷς λαλεῖ πρὸς τοὺς βασιλεῖς ὁ Ὀδυσσεὺς, καὶ πάλιν ἕξ, ἐν οἷς πρὸς τοὺς δημότας δημηγορεῖ, ἐκάστῳ στίχῳ ἔννοιαν συναπαρτίζει. Τινὲς δὲ στίχοι καὶ δύο ἐννοίας ἐμπεριγράφουσι· ποιεῖ γὰρ τὸν Ὀδυσσεῖα οὐ μόνον οἷς ἔπραττε σπεύδοντα, ὡς προεῖρηται, ἀλλὰ καὶ οἷς κομματικῶς καὶ γοργῶς ἔλεγε. καὶ αὐτὸς δὲ ὁ ποιητὴς συνεπισπεύδων ὡς περὶ καὶ τῷ καιρῷ συσχηματίζων τὸν ἑαυτοῦ λόγον ἐλλειπτικῶς ἐνταῦθα ἐχρήσατο σχήματι διὰ γοργότητα ἐν τῷ «δαιμόνιε». ἐχρῆν γὰρ εἰπεῖν πρότερον τὸ εἰπὼν ἢ φάμενος ἢ τι τοιοῦτον καὶ τότε ἐπαγαγεῖν τὸ δαιμόνιε, ἵνα ἦν ὁ λόγος τοιοῦτος· φάμενος, ὦ δαιμόνιε, ἢ εἰπὼν, ὦ δαιμόνιε. ὁ δὲ γοργῶς ἐσχημάτισε κατὰ ἔλλειψιν τῆς μετοχῆς. καὶ ἐν τῷ τέλει δὲ τῆς δημηγορίας κεῖται σχῆμα ἐλλειπτικὸν κατὰ τὸ ἀπὸ κοινοῦ ἐν τῷ «εἰς βασιλεύς, ὃ ἔδωκε Ζεὺς». τί γὰρ ἔδωκεν ὁ Ζεὺς ἢ πάντως τὸ βασιλεύειν; ὅπερ ἀπὸ τοῦ βασιλεύς ἀφῆκε νοεῖσθαι λαβὼν κατὰ κοινοῦ ῥῆμα ἐξ ὀνόματος. (η. 196) Τὸ δὲ «θυμὸς μέγας ἐστὶ

βασιλέως» συγκρότησίν τινα δίδωσι τῷ «κρείσσων γάρβασιλεύς, ὅτε χώσεται ἀνδρὶ χέρηϊ». ἡ δὲ τοιαύτη γνώμη πρὸς ἐκφόβησιν παρείληπται. οὐ γὰρ τὸ μέγα τοῦ θυμοῦ βασιλέως ἐγκώμιον ἀπλῶς ἐστίν, ἀλλάφρικτὸν αὐτὸν παριστᾷ. Ἐντεῦθεν δὲ λαβόντες οἱ ὕστερον σοφοὶ ἀφορμὴν μεγαλοθύμους τοὺς τοιοῦτους ἀνθρώπους φασὶν ἄλλο τι ὄντας παρὰ τοὺς ἐν τῷποιετῇ μεγαθύμους. Σημειῶσαι δὲ καί, ὅτι ὡσπερ καὶ ἐπὶ ἄλλων οὕτω καὶ ἐπιτοῦ μέγας θυμὸς καὶ μεγάλθυμος πολλή ἐστὶ διαφορὰ τοῦ τε διαλελυμένου καίτοῦ συνθέτου· μέγας μὲν γὰρ θυμὸς τὸ πολὺ τοῦ χόλου, μεγάλθυμος δὲ ὁ μεγαλόφρων καὶ μεγαλόψυχος. Οὕτω καὶ παρὰ Ἡσιόδῳ διαφέρει ὁ χειροδίκης καὶ ὁ ἐν χερσὶν ἔχων τὴν δίκην· χειροδίκης μὲν γὰρ συνθέτως ὁ βίαιος καὶ οὐκ ἐν 1.307 τοῖς νόμοις, ἀλλ' ἐν χερσὶ ταῖς ἑαυτοῦ κείμενον ἔχων τὸ δίκαιον· δίκην δὲ ἔχων ἐν χερσὶν ὁ δίκαιος καὶ ἀεὶ πρὸ χειρῶν οἷον φέρων τὸ δίκαιον. οὕτω δὲ καὶ θερμόν μὲν ἔργον διαλελυμένως τὸ ἀναιδὲς καὶ θρασύ, θερμουργὸς δὲ ἀνὴρ ἐν συνθέσει κατὰ λόγον ἐπαινετὸν ὁ θαρραλέος καὶ μὴ ψυχρὸς εἰς ἔργον. τὸ δ' ὁμοιονφανεῖται πού καὶ ἐπὶ τοῦ σκιαμαχεῖν καὶ ὑπὸ σκιᾷ μάχεσθαι. (ἡ. 198) Δήμου δὲ ἀνδρα τὸν ἰδιώτην λέγει. τὸν δὲ αὐτὸν πού καὶ δῆμον καλεῖ, ὡς ἂν τις εἴποιδημότην ἢ δημοτικὸν τῷ τοῦ ὄλου ὀνόματι ἤγουν τῷ τοῦ δήμου ὀνομάσας τὸμέρος ἦτοι τὸν δημότην, ὡς πολλαχοῦ φαίνεται ποιῶν. ἴδε δὲ καὶ ὅτι οὐχ' ἀπλῶς πάντα δημότην κολάζει, ἀλλὰ ὃν ἂν εὐρήσει βοῶντα καὶ οὕτως ἀνασειόντα τὸν ὄχλον καὶ κωλύοντα τὴν τούτου δημηγορίαν ὡς μηδὲ ἐξακούεσθαι. (ἡ. 200) Διὸ καὶ ἀτρέμας καθῆσθαι αὐτὸν ἐθέλει καὶ μὴ λαλεῖν, ἀλλὰ ἄλλων ἀκούειν λαλούντων οὐχ' ὁμοίων, ἀλλὰ κρείσσόνων αὐτοῦ. ἐπὶ μέντοι τῶν βασιλέων ἄλλως εἶπεν· «αὐτὸς τε κάθησο καὶ ἄλλους ἴδρυε λαούς», οὐ μὴν ὅτι καὶ σιώπα. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ ἀτρέμας ἦσο παραφράζων Ἡρόδοτος πού φησιν· «ἀτρεμίζοντά σε μακαριστὸν εἶναι». (ἡ. 199) Τὸ δὲ σκῆπτρῳ ἐλαύνειν ἀντὶ τοῦ πλήττεινεῖρηκε. δῆλον δὲ ὅτι καὶ ἵππον ἐλαύνειν τις λέγεται καὶ σίδηρον δέ, ἀλλὰ καίτεχος ἐλάσαι τῇ πόλει ἀλλαχοῦ λέγει. καὶ ἔστιν, ὡς καὶ προεγράφη, πολυσήμαντος ἡ λέξις. Ὅρα δὲ καὶ ὅτι τὸ τοῦ Ἀγαμέμνονος σκῆπτρον εἰς μὲν τοὺς βασιλεῖς ἤρκεσε τῷ Ὀδυσσεῖ πρὸς σύμβολον μόνον τοῦ ἐκ βασιλέως λαλεῖν, ἐπιδὲ τοὺς δημότας καὶ εἰς πλήττουσαν ῥάβδον Ὀδυσσεὺς αὐτῷ ἀπεχρήσατο, οὐλόγοις ἀγανοῖς αὐτοῦς μετιῶν—τοῦτο γὰρ οὐκ ἔδει, καθὰ προεγράπται—, ἀλλὰ δριμύττων καὶ σωφρονίζων τὸν δῆμον πληγαῖς· ὅθεν καὶ φασὶν οἱ παλαιοί, ὅτι πῶς ἂν εἴη δημοχαριστῆς κατὰ τοὺς τραγικούς ὁ Ὀδυσσεὺς οὕτως ἀτίμως τὸν δῆμον διαχειριζόμενος; (ἡ. 200) Τὸ δὲ «ἀτρέμας» ἐστὶ μὲν ἐπίρρημα καὶ δηλοῖ τὸ ἡσύχως· εὐρίσκειται δὲ καὶ δίχα τοῦ σίγμα, [ὡς δηλοῖ σὺν ἄλλοις καὶ τὸ «οὐκ οὐκ ἀτρέμ' ἔξεις» ἤγουν ἡσύχασεις, «ἦν τι καὶ χορδῆς λάβης;»] λέγεται δὲ καὶ ἀτρεμεί παρὰ τοῖς μεθ' Ὀμηρον. (ἡ. 202) Τὸ δὲ «ἐν πολέμῳ ἐναριθμῖος» ἀντὶ τοῦ ἐν ἀριθμῷ καὶ λόγῳ κείμενος. ἔστι δὲ ὅτε ἀριθμὸς καὶ ἐπιούδαμινότητος λαμβάνεται, ὡς ὅτε ὁ Κωμικὸς λέγει, ὅτι οἱ θεαταὶ ἀριθμὸς ἄλλως εἰσίν, ἦτοι πλήθος, μόνον καὶ αὐτὸ τοῦτο ποσότης ἐπινοουμένη, οὐ μὴνουσίαι τινὲς ἀριθμούμεναι. ἐν δὲ τοῖς ῥηθεῖσιν ἰστέον καὶ ὅτι ὁ παρακαλούμενος αὐτὸς τε παύσασθαι τοῦ ταραχῆ καὶ τοὺς ἄλλους δὲ ὁμοίως κατασιγᾶσαι 1.308 ἀκούσοι ἂν τὸ «δαιμόνιε» ἢ μακάριε «αὐτὸς τε κάθησο καὶ ἄλλους ἴδρυε λαούς». τῷ δὲ ἐπιτιμωμένῳ μὴ λαλεῖν οἰκεῖον ἐπιφωνηθῆναι τὸ «δαιμόνιε, ἀτρέμας ἦσο καὶ ἄλλων μῦθον ἄκουε, οἱ σοῦ φέρτεροί εἰσι». Τὸ δὲ «σὺ δ' ἀπόλεμος καὶ ἀναλκίς» καὶ τὰ ἐξῆς, ὡς πρὸ μικροῦ ἐγράφη, κατὰ ἀνθρώπου γραφήσονται ἀχρείου μὲν εἰς πᾶν, ἀτάκτου δὲ καὶ φιλάρχου. (ἡ. 204) Ὅτι οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη, εἷς κοίρανος ἔστω, εἷς βασιλεύς, ᾧ ἔδωκε θεός. Τοῦτο δὲ τὸ γινώματευμα οὐδὲ τὰς ἄλλας μὲν ἀρχὰς ἀποδοκιμάζει, ἐπικρίνει δὲ μᾶλλον τὴν ἐννομον μοναρχίαν, ἣτις ἐστὶ βασιλεία.

Ἰστέον γὰρ ὅτι τρεῖς ἐξουσίαι εἰσὶν ἐνταῖς πόλεσιν, ἡ ἐκ πάντων, ἡ ἐξ ἑνὸς καὶ ἡ τούτων μέση, ἡ ἕκ τινων. τριῶντοίνυν οὐσῶν, μία μὲν ἐστίν, ἐν ἧ ὁ δῆμος ὄλος δύναται, ἰσηγορίαν ἔχων καὶ ἰσοπολιτείαν ἔννομον· ὃ καλεῖται δημοκρατία, ἣν ὁ ποιητὴς ἠνίξατο ἐν τῷ «οὐ μὲν πως πάντες βασιλεύσομεν ἐνθάδε Ἀχαιοί». δηλοῦται γὰρ ἐν μὲν τῷ πάντες ὁ δῆμος, ἐν δὲ τῷ βασιλεύσομεν τὸ κρατεῖν, ἐξ ὧν ἡ λέξις τῆς δημοκρατίας συντέθεται. καὶ αὕτη μὲν ἀρχὴ πολιτικὴ μία, ἡ δημοκρατία· ἑτέρα δὲ ἡ ἀριστοκρατία, ἐν ἧ μόνον ἐννόμως κρατοῦσιν οἱ ἄριστοι. ταύτην δὲ διὰ τῆς πολυκοιρανίας ὑποδηλοῖ ὁ ποιητὴς. τρίτη δὲ ἡ μοναρχία, ἐν ἧ πάντων εἷς μόνος ἄρχει κατὰ νόμους καὶ αὐτός· ὃ δὲ βασιλεία ἐστίν. Τριῶν οὖν τούτων οὐσῶν μόνων ἀρχῶν, μιᾶς τῆς δημοκρατίας, ἣτις, εἰ μὴ κατὰ νόμους γίνηται, εἰς ὀλιγαρχίαν ἐκπίπτει, καὶ ἑτέρας τῆς ἀριστοκρατίας, ἣν οὐ κατὰ νόμους ἰθυνομένην ὀλιγαρχία μετεκδέχεται, καὶ τρίτης τῆς βασιλείας, ἣτις ἐκπεσοῦσα τοῦ νομίμου εἰς τυραννίδα κατολισθαίνει, ὃ ποιητὴς τὴν ἔννομον μοναρχίαν ἐπαινεῖ. διὰ τοῦτο εἰπὼν, ὅτι οὐ πάντες βασιλεύσομεν ἐνθάδ' Ἀχαιοί· τοῦτο γὰρ δημοκρατία ἢ καὶ χειρὸν δημοκρατίας· ἐν γὰρ δημοκρατίᾳ οὐ πάντες βασιλεύσουσι· τίνων γὰρ ἄρξουσιν; – ἐπήγαγεν· «οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη». ἐπεὶ δὲ οὐδὲ τοῦτο τὴν μοναρχίαν ἐδήλωσε – καὶ γὰρ ὡς περὶ ἡ δημοκρατία, οὕτω καὶ ἡ ἀριστοκρατία πολυαρχία ἐστὶ καὶ αὕτη, κἂν μὴ τοιαύτη, ὅποια ἡ δημοκρατία – ἐπάγει σαφέστατα· «εἷς κοίρανος ἔστω, εἷς βασιλεύς», δις εἰπὼν ἐκ παραλλήλου τὸ αὐτὸ καὶ ἐπιμείνας ἐνδιαθέτως τῷ νοήματι διὰ τὸ ἄγαν ἐναργές. καὶ ἄλλως δὲ εἰπεῖν σαφέστερον, ἐπεὶ τριχῶς ἄρχειν ἔστι λαοῦ κατὰ νόμους, ὡς προεῖρηται, δημοκρατικῶς, ἀριστοκρατικῶς καὶ βασιλικῶς, ἥτοι ἢ πάντας ἢ πολλοὺς ἢ ἓνα, κομματικῶς καὶ ἀσυνδέτως τὸν λόγον διατιθεῖς ὁ ποιητὴς φησὶν· «οὐ πάντες βασιλεύσομεν», ἤγουν οὐ δημοκρατηθῶμεθα· οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη», ὃ ἐστὶ τὸ πολλοὺς ἄρχειν. λείπεται οὖν τὸ τρίτον, τὸ ἄρχειν ἓνα. εἷς τοίνυν ἔστω βασιλεύς, ὃ ἔδωκε θεός· θεοῦ δότον γὰρ ἀγαθὸν ἡ βασιλεία. διὸ καὶ τίμιον, ὡς προεῖρηκεν. Ὅτι δὲ ἀγαθὸν τὸ μόναρχον, δηλοῖ καὶ ἡ κατὰ κόσμον διάθεσις ἐνὶ διοικουμένη κηδεμόνι τῷ παμβασιλεῖ. καὶ τὰ κάλλιστα δὲ τῶν ἐγκοσμίων κατὰ μονάδα παρῆκται· εἷς ἥλιος τοῖς 1.309 περὶ γῆν ἐπιστατεῖν ἡμέρας βεβράβευται· μία σελήνη νυκτός ἐστίν ὀφθαλμός· ἓνα βασιλεῖα τῆς ἐν ἡμῖν ἀκροπόλεως, τὸν νοῦν, ὃ τῶν βασιλέων βασιλεύς ὑπερίδρυσεν. οὕτω τοίνυν καὶ πόλις εὖ ἔχει ἂν ἐνὶ διευθυνομένη ἄρχοντι. εἰ δὲ «εἷς ἀνὴρ οὐδεὶς ἀνήρ», ὡς ἡ παροιμία φησὶν, ἀλλ' ὁ τοιοῦτος οὐκ ἔστιν εἷς, πολλαπλοῦς δὲ γε καὶ πολυσχιδῆς μυρίοις μὲν ὀφθαλμοῖς, τοσαύταις δὲ χερσίν, οὐ μετρηταῖς δὲ ἀκοαῖς καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς καιρίοις τῶν μορίων, εἰς ἀπειροπλήθειαν κατηρτισμένος, ἃ δὲ πάντως εἰσὶ τὸ δικαστικὸν φύλον, τὸ δὴ μαγωγικόν, τὸ στρατηγικόν, τἄλλα, δι' ὧν ἡ πόλις ὡς περὶ τι σῶμα καλὸν ὑπὸ ὑγιαινουσῶν αἰσθήσεων τάττεται μιᾶς ἐπιστατούσης ψυχῆς τῆς τοῦ βασιλέως. αὕτη ἡ ἀρχή, ἡ βασιλικὴ δηλαδὴ, καὶ τὰς θρυλλουμένας ποτὲ μεγάλας ἀρχὰς κατέστησε, τὴν τῶν Περσῶν, τὴν τῶν Ἰνδῶν, τὴν τῶν Ῥωμαίων· καὶ οὐδεμία τις ἀρχὴ ἐπὶ τοσοῦτον ἦλθε λόγου, ὅσον ἡ βασιλική. καλῶς ἄρα ὁ ποιητικὸς Ὀδυσσεὺς τὴν μοναρχίαν ἐνέκρινεν οὐκ ἀποδοκιμάσας οὐδὲ τὰς λοιπὰς, ἀλλὰ τὸ τοῦ καλοῦ κάλλιον ἐπιλεξάμενος. τὸ γὰρ «οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη» οὐκ ἤδη κακὸν τὴν ἔννομον πολυαρχίαν ἔδειξε. τὸ γὰρ οὐκ ἀγαθὸν οὐκ ἐξ ἀνάγκης κακὸν ἐστίν. ὅτι δὲ οὐδὲ ἡ δημοκρατία κακὸν οὐδὲ ἡ ἀριστοκρατία, δῆλον ἀπὸ πολλῶν πόλεων, αἵτινες δημοκρατούμενά τε καὶ ἀριστοκρατούμενά εὖ διετέλεσαν. Κοίρανος δὲ λέγεται μὲν ὁ ἡγεμὼν· γίνεταί δὲ κατὰ τοὺς παλαιοὺς ἀπὸ τοῦ καιρός τροπῆ τοῦ ἄ εἰς ὁ, οἷον εἰ ὁ τοῦ καιροῦ κύριος, ἢ ἐκ τοῦ κόρος ὁ νέος πλεονασμῷ τοῦ ἰῶτα, καὶ ἐξ αὐτοῦ πολυκοιρανία

πολυαρχία καὶ κοιρανέειν τὸ ἡγεμονεύειν καὶ τὸ βασιλικά ἔργα ἐπιτελεῖν, ὡστὸ «κοιρανέων δῖεπε στρατόν». (η. 207) Ἔστι δὲ διέπειν τὸ τάσσειν ἀπὸ τοῦ ἔπτω λέγω ἢ καὶ ἐκ τοῦ ἔπω τὸ ἀκολουθῶ· ἀκολουθία γάρ τινι χρώμενος πρεπόντως ἐπέταττε τῷ λαῷ. ἐκ δὲ τούτου οὐ μόνον δίοποι οἱ ἄρχοντες, ὡς καὶ Αἰσχύλος δηλοῖ, ἀλλὰ καὶ ἀδίοποι οἱ μὴ ἀρχόμενοι· ἀδίοπος γάρ, φασίν, ὁ ἄναρχος καὶ ἀφύλακτος, ἐπεὶ δίοποι οἱ βασιλεῖς καὶ οἱ διέποντες. Αἴλιος δὲ Διονύσιός φησικαί, ὅτι δίοπος ὁ ναυφύλαξ ὡς ἐπισκοπῶν αὐτὴν καὶ ἐφορῶν, ὥστε αὐτὸς οὐκέκ τοῦ διέπειν, ἀλλ' ἐκ τοῦ ὄπτω τὸ βλέπω δοκεῖ ἐτυμολογεῖν τὸν δίοπον. [(η. 205) Ἰστέον δὲ ὅτι Ὀμήρου εἰπόντος «εἰς βασιλεύς, ᾧ ἔδωκε» τὸ βασιλεύειν δηλαδὴ, «Κρόνου παῖς ἀγκυλομήτεω», θεόσδοτόν τε ἀγαθὸν εἶναι ἡ βασιλεία δηλοῦται καὶ διογενῆ τὸν βασιλεύοντα χρῆναι τυγχάνειν φαίνεται καὶ οὐ τοῦτο μόνον, ἀλλὰ σὺν τῇ εὐγενείᾳ καὶ συνέσει πλουτεῖν. Ἦς αἰνιγμακαὶ ὁ Ζεὺς εἰς νοῦν ποτε μεταλαμβάνόμενος, ἔτι δὲ καὶ ὁ τοῦ Διὸς πατὴρ 1.310 Κρόνος, εἰς νοῦν, οὐ τὸν ἀπλῶς, ἀλλὰ τὸν καθαρὸν ἀλληγορούμενος, ὡς οἶά τις κοροὸς νοῦς, ὁ καὶ ἀγκυλομήτης διὰ τὸ κατ' αὐτὸν ἀγκύλον καὶ συνεστραμμένον. οὐ γὰρ ἔξω πλανᾶται που ὁ τοιοῦτος νοῦς, ἀλλ' εἰς ἑαυτὸν ἔστραπται καὶ μάλισθ' ὅτε νοεῖν ἐθέλει ἑαυτόν. Δῆλον δὲ ὅτι καὶ ὡς χρόνος ὁ Κρόνος ἀγκυλομήτης λέγεται διὰ τὰς ἐλίξεις καὶ καμπὰς τῶν ἄνω κινήσεων, ἃς εὐμεθόδως μετρεῖ, ἔτι δὲ καὶ μυθικῶς ὡς οἶα τεκνοφάγος, ὃ καὶ αὐτὸ χρόνου ἐνέργημα ἐσθίοντος τὰ ἐν γενέσει τῇ κατὰ χρόνον ἅπαντα δίχα γε τοῦ κατὰ νοῦν Διός· αὐτὸς γὰρ διαφυγγάνει τὸν κατὰ Κρόνον χρονικὸν ὄλεθρον.] (η. 209 ς.) Ὅτι τῶν Ἑλλήνων ἐπαναστροφόντων εἰς τὴν ἀγορὰν ἠχὴν γίνεσθαι φησιν, «ὡς ὅτε κῦμα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης αἰγιαλῷ μεγάλῳ βρέμεται, σμαραγεῖ δὲ τεπόντος». καὶ ὅρα ὅπως τὴν πρὸ μικροῦ ῥηθεῖσαν παραβολὴν τὴν τῶν μακρῶν κυμάτων ἐν τῷ Ἰκαρίῳ πόντῳ ἄλλως ἐνταῦθα προήνεγκεν. ἐκεῖ μὲν γὰρ ἀπλῶς ἐμνήσθη κυμάτων κινουμένων ἐν μέσῳ πελάγει, ἐνταῦθα δὲ καὶ προσρησομένων αἰγιαλῷ μεγάλῳ καὶ διὰ τοῦτο μεῖζον βοῶντων διὰ τὸ τοῦ ἠχοῦ διπλοῦν, τό τε ἐν τῷ πόντῳ καὶ τὸ ἐν τῷ αἰγιαλῷ. Ἐπαινεῖται δὲ ἡ παραβολὴ διὰ τὰς τραχείας ὀνοματοποιίας, τὸ ἠχῆ, τὸ πολυφλοίσβου, τὸ βρέμεται, τὸ σμαραγεῖ δι' ὧν ἡ φράσις τῷ νοουμένῳ συνεκτραχύνεται. (η. 210) Ζητητέον δὲ, ἔάν, ὡς περ τὸ βρέμεται ἐπὶ θαλάσσης λέγεται, οὕτω καὶ ὁ βρόμος τὸ ἐκτοῦ βρέμειν γινόμενον ὄνομα. Σκοπητέον δὲ καὶ ὅτι καλῶς ἐκ τῆς θαλάσσης καὶ νῦν καὶ πρὸ μικροῦ εἴληπται ἡ παραβολὴ δηλοῦσα, ὅτι, ὡς περ ἀνέμοις θάλασσα δουλεύει κατὰ τὴν παροιμίαν, οὕτω καὶ ὁ δῆμος ταῖς τῶν βασιλέων ἐνταῦθα βουλαῖς. [Ἰστέον δὲ ὡς, εἰ καὶ δοκεῖ ὁ σμάραγδος λίθος ἐκ τοῦ μαίρεινεῖτ' οὖν μαρμαίρειν γίνεσθαι, ἀλλὰ μᾶλλον ἐκ τοῦ σμαραγεῖν παρήχθαι δοκεῖ διὰ τὴν διαύγειαν, φασί, τῆς ἐν ὕδατι σμαραγῆς.] (η. 212) Ὅτι διδασκῶν ὀποιοῦν ὡς οὐδὲν καινὸν ἐν πολλῷ πλήθει πεπαιδευμένων ἀνδρῶν καὶ ἀτάκτους εἶναι τινὰς καὶ ἀτασθάλους καὶ ἀσωφρονίστους, ποιεῖ ἐνταῦθα ὡς ἐν λόγῳ ἐπεισοδίου τινὰ θεοσίτην ἀκαιρολόγον ἄνδρα καὶ ἐπεσβόλον καὶ οὐκ ἐν δέοντι παρρησιαστικὸν τοῖς ἀρίστοις ἑαυτὸν ἐξισοῦν ἐθέλοντα, ὃς μόνος τῶν ἄλλων Ἑλλήνων καθεζομένων κατὰ τὴν τοῦ Ὀδυσσεῶς ὑποθήκην καὶ σιγῶντων τοιμᾶ ἔτι λαλεῖν. ἔστι δὲ θεοσίτης ὁ τοιοῦτος ἀνήρ, ὃν καὶ ἡ κλήσις θερμόνειναι παραδηλοῖ καὶ ἰταμόν καὶ θρασύν. θεοσίτης γάρ, [καθὰ σαφέστερον ἐν τοῖς ἐξῆς φανεῖται,] παρὰ τὸ θέρσω γίνεται, ὅπερ ἐστὶ μέλλων Αἰολικὸς τοῦ θέρω ῥήματος, δι' οὗ τὸ θερμαίνω δηλοῦται. τὸν δὲ τοιοῦτον θεοσίτην οἱ μὲν ὑπονοοῦσιν ἀπλῶς οὕτω πεπλάσθαι παρὰ τοῦ ποιητοῦ διδάσκοντος, ὡς ἔφαμεν, μηδὲν εἶναι παράδοξον παραμεμίχθαι τοῖς οὕτω πολλοῖς ἀγαθοῖς καὶ τινὰ 1.311 κακὸν ἔνα καὶ τοῖς εὐπειθέσι στασιαστήν· ὃν καὶ ἀχθῆναι εἰς Τροίαν οἴονται, ὡς ἂν τὴν αὐτοῦ πατρίδα στάσεως ῥύσωνται, ἢ ἐκεῖνη

εἶχεν, ὡς εἰκός, ἐξαυτοῦ. Τινές δὲ καὶ γενεαλογοῦσιν αὐτὸν ἄνδρα Αἰτωλὸν ἱστοροῦντες. καὶ εὐγενῆ δὲ φασιν εἶναι καὶ προσγενῆ τοῦ Διομήδους, Ἄγριου παῖδα ἱστοροῦντες αὐτόν, ὃς ἦν ἀδελφὸς Οἰνέως, πάππου τοῦ Διομήδους, λέγοντες καὶ ἐπὶ τὸν Καλυδώνιον κάπρον στρατεῦσαι αὐτόν· ὀκνοῦντα δὲ τὴν μάχην καὶ ὑπεκκλίνοντα κατακρημνισθῆναι ὑπὸ Μελεάγρου καὶ οὕτω λωβηθῆναι τὸ σῶμα, καθάπερ ἐκφράζει ὁ ποιητής. ὅπερ οὐκ ἀρέσκει τοῖς παλαιοῖς· οὐ γὰρ ἄν, φασίν, ἔπληξεν αὐτὸν ὁ Ὀδυσσεὺς τῷ σκῆπτρῳ εὐγενῆ ὄντα, ὃς δὴ μόνους τοὺς δημότας ἔτυπεν, ἀλλὰ καὶ Διομήδης οὐκ ἂν περιεῖδεν αὐτὸν ἀτίμως πάσχοντα. Ἄλλοι μέντοι ἐπίτροπόν τινα τοῦ ποιητοῦ γενέσθαι Θερσίτην φασίν, ὃν κακῶς διαθέμενον τὴν οὐσίαν ἄλλως μὲν ὁ ποιητής βλάψαι οὐκ ἔσχεν οἷα δωροδοκοῦντα καὶ τὰς δικαστικὰς ψήφους ὑφελκόμενον, κέκρικε δὲ ἀμύνασθαι αὐτὸν διὰ τοῦ παραρρῖψαι τῇ ποιήσει κλῆσιν Θερσίτου, ἀχρείου καὶ αἰσχίστου ἀνδρός, καὶ διαγράψασθαι αὐτὸν καὶ οὕτως ἀφεῖναι εἰς μνήμην οὐκ εὐχρηστον τοῖς ὀψιγόνοις, οὐ τὸ ἐναντίον ἐπὶ τινῶν αὐτῷ φιλουμένων ποιεῖ. Αὐτῆς γὰρ ἐτέρους τινὰς φίλους αὐτῷ μετ' ἐγκωμίου τινὸς παρενθεις τῇ ποιήσει, ὡς πολλαχοῦ φανήσεται, ἀφῆκεν αὐτοὺς φέρεσθαι εἰς μνήμην ἐπαινετὴν τοῖς μετέπειτα, ὡς τὸν Τυχίον μὲν ἐν τῇ Ἰλιάδι, ἐν δὲ Ὀδυσσεΐα τὸν Φήμιον καὶ τὸν Μέντορα καὶ τὸν Μέντην. Οἱ δὲ παλαιοὶ παρασημειοῦνται ἐνταῦθα, ὅτι οὐ μόνον Ξενοφάνης πεποίηκε σιλλοῦς, ἐν οἷς εὐδοκίμηκεν, ἀλλὰ καὶ τούτου τοῦ εἴδους πρῶτος κατήρξεν Ὀμηρος, ἐν οἷς αὐτὸς τε τὸν Θερσίτην σιλλαίνει καὶ ὁ Θερσίτης τοὺς βασιλεῖς. Εἰσὶ δὲ οἱ σιλλοὶ ποιήσεως εἶδος κωμικῆς καὶ οἱ ταύτην μετιόντες σιλλογράφοι ἐλέγοντο καὶ τὸ οὕτω παίζειν σιλλαίνειν ἐκαλεῖτο καὶ ἐκ τοῦ τοιούτου ῥήματος καὶ οἱ Σιληνοί, δαίμονές τινες κομψοὶ τὰ εἰς ὄρχησιν καὶ εἰς Διονύσου τελετάς. Ταῖς δὲ τοιαύταις λέξεσι σύστοιχον παρὰ Αἰλίῳ Διονυσίῳ καὶ τὸ σιλοῦν, ὃ ἐστι τοὺς ὀφθαλμοὺς ἠρέμα παραφέρειν ἐν τῷ διαφραυλίζειν καὶ διασύρειν. οὐκ ἐνταῦθα δὲ μόνον ὁ ποιητής τῷ τοιούτῳ εἶδει χρᾶται, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς ἐφεξῆς. καὶ ἐν τῇ Ὀδυσσεΐα δὲ πολλαχοῦ εὐρίσκεται οὕτω ποιῶν, οὐδαμοῦ μόντοι ἀστεϊότερον ἢ περ ἐνταῦθα. Εἰσὶ δέ, ἃ λέγει περὶ τοῦ ἐπεισοδιώδους Θερσίτου, ταῦτα· (ἠ. 212–21) «Θερσίτης δ' ἔτι μῦνος ἀμετροεπῆς ἐκολῶα, ὅςρ' ἔπεα φρεσὶν [ἦσιν], ὃ ἐστὶν ἰδίαις,] «ἄκοσμά τε πολλά τε ἤδη μάψ, ἀτὰρ οὐκατὰ κόσμον, ἐριζέμεναι βασιλεῦσιν, ἀλλ' ὅ τί οἱ εἴσαιτο, γελοῖον Ἀργείοισιν ἔμμεναι. αἰσχιστος δὲ ἀνὴρ ὑπὸ Ἴλιον ἦλθε· φορκὸς ἔην, χλωδὸς δ' ἔτερον πόδα, τῷ δέ οἱ ὤμω κυρτῷ ἐπὶ στήθος συνοχωκότε· αὐτὰρ ὑπερθε φοξὸς ἔην κεφαλὴν, 1.312 ψεδνὴ δ' ἐπενήνοθε λάχνη». Λέγει δὲ καὶ ὅτι ἔχθιστος ἦν μάλιστα τῷ Ἀχιλλεΐ καὶ τῷ Ὀδυσσεΐ. «αὐτοὺς γὰρ μάλιστα ἐνεΐκει». κατὰ γὰρ τὴν παροιμίαν» ζητεῖ τοι συνετὸς συνετὸν φίλον, ἄφρονα δὲ ἄφρων». τοῦτο δὲ δεῖγμα τοῦ χειρίστον αὐτὸν εἶναι· ὁ γὰρ τοῖς ἀρίστοις ἔχθιστος χειρίστος. ὅρα γὰρ ὅτι οὐκ εἶπεν ἔχθρος, ἀλλὰ ἔχθιστος, καὶ οὐδὲ ἀπλῶς ἔχθιστος, ἀλλὰ μάλιστα ἔχθιστος, ὅπερ ἐστὶν ἐπίτασις ἐπιτάσεως εἰς ἔνδειξιν ὑπερβολῆς. Ἐνταῦθα δὲ καὶ πιθανότητα προκαταβάλλεται ὁ ποιητής τῆς ἀεικοῦς πληγῆς, ἣν ὁ Θερσίτης πείσεται. εἰ γὰρ ἔχθιστός ἐστι τῷ Ὀδυσσεΐ, πιθανῶς καὶ πληγήσεται ὑπ' αὐτοῦ καὶ τὸ ἴδιον μῖσος ἐπανορθώσεται τὴν εἰς τὸ κοινὸν ἀμαρτίαν τοῦ Θερσίτου κατὰ τὸ νεῖπόντα, ὅτι πολλὰ τῶν κοινῶν αἰ ἴδια ἔχθραι ἐπανορθοῦνται. (ἠ. 212 ς.) Ἀμετροεπῆς δὲ ἐστὶν ὁ ἀπεραντολόγος κατὰ τοὺς παλαιούς καὶ μὴ μέτρον εἰδώς λόγος. διὸ καὶ ἄκοσμά φησιν αὐτὸν εἰδέναι καὶ πολλὰ· πολλὰ μὲν ὡς πολὺ λόγον, εἶγε πάντων σιγῶντων αὐτὸς λαλεῖ· ἄκοσμα δέ, διότι μάτην καὶ οὐκατὰ κόσμον ἤριζε τοῖς βασιλεῦσι. πῶς γὰρ οὐ μάτην λαλεῖ, ὃς μήτε ὑπὲρ αὐτοῦ λέγει μήτε ὑπὲρ φίλου, ἀλλὰ διὰ φθόνον τὸν πρὸς τοὺς κρείττονα ἀνασείει τὸν λαόν; Τινές δὲ ἀμετροεπῆ λέγουσι τὸν ἐν τῷ λέγειν ἄτακτον· μέτρον γὰρ, φασίν, ἡ τάξις. διὸ

καὶ ἀκριτόμυθον αὐτὸν προῖόν φησιν. εἰ δὲ ὀπαρὰ τῷ Σοφοκλεῖ Φιλοκτῆτης γλώσση δεινὸν καὶ σοφὸν τὸν Θερσίτην λέγει, ἀλλ' ἐκεῖνος μισῶν τὸν Ὀδυσσεά ἐπαινεῖ τὸν Θερσίτην οἷα τῷ Ὀδυσσεῖ ἔχθιστον. Τὸ δὲ ἐκολῶα δηλοῖ μὲν τὸ ἐθορύβει, γίνεται δὲ ἐκ τοῦ κολῶός, ὁ θόρυβος, αὐτὸ δὲ ἢ ἐκ τοῦ κολούω, ἐξ οὗ καὶ κολοῖός ὄρνειον θορυβητικὸν καὶ κραυγαστικόν, ἢ ἐκ τοῦ κλῶ, ὡς προεγράφη, ὅθεν καὶ τὸ κλῶζειν καὶ ὁ κλωγμός. [Σημεῖωσαι δὲ ὅτι Ὀμήρου δευτέρας συζυγίας εἰδότης τὸ κολῶω, καθὰ δηλοῖτὸ ἐκολῶα ὁμοῖον ὄν τῷ ἐβόα, φασὶν οἱ παλαιοὶ καὶ πρώτης αὐτὸ εἶναι παρ' Ἀντιμάχῳ εἰπόντι· «ὥς ῥα τότ' Ἀργείων ἐκολῶει στρατός». ἐστὶ γὰρ τὸ ἐκολῶει ὡς τὸ ἐποίει.] (η. 213) Τὸ δὲ ἄκοσμα εἰδέναι τὸν Θερσίτην καὶ πολλὰ ὑπερβολὴν ἐνδείκνυται ἀφροσύνης· πολλὰ μὲν γὰρ οἶδε καὶ μυρία κατὰ τὸν ποιητὴν ὁ συνετὸς καὶ πολὺ πειρος, ἄκοσμα δὲ οἶδεν ὁ ἀφραίνων. ὁ δὲ Θερσίτης ἄκοσμα τε εἰδὼς καὶ πολλὰ πάνυ ἂν εἴη πόρρω τῆς εὐκοσμίας. διὸ καὶ τοῖς βασιλευσίν ἐστιν ἐχθρὸς οἷα κοσμήτορσιν ἄκοσμος αὐτὸς ὢν. Ἐφερμηνεύων δέ, τί τὸ ἄκοσμα, φησὶν οὐ κατὰ κόσμον ἐρίζειν τοῖς βασιλευσίν, [δηλαδὴ τοῖς Ἀτρεΐδαις ἢ καὶ τοῖς ὄλοις. ἔνθα ὄρα ὅτι τε τὸ «οὐ κατὰ κόσμον» ἐρμηνεία ἐστὶ τοῦ μάψ καὶ ὅτι οὐχ' ἀπλῶς ψέγεται ὁ βασιλευσίν ἐρίζων ἀλλὰ ὁ μάτην. ἄλλως γὰρ κατὰ τὸν Ὀμηρικὸν Διομήδην μαχήσεται τις ἀφραδέοντι βασιλεῖ, καθὰ θέμις, ἐν ἀγορᾷ.] (η. 215) Τὸ δὲ «ἀλλ' ὅ τί οἱ εἴσαιτο γελοῖον Ἀργείοισιν 1.313 ἔμμεναι» διπλὴν ἔννοιαν ἔχει· ἢ γὰρ λέγει ὡς, ὅπερ ἂν αὐτῷ εἴσαιτο ἡγουνδόξοι, ἐκεῖνο γελοῖον ἦν τοῖς Ἀργείοις, ἡγουν τὰ τῷ Θερσίτῃ σπουδαῖα γέλως ἤσαν τοῖς Ἀχαιοῖς, ἢ ὅτι ἐκεῖνο ἀκόσμως πρὸς ἔριν ἐλάλει, ὅπερ ἂν αὐτῷ ἐδόκει γελοῖον εἶναι τοῖς Ἀχαιοῖς, ἵνα δείξῃ διὰ τούτου πάνυ γελοῖον καὶ αὐθάδη τὸν Θερσίτην, ἐὰν ἐκ προνοίας καὶ ἐκῶν καὶ ἐπίτηδες τὸ παραστὰν ἐφλυᾶρει, ἐκεῖνα ματαιολογῶν ἄπερ καὶ αὐτῷ ἐδόκουν ἄξια γέλως εἶναι τοῖς Ἕλλησιν, ὅπερ ἄκρας ἐστὶ θρασύτητος καὶ περιφρονήσεως, ἐὰν τὰ τοῖς ἄλλοις γελοῖα ὡς σπουδαῖα κρίνων αὐτὸς λέγειν τολμᾷ καταγινώσκων ἀπάντων δηλαδὴ ἀγνοίαν καὶ μεταγίνειν καὶ τοὺς ἄλλους πειρώμενος εἰς ὅπερ αὐτὸς νοεῖ. Σημεῖωσαι δὲ ὅτι Σοφοκλῆς τὸν τοιοῦτον Ὀμηρικὸν νοῦν παραφράζων φησὶ περὶ Θερσίτου, ὅτι οὐκ ἂν εἴλετο εἰσάπαξ εἰπεῖν, ὅπου μηδεὶς ἐώη, τουτέστιν οὕτω θρασύς ἦν, ὥστε καὶ κωλυόμενός τι λέγειν, ὡς μὴ δέον ὄν λέγεσθαι, ὁ δὲ τὸ αὐτὸ πολλακίς ἐλάλει. (η. 216) Σημεῖωσαι δὲ καὶ ὡς ἐν τῇ πρώτῃ ἐννοίᾳ τοῦ «ὅ τί οἱ εἴσαιτο γελοῖον Ἀργείοις ἔμμεναι» ἀντὶ τοῦ «ὅπερ ἂν τῷ Θερσίτῃ δοκοῖη, ἐγελάτο τοῖς Ἀχαιοῖς», τὸ ἔμμεναι ἢ ἀντὶ τοῦ ἦν κεῖται κατὰ τοὺς παλαιούς, ἵνα λέγῃ, ὅτι γελοῖον ἦν τοῖς ἄλλοις τὸ παρ' ἐκείνῳ σπουδαῖον, ἢ παρέλκον κεῖται καὶ ἀργόν. τοιοῦτον δὲ καὶ τὸ «ἐκῶν εἶναι οὐκ ἂν τότε ποιήσω». καὶ ἄλλαι δὲ παρά πολλοῖς λέξεις κείμεναι ὁμοίως παρέλκουσιν, ὡς καὶ τὸ ἀμέλει ἐνίοτε καὶ τὸ ἔχειν ἐν τῷ «παίζεις ἔχων» καὶ τό γε νῦν ἔχον καὶ τὸ εἶτα ἐν τῷ «εἴ σοι μηδὲν μετὸν εἶτ' ἀπεχθάνη» καὶ τό ποτὲ ἐν τῷ «τί δήποτε ἦκεις;» καὶ τό τί ἐν τῷ ὁμοῦ τι, σχεδόν τι, μᾶλλον τι, οὐ τι, οὕτω τι, «μήτι ἐγὼ εἰμί;» καὶ τὸ ὦς δέποτε πλεονάζει, ὡς μετ' ὀλίγα ῥηθήσεται. Τινὲς δὲ ἀπὸ τοῦ εἴσαιτο κατὰ κοινουσυμβιβάζοντες τὴν ἔννοιάν φασιν, ὅτι ὅπερ ἂν εἴσαιτο τῷ Θερσίτῃ, ἡγουν δόξοι, γελοῖον ἐκεῖνο τοῖς Ἀργείοις εἶναι, δηλαδὴ εἶδετο ἡγουν ἐδόκει. Τὸ δὲ γελοῖον πλεονασμὸν ἔχει τοῦ δευτέρου ὦς, ὡς καὶ τὸ ὁμοῖον ἀντὶ τοῦ ὁμοῖον καὶ τὸ ποδοῖν καὶ ἵπποιν καὶ ὤμοιν· «δός μοι ὤμοιν τὰ σὰ τεύχεα θωρηχθῆναι». Τινὲς δὲ διάλυσιν τὸ σχῆμά φασιν [λέγοντες καί, ὅτι οὐκ εἴωθεν Ὀμηρὸς τῇ γενικῇ καὶ δοτικῇ τῶν δυνάμεων ἄλλως χρῆσθαι, εἰ μὴ κατὰ διάλυσιν, οἷον ποδοῖν, ἀλλήλοισιν· ὁ δὲ καὶ ἐν Ὀδυσσεῖα δεδήλωται·] καὶ οὕτω μὲν ἐκπλεονασμοῦ τετρασύλλαβον τὸ γελοῖον. τοῦ δὲ τρισυλλάβου τινὲς ὀξύνουσι τὴν πρώτην συλλαβήν, ὡς φησὶ Διονύσιος Αἴλιος. οἱ δὲ πλεῖστοι γελοῖον μὲν προπερισπωμένως τὸν

γελωτοποιὸν γέγουσιν, οἷον τὸν μῆμον, γέλοιοι δὲ τὸν 1.314 καταγέλαστον. δοκεῖ δέ, φησί, τῶν παλαιῶν Ἀττικῶν εἶναι περισπᾶν τὰ τοιαῦτα, ὁμοῖον, ἐτοῖμον, γελοῖον. ὅτι δὲ δοκεῖ τὸ γελοῖον ἀπὸ συνεσταλμένης εὐθείας εἶναι τῆς γέλος ὁμοίως τῷ ἔρος, ἐν ἄλλοις εἴρηται· καὶ ὅτι δύναται καίως ἀγκῶνη ἀγκοῖνη, οὕτω καὶ γελῶν γελοῖον εἶναι. (η. 216) Αἴσχιτος δὲ ὀδύσμορφος· ἐναντία γὰρ αἴσχος καὶ κάλλος καὶ αἴσχιτος καὶ κάλλιστος καὶ αἰσχροὺς καὶ καλός. διὸ καὶ δεξιῶς που εἴρηται κατὰ σχῆμα ἀντίθετον τὸ «διὰ καλῶν γὰρ ὀμμάτων αἴσχιτα Τροίαν εἶλε τὴν εὐδαίμονα». Λυκόφρων δεξιδοποιήσας τὸ τοῦ Θερσίτου αἴσχος πιθηκόμορφον αὐτὸν ὠνόμασεν. [Ἡ δὲ γινόμενη παρίσσωσις ἐν τῷ αἴσχιτος καὶ ἔχθιστος καλὴ μὲν· ὡς δὲ ἐπικρύπτει τὸ κάλλος, μετ' ὀλίγα εἰρήσεται.] Πάνυ δὲ ἐναντιώτατος ὁ Θερσίτης τῷ Ἀχιλλεῖ οὐ μόνον, ὡς ἀγεννῆς ἀνδρείω καὶ ὡς κοσμήτορι ἄκοσμος καὶ ὡς ἄφρων φρονίμω, ἀλλὰ καὶ ὡς καλλίστῳ αἴσχιτος· κάλλιστον γὰρ Ἑλλήνων πάντων ἐν τοῖς ἐξῆς ὁ ποιητὴς τὸν Ἀχιλλεῖα ἐρεῖ. Τὸ δὲ «ὑπὸ Ἴλιον ἦλθεν» ἀντὶ τοῦ εἰς τὴν Ἴλιον. ἐλήφθη γὰρ πρόθεσις ἀντὶ προθέσεως, εἰ μὴ ἄρα διὰ τῆς ὑπόπροθέσεως ἢ κάτω σχέσις δηλοῦται· Ἡνεμόεσσα μὲν γὰρ ἡ Τροία καὶ ὑπέρεκται. διὸ καὶ Ἰλιάδα σκοπιὰν αὐτὴν ἢ Τραγωδία φησίν. ὑπόκειται δὲ ἐν αἰγιαλῷ Ἑλληνικὸς ναύσταθμος. (η. 217–9) Τὸ δὲ «φολκὸς ἦν» καὶ τὰ ἐξῆς ἀποδεικτικά εἰσι τοῦ αἴσχιτον εἶναι τὸν Θερσίτην. καὶ οὐκ ἂν τις αἰσχίονα τούτου διαγράψοι ἄνθρωπον. καὶ ἴδε τὴν τοῦ ποιητοῦ ἀρετὴν οὐ μόνον εἰς τὸ ἐγκωμιάζειν ἀλλὰ καὶ εἰς τό, ὡς ἐρρήθη, σιλλαίνειν καὶ ψέγειν, ἐάνπερ ἠβούλετο. (η. 217) Ἔστι δὲ φολκὸς μὲν ὁ στραβός, ὁ τὰ φάη, τουτέστι τοὺς ὀφθαλμούς, μὴ ὀρθὰ ἔχων ἀλλὰ ἐστραμμένα καὶ παρεικυσμένα τῆς κατὰ φύσιν ὀρθότητος. Τινὲς δὲ φολκὸν εἶπον τὸν τοιοῦτον λέγεσθαι ὡς τὰ τῶν πολλῶν φάη ἔλκοντα εἰς ἑαυτὸν. ἐλεεῖται γάρ, φασί, μάλιστα ὁ τυφλός. εἰ δὲ τις τοῦτο παραδέξεται, σημείωσαι ὅπως ἐκ τῆς αὐτῆς ἐννοίας γενόμενοι ὁ ἐλίκωψ καὶ ὁ φολκὸς ἄκραν ἔχουσι διαφορὰν. ἔστι γὰρ ἐλίκωψ ὁ ἐλίσσων τοὺς ὄπας τῶν πολλῶν εἰς ἑαυτὸν· καὶ φολκὸς ὁ τὰ φάη τῶν βλεπόντων ἐφελκόμενος, ἄπερ μιᾶς μὲν εἰσιν ἐννοίας, αἰτίας δὲ οὐ τῆς αὐτῆς, ἐάνπερ ἐλίκωπες μὲν Ἀχαιοὶ οἱ διὰ τὸ ἀξιοθέατον τοὺς ὄπας ἐλίσσωντες τῶν ὀρώντων εἰς ἑαυτούς, φολκὸς δὲ ὁ διὰ ἔλεον ἢ καιγέλων τὰ φάη τῶν βλεπόντων ἐφελκόμενος. Ἰστέον δὲ ὅτι τὰ κατὰ τὸν στραβὸν οἱ παλαιοὶ καὶ οὕτω φράζουσι· οἱ μὲν, ὅτι βλεπεδαίμων ὁ διεστραμμένος τὰς ὄψεις καὶ οἷον ὑπὸ δαίμονος πεπληγῶς· Πausanias δὲ προστίθησι καὶ ὅτι τοὺς Σωκρατικούς οὕτως ἔλεγον· ἄλλοι δὲ ὅτι ἰλλὸς πλάγιος, διεστραμμένος, 1.315 στραβός, καὶ ἰλλώπτειν τὸ στραβίζειν· τινὲς δὲ ὅτι ἔπιλλος ὁ παράστραβος καὶ 1.315 ὅτι ὁ στρεβλός, ὃν οἱ παλαιοὶ στραβὸν λέγουσι, καὶ ὅτι ἰλλώπτειν καὶ ἐνίλλωπτειν τὸ ὑγροῖς, ὡς φησιν Αἴλιος Διονύσιος, καὶ ἐπιμύουσι καὶ κατακεκλασμένοις ὄμμασιν ἐμβλέπειν. Pausanias δὲ ἐνίλλειν τὸ ὀφθαλμοῖς καταμωκᾶσθαι καὶ ἰλλώπτειν καὶ ἐπιλλοῦν τὸ μυκτηρίζειν καὶ κατιλλώπτειν τὸ καταμυκτηρίζειν. καὶ τοιαῦτα μὲν τὰ τοῦ φολκοῦ, ἐν οἷς ὄρα καὶ ὅτι ἐκφράζων ἄνθρωπον ὁποιοῦν ἀπὸ κεφαλῆς ἠρξάτο κανόνι ῥητορικῶ, καὶ ταύτης ἐκ τοῦ τιμιωτάτου, τῶν ὀμμάτων δηλαδή· ὅπερ ποιήσει καὶ ἐπὶ τοῦ βασιλέως ἐν τῷ «ὄμματα καὶ κεφαλὴν ἵκελος Διῖ». ἄρχεται γάρ, φασίν, ἐν τούτοις οἷά τις ἀνδριαντοπλάστης ἀπὸ τοῦ καλλίστου. Τὸ δὲ «χωλὸς ἕτερον πόδα» [οὐκ ἐξ ἀνάγκης δηλοῖ, ὡς καὶ κυλλοποδίων καθ' Ἡφαιστον ἦν ὁ Θερσίτης· ἐπὶ πλέον γὰρ πως τὸ χωλὸν τοῦ κυλλοῦ. κυλλὸς μὲν γὰρ ὁ τὰ καίρια βλαβεῖς ἐκ γενετῆς, χωλὸς δὲ κοινῶς καὶ ὀστέρον ἐκ πληγῆς ἢ ἄλλως πως ἐξ ἀρτιώσεως παθὼν κύλλωμα, ὁποῖόν τινα καὶ τὸν Θερσίτην ἰστοροῦσιν ἔνιοι. ἐτέρως δὲ θεωρῆσαι, τὸ «χωλὸς ἦν ἕτερον πόδα»] ἐπίτασίς ἐστι τοῦ γελοίου· ἦττον γὰρ ἂν, φασίν, ἐγελάτο, εἰ ἄμφω τὸ πόδε χωλὸς ἦν. ὅτι δὲ τὸ χωλὸν καὶ ἐπὶ χεῖρὸς τίθεται,

ρήτορικοῦ Λεξικοῦ ἔστι παρασημείωσις. (η. 218) Γελοῖον δὲ καὶ τὸ ἐπὶ στήθος αὐτῶ τοὺς ὤμους συμπεπτωκέναι. μάλλον γὰρ γέλωτος ποιητικὸν τὸ ἐκ τῶν ἔμπροσθεν κυρτὸν ἢ περ τὸ ὀπισθεν καὶ οὐδὲ αὐτὸν λανθάνει τὸν ἔχοντα οἶός ἐστιν· ὄρᾳ γὰρ τὸ κυρτόν. Τὸ δὲ συνοχωκότε δηλοῖ μὲν τὸ συμπεπτωκότες· γίνεται δὲ ἀπὸ τῆς ξυνοχῆς, ἣτις παρὰ τῶ ποιητῆ δηλοῖ τὴν ἀπὸ πλατέος εἰς στενὸν σύμπτωσιν, ὅπου ξυνοχὰς λέγει ὁδοῦ, ταῦτόν δὲ εἶπεῖν κλεισούρας καὶ στενότητας. Σκοπητέον δὲ εἶ τι καὶ τὸ οἴχωκεν ἐν ταῦθα συμβάλλεται, ὃ κεῖται παρ' Ἡροδότῳ, καὶ εἰ βυσσαύχην ὁ Θερσίτης ὑπογράφεται. Διονύσιος γὰρ Αἰλιός φησιν, ὅτι βυσσαύχην ὁ τοὺς ὤμους συνέλκων ἐπὶ τὸν τράχηλον. Πausanias μὲντοι φησὶν, ὅτι βυσσαύχην ὁ τὸν αὐχένα συνέχων καὶ τοὺς ὤμους ἀνέλκων. (η. 219) Φοξὸς δὲ κεφαλὴν λέγεται ὁ εἰς ὃξὺ λήγουσαν ἔχων αὐτήν, λεγόμενος οὕτω ἢ ἀπὸ τῆς ὀξύτητος ἢ κατὰ τοὺς παλαιούς ἐξ ὁμοιότητος τῶν πυριρραγῶν ὀστράκων, ἅπερ φοξὰ λέγεται οἶονεῖ τινα φλοξά. προμήκης οὖν ἡ κεφαλὴ τῶ Θερσίτη καὶ διὰ τοῦτο γελοία, ὅπου γε καὶ ὁ μέγας ἐκεῖνος Περικλῆς ὄνειδισμόν 1.316 τινα εἶχεν, ὡς ἱστορεῖ Πλούταρχος, διὰ τὸ τῆς κεφαλῆς πρόμηκες. [Ἰστέον δὲ ὅτι ἐν τοῖς τοῦ Ἀθηναίου φέρονται καὶ ταῦτα χρήσιμα εἰς τὸ περὶ φοξότητος· ἐπίσημοι κύλικες, Ἀργεῖαι καὶ Ἀττικάι. φοξαὶ δὲ τὸ χεῖλος αἱ Ἀργεῖαι, ὡς δηλοῖ Σιμωνίδης εἰπὼν· «αὐτὴ δὲ φοξίχειλος», εἰς ὃξὺ ἀνηγμένη, τουτέστιν εἰς ὃξὺ λήγουσα. τὸ γὰρ φοξόν, φησὶν, ἐπὶ τούτου τάττεται, καθότι καὶ Ὅμηρος ἐπὶ Θερσίτου φησὶ· «φοξὸς ἔην κεφαλὴν». καὶ ἔστιν οἶον φαξὸς ὁ πρὸς τὰ φάη, φησὶν, ὃξὺς ὀρώμενος. Καὶ ὅρα ὡς οὐκ ἔπαθε συναίρεσιν ἐκ τοῦ ἄλφα καὶ ὁ ὀφοξός, ἀλλ' ἐκβληθέντος τοῦ ἄλφα ἔμεινε τὸ ὁ μετὰ τοῦ ξὶ πρὸς ἔνδειξιν σαφῆ ἐτυμολογίας.] Ἐπεὶ δὲ πολλάκις καὶ φοξότητα ἢ τι ἄλλο πάθος ἢ κεφαλὴ ἔχουσα ὁμοίως ἐπικαλύπτεται ταῖς θριξί-κοσμοῦσι γὰρ αὐταὶ τὸ ἐκείνης εἰδεχθῆς, ὅθεν καὶ κόμαι λέγονται παρὰ τὸ κοσμεῖν-φησὶν ὁ ποιητής, ὅτι ψεδνή ἐπενήνοθε λάχνη τῆ τοῦ Θερσίτου κεφαλῆ, ὡς ἂν μὴ λανθάνη τὸ ἐκείνης φοξόντῃ κόμη ἐπικρυπτόμενον. Ἔστι δὲ ψεδνὴ μὲν ἢ λεπτὴ ἀπὸ τοῦ ψῶ, τὸ λεπτύνω, ψεδανή, ὡς μηκεδανή, καὶ ἐν συγκοπῇ ψεδνή, ὡς «αἴγειρος μακεδνή». τινὲς δὲ ἀπὸ τῆς πίσσης ἐτυμολογοῦσι τὴν λέξιν καὶ λέγουσι ψεδνὴν λάχνην τὴν λεπτήν τριχῶσιν καὶ ἦν ἐκσπάσοι ἂν τις ἀπὸ τῆς κεφαλῆς πίσση χρώμενος, ὅποια πολλὰ πάθη γίνεται, ἵνα εἴη λάχνη πισσεδανή καὶ ἐν συγκοπῇ καὶ φυσικῇ τροπῆ τοῦ π καὶ σ εἰς ψ ψεδνή, ὡς περ ἐκ τοῦ ὀπίσω γίνεται ἄψ καὶ ἐπὶ ἄλλων ὁμοίων. Λάχνη δὲ ἢ τριχῶσις ἢ παρὰ τὸ λαχάινω, τὸ σκάπτω, καθ' ὁμοιότητα τῆς ψιλῆς γῆς καὶ μικρὰ τινα ἐχούσης φυτάρια λαχαινόμενα, ἐξ οὗ παράγεται καὶ τὸ λάχανον· ἢ παρὰ τὸ λ-α ἐπιτατικὸν καὶ τὸ χνους, ὃ δηλοῖ βραχεῖάν τινα καὶ λεπτήν τριχῶν ἀνάφυσιν, ὅποια καὶ ἡ τῶν βρεφῶν. [δῆλον δὲ ὡς ἀπὸ τῆς αὐτῆς λάχνης καὶ θῆρες λαχνήεντες λέγονται, καθὰ καὶ ἀπὸ χαίτης ἄρκτος χαίτηεσσα.] Τὸ δὲ ἐπενήνοθεν εἰς μὲν γραφὴν πεζὴν πάντῃ ἐστὶν ἀσυντελέσ, σημαίνει δὲ τὸ ἐπέθεε καὶ ἐπέτρεχεν. ὡς περ δέ, φασὶν, ἀπὸ τοῦ ἄχος ῥεῖν 1.317 ποταμὸς ἐν Ἄδου Ἀχρέων καὶ κατὰ μετάθεσιν τοῦ ε Ἀχέρων, οὕτω καὶ τὸ θέω, τὸ τρέχω, ὑπερβιβασθὲν καὶ γενόμενον ἔθω πεποίηκε τὸ ἐπενήνοθεν, ὅπερ ἐστὶ χρόνου μέσου παρακειμένου. ἔστι γὰρ ἔθω καὶ μετὰ προθέσεως ἐνέθω, οὐμέσος παρακείμενος ἦνοθα, ἐξ οὗ τὸ ἐπενήνοθα τῆς πρώτης ἐκείνης προθέσεως τῆς ἐν τῶ ἐνεστῶτι αὐξηθείσης καὶ μὴ προσλογισθείσης εἰς πρόθεσιν διὰ τὸ καθ' ἕξιν συγκεῖσθαι, ὅποῖόν τι καὶ ἐν τῶ καμύω γέγονε. κἀν ταῦθα γὰρ ἡ κατὰ πρόθεσιν καθ' ἕξιν σύγκειται καὶ οὐ λογίζεται παρακεῖσθαι τῶ μύω ῥήματι καὶ διὰ τοῦτο λογιζόμενον ὡς ἀπλοῦν οὐκ αὐξάνει ἔσωθεν ὡς τὰ ἐκπροθέσεως συγκεῖμενα ῥήματα, ἀλλὰ καὶ ἔξωθεν· οὐ γὰρ μόνον κατέμυσέ φαμεν ἀλλὰ καὶ ἐκάμμυσεν. Ἰστέον δὲ ὅτι καθ' ὁμοιότητα τοῦ ἦνοθα κανονίζεται καὶ τὸ ἔολπα καὶ ἔοργα μέσου καὶ αὐτὰ ὄντα

παρακειμένου. Τινές δὲ ἐπενήνοθέφασιν ἀντὶ τοῦ ἐπεκινεῖτο ἀπὸ τοῦ ὄθω, τὸ κινῶ, κατὰ κλίσιν ὁμοίαν μέσουπαρακειμένου. (η. 220) Τὸ δὲ τὸν Θερσίτην ἔχθιστον εἶναι μάλιστα τῷ Ἀχιλλεΐκαὶ τῷ Ὀδυσσεΐ, οὐ μόνον φίλους ἀλλήλοις δεικνύει τοὺς ἥρωας, ὡς εἰκὸς ὄντους τοιούτους τὸν αὐτὸν ἔχειν ἔχθρον, ἀλλὰ καὶ πάνυ μισοπονήρους ἀποφαίνει· οὐ γὰρ ἂν ὁ Θερσίτης οὕτως ἐμίσει αὐτούς, εἰ μὴ τὰ ὅμοια ἔπασχεμισοῦμενος, τάχα δὲ καί, ἐπεὶ ἐν τοῖς πρώτοις τῶν ἀριστέων ἦσαν ὅ τε Ἀχιλλεὺς καὶ ὁ Ὀδυσσεύς, ἐφιλοτιμεῖτο τὴν πρὸς ἐκείνους ἔριν μάλιστα ὁ Θερσίτης ἀντεξισοῦμενος αὐτοῖς· διὸ καὶ ἦν ἔχθιστος. Ἡ δὲ νεωτέρα ἱστορία καὶ ἀναιρεθῆναι τὸν Θερσίτην ὑπ' Ἀχιλλέως λέγει κονδυλισθέντα, ὀπηνίκα τὴν Ἀμαζόνα Πενθεσίλειαν ἐκεῖνος ἀνελὼν οἶκτον ἔσχεν ἐπὶ τῇ κειμένῃ. ὁ μὲν γὰρ ἐθαύμαζε τὸ κάλλος καὶ ὡς καλὴν ἅμα καὶ ἀνδρείαν ἀνδρείοτατος καὶ κάλλιστος κλέει κειμένην τὸ ὅμοιον οἰκτιζόμενος· ὁ δὲ, ὡς εἴρηται, πιθηκόμορφος ἐπιλαγνεῖα σκώπτει τὸν καλὸν ἥρωα. ὁ τοίνυν Ἀχιλλεὺς γογγύλη χειρὶ παίσας τὸναῖσχιστον τῇ καλῇ Πενθεσιλείᾳ συγκατακλίνει. Ὅρα δὲ καὶ ὅτι τὸ ἔχθιστος παρισσοῦται μὲν, [ὡς καὶ πρὸ βραχέων δεδήλωται,] πρὸς τὸ αἰσχιστος διὰ τὸ ὁμοιοτέλεστον· ἐγγὺς δὲ ὅμως οὐ κεῖται. ὤκνησε γὰρ τὸ τοιοῦτον διὰ τὸ μηκαίριον ὁ ποιητής, [διὸ καὶ ὑπολανθάνει πως τῇ διακοπῇ τῶν μεσολαβούντων τριῶν στίχων.] (η. 222) Ὅτι οὐχ' ἀπλῶς βοᾷν ἀλλὰ κλάζειν ὁ ποιητής τὸν 1.318 Θερσίτην φησὶ σκώπτων εἰς ἀλογίαν· ἀλόγων γὰρ ζῶων τὸ κλάζειν. φησὶ γάρ, ὅτι τῷ Ἀγαμέμνονι ὀξέα κεκληγῶς ἔλεγεν ὄνειδα, [οὗ διασαφητικὸν κατωτέρω τὸ «Ἀγαμέμνονα νεῖκε μύθω».] ὑπογράφει οὖν καὶ τὴν τοῦ Θερσίτου φωνήνως μὴ βαρεῖαν οὔσαν καὶ ἠρωϊκὴν, ἀλλὰ ὀξεῖαν, ὁποῖα ἢ τῶν παίδων ἢ τῶν γυναικῶν. διὸ καὶ Ὀδυσσεὺς παίζων λιγὺν αὐτὸν ἐν τοῖς ἐξῆς ἐρεῖ δημηγόρον, ὡς ταῦτον ὄν ὄξυν εἶπεῖν ἢ λιγύν. παρακατιῶν δὲ φησιν, ὅτι μακρὰ βοῶν ἐνεῖκει τὸν Ἀγαμέμνονα. διὸ καὶ τύπτει καὶ αὐτὸν Ὀδυσσεὺς ὡς καὶ τοὺς ἄλλους δημότας, ὅσοι βοῶντες τὸν ὄχλον ἀνέσειον. Ὅρα δὲ ὅπως ἢ αὐτὴ λέξις καὶ ἐπὶ ἐπαίνου λαμβάνεται καὶ ἐπὶ σκώμματος. ὣδε μὲν γὰρ ὁ Θερσίτης λιγὺς ἀγορητὴς σκωπτικῶς καὶ μάλιστα κατὰ εἰρωνείαν· ἐν δὲ τῇ α' ῥαψωδία τοιοῦτος ὁ Νέστωρ ἐν ἐπαίνου λόγῳ εἴρηται. [Εἰκὸς δὲ καὶ ἐπ' ἀληθείᾳ λιγύφθογον αὐτὸν εἶναι καὶ τοῦτο γε εἰς ἀρετὴν ἔχειν. διὸ καὶ Ὀδυσσεὺς αὐτὸν οὕτω μετ' ὀλίγα προσείπη, οὐ μὴν ἐπαινετικῶς ἀλλ' ὡς ἐν σκώμματι· ἐπεὶ μὴδὲ ἐξ ἀνάγκης ἐν τῷ μεγάλῳ κεῖται τὸ εὔ, ἀλλ' ἀνάπαλιν τὸ μέγα ἐν τῷ εὔ.] (η. 223) Ὅτι οὕτω θαυμαστοὶ καὶ φιλοβασιλεῖς οἱ Ἕλληνες, ὥστε ἐκπάγλως κοτέονται τῷ Θερσίτῃ καὶ ὀφείλοντες λύπην τρέφειν κατὰ τοῦ βασιλέως διὰ τε τὴν ἀπόπειραν καὶ τὴν τοῦ νόστου κώλυσιν· οἱ δὲ ὅμως νεμεσῶσι τῷ στασιαστῇ, τοῦτέστι δικαίως ἐπιμέμφοι. τάχα δὲ καὶ οἰκτεῖρουσι τὸν Ἀγαμέμνονα σκοπούμενοι, ὅπως αἱ τῶν μεγάλων ἀτυχίαι κατὰ τοὺς παλαιούς ὑψοῦσι τοὺς ταπεινοὺς. (η. 225-8) Ὅτι τὸ ἀκαιρολόγον εἶναι τὸν Θερσίτην δεικνύουσιν οἱ παλαιοί, ἐξ ὧν ἐρωτᾷ τὸν βασιλέα οὕτω πως· «Ἀτρεΐδη, τέο», [ἤγουν τίνος δηπράγματος,] «αὐτ' ἐπιμέμφει ἡδὲ χατίζεις; πλεῖαί τοι χαλκοῦ κλισίαι, πολλὰ δὲ γυναικὲς ἐξαιρέτοι». ταῦτα γὰρ ἔδει, φασίν, ἐπὶ τῆς προτέρας ἐκκλησίας λέγεσθαι, ὅτε ἔλεγεν Ἀγαμέμνων ἀγέραςτος εἶναι δευόμενος. ὁ δὲ τότε σιγήσας φθόνῳ τῷ πρὸς Ἀχιλλεῖα νῦν ἀκαίρως αὐτὰ προβάλλεται. Ὅρα δὲ ὅτι ἐξ ἀρχῆς αὐτῆς ἢ τοῦ Θερσίτου θρασύτης διαφαίνεται ἀπὸ τοῦ ἐρωτηματικοῦ σχήματος· τραχύτητος γὰρ σχῆμά ἐστι τὸ τοιοῦτον καὶ σφοδρότητος. καὶ Ὀδυσσεὺς μὲν μετ' ὀλίγα Ἀτρεΐδην ἄνακτα τὸν βασιλέα προσφωνεῖ καὶ Νέστωρ δὲ μετ' αὐτὸν ἄνακτα Ἀγαμέμνονα· Θερσίτης δὲ ἀρκεῖται μόνον Ἀτρεΐδην αὐτὸν προσειπὼν πάνυ ἀπαίδευτος καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς τοῦ λόγου φαινόμενος εἰσβολῆς. Ἔνια δὲ τῶν ἐνταυθοῖ νοημάτων ἐκ τῆς τοῦ Ἀχιλλέως δημηγορίας παρείκυσται, ὡς οἶον τυχαίως καὶ κατὰ

τινασυνέμπτωσιν ἢ καὶ κατὰ παραποίησιν. (η. 226) Τὸ μὲν γάρ «πλεῖαί τοι χαλκοῦκλισία» εἰς τὸ φιλοκτέανον ἀποτείνεται, ὅπερ ὠνείδισεν ὁ Ἀχιλλεὺς τῷ βασιλεῖ ἀορίστως αὐτὸς εἰπὼν, εἰ καὶ ὁ Θερσίτης ὑπερβολικῶς ναυσὶν ὄλαιστον βασιλικὸν πλοῦτον ἠΐξῃσε. τὸ δὲ εἰπεῖν, ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ Θερσίτης εὐεργετῆ 1.319 προσπορίζων χρυσὸν τῷ βασιλεῖ, ἐκ τῶν τοῦ Ἀχιλλέως παρέξεται, ὅπου φησὶν, ὡς ἐκεῖνος μὲν πονεῖ πολεμῶν, ὁ δὲ Ἀγαμέμνων πλουτεῖ. τὸ δὲ ἀνασεῖν τὸν ὄχλον εἰς ἀντιστασίαν καὶ αὐτὸ ἐκεῖθεν παραπεποιήται. ἀλλ' ὁ μὲν Ἀχιλλεὺς ἐθαυμάζετο, Θερσίτης δὲ διὰ τὸ ἄκαιρον τοῦ λόγου καὶ διὰ τὴν πῆρωσιν περιφρονηθεὶς οὐκ εὖ ἀπαλλάξει, ὡς καὶ ἐνταῦθα προσαρμόσαι τὸ τραγικόν· «λόγος γὰρ ὁ αὐτὸς ἐκ τ' ἀδοξοῦντος ἐλθὼν», τοῦ Θερσίτου, «καὶ ἐκ δοκοῦντος», τοῦ Ἀχιλλέως, «οὐ ταῦτ' ἐδυνήθη». ὁ δὲ γελοῖος Θερσίτης καὶ ἄλλα προσεπιτιθεὶς νοήματα οἴκοθεν εἰς λαγνείαν τε καθάπτεται τοῦ βασιλέως ἐν τῷ «πολλαῖδέ σοι γυναῖκες εἰσιν ἐξαίρετοι» καὶ τοὺς Ἑλληνας αὐτοῦ ὑπερτίθησιν οὐ μόνον αὐτὸν ἀλλὰ καὶ ἐκείνους εὐεργέτας βασιλικούς δεικνύων ἐν τῷ λέγειν, ὅτι ἐξαίρετους γυναῖκας ἡμεῖς οἱ Ἀχαιοὶ σοὶ πρωτίστῳ δίδομεν, ὅτ' ἂν πτολίεθρον ἔλωμεν. (η. 229) Καὶ ἐν τῷ «ἢ χρυσοῦ ἐπιδέη, ὃν ἂν τις οἴσει Τρώων υἱοῦ ἄποινα, ὃν ἐγὼ δῆσας ἀγάγω ἢ ἄλλος Ἀχαιῶν;» (η. 234) λέγει δὲ καὶ κακῶναίτιον τοῖς Ἀχαιοῖς τὸν βασιλέα, ἐν οἷς αὐτὸν λέγει κακῶν ἐπιβασκόμενον τοὺς Ἑλληνας. (η. 239 ς.) Ὀνειδίζει δὲ καὶ διὰ τὴν τῆς Βρισηίδος ἀφαίρεσιν καὶ διὰ τὴν τοῦ Ἀχιλλέως ἀτιμίαν εἰπὼν, ὅτι τὸν Ἀχιλλέα αὐτοῦ «μέγα ἀμείνονα φῶτα ἠτίμησεν· ἐλὼν γὰρ ἔχει γέρας» καὶ τὰ ἐξῆς. Ταῦτα εἰπόντα τὸν Θερσίτην ὁ μὲν βασιλεὺς ἀφήσιν ληρεῖν, τάχα μὲν καὶ ὡς αἴτιον ἑαυτὸν εἰδῶς τῆς τε νῦν κινήσεως τῶν πραγμάτων καὶ τῆς τοῦ Ἀχιλλέως ὕβρεως καὶ διὰ τοῦτο νοῶν ταπεινὰ καὶ αἰδούμενος, ἤδη δὲ καὶ διὰ τὸ τοῦ ἦθους βασιλικόν· ὑπερφρονεῖ γὰρ τοῦ φαυλοτάτου Θερσίτου, καθὰ καὶ τὸν Ἀλεξάνδρου φασικύνα τὰ μὲν μικρὰ θηρία παριέναι, ὁρμᾶν δὲ ἐπὶ τὰ κρείττω, ὅπερ ὁ Θεμιστοχρῆς ἐπὶ κυνῶν Ἰνδικῶν οὕτω φράζει· «κύων Ἰνδὸς λέοντι μὲν ἐπέξεισι καὶ παρδάλει, λύκος δὲ ὑπερορᾷ καὶ ἀλώπεκας». καὶ ὁ μὲν βασιλεὺς οὕτω παρ' οὐδὲν αὐτὸν τίθεται· Ὀδυσσεὺς δέ, ὃ καὶ ἔχθιστος ἦν, ἐφίσταται αὐτῷ καὶ σωφρονίζει, ὡς μετ' ὀλίγα γνωσόμεθα. Σημεῖωσαι δὲ καὶ ὅτι ὁ οὕτω φίλερις Θερσίτης ὠνείδισε μὲν, ὕβριν δὲ κατὰ τοῦ βασιλέως τραχείαν οὐκ ἐξελάλησεν ὁποῖας ὁ Ἀχιλλεὺς, οἷον τὸ «ἀναιδείην ἐπιειμένε» καὶ «οἶνοβαρές». καὶ ἔστι καὶ τοῦτο σύμβολον τοῦ μὴ ἔνδοξον εἶναι τὸν Θερσίτην. ἔστι δὲ καὶ τέχνη τοῦ ἀναλόγως μερίζειν τὰς ἐννοίας ταῖς τῶν προσώπων ποιότησιν. Ὅρα δὲ καὶ ὅτι σκοπὸν ἔχων ὀποιοτήτης, ὡς προεῖρηται, ἱστορεῖν, ὅπη τύχη κατὰ τὸ ἐγχωροῦν, εἴ τι λόγου ἄξιον πρὸ τοῦ δεκάτου ἔτους ἐπέπρακτο, ἱστορίαν καὶ ἐνταῦθα ὡς ἐν ἐπεισοδίῳ ἔθετο εἰωθυῖαν γίνεσθαι καὶ πρὸ τούτου. (η. 230) Τὸ γὰρ τοὺς Τρώας δώροισι λύεσθαι τοὺς ἑαυτῶν αἰχμαλώτους μαθησόμεθα μὲν καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς σαφέστερον ἐκ προσωπικῶν ἱστοριῶν, ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ Χρύσου ἔγνωμεν· ἐνταῦθα δὲ ἀορίστως οὕτω λέγει τινὰ τῶν Τρώων, ἡγουν τοῦτον ἢ ἐκεῖνον, χρυσὸν φέρειν εἰς ἄποινα, ὃ ἔστιν εἰς λύτρον τοῦ υἱοῦ. (η. 231) Τὸ δὲ «ὃν ἐγὼ δῆσας ἀγάγω» πάνυ ἀστειώσεῖται κατὰ τοὺς παλαιούς. δῆλον γάρ, φασίν, ὅτι ἐν τῷ εἰπεῖν «ἐγὼ» δείκνυσιν 1.320 ἑαυτὸν ἐπιτιθεὶς τὴν χεῖρα τῷ κυρτῷ στήθει καὶ οὕτω κινῶν γέλωτα. Παρασημειοῦνται δὲ οἱ παλαιοὶ καὶ, ὅτι ἑαυτὸν ὁ Θερσίτης τῶν ἄλλων προέθετο εἰπὼν· «ὃν ἐγὼ δῆσας ἀγάγω ἢ ἄλλος Ἀχαιῶν» πρῶτιστος εἶναι τῶν ὄλωνοιόμενος. διὸ τάχα καὶ ἐπεσημήνατο ἀνωτέρω τὸ πρωτίστῳ τῷ Ἀγαμέμνονι γέρας δίδεσθαι, ὡς μὴ δεῖον ὃν οὕτω γίνεσθαι, ἀλλὰ τούτῳ μάλιστα τὸ πρωτεῖον ἐξαιρεῖσθαι, οὗ δευτερεύουσιν οἱ πάντες Ἑλληνας. (η. 226) Ἰστέον δὲ ὅτι τε τοῦ πλεῖα ἢ ἐνικὴ ὀρθὴ καὶ παρ' Ἡσιόδω

κεῖται ἐν τῷ «πλείη μὲν γαῖακακῶν» [καὶ ὅτι προάρχει αὐτῶν ἀρσενικὸν ὁ πλέος κοινῶς, ὃ ἐκταθὲν Ἀττικῶς ποιεῖ τὸ ἔμπλεως καὶ ἀνάπλεως καὶ τὰ τοιαῦτα, καὶ ὅτι ἐκ τοῦ ὁ πλείος καὶ ἠπλείη παράγεται συγκριτικῶς ὁ πλείων καὶ ἡ πλείων] καὶ ὅτι ἐξαιρέτοι οὐμόνον γυναῖκες ἀλλὰ καὶ ἄρourke παρὰ Ἡροδότῳ καὶ ἐπὶ ἄλλων δὲ πολλῶν τὸ ἐξαιρέτον τίθεται. τὸ μὲντοι ἐξαιρέσιμον ἄλλο τι παρὰ τὸ ἐξαιρέτον· λίθος γὰρ ἐξαιρέσιμος τοίχου ὁ ἐκεῖθεν ἐκβληθείς· καὶ ὅτι τὸ ἐξαιρέτον καὶ ἐξαιτονλέγεται ἢ κατὰ συγκοπήν ἢ καὶ ἄλλως παρὰ τὸ ἐξαιτεῖσθαι, ὡς φανεῖται καὶ ἀλλάχου. [(ἡ. 225) Ὅρα δὲ ὅτι τὸ ἐπιμέμφεται σαφῶς ἐνταῦθα ἡρμήνευσεν ἐπαγαγὼν τὸ «ἠδὲ χατίζεις», ὡς ταῦτόν ὃν εἰπεῖν ἐπιμέμφεσθαι καὶ χρήζειν, ὅπερ ἐστὶ χατίζειν παρὰ τὴν χᾶτιν, ὃ καὶ οὐδετέρως χᾶτος λεγόμενον δηλοῖ στέρησιν· καὶ ὅτι τὸ δίδομεν φυσικῶς λαλεῖται καὶ εὐδοοῦται ἀπ' αὐτοῦ τὸ τρίτον πληθυντικὸν τὸ δίδουσιν ὡς καὶ ἀπὸ τοῦ τίθεμεν τὸ τιθεῖσι. τὸ μὲντοι δίδομεν καὶ τιθέμεν ἐπένθεσιν ἔχει τοῦ ᾠα.] (ἡ. 230–3) Ὅτι εἰπὼν ὁ Θεοσίτης πρὸς τὸν βασιλέα «ἢ χρυσοῦ ἐπιδέη» καὶ τὰ ἐξῆς, [ἐν οἷς κεῖται καὶ τὸ «υἱὸς ἄποινα», ἢ γοῦν υἱοῦ, ὡς ἀπὸ εὐθείας τῆς υἱίς, υἱίος, καὶ κατὰ κρᾶσιν υἱός, οὗ δοτικῆς υἱὶ καὶ υἱί,] ἐπάγει· «ἠὲ γυναῖκα νέην, ἵνα μίσηται ἐν φιλότῳ, ἢν αὐτὸς ἀπονόσφι κατίσχεαι;» ὀνειδίζων τάχα διὰ τὴν τῆς Βρισηΐδος ἀφαίρεσιν ἢ καὶ ὅτι, ὡς εἰκός, εἰώθει τοιαῦτά τινα ποιεῖν ὁ βασιλεὺς, ὡς καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς ἐν τῇ ἀράψωδι παρεδήλωσε. Τὸ δὲ «ἢ γυναῖκα νέην» ἀκαταλλήλως ἔχει πρὸς τὴν συνήθη σύνταξιν· ὠφείλει γὰρ οὕτως ἔχειν· ἢ χρυσοῦ ἐπιδέη ἢ γυναικὸς νέης; ὃ δὲ ποιητὴς ἐπίτηδες τὸν λιγὺν τοῦτον ἀγορητὴν καὶ ἀφαμαρτοεπὴ ἐποίησε, τουτέστι σόλοικον. ἴσως δὲ καὶ ἄλλως θυμούμενον ἄνθρωπον μιμούμενος ποιεῖ τὸν Θεοσίτην ἐκλαθόμενον τῆς τοῦ λόγου ἀκολουθίας καὶ διὰ τοῦτο εἰς κακο1.321 συνταξίαν ἐκκλίναντα. Τὸ δὲ «νόσφι κατίσχεαι» δοκεῖ μὲν ἐρμηνεῖα τις εἶναι γυναικὸς ἐξαιρέτου. ταῦτόν δ' ἔστι τῷ νοσφίζῃ καὶ ἰδίᾳ κατέχεις καὶ χωρίζεις ἢ ἀποστερεῖς. (ἡ. 233 ς.) Ὅτι τὸ «οὐ μὲν ἔοικεν ἀρχὸν ἐόντα κακῶν ἐπιβασκέμεν υἱᾶς Ἀχαιῶν» λέγει μὲν ὁ Θεοσίτης πρὸς τὸν βασιλέα νοῶν, ὅτι οὐκ ἐνδέχεται αὐτὸν ἀρχηγὸν ὄντα ἐπιβιάζειν κακῶν τοὺς Ἕλληνας, ἀλλὰ μᾶλλον ἀγαθοῖς ἐμβιάζειν. Δύναται δὲ καὶ εἰς γνώμην καθολικὴν παρωδηθῆναι τοιαύτην· οὐμὴν ἔοικεν ἀρχὸν ἐόντα κακῶν ἐπιβασκέμεν τοὺς ὑπ' αὐτόν. εἰ γὰρ ποιμὴν λαοῦ ὁ βασιλεὺς, οὐκ ἂν κακοῖς ἐμβιάσει τὸ ποίμνιον ἢ τοὶ κακώσεσιν. εἰσὶ δὲ κακά, ὧν ἐπιβάσκει τοὺς Ἕλληνας ὁ βασιλεὺς Ἀγαμέμνων, ὁ λοιμὸς ὁ δι' αὐτόν γεγρονῶς καὶ ἢ τοῦ Ἀχιλλεῶς ἀπόστασις, ἢ καὶ ἄλλως, οὐ χρὴ ἀρχηγὸν ἐόντα κακῶν ἐπιβιάζειν τοὺς ὑπὸ χεῖρα, ἢ γοῦν κακὰ διδάσκειν. εἰ γὰρ ἐξομοιωθῶσιν αὐτῷ κακῶν ἐπιβιάζοντι, ἀνατρέπεται τὰ κοινά. οὐκοῦν τὸ «οὐκ ἔοικε κακῶν ἐπιβασκέμεν» ὁμοιοῦταί πως πρὸς τὸ ἐν Ὀδυσσεΐᾳ «οὐδέ τί σε χρὴ νηπιάσζοχέειν». ὡς γὰρ ὀχοῦμαι μὲν ἐγώ, ὀχῶ δὲ ἄλλον κατὰ τὸν Κωμικὸν ἀντὶ τοῦ ἀναβιάζω εἰς ὑποζύγιον, οὕτω καὶ ἐπιβαίνω μὲν ἐγώ, ἐπιβάσκω δὲ ἄλλους, ἢ γοῦν ἐπιβαίνειν ποιῶ κακῶν ἢ τοιούτων τινῶν. ἐντεῦθεν καὶ μανίας ἔποχος λόγος παρ' Εὐριπίδῃ ὁ μανικός, καὶ ἐτέρως δὲ εἰπεῖν, οὐ χρὴ τὸν βασιλέα ἐπιβαίνειν κακῶν ἢ τοὶ ἀδίκων ἔργων τῶν εἰς τοὺς Ἀχαιοὺς. δεῖ γὰρ εὐεργετικὸν εἶναι τὸν ἄρχοντα οὐκ ἀδικητὴν καὶ κακοποιόν. [Ἰστέον δὲ ὅτι ἐκ τοῦ Ὀμηρικοῦ ἀρχοῦ ἢ ἐκ τοῦ ἄρχειν σύγκειται παρὰ τοῖς παλαιοῖς ῥήτορες καὶ ἀρχολίπαρος ὁ λιπαρῶν, φασίν, ἵνα ἀρχῆς τύχη ἢ ὁ ἐκ τοῦ ἄρχειν λιπαινόμενος, ὁ καὶ ἀρχογλυπτάδης, ἢ γοῦν ὡσπερ εἰ γλύφων τὰς ἀρχάς. ὅτι δὲ ἀρχός καὶ κρύφιον τισώματος μέρος ἐκλήθη παρὰ τοῖς ὕστερον, δῆλον ἐκ τῶν γραψάντων, ἀπ' οὐκαὶ τις χιλίαρχος οὐκ ἀγλαφύρως ἔσκωπται.] (ἡ. 235–8) Ὅτι μετὰ τὸν βασιλέα στρέψας τὸν λόγον ὁ Θεοσίτης πρὸς τὸν λαόν φησιν· «ὦ πέπωνες, κάκ' ἐλέγχεα, Ἀχαιῖδες, οὐκέτ'

Ἄχαιοι οἴκαδέ περ σὺν νηυσὶ νεώμεθα, τόνδε δ' ἐώμεν αὐτοῦ ἐνὶ Τροίῃ γέρα πεσσέμεν» καὶ τὰ ἐξῆς. πάνυ δὲ ἀνασειστικὰ ταῦτα τοῦ ὄχλου. διὸ καὶ Ὀδυσσεὺς δεδιώς, μήποτε, οὐς αὐτὸς πόνω ἤθροισε, ῥᾶον ἀνασοβήσας ὁ Θερσίτης διασκεδάσῃ, ποιεῖ κατ' αὐτοῦ τὰ ἐφεξῆς δηλωθησόμενα. (η. 235) Εἰσὶ δὲ πέπονες μὲν οἱ ἔκλυτοι ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν πεπόνων καρπῶν, οἱ ἔκλυτοι γίνονται πεπανθέντες, ὥσπερ αὖ πάλιν οἱ ὠμοιῶν καρπῶν σκληροὶ ὄντες ἐπίθετον γεγόνασι τοῖς ἀνευδότης ἀνθρώποις καὶ ἀνυπεῖκτοις, ὡς καὶ ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα ῥηθήσεται. [Δῆλον οὖν ὅτι πέπων κυρίως πᾶς καρπός, φασίν, ὠραῖος τοῦ φαγεῖν. Χρήσεις δὲ τοιούτων λέξεων ἐν τῷ «τρώγουσι μύρτα καὶ πέπονά μιμαίκυλα». οὕτω δὲ καὶ μήλα καὶ μόρα 1.322 πέπονά. ἔτι δὲ καὶ ἐν τῷ «τὰ σφυρὰ ὧδει μᾶλλον ἢ σικυὸς πέπων», ὁ καίσπερματίας· καὶ ἐν τῷ «μαλθακωτέρα πέπονος σικυοῦ μοι γέγονας»· καὶ ἐν τῷ «ἑώρακας πῶποτε κοκκυμήλων σφυρίδα πεπόνων; τοιοῦτον ἔχει τὸ πρόσωπον». Τοιοῦτου δὲ στοίχου καὶ τὸ πεπαίτερον, ὅπερ ἐστὶ ὠριμώτερον. Αἰσχύλος· «ἀνὴρ δ' ἐκεῖνος ἦν πεπαίτερος μόρων». ἔτι δὲ καὶ ἡ δρυπεπής ποτὲ μὲν κατὰ μόνας ἀπλῶς προφερομένη, ποτὲ δὲ κατὰ παράθεσιν, οἷον δρυπεπὴς ἐλαία ἢ Ἀττικῶς ἐλάα.] Τὸ δὲ κάκα ἐλέγχεα τοὺς ἀξιεπαίνους Ἑλληνας ὑπὸ τοῦ ἐπονειδίστου καὶ μωμητοῦ Θερσίτου λέγεσθαι γέλωτός ἐστι κινήτικόν. Τὸ δὲ «Ἀχαιῖδες, οὐκέτ' Ἀχαιοί» δηλοῖ μὲν τὸ «γυναῖκες, οὐκέτ' ἄνδρες». λέγεται δὲ παρονομασία ὑπὸ τῶν παλαιῶν, ὅμοιον τῷ «οὐ Φίλιππος, ἀλλὰ Φιλίππιον, κεκράτηκε τῆς Ἑλλάδος». ἔχει δὲ τινα ὁμοιότητα πρὸς τὸν τοῦ Θερσίτου λόγον καὶ τὸ παρ' Ἡροδότῳ ἐν τοῖς περὶ Ἀρτεμισίας, ὡς οἱ μὲν ἄνδρες γυναῖκες, αἱ δὲ γυναῖκες ἄνδρες γεγόνασι. ῥηθήσεται δὲ τι περὶ τούτου καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς. (η. 236) Τὸ δὲ «οἴκαδε νεώμεθα», διόρθωσις οἷον ἐστὶ τοῦ «φεύγωμεν», ὅπερ φθάσας ὁ βασιλεὺς εἶπεν, ὡς δῆθεν σεμνότερον ὄν οὕτως εἰπεῖν ἢ περὶ φεύγωμεν. ὅτι δὲ θαυμασίως ἐκεῖνο εἴρηται, προγέγραπται. Ἔστι δὲ τὸ νεώμεθα ἀντὶ τοῦ νοστήσωμεν· ἀπὸ γὰρ τούτου τοῦ νέω ῥήματος ὄνοστος [γίνεται πλεονάσαντος τοῦ σίγμα πρὸς διαστολήν τοῦ νότος ὁ ἄνεμος.] (η. 237) Πέσσειν δὲ γέρα τὸ κατέχειν καὶ ταμειουχεῖν, ὅμοιον τῷ «χόλον καταπέψη». τινὲς δὲ ἀντὶ τοῦ κατακυβεύσειν ἀπὸ τοῦ πεσσοῦ ὡς δῆθεν τοῦ Ἀγαμέμνονος πλεονάζοντος τῇ τοιαύτῃ παιδιᾷ. [(η. 238) Ὅτι τὸ οὐχὶ ἐπίρρημα τέτριπται πάνυ τοῖς παλαιοῖς μᾶλλον ἢ περὶ τὸ ἦχι ἀντὶ τοῦ ὅπου. διὸ καὶ συναλείφεται τὸ ἦι τούτου ἐν τῷ οὐχ' οὕτως καὶ οὐχ' ἄλλοις καὶ τοῖς ὁμοίοις, εἰ καίτινες ἀπαρέσκονται οὐκ ἄνευ λόγου. τὸ μέντοι οὐκί, οἷον «ἦ καὶ ἡμεῖς προσαμύνομεν, ἦ καὶ οὐκί» οὐχ' οὕτως εἴθισται εἰς πλατυτάτην χρῆσιν· ὅθεν ἐν τῷ οὐκ ἐθέλω καὶ οὐκ αὐτός καὶ τοῖς ὁμοίοις οὐ κεῖται ἀπόστροφος ὡς ἀπόσθλιψέως, ἀλλ' ἐκφωνουμένου μὲν τοῦ ἦ ἐστὶ τὸ οὐκί ἀρνητικὸν ἐπίρρημα δισύλλαβον, ἐν δὲ συνεπείᾳ μὴ κειμένου τοῦ ἦ μονοσύλλαβον φαίνεται εἶναι ἐπίρρημα τὸ οὐκ παρὰ πολλοῖς τῶν πεζολογούντων κείμενον.] (η. 239 ς.) Ὅτι τὸν Ἀχιλλέα καὶ ἐπαινῶν ὁ Θερσίτης ὅμως οὐδὲν ἤττον καταβάλλειν ἐθέλει. οὐκ οὐκὸν λέγει ἀπλῶς, ὅτι ὁ βασιλεὺς τὸν Ἀχιλλέα ἠτίμησεν, ἄνδρα κράτιστον 1.323 ἢ ἄριστον τῶν Ἑλλήνων, ἀλλὰ αὐτοῦ, τοῦ βασιλέως δηλαδὴ, μέγα ἀμείνονα φῶτα, ὡς μὴ ἀπλῶς ὄντος ὑπεξηρημένου τοῦ Ἀχιλλέως, ἀλλὰ κρείττονος ἢ περὶ ὁ Ἀγαμέμνων. τάχα γὰρ ἑαυτοῦ ὁ ἀγεννὴς ἀμείνονα οὐ κρίνει τὸν Ἀχιλλέα. (η. 241) Καὶ μετ' ὀλίγα δὲ πρᾶον θέλων τὸν Ἀχιλλέα ἐνδειξασθαι διὰ τὸ ἀτελεστῆς ξιφουλκίας καὶ τὸ ταχὺ παῦσαι τὸν χόλον ἐνηῆ μὲν αὐτὸν οὐ λέγει, ὅπερ ἄλλαχοῦ τις ἐπὶ Μενελάου καὶ Πατρόκλου φησὶν—οἶδε γὰρ ὅτι ἐγκώμιον ἐστὶν ἤθους τὸ προσηνές—ἀλλὰ εἰπὼν ἄχολον εἶναι αὐτὸν οὐκ ἀξιοῖ καὶ τοῦ πρᾶον εἶναι, μεθήμωνα δὲ ὀνομάζει εἰπὼν οὕτως· «ἀλλὰ μάλ' οὐκ Ἀχιλλῆϊ χόλος φρεσίν, ἀλλὰ μεθήμων». δηλοῖ δὲ ὁ μεθήμων οὐ τὸν πρᾶον, ἀλλὰ τὸν πέπονά καὶ ἀμελητὴν καὶ ἔκλυτον, ἀπὸ τοῦ μεθίεναι, ἀφ' οὗ καὶ ἡ μέθη γίνεται.

ένταυθαδὲ λεληθότως καὶ τὴν ἀνδρίαν τοῦ Ἀχιλλέως καταρριπτεῖ ῥωμαλέον μὲν πάνυαὐτὸν ὑπεμφαίνων, χαῦνον δὲ καὶ οὐ θαρσαλέον οὐδὲ ἐντρεχῆ. (η. 242) Τοῦτογὰρ δηλοῖ ἐν τῷ «ἦ γὰρ ἂν Ἀτρείδη νῦν ὕστατα λωβήσαιο», ἦγουν ἐὰν χόλονεῖχεν ὁ Ἀχιλλεύς καὶ οὐχ' ὑπτίαζεν, ἐφ' οἷς ἡδίκηθη, οὐκέτι ἂν σὺ ἐλωβήσωτινά. Ὅτι δὲ οὗτος ὁ λόγος χαννότητα μόνην τοῦ Ἀχιλλέως κατηγορεῖ καὶ μεθημοσύνην, ἀνδρίαν δὲ πολλὴν ὁμολογεῖ, δῆλον ἐκεῖθεν. Ἀχιλλεύς μὲν γάρτοις Ἑλλησιν ἀνατιθεὶς τὴν ἑαυτοῦ ἐκδίκησιν ἔφη, ὡς, εἰ μὴ οὐτιδανοῖς ἦνασσεσάνδράσιν, ὦ βασιλεῦ, ὕστατα ἂν ἐλωβήσω. Θερσίτης δὲ ἰκανὸν εἶναι δεικνύσκει μόνον τὸν Ἀχιλλέα ὑπὲρ ἑαυτοῦ ἀμύνεσθαι, φησὶν, ὅτι μεθήμων ὁ Ἀχιλλεύς· ὡς εἰ μὴ τοῦτο ἦν, τὰ ὕστατα νῦν ἐλωβήσω ἂν. οὕτω καὶ μὴ θέλων ὁ κακὸςἀνδρειότατον τὸν Ἀχιλλέα παραδείκνυσι. Σημεῖωσαι δὲ ὅτι οὐδὲ ἐνταῦθα ἐνκαιρῷ τοῦ Ἀχιλλέως ὑπερπαθεῖ ὁ ἀκαιρολόγος. ἐχρῆν γὰρ τότε αὐτὸν ὑπερλαλεῖν τοιαῦτα τοῦ Ἀχιλλέως, ὅτε ἡτιμοῦτο· ὁ δὲ τότε μὲν φθονῶν τάχα καὶἔχαιρε, νῦν δὲ οὐ κατὰ καιρὸν λαλεῖ. (η. 243) Ὅτι βαρυνόμενος οἶον ὀποιοῦν κατὰ τοῦ Θερσίτου βραχυλογία τινὶ λεληθότως τὴν ἐκείνου ἀπόνοιανἀμύνεται λέγων· «ὡς φάτο νεικειῶν Ἀγαμέμνονα ποιμένα λαῶν», οἰονεὶλέγων, ὅτι τοιαῦτα ὁ τοιοῦτος τοῦ ἀγαθοῦ βασιλέως κατερρητόρευσε. τὸ γάρποιμένα λαῶν οὐ μάτην ἐνταῦθα παρέρριψεν ὁ ποιητής, ἀλλὰ τρόπον τινὰ ἔφη, ὅτι πῶς ἂν ὁ τοιοῦτος τὸν εὐπειθέστατον λαὸν ἴσχυσεν ἐκταράξαι καὶ ἀπεναντίαςἀγαγεῖν τῷ ποιμένι τὸ ποίμνιον; οὐ γὰρ ἀπλῶς ἦρχεν ὁ Ἀγαμέμνων, ἀλλὰποιμὴν ἦν λαοῦ. Καὶ σημεῖωσαι ὅτι οὔτε αἰπόλος οὔτε βουκόλος ἀλλὰ ποιμὴνλέγεται ὁ βασιλεὺς λαῶν, ὃ ἐστὶν ἀνθρώπων εὐπειθῶν ὡς οἷα προβάτωνπροϊστάμενος. οὐδὲν γὰρ τῶν ἄλλων εὐπειθὲς ὡς τὸ πῶῦ τῷ ἄγοντι. Ἔστι δὲπῶῦ μὲν πλῆθος προβάτων, ποιμὴν δὲ ὁ κατανέμων αὐτά. διὸ καὶ ποιμαίνεινλαὸν ὁ βασιλεὺς λέγεται, οὐ μὴν αἰπολεῖν, πολλῶ δὲ πλεον οὐδὲ βουκολεῖν.τὸ γὰρ βουκολεῖν ταῦτόν ἐστι τῷ ἀπατάν· πολλάκις καὶ ὡς φαῦλον λαμβάνεται.τὸ δὲ ποιμὴν λαῶν ταῦτόν ὄν τῷ «ἀνδρῶν ποιμάνωρ» συνθέτως Αἰσχύλος 1.324 εἶρηκε καὶ τὸ τοιοῦτον ποίμνιον ποιμανόριον. Σημεῖωσαι δὲ ὅτι ἐν τοῖς ἐξῆςπαραβολικῶς καὶ αἰπόλῳ εἰκάσει τὸν βασιλικὸν ἄνδρα κρίνοντα, ἦτοι διακρίνοντα, ἐξ ἐτέρων τοὺς ὑπ' αὐτόν, ἴσως μὲν ὅτι γενικῶς πάντα τὰ τοιαῦτα τῆκλήσει τοῦ ποιμένος ἐμπεριέχονται, μάλιστα δὲ καί, ἵνα ἐμφήνη ὁ ποιητής, ὅτι ἔστι μὲν καὶ αἰπόλους εἰπεῖν τοὺς βασιλεῖς, ὀνομάζονται δὲ ὅμως ἐκ τοῦκρείττονος. (η. 244) Ὅτι τὰ μὲν ἄλλα ληρῶν ὁ Θερσίτης φορητὸς ἦν· ὅτε δὲτοὺς Ἑλληνας τοῦ νόστου ὑπέμνησεν, εἰς ὃν προορμήσαντες μόλις ἀπὸ τοῦ Ὀδυσσεῶς κατεσχέθησαν, ἐνταῦθα ὁ Ὀδυσσεύς, ὡς καὶ προεῖρηται, ὑποπτήξας μήποτε λύση τὴν ἀγορὰν ὁ Θερσίτης, παρίσταται οὐχ' ἀπλῶς ἀλλὰ ὦκα'ἔδει γὰρ αὐτὸν ἐπιταχῦναι τῷ πράγματι. καὶ τὸ ἐντεῦθεν ὑπόδρα ἰδὼνχαλεπῶ μύθῳ ἐπέπληξεν, ἔτι δὲ καὶ ἠπειλήσατο καὶ σκῆπτρῳ ἔπληξεν, ἐξ οὗσημειοῦνται οἱ παλαιοὶ μὴ βασιλέα εἶναι τὸν Θερσίτην, καθὰ καὶ προεῖρηται.οὐ γὰρ ἂν οὕτως ἀτιμότατα ὁ Ὀδυσσεύς προσηνέχθη αὐτῷ, οὐ μόνον ὑβρίσας,ἀλλὰ καὶ ἀπειλὴν αἰσχίστην ἀπειλησάμενος, ὡς μετ' ὀλίγα ρηθήσεται, καὶπληγὴν δὲ ἐντρίψας γενναίαν τε καὶ βιαίαν. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ Θερσίτης ἐκτείνειἀναγκαίως τὸ παραληγὸν δίχρονον, ὡς μὴ ἄλλως εὐχρηστούμενον Ὀμήρῳ εἰσμέτρον δακτυλικόν. καὶ ὅτι Θερσίτης, φασὶν, ὡς καὶ προεῖρηται, καλεῖται παρὰτὸ θέρω θέρσω τὸ θερμαίνω· θερμὸς γάρ, φασὶν, ἦν καὶ προπετής· καὶ μάρτυς Ὀδυσσεύς ράβδῳ τοῦτον, φασί, παύσας τοῦ φρονεῖν ὑπερόρια. Κατὰ δὲ ἐτέρουςπαρὰ τὸ θάρσος, ὃ Αἰολεῖς θέρσος λέγουσιν, ἢ κλησὶς τῷ ἀνδρί, κατὰ ἀντίφρασινμέντοι· οὐ γὰρ εὐτολμος φανεῖται, ἀλλὰ θρασυδείλος, ὅσγε καὶ κλαύσεται ἐντοῖς ἐξῆς ἀγεννῶς. Ὡς δὲ ἡ θερμότης καὶ εἰς ἔπαινον συντελεῖ, καθ' ὃν θερμουργὸς Ἀλέξανδρος ὁ πάνυ λέγεται, καὶ εἰς ψόγον

δέ, καθὰ δηλοῖ καὶ ὁ Κωμικὸς διαλελυμένως εἰπὼν «θερμὸν ἔργον» τὸ ἀναιδές, ἔστι πολλαχόθεν συναγαγεῖν. (η. 246–51) Ὅτι τοιαύτη τις ἢ κατὰ τοῦ Θερσίτου δημηγορία τῷ Ὀδυσσεῖ· «Θερσίτ' ἀκριτόμυθε, λιγὺς περ ἐὼν ἀγορητής, ἴσχεο μηδ' ἔθελ' οἷος ἐρίζεμεναι βασιλεῦσιν. οὐ γὰρ ἐγὼ σέο φημί χειριότερον βροτὸν ἄλλον ἔμμεναι, ὄσσοι' ἄμ' Ἀτρεΐδῃσ' ὑπὸ Ἴλιον ἦλθον. τῷ οὐκ ἂν βασιλῆας ἀνὰ στόμα ἔχων ἀγορεύεις καὶ σφιν ὀνειδέα τε προφέροις νόστον τε φυλάσσοις» καὶ τὰ ἐξῆς. (η. 246) Ἔστι δὲ ἀκριτόμυθος ἢ ὁ πολὺλογος, ὡς καὶ ἄκριτα φύλα τὰ δυσδιάκριτα διάπληθυσμόν, ἢ ὁ ἀδιευκρίνητος ἐν τῷ λέγειν καὶ ἄκοσμος. εἰ γὰρ τις τὴν αὐτοῦ δημηγορίαν σκέπεται, ἤς τέλος ἔστι τὸ οἴκαδε νεώμεθα, πολυλογίαν μὲν ἔχει 1.325 καὶ τραχύτητα κατὰ τοῦ βασιλέως, κατασκευὴν δὲ τῆς ἀξιώσεως οὐδεμίαν τῆς ἀξιούσης οἴκαδε νέεσθαι. Τί γὰρ συμβάλλεται τῷ Θερσίτῃ πρὸς τὸ δεῖν ὑποχωρῆσαι τοὺς Ἑλληνας, ἐὰν ὁ βασιλεὺς πολλὰ ἔχη χρήματα καὶ πολλὰς γυναῖκας καὶ ἐὰν τὸν Ἀχιλλέα ἠτίμησεν, ὃν αὐτὸς οὐ πάντων ἀμείνονα κρίνει, ὡς εἴρηται. τὸναντίον μὲν οὖν καὶ ἐναντιοῦνται τὰ τοιαῦτα πρὸς τὴν ἀξίωσιν. δύνανται γὰρ οἱ Ἑλληνες εἰπεῖν, ὅτι ἐὰν ὁ βασιλεὺς πολλὰ ἔχη, μενετέον καὶ ἡμᾶς, ἵνα πολλὰ κτησώμεθα, καὶ ὅτι ὁ ἀτιμήσας ἕνα, ὃς οὐ πάντων, ὡς σὺ φῆς, ἔστιν ἀμείνων, εἰς οὐδὲν μέγα ἐσφάλῃ. Χρήσιμον δὲ εἰς σαφήνειαν τοῦ ἀκριτομύθου καὶ τὸ ἀκριτόφυλλον ὄρος ἐν τοῖς ἐξῆς. Τὸ δὲ «λιγὺς εἶναι ἀγορητής» ἢ εἰρωνικῶς εἴρηται ἢ ὡς καὶ ὀξεᾶ κεκληγόντος τοῦ Θερσίτου, καθὰ προεῖρηται, γυναικικώτερον ἢ καὶ ὡς ἄλλως λιγέος ἦτοι ὀξέος, ὃ ἔστι θυμικοῦ, κατὰ τρόπον μεταλήψεως καὶ διὰ τοῦτο καὶ φιλονείκου, εἶγε νεικείων ἦν Ἀγαμέμνονα· Ἄλλως δέ γε οὐκ ἐπίψογον τὸ λιγύ, εἶγε καὶ ὁ γέρων Νέστωρ λιγὺς Πυλίων ἐρρέθη ἀγορητής. διὸ παρακατιῶν φησιν, ὡς μακρὰ βοῶν Ἀγαμέμνονα νεΐκεεφωνῆ τάχα χρώμενος μιὰρᾶ, ὁποῖα καὶ ὁ παρὰ τῇ κωμῳδίᾳ Κλέων Κυκλοβόρου, φασίν, φωνὴν ἔχων, Ἀττικοῦ τινος δηλονότι χειμάρρου θορυβοῦντος ἐν τῷ ῥέειν. (η. 247) Τὸ δὲ «μὴ ἔθελε οἷος ἐρίζειν τοῖς βασιλεῦσι» δημαγωγικόν ἐστιν. οἶονεῖ γὰρ λέγει ὅτι σὺν τῷ δήμῳ λαλῶν οὐκ ἂν τυχὸν ἐκωλύθης, μόνος δὲ οὐκ ἂν ἐρίζοις. (η. 249 ς.) Εἶτα καὶ τὸ νόημα αὐξων καὶ παραδεικνύς οἷος ὁ Θερσίτης ἐπάγει, ὅτι «οὐ γὰρ ἐγὼ σοῦ φημί χειρόνα βροτὸν ἄλλον εἶναι, ὄσοιές Τροίαν ἦλθον», μονονουχὶ λέγων «μὴ θέλε μόνος ἐρίζειν τοῖς βασιλεῦσι καὶ ταῦτα πάντων χειρῶν ὦν». εἰ γὰρ καὶ Ἀχιλλεὺς μόνος ἤρισε χθές που τῷ βασιλεῖ, ἀλλ' ἐκεῖνος ὁ πάντων ἦν ἄριστος. Καὶ σημείωσαι καὶ νῦν, ὅτι ἔχεις παρὰ τῷ ποιητῇ ἄριστον μὲν καὶ κάλλιστον τὸν Ἀχιλλέα, χειριστον δὲ καὶ αἴσχιστον τὸν Θερσίτην· καλῶς ἄρα καὶ ἔχθιστος ἦν τῷ Ἀχιλλεῖ. [Ἐνταῦθα δὲ σημείωσαι εἰς τὸ μήτινα ἐν Ἀχαιοῖς χειρόνα τοῦ Θερσίτου εἶναι, ὅτι οὐ πάνυ ἀπροσφυές εἰπεῖν ὠρμημένον ἐκ τῶν παλαιῶν, ὡς οὐτ' ἂν δύο Λυσάνδρου κύπηνεγκεν ἢ Σπάρτη, οὐτ' ἂν δύο Ἀλκιβιάδας αἰ Ἀθηναίαι κατὰ τοὺς παλαιούς, οὕτω δὲ οὐδὲ δύο ἂν τοιούτους Θερσίτας ἴσως τὸ Πανελλήνιον.] (η. 250) Τὸ δὲ «ἀνὰ στόμα ἔχων» ἀστείως εἴρηκεν ἀντὶ τοῦ οὐκ ἂν ἀγορεύοις ἀεὶ ἐν στόματι ἔχων τοὺς βασιλεῖς, ὡς εἶπερ τις βασιλικὸν σκῆπτρον ἐν χειρὶ. καὶ ἄλλως δὲ οὐ μόνον οὐ χρὴ ὑβρίζειν, ἀλλ' οὐδὲ ἀπλῶς ἀνὰ στόμα φέρειν τοὺς βασιλεῖς χρὴ τὸν τυχόντα. δηλὸν δὲ καὶ ἐκ τούτου ὅτι πᾶσιν ἤριζε βασιλεῦσι. διὸ καὶ 1.326 πᾶσι μὲν ἐχθρός, ὡς εἰκός, ἦν, ἔχθιστος δὲ μάλιστα τῷ Ἀχιλλεῖ καὶ τῷ Ὀδυσσεῖ, ὡς προεῖρηται. [(η. 251) Τὸ δὲ προφέροις πρωτότυπὸν ἐστὶ τῆς προφορᾶς, ἀφ' ἧς παρὰ τοῖς ὕστερον ὁ προφορικὸς παρήκται λόγος. ὅτι δὲ προφέρειν καὶ τὸ νικᾶν λέγεται, ὅθεν καὶ ὁ προφερέστερος, δηλὸν ἐστίν. Ἡσιόδου δὲ ἐν τῷ «προφέρει μὲν ὁδοῦ, προφέρει δὲ καὶ ἔργου» ἑτεροῖον τισημαινόμενον τοῦ προφέρειν ὑποκρούεται καὶ οὐκ αὐτόχρημα λαμβάνει ἀντίτου ὑπερφέρει, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ προάγει, προκόπτειν ποιεῖ, προκινεῖ, προβιβάζει.] Τὸ δὲ

«νόστον φυλάσσοις» ἀντὶ τοῦ ἐπιτηροῖης καὶ παρακατέχοις εἰς ἀφορμὴνστάσεως καὶ ἀποστάσεως· ἔοικε γὰρ σκοπὸν δημηγορίας καὶ πρὸ τούτουπολλάκις ποιῆσθαι ὁ θεοσίτης τὸ νεώμεθα οἴκαδε. Καὶ ὄρα οἶον ἢ δημοτικὴῖσηγορία, εἰ καὶ τῷ γελοιοτάτῳ θεοσίτῃ μέτεστιν αὐτῆς. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι διατὸ ἡδὺ τοῦ τοιοῦτου νόστου καὶ νόστιμον ἔδεσμα λέγεται τὸ ἡδύ. Ὅτι δὲ καὶθεὸς τις ἐπιμύλιος Εὐνοστος ἐκαλεῖτο, ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσειαν γέγραπται.(ἡ. 252) Ὅτι Ὅμηρου εἰπόντος, ὡς οὐκ ἴδμεν ὅπως ἔσται τάδε ἔργα, ἤγουν εἰς οἶον τέλος ἀποβήσονται, φασὶν οἱ παλαιοί, ὅτι τὸ μὲν ἔσται ἐπὶ ὑπάρχοντοςλέγεται, οἶον «ἔσται γέρων οὔτος», ὁ νῦν δηλαδὴ ὑπάρχων ἐν νεότητι, τὸδὲ γενήσεται ἐπὶ μὴ ὄντος, ὡς τὸ «γενήσεται παῖς», ὁ μήπω δηλαδὴ ὢν. [Τὸδὲ ἴδμεν Δωρικὴν ἔχει τροπὴν τοῦ ᾠσ εἰς ᾠδὴν κατὰ τὸ κεκαδμένος, ὃ ἔστι κεκοσμημένος, ἔτι δὲ καὶ τὸ Κάδμος. θέμα γὰρ αὐτοῦ τὸ ἴσημι, οὗ πληθυντικὸν ἴσαμενκαὶ συγκοπῇ ἴσαμεν. τινὲς δὲ τολμῶσιν ἐκ τοῦ οἴδαμεν συγκόψαι αὐτὸ ἀποβάλλοντες τὸ κατάρχον ᾠο. Τοῦ δὲ «τάδε ἔργα» διασαφητικὸν τὸ «ἢ εὖ ἢ κακῶςνοστήσομεν».] (ἡ. 255 ς.) Ὅτι θεοσίτου εἰπόντος ὡς πολλὰς γυναῖκας δίδομενοὶ Ἀχαιοὶ τῷ βασιλεῖ καὶ οὕτω φίλα μὲν τῷ δήμῳ λέγοντος, κοινοποιουμένουδὲ τὴν εὐεργεσίαν διὰ τοῦ δίδομεν, ἔτι δὲ εἰπόντος καί, ὅτι ἐγὼ δῆσας ἄγῳαἰχμάλωτον, δι' οὗ χρυσὸς προσγίνεται τῷ βασιλεῖ, Ὀδυσσεὺς εἰς ὑπερβολὴνἀντιδημαγωγῶν καὶ τὴν τοῦ θεοσίτου ὑπὲρ ἑαυτοῦ σεμνολογίαν ἐξαφανίζωνμέμφεται αὐτὸν λέγων ἐν ἐρωτησίῃ· «Κάθησαι ὄνειδίζων τῷ βασιλεῖ, ὅτι οἰμάλα πολλὰ διδοῦσιν ἥρωες Δαναοί, σὺ δὲ κερτομένων ἀγορεύεις;» οὐ γὰρ λέγειδίδως ἢ διδόατε τῷ βασιλεῖ, ἀλλὰ διδόασιν οἱ Δαναοί, καὶ οὐ γυναῖκας μόνον,ὡς σὺ ἔφης, ἀλλὰ πολλὰ, καὶ οὐ τοῦτο μόνον ἀλλὰ μάλα πολλὰ, καὶ οὐχ' 1.327 ἀπλῶς Δαναοὶ κατὰ τὸν σὸν λόγον, ἀλλὰ ἥρωες Δαναοί. σὺ δὲ δίδως μὲν πρᾶγμαοὔδεν, ἀγορεύεις δὲ κερτομῶν, ὃ ἔστι δακνηροὺς μόνον λόγους δίδως τῷ βασιλεῖ. Κέρτομος γὰρ λόγος ὁ κέαρ τέμνων, ὃ ἔστι δάκνων ψυχὴν καὶθυμοδακῆς, ἔξ οὗ καὶ τὸ «κερτομίσις Δία Κρονίονα προσῆδα». Τὸ δὲ «ἦσαιὄνειδίζων» ἀντὶ τοῦ διατρίβεις, ἀργεῖς· οὐ γὰρ ἐκάθητο ἀληθῶς ὁ θεοσίτης,ἀλλὰ ἴστατο. μετὰ γοῦν τὴν πληγὴν ταρβήσας καθέζεται· εἰ μὴ ἄρα παίζει εἰςτὴν τοῦ αὐχένος καὶ τῶν ὠμων καὶ τῶν στηθέων συνίζησιν ὁ ποιητὴς διὰ τὸδοκεῖν τὸν θεοσίτην οὕτω συνιζάνοντα καθῆσθαι πῶς καὶ ὅτε ἴστατο. (ἡ. 248 ς.) Ὅτι ἐν πολλοῖς τὸ φημί ἀξιωματικῶς καὶ ἀποφαντικῶς οἱ παρὰ τῷ ποιητῇδημηγοροῦντες τιθέασιν, ὡς εὖ εἰδότες καὶ ἐφ' οἷς λέγουσιν ἀληθεύοντες.οὕτως ὁ βασιλεὺς εἶπε· «τόσσον ἐγὼ φημι πλέας εἶναι Ἀχαιοὺς». ἐρεῖ δὲ καὶὸ Νέστωρ· «φημί γὰρ οὖν κατανεῦσαι τὸν Δία». οὕτω καὶ Ὀδυσσεὺς ἐνταῦθάφησιν· «οὐ γὰρ ἐγὼ σέο φημί χειριότερον βροτὸν ἄλλον εἶναι, ὅσοι ἅμα Ἀτρεΐδαις ὑπὸ Ἴλιον ἦλθον». καὶ ἔστι τοῦτο κρίσις Ὀμηρικὴ καὶ ἐπίκρισις τῆς τοῦθεοσίτου διαπλάσεως, ὡς μὴ εὐχερὲς ὄν χειρῶ τοῦ θεοσίτου ῥαδίως εὐρεθῆναι,εἶγε λωβητὸς οὕτως ἦν κατὰ τε σῶμα καὶ ψυχὴν. Ὅρα δὲ τὸ ἀσφαλὲς τοῦ λόγου·οὐ γὰρ εἶπε χειρόνα πάντων ἀνθρώπων, ἀλλὰ τῶν συστρατευσάντων τοῖς Ἀτρεΐδαις. ἄλλως γὰρ τί κωλύει ἐν ὄλῳ τῷ κόσμῳ εἶναι τινὰ τοῦ θεοσίτου χειρόνα.[Τὸ δὲ μήτινα τῶν ἐν Τροίᾳ χειρῶ εἶναι θεοσίτου ἀμύνει τῷ Ἀχιλλεῖ, ῥηθέντιπρὸς τοῦ αἰσχίστου οὐχ' ἀπλῶς ἀρίστου, ἀλλὰ μέγα ἀμείνονος φωτὸς ἥπερ ὀβασιλεύς. μονονουχὶ γὰρ φησιν, ὡς ὁ μὲν Ἀχιλλεύς, εἰ καὶ μὴ πάντων, ἀλλὰἐνός τινος γοῦν μέγ' ἀμείνων ἐστὶ, τοῦ βασιλέως δηλαδὴ, ὡς σὺ φῆς, σὺ δεοῦδενὸς ἀμείνων ἀλλὰ πάντων χειρῶν, εἶγε μηδεὶς χειρῶν σου ἐνταῦθα ἦκει.] Τὸ δὲ χειριότερον οὐ ζηλωτὸν τοῖς πεζὰ ῥητορεύουσιν, ὡς οὐδὲ τὸ ῥῆϊτερον οὐδὲτὸ ῥάότερον οὐδὲ τὸ «πλειοτέρη σὺν χειρί» οὐδ' ὅσα ἕτερα τοιαῦτα. ποιηταῖςμέντοι χρηστά εἰσιν, ὡς πολλαχοῦ φαίνεται, [παρ' οἷς οὐ μόνον διπλῆ κατὰπαραγωγὴν ἐστὶ σύγκρισις ἐν τε τοῖς ῥηθεῖσι καὶ ἐν τῷ λῶν λῶϊτερον, ἀλλὰκαὶ ἐξ

υπερθέσεως καταβίβασμός εἰς σύγκρισιν, ὡς δῆλον ἐκ τοῦ λαλίστερος, ὃ παρειλκῦσθαι δοκεῖ ἐκ τοῦ λάλιστος, ἔτι δὲ καὶ ἐπίτασις ὑπερθέσεως ἐν τῷ κλέπτιστος κλεπτίστατος, λάλιστος λαλίστατος, κύδιστος κυδίστατος παρὰ Νικάνδρῳ, οἷς συντακτέον καὶ τὸ κορυφαῖος κορυφαϊότατος. διπλῆς δὲ συγκρίσεως παράδειγμα, κωμικὸν μέντοι, καὶ τὸ προτεραίτερος, ὃ ἔστι πρότερος. 1.328 ὡσπερ δὲ διπλοῦται ὁ σχηματισμὸς ἐν τοῖς εἰρημένοις, οὕτω ποτὲ πάσχει καὶ ἐν κτητικοῖς. Δημήτριος γοῦν φαμεν καὶ Δημητρεϊακὸς καὶ Σάμιος καὶ Σαμιακὸς καὶ Ῥόδιος καὶ Ῥοδιακὸς καὶ ἕτερα ὁμοίως.] (η. 258) Ὅτι πολλάκι οἱ ῥήτορες τὸ «ὡς» οἷα παρέλκον τίθενται, οἷον πρᾶγμα εὖ τε καὶ ὡς ἐτέρως ἔχον ἀντὶ τοῦ καὶ ἐτέρως ἔχον. δέδωκε δὲ καὶ τούτου Ὅμηρος τὴν ἀρχὴν εἰπὼν· «εἴ σε ἀφραίνοντα κιχήσομαι ὡς νύ περ ὦδε», ἀντὶ τοῦ «ἐάν σε εὖρω οὕτως ἀφραίνοντα» εἰ μὴ ἄρα τὸ ὡς ἀντὶ τοῦ λίαν ἐστί. καὶ ἐπὶ ἄλλων δέ τοῦτο γίνεται λέξεων, ὡς πρὸ ὀλίγου δεδήλωται. (η. 259 ς.) Ὅτι μέλλον εἰπεῖν ὁ Ὀδυσσεύς, ὡς ἐάν μὴ τότε ποιήσω, μηκέτι ζῶν μὴτ' ἐγὼ μὴτε οὐίός μου Τηλέμαχος, οὕτω περιφράζει· «μηκέτ' ἔπειτ' Ὀδυσῆϊ κάρη ὠμοισιν ἐπέειπεν, μηδέ τι Τηλεμάχοιο πατὴρ κεκλημένος εἶην». τούτων γὰρ τὸ μὲν πρῶτον ἐπαρᾶται στρατιωτικώτερον τὸν ἐκ πολέμου θάνατον, τὸ δὲ ἐφεξῆς τὸν τοῦ υἱοῦ θάνατον δηλοῖ· Τηλεμάχου γὰρ θανόντος οὐκέτι πατὴρ ὁ Ὀδυσσεύς. Κάρη δὲ ἐνταῦθα τὴν κεφαλὴν ἔφη σὺν τῷ αὐχένι· οὕτω γὰρ τοῖς ὠμοῖς ἐπεῖναι ἢ κεφαλὴ λεχθήσεται. (η. 261–4) Ὅτι καὶ πάλιν ὁ Θεοσίτης φαίνεται μὴ βασιλεὺς εἶναι, ἀφ' ὧν ὁ Ὀδυσσεύς λέγει. φησὶ γάρ· «τάδε πάθοιμι», ὡς προεγράφη, «εἰ μὴ ἐγὼ σε λαβὼν ἀπὸ μὲν φίλα εἴματα δύσω, χλαῖνάν τ' ἠδέχτιῶνα, τὰ τ' αἰδῶ ἀμφικαλύπτει, σὲ δὲ κλαίοντα θαὸς ἐπὶ νῆας ἀφήσω πεπληγὼς». Δῆλον γὰρ ὅτι οὐκ ἂν οὕτως ἀπρεπῶς ἀπεκδῶσαι καὶ πληξαι ἐνδοξον ἄνδρα ἠπειλήσατο. (η. 262) Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ «χλαῖνάν τε καὶ χιτῶνα» ἐφερμηνευτικὸν ἐστί τοῦ εἴματα, ἅπερ φίλα λέγει, ὡς ἂν τις εἴποι οἰκεῖα. Ὡς ἐπιπολὺ δὲ συγγενικῆς καὶ ἐταιρικῆς οἰκειότητος ἢ λέξις δηλωτικῆ, ὡς μυριαχοῦ φανήσεται. Αἰδῶ δὲ ὀνομάζει, ὡς πού καὶ ἐπὶ Πριάμου, τὰ παρὰ τοῖς ὑστεροναῖδοις. Καὶ ὅρα ὅτι ὁ μῶνυμος λέξις καὶ ἡ αἰδῶς· οὐ γὰρ μόνον τὸ ἐπαινετὸν πάθος τῆς ψυχῆς, ὃ καὶ αἰσχύνη λέγεται κοινότερον κατὰ τὸ «αἰσχύνομαί σε προσβλέπειν ἐναντίον», ἢ γοῦν αἰδοῦμαι, ἀλλ' ἰδοὺ καὶ σώματος μόριον. Τὸ δὲ «ἂν αἰδῶ ἀμφικαλύπτει» περιφραστικῶς εἶπεν· οὐ γὰρ ἔκειτο ἴσως μία λέξις δηλωτικῆ τοῦ καλύμματος τῆς αἰδοῦς, ὅπερ οἱ Ῥωμαῖοι μὲν βράκαν φασίν, ἕτεροι δὲ ἀναξυρίδα ἐκ τοῦ ἀνασύρεσθαι. Τὸ δὲ ἀμφικαλύπτει δηλοῖ μὲν τὸ πάντοθεν καλύπτει· ἐρμηνεύεται δὲ ἢ παραφράζεται ὑπὸ Εὐριπίδου ἐν τῷ «κρύπτουσα, ἢ κρύπτειν ὄμματα χρεῶν», τὰ τῶν ἀρσένων, ὡς ἐκεῖνός φησιν· ὡς δὲ τις ὑστερον παρῶδησε, τὰ τῶν ἀνθρώπων. Σημείωσαι δὲ ὅτι ἀπειλησάμενος Ὀδυσσεύς πληξαι τὸν Θεοσίτην καὶ μηδένα ἰδὼν δυσχεράναντα εὐθύς 1.329 ἐπιτίθησι καὶ πληγὴν καὶ ποιεῖ οὐχ' ὅλον αὐτὸ ἐκεῖνο τὸ ἀπειληθέν, ἀλλὰ μικρόν τι καὶ φορητότερον· οὐ γὰρ ἀπεκδύει, ὡς ἠπειλήσατο, φοροῦντα δὲ τὰ εἴματα πλήττει. φησὶν οὖν ὁ ποιητής· (η. 265 ς.) «ὡς ἂρ ἔφη· σκῆπτρῳ δέ μετὰ φρενον ἠδὲ καὶ ὦμῳ ἔπληξεν», ὡς οἷά τινα μαστιγίαν· ἐπεὶ καὶ νωτοπληγαὶ παλαιοὶ ῥήτορες τὸν μαστιγίαν φασίν. καὶ οὐδὲ πληγὰς πολλάς, ἀλλὰ μίαν ἐπιτίθησιν. εἶτα διασκευάζων τὸν λόγον πρὸς τὸ γελοῖον καὶ κωμικώτερον, οὕτω διαγράφει τὰ κατὰ τὸν Θεοσίτην· (η. 266–70) «ὃ δ' ἰδῶνθη, θαλερὸν δέοι ἔκπεσε δάκρυ». μεθὸ εἰπὼν, ὅτι «σμῶδιγξ δ' αἵματόεσσα μεταφρένου ἐξυπανέστη σκῆπτρου ὑπὸ χρυσέου», θρασυδείλον χαρακτηρίζει τὸν Θεοσίτην ἐπαγαγών· «ὃ δ' ἂρ ἔζετο τάρβησέν τε». εἶτα πάλιν τὸ γελοῖον ἐπάγων φησὶν· «ἀλγῆσας δέ, ἀχρεῖον ἰδὼν, ἀπεμόρξατο δάκρυ», ὅπερ ἰδόντες Ἕλληνες διεχέθησαν γελάσαντες ἐφ' οἷς ἐκεῖνος ἐδάκρυε. λέγει οὖν· «Οἱ δὲ καὶ

ἀχνύμενοίπερ ἐπ' αὐτῷ ἠδὺ γέλασαν». κατὰ γὰρ τοὺς παλαιούς καλὸν μὲν πρόσωπον οὐκ ἀχρειοῦται δάκρυσι, τὸ δὲ μὴ καλὸν αἴσχιον ἐν τῷ δακρύνειν γίνεται. διόπερ ὁ Θερσίτης παναισχῆς ὢν καὶ αὐτόθεν γέλωτα προκαλούμενος ἔτι μᾶλλον γελοῖος ἐν τῷ δακρύνειν ἄρτι γίνεται καὶ ὡσπερ τὰ παρ' αὐτῷ σπουδαῖα γελοῖα ἦσαν τοῖς Ἀχαιοῖς, οὕτω καὶ τὸ δάκρυον αὐτοῦ προκαλεῖται τοῖς Ἑλλησι γέλωτα. καὶ αὐτὸς μὲν ἐμβλέπει τοῖς Ἑλλησιν, ἵνα τε γνοίῃ, πῶς ἐπ' αὐτῷ διάκεινται, καὶ ἅμα καὶ βοήθειαν προκαλέσεται. οἱ δὲ τοσοῦτον ἀπέχουσιν, ὧν ἐκεῖνος ἐθέλει, ὥστε ἐπεγγελῶσιν. οὔτε δὲ ἂν ἐπλήγη οὔτε κατεγελάσθη, ἐὰν μὴ τῶν τυχόντων ἦν, ὡς προεῖρηται. Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι, εἰ μὴ ἐνέβλεψε τρανές, ἀλλ' ὑπέκρυπτε τὸ πρόσωπον, οὐκ ἂν ἐγελάσθη. νῦν δὲ ἀφ' οὗ ἐσπούδασεν, ἐξ ἐκείνου γελοῖος ἔδοξε. Σκοπητέον δὲ ἐξ οἶων εἰς οἶα τὰ τῆς περιπετείας κατήντησαν. οἱ γὰρ διὰ τὴν τοῦ νόστου ἔφεσιν πρὸ μικροῦ σκυθρωπάζοντες οὐ μόνον παύονται τῆς λύπης ἄρτι καὶ τοῦ νόστου λανθάνονται, ἀλλὰ καὶ ἐγγελῶσι, καὶ οὐδὲ τοῦτο ἀπλῶς, ἀλλὰ ἠδὺ γελῶσιν. Ὅρα δὲ καὶ ὅπως ἐν μεγάλῳ κινδύνῳ καὶ στάσει σφοδρᾷ καὶ δυσμεταχειρίστῳ πολλαῖς ὁ ποιητῆς ἐχρήσατο λύσεις, Ἀθηνᾶς παρουσία, δημηγορίας ἀνδρὸς λογίου, ἀπειλαῖς, πληγαῖς, ἤδη δὲ καὶ γέλῳτι. γέλῳτος δὲ μεσολαβοῦντος οὐδαμοῦ σκυθρωπότης, εἰ μὴ τις γελῶν σαρκάνιον, ὡς ἐν Ὀδυσσεΐα εὗρηται, οὗ πρὸς ἀντιδιαστολήν ἐνταῦθα κεῖται τὸ «ἠδὺ ἐγελάσαν». (η. 265) Μετάφρενον δὲ λέγεται τὸ ἀπὸ αὐχένος ἕως ὀσφύος, μᾶλλον δὲ τὸ ἀντικρὺ ὀπισθεν τῶν φρενῶν, ὡς ἀλλαχοῦ φανήσεται. (η. 266) Ἰδνωθῆναι δὲ ἐστὶ τὸ συγκαμφοθῆναι καὶ γίνεται ἀπὸ τοῦ τὸ ἰνίον δονηθῆναι μετατεθέντος τοῦ ἄδ ὀπίσω τοῦ ἄν. ἔστι δὲ ἰνίον τὸ ὀπίσω τῆς κεφαλῆς, 1.330 οὗ συμπίπτοντος ἐπὶ τὸ κάτω καὶ συσπυμένον πρὸς τοῖς ὡμοῖς ἰδνωθῆναι λέγεται ὁ τοῦτο πάσχων. Τινὲς δὲ ἰδνωθῆναι τὸ ἀνακλασθῆναι νοοῦσιν ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἐτυμολογίας, ἵνα πλέον, φασί, προκύψῃ τὸ τοῦ στήθους κυρτὸν καὶ συμπράξῃ τι πρὸς γέλῳτα. καὶ ἄλλως δὲ τὸ ἰδνωθῆναι ἀντὶ τοῦ οἶον συνίζησίν τινα ἔπαθεν, ἀπὸ τοῦ ἰζω τραπέντος τοῦ ἰζ εἰς ἄδ κατὰ τὴν ἠδὴ προρρηθεῖσαν συγγένειαν τῶν τοιούτων στοιχείων καὶ πλεονάσαντος καὶ τοῦ νῦ, ὡς ἐπὶ τοῦ οἰκνῶ καὶ ἰκνῶ καὶ τῶν ὁμοίων. τὸ δὲ ἰδνωθῆναι εὐρεθήσεται καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς, ὅτε περὶ δράκοντα ἐρεῖ ἰδνωθέντα δακεῖν τὸν ἀετόν. Τὸ δὲ «ἔκπεσε δάκρυ» δαψίλειαν δηλοῖ τοῦ ὑγροῦ. τινὲς δὲ γράφουσιν «ἔκφυγε δάκρυ», ἥτοι ταχέως ἐξέδραμε. Θαλερὸν δὲ δάκρυον ἢ τὸ ἀκμαῖον ἢ τὸ ἐνικμον ἐκ μεταφορᾶς τῶν θαλλόντων φυτῶν. Ἰστέον δὲ ὅτι, ἐπεὶ τὰ κυρίως θάλλοντα καὶ ἀπαλά εἰσι, διὰ τοῦτο καὶ τέρεν δάκρυόν που λέγεται τὸ ἀπαλόν. ἐπεὶ δὲ καὶ χλωρὰ εἰσι τὰ θάλλοντα καὶ ὑγρότητα ἔχει πλείω, διὰ τοῦτο καὶ ὑγρὸν δάκρυον καὶ χλωρὸν ὁ Εὐριπίδης φησί. Σοφοκλῆς δὲ ἐν Τραχινίαις χλωρὰν ἄχνην δακρύνων ἔφη. [Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ δάκρυ ἀποκοπὴν παθὸν ἐκ τοῦ δάκρυον οὐκέτι κινεῖται εἰς κλίσιν, ὡς οὐδὲ τὸ δῶ ἥτοι δῶμα, οὐδὲ τὸ κρῖ, ὃ ἐστὶ κρίμνον, οὐδὲ τὸ ἦλ, ὅπερ ἐστὶν ἦλος, οὐδ' ὅσα ἕτερα τοιαῦτα. ὡς γὰρ οὐκ ἂν ὑπόπουν ζῶν βαδίζοι τῶν ποδῶν αὐτῶ ἀποκοπέντων, οὕτω πως οὐδὲ λέξις ἀποβαλοῦσα τὴν λήγουσαν ἔχει ἂν κινεῖσθαι εἰς κλίσιν. δηλὸν δὲ ὡς ἐκ τοῦ δάκνυεν γίνεται τὸ δάκρυον.] (η. 267) Σμῶδιγξ δὲ ὁ ὕφαιμος μῶλωψ. ὑποτρέχοντος γὰρ, φασίν, αἵματος κατ' ὀλίγον ἐξώδηκεν, ὅπερ διὰ τοῦ ἐξυπανέστη δηλοῦται, ὡς μετ' ὀλίγα εἰρήσεται. καὶ γίνεται ἀπὸ τοῦ σμῶξαι, ὡς φασὶν οἱ παλαιοί, ὅπερ κατὰ διάλεκτον τὸ πλῆξαι δηλοῖ, ἢ ἀπὸ τοῦ μῶλος, ἢ κακοπάθεια, τροπὴ τοῦ ἄλ εἰς ἄδ, ἢ οἰονεῖαι μῶδιγξ ἤγουν ὕφαιμος οἴδησις, ὃ τάχα καὶ ὁ ποιητῆς ὑπεμφαίνει ἐν τῷ «αἵματόεσσα ἐξυπανέστη», ὃ ἐστὶν οἴδησε. δύναται δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ σιμοῦ γενέσθαι καὶ τῆς οἰδήσεως συγκοπῆ καὶ ἐκτάσει τοῦ ὄ τῆς διφθόγγου, ἵνα εἴη σιμῶδιγξ, ἤγουν σιμοῦ καὶ κοίλου τινὸς σωματικοῦ μέρους καὶ ταπεινοῦ οἴδησις, ὃ ἐστὶν

ὄγκωσις. φησὶ γοῦν· «σμῶδιγξ ἔξυπανέστη», ἤγουν κάτωθεν εὐθὺ ὑψώθη. δηλοῖ γάρ, φασίν, ἔνταῦθα ἢ μὲν ὑπὸ πρόθεσις τὸ κάτωθεν, ἢ δὲ 1.331 ἔξ τὸ εἰς εὐθὺ, ἢ δὲ ἀνά τὸ ὕψος, ὡς καὶ ἐν τῷ ὑπεξαναδύς καὶ τοῖς ὁμοίοις. Ἰστέον γάρ ὅτι οὐδαμοῦ στοιβὴν προθέσεων μάτην οὕτω τίθησιν ὁ ποιητής, ἀλλ' ἐκάστη τῶν συγκειμένων προθέσεων σημαίνει τι, ὡς καὶ ὅτε εἴπη ἡμιόνους ὑπεκπρολυθῆναι ἀπήνης. καὶ ἐκεῖ γὰρ ἢ μὲν ὑπὸ πρόθεσις τὴν κάτω σχέσιν δηλοῖ, ἢ δὲ ἔξ τὴν ἐκτός, ἢ δὲ πρό τὴν ἐπὶ τὰ ἔμπροσθεν, ἴνα λέγη ὅτι κάτωθεν τοῦ ζυγοῦ ὄντας ἔξω ποιήσαντες ζυγοῦ προελθεῖν εἰς νομὴν ἐποίησαν. ὡς δὲ τὸσιμόν καὶ ἐπὶ ταπεινότητος τίθεται τῆς κατὰ κοιλότητα, δηλωθήσεται, ὅπου νῆες πρόκροσσαι λέγονται. ὅτι δὲ τὸ σμῶδιγξ, καθὰ καὶ τὸ σμερδαλέον καὶ τὸσιμικρόν, διὰ τοῦ ζ εἶχον τὴν προφορικὴν ἀρχὴν πάσαι ποτὲ διὰ τὸ παρεοικὸς τοῦ ἥχου, δηλοῦσιν οἱ παλαιοί, ὧν ἐν ῥητορικοῖς Λεξικοῖς τοῖς κατὰ στοιχεῖον κεῖται καὶ ταῦτα ἐν τῷ ζ στοιχείῳ· ζμινύη ὅτε τὸ σκαφεῖον, ὅτε ἀξινάριον· οἱ δὲ δίκηλλαν. καὶ ζβέσαι τὸ παῦσαι, λῆξαι, κοιμίσαι. καὶ ζβεννυμενάων αἰγῶν, ληγουσῶν. καὶ ζμῶσαι τὸ πατάξαι. Αἴλιος δὲ Διονύσιος φησιν, ὅτι ζμικρόν καὶ μικρόν οἱ Ἀττικοί, μικρόν δὲ Ἴωνες. οὕτω δὲ γράφουσι καὶ τὸ ζμῆγμα καὶ τὴν ζμινύην, ἣν καὶ αὐτὸς ἀξινάριον λέγει φέρων καὶ χρῆσιν Ἀριστοφάνους ταύτην· ἀλλ' ἰμάντα μοι δὸς καὶ σμινύην, ἐγὼ γὰρ εἴμ' ἐπὶ ξύλα». Εἰς δὲ τὴν τοῦ Θερσίτου πληγὴν καὶ τοιοῦτόν τι γράφουσι οἱ παλαιοί· ὅτι ὁ μὲν εὐφυῆς νοθεσίαις ῥυθμίζεται· ὁ δὲ ἄκοσμος μὲν, εὖ δὲ ἔχων τὰ εἰς σῶμα, βασάνοις κολάζεται καὶ χρημάτων εἰσφοραῖς· ὁ δὲ λελωβημένος, οἷος ὁ Θερσίτης, βραχεῖα πληγῇ καὶ μεθ' ὄρκων ἀπειλῇ σωφρονίζεται. (η. 269) Τὸ δὲ «ἀχρεῖονίδων» οὐχ' ὅμοιον τῷ τὴν Πηνελόπην ἀχρεῖον γελάσαι, ἀλλ' ἐκεῖ μὲν ἀχρεῖον τὸ ἐπίπλαστον καὶ ὑποκεκρυμένον, ἔνταῦθα δὲ ἀχρεῖον ἰδεῖν τὸ ἀκαίρως ὑποβλέψαι καὶ ἐπ' οὐδεμιᾶ χρεῖα, ἢ ἀντὶ τοῦ μιμοειδὲς καὶ ἀχρειοποιόν, ὡς ἀμορφωθέντος τοῦ προσώπου τοῖς δάκρυσιν. Τὸ δὲ ἀχρεῖον φασιν οἱ παλαιοὶ παραμένει τοῖς Ἀττικοῖς προπαροξύνεσθαι ἀναβιβασμῶ τόνου ὡς σύνθετον, παρὰ δὲ τῷ ποιητῇ προπερισπᾶσθαι κανόνι τοιοῦτω. Τὰ ἔχοντα τὸ ᾠα ἐν τῇ πρώτῃ συλλαβῇ ἐπιφερομένων δύο συμφώνων μετὰ διφθόγου προπερισπᾶται, οἷον ἀνδρεῖος, Ἀργεῖος, ἀχρεῖος. [Τοὺς δὲ γε ἄλλως προπερισπῶντας τὸ ἀχρεῖος, ἐπειὰ χρεῖος λέγεται παρ' Ἡσιόδω· ἢ δὲ ὄξεια, φασί, καὶ ἢ περισπωμένη συνίζουσαι περισπωμένην ποιοῦσιν· αἰτιᾶται Ἡρωδιανὸς λέγων, ὡς οὐκ ἀεὶ τοῦτο, 1.332 καθὰ δῆλον ἐκ τοῦ Ἀρήϊος Ἄρειος, βασιλῆϊος βασιλείος, ἀυλιζομενάων ἀυλιζομένων. διό, φησὶ, τὸ ἀχρεῖος εἴτε παρὰ τὴν χρεῖαν εἴτε παρὰ τὸ χρεὸς προπαροξύνεσθαι ὀφείλει. ὁ δηλαδὴ καὶ ἐποιοῦν οἱ Ἀττικοί, ὡς καὶ ἐν τῷ ἔρημον καὶ ἔτοῖμον, τοῖς Ὀμηρικοῖς· καὶ αὐτὰ γὰρ οἱ νεώτεροι Ἀττικοὶ ἀναλόγως παρῶξυναν, ὡς φησιν Ἡρωδιανός, ὅτι δὲ οὐδὲ τὸ αἰζήϊος συντελεῖ τι εἰς τὸ προπερισπᾶσθαι τὸ αἰζήϊος, ὀξύνεται γὰρ πρὸς ἀναλογίαν τοῦ νηός καὶ πηός καὶ τῶν ὁμοίων, δηλοῦται ἀλλαχοῦ. εἰ δὲ καὶ Ζεὺς Ἄθως προπαροξυτόνως ὁ ἐν τῷ Ἄθω τιμώμενος μετὰ προσγραφῆς τοῦ ἰῶτα πρὸς διαστολὴν τοῦ ἀθῶος ὀαζήμιος, οὐδὲ ἐκεῖ ἄρα ἢ διάλυσις τοῦ ἀθῶϊος συνετέλεσεν εἰς προπερισπασμόν, ὁποῖος γίνεται ἐν τῷ πατρῷϊος πατρῶος, Μινῶϊος Μινῶος καὶ τοῖς ὁμοίοις.] Σημείωσαι δὲ ὅτι τοῦ ἀχρεῖος τὸ ἀπλοῦν εὐρηται παρὰ τῷ εἰπόντι τὸ «ἀνήρεις οὐδὲν χρεῖος», ἤτοι χρεῖωδης εἰς οὐδέν. εἰ γοῦν χρεῖος ὁ χρεῖωδης, δῆλον ὡς ἀχρεῖος ὁ μὴ χρεῖωδης. Τὸ δὲ ἀπομόρξατο ἐκ τοῦ μόργω γίνεται ῥήματος, ὅπερ κατὰ ὁμοιότητα τοῦ ἄχνημαι προσλήψει τοῦ ν γίνεται μόργνω, ἔξ οὐμοργνώ, ἀφ' οὗ μόργνυμι· ἔξ οὗ τὸ ἀπομόργνυται καὶ τὰ ὅμοια. ἐκ δὲ τοῦ μόργω γίνεται σύνθετον τὸ ἀπομόργω, ἔξ οὗ τὸ ἀπόμοργμα. τὸ δὲ μόργω ἐκ τοῦ ἀμέργω, τὸ ἐκπιέζω, κατὰ τοὺς παλαιούς, ἔξ οὗ καὶ ἀμόργη, ἢ τοῦ ἐλαίου ὑποστάθμη, καὶ τὸ ἀμέλγω

κατὰ ἐναλλαγὴν ἀμεταβόλου τοῦ ῥ εἰς ἀμετάβολον τὸ ᾠ, ὡς ποδαργία ποδαργία, κεφαλαργία κεφαλαργία. εἴη ἂν οὖν ἀπομόργεσθαι καὶ ἀπομόργνυσθαι κυρίως τὸ ἐκπιέζειν, ὅθεν ἀπεμόργετο δάκρυον ἀντὶ τοῦ ἐξέθλιψε καὶ οἶον ἐκπιέσας ἀπήγαγε τοῦ ὀφθαλμοῦ. τοῦ δὲ μόργω καὶ μόργνυμικινότερον ἐκ πλεονασμοῦ τοῦ ᾠ παρά τοις μεθ' Ὅμηρον τὸ ὁμόργω καὶ ὁμόργνυμι. Ὡς δὲ πλεονάζει τὸ ᾠ ἐν πολλοῖς, οὐκ ἄδηλον. οὕτω γὰρ ἐκ τοῦ νύξω ὁ ὄνυξ, καὶ ἐκ τοῦ τλῶ ὄτλος, ἢ κακοπάθεια, καὶ ὀδύνη παρὰ τὸ δύνω. εὐρίσκεται δὲ καὶ τὸ ὀδύρεσθαι δύρεσθαι. [Εὐρηται δὲ καὶ ὁ Ὀβριάρεως καθ' ὅμοιον πλεονασμόν. δοκεῖ δὲ τισι τοιοῦτον εἶναι καὶ τὸ Ἰλεύς, Ὀϊλεύς, 1.333 καὶ τὸ ὀδάξ, ὃ ἐστὶ δηκτικῶς. εἰ δὲ τῷ δόξειε ταῦτόν εἶναι εἰπεῖν ὁμόργειν καὶ ἀμέργειν, ἔχεται λόγου καὶ αὐτό· οὕτω γὰρ τὰς ἀσταφίδας καὶ ὀσταφίδας φασὶν καὶ τὸν ἀστακὸν ὀστακόν.] (η. 270) Τὸ δὲ «οἷ δὲ καὶ ἀχνύμενοί περ ἐπ' αὐτῷ ἠδὺ γέλασαν» σχῆμά ἐστιν ἀμφιβολίας. οἱ μὲν γὰρ φασιν, ὅτι ἀχνύμενοί περ ἐπ' αὐτῷ ὡς πληγέντι, ὅμως διὰ τὸ ἀχρεῖον τοῦ βλέμματος γαληνιάσαντες ἠδὺ ἐγέλασαν, ὅπερ οὐκ ἂν εὔχοι. πῶς γὰρ ἄχθονται δι' αὐτόν, οἱ αὐτῷ ἐκπάγλως κοτεόντο καὶ ἐνεμέσων, ὡς εἶπεν ὁ ποιητής. Ἔτεροι δὲ φασὶν κάλλιον, ὅτι καίτοι ἀχνύμενοι ἐπὶ τῇ ἀναβολῇ τῆς ἀνακομιδῆς, ἤγουν ἐπὶ τῇ ἀργίᾳ τοῦ νόστου, ὅμως ἐπ' αὐτῷ ἠδὺ ἐγέλασαν· ἐπ' αὐτῷ δὲ, ἢ τῷ θερσίτῃ ἢ τῷ ἀχρείω τοῦ βλέμματος. [(η. 271) Ὅτι καθὰ ἐξ ἀφορμῆς ἀορίστου τοῦ ἔθρεξα καὶ ὁμόκλησα καὶ τῶν ὁμοίων γίνεται τὸ θρέξασκε καὶ ὁμοκλήσασκε καὶ ἄλλα ὁμοία, οὕτω καὶ ἀπὸ τρίτων ἐνικῶν τοῦ εἶπεν, ἔρεξεν, ἤρδεν, ὃ ἐστὶν ἔθρε, παράγεται τὸ εἶπεσκε, ῥέξεσκε, ἔρδεσκε καὶ ἕτερα τοιαῦτα, ὧν αἱ θεματικαὶ παραγωγαὶ διὰ τοῦ ᾠ εἰσὶν] (η. 271–3) Ὅτι ἔθος ἔχει ὁ ποιητής καὶ ἠθοποιΐας παρενσπείρειν τῇ ποιήσει καὶ αὐτὰς πῆ μὲν ἀπὸ τινος ὠρισμένου προσώπου γυμνάζων, ποίους ἂν εἴποι λόγους τότε ἢ ἐκεῖνο τὸ πρόσωπον, πῆ δὲ ἐπὶ πλήθους ἀορίστως, ὅτε καὶ εἴωθεν οὔτε πολυλογεῖν καὶ τὴν εἰσβολὴν δὲ οὕτω ποιεῖν· «ᾧδε δὲ τις εἶπεσκε νέων ὑπερηνορέοντων» ἢ «ᾧδε δὲ τις εἶπεσκεν Ἀχαιῶν τε Τρώων τε» ἢ «ᾧδε δὲ τις εἶπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον», ὡς περ δὴ καὶ ἐνταῦθα ἐπὶ τῶν Ἑλλήνων εἰπὼν ἐπάγει κατὰ λόγον συντομίας ἐκεῖνα εἰπεῖν τοὺς Ἑλληνας· «ᾧ πόποι, ἢ δὴ μυρία Ὀδυσσεὺς ἐσθλὰ ἔοργε βουλὰς τ' ἐξάρχων ἀγαθὰς πόλεμόν τε κορύσσων». Τοῦτο δὲ πρέποι ἂν εἰς ἐγκώμιον παντὸς ἀνδρὸς φρονίμου τε καὶ ἀνδρείου. καὶ σημειῶσαι καὶ νῦν ὅτι τοῦτο ἦν, ᾧ διέφερον Ὀδυσσεὺς τοῦ Νέστορος, βουλευτῆς μὲν γὰρ ἀγαθὸς καὶ ὁ Νέστωρ, οὐ μὴν ἄρτι καὶ πολεμιστής. (η. 274 ς.) Εἴτα φασὶν οἱ Ἀχαιοὶ καὶ ὅτι «νῦν δὲ τότε μέγ' ἄριστον ἐν Ἀργείοισιν ἔρεξεν, ὃς τὸν λωβητῆρα ἐπεσβόλον ἔσχεν ἀγοράων». καὶ ὅρα ὅπως μισοῦσι μὲν τὸν θερσίτην οἱ Ἕλληνες, φιλοῦσι δὲ τὸν Ὀδυσσεῖα, καὶ ὅπως φιλαλήθεις εἰσὶν, οἱ καὶ ἀχνύμενοι ὅμως οὐκ ἀποκρύπτουσι τὸν τοῦ Ὀδυσσεῖος ἔπαινον. λέγουσι δὲ καὶ ὅτι οὐκ ἂν εἰσαυθιστὸν θερσίτην ἀναπέισθαι θυμὸς ἀγῆνωρ νεικεῖν τοὺς βασιλεῖς. τοῦτο δὲ λέγει ὁ 1.334 ποιητής ἀναφωνῶν, ὡς οὐκέτι οὐδαμοῦ μεμνήσεται τοῦ θερσίτου, ἀχρείου ἀνθρώπου καὶ οὐδὲν τῇ αὐτοῦ ποιήσει προσήκοντος, ἐπεὶ μηδὲ παίζειν ἐθέλει καὶ συχνὰ γελοιοποιεῖν. οὐ γὰρ κόσμου χάριν οὐδὲ ὕψους τοῦ ἐν λόγῳ τὸ τοῦ θερσίτου παρενέθετο ἐπεισόδιον ὁ ποιητής, ὅποια πολλὰ ποιεῖ, ἀλλὰ χάριν ἱστορικῆς τινος μεθόδου, ἣν ἀνύσας οὐκέτι δευτέρον αὐτῇ χρήσεται. καὶ ἴσως διὰ τοῦτο ἐποίησε τὸν Ὀδυσσεῖα πληγὴν ἐπεντρίψαντα τῷ θερσίτῃ αὐτίκα νῦν. εἰ γὰρ καὶ ὑπέσχετο ἄλλοτε τοῦτο ποιήσειν, ἀλλ' ὁ θερσίτης οὐκέτι λαλήσει· οὐκοῦν οὐδὲ πληγήσεται. πληκτέον ἄρα τὸν ἀδόλεσχον πρὸς τὸ παρόν, ἵνα μηδέντι ἀτιμίας ἐλλείπη αὐτῷ μήτε τῆς ἐν λόγοις μήτε τῆς ἐν ἔργοις. (η. 272) Τὸ δὲ «ᾧ πόποι» φανερώς ἐνταῦθα ἐπὶ θαύματος κεῖται· θαυμάζοντες γὰρ Ἕλληνες τὸν Ὀδυσσεῖα τὸ «ᾧ πόποι» φασί. Τὸ δὲ «ἔοργε», καθὰ καὶ προεγράφη, μέσος παρακείμενός ἐστιν ἀπὸ

τοῦ ἔργου βαρυτόνου ῥήματος ἢ ἐργῶ περισπωμένου, ὡς ἀπὸ τοῦ ἔλλω τὸ ἔολπεν. [Εἰ δὲ ἐστὶν ὑποδύσκολον ἐκ τοῦ ἔργου δυσλλάβου γίνεσθαι τὸ ἔοργα, ἐξ οὗ τὸ ἔοργε, νοητέον ὡς πλεονασμῶ τοῦ ᾤε γινόμενον ἐκεῖνο ἔέργω ἀπετέλεσε μέσον παρακείμενον ἦοργα καὶ Ἴωνικῶς ἔοργα.] Ζητητέον δέ, εἴπερ ἢ ἐόργη, τουτέστιν ἢ τορύνη, καὶ τὸ ἐοργίζεται, ἦγουντορυνᾶται, τὰ παρὰ Αἰλίῳ Διονυσίῳ καὶ Παυσανίᾳ, ἐκ τοιούτου ἔοργα γίνεται. ἴσως δὲ καλὸν εἰπεῖν, ὅτι οὐχί, ἀλλ' ἐκ τοῦ ὀργάζω, οὗ κεῖται ἢ χρῆσις παρὰ τῷ Κωμικῷ. ὡς γὰρ ὀργάζεται τις πηλὸν κυκῶν καὶ ἀναταράττων, οὕτω τρόποντινὰ καὶ ἐοργίζεται, ὅ ἐστι τορυνᾶται. (ἡ. 273) Τὸ δὲ «βουλάς ἐξάρχων ἀγαθάς» ἔλλειψιν ἔχει προθέσεως, ἵνα ἦ «εἰς βουλάς ἐξάρχων ἀγαθάς». ἄλλως γὰρ τὸ ἐξάρχειν γενικῆ συντάσσεται· ἔφη γοῦν πρὸ μικροῦ «βουλῆς ἐξῆρχενέεσθαι». ὁμοίως δὲ ἔλλιπες καὶ τὸ «κορύσσων πόλεμον». οὐ γὰρ κυρίως ἂν λέγοιτις κορύσσειν μάχην, ἀλλὰ κορύσσειν τινὰς εἰς μάχην, εἰ μὴ τις σωματοειδῶς νοεῖ τὸν πόλεμον· τότε γὰρ κορύσσει Ὀδυσσεὺς αὐτὸν δὴ τὸν πόλεμον. [Κατὰ δὲ τὸ «βουλάς ἐξάρχων» ἔλλειπται καὶ τὸ «στρόμβω τὸν αἵματηρὸν ἐξάρχων νόμον». τὸ δ' αὐτὸ γίνεται καὶ ἐπὶ τοῦ κατάρχειν ἐν τῇ τραγωδίᾳ. ἴσως δὲ καὶ τὸ «ψαύων τὸν θεόν» παρὰ Σοφοκλεῖ.] (ἡ. 275) Λωβητήρα δὲ τὸν Θεοσίτην λέγει οὐκ ἔργοις, ἀλλὰ λόγοις. τί γὰρ εἶχε βλάπτειν ἔργοις ὁ οὐτιδανός; διὸ ἐφερμηνεύων ἐπεσβόλον αὐτὸν λέγει, τουτέστιν, ὡς ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσειαν κάλλιον κεῖται, ἔπεσιν ὡς βέλεσι βάλλοντα, ὃ ταῦτόν ἐστι τῷ βλάσφημον· βλάσφημος γὰρ ὁ βάλλων ταῖς φήμαις λέγεται. Ὅρα δὲ καὶ ὅτι διεξοδικῶς τὸν Θεοσίτην ποιητὴς πρὸ μικροῦ κακολογήσας, ἐνταῦθα διὰ βραχέων αὐτὰ λέγει λωβητήρα εἰπὼν καὶ ἐπεσβόλον καὶ ἔχοντα θυμὸν ἀγήνορα ἦγουν θρασύν· καὶ δείκνυσιν ἐνταῦθα, ὅπως καὶ ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς καὶ εὐρυλογεῖν δύναται καὶ στενολεσχεῖν, 1.335 δι' ὧν καὶ τοὺς ἀκροατὰς παιδεύει οὕτω ποιεῖν. (ἡ. 276) Τὸ δὲ ἀγήνωρ, εἰ καὶ ἐν τῷ ἐπιψόγῳ εἴληπται, ἀλλὰ τὸν ἀνδρεῖον ἐν ἄλλοις δηλοῖ, ὡς ἐν καιρῷ δειχθήσεται· (ἡ. 278) Ὅτι τὰ συλληπτικὰ ὀνόματα, οἷον τὸ δῆμος, ὄχλος, πλῆθος, χορός, ὡς μὲν ἐνικὰ ἐνικοῖς συντάσσεται ῥήμασι, ὡς δὲ πλῆθος δηλοῦντα δύνανται καὶ πληθύνεσθαι τῷ ῥήματι, οἷον ὁ δῆμος ἐστασίασαν, ὄχλος ἐξεβόησαν, τὸ πλῆθος ἠλάλαξαν, ὁ χορὸς ἔμελψαν. οὕτω καὶ ἐνταῦθα ἐσχημάτισται τὸ «ὡς φάσαν ἢ πληθύς». καὶ ἔστιν Ἀττικὸν τὸ σχῆμα· καίτοι εἶχεν ὁ ποιητὴς εἰπεῖν «ὡς ἔφαθ' ἢ πληθύς», ἀλλ' οὐκ ἠθέλησεν. Ὅτι τὸν Ὀδυσσεῆα μὲν καὶ ἐνταῦθα καὶ ἀλλαχοῦ, ὡς καὶ προερρέθη, πτολίπορθον λέγει ὁ ποιητὴς διὰ μίαν πόλιν τὴν Τροίαν, τὸ τοῦ πολέμου κεφάλαιον. φησὶ γάρπου· «σῆ δ' ἦλω βουλῆ Πριάμοιο πόλις». Ἀχιλλεὺς δὲ τὸν πολλὰς πόλεις παρασησάμενον Ἕλλησιν ἅπαξ που πτολίπορθον ὀνομάσαι ἠξίωσεν, ὡς δειχθήσεται. [Ὡς δὲ ὁ πτολίπορθος καὶ πτολιπόρθιος λέγεται πεντασυλλάβως, ἐτέρωθι φανεῖται παρὰ τῷ ποιητῇ. οὕτω δὲ καὶ οἱ Δαρδάνιοι Δαρδάνιοι πουλέγονται παρ' αὐτῷ, ἔνθα σημειωτέον ὡς Δαρδάνιος μὲν τὸ τοπικὸν διὰ τοῦ ἱγράφεται, Δαρδάνιος δὲ ποταμὸς ἐν διφθόγγῳ.] (ἡ. 280 ς.) Ὅτι ἔργον κηρύκων οὐ μόνον κηρύσσειν ἐλθεῖν εἰς ἀγορὰν τὸν λαόν, ἀλλὰ καὶ κελεύειν ἐν ἀγορᾷ τὸν λαὸν σιωπᾶν, ὃ δὴ ἐνταῦθα ἢ Ἀθηναῖα ποιεῖ ὁμοιωθεῖσα κήρυκιδιὰ τὸν Ὀδυσσεῆα καὶ κελεύουσα σιωπᾶν, ὡς ἂν ἅμα οἱ πρῶτοί τε καὶ ὑστατοὶ μῦθον ἀκούσειαν καὶ ἐπιφρασαίατο βουλήν. Δῆλον δὲ ὅτι Ἀθηναῖα νῦν ἢ τοῦ Ὀδυσσεῆος ἐστὶ σύνεσις, δι' ἣν σιωπῶσιν οἱ Ἕλληνες καταδοκοῦντες τὴν ἐκείνου, ὡς εἰκός, δημηγορίαν, ὅτε μετὰ τὴν τοῦ Θεοσίτου πληγὴν καθεσθειςεῖται ἀνέστη. καὶ ἦρκει αὐτῷ ἀντὶ κήρυκος ἢ φρόνησις, δι' ἣν σιωπῶσιν οἱ Ἀχαιοὶ ἐκκρεμάμενοι τῆς ἐκείνου γλώσσης καὶ τοιούτου ἀκούειν ἐφιέμενοι ῥήτορος. Σχῆμα δὲ ἐστὶ κἀνταῦθα τὸ κατὰ τὸ σιωπῶμενον. ὅτι μὲν γὰρ πλήξας Ὀδυσσεὺς τὸν

Θερσίτην ἐκαθέσθη, ἐσιώπησεν Ὅμηρος· ἀναστῆναι δὲ νῦν λέγων αὐτὸν δηλοῖ, ὅτι προσεχῶς ἐκάθητο. (η. 281) Τὸ δὲ «ὡς ἂν ἅμα οἰπρῶτοι καὶ ὕστατοι ἀκούσειαν» εὐρύφωνον ἐμφαίνει τὸν Ὀδυσσεῖα εἶναι καίβοη ἀγαθόν, ὃ καὶ ἀλλαχοῦ δηλοῦται, ὅτε ὄπα μεγάλην αὐτὸς ἐκ στήθεος ἴησι. διὸ καὶ πρὸ τοῦ Νέστορος δημηγορεῖ ἔτι τεταραγμένου τοῦ δήμου, ὅτε καὶ γεγωνοτέρως ἔδει βοῆς τῷ δημηγορήσοντι. ὁ δὲ, ὡς εἰκός, τρομαλέοφωτος γέρον Νέστωρ μετὰ τὸν Ὀδυσσεῖα δημηγορήσει ἀγόντων ἡσυχίαν τῶν Ἀχαιῶν. (η. 284 σς.) Ὅτι ποικίλη μὲν ἡ τοῦ Ὀδυσσεῖως δημηγορία καὶ πολυειδής 1.336 τοῖς ἦθεσιν, ἀπαλωτέρα δέ. πῆ μὲν γὰρ ἀποτείνεται πρὸς τὸν βασιλέα, πῆ δὲ στρέφεται πρὸς τὸν λαόν. καὶ νῦν μὲν ὀνειδίζει τοῖς Ἑλλησι τὸ μὴ θέλειν τήντοῦ βασιλέως τιμὴν, ἀλλὰ σπεύδειν φυγεῖν ἀγεννώως· νῦν δὲ παραμυθεῖται καί οἱον ὑπεραπολογεῖται αὐτῶν ὡς μὴ φύσει ἀγεννώως ἐχόντων, ἀλλὰ κεκμηκότων τῷ πολυτεῖ τοῦ πολέμου. καὶ οὕτω ταλαντεύσας ἐν ἰσότητι τὰ νοήματα καί οἱονεὶ δείξας τοὺς Ἀχαιοὺς οὕτε ἐπαινετοὺς οὕτ' αὖ πάλιν ψεκτοὺς, εἴπερνόστου μέμνηται, ὕστερον ἐπάγει παράκλησιν καὶ ἀξιοῖ μένειν, ὡς ἤδη παράβραχὺ ἐλθόντας τοῦ Τροίαν ἐλεῖν κατὰ τοὺς παλαιοὺς χρησμούς, οἷς οὐδ' αὐτοὶ ἔχουσιν ἀντειπεῖν. καὶ οὕτω μὲν Ὀδυσσεὺς δημοχαριστικώτερον. Ὁ δὲ Νέστωρ καταφορικῶς τὸν λόγον ἐν τοῖς ἐξῆς μεταχειριζόμενος καὶ ὑψηλότερον τὴν τε τοῦ Ὀδυσσεῖως δημηγορίαν μέμφεται καὶ πολλὰ τῶν ἐκείνου νοημάτων ἐπανορθοῖ, ὡς δειχθήσεται, καὶ τοὺς Ἑλληνας κολακεύειν οὐκ ἀνέχεται, ἀλλὰ καὶ ἀσεβείας αὐτοὺς γράφεται, ὡς ἐπιόρκους καὶ παρασπόνδους, καὶ ἀναγκαίως αὐτοὺς ἀπαιτεῖ πολεμεῖν καὶ τὸν βασιλέα θυμὸν δίκαιον κατ' αὐτῶν ἀναλαβέσθαι κελεύει, ἐὰν μὴ πείθοντο, καὶ θάνατον ἀπειλεῖται τῷ λειποτακτοῦντι, καὶ ὅπως δεῖ ἐκτάξαι τὸν πόλεμον, ὑποτίθεται. καὶ ὅλως ἢ μὲν τοῦ Ὀδυσσεῖως δημηγορία φιλόδημος μᾶλλον ἐστὶ καὶ δημοτικώτερα καὶ πραῦντικὴ τοῦ πλήθους, ὅθεν καὶ δημοχαριστὴς εἶναι δοκεῖ Ὀδυσσεὺς· ἢ δὲ τοῦ Νέστορος ἀρχικὴ καὶ παρρησιαστικὴ τὸ πᾶν ἐπιτρέπουσα τῷ βασιλεῖ. διὸ καὶ τὸν μὲν Ὀδυσσεῖα οἱ Ἀχαιοὶ ἐπαινοῦσιν ὡς αὐτοῖς τὰ πολλὰ χαρισάμενον, ὁ δὲ βασιλεὺς ὡς φιλοβασιλέα τὸν Νέστορα. Ἐνθα καὶ θαυμάση ἂν τις εἰκότως τὸν ποιητὴν, ὅπως τῶν ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ταύτῃ νοημάτων, ὅσα μὲν ἰλαρὰ τῷ δήμῳ καὶ ἡρέμασεμνά, τῷ Ὀδυσσεῖ ἀνατέθεικεν ὡς ὑφειμένῳ πρὸς τὸν Νέστορα· ὅσα δὲ ὑψηλότατα καὶ βασιλεῖ μὲν ἡδέα, τῷ δὲ δήμῳ σφοδρά, τὰ τοιαῦτα τῷ μεγάλῳ ῥήτορι ὠκείωσε τῷ Νέστορι· ὥστε δύο τούτων ὄντων ῥητόρων τοῖς Ἑλλησι, τὸν μὲν Ὀδυσσεῖα καλὸν εἶναι, ἄριστον δὲ τὸν Νέστορα, ὅσγε καὶ πολλὰ τῶν τοῦ Ὀδυσσεῖως νοημάτων, ὡς εἴρηται, διορθώσεται ἐπισκευάζων καὶ ἐκταπεινοῦ ἀνάγων εἰς τὸ σεμνότερον, καθὰ δειχθήσεται, Ὁμήρου κἀνταῦθα φιλοτίμως δεικνύντος, ὡς τὸ αὐτὸ νόημα οὕτω μὲν ῥηθὲν οὐ πάνυ καλὸν ἔσται, οὕτω δὲ λεχθὲν ἔσται ἄριστον. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τὸ συμβουλευτικὸν τῆς ῥητορικῆς εἶδος τὸ ἐκ προτροπῆς καὶ ἀποτροπῆς, ὡς καὶ ἐν τῇ α', οὕτω καὶ ἐνταῦθα ἐκφανέστατα ὁ ποιητὴς ἐνδείκνυται ἐν οἷς ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ ὁ Νέστωρ συμβουλεύουσι. δείκνυσι δὲ καὶ τὸ δικανικὸν εἶδέναι τὸ ἐκ κατηγορίας καὶ ἀπολογίας, ἐν οἷς λέγει ὅτι δύο ἄνδρες ἐνεῖκεον εἴνεκα ποινῆς, περὶ φόνου δικαζόμενοι. τοῦ δὲ πανηγυρικοῦ, ὅπερ ἐξ ἐγκωμίου καὶ ψόγου σύγκειται, μυρία καὶ αὐτοῦ μάλιστα παρὰ τῷ ποιητῇ κείνται παραδείγματα, [ὅσγε, καθὸ ποιητῆς, τῷ πανηγυρικῷ ὑποκρέκει τῆς ῥητορικῆς εἶδει καὶ κατ' αὐτὸ ἐνδοκιμῆ μάλιστα, εἰ καὶ ἄλλως τοῖς ὅλοις ῥητορικοῖς ἡδύσμασιν ἐξαρτῦεται 1.337 κατ' ἐπιστήμην ἄκραν.] Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι ἐξ ἀρχῆς μὲν ὁ Ὀδυσσεὺς οὐ προσφθέγγεται τοὺς Ἑλληνας, ἀλλὰ τὸν βασιλέα λέγων· «Ἄτρεΐδη, νῦν δὴ σε, ἄναξ, ἐθέλουσιν Ἀχαιοὶ πᾶσιν ἐλέγχιστον θέμεναι [μερόπεσσι] βροτοῖσιν, οὐδέ τοι ἐκτελέουσιν ὑπόσχεσιν, ἦν

περ ὑπέσταν ἐνθάδ' ἔτι στείχοντες ἀπ' Ἄργεοσίποβοτοιο», ὅπερ ἐστὶ τὸ τὴν Ἴλιον ἐκπέσαντα ἀπονέεσθαι. εἶτα λέγει καί, ὅτι «ὡς ἢ παῖδες νεαροὶ χῆραί τε γυναῖκες ἀλλήλοισιν ὀδύρονται οἰκόνδενέεσθαι». Ποιεῖ δὲ ὁ Ὀδυσσεὺς τοῦτο καὶ οὐ πρὸς τοὺς Ἕλληνας τοιαῦτα λαλεῖ λεαίνων τεχνικῶς τὸν λόγον καὶ τὸ πάνυ πικρὸν ἀφαιρῶν ἐλύπει γὰρ τοὺς Ἕλληνας, εἰ πρὸς ἐκείνους αὐτοὺς ἀπέτεινεν, ὅτι θέλετε τὸν βασιλέα ἐλέγχιστονθεῖναι. ἐκωμῶδει δὲ καὶ ὅτι ὡς γυναῖκες ὀδύρεσθε. νῦν δὲ πρὸς τὸν βασιλέα ταῦτα λέγων αὐτόν τε θεραπεύει, ὡς οἶον συναχθόμενος τῷ βασιλεῖ ἐπὶ τῇ τῶν Ἑλλήνων φυγῇ, καὶ οὐδὲ τοὺς Ἕλληνας τοσαῦτα λυπεῖ, ἅμα δὲ καὶ ἐμφαίνει, ὅτι θέλοντος τοῦ βασιλέως κατέσχευεν αὐτοὺς μὴ ἀποπλευσαι. εἶτα τὴν ἐπιτίμησιν ταύτην τὴν κατὰ τῶν Ἑλλήνων λεάνας τῇ συγγνώμῃ ἐν τῷ εἰπεῖν μηδὲν καινόν αὐτοὺς πάσχειν, εἰ μετὰ πολυετῆ πόνον νόστου ἐφίενται, τότε δὴ στρέφει τὸν λόγον καὶ πρὸς αὐτοὺς καὶ «τλήτε φίλοι» λέγει καὶ τὰ ἐξῆς· λεῖον καὶ οὕτωποιῶν τὸν λόγον καὶ τὸ ἀπαλὸν συναναμιγνύς τῷ σκληρῷ ἐν τῷ λέγειν αὐτοὺς φίλους καὶ παρακαλεῖν τλήναι. (ἡ. 284) Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ «ἐθέλουσιν Ἀχαιοί» ψόγον τινὰ ἔχει τῶν Ἑλλήνων, ὡς ἀπλῶς οὕτω θελόντων ἐλέγχιστον θεῖναι τὸν βασιλέα, οὐ μὴν εὐλόγως καὶ μετὰ προαιρέσεως ἀγαθῆς. καὶ ἄλλως δὲ καὶ ὡς ἐναντιουμένων τῷ βασιλεῖ, εἴπερ θέλουσιν, ὅπερ οὐ θέλει ὁ βασιλεύς. (ἡ. 285) Τὸ δὲ «πᾶσι βροτοῖς» αὐξήσις ἐστὶ τοῦ κακοῦ. οὐ γὰρ τοῖς Ἕλλησιν ἐλέγχιστον θήσουσι τὸν βασιλέα οὐδὲ τοῖς Τρωσὶ μόνοις, ἀλλὰ πᾶσι βροτοῖς, τοῖς τε νῦν δηλαδὴ καὶ τοῖς ἐπιγόνοις. ἐνταῦθα δὲ φανερώς διαδείκνυσι τὴν ἀπόπειραν· πῶς γὰρ ἂν φεύγειν ἐκείνους προτρέποι ὁ βασιλεύς, ὁ διὰ τοῦτο πᾶσιν ἐσόμενος ἐλέγχιστος; [Ὡς δὲ Αἰολικὸν ὁ βροτός, δηλοῦσιν οἱ παλαιοὶ φάμενοι, ὅτι προστιθέασιν οἱ Αἰολεῖς τὸ βῆτα τῷ ῥῶ, ἠνίκα ἢ ἐφεξῆς συλλαβὴ ἔχει ἢ τὸ -κ, οἶον ῥάκος βράκος, ἢ τὸ -δ, οἶον ῥόδον βρόδον, ἢ τὸ -ζ, οἶον ῥίζα βρίζα, ἢ τὸ -τ, οἶον ῥυτήρ βρυτήρ, ὁ χαλινός. οὕτως οὖν καὶ ῥοτός βροτός, ὁ ῥευστός ἄνθρωπος, ἔχει δ' ἂν ἴσως ὅμοιον πλεονασμὸν τοῦ -β καὶ ὁ αἵματηρὸς βρότος, ὁ ἐστιμολυσμός.] (ἡ. 286) Τὸ δὲ «οὐ σοὶ ἐκτελέουσιν ὑπόσχεσιν» ψεῦδος κατηγορεῖτων Ἑλλήνων, ὅπερ οὐκ ἂν αὐτοὶ ἔλοιτο. Τὸ δὲ «ὑπέσταν», ἦγουν ὑπέστησαν, ἀντὶ τοῦ ὑπέσχοντο, ὑπέμειναν. Ἡ δὲ λέξις μετήνεκται ἀπὸ τῶν κιόνων, οἷς βάρη ἐπίκεινται· ὡς γὰρ οὗτοι τοῖς ἐπικειμένοις ὑφίστανται, οὕτω καὶ ὁ ὑποσχόμενος βάρει τινὶ ἑαυτὸν ὑπέθετο. Ἰωνικὴ δὲ καὶ αὕτη λέξις κειμένη καὶ παρ' 1.338 ἄλλοις, ἐν οἷς καὶ Ἡρόδοτος, ὅς πού φησι· «τίς ἂν μοι ὑποστάς τελέσειεν;» εἰρήσεται δὲ περὶ τῆς τοιαύτης λέξεως καὶ μετ' ὀλίγα, ὅπου περὶ ὑποσχέσεως ῥῆμα δὲ ἀπλοῦν πρωτότυπον θέμα τοῦ ὑποστῆναι τὸ στέω, ἐξ οὗ, ὡς ἐν τοῖς ἐξῆς που φανήσεται, τὸ στεῦται ἀντὶ τοῦ ὑπισχνεῖται. ὅτι δὲ καὶ ταῦτόν παρατῶ ποιητῆ ὑπόσχεσις καὶ ὑποστῆναι, εἰρήσεται ὁμοίως καὶ αὐτό· [Ἐποδηλοῖ δὲ τοῦτο κἀνταῦθα ὁ ποιητὴς ἐν τῷ «ὑπόσχεσιν ἦν περ ὑπέσταν». πάντως γὰρ ταῦτόν ἀκολουθῶς εἰπεῖν ὑπόσχεσιν ἦν ὑπέστησαν καὶ ὑπόσχεσιν ἦν ὑπέσχοντο.] (ἡ. 287) Ἰππόβοτον δὲ Ἄργος τὴν Πελοπόννησον λέγει. Ἄργος μὲν ἀπὸ τοῦ πανόπτου Ἄργου, ὡς προγέγραπται· ἰππόβοτον δέ, διότι εὐφόρησέ ποτε ἵππων πολλῶν τε καὶ ἀγαθῶν, ὡς αἱ ἱστορίαι δηλοῦσι. [Πρὸς δὲ τὸ ἰππόβοτον σύγκειται καὶ ὁ βούβοτος λειμών.] κατ' αὐτὰ δὲ πῶς καὶ τὸ θερεῖβοτον συντέθειται, ὁ δηλοῖ τὸν τρόπον κατὰ τοὺς παλαιοὺς ἔχοντα καὶ ἐν θέρει νομάς, γενικώτερον δὲ τὸ εὔβοτος. (ἡ. 288) Τὸ δὲ ἀπονέεσθαι ταῦτόν ἐστι τῷ ἀπονοσθῆσαι. ἀπὸ γὰρ τοῦ νέω τούτου ῥήματος ὁ νόστος γίνεται. οὕτω δὲ καιρία ἢ λέξις ὡς ἐνποιήσεται, ὥστε ἐν τῷ χωρίῳ τούτῳ τετράκις ὁ ποιητὴς αὐτῇ ἐχρήσατο θεῖς αὐτὴν ἀπαρεμφάτως ἐν τέλει στίχων, ὧν οἱ δύο καὶ κάλλος ποιοῦσι συνεχεῖς κείμενοι. φησὶ γάρ· «ἀλλήλοισιν ὀδύρονται οἰκόνδε νέεσθαι». «ἢ μὴν καὶ πόνος ἐστὶν ἀνιηθέντα νέεσθαι». τούτου δὲ τοῦ στίχου ὁ νοῦς μετ' ὀλίγα

εἰρήσεται.(η. 289) Παισὶ δὲ καὶ χήραις ἀπεικάζει τοὺς Ἑλληνας ὄνειδίζων αὐτοὺς καϊκωμωδῶν διὰ μὲν τῶν γυναικῶν εἰς μικροψυχίαν, διὰ δὲ τῶν παίδων εἰς ἀφερεπονίαν καὶ εἰς μαλακότητα· γυναιξὶ μὲν, ἔαν οὕτω τῶν οἴκοι φροντίζωσι, καθὰ καὶ τινες οἰκουροὶ γυναικες· παισὶ δέ, ἔαν κάμνουν οὐ βούλωνται· καὶ οὐχ' ἀπλῶς παισίν, ἀλλὰ νεαροῖς, οἱ μικρὸν τι τοῦ οἴκου ἀπολειφθέντες νόστου μένηνται· καὶ οὐδὲ γυναιξὶν ἀπλῶς, ἀλλὰ χήραις, αἵτινες κηδεμόνα τοῦ οἴκου μὴ ἔχουσαι τάχιον ἐπαναλύειν θέλουσιν, ἐπειδὰν βραχὺ τι ἀποδημήσωσι. καὶ ἔστι τοῦτο οἶον παράφρασις τοῦ «Ἀχαιίδες οὐκέτ' Ἀχαιοί». δῆλον δὲ ὅτι σεμνότερον τοῦτο πάνυ ἐκείνου. ποῦ γὰρ ταῦτον γυναικας εἶπειν τοὺς ἥρωας Ἀχαιοὺς, ὃ δὴ Θεορίτης ἔσκωψε, καὶ κατὰ γυναικας χήρας δακρύειν αὐτούς, τὸ τοῦ Ὀδυσσεὺς ἀστείσμα. (η. 291) Ὅτι πικράνας τοὺς Ἑλληνας ὁ Ὀδυσσεὺς ὀνειδισμοῖς, ὡς προεῖρηται, ἀνίησιν ὕστερον τὴν ἐπιτίμησιν τῆ συγγνώμῃ καὶ ὑπεραπολογεῖται λέγων ἐπίπονον εἶναι τὸν τῶσαετῆ πόλεμον, ὥστε εὐλόγως ἄν τινα ἀνιαιθέντα καὶ ἀκηδιάσαντα ἐφίεσθαι τοῦ νόστου. [Ὅτι δὲ ἐκ τοῦ πένω, τοῦ σπουδαίως ἐνεργῶ, καθὰ ὁ πένης, οὕτω καὶ πόνος διχῶς, ἢ τε καματηρὰ 1.339 ἐνέργεια καὶ ἢ ἀπλῶς, ὅθεν καὶ τὸ πονεῖσθαι καὶ γηπόνος καὶ γεωπέινης, οἵπερὶ γῆν πονοῦμενοι, πρόδηλόν ἐστι. καὶ τοῦτο μὲν τοιοῦτον.] (η. 292-7) Ὀδυσσεὺς δὲ χρᾶται καὶ νοήματι κατασκευαστικῶ τούτου τοιοῦτω, λεγομένω πλαστῶ· «καὶ γὰρ τίς θ' ἔνα μῆνα μένων ἄπο ἧς ἀλόχου ἀσχαλάα σὺν νηϊπολυζύγῳ, ὃν περ ἄελλαι χεϊμέρια εἰλέωσιν ὀρινομένη τε θάλασσα. ἡμῖν δ' εἶνάτος ἐστὶ περιτροπέων ἐνιαυτὸς ἐνθάδε μιμνόντεσσι. τῶ», ἡγουν διό, «οὐ νεμεσίζομαι Ἀχαιοὺς ἀσχαλάαν». ἔστι δὲ τὸ νόημα ἀπὸ χρόνου μὲν, ὡς ἐπιχειρήμα· ὡς δὲ ἐργασία, ἐκ τοῦ ὁμοίου καὶ τοῦ μικροτέρου· ἐκ τοῦ μικροτέρου μὲν, κατὰ τὸν μῆνα· μικρότερον γὰρ τι ὁ μῆν ὁ εἷς τῶν ἐννέα ἐνιαυτῶν· ἐκ τοῦ ὁμοίου δέ, κατὰ τὴν νῆα· σὺν ναυσὶ γὰρ καὶ οἱ Ἕλληνες μένουσιν ἐν τῇ Τροίᾳ. εἶτα πάλιν ἐπανατρέχων εἰς τὸ ἐξ ἀρχῆς καὶ κωλύων τὸν νόστον φησίν· (η. 297 ς.) «ἀλλὰ καὶ ἔμπης αἰσχρόν τοι δηρόν τε μένειν κενεὸν τε νέεσθαι», οἶονεὶ λέγων ὅτι, εἴπερ ἔδει φυγεῖν, πρὸ τοῦ δεκάτου ἔτους ἔδει τοῦτο ποιῆσαι, ὡς νῦν γε αἰσχουσι περιποητικὸν τοῦτο τοῖς Ἀχαιοῖς. (η. 293) Ναῦς δὲ πολύζυγος ἢ ἡ πολυέδρος, ἦν καὶ πολυκλήριδα λέγει ἀλλαχοῦ, ὡς ζυγοῦ τῆς καθέδρας λεγομένου, ἢ ἡ πολυδέσμος, ὡς ζυγῶν λεγομένων τῶν μεγάλων ξύλων τῶν τοὺς τοίχους δεσμοῦντων καὶ συναγόντων δίκην ζυγοῦ· τῶν δ' αὐτῶν καὶ κληρίδων λεγομένων, ὡς δίκην κλειδὸς τὰ ἐκατέρωθεν συνεχόντων, ὡς εἶναι οὕτω ταῦτον τὴν πολύζυγον νῆα καὶ τὴν πολυκλήριδα. τὴν δὲ πολύζυγον νῆα ἐν ἄλλοις ἐκατόνζυγον λέγει καὶ χρησιμεύει ἡ λέξις εἰς τὴν ἐκατόμβην ἐν τῇ α' ῥαψωδίᾳ. τὸ μὲν τοι εὐζυγον ἄρματος ἐστὶν ἐπίθετον. [Ἰστέον δὲ ὅτι, καθὰ ἐν τῶ ἐκατόνζυγοι καὶ πολύζυγοι μετελήφθη ὁ ὠρισμένος ἀριθμὸς εἰς ἀόριστον, οὕτω γίνεται καὶ ἐν τῶ τὸν ὀκτάποδα πολύπου καλεῖν καὶ τὴν τρίαίναν «πολυγλώχινα σίδηρον».] (η. 294) Τὸ δὲ «ἄελλαι εἰλέωσι» τρόπος ἐστὶν ἐτυμολογίας· παρὰ τὸ εἰλεῖν γὰρ ἐτυμολογεῖται ἡ ἄελλα. [Ὀρινομένη δὲ θάλασσα ἢ ταρασσομένη, ὥστε καὶ τὸ θυμὸς ὀρίνεται ἢ ἡτορ κύμανσιν τινα δηλοῖ ταραχώδη.] (η. 295) Τὸ δὲ εἶνατος ἀπὸ τοῦ ἐνατός ἐστὶ προσλήψει τοῦ ἱ, ἵνα μὴ ὁ πὸς εἴη τρίβραχυς· καί τοι δυνατὸν ἦν καὶ ἄλλως ἐκτεῖναι τὴν ἄρχουσαν διπλώσαντα τὸ ἀμετάβολον. ἀλλ' ἔοικε μὴ ποιῆσαι οὕτω, ἵνα μὴ δόξη τὸ ἐννατος φύσει ἔχειν τὰ δύο νῦ ὡς ἀπὸ τοῦ ἐννέα, ὅπερ οὐκ ἀρέσκειν δοκεῖ πολλοῖς τῶν παλαιῶν. ὡς γὰρ ἀπὸ τοῦ τέτταρα τέταρτος δι' ἐνὸς ταῦ, οὕτω καὶ ἀπὸ τοῦ ἐννέα ἔνατος δι' ἐνὸς νῦ. καὶ ὁ ποιητὴς οὖν παρακατιῶν ἐν τῶ «ἀτὰρ μήτηρ ἐνάτη ἦν» δι' ἐνὸς νῦ γράφει 1.340 αὐτό. διό τινες καὶ ἀπὸ τοῦ νέατος κατὰ μετὰθεσιν ἐτυμολογοῦσιν αὐτό· σχεδὸν γὰρ νέατος ἐστὶν, ἡγουν ἔσχατος, ὁ ἔνατος ὡς οἶα παρὰ μονάδα δέκατος ὢν. ἐπεὶ τοίνυν

ἀρέσκει τισὶ δι' ἑνὸς ἄνθρωπον ἐκφέρεσθαι τὸ ἕνατος, κὰν ἀπὸ τοῦ ἐννεαγίνεταί, διὰ τοῦτο δεῖσαν μηκυνθῆναι τὴν ἄρχουσαν φύσει μακρὰν ἐποίησεν αὐτὴν δι' ἐπενθέσεως τοῦ ἑνὸς καὶ οὐκ ἐδίπλασε τὸ ἄνθρωπον, ἵνα μὴ δοκοίη ἐκ πρωτοτυπίας ἔχειν τὴν ἕκτασιν. καὶ οὕτω μὲν ταῦτα κατὰ τινὰς. δύναται δὲ καὶ ἄλλωστὸ εἶνατος γενέσθαι ἀπὸ τοῦ ἐννεα ἕνατος τροπῆ τοῦ ἄνθρωπον εἰς ἑνὴ γλώσση Σικελῶν, κατὰ τὸ ἐννεάνυχες εἰνάνυχες, περὶ οὗ ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα ῥηθήσεται. [Ἰστέον δὲ ὅτι, καθὰ τὸ τέτταρα καὶ τὸ ἐννεα κινήθηεντα ἤπλωσε τὴν διπλόην τοῦ ταῦκαί τοῦ νῦ, οὕτω καὶ τὸ μάλλον ἐξέβαλε τὸ ἐν λάμβδα ἐν τῷ μάλιστα.] Ἐνιαυτὸς δὲ περιτροπέων ὁ ἤδη ταῖς τροπαῖς ταῖς κατ' αὐτὸν συμπληρούμενος καί, ὡς εἰπεῖν, μέλλων τελειοῦσθαι. [Ἦρα δὲ ὡς τὸ μὲν ἀπλοῦν τρωπῶ μεγαθύνεται, τὸ δὲ περιτροπέω συστέλλει τὴν ἑπτατροπὴν συλλαβὴν ὡς σύνθετον, καθὰ καὶ τὸ παλιντροπάασθαι.] (ἡ. 296) Τὸ δὲ μιμνόντεσσιν ὄνειδισμὸν ἔχει ἀργίας καὶ δηλοῖ τὸ ἀπράκτους καθῆσθαι· ἄλλως γὰρ ἡδύνατο εἰπεῖν μαρναμένοισιν, ὡς φασιν οἰपालαιοί. [Ἦρα δὲ κἀνταῦθα ὡς πρὸς βίαν μέτρον στρέφει διαλέκτοις τὴν γλῶτταν ὁ ποιητής· ἀνωτέρω μὲν γὰρ ἕνα μῆνα μένων ἔφη κοινῶς, ἐνταῦθα δὲ μιμνόντεσσιν εἶπεν Ἰωνικῶς ἀντὶ τοῦ μένουσι.] Τὸ δὲ νεμεσιζομαι δηλοῖ μὲν τὸ δικαίως μέμφομαι· εὐρηται δὲ ἐν τοῖς ἐξῆς καὶ νεμεσῶμαι, ὥστε διαφορεῖται καὶ αὐτό, καθὰ καὶ τὸ προκαλῶ, προκαλίζω, καὶ [ἕτερα μυρία, ἐν οἷς καὶ τὸ σέβω, σεβίζω.] (ἡ. 298) Τὸ δὲ «κενεόν τε νέεσθαι» πολλὰς ὑποβάλλει ἐννοίας. λέγει γὰρ ὅτι αἰσχροῦ ἐστὶ κενόν τινα ὑποχωρῆσαι, ἢ γοῦν μὴ πράξαντα τὸ τέλος, οὐδένα ἦλθε, μηδὲ ἐκτετελεκότα, ὅπερ ὑπέσχετο, μηδὲ ἔχοντα λάφυρα, ἵνα ὁ μὲν φιλότιμος αἰσχροῦ ἡγήσεται ἄπρακτος ὑποχωρῆσαι, ὁ δὲ ἀληθῆς αἰδέσθεται μὴ ἐκτελέσαι ὑπόσχεσιν ἢ ὑπερ ὑπέστη, ὁ δὲ φιλοχρήματος καὶ φιλοκερδῆς αἰσχυρθεῖ λαφύρων δίχα ἐπανελθεῖν, ἄπερ εἰς δέλεαρ τῷ κερδαλέω ὑποβέβληται. Πλεονασμὸς δὲ ἐστὶ τοῦ ἑνὸς ἐν τῷ κενός· ὡς γὰρ κουλός κουλεύς, οὕτω κενός κενεύς, καὶ τὸ ἀσχαλάα δὲ πλεονασμὸν ἔχει τοῦ ἄσχα, ὡς καὶ τὸ ὄραα. δηλὸν δὲ 1.341 ὅτι ἐν τοῖς τοιοῦτοις καὶ τὸ ἄσχα ἐστὶν οὗ πλεονάζει· εὐρηται γὰρ καὶ ὀρόων ὀβλέπων καὶ ἀσχαλῶν ὁ λυπούμενος, καὶ εἶρηται περὶ τῶν τοιοῦτων ἐν τῇ ἀράψωδι. [Δηλὸν δὲ ὅτι τε τοῦ ἀσχαλάαν προὔπαρχει ῥῆμα βαρύτονον τὸ ἀσχάλλειν, ὃ ἐστὶν ἄχους ἄλις ἔχειν, καθὰ καὶ τοῦ μηνιᾶν τὸ μηνίειν καὶ τοῦ πιεζεῖν τὸ πιέζειν, καὶ ὅτι ἐκ τοῦ κενός γίνεται ὁ κενεύς καὶ ὅτι κατὰ τὸ κενός κενεύς, οὕτω καὶ θός θεός καὶ ἕτερα πολλά.] (ἡ. 299–332) Ὅτι μετὰ τὸν βασιλέα στρέφων, ὡς προεῖρηται, τοὺς λόγους εἰς τὸν δῆμον ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ δῦσσωπῶν οἶον αὐτοῦ καὶ καταμαλάττων λόγοις ἐπὶ πλέον καὶ ἐλπίδα ὑποτείνων τοῦ ἀλώσεσθαι ἀντὶ τὴν Τροίαν «τλήτε φίλοι», φησί, «καὶ μείνατ' ἐπὶ χρόνον, ὄφρα δαῶμεν, εἰ ἐτεὸν Κάλχας μαντεύεται, ἢ καὶ οὐκί». ποῖος Κάλχας; ὃν δηλαδῆ οὐκ ἔστι ψεύσασθαι. εἶτα ἀναμιμνήσκει καὶ ὅπως χθὲς καὶ πρωῖζα, ὅτε ἐς Αὐλίδαν αἰ νῆες τῶν Ἀχαιῶν ἡγερέθοντο κακὰ Πριάμῳ καὶ Τρωσὶ φέρουσαι, «ἡμεῖς», φησὶν, «ἀμφὶ περὶ κρήνην ἱερούς κατὰ βωμοὺς ἔρδομεν», ἢ γοῦν ἐθύομεν, «τεληέσας ἐκατόμβας καλῆ ὑπὸ πλατανίστῳ, ὅθεν», ἢ ὅθι, «ῥέεν ἀγλαὸν ὕδωρ. ἐνθ' ἐφάνη μέγα σῆμα, δράκων ἐπὶ νῶτα δαφοινός, σμερδαλέος, ὃς βωμοῦ παῖζας πρὸς ῥα πλατανίστον ὄρουσεν. ἐνθα δ' ἔσαν στρουθοῖο νεοσσοί, νήπια τέκνα, ὃζω ἐπ' ἀκροτάτῳ πετάλοις ὑποπεπτηῶτες ὀκτώ, ἀτὰρ μήτηρ ἐνάτην, ἢ τέκε τέκνα· ἐνθ' ὃ γε τοὺς ἐλεεινὰ κατήσθιε τετριγῶτας· μήτηρ δ' ἀμφοτεπᾶτο ὄδυρομένη φίλα τέκνα· τὴν δ' ἐλελιζάμενος πτερύγος λάβεν ἀμφιαχυῖαν. αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ τέκν' ἔφαγε στρουθοῖο καὶ αὐτήν, τὸν μὲν ἀρίζηλον ἔθηκε θεός, ὅσπερ ἔφηνε. λαῶν γὰρ μιν ἔθηκε Κρόνου παῖς. ἡμεῖς δ' ἐσταότες θαυμάζομεν, οἷα ἐτύχθη δεινὰ πέλωρα. Κάλχας δὲ θεοπροπέων ἀγόρευεν», ὅτι «ἡμῖν τόδ' ἔφηνε τέρας μέγα θεός, ὅψιμον, ὀπιτέλεστον, οὗ κλέος οὐ ποτ' ὀλεῖται. ὡς οὗτος κατὰ τέκν' ἔφαγε στρουθοῖο

καὶ αὐτήν, ὀκτώ, ἀτάρμητηρ ἐνάτη ἦν, [ἦ τέκε τέκνα,] ὡς ἡμεῖς τοσαῦτ' ἔτεα πτολεμίζομεν αὖθι. τῷδεκάτω δὲ πόλιν αἰρήσομεν εὐρυάγυιαν». εἶτα ἐνθυμήσας ὅτι ἐκεῖνος μὲν οὕτως ἀγόρευε, τὰ δὲ νῦν πάντα τελεῖται, ἐπάγει ἐναντίως τῷ φεύγωμεν τὴν τοῦ λόγου ἀξίωσιν, ἣτις ἐστὶ τὸ «ἀλλ' ἄγε, μίμνετε αὐτοῦ, εἰς ὃ κεν ἄστὺ μέγα Πριάμοιο ἔλωμεν». [Καὶ συνετελέσθη τῷ ποιητῇ ἐν μὲν στίχοις πολλοῖς τὸ ἀγορήσασθαι τὸν Ὀδυσσεῖα ἡγουν δημηγορῆσαι ἀφηγηματικῶς τὰ συντείνονταίς ὅπερ ἔμελλεν ἀξιοῦν· ἐν δὲ δυσὶ καὶ μόνοις ἔπεσιν ἢ ἀξίωσις ἡγουν τὸ μετεπειθῆναι, ὡς καὶ προσεσημειώται καὶ πανταχοῦ δὲ φαίνεται κατὰ τὸν Πορφύριον. καὶ γίνεται ὡς ἐπὶ πολὺ οὕτως, ἡγουν πλατύνεται μὲν τὸ ἀγορήσασθαι, 1.342 βραχυλογεῖται δὲ τὸ μετεπειθῆναι.] Καὶ ὅρα ὅπως ἐπιδεξίως ὁ ποιητὴς ἐνταῦθα τὴν τοῦ δράκοντος καὶ τῶν νεοσσῶν ἱστορίαν παρενέβαλεν, ἣτις ἐν ἀρχῇ μὲν τοῦ ἀπόπλου συμβέβηκεν, ἀξία δὲ οὕσα ἱστορηθῆναι παρέρριπται ἐνταυθοῖ. ἔφαμεν γὰρ ἤδη ὅτι, κὰν ἐκ τῆς Ἀχιλλέως μῆνιδος ἤρξατο, ἀλλ' οὐδέν τι οὐδὲ τῶν προτέρου πραχθέντων ἄξιον λόγου παραλείψει, παρενσπερεῖ δὲ αὐτὰ εὐμεθόδως πολλαχοῦ τῆς ποιήσεως. (ἡ. 299) Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ «μείνατε ἐπὶ χρόνον» [ἐστὶ μὲν διασαφητικὸν τοῦ τλήτε,] ἀμφιβόλως δὲ ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσεῖως εἴρηται καὶ ἀορίστως. ἄδηλον γὰρ εἶτε τὸν πολὺν εἶτε τὸν ὀλίγον χρόνον ἐνταῦθα φησὶν ἀορισταίνει γὰρ ἢ λέξις τοῦ χρόνου. καὶ ἔοικε τοῦ βασιλέως νοῆσαι τι σοφώτερον. ὁ μὲν γὰρ τὸ «νῦν γὰρ κεν ἔλοις πόλιν» ἐπὶ τῆς αὐτίκα σήμερον ἡμέρας ἐνόησεν. ὁ δὲ Ὀδυσσεὺς χρόνον ἐνταῦθα θεῖς τὸν ἀόριστον μέσως χωρεῖ. χρόνος γὰρ καὶ ἡ σήμερον ἡμέρα καὶ αἰ μετ' αὐτήν. ὅπερ οὖν ὁ ὄνειρος εἶπε, τοῦτο καὶ Ὀδυσσεὺς. τὸ γὰρ νῦν ἐλεῖν τὴν Τροίαν καὶ τὸ μείναι χρόνον, ἕως ἄστὺ Πριάμου ἔλωμεν, τὸ αὐτὸ βούλεται. [Τὸ δὲ δαῶμεν ταῦτόν τῷ γνῶμεν, μάθωμεν, μετακλιθὲν ἐκ τοῦ ἐδάην πρὸς ὁμοιότητα τοῦ ἐτύφθην, τυφθῶμεν καὶ τῶν ὁμοίων.] (ἡ. 300) Τοῦ δὲ Κάλχαντος αὐτοὺς ἀναμιμνήσκει ψυχαγωγῶν τε τῆ διοσημία καὶ ἀπὸ τοῦ ἔναγχος εὐδοκιμήσαντος εἰς τὰ κατὰ τὸν λοιμὸν καὶ πιστοῦ εἰς ἀλήθειαν τὸν ὄχλον παραμυθούμενος. [Τὸ δὲ μαντεύεται ἀντὶ παρωχημένου κεῖται τοῦ ἐμαντεύετο, ὡς δηλοῖ μετ' ὀλίγα καὶ τὸ «θεοπροπέων ἀγόρευε» καὶ «κεῖνός θ' ὡς ἀγόρευε». Τὸ δὲ «ἠὲ καὶ οὐκί» ταῦτόν ἐστι τῷ εἶτε καὶ μή.] (ἡ. 303) Τὸ δὲ «χθιζὰ τε καὶ πρωῖζὰ» ἀντὶ τοῦ χθὲς καὶ πρωῖ καί, ὡς εἰπεῖν, ἔναγχος. συντέμνει δέ, φασί, τοὺς τοσοῦτους χρόνους εἰς βραχὺ κομιδῇ, ὅπως τὸν προσδοκώμενον μηδὲν εἶναι νομίσωσι, καὶ ἅμα ἐξευτελίζων τὸ καύχημα τῶν Ἑλλήνων, ὡς εἰς μάτην τοὺς τοσοῦτους χρόνους ἀνυσάντων. Φθάσασμέντοι ἔφη καὶ αὐτὸ τὸ ἀληθές, τὸ πολὺν δηλαδὴ χρόνον ἐνταῦθα πολεμησιαύτους, ἐν τῷ «αἰσχρὸν τοι δηρὸν τε μένειν», ὅπερ καὶ ὁ Νέστωρ ἐρεῖ ἐν τῷ «πολὺν χρόνον ἐνθάδ' ἐόντες». καὶ ἄλλως δέ, ἐν μὲν τῷ ὄνειδισμῷ δηρὸν μένειν αὐτοὺς εἶπεν, ἐν δὲ τῇ παραμυθίᾳ χθιζὰ καὶ πρωῖζὰ φανῆναι τὸ σημειόν φησιν ἐπιτέμνων παραμυθητικῶς τὸν καιρὸν. [Ἰστέον δὲ ὅτι τε ταῦτόν τὸ Ὀμηρικῶς χθιζὰ καὶ πρωῖζὰ καὶ ἐνικῶς εἰπεῖν χθιζὸν καὶ πρωῖζόν· καὶ ὅτι καὶ πρωῖζὸν δυσλλάβως οἶδασιν οἱ παλαιοὶ ἐν προσγραφῇ τοῦ ἱ κατὰ συναίρεσιν καὶ ὅτι ἐκ τοῦ πρωῖ παρῆκται καὶ ἡ παρὰ Σελεύκῳ ἱστορουμένη πρωτερικῆ σικῆ, ἢ φέρει πρῶϊον καρπὸν· καὶ ὅτι χθιζὸν κατὰ τοὺς παλαιοὺς τὸ χθεςινὸν καὶ τὸ ὑπόγυον.] Ἡ δὲ Αὐλὶς τόπος ἐστὶν ἐκ πλαγίου τῆς Εὐβοίας συνάπτων 1.343 τῷ Ἐλικῶν ὄρει, οὕτω λεγόμενος παρὰ τὸ αὐτόθι συναχθεῖσας ἀλισθῆναι ἢ αὐλισθῆναι πρὸ τοῦ εἰς Τροίαν ἀπόπλου τὰς νῆας τῶν Ἀχαιῶν. [(ἡ. 304) Τὸ δὲ «κακὰ φέρουσαι» ἀλλοῖόν ἐστι πρὸς τὰς τοῦ Πάριδος νῆας. αὗται μὲν γὰρ, ὡς οἶον εἰπεῖν, φερέκακοι· ἐκεῖναι δὲ ἀληθῶς ἀρχέκακοι κατὰ τὸν ποιητὴν.] (ἡ. 305) Ἐν δὲ τῷ «ἀμφὶ περὶ κρήνην» αἱ δύο προθέσεις τὴν περὶ τὸν αὐτὸν τόπον συναγωγὴν ὁμοῦ δηλοῦσι παντὸς τοῦ στρατοῦ. [Οἱ δὲ ἱεροὶ βωμοὶ πρὸς

διαστολήν εἴρηται ἐτεροίων, ὅποιοι καὶ οἱ τῆς ἀρματοθεσίας καὶ οἱ ἐν Ὀδυσσεΐα φωτοφανεῖς.] (η. 306) Τοῦ δὲ ἔρδειν προϋπάρχει τὸ ῥέζειν· «ἄλλοςδ' ἄλλω ἔρεζεν», ἐξ οὗ μεταθέσει καὶ τροπῇ συνήθει τοῦ ᾗ εἰς ᾗ τὸ ἔρδειν γίνεται. Δωριεῖς δὲ ῥέδδεν τὸ τοιοῦτόν φασιν. (η. 307) Τὴν δὲ πλάτανον, ἣτοι κατὰ παραγωγὴν πλατάνιστον, καλὴν λέγει, ὡς ἂν εἴπη τις εὐειδῆ. τοιοῦτον γὰρ τὸ φυτόν, ἄκαρπον μὲν, καλὸν δὲ τοῖς σκιατραφουμένοις. διὸ καὶ τὸν Ξέρξη πλάτανος ἔσχεν ἐραστήν, ἦν καὶ κοσμήσας νυμφικῶς ἐνηγλαΐζετο, ὑπὸ ταύτη σκιατραφούμενος ὅτε ἦγεν ἐκεχειρίαν, ὅσγε καὶ ἀντίμιμον πλάτανον τῆς ἐρωμένης πλατάνου ἐχρυσόχρησεν, ἵνα συνοδεύουσαν ἔχων ἀναπολῆ τὴν φιλάτην ἐκείνην, καὶ ὅτε μὴ τὸ στερέμιον ἔχει, ἀρκοῖτο βλέπων σκιάν. Χαίρει δὲ ὕδασι τὸ φυτόν καί, ὡς φασιν οἱ παλαιοί, διυδατίζεσθαι θέλει. [διὸ καὶ μεγεθυνομένη διὰ τὸ πλατὺ καὶ ἀνώφορον αὐτῆς πλάτανος λέγεται.] Ἔστι δὲ καὶ ἐπιτηδεῖα πρὸς γένεσιν στρουθῶν· ἃ δὴ καὶ ὁ ποιητὴς εἰδώς, ὅπου τε ἀγλαὸν ὕδωρ ἔρρε, φυτεύει αὐτὴν καὶ στρουθοῦς αὐτῆ τούτους αὐτῶ χρησίμους ἐννεοττεύειν ποιεῖ. [(η. 308) Τοῦ δὲ ἐφάνη οὐκ ἔστι καιριώτερον λέξιν εὐρέσθαι· κεκρυμμένος γὰρ ὁ δράκων ὑπὸ τῷ βωμῷ, εἶτα ἐκείθεν ἀΐξας καὶ εἰς τὴν πλάτανον ὀρούσας ἐξεφαάνθη. Δῆλον δὲ ὡς ὁ ῥηθεὶς βωμὸς αἴθριος ἦν αὐτὸς καθ' αὐτὸν καὶ οὐκ ἔσω ναοῦ, ὁποῖους πολλοὺς ἐσχεδίαζον τοῖς παροδεύουσιν οἱ παλαιοί. Τὸ δὲ μέγα σῆμα προῖων δεινὰ πέλωρα λέγει θεῶν πληθύνας τὸ πρᾶγμα σεμνότερον. Τοῦ δὲ ῥηθέντος «ἐφάνη» διασαφητικὰ καὶ τὸ «ὄν αὐτὸς Ὀλύμπιος ἦκε φώωσδε» καὶ τὸ «ἡμῖν τόδ' ἔφηνε τέρας Ζεὺς».] (η. 308–20) Τὰ δὲ κατὰ τὸν δράκοντα καὶ τοὺς στρουθοῦς καὶ τὴν πλάτανον ὁ μὲν ποιητὴς οὐκ ἰσχυρολογεῖ. ἔθος γὰρ αὐτῶ ἐν 1.344 ταῖς τῶν σημείων λύσεσι τὰ καιριώτερα μόνον ἐπιλέγεσθαι, τὰ δὲ πολλὰ παρεᾶν, ὡς περ δὴ καὶ ἐνταῦθα ἐν σχεδὸν μόνον σημειοῦται ὁ Κάλχας διὰ τοῦ φανέντος, τὸ ὄψιμον τοῦ πολέμου ἡγουν τὸ μετὰ ἐννέα ἔτη τὰ δαπανηθέντα τῷ δράκοντι, ὃ ἔστι τὰ παροιχόμενα τοῖς Ἑλλησι, τὴν Τροίαν ἀλῶναι, τοῦ λοιποῦ δὲ ἀπρακτῆσαι καὶ ἀκινήτῆσαι τοὺς Ἑλληνας, ὡς καὶ ὁ δράκων ἠργησε τὰ ἐννεατέκνα φαγών. Κατὰ δὲ τοὺς παλαιούς ὁ δράκων, οὐπὲρ ἐνταῦθα μέμνηται ὁ ποιητὴς, ἔτι δὲ καὶ ἡ στρουθὸς καὶ οἱ νεοσοὶ ταύτης καὶ ἡ τούτων ἀπώλεια καὶ ἡ τοῦ δράκοντος ἀπολίθωσις τοιαύτην τινὰ ἔχουσι διάθεσιν. ὁ μὲν δράκων Ἀθηναῖς, φασίν, ἱερός, ὡς ἐν τῇ ἄλφα ῥαψωδίᾳ εἴρηται. διὸ καὶ εἰς τοὺς Ἑλληνας ἐκλαμβάνεται, οἷς ἐπίκουρός ἐστιν ἡ Ἀθηναῖς. ὅθεν καὶ ὁ Ζεὺς αὐτὸν εἰς φῶς προάγει σύμβολον ὁ ξένιος, εἰς ὃν ὁ Πάρις ἠδίκησεν ἐξ Ἑλλάδος ἀρπάσας τὴν Ἑλένην. καὶ ὁ Κάλχας δὲ φησιν· «ὡς ὁ δράκων ἐποίησε τάδε, οὕτω καὶ ἡμεῖς πολεμήσομεν», ὡς εἶναι τὸν δράκοντα ὅπερ οἱ Ἑλληνες. Νοεῖται δὲ καὶ ἄλλως χρησιμωδικῶς ὁ τοιοῦτος δράκων εἰς αὐτὸν τὸν πλοῦν τὸν Ἑλληνικόν· ἔρπουσι γὰρ, ὡς περ ὁ δράκων, οὕτω δὲ καὶ αἱ νῆες. Ἡ δὲ στρουθὸς ἀνάκειται μὲν τῇ Ἀφροδίτῃ διὰ τὸ πολύγονον, [ἔτι δὲ καὶ θερμὸν εἰς μίξιν· ὧ δὴ λόγῳ καὶ ἡ περιστέρα οἰκιοῦται τῇ τοῦ μύθου Ἀφροδίτῃ.] τίθεται δὲ εἰς τοὺς Τρῶας, οἷς ἡ Ἀφροδίτη ἐπεκούρει, μᾶλλον μὲν οὖν εἰς αὐτὴν τὴν Τροίαν, ὡς περ καὶ οἱ στρουθοὶ αὐτῆς εἰς τὰς περιοικίδας πόλεις. μάλιστα δὲ χρόνου δηλωτικοῖνοοῦνται αὐτοῖ τε οἱ ὀκτῶ νεοσοὶ καὶ ἡ μήτηρ ἐνάτη οὕσα. πτηνὸν γὰρ ὁ χρόνος καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὰ πτηνὰ εἰς σημεῖον χρόνου λαμβάνονται. ἐνιαυτοῦ δὲ σύμβολά εἰσι καὶ οὐκ ἄλλοιου τινός, εὐλόγως ὡς ἐπ' ἀκροτάτῳ ὄζῳ ὄντες. εἰ μὲν γὰρ πρὸς τῇ ἀρχῇ τοῦ ὄζου ἦσαν, τυχὸν ἂν ἡμέρας ἐδήλουν· εἰ δὲ πρὸς τῷ μέσῳ, μῆνας· πρὸς δὲ ἀκροτάτῳ ὄζῳ ὄντες ἐνιαυτῶν εἰσι δηλωτικοί, τοῦ μείζονος μέτρου. Φασὶ γὰρ οἱ παλαιοί, ὅτι τρεῖς εἰσι χρόνοι, δι' ὧν ὁ πᾶς αἰὼν ἀριθμεῖται· ἡμέρα, μῆν, ἐνιαυτός. ὧν ἡμέρα μὲν οὐρανοῦ ἔστιν ἀποκατάστασις, ὁ δὲ μῆν σελήνης, ὁ δὲ ἐνιαυτός ἡλίου. εἰ μὲν οὖν ἦσαν οἱ νεοσοὶ ἐν ἀρχῇ τοῦ στελέχους,

ἡμέρας ἂν ἐσημειώσατο ὁ μάντις· εἰ δὲ ἐν μέσῳ, μῆνας ἂν εἶπεν. ἐπεὶ δὲ πρὸς τῷ τέλει, ἐνιαυτοὺς λέγει, τὸ τρίτον καὶ μεῖζον καὶ τέλειον. καὶ αὐτὴν δὲ τὴν φωλεὰν ἐν ὑψηλῷ κειμένην σύμβολον εἶναι τῆς Τροίας φασίν, 1.345 ἦν διὰ τὸ ἐφ' ὕψους ἰδρῦσθαι ἠνεμόεσσαν καλεῖ ὁ ποιητής. καὶ τὸ τοὺς στρουθοὺς δὲ πετάλοις ὑποκεῖσθαι ἐπ' ἀκροτάτῳ ὄζῳ τὸ βραχύβιον καὶ ὀλιγοχρόνιον τῶν Τρώων δηλοῖ. ὡς γὰρ ὁ ὑπὸ τοῖς τοιούτοις φύλλοις φωλεὸς οὐκ ἐπὶ πολὺ ἐξαρκέσει, ἀλλὰ συγκαταπεσεῖται τοῖς πετάλοις, οὕτω καὶ ἡ Τροία μετ' οὐ πολὺ κατενεχθήσεται, μετὰ τοὺς ἐννέα δηλαδὴ χρόνους, ὧν εἰσιν, ὡς ἔρρέθη, δηλωτικοὶ ὀκτῶ νεοσσοὶ σὺν τῇ μητρί. ὁ τοίνυν δράκων ὁ τοῖς Ἕλλησιν οἰκείουμενος διὰ τῆς πλατανίστου ἀνελθὼν τὴν τε στρουθὸν καὶ τὰ τέκνα κατέφαγεν, ὅπερ ἐδήλου, ὅτι οἱ Ἀχαιοὶ τῆς τε ἠνεμοέσεως Τροίας καὶ τῶν περὶ αὐτήν, ὧν αὐτὴ μήτηρ οἶα τις ἦν, διὰ ἐνναετοῦς χρόνου περιγενήσονται. τὰ γὰρ πτηνά, ὡς ἔρρέθη, οὐ μόνον ἐνιαυτῶν, ἀλλὰ καὶ πόλεων καὶ περιοίκων εἰσὶ δηλωτικά, καθὰ δηλοῖ τὸ κατεσθίεσθαι αὐτὰ καὶ τὸ ἐλεεινὰ τετριγένοι καὶ τὸ τὴν μητέρα ἀμφιπέτεσθαι ὀδυρομένην καὶ τὸ τὸν δράκοντα ἐλελιζάμενον, ἥτοι στραφέντα, λαβέσθαι αὐτῆς. οὐ γὰρ ἐκ τοῦ εὐθέος, φασίν, ἔάλω ἡ Τροία νόμῳ πολέμου, ἀλλ' ἐμπρήσαντες ἐν ὑστέρω τὰς νῆας οἱ Ἕλληνες καὶ πλασάμενοι ἀναχώρησιν, εἶτα δὴ ἐξ ἀναστροφῆς καταχθέντες νυκτὸς εἶλον τὴν Τροίαν. καὶ τούτου σημεῖον ἦν τὸ τὸν δράκοντα ἐλελιχθέντα λαβέσθαι τοῦ στρουθοῦ, ἥτοι τῆς Τροίας, ἥτις οἶα μήτηρ νεοσσῶν πολλῶν ἄλλων πόλεων προεαλωκυῶν αὐτῇ ἔτι περιῆν. Σῆμα δὲ καὶ τέρας λέγει τὸ κατὰ τὸν δράκοντα, τὸ μὲν ὡς μὴ πάνυ παράδοξον, τὸ δὲ ὡς παρὰ φύσιν. τὸ μὲν γὰρ βωμοῦ ὑπαίξει καὶ πάντων βλεπόντων ἀνερπύσαι εἰς τὴν πλατανίστον καὶ ποιῆσαι, ἃ πεποίηκε, ταῦτα σῆμα ἤτοισημεῖον ἦν. τὸ δὲ κατελθόντα ὕστερον ἀπολιθωθῆναι, τοῦτο ἦν τεράστιον. οὕτω δέ, φασί, καὶ τὸ μὲν ἐπ' ἀκροτάτῳ ὄζῳ ὑπὸ τοῖς φύλλοις εἶναι τὴν νεοττιὰν σημεῖον ἦν ὡς παρὰ τὸ σύνθηρες γεγονός, τέρας δὲ τὸ ὀκτῶ τετοκέσθαι. ἐπτα γὰρ φασὶ τίκτειν τὴν στρουθὸν, ὧν τὸ ἐν οὐρίῳ εἶναι. Ἔστι δὲ κατὰ τοὺς παλαιοὺς σημεῖον μὲν τὸ παρὰ τόπον ἢ παρὰ τὸ ὡς ἐπὶ πολὺ γινόμενον, οἷον τὸ σιμβλοποιήσασθαι μελίσσας ἐν οἴκῳ ἢ ἐν χεῖλεσι βρέφους, οἷον Πινδάρου, ἠπτηνοὺς μύρμηκας ἐν οἰκίᾳ γενέσθαι ἢ νεοττεῦσαι χελιδόνα πρὸς τῇ κλίνῃ ἢ ἀστράψαι ἢ βροντῆσαι τοιῶσδε οἷον παρὰ καιρόν. ταῦτα γὰρ σπάνια καίου συνήθη. τέρας δὲ τὸ παντελῶς παρὰ φύσιν, ὅποια καὶ ἡ τοῦ δράκοντος ἀπολίθωσις, ἥτις ἐδήλου τὸ δυσδιεξόδευτον τοῦ ἀγῶνος καὶ οὐ ταχὺ τελεσθισόμενον, ἀλλὰ κατὰ τὸν λόγον τοῦ Κάλχαντος ὀπιτέλεστον, ἢ καὶ τὴν τοῦ πολέμου σκληρότητα ἢ τὴν μετὰ ταῦτα ἀπραξίαν καὶ ἀργίαν τοῦ ἐκ Τρώων πολέμου 1.346 εἰς ἄμυναν· ἀβοήθητοι γὰρ μεμενῆκασιν οἱ Τρῶες καὶ οὐδεμία τις αὐτοῖς, ἐφ' οἷς ἔπαθον, γέγονεν ἄμυνα· ἢ καὶ τὸ ἐνδοξον καὶ ἀειφανὲς τοῦ πολέμου ἐσήμαινε καὶ τὸ τῆς εὐκλείας ἀμετακίνητον καὶ μόνιμον καὶ πρόοπτον—διὸ καὶ ὁ Κάλχας ἔφη· «οὐ κλέος οὐ ποτε ὀλεῖται»—ἢ τὴν ἀπλῶς μετὰ ἐννέα ἔτη ἄλωσιν τῆς Ἰλίου καὶ ἠσυχίαν καὶ κατάπαυσιν τοῦ πολέμου· ἐννέα γὰρ, φησίν, ἔτη πολεμήσομεν, τῷ δεκάτῳ δὲ πόλιν αἰρήσομεν· ἢ καὶ ὅτι ἀκερδὲς τοῖς Ἕλλησι τὸ τοῦ πολέμου τέλος ἔσται· αὐτοὶ γὰρ ἦσαν ὁ δράκων· δηλοῦσι γὰρ αἰίστοια παντελῶς ἀκερδὲς γενέσθαι τὸ τοῦ πολέμου πέρασ τοῖς Ἕλλησιν, ὅθεν καὶ διὰ τὸ πένεσθαι εἰς ληστείαν αὐτοὺς τραπῆναι κατὰ τὴν ἐπάνοδον καὶ πλανᾶσθαι ἄλλους ἀλλαχοῦ πειρατεύοντας καὶ πολλαχοῦ διασπαρῆναι καὶ καταμεῖναι μέχρι τέλους, πολλοὺς δὲ καὶ ἀπολέσθαι. ἔοικε δὲ καὶ δράκοντα, ὡς εἰκόσ, τῆνικαῦτα ἐκ λίθου ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων γλυφῆναι ἢ τῶν μετ' αὐτοὺς εἰς μνήμην τοῦ τότε συμβεβηκότος καὶ ἐκκεῖσθαι πᾶσιν εἰς θέαν καὶ λόγον περιφέρεσθαι τοῦτον ἐκεῖνον εἶναι τὸν καταφαγόντα ποτὲ τοὺς στρουθοὺς καὶ τὴν μητέρα, οὐ δὴ καὶ τὸν Κάλχαντα

πεποίχη μεμνημένον ένταῦθα ὁ ποιητῆς οἷατῆ παραδόσει τοῦ μύθου ἀκολουθῶν. [Καινὸν δὲ οὐδὲν καὶ τοιοῦτον ἀνατεθεῖσθαιλίθον ἐν τοῖς ἐκεῖ. Ἐπεὶ τοι καὶ Παλαμῆδους ἐπινοησαμένου κυβείαν καὶ πεττείαν ἐν Ἰλίῳ εἰς παραμύθιον λιμοῦ κατασχόντος τὴν στρατιάν λίθος ἐκεῖ ἐδείκνυτο, καθὰ Πολέμων ἱστορεῖ, ἐφ' οὗ ἐπέσσειον. τῆς δὲ τοιαύτης ἐπινοίας τοῦ Παλαμῆδους καὶ τῆς εὐρέσεως δὲ τοῦ χρόνου, ἦν καὶ αὐτὴν ἐκεῖνος ἐσοφίσατο, μάρτυρα παράγουσι Σοφοκλῆν, ὃς ἐν δράματι ὁμωνύμῳ τῷ εὐρετῆ Παλαμῆδηφῆσιν «οὐ λιμὸν οὗτος τόνδ' ἀπῶσε, σὺν θεῷ εἰπεῖν, χρόνου τε διατριβὰςσοφωτάτας ἐφεῦρε φλοίσβου μετὰ κοπὴν καθημένοις, πεσσούς κύβους τε τερπνὸνἀργίας ἄκος;» ἐμαρτύρουν δὲ καὶ Ἀργεῖοι, παρ' οἷς ἦν, φασίν, ὁ λεγόμενος Παλαμῆδους πεσσός. Ὅτι δὲ τὴν αὐτῶν εὐρεσιν Αἰγυπτίοις ἀνατιθέασιν ἕτεροι καὶ ὅτι οὐ παικτικὴ ἀλλὰ φιλόσοφος ἢ Αἰγυπτιακὴ πεττεία λέγεται, ἐνἄλλοις δηλοῦται. καὶ οὕτω μὲν εἰρημένα ἔστω οὐκ ἄλυσιτελῶς καὶ ταῦτα.] Σημεῖωσαι δὲ ὅτι οὐδεμίαν πρέπουσαν τῷ πράγματι λέξιν ἀφῆκεν ὁ ποιητῆς. σῆμά τε γὰρ εἶπε τὸ κατὰ τὸν δράκοντα, οἷον· «ἐνθα ἐφάνη μέγα σῆμα, δράκων ἐπὶ νῶτα δαφοινός, σμερδαλέος». μετὰ δὲ τοὺς στρουθοὺς καὶ τὴν ἀπολίθωσιν τὸ αὐτὸ καὶ δεινὰ πέλωρα εἶπε καὶ τέρας δὲ ὕστερον ἐπωνόμασεν ἐν τῷ «ἡμῖντόδ' ἔφηνε τέρας». Ὅρα δὲ καὶ ὅτι οὐκ ἠδέσθη ὁ ποιητῆς τρεῖς ἐνταῦθα τὸ ἐνθα εἰπεῖν· «ἐνθα ἐφάνη δράκων» καὶ μετὰ δύο στίχους «ἐνθα ἦσαν στρουθοῖονεοσσοί». καὶ αὐτὸ μεθ' ἐτέρους δύο «ἐνθ' ὃ γε τοὺς κατήσθιε». Τὸ δὲ «ἐφάνη» 1.347 κυριωτάτη λέξις· ὑπὸ γὰρ τῷ βωμῷ, καθὰ ἐρρέθη, κρυπτόμενος εἰς φῶς ἐπέμφθη, ὃ ταῦτόν ἐστι τῷ ἐφάνη. διὸ καὶ παρακατιῶν λέγει· «θεός, ὃς περ ἔφηνε» καὶ «ἡμῖν τόδ' ἔφηνε τέρας» ἐπιμένων τῇ λέξει διὰ τὸ καίριον, ὡς καὶ τῷ ἔθηκεν, ἐνθα φησίν· «ἀρίζηλον ἔθηκε θεός» καὶ «λαῶν γὰρ μιν ἔθηκε». Δαφοινός δὲ νῶτα ὁ μέλας παρὰ τὸ ὄ-α ἐπιτατικὸν καὶ τὸν φόνον, ὃ δηλοῖ τὸ αἷμα· μέλαν δὲ τὸ αἷμα. (ἡ. 309) Σμερδαλέος δὲ νῦν μὲν ἐπὶ δράκοντος καὶ δηλοῖ τὸν τῆ ὄψει καταπληκτικὸν ἀπὸ τοῦ μέρδω τὸ βλέπω, καθὰ φασιν οἱ παλαιοί, ὅτι γεκαὶ ὁ δράκων αὐτὸς ὁμοίως ἀπὸ τοῦ δέρκω λέγεται. λέγεται δὲ ποτε καὶ ἐπιτοῦ ἀπλῶς καταπληκτικοῦ ἢ λέξις, οἷον ὅτε εἶπῃ· «σμερδαλέον κονάβησαν» καὶ «σμερδαλέον δ' ἐβόησε». τὸ δὲ σμερδαλέον καὶ σμερδνόν λέγεται· καθίσταται δὲ ἡ λέξις οὕτω. μερίζω καὶ συγκοπὲν μέρζω καὶ Δορικῶς μέρδω, τὸ πανταχοῦ μερίζω καὶ διαπεταννύω τὴν ὄψιν, καὶ μετὰ τοῦ ὄ-α ἐπιτατικοῦ κατὰ συγκοπὴν ζμέρδω κατὰ τοὺς παλαιούς γραμματικούς, ἐφ' ὧν καὶ τὸ Ζμύρνα καὶ τὸ ζμικρός διὰ τοῦ ὄ-ζ κατήρχετο καταργηθέντος παρὰ τῶν ὕστερον, ὡς καὶ προέγραπται, τῇ ἀντιθέσει τοῦ ὄ-σ. σμέρδω τοίνυν καὶ ἐξ αὐτοῦ τὸ σμερδνόν καὶ τὸ σμερδαλέον. (ἡ. 311) Ἡ δὲ στρουθὸς εἶδος μικροῦ ὀρνέου ἀνειμένου τῇ Ἀφροδίτῃ διὰ τε τὸ ὡς ἐν μεγέθει οὐ μεγάλῳ πολύγονον, ὡς ἐρρέθη, καὶ διὰ τὸ χαίρειν τῇ μίξει, ὅθεν καὶ στρουθὸς λέγεται παρὰ τὸ μετὰ οἴστρου θέειν. διὸ καὶ ὀξύνεται ἢ λέξις κατὰ κανόνα τοιοῦτον. τὰ εἰς ὄ-θ-ο-ς δυσύλλαβα φύσει μακρᾶ παραληγόμενα, ἔχοντα τὸ θέειν ἐγκείμενον, ὀξύνονται, οἷον βοηθός, ἀγαθός· οὕτω καὶ στρουθός. τὰ δὲ μὴ τοιαῦτα βαρύνονται, Ξοῦθος κύριον, Ζῆθος, μῦθος. Ἄφ' ὧν δὲ Ἀριστοτέλης ἐν τῷ Περὶ ζῶων ἱστορίας διαζωγραφεῖ τὴν στρουθὸν, ἔοικεν εἶναι αὕτη ὁ λεγόμενος ἰδιωτικώτερον τρωγλίτης. ἰστέον δὲ ὅτι ἢ μὲν τοιαύτη στρουθὸς εἰδικῶς οὕτω λέγεται, ἔστι δὲ ἄλλως καὶ γενικὴ λέξις. Αἴλιος γοῦν Διονύσιος ὁ Ἀλικαρνασσεύς, ἐν οἷς γράφει πρὸς Σκύμνον, φησίν· «ἄγριαι στρουθοὶ αἰ στρουθοκάμηλοι». δηλὸν δὲ ὅτι καὶ Λιβυκαῖστρουθοὶ αἰ αὐτὰ λέγονται. [ὅτι δὲ ἀπὸ τῆς στρουθοῦ καὶ στρουθίζειν τὸ εὐτελῶς πως ἄδειν, δηλοῖ καὶ ὁ Κωμικός.] Τὸ δὲ νεοσσοί τὰ νεογὰ δηλοῖ, [ὡς ἀπὸ τοῦ νέον ἡγουν νεωστὶ ὄσσεσθαι, ὃ ἐστὶ βλέπειν ἢ βλέπεσθαι.], ἢ παρὰ τὸ νέονσεῦσθαι ἦτοι κινεῖσθαι τραπέντος τοῦ νῦ εἰς σίγμα, ὡς καὶ ἐν τῷ σύσσιτος

1.348 καὶ ἐν τῷ πασσυδίῃ καὶ σύσσωμος καὶ τοῖς ὁμοίοις. διὸ καὶ ἐρμηνεύων ἐπήγαγε»νήπια τέκνα». ἰστέον δὲ ὅτι Αἴλιος Διονύσιος ὁμωνυμίαν εἰσάγει τοῦ νεοσσοῦ, ἔνθα φησίν, ὅτι νεοττὸς λέκιθος ὦοῦ. [ὡς δὲ καὶ συγκόπτει τὸ οἰκείον ᾠήτοιαυτῆ λέξις κατὰ τὸ νεηγάτεον, νηγάτεον, δηλοῦσιν αἱ παρὰ τῷ Ἀθηναίωννοσάδες ὄρνις. (η. 312) Τὰ δὲ πέταλα, ὅ ἐστι τὰ ἀναπεπταμένα καὶ πλατέα φύλλα, ὅτι καὶ πέτηλα λέγεται, δῆλόν ἐστιν. οἱ γοῦν περὶ Λυκίαν πετήλια μέχρικαὶ ἔσαρτι καιροῦ τὰ τοιαῦτά φασιν. ἐκ δὲ τῶν Ὀμηρικῶν πετάλων καίποτήρια ἐκπέταλα τὰ πλατέα, ὅποια τὰ ἰδιωτικῶς λεγόμενα πατέλλια, ἐξ ὧν ὀκαλὸς Ἀλκίφρων τὸν Πατελλοχάρωνα συνέθετο.] Τὸ δὲ «πετάλοις ὑποπεπτηῶτες» ἢ τοὺς ὑποπεπτωκότας δηλοῖ ἀποβολῆ τοῦ ᾠκ καὶ τροπῆ τοῦ ᾠ εἰς ᾠη, ἢ τοὺς ὑποπετομένους ἐκ τοῦ πτῶ πτήσω· ἐφύλαξε δὲ τὸ ᾠ τῆς εὐθείας. Ἰστέον γὰρ ὅτι αἱ εἰς ᾠς μετοχαὶ τὰ πολλὰ μὲν τρέπουσι τὸ ᾠ τῆς εὐθείας ἐν τῇ γενικῇ, πολλακίς δὲ φυλάσσουσι τὸ ᾠ καὶ ἐν ταῖς πλαγίαις καθ' ὁμοιότητα τῶν εἰς ᾠς ῥόξυτόνων ὀνομάτων, ὅσα διὰ τοῦ ᾠτ κλίνονται. οὕτω καὶ κατωτέρω τὸ τετριγῶτα ἐκτείνει τὴν παραλήγουσαν ἐν τῷ «κατήσθιε τετριγῶτα». ὁμοίως καὶ τὸ «ἀλεξέμεναι μεμαῶτα» καὶ ἄλλα πολλά. [Φαίνεται δὲ ἐκ τοῦ πεπτηῶς πεπτηῶτος συγκοπῆναι τὸ πεπτῶς πεπτῶτος· οἷον «πεπτῶτ' ἀδελφόν» παρὰ Σοφοκλεῖ· εἰ μὴ ἄρα ἐκ τοῦ πεπτῶκότα συγκέκοπται κατὰ τὸ «βεβρῶτες», ἢ γοῦν βεβρωκότες, «αἵματος λίπος». (η. 313) Τὸ δὲ «ἢ τέκε τέκνα» εἰς οὐδὲν μὲν ἀναγκαῖον, ἀλλὰ κατὰ τὸ παρέλκον ἐρρέθη. ἔστι δὲ καὶ τρόπου ἐτυμολογικοῦ—ἐκ τοῦ τεκεῖν γὰρ τὸ τέκνον—καὶ Ἀττικὸν δέ.] (η. 314) Τὸ δὲ κατήσθιε τὸν μετὰ σφοδρότητος ὀλοτελῆ δηλοῖ ἀφανισμόν τῶν νεοττῶν καὶ διαφέρει τοῦ ἀπλῶς ἐσθίειν, ὡς καὶ τὸ καταφαγεῖν τοῦ ἀπλῶς φαγεῖν. καιρίως δὲ καὶ αὕτη ἔχει ἢ λέξις, ὅθεν καὶ κατωτέρω δις αὐτὴν λέγει διαλύσας ἐν τῷ «κατὰ τέκνα ἔφαγεν». Τὸ δὲ τετριγῶτα μίμησις ἐστὶ φωνῆς τῶν νεοττῶν, ἣτις ἀπαλωτέρα τοῦ τρύζειν ἐστίν, ἀφ' οὗ γίνεται ἢ τρυγῶν. τελειότερον δέ, φασί, τοῦ τετριγέναι τὸ ἰαχεῖν, ὅθεν τὰ μὲν νήπια τετριγῶτα, ἢ δὲ μήτηρ ἀμφιαχυῖα, καθὰ καὶ μετ' ὀλίγα Ἀρ1.349 γεῖοι μέγα ἴαχον. Ζηνόδοτος μέντοι, φασίν, ἀντὶ τοῦ τετριγῶτα τιτίζοντασγράφει, οἷα κρίνας αὐτὸ τοῦ τετριγέναι καιριώτερον. καίτοι φασίν οἱ παλαιοί, ὅτι ἀπλῶς μὲν τιτίζουσιν οἱ νεοσσοί, κατεσθιόμενοι δὲ τρίζουσιν. ἔστι δὲ τρίζειν τὸ λεπτὸν ἠχεῖν κατὰ τὰς νυκτερίδας, αἱ καὶ αὐταὶ τρίζειν λέγονται, ὡς ὀποιητῆς ἐν τῷ τέλει τῆς Ὀδυσσεΐας φησί. τὸ μέντοι τρύζειν, ἀφ' οὗ ἢ τρυγῶν, τραχυφωνότερόν ἐστι. Σημεῖωσαι δὲ ὅτι ἐκ τοῦ τιτίζειν τίτις κατὰ Αἴλιον Διονύσιον, βραχὺ ὀρνίθιον, ἢ καὶ πᾶν, φησί, μικρὸν ὀρνίθιον ὑπὸ τῶν παλαιῶν οὕτω καλεῖται. ἕτερος δὲ τίς φησι καί, ὅτι κατὰ μίμησιν ἦτοι ὀνοματοποιῖαν, ὅθεν ἴσως καὶ τιτιγόνιον, ζωῦφιον παρὰ τῷ αὐτῷ ὁμοιον τέττιγι. δῆλον δὲ καὶ ὅτι τραχύτερον τοῦ τιτίζειν τὸ τιτυβίζειν, ὃ ἐπὶ τινῶν περδίκων ἰστορεῖται λέγεσθαι, [καθὰ ἐπὶ ἐτέρων τὸ κικκαβάζειν, ὅθεν παρὰ τῷ Κωμικῷ ἐπίρρηματὸ κικκαβαῦ. (η. 315) Τὸ δὲ ἀμφεποτᾶτο ἔχει τι ἄπορον ἐπὶ τῇ γραφῇ τῆς προπαραληγουσῆς. εἰ γὰρ πέτω ἐστὶ τὸ πέτομαι καὶ ἐξ αὐτοῦ ποτός ὁ πετόμενος, ὡς δῆλον ἐκ τοῦ ποτῆ θηλυκοῦ ἐν Ὀδυσσεΐα, διὰ τί μὴ τὸ ποτῶ ῥῆμα καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ μεγεθύνουσι τὴν ᾠπ ὀ συλλαβὴν κατὰ τὸ τρέχω, τρόχος, τρωχῶ, καὶ τὰ ὁμοία; αἴτιον δὲ κἀνταῦθα ἢ σύνθεσις. τὸ γὰρ ἀπλοῦν πωτῶ ἐκτείνει ἔστιν ὅτε τὴν <παρα>λήγουσαν, ὡς δῆλον ἐκ τοῦ «λίθοι πωτῶντο θαμειαί.»] (η. 316) Τὸ δὲ «ἐλελιζάμενος» τὸ ὑγρὸν δηλοῖ τοῦ δράκοντος καὶ εὐλύγιστον καὶ εὐπερίστροφον καί, ὡς εἶπεῖν, οὐ δυσέλικτον ἀλλὰ εὐέλικτον. διὸ καὶ δεδιπλασίακε τὸν ἐλιγμόν, ὃ γίνεται καὶ ἐπὶ τοῦ «μέγαν δ' ἐλέλιξεν Ὀλυμπον». Τὸ δὲ «πτερύγος λάβεν» ἀρέσκει τοῖς παλαιοῖς κατὰ τὴν Ἀριστάρχειον ἀνάγνωσιν, ὡς δ' ἄλλοι φασὶ κατὰ παράδοσιν, παροξύνειν ἀπὸ εὐθείας ὀξυτόνου τῆς

ἡπτερύξ, ὃ δηλοῖ οὐ τὰ πτερὰ μόνα, τὸ μόριον δὲ μετὰ τῶν περικειμένων πτερῶν, καθὰ δηλοῖ καὶ Ἡρωδιανὸς εἰπὼν, ὅτι τὰ εἰς ὠξ θηλυκά, μονοσύλλαβα μὲν ὄντα, ὀξύνεται· Στύξ, νύξ, τρύξ· ὑπὲρ μίαν δὲ ὄντα συλλαβὴν βαρύνεται· κάλυξ, ἄντυξ, πομφόλυξ. τὸ πτερύξ σεσημείωται ὑπὸ Ἀριστάρχου ὀξυνθέντι τὸ ἐννοίας περιεκτικῆς εἶναι. οὕτω γάρ, φησίν, ἀνέγνωμεν ἐν τῇ βῆτα ῥαψωδία. (η. 318) Τὸ δὲ «ἀρίζηλον» φανερώς ἐνταῦθα τὸν ἀρίδηλον δηλοῖ τραπέντος 1.350 τοῦ ὠξ εἰς ὠξ κατὰ συγγένειαν τὴν καὶ ἐν τῇ ἄ ῥαψωδία γεγραμμένην. οὕτω δὲ καὶ ἐν τῷ «ἀστήρ ἀρίζηλος». οὐ γὰρ ἔστιν ἐνταῦθα εἰπεῖν τὸν ἄγαν ζηλωτόν. [(η. 319) Τὸ δὲ «λαῶν», ὃ ἐστὶ λίθον, ἐκτείνει μὲν τὴν παραλήγουσαν καὶ κλίνεται περιπτοσυστάτως λάαος· κραθὲν δὲ γίνεται λαῶ· ὅθεν Λᾶ, πόλις τραχεῖα, ὡς τὸ «Λᾶν περήσεις» παρὰ Λυκόφρονι· καὶ Λαπέρσαι Διόσκουροιοὶ τὴν τοιαύτην Λᾶν πέρσαντες· καὶ λαξεύειν τὸ λίθους ξέειν καὶ λατύπος, ὁ καὶ λατόμος, τὸ μὲν ἀπὸ τοῦ τύπτειν, τὸ δὲ ἀπὸ τοῦ τέμνειν· καὶ λατύπη θηλυκῶς τὰ τῶν λίθων ἀποξέσματα.] (η. 325) Τὸ δὲ «ὄψιμον ὀπιτέλεστον» ἐκ παραλλήλου κείμενα, τῆς αὐτῆς εἰσιν ἐννοίας δηλωτικὰ διὰ σαφήνειαν. [Τὸ δὲ «ὄου» ἀντιτοῦ οὔτινος πλεονασμὸν ἔχει τοῦ ὠ, ἵνα ἦ, ὡσπερ τοῦ ὄτου καὶ τῷ ὄτω, οὕτω καὶ οὔ ὄου, ἀναδραμούσης τῆς δασείας εἰς τὴν παραλήγουσαν. τύπου δὲ τοιούτου καὶ τὸ ὄτεοισι καὶ τὸ ὄτεω, ἀντὶ τοῦ ὄτινι.] (η. 328) Ἡ δὲ τῶν ἐννέα ἐτῶν ἀνάμνησις ὄνειδισμὸν τινα ἔχει κατὰ τοὺς παλαιούς, ἐὰν τότε μὲν οἱ Ἑλληνας χρόνου μῆκος ἀκούσαντες οὐκ ὤκνησαν, νῦν δὲ πρὸς τῷ τέλει ἐκλέλυνται, ὅτι ἐνναετηρὶς βέβηκε. πολέμου δὲ καιρὸς τὰ ἐννέα ἔτη, ὧν συντελεσθέντων ἀνάγκη νοεῖν τὸ εὐθὺς δέκατον, τὸ ἀργὸν καὶ ἀπόλεμον, οὗ σύμβολον νοοῦσι τινεστὸν δράκοντα συγκαταριθμοῦντες εἰς χρόνου δήλωσιν καὶ αὐτόν. (η. 330) Τὸ δὲ «νῦν πάντα τελεῖται», ὡς καὶ οἱ παλαιοὶ παρασημειοῦνται, πρὸς τὸν ὄνειρον ἀφορᾷ τὸν βασιλικόν, τὸν εἰπόντα· «νῦν γὰρ κεν ἔλοις πόλιν». καὶ οὐ λέγει ὅτι τῷδε τῷ ἡματι πάντα τελεῖται, ὡς ὁ Ἀγαμέμνων ἐνόησε τὸ «νῦν ἔλοις τὴν Ἰλίον». ἴσως γὰρ οἶδεν, ὅτι ψεύσεται τοῦτο εἰπὼν. ἀορίστως δὲ φησι «νῦν πάντα τελεῖται», ὡς καὶ ἀνωτέρω τὸ «μείνατ' ἐπὶ χρόνον», ἵνα μήτε βασιλικὸν ἀναφήνη μυστήριον, ὅπερ ἐν τῷ προβουλίῳ ἤκουσε, μήτε ἐξελέγχοιτο ὕστερον, ἐὰν μή, ὡς ὁ βασιλεὺς ἐνόησεν, αὐθημερὸν συντελεσθεῖ ὁ πόλεμος. [(η. 331 ς.) Τὸ δὲ «μῖμνετε αὐτοῦ», ἤγουν ὧδε, ἐπ' αὐτοῦ τοῦδε τοῦ τόπου, ἔστι μὲν ἀντωνυμία ἐπιρρηματικὴ, παράγει δὲ, ὡσπερ τὸ αὐτόφι, οὕτω καὶ τὸ αὐτόθι, ὅθεν συγκέκοπται τὸ αὐθι, οἶον· «πτολεμίζομεν αὐθι». Περὶ δὲ τοῦ «εἰσόκεν», ἤγουν εἰς ὃ ἂν καὶ ἕως οὔ, πολλαχοῦ δηλοῦται.] (η. 301) Ὅτι πληροφορίαν φράζει πράγματος τὸ «εὔ γὰρ δὴ τόδε ἴδμεν ἐνὶ φρεσίν, ἐστὲ δὲ πάντες μάρτυροι, οὓς μὴ κῆρες ἔβαν θανάτοιο φέρουσαι». [Καὶ ὅρα τὸ «ἐστὲ μάρτυροι». οὐ γὰρ ἀκολούθως τῷ ἴδμεν εἶπεν, ὅτι ἐσμέν, ἵνα μὴ καὶ ἑαυτὸν συντάξῃ τοῖς μαρτυροῦσι. (η. 302) Τὸ δὲ «κῆρες ἔβαν φέρουσαι» τοὺς ἐν τοῖς ἐξῆς που δηλωθησομένους κηρессиφορήτους συντίθησι. (η. 320) Τὸ δὲ «ἡμεῖς δ' ἐσταότες θαυμάζομεν οἶον ἐτύχθη» ἐκπληττομένοις πρόσφορον. (η. 323) Κεῖται δ' ἐν τοῖς ῥηθεῖσι καὶ τὸ ἄνεω, ἤγουν ἄφωνοι, οἶον· «τίπτ' ἄνεω ἐγένεσθε», ἤγουν ἄναυδοι, ἀχανεῖς· περὶ οὔ, ὡς κλίνεται κατὰ τὸν Μενέλεω, ἀλλαχοῦ φανεῖται.] (η. 333–5) Ὅτι σχῆμα ὑπερβατὸν ἐν τῷ «Ἀργεῖοι δὲ μέγα ἴαχον, ἀμφὶ δὲ νῆες σμερδαλέον κονάβησαν αὐσάντων ὑπ' Ἀχαιῶν, μῦθον ἐπαινῆσαντες Ὀδυσσεὺς θεῖοιο». ἔστι γὰρ τὸ ἀκόλουθον οὕτως· Ἀργεῖοι μέγα ἴαχον ἐπαινῆσαντες τὸν Ὀδυσσεὺς μῦθον. ἦν δὲ ὑπερβατὸν καὶ ἐν τῇ ἄ τῆς Ἰλιάδος, ἐν τῷ «νῦν δ' εἰμι Φθίηνδε», οὗ ἐφεξῆς τὸ «ἐνθάδ' ἄτιμος ἔων». Καὶ ἰστέον ὡς ἐν τῇ ἄ ῥαψωδίᾳ ἐλέχθη, ὅτι τὰ τοιαῦτα εἰσι κυρίως ὑπερβατὰ κατὰ τοὺς ῥήτορας, οὐ μὴν ὁμοίως καὶ τὸ «λέων κατὰ ταῦρον ἐδηδώς» καὶ τὸ «διὰ τάφρον ἔβησαν» καὶ τὸ «κατὰ τέκνα

ἔφαγε στρουθοῖο», περὶ ὧν καὶ ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα εἰρήσεται τὰδοκοῦντα τοῖς παλαιοῖς. Ἐνταῦθα δὲ οἱ παλαιοὶ παρασημειοῦνται τὸ τοῦ ὄχλουπαλίμβολον, ὅπως οἱ αὐτοὶ καὶ φεύγειν ἦσαν ἐτοιμότατοι καὶ μένειν αὐτὶς ῥᾶονάνεπεισθησαν. ἐπιφωνοῦσι δὲ καὶ τὸ τοῦ Εὐπόλιδος· «οἶόν γέ πούστιγλῶσσ' ἀνθρώπου», εἴπερ ὁ μὲν λέγων «φεύγωμεν» ἀναπτεροῖ, ὁ δὲ αὐθιςπεῖθει λέγων «μῖμνωμεν». (η. 333) Τὸ δὲ «μέγα ἴαχον» αὐξητικῶς εἴρηται·ἀπλῶς μὲν γὰρ πρὸ ὀλίγου ἴαχεν ἢ μήτηρ στρουθός, οἱ δὲ Ἄργεῖοι μέγα ἴαχον.(η. 334) Ὁ δὲ κόναβος καὶ τὸ κοναβίζειν καὶ κοναβεῖν-διφορεῖται γὰρ καιαὐτό-ἦχος ἐστι ξύλων ξηρῶν πεπληγῶτων ἢ μᾶλλον, κοινότερον εἰπεῖν, ἦχοςσωμάτων ξηρῶν. ἐρεῖ γὰρ μετ' ὀλίγα· «χθῶν κονάβιζε». [(η. 335) Τοῦ δὲἐπαινῶ ἐπαινῆσω, οὗ κοινότερον τὸ ἐπαινέσω, χρήσις καὶ παρ' Ἡσιόδῳ καὶἄλλοις.] (η. 336) Ὅτι γερήνιος Νέστωρ ἢ ὁ ἔντιμος παρὰ τὸ γέρας ἢ ὅτι,ὀπηνίκα ἢ Πύλος ὑφ' Ἡρακλέος ἐάλω, καθάπερ ἐν τῇ ἀ' ῥαψωδίᾳ εἴρηται,αὐτὸς ἐν Γερήνοισι ἢ ἔτυχε τρέφεσθαι ἢ ἦχθη φυγὰς. Γέρηνα δέ, ὡς καὶ ἐν τῷ Καταλόγῳ ῥηθήσεται, τόπος περὶ τὴν Πελοπόννησον ἦτοι πόλις Μεσσηνιακῆ,ἢ λεγομένη καὶ Γερηνία, καθὰ καὶ ὁ Γεωγράφος φησί. λέγεται δὲ ἡ πόλις αὐτῆκαὶ ἐνικῶς Γέρηνον, ὡς Ἡσιόδος· «Νέστωρ οἶος ἄλλυξεν ἐν ἀνθεμόεντι Γερήνω»,καὶ πληθυντικῶς, ὡς ὁ αὐτός· «κτεῖνε δὲ Νηλῆος ταλασίφρονος υἱέας ἐσθλοὺςἔνδεκα· δωδέκατος δὲ Γερήνιος ἵπποτα Νέστωρ ξεῖνος ἐὼν ἐτύχησε παρ' ἵπποδάμοισι Γερήνοισι», ἀπὸ εὐθείας τῆς Γέρηνος Γερήνου. ὁ δὲ Γεωγράφος λέγεικαί, ὅτι δεικνύουσι παρ' αὐτοῖς οἱ τῆς κοίλης Ἡλίδος Γέρηνον τόπον καὶ Γέροντα ποταμὸν καὶ ἄλλον Γερήνιον· τοῦτο δὲ καὶ Μεσσηνιοὶ ποιοῦσι καὶ 1.352 μᾶλλον γνώριμά φασιν εἶναι τὰ παρ' ἐκείνοισι Γέρηνα. Ἐν τοῖς Αἰλίου Διονυσίου φέρεται καί, ὅτι γέρην ἢ θήλεια γέρανος. (η. 337) Ὅτι ἐνδεικνύμενοςκάνταῦθα ὁ ποιητής, ὅπως εὐπόρως ἔχει τοῦ ῥητορεύειν καὶ ὅτι τὸ καλῶςῥηθὲν δύναται καὶ κάλλιον εἰπεῖν, τὴν τοῦ Ὀδυσσέως ῥητορείαν μεταχειρισάμενος ὑπὸ κρείττονι ῥήτορι τῷ Νέστορι-οὔτοι γὰρ οἱ δύο τῶν λοιπῶν ἐν ῥητορείᾳὑπερφέρουσι-νικᾷ, ὡς καὶ προερρέθη, τοῖς δευτέροις νοήμασι πολλῶ πάντῳ μέσω τὰ πρότερα καί, ὡς εἴπερ ἀνὴρ νικήσειε παῖδα δημηγοροῦντα,καθάπερ αὐτὸς ἐπισημαίνεται ἐν τῷ εἰπεῖν· «ὦ πόποι, ἦ δὴ παισὶν ἐοικότεςἀγοράασθε νηπιάχοις», [ὁ δοκεῖ πρὸς ἔριν ἢ μίμησιν εἰρῆσθαι Ὀδυσσέωςεἰκάσαντος πρὸ ὀλίγων τοὺς Ἀχαιοὺς παισὶ νεαροῖς.] Πολλὰ μὲν οὖν ὁ Νέστωρ φιλοτιμεῖται εἰπεῖν νοήματα, ὑψηλὰ δέ. διὸ οὐδὲ ὑπερπαίει πάνυ τὸν Ὀδυσσέαπλήθει ἐπιχειρημάτων ἀλλὰ μᾶλλον ποιότητι. ἐπιλέγεται γὰρ τὰ ἐκείνου καὶμεταγαγὼν αὐτὰ εἰς τὸ ὑψηλότερον καὶ ἐπεξεργασάμενος, οὕτω περαίνει τὴνδημηγορίαν, προσεπιθείς τι καὶ αὐτός, ὡς εἰρήσεται, καὶ ποιήσας τὸ καλὸνκάλλιον. Ἐν πρώτοις οὖν σχετλιάσας διὰ τοῦ «ὦ πόποι», εἶτα οὐ πρὸς τὸνβασιλέα τὸν λόγον εὐθύς ἀποτείνει, ὡς Ὀδυσσεὺς ἐποίησε, καίτοι ἀλλαχοῦποιοεῖν αὐτὸ εἰωθώς, ἀλλὰ σφοδρῶς καὶ παρρησιαστικῶς τὸν λόγον μεταχειριζόμενος πρὸς μόνον μὲν αὐτὸν τὸν Ὀδυσσέα οὐ στρέφει τὸν λόγον-ἦν γὰρ καιτοῦτο πάνυ καταφορικὸν καὶ ἀκράχολον-λεαίνει δὲ τῷ κοινῷ πληθυσμῷ τὴνσφοδρότητα λέγων· (η. 337 ς.) «ἦ δὴ παισὶν ἐοικότες ἀγοράασθε» καὶπαισὶν οὐ τοῖς τυχοῦσιν, ἀλλὰ νηπιάχοις. τοῦτο δὲ λέγει οὐχ' ὅτι νηπιόν τι ὁὈδυσσεὺς ἐφθέγγετο, ἀλλ' ὅτι μηδὲν εἶπε στρατηγικῶς περὶ πολεμικῆς ἐκτάξεως, ὅπερ αὐτὸς μετ' ὀλίγα ποιήσει, ἐν οἷς ἐρεῖ, ὅτι «κρῖν' ἄνδρας κατὰ φῦλα,κατὰ φρήτρας Ἀγάμεμνον» καὶ τὰ ἐξῆς. Διὰ τοῦτο οὖν δημηγορία νηπιάχωνεἰκάζει τὰ φθάσαντα λαληθῆναι, διότι δηλαδὴ τακτικὴ παραγγελία οὐκ ἔγκειταιαὐτοῖς. διὰ τοῦτο εἰπὼν «νηπιάχοις ἐοικότες» φησὶν· «οἷς οὐ τι μέλει πολεμῆἰᾶἔργα». τάχα δὲ οὐ διὰ μόνον τὸν Ὀδυσσέα εἴρηται ταῦτα, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ«φεύγωμεν» τὸ τοῦ Ἀγαμέμνονος· Ἔξεστι γὰρ τῷ γέροντι καθάπτεσθαι λόγους τοῦ

βασιλέως, ὡς ἐν τῷ προβουλίῳ ὄριστο. καὶ τοιοῦτον μὲν τὸ προοίμιον τοῦ γέροντος ὑπισχνούμενον ἀνδρώδεις ἐννοίας. εἰ γὰρ οἱ πρὸ αὐτοῦ νηπιάχοις ἐοικότες ἠγόρευσαν, αὐτὸς ἄρα οὐ τοιοῦτος ἔσσεσθαι πραγματεύεται. (η. 339) Εἶτα πρὸς τὰ τοῦ Ὀδυσσέως ἀφορῶν νοήματα διορθοῦται οἶον καὶ ὑψηλότερον αὐτὸς ἐκεῖνα διαχειρίζεται. εἰπόντος οὖν ἐκείνου Ἄχαιῶν ὑπόσχεσιν καί, ὅτι οὐκ ἐκτελοῦσί σοι τὴν ὑπόσχεσιν, ὁ Νέστωρ φησὶν ἀχθόμενος, ὅτι «πῆ δῆσυνθεσῖαι τε καὶ ὄρκια βήσεται ἡμῖν;» [(η. 340 ς.) Εἶτα καὶ τὴν ἐρώτησιν τοῦ 1.353 «πῆ δῆ τὰ εἰρημένα βήσεται» λύων καὶ πλατύνων τὸ «συνθεσῖαι τε καὶ ὄρκια» καὶ βαρέως δὲ λαλῶν ἐν σχήματι κατευχῆς φησιν,] ὅτι «ἐν πυρὶ δὴ βουλαί τεγενοῖατο μῆδεά τ' ἀνδρῶν σπονδαί τ' ἄκρητοι καὶ δεξιάι, ἧς ἐπέπιθμεν», ἠγούναῖς ἐπεποιθειμεν. Ἐν τούτοις γὰρ τοῖς νοήμασιν ὁ μὲν Ὀδυσσεὺς ψεῦδος κατηγορεῖ τῶν Ἑλλήνων, ὡς μὴ ἐκτελούντων τῷ βασιλεῖ τὴν ὑπόσχεσιν, ἥτις ἦν τὸ τὴν Ἴλιον ἐκπέρσαντα ἀπονέεσθαι, ὁ δὲ Νέστωρ γυμνότερον καὶ ὑψηλότερον ἀσεβείας αὐτοῦς ἢ ἐπιπορκίας γράφεται, ὡς οὐχ' ἀπλῶς ὑποσχεθέντας, ἀλλὰ καὶ συνθεμένους καὶ ὁμόσαντας μετὰ καὶ σπονδῶν καὶ δεξιῶσεων ἅμα δέ, φασί, καὶ ὡς ἐνεδρεύσαντας ἀπελέγχει. οὐκ ἂν γὰρ ὁ βασιλεὺς ἐστράτευσε μὴ συνθεμένων αὐτῶν. (η. 342 ς.) Πάλιν τοῦ Ὀδυσσέως τὰ ἐννέα ἔτη συντεμόντος καὶ εἰπόντος, ὅτι ἐν τῇ Αὐλίδι χθιζὰ καὶ πρωῖζά, ἠγουν χθές καὶ πρωῖ, σημεῖον τοιόνδε εἶδομεν, ποιήσαντος δὲ τοῦτο οἰκονομικῶς, ἵνα μὴ δόξῃ ἡνδιδίζειν ἀνανδρίαν τοῖς Ἑλλησι καὶ ἀποκναῖση ἐκείνους εἰς τὸν ἐφεξῆς πόλεμον, ὁ Νέστωρ ἀπεναντίας ἐρχόμενος ἐξονειδίζει οὕτως· [«Αὐτῶς γὰρ ῥ' ἐπέεσσο' ἐριδαίνομεν,] οὐδέ τι μῆχος εὐρεῖν δυνάμεθα, καίτοι ἀληθῶς πολὺν χρόνον ἐνθάδ' ἐόντες». τοῦτο δὲ καὶ Ὀδυσσεὺς εἶπεν ἐν τῷ «αἰσχρὸν τοι δηρὸν τεμένειν κενεὸν τε νέεσθαι». ἀλλ' ἐκεῖνο μὲν γοργόν, τοῦτο δὲ εἰς πλάτος ὁ Νέστωρ παρέτεινε μεταποιήσας τεχνικῶς τὸ νόημα. ἔτι ὁ μὲν Ὀδυσσεὺς ἀπὸ τοῦ βασιλέως ἀρξάμενος, ὡς ἐλεγχίστου γινομένου διὰ τοὺς Ἑλληνας, εἶτα τὸν δῆμον προσφθέγγεται· «τλήτε, φίλοι» λέγων καὶ τὰ ἐξῆς· δίδωσι δὲ αὐτοῖς καὶ συγγνώμην οὐ νεμεσιζόμενος αὐτούς. ὁ δὲ Νέστωρ ἀπὸ τοῦ πλήθους εἰς τὸν βασιλέα μετελήλυθε τῷ μὲν λαῷ προσενεχθεὶς ὀνειδιστικώτερον καὶ βαρύτερον, ὡς προεῖρηται, τῷ δὲ βασιλεῖ συμβουλευῶν φυλάττει τὴν ἀρχικὴν ἐμβρίθειαν καὶ μὴ ποιεῖν ἑαυτὸν ὑπὸ τοῖς Ἑλλησι καὶ οὕτω καταπλήττων τὸ πλήθος, ὡς δεῖ ὄν ἄρχεσθαι καὶ μὴ θέλειν ἄρχειν τοῦ βασιλέως. (η. 344–7) Φησὶ γάρ· «Ἄτρεϊδη, σὺ δέ θ' ὡς πρὶν ἔχων ἀστεμφέα βουλήν ἄρχεο Ἀργείοισι κατὰ κρατερὰς ὑσμίνας», ἠγουν μὴ ἐκείνοις ἀνατίθει τὸ πᾶν, ἀλλὰ σὺ προηγούμενος ἔχε ἐπομένους ἐκείνους «τούσδε δ' ἕα φθινύθειν, ἕνα καὶ δύο, οἳ Ἄχαιῶν νόσφι βουλευούσιν· ἄνυσιν δ' οὐκ ἔσσεσθαι αὐτῶν», οἶονεὶ λέγων, ὅτι οὐ χρὴ εἰπεῖν, ὅτι τλήτε, φίλοι, ἀλλὰ ὡς ἀρχομένους ποιεῖν ὑπὸ τῇ βασιλικῇ βουλῇ τοὺς Ἀχαιοὺς καὶ ἄκοντας. Ἔτι Ὀδυσσεὺς μὲν εἰς τὸ τοῦ δράκοντος ἀνατρέχει σύμβολον δημοχαριστικῶς, ὡς φασιν οἱ παλαιοί, προβαλλόμενος τὰς μαντείας τοῦ Κάλχαντος, ὃς ἐλύπει τὸν βασιλέα, ὡς ἐν τῇ ἀράψωδία δεδήλωται. ὁ δὲ Νέστωρ ὑψηλότερον καὶ σεμνότερον τὸν λόγον μεταχειριζόμενος οὐκ ἐκ τῶν κάτω καὶ περὶ γῆν οὐδ' ἕκ τινος τῶν θνητῶν τὰ σημεῖα λαμβάνει, ἀλλ' ἀπ' αὐτοῦ τοῦ Διός. (η. 348–55) Φησὶ γὰρ ὅτι οὐκ ἔστι «πρὶν Ἀργοσδε ἰέναι, πρὶν ἂν γνῶναι εἶτε ψεῦδος» [καὶ, κοινότερον εἰπεῖν, ψευδῆς] ἢ τοῦ «Διὸς ὑπόσχεσις 1.354 εἶτε καὶ μῆ. φημὶ γὰρ οὖν κατανεῦσαι τὸν Δία, ὅτε νηυσὶν ἐπ' ὠκυπόροισι βαινόντων Ἀργεῖοι Τρώεσσι φόνον καὶ κῆρα φέροντες, ἀστράπτων ἐπιδέξια, ἐναΐσιμα σήματα φαίνων». Πάνυ οὖν σεμνότερον τὸ τοῦ Νέστορος, εἶγε τὴν στρουθὸν καὶ τοὺς νεοσσοὺς ἀφείς ἐπὶ τὸν ὕπατον Δία φέρεται. (η. 349) καὶ ὄρα τὸ «Διὸς ὑπόσχεσις». ἐπὶ μὲν γὰρ Ἑλλήνων οὐκ ἠθέλησεν αὐτὸ εἰπεῖν ὁ Νέστωρ, ἀλλὰ

συνθεσίας εἶπε καὶ ὄρκους· ἐπὶ δὲ Διὸς τὴν ὑπόσχεσιν τίθησιν, ὃς οὐδὲν ὑπισχνεῖται ἀπατηλόν, ὡς προεῖρηται. καὶ ὁ μὲν Ὀδυσσεὺς αἰσχρολόγῃσι κενούς νέεσθαι τοὺς Ἕλληνας, ὁ δὲ Νέστωρ ἀπαγορεύει μηδένα τολμησαιοῖκαδε νέεσθαι, πρὶν τινα παρὰ Τρώων ἀλόχῳ κατακοιμηθῆναι, δριμύτερον τὸν λόγον μεταχειρισάμενος, ὡς ῥηθήσεται. Ἔτι ὁ μὲν Ὀδυσσεὺς θέλειν εἶπε τοὺς Ἕλληνας ἐλέγχιστον θεῖναι τὸν βασιλέα, ὡς παρ' αὐτοῖς ὄν τοῦτο ποιῆσαι, ὁ δὲ Νέστωρ ἀποστερῶν αὐτοὺς τοῦ ἐθέλειν φησίν· (ἡ. 357–9) «Εἰ δέ τις ἐκπάγλως ἐθέλει οἰκόνδε νέεσθαι, ἀπτέσθω ἤς», ἤγουν ἰδίας, «νηὸς εὐσέλμοιο μελαίνης, ὄφρα πρόσθ' ἄλλων θάνατον καὶ πότμον ἐπίσπῃ», πάνυ αὐστηρῶς καὶ βασιλικῶς τοῦτο εἰπὼν καὶ θάνατον ὀρίσας ἐπιτίμιον τῷ λειποτακτῆσοντι. Βαρύτερον δὲ πάνυ τοῦτο καὶ φοβερώτερον τοῦ παρὰ τῷ Ὀδυσσεῖ. ἐκεῖνος μὲν γάρ, ὅτε τὸν λαὸν ἐπέστρεφεν εἰς τὴν ἀγοράν, πρὸς ἕκαστον βασιλέα καὶ ἕξοχον ἔλεγεν, ὅτι οὐκ οἶσθα τὸν νοῦν τοῦ βασιλέως καὶ ὅτι τάχα ἴψεται υἷας Ἀχαιῶν καὶ «μὴ τιχολωσάμενος ῥέξῃ κακὸν υἷας Ἀχαιῶν». ὁ δὲ Νέστωρ ἐνταῦθα σεμνότερον καὶ φοβερώτερον θάνατον ἀποφαίνεται τῷ εἰς φυγὴν ὀρμήσοντι, οὐχ' ὡς Νέστωρ λαλῶν, ἀλλ' ὡς αὐτὸς ὁ Ἀγαμέμνων. οὕτω ῥητορικῶς ὁ Νέστωρ πολλὰ τῶν τοῦ Ὀδυσσεὺς νοημάτων ἐπικοσμήσας ἢ διορθωσάμενος καὶ ὑπερφωνήσας ἐκεῖνον ἐν πᾶσι προστίθησι καὶ τινα ὀλίγα, ὧν ἐκεῖνος οὐδ' ὄλως ἐμνήσθη, καί τῃς τε Ἑλένης μέμνηται, ἣτις ἐστὶ τέλος τοῦ πολέμου τοῖς Ἕλλησιν. (ἡ. 354–6) Εἰπὼν γάρ· «μὴ τις ἐπειγέσθω πρὶν οἰκόνδε νέεσθαι, πρὶν τινα παρὰ Τρώων ἀλόχῳ κατακοιμηθῆναι», ἐπάγει· «τίσασθαι δ' Ἑλένης ὀρμήματά τε στοναχάστε». ἔτι δὲ καὶ συμβουλίην ἐκτίθεται τακτικὴν, ὡς κατωτέρω εἰρήσεται. Καί τοιαύτη μὲν, ὡς ἐν ὀλίγῳ εἰπεῖν, ἢ τοῦ Νέστορος δημηγορία ἐκ τῶν αὐτῶν μὲν ὀρμηθεῖσα τῷ Ὀδυσσεῖ, ἐτέρως δὲ διασκευάσασα τὰ ἐκεῖνου νοήματα, ἔχουσα δὲ τι καὶ ὧν παρέδραμεν ὁ Ὀδυσσεὺς. [(ἡ. 338) Τὸ δὲ πολεμῆϊα δῆλον, ὡς πλεονασμὸν ἔχει τοῦ ἦ ἐκ τοῦ πολέμια, καὶ οὐκ ἀμφισβητεῖται, ὡς ἐπὶ τοῦ ξυνήϊα. ἐκεῖνο γὰρ δοκεῖ τισιν εἶναι ἀπὸ τοῦ ξυνός ξυνείος, ὡς ἡμέτερος ἡμέτεριος, ὁ τοῦ ἡμετέρου δηλαδὴ κατὰ τοὺς παλαιούς.] (ἡ. 339) Τὸ δέ» συνθεσῖαι τε καὶ ὄρκια», ὁμοίον ἐστὶ τῷ ἐν τῇ α' ῥαψωδίᾳ τῷ «σύνθεο καὶ μοιδομοσσον». Σημειῶσαι δὲ ὅτι αἱ συνθεσῖαι διακειμένα παρὰ Ἡροδότῳ λέγεται διὰ τὸ ταῦτόν τοῦ κεῖσθαι καὶ τίθεσθαι· ὅθεν ταῦτόν τὸ ἐπὶ διακειμένοις 1.355 μάχεσθαι καὶ τὸ ἐπὶ συνθεσῖαις ἦτοι ὠρισμέναις συμφωνίαις. Εὐριπίδης δὲ ἐπὶ ῥητοῖς εἶλετο τοῦτο εἰπεῖν, ὃ ταῦτόν ἐστι τῇ ἀλλαχοῦ κειμένη ποιητικῆ ῥήτρη. Οὐχ' ὑποκοριστικὸν δὲ παρ' Ὀμήρῳ οὐδὲ τὸ ὄρκιον, καθὰ οὐδὲ τὸ ἴχνιον. Ὡσπερ δὲ τὰ ὄρκια παρωνόμασται ἐκ τοῦ ὄρκου, οὕτω καὶ ἐκ τοῦ λόγου τὰ λόγια ἤγουν οἱ χρησμοί. [Γίνεται δὲ ὁ ὄρκος ὅθεν καὶ τὸ ἕρκος· ἐκ τοῦ εἴργω γάρ, τὸ ἐγκλείω· καθείργνυται γάρ πως ὁ ὀμνύων, οἷς ὀμολογεῖ· Κατὰ δὲ τοὺς παλαιούς παρὰ τὸ ὄρος ἀρσενικόν. ὀρίζονται γάρ τι ὀμολογητικῶς οἱ ὀμνύοντες. συντελεῖ δὲ εἰς τὴν πρώτην ἐτυμολογίαν καὶ ἡ ὀρκάνη ἕρκος τι οὔσα, ὡς ἀκανθῶδες περίφραγμα. Προπαροξύνεται δὲ τὸ ὄρκιον ὡς οἷα κτητικὸν ταύτόσημον, κατὰ τὸ κάπριος, αἰζήϊος καὶ τὰ ὅμοια· ἄλλως μέντοι ὠφειλε παροξύνεσθαι κανόνι, φασί, τοιούτῳ. Τὰ διὰ τοῦ ἦ ο ἦν τρισύλλαβα προσηγορικά, ἔχοντα πρὸ τοῦ ἦ δύο σύμφωνα παροξύνονται, οἷον· κυμβίον, ἰστίον, ἰσχίον, ἐρκίον, εἰ μὴ ἄρα πρὸ τοῦ ἦ κεῖται ἀμετάβολον, ὅποιον τὸ ἴχνιον καὶ ἴκρινον.] Τὸ δὲ «πῆ συνθεσῖαι τε καὶ ὄρκια βήσεται» μυκτηριστικὸν πῶς ἐστὶ τοῦ «ἐννέαδῃ βεβῆασιν ἐνιαυτοί». λέγει γὰρ οἶονεῖ, ὡς, εἰ καὶ οἱ ἐνιαυτοὶ βεβῆκασιν, ἀλλ' αἱ συνθεσῖαι καὶ οἱ ὄρκοι οὐκ οἴχονται βεβηκυῖαι, ἀλλὰ μένουσι. [Τῆς δὲ συνθεσῖαις, ἣν συνθήκην φασὶν οἱ μεθ' Ὀμηρον, ἢ ἀναλογία κατὰ τὴν ἐξεσίην, ἣς χρῆσις καὶ ἐν τῇ τελευταίᾳ τῆς Ἰλιάδος ῥαψωδίᾳ.] (ἡ. 340) Τὸ δὲ «ἐν πυρὶ βουλαὶ γενοῖατο» πάνυ βαρυνομένης ψυχῆς ἐστὶν· οἶονεῖ γάρ φησιν, ὅτι καυθεῖναι

βουλαὶ καὶ τὰ καὶ τά. ἡ μάλιστα κατὰ τοὺς παλαιοὺς τὸ γενοῖατο ἀντὶ τοῦ ἐγένοντο. καὶ ἔστιν ὁ λόγος βαρὺς ἅμα καὶ εἰρωνικός, ἵνα λέγη, ὅτι εἰκόσιν αἰβουλαὶ ἡμῶν καὶ αἰ σπονδαὶ καὶ τὰ τοιαῦτα συγκατακαυθῆναι τότε ταῖς τῶν ὄρκων θυσίαις καὶ ἀπολέσθαι. Σημεῖωσαι δὲ ὅτι τὸ γενοῖατο, ὡς καὶ ἐν τῇ ἀράψωδία τὸ ἐφθίατο ἀντὶ τοῦ γένοιτο καὶ ἔφθιντο, Ἴωνικά ἐστι, πλεονασμὸν ἔχοντα τοῦ ᾠα μετὰ τὴν τοῦ ᾠα ἀπέλευσιν. μυρία δὲ καὶ ἕτερα τοιαῦτά εἰσιν. ὅλως γὰρ τὰ διὰ τοῦ ᾠα τᾠα ἰ καὶ ᾠα τᾠο τρίτα παθητικὰ πληθυντικά Ἴωνικοῦ εἰσισχηματισμοῦ, ὁποῖον καὶ τὸ λελέχεται καὶ τετύφαται καὶ ἐσπάρεται καὶ παρ' Ἡροδότῳ τὸ ἐσεσάχато ἀντὶ τοῦ ὠπλισμένοι ἦσαν καὶ τὰς κνήμας ῥάκεσι κατεῖ1.356 λίχато καὶ τὰς κεφαλὰς εἰλίχато μίτραις. ὡσαύτως καὶ τὰ κατὰ πλεονασμὸν τῆς ᾠα συλλαβῆς, οἷον τὸ ὠνομάδαται καὶ ἐρηρέδαται καὶ ἐσταλάδατο κατὰ Ἡρόδοτον καὶ τὰ κατὰ ἀποβολὴν τοῦ ᾠα καὶ διάλυσιν τοῦ παραλήγοντος ᾠα εἰς ᾠα καὶ ᾠα. οὕτω γοῦν Ἡρόδοτος δίχα πολλῶν ἐτέρων καὶ ἀποκαθέαται φησι καὶ εἰρέεται ἀντὶ τοῦ εἴρηται καὶ ὑμνέεται καὶ ἐκτέατο ἀντὶ τοῦ ἐκέκτηντο καὶ ἐτιμέατο· οἷς ὅμοια καὶ ἐν ὀνόμασι παρ' αὐτῷ τὸ Ἀρισταγόρην Ἀρισταγόρεα καὶ Καμβύσεα καὶ Μιλτιάδεα. καὶ ἐν τούτοις γὰρ τὸ ᾠα μὲν διαλύεται, ἀπέρχεται δὲ τὸ ἐπαγόμενον νῦ. καὶ τὸ «πεποτήαται δὲ μέλισσαι», ἀντὶ τοῦ πέτονται, Ἴωνικόν ἐστιν. Ἡρόδοτος δὲ καὶ στρατεύεσθαι ὀρμέαται φησι καὶ ἀγωνίδαται καὶ παρεσκευάδατο. [Ὅρα δὲ ὅτι τῷ δὴ ἀργῷ ἐπιρρήματι τρεῖς ἐχρήσατο συναπτῶς ἐν στίχοις τέσσαρσιν εἰπῶν· «ἦ δὴ παισὶν εἰκότες». καὶ «πῆ δὴ συνθεσίαι;» καὶ «ἐν πυρὶ δὴ βουλαί.»] Τὸ δὲ «μήδεά τε ἀνδρῶν» βούλεται μενεῖπειν ἀντὶ τοῦ ἡμῶν αἰ βουλαὶ ἢ ὑμῶν· ἵνα δὲ μὴ πάντη σφοδρὸς διὰ πάντων ἡκῶν ὁ λόγος εἴη, γενικῶς εἶπε καὶ ἀορίστως «ἀνδρῶν», ἵνα λεάνη τὴν δημηγορίαν. διὰ τοῦτο γὰρ οὐδενὸς τινος ὠρισμένως καθήψατο, ἀλλὰ διὰ τριῶν προσώπων πληθυντικῶς καὶ ἀορίστως ἦλθεν, ἐν δευτέρῳ μὲν προσώπῳ εἰπῶντὸ «παισὶν εἰκότες ἀγοράασθε», ἐν πρώτῳ δὲ τὸ «πῆ δὴ συνθεσίαι τε καὶ ὄρκια βήσεται ἡμῖν», ἐμοί τε δηλαδὴ καὶ τοῖς ἄλλοις σὺν ἐμοί, ἐν τρίτῳ δὲ τὸ «ἐν πυρὶ δὴ βουλαὶ καὶ μήδε' ἀνδρῶν». [Ἰστέον δὲ ὅτι μήδεα παρὰ τοῖς παλαιοῖς καὶ οἱ ὄρχεις παρὰ τὸ μέδειν, ὅ ἐστιν ἄρχειν. ἀρχὴ γὰρ τις ἐν ζώοις καὶ αὐτοῖς, ὡς δηλοῦσιν οἱ παλαιοὶ διατρανοῦντες αὐτὸ ἐκ τῆς πολλῆς ἐναλλαγῆς τῶν Γάλλων ἦτοι ἀποκόπων, σαφέστερον δὲ εἰπεῖν, εὐνούχων. Ἡσίοδος δὲ φησὶν αὐτοὺς μήδεα ἐν Θεογονίᾳ, ἐτέρωθι δὲ μέζεα, φυλάξας μὲν τὸ ᾠα τοῦ μέδειν, τρέψας δὲ ᾠα εἰς ᾠα κατὰ ἀκολουθίαν τὴν πολλαχοῦ δηλουμένην, καθ' ἣν καὶ τὸ ἐριδαίνομεν ἀπὸ τοῦ ἐρίζειν.] (ἠ. 341) Ἀκράτους δὲ τὰς σπονδὰς λέγει, διότι ἀκράτῳ οἴνῳ ἔσπενδον αἰνιττόμενοι τὸ τῆς γνώμης ἀμιγῆς ψεύδει καὶ ἄδολον. ἐὰν δὲ ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα λεχθείη που, ὅτι κρητῆρι οἶνον ἔμισγον, οὐχ' ὕδατος καὶ οἴνου μίξιν ἐκεῖ λέγει, ἀλλὰ δύο οἴνων εἰς ἓνα κρατῆρα συνα1.357 γωγῆν. [Πρωτότυπον δὲ τοῦ κρητῆρος, καθὰ καὶ τοῦ κρατῆρος, τὸ κερῶ, ἐξ οὗτὸ κρῶ, ἀφ' οὗ καὶ ὁ κρητῆρ καὶ ὁ κρατῆρ. ἐκ δὲ τοῦ κρῶ κατὰ ἀναδιπλασιασμὸν τὸ κικρῶ, οὗ χρῆσις τὸ «ἐγκίκρα ὡς εἴω», ἡγουν κίρνα ὡς ὀδεύω.] Δεξιαῖς δὲ πεποθῆναι λέγει, ἐπειδὴ ἐν τοῖς ὄρκοις οὐδὲν ἔλαττον εἰς πίστιν ἐλογίζετο καὶ τὸ τῶν δεξιῶν χειρῶν ἄπτεσθαι. ἦν γὰρ ἡ δεξιῶσις αὐτῆ καὶ τὸ δεξιῶσθαι, ὡς ἐν Ὀδυσσεΐᾳ μάλιστα φαίνεται, σημεῖον φιλίας καὶ εἰς ἐνάποκαταστάσεως καὶ οἷον ἐνώσεως. [Πρωτότυπον δὲ τῆς τοιαύτης ἐννοίας τὸ δέχω, ἐξ οὗ καὶ τὸ δέχθαι καὶ τὸ δειδέχθαι καὶ τὸ δειδέχατο, ἔτι δὲ καὶ τὰ τῆς δεξιῶσεως. δέχω γὰρ· οὗ μέλλων δέξω· ὅθεν δέξα, ὡς δόξα, καὶ πλεονασμῶ τοῦ ᾠα δεξιά, ὡς ἀχυρμιά καὶ πυρκαϊά· καὶ ἀπ' αὐτοῦ ῥῆμα δεξιῶ καὶ τὰ ἐκεῖθεν.] Τὸ δὲ ἐπέπιθμεν οὐκ ἂν μὲν ὅλως εὐχρηστοῖτο εἰς λόγον πεζόν. γέγονε δὲ κατὰ συκοπὴν Αἰολικὴν καὶ διπλασιασμὸν Ἴωνικόν ἐκ τοῦ ἐπίθομεν δευτέρου ἀορίστου, ἵνα λέγη ἐν πυρὶ γενέσθαι τὰς δεξιάς, αἷς

οἱ Ἀχαιοὶ ἔπιθον ἑαυτοὺς ἤγουν ἔπεισαν. [(η. 342) Ἐν δὲ τῷ «αὐτῶς γὰρ ἐπέεσσι» διπλάζεται τὸ ῥαπὰ τοῖς ἀγαθοῖς ἀντιγράφοις καὶ παρεισκρίνεται ὁ ῥ-α σύνδεσμος, ὁ τῶποιητὴ φίλος, ἐν συναλιφῇ συνήθει. Τὸ δὲ αὐτῶς, εἰ καὶ τινες διαφοροῦσι πνευματικῶς, ἀλλὰ φανεῖται ψιλούμενον Αἰολικῶς.] Τὸ δὲ «οὐδέ τι μῆχος» τὴν ἀμηχανίαν ὑπολαλεῖ. ὡσπερ δὲ ἠδονὴ ἢ ἡδος Αἰολικῶς, οὕτω καὶ μηχανὴ μῆχος. [τὸ δ' αὐτὸ καὶ μῆχαρ κατὰ τὸ δέλος δέλεαρ. ἄκλιτον δὲ καὶ τὸ μῆχος, καθὰ καὶ τὸ ἡδος καὶ τὸ ὄφελος.] (η. 344) Ἀστεμφῆς δὲ βουλή ἢ ἀμετακίνητος κατὰστέρησιν, φασί, τοῦ στέμβειν, ὃ δηλοῖ οὐ μόνον τὸ ὑβρίζειν, ἀλλὰ καὶ τὸ συνεχῶς κινεῖν· ὅθεν καὶ ἀστέμβακτα παρὰ Λυκόφρονι. λέγει δὲ καὶ Εὐφορίων κλέος ἀστέμβακτον. Τινὲς δὲ ἀστεμφές τὸ οἶον ἀστρεφές· ὅθεν καὶ ἐπίρρημα 1.358 ἀστεμφέως. δύναται δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ στέφειν εἶναι, ὡς ἀλλαχοῦ φανεῖται. (η. 345) Τὸ δὲ «ἄρχευ Ἀργείοις» δοτικῇ μὲν συνετάγῃ ὡς διαφορούμενον. διαδείκνυσι δὲ ὅτι διχῶς ἔστι λέγειν καὶ ἄρχε καὶ ἄρχεο, τουτέστι βασιλεῦε. ὅτι δὲ ἀληθῶς διαφορὰ ἐστὶ ποτε τοῦ ἄρχειν πρὸς τὸ βασιλεύειν, ὡς μείζονος ὄντος τοῦ βασιλεύειν, δηλοῖ Λευτυχίδης, ὃς Δημάρατον ἐκπεσόντα τῆς βασιλείας, εἶτα εἰς ἀρχὴν αἰρεθέντα, ἠρώτα, φασί, γελῶν, ὁποῖόν τι εἶη τὸ ἄρχειν μετὰ τὸ βασιλεύειν. [Τὸ δὲ «κατὰ κρατεράς ὑσμίνας» πρὸς διαστολὴν κεῖται τοῦτέτρως ἄρχειν, ὁποῖόν τι καὶ τὸ τριηραρχεῖν καὶ ναυαρχεῖν καὶ συμποσιαρχεῖν.] (η. 346) Τὸ δὲ «ἕα φθινύθειν ἕνα καὶ δύο», οἱ νόσφιν Ἀχαιῶν βουλευούσι, τὸ εὐπειθὲς τῶν Ἑλλήνων δηλοῖ τῷ ἐλαχίστῳ τοῦ ἀριθμοῦ, ὡς πάνυ ὀλίγων τινῶν ἀπειθούτων· οὐς καὶ ἐξευτελίζει διὰ τε τῆς ὀλιγότητος καὶ μηδὲ ὀνομάζων αὐτούς. ἔστι δὲ εἷς μὲν ὁ Θερσίτης, δεύτερος δὲ ἢ οὐδεὶς, ἀλλὰ ἀπλῶς παρέρριπται δύο, εἴ ποῦ τις εἶη τυχὸν δεύτερος· ἢ, ὡς εἰκός, καὶ ἕτερός τις ἦν, ὃν ὀποιοῦντες ἐσιώπησε. τὸ γὰρ τὸν Ἀχιλλέα νοῆσαι τοιοῦτον πάνυ ἀπεμφαίνοντες δι' ἄλλα τε καὶ ὅτι οὐδὲ ἐβουλεύσατό τι ἐκεῖνος νόσφιν Ἀχαιῶν. καὶ μήντινες περὶ τοῦ Ἀχιλλέως νοοῦσι τὸ καὶ δύο, οἷα τοῦ Νέστορος ὡς φιλοβασιλέως μισοῦντος, φασί, τὴν ἔριν, ἐν ἧ τὸν δῆμον κατὰ τοῦ βασιλέως ἐγείρειν ἠθέλεν ἐκεῖνος. διὸ καὶ ἀνωτέρω πληθυντικῶς ἔφη, ὅτι μάτην ἐπέεσιν ἐριδαίνομεν, λεαίνων τὴν τραχύτητα πληθυντικῶ καὶ κοινῶ σχήματι διὰ τὸν Ἀχιλλέα τὸν ἄριστον, ὡς μὴ μόνον τοῦ Θερσίτου ἄρτι ἐρίσαντος λόγοις, ἀλλὰ καὶ τοῦ Ἀχιλλέως πρὸ μικροῦ, ὡς καὶ ὁ βασιλεὺς μετ' ὀλίγα ἐπισημαίνεται λέγων εἰς ἀπράκτους ἔριδας ἐμβάλλεσθαι. «καὶ γάρ», φησὶν, «ἐγὼν Ἀχιλλεύς τε μαχεσσάμεθα» καὶ τὰ ἐξῆς. διὰ τοῦτο φασὶ καὶ ἐν ταῖς Λιταῖς μὴ πρεσβεῦσαι τὸν Νέστορα, οἷα βασιλικὸν ῥήτορα, μὴ ἀνεχόμενον ἐπὶ ὑποπτώσει τοῦ βασιλέως Ἀχιλλέα πρεσβεῦσαι. [Ἵρα δὲ τὸ «ἕνα καὶ δύο», δι' οὐπὲρ οὐ δηλοῦνται τρεῖς, ὡς ἡ κοινὴ φράσις βούλεται, ἀλλὰ μόνοι δύο, ἵνα ὁ μὲν εἷς νοοῖτο καθ' ἑαυτόν, ὁ δὲ ἕτερος δυάζοιτο σὺν ἐκείνῳ κατὰ ἐννοίας ἀναδρομῆν. καὶ πῶς ἐστὶ τὸ «καὶ δύο» τὸ πρωτότυπον ἀντὶ παραγώγου τοῦ «καὶ δεύτερος» οἶον· «ἕα φθινύθειν ἕνα καὶ δεύτερον». τοιοῦτον καὶ παρὰ Πλάτωνι τὸ «εἷς, δύο, τρεῖς», ἤγουν εἷς, δεύτερος, τρίτος. διὸ ἐπάγει· «ὁ δὲ δὴ τέταρτος ποῦ;»] (η. 349) Ἡ δὲ ὑπόσχεσις τοῦ Διὸς καὶ ἡ κατάνευσις φανερώς ἐνταῦθα δηλοῖ τὴν ἐκ τῶν μετεώρων ἐπισημασίαν τοῦ μέλλοντος, ὡς καὶ ἐν τῇ ἄλφα ῥαψωδίᾳ εἴρηται. 1.359 (η. 353) Φησὶν οὖν ἐφερμηνεύων, πῶς κατένευσεν ὁ Ζεὺς, ὅτι ἀστράπτων ἐπιδέξια, ἐναίσιμα σήματα φαίνων, μονονουχὶ λέγων, ὅτι τοῦτο ἐστὶ [νῦν] κατάνευσις καὶ ὑπόσχεσις Διὸς, τὸ ἀστράπτειν ἐκ δεξιῶν τὸν Δία, ἧτοι τὸν ἀέρα, καὶ δηλοῦν σῆμά τι αἴσιον, ὃ καὶ διοσημία διὰ τοῦτο ὠνόμασται. Καί ὅρα ὅτι καὶ ἐν ταῖς ἀστραπαῖς τὰ ἐκ δεξιῶν ἦσαν αἴσια, ὡς τῶν εὐωνύμων οὐ τοιούτων κἀνταῦθα νομιζομένων. [Σημείωσαι δὲ ὅτι ἐπιδέξια παρὰ τοῖς ὕστερον Ἀττικοῖς καὶ τὰ καίρια καὶ ἐπιτήδεια τοῦ σώματος. πληγῆναι γοῦν τις λέγει τὰ ἐπιδέξια.

ἴσως δὲ καὶ τὸ ἐνδέξια ταυτόν ἐστι τῷ ἐπιδέξια· τοιοῦτον γὰρ τι τὸ ἐνδέξια πᾶσιν οἰνοχοεῖν.] Ὡς δὲ καὶ δι' ἀστραπῶν ἐσημαίνεται τιμέλλον, δηλώσει μὲν καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς ὁ ποιητής· δηλοῖ δὲ δίχα τῶν ἄλλων ἱστοριῶν καὶ παροιμία ἢ λέγουσα «ὄτ' ἂν ἀστράπη δι' Ἄρματος». πόλις δὲ Βοιωτίας ἦν τὸ τοιοῦτον Ἄρμα, ὅπη γινομένης ἀστραπῆς ἦν τι σημεῖον, ὡς καὶ ἐν τῷ Καταλόγῳ ρηθήσεται. (η. 349) Ἡ δὲ λέξις τῆς ὑποσχέσεως σαφῆς μὲν νοηθῆναι, ὑποδύσκολος δὲ ἐτυμολογηθῆναι. ἔστι γὰρ ὑπόσχεσις τὸ ὑπό τινοσῶν σχεθῆναι· ἀλίσκει γὰρ πως καὶ κατέχει τὸν ὑποσχόμενον ὁ τὴν ἐπαγγελίαν δεξάμενος, διὸ καὶ ὑπίσχεσθαι καὶ ὑπισχνεῖσθαι τὸ ρῆμα οἶονεὶ τὸ ὑπό τινοσῆσθαι. καὶ ἄλλως δὲ ὑπόσχεσις ἢ ὑπό τι προηγησάμενον σχέσις, πρῶτον μὲν γὰρ τὸ «εὐεργέτησόν με τυχόν», ὑπ' αὐτὸ δὲ τις δευτέρα σχέσις καὶ ἀντοχή τοῦ προηγησαμένου προσώπου ἢ λόγου τὸ «εὐεργετήσω σε». ἔτι, ὡς περὶ τὸ ὑπέσχεσθαι ἢ κεφαλὴν ἢ ἀκοήν, ἀντὶ τοῦ ὑπέθετο, οὕτω καὶ ὑπόσχεσις τὸ ἑαυτὸν ὑποθεῖναι τινα τῇ ἐκπληρώσει τῆς οἰκείας ἐπαγγελίας· ὅθεν κριτικῶς ἔστιν εἰπεῖν, ὡς ἀντιληπτικὴ λέξις ἐστὶν ἢ ὑπόσχεσις· σχεῖν γὰρ τὸ λαβεῖν. διὸ ὑπόσχεσις ἢ ὑπόληψις ἤγουν τὸ χερσὶν ὑπολαβεῖν· ὅθεν τὸ «ὑπέλαβες με καὶ οὐκ εὐφρανας τοὺς ἐχθρούς μου»· καὶ τὸ «τὴν ὑπόληψιν τῶν ἀξιωματῶν μου». εἰγούν οἱ ζητοῦντες προσπίπτειν λέγονται, ὑπίσχονται ἄρα καὶ ὑπολαμβάνουσιν αὐτοὺς χερσὶν οἷον ἀντιληπτικαῖς οἱ κατανεύοντες ὑποσχετικῶς. Ἔτι ὡς περὶ ὑπόσχεσθαι τὸ ὑπό τινα στήναι ὑπεριστικῶς, οὕτως ὑποσχεθῆναι τὸ ὑπό τινα σχεῖν ἑαυτὸν ὁμοίως δι' ἀντίληψιν. διὸ καὶ ταυτόν παρὰ τῷ ποιητῇ ἔγνωσται τὸ ὑπόσχεσθαι καὶ ὑποσχεθῆναι· ὅθεν ὁ ποιητής ὡς ἐν ἐτυμολογίᾳ τρόπως συνεδύασεν αὐτὰ πρὸ ὀλίγου εἰπὼν «ὑπόσχεσιν ἦν περ ὑπέσταν». (η. 353) Σημεῖωσαι δὲ ὅτι τὸ «ἀστράπτων ἐπιδέξια» σολοικοφανές ἐστι καὶ ἀκαταλλήλως ἔχει πρὸς σύνταξιν. τὸ γὰρ ἀκόλουθον οὕτως ἂν εἶχε· «φημὶ κατανεῦσαι τὸν Δία ἀστράπτωντ' ἐπιδέξια». ὁ δὲ ποιητής οὐχ' οὕτως ἐποίησεν, ἀλλὰ τελείαν στιγμὴν θέμενος ἐν τῷ «Τρώεσσι φόνον καὶ κῆρα φέροντες», εἶτα ὡς ἀπ' ἄλλης ἀρχῆς ἀσυνδέτως ἀρχόμενός φησιν· «ἀστράπτων ἐπιδέξια» λείποντος 1.360 τοῦ ἦν ὑπαρκτικοῦ ῥήματος, ἵνα λέγη, ὅτι ἀστράπτων ἦν ὁ Ζεὺς ἐπιδέξια. καὶ ὅρα ὅπως τὸ σολοικοφανές ἦτοι καινοπρεπὲς τοῦτο σχῆμα εἰς δέον τέθεικεν ὁ ποιητής, ἢ ἵνα, ὡς περὶ τὸ νόημα, οὕτω καὶ τὸ σχῆμα ξενίσῃ τὸν ἀκροατὴν, ἢ καὶ ἀρχαίζων ἢ καὶ μιμούμενος ῥήτορα ἐναγώνιον νοήμασιν ἑαυτὸν ἀπασχολοῦντα καὶ τοῦ καταλλήλου τῆς συντάξεως μὴ διόλου φροντίσαντα καὶ διὰ τοῦτο κινδυνεύσαντα εἰπεῖν τι καὶ σολοικοφανέστερον, οὐ μὴν σολοικίσαντα, ὅτι μηδὲ ἄκων περιπέτωκε τῇ καινότητι τῆς συντάξεως, ἀλλ' ἐπίτηδες ἐτεχνάσατο. Παράγουσι δὲ ἐνταῦθα οἱ παλαιοὶ σχήματά τινα πρὸς ὁμοιότητα τοῦ ποιητικοῦ, οὐ πάντῃ μὲν ὅμοια, ὅμως δὲ σολοικοφανῆ, οἷον τοῦ Εὐριπίδου τὸ «πάλαι δὲ σ' ἐξερωτῆσαι θέλων, σχολή μ' ἀπεῖργε». τοῦτο δὲ παντελῶς ἀθεράπευτα σολοικίζει. τὸ δὲ Ὀμηρικόν, ὡς ἐρρέθη, διὰ στιγμῆς θεραπεύεται. ὅμοιον δὲ καὶ τὸ «ἐξὸν καθεύδειν τὴν ἐρωμένην ἔχων», ἀντὶ τοῦ ἔχοντα. οὐκ ἔχει δὲ οὐδὲ τοῦτοθεραπείαν τινά. ὅτι δὲ πολλὰ καὶ παρ' ἄλλοις τῶν παλαιῶν ἀγαθῶν ῥητόρων σολοικοφανῆ καὶ οὕτω καινοπρεπῆ, δηλοῦται σαφῶς καὶ ἐν τοῖς τοῦ Φιλοστράτου. οὐκ ἀπήλλακται δὲ τοιοῦτων οὐδὲ ἡ τραγωδία, ὡς δηλοῖ τῶν Εὐριπίδου καὶ τὸ «ἦν δ' ἔρις στρατηλάταις· οἱ μὲν πατάξαι τόνδε, οἱ δὲ τόνδε». καὶ τὸ «μέλλων δὲ πέμπειν μ' Οἰδίπου κλεινὸς γόνος, ἐν τῷ δ' ἐπεστράτευσαν Ἀργεῖοι πόλει» καὶ τὸ «πολλὰ δὲ πάλαι προκόψασα, οὐ πόνου πολλοῦ με δεῖ». [Καὶ Σοφοκλέους τὸ «ἀλλ', εἰ δοκεῖ, χωρῶμεν, ἔνδοθεν λαβῶν, ὅτου σε πόθος ἔχει». Ἐναίσιμα δὲ τὰ μὴ ἀπλῶς σημαντικά τινοσῶν φυσικῶς, οἷον ὑέτου ἢ ἀνέμου ἠχιόνος, ἀλλὰ αἴσης τῆς ἐν πρακτέοις ἀνθρωπίνοις, ἐφ' οἷς χρεῖα μαντείας.] (η. 355) Τὸ δὲ «παρ Τρώων ἀλόχῳ

κατακοιμηθῆναι τινα», ὡς καὶ πρὸ ὀλίγου γέγραπται, εἰς δέλεαρ τοῖς Ἑλλησι τοῦ ἔτι ἐν Τροίᾳ μένειν ὁ Νέστωρ προβάλλεται, δριμύτερόν τι τοῦ Ὀδυσσεύος εἰπών. ὁ μὲν γὰρ Ὀδυσσεὺς αἰσχρὸν εἶπε κενεοὺς ἀπονοστήσαι τοὺς Ἕλληνας, τουτέστι μὴ ἔχοντας ἀπλῶς λάφυρα, οἷς δήπου καὶ αἱ τῶν Τρώων ἄλοχοι συμπεριλαμβάνονται. ὁ δὲ Νέστωρ μόνων ἐμνήσθη τῶν γυναικῶν δριμέως, οὐ μόνον θυμῷ τῷ κατὰ τῶν Τρώων, οἷς μέγα πάντως εἰς κόλασιν τὸ τὰς γυναῖκας αὐτοῖς ὑπὸ τοῖς πολεμίοις γενέσθαι, ἀλλὰ καὶ ἐρεθίζων τὸ πλῆθος, ὅπερ ὡς ἐπὶ πολὺ τῶν τοιούτων ἠττᾶται καὶ μάλιστα, ὅταν εὐλογητὸς ἦ ἢ ἡ ἡδονή, ὡς φασιν οἱ παλαιοί. καὶ νῦν μὲν οὕτω χαρίζεται τοῖς Ἑλλησιν ὁ Νέστωρ καὶ τοιοῦτον ἔπαθλον ὑπισχνεῖται τῷ μείναντι, παρακατιῶν 1.361 δὲ θάνατον, ὡς ἐλέχθη, ἀπειλεῖται τῷ ἀψομένῳ πρὸ τῶν ἄλλων τῆς νηός. ἀρετῆ γάρ, φασί, ῥήτορος τὰ μὲν χαρίζεσθαι τοῖς τοιούτοις τῷ δήμῳ, τὰ δὲ καταπλήττειν ἀπειλῇ κολάσεων ἢ καὶ ἄλλως ἐκφοβεῖν· ὅπερ Ὀδυσσεὺς οὐκ ἐποίησε κεχαρισμένα μᾶλλον δημηγορήσας τοῖς Ἑλλησι. Φασί δὲ ἐνταῦθα οἱ παλαιοὶ καὶ ὅτι τὸ «πρὶν τινα παρὰ Τρώων ἀλόχῳ κατακοιμηθῆναι» δηλοῖ μὲν τὸ ἕκαστον τῶν Ἀχαιῶν Τρωϊκὴν σχεῖν παλλακὴν. Ὀδυσσεὶ δὲ οὐκ ἔπρεπε ῥηθῆναι. διὸ καὶ παρήκε μὲν αὐτὸ ἐκεῖνος, ἔδοξε γὰρ ἂν προσπαθῶς αὐτὸς ἔχειν τὰ ἐς Ἀφροδίτην, ἐὰν κατακοιμήσεως Τρωϊκῶν ἀλόχων ἐμμένητο. ὁ μὲντοι Νέστωρ ἤδη ἀφυβρίσας διὰ τὸ βαθὺ γῆρας καὶ τῶν τοιούτων παυσάμενος οὐ διάπαθος οἰκεῖον, ἀλλὰ διὰ τὸ ὑπερπαθεῖν τῶν Ἑλλήνων τοιαῦτα λέγειν δοκεῖ, ἀξίων δίκην τοῖς Ἀχαιοῖς δοῦναι τοὺς Τρώας, ἐξ ὧν εἰς τὸν Μενέλαον αὐτοῖς ἐπλημμέλησαν ἐμπαροινήσαντες τῇ Ἑλένῃ. Ὅτι δὲ τὸ τινὰ καὶ ὅλως τὸ τίς ἔστιν ὅτε τῇ κατ' αὐτὸ ἀοριστίᾳ ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὸ ἕκαστος, δηλοῖ καὶ Σοφοκλῆς ἐν τῷ «ὦρα τιν' ἤδη κρᾶτα καλύμματι κρυψάμενον» καὶ ἐξῆς. δηλοῖ γὰρ ὡς καιρὸς ἔστιν ἕκαστον τῶν Σαλαμινίων λαθόντα φυγεῖν. [Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι σεμνῶς τε καὶ πρὸς ἀκρίβειαν ἐρρέθη τὸ «πρὶν τινα» καὶ ἐξῆς. οὐ γὰρ εἶχεν εἰπεῖν πρὶν ἡμᾶς ἢ πρὶν πάντας παρὰ Τρώων ἀλόχοις κατακοιμηθῆναι, τὰ τε ἄλλα καὶ διότι οὔτε ὁ Νέστωρ εὐκοσμος εἰπὼν τοῦτο περὶ ἑαυτοῦ καὶ οὐδ' ἂν σὺν ἅπασιν καὶ ὁ Μενέλαος ἐθέλοι ἂν τοῦτο, καθὰ ἐν τοῖς ἐξῆς που σημειωθήσεται. Ὅρα δὲ καὶ τὸ κατακοιμηθῆναι δοκοῦν ἔμφασιν ἔχειν καταφορικὴν ἐξ ἀμύνης διὰ τῆς «κατά» ἐναντιωματικῆς προθέσεως. τὸ δὲ τοιοῦτον οἱ σεμνῶς παίζαντες κατελάσαι εἶπον. ὅτι δὲ τὸ τίς ἀοριστον καὶ εἰς καθολικὴν σημασίαν πληθύνεται διὰ τὸ ἀορισταίνειν, δηλοῖ καὶ Σοφοκλῆς ἐν τῷ «ὅστις γὰρ ἢ φρονεῖν μόνος δοκεῖ ἢ γλῶσσαν ἔχειν ὁμοίως ἢ ψυχὴν, οὗτοι διαπτυχθέντες ὠφθησαν κενοί». τὸ γὰρ ὅστις ταῦτόν ἐστι τῷ ὅσοι, ἴνα λέγῃ, ὅτι ὅσοι φρονεῖν μόνον δοκοῦσιν.](η. 356) Ἐν δὲ τῷ «Ἑλένης ὀρμήματα στοναχὰς τε» ὀρμήματα μὲν λέγει τὴν ἐξ ἀρχῆς ἐκουσίαν ἐξ ἀρπαγῆς ἔλευσιν αὐτῆς εἰς Τροίαν, στοναχὰς δὲ τὸν ἐπὶ τούτοις μεταμέλον. Φιλέλλην γὰρ ὧν ὁ ποιητὴς καὶ διὰ τοῦτο τῆς Ἑλένης ὑπερπαθῶν ἀπελθεῖν μὲν αὐτὴν εἰς τὴν Τροίαν ἱστορεῖ οὐ δυνάμενος ἀντικαταστήναι τῇ ἀληθείᾳ· μεταμέλεσθαι δὲ αὐτὴν πολλαχοῦ λέγει, ὡς ἐν τοῖς 1.362 μετὰ ταῦτα φανήσεται· ὅπερ καὶ μόνον ἐστὶν ἀμαρτίας ἴαμα. [σεμνῶς δὲ τὴν τῆς ἡρωΐδος ἐκούσιον συνακολούθησιν ἐς Τροίαν ὀρμήματα ὠνόμασεν οὐκ ἀνασχόμενος σκῶψαι τὴν βασιλίδα ἔξω καιροῦ.] (η. 359) Τὸ δὲ «θάνατον καὶ πότμον ἐπίσπη» ἐκ παραλλήλου ἔχει ἐν ὁμοιότητι ἐννοίας κείμενα τὸν θάνατον καὶ τὸν πότμον. ταῦτόν γὰρ ἐνταῦθα, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ, ὁ πότμος τε καὶ ὁ θάνατος, [ὃ δὲ θεωρεῖται καὶ ἐν τῷ «θάνατόν τε μόρον τε.】 Ὡσπερ δὲ ἐπισπώνῳ ἀκολουθήσας καὶ ἐπισπεῖν καὶ ἐπισπέσθαι τὸ ἀκολουθῆσαι, οὕτω δὴ καὶ τὸ ἐπίσπη χρόνου δευτέρου ἀορίστου ἐστί. δηλοῖ δὲ τὸ καταδιώξαι ἦτοι καταλαβεῖν, ὡς μὴ τοῦ θανάτου εἰς αὐτὸν ἐλθόντος, ἀλλ' αὐτοῦ καταδιώξαντος καὶ εὐρόντος αὐτόν. (η. 360) Ὅτι Ἡσιόδῳ μὲν

δοκεῖ ἐκεῖνον πανάριστον εἶναι, ὃς ἑαυτῷ πάντα νοεῖ, πρὸς ἰδιώτην λαλοῦντι· δευτερεύειν δὲ τόν, ὃς ἂν ἐτέρω εὖ εἰπόντι πίθηται· εἰ καὶ τις ὕστερον μετέγραψεν, ὡς ἐκεῖνος μὲν πανάριστος, ὃς εὐεῖπόντι πίθηται, ἐσθλὸς δ' αὖτὸς κάκεινος, ὃς αὐτῷ πάντα νοήσει. Ὅμηρος δὲ βασιλεῦσι νόμον τιθεὶς εἰς δύο μερίζει τὴν εὐβουλίαν αὐτοῖς, τὴν τε ἰδία καθ' ἑαυτοῦς, ναὶ μὴν καὶ τὴν σὺν τοῖς βουλευταῖς. φησὶ γοῦν διὰ τοῦ Νέστορος· «ἄλλ', ἄναξ, αὐτὸς τ' εὖ μῆδεο πείθεό τε ἄλλω», εὖ δηλονότι μηδομένω· τοῦτο γὰρ ἀπὸ κοινοῦ. ἐντεῦθεν δὲ καὶ Ἡρόδοτος λαβὼν ἔφη τὸ «ἴσον, ὦ βασιλεῦ, κέκριται φρονέειν τε εὖ καὶ τῷ λέγοντι χρηστὰ ἐθέλειν πείθεσθαι». Ὅρα δὲ ὅτι ὁ Νέστωρ οὐκ εἶπεν, ὡς ἐμοὶ πείθου, ἀλλὰ ἄλλω, ὅστις ἂν εἴη ἐκεῖνος ὁ ἄλλος. (η. 362 ς.) Καὶ εὐθύς ἐπάγει τὴν συμβουλήν, ἣτινι δέον ἐστί πεισθῆναι τὸν βασιλέα, καὶ φησι· «κρίνε ἄνδρας κατὰ φύλα, κατὰ φρήτρας, Ἀγαμέμνον». εἶτα τίθησιν αἰτίαν τῆς ἀξιώσεως εἰπὼν· «ὡς φρήτρη φρήτρηφιν ἀρήγη, φύλα δὲ φύλοις», τουτέστι μὴ συγκεχυμένως ἕα τοὺς Ἕλληνας μάχεσθαι, ἀλλὰ πρῶτον μὲν κατὰ φύλα τούτους δῖελε, ὃ ἐστὶ κατὰ ἔθνη, οἶον τοὺς Κρήτας ἰδία, ἐν μέρει τοὺς Ἀθηναίους, ἐτέρωθι τοὺς Σαλαμίνιους καὶ τοὺς ἄλλους ὁμοίως. εἶτα δὴ αὐθις αὐτὰ τὰ φύλα κρίνε, τουτέστι διαχώριζε κατὰ φρήτρας, ἧγουν κατὰ τινὰ τμήματα φυλετικὰ καὶ συγγενικὰ. φρήτρη γάρ, φασίν, ἐστὶν ἡ τριττὸς ἧγουν τὸ τρίτον τῆς φυλῆς, ἵνα μὴ μόνον τὰ ἐτερόφυλα φύλα ἀλλήλοις ἀρήγη, ὡς ὑφ' ἐνὶ εὐρυκρείοντι τῷ Ἀγαμέμνονι ὄντα, ἀλλὰ καὶ ἕκαστοι φρήτραι ἀλλήλαις διὰ τὸ σύμφυλον. ὡς βούλεσθαι τὸν Νέστορα 1.363 ἕκαστον μὲν φύλον ἰδία τάττεσθαι, μὴ εἶναι δὲ τὸ ὅλον φύλον ὑπὸ ἐνὶ μόνω στρατηγῷ, ἀλλὰ κατὰ φρήτρας διαιρούμενον ἔχειν καὶ ὑποστρατήγους τινάς· εἷς γὰρ οὐκ ἂν ἐντελῶς δύναιτο πάντα ποιεῖν τὰ δέοντα. Σημείωσαι δὲ ἐκ τούτων, ὅτι ἔοικεν ἢ μὴ γενέσθαι μέχρι τοῦ νῦν συστάδην μάχην Ἀχαιοῖς τε καὶ Τρωσίν· ἀλλὰ μόνον ἐκδρομάς τινὰς διὰ τὴν τοῦ Ἀχιλλέως πολεμαρχίαν καὶ τὸν ἐξέκείνου φόβον· οὐ γὰρ ἂν ὁ Νέστωρ ἄρτι τοιαῦτα συνεβούλευεν, ἀλλ' ἦσαν ἂν ἐθάδες οἱ Ἕλληνες τῆς τοιαύτης διατάξεως· ἢ, εἰ καὶ ἐγένοντο μεγάλοι μάχαι, ἀλλ' οὐ κατὰ τὴν τάξιν ταύτην τοῦ γέροντος, οἷα τοῦ Ἀχιλλέως ἐξαρκούντος εἰς νίκην καὶ μόνου, κἂν ἄλλος ἔταπτε τὰ στρατεύματα. Τὸ δὲ χρησιμοντοῦ κατὰ φύλα καὶ φρήτρας διακριθῆναι τοὺς Ἕλληνας οὐ μόνον, ὅτι πάντως ἂν εὐδοξεῖν σπουδάζοιεν παρὰ τοῖς εἰδόσιν ὁμοεθνεῖσι μαχόμενοι καὶ οὐκ ἀνοῦδὲ ὀκνηρῶς ἔχοιεν, ἵνα μὴ ἐλέγχοντο, ἀλλὰ καὶ ὅτι καὶ οἱ κινδυνεύοντες βοηθοῖντο ἂν ὑπὸ τῶν συμφυλετῶν. οὐ γὰρ περιορῶεν ἂν οἱ τοῦ αὐτοῦ φύλου τοὺς οἰκείους κακῶς πάσχοντας, ὅπερ ὁ ποιητὴς καὶ νῦν ἐδήλωσεν ἐν τῷ «ὡς φρήτρη φρήτρηφιν ἀρήγη, φύλα δὲ φύλοις». ἐξηγήσατο δὲ καὶ ἐν τῷ «μεμαῶτες ἀλεξέμεν ἀλλήλοις». (η. 364–8) Ὁ δὲ Νέστωρ καὶ ἄλλως ἐπαινῶν ὡς ἀρίστην τὴν τοιαύτην τάξιν φησὶν ὅτι, ἐὰν οὕτω ποιήσης, καὶ τοὶ πείθονται Ἀχαιοί, γνῶση ἂν, ὅστε τῶν ἡγεμόνων κακὸς ἢ ἐσθλός, ὅστε τῶν λαῶν ὁμοίως κακὸς ἢ ἐσθλός. κατὰ σφέας γὰρ μαχέονται, τουτέστιν, ἐπεὶ καθ' ἑαυτοῦς διακεκριμένοι μέλλουσι μάχεσθαι, φανήσονται οἱ τε ἀγαθοὶ λαοὶ τε καὶ ἡγεμόνες καὶ οἱ μὴ ἀγαθοί. καὶ τότε δὴ γνῶση, εἴτε θεσπεσίη πόλιν οὐκ ἀλαπάξεις ἢ ἀνδρῶν κακότητι καὶ ἀφραδίῃ πολέμοιο, τουτέστιν, ἐὰν κατὰ φύλα καὶ φρήτρας τάξαστοὺς Ἕλληνας μηδὲν ἀνύσης, ἢ θεσπεσία, τουτέστι θεία βουλῆ, τὴν πόλιν οὐκ ἀλαπάξεις, τῶν Ἀχαιῶν καλῶς δηλονότι πολεμησάντων, ἢ τῆ τῶν ἀνδρῶν κακότητι καὶ τῆ ἀπειρία τοῦ πολέμου, ἐὰν μὴ ὀλοψύχως δηλαδὴ ἢ καὶ ἀτέχνως μαχέσωνται· ἢ μὲν γὰρ τάξις ἀρίστη· ἢ δὲ θεὸς ἔβλαψεν ἢ ὁ λαός. [Ἐνταῦθα δὲ γράφουσιν οἱ παλαιοὶ καί, ὅτι τὸ μὲν γινώσκειν ἀλλήλους αἰσχύνεσθαι ποιεῖ, οἱ δὲ ἀγνοοῦντες ῥαδιουργοῦσιν ὡς περ ἐν σκότει ὄντες. ποιεῖ δὲ ἀκριβῆ γγνωριμότητα οὐ μόνον τὸ ὁμοῦ τὰ πλείω εἶναι, ὅπερ ἐπαινεῖ ὁ καλὸς

Ξενοφῶνάξιῶν δεῖν εἶναι ξυσκηνοῦν τοὺς στρατιώτας, ἀλλὰ μάλιστα τὸ καὶ πατριώτας καὶ ὁμοφύλους ὑπάρχειν τοὺς συσκηνοῦντας, ὅπερ ὁ Ὀμηρικὸς Νέστωρ οἶδεφιλεῖν παραδιδούς αὐτὸ καὶ τοῖς εἰσέπειτα.] (η. 367) Ὅρα δὲ ὅπως τὴν Τροϊανδίχα τινὸς ἐπιθέτου πόλιν ὠνόμασε καὶ γέγονεν ἀρχὴ τῷ φιλομήρῳ Ἀλεξάνδρω τοῦ τὴν κατ' αὐτὸν Ἀλεξάνδρειαν οὕτω καλέσαι. φέρεται γὰρ ἱστορία πόλιν τὰς 1.364 ἀρχὰς αὐτὸ τοῦτο δίχα προσθήκης κατ' ἐξοχὴν κληθῆναι τὴν Ἀλεξάνδρειαν. καὶ τάχα διὰ τοῦτο καὶ Ὀδυσσεὺς παρὰ τῷ ποιητῇ πτολίπορθος, οὐχ' ὡς πολλῶν πόλεων πορθητῆς-τοῦτο γὰρ μᾶλλον τῷ Ἀχιλλεΐ πρέπον, ὡς προγέγραπται-ἀλλ' ὡς πορθητῆς διὰ τοῦ δουρείου ἵππου τῆς ἰδίως οὕτω λεγομένης πόλεως, ἥτοι τῆς Τροίας. (η. 360) Ἰστέον δὲ ὅτι ἐκ τοῦ «ἀλλ' ἄναξ», ὅπερ ἐνταῦθα παρὰ τῷ ποιητῇ κεῖται, ἀρχὴ τις ἐξοδίου κιθαρωδικοῦ τὸ «ἀλλὰ ἀλλ' ἄναξ», ὡς ἱστορεῖ Αἴλιος Διονύσιος, ὡς περ, φησί· κωμικοῦ μὲν ἦδε· «καλλιστέφανος», ῥαψωδοῦ δὲ αὕτη· «νῦν δὲ θεοὶ μάκαρες τῶν ἐσθλῶν ἄφθονοὶ ἐστε», τραγικοῦ δὲ «πολλὰ μορφαὶ τῶν δαιμονίων». (η. 362) Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ «κρίνε κατὰ φύλα» ταῦτόν ἐστι τῷ φυλοκρίνει, ὃ συνέθεντο οἱ μεθ' Ὀμηρον, καὶ ὅτι ἐξ Ὀμήρου παραφράσας Εὐριπίδης ἔφη τὸ «χωρίζουσι δ' ἀλλήλων λόχους», ὅπερ οὐδὲν ἀπέοικε κατὰ νοῦν τοῦ φύλα κρίνουσιν ἀνδρῶν· καὶ ὅτι τὸ φρήτηρ τινέσμεν ἀπὸ τοῦ φατρία παράγουσι κατὰ πλεονασμὸν τοῦ ῥ καὶ συγκοπὴν· ἄλλοι δὲ προτερεύειν φασὶ τὴν φατρίαν μετὰ τῶν δύο ῥ, καὶ ἀπ' αὐτῆς γίνεσθαι τὴν φατρίαν ἀποβολῇ τοῦ πρώτου ῥ, λέγεσθαι δὲ ἐκ μὲν τῆς φατρίας τοὺς φράτορας ἥτοι τοὺς συγγενεῖς καὶ συμφυλέτας καὶ τὴν φρήτηρ τὴν αὐτὴν οὖσαν τῇ φατρία, ἥτις ἐστὶ τρίτον φυλῆς λεγομένη καὶ τριττῦς, ὡς προεῖρηται· ἀφ' ἧς φρήτηρ καὶ ἀφρήτωρ παρὰ τῷ ποιητῇ, ὁ μεμονωμένος συγγενείας καὶ μῆχων φρήτηρ, καὶ ὁ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς φράτωρ καὶ φράτιον τόπος, ἐν ᾧ οἰτῆς αὐτῆς φατρίας συνήγοντο. καὶ ταῦτα μὲν ἐκ τῆς φατρίας. ἀπὸ δὲ γε τῆς φατρίας φατρίαζεν ἄττικῶς τὸ εἰς τὸ αὐτὸ συνιέναι. Αἴλιος δὲ Διονύσιος ἐν τῷ κατ' αὐτὸν ῥητορικῷ Λεξικῷ φησὶ· φατρία, ἦν Ἴωνες πατρίαν. καὶ ὅτι φράτορες οἱ τῆς αὐτῆς φατρίας. οἱ δὲ ἀρχαῖοι φράτερας φασὶ διὰ τοῦ ῥ, οὐ, φησὶν, ἢ ὀρθή φράτηρ. Ἐν ἐτέρῳ δὲ ὁμοίῳ Λεξικῷ φέρεται, ὅτι φράτηρ Ἀττικοῖς φασιν, Ἴωνες δὲ διὰ τοῦ ῥ. οἱ δ' αὐτοὶ καὶ φρήτηρ, ὃ καὶ φατρία λέγεται. ὅθεν φατρίαζεν τὸ εἰς φατρίαν συνιέναι. ἀλλαχοῦ δὲ, ὅτι τεσσάρων οὐσῶν ποτε φυλῶν Ἀθήνησι πρὸς μίμησιν τῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ ὥρων εἰς τρία ἐκάστην διεῖλον μέρη, ἡγουν εἰς φατρία, ὃ ἐστὶ τριττῦς δώδεκα, καθ' ὁμοιότητα τῶν μηνῶν· ἐκάστην δὲ φατρίαν εἰς γένη τριάκοντα, καθάπερ ἡμέραι τριακόσιοι ἐξήκοντα· ὅθεν καὶ ἦν τι σύστημα κοινωνικόν, οἱ γεννῆται, ὃ ἐστὶν οἱ ἐκ τῶν γενῶν τῶν συννευμημένων εἰς τὰς φατρίας, ἥτοι τῶν ἐκ τοῦ αὐτοῦ γένους. καὶ ἦσαν οὗτοι, καθάπερ 1.365 οἱ δημόται καὶ οἱ φράτορες, ἡδη δὲ καὶ οἱ πολῖται καὶ οἱ θιασῶται καὶ οἱ φυλέται καὶ οἱ λοχῖται καὶ οἱ ἐθνῖται καὶ οἱ δαιταλεῖς, νόμῳ τινὶ ἔχοντες κοινωνίαν. ἔχει δὲ, φησὶ, τὸ μὲν γένος ἄνδρας τριάκοντα, ἐκάστη δὲ φατρία, εἴτ' οὖν τριττῦς, γένη τριάκοντα. Ἰστέον [δὲ ὅτι τε τὸ Ὀμηρικὸν κρίνειν, οἶον· «κρίν' ἄνδρας» καὶ τὸν κριτὴν ποιεῖ, ὃς συγκεχυμένους ταραχωδῶς τοὺς ἀμφισβητοῦντας διαχωρίζει, καὶ ὅτι ἐκ τοῦ «κρίν' ἄνδρας κατὰ φύλα, κατὰ φρήτρας» παραβολὴν Ὀμηρος ἐν τοῖς ἐξῆς πορίζεται, καθ' ἣν εἰκάζει τὴν διατῶν ἡγεμόνων διάκρισιν τῆς στρατιᾶς, ὡστε διακοσμηθῆναι εἰς μάχην πρὸς αἰπόμενα διακρινόμενα ὑπὸ τῶν νομέων, ἐπειδὴν νεμόμενα γένωνται ἀναμίξ· (η. 360 ς.) Καὶ ὅτι σεμνύνας ὁ ῥήτωρ ἡδη τὸν βασιλέα καὶ ἐπὶ πᾶσιν εἰπὼν τὸ «ἀλλ' ἄναξ», καὶ εὐθὺς καλλωπίσας γοργῶς ἐν τῷ «μήδεο καὶ πείθεο» καὶ θαρρήσας, οἷς ἐρρητόρευσε, συνιστᾷ εὐθὺς ἀξιωματικῶς ἑαυτὸν ἐπαγαγόν, ὅπερ πᾶς] ὁ θαρρῶν εὖ λέγειν εἴπη ἄν, [ἡγουν] τὸ «οὔτι ἀπόβλητον ἔπος ἔσσειται, ὅττι κεν εἴπω». (η. 367) [Ἔτι

ιστέον καὶ ὅτι τὸ θεσπεσίη οὐ μόνον ἔλλειψιν, ὡς ἐρρέθη, ἔχει τοῦ βουλῆ ἢ γνώμη ἢ κελεύσει, ἀλλὰ καὶ ἄλλως ἐρμηνεύεται ἀντὶ τοῦ θεσπεσιότητι, θειότητι.] (η. 370) Ὅτι ἔστιν ἰδεῖν τὸ τοῦ βασιλέως φιλάληθες ἐν τῷ «ἦ μὴν αὐτ' ἀγορῆ νικᾶς γέρον υἱᾶς Ἀχαιῶν». οὐ γὰρ ἐν πᾶσι πάντων ὑπετίθησι τὸν Νέστορα, ἀλλ' ἐν μόνῃ τῇ ἀγορᾷ ἦτοι τῆς δημηγορίας. οἶδε γὰρ ὅτι, ὡς καὶ προεγράφη, Ὀδυσσεὺς μὲν κεχαρισμένα εἶπετ' ἡμῶν, Νέστωρ δὲ τῷ βασιλεῖ· καὶ Ὀδυσσεὺς μὲν ὅτι δεῖ μένειν καὶ μὴ φεύγειν εἰσηγήσατο, ὁ δὲ Νέστωρ καὶ τί δεῖ πράττειν μένοντας ἐδημηγόρησετάξας τε καὶ ἀναθαρρύνας εἰς πόλεμον· καὶ Ὀδυσσεὺς μὲν, καίτοι προκαταλαβὼν τὰ νοήματα, ὅμως οὐχ' οὕτω σεμνῶς πάνυ ἐλάλησεν, ὁ δὲ Νέστωρ δευτεροεῖθ' οὕτω δυνατὸς ἐφάνη, ὥστε ἀπὸ τῶν αὐτῶν τόπων ὠρμημένος οὐ μόνον ὑψηλότερον ἐδημηγόρησεν, ἀλλὰ καὶ ἄλλα ἔδοξεν εἶπεῖν. διὸ καὶ ἐκείνον μὲν ὄχλος ἐπήνεσεν ὡς οἶα φιλόδημον, τὸν δέ, καθὰ ἐρρέθη, ὡς φιλοβασιλέα ὀφιλούμενος βασιλεὺς ὑπερθεῖς αὐτὸν πάντων Ἀχαιῶν κανόνι τοιοῦτ'· Ὁ Ὀδυσσεὺς Ἑλλήνων σοφώτερος, Νέστωρ δὲ καὶ αὐτοῦ Ὀδυσσεὺς καὶ πάντων ἄρα τῶν Ἀχαιῶν. Ὅρα δὲ τὸ «γέρον» οὐ μάτην λεχθέν, ἵνα δείξῃ τὴν αἰτίαν τοῦ πάντας νικᾶν αὐτὸν τῇ ἀγορᾷ. εἰ γὰρ γέρον καὶ πολὺ πειρος· Ἐμπειρία δὲ μήτηρ φρονήσεως. Σημείωσαι δὲ ὅτι σοφώτερα μὲν ἢ δημηγορία τοῦ Νέστορος, λυσιτελεστέρα δὲ ἢ τοῦ Ὀδυσσεὺς ἐνέργεια τοῦ καὶ κατασχόντος τοὺς Ἑλληνας καὶ δόντος καιρὸν δημηγορίας τῷ Νέστορι. διὸ καὶ Ὅμηρος ἐθείασεν αὐτὸν ἐντῷ εἶπεῖν «μῦθον ἐπαινῆσαντες Ὀδυσσοῦς θεῖοιο». καὶ ὅτε δὲ εἶπε τὸν μὲν 1.366 Νέστορα δίχα ἐπιθέτου ἐν τῷ «Νέστορα μὲν πρῶτιστον», τὸν δὲ Ὀδυσσεάμετ' ἐπαίνου ἐν τῷ «ἔκτον δὲ Ὀδυσσῆα, Διὶ μήτιν ἀτάλαντον», ἐμφαίνει ὡς ὁ μὲν Ἀγαμέμνων τὸν Νέστορα τιμᾶ, αὐτὸς δὲ ὁ ποιητὴς τὸν Ὀδυσσεά κρείττονα ἤγηται, εἰς ὃν καὶ βιβλίον ὅλον ἐποίησε, τὴν Ὀδυσσειαν. [Ὅρα δὲ ὅτι ἐνταῦθα μὲν ἠθικῶς ὡς ἐν θαύματι κεῖται τὸ «ὦ γέρον», ἐν δὲ τῇ ἄ' ῥαψῳδίᾳ τὸ μὲν «μήσε, γέρον, κιχίω» ἐνταῦθα βαρύτητα σκωπτικὴν εἶχε· τὸ δὲ «ἔδδεις δ' ὀγέρων» οἴκτω κέκραται.] (η. 371 ζ.) Ὅτι ὁ βασιλεὺς ἀποδεξάμενος τὴν τοῦ Νέστορος συμβουλήν εὐχεται οὕτως· «εἴθε τοιοῦτοι δέκα μοι συμφράδμονες εἴεν Ἀχαιῶν». καὶ ἔστιν ὁ λόγος χρήσιμος εἰς ἐγκώμιον συμβούλου χρηστοῦ. κατηνέχθη δὲ, φασίν, ἐπὶ ταύτην τὴν εὐχὴν ὁ βασιλεὺς, ἵνα τῇ τοῦ ἐπαίνου ὑπερβολῇ προτρέψῃ τοὺς Ἀχαιοὺς πείθεσθαι ταῖς τοῦ γέροντος παραινέσεσι. τὸ δὲ «τοιοῦτοι συμφράδμονες» ἀντὶ τοῦ οἷς ἢ αὐτὴ ἕξις τοῦ λόγου· οὐ μὴν οἷα αὐτὰ συμβουλευόντες. τίς γὰρ χρεία, φασί, τῶν δέκα ἢ τῶν πλειόνων, ἐὰν ἀπαρалаλλάκτως ἔχουσα οὐδὲν αὐτοῖς διοίσει ἢ συμβουλή. Σημειοῦνται δὲ οἷα παλαιοὶ ἐν τούτοις καί, ὅτι δηλὸς ἐστὶν ὁ ποιητὴς προτιμώμενος τὰ ψυχικὰ τῶν σωματικῶν. ἐνταῦθα μὲν γὰρ δέκα Νέστορες ἐπαρκέσουσι τῷ βασιλεῖ πρὸς τὴν τῆς Ἰλίου ἄλωσιν· τοὺς δὲ Αἴαντας ὀτρύνων εἰς πόλεμον οὐκ ἀριθμῶ τινιστενοχωρεῖ, ἀλλὰ εὐχεται, ἵνα τοῖος πᾶσιν Ἀχαιοῖς θυμὸς ἐνὶ στήθεσι γένοιτο· μονονουχὶ λέγων, ὅτι Νέστορες μὲν αὐτῷ ἐὰν δέκα γένοιτο, ταχὺ ἂν ἢ πόλιτος Πριάμου πέσοι χερσὶν ὑφ' ἡμετέρας ἀλοῦσα· Αἴαντες δὲ οὐ μετρητοὶ τινεσὲς ἀρκέσουσιν, ἀλλὰ χρὴ πᾶν τὸ στράτευμα κατὰ τοὺς Αἴαντας εἶναι. Ὑπετίθησιν οὖν τῆς ἀνδρίας τὴν φρόνησιν, καθὰ καὶ Εὐριπίδης φησὶ· «σοφὸν ἐνβούλευμα τὰς πολλὰς χεῖρας νικᾶ». Σκοπητέον δὲ, εἰ ἐξ Ὀμήρου εἴληφε τὴν ἀρχὴν ὁ κατὰ κόκκους ῥοιᾶς εὐξάμενος ἑαυτῷ εἶναι Μεγαβύζους. Ἀγαμέμνονος γὰρ δέκα εὐξαμένου ἔχειν ἄνδρας κατὰ Νέστορα, τῶν τις παρὰ Ἡροδότ' ἀσπασίαν ἀδρᾶν ῥοιᾶν ἀνασχίσας καὶ ἐρωτηθεῖς, τί ἂν τῶν τιμίων ἔχειν βούλοιο, κατὰ ποσότητα τῶν τῆς ῥοιᾶς κόκκων, Μεγαβύζους εἶπε ἐθέλειν αὐτῷ τοσοῦτους εἶναι. μέγας δὲ ἦν καὶ λόγου πολλοῦ ἄξιος ἀνὴρ ὁ Μεγάβυζος παρ' αὐτῷ. (η. 373 ζ.) [Κεῖται δ' ἐν τούτοις καὶ ἡ ὑπερβολὴ πρὸς μετὰ δοτικῆς λόγων ἀντιπτώσεως.

φησὶ γάρ, ὡς οὕτως ἂν τάχ' ἡμύσειε πόλις Πριάμοιο χερσὶν ὑφ' ἡμετέρησιν ἀλοῦσά τε περθομένη τε, ἦγουν ὑπὸ τῶν ἡμετέρων χειρῶν. ὡς δὲ ταῦτο λογεῖται τὸ «ἀλοῦσά τε περθομένη τε» καὶ ὡς ἡμύειν τὸ ἐπικλίνεσθαι καὶ 1.367 καταπίπτειν ἐστί, πολλαχοῦ φανεῖται. Τὸ δὲ «τάχ' ἡμύσειε» παλαιὸν μὲν ἄνδρα οὐκ ἂν παρήγαγεν, ὡς ἐθάδα τῶν τοιούτων· τοῦ δὲ νῦν γένους τινὲς πλανηθεῖεν ἂν δοκοῦντες ἀκούειν τάχει, εἶτα κατ' ἰδίαν μύσειε, νόμῳ δηλαδὴ σχεδικοῦ.] (η. 377 ς.) Ὅτι ὁ ποιητής, ὡς ἀλλαχοῦ φαίνεται, κατὰ ποσὰ τινα διαστήματα μέμνηται τοῦ Ἀχιλλέως, ἐν λόγῳ πολλῶ τὸν ἄνδρα τιθέμενος καὶ θέλων μὴ ἀπαλιφῆναι τὴν αὐτοῦ μνήμην τῆς ψυχῆς τῶν ἀκροατῶν. ποιεῖ γοῦν καὶ ἐνταῦθα τὸν βασιλέα λέγοντα, ὅτι ἐγὼν Ἀχιλλεύς τε μαχεσσάμεθα εἵνεκα κούρης. ἔνθα καὶ ὁμολογεῖ, ὅτι ἐγὼ ἦρχον χαλεπαίνων. οὐ σπεύδει μέντοι πρὸς καταλλαγὴν διὰ τε τὸ μὴ ἐπικεῖσθαι ἀνάγκην καὶ διότι καὶ πέποιθε τῷ ὄνειρῳ. Ὅρα δὲ ὅτι οὐκ ἄλλο τι ἑαυτὸν τῆς ἔριδος ὁ βασιλεὺς ἠτιάσατο, ἀλλ' ὅτι μόνον αὐτὸς κατήρξατο χαλεπαίνων. τὴν γὰρ αἰτίαν τοῦ ἀπράκτως ἐρίσαι τῷ Διῖ ἀνέθετο εἰπὼν· [«ἀλλὰ μοι Ζεὺς ἄλγε' ἔθηκεν,] ὅς με μετ' ἀπρήκτους ἔριδας καίνει κεία βάλλει». ἐνταῦθα δὲ παρασημειοῦνται οἱ παλαιοί, ὅτι εὐεπίφοροι κατὰ θεοῦ οἱ ἀτυχεῖς. (η. 378) Ὅρα δὲ τὸ ἐξ ὁμωνυμίας τοῦ ἄρχειν ἀστεῖον νόημα ἐν τῷ «ἐγὼ δ' ἦρχον χαλεπαίνων». οἶονεὶ γὰρ λέγει, ὅτι οὐκ ἦρχον πολεμῶν ἠπαρτασσόμενος οἷα βασιλεὺς κατὰ τὸ «ἄρχευ Ἀργείοισιν», ἀλλὰ προκατήρξατο χαλεπαίνειν. τὸ δὲ τοιοῦτον ἄρχειν καὶ κατάρχειν λέγεται παρὰ τοῖς ὕστερον καὶ ὑπάρχειν, ἐξ οὗ καὶ ἡ ὑπαρχή. καὶ Ὅμηρος μὲν μετοχῇ αὐτὸ συντάξεν, οἱ δὲ μεθ' Ὅμηρον καὶ γενικῇ αὐτὸ συντάσσουσιν, οἷον ἄρχω ἀπειλήσῃ ἢ μάχης. ἔστι δ' ὅτε παθητικῶς προφέροντες καὶ αἰτιατικὴν ποιοῦσιν ἐν αὐτῷ σύνταξιν, οἷον καὶ τὸ «κατάρχομαι νόμον Βακχεῖον». (η. 379 ς.) Ὅτι φαίνεται ὁ βασιλεὺς δύσελπις ἤδη ὢν εἰς τὴν τῆς Ἰλίου ἄλωσιν διὰ τὸ μὴ πανσυδίῃ, ὡς προεῖρηται, εἰς μάχην ἐξίεναι κατὰ τὸν ὄνειρον ἦγουν πανστρατιᾶ. φησὶ γοῦν ὅτι, «εἴ ποτε ἕξ γε μίαν βουλευσομεν, οὐκέτ' ἔπειτα Τρωσὶν ἀνάβλησις κακοῦ ἔσεται οὐδ' ἡβαιόν». ὥστε φόβος αὐτὸν ὑπεῖσιν ἀναβολῆς ἄρτι, ἐπεὶ περὶ μίαν οὐ βουλευοῦσι λειπόντων τῶν Μυρμιδόνων. καὶ ὅρα τὸ μίαν· ἀπόκοινου γὰρ ἐνταῦθα ληπτέον ἐκ τοῦ βουλευεῖν ῥήματος ὄνομα τὴν βουλήν, ἵνα λέγῃ ὅτι εἰς μίαν βουλήν βουλευσομεν. Ἀνάβλησιν δὲ λέγει τὴν ἀναβολὴν καὶ παράτασιν ἀπὸ τοῦ ἀναβάλλεσθαι, ὃ δηλοῖ τὸ ἀργεῖν. [Ἰστέον δὲ ὡς οἶδασι μὲν ἀνάβλησιν οἱ βλήσιν λέγοντες, ἀφ' ἧς παρ' αὐτοῖς τὸ βλησεῖδιον. πλὴν κοινότερον ἡ ἀνάβλησις ἀναβολὴ λέγεται, ὅθεν ὁ ἀμβολιεργός.] (η. 381–4) Ὅτι ὀτρύνων 1.368 στρατηγικῶς ὁ Ἀγαμέμνων εἰς μάχην τοὺς Ἕλληνας οὕτω φησὶν· «ἔρχεσθ' ἐπὶ δεῖπνον, ἵνα ξυνάγωμεν Ἄρηα· εὖ μὲν τις δόρυ θηξάσθω, εὖ δ' ἀσπίδα θέσθω, εὖ δὲ τις ἵπποισι δεῖπνον δότω, εὖ δὲ τις ἄρματος ἀμφὶς ἰδῶν πολέμοιο μεδέσθω». καὶ αἰτίαν τῆς τοιαύτης παραγγελίας ἐπάγει τοιαύτην· (η. 385–7) «ὡς ἂν πανημέριοι στυγερῶ κρινώμεθα Ἄρηϊ», οὐτὲρ μὴ γενέσθαι φησὶ παῦσιν τινα, «εἰ μὴ νῦξ ἐλθοῦσα διακρινέει μένος ἀνδρῶν», ἐρμηνεύων οὕτω τὸ πανημέριοι. εἶτα διασκευάζει καὶ τὸν ἐν τῇ μάχῃ μόχθον, εἰπὼν· (η. 388–90) «ἰδρώσει μὲν τευ τελαμῶν ἀμφὶ στήθεσσι ἀσπίδος ἀμφιβρότης, περὶ δ' ἔγχεϊ χεῖρα καμεῖται· [ἰδρώσει δὲ τευ ἵππος ἐὔξοον ἄρμα τιταίνων.].» εἶτα βασιλικῶς ἐπισφραγίζων φόβῳ κολάσεως τὴν συμβουλήν φησιν· (η. 391–3) «Ὅν δ' ἀνέγων ἀπάνευθε μάχης ἐθέλοντα νοήσω μιμνάξιν παρὰ νηυσὶ κορωνίσιν, οὐ οἰᾶρ κιον ἐσεῖται φυγέειν κύνας ἢ δ' οἰωνούς». καθάπερ γὰρ δίκαιον θάνατον πρὸ μικροῦ ὁ Νέστωρ τῷ λειποτάκτῃ ὤρισεν, οὕτω κἀνταῦθα ὁ βασιλεὺς. λειποτάκτης γὰρ οὐ μόνον ὁ πρὸ τῶν ἄλλων φεύγων, καθάπερ ἐκεῖ, ἀλλὰ καὶ ὁ τῶν ἄλλων μαχομένων αὐτὸς μένων ἐν ταῖς σκηναῖς. Αὐστηρότερον δὲ τὸ τοῦ βασιλέως. ὁ Νέστωρ μὲν γὰρ θάνατον ἀπλῶς

ἠπειλήσατο, ὁ δὲ Ἀγαμέμνων καιᾶταφον ῥιφήναι φησι τὸν θανόντα καὶ μηδὲν τι αὐτῷ ἄρκιον γενέσθαι, ἠγουνέπαρκέσαι, εἰς τὸ μὴ γενέσθαι κατάβρωμα κυνῶν τε καὶ οἰωνῶν, ὅπερ ἔλωρκύνεσι καὶ οἰωνοῖσιν ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς Ἰλιάδος εἶπεν ὁ ποιητής. (η. 381) Ἰστέον δὲ ὅτι καὶ ἐν ἄλλοις εὐρίσκεται ὁ ποιητής πρὸ τοῦ πολέμου παρεισάγων δειπνοποιουμένους τοὺς στρατιώτας. ἔστι δὲ δεῖπνον τὸ ἐωθινὸν ἄριστον, ὡς φασινοὶ παλαιοί, ὃ κατ' ἀνάγκην πρὸ τοῦ δέοντος ποιοῦνται καιροῦ, ὡς ἂν ἐντῷ πονεῖν στηρίζοντο τῇ τροφῇ· ὅθεν καὶ δεῖπνον τὸ τοιοῦτον πρωῖνὸν ἔμβρωμαλέγεται ἐπὶ τε ἀνθρώπων, ὡς τὸ «ἔρχεσθ' ἐπὶ δεῖπνον» καὶ ἐπὶ ἀλόγων, ὡς τὸ «εὐ δέ τις ἵπποισι δεῖπνον δότω», παρὰ τὸ δεῖν πονεῖν. Δῆλον δὲ ὅτι δεῖπνον καὶ τὸ πρὸς ἐσπέραν ἐλέγετο, ὡς καὶ παρ' Εὐριπίδῃ ἐν Ἐκάβῃ· καὶ ἀπλῶς δὲ πᾶσα τροφή. Τὸ δὲ παρ' Αἰσχύλῳ «ἄριστα δεῖπνα δόρπα θ' αἰρεῖσθαι τρία», [ἢ μάλιστα «τρίτα» κατὰ τοὺς παλαιούς,] κακῶς ῥηθῆναι κρίνουσιν οἱ παλαιοί. οὐδὲ μνηστῆρες γάρ, φασίν, οὐδὲ Κύκλωψ τρισὶ τροφαῖς ἐχρῶντο. περὶ δὲ τούτου 1.369 ῥηθήσεται καὶ ἀλλαχοῦ, ἔνθα καὶ περὶ δόρπου καὶ ἀρίστου λεχθήσεται. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τὸ «νῦν δ' ἔρχεσθ' ἐπὶ δεῖπνον, ἵνα ξυνάγωμεν Ἄρηα» ἐπαίχθη εὐφυῶς πρὸς τινος τῶν παλαιῶν ἐπὶ τινων δαιτυμόνων εἰωθότων ἐναυτῷ τῷ πότῳ κινεῖν μεγάλας ἔριδας. Ἔφη γὰρ ἐκεῖνος πρὸς τοὺς τοιούτους τὸν Ὀμηρικὸν τοῦτον στίχον σκώπτων εἰς τὸ φιλόνεικον καὶ οἰονεὶ λέγων, ὅτι ἔρχεσθε ἐπὶ δεῖπνον, ὡς ἂν μάχην κινήσωμεν. [Ἐξ οὗ συντελεῖται τι καὶ εἰς τὴν μέθην καλεῖσθαι θώρηξιν διὰ τοῦ κατ' ἀρχὴν ᾧ μεγάλου καὶ ᾧ παραλήγοντος, ὡς τῶν μεθύοντων ἐτοιμῶς ἐχόντων καὶ θώρηκας φορεῖν καὶ ὄπλα αἶρειν ἐπὶ πληγαῖς· ὧν αἴνιγμα καὶ τὸ κερασφόρον ταῦρον ἐπονομάζεσθαι τὸν Διόνυσον. Καὶ μὴν τινες τὴν ῥηθεῖσαν θώρηξιν, περὶ ἧς καὶ ἀλλαχοῦ δηλοῦται, διὰ τοῦ ᾧ μικροῦ καὶ τοῦ ᾧ γράφουσιν, ἢ ὡς ἀπὸ τοῦ θόρω τὸ πηδῶ, οὗ παράγωγον θορίσσω, ὡς φοινίσσω, δεδίσσω–θοῦροι γὰρ καὶ ὄρμηται οἱ τῇ μέθῃ κάτοχοι καὶ ποιητικῶς εἰπεῖν «θοῦριν ἐπειμένον ἀλκὴν»–ἢ καὶ ἀπὸ τοῦ θορός, τὸ ζῶικόν σπέρμα· φίλοιφον γὰρ τὸ μεθύον. Διὸ οὐ μόνον οἱ ὄχευτικοὶ Σιληνοὶ καὶ Σάτυροι τῷ Διονύσῳ οἴνω ἀνεῖντο, ἀλλὰ καὶ ὁ τὴν αἰδῶ πολὺς Πρίηπος, ὃς καίεις ἐπίθετον τῷ Διονύσῳ ἔκειτο, καθὰ γράφει Ἀθήναιος.] Τὸ δὲ «συνάγειν Ἄρηα» διὰ τὰ δύο στρατεύματα τὰ ἐναντία εἴρηται, ὧν συναγομένων ἡ μάχη ἀρτύνεται. ἄλλως γὰρ ῥήγνυσθαι ὁ πόλεμος λέγεται οὐ μόνον ὑπὸ ῥηξήνορος τινος, ἀλλὰ καὶ ἐν αὐταῖς ταῖς συμβολαῖς, τῶν μὲν ἐνταῦθα, τῶν δὲ ἐκεῖ καὶ ἄλλων ἀλλαχοῦ μαχομένων· ἐρράγη γοῦν μάχη. καὶ συρρηῆξαι καὶ ῥαγήναι πόλεμόν φασι οἱ ῥήτορες. ἐναντίον δὲ τὸ συνάγειν καὶ τὸ διακρίνειν. πρῶτ' ἔμενον ὁ βασιλεὺς πόλεμον συνάγειν θέλει, νυκτὸς δὲ ἐλθούσης διακρίνει αὐτόν. (η. 382) Τὸ δὲ «εὐ δόρυ θηξάσθω, εὐ ἀσπίδα θέσθω, εὐ πολέμοιο μεδέσθω» ὠράϊσται κατὰ κάλλος ῥητορικὸν συμπλακέντων ἐνταῦθα δύο σχημάτων περικαλλῶν, ἐπαναφορᾶς τε καὶ παρισώσεως. Ἔστι δὲ ἐπαναφορὰ μὲν τὸ εἰς τὴν αὐτὴν λέξιν ἐπανιέναι, οἷον ἐνταῦθα εἰς τὸ εὐ· τετράκις γὰρ ἐν ἀρχῇ στίχων κεῖται τὸ εὐ. τοιοῦτον δὲ καὶ τὸ «ιδρώσει τελαμών, ιδρώσει δὲ ἵππος». Πάρισον δὲ τὸ ἐν τῷ τέλει τῶν λέξεων ὁμοιοτέλετον, οἷον τὸ θηξάσθω, θέσθω, μεδέσθω. Δόρυ δὲ νῦν μὲν τὸ πολεμικόν, ἄλλως δὲ δόρυ ἀπλῶς πᾶν ξύλον καὶ αὐτὸ τὸ ἐνδένδροις, ὡς τὸ «οὐ γάρ πω τοῖον ἀνήλυθεν ἐκ δόρυ γαίης». γίνεται δέ, ὡς περ 1.370 ξύλον ἀπὸ τοῦ ξύω, οὕτω δόρυ ἀπὸ τοῦ δέρω, ὃ καὶ τὸ ξύω δηλοῖ· ὅθεν καὶ δρύπτεσθαι τὸ ξέεσθαι ἀπὸ τοῦ δόρυ δорύπτω καὶ συγκοπῇ δρύπτω. ἐντεῦθεν καὶ δορίδες κατὰ Αἴλιον Διονύσιον μαγειρικὰ τράπεζαι. [Δῆλον δὲ ἐνταῦθα ὡς δόρυ θήγεται οὐ τὸ ξύλον αὐτό, ἀλλ' ἢ ἐν ἄκρῳ σιδηρᾷ ἐπιδορατὶς λαχοῦσα ὡς μέρος τὸ καὶ αὐτὴ καλεῖσθαι δόρυ, καλουμένη ἐν κυριολεξίᾳ καὶ αἰχμηπαρὰ τὸ αἶμα χέειν τῇ ὀξύτητι. ὅθεν ἢ τραγωδία τολμήσασα «αἰχμὴν βέλεος» εἶπε

τὴν ὀξύτητα τοῦ σιδήρου, δι' οὗ Οἰδίπους τετύφλωτο.] Τὸ δὲ «εὖ δόρυθηξάσθω, εὖ δ' ἀσπίδα θέσθω» παροιμίαν ἐποίησε τὸ «σὺν δορὶ σὺν ἀσπίδι» ἐπιτῶν παντὶ τρόπῳ πρᾶξαι τι πειρωμένων. (η. 384) Τὸ δὲ ἄρμα νῦν μὲν ἐνικῶς εἶπεν ὁ ποιητής· ἐν δὲ τοῖς ἐξῆς πάνυ σπανίως εὐρεθῆσεται τοῦτο ποιήσας, πληθυντικῶς μάλιστα τῷ ὀνόματι χρώμενος κατὰ ἔθος οἰκεῖον. εἴωθε γὰρ πολλὰ τῶν ἐνικῶν πληθύνειν, ὡς εἴρηται. Ὅτι δὲ ἡ τοῦ ἄρματος λέξις καὶ ἐπὶ ὄπλου λέγεται καὶ ὅτι Ῥωμαϊκὸν τοῦτο καὶ ὅτι διὰ τοῦτο οὐδὲ ὁμωνυμία ἐντεῦθεν γίνεται, δηλοῦσιν οἱ παλαιοὶ σοφοί. ἐπιμελεῖσθαι δὲ τῶν ὄπλων ὀβασιλεὺς παραινεῖ, ὅτι τε στρατιώτου δεῖγμα καὶ τὸ τοιοῦτον καὶ ὅτι τῶν ὄπλων ἡμελημένων πολλὰ πολλακίς οἱ πολεμισταὶ βλάπτονται. Ἐκ τοῦ Νέστορος δὲ ὠφελήμενος ὁ βασιλεὺς μετὰ τὴν δημηγορίαν τακτικῶς λαλεῖ, ἵνα μὴ ἀκούση καὶ αὐτὸς παισὶν ἐοικότα δημηγορεῖν, οἷς οὐ τι μέλει πολεμῆς ἔργα· διδόμενηται πολεμικῶν. [Τὸ δὲ «ἀμφὶς ἰδῶν», ἀντὶ τοῦ κύκλῳ ἦτοι πάντοθεν, ἀπὸ τῆς ἀμφὶ προθέσεως, οὕτω καὶ αὐτῆς δηλούσης ἐν τῷ «νῆσος ἀμφιρῦτη» καὶ ἀμφιάλος. τὸ μέντοι «ἀμφὶς φράζονται» σημασίαν ἑτεροίαν ἔχειν ἐφάνη πρότουτων.] (η. 385) Τὸ δὲ «στυγερῶ κρίνεσθαι Ἄρηϊ» ἀντὶ τοῦ συνεῖναι καὶ ὁμοῦ εἶναι τῷ Ἄρει καὶ ὡς ὑπ' αὐτῷ κριτῆ τὸ μᾶχιμον ἔργον μεταχειρίζεσθαι· ἢ καὶ ἄλλως τὸ κρινόμεθα ἀντὶ τοῦ συγκρινόμεθα, ἀναμισγώμεθα, συγχεώμεθα, οὐ τὸ ἀνάπαλιν διακρίνεσθαι ἐστίν, ὡς καὶ, ὅτε τοὺς αἰπόλους φησὶ τὰ αἰπόλια διακρίνειν καὶ ὡς ἡ νύξ ἐλθοῦσα διακρινεῖ μένος ἀνδρῶν. Ἐναντίον γάρ τὸ συγκρίνειν καὶ τὸ διακρίνειν, ἃ καὶ αὐτὰ γενικῶς ὀνόματι κρίνειν λέγονται, οἷον· «στυγερῶ κρινόμεθα Ἄρει», ἀντὶ τοῦ συγκρινόμεθα· καὶ «κρίνε ἀνδρας», ἀντὶ τοῦ διάκρινε· καὶ «ἔθνον κρινόντες», ἀντὶ τοῦ διακρίνοντες. (η. 388) Τὸ δὲ «ἰδρῶσει τελαμῶν ἀσπίδος», ἀντὶ τοῦ ὑγρανθήσεται τῷ ἐκ τῶν στηθέων 1.371 πολλῶ ἰδρῶτι· οὐ γὰρ αὐτὸς ἐκεῖνος ὁ τελαμῶν ἰδροῖ, [ὡς ὁ ἵππος.] Τελαμῶν δὲ νῦν λῶρος πλατύς, δι' οὗ ἡ ἀσπίς ἀνεφέρετο· διὸ καὶ ἀναφορεὺς ὁ αὐτὸς ἐλέγετο. Ἐνταῦθα δὲ σημειοῦνται οἱ παλαιοί, ὅτι οὐπω τότε πόρπακας εἶχον αἱ ἀσπίδες, ἀλλ' ὑπὸ τελαμώνων διωκοῦντο διηκόντων ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον. φανήσεται γὰρ ἐν τοῖς ἐξῆς, ὅτι ἐν τῷ μέσῳ κανόνιον τι τὸ παλαιὸν εἶχεν ἡ ἀσπίς. οὐπω γὰρ ἐπενοήθησαν οἱ νῦν χιαστοὶ πόρπακες, οἱ καὶ ὄχανα λέγονται. λέγεται δὲ καὶ ὀτελαμών, ὡς καὶ ὁ τάλας, ἀπὸ τοῦ ταλάσσω, τὸ καρτερῶ, οἷον τὰ ταλαμών, ὀκαρτερικὸς καὶ βαστακτικός. [Τὸ δὲ μῦ ἀπὸ πλεονασμοῦ παραγωγικῶ ἔχει, ὡς καὶ ὁ πλαταμών. τελαμών δὲ ἀσπίδος πρὸς διαστολήν ἐτέρων ἐρρέθη, ὡς εἰς καὶ τοῦ ξίφους. εἰ δὲ τι καινὸν δοκεῖ τελαμῶνι τοιοῦτῳ ὁμωνυμεῖν τὸν ἥρωα τὸν ἐξ Αἰακοῦ, ἐνθυμητέον ὅτι καὶ ὁ Δουρίς, ἀνὴρ ἱστορικός, εἰ καὶ μὴ ὁμωνυμεῖ, ἀλλ' οὖν παρωνόμασται δόρατι.] (η. 389) Ἄσπις δὲ ἀμφιβρότη ἢ ἀμφὶ τὸν βροτὸν ἀνθρωπον ἢ ἡ σκέπουσα ὄλον τὸν ἀνθρωπον. φασὶ δὲ ἐνταῦθα οἱ παλαιοί, ὅτι τὸ βροτός ἐν ταῖς συνθέσεσι προσλαμβάνει τὸ -μ, οἷον τερψίμβροτος, φαεσίμβροτος, Κλεόμβροτος, ἐναρίμβροτος αἰχμή, πλειστόμβροτος ἀγορά, δίχατοῦ ἀμφιβρότη καὶ ἀβρότη, ἢ νύξ. [(η. 390) Ἐύξοον δὲ ἄρμα οὐ μόνον τὸ εὐἔξεσμένον πρὸς κάλλος, ἀλλὰ καὶ τὸ ἄλλως πρὸς τέχνης ἀρετὴν ξεσθέν, ἵνα συμμέτρως ἔχη πρὸς τὸ καλῶς ὑπὸ ζῶων ἔλκεσθαι. χρεια γὰρ συμμετρίας πάντως καὶ ἄρμασι, τοῖς τε πολεμιστηρίοις καὶ τοῖς ἐναγωνίοις. Τοῦ δὲ τιταίνειν ἄχρηστον θέμα τῷ, καθάπερ οὐ χρηστὸν οὐδὲ τὸ τῷ, τὸ λαμβάνω, ἐξ οὗ τὸ «Κύκλωψ τῆ πίε οἶνον». ἐκ δὲ τοῦ προτέρου τῷ παράγωγα ἐν μὲν τένω, ἐξ οὗ τὸ τείνω, ὡς κτένω κτείνω· καὶ ἔστι καὶ ὁ τένων ἐκ τοῦ τένω· ἕτερον δὲ ταίνω διὰ διφθόγγου, ὡς ῥῶ ραίνω, καὶ κατὰ ἀναδιπλασιασμόν τιταίνω· ὅθεν φύλον δαιμόνιον οἱ Τιτᾶνες.] (η. 386 σ.) Ὅτι προαναφώνησις τὸ «οὐ γὰρ 1.372 παυσωλή ἔσται οὐδ' ἡβαιόν, εἰ μὴ νύξ ἐλθοῦσα διακρινεῖ μένος ἀνδρῶν». οὕτω γὰρ μέλλει διασκευάσαι τὴν μάχην ὁ ποιητής

ἐκ πρώϊας τελουμένην ἔωσνυκτός· [Καὶ ὄρα τὸ «διακρινέει μένος». μετ' ὀλίγα μὲν γὰρ ἡγεμόνες διακρινουῖσι λαοὺς αἰπολίων δίκην. ἢ δὲ μάχη οὐχ' ἀπλῶς ἄνδρας, ἀλλὰ μένεα διακρίνει ἀνδρῶν, ἰδίᾳ μὲν ποιῶσα τοὺς νικῶντας, ἀφιστῶσα δὲ τοὺς ἡττωμένους.] (ἡ.394–7) Ὅτι ὡσπερ πρὸ τούτου τὴν ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἔγερσιν τῶν Ἑλλήνων καὶ κίνησιν κύμασι πόντου εἴκασεν, εἶτα πάλιν τὴν ἐπαναστροφήν ὁμοίως κύματι πολυφλοίσβοιο θαλάσσης, οὕτω καὶ νῦν τῶν Ἀχαιῶν ἀναστάντων μετὰ τὰς δημηγορίας τῶν ἀριστέων μέγα ἰάχειν αὐτοὺς φησιν, «ὡς ὅτε κύμα ἀκτῆ ἐφ' ὑψηλῆ, ὅτε κινήσει Νότος ἐλθὼν, προβλήτι σκοπέλω, τὸν δ' οὐ ποτε κύματα λείπει παντοίων ἀνέμων, ὅταν ἔνθ' ἢ ἔνθα γένωνται». καὶ ὄρα ὅπως ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ πράγματος, ἐκ τῆς θαλάσσης δηλαδὴ, διαφόρους εἴληφε παραβολάς. Ἦν δὲ αὐτῶ ἢ μὲν πρώτη δηλωτικὴ, ὡς ἐρρέθη, τῆς τῶν ἐθνῶν καὶ φύλων κινήσεως, ἢ δὲ δευτέρα τῆς παλινδρομήσεως, καθ' ἣν συχνὰ πρὸς τῷ αἰγιαλῷ τὰ κύματα βρέμουν· ἢ δὲ τρίτη αὕτη μόνης τῆς ἰαχῆς καὶ τῆς βοῆς τοῦ λαοῦ. Πολλαχοῦ δὲ καὶ ἐν τοῖς ἐφεξῆς ἀπὸ τῆς αὐτῆς ὕλης τεχνάσεται τοιαύτας τινὰς παραβολάς, ποικίλος ὢν τοῖς φιλακροάμοσι δαιταλεὺς καὶ κατὰ τὸν θρυλλούμενον τοῦ Ἀλεξάνδρου δειπνοκλήτορα ἐξ ἑνός τινος εἴδους πολλὰ τεχνώμενος ἐδεστά. παρέλαβε δὲ ἐν τῇ παραβολῇ ταύτῃ ἀκτὴν ὑψηλὴν καὶ Νότον εἰς ἔμφασιν τοῦ μεγέθους τῆς ἰαχῆς. κύμα γὰρ ὁ Νότος ὡθὼν μέγα καθ' Ὅμηρον καὶ ὑψηλῆ προσηρήσεων ἀκτῆ μεγάλην ἰαχὴν οἶδεν ἀποτελεῖν. (ἡ. 396) Προβλήτα δὲ σκόπελον λέγει λίθον προβεβλημένον τῆς θαλάσσης ὡς ἐν ἀκρωτηρίῳ, ἐξ οὗ ἔστι πολὺν τόπον κατασκοπεῖν. (ἡ. 396 ς.) Ἰστέον δὲ ὅτι ἔστι ποτὲ τὸν στερεὸν ἄνδρα καὶ κινδύνους ἀπερικλόνητον τοιοῦτω προβλήτι σκοπέλω εἰκάσαι, ὃν οὐ λείπει κύματα «παντοίων ἀνέμων, ὅτ' ἂν ἔνθα ἢ ἔνθα γένωνται». τοιοῦτω δὲ πως καὶ τοὺς Ἑλληνας ὁ ποιητὴς ἀφομοιοῖ, οὓς ὡς θάλασσα δουλεύει, καθὰ προερρέθη, ἀνέμοις, οὕτω καὶ αὐτοὺς δουλεύοντας οἶδαμεν οὐ ταῖς βασιλικαῖς μόνον ἀλλὰ πολλάκις καὶ ταῖς τῶν γερόντων βουλαῖς, αἵτινες ἤσαν τὸ φεύγωμεν, τὸ μένωμεν, τὸ μαχώμεθα, τὸ ἔρχεσθ' ἐπὶ δεῖπνον καὶ τὰ λοιπά. [Ἰστέον δὲ ὡς, ἐπεὶ ἐκ τοῦ σκοπὸς γίνεται ὁ σκόπελος, λέγοιτ' ἂν καὶ σκοπιὰ, ἢ δὲ καὶ περιωπή.] (ἡ. 398) Ὅτι πολλὰ τῶν λέξεων ἀπὸ συμφώνου ἀρχόμενα, εἶτα τοῦ κατ' ἀρχὰς συμφώνου ἐκπεσοῦσαι, μένουσι πάλιν ἐπὶ τῆς αὐτῆς σημασίας, οἷον καύχημα αὐχημα, χλιαρόν λιαρόν, γαῖα αἶα, σμικρόν μικρόν, σὺς ὕς. οὕτω γοῦν καὶ σκεδάζω καὶ κεδάζω, οἷον· «κεδασθέντες ἐπὶ 1.373 νῆας». Φασὶ δὲ καὶ τὸ πήγανον οἱ παλαιοὶ τοιοῦτω λόγῳ ἦγανον λέγεσθαι. Ὅτι τὴν μὲν βασιλικὴν θυσίαν ὡς ἀξίαν λόγου διὰ τὸν βασιλέα πολυλογοῖ κατωτέρω λέγων τί τε ἔθυσεν—ὅτι βοῦν δηλαδὴ—καὶ τί νι—ὅτι τῷ Διὶ—διεσκεύασε δὲ καὶ τὸ ὅπως, καθὰ καὶ ἐν τῇ ἀ' ῥαφῶδιᾳ τῷ Ἀπόλλωνι θυσία γίνεσθαι. (ἡ. 399 σ.) Τὴν δὲ ἐκάστου τῶν Ἑλλήνων θυσίαν ἐπιτέμνων ἐν δυσὶν ἔπεσιν ἐπιτρέχει λέγων οὕτως ἐπὶ κεφαλαίου· «Κάπνισάν τε κατὰ κλισίας καὶ δεῖπνον ἔλοντο· ἄλλος δ' ἄλλω ἔρεζε θεῶν αἰειγενετᾶων». ἔστι δὲ τὸ μὲν ἐκάπνισαν ἀντὶ τοῦ πῦρ ἀνήψαν ἐπὶ θυσίᾳ τε [καὶ ἐπὶ ἀναγκαίῳ δεῖπνῳ τῷ πρὸ τῆς μάχης] ἐκ τοῦ παρακολουθοῦντος ῥηθέν. ἐπακολουθεῖ γὰρ τῇ τῶν ξύλων καύσει καπνός. πέφρασαι οὖν ἐκ τοῦ πορρώτερον. τὸ μέντοι ἐγγύτερον παρ' Εὐριπίδῃ ἐν τῷ «πῦρ ἀνάψουσι θεοῖς». [Δύναται δὲ εἶναι τὸ ἐκάπνισαν καὶ ἀντὶ τοῦ ἔθυσαν, ἵνα λέγη, ὅτι θύσαντες εἶτα ἐδείπνησαν. εὐδοοῖ δὲ τὸν τοιοῦτον νοῦν τὸ «ἄλλος δ' ἄλλω ἔρεζε θεῶν» καὶ τὸ «κνίσση δ' οὐρανὸν ἵκεν ἐλισσομένην περικαπνῶ». καὶ οὕτω νοοῖτ' ἂν τὸ ῥηθέν ἀντὶ τοῦ κνίσσαν ἀνήγαγον περιελισσομένην καπνῶ, εἴτ' οὖν τὸν οὐρανὸν ἐκνίσσωσαν θύμασι.] Τὸ δὲ «ἄλλος ἄλλω ἔρεζε» γέγονε μὲν ἀρχὴ παροιμίας τῆς λεγούσης «ἄλλα παρ' ἄλλοις καλά». δηλοῖ δὲ πολυκλήτους εἶναι καὶ τοὺς Ἑλληνας, καθὰ καὶ τοὺς τῶν Τρώων ἐπικούρους, καὶ

θύειν ἕκαστον πατρώοις θεοῖς· τὸ γὰρ θεῖον, φασί, φύσει μὲν ἔν, θέσει δὲ πολλά. ὠφελήμενος δὲ καὶ Εὐριπίδης ἐξ Ὀμήρου εἶπεν· «ἄλλοισιν ἄλλος θεῶν τε κἀνθρώπων μέλει». [(η. 400) Τὸ δὲ ἔρεζεν ἀδίπλωτον ἔχει τὸ ῥκατὰ συνήθη κλίσειν, ἧς τὸ μέτρον ἐδειήθη, ὡς καὶ ἐπ' ἄλλων γίνεται πολλαχοῦ. Ἀττικὸς δὲ ἀνήρ διπλασιάζει καὶ αὐτό.] Ἰστέον δὲ ὅτι Τρῶες ἐν τοῖς ἐξῆς οὔτε δειπνήσουσιν οὔτε θύσουσι διὰ τὴν δηλωθησομένην κατέπειξιν· τάχα δὲ καὶ ἐκείνοι κατὰ τὸ σιωπώμενον πεποιήκασιν οὔτω πρὸ τῆς ἐκτάξεως. Αἰειγενέται δὲ ἡ ὦν τὸ γένος ἀεὶ διαρκεῖ ἢ, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ φησιν, αἰὲν ἑόντες. Λέγεται γὰρ παρὰ τῶν παλαιῶν, ὅτι οἱ Ἴωνες τὸ εἶναι γενέσθαι φασίν· ὅθεν αἰειγενέτης ὀαεὶ ὦν. [Ἰστέον δὲ ὡς οὐ μόνον διὰ τὸ κατεπεῖγον ἐνταῦθα τοῦ δείπνου εὐτελήτᾳ θυόμενα τῷ τε δήμῳ καὶ τῷ βασιλεῖ, ἀλλὰ καὶ ἄλλως, ἐπειδὴ οὐ πολυτελῶς 1.374 διεχειρίζοντο τὰ τῶν εὐχωγιῶν οἱ παλαιοί. διὸ σκώπτων Ἀντιφάνης ἔφη· «τίδ' ἂν Ἕλληνες μικροτράπεζοι φιλοτρῶγες δράσειαν». οἱ δὲ γε ὕστερον εἰς χάος τρυφῆς καθῆκαν ἑαυτοῦς, καὶ ὁ μὲν Ὀμηρικὸς εὐρυκρείων αὐταρκεῖται, καθ' αἰετὴν βουὴν ἕνα κατακόψας ἑαυτῷ τε καὶ τοῖς ἀρίστοις· ἐν δὲ τοῖς ὕστερογενέσι τῷ βασιλεῖ τῶν Περσῶν χιλιά φασιν ἱερεῖα τῆς ἡμέρας κατεκόπτοντο, καθὰ καὶ ἀλλαχοῦ δηλοῦται πλατύτερον.] (η. 401) Ὅτι διάφορος καὶ ἡ εὐχῆ τῷ τε πλήθει καὶ τῷ βασιλεῖ. τῶν μὲν γὰρ ἕκαστος ἐν τῷ θύειν ἦν εὐχόμενος θάνατόν τε φυγεῖν καὶ μῶλον Ἄρηος ἀγαπητὸν ἠγούμενος μόνον τὸ ζῆν· ὁ δὲ βασιλεὺς μεγάλα εὐχόμενος, ὡς ῥηθήσεται, ἀκολουθῶς οἷς τὸν ὄνειρον ἔκρινε, μὴ δῦναι τὸν ἥλιον εὐχεται, πρὶν αὐτὸν τὴν τε Τροίαν ἐλεῖν καὶ τὸν Ἐκτορα ἀνελεῖν· οὐ γὰρ ἀρκετὸν βασιλεῖ ζῆν, εἰ μὴ καὶ εὐκλεῶς. ἔνθα οὐδὲ τοῦ στρατοῦ ὑπερεύχεται, οἷα λαθόμενος διὰ τὸ ἐν μόνον εἰς νοῦν ἔχειν, τὸ καταστρέψαι τὴν Ἴλιον. Μῶλος δὲ Ἄρεος ἢ κακοπάθεια ἐκ τοῦ μόλις ἐκταθέντος τοῦ ὄου ἢ παρὰ τὸ μὴ καὶ τὸ ὄλος, μήλος, ὁ μὴ τὴν ὀλότητα φυλάττων τοῦ στρατοῦ, καὶ κατὰ κράσιν μῶλος, ὡς δόγμα δῶμα, σιγησὴ σιωπή, βοήσομαι βῶσομαι, [ὀγδοήκοντα ὀγδώκοντα, τὸ ἡμισυ τῶμισυ, μάλιστα δὲ ὡς μήρορος μῶρος παρ' Ἀττικοῖς, ὁ παρὰ τοῖς ὕστερον ὀξυτόνως μωρός.] Καὶ ὅρα ὅτι ἐντελὲς μῶλος Ἄρεός ἐστι· τὸ δὲ μῶλος, ὁ πόλεμος, ἐλλιπῶς λέγεται. ὅτι δὲ τοῦ Ἄρηος προὔπαρχει εὐθεῖα ὁ Ἄρεος, ῥηθήσεται ἐν τοῖς ἐξῆς. (η. 402 ς.) Ὅτι βουὴν ἰέρευσεν Ἀγαμέμνων τῷ Διὶ πίονα πενταέτηρον, ὡς βασιλεὺς βασιλεῖ ζῶν βασιλικόν, ὡς τελείω, φασί, τέλειον, ὡς μέγα μεγίστω, ὡς δυνατῷ ἀκμαῖον ἀκμάζει γὰρ ὁ πενταέτηρος βουῖς, ὅπου γε Ἡσίοδος καὶ τοὺς ἐνναετήρους ἀρίστους εἰς ἐργασίαν γῆς λέγει καὶ ἠβης μέτρον ἔχειν φησί. καὶ Ἀριστοτέλης οὖν ἱστορήσας ἀκμάζειν μάλιστα τὸν βουὴν πέντε ἔτη ὄντα λέγει ὀρθῶς πεποιηκέναι τὸν Ὀμηρον βουὴν ἄρσενα πενταέτηρον. φησὶ δὲ καὶ τὸ «βὸς ἐννεώροιο» ταῦτον δύνασθαι. [παράγωγον δὲ ἐκ τοῦ πενταετῆς ἢ πενταέτης ὁ πενταέτηρος, 1.375 ὡς καὶ ἐκ τοῦ ἐνναετῆς ὁ ἐνναέτηρος.] (η. 404–8) Ὅτι ἐνταῦθα φανερώς δηλοῖ τίνος ἐν τῷ προβουλίῳ γέροντας ἔφη ὁ ποιητής, ὅτι δηλαδὴ τοὺς ἀριστεῖς. φησὶ γὰρ «κίκλησκε δὲ γέροντας» καὶ εὐθὺς ἐπάγει «ἀριστῆας Παναχαιῶν, Νέστορα μὲν πρῶτιστα καὶ Ἰδομενεῖα ἄνακτα, αὐτὰρ ἔπειτ' Αἴαντες δύο καὶ Τυδέος υἱόν, ἕκτον δ' αὐτ' Ὀδυσῆα Διὶ μῆτιν ἀτάλαντον· αὐτόματος δὲ οἱ ἦλθε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος». Ὅρα οὖν ὅτι καὶ νῦν γέροντας εἰπὼν οὐ πάντας καθ' ἡλικίαν ἀπληριθμήσατο γέροντας· οὔτε γὰρ οἱ Αἴαντες οὔτε ὁ τοῦ Τυδέως Διομήδης γέροντες· λέγει τοίνυν γέροντας ἐκ μέρους καὶ τούτους ὡς ἐντίμους, οὓς καὶ ἀριστῆας ἐπονομάζει Παναχαιῶν. καὶ ἴδε ὅτι καὶ τὸν Νέστορα τοῖς ἀριστεύσι συγκαταλέγει, οὐχ' ὅτι νῦν τοιοῦτός ἐστιν, ἀλλ' ὅτι ποτὲ ἦν, ἢ καὶ ἐκμέρους, καθὰ πού καὶ πρὸ ὀλίγου εἴρηται. ὡς γὰρ οἱ Αἴαντες καὶ ὁ Διομήδης, οἱ νέοι καὶ ἀριστεῖς, γέροντες λέγονται διὰ τοὺς σὺν αὐτοῖς τοιοῦτους τῆ

ήλικία, οὕτω καὶ οἱ τῷ χρόνῳ γέροντες ἀριστεῖς διὰ τοὺς σὺν αὐτοῖς ἀρίστους τήνχεῖρα καὶ ἀνδρικούς. Κικλήσκει δὲ πρῶτιστα μὲν τὸν Νέστορα οἷα πρόβραχέος εὐδοκιμήσαντα καὶ ὑπ' αὐτοῦ ἐπαινεθέντα, ὡς ἀγορᾶ νικῶντα πάντας Ἀχαιοὺς. ὡς γὰρ ὁ Νέστωρ φιλοβασιλεύς, οὕτω φιλονέστωρ ὁ βασιλεύς· [καὶ ἄλλως δέ, ὡς εἰκός, κατὰ τι ἔθος παλαιάτατον, καθ' ὃ καὶ ἐν Λακεδαίμονι ὄπρεσβύτερος ἠγεῖτο, φασίν, ἐν τοῖς συσιτίοις ἐπὶ τὰς κλίνας, εἰ μὴ τινα ἕτερονό βασιλεὺς προσκαλέσαιο·] Εἶτα τὸν Ἰδομενέα ὡς καὶ αὐτὸν καθ' ἡλικίαν πρεσβεῖον ἔχοντα καί, ὅτι καὶ συγγενῆς τῶν βασιλέων ἦν καὶ ὅτι καὶ τῶν νησιωτῶν ὁ δυνατώτατος ἦν ὀγδοήκοντα νῆας ἔχων συμμαχοῦσας τοῖς Ἑλλησι, καὶ ἄλλως δὲ καθ' αὐτὸν ἀνδρεῖος, ὡς ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα δηλωθήσεται· Τρίτον δὲ τὸν μέγαν Αἴαντα, ὃς τῶν Ἑλλήνων ἀριστος ἦν, δεύτερος ἦκων εἰς ἀνδρίαν μόνου τοῦ Ἀχιλλέως, ὡς πολλαχοῦ φανήσεται· Τέταρτος ὁ μικρὸς Αἴας ὁ Λοκρὸς ἀεὶ τῷ μεγάλῳ καὶ συμπαρομαρτῶν ἐξ ἀνάγκης, ὡς λεχθήσεται κατὰ καιρὸν, καὶ συνεκφωνούμενος ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ· πάνυ γὰρ σπανίως ἀλλήλων διηρημένοι που εὐρεθήσονται, τὰ πολλὰ δὲ συνόντες ἀλλήλοις ἱστορηθήσονται. διὸ ἐν τοῖς πολέμοις ὁμοῦ ὄντες καὶ ἀλλήλων ἀχώριστοι, οἷα θυμὸν ἴσον ἔχοντες κατὰ τὸν ποιητὴν, ὁμοῦ καὶ κικλήσκονται εἰς τὸ βασιλικὸν συμπόσιον, ὡς τοῦ ἴσου θυμοῦ καὶ τῆς ὁμωνυμίας ἀδιασπάστους ποιούντων αὐτούς. Πέμπτος ὁ Διομήδης, ὃς τέταρτος ἂν ἦν, εἰ μὴ ὁ Λοκρὸς διὰ τὴν ὁμωνυμίαν 1.376 συγκατελέγη τῷ μεγάλῳ Αἴαντι· ἀνδρεϊότατος γὰρ ὁ ἀνήρ, ἔτι δὲ καὶ ἐνδημηγορίαις ὑπερφέρει τῶν ἡλικιωτῶν, ὡς αὐτὰ που τὰ ἔργα δεῖξουσιν. (η. 407) Ἐκτος ὁ Ὀδυσσεύς, οὐχ' ὡς πάντων τῶν προηριθμημένων ἦττων· πῶς γὰρ ὁ βουλάς τ' ἐξάρχων ἀγαθὰς πόλεμόν τε κορύσσων; ἀλλ' ὅτι τοῦ Νέστορος προτεταγμένου βασιλικῆς χάριτι οὐ θέλει ὁ ποιητὴς ἀντικρὺς δοῦναι δευτερεῖον τῷ Ὀδυσσεῖ, ὃν αὐτός, καθὰ καὶ πρὸ μικροῦ εἴρηται, οὕτω πολλοῦ λόγου ἀξιοῖ· πολλῶ δὲ πλέον οὐδὲ τρίτον αὐτὸν ἢ ἐφεξῆς ἀριθμεῖ, ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἐπὶ τοῖς ἄλλοις ποιεῖ, αὐτὸν δὲ κατὰ βασιλικὴν γνώμην τελευταῖον τίθησιν οὐκ αἰσχύνων τῇ τάξει· τίς γὰρ ἂν ὕστατον οἰηθεῖ τῶν γερόντων εἶναι τὸν Ὀδυσσεά; ἀλλὰ μᾶλλον ἀμφήριστον οὕτως αὐτῷ τὸ πρωτεῖον ποιῶν. οἱ γὰρ ἔσχατοι τόποι ἔστιν οὗ τῶν ἀρίστων εἰσί, καθὰ καὶ τοῦ ναυστάθμου ἐν μὲν ἄκρον μέρος ὁ Αἴας εἶχε, θάτερον δὲ Ἀχιλλεύς, οἱ τῶν Ἑλλήνων ἀριστοί. οὕτω γοῦν κἀνταῦθα τοὺς ἀρίστους, Νέστορά τε καὶ Ὀδυσσεά, ἔσχατους ὁ βασιλεὺς μὲν συνεκαλέσατο, ὁ δὲ ποιητὴς ἠρίθμησε. καὶ οὐκ ἦν ἄλλη τάξις σεμνοτέρα τῷ Ὀδυσσεῖ τοῦ πρωτείου δεδομένου τῷ Νέστορι. καὶ ἄλλως δὲ ὁ Ἀγαμέμνων οὐκ ἀτίμως αὐτῷ προσφέρεται κικλήσκων ὕστερον· φύσις γὰρ αὕτη ἀσχολία καὶ σπουδῆς συμποσιακῆς πρὸ τῶν ἄλλων ἐν λόγῳ τιθέναι τοὺς μὴ πάντη γνησίους καὶ οἰκειακούς· τοὺς μὲν γὰρ τοιοῦτους ἐν δευτέρῳ καὶ παρέργω τιθέαμεν εἰδότας, ὅτι φύσει τὴν οἰκειότητα ἔχουσι, τοὺς δὲ ξένους ἐν πρώτοις ἄγομεν, ὡς ἂν εἶδειεν λόγου ἀξιούμενοι. οὕτω δὲ καὶ ὁ βασιλεὺς νῦν ὡς πάνυ οἰκειακὸν παρεῖδε τὸν Ὀδυσσεά. (η. 408 ς.) Τὸν δὲ γε ἀδελφὸν οὐδέ ἐκάλεσεν, ὃς αὐτῷ πάντων πολὺ δήπουθεν φίλτατος ἦν. ἀλλὰ εἰδὼς ἐκεῖνος, ὅτι ἐπονεῖτο ὁ ἀδελφός, τουτέστιν ἐνήργει περὶ θυσίαν, αὐτόματος ἦλθεν· [«Ἥδε γάρ», φησί, «κατὰ θυμὸν ἀδελφεὸν ὡς ἐπονεῖτο». Ἐνταῦθα δὲ φασίν οἱ παλαιοί, ὡς διδάσκει Ὅμηρος, οὐς οὐ δεῖ καλεῖν ἐν συμποσίῳ, ἀλλ' αὐτομάτους ἰέναι. δηλὸν γὰρ ὡς οὔτε ἀδελφὸν οὔτε γονέας κλητέον οὔτε γυναῖκα οὔτ' εἴ τις, φασίν, ἰσοτίμους τινὰς τούτοις ἄγει· καὶ γὰρ ἂν ψυχρὸν εἶη καὶ ἄφιλον. εἶτα φησὶν ὁ 1.377 Ἀθηναῖος, ὅτι καίτοι τινὲς στίχον προσέγραψαν τὴν αἰτίαν προστιθέντες· «ἦδε γὰρ ἀδελφεὸν ὡς ἐπονεῖτο», ὥσπερ δέον ὃν καὶ αἰτίαν εἰπεῖν, δι' ἠνάδελφός αὐτόματος ἂν ἦκοι πρὸς δεῖπνον. καὶ Δημήτριος δέ, φησίν, ὁ Φαληρεύς, ἐπαρίστερον τὴν τοῦ στίχου τούτου παράληψιν οἶδε.

καὶ οὕτω μὲν αὐτόματος παρέβαλεν ὁ Μενέλαος τῷ δαίπνῳ.] Εἰ δὲ Ὀδυσσεύς, ὁ ἕκτος κληθεὶς, ἄτιμος, πολλῶ πλέον ὁ ἀδελφὸς ὁ μὴδὲ κληθεὶς ὅλως. ἀλλὰ μὴν οὐδέτερον, ἦγουν οὔτε ὀέκτος ἄτιμος οὔτε ὁ ἔβδομος. Ὅρα δὲ ὅτι ἕκτον τάξας ὁ ποιητὴς τὸν Ὀδυσσεά ἦτοι ἔσχατον ἐν τοῖς κληθεῖσι σεμνύνει αὐτὸν ἐτέρως καὶ ὑψοῖ τῷ ἐγκωμίῳ, εἰπὼν «Διὶ μῆτιν ἀτάλαντον» καὶ δείξας ἐντεῦθεν αὐτὸν οὐδὲν ἀπεικότα τοῦ πρώτου Νέστορος, μὴδὲ ἔσχατον, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν ἄκρον τινά, καθὰ καὶ ὁ Νέστωρ, καὶ κατὰ μὲν τὸν βασιλέα ἕκτον τῇ κλήσει, κατὰ δὲ τὸν Ὀμηρον πρώτιστον τῇ τῆς φρονήσεως ἀρετῇ, καθ' ἣν ὁμοίωται τῷ ὑπάτῳ Διὶ. ὅρα δὲ καὶ ὅτι τὸν μὲν Ὀδυσσεά, ὡς ἐρρέθη, ἐπήνεσε, τὸν δὲ Ἰδομενέα προσεῖπεν ἄνακτα, τοὺς δὲ λοιποὺς τέσσαρας ψιλῶς οὕτω κατ' ὄνομα προήνεγκε, τὸν δὲ Μενέλαον βοῆν ἀγαθὸν εἶπεν. (ἠ. 404) Ἐκ δὲ τοῦ Παναχαιῶν ὕστερον οἱ Πανέλληνες εἴρηνται καὶ τὸ Πανελλήνιον, ὡς πού καὶ τὸ Πανιώνιον. [ὁμοίου δετύπου τοῖς Πανιωνίοις καὶ τὰ Παναθήνια ἢ ἑορτῇ, ὡς καὶ τὰ Παμβοιώτια.] (ἠ. 408) Αὐτόματος δὲ ὁ αὐτόκλητος καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ μεμαῶς ἦτοι προθυμούμενος ἐλθεῖν. οἱ δὲ νεώτεροι αὐτόματα τὰ κατὰ τύχην φασὶν ἐκ τοῦ μάτην, ὡς αὐτὰ μάτην οὕτω γινόμενα καὶ ὡς ἔτυχεν, ὅπερ ἐνταῦθα οὐκ εὐσυμβίβαστον· πῶς γὰρ αὐτόματος καὶ κατὰ τύχην ἦλθεν ὁ εἰδὼς, ὅτι ἐπονεῖτο ὁ ἀδελφός; [Ἡ δὲ τοιαύτη ἔννοια καὶ τὰ παρὰ τοῖς μηχανικοῖς ὠνόμασεν αὐτόματα. ἐκ δὲ τοῦ «αὐτόματος ἦλθεν» ὁ ἀδελφὸς Μενέλαος παροιμία ὕστερον ἐπενοήθη τὸ «ἀκλητὶ κωμάζουσιν ἐς φίλους», ἢ ἐς φίλων, «φίλοι». (ἠ. 409) Ὁ δὲ ἀδελφεὸς πλεονασμὸν ἔχει τοῦ ἔ, ὅποιον καὶ ὁ κενεός· ἴσως δὲ καὶ ὁ κελεός ὡς ἀπὸ τοῦ κέλω.] (ἠ. 408) Βοῆν δὲ ἀγαθὸς ὁ πολεμιστής. βοῆ γὰρ ἐκ τοῦ παρακολουθοῦντος ἢ μάχη, ὡς περ καὶ αὐτὴ ἐκ τοῦ αὐῶ τὸ βοῶ, καθὰ καὶ προεῖρηται, καὶ φύλοπις ἐκ τῆς ὀπὸς ἦτοι βοῆς τῶν φύλων· ἢ βοῆν ἀγαθὸς ὁ εὐρυβόας· ἀρετὴ γὰρ καὶ τοῦτο στρατηγοῦ καὶ χρήσιμον ἐν μάχαις τὸ μεγαλόφωνον. μήπω γάρ, 1.378 φασί, σάλπιγγος εὐρεθείσης τῇ βοῇ διώκουν οἱ παλαιοὶ τὰς τῆς μάχης ἐπιθέσεις τε καὶ ἀνακλήσεις. καὶ ἱστοροῦνται πολλοὶ τῶν στρατηγῶν ἐπαινετέοι καὶ τῆς εὐρυφωνίας· ἔτι δέ, φασί, καὶ σημεῖον θάρσους τὸ βοᾶν· ἢ γὰρ δειλία θραύουσα τὸ πνεῦμα εἰς ἀφωνίαν καθιστᾷ καὶ βαμβαίνειν ποιεῖ. διὸ πολλαχοῦ τοὺς ἥρωας ὁ ποιητὴς βοῶντας παρειαγάγει, οἷον «σμερδαλέον δ' ἐβόησε» καὶ ἦ ὕσε «διαπρύσιον» καὶ βοῆν ἀγαθοῦς ἀποκαλεῖ τὸν τε Ἐκτορα καὶ τὸν Αἴαντα καὶ τὸν Διομήδην καὶ ἄλλους ἀνδρείους. τὸ μέντοι δειλιᾶν ταρβεῖν λέγεται καὶ ἡ δειλιά τάρβος παρὰ τὸ ταρασσεσθαι τὴν βοῆν τοῖς δειλιῶσιν. (ἠ. 412–8) Ὅτι μεγαλοπρεπῆς ἢ [ἐν τῇ κατὰ σύγκλητον θυσίᾳ ἐκβοηθεῖσα] τοῦ βασιλέως εὐχὴ καὶ τῇ τοῦ ὀνείρου ἀγγελίᾳ συντρέχουσα. φησὶ γάρ· «Ζεῦ κύδιστε, μέγιστε, κελαϊνεφές, αἰθέρι ναίων, μὴ πρὶν ἐπ' ἠέλιον δῦναι καὶ ἐπὶ κνέφας ἐλθεῖν, πρίν μιν κατὰ πρηνὲς βαλέειν Πριάμοιο μέλαθρον αἰθαλόεν, πρῆσαι δὲ πυρὸς δηΐοιο θύρετρα, Ἐκτόρεον δὲ χιτῶνα περὶ στήθεσσι δαΐξαι χαλκῶ ῥωγαλέον» καὶ τὰ ἐξῆς. τὸ δὲ σχῆμα τῆς εὐχῆς Ἀττικὸν κατὰ ἔλλησιν· ἐν γὰρ τῷ «μὴ πρὶν τὸν ἠέλιον δῦναι» λείπει τὸ δός ἢ ποιήσον ἢ εὐχομαι ἢ τι τοιοῦτον. καὶ εἰσι τοιαῦτα καὶ ἕτερα σχήματα εὐκτικὰ παρὰ τε ἄλλοις καὶ παρὰ τῷ ποιητῇ. Σημεῖωσαι δὲ ὅτι ἐστὶ καὶ παρὰ Ἡροδότῳ σχῆμά τε ὁμοίον εὐχῆς καὶ ἱστορία τοιαύτη. Δαρεῖος εὔξατο ἄνω εἰς οὐρανὸν ἀφείς ὀϊστὸν καὶ τὸν ἀέρα βαλὼν· «ὦ Ζεῦ γενέσθαι μοι Ἀθηναίους τίσασθαι». σωφρονεστέρα δὲ πολλῶ ἢ τοῦ Ὀμηρικοῦ βασιλέως εὐχῆ. ὅτι δὲ λείπεται ῥήματος ἐνταῦθα ἢ βασιλικῆ εὐχῆ, οἷον τοῦδός, ὡς ἐρρέθη, καὶ ἐν τῇ γ' ῥαψωδίᾳ δηλοῦται, ὅπου φησὶ· «δὸς ἀποφθίμενον δῦναι δόμον Ἀἴδος εἴσω». ἐνταῦθα γὰρ ἐντελῶς ἠῦκται. [(ἠ. 413) Τὸ δὲ «ἐπὶ κνέφας ἐλθεῖν», ἦγουν ἐπελθεῖν σκότος, πεφιλοτίμηται κἀνταῦθα ῥηθῆναι οἷα σύντροχον τῷ ἐπιδῦναι ἠέλιον· ἐπεὶ καὶ στέρησις ἡλιακοῦ φωτὸς ἢ νύξ.] (ἠ. 414) Τὸ δὲ

πρηνές και ἐπὶ ἐμψύχων λέγεται. φησὶ γοῦν κατωτέρω, ὅτιπολλοὶ πρηνέες ὀδᾶξ λαζοίατο γαΐαν. γίνεται δὲ ἀπὸ τοῦ παρανεύειν ἢ κατὰ τοὺς παλαιούς ἀπὸ τοῦ προνευκέναι. δύο δὲ τούτων ἀντικειμένων πρानοῦςκαὶ ὑπτίου κυρίως πρανές λέγεται τὸ πεσὸν ἐπὶ πρόσωπον, ὑπτίον δὲ τὸ ἀνάπαλιν· λέγεται δὲ καὶ διὰ τοῦ ᾗ πρηνές, ἐξ οὗ καὶ πρηνίζαι τὸ ἐπὶ πρόσωπον ῥίψαι εἴτε ἄνθρωπον εἴτε καὶ πόλιν. [Παρά πολλοῖς δὲ τῶν ὕστερον νικᾷ 1.379 πρανές λέγεσθαι διὰ τοῦ ᾗ ὡς ἀπὸ τοῦ παρανεύειν ἢ μᾶλλον παρανέειν, ὃ ἐστὶ κολυμβᾶν, ἐπειδὴ παρανεύουσιν εἰκόασιν οἱ πρηνεῖς κείμενοι. λέγεται δὲ μεταφορικῶς πρανής καὶ ὁ κατάντης τόπος. ὅθεν καὶ παροιμία τὸ «σφαῖρακατὰ πρानοῦς».] Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ κατὰ πρηνές βαλέειν Πριάμοιο μέλαθρον ἄλλαχοῦ παραφράζων ὁ ποιητὴς ἠμύσαι φησὶ τὴν πόλιν τοῦ Πριάμου ἠγουν κλιθεῖσαν κάτω πεσεῖν. ἀπορήση δὲ ἂν τις, ἐπειδὴν καταπέσοι τεῖχος ἐκ τοῦ ὄρθου, οἶον τὸ τῆς Τροίας, τί τὸ διάφορον τοῦ πρηνές αὐτὸ πεσεῖν ἢ ὑπτίον, εἰ μὴ ἄρα, ὅτι τὸ ὑπτίον εὐφημότερον τοῦ πρानοῦς· τὸ γὰρ ὑπτιάζειν ἐπιἀναπαύσεως μᾶλλον λέγεται. μάλιστα δὲ εὐφυῆς εἶπεῖν, ὅτι εὐχεται ὁ βασιλεὺς τὴν Τροίαν καταβαλεῖν οὐκ ἐκ πολυπόνου πολιορκίας τῆς ἕξω καὶ ἀντιπροσώπου, ἀλλ' ἐκ τῶν ἕσω καὶ οἶον εἶπεῖν κατὰ νότου, κατὰ κράτος ἀλοῦσαν. πάντως δὲ πρόσωπον πόλεως τὸ ἕξω προφαινόμενον, ὃ ἐκ μὲν τῶν ἐκτὸς ἀνατραπέν ὑπτίον πίπτει, ἐκ δὲ τῶν ἕσω ῥιφέν πρηνές κεῖται, ὅπερ τάχα καὶ ἔπαθεν ἡ Τροία ῥαδίως καὶ ἀπονητὶ δόλω ἀλοῦσα, ὡς προγέγραπται. οὕτω καὶ ὅτε ὑξεται πού ἢ Ἐκάβη πρηνεά τινὰ πεσεῖν, ἐπὶ ἀτιμία ἐκείνου ἢ εὐχή, ἵνα μὴ κατὰ στέρνου πληγεῖς ἔντιμος πέση μαχόμενος, ἀλλὰ φεύγων κείσεται πρηνηξ ἐκ τῶν ὀπίσω παθῶν τὴν πληγὴν. (ἡ. 414–6) Ὅρα δὲ ὅτι Ἀλεξάνδρου μὲν ἢ τινος ἑτέρου τῶν Τρώων οὐδεμία μνεῖα τῷ βασιλεῖ, Πριάμου δὲ μόνου καὶ Ἐκτορος, καθ' ὧν μάλιστα θυμοῦται, ὡς δυναμένων μὲν, μὴ λυόντων δὲ ἐνδίκῃ τὸν πόλεμον. Διὸ μὴ δὲ τῆς Τροίας μνησθεῖς τὸ τοῦ Πριάμου μέλαθρον καταβαλεῖν εὐχεται καὶ θύρετρα διὰ πυρὸς δηΐου ἠγουν πολεμικοῦ πρῆσαι ἐπιλεξάμενος δηλῶσαι ὡς ἀπὸ μέρους τὴν μὲν τῶν Τρώων ἀπώλειαν διὰ τοῦ Ἐκτορος, τὴν δὲ τῆς πόλεως διὰ τοῦ οἴκου τοῦ Πριάμου. Λέγεται δὲ μέλαθρον μὲν κατὰ τοὺς παλαιούς ἢ ὁ ὄροφος ἢ τὸ μέσον τῆς στέγης ξύλον, ὃ, φασί, καλεῖται ὑπέρτονον. καὶ γίνεται ἀπὸ τοῦ μελαίνεσθαι αἰθομένου πυρὸς καπνῶ· ἐκ δὲ τούτου καὶ ὁ ὄλος οἶκος μέλαθρον, ὡς περ καὶ ἀπὸ ἐστίας τῆς τοῦ πυρὸς ὡς ἐκ μέρους ἐστία τὸ ὄλον οἶκημα. Αἰθαλόεν δὲ ἢ τὸ αἰθαλωθρόσόμενον, ὡς φασιν οἱ παλαιοί, ἢ τὸ διαφανές καὶ λαμπρόν· αἶθω γὰρ οὐ μόνον τὸ καίω, ἀλλὰ καὶ τὸ λάμπω. [Ἀκριβέστερον δὲ τὸ πρῶτον, οὗ προῦπεστιν ἢ αἰθάλη, οὐ τέφραν δηλοῦσα κατὰ τινος, ἀλλὰ μάλιστα εἰδός τι καπνώδους ἀναθυμιάσεως ἐκπυρός, ὅποια καὶ ἢ ἐκ τῶν καιομένων λίθων.] Πῦρ δὲ δηΐον λέγει πρὸς διαστο 1.380 λὴν τοῦ θυτικοῦ, φασί, καὶ θείου καὶ τοῦ γαμηλίου καὶ τῶν τοιούτων. [Τοῦ δὲ θύρετρα ὁ τύπος κατὰ τὸ τέρετρα, ὃ δηλοῖ τὰ τρύπανα.] (ἡ. 417) Ῥωγαλέον δὲ ἀπὸ τοῦ ῥήσσω, οὗ μέσος παρακείμενος ἔρρηγα καὶ τροπῆ τοῦ ᾗ εἰς ᾗ ἔρρωγα, ἐξ οὗ καὶ διερρωγὸς ἱμάτιον καὶ χιτῶν ῥωγαλέος. (ἡ. 416) Χιτῶν δὲ ὁ πολεμικὸς θώραξ καθ' ὁμοιότητα τοῦ ἐν ἱματισμῷ, ἐπεὶ καὶ ὄπλα ἐνδύεσθαί φαμεν. [(ἡ. 415) Πρῆσαι δὲ τὸ καῦσαι ἀπὸ τοῦ πυρῶ πυρώσω, οὗ συγκοπέντος εἰς τὸ πρῶ παράγωγον τὸ πρήθω, ἐξ οὗ καθ' ὑπέρθεσιν καὶ συστολὴν τὸ πέρθω. ἐκδὲ τοῦ ῥηθέντος πυρῶ παράγωγον τὸ ἐμπυρίζω, ὡς περ καὶ τοῦ πρῶ κατὰ ἀναδιπλασιασμὸν τὸ ἐμπιπρῶ καὶ τὸ ἐμπίπρημι.] (ἡ. 418) Ὅτι ὀδᾶξ λάζεσθαι τὴν γῆν, ἠγουν λαμβάνεσθαι τῆς γῆς, ἀπὸ τοῦ δάκω δάξω δάξ, [ἢ καὶ ὡς λήγω λήξω λήξ καὶ λάξ, οὕτω δήκω δήξω δήξ καὶ δάξ] καὶ κατὰ πλεονασμὸν ὀδᾶξ, δηλοῖ δὲ τὸ δάκνειν τὴν γῆν τοὺς πεφονευμένους ἐν τῷ σφαδάζειν. Τινὲς δὲ ὀδᾶξ ἀντὶ τοῦ μετὰ τῶν ὀδόντων. Λάζεσθαι δὲ οὐ μόνον αἰτιατικῇ συμβιβάζεται, οἶον· «ὀδᾶξ

λαζοίατο γαῖαν» καὶ «λάζετο δ' ἔγχος», ἀλλὰ καὶ γενικῆ, οἶον·»ἀλλ' ἀντιλάζου καὶ πόνων ἐν τῷ μέρει». παράγωγον δ' ἐξ αὐτοῦ τὸ λαζύωλάζυμι, ἐξ οὗ παρ' Εὐριπίδῃ τὸ «γεραϊᾶς χειρὸς προσλαζύμεναι». Μετρικοῖς δὲ τὰ τοιαῦτα εὐαρεστεῖ· ἄλλως δὲ πλεονάζουσιν αἱ ἐκ τοῦ λαβεῖν κινήσεις.[Σημειῶσαι δὲ ὅτι ἐνταῦθα ὠρθωσεν Ὅμηρος εἰς κοινήν διάλεκτον τὴν Ἀττικὴν τοῦ βασιλέως εὐχήν. τὸ μὲν γάρ «ὦ Ζεῦ, μὴ πρὶν ἥλιον δῦναι», ἀττικίζεται, ὡς ἐρρήθη. τὸ δὲ «πολέες δ' ἀμφ' αὐτὸν ἑταῖροι ὀδᾶξ λαζοίατο γαῖαν» κοινήσευχῆς ἐστὶ σχῆμα ἐχούσης καὶ τι κάλλους ἐν τῇ παρισώσει τοῦ πολέες καίπρηνέες. ὀδᾶξ δὲ λάζεται γῆν ὃ ἐν τῷ πεσεῖν σφαδάζων καὶ δάκνων αὐτήν.](η. 419 ς.) Ὅτι ἐπὶ τοῦ παρακληθέντος καὶ προσηκαμένου μὲν τὴν δέησιν ἢ τὰδῶρα, ὀψίζοντος δὲ εἰς βοήθειαν, οἰκτεῖον εἰπεῖν τὸ «οὐ πῶ ἐπεκράαιεν, ἀλλ' ὄ γε δέκτο μὲν ἰρά, πόνον δ' ἀμέγαρτον ὄφελLEN», ὅπερ ὁ Ὀμηρικὸς πεποίηκε Ζεὺς δεξάμενος μὲν τὰ βασιλικά ἱερά καὶ σημαίνων, φασίν, αἴσια, οὐ ταχὺ δὲ οὐδὲ 1.381 ἀπονητὶ ἀνύσας τὴν εὐχήν. ἔστι δὲ δεξασθαι θύματα τὸ ἀποδέξασθαι ἐπιἀποπληρώσει τοῦ ζητουμένου, ὅπερ καὶ καλλιερεῖν λέγεται, ἀπὸ δὲ τοῦ κραιαίνειν ἀκράαντον ἔργον πρὸ μικροῦ ἔφη τὸ ἀτελές. Πόνος δὲ ἀμέγαρτος ἢ ὀάφθονος ἐκ τοῦ μεγαίρω, τὸ φθονῶ, ἢ ὁ πάνυ εἰς μέγα αἰρόμενος ἢ ὁ ἀφθόνητος διὰ τὴν κάκωσιν· οὐδεὶς γὰρ φθονεῖ ἐπὶ κακοῖς. (η. 421-6) Ὅτι ὡς ἐντῆ ἄλφα ῥαψωδία, οὕτω καὶ ἐνταῦθα οὐλοχύτας πρὸ θυσίας μεταχειρίζονται. εἰπὼν γάρ· «βοῦν δὲ περιστήσαντο καὶ οὐλοχύτας ἀνέλοντο» ἐπάγει· «αὐτὰρέπει ῥ' εὔξαντο καὶ οὐλοχύτας προβάλλοντο, αὖ ἔρυσαν μὲν πρῶτα» καὶ τὰ ἐξῆς, [ὡς ἐκεῖ, ἐν οἷς καὶ τὸ «δίπτυχα ποιήσαντες».] Τὸ δὲ «ἔκαιεν ἐπὶ σχίζαις ὀγέρων» διὰ τὸ μὴ προσαρμόζειν ἐνταῦθα ἑτέρως φράζει· «καὶ τὰ μὲν σχίζησιν ἀφύλλοισι κατέκαιον». σιγᾶ δὲ καὶ τὸ αἴθοπα οἶνον ἐπιλείβειν καὶ τὴν τῶν πεμπωβόλων χρῆσιν, προστίθησι δὲ ὅτι σπλάγχνα δ' ἄρ ἀμπεύραντες ὑπείρεχον Ἡφαίστοιο. τὰ δὲ ἄλλα ὡσαύτως ἔχουσι τοῖς ἐκεῖ. τὸ δὲ τοὺς κρατῆρας ἐπιστέψασθαι ποτοῦ καὶ τὰ ἐξῆς, ἐπεὶ οὐ μάχης ἀλλ' ἀναπαύσεως εἰσι καὶ ῥαστώνης, ἐνταῦθα καὶ αὐτὰ σεσίγηται. (η. 422) Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ αὖ ἐρύειν διαλελυμένως ἢ αὐερύειν συνθέτως διαφέρει τοῦ ἀναρύειν. αὐερύειν μὲν γὰρ τί σημαίνει, προδεδήλωται· τὸ δὲ ἀναρύειν ἀπλῶς ἀντὶ τοῦ θύειν εἴληπται κατὰ Πausanίαν, ὅθεν φησὶ καὶ ἡ θυσία ἀνάρυσις. (η. 426) Τὸ δὲ τὰ σπλάγχνα ὑπερέχειν Ἡφαίστου ταῦτόν ἐστι τῷ ὑπεράνω ἔχειν τοῦ πυρός· πῦρ γὰρ ὁ Ἡφαιστός, καὶ ἔστιν ὁ τρόπος μετωνυμίας, τὸ εἰπεῖν δηλονότι ἀντὶ πυρός τὸ ναυτῷ ἐπιστατοῦντα Ἡφαιστον ὡς καί, ὅτε ὁ Ἄρης αὐτὸς ἐκεῖνος λέγεται τινα ἀναιρεῖν ἢ ὁ Ποσειδῶν βυθίζειν τὴν νῆα· μετωνυμίας γὰρ καὶ ταῦτά εἰσιν. [Ἰστέον δὲ ὅτι τε τὸ «οὐλοχύτας ἀνέλοντο» προγίνεται τοῦ οὐλοχύτας προβάλλοντο· ἀνελόμενοι γὰρ κάτωθεν εἶτα ῥιπτοῦσι κατὰ βωμοῦ αὐτοὺς προθέμενοι. καὶ ὅτι κάλλους πάρισα τὸ περιστήσαντο, προβάλλοντο, ἀνέλοντο, εὔξαντο· καὶ 1.382 ὅτι ἄφυλλοι σχίζαι αἱ ξηραὶ πρὸς διαστολὴν τῶν φυλλοφόρων· καὶ ὅτι τὸ δίπτυχον καὶ ἐπὶ διδύμου γονῆς λέγεται, καθὰ καὶ τὸ τρίπτυχον ἐπὶ τριδύμων, ὡς δῆλον ἐκ τοῦ «διπτύχους γονάς» καὶ «τριπτύχους κόρας», ὧν ἡ παραγωγὴ ἐκ τῶν κατὰ τὴν μήτραν πτυχῶν. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τὸ ἐν τῇ τραγωδίᾳ ἄφυλλονστόμα ἢ τὸ ξηρὸν δηλοῖ καὶ αὐχμηρὸν καὶ αὖρον ἀκολούθως Ὀμήρῳ ἢ τοῖκετεῦον δίχα συνήθων κλάδων, οὓς δηλοῖ καὶ Σοφοκλῆς.] (η. 435 ς.) Ὅτι στρατηγικὴ παλαιὰ παραγγελία τὸ χρόνου φεῖδεσθαι, ὃν οὔτε ἀνακαλεῖσθαι παρελθόντα ἔστιν, οὔτε μὴ παρόντα ῥᾶον λαβεῖν· ὅθεν καὶ Ξενοφῶν πολυτελέστατον ἀνάλωμά φησι τὸν καιρὸν, ὡς τοῦ δαπανήσαντος ἐν κενοῖς τὸν καιρὸν καὶ ἀναβαλομένου τὸ μέγιστον τῶν παρ' ἑαυτῷ καλῶν ἀναλώσαντος. διὸ καὶ Ἀλέξανδρος ἐρωτηθεὶς, πῶς μεγάλα ἤνυσεν, ἔφη· «μηδὲν ἀναβαλόμενος». ταῦτα δὲ Ὅμηρος ἐνταῦθα παραλαλῶν ποιεῖ τὸν Νέστορα

στρατηγικῶς λέγοντα τῷ βασιλεῖ· «μηκέτι νῦν δηθὰ λεγόμεθα», ἤγουν καθήμεθα καὶ οἰονεῖκείμεθα, ἐκ τοῦ λέγω· ἐξ οὗ καὶ λέκτρον ἢ κοίτη. «μηδ' ἔτι δηρὸν ἀμβαλλώμεθα ἔργον, ὃ δὴ θεὸς ἐγγυαλίζει», τουτέστιν εἰς χεῖρας δώσει. γυῖα γὰρ πολλαχοῦαί χεῖρες· ὅθεν γυῖζω τὸ χειρίζω καὶ πλεονασμῶ τῆς ᾠ-λ συλλαβῆς γυαλίζω καὶ ἐγγυαλίζω τὸ ἐγχειρίζω. Τὸ δὲ δηρὸν ἐπιρρηματικόν ἐστι κἀνταῦθα δι' ἔλλειψιν τοῦ χρόνον. τὸ δὲ ἐντελὲς παρ' Εὐριπίδῃ ἐν τῷ «δαρὸν ἐκ Τροίας χρόνονπλαγχθεῖς» καὶ παρὰ Σοφοκλεῖ ἐν τῷ «πολὺν πολὺν με δαρὸν τε δὴ κατείχετε χρόνον». Τὸ δὲ «ἀναβαλλώμεθα ἔργον», ἀντὶ τοῦ εἰς ἄλλον καιρὸν παρατείνωμεν, τῆς ἀνά προθέσεως δευτέρωσιν τινα καὶ ἐνταῦθα δηλούσης, ὡς καὶ ἐν τῷ ἀναπαλαίειν καὶ ἀναμάχεσθαι καὶ ἀναψηφίζεσθαι, τὸ μεταψηφίζεσθαι, ἵνα εἴη ἀναβάλλεσθαι τὸ ὑπερτίθεσθαι τὸ πρᾶγμα εἰς δευτέραν βολὴν ἢ τοι ἐπιτυχίαν. ἐκ δὲ τοῦ «ἀναβαλλώμεθα ἔργον» σύγκειται ὁ παρ' Ἡσιόδῳ ἀμβολιεργός, ὃς ᾄται παλαίει. [Σημείωσαι δὲ ὅτι τὸ ἔργον, ὃ δὴ θεὸς ἐγγυαλίζει, πάνυ ἀσφαλέστερόν ἐστι τοῦ «ἔργον δ' οὐδὲν ὄνειδος», ὃ δὴ φησὶν Ἡσίοδος. ἐκείνο μὲν γὰρ ἀσφαλῶς γραφὴν ἔβλαψε τὸν σοφὸν Σωκράτην, ὃς εἰωθὼς λέγειν συχνά τὸ «ἔργον δ' οὐδὲν ὄνειδος», ἤγουν οὐδὲν τί ἐστὶν ὄνειδος τὸ ἔργοις ἀγαθοῖς ἐμπαίεσθαι, συκοφαντῖα περιέπεσεν, οἷα δογματίζων, ὡς ἔργον οὐδὲν, ἤγουν 1.383 οὐδεμία ἐργασία, ἐάν τε φαύλη κἄν τε χρηστή, ὄνειδος ἐστὶ τῷ ἐργαζομένῳ, κἀντεῦθεν ἐβλάβη ὡς ἀδιαφορῶν περὶ τὰς πράξεις. καὶ οὕτω μὲν Ἡσίοδος ἔγραψεν ἀδιάρθρωτα. Ὅμηρος δὲ διέστειλε σαφῶς, περὶ ποῖον ἔργον χρῆσπεύδειν, ὅτι δηλαδὴ περὶ τὸ θεόδοτον. τοιοῦτον γὰρ «ὃ δὴ θεὸς ἐγγυαλίζει», ἤγουν εἰς κοίλῃν χεῖρα θήσει, κατὰ τὸ «ἔμβαλλε κυλλῆ». ἐξ οὗ ἐγγυαλίζειν καὶ γύαλα θώρηκος καὶ κοίλης δὲ πέτρας κατὰ τοὺς ποιητὰς τὰ κοιλώματα.] (η. 438) Ὅτι καὶ ἐνταῦθα κηρύσσειν τὸ προκαλεῖσθαι μετὰ αἰτιατικῆς· φησὶ γὰρ «λαὸν κηρύσσοντες». ἐπιμένει δὲ καὶ ὧδε τῇ λέξει διὰ τὸ καίριον τρισαυτὴν εἰπών. [Ὅτι δὲ οἱ μεθ' Ὀμηρον δοτικῆ συντάσσουσι τὸ κηρύσσειν, δηλὸν ἐστὶ]. Λέγει δὲ καὶ τὸ ἀγειρόντων ἀντὶ τοῦ ἀγειρέτωσαν ἢ τοι συναθροίζετωσαν Ἀττικῶς, ὡς τὸ τυπτόντων καὶ λεγόντων ἀντὶ τοῦ τυπτέτωσαν καὶ λεγέτωσαν, ὅπερ δοκεῖ μὲν βάρβαρον διὰ τὸ ἀσυμβίβαστον τῆς πληθυντικῆς γενικῆς τῶν μετοχῶν πρὸς τὰ πληθυντικὰ τρίτα προστακτικά, θεραπεύεται δὲ διὰ ἐλλείψεως ὑπαρκτικοῦ ῥήματος τοῦ ἔστωσαν, ἵνα λέγη ὅτι ἔστωσαν τῶν ἀγειρόντων, ἔστωσαν τῶν τυπτόντων, ἔστωσαν τῶν λεγόντων, ἅπερ συναλιφέντα καὶ στενωθέντα ἐλλειπτικῶς ἐγένοντο ἀγειρόντων, τυπτόντων, λεγόντων, ἀντὶ τοῦ ἀγειρέτωσαν, τυπτέτωσαν, λεγέτωσαν. Σημείωσαι δὲ ὅτι ἐκδηλοτάτῃ ἡ ῥηθῆσα ἔλλειψις ἐν τῷ «μελόντων τὸ λῳίον ἐν φρεσίν», οὐ πληθυντικῶς λεχθὲν ἀλλὰ ἐνικῶς ἀντὶ τοῦ ἔστω τῶν μελόντων ἢ τοι μελέτω. (η. 439 ς.) Ὅτι οὐ μόνον ἄριστος σύμβουλος ὁ Νέστωρ καὶ τακτικός, ὡς δέδεικται, ἀλλὰ πῶς καὶ πολέμαρχος, αὐτὸς ἀποπληρῶν ἄρτι τὴν τοῦ Ἀχιλλέως στρατηγίαν. παραινέσας γὰρ τῷ βασιλεῖ ἐν ἐπηκόῳ τῶν γερόντων μὴ δηρὸν ἀναβαλλώμεθα τὸ θεόθεν ἔργον, ἐπάγει· «ἡμεῖς δ' ἀθροοὶ ὧδε κατὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν ἴομεν, ὄφρα κε θᾶσσον ἐγειρομεν ὀξὺν Ἄρηα». ἐστὶ δὲ τὸ ἀθροοὶ ἀντὶ τοῦ ὁμοῦ, ὅπερ ἐδάσυνον οἱ Ἀττικοί, ὡς ἀλλαχοῦ ῥηθήσεται. Τὸ δὲ ἴομεν 1.384 ἀϋθυπότακτον μὲν ἐστὶ παρὰ τοῖς ὕστερον, παρ' οἷς καὶ συστέλλει τὴν ἄρχουσαν ἐκτεῖνον τὴν παραλήγουσαν· παρὰ δὲ τῷ ποιητῇ λαμβάνεται ποτε καὶ ὡς ἐνεστῶς ὁμοίως τῷ τίομεν καὶ τοῖς τοιούτοις, ἢ ἀπὸ τοῦ εἶω ῥήματος ἀφαιρέσει τοῦ ᾠ-ε ἢ ἀπὸ τοῦ ἴω δευτέρου ἀορίστου ὑποτακτικοῦ μεταχθέντος εἰς ἐνεστῶτα καὶ παθόντος χρόνου μετάθεσιν, ὃ καὶ ἐν ἄλλοις γίνεται. (η. 440) Ὅξυς δὲ Ἄρης ἐγείρεται, ὡς οἷα πρὸ τούτου κοιμώμενος· καὶ ἄλλως δὲ ὄρθωσιν Ἄρεος ἤγουν ἀρεϊκῶν δοράτων καὶ ξιφῶν σημαίνει τὸ λεχθὲν κατὰ τὸ «ἔφριξε δὲ μάχη φθισίμβροτος ἐγχείησι». διὸ καὶ ὀξὺς ὁ

τοιοῦτος Ἄρης οὐ μόνον διὰ τὸ ταχὺ θανατοῦν καὶ τὸ αἶψα συντελεῖσθαι, ὡς ἀλλαχοῦ φησιν Ὅμηρος, εἶ δὲ καὶ διὰ τὸ θυμικόν, [εἴπερ καὶ ὀξεῖς λέγονται οἱ θυμούμενοι καὶ ὀξύνεσθαι καὶ παροξύνεσθαι τὸ χολοῦσθαι,] ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸ ἔγχη ὀξυόεντα, ὀξέαδηλαδὴ, καθ' ὃ καὶ τις ἀνταπειλούμενος ἀλαζόνι πολεμιστῇ ἔφη ὀξεῖαν εἶναι ἐνᾶκρω καὶ αὐτῷ τὴν αἰχμήν. (η. 446) Ὅτι ἀκολούθως τῇ παραινέσει τοῦ Νέστορος κρίνουσιν οἱ βασιλεῖς τὸν λαὸν ἡγουν εἰς φύλα καὶ φρήτρας διαχωρίζουσι. [φησὶ γάρ· «Οἱ δὲ ἀμφ' Ἀτρείωνα θῦνον κρίνοντες», τοὺς ἄνδρας δηλαδὴ κατὰ φύλα καὶ φρήτρας, ὡς ὁ Νέστωρ παρήνεσεν· ἀπὸ κοινοῦ γὰρ εἴληπται οὕτως τὰ τοῦ Νέστορος.] (η. 447-9) Ὅτι φόρημα ὁ μῦθος τῇ Ἀθηνᾶ δίδωσι τὴν αἰγίδα, ἣν ὁ ποιητὴς ἐρίτιμον λέγει καὶ ἀγήραον ἀθανάτην τε, ἧς ἑκατόνθυσανοι, ἡγουν κροσσοί, παγχρῦσοι ἠερέθονται, πάντες ἐϋπλεκέες, ἑκατόμβιοι δὲ ἕκαστος. τίς δὲ ἡ αἰγὶς αὕτη καὶ ὅτι καὶ Διὸς ὄπλον ἐστὶ, ζητητέον ἐν τοῖς ἐξῆς. (η. 447) Ἰστέον δὲ ὅτι ἡ μὲν Ὀμηρικὴ αἰγὶς συστέλλει τὴν λήγουσαν, ὡς τὸ μέτρον δηλοῖ· ὁ δὲ Γεωγράφος καὶ τόπον τινὰ ὁμώνυμον ἱστορῶν φησιν, ὅτι Αἰγὶς ὄρος καὶ ἄκρα κατὰ ἕκτασιν τῆς δευτέρας συλλαβῆς περὶ ποῦ τὰ κατὰ Λέσβον. προσενεῖ δ' ἐπὶ τὸ Αἰγαῖον πέλαγος, ὅθεν, φησὶν, ἔχει καὶ τοῦνομα. [Ερίτιμος δὲ ἡ ῥηθεῖσα αἰγὶς διὰ τὰ περὶ αὐτὴν παγχρῦσα· διὸ καὶ ἀγήραος, οὐ μὴν κατὰ τὸν τοῦ μύθου Τιθωνόν, ἀλλὰ καὶ ἀθανάτη. (η. 448) Οἱ δὲ ἑκατόνθυσανοι δύνανται νοεῖσθαι καὶ ἀντὶ τοῦ πολλοί. (η. 449) Πλεκτοὶ δὲ οἱ θύσανοι, ὡς εἰκός, καὶ διὰ τὸ ἠερέθεσθαι θύοντες, ὃ ἐστὶ σειόμενοι.] Ἐκατόμβιοι δὲ ὀκτατόν ἦτοι πολλῶν βοῶν ἄξιος, τουτέστι ζώων. ἐκ γὰρ τῶν βοῶν, μέρος ἐνός, πάντα δηλοῖ τὰ τετράποδα, δι' ὧν αἰ συναλλαγὰι τοῖς παλαιοῖς· τίμιον δὲ ἐκείνοις μάλιστα ὁ βοῦς. διὸ ἐξ αὐτοῦ πολλὰ βιωτικά δηλοῦνται συναλλάγματα καὶ πράγματα, ὡς ἡ ἑκατόμβη, ὡς αἰ ἀλφεισίβοιαι γυναῖκες, ὡς τὸ τετράβοιον, τὸ δωδεκάβοιον, τὸ εἰκοσάβοιον· περὶ ὧν καὶ ἠερέθη καὶ αὐτὴς ῥηθήσεται κατὰ 1.385 καιρόν. ἀπὸ δὲ τοῦ τοιοῦτου ζώου ἐλέχθησάν ποτε βόες καὶ τὰ νομίσματα, διότι καὶ βοῦν ἐξετύπου ἐν αὐτοῖς καὶ μάλιστα οἱ Ἀθηναῖοι τιμώντες τὸ ζῶον. ἐντεῦθεν καὶ παροιμία τὸ «βοῦν ἐπὶ γλώττης φέρει», ἡγουν δῶρα λαβῶνσι ωπᾶ. καὶ τὸ β-ο-υ δὲ ἐπιτατικὸν μόριον ἐκ τοῦ τοιοῦτου ζώου εἴληπται. (η. 450-2) Ἰστέον δὲ ὅτι ἔθος ἔχων ὁ ποιητὴς μῦθους παραπλέκειν συχνὰ τῆ ποιήσει-ψυχὴ γὰρ τις οἶον ὁ μῦθος τῷ τῆς ποιήσεως σώματι δι' ὅλου παρενεσπαρμένος αὐτοῦ-παράγει καὶ νῦν τὴν μυθικὴν Ἀθηνᾶν σὺν τῇ αἰγίδι παφάσσουσαν καὶ ὀτρύνουσαν τὸν λαὸν εἰς μάχην καὶ σθένος ἐνιῆσαν ἐκάστῳ κραδίῳ ἄλληκτον πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι, ὅπερ ταῦτόν ἐστι τῷ «οὐ παυσαλῆξσεται πολέμου οὐδ' ἠβαιόν». ἔστι δὲ καὶ ἄρτι ἀλληγορικῶς Ἀθηνᾶ ἡ τῶν βασιλέων σύνεσις λόγῳ ἐρεθίζουσα ὡς ἐκ θείας ἐπιπνοίας τινὸς τὸν λαὸν καίρωννύουσα. (η. 453 ς.) Διὸ καὶ ἐπάγει· «τοῖσι δ' ἄφαρ πόλεμος γλυκίων γένητο ἠε νέεσθαι φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν», [ὃ παράφρασις ἐστὶ τοῦ ἠε νόστος, ἵνα λέγη· «τοῖς δ' εὐθὺς γλυκίων γέγονεν ὁ πόλεμος ἠεπερ ὁ νόστος».] Καὶ ὅρα εἰς οἶον ἀγαθὸν ἢ βασιλικὴ ἀπόπειρα ἐτελεύτησεν. οἱ γὰρ ποθοῦντες, ὡς εἰκός, νοστήσαι καὶ ἀχνύμενοι πρὸ βραχέος ἐπὶ τῇ στερήσει τῶν πατρίδων, οὗτοι καταμαλαχθέντες καὶ ποικίλως ἀναπεισθέντες λόγοις γλυκίῳ τοῦ νόστου τὸν πόλεμον ἄφαρ ἡγουν εὐθέως κρίνουσιν. εἰ δὲ μηδὲν οὐδὲ τῶν πάντων ἠδέων γλύκιον ἧς γαίης ἠδὲ πατρίδος, ἀλλ' οἱ Ἀχαιοὶ δημαγωγηθέντες τῇ βασιλικῇ συνέσει γλύκιον τι τοῦ οἴκαδε νόστου ἡγοῦνται τὸν στυγερὸν καὶ πικρὸν πόλεμον. Καὶ σημειῶσαι οἶον ὁ ἐν δέοντι παραινετικὸς λόγος, ὃς ἐν τοῖς ἐξῆς ποῦ ἀμβροσία λέγεται διὰ τῆς τῶν γερόντων γλυκείας ὁμιλίας ἐνσταλαζομένη τῇ τοῦ Ἀχιλλέως καρδίᾳ. (η. 454) Ὅρα δὲ καὶ ὅτι νῦν μὲν σύγκειται τὸ «πατρίδα γαῖαν» καὶ ἔχει ἐντελῶς· ἐν δὲ τῷ «οὐδὲν γλύκιον ἧς γαίης οὐδὲ πατρίδος» κεχώρισται φανερώς ἡ αἶα

τῆς πατρίδος. εἰ δέ τις ἐν τούτοις τὸ μὲν ἦς γαίης τοῦ ἔθνους εἶναι εἶπη δηλωτικόν, τὸ δὲ «οὐδὲ πατρίδος» αὐτῆς τῆς ἐνεγκαμένης, πάθος ἐλλείψεως ἔχει ὁ λόγος, ἵνα λέγῃ ὅτι οὐδὲ πατρίδος γῆς ἢ κώμης ἢ πόλεως ἢ κωμοπόλεως· [Οὐχ' ὑποκορίζεται δὲ οὐδὲ ἡ πατρίς, ἀλλὰ καὶ μᾶλλον ἐξώγκωται σεμνότερον. τῇ μὲν ἐκ πατρὸς παραγωγῶν παρωνυμία τὸν πατέρα δεικνύσα, τῷ δὲ θηλυπρεπεῖ σχηματισμῷ μητέρα παραφαίνουσα, ἵνα τῇ τῆς πατρίδος κλήσει ἐμφαίνοντο οἱ γονεῖς· ὁ προελάλησέ τις παλαιός.] καὶ ταῦτα μὲν ὧδε. (ἡ. 450) Παιφάσσειν δὲ τὸ ἐνθουσιωδῶς καὶ ἐπιφανῶς ὀρμᾶν. ὅθεν καὶ ἐκπαιφάσσειν που ἐν τοῖς ἐξῆς τὸ ἐκφανῆ ὀρμὴν ἔχειν. γίνεται δὲ ἐκ τοῦ φῶ, τὸ φαίνω, φάσσω καὶ ἐν ἀναδιπλασιασμῷ φαφάσσω καὶ τροπή τοῦ δασέος καὶ ἐπενθέσει τοῦ ἰ παιφάσσω. οὕτω σκευωρεῖται καὶ τὸ ποιφύσσειν 1.386 ἀντὶ τοῦ φυσᾶν καὶ τὸ παίπαλον καὶ τὸ μαιμᾶν, ὃ ἐστὶ προθυμῆσθαι· καὶ τὸ δαίδαλος δέ, εἰ μὴ ἴσως πλεονασμὸν ἔχει τοῦ δευτέρου ἰδ, ὁμοίως παράγεται. οἰδὲ παλαιοὶ παιφάσσειν λέγουσι καὶ τὸ ἄλλη καὶ ἄλλη περιάγειν τὴν ὄψιν, ὃ εἰς ταῦτὸν ἄγεται τῷ πάντῃ τὰ φάη αἴσσειν, ὅθεν καὶ συντέθειται. (ἡ. 455 σς.) Ὅτι, ὡς καὶ προγέγραπται, χρώμενος παραβολαῖς ὁ ποιητὴς πολλαχοῦ οὐμόνον ἐπὶ ἐμφανείᾳ πολυπειρίας καὶ λεκτικῆς δυνάμεως, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ σαφηνείᾳ καὶ ἐναργείᾳ πραγμάτων—τὰ γὰρ ἅπαξ ποτὲ γενόμενα δηλα ποιεῖ διάπαραβολικῶν εἰκόνων γινομένων ἀεὶ—ὅπου μὲν οὐ πολλὰ τὰ πράγματα, οὐπολλὰς παρεισάγει παραβολάς, ἔνθα δὲ ποικιλία πραγμάτων, ἐκεῖ πλεονάζει καὶ παραβολαῖς. ὡς καὶ ἐνταῦθα πολλῶν ὄντων τῶν Ἀχαιῶν καὶ ὄπλα δὲ περικειμένων λαμπρά, πρὸς δὲ γε καὶ ταχὺ ὀρμωμένων ὧδε καὶ ἐκεῖ, ναὶ μὴνάλλὰ καὶ διακεκριμένων εἰς φύλα, ἔτι δὲ καὶ θυμικῶς διακειμένων, πρὸς ἕκαστον τούτων παραβολῇ ἐχρήσατο· πρὸς μὲν τὴν λαμπρότητα τῶν ὄπλων τῇ ἀπὸ τοῦ πυρός, ἣτις ἐν κορυφαῖς ὄρους ὕλην πολλὴν ἐπιφλέγει· πρὸς δὲ τὸ ἐνταῦθα καὶ ἐκεῖ ὀρμᾶσθαι τῇ ἀπὸ χηνῶν ἢ γεράνων ἢ κύκνων, οἱ ἔνθα καὶ ἐνθαπέτονται ἀγαλλόμενοι πτερύγεσι· πρὸς δὲ τὸ πλῆθος τῇ ἐκ τῶν φύλλων καὶ τῶν ἀνθέων, ὅσα ἔαρος γίνονται· πρὸς δὲ τὸ θυμικὸν καὶ θρασὺ τῇ ἀπὸ τῶν μυμιῶν, αἱ κατὰ τὰς ποιμενικὰς ἐπαύλεις ἀθροιζόμεναι διὰ τὸ γλυκὺ γάλακα ταναυιδεύονται τὰ συνήθη· πρὸς δὲ τὸ εὐπειθῶς διακεκρίσθαι αὐτοὺς εἰς

φύλα παραβολῇ χρᾶται τῇ ἀπὸ τῶν αἰπολίων, ἃ κἂν μιγῶσιν ἐν τῷ νομῷ, ἀλλὰ οἱ αἰπόλοι ῥᾶον διακρίνουσιν. οὕτω δυνατὸς ὁ ποιητὴς εἰς εὐπορίαν εἰκόνων πραγματικῶν. (ἡ. 455 σς.) Ἰστέον δὲ ὡς οὐχ' ἀπλῶς πυρὶ ἐξεικάζει ὁ ποιητὴς τὴν αἴγλην τοῦ χαλκοῦ τῶν Ἑλληνικῶν ὄπλων, ἀλλὰ πυρὶ ἐπιφλέγοντι ἄσπετον ὕλην ἐν κορυφαῖς ὄρους, οὗ ἕκαθεν φαίνεται αὐγὴ· τοῦ γὰρ τοιοῦτου πυρὸς ἡ λαμπηδὼν εἰς πολὺ διαδίδεται, ἐν δὲ γε κοίλαις φάραξι ἀσπέτου μὲν ὕλης ἴσως ἐπιδράζεται, ἡγουν πολλῆς καὶ ἀρρήτου διὰ δασύτητα, ἕκαθεν δὲ ἡ αὐγὴ φανήσεται. (ἡ. 457 σς.) Ἐν δὲ τῷ [«ὡς τῶν», ἡγουν οὕτω τούτων,] «ἐρχομένων ἀπὸ χαλκοῦ θεσπεσίου αἴγλη παμφανόσω δι' αἰθέρος οὐρανὸν ἴκε» καὶ τὸ εὐμέγεθες ἔοικε τῶν Ἑλλήνων ὑποδηλοῦν· διὸ καὶ προσαρμόσει ὅλη ὄλω τῷ πράγματι ἢ παραβολῇ· ὡς γὰρ ἐν κορυφῇ ὄρους πῦρ, οὗ ἕκαθεν ἢ αὐγὴ, οὕτως ἐν αὐτοῖς χαλκός, οὗ ἢ αἴγλη ἐπάμφαινε. λαμπρὸν δὲ καὶ τὸ ἐκ γῆς αἴγλην εἰς οὐρανὸν ἀφικνεῖσθαι· ἄλλως γὰρ ἐκεῖθεν ἐπὶ γῆν φῶς καταπέμπεται, ὡς δηλοῖ καὶ τὸ «οὐρανόθεν ὑπερράγη ἄσπετος αἰθήρη». προῖων δὲ τὸ αὐτὸ διὰ συντόμ. 1.387 μου καὶ λαμπροτέρας εἰκονίσει παραβολῆς εἰπὼν ἵνα τοὺς Ἑλληνας ὡς ἄν πυρὶ χθῶν πᾶσα νέμοιτο. χαλκός δὲ θεσπέσιος, ὃν θεὸς ἂν εἴποι οἶος ἦν. (ἡ. 455) Τὸ δὲ ῥηθὲν πῦρ αἴδηλον ἔφη ἢ ὡς πολυφανὲς παρὰ τὸ ἰδεῖν, ὥπερ ὁμοῖον εἶη ἂν καὶ τὸ ἀεὶ δελον, ἢ ὡς ἀφανιστικὸν καθ' ὁμοιότητα τοῦ αἴδου ἢ ὡς εἰς πολὺ διαθέον παρὰ τὸ μὴ ἴζειν τραπέντος τοῦ ἰδ εἰς ἰδ κατὰ συνήθειαν. (ἡ. 458) [Ἦρα δὲ ἐν τῷ «δι' αἰθέρος οὐρανὸν

ἴκεν», ὅτι τῷ αἰθέρι καὶ τὸν ὑποτεταγμένον αὐτῷ ἀέρα συννοεῖν χρή.] (η. 459–64) Ὅτι λειμῶν τις ἐν Ἀσίᾳ λεγόμενος δι' αὐτὸ τοῦτο Ἄσιος περὶ ποταμὸν τὸν Κάϋστρον ποταμὸν, περὶ ὄνηνές τε καὶ γέρανοι καὶ κύκνοι καὶ εἴ τι τοιοῦτον ὑδροχαρές ὄρνεον νέμονται. διὸ καὶ ὁ ποιητὴς ἐκ παραβολῆς διδάσκων τὴν φυλαδὸν γινομένην τῶν Ἑλλήνων κινήσιν κατὰ διάκρισιν ἔθνικὴν φησι· «τῶν δ' ὡς τ' ὄρνιθων πετεινῶν ἔθνεα πολλὰ χηνῶν ἢ γεράνων ἢ κύκνων δουλιχοδείρων Ἀσίῳ ἐν λειμῶνι, Καϋστρίου ἀμφὶ ῥέεθρα, ἔνθα καὶ ἔνθα ποτῶνται ἀγαλλόμεναι περυγέσσι κλαγγηδὸν προκαθιζόντων, σμαραγεῖ δέ τε λειμῶν, ὡς τῶν ἔθνεα πολλὰ νεῶν ἄπο καὶ κλισιάων ἐς πεδίον προχέοντο Σκαμάνδριον». (η. 461) Τινὲς δὲ τὸ Ἀσίῳ ἐν λειμῶνι ἀντὶ τοῦ Ἀσίου εἶπον κατὰ γενικὴν πτῶσιν καὶ φασιν, ὅτι ἀνδρὶ τινὶ ἐπιφανεῖ ὁ λειμῶν ἐπωνόμασται, οὗ ἢ εὐθεῖα ὁ Ἀσίας, ἢ γενικὴ Ἀσίου καὶ Ἰωνικῶς Ἀσίῳ ὡς Ἑρμείῳ, εὐμελίῳ, καὶ ἐν συγκοπῇ Ἀσίῳ Ἑρμείῳ, εὐμελίῳ. καὶ ἔστι, φασί, λειμῶν Ἀσίου, περὶ ὃν χήνες καὶ τὰ τοιαῦτα συνάγονται. ὁ δὲ Γεωγράφος οὕτω φησὶν· «ἀπὸ τριάκοντα σταδίων τῆς Τραλλιανῆς Νύσσης Τμῶλον ὑπερβᾶσι καὶ τὴν Μεσογίδα πρὸς νότον τόπος τις καλεῖται Λειμῶν, ὃν ὀνομάζειν φασὶ τὸν ποιητὴν, ὅτε εἶπε Ἀσίῳ ἐν λειμῶνι, δεικνύντες Καϋστρου καὶ Ἀσίου τινὸς ἡρώων καὶ τὸν Κάϋστρον, πλησίον ἀπορρέοντα». ὁ δ' αὐτὸς καὶ πεδίον Καϋστρινὸν λέγει, ᾧ συνεχὲς τὸ Κιλβανόν, πολὺ καὶ συνοικούμενον εἶ. ἕτεροι δὲ τῶν ῥηθέντων ἡρώων τὸν μὲν Ἀσίαν Κότυος ἱστοροῦσιν υἱόν, τὸν δὲ Κάϋστρον Πενθεσιλείας υἱόν. λέγουσι δὲ καὶ ἄρξαι Λυδίας τὸν Ἀσίαν. ἄλλοι δὲ νοοῦσιν ἄσιον λειμῶνα τὸν ἰλυώδη· ἄσις γάρ τὸ ἐξ ὕδατος ξηρὸν παρὰ τὸ ἄξω ἢ, σαφέστερον εἰπεῖν, ἢ ἰλύς, ὡς ποὺ δηλοῖ καὶ ὁ ποιητὴς. πηλώδης γάρ, φασί, ὁ Κάϋστρος ποταμὸς ἐν ταῖς προχοαῖς. (η. 460) Γίνεται δὲ ὁ μὲν χῆν παρὰ τὸ χαίνειν, διότι τε βορός ἐστὶ καὶ ὅτι καὶ ἰδιότης αὐτῆ τῷ χηνὶ χαίνονται τὰ πολλά, ὅτε ἢ θρασύνεται ἢ δειλιᾷ. Γέρανος δὲ παρὰ τὸ τὴν γῆν ἐρευνᾶν. Κύκνος δὲ ἀπὸ τοῦ κυκᾶν πλέον τῶν ἄλλων τὴν ἰλὺν 1.388 ἐπὶ ἀναψηλαφήσει τροφῆς. Δουλιχοδείρους δὲ τούτους ὁ ποιητὴς φησὶ κατ' ἐξαιρέτον· τοιοῦτοι γὰρ αὐτοὶ μάλιστα πρὸς ἀναλογίαν τοῦ σώματος τὸ δολιχὸν ἦτοι μακρὸν τοῦ τραχήλου ἀντὶ ὀρμιάς ἔχοντες ἐν τοῖς ὑγροῖς. [Δοκεῖ δὲ τὸ Ἰωνικῶς μὲν δολιχόν, κοινῶς δὲ δολιχὸν γίνεσθαι παρὰ τὸ διόλου κέσθαι· τοιοῦτον γάρ τι τὸ μακρὸν τραπέντος τοῦ φιλοῦ ἄκρος εἰς τὸ ἀντίστοιχον δασὺ διὰ τὸ εὐφρονότερον. ἐκ δὲ τῆς λέξεως ταύτης καὶ δρόμος ἐναγώνιος ὀδολῆχος· καὶ νῆσος δὲ τις τὸ Δουλίχιον. σύγκειται δὲ ἀπ' αὐτῆς καὶ τὸ δολιχόσκιον καὶ δολίχαυλοι αἰγανέαι, ὅ ἐστι μακροὺς αὐλοὺς ἔχουσαι, ἡγουν κοιλότητάς ἐπιδορατίδων, αἷς ὁ τοῦ ξύλου καυλὸς ἐνίεται. Ὅτι δὲ ὁ κύκνος εὐτεκνος καὶ μάχιμος καὶ ὡς ἀλληλοκτονεῖ ὁ μάχιμος καὶ ὡς Ἀριστοτέλους εἰπόντος ὠδικοὺς εἶναι τοὺς κύκνους μάλιστα περὶ τὰς τελευτὰς καὶ διαίρειν τὸ πέλαγος ἄδοντας Ἀλέξανδρος ὁ Μύνδιος φησιν, ὅτι πολλοῖς παρακολουθήσας τελευτῶσιν οὐκ ἤκουσεν ἄδόντων, οἱ παλαιοὶ δηλοῦσι, παρ' οἷς καὶ κύριον ὄνομα ὁ Κύκνος, ὃν ὁ μῦθος φησὶν ὑπὸ Ἄρεος ὀρνιθωθῆναι. τοῦ δὲ ὠδικοὺς εὐγενῶς αὐτοὺς εἶναι ἢ πείρα διδάσκαλος.] (η. 461) Λειμῶν δὲ ὁ ὑγρὸς καὶ βοτανώδης τόπος ἀπὸ τοῦ λείβω λέλειμμα, ὃν ἢ κοινὴ γλῶσσα λιβάδιον λέγει ὡς ἀπὸ τοῦ ἔλιβον δευτέρου ἀορίστου, ἔνθα ὕδωρ συλλεῖβεται. Κάϋστρος δὲ ὁ ποταμὸς ὡς διὰ κατακεκαυμένης ῥέων, περὶ ἧς ἀλλαχοῦ ῥηθήσεται. [διαλέλυται δὲ ἢ λέξις ἄλλως γὰρ Καϋστρος ὠφειλεν οὕτως εἶναι, ὁμοίως τῷ καυστεῖρος καὶ τῷ καυσία, ἧτις ἦν κάλυμμα κεφαλῆς Μακεδονικὸν ἐκ πύλου, ὡς τῆς σκέπουσάτε ἀπὸ καύσωνος καὶ ὡς εἰς περικεφαλαίαν συντελοῦσά τι. ἄλλοις δὲ δοκεῖ ὀμώνυμος εἶναι ὁ ῥηθεὶς ποταμὸς ἡρωῖ Καϋστρω τῷ ἀνωτέρω εἰρημένῳ.] ὡς περὶ δὲ κάπρος κάπριος κατὰ παραγωγὴν, οὕτω καὶ Κάϋστρος

Καῦστριος. (η. 462)[Τὸ δὲ ποτῶμαι, τουτέστι πέτομαι, ὅτι καὶ ἐκτείνει τὴν ἄρχουσαν, δηλοῖ σὺν 1.389 ἄλλοις ἐν χρήσει καὶ ὁ Δειπνοσοφιστής.] Τὸ δὲ «ἀγαλλόμεναι πτερύγεσιν», ὡς καὶ προεγράφη, ἀκατάλληλως εἴρηται. ἐχρῆν γὰρ ὀρθῶς εἰπεῖν ἀγαλλόμενα, ἵνα λέγη ἔθνεα πολλὰ ἀγαλλόμενα. εἴρηται δὲ ὅμως Ἀττικῶς καὶ οὐκ ἀπεδόθη πρὸς τὴν φωνὴν τοῦ ἔθνεα, ἀλλὰ πρὸς τὸ σημαίνόμενον, ὅπερ ἐστὶν αἱ ἀγέλαι ἡμάλιστα αἱ ὄρνιθες· ταῦτόν γὰρ ἐνταῦθα ἔθνεα ὀρνίθων καὶ ὄρνιθας εἰπεῖν. καινοπρεπὲς οὖν σχῆμα τὸ εἰπεῖν «ἔθνεα πολλὰ ὀρνίθων ἀγαλλόμεναι πτέρυξιν», ἀντὶ τοῦ ἀγέλαι ἢ ὄρνιθες χαίρουσαι τῇ πτήσει καὶ ἐντροφῶσαι τοῖς πτεροῖς. τοιοῦτόν που καὶ τὸ «ἐκίνηθεν φάλαγγες ἐλπόμενοι παρὰ ναῦφιν Πηλείωνα» καὶ ἐξῆς. καὶ ἐκεῖ γὰρ τὸ ἐλπόμενοι ἀκατάλληλον μὲν ἐστὶ πρὸς τὴν φωνὴν τοῦ φάλαγγες, καταλλήλως δὲ ἔχει πρὸς τὸ σημαίνόμενον. ἐπεὶ γὰρ φάλαγγες οἱ λαοί, λέγοι ἂν ὅτι ἐκινήθησαν οἱ Ἀχαιοὶ ἐλπόμενοι τότε τι. φασὶ δὲ τινες τῶν παλαιῶν Ὑπομνηματιστῶν, ὅτι Ἀρίσταρχος ἀγαλλόμενα γράφει ἀκολουθῶς τῷ ἔθνεα. (η. 459) Τὸ δὲ πετεηνῶν ἢ ἀπλῶς εἴρηται ὡς ὀρνίθων ἴδιον ἢ πρὸς διαστολὴν ἴσως τῶν κατοικιδίων, οἷς οὐχ' οὕτως ἄνετον τὸ πτερόν εἰς τὸ πέτεσθαι. δῆλον δ' ὅτι ἐκ τοῦ πετεηνοῦ συγκέκοπται τὸ πτηνόν. Τὸ δὲ ἔθνεα καταχρηστικῶς καὶ νῦν λέγεται, ὡς προέγραπται, ὡς περ καὶ ἐπὶ μελισσῶν καὶ μυῶν καὶ ἐπὶ ἰχθύων δὲ παρὰ τῷ Ὀππιανῷ. ἔθνος μὲν γὰρ ἀπὸ τοῦ ἔθους· ἔθος δὲ ἐπὶ ἀλόγων οὐκ εἴωθε λέγεσθαι. (η. 463) Τὸ δὲ σμαραγεῖῶν ματοπεποιήται πρὸς μίμησιν ἤχου, ὃν ἀποτελεῖ ὁ ὑγρὸς λειμῶν καθιπταμένων αὐτόθι ὀρνίθων. ἕτεροι δὲ τὴν λέξιν ἀντὶ τοῦ λάμπειν ἐνόησαν, ὅθεν, φασί, καὶ σμαραγδος λίθος. (η. 465) Πεδίον δὲ Σκαμάνδριον τὸ μεταξὺ τῶν δύο ποταμῶν, τοῦ τε Σιμόεντος καὶ αὐτοῦ τοῦ Σκαμάνδρου, ἔνθα ἐγένετο ἡ μάχη, ὅπερ καὶ λειμῶνα λέγει Σκαμάνδριον ἀνθεμόεντα, ὡς ῥηθήσεται. ὁ δὲ Γεωγράφος λέγει καί, ὅτι ἰδίως Τρωϊκὸν πεδίον τὸ Σιμοεῖσιον καὶ τὸ Σκαμάνδριον, ἔνθα οἱ πλεῖστοι ἀγῶνες· πλατύτερον γάρ. ἐνταῦθα δὲ ὄραται καὶ τὰ ἐν τοῖς ἐξῆς μνημονευθησόμενα, ὁ ἐρινεός, ὁ τάφος τοῦ Αἰσινήτου, ἡ βάτεια καὶ τὸ σῆμα τοῦ Ἰλου. Σημειῶσαι δὲ ὅτι ὁ Σκάμανδρος δυσχερῶς ἐν μέτρῳ ἔχων παρεισρέειν ἠρωϊκῶ καινοτομήθη ἐξ ἀνάγκης παρὰ τοῦ ποιητοῦ. ἐπεὶ γὰρ ἡ ἄρχουσα βραχεῖα οὔσα ἐκ δύο συμφώνων ἄρχεται καὶ ἐκτείνει τὸ πρὸ αὐτῆς πίπτον βραχὺ καὶ διὰ τοῦτο οὐ χρησιμεύει ὅλως εἰς μέτρον δακτυλικόν, λαμβάνει τὴν ἄρχουσαν ὁ ποιητὴς ἀναγκαίως αἰεὶ ἀδυνατοῦσαν ἐκτείνειν τὰ πρὸ αὐτῆς, 1.390 καθαπερὶ καὶ ἦν μονογράμματος, οἷον λόγου χάριν Κάμανδρος, καὶ οὕτω ποιεῖ αὐτὴν ἐπιτηδείαν εἰς δακτύλου ἀπαρτισμόν. διὸ ἐν τῷ «ἐς πεδίον προχέοντο Σκαμάνδριον» τὸ προχέοντο βραχεῖαν ἔχει τὴν λήγουσαν, ἵνα ποιήσῃ δάκτυλον. ὡσαύτως καὶ ἐν τῷ «λειμῶνι Σκαμανδρίῳ» τὸ λειμῶνι ἐν συστολῇ ἔχει τὴν λήγουσαν καὶ οὕτως ὁ Σκάμανδρος ἔχει χώραν κεῖσθαι παρὰ τῷ ποιητῇ, λεγόμενός ποτε καὶ Ξάνθος, ὡς φανήσεται. ὅμοιον δὲ τι καὶ ἡ Ζέλεια ἔπαθεν, ὡς κατὰ τόπον ῥηθήσεται. Τὸ δὲ προχέοντο δηλοῖ μὲν τὸ τῶν Ἀχαιῶν οἷον ὑγρὸν πρὸς εὐκίνησιαν· εἴληπται δὲ δεξιῶς ἀπὸ ὑδάτων συλλειβομένων ποθὲν εἰς πεδιάδα. [Τοιοῦτον δὲ τι καὶ ἐν Ὀδυσσεΐᾳ τὸ «ἰππόθεν ἐκχόμενοι». ἐκεῖνο δὲ καὶ τι πλεῖον ἔχει γλαφυρότητος διὰ τὸ ἐκ τῆς κοιλίας τοῦ δουρείου ἵπου λέγειν κεχύσθαι τοὺς ἥρωας.] Ἰστέον δὲ ὅτι πεδίον μὲν κατὰ τοὺς παλαιούς ὀμακρὸς καὶ ἀναπεπταμένος τόπος, ὃς καὶ πεδιάς λέγεται. πέδιον δὲ προπαροξυτόνως καθ' ὑποκορισμόν ἢ μικρὰ πέδη πρὸς ὁμοιότητα τοῦ λύριον, θύριον. (η. 466) Ὅτι νῦν μὲν ἀπλῶς λέγει σμερδαλέον κонаβίζειν τὴν χθόνα ὑπόποδῶν αὐτῶν τε καὶ ἵππων, προῖων δὲ καὶ εἰς αὐτὸ τοῦτο παραβολὴν ποιήσεται ἀναχίζειν εἰπὼν αὐτὴν, ὡς ὅτε ὑπὸ τυφωέος ἰμάσσεται. τί δὲ δηλοῖ καὶ ὀκόναβος καὶ τὸ σμερδαλέον,

προείρηται. (η. 467 ς.) Ὅτι τὸ «ἴσταντο ἐνλειμῶνι Σκαμανδρίῳ ἀνθεμόεντι μυρίοι, ὅσα τε φύλλα καὶ ἄνθεα γίνεται ὥρη» κατ' ὑπερβολὴν νοητέον. πῶς γὰρ ἂν ἄλλως τοὺς μετρητοὺς Ἑλληνας φύλλοις καὶ ἄνθεσιν ἐξισωτέον τοῖς ἀπείροις καὶ πανταχοῦ γῆς γινομένοις; οὕτω δὲ καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς φύλλοις αὐτοὺς ἢ ψαμάθοις εἰκέναι τίς φησι. τάχα δὲ ὡς περμιῖαις αὐτοὺς μετ' ὀλίγα εἰκάζει, οὐ ταῖς ἀπανταχοῦ τῆς γῆς, [καὶ ἐν ἀρχῇ δέ τοῦ βιβλίου τοὺς Ἀχαιοὺς, ὅσοι μηνίσαντος Ἀχιλλέως ἔθανον, ἔλωρ προκεῖσθαι εἶπε κύνεσσιν οἰωνοῖσι τε πᾶσιν, οὐ τοῖς κατὰ κόσμον ὄλον δηλαδή, ἀλλὰ τοῖς ἐκεῖ περὶ Τροίαν, εἰ καὶ ὁ Ζηνόδοτος εἰς τοῦτο ἀπορήσας ἐξῶσε μὲν τὸ πᾶσιν, ἀντενέγραψε δὲ τὸ δαῖτα, ἵνα ἦ «οἰωνοῖσι τε δαῖτα». ὡς περ τοίνυν ἐν τοῖς εἰρημένοις μερικῶς ἐπιβλητέον τῷ περὶ μυῖων καὶ κυνῶν λόγῳ], οὕτω φύλλα καὶ ἄνθη ἐνταῦθα νοητέον τὰ περὶ τὸ Σκαμάνδριον πεδίον, ὡς ἂν μὴ πάνυ ὁ λόγος ὑπερβάλλῃ, ἀλλ' ἵνα λέγῃ ὅτι ἴσταντο Ἑλληνες περὶ τὸν ἀνθεμόεντα τοῦτον λειμῶνα, ὅσα φύλλα καὶ ἄνθη ἕαρος αὐτόθι γίνονται. καὶ εἴκει τὸν παραβολικὸν λόγον τοῦτον ἀπὸ τοῦ ἀνθεμόεντος πεδίου πορίσασθαι, οἶονεῖ λέγων, ὅτι ἀνθεμόεις οὗτος λειμῶν εἶχεν ὡς περ φύλλα καὶ ἄνθεα εἰς πλῆθος τοὺς Ἑλληνας. Ὅρα δὲ ὅπως τὸ μυρίοι ἐπὶ πάνυ πολλοῦ πλῆθους εἶπεν, ὥστε τοιοῦτόν 1.391 τι ἐμφαίνει καὶ τὸ «μυρί' Ἀχαιοῖς ἄλγε' ἔθηκε» καὶ τὸ «μυρία Ὀδυσσεὺς ἐσθλὰ ἔοργεν». Ἀνθεμόεις δὲ ὁ πολύφυτος καὶ διὰ τοῦτο ἐν καιρῷ πολλοῖς ἀνθέμοις ἤγουν ἄνθεσι βρύων. ἐντεῦθεν δὲ τροπικῶς καὶ λέβης ἀνθεμόεις ὄϊον ἀνθῶν τῷ κάλλει τοῦ ποικίλματος. καὶ μὴν ἐκεῖνος καὶ ὡς ἀναθηματικὸς δοκεῖ οὕτω λέγεσθαι. Ὡραν δὲ τὴν ἑαρινὴν λέγει κατ' ἐξοχὴν ἢ κατ' ἔλλειψιν προῖων γοῦν φησιν· «ὥρη ἐν εἰαρινῇ», ἐνταῦθα μὲν ἐλλείψας, ἐκεῖ δὲ εἰπὼν ἐντελῶς, ὁποῖόν τι ποιεῖ καί, ὅτε πατρίδα λέγει ἐλλειπτικῶς καὶ πατρίδα γαῖαν ἐντελῶς. (η. 469–73) Ὅτι τὸ τῶν Ἑλλήνων θρασὺ καὶ ἐπιθυμητικὸν τοῦ αἵματος, ἔτι δὲ καὶ τὸ πλῆθος αὐτῶν ἐμφαίνων προῖων μὲν ἐρεῖ, ὅτι οὐπω τοῖσδε τις τοσόνδε τε λαὸν ὅπω πεν· ἐνταῦθα δὲ τοὺς Ἑλληνας μυῖαις εἰκάζει πετομέναις εἰς ἀμελγόμενον γάλα λέγων, ὅτι τόσοι ἴσταντο Ἀχαιοὶ ἐν πεδίῳ οὐχ' ἀπλῶς, ἀλλὰ διαρραῖσαι μεμαῶτες, καθὰ μυῖαι ἀδινάων ἔθνεα πολλά, αἱ κατὰ σταθμὸν ποιμνήϊον ἠλάσκουσιν ὥρη ἐν εἰαρινῇ, ὅτε τε γλάγος ἄγγεαδεύει. καὶ σημείωσαι ὅτι τὸ μὲν τόσοι πλῆθος δηλοῖ ποσότητα, τὸ δὲ διαρραῖσαι μεμαῶτες θάρσους ποιότητα. καὶ ὅτι οὐ πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν ἀνδρίαν ἠείκων τῶν μυῖων· οὐ γὰρ πρὸς ἰσχύος ἔνδειξιν, ἀλλὰ πρὸς μόνον θάρσους καὶ ἀνάιδειαν παρείληπται ἢ παραβολὴ αὕτη, [ὡς περ ἢ τῶν μελισσῶν πρὸ ταύτης πρὸς τὴν ἰλαδὸν κίνησιν τῶν Ἀχαιῶν ἐκ τῶν σκηνῶν εἰς τὴν ἀγοράν· οὐ μὴ πρὸς τι φοβερόν, εἰ καὶ ἄλλως δεινότεραι μυῖων αἱ μέλισσαι διὰ τὸ κατ' αὐτὰς πληκτικόν·] ἴσταντο γάρ, φησί, διαρραῖσαι μεμαῶτες δίκην μυῖων, ὃ δὴ καὶ ἀλλαχοῦ ποιῶν λέγει θάρσους μυῖας ἐντεθῆναι τινὶ τῶν ἠρώων. (η. 469) Ἀδινὰς δὲ μυῖας ὡς περ καὶ μέλισσας δι' ἐνὸς δέλτα καὶ συστολῆς τῆς ἀρχοῦσης ἢ τὰς λεπτὰς λέγει ἢ τὰς πυκνὰς καὶ ἀθρόον πετομένας. [Παρῶδηται δὲ πωρ ἐνταῦθα τὸ «ἢ ἕτε μυῖαι ἀδινάων ἔθνεα πολλά» ἐκ τοῦ «ἢ ἕτε' ἔθνεα εἰσι μελισσῶν ἀδινάων». τὴν δὲ τούτων συγγένειαν τῶν παραβολῶν οἶδασι καὶ οἰγεωργικοὶ μυῖας, ὅτε δόξει αὐτοῖς, καὶ τὰς μέλισσας λέγοντες.] (η. 470) Σταθμὸς δὲ νῦν μὲν ἀγροτικὴ κατοικία, ὃ ἐστὶν ἔπαυλις, [ἦν ὁ Σοφοκλῆς μεταπλάσας σταθμὰ λέγει.] λέγεται δὲ ποτε καὶ ἐπὶ ζυγοῦ τοῦ τὰ βάρη ταλαντεύοντος καὶ ἐπὶ παραστάτου δὲ οἰκίας. ὅτε μέντοι ἐκ τοῦδε τοῦ τόπου εἰς τόνδε σταθμὸν τοσοῖδε λέγονται, τοπικὸν ἐκεῖ διάστημα δηλοῖ ὁ σταθμὸς, ὡς εἴ τις 1.392 εἴποι στάσιν ἢ μονὴν ἢ τὴν λεγομένην ἀλλαγὴν. [Τὸ δὲ ποιμνήϊον πλεονασμὸν ἔχει τοῦ ἡ καθὰ καὶ τὸ πολεμήϊον καὶ τὸ οἰήϊον, ὃ δηλοῖ πλοίου οἶακα, καίουκ ἂν ἔχοι ἀμφιβολίαν ὡς τὸ ξυνήϊον.] Τὸ δὲ ἠλάσκειν γίνεται μὲν ἐκ τοῦ ἀλῶ, δηλοῖ δὲ τὸ

πλανᾶσθαι· καὶ καλῶς εἴρηται ἐπὶ μυῖων· πλανῶνται γάρπῳ ἀεὶ πετόμεναι. (η. 471) Τὸ δὲ «γλάγος ἄγγεα δεύει» ἐκ τοῦ παρακολουθοῦντος εἴρηται περιφραστικῶς ἀντὶ τοῦ «ὅτε γάλα ἀμέλγεται», πολὺ τε καίπιον καὶ γλυκύτερον καὶ μυῖων ἐπισπαστικόν· διὸ καὶ τὴν ἑαρινὴν ὥραν παρέλαβεν, ἐν ἣ μάλιστα τὰ τοιαῦτα γίνεται. [Γλάγος δὲ γάλα ἀγανόν, ὃ ἐστὶν ἡδύ· γάλα μέντοι παρὰ τὸ καλόν ἢ διὰ τὸ ἐκ γυῖων ἄλλεσθαι· ἀπ' αὐτοῦ δὲ καὶ γλάξ βοτάνη γαλακτοποιὸς ταῖς ἐσθιούσαις. (η. 474–7) Ὅτι ἡ προμνημονευθεῖσα ἐκ τῶν αἰγῶν παραβολὴ οὕτω φράζεται Ὀμηρικῶς· «τοὺς δ' ὡς τ' αἰπόλια πλατέ' αἰγῶν αἰπόλοι ἄνδρες ρεῖα διακρίνουσιν, ἐπεὶ κε νομῶ μιγέωσιν, ὡς τοὺς ἡγεμόνες διεκόσμεον ἔνθα καὶ ἔνθα ὑσμίνηνδ' ἰέναι».] (η. 474) Ἰστέον δὲ ὅτι αἰπόλια πλατέα αἰγῶν ἢ τὰ μεγάλα ἢ μᾶλλον παρατετηρημένως τὰ πεπλατυσμένα, ἐπεὶ αἰ αἰγες ἐσκεδασμένοι νέμονται. τὰς μέντοι οἷσάδινάς τε λέγει καὶ ἀγχηστίνας, ἡγουν ἄγχι ἐστηκυίας, πυκνάς· πυκνοῦνται γὰρ ἐν τῇ νομῇ καὶ οὐ πολὺ δίστανται. δῆλον δὲ ὅτι αἰπόλιον μὲν λέγεται αἰγῶν, ποιμνιον δὲ προβάτων. ἔστι δ' ὅτε γενικῶς πάντα τῷ ποιμνίῳ περιέχονται. διὸ ἀνωτέρω σταθμὸν ποιμνήϊον ἔφη ἀπλῶς τὸν ἀγροτικόν. ἐκ περισσοῦ δέκεται τὸ αἰγῶν. ἀρκεῖ γὰρ τὸ αἰπόλιον εἰς νόησιν αἰγῶν· αἰπόλιον γὰρ τισὰκούσας αἰγῶν πλήθος ἐνόησεν. οὕτω δὲ καὶ ἐν τῷ «συῶν συβόσιον» παρέλκει τὸ συῶν. εἰσὶ δέ, ὡς προεγράφη, καὶ ἄλλα τοιαῦτα. (η. 476) Ἐν δὲ τῷ «ἡγεμόνες διεκόσμεον» διακοσμεῖν λέγει τὸ εὐκόσμως τάττειν, ὅθεν καὶ κοσμήτωρ ἡγεμῶν· καὶ κόσμιος δὲ ἐντεῦθεν ὁ εὐτακτος, ἄκοσμος δὲ ὁ μὴ τοιοῦτος. καὶ οὐκ ἐν κόσμῳ φεύγειν τὸ ἀτάκτως τῆς μάχης ὑποχωρεῖν. [Διήκει δὲ ἡλέξις καὶ εἰς ἄλλα, οἷον καὶ εἰς δαῖτα, ἧς λυθείσης ἀποκοσμεῖται ἔντεα δαιτός. καὶ εὐκόσμος δὲ εἴδησις λέγοιτ' ἄν, ἧς ἀνάπαλιν ἔχει ὁ ἄκοσμά τε πολλὰ τεειδῶς, εἴη δ' ἄν καὶ ἔρις κοσμία, ἢ ὁ μὴ ποιούμενος μᾶψ ἀτὰρ οὐ κατὰκόσμον ἐρίζει. (η. 475) Τὸ δὲ «ρεῖα διακρίνειν» αἰπόλου δηλοῖ ἀρετὴν εἰδότος οὕτω ῥᾶον ποιεῖν. Νομὸς δὲ ποτε μεταφορικῶς καὶ ἐπὶ πληθυσμοῦ, ὡς δηλοῖ 1.393 τὸ ἐπέων νομός. (η. 477) Τὸ δὲ «διεκόσμεον ὑσμίνηνδ' ἰέναι» ὑπογραφή ἐστι τοῦ λαῶν κοσμήτορος. κοσμήτωρ γὰρ τοιοῦτος ὁ διακοσμῶν εἰς μάχην.](η. 482 ς.) Ὅτι παραβολικῶς διδάξας τὰ κατὰ τὸν ὄχλον μεταβαίνει καὶ εἰς βασιλικὸν εἰκασμὸν καὶ λαλήσας τεράστια τινὰ καὶ διὰ τῶν εἰκόνων διαγράψαστον βασιλέα ἐκπρεπέα καὶ ἔξοχον πάντων ἡρώων καὶ εἰδῶς, ὅτι παρ' ἱστορίαν λαῶν οὐκ ἂν πιστευθεῖη—οὐ γὰρ τοιοῦτος ὁ Ἀγαμέμνων, ἀλλὰ μάλιστα ὁ Αἴας καὶ ὁ Ἀχιλλεύς—ἐπάγει, ὅτι τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἐφάνη τοιοῦτος· καὶ οὐδὲ λέγει, ὅτι τοιοῦτος ἦν, ἀλλὰ τοιοῦτον τὸν Ἀτρεΐδην ἔθηκε Ζεὺς ἡματικεῖν, οὐ φύσει τοιοῦτον ὄντα, θέσει δὲ γενόμενον· τοῦτο γὰρ δηλοῖ τὸ ἔθηκεν. ἔθος δὲ τῷ ποιητῇ τοὺς ἐνδόξους οὕτω φαντάζειν, ὡς ποῦ καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα τῷ Λαερτιάδῃ αὖξει τὰ μέλη καὶ ἀπόβλεπτον τοῖς θεωμένοις οὕτω ποιεῖ· ἀλλ' ἐκεῖνον μὲν ἢ Ἀθηνᾶ μεταβάλλει· διὰ γὰρ τὴν φρόνησιν περιεβλέπετο καὶ σεμνότερος ἑαυτοῦ ἐδόκει· τοῦτον δὲ ὁ Ζεὺς· διὰ γὰρ τὸ βασιλικὸν κατὰσθημα ἔδοξεν ἄρτι πολὺς· (η. 478–83) Τῶν δὲ βασιλικῶν εἰκόνων τὸ μὲν ἐστὶ σεμνὸν καὶ νοητόν· φησὶ γάρ· «ὄμματα καὶ κεφαλὴν ἵκελος Διὶ, Ἄρει δὲ ζώνην, στέρνον δὲ Ποσειδάωνι». τὸ δὲ αἰσθητὸν καὶ οὐ πάνυ μὲν σεμνόν, σαφὲς δὲ λέγει γάρ· «καθὰ βοῦς ἀγέληφι μέγα ἔξοχος ἔπλετο πάντων, ταῦρος, ὃ γὰρ τεβόεσσι μεταπρέπει ἀγρομέναις, τοῖον ἄρ' Ἀτρεΐδην θῆκε Ζεὺς ἡματι κείνῳ ἐκπρεπέ' ἐν πολλοῖσι καὶ ἔξοχον ἡρώεσσι». καὶ δοκεῖ μὲν ἐξ ὑψηλοῦ ταπεινώσαι τὸν βασιλέα ὁ ποιητής, νῦν μὲν θεοῖς εἰκάζων αὐτὸν καὶ ταῦτα τρισί, νῦν δὲ αὐθισταύρω βοῖ σεμνῶς διὰ τῆς ἀγέλης βαδίζοντι. τὸ δ' ἐστὶν οὐ τοιοῦτον, ἀλλὰ δι' ἀμφοτέρων ὑποῖ, πῆ μὲν εἰ βούλοιτο τις ἀλληγορεῖν θειότερον εἰκάζων αὐτόν, πῆ δὲ εἰ μὴ δύναται τις εἰς ἀλληγορίας βάθος προκύπτειν, ἀπὸ αἰσθητῶν καὶ ἡμῖν γνωρίμων σεμνῶν χαρακτηρίζων αὐτόν· ὅτι γὰρ

σεμνὸν ζῶον ὁ ταῦρος καὶ ἡγεμονικόν, οὐδεὶς ἀγνοεῖ. καὶ εἶχε μὲν εἰκάσαι αὐτὸν λέοντι, ὡς καὶ ἀλάλαχοῦ· οὐκ ἦν δὲ νῦν χρήσιμον· οὐ γὰρ πρὸς ἀνδρίαν ἢ εἰκὼν, ἀλλὰ πρὸς ἡγεμονίας σχῆμα. ἡγεμονικώτερον δὲ ταῦρος λέοντος, ὡς καὶ ὁ χρυσοῦς Δίων μελετᾷ τὴν μὲν τοῦ λέοντος ἀρχὴν τυραννικὴν εἶναι κατασκευάζων, τὴν δὲ τοῦ ταύρου βασιλικήν. τὸν μὲντοι Ὀδυσσεῖα ἐν τοῖς ἐξῆς ἀρνεῖω εἰκάζει, ὡς τὴν εἰκόνα τοῦ ταύρου οἷα ὑψηλοτέραν τῷ βασιλεῖ ἀναθεῖς. Σημειοῦνται δὲ οἱ παλαιοί, ὡς ἐκ τριῶν δαιμόνων τὸ διαπρεπὲς ἐκλεξάμενος ὁ ποιητὴς προσήρμοσε τῷ βασιλεῖ, Διὸς μὲν τὸ ἡγεμονικόν καὶ ἐποπτικόν καὶ ὑπερανεστηκός· τοιοῦτος γὰρ ὁ Ζεὺς οὐ μόνον ὁ ἀλληγορούμενος, ἀλλ', ὡς εἰκός, καὶ ὁ μυθικός· Ἄρεος δὲ τὸ τῆς παντευχίας κόσμιον· ὡς γὰρ ἂν ὁ Ἄρης ὀπλισθεῖ, ὁ αὐτοπόλεμος, οὕτω καὶ ὁ βασιλεὺς ὀπλισταί· Ποσειδῶνος δὲ τὸ εὐρύστερνον καὶ εὐσθενές· 1.394 ταῦτα γὰρ τῷ Ποσειδῶνι ἐμφαίνεται μυθικῶς τε καὶ ἀλληγορικῶς εἰς τὸ τοῦ ὕδατος ἀναγομένῳ στοιχεῖον. τρία οὖν ὁ ποιητὴς φαίνεται τῷ βασιλεῖ προσμαρτυρῶν τὸ ἀξιωματικόν, τὸ πολεμικόν καὶ τὸ γεραρόν, [ὃ καὶ αὐτὸ πρέπον ἐστὶ μάλιστα βασιλεῖ, ὡς δηλοῦται καὶ ἐν τῷ «οὐδ' οὕτω γεραρόν· βασιλῆϊ γὰρ ἀνδρὶ ἔοικε».] Τὴν δὲ βασιλικὴν θειότητα δηλοῖ καὶ τὸ «θεός, θεός», ὃ κατὰ τὸν Πausanίαν ταῖς ἀρχαῖς οἱ παλαιοὶ ἐπέλεγον ἐπιφημιζόμενοι. Αἴλιος δὲ Διονύσιος φησιν, ὅτι καὶ ἐν ἱεροποιΐαις καὶ ἄλλαις πράξεσι τὸ «θεός, θεός» ἐπελέγετο. ἐν δὲ ἐτέρῳ ῥητορικῷ Λεξικῷ φέρεται καί, ὅτι παντὸς ἔργου ἀρχόμενοι ἔλεγον θεός, θεός. Φασὶ δὲ οἱ παλαιοὶ καί, ὅτι γραφεῖς μὲν τὸ ἀληθὲς μεταδιώκουσιν· ἀκριβοῦν γὰρ οἱ ζωγράφοι τὰ μιμήματα θέλουσι· τραγικοὶ δὲ τὸ σεμνότερον· ὑψοῦσι γὰρ τὰς τῶν πραγμάτων περιπετείας· κωμικοὶ δὲ τὸ ἔλαττον· οὐδὲν γὰρ ἡρωϊκὸν παρ' αὐτοῖς, ἀλλὰ χάριν γέλωτος εὐτελείας ἢ κωμωδία στοχάζεται. ταῦτα δὴ πάντα παρὰ τῷ ποιητῇ εὔρηται. κωμωδῶν μὲν γὰρ καταρριπτεῖ τὸν θεοσίτην, νῦν δὲ τῷ βασιλεῖ μεγαλοπρεπεστέραν ὄψιν τῆς ἀληθινῆς ἀναπλάττει, ἐν οἷς δὲ διασκευάζει θυτικῶς μιμεῖται τὴν γραφικὴν. (η. 479) Ζῶν ἔνταυθα τὴν πολεμικὴν εἶπεν ὄλην ὄπλισιν ἀπὸ μέρους τῆς ζώνης, περὶ ἧς ἐν τοῖς ἐξῆς ῥηθήσεται. τοιούτῳ δὲ τινὶ λόγῳ ἔοικε φθάσας καὶ γυναικὰ εὐζωνον εἰπεῖν τὴν εὐκόσμητον, ἀπὸ μέρους τῆς ζώνης τὸν ὅλον ἐμφήνας καλλωπισμόν. [Ἐοίκασι δὲ φιλοτίμως αἱ πάλαι γυναῖκες ἔχειν τοῦ ζώνουσθαι. Ἀντύλαν γοῦν πόλιν φασίν, ὡς ἱστορεῖ Ἀθήναιος, οὐ μακρὰν οὖσαν Ἀλεξανδρείας φορολογεῖσθαι τοῖς τότε βασιλεῦσιν Αἰγυπτίοις τε καὶ Πέρσαις εἰς ζώνας ταῖς γυναῖξί.] (η. 480) Τὸ δὲ «μέγ' ἔξοχος πάντων» γενικὴν ἔσχεσύνταξιν διὰ τὴν ἐν λέξει ὑπεροχὴν· ὑπέρθεσιν γὰρ δηλοῖ τὸ μέγα ἔξοχος. ποιεῖ δὲ Ὅμηρος τοῦτο καὶ ἐν τῷ «δῖος Ἀχαιῶν» καὶ «ἀριδείκετος ἀνδρῶν» καὶ «δῖα γυναικῶν». τοιοῦτον δὲ καὶ τὸ κορυφαῖος χοροῦ· ὑπέρθεσις γὰρ καὶ τούτοις ἐμφαίνεται διὰ τε τὸν Δία ὑπερφέροντα τῶν λοιπῶν θεῶν, διὰ τε τὴν κορυφὴν ὑπερκειμένην τοῦ σώματος, διὰ τε τὴν τοῦ ἀρί ἐπιρρηματικοῦ μορίου ἐπίτασιν. αἱ δὲ ὑπέρθεσις φιλοῦσι τὴν γενικὴν σύνταξιν. (η. 481) Τὸ δὲ ταῦρος πρὸς διαφορὰν εἴρηται, ἵνα κήλων βοῦς νοηθῆ, ὃς μεταπρέπει ταῖς βουσί, ἢ γοῦν ἐπῆρται καὶ ἐκπρεπὴς ἐστὶ. Τὸ δὲ μεταπρέπειν καὶ ἐκπρεπὴν λέγεται, ὡς δηλοῖ τὸ ἐκπρεπέα ἐν πολλοῖς. δηλὸν δὲ ὅτι ἐν τῷ «βοῦς ταῦρος» γενικὸν μὲν ὄνομα ὁ βοῦς, ὁ ταῦρος δὲ εἰδικόν. Ὅτι δὲ ταῦρος λέγεται ὡς οἶόν τις γαῦρος [ἢ ὡς τείνων τὴν οὐρανόν, λόγῳ ἰδιότητος, ἐξ οὗ τείνειν ταῦρος 1.395 καὶ τὸ ὑπὸ τὸν ὄσχεόν, ὅθεν καὶ λάσταυρος ὁ λάσιος τὸν τοιοῦτον ταῦρον.] καὶ ὅτι καὶ κύριον ὄνομά ἐστιν ὁ Ταῦρος, ὡς καί, ᾧ ἐμοιχάτο ἢ Πασιφάη, καὶ ὄρος δέ, οὐ μόνον οὗ μέρος καὶ ὁ Κράγος, ἀλλὰ καὶ πρόσβορον εὐφοροῦν βαλάνοις, ὅθεν [αἱ περι]αδόμεναι Ταυρικαὶ πρόσοδοι, καὶ ὅτι καὶ ἔθνος βόρειον οἱ Ταῦροικαὶ ὅτι ταυροπόλος Ἄρτεμις, οὐ μόνον ἀπὸ τοῦ ἔθνους τῶν Ταύρων, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοῦ ζώου, ἐξ οὗ καὶ ταυρηδόν

ἐμβλέπειν τὸ θυμικῶς ἐντρανίζειν καὶ ἀταυρώτη γυνή, ἢ ἄζυξ, δηλοῦσιν οἱ παλαιοί. (η. 484–93) Ὅτι ἔστιν ὅτε ὀποιοῦντες κατὰ ποσὰ τινα διαστήματα ἐγκόπτει τὸν λόγον τῆ Μούσῃ καὶ ὡς ἐξ ὑπαρχῆς αὐτῆς αὐτὴν ἀξιοῖ εἰπεῖν ὅπερ αὐτὸς ἐθέλει. ποιεῖ δὲ τοῦτο, ἠνίκα πραγμάτων ἐντύχη μεγέθει καὶ πλήθει, αὐξῶν καὶ οὕτως ἐκεῖνα καὶ ἐνδεικνύμενος ὡς οὐκ ἄνευ θεοῦ καὶ μουσικῆς ἐπιπνοίας ἀφηγηθήσονται· ἢ καὶ ἄλλως ποιεῖτοῦτο, ὅτε ἢ μὲν ἀκολουθία τῶν ἐξῆς ἐθέλει ἔχουσαι, ὁ δὲ ποιητὴς ἢ ὁ φιλομαθὴς ἀκροατὴς ἐπ' ἄλλο γλίχεται τι τραπῆναι τὸν λόγον, μέγα ὄν καὶ αὐτὸ καὶ ἱστορίας ἄξιον. ὡς καὶ ἐν ταῦθα ἢ μὲν ἀκολουθία ἤθελε μετὰ τοὺς περὶ Ἀγαμέμνονος λόγους εὐθύς κεῖσθαι τὸ «Τρωσὶ δ' ἄγγελος ἦλθε ποδὴν ἔμμενος ὡκέα Ἴρις» καὶ τὰ ἐξῆς τοῦ τέλους τῆς Βοιωτίας· ὁ δὲ ποιητὴς ἐπεισόδιον τι ἐξουρῶν ἀξιοῖ τὰς Μούσας νεῶν ποιῆσαι κατάλογον καὶ ἡγεμόνων Ἑλληνικῶν. φησὶ γοῦν· «ἔσπετε νῦν μοι Μοῦσαι Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι, οἳ τινες ἡγεμόνες Δαναῶν καὶ κοίρανοι ἦσαν· πληθὺν δ' οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι οὐδ' ὀνομήνω, οὐδ' εἴ μοι δέκα μὲν γλῶσσαι, δέκα δὲ στόματ' εἶεν, φωνὴ δ' ἄρρηκτος, χάλκεον δέ μοι ἦτορ ἐνείη, εἰ μὴ Ὀλυμπιάδες Μοῦσαι Διὸς αἰγιόχοιο θυγατέρες μνησαίαθ', ὅσοι ὑπὸ Ἴλιον ἦλθον. ἀρχοὺς αὖ νηῶν ἐρέω, νῆας τε προπάσας». ἔστι δὲ ὃ λέγει τοιοῦτόν τι. Ἐνθύμιόν ἐστὶ μοι ἀναπαύσαντι τὸν λόγον, ὦ Μοῦσαι, νεῶν τε Ἑλληνικῶν κατάλογον ποιῆσαι καὶ τοὺς Ἑλληνας δὲ ὀνομάσαι, ἐὰν ὑμεῖς ἐμπνέητέ μοι. ἀλλὰ τούτων τὸ μὲν δυναίμην ἂν, τὸ τὰς νῆας δηλαδὴ καταλέξαι καὶ ἐκφωνῆσαι ἐξ ἐπιπνοίας ὑμῶν, τὸ δὲ ἕτερον, τὸ τοὺς Ἑλληνας ὀνομάσαι, πῆ μὲν ἔχοιμι ἂν ποιῆσαι, πῆ δὲ οὐ. τοὺς μὲν γὰρ ἀρχοὺς, εἴτ' οὖν ἡγεμόνας τῶν Ἑλλήνων, ἐρῶ πρὸς ὄνομα ὑποφητεύων ἐπιπνεύουσαις ὑμῖν· τὴν δὲ πληθὺν ὑμεῖς μὲν ἐρεῖτε ἂν καὶ ὀνομάσητε—θεαὶ γὰρ ἔστε—ἐγὼ δὲ οὐκ ἂν μυθήσομαι οὐδὲ ὀνομήνω, ἡγουν ἐξ ὀνόματος εἶπω, οὐδ' εἰ τάδε μοι καὶ τάδε γένοιτο καὶ πολλαπλασίον, φασίν, ἑμαυτοῦ γένωμαί. φύλλων γὰρ ἢ ἀνθέων ἄρινων ἢ ψάμμου, οἷς οἱ Ἑλληνες εἰκάζονται, καὶ τὸ μέτρον οὐ περιληπτὸν καὶ τὸ ἕκαστον ὀνομάζειν ὁμοίως ἀδύνατον ἀνθρώπῳ γε ὄντι μοι. ὑπισχνεῖται οὖν διὰ τούτων ὁ ποιητὴς νεῶν μὲν κατάλογον ποιῆσαι καὶ τοὺς αὐτῶν ἡγεμόνας 1.396 ἱστορῆσαι πρὸς ὄνομα [δίκην ὑποβολέως,] ἐὰν αἱ Μοῦσαι συλλαμβανόμεναι προβάλλωσιν αὐτῶ ταῦτα, ἵνα ἐκεῖνα μὲν λαλῶσιν αὐτῶ, αὐτὸς δὲ τοῖς λοιποῖς τὴν δὲ πληθὺν ἔασαί φησι, διότι οὐκ ἂν ὑποφητεύειν καὶ εἰς τοῦτο ταῖς Μούσαις ἀρκέσειεν· ἢ τε γὰρ γλῶσσαι μία οὖσα ναρκήσειεν ἂν, ἀποκάμοι δὲ καὶ τὸ στόμα· ῥαγήσεται δὲ καὶ ἡ φωνὴ καὶ ἡ ψυχὴ ἀνεθήσεται. τὸ τοίνυν τὴν πληθὺν ὀνομάσαι, πάνυ ὄν μείζον τοῦ τοὺς ἡγεμόνας εἰπεῖν, ταῖς μὲν Μούσαις ὡς θεαῖς δυνατὸν εἶναι φησιν, ἑαυτῶ δὲ ἀδύνατον. διὸ καὶ προαναφωνεῖ μὴ ἂν ὀνομάσαι τὴν πληθὺν, καθὰ τὰς τε νῆας καὶ τοὺς ἡγεμόνας. Καίτοι κατὰ τὴν τῶν παλαιῶν ἐπιβολὴν εἶπε τρόπον τινὰ καὶ περὶ τοῦ πλήθους. ἐπεὶ γὰρ, φασί, περὶ μὲν τοῦ Φιλοκτῆτου ἐν τοῖς ἐξῆς εἶπεν ἐκ πενήκοντα ἑρετῶν εἶναι τὰς αὐτοῦ νῆας, περὶ δὲ Βοιωτῶν, ὅτι ἐξ ἑκατὸν εἴκοσιν αὐτοῖς ἑκάστη ναῦς, δηλὸς ἐστὶν ἐμφηναιβουλόμενος τὴν πληθὺν ἐκ τῆς ἀμφοῖν τούτων συνθέσεως. Ἔστι γὰρ κατὰ τὸν Θουκυδίδου κανόνα τὸ μέσον τοῦ πλείονος καὶ ἐλάττονος λαβόντα τεκμήρασθαι, πόσοι δύνανται εἶναι τῷ ἀριθμῶ οἱ τοῦ πλήθους· ὁ καὶ ποιῶντες οἱ Ὀμηρικοὶ εὐρίσκουσιν ὑπὲρ δέκα μυριάδας συναγομένην τὴν πληθὺν. ἐπεὶ γὰρ, ὡς ἐν τῇ Βοιωτίᾳ δηλοῦται, αἱ νῆες ὑπὲρ χιλίας, μέσον δὲ τοῦ πενήκοντα ἀριθμοῦ καὶ τοῦ ἑκατὸν εἴκοσιν ὁ ὀγδοηκονταπέντε, πολυπλασιασθεὶς ὁ ὀγδοηκονταπέντε ἐπὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν νηῶν μετρεῖ τὸ τῶν ἐμπλεόντων πλῆθος ὑπὲρ μυριάδας ὄν δέκα, ὡς καὶ προεῖρηται. καὶ οὕτω δοκεῖ, φασί, καὶ περὶ τοῦ πλήθους λέγειν ὁ ποιητὴς. πρὸς οὐδὲ ρητέον, ὡς οὐ ταῦτόν ἐστιν ἀπλῶς περὶ

πλήθους εἰπεῖν καὶ αὐτῷ τῷ πλήθει καθ' ἓνα ἕκαστον πρὸς ὄνομα ἐπεξελεθεῖν. ὁ μὲν γὰρ πλήθει ἐπεξίων ἓνα ἕκαστον λέγει, ὃ καὶ ἐπὶ τῶν ἡγεμόνων ποιεῖ ὁ Ὅμηρος τοῖς καθ' ἕκαστον ἐπεξερχόμενος λεπτομερῶς· ὁ δὲ ἀπλῶς περὶ πλήθους λέγων παχύτερον πῶς λέγει καὶ οὐ διευκρινεῖ. Οὕτως οὖν καὶ ἐνταῦθα ὁ ποιητὴς τοὺς μὲν ἡγεμόνας ὀνομάζων καταλέγει, τὴν δὲ πληθὺν οὐδὲ ἀριθμεῖ γοῦν φανερῶς. εἰ δὲ καὶ ἀριθμεῖν δοκεῖ κατὰ τὴν ῥηθεῖσαν Θουκυδίδειον μέθοδον, ἀλλ' ἕτερον τὸ περὶ ἐκάστων εἰπεῖν καὶ ἕτερον τὸ ἀριθμῆσαί τινας. τὸ μὲν γὰρ δηλοῖ, τίνες, τὸ δέ, πόσοι. πολὺ δὲ διαφέρει τὸ τίνες εἰπεῖν καὶ τὸ ὀπόσοι. τὸ μὲν γὰρ τίνες διεξοδικώτερον καὶ δυσχερέστερον ἄτε καὶ γένους μεμνημένον καὶ τύχης καὶ ἐπιτηδευμάτων καὶ τοιούτων τινῶν· τὸ δὲ ὀπόσοι συνεπτυγμένον ἐστὶ καὶ εὐχερές· διὸ τοὺς μὲν ἡγεμόνας ἔχει εἰπεῖν οὐ μόνον ὀπόσοι, ἀλλὰ καὶ τίνες, ἐὰν αἱ Μοῦσαι συλλάβωιντο· τὴν δὲ πληθύν, τίνες μὲν, οὐκ ἂν ἔχοι εἰπεῖν οὐδὲ σὺν αὐταῖς ταῖς Μούσαις, κἂν ὑπὲρ φύσιν αὐτὸν διάθωνται· μόνον δὲ τὸ ὀπόσοι εἰσὶν ἔρεῖν ἂν ὑπισχνεῖται, ἐὰν αἱ Ὀλυμπιάδες, ἢ κατὰ Ζηνοδότον βαθυκόλποι, Μοῦσαι μνήσωσιν, ἢ τοὶ ἀναμνήσωσιν αὐτόν, αἱ τῆς Μνημοσύνης καὶ τοῦ Διὸς θυγατέρες. τῷ ὄντι γὰρ Μουσῶν ἔργον ἦτοι λογιωτάτης ἐφόδου 1.397 καὶ γνώσεως τὸ διὰ τῆς ῥηθείσης μεθόδου τὸ τῶν Ἑλλήνων πλήθος ἐμφῆναι. Συνακτέον οὖν, ὅτι δύο τούτων ἄρτι προκειμένων ἐν τῷ Κατάλογῳ, τοῦ τοῦ ἡγεμόνας εἰπεῖν καὶ τοῦ τὴν πληθύν, τοὺς μὲν ἡγεμόνας φησὶν εἰπεῖν καὶ τίνες εἰσὶ καὶ πόσοι, ἐὰν αἱ Μοῦσαι συλλαλῶσι, τὴν δὲ πληθύν ἦτοι ἐκάστους, ὡς αὐτὸς ἐν τῇ γάμμα ῥαψωδίᾳ φησὶ, τίνες μὲν εἰσι, μὴ ἂν εἰπεῖν, κἂν αὐταῖς συλλαλῶσιν αἱ Μοῦσαι, πόσοι δὲ εἰσιν, ἀλλ' αὐτὸ τοῦτο καὶ μόνον εἰπεῖν. ἐπεὶ οὐ πάντη πάντως ἀμήχανον, ἐὰν αἱ Μοῦσαι μνήσαιντο, ἦτοι ἀναμνήσωσιν, ὃ καὶ ποιεῖ διὰ τῆς προρηθείσης μεθόδου. (η. 492) Ὅρα δὲ τὸ μνησαίατο ταῦτόν πῶς ὄν τῷ διδάξαιεν, ὡς δοκεῖν τοὺς εἰπόντας τὰς μαθήσεις ἀναμνήσεις ἐντεῦθεν λαβεῖν τὴν ἀρχήν. Ἰστέον δὲ ὅτι οὐ βούλεται ὁ ποιητὴς οὐδὲ ἐγχειρεῖ μυθήσασθαι καὶ ὀνομάσαι τὴν πληθύν διὰ τε τὸ ἀδύνατον, ὅπερ καὶ αὐτὸς εἶπε, καὶ διότι δὲ οὐκ ἂν τοσοῦτων ὀνομάτων ἡδυνήθη εὐπορήσαι πλάσεως, ἔτι δὲ καὶ διὰ τὸ τοῦ πράγματος ἄκαρπον καὶ εἰκαῖον καὶ ἀκερδὲς καὶ εὐπεριφρόνητον τοῖς ἐντυγχάνουσι διὰ τὸ ἀλυσιτελές· σοφὸς γὰρ ὢν κατεστοχάσατο τοῦ μέλλοντος. καὶ ἔγνω μὴ ἂν τοὺς ἀκροατὰς ἐθέλειν ἐγκύπτειν τῷ τοιούτῳ αὐτοῦ πονήματι διὰ τὸ μηδὲν αὐτόθεν ἔχειν κερδαίνειν, ὅπου γε καὶ τὴν Βοιωτίαν, τουτέστι τὸν Κατάλογον τῶν νεῶν, οἱ πολλοὶ περιφρονοῦσι διὰ τὰ τῶν ἡγεμόνων, φασίν, ὀνόματα καὶ, διότι οὐκ ἔχει κίνησιν τινα ἡρωϊκὴν. καὶ μὴν ἄλλως πεποικιλταὶ θαυμασίως καὶ ὁ τοιοῦτος ὅλος τόπος ἱστορίαις τε καὶ τοπογραφίαις καὶ γενεαλογίαις καὶ ἑτέροις τοιούτοις, ὡς προῖοῦσι γνωσθήσεται. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι Ζηνοδότου βαθυκόλπους, ὡς εἴρηται, τὰς Μούσας μεταγράψαντος μὴ ἀρεσκόμενοι οἱ παλαιοὶ φασίν, ὅτι οὐδὲ γυναῖκας Ἑλληνίδας βαθυκόλπους εἶπεν ὁ ποιητὴς. (η. 491) [Ἔτι ἰστέον καὶ ὅτι τε τὸ Ὀλυμπιάδες Μοῦσαι διχῶς νοεῖται· ἢ γὰρ αἱ Ὀλύμπια, ὡς ἐρρέθη, δώματα ἔχουσαι ἢ αἱ τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς θυγατέρες τύπῳ πατρωνυμικῷ, καθὰ καὶ Πελιάδες αἱ τοῦ Πελίου καὶ Ἡλιάδες αἱ τοῦ Ἡλίου, καὶ ὅτι Ἑρμῖπος κατὰ τὴν δειπνοσοφιστικὴν ἱστορίαν παίζων παρασύρει τὸ «ἔσπετε νῦν μοι» καὶ ἐξῆς ὅλον τὸν στίχον εἰς τὰ ἑαυτοῦ. καὶ ἐρωτήσας ὀπόσα ἐν ἀνθρώποις ἀγαθὰ, ἐξ οὗ ναυκληρεῖ φησὶ Διόνυσος ἐπὶ οἴνοπα πόντον, καταλέγει ἀστείως πρὸς ἄλλοις, ὡς ἦγαγε παρὰ Περδίκκου ψεύδεα ναυσὶ πάνυ πολλαῖς καὶ ὡς αἱ Συράκουσαι σῖτον καὶ τυρόν παρέχουσι καὶ ἕτερα ἅπαντα. ἔνθα ὄρα τὸ «ψεύδεα ναυσὶ πάνυ πολλαῖς» παραξέσθην ἐξ Ὀμήρου φαμένου ἐν τοῖς ἐξῆς δυνατὸν εἶναι ὀνειδέα μυθήσασθαι, ὅσα οὐδ' ἂν ἐκατόν ζυγος ναῦς ἄροιτο· καὶ ὅτι κείμενον μετὰ

τὸ «ἔσπετε νῦν μοι Μοῦσαι»] τὸ «ὕμεις γὰρ πάρεστέ τε ἴστε τε πάντα· ἡμεῖς δὲ κλέος οἶονάτομεν οὐδέ τι ἴδμεν», λεχθείη ἂν ὑπὸ τῶν ἀκοῆ τι παρειληφότων πρὸς τοὺς εἰδή¹398 μονας καὶ αὐτόπτας τοῦ πράγματος. [Ἐνθα ὄρα κάλλος ἐν τρισὶ ῥήμασι καίδυσι συνδέσμοις καίριον καὶ φυσικὸν καὶ γοργόν, οὐ μὴν περιεργον καὶ ἐπιτετηδευμένον κατὰ τὰ ὕστερον· τοιοῦτον γὰρ πάντως τὸ «θεαὶ ἔστε πάρεστέτε ἴστε τε». ὁ μέντοι γράψας πρὸς ἀστεῖσμον τὸ «νάρκη πνικτή, πέρκη σχιστή, τευθὶς σακτή», ταῦτόν δ' εἶπεῖν κατὰ τοὺς ἰδιωτίζοντας παραγεμιστή, «γλαύκουπροτομή, γόγγρου κεφαλή», ἔτι δὲ καὶ ὁ παρισώσας τὸ «τυρὸς ξηρός, τυρὸς σκοπτός, τυρὸς ξυστός, τυρὸς τμητός» καὶ ὅσα δὲ ἄλλα τοιαῦτα–μυρία δέεισιν ἐκεῖνα–καλλωπίζουσι μὲν γοργῶς καὶ εὐρύθμως, οὐ μὴν σεμνῶς καὶ φύσει καθ' Ὅμηρον.] (η. 488–90) Τὸ δὲ «οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι οὐδ' ὀνομήνω», ἢ ἀπλῶς εἶπω καὶ διηγῆσωμαι, «οὐδ' εἴ μοι δέκα μὲν γλῶσσαι», ὡς καὶ προεγράφη, «δέκα δὲ στόματα εἶεν, φωνὴ δ' ἄρρηκτος, χάλκεον δέ μοι ἦτορ ἐνεῖη» ἐπὶ πραγμάτων μεγάλων ἀρμόζει, ἃ μόλις ἂν τις ἀφηγήσεται. (η. 490) Σημείωσαι δὲ ὅτι τὸ «φωνὴ δ' ἄρρηκτος» εἶη, δέδωκεν ἀφορμὴν τοῖς Στωϊκοῖς τοῦ σώμα λέγειν τὴν φωνήν· σωμάτων γὰρ εἶναι δοκεῖ τὸ ῥήγνυσθαι. εἰ γὰρ καὶ ὁ Πλάτων οὐ σώμα λέγει αὐτὴν εἶναι, ὡς ἐν τῷ γίνεσθαι τὴν ὕπαρξιν ἔχουσαν, μετὰ δὲ τοῦτο μὴ ὑφισταμένην, ἀλλ' οἱ τῆς Στοᾶς σώμα ἔλεγον τὴν φωνήν διὰ τὸ δραστικὸν αὐτῆς καὶ παθητικόν. δρᾶ μὲν γάρ, φασίν, ἀκουομένη· πάσχει δὲ ἀνιευμένη καὶ ἐπιτενομένη. ἔτι δὲ, φασί, σώμα ἐστὶν ἡ φωνὴ καὶ διότι πίπτει ὑπὸ αἴσθησιν, τὴν ἀκοὴν δηλαδὴ, ἔτι δὲ καὶ διὰ τὴν ἀντιτυπίαν· ἀντιτυπεῖ γὰρ προσπίπτουσα ταῖς ἀκοαῖς. (η. 489 ς.) Ὅρα δὲ καὶ ὅτι δέκα γλωσσῶν καὶ στομάτων τοσοῦτων μνησθεῖς, οἷς συμμερίζοιτο ἂν καὶ ἡ φωνή, τὸ ἦτορ ἐνικῶς εἶπεν· ἐπεὶ καὶ ὁ μῦθος μόρια μὲν σωματικὰ πολλάκις πληθύνει, ὡς δηλοῦσικαὶ οἱ Ἑκατόγχειρες καὶ τὰ πολυκέφαλα τέρατα, ἐπὶ δὲ ψυχῆς οὐδὲν τοιοῦτον ἐτερατεύσατο, ὡς πλάσασθαι τινα καὶ πολύψυχον. ἡ μέντοι τραγικὴ εὐχή ἢ θέλουσα φωνήεντα γενέσθαι πολλὰ τῶν μορίων τοῦ σώματος, τῆς Ὀμηρικῆς ταύτης ἀσφαλείας τε καὶ σεμνότητος πολὺ ἐκπέπτωκεν, ὁρμάται δὲ πως ἐκ τοῦ μύθου τοῦ κατὰ τὸν Ἄργον· εὐχεται γὰρ ἡ τραγικὴ Ἑκάβη μονονουχὶ στόμασι κατατετρηῆσθαι πολλοῖς, ὡς που καὶ ὁ Ἄργος τοῖς ὄμμασιν. [Ἰστέον δὲ ὅτι παρὰ τὸ δέκα μὲν στόματα καὶ ἐξῆς πέπαικταί τινι παλαιῶ ὡς ἐκ προσώπου λίχνου τὸ «ἀλλ' ἀδύνατα βούλομαι· οὔτε στόματα γὰρ οὔτε χεῖλη πέντ' ἔχω». γλυκύτερον δὲ τὸ τοῦ παρωδοῦ Μάτρωνος· «πῶς ἂν ἔπειτα πλακοῦντος ἐγὼ θεοῦ ἀπεχοί¹399 μην; οὐδ' εἴ μοι δέκα μὲν χεῖλη, δέκα δὲ στόματ' εἶεν, γαστήρ δ' ἄρρηκτος, χάλκεον δέ μοι ἦτορ ἐνεῖη». παρῶδεται δὲ τὸ «πῶς ἂν ἐγὼ» καὶ ἐξῆς ἐξ Ὀδυσσεΐας· «πῶς ἂν ἔπειτ' Ὀδυσσεῆος ἐγὼ θεοῖο λαθοίμην».] (η. 493) Ἐν δὲ τῷ «νηῆας προπάσας» ἢ περιττὴ ἢ π̄ ρ̄ ο̄ πρόθεσις ἢ τὸ διόλου καὶ ἐνταῦθα δηλοῖ. Ἐν δὲ τῷ «ἀρχοὺς νηῶν ἐρέω νηῆας τε προπάσας» ὁ σκοπὸς τῆς Βοιωτίας κεῖται κατὰ λόγον προαναφωνήσεως ἢ τοῖς προεκθέσεως· τέλος γὰρ αὐτῆς νηῶν τε καὶ ἀρχηγῶν κατάλογος, ὡς αὐτίκα φανήσεται. καὶ ὄρα τὸ «ἀρχοὺς αὖ νηῶν ἐρέω». διὰ γὰρ τοῦ ἐρέω ἐκφαίνει ἀριδῆλως, ὅτι ὑποφητεύει ταῖς Μούσαις ὑποβολέως δίκην καὶ αὐταὶ μὲν ἄδουσιν ἢ ἐννέπουσιν αὐτῷ, αὐτὸς δὲ τοῖς Ὀμηρίδαϊς ὡς οἶά τις μουσόληπτος. ὥστε ἐν τῷ «μῆνιν ἄειδε θεά» προσυπακουστέον τὸ δι' ἐμοῦ, «ὃς αἰεὶ ἐν Μούσαις εἰμί», ὃ δὴ περὶ τῶν ποιητῶν ἢ τῶν ἀπλῶς λογίων Εὐριπίδης φησί. καὶ ἐν τῷ «ἄνδρα μοι ἔννεπε Μοῦσα» συνεννοητέον τὸ «ἵνα ἐγὼ τοῖς ἄλλοις ἐρέω». ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΝΕΩΝ Ὅτι Κατάλογος μὲν νεῶν ἢ τοῖς ἐξαριθμησὶς τὸ ἐφεξῆς τῆς παρουσίας ῥαψωδίας ἀπὸ τοῦ ἔργου ὠνόμασται, Βοιωτία μέντοι ἀπὸ μόνης τῆς προοιμιακῆς εἰσβολῆς ἐχούσης οὕτω· (η. 494) «Βοιωτῶν μὲν Πηνέλεως καὶ Λήϊτος ἦρχον.» διὰ τί δὲ ἀπὸ τῶν Βοιωτῶν ἦρξατο, δηλοῦσιν οἱ

παλαιοὶ λέγοντες ποιῆσαιούτω τὸν ποιητὴν διὰ τὸ χαρίζεσθαι ταῖς ἀνωτέρω παρακληθείσαις Μούσαις, ὧν ἐνδιαίτημα ἦν ὁ Βοιώτιος Ἑλικῶν φυλάσσων μέχρι καὶ νῦν τὴν κλῆσιν. οἶδὲ τῆς Φωκίδος εἶναι τὸν Ἑλικῶνα λέγοντες ἀκούουσιν ἐκ τῶν παλαιῶν ἐνστάσεις τινάς. καὶ ἄλλως δὲ ἀπὸ τῶν Βοιωτῶν ἢ ἀρχῆ, διότι, φασίν, αὐτοῖμόνοι πέντε εἶχον ἡγεμόνας· τινὲς δέ, διότι πολῦπολις ἢ Βοιωτία. τοῦτο δεοῦχ' ὑγιές· καὶ ἡ Κρήτη γὰρ ἐκατόμπολις καὶ ἡ Λακωνικὴ δέ. τί οὖν μὴ ἐξ αὐτῶν ἤρξατο; οἱ δέ, ὅτι ἐν Αὐλίδι πόλει τῆς Βοιωτίας ὁ ναύσταθμος γέγονε τοῖς Ἀχαιοῖς· ἕτεροι δέ, διότι ἐν μεσαιτάτῳ τῆς Ἑλλάδος κεῖται ἡ Βοιωτία· ἔστι γὰρ αὐτῇ ἐξ ἀνατολῶν μὲν Εὐριπος, ἐκ δὲ δυσμῶν Φωκίς, ἐκ βορείων Λοκρὶς καὶ ἐκ μεσημβρίας Ἀττικὴ· κατὰ δὲ ἐνίους, διότι μέγιστον εἶχε ναυτικὸν ἢ Βοιωτία ὡς Φοινίκων ἄποικος διὰ τὸν Φοῖνικα Κάδμον· καὶ διότι δέ, 1.400 φασίν, Ἑλληνα ὁ Δευκαλίωνος ἐν Βοιωτία ὤκησεν ὁ τοῖς Ἑλλησι κατάρξας τῆς κλήσεως. Ἀρίσταρχος δὲ φησὶν ἀπὸ Βοιωτῶν ἄρξασθαι τὸν ποιητὴν οὐκ ἔκ τινος παρατηρήσεως, ἀλλὰ κατὰ ἐπιφορὰν, ἤτοι κατὰ τινὰ φορὰν καὶ τύχηνα κατὰ τὸ ἀπλῶς ἐπιτυχόν. εἰ δὲ καὶ ἀπὸ ἄλλου ἔθνους ἤρξατο, ἐζητοῦμεν ἄν, φησί, τὴν αἰτίαν· περὶ δὲ Βοιωτῶν ζητητέον καὶ ἐν τοῖς τοῦ Περιγητοῦ. ἴστέον δὲ ὅτι ἡ Βοιωτία καὶ Ἄονία ἐκλήθη ποτὲ ἀπὸ τῶν κατοικούντων Ἀόνων. ἔθνος δὲ Βοιώτιον οἱ Ἄονες, ὅθεν καὶ σίδηρος Ἀόνιος ὁ Βοιώτιος, ὡς ἐν τοῖς τοῦ Περιγητοῦ δηλοῦται. οἱ δὲ παλαιοὶ λέγουσι καὶ ταῦτα ἐνταῦθα, ὡς θαυμάσιος ὁ ποιητὴς μὴ δ' ὅτι οὖν μὲν παραλείπων τῆς ὑποθέσεως, πάντα δ' ἐξ ἀναστροφῆς κατὰ τὸν ἐπιβάλλοντα καιρὸν διηγούμενος, οἶον θεῶν ἔριν, Ἑλένης ἀρπαγὴν, Ἀχιλλέως θάνατον· ἢ γὰρ κατὰ τάξιν, φασί, διήγησις νεωτερικὸν καὶ συγγραφικὸν καὶ ποιητικῆς ἄπο σεμνότητος. εὐκαιρον οὖν, φασίν, ἐπιθεῖς Ὅμηρος τῷ Νέστορι ῥητορείαν τὸν Κατάλογον τοῦτον ἐμνηστεύσατο, ἵνα ἐντεῦθεν γνωρισθῶσιν αἱ ἡρωϊκαὶ φρήτραι καὶ τὰ φύλα καὶ μὴ ἐπιταράσσοιτο ἐν τοῖς ἐξῆς ἢ ἀκοὴ παρεισκρινομένων τῶν τῆς Βοιωτίας διηγημάτων. ἔτι καὶ ταῦτα τῶν παλαιῶν. Εἰσὶ τρεῖς ἰδέαι λόγων κατὰ Πλάτωνα, ἢ μιμητικὴ καὶ δραματικὴ, καθ' ἣν ὁ ποιητὴς συνεχῶς εὐδοκιμεῖ τοῖς ἤθεσι τῶν εἰς μίμησιν ὑποκειμένων προσώπων· δευτέρα ἰδέα ἢ ἀμιμητος, ὡς ἡ Φωκυλίδου καὶ Θεόγνιδος· καὶ τρίτη ἢ μικτή, ὡς ἡ τοῦ Ἡσιόδου. ἐν γοῦν τοῖς ἀμιμήτοις καὶ ψιλοῖς ἀνάγκη τὸν ποιητὴν ἐπαγωνίζεσθαι πολυτρόπως ἐπικαλλύοντα τὴν φράσιν σχήμασι καὶ λοιπαῖς παντοίαις ἐξαλλαγαῖς, ὅπερ ἐνταῦθα τεχνησάμενος Ὅμηρος τοῖς τε τῶν πόλεων ἐπιθέτοις ἐγκροαίνει καὶ τούτοις ἠκριβωμένοις· 1.401 οὐ γὰρ ἀνεξέλεγκτός, φασί, νῦν περὶ χωρίων Ἑλληνικῶν διεξιῶν· καὶ οὕτω γλυκαίνει τὴν ποίησιν· ἐξαλλάσσει δὲ καὶ τὰ τοῦ Κατάλογου σχήματα πολυειδῶς· παρενείρει δὲ καὶ ἱστορίας παλαιότερας τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου εἰς ποικιλίαν· ἔτι δὲ καὶ εἰς ψυχαγωγίαν ἀκροατοῦ καὶ λέξεων δὲ πολυωνυμίαν ἀκριβοῖ καὶ ἄλλα μυρία μεθοδεύει, ὡς ἐν τοῖς κατὰ μέρος φανήσεται, δι' ὧν τὸ τῆς ἀμιμητουιδέας ὑπτιον ἐξανιστᾶ. οὕτω δέ, φασίν, ἡδὺς καὶ μεγαλοπρεπῆς ὁ Κατάλογος, ὥστε καὶ πόλεις ἀμφισβητοῦσαι Ὀμηρικοῖς ἔπεσιν ἐχρήσαντο πρὸς λύσιν ἔριδος. Καλυδῶνα μὲν γὰρ, φασίν, Αἰτωλοῖς ὁ ποιητὴς ἐχαρίσατο ἀμφισβητοῦσι πρὸς Αἰολέας μνησθεὶς αὐτῆς ἐν Αἰτωλῶν καταλόγῳ. Ἀβυδηνοὶ δὲ Σηστὸν παρ' Ἀθηναίων ἐκομίσαντο διὰ τοῦτο τὸ ἔπος· «Καὶ Σηστὸν καὶ Ἀβυδὸν ἔχον καὶ δῖαν Ἀρίσβην». Μιλησίοις δὲ πρὸς Πριηνεῖς ὑπὲρ Μυκάλης διαφερομένοις εἰς νίκην ἐπήρκεσε τὰ ἔπη ταῦτα· «Οἱ δὲ Μίλητον ἔχον φθειρῶν τ' ὄρος ἀκριτόφυλλον Μαιάνδρου τε ῥοὰς Μυκάλης τ' αἰπεινὰ κάρηνα». καὶ Σόλων δὲ τὴν Σαλαμίνα, φασίν, Ἀθηναίοις ἀπένειμε προσθεὶς ἔπος, ὅπερ ἐν τοῖς ἐξῆς δηλωθήσεται, ὅπου μνήμη τοῦ μεγάλου Αἴαντος γένηται. ὅτι δὲ καὶ πολλὰ βιβλία εἰς τὴν Βοιωτίαν ταύτην φιλοτίμως ἐπραγματεύθησαν,

δηλοῦσιν αἱ ἱστορίαι. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι νεῶν Κατάλογος ἢ περιπέτεια ἐπιγράφεται αὕτη, οὐ μὴν καὶ ἀνδρῶν, ὡς ἐκ μέρους τῶν νηῶν δηλαδή. ἄλλως γὰρ ἐκεῖνο ποιεῖ, ὃ προέθετο, οὐ μόνον τὰς νῆας ἐξαριθμούμενος ἀλλὰ καὶ τοὺς αὐτῶν ἀρχοὺς, οἷς τὸ σεμνὸν οἱ ἀρχαῖοι περιποιούμενοι γενεαλογοῦσιν αὐτοὺς μυθικώτερον. καὶ τὰ πολλὰ εἰς τὸν Δία τοῦτους ἀνάγουσιν ἐπαγωνιζόμενοι καὶ συγγένειαν αὐτοῖς ἀποδειξάμενοι πρὸς τοὺς βασιλεῖς, ἤγουν πρὸς Ἀγαμέμνονα καὶ Μενέλαον, πλατύνοντες μὲν τὸν ἠρωϊκὸν κατάλογον, κάλλιον δὲ τι Ὀμήρου ποιοῦντες οὐδέν, ἀλλ' ἢ μόνον ὀνομάτων ἀνήθων φορυτῶ ἀηδίζοντες τοὺς ἐντυγχάνοντας. Παρασημειοῦται δὲ καὶ ὁ Πορφύριος τὸν Ὀμηρικὸν Κατάλογον πᾶσαν περιέχειν ἀλήθειαν ἔν τε χωρογραφίᾳ καὶ πόλεων ἰδιώμασιν ἱστορῶν καί, ὅτι νόμους τινὲς ἐξέθεντο ἀποστοματίζοντες τοὺς παιδευομένους τὸν Ὀμήρου Κατάλογον, ὡς καὶ ὁ Κερδίας νομοθετῶν τῆ πατρίδι. λέγει δὲ καὶ ὅτι πρὸς ἄλλοις καὶ Ἀπολλόδωρος ὁ Ἀθηναῖος ἐπραγματεύσατο τὰ περὶ τοῦ Καταλόγου ἄριστα ἐν δώδεκα βιβλίοις, Μηνογένης δὲ ἐν τρισὶ καὶ εἴκοσι. μετρεῖ δὲ καὶ ἡγεμόνας Ἀχαιῶν μζ', ὧν ιδ', φησὶν, ἐν Τροιάεσσι. (ἡ. 494-508) Ὅτι Βοιωτῶν Πηνέλεως καὶ Λήϊτος ἦρχον, Ἀρκεσίλαός τε Προθοήνωρ τε Κλονίος τε. ἐνέμοντο δέ, φησὶν, Ὑρίαν καὶ Αὐλίδα, Σχοϊνόν τε καὶ Ἐτεωνόν, Θέσπιαν τε Γραϊάν τε καὶ Μυκαλησσὸν καὶ 1.402 Ἄρμα καὶ Εἰλέσιον καὶ Ἐρυθρὰς καὶ Ἐλεῶνα καὶ Ὑλην καὶ Πετεῶνα καὶ Ὠκαλέην καὶ Μεδεῶνα, Κώπας τε Εὐτρησίν τε καὶ Θίσβην καὶ Κορώνειαν καὶ Ἀλίαρτον καὶ Πλάταιαν καὶ Γλίσσαντα καὶ Θήβας ἢ Ὑποθήβας καὶ Ὀγχηστὸν καὶ Ἄρνην καὶ Μίδειαν καὶ Νῖσαν καὶ Ἀνθηδόνα. Ἐνταῦθα δὲ ὁ ποιητὴς χράται κατακόρως καὶ σχήματι κάλλους, τῆ λεγομένη κατὰ κῶλον ἐπαναφορᾶ. ἀρξάμενος γὰρ ἀπὸ τοῦ «οἷ» ἄρθρου πληθυντικῶ ἀρσενικοῦ ὑποτακτικοῦ, ἐπιμένει αὐτῶ, καὶ ἐπαναφέρων φησὶν· «οἷ θ' Ὑρίην ἐνέμοντο, οἷ τ' Ἐλεῶν' εἶχον» καὶ πάλιν μετὰ δύο ἔπη «οἷ τε Κορώνειαν, οἷ τε Πλάταιαν καὶ οἷ Γλίσσαντ' ἐνέμοντο, οἷ θ' Ὑποθήβας εἶχον». καὶ στοιβάσας ἐνταῦθα συνεχῆς τέσσαρας ἐπαναφορὰς πάλιν μετὰ ἐν ἔπος λέγει «οἷ τε Ἄρνην ἔχον, οἷ τε Μίδειαν». καὶ οὕτω κομματικῶς, ὡς εἰπεῖν, καλλύνας τὸ τῆς Βοιωτίας πρόσωπον ἐπάγει· «πεντήκοντα δὲ νῆες αὐτοῖς, ἐν δὲ ἐκάστη κοῦροι ἑκατὸν καὶ εἴκοσι βαινόν». εἶωθε δὲ οὕτω ποιεῖν καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς Ὀμηρος καὶ μετὰ τοὺς στρατηγούς καὶ τὰς πόλεις τιθέναι τὸν ἀριθμὸν τῶν νεῶν. τούτων δὲ τῶν πόλεων τὰς μὲν πλείους δίχα ἐπιθέτων προάγει, τὴν δὲ Αὐλίδα πετρήεσσαν λέγει, τοιαύτην ἀληθῶς οὖσαν, τὴν Ἐτεωνὸν πολύκνημον, τὴν Μυκαλησσὸν εὐρύχορον, τὴν Μεδεῶνα εὐκτίμενον πτολίεθρον, ὡς καὶ τὰς Θήβας, τὴν δὲ Θίσβην πολυτρήρωνα ὡς πολλάς, καθὰ μαρτυρεῖται, περιστερὰς ἔχουσαν, τὴν Ἀλίαρτον ποιήεντα, ὡς «Πύλον ἡμαθόεντα». μέμνηται δὲ αὐτῆς καὶ Δημοσθένης· τὴν Ὀγχηστὸν ἱερὸν Ποσιδήϊον ἀγλαὸν ἄλλος, τὴν Ἄρνην πολυστάφυλον, τὴν Νῖσαν ζαθέην, τὴν δὲ Ἀνθηδόνα ἐσχατόωσαν· τοῦτο δὲ οὐ δι' ἀρετὴν τόπου, ἀλλὰ θέσιν· φυλάττει δὲ καὶ νῦν τὸ ὄνομα ὡς καὶ ἡ Κορώνεια. ἐν τούτῳ δὲ τῷ τόπῳ τρεῖς μὲν χράται τῶ ἐνέμοντο τὴνδε ἢ τὴνδε τὴν πόλιν, τῶ δὲ εἶχον τετράκις· ἐπὶ ἐτέρων δὲ παρακατιῶν τὸ ἔναιον λέγει. καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς δὲ διὰ τῶν τοιούτων ῥημάτων χορεύει λέγων «οἷ ἐνέμοντο» «οἷ ἀμφενέμοντο» «οἷ εἶχον» «οἷ ἔναιον». Τὰ δὲ ῥηθέντα πέντε τῶν ἀρχηγῶν ὀνόματα προληπτικῶς ἐτέθησαν, ὡς φασὶν οἱ παλαιοί, παισὶν οὖσιν, ἐξ ὧν ἐπιτηδεύειν ἔμελλον. (ἡ. 494) Καὶ Πηνέλεως μὲν στρατηγικὸν ὄνομα παρὰ τὸ πένεσθαι καὶ ἐνεργεῖν περὶ λαόν, ἵνα εἴη πένω Πενέλεως, καθάπερ καὶ μένω Μενέλεως. καὶ πάλιν ὡς περὶ Μεθῶνη Μηθῶνη, Φέρης Φέρητος Φηρητιάδης, Ἄδμητος ἢ Εὐμηλος, οὕτω καὶ Πενέλεως Πηνέλεως Ἀττικῶς, οὐ τὸ κοινὸν ἄχρηστον ἠρωϊκῶ μέτρῳ, ἤγουν τὸ Πηνέλαος. τοιοῦτον δὲ καὶ τὸ Ἀρχέλεως ἐν Τραχινίαις. [Ἰστέον δὲ ὡς καὶ τὸ

Πηνέλεως Ἀττικὸν δοκεῖ παρ' Ὀμήρῳ οἶά τι κοινὸν κείσθαι, σμικρῦνον τὴνλῆγουσαν. καὶ ἐνταῦθα μὲν λανθάνει τοῦτο· ἐν δὲ τῷ «Πηνελέοιο ἄνακτος» ἔκδηλόν ἐστι τὸ ρηθέν. ὡς γὰρ καλὸς καλοῖο, σοφὸς σοφοῖο, οὕτω πάντως Πηνέλεος Πηνελέοιο.] Τὸ δὲ Λήϊτος ἀριστεῶς ὄνομα δηλοῦν τὸν ἐκ πολέμου κτώμενον, 1.403 ἀπὸ τοῦ ληΐζω, τὸ λαφυραγωγῶ, ἐξ οὗ λελησμένος κατὰ συναίρεσιν παρ' Εὐριπίδῃ ὁ λελησμένος. [Γράφεται δὲ διὰ μόνου τοῦ ἱ διχρόνου κατὰ τὴν παραλήγουσαν ὁ Λήϊτος, οὐ μόνον ὡς ἀπὸ τοῦ ληΐζω, ἀλλὰ καὶ διὰ κανόνα τὸν οὕτωγράφοντα τὰ τοιαῦτα κύρια ὀνόματα, ἐν οἷς καὶ ὁ Μόνιτος, ὃν Ἰωνικῶς μετὰ τοῦ ἰ προφέρει ὁ Λυκόφρων. καὶ ὁ Ἐπίκτιτος δὲ τὸ κύριον κατὰ τοὺς τεχνικούςκαὶ ὁ Θεοδώριτος.] (ἡ. 495) Τὸ δὲ Ἄρκεσίλαος ἀμυντικὸν ἦτοι βοηθητικὸν·δηλοῖ γὰρ τὸν ἐπαρκοῦντα λαοῖς, ὥσπερ δὲ μνῶ μνήσω Μνησίλοχος, οὕτω καὶἀρκῶ ἀρκέσω Ἄρκεσίλαος. Τὸ δὲ Προθοήνωρ θάρσους ἔνδειξις· δηλοῦται γὰρδι' αὐτοῦ ὁ προθέων ἐν ἠνορέῃ ἦγουν ἀνδρία ἢ ὁ προθέων τῶν ἀνδρῶν ἐν καιρῷἔργου. [ἢ δὲ ἀναλογία τοῦ Προθοήνωρ κατὰ τὸ Ῥηξήνωρ, Ἀγαπήνωρ, Ἀγήνωρ, Ἐλεφήνωρ καὶ τὰ τοιαῦτα.] Τὸ δὲ Κλονίος ῥωμαλεότητος, οἶονει ὁ μάχιμος καὶγενναῖος καὶ κλονῶν. παροξύνεται δὲ κατὰ τοὺς παλαιούς, καθὰ καὶ τὸ Σχεδίος, Ὀδίος, ὡς κύριον τρίβραχυ. τὰ δὲ τοιαῦτα πρὸ μιᾶς συλλαβῆς τὴν ὀξεϊανἔχουσι δίχα τινῶν ὀλίγων, ὡς καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς ρηθήσεται, ἅπερ εἰσὶν Ἄλιος, Ἄνιος, Κρόνιος, Ξένιος. Ἰστέον δὲ ὅτι ἐν τῇ ἀναπτύξει τῶν ρηθέντων πέντε στρατιωτικῶν ὀνομάτων φασὶν οἱ Σχολιασταί, ὅτι τοῖς παλαιοῖς σφόδρα ἔμελετῶν πολεμικῶν. καὶ ταῦτα μὲν ἐν τούτοις. (ἡ. 496) Ἡ δὲ Ὑρία χώρα ἐστὶ πλησίον Αὐλίδος κατὰ τοὺς παλαιούς. ἦν δὲ ποτε καὶ πολεῖδιον. ταύτην ὀκτίσας Ὑριεὺς ἐκαλεῖτο, πολίτης δὲ αὐτῆς Ὑριάτης. Ὑρία δέ, φασί, καὶ ἠκατὰ Ἰσαυρίαν Σελεύκεια. ἔστι δὲ Ὑρία καὶ περὶ Ἰαπυγίαν Καλαβρική πόλις, Κρητῶν κτίσμα, ἢ λεγομένη καὶ Ὑριον οὐδετέρως, ὡς ἐν τοῖς τοῦ Περιηγητοῦ δηλοῦται. ὁ δὲ Στράβων λέγει, ὅτι Ὑρία τῆς Ταναγραίας πρότερον, ὕστερονδὲ Θηβαΐδος, ὅπου ὁ Ὑριεὺς καὶ ἡ τοῦ Ὀρίωνος μεμύθηται γέννησις. κεῖται δὲ ἐγγὺς Αὐλίδος, κτίσμα δὲ ἐστὶ Νυκτέως. Συνεχῶς δέ, φασί, λέγει τοὺςτόπους ἐνταῦθα, ὡς κείνται, καθὰ καὶ ἐν τῷ «οἱ δ' Ἄργος εἶχον, Τίρυνθά τε»καὶ ἐξῆς ἕως τοῦ «Ἡϊόνας τε». ἀλλαχοῦ δὲ οὐχ' ὡσαύτως τῇ τάξει χρᾶται. Ἰστέον δὲ ὅτι τοῦ ποιητοῦ εἰπόντος «οἱ θ' Ὑρίην ἐνέμοντο» τινὲς οὐ σύνδεσμον ἐνόησαν ἐνταῦθα τὸν ἑ-ε, ἀλλὰ Θυρίην πόλιν ὑπέλαβον εἶναι. οὐκ εὖ δέ, ὡς φασὶν 1.404 οἱ παλαιοί· ἀπὸ γὰρ Ὑριέως γενομένη οὐκ ἂν ἔχη τὸ ἑ-θ, ἀλλὰ τὸ συνδετικὸν ταῦ.οἱ δ' αὐτοὶ παράγουσι καὶ χρῆσιν Ἡσιόδου ταύτην βοηθοῦσαν τῇ δίχα τοῦ ἑ-θγραφῆ· «ἦν δὴ Ὑρίη Βοιωτῆς τρέφε κούρη». Ἡ δὲ Αὐλὶς ἀντιπέραν μὲνΕὐβοίας κεῖται φυλάσσουσα μέχρι καὶ νῦν τὸ ὄνομα. ἐκλήθη δὲ οὕτω παρὰ τὸἐκεῖ ἀύλισθῆναι τὰς τῶν Ἀχαιῶν νῆας πρὸ τοῦ ἀπόπλου ἢ ἀλισθῆναι, ἦγουνἀθροισθῆναι, ἢ ἀπὸ Αὐλίδος, φασί, θυγατρὸς Εὐωνύμου, υἱοῦ Κηφισοῦ. ἔχειδέ, φασί, λιμένας ἢ Αὐλὶς τοὺς μὲν βλέποντας ἐπὶ τὴν Ἰλιον, τοὺς δὲ καταγωγούςἀπὸ πάσης Ἑλλάδος. διὸ καὶ ἀθροισθέντες οἱ Ἀχαιοὶ αὐτόθι ἀνέπλευσαν. ὁΣτράβων δὲ φησιν, ὅτι Αὐλὶς πετρῶδες χωρίον, ἔνθα λιμὴν πεντήκοντα πλοίοις·ὥστε εἰκὸς τὸ ναύσταθμον τῶν Ἑλλήνων ἐν τῷ μεγάλῳ ὑπάρξει λιμένι. πλησίονδ' αὐτῆς Εὐριπος ὁ Χαλκιδικός, εἰς ὃν ἀπὸ Σουνίου σταδία ο'. ὀξύνεται δὲ ἢ Αὐλὶς ἀναλόγως διὰ τὴν παρωνυμίαν, ὡς πύλη πυλὶς. τὸ δὲ βαρύτονον, ἐξ οὗκαὶ ἢ ἔπαυλις, Αἰολικὸν φασὶν εἶναι· βαρυντικοὶ γὰρ οἱ Αἰολεῖς. [Καὶ ἄλλωςδὲ ἢ μὲν Αὐλὶς ὡς ἐκ τοῦ ἀυλίζω ἀυλίσω ἔχει ἂν ἴσως τὴν ὀξεϊαν τόνωσιν, ἢδὲ αὐλὶς τὴν βαρεῖαν πρὸς διαστολήν· οἷον «ἀτερπέα δ' αὐλὶν ἔκυρσαν». καὶἔστιν ἢ τούτου ἀναλογία κατὰ τὸ Θέτιδα Θέτιν, Θέμιδα Θέμιν, Κύπριδα Κύπριν, ἃ δὴ πάντα καὶ βραχύνονται· ὧν πρὸς μίμησιν καὶ τὴν κνημίδα καὶσφραγίδα βαρύναντες οἱ Αἰολεῖς κνᾶμιν καὶ σφρᾶγιν

συνεσταλμένως γράφουσι.](η. 497) Σχοῖνος δὲ ἢ ἀπὸ τινος ὁμωνύμου ἀνδρὸς ἢ ἀπὸ σχοίνων φυομένων αὐτόθι, καθὰ καὶ ἐν τῇ Ἀρκαδικῇ Σχοινοῦντι, διὰ τὸ ἐλῶδες τοῦ τόπου. λέγεται δὲ καὶ ἀπὸ Σχοινέως τὴν κλῆσιν σχεῖν, τοῦ πατρὸς Ἀταλάντης. ὁ δὲ Στράβων φησὶ· «Σχοῖνος χώρα Θηβαϊκὴ ἐν ὁδῷ τῇ ἐπὶ Ἀνθηδόνα διέχουσα Θηβῶν ὅσον πεντήκοντα στάδια. ῥεῖ δὲ ποταμὸς δι' αὐτῆς Σχοινοῦς καλούμενος». Σκῶλος δὲ ἀρσενικῶς κώμης ὄνομα καὶ ὁ ἐξ αὐτῆς Σκώλιος καὶ Σκωλιεύς. τὸ δὲ σκῶλον τὸ οὐδέτερον τί ποτε δηλοῖ, ἐν τοῖς ἐξῆς ῥηθήσεται. οἱ δὲ παλαιοῖ φασὶ καί, ὅτι ὁ Σκῶλος κώμη τῆς Παρασωπίας χώρας ὑπὸ τῷ Κιθαιρῶνι ἢ 1.405 κατὰ τινὰς ἐν τῇ τῶν Πλαταιέων τόπος τραχὺς καὶ δυσοίκτητος· ὅθεν καὶ παροιμία· «εἰς Σκῶλον μῆτ' αὐτὸς εἶναι μῆτ' ἄλλω ἔπεσθαι». καὶ Πενθεὺς δὲ ἐκείθεν, φασὶ, καταγόμενος διεσπάσθη ὑπὸ τῶν Βακχῶν. ἦν δὲ καὶ Ὀλυνθιακὴ Σκῶλος. [Δοκεῖ δὲ ἢ κατὰ Βοιωτίαν Σκῶλος ἐπιμελημένους ἄρτους ἔχειν. διὸ καὶ μεγαλάρτου φασὶν ἐκεῖ καὶ μεγαλομάζου Δήμητρος ἴδρυτο ἄγαλμα. τὸ δὲ ὅμοιον καὶ ἐν τῇ κατὰ Μεσαπίους Ἰαπυγία, παρ' οἷς καὶ βασιλεὺς ἦν Ἄρτος καλούμενος, καὶ Ἄρτου δὲ τινος μεγάλου ἐπιλεγόμενου ἑορτὴ ἐπ' αὐτῷ ἐτελεῖτο τὰ Μεγαλάρτια. ὡς δὲ καὶ ἀγελαῖοι ἐκαλοῦντο τινες ἄρτοι καὶ ὡς παρὰ Συρακουσίους ἐτιμᾶτο Δημήτηρ Σιτῶ διὰ τὴν, ὡς εἰκός, ἐπιμέλειαν καὶ εὐφορίαν ἐκεῖ τοῦ σίτου, συνιστορεῖ καὶ Ἀθήναιος.] Ἐτεωνὸς δὲ ἐκλήθη μὲν ὕστερον καὶ Σκάρφη καλουμένη ἀπὸ τινος Ἐτεωνοῦ, ὃς Βοιωτοῦ μὲν ἦν ἀπόγονος, πατὴρ δὲ Ἐλεῶνος. κεῖται δὲ, φασὶν, ἐπὶ λόφου περὶ τοῦ Ἀσωπὸν ῥέοντα ἐπὶ τοῦ πρὸ Θηβῶν πεδίου, καθὰ καὶ ὁ Ἰσμηνός· περὶ οὗ Ἀσωποῦ λέγει ὁ Γεωγράφος καί, ὅτι Κιθαιρῶν τελευτᾷ οὐκ ἄποθεν Θηβῶν, παρ' αὐτὸν δὲ ῥεεῖ Ἀσωπὸς κλύζων τὴν ὑπώρειαν αὐτοῦ. τὸ δὲ ἐθνικὸν τῆς Ἐτεωνοῦ Ἐτεώνιος. Πολύκνημον δὲ ταύτην λέγει ὡς ὀρεινὴν· κνημοὶ γὰρ τὰ κάτω τοῦ ὄρους, ὡς μετὰ μικρὸν ῥηθήσεται. τινὲς δὲ ἀντὶ τοῦ πολυορίανον· κνημὸν γὰρ Ἀργεῖοί φασὶ τὴν ὀρίανον. (η. 498) Ἡ δὲ Θέσπια, ἢ πρὸς τῷ Ἐλικῶνι ἔκειτο νοτιωτέρα αὐτοῦ, ἐκτείνει ἐνταῦθα τὴν παραλήγουσαν διὰ τὸ μέτρον· ἄλλως γὰρ ἐν συστολῇ ἔχει αὐτήν. γράφεται δὲ κοινῶς διὰ τοῦ ἱ ἢ παραλήγουσα, ὡς τὸ Λάμια, Ἰάμνια. Ἡρωδιανὸς δὲ ἐν τῇ καθόλου Προσωδία τὴν ἑ δίφθογον χαρίζεται αὐτῇ. ὁ δὲ τὰ Ἐθνικὰ γράψας παρασημειοῦται, ὅτι θαῦμα, πῶς τὸ ἐθνικὸν διὰ διφθόγγου γράφεται, ὡς ἐντεῦθεν διαφορεῖσθαι μὲν τὰ ἐνικὰ τῶν Θεσπιῶν, τὰ δὲ πληθυντικὰ διὰ μόνου διχρόνου γράφεσθαι. λέγει δὲ ὁ αὐτὸς τὰ μὲν ἐνικὰ ταύτης προπαροξύνεσθαι· ἢ Θέσπια γὰρ καὶ τὰ ἐξῆς· τὰ δὲ πληθυντικὰ ὀξύνεσθαι· Θεσπιαὶ γὰρ καὶ τὰ ἐξῆς ὁμοίως. ταῦτο δὲ πάσχει καὶ ἡ Πλάταια, ὡς μετ' ὀλίγα ῥηθήσεται. ὅρα δὲ καὶ ὅτι ὡσπερ Ἀθήνη ἐνικῶς καὶ πληθυντικῶς καὶ Μυκῆνη καὶ Κρήτη καὶ Θήβη, οὕτω καὶ ἡ πόλις αὐτῆ· Θέσπια γὰρ καὶ 1.406 Θεσπιαὶ ἢ αὐτή. φησὶ δὲ ὁ τῶν Ἐθνικῶν συγγραφεὺς καί, ὅτι τὸ Θέσπια καὶ ἐκτείνεται καὶ συστέλλεται παρὰ Κορίννη-σοφῆ δὲ τὴν ποίησιν ἢ Κόριννα-καὶ ὅτι κτίσμα ἐστὶν ἢ Θέσπια Θεσπιάδου, κατὰ δὲ τινὰς Θεσπίου, υἱοῦ Τεύθραντος τοῦ τοῦ Πανδίωνος. ἱστορεῖται δὲ Θεσπία εἶναι τὸν Νάρκισσον, ὃς ἦν μὲν υἱὸς Κηφισσοῦ τοῦ ποταμοῦ καὶ Λειριοέσης νύμφης. κάλλος δὲ ἔχων ἀμύθητον ἐπικύψας πηγῇ τινὶ καὶ τῆς ἑαυτοῦ σκιάς ἐρασθεὶς ἔρριψεν ἑαυτὸν ἐκεῖ καὶ ἐναπεπνίγη τῷ ἐνόπτρῳ ὕδατι. καὶ ἡ γῆ ἀνέδωκε φυτὸν ὀμώνυμον τῷ νεανίᾳ. ἐν δὲ τοῖς Ἐθνικοῖς φέρεται καὶ Θεσσαλικὴ Θέσπια καὶ Σαρδῶα. ἐν δὲ τῇ κατὰ Βοιωτοῦς ἐπίγραμμα Φιλιάδου τοῦ Μεγαρέως τοιοῦτον ἐπὶ τοῖς ἀναιρεθεῖσιν ὑπὸ Περσῶν· «ἄνδρες θ' οἱ ποτ' ἔναιον ὑπὸ κροτάφοις Ἐλικῶνος, λήματι τῶν ἀρχεῖ Θεσπίας εὐρύχορος». ἱστορεῖται δὲ καὶ ὁ Πραξιτέλους Ἔρωσ ἐν Θεσπιαῖς εἶναι, ὃν ἔγλυψε μὲν ἐκεῖνος, ἀνέθηκε δὲ ἡ ἑταῖρα Γλυκέρα ἐκεῖθεν οὔσα, λαβοῦσα δῶρον παρὰ τοῦ τεχνίτου. πολλοὶ δὲ ἀνέβαινον ὀψόμενοι τὸν Ἔρωτα. ἐκεῖ δέ,

φασί, καὶ ἡ Ἄσκη δεξιὰ Ἐλικῶνος ἐφ' ὑψηλοῦ καὶ τραχέος τόπου, ἀπέχουσα Θεσπιῶν ὅσον τεσσαράκοντα στάδια. καὶ ταῦτα μὲν περὶ Θεσπιῶν. Γραῖα δὲ ἐστὶ κατὰ τινος ἢ καὶ Τάναγρα, ὧν οἰπολιταὶ Γραῖος καὶ Ταναγραῖος· κατὰ δὲ τινος οὐκ εἰσὶν αἱ αὐταί, ὡς δηλοῦσιν ὃ τε γράψας, ὅτι Τάναγρα πόλις Βοιωτίας, ἦν Ὅμηρος Γραῖαν καλεῖ διατὸ πλησίον εἶναι, καὶ οἱ ἱστοροῦντες, ὅτι Ταναγραῖοι οὐκ ἐστράτευσαν εἰς Τροίαν, ὡς καὶ Εὐφορίων· «οἱ πλὸν ἠρνήσαντο καὶ ὄρκιον αἰγιαλοῖο». ἐκαλεῖτο δὲ ἡ Γραῖα, εἴτε καὶ ἡ Τάναγρα, καὶ Ποιμανδρία, ὡς κεῖται παρὰ Λυκόφρονι. Ἀριστοτέλης δὲ, φασί, Γραῖαν λέγει τὴν νῦν Ὠρωπόν. τὸ δὲ τῆς κλήσεως αἴτιον ἀπὸ Γραΐας τῆς Μελεδῶνος. Στράβων δὲ φησιν, ὅτι Γραῖα τόπος πλησίον Ὠρωποῦ, ἔνθα ἱερὸν Ἀμφιαράου καὶ μνήμα Ναρκίσσου τοῦ Ἐρετριέως, ὃ καλεῖται Σιγηλοῦ· ἐπεὶ σιγῶσιν οἱ παριόντες ἐκεῖ· τὴν δὲ αἰτίαν οὐ λέγει. τινὲς δὲ τὴν αὐτὴν φασὶ τῇ Τανάγρα τὴν Γραῖαν. καλοῦνται δὲ, φησί, καὶ Γεφυραῖοι οἱ Τανάγριοι. λέγει δὲ καί, ὅτι τῷ ἐκ Θηβῶν εἰς Ἄργος ἀπιόντι ἐν ἀριστερᾷ ἡ Τάναγρα καὶ ὅτι νῦν μόνη συνέστηκε τῶν Βοιωτικῶν πόλεων 1.407 Τάναγρα, τῶν δ' ἄλλων ἐρείπια καὶ ὀνόματα λέλειπται. Μυκαλησσὸς δὲ μεσογεία πόλις Βοιωτίας κειμένη καὶ παρὰ Θουκυδίδη. καλεῖται δὲ οὕτως ἢ ἀπὸ τοῦ ἐκεῖ γεγονυίας τὰς Γοργόνας μυκήσασθαι ἢ ἀπὸ τῆς βοός, ἣτις τὸν Σύριον Κάδμον καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ ποδηγήσασα εἰς Θήβας ἐνταῦθα ἐμυκήσατο. ἔστι δὲ καὶ ἕτερα Μυκαλησσὸς Καρική· ἔνθα Μυκαλέως Διὸς λαμπρὸν ἱερὸν. καὶ ὄρος δὲ Μυκαλησσὸς ἐναντίον Σάμου. τῆς δὲ Μυκαλησσοῦ ὁ πολίτης Μυκαλήσιος. ἢ μέντοι Μυκάλη ἕτερα ταύτης ἐστίν, ὡς προῖοῦσι φανήσεται. ὁ δὲ Στράβων λέγει, ὅτι Μυκαλησσὸς κώμη Ταναγρική κειμένη παρ' ὁδὸν τὴν Θήβηθεν εἰς Χαλκίδα. καλοῦσι δὲ, φησίν, αὐτὴν Βοιωτικῶς Μυκαληττόν. (η. 499) Ἄρμα δὲ κώμη τις πλησίον Μυκαλησσοῦ, ἀλλὰ καὶ δῆμος ἔχων φρούριον ὄχυρον ὁμορὸν φασὶ τῇ Ταναγρική, οὗ ὁ πολίτης Ἄρματεύς. ἐκλήθη δὲ, φασίν, οὕτως ἢ, διότι ἐκεῖ κατεάγη τὸ τοῦ Ἀδράστου ἄρμα ἢ ἀπὸ τοῦ ἄρματος Ἀμφιαράου καταφυγόντος ἐκεῖ καὶ μὴ ἐκδοθέντος τοῖς διώκουσιν. ἐκαλεῖτο δὲ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ καὶ λουτρά Ἀμφιαράου. ἔστι δὲ, φασί, καὶ τῆς Ἀττικῆς τόπος ἐν Πάρνηθι Ἄρμακαλούμενος, κείμενος περὶ τὴν οὕτω καλουμένην Φυλήν. τὸ δὲ παροιμιῶδες τὸ «ὀπότ' ἂν ἀστράψη δι' Ἄρματος», ἤγουν ὄψε ποτε καὶ διὰ χρόνου ἀδήλου, τοῦ Ἀττικοῦ Ἄρματος μέμνηται ἢ μᾶλλον τοῦ Βοιωτικοῦ. φασὶ δὲ καὶ ὡς ἀστραπὴν ἐσημειοῦντο κατὰ τινος χρησμὸν οἱ Πυθαῖσται βλέποντες ἐπὶ τὸ τοιοῦτον Ἄρμα. καὶ ὅτε ἦστραψεν, ἔπεμπον θυσίαν εἰς Δελφούς. ἐτήρουν δὲ ἐπὶ τρεῖς μῆνας καὶ καθ' ἕκαστον μῆνα ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας καὶ νύκτας ἀπὸ τῆς ἐσχάρας τοῦ ἀστραπαίου Διός. Περὶ δὲ Εἰλεσίου, οὗ ὁ πολίτης Εἰλεσιεύς, καὶ περὶ Ἐλεῶνος κατωτέρω ῥηθήσεται. Ἐρυθραὶ δὲ εἰσὶ μὲν καὶ Ἰωνίας καὶ Λιβύης καὶ Λοκρίδος, καὶ Κύπρου δὲ, ἣτις ἐστὶ, φασίν, ἡ νῦν Πάφος, ἰδοὺ δὲ καὶ Βοιωτίας. ἱστορεῖται δὲ τις Ναυκράτης Ἐρυθραῖηθεν Ὅμηρον ὑπομνηματίσαι. Ἀπίων μὲν οὖν καὶ Ἡρόδωρος ὀξύνουσι τὴν λέξιν λέγοντες Ἐρυθράς ὡς καλὰς. ἕτεροι δὲ φασιν, ὅτι Ἐρυθραὶ μὲν βαρυτόνως αἱ τῆς Βοιωτίας ἀπὸ Ἐρυθροῦ, υἱοῦ Ποσειδῶνος καὶ Ἀμφιμεδούσης θυγατρὸς Δαναοῦ, κεῖνται δὲ ὑπὸ τὸν Κιθαιρῶνα· Ἐρυθραὶ δὲ ὀξυτόνως αἱ τῆς Ἰωνίας, ὧν μέμνηται ὁ Γεωγράφος 1.408 εἰπὼν, ὅτι μεταξὺ Ἐρυθρῶν καὶ τῶν Ὑποκρήμων Μίμας ὄρος ὑψηλὸν εὐθρον καὶ πολὺ δένδρον. λέγει δὲ ὁ αὐτὸς καί, ὅτι τῶν Ἐρυθρῶν τούτων ἄποικοι αἱ Ἰωνικαί. (η. 500) Ὑλη δὲ ἀπὸ Ὑλης, θυγατρὸς Θεσπιέως, ἢ ὅτι ὑλώδης ἐστὶ· φασὶ γὰρ οἱ παλαιοί, ὅτι Ὑλη καὶ Εἰλέσιον καὶ Ἐλεῶν, ὧν ἀνωτέρω μνεῖα ἦν, ὑλώδεις εἰσὶ τόποι Βοιωτῶν καὶ ἐλώδεις, ὥστε ἀπὸ τοῦ ἔλους καὶ τὸ Εἰλέσιον καὶ ὁ Ἐλεῶν. καὶ ὁ Γεωγράφος δὲ φησιν, ὅτι Ἐλεῶν κώμη Ταναγρική ἀπὸ τῶν ἐλῶν καλουμένη, καὶ ὅτι Ἐλος καὶ Ἐλεῶν καὶ Εἰλέσιον διὰ τὸ ἐπὶ ἔλεσιν ἰδρῦσθαι. νῦν δὲ, φησίν, οὐχ' ὁμοίως

ἔχει πάντα, ὡς ἡ ἀνοικισθέντων τῶν ἐνοικούντων ἢ τῆς λίμνης ἐπὶ πολὺ ταπεινωθείσης διὰ ἐκρύψεων. δηλοῖ γοῦν ἐντούτοις ὁ Γεωγράφος μὴ οὕτως ἐλώδεις τοὺς ῥηθέντας εἶναι τόπους, ὡς ἦσαν τὸ παλαιόν. κατὰ δέ τινος ὁ Ἐλεὼν ἀπὸ Ἐλεῶνος ὠνόμασται, υἱοῦ Ἐτεωνοῦ τοῦ ἀνωτέρω μνημονευθέντος. Τὸ δὲ Ὑλη ἐνταῦθα μὲν ἐκτείνει τὸ ὠ, ἐν δὲ τοῖς ἐξήξεῦρηται καὶ συστελλόμενον. παρασημειοῦται γοῦν ὁ Στράβων, ὅτι ἐν τῶ «ὄς ῥ' ἐν Ὑλη ναίεσκε» «σκυτοτόμων ὄχ' ἄριστος, Ὑλη ἐνὶ οἰκία ναίων» συστέλλεται τὸ ὠ. ἔνθα καὶ αἰτιᾶται τοὺς γράφοντας «Ὑδη ἐνὶ οἰκία ναίων». Ὑδη γὰρ πόλις Λυδίας· οὐκ ἂν δὲ ὁ Αἶας ἐκ Λυδίας τὸ σάκος μετεπέμπετο. ὁμοίως συστέλλεται τὸ Ὑλη καὶ ἐν τῶ «ὄς ῥ' ἐν Ὑλη ναίεσκε μέγα πλούτιο μεμηλώς». ὅτι δὲ Ὑλη καὶ ἐνταῦθα ἢ Βοιωτική, δηλοῖ ἐπιφέρων· «λίμνη κεκλιμένος Κηφισίδι». εἰ γὰρ ἢ Κηφισὶς λίμνη Βοιωτική, Βοιώτιος ἄρα καὶ Ὑλαῖος οὗτος πλούσιος ὁ τῆ Κηφισίδι λίμνη κεκλιμένος. Ἡ δὲ Πετεῶν – κῶμη δὲ αὕτη Θηβαΐδος κατὰ τὸν Στράβωνα πρὸς τῆ ἐπ' Ἀνθηδόνα ὀδῶ κειμένη – οὐκ ἠξιώται λόγου πολλοῦ τοῖς παλαιοῖς ἢ μόνον εἰς τοσοῦτον, ὅτι ἀπὸ Πετεῶνος ἐκλήθη τινός. (ἡ. 501) Ἡ δὲ Ὠκαλή εὔρηται μὲν καὶ Ὠκάλεια· καλεῖται δὲ οὕτω διὰ τὸ ὦκα καὶ συντόμως ἐκεῖθεν εἰς Θήβας πορεύεσθαι ἢ ἀπό ποταμοῦ παραρρέοντος. ἢ δὲ γεωγραφικὴ ἱστορία λέγει καί, ὅτι Ὠκαλή μέση Ἀλιάρτου καὶ Ἀλαλκομενίου ἔκειτο τριάκοντα σταδίους ἐκατέρου ἀπέχουσα· παραρρεῖ δ' αὐτὴν ποτάμιον ὁμώνυμον. Μεδεῶν δὲ ἀπὸ Μεδεῶνος, υἱοῦ Πυλάδου καὶ Ἡλέκτρας. ἔστι δέ, φασί, καὶ Φωκικὴ Μεδεῶν καὶ Ἡπειρωτικὴ. ὁ δὲ Γεωγράφος φησί· «Μεδεῶν ὁ μὲν Φωκικός, ἐν τῶ Κρισαίῳ κόλπῳ, διέχων Βοιωτίας στάδια ἑκατὸν ἐξήκοντα· ὁ δὲ Βοιωτικὸς ἀπ' ἐκείνου κέκληται». (ἡ. 502) Αἰ δὲ Κῶπαι ἀπὸ Κωπέως ἢ Κωπεῶνος οὕτω καλοῦνται, υἱοῦ 1.409 Ὀγχηστοῦ. ταύτης ὁ πολίτης Κωπαΐτης. περὶ αὐτὴν δὲ καὶ λίμνη μεγάλη Κωπαΐς, ἐν ἣ ἐγγέλεις ἀγαθαί. ταύτης φασί τῆς λίμνης κειμένης πλησίον Ἀλιάρτου περίμετρος ὀγδοήκοντα καὶ τριακόσια στάδια· ἔκρυσις δὲ αὐτῆς οὐδαμοῦ φαίνεται, ὡς ὁ Γεωγράφος φησί, πλὴν τοῦ χάσματος τοῦδεχομένου τὸν Κηφισόν. εἰσβάλλουσι δέ, φησίν, εἰς αὐτὴν καὶ ἕτεροι ποταμοὶ δύο ἐκ τοῦ Ἐλικῶνος. ἔκειντο δὲ αἱ Κῶπαι προσάρκτιοι τῆ Κωπαΐδι λίμνῃ. ὁ δ' αὐτὸς ἱστορῶν, ὡς ἐν τοῖς ἐξῆς ῥηθήσεται, τοὺς Πλαταιεῖς ἀπὸ τῆς διὰ τῶν πλατῶν κωπηλασίας, λέγει, ὅτι καὶ αἱ Κῶπαι τὸ αὐτὸ ἐνδείκνυνται, ἀφ' ὧν ἢ Κωπαΐς λίμνη πληρουμένη ἐκ τοῦ Κηφισοῦ, ἢς ἀξιομένης ὡς κινδυνεύειν καταποθῆναι τοὺς Κωπαεῖς, ἀνοικθὲν χάσμα ἐδέξατο τὸν ποταμόν· εἴτα ἐξέρρηξεν αὐτὸν ἀλλαχοῦ. σκοπητέον δέ, μήποτε ἀκολούθως ταῖς Κῶπαις καὶ ταῖς Πλαταιαῖς καὶ ἢ Ἐλάτεια ὠνόμασται ὡς ἀπὸ τοῦ ἐλᾶν, ἐξ οὗ σύνθετον τὸ κωπηλατεῖν. ἕτεροι δὲ ταῦτα σαφέστερον φράζοντές φασιν, ὅτι Κῶπαι καὶ Κωπαΐς ἐκλήθησαν διὰ τὰς κώπας, αἷς ἐχρῶντο οἱ ἐγχώριοι πρὸς ἀλλήλους πλέοντες διὰ τὸ ἀπολιμνωθῆναι, φασί, τὰ ἐκεῖ. ὅθεν καὶ ἢ ἐκεῖσέ που Πλάταια πόλις παρὰ τὴν πλάτην, ὃ δηλοῖ τὴν κώπην· ὡς γὰρ φώκη Φώκαια, νίκη Νίκαια, οὕτω πλάτη Πλάταια. ἦν δὲ ποτε καιρὸς, ὅτε διὰ τοὺς λιμνασμοὺς οὐκ ἦν ἀλλήλοις τοὺς αὐτόθι ἐντυγχάνειν, εἰ μὴ πλάταις ἦτοι κώπαις ἐπλῶζοντο ἐπὶ λέμβων τινῶν. [δῆλον δέ, ὡς ὁμώνυμος λέξις αἱ κῶπαι. πόλις τε γὰρ, ὡς δεδήλωται, καὶ νηῶν ὄπλα ὡσεὶ καὶ πτερὰ καὶ λαβαὶ ξιφῶν.] Ἡ δὲ Εὐτρησις ἐτίμα Εὐτρησίτην Ἀπόλλωνα, οὗ καὶ μαντεῖον ἐκεῖ ἔνδοξον. ἐκλήθη δὲ οὕτω διὰ τὸ πολλαῖς αὐτὴν ῥυμοτομίαις οἰονεῖ συντετρηῆσθαι τεμνομένην εἰς ἀμφόδους συχνάς. ἔκειτο δέ, φασί, παρὰ τὴν ὄδον τὴν ἐκ Θεσπιῶν εἰς Πλαταιάς. ἐτείχισαν δὲ αὐτὴν Ζῆθος καὶ Ἀμφίων οἱ ἀδελφοί. ὁ δὲ Στράβων λέγει, ὅτι Εὐτρησις κώμιον Θεσπιέων, ἔνθα Ζῆθος καὶ Ἀμφίων ὤκησαν πρὶν βασιλεῦσαι Θηβαίων. καὶ ὅρα τὸ κώμιον ὑποκοριστικῶς λεχθὲν καὶ προπαροξυτόνως, ὡς καὶ λύρα λύριον καὶ θύρα θύριον. Ἡ δὲ Θίσβη πολίτην μὲν ἔσχε τὸν περίπυστον

αὐλητὴν Ἰσμηνίαν· Θισβεὺς γὰρ ἦν· ἐκλήθη δὲ ἀπὸ Θίσβης, θυγατρὸς Ἀσωποῦ. ὁ δὲ λιμὴν τῶν Θισβέων καὶ τὸ ἐπίνειον ἔχει, φασί, πλῆθος περιστερῶν, ὡς καὶ ὀποιοῦντος ἐπεσημήνατο. ἱστορεῖ δὲ τοῦτο καὶ ὁ Γεωγράφος λέγων· «Θίσβη ἢ καὶ Θίσβαι οἰκεῖται μικρὸν ὑπὲρ θαλάσσης χωρίον ὄμορον Θεσπιεῦσιν ἐν τῇ 1.410 Κορωνειακῇ ὑποπεπτωκὸς ἐκ νότου τῷ Ἑλικῶνι· ἐπίνειον αὐτῆς πετρῶδες περιστερῶν μεστόν». ἔνθα σημειοῦται καί, ὅτι λίαν περιέργως ἐξενήνοχεν ὀποιοῦντος τὸ «πολυτρήρωνα Θίσβην» ὡς καὶ τὸ «Ἀλιάρτον ποιήεντα» καὶ τὰ λοιπά· οὐδεμίαν γάρ, φησί, προσθήκην κενῶς ἀπορριπτεῖ. (ἡ. 503) Ἡ δὲ Κορώνεια ἐκλήθη ἀπὸ Κορώνου, υἱοῦ Θερσάνδρου. εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλαι Κορώνειαι, ὡς ὁ τὰ Ἐθνικὰ γράψας ἀριθμεῖ λέγων καί, ὅτι ἐν ταύτῃ οὐ φαίνεται ἀσπάλαξ πάσης τῆς Βοιωτίας ἐχούσης, κἄν τις ἔξωθεν ἐνέγκῃ, οὐ δύναται αὐτόθι ζῆν. Ἰστέον δὲ ὅτι, εἰ καὶ παράγωγόν ἐστὶν ἡ Κορώνεια ἐκ τοῦ Κορώνη, ἀλλ' οὐκ ἴσως τρισυλλάβως λεγομένη Κορώνη πόλις Μεσσηνίας ἐστίν. ἐν δὲ τῷ Γεωγράφῳ φέρεται, ὅτι Κορώνεια ἐγγὺς Ἑλικῶνος ἐφ' ὕψους ἰδρυμένη· παραρρέει δ' αὐτὴν ποταμὸς Κουάριος· ἔνθα τὰ Παμβοιωτῖα συνετέλουν. ταύτης τῆς Κορωνείας, φησὶν, οἱ πολῖται Κορώνιοι, οἱ δὲ ἐν τῇ Μεσσηνιακῇ Κορωνεῖς, ὥστε κατὰ τοῦτον οὐ μόνον Κορώνη ἐν τρισὶ συλλαβαῖς ἢ Μεσσηνιακῇ, ἀλλ' ἰδοὺ καὶ Κορώνεια. Ὅρα δὲ τὸ Παμβοιωτῖα· Ἑορτὴ γὰρ ἦν κοινὴ πάντων Βοιωτῶν, ὥσπερ καὶ ἡ τῶν Ἰώνων πάντων Πανιώνια, ὅμοιον καὶ τὸ Παναθηναῖα. ἐξ Ὀμήρου δὲ τῶν τοιούτων ἡ ἀρχὴ εἰπόντος Παναχαιοῖ, οὗ παράφρασις τὸ Πανελλήνιον. Ἀλιάρτος δὲ ἀρσενικῶς λέγεται κατὰ τὸν τὰ Ἐθνικὰ γράψαντα, κτισθεὶς ὑπὸ Ἀλιάρτου, υἱοῦ Θερσάνδρου. γράφεται δέ, φησί, καὶ Ἀρίαρτος. ὅτι δὲ δασύνεται ἢ ἄρχουσα, δηλοῖ τὸ «ποιήενθ' Ἀλιάρτον». ἔχει δὲ ἔλη καίλιμνας καὶ ὕδατόρρυτός ἐστι· διὸ καὶ ποιήεις λέγεται, ὅ ἐστι βοτανώδης ἢ πολυβότανος. ὁ δὲ Ἀλιάρτος ἀδελφὸς ἦν Κορώνου τοῦ ἀνωτέρω ῥηθέντος. Ἡ δὲ γεωγραφία λέγει καὶ πῶς ποιήεις ὁ Ἀλιάρτος, ἐγένετο γάρ, φησί, κατὰ τὸν Ὀρχομενὸν χάσμα, ὃ τὸν Μέλανα ποταμὸν ἐδέξατο τὸν ῥέοντα διὰ τῆς Ἀλιαρτίας καὶ ποιοῦντα τὸ ἐκεῖ ἔλος τὸ φύον τὸν αὐλητικὸν κάλαμον. καὶ ἠφάνισται ὁ ποταμὸς τέλειον εἶτε τοῦ χάσματος διαχέαντος, φησὶν, αὐτὸν εἰς ἀδήλους πόρους εἶτε τῶν Ἀλιαρτίων ἐλῶν προσαναλισκόντων αὐτόν· ἀφ' ὧν ποιήεντα τὸν Ἀλιάρτον ὁ ποιητὴς λέγει. λέγει δὲ ἡ αὐτὴ γεωγραφία καὶ ὅτι ἡ Ἀλιάρτος. καὶ σημειῶσαι, ὅτι καὶ θηλυκῶς λέγεται ἡ Ἀλιάρτος. ἢ τοίνυν Ἀλιάρτος νῦν, φησὶν, οὐκ ἔστι, κατασκαφεῖσα ἐν τῷ πρὸς Περσέα πολέμῳ· τὴν χώραν δ' ἔχουσιν Ἀθηναῖοι δόντων Ῥωμαίων. [Σημειῶσαι δὲ ὡς, εἴπερ θήλεος μὲν γένους ἡ Ἀλιάρτος, εὐσυντάκτως δὲ ἔχει οὕτω τὸ «ποιήενθ' Ἀλιάρτον», ἄρα κατὰ γένος ὅμοιον προήνεκται καὶ τὸ «Πύλον ἡμαθόεντα» καὶ 1.411 «ὕληεντα Ζάκυνθον». ὁ δὲ τὰ Ἐθνικὰ συγγραψάμενος ἄρρενος γένους παραδίδωσι τὸν Ἀλιάρτον εἰπὼν· «Ἀλιάρτος πόλις Βοιωτῶν ἀρσενικῶς». τὸ δὲ μέγα Ἐτυμολογικὸν συγκροτοῦν εἰς τὴν δασείαν τῆς ἀρχούσης λέγει παραχθῆναι τὴν Ἀλιάρτον ἀπὸ ἀλιέων καὶ ἄρτου.] (ἡ. 504) Ἰστέον δὲ ὅτι οὐκ ἐξ ἀνάγκης εὐρίσκεσθαι ἀναγκαστῆρον πόλεις ἢ κώμας, ὅσας ἱστορεῖ ὁ ποιητὴς· αὐτὸς μὲν γὰρ τὰ ἐφ' ἑαυτοῦ λέγει· ὁ δὲ χρόνος πολλὰ ἠφάνισεν. Ἡ δὲ ἐνικῶς νῦν λεχθεῖσα Πλάταια, ὅτι παρὰ τὴν πλάτην, ὅ ἐστι τὴν κώπην, λέγεται, προεῖρηται· καὶ ὅτι ὥσπερ ἡ Θέσπια προπαροξύνεται μὲν ἐν τοῖς ἐνικοῖς, ὀξύνεται δὲ ἐν τοῖς πληθυντικοῖς, οὕτω καὶ αὕτη· ἐνικῶς μὲν γὰρ ἡ Πλάταια, πληθυντικῶς δὲ αἰ Πλαταιαί. πολὺς δὲ ὁ τῆς πόλεως ταύτης λόγος τὰ τε ἄλλα, καὶ ὅτι τάφους, φασί, καὶ τρόπαια εἶχεν ἀγαθῶν ἀνδρῶν τῶν τὴν Ἑλλάδα ἐλευθερωσάντων καὶ τὸ βασιλείον στρατεύμα δουλωσάντων. ὁ δὲ πολίτης αὐτῆς Πλαταιεύς, οὐαίτιατικὴ ἐνικὴ τὸν Πλαταιᾶ ὡς τὸν Πειραιᾶ, πληθυντικὴ εὐθεῖα οἱ Πλαταιεῖς, αἰτιατικὴ τοὺς Πλαταιεῖς καὶ Πλαταιᾶς. ὁ δὲ Γεωγράφος φησὶ Πλάταια

ἀπότῃς πλάτης τῶν κωπῶν καὶ Πλαταιεῖς ἀπὸ κωπηλασίας ζῶντες, εἰ καὶ ὕστερον ἄποθεν τῆς λίμνης οἰκοῦντες οὐκέτι ἐτύμως προσαγορεύονται. καὶ Ἔλος δὲ καὶ Ἐλεῶν καὶ Εἰλέσιον διὰ τὸ ἐπὶ ἔλεσιν ἰδρῦσθαι, ὕστερον δέ, [καθὰ καὶ προερρέθη,] οὐχ' ὁμοίως ἔχει ταῦτα, ὡς ἢ τῶν ἀνθρώπων ἀνοικισθέντων ἢ τοῦ ὕδατος ἐπὶ πολὺ ταπεινωθέντος. ζῆται δὲ καὶ τὰ περὶ Κωπῶν πρὸ ὀλίγου ῥηθέντα. ὁ δ' αὐτὸς λέγει καί, ὅτι Ἐλάτειαν οὐκ οἶδεν Ὅμηρος μεγίστην τῶν Φωκικῶν πόλεων· οὕτω γὰρ ἔκτιστο· Καὶ ὅτι Πλαταιαὶ μεταξὺ Κιθαιρῶνος καὶ Θηβῶν ἐν ὁδῷ τῆεῖς Ἀθήνας καὶ Μέγαρα. παραρρεῖ δ' αὐτὰς ὁ προρρηθεὶς Ἀσωπός, ἔνθα Μαρδόνιον καὶ τὰς τριάκοντα μυριάδας Περσῶν Ἕλληνας ῥίψαντες ἰδρῦσαντο Ἐλευθερίου Διὸς ἱερὸν καὶ τοὺς ἐν μάχῃ τελευτήσαντας δημοσίᾳ θάψαντες ἀγῶνα γυμνικὸν στεφανίτην ἀπέδειξαν τὰ Ἐλευθέρια. ἔστι δὲ καὶ Σικυώνιος δῆμος Πλαταιαί. Γλίσσας δὲ κατοικία τίς, φασί, Θηβαϊκὴ ἐν τῷ Ὑπάτω ὄρει ἀπὸ Γλίσσωνος ὠνόμασται ἢ Γλίσσαντος, ὡς φησὶν ὁ γράψας τὰ Ἐθνικά. τῷ δὲ τόνῳ Γλίσσας Γλίσσαντος, ὡς γίγας γίγαντος. οἱ δὲ Σχολιασταὶ φασὶν, ὅτι ἡ μὲν συνήθεια προπερισπᾶ Γλίσσαντα λέγουσα, ἢ δὲ ἱστορία προπαροξύνει 1.412 τὸ ὄνομα. ἰστέον δὲ ὡς τὴν δευτέραν ταύτην κλίσιν οὐκ οἶδεν ἢ ἀκρίβεια, τὴν προπερισπῶσαν τὸν Γλίσσαντα, εἰ μὴ ἄρα ἐκ τοῦ Γλίσσας κλίνεται καὶ σὺναιρεῖται ὡς τὸ «αἰγλῆντα» καὶ «χρυσὸν τιμῆντα». ὁ δὲ Χοιροβοσκὸς οὐ προπερισπωμένως Γλίσσαντα, ἀλλὰ περισπωμένως Γλίσσαν, ὡς Θωμᾶν καὶ Κοσμᾶν καὶ τὰ τοιαῦτα· εὐθεῖα γὰρ τούτου κατ' αὐτὸν ὁ Γλίσσας, οἱ δὲ περὶ τὰ ἀντίστοιχα πονησάμενοι Γλίσσαν πόλιν ἀναγράφουσιν, ἴσως μὲν Ὀμηρικὴν, ἴσως δὲ ἑτέραν τινά. (ἡ. 505) Περὶ δὲ Θηβῶν εἴρηται ἐν τοῖς τοῦ Περιηγητοῦ, εἰ τέως ἐνταῦθα Θήβας δυσυλλάβως ἀναγνωστέον. Ἰστέον γὰρ ὅτι Ὀμήρου γράψαντος «οἱ θ' ὑπὸ Θήβας εἶχον ἐυκτίμενον πτολίεθρον», οἱ πλείους οὐ νοοῦσιν ὑπὸ Θήβας ἐν δυσὶ μέρεσι λόγου, ἀλλὰ ὑφὲν Ὑποθήβας λέγοντες, ὅτι πολλοὶ τόποι καλοῦνται μετὰ προθέσεων, οἷον Ἐπικνημίδιοι, Ὑπερβόρειοι, Παραποτάμιοι, Προποντίς, Παρωκεανῖται, Ὑποχαλκίς, πόλις Αἰτωλίας. οὕτω γοῦν καὶ Ὑποθήβαι πολισμάτιόν τι διὰ τὴν τοῦ τόπου θέσιν οὕτως ὠνομασμένον. ὡς γὰρ Ὑποχαλκίς, πόλις Αἰτωλική, διὰ τὸ ὑπὸ τὸ ὄρος φασίτην Χαλκίδα κεῖσθαι, οὕτω καὶ Ὑποθήβαι αἰ ὑπὸ τὰς Βοιωτίας Θήβας. Φασὶ δὲ οὕτω καλεῖσθαι τὰς Ποτνιαίας τῆς Βοιωτίας, ἔνθα αἰ τοῦ Θρακικοῦ Διομήδους ἵπποι ἐμάνησαν κατὰ τινὰς, μάλιστα μὲν οὖν κατὰ τὸν Γεωγράφον, ἐφ' ὧν μυθεύεται ὁ Ποτνιαῦς Γλαῦκος ὑπὸ ἵππων διασπασθῆναι, ἃς Εὐριπίδης Ποτνιαῖδας ἵππους φησὶν. αἰ δὲ ῥηθεῖσαι Πότνιαι καὶ δυσυλλάβως εὐρηνται Πότναι λεγόμεναι. φασὶ δὲ τινες καί, ὅτι παρ' ἱστορίαν ἔστι τὸ μνησθῆναι Θηβῶν ἐνταῦθα τὸν ποιητὴν. ὡς γὰρ δηλοῖ καὶ τὰ εἰς τὸν Λυκόφρονα Ὑπομνήματα, οὐκ ἐστράτευσαν εἰς Τροίαν Θηβαῖοι νεωστὶ πορθηθέντες ὑπὸ Ἀργείων καὶ ἄρτι τὴν πόλιν συνοικίσαντες. τινὲς δὲ Ὑποθήβας φασὶ τὰς ὑποκειμένας κώμας ταῖς ἑπταπύλοις Θήβαις· ἑπτάπυλοι γὰρ αἰ Βοιωταί, ὡς περ ἑκατόμυλοι αἰ Αἰγύπτιοι· ἕτεροι δὲ Ὑποθήβας τὰς ἐλάττους Θήβας, ἃς δηλαδὴ ἠλάττωσαν 1.413 οἱ Ἐπίγονοι τῶν Ἐπτὰ ἐπὶ Θήβας, ὡς μετὰ ταῦτα ἱστορήσει ὁ ποιητής. δηλὸν δὲ ὅτι αἰ Ὑποθήβαι τῶν Θηβῶν εἰσι παρώνυμοι. αὐταὶ δὲ οὕτω καλοῦνται ἢ ἀπὸ Θήβης, θυγατρὸς Ἀσωποῦ, ἐντοπίου ποταμοῦ, ἢ διὰ τὸ θεῖσαι τὴν βοῦν ἢ τοὶ δραμεῖν μέχρις ἐκεῖ, τὴν ὁδηγὸν τοῦ Κάδμου, ἢ ἐκεῖνος θύσας τὴν πόλιν Θήβην ἐκάλεσεν ἀπὸ τῆς θεύσεως ἢ τοῦ τοῦ δρόμου τῆς βοός· ἀφ' ἧς καὶ ἡ Βοιωτία κατὰ τινὰς ὠνόμασται. ὠδήγησε δὲ ἡ τοιαύτη βοῦς τὸν Κάδμον κατὰ τὸν Πυθοῖ χρησμόν, ὅτε κατὰ ζήτησιν Εὐρώπης τῆς ἀδελφῆς αὐτὸς πλανώμενος ἤκεν εἰς Δελφούς ἐρησόμενος, ποῦ ποτε ἂν εὕρη τὴν ζητουμένην· καὶ πρὸς ὁμὸν ἦρετο, ἤκουσεν οὐδὲν· χρῆσθαι δὲ ὁδηγῶ παρηγγέλθη τῷ πρώτῳ παρατυχόντι ἢ αὐτὸ δὴ τοῦτο, βοῖ, καὶ πόλιν κτίσαι, ἔνθα ἢ βοῦς εἰς τὰ δεξιά

πέσηκαμοῦσα. καὶ τοίνυν εἶπετο συντυχῶν ταύτη πορευομένη. ἡ δὲ ἀνεκλίθη ἔνθααὶ Θῆβαι αὐταί. Τῷ δὲ Γεωγράφῳ ἐντυχῶν τις τάδε εἴσεται. Ὑποθήβας τινὲςπολεϊδίον τί φασιν, οἱ δὲ τὰς Ποτνίας· τὰς γὰρ Θήβας ἐκλελείφθαι διὰ τὴν τῶν Ἐπιγόνων στρατείαν καὶ μὴ μετασχεῖν τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου· οἱ δὲ μετασχεῖν μὲν λέγουσιν, οἰκεῖν δὲ ἐν τοῖς ἐπιπέδοις χωρίοις ἀδυνατοῦντας κτίσαι τὴν Καδμείαν, ὃ ἐστὶν αὐτὰς τὰς Θήβας. ὅθεν ὑπὸ Θήβας εἶπεῖν τὸν ποιητὴν, ἤγουν ὑπὸ τῇ Καδμείᾳ, οἰκεῖν τοὺς τότε Θηβαίους. Καὶ ὄρα τὸ ὑπὸ Θήβας ἤγουν ὑπὸ τῇ Καδμείᾳ. διχῶς γὰρ συνέταξεν ὁ ῥήτωρ τὴν ὑπὸ πρόθεσιν, ἤγουν μετὰ αἰτιατικῆς καὶ δοτικῆς. πολλαχοῦ δὲ οὕτω γίνεται. καὶ σημειῶσαι, ὅτι οὐ μόνον ὑφὲν ἀναγνωστέον τὰς Ὑποθήβας, ἀλλὰ καὶ ἐν δυσὶ μέρεσι λόγου, ἵνα ἢ ὑπὸ τὰς Θήβας. (ἡ. 506) Ὀγχηστός δὲ ἄλσος ἐν τῇ Ἀλιαρτίων χώρᾳ ἰδρυθὲν ὑπὸ Ὀγχηστοῦ, παιδὸς Βοιωτοῦ, ὅς, φασίν, ἐν τῷ τόπῳ πρῶτος Ποσειδῶνος ἰδρύσατο ἱερόν. ἔστι δὲ καὶ πόλις μεγάλη κατὰ τινὰς. καὶ ποταμὸς δὲ ὁμώνυμος ταύτῃ Θετταλικός, ὡς ὁ τὰ Ἐθνικὰ γράψας φησίν. ἰέρωται δὲ Ποσειδῶνι τὸ ῥηθὲν ἄλσος· διὸ καὶ «ἱερόν Ποσιδήϊον ἀγλὰν ἄλσος» ὁ ποιητὴς αὐτὸ καλεῖ. περὶ δὲ τῆς λέξεως τοῦ Ποσειδηΐου καὶ ἐν τοῖς τοῦ Περιηγητοῦ εἴρηται καὶ ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσειαν. ζητητέον δὲ, εἰ τὸ ταύτης ἀπλοῦν ἠπροπαροξύνεται, ἵνα ἢ, ὡσπερ Ἡράκλειον καὶ Ἀπολλώνειον, οὕτω καὶ Ποσειδεῖον, ἢ προπερισπᾶται, λεγόμενον Ποσειδεῖον κατὰ τὸ Θεσεῖον καὶ Ἰσεῖον καὶ Ἀσκληπιεῖον καὶ τὰ τοιαῦτα. ὁ δὲ Στράβων φησὶ καὶ ταῦτα· «Ὀγχηστός ἐν ὕψει κείμενος, ψιλός, ἔχων Ποσειδῶνος ἱερόν, ψιλὸν καὶ αὐτό, οἱ δὲ ποιηταὶ κοσμοῦσιν ἄλση καλοῦντες τὰ ἱερά πάντα, κἂν ἢ ψιλὰ». καὶ φέρει 1.414 Πινδάρου χρῆσιν εἰς τοῦτο. συνήγετο δὲ, φησὶ, τὸ Ἀμφικτυονικὸν εἰς Ὀγχηστόν. τί δὲ τὸ Ἀμφικτυονικόν, οὐ νῦν εὐκαιρὸν εἰπεῖν, ἀλλ' ἢ μόνον εἰς τοσοῦτον, ὅτι σύνταγμά τι ἦν πλήθους ἐκδικοῦν τὰ ἱερά. (ἡ. 507) Ἡ δὲ Ἄρνη ὁμώνυμός ἐστι τῇ ἡρωίδι. αὐτὴ δὲ ἀπὸ περιουσιασμοῦ ἀρνῶν ἔοικεν ὑπὸ τοῦ πατρὸς Ἄρνη κληθῆναι, καθὰ καὶ αὐτὴ παῖδα ὑπὸ τῷ Ποσειδῶνι τεκοῦσα Βοιωτὸν ἐκτῶν βοῶν ἐκάλεσε. φησὶ γοῦν Εὐφορίων· «Βοιωτὸν δ' ὀνόμηνε. τὸ γὰρ καλέσαντο νομῆες, ὅτι ῥα πατρώησι βοῶν ἀπεθήκατο κόπροις». ὡς οὖν ὁ υἱὸς αὐτῆς ἐκλήθη Βοιωτὸς ἐκ τῶν βοῶν, οὕτω καὶ αὐτὴ, ὡς εἰκός, Ἄρνη ἐκ παρωνυμίας ἀρνῶν, ζώου φιλουμένου τοῖς παλαιοῖς, ἐξ οὗ καὶ τὸ ἄρνησθαι ἐπὶ ἀντικαταλλαγῆς καὶ ὀλύαρνος θυέστης. τέσσαρες δὲ Ἄρναι ἀριθμοῦνται τοῖς παλαιοῖς, ἐν αἷς καὶ Θετταλικὴ ἄποικος τῆς Βοιωτίας, περὶ ἧς ἐχρήσθη οὕτως· «Ἄρνη χηρεύουσα μένει Βοιωτίων ἄνδρα». τὰ δὲ Σχόλια γράφουσι καί, ὅτι Ἄρνη νῦν Χαιρωνείας καὶ ὅτι ἦν καὶ Τάρνη τις πόλις Ἀχαΐας. ἡ δὲ παρ' ἑτέροις Λεοντάρνη κώμη καὶ αὐτὴ περὶ τὸν Ἐλικῶνα ἢ κρήνη κληθεῖσα οὕτω, διότι Ἀδράστου θύοντος, φασίν, ἐκεῖ λέων τὸν ἄρνα ἤρπασε. τὴν δὲ παρ' Ὀμήρῳ Ἄρνην ταύτην Ζηνόδοτος Ἄσκληρον γράφει. οὐ δύναται δὲ, φασί, πολυστάφυλος ἢ Ἄσκληρον λέγεσθαι· ἀξιοπιστότερος γὰρ αὐτὸς Ἡσίοδος λέγων «Ἄσκληρον χεῖμα κακὴ, θέρος ἀργαλέη, οὐποτ' ἐσθλή», ὥστε οὐδὲ πολύκαρπος ἢ τοιαύτη λέγοιτο ἄν, περὶ ἧς, φασίν, Εὐδοξος πολὺ χεῖρονα Ἡσιόδου εἶπε. τοὺς δὲ γράψαντας Τάρνην ἀντὶ Ἄρνης αἰτιῶνται οἱ παλαιοί· Λυδῶν γάρ, φασίν, ἢ Τάρνη, ὅθεν ἦν Φαῖστος υἱὸς Βώρου, ὃν ἐν Ἰλιάδι ἀναιρεῖ Ἰδομενεύς. Ἡ δὲ μνημονευθεῖσα Χαιρώνει πλησίον ἦν Ὀρχομενοῦ, περὶ οὗ ῥηθήσεται, ὅπου, φασί, Φίλιππος μεγάλῃ νικήσας Ἀθηναίους καὶ Βοιωτοὺς καὶ Κορινθίους κατέστη τῆς Ἑλλάδος κύριος. φασὶ δὲ καὶ τὴν Ὀμηρικὴν ταύτην Ἄρνην ὑπὸ τῆς Κωπαΐδος λίμνης καταποθῆναι καὶ τὴν Μίδειαν. Μίδεια δὲ οὐ μόνον αὕτη, ἀλλὰ καὶ Ἀργεῖα, ἢ καὶ πόλις Περσέως, κληθεῖσα οὕτως ἀπὸ Μιδείας, θυγατρὸς Ἀλωέως, λεγομένη καὶ Μίδεια χωρὶς τοῦ ἰ, ὅθεν καὶ Μιδεάτις Ἀλκμήνη. φασὶ δὲ, ὅτι ἢ μὲν Βοιωτικὴ Μίδεια λέγεται προπαροξυτόνως, ὡς πρόνοια, ἢ δὲ περὶ Τίρυνθα 1.415 Μιδεά,

ὡς Τεγέα. (η. 508) Νῆσα δέ ἐστι μὲν καὶ Μεγαρική· ἡ δὲ ἐν Βοιωτοῖς Διονύσου ἱερὸν εἶχεν ἐπιφανές, ἔστι δὲ παρώνυμος Νίσω τινὶ ἥρωϊ. ἡ δὲ Μεγαρική καὶ Νισαία ἐλέγετο τῆς Μεγαρίδος οὖσα ἐπίνειον, ἀπὸ Νίσου κληθεῖσαυτοῦ Πανδίωνος. μνήμη δὲ αὐτῆς ἔσται μετ' ὀλίγα ἐν τῷ περὶ Σαλαμίνας λόγῳ. οἱ δὲ μετ' Ὀμηρὸν φασιν, ὅτι Νῆσα οὐδαμοῦ φαίνεται Βοιωτίας. διὸ καὶ γράφουσι τινες «Ἴσον τε ζαθέην Ἀνθηδόνα τε», ὡς τῆς Ἴσου εὐρισκομένης· τινὲς δὲ «Κρεῦσάν τε ζαθέην», τὴν νῦν Κρέουσαν, ἐπίνειον Θεσπιέων πρὸς τῷ Κρισσαίῳ κόλπῳ· ἄλλοι «Νῦσάν τε ζαθέην»–κώμη δὲ ἐστὶν Ἐλικῶνος ἡ τοιαύτη Νῦσα–ἕτεροι δὲ ἀντὶ τοῦ «Νῆσάν τε ζαθέην» ἔγραψαν «Φηράς τεζαθέας» εἰπόντες, ὅτι τετρακωμία περὶ Τάναγρον· Ἐλεών, Ἄρμα, Μυκαλησσός, Φηραί, ἃς δὴ Φηράς ἀντὶ τῆς Νήσης ἔθεντο. ὅτι δὲ οὔτε ἐκ ταύτης οὔτε ἐκ τῆς Μεγαρίδος Νισαίας οἱ Νισαῖοι ἵπποι λέγονται, ἐν τοῖς ἐξῆς ῥηθήσεται. τῆς δὲ ῥηθείσης Ἴσου ἡ ἄρχουσα ἐκτείνεται, φασί, ποιητικῶς, συστέλλει δὲ αὐτὴν ὁ καλούμενος Ἴσος, τόπος ἐκεῖ ἱεροπρεπής. Ἡ δὲ Ἀνθηδὼν καλεῖται μὲν οὕτω διὰ τὸ αὐτῆς ἀνθηρὸν ἢ ἀπὸ Ἀνθηδόνας ἢ Ἀνθίου, ἀπογόνου Ποσειδῶνος. συνώκισαν δὲ αὐτὴν Θρᾶκες· διὸ καὶ Λυκόφρων Θρηϊκίην Ἀνθηδόνα φησίν. ἐκ ταύτης Γλαῦκος, θαλάσσιος δαίμων κατὰ τὸν μῦθον, ὁσίχθον ἐἰς γῆν ἔκθετον ἰδὼν λειπόμενον τοῦ ζῆν καὶ τινος βοτάνης ψάυσαντα καὶ ἀναζωπυρηθέντα εἰς ὅπερ ἦν καὶ τῆς θαλάσσης αὐθις γενόμενον μιμείται καὶ τῆς αὐτῆς πόας ἐμφαγὼν καθάλλεται εἰς θάλασσαν καὶ εἰς κῆτος μεταβαλὼν ἀπαθανατίζεται, φασίν. ἀλιέων δὲ ἦν ἄριστος καὶ νήξασθαι δεινότατος καὶ ἐμβραδύναι τῷ βυθῷ καθὰ καὶ τινὶ χέρσῳ εὐπνοῦς. καὶ ταῦτα τὸν περὶ αὐτοῦ μῦθον πλασθῆναι πιθανῶς ἐχορήγησαν. [Παρὰ δὲ τοῖς παλαιοῖς γένος τοῦ Γλαύκου τούτου ποιεῖται τοιόνδε· «Ἀνθηδῶν νύ τίς ἐστὶν ἐπὶ πλευροῖο θαλάσσης ἀντίον Εὐβοίης. ἔνθεν ἐγὼ γένος εἰμί· πατὴρ δὲ με γείνατο Κωπεύς». ναυτικὸς δέ, φασί, καὶ κολυμβητῆς ἀγαθὸς γενόμενος πόντιος ἐκαλεῖτο, Σύμης ἐραστής, ἢ ὁμώνυμος ἢ ἐν Καρία νῆσος Σύμη. ἄδεται δὲ καὶ τῆς Ἀργοῦς δημιουργὸς γενέσθαι καὶ κυβερνῶν αὐτὴν, ὅτε Ἰάσων Τυρρηνοῖς ἐμάχετο, μόνος αὐτὸς ἄτρωτος ἐν τῇ ναυμαχίᾳ μείναι. τὴν δὲ βοτάνην, ἣν φαγὼν ἄτρωτος ἦ καὶ ἀθάνατος ἐλέχθη γενέσθαι, ἄγνωστος εἶπεν ὁ γράψας τὸ «καὶ θεῶν ἄγνωστος εὔρες, ἦν 1.416 Κρόνος κατέσπειρε». μαθεῖν δὲ αὐτὴν λέγεται κατὰ μὲν τινὰς ὑπὸ ἰχθύος, κατὰ δὲ ἄλλους ὑπὸ λαγῶ τεθηραμένου, ὃν λειποθυμοῦντα ἐκ διώξεως ἀπαχθῆναι ὑπὸ τινὶ κρήνῃ καὶ πόᾳ παρακειμένη ἀπομάσσειν τὸ ζῶον ἤδη ψυχόμενον· ὡς δὲ ἀνεζωπύρησεν ὁ λαγὼς τῇ βοτάνῃ, ἐπιγνοῦς, φασίν, ὁ Γλαῦκος αὐτῆς τὴν δύναμιν ἐνέφαγε καὶ οὕτως ἔνθεος γενόμενος εἰς θάλασσαν ἑαυτὸν ἐξέρριψε καὶ τὸ ἐντεῦθεν λαβὰς ἐνδέδωκε τῷ μύθῳ ἀοίδιμον θέσθαι αὐτόν. καὶ τοιαῦτα μὲν καὶ ταῦτα περὶ τοῦ Ἀνθηδονίου Γλαύκου.] Ἀνηγορεύθη δέ, φασί, Νίκων παγκρατιαστής Ἀνθηδόσιος. καὶ Λεωνίδας δὲ ζωγράφος Ἀνθηδόσιος ἦν, μαθητῆς Εὐφράνορος. κεῖται δὲ παρὰ τὸν Εὐρύππον ἢ Ἀνθηδῶν, περὶ ἧς καὶ οὕτω γράφεται· «Ἀνθηδῶν πόλις, λιμένα ἔχουσα, ἐσχάτη τῆς Βοιωτικῆς παραλίας τῆς πρὸς Εὐβοίᾳ». (η. 512–6) Ὅτι τριάκοντα νῆες ἦσαν «Ἀσκαλάφῳ καὶ Ἰαλμένῳ, οὓς τέκεν Ἀστυόχη δόμῳ Ἄκτορος Ἀζείδαο», ἦγουν υἱοῦ Ἀζέως, ἀνδρὸς οὕτω καλουμένου, «παρθένος αἰδοίῃ ὑπερώϊον εἰσαναβᾶσα, Ἄρηϊ κρατερῶ· ὃ δὲ οἱ παρελέξατο λάθρη». καὶ σημείωσαι, ὅτι παρθένιοι ἦσαν υἱοὶ τῇ Ἀστυόχῃ Ἀσκάλαφος καὶ Ἰάλμενος. τίνες δὲ οἱ παρθένιοι, ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα ῥηθήσεται. (η. 515) Τὸ δὲ «Ἄρηϊ κρατερῶ» ἔλλιπῶς εἴρηται. λείπει γὰρ ἢ ὑπὸ πρόθεσις, διὸ προῖων ἐντελῶς ἐπὶ τοῦ Ἀγχίσου ἐρεῖ· «ὄνυπ' Ἀγχίση τέκεν Ἀφροδίτη». ὁμοίως καὶ ἐπὶ Πολυποίτου· «τὸν ὑπὸ Πειριθῶ τέκεν Ἴπποδάμεια». [τὸ δὲ «κρατερῶ» οὐ μόνον ἔπαινον δηλοῖ, ἀλλὰ καὶ τισφοδρότητος. πολλαχοῦ γὰρ τοιαύτη ἡ λέξις αὕτη ὡς καὶ ἐν τῷ «ἀπηνέα τεκρατερόν

τε».] Ἰστέον δὲ ὅτι, ἐπεὶ ὑπτιον τὸ τῆς Ὀμηρικῆς Βοιωτίας βιβλίον, ἔτι δὲ καὶ γλίσχρον, οὗ μόνος οὗτος σκοπὸς ἀρχοῦς νηῶν ἐρεῖν νηάς τε προπάσας, παρεμπλέκει καὶ μύθους καὶ ἱστορίας καὶ ἐπαίνους καὶ ἕτερα ὁ ποιητής· δι' ὧν καὶ τὸ μονοειδὲς ἐξαιρεῖ τῆς ἀφηγηματικῆς πραγματείας καὶ πλατύνει τὸ ὀλιγόυλον καὶ τὴν ὑπτιότητα τοῦ λόγου μεταποιεῖ πρὸς γοργότητα. ἔθος δεαυτῶ ἢ οὕτως ἄρχεσθαι ἐπὶ ἐκάστων, ὡς ἐξ ἀρχῆς εἶπε. «Βοιωτῶν μὲν ἦρχεν» ὁ δεῖνα καὶ δεῖνα, «οἶ», τουτέστιν οἱ Βοιωτοί, «τάσδε τὰς πόλεις ἐνέμοντο» ἢ οὕτως· ὁ δεῖνα ἦγε τούσδε τινάς, οἳ εἶχον τὴν δεῖνα καὶ δεῖνα πόλιν· ἢ καίουτως οἱ δὲ τὰς δεῖνα πόλεις ἐνέμοντο, τούτων ἦρχεν ὁ δεῖνα. ὡς περ καὶ ἐνταῦθα· «οἶ δ' Ἀσπληδόν' ἔναιον καὶ Ὀρχομενὸν Μινύειον», τούτων ἦρχον οἱ δεῖνα. (η. 514) Ὅρα δὲ ὅτι τὸ ὑπερῶν προσγεγραμμένον ἔχει τὸ ἱ, ὅπερ καὶ ἐνταῦθα 1.417 στιχθὲν ἐκπεφώνηται, ὡς περ καὶ λῶν καὶ λῳίον, τὸ κρεῖττον. δηλοῖ δέ, φασίν, ὑπερῶν τὸ δίστεγον. τοιούτους δὲ θαλάμους, ὑπερώους δηλαδή, ταῖς παρθένους οἱ ἀρχαῖοι ἐποίουν ὑπὲρ τοῦ δυσεντεύκτους αὐτὰς εἶναι. (η. 511) Ἡ δὲ Ἀσπληδῶν γράφεται παρ' ἐτέροις καὶ χωρὶς τοῦ ἱ. ἀκλήθη δὲ ἀπὸ Ἀσπληδόνας, υἱοῦ Ποσειδῶνος ἢ Πρέσβωνος ἢ Ὀρχομενοῦ. Ὀρχομενοῦ γάρ, φασίν, υἱοῖ «Ἀσπληδῶν, Κλύμενός τε καὶ Ἀμφίδοκος θεοειδής». ἔστι δὲ καὶ Φωκική, φασίν, Ἀσπληδῶν. ἐν δὲ τοῖς τοῦ Γεωγράφου καὶ ταῦτα φέρεται· Ἀσπληδῶν καὶ δίχα τῆς πρώτης συλλαβῆς· μετωνομάσθη δὲ Εὐδείελος καὶ αὐτὴ καὶ ἡ χώρα, ἰδίωμά τι τάχα προσφερομένη ἐκ τοῦ δειλινοῦ κλίματος, οἰκεῖον τοῖς κατοικοῦσι καὶ μάλιστα τὸ εὐχειμέρον. ψυχρότατα μὲν γὰρ χειμῶνος τὰ ἄκρα τῆς ἡμέρας. τούτων δὲ τὸ δειλινὸν τοῦ ἐωθινοῦ ψυχρότερον. εἰς ἐπίτασιν γὰρ ἄγει πλησιάζον τῆ νυκτί. ἴαμα δὲ ψύχους ἥλιος. τὸ οὖν ἡλιαζόμενον πλεῖστον ἐν ψυχροτάτῳ καιρῷ εὐχειμερώτατον, ὥστε κατὰ τοῦτον τὸν τοῦ σοφοῦ λόγον εὐδείελος ἢ ἐν καιρῷ χειμῶνος εὖ ἔχουσα τοῦ πρὸς δειλην καταστάσεως διὰ τὸ εὐφυὲς τῆς τοῦ τόπου θέσεως. ὅτι δὲ ὁ νῦν παρ' Ὀμήρῳ Ὀρχομενός, ἢ ῥηθεῖσα πόλις, ἀνωτέρω εὐδαίμων ἦν καὶ πλουσία, δηλώσει πού ἐν τοῖς ἐξῆς διὰ τοῦ Ἀχιλλέως ὁ ποιητής, ὃς καὶ περὶ Ἀρκαδικοῦ Ὀρχομενοῦ μετ' ὀλίγα ἐρεῖ. ἔστι δὲ καὶ Θετταλικὸς Ὀρχομενός, οὗ καὶ αὐτοῦ σῶζεται μέχρι καὶ νῦν ἡ κλήσις. καὶ Μακεδονικὸν δὲ φασίν εἶναι Ὀρχομενὸν καὶ Καρύστιον. ὁ Βοιώτιος δὲ τῷ τοῦ Διὸς Ὀρχομενῷ ἐπωνόμασται. ταύτης πολίτης Ἐργῖνος, Κλυμένου παῖς, ὃς δασμὸν Θηβαίοις ἐπέθηκεν, ὃν καὶ ἔφερον ἄχρις οὗ Ἡρακλῆς αὐτοῦς ἠλευθέρωσε φονεύσας Ἐργῖνον τὸν Ἀσκαλάφου καὶ Ἰαλμένοπρογόγον. Ἐργῖνου γὰρ Ἀζεύς ὁ προρρηθεῖς, οὗ Ἄκτωρ, οὗ Ἀστυόχη, ἧς καὶ Ἄρεος Ἀσκάλαφος καὶ Ἰάλμενος. Ἰστέον δὲ ὅτι ὁ Βοιώτιος Ὀρχομενός καὶ Ἀρκαδικὸς τοῖς ἐπιθέτοις διαστέλλονται. ὁ μὲν γὰρ Ἀρκαδικὸς πολὺμηλος, ὡς μετ' ὀλίγον εἰσόμεθα· ὁ δὲ Βοιώτιος Μινύειος, ἐπειδὴ Μινύας ποταμὸς αὐτὸν παραρρεῖ, ἢ ὅτι γένος λαμπρόν, οἱ Μινύαι, ἀπὸ τινος Μινύου βασιλέως κληθέν, ἐν αὐτῷ ποτε ἦνθησαν. ὁ Γεωγράφος δὲ οὐ μόνον πλουσίους, ἀλλὰ καὶ μάλα δυνατοὺς τοὺς Βοιωτίους Ὀρχομενίους δείκνυσι λέγων καί, ὅτι Ἐτεοκλῆς, Ὀρχομενοῦ βασιλεύς, Χαρίτων ἱερὸν πρῶτος ἰδρύσατο. καὶ ὅτι Μινύαι τινὲς 1.418 Ὀρχομένιοι ἀπώκησαν εἰς Ἰωλκόν, ὅθεν καὶ οἱ Ἀργοναῦται Μινύαι παρὰ Λυκόφρονι. ὁ αὐτὸς δὲ ἱστορεῖ καί, ὅτι Ὀρχομενός πρότερον ὤκετο ἐπὶ πεδίῳ, ἐπιπολαζόντων δὲ τῶν ὑδάτων ἀνωκίσθησαν πρὸς τὸ Ἀκόντιον ὄρος. καὶ ὅτι οἱ ἐν τῷ Πόντῳ Ἀχαιοί, οἳ καὶ παρὰ τῷ Περιγητῇ, Ὀρχομενίων ἄποικοι πλανηθέντων ἐκεῖ σὺν Ἰαλμένῳ τῷ ἀρχηγῷ μετὰ Τροίας ἄλωσιν καὶ ὅτι πλησίον τοῦ τοιούτου Ὀρχομενοῦ ἢ προρρηθεῖσα Χαιρώνεια καὶ ὅτι χωρίζει αὐτὸν ὁ ποιητής τοῦ Βοιωτικοῦ ἔθνους καλέσας αὐτὸν Μινύειον ἀπὸ ἔθνους Μινυῶν τῶν ἀνωτέρω ῥηθέντων καὶ ὅτι ἐκαλοῦντο καὶ οἱ περὶ Λυκίαν Σόλυμοι Μινύαι ἀπὸ

τινος Μίνωος, ὡς ἐν τῷ τῶν Λυκίων καταλόγῳ ῥηθήσεται. [Εἰ δὲ καὶ οἱ λοιποὶ Μινύαι καὶ ὁ ποταμὸς Μινύας οὕτως ἐτυμολογοῦνται, τίς ἂν εἰδεῖ; δόξοι δ' ἂν ὁ Μινύας παρὰ τὸ μινυόν, ὃ ἔστι μικρόν, λεχθῆναι, καθὰ καὶ ὁ Τυδεὺς ἀπὸ τοῦ τυθόν. ὅτι δὲ Ἀττικὸν τὸ μινυόν καὶ ὡς μέχρι νῦν ἐγχώριος Ἀθήνησιν ἢ λέξις, δῆλόν ἐστι. καὶ ὡς ἐξ αὐτοῦ τὸ μινυρίζειν γίνεταί.] (η. 517–23) Ὅτι Ναυβόλου Ἴφιτος, οὗ Σχεδίου καὶ Ἐπίστροφος, ἄρχοντες Φωκίων, οἱ Κυπάρισσον ἔχον, πόλιν οὕτω καλουμένην, ἢ μάλιστα κώμην ὁμώνυμον τῷ φυτῷ, Πυθῶνά τε Κρίσαν τε καὶ Δαυλίδα καὶ Πανοπηάκα καὶ Ἀνεμώρειαν καὶ Ἰάμπολιν καὶ Λίλαιαν πηγῆς ἐπι Κηφισσοῖο, περὶ οὗ καὶ ἐν τοῖς τοῦ Περιηγητοῦ εἴρηται. ἦσαν δὲ τούτοις τεσσαράκοντα νῆες, ἅσκα καὶ ἔστησαν ἔμπλην, φησί, Βοιωτῶν ἐπ' ἀριστερά, ὡς καὶ ὁμοιοὶ αὐτοῖς. (η. 526) Ἐμπλην δὲ ἢ τὸ ἐμπελαδόν ἢ τὸ χωρίς, ὡς καὶ τοῦτο φασιν οἰपालιοί. προάγει δὲ μετ' ἐπιθέτων τὴν τε Πυθῶνα, πετρήεσαν εἰπὼν διὰ τὸ περὶ αὐτὴν ὄρος τὸν Παρνασσόν, καὶ τὴν Κρίσαν, ζαθέην γὰρ αὐτὴν λέγει, ἐπεὶ Δημητρεῖον, φασί, περὶ αὐτὴν ἐπιφανές, ἢ ὡς ἀνακειμένην Ἀπόλλωνι, ἐξ ἧς καὶ πεδίον Κρισσαῖον καὶ κόλπος ἐκεῖ Κρισσαῖος, ὁ δὲ αὐτὸς καὶ Κιρραῖος διὰ τὸ καὶ τὴν Κρίσαν διπλάζουσαν κατὰ τοὺς νεωτέρους τὸ σ Κίρραν λέγεσθαι· ὡς γὰρ πυρρός, τροπὴ τοῦ ἑνὸς σ εἰς ρ, καὶ Τυρσηνός Τυρρηνός, οὕτω καὶ ὁ Κρισσαῖος κόλπος Κιρραῖος· ἔστι δὲ, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ εἴρηται, κόλπος κατὰ τοὺς παλαιούς κυρίως θάλασσα ὑπὸ ἀκρωτηρίων περιεχομένη. οὐκ ἠγνόηται δὲ οὐδ', ὅτι τινὲς τὴν Κρίσαν, ὡς περὶ καὶ τὴν πρὸ μικροῦ ῥηθεῖσαν Νῆσαν, δι' ἑνὸς σ γράφουσι, περισπῶντες τὴν ἄρχουσαν. ὁ δὲ Γεωγράφος λέγει, ὅτι Κρίσσα τῆς Φωκίδος, ἐπ' αὐτῆς ἰδρυμένη τῆς θαλάσσης, καὶ Κίρρα καὶ Ἀντίκιρρα, ὥστε κατ' αὐτὸν ἕτερα ἢ Κρίσσα καὶ ἕτερα ἢ Κίρρα. λέγει δ' ὁ αὐτὸς καί, ὅτι πόλις ἀρχαία Κίρρα ἐπὶ θαλάσσης ἰδρυμένη, ἀφ' ἧς ἀνάβασις εἰς Δελφούς ὀγδοήκοντά που σταδίων ἀντικρὺ Σικυῶνος. πρόσκειται δὲ τῇ Κίρρα τὸ Κρισσαῖον πεδίον εὐδαιμον, ἐφεξῆς δὲ ἄλλη πόλις Κρίσσα, ἀφ' ἧς ὁ κόλπος Κρισσαῖος. κατεσπάσθη δὲ καὶ ἡ Κίρρα καὶ ἡ Κρίσσα. εὐτύχησαν δὲ ποτε, φησὶν, οἱ Κρισσαῖοι, καὶ πικρῶς ἐτελώνουν τοὺς περὶ τὸ τοῦ Ἀπόλλωνος ἱερὸν ἀφικνουμένους. Μέγα δὲ ἔθνος οἱ Φωκεῖς καὶ πολλοῦ λόγου τῷ Δημοσθένει ἀξιωθέν. καὶ μέμνηται καὶ αὐτῶν ἢ Περιήγησις. κεῖται δὲ, φασί, ἡ Φωκίς μετὰ Βοιωτίαν καὶ Ὀρχομενὸν πρὸς ἄρκτον παραβεβλημένη τῇ Βοιωτίᾳ ὅτι δὲ οἱ Φωκεῖς ἐσύλησάν ποτε τὸ τοῦ Ἀπόλλωνος ἱερὸν, ὅθεν ὀφωκικὸς καὶ ἱερὸς καλούμενος ἐξήφθη πόλεμος, καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς δηλωθήσεται. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ Ἴφιτος ἐνταῦθα μὲν διὰ μέτρον ἐξέτεινε τὴν μέσσην συλλαβὴν ἥτοι τὴν παραλήγουσαν, ἀλλαχοῦ δὲ φυλάσσει τὸν βραχὺν χρόνον, οἶον «Ἴφιτος Εὐρυτίδης». (η. 517) Τὸ δὲ Φωκίων διφορεῖται κατὰ τοὺς παλαιούς, οἴφασιν, ὅτι ἐν τῇ Ἀριστάρχου διχῶς φέρεται Φωκίων, διὰ διφθόγγου δηλαδή, καὶ Φωκίων διὰ τοῦ ῥ. ἔστι δὲ καὶ ἐν τοῖς τοῦ Περιηγητοῦ τοιοῦτόν τι, ἐν οἷς περὶ τῶν Ὑλλέων λέγει. Σχεδίους δὲ ἀριθμοῦνται οἱ ἀρχαῖοι δύο, τοῦτόν τε τὸν Ἰφιτίδην καὶ τὸν τοῦ Περιμήδους. φησὶ γὰρ που ὁ ποιητής «Σχεδίον Περιμήδεος υἱόν, ἀρχὸν Φωκίων», ἡγουν ὑπαρχον, ἡγεμόνα τῶν ἐπὶ μέρους. καὶ πάλιν «Σχεδίον μεγαθύμου Ἰφίτου υἱόν, Φωκίων ὄχ' ἄριστον», οὐς καὶ ἀμφοτέρους ὁ Ἐκτωρ ἀναίρει. ὁ δ' αὐτὸς ποιητής καὶ δύο Εὐρυβάτας οἶδε κήρυκας, τὸν βασιλικὸν καὶ τὸν τοῦ Ὀδυσσεῶς τὸν ἐξ Ἰθάκης, καὶ δύο Εὐρυμέδοντας, τὸν τοῦ Ἀγαμέμνονος καὶ τὸν τοῦ Νέστορος· καὶ ἄλλαι δὲ ὁμωνυμιαί εἰσι παρ' αὐτῷ, καθὰ πολλαχοῦ φαίνεται. οἱ δὲ ῥηθέντες Φωκεῖς καλοῦνται οὕτως ἀπὸ Φώκου, υἱοῦ Αἰακοῦ καὶ Ψαμάθης, μιᾶς τῶν Νηρηίδων. (η. 519) Τὴν δὲ ῥηθεῖσαν Κυπάρισσον ἀπὸ Κυπαρίσσου φασὶ καλεῖσθαι, υἱοῦ Μινυοῦ, ἀδελφοῦ Ὀρχομενοῦ· οἱ δὲ ἀπὸ πλήθους τῶν ἐκεῖ κυπαρίσσων, [ὧν ἐτυμολογία στιχηρά, οὐ πάνυ παλαιά, τὸ «κύει

παρίσους ἢ κυπάρισσος κλάδους».] ἐκάλουν 1.420 δὲ αὐτὴν καὶ Κυπαρισσοῦντα καὶ Ἀπολλωνιάδα, πρότερον δὲ ποτε καὶ Ἑραννον [ἐν δυσι νῦ πρὸς διαστολὴν τοῦ ἐν Ὀδυσσεΐα ἐράνου, οὐ χρῆσις τὸ «ἐπεὶ οὐκ ἔρανος τάδε γ' ἐστί», πρὸς δ' παίζων τις παλαιὸς συνήλειψε καὶ εἶπε γ' ἔρανον καὶ ἠπάτησε τὸν ἀκούσαντα, ὡς δῆθεν περὶ ζῶου γεράνου λαλῶν.] ἔκειτο δὲ ἐν Παρνασσῶ κατὰ τοὺς Δελφούς. Ἡ δὲ Πυθῶν πάλαι μὲν ποτε Παρνασσία ἐκαλεῖτο νάπη ἀπὸ Παρνασσοῦ, ὄρους παρακειμένου· εἶτα Πυθῶν ἐκλήθη διὰ τὸν ἐκεῖ τοξευθέντα ὑπὸ Ἀπόλλωνος καὶ σαπέντα δράκοντα, ὡς ἐκ τοῦ πύθω τὸ σήπω, ἐξ οὗ τὸ «σοῦ δ' ὄστ᾽ ἀπύσει ἄρουρα», ἢ διὰ τὸ δύνασθαι τοὺς ἐκεῖ χρωμένους πυθέσθαι τὰ μέλλοντα ἦτοι μαθεῖν, ὅθεν καὶ Πύθιος Ἀπόλλων δέκεῖ τιμώμενος καὶ ἑορτὴ λαμπρὰ καὶ ἀγῶνες τὰ Πύθια καὶ προφήτις Πυθιάσκαί πυθιάζειν ἔτι δὲ καὶ πυθαΐζειν τὸ μαντεύεσθαι. ὕστερον μέντοι Δελφίς ἢ Πυθῶν ἐκλήθη, ὅτι καὶ Δελφοὶ τὸ ἐκεῖ ἔθνος. ἔστι δὲ καὶ Πυθῶ ἢ πόλις δίχα τοῦ ἄνω, ὡς Λητῶ καὶ Σαπφῶ, καὶ δῆλον ἐκ τοῦ Πυθῶδε καὶ τοῦ «Πυθοῖ ἐνήγαθή». περὶ δὲ ταύτης δηλοῦται καὶ ἐν τοῖς τοῦ Περιγητοῦ. (ἡ. 520) Κρίσσα δὲ πεδίον καὶ πόλις ἐν Λοκροῖς ἢ ἐν Δελφοῖς ἀπὸ Κρίσσου τινὸς τυράννου ἢ, ὡς Ἐκαταῖος φησι, παιδὸς Φώκου· περὶ δὲ αὐτῆς καὶ ἀνωτέρω εἴρηται. Τὸ δὲ Δαυλὶς ὀξύνεται, καθὰ καὶ ἡ Αὐλὶς τὸ τοπικόν. ἢ γὰρ αὐλὶς, ὡς προερέθη, Αἰολικῶς βαρύνεται. δασεῖα δὲ ἢ πόλις καὶ σύμφυτος, ὅθεν καὶ τήν κλήσιν ἔλαχε. δαῦλον γὰρ τὸ δασὺ ἔλεγον προπερισπωμένων, ὡς δηλοῖ Παυσανίας εἰπὼν «δαῦλον τὸ δασύ. ἢ προτέρα περισπᾶται. Αἰσχύλος· «Δαῦλος δ' ὑπήνη»». κατὰ δὲ ἑτέρους ἀπὸ Δαυλιέως τυράννου ἐκλήθη οὕτως. οἱ δὲ ὕστερον Δαυλείαν αὐτὴν φασὶ προπαροξυτόνως καὶ διὰ διφθογγου, ὡς ὁ τὰ Ἑθνικὰ γράψας λέγει. Παυσανίας δὲ φησὶν ἐν ἰώτα· διὸ πολίτης αὐτῆς Δαυλιεύς καὶ 1.421 Δαύλιος καὶ Δαυλίδιος. ὁ δὲ Γεωγράφος, παρ' ᾧ κεῖται καί, ὅτι δαυλοὶ τὰ δάση, ἱστορεῖ ὅτι Δαυλὶς ἐν μεσογαίᾳ μετὰ Δελφούς ὡς πρὸς ἔω, πολίχinion ὅπου Τηρέα τὸν Θρακὰ φασὶ τινες δυναστεῦσαι. καὶ τὰ περὶ Φιλομήλαν καὶ Πρόκνην ἐκεῖ μυθεύονται γενέσθαι ἢ καὶ ἐν Μεγάροις κατὰ Θουκυδίδην. Ὁ δὲ Πανοπεὺς ἀπὸ Πανοπέως ὠνόμασται, υἱοῦ Φώκου. ἕτεροι δὲ Πανόπην μὲν γράφουσι τὴν πόλιν, Πανοπέα δὲ τὸν αὐτῆς πολίτην, ὡς ἐν τοῖς Ἑθνικοῖς γράφεται. ζήτηι δὲ καὶ τὸν Σοφοκλῆν εἰπόντα «Φανοτεὺς ὁ Φωκεύς». φασὶ γὰρ οἱ παλαιοὶ ἐκεῖ τινὰ χρῆσιμα τοῖς ἐνταῦθα. Φάμενοι δὲ οἱ ἀρχαῖοι, ὅτι ὁ Ζηνόδοτος ἐν τῷ «καὶ Δαυλίδα καὶ Πανοπήα» γράφει καὶ Πανόπεων ὡς Μενέλεων, αἰτιῶνται τὴν γραφήν, διότι ἄμετρον τε ποιεῖ τὸν στίχον καὶ οὐδὲ σχηματίζει καθ' Ὅμηρον τὸ ὄνομα. ἔστι γὰρ Πανοπέως ὡς Ἀχιλλέως, ὡς δηλοῖ καὶ τὸ «ἐν κλυτῷ Πανοπήϊ». Ἐν δὲ τῷ Γεωγράφῳ κεῖται, ὅτι Πανοπεὺς, ὁ νῦν Φανοτεὺς, ὁμοιος τοῖς περὶ Λεβάδειαν τόποις καὶ ὅτι ἐνταῦθα ἢ τοῦ Ἐπειοῦ πατρὶς καὶ ὅτι ἐκεῖ μυθεύονται τὰ περὶ τὸν Τιτυόν, ἢ γοῦν ἢ τῆς Λητοῦς βία ὑπ' αὐτοῦ, δι' ἣν οἱ μυθικοὶ γῦρες αὐτῷ κατὰ τοῦ ἥπατος ἐμφύονται καὶ κείρουσι τροφήν ἐν ἑνὶ καλῆν καὶ διηνεκῆ καὶ ἀδάπανον, ὡς ὁ μῦθος βούλεται. (ἡ. 521) Ἡ δὲ Ἀνεμώρεια ὠνόμασται μὲν, φασὶν, ἀπὸ τοῦ συμβαίνοντος πάθους· ὑπέρεται γὰρ αὐτῆς τὸ καλούμενον Κατοπτήριον χωρίον, ἐξ οὗ δι' ἡμέρας καὶ νυκτὸς καταγιγίσκεται πανταχόθεν. ἔστι δὲ μεθόριον Φωκίδος καὶ Δελφῶν κειμένη ἐπὶ λόφου ὑψηλοῦ. ταῦτα ἐν τοῖς Ἑθνικοῖς, ἐν οἷς καὶ ὅτι Ἀνεμώρεια ἢ νῦν Ἀνεμώλεια. τὸ μέντοι ἐν Κιλικίᾳ Ἀνεμούριον ἐξ ὁμοίου μὲν τινος πάθους ὠνόμασται, οὐδετέρως μέντοι προάγεται. Ἡ δὲ τοῦ Γεωγράφου περὶ Ἀνεμωρείας ἱστορία φησὶ καὶ αὐτὴ, ὅτι Κατοπτήριος χῶρος ἐκεῖ καταγιγίσκων εἰς Ἀνεμώρειαν, κρημνὸς τις ἀπὸ Παρνασσοῦ διήκων, καὶ ὅτι τινὲς Ἀνεμώλειαν ταύτην εἶπον καὶ ὅτι ὄριον ἦν ὁ τόπος Δελφῶν καὶ Φωκέων. Ἡ δὲ Ἰάμπολις εἰ μὲν ἀπὸ τῶν Ἰάντων ὠνόμασται τῶν περὶ Βοιωτίαν, οὐκ

ἔστιν ἀκριβῶς εἰπεῖν. οὐ πολὺν δὲ λόγον ἔσχε παρὰ τοῖς παλαιοῖς. φασὶ δὲ τοὺς ἐγχωρίους καὶ σὺν τῷ ὦσιν λέγειν αὐτὴν Ἰσάμπολιν. Ἡ δὲ γεωγραφικὴ ἀκρίβεια παραδίδωσιν, ὅτι Ἀνεμῶρεια ἢ προσεχῶς ἀνωτέρω ῥηθεῖσα Ἰσάμπολις μετωνομάσθη, εἰς ἣν ἐξέπεσον ἐκ Βοιωτίας Ἰσάντες. ἑτέρα δὲ αὕτη τῆς ἐν Παρνασσῶφιν Ἰσάπολεως, καὶ ὅρα ὅτι τρεῖς ἐντεῦθεν Ἰσάπολεις ἀναφαίνονται, ἢ τε 1.422 Ὀμηρικὴ αὕτη, ἢ τε μετωνομασθεῖσα ἐξ Ἀνεμῶρειας Ἰσάμπολις καὶ τρίτη ἢ Παρνασσία. ἐν ἄλλοις δὲ φησὶν ὁ Γεωγράφος, ὅτι Ἰσάντες τῆς Φωκίδος Ἰσάπολιν ἔκτισαν· ἴσως δὲ καὶ Ἰσάμπολις ἢ τοιαύτη ἐν ἐνὶ μέρει λόγου· καὶ ὅτι Ἰσάντες ἐκ Βοιωτίας ἀπελθόντες Αἰτωλοῖς συνώκησαν. (ἡ. 523) Ἡ δὲ Λίλαια πόλις λέγεται καὶ αὕτη Φωκικὴ, ὁμώνυμος Λιλαίᾳ τῇ τοῦ Κηφισσοῦ. ἔκειτο δὲ παρὰ τὸν Παρνασσόν. εἰ δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ λιλαίου, τὸ ἐπιθυμῶ, γίνεται, οὐκ ἔστι διαβεβαιώσασθαι τὸν μὴ ἐξ ἱστορίας συγκροτούμενον. περιρρέει δὲ ταύτην ὁ ἐνταυθοῖ παρεισρυσὶς τῷ Ὀμηρικῷ λόγῳ Κηφισσοῦ, μᾶλλον δὲ τὰς πηγὰς αὐτόθεν ποθὲν ἔχει, ὡς προσεχῶς δεδήλωκεν ὁ ποιητής, ὡς συμφωνῶν καὶ Ἡσίοδος περὶ Κηφισσοῦ λέγει· «ὅς τε Λιλαίηθε προχέει καλλιῖροον ὕδωρ». λέγει δὲ καὶ ὁ Γεωγράφος, ὅτι Κηφισσοῦ ἐκ Λιλαίας πόλεως Φωκικῆς τὴν ἀρχὴν λαμβάνει καὶ ὅτι εἰς τὴν Κωπαΐδα ἐκδίδωσιν. ἔστι δὲ καὶ ἄλλος Κηφισσοῦ διὰ Φωκέων ῥέων, φασὶ, καὶ ἐμβάλλον εἰς τὸν Κορινθιακὸν κόλπον. καὶ Ἀττικὸς δὲ ἔστι Κηφισσοῦ καὶ Σαλαμίνιος καὶ Ἀργεῖος καὶ Σικυώνιος. καὶ λίμνη δὲ Βοιωτίας ἔστι Κηφισσὶς, ἢ λεγομένη καὶ Ὑλικὴ παρωνύμως τῇ Βοιωτικῇ Ὑλῃ. οἱ δὲ παρὰ τὸν Κηφισσοῦ ποταμὸν Ἐπικηφισσοῖσι λέγονται, ὑπὸ δὲ τινῶν Παραποτάμιοι. ὁ δὲ Γεωγράφος ἑπτὰ μετρεῖ Κηφισσοῦς. (ἡ. 527–9) Ὅτι Λοκρῶν ἡγεμόνευεν Ὀϊλέως ταχὺς Αἴας, μείων. εἶτα ἐρμηνεύων τὸ μείων, ἵνα μὴ τισινόησιν καὶ αὐτὸν τυτθὸν τὸ δέμας κατὰ τὸν Τυδέα, ἐπάγει· «οὔτι τόσος γε ὅσος Τελαμώνιος Αἴας». καὶ ὅρα τοὺς δύο στίχους εἰς τὸ Αἴας καταλήγοντας κατάσχημα κάλλους ὁμοιοκατάληκτον. ἐπεὶ δὲ τὸ «οὔτι τόσος» ἀορισταίνει καὶ αὐτὸ καὶ οὐ δηλοῖ, πόσον ἦν ὁ Λοκρὸς Αἴας ἤττων τοῦ Σαλαμινίου Αἴαντος, ἐπιφέρει· «ἀλλὰ πολὺ μείων». διὸ καὶ Αἴας ἐκεῖνος ὁ μέγας ἐλέγετο, ἔτι δὲ καὶ ὁ μείζων, ὡς παρὰ Σοφοκλεῖ. εἶτα ὁ ποιητής παραφράζων τὸ μείων φησὶν· «ὀλίγος μὲν ἦν». (ἡ. 529 ς.) λέγει δὲ καὶ ὅτι λινοθώρηξ ἦν. φανήσεται γὰρ ὅτι 1.423 πεζῶν ἦρχεν, ὅθεν οὐδὲ αὐτὸς σιδηροῦ χιτῶνος πάνυ ἐδέετο. «ἐγχείη δέ», φησὶν, «ἐκέκαστο Πανέλληνας καὶ Ἀχαιοὺς», ἧγουν ἐγχεσπάλος ἦν καὶ αἰχμητής, εἰκαὶ μὴ τοιούτων ἦρχεν ἀλλὰ σφενδονητῶν τε καὶ τοξοτῶν καὶ τοιούτων τινῶν. ὅτι δὲ τοιοῦτοι οἱ Λοκροί, δηλώσει καὶ ὁ ποιητής ἐν τοῖς ἐξῆς εἰπὼν μὴ σταδιανύσμινην μέλειν τοῖς Λοκροῖς, ἀλλὰ τόξα καὶ σφενδόνας. τοιοῦτοι δὲ τινες καὶ οἱ Αἰτωλοί, ὡς ἐν τῷ περὶ αὐτῶν λόγῳ φανήσεται. φέρεται δὲ ἀπ' αὐτῶν παροιμία ἡδε· «Λοκρῶν σύνθημα» ἐπὶ ἀπατεῶνων. δοκοῦσι γὰρ Λοκροὶ Πελοποννησίους συνθέμενοί ποτε, εἶτα Ἡρακλείδαις βοηθῆσαι. Ἰστέον δὲ ὅτι κατὰ τὴν ἱστορίαν οἱ Ὀποῦντιοι Λοκροὶ γραφὰς ἦτοί εἰκόνας γεγραμμένας τῶν δύο Αἴαντων ἔχοντες οὐ κατὰ τὸν ποιητὴν ἔγραψαν, ἀλλ' ἐτόλμησαν μείζονα τὸν ἴδιον γράψαι. (ἡ. 531–3) Ἐνέμοντο δὲ, φησὶν, οἱ ὑπ' αὐτὸν πόλεις ταύτας· Κύννον Ὀπιδόντα τε, ἦτοί τὴν Ὀποῦντα, καὶ Καλλίαρρον Βῆσάν τε, δι' ἐνὸς ὦσιν λεγομένην κατάτινας πρὸς διαστολὴν τῆς ὀρεινῆς βήσσης, Σκάρφην τε καὶ Αὐγείας ἐρατεινὰς Τάρφην τε Θρόνιον τε Βοαγρίου ἀμφὶ ῥέεθρα, ὡς τοῦ Βοαγρίου ποταμοῦ ἐκεῖσέπου ῥέοντος. (ἡ. 535) Εἶτα μετὰ ὀκτῶ στίχους τοὺς διὰ μέσου ἐπαναλαβόντων· «Λοκρῶν, οἱ ναίουσι πέρην ἱερῆς Εὐβοίης». ἢ δὲ τοιαύτη ἐπανάληψις ὁμοία μὲν ἔστι τῇ πρὸ ταύτης, ἐν ἣ τὸς Φωκέων στρατηγοὺς μετὰ ἑπτὰ στίχους ἐπανάλαβε, κατορθοῖ δὲ δύο τινά. τὴν τε γὰρ ἐφεξῆς ἱστορίαν προκαλεῖται· αὐτίκα γὰρ περὶ Εὐβοίας ἐρεῖ· καὶ Λοκρῶν διαφορὰν ἐμφαίνει ὡς

καὶ ἐτέρωνδόντων. οὗτοι μὲν γὰρ Ἐπικνημίδιοι κατὰ τοὺς παλαιούς. εἰσὶ δὲ καὶ Ὀζόλαι, κείμενοι μὲν περὶ τὰ δυτικά τῆς Φωκίδος, κληθέντες δὲ Ὀζόλαι ἢ διὰ τὴν ἐν τοῖς τοῦ Περιηγητοῦ ῥηθεῖσαν αἰτίαν ἢ, διότι, φασίν, αἰγονόμοι εἰσὶ καὶ τραγᾶς ἀβυρσεύτους καὶ δυσώδεις ἀμφιέννυνται. τραγαῖ δὲ εἰσι περισπωμένως αἱ τῶν τράγων δοραί, ὡς καὶ λεονταῖ καὶ παρδαλαῖ αἱ τῶν λεόντων καὶ τῶν παρδάλεων. Στράβων δὲ περὶ Λοκρῶν καὶ ταῦτα φησίν· «Ἐσπερίων Λοκρῶν Ὀμηρος οὐ μέμνηται». εἰπὼν δέ· «οἱ ναίουσι πέρην Εὐβοίης» ἐμφαίνει μὴ μόνον τούτους εἶναι οὐς λέγει, ἀλλὰ καὶ ἐτέρους. τὸ γὰρ «οἱ ναίουσι πέραν Εὐβοίας» πρὸς διαστολήν, φησί, τῶν ἐσπερίων εἴρηκε. διαιρεῖ δὲ ὁ αὐτὸς τοὺς παρ' Ὀμήρωφεις Ἐπικνημίδιους καὶ Ὀπουντίους, ὥστε καὶ δύο γένη Λοκρῶν καθ' Ὀμηρον, ἡγουν οἱ Ἐπικνημίδιοι ἅπαντες κοινῶς καὶ αὖ πάλιν κοινῶς οἱ ἕτεροι, τουτέστι οἱ ἐσπερίοι οἱ καὶ Ὀζόλαι. καὶ τρία δὲ εἰσι γένη τῶν αὐτῶν, ἐάν τις ὑποδιέληκατὰ τινα ἐξοχήν ἢ διαφορὰν τοὺς Ὀπουντίους ἀπὸ τῶν Ἐπικνημίδιων, περὶ ὧν καὶ ἐν τοῖς τοῦ Περιηγητοῦ δηλοῦται. λέγει δὲ ὁ Στράβων καί, ὅτι ἐσπερίοις 1.424 μὲν Λοκροῖς συνεχεῖς Αἰτωλοῖ, Ἐπικνημίδιοις δὲ Ἐνιᾶνες, καὶ ὅτι ἡ Ναύπακτος, ἦν Φίλιππος Αἰτωλοῖς προσέκρινεν, ἀπὸ ναυπηγίας Ἡρακλειδῶν ἢ Λοκρῶν ἐκλήθη στόλον ἐκεῖ ναυπηγησαμένων· καὶ ὅτι Παρνασσῶ τὸ πρὸς δύσιν πλευρὸν Ὀζόλαι Λοκροὶ κατέχουσιν, οἱ καὶ ἐσπερίοι, τὸ δὲ νότιον οἱ Δελφοί. καιοῦτω μὲν ταῦτα. λέγει δὲ καὶ οὕτως ὁ Γεωγράφος· ἡ Λοκρίς ὑπὸ Παρνασσουδὴ ῥηται δίχα, ἢ μὲν ἐκ τοῦ ἐσπερίου μέρους κειμένη τῷ Παρνασσῶ καὶ καθήκουσα ἐπὶ τὸν Κρῖσσαϊόν κόλπον, ἢ δὲ ἐκ τοῦ πρὸς ἔω, τελευτῶσα δὲ ἐπὶ τὴν πρὸς Εὐβοίαν θάλασσαν. καλοῦνται δ' οἱ μὲν ἐσπερίοι Λοκροὶ καὶ Ὀζόλαι, οἱ δὲ ἕτεροι οἱ μὲν Ὀπουντίοι ἀπὸ τῆς μητροπόλεως, ὄμοροι Φωκεῦσι καὶ Βοιωτοῖς, οἱ δὲ Ἐπικνημίδιοι ὑπὸ ὄρος Κνημίδα, Οἰταίοις καὶ Μαλιεῦσι πρόσοικοι. καὶ τοιαῦτα μὲν καὶ ταῦτα. Ὁ δὲ ποιητὴς λέγει, ὅτι εἶποντο τοῖς Ὀμηρικοῖς Λοκροῖς νῆες τεσσαράκοντα. καὶ ὅρα τὸ «εἶποντο» γλυκέως τελεχθὲν καὶ πλεονασθὲν· πλεόν γὰρ ἤπερ δεκάκις ἢ λέξις ἐν τῷ τῶν νεῶν Καταλόγῳ κεῖται· καὶ ὅτε δὲ εἶπη «τῶν δὲ τριάκοντα νῆες ἐστιχόωντο» καὶ «τῶν μὲν πεντήκοντα νῆες κίον» ἦτοι ἐπορεύοντο, γλυκέως λέγει ὡς εἶπερ ἐμψύχως ἐκινούοντο αἱ νῆες. ἔχει δὲ τι γλυκύτητος καὶ τὸ «ὁ δεῖνα τόσας ἄγε νῆας», διὰ τὸ ἄγειν ἐπὶ ἐμψύχων μὲν καὶ αὐτὸ εἰωθὸς λέγεσθαι, ὡς καὶ τὸ εἶποντο, τεθὲν δὲ ἐνταῦθα ἐπὶ νεῶν. διαφορῶς δὲ ὁ πολύστροφος τὴν γλῶσσαν Ὀμηρος φράζει καὶ τὰ περὶ τὰς νῆας, οἷον «τῶν μὲν τόσαι νῆες κίον» καὶ πάλιν «τῶν δὲ τόσαι νῆες ἐστιχόωντο» καὶ «τοῖς δὲ ἅμα τόσαι νῆες ἔποντο» καὶ «τῶν ἑκατὸν νηῶν ἤρχεν» ἢ «ἠγεμόνευεν ὁ δεῖνα» καὶ «ὁ δεῖνα τόσας νῆας ἄγεν», καὶ χορεύει ἀνακυκλῶν τὰ τοιαῦτα ὁ ποιητὴς· πλεονάζει δέ, ὡς εἴρηται, τῷ «νῆες τόσαι ἔποντο». (ἡ. 529) Ἰστέον δὲ ὅτι ἀθετοῦσιν τινες, ἐν οἷς καὶ Ζηνόδοτος, τὸ «ἀλλὰ πολὺ μείων» καὶ τὰ ἐξῆς, οὐ μόνον διότι οὐ χρή, φασί, διλογεῖν· εἶπε γὰρ ἤδη, ὅτι μείων καὶ οὐτὶ τόσος γε, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ λινοθώρηξ. οἱ Ἕλληνας γὰρ χαλκοχίτωνες· ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ Πανέλληνας· οὐ γὰρ λέγει, φησίν, Ἕλληνας ὁ ποιητὴς, ἀλλ' Ἀργείους, Δαναούς, Ἀχαιοὺς· διότι οὐδὲ Ἑλλάδα, φησί, λέγει τὴν οἰκουμένην ὑπὸ Ἑλλήνων χώραν, ἀλλὰ μίαν τινὰ πόλιν Θετταλικὴν καὶ τοὺς ἐκεῖθεν Ἕλληνας, ὡς κατωτέρω δηλωθήσεται. οἱ δὲ τὸν ῥηθέντα Ζηνόδοτον μεμφόμενοι ἐφ' οἷς, ὡς εἴρηται, ἠθέτηκε, φασὶ πρὸς ἄλλοις καὶ ἀναγκαῖον εἶναι τὸ χωρίον. ποιότητα γὰρ προσώπων δηλοῖ καὶ προσυνίστησιν, ὅτι ἦττων τοῦ Σαλαμινίου τὸ μέγεθος ἐστὶν ὁ Λοκρός. (ἡ. 527) Τὸ δὲ Ὀϊλεύς ψιλωτέον κατὰ τὴν ἄρχουσαν ὡς ἐν μέρος λόγου κατὰ τὸν Ὀμηρον. Ἡσίοδος δέ, φασί, καὶ Στησίχορος διχῶς αὐτὸ προάγει· οὐ γὰρ μόνον τρισυλλάβως 1.425 Ὀϊλεύς, ἀλλὰ καὶ δισυλλάβως Ἰλεύς. τοῦτο δὲ καὶ ἄλλοι πολλοὶ τῶν νεωτέρων, οἱ καὶ δασύνουσιν ἐνταῦθα τὸ «ὁ

Ἰλῆος ταχὺς Αἴας», ὡς ἄρθρου ὄντος τοῦ ὄ, ἵνα λέγη, ὅτι ὁ τοῦ Ἰλῆος Αἴας, τοῦτο δὲ οὐχ' Ὀμηρικόν, εἴ τις ἐπὶ νοῦν λάβοι τὸ «οὐδ' ἄρ Οἰληιάδη μεγαλήτορι Λοκροὶ ἔποντο». (η. 530) Τὸ Πανέλληνας δὲ οὐ κατὰ Ζηνόδοτον ἀλλ' Ὀμηρικῶς ἐρμηνευτέον κατὰ τοὺς παλαιοὺς λέγοντας τὸ Πανέλληνας καὶ Ἀχαιοὺς ἀντὶ τοῦ Θεσσαλοῦ καὶ Ἀργεῖους, ἵνα ἀντιδιαριῇ τοῖς ὄλοις Ἀργεῖοις τοὺς ὑπὸ τῷ Ἀχιλλεῖ, λεγομένους ἰδίως Ἑλληνας κατὰ τινα ἔξοχὴν. καὶ ταῦτα μὲν τοιαῦτα. (η. 531) Ἡ δὲ Κῦνος ἄκρα τις τερματίζουσα τὸν Ὀπούντιον κόλπον, ἐπίνειον Ὀπόεντος πόλεως Λοκρῶν Ἐπικνημιδίων τῶν πέραν Εὐβοίας κατὰ τὸν ποιητὴν, ἀφ' ἧς ἦν καὶ ὁ τοῦ Ἀχιλλέως συγγενῆς τε καὶ ἐταῖρος Πάτροκλος, κληθείσης οὕτως ἀπὸ Ὀπόεντος ἄρξαντος ἐν αὐτῇ. Ἐθνικὸν τοῦ Ὀπόεις Ὀποεῖσιος, ὡς Σιμόεις Σιμοεῖσιος, ὡς περὶ δὲ πλακῶεις καὶ ἐν συναίρεσει πλακοῦς καὶ Σιμοεῖς Σιμοῦς, οὕτω καὶ Ὀπόεις Ὀποῦς καὶ κλίνεται Ὀποῦντος. καὶ τὸ ἔθνικόν ἐξ αὐτοῦ Ὀπούντιος ὡς ὑποδηλοῖ καὶ ὁ Κωμικός, ἔνθα Ὀπούντιόν τινα σκώπτει Ἀθηναῖον, ἄνδρα μὴ ἀκεραιούμενον τὴν συζυγίαν τοῖν ὀφθαλμοῖν. ὠνόμασται δὲ Κῦνος ἀπὸ Κύνου, Λοκροῦ ἀνδρός· Ὀποῦντος γάρ, φασί, Κῦνος, οὗ Ὀδοιδόκος, οὗ Οἰλεύς. οἱ δὲ παλαιοὶ φασὶ καὶ ταῦτα· Ἀμφικτυόνος καὶ Χθονοπάτρας ἀπόγονος Φύσκος, οὗ Λοκρός, ὧν ἀπὸ μὲν Φύσκου Φύσκοι πρῶην, ἀπὸ δὲ Λοκροῦ Λοκροὶ οἱ αὐτοὶ ὠνομάσθησαν· Λοκροῦ δὲ Ὀποῦς, πρὸς ὃν διενεχθεὶς ὁ πατήρ Λοκρός ἔξ μὲν ἄρχειν ἐκείνον, αὐτὸς δὲ οἰκεῖ τὰ πρὸς ἑσπέραν τοῦ Παρνασοῦ ἔχων ὑφ' ἑαυτὸν τοὺς ἐκεῖ, οἱ Ἑσπέριοι τε καὶ Ὀζόλαι ἐκαλοῦντο περὶ Αἰτωλίαν, ἐπὶ τῆς ἐτέρας, φασί, πλευρᾶς οἰκοῦντες κατὰ Κρισσαῖον πεδίον, ἀφ' ὧν ὕστερον καὶ ἀποικία εἰς Ἰταλίαν ἐστάλη, ἔνθα Λοκροὶ οἱ Ἐπιζεφύριοι, ὧν καὶ ὁ Περιγηγῆς μέμνηται, οὓς Πίνδαρος ἐπαινεῖ ὡς εὐνομουμένους καὶ 1.426 λογίους καὶ μαχίμους. καὶ οἱ μὲν ἄλλοι ταῦτα περὶ Ὀπουντίων. ὁ δὲ Γεωγράφος καὶ μητρόπολιν Λοκρῶν τῶν Ἐπικνημιδίων τὴν Ὀποῦντα λέγει. ὑποδηλῶν δὲ αὐτὴν καὶ παραθαλασσίαν Ὀπούντιον κόλπον ἱστορεῖ, παρώνυμον αὐτῇ, καὶ Ἠλείους δὲ τινὰς Ὀπουντίους λέγει, ὧν οὐκ ἄξιον, φησί, μεμνησθαι. Καλλίαιρος δὲ ἀπὸ Καλλιάρου, φασίν, ὠνόμασται, υἱοῦ Ὀδοιδόκου καὶ Λαονόμης. οἱ δὲ Καλλίαιρα οὐδετέρως φασὶ διὰ τὸ εὐήροτον τῆς ἐκεῖ γῆς. Ἐθνικὸν δὲ ταύτης οἱ Καλλιαρεῖς. (η. 532) Ἡ δὲ Βῆσσα ὅτι μὲν κατὰ τινὰς δι' ἐνὸς γράφεται ὄσ, εἴρηται πρὸ βραχέων. Ἡρωδιανὸς δὲ διὰ δύο ὄσ γράφει. ὠνομάσθη δὲ, φασίν, ἀπὸ τῆς <τοῦ> τόπου φύσεως, ναπῶδους οὔσης. ἦν δὲ καὶ ἔθνος Θρακικὸν οἱ Βῆσσοι. ἀρέσκει δὲ καὶ τῷ Γεωγράφῳ ἢ διὰ τῶν δύο ὄσ γραφὴ τῆς Βῆσσης· ἀπὸ γὰρ τοῦ αὐτόθι δρυμῶδους, φησίν, ὠνόμασται ὁμώνυμος. ὁ δὲ ἐν τῇ Ἀττικῇ, φησί, δῆμος ἢ Βῆσα ἐν τῷ ἐνὶ ὄσ, ἐξ οὗ οἱ δημόται Βησαιεῖς. Ἡ δὲ Σκάρφη κεῖται, φασίν, ἐγγὺς Θερμοπυλῶν· ὠνόμασται δὲ ἀπὸ Σκαρφείας ἐνδόξου τινὸς γυναικός. κατὰ δὲ τὸν Γεωγράφον ἐφ' ὕψους ἢ Σκάρφη κεῖται χώραν εὐκαρπον καὶ εὐδενδρον ἔχουσα· καλεῖται δὲ, φησί, νῦν Φαρύγαι καὶ ἔχει Φαρυγαίας Ἡρας ἱερόν. λέγει δὲ καί, ὅτι Σκάρφεια εἶτα Νίκαια καὶ αἱ Θερμοπύλαι καὶ ὅτι Σκάρφεια σταδίοις δέκα ὑπέρεκειται θαλάσσης διέχουσα Θρονίου σταδίους τριάκοντα. καὶ ὄρα ὅτι καὶ Σκάρφην τὴν αὐτὴν λέγει καὶ Σκάρφειαν, ὡς δοκεῖ καὶ τῷ τὰ Ἐθνικὰ γράψαντι. φασὶ δὲ καί, ὅτι ἐκ θεμελίων ἢ πόλις αὕτη ἀνερρίφη, ὥστε καὶ σώματα καταδύναται χιλίων ἑπτακοσίων οὐκ ἐλάττω. Αὐγειαὶ δὲ οὐ μόνον Λοκρικαί, ὧν ὁ πολίτης Αὐγεάτης, ἀλλὰ καὶ Λακωνικὴ πόλις ἐστὶν ὁμώνυμος. (η. 533) Τάρφη δὲ διὰ τὴν τῆς ὕλης πυκνότητα· ταρφέα γὰρ τὰ πυκνὰ καὶ τάρφος τὸ δάσος. Ὀμηρος «βαθείης τάρφεισιν ὕλης». Τὸ δὲ Θρόνιον τὸ κατὰ τὴν μεσογαίαν τῆς Κνημίδος-τῶν Ἐπικνημιδίων γάρ ἐστὶ Λοκρῶν-αὐτὸ μὲν οὐκ ἐγκαθημένους ἔχει τοὺς παλαιοὺς εἰς τὸν περὶ αὐτοῦ πολὺν λόγον. ὁ δὲ Βοάγριος ποταμὸς, ὁ παραρρέων αὐτό, ἠξίωται πλείονός τινος λόγου. φησὶ γοῦν ὁ Γεωγράφος, ὅτι

Μάνην ἐπονομάζουσιν αὐτὸν καὶ ὅτι χειμάρρους ἐστίν, ὥστε ἀβρόχοις ἐμβαίνειν ποσίν, ἴσχει δὲ ποτε καὶ δίπλεθρον πλάτος, καίταῦτα μὲν περὶ τῶν παρ' Ὀμήρῳ Λοκρῶν. ἡ δὲ ἱστορία ἔχει καὶ Ἐπιζεφυρίου, 1.427 ὡς ἐρρέθη, Λοκρούς, ἐξ ὧν εἰς Ἑλληνας ἦλθε παροιμία τὸ «ἀληθέστερα τῶν ἐπὶ Σάγρα» ἐπὶ τῶν ἀληθεστάτων μὲν, οὐ πιστευομένων δέ. ποταμὸς δὲ τῆς ἐκεῖ Λοκρίδος ἢ Σάγρα. καὶ φασὶ τοὺς τοιοῦτους Λοκρούς πόλεμον μελετῶντας πρὸς τοὺς πλησιοχώρους Κροτωνιάτας αἰτῆσαι συμμαχίαν τοὺς Λακεδαιμονίους· ὡς δὲ ἐκεῖνοι στρατὸν μὲν οὐκ ἔχειν ἔφασαν, δίδόναι δ' αὐτοῖς τοὺς Διοσκούρους, οἰωνισάμενοι τὸ κερτομηθὲν οἱ Λοκροί, ὡς φησι Παυσανίας, τὴν τε ναυῦν ἀπέστρεψαν καὶ τῶν Διοσκούρων ἐδεήθησαν συμπλεῖν αὐτοῖς. ὡς δ' ἐνίκησαν αὐθημερόν, φησί, καὶ ἡ φήμη διηγγέλθη εἰς Σπάρτην, τὸ μὲν πρῶτον ἀπιστία ἦν· ἐπεὶ δ' εὐρέθη ἀληθῆ, ἐξέβη ἐκεῖθεν ἡ ῥηθεῖσα παροιμία. (ἡ. 536–45) Ὅτι Ἐλεφήνωρ Χαλκωδοντιάδης, ἦτοι Χαλκῶδοντος υἱός, μεγαθύμων ἀρχὸς Ἀβάντων τεσσαράκοντα νῆας εἶχεν. Ἄβαντας δὲ λέγει τοὺς ἐξ Εὐβοίας, ὡς ῥηθήσεται κατωτέρω. λέγει δὲ τὸν μὲν Ἐλεφήνωρα ὄζον Ἄρηος, ὡς πολεμικὸν καὶ ἀρήϊον, τοὺς δὲ Ἄβαντας μένεα πνέοντας, ὃ καὶ ἐπὶ ἄλλων λέγει, καὶ θοοὺς δὲ καὶ αἰχμητὰς καὶ ὄπιθεν κομόωντας, ὅπερ ἴδιον ἦν κουρᾶς Εὐβοϊκῆς, ὡς καὶ περὶ τούτου μετ' ὀλίγα εἰρήσεται. Ἦσαν δὲ ὑπὸ τῷ Ἐλεφήνωρι οἱ τὴν Εὐβοίαν ἔχοντες, Χαλκίδα τε Εἰρέτριάν τε πολυστάφυλόν τε Ἰστίαίαν Κήρινθόν τε ἔφαλον Δίου τε αἰπὺ πτολίεθρον Κάρυστόν τε καὶ Στύρα. (ἡ. 536) Ὡν Εὐβοία μὲν ἀπὸ Εὐβοίας τῆς Ἀσωποῦ τὴν κλῆσιν ἔσχε, κατὰ δὲ τινὰ ἀπὸ τῆς Ἰοῦς ὠνομάσθη, ἦν εἰς βοῦν ἐξαλλαγῆναι μυθεύονται. οὕτω γάρ, φασί, καίβοδος αὐλή, ἄντρον παράλιον, περίπου τὴν τοιαύτην νῆσον, ὅπου τὴν Ἰώτεκεῖν φασιν Ἐπαφον, ὥστε βούλονται οἱ οὕτω λέγοντες τῆς ἀποβρωθείσης Ἰοῦς παρώνυμον εἶναι ταύτην τὴν Εὐβοίαν, περὶ ἧς καὶ ταῦτα ὁ Γεωγράφος φησί· νῆσος Ἐλένη, τραχεῖα καὶ ἔρημος, παραμῆκης, ὅσον στάδια ἐξήκοντα τὸ μῆκος, ἧς ὁ ποιητὴς μέμνηται ἐν τῷ «νήσω δ' ἐν κραναῇ μίγη». μετὰ δὲ τὴν Ἐλένην ἢ Εὐβοία πρόκειται ὁμοίως στενὴ καὶ μακρά, ἦν τρόπον τινὰ μέρος τῆς Βοιωτίας πεποίηκεν ὁ Εὐρύπος, στενὸς ὢν καὶ γεφύρα συνεζευγμένος πρὸς αὐτὴν διπλέθρω. καὶ ὅρα γέφυραν ταύτην δίπλεθρον, ἧς καὶ προῖων μέμνηται ὁ Γεωγράφος εἰπὼν, ὅτι περὶ τὴν ῥηθεῖσαν δίπλεθρον γέφυραν πύργος ἐκατέρωθεν ἐφέστηκεν, ὃ μὲν ἐκ τῆς Χαλκίδος, ὃ δ' ἐκ τῆς Βοιωτίας. ὅτι δὲ πολλὰ Εὐβοῖαι, δῆλον ἐκ τῶν παλαιῶν, οἱ καὶ τόπον ἐν Σικελίᾳ καὶ ἐν Ἄργει καὶ ἐν Μακεδονίᾳ δὲ οὕτω κληθῆναι φασί. σημειοῦνται δὲ καὶ ὅτι Εὐβοίαν εἰπώνουδέποτε παρωνύμως τοὺς ἀπ' αὐτῆς Εὐβοέας εἶπεν, ἀλλὰ Ἄβαντας, οἷον· «οἱ δ' Εὐβοίαν ἔχον μένεα πνέοντες Ἄβαντες» καὶ «τῷ δ' ἅμα Ἄβαντες ἔποντο». φασὶ δὲ καὶ ἐξ Ἄβας τῆς Φωκικῆς εἰλκύσθαι τὴν τῶν Ἀβάντων 1.428 κλῆσιν, ὡς καὶ μετ' ὀλίγα ῥηθήσεται, ὅπου καὶ περὶ Εὐβοίας αὐτῆς καὶ Ἀβάντων εἰρήσεται. τὴν δὲ ῥηθεῖσαν Ἄβαν Ἡρόδοτος πληθυντικῶς Ἀβαλέγει· ἔνθα καὶ ἱερὸν Ἀπόλλωνος, φησί, πλούσιον. καὶ Σοφοκλῆς δὲ ὁμοίως πληθύνει παρ' ἐκείνῳ δὲ καὶ ὀξύνονται κατὰ τινὰ τῶν ἀντιγράφων αἱ Ἄβαι. Ἡ δὲ Εὐβοία ἐκλήθη ὡς ἀπὸ μέρους, φασί, ποτὲ καὶ Ὀχη. καλεῖται δὲ οὕτω τὸ μέγιστον ἐν αὐτῇ ὄρος τὸ κατὰ Κάρυστον, [ἧς ἡ ἐτυμολογία κατὰ τὸ ὄχα, ἵνα ἦ ὡσπερ ὄχα τὸ ἐξόχως, οὕτω καὶ Ὀχη ἢ ἔξοχος ἐν τοῖς ἐκεῖ]. ἱστοροῦνται δὲ Εὐβοῖται ποταμοὶ Κιρεὺς καὶ Νηλεύς, ὧν ἀφ' οὗ μὲν τὰ πίνοντα πρόβατα λευκὰ γίνονται, ἀφ' οὗ δὲ, ὡς ὁ Γεωγράφος καὶ τοῦτο φησι, μέλανα, ὁποῖόν τι καὶ περὶ τὸν Κρᾶθιν συμβαίνει. (ἡ. 537) Ἡ δὲ Χαλκὶς ἐλέγετο, φασί, πρότερον Εὐβοία· ἐκλήθη δὲ Χαλκὶς ἀπὸ θυγατρὸς Ἀσωποῦ Κόμβης τῆς καὶ Χαλκίδος· τινὲς δὲ διὰ τὸ χαλκεῖα πρῶτον παρὰ τοῖς ἐκεῖ ὄφθη. ἐκαλεῖτο δὲ, φασί, τὸ παλαιὸν καὶ Στύμφηλος, ὁμωνύμως τῇ Ἀρκαδικῇ. ὁ πολίτης αὐτῆς Χαλκιδεύς. ταύτης ἄποικοι καὶ ἕτεροι μὲν καὶ

οί ἐν τῇ Κύμῃ δὲ τῆς Σικελίας Χαλκιδεῖς, ἦν δὲ καὶ Κορίνθου πόλις Χαλκίς· καὶ Αἰτωλικὴ δέ, ὅθεν ὁ Ἀχελῷος ῥεῖ, ἥς μέμνηται καὶ ὁ Περιγηγῆτης. ἦσαν δὲ καὶ ἄλλαι, ὧν μία καὶ Συριακὴ. Ἰάμβλιχος γοῦν, ὁ μέγας φιλόσοφος, Χαλκιδεὺς ἦν ἐκ τῆσκόιλης Συρίας. νῦν δὲ καὶ Θρακικὴ λέγεται Χαλκίς. περιφέρονται δὲ καὶ Χαλκιδικὰ ποτήρια, ὡς καὶ ἐν τῇ κωμῳδίᾳ. ἐκ ποίας δὲ αὐτὰ εἰσι Χαλκίδος, ζητητέον. ἀνδρείους δὲ τοὺς Εὐβοεῖς Χαλκιδεῖς ἢ ἱστορία οἶδεν· οἱ γοῦν τοῦχρησιμοῦ «ἄνδρες, οἱ πίνουσιν ὕδωρ ἱερῆς Ἀρεθούσης», οἱ Χαλκιδεῖς λέγονται εἶναι ὡς ἄριστοι ὄντες· ἔχει γὰρ καὶ ἡ ἐκεῖ χώρα κρήνην Ἀρέθουσαν, ὡς καὶ ἀλλάχου δεδήλωται. ἐκ δὲ τῆς Ὀμηρικῆς Χαλκίδος καὶ χαλκιδίζειν παροιμιακῶς τὸ γλισχευέσθαι· ἐπὶ φυλαργυρία γὰρ ἐκωμῳδοῦντο οἱ κατ' Εὐβοίαν 1.429 Χαλκιδεῖς. ἡ δὲ γεωγραφικὴ εἶδησις καὶ ταῦτα περιέχει. Χαλκίς, καθ' ἣν συνάπτει τῇ ἠπειρῷ μάλιστα ἢ Εὐβοία κυρτὴ προσπίπτουσα πρὸς τοὺς κατὰ τὴν Αὐλίδα τόπους τῆς Βοιωτίας καὶ ποιοῦσα τὸν Εὐρίπον. λέγει δὲ καί, ὅτι καὶ φιλοσόφους ἔσχον ἄνδρας αὕτη τε καὶ ἡ Εὐβοία, ὡς ἡ σχολὴ δηλοῖ τῶν Ἑρετρικῶν σοφῶν τῶν περὶ Μενέδημον καὶ ἡ Ἀριστοτέλους ἐν Χαλκίδι διατριβή· εἶχον δὲ καὶ διενέξεις, φησὶν, αἰεὶ περὶ τοῦ Διλαντίου. καὶ ὅτι ἀμφοτέραι πρὸ τῶν Τρωϊκῶν ὑπ' Ἀθηναίων ἐκτίσθησαν καὶ ὅτι ἀποικίας ἀξιολόγους ἔστειλαν, αἱ καὶ καταλέγονται πολλαχοῦ, καὶ ὅτι μεγάλην ποτὲ δύναμιν ἔσχον καὶ πολλῶν ἐπήρχον νήσων καὶ ὅτι τὴν ἀρχαίαν Ἑρέτριαν κατέσκαψαν Πέρσαισαγηνεύσαντες τοὺς ἐκεῖ, ὕστερον δὲ ἐπεκτίσθη ἕτερα. καὶ ὅτι Χαλκίς φέρεται ἀπὸ πρωτεῖα καὶ μητρόπολις Εὐβοέων λέγεται, δευτερεύει δὲ ἡ Ἑρέτρια, περὶ ἣς οἱ παλαιοὶ τάδε φασίν. Ἑρέτρια ἐκαλεῖτο μὲν καὶ Μελανηῖς ἀπὸ Μελανέως, πατρὸς Εὐρύτου· ἔσχε δὲ τὴν κλησὶν ἀπὸ Ἑρετριέως, υἱοῦ Φαέθοντος, ἐνόστῶν Τιτάνων. ταύτης ὁ πολίτης Ἑρετριεύς, οὗ γενικὴ Ἑρετριέως καὶ συναιρέσει Ἑρετριῶς, ὡς Στειριεύς Στειριέως Στειριῶς, χοεύς χοέως χοῶς, εἶδοςμέτρου, οὗ καὶ αὐτοῦ ἡ αἰτιατικὴ τὸν χοᾶ, ὡς Πειραιεύς Πειραιέως Πειραιῶς Πειραιᾶ. ἐκωμῳδοῦντο δέ, φασίν, οἱ Ἑρετριεῖς ὡς πολλῶ τῷ ῥ ἐν ταῖς ὁμιλίαις χρώμενοι. διὸ καὶ αὐτοί, καθὰ καὶ Ἡλεῖοι, βαρβαρόφωνοι ἐκαλοῦντο, ὡς ἐνήρητορικῶ εὐρήται Λεξικῶ, διὰ τὸν πλεονασμὸν τοῦ ῥ. οἱ μέντοι Κᾶρες ἄλλως βαρβαρόφωνοι, ὡς φανήσεται. [Εἰ δὲ διὰ τὴν τοῦ ῥ ὤ χρῆσιν μόνην ἐκληροῦντο οἱ Ἑρετριεῖς τὸ βαρβαρόφωνον, τίνες ἂν καλοῖντο οἱ Αἰτωλοὶ ἀλλόκοταλαλοῦντες, ὡς ὁ γραμματικὸς Ἀριστοφάνης παρέπηξεν, οἷς ἔφη περὶ καινοτέρων λέξεων· Τὴν γὰρ γέρον γέροντος γενικὴν ἀναγαγόντες εἰς εὐθειᾶν γράφουσι νοῦτω· Μιλασίους καὶ ταῖς συναρχαίαις καὶ τοῖς γερόντοις, τουτέστιν ἐπιστέλλομεν οἱ Αἰτωλοὶ τοῖς Μιλησίοις καὶ τὰ ἐξῆς. τὸ δ' αὐτὸ φησι φαίνεσθαι καὶ ἐπιτοῦ παθήματος, ὡς δῆλον ἐκ τοῦ «μὴ καταγελάτε τοῖς ἐμοῖς παθημάτοις».] Ὁ δὲ Γεωγράφος οὐ μόνον ἀπὸ Ἑρετριέως ἀποικήσαντος εἰς αὐτὴν κληθῆναι φησιν, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ Ἑρετρίας καθ' ἕτερος τῆς Ἀθήνησιν, ἢ νῦν ἐστὶν ἀγορά. ὡς περὶ 1.430 δὲ πολλαὶ Χαλκίδες, οὕτω καὶ Ἑρέτρια. ἔστι γὰρ καὶ Θετταλικὴ καὶ περὶ Φάρσαλον δέ. ἴσχυσαν δέ, φασί, ποτὲ πολλὰ οἱ Ἑρετριεῖς καὶ πόλεις δὲ πολλὰς ἢ Ἑρέτρια, ὡς καὶ ἡ Χαλκίς, συνώκισε. κατεσκάφη δέ, ὡς εἴρηται, ἢ παλαιὰ Ἑρέτρια, ἢ ἐν Εὐβοίᾳ τῇ νήσῳ, ἢ παρ' Ὀμήρῳ δηλαδὴ· ἐπεκτίσθη δὲ ὕστερον ἕτερα, ἥς μεμνημένος ἐν ἄλλοις ὁ Γεωγράφος φησὶν· «ἢ δὲ νῦν Ἑρέτρια κατὰ τὸν Ὠρωπόν». λέγει δὲ καί, ὅτι μετὰ Γεραιστὸν Ἑρέτρια πόλις μεγίστη τῆς Βοιωτίας μετὰ Χαλκίδα. ἔπειτα ἢ Χαλκίς μητρόπολις τῆς νήσου τρόποντινὰ ἐπ' αὐτῷ τῷ Εὐρίπῳ ἰδρυμένη ἀντικρὺ Αὐλίδος. ἐκαλεῖτο δὲ ποτε ἢ Ἑρέτρια καὶ Ἀρότρια. Ὀμηρος δὲ διὰ μέτρον Εἰρέτριαν καλεῖ ἐπενθέσει τοῦ ἰωῦ. [Ἰστέον δὲ καί, ὅτι Σώπατρος ἱστορεῖται λευκάλφιστον λέγειν τὴν Ἑρέτριαν, ἐπεὶ διάφοροι αἱ ἐκ ταύτης μάζαι, ὡς καὶ αἱ ἐκ τῆς Τέω. Ἀρχέστρατος μέντοι ἄλλως ὑπερφωνεῖ τὸν τοιοῦτον ῥήτορα

ποιητικώτερον εἰπὼν τὴν κλεινὴν Λέσβον λευκότερα αἰθερίας χιόνος ἄλφιτα φέρειν, καὶ ἐπαγαγών· «θεοὶ εἶπερ ἔδουσιν ἄλφιτα, ἐκεῖθεν ἰὼν Ἑρμῆς αὐτοῖς ἀγοράζει», τὰ δ' ἄλλα γίγαρτα φαίνεσθαι πρὸς ἐκείνας φάμενος. Ὅτι δὲ διαφέρει ἄρτου μάζα καὶ ὡς εὐπεπτότερον μάζης ὁ ἄρτος καὶ ὅτι ἀπεναντίας κεῖνται τοῖς καθαροῖς ἄρτοις οἱ Κιλίκιοι ῥυπαροὶ ὄντες καὶ φαιοί, ἔστιν εὐρεῖν παρὰ τοῖς παλαιοῖς.] Ἡ δὲ Ἰστιαία προπαροξυτόνως μὲν κατὰ τοὺς ἀκριβεστέρους ἀναγινώσκειται ὁμοίως τῷ Νίκαια, Φώκαια· πολυστάφυλος δὲ ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ παρατετηρημένως εἴρηται. Παρασημειοῦνται γὰρ οἱ παλαιοὶ τὸν ποιητὴν κατὰ μηδὲν τι μηδὲ τῶν τοιοῦτων ψεύδεσθαι ἢ ἀστοχεῖν. γράφεται δὲ καὶ διὰ τοῦ ᾠε κατὰ τὴν ἀρχὴν καὶ διὰ τοῦ ᾠι, ὡσπερ καὶ ἡ κατ' οἴκους ἰστία καὶ ἐστία λέγεται· Ἰωνικωτέρα δὲ, φασίν, ἢ διὰ τοῦ ᾠι γραφή. ὕστερον δὲ, φασίν, ἐκλήθη αὕτη Ὠρεός. ὁ πολίτης ταύτης Ἰστιαεὺς· ὁ δὲ τῆς Θεσσαλικῆς Ἰστιαίας πολίτης Ἰστιαιώτης. ἦν δὲ καί γυνὴ σοφὴ Ἀλεξανδρινὴ κατὰ τὸν Γεωγράφον τὴν κλησὶν Ἰστιαία ἢ Ἐστιαία 1.431 συνεισηνεγκοῦσά τι καὶ αὐτὴ εἰς τὴν Ἰλιάδα Ὀμήρου καὶ ἑτέρα δὲ ἀρχαία ἠρωῖς, θυγάτηρ Ὑριέως, ἀφ' ἧς ἡ πόλις ὠνόμασται. ὁ δὲ Γεωγράφος λέγει καί, ὅτι ὡσπερ ἀπὸ δήμου Ἀττικοῦ Ἑρετριέων ἢ Ἑρέτρια, ἦγουν ἀπὸ Ἑρετριάτης Ἀθήνησιν, ὡς πρὸ ὀλίγου ἐγράφη, οὕτως ἀπὸ δήμου Ἰστιαίων ἢ Ἰστιαία λέγει δὲ καί, ὅτι Ἰστιαία ὕστερον Ὠρεός καὶ οἱ Ἰστιαεῖς Ὠρεῖται. οἱ δὲ οὐ τοιαῦτους ἐξ ἀρχῆς φασὶν εἶναι, ἀλλὰ ἰδίᾳ ὄντας τοὺς Ὠρεῖτας συνοικῆσαι τοῖς Ἰστιαεῦσι, καὶ γεννηθεῖσαν μίαν πόλιν ἀμφοτέροις χρῆσθαι τοῖς ὀνόμασιν, ὡς Λακεδαίμων καὶ Σπάρτη ἢ αὐτὴ. κεῖται δὲ ἢ Ἰστιαία ὑπὸ ὄρει παρὰ τὸν Κάλλαντα ποταμὸν ἐπὶ πέτρας ὑψηλῆς. διὸ καὶ Ὠρεός ἐκλήθη ἐκτάσει δηλαδὴ τοῦ ᾠο εἰς ᾠω διὰ τὸ ὄρειους, φασίν, εἶναι τοὺς προοικίσαντας. δοκεῖ δὲ, φασί, καὶ ὁ Ὠρίων ἐνταῦθα τραφεῖς ἀφεῖναι αὐτῇ τὸ ὄνομα, οἱ δὲ ἀνάπαλιν ὅτι καὶ Ὀρίων ἐνταῦθα τραφεῖς οὕτω λέγεται ὀνομασθῆναι. (ἡ. 538) Ἡ δὲ Κήρινθος ἐκλήθη ποτέ, φασί, καὶ Ἑλλοπία ἀπὸ Ἑλλοπος, υἱοῦ Τιθωνοῦ· ποταμὸς δὲ περὶ αὐτὴν Βουδόρας καλούμενος ἢ Βούδορος, φασίν, ὁμώνυμος ὄρει Σαλαμινίῳ. ἔφαλον δὲ ταύτην ὁ ποιητὴς λέγει, ὡς μὴ ἀπλῶς ἀγχίαλον, ἀλλ' ἐπ' αὐτῆς ὡς εἰπεῖν τῆς ἀλός· κατὰ γὰρ τοὺς παλαιούς ταύτης τὰ θεμέλια ὑπὸ θαλάσσης ἀλμίζεται. ὁ δὲ Στράβων πολεῖδιον Ἰστιαίων τὴν Κήρινθον λέγει, ἐπὶ τῇ θαλάσσει κείμενον. Δίου δὲ ποταμὸν αἰπὸν τὸ Δῖον λέγει περιφραστικῶς ἐφ' ὑψηλοῦ, ὡς εἰκός, ἰδρυμένον. κεῖται δὲ, φασί, τὸ Δῖον τοῦτο περὶ τὸ Κήναιον τῆς Εὐβοίας ἀκρωτήριον. πολίτης αὐτοῦ Διηνός. ἦν δὲ καὶ Μακεδονικόν, φασί, Δῖον, ἔνθα καὶ Ὀλυμπικὸς ἀγὼν ἐτελεῖτο· καὶ ἄλλαι δὲ πόλεις τὴν τοῦ Δίου κλησὶν εἶχον, ὡς ὁ τὰ Ἑθνικὰ γράψας δηλοῖ, ἐν αἷς καὶ ἡ κατὰ κοίλην Συρίαν, Ἀλεξάνδρου κτίσμα, ἧς τὸ ὕδωρ νοσερόν· ἐφ' ᾧ καὶ ἐπίγραμμα· «νᾶμα τὸ Διηνόν, γλυκερὸν ποτόν, ἦν δὲ γε πίης, παύση μὲν δίψης, εὐθὺ δὲ καί βιότοιο». ὁ δὲ Γεωγράφος λέγει καί, ὅτι τὸ Δῖον ἐν τῷ ῥηθέντι Ὠρεῶ καὶ Ἀθῆναι Διάδες αὐτόθι, κτίσμα Ἀθηναίων. (ἡ. 539) Ἡ δὲ Κάρυστος ὑπὸ τῆ Ὀχη, φασί, κεῖται, ἧτις ἐστίν, ὡς καὶ προερέθη, ὄρος μέγιστον τῶν ἐν Εὐβοίᾳ, ἐξ οὗ καὶ ἡ Εὐβοία Ὀχη ὠνομάσθη ποτέ. ἐκλήθη δὲ Ὀχη ἢ διὰ τὸ ἐξέχειν, ἐξ οὗ, ὡς εἴρηται, καὶ τὸ ὄχα ἐπίρρημα, ἢ κατὰ τοὺς παλαιούς ἀπὸ τῆς 1.432 ἐκεῖ ὀχεῖας ἦτοι μίξεως Διὸς καὶ Ἥρας, ἢ διὰ τὴν αὐτόθι τῶν προβάτων ὀχεῖαν, ἢ δὴ δὲ καὶ τροφήν· Ἀχαιοὶ γὰρ τὴν τροφήν ὀχὴν λέγουσιν [ὄξυτόνως εἰς διαστολήν τῆς ὀρεινῆς Ὀχης. γίνεται δὲ ἀπὸ τῆς Ἀργείας ὀχῆς καὶ ἡ εὐωχία κατὰ ἕκτασιν, ὡς εὖ συνέχουσα τὸ σῶμα. τινὲς δὲ ἄλλως τὴν εὐωχίαν γίνεσθαι φασὶν ἀπὸ τοῦ εὖ ἔχειν τοὺς συνιόντας εἰς εὐφροσύνην τιμῇ τοῦ θεοῦ καὶ εἰς ἄνεσιν ἑαυτοῦς καθιέναι.] Λέγεται δὲ, φασίν, ἢ Ὀχη αὕτη καὶ ἀρσενικῶς ὁ Ὀχης. ἐκαλεῖτο δὲ ἡ Κάρυστος καὶ Αἰγαία ἀπὸ Αἰγαίωνος δυνάστου, ἀφ' οὗ καὶ πέλαγος Αἰγαῖον. ἦν δὲ καὶ λατόμιον τὸ Μαρμάριον

Καρυστίωνκίωνων κατὰ τὸν Γεωγράφον περὶ αὐτήν, ἐν ᾧ ἱερὸν Ἀπόλλωνος Μαρμαρίνου·καὶ λίθος δέ, φησί, περὶ αὐτήν ἐφύετο ἢ ξαινομένη καὶ ὑφαινομένη ὥστεχειρόμακτρα ποιεῖν, ἃ ῥυπωθέντα καὶ εἰς φλόγα βληθέντα ἀπεκαθαίροντο, φησί, τοῦ πίνου παραπλησίως τῇ πλύσει. κεῖται δέ, φασί, Κάρυστος ἀντικρὺ Χίουπαρὰ τὸν περὶ τὸ Μυρτῶν πέλαγος πλοῦν. ἐκλήθη δὲ ἀπὸ Καρύστου, υἱοῦ Χείρωνος, ἐξ οὗ καὶ Χειρωνία ποτὲ ὠνομάσθη. ὁ δὲ παρὰ τῷ Ἀλκμᾶνι Καρύστιος οἶνος οὐκ ἐντεῦθεν ἦν, ἀλλὰ ἀπὸ Καρύστου Ἀρκαδικοῦ, κατὰ δὲ τὸν Γεωγράφον ἀπὸ Λακωνικῆς Καρύστου. Στύρα δὲ φυλάσσει μὲν εἰσέτι καὶ νῦντὸ ὄνομα· κεῖται δὲ κατὰ τὸν Γεωγράφον πλησίον Καρύστου καὶ αὐτὴ καὶ τὸρήθην Μαρμάρειον, ἐν ᾧ τὸ ῥηθὲν λατόμιον. ἔθνικὸν αὐτῶν Στυριεύς· τὸ δὲ γε Στυράκιον ἄλλο τι παρὰ τὰ Στύρα ἐστὶν ὄρος Κρήτης ὄν. ὁ μέντοι στύραξφυτόν ἐστιν, ἐξ οὗ ἀκοντίσματα φασὶ στυράκινα εἰκότα τοῖς κρानεῖνοις.κατεστράφη δὲ τὰ Στύρα ὑπὸ Φαίδρου, Ἀθηναίων στρατηγοῦ. (η. 542–4) Καὶ πόλεις μὲν αὗται τῶν περὶ Ἐλεφήνορα, κοινῶς δὲ οἱ ὑπ' αὐτὸν Ἄβαντες.φησί γάρ· «τῷ δ' ἄμ' Ἄβαντες ἔποντο θοοὶ ὄπιθεν κομόωντες, αἰχμηταί,μεμαῶτες ὀρεκτῆσι μελίησι θώρηκας ῥήξιν δῆϊων ἀμφὶ στήθεσιν». εἶπομεν δὲἤδη, ὅτι σημειοῦνται ἐνταῦθα οἱ παλαιοί, ὡς Εὐβοίαν μὲν οἶδεν ὁ ποιητής, 1.433 Εὐβοεῖς δὲ οὐ λέγει, ὡσπερ καὶ Ἴλιον λέγων Ἰλιεῖς οὐ φησι τοὺς ἐξ αὐτῆς· οὕτω δὲ καὶ Σικελούς μὲν λέγει, Σικελίαν δὲ οὐ, ἀλλὰ Σικανίαν, καὶ ὁ Γεωγράφος δὲ φησιν, ὅτι οὕτω καὶ Βαβυλῶν μὲν πόλις, Βαβυλώνιοι δὲ τὸ ἔθνικὸν οὐκάπ' αὐτῆς, ἀλλ' ἀπὸ τῆς χώρας· καὶ Πορφύριος δὲ ἐφιστᾷ, ὅτι τῶν ἐκ Ζελείαςτὴν χώραν Λυκίαν ἐκάλουν συνωνύμως τῇ ἐν τῷ Ξάνθῳ, τοὺς δὲ οἰκῆτορας οὐ Λυκίους, ἀλλ' ἑτερονύμως Τρῶας. οὕτω δὲ καὶ τοὺς ἐξ Ἥλιδος εὐρήσομεν ἐν τῷ αὐτῶν καταλόγῳ καλουμένους Ἐπειούς. ἐρρέθη δὲ ἐν τῇ α' ῥαψωδίακαί, ὅτι οἱ τῆς Ἀτραμυτηνῆς Θήβης οὐ Θηβαῖοι, ἀλλ' ἑτερονύμως ἐλέγοντο Κίλικες. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι Εὐβοίαν ὁ ποιητής οὐ τὴν ὄλην οἶδε νῆσον, ἀλλά τι μέρος αὐτῆς· ὅθεν οὐδὲ εἶχε κοινῶς Εὐβοεῖς εἰπεῖν τοὺς ὑπὸ τῷ Ἐλεφήνοριτεταγμένους, ὡσπερ οὐδὲ Ἐρετριεῖς κοινῶς ἢ Χαλκιδεῖς. (η. 542) Ὅθεν τὸ κοινὸν εἶπε τοὺς Ἄβαντας, εἰς ὃ πάντες οἱ τῆς νήσου ὑπέπιπτον, ἀφ' ὧν καὶ Ἄβαντις Εὐβοία, ὡς ἀπὸ Ἄβαντος τοῦ Ἀργείου ἢ υἱοῦ Ποσειδῶνος καὶ Ἀρεθούσης, ἧς ὁμώνυμος ἢ προρρηθεῖσα πηγὴ Ἀρέθουσα· οἱ δὲ λέγουσι καί, ὅτι Θρᾶκες κατὰ Ἀριστοτέλην ὀρηθέντες ἐξ Ἄβας τῆς Φωκικῆς ἐπώκησαν τὴν νῆσον καὶ ἐπωνόμασαν Ἄβαντας τοὺς ἐκεῖ· οἱ δὲ ἀπὸ ἠρωὸς φασὶν Ἄβαντος κληθῆναι, καθὰ καὶ Εὐβοίαν ἀπὸ ἠρωῖνης. Σημείωσαι οὖν, ὅτι ὡσπερ ἔθνοςμὲν οἱ Βοιωτοὶ καὶ οἱ Φωκεῖς καὶ οἱ Λοκροί, περὶ ὧν ἐρρέθη, πόλεις δὲ αὐτῶναῦται καὶ ἐκεῖναι, οὕτω καὶ ἔθνικὸν μὲν ἐνταῦθα οἱ Ἄβαντες, αἱ δὲ κατ'αὐτοὺς πόλεις ἢ δεῖνα καὶ ἡ δεῖνα. Ἔστι δὲ καὶ ἱστορία γενεαλογικὴ δηλοῦσαπερὶ τε Ἄβάντων καὶ τοῦ προρρηθέντος Δίου καὶ περὶ ἐτέρων τινῶν χρησίμωντοιαύτη. Ἐρεχθέως, υἱοῦ Πανδίωνος, γίνεται Κέκροψ, Ὀρνέως, Πάνδωρος,Μητίων· ὧν Ὀρνέως μὲν Πετεῶς, οὗ Μενεσθεύς, ὁ ῥηθησόμενος τῶν Ἀθηναίωνβασιλεύς. Πάνδωρος δὲ Εὐβοίαν οἰκίζει· οὗ Ἄλκων καὶ Δίας, ὧν ὁ μὲν Δῖονκτίζει, ὁ δ' Ἄλκων Ἄβαντα ἴσχει, ὃς Ἄβαντας ἐκάλεσεν, οὗ Χαλκῶδων,οὗ Ἐλεφήνωρ, ὁ προρρηθεῖς τῶν Ἄβάντων βασιλεύς. ἐν δὲ τοῖς τοῦ Πορφυρίου φέρεται καὶ ταῦτα. Ἄτλαντος καὶ Πληϊόνης τῆς Ὠκεανοῦ Ἀλκυόνῃ· ἧς καὶ Ποσειδῶνος Ὑπέρης, οὗ Ἀρέθουσα ἠρωῖς γυνή, ἧς καὶ Ποσειδῶνος Ἄβασοῦ Χαλκῶδων, οὗ Ἐλεφήνωρ. ἡ δὲ ῥηθεῖσα γυνὴ Ἀρέθουσα κληθῆναι δέδωκεν ἐξ ἑαυτῆς τὴν Εὐβοίδα πηγὴν Ἀρέθουσαν, ἧς ὁ χρησμὸς ἐμνήσθη, ὡς πρὸβραχέων ἐρρέθη. ὅτι δὲ οὕτω ἐπίσημος ὁ Χαλκῶδων, ὡς ἀπ' αὐτοῦ καὶ 1.434 Χαλκωδοντιάδας λέγεσθαι τοὺς Εὐβοεῖς, δηλοῖ Εὐριπίδης Ἴωνι εἰπών. «τοῖς Ἀθηναίοις τοῖς τε Χαλκωδοντιάδαις, οἱ γῆν ἔχουσιν Εὐβοίδα». Ὅπιθεν δὲ

κομῶντας τοὺς Ἄβαντας λέγει κατὰ τι ἔθος ἴδιον. φασὶ γὰρ οἱ παλαιοί, ὅτι Κουρήτες ἐν Χαλκίδι ὤκησαν. συνεχοῦς δὲ πολέμου ὄντος αὐτοῖς περὶ τοῦ Λιλαντίου πεδίου, ἐπεὶ τῆς κόμης οἱ πολέμιοι δραττόμενοι κατέσπων αὐτούς, ὀπισθόκομοι γεγόνασι, τὰ ἔμπροσθεν κειρόμενοι· διὸ καὶ Κουρήτες ἀπὸ τῆσκουρᾶς ἐκλήθησαν καὶ ἀγάλματά εἰσι παρ' αὐτοῖς οὕτως ἔχοντα. μετοικήσαντας δὲ εἰς Αἰτωλίαν φασὶν Ἀκαρνᾶνας κληθῆναι διὰ τὸ ἀκούρους φυλάσσειν τὰς κεφαλὰς. περὶ δὲ Κουρήτων καὶ Ἀκαρνάνων ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα πλατύτερον ῥηθήσεται, ὅπου ἐρεῖ ὁ ποιητής· «Κουρήτες τ' ἐμάχοντο καὶ Αἰτωλοί». οἱ δὲ παλαιοὶ λέγουσι καί, ὅτι ἴδιον κουρᾶς Εὐβοέων τὸ βαθείας ἔχειν τὰς ὀπισθενκόμας ἀνδρίας χάριν. Τὸ δὲ ὀπισθεν ὀπιθεν καὶ ἐνταῦθα ὁ ποιητής εἶπε κατ' ἔλλειψιν τοῦ ὄσθια διὰ χρεῖαν μετρικὴν. φύσει γὰρ σὺν τῷ ὄσθια ἐστὶν ὡς ἐκ τοῦ ὀπίσω συγκοπέν. (ἡ. 543 ς.) Ὅτι δὲ οἱ Ἄβαντες αἰχμηταί, δηλοῖ μὲν καὶ ἡ ἱστορία εἰποῦσα αἰσχροὺς εἶναι παρ' αὐτοῖς τὸ τοξεύειν· δηλοῖ δὲ καὶ ὁ ποιητής ἐφερμηνεύων τὴν λέξιν ἐν τῷ εἰπεῖν αὐτοὺς προθυμῆσθαι θώρακας ῥήξειν δηῖων ὀρεκταῖς μελίαις· αἰχμηταί γὰρ πάντως οἱ τοιοῦτοι. εἰσὶ δὲ μελῖαι μὲν τὰ δόρατα, διότι ἀπὸ ξύλου μελίας ἐσκευάζετο, ὀρεκταὶ δὲ αἱ ἐκτεινόμεναι κατὰ τῶν πολεμίων, ἵνα εἶεν Ἄβαντες αἰχμηταί οἱ μὴ ἀφιέντες τὰς αἰχμὰς, ὀρέγοντες δὲ ταῖς χερσικαὶ οὕτω πλήσσοντες· ὀρέξαι γὰρ τὸ ἐκ χειρὸς πατάξαι, ὅθεν καὶ ὀρεκτὴ μελία. ἢ δὲ σοφωτέρα περὶ τῶν τοιούτων ὁμιλία ἢ παλαιὰ τοιαύτη. διττὴ ἢ τῶν δοράτων, φησὶ, χρήσις, ἢ μὲν ἐκ χειρὸς, ὅτε καὶ ἀγχέμαχα καὶ ὀρεκτὰ λέγονται, ἢ δὲ ὡς ἐν παλτοῖς, καθὰ καὶ ὁ κοντὸς ἀμφοτέρως τὰς χρεῖας ἀποδίδωσι· συστάδην τε γὰρ καὶ κοντοβολούντων, ὅπερ καὶ ἡ σάρισσα δύναται καὶ ὁ ὑσός. ἔνθα καὶ σημείωσαι κοινωνίαν καὶ διαφορὰν δόρατος καὶ παλτοῦ καὶ κοντοῦ καὶ σαρίσσης καὶ ὑσσοῦ. Λέγει δὲ ἡ αὐτὴ παλαιὰ γραφὴ καί, ὅτι ἀγαθοὶ οἱ Εὐβοεῖς πρὸς μάχην σταδῖαν, ἢ καὶ συστάδην λέγεται καὶ ἐκ χειρὸς. ὁ δὲ εἰπὼν «δουρὶδ' ἀκοντίζω, ὅσον οὐκ ἄλλος τις οἴστῳ» τῷ παλτῷ λέγει δόρατι. καὶ οἱ μονομαχοῦντες δὲ παλτοῖς χρῶνται δόρασι πρότερον, εἶτα ἐπὶ τὰ ξίφη βαδίζουσιν. ἀγχέμαχοι δὲ οὐ μόνον οἱ χρώμενοι ξίφει, ἀλλὰ καὶ δόρατι ἐκ χειρὸς, ὡς τὸ «οὔτῃσε ξυστῶ χαλκήρεϊ». ἔγνωσται οὖν ἐκ τοῦ τοιούτου λόγου σαφῶς, ὅτι ὀρεκτὰ δόρατα τὰ μὴ ἐκπετόμενα τῶν χειρῶν κατὰ τὴν ἰθυπτίωνα μελίην, ἀλλὰ ἐν τῷ κρατεῖσθαι βάλλοντα· ὅπερ ὁ Νέστωρ παρήγγελλεν ἐν τῷ «ἔγχει ὀρεξάσθω». (ἡ. 544) Τὸ δὲ θώρηκας ῥήξειν ῥήξιθώρακας τοὺς Ἄβαντας ποιεῖ, ὡς περὶ 1.435 τὸ ἀνέρας ῥήξειν παράγει τὸν ῥήξηνορα. Τὸ δὲ δηῖων ἐνταῦθα οἱ παλαιοὶ ἀξιοῦσι δηῖων ἀναγινώσκειν δις ἀλλὰ βίως δῖχα ἐκφωνήσεως τοῦ ῖ και γίνεται οὕτω τὸ ἔπος ὀλοσπόνδειον. Σημείωσαι δὲ ὅτι νῦν μὲν ὁ ποιητής εἶπε τοὺς Ἄβαντας μεμαῶτας μελίαις θώρηκας ῥήξειν πολεμίων, προῖων δὲ ἐπὶ τοῦ Ἑκτορος ἐρεῖ, ὅτι ἅμα τούτῳ λαοὶ θωρήσοντο μεμαότες ἐγχείησι, πάνυ ἔλλειπτικῶς εἰπὼν. ἐνταῦθα μὲν γὰρ ἐπὶ τῶν Ἀβάντων ἐντελῶς ἔχει τὸ μεμαῶτες μελίαις ῥήξειν τοὺς τῶν πολεμίων θώρακας, ἐκεῖ δὲ ἔλλιπῶς ἐρρέθη τὸ μεμαότες ἐγχείησι· λείπει γὰρ τὸ ῥήξειν θώρακας πολεμίων ἢ εἴ τι ἄλλο τοιοῦτον. ἔνθα καὶ σημειωτέον, ὅτι τὸν Τρωϊκὸν ὄλον κατάλογον ἐπισπέρχων ὁ ποιητής συνέτεμε κἀνταῦθα τῇ ἔλλειψει τὴν πολυλογίαν καὶ τοῖς Τρωϊκοῖς πράγμασι τὴν φράσιν συνεξωμοίωσεν. ὅρα δὲ καὶ ὅτι τὸ μεμαότες ἐνταῦθα μὲν ἐμεγάλυνε τὴν παραλήγουσαν Ἰωνικώτερον, ἐκεῖ δὲ κοινότερον ἐσμίκρυνε· καὶ τὴν προπαραλήγουσαν δὲ ἐνταῦθα μὲν συνέστειλεν, ἐκεῖ δὲ ἐξέτεινεν. (ἡ. 546) Ὅτι τὰς Ἀθήνας εὐκτίμενον πτολίεθρον λέγει ὡς εὔ και αὐτὸ ἐκτισμένον ἢ καὶ ὡς ἀγαθοὺς ἔχων πολιστάς, οὐς κτίτας ἢ τραγωδία φησὶ κατ' ἔλλειψιν καὶ αὐτοὺς τοῦ ὄσθια. (ἡ. 547 ς.) Λέγει δὲ τὰς αὐτὰς Ἀθήνας καὶ δημόν' Ἐρεχθῆος μεγαλήτορος, ὃν ποτ' Ἀθήνη ἔθρεψε Διὸς θυγάτηρ, τέκε δὲ ζεῖδωρος ἄρουρα. εὐγενὴς δὲ ἀνὴρ ὁ Ἐρεχθεὺς καὶ συνετός, ὡς οἶα καὶ Ἀθηναῖς τρόφιμος,] καὶ

αυτόχθων, οὐ μὴν ἔπηλυσ, καθὰ τινες ὑπέλαβον τὸν Κέκροπα.διὸ καὶ ὡς μὲν ἀγχίνους ὑπ' Ἀθηνᾶς λέγεται τραφῆναι, ὡς δὲ αὐτόχθων ὑπὸ γῆςγεννηθῆναι· ὥστε ἐξεῖναι λεχθῆναι αὐτὸν γηγενῆ, [ἄ δὴ καὶ γῆς γεννήμασινἀψύχοις γλυκέως ἐπιλέγονται, ὡς δῆλον ἐκ τοῦ «αὐτόχθονα λάχανα» καὶ τοῦ«φύονται μύκητες γηγενεῖς», οἱ καὶ μῦκαι λέγονται κατὰ κλίσιν ἰσοσύλλαβον,ὡς δηλοῖ ὁ εἰπὼν, ὅτι ἔνια ὕδνα ὁμοίως τοῖς μύκαις πνιγῶδη εἰσί.] Τάχα δὲ καὶκατὰ τὸν Τιτυὸν μεγάλῳ διωκεῖτο σώματι, διόπερ ἐκεῖνος μὲν ἀπλῶς γαιήϊος,οὗτος δὲ τόκος ζειδώρου ἀρούρης. ἔνθα φασὶν οἱ παλαιοί, ὅτι κύριον ἐπὶ Ἀττικῆςτὸ ζειδωρος δοκεῖ. ἐκεῖ γὰρ πρῶτον ἀνεδόθη καρπός, οὗ μέρος καὶ ἡ ζειά·ἔθεν ἡ ζειδώρος. διὸ φασὶ νῦν πρῶτως τῷ ἐπιθέτῳ τούτῳ ἐχρήσατο, [ἐξ οὗ 1.436 ἀνέκυψε καὶ τὸ βιόδωρος καὶ βωτιάνειρα καὶ παμβῶτις καὶ τὰ ὅμοια.] (η. 549)Ἵτι δὲ καὶ ἱερός ἦν ἀνήρ ὁ Ἐρεχθεύς, δηλοῖ ὁ ποιητῆς εἰπὼν, ὅτι ἐκάθισεν αὐτὸν ἡ Ἀθηνᾶ ἐφ' ἐνὶ πίοι νηφῶ ὡς οἶά τινα ζάκορον ἢ νεωκόρον ἢ καὶ ἱερέα·ὥστε καὶ ἱεράτο ἐκεῖνος τῇ Ἀθηνᾶ. οὕτω δὲ ἦν περίκλυτος, ὥστε πάνυ ἔχαιρονἈθηναῖοι Ἐρεχθεῖδαι λεγόμενοι. οὕτω δὲ φασὶ καὶ Κοδρίδαι καὶ Κεκροπίδαι καὶ Θησεῖδαι. καὶ ταύτας γε τὰς κλήσεις τῶν ἀπὸ τῆς πατρίδος ἐντιμωτέραςἐνόμιζον. τινὲς δὲ τὸν αὐτὸν καὶ Ἐριχθόνιον φασὶν, ὁμώνυμον τῷ παλαιῷ Τρωϊκῷ βασιλεῖ Ἐριχθόνιῳ, οὗ καὶ αὐτοῦ μέμνηται καὶ ὁ ποιητῆς. πλάττουσι δὲ ἕτεροι καὶ μῦθον αἰσχρόν, ἐκεῖνον τὸν περὶ τοῦ ἐρίου καὶ τῆς χθονὸς καὶ τὸνἩφαίστου κατὰ τῆς Ἀθηνᾶς ἔρωτα καὶ τὴν ἀτελεσφόρητον ἐν αὐτοῖς αἰσχροουργίαν, ἃ πάντα ῥιπτέον εἰς σιωπὴν καὶ δοτέον κατασαπῆναι τῇ γῆ. (η. 550 ς.) Λέγει δὲ ὁ ποιητῆς καί, ὅτι οἱ τῶν Ἀθηναίων κοῦροι ἐν τῷ ῥηθέντι ναφῶ ταύροις καὶ ἀρνειοῖς ἰλάονται τὴν Ἀθηνᾶν, τουτέστιν ἰλάσκονται, περιτελλομένωνἐνιαυτῶν. ἔοικε δὲ τὰ Παναθήνια ἱστορεῖν, ὧν ἔκτοτε, ὡς εἰκός, ἀρχὴ τιςπροκαταβέβλητο, οὐ κατὰ ἐνιαυτὸν ἕκαστον τελουμένων, ἀλλὰ περιτελλομένωνἐνιαυτῶν· κατὰ πενταετηρίδα γὰρ ἦγοντο καὶ αὐτά, καθὰ καὶ Ὀλύμπια. (η. 552)καὶ θεοφιλεῖς οὖν ἐν τούτοις τοὺς Ἀθηναίους ὁ ποιητῆς ἱστορεῖ, ὧν ἡγεμόνευέ,φησὶν, υἱὸς Πετεῶο Μενεσθεύς. θήλεα δέ, φασὶν, ἔθυσον τῇ Ἀθηνᾶ. (η. 551) Τὸδὲ «περιτελλομένων ἐνιαυτῶν» ἕτερον μὲν τί ἐστὶ παρὰ τὸ «περιπλομένωνἐνιαυτῶν», τὸ ἐν Ὀδυσσεΐᾳ ῥηθέν. εἴρηται δὲ κατὰ ὁμοιότητα τοῦ ἐπιτέλλεινκαὶ ἀνατέλλειν. Τὸ δὲ Πετεῶο ἢ ἀπὸ τοῦ Πετεῶς Πετεῶ γίνεται Ἀττικῶς, ὡςλαγῶς λαγῶ, ταῶς ταῶ, καὶ πλεονασμῶ τοῦ ὀ μικροῦ Πετεῶο κατὰ τὸνἩρωδιανόν, ἢ εὐθειᾶ ἐστὶ κοινὴ κατὰ Ἀρίσταρχον Πετεός, ὡς καλός, οὗ γενικὴ Πετεοῖο, ὡς καλοῖο, καὶ ἐκτάσει Πετεῶο. (η. 553–5) Τὸν δὲ Μενεσθέα,οὗ μνήμη γέγονε καὶ ἐν τῷ περὶ Ἀβάντων λόγῳ, ὁ ποιητῆς ἐπαινῶν ἐνταῦθαὡς τακτικώτατον λέγει, ὅτι τούτῳ οὕπῳ τις ὁμοῖος ἐπιχθόνιος γένετ' ἀνήρκοσμησαι ἵππους τε καὶ ἀνέρας ἀσπιδιώτας. Νέστωρ οἶος ἔριζεν· ὁ γὰρπρογενέστερος ἦεν. ὄρα δὲ ὅτι οὐκ εἶπεν, ὡς Νέστωρ μόνος ἐνίκα· ἠριζε δέ,φησὶν. ἀμφήριστος ἄρα ἦν αὐτοῖς ἡ νίκη· καὶ τοῦτο δὲ οὐ δι' ἀφύϊαν τοῦ Μενεσθέως, ἀλλὰ διὰ τὴν ἐξ ἡλικίας πολυπειρίαν τοῦ γεραϊτάτου Νέστορος. 1.437 (η. 554) Ὅρα δὲ τὸ «κοσμησαι ἵππους καὶ ἀνέρας», ὅθεν κοσμητόρες λαῶνοί βασιλεῖς. Σημειοῦνται δὲ οἱ παλαιοὶ ἐνταῦθα καί, ὅτι πρῶτος Ὀμηροσκόσμον πολέμου τὴν παράταξιν ὠνόμασε καὶ ὅτι ἐγκώμιον τοιοῦτον τῷ Μενεσθεῖἐχαρίσατο, ἐπεὶ μὴ εὐδοκιμήσει που ἐν ταῖς μάχαις. (η. 556) Πεντήκοντα δέ,φησὶν, αὐτῶ νῆες ἦσαν· καὶ αὐταὶ μὲν μετρίως ἔχουσιν, ὑστέρῳ μέντοι χρόνωτοσοῦτον εὐφόρησαν οἱ Ἀθηναῖοι νεῶν, ὡς μόνοι τῶν ὑφ' ἥλιον ἄριστοι εἶναιναυμαχεῖν καὶ θαλαττοκρατῆσαι χρόνους ἰκανούς. [Ἵτι δὲ καὶ ἄλλως πολὺ τὸσεμνὸν αἰ Ἀθῆναι πάλαι ποτὲ εἶχον, δηλοῖ καὶ ὁ εἰπὼν τὰς Ἀθήνας Ἑλλάδος Μουσεῖον, ἔτι δὲ καὶ Πίνδαρος Ἑλλάδος αὐτὰς ἔρεισμα καλέσας καὶ Θουκυδίδης Ἑλλάδος Ἑλλάδα καὶ ὁ Πύθιος ἐστὶαν καὶ πρυτανεῖον τῶν Ἑλλήνων·ἐξ ὧν ὠρμημένος

τις εἰς ἔννοιαν σεμνήν κόσμου κόσμον ἐκάλεσε τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀσύγκριτον νεών.] (η. 546 ς.) Τὸ δὲ «δῆμον Ἐρεχθῆος» πολυωνυμίας ἔχει λόγον· ταῦτόν γὰρ Ἀθήνας εἶπεῖν καὶ δῆμον Ἐρεχθέως. ἔοικε δὲ καὶ τὸ δημοκρατικὸν ἐμφαίνειν, ὧ μάλιστα ἔχαιρον Ἀθηναῖοι, οὓς φασιν αἱ ἱστορίαπαντοίας πειραθῆναι ἀρχῆς· καὶ γὰρ καὶ ἐβασιλεύθησαν καὶ εἰς δημοκρατίαν μετέστησαν, εἶτα καὶ ἐτυραννήθησαν καὶ ὕστερον εἰς ὀλιγαρχίαν μετῆλθον. ἔξενίκα δὲ ἡ δημοκρατία φιλουμένη αὐτοῖς πλέον τῶν ἄλλων πολιτειῶν. Σημείωσαι δὲ ὅτι Ἀθηναίων πόλεις ἢ δήμους ἢ ὅλως εἶπεῖν τόπους οὐκ ἠρίθμησεν ὁ ποιητὴς διὰ τε πλῆθος κατὰ τοὺς παλαιούς καὶ, ὅτι οὐκ εἶχε πάντα, φασίν, εἰς μετροποιῖαν κατατάξιν, καίτοι ἑκατὸν ἑβδομηκοντατεσσάρων, φασί, δήμων ὄντων τῆς Ἀττικῆς, ὧν πολλοὶ λαμπρὰ εἶχον διηγήματα· καθάπερ Ἀφίδνα μὲν τὴν Ἑλένης ἀρπαγὴν ὑπὸ Θησέως καὶ ὡς οἱ Διόσκουροι ἐκπορθήσαντες αὐτὴν ἐκομίσαντο τὴν ἀδελφὴν· Μαραθῶν δὲ ὕστερον μὲν τὸν Περσικὸν ἀγῶνα, πρὸ δὲ Ὀμήρου τὸν Μαραθῶνιον ταῦρον, ὃν ἀνεῖλε Θησεύς· Ῥαμνοῦς δὲ τὸ τῆς Νεμέσεως ζῶανον μεγέθει καὶ κάλλει κατωρθωμένον καὶ τοῖς τοῦ Φειδίου ἐνάμιλλον· Δεκέλεια δὲ ὀρμητήριον Πελοποννησίους κατὰ Ἀθηναίων ἐχρημάτισεν ὕστερον· ὁμοίως δὲ καὶ ἡ Φυλὴ τὸν Θρασύβουλον κατὰ τῶν τυράννων ἐδέξατο· ἀξία δὲ λόγου καὶ ἡ Ἀκαδημία καὶ οἱ κῆποι τῶν φιλοσόφων καὶ ἡ ποικίλη Στοά· Ἀνάφλυστος δὲ Κωλιάδος Ἀφροδίτης εἶχεν ἱερόν· περὶ τοῦτον τὸν δῆμον ἐξεκυμάνθη τὰ Περσικὰ ναύαγια, περὶ ὧν χρησμός προεῖπε· 1.438 «Κωλιάδες δὲ γυναῖκες φρίζουσιν ἔρετροῖς». ταῦτα τοῦ Γεωγράφου. περὶ δὲ Ἀθηναίων καὶ Ἀττικῆς καὶ Κέκροπος καὶ ἐν τοῖς τοῦ Περιγητοῦ κεῖται. ὁ δὲ Γεωγράφος λέγει καὶ, ὅτι ἐν τῷ «οἱ δ' ἄρ' Ἀθήνας εἶχον» δέχεσθαι δεῖ καὶ τοὺς Μεγαρέας· καὶ αὐτοὶ γὰρ μετέσχον τῆς στρατείας. ὅτι δὲ πολλοὶ Ἀθηναῖοι ὅτι πολλοὶ Ἀθηναίων ἐγένοντο ἀποικίαι, τεθρύληται. καὶ Ἀμισὸς γοῦν ἠΠοντικὴ κατὰ τὸν Γεωγράφον Ἀθηναίων ἐποικησάντων Πειραιεὺς μετωνομάσθη, ὁμωνύμως τῷ Ἀττικῷ Πειραιεῖ, καὶ τὸ Ἀτραμύτιον δὲ Ἀθηναίων ἔσχεν ἀποικίαν. (η. 552) Περὶ δὲ Πεπεῶ καὶ ὅλως περὶ τῆς Ἀθηναίων ταύτης ἀρχῆς καὶ τοιαῦτα ἱστορεῖται. Θησεύς τοὺς Παλλαντίδας ἐλὼν ἐκβάλλει Πεπεῶν ἅμα τῷ παιδί Μενεσθεῖ ὡς συναιρόμενον τοῖς Παλλαντίδαῖς. ἐπεὶ δὲ ὕστερον αἱ Ἀφίδναι ὑπὸ Διοσκούρων ἐάλωσαν διὰ τὴν ἀδελφὴν Ἑλένην καὶ οἰθησεῖσαι εἰς Εὐβοίαν ἔφυγον, ἐπιθέμενος ἤρξεν Ἀθηναίων ὁ Μενεσθεύς· περὶ δὲ τὸν ἀπόπλουν στασιάσαντες οἱ Ἀθηναῖοι προῖστῶσιν ἄρχειν σφῶν Δημοφῶντα τὸν Θησείδην, οὗ καὶ Εὐριπίδης μέμνηται ὄζους Ἀθηναίων ὀνομάζων αὐτὸν καὶ τὸν ἀδελφὸν Ἀκάμαντα. ὅτι δὲ πρῶτοι Ἀθηναῖοι ἐχαλκούργησαν, δηλοῖ ὁ εἰπών, ὅτι Χάλκεια ἑορτὴ ἀρχαία δημοτελής. ὕστερον δὲ ὑπόμνων ἤγετο τῶν τεχνιτῶν ἔνη καὶ νέα Πυανεψιῶνος, ἐπεὶ περ Ἥφαιστος ἐν τῇ Ἀττικῇ χαλκὸν εἰργάσατο. [Πυανεψιῶν δὲ ὅτι μνηδὸς ὄνομα παρ' Ἀττικοῖς κυάμων ἐψῆσει παρωνυμούμενος καὶ ὡς ἔνη καὶ νέα ἡ νουμηνία, καθὰ καὶ τῷ Κωμικῷ καὶ ἑτέροις ἀρέσκει, οὐ τοῦ νῦν λόγου πλατύνειν.] (η. 557) Ὅτι Αἶας ἐκ Σαλαμῖνος ἄγε δυοκαίδεκα νῆας. [ἕτεροι δὲ γράφουσιν ἐκ Σαλαμῖνος ἄγε τρισκαίδεκα νῆας. πρὸς ὅπερ παρῶδεται τὸ «ἐκ Σαλαμῖνος ἄγε τρισκαίδεκανήσας».] καὶ ὄρα, ὅπως πάνυ ἀπεστένωσεν ὁ ποιητὴς τὸν περὶ τοῦ μεγάλου Αἶαντος λόγον μονονουχὶ λέγων, ὅτι, ὃν ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα σεμνουοῖσιν αἰάνδραγαθία, τί ἂν τις ἐνταῦθα περιεργάζοιτο. τυχὸν δὲ καὶ διὰ τὸ μηδὲν τιάζιόλογον ἔχειν εἶπεῖν περὶ τῶν κατὰ τὴν Σαλαμίνα. Τὸ δὲ μεγαλεῖον τοῦ ἥρωος δηλοῖ καὶ τὸ «ἄδειν Τελαμῶνος» παροιματικῶς λεχθὲν ἀπὸ σκολιοῦ μέλους, οὗ ἀρχή· «παῖ Τελαμῶνος Αἶαν αἰχμητὰ λέγουσί σ' ἐς Τροίαν ἄριστον ἐλθεῖν Ἀχαιῶν μετ' Ἀχιλλέα». ἦν δὲ, φασί, περιμάχητος Ἀθηναίοις καὶ Μεγαρεῦσιν ἢ Σαλαμίν. Σόλων δὲ ἢ Πεισιστρατος

παρενέγραψεν ένταῦθα 1.439 μετὰ τὸν Ὅμηρου στίχον τὸ «στῆσε δ' ἄγων, ἴν' Ἀθηναίων ἴσαντο φάλαγγες» καὶ οὕτω μάρτυρι τῷ ποιητῇ ἐχρήσατο τοῦ τὴν νῆσον ἐξ ἀρχῆς Ἀθηναίωννύπάρξαι, ὡς ὁ Γεωγράφος ἱστορεῖ, ὁ καὶ λέγων, ὅτι πολλὰ ἔπη ἀντιμαρτυρεῖτῷ τοιοῦτῷ λόγῳ καὶ ὅτι οὐκ ἀρέσκει τοῖς Κριτικοῖς ἢ τοιαύτη τοῦ ἔπουςπαρένθεσις, Κριτικούς εἰπὼν τοὺς κατὰ τὴν γραμματικὴν παράδοσιν εἰδόμενους κρίνειν τὰ ποιήματα. ὁ δ' αὐτὸς λέγει καί, ὅτι οἱ Μεγαρεῖς αὐτῆς μεταποιούμενοι τῆς Σαλαμῖνος ἀντιπαρώδησαν οὕτως· «Αἴας δ' ἐκ Σαλαμῖνος δώδεκα ἄγεν νέας, ἔκ τ' Αἰγειρούσσης Νισαίης τε Τρίποδος τε». χωρία δέ, φησί, ταῦτα Μεγαρικά, ὧν ἡ Νίσαια παρώνυμος Νίσω, οὗ ἄδελφοὶ Αἰγεὺς καὶ Πάλλας καὶ Λύκος, Πανδίωνος υἱοί· περὶ δὲ Σαλαμῖνος καὶ ἐν τοῖς τοῦ Περιηγητοῦ εἴρηται· ἔστι δὲ καὶ Κυπρία Σαλαμῖν, ἣν Τεῦκρος οἰκίσας μετὰ Τροίας ἄλωσιν ὁμωνύμωστί πατρίδι καὶ αὐτὴν Σαλαμῖνα ἐκάλεσε. σημείωσαι δὲ ὅτι πλανῶνται οἱ ἀπὸ τῆς ῥηθείσης Νισαίας ἢ Νίσης Ὀμηρικῆς τινος τοὺς ἀδομένους Νισαίους ἵππους λέγοντες. τῷ Γεωγράφῳ γὰρ οὐδὲν τοιοῦτον ἔγνωσται, ἀλλὰ τοῦτο καίμονον φησίν, ὅτι Νισαῖοι ἵπποι ἄριστοι καὶ μέγιστοι, οἷς ἐχρῶντο οἱ βασιλεῖς, ἐξ Ἀρμενίας ἦσαν, οἱ δὲ φασιν ἀπὸ Μηδίας. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι Πορφύριος εἰς Αἴαντα ἐπιγράμμα παλαιὸν προφέρει τόδε· «Ἄδ' ἐγὼ ἅ τλάμων Ἄρετὰ παρὰ τῷδε κάθημαι Αἴαντος τύμβω κειραμένη πλοκάμους, θυμὸν ἄχει μεγάλῳ βεβολημένη, οὐνεκ' Ἀχαιοῖς ἅ δολόφρων Ἀπάτα κρέσσων ἐμοῦ κέκριται». [ὃ δὲ παρωδήσας τις κατὰ τῆς ἡδονικῆς φιλοσοφίας ἔγραψεν οὕτως· «Ἄδ' ἐγὼ ἅ τλάμων Ἄρετὰ παρὰ τῆδε κάθημαι Ἦδονῆ αἰσχίστως κειραμένη πλοκάμους. θυμὸν ἄχει μεγάλῳ βεβολημένη, εἴπερ ἅπασιν ἅ κακόφρων Τέρψις κρείσσων ἐμοῦ κέκριται.】 Ἰστορεῖ δὲ ὁ αὐτὸς Πορφύριος καί, ὅτι Ἀριστοτέλης σύγγραμμα πραγματευσάμενος, ὅπερ ἐκλήθη Πέπλος, γενεαλογίας τε ἡγεμόνων ἐξέθετο καὶ νεῶν ἐκάστων ἀριθμὸν καὶ ἐπιγράμματα εἰς αὐτούς, ἃ καὶ ἀναγράφεται ὁ Πορφύριος ἐν τοῖς εἰς τὸν Ὅμηρον, ἀπλᾶ ὄντα καὶ οὐδὲν τι παχὺ καὶ φλεγμαῖνον ἔχοντα. δίστιχα δὲ τὰ ὅλα ἐκεῖνα δίχα τοῦ ῥηθέντος εἰς τὸν Αἴαντα· ἴσως γάρ ὁ Ἐπιγραμματοποιὸς ἐφιλοτιμήσατο ἀπεναντίας ἐλθὼν τῷ ποιητῇ ἐπὶ μὲν τῷ λαμπρῷ Αἴαντι πολυλογῆσαι, τοὺς δὲ ἄλλους ἤττον σεμνῶναι. ἔτι καὶ ταῦτα τοῦ Πορφυρίου, ὅτι, εἰ καὶ Πηλεὺς καὶ Τελαμῶν ἀδελφοὶ ἐξ Αἰακοῦ, ὧν Πηλέως μὲν Ἀχιλλεύς, Αἴας δὲ Τελαμῶνος, ἀλλ' Ὅμηρος οὔτε Αἰακίδην φησὶ τὸν Αἴαντα οὔτε αὐτανεψίους ἀλλήλοισι αὐτόν τε καὶ τὸν Ἀχιλλέα· καὶ ὅτι Εὐφορίων λέγει τοῦ αἵματος τοῦ ῥυέντος ἐκ τῆς τοῦ Αἴαντος σφαγῆς ὑάκινθον ἐκφῶναι· καὶ ὅτι ὁ τὴν μικρὰν Ἰλιάδα γράψας ἱστορεῖ μὴδὲ καυθῆναι συνήθως τὸν Αἴαντα, τεθῆναι δὲ οὕτως ἐν σορῷ διὰ τὴν ὀργὴν τοῦ βασιλέως. ἔτι κακεῖνα 1.440 περὶ τῆς ῥηθείσης νήσου λέγεται. Σαλαμῖν νῆσος πρὸς τῇ Ἀττικῇ μῆκος ἑβδομήκοντα ἢ ὀγδοήκοντα σταδίων, ἔχουσα πόλιν ὁμώνυμον. ἐκλήθη δὲ ποτε καὶ Πιτυοῦσσα ἀπὸ φυτῶν. ταύτην ἔχουσιν Ἀθηναῖοι σκηψάμενοι τὴν ἀνωτέρω ῥηθεῖσαν Ὀμηρικὴν δῆθεν μαρτυρίαν. (ἡ. 558) [Φάλαγγας δὲ οὐ μόνον στρατιωτικὰς τινὰς παρατάξεις οἶδαμεν, ὡς πολλαχοῦ φανεῖται, ὅθεν πέπαικταικαὶ τὸ «λοπάδων παρατεταγμένη φάλαγξ», ἀλλὰ καὶ ζωῦφια ὑπὸ ὀρόφοισι ἀραχνῶμενα, ὧν καὶ ἡ κωμωδία μέμνηται. Ἔτι δὲ καὶ τὰ ὑποτιθέμενα ἐλκομέναις ναυσίν, ὡς που καὶ ἀλλαχοῦ παρεδηλώθη· ὧν χρῆσις καὶ παρὰ Ἀθηναίω ἐν τῷ «φάλαγγας ἐπικαρσίας» καὶ ἐν τῷ «ἡδράσθη τὸ πλοῖον ἀσφαλῶς ἐπιφαλάγγων».] (ἡ. 559–68) Ὅτι «οἱ Ἄργος εἶχον Τίρυνθά τε τειχιόεσσαν, Ἑρμιόνην Ἀσίνην τε βαθὺν κατὰ κόλπον ἐχούσαν, Τροιζῆνα, Ἠϊόνας τε καὶ ἄμπελόεντ' Ἐπίδαυρον· οἱ τ' ἔχον Αἴγιναν Μάσητά τε»· τούτων Διομήδης ἡγεμόνευε καὶ Σθένελος Καπανέως υἱὸς καὶ Εὐρύαλος ὁ Μηκιστεύς· συμπάντων δὲ ἡγεῖτο Διομήδης· «τοῖσι δ' ἄμ' ὀγδῶκοντα μέλαινα νῆες ἔποντο».

[Ἰστέονδ' ὡς οὐκ ἀπήλλακται τῆς Ὀμηρικῆς ποικιλίας οὐδὲ τὰ ῥηθέντα, ἐν οἷς τὸν μὲν Διομήδην ἀγενεαλόγητον ἀφείς ἀγαθὸν μόνον δις προσεῖπε, τὸν δὲ Σθένελονφίλον υἱὸν Καπανέως φράσας τὸν πατέρα ἐπήνεσεν, ἀγακλυτὸν ἐκείνον εἰπών· τὸν δὲ Εὐρύαλον καὶ ἐπιθέτω ἐσέμνυνεν ἰσόθεον φῶτα καλέσας καὶ Ταλαΐονος ἄνακτος πάππου καὶ Μηκιστέως πατρὸς ἐγενεαλόγησεν· ἔτι τὴν μὲν Ἑρμιόνην καὶ τὴν Τροϊζήνην δίχα συνδέσμων ἔγραψεν ἀποστατικῶς, τὰ δ' ἄλλα συνέδησε.](η. 559) Τῶν δὲ ῥηθέντων τόπων περὶ μὲν Ἄργους ἀρκούντως ἐν τοῖς τοῦ Περιγητοῦ εἴρηται· νῦν δὲ τοσοῦτον ῥητέον, ὅτι παροιμία ἐκ τούτου φέρεται τὸ «Ἀργεῖα φορά» παρὰ Πausanία. ἐσκώπτοντο γάρ, φησὶν, Ἀργεῖοι εἰς φιλοδόξους καὶ συκοφάντας. Τὴν δὲ Τίρυνθα τειχιόεσαν λέγει διὰ τὸ εὐτετεγχίσθαι. δοκεῖ δέ, φασὶν, ὑπὸ Κυκλώπων τεχισθῆναι τῶν κατὰ τὸ Ἄργος, οἳ καὶ ἐγχειρογαστορες ἐκαλοῦντο καὶ χειρογαστορες οἷα χειροτέχνη καὶ τοῖς ἐκ χειρῶν ἔργοις τὴν γαστέρα πληροῦντες. ἀλλὰ τοῦτο μὲν τῆς ἱστορίας· Ὁ δὲ μῦθος τερατολογεῖ τῆς γαστρὸς ἐκάστῳ αὐτῶν ἐκπεφυκέναι τὰς χεῖρας. ὑποτούτων γοῦν, φασὶν, τῶν Κυκλώπων ἐτεγχίσθη τὸ Ἄργος, οὐ μὴν ὑπὸ τῶν 1.441 Σικελικῶν, οἷς οὐδὲν κοινὸν πρὸς τούτους, τρεῖς μόνους ὄντας ἢ ἑπτὰ κατάτινας, ὧν ἐκάστῳ εἷς ὀφθαλμὸς ἐνέκειτο μετώπῳ κατὰ Ἡσίοδον, οἷς καὶ σπήλαια ἐν τῇ Ἀργεῖα χώρᾳ ἐπονομάζονται. Καλεῖται δέ, φασὶν, Τίρυνς ἀπὸ Τίρυνθος, ἀδελφοῦ Ἀμφιτρύωνος. ἐκαλεῖτο δὲ πρότερον Ἀλιεῖς διὰ τὸ πολλοὺς ἀλιευομένους οἰκεῖν ἐκεῖ. κατὰ δὲ Πausanίαν Ἀλικοὶ περὶ Τίρυνθα οἱ τὰ περιθάλασσαν τῆς Πελοποννήσου οἰκοῦντες. ὁ δὲ Γεωγράφος ὀρμητήριον Προΐτου τὴν Τίρυνθα λέγει, τεχισθὲν διὰ Κυκλώπων, οὓς ἑπτὰ εἶναι φησι, γαστερόχειρας μὲν καλουμένους, τρεφομένους δ' ἐκ τῆς τέχνης, μεταπέμπτους ἐκ Λυκίας ἐλθόντας, πλησίον δέ που, φησὶν, καὶ Μιδέα παροξυτόνως, ἕτερα τῆς Βοιωτικῆς. ἐκείνη δὲ καὶ προπαροξύνεται, φησὶν, ὡς πρόνοια, καθὰ καὶ προεγράφη. διέχει δὲ Ναυπλίας περὶ δώδεκα στάδια, ἧτινι Ναυπλία ἐφεξῆς σπήλαια, φησὶν, καὶ οἰκοδομητοὶ λαβύρινθοι. καλεῖται δὲ Κυκλώπεια· Ἐνθα σημειῶσαι τὴν περιτὰ τοιαῦτα τῶν παλαιῶν σπουδὴν· οὐ γὰρ μόνον ταῦτα καὶ ὁ κατὰ Κρήτην λαβύρινθος λόγον πολλὸν ἔσχον, ἀλλὰ καὶ ὁ Αἰγύπτιος, περὶ οὗ φησιν Ἡρόδοτος, ὅτι λαβύρινθος περὶ Αἴγυπτον λόγου μείζων· εἰ γὰρ τις τὰ ἐξ Ἑλλήνων ἔργασυλλογίσειται οἷον τείχη καὶ τὰ τοιαῦτα, ἐλάσσονος πόνου φανοῦνται τοῦ λαβυρίνθου τούτου. (η. 560) Ἡ δὲ Ἑρμιόνη καλεῖται οὕτως, ἐπειδὴ Ζεὺς καὶ Ἥρα ἐνταῦθα ὠρμίσθησαν ἀπὸ Κρήτης ἀφικόμενοι. ἀπὸ γοῦν τοῦ ὀρμίζω τροπῆ τοῦ ὄο εἰς ἔο Ἑρμιόνη. τὸ δὲ πρωτότυπον αὐτῆς Ἑρμιών, ἢ γενικὴ Ἑρμιόνος· ὡς περὶ δέ, φασὶν, κάλυκος Καλύκη, χιτῶνος Χιτώνη, ἡγεμόνος Ἠγεμόνη, οὕτως Ἑρμιόνος Ἑρμιόνη. ἕτεροι δὲ πρωτότυπον μὲν φασὶν τὴν Ἑρμιόνην. Ἑρμιόνα δὲ εἰπεῖν ὅμοιον, ὡς καὶ Σοφοκλῆς Δωδῶνα τὴν Δωδώνην φησὶν. ἔθνικὸν ταύτης οἱ Ἑρμιονεῖς· ἱερὸν δὲ ἐν αὐτῇ παρθένου Ἥρας. ὁ δὲ Γεωγράφος λέγει, ὅτι Ἑρμιόνη οὐκ ἄσημος πόλις καὶ ὅτι τεθρύληται παρ' Ἑρμιονεῦσι τὴν εἰς Αἴδου κατάβασιν σύντομον εἶναι· διὸ οὐκ ἐντιθέασιν ἐνταῦθα τοῖς νεκροῖς ναῦλον. [Εἰ δὲ καὶ ἐκ τοῦ Λακωνικοῦ Ταινάρου, σπηλαίου ἐκείνου μεγάλου καὶ ἀφεγγοῦς, καταβαίνειν ἦν ἐς Αἴδην, ἕτερος μῦθος εἰπεῖν ἐτόλμησεν οὐκ ἀφυῶς.] Καὶ Σκύλλαιον δέ, φησὶν, τόπος ἐν αὐτῇ, ἀπὸ Σκύλλης ὀνομασθὲν τῆς Νίσου θυγατρὸς, περὶ ἧς ἀλλαχοῦ εἴρηται· οὐ μὴν ὅθεν καὶ τὸ περὶ που Σικελίαν σπήλαιον. Ἀσίνη δὲ οὐ μόνη αὕτη, ἀλλὰ καὶ ἕτεραι· ὧν μία 1.442 καὶ Λακωνικὴ πόλις, ἀπὸ Ἀσίνης κληθεῖσα, θυγατρὸς Λακεδαίμονος· ὁ δὲ Γεωγράφος καὶ κόλπον Ἀσιναῖον, μάλιστα δὲ Ἀσίνην οἶδεν ὁμώνυμον ταύτη. φησὶν γοῦν· «Ἀσίνη κόλπος, ἐνθα αἱ πόλεις αἱ τῷ Ἀχιλλεῖ ὑπεσχημέναι ἐξ Ἀγαμέμνονος». λέγει δὲ καί, ὅτι Ἀσίνη καὶ Ἑρμιῶν Δρυόπων οἰκητήριον, Δρύοπος τοῦ Ἀρκάδος κατοικίσαντος αὐτοὺς ἐνταῦθα ἐκ τῶν περὶ Σπερχειὸν τόπων· λέγει δὲ καὶ

κόλπον Ἑρμιονικὸν ἀρχόμενον ἀπὸ Ἀσίνης πολίχνης. (η. 561) Τροιζὴν δὲ πόλις οὐκ ἄσημος, ὑπερκειμένη θαλάσσης πεντεκαίδεκάσταδια, ἧς πρόκειται νησίδιον· καλεῖται δὲ ἀπὸ Τροιζήνος, υἱοῦ Πέλοπος. ἢ δ' αὐτὴ ποτε καὶ Ἀφροδισιάς καὶ Σαρωνία καὶ ἡ Ποσειδωνία ἢ Ποσειδωνιάς, ὡς ἰερά, φασί, Ποσειδῶνος· καὶ Ἀπολλωνιάς δέ. ἔστι δέ, φασί, καὶ ἑτέρα ἐν Ἰταλίᾳ Μασσαλιωτικὴ. τῆς δὲ Τροιζήνος ταύτης λιμὴν ἄδεται ὁ Πώγων, ὅθεν ἐπὶ τῶν ἀτρίχων τὸ γένειον καὶ ψευδομένων τὸν ἀνδρικὸν πώγωνα λέγεται παροιμιωδῶς τὸ «πλεύσειας εἰς Τροιζήνα». [Ἱστορεῖ δὲ Ἀθήναιος Τροιζήνιον οἶνον, ὃς λέγεται, φησίν, ἀγόνους ποιεῖν τοὺς πίνοντας, λέγων καὶ περὶ τοῦ τὴν Ἀχαΐαν ἀμπέλου τι γένος εἶναι, ἀφ' ἧς οἶνος ἐκθλίβεται ποιῶν ἑξαμβλοῦν τὰς ἐγκύμονας γυναικας· κὰν τῶν βοτρυῶν δέ, φησί, φάγωσιν, ἑξαμβλοῦσι. Σημεῖωσαι δὲ ὅτι τινὰ τῶν παλαιῶν ἀντιγράφων Τροίζηνα προπαροξυτόνως ἔγραψαν, οἷς καὶ Ἡρωδιανὸς συνηγορεῖ ἐν τῷ Περὶ ταχυτήτος καὶ δηϊότητος εἰπέων, ὡς ἡ Δωρὶς καὶ Αἰολὶς διάλεκτος οὐδέποτε κατὰ γενικὴν περιττοσύλλαβον τὸ ἦτα μετατιθέασιν εἰς ἄλφα, εἰ μὴ βαρύνοιτο· Ἑλλην Ἑλλαν, Τροίζην Τροίζαν· ποιμὴν δὲ καὶ λιμὴν οὐκ ἂν ἐροῦσι διὰ τοῦ ἄλφα, ἐπεὶ ὀξυτονεῖται· ἐπὶ μέντοι μονοσυλλάβων μετατιθέασιν τὸ σφῆξ καὶ μὴν, σφᾶξ λέγοντες καὶ μάν. σεσημεῖωται, φησί, τὸ ἐσθᾶς ὀξυνόμενον καὶ διὰ τοῦ ᾠα λεγόμενον παρὰ Πινδάρῳ ἐν Πυθιονίκαϊς.] Τὰς δὲ Ἠϊόνας οὐχ' εὕρομεν πάνυ περιλαουμένης, ἐνικῶς δὲ Ἠϊῶν λέγεται πόλις Χερρονησία παρὰ Θουκυδίδη. ἔστι δὲ καὶ Στρυμονική. λέγεται δὲ καὶ ἑτέρα Ἠϊῶν Πιερική. ἰστέον δὲ ὅτι τὰ παλαιὰ 1.443 Σχόλια καὶ τὰς Ὀμηρικὰς ταύτας Ἠϊόνας ἐνικῶς λεγομένης οἶδασιν, ὡς δηλοῖ ὁ εἰπὼν, ὅτι ἢ δ' Ἠϊῶν οὐκ οἰκεῖται. τινὲς δὲ οἴονται αὐτὴν εἶναι τὴν Καλαύριαν· φασί γάρ, ὅτι ἀοίκητός ἐστιν ἢ Ἠϊῶν νομιζομένη παρὰ τινῶν ἢ Καλαύριαν ἤσος εἶναι, περὶ ἧς ἐν τοῖς τοῦ Περιγητοῦ δηλοῦται. ὁ Στράβων δὲ φησιν, ὅτι Ἠϊόνες κώμη τις, ἣν ἐρημώσαντες Μυκηναῖοι ἢ Ἀθηναῖοι ναύσταθμον ἐποίησαντο. Ἐπίδαυρος δὲ θηλυκῶς μὲν λέγεται κατὰ τὸν τὰ Ἐθνικὰ γράψαντα, εἰπόντα, ὅτι τὸ «ἀμπελόεντα Ἐπίδαυρον» μετὰ ἀρσενικοῦ ἐπιθέτου θηλυκόν ἐστιν, ὡς καὶ τὸ «ψολόεντος ἐχίδνης» παρὰ Νικάνδρῳ καὶ τὸ «ἡμαθόεντος Πύλου» καὶ ὅσα τοιαῦτα. ἐκαλεῖτο δὲ ποτε Λειμηρὴ διὰ διφθόγγου ὡς λειμῶνας ἔχουσα ἢ καὶ διὰ τοῦ ᾠ ὡς πολυλίμενος κατὰ Ἀρτεμίδωρον, οἶονεὶ λιμενηράτις οὔσα. ἔστι δέ, φασί, τοῦ Σαρωνικοῦ κόλπου. ἐκλήθη δὲ καὶ Μιλησία καὶ Αἰμηρὰ διὰ τὸ συχνὰ αἰμάσσεσθαι θύμασι τὸν ἐκεῖ βωμὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ, ὃς κατ' ἐξαιρετόν ἐτιμάτο· εἶτα Ἐπίταυρος ὠνομάσθη καὶ ἐκεῖθεν Ἐπίδαυρος. κατὰ δὲ τὸν Γεωγράφον καὶ Ἐπίκαρον αὐτὴν οἴονται τινες, ὡς Καρῶν αὐτὴν ποτε κατασχόντων. Οὐκ ἄσημος δέ, φησίν, ἐστὶ πόλις δι' ἐπιφάνειαν Ἀσκληπιοῦ μάλιστα. κεῖται δ' ἐν μυχῶ τοῦ Σαρωνικοῦ κόλπου βλέπουσα πρὸς ἀνατολὰς θερινὰς, ἐρυμνὴ φυσικῶς, πανταχόθεν περίπλουν ἔχουσα στάδια πεντεκαίδεκα· περικλείεται δὲ ὄρεσιν ὑψηλοῖς. τοῦ δ' αὐτοῦ φησιν εἶναι κόλπου καὶ τὴν προκειμένην Αἶγιναν. Τινὲς μέντοι τοῦ Μυρτώου φασί τὴν Αἶγιναν. τὸ δὲ ἐν αὐτῇ Ἀσκληπιεῖον καμνόντων τε πλήρες ἦν, φασί, καὶ πινακίων ἀνακειμένων, ἐν οἷς αἱ θεραπείαι ἀναγεγράφαι· φυλάσσει δὲ μέχρι καὶ νῦν τὸ ὄνομα καλουμένη Ἐπίδαυρος. ἑτέρα δὲ ἐστὶν αὕτη παρὰ τὴν Ἐπίδαμνον· ἐκείνη γὰρ ἑτερογραφουμένη πόλις ἐστὶν Ἰλλυρικὴ, τὸ νῦν Δυρράχιον. ἀμπελόεσσαν δὲ λέγει Ἐπίδαυρον, ὡς τὴν Ἰστίαϊαν εἶπε πολυστάφυλον, πλὴν ὅσον ἐκεῖ μὲν ἐκ τοῦ καρποῦ, ἐνταῦθα δὲ ἀπὸ τοῦ φυτοῦ τὸ ἐπίθετον εἶληπται. (η. 562) Αἶγινα δέ, ἧς ἐνταῦθα ἐκτείνεται ἢ παραλήγουσα 1.444 διὰ τὸ μέτρον, ἀρκούντως ἠξίωται λόγου ἐν τοῖς τοῦ Περιγητοῦ. κεῖται δὲ πλησίον Ἐπιδάουρου πρὸ τῆς Ἀττικῆς. ἔσχε δὲ τοῦνομα ἐξ Αἰγίνης τῆς Ἀσωποῦ, Οἰνῶν πρότερον καλουμένη. καὶ τόπος δὲ τις, φασί, τῆς Ἐπιδουρίας Αἶγινα ἐκαλεῖτο. διὸ πρὸς διαστολήν

ὁμωνυμίας γράφουσι τινες παρὰ τῷ ποιητῇ ἀντὶ τοῦ «οἱ τ' ἔχον Αἴγινα» «νῆσόν τ' Αἴγινα», ἵνα διαστείλωσι τῆς νήσου τὴν χέρσον Αἴγινα. Ἐνδοξος δέ ποτε ἡ νῆσος Αἴγινα. Οἰνώνη δέ, φασίν, ἐκαλεῖτο πάλαι ποτὲ ὁμωνύμως δυσὶ δήμοις Ἀττικοῖς. γέγονε δὲ λαμπρὸν ἐμπόριον διὰ λυπρότητα χώρας θαλαττουργούντων ἐμπορικῶς τῶν ἐκεῖ. ἐκόπη δὲ καὶ ἀργύριον πρῶτον ὑπὸ Φειδίου ἐνταῦθα. [καὶ ἦν, φασίν, ἐξαιρέτον τι ἐν ἀργυρίοις ὁ Αἰγιναῖος ὀβολός.] Μάσης δὲ τὸν μὲν πολίτην παράγει Μασήτιον. λέγεται δέ, φασί, καὶ τρισυλλάβως ἡ Μάσητος· ἔστι δὲ καὶ κώμη Μάσητος καὶ λίμνη, φασί, καὶ νῆσος. τὸ δὲ Μάσιον τρισυλλάβως, ὡς Πάριον, ὄρος φασί Μεσοποταμίας περὶ τοῦ τῆν ἑῶν Νίσιβιν. (ἡ. 568) Τὸ δὲ ὀδῶν κρᾶσιν ἔπαθε τοῦ ὄ και ἠ, οἶαν καὶ τὸ δῶμα καὶ ἡ σιωπή καὶ τὸ ἐπιβῶσομαι ἀντὶ τοῦ βοήσω καὶ τὸ βωστρεῖν ἐν Ὀδυσσεΐα καὶ τῷ μισυ παρὰ Ἡσιόδῳ καὶ παρὰ Ἡροδότῳ τὸ «ἐκ τοῦ θρόνου πηδήσας ἀνέβωσε» καὶ «βωθήσαντες εἰς τὸν Ἴσθμόν» καὶ τὸ ἐπιβωτᾶν παρὰ τῷ αὐτῷ καὶ τὸ ἐννῶσαντα ἀντὶ τοῦ ἐννοήσαντα καὶ τὰ ὅμοια. (ἡ. 566 ς.) Ἰστέον δὲ ὅτι τὸν πρὸ ὀλίγου ῥηθέντα Μηκιστέα Ταλαϊονίδην ὁ ποιητὴς καλεῖ ἡγῶν υἱὸν Ταλαοῦ. ἔοικε δὲ δῖον υἱὸς εἶναι ὁ Ταλαὸς οὕτω τε καλούμενος, ἐξ οὗ καὶ πατρωνυμικὸν ἔσται ὁ Ταλαΐδης, καὶ Ταλαΐων, ὅθεν ὁ Ταλαϊονίδης· εἰ δέ γε μὴ διωνυμεῖ, ἀλλὰ μοναχῶς λέγεται Ταλαός, πλεονασμὸν ἔπαθε δύο συλλαβῶν ὁ Ταλαϊονίδης ἀπὸ τοῦ Ταλαοῦ γεγονώς, ὡς καὶ οἱ παλαιοὶ φασίν. ἡγεῖτο δὲ συμπάντων τῶν Ἀργείων ὁ Διομήδης ὡς ἄριστος. ἄλλως γάρ, ὡς μὴ ἀκραιφνῆς Ἀργεῖος καὶ ἐκ προγόνων αὐθιγενής, οὐκ ἂν προεκρίθη ἄρχειν· τὰ γὰρ ἀνέκαθεν Αἰτωλὸς ἦν. Τυδεὺς γάρ ἐν Αἰτωλίᾳ ἐμφυλίῳ φόνῳ χρανθεὶς καὶ φυγὼν εἰς Ἄργος καὶ γήμας Δηϊπύλην, τὴν Ἀδράστου θυγατέρα, Διομήδην ποιεῖται· εἰς ὃν περιέστη τὸ τῆς βασιλείας τοῦ Ἀδράστου μέρος, ἄπαιδος τὰ πρὸς ἀρρένων τελευτήσαντος. 1.445 πλατύτερον δὲ εἰπεῖν, ὅπως ἡ ἀρχὴ περιῆλθε τῷ Διομήδει. Ἰστέον ὅτι κατὰ τὴν ἱστορίαν ἐπὶ Ἀναξαγόρου, υἱοῦ Προίτου, βασιλέως Ἀργους, ὁ μάντις Μελάμπους καθάρας τῆς μανίας τὰς Ἀργείας, ἢ ὡς τινες μᾶλλον φασί, τὰς Προϊτίδας, ἐκοινώνησεν αὐτῷ τῆς ἀρχῆς ἅμα Βίαντι τῷ οἰκείῳ ἀδελφῷ, καθάπερ συνήρεσε. τούτων δὲ Βιάντος μὲν Ταλαός, Μελάμποδος δὲ Ἰοκλῆς, Ἀναξαγόρου δὲ Ἴφις, ὧν καταδυναστεύσας ὁ Βιαντίδης Ταλαὸς μόνος ἦρξεν. ὕστερον δὲ Ἀμφιάραιος ὁ τοῦ ῥηθέντος Ἰοκλέος ἄρχει Ταλαὸν ἀνελῶν. Ἄδραστος δὲ ὁ Ταλαοῦ δεῖσας καὶ εἰς Σικυῶνα ἐλθὼν τὴν ἐκεῖ ἀρχὴν δέχεται Πολύβου τοῦ μητροπάτορος, καὶ ἅμα Ἴφιδι ἐπιστρατεύσας Ἀμφιαράῳ καὶ νικήσας πάλιν εἰς τρία κατέστησε τὴν ἀρχήν. εἶτα Ἀμφιαράου μὲν ἐν Θήβαις ἀπολωλὸς, Ἴφιδος δὲ ἐν νόσῳ, Ἀδράστου δὲ ἐπὶ τῷ πένθει Αἰγιαλέως, Ἀγαμέμνων ὑφ' ἑαυτῷ ποιησάμενος τὸ Ἄργος ἐμέρισεν αὐτὸ ἐν τῷ στρατεύειν ἐπὶ Ἴλιον τοῖς ἀπογόνιοις τῶν ἀρχόντων ἐκείνων, Σθενέλῳ Προϊτίδῃ, Εὐρυάλῳ Ταλαϊονίδῃ καὶ Διομήδει ὁμοίως, διὰ τὴν ἐπιγαμίαν Ἀδράστου. οὐ γὰρ μόνον θυγατρίδος ἦν ὁ Διομήδης τῷ Ἀδράστῳ ἀπὸ Δηϊπύλης, ἀλλὰ καὶ γαμβρὸς ἐπὶ Αἰγιαλείατῃ θυγατρὶ· τοὺς γὰρ τοῦ Ἀμφιαράου ὑπενόει, τουτέστιν ὑπώπτευσεν, ὡς φίλους θυέστου. Τοιαῦτα τὰ τῆς ἱστορίας, ἦν οἱ ἐκθέμενοί φασί καὶ, ὅτι τὸ Ἄργος ἀπὸ Ἀργου ὠνομάσθη, ἀπογόνου Φορωνέως, καὶ ὅτι διὰ τὸ πρῶτον ὤκισθαι τὸ Ἄργος διὰ τοῦτο καὶ πρῶτον ἐτάχθη τῶν ὑπὸ τῷ Ἀγαμέμνονι ἐν τῷ ῥηθέντι Καταλόγῳ, ἐξ οὗ, φασί, καὶ πάντες Ἕλληνες Ἀργεῖοι, δι' οὓς ὤφλε δίκην ἐξ ἐρήμης ὁ ποιητὴς ἀνδρὶ φθονερῷ. κατὰ γὰρ τὴν Ἡροδότου ἱστορίαν Κλεισθένης, Σικυῶνος τύραννος, Ἀργείοις πολεμήσας ἔπαυσε τοὺς ῥαψωδοὺς ἐν Σικυῶνι ἀγωνίζεσθαι, τῶν Ὀμήρου, φησίν, ἐπῶν ἕνεκα, διότι Ἀργεῖοι καὶ Ἄργος τὰ πολλὰ ἐν αὐτοῖς ὑμνοῦνται. δῆλον δὲ ὅτι οὐ μικροβασιλεὺς ὁ Ἀγαμέμνων, ὃς καθάπερ ἄλλοις ἐτέρους τόπους, οὕτω καὶ τοῖς περὶ Διομήδην τὴν Ἀργεῖαν ἀπεχαρίσατο. λέγουσι δὲ οἱ

παλαιοὶ ἐν τῷ τῶν Ἀργείων τούτῳ καταλόγῳ καί, ὅτι ἀκολούθως μετὰ Σαλαμίνα ἐπὶ Πελοπόννησον ἦκεν ὁ ποιητής, ἐπεὶ δέ, φασί, τότε ἐξ ἦσαν ἐκεῖ δυναστεῖαι, ἐν μὲν τῷ πρὸς ἡῶ μέρει, ἦτοι τῷ ἀνατολικῷ, δύο, ἐν δὲ τῷ πρὸς ἐσπέραν τέσσαρες, πρῶτας τὰς πρὸς ἡῶ καταλέγει, τὴν Ἀργολικὴν, ἦτοι τὴν τῶν Ἀργείων, καὶ τὴν Μυκηνίδα, ἣτις ἦν ὑπὸ τῷ Ἀγαμέμνονι. εἶτα Λακωνικὴν καὶ Πύλιον, εἶτα Ἠλείαν καὶ Ἀρκαδικὴν. ζητητέον δέ, τί δήποτε δηλοῖ τὸ «ἐξ ἦσαν δυναστεῖαι», ὡς ἀνωτέρω 1.446 ἐγράφη, ἵνα μὴ διαφωνία τις ἐνταῦθα εἴη πρὸς Ἡρόδοτον εἰπόντα, ὅτι οἰκεῖ Πελοπόννησον ἔθνη ἑπτὰ. (ἡ. 569-80) Ὅτι οἱ τὰς Μυκῆνας εἶχον καὶ Κόρινθον καὶ Κλεωνάς, Ὀρνειάς τε Ἀραιθυραίων τε καὶ Σικυῶνα, Ὑπερησίη τε καὶ Γονόεσσαν, Πελλήνην τε καὶ Αἴγιον, Αἰγιαλὸν τ' ἀνὰ πάντα καὶ Ἑλίην, ὑπὸ τῷ Ἀγαμέμνονι ἦσαν ἄρχοντι νηῶν ἑκατόν. ἅμα τούτῳ, φησί, πολὺ πλεῖστοι καὶ ἄριστοι λαοὶ ἔποντο. τοῦτο δὲ εἶπε διὰ τὰς ἑκατόν νῆας, τάχα πού τις τριῆρις οὖσας. ἐντεῦθεν δὲ καὶ εὐρυκρείων δείκνυται εἶναι. ὅτε δεμάθωμεν, ὅτι καὶ τοῖς Ἀρκάσιν ἐξήκοντα νῆας κενὰς ὁ αὐτὸς Ἀγαμέμνων δέδωκε, τότε πλεῖον τι σεμνὸν ἐπ' αὐτῷ γνωσόμεθα. Ἐνταῦθα δὲ σημείωσαι, ὅτι ταῦτον ἡγεῖται ὁ ποιητής λέγειν «νῆες ἔποντο» καὶ «λαοὶ ἔποντο». εἶτα μὴ θέλων ἀπεριλάλητον ἀφεῖναι τὸν γεραρότατον εὐρυκρείοντα ἐπάγει· «ἐν δ' αὐτὸς ἐδύσατο νόρπα χαλκὸν κυδιῶν, ὅτι πᾶσι μετέπρεπεν ἠρώεσσι, οὐνεκ' ἄριστος ἔην, πολὺ δὲ πλείστους ἄγε λαούς». Ἐγκώμια δὲ ταῦτα βασιλέως, βραχέα μὲν τῇ περιγραφῇ, πολυειδῆ δὲ τοῖς νοήμασιν. Ὅρα δὲ ὅτι τὸ «πολὺ πλείστους ἄγε λαούς» ἐκ τοῦ ἀνωτέρω ῥηθέντος παρῶδηται, ὅπερ ἦν τὸ «ἅμα τῷ γε πολὺ πλεῖστοι καὶ ἄριστοι λαοὶ ἔποντο». καὶ νῦν μὲν οὕτως ἐν στενῷ τὸν βασιλέα ἐπαινεῖ, προῖων δὲ πλατύτερον καὶ λαμπρότερον. εἰδέναι δὲ χρή, ὅτι ὅσα μὲν γινώσκει ἀπὸ συναναγνώσεως κοινῆς, Ἀγαμέμνων ὁ ῥηθεὶς τῶν Μυκηναίων λέγεται βασιλεύς. οἱ δὲ παλαιοὶ εὐρεθῆναί φασιν ἐν πολλοῖς Ἀγαμέδοντα λεγόμενον, ὡς περ καὶ τὸν Ἀχιλλέα Ἀθηλέα καὶ τὸν Κάλχαντα Χάλκαντα. καὶ ὁ Βελλεροφόντης δέ, φασί, Ἑλλεροφόντης ἐν τοῖς Ζηνοδότου εὐρηται, καὶ Ὀδυσσεύς δὲ πού Ὀλυσσεύς καὶ ἡ Ὀδύσεια Ὀλύσεια καὶ ὁ Ἰκάριος Ἰκάδιος. καὶ τοιαῦτα μὲν ταῦτα. Ὁ δὲ ποιητής μετ' ἐπιθέτων προάγει τινὰς τῶν ῥηθεισῶν πόλεων, τὰς μὲν Μυκῆνας εὐκτίμενον πτολίεθρον εἰπὼν, τὴν δὲ Κόρινθον ἀφνειὸν, ὡς καὶ εἶναι ἀμφίβολον, εἴτε τὸν ἀφνειὸν Κόρινθον χρῆζει πῆν ὁμωνύμως τῷ ἡρώϊ ἀφ' οὗ καλεῖται, εἴτε Ἀττικῶς καὶ Ἰωνικῶς τὴν ἀφνειὸν Κόρινθον. τὰς δὲ Κλεωνάς εὐκτιμένας λέγει, ἐρατεινὴν δὲ τὴν Ἀραιθυρήν, αἰπεινὴν δὲ τὴν Γονόεσσαν καὶ εὐρεῖαν τὴν Ἑλίην. (ἡ. 569) Τούτων δὲ ἡ μὲν Μυκῆνη ἀπὸ τινος νύμφης, φασί, Λακωνικῆς ὀνομάσθη ἢ ἀπὸ Μυκηναίων υἱοῦ Σπάρτωνος, ἀδελφοῦ Φορωνέως, ἢ ἀπὸ μύκης τοῦ ξίφους, ὁ δὲ φέρει Περσεύς, οὗ πεσόντος, φασί, κατὰ κέλευσιν Ἑρμοῦ τὴν πόλιν ἐκεῖ ἔκτισε. μύκης δὲ κατὰ τοὺς παλαιούς ἢ λαβὴ τοῦ ξίφους· ἢ δὲ χρῆσις καὶ παρ' Ἡροδότῳ ἐν τῷ «καὶ τοῦ κουλεοῦ τοῦ ξίφους ὁ μύκης ἀποπίπτει». Πολυσήμαντος δὲ ἢ τοῦ μύκης λέξις, λεγομένη οὐ μόνον ἐπὶ τοῦ ἐκ γῆς φουομένου ἐδωδίου περιπτώματος, ὃ δὲ ἀμανίτην φαμέν κοινότερον, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῆς μύξης, ἣτις 1.447 ἀνθρακοειδῆς τῶν ἀναπτομένων ἐλλυχνίων προβέβληται, δηλοῦσα δὲ, ὡς εἴρηται, καὶ τὴν τοῦ ξίφους λαβὴν, ἣς αἱ Μυκῆναι παρώνυμοι. κατὰ δὲ τινὰς Μυκῆνη ἀπὸ τοῦ μύκησασθαι τὴν Ἰῶ, βουὴν ἐκεῖ γενομένην. λέγεται δὲ καὶ ἐνικῶς Μυκῆνη καὶ πληθυντικῶς. ὁ δὲ πολίτης αὐτῆς οὐ μόνον Μυκηναῖος ἀλλὰ καὶ Μυκηναεὺς κατὰ τὸν τὰ Ἑθνικὰ γράψαντα. Ἐταπεινώθησαν δὲ, φησί, μετὰ τὰ Τρωϊκὰ αἱ Μυκῆναι. καὶ οἱ τὸ Ἄργος ἔχοντες εἶχον καὶ Μυκῆνας συντελούσας ἐν χρόνοις δ' ὕστερον κατεσκάφησαν ὑπ' Ἀργείων, ὡς μὴδ' ἵχνος εὐρίσκεσθαι τῆς Μυκηναίων πόλεως. καὶ πῶς ἔοικεν ἢ ποιητικὴ μαντικὴ τοῦτο προειπεῖν διὰ τῆς Ἥρας, ἣτις φιλάτην, ὡς πού

φησι παρ' Ὀμήρω, τὴν Μυκίην ἔχουσα, ὅμως ἀφήσει πορθηθῆναι τῷ Διί, ὅτε ἐκεῖνος βούλοιο. οὐκ οὐκ ζήτητον ἄρτι τὰς Μυκίνας· ὁ χρόνος γὰρ κατὰ τὸν Γεωγράφον τῶν Ὀμήρου ἡμαύρωκε τὰ πολλά, λέγοντος οὐ τὰ νῦν ἀλλὰ τὰ ἀρχαῖα. Φέρεται δὲ ἱστορία καί, ὅτι Μυκίνας Περσεὺς μὲν ἔκτισε, διεδέξατο δὲ Σθένελος, εἶτα Εὐρυσθεὺς Περσείδης καὶ αὐτὸς ὢν. ἐπεὶ δὲ συμβαλὼν Ἀθηναίοις τελευτᾷ, προῖστῶσι κατὰ τι λόγιον Ἀτρέα, αὐτόθι διάγοντα μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ Θυέστου ἐπὶ τῷ φόνῳ Χρυσίππου. εὐδαιμονήσασα δὲ τὸ παλαιὸν ὕστερον ἐδυσπράγησε. μετὰ γὰρ τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν Ἀργεῖοι καὶ Κλεωναῖοι ἐπελθόντες καὶ Τεγεᾶται ἄρδην αὐτὰς καθεῖλον καὶ τὴν γῆν διενείμαντο. (ἡ. 570) Ἡ Κόρινθος δὲ πόλις περιώνυμος καὶ πολλῶν αἰτία λόγων τοῖς πάλαι σοφοῖς, ἐν οἷς ἐστὶ καὶ Πίνδαρος, ἔσω τοῦ ἐν Πελοποννήσῳ ἰσθμοῦ κειμένη. ἐκαλεῖτο δὲ, φασί, ποτε καὶ Ἐφύρα ἀπὸ Ἐφύρης τινὸς ἡρωϊνῆς· καὶ Ἡλιούπολις δὲ, φασίν, ἐκλήθη διὰ τὸ ξηρὰ εἶναι· καὶ Πάγος δὲ ἡ αὐτή. εὐθῆνησε δὲ ποτε τῇ τῶν ἑταιρίδων εὐφορία. ὅθεν καὶ κορινθιάζεσθαι τὸ μαστροπεύειν ἢ ἑταιρεῖν ἀπὸ τῶν ἐν Κορίνθῳ ἑταιρῶν· ἦν δὲ τι καὶ σχῆμα κίωνων Κορινθιουργῆς λεγόμενον. ἢ δὲ περὶ αὐτὴν Ἀκροκόρινθος ἐκαλεῖτο, φασί, καὶ Ἐπώπη, διότι Σίσυφος ἐκεῖ ἀφ' ὑψηλοῦ ἐπώπτεισεν, ὅπως ὑπὸ Διὸς ἢ Αἴγινα ἤρπαστο. Ἀφνειὸν δὲ Κόρινθον ὁ ποιητὴς φησι διὰ τὸ ἐκεῖ ἐμπόριον, κείμενον ἐπὶ τῷ ἰσθμῷ κατὰ τὸν Γεωγράφον, ὃς καὶ δυοῖν λιμένων κύριον αὐτὸν φησι, δι' ὧν αἱ ἀμοιβαὶ τῶν φορτίων ῥάδιοι ἦσαν ἕκ τε Ἀσίας καὶ Ἰταλίας. ὑπὸ δὲ τῇ κορυφῇ τοῦ Ἀκροκόρινθου ὄρους Πειρήνη κρήνη. λαλεῖ δὲ καὶ αὐτὸς πολλὰ εἰς ταύτην τὴν Κόρινθον. ἐνοῖς καὶ ὅτι περιάδονται τὰ Κορινθιουργῆ χαλκῶματα. σημειοῦνται δὲ οἱ παλαιοί, ὅτι τὴν Κόρινθον, ἡνίκα ἡρωϊκὸν ἐστὶ τὸ λαλοῦν πρόσωπον, Ἐφύρην 1.448 καλεῖ. Θουκυδίδης δὲ ἐμπόριον αὐτὴν Ἑλλάδος λέγει. ὁ δὲ Γεωγράφος καὶ ταῦτα περὶ Κορίνθου φησὶν· Ἀφροδίτης ἐκεῖσε ἱερὸν πλουσιώτατον. πλείους οὖν ἡχιλίας ἱεροδούλους εἶχεν ἑταίρας καὶ διὰ ταύτας πολυωχλεῖτο ἢ πόλις καὶ ἐπλουτίζετο ἕξαναλισκομένων τῶν ναυτίλων, ὅθεν ἢ παροιμία φησὶν· «οὐ παντὸς ἀνδρὸς ἐς Κόρινθον ἐσθ' ὁ πλοῦς», [παρεξεσμένη πρὸς τὸ «οὐκ ἐνθάδ' οἰπλοῖ τοῖσι σώφροσι βροτῶν», ὃ δὲ φησι Σοφοκλῆς.] Ἔχει δὲ ὄρος ὑψηλόν, ὅπερ εἰς ὄξειαν μὲν τελευτᾷ κορυφὴν, καλεῖται δὲ Ἀκροκόρινθος. καὶ ἡ μὲν κορυφὴ ναΐδιον ἔχει Ἀφροδίτης, ὑπὸ δὲ τῇ κορυφῇ τὴν Πειρήνην εἶναι συμβαίνει κρήνην, ἔκρυσιν μὲν οὐκ ἔχουσαν, μεστὴν δ' αἰεὶ διαυγοῦς καὶ ποτίμου ὕδατος. ἐξ αὐτῆς δὲ καὶ ἐξ ἄλλων ὑπονόμων φλεβίων συνθλίβεται πρὸς τῇ ῥίζῃ τοῦ ὄρους κρήνη ἐκρέουσα εἰς τὴν πόλιν, ἀφ' ἧς ἰκανῶς ὑδρεύονται. ἐνταῦθα φασι πίνοντα τὸν Πήγασον ἀλῶναι ὑπὸ τοῦ Βελλεροφόντου. ἡρημώθη δὲ ὕστερον ἡ πόλις καὶ τὴν πλείστην αὐτῆς ἔσχον οἱ Σικυώνιοι. ἀνελήθη δ' ὕστερον ὑπὸ Καίσαρος. χώραν δὲ ἔσχεν οὐκ εὐγεων σφόδρα, ἀλλὰ σκολιὰν τε καὶ τραχεῖαν, ὅθεν ὀφρυοεῖς Κόρινθος ἐλέγετο καὶ παροιμία ἐφέρετο λέγουσα· «Κόρινθος ὀφρυεῖται καὶ κοιλαίνεται». Κλεωναὶ δὲ πόλισμα, φασίν, ἐπὶ τῇ ὁδῷ τῇ ἐξ Ἄργους εἰς Κόρινθον ἐπὶ λόφου περιουμένου πανταχόθεν καὶ τετειχισμένου καλῶς. διέχει δὲ Ἄργους μὲν στάδια εἴκοσι, Κορίνθου δὲ ὀγδοήκοντα. Ἐνταῦθα καὶ ἡ Νεμέα μεταξὺ Κλεωνῶν καὶ Φλιοῦντος καὶ τὸ ἄλλος, ἐν ᾧ τὰ Νέμεα συνετελοῦντο. καλοῦνται δὲ Κλεωναὶ ἀπὸ Κλεώνης τῆς Ἀσωποῦ, [τοῦ τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ Μετώπης τῆς καὶ παρὰ τῷ Πινδάρῳ], κατὰ δὲ τινὰ ἀπὸ τοῦ Νεμεαίου λέοντος, ὃν ἀνείλεν Ἡρακλῆς, οἶονεὶ Λεωναί καὶ πλεονασμῷ Κλεωναί. πληθυντικῶς δὲ αὕτη αἰεὶ λέγεται. ἢ μέντοι Κλεώνη νῆσος περὶ πούτην ἀδομένην Κέρνην αὕτη ἐνικῶς καὶ διὰ δύο ἂν γράφεται. Ἡρόδοτος δὲ καὶ ἔσω τοῦ Ἄθω οἶδε πόλιν Κλεωνάς. (ἡ. 571) Ὀρνεαὶ δὲ ἢ δίχα τοῦ ἰ Ὀρνεαί—τοῦτο γὰρ μάλιστα ἐν κοινῇ χρήσει κεῖται—κώμη ἐστὶν

Ἀργείας κατὰ τὸν 1.449 Γεωγράφον. ἔστι δὲ καὶ ἕτερα μεταξὺ Κορίνθου καὶ Σικυῶνος, ταύτην δὲ ὁ τὰ ἔθνη γράψας πόλιν λέγει, οὐ κώμην. πληθυντικῶς δὲ καὶ αὗται λέγονται, ὡς καὶ αἱ Κλεωναί. γράφονται δὲ διὰ διφθόγγου αἱ Ὀρνειαί, ὡς καὶ Βρυσειαί καὶ Αὐγειαί. καλεῖται δὲ οὕτως ἢ ἀπὸ Ὀρνέως, υἱοῦ Ἐρεχθέως, ἢ ἀπὸ Ὀρνέας νύμφης, ἢ ὅτι ἐφ' ὕψους κεῖνται, ἢ ὁμωνύμως Ὀρνέα τῷ ποταμῷ. τοῦτο δὲ καὶ ὁ Γεωγράφος φησὶ λέγων, ὅτι Ὀρνεαὶ ἐπώνυμοι τῷ παραρρέοντι ποταμῷ. δὲ καὶ ταῦτα φησιν, ὡς νῦν μὲν ἔρημοι, πρότερον δ' οἰκούμενοι καλῶς. ἐτιμᾶτο δ' ἐκεῖ Πρίαπος, ὅθεν καὶ Ὀρνεάτης ἐκαλεῖτο. κεῖνται δ' ὑπὲρ τοῦ πεδίου τοῦ τῶν Σικυωνίων. ἢ δὲ Ἀραιθυρέα καὶ Φλιοῦς, φασίν, ἐκλήθη ἀπὸ Φλιοῦντος, υἱοῦ Διονύσου. φέρεται δὲ ἐν τοῖς τοῦ ἔθνογράφου, ὅτι Ἄραντος ἥρωος υἱὸς ἐγένετο Ἄορις καὶ θυγάτηρ Ἀραιθυρέα. τούτους Φλιασίοι θηρατάς φασι καὶ πολεμικούς. προαποθανούσης δὲ τῆς ἀδελφῆς ἀπ' αὐτῆς ἢ χώρα ἐκλήθη. τοπικὸν αὐτῆς Ἀραιθυρεεύς. ἢ δὲ τοῦ Γεωγράφου ἱστορία φησίν, ὅτι Ἀραιθυρέα, ἢ νῦν Φλιασία, πόλις Φλιοῦντος, κειμένη μέσον Σικυωνίας, Ἀργείας, Κλεωνῶν καὶ Στυμφάλων. πόλιν δ' εἶχεν ὁμώνυμον τῇ χώρα πρὸς ὅρει ὀνομαζομένῳ Κηλώσση· οἱ δ' ὕστερον ἀναστάντες ἐκεῖθεν πρὸ τριάκοντα σταδίων ἔκτισαν τὴν Φλιοῦντα. (ἡ. 572) Σικυῶν δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν Γεωγράφον Μηκῶνη πρότερον ἐκαλεῖτο, πρὸ δὲ τούτου Αἰγιαλοί. μέμνηται δὲ Μηκῶνης καὶ Ἡσίοδος ἐν Θεογονίᾳ. παραρρεῖ δὲ τὴν Σικυωνίαν Ἀσωπὸς κατὰ τὸν Γεωγράφον, ἐκ τῆς προρρηθείσης Κηλώσσης λαμβάνων τὴν ἀρχὴν καὶ ποιῶν τὴν Ἀσωπίαν χώραν. ἕτερος δέ, φησίν, οὗτος παρὰ τὸν ῥέοντα περὶ Θήβας Ἀσωπὸν καὶ Πλαταιὰς καὶ Τάναγραν καὶ τὸν ἐν Ἡρακλείᾳ τῇ Τραχινίᾳ καὶ τὸν ἐν τῇ Πάρῳ. καὶ ἰδοὺ τέσσαρες οὗτοι Ἀσωποὶ ποταμοὶ κατὰ τὴν γεωγραφικὴν ἱστορίαν. λέγεται δὲ καὶ θηλυκῶς καὶ ἀρσενικῶς ἡ Σικυῶν. ἐκλήθη δὲ ποτε καὶ Τελχινία διὰ τὸ τοὺς ἀδομένους Τελχῖνας καὶ αὐτόθι οἰκῆσαι. εὐδαίμων δὲ ἡ Σικυῶν καὶ δηλοῖ αὐτὸ καὶ παροιμία λέγουσα· «εἴη μοι τὰ μεταξὺ Κορίνθου καὶ Σικυῶνος». Ἄδραστος δὲ πρῶτα ἐμβασίλευε, φησίν, αὐτόθι, ἐπειδὴ ἐκπεσὼν Ἄργους, ὡς προεῤῥέθη, ἐκεῖ κατέστη καὶ ὑπέταξεν αὐτοὺς οὐκ εἰωθότας, φασίν, ἄρχεσθαι. διὸ πρῶτα ἐμβασιλεύειν ἐῤῥέθη διὰ τὸ αὐτῷ πρῶτῳ ἐκείνους ὑποταγῆναι. ἀνώκισται δὲ κατὰ τὸν Γεωγράφον ἡ Σικυῶν ἀπὸ θαλάσσης ὀλίγα 1.450 στάδια ἐπὶ λόφου ἔρυμου. ταύτης ἐτυράννησεν Ἄρατος, ἀνὴρ ἐπιφανέστατος, ὁ καὶ τῶν Ἀχαιῶν ἄρξας. [Ἐνταῦθα δὲ ἰστέον, ὅτι οἱ συνθέμενοι τὸ σικυήλατον φράσαι δύνανται κατὰ τὸ δαφνῶν καὶ ἐλαιῶν-ἔνθα δηλαδὴ δάφναι καὶ ἐλαῖαι-οὕτω καὶ σικυῶν περιεκτικῷ τύπῳ, ὅπου περιέχονται σικυοί, οὐς οἰπαλαιοὶ καὶ σικύους παροξυτόνως ἔγραψαν καὶ σίκυας, ὡς νέκυας.] (ἡ. 573) Ὑπερησία δὲ πόλις, φασίν, Ἀχαΐας ἀπὸ Ὑπέρητος ὀνομασθεῖσα, υἱοῦ Λυκάονος. οἱ δὲ καλέσαντες αὐτὴν Ὑπέρειαν κακῶς εἶπον. Ὑπέρεια γάρ, φασί, πηγὴ Μεσσηΐδος καὶ πόλις Σικελική. Γονόεσσα δὲ ἀκρωτήριον Πελλήνης, ἣτις ῥηθήσεται κατωτέρω. διὸ καὶ αἰπεινὴν αὐτὴν ὁ ποιητὴς καλεῖ διὰ τῶν ἀκρωτηρίων ὑψηλὸν ὡς ἐπὶ πολὺ. Γονοῦσσα μέντοι τρισυλλάβως πόλις Περραιβίας, ὡσπερ καὶ Γόννος ἐν δυσι ἡ ὁ καὶ παρὰ Λυκόφρονι. οἱ δὲ Γοννεῖσούδ' αὐτοὶ Ὀμηρικοὶ εἰσιν, ἀλλὰ πόλις Θράκης κατὰ τοὺς παλαιούς, οἱ καὶ Ἀδριανοπολίται. (ἡ. 574) Πελλήνη δὲ πόλις καὶ αὐτὴ Ἀχαΐας. ταύτης ἔθνηκὸν Πελληνεὺς καὶ Πελλήνιος· ἢ μέντοι Παλλήνη διὰ τοῦ ἥα πόλις ἐστὶ Θράκης. καὶ χερὸννησος δὲ τρίγωνος ἢ καὶ Φλέγρα λεγομένη, περὶ ἣν Ἡρακλῆς τοὺς Γίγαντας κατεπολέμησεν. ὁ δὲ Γεωγράφος φησίν, ὅτι μετὰ Σικυῶνα Πελλήνη κεῖται, εἶτα Αἴγειρα δευτέρα, τρίτη Αἰγαί, ἃς καὶ Αἰγὰν λέγουσιν ἐνικῶς, Ποσειδῶνος ἱερὸν ἔχουσα. τετάρτη Βοῦρα, μεθ' ἣν Ἑλίκη, μετὰ δὲ αὐτὴν Αἴγιον καὶ Πατρεῖς, εἶτα Ὠλενος, παρ' ᾧ ποταμὸς μέγας Μέλας, εἶτα Δύμη κληθεῖσα διὰ τὸ δυσμικωτέρα κεῖσθαι. πρότερον γάρ, φασί,

Στρατὸς ἐκαλεῖτο. Λέγει δὲ καί, ὅτι Πελλήνη στάδια ἐξήκοντα τῆς θαλάσσης ὑπερκειμένηφρουρίον ἐρυμνόν. ἔστι δὲ καὶ κώμη Πελλήνη, ὅθεν καὶ Πελληνικαὶ χλαῖναι, ἃς ἔπαθλα ἐτίθεσαν ἐν τοῖς ἐκεῖ ἀγῶσιν, ὡς καὶ ὁ Κωμικὸς δηλοῖ ἐν Ὅρνισιν. Αἴγιον δὲ πόλις Ἀχαΐας καὶ αὐτό, οὗ πολίτης Αἰγιεύς, ὡς ὁ χρησμός· «ὕμεις δ' Αἰγιέες οὔτε τρίτοι οὔτε τέταρτοι», τουτέστιν οὐ μόνον πρωτεῖον ἐν ἀνδρία 1.451 οὐ πλουτεῖτε, οὔτε μὴν δευτερεῖον, ὡς ἀκοῦσαι βούλεσθε, ἀλλ' οὐδὲ τρίτοι οὐδὲ τέταρτοι τὰ εἰς ἀνδρίαν ἐστέ. ὁ δὲ Στράβων λέγει καί, ὅτι Αἴγιον ἰκανῶς οἰκούμενον. ἱστοροῦσι δ' ἐνταῦθα τὸν Δία ὑπ' αἰγὸς τραφῆναι, ἣν Ὁλυνίην Ἄρατος λέγει, διότι πλησίον ἡ Ὁλυνή ἢ ὁ Ὁλενος, κτίσμα ὁμώνυμον τῷ Αἰτωλικῷ μεταξὺ Πατρῶν καὶ Δύμης. ῥεῖ δὲ αὐτόθι Σελινοῦς ποταμός. εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλοι, φησίν, ὁμώνυμοι τούτῳ ποταμοί. (ἡ. 575) Ὁ δὲ Αἰγιαλὸς κατὰ τὸν Γεωγράφον τῶν Ἀχαιῶν ἐστὶ καὶ αὐτός. καὶ χώρα ἐκεῖσε Αἰγιαλία τὸ παλαιὸν καὶ οἱ ἐνοικοῦντες Αἰγιαλεῖς. ὕστερον δὲ Ἴωνία ἐκλήθη ἀπὸ Ἰώνων, καθάπερ καὶ ἡ Ἀττικὴ ἀπὸ Ἴωνος τοῦ Ξούθου. Ἀθηναῖοι δέ, φησίν, ἔστειλανεῖς ἀποικίαν ἐκεῖ τοὺς Ἴωνας, οἱ ἀντ' Αἰγιαλοῦ Ἴωνίαν τὴν χώραν ἐκάλεσαν καὶ τοὺς ἀνδρας ἀντ' Αἰγιαλέων Ἴωνας. πλατὺς δὲ τις ὁ Αἰγιαλὸς οὗτος ἔοικενεῖναι καὶ εὐρύχορος καὶ διήκων ἐπὶ πολὺ· διὸ καὶ ἐπεσημήνατο ὁ ποιητὴς· «Αἰγιαλὸν τ' ἀνὰ πάντα»· τὸ γὰρ πάντα πληθυσμὸν τινα δηλοῖ τόπου. ἐλέγετο δέ, φασίν, Αἰγιαλὸς καὶ ἡ παραθαλασσία πλευρὰ Πελοποννήσου, ἡ παρατείνουσα ἐκ Σικυῶνος ἕως Ἡλιδος. καὶ τάχα διὰ τοῦτον τὸν Αἰγιαλὸν εἶπεν ὁ ποιητὴς τὸ «ἀνὰ πάντα», ὡς τοσοῦτου τόπου ὄντος ὑπὸ Ἀγαμέμνονι. Ὅρα δὲ καὶ ὅτι συνωνύμων οὐσῶν λέξεων τῆς ἡϊόνος καὶ τοῦ αἰγιαλοῦ, ὅμως οὐ ταῦτόν ἐστιτοπικῶς ἐν ἱστορίαις Ἡϊῶν καὶ Αἰγιαλός, ἀλλ', ὡς ἤδη ἐφάνη, ἕτερον μὲν Ἡϊῶν, ἕτερον δὲ Ἡϊόνες καὶ ἕτερον Αἰγιαλός. ὅτι δὲ καὶ πολλοὶ Αἰγιαλοί, ἐν τοῖς ἐξῆς μετ' ὀλίγα ρηθήσεται. Ἐλίκη δὲ ἀπὸ Ἐλίκας, φασί, καλεῖται, υἱοῦ Λυκάονος, ἢ ἀπὸ Ἐλίκης τῆς Ἴωνος μὲν γυναικός, Σελινοῦντος δὲ θυγατρὸς, υἱοῦ Ποσειδῶνος. ἠφανίσθη δέ, φασίν, αὕτη ὑπὸ κύματος. ἐξαρθὲν γὰρ ὑπὸ σεισμοῦ τὸ πέλαγος κατέκλυσε καὶ αὐτὴν καὶ τὸ ἱερὸν τοῦ Ἐλικωνίου Ποσειδῶνος, ὃ ἐτίμωνοι Ἴωνες, θύοντες ἐκεῖ τὰ Πανιώνια, περὶ ὧν φθάσαντες εἶπομεν· ἥς θυσίας ὑπονοεῖται μεμνησθαι καὶ ὁ ποιητὴς ἐν τῷ «βουὺς ἤρυγεν ἐλκόμενος Ἐλικώνιον ἀμφὶ ἄνακτα». τότε γὰρ, φασί, νομίζουσι καλλιερεῖν περὶ τὴν θυσίαν Ἴωνες, ὅταν θυόμενος ὁ ταῦρος ἐρευξῆται μυκητικῶς. λέγεται δὲ καὶ ἄλλη Ἐλίκη Θετταλική. (ἡ. 578) Νώροπα δὲ χαλκὸν λέγει τὸν λαμπρὸν καὶ στερίσκοντα τοῦ ὄραν, οἷα δυσωπουμένης τῆς ὄψεως πρὸς τὴν λαμπρότητα· ἔστι γὰρ στερητικὸν μὲν τὸ ὄραν, ὄραν δὲ τὸ βλέπειν, ἐξ οὗ ὁ νῶροψ. (ἡ. 579) Κυδιόων δὲ ὁ γαυριῶν καὶ ὑψαυχενῶν, ὁποῖόν τι ἔοικε ποιεῖν ὁ Ἀγαμέμνων ἐν τῇ νῦν εἰς μάχην ἐξόδῳ. (ἡ. 581-90) Ὅτι οἱ περὶ Λακεδαίμονα Φάρην τε Σπάρτην 1.452 τε Μέσσην τε καὶ Βρυσείας καὶ Αὐγείας καὶ Ἀμύκλας καὶ Ἐλος καὶ Λάαν 1.452 καὶ Οἴτυλον ὑπὸ τῷ Μενελάῳ ἦσαν, ὃς νεῶν ἦρχεν ἐξήκοντα. ἐλόμενος δὲ ὁποιοῦντος δαπανῆσαι τι ἐπαίνου καὶ εἰς αὐτόν, καθὰ καὶ εἰς τὸν ἀδελφὸν Ἀγαμέμνονα, ὃ καὶ συνέταξε τοῦτον ἐπίτηδες, λέγει ὅτι καὶ αὐτὸς προῆει «ἦσι», τουτέστι ταῖς ἑαυτοῦ, «προθυμίαις πεπορθῶς ὀτρύνων πόλεμόνδε· μάλιστα δέϊετο θυμὸς τίσασθαι Ἑλένης ὀρμήματά τε στοναχάς τε», ἤγουν ἐκδικῆσαι, ὡς καὶ προεῖρηται ὑπὸ Νέστορος, τὴν ἐξ ἀρχῆς ἀρπαγμαίαν αὐτῆς ὀρμὴν καὶ τὸν ὕστερον μετὰ μελόν. Πολλαχοῦ γὰρ ὁ ποιητὴς στεναζούσαν αὐτὴν ποιεῖ ἐφ' οἷς ἠρπάγη καὶ μετὰ μελόν τιθεμένην, ὃς δὴ ἀκεῖται πᾶν ἀμάρτημα. Τὸ δὲ «προθυμίαις πεπορθῶς» ἐκτείνει μὲν διὰ μέτρου ἀνάγκην τὸ ἐν τῇ παραληγοῦσῃ δίχρονον τοῦ «προθυμίαις». οὔτε δὲ ἀνδρεῖον παραδείκνυσι τὸν Μενελάον καὶ ἀφορμὴν δὲ δίδωσι τῇ παραβολῇ, ἐν ἣ μύϊας θάρσος αὐτὸν ἔχειν ὁ ποιητὴς ἐρεῖ. Ἱστοροῦσι δὲ οἱ παλαιοὶ περὶ τῆς Μενελάου

ἀρχῆς ταῦτα. Οἴβαλος, υἱὸς Περιήρου, ἦρχε Λακεδαιμονίων, οὓς παῖδες Τυνδάρεως ἢ Τυνδάρης καὶ Ἴκαρος καὶ Ἄρνη, γνήσιοι οὗτοι, νόθος δὲ Ἴπποθῶν, ὃς συμφραζόμενος Ἴκάρῳ Τυνδάρην ἀπελαύνει καὶ ἄρχει πολλοῖς πλήθων υἱοῖς. Ἡρακλῆς δὲ μετὰ τὴν ἐν τῇ Πύλῳ μάχην θύσων εἰς Ἀμύκλας ἔρχεται κατὰ χρησμόν. Οἰωνοῦδέ, υἱοῦ Λικυμνίου, προελθόντος ἐπὶ θεῶν Λακεδαίμονος–θεράπων δὲ ἦν ὁ Οἰωνὸς ἐταῖρος τῷ Ἡρακλεῖ–ἀναιροῦσιν αὐτὸν οἱ Ἴπποθοωντίδαι θανάτουκυνὸς ἔνεκα, ἐφ' οἷς Ἡρακλῆς ἅμα τῷ πατρὶ κατακτείνας αὐτοὺς τὴν ἀρχὴν τῷ Τυνδάρῃ δίδωσι καὶ τοῖς παισὶ, Κάστορι δηλαδὴ καὶ Πολυδεύκει, ὧν μῆστρατευσάντων Μενέλαος ἄρχει. καὶ τοῦτο μὲν τοιοῦτον. Τῶν δὲ ῥηθέντωντόπων τὴν μὲν Λακεδαίμονα κοίλην λέγει, ὡς καὶ ἐν τῇ Ὀδυσσεΐα, δι' ὄνολόγον καὶ Συρία κοίλη λέγεται· περιέχεται γὰρ ὑπὸ τοῦ Ταυγέτου καὶ τοῦ Παρθενίου ὄρους ἢ Λακεδαίμων. τὴν δ' αὐτὴν καὶ κητώεσσαν καλεῖ ὡς καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα· τὴν δὲ Μέσσην πολυτρήρωνα, ὡς καὶ πρὸ τούτων τὴν Θίσβην· τὰς δὲ Αὐγείας ἐρατεινὰς διὰ τὸ καλὸν τοῦ τόπου, ὡς ἔοικε· τὸ δὲ Ἔλος ἔφαλονποτολίεθρον, ὡς καὶ τὴν Κήρινθον πρὸ ὀλίγων ἔφαλον εἶπεν. ἢ δὲ κατὰ μέροςθεωρία τῶν ῥηθειῶν πόλεων ὡς ἐν συνόψει τοιαύτη τίς ἐστίν. (ἡ. 581) Ἡμὲν Λακεδαίμων ἀπὸ Λακεδαίμονος ὠνόμασται, οὗ υἱὸς Ἀμύκλας, ἢ διότισυνθέμενοι κλήρῳ διανείμασθαι τὴν χώραν Ἡρακλεῖδαι ἐποίησαν οὕτω καὶ 1.453 ὁ λαχὼν πρῶτος λαβὼν ταύτην ἐκάλεσεν ἀπὸ τοῦ πράγματος, ὅθεν Λαβεδαίμων ἢ Λαχεδαίμων, διότι ἀγαθῷ δαίμονι, τουτέστι τύχῃ, ταύτην ἔλαβεν ὁ λαβὼν ἢ ἔλαχεν ὁ λαχὼν, καὶ τροπῇ τοῦ βῆτα ἢ τοῦ χι εἰς κ Λακεδαίμων. λέγεται δέ, φασί, Λακεδαίμων καὶ ἡ χώρα καὶ ἡ πόλις· ἢ μὲν χώρα ἐν τῷ «τὰ οἱ ξεῖνος Λακεδαίμονι δῶκε τυχήσας», ἢ δὲ πόλις ἐν τῷ «οἱ δ' ἴξον κοίλην Λακεδαίμονα» πρὸς δώματα Μενελάου. καὶ ὅτε γοῦν τις ἀκούσει τὴν Λακεδαίμονα ἐκατόμπολινεῖναι, τὴν χώραν νοήσει. σαφέστερον δὲ καὶ ἀκριβέστερον ὁ Γεωγράφος φησὶν, ὅτι ἡ Λακωνικὴ τὸ παλαιὸν μὲν ἐκατόπολις καὶ τὰ Ἐκατόμβαια διὰ τοῦτο ἐθέτετο ἐκεῖ κατ' ἔτος. νῦν δέ, φησί, πολίχνην τινὲς εἰσι τριάκοντα τὸν ἀριθμὸν. ἐκαλεῖτο δὲ καὶ Ἀχαϊκὸν Ἄργος οὐ μόνον ἢ Πελοπόννησος ὅλη ἀλλὰ καὶ ἰδίως ἢ Λακωνικὴ, ὡς δηλοῖ τὸ «ἢ Μενέλαος οὐκ Ἄργεος ἦεν Ἀχαϊκοῦ», ἢ γοῦν οὐκ ἦν ἐν τῇ Λακωνικῇ. Εἰ δὲ καὶ ἀτειχιστος κατὰ παλαιὰν ἱστορίαν ὤκεῖτο ἢ Λακεδαίμων, πῶς ἂν πόλις λέγοιτο; κώμη γὰρ μᾶλλον λέγεσθαι ὀφείλει. οἱ δὲ περὶ Σπάρτης τοῦτό φασιν. Ἰστορεῖται δὲ ὅτι Λακεδαίμονιοι λάμβδα ἐπὶ ταῖς ἀσπίσιν αὐτῶν εἰς παράσημον ἔγραφον ἐκ τοῦ κατάρχοντος στοιχείου χαρακτηρίζοντες ἑαυτούς, ὡς περὶ οἱ Μεσσηνιοὶ, πλησιόχωροι ὄντες αὐτοῖς καὶ πολέμιοι τὸ μῦ. Εὐπολις· «ἐξεπλάγην γὰρ ἰδὼν στίλβοντα τὰ λάμβδα», ἢ γοῦν τὰς Λακωνικὰς ἀσπίδας. θαυμάζουσι δὲ οἱ παλαιοί, ὅπως οὐδὲν τι θαυμαστὸν περὶ Λακεδαίμονος εἶπεν ὁ ποιητής, καὶ λέγουσι πρὸς ἄλλοις καὶ τοῦτο, ὅτι οὐπω ἦσαν ὑπὸ Λυκούργου πεπαιδευμένοι οἱ Λάκωνες, ὡς ἔχειν τι πολλοῦ λόγου ἄξιον. ἔστι δὲ καὶ Κυπρία Λακεδαίμων. ἐθνικὸν Λακεδαίμονιος καὶ συγκοπῇ Λάκων, ὡς καὶ τοῦ Κυδωνιάται συγκέκοπται τὸ Κύδωνες ἐν τῇ Ὀδυσσεΐα. τοῦτο δὲ τοῖς ἀκριβεστέροις οὐκ εὐηρέστηται. τινὲς δὲ ὑποκοριστικὸν εἶπον τὸ Λάκων, οὗ θηλυκὸν Λάκαινα, κτητικὸν Λακωνικὴ. ἔστι δὲ καὶ κλεις Λακωνικὴ, καινοτέρα τις, καὶ εἶδος δὲ ὑποδήματος καὶ ὀρχήσεως εἶδος καὶ μάλιστα Λακωνικαὶ καὶ σιδήριον Λακωνικόν· τῶν γὰρ στομωμάτων, φασί, τὸ μὲν Χαλυβδικόν, τὸ δὲ Σινωπικόν, τὸ δὲ Λύδιον, τὸ δὲ Λακωνικόν. καὶ Σινωπικόν μὲν καὶ Χαλυβδικόν χρησίμον εἰς τὰ τεκτονικά, Λακωνικόν δὲ εἰς ῥίνας καὶ σιδηροτρόπανα καὶ χαρακτῆρας καὶ λιθουργικά, τὸ δὲ Λύδιον εἰς ῥίνας καὶ αὐτὸ καὶ μαχαίρας καὶ ξυρία καὶ ξυστήρας. οὕτω Δαΐμαχος ἐν πολιορκητικοῖς 1.454 Ὑπομνήμασι κατὰ τὸν <τὰ> ἔθνη γράψαντα. Τὸ δὲ «κητώεσσα» δηλοῖ μὲν τὴν μεγάλην παρὰ τὸ

κῆτος, τὸ μείζον τῶν ἐνύγρων. γράφεται δὲ καὶ ἄλλως παρὰ τοῖς παλαιοῖς «καιετάεσσα», ἤγουν καλαμινθώδης, φασί· πολὺ δὲ ἐν Σπάρτῃ τὸ τοιοῦτον φυτόν· οἱ δὲ ὅτι εὖσειστος ἢ Λακωνική· Καιετοὶ γὰρ οἰᾶτο τῶν σεισμῶν ῥωχοί, ὅθεν Καιέτας δεσμωτήριον παρὰ Λακεδαιμονίοις, σπῆλαιόν τι· τινὲς δὲ κώους τὰ τοιαῦτα κοιλώματά φασιν, ἀφ' οὗ «φηρσίνδρεσκώοις» φησὶν Ὅμηρος. τῆς δὲ τοιαύτης λέξεως μνήμη τις ἔσται καὶ μετ' ὀλίγα ἐν τοῖς περὶ τῆς νήσου Κῶ. ζῆτει δὲ περὶ τούτου καὶ τὰ εἰς τὴν Ὀδύσειαν, οὐκ ἀνάξια ἐντυχίας ὄντα. ζητητέον δέ, μήποτε ἢ Λακεδαίμων κητώεσσα λέγεται καὶ διὰ τὸ τὴν ζωννῦσαν τὰ ἐκεῖ θάλασσαν κητοτρόφον εἶναι καὶ οὕτω θηριώδη, καθ' ὃ καὶ Ἡρόδοτος θηριωδεστάτην φησὶ θάλασσαν τὴν περὶ τὸν Ἄθω. εἰκὸς δὲ τοιαύτην ἔννοιαν ὑπεῖναι τῇ κητώεσση καὶ διὰ Φώκαιαν, ἣτις διὰ κῆτος, τὰς φώκας, ὠνόμασται. Φώκαιαν δὲ φάμεν τὴν Ἀσιανήν, ἣτις λέγεται εἶναι Ἴωνίας μὲν ἀρχή, Αἰολίδος δὲ πέρασ. (ἡ. 582) Τὴν δὲ Φάρην ὁ τὰ Ἐθνικά γράψας διὰ τοῦ ἱερίδου φαίνεται ὡς ἀπὸ τῆς στοιχειακῆς ἀκολουθίας· τὰ δὲ πλείω τῶν ἀντιγράφων διὰ τοῦ ἱερίδου γράφουσι καὶ ἔχει τοῦτο λόγον ἐκ τοῦ ἔθνικοῦ· ὡς γὰρ Σπάρτη Σπαρτιάτης, οὕτω Φάρη Φαριάτης. τὴν δὲ Σπάρτην οἱ μὲν βασιλείον φασὶ λέγοντες καί, ὅτι τῶν κατὰ Πελοπόννησον πόλεις ἐνδοξότατοι «Ἄργος τε Σπάρτη τε». τινὲς δὲ ὅτι Λακεδαίμων μὲν ἡ χώρα, Σπάρτη δὲ ἡ πόλις, εἰς ταῦτον ἄγοντες οὗτοι τὴν Λακεδαίμονα πόλιν καὶ τὴν Σπάρτην· οἱ δὲ τινες καὶ αὐτῆς τῆς μιᾶς πόλεως τὸ μὲν τι Λακεδαίμονα, τὸ δὲ Σπάρτην καλοῦσιν. Ἡρόδοτος δὲ λέγει, ὅτι ἐν Λακεδαίμονι Σπάρτη πόλις ἀνδρῶν ὀκτακισχιλίων μάλιστα· ἕτεροι δὲ φασιν, ὅτι Λακεδαίμων πόλις ἐνδοξοτάτη τῶν ἐν Πελοποννήσῳ, ἢ Σπάρτη πρότερον ἀπὸ Σπάρτου, υἱοῦ Ἀμύκλαντος, ἢ διότι Λέλεγες οἱ πρῶτοι συνοικήσαντες τὴν πόλιν διεσπαρμένοι τὸ πρῖν, εἶτα ἐκεῖ συνῆλθον καὶ ὤκησαν εἰς ταῦτό· οἱ δὲ τινες χωρίον φασὶ τὴν Σπάρτην Λακωνικόν, κληθὲν ἀπὸ τῶν μετὰ Κάδμου Σπαρτῶν, οἵ ἐκπεσόντες εἰς τὴν Λακωνικὴν ἀφ' ἑαυτῶν τὴν Σπάρτην ὠνόμασαν. ἀνδρειότατοι 1.455 δὲ πάλαι ποτὲ οἱ Σπαρτιάται. ἔστι δὲ, φασί, καὶ Σπάρτον ὄρος καὶ Σπάρτηκώμη περὶ Εὐξείνου. ὁ δὲ Κωμικὸς ἔπαιξεν εἰς τὴν Λακωνικὴν Σπάρτην ὡς ὁ μωνομοῦσαν τοῖς σπαρτοῖς, ἅπερ ἐστὶ σχοινία ἀπὸ τοῦ τῶν σπάρτων φυτοῦ. ὄρα δὲ ὅτι, εἰ καὶ εἰς ταῦτόν τινες ἤγαγον, ὡς ἐρρέθη, τὴν Λακεδαίμονα καὶ τὴν Σπάρτην, ἀλλ' ὁ ποιητὴς ἐνταῦθα ἰδίᾳ μὲν ταύτην, ἰδίᾳ δὲ ἐκείνην ἐκφωνεῖ· ὅτι δὲ βασιλείον ἢ Σπάρτη, ὡς ἀνωτέρω ἐρρέθη, δηλοῖ καὶ ὁ Γεωγράφος εἰπὼν, ὅτι διελόντες Ἡρακλεῖδαι τὴν Λακωνικὴν εἰς ἕξ μίαν μερίδα τὰς Ἀμύκλας ἐξαιρετόν ἔδωκαν Φιλονόμῳ τῷ προδόντι αὐτοῖς τὴν Λακωνικὴν, τὴν δὲ Σπάρτην βασιλείον ἀπέφηναν σφίσι αὐτοῖς. λέγει δὲ καί, ὅτι ὑποπέπτωκε τῷ Ταυγέτῳ Σπάρτη ἐν μεσογαίᾳ καὶ Ἀμύκλαι τὸ τοῦ Ἀπόλλωνος ἱερόν. Αἴλιος δὲ Διονύσιος φησὶν οὕτω· «Λακεδαίμονα καὶ Σπάρτην διορίζουσι τινες, Λακεδαίμονα μὲν πᾶσαν καλοῦντες τὴν Λάκαιναν, Σπάρτην δὲ τὴν μίαν πόλιν, Ἀττικοὶ δὲ αὐτὴν καὶ Λακεδαίμονα. Κρατῖνος δὲ καὶ τὴν χώραν Σπάρτην οἶδεν, οὐ μόνον Λακεδαίμονα». Μέσση δὲ ἀντὶ τοῦ Μεσσηνίου ἄλλως γάρ, φασί, Μέσση οὐδαμοῦ δείκνυται. περιάδεται δὲ καὶ αὕτη ἐν ταῖς ἱστορίαις, ἐν αἷς φέρεται καὶ ὅτι ἢ Σικελικὴ Μεσσηνία ταύτης ἄποικος. γράφεται δὲ καὶ αὕτη καὶ ἐκείνη ἐν δυοῖν ἰσ. παραδίδοται δὲ τις καὶ ἕτερα Μεσσηνία δι' ἐνὸς ἰσ. γραφομένη. ἀποκοπήν οὖν ἢ Ὀμηρικὴ ἔχει Μέσση ἀπὸ τοῦ Μεσσηνίου. καὶ δοκεῖ μὲν τὸ πάθος καινόν· Ὁ δὲ Γεωγράφος ἐκτίθεται καινότερα ἕτερα, ἐν οἷς καὶ ὅτι ὁ ἦλος ἦλ παρὰ τισιν εὐρήται, ὅπερ πολλῶν τολμηρότερον τοῦ Μεσσηνίου Μέσση. οὕτω δὲ καὶ ἐκ τοῦ κριμνον τὸ κρῖ καὶ ὁ Ἀλκιμέδων Ἀλκιμος. Ἡσίοδος δὲ, φησὶ, τὸ βριθὺν καὶ βριαρὸν βρῖ λέγει καὶ Σοφοκλῆς τὸ ῥάδιον ῥά. λέγει δὲ καί, ὅτι ἐπὶ τῶν Τρωϊκῶν ἢ Μεσσηνία ὑπὸ Μενελάῳ ἦν, μέρος οὖσα τῆς Λακωνικῆς,

ὕστερον δὲ καὶ πόλις ἐκτίσθη Μεσσήνη, ἧς ἀκρόπολις ἢ Ἰθώμη, καὶ ὅτι ἐκ τοῦ Μεσσηνιακοῦ κόλπου, ὃς καὶ Ἀσιναῖος ἀπὸ Ἀσίνης πόλεως ἐλέγετο, αἱ προρρηθεῖσαι ἦσαν ἑπτὰ βασιλικαὶ πόλεις. ὁ δ' αὐτὸς λέγει καί, ὅτι Μεσσήνη μετὰ Τριφυλιανμέρος τῆς Λακωνικῆς ὑπὸ Μενελάω. ἢ δὲ νῦν, φησί, πόλις Μεσσήνη, ἧς ἐρρέθη ἀκρόπολις ἢ Ἰθώμη, οὐπὼ ἔκτιστο. καὶ ὅτι μετὰ Μεσσηνίαν ἢ Λακωνικὴ καὶ ἢ 1.456 Ἀργεῖα μέχρι τοῦ ἰσθμοῦ. (η. 583) Αἱ δὲ Βρυσεῖαι καὶ αἱ Αὐγειαὶ οὐ περιλαλοῦνται. πολίτης δὲ τῶν Αὐγείων Αὐγεάτης. τάχα οὖν καὶ Βρυσεάτης ὁμοίως. ἔστι δέ, φασί, καὶ Λοκρίδος πόλις Αὐγειαί. δοκεῖ δὲ πρωτότυπον εἶναι τὸ Βρυσεαί καὶ Αὐγεαί ὡσπερ Ὀρνεαί, περὶ ὧν πρὸ ὀλίγου εἴρηται. (η. 584) Ἀμύκλαι δὲ μία, φασί, τῶν ἑκατὸν τῆς Λακωνικῆς πόλεων, Ἀπόλλωνος ἱερά, ὡς εἴρηται, ἦν Ἀμύκλας, ὁ Λακεδαίμονος υἱός, ἔκτισεν, ὃς καὶ περιττοσυσλλάβως κλίνεται Ἀμύκλαντος καὶ ἰσοσυσλλάβως δὲ Ἀμύκλα. πολίτης ταύτης Ἀμυκλαίτης, ἔτι δὲ καὶ Ἀμυκλαῖος, ἐξ οὗ καὶ Ἀμυκλαιεύς. ἔστι δὲ καὶ Ἀμύκλαιον πόλις ἐν Κρήτῃ καὶ ὄρμος. αἱ δὲ Ἀμυκλαῖδες εἶδος ὑποδήματος, ἐν Ἀμύκλαις ἐπινοηθέν. Ἔλος δὲ χωρίον καὶ κώμη ὁμώνυμος ὕστερον. πρότερον δὲ ἦν, φασί, πόλις καθ' Ὀμηρον, κτίσμα Ἐλίου, υἱοῦ Περωσέως. τινὲς δὲ καὶ ταῦτα εἶπον· «Ἔλος πόλις Λακωνικῆ· οἱ πολῖται Εἴλωτες καὶ Εἰλῶται καὶ Ἐλιοὶ καὶ Ἐλεᾶται». ἔστι δὲ καὶ Ἔλος Αἰγύπτου. ταῦτα δὲ ὁ τὰ Ἐθνικὰ γράψας εἰς τὸ ἕτερον Ἔλος λέγει, τὸ ἐν τοῖς ἐφεξῆς ὑπὸ τὸν Νέστορα. Ἔτεροι δὲ ὅτι οὐ μόνον πόλις τὸ Ἔλος, ἀλλὰ καὶ εἰς χώραν τινὰ πλατύνεται, ἀφ' ἧς καὶ μᾶλλον οἱ Εἴλωτες, οἱ συνελθόντες τοῖς Μεσσηνίοις ἦν ὅτε καὶ πράγματα παρασχόντες τοῖς Λακεδαιμονίοις, εἶτα ὑπετάγησαν ὡσεὶ καὶ δοῦλοι· καὶ ἐξ αὐτῶν τὸ ὄνομα τῶν Εἰλῶτων εἰς δουλικὴν ἀπλῶς μετελήφθη κλῆσιν καὶ τὸ τοπικὸν εἰς δουλικῆς τύχης σημασίαν μετέπεσεν. ὅτι δὲ τὸ ἔλος ὑγρὸν τινα τόπον δηλοῖ καὶ σύμφυτον, δηλον. ἐμφαίνει δὲ τοῦτο καὶ ἡ ἰδιωτικὴ παραφθορὰ ζύγραν τόντοιοῦτον λέγουσα τόπον, ὅπερ οὐδὲν ἄλλ' ἢ δίγγρα τίς ἐστίν. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ θηλυκὸν τῶν ῥηθέντων Εἰλῶτων αἱ Εἰλῶτιδες, ὡς ἐν ῥητορικῶ εὔρηται Λεξικῶ, ἐν ᾧ καὶ ὅτι ὡσπερ Εἴλωτες ἐν Λακεδαίμονι, οὕτω Πενέσται μὲν παρὰ Θερταλοῖς, οἱ μὴ γόνω δοῦλοι, ἀλλὰ πολέμω, Κιλλικύριοι δὲ ἐν Κρήτῃ, Μαριανδωνοὶ δὲ ἐν 1.457 Ἡρακλείᾳ τῇ Ποντικῇ, καὶ Ἀρότται ἐν Συρακούσαις. Ἰστέον δὲ ὅτι ἐν ῥητορικῶ Λεξικῶ φέρεται, ὡς ἐστίν εἰδός τι μυιῶν, αἱ λέγονται ἔλειοι. οὐδιάρθοι δὲ καὶ ποίου Ἔλους αὐταί. ἴσως δὲ ἀπλῶς οὕτω καλεῖ τὰς ἐν τοῖς ἔλεσι. (η. 585) Λάαν δὲ Ὀμηρος μὲν δισυσλλάβως προάγει· οἱ δὲ παλαιοὶ φασιν, ὅτι Λᾶ μονοσυσλλάβως ἐλέγετο ἀρσενικῶς τε καὶ θηλυκῶς ἤγουν καὶ ἢ Λᾶ καὶ ὁ Λᾶς, ὡς καὶ ὁ Λυκόφρων δηλοῖ ἐν τῷ «καὶ Λᾶν περήσεις». ὁ δὲ ποιητὴς διέλυσε, φασί. κεῖται δ' ἐπὶ πέτρας ὑψηλῆς· διὸ Λᾶ καλεῖται ὡς ἀπὸ τοῦ λᾶς ὀλίθος. ταύτην φασί τὴν Λᾶν οἱ Διόσκουροι ἐκ πολιορκίας εἶλον· διὸ ἐκλήθησαν Λαπέρσαι. οἱ δὲ οἰκοῦντες ἄδηλον, εἴτε Λαοὶ ὀξυτόνως εἴτε Λᾶοι προπερισπωμένως. ἢ δὲ ἀμφιβολία διὰ τὴν τῶν ἀντιγράφων διαφωνίαν. Οἴτυλος δὲ τρισυσλλάβως, ὡς δάκτυλος, ἀπὸ Οἰτύλου ἥρωος, ὡς ὁ τὰ Ἐθνικὰ γράψας φησίν. ἕτεροι δὲ τὸ «Οἴτυλον ἀμφενέμοντο» ἐν δυοῖς μέρεσι λόγου ἀναγινώσκουσιν, ἄρθρον μὲν τιθέντες τὸ οἴ, πόλιν δὲ τὴν Τύλον, ἵνα λέγη ὅτι καὶ οἱ τὴν Τύλον ἀμφενέμοντο. οὐκ ἀρέσκει δὲ τοῦτο τοῖς ἀκριβέσιν, οἱ Τύλιν μὲν πόλιν Θράκης οἶδασι κλινομένην Τύλεως, Τύλον δὲ οὐ πόλιν Λακωνικὴν. καὶ Τυλησσὸν δὲ ὄρος ἐκεῖνοι λέγουσιν Ἰταλίας. (η. 588) Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι ἐν τῷ «ἐν δ' αὐτὸς κίεν», ἥτοι ἐπορεύετο, κατ' ἐξοχὴν εἴρηται τὸ αὐτός· λέγει γὰρ ὅτι ὁ Μενέλαος καίτοι βασιλεὺς ὦν αὐτὸς ἑαυτὸν παρατάσσει. οὕτω δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ ἀδελφοῦ βασιλέως ἔφη· «ἐν δ' αὐτὸς ἐδύσατο χαλκόν». καὶ σημείωσαι ὅτι ἐπιμέν Ἀγαμέμνονος ὡς ἀνδρείου ἔφη· «αὐτὸς ἐδύσατο χαλκόν», ἐπὶ δὲ Μενελάου μὴ τοιούτου ὄντος ἠρκέσθη εἰπών· «ἐν δ' αὐτὸς κίεν,

ιδίαις προθυμίαις πεποιθώς», ὡς ἐκείνου μὲν ἀνδρείου ὄντος, τούτου δὲ θαρραλέου. [διό που ἐν τοῖς ἐξῆς καὶ πρὸς μυῖαν διὰ παραβολῆς εἰκασθήσεται καταθραυνομένην πολλά.](η. 591–602) Ὅτι ὁ Νέστωρ ἐνενήκοντα νῆας ἤγε δευτερεύων τῶν τοῦ βασιλέως κατὰ τὸ πλῆθος, εἶχε δὲ ὑπ' αὐτὸν πόλεις, ἐξ ὧν τὸ ναυτικὸν συνεκρότησε, τὴν Πύλον, τὴν Ἀρήνην, ἣν καὶ ἔρατεινὴν λέγει, καὶ Θρύον Ἀλφειοῦ πόρον καὶ εὐκτιτον Αἰπὺ καὶ Κυπαρισσήεντα καὶ Ἀμφιγένειαν καὶ Πτελεὸν καὶ Ἔλος καὶ Δώριον. οἷος μὲν οὖν ὁ Νέστωρ, καὶ ἐκ τοῦ ποιητοῦ εἴσεται τις καὶ ἐξέτερων πολλῶν. Δηλοῖ δὲ τὴν τοῦ γέροντος ἀρετὴν καὶ τὸ εἰς αὐτὸν παλαιὸν ἐπίγραμμα, ὅπερ καὶ φέρτατον ἡμερίων λέγει αὐτὸν καὶ βαθύνουν καὶ ψυχὴν ἐν σώματι θεῖαν ἔχοντα καὶ ἄνδρα ἀγαθόν. λέγει δὲ ἡ ἱστορία καὶ αὐτὸν προσγενῆ 1.458 τοῖς βασιλεῦσιν. Εὐρυδίκη γὰρ καθ' Ὅμηρον συνὼν τῇ Κλυμένου θανούσης αὐτῆς Ἀναξιβίαν ἔγημεν, ἀδελφὴν Ἀγαμέμνονος. (η. 591) Πύλοι δὲ τρεῖς κατὰ τὸν τὰ ἔθνη γράψαντα, Μεσσηνίας, Τριφυλίας, Ἀρκαδίας. ὁ δὲ Γεωγράφος, παρ' ᾧ καὶ ἀρσενικῶς ὁ Πύλος λέγεται, φησὶν, ὅτι ὑπόκειται ὁ Νέστωρ τὸν Τριφυλιακὸν Πύλον οἰκῶν. καὶ ὅτι Πύλοι τρεῖς ἱστοροῦνται ἐν Πελοποννήσῳ, καθότι καὶ ἔπος εἴρηται «ἔστι Πύλος πρὸ Πύλοιο, Πύλος γε μὲν ἔστι». ἕκαστοι δὲ τὸ παρὰ σφίσιν ἡμαθῶν πειρῶνται δεικνύειν ἀπὸ ποταμοῦ παραρρέοντος καὶ γνωρίσματα δεικνύουσι Γέρηνον τόπον καὶ Γέροντα ποταμόν καὶ ἄλλον Γεράνιον, ἐξ ὧν ἐπιθέτως εἰρησθαι πιστοῦνται Γερίνιον Νέστορα. λέγει δὲ καί, ὅτι παρ' ἐκάστῳ Πύλῳ ποταμὸς ἡμαθῶν· ἀλλαχοῦ δὲ ὅτι ποταμὸς πρὸς ἄρκτον Ἄμαθος, ὅθεν ἡμαθῶν Πύλος. ἡμαθῶν γὰρ τὸν ποταμὸν ἢ τὴν χώραν εἰπεῖν ψευδὸς φαίνεται. ὁ δ' αὐτὸς φησὶ καί, ὅτι οὐκ ἀνάπογοι τις ἡμαθῶν Πύλον κληθῆναι καί, διότι θινώδης καὶ στενὸς ἔστιν ὁ τῆς ἐκεῖ θαλάσσης αἰγιαλός. κάκεῖνο δὲ λέγει, ὅτι πατρὶς Νέστορος Πύλος ὀλεγόμενος Τριφυλιακὸς καὶ Ἀρκαδικὸς καὶ Λεπρεατικὸς πλείους ἢ τριάκοντα σταδίους ἀπὸ θαλάσσης, ὡς δηλοῖ καὶ ὁ πεμφθεὶς ἄγγελος ἐν Ὀδυσσεΐα ἐπιτοὺς ἐταίρους Τηλεμάχου πρὸς τὸ ἐκείνου πλοῖον καλῶν αὐτοὺς ἐπὶ ξενίᾳ. οἶδ' ἄλλοι Πύλοι, φησὶν, ἐπὶ θαλάσσης δεικνύονται. Εὐρύχορος δὲ ὁ Πύλος, εἶπερ ἑπτὰ πόλεις περὶ τὴν Πυλίαν εἰσὶ θάλασσαν, ἃς ὑπέσχετο Ἀγαμέμνων Ἀχιλλεΐ. φησὶ γάρ· «πᾶσα δ' ἐγγὺς ἁλὸς νέεται Πύλου ἡμαθῶντος». Ἀρήνη δέ, ἣς καὶ ἀλλαχοῦ μνησθήσεται ὁ ποιητής, τὸν μὲν πολίτην αὐτῆς Ἀρηναῖον παράγει· ἔρατεινὴ δὲ παρ' Ὀμήρῳ λέγεται διότι ποταμὸς ἀρδεύει αὐτήν. φησὶ γάρ ὁ Γεωγράφος, ὅτι Ἀρήνη, ὅπου ποταμὸς Ἀνιγρος καλούμενος πρότερον Μινύειος, ὡς ὁ ποιητής· «ἔστι δὲ τις ποταμὸς Μινυήϊος εἰς ἀλαβάλλων ἐγγύθεν Ἀρήνης». ἀπὸ Μινυῶν δέ, φησὶν, ἐκλήθη ὁ ποταμὸς Ὀρχο 1.459 μενίων ἐλθόντων ἐκεῖ. δύο δέ, φασὶ, πόλεις Ἀρήναι, Μεσσηνίας μία καὶ Τριφυλίας ἑτέρα. (η. 592) Θρύον δὲ πόλις Ἥλιδος ἢ καὶ Θρυόεσσα. τοῦ Θρύου τὸ ἔθνικόν Θρυίτης· τῆς δὲ Θρυόεσσης Θρυοέντιος καὶ Θρυούντιος. ὁ δὲ τὰ ἔθνη γράψας φησὶ· «Θρύον πόλις Μεσσηνίας· ἐκ τῶν ἐν αὐτῇ φυομένων θρύων ὁμωνύμως τῷ φυτῷ λεγομένη»· ἔτι δὲ καὶ παρωνύμως Θρυόεις καὶ Θρυόεσσα, ὡς καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς που φανεῖται. κεῖται δὲ περὶ τὸν Ἀλφειόν, ὃς κατὰ τὸν Γεωγράφον καλεῖται μὲν οὕτως ἀπὸ τῆς τῶν ἀλφῶν θεραπείας. ῥέει δὲ ἐξ Ἀρκαδίας εἰς τὴν Τριφυλιακὴν θάλασσαν. πολὺ δέ, φησὶ, γεννᾷ θρύον ἢ Τριφυλία καὶ πᾶσα ἢ περὶ τὸ Θρύον χώρα θρυώδης, μάλιστα δ' οἱ ποταμοί. Ἀλφειοῦ δὲ πόρος τὸ Θρύον, διότι, ὡς ὁ Γεωγράφος καὶ τοῦτο φησὶν, ἐνταῦθα πεζῆ περατὸς εἶναι δοκεῖ ὁ Ἀλφειός. ἦν δὲ ποτε καὶ ἀνὴρ Ἀλφειός. Ἡρόδοτος οὖν οἶδε Λάκωνας ἀριστεῖς Μάρωνα καὶ Ἀλφειόν. ὅτι δὲ οὐ μόνον ἢ Θρυόεσσα παρωνυμῶς ἔστι φυτῷ, ἀλλὰ καὶ ἕτεροι τόποι, ἐν ἄλλοις ἰκανῶς δεδήλωται. Ἐν δὲ τῷ «εὐκτιτον Αἰπύ» οἱ μὲν φαίνεται, ὅτι ζητεῖται πότερον ποτέρου ἐπίθετον. οἱ δὲ ἐπίθετον μὲν φασι τὸ εὐκτιτον, πόλεως δὲ ὄνομα τὸ Αἰπύ· οὗ ὁ πολίτης Αἰπύτης.

καλεῖται δὲ οὕτω κατὰ τὸν Γεωγράφον ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος, ἡγουν διότι συμβέβηκεν αὐτῷ ὑψηλῶ εἶναι. τινὲς δέ, ἐν οἷς καὶ ὁ τῶν Ἐθνικῶν γραφεύς, βαρυτόνως μὲν γράφουσιν Αἶπυ, τουτέστι προπερισπωμένως, πρὸς διαστολὴν τοῦ ἐπιθέτου, ἀπὸ τῆς ἔρμυότητος δὲ κληθῆναι φασὶ λέγοντες καί, ὅτι ἐν τῷ «πόλις αἰπεῖα κολώνη» ταύτης μέμνηται ὁ ποιητής. λέγεται δὲ καὶ Ἡρωδιανῶ δοκεῖν ἀναλογωτέραν εἶναι τὴν βαρεῖαν τάσιν ἐν τῷ «καὶ εὐκτιτον Αἶπυ». ἴσως δέ, φασίν, ἀπὸ Αἰπύτου, τοῦ μετ' ὀλίγα ῥηθησομένου, ὠνόμασται. (ἡ. 593) Κυπαρισσῆεις δὲ πόλις Μεσσηνίας. ἔθνικὸν αὐτῆς Κυπαρισσηέντιος. Κυπάρισσος μέντοι πόλις ἐν Παρνασῶ, ἧς Ὅμηρος ἐμνήσθη ἐν τῷ Φωκικῶ καταλόγῳ· ἐκείνης δὲ ὁ πολίτης Κυπαρισεύς. ὁ δὲ Γεωγράφος καὶ ποταμὸν λέγει Κυπαρισσηέντα καί, ὅτι Κυπαρισσία ἐστὶν ἄλλη παρὰ τὸν Κυπαρισσηέντα, Μεσσηνιακὴ καὶ αὐτή. Ἡ δὲ Ἀμφιγένεια παρὰ τισὶ καὶ οὐδετέρως λέγεται τὸ Ἀμφιγένειον. πολίτης αὐτῆς Ἀμφιγενειάτης καὶ Ἀμφιγενεύς. εἶχε δὲ Λητοῦσιερόν, ἐπεὶ, φασίν, ἐκεῖ Λητῶ παραγενομένη ἔτεκεν Ἀπόλλωνα. (ἡ. 594) 1.460 Πτελεὸς δὲ ἡ Πτελεὸν οὐδετέρως ἐστὶ καὶ Ἰωνίας πόλις καὶ Τρωάδος, ἔτι δὲ καὶ τῶν περὶ Θετταλίαν Ἀχαιῶν. καλεῖται δέ, φασίν, οὕτως, ὅτι πολλὰς ἔχει πτελέας. ὁ πολίτης Πτελεάτης καὶ Πτελεούσιος καὶ Πτελεεύς. ἔστι δὲ καὶ Πτελέα δῆμος φυλῆς Ἀττικῆς τῆς λεγομένης Οἰνηΐδος, ἧς ὁ δημότης Πτελεάσιος. ὁ δὲ Στράβων λέγει, ὅτι τὸ Πτελεὸν κτίσμα ἐστὶ τῆς ἐκ Πτελεοῦ, τοῦ Θετταλικοῦ, ὃν ὁ ποιητής ἐρεῖ ἐν τοῖς ἐξῆς Πτελεὸν λεχεποίην. ἔστι δέ, φησὶ, δρυμῶδες χωρίον, ἀοίκητον, Πτελεάσιμον καλούμενον. Ἔλος δὲ παρὰ τὸ ἐνέλει εἶναι κατὰ τὸν Ἐθνικογράφον. εἴρηται δὲ τι περὶ αὐτοῦ καὶ ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν Λακωνῶν. ὁ δὲ Γεωγράφος φησίν, ὅτι Ἔλος οἱ μὲν χώραν τινὰ περὶ Ἀλφειόν, οἱ δὲ καὶ πόλιν, ὡς τὴν Λακωνικὴν τὴν πρὸ ὀλίγου ῥηθεῖσαν. [Ὅτι δὲ τῷ τοιούτῳ ἔλει παρωνυμοῦνται οἱ Εἰλωτες, οὐ πρὸ πολλῶν δεδήλωται, οἱ οὐμόνον δουλικοῦ εἰσὶν ὀνόματος, ἀλλὰ καὶ τι ἕτεροῖον δηλοῦσιν· ἐν γοῦν τοῖς Ἡρωδιανῶ εὔρηται, ὅτι Εἰλωτες οἱ ἐπὶ Ταινάρῳ Σάτυροι.] Δώριον δέ, οὐδέθνικὸν Δώριος καὶ Δωριεύς, κληθῆναι οὕτω δοκεῖ τοῖς παλαιοῖς διὰ τὸ αὐτόθι ἐυρεθῆναι τὴν Δώριον ἀρμονίαν ὑπὸ Θαμύριδος, περὶ οὗ αὐτίκα εἰρήσεται. ὁ δὲ Γεωγράφος λέγει, ὅτι τὸ Δώριον οἱ μὲν ὄρος φασίν, οἱ δὲ πεδίον. οὐδὲν δέ, φησὶ, νῦν δείκνυται. κατωτέρω δὲ καὶ ἄλλως εἰρήσεται περὶ τούτου. (ἡ. 594–600) Εἶτα κολλᾷ τῷ Δωρίῳ τὸν περὶ τοῦ Θαμύριδος μῦθον ὁ ποιητής καὶ λέγει, ὅτι ἐν ταῦθα Μοῦσαι «ἀντόμεναι Θάμυριν τὸν Θρηῖκα παῦσαν ἀοιδῆς Οἰχαλίηθεν ἰόντα παρ' Εὐρύτου Οἰχαλίης· στεῦτο γὰρ εὐχόμενος νικησέμεν, εἶπερ ἂν αὐταὶ Μοῦσαι ἀεῖδοιεν κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο· αἱ δὲ χολωσάμεναι πηρὸν θέσαν, αὐτὰρ ἀοιδὴν θεσπεσίην ἀφέλοντο καὶ ἐκλέλαθον κιθαριστύν». (ἡ. 595) Φαίνεται δὲ ἀλαζῶν γενέσθαι ὁ Θραῦξ Θάμυρις καὶ καυχῆσασθαι μὴ ἂν μηδὲ τῶν Μουσῶν δευτερεῖον ἄδων οἴσεσθαι. διὸ καὶ θεῖα τις νέμεσις οὐ μόνον τὰς ὄψεις αὐτῷ ἐκόλασεν, ἀλλὰ καὶ τῆς ὥδης ἐστέρησεν, ἀπεναντίας ἕτεροις, οὓς ὀφθαλμῶν μὲν ἄμερσε θεὸς κατὰ τὴν ποίησιν, ἔδωκε δὲ γλυκεῖαν ἀοιδὴν. Ἰστέον δὲ ὅτι καὶ Ἄμυρις τις εὔρηται δίχα τοῦ ἦθ ἐν ταῖς τῶν παροιμιῶν Ἀναγραφαῖς εἴτε μουσικὸς εἴτε καὶ ἕτεροῖος. διὸ καὶ ἐν τῇ παροιμίᾳ τῇ λεγούσῃ «Θάμυρισμαίνεται» τινὲς Ἄμυριν ἔγραψαν δίχα τοῦ ἐν ἀρχαῖς θῆτα. περὶ οὗ Παυσανίας ἐν τῷ κατὰ στοιχεῖον ῥητορικῶ αὐτοῦ Λεξικῶ ἱστορεῖ, ὅτι θεωρὸς ὑπὸ Συβαριτῶν πεμφθεὶς εἰς Δελφοὺς περὶ εὐδαιμονίας καὶ τοῦ θεοῦ χρήσαντος ἀπώλειαν 1.461 Συβαρίταις, ὅταν ἀνθρώπους θεῶν προτιμήσωσιν, ἰδὼν δοῦλον μαστιγούμενον καὶ εἰς ἱερὸν προσφυγόντα καὶ μὴ ἀπολυόμενον, ὕστερον δὲ εἰς τὸ τοῦ μαστιγούντος πατρὸς μνήμα καταφυγόντα καὶ ἀπολυθέντα, συνεῖς τὸ λόγιον καὶ ἐξαργυρισάμενος τὰ ἴδια ἀπῆλθεν εἰς Πελοπόννησον. καὶ Συβαρίταις μὲν, ὀλογισμῶ πεποίηκεν, εἰς μανίαν

ἔδξαντο ἐπιλέγοντες· «Ἄμυρις μαίνεται». ὁδὲ τῷ χρόνῳ διὰ τὴν προσποίησην μανίαν ἐθαυμάσθη. καὶ τοῦτο μὲν τοιοῦτον. Τῶν δὲ λέξεων τοῦ χωρίου τούτου τὸ μὲν «ἀντόμενοι» ἀπὸ βαρυτόνου ῥήματος γίνεται, τοῦ ἄντω, καὶ δηλοῖ τὸ συναντήσασαι. οἶδε δὲ Ὅμηρος καὶ περισπᾶσθαι τὸ τοιοῦτον ῥήμα, ὡς δῆλον καὶ ἐν τῷ «οὐ γὰρ ἔγωγε ἦντησα». πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα οὕτω διαφοροῦνται, ὁποῖόν τι καὶ τὸ «αἰδομένων δ' ἀνδρῶν» καὶ «οὐδέ τίμ' αἰδέσεται» καὶ τὸ κοινῶς μὲν λεγόμενον ὀφρυᾶσθαι, ἄλλως δὲ ὀφρύεσθαι, ὡς ἐδήλωσε τὸ «Κόρινθος ὀφρύεται καὶ κοιλαίνεται». (η. 596) Ἡ δὲ Οἰχαλία πόλις ἐστίν, ἧς Ὅμηρος καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς μεμνήσεται ἐν τῷ περὶ τῶν Ἀσκληπιαδῶν λόγῳ ἧς ποτε ἦρχεν ὁ τοξικώτατος Εὐρύτος, οὗ θυγάτηρ Ἰόλη, τὸ τοῦ Ἡρακλέους τελευταῖον, εἴτε ἄθλον εἶπεν τις βούλοιο εἴτε κακόν· αὐτὴν γὰρ αἰχμαλωτίσας Ἡρακλῆς ἐξ Οἰχαλίας, εἶτα δι' αὐτὴν οὐκ εὐκλεῶς μετήλλαξε. σημείωσαι δὲ ὅτι Οἰχαλία οὐ μία κατὰ τὸν Γεωγράφον, παρ' ᾧ καὶ Ἀρκαδικὴ τις Οἰχαλία πόλις Εὐρύτου, ὃ καὶ ἀμφιβολίαν, φησί, ποιεῖ, πόθεν ὀρηθέντα τὸν Θάμυριν ἀοιδῆς ἔπαυσαν αἱ Μοῦσαι. ὁ δ' αὐτὸς εἰπὼν καί, ὅτι Δῶριον οἱ μὲν ὄρος, οἱ δὲ πεδίον, τὴν νῦν Ὀλουριν ἢ Ὀλουραν, κειμένην ἐν τῷ αὐτῶν τῆς Μεσσηνίας, λέγει καί, ὅτι αὐτοῦ δέ που καὶ Οἰχαλία ἢ τοῦ Εὐρύτου, πολίχνη Ἀρκαδικόν, ὁμώνυμον τῷ Θετταλικῷ καὶ Εὐβοικῷ, ὅθεν φησὶν ὀποιητῆς ἐς τὸ Δῶριον ἀφικόμενον Θάμυριν τὸν Θραῦκα ὑπὸ Μουσῶν ἀφαιρεθῆναι τὴν μουσικὴν. Ἐν ἑτέροις δὲ φησὶν ὁ αὐτός, ὅτι Οἰχαλία κώμη τῆς Ἐρετρικῆς, ὁμώνυμος τῇ Τραχινίᾳ καὶ τῇ περὶ Τρίκκην καὶ τῇ Ἀρκαδικῇ καὶ τῇ ἐν Αἰτωλίᾳ· ἐξ οὗ πέντε ἀναφαίνονται Οἰχαλίας, ὧν αἱ μὲν τρεῖς ἀναμφίλεκτοι μὴ εἰδέναι τὰ κατὰ Θάμυριν, αἱ δὲ δύο, ἡγουν ἢ Ἀρκαδικὴ καὶ ἢ περὶ Τρίκκην, ἦτοι ἢ Θετταλική, μεταποιοῦνται τοῦ κατὰ Θάμυριν πάθους. νικᾷ δὲ ἢ Ἀρκαδική. κατὰ δὲ τὸν ἀναγραψάμενον τὰ ἔθνη καὶ ὑπὲρ τὰς πέντε εἰσὶν Οἰχαλίας. λέγει γάρ, ὅτι Οἰχαλία, ἦν Ὅμηρος ἐν τῷ Πελασγικῷ Ἄργει τάσσει· οἱ δὲ νεώτεροι τεθείκασιν αὐτὴν ἐν Εὐβοίᾳ. ἔστι δὲ, φησί, καὶ Μεσσηνίας καὶ ἑτέραν Τραχίνι καὶ Θεσσαλίᾳ καὶ Ἀρκαδίᾳ. πολίτης δὲ Οἰχαλίας Οἰχαλιεύς καὶ 1.462 Οἰχαλιώτης καὶ Οἰχάλιος. δῆλον δὲ ὅτι Εὐρύτον βασιλέα Οἰχαλίας οἱ μὲν τῆς Θετταλικῆς εἶπον, οἱ δὲ τῆς Ἀρκαδικῆς, αἱ καὶ τὰ κατὰ Θάμυριν μερίζονται. ἄδηλον δὲ διὰ ταῦτα καὶ ποίας ἦν ὁ Λίνος· φησὶ γὰρ ἡ ἱστορία, ὅτι ὁ ἱστορικὸς Λίνος Οἰχαλιώτης ἦν. ὅτι δὲ καὶ ἐμάνη ὁ Θάμυρις κατὰ τὴν ἀνωτέρω μνημονευθεῖσαν παροιμίαν, δηλοῖ ὁ ταῦτα ἱστορήσας. Θάμυρις παῖς Φιλάμμωνος, τὸ γένος Θραῦξ, κάλλιε διενεγκῶν καὶ πρῶτος αἰσχροὺς ἔρωτα νοσήσας. οὗτος ἐν ἀοιδῆ καλλιστεῦων ἤρισε Μούσαις συνθέμενος, εἰ μὲν νικήσει, πλησιάσαι πάσαις, εἰ δὲ ἠττηθῆ, στερησέσθαι, οὗ ἂν ἐκεῖναί τε θέλωσιν. αἱ δὲ ὑπερσχοῦσαι τῶν ὀμμάτων αὐτὸν ἐστέρησαν καὶ περὶ τὴν φωνὴν ἔβλαψαν καὶ ἔκφρονα πεποιήκασιν. ἕτερος δὲ μῦθος λέγει μὴ κατὰ πασῶν τῶν Μουσῶν ἐθέλησαι τὸν Θάμυριν, ἀλλὰ τῆς μὲν ἠττης πρόστιμον ἑαυτῷ τὴν πῆρωσιν ὀρίσαι, τῆς δὲ νίκης γάμον μίᾳς τῶν Μουσῶν. ἱστοροῦσι δὲ αὐτὸν καὶ δίκωρον εἶναι, τῶν ὀφθαλμῶν τὸν μὲν γλαυκὸν ἔχοντα, τὸν δὲ μέλανα. Φασὶ δὲ τινες καὶ μὴ τοὺς δύο αὐτὸν, τὸν ἕτερον δὲ ἀπολέσαι τῶν ὀφθαλμῶν. μετὰ τοῦ ἄρθρου δὲ, φασὶ, λέγει «τὸν Θραῦκα», οὐ πρὸς διαστολὴν ἑτέρου Θαμύριδος, ἀλλ' ἀναφέρων ὡς ἐν ὑποδείξει πρὸς τὸ ἐπίσημον τοῦ ἀνδρός. Σημειοῦνται δὲ οἱ παλαιοὶ καί, ὅτι πιθανῶς ὁ Θάμυρις τῷ ὁμοιοτρόπῳ Εὐρύτῳ συνδιατρίβει. ὑψαύχην γὰρ καὶ ἐκεῖνος ἱστορήται· διὸ καὶ ἀπώλετο. διδάσκει οὖν ὁ ποιητῆς μὴ ποιεῖσθαι πονηρὰς ὀμιλίας. Γνωμολογοῦσι δὲ καί, ὅτι οὐδὲν ἄρα ἢ τέχνη δίχα συνέσεως πρὸς ὄγκον ἄγουσα· καὶ ὅτι Θραῦκες ἦσαν οἱ ἐπιμεληθέντες τῆς ἀρχαίας μουσικῆς, Ὀρφεύς, Μουσαῖος καὶ Θάμυρις· καὶ ὅτι ἐν τῇ ἀκτῇ τῇ περὶ τὸν Ἄθων Θάμυρις ὁ Θραῦξ ἐβασίλευσε τῶν αὐτῶν

ἐπιτηδευμάτων γενόμενος, ὧν καὶ ὁ Κίκων Ὀρφεύς, ὃς Ὀρφεύς τὰ πρῶτα μὲν ἀγυρτεύων διέζη, εἶτα καὶ μειζόνων ἀξιῶν ἑαυτὸν καὶ ὄχλον καιδύναμιν περιποιούμενος διεφθάρη ἐξ ἐπισυστάσεως, ἀνήρ γόης ἀπὸ μουσικῆς τε καὶ μαντικῆς καὶ τῶν περὶ τὰς τελετὰς ὀργιασμῶν. καὶ ταῦτα μὲν οὕτω. Τὸ δέ «παρ' Εὐρύτου» ἀντὶ τοῦ ἀπὸ τοῦ Εὐρύτου· πρόθεσις γὰρ εἴληπται ἀντὶ προ1.463 θέσεως. σαφηνισμὸς δέ ἐστι τοῦτο τοῦ Οἰχαλίθην· τοῦτο γὰρ οὐδὲν ἐστὶν ἄλλ' ἢ τὸ ἀπὸ τοῦ Οἰχαλιέως Εὐρύτου, ὃν διδάσκαλον τοῦ τοξεύειν Ἡρακλεῖ Θεόκριτος ἱστορεῖ. (η. 597) Τὸ δέ «στεῦτο» ἐν μὲν τοῖς ἐξῆς ἐπὶ ὑποσχέσεως κεῖται ἐν τῷ «στεῦται γάρ τι ἔπος ἐρέειν Ἐκτωρ». ἀντὶ γὰρ τοῦ ὑπισχνεῖσθαι δοκεῖ κεῖσθαι. ἐνταῦθα δὲ ἀπλῶς δηλοῖ τὸ ὑφίστατο ἢ ἐνίστατο καὶ ἐνστατικῶς ἔλεγε. γίνεται δὲ ἀπὸ τοῦ στέω, οἷον «στέωμεν καὶ ἀλεξώμεθα» καὶ πλεονασμῶ τοῦ ὑ στεύω, ἐξ οὗ στεύετο καὶ ἐν συγκοπῇ στεῦτο. (η. 598) Τὸ δέ «αὐταὶ Μοῦσαι» κατ' ἐξοχὴν εἴρηται. καὶ τοιοῦτον γὰρ τι ἔστιν ὅτε σημαίνει ἢ αὐτόζάντων μῖα, ὡς καὶ ἐπὶ Ἀγαμέμνονος πρὸ ὀλίγου εἶπεν· «ἐν δ' αὐτὸς ἐδύσατο χαλκόν» καὶ ἐπὶ Μενελάου· «ἐν δ' αὐτὸς κίεν». διὰ τί δὲ ὁ Ζεὺς αἰγίοχος λέγεται, ζητητέον ἐτέρωθι. (η. 599) Πηρὸς δὲ ὁ παθὼν τὴν ὄρασιν ὀξυτόνως Ἀττικοῖδ' εἶπε προπερισπωμένως ὁμοίως τῷ λῆρος. οὕτω δὲ αὐτοὶ καὶ τὸ μωρός μωρός φασι. (η. 600) Θεσπεσίαν δὲ ἀοιδὴν ἔφη οὐκ ἀργῶς, ἀλλὰ οἶονεὶ λέγων, ὅτι θεοῦ δῶρον οὖσαν θεὸς αὐθις ἀφείλετο ἀπὸ τοῦ ἀλαζόνος, ἔστι δὲ νῦν θεσπεσία οὐχὶ ἢ θεόθεν πεσοῦσα, ἀλλ' ἦν θεὸς εἶποι ἄν, τουτέστιν ἄσοι· ταῦτόν γὰρ ποτετὸ ἐνέπειν καὶ τὸ ἀεΐδειν. Ἰστέον δὲ ὅτι ἐν τοῖς Ἀπίωνος καὶ Ἡροδώρου φέρεται, ὅτι πηρὸν ἐνταῦθα ὁ ποιητὴς κατὰ τοὺς νεωτέρους τὸν τῆς ὠδῆς πηρωθέντα λέγει. τί γὰρ, φασι, βλαβερὸν τῷ Θαμύριδι κιθαρωδῷ ὄντι, εἰ τῶν ὀφθαλμῶν ἐστέρητο; μᾶλλον γὰρ προσεκτικὸς ἐγένετο τῇ φωνασκίᾳ. πρὸς δὲ ἐκείνους ῥητέον, ὅτι οὐκ ἐνοήσαν τὸ τοῦ ποιητοῦ· οὐ γὰρ τῇ πηρώσει τῆς ὄψεως ἀκολουθησάτω εἶπε τὴν λήθη τῆς ὠδῆς, ἀλλὰ δύο παθεῖν τὸν Θάμυριν, ὄψεως πῆρσιν καὶ ἀοιδῆς ἀφαίρεσιν. Τὸ δέ «ἐκλέλαθον κιθαριστύν» ἐφερμηνευτικόν ἐστι τοῦ «ἀοιδὴν ἀφείλοντο». ταῦτόν γὰρ ἀοιδῆς ἀφαίρεσις καὶ λήθη κιθαριστῶς ἔστι τῆς κιθαρωδικῆς τέχνης. καὶ ὅρα τὸ ἐκλέλαθον αἰτιατικῇ συνταχθέν. τὸ μὲντοι παθητικὸν τούτου γενικῇ συντάσσει ἐν τῷ «καὶ ἐκλελάθοντο γάμοιο». καὶ τοῦτο μὲν ἀπλοῦν οὕτω καὶ ἀπερίεργον. οἱ δὲ παλαιοὶ σημειωδῶς ἐφιστῶσιν, ὅτι ἐπὶ μὲν τοῦ φυσικοῦ ἀφέλοντο εἶπεν ὁ ποιητὴς, ἐπὶ δὲ τοῦ διδακτοῦ ἐκλέλαθον· ὃ γὰρ τις ἔμαθεν, οὐκ ἀπόλλυσιν, ἐπιλήθεται δέ. (η. 603–11) Ὅτι 1.464 ἐξήκοντα νηῶν ἦρχεν Ἀγαπήνωρ, υἱὸς Ἀγκαίου, βασιλεὺς Ἀρκάδων, οὐδέπαινων ὁ ποιητὴς λέγει «Ἀρκάδες ἄνδρες ἐπιστάμενοι πολεμίζουσιν» καὶ πάλιν «ἄνδρες ἀγχιμαχηταί». λέγει δὲ καὶ τὴν Ἀρκαδίαν κεῖσθαι «ὑπὸ Κυλλήνης ὄροσιν Αἰπύτιον παρὰ τύμβον». καὶ ὅρα τὸ «αἰπὸ Αἰπύτιον παρὰ τύμβον». ἔχει γὰρ τινὰ ἔμφασιν κάλλους ἀμυδρᾶν. ἐνέμοντο δέ, φησὶν, οἱ Ἀρκάδες Φενεὸν καὶ Ὀρχομενὸν Ῥίπην τε Στρατίνην τε καὶ Ἐνίσπην καὶ Τεγέην καὶ Μαντινέην Στύμφηλόν τε καὶ Παρρασίην. προάγει δὲ κἀνταῦθα τόπους τινὰς μετὰ ἐπιθέτων εἰπὼν Ἐνίσπην ἠνεμόεσσαν, Μαντινέην ἐρατεινὴν καὶ Ὀρχομενὸν πολύμηλον. ἐξ δὲ ὄντων ἐνταῦθα στίχων τοῦ Καταλόγου τρεῖς μὲν χρᾶται ὁ ποιητὴς τῷ εἶχον, δις δὲ τῷ ἐνέμοντο, χαίρων, ὡς προεγράφη, ταῖς τοιαύταις λέξεσι διὰ τὸ καίριον. καὶ ὡς ἐν ὀλίγῳ μὲν εἶπεῖν, τοιοῦτος ὁ παρῶν Κατάλογος. τὰ δὲ ἐνμέρει αὐτοῦ τάδε. (η. 603) Ἀρκάδες ἀπὸ Ἀρκάδος, υἱοῦ Διός· καὶ ἡ χώρα αὐτῶν Ἀρκαδία, κληθεῖσά ποτε καὶ Πελασγία καὶ Παρρασία καὶ Λυκαονία καὶ Γιγαντίς καὶ Ἀζανία. [Ὅτι δὲ ὁ Ἀρκάς, τὸ τε κύριον καὶ τὸ ἐθνικόν, συστέλλετο ᾧ καὶ ὀξύνεται καὶ διὰ τοῦ ᾧ-δ-ο-ς κλίνεται κατὰ τὸ φυγὰς φυγάδος καὶ τὰ ὁμοία, ἐκ τῶν Ἡρωδιανοῦ δηλον, ὃς παρατιθεῖς

τὸ ἰμάς καὶ ἀνδριάς ἐκτεινόμενα ἐν τῇ ληγοῦσῃ κατὰ μετοχάς, μιμήσασθαί φησιν αὐτὰ καὶ τὴν τῶν μετοχῶν κλίσιν τοῦ ἰστάς ἰστάντος καὶ βιβιάς βιβάντος. τὸν μέντοι παρὰ τῷ Κωμικῷ ἀλλᾶντα προπερισπᾶ ἐκεῖνος, ὁκνῶν βαρύνειν αὐτὸν κατὰ τὴν κοινήν συνήθειαν· λέγει γάρ, ὅτι ὁ ἀλλᾶς ὡς ἀπὸ τοῦ ἀλλάεις κέκλιται διὰ τοῦ ᾠ-τ, ἵνα ἢ ἀλλᾶεντος καὶ κατὰ κράσιν ἀλλᾶντος. ὁ δὲ τοιοῦτος λόγος ἀπαιτεῖ καὶ τὴν ἐντελῆ εὐθειαν τοῦ ἀλλᾶντος περισπᾶσθαι· δῆλον γὰρ ὡς ὁ ἀλλᾶεις γενόμενος ἀλλᾶς περισπωμένην ἀπαιτεῖ τὴν ἀπὸ κράσεως. ὁ δὲ Ἡρωδιανὸς τοῖς εἰρημένοις παραπηγνύσκει καὶ τὸν παρὰ τῷ Κωμικῷ Μαρικᾶν, τὸ βάρβαρον ὄνομα, διὰ τοῦ ᾠ-τ κλιθῆναι λέγει, παραφέρων χρῆσιν ταύτην· «ἀλλ' οὖν ἔγωγέ σοι λέγω Μαρικᾶντα μήκολάζειν».] Δοκεῖ δέ, φασί, παλαιότατα ἔθνη Ἑλλήνων εἶναι τὰ Ἀρκαδικά· διὸ καὶ προσέληνοι ἐλέγοντο οἱ Ἀρκάδες, ὅπερ, φασίν, Ἴππυς ὁ Ῥηγῖνος πρῶτον αὐτοὺς ἐκάλεσε. τοῦτο δὲ ὁ Λυκόφρων παραφράζων πρόσθε μῆνης τοὺς Ἀρκάδας βαλανηφαγεῖν εἶπεν. ὁ δὲ Κωμικὸς ἐκ τῶν προσελλήνων ὀρμώμενος τὸ βεκκεσέληνος ὄνομα συνέθετο, δηλοῦν ἀρχαιότητα καὶ ἀπλότητα. τότε δέ, φασί, καὶ τὸ ἄστρον, ἢ ἄμαξα, ἐκλήθη ἄρκτος διὰ τὸ καὶ τὸν ῥηθέντα Ἀρκάδα, τὸν ἐκ Διὸς καὶ Θεμιστοῦς, τυχεῖν τῆς προσηγορίας ταύτης διὰ τὴν ἀποθηρίωσιν τῆς μητρός. ἄρκτος γὰρ ὑπὸ Ἡρας, φασίν, ἢ Θεμιστῶ ἐγένετο. ἐν μέσῳ δὲ 1.465 Πελοποννήσου κατὰ τὸν Γεωγράφον ἢ Ἀρκαδία, πλείστην ὀρεινὴν ἀποτεμνομένη, μέγιστον δέ, φησίν, ὄρος ἐν αὐτῇ Κυλλήνη. ἔστι δὲ καὶ πόλις Αἰγύπτου Ἀρκαδία καὶ χώρα δέ, ὡς καὶ ἐν τοῖς τοῦ Περιηγητοῦ ἐρρέθη. (ἡ. 609) Ἡ δὲ κατὰ τὸν εἰρημένον Ἀγαπήνορα γενεαλογία τοιαύτη. Ἀρκάδος τοῦ ῥηθέντος Ἀμφιδάμας, οὗ ἔγγονος Λυκοῦργος, οὗ Ἀγκαῖος, οὗ Ἀγαπήνωρ. (ἡ. 603) Κυλλήνη δὲ οὐ μόνον ὄρος, ὡς εἴρηται, Ἀρκαδίας, ἀλλὰ καὶ πόλις ὀμώνυμος, ἔνθα δοκεῖ τὸν Ἑρμῆν τεκεῖν ἢ τοῦ Ἄτλαντος Μαῖα, ὅθεν καὶ Κυλλήνιος Ἑρμῆς, ἐξ οὗ καὶ Κύλλιος κατὰ συγκοπήν, ὡς ὁ τὰ ἔθνη γράψας φησίν. ἐκλήθη δὲ Κυλλήνη κατὰ τὸν αὐτὸν ἀπὸ Κυλλήνης Ναΐδος. ἐν τούτῳ φασί μόνῳ τῷ ὄρει τοὺς σκοτύφους λευκοὺς γίνεσθαι καὶ φωνὰς ποικίλας προῖεσθαι, θηρεύεσθαι δὲ πρὸς τὴν σελήνην, τῆς δ' ἡμέρας δυσθηράτους εἶναι σφόδρα. ἔστι δέ, φασί, καὶ Κύμης Κυλλήνη. ὁ δὲ Γεωγράφος φησίν, ὅτι Κυλλήνη καὶ Ἡλείων ἐπίνειον, ἀφ' ἧς «Κυλλήνιον ἀρχὸν Ἐπειῶν» φησὶ πού Ὀμηρος. ἔστι δὲ καὶ κώμη μετρία ἔχουσα τὸν Κολώτου Ἀσκληπιὸν ξόανον θαυμαστόν, φησίν, ἰδεῖν, ἔλεφάντινον. καὶ ὅρα ὅτι οὐχ' ὁ Διόνυσος Κολώτης κατὰ τὴν ἀσυντήρητον παράδοσιν, ἀλλὰ τεχνίτης ἀγάλματος Διονύσου ὁ Κολώτης. περὶ δὲ τὴν Κυλλήνην, φασί, ταύτην Σελλήεις ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ λεγόμενος ποταμὸς, ῥέων ἐκ Φολόης, Ἀρκαδικοῦ ὄρους. ἐκεῖ καὶ πόλις Ἐφυρα, ἑτέρα τῆς Θεσπρωτικῆς καὶ Θετταλικῆς καὶ Κορινθίας, τετάρτη τις, ἐξ ἧς τὰ ἀνδροφόνα φάρμακα· εἰς ἣν Ὀδυσσεὺς ἀφίκεται διζήμενος τὰ τοιαῦτα. ἔστι δέ, φησὶ, καὶ περὶ Σικυῶνα Σελλήεις ποταμὸς καὶ Ἐφυρα κώμη· καὶ Αἰτωλικὴ δὲ ἔστι κώμη Ἐφυρα· οἱ δ' ἀπ' αὐτῆς Ἐφυροί, ὡς καὶ οἱ Περραιβικοὶ καὶ οἱ Κραννῶνιοι καὶ οἱ Θεσπρωτικοί, οἱ ἐκ Κιχύρου πόλεως τῆς πρότερον Ἐφύρας. (ἡ. 604) Ὁ δὲ Αἰπύτιος τύμβος δηλοῖ μὲν τὸν τοῦ Αἰπύτου τάφον. ἀρχαῖος δὲ Ἀρκὰς ἦρως ὁ Αἰπυτος, οὗ ὁ τύμβος παρώνυμος. καὶ ὅρα ὅτι ὡς ἐπισήμων ὄντων τοῦ τε ῥηθέντος τάφου καὶ τοῦ ὄρους τῆς Κυλλήνης ἐξ αὐτῶν ὁ ποιητὴς ἐσήμανε τὴν χώραν εἰπών· «οἱ δ' ἔχον Ἀρκαδίην ὑπὸ Κυλλήνης ὄρος αἰπὺ Αἰπύτιον παρὰ τύμβον». Ἰστέον δὲ ὅτι ὥφειλε μὲν τὸ Αἰπύτιος διὰ διφθόγγου ἔχειν τὴν παραλήγουσαν ὡς κτητικόν, ἀπέβαλε δὲ τὸ -ε διὰ δακτύλου ἀπαρτισμόν, ὅπερ ἐν πολλοῖς γίνεται, 1.466 ὡς καὶ ἐν τοῖς τοῦ Περιηγητοῦ γέγραπται. οὕτω δὲ καὶ τὸ «Φιλοκτῆτην Ποιάντιον υἰόν» κτητικόν μὲν, οὐ παραλήγεται δὲ διφθόγγῳ κατὰ τὴν

ἀναλογίαν, ἀλλὰ τὴν διὰ τοῦ ἱ και αὐτὸ γραφὴν ἀπειλήχε διὰ τὸν δάκτυλον· ὁμοίως και τοῖπιποχάρμης τῷ λόγῳ τούτῳ ἔχει διὰ διχρόνου τὴν ἀπ' ἀρχῆς δευτέραν συλλαβὴν· ἄλλως γάρ, ὡς ἀπὸ κτητικοῦ τοῦ ἵππειος, διὰ διφθόγγου ὤφειλε γράφεσθαι. (η. 605) Φενεὸς δέ, κατὰ τὸν ἀναγραψάμενον τὰ Ἐθνικά, πόλις Ἀζανίας. μερὶς δὲ Ἀρκαδίας οἱ Ἀζᾶνες. λέγεται δέ, φησί, και ἀρσενικῶς ὁ Φενεὸς και θηλυκῶς ἡ Φενεός· κεῖται δὲ ὑπὸ τὸ ὄρος τὴν Κυλλήνην. ὁ δὲ Γεωγράφος λέγει, ὅτι περὶ ταύτην Στυγὸς ὕδωρ, λιβάδιον, φησὶν, ὀλεθρίου ὕδατος, νομιζόμενον ἱερόν. Ἡρόδοτος δὲ φησιν, ὅτι Νώνακρις πόλις Ἀρκαδίας, ἔνθα λέγεται εἶναι τὸ τῆς Στυγὸς ὕδωρ, ὀλίγον φαινόμενον, στάζον ἐκ πέτρας εἰς ἄγκος. καισημείωσαι ὅτι οὐ διαφωνοῦσιν αἱ ἱστορίαι. Ἀρκαδικὴ γὰρ μοῖρα και ἡ Ἀζανία και ὁ Φενεὸς και ἡ Νώνακρις. ἔσται δὲ μνήμη τις Φενεοῦ και μετ' ὀλίγα ἐν τῷπερὶ Ῥίπης και Στρατίης. Ὁ δὲ ῤηθεὶς Ὁρχομενὸς πολὺμηλος λέγεται πρὸςδιαστολήν τῶν προρρηθέντων μετὰ τὸν Βοιώτιον κατάλογον. και τοῦτό ἐστίν, ὡς και προερρέθη, τὸ ἐπίσημον τοῦ Ἀρκαδικοῦ Ὁρχομενοῦ, τὸ πολὺμηλον. δηλοῖ δὲ ὁ πολὺμηλος τὸν πολυθρέμμονα, ὡσπερ και προῖων τὴν Ἰτωνα μητέραμήλων ἐρεῖ, τουτέστι θρεμμάτων. και Ἰφικλον δὲ τινὰ πολὺμηλον, τουτέστιπολύζων, ὡς ἀπὸ μέρους ἐνὸς ἦτοι τῶν μήλων, ὃ δηλοῖ προβάτων· ἄλλως γὰρ Ἰφικλος οὐκ ἐπὶ μήλοισι ἀλλ' ἐπὶ κτήσει βοῶν ἐθαυμάζετο. (η. 606) Ῥίπη δέ, ὡσπερ και ἡ μετ' αὐτὴν Στρατίη, βαρυτόνως λέγονται πρὸς διαστολήν τῆςρίπης, ὃ δηλοῖ τὴν ὀρμήν, και τῆς στρατιᾶς τοῦ λαοῦ. τάχα δὲ και πληθυντικῶςλέγεται Ῥίπαι, ἐὰν ὁ Στράβων περὶ ταύτης λέγη, ὅτι Ῥίπαι οὐκ οἰκοῦνται. τὴν δὲ χώραν Ῥιπίδα καλοῦσιν. ἀλλαχοῦ δὲ σαφέστατά φησιν, ὅτι Ῥίπην Στρατίην τε και Ἐνίσπην εὐρεῖν τε χαλεπὸν και εὐροῦσιν οὐδὲν ὄφελος διὰ τὴν ἐρημίαν. και Ὁρχομενὸς δὲ και Στύμφαλος και Φενεός, φησὶν, ἢ οὐκέτι εἰσὶν ἢ μόλιςαὐτῶν ἴχνη φαίνεται και σημεῖα. ἔθνικὸν ταύτης Ῥιπαῖος. τῆς δὲ Στρατίης, ἣτις ἀπὸ ἡρωῖδος οὕτω καλεῖται, Στρατιεύς ὁ πολίτης και Στρατιάτης· Στράτιον μέντοι πόλις Ἀκαρνάνων, οὗ πολίτης Στρατιώτης και Στράτιος. τῆς δὲ Ἐνίσπης, ἣν ἠνεμόεσαν λέγει ὡς ἐπὶ ὀρῶν κειμένην, Ἐνισπαῖος τὸ 1.467 ἔθνικόν. (η. 607) Τῆς δὲ Τεγέας γνώρισμα ὁ Στράβων τοιοῦτόν φησι. Κεγχραικεῖνται ἐπὶ τῇ ὁδῷ τῇ ἐκ Τεγέας εἰς Ἄργος διὰ τοῦ Παρθενίου ὄρους. λέγει δὲ και, ὅτι ἡ Τεγέα μετρίως συμμένει. εὐδαίμων δὲ ὁ Τεγεατικὸς τόπος· διὸ καιπαροιμία ἐντεῦθεν «εὐδαίμων ὁ Κορίνθιος, ἐγὼ δ' εἶην Τεγεάτης». τῷ μέντοι Γεωγράφῳ ἀρέσκει Τενεάτης ἐνταῦθα γράφεσθαι ἀπὸ Τενεάς κώμης, φησί, Κορινθίας, ἐν ἣ Τενεάτου Ἀπόλλωνος ἱερόν. λέγει δὲ ὁ αὐτὸς και, ὅτι Τεγεάταις ὄμοροι Κυπαρισσεῖς· ἄμφω δὲ τὰ χωρία ταῦτα Καύκωνες κατεῖχον· και ὅτι ἐν τῇ Λεπρεάτιδι Καύκωνός ἐστι μνήμη και ὅτι ἐν τῇ Δυμαῖα ποταμὸς Καύκωνθηλυκῶς. πολὺς δὲ ὁ περὶ Καυκῶνων λόγος και μέμνηται μὲν αὐτῶν και ἡ Ὀδύσεια και ἐν τοῖς ἐξῆς δὲ μνήμη τις ἔσται αὐτῶν. ἔσται δέ, φασί, και Κρητικὴ Τεγέα, ὑπὸ Ταλθυβίου κτισθεῖσα. μέμνηται δὲ Τεγέας και χρησμοί, ἐν οἷς και οὗτος· «Ἀρκαδίην μ' αἰτεῖς. μέγα μ' αἰτεῖς, οὔτοι δώσω. πολλοὶ ἐν Ἀρκαδίῃ βαλανηφάγοι ἄνδρες ἔασιν, οἱ σ' ἀποκωλύσουσιν. ἐγὼ δὲ τοι οὔτι μεγαίρω. δώσω τοι Τεγέην» και τὸ ἐξῆς. ἡ δὲ Μαντίνεια Μαντινέη μὲν παρ' Ὀμήρῳ Ἰωνικῶς. εὔρηται δέ, φασί, και Μαντίνη κατὰ συναλιφὴν, ὡς Ζέλεια Ζέλη. ὠνόμασται δὲ ἀπὸ Μαντίνου, υἱοῦ Λυκάονος. ἐρατεινὴν δὲ αὐτὴν ὁ ποιητὴς λέγει, διότι πεδιάς ἐστὶ και πολυάμπελος. συνώκιστο δὲ κατὰ τὸν Γεωγράφον ὑπὸ Ἀργείων ἐκ πέντε δήμων, ὡς ἡ πρὸ βραχέων ῤηθεῖσα Τεγέα ἐξ ἐννέα. πεποιήκε δὲ τὴν Μαντίνειαν ἐνδοξον Ἐπαμεινώνδας νικήσας αὐτόθι τοὺς Λακεδαιμονίους μάχη, ἐν ἣ και αὐτὸς ἐτελεύτα. δοκεῖ δὲ παρῆχθαι ἐκ τοῦ Μαντίνα ἢ Μαντίνεια, ὡς ἐκ τοῦ Ἀπάμα ἢ Ἀπάμεια. Καὶ εὔρηται ἡ Μαντίνα ἐν χρήσει ἐπὶ ἄλλης πόλεως, ὡς δηλοῖ ὁ ἱστορῆσας, ὅτι

Μαντίνα πόλις Ῥωμαίων, ἐξ ἧς Βιργίλιος ὁ 1.468 ποιητής. (η. 608) Στύμφηλος δὲ καὶ διὰ τοῦ ᾧ τὰ πλείω λέγεται Στύμφαλος. προάγεται δὲ καὶ ἀρσενικῶς καὶ θηλυκῶς. ἔστι δὲ οὐ μόνον πόλις Ἀρκαδική, ἀλλὰ καὶ πεδῖον ὁμώνυμον καὶ πηγὴ, ὧν ἔθνικὸν Στυμφάλιος, ἐξ οὗ καὶ Στυμφαλία Ἄρτεμις καὶ λίμνη καὶ γυνή. ὅθεν Στράβων μέμνηται καὶ αὐτὸς λίμνης Στυμφαλίδος λέγων καί, ὅτι ἐνταῦθα τὰς ὄρνις μυθολογοῦσι τὰς ὑπὸ Ἡρακλέους τοξεύμασι καὶ τυμπάνοις ἐξελαθείσας, ὅπερ τοῖς μεγάλοις ἄθλοισι προσελογίσθη τοῦ ἥρωος. ὁ δ' αὐτὸς ἱστορεῖ καί, ὅτι ὑπὸ συχνῶν πολέμων πολλὰ πόλεις τῶν Ἀρκάδων ἔνδοξοι οὔσαι ἠφανίσθησαν, ὧν καὶ ἡ Μεγάλη πόλις, οὕτως ὀνομαζομένη, περὶ ἧς Κωμικός τις ἔφη, ὅτι ἐρημία μεγάλη ἐστὶν ἡ Μεγάλη πόλις. Παρρασία δὲ ἡ πόλις ἀπὸ Παρρασοῦ, ἐνὸς τῶν Λυκάονος παίδων. Νικάνωρ δὲ τίς φησιν, ὡς ὁ τὰ ἔθνη γράψας λέγει, Παρρασιανὰ τὴν κεκλήσθαι διὰ τὴν τοῦ Λυκάονος εἰς τὸν Δία παρανομίαν καὶ κατ' ἐναλλαγὴν τοῦ ᾧ Παρρασίαν. τὴν δὲ τοῦ Λυκάονος ἐπὶ τῷ Διῷ παραιβασίαν, εἰπεῖν καθ' Ἡσίοδον, οἱ τοῦ Λυκόφρονος δηλοῦσιν Ὑπομνηματισταί. καὶ ταῦτα μὲν ἐν τούτοις. (η. 612–4) Ὁ δὲ ποιητής ἱστορεῖ καί, ὅτι αὐτὸς ὁ βασιλεὺς Ἀγαμέμνων νῆας τοῖς ἐξ Ἀρκαδίας ἔδωκε, κενὰς δηλονότι. «ἐπεὶ οὐ σφι θαλάσσια ἔργα μεμῆλει», τουτέστιν οὐ φροντὶς ἦν αὐτοῖς τῶν κατὰ θάλασσαν οὐδὲ ναυτικοῖ ἦσαν, οἷα μεσήπειροι, ὡς μέσην οἰκοῦντες, καθάπερ εἴρηται, τὴν Πελοπόννησον καὶ πανταχόθεν τῆς θαλάσσης πολὺ ἀφεστῶτες. λυεῖ δέ, φασίν, οὕτω ζήτημα ὁ ποιητής τὸ «πῶς μεσόγειοι ὄντες εἰς Ἴλιον ἦλθον καὶ πόθεν ἔσχον τὰς ναῦς». ὅρα δὲ ὅπως ὁ Ἀγαμέμνων πολύναυς, ἑκατὸν μὲν αὐτὸς νῆας ἔχων, ἐξήκοντα δὲ δοὺς τῇ τῶν Ἀρκάδων στρατιᾷ. Ἰστέον δὲ ὅτι ἐν τοῖς Πausανίου φέρεται, ὅτι τε Ἀρκὰς κυνὴ ἐλέγετο τις ἦτοί Ἀρκαδικὸς πῖλος, διὰ τὸ ἔχειν ὡς εἰκὸς τι διάφορον πρὸς τὰ ὁμοειδῆ, καὶ ὅτι φελλός τις ἐφέρετο Ἀρκὰς καὶ ὅτι Ἐρατοσθένης παρὰ Ἀρκάσι φησὶ φελλὸν μέσον τι πρίνου καὶ δρυός, ὃ ἐνίους θηλύπρινον καλεῖν, καὶ ὅτι παροιμία ἦν τὸ «Ἀρκάδας μιμούμενος» ἐπὶ τῶν ἄλλοις ταλαιπωρούντων· μαχιμώτατοι γὰρ ὄντες αὐτοὶ μὲν οὐδέποτε ἐνίκησαν, πολλοῖς δὲ ἄλλοις αἴτιοι τοῦ νικᾶν ἦσαν, ὅθεν καὶ Πλάτων ὁ Κωμικός διὰ τὸ τὰς κωμωδίας φησὶν αὐτὸς ποιῶν ἄλλοις ἐκδιδόναι διὰ πενίαν Ἀρκάδας μιμεῖσθαι ἔφη· ἕτερος δὲ ῥήτωρ ἐπιδραμῶν τὰ πολλὰ φησὶν Ἀρκάδας μιμούμενος, ἡγουν ἄλλοις ταλαιπωρῶν. οἱ γὰρ Ἀρκάδες ὑπὲρ 1.469 ἐτέρων ἠνδραγαθίζοντο, φησίν. ὁ δὲ καὶ Ἡρακλῆς ἔπασχεν, ἐξ οὗ καὶ παροιμία ἐπὶ τῶν ἄλλοις μοχθούντων τὸ «ἐν τετράδι γεννηθῆναι», κατὰ τὸν Ἡρακλέα δηλαδὴ, ὃς ἐν μηνὸς τετάρτῃ γεννηθεὶς ἄλλοις ἦλθει. (η. 615–24) Ὅτι τοῖς περὶ τὸ Βουπράσιον καὶ τὴν Ἥλιδα, ἔνθα καὶ ἡ Ὑρμίνη καὶ ἡ Μύρσιος πέτρῃ τ' Ὠλενίῃ καὶ Ἀλείσιον, τέσσαρας ἀρχηγούς ὁ ποιητής ἐφιστᾷ, τὸν Διῶρην καὶ τὸν Πολύξεινον καὶ ἀνεψιούς ἢ αὐτανεψίους, ὃ ἐστὶν ἐξαδέλφους πρώτους, δύο, τὸν Ἀμφίμαχον καὶ τὸν Θάλπιον, ὧν γενέτας ἡ ἱστορία παραδίδωσι Κτέατον καὶ Εὐρυτον, τοὺς κατὰ μὲν τὸν ποιητὴν Ἀκτορίωνας, Μολιονίδας δὲ κατὰ τοὺς νεωτέρους. ὧν γενεαλογία τοιαύτη, συντρέχουσα τῇ ἐνταῦθα ἱστορία τοῦ ποιητοῦ. Ἀλέκτωρ, ὁ Ἐπειοῦ παῖς, νέος κομιδῆ βασιλεύων Ἥλιδος καὶ τὴν τοῦ Πέλοπος ἐπιβουλήν δεδιὼς συλλαμβάνεται Φόρβαντα τὸν ἐξ Ὠλένου ἐπὶ ἡμισείᾳ τῆς βασιλείας, γίνεται δὲ τῷ μὲν Ἀλέκτορι ἐκ Διογενείας τῆς Φορβαντίδος υἱὸς Ἀμαρυγκεύς, οὗ μέμνηται ὁ ποιητής ἐνταῦθα. τῷ δὲ Φόρβαντι ἐξ Ὑρμίνης, ἀδελφῆς Ἀλέκτορος, Αὐγείας καὶ Ἄκτωρ, ὧν καιαὐτῶν μνεῖα ἐνταῦθα τῷ ποιητῇ. τούτων δὲ Ἀμαρυγκέως μὲν ὁ ῥηθεὶς ἀνωτέρω Διῶρης, Αὐγείου δὲ Φυλεὺς καὶ Ἀγασθένης, ὁ ἐνταῦθα παρὰ τῷ ποιητῇ κείμενος, Ἄκτορος δὲ Κτέατος καὶ Εὐρυτος, ὧν Κτέατος μὲν ὁ δηλωθεὶς Ἀμφίμαχος, Εὐρύτου δὲ ὁ Θάλπιος. ἀλλὰ Κτέατος μὲν καὶ Εὐρυτος ὑφ' Ἡρακλέος ὄλοντο, Φυλεὺς δὲ

παρακαλεῖ τὴν ἀρχὴν τοῦ πατρὸς δοθῆναι Ἀγασθένει, οὐπαῖς ὁ Ὀμηρικὸς οὗτος Πολύξεινος, ὁ δὲ Φυλεὺς τί ἐποίησεν ἔκτοτε, μετ'ὀλίγον ἐν τῷ περὶ Δουλιχωτῶν λόγῳ δηλωθήσεται. καὶ τοιαύτη μὲν ἡ τῶν ῥηθέντων τεσσάρων ἀρχηγῶν κατὰ τοὺς παλαιούς γενεαλογία. ὁ δὲ ποιητὴς ἐκάστῳ τούτων ἔπεσθαι λέγει δέκα νῆας, καὶ ὅρα ὅπως καινότερον ἐσχημάτισεν· οὐ γὰρ εἶπε «τοῖς δὲ τεσσαράκοντα νῆες ἔποντο», ἀλλὰ ἐμέρισεν αὐτὰς ἐπίσης τοῖς τέσσαρσιν. (η. 619) Ἐπειοὶ δὲ κατὰ τὸν ποιητὴν οἱ ἐν ταῖς ναυσὶ ταύταις φησὶ γάρ· «πολλές δ' ἔμβαινον Ἐπειοί». καὶ σημείωσαι ὅτι τοὺς Ἠλείους καὶ Ἐπειοὺς ὀνομάζει ἑτερωνύμως τῷ τόπῳ ἐξ οὗ ἦσαν, καὶ ὡς φασιν οἱ παλαιοί, διηρημένως πρὸς τὴν πόλιν. ἦσαν δὲ ἐκ τῆς Ἥλιδος, ἣ παρονομασθέντες Ἠλεῖοι ἂν ἐλέχθησαν. οὕτω καὶ οἱ Ἄβαντες, ὡς προερρέθη, καὶ ἕτεροι δὲ τινες ὁμοιανέτερόν νημιον παρωνυμίαν ἔπαθον. (η. 622) Ἰστέον δὲ ὅτι ὁ ῥηθεὶς Διῶρης ἐκτείνει τὴν ἄρχουσαν. καὶ εἰ μὲν ἀπὸ τοῦ Διὸς γίνεται, δοτέον αὐτὸ τῇ τῶν διχρόνων ἀδιαφορία· εἰ δὲ παρὰ τὴν ἠ-δ-ι-α πρόθεσιν γεγονὸς κέκραται κατὰ τοὺς παλαιούς, πίπτει οὕτως ὑπὸ ἀναλογίαν. (η. 615) Τῶν δὲ ῥηθέντων τόπων τὸ Βουπράσιον 1.470 ὁ Γεωγράφος χωρίον τῆς Ἠλείας φησὶ καὶ τοὺς Βουπρασιεῖς Ἐπειούς· καὶ ἀλλαχοῦ πάλιν λέγει, ὅτι κατοικία τῆς Ἠλείας τὸ Βουπράσιον [ἀξιόλογος, ἦν ἄν οὐκέτ' ἐστί, καὶ ὅτι ὑπεροχὴν δοκεῖ ἔχειν τότε τὸ Βουπράσιον] παρὰ τὴν Ἥλιν καὶ οἱ Ἐπειοὶ παρὰ τοὺς Ἠλείους καὶ ὅτι ὕστερον ἀντὶ Ἐπειῶν Ἠλεῖοι κλήθησαν καὶ ὅτι, εἰ καὶ μέρος Ἥλιδος τὸ Βουπράσιον, ἀλλὰ ποιητικῶς σήματι συγκαταλέγεται τὸ μέρος τῷ ὄλῳ, ὡς περ, φησὶ, καὶ ἐν τῷ «ἀν' Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος». τοῦτο δὲ τὸ σχῆμα, περὶ οὗ καὶ προερρέθη, πολλαχοῦ ἀναφανήσεται. ὁ δὲ τῶν Ἐθνικῶν γραφεὺς καὶ πόλιν Ἥλιδος λέγει καὶ ποταμὸν καὶ χωρίον καὶ κατοικίαν ἀξιόλογον τὸ Βουπράσιον, κληθὲν οὕτω ἀπὸ Βουπρασίου τινὸς ἄρξαντος ἐκεῖ. ἔθνικὸν αὐτοῦ Βουπρασιεύς καὶ Βουπράσιος καὶ Βουπρασίων δέ, ὡς Καδμείων. Ἡ δὲ Ἥλις πόλις πρὸς τῇ Ὀλυμπίᾳ κατὰ τὸν τὰ Ἐθνικὰ γράψαντα, κληθεῖσα, φησὶν, ἀπὸ Ἥλιου, παιδὸς Ταντάλου, κατὰ δὲ Ἡρόδοτον Αἰτωλῶν ἡ Ἥλις. ἔστι δὲ καὶ Ἀρκαδικὴ καὶ Ἰσπανίας δέ. ὁ πολιτὴς, φησὶν, Ἥλιδεῖος τύπῳ κτητικῶ καὶ ὑφέσει τοῦ ἠ-δ-ι-α καὶ συναιρέσει Ἠλεῖος. Τρύφων δὲ φησὶν Ἠλείος καὶ κατὰ μετάθεσιν Ἠλεῖος καὶ Ἠλεῖος· ὁ δὲ Γεωγράφος λέγει, ὅτι Ἠλεῖοι καὶ Μεσσήνιοι κλύζονται τῷ Σικελικῶ κὸλῳ καὶ ὅτι Ἥλις οὕτω ἔκτιστο καθ' Ὀμηρον, ἀλλ' ἡ χώρα κωμηδὸν ὤκειτο. ἐκαλεῖτο δὲ κοίλη Ἥλις ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος, καθ' ὁμοιότητα δηλαδὴ τῆς κοίλης Λακεδαίμονος καὶ τῆς κοίλης Συρίας. πάνυ δὲ περιεδομένη γέγονεν ὕστερον ἡ Ἥλις διὰ τὰ ἐν αὐτῇ τελούμενα Ὀλύμπια· διὸ καὶ διὰ αὐτὴν λέγει ὁ ποιητὴς εἰδώς, οἷα εἰκός, καὶ αὐτὸς τὴν πανήγυριν προκαταβληθεῖσαν ἐπὶ Ἡρακλέος, καθὰ καὶ Πίνδαρος ἱστορεῖ. ὅτι δὲ καὶ ψιλοῦται ἡ Ἥλις κανονικῶς, ἔτι δὲ καὶ δασύνεται παρὰ τὸ ἀλίζω, τὸ συναθροίζω, ἢ καὶ παρὰ τὸν ἀνώτερόν ῥηθέντα Τανταλίδην Ἥλιον δῆλον ἐκ τῶν παλαιῶν. [Ὅτι δὲ τῶν Ἠλείων ὑποβάρβαρον ἐσκώπτετο, δηλοῖ ὁ ἐν τῷ ἐρωτηθῆναι, πότερα Βοιωτοὶ βαρβαρώτεροι τυγχάνουσιν ὄντες ἢ Θετταλοί, φάμενος, ὡς Ἠλεῖοι. ὡς δὲ καὶ περὶ γυμνάσια εὐδοκίμουν, δηλοῖ ὁ αὐτὸς εἰπὼν· «γυμνικοὺς ἀγῶνας διατιθέτωσαν Ἠλεῖοι, Κορίνθιοι θυμηλικούς, Ἀθηναῖοι σκηνικούς, εἰ δὲ τις τούτων πλημμελοῖη, μαστιγούσθωσαν Λακεδαιμόνιοι», αἰνιττόμενος ἐκεῖνος νόμῳ 1.471 σκώματος τὰς παρὰ Λάκωσιν ἀγομένας ἑορταστικὰς μαστιγώσεις. περὶ δὲ Ἠλείων εἶτ' οὖν Ἐπειῶν ῥηθήσεται καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς, ἔνθα ὁ γέρων Νέστωρ λόγιοι τὸν Πάτροκλον κατεργάζεται.] (η. 616 ζ.) Σημείωσαι δὲ ὅτι ἐμφαίνει καὶ ἐν ταῦθα ὁ ποιητὴς πολλοὺς σιγηθῆναι τόπους εἰπὼν «ὄσσον Ἰρμίνην καὶ Μύρσινος πέτρη τ' Ὀλενίην καὶ Ἀλείσιον ἐντὸς ἔεργει»· τὰ γὰρ ἔσω τῶν τεσσάρων τούτων τόπων εἰργόμενα σεσίγηται. ἔνθα φασὶν οἱ παλαιοί, ὅτι

όροις περιορίζει την Ήλιν ό ποιητής από τών έσχάτων αύτης μερών, οία μη θέλωντά κατά μέρος λεπτολογεῖν. ή δέ Ὑρμίνη πολίχνιον ἦν· οὐκ ἔστι δέ, φασί, νῦν, ἀλλά ἀκρωτήριον περί Κυλλήνην ὄρειόν, καλούμενον Ὅρμινα ἢ Ὑρμινα. ό δέ τὰ Ἐθνικά ἐκθέμενος Ὑρμίνας δύο εἶναι φησιν ἀπό Ὑρμίνης, τὰς ὕστερον διά τοῦ ᾠ κληθείσας. Ἡ δέ Μύρσιος ἔσχατόωσα μὲν εἴρηται, καθάπου καί ή Ἀνθηδών. ἐκλήθη δέ, φασίν, ὕστερον Μυρτούντιον· ἔθνικόν δὲ αὐτῆς εὔρηται Μυρτούσιος. Ἡ δέ Ὀλενία πέτρα ὄρος, φασί, τῆς Ἡλείας ἐστί. καί ό Γεωγράφος δέ λέγει, ὅτι πέτραν Ὀλενίαν εἰκάζουσι τήν νῦν Σκόλλιν, ὄρος πετρῶδες, κοινόν Δυμαίων καί Ἡλείων. ό δέ καταγράψας τὰ Ἐθνικά Ὀλενον ἱστορεῖ πόλιν Ἀχαίας ἀρσενικῶς καί θηλυκῶς ἀπό Ὀλένου, υἱοῦ Διός. καί ἴσως Ὀλενία πέτρα τὸ ῥηθὲν ὄρος ἐκ τῆς τοιαύτης Ὀλένου, ἧς καί ό Γεωγράφος μνησθεῖς λέγει, ὅτι Ὀλενος ἔρημος, κειμένη μεταξύ Πατρῶν καί Δύμης, καί ὅτι δείκνυται ἴχνη μεταξύ Πατρῶν καί Δύμης τοῦ παλαιοῦ τῶν Ὀλενίων κτίσματος καί ὅτι Ὅμηρος τοῦ ἐν Ἀχαία Ὀλένου οὐ μέμνηται, ἀλλά τοῦ ἐν Αἰτωλία ὁμωνύμου κτίσματος. καί ἰδοῦ καί τοῦτο ἕτερον υμίας τινός ὑπόδειγμα, εἶπερ τόπον μὴ εἰπὼν Ὀλενον Ὀλενίην πέτραν ὠνόμασεν ἀπό Ὀλένου παρωνομασμένην. Τὸ δέ Ἀλείσιον ἐν μὲν τοῖς παλαιοῖς τῶν ἀντιγράφων διὰ διφθόγγου φέρεται, ὡς ἀπό τοῦ ἀλέω ἀλέσω κατά τὸν Ἐτυμολόγον, ό δέ τῶν Ἐθνικῶν ἐκθέτης διά τοῦ ᾠ γράφει αὐτὸ λέγων οὕτω καλεῖσθαι ἀπό Ἀλησίου, υἱοῦ Σκιλλοῦντος, ἐνός τῶν τῆς Ἰπποδαμείας μνηστήρων. ἔστι δέ, φησί, καί Ἀλήσιον πεδίον Ἠπείρου, παρώνυμον τῷ ἀλί, ὡς πηγνυμένου ἐκεῖ πολλοῦ ἀλός. Στράβων δέ ἱστορεῖ, ὅτι περί τὸ Ὅμηρικόν Ἀλείσιον ἀγορὰν κατά μῆνα συνάγουσιν οἱ περίοικοι καί ὅτι τὸ Ἀλείσιον καί Ἀλεισίου κολώνην ό ποιητής καλεῖ εἰπὼν· «πέτρης τ' Ὀλενίης καί Ἀλεισίου ἔνθα κολώνη κέκληται». ὑπερβατῶς γάρ, φησί, δεκτέον «καί ἔνθα Ἀλεισίου κολώνη κέκληται». λέγει 1.472 δέ καί, ὅτι ἔνιοι καί ποταμὸν δεικνύουσιν Ἀλείσιον. τὸ μέντοι Ἀλήσιον, οὐ ἀλλαχοῦ μέμνηται ό ποιητής, Λυκιακὸν πεδίον ἐστίν. (ἡ. 625–30) Ὅτι πολλαχοῦ ἐνταῦθα ό ποιητής καινῶ τοιοῦτω χρᾶται σχήματι· «οἱ δὲ εἶχον τὸν δεῖνα καί δεῖνα τόπον, τούτων ἦρχεν ό δεῖνα». τὸ δέ γε ἀκόλουθον οὕτως ἦν· «οἱ δεεῖχον τόνδε καί τόνδε τὸν τόπον, ἀρχηγὸν εἶχον τόνδε τινά». ό δέ ἀρχόμενος ἀποδύθειας περαίνει καινότερον τήν τοῦ σχήματος ἀπόδοσιν εἰς γενικὴν. οὕτω γοῦν καί ἐνταῦθα σχηματίζων φησίν· «οἱ δ' ἐκ Δουλιχίου Ἐχινάων τε ἱερῶν νήσων, οἱ ναίουσι πέρην ἀλός Ἥλιδος ἄντα, τούτων ἡγεμόνευε Μέγης Φυλείδης», Αὐγείου ἕγγονος. εἶτα οὕτω δόξαν αὐτῶ ἐφερμηνεύων τὸ «Φυλείδης» φησίν· «ὃν τίκτε Διῖ φίλος ἰππότα Φυλεύς». ἡρμήνευσε δέ τὸ Φυλείδης οὐχ' ὡς ὑποδύσκολον, ἀλλ' ἵνα εἰς τὸ Φυλεύς ἀναλύσας αὐτὸ εὐθύς ἀκολούτως ἐπιπλέξῃ ἱστορίαν ταύτην· «ὃς ποτε Δουλίχιόνδ' ἀπενάσσατο πατρί χολωθεῖς». οὐ γὰρ Δουλιχιεὺς ἀνέκαθεν ό Φυλεύς, ἀλλὰ χόλον παθὼν κατά τοῦ πατρὸς μετώκησεν ἐκ τῶν κατά Ἥλιδα τόπων εἰς τὸ Δουλίχιον. διὸ καί ἰππότης νῦν εἰρησθαιδοκεῖ καί αὐτὸς ἀντὶ τοῦ φυγᾶς· κείται γάρ ποτε τὸ ἰππότης ὄνομα κατά τοὺς Γλωσσογράφους καί ἐπὶ τοιοῦτου σημανομένου. περί δέ τοῦ Φυλέως ἐγράφη καί πρὸ ὀλίγου. ἐνταῦθα δέ ὄρα ψευδοπαρήχησιν τήν «Διῖ φίλος Φυλεύς». τοιαῦται δέ καί ἕτεροι ἀνεγράφησαν καί μάλιστα ἐν τοῖς εἰς τήν Ὀδύσσειαν. ἦγε δέ ό ῥηθεῖς Μέγης νῆας τεσσαράκοντα. Ἰστέον δέ ὅτι ό Πορφύριος αἰτίαν τοῦ φυγεῖν τὸν Φυλέα ἐξ Ἥλιδος εἰς τὸ Δουλίχιόν φησι τὸ μαρτυρησαί Ἡρακλεῖ περί τῆς ἀφαιρέσεως τῶν βουκολίων, ὅπερ πάντως ἐλύπει τὸν τοῦ Φυλέως πατέρα, τὸν Αὐγείαν. γέγονε δέ τοῦτο, ἡνίκα Ἡρακλῆς τήν Αὐγείου κόπρον ἐξεκάθηρεν. ἐνταῦθα δέ φασιν οἱ παλαιοί, ὅτι διαφορᾶς ἀνηκέστου τῶν οἰκείων κρείστων χωρισμός, ἐπαινοῦντες τήν τοῦ Φυλέως φυγὴν, ἐπεὶ χόλον ἔσχε πολὺν τῷ πατρί. μητέρα δέ τοῦ ῥηθέντος Μέγητός τινες Κτιμένην φασί τὴν τοῦ Λαέρτου,

ὥστε θεῖος αὐτοῦ γίνεται Ὀδυσσεύς, οὐπὲρ ἀδελφὴ ἢ Κτιμένη. ἑτέρα δὲ ἱστορεῖται οἰκείωσις τοῦ Μέγητος πρὸς τοὺς βασιλεῖς. Φυλεὺς γάρ, φασί, μοιχεύσας Τιμάνδραν ἀδελφὴν Ἑλένης καὶ Κλυταιμνήστρας ἀπήγαγεν εἰς τὸ Δουλίχιον, ὥστε καὶ εὐλόγως, φασί, διὰ τὴν ἐπιγαμίανσυμμαχεῖ καὶ ὁ Μέγης. (η. 625) Ἰστέον δὲ ὅτι ἐκ τῆς Πελοποννήσου μεταβάσῃ ποιητῆς εὐτάκτως εἰς τὸ πλησίον αὐτῆς Δουλίχιον οὕτω καθ' ὁμοίαν τινάτάξιν, διὰ τὴν ῥηθεῖσαν τοῦ Μέγητος οἰκείωσιν πρὸς τὸν Ὀδυσσεά, μετὰ τὸνπαρόντα κατάλογον τὸν Κεφαλληνιακὸν τάξει, οὗ ἐξάρχει ὁ Ὀδυσσεύς. 1.473 Σημείωσαι δὲ ὅτι, εἰ καὶ Ὅμηρος ἰδιαίξειν δοκεῖ τὸ Δουλίχιον ἐκ τῶν Ἐχινῶν, ἀλλ' ἕτεροι τῶν Ἐχινάδων εἶναι φασὶ καὶ αὐτό. καὶ ἔστιν εἰπεῖν, ὅτι ἐν πολλοῖς ὁ ποιητῆς οὕτω ποιεῖ, ὡς καὶ προεῖρηται, ἰδίᾳ μὲν ἐκφωνῶν τὸ ὄλον, ἰδίᾳ δὲ τὸμέρος, οἷόν ἐστι καὶ τὸ «εἰς Κύπρον, εἰς Πάφον». ὄλον μὲν γὰρ ἢ Κύπρος, μέρος δὲ αὐτῆς ἢ Πάφος. οὕτω γοῦν καὶ ἐνταῦθα ἐν ὁλότητι μὲν αἱ Ἐχινάδες, μέρος δὲ αὐτῶν τὸ Δουλίχιον. τοιαῦτα δὲ σχήματα καὶ ὁ Γεωγράφος ἐκτιθεῖσκαὶ οὐ μόνον Ὅμηρικὰ, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἑτέρων ποιητῶν, φησὶν, ὅτι ἐν τῷ «ἐκ Δουλιχίου Ἐχινάων τε» συγκαταλέγεται τὸ μέρος τῷ ὅλῳ ποιητικῷ σχήματι· ἐντὸς γὰρ τῶν Ἐχινάδων καὶ τὸ Δουλίχιον. οὕτω καὶ τὸ Βουπράσιον συγκαταλέγει ὁ ποιητῆς τῇ Ἥλιδι, μέρος ὄν αὐτῆς. τοιοῦτόν φησι καὶ τὸ «ἀν' Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος», περὶ οὗ προεῖρηται. ὁμοίου δὲ σχήματος εἶναι λέγει καὶ τὸ «Κουρητῆς τ' ἐμάχοντο καὶ Αἰτωλοί». μέρος γὰρ Αἰτωλῶν οἱ Κουρητῆς. καὶ Ἰππῶναξ δὲ οὕτω σχηματίζει ἐν τῷ «Κυπρίων βέκος καὶ Ἀμαθουσίων πυρῶν». μέρος γὰρ Κυπρίων οἱ Ἀμαθούσιοι. καὶ Ἀλκμάν· «Κύπρον ἱμερτὰν λιποῖσα καὶ Πάφον περιρρύταν». καὶ Αἰσχύλος· «Κύπρου Πάφου τ' ἔχουσα πάντακλῆρον». ἐμπεριέχεται γὰρ ἢ Πάφος τῇ Κύπρῳ ὡσπερ καὶ ἡ Χαλκὶς καὶ ἡ Ἐρέτρια τῇ Εὐβοίᾳ ἐν τῷ «οἱ δ' Εὐβοίαν ἔχον καὶ Χαλκίδα καὶ Ἐρέτριαν». ὁ δ' αὐτὸς Γεωγράφος λέγει καί, ὅτι οἱ τὰς Ἐχινάδας οἰκοῦντες Ἐπειοὶ ἐλέγοντο. οὕτω δέ, φασί, καὶ Ἀρίσταρχος ἐκδέχεται καὶ ἕτεροι. ἐν δὲ τῇ γεωγραφικῇ ἱστορίᾳ φέρεται καί, ὅτι Ζάκυνθος διέχει Κεφαλληνίας ὅσον ἐξήκοντα στάδια, ὑλώδης μὲν, εὐκαρπος δέ. ταύτης πρὸς ἕω αἱ Ἐχινάδες ἴδρυνται νῆσοι, ὧν καὶ τὸ Δουλίχιον, ὃ νῦν, φησὶ, Δολίχαν καλοῦσι, καὶ αἱ Ὀξεῖαι καλούμεναι νῆσοι, ἃς θοὰς ἐν Ὀδυσσεΐᾳ εἶπεν ὁ ποιητῆς. κεῖται δέ, φησὶν, ἡ ῥηθεῖσα Δολίχα κατὰ τὴν ἐκβολὴν τοῦ Ἀχελῷου, οὐπὲρ ἡ χοῦς τὰς μὲν αὐτῶν ἐξηπείρωκε, τὰς δὲ μέλλει, πολλὴ καταφερομένη. καὶ ὅρα ἐνταῦθα τὸ ἡ χοῦς· σύνηθες δὲ τῷ Γεωγράφῳ οὕτω λέγειν· παρὰ δὲ ἑτέροις σπάνιον ἐστὶ θηλυκῶς τὴν λέξιν ταύτην εὐρεῖν. ὁ δὲ τὰ ἔθνη ἐκθεῖς λέγει μὲν καὶ αὐτός, ὅτι τὸ Δουλίχιον καὶ Δολίχα καλεῖται· προστίθησι δέ, ὅτι καὶ ὀξεῖα λέγεται, ἦν πληθύνας θοὰς, φησὶν, ὁ ποιητῆς εἶπε. καὶ ἰδοὺ καινὸν τοῦτο καὶ παρὰ τὴν τῶν πολλῶν δόξαν, εἶπεραὶ Ὅμηρικαὶ θοαὶ νῆσοι οὐ πολλαὶ εἰσιν, ἀλλὰ μία κατὰ τοῦτον ἡ ῥηθεῖσα 1.474 Δολίχα. καλεῖται δὲ Δουλίχιον ἀπὸ Δολιχίου, φασὶν, υἱοῦ Τριπτολέμου. ἔστι δὲ, φασί, καὶ νῆσος Δολιχὴ πρὸς τῇ Λυκίᾳ, ἦν καὶ Δολιχίστην ἔλεγον. τάχα δέ, ὡς καὶ παρὰ τὸ μακρὸν ἢ Μάκρις τε καὶ ἡ Μάκρη, οὕτω καὶ παρὰ τὸ δολιχόν ἢ Δολίχη. Ἰστέον δὲ ὅτι τοῦ Ἐχινάων εὐθεῖα ἢ Ἐχίνη. τοῖς δὲ μεθ' Ὅμηρον εὐθεῖα Ἐχινὰς καὶ ἀπ' αὐτῆς αἱ νῆσοι Ἐχινάδες. οὐκ ἔστι δ' εἰπεῖν σταθερῶς, εἴτε παράγωγος τῆς Ἐχίνης ἢ Ἐχινὰς, εἴτε ὑποκοριστικόν· [ὅτι δὲ τόποι πολλακίς καὶ ἀπὸ τῶν παρ' αὐτοῖς πλεοναζόντων ἐκαλοῦντο, αἰστορίαὶ δηλοῦσιν. Ἰκαρος γοῦν ἰχθυόεσσα ἦν ὅτε ἐκαλεῖτο διὰ τοὺς ἐκεῖ πολυπληθεῖς ἰχθύας. καὶ ἡ Σηπιάς δὲ ἄκρα διὰ τὰς αὐτόθι σηπίας. καὶ νῆσοι Λαγοῦσαι ἀπὸ τῶν ἐν τοῖς ἐκεῖ λαγῶν. ἔνθα καὶ ὅρα τὸ Λαγοῦσαι, ὡς ἀπὸ τοῦ λαγός τοῦ γραφομένου διὰ τοῦ ὀ μικροῦ, ὅθεν Λαγόεσσα καὶ κατὰ κρᾶσιν Λαγοῦσαι, ὡς καὶ Λεπαδόεσσα Λεπαδοῦσαι ἀπὸ τῶν κατ' αὐτὰς πλεοναζόντων. οὕτω δὲ καὶ ἄλλαι νῆσοι,

αί μὲν Φυκοῦσαι, αἱ δὲ Πιθηκοῦσαι, αἱ δὲ Πιτυοῦσαι. εἰκὸς οὖν καὶ Ἐχίνας εἶτ' οὖν Ἐχινάδας νήσους ἀπὸ τῶν ἐχίνωνεῖναι παρωνομασμένας, ὧν παρώνυμον καὶ ὁ ἐχινόπους· ἐξ οὗ παροιμία τὸ «τὰς ἀκάνθας συνάγων ὡς ἂν ἐχινόποδας». ὁμώνυμος δὲ λέξις ὁ ἐχίνος. ζῶου τε γάρειδος δηλοῖ ἐν μὲν χερσαῖον, ἕτερον δὲ θαλάσσιον, καὶ κοιλίας τὸ ἔσω καιεῖδος δὲ πλακούντος, ὡς ἰστορεῖ Ἀθήναιος.] (η. 626) Ἐν δὲ τῷ «αἱ ναίουσι πέρην ἄλος», εἰ μὲν γράφεται «οἱ ναίουσιν», οὐδὲν ἔχει καινόν· τὸ δὲ εἶπεῖν «αἰναίουσι» σχηματισμὸν τινα ἔχει οὐ πάνυ συνήθη· κεῖται γὰρ τὸ «ναίουσιν αἰνήσοι» ἀντὶ τοῦ ναίονται. οὕτω καὶ Σοφοκλῆς· «σὺ μὲν που ναίεις ἀλίπλαγκτος», ἀντὶ τοῦ ναιομένη τυγχάνεις. καὶ μετὰ γὰρ οὕτω τὸ ἔργον τῶν κατοικούντων τὰ κατοικούμενα· ναίουσι μὲν γὰρ ἄνθρωποι, ναίονται δὲ τόποι, ὥστε τὸ εἶπεῖν, ὅτι ναίουσιν οἱ τόποι, ἀντέστραπται τῇ φύσει τοῦ πράγματος. Τὸ δὲ πέρην δηλοῖ μὲν τὸ πέραν. ἔστι δὲ ἐπίρρημα μεταληφθὲν ἀπὸ θηλυκῆς αἰτιατικῆς. πέρα γὰρ ἡ γῆ κατὰ γλῶσσαν, ὅθεν ἡ περαιὰ παράγεται, ἧς ἡ αἰτιατικὴ πέραν 1.475 καὶ μεταβολῇ τοῦ ᾠα πέρην· ἐξ οὗ τὸ ἐπίρρημα, δηλοῦν τὸ ἀπὸ τῶν ἐνταῦθα εἰς τὴν ἐκεῖθεν ἀντικρὺ γῆν. ὅρα δὲ ὅτι τοπογραφῶν ὁ ποιητὴς, ποῦ Ἐχινάδες νῆσοι κεῖνται, περὶ ὧν καὶ ἐν τοῖς τοῦ Περιγητοῦ ἐγράφη, οὐκ ἠρκέσθη τῷ «πέραν ἄλος», ἀλλὰ διὰ σαφήνειαν προσέθετο τὸ «Ἥλιδος ἄντα», τουτέστιν ἀντικρὺ τῆς Ἥλιδος, περὶ ἧς πρὸ ὀλίγου εἴρηται. (η. 631-7) Ὅτι Ὀδυσσεὺς δώδεκα μιλοπαρήους νῆας ἔχων ἦγε Κεφαλλῆνας μεγαθύμους, «οἱ ῥ' Ἰθάκη νεῖχον καὶ Νήριτον εἰνοσίφυλλον καὶ Κροκύλει' ἐνέμοντο καὶ Αἰγίλιπα τρηχεῖαν, οἱ τε Ζάκυνθον ἔχον καὶ οἱ Σάμον ἀμφενέμοντο, οἱ τ' ἠπειρον ἔχον καὶ ἀντιπέραν ἐνέμοντο». καὶ ὅρα ὅπως καὶ ἐνταῦθα ἐνεχόρευσε ὁ ποιητὴς τῷ εἶχον καὶ τῷ ἐνέμοντο. (η. 631) Μέμνησο δὲ καὶ ὅτι Κεφαλλῆνας λέγει οὐ μόνον τοὺς ἐκ τῆς Κεφαλληνίας νήσου, ἀλλὰ πάντας τοὺς ἐν τοῖς ῥηθεῖσι τόποις τοῖς ὑπὸ τὸν Ὀδυσσεά, τοὺς τε περὶ τὴν Ἰθάκην καὶ τοὺς λοιπούς. ἐν οἷς καὶ οἱ Ἀκαρνᾶνες κατὰ τὸν Γεωγράφον οὕτω ἐπὶ Ὀμήρου ὠνομασμένοι οὕτω. τὰ γοῦν ῥηθέντα Κροκύλεια ἐν τοῖς Ἀκαρνᾶσι, φησὶν, εἰσί· καὶ ἡ Λευκάς δὲ ἦν, φησί, τὸ παλαιὸν χερώννησος τῆς τῶν Ἀκαρνάνων γῆς. καλεῖ δ' ὁ ποιητὴς αὐτὴν ἀκτὴν ἠπειρου, ἠπειρον καλῶν τὴν περαιάν Ἰθάκης καὶ Κεφαλληνίας, ὡς εἶναι, φασί, ταύτῃ ἀκτὴν ἠπειρου εἶπεῖν καὶ Ἀκαρνάνειαν. τὴν δὲ ῥηθεῖσαν Λευκάδα Νήρικον ἐν Ὀδυσσεΐα καλεῖσθαί φασι. πόθεν δὲ τὴν κλησὶν οἱ Κεφαλλῆνες ἔλαχον καὶ διὰ τί ἐν δυοῖν ᾠα γράφονται, ἐν Ὀδυσσεΐα εἴρηται περὶ που τὰ εἰς τὴν ῥάψωδιαν. νῦν δὲ τοσοῦτον μόνον ῥητέον, ὅτι τε ἀντίκειται ταῖς Ἐχινάσιν ἡ Κεφαλληνία καὶ ὅτι Κεφαλος, οὗ οἱ Κεφαλλῆνες παρώνυμοι, πρόγονος ἦν Ὀδυσσεῶς· Κεφάλου γὰρ Κηλεύς, οὗ Ἀρκέσιος, οὗ Λαέρτης, οὗ Ὀδυσσεύς· καὶ ὅτι Ἀμφιτρύων φυγάδα παραλαβὼν ἐξ Ἀθηνῶν Κεφαλον τὸν Δηϊονέως κατέσχε νῆσον καὶ παρέδωκε τῷ Κεφάλῳ, οὗ καὶ γέγονεν ἐκεῖνος ἐπώνυμος. καὶ ὅτι τινὲς τῶν μετ' Ὀμηρον τὸ Δουλίχιον Κεφαλληνίαν ἐνόμισαν, ἄλλοι δὲ τὴν ἐν Ὀδυσσεΐα Τάφον. (η. 632) Ἰθάκη δὲ ἐκλήθη ἀπὸ Ἰθάκου ἥρωος, οὗ καὶ Ὀμηρος μέμνηται. ἔστι δὲ, φασί, καὶ Συρίας πόλις Ἰθάκη. τὸ ἐθνικὸν οὐ μόνον Ἰθακήσιος, ἀλλὰ καὶ Ἰθακος, ὡς φασιν, ὁμοφώνως τῷ οἰκιστῇ τῆς νήσου, ἧς ὁ κύκλος ὀγδοήκοντα στάδια. [Ὅρα δὲ τὸ «οἱ ῥ' Ἰθάκην εἶχον», ὅτι 1.476 ὄγκου φωνῆς χάριν ἐπεντεθειμένον ἔχει τὸν ᾠα σύνδεσμον, ὅπερ μυριαχοῦ ποιεῖ Ὀμηρος. ἄλλως γὰρ εἶχεν εἶπεῖν μετὰ χάσματος «οἱ Ἰθάκην εἶχον».] Τὸ δὲ Νήριτον ὄρος ἐστὶν ἐπιφανὲς ἐν Ἰθάκῃ, περὶ οὗ ἰκανῶς ἐρρέθη ἐν τῷ α' τῆς Ὀδυσσεΐας. εἰνοσίφυλλον δὲ αὐτὸ λέγει ὁ ποιητὴς, τουτέστι κινούμενον τοῖς φύλλοις ὡς δασύ, οὗ δηλαδὴ διὰ τὴν πυκνότητα οὐδὲν τι τῶν στερρῶν κινεῖται, ὡς μὴ διΐκνουμένου τοῦ ἀνέμου ἐντός, ἀλλὰ τὰ φύλλα μόνον, οἷς ἐπιπολάζων ἐντρέχει ὁ ἄνεμος. γίνεται δὲ ἡ

λέξις ἐκ τοῦ ἐνόθω ἐνόσω, τὸ κινῶ, καὶ τοῦ φύλλον. ὄρα δὲ ὅτι, ὡσπερ πρὸ βραχέων, οὕτω καὶ ἐνταῦθα κατὰ συνήθη σχηματισμὸν τῷ ὄλω τὸ μέρος συγκατείλεται, τῇ Ἰθάκῃ δηλαδὴ τὸ Νήριτον τὸ ἐντὸς αὐτῆς ὄν. Νήριτον δὲ τὸ ὄρος διὰ τοῦ τ. τὸ γὰρ διὰ τοῦ κ Νήρικον πόλις ἡπίρου, ὡς δεδήλωται. (ἡ. 633) Τὰ Κροκύλεια δὲ καὶ ἐνικῶς εὔρηται τὸ Κροκύλειον. μέμνηται δὲ τῆς νήσου ταύτης καὶ Θουκυδίδης. ἔθνικὸν αὐτῆς Κροκυλεύς. ὁ δὲ τὰ ἔθνικα ἐπελθὼν τετραμερῆ τὴν Ἰθάκην εἰπὼν φησιν· «ἦς τὸ μὲν πρῶτον ἐπὶ μεσημβρίαν καὶ θάλασσαν, τὸ δεύτερον Νήϊον, τὸ τρίτον Κροκύλεια» καὶ ἐξῆς· ὡστε κατὰ τοῦτον τὸν λόγον οὐ νῆσος μόνον, ἀλλὰ καὶ μέρος Ἰθάκης τὸ Κροκύλειον. Ἐν δὲ τῷ «αἰγίλιπα Τρηχεῖαν» ὄνομα μὲν τόπου ἢ Τραχεῖα, ἐπίθετον δὲ τὸ αἰγίλιπα. ἰστέον δὲ ὅτι ἅμα Τραχεῖαν εἶπέ τις καὶ εὐθὺς συνενόησε τὸ αἰγίλιπα, ἦγουν τὴν τὰς αἶγας λιπαίνουσαν κατὰ τινος, διὸ καὶ ἡ Ἰθάκη αἰγίβοτος λέγεται εἶναι. ἢ μάλιστα τὴν καὶ ὑπ' αὐτῆς αἰγὸς λιπομένην διὰ τὸ ἄγαν τραχὺ καὶ ἀβόσκητον. ἐν δὲ ῥητορικῷ Λεξικῷ φέρεται οὕτως· «αἰγίλιψ, ἀπρόσβατος, ψιλὴ, ἀβόσκητος». ἰστέον δὲ ὅτι, ὡσπερ ἡ αἰγίλιψ ἐκ τῆς αἰγὸς συγκείται δοτικῆς, οὕτω καὶ ἡ αἰγίπυρρος πόα, φασί, πυρρά, ἦν αἶγες νέμονται. χρὴ δὲ εἰδέναι, ὅτι καὶ ἄλλοι τόποι κατὰ τὰς ἱστορίας τὴν τῆς Τραχεῖας κλησὶν ἔλαχον. καὶ μέρος γοῦν τι Κιλικίας τῆς ἔξω τοῦ Ταύρου Τραχεῖα λέγεται· οἶονται δὲ τινες τὴν Ἰσαυρίαν εἶναι ταύτην. (ἡ. 634) Ζάκυνθος δὲ λέγεται μὲν καὶ ἀρσενικῶς καὶ θηλυκῶς. δασεῖα δὲ ἐστίν, ὡς δηλοῖ καὶ τὸ «ὕληντα Ζάκυνθον». ὠνομάσθη δὲ, φασίν, ἀπὸ Ζακύνθου, υἱοῦ Δαρδάνου. Ἐνταῦθα δὲ κεῖται τὸ διπλοῦν ζ ὡς οἶά τι στοιχεῖον ἀπλοῦν· οὐ γὰρ ἐκτείνειν 1.477 τὸ πρὸ αὐτοῦ βραχὺ φωνῆεν. φησὶ γάρ· «οἱ τε Ζάκυνθον εἶχον» τοῦ τ βραχυνομένου, ἵνα συναπαρτισθῇ δάκτυλος. καὶ ἡ αἰτία τοῦ πάθους κεῖται εἰς τὸ «ἰερῆς εἰς ἄστὺ Ζελεΐης». κατὰ ὅμοιον δὲ λόγον καὶ ὁ Σκάμανδρος ἀδυνατεῖ ἐκτείνειν τὸ πρὸ αὐτοῦ βραχὺ φωνῆεν, ὡς καὶ αὐτὸ ἐρρέθη, ἔνθα ἐχρῆν. Τὴν δὲ ἐνταῦθα Σάμον, ἦν ὁ Γεωγράφος εἶναι φησὶ τὴν νῦν Κεφαλληνίαν, ἔστιν εὐρεῖν καὶ ἐν τῇ Ὀδυσσεΐα. λέγεται δὲ καὶ Σάμη. ἦς ὁ πολίτης Σαμαῖος. οἱ δὲ φασὶ καί, ὅτι ἡ μὲν νῆσος Σάμος λέγεται μόνον, ἡ δὲ πόλις καὶ Σάμος καὶ Σάμη. ἔστι δὲ καὶ Ἰωνικὴ Σάμος, ἢ παρὰ τῷ Περιηγητῇ, καὶ Θρηϊκὴ Σάμος, ἢ καὶ ἐν Ἰλιάδι. περὶ δὲ τῆς Κεφαλληνικῆς φέρεται καὶ ταῦτα. τετράπολις ἢ νῆσος, μία δὲ τῶν πόλεων καὶ Σάμος, ὁμώνυμος τῇ νήσῳ. καὶ αὐτὴ μὲν οὐκέτ' ἐστίν, αἰδ' ἄλλαι τρεῖς παρέμενον, μικραὶ τινες πόλεις, ἃς καὶ ὀνομάζει ὁ Γεωγράφος. (ἡ. 635) Ἡ δὲ ὑπὸ τῷ Ὀδυσσεΐ αὕτη ἡπειρος τόπος ἐστίν ὁμωνυμῶν τῇ ὄλῃ γῆ τῇ ἀπίρονι, αὐτὸς εὐπερίγραπτος ὢν· καὶ ὁ αὐτῆς ἐντόπιος Ἠπειρώτης. ἢ δὲ μεθ' Ὀμηρον Ἠπειρος πάνυ πεπλάτυνται μέχρι καὶ Ἰλλυρίδος, καὶ ἐβασίλευσαν αὐτῆς ἄνδρες ἡρωϊκοί, ἐν οἷς καὶ ὁ περιώνυμος Πύρρος. ἐκ δὲ τῆς τοιαύτης πλατυτάτης Ἠπείρου καὶ οἱ περιαδόμενοι βόες Ἠπειρωτικοί. Τὰ δὲ Ἀντιπέραια παρώνυμόν ἐστι τῆς περαίας. αὐτὴ δὲ παρῆκται ἀπὸ τῆς προρρηθείσης πέρας· ὡς γὰρ ὑστέρᾳ ὑστεραία, οὕτω πέρα περαία. ὁ δὲ Γεωγράφος λέγει, ὅτι τὰ ἀντιπέραν τῶν νήσων βούλεται λέγειν ὁ ποιητής, Λευκάδα καὶ Ἀκαρνανίαν, ὧν προσεχῶς ἐμνήσθημεν. ἔτεροι δὲ φασὶν Ἀντιπέραια τὰ ἐξ ἐναντίας τῆς Ἥλιδος κείμενα χωρία. (ἡ. 637) Μιλτοπαρήους δὲ τὰς τοῦ Ὀδυσσεῦς νῆας καλεῖ ὁ ποιητής, οὐκ ἀργῶς ἀλλ' ἐπίτηδες. φασὶ γὰρ οἰπαλαιοί, ὅτι ἐξηλλαγμένοι ἦσαν αἱ τοῦ Ὀδυσσεῦς νῆες, ὅπως εἰ καὶ ὀλίγαι, ἀλλ' οὖν διὰ τῆς χρώσεως εἶεν ἐπίσημοι, καὶ ὅτε δέοι πλεῖν, μὴ σκορπίζοιντο. ἀμέλει καὶ μέσας αὐτὰς ἐν τῷ ναυστάθμῳ ἔταξαν Ἕλληνες καὶ τὴν κοινήν ἀγορὰν ἐκεῖ ἐποίησαν. (ἡ. 636) Σημεῖωσαι δὲ ὅτι <οὐ> σεμνύνας ὁ ποιητὴς τὸν τοσοῦτον Αἴαντα, ὡς προσημειώθη, οὐδὲ τὸν Ὀδυσσεῖα σεμνολογεῖ, ἀρκεῖται δὲ εἰπὼν αὐτὸν Διὶ μῆτιν ἀτάλαντον, περὶ οὗ ἀλλαχόθι ῥηθήσεται. οὐκ 1.478 ἂν δὲ εἴη περιττὸν ἐνταῦθα προσθεῖναι πλατύτερον καί,

ὅτι τὰς ὑπὸ τὸν Ὀδυσσεῖα νήσους Τηλεβοῖαι πάλαι ποτὲ κατεῖχον, ἕως ὃ προρρηθεὶς Κέφαλος τῷ Ἀμφιτρώωνι ἐκ Θηβῶν συστρατευσάμενος διὰ τὴν Ἀλκμήνην κατὰ Τηλεβοῶν καὶ ὑφ' ἑαυτῷ ποιησάμενος αὐτὰς ἀφ' ἑαυτοῦ ταύτας παρωνόμασεν. Ἀνήρδ' οὗτος ὁ Κέφαλος ἦν Πρόκριδος τῆς ἐν Ὀδυσσεΐα, ἦν ἀκουσίως ἀνελὼν, ὡς ἐκεῖ ἐρρέθη, καὶ ἐν Θήβαις οἰκήσας συνεμάχησεν, ὡς εἴρηται, τῷ Ἀμφιτρώωνικαὶ γέρας ἔσχε τὴν τῶν ὑπὸ Τηλεβοῖαι νήσων ἀρχήν. (η. 637) Ἰστέον δὲ καί ὅτι μίλτος χρωμὰ ἐστὶν ἐρυθρόν, δι' οὗ τὰ τῶν νηῶν ἔμπροσθεν βάπτονται εἰς ὠραϊσμόν, ἅπερ πρῶραι λέγονται ὡς ἐκ τοῦ προορᾶν, κραθέντων τῶν δύο ὀ εἰς ὠ μέγα. ἐντεῦθεν δὲ οἱ ποιηταὶ ὀρμώμενοι τολμῶσι καὶ παρειὰς λέγειν τὰ τοιαῦτα μέρη τῶν νηῶν καὶ πρόσωπα. Λυκόφρων δὲ εἰς πλεον ἔξαχθεὶς καὶ κόραστὰς νηῶν φησι λαβὼν τὴν ἀρχὴν ἐκ τοῦ μιλοπάρηοι· κόραις γὰρ οἰκεῖον τὸ μιλοπάρηον. Ἴνα δὲ πλατύτερον τὸ τοιοῦτον εἶδος θεωρηθῆ, σημειωτέον, ὅτι οὐμόνον ἢ παρειὰ ἐπιβεβούλευται εἰς μεταφοράν, ἀλλὰ καὶ τὰ λοιπὰ τῆς κεφαλῆς, ἔτι δὲ καὶ τὰ κατὰ ὅλον τὸ σῶμα, τό τε ἀνθρωπικὸν καὶ τὸ ἀπλῶς ζωϊκόν. καὶ ἡ μὲν ἀντιμέτωπος καὶ ἀντιπρόσωπος μάχη καὶ τὸ τῆς ἀφορμῆς εὐπρόσωπον καὶ τὸ τηλαυγὲς πρόσωπον τοῦ ἔργου καὶ ὅσα τοιαῦτα, λείως μεταφέρονται. τῶν δὲ λοιπῶν τὰ πλείω τραχύνονται ποιητικώτερον. οὐκ ὀλίγα δὲ καὶ εἰς διθυραμβικὸν θράσος ἐκπίπτουσι· πολλὴ γὰρ καὶ μάλιστα παρὰ τοῖς ποιηταῖς καὶ ὡς εἰπεῖν ἀφειδῆς ἢ ἐκ τῶν ζῶων ἐπὶ τὰ ἄψυχα τροπικὴ διάθεσις. Ἴνα γὰρ εὐτάκτως ὀδῶ τινι ἐπὶ τὸν σκοπὸν εἰς τὸ πᾶν βαδίσωμεν, κορυφὰς τε ὀρέων φασίν, ἐπεὶ καὶ κεφαλὰς καὶ κροτάφους δέ. ἀφ' ὧν καὶ ποταμοὺς ἔστιν οὐ προρρέειν φασί. καὶ ὁ εἰπὼν δὲ κροτάφον κύκλου λέγει μὲν ὅπερ ἐκεῖνος βούλεται, ζῶου δὲ κατατολμᾶ καὶ αὐτός. κόμας δὲ λέγειν δένδρων τὰ φύλλα, [ὄθεν καί κομήτης λειμών παρὰ τῇ τραγωδίᾳ], καὶ κομᾶν τὸ ἐν τούτοις θάλλειν, ἀλλὰ τοῦτο καὶ εἰς κοινὸν ἤδη τέτριπται. καὶ ὀφρῦς δὲ που λέγονται ὀρειναὶ τινεσὲς ὄχαι, ὄθεν καὶ ἡ Τένεδος Λεύκοφρυς ἐκλήθη ποτὲ, ὡς καὶ αὐτὴ κατὰ τὸν Ἀστακητὸν Λευκάταν λευκὰς ὀφρῦας ἔχουσα, ἥτοι ἐπαναστάσεις τινὰς 1.479 τραχείας περὶ τὸν αἰγιαλόν, ὀφθαλμοὶ δὲ φυτῶν ἐκ τῶν κατὰ τὰ ζῶα πάντως καὶ αὐτοί, ἀφ' ὧν καὶ τὸ ἐνοφθαλμίζειν, ἢ γεωργικὴ λέξις, καὶ τὸ ἀναμύειν, ἀντὶ τοῦ ἀναβλαστάνειν, καὶ τὸ ἐκεῖθεν δάκρυον, ὁποῖον καὶ τὸ κόμμα· καὶ πηγαῖδ' ἐτυφλούμεναι ὀφθαλμούς τινεσὶ δηλαδὴ τροπικὸς εἶχον. στόμα δὲ τῷ πολέμῳ πόθεν ἄλλοθεν ἀνέωγε κατὰ τὴν ποίησιν ἢ ἐκ τοῦ τῶν ζῶων καὶ μάλιστα τῶν καρχάρων. ἐκεῖθεν δὲ καὶ τοῖς ποταμοῖς τὰ στόμια. τὰ δὲ τοῦ Νείλου τυφλοστόματα στόμα καὶ ὀφθαλμὸν ἐκοινώσαντο. καὶ ὀδόντες δὲ ταῖς τριαίναις ἐντεῦθεν ἔφυσαν. ἐκεῖθεν δὲ καὶ ποταμῶν χεῖλη καὶ τὸ τῶν ποτηρίων ἐπιχειλές. οὕτω δὲ καὶ τὸ ὑπερχειλές. τοῦ τοιοῦτου δὲ τύπου καὶ αἱ ἀμφώτιδες, ποτηρίου εἶδος ἐκ τῶν ἐν ζώοις ὠτίων παρονομασθέν. καὶ βοτάνη δὲ τισὶ ὁμοίως ὠτα λέγεται μῦθος. καὶ Πώγων δὲ ὁ Τροιζήνιος λιμὴν τῷ ζωϊκῷ ὀμῶν νυμεῖται πώγωνι. καὶ τὸ τοῦ Κριοῦ δὲ μέτωπον τοιοῦτότροπὸν ἐστὶ, τό τε Κρητικὸν καὶ τὸ Βορρᾶθεν προκύπτον εἰς Εὐξείνου. καὶ ἡ παρὰ τῷ Θεοκρίτῳ δὲ Βούρινα· πηγὴ δὲ αὕτη καλουμένη οὕτω διὰ τὸ προτομήν τινα εἶναι αὐτόθι οἰκίαν ῥινὴ βοός. ἢ δὲ Σαλμυδησσία γνάθος, ἢ παρ' Αἰσχύλῳ, ὁμοίου καὶ αὐτῆς τρόπου ἐστὶ· Μῆνιγξ δὲ ἡ Λιβυκὴ νῆσος τῇ τῶν ζῶων ὀμῶν νυμεῖ, ὡς περὶ καὶ ὀγκέφαλος τοῦ φοίνικος, τοῦ δένδρου δηλαδὴ, τὸ ἀνωτάτω αὐτοῦ γλυκύτατον, ὅπερ ἐξαιροῦντες οἱ ἐγχώριοι ἠδέως ἐσθίουσιν, ὡς καὶ ὁ Ἀθηναῖος φησιν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν κεφαλῆς μέρη. Κάρηνα δὲ καὶ κράς ὄρους καὶ Βώκαρος δὲ, ὁ Σαλαμίνιος ποταμός, ὄλη κεφαλῇ ἐπεβουλεύσαντο. λέγεται γὰρ Βώκαρος οἰονεὶ Βοόκαρος καὶ κατὰ κράσιν Βώκαρος, ὡς ὀμοιούμενος βοὸς κάρη. τοιοῦτον καὶ τὸ «ἐπὶ κρατὸς λιμένος» καὶ τὸ «Βοὸς Κεφαλαί». τόπος δὲ ἦν οὗτος ἐν

ᾧ ἐπολέμησε, φασίν, ὁ Προυσίας πρὸς Ἄτταλον. [Ὅμοιον δὲ καὶ αἱ ἀσυνθέτως ὠνομασμένοι Κεφαλαί, δῆμος αὐταὶ Ἀττικός, οὗ μέμνηται καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Ὀρνισι.] Καὶ ἡ Βουκεφάλα δὲ τῆς τοιαύτης ἐφόδου ἐστὶ, πόλις Ἰνδικὴ ἐκείνη, κτισθεῖσα ὑπ' Ἀλεξάνδρου ἐπ' ἀμφοτέραις, φασί, ταῖς ὄχθαις τοῦ ποταμοῦ Ὑδάσπου, διότι διαβάντος Ἀλεξάνδρου ἐκεῖ καὶ μαχομένου ὁ Βουκεφάλας ἵππος ἀπέθανε. καὶ τοιοῦτος μὲν τροπολογικὸς ἐσμός τὴν ἐν ζώοις κεφαλὴν ἀμφιπένεται. παρὰ δὲ τοῖς μεταφέρουσι καὶ τένων ὀρεινὸς κεῖται, ὡς δηλοῖ τὸ «κορυφῆς ὑπερτέλλοντες τένοντες». εὐρηνται δὲ καὶ δειράδες ὄρους, ὅ ἐστι τράχη 1.480 λοι. ὅθεν καὶ πολυδειρὰς Ὀλυμπος. καὶ λόφοι ὀρεινοί, ὡς ἀπὸ τοῦ τῶν βοῶν λόφου, καθὰ καὶ οἱ Ἑτυμολόγοι φασίν. ἔτι δὲ καὶ ἀχένες οἱ κατὰ τοὺς ῥηθένταστένοντας. καὶ μὴν καὶ ῥάχεις πετρώδεις ὡς οἷα πριονώδεις τινὲς ὄρους ἐξοχαί. ἡ δὲ φάραγξ ἡ ὀρεινὴ παρωνυμία ἐστὶ τῆς ἐν ζώοις φάρυγγος. καὶ τὸ παρ' Ὀμήρῳ δὲ Γάργαρον ἀπὸ τοιοῦτου γαργαρέωνος εἴληπται. εἰς ὅμοιον δὲ τούτοις ἄγεται καὶ τὸ ὦμος εἰπεῖν ἀμπέλου καὶ λιμένων ἀγκάλας καὶ μνηοειδεῖς ἀγκῶνας ὄρους. καὶ Ἀγκῶν δὲ πόλις τις Πικεντίνων καὶ τείχους ἀγκῶν καὶ γλυκὺς ἀγκῶν παροιμιακῶς. τούτοις δὲ ἀκόλουθα καὶ πῆχυς τόξου καὶ φυτοῦ καρπός, πρὸς ὁμοιότητα τοῦ ἐν τῇ χειρὶ καρποῦ κατὰ τοὺς Ἑτυμολόγους, καὶ βωμοῦ θέναρ, τὸ πλάτος, ὡς Πίνδαρος ποιεῖ. Ἐκ δὲ τῶν τοιούτων ὠρμηται [καὶ οἱ Ἰδαῖοι Δάκτυλοι] καὶ τὸ «ῥοδοδάκτυλος ἡμέρα» καὶ τὸ «ὄνουξ ὄρους», [ὡς καὶ χηλή,] ὅθεν καὶ ἀκρωνυχία, ἡ ὀρεινὴ ὀξύτης. εἰς τοῦτο δὲ καὶ τὰ κέρατα τῆτροπῆ συλλαμβάνονται, [ἀφ' ὧν «ὑψικέρατα πέτραν» ἔφη τις.] αὐτὰ μέντοι καὶ καμπὰς καὶ κλῶνας δηλοῖ ποταμῶν. ἐθαρρήθη δὲ καὶ οὐθαρ λεχθῆναι ἀρούρης, ἦτοι μαστόν, τὸ τῆς γῆς πιότατον καὶ τροφῆς ἀναδοτικὸν καὶ καρδία δένδρου τὸ ἐντός. τὴν δὲ κλῆσιν ταύτην καὶ πόλις ἔλαχε Θρακικὴ, [ἦπερ ὁμώνυμος ὁ Θράκιος κόλπος ἐν τοῖς ἄρτι, ἄλλως μὲν Καρδιανὸς λεγόμενος παρωνυμίας λόγῳ, παρὰ δὲ τοῖς ὕστερον Καρδία καὶ αὐτὸς καλούμενος. ἐχορήγησε δὲ καὶ αὕτη τῷ Κωμικῷ ἀστειότητα κατὰ Κλέωνος. καὶ οὕτω μὲν καὶ ἡ καρδία μεμέρισται.] Καὶ κοιλία δὲ γῆς, αἱ ὑπὸ γῆν κοιλότητες, ὧν παρώνυμος ἡ κοιλιάς. καϊστέρνα δὲ καὶ νῶτα καὶ βούστροφα γῆς μετάφρενα, ἦν καὶ χθόνα στερνοῦχον 1.481 εἶπεν ὁ Σοφοκλῆς. ἐρρέθησαν δὲ καὶ πλευρὰ τοπικά, ὡς Κύπρου πλευρὰ τὰ πλάγια. κεχάρισται δὲ ἡ πλευρὰ καὶ σχήμασι μαθηματικοῖς. λαγόνες δὲ ὄρους καθωμίληνται καὶ γῆς κενεῶνες καὶ γαστήρ Ἄιδου. ὁ δὲ περὶ Πυθῶνα τόπος ὀμφαλὸς ἐκλήθη γῆς ἦτοι μεσότης. τὰ δὲ τῆς γῆς ἔντερα, σκωλήκια ταῦτα ὑπόγεια, τῷ τοιοῦτῳ καὶ αὐτὰ ἦνωνται τόπῳ, καθάπερ καὶ ἡ τῶν δένδρων ἐντεριόνη καὶ ἡ ἐπὶ νηῶν ἐντερόνεια. οὕτω δὲ καὶ φλέβες ὑδάτων, σύριγγες γῆς, ἐξ ὧν ἀναπιδύουσιν ὕδατα. καὶ αἷμα δὲ σταφυλῆς τὸν οἶνον λέγειν ἐντεῦθεν ἦρτηται. τετόλμηται δὲ καὶ γῆς ὀστᾶ τοὺς λίθους εἰπεῖν, ὡς δηλοῖ τὸ «γῆς ὀστέοισιν ἐγχιρμιφθεῖς πόδα», ἦτοι λίθοις προσκόψας. καὶ τοῦτο μὲν διθυραμβῶδες. τὸ δὲ γε νεῦρα πραγμάτων εἰπεῖν τὰ χρήματα οὔτε σκληρὸν ἀλλὰ καὶ εὐστοχώτατον. καλὸν δὲ καὶ τὸ «μυελὸν ἀνδρῶν» Ὀμηρικῶς λέγειν τὰ ἄλφιστα. ἡ δ' αὕτη μεταχείρισις καὶ οὐρὰν τῷ πολέμῳ καθὰ καὶ στόμα προσέπλασεν, ὡς οἷα θηρίῳ τινί. ὅθεν καὶ τὸ οὐραγεῖν καὶ ἡ οὐραγία καὶ ὁ οὐραγός. καὶ πυγὴν δὲ ἀγροῦ παροιμιακῶς ἐλάλησε μετενεγκοῦσα ἐκ τῆς σαρκικῆς πυγῆς, ὅτινες μὲν ἐνόησαν ἀντὶ τοῦ τοῦ πιότατον τοῦ ἀγροῦ κατὰ τὸ «οὐθαρ ἀρούρης», ἕτεροι δὲ παροιμιακῶς ἐξελάβοντο ἐπὶ τῶν μὴ μόνον ἀγρῶ ἀλλ' ἀπλῶς ὠτινιοῦν προσκαθημένων λιπαρῶς, ἄλλοι δὲ ἐπὶ τῶν σφόδρα ἀγροίκων. [Πυγῆς δὲ παρώνυμα καὶ τὰ περὶ τὴν ἀντικρὺ Χίου πάλαι μὲν Πύγελλα, παρὰ δὲ τοῖς μετὰ ταῦτα Φύγελλα λόγῳ παραφθορᾶς.] Ὅρος δὲ τι Ἰνδικὸν Μηρὸς ἐκλήθη, Διονύσω ἀνακείμενον, ὅθεν μηροτραφῆς

μεμύθευται, φασίν, ὁ Διόνυσος. λέγεται δὲ καὶ γόνυ καλάμου καθ' ὁμοιότητα. καὶ ἀμπέλου καὶ στάχους καϊῶρους δὲ τὰ μὲν κατωτάτω πόδες, τὰ δὲ ἀνωτέρω κνημοί, ἐκ μεταφορᾶς τῆς ἐνήμιν κνήμης. καὶ πτέρνα δὲ πόλεως ἢ βάσις παρὰ Λυκόφρονι, [γινόμενη ἐτυμολογικῶς παρὰ τὸ πατεῖν ἔραν, ἵνα ἦ πατέρα καὶ συγκοπῆ καὶ πλεονασμῶ τοῦ ἄν πτέρνα.] καὶ σφυρὸν ἀνέμου παρὰ τῷ Περιγηγῆ. Οὐ μόνον δὲ μελεῖστικατατεμόντες ἢ ἀνατεμόντες οἱ παλαιοὶ καί, ἄλλως δὲ εἶπεῖν, μιστύλαντες εἰς 1.482 λεπτά, μετήγαγον, ὅποι τῶν ἀψύχων ἤθελον, τὰ ζωϊκὰ μέλη καὶ μέρη, ἀλλὰ καὶ τὰς ἐν τοῖς ζώοις ἐνεργείας καὶ τὰ πάθη ὁμοίως διέθεντο. τὸ γοῦν φάναι νοσεῖν τὸ δένδρον ἢ ὀκλάζειν ὡς εἰς πτώσιν ἢ πεπονηκέναι γόνυ, τυχὸν κλήματος, ἢ ἄλλεσθαι εἰς αὔξην τὰ φυτὰ καὶ ἀνατρέχειν καὶ θέλειν τόδε τι ποιεῖν καὶ οἰκαθήμενοι δὲ λειμῶνες καὶ οἱ ἀνακείμενοι τόποι, ὅθεν καὶ τὸ ἄγκος εἴρηται καὶ τὸ ὑπτίον πεδίον καὶ ὁ πρηνῆς τόπος καί, εἴ τι ἄλλο τοιοῦτον, ἐκ τῶν κατὰ τὰ ζῶα λέγεται ὡς ἐν εἴδει γλυκύτητος. οὐ μὴν οὐδὲ τὰ ζωϊκὰ περιπτώματα πρὸς τὸ τοιοῦτον εἶδος ἔμειναν ἀσυντελή. τὸ σκῶρ μὲν γὰρ τὴν τοῦ σιδήρου σκωρίαν παρήγαγεν. ἐκ δὲ τῶν ζωϊκῶν ἰδρώτων «γῆς ἰδρώτες» αἱ πηγαί, πρὸς ἀπερόμοιότητα σώζει καὶ ἡ παρὰ τῷ Ὀππιανῶ «γλαγόεσσα μύξα». καὶ ἡ τοῦ λύχνου δέ, ἀφ' ἧς ἴσως καὶ ὁ τοῦ ἐλλυχνίου μύκης παρονομάζεται. Ἄλλὰ τὸ μὲν εἰς πλεῖον ἐν τούτοις πολυλογεῖν ἀπορραπιστέον, εἰς ὅπερ ἡμᾶς παρήγαγον αἰὸμηρικαὶ μιλτοπάριοι. Ῥητέον δὲ ὅτι ὥφειλε μὲν τὸ μιλτοπάριον διὰ διφθόγγου γράφεσθαι ὡς ἀπὸ τοῦ παρειά· ἐξενίκησε δὲ ὅμως πρωτοτυπησαιοῦτος τὸ παρήιον τετρασύλλαβον, ὅθεν μιλτοπαρήιος ναῦς καὶ ἐν συναϊρέσει μιλτοπάριος, ἦν καλλίπρωρον σκάφος ἢ τραγωδία φησί. Σημεῖωσαι δὲ [ὅτι τὸ Ὀμήρου τὸ μιλτοπάριον ἐπὶ νηὸς θεμένου ὁ παρωδὸς Μάτρων μιλτοπάριον τρίγλην ἔφη, καθὰ καὶ τις τῶν νεωτέρων παρωδήσας τὸ «Κίλλαν τε ζαθέην» «τρίγλαν τε ζαθέην» εἶπε τὴν καὶ μεγάλην καὶ καλήν.] καὶ ὅτι ἐν ῥητορικῶ Λεξικῶ εὔρηται μίλτω συμμιγνύμενον τὸ κιννάβαρι. φησί γάρ· τιγγάβαρι τὸ κιννάβαρι Ἀττικοί. Διοκλῆς· «ἡ μίλτος οἶμαι καὶ τὸ τιγγάβαρι». καὶ ἀλιν· τιγγάβαρι καὶ μίλτος ἀναμειγμένη, οὗ τὴν ἐργασίαν φασὶ πρῶτον εὔρειν Καλλίαν Ἀθηναῖον. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι μιλτωρυχία ἐλέγετο τόπος, ἐν ᾧ μίλτος ὀρύσσεται, καὶ ὅτι κατὰ τὸν Πausanίαν μίλτος ἐλέγετο καὶ ἡ ἐρυσίβη. δρόσος δέ, φησίν, αὕτη καταληφθεῖσα ὑπὸ καύσωνος, ὑφ' ἧς διαφθείρεται πᾶς σπόριμος καρπός. [Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τὸ μὲν μιλτοπάριον ἐπιθέτον ἐστὶ νηὸς εὐπρώρου, ῥηθὲν πρὸς τινα ὁμοιότητα παρθένου καλλιπαρήου, καθότι καϊκόρα ποιητικῶς αἱ τοιαῦται νῆες εἴρηται, ὡς καὶ παρθένου που τριήρεις αἰπρωτόπλοοι. Ἔχει δ' ὁμοίως τῇ μιλτοπαρήῳ καὶ ἡ καλλίπρωρος διὰ τὸ ἐν ταῖς τριήρεσιν ἔστιν οὗ, ὡς οἶον εἶπεῖν, εὐπρόσωπον. διὸ καὶ εὐῶπες αἱ αὐταὶ 1.483 παρὰ Λυκόφρονι. αἱ δὲ γε πελαργοχρῶτες οὐ τοιαῦται μὲν, ἔχουσι δὲ τι καὶ αὐτὰὶ κάλλους, χρωζόμεναι διόλου κατὰ πελαργούς, ἐν οἷς τὸ μὲν πελὸν μελανίαν δηλοῖ, λευκότητα δὲ τὸ ἀργόν. ἡ δὲ παρὰ τῷ Σοφοκλεῖ «ποικιλοστόλος ναῦς» δαίδαλόν τι χρῆμα ἐστίν, ὡς πολλοῖς χρώμασι ποικιλλόμενον. Ἡ δὲ εὐπρωμος καὶ ὀρθοκράρα καὶ μέλαινα, εἴτ' οὖν κελαίνη, καὶ ἡ κορωνίς καὶ ἡ κοίλη καὶ ἡ εὐσελμος καὶ εὐκλήϊς καὶ εὐζυγος ἰδίας ἐννοίας καὶ αὐτὰ ταῖς ναυσὶν οἰκειοῦσιν, ὡς πολλαχοῦ καθωμίληται, χύσιν κἀνταῦθα ἐπιθέτων φιλοτιμουμένης τῆς ποιήσεως καὶ πραγματείας λογιότητος ἀγώγιμα τοιαῦτα ἐμπορευομένης Μουσῶν καὶ ἐπιτιθείσης ταῖς φίλαις ναυσὶν, αἷς οἰκεῖον καὶ τὸ θοόν.] (ἠ. 638–44) Ὅτι Αἰτωλῶν τεσσαράκοντα νῆες ἦσαν, ὧν Θόας ἠγεῖτο, υἱὸς Ἀνδραίμονος καὶ Γόργης, τῆς Οἰνέως θυγατρὸς. «οἷ», φησί, «Πλευρῶνα ἐνέμοντο καὶ Ὀλενον καὶ Πυλῆνην Χαλκίδα τε ἀγχίαλον Καλυδῶνά τε πετρήεσαν». τίθησι δὲ τοὺς Αἰτωλοὺς ὁ ποιητὴς μετὰ τοὺς ὑπὸ τὸν Ὀδυσσεά, διότι, φασίν οἱ παλαιοί, τῇ Ἀκαρνανίᾳ,

ἦς ὁ Ὀδυσσεὺς ἦρχεν, ἦνται ἢ Αἰτωλία. καὶ οὕτως εὐτακτεῖται ὁ Κατάλογος. (η. 638) Αἰτωλία δὲ ἡ χώρα καὶ Αἰτωλοὶ τὸ ἔθνος ἀπὸ Αἰτωλοῦ καλοῦνται, υἱοῦ Ἐνδυμίωνος, ὡς καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς ἱστορηθήσεται, ὃς ἐκπεσὼν Πίσσης, τῆς ἐν Πελοποννήσῳ, ὑπὸ Σαλμωνέως συνώκισε τὴν ἀπ' αὐτοῦ κληθεῖσαν Αἰτωλίαν. πρότερον δέ, φασίν, ὕμνους ἔκαλοντο. ἦν δέ, φασί, καὶ Πελοποννήσου πόλις Αἰτωλία. ὀξύνεται δὲ τὸ Αἰτωλός, ὡς τὸ Πακτωλός καὶ ἁμαρτωλός καὶ ὄλως τὰ ἔχοντα τὸ -τ πρὸ τοῦ -ω ἀρσενικά· διὸ τὸ Μαύσωλος προπαροξύνεται ὡς μὴ ἔχον τὸ -τ. Ἱστορεῖται δὲ, ὅτι εὐδοκίμου οἱ Αἰτωλοὶ περὶ σφενδόνην, μακροβλωτέραν, κατὰ τὸν Γεωγράφον εἶπειν, οὔσαν τῆς ἐκ τόξου ἐκβολίας. καὶ τις Πυραίχμης παλαιὸς Αἰτωλός εἰς μονομαχίαν προελθὼν μετὰ Δεγμένου Ἐπειοῦ κατέβαλε σφενδονήσας τὸν Δέγμενον. Πίνδαρος δὲ τοὺς ὑπὸ τῷ Φοίνικι Δόλοπας φησι «θρασύνομιλον σφενδονᾶσαι», ὡς καὶ τῶν Δολόπων δεξιῶν ὄντων σφενδονητῶν. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τὸ Αἰτωλός ὄνομα ἐχρησίμευσε τῇ κωμωδικῇ παροιμίᾳ τῇ λεγούσῃ «τὴν μὲν χεῖρ' ἐν Αἰτωλοῖς, ὁ δὲ νοῦς ἐν Κλωπιδῶν», ἡ γὰρ ὁ δεῖνα καὶ δωροδοκεῖται καὶ ῥαδιουργεῖ, ταῖν χεροῖν μὲν αἰτῶν, τῷ δὲ νῷ κλέπτων· ἔοικε γὰρ ὁ Αἰτωλός ἀπὸ τοῦ αἰτεῖν παραχθῆναι. καὶ δηλοῖ καὶ ὁ τὰ Ἐθνικά γραφῆς 1.484 εἰπὼν, ὅτι ἐστὶ καὶ Αἰτωλός ἐπίθετον παρὰ ῥῆμα τὸ αἰτεῖν. (η. 639) Ἡ δὲ Πλευρῶν οἰκητήριον γέγονε, φασί, Κουρήτων, περὶ ὧν ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα ἐρεῖ ὁ ποιητής. περὶ ἣν καὶ Κούριον ὄρος, ὅθεν οἱ Κουρήτες ὀνομασθῆναι δοκοῦσι, Πλευρώνιοι ὄντες. ὁ πολίτης αὐτῆς οὐ μόνον Πλευρώνιος ἀλλὰ καὶ Πλευρωνεύς. Ὁλενος δὲ ἦν μὲν καὶ Ἀχαϊκή, ὡς προερρέθη, νῦν δὲ περὶ Αἰτωλικῆς ὁ λόγος προφερομένης καὶ θηλυκῶς καὶ ἀρσενικῶς. Ὁλερος μὲντοι διὰ τοῦ -ρ πόλις Κρητικὴ πορρωτέρω, φασί, τῆς Ἱεραπύτνης, πόλεως καὶ αὐτῆς Κρητικῆς, ἐνθα καὶ Ἀθηναῖα Ὁλερία, ἐφ' ἣ ἑορτὴ τὰ Ὁλέρια. ὁ δὲ Γεωγράφος περὶ τῆς Αἰτωλικῆς Ὁλένου, ἔτι δὲ καὶ τῆς Πυλῆνης, λέγει, ὅτι Ὁλενον Αἰτωλικὴν ὁμωνύμως τῇ Ἀχαϊκῇ λεγομένην Αἰολεῖς κατέσκαψαν πλησίον οὔσαν τῆς νεωτέρας Πλευρῶνος, ὡς ἴχνη μόνον λείπεσθαι αὐτῆς ἐγγὺς Πλευρῶνος ὑπὸ τῷ Ἀρακίνθῳ, τὴν δὲ Πυλῆνην μετήνεγκαν εἰς τοὺς ἀνωτέρω τόπους, ἀλλάξαντες καὶ τὸ ὄνομα. Νοητέον δὲ ἐντεῦθεν καὶ, ὅτι Πλευρῶν οὐ μία ἦν Αἰτωλική, ἀλλὰ ἡ μὲν ἀρχαιότερα, ἡ δὲ νεωτέρα, ὡς νῦν ἐρρέθη. τῆς δὲ Πυλῆνης τὸ ἔθρικόν Πυλῆνιος. ἡ δὲ γε Παλλήνη διὰ τοῦ -α καὶ τῶν δύο -λ Θρακικὴ ἐστίν, ὡς ἀλλαχοῦ δεδήλωται. (η. 640) Χαλκίς δὲ ἦν μὲν καὶ ἐν Εὐβοίᾳ, ὡς προεδηλώθη, καὶ ἀλλαχοῦ δὲ πολλαχοῦ· ἡ δὲ παροῦσα Αἰτωλικὴ ἐστὶ· ῥέει δὲ ὁ Ἀχελῷος ἐκεῖσε. Ἡ δὲ Καλυδῶν ἀπὸ Καλυδῶνος κληθῆναι λέγεται, ὃς καὶ αὐτὸς Ἐνδυμίωνος υἱὸς ἢ Αἰτωλοῦ. μνήμη δὲ αὐτῆς ἔσται καὶ προϊόντι τῷ ποιητῇ ἐν τοῖς κατὰ τὸν Καλυδῶνιον σῦν. δοκεῖ δὲ ἐν Καλυδῶνι κατοικεῖν ὁ Οἰνεύς, ὡς δηλοῖ ὁ Γεωγράφος εἰπὼν, ὅτι τὰ περὶ Καλυδῶνα Οἰνεὺς ἔσχε. καὶ οὕτω μὲν ταῦτα. (η. 638ετ 641-3) Ὁ δὲ ποιητής καὶ ἑτεροῖαν ἱστορίαν συνήθως ἐπιπέκων φησίν, ὅτι Θόας Αἰτωλῶν ἡγεῖτο· «οὐ γὰρ ἔτ' Οἰνήος μεγαλήτορος παῖδες ἦσαν, οὐδ' ἄρ' αὐτὸς ἦν», ὁ Οἰνεὺς δηλαδή, «ἔθανε δὲ ξανθὸς Μελέαγρος». ἐκείνων δὲ ἐπιλιπόντων τῷ Θόαντι πάντα, φησίν, ἐπετέταλτο. Ποῖα πάντα; «ἀνάσσειν», φησίν, «Αἰτωλοῖς». Δῆλον γὰρ ὅτι ὁ τοῦτο ἔχων πάντ' ἔχει κατὰ τὸν εἰπόντα. καὶ ἴδε ὅτι καὶ νῦν τὸ ἀνάσσειν δοτικῇ συντέτακται. ὅρα δὲ καὶ τὸ «οὐκ ἦσαν» καὶ «οὐκ ἦν» καὶ τὸ «ἔθανεν», ὅπερ ἰσοδυναμεῖ μὲν τῷ οὐκ ἦν, ἐπαχθὲν δὲ τοῖς πρὸ αὐτοῦ ἄρσιν καὶ θέσιν γοργὴν ἐσχημάτισεν. ἐκ δὲ τοῦ ἐπετέταλτο ἢ ἐπιτολήγινεται καὶ πλεονασμῷ τοῦ -σ ἐπιστολή, ἢ νοουμένη ἐπὶ ἐντολῆς. ὅρα δὲ καὶ ὡς ἐνὶ μόνῳ καὶ ἐνταῦθα ὁ ποιητής ἠρκέσθη ῥήματι, τῷ «ἐνέμοντο», ἅπαξ ῥηθέντι ἐπὶ Πλευρῶνος. ὁ δὲ περὶ τοῦ Οἰνέως λόγος πολὺς ἐν ταῖς ἱστορίαις. Περὶ δὲ Μελεάγρου καὶ αὐτοῦ ἐρεῖ ὁ ποιητής ἐν τοῖς ἐφεξῆς. κληγετικὸς δὲ ἦν ὁ ἀνὴρ 1.485

πρὸς τῇ λοιπῇ ἀνδρίᾳ. διὸ καὶ Μελέαγρος φερωνύμως ὠνόμαστο διὰ τὸ μέλειναυτῷ τῆς ἄγρας. ἰδίᾳ δὲ αὐτὸν ἐξεφώνησεν ὁ ποιητὴς κατ' ἐξοχὴν τῶν ἐτέρων παίδων τοῦ Οἰνέως, καὶ ἔστι τὸ σχῆμα ὅμοιον τῷ «Τρῶάς τε καὶ Ἑκτορά». τὴν δὲ ἐνδοξότητα τῆς Πλευρώνας καὶ τῆς Καλυδῶνος δηλοῖ καὶ τὸ «Καλυδῶν καὶ Πλευρῶν, πρόσχημά ποτε τῆς Ἑλλάδος», ὡς εἴ τις εἶπῃ» πρόσωπον τηλαυγές» κατὰ Πίνδαρον ἢ προκόσμημα. ἢ δὲ τραγωδία εἶποι ἄν» πρὸν ὄπιον», [οὔ ἐντελές τὸ προενώπιον, στερηθὲν τοῦ ᾤε κατὰ τὸ σκορακίζειν, ὅπερ ἐστὶν ἐς κόρακας πέμπειν, καὶ κατὰ τὸ σκερβόλλειν, ἢ γουν ἐς κέαρβάλλειν, καὶ κατὰ τὸ νέρτερος καὶ κατὰ τὸ ξανθός καὶ κατὰ τὸ σκαρδαμύττειν, περὶ ὧν ἐν ἄλλοις ἐρρέθη.] Ὅτι δὲ καὶ παραρρέει τὴν Αἰτωλίαν ὁ Ἀχελῷος, δηλοῖ ὁ Γεωγράφος εἰπὼν, ὅτι Πίνδου πρὸς νότον Ἀχελῷος ῥέει μέσος Αἰτωλῶν καὶ Ἀκαρνάνων. ἔχουσι δέ, φησὶν, Ἀκαρνᾶνες μὲν τὸ πρὸς ἐσπέραν μέρος αὐτοῦ, Αἰτωλοὶ δὲ τὸ πρὸς ἕω μέχρι Λοκρῶν, οἱ καλοῦνται Ὀζόλαι, καὶ τοῦ Παρνασοῦ. λέγει δὲ καί, ὅτι Ἀκαρνάνων μὲν ὑπέρκεινται βορειότεροι Δόλοπες, Αἰτωλῶν δὲ Ἀθαμᾶνες καὶ Περραιβοὶ οἱ μετ' ὀλίγα ῥηθησόμενοι. (ἡ. 645–52) Ὅτι καὶ Κρητῶν ὀγδώκοντα νῆες ἦσαν, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν Ἀργείων φθάσας εἶπεν, οἱ Κνωσσόν τε εἶχον Γόρτυνά τε, Λύκτον, Μίλητόν τε καὶ Λύκαστον, Φαιστόν τε Ῥυτίον τε. λέγει δὲ τὴν μὲν Γόρτυνα τειχιόεσσαν, ὡς καὶ πρὸ μικροῦ τὴν Τίρυνθα, διὰ τὸ ἐρυμνόν· τὴν δὲ Λύκαστον ἢ τὸν Λύκαστον ἀργινόνετα, τουτέστι λευκόγειον. ἀργιλώδης γὰρ πού ἢ ἐκεῖσε γῆ. ταῦτόν δὲ ἀργινόνετα εἶπειν καὶ ἀργιλώδη διὰ τὴν τοῦ ᾤε καὶ τοῦ ᾤλ συγγένειαν [τὴν δηλουμένην καὶ ἐν τῷ νεογιλός, ὁ οἶον νεογινός καὶ ἐν συγκοπῇ νεογνός, καὶ ἐν τῷ Ἀθήνη· Ἀθήλη γάρ, φασὶν, ἐκείνη, ὡς μὴ θηλάσασα.] Ὅρα δὲ ὅτι εἰπὼν ὁ ποιητὴς «οἱ Κνωσσόν εἶχον», τοὺς δὲ λοιποὺς Κρητικούς τόπους δίχα ῥήματος προαγαγὼν κατὰ τὸ ἀπὸ κοινοῦ σχῆμα, ὁποῖόν τι καὶ ἀνωτέρω ἐν τῷ Αἰτωλικῷ καταλόγῳ ἐποίησεν, ὅμως ὕστερον ἐπήγαγεν· «ἄλλοι τε, οἱ Κρήτην ἐκατόμπολιν ἀμφενέμοντο». (ἡ. 646) Ὅτι δὲ ἡ Κνωσσὸς βασιλεῖον ἦν ἐν τῇ Κρήτῃ καὶ περὶ Γόρτυνος δέ, ζητητέον καὶ ἐν τοῖς τοῦ Περιηγητοῦ. νῦν δὲ εἶπειν ἀρκεῖ, ὅτι κατὰ τὸν Γεωγράφον ἐν πεδίῳ ἢ τῶν Γορτυνίων, ἦν παραρρέει Ληθαῖος ποταμός, τειχιόεσσα μὲν ποτε καθ' Ὀμηρον, ἀποβαλοῦσα δὲ τὸ τεῖχος ἐκθεμελίων καὶ ἀτειχιστος μείνασα. ὁ γοῦν Φιλοπάτωρ ἀρξάμενος τειχίζειν ἐπιὸ γδοήκοντα σταδίου παρῆλθε μόνον. Κνωσσοῦ δὲ κύκλος ἀρχαῖος τριάκοντα 1.486 στάδια. κεῖται δὲ ἀντικρὺ Πελοποννήσου πρόσβος. οὕτω δὲ ἠδύναντο ἡ Κνωσσὸς καὶ ἡ Γόρτυνα, ὥστε συμπράττουσαι, φασὶν, ἀλλήλαις πάντας ὑπηκόους εἶχον τοὺς ἄλλους, στασιάσασαι δὲ διίστων τὰ κατὰ τὴν νῆσον. προσθήκη δέ, φασὶν, ἡ Κυδωνία μεγίστη ὁποτέροις προσγένηται. ἦν δὲ ἡ Κυδωνία ἐπιφανεστάτη καὶ αὐτή. (ἡ. 647) Λύκτος δέ, ἥς ἐπίνειον ἡ λεγομένη Χερόνησος, ὠνόμασται ἀπὸ Λύκτου, υἱοῦ Λυκάονος, ὡς ὁ γράψας τὰ Ἐθνικὰ ἱστορεῖ. ἔνιοι δέ, φησὶ, Λύττον αὐτὴν καλοῦσιν, ὡς ἐν μετεώρῳ τόπῳ κειμένην. τὸ γὰρ ἄνω καὶ ὑψηλὸν λύττον φασὶ. Μίλητος δέ, ἡ Κρητικὴ αὕτη, προὔπηρχε τῆς Ἀσιανῆς Μιλήτου, ἦν ἔκτισεν ὁ παλαιὸς Σαρπηδῶν ἀγαγῶνοϊκήτορας καὶ καλέσας αὐτὴν κατὰ τὸν Γεωγράφον ἐκ τῆς Κρητικῆς Μιλήτου. ὅτι δὲ πολλοὶ Μίλητοι, καὶ ὡς πολλὰς ἀποικίας ἔστειλαν, δῆλον ἐκ τῶν ἱστοριῶν. καὶ ἡ μὲν Κρητικὴ οὐ πολὺν ἔχει παρὰ τοῖς ἱστοροῦσι πλατυσμόν, ἢ δὲ Ἴωνικὴ πλουτίζεται τοῖς κατ' αὐτὴν σεμνώμασι, τοῖς τε ἄλλοις καὶ τῷ περὶ αὐτὴν μεγίστῳ ναῶ ποτε, ὃς διέμεινε, φασὶ, χωρὶς ὀροφῆς διὰ τὸ μέγεθος, καὶ τοῖς σοφοῖς δέ, ὧν εὐφόρησε, τῷ τε Θάλητι καὶ τῷ Φωκυλίδῃ καὶ τῷ παρρησιαστικῷ ῥήτορι Αἰσχίνῃ, ὃς οὐκ εἰς καλὸν τῆς παρρησίας ἀπώνατο, καὶ τῷ κίθαρωδῷ Τιμοθέῳ, εἰς ὃν ἐπίγραμμα τοιοῦτον· «πάτρα Μίλητος τίκτει Μούσαισι ποθινὸν Τιμόθεον, κιθάρας δεξιὸν ἠνίοχον». γέγραπται δὲ περὶ Μιλήτου καὶ ἐν τοῖς εἰς τὸν Περιηγητὴν. Λύκαστος

δὲ ἀπὸ Λυκάστου, φασίν, αὐτόχθονος ἢ παιδὸς τοῦ Μίνως. ἔστι δὲ καὶ Ποντική Λύκαστος κατὰ τὸν γραφεὰ τῶν Ἐθνικῶν, ὃς λέγει καί, ὅτι τὴν Κρητικὴν Λύκαστον ὀξύνουσιν οἰέγχωριοι· οὐκ ἐπικρατεῖ δέ, φησίν, ἡ ἐθνικὴ παράδοσις, τουτέστι παρὰ τοῖς ἄλλοις οὐκ ὀξύνεται. (ἡ. 648) Ἡ δὲ Φαιστός ὀξύνεται πρὸς διαστολὴν τοῦ βαρυτόνου Φαίστου τοῦ κυρίου ὀνόματος, ὃς καὶ ἔκτισεν αὐτήν, υἱὸς ὦν Ῥοπάλου, υἱοῦ Ἡρακλέος, ὡς ὁ Ἐθνογράφος λέγει, ὃς καὶ Πελοποννησίαν Φαιστὸν ἱστορεῖ. Φαίστιον δὲ φασίν εἶναι σοφὸν τὸν Ἐπιμενίδην, ὃς καθαρμὸς δι' ἐπὶ ὠνέποιησε. διεῖχε δὲ κατὰ τὸν Γεωγράφον Γόρτυνος μὲν στάδια ἐξήκοντα, θαλάσσης δὲ εἴκοσι, κατεσκάφη δὲ ὑπὸ Γορτυνίων. [Εἰς δὲ τὴν διάφορον τόνωσιν τοῦ Φαιστός καὶ Φαῖστος θετέον σὺν ἄλλοις ἀλλαχοῦ δηλουμένοις καὶ τὸ Ἀθηναῖος τοπικὸν καὶ Ἀθήναιος κύριον καὶ ἐπαινετὸς τὸ ἐπίθετον καὶ Ἐπαινετος κύριον 1.487 καὶ νόμος τὸ κοινὸν καὶ νομὸς ὁ κατὰ τόπον καὶ πλησίος ὁ ἐγγίζων καὶ Πλήσιος κύριον ἀνδρὸς ἱεροῦ.] Τὸ δὲ Ῥύτιον τὸ ἐν Κρήτῃ προπαροξύνεται μὲν, ὡς τὸ στάδιον, κατὰ τοὺς παλαιούς, διὰ διχρόνων δὲ γράφεται. τὸ μέντοι Τρωαδικὸν Ῥοίτειον, ὅπερ καὶ ἄκρα καὶ πόλις Τρωάδος ἐστίν, ἐξήλλακται ὡς περ τῆτοπικῆ διαστάσει, οὕτω καὶ ταῖς δυοῖς διφθόγγοις, ἐν αἷς γράφεται. ἔθνικὸν δὲ καὶ τούτου καὶ ἐκείνου Ῥυτιεύς. περὶ δὲ τοῦ ῥηθέντος Τρωϊκοῦ Ῥοιτείου, ὅτι τε πόλιν ὁμώνυμον ἐπὶ λόφῳ εἶχε καὶ ἡ ὄνα συνεχῆ, ἐφ' ἣ μνημα καὶ ἱερὸν Αἶαντος, καὶ εἴ τί που ἄξιον ἄλλο τῆς ἐν καιρῷ μνήμης, ἐν τοῖς ἐξῆς δηλωθήσεται. (ἡ. 649) Ἐκατόμπολις δὲ ἡ Κρήτη λεγομένη ἐνταῦθα, ἐνενηκοντάπολις ἐν τῇ Ὀδυσσεΐα ποιεῖται. καὶ οἱ μὲν φασίν, ὅτι ἀληθῶς ἐκατόμπολις μὲν ἦν κατὰ τὴν ἐνταῦθα ἱστορίαν. Λεῦκος δέ, οὗ καὶ Λυκόφρων μέμνηται, δέκα πόλεις ἐπόρθησεν ἀποστατήσας καὶ ἐπαναστὰς τῷ Ἰδομενεΐ. ὅθεν ἐν τῇ Ὀδυσσεΐα ἐνενηκοντά πόλεις ἔχειν ἡ Κρήτη λέγεται. ἄλλοι δὲ εἶπον, ὅτι ἐκατόπολιν ὀποιήτης τὴν Κρήτην εἰπὼν τὸ ἐφ' ἑαυτοῦ εἶπεν, ἡ γουν τὸ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν, ἐν αἷς αὐτὸς περιῆν· ἐπὶ μέντοι τῶν Τρωϊκῶν ἐνενηκοντά ἦσαν. Ἀλθαίμενης δέ, φασίν, ἐκπεσὼν Ἄργου ἐκτίσε τὰς δέκα ἢ καί, ἄλλως εἰπεῖν, μετὰ τὰ Τρωϊκὰ ἐπεκτίσθησαν δέκα, ὡς ἱστορεῖ Ἐφορος. ὥστε κατὰ τούτους πρὸ μὲν τοῦ Ὀμήρου ἐνενηκοντά ἦσαν, εἴτε Λεύκου πολιορκήσαντος τὰς δέκα, εἴτε καὶ ἄλλως πως, ἐπὶ δὲ τοῦ Ὀμήρου ἐκατόν. περὶ δὲ Κρήτης εἴρηται εἰς ἱκανὸν ἐν τοῖς τοῦ Περιηγητοῦ. Ἱστοροῦνται δὲ καὶ ναυκρατῆσαι ποτε οἱ Κρήτες, ὥστε καὶ παροιμία εἰς τοὺς προσποιομένους ἀγνοεῖν ἄπερ ἀκριβῶς οἶδασιν αὐτῆ· «ὁ 1.488 Κρῆς τὴν θάλασσαν», ὅπερ ὁ Γεωγράφος νοεῖ κατ' ἔλλειψιν τοῦ ἀγνοεῖ, ἴνα λέγῃ ἡ παροιμία, ὅτι Κρῆς ἀγνοεῖ τὴν θάλασσαν, εἰρωνικοῦ δηλαδὴ ὄντος τοῦ λόγου. ἔπασχον δὲ καὶ κακέρωτας, οὓς καὶ ἐν νόμῳ εἶχον. ὡς δὲ καὶ πανοῦργοιοὶ Κρῆτες [καὶ χεῖρους ἤπερ οἱ κατὰ Ῥόδον, περὶ ἣν τοὺς Τελχίνας ἡ ἱστορία κατοικίζει τοὺς ἀλλαχοῦ δηλουμένους,] ἔτερα παροιμία δηλοῖ ἡ λέγουσα «πρὸς Κρῆτα κρητίζεις», ἡ γουν πρὸς οὐκ ἀπάνουργον ἄνδρα τοὺς δόλους ράπτεις. καὶ οὕτω μὲν τὰ ἐν τούτοις. (ἡ. 650 ς.) Κρητῶν δὲ ἡγοῦντο Ἰδομενεύς, οὐ πολὺς λόγος παρὰ τῷ ποιητῇ πολλαχοῦ, καὶ Μηριόνης, ὦν Ἰδομενεῖα μὲν δουρὶ κλυτὸν λέγει, τουτέστι περίκλυτον ἐν τῷ δουρὶ καὶ αἰχμητῆν, τὸν δὲ Μηριόνην ἀτάλαντον, ὃ ἐστὶν ἴσον Ἐνυαλίῳ ἀνδρεϊφόντῃ, τουτέστι τῷ Ἄρει. περὶ δὲ τῶν τριῶν τούτων λέξεων, τοῦ ἀτάλαντος καὶ Ἐνυάλιος καὶ ἀνδρεϊφόντης, τὰ μὲν εἴρηται, τὰ δ' ἐν ἑτέροις δηλωθήσεται. θεῖος δὲ Μηριόνου κατὰ τὴν ἱστορίαν ὁ Ἰδομενεύς. Διὸς γὰρ Μίνως, οὗ καὶ Πασιφάης Δευκαλίων, οὗ Μόλος καὶ Ἰδομενεύς, Μόλου δὲ Μηριόνης. (ἡ. 653–7) Ὅτι «Τληπόλεμος Ἡρακλείδης ἠὺς τε μέγας τε ἐκ Ῥόδου ἐννέα νῆας ἤγε Ῥοδίων ἀγερῶχων, οἱ Ῥόδον ἀμφενέμοντο διατρίχῃ κοσμηθέντες Λίνδον Ἰηλυσόν τε καὶ ἀργινόνετα Κάμιρον». εἶτα ἐπαναλαβὼν λέγει· «τούτων Τληπόλεμος δουρὶ κλυτὸς

ἡγεμόνευεν». ἐπανελάβε δὲ ὁ ποιητὴς οὐ μόνον, ἵνα εὐθὺς ἱστορίαν παραπλέξῃ σαφῶς καὶ εὐφυῶς τὴν ῥηθησομένην, ἀλλὰ καὶ ἵνα ἐφερμηνεύσῃ τὸ «Τληπόλεμος ἄγε νῆας Ῥοδίων», ὅτι ταυτόν ἐστι τῷ «ἡγεμῶν ἦν τῶν Ῥοδίων». οὐ γὰρ ἀπλῶς πᾶς ὁ νῆας τινῶν ἄγων ἤδη καὶ ἡγεμονεύει ἐκείνων ὡς βασιλεύς. οὕτω δὲ καὶ τὸ «οἱ Ῥόδον ἀμφενέμοντο» ἐφερμηνευτικόν ἐστι τοῦ «ἐκ Ῥόδου ἐννεά νῆας ἦγε Ῥοδίων», ἵνα δείξῃ σαφῶς, ὅτι οἱ ἐκ Ῥόδου νῆας Ῥοδίων ἄγοντες οὗτοι καὶ Ῥόδιοι ἦσαν. ἄλλως γὰρ οὐκ ἦν τοῦτο πάνυ σαφές, ἐπεὶ τοὶ καὶ οἱ Ἀρκάδες ἐκ Μυκλήνης, τῆς ὑπὸ τὸν Ἀγαμέμνονα, νῆας Μυκηναίων ἄγοντες, ὅμως οὐκ ἦσαν Μυκηναῖοι. (η. 654) Περὶ δὲ Ῥόδου ζήτησι καὶ ἐν τοῖς τοῦ Περιηγητοῦ, εἰ δὲ βούλει, καὶ ἐν τοῖς τοῦ Πλουτάρχου· πάνυ γὰρ καὶ αὐτὸς τοὺς Ῥοδίους ἐξαίρει. ὁμοίως καὶ Πίνδαρος. ἦν δὲ καὶ Αἴγυπτία Ῥόδος κατὰ Ἡρόδοτον, ὡς περὶ καὶ Χίος. φησὶ γοῦν ἐκεῖνος οὕτως· «εὐδαιμονῆσαι λέγεται Αἴγυπτος ἐπὶ Ἀμάσιος μάλιστα καὶ πόλεις γενέσθαι τότε πάσας δισμυρίας τὰς οἰκουμένας, ἐν αἷς καὶ Ἰώνων μὲν Χίος, Τέως, Φώκαια, Κλαζομεναί, Δωριέων 1.489 δὲ Ῥόδος, Κνίδος καὶ ἄλλαι τινές». (η. 653) Ἡὺς δὲ ὁ ἀγαθός, ἐξ οὗ κατὰ Ἡρόδωρον καὶ Ἀπίωνα καὶ ὁ ἐνηγῆς, ἢ καὶ ἄλλως ὁ πλατύς. καὶ ῥηθήσεται ἀλλαχοῦ, ὅπως γίνεται. (η. 654) Ἀγέρωχοι δὲ οἱ ἄγαν γέρας ἔχοντες, ἵνα εἰεν ἀγεράχοι καὶ ἐν συναιρέσει ἀγέρωχοι [κατ' ἐπίτασιν τῶν ἀπλῶς γεραρῶν. δηλοῖ δέ, φασίν, οὕτως ἢ λέξις τοὺς σεμνοὺς, ὡς Ἀλκμάν βούλεται. Ἀλκαῖος δέ, φασί, καὶ Ἀρχίλοχος ἀγέρωχον τὸν ἄκοσμον καὶ ἀλαζόνα οἶδε. τοῦτο δὲ ἴσως ἐκ μεταφορᾶς τοῦ ὑπερημένου καὶ ὑπερφανοῦς, ἐξ οὗ πλεονασμῶ τοῦ ἦτα ὑπερήφανος, καὶ τοῦ κούφου καὶ ἐλαφροῦ, ὃς ἄγοιτο ἂν ῥᾶον ὑπὸ ὄχου ἡγουν ἄρματος. μέση οὖν λοιπὸν λέξις καὶ ὁ ἀγέρωχος, ὅτε δὲ Τρῶές που ἀγέρωχοι καὶ Λύκιοι λεχθήσονται, δύναται ἢ λέξις οὐ μόνον δηλοῦν σεμνοῦς τοιοῦτους, ἀλλὰ καὶ ἡνιοχικοὺς παρὰ τὸ ἄγειν ῥᾶον καὶ ἐλαύνειν ὄχους, οἵκαὶ ὄχεια λέγονται διγενῶς, ὁμοίως τῷ ὁ σκότος καὶ τὸ σκότος καὶ τοῖς ὄσατοιαῦτα.] (η. 655) Τὸ δὲ «διατρίχα κοσμηθέντες» οὐ βούλονται οἱ παλαιοὶ προπαροξύνεσθαι διάτρίχα. ὑπερβαίνουσα γὰρ ἢ πρόθεσις εἰς τὴν μετοχὴν καθιστᾷ τὴν ἀνάγνωσιν οὕτω «διακοσμηθέντες τρίχα», ἡγουν τριχῶς, τουτέστιν εἰς μέρη τρία. πῶς δὲ τρίχα; εἰς Λίνδον, εἰς Ἰηλυσὸν καὶ εἰς Κάμιρον. τὸ δὲ «τρίχα διακοσμηθῆναι» παρακατιῶν ὁ ποιητὴς «τριχθὰ οἰκῆσαι» φησὶ. τοῦτο δὲ εὐθὺς καὶ ἄλλως διασαφῶν ἐπάγει καταφυλαδόν, ὅπερ ἀλλαχοῦ διηρημένως εἶπεν ἐν τῷ «κρίνε ἄνδρας κατὰ φύλα». οὕτως ὁ ποιητὴς κἀνταῦθα διασαφητικὸς ἐαυτοῦ καὶ παραφραστικός, ἔτι δὲ καὶ πλατυντικός, ὅποι χρεῶν, καὶ αὐτὸ πάλιν ἀποστενωτικός. (η. 656) Τῶν δὲ ῥηθειῶν τριῶν πόλεων ἢ μὲν Λίνδος φυλάσσει ἔτι καὶ νῦν τὴν κλησιν, ἐξ ἧς Κλεόβουλος, εἷς τῶν ἑπτὰ σοφῶν, αἱ δὲ λοιπαὶ δύο παραφωνοῦνται. ὁ δὲ Γεωγράφος κύρια ὀνόματα οἶδε τὸν Λίνδον, τὸν Ἰηλυσὸν καὶ τὸν Κάμιρον, ὧν αἱ πόλεις ὁμώνυμοι. κατὰ δὲ τινὰς, φησὶ, κτίσας ὁ Τληπόλεμος τὰς πόλεις ἔθετο αὐταῖς ὀνόματα ὁμωνύμως θυγατράσι τοῦ Δαναοῦ. τὴν δὲ Λίνδον ἐπὶ ὄρους ἰδρῦσθαι λέγει, ἀνατείνουσαν πρὸς μεσημ. 1.490 βρῖαν καὶ πρὸς Ἀλεξάνδρειαν μάλιστα, ἔχουσαν ἱερὸν ἐπιφανὲς Λινδίας Ἀθηνᾶς, Δαναΐδων ἴδρυμα. ἦν δὲ, φησὶ, καὶ κόμη Ἰαλυσός. [Ἰστέον δὲ ὅτι Λίνδος οὐ μόνον Ῥοδία πόλις, ἀλλὰ καὶ τι ἀρωματικὸν εἶδος, ὡς δῆλον ἐκ τοῦ «ὄσμῆλιβάνου, σμύρνης, καλάμου, στύρακος, λίνδου», ὡς φησιν Ἀθήναιος.] Τὴν δὲ Ῥόδον τὴν πόλιν ὕστερόν φησι κτισθῆναι κατὰ τὰ Πελοποννησιακὰ ὑπὸ ἀρχιτέκτονος, ὑφ' οὗ καὶ ὁ Ἀττικὸς λιμὴν, ὁ Πειραιεύς. ὁ δὲ τὰ ἔθνη καὶ συλλέξας καὶ Σικελικὴν πόλιν Λίνδον ἱστορεῖ, ὃς καὶ τὴν παρ' Ὀμήρῳ Ἰηλυσὸν Ἰαλυσὸν γράφει λέγων εἶναι καὶ ἐν Σκυθία καὶ ἐν τῷ Ἀδρία δὲ κόλπῳ Ἰαλυσόν. τὴν δὲ Κάμιρον διὰ τοῦ ῥι καὶ αὐτὸς γράφει πρὸς διαστολὴν τοῦ κυρίου. τὸ γὰρ κύριον, ὁ Κάμιρος, διὰ διφθόγγου γράφεται. Κάμιρον δὲ

ἀργινόντα λέγει, ὡς καὶ πρότουτον τὸν Λύκαστον καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς δὲ λευκὴν Τίτανον τὴν λευκόγειον. λέγεται δὲ Καμυρέα εἶναι Πείσανδρον διασημότερον ποιητὴν. τὸν δὲ προρρηθέντα Λίνδον καὶ τοὺς αὐτοῦ ἀδελφοὺς οὕτω γενεαλογοῦσιν οἱ παλαιοὶ Ἡλίου καὶ Ῥόδου νύμφης υἱὸς Κέρκαφος, οὗ καὶ Λυσιππῆς Λίνδος, Ἰηλυσοῦς καὶ Κάμειρος, ὃν καὶ ὁ Χοιροβοσκὸς κατὰ κανόνα διὰ διφθόγγου γράφει ἐν τῇ Ὄρθογραφίᾳ. ἕκ δὲ τοῦ ῥηθέντος Κερκάφου Κερκαφίδες αἱ Ῥόδιαι γυναῖκες ἐκαλοῦντο. [Τὸ δὲ «ἀργινόντα Κάμυρον» δύναται διγενὲς εἶναι, τὸ μὲν κοινῶς, τὸ δὲ Ἰωνικῶς, καθὰ καὶ τὸ «Πύλου ἡμαθόντος». τὸ δὲ ἀργινόντες ἔχοι ἂν ἀπορίαν πῶς τῷ ἱεροπαραλήγεται καὶ μὴ τῇ ἑ-ι διφθόγγῳ, ὡς ἀπὸ τοῦ ἀργε<ν>όν, τὸ λευκόν. εἶη δὲ ἂν ἴσως καὶ αὐτὸ ἐκπεσὸν τοῦ ἑ-ι τῆς ἑ-ι διφθόγγου, ὁμοίως τῷ ἀλγινόντες, ἀπαιτοῦντος τοῦ μέτρου.] (η. 658–70) Ἡ δὲ, ὡς εἴρηται, παραπλεκομένη ἤντα ὑθα παρὰ τοῦ ποιητοῦ ἱστορία τοιαύτη τίς ἐστίν· ὅτι τὸν Τληπόλεμον ἔτεκεν Ἀστυόχεια βίη Ἡρακλειῆ· «τὴν ἄγετ' ἐξ Ἐφύρης ποταμοῦ ἀπὸ Σελλήεντος πέρσας ἄστεα πολλὰ διοτρεφῶν αἰζηῶν. Τληπόλεμος δ' ἐπεὶ οὐντράφ' ἐνὶ μεγάρῳ εὐπήκτῳ, αὐτίκα πατρὸς ἐοῖο φίλον μήτρῳα κατέκτα ἠδηγηράσκοντα Λικύμνιον, ὄζον Ἄρηος· αἶψα δὲ νῆας ἔπηξε, πολλὸν δ' ὄγελαὸν ἀγείρας βῆ φεύγων ἐπὶ πόντον· ἀπείλησαν γάρ οἱ ἄλλοι υἱέες υἰωνοὶ τεβίης Ἡρακλειῆς. αὐτὰρ ὁ γε», τουτέστιν ὁ Τληπόλεμος, «ἐς Ῥόδον ἵξεν ἀλώμενος ἄλγεα πάσχων. τριχθὰ δὲ ὤκηθεν καταφυλαδόν, ἠδ' ἐφίληθεν ἐκ Διός, ὅστε θεοῖσι καὶ ἀνθρώποισιν ἀνάσσει. καὶ σφιν θεσπέσιον πλοῦτον κατέχευε Κρονίων». τοιαῦτα τὰ τῆς Ὀμηρικῆς ἱστορίας ἧς τὸ μὲν ὅλον σαφέστερον εἰπεῖν, τοιοῦτόν ἐστιν Ἀστυόχη, κατὰ δὲ Ὀμηρον Ἀστυόχεια, ὡς καὶ 1.491 Πηνελόπη Πηνελόπεια, Φύλαντος ἦν θυγάτηρ. ταύτην Ἡρακλῆς ἄγεται ἀνελὼν τὸν Φύλαντα, ὅτε κατὰ Ἐφυραίων Αἰτωλοῖς ἐστρατήγει. γεννᾷ δὲ ἐξαυτῆς Τληπόλεμον, ὃς ἐκτραφεὶς περιπέπτωκεν ἀκουσίῳ κακῷ. ἰδὼν γὰρ τὸν ἑαυτῷ μὲν πάππον, τῷ δὲ πατρὶ μήτρῳα, ἦτοι τὸν πρὸς μητρὸς θεῖον τοῦ Ἡρακλέος, τουτέστι τὸν Λικύμνιον-ἀδελφὸς γὰρ ἦν Ἀλκμήνης, ὡς φασιν, ὁ Λικύμνιος-τοῦτον οὖν ἰδὼν ἀμελῶς φασιν ἐν γῆρα χειραγωγούμενον καὶ ἀφείδεις βακτηρίαν ἐπὶ τὸν οἰκέτην τοῦ μὲν οἰκέτου ἡμαρτεν οὐ κατευστοχήσας, τὸν δὲ γέροντα πλήξας ἐκτεινεν οὐχ' ἐκόν. διὸ καὶ ἔφυγεν εἰς Ῥόδον συναγαγὼν λαὸν καὶ στασιαζομένους τοὺς Ῥοδίους εὐρηκῶς καὶ ἐνὶ προσκεχωρηκῶς μέρει ἐκράτησε. καὶ δυνατὸς γενόμενος ἐστράτευσε κατὰ τῆς Τροίας καὶ αὐτός. καιοῦτω μὲν ἡ Ὀμηρικὴ ἐν ὀλίγῳ διασεσάφηται ἱστορία. τὰ δὲ κατὰ μέρος αὐτῆς τοιαῦτα. (η. 662) Μήτρως μὲν εἴρηται καθ' ὁμοιότητα τοῦ πάτρως· ὡς γάρ παρ' Ἡροδότῳ πάτρως ὁ ἀπὸ πατρικοῦ ἀδελφοῦ θεῖος, οὕτω νῦν ὁ ἀπὸ μητρικοῦ μήτρως. [Οἱ δὲ μεθ' Ὀμηρον καὶ τοὺς ἀπλῶς κατὰ πατέρα προγόνους οὕτω καλοῦσιν, ὡς δηλοῖ καὶ ὁ ἐν τῷ Περὶ συγγενικῶν ὀνομάτων ὧδέ πως διαστείλας· τήθη ἐστὶν ἡ τοῦ πατρὸς μήτηρ, ὡς ἡ Ἀερόπη τῷ Ὀρέστη, καὶ ἡ τῆς μητρὸς δὲ μήτηρ, ὡς τῷ αὐτῷ ἡ Λήδα. ταύτας δὲ μάμμιας τινές φασι καὶ μαίας. θεῖος δὲ ὁ καὶ νέννος κατὰ τινὰς πατρὸς ἀδελφός, ὁμοίως δὲ καὶ μητρὸς ἀδελφός. καιοῦτω μὲν ἡ τήθη. Τηθὶς δὲ ἀνάλογόν τι τῷ θείῳ· πατρὸς γὰρ ἀδελφὴ ἢ μητρὸς. τούτους δὲ οἱ μὲν πατραδέλφους καὶ μητραδέλφους, οἱ δὲ πάτρως καλοῦσι καὶ μήτρως· Πίνδαρος δὲ οὐκ ἀδελφοὺς ἀλλὰ γονέας μητρὸς μάτρως ἔφη, Στησίχορος δὲ πάτρῳα τὸν κατὰ πατέρα πρόγονον εἶπεν, ἔνθα παρ' αὐτῷ Ἀμφίλοχος ἔφη τὸ «πάτρῳα ἐμὸν ἀντίθεον Μελάμποδα». Μελάμπους γὰρ, οὗ Ἀντιφάτης, οὗ Ὀϊκλῆς, οὗ Ἀμφιάραος, ὅθεν Ἀμφίλοχος. ὅρα οὖν, οἷος ὁ Μελάμπους ἦν πάτρως τῷ Ἀμφιλόχῳ οὕτω πόρρωθεν.] (η. 658) «Βίη δὲ Ἡρακλειῆ» πεντασυλλάβως ταῦτόν μὲν ἐστὶ τῷ «βίη Ἡρακλειῆ» τῷ τετρα1.492 συλλάβῳ. γίνεται δὲ ἐκ τῆς Ἡρακλῆος γενικῆς, οὗ κτητικὸν ἀρσενικὸν Ἡρακλῆιος καὶ θηλυκὸν Ἡρακλειῆ. (η. 659) Ἐφυραν δὲ ὑποπτεύουσι τινες

ένταυθα τὴν Θεσπρωτικὴν λέγεσθαι, τὴν μετονομασθεῖσαν Κέρκυραν, λέγοντες καὶ Σελλήεντα ποταμὸν Θεσπρωτίας, διάφοροι δὲ Ἐφυραι, εἶπερ ὁ Γεωγράφος καὶ εἰς ἑννέα ταύτας μετρεῖ. εἴρηται δὲ περὶ αὐτῶν καὶ ἐν τῷ περὶ Κυλλήνης πρὸ τούτων λόγῳ· καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς εἰρήσεται πού. περὶ πάσας δὲ ἢ τὰς γούνπλειους Ἐφύρας ἱστορεῖται Σελλήεις ῥέειν ποταμὸς συναμφιβαλλόμενος καὶ αὐτός, ὅτε πού Ἐφυρα ἀμφιβάλλεται. (η. 660) Ἔοικε δὲ καὶ πολλὰς ἢ τοιαύτη Ἐφυρα πόλεις ἔχειν περὶ αὐτήν, ὡς δηλοῖ τὸ «πέρσας ἄστεα πολλὰ», τουτέστι πορθήσας. τοῦτο δὲ σχῆμά ἐστι καινόν, ἦγουν τὸ «βίη Ἡρακλέος πέρσας ἄστεα πολλὰ», καὶ ὡς εἰπεῖν σολοικοφανές. καὶ ὁμοίωται τῷ «ψυχὴ Θηβαίου Τειρεσίου χρύσειον σκῆπτρον ἔχων». ὥσπερ γὰρ ἐν τούτῳ οὐ πρὸς τὸ λεγόμενον ἦγουν πρὸς τὸ «ψυχὴ Τειρεσίου» ἀποδέδοται τὸ ἔχων, ἀλλὰ πρὸς τὸ νοούμενον—ψυχὴ γὰρ Τειρεσίου ὁ Τειρεσίας νοεῖται, ὃς καὶ ἔχων σκῆπτρον ἀσολοικίστως λεχθήσεται—οὕτω καὶ ἐνταυθα βίη Ἡρακλέος ὁ Ἡρακλῆς ἐστίν, ὃς καὶ πέρσας λέγεται ἄστεα πολλὰ. [Τὸ δὲ «διοτρεφῶν αἰζηῶν» ταυτόν ἐστι τῷ βασιλικῶν ἀνδρῶν, οἷς δηλαδὴ πόλεις ἀνάκεινται.] (η. 661) Εὐπηκτον δὲ μέγαρον τὸ εὐπαγές λέγει καὶ στερεόν. οὕτω δὲ καὶ τὸ πηκτὸν νοεῖται ἄροτρον καὶ τὸ νῆας ἔπηξεν, ἀντὶ τοῦ συνεστήσατο στερεῶς, ὅπερ παράγει καὶ τὸν ναυπηγὸν καὶ τὴν Ναύπακτον δέ, ὡς ἐν ἄλλοις εἴρηται. (η. 662) Τὸ δὲ κατέκτα συστέλλει τὴν λήγουσαν κατὰ τοὺς παλαιούς, ὡς μὴ ὄν δευτέρας συζυγίας, ἀλλὰ ἀποκοπὴν ἐκ τοῦ ἔκτανε. (η. 663) Τὸ δὲ «ἦδη γηράσκοντα» ἢ ἀπλῶς οὕτω παρέρριψεν ἢ, ἵνα σεμνύνη τὸν Λικύμνιον. οὐκ ἂν γὰρ τάχα ὁ Τληπόλεμος Λικύμνιον τὸν τοῦ Ἄρεος ὄζον οὕτω ῥαδίως ἀνεῖλεν, εἰ μὴ ἐγήρασκε. (η. 664) Τὸ δὲ ταχὺ νῆας πῆξαι τὸ τάχος ἐνδείκνυται τοῦ φυγεῖν σπεύδοντος. Τὸ δὲ «πολὺν λαὸν ἀγείρας» εἰς πιθανότητα κεῖται τοῦ ἀλῶναι τὴν Ῥόδον οὕτω ῥαδίως καὶ οἰκηθῆναι ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Τληπόλεμον. (η. 665) Τὸ δὲ ἠπειλήσαν λέγεται μὲν ποτε καὶ παθητικῶς, δηλοῖ δέ, ὡς οἱ παλαιοὶ φασὶ, πολιτικὴν ἡμερότητα. Ἑλληνικὸν γάρ, φασί, τὸ μὴ φόνῳ φόνον λυεῖν, φυγαδεύειν δὲ τὸν ἅπαντα χρόνον, ὥστε Σόλων, φασίν, ἐντεῦθεν λαβὼν ὤρισε τοῦτο. (η. 666) Τὸ δὲ «υἱοὶ καὶ υἰώνοι Ἡρακλέος» τὴν τῶν Ἡρακλειδῶν δηλοῖ 1.493 πολυπλήθειαν. πολλοὶ γὰρ ἀληθῶς εἶναι ἱστοροῦνται. (η. 667) Τὸ δὲ «ἄλγεαπάσχων», ὡς παρακολούθημα εἴρηκε τῶν πλανωμένων. εἰ γὰρ καὶ ἔπηλυξέλων εἰς Ῥόδον ὁ Τληπόλεμος ἐκράτησεν, ἀλλὰ πολλὰ φθάσας ἔπαθεν ἀλγεινά, ὥστε εἴη ἂν καὶ ἡ ἄλλη, ὃ ἐστὶν ἡ πλάνη, ἄλλη τις ἐλλείψει τοῦ ᾱ. (η. 668–70) Τὸ δὲ «τριχθὰ ὠκίθησαν» καὶ τὸ «καταφυλαδόν» τί δηλοῦσι, προέγραπται. Τὸ δὲ «ἐφιλήθησαν ἐκ Διός» πρὸς τὴν κοινὴν φασὶ δόξαν εἴρηται. οἱ γὰρ πολλοὶ θεοφιλεῖς τοὺς πλουσίους οἴονται· τοιοῦτοι δὲ ποτε περιάδονται οἱ Ῥόδιοι, περὶ ὧν ὁ μὲν ποιητὴς ἀνθρωπίνως καὶ ἀσφαλῶς λέγει, ὅτι θεσπέσιος πλοῦτος κατεχέθη αὐτοῖς, ὁ δὲ μῦθος, ὅτι χρυσοῦν νεφέλην ὑπὲρ τῆς Ῥόδου μετεωρίσας ὁ Ζεὺς χρυσοῦν τοῖς ἐκεῖ ἔβρεξεν, ἐπεὶ, φασί, πρῶτοι γεννωμένη τῇ Ἀθηνᾶ ἔθυσαν, ὡς καὶ Πινδαρικός παραλαλεῖ μῦθος, οὗ τάχα ὑπόμνησιν ἔχει καὶ ἐνταυθα τὸ «πλοῦτον κατέχευε Κρονίων». τὸ γὰρ καταχεῖν οὐκ ἀσυγγενὲς τῇ βροχῇ. καὶ ἄλλως δὲ ἐφιλήθησαν ἐκ Διός οἱ περὶ τὸν Τληπόλεμον ὡς βασιλεύσαντες ἐν τῇ Ῥόδῳ. Διὶ γὰρ φίλοι οἱ βασιλεῖς. (η. 669) Τὸ δὲ «ὄρθοις καὶ ἀνθρώποισιν ἀνάσσει», [ἀπλῶς οὕτω παραρριφὲν πρὸς ἐντέλειαν ἔπους καὶ οὐ πρὸς τι ἀναγκαῖον,] ἐφερμηνευτικόν ἐστὶ τοῦ «Ζεὺς πατῆρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε», ὡς ταυτόν ὄν τρόπον τινὰ βασιλέα τε καὶ πατέρα εἰπεῖν, διὰ τὸ χρῆναι τὸν ἄρχοντα πατὴρ δίκην τῶν ὑπηκόων κήδεσθαι, ὃ καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα φανερώς δηλοῦται, ὅπου λέγει· «πατὴρ δ' ὡς ἦπιος ἦεν». διὸ καὶ παρ' Ἡροδότῳ Καμβύσης μὲν δεσπότης, Κύρος δὲ πατὴρ τοῖς Πέρσαις ἦν. ὁ μὲν γὰρ ἀγρίως ἦρχεν, ὁ δὲ ἠπίως. [Λαμβάνει δ' ἐκ τῆς ἐννοίας ταύτης ἀφορμὴν καὶ ὁ

«παγκρατῆ» τὸν Δία εἰπὼν, ὡς πάντων ἀνάσσοντα. ὃ δὴ καὶ τῶ ὕπνω καθ' ἕτερον λόγον ἐπιλέγεται.] Θεσπέσιος δὲ πλοῦτος ἢ ὁ πολὺς, ὃν θεοδᾶν εἴποι, ἢ μᾶλλον ὁ ἐκ θεοῦ πεσὼν ἦτοι χεθεῖς, ὅθεν καὶ οἱ διίπετεῖς γίνονται ποταμοί. Τὸ δὲ Κρονίων καὶ ἐνταῦθα ἐκτείνει τὴν παραλήγουσαν. (ἡ. 671–5) Ὅτι Νιρεὺς τρεῖς νῆας ἤγε Σύμηθεν, ἤγουν ἀπὸ τῆς νήσου Σύμης, ὃν ἐξετελείσαι μέλλον ἱστορικῶς ὁ ποιητής, ὡς καὶ ἀλαπαδνὸν καὶ βραχύπολιν, προλαμβάνει συνιστῶν ἄλλως διὰ ἐπιμονῆς ἐπαναληπτικῶς ὡς μνήμης ἄξιον. φησὶ γάρ, εἰ καὶ ὁ γραμματικὸς Ζηνόδοτος ἀθετεῖν τὰ ἐπαγόμενα λέγεται, ὅτι «Νιρεὺς Ἀγλαΐης υἱὸς Χαρόποιό τ' ἄνακτος, Νιρεὺς, ὃς κάλλιστος ἀνήρῦπό Ἴλιον ἦλθε τῶν ἄλλων Δαναῶν μετ' ἀμύμονα Πηλείωνα». καὶ ὅρα ὅπως τὸν καλὸν Νιρέα σχήματι κάλλους τῆ ἐπαναφορᾷ συνεξωραΐσει. φασὶ δὲ ἐνταῦθα οἱ παλαιοί, ὅτι οὐδὲν πρὸς δόξαν κάλλος ἀγεννές. τοῦτο δὲ εἶπον ἐκεῖνοι διὰ τὸ ἐπαγαγεῖν τὸν ποιητὴν, ὅτι «ἀλλ' ἀλαπαδνὸς ἦν, παῦρος δὲ οἱ εἶπετο», 1.494 τουτέστιν ὀλίγος, «λαός». ἐνθα θεωρητέον τὸ φιλάληθες τοῦ ποιητοῦ, ναϊμέντοι καὶ τὴν τοῦ πιθανοῦ πραγματείαν, δι' ἣν, εἰ καὶ φιλέλλην ἐστὶν, ἀλλ' οὐκ ἐπικρύπτει τὰ τῶν Δαναῶν ἐλαττώματα, εἴ που καὶ εἰσι. τὸν γοῦν Νιρέα κάλλιστον μὲν εἶναι λέγει, ἄνακτιν δέ. Ἀχιλλεὺς δὲ ἀμφοτέρων, καὶ καλὸς καὶ ἄλκιμος, οὗ καὶ ἐνταῦθα μνήμην ὁ ποιητής παρέρριψε συνήθως ἀεὶ θέλων ἐπιγλώσσης φέρειν αὐτόν. Λέγουσι δὲ ἐνταῦθα οἱ παλαιοὶ καί, ὅτι πάντα μὲν ὀποιοῦντες ἀξιομνήστους ποιεῖ, οὐ πάντα δὲ ἐπαινεῖ. ὅρα δὲ ὅπως καὶ οἱ γεννησάμενοι τὸν Νιρέα πρὸς ὠραΐσμον ὀνομάζονται. μήτηρ μὲν γὰρ Ἀγλαΐα, Χάροπος δὲ βαρυτόνως πρὸς διαστολήν τοῦ ἐπιθέτου ὁ πατήρ. ἢ μὲν αἰγλήεσσα, ὃ δὲ χαρίεις, ὡς ἡ κλήσις ὑπεμφαίνει. (ἡ. 673) Τὸ δὲ «ὑπὸ Ἴλιον ἦλθεν», ἀντὶ τοῦ κατὰ τὸ Ἴλιον, ἵνα καὶ νῦν ληφθεῖη ἀντὶ προθέσεως πρόθεσις, ἢ καιδιότι ἠνεμόεν τὸ Ἴλιον ὡς ὑψηλόν. διὰ τοῦτο πάντες οἱ Ἀχαιοὶ ὑπὸ Ἴλιον ἐλθεῖν λέγονται ὡς μένοντες κάτω καὶ ὑπ' ἐκεῖνο. Ἀμύμονα δὲ τὸν Ἀχιλλέα νοητέον, τουτέστιν ἀμώμητον κατὰ τε κάλλος τὸ νῦν μαρτυρηθὲν καὶ ἀνδριαντὴν φανησομένην καὶ τὴν φανεράν εὐγένειαν καὶ ἄλλας δὲ ἀρετάς. (ἡ. 675) Ἀλαπαδνὸς δὲ ὁ ἀσθενής καὶ εὐπόρθητος, ἐκ τοῦ ἀλαπάζω, περὶ οὗ πολλαχοῦ γέγραπται. [Ἰστέον δὲ ὅτι συντελεῖ καὶ τοῦτο εἰς γνῶσιν συγγενείας τοῦ ζκαὶ τοῦ δ. ἀπὸ γὰρ τοῦ ἀλαπάζω γίνεται ἀλαπαδνός, ὡς παίζω παιδνός, ὀλοφύζω ὀλοφυνός· ἔστι γὰρ καὶ ὀλοφύζειν ὡς ὀτοτύζειν, καθὰ ὁ Κωμικὸς ἐμφαίνει ἐν τῷ Ὀτοτύξιοι, οὗ πρόκειται τὸ Ὀλοφύξιοι.] (ἡ. 671) Σύμη δὲ νῆσος, φασὶ, Καρική καὶ πόλις ὀμῶννυμος, ἀπὸ Σύμης τῆς Ἰαλυσοῦ. ἱστορεῖται δὲ καί, ὅτι Μεταποντίς τε καὶ Αἴγλη ὀνομάσθη ποτέ. λέγεται δὲ καὶ πέρδικας μαχίμους φέρειν. ἐθνικὸν αὐτῆς ὁ Συμαῖος. (ἡ. 673) Ἰστέον δὲ ὡς ἐν μὲν τῷ «ὃς κάλλιστος ἀνήρ» φασὶν οἱ παλαιοί, ὅτι ὡσπερ τοὺς ἐν ἀνδρία καὶ μεγέθει καὶ σώματι προὔχοντας, οὕτω καὶ τοὺς κάλλει διαπρέποντας ἐν τῇ ἑαυτοῦ 1.495 ποιήσει διδάσκει ὁ ποιητής. (ἡ. 675) Ἐν δὲ τῷ «ἀλλὰ ἀλαπαδνὸς ἦν» λέγουσιν, ὅτι ἀπήλλαξεν ἡμᾶς ὁ ποιητής τῆς εἰσέπειτα ζητήσεως, τουτέστιν ἐμάθομεν ἀλαπαδνὸν τὸν Νιρέα καὶ οὐκέτι ζητήσομεν που αὐτόν ἐν τοῖς ἐφεξῆς, ὃ δὴ καὶ ἐπὶ τοῦ Θερσίτου, ἄλλως μέντοι, πεποίηκεν. (ἡ. 676–80) Ὅτι Θεσσαλὸς υἱὸς Ἡρακλέος, οὗ παῖδες Φεΐδιππος καὶ Ἄντιφος, τριάκοντα νηῶν ἀρχηγοί. ὧν οἱ στρατιῶται «Νίσυρον εἶχον Κράπαθόν τε Κάσον τε καὶ Κῶν Εὐρυτύλου πόλιν νήσους τε Καλύδνας». Τούτων δὲ ἢ μὲν Κάσος οὐ περιάδεται τοῖς παλαιοῖς. περὶ δὲ Νισύρου καὶ τῆς Κῶ καὶ Καλυδνῶν καὶ Καρπάθου, ἦν Κράπαθον ὁ ποιητής εἶπε μεταθέσει τοῦ ρ, δι' εὐχρηστίαν μέτρου, ὁμοίως τῷ καρδία κραδία, ἐν τοῖς τοῦ Περιγητοῦ τὰ δέοντα γέγραπται. νῦν δὲ ὡς ἐν βραχεῖ ταῦτα ῥητέον. ὅτι ἐν Νισύρῳ οἶνος ἀγαθός, ὃ ἐξ αὐτῆς Νισύριος καλούμενος, καὶ ὅτι ἐκτείνει τὴν ἄρχουσαν διὰ τὸ μέτρον καὶ ὅτι ἀπὸ τῆς

Καρπάθου Καρπάθιον τὸ ἐκεῖ πέλαγος συνάπτων τῷ Ἰκαρίῳ κατὰ τὸν Γεωγράφον. ἦν δέ, φησί, τετράπολις ἢ Κάρπαθος καὶ ὄνομα εἶχεν ἀξιόλογον. μία δὲ τῶναυτῆς πόλεων ἐκαλεῖτο Νίσυρος ὁμωνύμως τῇ νήσῳ Νισύρῳ, ἢ μία μὲν τῶν Κυκλάδων λέγεται. Πορφυρὶς δὲ ποτε ἀπὸ τῶν ἐν αὐτῇ πορφυρέων ἐκαλεῖτο. [Ἐβλαστε δὲ καὶ παροιμία ἐκ Καρπάθου ἐπὶ τῶν πραγματευσαμένων ἑαυτοῖς τὰ εἰς βλάβην τὸ «ὁ Καρπάθιος τὸν λαγῶν», ἐπειδὴ τῆς νήσου μὴ ἐχούσης τιοιαῦτα ζῶα κομίσαντες ἄλλοθεν οἱ νησιῶται εἰς κακὸν ἐκείνων ἀπήλαυσαν κειρόντων τὰ σπόριμα.] (ἡ. 677) Τῆς δὲ Κῶ νήσου Κῶος τὸ ἐθνικόν, ὡσπερ δὴ καί τῆς ἐν αὐτῇ πόλεως, ἦν πόλιν Εὐρυπύλου λέγει ὁ ποιητής, υἱοῦ Ἡρακλέος καὶ Χαλκιοῦ, εὐκλεῶς ἐκεῖ βασιλεύσαντος. Ἰστέον καὶ ὅτι ἡ Κῶς αὕτη Μερόπη καὶ Μεροπητὴς ἐλέγετο ἀπὸ Μερόπων, ἔθνος ἢ γένους οἰκησάντων αὐτήν, ἢ ἀπὸ Μέρωπος, οὗ θυγάτηρ Κῶς, ἣς φασιν ἢ νήσος ἐπώνυμος. καὶ ὅτι δυσλλάβως Κῶως λέγεται διὰ δύο μεγάλων ᾧ καὶ Κῶως διὰ μικροῦ ᾧ καὶ μεγάλου, ἐξ οὗ τὸ «Κῶων εὐ ναιομένην» παρὰ τῷ ποιητῇ καὶ Κῶος δὲ διὰ δύο ᾧ μικρῶν, 1.496 ὧν συναιρεθέντων ἔοικε γενέσθαι ἢ Κῶς. κατὰ δὲ τινὰς καὶ ὡς πολυπρόβατος οὕτω καλεῖται· κόν γὰρ φασὶ κατὰ γλῶσσαν τὸ πρόβατον λέγεσθαι. εὐρηται δὲ καὶ Κέως λεγομένη ὡς ἢ Τέως. ἣς ἐθνικὸν Κέϊος καὶ ἐκτάσει Κήϊος, ὡς Τέϊος Τήϊος, καὶ ἐν συναιρέσει Κέϊος Κεῖος. τῆς δὲ Κῶ κτητικὸν εὐρηται παρὰ Πορφυρίῳ Κωακόν. Ἰστέον δὲ ὅτι κατὰ τὴν ἱστορίαν Κῶς ἐλέγετο καὶ ὄρυγμά τι ἐν Κορίνθῳ, οὗ καθεῖργνον, φησί, φῶρας καὶ δραπέτας. [Ἡ δὲ τοιαύτη λέξις δοκεῖ καὶ τοῖς ὀρεσκώοις ἐγκεῖσθαι, οἵπερ εἰσὶ θῆρες ὀρεινοῖς ὀρύγμασιν ἐνοικοῦντες, ὁποῖά τινα καὶ τὰ σπήλαια.] Ἐλέγετο δὲ καὶ κῶος, καὶ κῶες δὲ οἱ ἐνταύτη ἀνατραφέντες, καὶ πάντα δέ, φησί, σπήλαια καὶ κοιλῶματα γῆς κῶουσι παλαιοὶ ἔλεγον. Ἰστέον δὲ καί, ὡς, εἰ καὶ ἐκαλεῖτο Κέως δυσλλάβως, ὡς ἐρρέθη, ἢ λεχθεῖσα Κῶς, ἀλλ' ἕτερα πάντως τῆς Κέως τῆς ἐγγιζούσης τῇ Ἑλένῃ, περὶ ἣς καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς εἰρήσεται. Τὸ δὲ «νήσους Καλύδνας» οὐ πρός διαστολὴν εἴρηται χερσαίων Καλυδνῶν, ἀλλὰ διὰ σαφήνειαν, ἵνα εἴη δηλονότι νῆσοι αἱ Καλύδναι εἰσὶν, ἃς ἕτεροι διὰ τοῦ ᾧ γράφουσι Καλύμνας. ὅτι δεῦρον μέλι τὸ Καλύδνιον, κεῖται καὶ αὐτὸ ἐν τοῖς τοῦ Περιγητοῦ. ὁ δὲ Γεωγράφος χωρίου τινὸς μέμνηται καρτερωτάτου Καλυδνίου καλουμένου, ᾧ ληστηρίῳ ἐχρήσατο Κλέων ὁ ἀπὸ Γόρδου κώμης, ὁ τῶν ληστηρίων ἡγεμῶν, ὁ δὲ ἀποστάς, φησὶν, Ἀντωνίου καὶ προσθέμενος Καίσαρι ἐτιμήθη πλέον ἢ κατ' ἀξίαν καὶ ἀντὶ ληστοῦ δυνάστου περιέκειτο σχῆμα· ἱερεὺς δὲ γεγωνῶς, ὅπου ὁ Γεωγράφος λέγει, ἐν τῷ μηνιαίῳ χρόνῳ κατέστρεψε τὸν βίον ὀξεία νόσῳ κατὰ μῆνιν θεοῦ. οὐ γὰρ διετέθη ὡς ἱερεὺς ἀλλὰ διαφθορεὺς τῶν ἱερῶν. λέγει δὲ ἡ γεωγραφικὴ ἱστορία καί, ὅτι αἱ Καλύδναι κατὰ τὸν ἐπὶ Λεκτὸν πλοῦν κεῖνται—ἀκρωτήριον δὲ ἐστὶ τὸ Λεκτόν—καὶ ὅτι Καλύδναι νῆσοι κατὰ τινὰς αἱ Σποράδες, ὧν μία Καλύδνα, ἐξ ἣς αἱ παρακείμεναι καλοῦνται. οἱ δὲ μίαν νῆσον Καλύδνας φασὶ κληθῆναι πληθυντικῶς, ὡς Ἀθήνας καὶ Θήβας. (ἡ. 681–5) Ὅτι μέχρις ὧδε ὁ ποιητής ἀπνευστὶ ὡσπερ ὑποφητεύσας ταῖς Μούσαις, ἀφ' οὗ ἀπετείνετο πρὸς αὐτὰς ἐν τῷ «ἔσπετε νῦν μοι Μοῦσαι, οἱ τινες ἡγεμόνες Δαναῶν» καὶ τὰ ἐξῆς, ἐνταῦθα καταστατικῶς καί, ὡς οἱ παλαιοὶ δέφασι, ἠθικῶς ἐπιστρέφει τὸν λόγον ἐπὶ Ἀχιλλεῖα καὶ δευτέραν αὐτὸν ἀρχὴν Καταλόγου ποιεῖται εἰπών· «νῦν αὖ τούτους, ὅσοι τὸ Πελασγικὸν Ἄργος ἔναιον, οἱ τ' Ἄλον οἱ τ' Ἀλόπην οἱ τε Τρηχῖν' ἐνέμοντο, οἱ τ' εἶχον Φθίην καὶ 1.497 Ἑλλάδα καλλιγύναικα, Μυρμιδόνες δὲ καλεῦντο καὶ Ἕλληνες καὶ Ἀχαιοί, τῶνα ἅπαντα νεῶν ἦν ἀρχὸς Ἀχιλλεύς». ἔστι δὲ τὸ σχῆμα ἐλλειπτικὸν ἀπὸ μακροῦ κοινοῦ. λέγει γὰρ ὅτι «νῦν δ' αὖ τούτους ἔσπετέ μοι, ὧ Μοῦσαι, ὅσοι τὸ Πελασγικὸν Ἄργος ἔναιον καὶ ὑπὸ τῷ Ἀχιλλεῖ ἦσαν». ποιεῖ δὲ τὴν καινήν ταύτην ἐξαλλαγὴν ὁ ποιητής διὰ τὸ μέλλειν ἐνταῦθα περὶ

Ἀχιλλέως εἰπεῖν. οὐγὰρ ἠνέσχετο μὴ τὸν ἀκροατὴν εἰς νοῦν στρέψαι καὶ εἰς τὴν γραφὴν καινοπραγῆσαι, ὅτε περὶ τοῦ αὐτῷ φίλου Ἀχιλλέως λαλεῖ. καὶ ὄρα ὅτι ὡσπερ ἀρχόμενος τοῦ Καταλόγου εἶπεν· «ἔσπετε νῦν μοι Μοῦσαι, οἱ Δαναῶν ἡγοῦντο», οὕτω καί ἐνταῦθά φησι· «νῦν αὖ τούτους», ἔσπετε δηλαδή, «ὅσοι ἦσαν ὑπὸ τῷ Ἀχιλλεῖ», ἐμφαίνων, ὅτι, ὡσπερ ἔργον ἔθετο τὸν Κατάλογον ἀπάντων τῶν Ἀχαιῶν, οὕτω καὶ τὸ εἰπεῖν τοὺς ὑπὸ τὸν Ἀχιλλέα. (η. 681) Πελασγικὸν δὲ Ἄργος τὸ Θετταλικὸν λέγει ἀπὸ Πελασγῶν, οἱ πολυπλάνητοι ὄντες, ὡς πολλαχοῦ δηλοῦται, ὤκησαν καὶ ἐκεῖ. ὅτι δὲ Ἄργος οὐχ' ἔν ἀλλὰ πολλά, ἐν τοῖς τοῦ Περιηγητοῦ δεδήλωται, αὐτὸ τε τοῦτο καὶ ἄλλα χρήσιμα. ὅτι δὲ Πελασγικὸν ἦν καὶ τὸ κατὰ Πελοπόννησον Ἄργος, καὶ Εὐριπίδης δηλοῖ, παρ' ᾧ ἱστορεῖται καί, ὡς ἔφθασαν οἱ ἐκεῖ πάλαι μὲν Πελασγοί, Δαναοὶ δὲ κληθῆναι ὕστερον. (η. 682) Ἄλος δὲ οὐ μόνον ἢ Φθιώτις αὕτη, ἀλλὰ καὶ τῆς Ἀχαιῆς πόλις, κτισθεῖσα δὲ, φασίν, ὑπὸ τοῦ Ἀθάμαντος ὠνομάσθη ἀπὸ τῆς αὐτῷ συμβεβηκυίας ἄλλης ἡτοιπλάνης, ἣν ἔπαθεν εἰς μανίαν ἐμπεσών. Τινὲς δὲ οἴονται δασύνεσθαι τὴν Ἄλον, ὡς ἀπὸ τῆς ἀλός, ὅ ἐστι τῆς θαλάσσης, ἀκολούθως τῷ Γεωγράφῳ εἰπόντι Ἄλος καὶ Ἄλιος ἐν τῇ παραλίᾳ τῶν Λοκρῶν. τινὲς οὖν ἀντὶ τοῦ Ἄλον Ἄλιος γράφουσι. γράφεται δὲ δι' ἑνὸς ἄλ πρὸς διαστολὴν τῆς ἄλλος ἀντωνυμίας. Ἄτεροι δὲ ἱστοροῦσι θεράπαιναν Ἀθάμαντος εἶναι τὴν Ἄλον, τὴν μνηύσασαν τῇ Ἰνοῖ φρύγειν τὰ σπέρματα, ἣς εἰς τιμὴν ἢ πόλιν ὠνόμασται. γυνὴ δὲ Ἀθάμαντος ἢ Ἰνώ, δι' ἣς οἶα κατειργάσθη ἄλλα τε καὶ τὰ ἐπὶ τῷ Φρίξῳ καὶ τῇ Ἑλλῆ τεθρύληται. ἐν μέσῳ δὲ ἐστὶ Φαρσαλίας καὶ Φθιωτῶν. Φίλιππος δὲ Φαρσαλίοις προσέειπεν ἀφελόμενος τῶν Φθιωτῶν. λέγεται δὲ καὶ 1.498 ἀρσενικῶς ὁ Ἄλος καὶ θηλυκῶς ἢ Ἄλος. ἦν δὲ καὶ ἕτερος Ἄλος ὑπὸ Πρωτεσιλάῳ κατὰ τὸν ἐνδιατρίψαντα τοῖς ἔθνεσιν, ὃς καὶ Μαλιακὸν φησι τὸν Ἄλον τοῦτον τὸν ὑπὸ τῷ Ἀχιλλεῖ, ἡγούν περὶ τοὺς Μαλιεῖς κείμενον. κείνται δὲ οἱ Μαλιεῖς πρὸς τῇ Εὐβοίᾳ καὶ ταῖς Θερμοπύλαις, ὡς καὶ μετ' ὀλίγα δηλωθήσεται. ἔθνη δὲ τῆς Ἄλου Ἀλεύς καὶ Ἄλιος, κατὰ δὲ τινὰς καὶ Ἀλούσιος. δὲ Ἀλόπη πόλις καὶ αὕτη Θεσσαλικὴ ὁμωνυμῆ Ἀλόπη, θυγατρὶ Κερκυόνοιο ἢ Ἀκτορος. ἔκειτο δὲ, φασί, μεταξὺ Λαρίσσης τῆς κρεμαστῆς καὶ Ἐχίνου. ὁ πολίτης Ἀλοπίτης καὶ Ἀλοπεύς. εἰσὶ δὲ καὶ ἕτεροι Ἀλόπαι, ὧν μία μεταξὺ Μυσίας καὶ Καρίας καὶ Λυκίας, ἣν λέγει, φασίν, ὁ ποιητὴς ἐν τῷ «ἐλθόντ' ἐξ Ἀλόπης». Τρηχίν δὲ ἦτοι Τραχίν πόλις Θετταλική, ὑπὲρ τὴν Οἶτην μὲν κτισθεῖσα ὑπὸ Ἡρακλέος, ὠνομασθεῖσα δὲ διὰ τὴν τραχύτητα. ὄνομα δὲ ὄρουσῃ Οἶτη. τοῦτο δὲ γράφεται καὶ ἄλλως οὕτως· «Ἡράκλεια, Λακεδαιμονίων κτίσμα, Τραχίν ποτε καλουμένη. διέχει δὲ τῆς ἀρχαίας Τραχίνος περὶ ἕξ στάδια πρὸς ταῖς Θερμοπύλαις ἐντὸς τῶν στενῶν». περίπυστος δὲ ἢ Τραχίν μάλιστα διὰ τὸν Ἡρακλέα, ὃς ἐκεῖ που ὤχετο πυρὶ ἀεννάῳ ἐπιρρίψας ἑαυτόν. (η. 683) Φθία δὲ πόλις καὶ μοῖρα Θετταλική, ἀπὸ Φθίας γυναικὸς ἢ ἀπὸ Φθίου, υἱοῦ Ποσειδῶνος καὶ Λαρίσσης. ὁ πολίτης αὐτῆς Φθιώτης καὶ Φθίος. ὁ δὲ Γεωγράφος φησίν, ὅτι τε Φθίαν τινὲς τὴν αὐτὴν Ἑλλάδι καὶ Ἀχαιῶν, Ὅμηρος δὲ οὐ. καὶ ὅτι Μαλιεῖς καὶ Φθιώται Ἀχαιοὶ πρὸς Εὐβοίᾳ κείνται καὶ Θερμοπύλαις. καὶ ὅτι εἰς τέσσαρά τινες διαιροῦσι τὴν Θετταλίαν, Φθιώτιν, Αἰῶτιν, Πελασιῶτιν καὶ Θετταλιῶτιν. καὶ ὅτι Φθίοι ἐλέγοντο οἱ τῷ Ἀχιλλεῖ τε ὑποκείμενοι καὶ οἱ τῷ Πρωτεσιλάῳ καὶ τῷ Φιλοκτήτῃ. εἴρηται δὲ τι περὶ Φθίας καὶ ἐν τῇ ἀράφῳ δία. Ἑλλὰς δὲ ὑπὸ Ἑλληνος ἐκτίσθη, οὐ τοῦ Δευκαλίωνος, φασίν, υἱοῦ, ἀλλὰ τοῦ παιδὸς Φθίου, ὃν ἔτεκεν Ἀχαιός. ἔθνη δὲ αὐτῆς ὁ Ἑλλήν ὁμωνύμως τῷ κυρίῳ. ἔστι δὲ καὶ ἕτερα Ἑλλὰς τῆς κοίλης Συρίας. Ἑλλάδα δὲ οὐ τὴν συνήθως παρ' ἡμῖν καλουμένην φησὶ χώραν, ἣτις ἐπισυνάπτει τῇ ἀρχῇ τῆς Πελοποννήσου, ἣν δὲ Πελοπόννησον καὶ ἀκρόπολιν οἱ παλαιοὶ τῆς τοιαύτης Ἑλλάδος φασίν, ἀλλὰ πόλις ἐστὶν αὕτη Θετταλική οὕτω κληθεῖσα διὰ τὸν

ἐκεῖ 1.499 βασιλεύσαντα Ἑλληνα, ἐξ οὗ καὶ τοῖς ὅλοις Ἑλλησιν ὕστερον τὸ ὄνομα ἐνεκάθισεν, ὡσπερ καὶ τῇ μεγάλῃ Ἑλλάδι προσῆλθεν ἡ κλήσις ἐκ τῆς κατὰ τὸν Ἑλληνα τοῦτον ταύτης πόλεως, ἣν καὶ καλλιγύναικα τῷ ποιητῇ ὁ παλαιὸς χρόνος ἐπεμαρτύρατο. φησὶ δὲ ὁ Γεωγράφος καί, ὅτι Φαρσάλιοι δεικνύουσιν ἀπὸ ἐξήκοντα σταδίων τῆς ἑαυτῶν κατεσκαμμένην πόλιν, ἣν πεπιστεύκασιν εἶναι τὴν Ἑλλάδα, καὶ δύο κρήνας πλησίον, Μεσσηΐδα καὶ Ὑπέρειαν, οἱ δὲ πέραν τοῦ Ἐνιπέως ὠκῆσθαι φασὶ τὴν Ἑλλάδα, ὃς ῥυεῖς περὶ Φάρσαλον εἰς τὸν Ἀπιδανὸν ἐμβάλλει. ὁ δ' αὐτὸς λέγει καί, ὅτι Ἑλλάδα οἱ μὲν μίαν πόλιν φασίν, οἱ δὲ τὴν Φθιώτιν πᾶσαν. (ἡ. 684) Μυρμιδόνες δὲ ἢ ἀπὸ μυρμῆκων κατὰ μῦθον ἐκλήθησαν, ὡς καὶ ὁ Λυκόφρων ὑπολαλεῖ, ἢ ἀπὸ Μυρμιδόνοιο ἥρωος, υἱοῦ Διός. λέγεται δὲ κατὰ Αἴγιναν ἢ περὶ αὐτῶν μυθολογία· ὅθεν καὶ Μυρμιδονία ἢ Αἴγινα παρά τοις παλαιοῖς. εἴρηται δὲ ἤδη καὶ ἀλλαχόθι περὶ τούτων καὶ ἐν τοῖς τοῦ Περιγητοῦ δέ. Ὁ δὲ Γεωγράφος λέγει, ὅτι Μυρμιδόνες συνηκολούθησαν ἐξ Αἰγίνης φεύγοντι τῷ Πηλεΐ. φυγεῖν δὲ τὸν Πηλεῆ ἐκεῖθεν λέγουσιν οἱ παλαιοὶ μετὰ τὸν τοῦ ἀδελφοῦ Φώκου φόνον, μεθ' ὃν ὁ Πηλεὺς εἰς Φθίαν ἐλθὼν εὗρεν αὐτὴν ἀρχομένην ὑπὸ Ἄκτορος, υἱοῦ Μυρμιδόνοιο. ἐγάμει δὲ ὁ Ἄκτωρ Αἴγιναν τὴν ἡρωίδα μετὰ Πολύβοιαν τὴν πρώτην γυναῖκα, ἐξ ἧς εἶχε Μενόιτιον καὶ ἑτέρους, οὓς εὐρῶν ἐπιβουλεύοντας καὶ ἐξελάσας τῷ Πηλεΐ τὴν θυγατέρα Πολυμήλαν δίδωσι καὶ τὴν βασιλείαν, ᾧ καὶ γίνεται θυγάτηρ μὲν Πολυδώρα, υἱὸς δὲ Ἀχιλλεύς, ὁ καὶ ἄρχων ἄρτι τῶν Θετταλῶν. Ἑλληνας δὲ ὁ ποιητής, ὡς φασὶν οἱ παλαιοί, τοὺς ὑπὸ τῷ Ἀχιλλεΐ καλεῖ μόνους, ἐπειδὴ καὶ Ἑλλήν ὁ τοῦ Διὸς περὶ τὴν ἐκεῖσε ἦρχεν Ἑλλάδα. οὕτω δὲ καὶ Ἀχαιοὶ ἐλέγοντο διὰ τινὰ τοιαύτην ὁμοιότητα, οἷγε καὶ αὐτοὶ ὁμοφώνως τῷ κυρίῳ καλοῦνται καθὰ καὶ οἱ Ἕλληνες. φασὶ δὲ οἱ παλαιοί, ὅτι σεσημείωται τὸ Ἀχαιοὶ ὀξυνόμενον. οὕτω δὲ οἱ Ἀχαιοὶ περίκλυτοι, ὥστε Ἀχαιία κατὰ τὸν Γεωγράφον καὶ ἐν Ἀραχῶταις ἦν, ὡσπερ καὶ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ. λέγει δὲ αὐτὸς καί, ὅτι Ἀχαιοὶ ἐκαλοῦντο οἱ Φθιώται πάντες. σημεῖωσαι δὲ τριωνυμίαν ταύτην ποιητικὴν ἐν τῷ Μυρμιδόνες δὲ καλεῦντο καὶ Ἕλληνες καὶ Ἀχαιοί». τρισὶ γὰρ τούτοις ὀνόμασιν ἐκαλοῦντο οἱ τῷ Ἀχιλλεΐ ὑποτεταγμένοι. Ἐνθα ὅρα καὶ ὅτι δυνάμενος 1.500 ὁ ποιητὴς εἰπεῖν κοινῶς καὶ σαφέστερον «ἐκαλοῦντο», ἐπετηδεύσατο ἐκφυγεῖν χάριν ὄγκου τὸ τῆς διαλέκτου κοινόν «καλεῦντο» εἰπὼν ποιητικώτερον. σημεῖονται δὲ οἱ παλαιοί, ὅτι ὁ ποιητὴς καὶ τοὺς ὑπὸ τῷ Φοίνικι ὄντας Δόλοπας, οἷς ἡ κλήσις αὕτη ἐστὶν ἐκ τινος Δόλοπος ἥρωος, ὧν ὁ ποιητὴς ἐν τοῖς ἐξῆς πουμεμνηται, συζεύγνυσι τοῖς ὑπακούουσι τῷ Ἀχιλλεΐ. συνυπακουστέον γὰρ φασικαὶ τούτους κατὰ τὸ σιωπώμενον. γελοῖον γάρ, φασί, τὸν μὲν βασιλέα Φοίνικα μετέχειν τῆς στρατείας, ὃς Δολόπεσσιν ἄνασσε, τοὺς δ' ὑπηκόους Δόλοπας μὴ παρεῖναι. Φέρεται δὲ καὶ ἱστορία χρήσιμος εἰς τὰ προσεχῶς ρηθέντα τοιαύτη. Ἡ Θεσσαλία πεδίον μέγα ἐστὶ καὶ κοῖλον πάντοθεν ὄρεισι καλυπτόμενον, πρὸς ἀνατολὰς μὲν τῇ Ὀσση καὶ τῷ Πηλίῳ, πρὸς δυσμὰς δὲ τῷ Πίνδῳ, ἐξ οὗ ὁ Πηνεῖδς ὀρμώμενος ἐξείσι πρὸς ἕω ἤτοι πρὸς ἀνατολήν, πρὸς ἄρκτους δὲ τῷ Ὀλύμπῳ, καὶ πρὸς μεσημβρίαν τῇ Ὄθρῳ. τούτου ἦρξε τοῦ τόπου Θεσσαλός, ἀφ' οὗ ἡ χώρα Θεσσαλία, οὗ Αἴγων, οὗ Αἴμων, ὅθεν Αἴμονες μοῖρα Θετταλική, οὗ καὶ Λαρίσσης, γυναικὸς Ἀργείας, Πελασγὸς καὶ Φθίος καὶ Ἀχαιός. ἄρχων δὲ ὁ Πελασγὸς μοῖρας τῆς χώρας Πελασγικὸν Ἄργος ὠνόμασε καὶ πόλιν Λάρισσαν. θανόντος δὲ αὐτοῦ ἄρξαντες οἱ ρηθέντες ἀδελφοὶ μοῖραν τῆς γῆς Φθίαν καὶ Ἀχαιίαν ἐκάλεσαν. οἰκεῖ δὲ αὐτόθι καὶ Δευκαλίων, οὗ υἱὸς Ἑλλήν, ὃς Ἑλληνας τοὺς ἐκεῖ ἐκάλεσεν, οὗ Ξοῦθος, οὗ Ἀχαιὸς καὶ Ἑλλήν, ἀφ' οὗ πάλιν Ἀχαιοὶ ὠνομάσθησαν. (ἡ. 685) Τὸ δὲ «ἦν ἄρχος Ἀχιλλεύς», περίφρασις ἐστὶ τοῦ «ἦρχε». ταῦτον γὰρ ἐστὶ τὸ ἦρχεν, οἷον «ἦρχε Διῶρης» καὶ τὸ «ἦν ἄρχος Ἀχιλλεύς». (ἡ. 686-94) Ταῦτα εἰπὼν ὁ ποιητὴς ἐπάγει, ὅτι ἄλλ' οὗτοι οὐ

πολέμοιο δυσηχέος έμέμνηντο· οὐ γάρ ἔην ὅς τις σφιν ἐπὶ στίχας ἠγήσαιο· κεῖτο γάρ ἐν νήεσι ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς κούρης χωόμενος Βρισηΐδος, τὴν ἐκ Λυρνησοῦ ἐξείλετο πολλὰ μογῆσας, Λυρνησσὸν διαπορθῆσας καὶ τείχεα Θήβης»· κατέβαλε δὲ Μύνητα καὶ Ἐπίστροφον ἐγχεσιμώρους· «τῆς ὅ γ' ἔκειτ' ἀχέων, τάχα δ' ἀνστήσεσθαι ἔμελλε». Παρασημείωσις δὲ αὕτη τοῦ ποιητοῦ εἰπόντος τρόπον τινά, ὅτι τοὺς μὲν ἄλλους κατέλεξα ὡς πολεμήσοντασιν αὐτίκα ὑπὸ ἠγεμόσι προάρχουσι τῆς μάχης, τοὺς δὲ Θεσσαλιώτας οὐχ' οὕτως. οὐ γάρ ἐμέμνηντο πόλεμος, ὡς κειμένου αὐτοῖς τοῦ ἄρχοντος. (η. 686) Δυσηχέα δὲ λέγει τὸν πόλεμον, ὡς καὶ δυσηλεγέα τὸν θάνατον. οὔτε γάρ ὁ τῆς μάχης ἦχος ἠδὺς οὔτε τὸ θανατικῶς λέγεσθαι, ἦτοι κοιμᾶσθαι, γλυκύ. (η. 687) Τὸ δὲ «ἠγήσαιο αὐτοῖς» διαφορεῖται καὶ αὐτὸ καθὰ καὶ τὸ ἄρχειν. ἄμφω γὰρ 1.501 καὶ δοτικῆ καὶ γενικῆ συντάσσονται. Στίχες δὲ αἱ στρατιωτικαὶ τάξεις, ὡς καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς φανήσεται. τούτων δὲ εὐθεῖα ἐνικὴ στίξ, γινομένη μὲν ἀπὸ τοῦ στείχω, στείξω, καὶ ὀφείλουσα τὴν ἐκεῖθεν δίφθογγον ἔχειν, προαγομένη δὲ ἄλλως διὰ διχρόνου, ἐπεὶ μηδὲν ὄνομα εἰς δίφθογγον λήγει μετὰ διπλοῦ ἀπαθῶς· διὸ καὶ ἡ τῆς γυναικὸς εὐθεῖα σεσίγηται. ἡ δὲ γε προῖξ καὶ ἡ αἶξ ἀπὸ συναιρέσεως ἔχουσι τὰς διφθόγγους. (η. 688) Τὸ δὲ «ἔκειτο ἐν ναυσί» τὴν παντελεῖ τοῦ ἥρωος ἀργίαν δηλοῖ, τρεῖς ἐν τῇ Βοιωτίᾳ περὶ τοῦ Ἀχιλλέως λεχθέν. οὕτω δὲ καὶ μετ' ὀλίγα ὁ Φιλοκτήτης ἐν Λήμνῳ κεῖσθαι λέγεται, κακῶς μὲντοι ἔχων ἐκεῖνος ὑπὸ πληγῆς ὄφρα. ἄμφω δὲ καθ' ὁμοιότητα εἴρηται τοῦ «κεῖται Πάτροκλος». εἰ δὲ κεῖται νῦν Ἀχιλλεύς, ὡς μὴ ἔχων τὸ σύνηθες πρακτικὸν καὶ πολιτικόν—ἐνθα γὰρ μὴ εἰσι ταῦτα, ἐκεῖ τὸ κεῖσθαι χώραν ἔχει λέγεσθαι—ἐγερθήσεται ἄρα, ὅτε τὴν μῆνιν ἀπόθηται. διὸ καὶ ἐπήγαγε· «τάχα δ' ἀνστήσεσθαι ἔμελλεν». ἐνθα καὶ παραμυθεῖται ὁ ποιητὴς τὸν φιλέλληνα ἀκροατὴν διὰ τοῦτάχα. ταχὺ γάρ, φησὶν, ἀναστήσεται καὶ ἀντικαταστήσεται τοῖς Τρωσίν. [Ἰστέον δὲ, ὡς εἴ τις ἐνθυμοῖτο τὸ «οὐδέ μιν ἀνστήσεις», τεθνεῶτα δηλαδὴ, εἴποιαν κἀνταῦθα ὡς ἐπὶ νεκροῦ τινος ἀστεῖοσθῆναι τὸ «ἔκειτο μὲν, τάχα δὲ ἀναστήσεσθαι ἔμελλε».] Τὸ δὲ «ποδάρκης» ἔχει τι γλυκύτητος ἐνταῦθα. λέγει γὰρ ὅτι ὁ ποδωκέστατος ἔκειτο συμποδίζουσης αὐτὸν τῆς μῆνιδος, ἦν ἔπασχεν ἐπὶ τῇ Βρισηΐδῃ, ἦν κόρην καὶ ἐνταῦθα φησὶν οὔτε ὡς θυγατέρα τινὸς οὔτε ὡς παρθένον, ἀλλ' ἀπλῶς ὡς νεάνιδα. [(η. 689) Τὸ δὲ «κούρης χωόμενος» λείπεται τοῦ ἔνεκεν ἢ τῆς ὑπὲρ προθέσεως ὁμοίως τῷ «χωόμενον κατὰ θυμὸν ἐϋζώνιοι γυναικός», ἵνα ἢ χωόμενος ὑπὲρ τῆς δεινός.] (η. 691) Τὸ δὲ «Λυρνησσὸν διαπορθῆσας» ἐφερμηνευτικόν ἐστι τοῦ ἐξείλετο ἐκ Λυρνησοῦ, ἵνα μὴ νοηθῆται, ὡς ἐκ Λυρνησοῦ τὴν Βρισηΐδα ἐξελέξατο, [λόγῳ ἐμπορίας] ἢ συμβάσεως, ἀλλὰ ὅτι πόλεμος νόμῳ ταύτην ἔσχεν. ἔοικε δὲ καὶ ἐπαναλήψει τὸ τοιοῦτον· ἐπανελήφθη γὰρ ἡ Λυρνησσός, ἵνα συμπαρατεθῆ ταύτη καὶ ἡ τῆς, ὡς προεγράφη, Ἀτραμυτηνῆς Θήβης ἄλωσις, περὶ ὧν, εἰ καὶ προερρέθη, ἀλλὰ κακῆ νοεῖ δέναι οὐ περιττόν, ὅτι οὐ μόνον Ἀτραμυτηνὴ Θήβη, ἀλλὰ καὶ ἐν Παμφυλίᾳ. οὕτω δὲ καὶ Λυρνησσός. φησὶ γοῦν ὁ Γεωγράφος, ὅτι πόλις Ἀττάλεια, ἐπώνυμος τοῦ κτίσαντος Φιλαδέλφου. δείκνυται δὲ μέσον Φασήλιδος καὶ Ἀτταλείας Θήβη καὶ Λυρνησσός Τρωϊκῶν ἀνδρῶν ἐκεῖ ἐκπεσόντων. ἐθνικὸν 1.502 τῆς Ὀμηρικῆς Λυρνησοῦ φασὶν εὐρησθαι παρ' Αἰσχύλῳ «Λυρναῖος», καὶ τάχα κατὰ συγκοπὴν. μία δὲ, φασὶ, καὶ αὕτη τῶν ἑνδεκα πόλεων, ἃς πεζὸς εἶλεν ὁ Ἀχιλλεύς, αἱ ἦσαν Λυρνησσός, Πήδασος, Θήβη, Ζέλεια, Ἀδράστεια, Πιτύα, Περκώτη, Ἀρίσβη, Ἄβυδος καὶ. Περὶ δὲ Θηβῶν ὁ Γεωγράφος καὶ Λυρνησοῦ φησὶ καὶ, ὅτι τοῦ Θήβης πεδίου ἔχουσι νῦν Ἀδραμυτηνοὶ τὸ πλεῖον. ἐνταῦθα γὰρ ἡ Θήβη καὶ ἡ Λυρνησσός, ἐρυμνὸν χωρίον. ἔρημοι δ' ἀμφοτέραι διέχουσαι Ἀδραμυτίου σταδίου, ἡ μὲν ἐξήκοντα, ἡ δὲ

ὄγδοηκοντα. ἐν δὲ τῇ Ἀδραμυτηνῇ ἐστὶ, φησί, καὶ ἡ Χρῦσα. ἐπεὶ δὲ καὶ Ὑποπλάκιοι ἐν τοῖς ἐξῆς που αἱ τοιαῦται λέγονται Θῆβαι, φησὶν ὁ Πορφύριος, ὅτι Ὑποπλακιάη ἐν τῷ Θήβης πεδίῳ πόλις, ὃ σημαίνει ὑπόπεδος καὶ λεῖος. τοῦτο γὰρ δηλοῖ, φησὶν, ἡ πλάκιος. Πλάξ γὰρ ὑπὸ πλείστων τὸ ἐπίπεδον χωρίον. ὁ δὲ εἰπὼν ὄρουςτινὸς Πλακίου μνημονεύει τὸν ποιητὴν παρακοῦει Ὀμήρου. (ἡ. 692) Ὁ δὲ Ὀμηρικὸς ἐν τούτοις Μύνης ἀνὴρ ἦν τῆς Βρισηίδος. ἐνταῦθα δὲ φασὶν οἰपालαιοί, ὅτι ἀπὸ μετοχῆς εἰς ῥῆμα μετῆλθεν ὁ ποιητής, διὰ ἐξαλλαγὴν δηλαδὴ σχηματισμοῦ. ὀφείλων γὰρ εἰπεῖν, ὅτι τὴν Βρισηίδα ἐξείλετο Ἀχιλλεὺς πορθήσας Λυρνησσὸν καὶ Θήβην καὶ Μύνητα καταβαλὼν, ὁ δὲ εἶπεν, ὅτι καὶ Μύνητα κατέβαλεν. εὐρεθήσονται δὲ ἐν τοῖς ἐξῆς καὶ ἄλλα τοιαῦτα σχήματα. Ἐπίστροφος δὲ ἰδοὺ καὶ οὗτος ἕτερος παρὰ τὸν Ἕλληνα, οὗ ἐμνήσθη ὁ ποιητής ἐν τῷ Φωκέων καταλόγῳ. Ἐγχεσίμωροι δὲ οἱ περὶ τὰ ἔγχεα μεμορημένοι, ὅεσσι κακοπαθοῦντες, ἕκταθέντος τοῦ ὦ εἰς ὦ μέγα, ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ ἰόμωροῖ γίνεται. ῥηθήσεται δὲ περὶ τούτου πλέον τι ἐν τοῖς ἐφεξῆς. Ἴδε δὲ ὅπως ἐνταῦθα ὁ ποιητής οὐκ ἐμνήσθη Πατρόκλου, τοῦ ἐταίρου τῷ Ἀχιλλεῖ. καὶ ἡ αἰτία δήλη. Διομήδει μὲν γὰρ καὶ Ἰδομενεῖ συνεξεφώνησε τοὺς φιλάτους ὡς συνεξιόντας εἰς μάχην, ἐνταῦθα δὲ τοῦ Ἀχιλλεύος τρόπον τινὰ σιγηθέντος τὰ γεεῖς ἕκταξιν πολέμου ἐχρῆν συσσιγᾶσθαι καὶ τὸν Πάτροκλον, καθὰ καὶ τὸν παιδαγωγὸν Φοίνικα. [(ἡ. 693) Ἰστέον δὲ ὅτι τοὺς εἰρημένους, τὸν Μύνητα καὶ τὸν Ἐπίστροφον, υἱέας λέγει Εὐήνου, ὁμωλύμου ποταμῷ τινὶ ἀλλαχοῦ κειμένῳ, Σεληπιάδαο, ἡγουν υἱοῦ Σεληπίου, ἄνακτος· δῆλον δὲ ὡς παρὰ τὸ σέλας καὶ τὸ ἦπιος σύγκειται ὁ Σελήπιος.] (ἡ. 695–710) Ὅτι τῶν 1.503 ἐχόντων «Φυλάκην καὶ Πύρασον ἀνθεμόεντα, Δήμητρος τέμενος, Ἴτωνάτε μητέρα μήλων, ἀγχιάλόν τ' Ἀντρώνα ἰδὲ Πτελεὸν λεχεποῖην», Πρωτεσίλαος ἡγεμόνευε ποτε ζωὸς ἐὼν, ὃν καὶ ἀρήϊον δις λέγει ὡς πολεμικὸν καὶ μεγάλθυμονδέ, ὅπερ ἀντίκειται πρὸς τὸν μικρόψυχον. καὶ οὕτω μὲν ζῶν ἦρχε· τότε δὲ ἤδη κατεῖχεν αὐτὸν γαῖα μέλαινα. Καὶ ὅρα ὅτι μετὰ τὸν ὦσανεὶ κείμενον, ὡς προεῖρηται, Ἀχιλλέα τὸν ὡς ἀληθῶς κείμενον Πρωτεσίλαον ὁ ποιητής παρέθετο. καὶ ἐπόθουν μὲν, φησὶν, ἐκεῖνοι τὸν ἀρχηγόν, οὐ μὴν οὐδ' αὐτοὶ ἄναρχοι ἔσαν. καὶ σημείωσαι τὸ ἄναρχοι ἀντὶ τοῦ ἀβασιλευτοῦ, δίχα ἀρχοῦ. Ἐκόσμησε δέ, φησὶν, αὐτοὺς Ποδάρκης, ὄζος Ἄρηος, Ἰφίκλου υἱὸς Φυλακίδου, τοῦ καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα κειμένου, ὃν καὶ πολὺ μῆλον λέγει διὰ τὰ πρὸ μικροῦ λεχθέντα, αὐτοκασίγνητος Πρωτεσίλαου, «ὀπλότερος γενεῆ. ὃ δ' ἄρα πρότερος καὶ ἀρείων, ἥρως Πρωτεσίλαος». διό, φασὶν, οὐδ' ἐξίσχυσεν ὁ Ποδάρκης ἐν τοῖς ἐξῆς ἀπώσασθαι τῆς τοῦ Πρωτεσίλαου νηὸς τὸ δῆϊον πῦρ, ἀλλ' ὡς περὶ ὁ Πρωτεσίλαος πρῶτος τῶν ἄλλων Ἀχαιῶν ποτε πέπτωκεν ἐν Τροίᾳ, οὕτω καὶ ἡ τούτου ναῦς πρώτη τῶν ἄλλων τὸ τοῦ Ἐκτορος ἐδέξατο πῦρ. εἰ δὲ καὶ ἡμιδαῆς ἐκεῖνη ἔμεινε, εἴη ἂν ὁμοίον τι τοῦτο πρὸς τὸν τοῦ ἥρωος δόμον, ὃς χηρωθείσης τῆς γυναικὸς ἡμιτελῆς ἐλείφθη, ὡς τοῦ Πρωτεσίλαου πεσόντος, καθὰ μετ' ὀλίγα δηλωθήσεται, ἢ καὶ ἀμφιδρυφῆς ἐπὶ τῷ τοῦ ἀνδρὸς θανάτῳ γέγονε. καὶ τοῦτο μὲν τοιοῦτον. Ὁ δὲ ποιητής ἐν τοῖς ἐξῆς διασαφῶν ἢ καὶ παραφράζων τὸ «οὐδὲ οὗτοι ἄναρχοι ἦσαν, πόθεόν γε μὲν ἀρχόν» ἐπάγει ἐπαναληπτικῶς «οὐδέ τι λαοὶ δεύοντο ἡγεμόνος, πόθεόν γε μὲν ἐσθλὸν ἐόντα» τὸν Πρωτεσίλαον· Αἰρετώτερον γὰρ πάντως τὸ τοῦ καλοῦ κάλλιον. διὸ καὶ τοὺς κοσμοῦντα ἔχοντες ἐπόθουν ὅμως καὶ ἀπόντα τὸν κρείττονα. οἴκτον δὲ κατὰ τοὺς παλαιοὺς πολὺν ὁ ποιητής δίδει, οὐ μόνον ἐν τοῖς ἐφεξῆς, ὅτετὰ κατὰ τὴν γυναῖκα ἱστορεῖ, ἀλλὰ καὶ νῦν ἐν οἷς οὕτω ποθεινὸν τοῖς οἰκείοις λέγει τὸν ἥρωα. Ὅρίζεται δέ, φασὶ, καὶ τὸ πρόθυμον αὐτοῦ, εἶγε διὰ τῆς ὀρμῆς αὐτοῦ βατὴν Ἕλλησι τὴν Τροίαν ἔθετο· διὸ καὶ μεγάλθυμον αὐτὸν ὠνόμασε. θρώσκων γὰρ ἐκ νηὸς πολὺ πρῶτιστος Ἀχαιῶν

άνηρέθη, ὡς δηλωθήσεται κατωτέρω. (η. 698) Γενεαλογία δὲ αὐτοῦ τοιαύτη τίς ἐστίν. εἶς τῶν Αἰολιδῶν 1.504 Φύλακος κτίσας πόλιν Φυλάκην ὠνόμασεν, οὗ Ἴφικλος, οὗ Φύλακος, οὗ Ποίας καὶ Ἴφικλος, ὧν Ποιάντος μὲν καὶ Μεθώνης Φιλοκτήτης, Ἴφίκλου δὲ καὶ Ἀστυόχης Πρωτεσίλαος καὶ Ποδάρκης. Ἐνταῦθα δὲ ζητητέον, ποῖος ἦν ὁ ποδωκέστατος κατὰ τὴν ἱστορίαν Ἴφικλος, περὶ οὗ δηλῶν Ἡσίοδος, ὅτι ταχυτῆτι διήνεγκεν, οὐκ ὤκνησεν ἐπ' αὐτοῦ ταύτην εἰπεῖν τὴν ὑπερβολὴν· «ἄκρον ἐπ' ἀνθερίκων καρπὸν θέεν, οὐδὲ κατέκλα, ἀλλ' ἐπὶ πυραμίνων ἀθέρων δρώμασκε πόδεσσικαὶ οὐ σινέσκετο καρπὸν». [Ὅποτερος δ' ἀντοῖν δυοῖν ἦν ποδωκέστερος, ἔγκειται καὶ τῷ ὀνόματι ἐκείνου σημασία τῆς κατ' αὐτὸν ποδωκείας. Ἴφικλος γάρ, φασί, κατὰ συγκοπὴν ἐκ τοῦ ἰφίκωλος, ὃ ἐστὶν ἰσχυρόπους καί, καθ' Ὀμηρον εἰπεῖν, ποδάρκης. ὅτι δὲ κῶλα ἰδίως καὶ ἐπιποδῶν, ἢ Κωλιάς Ἀφροδίτη δηλοῖ, κῶλα τοιαῦτα ἐκλύσασα δεσμοῦ, ὡς ἐν ἄλλοις δεδήλωται, καὶ ἐκεῖθεν οὕτω παρονομασθεῖσα.] (η. 710) Τῷ δὲ ῥηθέντι Ποδάρκει τεσσαράκοντα κατὰ τὸν ποιητὴν μέλαινα νῆας ἔποντο. Σημειώσασθε, ὅτι ἐν ταῖς καθ' ἕκαστα τοῦ ἀριθμοῦ τῶν νηῶν ἀποδόσεις, ὅτε μὲν δίχα ἐπιθέτου τὰς νῆας ὁ ποιητὴς προάγει, ὅτε δὲ μετὰ ἐπιθέτων, τριῶν μέντοιμόνων, ὧν τὸ μὲν «μιλτοπάρησι» ταῖς τοῦ Ὀδυσσεῦς ἐχαρίσατο κατὰ τι, ὡς προερέθη, ἐξαίρετον. «γλαφυρὰς δὲ νῆας» τετράκις τινὰς εἶπε. δωδεκάκις δὲ ἔφη τὸ «μέλαινα». τοσαυτάκις δὲ καὶ ἀπλῶς αὐτὰς δίχα ἐπιθέτου τινὸς ἐξεφώνησεν. οὐκ ἤρесе δὲ αὐτῷ πλεῖον τι περιεργάσασθαι· διὸ οὔτε κορωνίδας οὔτε κοίλας τινὰς οὔτε θοὰς εἶπε, ταῦτα δὲ τὰ συνηθέστατα. (η. 695) Τῶν δὲ ῥηθειῶν πόλεων περὶ μὲν Φυλάκης ἐρρέθη ἀνωτέρω, ἧς ὁ πολίτης Φυλακῆσιος, ὡς Ἰθακήσιος, κειμένης ἐγγὺς Θηβῶν τῶν Φθιωτίδων, αἱ καὶ αὐταί, φασίν, ὑπὸ Πρωτεσίλαῳ ἦσαν. (η. 695 ς.) Πύρασος δὲ πόλις Φθίας κατὰ τὸν Ἐθνικογράφον, κληθεῖσα οὕτω διὰ τὴν χώραν εἶναι πυροφόρον ἦτοι σιτοποιόν· διὸ καὶ Δημήτρος αὐτὴν τέμενος ἐκάλεσεν ὁ ποιητὴς, ὡς πολὺκαρπον δηλαδὴ καὶ εὐκαρπον· τοῖς γὰρ τοιούτοις ἀγαθοῖς ἢ Δημήτηρ ἐπιστατεῖν ἐλέγετο. ταῦτα δὲ ὑποδηλοῖ καὶ τὸ ἀνθεμόεντα. τόπος γὰρ ἀνθεμοῖς ὁ φυτοῖς θαλερὸς καὶ ἀνθηρὸς παρὰ τὸ ἀνθεμον, ὃ σημαίνει τὸ ἄνθος. Ὁ δὲ γε Ἀπίων καὶ Ἡρόδωρος 1.505 οὐκ ἀρέσκονται τοῖς οὕτω νοοῦσιν, ἀλλ' ἰδιάζουσιν λέγουσι πόλιν τὴν τῆς Δημήτρος τέμενος· Δημήτρος γάρ, φασί, πόλις, οὐχ' ὁ Πύρασος, ἀλλὰ πόλις Δημήτρειον καλουμένη καθ' ἑαυτήν. ὁ μὲντοι Γεωγράφος οὐ συντρέχει τούτοις. φησὶ γάρ, ὅτι τὸ Δημήτρειον Δημήτρος τέμενος ὁ ποιητὴς εἶρηκε καὶ ἐκάλεσε Πύρασον. ἦν δὲ, φησὶ, πόλις εὐλίμενος ἢ Πύρασος, ἔχουσα Δημήτρος ἄσος καὶ ἱερὸν ἅγιον. τὴν δὲ Ἴτωνα προπαροξύνεσθαι φασὶν οἱ παλαιοὶ ὡς Μήκωνα. τινὲς δὲ ὀξύνουσι λέγοντες, ὅτι ὠνομάζετο καὶ Σιτῶν διὰ τὸ σιτοφόρον. λέγεται δὲ, φασί, καὶ Ἴτῶνη τρισυλλάβως, ἔτι δὲ καὶ Ἴτῶνος ἀπὸ Ἴτῶνου ἥρωος, καὶ Ἀθηνᾶ δὲ ἐξ αὐτῆς Ἴτῶνία. εἰσὶ δὲ καὶ ἕτεραι Ἴτῶναι κατὰ τοὺς ἱστορικοὺς. Μητέρα δὲ μῆλων εἰπὼν Ὀμηρος τὴν Ἴτωνα μονονουχὶ καὶ οὔθαρ ἀρούρης λέγει τὰ ἐκεῖ. θρεπτικὸν γὰρ καὶ μήτηρ καὶ οὔθαρ. εἰ δὲ πολὺμηλος ὁ Ἴφικλος, ὡς δεδήλωται, εἴη ἂν ὀρθῶς [μῆλων] μήτηρ καὶ ἢ κατ' αὐτὸν πόλις. [ἔφ' οὗ ὄρα, ὡς οὐ μόνον χώρα πολὺμηλος πολλαχού, ἀλλ' ἰδού καὶ ἠρωστοιοῦτος ὡς πολυθρέμμων. λεχθείη δ' ἂν οὕτω καὶ ὁ Οἰδίπους διὰ τὸ «μῆλων ἔνεκ' Οἰδιπόδαο». καὶ ὁ τοῦ Ἀδμήτου δὲ Εὐμηλος καὶ ἢ ἐν τοῖς ἐξῆς που Πολυμήλη τοιαύτην ὑποβάλλουσιν ἔννοιαν. ἢ μὲντοι Φιλομήλα πρὸς τὸ τῆς ἀλφεισιβοίας παρεκκλίνει νόημα, ὡς περὶ καὶ ἢ Πολύβοια.] (η. 697) Καὶ τὴν Ἄντρωνα δὲ τινὲς μὲν βαρύνουσιν ὡς τὴν Ἴτωνα, τινὲς δὲ Ἄντρῶνά φασιν ὡς Πυθῶνα· [Ἡρωδιανὸς δὲ φησὶν ὡς Πλευρῶνα.] ὠνόμασται δὲ οὕτω διὰ τὸ τοῦ ἐκεῖ τόπους ἀνθρώδεις, τουτέστι σπηλαιώδεις καὶ ὑπονόμους εἶναι. ὁ δὲ τὰ Ἐθνικὰ συλλέξας καὶ τὸν

ἐν παροιμίαις Ἀντρώνιον ὄνον ἐντεῦθεν εἰρῆσθαι λέγει. εὐφυεῖς γάρ, φησί, πρὸς μύλωνας ἔχει λίθους, ὥστε κατὰ τοῦτον τὸν λόγον Ἀντρώνιος ὄνος ὁ πρὸς ἀλετὸν δεξιός. Πτελεὸν δὲ ὁ μὲν ποιητῆς ἀρσενικῶς προήγαγε. διὸ καὶ λεχεποῖην αὐτὸν ἔφη, τουτέστι πολυβότανον, οὗ ἢ πόαχρησιμος λέξασθαι, ἥτοι ἐγκαθευδῆσαι αὐτῇ. ἕτεροι δὲ οὐδετέρως φασὶ τὸ Πτελεόν, πόλιν αὐτὸ εἰπόντες Ἀχαιῶν τῶν ἐν Θετταλία. εἶναι δὲ ἱστοροῦσι καὶ Ἰωνικὴν καὶ Τρωαδικὴν Πτελεὸν καὶ καλεῖσθαι ἀπὸ τῶν ἐκεῖ πτελεῶν. ὀπολίτης Πτελεάτης, φασὶ, καὶ Πτελεούσιος καὶ Πτελεεύς. ἕτερος δὲ πάντως 1.506 οὗτος Πτελεὸς παρὰ τὸν ὑπὸ τῷ Νέστορι, ὁ νῦν ἴσως γνωριζόμενος, μέμνηται δὲ Πτελεοῦ καὶ ὁ Δημοσθένης καὶ ζήτηι ποίου. (η. 700-2) Ὁ δὲ ποιητῆς ἐπιτρέχων οἰκτρῶς τὰ κατὰ τὸν Πρωτεσίλαόν φησι· «τοῦ δὲ καὶ ἀμφιδρυφῆς ἄλοχος ἐν τῇ Φυλάκῃ πόλει ἐλέλειπτο καὶ δόμος ἡμιτελής· τὸν δ' ἔκτανε Δάρδανος ἀνὴρ νηὸς ἀποθρῶσκοντα πολὺ πρῶτιστον Ἀχαιῶν». παθαίνεται δὲ Ὅμηρος ἐν τούτοις ἐπὶ τῷ Πρωτεσίλαῳ, οἷα φιλέλλην οἰκτιζόμενος, ἔτι δὲ καὶ θαυμάζων τοῦ θάρσου, εἶπερ χρημοῦ δοθέντος πρῶτον ἐν Τροίᾳ πεσεῖν τὸν προπηδήσαντα τῆς νηὸς, Ἀχιλλεὺς μὲν ὑπέτρεσε κατὰ τινὰς καὶ τελευταῖοις γῆν ὁ τῶν Ἑλλήνων πρῶτιστος κατεπήδησε, Πρωτεσίλαος δὲ φερωνύμως πρῶτός τε τοῦ λαοῦ καθήλατο τῆς νεῶς καὶ πρῶτος τοῦ λαοῦ πέπτωκε, ἐλόμενος οὕτω παθεῖν ἥπερ κατεπτηχότας βλέπειν τοὺς Ἀχαιοὺς. Πρωθύστερα δὲ, φασίν, ἐνταῦθα τὰ Ὀμηρικὰ νοήματα. οὐ γὰρ πρῶτον ἡ γυνὴ ἐχηρώθη καὶ ὁ δόμος ἡμιτελής ἔμεινεν, εἶτα ὁ Πρωτεσίλαος ἔπεσεν, ἀλλὰ τὸ ἀνάπαλιν πρῶτον ἔκτανέ τις αὐτόν, εἶτα ἡ γυνὴ καὶ ὁ δόμος ἔπαθον, ἃ ἔπαθον. (η. 700) Ἀμφιδρυφῆς δὲ ἡ ἅπαν δρυπτομένη, ὅ ἐστι ξομένη, τὸ πρόσωπον, ὃ λύπησιν ὑπερβολὴν δηλοῖ. [Ἐκ τοῦ δρύπτω δὲ γίνεται τὸ ἀμφιδρυφές. δρύπτειν δὲ κυρίως τὸ ἀποδέρειν, ὅ ἐστιν ἐκδέρειν δόρυ, ἦγουν ξύλον, δένδρον, ἵνα ἡδоруπτω, ὡς κορύπτω, καὶ ἐν συγκοπῇ δρύπτω.] (η. 701) Τὸ δὲ «ἐλέλειπτο δόμος ἡμιτελής» εἶδος ἐστὶ συμβολικοῦ. οὐ γὰρ ἔλλειψιν στέγης ἀπλῶς ἡτοιούτου τινὸς δηλοῖ ἀλλὰ τὸν τοῦ οἰκοδομοῦντος ἀφανισμόν, ὡς τῷ μνήμῃσει, τῇ ἀλόχῳ δηλαδή, συνεστῶτος τοῦ δόμου, τῷ δὲ λοιπῷ μὴ ὄντος, ἡτοιῶ Πρωτεσίλαῳ τῷ μηκέτ' ὄντι. διὸ καὶ ὁ Γεωγράφος Ἀβίου παρ' Ὀμήρῳ εἰπὼν ἀντὶ τοῦ χωρὶς γυναικῶν ἐπάγει· ἡμιτελής γὰρ χῆρος βίος, ὡς καὶ οὐκ οἶκος ὁ τοῦ Πρωτεσίλαου διότι χῆρος. κατὰ δὲ τοὺς παλαιούς καί, διότι μὴ διαταξάμενος εἶ τὰ κατὰ οἶκον ἀπέπλευσεν ἢ μὴ παιδοποιησάμενος ὡς τελέως ὠκῆσθαι τὸν αὐτοῦ δόμον, ὡς εἶναι οὕτω ἡμιτελῆ δόμον τὸν ἄτεκνον. Ἔνιοι δὲ καὶ ἀπλῶς οὕτω, διότι, φασίν, οἰκοδομῶν θάλαμον ἀπέπλευσεν. ἕτεροι δὲ φασίν, ὅτι δόμος ἡμιτελής ὁ ἡμίγαμος, ὡς τοῦ ἐτέρου τῶν οἰκούντων ἐστερημένος. τέλος γὰρ ὁ γάμος, ὅθεν τελείους τοὺς γεγαμηκότας ἔλεγον. γυνὴ δὲ Πρωτεσίλαῳ Λαοδάμεια, ἡ Ἀκάστου, φίλανδρος πάνυ καὶ μὴ ἀνασχομένη ζῆν 1.507 μετὰ τὸν τοῦ ἀνδρὸς θάνατον, περὶ ἧς λόγος φέρεται τοιοῦτος. Πρωτεσίλαος καὶ μετὰ θάνατον ἐρῶν τῆς γυναικὸς κατὰ μῆνιν Ἀφροδίτης ἠτήσατο τοὺς κάτωσθένοντας ἀνελεῖν καὶ ἀνελεθῶν εὗρεν ἐκείνην ἀγάλματι αὐτοῦ περικειμένην. αἰτήσαντος δὲ, φασὶ, μὴ ὑστερεῖν αὐτοῦ ξίφει διεχρήσατο ἑαυτήν. ἕτεροι δὲ ἄλλως φασὶ τὴν Λαοδάμειαν καὶ τεθνεῶτος τοῦ Πρωτεσίλαου ἔρωτι ἐκκαίεσθαι χόλῳ Ἀφροδίτης. ἀγγελθέντος γὰρ τοῦ πάθους οὐ μόνον χαλεπῶς ἤνεγκε, φασίν, ἀλλὰ καὶ ἀναγκαζομένη πρὸς τοῦ πατρὸς γάμῳ δευτέρῳ ζευχθῆναι οὐκ ἀπέστητο ἑρᾶν, ἀλλὰ κατεχομένη ἐνυκτέρευε μετὰ τοῦ ἀνδρὸς, μᾶλλον αἰρουμένη τὴν πρὸς τὸν τεθνεῶτα, φασὶ, συνουσίαν ἢ τὴν πρὸς τοὺς ζῶντας ὁμιλίαν, καὶ ἐξέλιπεν ὑπ' ἐπιθυμίας. μεμύθηται δὲ ταῦτα διὰ τὸ ἐκείνης φίλανδρον ἀνειδωλοποιουμένης, ὡς εἰκός, τὸν ἄνδρα καὶ συνεῖναι δοκούσης αὐτῷ καὶ θανόντι. Δῆλον οὖν, ὡς κατὰ τοὺς λόγους τούτους οἱ ἀμέτρῳ ἔρωτι

κάτοχοι σκωφθήσονται, ὡς ἄρα καὶ θανόντες ἐρῶεν ἄν, κατὰ τὸν ἐπὶ Πρωτεσίλαῳ μῦθον καὶ τῆ αὐτοῦ γυναικί. (ἠ. 701) Δάρδανος δὲ ἀνὴρ, ὡς ὁ Πορφύριος ἄριστα διασκευάζει, ἢ κατὰ γένος ὁ ἐκ τῶν Δαρδάνων, ὡς καὶ ἐπὶ Πατρόκλου, ὃν βάλει Δάρδανος ἀνὴρ, ὅπερ οὕτω δόξαν τῷ ποιητῇ διασαφεῖ ἐκεῖ. ποῖος Δάρδανος; Πανθοΐδης Εὐφορβος. καὶ φασιν οἱ παλαιοί, ὅτι, εἴπερ ἦν τῶν ἐνδόξων ὁ ἀνὴρ, ἐμνήσθη ἄν αὐτοῦ ὁ ποιητής, καὶ ὅτι παθαινόμενος οἷον ὁ ποιητής ἐπὶ τῷ ἥρωϊ ὀκνεῖ πρὸς ὄνομα εἰπεῖν τὸν ἀνελόντα, ἵνα μὴ αἰδιδίμος εἴη, ὡς πού καὶ ὁ τὸν τῆς Ἐφεσίας ναδὸν Ἀρτέμιδος ἐμπυρίσας ἐσιγήθη ἐπίτηδες κοινῶ ψηφίσματι παλαιῶ, ἵνα μὴ περιώνυμος εἴη τοῖς εἰς ἔπειτα. ἤγουν Δάρδανον ἄνδρα, ὡς ἐρρέθη, νοήσεις ἀορίστως κατὰ ἐθνικὸν εἶδος ἢ ὀνοματικῶς, τουτέστι κατὰ κύριον ὄνομα ὁμώνυμον τῷ ἐθνικῷ, ὡσπερ καὶ Ἀχαιὸς κατὰ τὸν αὐτὸν Πορφύριον τραγωδίας ποιητῆς Ἐρετριεύς, ὁμώνυμος τῷ ἐθνικῷ, καὶ Λίβυς ὁμοίως ὁ Λυσάνδρου ἀδελφὸς καὶ Ἐπειὸς ὁ τέκτων τοῦ δουρείου ἵππου, κατὰ ὁμωνυμίαν Ἐπειοῦ 1.508 τοῦ ἐθνικοῦ, καὶ Σκύθης ὁ Ἀκαδημαϊκὸς σοφὸς κατὰ φωνὴν ἐθνικὴν καὶ Μαίων Αἰμονίδης ὁμωνυμῶν τῷ Λυδικῷ ἐθνικῷ Μαίονι. οὕτως οὖν καὶ Δάρδανος εἴη ἄν κύριον, ὃς ἀνεῖλε Πρωτεσίλαον, ὡσπερ κύριον καὶ ὁ Δάρδανος, ὃν ἀνελεῖ ὁ Ἀχιλλεύς, ὃς καὶ Τρῶα ῥίπτει πού Ἀλαστορίδην, ὁμώνυμον τῷ ἐθνικῷ Τρωί. εἰ δὲ τι δοκεῖ ἐμποδῶν εἶναι εἰς τοῦτο προσκείμενον τὸ «ἀνὴρ»—οὐδεὶς γάρ ἄν, φασίν, εἴποι Πρίαμος ἀνὴρ—ἐνθυμητέον τὸ «φῶτα Ἡρακλέα», ὅμοιον ὃν τῷ Δάρδανον ἄνδρα καὶ Δάρδανος ἀνὴρ. Παλαίφατος δέ, φασίν, ἱστορεῖ, ὅτι Αἰνεΐας ἀνεῖλε τὸν Πρωτεσίλαον· ἕτεροι δὲ ὑπὸ Ἀχάτου αὐτὸν πεσεῖν φασιν, ἑταίρου Αἰνεΐου· τινὲς δὲ Δάρδανον ἄνδρα ἐνταῦθα τὸν Ἐκτορα νοοῦσιν, ὅπερ οἱ μὴ ἀποδεχόμενοι φασιν, ὅτι ἐὰν ὁ Ἐκτωρ ἔρριψε τὸν Πρωτεσίλαον, εἶχεν εἰπεῖν ὅτι τὸν ἔκτανε φαίδιμος Ἐκτωρ ἢ Δάρδανος Ἐκτωρ. (ἠ. 702) Ὅρα δὲ τὸ «νηὸς ἀποθρῶσκοντα». οὐ γὰρ εἶπεν ἐκθορόντα, ἀλλ' ἔτι ἀποθρῶσκοντα· τοῦτο δὲ τὸν βαλόντα σεμνύνει, ὡς οὕτω ταχὺ διαχειρισάμενον τὸν Πρωτεσίλαον. [Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ θρῶσκειν οὕτω παράγουσιν οἱ παλαιοί. θορῶ ἢ θόρω βαρυτόνως τὸ πηδῶ, οὗ παράγωγον θορίσκω, ὡς ρύϊσκω, τελίσκω, καὶ ὑπερθέσει θροΐσκω, καὶ ἐκτάσει καὶ προσγραφῇ ἀναγκαίᾳ τοῦ ἰθρῶσκω.] Τὸ δὲ πολὺ πρῶτιστόν τινα τῶν ἀντιγράφων πολυπρῶτιστον ὑφ' ἐνγράφουσι. τοῦτο δὲ καὶ φερωνυμίαν τινὰ παραλαλεῖ τῆς τοῦ Πρωτεσίλαου κλήσεως, ὡς μὴ ἀπλῶς πρῶτου ἐν λαῶ τῷ Ἀχαιῶ, ἀλλὰ ὡς πολὺ πρῶτιστου καὶ πηδῆσαντος καὶ πεσόντος, ἐκ τοῦ πρῶτεύσω δὲ μέλλοντος παρήχθη τὸ Πρωτεσίλαος. οἶονεὶ γὰρ Πρωτεσίλαος καὶ ἀπελεύσει τοῦ ἕ Πρωτεσίλαος. Τὸ δὲ πολὺ πρῶτιστον πρὸς διαστολὴν εἴρηται. πολλῶν γὰρ ἐκθορόντων καὶ πεσόντων ἀεὶ πρῶτος ὁ πρό τιος πίπτων. πολὺ δὲ πρῶτιστος ὁ Πρωτεσίλαος. περὶ οὗ σημείωσαι, ὅτι κοινῶς μὲν λεγόμενος πίπτει εἰς μέτρον Ὀμηρικόν, Ἀττικῶς δὲ οὐ. Πηνέλεων μὲν γὰρ ἔρεῖ τις καὶ Ἰόλεων, Πρωτεσίλεων δὲ οὐκ ἄν εἴπη, εἴπερ οὐδὲ Μενέλεων. οὐ γὰρ παραληπτέα τὰ τοιαῦτα εἰς μέτρον δακτυλικόν. (ἠ. 707) Τὸ δὲ «ὁ δ' ἄρα πρότερος» ἐφερμηνευτικόν ἐστὶ τοῦ «ὁ πλοῦτερος γενεῆ», ἵνα μὴ τις ὀπλοῦτερον νοήσῃ τὸν θρασύτερον. (ἠ. 711–5) 1.509 Ὅτι «οἱ Φεράς ἐνέμοντο παραὶ Βοιβηΐδα λίμνην, Βοίβην καὶ Γλαφυράσκα καὶ εὐκτιμένην Ἰαωλκόν, τούτων ἦρχεν Εὐμηλος, Ἀδμήτου φίλος παῖς, ἕνδεκα νηῶν, ὃν ὑπ' Ἀδμήτῳ ἔτεκε δῖα γυναικῶν Ἀλκηστὶς, Πελῖα θυγατρῶν εἶδος ἀρίστη». Ὅτι δὲ φίλανδρος καὶ αὕτη ἢ Ἀλκηστὶς, ἢ τοῦ Πελίου, καὶ ὡς θανάτῳ παρέβαλεν ἑαυτὴν ἀντὶ τοῦ ἀνδρὸς Ἀδμήτου ἐκ ζώντων γενομένου, εἴπως εἰς φῶς ἐκεῖνος παλινδρομήσει, δηλοῦσιν οἱ παλαιοὶ καὶ μάλιστα οἰποιοῦνται. ὁ γοῦν Εὐριπίδης καὶ δραματοποιὸς διασκευὴν ἐκ τῆς γυναικὸς ταύτης πορίζεται καὶ τὸ δράμα ἐπιγράφει Ἀλκηστιν. περὶ δὲ ταύτης καὶ τοιαύτη μυθολογία φέρεται. Φασὶ Πελίαν προθεῖναι τὸν τῆς Ἀλκῆστιδος γάμον

τῶδυναμένω συζευῆσαι λέοντι κάπρον, Ἀπόλλωνα δὲ τῷ Ἀδμήτῳ τοῦτο ἐκτελέσαι καὶ τὸν γάμον αὐτῷ ἐγγυῆσαι. ἀπὸ δὲ τοῦ ῥηθέντος Ἀδμήτου σκόλιόν τι ἐν Ἀθήναις ἦν ἀδόκιμον, ὡς καὶ Πausanίας φησὶν ἐν τῷ οἰκείῳ Λεξικῷ λέγων, ὡς οἰμὲν Ἀλκαίου φασὶν αὐτό, οἱ δὲ Σαπφοῦς, οἱ δὲ Πραξιλλῆς τῆς Σικυωνίας. ἀρχὴ δὲ τοῦ μέλους αὕτη «Ἀδμήτου λόγον, ὦ ταῖρε, μαθὼν τοὺς ἀγαθοὺς φίλει, τῶν δειλῶν δ' ἀπέχου γνούς, ὅτι δειλῶν ὀλίγα χάρις». ἔοικε δὲ διὰ μὲντῶν ἀγαθῶν τὴν γενναίαν καὶ φίλανδρον ὑποδηλοῦν Ἀλκηστίην, διὰ δὲ τῶν δειλῶν τὸν Ἀδμήτου πατέρα, ὃς ὤκνησε θανεῖν ὑπὲρ τοῦ παιδός. ὅτι δὲ καὶ γυναικεῖς ἦσαν οὐ μόνον ἄλλως σοφαί, ἀλλὰ καὶ μελοποιοί, οὐ μόνον ἐκ τῆς ῥηθείσης Πραξιλλῆς δῆλον, ἀλλὰ καὶ Σαπφοῦς καὶ Κορίννης καὶ Ἑρίνης. ἦν δὲ ποιήτρια κρουμάτων καὶ Χαριζένη, ὅθεν παροιμία παρὰ τῷ Κωμικῶν ἐκκλησιαζούσαις· «τάπιδι Χαριζένης τάδ' ἐστίν». [Ἰστέον δὲ ὡς ἡ ῥηθεῖσα Ἑρίνηνα Λεσβία μὲν ἦν ἢ Ῥοδία ἢ Τεῖα ἢ Τηλία, ἐκ Τήλου νησιδίου ἐγγίζοντος τῇ Κνίδῳ. Ποιήτρια δὲ ἦν καὶ ἔγραψε ποίημα Ἡλακάτην Αἰολίδι γλώσση καὶ Δωρίδι ἐν ἔπεισι τριακοσίοις. ἦν δὲ ἑταῖρα Σαπφοῦς καὶ ἐτελεύτησε παρθένος. οἱ δὲ στίχοι αὐτῆς ἐκρίθησαν ἐνάμιλλοι τοῖς Ὀμήρου. ἀπῆλθε δὲ ἐννεακαιδεκέτις. Δῆλωσις δὲ τῶν ῥηθέντων καὶ τὸ εἰς αὐτὴν ἐπίγραμμα τοῦτο· «Λέσβιον Ἑρίνης τόδε κηρίον, ἀδὺ τὸ μικρόν, ἀλλ' ὄλον ἐκ Μουσέων κερνάμενον μέλιτι. οἱ δὲ τριηκόσιοι αὐτῆς στίχοι ἴσοι Ὀμήρῳ τῆς καὶ παρθενικῆς ἐννεακαιδεκάτευς, ἡ καὶ ἐπ' Ἡλακάτη μητρὸς φόβῳ καὶ ἐφ' ἰσῶ ἐστήκει Μουσῶν λάτρις ἐφαπτομένη. Σαπφῶ δ' Ἑρίνης ὅσον μελέεσσιν ἀμείνων, Ἑρίνηνα Σαπφοῦς τόσον ἐνέξαμέτροις». καὶ τοῦτο μὲν τοιοῦτον. Εἰ δὲ γυνὴ ἐποποιὸς τὴν Πινδάρου 1.510 λυρικὴν ἀπῆλεγξεν ἠττηθέντος, ἱστόρηται καὶ αὐτό. Βοιωτία δὲ ἦν ἐκείνη τὸ ἔθνος. ὡς δὲ καὶ Θεανῶ τις γυνὴ Λοκρὶς λυρικὴ ἦν, ἱστοροῦσιν οἱ παλαιοί. περιέρχεται δὲ ὁμοίως καὶ τὴν Μοιρῶν, ἢ καὶ εἰς Ποσειδῶνα γράψασα ὕμνον.] (η.711) Φεραὶ δὲ ἀπὸ Φέρητος παρονομάζονται, υἱοῦ Κρηθέως, ἢ ἀπὸ Φεράς θυγατρὸς Αἰόλου. δύο δὲ ἦσαν Φεραί, ἢ μὲν ἀρχαία, ἢ δὲ νέα, διέχουσαι ἀλλήλων σταδίου ὀκτώ. εἰσὶ δὲ, φασί, καὶ ἕτεροι τρεῖς Φεραί, Ἰαπυγίας, Αἰτωλίας καὶ Παρθυαίων. Φηραὶ μὲντοι καὶ Φεραί, παρ' Ὀμήρῳ εὐρισκόμεναί που καὶ αὐταί, ἕτεροι εἰσι παρὰ τὰς Φεράς. Φηραὶ μὲν γὰρ πόλις Πελοποννήσου, ἔτι δὲ καὶ χώρα, ὡς δηλοῖ ὁ Γεωγράφος εἰπὼν, ὅτι τῆς Φηρῆς χώρας μέρος καὶ ἡ Μεσσηνία. Φεραὶ δὲ πόλις τῆς Ἡλίδος. ῥηθήσεται δὲ τι περὶ τῶν Φερῶν καὶ ἐξῆς ἐν τῷ τῶν Μαγνήτων καταλόγῳ. ὁ δὲ Γεωγράφος λέγει καί, ὅτι ἐξαρθεῖσαίποτε αἱ Φεραὶ συνεστάλησαν ὕστερον καὶ ὅτι αἱ Φεραὶ τῶν Πελασγικῶν πεδίων πέρασ πρὸς τὴν Μαγνησίαν καὶ ὅτι ἐπίνειον Φερῶν Παγασαί, ἀπὸ τῆς ἐκεῖ ναυπηγίας τῆς Ἀργοῦς ἢ ἀπὸ τῶν πηγῶν, αἱ πολλὰί ρέουσιν ἐκεῖ. Βοιβηῖς δὲ λίμνη Θετταλικὴ κατὰ τὸν Γεωγράφον, ἐλάττων τῆς Νεσωνίδος καὶ πλησιεστέρα τῇ παραλίᾳ. λέγει δὲ ὁ αὐτὸς καί, ὅτι Βοιβηῖς λίμνη πλησιάζουσα Φεραῖς καὶ Βοίβῃ χωρίον ἐπὶ τῆς λίμνης κείμενον. ἀλλαχοῦ δὲ ταῖς ἑπτὰ πόλεσιν, ἃς εἰς Δημητριάδα συνώκισεν ὁ Πολιορκητὴς Δημήτριος, καὶ τὴν Βοίβην συναριθμεῖ. ἐν ἄλλοις δὲ λέγει, ὅτι ἐπειπερ ἡ Βοίβη μία τῶν περιοικίδων Δημητριάδος, ἀνάγκη καὶ τὴν Βοιβηῖδα λίμνην πλησίον εἶναι. Σημείωσαι δὲ ὅτι, ἐπειδὴ ἐφάνη ἀνωτέρω ἡ Βοιβηῖς οὐ μακρὰν οὔσα τῆς Νεσωνίδος—λέγει δὲ που ὁ Γεωγράφος, ὅτι τὴν Νεσωνίδα ὑπερκλύζων ὁ ποταμὸς ἀφρηῖτό τι τῆς ἀροσίμου τοῦ Λαρισσαίου—ἔστι νοῆσαι φανερώς οὐ πόρρω Λαρίσσης τὴν τε Νεσωνίδα τὴν τε Βοιβηῖδα, ἣτις, ὡς εἰκόσ, ἀπὸ τῆς ῥηθείσης Βοίβης παράγεται. εἰ δὲ καὶ πλησίον Φερῶν ἢ Βοιβηῖς, ὡς ἐρρέθη, οὐκ ἄρα Φεραὶ κατὰ τινὰς αἱ νῦν Σέρραι. 1.511 Εἴρηται δὲ, φασί, Βοίβη ἀπὸ Βοίβου, υἱοῦ Γλαφύρου, τοῦ τὰς Γλαφύρας κτίσαντος, ὡς ἱστορεῖ ὁ ἀπογραψάμενος τὰ Ἐθνικά, ὃς λέγει καί, ὅτι ἐστὶ καὶ Κρητικὴ Βοίβη καὶ

Μακεδονική δὲ λίμνη Βοίβη καί, ὅτι ἡ ῥηθεῖσα Βοιβηΐς καὶ Βοιβία λέγεται. (η. 712) Τὰς δὲ Γλαφυράς βαρύνουσιν οἱ ἀκριβέστεροι πρὸςδιαστολήν τοῦ ἐπιθέτου, κληθείσας ἀπὸ τοῦ μνημονευθέντος Γλαφύρα, ὡς αὐτὸς Ἐθνικογράφος ἱστορεῖ, παρ' ᾧ φέρεται, ὅτι καὶ κώμη Κιλικίας ἐστὶ Γλαφύραι καλουμένη, ἀπέχουσα Ταρσοῦ τριάκοντα σταδίους πρὸς δύσιν, ἐν ἡπηγῇ ἀπὸ ῥωγάδος καταρρέουσα καὶ συνιοῦσα τῷ εἰς Ταρσὸν εἰσβάλλοντιποταμῷ. περὶ ἧς Παρθένιος γράφων ἄλλα τε λέγει καί, ὅτι «παρθένος Κιλικίων ἀνακτορίην ἔχουσα ἀγχίγαμος πέλε, καθαρῶ δ' ἐπεμαίνετο Κύδνω Κύπριδος ἐξ ἀδύτων πυρσὸν ἀναψαμένη, εἰς ὃ κέ μιν Κύπρις πηγὴν θέτο, μίξε δ' ἔρωτι Κύδνου καὶ νύμφης ὑδατόεντα γάμον». Ἰαωλκὸς δὲ ἀπὸ Ἰαωλκοῦ, φασίν, υἱοῦ Ἀμύρου, ἀφ' οὗ Ἀμυρικὸν πεδῖον ἐν Λαρίσση. εὐρίσκεται δὲ ποτε καὶ τρισυλλάβως Ἰωλκός. ῥηθήσεται δὲ τι περὶ ταύτης καὶ περὶ τῆς Βοίβης καὶ μετ' ὀλίγα. Λέγει δὲ ὁ Γεωγράφος καί, ὅτι Δημητριάδος ἑπτὰ στάδια ὑπέρκειται θαλάσσης Ἰωλκός καὶ ὅτι Ἰωλκὸν ἀυξηθεῖσάν ποτε κατέλυσαν αἱ στάσεις, οὕτω δὲ καὶ τὰς Φεράς. καὶ ὅτι κατέσκαπται ἐκ παλαιοῦ Ἰωλκός καὶ Βοίβη, ὕστερον δὲ κῶμαι ἦσαν Δημητριάδος. ἐκτείνεται δὲ μεγεθυνομένη ἢ παραλήγουσα, εἴτε τρισυλλάβως Ἰωλκός λέγεται, εἴτε τετρασυλλάβως Ἰαωλκός, ἴσως παρὰ τὴν ὦλκα. [Ἐυκτιμένη δὲ οὐ μόνον πόλις ὡς ἐνταῦθα, ἀλλὰ πού καὶ ἀλωή. καὶ εἰμὲν ἀπὸ ἀρρήτου θέματος τοῦ κτίω γίνεται, οὐκ ἔστιν ἀπισχυρίσασθαι. εἰ δὲ ἀπὸ τοῦ κτίζω ἐκλίθη, ἔλλειψιν ἔχει τοῦ ὀσ τοῦ καλῶς κειμένου ἐν τῷ κτίσμα. οὕτω δὲ ἔπαθε καὶ ἡ Κτιμένη τὸ κύριον καὶ οἱ κτίται δέ, ὧν ἡ χρῆσις παρ' ἄλλοις. πολλὰ δὲ εἰσι λέξεις καὶ ἄλλαι ἀπέλευσιν παθοῦσαι τοῦ σίγμα, ὡς καὶ ὁ γνωτὸς καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ.] (η. 716–28) Ὅτι Φιλοκτῆτης τόξων εὖ εἰδὼς ἑπτὰ νεῶν ἤρχεν, «ἐρέται δ' ἐν ἐκάστη πεντήκοντα ἐμβέβασαν», ἦγουν ἐμβεβήκεισαν, 1.512 «τόξων εὖ εἰδότες ἴφι μάχεσθαι». ἦσαν δὲ περὶ αὐτὸν «οἱ ἄρα Μηθώνη καὶ Θαυμακίην ἐνέμοντο καὶ Μελίβοιαν εἶχον καὶ Ὀλιζῶνα τρηχεῖαν». εἶτα σχηματίζων τὰ κατὰ Φιλοκτῆτην τρόπον τινὰ ὡς τὰ τοῦ Ἀχιλλέως καὶ τὰ τοῦ Πρωτεσίλαου φησίν· «ἀλλ' ὃ μὲν ἐν νήσῳ κείτο κρατερὰ ἄλγεα πάσχων Λήμνω ἐν ἡγαθέῃ, ὅθι μιν λίπον Ἀχαιοὶ ἔλκεϊ μοχθίζοντα κακῶ ὀλοόφρονος ὕδρου· ἐνθ' ὃ γε κείτ' ἀχέων, τάχα δὲ μνήσεσθαι ἔμελλον» αὐτοῦ Ἀργεῖοι. οὐμὴν οὐδὲ οὗτοι ἄναρχοι ἦσαν. ἐπόθουν γε μὴν τὸν ἀρχηγόν. ἀλλὰ Μέδων ἐκόσμησεν αὐτοὺς Ὀϊλέως νόθος υἱός, ὃν ὑπ' αὐτῷ Ῥήνη ἔτεκε. καὶ τοῦτο μὲν ὅμοιον τοῖς περὶ Πρωτεσίλαον. ἔφη γὰρ καὶ ἐκεῖ «οὐδὲ μὲν οὐδ' οὗτοι ἄναρχοῖσαν, πόθεόν γε μὲν ἀρχόν, ἀλλ' ἐκόσμησεν αὐτοὺς ὁ δεῖνα». τὸ μὲντοι «ἀλλ' ὁ μὲν ἐν νήσῳ κείτο» καὶ τὸ «ἐνθα ὃ γε κείτο ἀχέων» καὶ τὸ «τάχα δὲ μνήσεσθαι ἔμελλον» εἰκότασι τοῖς τοῦ Ἀχιλλέως, πλὴν ὅσον ἐκεῖ μὲν εἶπε «τάχα δ' ἀνστήσεσθαι ἔμελλον», ἐνταῦθα δέ· «τάχα δὲ μνήσεσθαι ἔμελλον». οὕτω μεθοδεύει δεξιῶς ἡμῖν ὁ ποιητὴς τὰς τῶν πραγμάτων ὁμοιότητας ἐν ὁμοιοτροπιάλογου διεξάγειν, μὴ δεδιότας ἀδολεσχίας ἢ πενίας τῆς ἐν λόγῳ κατέγκλησιν. (η. 716) Ἰστέον δὲ ὅτι ἡ Μηθώνη ἔκτασιν ἔπαθε κατὰ τοὺς παλαιοὺς τῆς ἀρχούσης ἦγουν τῆς ἡμῶν συλλαβῆς. Μεθώνη γὰρ ὠφείλε ῥηθῆναι. τρεῖς δέ, φασί, Μεθῶναι, ἢ ἐν Μακεδονίᾳ, ἄποικος Ἐρετριέων, καὶ ἡ ὑπὸ τῷ Φιλοκτῆτῃ καὶ ἡ περὶ Τροιζῆνα. καὶ τοῦτο μὲν οἱ Σχολιασταὶ οἱ λέγοντες καί, ὅτι τοὺς τοιοῦτους Μεθωναίους οἱ μὲν Αἰολεῖς φασίν, οἱ δὲ Ἀχαιοὺς, οἱ δὲ Ἐνιαῖνας· ἕτεροι δὲ περὶ Τροιζῆνα μὲν καὶ Μακεδονίαν Μεθώνης οὐ μέμνηται, ἄλλως δὲ ἀριθμοῦσι τρεῖς Μεθῶνας λέγοντες, ὅτι Μεθώνη Φιλοκτῆτου ἑτέρα τῆς Θρακίας Μεθώνης, ἣν κατέσκαψε Φίλιππος, ἐνθα δηλαδὴ καὶ ὁ Ἀστὴρ στρατιώτης οὕτω καλούμενος τοξέυσας ἔβλαψε τὸν Φίλιππον εἰς ὀφθαλμόν. ἔστι δὲ καὶ ἑτέρα, φασί, Πελοποννησία. ὃ δὲ τὰ Ἐθνικὰ γράψας Θρακίαν καὶ αὐτὸς ἱστορεῖ Μεθώνη, ἔτι δὲ καὶ περὶ Μακεδονίαν, κληθεῖσαν οὕτω παρὰ τὸ μέθυ. πολυοῖνος γάρ, φησί. καὶ Λακωνική δέ,

φησί, Μεθώνη ἐστίν. αὕτη δὲ μέχρι καὶ εἰσάρτιφυλάσσει τὴν κλησιν ταύτην. ταύτης ὁ πολίτης Μεθωναίεὺς, φησίν, ὡς Κορωναίεὺς. Πορφύριος δὲ Φθίους τοὺς ἐκ τῆς ὑπὸ τῷ Φιλοκτῆτῃ Μεθώνης καλεῖσθαι ἱστορεῖ λέγων, ὅτι τῶν περὶ Μεθώνην, οὓς Φθίους λέγει ὁ ποιητής, ἠγεῖτο Φιλοκτῆτης. ὁ Γεωγράφος δὲ οὐ τοὺς περὶ Μεθώνην μόνους Φθίους φησὶ λέγεσθαι, ἀλλὰ, ὡς καὶ προεῖρηται, κοινῶς τοὺς ὑπὸ τῷ Ἀχιλλεῖ καὶ τῷ Πρωτεσίλαῳ καὶ τῷ Φιλοκτῆτῃ. [Ἰστέον δὲ ὅτι, καθὰ ἡ Θρακικὴ Μεθώνη 1.513 παρὰ τὸ μέθου ἐρρέθη, οὕτω καὶ ἡ Λεσβικὴ Μήθυμνα. Μέθυμνα γὰρ διὰ τὸν Διόνυσον καὶ ἐκτάσει τῆς ἀρχούσης Μήθυμνα, ὁμοίως τῷ Μεθώνη, Μηθώνη.] Τὴν δὲ Θαυμακίαν πόλιν Μαγνησίας ὁ τῶν Ἐθνικῶν συλλέκτης φησὶ λέγων καὶ ἑτέραν εἶναι Θαυμακίαν κατὰ τὸν Μηλιᾶ κόλπον καὶ νῆσον δὲ ὁμώνυμον. οἶδὲ πολῖται τῆς Θαυμακίας Θαυμακοί. (η. 717) Τῆς δὲ Μελιβοίας τὸ ἔθνικόν Μελιβοεύς. ὁρᾷ δέ, φασίν, αὕτη καὶ ἡ Ὀλιζῶν πρὸς τὸ Αἰγαῖον. ἐκλήθη δὲ ἡ ῥηθεῖσα πόλις Μελίβοια ὁμωνύμως ἠρωῖδι γυναικί, ὡς ἐν τῷ περὶ Μαγνήτων λόγῳ δηλωθήσεται. Ἡ δὲ Ὀλιζῶν καὶ ὀξύνεται καὶ φυλάσσει τὸ ὦ ἐν ὅλῃ τῇ κλίσει· φασίν οὖν Ἀπίων καὶ Ἡρόδωρος Ὀλιζῶνα ὡς Μεδεῶνα, δηλοῦντες ὡς ἐν ὀλιγίστῳ, ὅτι ὡσπερ ἡ Μεδεῶν, οὕτω καὶ ἡ Ὀλιζῶν παρακατέχουσι διόλου τὸ ὦ. ὀξύνεται δέ, φασίν, ἡ Ὀλιζῶν πρὸς διαστολὴν τοῦ ὀλιζῶν ἤτοι ὀλίγος, ὡς τὸ «λαοὶ δ' ὑπ' ὀλιζονες ἦσαν». Θετταλοὶ γάρ, φασί, τὸ μικρὸν ὀλιζον καλοῦσιν· ὅθεν καὶ ἡ πόλις ἐκλήθη διὰ τὸ μικρὰ εἶναι. ὁ πολίτης ταύτης Ὀλιζῶνιος. Ὅρα δέ, ὅτι ἕτεροι φανερώς οἱ Ὀλιζῶνιοι οὗτοι τῶν Ἀσιανῶν Ἀλιζώνων, περὶ ὧν ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα ῥηθήσεται. Αἰολικοὶ δὲ οἱ Ὀλιζῶνιοι, ὡς δηλοῖ καὶ ὁ Πορφύριος ἱστορῶν, ὅτι Φιλοκτῆτης ἐρώμενος Ἡρακλέος ἐκ Μεθώνης καὶ Μελιβοίας καὶ Ὀλιζῶνος Αἰολέων στρατὸν συλλέξας ἑπτὰ ναυσὶν ἀφίκετο εἰς Αὐλίδαν, οὗ ἐν Λήμνῳ καταλειφθέντος Μεδῶν, νόθος ἀδελφὸς Αἴαντος τοῦ μικροῦ, αὐτῶν ἠγήσατο. περὶ δὲ Λήμνου γέγραπται καὶ ἐν τῇ ἀράψωδι καὶ ἐν τοῖς τοῦ Περιηγητοῦ. (η. 718) Τὸ δὲ «τόξων εὖ εἰδῶς» ταυτόνεστι τῷ εἰδήμων ὦν καὶ ἐπιστήμων τῶν τόξων. διὸ καὶ γενικῆ συντάσσεται πανταχοῦ. τὸ μέντοι ἐπαγόμενον τὸ «τόξων εὖ εἰδότες ἴφι μάχεσθαι» δίδωσι καὶ ἄλλως νοεῖν. εἰ γὰρ τοῦτο συμβιβασθεῖ οὕτω πως· «εὖ εἰδότες», ἤτοι μεμαθηκότες, «ἴφι μάχεσθαι διὰ τῶν τόξων», ὡς λειπούσης τῆς διὰ προθέσεως, δύναται τις εἰπεῖν καὶ τὸ τόξων εὖ εἰδότες ἀντὶ τοῦ διὰ τῶν τόξων τεχνῖται ὄντες. ἵνα δὲ μὴ ἀπεναντίας ἦκη τις τῇ καθωμιλημένη ἀρεσκείᾳ τῶν παλαιῶν, θεραπευτέον καὶ τὸ τόξων εὖ εἰδότες ἴφι μάχεσθαι καὶ τὸ τόξων εὖ εἰδῶς ἐπίσης, ἵνα ὡσπερ τόξων εὖ εἰδῶς λέγεται κατὰ τοὺς παλαιούς ὁ τοῦ τοξεύειν ἴδρις, 1.514 οὕτω καὶ τόξων εὖ εἰδότες οἱ τῆς τοξείας εἰδήμονες. τόξα γὰρ ἐνταῦθα τὴν τοξείαν δηλοῖ. Τὸ δὲ «ἴφι μάχεσθαι» κατ' ἔλλειψιν τοῦ «ὥστε», ἵνα λέγη, ὅτι τόξων εὖ εἰδότες, ὥστε δι' αὐτῶν ἴφι μάχεσθαι. Ἐνταῦθα δὲ ὄρα καί, ὅπως τῷ ἄρχοντι Φιλοκτῆτῃ τοξικωτάτῳ ὄντι συνεξωμοῖονται καὶ οἱ περὶ αὐτόν. ὄρα δὲ καί, ὅτι ἐν ἀρχῇ τῆς Βοιωτίας μνησθεῖς ὁ ποιητής, ὅσους εἶχεν ἐκάστη τῶν κατὰ Βοιωτοὺς νηῶν ἄνδρας, οὐκέτι οὐδεμιᾶς νηὸς ἐρέτας ἠρίθμησεν, ἀλλ' ἢ μόνους ἐνταῦθα τοὺς τοῦ Φιλοκτῆτου, διδοὺς ἀριθμὸν μείζονα καὶ ἐλάττονα, ὧν τὸν μέσον ἐξευρίσκοντες, ὡς μικρόν τι πρὸ τῆς Βοιωτίας εἴρηται, μετροῦσι τὰς τῶν Ἑλλήνων μυριάδας οἱ παλαιοί, ὡς αὐτοῖς εὐηρέστηται. ὅτι δὲ τοξοτῶν ἄριστος ὁ Φιλοκτῆτης, μεμαρτύρηται. (η. 721) Κρατερὰ δὲ ἄλγεα οὐ τὰ κατὰ σῶμα μόνον, ἀλλὰ κατὰ τοὺς παλαιούς καὶ τὰ εἰς ψυχὴν. (η. 722) Ἡγαθέη δὲ Λήμνος, τουτέστιν ἀγαστή, ὡς τῷ Ἡφαίστῳ ἀνακειμένη, καθὰ καὶ προέγραπται. (η. 723) Τὸ δὲ μοχθίζειν ὁμοίον ἐστὶ τῷ πολεμίζειν καὶ τῷ νεμεσίζεσθαι καὶ τοῖς ὁμοίοις, ἐν οἷς καὶ τὸ ὀχθίζειν παρὰ τῷ Ὀππιανῷ. Τὸ δὲ «ἔλκει κακῶ» τὴν καρτερίαν τοῦ ἥρωος ἐνδείκνυται. Ὑδρος δὲ εἶδος ὄφως

δακόντος τὸν Φιλοκτῆτην, οὔτε θανάσιμον, οὔτε μὴν ῥαδίως ἰάσιμον, ὅθεν κακῶς πάσχων τὸν πόδα διαβόρω νόσω κατὰ τὴν τραγωδίαν καὶ πολλὰ βοῶν καὶ βρυχώμενος καὶ φορτικὸς λῖαν πάνυ τοῖς Ἀχαιοῖς δόξας ἐξερρίφη ἐν Λήμνῳ ὑπ' αὐτῶν, εἰκαὶ ὕστερον κατὰ χρησμόν ἀναληφθεὶς αἴτιος τοῦ ἀλῶναι τὴν Τροίαν γέγονε, καταβαλὼν τὸν ἀρχέκακον Πάριν. εἰ δὲ τοιοῦτου ὕδρου θηλυκὸν ὕδρα, καθ' ἣν καὶ ἡ παροιμιαζομένη Λερναία ὕδρα περιφορεῖται, ζητητέον, εἴ τις πουμαρτυρεῖ. Δηχθῆναι δὲ τὸν Φιλοκτῆτην ὁ Πορφύριος λέγει κατὰ τινος περὶ Τένεδον ἢ Ἴμβρον, [ἐκεῖθεν δὲ] ἐκτεθῆναι εἰς Λῆμνον. τινὲς δὲ περὶ τινος Χρύσην νῆσον [ὁμώνυμον Χρύση τινὶ νύμφῃ, ἧς μέμνηται Σοφοκλῆς, ὠμόφρονα εἰπὼν αὐτήν.] τὸν δὲ ὕδρον χέρσουδρον φασὶ τινες, ὃς παρέχει σηπεδόνας καὶ 1.515 ἄλγος, οὗ κατέχεσθαι τὴν σῆψιν θαλάσσης προσρανθείσης. [Σοφοκλέους δὲ οὐμόνον ὕδρου ἀλλὰ καὶ ἐχίδνης μνησθέντος ἐν τοῖς κατὰ τὸν Φιλοκτῆτην ζητητέον, εἰ ταῦτα πολυωνυμίας λόγῳ ὕδρος καὶ ἐχίδνα.] (ἡ. 724) Τὸ δὲ «ἐνθ' ὃ γε κεῖτ' ἀχέων» συμπληρωτικὴ ἐπιτομὴ ἐστὶ καὶ παράφρασις τοῦ «ἀλλ' ὁ μὲν ἐν νήσῳ κεῖτο κρατερὰ ἄλγεα πάσχων». Τὸ δὲ μνήσεσθαι ἀλλαχοῦ περιφράζων μνήμην ἐγγενέσθαι λέγει. φησὶ γάρ· «μνημοσύνη πυρὸς γενέσθω», τοῦτέστι μνήσθητε πυρὸς. ἐνεπλατύνθη δὲ ὁ ποιητὴς κατὰ τοὺς παλαιούς τῳ περὶ Φιλοκτῆτου λόγῳ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ἀλλαχοῦ τῆς ποιήσεως μνησθῆναι αὐτοῦ. περὶ οὗ καὶ τοῦτο λέγεται. Φιλοκτῆτης ἐν Λήμνῳ καθαίρων βωμὸν τῆς Χρυσῆς Ἀθηνᾶς ἐδήχθη ὑπὸ ὕδρου καὶ ἀνίατα τραυματισθεὶς εἰάθη αὐτόθι ὑπὸ τῶν Ἀχαιῶν εἰδόντων, ὡς οἱ τοῦ Ἡφαίστου ἱερεῖς ἐθεράπευον τοὺς ὀφροδῆκτους. λέγει δὲ ἡ ἱστορία καί, ὅτι εἵμαρτο μὴ ἀλῶναι τὴν Ἴλιον δίχα τῶν Ἡρακλέος τόξων, ἅπερ εἶχεν ὁ Φιλοκτῆτης. διὸ καὶ μνησθέντες αὐτοῦ οἱ Ἀχαιοὶ μετεκαλέσαντο. (ἡ. 729–33) Ὅτι Ποδαλείριος καὶ Μαχάων, Ἀσκληπιοῦ παῖδε, ἰητῆρε ἀγαθῷ, ἤγουν ἰατροὶ ἀγαθοί, τριάκοντα νηῶν ἤρχον καὶ ἀνδρῶν, οἳ εἶχον Τρίκκην καὶ Ἰθώμην κλωμακόεσσαν καὶ Οἰχαλίαν, πόλιν Εὐρύτου Οἰχαλιέως. Ἐνταῦθα δὲ ὄρα, ὅτι τὸ «Ἀσκληπιοῦ» ἐκτείνει διὰ μέτρον τὴν παραλήγουσαν. πολλαχοῦ δὲ τῆς ποιήσεως ἐν τοῖς ἐξῆς μνεῖα γίνεται τῶν τοιούτων δύο Ἀσκληπιαδῶν, οὓς τοῦ Λαπιθείου γένους φασὶ κατάγεσθαι. Στίλβης γάρ καὶ Ἀπόλλωνος ὁ Λαπίθης, οὗ ἀπόγονος Ἀσκληπιός, υἱὸς καὶ αὐτὸς Ἀπόλλωνος καὶ νύμφης Κορωνίδος. Ἀσκληπιοῦ δὲ οἱ ῥηθέντες δύο ἰητῆρες. (ἡ. 729) Τρίκκη δὲ πόλις Θεσσαλίας, ἀπὸ Τρίκκης θυγατρὸς μὲν Πηνειοῦ ποταμοῦ, γυναικὸς δὲ Ὑψέως. ταύτην Τρίκκαλά τινες φασὶν ἄρτι καλεῖσθαι, οἳ δὲ παλαιοὶ Τρίκαλαοῦδετέρως δι' ἑνὸς κ πόλιν Σικελίας ἱστοροῦσι. περὶ δὲ Τρίκκην κατὰ τὸν Γεωγράφον ἱερὸν Ἀσκληπιοῦ ἀρχαιότατον καὶ ἐπιφανέστατον, ὁμορονδόλοψι καὶ τοῖς περὶ Πίνδον χωρίοις. Ἡ δὲ Ἰθώμη–Θετταλικὴ δὲ καὶ αὐτῆ–καλεῖται καὶ Θούμαιον κατὰ τὸν ἀναγραφέα τῶν Ἐθνικῶν, ἀποβολῆ, φησὶ, τοῦ ἰ καὶ τροπῆ τοῦ ὠ εἰς τὴν ὠ οὐ δίφθογγον. ἔστι δὲ, ὡς προεδηλώθη, καὶ Μεσσηνια 1.516 κὴ Ἰθώμη. ἔθνικὸν Ἰθωμαῖος καὶ Ἰθωμήτης. τῳ δὲ Γεωγράφῳ ἐμφέρεται, ὅτι τὴν Ἰθώμην ὁμωνύμως τῆ Μεσσηνιακῆ λεγομένην οὗ φασὶ δεῖν οὕτως ἐκφέρειν, ἀλλὰ τὴν πρώτην συλλαβὴν ὑφαιρεῖν. νῦν δὲ φησὶν Θαμαί μετονομασθεῖσαν. χωρίον δὲ, φησὶν, ἦν ἐρυμνὸν καὶ τῳ ὄντι κλωμακόεν. τῆς δὲ Δημητροπολιτῶν, φησὶ, χώρας ἦν ἡ Ἰθώμη. καὶ ὄρα, ὅτι τὸ «κλωμακόεν» ἐπὶ ὄχυροῦ τέθειται τόπου, ἐν ᾧ εἰσι κλώμακες, ὁποίων καὶ ὁ Λυκόφρων μέμνηται, ὅ ἐστι τόποι ἢ λόφοι κατὰ τοὺς παλαιούς ὑψηλοί. τραχεῖαι δὲ αὐταὶ καὶ πετρώδεις ἀναβάσεις εἰσὶ κατακλῶσαι τοὺς δι' αὐτῶν βαίνοντας. φυλάττεται δὲ ἡ λέξις εἰς ἔτι καὶ νῦν, εἰ καὶ μὴ ἀκραιφνῆς, ἀλλ' ὑποβάρβαρος, περὶ που τοὺς Παφλαγόνας, οἳ κρωμακωτοὺς τόπους τοὺς πετρώδεις καὶ οὐ ῥᾶον ἀναβαινομένους φασὶ. (ἡ. 730) Περὶ δὲ Οἰχαλίας ἐν τῳ τῶν Πυλίων καταλόγῳ ἰκανῶς

ἐρρέθη. τῆς Θεσσαλικῆς δὲ νῦν Ὀμηρος μέμνηται. εἴρηται δὲ καὶ περὶ Εὐρύτου ἐκεῖ καὶ τῆς αὐτοῦ θυγατρὸς, Ἰόλης, δι' ἣν ἐπόρθησεν Ἡρακλῆς τὴν Οἰχαλίαν, εἰς ἣν δοκεῖ γράψαι καὶ Ὀμηρος, ὡς δηλοῖ ὁ ἱστορῆσας, ὅτι Κρεώφυλος ὁ Σάμιος ξενία ποτὲ δεξάμενος τὸν Ὀμηρον ἔλαβε δῶρον ἐξ αὐτοῦ τὴν ἐπιγραφὴν τοῦ ποιήματος, ὃ καλοῦσιν Οἰχαλίας Ἄλωσις, τουτέστιν ἔσχεν εἰς ἀντίδοσιν ἐξ Ὀμήρου τὸ μὴ ἐπιγράψαι τὸ βιβλίον ἑαυτῷ, ἀλλὰ τῷ φίλῳ Κρεωφύλῳ, οἷον ὅτι Κρεωφύλου Σαμίου Οἰχαλίας Ἄλωσις. Τινὲς δὲ ἀνάπαλιν φασὶ Κρεώφυλον μὲν γράψαι, Ὀμήρῳ δὲ ἐπιγραφῆναι τὸ βιβλίον διὰ τὴν ξενίαν. διὸ καὶ Καλλιμάχος ὑποδηλῶν, ὅτι ὁ Κρεώφυλος Ὀμήρῳ ἐπονομάσας τὸ ποίημα οὐ τὸν Ὀμηρον ἀλλ' ἑαυτὸν ἐσέμνυνεν, ὡς δῆθεν ὀμηρίζοντα, γράφει ἐν ἐπιγράμματι οὕτω· «τοῦ Σαμίου πόνος εἰμὶ δόμῳ ποτὲ θεῖον Ὀμηρον δεξαμένον, Ὀμήρειον δὲ καλεῦμαι γράμμα. Κρεωφύλῳ, Ζεῦ φίλε, τοῦτο μέγα». Τινὲς δὲ καὶ διδάσκαλον Ὀμήρου τὸν Κρεώφυλον εἶπον· ἕτεροι δὲ Ἀρισταῖον τὸν Προκοννήσιον, ὡς καὶ ταῦτα ὁ Γεωγράφος ἱστορεῖ, ὃς μνησθεὶς πού Λαρίσσης καὶ Τρίκκης καὶ Πελινναίου λέγει καί, ὅτι Οἰχαλίαν πόλιν Εὐρύτου λεγομένην ἔν τε τοῖς τόποις τούτοις ἱστοροῦσι καὶ ἐν Εὐβοίᾳ καὶ Ἀρκαδίᾳ. (ἡ. 732) Ἐν δὲ τῷ «ἰητῆρε ἀγαθῷ» φασὶν οἱ παλαιοί, ὅτι ἔθος ἦν τοῖς πάλαι βασιλεῦσι μανθάνειν τι τῶν χρησίμων, ὡς ἐν πολλοῖς φαίνεται. Ἰστέον δὲ ὅτι περὶ Θεσσαλίας, ἧς μέρος αἱ ῥηθεῖσαι πόλεις, ἐν τοῖς τοῦ Περιηγητοῦ ἐγράφη, ὅσα ἐχρῆν. ἐν ταῦθα δὲ ἰστέον, ὅτι [τε καὶ οἱ Θετταλοὶ τρυφῆται ἦσαν, ὡς δῆλον 1.517 ἐκ τοῦ «τάδ' οὐ Κόρινθος οὔτε Λαῖς, ὧ Σύρε, οὐδ' εὐτραπέζων Θετταλῶν χεῖρ».] καὶ ὅτι Θετταλικὴ ἐλέγετο ἔνθεσις μέγας ψωμός, ὡς Πausanίας δηλοῖ, καὶ Θετταλικά πτερὰ διὰ τὸ πτέρυγας φησὶν ἔχειν τὰς Θετταλικὰς χλαμύδας, ἄς ἕτερος ῥήτωρ Θετταλικά γέρα λέγει διὰ τὸ ἐπαθλον ἐν τοῖς ἐκεῖ ἀγῶσιν αὐτὰς κείσθαι, ὃς λέγει καί, ὅτι Θετταλικοὶ δίφροι διάφοροι, τουτέστι διαφέροντες πρὸς τοὺς ἄλλους, καὶ ὅτι Θετταλὸν σόφισμα ἐπὶ τῶν μὴ εὐθυμαχοῦντων ἐν παρατάξει παροιμιάζεται ἀλλὰ κακουργούντων. Pausanίας δὲ εἰς τοῦτο σαφέστερον φράζων φησὶ· «Θετταλὸν σόφισμα ἐπὶ μάχης καὶ ἐπὶ σχήματος καὶ ἐπὶ παρακρούσεως καὶ ἄλλων μυρίων τάττεται ἀπὸ αἰτίας τοιαύτης. Ἀρά τῳ κατιόντι ὁ θεὸς ἔχρησε φυλάξασθαι, μὴ λάθωσιν αὐτὸν οἱ ἐξ ἐναντίας εὐχῆ μείζονι καὶ λαμπροτέρῳ κατ' αὐτοῦ χρησάμενοι. ὁ δὲ ἑκατόμβην ἀνδρῶν ἐξέτατο θύσειν τῷ Ἀπόλλωνι, κατορθώσας δέ, ἃ ἐβούλετο, ἀνεβάλλετο ἀεὶ τὴν θυσίαν διὰ τὸ μὴ ἱεροπρεπῆ εἶναι. ὅθεν ἡ παροιμία ἐπὶ τῶν διατριβόντων τὰς ὑποσχέσεις ἢ καὶ ἄλλως παρακρούοντων». ὁ δ' αὐτὸς Pausanίας ἱστορεῖ καί τινα Ἐμβαρον ἐπὶ εὐχῆ σοφίσασθαι. ἰδρύσατο γάρ, φησὶ, Μουνυχίας Ἀρτέμιδος ἱερόν. ἄρκτου δὲ γενομένης ἐν αὐτῷ καὶ ὑπὸ Ἀθηναίων ἀναιρεθείσης λοιμὸς ἐπεγένετο, οὗ ἀπαλλαγὴν ὁ θεὸς ἐχρησάμωδην, εἴ τις τὴν θυγατέρα θύσει τῇ Ἀρτέμιδι. Βάρος δὲ ἡ Ἐμβαρος ὑποσχόμενος οὕτω ποιήσιν ἐπὶ τῷ τὴν ἱερωσύνην τὸ γένος αὐτοῦ διὰ βίου ἔχειν, διακοσμήσας τὴν θυγατέρα, αὐτὴν μὲν ἀπέκρουεν ἐν τῷ ἀδύτῳ, αἶγα δὲ ἐσθῆτι κοσμήσας ὡς τὴν θυγατέρα ἔθυσεν. ὅθεν εἰς παροιμίαν, φησὶ, περιέστη «Ἐμβαρος εἶ», τουτέστι νουνεχῆς, φρόνιμος. τῶν τις δὲ παλαιῶν ὀκνήσας περὶ τοῦ Θετταλοῦ σοφίσματος πολυλογῆσαί φησι· «Θεσσαλὸν σόφισμα ὡς πανούργων καὶ ποικίλων μαρτυρουμένων τῶν ἐκεῖ». ὡς εἶναι κατ' αὐτὸν Θετταλὸν σόφισμα μὴ τοῦτο ἢ ἐκεῖνο, ἀλλ' ἀπλῶς τὸ πανούργημα, καθὰ ἐμφαίνει καὶ Εὐριπίδης ἐν τῇ μονομαχίᾳ τῶν παίδων τοῦ Οἰδίποδος. ὡς δὲ καὶ ἀνδραποδισταὶ οἱ Θετταλοί, λαλεῖ καὶ ὁ Κωμικὸς τοῦτο. [Σόφισμα δὲ Θετταλὸν φάναι τὸν ἐκ Θετταλίας σοφιστήν, ὡς παρὰ τῷ Ἀθηναίῳ κείναι, μετάληψις ἐστὶ νόημα ἀστεία εἰς νόημα ἕτεροῖον παρὰ τὸ σὺνηθες. καὶ εἰσι πολλὰ τοιαῦτα ζηλωτέα τοῖς παλαιοῖς, ὁποῖον καὶ τὸ «σὺ δέ μοι εἶπέ, ὧ

Θετταλὸν πάλαισμα», ἀντὶ τοῦ «ὦ Θετταλὲ ἐλεγκτικέ», ῥηθὲν πρὸς ὁμοίωτα τοῦ Θετταλὸν πήδημα καὶ σόφισμα καὶ τῶν ὁμοίων.] (η. 734–7) Ὅτι Εὐρυ1.518 πύλω, υἷω Εὐαίμονος, τεσσαράκοντα νῆες ἔποντο καὶ ἄνδρες «οἱ ἔχον Ὀρμένιον, οἱ τε κρήνην Ὑπέρειαν, οἱ τ' εἶχον Ἀστέριον Τίτανιό τε λευκὰ κάρηνα», ἤγουν τὸ Τίτανον ὄρος. Ἔχει δέ τι ἀστεῖον ἐνταῦθα ἢ ῥηθεισα τροπή. τὸ γὰρ λευκὰ κάρηνα ὡς ἐπὶ πολιᾶς εἴρηται κεφαλῆς. (η. 734) Ὀρμένιον δὲ πόλις Θετταλικὴ μεταξὺ, φασί, Φερῶν καὶ Λαρίσσης, ὅθεν ὁ Φοῖνιξ δοκεῖ τισι φυγεῖνεις Φθίαν, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ῥηθήσεται. ὠνομάσθη δὲ ἀπὸ Ὀρμένου, πατρὸς Ἀμύντορος, οὗ παῖς Φοῖνιξ, ὁ τοῦ Ἀχιλλέως τροφεύς. διὸ καὶ τὸ περὶ αὐτοῦ Ὀμηρικὸν ἔπος, ὡς που εἰρήσεται, οὕτω τινὲς ἔγραφον «οἶον ὅτε πρῶτον λίπον Ὀρμένιον πολὺπυρον». ὁ δὲ Γεωγράφος φησίν, ὅτι Ὀρμένιον τὸ νῦν Ὀρμίνιον. ἔστι δὲ κώμη ὑπὸ τῷ Πηλίῳ κατὰ τὸν Παγασιτικὸν κόλπον, μία τῶν συνωκισμένων πόλεων εἰς τὴν Δημητριάδα. καὶ πάλιν ὁ αὐτός, ὅτι τῶν περιοικίδων Δημητριάδος ἐστὶ καὶ τὸ Ὀρμένιον, ἀπέχον Δημητριάδος πεζῆ σταδίου εἰκοσιεπτὰ. ἦν ἔκτισε, φησί, Δημήτριος ὁ Πολιορκητὴς ἐπὶ νῦν ἑαυτοῦ, ἐπιθαλάσσης συνοικίας εἰς αὐτὴν τὰς πλησίον πολίχνας, Παγασάς, Ὀρμένιον, Σηπιάδα, Βοίβην, Ἰωλκὸν καὶ ἑτέρας. Ἰστέον δὲ ὅτι ἐντεῦθεν εἶναι δοκεῖ ὁ Θετταλὸς Ἰάσων. Ὁ γοῦν Γεωγράφος ἱστορῶν τινὰς τῷ Ἰάσωνι μέγρ Κασπίας συμπλεύσαντάς φησιν, ὅτι ὅδε ἦν ἐξ Ὀρμενίου πόλεως τῶν περιβοιηθῆδα λίμνην. Ὑπέρεια δὲ κρήνη ἐν μέσῃ τῇ τῶν Φεραίων πόλει. ὠνόμασται δὲ ἀπὸ Ὑπέρητος, υἱοῦ Λυκάονος. ἔστι δὲ καὶ Σικελικὴ πόλις. ἢ μέντοι Ὑπερησία πόλις Ἀχαιᾶς. ὁ Γεωγράφος δὲ δύο κρήνας οἶδε, Μεσσηῖδα καὶ Ὑπέρειαν, πλησίον τῆς πόλεως Ἑλλάδος καὶ Φαρσάλων. (η. 735) Ἀστέριον δὲ πόλις καὶ αὕτη Θετταλικὴ ἢ ἀπὸ Ἀστερίου τινὸς ἥρωος ἢ διὰ τὸ λαμπρόν. ἐφ' ὑψηλοῦ γάρ, φασί, κειμένη τοῖς πόρρωθεν ὡς ἀστήρ φαίνεται. ἢ δὲ γέ Ἀστερία οὐχ' Ἑλληνικὴ, ἀλλὰ Συρίας πόλις ἐστίν· ἢ δὲ ἐν Ὀδυσσεΐα Ἀστερινῆσος οὐ μεγάλη «μεσσηγὺς Ἰθάκης Σάμοιο τε». ἔστι δὲ καὶ Ἀστερουσία Κρήτης, φασίν, ὄρος καὶ πόλις δὲ περὶ τὸν Ἰνδικὸν Καύκασον. Τίτανος δὲ ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος κατὰ τὸν Γεωγράφον. λευκόγειον γάρ, φησί, τὸ χωρίον. ἔστι δὲ καὶ ὄρος τὸ Τίτανον ὠνομασθὲν οὕτω καὶ αὐτὸ διὰ τὸ τιτανῶδες χρῶμα τῆς 1.519 γῆς. διὸ καὶ φησι «Τίτανου λευκὰ κάρηνα». τίτανον δὲ κυρίως τὴν κονίαν φασίν, τὸ ἰδιωτικῶς λεγόμενον ἄσβεστον, τὸ ἐν λίθοις κεκαυμένοις χροῶδες λευκόν. ἐκλήθη δὲ οὕτως ἀπὸ τῶν μυθικῶν Τίτανων, οὓς ὁ τοῦ μύθου Ζεὺς κεραυνοῖς βάλλων κατέφρυγε· δι' αὐτοὺς γὰρ καὶ τὸ ἐξ ἄγαν πολλῆς καύσεως καὶ ὡς οἶον εἰπεῖν τιτανῶδους διαθρυφθὲν ἐν λίθοις λεπτὸν τίτανος ὠνομάσθη, οἷα ποινήσ τινος Τιτανικῆς γενομένης καὶ ἐν αὐτῷ. οἱ δὲ παλαιοὶ φασί· «τίτανος· κόνις, γύψος». Ἔχει δὲ τι κάλλος ἀμυδρὸν τὸ «λευκὰ κάρηνα». εἰς ἣν γὰρ λέξιν κατέληξε τὸ λευκὰ, ἐκ τοιαύτης ἄρχεται τὸ κάρηνα. καὶ καλεῖται καὶ τοῦτο τὸ σῆμα ἐπαναστροφή, ὅμοιον ὄν τῷ «ὄλισθε θέων» καὶ τοῖς ὁμοίοις. ἀνωτέρω δὲ καὶ ἄλλο σῆμα ἦν περικαλλὲς τὸ «οἶ» τρισσάκις [γοργῶς] λεχθέν. ἔφη γάρ· «οἶ Ὀρμένιον εἶχον, οἱ τε Ὑπέρειαν, οἱ τε Ἀστέριον». τοῦτο δὲ ὠνομάζεται τοῖς ῥήτορσιν ἐπαναφορά. τῷ δὲ γράψαντι τὴν τῶν Ἑθνικῶν ἐπιτομὴν δυσχερὲς προσέχειν, εἰπόντι χωρίον Σικυωνίας τὸ Τίτανον. οὐ γὰρ περὶ Σικυωνίας ἐνταῦθα τῷ ποιητῇ ὁ λόγος, ἀλλὰ περὶ Θετταλίας. εἰ μὴ ἄρα ἐρεῖ τις, ὅτι καὶ ἐν Σικυῶνι χωρίον ἦν ὁμώνυμον τῷ Θετταλικῷ. (η. 738–47) Ὅτι Πολυποίτης, υἱὸς Πειριθόου, ὃν ἔτεκε Ζεὺς ἐξ Ἴπποδαμείας, νῆας μὲν ἤγε τεσσαράκοντα, ἠγεμόνευε δὲ ἀνδρῶν, «οἱ Ἄργισσαν ἔχον καὶ Γυρτώνην ἐνέμοντο, ὄρθην Ἠλώνην τε πόλιν τε Ὀλοοσσόνα λευκὴν», ἦτοι λευκόγειον, ὡς καὶ ἀνωτέρω ἔλεγε «Τίτανου λευκὰ κάρηνα». εἶτα ὑπερβατῶς σχηματίζων φησίν· «οὐκ οἶος», ἤγουν οὐ μόνος ὁ Πολυποίτης ἦρχε τῶν ῥηθέντων, «ἅμα τῷ γε Λεοντεύς, ὄζος Ἄρηος, υἱὸς

ὑπερθύμου Κορώνου Καινείδαο», ἤγουν ὃν ἔτεκεν ὁ Καινεύς. ἐφ' οἷς ὁ ποιητὴς παραπλέκων συνήθως ἱστορίαν μετὰ καὶ τῶν διηγηματικῶν περιστατικῶν, ἐν οἷς καὶ ὁ καιρός, λέγει, ὅτι τὸν Πολυποίτην «ὑπὸ Πειριθώ τέκετο κλυτὸς Ἴπποδάμεια ἥματι τῷ, ὅτε φῆρας ἐτίσατο λαχνήεντας, τοὺς δ' ἐκ Πηλίου ὤσε καὶ Αἰθίκεσσι πέλασσε». τοὺς Κενταύρους δὲ φῆρας λέγει λαχνήεντας, φῆρας μὲν διὰ τὰ ἐν τῇ ἄ ραψωδίᾳ λεχθέντα, λαχνήεντας δὲ ὡς τήντριχα δασεῖς, ὅ ἐστι βαθύτριχας· λάχνη γὰρ ἢ τρίχωσις, ὡς ἢ ἐπὶ ἄρκτων καὶ ἀλωπέκων καὶ τῶν τοιούτων, [ἐν οἷς καὶ ἵπποι καὶ λέοντες, καὶ εἴ τις δὲ πουκατὰ τὸν Θεοσίτην τετρίχεται], γινομένη παρὰ τὸ λαχαίνω, τὸ διαψαίρω καὶ διασκάπτω· εὗρηται δὲ καὶ ἐπὶ φυτῶν ἢ λάχνη. Ὅμηρος οὖν καὶ τὸν ὄροφον–λεπτὸς δὲ ἐστὶ δόναξ ἥτοι καλαμίσκος, δι' οὗ τὰ δώματα ἐρέφονται–λαχνήεν 1.520 τα λέγει διὰ τὴν ἐν ἄκρω τριχοειδῇ δασύτητα. (η. 738) Ἰστέον δὲ ὅτι τήνρηθεισαν Ἄργισσαν εὗρηται σπάνιά τινα τῶν ἀντιγράφων Ἄργειαν ἔχοντα προπαροξυτόνως διὰ διφθόγγου· πλεονάζει μέντοι ἢ διὰ τοῦ ῑ καὶ τῶν δύο ῑ σγραφῆ. κεῖται δέ, φασίν, ἐπὶ τῷ Πηνειῷ, κτισθεῖσα ὑπὸ τῶν παίδων Λαρίσσης. κατὰ δὲ τὸν ἀναλεξάμενον τὰ Ἐθνικὰ καὶ Ἄργουρα ὕστερον ἐκλήθη. ἦν δέ, φησί, καὶ τόπος Εὐβοίας Ἄργουρα, ὅπου δοκεῖ τὸν Πανόπτην ὁ Ἑρμῆς φονεῦσαι. Ἄργισσα δὲ ὠνομάσθη ἢ ἀπὸ Ἀργείων ἢ διὰ τὸ προσκυρεῖν τοῖς πεδίοις τῆς Θεσσαλίας, ἦν Πελασγικὸν Ἄργος Ὅμηρος εἶπεν. ἐκαλοῦντο δέ, φασίν, οἱ ἐκεῖ καὶ Λεοντῖνοι ἀπὸ Λεοντέως. Γυρτώνη δὲ παρὰ μὲν τῷ ποιητῆ τρισυλλάβως, παρὰ δὲ τῷ Γεωγράφῳ εὗρηται δισυλλάβως, ἔνθα φησὶ τοὺς Περραιβοὺς κεῖσθαι μέχρι ἐκβολῆς Πηνειοῦ καὶ Γυρτῶνος, πόλεως Περραιβίδος. καὶ ὁ τῶν Ἐθνικῶν δὲ συναγωγεὺς φησὶ· «Γυρτῶν πόλις Θεσσαλίας καὶ Περραιβίας ἀπὸ τοῦ κτίσαντος αὐτὴν Γύρτωνος, ὃς ἦν ἀδελφὸς Φλεγύου». ὅτι δὲ τοὺς Γυρτωνίους Φλεγύας πρότερον ἐκάλουσαν ἀπὸ τοῦ ῥηθέντος Φλεγύου, ἀδελφοῦ Ἰξίονος, ἱστορίαι δηλοῦσι συχνά. (η. 739) Ἡ δὲ Ὀρθὴ βαρύνεται ἢ ἄρπη κατὰ τοὺς παλαιούς πρὸς διαστολήν τοῦ ἐπιθέτου. πόλις δέ, φασί, καὶ αὕτη Περραιβίας ἢ Θεσσαλίας, καλουμένη, φασί, καὶ Κορσέα, παρὰ τὴν κόρησιν ἴσως ὡς οἶα κεφαλὴ τις. ἀκρόπολις γὰρ ἦν Φαλανναίων κατὰ τὸν Γεωγράφον. Περραιβικὴ δὲ πόλις ἢ Φάλαννος, φησὶ, πρὸς τῷ Πηνειῷ. Ἡλώνη δὲ τῷ μὲν τόνῳ ὡς κορώνη, καθὰ φασίν οἱ παλαιοί. ἐκτίσθη δὲ ὑπὸ Ἡρακλέος ἐπὶ τῷ θανάτῳ τῶν Κενταύρων· μετέβαλε δέ, φασί, τοῦνομα εἰς Λειμώνην διὰ τὸν ἐν αὐτῇ λειμῶνα. κατεσκάφη δὲ κειμένη ποτὲ ὑπὸ τῷ Ὀλύμπῳ οὐ πολὺ ἄποθεν τοῦ Εὐρώτου κατὰ τὸν Γεωγράφον, ὃν ὁ ποιητὴς Τιταρήσιον λέγει, περὶ οὗ μετ' ὀλίγα δηλωθήσεται. Περραιβικὴν δὲ πόλιν καὶ ταύτην ὁ τὰ Ἐθνικὰ γράψας φησίν. Ἡ δὲ Ὀλοοσσῶν ἢ καὶ Λευκὴ προσαγορευθεῖσα, ὡς πρὸ ὀλίγου εἴρηται, διὰ τὸ λευκὰργίλος κατὰ τὸν Γεωγράφον εἶναι, Περραιβικὴ, φησὶ, καὶ αὕτη ὡς καὶ ἡ Γόννος, ἥς καὶ Λυκόφρων μέμνηται, πρὸς τῷ Ὀλύμπῳ 1.521 κειμένη, ὡς καὶ ἡ προρρηθεῖσα Ἡλώνη· ὁ δὲ τοῖς Ἐθνικοῖς ἐνδιατρίψας Μαγνησίας πόλιν λέγει αὐτήν. δοκεῖ δὲ φυλάσσειν καὶ νῦν τὴν κλησὶν παραφθειρομένη βαρβαρικῶς, ἴσως γὰρ αὕτη ἐστὶν ἡ ἄρτι λεγομένη Ἐλασσῶν. (η. 741) Πειρίθοος δέ, ὃν ἡ κοινὴ συναίρεσις Πειρίθουον λέγει, κεῖται καὶ ἐν τῇ ἄ ραψωδίᾳ ὡς περίκλυτος. (η. 742) Τὸ δὲ «κλυτὸς Ἴπποδάμεια» δυοῖς διαλέκτοις ὑπόκειται. φασὶ γὰρ οἱ παλαιοί, ὅτι Δωρικὴ καὶ Ἀττικὴ ἐστὶν ἡ τοιαύτη ἐναλλαγὴ τῶν γενῶν. πολλὰ δὲ καὶ ἕτερα τοιαῦτα πολλαχοῦ δηλούμενα, ὧν καὶ τὸ «ἐν Πύλῳ ἐν νεκύεσσι», τουτέστιν ἐν τῇ κατὰ νεκροὺς πύλῃ, καὶ τὸ «ἀγγελθεῖσά μοι γενναῖος» καὶ «πλάνος φρενῶν», ἢ πλάνη, καὶ «φαῦλος οὔσα» καὶ «ὁδὸς λεῖος» καὶ «ἡ θυραῖος» παρὰ Σοφοκλεῖ καὶ «ἡ τηλικούτος» καὶ «δεινὴ θεός» καὶ «μάταιος σπουδῆ». (η. 743) Τὸ δὲ «ἥματι τῷ», ἀντὶ τοῦ τῇ ἡμέρα ταύτῃ, «ὅτε τοὺς θῆρας ὁ Πειρίθουος ἐτιμωρήσατο», ἐνιαύσιον δηλοῖ, φασί, τὸν

Κενταυρικὸν γενέσθαι πόλεμον. ἐν τῷ γάμῳ μὲν γὰρ ἢ τῶν Κενταύρων προέβησυμβολή, ὁ τοκετὸς δὲ ἀπελαθέντας εἶδεν αὐτούς. εὐτυχῶς οὖν τὸ βρεφύλλιον εὖ φῶς προέκυψε, νίκης οἶον ἔπαθλον ἐπιφιλοτιμηθὲν ἀριστεύσαντι τῷ πατρί.(η. 744) Τὸ δὲ Πήλιον ἀντίκειται τῇ Ὀσση. ὄρη δὲ ἄμφω δυτικώτερα Ὀλύμπου, δι' ὧν ἐκρέει ὁ Πηνεῖός. ἔστι δέ, φασί, καὶ πόλις Θεσσαλίας Πήλιον, ἧξέθρικόν Πηλιεύς καὶ Πηλιώτης. περὶ δὲ Πηλίου καὶ Ὀσσης καὶ μετ' ὀλίγα ῥηθήσεται. Αἰθίκες δὲ Θετταλικὸν ἔθνος ὑπερκείμενον τῆς Ἠπείρου, κατὰ δέτινας Μακεδονικόν, κατὰ δὲ ἑτέρους Περραιβικόν. περὶ τούτων δὲ καὶ ὁ Γεωγράφος φησίν, ὅτι ἐξηλάθησαν ὑπὸ Πειρίθου. ὁ δὲ τὰ ἔθνη γράφας λέγει, ὅτι ἢ μὲν χώρα Αἰθικία ὡς Κιλικία, τὸ δὲ ἔθνος Αἰθίκες. ἐν Θετταλία δὲ ὄκουν ἐν τῷ Πίνδῳ ὄρει, ἔθνος ἐπιεικῶς, φησί, παράβολόν τε καὶ βάρβαρον καὶ ληστεῖαις προσκείμενον. Εἰς δὲ τὸ «Αἰθίκεςσι πέλασσαν», ἀντὶ τοῦ «πέλας 1.522 τῶν Αἰθίκων τοὺς Κενταύρους ἀφώρισε», φασίν οἱ παλαιοί, ὅτι τοῦτο μὲν ἀληθές, ἐκεῖνο δὲ μεγαλοποιῶν ὁ Νέστωρ εἶπεν, ἐν τῇ α' δηλαδὴ ῥαψωδίᾳ, τὸ «καὶ ἐκπάγλως ἀπώλεσαν». ἀληθῶς γὰρ οὐκ ἀπώλοντο οἱ ῥηθέντες θῆρες, ἀλλ' ἀπελήλαντο. (η. 738) Ἰστέον δέ, ὅτι ἐν τῷ «οἱ δ' Ἄργισσαν» καὶ ἐξῆς ὁ Γεωγράφος εἰπὼν ἐπὶ τῷ Πηνεῖῳ κεῖσθαι τὴν Ἄργισσαν λέγει καί, ὅτι ταύτην τὴν χώραν πρότερον μὲν ὄκουν Περραιβοὶ τὸ πρὸς τῇ θαλάσῃ μέρος νεμόμενοι καὶ τῷ Πηνεῖῳ μέχρι τῆς ἐκβολῆς αὐτοῦ καὶ Γυρτώνης πόλεως Περραιβικῆς, ταπεινώσαντες δὲ αὐτοὺς Λαπίθαι, Ἰζίων καὶ ὁ υἱὸς Πειρίθου, κατέσχον τὰ χωρία, οἱ καὶ τὸ Πήλιον κατεκτήσαντο καὶ βιασάμενοι τοὺς ἐκεῖ Κενταύρους ἄγριόν τι φύλον ἐκ τοῦ Πηλίου ὤσαν καὶ Αἰθίκεςσι πέλασαν, Λαπίθαις δὲ τὰ πεδία παρέδωκαν. (η. 740) Τὸ δὲ Πολυποίτης ὄνομα ἐνταῦθα φερώνυμον οἱ παλαιοὶ λέγουσι, φάμενοι οὕτως αὐτὸν ὀνομασθῆναι, διότι ὁ πατὴρ πολλοῖς ποινὴν Κενταύροις ἐπέθετο ἐγχειρήσασιν ἐνυβρίσαι τοῖς γάμοις τῆς μητρὸς αὐτοῦ. οἶονεὶ γοῦν Πολυποινίτης καὶ ἐν συγκοπῇ Πολυποίτης. καὶ ἔστι, φασίν, ὁμοῖον τῷ Τισαμενός, υἱὸς δὲ οὗτος Ὀρέστου τὴν κλῆσιν εὐρῶν ἀπὸ τοῦτον πατέρα Ὀρέστην τίσασθαι τοὺς φονέας τοῦ πατρός. [καὶ ἄλλως δὲ δόξοιαν τῷ Πολυποίτῃ ἢ ἢ πόα ἐγκεῖσθαι ἢ ὁ πότος ἢ τὸ ποιεῖν.] Ἰστοροῦσι δὲ καί, ὅτι τὸν Πολυποίτην καὶ τὸν Λεοντέα εἶλοντο ἀρχηγὸν οἱ ἐγχώριοι Πειριθόουεις Ἄιδην σὺν τῷ Θησεῖ κατελθόντος, ὡς ὁ μῦθος λέγει, καὶ ὅτι μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Ἰλίου περὶ ἔλθόντες Ἄσπενδον τῆς Παμφυλίας ἔκτισαν. Ὅτι δὲ ἀνδρείος καὶ ὁ τοῦ Λεοντέως πάππος Καινεὺς καὶ ὅτι Λαπίθης καὶ αὐτός, δηλόνεστιν. εὖ τοίνυν ὁ Πολυποίτης τὸν ὁμοῖον προσεταιρίζεται. [Οὐκοῦν ἐν τῷ] «Λεοντέας, ὄζος Ἄρης», Ἄρης νοοῖτ' ἂν οἱ πρὸς γένους αὐτῷ ἀρείκοι ἄνδρες. Ἰστέον δέ, ὅτι σπέρμα μὲν εἶπεῖν Ἄρεος ἢ Διὸς ἐκ τῆς κατὰ γένεσιν ἐστὶν ἀρχῆς, ὄζον δὲ ἐκ τῶν ὕστερον, ὡς καὶ εἴ τις ἀκρέμονα ἢ παραφυάδα ἐν τοιούτοις ἐρεῖ.] (η. 748–55) Ὅτι «Γουνεὺς ἐκ Κύφου ἦγε δύο καὶ εἴκοσι νῆας. τῷ δ' Ἐνιῆνες ἔποντο μενεπτόλεμοί τε Περραιβοί, οἱ περὶ Δωδώνην δυσχείμερον οἰκία ἔθεντο, οἱ τ' ἄμφ' ἱμερτὸν Τιταρήσιον ἔργα ἐνέμοντο, ὅς ῥ' ἐς Πηνεῖον προῖει καλλίρροον ὕδωρ, οὐδ' ὄ γε Πηνεῖῳ συμμίσγεται ἀργυροδίνῃ, ἀλλὰ τέ μιν καθύπερθεν ἐπιρρέει ἢ ὕτ' ἔλαιον· ὄρκου γὰρ δεινοῦ Στυγὸς ὕδατός ἐστιν ἀπορρώξ», τουτέστιν ἀπόρροια. κεῖται δὲ ἡ λέξις καὶ ἐν Ὀδυσσεΐᾳ, λαμβάνεται δὲ ποτε καὶ ἐπὶ 1.523 πετρῶν ἀπεσχισμένων ἐξ ἀλλήλων. οὕτω γὰρ ἀπορρώξ πέτρα πηγὴν προβάλλει λέγεται. [Χρῆσις δὲ τοιαύτης πέτρας πολλαχού, ἢ τις καὶ καταρρώξ λεχθεῖ ἄνκατὰ τὸν Σοφοκλῆν, παρ' ὧ προβλήτες μὲν, ὡς καὶ παρ' Ὀμήρῳ, οἱ καὶ πρόβολοι, καταρρώγες δὲ αἱ διὰ τὸ μὴ ἀντέχειν κύμασιν ἀπορραγεῖσαι πέτραι εἰς ῥωχμούς.] (η. 748) Γουνεὺς δὲ οὗτος ἕτερός ἐστι παρὰ τὸν ἐν τῷ Λυκόφρονι ἐργάτην τῆς δίκης Γουνέα ἦτοι τὸν δίκαιον. ἐκεῖνος γάρ, φασίν, Ἄραψ προσηγορίαν ἔχων τὸ δίκαιος, ὡς καὶ ὁ

Ἄριστείδης παρ' Ἑλλησι. τοῦ δὲ Ὀμηρικοῦ Γουνέως βασιλείον ἢ Κύφος, πόλις, φασί, Περραιβίας, ἀπὸ Κύφουκληθεῖσα, υἱοῦ Περραιβοῦ τοῦ Παλληνέως. ἔστι δέ, φασί, καὶ Θετταλικὴ καίποταμὸς δὲ ἦν Κύφος. (ἡ. 749) Τῶν δὲ Ἐνιάνων τὴν ἄρχουσας, οὓς Ἐνιήνας διὰ τοῦ ἠ Ἰωνικῶς φησιν Ὀμηρος,] τὸ μὲν Ὀμηρικὸν μέτρον διὰ ψιλῶ τοῦ ἠ παραδίδωσι λόγῳ δακτύλου, ὃς ἀπαρτίζεται ἐν τῷ «τῷ δ' Ἐνιήνες ἔποντο». καὶ τὰ ἀντίγραφα διὰ τοιαύτης προφέρονται γραφῆς, καὶ ἐν ἄλλοις δὲ ἢ τοιαύτηστοιχεῖται παράδοσις. οἱ δὲ πλείους διὰ διφθόγγου τῆς ἠι γράφουσι λέγοντες καί, ὅτι Αἰνία πόλις Περραιβῶν καὶ Αἰνιᾶνες οἱ κατοικοῦντες. οἱ δ' αὐτοὶ καὶ Αἰνιεῖς, ἔτι δὲ καὶ Αἰνιοί. ὡς γὰρ Λυκία Λύκιος, οὕτως Αἰνία Αἰνίος, ἐξ οὗ τὸ Αἰνιάν, ὡς μέγιστος μεγιστάν καὶ ἄλκιμος ἀλκιμάν, ὅθεν ὁ Ἄλκμάν, καὶ νέος νεάν, ὅθεν ἢ νεᾶνις καὶ ὁ νεανίας, ὅπερ, ἦγουν τὸ Αἰνιάν, ὁμόφωνόν ἐστι, φασί, τῷ κυρίῳ. ἔστι γὰρ καὶ κύριον ὁ Αἰνιάν. ἐκαλοῦντο δέ, φασί, ποτε καὶ Μηλιεῖς. εἰ δὲ κατὰ τὴν ἀναγραφὴν τῶν Ἐθνικῶν ἦν Αἴνος Γουνέως ἀδελφὸς καὶ Αἴνος πόλις Θεσσαλίας, εἴη ἂν εἰκὸς ἐντεῦθεν ποθεν τοὺς Αἰνιᾶνας κληθῆναι τὸ ἔθνος, οὗ χρήσις διὰ τῆς ἐν ἀρχῇ διφθόγγου καὶ παρὰ Σοφοκλεῖ ἐν τῷ «Λεύκιππος Αἰνιάν γένος» καὶ «ἔπειτα δ' Αἰνιᾶνος ἀνδρὸς ἄστομοι πῶλοι», ἐνθαοὶ γράφοντες διὰ δύο διφθόγγων τὸ Αἰνιᾶν εἰκόσιν παρακούειν ὡς ἀπὸ τοῦ Αἰνείου τὸν Αἰνιᾶνα, ὅπερ παντελῶς ἔψευσαι. Ἐνταῦθα δὲ γράφουσι οἱ παλαιοὶ καί, ὅτι ὁ ποιητὴς ἤδη εἰς βαρβάρους ἤκων ἔθνικῶς καὶ οὐ κατὰ πόλεις αὐτοὺς ὀνομάζει καὶ ὅτι Αἰνιᾶνες ὕστερον μὲν ὄμοροι τοῖς Αἰτωλοῖς, πρῶτην δὲ περὶ τὴν Ὀσσαν ὤκουν μετὰ Περραιβῶν. Περραιβοὶ δὲ οἱ καὶ πρὸ ὀλίγου 1.524 μνημονευθέντες ἐκλήθησαν μὲν ἀπὸ τινος Περραιβοῦ, ἐνδόξου, ὡς εἰκός, ἀνδρός, Θετταλικὸν δὲ τι γένος εἰσί. φησὶν οὖν ὁ Γεωγράφος, ὅτι Περραιβοὶ κατεῖχόν ποτε τὰ πρὸς τῷ Ὀλύμπῳ, μᾶλλον δ' ἐντελέστερον εἰπεῖν, Λαπίθαιτὰ πεδία κατεῖχον, Περραιβοὶ δὲ τὰ ὀρεινότερα πρὸς τῷ Ὀλύμπῳ καὶ τοῖς Τέμπεσι. καὶ ὅτι ἐνέμοντο τὰ πρὸς τῇ θαλάσῃ καὶ τῷ Πηνειῷ μέχρι τῆς ἐκβολῆς αὐτοῦ καὶ ὅτι Ἄργισσα ἐπὶ τῷ Πηνειῷ κεῖται, ὑπέρεται δ' αὐτῆς Ἄτραξ, τὴν δ' ἀνὰ μέσον ποταμίαν εἶχον Περραιβοί, οἱ καταδυναστευθέντες ὑπὸ Λαπιθῶν ἀπανέστησαν εἰς τὴν ὀρεινὴν τὴν περὶ Πίνδον καὶ Ἀθαμᾶνας καὶ Δόλοπας. τὴν δὲ χώραν καὶ τοὺς ὑπολοίπους Περραιβοὺς κατέσχον Λαρισσαῖοι πλησίον μὲν οἰκοῦντες τοῦ Πηνειοῦ, γειτνιώντες δ' ἐκείνοις. δῆλον οὖν ὅτι Θετταλοὶ τινες οἱ Περραιβοὶ καὶ ὅτι καὶ περὶ τὴν Λάρισσαν. Ὁ δὲ Γεωγράφος λέγει καί, ὅτι Ὀμηρὸς συνέζευξε Περραιβοὺς καὶ Ἀθαμᾶνας ὡς πλησίον οἰκοῦντας δηλῶν, ὅτι συνυπακούονται τοῖς Περραιβοῖς καὶ οἱ Ἀθαμᾶνες. Ἰστέον δέ, ὅτι οἱ μὲν καθ' Ὀμηρον καὶ οἱ νεώτεροι ἐν ἐνὶ ἠι γράφουσι τοὺς Περραιβοὺς, ἕτεροι δὲ τινες παλαιοὶ ἐδίπλαζον τὸ ἀμετάβολον. καὶ λέγει ὁ τὰ Ἐθνικὰ γράψας, ὅτι Αἰολεῖς ὄντες οἱ Περραιβοὶ ἐδίπλουν τὰ σύμφωνα Περραιβοὺς ἑαυτοὺς καλοῦντες καὶ πόλιν Γόννον παρ' αὐτοῖς οὔσαν καὶ γόννατα καὶ τοιαῦτά τινα. (ἡ. 750) Δωδώνη δέ, ἀφ' ἧς ἐν τοῖς ἐξῆς ποῦ Δωδωναῖος Ζεὺς, πόλις Μολοσσίδος ἐν Ἠπείρῳ, ὡς ὁ τῶν Ἐθνικῶν καταγραφεὺς δηλοῖ, ὃς οὐδὲ ἀρέσκειται τοῖς εἰποῦσιν αὐτὴν Θεσπρωτικὴν καὶ Θετταλικὴν. καὶ μὴν ἕτεροι ἐν ὑπερβορέῳ τῆς Θεσπρωτίας αὐτὴν τιθέασιν, ἐνθα ἱερὸν καὶ τὸ ἐκ δρυὸς μαντεῖον τοῦ Δωδωναίου Διός, ἦν δρυὴν πολὺ γλωσσον λέγει ὁ Σοφοκλῆς, ἦγουν πολὺ φωνον. ὠνομάσθη δὲ ἢ Δωδώνη ἀπὸ Δωδώνης, ἡρωίδος ἢ Ὤκεανίδος νύμφης, ἢ ἀπὸ Δώδωνος ποταμοῦ. ἐλέγετο δὲ καὶ Δωδὼν δισυλλάβως. ἐξ αὐτῆς τὸ παροιμιαζόμενον Δωδωναῖον χαλκίον ἐπὶ τῶν πολυλόγων. Χαλκίον γὰρ τὸ κατὰ ἀλλαχού πλατύτερον δηλωθησόμενον ἦχει αὐτόθι πληττόμενον τεχνικῶς ὑπὸ μᾶστιγος ἢ καὶ κατὰ βίαν ἀνέμων. ὅτι δὲ καὶ δυσχεῖμερος ἢ Δωδώνη μεμαρτύ 1.525 ρηται. κεῖται δὲ τινα περὶ αὐτῆς καὶ ἐν τοῖς τοῦ Περιγητοῦ. [Ἐν δὲ τῷ «ἔργα ἐνέμοντο» ἔργα κοινῶς λέγει πάντα τὰ συστατικά

πολιτειῶν ἔσω τε καὶ ἔξω. (η. 752) Τὸ δὲ «προΐει» χρόνος ἐστὶν ἀντὶ χρόνου. κεῖται γὰρ ἀντὶ τοῦπροΐησιν, ὡς δηλοῖ εὐσυντάκτως ἐπαγόμενον τὸ «ἐπιμίσγεται». Τὸ δὲ «καλλίρροον ὕδωρ» οὐκ ἂν εἴη μακρὰν τοῦ «Πηνεῖδος ἀργυροδίνης». (η. 754) Τὸ δὲ «ἀλλά μιν ἐπιρρέει», ἀντὶ τοῦ «ἐπιτρέχει ἐπιπολαστικῶς». οἱ δὲ μεθ' Ὅμηρον τὸ ἐπιρρέειν δοτικῆ συντάσσουσι.] Τὸ δὲ ἐπιπολαστικὸν τοῦ Τιταρησίου γίνεται μὲν ἢ διὰ κουφότητα ὕδατος, ὅπερ συμβαίνει καὶ τοῖς εἰς θάλασσαν ἐκβάλλουσι ποταμοῖς, ἢ καὶ διὰ γλισχρότητα μεταλλικὴν. (η. 755) Ὁ δὲ ποιητὴς ἐκπλήττειν θέλων, ἤδη δὲ πού καὶ ῥυθμίζειν εἰς ἦθος, ἵνα τὸν ὄρκον ὑποβλεπόμεθα, φησὶν· «ὄρκου γὰρ δεινοῦ Στυγὸς ὕδατος ἐστὶν ἀπόρροια». τοῦτο δὲ ἢ, καθά τινες εἶπον, ἀπλοϊκῶς ἐρρήθη, διότι ὁμνύουσιν εἰς αὐτὸν οἰέγχωριοι, ὡσπερ κατὰ τὴν ἱστορίαν τοῦ Ἀρριανοῦ καὶ Βιθυνίας ποταμὸς Ὀρκος ὄνομα, ὃς φρικωδέστατος ὄρκων τοῖς ἐκεῖ ἐνομιζέτο πρὸς βίαν εἰς τὰς δίνας ἔλκων τὸν ἐπίορκον, εἰ μὴ δρόμῳ ἐξεπήδησεν. ἢ γοῦν οὕτω νοητέον ἀπλοϊκῶς τὸ ῥηθὲν Ὅμηρικὸν ῥητὸν ἢ μᾶλλον, ὅτι ἀπορρέει τοῦ ἐν Ἄιδου τῆς Στυγὸς ὕδατος. ἢ δὲ Στύξ δεινὸς ὄρκος ἐστὶ. κατ' αὐτῆς γὰρ ὁ μῦθος ὁμνύειν φησὶ τοὺς θεοὺς, ὡς ἀλλαχοῦ φανήσεται, ὅπου καὶ τίς ἐστὶν ἢ Στύξ λεχθήσεται. οἶονεὶ γοῦν λέγει, ὅτι, διὰ τὸ δεινὸν τῆς Στυγὸς, ἀνεπίμικτον τὸ ἐξ αὐτῆς ὕδωρ μένει τῷ Πηνεῖῳ. δέδιε γὰρ πως ὁ Πηνεῖος τὴν ἀνάκρασιν, ὡς εἶπερ ἔμψυχος ἦν. ποιητικῆς δὲ καὶ τοῦτο γλυκύτητος. ἐνταῦθα δὲ καὶ τι σχῆμα οἶον ἀντίθετον ἀναφαίνεται ἀντιτεθέντος τοῦ ἡμέρου τοῦ ποταμοῦ τῆ δεινότητι τῆς Στυγὸς. ἡμερτὸς μὲν γὰρ ὁ Τιταρήσιος, οὗ καὶ τὸ ὕδωρ καλλίρροον, δεινὸς δὲ ὄρκος ἢ Στύξ. ἔνθα καὶ ἠθικῶς ἔστιν εἰπεῖν, ὡς οὐκ ἀδύνατον δεινῆς ἀρχῆς οὐσίας ἡμερτὸν εἶναι τὸ ἀπ' αὐτῆς. δεινὸς δὲ οὐ μόνον ὁ κατὰ Στύγα ὄρκος, ἀλλὰ καὶ ὁ ἀπλῶς τοῖς γε σῶα φρονουῖσι. καὶ δηλοῖ αὐτὸ σὺν ἄλλοις καὶ Σοφοκλῆς ἐν τῷ «ἀλλ' ἀλίσκεται χ' ὦ δεινὸς ὄρκος» καὶ ἀλλαχόθι δέ. ὁ δὲ Γεωγράφος Εὐρώταν οἶδε καλεῖσθαι τὸν Τιταρήσιον, δηλονότι μεθ' Ὅμηρον, ἐμφαίνων καί, ὅτι ἐκ τόπου παρωνόμασται. λέγει γάρ, ὡς ἐξ ὄρους ῥέει Τιτάρου συμφυοῦς τῷ Ὀλύμπῳ. αἰτιολογῶν δὲ καί, ὅπως ἐπιπολάζει, φησὶν, ὅτι τὸ μὲν τοῦ Πηνεῖοῦ 1.526 ὕδωρ καθαρὸν ἐστὶ, τὸ δὲ τοῦ Τιταρησίου λιπαρὸν ἔκ τινος ὕλης, ὥστε οὐσυμμίσγεται, ἀλλὰ καθύπερθε ἐπιτρέχει καθὰ ἔλαιον. ἀλλαχοῦ δὲ λέγει, ὅτι εἰκόσ, ὡσπερ νιτρῶδη καὶ στύφοντα ὕγρα καὶ ἀσφαλτώδη διαρρεῖ τὴν γῆν, οὕτω καὶ λιπαρὰ εὐρίσκεσθαι. τὸ δὲ σπάνιον ποιεῖ, φησὶ, τὴν παραδοξίαν. ἱστορεῖ γοῦν ὁ αὐτὸς καὶ Ὁξου τοῦ ποταμοῦ πλησίον ὀρύττοντάς τινας εὐρεῖν ἐλαίου πηγῆν. καὶ οὕτω μὲν ὁ Γεωγράφος. [Ἐτέρα δὲ ἱστορία φησὶν, ὡς ἐν τῆτῶν Καρχηδονίων ἐπικρατεῖα κρήνη ἐστίν, ἣ τὸ ἐφιστάμενον ἐλαίῳ ἐστὶν ὁμοιον, μελάντερον τὴν χροάν, ὃ ἀποσφαιροῦντες χρῶνται πρὸς πρόβατα καὶ κτήνη. Ἀλέξανδρος δὲ περὶ Ἀσιάτιδος ἐπέστειλεν ἀναβλύσεως ὡς ἐλαίου κρήνην εὐρηκῶς. καὶ περὶ Τράλλεις δέ, φασὶ, καὶ τὸν Χαρακωμήτην ποταμὸν καὶ Νύσσαν πόλιν οὕτως ἐστὶ λιπαρὰ ὕδατα ὡς μὴ δέεσθαι τοὺς ἐναπολουμένους ἐλαίου.] Οἱ δὲ παλαιοὶ λέγουσι καί, ὅτι ὡς ἀγνώτα ἢ μὴ ὄντα περιφράζει τὸν Τιταρήσιον. Τὸ δὲ «καθὰ ἔλαιον» διὰ τὸ τιμιώτερον εἶπεν. εἰσὶ γὰρ καὶ ἕτερα ὕγρα λιπαρὰ ἐπιπολαστικά, ὧν οὐδενὸς μνησθῆναι ἠθέλησεν. [Ἐνταῦθα δὲ παραπηκτέον καὶ τὸ δαψιλὲς γῆθεν ἔλαιον, ὃ πολλοὺς τῶν ἐῶν διοικεῖ, ὅσοι μάλιστα περὶ τὰ κατὰ τὴν Ῥωμόγυριν· οὗτι γὰρ περιττὸν τοῖς ἐνταῦθα ἐλαιώδεσι καὶ τοῦτο παραμῖξαι καθ' ἱστορίαν. Οἱ δὲ συχνὰ πρὸ βραχέων μνημονευθέντες Λαπίθαι οὐ μόνον ἐθνικὴν ἔννοιαν ὑποβάλλουσιν, ἀλλ' ἔστιν ὅτε καὶ σκωπτικὴν, ἵνα ὁποῖος ὁ Πινδαρικὸς πίθων, τοιοῦτός τις εἴη καὶ ὁ Λαπίθης πείθων λαὸν κατὰ τινὰ πίθωνα προσέχειν αὐτῷ.] (η. 752) Ὁ δὲ Πηνεῖος Θετταλικὸς ποταμὸς ῥέων μεταξὺ Πηλίου καὶ Ὀσσης τῶν ὄρεων, ἃ καὶ ἀπέτεμεν αὐτὸς

ρήξας καὶ διαστήσας καὶ ἐξ ὄρους συνεχοῦς διχάσας ἐδύασεν, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ εἴρηται. λέγει δὲ καὶ Ἡρόδοτος, ὅτι ὄρη Θετταλικά Ὀλυμπος καὶ Ὅσσα, μεγέθει ὑπερμήκεα, διὰ μέσων δὲ αὐτῶν αὐλῶν στενός, δι' οὗ ῥέει Πηνεῖός, εἷς τῶν πέντε δοκίμων Θετταλικῶν ποταμῶν, ὧν καὶ Ἀπιδανός καὶ Ἐνιπεύς. τούτῳ δὲ ὅμοιον καὶ τὸ «πέντε ποταμοὶ δόκιμοι Θετταλικοί, ὧν Πηνεῖός, Ἀπιδανός καὶ Ἐνιπεύς, συμμίγουσι δὲ τὸ ὕδωρ εἰς ταῦτόν καὶ δι' ἐνός αὐλῶνος στενοῦ ἐκρέουσιν εἰς τὴν θάλασσαν, ἔνθα κατακρατῶν ὁ Πηνεῖός τῳ ὀνόματι ἀνωρύμους τοὺς ἄλλους ποιεῖ». Ἄρχεται δὲ κατὰ τὸν Γεωγράφον 1.527 ἐκ Πίνδου ὄρους ὁ Πηνεῖός, περὶ ὃ οἱ Περραιβοί. καὶ δῆλον καὶ ἐκ τούτου, ὅτι Θετταλικοὶ οἱ Περραιβοί, ἐπειδὴ καὶ τὸ Πίνδον καὶ ὁ Πηνεῖός Θετταλικά. Περιδὲ Πηνεῖοῦ καὶ ταῦτα ἐν τοῖς τοῦ Στράβωνος φέρεται. Πηνεῖός ἄρχεται ἐκ Πίνδου, ἐν ἀριστερᾷ δ' ἀφείς Τρίκκην φέρεται περὶ Ἄτρακα καὶ Λάρισσαν καὶ τοὺς ἐν Θετταλία δεξάμενος ποταμοὺς πρόεισι διὰ τῶν Τεμπῶν. καὶ ὅτι διαμέσης ῥέει Θετταλίας πολλοὺς δεχόμενος ποταμοὺς καὶ ὅτι Πηνεῖός φέρεται ἐν ἀριστερᾷ μὲν ἔχων Ὀλυμπον, ἐν δεξιᾷ δὲ Ὅσσαν. Ἐπὶ δὲ ταῖς ἐκβολαῖς τοῦ Πηνεῖοῦ ἐν δεξιᾷ Μαγνητικὴ πόλις ἡ Γυρτῶν, ἐν ἧ Ἐπειρίθους καὶ Ἰξίων ἐβασίλευσαν. ἀπέχει δ' αὐτῶν οὐ πολὺ πόλις Κραννῶν, ἧς οἱ πολῖται Ἐφυροειτέρωνύμως, ὡς καὶ οἱ τῆς Γυρτῶνος Φλεγυαί. ὅρα δὲ τὴν ἀνωτέρω ῥηθεῖσαν Ἄτρακα, ἧς οἱ πολῖται Ἄτρακες παρὰ Λυκόφρονι, κἂν ἀντὶ τοῦ «Ἄτρακακλύκους», ὃ γράφει ὁ Ἐθνικολόγος, «ἄρπαγας λύκους» γράφωσι τὰ τῶν ἀντιγράφων κοινότερα. (η. 749) Μενεπτολέμους δὲ εἶπεν ὁ ποιητὴς τοὺς Περραιβοὺς, ὡς καὶ τὸν Πολυποίτην πρὸ ὀλίγου μενεπτόλεμον, οἶονεὶ σταδαῖον ἢ σταθερὸν πολεμιστήν. (η. 750) Τὸ δὲ «οἰκία ἔθεντο» περιφραστικῶς ἀντὶ τοῦ ὥκουν, ὡσπερ καὶ τὸ «ἔργα ἐνέμοντο» ἀντὶ τοῦ εἰργάζοντο. (η. 751) Ἰμερτὸν δὲ τὸν Τιταρήσιον ἀνθρωπίνως εἶπε καὶ ἔξω μύθου. ἄλλως γὰρ στυγητός ἐστι καιστυγνός, ὡς ἀπορρέων τῆς φρικτικῆς Στυγός. (η. 752) Τὸ δὲ «προῖει» ἀντὶ τοῦ προῖησι. παρωχημένον γὰρ ἀντὶ ἐνεστῶτος κἀνταῦθα κεῖται. (η. 753) Τὸ δὲ «συμμίγεται» καιριωτάτη λέξις ἐστίν, ὡς δηλοῖ καὶ ἡ μισγάγκεια, περὶ ἧς ἀλλαχόθι ῥηθήσεται. Τὸ δὲ «ἀργυροδίνης» οὐ Πηνεῖοῦ μόνον ἐπίθετον, ἀλλὰ παντὸς διαυγοῦς ποταμοῦ καὶ ἀργυρέαις δίναις, ὃ ἐστὶ καθαρῶν ῥεύματι, διοικουμένου. Ὅρα δὲ καί, ὅτι ἐν τῷ «καλλίρροον ὕδωρ» καὶ «Στυγὸς ὕδατος» ἐκτείνεται ἡ ἄρχουσα τοῦ ὕδατος, εὐρίσκεται δὲ πολλαχοῦ καὶ συστελλομένη. (η. 756–9) Ὅτι Μαγνητῶν ἦρχε τῶν περὶ Πηνεῖον καὶ Πήλιον εἰνοσίφυλλον Πρόθοος, Τενθηρόδου υἱός, ὃν καὶ μετὰ ἓνα στίχον ἀναλαβὼν πάλιν φησὶ «τῶν μὲν Πρόθοος θοός ἡγεμόνευε». (η. 758) Καὶ σημείωσαι ὅτι φανερώς ἐπετήδευσεν ἐνταῦθα κάλλος ὁ ποιητὴς. τί γὰρ ἄλλως ἐχρῆν μετὰ ἔπος ἓν, καὶ τοῦτοσαφέστατον, ἐπαναλαβεῖν τὸν Πρόθοον; ἢ πάντως ἵνα δυνηθῆ κατὰ σχῆμα κάλλους εἰπεῖν «Πρόθοος θοός», ἧγουν ταχύς, ὅπερ ἐν τῷ πρώτῳ στίχῳ ποιησαίουκ ἔσχεν, οἷα ἐπειγόμενος εἰς τὴν τοῦ ἀνδρὸς γενεαλογίαν καὶ τὰ ἐφεξῆς. Ἐπετηδέυσαστο δὲ τὸ ῥηθέν, ὡς ἄν, ἐπεὶ μηδὲν τι ἔχει περὶ Πρόθοου εἰπεῖν 1.528 ἐφέλκυστικὸν ἀκοῆς, γαργαλίση αὐτὴν ἄλλως περικαλλεῖ σχήματι ἐπαναστροφῆς, ἐν ἧ ἡ δευτέρα λέξις ἐπαναστρέφεται καὶ οἷον ἐπανακάμπτει πρὸς τὴν προαυτῆς. ὡς γὰρ Σαμία μία ναῦς κατὰ τινὰ στροφὴν τοῦ μία πρὸς τὸ Σαμία, οὕτω καὶ Πρόθοος θοός. τοιοῦτον δὲ καὶ τὸ «Πάτροκλον πρόφασιν», ὃ φασιν, ὅσα τε ἄλλα τοιαῦτα. οἱ δὲ ῥήτορες καὶ παρονομασίαν τὸ τοιοῦτον σχῆμακαλοῦσιν, ὡς οἱ Ὀμηρικοὶ Σχολιασταὶ φασιν, προφέροντες εἰς ὁμοιότητα καὶ τὸ Δημοσθενικόν· «πρῶτον μὲν Ἀμφίπολιν, πόλιν ἡμετέραν». (η. 757) Περὶ δὲ Πηλίου καὶ Πηνεῖοῦ πρὸ βραχέων εἴρηται. εἶποντο δὲ τεσσαράκοντα νῆες τῷ Προθῳ. (η. 756) Δῆλον δὲ, ὅτι οὐ μόνον Εὐρωπαϊοὶ οὔτοι, ἀλλὰ καὶ ἔτεροι Ἀσιανοὶ Μάγνητές εἰσιν. Ὁ Γεωγράφος οὖν Μαγνητῶν μέμνηται,

τῶν πρὸς τῷ Μαιάνδρῳ, καὶ ἄλλοι συχνοὶ [φάμενοι, ὡς Μάγνητες οἱ ἐπὶ Μαιάνδρουποταμοῦ Δελφῶν εἰσιν ἄποικοι.] καὶ Μαγνησία δὲ πόλις ἐστὶν ἐκεῖσε. Τῆς δέκατοικήσεως τῶν Ὀμηρικῶν Μαγνήτων σημεῖα καὶ ταῦτα παρὰ τῷ Στράβωνιδίχῃ τῶν πρὸ ὀλίγου ῥηθέντων περὶ Κραννῶνος καὶ Γυρτῶνος. Φεραὶ πέρας, φησί, τῶν Πελασγικῶν πεδίων πρὸς τῇ Μαγνησίᾳ, ἃ παρατείνει μέχρι Πηλίουστάδια ἑκατὸν ἐξήκοντα. λέγει δὲ καί, ὅτι πρόκεινται Μαγνήτων νῆσοι, Σκίαθος, Πεπάρηθος, Σκυῖρος καὶ ἔτεροι. ὁ γοῦν ταύτας εἰδὼς εἰδείη ἂν καὶ τῆναυτῶν περαίαν Μαγνησίαν. ἐν δὲ τῷ τοιοῦτῳ τόπῳ λέγει ὁ Γεωγράφος καί, ὅτι μάλιστα δὲ ἐν ὀνόματι, τουτέστιν ὀνομαστή, ἢ Σκυῖρος διὰ τὴν Λυκομήδους πρὸς Ἀχιλλεῖα οἰκειότητα καὶ τὴν τοῦ Νεοπτολέμου ἐκεῖ γέννησιν καὶ τροφήν. Ὁ αὐτὸς φησι καί, ὅτι τυφλῶς καὶ οὐ γνωρίμως διασαφεῖ ὁ ποιητὴς τοὺς Μάγνητας ἐν τῷ εἰπεῖν· «οἱ περὶ Πηνειὸν καὶ Πήλιον ναίεσκον». ὑποδηλῶν δὲ καὶ εἰδόσον ὁ ποιητὴς τοὺς παρ' αὐτῷ τούτους Μάγνητας ἐστενοχώρησε λέγει, ὅτι Μάγνητας τούτους νομιστέον τοὺς ἐντὸς τῶν Τεμπῶν ἀπὸ Πηνειοῦ καὶ Ὀσσης ἕως Πηλίου. ἐπεὶ δὲ καὶ συγκεχύσθαι δοκοῦσιν οἱ Μάγνητες, αἰτιᾶται τῆς συγχύσεως ταύτης μεταστάσεις αὐτῶν καὶ ἐξαλλάξεις καὶ ἐπιμίξεις πολιτειῶν λέγων καί, ὅτι πολλὰς πόλεις ὁ ποιητὴς ἀριθμήσας ἀπὸ τῆς Μαγνήτιδος οὐδένας τούτων ὠνόμασε Μάγνητας, ἀλλ' ἐστενοχώρησε τὸν Μαγνητικὸν κατάλογον τοὺς περὶ Πηνειὸν καὶ Πήλιον, ὅπερ εἰνοσίφυλλον λέγει, ὡς καὶ πρὸ τούτου 1.529 τὸ ἐν Ἰθάκῃ Νήριτον. Ἰστέον δέ, ὅτι καὶ ὁ ἐκ Νεφέλης Κένταυρος Μάγνης ἦν, ὡς ἐν τοῖς τοῦ Πινδάρου δηλοῦται, ὃς καὶ Μαγνησίαις ἵπποις συναναχρῶνόμενος ἐκ τοιοῦτου σπέρματος τοὺς Ἴπποκενταύρους ἔφη, καὶ ὅτι Μάγνητες ἐκλήθησαν ἀπὸ ἀνδρὸς ἐπιφανοῦς. Μάγνης γάρ, φασίν, εἷς τῶν Αἰολιδῶν, ὑπὸ τὸ Πήλιον ὄρος κτίσας πόλιν ἀπὸ τῆς γυναικὸς Μελίβοιαν ἐκάλεσεν, ὕστερον δὲ τὴν πᾶσαν χώραν Μαγνησίαν. τούτου Ἀλέκτωρ, οὗ Αἴμων, οὗ Ὑπέροχος, οὗ ἔγγονος Τενθηρῶν, ὁ τοῦ ῥηθέντος Προθόου πατήρ. Ἰστέον δὲ καί, ὅτι ἐκτῶν προρρηθέντων Ἀσιανῶν Μαγνήτων ἢ Ἡράκλεια λίθος ἦν. Φησὶ γοῦν Αἴλιος Διονύσιος οὕτω· «Ἡράκλεια ἢ καὶ Μαγνησία. δεκαοκτὼ δὲ πόλεις Ἡράκλειαι, ἐξ ὧν μία Λυδίας, ὅθεν ὁ Ἡρακλεώτης λίθος, ὁ ὑφ' ἡμῶν λεγόμενος Μάγνης, ὁ ἐπισπόμενος τὸν σίδηρον». (η. 760) Ὅτι ἐνταῦθα περατώσας Ὀμηρὸς τὸν Ἑλληνικὸν Κατάλογον ἐπάγει καθιστῶν τὸν λόγον συμπληρωτικῶς· «οὔτοι ἄρ ἡγεμόνες Δαναῶν καὶ κοίρανοι ἦσαν», τουτέστιν ἤδη συνεπλήρωσα, ὃ ἐπηγγειλάμην, τὸ «ἄρχους αὐτῶν νηῶν ἐρέω». Σημεῖωσαι δέ, ὅτι τὸ «οὔτοι ἡγεμόνες Δαναῶν καὶ κοίρανοι» ἀκολουθῶς τῷ «οἱ τινες ἡγεμόνες Δαναῶν καὶ κοίρανοι ἦσαν» συμπεπλήρωται. Ἡ μὲν γὰρ ποιητικὴ πρὸ τῆς Βοιωτίας ἐρώτησις ἦν· τίνες ἡγεμόνευον Ἀχαιῶν; ἢ δὲ μουσικὴ συμπλήρωσις λέγει, ὅτι οὔτοι ἡγεμόνες Δαναῶν, οἱ ῥηθέντες δηλαδή. Συνεξακουστέον δὲ εἰς τὸ «οὔτοι ἡγεμόνες Δαναῶν ἦσαν» τὸ καὶ τσαῦται αὐτοῖς αἱ νῆες. ἡρίθμησε γὰρ ἄρχους μὲν, κατὰ τοὺς παλαιοὺς εἰπεῖν, εἰκοσιῆξ, νῆας δὲ χιλίας ἑκατὸν ὀγδοηκονταῆξ. ὥστε ὀπηνίκα εἶποι τις, ὡς χιλιόναυς ἦν ὁ Ἑλληνικὸς οὗτος στόλος, ὡς πού λέγει ὁ καλέσας τὸν Ἀγαμέμνονα «χιλιάρχον τοῦ πτολιρραίστου στρατοῦ», οὐ τὸ πᾶν λέγει, ἀλλ' ἄρκεται τῷ πληρεστάτῳ ἀριθμῷ, τῇ χιλιάδι. Διττῶς δὲ τὸ τοιοῦτον εἶωθε γίνεσθαι. ἢ γὰρ ἐξ ἐλάττονος ἀριθμοῦ εἰς τὸ καί πλεῖον καὶ πλήρες ἀνατρέχει τις, ὡς ὅτε τὴν Κρήτην, ἐνενήκοντα τυχὸν πόλεις ἔχουσαν, ἐρεῖ ἑκατόμπολιν, ἢ τὰ ἀπλῶς πολλὰ μυρία εἶπη. ἢ ἄλλως, ὅποταν ἐκτοῦ πλείονος μὲν, μὴ κορυφουμένου δὲ εἷς τι ποσὸν ἐπίσημον, ὑποκαταβαίη τις εἰς τὸ πληρέστερον, ὡς ἐνταῦθα, εἴ τις ἐρεῖ χιλιόναυον στρατόν, ἀφῆκε σιγαῖσθαιτὰς ἑκατὸν ὀγδοηκονταῆξ νῆας, ἄρκεσθεις τῷ τῶν χιλίων ἀριθμῷ, ἐλαττώσας μὲν τὸ ἐν ἀληθείᾳ ποσόν, οὐ ταπεινώσας δὲ ὅμως οὐδ' οὕτω τὸ πρᾶγμα, διὰ

τὸσεμνὸν τοῦ χίλια πλήρους ὄντος καὶ τελείου ἀριθμοῦ. Τούτῳ τῷ λόγῳ καὶ ἡ τοῦ Πέλοπος ἐπικράτεια Πελοπόννησος ἐκλήθη, καὶ ταῦτα μὴ νῆσος ἀκριβῶς, ἀλλὰ χερώννησος οὕσα. ὡς γὰρ ὁ εἰπὼν χιλιόναυον τὸν ῥηθέντα στόλον οὐκέτι ἐκκλίνει τὸ παρὰ βραχὺ ἀκριβῶσασθαι, οὕτω καὶ ὁ τὴν Πελοπόννησον ὀνομάσας 1.530 βραχὺ τι πρὸς τὸ ἀκριβὲς καὶ εἰς τὸ πᾶν ἀληθὲς ἐνέλειπεν, οὐ προσλογισάμενος τῶν τεσσαράκοντα σταδίων τὸν ἰσθμὸν, ἀλλὰ διὰ τὴν περίξ πολλὴν θάλασσαν, ὡς ὄλην νησιζομένην θεωρήσας τὴν τοῦ Πέλοπος. Τοιοῦτον δέ τι καὶ παρ' Ἡροδότῳ τὸ «χρυσοῦ στατήρων Δαρεικῶν μυριάδας τετρακοσίας ἐπιδεούσας ἑπτὰ χιλιάδων». προέκρινε γὰρ στενολογῆσαι δι' ἐντελοῦς ἀριθμοῦ καὶ βραχείας ἐπισημασίας ἥπερ τραπεζιτεῦσαι χύδην καὶ εἰπεῖν στατήρων μυριάδας τριακοσίας καὶ χιλιάδας ἐνενήκοντα καὶ τρεῖς. Ἰστέον δέ, ὅτι τὸ ῥηθὲν καταστατικὸν καὶ ἀνακεφαλαιωτικὸν καὶ συμπληρωτικὸν σχῆμα τὸ «οὗτοι ἡγεμόνες Δαναῶν καὶ κοίρανοι ἦσαν» ἀφορισμὸν οἱ παλαιοὶ ῥήτορες ὀνομάζουσι λέγοντες καί, ὅτι συνεκεφαλαιώσατο ἐνταῦθα ὁ ποιητὴς τὸν Κατάλογον, τῶν μνησθέντων μνήμην, τῶν δὲ ῥηθησομένων ἔφρασε ἐργαζόμενος. (ἡ. 761–70) Ὅτι τῷ Καταλόγῳ μὲν ἐγχειρῶν πάσας τὰς Μούσας ἀνεκαλέσατο, ἐνταῦθα δὲ θέλων μαθεῖν, εἶτα εἰπεῖν, τίς ὁ κρείττων ἐν τε τοῖς Δαναοῖς, ἐν τε τοῖς αὐτῶν ἵπποις, ὅπερ οὐ μέγα ἦν, μίαν ἐρωτᾷ Μοῦσαν λέγων· «τίς ἄρα τούτων ὄχα ἄριστος ἦν, σύ μοι ἔννεπε, Μοῦσα, αὐτῶν καὶ ἵππων». εἶτα δὴθεν ἡ Μοῦσα διὰ τὸ συνεχὲς τοῦ λόγου τοὺς μὲν ἄνδρας παριπεύσασα, οἱ πρῶτοι κεῖνται ἐν τῷ αὐτῶν καὶ ἵππων» καὶ ἐν τῷ «τίς τούτων ἄριστος ἦν», τῶν δὲ ἵππων γενομένη, εἰς οὓς ἡ ἐρώτησις κατέληξε, φησὶν· «ἵπποι μὲν μέγ' ἄριστα ἦσαν Φηρητιάδαο, [τάς], ὅ ἐστιν] ἄς, «Εὐμηλος ἔλαυνε ποδώκεας ὄρνιθας ὡς, ὄτριχας, οἰέτεας, σταφύλη ἐπὶ νῶτον εἶσας, τὰς ἐν Πηρείῃ θρέψεν Ἀπόλλων ἄμφω θηλείας, φόβον Ἄρεος φορευούσας. ἀνδρῶν αὖ μέγ' ἄριστος ἔην Τελαμώνιος Αἴας, ὄφρ' Ἀχιλλεὺς μῆνιεν· ὁ γάρ», ἡγουν οὗτος, «πολὺ φέρτερος ἦεν, ἵπποι θ' οἱ φορέεσκον ἀμύμονα Πηλείωνα», ἦτοι τὸν αὐτὸν Ἀχιλλέα. ὤκνησε γὰρ δι' ἀντωνυμίας δηλώσαι αὐτόν. (ἡ. 770) Δῆλον δὲ πάντως ἐκ τῶν εἰρημένων, ὅτι μετὰ τὸν Ἀχιλλέα καὶ τοὺς αὐτοῦ ἵππους ὁ Αἴας καὶ αἱ ἵπποι τοῦ Εὐμήλου εἰς ἀριστεῖον ἐγκρίνονται. (ἡ. 763) Ἀξιῶ δὲ λόγου τοὺς ἀρίστους τῶν ἵππων, φιλῶν καὶ αὐτούς, καθὰ καὶ τοὺς ἀριστεῖς, καὶ καθάπερ τὰ ἐν ὅπλοις διαφέροντα πολλαχοῦ ἐν λόγῳ τίθεται, οἷον Ἀγαμέμνωνος θώρακα, σάκος Αἴαντος, ἐτέρου τινὸς κυνέην ἢ ἄλλο τι, –τὴν γὰρ Ἀχιλλέως πανοπλίαν τί χρῆ καὶ λέγειν; τὸ τῆς Ἰλιάδος δαιδάλεον ἔργον– οὕτω καὶ τοὺς κρείττους τῶν ἵππων οἶά τι καὶ αὐτοὺς ὄπλον φυλοκρινεῖ. εἰ γὰρ λόγου ἄξιος πέλεκυς τομὸς ὀφέλλων ἀνδρὸς ἐρωτῆν, πῶς οὐκ ἂν λόγῳ μέλοιτο ἵππος στρατιωτικὸς, οὐ μόνον ὀχῶν τὸν ἐπιβάτην, ἀλλὰ μόνον οὐκ καὶ συνεργαζόμενος τὰς ἀριστείας αὐτῶ; Καλῶς οὖν Πέρσαι κριναντες οὐδεμίαν ὁδὸν ἤνυσον πεζῆ, ἀλλ' ἐφ' ἵππων. οἱ δ' αὐτοὶ καὶ ἱερὸν Ἠλίω τὸν ἵππον νομίσαντες ἔθνον ἵππον ἐκείνῳ, τῷ ταχυτάτῳ, φασί, τὸ ἐν ζώοις τάχιστον. Ἡ δὲ ποίησις οὐκ ὤκνησε τὸν Ποσειδῶνα τῷ ἐκείθεν ἐπιθέτω σεμνῶναι· 1.531 ἵππιος γάρ· καὶ κυριωνυμῖαι δὲ μυρία φιλοῦσιν ἐκείθεν ἐλλάμπεσθαι, οἷον ἡπεριαδομένη Ἴπποδάμεια, ὁ Ἴπποκόων, ὁ Μακεδῶν Φίλιππος, ὁ σοφὸς Ἴππαρχός, ὁ Ἴππίας, οὗ ὁ Πεισίστρατος, καὶ λοιπαὶ στίχες ὀνομάτων σεμνῶν ἵπποις, ὡς ἂν εἶπη τις, ἔποχοι. καὶ τῶν πολεμικῶν δὲ ταγμάτων τὸ ἐξέχον οἰῖπτόται ἦσαν. καὶ ταῦτα μὲν μέχρι τοσοῦτου, ἵνα μὴ ὁ πλείων περὶ τῶν ἵππων λόγος τῆς ἐν σκοπῷ τροχιάς τὴν γραφὴν ἀπαγάγη. Σημειῶσαι δέ, ὅτι Μοῦσα ἐν τῇ καταρχῇ τῆς Βοιωτίας ἐρωτήσας, ἐνταῦθα δὲ Μοῦσαν, οὐκέτι καὶ ἐν τῷ Τρωϊκῷ Καταλόγῳ τοιοῦτόν τι ποιήσει, οὐδὲ ἀξιώσει κατὰ τοὺς παλαιούς Μοῦσαν ἐπὶ Τρώων καλεῖν. αἴτιον δὲ ὅτι Ἑλληνες μὲν, φασίν, ἐφάμιλλοι, Ἐκτωρ δὲ ἄριστος.

τουτέστιν οἱ μὲν Ἕλληνες πάντες μεγάλοι καὶ [ἴσοι ἢ] ἀμφήριστοι τὴν ἀρετὴν. διὸ καὶ χρεῖα ἦν τῆς ἐκ Μουσῶν διακρίσεως καὶ τῆς ἐκείθεν ἐπὶ τοῖς Ἀχαιοῖς καὶ τοῖς κατ' αὐτοὺς ἀφηγήσεως, ἐπὶ δὲ τῶν Τρώων, ἐν οἷς μόνος Ἐκτωρ διεφαίνεται, περιττὸν ἢ τῆς Μούσης ἐπὶ κλησῖς. Ἔτι φασὶν οἱ παλαιοί, ὅτι παρὰ Μούσης τὴν ψῆφον ὁ ποιητὴς ἐπάγει, ὅπως μὴ λέγων αὐτὸς λυπεῖν τινὰς ἢ χαρίζεσθαι δοκοῖη, καὶ ὅτι τὰς Εὐμήλου ἵππους προκρίνει διὰ τὴν παροιμίαν, ἐν ἣ ἑπικρίνεται ἵππος Θετταλική. εἰ δὲ προύχουσι, φασὶν, αἰτοῦ Ἀχιλλέως ὡς ἐκ θεῶν, ἀλλὰ καὶ αὐτὰι Θεσσαλὸν ἠνίοχον ἔχουσι. καὶ ὅτι σπέρματα προκαταβάλλει ἐνταῦθα τῇ ἐπὶ τῷ Πατρόκλῳ ἵπποδρομίᾳ καὶ τῇ ἀριστείᾳ τῶν τοῦ Εὐμήλου ἵππων, εἰ μὴ βλαβεῖεν· εἰ γὰρ δευτερεύουσιν αὐτὰι τῶν τοῦ Ἀχιλλέως, εἰκότως ἐκεῖ τῶν λοιπῶν ἵππων τὸ πρωτεῖον ἐλπισθήσονται ἀποίσεσθαι. (η. 763) Φηρητιάδην δὲ ἢ μάλιστα τὸν Ἀδμητον λέγει, τὸν Φέρητος μὲν υἱόν, πατέρα δὲ Εὐμήλου, ἢ καὶ αὐτὸν ἴσως τὸν Εὐμηλον ὡς ἔγγονον Φέρητος, οὐτὸν ἢ ἄρχουσα ἐξετάθη ἐν τῷ Φηρητιάδης διὰ μέτρον, ὅπερ καὶ ἐν τῷ Μηθώνῃ γέγονε. καὶ αὐτὸ γάρ, ὡς προεῖρηται, ἐκ τῆς Μεθώνης ὁμοίως ἐκτέταται. [(η. 764) Τὸ δὲ «ἐλαυνεν» ἵππευτικὴ λέξις ἀρματηλάταις οἰκεία καὶ τοῖς ἄλλως ἀπλῶς ἵππεύουσι. πλὴν ἐλαύνεται τροπικῶς καὶ σίδηρος καὶ τάφος καὶ τεῖχος πόλεως καὶ ἕτερα.] Τὸ δὲ ποδώκεας Ἀπίων καὶ Ἡρόδωρος οὐκ εὐλόγως προπαροξύνεσθαι λέγουσι. τὰ γὰρ εἰς ὕς ὀξυνόμενα, φυλάττοντα ἐν τῇ συνθέσει τὴν αὐτὴν κατάληξιν, ἀναδίδωσι τὸν τόνον, οἶον δριμύς ἄδριμυς, τραχύς ἄτραχυς. μὴ οὕτω δὲ ἔχοντα, ἀλλὰ τρέποντα τὸ τέλος, ἴσταται, φασὶν, ἐπὶ ὀξείας, οἶον ἠδύς ἀηδής, βαρύς ἀβαρής, ἠϋς ἐνηγής, βαθύς ἀβαθής. οὕτω γοῦν καὶ ὠκύς ποδωκῆς, ὥστε κατ' αὐτοὺς καὶ ἡ ποδωκῆς ἵππος 1.532 ὀξυτόνως ὠφείλει καὶ τὸ πληθυντικὸν ποδωκέες. Τὸ μὲντοι «ποδωκῆς Ἀχιλλεύς» οὐκ παρασαλεύουσιν οἱ ῥηθέντες, ἀλλὰ φασὶν, ὅτι τὸ «ποδωκῆς Ἀχιλλεύς» εἰσιδιότῃ τοῦ ἥρωος βεβαρυτόνηται. Τὸ δὲ «ὄρνιθας ὡς» παραβολὴ μὲν ἐστι σύντομος, τὸ πολὺ δὲ τοῦ τάχους παραδείκνυσιν ὡς περ ἀλλαχοῦ τὸ ποδήνεμον. [δῆλον δὲ ὡς ὄρνιθας ἐνταῦθα λέγει οὐ τοὺς ἀπλῶς, ἀλλὰ ὠκυπέτας τινὰς, κατὰ τὸ «θάσσονας ἱρήκων ἵππους εὐξεται εἶναι».] (η. 765) Τὸ δὲ «ὄτριχας» συγκέκοπται μὲν ἐκ τοῦ ὁμοιότριχας, ψιλοῦται δὲ διὰ τὸ ἐπαγόμενον ὄτ, ὡς καὶ τὸ ὄτρυνω καὶ ὄτρευς καὶ ὄτοβος καὶ τὰ ὅμοια. ὅτε δὲ συνέκειτο τῷ ὄτμ ἐν τῷ ὁμοιότριχας, τότε διὰ κανόνα ἕτερον ἔδασύνετο. Τὸ δὲ «οἰέτεας» δηλοῖ μὲν τὸ ὁμοίετας ἢ τοὺς ὁμοχρόνους, συνεκόπη δὲ ὁμοίως καὶ αὐτὸ καὶ ὀφείλον εἶναι οἰέτεας ἐμῆκύνθη πλεονασμῷ τοῦ ὄτμ διὰ μέτρον εὐχρησίαν καὶ εὐθύς ἐψιλώθη κανονικῶς καὶ αὐτό. Ἐνταῦθα δὲ σημείωσαι, ὅτι εἰ καὶ εὐρηται παρὰ τοῖς ὕστερον Ἀττικοῖς θηλυκὸν σύνθεμα ἐκ τοῦ ἔτους εἰς ὄτμ λῆγον καὶ διὰ τοῦ ὄτμ κλινόμενον, ὡς δηλοῦσι καὶ αἱ τριακοντούτιδες σπονδαί, ἀλλ' ὁ ποιητὴς ἵππους οἰέτιδας δυνάμενος εἰπεῖν οἰέτεας λέγει διὰ τοῦ ὄτμ πάντως γράφων τὸ οἰέτης ἵππος τὸ θηλυκὸν καὶ διὰ τοῦ ὄτμ κλινῶν Ἰωνικῶς. οἰέτεος γάρ, οὐκ αἰτιατικὴ πληθυντικὴ οἰέτεας. Ἔτι κάκεῖνο σημείωσαι, ὅτι, εἰ καὶ οἱ μεθ' Ὀμηρον τὰ εἰς ὄτμ ὀνόματα τὰ ἀπὸ τοῦ ἔτους ὀξύνουσι καὶ τὴν αὐτὴν κλίσιν καὶ τὸν αὐτὸν τόνον τηροῦσιν ἐν τε ἀρσενικῷ γένει ἐν τε θηλυκῷ, οἶον ὁ διετής τοῦ διετέος καὶ ἡ διετής τῆς διετέος, καὶ οὕτω κατ' αὐτοὺς ἀναλόγως οἰέτης οἰέτεος ὠφείλεν εἶναι καὶ τὸ πληθυντικὸν οἰέτεας, ἀλλ' ὁ ποιητὴς βαρύνει τὰ τοιαῦτα, ὡς δῆλον καὶ ἐκ τοῦ ἐξέτε' ἀδμήτην. διὸ καὶ τὸ οἰέτεας ἐνταῦθα προπαροξυτόνως ἐκφέρει. ἐξηκολούθησε γὰρ κατὰ τοὺς παλαιούς τὸ οἰέτης τῷ εὐνέτης, γαμέτης καὶ τοῖς τοιούτοις, ἐν οἷς μόνον τὸ εὐρετής σσημείωται. οἱ δ' αὐτοὶ φασὶν καί, ὅτι Ὀμηρικὸν τὸ ποδωκῆς βαρυτόνως, οἱ μὲντοι πρὸ ὀλίγου ῥηθέντες Γραμματικοὶ ἀπληγῶς κατακρίνουσι τὸ οἰέτεας ὡς παραλόγως προπαροξυνόμενον 1.533 λέγοντες, ὅτι τὰ εἰς ὄτμ οὐδέτερα δισύλλαβα ποιοῦντα

ἐπιθετικά σύνθετα εἰς ἡ-ζλήγοντα, ἐν ὀξείᾳ τάσει ἔχουσιν αὐτά· γένος εὐγενής, κλέος εὐκλής, θάλοςεὐθαλής, ἐχρῆν οὖν, φασί, καὶ περὶ τὸ ἔτος ταῦτο γίνεσθαι. ἀναγινώσκουσι δὲ καὶ τὸ ἐξέτε' ἀδμήτην παροξυτόνως ἐξετέα, ὡς εὐσεβέα. Αἴλιος δὲ Διονύσιος, ἐνῶ συνέθετο Λεξικῶ, φησί· «διέτης, τριέτης, πεντέτης καὶ πάντα τὰ ὁμοιαβαρύνουσιν Ἀττικοὶ προφέροντες τῶ τόνω ὡς εὐεργέτης». Ἡρωδιανὸς δὲ τοῖς ἀπηλεγέως, ὡς ἐρρέθη, κατακρίνουσι συνδιαγνωμονῶν λέγει, ὅτι οἱ μὲν τὸ διετής ὀξυτόνως προηγέκαντο, οἱ δὲ βαρυτόνως. ὁ μέντοι λόγος ἀπαιτεῖ ὀξυτόνως λέγειν, ἐπεὶ πᾶν εἰς ὀ-ς οὐδέτερον δισύλλαβον, ἐπὶ τὸ κατὰ τὴν παρατέλευτον μεμελέτηται διὰ τοῦ ἑ εἶναι, ἢνίκα ἂν συντεθῆ, εἰς ἡ-ζ λήγει καὶ ὀξύνεται, οἷον σθένος ἀσθενής, βέλος πολυβελής. οὕτως οὖν καὶ ἔτος διετής καὶ τὰ ὅμοια. [Ὅτι δὲ διάφορα καὶ ἄλλα οἱ Ἀττικοὶ παρὰ τὴν ἀνάλογον συνήθειαν τονοῦσι, δῆλον καὶ ἐκ τοῦ τροπαῖον, ὃ κοινῶς τρόπαιον λέγεται, καὶ ἐκ τοῦ ἐτοῖμον καὶ ἐρῆμον καὶ ἐκ τοῦ ὁμοῖος. τὸ γὰρ κοινὸν ὁμοῖος ἐν προπερισπάσει. οἱ δ' αὐτοὶ καὶ βδέλυρος λέγουσι καὶ πόνηρος καὶ μόχθηρος ἕξω ἀναλογίας. Πᾶν γὰρ εἰς ῥ-ο-ς λήγον παρώνυμον, παρεσχηματισμένον τοῖς γένεσιν, ὀξυτόνως ἐστὶ καθ' Ἡρωδιανόν. Διό, φησὶν, εἰ καὶ πόνηρος μὲν καὶ μόχθηρος βαρυτόνως ἐπὶ τῶν ἐπιπόνων καὶ ὑπομενετικῶν, πονηρός δὲ καὶ μοχθηρός ἐπὶ τῶν κατὰ ψυχὴν φαύλων, ἀλλὰ τοῦτο οὐκ εὔ. εἰ γὰρ πόνος καὶ μόχος τὰ πρωτότυπα, εὐλόγως πονηρός καὶ μοχθηρός τὰ τούτοις παρακείμενα, κἂν διαφορῶν ἔχηται σημασιῶν, ἵνα ἢ ἀνάλογα τῶ κάματος καματηρός, ὄλισθος ὄλισθηρός, βλάβη βλαβερός, κράτος κρατερός. τονώσεως δὲ διαφορῶν Ἀττικῆς καὶ τὸ ἰδέ καὶ λαβέ ἀντὶ τοῦ ἴδε καὶ λάβε κατὰ συνεκδρομὴν τοῦ εἶπέ, ἐλθέ, εὐρέ.] Τὸ δὲ «σταφύλη ἐπὶ νῶτον εἴσας» δηλοῖ μὲν τὰς ἰσηλικὰς, ἔχει δὲ ἔλλειψιν τοῦ ὠ-ς παραβολικοῦ ἐπιρρήματος. ὠφελε γὰρ εἶναι «ὡς σταφύλη», ἵνα λέγῃ αὐτὰς οὕτως ἴσας ἀλλήλαις τὸ μήκος ἐν τῇ κατ' ἐπίπεδον στάσει, ὡς ἐὰν σταφύλη ἐξισώθησαν. Ἔστι δὲ ἡ σταφύλη βαρυτόνως, ὡς ἡ κοτύλη, πρὸς διαστολὴν τῆς ὀξυτόνου 1.534 ὀπώρας, τεκτονικὸν ἐργαλεῖον, ἐξισάζον τὰ ὑποκείμενα. καὶ φασὶν οἱ ἀκριβέστεροι λαξοϊκόν, ἢτοι λιθοξοϊκόν, καὶ λαξευτικόν διαβήτην εἶναι τὴν σταφύλην, ὅς ἅμα πλάτος καὶ ὕψος μετρεῖ. ὁ δὲ ἕτερος, φασί, διαβήτην μόνον πλάτος. ἦσαν οὖν, φασὶν, αἱ τοῦ Εὐμήλου ἵπποι ἄμφω ἴσαι τὸν νῶτον, ὡς σταφύλη τοιαύτη μετρεῖσθαι. ῥηθήσεται δὲ περὶ ταύτης καὶ μετ' ὀλίγα. Ἰστέον δὲ νῦν καί, ὅτι Πτολεμαῖος ὁ Ἀσκαλωνίτης ἐν τῷ Περί τῶν ἐν Ὀδυσσεΐα προσωδιῶν εἰπὼν κείσθαι τὴν λέξιν ταύτην ἐπὶ τῆς καθιεμένης μολύβδου παρὰ τῶν τεχνιτῶν λέγει καί, ὅτι τὸ «σταφύλη ἐπὶ νῶτον εἴσας» βαρύνεται ὡς Νιόβη. ἔστι γὰρ, φησὶν, οὐχ' ὅμοιον τῶ συκῆ· τοῦτο μὲν γὰρ διαιρεῖται συκῆ, ἐκεῖνο δὲ οὐ διαιρεῖται. λέγει δὲ ὁ Πτολεμαῖος τοῦτο διὰ τὸ μηδὲ τὴν ὀπώραν, τὴν σταφυλὴν, δεῖν εἶναι ὀξύνεσθαι ἀλλὰ περισπᾶσθαι, οἷα τῶν τοιούτων εἰς ἡ-ζ θηλυκῶν, ἀπαραλήγεται τῶ ἡ, περισπωμένων κατὰ Ἡρακλείδην, [φάμενον ἡμαρτῆσθαι παρὰ τοῖς ἑλληνίζουσι τὸ σταφυλή ὀξυνόμενον. ὅσα γὰρ τοιαῦτα παρατελευτῶνται τῶ ἡ, περισπῶνται. καὶ λέγει καὶ κανόνα τινὰ εἰς τοῦτο ἐκεῖνος.] (η. 766) Τὸ δὲ «ἐν Πηρείῃ» ἀμφιβέβληται. τινὰ μὲν γὰρ ἀντίγραφα διὰ διφθόγγου τὴν ἄρχουσαν ἔχουσι, τὴν δὲ παραλήγουσαν διὰ μόνου διχρόνου. αἰτία δὲ τις οὐ παραδέδοται τῆς τοιαύτης γραφῆς. ἐν δὲ ἑτέροις ἢ μὲν ἀρχὴ τὸ ἡ ἔχει, ἐν διφθόγγῳ δὲ ἢ παράληξις γίνεται. καὶ εὐρηται οὕτω καὶ ἐν τῇ κατὰ στοιχεῖον συλλογῇ τῶν Ἑθνικῶν, ἔνθα κεῖται, ὅτι Πήρεια χωρίον Θετταλικόν, ὅπερ τυχὸν ἐλῶδες ἦν καὶ ἀγαθὸν τρέφειν ἵππους. Ἀπόλλων δὲ τὰς Εὐμήλου ἔθρεψεν ἵππους, ὡς νομεύς, καί, ὡς θητεύσας, φασί, τῶ Ἀδμήτῳ, ἢ κατὰ ἔρωτα ἢ ἐξ ἀνάγκης τοῦ Διός, οἷα πεφονευκῶς τοὺς Κύκλωπας, οὐ τοὺς ἐν Ὀδυσσεΐα, ἑτέρους δὲ δηλαδὴ, περὶ ὧν

προγέγραπται. εἰ δέ, ὡς εἴρηται, ἔθρεψεν Ἀπόλλων, 1.535 οὐκ ἄρα μόνον ἀπόλλυσιν, ὡς περ καὶ προδεδήλωται, ἀλλὰ καὶ μάλιστα ζωογόνος λάμπει καὶ θάλπει, ὡς οὐλιος, ὃ ἐστὶν ὑγείας ποιητικός, καθὰ καὶ αὐτὸ προεἴρηται. (η. 767) Θήλειαι δὲ ἦσαν αἱ ῥηθεῖσαι ἵπποι, ὡς καὶ ἡ βασιλικὴ Αἴθη.καὶ ὅσα τις ἐρεῖ πρὸς ἔπαινον ἐκείνης, ἀρμόττει καὶ ταύταις. οὐ γὰρ σκορακιστέοντὰ θήλεα τῶν ζῶων ὡς μὴ χρηστὰ εἰς ἔργον. οἱ δὲ παλαιοὶ ἐνταῦθὰ φασιν, ὅτι, ἐπειδὴ ἰκανὸν πρὸς νίκην τὸ ἵππικόν, οὐ μόνον ἄρρενας ἀλλὰ καὶ θηλείας ἤγαγον εἰς Τροίαν οἱ Ἀχαιοί, οὐ μόνον ἀφθονίας τοῦ γένους χάριν, ἀλλὰ καὶ ὅπως οἱ ἄρρενες ῥυθμίζονται μὴ ἐξοιστῶσθαι (ἔστι γὰρ μάλιστα αἰσθανόμενον ὁ ἵππος)διὰ τε τὸ μὴ χρεμετίζειν ἐν τοῖς λόχοις. Οἱ αὐτοὶ δὲ κάκεῖνό φασι περὶ τοῦ»ὄτριχας οἰέτας σταφύλη τὸν νῶτον εἴσας, ἄμφω θηλείας, φόβον Ἄρεος φορευούσας», ὅτι συντόμως πᾶσαν ἵππων διαφορὰν περιέλαβε. διαφέρουσι γὰρ ἀλλήλων ἵπποι ἡλικία, χροιά, μεγέθει, γένει, δυνάμει, ὧν ἡλικίαν μὲν δηλοῖ τὸ οἰέτας, χροίαν δὲ τὸ ὄτριχας, μέγεθος δὲ τὸ σταφύλη ἴσας, ὅπερ τινὲς οὐδιαβήτην τὸν ἀνωτέρω ῥηθέντα ἐνόησαν, ἀλλὰ στάθμην, ἥτις, φασίν, ἐστὶσχοινίον λεπτόν χριόμενον μίλτῳ ἢ μέλανι, ᾧ συνηγόμενοι ἀπορθοῦσι τὰ ξύλα.καὶ οὕτω μὲν ἡ σταφύλη ἡλικίαν δηλοῖ, γένος δὲ τὸ «ἄμφω θηλείας», δυνάμει δὲ τὸ «φόβον Ἄρεος φορευούσας». λέγει γὰρ δεινὰς αὐτὰς εἶναι πονεῖσθαι περιπόλεμον. Ἀλλαχοῦ μὲν γὰρ ἵππων ἀρετὴν ἐκτιθέμενος δεξιὸς εἶπεν εἶναιδιώκειν καὶ αὐτῆς ἐν καιρῷ φέβεσθαι ἤτοι φεύγειν, ἀταράχως δηλαδή. ἐνταῦθαδὲ τῷ τοῦ φόβου ὀνόματι, ἤτοι τῆς ἐν δέοντι φυγῆς, ἀφῆκε κατὰ λόγον συντομίαςσυννοεῖσθαι καὶ τὸ διώκειν. ὁ δὲ ῥηθεῖς φόβος καὶ ταχυτῆτα ἵππων ἔοικε δηλοῦν,ὡς πολλῶν τοὺς ταχεῖς ἵππους λεγόντων φεύγειν, ὃ ἐστὶ συντόμως τρέχειν, οἷα τῶν φευγόντων μάλιστα τὸν δρόμον ἐπιτεινόντων, ὡς δηλοῖ καὶ παροιμία ἡ ἐπ' ἀνθρώπων λέγουσα «θέειν τὸν περὶ ψυχῆς», ὁποῖόν τι καὶ παρὰ Ἡροδότῳ δηλοῖ τὸ «περὶ τοῦ παντός ἤδη δρόμου θέοντες». καὶ αὐτὸ γὰρ ἐπὶ ἀνθρώπων τὸν περὶ ψυχῆς δρόμον ἐμφαίνει. Τινὲς δὲ τὸ «φόβον Ἄρεος φορευούσας» εἶπον ἀντὶ τοῦ ἀπτοήτως φευγούσας, ἕτεροι δὲ τὰς μὴ φοβούμενας. ὡς γὰρ λύπην φέρειν τὸ μὴ λυπεῖσθαι, οὕτω καὶ φόβον φέρειν τὸ μὴ φοβεῖσθαι. ἄλλοι φόβον Ἄρεος τὸν ἐκ σιδήρου καυτῆρα ἐνόησαν– Ἄρης γὰρ καὶ ὁ σίδηρος– ἵνα 1.536 λέγη ἐγκεκαῦθαι αὐταῖς ἀπὸ σιδήρου σφραγίδα. ἤρесе δὲ τισὶ καὶ δόρυ ἐνταῦθα εἰπεῖν τὸν τοῦ Ἄρεος φόβον, ὡς δόρατος ἐγκεκαυμένου αὐταῖς εἰς ἐπίσημον. ὄρα δέ, ὅτι περὶ μὲν τὰς Εὐμήλου ἵππους πλέον ἀπασχόλησεν ἑαυτὴν ἢ Μοῦσα, τοὺς δὲ τοῦ Ἀχιλλέως ἐν ὀλίγιστῳ ἐσέμνυνε, παῦρα μὲν εἰποῦσα, μάλα δὲ λιγέως. ὡς γὰρ Ἀχιλλεὺς πολὺ φέρτερος ἀνδρῶν, οὕτως οἱ αὐτοῦ ἵπποι φέρτεροι δηλαδή τῶν λοιπῶν ἵππων, εἰ καὶ ὁ ποιητὴς ἐνέλειψε τοῦτο εἰπεῖν διὰ τὸ πάντῃ σαφὲς [ἢ καὶ διὰ τὸ εὐλόγως ὑπονοεῖσθαι, ὡς ὁ εἰς πᾶν ἀμύμων Ἀχιλλεὺς καὶ ὄχ' ἄριστος, ταῦτόν δ' εἰπεῖν καὶ μέγ' ἄριστος, ἀνάλογον ἄν, ὡς εἰκόσ, ἐχρήτο καὶ ἵπποις, οἱ οὐκ ἂν ἴσχυον αὐτῷ τὴν ἀρετὴν.] Ἐνταῦθα δὲσημείωσαι, ὅτι βραχὺς ἔπαινος ἀντισηκῶσαι ποτε δύναται πρὸς πλατὺ ἐγκώμιον. οὐ γὰρ οὕτω σεμνὰ τὰ πολλὰ τὰ ἐπὶ ταῖς Εὐμήλου ἵπποις, ὡς ὁ ἐπίτροχος οὗτος ἔπαινος τῶν Ἀχιλλέως ἵππων. παραφράσαντα γὰρ τὸ τοῦ Εὐριπίδου εἰπεῖν, οὐποικίλων δεῖ τὸ αὐτόθεν μέγα ἐρμηνευμάτων. καὶ ἄλλως δέ, τούτους μὲν ὀλίγων διαδειξεί καιρός, ὥστε οὐ χρὴ νῦν πολυλογοῦν ἐπ' αὐτοῖς. αἱ τοῦ Εὐμήλου δὲ οὐ πάνυ τι φανητιάσουσι, διὸ ἐδέησεν ἐπὶ πλέον ἐνταῦθα συστήσαι αὐτάς. οὕτω καὶ τὸν Αἴαντα ἐν τῷ Καταλόγῳ πάντῃ ἀσεμνολόγητον εἶασε καὶ τὸν Ὀδυσσεά. αὐτὰ γὰρ ἐν τοῖς ἐξῆς τὰ μεγάλα ἔργα σεμνυνεῖ τοὺς ἥρωας. [ὅτι δὲ οὐ τέθριππον ἀπήρτιζον αἱ καλά ἵπποι τοῦ Εὐμήλου, ἀλλὰ δύο μόναι αὐτῷ ἦσαν, δηλοῦται ἐν τῷ «ἄμφω θηλείας».] Ὅρα δὲ καί, ὅτι οὐκ εὐθὺς μετὰ τὰς ἵππους Εὐμήλου ἔθετο τοὺς τοῦ Ἀχιλλέως, ἀλλὰ

μεσολαβήσας τὸν Τελαμώνιον καὶ τὸν Ἀχιλλέα, εἶτα τοὺς αὐτοῦ ἵππους ἐξεφώνησε. Τοῦτο δὲ καὶ σχῆμα καινότερον ἐποίησε καὶ εὐκρίνειαν δὲ εἰργάσατο τῇ συνεχείᾳ τοῦ λόγου. παρέθετο γὰρ τῶ περὶ Ἀχιλλέως λόγῳ τοὺς αὐτοῦ ἵππους. πεποίηκε δὲ καὶ συντομίαν τῇ ἐλλείψει, ὡς πρὸ ὀλίγου γέγραπται. Οὕτω δὲ περιώνυμος καὶ τὰ εἰς τροφήν ἵππων ὁ Ἀχιλλεύς, ὥστε καὶ κριθαὶ Ἀχιλλεῖαι λέγονται, ὁποῖας ἂν ἦσθιον οἱ Ἀχιλλέως ἵπποι, ὡς περὶ δὴ καὶ σπόγγος Ἀχιλλεῖος λεπτότατος, φασί, καὶ πυκνότατος καὶ ἰσχυρότατος, ὃν ὑπὸ τὰ κράνη καὶ τὰς κνημίδας τιθέασιν. ὅσκαί ἦττον πληγεῖς ποιεῖ, φασί, ψόφον. σπανιώτατοι δὲ οἱ τοιοῦτοι, φασί, γίνονται. [Λέγεται δὲ καὶ ἐν Μιλήτῳ κρήνη εἶναι, ἣτις Ἀχιλλεῖος ἐκαλεῖτο, ἥς τὸ μὲν ῥεῦμα γλυκύτατον, τὸ δ' ἐφεστηκὸς ἀλμυρόν. ἀφ' ἧς καὶ περιρράνασθαί φασιν τὸν ἥρωα οἱ Μιλήσιοι, ὅτε ἀπέκτεινε Τράμβηλον, τὸν τῶν Δελέγων βασιλέα, οὗ μνεία καὶ ἐν τοῖς κατὰ τὸν Λυκόφρονα. Ἰστέον δὲ, ὡς, εἶγε τῶ γλυκεῖ ἐφέστηκεν, ὡς ἐρρέθη, προσεχῶς τὸ ἀλμυρόν, καινὸν οὐδὲν καὶ τὸν Τιταρήσιον 1.537 ἐπιτρέχειν ἄμικτον τῶ Πηνειῶ διατὰ τὸ ἐλαιῶδες, ὡς ἐν τοῖς εἰς τὴν Βοιωτίαν γέγραπται. οὕτω δὲ καὶ ἐν τῇ νήσῳ Τήνῳ κρήνη λέγεται εἶναι, ἥς τῶ ὕδατιοῖνος οὐ μίσηται.] (ἡ. 768 ς.) Τὸ δὲ «μέγα ἄριστος» ταῦτ' ἐν τῶ πρὸ μικροῦ ῥηθέντι τῶ «ὄχ' ἄριστος». [Ἴσως δὲ πλείον τι τούτου ἐκεῖνο δηλοῖ. διὸ ζητήσαστον ὄχ' ἄριστον καὶ μαθὼν μέγ' ἄριστον εἶναι τὸν Αἴαντα, ὡς καὶ μέγ' ἀρίστα ἵππους τὰς τοῦ Εὐμήλου, οὐκ ἠξίωσε τὸν Ἀχιλλέα οὕτω καλέσαι ἀλλὰ πολυφέρτατον, ὡς τοῦτο ὃν τὸ ὄχ' ἄριστος. δοκοῦσι δὲ καὶ οἱ τοῦ Ἀχιλλέως ἵπποι τοῦτο ἔχειν.] ὅρα δὲ καί, ὅτι τὸ φορέσκον, ἦτοι ἐφόρου καὶ ἔφερον, ἐπὶ ἐμψύχου ἐνταῦθα κεῖται, τοῦ Ἀχιλλέως δηλαδὴ. (ἡ. 772–9) Ὅτι ἐν μὲν τοῖς ἐξῆς ἀπομνηνίσαι τὸν Ἀχιλλέα ὁ ποιητὴς ἐρεῖ, τούτέστιν ἀποθέσθαι τὴν μῆνιν, ἐνταῦθα δὲ εἰπὼν, ὅτι ἐν νήεσιν ἔκειτο ἀπομνηνίσας Ἀγαμέμνονι, τὴν ἐπιμονὴν δηλοῖ τῆς μῆνιδος. κεῖται γὰρ ἡ ἄ-π-ο πρόθεσις ἀργή, ὡς καὶ ὅτε τις λέγει ἀπομνημονεύειν χάριτος, ἐξ οὗ καὶ τὸ ἀπομνημόνευμα. οὕτω δὲ καὶ τὰ ἀπαντᾶν ἀδιάφορον πρὸς τὸ ἀντᾶν καὶ τὸ ἄνδρ' ἀπαμύνασθαι ἀντὶ τοῦ ἀμύνασθαι ὁμοίον δὲ καὶ τὸ ἀπέχθεσθαι. περιττὴ δὲ ὁμοίως ἡ πρόθεσις καὶ ἐν τῶ ἀπ' οὐρανόθεν καὶ ἀπονόσφι. [Ὅτι δ' ἐνταῦθα τὸ ἀπομνηνίσαι ταῦτ' ἐστὶ τῶ μνηνίσαι, δηλὸν ἐξ Ὀμήρου εἰπόντος ἀνωτέρω μέγ' ἄριστον Αἴαντα εἶναι, ὄφρ' Ἀχιλλεὺς μῆνιε, καὶ ἐπαγαγόντος τὸ ἀπομνηνίσας ταῦτ' ἐν τῶ μνηνίσας.] Πάνυ δὲ ἐν τῇ Βοιωτίᾳ κατεπύκνωσε τὸν λόγον τῇ τοῦ Ἀχιλλέως μνήμῃ, ὅσγε καὶ νῦν μάλιστα μνείαν ἔχει αὐτοῦ καὶ τῶν περὶ αὐτὸν λέγων, ὅτι «λαοὶ δὲ παρὰ ῥηγμῖνι θαλάσσης», ὃ ἐστὶν αἰγιαλῶ, διὰ τὴν ἐκ πολέμου ἀργίαν, «δίσκοισι τέροντο καὶ αἰγανέησιν ἰέντες τόξοισί τε ἵπποι δὲ παρ' ἄρμασιν [οἴσιν], ἠγουνιδίοις,] «ἕκαστος λωτὸν ἐρεπτόμενος ἐλεόθρεπτόν τε σέλινον [ἔστασαν,] ἄρματα δ' εὖ πεπυκασμένα κεῖτο [ἀνάκτων] ἐν κλισίῃσ' οἱ δ' ἀρχὸν ἀρηΐφιλον ποθέοντες φοίτων ἔνθα καὶ ἔνθα κατὰ στρατὸν οὐδ' ἐμάχοντο». καὶ ὅρα τὸ «ἀρχὸν ποθέοντες», ὡς οὐ μόνον ἐπὶ τεθνεώτος ἀρχηγοῦ λέγεται, καθὰ ἐπὶ Πρωτεσιλάου, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ζῶντος. οὕτω γὰρ καὶ τὸν Φιλοκτήτην ἐπόθουν οἱ αὐτοῦ καὶ τὸν Ἀχιλλέα οἱ περὶ αὐτόν. (ἡ. 774) Δίσκοι δὲ, ὡς καὶ ἐν Ὀδυσσεΐᾳ, λίθοι στρογγύλοι, οὓς χειριζόμενοι ἐρρίπτουν εἰς μῆκος οἱ γυμναζόμενοι. εἰ δὲ ἦν ἐκ σιδήρου, σόλος τὸ τοιοῦτον ἐλέγετο. γίνεται δὲ δίσκος ἀπὸ τοῦ δίκω, τὸ βάλλω καὶ ἀφήμι, πλεονασμῶ τοῦ -σ. ἐκ τούτου δὲ καὶ δίκτυον, τὸ κατὰ ὑγροῦ ἀφιέμενον, ὡς καὶ 1.538 βόλος ἀπὸ τοῦ βάλλειν. Αἰγανέα δὲ εἶδος ἀκοντίου ἐλαφροῦ παρὰ τὸ ἄγανῆσθαι, ἦτοι πέμπεσθαι, ἢ διὰ τὸ δεξιὸν εἶναι εἰς θήραν αἰγῶν κατὰ τοὺς παλαιούς, οἱ φασὶ καί, ὅτι αἰγανέα, ἥς ἡ ἀγκύλη ἐξ αἰγείου δορᾶς. Λέγουσι δὲ ἀγκύλην τὴν τῆς αἰγανέας λαβὴν. κεῖται δὲ ὁ στίχος οὗτος καὶ ἐν Ὀδυσσεΐᾳ ἐπιτῶν μνηστήρων. διὸ καὶ λέγουσιν ἐνταῦθα οἱ παλαιοὶ

ἐπαινοῦντες τὴν τοιαύτην γυμναστικήν, ὅτι χρὴ τοὺς εἰωθότας κινεῖσθαι μὴ ἀγυμναστεῖν. οὐ γὰρ ἂν λοιμώξαιεν. καὶ μετ' ὀλίγα, ὅτι, εἶγε καὶ μνηστῆρες γυμνάζονται καὶ τὰ ἐξῆς. Σημείωσαι δέ, ὅτι, ὥσπερ εἶδος ἀκοντίου ἢ αἰγανέα, οὕτω καὶ σίγυμνον παρὰ Λυκόφρονι καὶ γαῖος ἢ γαῖον, δόρυ ὀλοσίδηρον, παρὰ Πausanία, ἢ ἐμβόλειον ὀλοσίδηρον. καὶ ἡ ἀγκύλη δὲ ἀκόντιόν ἐστὶ τι, ὅθεν καὶ οἱ ἀκοντισταὶ ἀγκυλισταί. ἀπ' αὐτῆς δὲ καὶ τι ἐκηβόλον μεσάγκυλον παρωνόμασται, ὡς δηλοῖ παρ' Εὐριπίδῃ τὸ «πρῶτα μὲν τόξοισι καὶ μεσαγκύλοις σφενδόνας θ' ἐκηβόλοις». Ἴσως δὲ πολυωνυμίας λόγῳ ταυτόν ἐστιν ἀγκύλην εἶπειν καὶ μεσάγκυλον. τὸ δὲ ῥηθὲν σίγυμνον σίγυμνον ἕτεροι γράφουσιν, ὡς Ἀπολλώνιος· «σιγύννουσι θὺς ἀνασχόμενοι», καὶ φασιν ἀσπίδισκία ἤγουν μικρὰ πελτάρια τὴν λέξιν ἀλλάχου σημαίνειν, ἐνταῦθα δὲ δόρατα ὀλοσίδηρα, καὶ εἰς μὲν σημασίαν εὐσφυρηλατοῦσιν αὐτὰ λέγοντες καὶ Κυπρίων γλώσσης εἶναι. βάπτουσι δὲ εἰσέτυμολογίαν οὐ μαλθακὴν φάμενοι συϊκαινά τινα εἶναι αὐτά, ὡς δεξιὰ εἰς τὸσῦας καίνειν. Ἔτι ἰστέον καί, ὅτι ἀγκύλη οὐ μόνον ἢ ἀνωτέρω ῥηθεῖσα, ἀλλὰ καὶ ἡ καμπὴ τοῦ ἀγκῶνος καὶ ποτηρίου γένος χρῆσιμον εἰς κοτάβους παρὰ τὸ ἀγκύλον, τὸ ἐπικαμπές καὶ στρεβλὸν καὶ σκολιὸν καὶ ἐπικεκλασμένον. ἠγκύλου 1.539 γάρ, φασί, τὴν δεξιὰν οἱ τοὺς κοτάβους προιέμενοι κυκλοῦντες αὐτήν, [οὓς δηκοττάβους ἀγκυλητοὺς Αἰσχύλος ἔφη ὁμωνύμως δόρασιν, ἅπερ ἀγκυλητὰ καὶ μεσάγκυλα ἐκάλου ἀπὸ χειρός, φασί, δεξιᾶς. Χρήσις δὲ κοτύλης παρὰ τε Βακχιλίδῃ ἐν τῷ «εὔτε τὴν ἀπ' ἀγκύλης πίνουσι» καὶ παρὰ Κρατίνῳ ἐν τῷ «πιεῖν δὲ θάνατος οἶνον ἂν ὕδωρ ἐπῆ» καὶ ἐξῆς ἕως τοῦ «πίνουσι ἀπ' ἀγκύλης»].] ἐκ δὲ τοῦ τοιοῦτου ἀγκύλου καὶ ὁ ἀγκυλομήτης, τίς δὲ ὁ κότταβος, δηλοῦσι συνάλλοις καὶ οἱ Σχολιασταὶ τοῦ Κωμικοῦ. [Τὸ δὲ «ιέντες» πρὸς ἀκρίβειαν ἐννοίας κεῖται. οὐ γὰρ ἀπλῶς οἱ περὶ τὸν Ἀχιλλέα δίσκοις τέρπονται καὶ αἰγανέαις καὶ τόξοις, ἀλλὰ ιέντες ἐτέρποντο, τουτέστι πέμποντες, γενικῶς δὲ ἠλέξις αὐτοῖς ἀρμόττει. δίσκος τε γὰρ ἐκ τοῦ δίκειν, ὃ ἐστὶν ἀφιέναι καὶ βάλλειν, καὶ αἰγανέα παρὰ τὸ ἄγαν ἴεσθαι, καὶ ἰὸς δὲ ποτε ὁ ἐκ τὸξου ἰέμενος.] (ἡ. 776) Λωτός δὲ νῦν οὐχ' οἶος ἐν Ὀδυσσεΐᾳ ὁ γλυκύς καὶ ἀνθρώπων ἐπαγωγός, βοτάνη δὲ λειμωνιάς ἵπποις εὐπρόσιτος. καὶ οὗτος μὲν ὁ λωτός, καθὰ καὶ ὁ ἐν Ὀδυσσεΐᾳ, διὰ τοῦ ὦ μεγάλου ἔχει τὴν ἄρχουσαν. ὁ δὲ γε διὰ τοῦ ὦ μικροῦ, ὁποῖος ὁ δηλούμενος ἐν τῷ «λοτοῦ κατὰ πνεύματα μέλπει», συστέλλει τὴν ἄρχουσαν παρὰ τισι καὶ δηλοῖ καλαμίσκον τινά, ἐξ οὗ καὶ λόταξ λόταγος ὁ περιτοιοῦτον λοτὸν πονούμενος. Τὸ δὲ «ἐρεπτόμενοι» ἐπὶ ἀλόγων κυρίως ἢ κατὰ ὄνομα τοιοῦτα τινὰ ἢ μᾶλλον ἀπὸ τῆς ἔρας ἦτοι τῆς γῆς, ἵνα ἢ ἐρέπτεσθαι τὸ 1.540 ἀπὸ τῆς ἔρας πάσασθαι καὶ φαγεῖν. σημαίνει δὲ τι καὶ ἕτεροῖον ἢ λέξις ἐν τῷ «ποταμὸς γαῖαν ὑπέρεπτε ποδοῖν», ἤγουν ὑπέσυρεν, ὡς οἶον ὑπεσθίων τὴν ὑπὸ τοῖς ποσὶν ἰλὺν ἐπὶ συμποδισμῷ ἤρωος. Τὸ δὲ «ἐλεόθρεπτον σέλινον» τρόπος ἐστὶν ἐτυμολογικός. σέλινον γὰρ σύγκειται ἀπὸ τοῦ σεύεσθαι ἐν ἔλει, ἤγουν ὀρμαῖσθαι καὶ αὐξεσθαι ἐν διύγρῳ τόπῳ. τοιοῦτον γὰρ τὸ ἔλος. εἰ γοῦν τὸ σέλινον σεύεται ἐν ἔλει, εἶη ἂν ἀληθῶς ἐλεόθρεπτον ὡς ἐπὶ ἔλους τρεφόμενον. ἐστὶν οὖν ἐτυμολογία σελίνου τὸ ἐλεόθρεπτον. ἄλλο δὲ, φασί, τὸ ἔλειον σέλινον τοῦτο παρὰ τὸ πετροσέλινον, στραγγουριῶσι δὲ συμβάλλεται καὶ ὠφελεῖ τοὺς ἀργοῦντας τῶν ἵππων. Ἴστέον δέ, ὅτι τὸ μὲν ἔλος δασύνεται, ἀφ' οὗ καὶ οἱ Εἰλωτες, τὸ μέντοι ἐλεόθρεπτον ψιλοῦται διὰ κανόνα λέγοντα, ὅτι τὸ ἔ-ε πρὸ τοῦ ἔ-λ τῆς τρίτης συλλαβῆς καθαρευούσης ψιλοῦσθαι θέλει. (ἡ. 777) Τὸ δὲ «ἔστασαν» δασύνεται ὡς συγκοπὴν ἀπὸ τοῦ ἐστήκεσαν. Πεπυκασμένα δὲ ἄρματα τὰ ἐσκεπασμένα, ὡς καὶ ἀλλάχου φανήσεται, ἵνα μὴ καπνῶ ἀεικίζωνται ἢ ἀναπιμπλῶνται κόνεως. τὸ δὲ «ἵπποι ἔστασαν» καὶ «ἄρματα ἔκειτο» καὶ «λαοιέφοιτων ἔνθα καὶ ἔνθα» ἔχουσι τι ἀστειότητος καὶ αὐτά, εἶπερ ὁ μὲν ποδώκης καὶ

ποδάρκης Ἀχιλλεύς κείται, ὡσπερ καὶ τὰ ἄρματα, ἵπποι δὲ ἴστανται καίλαοι φοιτῶσι κατὰ στρατὸν τῆ ἐπιθυμία τοῦ πολεμῆν περιϊόντες καὶ τὴνπαράταξιν θεώμενοι. Τὸ δὲ «ἀνάκτων» ἀντὶ τοῦ δεσποτῶν. οὐ γὰρ ἐστὶν ἐν τῷ «ἄρματα ἀνάκτων» κυριολεκτηθῆναι τὴν λέξιν ἀναμφιλέκτως ἐπὶ μόνων βασιλέων. [Τοιούτου δὲ ἀνακτος χρῆσις καὶ ἀλλαχοῦ, ὡς καὶ ἐν τῷ «αὐτὰρ ἐγὼ οἴκοιο ἄναξ ἔσομαι ἡμετέροιο». ὁ δὲ τοιοῦτος ἄναξ παράγει καὶ τὸν βαναυσώδη χειρώννακτα καὶ τὸν Ἰπώννακτα. ὅτι δὲ ἡ γενικὴ τοῦ ἄναξ πλεονάζον ἔχει τὸταῦ, δηλοῦσιν οἱ προγεγραμμένοι ἀνακοὶ Διόσκουροι, ὧν σημειώδης ὁ τόνος, καθὰ καὶ ἡ κλητικὴ τοῦ ἄναξ ἐν τῷ «Ζεῦ, ἄνα Δωδωναίε». αὐτὸ δὲ ὁμοιότητα ἔχει πρὸς τὸ γύναι, ὃ καὶ αὐτὸ ἀποβολὴν δοκεῖ παθεῖν τοῦ ᾤξ καινότερον. τὰ γὰρ εἰς διπλοῦν λήγοντα τὴν αὐτὴν ἔχει ὀρθὴν καὶ κλητικὴν.] (ἡ. 780–5) Ὅτι 1.541 τὸν Κατάλογον πληρώσας ὁ ποιητής, εἶτα ἱστορήσας ἀνδρῶν καὶ ἵππων τοὺς ἀρίστους ἐπὶ τὴν Ἑλληνικὴν ἔρχεται σύνταξιν καὶ φησιν, ὅτι ἐπορεύοντο ὡσεὶ τε πυρὶ χθῶν πᾶσα νέμοιτο, ἤγουν κατεσθίοιτο. παθητικῶς γὰρ εἴρηται. Δηλοῖ δὲ ἡ παραβολὴ τὴν ἀπὸ τῶν ὄπλων πυριλαμπῆ στιλβηδόνα, οὐ γελῶσαν, καθάπου ἐρεῖ ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα, νεμομένην δὲ ὡς ὑπὸ πυρός. εἶτα τὸν κτύπον παραδηλῶν, ὃν οἱ κινούμενοι ἀπετέλουν, φησὶ «γαῖα δ' ὑπεστενάχιζεν», ὅπερ κατωτέρω παθητικῶς λέγει «στεναχίζετο». ἐστενάχιζε δὲ καὶ πυρὸς νομὴν ἔπασχεν οὐχ' ἀπλῶς, ἀλλὰ «Διὶ ὡς τερπικεραύνω χωομένω, ὅτε τ' ἀμφὶ Τυφωεῖ γαῖαν ἰμάσσει εἰν Ἀρίμοις, ὅθι φασὶ Τυφωέος ἔμμεναι εὐνάς». οὕτως ἄρα Ἑλλήνων «ὑπὸ ποσσὶ μέγα στεναχίζετο γαῖα ἐρχομένων· μάλα δ' ὦκα» καὶ ἐξῆς. τὸ γὰρ σύντονον τῆς κινήσεως πολὺν τὸν ἦχον ἐποίει. Καὶ ὅρα, ὅπως τὸ ἴδια καὶ ἴδια λεχθέν, τὴν νομὴν τοῦ πυρός καὶ τὴν στοναχὴν τῆς γῆς, ἤνωσεν ἐπὶ τῆς κατὰ τὸν Τυφωέα παραβολῆς, δι' ὃν ἡ γῆ κεραυνοῖς βαλλομένη καὶ οὕτως ἰμασσομένη καὶ καίεται καὶ στεναχίζεται. Ἡ δὲ κατὰ τὸν Τυφωέα παραβολὴ μυθικῶς μὲν ἐναντιούμενος ἔχει τὸν Δία καὶ τὸν Τυφωέα, ὃν ὁμῦθος ἑκατογκέφαλον ἀναπλάττει, νικῶντα δὲ τὸν Δία λέγει κεραυνοῖσι μάσσοντα καὶ τοιαύταις πληγαῖς, ὧν συμμετέχει καὶ ἡ γῆ κατασκηπτόντων εἰς αὐτήν. Ἡ δὲ μυθικὴ ἀναΐδεια καὶ ὁ κατ' αὐτὴν λῆρος καὶ ταῦτά φησιν ἡ Γῆ ἀγανακτοῦσα ἐπὶ τῷ φόνῳ τῶν Γιγάντων διαβάλλει τὸν Δία τῇ Ἥρᾳ, ἡ δὲ τῷ Κρόνῳ ἐξείπε. καὶ αὐτὸς ἔδωκεν αὐτῇ ὡς δύο, τῷ ἰδίῳ χρίσας θορῶ, καὶ κατὰ γῆς ἐκέλευσεν ἀποθέσθαι, ἀφ' ὧν ἀναδοθήσεται δαίμων ἀποστήσων τὸν Δία τῆς ἀρχῆς. ἡ δὲ, ὡς ἔσχεν ὀργῆς, ἔθετο αὐτὰ ὑπὸ Ἀρίμοιων τῆς Κιλικίας. ἀναδοθέντος δὲ τοῦ Τυφῶνος Ἥρα διαλλαγεῖσα τῷ Διὶ τὸ πᾶν ἐκφαίνει. ὁ δὲ κεραυνώσας τὸν Τυφῶνα τὴν Σικελικὴν Αἴτην-ὄρος δὲ αὐτὴ πυρικαῆς-αὐτῷ ἐπέθηκεν. οἶδε τὰ μυθικὰ ταῦτα καὶ Πίνδαρος. καὶ τοιαῦτα μὲν τὰ τοῦ μύθου. Ἡ δὲ ἀλληγορία Δία μὲν τὸν ἀέρα νοεῖ, Τυφωέα δὲ πνεῦμα ὑπόγεων πυρῶν καὶ καυστικόν, ἐκ τοῦ τύφω, τὸ καίω, ὀνομασθέν, ὃς δὲ Τυφωεὺς τοιοῦτος ὧν ἐναντιοῦται ποτε τῷ Διὶ, ὅτε δηλαδὲ ἑαυτὸν ἐκκαύσας καὶ τὴν γῆν ἀναρρήξας ἀναδράμη καὶ κυκῆσας τὰ περὶ γῆν, εἶτα καὶ ἐν μετεώροις τῷ ἄερι Διὶ ἐμπεσὼν «οὐράνιον ἄχος» κατὰ τὴν τραγωδίαν γένηται. οὐ κατακρατεῖ δὲ εἰς τέλος ὁμῶς τοῦ Διός, ἀλλὰ μαραίνεται μὴ ἔχων εἰς τὸ πᾶν τὸν ψυχρὸν 1.542 ἀέρα στέγειν. καὶ οὕτως ἠττάσθαι τοῦ Διός λέγεται. Ὅθεν, ἡνίκα κεραυνοὶ ἐξἄερος πίπτουσι καὶ μάλιστα ἔνθα τυφωνικὰ ἐπιχωριάζει πνεύματα, πόλεμος κινεῖσθαι πιθανέυεται μεταξὺ Τυφωέος καὶ Διός. (ἡ. 783) Τοιοῦτοις δὲ τόποις ἐναριθμῶς καὶ τὰ Ἄριμα, ἔνθα ὁ Τυφωεὺς εὐνάζεσθαι λέγεται, τουτέστι διατρίβειν, ὡς καὶ αὐτόθι αἰκίζεσθαι. εἰ μὴ ἄρα εὐναὶ κατὰ τοὺς παλαιοὺς εὐφήμως τοῦ Τυφωέως τάφος λέγεται ἢ καὶ τὴν ἀργίαν ἐκείνου δηλοῦσιν αἱ εὐναὶ, ὡσπερ καὶ τὴν τοῦ Ἀχιλλέως τὸ κείσθαι. τὸν δὲ Τυφωέα τοῦτον οἱ μεθ' Ὀμηρον Τυφῶνα καλοῦσι, παρ' οἷς καὶ δικατάληκτόν ἐστι τὸ ὄνομα τοῦτο· Τυφῶς

γάρμετὰ τοῦ ὦσ καὶ Τυφῶν μετὰ τοῦ ἄν ἐν τόνῳ περισπωμένῳ. [Εἰ δὲ καὶ Τυφάωνό αὐτὸς ὀνομάζεται, καθὰ καὶ ἐν τοῖς τοῦ Πινδάρου δηλοῦται, τετραχῶς ἄρασχηματίζεται τὸ δαιμόνιον. Τυφωεύς γὰρ καὶ Τυφάων Τυφάονος, ὅθεν τὸ «Τυφαονίων ἀλαλητῶν», καὶ κατὰ κρᾶσιν Τυφῶν, καὶ ὡς ἐν δικαταληξίᾳ Τυφῶς. τοιοῦτον δὲ τι καὶ ὁ ταῶς. Ἀντιφῶν μὲν γάρ, φασίν, ὁ ῥήτωρ, δυσλλάβως κλίνει λόγον γράψας ἐπίγραμμα ἔχοντα Περὶ ταῶν. Ἀττικοὶ δὲ εἰπόντες ταῶν ἐμφαίνουσιν ὡς ὁ ταῶν ἐστὶν ἢ εὐθεΐα. πεπλεόνακε δὲ ὁ ταῶς, ὡς φησὶν ὁ Ἀθήναιος, ὃς εἰπὼν, ὅτι περισπούδαστος ἦν ἢ τοῦδε τοῦ ζῶου θεά-» τὰς νουμηνίας γοῦν», φησίν, «ὁ βουλόμενος εἰσῆει, τὰς δ' ἄλλας, εἴ τις ἦλθε θεασόμενος, οὐκ ἔστιν ὅστις ἔτυχε». -λέγει καί, ὅτι, ὡς περ αὐτός, σπάνιος ὦν, ἐθαυμάζετο, νῦν δὲ πλείους εἰσὶ τῶν ὀρτύγων, οὕτω καὶ ἢ αὐτοῦ ἐνικὴ εὐθεΐα πληθύνεται, ὥστε δηλαδὴ σπάνια αἰ ταύτης πλάγια. Ἡρωδιανὸς δὲ τοῖς εἰς ὦν περισπωμένοις, οἷον τῷ Δημοφῶντι καὶ Ξενοφῶντι καὶ τοῖς ὁμοίοις, συντεταχῶς καὶ τὸν Τυφῶνα καὶ τὸν ταῶνα λέγει, ὡς μόνον τὸ Τυφῶν καὶ ταῶν οὐκ ἐκλίθη διὰ τοῦ ἄν-τ, ἐπειδὴ καὶ ἑτέραν ἔσχε κατάληξιν· Τυφῶς γὰρ καὶ ταῶς διὰ τοῦ σίγμα. καὶ οὕτω μὲν ταῦτα.] Δῆλον δὲ ὅτι, κἂν ὁ μῦθος ὠκειώσατο τὸν Τυφωέα, ὅμως οὐδὲ τῇ ἱστορίᾳ ἐστὶν ἄγνωστος. ἄλλοι τε οὖν Τυφωέος μέμνηνται περιφανοῦς ἀνδρὸς καὶ Ἡρόδοτος ἐν οἷς λέγει, ὅτι Ἰώρος ὁ Ἀπόλλων Αἰγυπτιστὴς, 1.543 ὃς λέγεται καταπαύσας Τυφῶνα βασιλεῦσαι ὑστατος Αἰγύπτου. Ἰστέον δέ, ὅτι ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα ὁ ποιητὴς θόρυβον μέγαν πολεμικὸν παριστῶν ὑπερβαίνει τὴν ἐνταῦθα μεγαλοφωνίαν καὶ διὰ σεισμῶν μεγίστου εἰκονίζει αὐτὸν ὡς ἐν τῇ ῥαψωδίᾳ φανήσεται. φιλοτιμεῖται γὰρ ἐν πολλοῖς ὑπεραίρειν αὐτὸς ἑαυτόν. ὁ δὲ Γεωγράφος ἐν τοῖς ἑαυτοῦ σποράδην περὶ Τυφωέως καὶ Ἀρίμων ταῦτά φησι· Μυσοὶ μετὰ Λυδῶν καὶ πόλις Φιλαδέλφεια σεισμῶν πλήρης, εἶτα ἢ Κατακεκαυμένη χώρα εὐεκπύρωτος μῆκος πεντακοσίων σταδίων πλάτος δὲ τετρακοσίων, εἶτε Μυσίαν κλητέον, εἶτε Μηονίαν. λέγεται γὰρ ἀμφοτέρως, οἷα ὑπὸ Μυσῶν καὶ Λυδῶν κατεχομένη. ἄδενδρος δὲ πᾶσα πλὴν ἀμπέλου, ἀφ' ἧς ὁ Κατακεκαυμένη οἶνος ἐλλόγιμος ἀρετῆ. ταύτης τῆς χώρας τῶν πεδίων μὲν τεφρώδης ἢ ἐπιφάνεια, τῆς δὲ ὀρεινῆς καὶ πετρώδους μέλαινα ὡς ἂν ἐξ ἐπικαύσεως. εἰκάζουσι δὲ τινες ἐκ κεραυνοβολιῶν καὶ πρηστήρων συμβῆναι ταῦτα, εὐλόγον δὲ μᾶλλον ἀπὸ πυρὸς γηγενοῦς. ἐνταῦθα τὰ περὶ Τυφῶνος μυθολογεῖται καὶ Ἄριμος δὲ τις αὐτόθι λέγεται βασιλεῦσαι. καλοῦ δὲ ὄντος τοῦ ἐκεῖσε οἴνου ἀστεϊζόμενοι τινες πυριγενῆ καλοῦσι τὸν Διόνυσον ὡς ἀπὸ χώρας, ἣτις αὐτὸ τοῦτο Κατακεκαυμένη καλεῖται. λέγει δὲ καί, ὅτι οἱ περὶ τοῦ τὸν Τμῶλον τόποι κεραυνοβόλοι καὶ δρυμῶδεις καὶ ὅτι ἐνταῦθα οἱ Ἄριμοι. οἱ δὲ ταῦτα, φησὶ, λέγοντες ἐπισφύρουσιν εἰς τὸ «Τυφωέως εἶναι εὐνάς» καὶ τοῦτο τὸ ἔπος· «χῶρ' ἐνὶ δρυόεντι, ὕδης ἐν πίονι δήμῳ» (περὶ ἧς ὕδης ἐν τοῖς ἐξῆς ῥηθήσεται) ἐνταῦθα εἶναι τοὺς ῥηθέντας Ἀρίμους δοξάσαντες διὰ τὸ δρυμῶδη, φασὶ, τὸν τόπον εἶναι καὶ κεραυνοβόλον. Ἄλλοι δὲ, φησίν, ἐν Κιλικίᾳ τὸν περὶ Τυφωέως πλάττουσι μῦθον, οἱ δὲ ἐν Συρίᾳ, οἱ δὲ ἐν ταῖς Πιθηκούσαις νήσοις, οἱ καὶ τοὺς πιθήκους φασὶ παρὰ Τυρρηνοῖς ἀρίμους καλεῖσθαι. πιθανότεροι δὲ οἱ ἐν τῇ Κατακεκαυμένη τῆς Μυσίας τοὺς Ἀρίμους τιθέντες. οἱ δὲ τοὺς Σύρους Ἀρίμους δέχονται, οὓς νῦν, φησίν, Ἀράμους λέγουσιν, ἄλλοι τοὺς Ἀρίμους παρ' αὐτὸ φασὶ τὸ Κωρύκιον ἄντρον, ἀφ' ὧν τὰ ἐγγὺς ὄρη Ἄριμα ἐκαλοῦντο. ἀλλαχοῦ δὲ φησὶν, ὅτι ὁ περὶ Ἀντιόχειαν ποταμὸς Ὀρόντης Τυφῶν ἐκαλεῖτό ποτε. μυθεύουσι δὲ ἐνταῦθα τὰ περὶ τὴν κεραύνωσιν Τυφῶνος καὶ τοὺς Ἀρίμους καὶ φασὶ τὸν Τυφῶνα τυπτόμενον κεραυνῶ-εἶναι δὲ δράκοντα-φεύγειν ζητοῦντα κατάδυσιν καὶ τοῖς μὲν ὀλκοῖς ἐντεμεῖν τὴν γῆν καὶ ποιῆσαι τὸ ρεῖθρον τοῦ ποταμοῦ, καταδύντα δὲ εἰς γῆν ἀναρρῆξαι πηγὴν, ὅθεν γενέσθαι τοῦνομα τῷ ποταμῷ. Ἐτέρωθι δὲ

φησιν, ὅτι Ἄριμοι κατὰ Ποσειδώνιον οὐ τόπος Συρίας ἢ Κιλικίας, ἀλλὰ αὐτὴ ἢ Τυρία, ἢ γουν ἢ περὶ Τύρον χώρα. Ἄριμαῖοι γὰρ οἱ ἐν αὐτῇ. Συνακτέον δὲ ἐκ τῶν ῥηθέντων καί, ὅτι οἱ Ἄριμοι ἀρσενικῶς καὶ τὰ Ἄριμα οὐδετέρως λέγεται. τοπικὸν δὲ τῶν Ἀρίμων Ἄριμαῖος. τοῦ δὲ 1.544 ῥηθέντος ἀνωτέρω γηγενοῦς πυρὸς ἐκλιπεῖν τὰς πηγὰς ὁ Γεωγράφος λέγει, δεικνυσθαι δὲ βόθρους τρεῖς, οὓς φύσας καλοῦσι. [(η. 782) Τὸ δὲ «ἰμάσση», ὃ ἐστὶν ἰμάντι πλήττη, μικροπρεπὲς μὲν ἐστὶ ῥηθὲν ἐπὶ τοῦ μεγίστου κακοῦ, προσφυῶς δ' ἔχει τῷ «γαῖα δ' ὑπεστεναχίζε». καὶ μετῆκται ταῦτα ἐκ τῶν ἐν τῷ ἰμάσσεισθαι ὑποστεναζόντων. ἄλλως δὲ στεναχίζει γαῖα, ὡς καὶ πόντος παρὰ Σοφοκλεῖ.] (η. 783) Τὸ δὲ «φασίν» εἶπε κατὰ τοὺς παλαιοὺς ὁ ποιητής, ἴνα μὴ προσκρούοιμεν ὡς Ὀμηρικῶ ὄντι διὰ τὸ μυθῶδες. (η. 786–806) Ὅτι τῶν Ἑλληνικῶν πραγμάτων ἐχόντων, ὡς εἴρηται, οἱ Τρῶες «ἀγορὰς ἀγόρευον ἐπὶ Πριάμοιο θύρῃσι, πάντες ὁμηγερέες, ἡμὲν νέοι ἠδὲ γέροντες». πρὸ τῶν βασιλείων γὰρ ἦν, φασίν, ὡς εἰκός, τὸ ἐκκλησιαστήριον. Ζεὺς δέ, φησίν, ἄγγελον ἔστειλε τοῖς Τρωσὶ τὴν Ἴριν, ἣν καὶ ποδὴνεμον καὶ ὠκέαν καλεῖ καὶ πόδας ὠκέαν. ἡ δὲ ἐλθοῦσα σὺν ἀγγελίῃ ἀλεγεινῆ ἔφη τῷ Πριάμῳ· «ἦ γέρον, αἰεῖτοι μῦθοι φίλοι ἄκριτοὶ εἰσιν, ὡς ποτ' ἐπ' εἰρήνης, πόλεμος δ' ἀλίαστος ὄρωρε», τοῦτέστιν ἄφυκτος. λιάζω γὰρ τὸ ἐκφεύγω. μέμφεται δ' ἐν τούτοις τὸν γέροντα ὡς ἐν καιρῷ μάχης καὶ ἔργων λογολεσχοῦντα. εἰρήνη μὲν γὰρ πρέπουσι βουλαῖκαὶ δημηγορίαι, πολέμου δὲ ἀκμὴ οὐ τούτοις χαίρει. [Διό τινες τὸν Ἄρην παρὰ τὴν στέρησιν τοῦ λέγειν ἐτυμολογοῦντες τὴν εἰρήνην ἀπὸ τοῦ εἴρειν, ὃ ἐστι λέγειν, παράγουσι, κατὰ τὸ «ἐν χερσὶ τέλος πολέμοιο, ἐπέων δ' ἐνὶ βουλήῃ».] Εἶτα τὸν Ἑλληνικὸν στρατὸν ἐκπληττομένη φησίν· «ἦ μὲν δὴ μάλα πολλὰ μάχας εἰσήλυθον ἀνδρῶν, ἀλλ' οὐπω τοιόνδε τοσόνδε τε λαὸν ὄπωπα· λίην γὰρ φύλλοισιν ἐοικότες ἢ ψαμάθοισιν ἔρχονται πεδίοιο μαχησόμενοι περὶ ἄστου». καὶ οὕτω τὴν Τρωϊκὴν ἀγορὰν ἢ Ἴρις ἐγκόψασα προκαλεῖται εἰς ἔργον τὸν ἐν τρεχέστατον Ἐκτορα καὶ φησιν ἀσυνδέτως οὕτως· «Ἐκτορ, σοὶ δὲ μάλιστ' ἐπιτέλλομαι ὧδέ γε ῥέξαι· πολλοὶ γὰρ κατὰ ἄστου μέγα Πριάμου ἐπικούροι, ἄλλη δ' ἄλλων γλῶσσα πολυσπερέων ἀνθρώπων. τοῖσι δ' ἕκαστος ἀνήρ σημαίνετω, οἷς ἄρχει, τῶν δ' ἐξηγεῖσθω κοσμησάμενος πολιήτας», ἦτοι τοῦ ἑαυτοῦ πολίτας, πλεονασμῶ τοῦ ἦ. [οὐ δὴπου γὰρ φυσικῶς ἐνταῦθα ἔγκειται, ὡς ἐν τῷ Μασσαλία Μασσαλιήτης καὶ τοῖς τοιούτοις.] Καὶ ταῦτα μὲν τὰ τῆς μυθικῆς Ἰριδος. Φαίνεται δέ, ὅτι σκοπὸς τις ἐκάθητο τοῖς Τρωσὶν ἐπιτεταγμένους τὰ τῶν Ἑλλήνων σκοπεῖν, ὃς ἰδὼν ἐκείνους ἐκτεταγμένους οὕτω δραμῶν ἐξεῖπε 1.545 τὰ τοῦ πράγματος κατὰ σπουδὴν. διὸ καὶ τὴν δημηγορίαν ἐπέτεμεν οἷα μὴ ἐν δαψιλευομένου πλατυτέρου καιροῦ. ἐμφαίνει δὲ ὁ ποιητής τοῦτο εἰπὼν, ὅτι Ἴρις εἶπεν, ἃ εἶπε πρὸς Πριάμον καὶ Ἐκτορα εἰσαμένη, ἣ γουν ὁμοιωθεῖσα, φθογγήν· «οὐὶ Πριάμου Πολίτη, ὃς Τρῶων σκοπός», ἦτοι κατάσκοπος, «ἴζε ποδωκείησι πεποιθὼς τύμβῳ ἐπ' ἀκροτάτῳ Αἰσούταο γέροντος, δέγμενος, ὁππότε ναῦφιν», ἦτοι ἀπὸ τῶν νηῶν, «ἀφορμηθεῖεν Ἀχαιοί». ὁ γοῦν Πριαμίδης Πολίτης οὗτος ἐλθὼν ἐδήλωσεν, ὡς τῶν νηῶν ἀφώρμηνται οἱ Ἕλληνες. ἐπεὶ δὲ πάνυ πολλοῦ τοῦ τάχους ἔδει καὶ ἐχρῆν ἐπερωσθαι οἷον ἄρτι τὸν κατάσκοπον τὰ τε ἄλλα καί, ἵνα μὴ θεαθεῖς ὑπὸ ἰπέων ἐπιδιωχθῆ, πέπλασταιπιθανῶς ἢ Ἴρις ἀγγέλλουσα τὴν Ἑλληνικὴν κίνησιν, ἣν ὁ μῦθος καὶ πτέρυγας ἔχειν λέγει, οὐκ ἀρκούμενος τοῖς ῥηθεῖσιν Ὀμηρικοῖς [ἐπ' αὐτῇ] ἐπιθέτοις, τῷ ποδὴνεμος καὶ τοῖς λοιποῖς. Τάχα δὲ καὶ προέδραμε τοῦ Πολίτου φήμη τῆς τῶν Ἑλλήνων κινήσεως, οἷα εἰκός, ἢ ἐκ τοῦ ἤχου τῶν ποδῶν ἢ ἐκ τῆς βοῆς ἢ ἄλλως ὁπωσοῦν. Καὶ τοῦτο ἐστὶν ἢ Ἴρις αὕτη, περὶ ἧς, ὅτι τε Διὸς ἐστὶν ἄγγελος καὶ διὰ τί τοῦτο λέγεται καὶ ὅτι ἀπὸ τοῦ εἴρω, τὸ ἀγγέλλω, γίνεται, ὡς καὶ ὁ ἐν Ὀδυσσεΐᾳ Ἴριος, καὶ εἴ τι δὲ χρεῶν ἕτερον εἰς αὐτὴν συμμέτρως ῥηθῆναι, ῥηθήσεται

ἐν τοῖς ἐξῆς. Ὅρα δὲ καὶ ἐν τούτῳ τὴν Ὀμηρικὴν δεξιότητα καὶ ποικιλίαν. ἔστειλε μὲν γὰρ Ζεὺς καὶ εἰς τὸ ναύσταθμον ἄγγελον, ἔστειλεδὲ καὶ εἰς Τροίαν. ἀλλ' ἐκεῖ μὲν ὄνειρος Διὸς ἄγγελος καὶ μόνῳ τῷ βασιλεῖ κατ'ἰδίαν καὶ χρηστὰ ἐπαγγελόμενος καὶ ἀγορὰ μετὰ τὴν ἀγγελίαν καὶ βουλή. ἐνταῦθα δὲ προηγείται μὲν ἀγορά, ἣν οὐκ οἶδαμεν, ὅτι ἂν ἐποίει, ἐπ' αὐτῇ δὲ Ἴρις ἐναργῆς ἄγγελος ἤκει ἀγγελία διακονουμένη Ἀλεγεινῇ. κοινὸν δὲ ἀμφοῖντοῖν ἀγγέλοιν τὸ τοῖς βασιλεῦσιν ὀνειδίζειν, τὸν μὲν ὄνειρον ὡς παννύχιον ἐκείνος ὕπνοϊ, τὴν δὲ Ἴριν Πριάμῳ τὸ ἀκριτόμυθον. (ἡ. 786) Τὸ δὲ «ὠκέα Ἴρις» ἀναλόγως προῆκται, ὡς καὶ τὸ ἠ γλυκέα καὶ ἠ ἠδέα καὶ τὰ ὅμοια. ἐκ τοῦ ὠκύς γάρ, ὠκέος, τὸ θηλυκὸν ὠκέα, ὡς καὶ γλυκύς, γλυκέος, γλυκέα καὶ τὰ ἄλλα. οἱ δὲ μεθ' Ὀμηρον ἐπενθέντες τὸ ἱ ἐποίησαν ὠκεῖα, γλυκεῖα καὶ τὰ λοιπά. (ἡ. 787) Ἀγγελίαν δὲ Ἀλεγεινὴν, ἤγουν Ἀλγεινὴν, ἐπίπονον, φροντίδος Ἀξίαν, λέγει αὐτὸ τοῦτο τὸ εἶπεῖν τὴν Ἴριν, ὅτι ἀφώρμηται τῶν νηῶν οἱ Ἀχαιοί, τοιοῦδε καὶ τοσόσδε λαός. (ἡ. 788) Τὸ δὲ «ἀγορὰς ἀγόρευον» Ἀττικόν ἐστίν, ὡς καὶ τὸ βουλήν βουλευεῖ καὶ λόγον λέγει καὶ ὅπως τὸ παρατιθέσθαι τοῖς ῥήμασι τὰ ἐξ αὐτῶν ὀνόματα. καλεῖται δὲ τὸ σχῆμα παρονομασία. (ἡ. 789) Τὸ δὲ «καὶ νέοι καὶ γέροντες» δημοκρατικόν ἐστίν, οὐ βουλευτικόν. δημοκρατίας 1.546 γὰρ ἡ κοινὴ αὕτη ἰσηγορία. [(ἡ. 791) Τὸ δὲ «υῖι», ὅ ἐστιν υἱῷ, προπερισπώμενον μὲν συγκέκοπται ἀπὸ τῆς υῖς, υῖος, υῖι καὶ οὕτως ἐκπέφυγε τὸ δύσφωνον· εἰ δ' ἴσως παροξύνεται, κρᾶσιν ἔπαθε τῶν δύο ἰῶτα εἰς ἰῶτα μακρὸν κατὰ τὸ «Θέτικα λιπλοκάμῳ» καὶ «μήτι δ' ἠνίοχος», ἤγουν βουλή, «περιγίνεται ἠνίοχοιο». Ὅρα δὲ καί, ὅτι Πολίτης κύριον ἐξ ἰδιασμοῦ κοινοῦ τοπικοῦ ὀνόματος, ὁποῖα πολλὰ καὶ ἄλλα εἰσίν.] (ἡ. 792) Ὅρα δὲ καὶ τὸ «ἵξε σκοπός», ἀντὶ τοῦ ἐκάθητο, ἐνεργητικῶς ἐκφωνηθέν. οὕτω δὲ καὶ τὸ σύνθετον αὐτοῦ τὸ καθίζειν. ἔξε μὲν τοιοῦτο ἂν ποτε εὐρεθῆι, ἀλλὰ παθητικῶς ἀεὶ λαλεῖται. ἔξετο γάρ, ὡς περ καὶ ἐξόμενος. ὅτι δὲ τὸ ἔξω πρωτότυπὸν ἐστὶ τοῦ ἵξω καὶ καθίζω καὶ ὅτι Σικελῶν γλῶσσα ταῦτα παράγει, δηλωθήσεται πού ἐν τοῖς ἐξῆς. Ὡς δὲ καὶ ὀπτῆρ λέγεται οἰοῦτος σκοπός, δηλοῖ σὺν ἄλλοις καὶ Σοφοκλῆς. Τὸ δὲ «ποδωκείαις πεποιθώς» παραγγελία ἐστὶ τοῦ χρῆναι τὸν σκοπὸν εἶναι καὶ ποδώκη, ὡς ἂν ἐπιταχύνη ἐνκαιρῶ τὸν δρόμον. οἱ δὲ παλαιοὶ φασὶ καί, ὅτι κωμωδῶν τοῦτο λέγει ὁ ποιητής, ὡς τοῦ Πολίτου ποσὶ θαρροῦντος, οὐ μὴν ἀνδρείου ὄντος. [περίφρασις δὲ τοῦ ποδώκης τὸ «ποδωκείησι πεποιθώς», ὡς καὶ τοῦ ἄλκιμος τὸ «ἀλκί πεποιθώς».] (ἡ. 793) Ὁ δὲ Αἰσυήτης δημογέρων ἀρχαῖος, παρώνυμος ἴσως τῷ ἐν τοῖς ἐξῆς πού «αἰσυήτηρι νεανία», Ἀντήνορος, φασί, πατήρ καὶ Οὐκαλέγοντος, τεθαμμένος κάτω πού περὶ τὸ πεδίον, ὡς περ καὶ ὁ Ἴλος φανεῖται ἐν τοῖς ἐξῆς, οὗ ὁ τύμβος ἐξῆρται, ὡς καὶ χρησιμεύειν εἰς σκοπευτήριον. Μήποτε δὲ οὐκ ἀγαθὸς οἰωνὸς τοῖς πολίταις τῆς Τροίας τὸ ἐπὶ τύμβου καθῆσθαι αὐτοῖς τὸν κατάσκοπον τὸν καὶ τῇ πόλει παρώνυμον καὶ τοῦ βασιλέως Πριάμου υἱόν, ὡς εἶναι τὸ Ἡσιόδειον παρωδήσαντά τινα εἶπεῖν ἐνταῦθα «μηδ' ἐπ' ἀκινήτοισι καθίζειν» ἄνδρα τοιοῦτον σκοπευτήν. Ἔτεροι δὲ ἱστοροῦσι τὸν Αἰσυήτην τοῦτον, ἔγγονον Οὐκαλέγοντος, οὐ τοῦ ἐν τῇ β', ἀλλὰ ἀρχαιότερου, ὃς ἔγημε, φασίν, Ἴλιον τὴν Λαομέδοντος. καὶ ὅρα τὴν Ἴλιον ταύτην τὸ κύριον ὄνομα. οὕτω δὲ καὶ ἄλλα τοιαῦτα καινόμενα παρὰ τοῖς παλαιοῖς κύρια ἔν τε ἑτέροις καὶ παρὰ Πορφυρίῳ, ἔνθα φησίν, ὅτι Σιπύλου καὶ Χθονίας τῆς Κρόνου Τμῶλος 1.547 καὶ Ὀλυμπος, οὗ καὶ Ἰδης Πηνελόπη, ταύτης δὲ θυγάτηρ Τροία. [(ἡ. 795) Κεῖται δ' ἐν τούτοις καὶ τὸ «εἴσαιμένη». ἀντὶ τοῦ ὁμοιώσασα, ἐκ τοῦ εἶδω, τὸ ὁμοίῳ, πλεονασμῷ τοῦ ἑ. ἀνωτέρω δὲ γε αὐτοῦ δίχα τοῦ ἑ τέθειται τὸ εἴσατο, ἀντὶ τοῦ ὁμοιώθη ἢ ὁμοίωσεν· «εἴσατο γάρ», φησί, «φθογγήν».] (ἡ. 796) Τὸ δὲ «μῦθοι ἄκριτοι», ἤγουν ἀναριθμητοὶ, δριμέως εἰς τὸν γέροντα βασιλέα ἔσκωπται. οὕτω γάρ καὶ ὁ γελοῖος Θεορίτης συνθέτως

ἀκριτόμυθος ὕβρισται. καίῳως διὰ τοῦτο οὐ τὸν Πολίτην αὐτὸν ἐκεῖνον ὁ ποιητὴς ἱστορεῖ ταῦτα λέγοντα, ἵνα μὴ εἰς πατέρα παροινῆ, τὴν δὲ Ἴριν ταῦτα λέγειν φησίν, ἥτις ὡς θεῖον πρόσωπον οὐκ ἔχει μέμψιν. Ὅρα δὲ ἐνταῦθα τὸ «αἰεὶ τοι μῦθοι φίλοι ἄκριτοι». οὐ γὰρ ἀπλῶς οἱ ἄκριτοι μῦθοι μεμπτέοι, ἀλλὰ τὸ αἰεὶ ἀκριτομυθεῖν. οὕτω καὶ Ἀχιλλεὺς οὐχ' ὅτι μάχεται ἢ ἐρίζει σκώπτεται, ἀλλ' ὅτι αἰεὶ αὐτῷ ἕρις τε φίλη καὶ πόλεμοι. [(η. 798) Ἐν δὲ τῷ «ἦ δὴ μάλα πολλά», τὸ πολλά πρῶτότυπόν ἐστι τοῦ πολλάκις, ὡς καὶ τὸ δηθά τοῦ δηθάκις καὶ τὸ τσαῦτα τοῦ τσαυτάκις.](η. 799) Ἰστέον δὲ καί, ὅτι χρεια ἦν τῆς Ἴριδος τῷ ποιητῇ οὐ μόνον εἰς τὰ ῥηθέντα, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ «τοιόνδε λαόν». τοσόνδε μὲν γὰρ λαὸν ἀσφαλῶς εἶχε καὶ ὁ Πολίτης γυνῶναί τε καὶ εἶπεῖν, τὸ δὲ τοιόνδε θεοῦ ἦν ἔργον εἰδέναι. τοιαύτη δὲ καὶ ἡ Ἴρις πλάττεται, ὅθεν καὶ οἶδε τὴν ἐν ἀνδρείᾳ Ἑλληνικὴν ποιότητα. (η. 800) Τὸ δὲ «φύλλοις ἐοικότες» παραπέφρασαι ἐκ τοῦ «ὄσα φύλλα καὶ ἄνθεα», ὅπερ πρὸ τούτων προσφυῶς ἐρρέθη. ἐνταῦθα δὲ εἰς δῆλωσιν πλήθους ὑπερβολικὴν προσετέθη τὸ «ψαμάθοισιν», οὐκ ἀπροσφυῶς οὐδ' αὐτό. εἴληπται γὰρ ὡσπερ ἐκεῖ ἀπὸ τοῦ πεδίου τὸ φύλλα καὶ ἄνθεα, οὕτως ἐνταῦθα τὸ ψαμάθοις ἀπὸ τοῦ αἰγιαλοῦ, ᾧ συνήθεις οἱ Ἕλληνες. [(η. 801) Τὸ δὲ «ἔρχονται πεδίοιο» ἀντὶ τοῦ διὰ τῆς πεδιάδος καὶ ἔστιν ὁμοιον τῷ «διέπρησον πεδίοιο».] (η. 803) Ἐν δὲ τῷ «πολλοὶ γὰρ κατὰ ἄστου ἐπίκουροι» ὅρα, ὅπως προτίθεται ὁ γὰρ σύνδεσμος λαμβανόμενος ἀντὶ τοῦ ἐπειδή, ὅς ἐν τοῖς νοήμασι πρόκειται. τὸ μὲν οὖν κοινὸν οὕτως· ἐπεὶ πολλοὶ κατὰ ἄστου ἐπίκουροι, ἕκαστος σημαίνεται οἷς ἄρχει. ὁ δὲ ποιητὴς λαβὼν τὸν γὰρ σύνδεσμον ἐν καταρχῇ, ὡς ἰσοδύναμον ὄντα τῷ ἐπειδή, λέγει· πολλοὶ γὰρ ἐπίκουροι, ἕκαστος σημαίνεται τοῖς ἑαυτοῦ. καὶ ποιεῖτοῦτο μυριαχοῦ διὰ τὸ καινότερον, προτιθεὶς μὲν τὴν αἰτίαν κατὰ λόγον περιβολῆς, ὑποτάσων δὲ αὐτῇ τὸ αἰτιατὸν καὶ ἐν τούτῳ μόνῳ ξενίζων, ὅτι ἀπὸ τοῦ γὰρ συνδέσμου κατάρχεται. Ἄστου δὲ παρὰ μὲν τῷ ποιητῇ πᾶσα πόλις, Ἀθηναῖοι δὲ ὕστερον εἰς τὴν κατ' αὐτοὺς ἐμόνασαν τὸ ὄνομα. ἄστου γὰρ ἰδίως ἐκαλοῦντο αἱ Ἀθῆναι, ὡσπερ καὶ πόλις μετὰ τοῦτο ἢ Ἀλεξάνδρεια. (η. 804) 1.548 Τὸ δὲ «ἄλλη δ' ἄλλων γλῶσσα» οὐχ' ὁμοεθνεῖς εἶναι δηλοῖ τοὺς ἐν τῇ Τροίᾳ οὐδ' ὁμογλώσσους. διὸ καὶ βαρβαρικώτερον ἐν τοῖς ἐξῆς κλάζουσι. (η. 805 ς.) Τὸ δὲ «τοῖσιν ἕκαστος ἀνὴρ σημαίνεται, τῶν δ' ἐξηγεῖσθω», πολὺ πτωχὸν μὲν σχῆμα λέγεται, νοῦν δὲ ἔχει τοιοῦτον· τοῖσδε ἕκαστος προστασέτω, τῶνδε ἡγεμονεῦτω. ἔοικε δὲ τῷ «κρῖν' ἀνδρας κατὰ φύλα», ὃ φθάσας εἶπεν ὁ Νέστωρ. οὐ γὰρ ἀδύνατον τὴν αὐτὴν ἐννοίαν εἰς πολλοὺς ἐλθεῖν. τὸ γὰρ «ἕκαστος σημαίνεται, οἷς ἄρχει, καὶ ἐξηγεῖσθω τῶν οἰκείων πολιτῶν κοσμησάμενος αὐτοῦς» καὶ τὸ κατωτέρω δὲ κείμενον τὸ «Τρῶες διέκριθεν ἢ δ' ἐπίκουροι», ὁμοίωται πάντως πρὸς τὸ «κρῖν' ἀνδρας φυλαδόν». ἀλλ' ἐκεῖ μὲν, ὅπως φύλα φύλοις βοηθῆ, ἐνταῦθα δὲ σὺν τούτῳ καί, ὅτι οὐδὲ δύναται οἱ μὴ ὁμόγλωσσοι ἀλλήλοισιν συντετάχθαι, ἵνα μὴ φύρωσι καὶ συγγέωσι τὸ πᾶν. Σημείωσαι δέ, ὅτι, ἐν οἷς τὰ τῆς Ἴριδος ταῦτα τῷ Νέστορι ὁ ποιητὴς φθάσας ἀνέθετο παραινούντι τὰ ὅμοια, φασὶν οἱ παλαιοί, ὅτι ἔδειξεν Ὅμηρος ὡς θεοῦ κοινὸν καὶ ἀνθρώπου ἡ ἀρετή. ὅρα δὲ ὅτι τοσοῦτον ἀλεγεινὴ ἢ τῆς Ἴριδος ἀγγελία, ὥστε οὔτε ὁ Πρίαμος ἐλάλησέ τι πρὸς ἄπερ ἤκουσεν οὔτε ὁ Ἐκτωρ παρῶν καὶ αὐτὸς τῇ ἀγορᾷ. ἐκπλαγέντες δὲ ἐπὶ τῇ αἴφνης ἐφόδῳ τῶν Ἀχαιῶν σιωπῶσι τέλει. οὕτω δὲ καὶ οἱ λοιποί. ἔργου δὲ ἔχονται λύσαντος Ἐκτορος ταχὺ τὴν ἀγοράν. αἶψα γὰρ, φησίν, ἔλυσεν ἀγορὴν, ὅπερ ἐν Ὀδυσσεΐᾳ ἄλλως φράζεται· λῦσε δ' ἀγορὴν αἰψηρὴν». διὸ ἀτάκτως ὠρμημένοι καὶ μηδὲν τι προβεβουλευμένοι θορύβους ποιήσουσιν ἐν τοῖς ἐφεξῆς, ὡς ἀνωτέρω εἴρηται. (η. 807 ς.) Ὅτι τὴν μὲν τῶν Ἑλλήνων κίνησιν πολλαχῶς ἐσέμνυεν ὁ ποιητὴς ἐν τῇ βῆτᾳ ῥαψωδία καὶ πλατύτερον διεξῆλθε τὰ κατ' αὐτὴν καὶ τῷ Καταλόγῳ

δεαυτῶν ἀρκούντως ἐνεβράδυνε μετὰ καὶ συνάρσεως Μουσῶν. τὰ δὲ κατὰ τοὺς Τρῶας ἐπιτροχάδην διέξεισι συνεπιπεύδων οἶον αὐτοῖς. καὶ οὔτε Μούσας ἀξιοῖ ἐπικαλέσασθαι, οἷα μήτε χωρογραφῶν ὡς ἐκεῖ μήτε μύθους ἐκτιθέναι μέλλον καὶ ἱστορίας εἰς τοσοῦτον καὶ γενεαλογίας καὶ σχημάτων ποικιλίας, οὔτε τὸν Κατάλογον οὕτω πλατύνει. καὶ τὰ πρὸ τοῦ Καταλόγου δὲ πάνυ ἐπιτρέχει στενοχωρῶν. (η. 808–10) Φησὶ γάρ· «ἐπὶ τεύχεα ἔσσεύοντο», ἤγουν ὤρων, διὰ τὸ τῆς Ἑλληνικῆς ἐφόδου αἰφνίδιον, «πᾶσαι δ' ὠΐγνυντο πύλαι», αἱ τῆς πόλεως δηλαδὴ διὰ τὸ κατεπεῖγον, «ἐκ δ' ἔσσυτο λαὸς πεζοὶ τε ἰππῆές τε. πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ὀρώρει», ἤγουν ἠγεῖρετο· εἶτα ἐν ὀλίγοις ἔπεσι τὸν τόπον ἐκθέμενος, ὡς ῥηθήσεται μετὰ βραχὺ, ἐν ᾧ διεκρίθησαν ἀλλήλων οἱ Τρῶες καὶ οἱ ἐπίκουροι, τοῦ Καταλόγου τῶν Τρωϊκῶν ἡγεμόνων ἄρχεται, ὡς καὶ αὐτὸ ἐν τοῖς ἐξῆς δηλωθήσεται. (η. 809) Ἰστέον δέ, ὅτι ἐν τῷ «πᾶσαι πύλαι» φασὶν 1.549 Ἡρόδωρος καὶ Ἀπίων, ὅτι ἔμφασιν μὲν ἔχει πολλῶν πυλῶν, μία δέ ἐστὶ, καὶ ὅτι ἐστὶ τὸ πᾶσαι ἀντὶ τοῦ ὄλαι. βούλονται οὖν τοῦτο λέγεσθαι ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ, ὅτι ὁ εἷς πυλεὼν, ὁ τὴν Τροίαν ἀνοίγων, εἰς πλάτος διεπετάσθη κατ' ἄμφω τὰς πύλας, εἰς ὅσον ἐνεχώρει, ὥστε κατ' αὐτοὺς οὐ πλῆθος ἀλλὰ ποιότητα δύο θυρῶν ἀνοίγματος τὸ πᾶσαι δηλοῖ. Τὸ δὲ ὠΐγνυντο γίνεται οὕτω· οἶγω, τὸ ἀνοίγω, καὶ πλεονασμῶ οἶγνω, ἐξ οὗ παράγωγον οἶγνύω, ἀφ' οὗ οἶγνυμι, οὗ παθητικὸς παρατατικὸς ὠΐγνύμην καὶ τρίτον πληθυντικὸν ὠΐγνυντο. οὕτω καὶ θόρω, τὸ πηδῶ, θόρνω, θορνύω, θορνύμι καὶ ἄλλα μυρία, ὡς πού γέγραπται. (η. 810) Τὸ δὲ ὀρυμαγδός, ὅτι καὶ ὀρυγμαδός λέγεται μεταθέσει τοῦ ᾱ, πολλαχοῦ φαίνεται. δηλοῖ δὲ κυρίως μὲν τὸν ἐν ὄρει κτύπον, καταχρηστικῶς δὲ καὶ τὸ νόπου δῆποτε. ἡ δὲ τοῦ ῥηθέντος τόπου ἦτοι στρατοπέδου ἔκθεσις τοιαύτη· (η. 811–5) «Ἔστι δὲ τις προπάρσιθε πόλις αἰπεῖα κολώνη ἐν πεδίῳ ἀπάνευθε περὶ δρομος ἔνθα καὶ ἔνθα», τουτέστι κυκλοτερῆς καὶ πάντοθεν περιτρεχομένη. ταύτην «ἄνδρες μὲν Βατίειαν κικλήσκουσιν, ἀθάνατοι δὲ σῆμα πολυσκάρθμοιο Μυρίνης». ἔνθα, φησὶ, τότε Τρῶές τε διεκρίθησαν καὶ οἱ αὐτῶν ἐπίκουροι. Καίσημειώσαι, ὅτι οὐδὲ οὗτος ὁ τοῦ μνημείου τόπος τοῖς βαρβάροις ἦν ἀγαθὸς οἰωνός, ὡς οὐδὲ ὁ τοῦ Αἰσυήτου τύμβος. διὸ τάχα καὶ ὁ ποιητὴς ὤκνησε τύμβον ἢ τάφον Μυρίνης εἰπεῖν, σῆμα δὲ ἐκάλεσεν εὐφημότερον, ὡς σημεῖον τινοσκειμένου ἐκεῖ. Ὅρα δὲ καί, ὅπως εὐμεθόδως κἀνταῦθα ἱστορίαν παλαιὰν παρέρριψε τὴν περὶ Μυρίνης καὶ τὴν ῥηθεῖσαν κολώνην κατὰ τὸ παρέλκον ἐτοπογράφησε ποικιλίας χάριν καὶ πολυμαθείας καὶ τοῦτο ποιήσας. τόπον δὲ ὑψηλόν, ὡς περὶ ἡ ἀλλαχοῦ Καλλικολώνη, οὕτω καὶ νῦν ἡ κολώνη δηλοῖ. ὅθεν παράγωγον ἢ κολώνεια, ὡς Ἀστυόχη Ἀστυόχεια. ἔχει δὲ τι ἀπορίας, πῶς οὐκ ὀξύνεται ἢ κολώνη, εἴπερ ἀπὸ τοῦ κολωνός ὀξυτόνου γίνεται, ὃ δηλοῖ μέγαδρος κατὰ τοὺς παλαιούς. καὶ ἴσως ἔστιν εἰπεῖν, ὅτι συνεξηκολούθησε καὶ αὐτὸ τοῖς διὰ τοῦ ᾱ ᾱ ᾱ ἠθλυκοῖς ὀνόμασιν, οἷον τῷ κορώνη, Μεθώνη καὶ τοῖς τοιοῦτοις. οὐκ εἰς ὄξυν δὲ παντελῶς ἢ κολώνη λήγει, ἔχει δὲ τι, ὡς εἰκός, ἄνω 1.550 κολόβωμα τῆς ὀξύτητος. διὸ καὶ κολώνη λέγεται, ὡς ἀπὸ τοῦ κολούω, τὸ κολοβῶ. ταῦτὸν δὲ πάντως κολωνὸν κἀνταῦθα καὶ κολώνην εἰπεῖν. νικᾷ δὲ δῶμος τὸ Ὀμηρικόν, ᾧ καὶ Σοφοκλῆς ἀκολουθῶν κολώνην ἄκραν τάφου ἔφη, εὔ ἄλλως εἰδὼς τὴν ῥηθεῖσαν ταυτότητα, καθότι Κολωνός μὲν δῆμος αὐτῷ ἐν Ἀθήναις, ὁ δὲ ἐκεῖθεν δημότης, ὁποῖος καὶ αὐτός, Κολώνηθεν ἐλέγετο φῦναι, οὗ Κολωνόθεν, ὡς ὅμοιον ὄν κολωνὸν καὶ κολώνην εἰπεῖν καὶ ἐκ Κολωνοῦ καὶ Κολώνηθεν. (η. 813) Ἐκαλεῖτο δὲ ἡ ῥηθεῖσα κολώνη ὁμωνύμως, φασὶν, Ἀμαζόνι τινὶ ἐκεῖ τεθαμμένη δύο ποτέ, οἷα εἰκός, ἐχούση ὀνόματα, ὧν τὸ μὲν εὐτελέστερον καί, ὡς οἱ παλαιοὶ φασὶ, δημωδέστερον ἀνθρώποις ἔγνωστο. τοιοῦτον δὲ ἡ Βάτεια καὶ ἡ Βατίεια λείως καὶ ἀφελῶς ἐκφωνούμενον. τὸ δὲ ὀγκρηότερον καὶ σεμνότερον ἢ καὶ κατὰ τοὺς παλαιούς ἀληθέστερον θεοῖς δέδοται, ὡς

ἡ Ὀμηρικὴ Μοῦσά φησιν, ἤτοι ὁ θεόληπτος ποιητὴς καὶ ὡς οἶα μουσοτραφήστην τῶν θεῶν, φασίν, εἰδὼς διάλεκτον. οὕτω καὶ Βριάρεως καὶ Αἰγαίων, τὸ μὲνθεῖον ὄνομα κατὰ τὸν ποιητὴν, τὸ δ' ἀνθρώπινον. τὸ δὲ ὅμοιον καὶ ἐπὶ ἐτέρωνδιωνυμιῶν. (ἠ. 814) Ἡ δὲ Ὀμηρικὴ αὕτη Μύρινα κεῖται καὶ παρὰ Λυκόφρονι λεγομένη παρὰ τινων Τεύκρου θυγάτηρ, γυνὴ Δαρδάνου. ὁ δὲ Γεωγράφος μεμνημένος που ταύτης φησίν· «Ἔρμος ἀπέχει τῆς Κύμης ἑβδομήκοντα σταδίους. μεγίστη δὲ τῶν Αἰολικῶν καὶ ἀρίστη ἡ Κύμη ἀπὸ Ἀμαζόνος τὸ ὄνομα σχοῦσα, καθάπερ καὶ ἡ Μύρινα ἀπὸ τῆς ἐν τῷ Τρωϊκῷ πεδίῳ κειμένης ὑπὸ τῇ Βατείᾳ». Ὡστε κατὰ τὴν ἱστορίαν ταύτην τοῦ Γεωγράφου οὐκ αὐτῆς κείνη ἡ Ἀμαζὼν Μύρινα διώνυμος ἀλλ' ὁ τύμβος αὐτῆς, οὗ δύο ὀνόματα, ἡ Βατεία τοπικὸν καὶ ἡ Μύρινα ἐκ τῆς κειμένης Μυρίνης ἐν τῇ Βατείᾳ. ὅτι δὲ τόποι πολλοὶ Ἀμαζόνων εἰσὶν ἐπώνυμοι, δεδήλωται καὶ ἐν τοῖς τοῦ Περιγητοῦ. δοκεῖ δὲ καὶ ἡ Θεμισκυρα ἐπωνομάσθαι Ἀμαζόνι, οἰκητήριον καὶ αὐτῆς Ἀμαζόνων γενομένη ποτέ, παρ' ἧ καὶ εἰσέτι νῦν τόπος τις ταῖς Ἀμαζόνισιν ἐπωνόμασται. Ἱστορεῖ δὲ ὁ Γεωγράφος καί, ὅτι Βάτεια ἀπὸ Βατείας προσηγόρευται, τῆς Δαρδάνου γυναικός, ἧς καὶ Ἀρριανὸς μεμνημένος φησίν, ὅτι 1.551 Δάρδανος ἐκ Σάμου τῆς Θρακίας ἐλθὼν τὰς τοῦ Τεύκρων βασιλέως θυγατέρας ἔγημε, Νησῶ καὶ Βάτειαν, καὶ ἐκ μὲν τῆς Νησοῦς ἦν αὐτῷ θυγάτηρ Σίβυλλα, ἡ μάντις, ἀφ' ἧς καὶ ἄλλαι γυναῖκες, ὅσαι ἐγένοντο μαντικαί, Σίβυλλαι ἐλέγοντο, οὐχ' ὡς πρὸς αἷματος αὐτῆς οὔσαι, ἀλλὰ διὰ τὴν ὁμοίαν θεοφορίαν τυχοῦσαι τῆς ἐπικλήσεως, ἐκ Βατείας δὲ Ἐριχθόνιος καὶ Ἴλος. μήποτε οὖν, ὥσπερ ὁ τῆς γεννησαμένης Βατείας τάφος κάτω τῆς Τροίας, οὕτω κατὰ ζῆλον καὶ ὁ τοῦ Ἴλου μέσον κάπ πεδίον ἦν. ὅρα δὲ καί, ὅτι, ὡς δῆλον ἐκ τῶν προσεχῶς γραφέντων, πρωτότυπον ἡ Βάτεια· ὅθεν κατὰ πλεονασμὸν ἡ Βατεία, ὁμοίως ἴσως τῷ ὕγειά ὕγεια. Λέγει δὲ ὁ Γεωγράφος καί, ὅτι τεκμαίρονται Ἀμαζόνα ταύτην εἶναι τῷ ἐπιθέτῳ· εὐσκαρθμοὶ γὰρ ἵπποι, φασί, διὰ τὸ τάχος, κάκεινη οὐνεῦσκαρθμος διὰ τὸ ἀπὸ τῆς ἡνιοχίας τάχος. ἱστορεῖ δὲ καὶ πόλιν Αἰολικὴν εἶναι τὴν ἀνωτέρω λεχθεῖσαν Μύριναν, τὴν ὁμώνυμον τῇ ἐν τῷ Τρωϊκῷ πεδίῳ κειμένη Μυρίνη, ἣτις ἐν ἀπλότῃ μὲν γράφεται τοῦ ῥ, διπλότῃ δὲ ἔχει τοῦ νῦ, [κατὰ τὸ Ἥρινα καὶ Κόριννα], ἀπεναντίας τῇ μυρρίνη, τῷ δένδρω. αὐτὴ γὰρ μονάζει μὲν τὸ ῥ, διπλάζει δὲ τὸ ῥ διὰ τὴν μυθικὴν Μύρραν, καί, διότι δὲ μυρσίνη λέγεται. διό, καθάπερ πυρσός πυρρός, ταρσός ταρρός, ὁ καλαθίσκος, οὕτω καὶ μυρσίνη μυρρίνη. Τινὲς δὲ Βάτειαν φασὶ πόλιν Τρωϊκὴν, παρονομαζομένην ἐκ τῶν περὶ αὐτὴν βάτων, [αἴπερ καὶ βάτεια τρισυλλάβως λέγονται, ὡς ὁ Πίνδαρος δηλοῖ ἐν τῇ εἰς τὸν Ἀγησίαν ᾠδῇ.] Ἄτεροι δὲ ἐνδοιάζοντες φασὶ οὕτω καλεῖσθαι ἴσως παρὰ τὸ βαίνεσθαι ἐν τοῖς πολέμοις. Πολύσκαρθμος δὲ ἡ, ὡς εἴρηται, ἡνιοχικὴ καὶ πολυκίνητος. Γίνεται γὰρ ἐκ τοῦ σκαίρω, τὸ πηδῶ, ὁ σκαρθμὸς πλεονάσαντος τοῦ ῥ, ὡς καὶ ἐν τῷ μνηθμός καὶ κλαυθμός καὶ ὠρθμός παρὰ Κοῖντῳ καὶ ἐν τοῖς ὁμοίοις. τινὲς δὲ τὸ πολύσκαρθμος πρὸς τὸν τόπον ἡρμήνευσαν, ὡς πολλῶν, φασίν, ἐνεργουμένων αὐτόθι ἐν τῷ πολέμῳ σκαρθμῶν, ὅ ἐστι κινήσεων ποδῶν. ἔστι δὲ κατὰ τοὺς παλαιοὺς σκαρθμὸς δρόμος, βάσις, πούς. ἄτεροι δὲ τὸ πολύσκαρθμος ἀντὶ τοῦ τραχεῖα ἐνόησαν. (ἠ. 811) Τὸ δὲ «ἔστι δὲ τις αἰπεῖα κολώνη πρὸ τῆς Τροίας» σχημάεστι σαφηνείας διηγήμασι πρέπον, φίλον Ὀμήρῳ, ὡς καὶ τὸ «ἔστι πόλις 1.552 Ἐφύρη» καὶ ἄλλα πολλά. (ἠ. 816–8) Ὅτι Τρωσὶ μὲν ἡγεμόνευε μέγας κορυθαιόλος Ἐκτωρ Πριαμίδης, ἅμα τῷ γε», ἡγουν τούτῳ, «πολὺ πλεῖστοι καὶ ἀριστοὶ λαοὶ θωρήσοντο μεμαότες ἐγχείησιν», ἡγουν προθυμοῦμενοι τοῖς ἔγχεσι. τί δὲ προθυμοῦμενοι; πολεμίους ἀναιρεῖν ἢ φάλαγγας ῥήσσειν ἢ καθώρακας ῥήξειν πολεμιῶν ἀμφὶ στήθεσιν, ὅπερ ἐπὶ μὲν τῶν Ἀβάντων ἐντελῶς εἶπεν, ἐνταῦθα δὲ ἐνέλειψε συνεπιτροχάζων καὶ τοῖς σχήμασι καὶ τὸ

Τρωϊκὸν ἐμφαίνων καὶ οὕτως ἐναγώνιον, ὅσγε οὐδὲ δειπνούντων μέμνηται τῶν Τρώων οὐδὲ μὴν θυόντων, ἅπερ εὐλόγως πεποιήκασιν Ἕλληνες. (η. 816) Καὶ ὄρα, ὅτι μέγαν τὸν Ἑκτορα εἶπε κατὰ πολλὰς πάντως ἐννοίας, ὧν οὐδεμίαν ἀνεκάλυψε. Κορυθαίολος δὲ παροξύνεται μὲν ὑπὸ τῶν παλαιῶν, δηλοῖ δὲ τὸν ἔχοντα αἰόλην κόρυθα, ἥ γουν ποικίλην περικεφαλαίαν—εἰκὸς γὰρ αὐτῷ παρηλλάχθαι τὸν ὀπλισμὸν—ἢ τὸν εὐκίνητον ἐν πολέμοις παρὰ [τὸ αἰόλον], τὸ ταχύ, ὅπερ ἀπὸ τοῦ αἰόλλω, τὸ κινῶ, γίνεται, ἵνα εἴη κορυθαίολος ὁ αἰόλος εἰς μάχην μετὰ ὀπλων, ὡς ἀπὸ τῆς κόρυθος τὸ πᾶν εἶπεῖν. τοιούτου δὲ σημαινομένου ἐστὶ καὶ ὁ κορυθαίξ. Ἰστέον δὲ, ὅτι ἀπὸ τοῦ ῥηθέντος αἰόλλω καὶ ἀπαιόλη γίνεται, ἢ ἀπάτη καὶ ἀποστέρησις. Αἰσχύλος: «τέθνηκεν αἰσχυρῶς χρημάτων ἀπαιόλη». ἐκεῖθεν δὲ καὶ ἀπαιόλημα τὸ ἀποπλάνημα καὶ ἀποκάθαρμα, ὃ καθαρολογήσας ἐνσαφηνεῖα Σοφοκλῆς ἄλημά τε ἀπλῶς τὸν δόλιον καὶ αἰμύλον Ὀδυσσεά λέγει καὶ ἄλημα στρατοῦ, ᾧ παράκειται εἰς ἐρμηνείαν καὶ τὸ αἰμυλώτατον. καιοῦτω μὲν ὁ Ἑκτωρ τῶν Τρώων ἠγεῖτο. (η. 819–23) Δαρδανίων δὲ, φησὶν, ἤρχεν Αἰνείας, ὃν ὑπὸ Ἀγχίσῃ ἔτεκεν Ἀφροδίτη «Ἰδης ἐν κνημοῖσι θεὰ βροτῶ ἐνηθεῖσα». οὐ μόνος δὲ αὐτός, ἀλλ' ἅμα τούτῳ δύο Ἀντηνορίδαι, Ἀρχέλοχος καὶ Ἀκάμας. ἴσως γάρ, φασὶν, ὁ βασιλεὺς ὑποπεύων τὸν Αἰνεῖαν, ὡς καὶ ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα δηλώσει που ὁ ποιητής, φύλακας αὐτῷ συνέταξε. (η. 819) Καὶ ὄρα, ὅτι διαφορὰν οἶδε Δαρδάνων καὶ Τρώων, ὡς καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς πολλαχοῦ φανήσεται, ἢ φυλαδὸν διηρημένων ἢ κατὰ σειρὰν τὴν ἀπὸ Τρώος καὶ Δαρδάνου, ἀφ' οὗ καὶ Δαρδανία, τόπος τις, καὶ κτίσμα δὲ Δάρδανος, ἀρχαῖον μὲν, φασὶν, εὐκαταφρόνητον δέ. Φησὶ γοῦν ὁ Γεωγράφος, ὅτι μετ' Ἄβυδον Δαρδανὶς ἄκρα καὶ πόλις Δάρδανος ἀπέχουσα ἑβδομήκοντα σταδίου τῆς Ἀβύδου, μεταξὺ δὲ Ὀρόδιος ἐκπίπτει ποταμός. οὕτω δ' εὐκαταφρόνητος ἢ ῥηθεῖσα Δάρδανος ἦν, 1.553 ὥστε οἱ Ῥωμαίων βασιλεῖς, οἱ μὲν μετώκιζον αὐτὴν εἰς Ἄβυδον, οἱ δὲ εἰς τὸ ἀρχαῖον ἀνώκιζον. μεσόγειοι δὲ, φασὶν, ὑπὸ τὴν Ἰδὴν οἱ Δάρδανοι. ὁ δ' αὐτὸς Γεωγράφος λέγει καί, ὅτι παρῶρεια Τροίας ὑπὸ τὸν Αἰνεῖαν, ἦν Δαρδανίαν ἐκάλουν. εἰπόντος δὲ Ὀμήρου, ὡς Τρώων μὲν ἠγεῖτο Ἑκτωρ, Δαρδανίων δὲ ἤρχεν Αἰνείας, λέγουσιν οἱ Σχολιασταί, ὅτι δι' ἐθνῶν οὐ διὰ πόλεων ὀνομάζονται οὗτοι βαρβάρους. εἰ δὲ προῖων καὶ πόλεις τινὰς βαρβάρων καταλέγει, ἀλλὰ τὰ πλείω ἐθνικῶς προάγει ὡς ἐν στενωπῷ. τοὺς δὲ Δαρδανίους τὰ πλείω Δαρδάνους τρισυλλάβως λεγομένους ἔστιν εὐρεῖν, ὡς δηλοῖ καὶ τὸ «Τρῶες καὶ Δάρδανοι». Ὁ δὲ Πορφύριος λέγει καί, ὅτι Τρώων καὶ τῶν τούτοις συμμάχων ἠγοῦντο ἄνδρες εἴκοσι καὶ ὀκτώ σὺν τοῖς ὕστερον ἔλθοῦσι. τούτων δὲ, φησὶν, ὀκτὼ καὶ ἑκατὸν τῷ πολέμῳ καθ' Ὀμηρον ἀπέθανον. (η. 820) Ἀφροδίτης δὲ υἱὸς ὁ Αἰνεῖας μυθολογεῖται ὡς ἠδὺς καὶ ἐπέραστος καί, ὡς εἶπεῖν, ἐπαφρόδιτος καὶ πολὺ τὸ ἐπαγωγὸν ἔχων. διὸ καὶ ἐφιλεῖτο ὑπὸ τῶν Τρώων. ὅθεν καὶ τῷ βασιλεῖ ὦν ὑπόπτος οὐδὲν ὅμως ἐβλάβη. (η. 821) Ἡ δὲ Ἰδὴ ὄρος Τροίας ὑψηλόν, πολλαχοῦ τῆς ποιήσεως ἐμφοροῦμενον, πολλοὺς ἔχουσα πρόποδας κατὰ τοὺς παλαιούς, σκολοπενδρώδης τὸ σχῆμα. Ἔστι δὲ Ἰδὴ καὶ Κρήτης. καὶ πᾶν δέ, φασὶν, ὄρος ὑψηλόν ὡς ἀπὸ τούτων Ἰδὴ ἐλέγετο, ὡσπερ καὶ πᾶν ὕδωρ Ἀχελῶος καὶ Ὀκεανὸς δὲ κατὰ τε Ὀμηρον καὶ τοὺς ὀμηρίζοντας, ἐν οἷς καὶ Εὐριπίδης εἰπὼν, ὡς πέτρα τις Ὀκεανοῦ ὕδωρ στάζει, τουτέστι πηγὴν. Ὅτι δὲ καὶ Κρητικὴ ἐστὶν Ἰδὴ καὶ ὅτι ἀπὸ τῆς ἐν Κρήτῃ Ἰδης ἢ Τρωϊκῆς ὠνόμασται, καὶ ἐν τῇ ἀ' ῥαψωδίᾳ προγέγραπται. Ὁ δὲ Γεωγράφος λέγει καί, ὅτι Ἰδὴ τὸ ὄρος μέχρι Λεκτοῦ καθήκει, ἔστι δὲ ἀκρωτήριον γινώριμον τὸ Λεκτόν. λέγει δὲ ὁ αὐτὸς καί, ὅτι ἐν τῇ Κρητικῇ Ἰδὴ σίδηρον εἰργάσαντο οἱ Ἰδαῖοι καλούμενοι Δάκτυλοι, διὰ τὸν ἀριθμὸν οὕτω κληθέντες. καὶ ὅτι κύκλος τοῦ τοιούτου ὄρους στάδιοι ἑξακόσιοι. (η. 821) Κνημοὶ δὲ ὄρους τὰ περὶ τοὺς πρόποδας, ὡς προδολίγου

ἐγράφη. (η. 824-7) Ὅτι ὑπὸ πόδα νείατον Ἴδης, ὃ ἐστὶν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ὑπωρεΐα τῆς Ἴδης, ἔναιον οἱ κατὰ Ζέλειαν «ἀφνειοὶ πίνοντες ὕδωρ μέλαν 1.554 Αἰσήποιο Τρῶες», ὧν ἦρχε Λυκάωνος ἀγλαὸς υἱός, «Πάνδαρος, ᾧ καὶ τόξον Ἀπόλλων αὐτὸς ἔδωκε». Σημειοῦνται δὲ ἐνταῦθα οἱ παλαιοί, ὅτι ἢ μὲν κατὰ Πάνδαρον χώρα ὁμωνύμως τῇ ἐν τῷ Ξάνθῳ Λυκία καλεῖται, Τρῶες δὲ οἰοῖκήτορες ἑτερονύμως, ὅπερ καὶ ἐπὶ ἄλλων ἐδηλώθη γενέσθαι πρὸ τούτων. ὅτι δὲ τοιοῦτος Λύκιος ὁ Πάνδαρος καὶ ὅτι Λυκία ὑπ' αὐτῷ ἦν, ἐν ἧ Ζέλεια, δηλοῖτο «οὐδέ τις ἐν Λυκίῃ σοῦ εὐχεται κρείττων εἶναι». διὸ καὶ Λυκηγενεῖ Ἀπόλλωνι ἐν τοῖς ἐξῆς εὐξεται. Ῥητέον οὖν ἐν ὀλίγῳ, ὅτι οὐ μόνον Ζελεῖται οἱ τοῦ Πανδάρου, ἀλλὰ καὶ Τρῶες, ἥδη δὲ καὶ Λύκιοι· τριωνυμία οὖν ἐθνικὴ καὶ ἐνταῦθα, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν Μυρμιδόνων προεῖρηται. Τὸ δὲ διπλοῦν ζ, ὡς οὐδ' ἐν τῇ δ', οὕτως οὐδ' ἐνταῦθα ἐκτείνει τὸ πρὸ αὐτοῦ βραχὺ φωνῆεν. φησὶ γὰρ καταδάκτυλον «οἱ δὲ Ζέλειαν ἔναιον». [Τοιοῦτον δὲ καὶ τὸ «ὕληντι Ζακύνθῳ». καὶ ἐκεῖ γὰρ ἀδυναμίαν ἔχει τὸ διπλοῦν ἐκτείνειν τὸ προηγούμενον αὐτοῦ δίχρονον διὰ μέτρον ἀνάγκην, καθ' ἣν καὶ ὁ Σκάμανδρος ἀδυνατεῖ ἕκτασιν ποιῆσθαι βραχέος, ᾧ αὐτὸς ἐπάγεται. καὶ καλεῖται τὸ τοιοῦτον ὑπερμετρία, μία οὖσα τῶν παρὰ τοῖς παλαιοῖς τεθεωρημένων πέντε ἢ ἕξ κακιῶν τοῦ ἔπους. ἡς μέρος καὶ τὸ «Πατρόκλου ποθέων ἀνδροτήτά τε καὶ μένος ἡΰ». καὶ αὐτὸ γὰρ ὑπερμετρία ὑποκεῖσθαι λέγεται διὰ τὸ πλεονάζειν χρόνῳ οὐκ ἔχοντι λόγον συνηχίωσιν. ἀλλὰ τὸ μὲν τοιοῦτον πάθος ἔχει ἂν λόγον κακίαν ἔπος εἶναι, καθὰ καὶ τὴν ὀλιγομετρίαν, ἢ θεωρεῖται ἐν στίχῳ ἐξ ὀλίγων μερῶν λόγου συγκειμένῳ, οἷον «κολλητὸν βλήτροισι δυωκαίκοσι πηχῶν». εὐτελες γὰρ τὸ ἐκδύο μερῶν λόγου, ἡγουν ὀνόματος καὶ συνδέσμου, ἡρῶν ἔπος συγκεκριθῆσθαι. τὸ δὲ καὶ τὴν πολυμετρίαν τρίτην εἶναι κακίαν ἔπος, καθ' ἣν στίχος ἀπῆρτισται ἐκ πολλῶν μερῶν λόγου συγκειμένος, οἷον «ἐν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ ἔπος τ' ἔφατ' ἐκ τ' ὀνόμαζεν», ἀπορίαν προβάλλεται. εἰ γὰρ τὸ ἐκ πέντε μερῶν λόγου συντεθειμένον κακία ἔπος, διὰ τί μὴ πολλῶν πλεον τὸ ἐκ πάντων, ἐκεῖνο τὸ σπουδαιότατον· «πρὸς δέ με τὸν δύστηνον ἔτι φρονέοντ' ἐλέησον» ἢ ἐλέαιρε. ἔστι δὲ ἴσως δυσπαράδεκτος. οὐδὲν ἦττον καὶ ἡ παραδεδομένη ἕκτη κακία διὰ τὴν, ὡς φασί, τρίτην ἀπὸ τέλους ὀξεῖαν ἐν τῷ «οὐλομένην, ἢ μυρὶ Ἀχαιοῖς ἄλγε' 1.555 ἔθηκεν». αἱ μέντοι λοιπαὶ δύο κακίαι, ἡ τετάρτη καὶ ἡ πέμπτη, φανοῦνται πούεν τοῖς ἐξῆς καὶ αὐταὶ κατὰ τι ἕλλογοι. καὶ τοιάδε μὲν ταῦτα.] Κεῖται δὲ, φασίν, ἡ Ζέλεια ἐν παρωρεΐα τῇ ὑστάτῃ τῆς Ἴδης κατὰ τὸ Ὀμηρικὸν τὸ «ὑπὸ πόδα νείατον Ἴδης», Κυζίκου μὲν ἀπέχουσα σταδίους ἑκατὸν ἐνενηκόντα, θαλάσσης δὲ τῆς ἐγγυτάτω, καθ' ἣν ἐκδίδωσιν ὁ ποταμὸς Αἴσηπος, ὅσον σταδίους ὀγδοήκοντα. περιρρέει δ' αὐτὴν Τάρσιος ποταμὸς, οὗ μνήμη τις ἔσται ἐν τοῖς ἐξῆς. Ἐκλήθη δὲ ἡ τῆς Τρωάδος αὕτη Ζέλεια κατὰ τὸν Ἐθνικολόγον ἀπὸ Ζελίου ἡρώος. ἐθνικὸν δὲ, φησίν, αὐτῆς Ζελεΐτης καὶ Ζελειάτης. εὐρηται δὲ διὰ τοῦ ζ Ζελίη. Τινὲς δὲ Ζέλην αὐτὴν, φησὶ, καλοῦσιν. ἔστι δὲ καὶ φρούριον Κυζικηνόν. λέγονται δὲ, φησὶ, κατὰ τινὰς οἱ τοῦ Πανδάρου Ζελεῖται καὶ Λύκιοι. Καὶ ὁ Γεωγράφος δὲ φησιν, ὅτι Λύκιοι οἱ Τρωϊκοὶ καὶ ἕτεροι πρὸς τῇ Καρίᾳ, περὶ ὧν ὑπόνοια, φησίν, ἐστὶν ὡς τοὺς ἐτέρους ἀποικισάντων. ἐπεὶ δὲ, φησὶ, Λύκιοι οἱ περὶ Ζέλειαν, διὰ τοῦτο καὶ Λυκάων ἀρχηγὸς αὐτῶν καὶ Ἀπόλλων αὐτόθι τιμᾶται Λυκηγενῆς. Λέγει δὲ καὶ Ἀρριανὸς οὕτω· «Ζέλεια ἢ καὶ Λυκία καὶ ὁ Ἀπόλλων ἐπὶ τῇδε τῇ Λυκίᾳ Λύκιος. διὸ καὶ Πανδάρου πατὴρ Λυκάωνος πόρρω τοῦ τοιοῦτου ἔθνους πεσόντος τοῦ ὀνόματος. καὶ Λυκηγενεῖ Ἀπόλλωνι ἐκεῖνος εὐχεται τῷ ἐγχωρίῳ». Ἰστέον δὲ, ὅτι Λύκιος μὲν τὸ ῥηθὲν ἐθνικὸν διὰ δίχρονον, Λύκειος δὲ ἀγορὰ ἢ καὶ παρὰ Σοφοκλεῖ διὰ διφθόγγου, ἐν ἧ, φασί, Λύκιος Ἀπόλλων ἴδρυτο. (η. 825) Ἀφνειοὺς δὲ λέγει οὐχ' οὕτω τοὺς πλουσίους, ὅσον τοὺς περὶ

τὴν Ἀφνίτιν λίμνην κατὰ τοὺς παλαιούς, καὶ γὰρ οὕτω, φασί, καλεῖται ἡ Δασκυλίτις. Μέλαν δὲ ὕδωρ τὸ τοῦ Αἰσίου φησὶν ἢ κατὰ κοινὸν ἐπίθετον, καθ' ὃ καὶ κυανώπιδα λέγει Ἀμφιτρίτην καὶ Ποσειδῶνα κυανοχαίτην καὶ ταύρους μέλανας θύεσθαι τῷ Ποσειδῶνι λέγεται, ἢ διὰ τὸ βαθύ. Καλλίμαχος δὲ παραφράσας «ἐλικώτατον ὕδωρ Αἰσίου» φησὶν. ἄλλον δὲ τρόπον καὶ ἀργυροδίνην εἶχε τοῦτον εἰπεῖν. μετὰ τὴν Κυζικηνὴν δέ, φασί, καὶ τὸν ῥηθέντα Αἴσηπον ἢ τῆς Τρωάδος ἀρχή. (ἡ. 827) Πάνυ δὲ ἐξαίρει τὸν Πάνδαρον ὁ ποιητὴς λέγων ἐξ αὐτοῦ Ἀπόλλωνος λαβεῖν τὸ τόξον, ἦγουν τὴν τοξείαν, ὃ ἔστι τὴν τοξικὴν ἐπιστήμην. καὶ ἔστι, φασίν, ὁ τρόπος μετωνυμία. 1.556 προοικονομεῖ δὲ ἐν τούτῳ τὰ μετὰ ταῦτα ὁ ποιητὴς, ἵνα θαρρῶν ὁ Πάνδαρος τῷ θεῷ δώρῳ τολμήσῃ διοῖστέυσαι κατὰ Μενελάου καὶ οὕτω συγχεθῶσιν οἱ ὄρκοι ἐπὶ κακῶ τῶν Τρώων. Ἔθος δὲ ποιηταῖς ἱστορεῖν τοὺς περὶ τινὰ τέχνην δεξιούσθεοθεν ἔχειν τὰ ὄργανα. οὕτω καὶ ἄλλος τις αὐλῶπιν ἔχει τρίπτυχον, «τὴν οἰόρε Φοῖβος Ἀπόλλων». καὶ κίθαριν δέ τις καὶ ἕτερος λύραν καὶ ἄλλος ἀσπίδα ἢ τι ἄλλοιον ὄπλον ἐκ θεῶν λαβεῖν μεμύθηται. Τὰς γὰρ εἰς ἄκρον φασὶν εὐεξίας θεοῖς ἀνατιθέασιν οἱ ποιηταί. [ἐν δὲ τῷ «καὶ τόξον ἔδωκεν» ἢ περιττὸς ὁ ἄκρον ἰσύνδεσμος ἢ συμπλέκει καὶ ἕτερα θεόδοτα τῷ τόξῳ ἀγαθὰ, ἐν οἷς καὶ ἡ τοξικὴ δεξιότης.] (ἡ. 828–34) Ὅτι οἱ περὶ Ἀδρήστειαν ἦτοι Ἀδράστειαν καὶ οἱ περὶ Ἀπαισὸν καὶ Πιτύειαν καὶ Τηρείης ὄρος αἰπὺ ἀρχηγούς εἶχον Ἀδρηστόν τε καὶ Ἀμφιον, ὃς λινοθώρηξ ἦν, καθὰ καὶ ὁ Λοκρὸς Αἴας πρὸ τούτου ἐρρέθη. ἦσαν δὲ υἱοὶ Μέρπος, ἀνδρὸς οὕτω καλουμένου καὶ ἐξιδιωσαμένου [καὶ αὐτοῦ κατὰ τὸν ἱστορούμενον Ὀλυμπιονίκην Ἀνθρωπον] τὸ προσηγορικὸν ὄνομα εἰς κυριωνυμίαν. Περκῶσιος δὲ ἦν οὗτος, ἦτοι ἀπὸ Περκώτης, πόλεως Τρωάδος. Ἦδε δὲ μαντοσύνας περὶ πάντων, ἦτοι ἐπέκεινα πάντων τῶν ἐκεῖ ὁμοτέχνων, οὐδὲ εἶα τοὺς παῖδας «στεῖχειν ἐς πόλεμον φθισήνορα· οἱ δ' οὐ τι πίθοντο· κῆρες γὰρ ἄγον μέλανος θανάτοιο». καὶ ὅρα, οἷον τὸ μὴ πείθεσθαι πατράσιν εὐεῖδόσιν. οἱ δὲ παλαιοὶ λέγουσιν ἐνταῦθα καί, ὅτι οὐδὲν ἄρα ἡ μαντικὴ μοῖρας ἀντιταττομένης. (ἡ. 828) Ἀδρήστειαν δὲ θέλουσι μὲν τινες τρισυλλάβως Δρήστειαν γράφειν, οὐ προσέχονται δέ. ὠνόμασται γὰρ ἀπὸ Ἀδράστου, ἀνδρὸς ἠρωϊκοῦ παλαιοῦ, ᾧ συνεξέδραμεν εἰς ὁμωνυμίαν ὁ προρρηθεὶς Ὀμηρικὸς Ἀδραστός. 1.557 περὶ ταύτης ὁ τῶν Ἑθνικῶν γραφεὺς λέγει, ὅτι μεταξὺ Πριάπου καὶ Παρίου τοῦ κατὰ Προποντίδα, ἐν ᾧ βωμὸς θεᾶς ἄξιος κατὰ τὸν Γεωγράφον σταδιαίας ἔχων πλευράς, Ἀδράστεια πόλις ἀπὸ Ἀδράστου βασιλέως, ὃς πρῶτος ἰδρύσατο Νεμέσεως ἱερόν. ἐκαλεῖτο δὲ καὶ ἡ χώρα Ἀδράστεια. Οἱ δὲ Ἀδράστειαν τὴν πόλιν κληθῆναι ἀπὸ Ἀδραστείας, μιᾶς τῶν Ὀρεστιάδων νυμφῶν. ἔστι δέ, φησί, καὶ τόπος Τρωάδος Ἀδράστεια ἀπὸ Ἀδραστείας, θυγατρὸς Μελίσσου, υἱοῦ Ἰδης τῆς πρῶτον βασιλευσάσης ἐν Τροίᾳ. καὶ ταῦτα μὲν οὗτος συμφωνήσαστῶ Στράβωνι ἐν πολλοῖς. Ἐκεῖνος δὲ λέγει καί, ὅτι, ὥσπερ Θήβη καὶ Θήβης πεδίον, οὕτω καὶ Ἀδράστεια καὶ Ἀδραστείας πεδίον διττῶς καὶ ὅτι ἐνταῦθα μὲν οὔτε Νεμέσεως οὔτε Ἀδραστείας ἱερόν δεικνύται, περὶ δὲ Κύζικον Ἀδραστείας ἱερόν. γράφει οὖν, φησὶν, Ἀντίμαχος οὕτω· «ἔστι δὲ τις Νέμεσις, μεγάλη θεός, ἢ τάδε πάντα πρὸς μακάρων ἔλαχε, βωμὸν δὲ οἱ εἶσατο», ἦγουν ἴδρυσε, «πρῶτος Ἀδρηστός ποταμοῖο παρὰ ῥόον Αἰσίου ποιοῦ· ἔνθα τετίμηταί τε καὶ Ἀδρήστεια καλεῖται». καὶ οὕτω μὲν καὶ ὁ Γεωγράφος. Ἔτεροι δὲ οὐκ ἰδίᾳ μὲν Ἀδρήστειαν φασίν, ἰδίᾳ δὲ Νέμεσιν, οὐδὲ Ἀδρηστόν τοῦτον οἶδασιν αἴτιον τοῦ τῆς Ἀδραστείας ταύτης ὀνόματος, ἀλλὰ Νέμεσιν Ἀδράστειαν λέγοντες Ἀδραστόν αἰτιῶνται τῆς παροιμίας ταύτης, ὃν Σικυῶνι πρῶτα ἐμβασιλεύειν ὁ ποιητὴς πρὸ τούτου ἰστόρησε, καὶ τὴν μὲν Νέμεσιν ὡς εἰσκύριον τιθέασιν ὄνομα, τὴν δὲ Ἀδράστειαν ὡς εἰς ἐπίθετον, καὶ βούλονται εἶναι Ἀδράστειαν τὴν οἰκονομησαμένην παραδόξως τὰ κατὰ

τὸν τοιοῦτον Ἄδραστον, οὗ μόνου τῶν ἡγεμόνων διασωθέντος ἐκ τοῦ Θηβαϊκοῦ πολέμου ἐνεμέσθησεν τὸθεῖον. καὶ γοῦν ἐν τοῖς ἐπιγόνους τῶν ἐν Θήβαις πεσόντων ἀρχηγῶν Διομήδης καὶ Σθένελος καὶ οἱ λοιποὶ περιεγένοντο, μόνος δὲ ὁ ἐξ Ἄδραστου πέπτωκε, καὶ οὕτω κατὰ τι δίκαιον ἀνισώθη τὸ δοκοῦν ἐκεῖ ἐλλελεῖσθαι πρὸς τῆς Νεμέσεως καὶ ἐκλήθη αὕτη ἐντεῦθεν Ἀδράστεια. Ἄλλοι δὲ τὴν Νέμεσιν ἀδράστειαν εἶπον καλεῖσθαι διὰ τὸ τῆς θείας δίκης ἀναπόδραστον ἦτοί ἄφυκτον· Πausanias δὲ φησιν, ὅτι τὴν Ἀδράστειαν ἐτέραν τῆς Νεμέσεως ὑποτίθενται τινες, οἱ δὲ τὴν αὐτὴν τῆς Νεμέσεως ἀπὸ Ἀδραστου, ὅτι μόνος τῶν ἐπτὰ σωθεὶς μόνος πάλιν τὸν υἱὸν ἀπέβαλεν ἐν τοῖς ἐπιγόνους· οἱ δὲ ἀπὸ Ἀδραστου, φησί, Μυσοῦ ἰδρυσαμένου αὐτῆς ἱερὸν. βέλτιον δὲ, φησίν, ἀπὸ τοῦ μηδὲν αὐτὴν ἀποδιδράσκειν. καὶ τοιοῦτον μὲν καὶ τοῦτο. Ὁ δὲ Γεωγράφος λέγει πρὸς τὰ τοῦ Ὀμηρικοῦ τούτου καταλόγου καί, ὅτι ἐπὶ τῷ Αἰσῆπῳ τὸ πεδίον τῆς Ἀδρηστείας καὶ Τήρεια καὶ Πιτύα ἢ Πιτύεια ἐκ πιτύων παρονομασθεῖσα καὶ καθόλου, φησίν, ἢ νῦν Κυζικηνὴ ἢ πρὸς Πριάπῳ, ὥστε φαίνεται τῆς Κυζικηνῆς καὶ τὰ 1.558 ῥηθέντα εἶναι. ἀλλαχοῦ δὲ λέγει, ὅτι ἡ Πιτύα τῆς Παριανῆς ἐστίν, ἣς ὑπέρεκείται πιτυῶδες ὄρος. (η. 829) Ἰστέον δὲ, ὅτι ἐκ τῶν πιτύων οὐχ' ἡ Πιτύα παρωνόμασται μόνον, ἀλλὰ καὶ νῆσοι διάφοροι Πιτυοῦσαι λεγόμεναι, ἃς ὁ Ἄλκμᾶν Πιτυώδεις καλεῖ. ἐστὶ δὲ, φησὶ, Πιτύη καὶ πόλις Καρίας, ἣτις καὶ Πισύη διὰ τοῦ ὀσλέγεται. Ἀπαισὸς δὲ ἐνταῦθα μὲν μετὰ τοῦ ἄλφα. φησὶ γάρ· «καὶ δῆμον Ἀπαισοῦ». εὐρεθήσεται δὲ καὶ χωρὶς τοῦ ἄα δισυλλάβως ἐν τῷ «ὄς ῥ' ἐν Παισῶναϊε πολυκτῆμων». οὕτω δὲ καὶ παρὰ τῷ Γεωγράφῳ λέγοντι· Παισὸς πόλις καὶ ποταμὸς μετὰ Λαμψάκου καὶ Παρίου. κατασπασθείσης δὲ τῆς πόλεως οἱ Παισηνοὶ μετόκησαν εἰς Λάμψακον Μιλησίων ὄντες ἄποικοι, ὡς καὶ οἱ Λαμψακηνοί. ὥσπερ δὲ διχῶς Ἀπαισὸς καὶ Παισὸς, οὕτω καὶ Ἄταρνα πόλις, ἣς ὁ πολίτης Ἄταρνεύς, ἐν ἣ καὶ τυραννεῖον Ἑρμείου. καὶ Τάρνη δὲ δίχα τοῦ ἄα. Ὀμηρος «ὄς ἐκ Τάρνης ἐριβώλακος». πλὴν ὅσον Ἀπαισὸς μὲν καὶ Παισὸς ἢ αὐτὴ, Ἄταρνα δὲ καὶ Τάρνη ἕτεροι ἀλλήλων. Τάρνη μὲν γὰρ Ἀχαιῶν πόλις, Ἄταρνα δὲ μετὰ Μυσίας καὶ Λυδίας καὶ Λέσβου, κατὰ δὲ ἕτερος ἐπιτόμωσεν εἰπεῖν, περὶ ποῦ τὴν Ἀτραμυτηνὴν. (η. 829) Τήρεια δὲ ἴσως παρὰ τὸ τηρεῖν τὰ κύκλω, ὥσπερ καὶ Ἰδη παρὰ τὸ ἰδεῖν. αἰπὺ γὰρ ὄρος τὴν Τήρειαν λέγει ὀποιητής. οὕτω δὲ καὶ νῦν οὐ μακρὰν τῆς Προποντίδος ὄρος ὑψηλὸν κατοπευόντ' ἀπέριξ τοιαύτην κλῆσιν ἔλαχε. Τειρία μὲντοι διὰ διφθόγγου καὶ ἰ Λευκοσύρων πόλις ἐστὶ κατὰ τὸν ἀναγραφέα τῶν Ἐθνικῶν, ἣς ὁ πολίτης Τειριεύς, ὡς ὁ τοῦ Στερίου Στειριεύς. ὁ δὲ Γεωγράφος τὴν Τήρειαν εἰς ὄρη Κυζικηνὰ τάσσει τῇ Ζελεῖα προσεχῆ, ἐν οἷς θήρα κατεσκευάσθη βασιλική. οἱ δὲ, φησὶ, λόφον αὐτὴν φασὶν ἀπὸ τεσσαράκοντα σταδίων Λαμψάκου. (η. 833) Τὸ δὲ φθισήνωρδηλοῖ μὲν τὸν φθειρόντα τοὺς ἄνδρας, ὃ δὲ σημαίνει καὶ ὁ φθισίμβροτος καὶ ὀναρίμβροτος καὶ ὁ ἀνδριφόντης καὶ ὁ βροτολοιγός. γίνεται δὲ ἀπὸ τοῦ φθίω φθίσω. ἐπεὶ δὲ τὸ φθίω διφορεῖται, ὡς καὶ ὁ Χοιροβοσκὸς ἐν τῇ Ὀρθογραφίᾳ δηλοῖ, διφορεῖται καὶ ἡ ἄρχουσα τοῦ φθισήνωρ. πολλὰ γοῦν τῶν παλαιῶν ἀντιγράφων διὰ διφθόγγου αὐτὴν ἔχουσι. [Καὶ ἔχεται λόγου ἢ τοιαύτη γραφικὴ διφθόρησις. ἐκ μὲν γὰρ τοῦ φθίω φθίσω, ὡς τίω τίσω, καὶ φθίσις, ὡς τίσις, καὶ 1.559 φθισήνωρ. ἐκ δὲ τοῦ φθῶ φθίω, ὡς κῶ κείω, ἐξ οὗ τὸ κείσεται, καὶ χῶ χείω, τὸ χωρῶ, ἀφ' οὗ τὸ «οὐδὸς δ' ἀμφοτέρους ὄδε χείσεται», ἢ γοῦν χωρήσει, γράφοιτο ἂν εὐλόγως διὰ διφθόγγου ἢ ἄρχουσα τοῦ φθισήνωρ.] (η. 835-9) Ὅτι τῶν περὶ Περκώτην καὶ Πράκτιον καὶ Σηστὸν καὶ Ἄβυδον καὶ δῖαν Ἀρίσβην Ὑρτακίδης ἤρχεν Ἄσιος, ὄρχαμος ἀνδρῶν, ὃν καὶ ἐπαναλαμβάνων εὐθύς φησιν· «Ἄσιος Ὑρτακίδης, ὃν Ἀρίσβηθεν φέρον ἵπποι αἰθῶνες μεγάλοι ποταμοῦ ἀπὸ Σελλήεντος». ἐπαναλαμβάνει δὲ τὸν Ἄσιον σημειωτικῶς, ὡς ἂν ὀακροατῆς

εγγράφας αὐτὸν εἰς μνήμην εἰδείη, ὅτε ἀφραίνοντα ἐν τοῖς ἐξῆς μάθηαὐτὸν καὶ ἀκλεῶς πίπτοντα. οὐ μάτην δὲ οὐδὲ τῶν ἵππων αὐτοῦ ἐμνήσθη, ἀλλ' ὅτι αὐτοῖς πεπορθῶς ὁ Ἄσιος ἐν τοῖς ἐξῆς ὡς καλοῖς ἀφρονεύσεται καὶ πεσεῖται» ἵππων ὠκυπόδων ἐλατῆρ θρασυκάρδιος» κατὰ τὸ εἰς αὐτὸν ἐπίγραμμα. Ἰστέον δέ, ὅτι ἐν τοῖς ἐξῆς καὶ ἕτερος Ἄσιος δηλωθήσεται, μήτρως Ἐκτορος ἀπὸ Σαγγαρίου. (η. 835) Τῶν δὲ ῥηθέντων τόπων Περκώτη μὲν εἰς τοσοῦτον μόνον ἠξίωται λόγου τοῖς παλαιοῖς, εἰς ὅσον εἰπεῖν αὐτούς, ὅτι πόλις ἐστὶ Τρωάδος καὶ ὅτι πολίτης αὐτῆς Περκώσιος καὶ ὅτι ἦν τις καὶ Παλαιπερκώτη λεγομένη καὶ ὁ ἐξ αὐτῆς Παλαιπερκώσιος. Τὸν δὲ Πράκτιον ποταμὸν δέχεσθαι ὁ Γεωγράφος βούλεται, ῥέοντα μεταξὺ Ἀβύδου καὶ Λαμψάκου—πόλις γάρ, φησὶν, οὐχ' εὐρίσκεται—λέγων καί, ὅτι ὁ ποιητὴς καὶ ἐκ ποταμῶν οἰκήσεις ἐδήλωσεν, ὡς καὶ ἐν τῷ «οἱ παρὰ Κηφισὸν δῖον ἔναιον» καὶ «ἀμφὶ Παρθένιον ποταμὸν ἔργα ἐνέμοντο». ἀλλαχοῦ δὲ λέγει καί, ὅτι ἀφανῆ χωρία ἢ Περκώτη καὶ τὸ Πράκτιον καὶ ἢ Ἀρίσβη. (η. 836) Περὶ δὲ Σηστοῦ καὶ Ἀβύδου ἐγράφη ἐν τοῖς τοῦ Περιγητοῦ. νῦν δὲ ἀρκεῖ εἰπεῖν, ὅτι κατὰ τὸν Γεωγράφον διέχουσιν ἀλλήλων Σηστός καὶ Ἀβυδος τριάκοντά που σταδίους ἀπὸ λιμένος εἰς λιμένα, καὶ ὅτι ἢ Σηστός βραχεῖα μὲν, εὐερκής δέ, σκέλει διπλέθρῳ συνάπτουσα πρὸς τὸν λιμένα, [οὔ δὲ σκέλους μείζω πάντως τὰ ἐξ Ἀθηνῶν ἕως καὶ εἰς τὸν Πειραιᾶ,] καὶ ὅτι Γύγης, βασιλεὺς Λυδῶν, ὡς περ τὴν Τρωάδα πᾶσαν, οὕτω καὶ τὰ χωρία ταῦτα εἶχεν ὑφ' ἑαυτῷ, οὗ καὶ ἐπιτρέψαντος ἔκτισαν τὴν Ἀβυδὸν Μιλήσιοι. οὐ μόνον δὲ ἢ Σηστός, ἀλλὰ καὶ ὁ Σηστός ἀρσενικῶς, φασί, λέγεται. Ἰστέον δὲ καί, ὅτι τὸ Ἀβυδος ὕστερον ἐπὶ συκοφάντου ἐτέθη παροιμιακῶς διὰ τὸ δοκεῖν συκοφάντας εἶναι τοὺς Ἀβυδηνοὺς, ὅθεν καὶ Ἀβυδοκόμα οἱ ἐπὶ συκοφαντία κομῶντες, τίθεται δέ, φασί, ἢ λέξις καὶ ἐπὶ τοῦ εἰκαίου καὶ οὐδενὸς ἀξίου. κωμωδοῦνται δέ, φασί, καὶ εἰς μαλακίαν οἱ τῆς Ἀβύδου. 1.560 Πausanias δὲ καὶ παροιμίαν εἶναι λέγει «μὴ εἰκῆ τὸν Ἀβυδόν», ἢ ἐχρῶντο, φησὶν, ἐπὶ τῶν εἰκαίων καὶ οὐδαμινῶν. (η. 838) Ἀρίσβη δέ, εἰ καὶ ἀφανὲς ἀνωτέρω ἐρρέθη χωρίον, ἀλλ' ἦν ὅτε οὐ τοιοῦτον ἂν ἦν. εἶοικε γὰρ κατὰ τὸν Γεωγράφον βασιλεῖον εἶναι αὕτη Ἀσίου, διὸ καὶ διὰ Ἀρίσβην ὁ ποιητὴς ἔφη αὐτήν. καὶ τὸ Ἀρίσβηθεν δὲ οὐκ εἰς κενὸν πρόσκειται, ἀλλ' ἵνα δηλωθῆ, ὅτι πολλῶν ἄρχων πόλεων ὁ Ἄσιος τῆ Ἀρίσβη, ὡς εἰκός, ἔχαιρε. ἦν δέ, φασί, καὶ ἐν Λέσβῳ Ἀρίσβα ὑπὸ Μηθυμναίοις, ἐν δὲ Θράκῃ ποταμὸς Ἀρισβος ἐμβάλλων εἰς τὸν Ἐβρον. (η. 839) Αἰθωνες δὲ ἵπποι οἱ θερμοὶ ἢ μέλανες ἢ πυρροὶ ἀπὸ τοῦ αἰθῶ, τὸ καίω καὶ λάμπω, ἐξ οὗ καὶ ἢ Αἰθη, ἢ βασιλικὴ ἵππος, καὶ βόες δὲ αἰθωνες ὁμοίως πολλαχοῦ. λέγεται δὲ καὶ αἰθων λέων. αὐτὸς δὲ καὶ καθ' ἕτερόν τινα λόγον οὕτω καλεῖται τὸν ἐτέρωθι δηλούμενον. Ἐπίκειται δὲ ποτε ἢ λέξις καὶ ἠρωϊκῶ ἀνδρί, ὡς δηλοῖ καὶ τὸ «ἀνδρὸς αἰθωνος ἀγγελίαν». Ἐνταῦθα δὲ ὄρα, ὅτι τὸ φέρειν ἐπὶ ἐμψύχου πάλιν εἴρηται ἐν τῷ «φέρων ἵπποι τὸν Ἄσιον». Σελλῆεις δὲ ποταμὸς οὐ μόνον ἐν τοῖς ὑπὸ τὸν Ἄσιον, ἀλλὰ καὶ ἐν ἄλλοις τόποις, ὡς καὶ προεγράφη. ῥέει δὲ πρὸς τῆ Ἀρίσβη. ἀναμνηστέον δὲ καὶ τῆς οὐ πρὸ πολλῶν ῥηθείσης Ἐφύρης, ἣτις εἶχε καὶ αὕτη ποταμὸν Σελλήεντα. (η. 840–3) Ὅτι Ἰππόθοος καὶ Πύλαιος, υἱοὶ Λήθου Πελασγικοῦ, ἦγον φῦλα Πελασγῶν ἐγγεσιμῶρων «τῶν», ἦγον τούτων, «οἱ Λάρισσαν ἐριβώλακα ἔναιον». (η. 840) Καὶ ὄρα τὸ «φῦλα Πελασγῶν». ἀξιόλογον γὰρ πλῆθος δηλοῖ. οὐ γὰρ φῦλον ἔφη, ἀλλὰ φῦλα πληθυντικῶς, μέγα δὲ ἔθνος οἱ Πελασγοὶ κατὰ τὸν Γεωγράφον, ὅπερ καὶ εἰς πλάτος ἀποδεικνύει αὐτός. πλανῆται δὲ ἦσαν καὶ σποράδες πανταχοῦ τῆς γῆς, ὡς καὶ ἐν τοῖς τοῦ Περιγητοῦ κεῖται. Φησὶ γοῦν ὁ αὐτὸς Γεωγράφος καί, ὅτι πλάνητες οἱ Λέλεγες, ὡς καὶ οἱ Πελασγοὶ καὶ οἱ Καύκωνες πολλαχοῦ τῆς Εὐρώπης τὸ παλαιὸν πλανώμενοι. καὶ Πελασγικὸν δὲ πεδίον ἱστορεῖ ἐν Λαρίσση τῆ Ἰταλικῆ. λέγει δὲ καί, ὅτι ὠκῆθη ποτὲ ὑπὸ Πελασγῶν ἢ

τῶν Ἰώνων παραλία πᾶσα ἐκ Μυκάλης ἀρξαμένη. καὶ Χῖοι δὲ οἰκιστὰς ἔσχον Πελασγοὺς ἐκ Θετταλίας. Πολύπλανον γὰρ τὸ ἔθνος καὶ ἔτοιμον εἰς ἀπανάστασιν καὶ αὐξηθέν ποτε ἐπὶ πολὺ ταχὺ 1.561 ἐξέλιπε. καὶ Λῆμνον δὲ καὶ Ἴμβρον ὑπὸ Πελασγῶν Ἡρόδοτος οἰκεῖσθαι φησιν, ὅτε τὰ Περσικὰ ἐγίνοντο. καὶ Ἀργεῖοι δὲ ἦσαν Πελασγοί. Φησὶ γοῦν αὐτός, ὅτι Ἀργείων ἀκρόπολιν ᾤκισε Δαναὸς καὶ Πελασιώτας ὠνομασμένους Δαναοὺς ἐκάλεσε. δηλοῖ δὲ ταῦτα καὶ ὁ εἰπὼν· «πάλαι Πελασγοί, Δαναΐδαι δεῦτερον». πολλαχοῦ μὲν οὖν γῆς Πελασγοί, ὡς ἐρρέθη. κόμμα δὲ τοῦ τοιούτου ἔθνους καὶ οἱ ἐκ τῆς Λαρίσσης οὗτοι Πελασγοί, περὶ ἧς φασιν οἱ παλαιοί, ὅτι αὕτη νῦν συνώκισται εἰς Ἀλεξάνδρειαν τὴν Τρωάδα. (η. 841) Λάρισσαι δὲ πολλαὶ κατὰ τὸν Γεωγράφον, ἡ μὲν κατὰ τὴν Ἀμαξιτὸν ἐν ὄψει τελέως οὐσα τῷ Ἰλίῳ καὶ ἐγγὺς σφόδρα, περὶ ἧς οὐκ ἂν λέγοι ὁ ποιητής. μάλιστα δ' ἂν περὶ τὴν Κύμην ὑπολάβοι τις ὀρθῶς τὴν τοιαύτην Λάρισσαν. καὶ κατασκευάζει ὁ Γεωγράφος τὸ οὕτω τισὶν ὑποληφθὲν λέγων καί, ὅτι πόλις ἡ Κύμη ἐπιφανής ποτε, Ἡσιόδου πατρίς, ἧς οἱ πολῖται ἐπὶ μωρία ἐκωμωδοῦντο, καὶ ὅτι Φρικωνίς ἡ τοιαύτη ἐκλήθη Λάρισσα καὶ ὅτι Κύμης μὲν ἀπέιχε σταδίου ἑβδομήκοντα, Τροίας δὲ χιλίους. διό, φησί, καὶ Ἰππόθοος ἐν τῇ Πατροκλείᾳ τῆλε ἀπὸ Λαρίσσης πεσεῖν λέγεται. καὶ ὅτι Λαρισσαίοις τοῖς Φρικωναίοις καὶ τοῖς Θετταλικοῖς ἴδιόν τι συνέβη τὸ ποταμόχωστον χώραν οἰκεῖν, ὁμοίως καὶ τοῖς Καῦστηρηνοῖς. ἦν δὲ καὶ τρίτη Λάρισσα κόμη τῆς Ἐφεσίας ἐν τῷ Καῦστρίῳ, φησί, πεδίῳ. λέγει δὲ ὁ αὐτὸς ἄρχοντά τινα Πελασγῶν Πίασον ἐπιθυμῆσαι τῆς θυγατρὸς, ἣν Λάρισσαν ἐκάλουν. βιασάμενον δ' αὐτὴν τίσαι τῆς ὕβρεως δίκην. ἐγκύψαντα γὰρ εἰς πίθον οἴνου καταμαθοῦσα τὸν μιάστορα πατέρα ἡ Λάρισσατῶν σκελῶν λαβομένη ἐξῆρε καὶ καθῆκεν αὐτὸν εἰς τὸν πίθον. καὶ ἔστιν ἀστεῖως εἰπεῖν, ὡς ποινὴν ἀθεμίτου παροινίας ὁ βίαιος ἔτισε, «τὸν λοῖσθον σκύφον» κατὰ τὸν εἰπόντα «ἐκπιών», οὐχ' ὕδατος ἀλμυροῦ, ἀλλ' οἴνου καταμεθύσαντος αὐτὸν εἰς θάνατον. Ἰστέον δέ, ὅτι ὁ τῶν Ἑθνικῶν ἐπιλέκτης ἔνδεκα Λαρίσσας ἐξαριθμῆσας, ὧν αἱ πλείους Εὐρωπαϊαί, οὐ Κυμαίαν λέγει Λάρισσαν τὴν Ὀμηρικὴν ταύτην, ἀλλὰ τὴν Τρωαδικήν, ἣν ὁ Γεωγράφος ἀπέπατο. καὶ ἰδοῦεις τοῦτο ἀντιφέρονται οἱ σοφοὶ οὗτοι. ἀμφοῖν δὲ μάχεται τούτοις ὁ εἰπὼν Θετταλικὴν τὴν τοιαύτην Λάρισσαν. Ἔοικε δὲ ὁ τοιοῦτος πλάνην παθεῖν τοιαύτην τινά. ἐν τῷ ἐφεξῆς Παφλαγονικῷ καταλόγῳ γράφουσιν οἱ Σχολιασταί, ὅτι ἐκ 1.562 τῶν Εὐρωπαϊῶν ἐπὶ τοὺς Ἀσιανούς ὁ ποιητής ἔρχεται. ἐπεὶ οὖν οἱ πρὸ τῶν Παφλαγόνων καταλεγόμενοι Παῖονες καὶ οἱ πρὸ ἐκείνων Κίκονες καὶ οἱ πρὸ αὐτῶν Ἑλλησπόντιοι Θραῖκες Εὐρωπαϊοί εἰσιν, ὥθησαν καὶ τοὺς τῆς Λαρίσσης ταύτης τῆς Ὀμηρικῆς ἐκ τῆς Εὐρώπης εἶναι. καὶ τὰ ῥηθησόμενα δὲ τοῖς τοιούτοις ἔοικεν ὁμολογεῖν. Λάρισσαν γὰρ ἐνταῦθα εἰπόντος τοῦ ποιητοῦ φασὶ τινες, ὅτι ταύτην οἱ ἀπὸ τῶν Αἰολίδων μεταναστάντες ἔκτισαν· διὸ καὶ διὸι Πελασγοί που λέγονται, ὡς ἄνωθεν Ἑλληνες, οὐς καὶ μετὰ τὸν κατακλυσμὸν σῶσαι τὰ στοιχεῖα μόνους Ἑλλήνων φασὶ, καὶ διὰ τοῦτο δίους αὐτοὺς καλεῖ. (η. 842) Τὸ δὲ «Πύλαιος» προπαροξύνεται ὡς κύριον πρὸς διαστολήν τοῦ «πυλαῖος Ἑρμῆς». Ἐγχεσιμῶρους δὲ Πελασγοὺς ἔφη, καθὰ καὶ πρὸ ὀλίγων Μύνητα καὶ Ἐπίστροφον ἐγχεσιμῶρους εἶπεν. (η. 844 ς.) Ὅτι Θρήϊκας ἦγεν «Ἀκάμας καὶ Πείρων ἦρωες, ὄσσοις Ἑλλησποντος ἀγάρροος ἐντὸς ἐέργει», τουτέστιν εἶργει, συγκλείει, περιέχει. τοῦτο δὲ προσέθηκε δι' ἑτέρους Θραῖκας, ὧν ἦρχεν Ἰφιδάμας, ὃς ἐτρέφη ἐν Θρήκῃ ἐριβόλακι, μητέρι μῆλων, ἐλθὼν σὺν δώδεκα ναυσίν, ἃς ἔλιπεν ἐν Περκώτῃ, ἔτι δὲ καὶ διὰ τοὺς ὑπὸ τὸν Ῥῆσον Θραῖκας. τοῖς δὲ περὶ Ἀκάμαντα καὶ Πείρων Θραζί φασὶ καὶ τοὺς περὶ Μαρώνειαν συνεισφέρεισθαι. λέγουσι δὲ οἱ παλαιοὶ καί, ὅτι Ἰφιδάμας καὶ Ῥῆσος οἱ ῥηθέντες τῶν ἐπηλύδων Θρακῶν ἦρχον καὶ οὐ τῶν Ἑλλησποντίων. ὅτι δὲ πολεμιστὰι οἱ

Θραῦκες, γέγραπται μὲν καὶ ἀλλαχοῦ. πρὸς δὲ τὸ παρὸν εἰπεῖν ἄρκει, ὅτι καὶ Εὐριπίδης διὰ τοῦτο τὴν Θράκην Ἄρεος οἰκητήριόν φησι, λογογραφῶν τοὺς Θραῦκας «εὖοπλον, εὖιππον Ἄρει κάτοχον γένος». Λέγει δὲ καὶ Ἡρόδοτος, ὅτι περὶ Θράκην ὁ Ἄρης καλός. ἔνθα καὶ Θρακικά τινα ἱστορεῖ ἔθνη, ὧν μνήμη τις καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα γενήσεται. ὁ δὲ Γεωγράφος καὶ τὸ πολὺ τῆς Θρακικῆς περιοχῆς δηλῶν λέγει, ὡς ἡ Θράκη σύμπασα ἐκ δύο καὶ εἴκοσι ἐθνῶν συνέστηκεν. [ὁ καὶ σημείωσαι. ἀληθῶς γὰρ ἀπείρων γῆ κατὰ τὴν ποίησιν, ἠνζώνουσιν ὁ μέγας Αἴμος καὶ τὰ ὑπὲρ ἐκεῖνον καὶ τὰ ἐφεξῆς ἕως καὶ εἰς βαθυτοῦ Εὐξείνου καὶ ὁ Θράκιος Βόσπορος καὶ ὁ Ἑλλήσποντος καὶ τὰ τούτου προσάρκτια μέχρι καὶ ἐς τὸν περιαδόμενον Ἄθων καὶ τὰ μετ' αὐτόν, ἐν οἷς καὶ ἡ Τορώνη καὶ τὸ Ποσειδῖον. Ὅτι δὲ Θρακικός καὶ ὁ Ἄθως, οὗ μνεῖα καὶ παρὰ τῷ 1.563 ποιητῇ ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα, δηλοῖ, φασί, Σοφοκλῆς ἐν Θαμύριδι, «Θρήϊσαν» εἰπὼν «σκοπιὰν Ζηνὸς Ἀθῶου». ἔνθα ὅρα τὸ Ἀθῶου ὁμωνυμοῦν τῷ ἄθῳ, ὑφ' οὗ δηλοῦται ὁ ἀζήμιος, ὧν διαφορὰ, καθά που καὶ ἐτέρωθι δηλωθήσεται, οὐ μόνον κατὰ σημασίαν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τόνον. ἀθῶος μὲν γὰρ κατὰ τινος προπερισπωμένως ὁ ἀζήμιος, Ζεὺς δὲ Ἄθως προπαροξυτόνως ὁ ἐν τῷ Ἄθῳ τιμώμενος, ὄν, φασίν, ἔστι καὶ Ἀθῶιον κατὰ διαίρεσιν εἰπεῖν ὁμοίως τῷ ἄρειος, ἀρήϊος. κατὰ μέντοι ἐτέρους, ὧν ἔστι καὶ Ἡρωδιανός, ἀνάπαλιν ὁ μὲν παρὰ τὸν Ἄθων Ζεὺς Ἀθῶος προπερισπασθήσεται κατὰ τὸ ἥρωος ἠρῶος, Μίνως Μινῶος, γάλως γαλῶος, τὸ δὲ ἕτερον προπαροξυνθήσεται. καὶ ἔσται θῶ ἄθως, ὡς ψυχὴ εὖψυχος, βουλή εὖβουλος, τιμὴ ἄτιμος. καὶ τοῦτο μὲν τοιοῦτον.] Ὅτι δὲ πρωτότυπον τοῦ Θραῦξ τὸ Θρήϊξ καὶ ἐκ τούτου κατὰ συναίρεσιν γίνεταί τὸ Θραῦξ καὶ ὅτι ὁ Ἑλλήσποντος πορθμός ἐστι διείργων τὴν Θράκην καὶ τὴν Τρωάδα, καὶ διὰ τί οὕτω καλεῖται, καὶ ὅτι ἀγάρροος, ὡς ἄν, φασί, στενός, (βρώδεις γὰρ οἱ πορθμοὶ) πολλαχοῦ δηλοῦται. καὶ εἴρηται περὶ αὐτῶν καὶ ἐν τοῖς περὶ τὸν Περικλέους. Πείρω δὲ ὡς Μίνως. ὅρα δὲ τὸ Πείρω ἠρῶος, ὅτι καὶ αὐτὸ παρηγήσει ἔοικε. (ἡ. 845) Τὸ δὲ ἀγάρροος ἐκ τοῦ ἄγαν γενόμενον ἔτρεψετὸ ἄν εἰς ἄρ νόμῳ ἀμεταβόλων, ἄπερ συντεθέντα ἀμεταβόλοις συνεξομοιοῦνται αὐτοῖς. Σημείωσαι δέ, ὅτι τὸ ἀγάρροον τοῦτο κατέσυρε τὸν γλυκὺν Ἡρόδοτον ἀλμυρὸν ποταμὸν προσεῖπεῖν τὸν Ἑλλήσποντον, ἐπεὶ καὶ οἱ ποταμοὶ ἀγάρροοι. (ἡ. 846 ς.) Ὅτι Εὐφρημος, υἱὸς Τροϊζήνου Κεάδαο, Κικόνων ἦρχεν αἰχμητῶν. (ἡ. 847) Ἔστι δὲ τοῦ Τροϊζήνου εὐθεία προπαροξυτόνος ὁ Τροϊζήνος. Τὸ δὲ Κεάδαο πατρωνυμικὸν τοῦ Τροϊζήνου. Κεάς γὰρ αὐτῷ πατήρ. (ἡ. 846) 1.564 Κίκονες δὲ Θρακικὸν ἔθνος πράγματα τῷ Ὀδυσσεΐ παρασχόν, ὡς ἡ Ὀδυσσεΐα δηλοῖ. οὐ μακρὰν δὲ ἦσαν οὗτοι Μαρωνειτῶν, ὡς δηλοῖ κατὰ τὸν Ἑθνομολόγον ὀγράφας οὕτως· «Εὐάνθη δ' ὤκησεν ἐν Κικονίᾳ, ἵνα Μαρώνεια καλέεται». βαρύνεται δὲ τὸ Κίκων κατὰ δύο κανόνας, οὓς ἐκτίθενται οἱ παλαιοί, οἱ καὶ δύο φασί γενέσθαι Ὀρφέας Κίκονας, ὧν ὁ εἷς τοῦ Οἰάγρου παλαιὸς καὶ πολλῶν προγενέστερος τοῦ ὑστέρου καί, ὡς αὐτοὶ φασιν, ἔνδεκα γενεαῖς. Ἰστέον δέ, ὅτι εὐρήται μὲν ἐν τῇ ἐπὶ Πατρόκλῳ μάχῃ Μέντης ἡγεμῶν Κικόνων. ἦν δὲ καὶ αὐτὸς ὑπὸ τῷ ῥηθέντι Εὐφῆμῳ τεταγμένος. τυχὸν δὲ καὶ ὕστερον ἦλθε, καθὰ καὶ ἐπιτοῦ ἀνωτέρω ῥηθέντος Ἡρῶος γέγονεν, ὡς ἐν τοῖς ἐξῆς φανήσεται. Ἡρόδοτος δὲ λέγει, ὅτι περὶ Δωρίσκον καὶ Εὐρον καὶ Αἴνον τόπος Κικόνων ἦν τὸ παλαιόν. Ἰστέον δέ, ὅτι, ὡς περ Ἀλεῦας Ἀλεῦαδης, οὕτω Κεάς Κεάδης. (ἡ. 848–50) Ὅτι Πυραΐχμης ἦγε «Παίονας ἀγκυλοτόξους τηλόθεν ἐξ Ἀμυδῶνος ἀπ' Ἀξίου εὐρὺν ῥέοντος», ὃ δὴ πρόσκειται εἰς διαστολὴν τοῦ ἀπλῶς Ἀξίου ἐπιθετικοῦ ὀνόματος. εἶτα ἐπαναλαμβάνων τὸν Ἄξιον, οἷα θαύματός τινος ἄξιον, λέγει· Ἀξίου, οὗ κάλλιστον ὕδωρ ἐπικίδναται αἶη». (ἡ. 848) Παίονας δὲ λέγει ἐνταῦθα, ἐξ ὧν ἡ δι' ὧν ῥεεῖ ὁ Ἄξιος ποταμὸς Παιονίας. φασί δὲ τὰ Σχόλια ἐνταῦθα, ὅτι Παίονες ὁμοιοὶ Θραῦξ, καὶ δοκεῖ καλὸν οὕτω νοεῖν. ἄλλως γὰρ

άπορίαν πλείστην ἔχει ὁ περὶ Παίωνων ἐνταῦθα λόγος, ὡσπερ καὶ ὁ περὶ Λαρίσσης, ὡσπροδεδήλωται. εἰ γὰρ κατὰ τὸν Γεωγράφον Πηλίου καὶ Πηνειοῦ τῶν Θετταλικῶν πρὸς μεσογαίαν παράκεινται Μακεδόνες μέχρι Παιονίας καὶ τῶν Ἑπειρωτικῶν ἐθνῶν, ἐκ δὲ Παίωνων συμμαχίαν ἐν Τροίᾳ εἶχον οἱ Ἕλληνες, δυσχερὲς νοῆσαι τοῖς Τρωσὶν ἔλθειν συμμαχίαν ἐκ τῶν ῥηθέντων πορρωτέρω Παίωνων. ὁμως μὲντοι τινὲς καὶ τοῦτο γενέσθαι φασί. καὶ ἔστω εἰρημένον, ἐπεὶ βοηθεῖσθαιδοκεῖ καὶ ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ εἰπόντος Παίονας τούτους οὐκ ἐγγύθεν ποθὲν ἔλθειν ἀλλὰ τηλόθεν. Ἔστι δὲ τις μνεῖα Παίωνων καὶ ἐν τοῖς περὶ Σελλῶν. Περὶ δὲ Πυραίχμου ἐν τοῖς τοῦ Πορφυρίου φέρεται, ὅτι Πατρόκλου ἀνελόντος αὐτὸν 1.565 Ἀστεροπαῖος ἤγε τοὺς Παίονας, ὃν ἔρριψεν Ἀχιλλεύς. περὶ δὲ Παίωνων ζητητέον καὶ ἐν τοῖς τοῦ Περιηγητοῦ. Ἰστέον δὲ καί, ὅτι Ἡρόδοτος οἶδε Παίονας καὶ περὶ τὸν Στρυμόνα, ἐφ' ὧν καὶ παρηχεῖ τὸ «τοῖς Περινθίοις παιονίσασι ἐπιχειροῦσιν οἱ Παίονες». λέγει δὲ καί, ὅτι Παιονία ἐπὶ Στρυμόνιο ποταμῷ πεπολισμένη, εἰσὶ δὲ Τεύκρων τῶν ἐκ Τροίας ἄποικοι. καὶ ὅτι πρὸς Βορέαν κατὰ τὸ Πάγγαιον ὄρος ὑπεροικούντες ἦσαν Παίονες καὶ Δόβηρες. τὸ δὲ Πάγγαιον ἔτεινε, φησί, πρὸς μεσημβρίαν εἰς τὸν Στρυμόνα καὶ ἡ περὶ αὐτὸ γῆ ἐκαλεῖτο Φυλλίς. ὁ δὲ Γεωγράφος λέγει καί, ὅτι Ἄξιος καὶ Στρυμῶν ἐκ Παίωνων ῥέουσι καὶ ὅτι οἱ μὲν Παίονας Φρυγῶν ἀποίκους, οἱ δὲ ἀρχηγέτας ἀποφαίνουσι. καὶ τὴν Παιονίαν μέχρι Πελαγονίας καὶ Πιερίας ἐκτετάσθαι φασί. λέγονται δὲ καὶ πολλὴν πάλαι τῆς Μακεδονίας κατασχεῖν καὶ μέχρι Προποντίδος προελθεῖν καὶ Πέρινθον πολιορκῆσαι. Σημειούμενοι δὲ οἱ παλαιοὶ καί, ὅτι διττὸν τὸ τῶν Παίωνων ἔθνος, καὶ ὡς οἱ μὲν ὑπὸ τὸν Πυραίχμην Παίονες τοξόται, οἱ δὲ περὶ τὸν Ἀστεροπαῖον δολιχέγχεες, λέγουσιν, ὅτι εἰκὸς τὸν Ἀστεροπαῖον χρονίζοντος τοῦ πολέμου ὕστερον ἔλθειν, ὡς καὶ Ἰφιδάμαντα καὶ Ῥῆσον, τοὺς πρὸ βραχέων εἰρημένους. Ἀγκυλότοξοι δὲ οἱ χρώμενοι ἀγκύλοις, ἤγουν σκολιοῖς, τόξοις, μάλιστα δὲ κατὰ τοὺς παλαιούς ἀγκύλαις, ἔτι δὲ καὶ τόξοις. εἶδος δὲ ἀκοντίου, ὡς καὶ προεῖρηται, ἡ ἀγκύλη. (ἡ. 849) Ἀμυδῶν δὲ ἡ κατὰ τινὰς Ἀβυδῶν πόλις Παιονίας, ἣς ὁ πολίτης Ἀμυδώνιος ὡς Καλυδώνιος. Τὸ δὲ «εὐρὺ ῥέοντος» γράφουσί τινες καὶ ὑφέν «εὐρυρέοντος». (ἡ. 850) Κάλλιστον δὲ ὕδωρ ὡσπερ νῦν τὸ τοῦ Ἀξίου, οὕτω καὶ ἀλλαχοῦ τὸ τοῦ Ἐνιπέως. φασὶ δὲ οἱ παλαιοὶ τὸ κάλλιστον ἐνταῦθα νοεῖν ἀντὶ τοῦ ἀπλῶς καλόν. ἄλλως γὰρ πῶς κάλλιστος ὁ θολερός, ὡς δεδηλώσεται. Τὸ δὲ «κίδναται» νῦν μὲν δίχα τοῦ σ δια τὸ μέτρον, ἀλλαχοῦ δὲ σὺν τῷ σ εὐρηται. ἐπεὶ γὰρ ἐστικαὶ κεδῶ καὶ σκεδῶ, τὸ σκεδάζω, ἀπὸ μὲν τοῦ κεδῶ γίνεται τὸ κίδναται, ἀπὸ δὲ τοῦ σκεδῶ τὸ σκίδναται. Ἡ δὲ πλατυσμὸν τοῦ ποταμοῦ δηλοῖ τὸ κίδναται, ὡς πλατυνομένου ἐν τῷ ῥέειν, ἢ μηκυσμόν, ὡς πόρρωθεν εἰς θάλασσαν καταρρέοντος, ἢ καὶ ἀμφοτέρω. ἐν δὲ τῷ «ἐπικίδναται αἴη» ἢ αἴαν-διττῶς γὰρ ἡ 1.566 γραφή-αἴαν τινες οὐ τὴν γῆν ἐνόησαν, ἀλλὰ τινὰ πηγὴν, ὡς δηλὸν ἐξ ὧν ὁ Γεωγράφος φησὶ λέγων, ὅτι ἡ παρ' Ὀμήρῳ Ἀμυδῶν Ἀβυδῶν ὕστερον ἐκλήθη κατεσκάφη δέ. πηγὴ δὲ πλησίον Ἀμυδῶνος Αἴα καλουμένη, καθαρῶτατον ὕδωρ ἐκδιδούσα εἰς τὸν Ἄξιον, ὃς ἐκ πολλῶν πληρούμενος ποταμῶν θολερός ῥέει. φαύλη οὖν, φησὶν, ἡ φερομένη γραφή «Ἀξίου κάλλιστον ὕδωρ ἐπικίδναται Αἴη», ὡς δηλαδὴ οὐ τοῦ Ἀξίου ἐπικιδνάντος τὸ ὕδωρ τῇ πηγῇ, ἀλλ' ἀνάπαλιν. εἶτα ὑποδυσκόλως αἰτιώμενος ὁ Γεωγράφος καὶ τὸ νοῆσαι τὴν αἴαν ἐπὶ τῆς γῆς ἔοικε παντελῶς ἐθέλειν ἐκβαλεῖν τοῦ Ὀμηρικοῦ ἔπος τὴν τοιαύτην λέξιν. (ἡ. 851-5) Ὅτι «Παφλαγόνων ἡγεῖτο Πυλαιμένεος λάσιον κῆρ», ἤγουν περιφραστικῶς ὁ Πυλαιμένης, «ἐξ Ἐνετῶν, ὅθεν ἡμίονων γένος ἀγροτεράων, οἷ», τουτέστιν οἱ Παφλαγόνες, «Κύτωρον εἶχον καὶ Σήσαμον ἀμφενέμοντο ἀμφὶ τε Παρθένιον ποταμὸν κλυτὰ δώματα ἔναιον Κρῶμνάν τε Αἰγιαλόν τε καὶ ὑψηλοὺς Ἐρυθίνους». (ἡ. 851) Παφλαγόνες μὲν οὖν ἀπὸ Παφλαγόνος,

ἐνδόξου ἀρχηγοῦ, καλοῦνται. ἡ δὲ Κωμωδία τὴν λέξιν παρέσυρεν εἰς ἀναιδῆ ρήτορα, ὃν Παφλαγὸνα ἔσκωψε παρὰ τὸ οἶον παφλάζειν ἐν δημηγορίαις. Ὁ δὲ Πυλαιμένης παράγεται κατὰ τὸν μεσαιπόλιον. ὡς γὰρ τοῦτο γίνεται ἀπὸ τοῦ μέσος μεσοπόλιος, καὶ τροπῆ τοῦ ὄο εἰς ἄ μεσαπόλιος καὶ πλεονασμῶ τοῦ ἰ μεσαιπόλιος, οὕτω καὶ Πυλομένης Πυλαμένης Πυλαιμένης, καὶ τὸ γυναιμανῆς δὲ ὁμοίως παράγεται κατὰ τινὰς, ἔτι δὲ καὶ τὸ τιθαιβῶσσειν, τουτέστι συμβλοποιεῖν καὶ ἀποτιθέσθαι τὰς μελίσσας βόσιν, ἤγουν τροφήν, ἑαυταῖς. ἔστι γὰρ τιθοβῶσσειν καὶ τροπῆ τιθαβῶσσειν καὶ πλεονασμῶ τιθαιβῶσσειν. τοιοῦτου δετύπου καὶ ὁ ἀκραιφνῆς καὶ ἕτερα δηλωθησόμενα ἐν τοῖς ἐξῆς. Τὸ δὲ «λάσιον κῆρ» ἀντὶ τοῦ πυκινῆ ψυχῆ, τουτέστι μεταληπτικῶς πυκνῆ καὶ συνετῆ, οὐ μὴν ἀραιὰ καὶ ἄφρων. καί, ἄλλως δὲ εἰπεῖν, λάσιον κῆρ ψυχῆ λασιουμένη τοῖς νοήμασι καὶ συνεχῆ καὶ ἄλλα ἐπ' ἄλλοις καί, ὡς οἶον αὐλάξ βαθεῖα, δασέα «τὰ κεδνά», τραγικῶς εἰπεῖν, «βλαστανούσα βουλευματα». Χρήσιμον δὲ τοῦτο εἰς τὰ τοῦ Ἀχιλλέως λάσια στήθη τὰ ἐν τῇ ἀΐ ραψωδίᾳ γοργότερον ὃν τοῦ τόπου ἐκείνου καὶ δεινότερον. ἐκεῖ μὲν γὰρ ἦτορ μερμηρίζει ἐν στήθεσι λασίοις, ἐν ταῦθα δὲ λάσιον ἀπλῶς λέγεται κῆρ, ἄξιον ζητεῖσθαι πῶς ἐστὶ λάσιον. Σημείωσαι δέ, ὅτι ὁ μὲν ποιητὴς ἐπὶ ἐπαίνου ψυχικοῦ τὸ λάσιον εἴληφεν, ὡς 1.567 ἐπὶ αὐλάκος βαθείας, ὡς εἴρηται, ὁ δὲ παρὰ Ἰαμβλίχῳ Πυθαγορικὸς Λύσις ἐκστρέψας εἰς ψόγον ὡς ἀπὸ γῆς ὀρεινῆς παρεῖλκυσε τὸ νόημα εἰπὼν γλῶσση Δωρικῆ νοῦν τοιοῦτον, ὅτι πυκινὰ καὶ λάσια λόχμαι περὶ τὰς φρένας καὶ τὰς καρδίας πεφύκασι τῶν μὴ καθαρῶς τοῖς μαθήμασι ὀργιασθέντων πᾶν τὸ ἡμέρον καὶ πρᾶον καὶ λογιστικὸν τῆς ψυχῆς ἐπισκιάζουσαι καὶ κωλύουσαι προφανῶς αὐξηθῆναι καὶ προκύψαι τὸ νοητικόν. Ἔστι δὲ καὶ ἕτερα μυρία οὕτω παρεστραμμένα καὶ εὐρεῖν καὶ εἰπεῖν. καὶ γοῦν Καδμεῖαν νίκην οἱ μὲν ἄλλοι οὐκ ἐπαινοῦντες φασὶ τὴν ἀκάρπτου γὰρ καὶ ἀκερδῆ τὰ τε ἄλλα καὶ διὰ τὸ μηδὲν ἀπόνασθαι τὸν Ἐτεοκλῆν τῆς τῶν Καδμεῖων κατὰ τῶν Ἀργείων νίκης, μηδὲ τοὺς ἀμφ' αὐτόν. Ἀρριανὸς δὲ τὴν μεγάλην καί, ὅ φασὶ κατ' ἄκρας, νοεῖδιὰ τὸ ἄκρω ἠττηθῆναι τοὺς περὶ τὸν Πολυνεΐκην ὑπὸ τῶν Καδμεῖων ὡς μόνον περιωθῆναι τὸν Ἄδραστον. Ἔτι ἰστέον καί, ὅτι ἐν τούτοις μὲν τὸ λάσιον κατὰ καλοῦ κεῖται, ἐν δὲ τῷ λάσταυρος ἄλλως τέθειται παίξαντος τῶν τινος ἐπιτρίπτων Κωμικῶν [εἰς τὸ λασιόταυρος.] (ἡ. 852) Ἐνετοὶ δὲ ἔθνος περὶ Παφλαγονίαν, ὅπου ἡμιόνων γένος, φασὶν, ἐπενοήθη. ἦν δὲ κατὰ τὸν ἀναγραφέα τῶν Ἐθνικῶν καὶ ἔθνος παρὰ Τριβαλλοῖς Ἐνετοί. λέγονται δέ, φησί, καὶ Ἐνετίδες ἵπποι. ἰστορεῖ δὲ ὁ αὐτὸς καί, ὅτι αἱ θήλειαι ἵπποι τῶν Ἐνετῶν πρὸς ζευγηλασίαν ἄριστα. ἦν δὲ καὶ πόλις Ἐνετός, φησί, ἀφ' ἧς Μύρμηξ ὁ διαλεκτικὸς φιλόσοφος. ὁ Γεωγράφος δὲ λέγει, ὅτι Ἐνετοὶ ἐν Παφλαγονίᾳ νῦν οὐ δέικνυνται. τινὲς δὲ κώμην φασὶ παραιγίαλον δέκα σχοίνους Ἀμάστρεως διέχουσαν ἤγουν σταδίου στριακοσίου, ὡς δηλοῖ ἀλλαχοῦ ὁ αὐτὸς εἰπὼν· «χώρα δίσχοινος, τοῦτο δ' ἔστιν ἐξήκοντα στάδια». Σημείωσαι δέ, ὅτι τὸ σχοῖνος ἀορισταίνειν φασὶ τινες, ὡς καὶ τὸ παρασάγγης, ὁ Περσικὸς, ὃν οἱ μὲν ἐξήκοντα στάδια φασιν, οἱ δὲ τριακόσια καὶ τεσσαράκοντα. φησί γοῦν καὶ ὁ Γεωγράφος, ὅτι παρ' Αἰγυπτίοις ἄστατον τὸ τῆς σχοίνου μέτρον. Ζηνόδοτος δέ, ὡς ὁ αὐτὸς Γεωγράφος λέγει, τὸ «ἐξ Ἐνετῶν» «ἐξ Ἐνετῆς» γράφει καὶ νοεῖ Ἐνετὴν ἀκολούθως τῷ Ἐκαταίῳ τὴν νῦν Ἀμισὸν Λευκοσύρων οὖσαν, ὡς δηλοῖ τὸ «Ἐνετοὶ ἐκ Λευκοσύρων ὀρμηθέντες Τρωσὶ συνεμάχησαν». καὶ ἄλλοι δὲ ἄλλα περὶ τῶν Ἐνετῶν φασὶ. καὶ γέγραπται περὶ τούτων καὶ ἐν τοῖς τοῦ Περιηγητοῦ. Μέννηται δὲ καὶ Εὐριπίδης ἵππων Ἐνετικῶν «Ἐνέτας» ἐκείνους προενεγκῶν. Αἰτιῶνται δ' ἐκεῖ τῆς τῶν τοιοῦτων ἵππων μνείας οἱ παλαιοὶ οὐκ εὐζήλον ἀναχρονισμόν, 1.568 ὡς μήπω τότε παρ' Ἑλλήσιν ὄντων Ἐνετῶν ἵππων, ἀλλ' αὐτῶν μὲν ὕστερον εἰς χρῆσιν ἐλθόντων, ὅτε πρῶτος Λέων Λακεδαιμόνιος ὀγδοηκοστὴν

πέμπτην Ὀλυμπιάδα νενίκηκεν Ἐνέταις ἵπποις μετ' ἐπιγράμματος, τοῦ δὲ Εὐριπίδου ἀναχρονισαντος τὴν τοιαύτην ἱππείαν εἰς τὰ ἡρωϊκά. Τρόποι δὲ ἀναχρονισμοῦ ἐυμέθοδοι καὶ παρὰ Σοφοκλεῖ, ἔνθα τε κλήρου μέμνηται «ὄς εὐλόφου κυνῆς ἔμελλε πρῶτος ἄλμα κουφιεῖν», ὡς μὴ βῶλος ὑγρᾶς ἀρούρης ὢν κατὰ τὴν περιεργίαν τοῦ ὑστερογενοῦς Ἀθηναίου Κρεσφόντου. καὶ ἐν τῷ τῶν Τραχιניῶν δὲ προοιμίῳ, ἔνθα ἡ παλαιὰ Δηϊάνειρα γνωμικῶς λόγῳ χρᾶται τοῦ ὑστεροῦ τῷ χρόνῳ Σόλωνος. ἔτι δὲ καὶ ἐν τῷ «οὐκ ἄν ποτε δίκην ὦδ' ἐψήφισαν». ψηφίζειν γὰρ οὐπῆδεισαν ἥρωες, ἀλλὰ μεταχρόνιον τὸ τῶν ψήφων εὕρημα. Ἀγροτέρας δεῆμιόνους λέγει τὰς μὴ διὰ τὸ σπάνιον οἰκοτραφεῖς ἀλλὰ ἀγελαίας καὶ νομάδας διὰ τὸ πολὺ πλῆθος αὐτῶν. Τινὲς δὲ τὰς δυσδαμάστους διὰ τὸ ἄγριον, ἕτεροι δὲ τὰς ἐν ἀγροῖς ἐπιτηδείους, καὶ σημειῶσαι, ὅτι οὐ μόνον ἔλαφοι ἀγρότεροι, ἀσούτω φασὶ καλεῖσθαι ὡς οἶον ἀγροτέρας διὰ τὸ μακρόβιον. ἔτι δὲ καὶ Ἀγροτέρα Ἄρτεμις, ὡς καὶ ὁ Κωμικὸς δηλοῖ, ἡ καὶ Ἀγραία παρὰ Πλάτωνι κατὰ Πausανίαν ἀπὸ χώρας πρὸς τῷ Ἰλισῶ, ᾧ κλήσις Ἄγραι, οὗ τὰ μικρὰ τῆς Δήμητρος ἦγετο, φησί, μυστήρια, ἃ ἐλέγετο τὰ ἐν Ἄγρας ὁμοίως τῷ ἐν Ἀσκληπιοῦ. οὐ τοίνυν μόνον ταῦτα, ἀλλ' ἰδὸν καὶ ἡμίονοι ἀγρότεροι διὰ τὰς εἰρημένους αἰτίας. (η. 853) Ἡ δὲ Κύτωρος ἡ Ὀμηρικὴ ἄλλη ἐστὶ παρὰ τὰ Κοτύωρα. ταῦτα μὲν γὰρ κώμη τις Ποντικὴ, ἡ δὲ Κύτωρος πόλις Παφλαγονίας ἀπὸ Κυτῶρου κληθεῖσα, παιδὸς Φρίξου, ἧς ἔθνικὸν Κυτωριεύς καὶ Κυτωρίτης καὶ Κυτῶριος, ὡς ὁ τὰ ἔθνικα γράψας φησὶν. ἔδοξε δὲ τισὶ καὶ διὰ τοῦ ᾗ γράφειν Κύδωρον. φυλάσσει δὲ ἡ Κύτωρος μέχρι καὶ νῦν τὸ παλαιὸν ὄνομα, ὡς καὶ ὁ Παρθένιος καὶ ἡ Κρῶνα. Ἦν δὲ κατὰ τὸν Γεωγράφον ἐμπόριον Σινωπέων ἡ Κύτωρος, ἡ μᾶλλον κατ' αὐτὸν εἰπεῖν τὸ Κύτωρον. πλείστη δέ, φησί, καὶ ἀρίστη φύεται πύξος κατὰ τὴν Ἀμαστριανὴν καὶ μάλιστα περὶ τὸ Κύτωρον. Ἰστέον δὲ καί, ὅτι, ὡς περ πυξοφόρος ἡ Κύτωρος περιάδεται, οὕτω καὶ ἄλλαι χῶραι 1.569 ἄλλοις ἐνευθηνοῦνται φυτοῖς, Κερασοῦς μὲν ταῖς κεράσοις, ὅθεν καὶ παρωνόμασται, Σινώπη δὲ καὶ Φανάροια ἐλαίαις. φησὶ γοῦν ὁ Γεωγράφος, ὅτι τὰ τῆς Σινώπης προάστεια καὶ τῆς Ἀμισοῦ καὶ τῆς Φαναροίας τὸ πλέον ἐλαιοφόρα εἶναί φασιν. ἐν δὲ τῇ Ἰνδικῇ πολὺς ποῦ ὁ ἔβενος. ἀλλαχοῦ δὲ οἱ κότινοι καιέτέρωθι ἄλλα. Σήσαμος δὲ κατὰ τὸν Γεωγράφον ἀκρόπολις Ἀμάστρεως. καὶ ὄρα τὸ Ἀμάστρεως. οὐ γὰρ κλίνει Ἀμάστριδος. Ἐνταῦθα δὲ σημειῶσαι καὶ τὸ «Σήσαμον ἀμφενέμοντο» ἀστείως λεχθέν, ὡς εἴπερ ἐπὶ σησάμου τοῦ σπορίμου ἐρρέθη. ὠρμηται δὲ τοῦτο ἐκ τοῦ «Σάμον ἀμφενέμοντο», τοῦ ἐπὶ τῶν Κεφαλλήνων λεχθέντος. λέγεται δὲ οἰκίσαι ταύτην ὁ τῆς παλαιᾶς ἱστορίας Φινεύς. Δίδυμος δέ, φασὶ, καὶ νῆσον λέγει Σήσαμον. (η. 854) Ὁ δὲ Παρθένιος ποταμὸς τρυφερώτερον ἔχει τῆς κλήσεως. φησὶ γὰρ ὁ Γεωγράφος οὕτω· «Παρθένιος, ποταμὸς Παφλαγόνων, διὰ χωρίων ἀνθηρῶν φερόμενος καὶ διὰ τοῦτο τοῦ ὀνόματος τούτου τετυχηκώς». ἕτεροι μὲντοι διὰ πρᾶότητα ρεύματος Παρθένιον κληθῆναί φασιν ἢ, ὅτι ἡ παρθένος, φασὶν, Ἄρτεμις ἐν αὐτῷ ἐλούσατο. Παρθένιον δὲ γε οὐδετέρως ὄρος Πελοποννήσου. [τὸ δὲ ποταμὸν πρὸς διαστολὴν ὁμωνυμίας κεῖται, εἶγε καὶ παῖς παρθένιος λέγεται.] (η. 855) Κρῶνα δὲ ἡ χωρίον Ἀμάστριδος κατὰ τὸν τὰ ἔθνικα γράψαντα ἡ πόλις Παφλαγονίας, αὐτὴ ἡ νῦν Ἀμαστρίς. ἔθνικὸν καὶ αὐτῆς τριχῶς, Κρωμνίτης καὶ Κρωμναῖος καὶ Κρωμνιεύς. ἔστι δὲ καὶ Πελοποννησίᾳ Κρῶνα. Ὁ δὲ Αἰγιαλὸς κατὰ μὲν τινὰς προπαροξύνεται πρὸς διαστολὴν τοῦ ἀπλῶς αἰγιαλοῦ, ἀπὸ τινος Αἰγιαλοῦ, κυρίου ὀνόματος, ὡς δηλοῖ ὁ ἐν τοῖς ἔθνικοῖς εἰπών, ὅτι τὸ ἔθνικὸν Αἰγιαλεύς ἀπὸ τῆς Αἰγιαλοῦ γενικῆς, ὡς Ἀλεξάνδρου Ἀλεξανδρεύς· οἱ δὲ πλείονες ὀξύνουσι καὶ τοῦτο, οἱ λέγουσι καί, ὅτι Αἰγιαλὸς προσεχῆς τῷ Πόντῳ μετὰ τὴν 1.570 Κάραμβιν ἄκραν, ὡς δηλοῖ Ἀπολλώνιος. ἔχει δὲ καὶ κώμην ὁμώνυμον. ἦν δὲ καὶ ἕτερος

Αἰγιαλὸς [πρὸ τούτων, ὁ ὑπὸ τὸν Ἀγαμέμνονα] μεταξὺ Σικυῶνος καὶ Βουπρασίου τόπος, ἀπὸ Αἰγιαλέως, υἱοῦ Ἰνάχου. ἔστι καὶ Θράκης Αἰγιαλός, φασί, παρὰ τῷ Στρυμόνι, περὶ δὲ Στρυμόνα καὶ Ἡϊῶν πόλις κατὰ Λυκόφρονα ἰσοδυναμοῦσα κατὰ σημασίαν τῷ Αἰγιαλῷ. καὶ Αἰθιοπικὸς δὲ Αἰγιαλὸς κατ' Αἴγυπτον μέγας καλούμενος. ὁ δὲ Γεωγράφος φησὶν, ὅτι Αἰγιαλὸς ἔστι μὲν ἡϊῶν μακρὰ ὑπὲρ ἑκατὸν σταδίου. ἔχει δὲ καὶ κώμη νόμωνυμον, ἧς μέμνηται ὁ ποιητής, ὅταν φῆ «Κρῶμνάν τ' Αἰγιαλόν τε». καίσκοπητέον, μήποτε αὕτη ἔστιν ἡ νῦν Ἡϊονόπολις. Λέγει δὲ ὁ Γεωγράφος καί, ὅτι τὸ Ὀμηρικὸν τὸ «Κρῶμνάν τ' Αἰγιαλόν τε» γράφουσί τινες «Κρῶμναν Κωβιάλον τε» καὶ ὅτι μετὰ Αἰγιαλὸν Κάραμβις. τίς δὲ ἡ Κάραμβις, δηλοῖ ὁ Περιηγητής. Ἀπολλώνιος δὲ γράφει ἐν τοῖς ἑαυτοῦ «Κρωβιάλον Κρῶμναν τε καὶ ὑλήεντα Κύτωρον». λέγει δὲ ὁ τὰ ἔθνη γράψας πολίχνην πρὸς τῇ Ποντικῇ τὴν Κρωβιάλον. Ἐρυθῖνοι δέ, πόλις Παφλαγονίας καὶ αὕτη, παρὰ τὸ ἔρευθος, ὡς λέγει ὁ γράψας τὰ ἔθνη. ὁ δὲ Γεωγράφος φησὶν, ὅτι δύο εἰσὶ σκόπελοι οἱ νῦν Ἐρυθῖνοι. λέγεται δὲ οὕτως ἀπὸ τῆς χροῆς. ἔστι δὲ καὶ ἰχθὺς ἐρυθῖνος κληθεὶς καὶ αὐτὸς οὕτω διὰ τὸ περὶ αὐτὸν ἔρευθος. Σημείωσαι δέ, ὅτι μετὰ τοὺς Παφλαγόνες εὐθύς τινες Καυκῶνων κατάλογον τιθέασιν, ὃν ζητητέον ἐν τῇ ῥαψωδίᾳ. ὥρουν δὲ αὐτοὶ κατὰ τὸν Γεωγράφον τὴν Μαριανδυνῶν παραλίαν μέχρι ποταμοῦ Παρθενίου, ὃς ἐν αὐτῇ Παφλαγονίᾳ τὰς πηγὰς ἔχει. λέγει δ' ὁ αὐτὸς καί, ὅτι Ἀρκαδικὸν τε ἔθνος οἱ Καύκωνες καὶ τοῖς Τρωσὶ δὲ ἀφίκοντο σύμμαχοι δοκοῦντες εἶναι ἐκ Παφλαγονίας. ἐκεῖ γὰρ ὀνομάζουσι Καυκωνιάτας τινὰς, Μαριανδυνοὺς ὁμόρους. λέγει δὲ καί, ὅτι Καυκῶνων πόλις τὸ Τήϊον. (ἡ. 856 ς.) «Ὅτι Ἀλιζῶνων ὁ τε Ὀδῖος ἦρχον καὶ ὁ Ἐπίστροφο» τηλόθεν ἐξ Ἀλύβης, ὅθεν ἀργύρου ἔστι γενέθλη». (ἡ. 856) Ἐτυμολογία δὲ τῶν Ἀλιζῶνων τὸ γῆν οἰκεῖν ὑπὸ θαλάσσης ἐζωσμένην. εὐθεῖα δὲ αὐτῶν ἐνικὴ ὁ Ἀλιζῶνος. περὶ τούτων πλείστη παρὰ τοῖς παλαιοῖς ἀμφιβολία. διὸ καὶ ὁ Γεωγράφος δυσκολίαν πολλὴν εὐρῶν εἰς διάρθρωσιν τοῦ τοιοῦτου ἔθνους καὶ 1.571 εἰς γνώρισμα σαφὲς λέγει, ὅτι ἀγνώτων τινῶν μέμνηται ὁ ποιητής, ὁποῖοι οἱ Καύκωνες καὶ οἱ Σόλυμοι καὶ οἱ Κήτειοι καὶ οἱ Λέλεγες καὶ οἱ ἐκ Θήβης τῆς Τρωϊκῆς Κίλικες. οὕτω γοῦν καὶ Ἀλιζῶνοι. καὶ σημείωσαι ἐνταῦθα τὸ «Κίλικες οἱ ἐκ Θήβης». νοεῖται γὰρ ἐκ τούτου σαφέστερον, ὅπερ ἀλλαχοῦ εἶπεν ὁ Γεωγράφος, ὅτι δηλαδὴ Κίλικες οἱ ἐκ Τροίας μεταναστάντες εἰς Συρίαν ἀπετέμοντο παρὰ Σύρων τὴν νῦν Κιλικίαν. οἱ γὰρ ἐκ Τροίας Κίλικες οἱ ἐκ Θήβης τῆς ῥηθείσης εἰσὶ. λέγει δὲ καὶ ἀλλαχοῦ, ὅτι διττὴ ἡ τῶν Κιλικῶν, ἡ μὲν Θηβαϊκὴ, ἡ δὲ Λυρνησὶς, οὓς φθάσας ἐκ Τροίας εἶπε. (ἡ. 857) Τὸ δὲ «ἐξ Ἀλύβης» ἐξ Ἀλύβων τινὲς γράφουσιν, ἕτεροι δὲ ἐκ Χαλύβων, ἄλλοι ἐξ Ἀλόπηρῃ κατὰ Μενεκράτην ἐξ Ἀλόβης, ἔτι δὲ καὶ ἐκ Χαλύβης. τὰ δὲ τοιαῦτα αἰτιᾶται ὁ Γεωγράφος, ὡσπερ καὶ τοὺς εἰπόντας περὶ Πύγελλα εἶναι τοὺς Ἀλιζῶνους μετὰ Ἐφέσου καὶ Μαγνησίας καὶ Πριήνης, λέγων καί, ὅτι μετὰ πτωσὶς ὑπονοεῖται ὀνόματος ἐξ Ἀλύβων εἰς Χάλυβας. διὸ καὶ γράφει πού, ὅτι τοὺς Χάλυβας ὁ ποιητής Ἀλιζῶνους ἐκάλεσε καὶ ὅτι ἐνεδέχετο ἐν Χάλυψιν ἀργύρια ὑπάρχειν ἄξια μνήμης ποτὲ καὶ ἔνδοξα, καθάπερ νῦν τὰ σιδήρια. λέγει δὲ καί, ὅτι τὸ Ἀλιζῶνων οὐ μόνον Ὀλιζῶνων τινὲς μεταγράφουσιν ἀλλὰ καὶ Ἀλαζῶνων καὶ ὅτι τοὺς Σκύθας τινὲς Ἀλιζῶνας νοοῦσιν. Ἀλαζίαν δὲ πόλιν ἐρημωθεῖσαν Ἐκαταῖος ἱστορεῖ, κόμας δὲ πολλὰς τῶν Ἀλαζῶνων οἰκεῖσθαι, ἐν οἷς Ἀπόλλων τιμᾶται διαφερόντως καὶ μάλιστα κατὰ τὴν ἐφορείαν τῶν Κυζικηνῶν. Μενεκράτης δὲ ὑπερκεῖσθαι λέγει τῶν περὶ τὴν Μύρλειαν τόπων ὀρεινὴν συνεχῆ, ἣν κατῶκει τὸ τῶν Ἀλιζῶνων ἔθνος. δεῖν δὲ φησὶν ἐκεῖνος ἐν τοῖς δύο ἄλ γράφειν Ἀλλιζῶνους, τὸν δὲ ποιητὴν ἐν τῷ ἐνὶ γράφειν διὰ τὸ μέτρον. Παλαίφατος δὲ φησὶ τὸν Ὀδῖον καὶ τὸν Ἐπίστροφον στρατεῦσαι ἐξ Ἀμα 1.572 ζόνων τῶν ἐν τῇ Ἀλόπη ὠκμημένων. [πόλις δὲ ἡ

Ἄλοπη αὕτη ὁμώνυμος ἠρωΐδι, ἦν ἐμφαίνει καὶ ὁ Κωμικὸς ἐν τῷ «τὰς Ἄλοπας καὶ τὰς Σεμέλας».]ταῦτα πάντα ἐν τῷ Γεωγράφῳ κεῖται, ὃς καὶ ἀντιλέγει γενναίως πρὸς αὐτὰ καίπου ἀστεϊζόμενος, ὡς δῆθεν δέον ὄν καὶ ἄλλο τι συμπλασθῆναι ὑπὸ τῶν ψευδοῖστοροῦντων, λέγει, ὡς ἐχρῆν καὶ τότε συμπλάσαι παρατριψαμένους τὸμέτωπον τοὺς ἄπαξ ἤδη ἀποτετολμηκότας. τοῦτο δὲ εἶπε διὰ τὸ εἰωθέναι τοὺς ψευδομένους οὕτω σχηματίζεσθαι τὰ πολλὰ, ὡς οἷα προκαλυπτομένους αἰδημόνως. καὶ οὕτω μὲν ὁ Γεωγράφος, ὡς εἴρηται. αὐτὸς δὲ καὶ τοὺς Ἀλιζώνους φησὶν ἐκτὸς εἶναι τοῦ Ἄλυος, εἰ καὶ Ἀπολλόδωρος ὁ Ἀθηναῖος μηδεμίανσυμαχίαν ἀφῖχθαι φησὶ τοῖς Τρωσὶν ἐκ τῆς περαίας τοῦ Ἄλυος. Ἰστέον δὲ καί, ὅτι, ἐπεὶ ἡ μνημονευθεῖσα Μύρλεια πλησίον Προύσης ἐστίν, Ἀπάμεια μετονομασθεῖσα ὁμωνύμως βασιλικῇ τινι γυναικί, πάντως ἂν οἱ τὰ κατὰ τοὺς Ἀλιζώνους ἱστοροῦντες παρὰ τὸν Γεωγράφον καὶ τιθέντες τὸ τοιοῦτον ἔθνος ἐγγὺς πού τῆς Ἀπαμείων καὶ Κυζικηνῶν χώρας, οὐκ ἂν ἀληθεύοιεν παράγε τοῖς τῆ γεωγραφικῇ ἀκριβείᾳ προσέχουσιν, οἷς ἐναντιοῦται καὶ τὸ «τηλόθεν». οἱ γὰρ ἐκ τοιαύτης χώρας ἐπίκουροι τοῖς Τρωσὶν οὐκ ἂν τηλόθεν ἤκειν λέγοιντο. ὁδὲ τὰ Ἐθνικὰ ἐπιλεξάμενος Ἀλιζῶνας γράφει, οὐ μὴν Ἀλιζώνους, λέγων, ὅτι Ἐφορός φησὶ τοὺς Ἀλιζῶνας τὴν παραλίαν οἰκῆσαι τὴν μεταξὺ Μυσίας καὶ Καρίας καὶ Λυδίας. ἴσως δέ, φησί, διὰ τὸ ὑπερήφανον τοῦ πλούτου κατ'ἐναλλαγὴν τοῦ ἄα εἰς ἄι οὕτως ὠνομάσθησαν, ὥστε οὗτος οἶονεῖ ἀλαζόνας παράγραμμα τούτους οἶδε. τῷ δὲ ῥηθέντι πλούτῳ αὐτῶν συνειργάζετο ἴσως καὶ ὁ Λυδικὸς χρυσορροῶν ποταμὸς ὁ Πακτωλός. Ὅμηρος δὲ οὐ χρυσοῦ ἀλλ' ἀργύρου γενέθλην οἶδεν ἐν τοῖς παρ' αὐτῷ Ἀλιζώνοις. διὸ καὶ τοῦτο ἐν τοῖς παλαιοῖς εὔρηται· «Ἀλιζῶνες ἔθνος τοῦ Πόντου, ὅπου ὁ κάλλιστος ἄργυρος». εἴρηται δὲ τίνα περὶ τούτων καὶ ἐν τοῖς τοῦ Περιηγητοῦ. Ἀρριανὸς δὲ τοιαῦτα περὶ Ἀλιζώνων ἱστορεῖ, οὓς Ὅμηρος ἐν νεῶν Καταλόγῳ φησὶν Ἀλιζῶνας. Βιθυνοὶ εἰσιν, ὧν Ὀδῖος καὶ Ἐπίστροφος ἦρχον. καὶ ἡ Ἀλύβη, ἐν ἣ ἡ λέγεαργύρου γενέθλην εἶναι, παραδείκνυται καὶ οὐκ ἀμαυρὰ ὑπόμνησις, ἀργυρίων ἔργα ὑπολελειμμένα, ὁράται. Ἀλιζῶνες δὲ οἱ ἄνθρωποι οὗτοι, φησί, καλοῦνται, ὅτι πανταχόθεν θαλάσση περιείργονται, ἀπὸ μὲν ἄρκτου καὶ ἀνατολῆς τῷ Εὐξεινῷ πόντῳ, πρὸς μεσημβρίαν δὲ καὶ νότον τῷ Ἀστακηνῷ κόλπῳ, τῷ πρὸς Νικομήδειαν, πρὸς δὲ δύσιν καὶ Ζέφυρον τῇ Προποντίδι καὶ τῷ Βοσπόρῳ, ὡς μὴ πόρρω χερωννήσου εἶναι τὰ πολλὰ αὐτῶν καὶ δικαιοτάτα λέγεσθαι διεζῶσθαι θαλάσση. ὁ δ' αὐτὸς Ἀρριανὸς λέγει καὶ τὸν ῥηθέντα Ὀδῖον Ῥοδοίτην 1.573 ποτὲ καλεῖσθαι, εἶτα εἰς Ῥοδῖον μεταπεσεῖν, εἶτα Ὀδῖον κληθῆναι. (ἡ. 858–61) Ὅτι Μυσῶν Χρόμις ἦρχε καὶ Ἔννομος, ὃς οἰωνιστὴς μὲν ἦν, «ἀλλ' οὐκ οἰωνοῖσι», φησὶν, «ἐρύσατο κῆρα μέλαιναν, ἀλλ' ἐδάμη ὑπὸ χερσὶν Ἀχιλλέως, ἐν ποταμῷ, ὅθι περ Τρῶας κεραΐζε καὶ ἄλλους». Ὅρα δὲ ὅτι κἀνταῦθα τῇ προαναφωνήσει καὶ ἔπαινον τοῦ Ἀχιλλέως συνέμιξεν [εὐμεθόδως, οἷα χαίρων οὕτω ποιεῖν, διὰ τὸ στέργειν τὸν ἥρωα καὶ μὴ ἐθέλειν ἀπέχεσθαι αὐτοῦ.] (ἡ. 858) Μυσοὺς δὲ ὁ ποιητὴς ἔοικε τοὺς ἐν τῇ Ἀσίᾳ λέγειν, οἷον τοὺς Ὀλυμπηνοὺς ἠέτεροὺς τινάς. οἱ δὲ φασιν, ὅτι Μυσῶν καὶ Θρακῶν Ὅμηρος ἐμνήσθη τῶν πρὸς τῷ Ἰστρῳ. ὅτι δὲ Μυσοὶ καὶ Εὐρωπαϊοὶ εἰσιν, οἷγε καὶ πέραν Ἰστρου ἦσαν, δηλοῦται ἀλλαχοῦ, ὥσπερ καὶ πόθεν αὐτοῖς ἡ κλῆσις. Ἰστέον δὲ, ὅτι παροιμία ἐκ τοῦ τοιοῦτου ἔθνους φέρεται αὕτη· «ὄσφυν κατεγῶς», ἤγουν κατεαγῶς, «ὥστε Μύσιος ὄνος». ἐν Μυσίᾳ γὰρ φασὶ σπανιώτατον εὔρειν ὄνον ὀρθὴν ἔχοντα τὴν ὀσφύν. Τὸν δὲ ῥηθέντα Χρόμιν καὶ Χρόμιον τινὲς τρισυλλάβως καλεῖσθαί φασιν. (ἡ. 859) Τὸ δὲ ἐρύσατο ἀντὶ τοῦ ἐφυλάξατο, ἐξέφυγεν, ἀπὸ τοῦ ἐρύω, τὸ φυλάσσω ἢ κωλύω, ἐξ οὗ καὶ ἔρυμα καὶ ἔρυμνόν καὶ ῥῆμα ἐρύκω. οὐκ ἐξευτελίζει δὲ, φασί, τὴν οἰωνιστικὴν ὁ ποιητὴς, ἐν οἷς λέγει, ὡς οὐκ ἐφυλάξατο διὰ

τῶν οἰωνῶν τὴν κῆρα, ἀλλὰ τὴν ἀνάγκην τῆς πεπρωμένης δηλοῖ. οὐκέφυλάξατο δέ, φασί, τὸν θάνατον ὃ Ἔννομος ἢ ὡς μὴ ἐπιστήσας ἢ ὡς μὴ προγνούς. (ἡ. 860) Ὅρα δὲ καί, ὅτι τὴν ἕ-π-ο πρόθεσιν καὶ νῦν δοτικῇ συνέταξεν ἐντῶ «ὑπὸ χερσὶν Ἀχιλλέως». τὸ δὲ κεραΐζειν ἀντὶ τοῦ ἔκειρε δίκην λήϊου τινός, ὅτε δηλαδὴ ἐν τῷ ποταμῷ τοὺς παραπίπτοντας ἔτυπεν ἐπιστροφάδην, ὡς ὀποιοῦντος ἐρεῖ ἐν καιρῷ· νῦν γὰρ προαναφωνεῖ. (ἡ. 861) Ὅτι δὲ τὸ κεραΐζειν καὶ ἐπὶ τοῦ ἀπλῶς φθείρειν ἢ ληΐζεσθαι καὶ ὡς εἰπεῖν κείρειν λέγεται, δηλοῖ καὶ 1.574 Ἡρόδοτος, ποτὲ μὲν λέγων «κεραΐσας τὰ οἰκία τοῦ ξένου». καὶ κλέπτας κεραΐζοντας χρήματα. καὶ «τὸ πλῆθος τῶν νεῶν ἐν τῇ Σαλαμῖνι ἐκεραΐζετο», ποτὲ δέ, ὅτι πάντα ἐπέφλεγον καὶ ἔκειρον καὶ ἔκειρε τοὺς χώρους καὶ ἐκείρετο Ἄττική, ὃ ἐστὶν ἐλαφυραγωγεῖτο. ἴσως δὲ ἐκ τοῦ ῥηθέντος κεραΐζειν ἀκέρατος ὁ ἀπλοῦς καὶ πρᾶϋθυμος καὶ μήτινα κεραΐζων. [Τὸ δὲ «καὶ ἄλλους» μόνους τοὺς Τρωϊκοὺς δηλοῖ ἐπικούρους· οἱ Δάρδανοι γὰρ τοῖς Τρωσὶ προσλογίζονται.] (ἡ. 862 ς.) Ὅτι Φρύγας ἦγε Φόρκυς καὶ «Ἀσκάνιος θεοειδὴς τῆλ' ἐξ Ἀσκανίας, μέμασαν δ' ὑσμῖνι μάχεσθαι». (ἡ. 862) Περὶ δὲ Φρυγῶν ζητητέον καὶ εἰς τὰ τοῦ Περιγητοῦ· εὐ γὰρ καὶ περὶ αὐτῶν ἐκεῖ εἴρηται. τῆς μικρᾶς δέ, φασί, Φρυγίας ἦσαν οὗτοι, οὐ μὴν τῆς μεγάλης τῆς παρὰ τῷ Σαγγαρίῳ, φασί, ποταμῷ κειμένης, ὅθεν ἦν Ἄσιος μήτρως Ἐκτορος ἵπποδάμοιο. φασί δὲ οἱ παλαιοὶ καί, ὅτι Ὀμηρος μὲν διαστέλλει Φρύγας καὶ Τρῶας, Αἰσχύλος δὲ καὶ οἱ νεώτεροι συγχέουσιν, ὅθεν ἴσως καὶ παροιμία ἢ περὶ τοῦ «δύσγνωστα τὰ Μυσῶν καὶ Φρυγῶν εἶναι ὄρια». Ὅρα δὲ τὸ Φόρκυς κύριον διὰ τοῦ -σ λεχθέν, οὐ διὰ τοῦ -ν, οὐπὲρ ἢ γενικῇ Φόρκυος ἂν εἴη. τὸ δὲ ἐν Ὀδυσσεΐα «Φόρκυος θυγάτηρ» ἀπὸ τοῦ Φόρκυος κλίνεται. [(ἡ. 863) Τὸ δὲ «τῆλε» ἀντὶ τοῦ τηλόθεν ἐνταῦθα κεῖται.] Ἀσκανία δὲ κατὰ μὲν τὸν Ἐθνικογράφον πόλις Τρωϊκῆ, οὗ πρῶτόν φασι κρόμυα γενέσθαι. ταύτην κτίσαι λέγεται ὁ Αἰνεῖου παῖς Ἀσκάνιος. ὁ Γεωγράφος δὲ Φρυγιακὴν ἐνταῦθα νοεῖ Ἀσκανίαν· τὸ γὰρ «τῆλε ἐξ Ἀσκανίας» εἴρηται, φησὶν, ὡς οὕσης ἐγγυτέρω ἄλλης Ἀσκανίας τῆς Μυσιακῆς, τῆς πρὸς τῇ νῦν Νικαίᾳ, ἧς μέμνηται ὁ ποιητὴς ὅταν εἴπῃ· «Πάλμυον Ἀσκανίον τε Μόρυον τε Μυσῶν ἠγήτορας, οἱ ἐξ Ἀσκανίας ἐριβώλακος ἦλθον». καὶ ὅρα ὁμωνυμίαν Ἀσκανίων τε ἀνδρῶν τούτων Ὀμηρικῶν καὶ λιμνῶν Ἀσκανιῶν δύο. Ἀσκανία δὲ λίμνη τε καὶ χώρα-ὁμωνυμοῦσι γὰρ καὶ αὗται. πολλὴ γάρ, φησὶν, ὁμωνυμία παρὰ τῷ ποιητῇ-πόλις δέ, φησὶ, Βιθυνίας ἠρήθεισα Νίκαια, κτίσμα πάλαι μὲν Ἀντιγόνου, ὅθεν καὶ Ἀντιγόνεια ἐκλήθη, εἶτα Λυσιμάχου, ὃς ἀπὸ τῆς γυναικὸς μετωνόμασε Νίκαιαν. Τὸ δὲ «μέμασαν ὑσμῖνι μάχεσθαι» ἐντελῶς ἔχει, καθάπερ καὶ τὸ «Ἄβαντες μεμαῶτες μελίαισι θώρηκας ῥήξιν». ἀνομοίως δὲ ἔχει πρὸς τὸ «θωρήσοντο μεμαῶτες ἐγγείαις». 1.575 ἐκεῖ γὰρ ἐνδεὴς ἢ σύνταξις. λείπει γὰρ τὸ μάχεσθαι ἢ τι τοιοῦτον, ὡς καὶ προεῖρηται. τὸ δὲ «ὑσμῖνι» ὠφείλε μὲν διὰ τοῦ -η ἔχειν τὴν λήγουσαν. εὐθεῖα γὰρ ἡ ὑσμῖνη. μετεπλάσθη δὲ ὡς καὶ τὸ «Δωδῶνι», καὶ «ἀλκί πεπορθῶς» καὶ τὰ τοιαῦτα. ὅτι δὲ τισὶ δοκεῖ ἐν τῷ «τῆλ' ἐξ Ἀσκανίας» ἀκύρως κεῖσθαι τὸ τῆλε, ῥηθήσεται ἀλλαχοῦ, ἐνθα καὶ ἕτερα ὅμοια κείσεται. (ἡ. 864-6) Ὅτι Μήσοι ἠγησάσθην, τουτέστιν τῶν Μήσων ἠγοῦντο, Μέσθλης καὶ Ἄντιφος, υἱοὶ Ταλαιμένους, τῷ ἠγουν οὖς, Γυγαίη τέκε λίμνη. (ἡ. 866) Εἶτα σαφηνίζων τὸ «Μήσοι ἠγησάσθην», ἅμα δὲ καὶ ἐρμηνεύων σαφῶς, ποῦ ποτε γῆς οἱ Μήσωνες οὗτοι κεῖνται, φησὶν ἐπαναληπτικῶς· «οἱ καὶ Μήσωνες ἦγον ὑπὸ Τμῶλῳ γεγαῶτας», ἦτοι ὄντας. Εἶναι γὰρ φασὶ τὸ γενέσθαι παρὰ τοῖς Ἴωσιν, ὅθεν καὶ θεοὶ αἰγιγενέται οἱ αἰεὶ ὄντες. Καὶ ἐνταῦθα δὲ πάλιν ἡ ἕ-π-ο πρόθεσις τῇ δοτικῇ φιληθεῖ ἐν τῷ «ὑπὸ Τμῶλῳ», οὗ φυλάσσεται καὶ εἰσέτι τοῦνομα βραχὺ τι ὑποβαρβαριζόμενον· Τίμωνλον γὰρ αὐτὸν ἢ πολλὴ γλῶσσα τῶν ἐγχώρων καλεῖ. Ὅρα δὲ καὶ τὴν ἐνταῦθα ἐπανάληψιν, ὅτι οὐχ' οὕτω

διὰ σαφήνειαν ἐσημάτισται, ἀλλὰ διὰ ἐπεισαγωγὴν ἱστορίας, ἵνα ἡ τοῦ Τμῶλου μνήμη εὐκαίρως παραπλακῆ, ἄλλως γὰρ ἡ ἐπανάληψις ἀναγκαία οὐκ ἦν. (η. 864) Μήνες δὲ λέγονται ἀπότινος Μήνονος ἢ Μαίονος τραπέντος μὲν τοῦ ᾠα εἰς ᾠη, τοῦ δὲ ᾠι μένοντος ἀνεκφωνήτου. λέγονται δὲ ποτε καὶ τετρασυλλάβως Μηΐονες ἐκφωνηθέντος τοῦ προσγραφομένου ᾠι. Ἡρακλείδης δέ, φασίν, ἄνευ τοῦ ᾠι γράφει τοὺς ἀπὸ τοῦ Μαίονος κληθέντας Μήνονας λέγων Βοιωτίαν εἶναι τὴν τοιαύτην μεταβολήν, ὡς τῶν Βοιωτῶν τὴν ὅλην ᾠα ᾠι δίφθογγον εἰς ᾠη κατὰ μόνας μεταβαλλόντων, ὡς που καὶ ὁ Χοιροβοσκὸς παρασημειοῦται, ἐν οἷς ἐξηγεῖται τὸν Ἡρωδιανόν, λέγων καί, ὅτι τὰς θηλυκὰς πληθυντικὰς εὐθείας τῶν παθητικῶν ἐνεστώτων, τὸ ποιούμεναι καὶ λεγόμεναι καὶ τὰ τοιαῦτα, ποιούμενη, λεγόμενη, ἐκεῖνοί φασι, οὕτω δὲ καὶ τὰ ὅμοια. Ὁ δὲ Γεωγράφος φησίν, ὅτι τοὺς Λυδοὺς Μήνονας ὁ ποιητὴς φησιν, οἱ δὲ ὕστερον Μαίονας, καὶ ὅτι οἴονται τινες τὴν Μηρονίαν Ἀσίαν λέγεσθαι, καθὰ εἶρηκεν ὁ ποιητὴς: «Ἀσίῳ ἐν λειμῶνι». καὶ ὅτι οἱ μὲν τοὺς αὐτοὺς τοῖς Λυδοῖς, οἱ δὲ ἐτέρους ἀποφαίνονται. ἄμεινον δὲ λέγειν τοὺς αὐτούς. λέγει οὖν καὶ Ἡρόδοτος, ὅτι Μήνες πρότερον καλούμενοι Λυδοὶ ὕστερον ἐκλήθησαν ἀπὸ 1.576 Λύδου, υἱοῦ Ἄτυος. περὶ δὲ Λυδῶν καὶ ἐν τοῖς τοῦ Περιηγητοῦ εἴρηται. σημείωσαι δέ, ὅτι εἰ καί, ὡς νῦν εἴρηται, ταύτιζει τοὺς Λυδοὺς καὶ τοὺς Μήνονας ὁ Γεωγράφος, ἀλλ' ἐν ἄλλοις φησίν, ὅτι, ὡς περ ἔργον, ἦγουν δύσκολον, διορίσαι χωρὶς τὰ Μυσῶν καὶ Φρυγῶν ὄρια, οὕτω καὶ Λυδοὶ καὶ Μαίονες, οἱ καθ' Ὅμηρον Μήνες, ἐν συγχύσει πῶς εἰσι καὶ πρὸς τούτους καὶ πρὸς ἀλλήλους. [(η. 865) Ὁ δὲ Ταλαιμένης ἐπέθενσιν ἔχει τοῦ ἰῶτα, ὡς καὶ ὁ ταλαίπωρος.] Γυγαίη δὲ λίμνη τεκεῖν λέγεται Μέσθλην καὶ Ἄντιφον, ἢ πρὸς ἔμφασιν τοῦ ὑγροῦς καὶ ἰταμοῦς ἢ διερρηκτότας τὸν βίον αὐτοῦς εἶναι ἢ, ὅτι περὶ αὐτὴν στέργηθρον τι, ὡς εἰκός, εἶχον, οἷα καὶ ἐπὶ τινι μητρὶ καὶ τροφῶ, νηχόμενοι τυχόν ἢ καὶ ἰχθυώμενοι κατ' αὐτήν. εἰκός δὲ καὶ τὴν σφῶν μητέρα περὶ αὐτὴν τὴν Γυγαίαν λίμνην ἐκτεκεῖν αὐτοὺς ἢ ἐκεῖ που τὰ νυμφεῖα ἐκτελέσαι. Ἔστι δέ, ὡς ὁ Γεωγράφος φησί, κατὰ τὴν Σαρδιανὴν ἐν σταδίοις τεσσαράκοντα ἀπότῃς πόλεως, ἐκλήθη δὲ ὕστερον, φησί, Κολή, ὅπου καὶ ἱερὸν Κολοηνῆς Ἀρτέμιδος, ἀγιστεῖαν μεγάλην ἔχον. Φασὶ δ' ἐνταῦθα χορεύειν τοὺς καλάθους κατὰ τὰς ἑορτάς, οὐκ οἶδ' ὅπως, φησί, παραδοξολογοῦντες μᾶλλον ἢ ἀληθεύοντες. ἕτεροι δὲ καὶ Ἀθηναῖν Γυγαίαν αὐτόθι τιμᾶσθαι φασιν. οἱ δὲ Σχολιασταὶ τὸ μὲν Γυγαίη δέχονται κατ' εὐθείαν πῶσιν, τὸ δὲ λίμνη κατὰ δοτικὴν καὶ φάμενοι τὴν Γυγαίην θυγατέρα Γύγου συντάσσοσιν οὕτω: «οὓς ἢ Γυγαίη ἔτεκε παρὰ τῇ λίμνῃ» λέγοντες καί, ὅτι οὐκ ἐκτίθεται ὁ ποιητὴς λιμνῶν τέκνα. Λέγουσι δὲ καὶ στίχον λελοιπέναι τὸν σημαίνοντα τὸ ὄνομα τῆς μητρὸς τῶν ῥηθέντων στρατηγῶν. ληροῦσι δέ, φασίν. οὐ γὰρ εὔρηται τοιοῦτος στίχος οὐδαμοῦ. ἀρέσκει οὖν τοῖς παλαιότεροις εὐθείαν εἶναι καὶ τὸ λίμνη, καθὰ καὶ 1.577 τὸ Γυγαίη. Τινὲς δὲ λέγουσι καί, ὅτι, ὡς περ Νείλου τέκνα οἱ Αἰγύπτιοι, οὕτω καὶ λίμνης ταύτης οἱ εἰρημένοι στρατηγοί, ὁ Ἄντιφος καὶ ὁ Μέσθλης, ὄντινες καὶ Μέστρη γράφεσθαι φασι παράγοντες εἰς ὁμοιότητα τῶν δύο τούτων λέξεων τὸ φύτρη καὶ φύτλη. γράφεται δὲ ἐν τοῖς Σχολίοις καί, ὅτι ἡ Μασσαλιωτικὴ ἔκδοσις ἀντὶ τοῦ Γυγαίη λίμνη Γυραίη εἶχεν. ἢ δὲ κατ' Εὐριπίδην μετὰ τὸν τρίτον στίχον, οὐ ἀρχὴ τὸ «οἱ καὶ Μήνονας ἦγον» γράφει τέταρτον τοῦτον κατὰ σχῆμα ἐπαναλήψεως «Τμῶλω ὑπὸ νιφόντι, Ὑδης ἐν πίοι δῆμω», οὗ δὲ στίχου καὶ ὁ Γεωγράφος μνησθεὶς φησιν, ὡς οὐδεμία εὐρίσκεται Ὑδης ἐν τοῖς Λυδοῖς. καὶ μὴν ἕτεροι κατὰ τὸν αὐτὸν Γεωγράφον εἰπεῖν Ὑδην τὴν τῶν Σάρδεων ἀκρόπολιν φασιν ἢ αὐτὰς τὰς Σάρδεις, τὸ τῶν Λυδῶν βασιλεῖον, αἱ καὶ ὑπὸ Κιμμερίων ἐάλωσάν ποτε. Τμῶλος δέ, φησίν, ὄρος εὐδαιμον Λυδίας, ὑπερκείμενον Σάρδεων, ἔχον σκοπὴν ἐν τῇ ἀκρωρείᾳ, ἐξέδραν λευκοῦ λίθου,

Περσῶν ἔργον. Σκοπὴν δὲ λέγει τὴν κοινῶς λεγομένην βίγλαν, ὅθεν κατοπτεύεται, φησί, τὰ κύκλω πεδία. ρεῖ δὲ ἀπὸ τοῦ ρηθέντος Τμῶλου ὁ Πακτωλὸς καταφέρων, φησί, τὸ παλαιόν, ψήγμα χρυσοῦ πολὺ, ἀφ' οὗ ὁ Κροίσου πλοῦτος. νῦν δ' ἐκλέλοιπε τὸ ψήγμα, ὡσπερ καὶ τὸ τῶν Ἀστύρων. Ἄστυρα γάρ, φησί, πόλις Ἀβυδηνῶν κατεσκαμμένη, χρυσία ἔχουσα ποτε, ἃ νῦν ἐξηνάλωται ὡς καὶ τὰ περὶ Πακτωλόν, ὅς καταφέρεται, φησίν, εἰς τὸν Ἑρμον τὸν ἐκδιδόντα μένεις τὴν Φωκαίαν θάλασσαν, ἀρχόμενον δὲ ἀπὸ Μυσίας ἐξ ὄρους Δινδυμῆνης. οἱ δὲ προσθέμενοι τὸ προσεχῶς πρὸ βραχέων ρηθὲν ἐπαναληπτικὸν ἔπος τὸ «Τμῶλφῦπὸ νιφόεντι» καὶ ἐξῆς, παρεισήγαγον τὸν αὐτὸν στίχον, ὡς καὶ αὐτὸ προεδηλώθη, καὶ μετὰ τὸ «εἶν Ἀρίμοις, ὅθι φασὶ Τυφώος ἔμμεναι εὐνάς», ὡς Ἀριμαίου καὶ τοῦ τοιοῦτου τόπου ὄντος. Ὅτι δὲ πλουσία ἢ κατὰ Σάρδεις ὕδα καὶ ὅλως ἢ τῶν Μηόνων ἦτοι Λυδῶν γῆ, δηλοῖ μὲν καὶ ὁ εἰπὼν τραγικός «κερδαίνετε 1.578 τὸν πρὸς Σάρδεων ἤλεκτρον», τὸν χρυσὸν οὕτω καλέσας ποιητικώτερον ἐν τῷ λαβεῖν εἶδος ἀντὶ εἶδους. δηλοῖ δὲ καὶ Ἡρόδοτος ἱστορήσας, ὅτι περὶ πού τὰ κατὰ Μαϊάνδρον Πύθιος ὁ Ἄττος, ἀνὴρ Λυδὸς παμπλούσιος, ἔχων ἀργυρίου μὲν τάλαντα δύο, χρυσοῦ δὲ στατήρων Δαρεικῶν μυριάδας τετρακοσίας ἐπιδεούσας ἑπτὰ χιλιάδων. Συνεπιλογιστέον δὲ δίχα πολλῶν ἄλλων καὶ τὰς τοῦ Λυδοῦ Κροίσου χρυσᾶς πλίνθους, ὧν ὄντιος ὁ ἀπατήσας ἐκεῖνον χρησμός. οὐκ ἀφεκτέον δ' ἐνταῦθα οὐδὲ τοῦ Περιγητοῦ. (ἡ. 867-75) Ὅτι Ναύστης, μάλιστα δὲ κατὰ πλειὴν καὶ ἀκριβέστερα τῶν ἀντιγράφων Νάστης δίχα τοῦ ὕ, «Καρῶν ἠγήσατο βαρβαροφώνων, οἱ Μίλητον ἔχον, Φθιρῶν τ' ὄρος ἀκριτόφυλλον, Μαϊάνδρου τε ῥοὰς Μυκάλης τ' αἰπεινὰ κάρηνα». ἐπεὶ δὲ ἡγεμόνος ὁ ποιητὴς ἐμνήσθη ἑνός-ἦν δὲ οὐχ' οὕτω, δύο γὰρ ἦσαν Καρῶν ἠγήτορες-ἐπαναλαβῶν φησι· «τῶν μὲν Ἀμφίμαχος καὶ Νάστης ἠγησάσθη», δόξαν δὲ τῷ ποιητῇ πάλιν εὐθύς ἐπαναλαμβάνονται ἀμφοτέρω. φησὶ γάρ· «Νάστης Ἀμφίμαχός τε». τοῦτο δὲ ποιεῖ, ἵνα καὶ τοῦ Ἀμφιμάχου τούτου μεμνώμεθα, ὡς καὶ τοῦ Ἀσίου. ἄφρων γὰρ καὶ οὗτος κατὰ τὴν Ὀμήρου ἱστορίαν εἰπόντος «ὅς καὶ χρυσὸν ἔχων πόλεμόνδε ἴεν», ἦτοι εἰς πόλεμον ἐπορεύθη, «ἠὔτε κούρη νήπιος, οὐδέ τίσι τό γε ἐπῆρκεσε λυγρὸν ὄλεθρον, ἀλλ' ἐδάμη ὑπὸ χερσὶν Ἀχιλλέως ἐν ποταμῷ, χρυσὸν δ' Ἀχιλλεὺς ἐκόμισσε», μεταλλεύσας ὡσπερ ἐν χρυσοφόρῳ ποταμῷ τὸν τοῦ Ἀμφιμάχου χρυσόν. ἀστεῖον δὲ τὸ σκῶμμα τὸ κατὰ τοῦ χρυσοστόλου τούτου στρατιώτου· ἦρχετο γάρ, φησίν, εἰς μάχην νήπιος, οὐ χαλκῆν Ἀρείμελπόμενος, ἀλλὰ χρυσὸν ἔχων, καθὰ κούρη, ἦτοι κόρη νέα, χρυσῆ ἀνειμένη Ἀφροδίτῃ. γυναικίας οὖν ἦν τις καὶ μαλακὸς [καί, Ὀμηρικῶς εἰπεῖν, «γυναικὸς ἄρ' ἀντιτέτυκται».] εἰ δὲ καὶ Εὐφορβὸς καὶ Γλαῦκος χρυσὸν εἶχον, ἀλλ' οὗτος κωμωδεῖται, ἐπειδὴ, φασί, γυναικεῖα κόσμια ἔχει. ὅρα δὲ καὶ ἐνταῦθα προαναφώνησιν κοσμοῦσαν τὸν Ἀχιλλέα. οὐδαμοῦ γὰρ ἢ Ὀμηρικῆ Μοῦσα ἐθέλει τοῦ ἥρωος ἀπέχεσθαι. (ἡ. 867) Πολεμιστὰς δὲ οἱ Κᾶρες, ὧν τὸ ἔθνικόν ὁμώνυμον, φασί, τῷ οἰκιστῇ, τὸ δὲ θηλυκὸν αὐτῶν ἔθνικόν κατὰ τέχνην Καῖρα καὶ ἐν διαλύσει Κάϊρα διὰ τοῦ ἰ. ἢ δὲ χρῆσις τὴν ἑ-ι δίφθογγον ἔχει, ὡς καὶ παρ' Ὀμήρῳ «Μηονὶς ἢ Κείρα». συνεξέδραμε γάρ, φασί, τῷ σώτειρα, ὀλέτειρα καὶ τοῖς 1.579 τοιοῦτοις. ἦν δὲ καὶ Ἑλληνικός, φασί, Κάρ, υἱὸς Φορωνέως, ἀφ' οὗ Καρία ἐκαλεῖτο ἢ ἐν Μεγάροις ἀκρόπολις. ἢ δὲ Καρία καὶ Καρίνη λέγεται καὶ Καρίς δέ, φασίν, ὅθεν καὶ ἢ Κῶς Καρίς ἐλέγετο κατὰ τὸν ἐπιλέκτην τῶν Ἑθνικῶν. δοκοῦσι δὲ καὶ εἰς ὄπλισμόν συνεισηνεγκεῖν τι οἱ Κᾶρες. τὰ γοῦν ὄχανα τῶν ἀσπίδων Καρικὰ λέγεται καὶ οἱ λόφοι. φησὶ γοῦν Ἀνακρέων «Καρικοεργεὸς ὀχάνου». καὶ Ἀλκαῖος «λόφον σεῖων Καρικόν». Ὁ δὲ Γεωγράφος παρασημειοῦται, ὅτι ἐκ τοσούτων ἔθνων μόνους τοὺς Κᾶρας βαρβαροφώνους ὁ ποιητὴς εἶπεν. αἰτιολογῶν δὲ αὐτὸς τὴν τοιαύτην κλῆσιν λέγει, ὡς ἐν ἐπιτόμῳ εἰπεῖν τὰ

του σοφοῦ πολλά, ὅτι τὸ βάρβαρον ἐξεφωνήθη τὰς ἀρχὰς ἐπὶ τῶν δυσεκφόρων καϊσκληρῶς καὶ τραχέως λαλούντων, ὡς καὶ τὸ βαταρίζειν καὶ τὸ τραυλίζειν. τῶν γοῦν τραχυστομούντων ἐντεῦθεν βαρβάρων λεγομένων, ἐπειδὴ καθ' ὅλην οἱ Κᾶρες ἐπλανήθησαν τὴν Ἑλλάδα μισθοῦ στρατεύοντες καὶ ἐγνωρίσθησαν, πυκνὸν ἦν ἐπ' αὐτῶν τὸ βαρβαρόφωνον καὶ βαρβαρίζειν ἐκεῖθεν ἐλέγετο τοιοῦτον καρίζειν. ἐντεῦθεν δέ, φησί, κατεχρησάμεθα ἐθνικῶ κοινῶ ὀνόματι, ἀντιδιαίρουντες βαρβάρους πρὸς Ἑλληνας οὐκέτι διὰ παχυστομίαν ἢ τραχυστομίαν καὶ ἀφυΐαν φωνητικῶν ὀργάνων, ἀλλὰ κατὰ διαλέκτων ἀνομοιότητα. πρώην δὲ οὐκ ἦν τοῦτο. Θουκυδίδης οὖν φησι μὴ λέγεσθαι βαρβάρους διὰ τὸ μηδὲ Ἑλληνὰς πω εἰς ἐν ἀποκεκρίσθαι ἀντίπαλον ὄνομα. ταῦτα τὰ τοῦ Γεωγράφου, ὡς ἐν ὀλιγίστῳ εἰπεῖν. ὅτι δὲ μισθοφόροι οἱ Κᾶρες, καθωμίληται. ῥηθήσεται δὲ περὶ αὐτῶν καὶ ἐν τῷ «τίω δέ μιν ἐν Καρὸς αἴση». Ἐτεροι δὲ φασιν, ὅτι μόνους ἐθνῶν τοὺς Κᾶρας οὕτως ἔσκωψεν ὁ ποιητὴς διὰ τὴν ἐχθραν τῶν Ἰώνων. Ἴων μὲν γὰρ Ὀμηρος, Κᾶρες δὲ Ἴωσιν ἐχθροί. ἢ διότι, φασί, Κρητῶν ἄποικοι ὄντες ἠχρήστωσαν τὴν Ἑλλάδα φωνὴν ἢ ἐπειδὴ ἀγριόφωνοι ἦσαν καὶ ὅτι τὰ ἀρρενικὰ θηλυκῶς ἔλεγον καὶ ἀνάπαλιν. τοῦτο δέ, φασίν, εἰ καὶ Ἑλλησι συνέβαινε, ἀλλ' οὖν σπανίοις καὶ οὐ κατ' ἄνδρα καὶ ἐν τῷ λεληθότι, Καρσί δὲ συνεχῶς καὶ διαδήλως, ἤδη κατὰ πᾶσαν Ἑλλάδα μισθαρνοῦσιν. [Ἐπὶ τούτοις ἰστέον καί, ὅτι τοῦ βαρβαρίζειν καὶ τοῦ σολοικίζειν διαφερόντων παρὰ τοῖς ὑστερον, παρ' οἷς ὁ μὲν βαρβαρισμὸς ἀμαρτία ἐστὶ προφορᾶς περὶ λέξεις ἢ 1.580 τόνους γινομένη, ὁ δὲ σολοικισμὸς περὶ σύνταξιν ἐννοίας σῶον λόγον αἰκίζουσα, ὡς οἱ Ἐτυμολογοῦντές φασιν, ὅμως ἄλλως ταυτίζοντες ἀμφοτέρω τινες τοὺς βαρβάρους σολοίκους ἔλεγον. καὶ προφέρονται χρήσεις Ἰππώνακτος μὲν τὸ «καὶ τοὺς σολοίκους, ἴν' ἐθέλουσι, περνᾶσιν». Ἀνακρέοντος δὲ τὸ «σολοικός φθόγγος», ὅπερ ἐστὶ βαρβαρικός.] (ἡ. 868) Μίλητος δὲ ἢ Καρική αὕτη ἐμνημονεύθη μὲν πρὸ τούτου ἐν τῇ Κρητικῇ καὶ τοῖς τοῦ Περιηγητοῦ δὲ ἔγκειται, καθὰ καὶ ὁ Μαϊάνδρος, Καρικός νῦν φαινόμενος ποταμὸς. εἰρήσεται δὲ τι περὶ αὐτῆς καὶ μετ' ὀλίγα ἐν τῷ Λυκτικῷ καταλόγῳ. Φθιρῶν δὲ ὄρος ὀνομαστικῶς τὸ ἔχον πολλοὺς φθίρας, περὶ οὗ φησιν ὁ Γεωγράφος, ὅτι Φθιρῶν ὄρος παράλληλον ἐτέρῳ ὄρει, τῷ Λάτμῳ. ὁ δὲ Ἐθνογράφος φησὶν· «Φθίρ, ὄρος Καρίας. οἰκατοικοῦντες Φθίρες». οἱ δὲ Σχολιασταὶ οὕτω· «Φθιρῶν ὄρος Καρίας περὶ Μίλητον, πολλὰς ἔχον πίτυς, ὧν τὰ ἐξανθήματα οὕτω καλεῖται ὡς ὁμοιαφθειρῶν». οἱ καὶ δῖρκοι λέγονται, ὡς δηλοῖ Πausanias ἐν τῷ κατ' αὐτὸν Λεξικῷ εἰπὼν· «δῖρκοι οἱ φθειρῶν». ἢ δὲ γραφὴ τῆς παραληγοῦσης τῶν Φθιρῶν τούτων διάφορος κατὰ τὸν Χοιροβοσκόν. οἱ μὲν γὰρ πλείους διὰ διφθόγου γραφῆσιν αὐτό, ὁ δὲ τεχνικός, φησί, διὰ τοῦ ἱ, τεχνικὸν λέγων τὸν Ἡρωδιανόν. παρὰ τὸ Φθίρ γὰρ, φησί, γέγονε κύριον, τὸ ἐπὶ τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἐνδυμίωνος. ἢ δὲ διὰ διφθόγου γραφὴ παρὰ τὸ φθειρ, ὃ σημαίνει τὴν πίτυν ἢ τοὺς κώνους τῆς 1.581 πίτυος, οἷον τὸ ἔχον ὄρος τοιούτους φθειρῶν. εἰσὶ δὲ τινες πίτυες φθειρῶν ποιούσαι. Ἄλλοι δὲ παρὰ τὸ φθειρ, ὃ σημαίνει τὸν φθαρτικὸν ληστήν, ἵνα ἢ ὄρος ληστῶν. ἕτεροι δὲ παρὰ τὸ φθειρ, ὃ ἐστὶ θήρ, ἵνα λέγῃ θηρῶν ὄρος. φθειρῶν γὰρ καὶ οἱ θῆρες παρὰ τὸ φθειρῶν. καὶ τοιαῦτα μὲν καὶ ταῦτα. εἰ δὲ ἀπόφθειρῶν πιτύων ὀνομασται ὄρος, καινὸν οὐδέν· μυριοὶ γὰρ τόποι ἐκ φυτῶν ὀνομάσθησαν, ὡς πολλαχοῦ φαίνεται. Ἀκριτόφυλλον δὲ ὄρος τὸ πολύφυλλον. οὕτω καὶ Θερσίτης ἀκριτόμυθος, ὡς πολύμυθος. εἰ δὲ καὶ ἀκριτόφυλλον ὄρος τὸ μὴ διακεκριμένον τὰ φύλλα, οὕτω καὶ Θερσίτης ἀκριτόμυθος ὁ συγκεχυμένα λέγων καὶ ἀδιευκρίνητα. (ἡ. 869) Μυκάλῃ δὲ ὄρος Πριήνης ἀντικρὺ Σάμου. φησὶ γοῦν καὶ ὁ Γεωγράφος, ὅτι μετὰ ἐκβολὰς Μαϊάνδρου ὁ κατὰ Πριήνην αἰγιαλός, ὑπὲρ αὐτοῦ δὲ ἢ Πριήνη καὶ Μυκάλῃ ὄρος εὐθιρον καὶ εὐδενδρον ἐπικείμενον τῇ Σαμίᾳ.

ὡσπερ δὲ ἡ Βοιωτία Μυκαλησσὸς ἐκ μυκηθμοῦ, ὡς προεγράφη, οὕτω καὶ ἡ Μυκάλῃ αὕτη κατὰ τὸν Ἐθνολόγον, ἐπεὶ αἱ Γοργόνες ἐπὶ τοῦ ὄρους τούτου μυκόμεναι τὴν κεφαλὴν Μεδούσης ἀνεκαλοῦντο. οἱ δὲ Μυχάλῃν αὐτὴν φασιν, ἐπεὶ ἐν μυχῶ ἄλὸς τῆς Καρικῆς κεῖται. ἔστι δὲ καὶ πόλις Καρίας Μυκάλῃ. Ὅμηρος μέντοι τοῦ ὄρους νῦν μέμνηται, ὡς δηλοῖ τὸ «Μυκάλῃς αἰπεινὰ κάρηνα». Σημεῖωσαι δέ, ὅτι Καρῶν πόλις ἦν καὶ ἡ Ἀλικαρνασσός, ἐξ ἧς ὠρμητο Αἴλιος Διονύσιος Ἀλικαρνασσεύς, καθὰ δηλοῖ αὐτὸς ἐν οἷς περὶ Ἀττικῶν ὀνομάτων διαλεγόμενος λέγει οὐ Κᾶρας εἶναι τοὺς Ἀλικαρνασσεῖς, ἀλλὰ Ἑλληνας Δωριεῖς τῶν ἀποικησάντων Δωριέων Καρίαν, ὃ καὶ Ἀθηναῖοι ποιήσαντες καὶ εἰς Καρίαν κατάραντες, ὧν ἦρχε Νηλεύς, πόλιν Ἑλληνίδα, φησὶν, ἐν αὐτῇ Μίλητον κατεσκευάσαντο, ἐφ' οἷς τοὺς τοιούτους Δωριεῖς σεμνύνας καὶ μίαν τῆς ἐν Ἀσίᾳ ἐξαπόλεως καὶ τὴν Ἀλικαρνασσὸν εἶπὼν εἶναι, ἐπάγει πρὸς τῷ τέλει, ὅτι οὐδὲν ἂν ἴσως κωλύη καὶ ἐν Καρίᾳ εἶναι τινὰ Ἀττικὴν φωνὴν καὶ ἐν ταῖς Ἀθήναις Καρικὴν, [φωνὴν Ἀττικὴν σεμνῶς εἰπὼν τὴν ἑαυτοῦ.] Ἰστέον δὲ καί, ὅτι οὐ μόνον ἡ τῶν καρβάνων ἤτοι βαρβάρων λέξις ἐκ τῶν Καρῶν εἰληφθαι δοκεῖ, ἀλλὰ καὶ οἱ παρὰ τῷ Πausanias κάρδακες, ὃ ἐστὶ στρατιῶται περὶ Ἀσίαν. [ὃ δὲ ῥηθεῖς] Αἴλιος Διονύσιος οὕτω φησὶ «κάρδακες οὐ δίκαιόν τι γένος, ἀλλὰ οἱ μισθοῦ στρατευόμενοι βάρβαροι, παρὰ Θεοπόμπῳ». ἀπλῶς δέ, φησὶν, οἱ Πέρσαι πάντα τὸν ἀνδρεῖον καὶ κλῶπα κάρδακα ἐκάλουν. Ἔτι ἰστέον, ὅτι παροιμία παρὰ Πausanias φέρεται ἐπὶ τῶν ἐνευτελέσει τὰς πείρας ποιουμένων τὸ «ἐν Καρὶ τὸν κίνδυνον», ἐπεὶ Κᾶρες, φησὶ, πρῶτοι ἐμισθοφόρησαν. (ἡ. 876 ς.) Ὅτι Σαρπηδῶν Λυκίων ἦρχε «καὶ Γλαῦκος ἀμύμων τηλόθεν ἐκ Λυκίας, Ξάνθου ἀπὸ δινήεντος». τελευταίους δὲ τῶν ἐπικού 1.582 ῥων τοὺς Λυκίους ἔθετο, ἴνα καὶ οὕτως εἶεν ἐπίσημοι. οὐ γὰρ αἶε τὸ τῆς μνήμης ὕστερον ὑπόπτωσιν τῶν μνημονευθέντων ποιεῖ. ἐν ὀλίγῳ δὲ καὶ τούτους ἐπιτρέχει, δι' ἣν αἰτίαν καὶ τοὺς λοιποὺς ἐπικούρους, καθυποδεικνύς, ὡς οὐ μόνον ἐμπλατύνεσθαι γράφων πολυτρόπως δύναται, ἀλλὰ καὶ στενολεσχεῖν οὐχ' ἤκιστα. Ὅτι δὲ πολλοῦ λόγου ἄξιος ὁ Σαρπηδῶν καὶ οἱ περὶ αὐτὸν καὶ ὡς πολὺ ἐφείλκετο συμμαχικόν, ἐν τοῖς ἐξῆς φανήσεται. Ὅτι δὲ καὶ ὑποστρατήγων χρεία τοῖς μεγάλοις ἀρχηγοῖς, ἰκανῶς ἢ τακτικὴ αὕτη Βοιωτία ἔδειξεν. ὕπαρχος οὖν καὶ τῷ Σαρπηδόνι Γλαῦκος, ἔτι γε μὴν καὶ φίλος ἑταῖρος, ὡς καὶ Ἀχιλλεῖ Πάτροκλος καὶ Μηριόνης Ἰδομενεῖ καὶ Διομήδει Σθένελος. Λυκία δὲ χώρα καὶ Λύκιοι τὸ ἔθνος ἀπὸ Λύκου, υἱοῦ Πανδίωνος, ὃν ἐκπεσόντα τῆς οἰκείας ὁ ἐκ τῆς Κρήτης Σαρπηδῶν ἐδέξατο, φασὶν, ἐπὶ μέρει τῆς ἀρχῆς. Σόλυμοι δέ, φασὶ, τὰ πρῶτα ἐλέγοντο. τοῦτο δὲ οὐχ' ὁμολογεῖ τοῖς τοῦ Ὀμήρου, ὃς ἐν Ἰλιάδι μὲν χωρίζει Λυκίους καὶ Σολύμους, ἐν δὲ Ὀδυσσεΐᾳ ἐκτετοπισμένους τινὰς πλάττει Σολύμους καὶ δυσγνώστους τοῖς πλείοσι. Δῆλον δέ, ὅτι μέχρι καὶ νῦν μέρος Λυκίας ὑποπτεύονται καὶ οἱ Σόλυμοι, ἐρυμνὸν μὲν χωρίον ἔχοντες, βαρβαρικώτερον δὲ [Τζέλυμοι] ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων καλούμενοι. (ἡ. 876) Ἰστέον δέ, ὅτι Σαρπηδῶν μὲν οὗτος ὁ Λύκιος Διὸς υἱὸς καὶ Λαοδαμείας τῆς τοῦ Βελλεροφόντου, ὃ δὲ ἀνωτέρω ῥηθεῖς Κρητικὸς ἀδελφὸς ἦν Μίνω καὶ Ῥαδαμάνθου, ὃν Μίλητον συνέκτισαν κατὰ τὸν Γεωγράφον προσληφθέντες νησιῶται Κᾶρες καὶ Λέλεγες, ὁμώνυμον τῇ Κρητικῇ Μιλήτῳ, ἣν εἶχε καὶ ὁ Κρητικὸς κατάλογος. Ὁ δ' αὐτός, φησὶ, Σαρπηδῶν καὶ Τερμίλλας ἐκ Κρήτης ἀγαγών-μερίς δὲ Κρητῶν οἱ Τερμίλλαι-ὠνόμασε τοὺς ὑπ' αὐτὸν Τερμίλλας τοὺς πρότερον καλουμένους Μινύας καὶ ἔτι πρότερον Σολύμους. ἐπελθὼν δέ, φησὶν, ὁ Πανδίωνος Λύκος ἀφ' ἑαυτοῦ Λυκίους προσηγόρευσε τοὺς ἑαυτοῦ. Ἰστέον δέ, ὅτι, ὡσπερ οὐκ ἦν Σαρπηδῶν εἷς, ὁ Λύκιος δηλαδή, οὕτως οὐδὲ Γλαῦκος. ἔστι γὰρ σὺν ἄλλοις καὶ ὁ προδηλωθεὶς Ἀθηδόνιος καὶ Κρῆς δὲ Γλαῦκος, ὃ καὶ Γλαύκων παρωνύμως, Μίνωος καὶ

Πασιφάης υἱός. λέγεταιδὲ καὶ ἰχθὺς γλαῦκος λόγου ἄξιος.] (η. 877) Τὸ δὲ «τηλόθεν» πρὸς διαστολήνεῖρηται τῶν ἐγγυτάτω τῆς Τροίας Λυκίων, ὧν ἦρχε Πάνδαρος, οἱ καὶ Τρῶες,ὡς ἐδηλώθη, ἐκαλοῦντο καὶ Ζελεῖῶται. Ξάνθος δὲ οὐ μόνον ποταμὸς Λυκίας,ἀλλὰ καὶ πόλις, παρ' ἧ Ξάνθος, φασίν, ἔξεισι ποταμὸς. ὠνομάσθη δὲ ἀπὸ Ξάνθου Αἰγυπτίου ἢ Κρητὸς οἰκιστοῦ. ἦν δὲ Ξάνθος, φασί, καὶ πόλις Λεσβία. 1.583 ὁμωνυμεί δὲ ὁ Ξάνθος τῷ Τρωϊκῷ Ξάνθῳ, τῷ καὶ Σκαμάνδρῳ, περὶ οὗ πολλαχοῦρήθησεται. καὶ κλήσεως δὲ αἰτίαν ἔχουσι τὴν αὐτήν. Διηγεῖται δὲ οὐ μόνον ὁ Ξάνθοςοὔτος, ἀλλὰ καὶ ἕτεροι, ὅσοις ἐπισυμβαίνει μὴ ὀξύνουσι τὸ ρεῦμα δίνας πάσχεινπερὶ τινὰς ἀγκάλας ἐξ ἀντικρούσεως ὑδάτων. Ἰστέον δέ, ὅτι γράφουσιν οἱ παλαιοὶ τὸν ποιητὴν ὑπὲρ ποικιλίας ἄλλῳ τόπῳ ἑᾶσαι τὸ τοῦ Σαρπηδόνοσ γένος,ἐνταῦθα δὲ ὡς τινος τῶν τυχόντων μνησθῆναι αὐτοῦ. οἱ δὲ αὐτοὶ καὶ ἐν τῷ»Ξάνθου ἀπὸ διηγήεντος» φασίν, ὅτι κατὰ Ἀρίσταρχον πᾶσα πρόθεσις μεταξὺκειμένη κυρίου καὶ προσηγορικοῦ τῷ κυρίῳ ἔπεται, ὥστε ἐνταῦθα οὕτωςἀναγνωστέον· «ἀπὸ Ξάνθου διηγήεντος». Κατὰ δὲ Πτολεμαῖον ἢ πρόθεσις τῷπροσηγορικῶτέρῳ μέρει ἔπεται. βούλεται οὖν αὐτὸς οὕτως ἀναγνῶναι, ὡς παρ' Ὀμηρῳ κεῖται. κατὰ δὲ Ἀπολλώνιον, φασί, πάντως ἀναστρέφεται ἢ πρόθεσις. λέγουσι δὲ καί, ὅτι στικτέον εἰς τὸ «διηγήεντος», ἐπειδὴ εἰρμός ἐστι τῶνἐφεξῆς, ἦτοι τῶν τῆς γ' ῥαψωδίας. ἐπὶ μέντοι τοῦ τέλους τῶν ἄλλων ποιημάτωνοὐκ ἔστι, τὸ στίζειν δηλαδὴ. σιωπὴ γάρ, φασίν, ἐκδέχεται. Ἰστέον δὲ καί, ὅτι Ὀμηρος μὲν οὕτω τὴν Βοιωτίαν διωκονομήσατο γενεαλογίαις καὶ λοιπαῖςἱστορίαις καταποικίλας αὐτήν, ἔτι δὲ καὶ παρενθέσει μύθων συνήθως, οὐσἀπὸ τινων ἀεὶ ἐνάγει ἱστοριῶν, ὡς ὁ Στράβων φησί. Οἱ δὲ μεθ' Ὀμηρον, ὡς ἐκβραχείας τινὸς κρόκης, τοῦ ἔργου τούτου, πολυτίμητον ὑποδείξασθαι τῆς αὐτοῦποιήσεως πέπλον φιλοτιμησάμενοι, τάχα δὲ καὶ πρὸς χάριν μιμήσασθαι, πολλὰμὲν ἐπονῆσαντο, οἱ μὲν οὕτως, οἱ δ' ἄλλως, οὐδεὶς δὲ κρεῖττον τι τῆς τοιαύτηςὀλιγοστίχου Ὀμηρικῆς γραφῆς ἐπραγματεύσατο καὶ γλυκύτερον. 1.584 ΕΚ ΤΩΝ ΤΗΣ ΓΑΜΜΑ ΡΑΨΩΙΔΙΑΣ(η. 1) Ὅτι ἐπιγραφὴ τῆς γάμμα ῥαψωδίας πεζὴ μὲν· ὄρκοι καὶ μονομαχίαἈλεξάνδρου καὶ Μενελάου, ἔμμετρος δὲ αὐτῆ· γάμμα δ' ἄρ ἄμφ' Ἐλένης οἴοις μόθος ἐστὶν ἀκοίταις. Ἰστέον δέ, ὅτι τὸ γάμμα στοιχεῖον γέμμα φασίνἼωνες καὶ μάλιστα Δημόκριτος, ὃς καὶ τὸ μῦ μῶ λέγει, ὡς ἐν ῥητορικῶεὔρηται Λεξικῶ. Ὅτι φιλέλλην ὁ ποιητὴς ὧν, ὡς μυριαχοῦ φαίνεται, ἀνάπαλινπρὸς τοὺς Τρῶας διατίθεται. διὸ καὶ τὰ πολλὰ οὐκ εὐλογεῖ τὰ Τρωϊκά. ἐνταῦθατοίνυν τὴν εἰς τὸν πόλεμον αὐτῶν ἀπροβούλευτον, ὡς ἐδηλώθη, καὶ διὰ τοῦτοοὐκ εὐκοσμον πρόοδον ὑποδηλῶν μετὰ κλαγγῆς, ἦτοι ἀνάρθρου θορύβου,προϊέναι εἰς μάχην φησὶν αὐτοὺς λέγων, ὅτι, ἐπεὶ τῶν τε Τρῶων τῶν τε Ἀχαιῶνκόσμηθεν ἕκαστοι, «Τρῶες μὲν κλαγγῆ ἐνοπῆ τ' ἴσαν ὄρνιθες ὡς» καὶ τὰ ἐξῆς.καὶ ἔστι συντομωτάτη παραβολὴ τὸ «ὄρνιθες ὡς». ὄρνιθων δὲ τὸ κλάζειν. λέγεται δὲ ποτε καὶ ἐπὶ ἄλλων, ὡς προεῖρηται, διαφορῶν. Ἰστέον δέ, ὅτι τῶνόνματι τῶν Τρῶων καὶ τοὺς αὐτῶν ἐπικούρους δηλοῖ. Ἐνοπῆ δὲ οὐχ' ἀπλῶσῆ φωνή. ἐκείνην γάρ ὅσα λέγει εὐκοσμον οὕσαν, ὅπου γε καὶ ἡ Καλλιόπη ἐκ τῆστοιαύτης ὁπὸς παρωνόμασαι· ἀλλ' ἔστιν ἐνοπῆ ἢ ταραχώδης βοή, ἦν ποτε καὶφύλοπιν ἂν εἶπη τις. τὸ δὲ «ἴσαν» πεζῶ μὲν λόγῳ οὐκ ἂν εὐχρηστηθεῖη, ποιηταῖςδὲ χρησιμεύει. ἔστι δὲ αὐτοῦ τὸ θέμα ἴω, οὗ τὸ πληθυντικὸν ἴομεν πολλαχοῦ 1.585 εὔρηται παρὰ τῷ ποιητῆ. τοῦτο τὸ ἴω πλεονασμῶ τοῦ ᾠε γίνεται εἴω, καὶ συναιρέσει εἴω, ἐξ οὗ καὶ τὸ «ἦομεν ἀνά δρυμὰ» ἐν Ὀδυσσεΐα, καὶ ὑπερσυντέλικοςἦειν καὶ «ἦἴα γουνούμενος». εἰ δὲ τις προϋπάρχειν μὲν ἐρεῖ τὸ εἴω διὰ διφθόγγου,ἀπ' αὐτοῦ δὲ γενέσθαι τὸ διὰ τοῦ ἴωτα γραφόμενον ἴω ἀπελεύσει τοῦ ᾠε,οὐκ ἂν λέγοι τι ἄδεκτον. [Δηλοῖ δὲ ποτε τὸ ἴσαν καὶ γνώσιν τινὰ ὡς ἐν τῷ»τάδ' οὐκ ἴσαν ὡς ἐτέτυκτο».] Τὸ δέ, «ἕκαστοι» ταυτόν ἐστι τῷ οἱ καθέκαστα,οὐς

φθάσας πληθὺν ἔφη ὁ ποιητὴς ἄλλην οὔσαν παρὰ τοὺς ἡγεμόνας. διὸ λέγει»ἄμ' ἡγεμόνεσιν ἕκαστοι», ἤγουν ἡ πληθὺς μετὰ τῶν ἡγεμόνων, κατ' ἐξοχήνιδία ἐκφωνήσας τοὺς ἡγεμόνας. Οὐκ ἔστι δὲ ἐναντία τὸ ἐκοσμήθησαν καὶ τὸ»κλαγγῆ ἔπορεύοντο». ἡ μὲν γὰρ ἄθροισις καὶ ἡ στάσις καὶ ἡ τῶν φύλωνδιάκρισις καὶ τοῖς Τρωσὶν εὐκόσμως εἶχεν, ἡ δὲ κίνησις οὐκ ἀθουρύβως ἐγένετο. Ἰστέον δέ, ὅτι φιλοσόφως ἰδίᾳ μὲν τέθειται τὸ ἡγεμόνεσσι κατ' ἐξοχήν τινα, ἰδίᾳδὲ τὸ ἕκαστοι. οἱ μὲν γὰρ ἡγεμόνες ὡς θεῖοι καὶ θεοειδεῖς τῇ μονάδι καὶ τῷ ἐνιέγγιζουσιν, ἡ δὲ πληθὺς ἐκάς ἦτοι πόρρω τοῦ τοιούτου καλοῦ εἰσιν, ὡς καὶ ἡἐτυμολογία δηλοῖ. Ἀπὸ γὰρ τοῦ ῥηθέντος ἐκάς πρῶτα μὲν, [ὡς καὶ προεδήλω1.586 ται σαφῶς,] γίνεται τὸ ἐκάτερος, ἐπὶ δύο τινῶν λεγόμενον, ὅπερ ὡς οἶα τολμησανδιάστασιν ἐκ δυασμοῦ ἕκαθεν τῆς μονάδος ἐστί. ἐξέστη γὰρ καὶ οἶον ἀποκεχώρηκε τοῦ μοναδικοῦ τὸ δυαδικόν. καὶ οὕτω μὲν τὸ ἐκάτερος ἐκάς ἐστί πως τῆςμονάδος δυάδα δηλοῦν κατὰ τινα τύπον συγκριτικόν, τὸ δὲ ἕκαστος ὡς οἶα τιῦπερθετικὸν ἐσχημάτισται, τεθὲν μὲν ἐπὶ τριάδος πυθμενικῶς, λεγόμενον δὲ καὶἐπὶ τῶν ἐξῆς ἀπάντων ἀριθμῶν. καὶ ἔστι τρόπον τινα τὸ ἕκαστος ἀντὶ τοῦπορρωτάτος, ὡς λέγεσθαι τὸ ἐκάτερος καὶ ἕκαστος πρὸς τινα ὁμοιότητα τοῦἐκαστέρω καὶ ἐκαστάτω, ἦτοι πορρωτέρω καὶ πορρωτάτω. ἕκαστοι οὖν ἡπληθὺς, ὡς εἴρηται, ἡ μακρὰν καὶ τῆς μονάδος ναὶ μὴν καὶ τῆς δυάδος, ἡτιςοὐδ' αὐτὴ ἐστί πληθὺς. (ἡ. 2 ς.) Ὅτι ἀκύρως νῦν τὴν κλαγγὴν ἐπὶ ἀνθρώπωνεἰπὼν παρεμυθήσατο τὴν τόλμαν τῇ τῶν γεράνων παραβολῇ. εἰ γὰρ ἐκείναιςεἰκόασι τὴν κραυγὴν, ἄρα καὶ κλάζουσι. τοῦτο δὲ καὶ ἐπὶ ἄλλων λέξεωνποιήσεται ἐν τοῖς ἐξῆς, ὡς γνωσόμεθα, τουτέστι τὰς τολμηρὰς λέξεις θεραπεύσειπαραβολαῖς, ὡς κατὰ τόπους δηλωθήσεται. ἡ καὶ ἑτέρως. ἐπεὶ ἡ προλαβοῦσασύντομος παραβολή, τὸ «ὄρνιθες ὡς» ἀορίστως εἶχεν-ἄδηλον γὰρ ἦν περιποίων ὄρνιθων λέγει διὰ τὸ γενικὴν λέξιν εἶναι τοὺς ὄρνιθες-διαρθροῖ ἐκείνηνκαὶ μονονουχὶ λέγει, ὅτι ὄρνιθας τὰς γεράνους εἰδικῶς ἐνταυθοῖ νοητέον. (ἡ. 3-7) Οὕτω γὰρ οἱ Τρῶες ἐχρῶντο κραυγῇ, καθά, φησί, «κλαγγὴ γεράνων πέλειοὐρανόθι πρό, αἶ τ' ἐπεὶ οὖν χειμῶνα φύγον καὶ ἀθέσφατον», ὅ ἐστι πάμπολυ,»ὄμβρον, κλαγγῇ ταί γε πέτονται ἐπ' Ὀκεανοῖο ῥοάων ἀνδράσι Πυγμαίοισιφόνον καὶ κῆρα φέρουσαι· ἡέριαι δ' ἄρα ταί γε κακὴν ἔριδα προφέρονται». καὶἄλλως δὲ τὴν ῥηθεῖσαν παραβολήν, τὸ «ὄρνιθες ὡς», σύντομον οὔσαν καὶἀσαφῆ, οὐ μόνον, ὡς εἴρηται, διὰ τὸ γενικὸν τῆς φωνῆς καὶ ἀορίστον, ἀλλὰ καὶδιὰ τὸ ἄδηλον τοῦ τόπου, περὶ ὃν ἡ κλαγγή, διασαφεῖ ὁ ποιητὴς ἐν στίχῳ ἐνιδίᾳ τοῦ ὠρισμένου εἴδους τοῦ τῶν κλαγκτικῶν γεράνων καὶ τῆς προσθήκης τοῦτόπου, εἰπὼν· καθά κλαγγὴ γεράνων πέλει οὐρανόθι πρό. τὰ δὲ ἐξῆς ἱστορικῶςκεῖνται κατὰ ἰδίαν ἐκφώνησιν, ὅπερ ἀλλαχοῦ Ὅμηρος οὐ ῥαδίως εὔρηταιποιῶν. ἄ γὰρ παρενείρει ταῖς παραβολαῖς, οὐκ ἀπαρτᾶ ἰδίᾳ, παρεμπλέκει δὲἐκεῖνα καὶ ἐπεμβλητικῶς πρὸ τῆς ἀποδόσεως τίθησιν. ἔστι δὲ ἀναπόδοτος ἡ τῶνγεράνων παραβολὴ αὕτη. οὐ γὰρ ἐπάγει πρὸς τὸ «ἢῦτε κλαγγὴ γεράνων πέλει»τὸ οὕτω καὶ οἱ Τρῶες ἔκλαζον. τοῦτο δὲ καὶ ἀλλαχοῦ πολλαχοῦ ποιεῖ καὶ ἔστισυντομίας ἡ μέθοδος. Σημείωσαι δέ, ὅπως καὶ ἐπὶ τῆς Ἑλληνικῆς τάξεως πρὸταύτης τῆς ῥαψωδίας παραβολῇ οὐ μόνον ἀπὸ γεράνων ἀλλὰ καὶ ἄλλων ὄρνιθωνκλαζόντων χρησάμενος ἐπ' ἐκείνων μὲν οὐδὲν εἶπε φορτικόν, ἐπὶ δὲ Τρῶων 1.587 σκωπτικὰ τὰ τῆς παραβολῆς ἔθετο. ἐπεὶ γὰρ αἱ γέρανοι καὶ ἀγεληδὸν πέτονταικαὶ μετὰ κλαγγῆς καὶ ποτὲ μὲν ὑψηλαί, ποτὲ δὲ πρόσγειοι, τῷ μὲν τῆς προσγειοῦπτήσεως ἀγελαστικῶ τὴν τῶν Ἑλλήνων εἶκασε φθάσας πορείαν, παρέλκον ἐκεῖθις ἐπὶ τῶν ὄρνιθων τὸ κλαγγηδόν, τὴν δὲ τῶν Τρῶων ἄρτι κραυγὴν εἶκασε τῆκλαγγῆ, αὖξων τὸν θροῦν τῇ παραβολῇ, ὡς οὐκ εὐκόσμως στελλομένων εἰσπόλεμον. (ἡ. 3) Ἰστέον δὲ καί, ὅτι Ὅμηρου εἰπόντος τὰς

γεράνους πέτεσθαι οὐρανόθι πρό φασιν οἱ παλαιοὶ οὐρανὸν ἐνταῦθα λέγεσθαι τὸν ὑπὸ τὰ νέφητόπον, ὥστε τῷ λόγῳ τούτῳ τὰς τοῦ ὄρου Ὀλύμπου κορυφὰς καὶ ἄλλων τινῶν μὴ νεφελουμένας οὐ μόνον ἐπουρανίους εἶναι, ἀλλὰ καὶ ὑπερουρανίους, ὡς πρὸς τὸν τοιοῦτον οὐρανόν. [Ἰστέον δέ, ὅτι ἐν τῷ κλαγγῇ πλεονασμὸς ἐστὶ συνήθηστοῦ νῦ πρὸς ὄγκον φωνῆς, ὡς καὶ ἐπ' ἄλλων προδεδήλωται. φύσει μὲν γὰρ κλαγγή, ὡς ἐρυγή, ἐπενθέσει δὲ τοῦ ῥυ κλαγγῇ κατὰ τὸ κλάζω, ἔκλαξα, ἔκλαγξα.] Ἐτιίστέον καί, ὡς κρουστικῇ τῷ τόνῳ ἢ τῆς προθέσεως φωνῆ ἐν τῷ οὐρανόθι πρό. αἴτιον δέ, ὅτι οὐ κατασπᾶ βαρύνουσα συνέπεια. τὸ δ' ὅμοιον, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ φανεῖται, καὶ ἐπὶ ἐτέρων γίνεται, οἷον «δράσω τε πρός» καὶ «μικρόν τι πρό» καὶ Ἀρτέμιδι ζύν» καὶ «οὐδὲ κακῶν ἔξ». Σημεῖωσαι δὲ καί, ὅτι μὴ ἔχων ἐπὶ τῆς γεράνων φωνῆς λέξιν καιριωτέραν τῆς κλαγγῆς ἐνδιατρίβει τεχνικῶς αὐτῇ, ἐπιμείνας καὶ εἰς τρις τῇ λέξει χρησάμενος. δῆλον δέ, ὅτι φωνητικῇ ἢ γέρανος. τοιαῦτα γὰρ φύσει τὰ δειλότερα τῶν ζῶων φωνητικώτερα τῶν ἀνδρείων. ἔτι τε εὐαισθητότερον ἢ γέρανος ἔχει καὶ ῥᾶον τοῦ ψύχους ἀντιλαμβάνεται καὶ τὸν χειμῶνα φεύγουσα, ἤτοι τὴν χειμερινὴν κατάστασιν ἢ τὰ τῆς Θράκης χειμέρια, εἷς τε ἄλλους τῶν θερμότερων τόπων ἐκδημεῖ καὶ εἰς Ὀκεανὸν δὲ πέτεται τὸν νότιον, περὶ ὃν μυθεύεται καὶ τοὺς Πυγμαίους εἶναι. κατὰ δὲ Ἀριστοτέλην εἰπεῖν, αἱ γέρανοι μεταβάλλουσιν ἐκ τῶν ἐσχάτων εἰς τὰ ἔσχατα, ἡγουν ἐκ τῶν Σκυθικῶν πεδίων εἰς τὰ ἔλη, ὅθεν ὁ Νεῖλος ῥέει. (η. 5) Τὸ δὲ «ἐπ' Ὀκεανοῖο 1.588 ῥοάων» ἀντιπτωτικῶς εἴρηται ἀντὶ τοῦ «ἐπ' Ὀκεανοῖο ῥοάς». χρῶνται δὲ τῷ σήματι τούτῳ μάλιστα καὶ οἱ συγγραφεῖς, οἷον ἤλασεν ἐπὶ τῆς δεῖνα πόλεως ἢ ἀπῆλθεν ἢ εἶ τι τοιοῦτον. (η. 6) Ἰστέον δέ, ὅτι διὰ μὲν τῶν γεράνων τὸν Τρωϊκὸν ὁ ποιητὴς αὖξει θροῦν, ὡς προεῖρηται, τῷ δὲ τῶν Πυγμαίων ἐπεισοδίῳ διὰ τὸ ξένον τῆς ἱστορίας ψυχαγωγεῖ τὸν ἀκροατὴν τὸ σύνηθες ποιῶν. φιλοτιμεῖται γὰρ ἐν ταῖς παραβολαῖς πολλά, ὡς προγέγραπται, τῷ ἀκροατῇ συντείνοντα πρὸς πολυμάθειαν. Λέγεται δέ, ὅτι οἱ Πυγμαῖοι οὐδὲ πηχυαῖοι τὸ μέγεθος εἶσι. παρωνομασμένοι γὰρ εἰσι πυγόνι. πυγούσιον δὲ ἐστὶ διάστημα τὸ ἀπὸ ἀγκῶνος ἕως τοῦ μικροῦ δακτύλου ἢ καὶ τῶν δακτύλων συνεσταλμένων. Ἰστορεῖται δὲ καί, ὅτι κέρατα περιτίθενται καὶ ἐν σχήματι κριῶν, ὡς Ἐκαταῖος φησὶ, κρόταλα ψοφοῦσι καὶ οὕτω τὰς πυγμαιομάχους γεράνους ἀμύνονται καταφρονούσας ἄλλως τοῦ μήκους. γεωργικοὶ δὲ εἰσιν, ὡς φασιν. ὅτι δὲ καὶ ἀξίνη ἐχρήσαντο ἐπὶ τὸν ἄσταχυν, γελοῖον μὲν καὶ οὐ πιθανόν, λέγεται δέ. ἀρέσκει δὲ καὶ Ἀριστοτέλει μὴ μῦθον εἶναι τὰ κατὰ τοὺς Πυγμαίους. Λέγει γάρ, ὅτι περίπου τὰ ἔλη τὰ ἄνω τῆς Αἰγύπτου, ὅθεν ὁ Νεῖλος ῥέει, ἔστι κατὰ ἀλήθειαν γόνος τοιοῦτος, μικροὶ καὶ αὐτοὶ καὶ οἱ ἵπποι. εἰσὶ δὲ, φησὶ, τρωγλοδύται τὸν βίον. ὁδὲ Γεωγράφος πεντασπιθάμους καὶ τρισπιθάμους ἀνθρώπους ἱστορῶν πόλεμον πρὸς τοὺς τρισπιθάμους εἶναι ταῖς γεράνοις φησίν. Ἐν δὲ τοῖς τοῦ Ἀθηναίου κεῖται καί, ὅτι ἱστορεῖται, ὡς οἱ μικροὶ ἄνδρες οἱ ταῖς γεράνοις διαπολεμοῦντες πέρδιξιν ὀχήματι χρῶνται καὶ ὅτι οἱ Πυγμαῖοι πέρδιξι καὶ γεράνοις πολεμοῦσιν. [Εἰ δὲ μὴ καθαρῶς ἐκ τῆς πυγόνος οἱ Πυγμαῖοι παρώνυμοι ἀλλ' ἐκ τῆς πυγμῆς, καινὸν οὐδέν. διὰ γὰρ τὸ σαφές τῆς τῶν δακτύλων συστολῆς, οἷς πρὸς πῆχυν μετροῦνται συνεσταλμένοι οὖσιν, οὐ Πυγόνιοι λέγονται ἢ τι τοιοῦτον, ἀλλὰ Πυγμαῖοι. Ὅτι δὲ καὶ βόρειοι Πυγμαῖοι περὶ πού τὰ τῆς Θούλης ἀντιπέραια, ἔνθα τὰ Ἰγκλικὰ, βραχύσωμοι καὶ αὐτοὶ καὶ ὀλιγοχρόνιοι ἐς τὸ παντελές, βέλεσι χρώμενοι λεπτυνομένοι ὡς εἰς βελόνην, περιάδεται. καὶ εἰσιν οἱ βεβαιοῦνται ἀνθρωπάρια τοιαῦτα ἰδεῖν. αἱ μέντοι Πιθηκοῦσαι νῆσοι οὐ τοιούσδε τινὰς 1.589 ἔχουσιν, ἀλλ' ἕτεροῖαι περιφέρονται.] (η. 7) Ἡέρια δὲ τοῖς Πυγμαῖοις αἰγέρανοι ἐπιτίθενται, ὅ ἐστι πρῶϊνα ἢ διὰ τοῦ ἀέρος πετόμενα. ἢ δὲ λέξις κεῖται καὶ ἐν τῇ ἄ ραψωδίᾳ. Ὅρα δὲ

ένταῦθα καὶ τὸ φέρειν ἐνεργητικῶς τε λεχθὲν ἅμα καὶ παθητικῶς ἐν τῷ «φέρουσαι» καὶ «προφέρονται». καὶ ὅτι οὐδ' ὄλως οὐδ' ὑπόνοιαν βαστάγματος ἐμφαίνει ἐνταῦθα τὸ φέρειν κατὰ τοὺς τοῦ ἄγειν καί φέρειν παρατηρητάς, ὡς οὐδ' ἐν τῷ διαφέρειν καὶ διαφέρεσθαι, ἀφ' ὧν ἡ διαφορά καὶ ὁ τῷ πατρὶ διάφορος ἦγουν ἐναντίος, οὐδ' ἐν τῷ ἐμφέρειν, ὅθεν ἐμφέρεια, ἢ ὁμοιότης, οὐδ' ἐν τῷ συμφέρειν, ἐξ οὗ καὶ τὸ κοινῶς συμφέρον, τὸ καὶ συνοῖσον, καὶ ἡ ξυμφορά, ἢ τε βαρεῖα καὶ ἡ ἀπλῶς κατὰ ἀπόβασιν, οὐδ' ἐν τῷ περιφέρειν καὶ ἀποφέρειν καὶ ὑποφέρειν, ὧν γεννήματα ἢ κατὰ κύκλον περιφέρεια καὶ ἀποφορά, ἢ ὁδμή, καὶ ὑποφορά καὶ ἀνθυποφορά, αἱ ῥητορικαί, οὐδ' ἐν τῷ προφέρειν καὶ ἐκφέρειν, ὧν τοῦ μὲν ἢ κατὰ λόγον προφορά, τοῦ δὲ τὸ «ὄτ' ἂν ἐκφέρῃ μέγα». ἢ μέντοι νεκρική ἐκφορά καὶ ἡ ἐκφόρησις καὶ τὰ τούτων ῥήματα, δῆλον, ὅτι δηλοῦσι βάσταγμα κατὰ τοὺς, ὡς ἐρρέθη, παρατηρήσαντας. (ἡ. 8 ς.) Ὅτι ἐπαιῶν τὸ τῶν Ἀχαιῶν ὁ ποιητὴς ἐνταῦθα εὐκοσμόν φησιν· «οἱ δ' ἄρ' ἴσαν», ὅ ἐστιν ἐπορεύοντο, καθὰ πολλαχοῦ λέγεται, «μένεα πνεῖοντες Ἀχαιοὶ ἐν θυμῷ μεμαῶτες ἀλεξέμεν ἀλλήλοισι». καὶ τῷ ὄντι ἐπαινετέοι εἰσίν, οἱ τῶν Τρώων κλαζόντων αὐτοὶ σιγῇ ἦσαν, πλὴν οὐ κατεπιτηχότες-ἐμποιεῖ γὰρ ποτε καὶ τὸ δέος σιγῆν-ἀλλὰ μένεα μὲν πνέοντες καὶ ἀλεξήσιν ἀλλήλοισι θέλοντες, σιγῶντες δέ, ὡς ἂν ἐπιταττόντων ἔχοιεν ἀκούειν τῶν ἡγεμόνων. καὶ ὄρα τὸ «μένεα πνέοντες», ἦγουν ζῶντες μένος καὶ ἀνδρία ὄντες αὐτόχρομα, ὡς οἷα σύστασιν καὶ πνοὴν τὸ μένος ἔχοντες. ἐκ τούτου δὲ καὶ τὸ θυμοῦ πνέειν εἴληπται τοῖς μεθ' Ὅμηρον. ἢ καὶ ἄλλως εἰπεῖν μένεα πνέοντες καὶ οὐ κατὰ τοὺς Τρώας ἐνοπήν καὶ κλαγγήν, ἀπλούστερον δὲ εἰπεῖν, ταῦτά εἰσι τὸ μένεα πνέοντες καὶ τὸ θυμῷ μεμαῶτες. ἐπεὶ γὰρ μένος καὶ ἡ ψυχικὴ προθυμία, μένος οἷον πνέει ὁ τῆ ψυχῆ προθυμούμενος. (ἡ. 10-4) Ὅτι τὸν Νότον γεννητικὸν ὁμίχλης φησὶ φυσικῶς λέγων, διαγράφει δὲ καὶ τὴν αὐτῆς πύκνωσιν λέγων τοσοῦτον διῖκνεῖσθαι τὴν ὄψιν διὰ τοῦ πάνυ ὁμίχλώδους ἀέρος, εἰς ὅσον ἀνάφικετο λίθου βολῆ. καὶ ταῦτα οὕτως φύσει εἰπὼν, εἶτα καὶ πραγματικά τινα προστίθησι διὰ πολυπειρίαν τῶν ἀκροωμένων λέγων τὴν ὁμίχλην ποιμέσι μὲν οὐφίλην εἶναι, τῷ κλέπτῃ δὲ ἀμείνω καὶ τῆς νυκτός, διὰ τὸ μὴ πάνυ πεφυλάχθαι ἡμέρας τὰ βοσκήματα, ἀλλ' εὐεπιβούλευτα εἶναι κλέπταις διὰ τὸ σκεδάννυσθαι αὐτὰ ἐν τοιαύτῃ ὁμίχλῃ. ἢ καὶ ἀπεικάζει τὸν ἐν τῷ θέρει γῆθεν αἰρόμενον ἢ καὶ 1.590 ὀρνύμενον κονίσαλον, προσφυῶς τῷ πράγματι διὰ τὴν ὁμοιότητα. ὁμίχλη γὰρ καὶ κονιορτὸς ὁμοίως καὶ ὁμοίως ἐπιπροσθοῦντα τοῖς ὄμμασιν. οὕτω κριτὴς ὁμοιοτήτων ἄριστος Ὅμηρος. τάχα δὲ τις ἀκινδύνως ἀντιστρέψας καὶ τὴν ὁμίχλην ποτὲ τοιοῦτω ἂν κονισάλῳ ἐν παραβολῇ ἀπεικάζει δι' ὁμοιότητα. ἔστι δ' ἐν τούτοις ἡ Ὀμηρικὴ φράσις αὕτη· «εὐτ' ὄρεος κορυφῆσι Νότος κατέχευεν ὁμίχλην ποιμέσιν οὐ τι φίλην, κλέπτῃ δὲ τε νυκτὸς ἀμείνω, τόσσον τίς τ' ἐπιλεύσει», τουτέστι βλέπει, «ὅσον τ' ἐπὶ λαῶν ἴησιν», ἦγουν ἐφ' ὅσον διάστημα λίθον ἀφήσιν, «ὡς ἄρα τῶν ὑπὸ ποσσὶ κονίσαλος ὠρνυτ' ἀελλῆς ἐρχομένων». (ἡ. 13) Γίνεται δὲ κονίσαλος ἐκ τοῦ κονίω κονίσω, ὡς ἴξω ἴξαλος, ἢ ἐκ τοῦ τὴν κόνιν σεσαλεύσθαι. Ἰστέον δὲ καί, ὅτι ὁ κονίσαλος καὶ πάτος λέγεται, ὡς δηλοῖ ὁ εἰπὼν, ὅτι ὁ ἰδρῶς τῶν γυμναζομένων μίχθεις τῷ πάτωσιν τελεῖ πρὸς διαφόρησιν ὄγκων τῶν παρὰ φύσιν. κονίσαλον δέ, φησὶν, ὀνομάζουσιν αὐτὸν ἔνιοι τῶν περιέργως ἀττικίζόντων. καὶ μέμνησο τούτου καὶ εἰς τὸ «πάτον ἀνθρώπων ἀλεείνων». [(ἡ. 11) Ἀμείνων δὲ νυκτὸς τῷ [τῶν ποιμνίων] κλέπτῃ ἢ, ὡς ἐρρέθη, βαθυτάτη ἐν ἡμέρᾳ ὁμίχλη διὰ τὸ ἀφύλακτον. νυκτὸς μὲν γὰρ τάσσονται φυλακαί, οὐ μὴν δὲ οὕτω καὶ μεθ' ἡμέραν.] (ἡ. 13) Τὸ δὲ «κονίσαλος ὠρνυτο» ἢ ἀπλότης ἐστὶ τοῦ συνθέτου κονιορτοῦ. (ἡ. 11) Σκοπητέον δὲ, εἴπερ ποιμένα ἐνταῦθα γενικῶς εἶπε καὶ τὸν αἰπόλον. ἐν γὰρ ὁμίχλῃ

πάντως ἐπιβούλευτον οὐδὲν ἦττον ποιμνίου τὸ αἰπόλιον, ᾧ καὶ μάλιστα προσφνεῖς αἰπερὶ τὰς τῶν ὀρῶν κορυφὰς νομαί. [Ὡς δὲ τὸ αἰπόλιον ῥᾶόν ἐστι τηνικαῦτα κλέπτεσθαι διὰ τὸ πλατὺ νέμεσθαι καὶ οὕτως ἐσκεδάσθαι, οὐκ ἄδηλόν ἐστιν.] (η. 13) Ἀελλῆς δὲ κονίσσαλος ὁ συνεστραμμένος δίκην ἀελλῆς. Ἔτερον δὲ τούτου τὸ ἀολλέες παρ' Ὀμήρῳ καὶ τὸ ἀλέες παρ' Ἡροδότῳ ἐν τῷ «εἰσέπεσον ἀλέες εἰς τοὺς Πέρσας». δύναται δὲ ἄλλως τὸ ἀελλῆς χρησιμον εἶναι καὶ εἰς ἐτυμολογίαν τοῦ κονισάλου, ἵνα ἦ κονίσσαλος κόνις ἀελλῆς. [(η. 10) Ἰστέον δὲ καί, ὅτι τὸ «κατέχευεν ὀμίχλην» τὸ τῆς ὀμίχλης ὑλικὸν αἴτιον δηλοῖ. ἐξ ὑγρότητος γὰρ καί, ὡς εἰπεῖν, ἀπέπτου δρόσου ἐστὶ καὶ αὐτή, καθὰ καὶ ἡ πάχνη.] (η. 14) Ὅτι κυρίως διαπρήσσειν ἐπὶ θαλάσσης τὸ διαπερᾶν, ὡς πολλαχοῦ φαίνεται, νῦν δὲ καταχρηστικῶς φησι τὸ «διέπρησαν πεδίοιο», ἦγουν διὰ τῆς πεδιάδος ἦρχοντο οἱ Ἀχαιοί. (η. 15–22) Ὅτι θρασύδειλον τὸν θερασίτην φθάσας ὑπετυπώσατο, ὃς 1.591 ἐξ οὕτω πολλοῦ καὶ ἀσχετοῦ θράσους κατὰ γυναῖκα ἐδάκρυε, καὶ τὸν Ἀλέξανδρον δὲ τοιοῦτον ὧδε καθυπογράφει φάμενος· «οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν», ἦγουν κατ' ἀλλήλων, «ἰόντες, τοῖσιν μὲν προμάχιζεν Ἀλέξανδρος θεοειδής». εἶτα καὶ τὸν ὀπλισμὸν αὐτοῦ φράζων Ὀμηρος ἐπάγει· «παρδαλέην ὠμοῖσιν ἔχων καὶ καμπύλα τόξα καὶ ξίφος· αὐτὰρ ὁ δοῦρε δύω κεκορυθμένα χαλκῶ πάλλων Ἀργείων προκαλίζετο πάντας ἀρίστους» εἰς μάχην, οἱ ἐώρων αὐτόν «ἐρχόμενον προπάροιθεν ὀμίλου μακρὰ βιβῶντα». καὶ νῦν μὲν οὕτω θρασὺς ὁ Πάρις. (η. 30–7) Νοήσας δὲ Μενέλαον ἐν προμάχοισι φανέντα «κατεπλήγη φίλον ἦτορ, ἅψ δ' ἐτάρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο κῆρ' ἀλεείνων», φυγῶν ἀγεννῶς παλίνορσος, ὥσπερ τις δράκοντα ἰδὼν ἐν ὄρει καὶ εἰς ὄχρον μεταχρωσθεὶς καὶ τρόμον παθὼν, καθάπερ ὁ ποιητὴς ἐρεῖ προῖών. (η. 31) Ἐντούτοις δὲ ὄρα τὸ κατεπλήγη, οὕτως εἰπεῖν ἀρέσαν τῷ ποιητῇ. ἄλλως γὰρ πληγῆναι μὲν φασιν ἐπὶ σώματος, καταπληγῆναι δὲ ἐπὶ ψυχῆς, ὥσπερ καὶ ἐκπλαγῆναι, οἷον· «ἔρωτι θυμὸν ἐκπλαγεῖσα» παρ' Εὐριπίδῃ, ὅθεν καὶ ἐκπλαγος, ὡς προέγραπται, καὶ κατὰ μετάθεσιν ἐκπαγλος, ὁ ἐκπλήττειν δυνάμενος. Σημειῶσαι δὲ καί, ὡς θαυμασίως Ὀμηρος, ἐν οἷς δοκεῖ ἐπαινεῖν τὸν Ἀλέξανδρον, πλαγίως πως ψέγει αὐτόν. (η. 16) Τὸ γοῦν θεοειδής, ὁ πεντάκις ἐν τοῖς ἄρτι ἐπιλέγει τῷ Ἀλεξάνδρῳ, ἔστι μὲν ταυτόν, ὡς εἶπερ εἴποι αὐτόν θεοῖς ἐοικότα τὸ εἶδος ἦτοι περικαλλῆ. ὅτι δὲ ἐπὶ ψόγου λέγει αὐτό, δηλὸν ἐν οἷς μετ' ὀλίγα ὁ Ἐκτωρ ὀνειδίζων ἐρεῖ· «Δύσπαρι, εἶδος ἄριστε, γυναιμανές, ἡπεροπευτά». τὸ γὰρ εἶδος ἄριστε ταυτόν πῶς ἐστὶ τῷ θεοειδές. καὶ μετ' ὀλίγα· οὐνεκα καλὸν μὲν σοι εἶδος, οὐκέτι δὲ βίη φρεσὶν οὐδέ τις ἀλκή». οὕτω καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα λέγει περὶ Ἀντινόου «οὐκ ἄρα σοὶ γ' ἐπ' εἶδει καὶ φρένες ἦσαν». καὶ τῷ ὄντι ὀνειδος εἶδος καλὸν οὐχ' ὁμοιούμενον ψυχῇ. τινὲς δὲ τὸ θεοειδής ἀντιτοῦ θεοῖς εἰδόμενος, κατὰ τὸ εὐγενὲς δηλαδὴ καὶ τὸ τοῦ τοξεύειν ἐπιστημονικόν. ὅτι δὲ οὐδ' οὕτω ἐξ ὀρθοῦ ἐπὶ ἐπαίνου καθαροῦ λαμβάνει Ὀμηρος τὸ θεοειδές, δηλοῖ εἰπών, ὡς καθ' ὅμιλον ἔδου Τρώων δέσας Ἀλέξανδρος θεοειδής, ὁ ταυτόν ἐστὶ τῷ «ἅψ εἰς ἐτάρους ἐχάζετο». αἰσχύνη γὰρ τὸ θεοειδές ὁ φεύγων. εἰ δέ γε καὶ ἀληθῶς ἐπὶ ἐπαίνου εἴρηται, σημειῶσαι, ὡς οὐ σκωπτικὸς ὁ ποιητὴς, ἀλλ' αὐτὸς μὲν ἐπαινῶν θεοειδῆ τὸν Ἀλέξανδρον λέγει, ἀφ' ὧν ἔχει καλῶν, τὰ δὲ ψογερά, τὸ «Δύσπαρι, εἶδος ἄριστε» καὶ τὰ ἐξῆς, οὐχ' ὁ ποιητὴς ἀλλ' ὁ Ἐκτωρ τοῦ ἀδελφοῦ κατέλεξεν. Ἔοικε δὲ καὶ ἀντιθετικῶς σχήματι τὸ «Δύσπαρι, εἶδος ἄριστε». οἷον γὰρ φησιν, ὅτι ὁ Πάρις κακὸς μὲν ἀνθρωπός ἐστι, τὸ δὲ εἶδος ἄριστος, ἦτοι καλὸς τὸ εἶδος, ὅπερ γυναικῶν μάλιστα ἔπαινος. διόπερ ἐν τοῖς ἐξῆς εὐεΐδεια τὴν Ἑλένην ἐρεῖ. ἐπιτείνει δὲ τὸν ἔπαινον τοῦτον μάλιστα τῷ Πάριδι, ὅτε εἶπη αὐτόν κάλλι στίλβειν. (η. 17) Παρδαλέην δὲ 1.592 ὠμοῖς Ἀλέξανδρος ἔχει, ἐπεὶ μὴ ἦν βριθὺς ὀπλίτης.

διὸ τόξα καὶ ξίφος καὶ δύοδόρατα ἔφερον, ὡς ἂν ἔχοι τάχα φεύγειν ἐλαφρότερον. ἐν δὲ τοῖς ἐξῆς καὶ ἄλλους ἥρωας εὐρήσομεν δορὰς ζῶων περικειμένους, τὸν μὲν λεοντῆν, τὸν δὲ λυκῆν. ἔστι δὲ παρδαλή δορὰ παρδάλεως, ὡσπερ καὶ λεοντή ηἰ τοῦ λέοντος, κατὰ ἔλλειψιν τοῦ δορά, καὶ λυκῆ ηἰ τοῦ λύκου καὶ τραγῆ ηἰ τοῦ τράγου. Ἰστέον δὲ, ὅτι παρ' Ἡροδότῳ κεῖται καὶ ἀνθρωπεῖη, ἡ τοῦ ἀνθρώπου δορὰ, ἐν τῷ «σφάξας ἀπέδειρε πᾶσαν τὴν ἀνθρωπεῖν». ἐντελῶς δὲ ἔφρασεν Ἡρόδοτος ἀνθρωπεῖν εἰπὼν. τοιοῦτον δὲ καὶ ἡ ταυρεῖη καὶ ἡ ἐν Ὀδυσσεΐα αἰγείη κυνέη καὶ ὅσα τοιαῦτα, ἐν οἷς καὶ ἡ ἀπαθῆς παρδαλεῖη καὶ λεοντεῖη καὶ λυκεῖη καὶ τραγείη, ἃ ἐξωθήσαντα μὲν τὸ τῆς διφθόγγου ἱ παρδαλεῖη γίνεται καὶ λεοντεῖη καὶ λυκῆ καὶ τραγῆ καὶ τὰ ὅμοια κατὰ τὸ κυνέη καὶ κτιδέη, κραθέντα δὲ κατὰ τὸ συκέα συκῆ, γαλέα γαλῆ καὶ μυγαλῆ, νέα νῆ, σελήνη, ὡς ἐν τοῖς ἐξῆς που φανεῖται, ἀμυγδαλέα ἀμυγδαλῆ, ἀναγκαίως περισπῶνται κατὰ τὸ χαλκῆα χαλκῆ, χρυσῆα χρυσῆ καὶ ὅσα τοιάδε. διὸ καὶ τὰς τραγᾶς ἀναλόγως περισπῶμεν. Ἰστέον δὲ καί, ὅτι παροιμιωδῶς παρὰ τοῖς ὕστερον παρδαλεῖν ἐνεῖσθαι λέγεται ὁ ποικίλος τὸν τρόπον καὶ οἶον πολύστικτος τὸ ἦθος κατὰ τὴν πάρδαλιν, ὡσπερ καὶ ἄλωπεκῆν ὁ κερδαλέος καὶ δόλιος κατὰ τὴν κερδῶ καὶ λυκῆν ὁ ὑπουλος ἄρπαξ, φορεῖν δὲ καὶ νεβρίδα ῥηθείη ἂν Διονυσιακῶς ὀδειλὸς καὶ μέθυσος, ἥδη δὲ καὶ ποικίλος καὶ παλίμβουλος, ἐπεὶ στικτόν τι καὶ ἡ νεβρίς. οὐ μὴν καὶ λεοντῆν προσφυῶς πάνυ λεχθεῖη ἐνάπτεισθαι ὁ ἀνδρεῖος κατὰ τὸν Πάλαι Ἡρακλῆν ἢ κατὰ τὸν ὕστερον Ζιήλαν τὸν παρὰ τῷ Ἀρριανῷ. ἀχρειοῖ γὰρ τὸ ὄνομα τοῦτο ἢ κατὰ τὸν Αἰσώπειον ὄνον παροιμία, ὃς περιεδύσατο λεοντῆν, καθὰ που καὶ καλὸν κροκωτὸν ἢ ὁμοίως μυθευομένη γαλῆ. Τὸ δὲ καμπύλα τόξα τρόπῳ ποιητικῷ πληθύνεται, καθὰ καὶ τὸ ἄρματα καὶ ὄχεια, ὡς πολλαχοῦ φανήσεται. ὅθεν καὶ Εὐριπίδης λαβῶν φησὶν ὀχήματα ἦγουν ἄρμα. Καμπύλα δὲ κοινῶς πάντα τὰ τόξα. οὕτω δὲ καὶ ἀγκύλα καὶ ραιβὰ δέ, ὡς παρὰ Λυκόφρονι, καὶ σκολιὰ καὶ παλίντονα δέ. τοῦτο δὲ δοκεῖ παρὰ τῷ Ἡροδότῳ σκέψιν ἔχειν. λέγων γάρ, ὅτι τόξα παλίντονα Ἀράβιοι εἶχον, δίδωσιν ὑπονοεῖν, 1.593 ὡς οὐ πᾶν τόξον ἀπλῶς παλίντονον ἐστίν, ἀλλὰ τὸ εἰς πλεον ὀπίσω τῆ ἀνέσειράιβουμένον καὶ οἶον καμαρούμενον, ὅποια πολλὰ ἐν τοῖς ἐθνικοῖς τόξοις φαίνεται εἰσεῖτι καὶ νῦν. (ἡ. 18) Δόρυ δὲ ἀπλῶς μὲν ξύλον, ὡς τὸ «οὐ γὰρ πῶ τοῖον ἀνήλυθεν ἐκ δόρυ γαίης», ἦγουν φυτὸν δέρμα ἔχον καὶ πεφυκὸς ἀποδέρεσθαι. τὸ δὲ στρατιωτικὸν δόρυ λέγεται μὲν καὶ αὐτὸ οὕτω διὰ τὸ ἐκδαρῆναι τοῦ φλοιοῦ, ἀπὸ μέρους δὲ, τοῦ ξύλου δηλαδὴ, πολεμικὸν ὄπλον δηλοῖ. ὅτε δὲ τις εἴπη «δόρυ κεκορυθμένον χαλκῷ», τῆνικαῦτα μάλιστα ἐξ ὀρθοῦ τὸ πολεμιστήριον τεῦχος δηλοῖ. ὡσπερ γὰρ ἀνὴρ κεκορυθμένος ἦτο κορυστής, ὁ κόρυν ἔχων περιτὴν κεφαλὴν, οὕτω καὶ δόρυ πολεμικόν, τὸ ἔχον ἄνω οἷα κόρυν χαλκῆν, τὴν ἀπόσιδήρου ἐπιδορατίδα καταφράσσουσαν τὸ ξύλον ἀσφαλῶς, ὡς καὶ ἡ κόρυς τὸν μαχητῆν, ἣτις καὶ αἰχμὴ κυρίως λέγεται. τροπὴ δὲ τοῦ ἱσ εἰς ἱθ ἐστίν ἐν τῷ κεκορυθμένον, ὡσπερ καὶ ἐν τῷ μηνιθμός καὶ ἐν ἄλλοις πολλοῖς. (ἡ. 19) Δύω δὲ δοῦρε πάλλων Ἀλέξανδρος Ἀργείων προκαλίζετο πάντας ἀρίστους, ὡς ἡ τῆ φωνῆ προκαλούμενος καὶ κλάζων καὶ αὐτὸς ἡ τῷ βλέμματι μόνῳ καὶ τῷ στήματι, ὃ καὶ κάλλιον. μετ' ὀλίγα γοῦν φησὶν, ὅτι ἔφασαν Ἕλληνες πρόμονεῖν αὐτόν, οὐνεκα καλὸν εἶδος αὐτῷ. οὕτω καὶ σίδηρος ἐφέλκεται ἀνδρασθυμουμένους, οὐ τῆ φωνῆ, ἀλλὰ βλεπόμενος. (ἡ. 20) Προεκαλεῖτο δὲ, φησὶν, ὁ Πάρις τοὺς ἀρίστους μαχέσασθαι ἐν αἰνῆ δηϊοτήτι, τουτέστιν ἐν τῷ διαχειρῶν πολέμῳ, οὐ μὴν λόγοις, καθὰ μαχέσατο Ἀχιλλεὺς καὶ Ἀγαμέμνων εἵνεκα κούρης. (ἡ. 18) Τὸ δὲ «δύο δόρατα πάλλειν» καὶ ἀμφοτεροδέξιον τὸν Ἀλέξανδρον ὑποβάλλει νοεῖν, ὁποῖός που καὶ ὁ Ἀστεροπαῖος ἱστορηθήσεται. (ἡ. 19) Τὸ δὲ προκαλίζετο ἐκ τοῦ προκαλῶ παρῆκται, ὡς καὶ ἀνωτέρω τὸ προμάχιζεν ἐκ τοῦ

προμαχῶ. πολλά δὲ καὶ ἄλλα τοιαῦτα. (η. 20) Αἴνῃν δὲδηϊοτῆτα λέγει οὐ μόνον πρὸς διαστολὴν τῆς, ὡς ἐρρέθη, ἐν λόγῳ μάχης, ἀλλὰ καὶ καθόλου, καθὰ καὶ κακὴν ἔριν φθάσας ἔφη τὴν μεταξὺ τῶν γεράνων καὶ τῶν Πυγμαίων. (η. 22) Τὸ δὲ «μακρὰ βιβῶντα», ἦτοι βαίνοντα, ἔοικε πῶς πρὸς τὸ διαβαίνειν, ὃ καὶ παρ' Ὀμήρῳ κεῖται ἐν τῷ «εὖ διαβάς», ἦγουν διαστήσαστά σκέλη, καὶ παρὰ τῷ Κωμικῷ ἐν τῷ «τοσόνδε δ' αὐτοῦ βῆμα διαβεβηκότος». (η. 23–26) Ὅτι ἐχάρη Μενέλαος ἰδὼν τὸν Πάριν «ὥστε λέων ἐχάρη μεγάλω ἐπὶ σῶματι κύρσας», ὃ ἐφερμηνεύων ἐπάγει· «εὐρών ἢ ἔλαφον κεραὸν ἢ ἄγριον αἶγα πεινάων· μάλα γάρ τε κατεσθίει, εἴπερ ἂν αὐτὸν σεύωνται», ἦγουν διώκωσι, «ταχέες τε κύνες θαλεροὶ τ' αἰζηοί». καὶ νῦν μὲν οὕτω χαίροντι λέοντι τὸν Μενέλαον εἰκάζει, ἀφανισθέντος δὲ Ἀλεξάνδρου φοιτᾶν φησι τὸν αὐτὸν Μενέλαον ἂν' ὄμιλον θηρῶν εἰκότα, δηλαδὴ λέοντι ἄγρην ἀπολωλεκότι. (η. 23) 1.594 Ἀμφιβολία δὲ ἐνταῦθα τοῖς παλαιοῖς. ἢ γὰρ ἐπὶ ἐμψύχου λαμβάνει τὸ σῶμα, καὶ ποῦ ἢ πολλὴ παρατήρησις, ἢ λέγουσα τὸ δέμας μὲν ἐπὶ ἐμψύχου τιθέναι τὸν Ὀμηρον, ἐπὶ ἀψύχου δὲ τὸ σῶμα; ἢ ἄλλως ἐπὶ ἀψύχου εἴληπται νῦν τὸ σῶμα. καὶ μὴν οὐ θέμις, ὡς λόγος, νεκροῦ σώματος ἄπτεσθαι λέοντα. καὶ τοιαύτη μὲν ἡ τοῦ διλημμάτου διχόνοια. οἱ δὲ παλαιοὶ τὸ σῶμα ἐπὶ ἀψύχου κἀνταῦθα λαμβάνοντες τὴν διαφωνίαν ἰῶνται διὰ τοῦ «πεινάων». παρανομεῖ γάρ, φασί, λέων πεινῶν καὶ νεκριμαίου ἀήθως ἄπτεται καὶ μάλιστα τετοξυμένον ὑπότινων, ὡς ἐνταῦθα φαίνεται. λέοντα γὰρ ἔοικε λέγειν ἐντυχεῖν τετοξυμένω ζῷω καὶ διωκομένω. διὸ καὶ ἐπικύρσας ἔφη, ἦγουν συγκυρήσας, καὶ κατὰ συγκυρίαν ἦτοι κατὰ τύχην εὐρών οἷά τι δηλαδὴ ἔρμαιον. ἄλλοι δὲ σῶμά φασι λέγειν ὧδε, ὃ αὐτὸς νεκρὸν ὃ λέων εἰργάσατο. Ὅστε πάνυ θαυμασίως ὃ μὲν Ἀλέξανδρος πτοιαλέοις εἴκασται ζῷοις φεύγειν ἐτοίμοις καὶ τούτοις νεκροῖς, Μενέλαος δὲ λέοντι, καὶ αὐτῷ πεινῶντι. χαλεπὸς γάρ, φασί, λέων πεινῶν, ὅσον ἡμεροσβεβρωκῶς. μήποτε δὲ οὐ μόνον διὰ τὸ δειλὸν ἐλάφῳ τὸν Ἀλέξανδρον Ὀμηρος εἴκασεν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ φιλωδὸν τοῦ ἀνδρός. τοιαῦται γὰρ καὶ αἱ ἔλαφοι, εἴπερ ἀληθῆς ἢ τοῦ Ἀριστοτέλους ἱστορία. αἱ συριττόντων, φησί, καὶ ἀδόντων θηρεύονται κατακηλούμεναι ὑφ' ἡδονῆς. ὅτι δὲ καὶ Ἀλέξανδρος φιλωδός, δηλοῖ καὶ ἡ κιθάρα, ἦν αὐτῷ Ἐκτωρ ὄνειδίζει μετὰ μικρόν. καὶ ἄλλως δὲ ἐλάφῳ μὲν αὐτὸν εἰκάζει ὡς δειλόν, αἰγὶ δὲ ὡς ὀχευτικόν. τοιαῦτα γὰρ τὰ ζῶα. (η. 24) Ἰστέον δὲ καί, ὅτι ἀορίστως εἰπὼν «μεγάλω σῶματι ἐπικύρσας» ἐφερμηνεύει αὐτὸ διὰ τοῦ ἔλαφον κεραὸν ἢ ἄγριον αἶγα. ἔστι δὲ κεραὸς ἔλαφος ὃ ἤδη τέλειος καὶ μηκέτι νεβρός. Τὸ δὲ «ἄγριον αἶγα» ἔστι καὶ θηλυκῶς λαβεῖν τὴν ἄγριον ἠκαί, ὡς ἐξῆς φανήσεται, ἀρσενικῶς. Ἀττικὸς γὰρ ἀνὴρ τὸν αἶγα λέγει, ὥσπερ καὶ τὸν ἀηδόνα. (η. 26) Τὸ δὲ «θαλεροὶ αἰζηοί» ἀντίκειται τῷ τοῦ Ἡσιόδου αἰζηῶ. παρὰ γὰρ ἐκείνῳ τεσσαρακονταετῆς αἰζήσος τις εἴρηται, ἦτοι ἀπλῶς ἀνὴρ, ὃς οὐκ ἂν εἴη οὕτω θαλερός. γίνεται δὲ αἰζήσος κατὰ τοὺς παλαιοὺς παρὰ τὸ αἰεῖζεσθαι, ὃ θερμὸς καὶ ὡς νεανίας ἀκμάζων τῇ ἡλικίᾳ, ἢ παρὰ τὸ ἄστερητικὸν καὶ τὸ ἴζειν, οἶονεὶ ὃ ἀεικίνητος καὶ μὴ εἰδῶς ἴζεσθαι, ὃ ἔστι καθῆσθαι καὶ ἀργεῖν. ὅθεν καὶ ἀκμαῖος ὃ αὐτός, ὃ ἀκάμας δηλαδὴ. καὶ νέος δὲ παρὰ τὸ νέω, ὃ εὐκίνητος. 1.595 Ὅτι δὲ ἐπειράθησάν τινες προσγράψαι τὸ ἰ ἐν τῇ παραληγοῦσῃ τοῦ αἰζήσος διὰ τὸ εὐρίσκεσθαι τετρασυλλάβως αἰζήσιος, καὶ ὅτι οὐκ ἀκριβῶς ἐδόξασαν ἐκεῖνοι διὰ τὸ χρῆναι εἶναι αἰζήσος διὰ μόνου τοῦ ἠ, ὁμοίως τῷ πῆος καὶ τοῖς τοιούτοις, καὶ ὅτι ἀπορίας ἄξιον, πῶς μὴ ἐκ τοῦ αἰζήσιος συναιρέσεως γενομένης καὶ συνελείψεως ὀξείας καὶ βαρείας προπεριεσπάσθη ὃ αἰζήσος, ἐν τοῖς τοῦ Ἡρωδιανοῦ ἔστιν εὐρεῖν. (η. 27) Ἀγαθὴ δὲ λέξις τὸ «ἐχάρη». διὸ καὶ δις αὐτὴν ὀποιητῆς εἶπε λόγῳ ἐπιμονῆς. σημειῶσαι δέ, ὅτι ἐχάρη μὲν εὐρηται ἰδὸν παθητικῶς, ἐνεστώσως δὲ αὐτοῦ παθητικὸς οὐκ ἂν εὐρεθῆι παρὰ γε τοῖς ἐλληνίζουσι [καὶ μὴδὲ παίζειν προελομένοις,

ὁποῖος εἶη ἂν ὁ ἴσως ἐρῶν «ἠδομαι καὶχαίρομαι».] (η. 28) Ὅτι τὸ «ὄφθαλμοῖσιν ἰδῶν», Μενέλαος δηλαδὴ τὸν Πάριν, πρὸς διαστολήν εἴρηται τοῦ ἄλλως κατὰ νοῦν καὶ φαντασίαν ἐκεῖνον τῷ Μενελάῳ βλέπεσθαι. τὸ δὲ ὄφθαλμοῖς ἰδεῖν καὶ νοῆσαι εἶπεν ἐν τῷ «ὡς οὐν ἐνόησεν», ἐπειδὴ νοῦς ὄρᾳ, ὡσπερ καὶ ἀκούει. (η. 30 ς.) Ἰστέον δὲ καί, ὅτι τὸ «τὸν δ' ὡς οὐν ἐνόησεν ὁ δεῖνα ἐν προμάχοισι φανέντα, κατεπλήγη φίλον ἦτορ» ἐπὶ παντὸς ἂν λέγοιτο ὑπεξισταμένου διὰ φόβον τῷ κρείττονι. (η. 29) Ὅτι τὸ ἄλτο, καθὰ καὶ ἐν τῇ ἁ' ῥαψωδίᾳ εἴρηται, κατὰ μὲν τὸν καὸνα τῶν ῥημάτων δασύνεσθαι ὥφειλεν, ὅς τὰ πνεύματα τῆς ἀρχούσης τοῦ ἐνεστῶτος καὶ ἐν τοῖς ἐφεξῆς χρόνοις φυλάσσει, διὰ δὲ τὴν ἐπιφορὰν τοῦ τ ψιλοῦται κατὰ κανόνα ἕτερον τὸν ἐκεῖ ῥηθέντα. καὶ τὸ μὲν ἄλτο ἐκ τοῦ τ α ἀρχόμενον διὰ τὸν ῥηθέντα λόγον ψιλοῦται κατὰ τοὺς παλαιούς ἐκ τοῦ ἦλτο μεταβληθέν. αὐτὸ δὲ τὸ ἦλτο οὐκ ἂν ἔχοι λόγον μὴ δασύνεσθαι, εἰ μὴ ἄρα τις Αἰολεὺς ἦ καὶ Ἴων καινοτομήσει καὶ αὐτὸ ψιλωτικοὶ ὄντες. Ὅτι τὰ ἀπὸ ὀνομάτων εἰς τ ζ ε λήγοντα ἐπιρρήματα τρίτην ἀπὸ τέλους ἔχουσι τὴν ὀξεῖαν, ἔραζε, Ἀθήναζε, θύραζε. τὸ δὲ χαμαῖζέως ἀπὸ ἐπιρρήματος τοῦ χαμαί οὔτε συστέλλει τὸ τ α, ὡς φασιν οἱ παλαιοί, κατ' ἐκεῖνα, καὶ πρὸ μιᾶς δὲ ἔχει τόνον περισπώμενον, ὡς ἀπὸ τοῦ χαμαί φύσει μακροκαταλήκτου γενόμενον. φασὶ δὲ καὶ μέταζε εἶναι χρονικὸν ἐπίρρημα ἀπὸ τῆς τ μ ε τ α προθέσεως. Ἰστέον δέ, ὅτι ἐν τῷ Ἀθήναζε, Θήβαζε, χαμαῖζε καὶ τοῖς ὁμοίοις ἢ τελευταία συλλαβὴ τροπὴν ἔπαθε τοῦ τ δ εἰς τ ζ κατὰ συγγένειαν, ὡσπου προγέγραπται. ὡς γὰρ οἴκαδε, οὕτως ἔοικε καὶ Ἀθήναδε εἶναι καὶ Θήβαδε καὶ χαμαῖδε, ἢ δὲ τροπὴ τὸ τ δ εἰς τ ζ μετήγαγεν. (η. 32) Ὅτι τὸ «ἄψ δ' εἰς ἔθνος ἐτάρων ἐχάζετο» μικρὸν ὑποκαταβάς παραφράζει ἐν τῷ «αὐθις» ἢ «αὐτὶς καθ' 1.596 ὄμιλον ἔδου Τρώων ἀγερώχων», ἵνα τὸ μὲν ἄψ ταῦτὸν εἴη τῷ αὐτὶς, ἠγουν ὀπίσω, τὸ δὲ ἐτάρων ταῦτὸν τῷ Τρώων. μυριαχοῦ δὲ καὶ ἐν Ἰλιάδι καὶ ἐν Ὀδυσσεΐᾳ δὲ τὰ ἑαυτοῦ φιλοτιμεῖται παραφράζειν ὁ ποιητής, ὡς καὶ κατωτέρω εἰπὼν «παλίνορσος ἀπέστη», παρακατιῶν λέγει· «ἄψ δ' ἀνεχώρησε». ταῦτὸν γὰρ εἰπεῖν «ἀπέστη παλίνορσος» καὶ «ἄψ ἀνεχώρησεν», ὡσπερ καὶ τὸ παλίνορσος καὶ ἄψορρος. οὕτω δὲ καὶ τὸ προμάχιζε παραφράζων, ἔτι δὲ καὶ περιφράζων, ἔφη· «προκαλίζετο πάντας ἀρίστους ἀντίβιον μαχέσασθαι ἐν αἰνῇ δηϊοτήτι». τὸ δ' αὐτὸ καὶ ἔρχεσθαι προπάροιθεν ὀμίλου εἶπε μετ' ὀλίγα, εἶτα καὶ ἐν προμάχοις φανῆναι καὶ πρόμον εἶναι. (η. 33-7) Ὅτι τό, ὡς εἴρηται, θρασύδειλον ὑπογράφων καὶ εἰσέτι τοῦ Ἀλεξάνδρου παραβολικῶς δι' ἐνάργειαν ὁ ποιητής ἀνδριὰυτὸν εἰκάζει, ὅς ἐν βήσσαις ὄρους βαδίζων τέως μὲν ὀδῶ πρόεισιν, αἴφνης δέπως δράκοντα ἰδὼν ἀναχωρεῖ. φησὶ γοῦν· «ὡς δ' ὅτε τίς τε δράκοντα ἰδὼν παλίνορσος ἀπέστη οὐρεὸς ἐν βήσσησιν, ὑπὸ τε τρόμος ἔλλαβε γυῖα· ἄψ δ' ἀνεχώρησεν ὠχρὸς τέ μιν εἶλε παρειάς» καὶ ἐξῆς. ταῦτα δὲ καὶ ἐπὶ παντὸς δειλιῶντος ῥηθεῖ ἂν, ὅτε ὁ φόβος τινὰ εἰς τοιαύτην περιαγάγοι κατάστασιν. καλῶς δὲ ὁ ποιητής οὐ πεδιάδα παρέλαβεν ἐν τῇ παραβολῇ, ἀλλὰ βήσσας ὄρους. ἐν μὲν γὰρ πεδίῳ πόρρωθεν ἰδὼν τις δράκοντα οὐκ ἂν τόσον πάθοι φόβον, ἐν δὲ βήσσαις πᾶν ἂν πτοηθεῖ πρὸς αὐτῷ τῷ δράκοντι γεγινώς. οὐ γὰρ μακρόθεν ἔστι προῖδεῖν αὐτὸν ἐν ταῖς βήσσαις. (η. 33) Ἰστέον δέ, ὅτι ὁ μὲν δράκων ἐκ τοῦ δέρκω, τὸ βλέπω, οὗ δεύτερος ἀόριστος ἔδαρκον, γίνεται, κατὰ μετάθεσιν τοῦ τ ρ, οἷα σμερδαλέος καὶ τῇ ὄψει καταπληκτικός. τὸ δὲ παλίνορσος, ὡς προγέγραπται, ταῦτὸν ἐστὶ τῷ ἄψορρος. ὀρούω μὲν γὰρ τὸ ὀρμῶ, πάλιν δὲ καὶ ἄψ τὸ ὀπίσω. (η. 35) τὸ δὲ «ὠχρὸς τέ μιν εἶλε παρειάς» ταῦτὸν ἐστὶ κατὰ σχήματῶ «περὶ γὰρ ῥά ἐ χαλκὸς ἔλειψε φύλλα τε καὶ φλοιόν». καὶ εἴρηται ἰκανῶς ἐκεῖ περὶ τοῦ τοιούτου σχήματος. Ἀρίσταρχος δέ, φασίν, ἀντὶ τοῦ «ὠχρὸς τέ μιν εἶλε παρειάς» γράφει παρειά οὐδετέρως καὶ ὀξυτόνως, λέγων καὶ κανόνα τοιοῦτον· τὰ ἀπὸ ὀξυτόνου θηλυκοῦ μεταποιούμενα εἰς οὐδέτερα τοῦ

αὐτοῦσημαινομένου μένοντος τὸν αὐτὸν φυλάσσει τόνον, οἶον πλευραὶ πλευρά, πυραΐπυρά. οὕτως οὖν, φησί, καὶ παρειαὶ παρεία, κατὰ μεταπλασμόν. οὐκ ἀντίκειται τόνευραὶ καὶ νεῦρα, διάφορα γὰρ αἱ τοιαῦται λέξεις σημαίνουσι. βαρύνεται δὲ ὄωχος ἢ εἰς ἀποφυγὴν τοῦ ἐπιθετικοῦ–τὸ γὰρ ἐπίθετον ὡχος ἔστιν ὀξύτωνος– 1.597 ἢ ὡς ὑπερτεθὲν καὶ συναιρεθὲν ἐκ τοῦ ἄχρους, ἢ διότι τὰ εἰς ὄωχος δισύλλαβα μονογενῆ ἀρχόμενα ἀπὸ τοῦ ὄω μὴ προσκειμένου τοῦ ὄω βαρύνεται ὄωρος, ὄωμος, ὄωνος. τὸ ὄωδος ὀξύνεται, διότι τὸ ὄω προσγράφεται εἰς τὴν ἄρχουσαν. ὅτιδὲ καὶ εἶδος τι ὀσπρίου ὄωχος, δηλοῦσιν οἱ παλαιοί. (ἡ. 36) Ὅτι ἀγερώχους λέγει τοὺς Τρῶας, ὃ ταυτὸν ἔστι τῶ ὑπερηφάνους καὶ ἀξιοῦντας ἄγαν γέρας ἔχειν, ἵνα εἴη ἀγεράοχος καὶ ἐν συναιρέσει ἀγέρωχος προπαροξυτόνως διὰ τὴν σύνθεσιν. φησὶ γοῦν· «καθ' ὅμιλον ἔδου Τρῶων ἀγερώχων δεισας Ἀλέξανδρος θεοειδής». [(ἡ. 37) Ὅτι δὲ ὁ θεοειδής καὶ θεουδής λέγεται κράσει μὲν τοῦ ὄω καὶ ὄω εἰς τὴν ὄω διφθογγον, ἐξωθήσει δὲ τοῦ ὄω, ἐκφανεῖ που Ὅμηρος. ὁ δὲ γράψας ἐν στοιχειακῇ τάξει λέξεων λέγεσθαι θεαιδέστατον διὰ τῆς ὄω διφθογγου προπαραληγοῦσης τὸν θεοῦ ιδέαν ἔχοντα, καὶ παραθεῖς χρῆσιν Ἀντιφῶντος τὸ «ἄνθρωπος, ὅς φησι πάντων θηρίων θεαιδέστατος γενέσθαι» καινὸν μὲν τι γράφει, πιστεύεται δὲ ὡς λόγου πολλοῦ ἄξιος.] (ἡ. 38–51) Ὅτι σκοπὸν ἐνταῦθα θέμενος Ὅμηρος καὶ σκῶψαί τι τὸν οὐκ ἀγαθὸν Ἀλέξανδρον αὐτὸς μὲν οὐ ποιεῖ αὐτόθεν τοῦτο ἀγαθολογεῖν εἰθώς, ὡς προείρηται, καὶ μὴ θέλων σιλλογραφεῖν καὶ ἄμα, ἵνα μὴ καὶ ὡς φιλέλλην αὐτόθεν ὑποπτεύηται, Ἐκτορι δὲ τῶ γνησίῳ ἀδελφῶ τὰ τῆς ὕβρεως ἀνατίθησιν, ὅς καὶ εἶχε παρρησιάζεσθαι κατὰ τοῦ Πάριδος. φησὶν οὖν· «τὸν δ' Ἐκτωρ νεῖκεσεν ἰδὼν αἰσχροῖς ἐπέεσσι· Δύσπαρι, εἶδος ἄριστε, γυναιμανές, ἠπεροπευτά» καὶ τὰ ἐξῆς. Ἰστέον δέ, ὅτι πολὺ τὸ γοργὸν καὶ σφοδρὸν ἐνταῦθα λαλοῦντι τῶ Ἐκτορι καὶ τῶ ὄντι ἔμψυχος αὐτῶ ἠόμιλία πᾶσα κατὰ ἐνδιάθετον σφοδρότητα. πάνυ τε γὰρ ἔστι πολυσηχίων καὶ συχνά, τὰ πολλὰ δὲ καὶ κατὰ κόμμα, μεταβαίνει ἀπὸ νοήματος ἄλλου εἰς ἄλλο, διὰ τε ὀργὴν καί, ὅτι οὐδὲ ἔχει καιρὸν ἀποτάδην λαλεῖν. (ἡ. 40–2) Καὶ ἔξεστιναυτὰ ἐκ τῶν τοῦ ποιητοῦ ἀναλέγεσθαι, ἐν οἷς δύσπαριν αὐτὸν καλέσας καὶ τὰ ἐξῆς, ὡς εἴρηται, εἶτα καὶ ἐπαρᾶται εἰπὼν· «Αἴθ' ὄφελος ἄγονός τ' ἔμναι ἄγαμός τ' ἀπολέσθαι», ἤγουν ἔδει μὴ γενέσθαι σε ὄλω, ἐπεὶ δὲ ἐγεννήθης, ὄφελος μὴ εἰς γάμον ἐλάσαι. ἵνα δὲ μὴ δόξη ἀνεύλογα τὰ τῆς ἀρᾶς, ἐπάγει καὶ κε τὸ βουλοίμην καὶ κεν πολὺ κέρδιον ἦν». οὐ γάρ, φησὶν, ἀπλῶς διὰ τι μῖσος ἤθελον τοῦτο, ἀλλὰ πολὺ κέρδιον ἦεν «ἢ περ οὕτω λώβην τ' ἔμναι καὶ ὑπόψιον ἄλλων». (ἡ. 50 ς.) Προῖων δὲ κομματικῶς ἐρμηνεύσει αὐτὸς τὰ τῆς τοιαύτης λώβης, ἐν οἷς ἐρεῖ «πατρί τε σῶ μέγα πῆμα πόληί τε παντί τε δήμῳ, δυσμενέεσσι μὲν χάρμα, κατηφείην δέ σοι αὐτῶ». (ἡ. 43–9) οἷς ἐπιφέρει στοχαστικῶς καὶ τὸ «ἢ που καγαλώωσι καρηκομόωντες Ἀχαιοὶ φάντες ἀριστήα πρόμον ἔμναι, οὐνεκα καλὸν εἶδος ἔπι», ἤγουν ἔπεστί σοι, «ἀλλ' οὐκ ἔστι βίη φρεσὶν 1.598 οὐδέ τις ἀλκή». εἶτα καὶ ἐρωτᾷ ἐλεγκτικῶς οὕτω· «ἢ», τουτέστι ἄρα, «τοιόσδε ἔων πόντον ἐπιπλώσας», ἤγουν ἐπιπλεύσας, «ἐτάρους ἐρήρας ἀγείρας, μιχθεῖς ἄλλοδαποῖσι γυναικα εὐειδέα ἀνήγες ἐξ ἀπίης γαίης, νυδὸν ἀνδρῶν αἰχμητῶν, πατρί τε σῶ μέγα πῆμα» καὶ ἐξῆς, ὡς ἀνωτέρω κεῖται. ἐπὶ δὲ τούτοις καὶ συγκρίνων τὸν ἀδελφὸν τῶ Μενελάῳ γοργῶς, διόπερ οὐδὲ ὠρισμένον τινὰ ἔπαινον ἐκφωνεῖ, λέγει κατὰ δευτέραν συντομωτέραν ἐρώτησιν· (ἡ. 52) «οὐκ ἂν δὴ μείνειας ἀρηΐφιλον Μενέλαον;» (ἡ. 53–5) κἀνταῦθα στήσας τὴν ἐρώτησιν διὰ τὴν ἐκ θυμοῦ ἐγκοπὴν ἐπάγει ἐλλειπτικῶς διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν τάδε· «γνοίης κεν, οἷου φωτὸς ἔχεις θαλερὴν παράκοιτιν». λέγει δὲ καί, ὡς οὐκ ἂν τοι χραίσμη κίθαρις τά τε δῶρ' Ἀφροδίτης ἢ τε κόμη τό τε εἶδος, ὅτε ἐν κονίησι μιγείης» (ἡ. 56 ς.) Καὶ ἐπὶ πᾶσιν ἐκ τῆς τῶν Τρῶων ἐπεικειάς μεγεθύνων τὸ

κακὸν τοῦ Πάριδος καὶ ἅμα καταδημαγωγῶν τοὺς ἀκροατὰς πολίτας φησίν· «ἀλλὰ μάλα Τρῶες δειδήμονες», ἥτοι εὐλαβεῖς τὸ ἦθος, «ἢ τέ κεν ἤδηλαῖνον ἔσσο χιτῶνα», ἤγουν λίθινον ἂν ἐνεδέδυσσο ἱμάτιον, λίθοις δηλονότιχωσθεῖς, «κακῶν ἔνεκα», φησίν, «ὅσα ἔοργας». πάνυ οὖν αὐστηρὸς ὁ λόγος ἐνταῦθα τῷ Ἑκτορι ὕβρεις ἔχων κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ, ἀράς, ἐλέγχους, καταφοράς. (η. 51) Τὸ δὲ «δυσμενέεσσι μὲν χάρμα» ἀποδεικνύει βαρὺ εἶναι τὸ ἐφ' ὧ χαίρουσιν οἱ ἐχθροί. τοῦτο δὲ δηλοῦται καὶ ἐν τῷ «ἦ που καγαλόωσιν οἱ Ἕλληνες», ὡς προερρέθη, καὶ ἐν τῷ «ἦ κεν γηθήσαι Πρίαμος», ὡς ἐν τῇ ἀράφωδιᾷ εἴρηται. (η. 57) Ἰστέον δέ, ὅτι συμβολικῶς καὶ ὡς ἐν αἰνίγματι εἶπετο «λαῖνον ἔσσο χιτῶνα». τὸν γὰρ λιθασθέντα ὥσπερ τι ἱμάτιον ἀμπέχει ὁ τῶν λίθων σωρός. μήποτε δὲ ἄρα ἐντεῦθεν ἔλαβεν ἀφορμὴν ἀστείου λόγου καὶ ὁ εἰπὼν τὸ τεῖχος ἱμάτιον πόλεως, καὶ τὸ «ἠέρα δὲ ἔσσασθαι», ἥτοι ἐνδύσασθαι, τὸ Ἡσιόδειον, ἄπερ ὁμοιότητά τινα ἔχει πρὸς τοῦτο τὸ Ὀμηρικόν, καὶ τὸ ταφῆναι δέ τινα γῆν ἂν ἐνδύσασθαι εἴποι τις. οὕτω καὶ ὕδωρ ἀμφιέσασθαι τὸ γενέσθαι ὄλον ἐντὸς αὐτοῦ. ὁμοίως καὶ ὕδατα περιβαλέσθαι ποταμοῦ καὶ φῶς ἀναβαλέσθαι ἱματίου δίκην καὶ ἄλλα δὲ ὅμοια. Ἰστέον δέ, ὅτι ρηθήσεται ποτε ἀστειώσλαῖνον χιτῶνα φορεῖν καὶ ὁ τὰ περιμάργα φορῶν καὶ λίθοις τιμίους κατάπαστος. (η. 56) Ὅρα δὲ καί, ὡς ἐν τῷ «Τρῶες δειδήμονες» Ὀμηρος νοήματα μετεποίησεν οἰκεῖα φθάσαντα ρηθῆναι. τὸ γὰρ οὐτιδανοῖς ἀνάσσειν τὸν Ἀτρείδην καὶ τὸ μεθήμονα καὶ ἄχολον εἶναι τὸν Ἀχιλλέα καὶ τὸ δειδήμονα εἶναι τοὺς Τρῶας 1.599 μιᾶς ἐννοίας συγκροτοῦσιν ὁμοιότητα. εἰ μὴ γὰρ οὐτιδανοὶ οἱ Ἀχαιοὶ καὶ εἰ μὴ μεθήμων ὁ Ἀχιλλεὺς καὶ εἰ μὴ δειδήμονες οἱ Τρῶες, οὐκ ἂν τάδε τινὰ κακὰ ἐγένοντο. Ὅρα δὲ καί, ὡς τοὺς μὲν Ἕλληνας, εἰ λειποτακτῆσαιεν, θανάτῳ ἐτιμῶντο οἱ βασιλεῖς, Ἐκτωρ δὲ τὸν ἀδελφὸν Ἀλέξανδρον λιπόντα τὴν τάξιν σκώμμασι μόνοις ἀναγκαίως ἐδικαίωσεν. (η. 38) Ἰστέον δέ, ὅτι αἰσχροῦσιν ἐπὶ τῶν οἰκιστικῶν, ὅ ἐστι ψεκτικοὶ λόγοι, ὥσπερ ἀνάπαλιν καλὰ ἔπη καὶ ὡς εἶπεῖν εὐειδῆ τὰ ἐγκωμιαστικά. (η. 39) Τὸ δὲ «Δύσπαρι, εἶδος ἄριστε», ὅπερ Εὐριπίδης αἰνόπαρῖν φησιν, ὡς καὶ τὴν Ἑλένην δυσελήνην διὰ τοῦ ἐξαγγέλου Φρυγός, ἀφορμὴν ἐνδέδωκε τῷ Ἀλκμᾶνι μίξαντι ἀμφοτέρω εἰπεῖν «δύσπαρις, αἰνόπαρις, κακὸν Ἑλλάδι βωτιανείρῃ». [ὄθεν ἀρχῆς ἐνδοθείσης καὶ αἰνελήνην ἕτερός τις ἔφη ἀντὶ τοῦ αἰνῆν Ἑλένην.] Καὶ σημείωσαι, ὅτι σὺνθηεστοῖς παθαινομένοις καὶ κατὰ κυρίων ὀνομάτων χωρεῖν, κἂν μὴ εἶεν δυσώνυμα. τί γὰρ χρήσιμον εἰς ψόγον ἄλλως τὸ Δύσπαρις, εἰ μὴ ὅτι ἐπὶ κακῶ καὶ ἐγεννήθη καὶ ἐκλήθη Πάρις. οὕτω καὶ Ἑλένη τὴν Ἴλιον Κακοῖλιον καλεῖ, οὐχ' ὅτι δύσφημον ἢ δυσοιώνιστον τοῦνομα, ἀλλ' ὅτι, φησίν, ἐμοὶ οὐκ ὀνομαστέα. ἀφελεῖς δὲ καὶ γλυκεῖαι καὶ σώφρονες αἰ τοιαῦται ὕβρεις καὶ οὐ πάνυ πικραῖ. ὁποῖον καὶ τὸ «ἦ Σιδηρῶ». γυνὴ δὲ αὕτη θρασεῖα τὸ οἰκεῖον ὄνομα φορεῖ. ἔχει δὲ τι καὶ ἀντιθετικὸν τὸ Δύσπαρι μετὰ τοῦ εἶδος ἄριστε. μονονουχὶ γὰρ φησιν, ὡς ἄλλως μὲν κακέ, καλὲ δὲ ἰδεῖν, οἷα καὶ θεοειδῆς ὦν. τὸ δὲ «εἶδος ἄριστε» ὕφ' ἐν τινες ἀναγινώσκουσι μετὰ τοῦ γυναιμανές, ἵνα λέγη, ὅτι εἶδος ἄριστε ἐπὶ ἔρωτι καὶ ἀπάτῃ γυναικῶν. διὸ καὶ ἐπάγει τὸ «ἠπεροπευτά», ὃ ἐστὶν ἀπάτεων, ὅπερ κατὰ τοὺς παλαιοὺς γίνεται ἐκ τοῦ ἡμερος καὶ τοῦ ὄψ ὀπός, ἠφωνή, ἵνα ἢ ἠπεροπευτῆς οἶονεῖ ἠμεροπευτῆς, ὃ διὰ ἡμέρου ὀπός ὑπαγόμενός τινα [αἰμυλώτερον, ὃ καὶ τὴν μαστροπὸν παράγει Δωρικώτερον. δῆλον γάρ, ὅτι γυνὴ μαστροπὸς πλεονασμῶ τοῦ ἐν μέσῳ σίγμα ἢ ματέρος ὅσα σοφιζομένη ἐν τῷ αἰμύλα κωτίλλειν καθ' Ἡσιόδον, ἵνα ἢ τὸ ἐντελὲς ματεροπός, ὅθεν μαστροπός, ἢ καὶ ματρύλλα δι' αὐτό, ἀφ' οὗ καὶ ματρυλλεῖον τὸ πορνεῖον.] Ὅδὲ γυναιμανῆς ἢ ἐκ τοῦ γυναικομανῆς συγκέκοπται ἢ ἐκ τοῦ γυνομανῆς γίνεται 1.600 ὁμοίως τῷ μεσαιπόλιος, περὶ οὗ ἐν τοῖς ἐφεξῆς που δηλωθήσεται. Δῆλον δέ, ὅτι ἄκρατος ἔρωσ μανία ἔοικε. διὸ τὸν τοῦτο

πάσχοντα γυναιμανῆ λέγει ὁμοίωστῶ ἵππομανῆς, χρυσομανῆς, ὧν πρὸς ὁμοιότητα καὶ ἡ ἔρωμανία εἴρηται.[Δῆλον δ' ὅτι ταῦτόν γυναιμανῆ τινα καὶ θηλυδρίαν καὶ λάγνον καὶ γύννιν προσεῖπειν. καθολικώτερον δὲ τὸ γυναιμανῆς τοῦ παρθενοπίπης, ὃς ἐν ἄλλοις κεῖται, ὡς καὶ τοῦ πυρροπίπης ὁ παιδοφίλης, οἱ σκώπτονται σφοδρότερον, καθὰ καὶ ὑπὸ Πριάμου οἱ τῶν ἀρνῶν καὶ τῶν ἐρίφων ἀρπακτῆρες, εἴη δ' ἄνδομοιος τοῖς οὕτω σκωπτομένοις, ἔνθα εὗξατο ἔχειν τι παιδὸς ἐφορκὸν καὶ Καλλίμαχος. γυνὴ δὲ ἀνδράσιν ἐπιμαινομένη ἄλλως μὲν δριμέως φίλανδρος ἐκλήθη σεμνότερον, ἢ δὲ κωμωδία τὴν τοιαύτην ἀνδρεράστριαν σκώπτει. ὡς δὲ οὐκ ἔστι τὸν γυναιμανῆ ἀπὸ τῆς γύναι κλητικῆς συντεθεῖσθαι, ὃ τινες ᾤθησαν, καὶ ἐπὶ τοῦ Βακχέβακχος καὶ Ἀργεῖφόντης καὶ τῶν ὁμοίων ὁ Χοιροβοσκὸς δεῖκνυσι πρὸς ἀκρίβειαν.] (ἡ. 40) Τὸ δὲ «ὄφελος ἄγονός τε εἶναι καὶ ἄγαμος ἀπολέσθαι» οἰκεῖον μὲν ἐπιφώνημα ἀνθρώπῳ φαύλῳ καὶ ἐπὶ κακῶ κοινῶ καὶ γεννηθέντι καὶ γεγαμηκότι. εὐχὴ δὲ ἐστὶν ἀδυνάτως ἔχουσα τελεσθῆναι, ὅποια πολλὰ εὐχονται οἱ ὀργιζόμενοι. πῶς γὰρ οἷόν τε τὰ ἤδη γενόμενα μὴ γενέσθαι; οὕτω καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς ἡ Ἑλένη θανεῖν ὀφείλειν εἶπεν, ὅτε ἠρπάγη, λέγουσα «ὡς ὄφελος θάνατός μοι ἀδεῖν» καὶ τὰ ἐξῆς. ταῦτόν δὲ εἶπειν κοινῶς ὄφειλες καὶ Ἰωνικῶς ὄφελος. [Ἐκτείνεται δὲ ἡ λήγουσα τοῦ ὄφελος λόγῳ κοινῆς συλλαβῆς πρὸς θεραπείαν τῆς τοῦ στίχου λαγαρότητος, ὡσπερ καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς τὸ ὀμηγερέες ἐν τῷ «πάντες ὀμηγερέες» μακρὰν ἔχει κατάληξιν.] Ἄγονος δὲ κοινότερον μὲν ὁ μὴ γεννῶν, νῦν δὲ ἄλλως ὁ μὴ γεννηθείς. [ὁ δὲ γεμὴ γεννῶν ἄσπερμος ἂν Ὀμηρικῶς ῥηθεῖη κατὰ τὸ «ἄσπερμος γενεή».] Τὸ δὲ ἔμμεναι νῦν μὲν ἀπλοῦν ἔχει τὸ ἄμ καὶ μετ' ὀλίγα ἐν τῷ «λῶβην τ' ἔμμεναι», κατωτέρω δὲ διπλάζει αὐτὸ ἐν τῷ «πρόμον ἔμμεναι» καὶ ἔστι πλείων ἢ χρῆσις αὐτηπανταχοῦ. Ἰστέον δὲ καί, ὅτι λέγεται Διονύσιον τὸν σκυτοβραχίονα ἱστορεῖν Δάρδανον παῖδα Ἑλένης καὶ Παρίδος, ὃς, φασί, καὶ προφέρει μετὰ τὸ «ἄγαμός τ' ἀπολέσθαι» στίχον τοῦτον· «μηδέ τι γούνασιν οἷσιν ἐφέσσασθαι φίλον υἱόν, Δάρδανον», ὡς εἶναι ἴσως οὕτως εὐλογον νοηθῆναι τὸ «ἄγονός τε εἶναι ἄγαμός 1.601 τ' ἀπολέσθαι» κατὰ σχῆμα ὑστερολογίας ἢ τοῦ πρωθύστερον, ἀντὶ τοῦ μήτε εἰσγάμον ἔλθειν μήτε παῖδα ἐκεῖθεν σχεῖν τόν, ὡς ἐρρέθη, Δάρδανον. (ἡ. 41) Τὸ δὲ «καὶ βουλοίμην καὶ κέρδιον ἂν ἦν» πρὸς διαστολήν κεῖται τῶν βουλομένων μὲν τι, μὴ κερδαλέον δέ. (ἡ. 42) Ὁ δὲ ὑπόψιος ἢ τὸν ἐπονείδιστον δηλοῖ καὶ ὑποπτον, ὃν τινες ὑποβλέπονται ὑπόδρα ὀρώντες διὰ τὸ μῖσος, ἢ τὸν τοὺς ἄλλους ὑποβλεπόμενον διὰ δειλίαν. τινὲς δὲ γράφουσιν ἐπόψιον, τὸν ἐν ὄψει πάντων ἀσχημόνως φυγόντα. κυρίως μὲντοι ἐπόψιον ἐπὶ τόπου λέγεται ὑψηλοῦ. (ἡ. 44) Τὸ δὲ «φάντες» φίλη λέξις τοῖς ποιηταῖς. τὸ μὲντοι φάμενοι καὶ κοινόν ἐστιν Ἀττικῶς. [ταύτης τῆς ἀκολουθίας καὶ τὸ ἔφη καὶ ἔφατο καὶ τὸ φῆ καὶ φάτο.] (ἡ. 45) Ἰστέον δὲ καί, ὅτι ἐπὶ εὐειδοῦς ἄφρονος καλὸν εἶπειν τὸ «καλὸν εἶδος, ἀλλ' οὐκ ἔστι βίη φρεσὶν οὐδέ τις ἀλκή». βίαν δὲ φρενῶν τὴν φρόνησιν λέγει. ὅτε μὲντοι συνθέτως ἐκ φρενῶν καὶ ἀλκῆς ὁ ἀλκίφρων ῥηθεῖη, τότε συντομίας λόγῳ ἢ λέξις τὸν καὶ ἀνδρεῖον καὶ φρόνιμον ὑποδηλοῖ. ἐνταῦθα δὲ σημειωτέον καί, ὅτι πᾶν σωματικὸν πλεονέκτημα δίχα ψυχικῆς ἀρετῆς ἀχρεῖον ἐστὶ. τί οὖν ὄφελος Ἀλεξάνδρῳ, εἴπερ εἶδος ἄριστος ὢν καὶ καλὸν εἶδος ἔχων καὶ κόμην–Ἀφροδίτης δὴ ταῦτα δῶρα διὰ τὸ ἐν αὐτοῖς ἐπαφρόδιτον–ἀχρεῖος τᾶλλά ἐστιν, οὔτε βίην ἔχων φρεσὶν οὔτε ἀλκήν; Βελλεροφόντη μὲντοι, κατ' ἄμφω καλῶ ὄντι, οὐκ Ἀφροδίτη ἀλλὰ θεοὶ κάλλος καὶ ἠνορέην ἔδωκαν, ὡς ἐρεῖο ποιητῆς ἐν τοῖς ἐξῆς. (ἡ. 54) Καὶ κίθαρις δέ, ἢ μὲν τοῦ Παρίδος μωμητή, ἢ δὲ τοῦ Ἀχιλλέως ἐπαινετὴ ἀεῖδουσα κλέα ἀνδρῶν, ὡς καὶ ἡ Ὀμήρου ποίησις, καὶ αὐτὴ γὰρ ἀνδρῶν ἀεῖδει κλέα. κίθαρις δὲ γίνεται μὲν παρὰ τὸ κινεῖν ἢ κεῦθιν ἔρωτας κατὰ τοὺς παλαιούς. Κυθερείας γὰρ ὑπόκειται εἶναι δῶρον ὡς ἀφροδίσιον, παρωνόμασται δὲ ἐκ τοῦ

κιθάρα, καὶ ἔστιν ἴσως Αἰολικόν. διὸ καὶ προπαροξύνεται κατὰ τὸ ἑορτὴ ἔρωτις. τοιοῦτόν τι καὶ τὸ αὐτὴ αὐλὴς, ἔτι δὲ καὶ τὸ χαρὰ χάρις. [Ὅτι δὲ τὸ σπουδαίως κιθαρίζειν ἐφιλεῖτο τοῖς παλαιοῖς, δηλοῦσι μυρία καὶ τῶν μεθ' Ὀμηρον, μαρτυρεῖ δὲ καὶ ἡ κωμικὴ ποίησις, ἔτι δὲ καὶ ἡ τραγικὴ, ἐν ἧ προλάμπων Σοφοκλῆς περιάδεται οὐ μόνον δεινὸς εἶναι σφαιρίσαι, ὡς ἡ κατ' αὐτὸν ἐδήλωσε δραματικὴ Ναυσικάα, καθὰ καὶ ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσειαν δηλοῦται, ἀλλὰ καὶ κιθαρίζειν ἄκρος, οὕτω δὲ καὶ ὀρχεῖσθαι καὶ 1.602 χορεύειν.] Ἰστέον δέ, ὅτι τινὲς μὴ εὐρόντες Ἀλέξανδρον παρὰ τῷ ποιητῇ κιθαρίζοντα μεταγράφουσι κίδαρις ἀντὶ τοῦ κίθαρις· ἔστι δὲ πῖλου γένος ἡ κίδαρις, ἄπαξ, φασί, ῥηθεῖσα ἐνταῦθα τῷ ποιητῇ, λέγοντες καὶ ἄλλα εἶναι ἄπαξ λεγόμενα παρ' Ὀμήρω τε καὶ ἄλλοις. Ὀππιανὸς οὖν λατύσσεσθαι περυγίοις ἰχθύας φησὶ καὶ ἔλαφον πτώσειν ἠλέματον. Αἰσχύλος δὲ ὀβρίκαλά φησι τοὺς λεοντιδεῖς καὶ βαλῆνα τὸν βασιλέα ἐν τῷ «βαλῆν ἀρχαῖος βαλῆν». [γλώσσης δὲ τοῦτο, ἐξ οὗ καὶ ὄρος Βαλιναῖον, ὃ ἔστι βασιλικὸν παρὰ Πλουτάρχῳ ἐν τῷ Περιποταμῶν.] Λυκόφρων δὲ σίγυμνον ἢ σίγυννον, ὡς ἐν Βοιωτίᾳ ἐρρέθη, τὸ δόλοσιδηρόν φησιν ἀκόντιον. Εὐριπίδης δὲ ἄπος οὐδετέρως τὸν κάματον ἔφη καὶ «ἐπεζάρει Σφίγξ» ἀντὶ τοῦ ἐπεβάρει, καθ' ὁμοιότητα τοῦ βέρεθρονζέρεθρον, καὶ κατακονάν ὀνοματικῶς τὴν διαφθορὰν Δωρικώτερον ἢ κατακονᾶν ῥηματικῶς τὸ καταθήγειν. καὶ «ρόπτρον» δέ, φησὶ, «δίκης ἔπαισέ τινα», ἤγουν θεόθεν τιμωρία, ὡς ἀπὸ τοῦ ρόπτρου, ὅπερ ἔστι κατὰ τοὺς παλαιοὺς πλῆγμα ἢ ρόπαλον ἢ καὶ ἄλλως πάγη, ῥομφαία, εἶδος ξίφους ἢ ἐπίσπαστρον. διὸ Λυσίας κρίκον θύρας αὐτὸ εἶναι δηλοῖ ἐν τῷ «ἔδρησε τὸν ἵππον ἐκ τοῦ ρόπτρου τοῦ ἱεροῦ», κατὰ Ἀνδοκίδου ἐν τῷ Περὶ ἀσεβείας τοῦτο εἰπών. [λέγει δὲ καὶ Πίνδαρος ἐν Ὀλυμπιονίκαις καινῶς αἶτος τὸ ἐνδιαίτημα, οἷον «Διὸς αἶτει πανδόκῳ».] Πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα μονήρεις λέξεις πολλαχοῦ σεσημείωνται, τυχὸν μὲν ἐπιτηδευόμενα, ἴσως δὲ καὶ ἄλλως ἀναγκαίως τιθέμενα πρὸς μέτρον χρεῖαν ἢ πολυμαθείας ἔνδειξιν. (ἡ. 55) Ἰστέον δὲ καί, ὅτι πολλαχοῦ ἔστιν ἐκ τῶν αὐτῶν καὶ ἔπαινον καὶ φόγον σοφιστικῶς πορίζεσθαι, εἶγε καὶ ἡ κόμη σεμνύνει μὲν τοὺς, ὡς ἐρρέθη, κερηκομῶντας Ἑλληνας, εἰς ὕβριν δὲ τῷ Ἀλεξάνδρῳ ἐπανθεῖ. κομᾶν μὲν γὰρ οὐ γυναικεῖον οὐδ' ἐξ ἀνάγκης ἐπαφρόδιτον, ὅτι μηδὲ λέων χαίτην τρέφων πρὸς μόνον κάλλος εὐθετίζεται, ἀλλὰ καὶ δι' αὐτῆς ἐπαύξει τὸ φοβερόν. κόμην δὲ ἔχειν καὶ εὐκομον εἶναι γυναικικώτερον ἔστι. διὸ καὶ ὁ Πάρις ὀνειδίζεται ὡς κόμην ἔχων οὐ κατὰ τοὺς κερηκομῶντας Ἀχαιοὺς, οὐδὲ ὁποῖαν ἔχοι ἂν Ἀπόλλων ἀκερσεκόμη, ἀλλὰ ἠύκομος γυνή. (ἡ. 46–8) Ἐν δὲ τοῖς γραφεῖσιν Ὀμηρικοῖς ὄρα τὸ ῥηθὲν καίριον ἀσύνδετον 1.603 σχῆμα θυμῷ καὶ ἀγωνίᾳ πρέπον καὶ πάνυ σφοδρὸν κατὰ τε τὰς ἐννοίας καὶ τὰ κομματικὰ σχήματα καὶ τὸν τῆς ἐρωτήσεως ἔλεγχον, τὸ «ἄρα τοιοσδ' ἐὼν ἐνποντοπόροισι νέεσσι πόντον ἐπιπλώσας, ἐτάρους ἐρίφρας ἀγείρας, μιχθεῖς ἄλλοδαποῖσι, γυναῖκα εὐειδέα ἀνήγες;» τέσσαρας γὰρ ἀσύνδετους ἔφη μετοχὰς γοργῶς τὸν λόγον μεταχειρισάμενος. οὕτω καὶ πρὸ ὀλίγου ἔφη ἐν τῷ «μεγάλῳ ἐπὶ σώματι κύρσας εὐρῶν ἢ ἔλαφον ἢ αἶγα πεινάων». καὶ ἐκεῖ γὰρ τρεῖς μετοχαὶ κεῖνται γοργότερον δίχα συνδέσμου συνεπιτρέχοντος οἷον τοῦ ποιητοῦ τῆσπουδῆ τοῦ λέοντος. Σημείωσαι δὲ καί, ὅπως ἐν τοῖς ῥηθεῖσιν εἰς ταῦτον ἀγειτῆ Ἑλένη τὸν Πάριν ὁ Ἐκτωρ. ἐκεῖνόν τε γὰρ εἶδος ἄριστον λέγει καὶ τὴν Ἑλένην δὲ εὐειδέα καὶ ἐξ Ἀφροδίτης δὲ αὐτὸν ἔφη λαβεῖν τό τε εἶδος καὶ τὴν κόμην, ὃ καὶ τῇ Ἑλένῃ ἂν πρέποι ῥηθῆναι, ἦτις δι' αὐτὸ καὶ εὐκομος λέγοιτ' ἂν. Ἑλληνες μέντοι οὐχ' οὕτω κερηκομῶντες, ὡς καὶ προσεχῶς γέγραπται. (ἡ. 48) Σημείωσαι δὲ καί, ὅτι διαφορὰν ἔχει τὸ εὐειδῆς καὶ τὸ θεοειδῆς, εἴπερ ἀνδράσι μὲν τὸ θεοειδῆς, γυναιξὶ δὲ τὸ εὐειδῆς ἐπιλέγεται. [καὶ ὅτι διαφέρετον κατὰ τοὺς παλαιοὺς εὐμορφος καὶ εὐειδῆς·

εὐμορφος μὲν γὰρ ἡεὐπρόσωπος, εὐειδὴς δὲ ἢ κατὰ πᾶν τὸ ἐκτὸς καλὴ καί, ὡς εἶπεῖν, εὖ ἔχουσαφυῆς, ὅπερ ἐστὶ περικαλλὴς ἐν συμμετρίας μελῶν καὶ μερῶν.] Καὶ ὅτι Ὅμηροςπρῶτος εἰς ταὐτὸν ἄγει τὸ εὖ καὶ τὸ ἄριστον εἰπὼν κατὰ σχῆμα πολυωνυμίας εὐειδῆ μὲν τὴν Ἑλένην, ἄριστον δὲ εἶδος τὸν Ἀλέξανδρον. Ἰστέον δέ, ὅτιτὸ μὲν «ἐν ποντοπόροις ναυσίν» ἄκυρον ἔχει προσθήκην, περὶ ἧς ἐν τῇ ἡράψωδιᾷ ῥηθήσεται. τὸ δὲ ἐπιπλώσας γίνεται μὲν ἐκ τοῦ πλώω, δισυλλάβουρήματος, εὐρηται δὲ ἀλλαχοῦ ἐπιπλῶς κατὰ ἀποκοπὴν. (ἡ. 46) Τὸ δὲ «τοιόσδεέων» ἀνεκφάντως καὶ οἷον μυστικῶς λεχθὲν διὰ θυμικὴν γοργότητα πολλὴν καί, ὡς εἶπεῖν, ἄρρητον ἐμφαίνει τοῦ Πάριδος οὐθένειαν, ὡσπερ τὸ «οἴου ἀνδρὸς ἔχεις παράκοιτιν» πολλὴν ἐκ τοῦ ἐναντίου ὑποδηλοῖ τοῦ Μενελάου καὶ ἀνεκφραστον περιφάνειαν. (ἡ. 47) Ἐρίηρες δὲ ἐταῖροι οἱ ἄγαν ἀρηρότες ἢ ἐραστοί.(ἡ. 48) Περί δὲ τοῦ ἀνάγειν, ὅτι ἐπὶ τῶν ἀναπλεόντων λέγεται, πολλαχοῦφαίνεται. (ἡ. 49) Ἀπία δὲ γῆ κἀνταῦθα, ὡς καὶ ἐν τῇ ἄ ῥαψωδιᾷ, ἢ ἄποἄφεστώσα καὶ ἀλλοδαπὴ καί, ὡς ἂν εἴποι τις Ὅμηρικὸς, τηλοῦ ἀπὸ Τροίας,κατὰ δὲ ἄλλους φάναι ποιητάς, ἢ τηλουρός. οἱ μέντοι νεώτεροι τὴν Πελοπόννησόν φασιν ἀπό τινος Ἄπιδος ἢ Ἄπεως, περὶ οὗ ἐν τοῖς τοῦ Περιηγητοῦ εἴρηται. Νυὸς δὲ ὄνομα συγγενικόν, ὃ ἐστὶ νύμφη, δηλοῦν συμβολικῶς οὕτωμαχήσασθαι προθύμως τοὺς Ἀχαιοὺς ὑπὲρ Ἑλένης, ὡς ἀδελφούς ὑπὲρ νύμφης, οἷα τῷ Μενελάω προσφερομένους ἀδελφικῶς διὰ τὸ φιλάλληλον. [Ἰστέον δέ, ὡς, εἴ τις ἐρεῖ ἀπὸ τῆς λεχθείσης νυοῦ καὶ νύμφην λέγεσθαι τὴν ἀναφανεῖσαν 1.604 νυόν, οὐκ ἂν εἴποι τι ψεκτόν.] Τὸ δὲ «ἀνδρῶν αἰχμητῶν» καὶ τὰ ἐξῆς ἀύξητικαίεσι τοῦ παρόντος κακοῦ, πολυειδοῦς ὄντος, εἶγε δι' αὐτὸ καὶ τὸν αὐτοῦ αἴτιον Πάριν μὴ μόνον αὐτὸς κατηφιᾷ τῶν δυσμενῶν χαιρόντων, ἀλλὰ καὶ ὁ πατήρ, ὄνηρωκομεῖν ὥφειλε, πῆμα ἔχει, καὶ οὐχ' ἀπλῶς, ἀλλὰ μέγα, σὺν αὐτῷ δὲ καὶ ἡπᾶσα βασιλικὴ συγγένεια, ἔτι δὲ καὶ ὁ δῆμος. τούτου γὰρ δηλωτικὸν εἶναι δοκεῖτὸ πολῆί τε παντί τε δήμῳ, ἵνα πανώλεθρον εἴη τὸ κακόν. (ἡ. 52 ς.) Ἐντούτοις δὲ καὶ τὸ «τοιόσδε ἔων» ὑπερμηνεύων ὁ Ἔκτωρ ἐρωτᾷ σφοδρῶς τὸνἀδελφόν· «οὐκ ἂν δὴ μείνειας ἀρηϊφίλον Μενέλαον», οἷονεὶ καταψηφιζόμενοςαὐτοῦ ἤδη τὴν ἤτταν. διὸ καὶ ἐπάγει πρὸς πλείω σαφήνειαν ἀσυνδέτως πάλινκατὰ θυμόν· «γνοίης ἂν οἴου φωτὸς ἔχεις θαλερὴν παράκοιτιν». Καὶ ὄρακἀνταῦθα τὸ «οἴου» ἀσαφῶς μὲν καὶ αὐτὸ ῥηθέν, ἐρμηνευθὲν δὲ ὅμως διὰ τοῦ»ἀρηϊφίλον Μενέλαον», καὶ ἐξῆς δὲ διὰ τοῦ «οὐκ ἂν τοι χραίσμη κίθαρικς» κατὰ καὶ τά, ὡς μὴ χρεῶν ὄν τὸν τοῦ κιθαρίζειν ἀσκητὴν ἀρηϊφίλω μάχεσθαι.(ἡ. 55) Τὸ δὲ «ἐν κονίησι μιγείης» ἢ ἀντὶ τοῦ θάνης ἢ ἀντὶ τοῦ ὅτε ἀντικαταστήσεις μάχην τῷ Μενελάω. Κονίεσθαι γὰρ τὸ ἀγωνίζεσθαι, ὅθεν καὶ κονίστρα [ἢκατὰ τὴν παλαιστραν μάλιστα παρὰ τοῖς ὕστερον, παρ' οἷς καὶ τις κόνικς ἤνέξαιρετος τοῖς παλαίουσι. καὶ ἀλίζειν ἐλέγετο τὸ ἐν κόνει κυλίεσθαι, ὡς καὶ ὁ Κωμικὸς δηλοῖ. ἢ ἄλλως κόνει φύρεσθαι, ὅθεν καὶ ἀλινδήθρα παρ' αὐτοῖςκυρίως μὲν ἢ κατὰ πάλην κονίστρα, τροπικῶς δὲ καὶ ἢ ἐν λόγοις, ὡς τὸ «ἀλινδήθρας ἐπῶν».] Ἰστέον δέ, ὡς Ὅμηρος μὲν κονίην λέγει τὴν ἀπλῶς κόνιν, οἱ δὲ μεθ' Ὅμηρον τὴν τίτανον, ἐξ ἧς καὶ ἢ ἐλαιοκονία σύγκειται [καὶ ῥῆμα γίνεταισυζυγίας δευτέρας κονιῶ κονιάσω, ἐξ οὗ καὶ τάφος καὶ τοῖχος κεκονιαμένος,]καὶ ὅτι Πίνδαρος, ζηλώσας «νίκη μίγνυσθαι» λέγει τὸ νικᾶν καὶ «ἔργω μίγνυσθαι» τὸ ἐργάζεσθαι καὶ ἕτερα τοιαῦτα. (ἡ. 59) Ὅτι συνετοῦ ἀνδρὸς τὸ τὰςδικαίας ἐπιτιμήσεις ῥάδιον φέρειν. Ἀλέξανδρος οὖν ἐπιτιμηθεὶς ὑπὸ τοῦἀδελφοῦ φησι· «Ἔκτορ, ἐπεὶ με κατ' αἴσαν ἐνείκεσας οὐδ' ὑπὲρ αἴσαν» καὶ 1.605 ἐξῆς. τοῦτο δὲ πᾶς ἂν εἴπη δικαίως πρὸς τινος ἐπιτιμώμενος. ἰδοὺ τοῖνυνεῦρηται καὶ ἕτερα τις Ἀλεξάνδρου ἀρετῆ, ἢ σύνεσις, ὅτι κατ' Εὐριπίδην»σύνοιδε δεινὰ εἰργασμένος». ἄκρως δὲ αἴσιον τὸ τοῦ ἀδελφοῦ σκῶμμα ὁ Πάριζεῖναι φιλαλήθως δηλοῖ, οὐ μὴν πῆ μὲν

κατ' αἴσαν, πῆ δὲ ὑπὲρ αἴσαν, [ἵνα ἠλοιδορία μέσως δῆθεν ἔχη ὡς αἰσία καὶ μὴ αἰσία, κατὰ τὸ ἐκὼν ἀέκων καὶ τὰ τοιαῦτα.] διὸ καὶ καταφατικῶς αὐτὸ καὶ ἀποφατικῶς ἐπήνεσε. τὸ δὲ ὑπεραἴσαν ἐξαίσιον ἀλλαχοῦ λέγει ὁ ποιητής. [Ἰστέον δέ, ὅτι τοῦ «κατ' αἴσαν οὐδ' ὑπὲρ αἴσαν» μίμημα παρὰ Σοφοκλεῖ τὸ «γνωτὰ κοῦκ' ἄγνωτά μοι»] (η. 60–3) Ὅτι τὴν Ἑκτορος καρδίαν διὰ τὸ γενναῖον καὶ ὡς εἰπεῖν ἀπότομον καὶ αἰεὶ πρὸς πόνους ἀνένδοτον καὶ ἀτάρβητον καὶ ὅτι καὶ ἄλλοις αὖξει τὴν εἰς πόλεμον ὁρμήν, ὡς πέλεκυν ἀτειρῆ τινα εἶναι λέγει παραβολικῶς ὁ Ἀλέξανδρος, δυσπαθῆ λαβὼν εἰκόνα, οὐκ ἀργὸν σίδηρον, ἀλλὰ δρῶντά τι, ἦτοι τέμνονταξύλον νήϊον, ὃς καὶ ὀφέλλει ἀνδρὸς ἐρωήν, ὡς περ τοῦναντίον ὁ μὴ τμητικὸς πέλεκυς ἀμβλύνει τὴν προθυμίαν τοῦ τέμνοντος. φησὶ γοῦν «αἰεὶ τοι κραδίη πέλεκυς ὡς ἐστὶν ἀτειρής», ὃ καὶ πέλυξ παρὰ τοῖς ὕστερον, «ὅς τ' εἴσι διὰ δουρός», ἤγουν ὅστις δῖεσι ξύλου ὑπ' ἀνέρος, «ὅς ῥά τε τέχνη νήϊον ἐκτάμνησιν, ὀφέλλειδ' ἀνδρὸς ἐρωήν· ὡς τοι ἐν στήθεσσι ἀτάρβητος νόος ἐστίν», ὡς εἰκέναι τὸν ἀτάρβητον νοῦν πελέκει ἀτειρεῖ κατὰ γε τὸ ἀνένδοτον ἢ δυσένδοτον. (η. 61) Τὸ δὲ τέχνη πάνυ ἀσφαλῶς κεῖται. τῷ γὰρ κατὰ τέχνην τέμνοντι ὀφέλλει τὴν ἐρωήν ὁ ἀτειρὴς χαλκός, οὐ μὴν τῷ ἀτέχνως ξυλοκοποῦντι. (η. 62) Νήϊον δεῦπόκειται ξύλον τέμνεσθαι, ἤγουν ἐπιτήδειον εἰς νῆα, διὰ τὸ μάλιστα περιτοῦτο τὴν τέχνην φαίνεσθαι τοῦ δεξιῶς τέμνοντος, ὡς τοῦ τοιοῦτου δεομένου σπουδαίας μεταχειρίσεως. καὶ τοῦτο μὲν εἰς ἔπαινον Ἑκτορος ὁ Ἀλέξανδρος λέγει ὁμολογήσας, ὡς ἐρρήθη, καί, ὅτι κατ' αἴσαν αὐτὸν ὁ ἀδελφός, οὐδ' ὑπεραἴσαν ἐνεΐκεσεν, ἤγουν αἰσίως καὶ δικαίως, ὅπερ ἀλλαχοῦ κατὰ μοῖραν φησιν. (η. 64–6) Ὅτε δὲ εἶπη «μὴ μοι δῶρ' ἐρατὰ πρόφερε χρυσοῦς Ἀφροδίτης, οὐ τοι ἀπόβλητά ἐστι θεῶν ἐρικυδέα δῶρα, ὅσσα κεν αὐτοὶ δῶσιν, ἐκὼν δ' οὐκ ἂν τις ἔλοιτο» ἔμφασιν ἔχει πλαγίως ὕβρεως, διότι, ὡς φασί τινες, οὐκ εὐεῖχεν ὄψεως ὁ Ἑκτωρ, ὥστε οὐδὲ εἶχε κάλλους δῶρον θεόθεν. καὶ μὴν Ὀμηρος καὶ τεθνεῶτα τὸν Ἑκτορα θαυμάζει τοῦ εἴδους, ὅτι δὲ καὶ τὸ κάλλος οὐκ ἀπόβλητον ἀλλὰ τίμιον ἦν, δηλοῖ οὐ μόνον τὰ τῶν ἐρώτων ἀγάλματα, οἷς ἐνέπρεπον οἱ Ἑλληνικοὶ γραφεῖς, ἀλλὰ καὶ τὰ τῶν καλῶν ἠρώα. Φίλιππος οὖν καθ' Ἡρόδοτον Κροτωνιάτης Ὀλυμπιονίκης, κάλλιστος ὢν, ἐτιμήθη ἐν Σικελίᾳ. ἠρώον τε γὰρ αὐτῷ ἴδρυτο καὶ θυσίαις αὐτὸν ἰλάσκοντο. (η. 66) Τὸ δὲ «ἐκὼν δ' οὐκ ἂν τις ἔλοιτο» ἐλλιπῶς εἶπεν ὡς ἀγωνιῶν ὁ Πάρις καὶ μὴ δ' 1.606 αὐτὸς ἔχων λόγοις ἐνευκαίρειν, τὸ δὲ πλήρες τοιοῦτον· οὐκ ἂν τις αὐτὸς ἐκὼν λάβοι δῶρα θεῖα, μὴ θεοῦ δηλονότι διδόντος. (η. 64) Τὸ δὲ ἐρατὰ δηλοῖ μὲν τὸ ἐρωτικά καὶ ἐράσματα. ἐπεὶ δὲ τὸ ἀπλῶς ἐρατὸν ἅπασι δοκεῖ ἐρατὸν, λεληθότως πως ἄπτεται τοῦ ἀδελφοῦ ὡς καὶ αὐτοῦ ἐφιεμένου ἂν τοιοῦτου εἶναι, ἤγουν καλοῦ ὡς περ τὰ εἰς ἀνδρείαν, οὕτω καὶ τὰ εἰς εἶδος. Χρήσιμον δὲ τὸ ἐρατὰ εἰς τὸ «γνωτὰ κοῦκ' ἄγνωτα» καὶ εἰς τὸ ἀλλόγνωτος καὶ γνωτός, ὁ ἀδελφός, καὶ εἰς τὰ ἐκ τοῦ ἀνυστοῦ, ὁποῖον τὸ ἀνήνυτος καὶ Ἄνυτος κύριον καὶ δεσμός παρ' Εὐριπίδῃ δυσεξήνυτος, καὶ εἰς τὸ κτίται παρὰ τῷ αὐτῷ, ὃ ἐστικτίσται, καὶ εἰς τὸ «ἀσώτου Σισυφιδῶν γενεᾶς», τουτέστιν ἀσώστου, καὶ εἰς τὸ βλήτρον, ὃ ἄλλως ἐξήνεκται ἢ περ τὸ ἀμφίβληστρον, καὶ εἰς τὸ «σωτήριον τε τοῖς καλῶς κεκτημένοις» καὶ εἰς τὸ σωτήρ, ὢν τὴν τοῦ ὄσ' ἔλλειψιν τὰ σωστραδηλοῦσι. πολλὰ δὲ καὶ ἕτερα οὕτω τοῦ ὄσ' ἐστέρηνται, ὡς περ αὐτὸ ἐν ἄλλοις πλεονάζειν αὐτὸ οὐ πάνυ ἀναλόγως φαίνεται, ὁποῖον καὶ τὸ ὄρχω ὄρχησώ ὄρχηστής, οὐ κατὰ τὸ ποιητής, καὶ χηρῶ χηρώσω χηρωστής, οὐ κατὰ τὸ ἐεδνωτής. Τὸ δὲ «πρόφερε» ἀρχὴν ἐνδέδωκε τῆς τοῦ προφορικοῦ λόγου κλήσεως, ὡς καὶ τὸ «ὄνειδέα τε προφέρεις». τὸ μέντοι παρ' Ἡσιόδῳ «προφέρει μὲν ὄδοι, προφέρει δὲ καὶ ἔργου» ἐτέραν ἐρμηνείαν ἔχει. ἔστι δὲ καὶ ἕτερον προφέρειν, ἐξ οὗ ὁ προφερέστερος. Χρυσῆ δὲ Ἀφροδίτη ἢ χρυσοφόρος, ὡς καὶ χάλκεος Ἄρης διὰ τὸ φόρημα, ἢ ἢ καλὴ ἢ, ὅτι

χρυσῶ καταπράττεται, ᾧ καὶ Ζεὺς τὴν Δανάην χειροῦται. [Καθὰ καὶ ἑτέρα τις γυνὴ διὰ ἵππον προὔδωκε τὸ κάλλος, ὡς ἡ τοῦ Πειριθόου μήτηρ, καὶ τις διὰ κύκνον, ὡς ἡ Λήδη ὑποπτεύεται, καὶ ἄλλη διὰ βοῦν, ὡς ἡ Εὐρώπη. καὶ κύων δὲ εὐγενῆς ὑπηγάγετό τινα εἰς ὁμοιονπάθος, ὅποια τις ἡ τοῦ Τρωϊκοῦ Φοινοδάμαντος, ἣν Κρημισσὸς ὁ ποταμὸς λέγεται ζεῦξαι λέκτροις «ἰνδαλθεῖς κυνί». καὶ τοιαῦτα μὲν καὶ ταῦτα.] Ἡ δὲ γραμματικὴ Ἰστιάϊα πεδίον εἶναι φησι χρυσοῦν καλούμενον, ἐν ᾧ χρυσῆς 1.607 Ἀφροδίτης ἱερὸν καὶ τιμῆ. Θεόκριτος δὲ μεταλαβὼν τὸ νόημα χρυσῶ παίζουσιν Ἀφροδίτην φησί. [(η. 65) Τὸ δὲ ἀπόβλητον λέγοιτ' ἂν καὶ ἔκβλητον κατὰ τὸ «νέκυες κοπρίων ἔκβλητότεροι». ἔκβλητον δὲ γε καὶ τὸ θαλάσσης ἔκβρασμα παρ' Εὐριπίδῃ· καὶ βρέφος δὲ ἔκβλητον τὸ ἔκθετον, ὡς ἔξω που καὶ αὐτὸ βαλλόμενον.] (η. 60 ετ 63) Ἔτι ἰστέον καί, ὅτι τὸ «αἰεὶ τοι κραδίη πέλεκυς ὡς ἐστὶν ἀτειρῆς» καὶ τὸ «αἰεὶ τοι ἐν στήθεσσι ἀτάρβητος», ἦτοι ἄφοβος, «νόος ἐστὶ» πρὸς ἀνδρεῖον καὶ ὑπομενετικὸν ἄνδρα ῥηθήσεται, πρὸς ὅποιον δήτινά φησιν αὐτὰ καὶ Ἀλέξανδρος, οἷα, ὡς ἐφάνη, ὄνειδισθεῖς εἰς μαλακότητα καὶ διὰ τοῦτο κολακεύων καὶ μονονουχὶ λέγων, ὅτι οὐδεὶς ὁμοίός σοι οὐδ' ἔστι τινα συγκριθῆναι σοι. οὐ γὰρ κατ' ἄνθρωπον καὶ σοὶ ἡ καρδία, ἀλλὰ πελέκει ἀειῶοικεν ἀτειρεῖ καὶ τμητικῶ. διὸ οἱ μὲν ἄλλοι ταρβοῦμεν καὶ φεύγομεν ποτε, σοὶ δὲ ἀτάρβητος ὁ νοῦς. σῶφρων οὖν ὁ Ἀλέξανδρος, εἶγε τὴν προρρηθεῖσαν εἰς αὐτὸν ὕβριν ἐπαίνοισ ἀμείβεται. δέδιδε γὰρ τὸν Ἔκτορα τραχυνόμενον, ἐπεὶ παρ' ἐκείνῳ ἦν λῦσαι τὸν πόλεμον εἴτε καὶ μὴ. καὶ αὐτὸς ἦν Τρώων πρόμαχος. δηλονδὲ, ὡς μαλακτικὸν ὁ ἔπαινος. διὸ καὶ Ἐκτωρ ἐπαινεθεῖς ἰλαρύνεται καὶ ὁ νῦν θάνατον τῷ ἀδελφῷ ἐπαρώμενος ὅμως ἠττώμενον οὐ προδίδωσιν, ἀλλὰ φιλάδελφος δείκνυται. Ἰστέον δὲ, ὅτι καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς που κεῖται τις κολακεία ὁμοία τῇ κατὰ τὸν Πάριν, ἔνθα ὁ Διομήδης ἐν τῷ ἀφυλάκτως ὑπνοῦν σκωφθεὶς ὑπὸ Νέστορος ὑπείσιν ἐκείνον κολακευτικῶς, ἀμήχανον προσειπὼν καὶ πόνου οὔποτε λήγειν εἰδότα. Ἔτι ἰστέον καί, ὅτι τὸ «οὐ τοι ἀπόβλητά ἐστι θεοῦ ἐρικυδέα δῶρα, ὅσα κεν αὐτὸς δῶ» καὶ ἐξῆς, ὡς ἀνωτέρω κεῖται, χρήσιμόν ἐστι τῷ ὄνειδιζομένῳ ἐπὶ θεοσδότη τινὶ ἀγαθῷ, ὡσπερ καὶ ἐνταῦθα Ἀλέξανδρος μέμφεται τὸν Ἔκτορα ὄνειδίζοντα τοῦτον ἐπὶ δώροις, οἷς θεὸς δέδωκεν. (η. 68-70) Ὅτι ἐν τῷ «ἄλλους μὲν κάθισον Ἀχαιοὺς τε Τρώας τε, αὐτὰρ ἔμ' ἐν μέσσω καὶ Ἀρηΐφιλον Μενέλαον συμβάλετ' ἄμφ' Ἑλένη καὶ κτήμασι πᾶσι μάχεσθαι» τὸ μὲν «κάθισον» μεταβατικὸν κεῖται ῥῆμα κατὰ τὸ πλούτισον καὶ σωφρόνισον ἄλλον. ἔστι δὲ ὅτε καὶ ἀμετάβατόν ἐστιν, ὡς καὶ προδεδήλωται, οἷον καθίζω ἀντὶ τοῦ καθέζομαι. τὸ δὲ «ἐν μέσσω» τὸ στενὸν δηλοῖ τὸ μεταξὺ τῶν δύο στρατευμάτων. καὶ ἐπιμένει τῇ τοιαύτῃ λέξει ὁ ποιητὴς διὰ τὸ μῆχεῖν ὄνομα καιριώτερον. τοῦτο δὲ οἱ μεθ' Ὀμηρον μεταίχιμόν φασιν, οἰονεῖ μεσαίχιμόν τι ὄν, Ἀττικῇ τροπῇ τοῦ ᾠσ εἰς ᾠτ, ὡς καὶ μεσόριον, μεθόριον. ἀπ' αὐτοῦ δὲ καταχρηστικῶς μεταίχιμον καὶ τὸ ἀπλῶς μεταξὺ δύο τινῶν, ὡς εἴ τις εἴποι ἐν μεταίχιμῳ δύο φροντίδων εἶναι. τὸ δὲ τοιοῦτον στενόν, ἦτοι μεταίχιμον, 1.608 καὶ οὕτω φράζει ὁ ποιητὴς· «ὀλίγη δ' ἦν ἀμφὶς ἄρουρα». Βαρβαρικὸν δὲ εἶναι φασιν οἱ παλαιοὶ τὸ μονομαχεῖν, ὅπερ Ὀμηρος περιφράζων οἷους μάχεσθαί φησιν. [(η. 69) Ἀρηΐφιλον δὲ τὸν Μενέλαον ὁ Πάρις φησὶν ἢ κατεῖρωνε ὄνομα ἔκτορος οὕτω καλέσαντος τὸν Μενέλαον ἢ καὶ καταθέμενος ἀληθευτικῶς τοιοῦτον ἐκείνον εἶναι.] (η. 70) Συμβαλεῖν δὲ μάχεσθαι λέγει τὸ συνάψαι εἰς πόλεμον, ἐξ οὗ καὶ ἡ πολεμικὴ συμβολή. ὅτι δὲ καὶ ἐπὶ ὑδάτων ἡ λέξις τοῦ συμβάλλειν τίθεται, φανήσεται που ἐν τοῖς ἐξῆς. ἐνταῦθα δὲ σημειῶσαι καί, ὅτι τὴν ἀμφὶ πρόθεσιν δοτικῇ συντάξεν εἰπὼν· «ἀμφ' Ἑλένη καὶ κτήμασιν», ὡς εἴπερ εἶπεν ἐπὶ τῇ Ἑλένη καὶ τοῖς κτήμασιν, ἢ ἀντιπτωτικῶς περὶ Ἑλένης καὶ κτημάτων. Ἰστέον δὲ καί, ὅτι πολεμήσουσιν Ἀλέξανδρος καὶ Μενέλαος, ἵνα ὁ μὲν λάβῃ, ἃ ἀφήρηται, καὶ κρατήσῃ

τῶν ἰδίων, Ἀλέξανδρος δὲ κτήσεται ἐνάσφαλεία, ἃ μὴ ἀσφαλῶς ἔχει. καταπλήττει δὲ τὸ τοῦ πράγματος ξένον τοὺς Ἕλληνας καὶ ἀκὴν γίνονται σιγῇ, ὡς μετ' ὀλίγα ἐρεῖ ὁ ποιητής. ὅμοιον γὰρ κατὰ τοὺς παλαιούς, ὡς εἴ τις μοιχείας διωκόμενος προκαλεῖται τὸν ἄνδρα εἰς μάχην ὡς μετὰ τοῦ γυναιίου καὶ τὴν ψυχὴν προσαφαιρησόμενος. διὸ καὶ Ἔκτωρ μετ' ὀλίγα φησί· «κέκλυτε μῦθον», οὐχ' ἀπλῶς, «ἀλλὰ Ἀλεξάνδρου». οἶδε γὰρ ὡς οὐ δίκαια ἐρεῖ. διὸ οὐχ' ἑαυτοῦ, ἀλλὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου λόγον λέγειν φησί. (η. 71–5) Ὅτι τὴν τοῦ Πάριδος ἀρέσκειαν οὕτω φράζει ὁ ποιητής τὴν περὶ τε αὐτοῦ καὶ τοῦ Μενελάου· «ὀπότερος δὲ κε νικήσῃ κρείσσων τε γένηται, κτήμαθ' ἔλων εὖ πάντα γυναικά τε οἴκαδ' ἀγέσθω, οἱ δ' ἄλλοι φιλότητα καὶ ὄρκια πιστὰ ταμόντες ναίοιτε Τροίην» καὶ τὰ ἐξῆς. καὶ τοῖνυν καὶ ὁ Ἔκτωρ μετ' ὀλίγα οὕτω λαλεῖ ἐν μεταίχμιῳ τοὺς λόγους τοῦ ἀδελφοῦ, στήσας αὐτοῦ εἰς τὸ «ὄρκια πιστὰ τάμωμεν», οἷα περιττὰ λογιζόμενος τὰ καθεξῆς. ὁ μέντοι βασιλεὺς Ἀγαμέμνων ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα ἐκφωνήσῃ τι καὶ περὶ τιμῆς, ἡγουν ποιητῆς, ἐν τῷ τῶν ὄρκων καιρῷ. (η. 71) Ὅρα δὲ καὶ ἐν τούτοις τὸ κρείσσων ἀντὶ τοῦ ἐπικρατέστερος συντελοῦν εἰς τὸ «κρείσσων γὰρ βασιλεὺς, ὅτε χύσεται» καὶ ἐξῆς. περίφρασις δὲ τοῦ νικήσῃ τὸ «κρείσσων τε γένηται». [Κτήματα δὲ πάντα λέγει τὰ τῆ Ἑλένης συναρπαγέντα ἐξ Ἑλλάδος. εἰ δὲ μὴ ἐθέλει καὶ οἴκοθεν ἄλλ' ἐπιδοῦναι, γλισχρότητος ὁ ἀνὴρ ἀλίσκεται.] (η. 73) Τὸ δὲ ὄρκιον οὐχ' ὑποκοριστικὸν ἀλλὰ παράγωγον ὡς τὸ ἴχνιον. Τὸ δὲ «φιλότητα καὶ ὄρκια ταμεῖν» ἀντὶ τοῦ φιλίαν καὶ ὄρκους ποιῆσαι διὰ ἐντόμων ἡγουν θυσιῶν. καὶ οὐκ ἐθέλει ὁ ποιητής ἄλλως τοῦτο φράζειν. διὸ καὶ ἀλλαχοῦ λέγει «ὄφρα ὄρκια τάμωμεν αὐτός» καὶ «ὄρκια τάμωμεν» καὶ «ὄρκια ἔταμον». Ἴωνες δὲ οὕτω λαλοῦσι. διὸ καὶ Ἡρόδοτος, ὡς προεδείλωται, συχνὰ οὕτω λέγει. (η. 74) Ἰστέον δὲ, ὅτι ἐριβώλακα μὲν τὴν Τροίαν, ἰππόβοτον δὲ τὸ Ἄργος, ὃ ἐστὶ 1.609 τὴν Πελοπόννησον, καλλιγύναικα δὲ τὴν Ἀχαιίδα καλεῖ ὁ παρ' Ὀμήρῳ Ἀλέξανδρος, παρὰ δὲ Ἡσιόδῳ ἔστι καὶ τὴν Τροίαν εὐρεῖν καλλιγύναικα. [Εἴη δὲ ἂν πάντως ἢ ἐριβώλαξ καὶ εὐπῶλος, ὅπερ ἐστὶ καλλιβώλαξ, διὰ τοῦ ἐβῶλοστροφῆτον. τοῦτο δὲ καὶ λιπαρὰν σημαίνει γῆν καὶ εἴκουσαν ἀρότρων ἐν τῷ πωλεῖσθαι.] (η. 75) Φησί δὲ Ἑλλάνικος παῖδας τρεῖς Φορωνέως γενέσθαι, οἱ τοῦ πατρὸς θανόντος διενείμαντο τὴν Ἀργεῖαν. καὶ ἢ μὲν πρὸς Ἑρασίῳ τῷ ποταμῷ Πελασγῶ ἔλαχε τῷ καὶ τὴν ἐκεῖ Λάρισσαν κτίσαντι, Ἰάσῳ δὲ τὰ πρὸς Ἥλιν, Ἀγίνῳρ δὲ ἀναλωθείσης τῆς γῆς τὴν πατρικὴν εἴληφεν ἵππον, ὅθεν ἐν ταύτῳ χρόνῳ ὠνομάσθη τὸ Ἄργος τριχῶς, Ἰασσον, ὡς καὶ ἢ Ὀδύσειαδηλοῖ, Πελασγικὸν καὶ ἰππόβοτον. τινὲς δὲ μετὰ θάνατον τῶν δύο ἀδελφῶν ἐπιστρατεῦσαι φασὶ τὸν Ἀγίνῳρα πολλὴν ἐπαγόμενον ἵππον, ἀφ' ἧς κληθῆναι τὸ Ἄργος ἰππόβοτον. τισὶ δὲ τῶν παλαιῶν ἀρέσκει Ἄργος ἰππόβοτον ἐνταῦθα τὴν Θεσσαλίαν νοεῖν, Ἀχαιίδα δὲ πᾶσαν τὴν τῶν Ἑλλήνων χώραν. Σημεῖωσαι δ' ἐν τούτοις καί, ὡς ἐνεργόν τι καὶ δραστικὸν ὁ λόγος, καθὰ ἐν μυρίοις φαίνεται. ὁ γοῦν τοῦ Ἔκτορος λόγος οὕτως ἦνυσε παρὰ Ἀλεξάνδρῳ, ὥστε ὁ δειλὸς καί, ὡς ἂν τις εἴπῃ, τρεσᾶς μένει τὸν Μενέλαον κατὰ τὴν παραίνεσιν καὶ μονομαχῆσαι θέλει πρὸς αὐτὸν, ὃν πρὸ τοῦ λόγου ἔφευγε. τοιαῦτα ὁ λόγος δύναται. τοιοῦτον ἢ ἱστορία καὶ τὸν Τυρταῖον οἶδε ῥήτορα, οἷον ἐρεθίζειν προθύμως ἀποκινδυνεύειν εἰς πόλεμον, καὶ ὁ ἐντυχὼν ἔπεισιν ἐκείνου εἴσεται, ὅπως ἐνθουσιᾶ τῷ εἰς μάχην ἐγερτικῷ. (η. 76) Ὅτι οὐχ' ἀπλῶς ἀλλὰ μέγα χαίρει ὁ Ἔκτωρ ἐπὶ τῆ τοῦ ἀδελφοῦ μονομαχίᾳ· «Ἔκτωρ γὰρ ἐχάρη», φησί, «μέγα μῦθον ἀκούσας». αἴτιον δὲ, ὅτι ἢ νικᾷ τὸν Μενέλαον ὁ Πάρις ἢ πίπτει καὶ ἀμφοτέρως πέρασ ἔσχε τὰ τοῦ πολέμου. καὶ ἄλλως δέ, εἰ μὲν νικήσῃ Ἀλέξανδρος, σεμνὸν τὸ πρᾶγμα. εἰ δὲ πέσῃ, ἀκλεοῦς ὁ Ἔκτωρ ἀπαλλάττεται ἀδελφοῦ. καὶ Ἀχαιοὶ δὲ καὶ Τρῶες ἐχάρησαν ἐλπίεσθαι πολέμου. καίριον δὲ ἐνταῦθα καὶ τοῦ Ἡροδότου τό·

«ὀλίγω κακῶ ἔοικε μέγα νεῖκος ἀναιρεῖν». Εὐπειθεῖς δὲ οἱ Τρῶες, οἱ ἅμα εἶδον Ἐκτορα ἐν μεταχιμῶ γενόμενον καὶ μέσου δορὸς ἐλόντα, ἦτοι ἀψάμενον, ὡς ἔθος, καὶ ἀνείργοντα αὐτοὺς καὶ εὐθύς ἰδρῦθησαν ἅπαντες καὶ Ἕλληνες δὲ μετὰ μικρὸν τῶν βασιλέων ἐθελόντων τὸ αὐτὸ ἐποίησαν καὶ πάντες τὰ τεύχεα ἐκδυσάμενοι κατέθεντο ἐπὶ γῆςπλησίον ἀλλήλων. Καὶ σημείωσαι, ὅπως παρ' ἐλπίδα ὁ ποιητὴς ἔγραψε παρεισοδιάσας τὴν μονομαχίαν. ὁ μὲν γὰρ ἀκροατὴς μέγαν εὐθύς ἐλπίζει συρραγῆναι 1.610 πόλεμον, ὁ δὲ ἀποδύσας τοὺς Ἕλληνας γυμνοὺς ὅπλων καθίζει, τὸ μὲν μεγαλεῖον τοῦ πολέμου ἐς ὕστερον ταμιευόμενος, νῦν δὲ ἀπροσδοκῆτως ἀρτύων τὸ μονομάχιον καὶ τὴν ἐπιθυμίαν ἀποπληρῶν τοῦ ἀκροατοῦ ἐφιεμένου μαθεῖν, ὡς εἰκόσ, ὁπότερος κρεῖττων, ὁ Πάρις ἢ ὁ Μενέλαος. ὅπερ διδάσκων ὁ ποιητὴς τὴν μονομαχίαν ἄρτι πλάττει, ἐν ἧ πολλὰ τε ἄλλα ποιήσας καὶ τὸν Μενέλαον δέδειξας κρείσσονα, ἐπὶ τὰ ἐξῆς τοῦ πολέμου μεταβαίνει ἐκ μικροῦ ἀρξάμενος, εἶτα ἐπὶ μέγα προβάς, ὅποια καὶ ἡ τῆς μάχης φύσις, ἣτις ὀλίγη μὲν τὰ πρῶτα κορύσσεται κατὰ τὸν ποιητὴν, «αὐτὰρ ἔπειτα οὐρανῶ ἐστήριξε κάρη». ὅτι δὲ θαναμαστὸν τὸ πλάσμα, καὶ ὁ ποιητὴς ἐν τοῖς ἐξῆς ἐπισημαίνεται θεσκελον ἔργον λέγων τοῦτο· ποῖον δήποτε; τὸ ἀφέντας τὸν πολὺδακρυν πόλεμον καθῆσθαισιγῆ ἀσπίσι κεκλιμένους, παραπεπηγέναι δὲ τὰ μακρὰ ἔγχεα, Ἀλέξανδρον δὲ καὶ Μενέλαον μόνους μάχεσθαι. ὅτι δὲ ἄρτυμα ποιήσεως Ὀμηρικῆς καὶ τὰ τῶν μονομαχιῶν ἐπεισόδια, ἐν τοῖς ἐφεξῆς δηλωθήσεται. νῦν μὲν γὰρ οἱ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου πρωταῖτιοι μονομαχοῦσιν, ἐν δὲ τοῖς ἐξῆς που ἕτεροὶ τινεσ' ἀριστεῖς, Γλαῦκος οὗτοι καὶ Διομήδης, οὐκ ἐκ προκλήσεως κατὰ τούτους, ἀλλὰ κατὰ τὸ παρατυχόν. εἶτα ἐτέρωθι τοιαύτης ἔσονται μάχης οἱ ἄριστοι Ἐκτωρ καὶ Αἴας ἐξ ἑτεροῦ προκαλέσματος, τὸ δ' ἐξ ἀνάγκης μονομάχημα τοῦ Ἐκτορος καὶ τοῦ πάντων ἀρίστου Ἀχιλλέως ἄλλος τόπος δηλώσει, μέγα ὄν καὶ πάνυ τι ἐναγώνιον. εἰ δὲ ὁ γέρων ῥήτωρ Νέστωρ μονομαχίαν οἰκείαν ἐκθήσεται, δοτέον καὶ αὐτὸ τῆ καθ' Ὀμηρον γραφικῆ ποικιλίᾳ πολυειδῶς ἰστοροῦντα τὰ μονομαχικά. (ἡ. 78) Σημείωσαι δέ, ὅτι παρ' Ὀμήρῳ μὲν ἰδρῦτό κάθημαι ἀπὸ τοῦ ἔδω, παρὰ δὲ τοῖς Ἀττικοῖς ὕστερον ἱερὰ ἡ λέξις. ἰδρῦεται γὰρ ναὸς καὶ ἰδρῦεται ἄγαλμα ἐν ναῶ καὶ τὸ ἀφίδρυμα δὲ παρ' ἐκείνοις ἐντεῦθεν ἐλέγετο. (ἡ. 79 ς.) Ὅτι τῷ Ἐκτορι ἐς μέσον ἐλθόντι καὶ τὴν τοῦ Πάριδος γνώμην ἐθέλοντι ἐκβοῆσαι ἐπετοξάζοντο οἱ Ἀχαιοὶ καὶ οὐ μόνον τοξεύοντες ἰοῖς ἔβαλλον τιτυσκόμενοι, ἀλλὰ καὶ λάεσσιν, ὃ ἔστι λίθοις, ἀγνοοῦντες, ὃ βούλεται, διὰ τὸ οἶεσθαι ὡς ἀντὶ τοῦ ἀδελφοῦ προῖσταται αὐτὸς τῷ Μενελάῳ μαχησόμενος. Ἰστέον δέ, ὅτι τὸ «τῷ δ' ἐπετοξάζοντο κερηκομώντες Ἀχαιοί» οἰκείον λέγεσθαι πρὸς πάντα πολεμούμενον ἢ βλασφημούμενον ἢ ὄλως ἀντιλεγόμενον πρὸς τινων. διὸ καὶ Πορφύριος ἐν τοῖς πρὸς Γαιδάλιον παρωδήσας ἔγραψε «τῷ δ' ἐπετοξάζοντο κερηκομώντες Στωϊκοί». [(ἡ. 80) Τοῦ δέ «τιτυσκόμενοι» πρωτότυπον τὸ τύκω, ἐξ οὗ τὸ «τετύκοντό τε δαῖτα». ὡς περ δὲ ἀλύσκω ἐκ τοῦ ἀλύω, ὅθεν τὸ ἀλυσκάζω, οὕτω καὶ τύκω τύσκω πλεονασμῶ τοῦ 1.611 -σ καὶ κατὰ ἀναδίπλωσιν τιτύσκω, ἀφ' οὗ τιτύσκομαι καὶ τιτυσκόμενοι, ὃ ἔστι τεύχοντες, τεχνώμενοι, καταστοχαζόμενοι. Τοῦ δέ «λάεσσιν» εὐθεῖα ὁ λάας, γενικὴ λάαος καὶ κατὰ κράσιν λάος, ὡς τὸ «λάος ὑπαὶ ῥιπῆς», ἤγουν ὑπὸ τῆς τοῦ λίθου ὀρμῆς. ἡ πληθυντικὴ εὐθεῖα λάας λάες, ὅθεν τὸ λάεσσιν, ὃ ἔστι λίθοις.] (ἡ. 82) Τὸ δὲ «ἴσχεσθε Ἀργεῖοι, μὴ βάλλετε, κοῦροι Ἀχαιῶν» ἐρεῖ ἂν τις ἀταξίαν κωλύων λαοῦ. ἔστι δ' ἐν τούτοις συναγαγεῖν ἐκ τοῦ «ἐπετοξάζοντο Ἀχαιοὶ καὶ ἰοῖσι λάεσσί τε ἔβαλλον», ὅτι καὶ τοξόταις πολλοῖς ἐχρῶντο καὶ σφενδονήταις, εἰ καὶ ὁ ποιητὴς οὐδεμίαν που ἐν αὐτοῖς ἀνδραγαθίαν ἐπισημαίνεται, ὅσγε καὶ τοξοτῶν ἀριστεῶν ὀλιγίστων τινῶν μέμνηται. [δοκεῖ δὲ τὸ ἴσχεσθε κατ' ἔλλειψιν εἰρησθαι, ὡς δῆλον ἐκ τοῦ «οἱ δ' ἔσχοντο

μάχης». τοιαύτη γὰρ σύνταξις ὀφείλεται καὶ εἰς τὸ «ἴσχεσθ' Ἀργεῖοι.»] Ἐν δέ γε τῷ «μακρὸν ἄϋσεν Ἀγαμέμνων» δηλοῖ ὁ ποιητὴς δεῖν καὶ εὐφωνον εἶναι τὸν ἠγεμόνα καί, ὡς αὐτὸς ἐρεῖ «βοὴν ἀγαθόν». [(η. 83) Ὅτι ἐν τῷ «στεῦται γάρτι ἔπος ἐρέειν Ἐκτωρ» τὸ στεῦται δηλοῖ μὲν τὸ ὑπισχνεῖται, ὡς πολλαχοῦ φαίνεται, γίνεται δὲ ἀπὸ τοῦ στέω στεύω κατὰ τὸ χέω χεύω, ἄφ' οὗ παθητικὸν στεύεται καὶ ἐν συγκοπῇ στεῦται. στέω δὲ κυρίως τὸ ὑφίσταμαι, ὑπομένω ἀσφαλῶς κίονος δίκην.] (η. 84) Ὅτι φθάσας μὲν ὁ ποιητὴς τὴν Ἑλληνικὴν εὐκοσμίαν ἐνέφηεν εἰπὼν σιγῇ αὐτοὺς ἰέναι, ἐνταῦθα δὲ τὸ εὐπειθὲς αὐτῶν ὑποδηλῶν φησιν, ὅτι τοῦ βασιλέως κελεύσαντος «ἴσχεσθε», ὡς ἐρρήθη, «μὴ βάλλετε», ὡς ἐροῦντός τι τοῦ Ἐκτορος, λέγει ὅτι μάχης τε ἔσχοντο, ἀνεῶ τ' ἐγένοντο, τουτέστιν ἄφωνοι, ὡς ἂν δηλαδὴ ἀκούσωσιν Ἐκτορος. τοῦτο γάρ ἐστιν ἐν τούτοις αἴτιον τῆς σιγῆς, ἵνα δηλονότι σιγῶντες αὐτοὶ ἐτέρων ἀκούοιεν. παρακατιῶν δὲ λέγει· «πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ», τουτέστιν ἐσίγησαν. τοῦτο δὲ οὐ διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν, ἀλλὰ διὰ τὸ μὴ ἐνδεδῶσθαι αὐτοῖς λέγειν. εἰσὶ δὲ ὅμοια τὸ σιγῇ ἰέναι καὶ ἀνεῶ γενέσθαι καὶ ἀκὴν γενέσθαι σιωπῇ. ἔστι δὲ τὸ μὲν ἀκὴν γενέσθαι σιωπῇ τρόπου ἐτυμολογικοῦ. τὸ γὰρ σιωπᾶν καὶ τὸ ἀκὴν ἔχειν ὅμοια. γίνεται γὰρ ἀκὴν ἀπὸ τοῦ ἄσπερητικοῦ καὶ τοῦ χαίνειν, ἀχῆν, καὶ Ἰωνικῶς ἀκὴν, ἵνα ἢ ἀκὴν ἔχειν τὸ μὴ χαίνειν ὥστε λαλεῖν, ἀλλὰ σιωπᾶν. (η. 84) Τὸ δὲ «ἀνεῶ» οἱ μὲν ὄνομά φασι εἶναι ὅμοιον τῷ «οἱ Μενέλεω». αὐτὰρ τὸ φωνῶ, ἐξ οὗ ἄναυος, ὁ ἄφωτος, καὶ ἀποβολῇ ἄναυος καὶ Ἀττικῶς ἀνεως καὶ πληθυντικῶς ἀνεῶ. ἕτεροι δὲ ἐπίρρημα τὸ ἀνεῶ φασι μηδὲ προσγράφοντες τὸ ἰ ἐν τῇ ληγούσῃ, ὡς εἶναι κατ' αὐτοὺς ὁμοίως συντάξεως τὸ «ἀκὴν ἐγένοντο» καὶ τὸ «ἀνεῶ ἐγένοντο». ποιητικὴ δὲ λέξις τὸ ἀνεῶ καὶ ἀσύμβολος εἰς λόγον 1.612 πεζόν, ὡς περ μετ' ὀλίγα καὶ τὸ πέποσθε ἐν τῷ «ἐπεὶ κακὰ πολλὰ πέποσθε», ἦτοι πεπόνησθε, κατὰ συγκοπὴν. (η. 97) Ὅτι λύπης φραστικὸν τὸ «μάλα γὰρ ἄλγος ἰκάνει θυμὸν ἐμόν». ἐντεῦθεν δὲ σύγκειται τὸ θυμαλγές, ὡς ἐναντιοῦν θυμαλγία. (η. 98 ζ.) Ὅτι ὑποσχετικὸν εἰρήνης τὸ «φρονέω δὲ διακρινθήμεναι ἤδη, ἐπεὶ κακὰ πολλὰ πέποσθε», ἦτοι πεπόνησθε, ὡς προεῖρηται. διακρινθῆναι δὲ λέγει τὸ λυθῆναι τοῦ πολέμου καὶ χωρισθῆναι. καὶ κεῖται ἡ λέξις αὐτῆ πολλαχοῦ παρά τε Ὀμήρῳ καὶ ἐτέροις. ἐνταῦθα οὖν φησι· «φρονέω δὲ διακριθῆναι ἤδη ἡμᾶς» καὶ μετ' ὀλίγα· «ἄλλοι δὲ διακρινθῆτε τάχιστα». ἔστι δὲ τὸ μὲν διὰ τοῦ ἄσπερητικῶν ὀρθότερον, εἰ καὶ ποιητικώτερον, ὡς καὶ τὸ κλινθῆναι καὶ τὸ ἀνάκλιντρον, τὸ δὲ δίχα τοῦ ἄσπερητικῶν κοινότερον καὶ Ἀττικώτερον. ἐναντίον δὲ τὸ διακρίνειν πρὸς τὸ συγκρίνειν, ὃ ἔστι συγγέειν. Σημείωσαι δὲ, ὅτι τὸ διακρινθεῖτε διὰ διφθόγγου ἐν τοῖς ἀκριβεστεροῖς τῶν ἀντιγράφων φέρει τὴν παραλήγουσαν, οἷα συγγοπέν ἀπὸ εὐκτικοῦ τοῦ διακρινθείμεν, ἵνα τὸ ἀκόλουθον τῆς συγκοπῆς εἴη τοιοῦτον· διακρινθεῖμεν διακρινθεῖτε διακρινθεῖεν, καὶ μυρία ταύτης τὰ παραδείγματα. (η. 100) Ὅτι τὴν μὲν ὑπὸ τοῦ Πάριδος ἀρπαγὴν τῆς Ἑλένης ἀρχὴν ὁ Μενέλαος λέγει, τοῦ πολέμου δηλαδὴ. τὴν δὲ αὐτοῦ ἐπεξέλευσιν ἔριν καλεῖ, εἰπὼν· «εἵνεκ' ἐμῆς ἔριδος καὶ Ἀλεξάνδρου ἔνεκ' ἀρχῆς», διὰ τὸ τὴν ἔριν ἀληθῶς ἐπεξελουστὴν εἶναι πρὸς τι κατάρξαν. πρωθύστερον δὲ τὸ σχῆμα τοῦ λόγου, ἠγουν ὑστερολογία. πρῶτον γὰρ ἡ τοῦ Ἀλεξάνδρου ἀρχή, εἶτα ἡ τοῦ Μενελάου ἔρις. δευτερεύει γὰρ αἰεὶ, ὡς περ ὁ παρ' Ἡσιόδῳ ζῆλος, οὕτω καὶ ἡ ἔρις γινομένη διὰ τι προκατάρχον. ὅρα δὲ, ὡς ἐν ἐνὶ στίχῳ καὶ ἔνεκα ἔφη κοινῶς καὶ εἵνεκα ποιητικῶς, καθ' ὁμοιότητα τοῦ εἰνάνυχες καὶ εἵνατος καὶ εἰρωτῶ καὶ εἰῶ καὶ τῶν ὁμοίων. (η. 103–10) Ὅτι Τρῶες μὲν, οἷς ὁ κίνδυνος περὶ γῆς ἦν καὶ τοῦ ζῆν, ἄρνε δύο φέρουσιν, ἕτερον μὲν λευκόν, ἕτερον δὲ μέλαιναν εἰς θυσίαν ἐν τῆ κατὰ τὴν μονομαχίαν ὀρκωμοσία, Γῆ τε καὶ Ἥλιω, τῷ μὲν τὸν λευκόν, τῇ δὲ τὴν μέλαιναν, οὐ μόνον κατὰ

ομοιότητα χρώματος, αλλά και ένεργείας: ἄρρεν μὲν 1.613 γὰρ θύεται Ἡλίῳ ὡς οἶον ἀνδρὶ. ἐν ἑτέρῳ γὰρ γεννᾶ, ἤγουν ἐν τῇ Γῆ, ὡς οἶα γυναικί. θῆλυ δὲ τῇ Γῆ ὡς οἶα μητρὶ τῶν ἐξ αὐτῆς καὶ Ἡλίου. Ἕλληνες δὲ τῷ Διὶ θύουσιν ἓνα τὴν χροάν οὐ δηλοῦντος τοῦ ποιητοῦ. οὐ γὰρ οὕτως ἐναργῆς τότε τοῦ Διὸς χρῶμα, ὡς τὸ τοῦ Ἡλίου καὶ τῆς Γῆς. Ξενίῳ δὲ ἴσως Διὶ θύουσιν, ὡς ἂν ἐκπολεμωθῆ Ἀλεξάνδρῳ ἀδικήσαντι εἰς ξενίαν. ἐνδημεῖ δὲ καὶ ὁ Πρίαμος τοῖς ὄρκοις Ἀγαμέμνονος ἀπαιτήσαντος διὰ τὸ τῶν παίδων ὑπερφίαλον καὶ ἄπιστον. (η. 109 ς.) Ἔνθα καὶ γνωματεύει ὁ βασιλεὺς οὕτως· «αἰεὶ δ' ὀπλοτέρων ἀνδρῶν φρένες ἠερέθονται», ὃ ἐστὶν ἐκκρεμεῖς ὡς ἐν ἀέρι καὶ ἐλαφραὶ καὶ εὐσάλετοι καὶ ἀβέβαιοί εἰσιν αἱ τῶν νέων φρένες καὶ οὐκ ἔμπεδοι καὶ παγίως βέβαιοι καὶ ἀσφαλεῖς· «οἷς δέ», φησὶν, «ὁ γέρον μετέησιν», ἤγουν σὺνεστιν, «ἅμα πρόσω καὶ ὀπίσω λεύσσει», ὃ ἐστὶν ὄρᾳ, «ὅπως ὄχ' ἄριστα μετ' ἀμφοτέροισι γένηται». (η. 109) Ἔστι δὲ πρόσω μὲν τὰ πρὸ ὀφθαλμῶν καὶ ἠδηγεύμενα καὶ τὰ παρόντα δὲ καὶ οἶον ἐν ποσίν, ὀπίσω δὲ τὰ ἐσόμενα καὶ μήπω μὲν ἐλθόντα, ὄντα δὲ ἐν τῷ μέλλειν. λέγει οὖν, ὅτι ὁ γέρον ἅμα καὶ οἶον ἀχρόνως διὰ πολυπειρίαν ὄρᾳ πάντα τὰ τε νῦν καὶ τὰ παρεληλυθότα καὶ τὰ μέλλοντα καὶ ἐκ τῶν παρελθόντων στοχάζεται, οἶα ἔσται καὶ τὰ μετὰ ταῦτα, καὶ κατὰ τὴν τραγωδίαν ὡς «ἐννοῦς τὰ καινὰ τοῖς πάλαι τεκμαιρόμενος», οὕτω φυλάσσεται. ὁ δὲ νέος μόνων γίνεται τῶν ἐν ποσίν, ὥσπερ καὶ ἐνταῦθα ὁ Πρίαμος μὲν πολλοὺς εἰδῶς ἐξ ἐπιτοκίας βλαβῆναι φθάσαντας φυλάσσεται ἄν, ὡς εἰκός, (η. 107) οἱ δὲ παῖδες μηδὲν προορώμενοι κακόν, οἶα τοῦ παρόντος μόνου γενομένου, δηλήσονται ἂν ὑπερβασίᾳ τοὺς ὄρκους, ἤτοι βλάβωσιν, ὡς ἀπὸ τοῦ δηλῶ δηλήσω, ἐξ οὗ καὶ τὸ δηλητήριον. Δῆλον δέ, ὅτι τε δήλησις, ἤγουν βλάβη, ὄρκων οὐδὲν ἄλλο ἢ ἡ παράβασις αὐτῶν καὶ ὅτι τὸ ἅμα ὄρᾳν πρόσω καὶ ὀπίσω συμβολικῶς εἴρηται, καθὰ καὶ προγέγραπται ἐν τῇ ἁ' ῥαψωδίᾳ, ὡς ἐκ μεταφορᾶς ζῶων, ἃ τοὺς τραχήλους ῥαδίως λυγίζουσιν, ὡς ἔχειν βλέπειν καὶ τὰ ἔμπροσθεν καὶ τὰ κατόπιν. ὁ δὲ τοιοῦτος νοῦς καὶ τὸν Ἄργον, ὡς ἐκάστη πείρα δόματούμενον, πολυδόματον μυθολογεῖ, ἵνα μηδὲν αὐτὸν λανθάνῃ. καὶ τοῦτο μᾶλλον ἐστὶν, ἐξ οὗ οἱ γέροντες λέγονται ἅμα ὄρᾳν τὰ τε πρόσθεν καὶ τὰ ὀπίσθεν, τὸ ἐκατέρωθεν δηλαδὴ τρόπον τινὰ ὠματωσθαι αὐτοῦς, ὡς διὰ τοῦτο ἅμα πάντα βλέπειν. τὰ γὰρ ὑγροτράχηλα καὶ εὐλύγιστα τὴν δειρὴν ζῶα, εἰ καὶ ἔμπροσθεν καὶ ὀπίσθεν βλέπουσιν, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἅμα τοῦτο ποιοῦσιν. ἐν τοῦτοις δὲ σημειωτέον καὶ, ὅτι αἱ πεῖραι ὄμμασιν ἐοίκασιν. (η. 105) Ἰστέον δέ, ὅτι κεῖται καὶ ἐνταῦθα ὄρκια τάμνειν, τὸ διὰ θυσιῶν ὀμνύειν, καὶ ὅτι ὕβρις 1.614 ἐπιόρκων τὸ «ἐπεὶ οἱ παῖδες ὑπερφίαλοι καὶ ἄπιστοι» καὶ οἱ ἐν ὑπερβασίᾳ θεοῦ ὄρκους δηλήσεσθαι. (η. 103) Ὅρα δὲ καὶ, ὅτι ἐν τῷ περὶ τῶν δύο ἀρνῶν λόγῳ οὐκ ἠλλάξε τὸ ἕτερος, οἶα ἐπὶ δύο τινῶν εἰωθὸς λέγεσθαι. διὸ εἰπὼν ἕτερον λευκόν, ἑτέρον δὲ μέλαιναν, ἐπὶ τοῦ τρίτου τὸ ἄλλος ἔθηκεν, [εἰς ὀγράφει ὁ παλαιὸς οὕτω· τὸ ἄλλον ἐπὶ τοῦ τρίτου εἶπεν, ἐπὶ δὲ δυοῖν τὸ ἕτερον τῷ ἑτέρῳ ἀντιδιέσταλκεν Ἑλληνικῶς.] (η. 106) Ὑπερφιάλους δὲ λέγει παῖδας Πριάμου ἀπὸ ἐνός τοῦ Ἀλεξάνδρου συναγαγόν τὸ σκῶμμα. τοιοῦτος γὰρ ἀληθῶς ἐκεῖνος. οὕτω δὲ καὶ Ἀλέξανδρος τὴν Ἀχαιΐδα καλλιγύναικά φησιν ἐκ μιᾶς τῆς Ἑλένης λαβὼν τὸν ἔπαινον. τὸ δὲ ὅμοιον καὶ ἐν πολλοῖς ἄλλοις Ὀμηρος ποιεῖ. ὑπερφίαλοι δὲ νῦν οἱ παρασπονδηταί, οἱ ὑπὲρ τῆνιερὰν φιάλην ποιοῦντες καὶ διὰ τοῦτο κατὰ τὸν ποιητὴν εἰπεῖν ἄπιστοι. ὅτι δὲ καὶ ἄλλο τι σημαίνει ἡ λέξις, ἀλλαχοῦ τε φανήσεται καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα δεῖξεται. ἰστέον δέ, ὅτι οὐκ ἔστιν ἀπλῶς ὑπερφιάλους τοὺς παρασπονδοῦντας εἰπεῖν, εἰ μὴ καὶ τὸ ἄπιστοι πρόσκειται. (η. 107) Τὸ δὲ «ὑπερβασίᾳ» διάσαφηνειαν τέθειται· ὄρκίων γὰρ βλάβη ἢ ὑπερβασία, ἦν καὶ παραιβασίαν ἕτεροίφασιν. ἔστι δὲ κυρίως ὑπερβασία τὸ ὑπερβαίνειν τοὺς τεταγμένους ὄρους τῆς γῆς καὶ οἶον ὑπὲρ τὰ ἐσκαμμένα ὄρια πηδᾶν,

καταχρηστικῶς δὲ καὶ ἐπιἀδικίας ἢ λέξις τίθεται [καὶ ἐπὶ τῆς ἀπλῶς δὲ κακίας, ὡς δῆλον ἐκ τοῦ «ὑπερβασίας ἀλεείνων» καὶ «ὑπερβασίαι δ' ἀλεγειναί».] (ἠ. 108) Ὁπλότεροι δὲ ἀπλῶς μὲν οἱ νέοι καὶ ὄπλα αἴρειν δυνάμενοι. ἐκεῖθεν δὲ καὶ ἐπὶ ψόγῳ ὑπέροπλος καὶ ὑπεροπλίζεσθαι τὸ καταθρασύνεσθαι. Ἡερέθεσθαι δὲ κυρίως μὲν τὸ ἐνάερι κρέμασθαι, ἐξ οὗ καὶ ἡ αἰώρα· ἐνταῦθα δὲ ἐπὶ τοῦ ἀβεβαίως ἔχειν εἰληπται. τὰ μὲν γὰρ ἐν ἀέρι κρεμάμενα εὐμετακίνητά εἰσι, τὰ δὲ ἐν γῆ καί, ὡς εἰπεῖν, ἔμπεδα σταθερὰ καὶ βεβηκότα. ὅτι δὲ ἡ ῥηθεῖσα αἰώρα καὶ διὰ τοῦ ἑπιλοῦ ἔχει τὴν ἄρχουσαν, ὡς δηλοῖ οὐ μόνον τὸ «πλεκταῖς ἐώραις ἐμπεπλεγμένην», ἀλλὰ καὶ τὸ μετέωρος, ἕτεροι ἐπαγωνιζέσθωσαν. ὅτι δὲ καὶ κύριόν ἐστὶν ὄνομα ἢ Αἰώρα γυναικὸς ἀπαγξαμένης καὶ διὰ τί ἀπαγξαμένης, τὸ τοῦ Πausανίου δηλοῖ Λεξικόν. (ἠ. 103) Ἐν δὲ τοῖς ῥηθεῖσι κειμένου καὶ τοῦ οἴσητε ῥήματος, οἷον «οἴσητε δ' ἄρνε» καὶ ἐξῆς, σημειῶσαι, ὅτι οὐδὲ τοῦ φέρω μέλλων ἐστίν, ὡς παρατετήρηται τοῖς παλαιοῖς, οὐδὲ τοῦ οἴσω, ὃ ἐστὶ κομίσω, εὐρηται ἐνεστώς. διὸ φησὶν «ἄρνας φέρειν» καὶ «οἴσητε ἄρνε». καὶ ὅτι ἀλλήλαισι οὐδυναμοῦσιν αἱ λέξεις αὗται. διὸ καὶ τὸ συμφέρον καὶ τὸ συνοῖσον ἐπὶ τοῦ 1.615 αὐτοῦ σημαυνομένου τίθενται. καὶ ὅτι τὸ «οἴσητε ἄρνε, λευκὸν καὶ μέλαιναν, Γῆ τε καὶ Ἥλιω» δοκεῖ μὲν εὐκρινές, ὡς δηλοῦν, οἷον μὲν ἄρνα οἴσητε Ἥλιω, οἷον δὲ τῇ Γῆ, ἄλλως δὲ σύγχυσιν ποιεῖ καὶ συνεστραμμένον τι σχῆμά ἐστι καὶ περινενοημένον, ὡς οἷα περιοδικόν, χιαστόν, τετράκωλον. τὸ μὲν γὰρ κατὰ φύσιν καὶ σαφέστατον τοιοῦτόν ἐστιν «οἴσητε ἄρνε, λευκὸν Ἥλιω καὶ μέλαιναν τῇ Γῆ», ἵνα παρέκειτο τῷ Ἥλιω μὲν τὸ οἴκειον, τῇ Γῆ δὲ πάλιν τὸ ἑαυτῆς, κατάτινα γραμμικὴν εὐθυωρίαν. κατὰ δεῦτερον μὲντοι λόγον εἶχεν ἂν σαφήνειαν φυσικὴν, εἰ μετὰ τὸν λευκὸν καὶ τὴν μέλαιναν ἔκειτο τὸ Ἥλιω καὶ τὸ Γῆ, οἷον «οἴσητε ἄρνε δύο, λευκὸν καὶ μέλαιναν, Ἥλιω καὶ Γῆ», ἵνα ἀποδομένων πρὸς τὰ πρῶτα δύο εὐτάκτως τῶν δευτέρων δύο ὑπετάσσετο ὡς ἐν τετραγώνῳ καταγραφῇ τῷ λευκῷ μὲν Ἥλιος, τῇ μελαίνῃ δὲ ἡ Γῆ, οἷον οὕτως. Νῦν δὲ τὸ εἰπεῖν ἕτερον λευκόν, ἑτέρον δὲ μέλαιναν, Γῆ τε καὶ Ἥλιω, ἐπιπλέον συγχέει τὸν λόγον διὰ τὸ χιάζειν τὸν ἐκτεθέντα τετραγωνισμόν. κατὰ φύσιν γὰρ νῦν τοῦτο ζητεῖται, ἵνα τὸ μὲν λευκὸν διὰ γραμμῆς τινος προσαρμοσθῆται ἐκ διαμέτρου κειμένῳ Ἥλιω, τὸ δὲ μέλαν ὁμοίως τῇ Γῆ, οἷον οὕτως. Καὶ οὕτω μὲν ὁ λόγος περινενοῖται καὶ οἷον συνέστραπται τῷ σχηματισμῷ καὶ συγκέχυται μιμησαμένου τοῦ ποιητοῦ συγκεχυμένον ἄνθρωπον καὶ μὴ ἐνευκαίρου ὄνοματων τάξει. τοιοῦτον δὲ καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς τὸ «οἰμωγῆκαὶ εὐχολῆ ἀνδρῶν ὀλλύντων καὶ ὀλλυμένων». δύναται δὲ ὁμοίως ζῆλω μῆκατὰ λέξεις μόνας γοργότερον, ἀλλὰ καὶ πλατύτερον κατὰ λόγους τοιαῦτά τις σχηματίσαι· οἷον Ἀχιλλεὺς μὲν ἠρέθη πολέμαρχος, οἱ βασιλεῖς δὲ περὶ τὸν ναῦ 1.616 σταθμὸν ἔμενον, ἵνα οἱ μὲν στενοχωρῶσι τοὺς Τρῶας, ὁ δὲ τὰ πέριξ ληΐζεται. τὸ δὲ τοιοῦτον σχῆμα καὶ ἐπὶ πλειόνων συζυγῶν νοημάτων μεθοδευθήσεται κατὰ τὴν τοῦ γράφοντος ἰσχύν. ἔστι δὲ τοῦτο καὶ περιβλητικὸν διὰ τὴν τῶν νοημάτων μετάστασιν. ἔχει δὲ τι καὶ σαφηνείας τὸ τῇ μελαίνῃ εὐθὺς συντάξαι τὸ κατὰ φύσιν οἴκειον, ἦγουν τὴν Γῆν, ὡς καὶ τῇ εὐχολῇ, τουτέστι τῷ καυχῆματι, τοὺς ὀλλύντας, καὶ τοῖς βασιλεῦσι τὸ ἐν Τροίᾳ μένειν. κατὰ φύσιν μὲν γὰρ ἐνταῦθα καὶ εὐτακτον καὶ σαφές ἢ τῶν μέσων ἔνωσις, ἀνάπαλιν δὲ ἢ τῶν ἄκρων διάστασις, ὡς ἐν τοιαύτῃ καταγραφῇ, δι' ἧς τὸ προκείμενον σαφηνισθήσεται. (ἠ. 111-5) Ὅτι ἐπαινετικὸν εἰρήνης τὸ «οἱ δ' ἐχάρησαν ἐλπόμενοι παύσεσθαι δι' ἰζυροῦ πολέμοιο». ἀποπλισμοῦ δὲ τοῦ ἐπὶ μονομαχίᾳ φραστικὸν τὸ «ἵππους μὲν ἔρυσαν ἐπὶ στίχας, τεύχεά τ' ἐξεδύοντο· τὰ μὲν κατέθεντ' ἐπὶ γαίῃ πλησίον ἀλλήλων, ὀλίγη δ' ἦν ἀμφὶς ἄρουρα», [ἦτις μεταίχιμὸν ἐστίν, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ δηλοῦται. ὅρα δὲ ὅτι ἄρουραν ἔφη καὶ νῦν οὐ λόγῳ μέτρου τινὸς κατὰ τὸ

ἄκαινακαὶ πλέθρον καὶ τὰ τοιαῦτα, περὶ ὧν ἐτέρωθι δεδήλωται, ἀλλὰ τὴν ἀπλῶς πεφυκυῖαν ἀροῦσθαι γῆν.] (η. 121) Ὅτι τὴν Ἴριν ὁ μὲν μῦθος δαίμονα χρυσόπτερον βούλεται εἶναι εἴρουσαν, ὃ ἐστὶν ἀγγέλλουσαν τὰ τῶν θεῶν, ὡς δηλοῖ τρόπῳ ἐτυμολογίας καὶ τὸ «Ἴρις ἀγγελεύουσα» καὶ τὸ «Ἴρις δ' Ἑλένη ἀγγελος ἦλθε». διὸ καὶ ἀπὸ τοῦ τοιοῦτου εἴρω παράγεται, ὡς καὶ ὁ Ἑρμῆς καὶ Ἴρος ὁ Ἰθακήσιος, ὃς οὕτω ἐκλήθη, ὡς φησὶν Ὅμηρος, διὰ τὸ εἴρειν, ὃ ἐστὶν ἀπαγγέλλειν, ὅπου ἂν τις ἀνώγει. τινὲς δὲ αὐτῆς καὶ Ζεφύρου γενεαλογοῦσι τὸν Ἑρωτα. καὶ ταῦτα μὲν πρὸς μῦθον. ἡ δὲ πρὸς φύσιν ἀλληγορία εἰς τὸ κατὰ τὸν ἀέρα γινόμενον φάντασμα τοῦ λεγομένου τόξου μεταλαμβάνει τὴν Ἴριν τὴν λαμπρόχρουν καὶ αὐτὴν, ὁμοίως ἀπὸ τοῦ εἴρειν· ἀγγέλλει γάρ τι μέλλον ἐνυέτῳ, διὸ καὶ Διός, ἦτοι ἀέρος, ἐκείνη ἀγγελος λέγεται. ἡ δὲ γε κοινοτέρα τοῦ μύθου θεραπεία εἰς φήμην καὶ νῦν ἐκλαμβάνεται αὐτὴν, ὡς καὶ ἐν τῷ Καταλόγῳ, ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἐτυμολογίας, ἣτις φήμη καὶ τὴν Ἑλένην ἐνταῦθα ἐξάγει πρὸς 1.617 θῆαν μονομαχίας, πορθμευθεῖσα διὰ τῆς τοῦ Πριάμου θυγατρὸς Λαοδίκης, ὡς κείκος, ἐπεισόδιον ἐσομένην Ὀμήρῳ εἰς ἱστοριῶν χορηγίαν εὐκαιρον. πολλαίγουν ἱστορία διὰ τῆς Ἑλένης ἐν τοῖς ἐξῆς παρεισοδιασθήσονται κατὰ τὴν Ὀμηρικὴν μέθοδον. [Ἰστέον δέ, ὡς Ἴρις μὲν ἡ κατὰ μῦθον καὶ ἡ περὶ τὰ ἐνυδρανέφη βαρυτονεῖται, ἰρίς δέ, μυρεψικὸν εἶδος, κατὰ παλαιὰν παράδοσιν ὀξύνεται πρὸς διαστολήν. ταύτην δὲ Ἴριν μῦρον οἱ ῥήτορες ἔγραψαν. γραφικὴ δὲ αὐτῆς ἀναλογία κατὰ τὸ κίρις, εἶδος ὄρνεου, Σίρις, πόλις Ἰταλική, ξίρις, φυτὸν ἀρωματικόν, καλάσιρις, λινοῦς χιτῶν ἱερατικός, Ὅσιρις, Αἰγυπτιστὶ ὁ Διόνυσος.] (η. 124) Ὅτι ἡ τῆς Ἑλένης γάλως Λαοδίκη Πριάμου θυγατρῶν εἶδος ἀρίστη λέγεται, τῶν ὑπὸ γάμῳ δηλαδή, ὡς τῶν γε ἔτι παρθένων ἀρίστη ἀλλαχοῦ ἡ Κασάνδρα ἱστορηθήσεται. (η. 122) Ἰστέον δέ, ὅτι τὸ συγγενικὸν θηλυκὸν τοῦ δαίρη, ὃ δηλοῖ τὸν ἀνδράδελφον, οὐ δάειρα ἀναλόγως, ἀλλὰ γάλως ἑτέρων ὡς προφέρεται, ὡς ἀλλαχοῦ δηλοῦται σαφέστερον. δεῖ δὲ τὸ τοιοῦτον ὄνομα βαρύνειν, ἐπειδὴ τὰ εἰς ὦς θηλυκὰ ὑπὲρ μίαν συλλαβὴν βραχεῖα παραληγόμενα βαρύνεται, ἄλως, Κέως, ἔως, οὕτω καὶ γάλως, καθὰ καὶ Τρύφων φησὶν ἐν τῷ Περὶ ἀρχαίας ἀναγνώσεως. τοῦ δὲ γάλως ἡ δοτικὴ γάλω, καὶ πλεονασμῶ τοῦ ὄ γαλόω, οἷον «εἰδομένη γαλόω, Ἀθηνορίδαο δάμαρτι». τοιοῦτόν τι ἔπαθε καὶ ἡ τοῦ Ἄθω γενικὴ ἐν τῷ «ἐξ Ἄθω δὲ ἐπὶ πόντον ἐδύσετο». ὅτι δὲ καὶ διαφορεῖται ἡ τοιαύτη εὐθεῖα, γάλως τε δισυλλάβως λεγομένη καὶ γαλώως ἐν τρισὶ συλλαβαῖς, πολλοῖς εἴρηται. Ὅρα δὲ καί, ὅτι σαφῶς ἐρμηνεύων ὁ ποιητὴς γάλων τὴν ἀνδραδέλφην λέγεσθαι ἱστορεῖ, ὡς ἡτῆ Ἑλένη γάλως Λαοδίκη νύμφην καλεῖ τὴν Ἑλένην τῷ λόγῳ τῶν πρὸς τι. ἡ γάλως τε γὰρ νύμφης ἐστὶ γάλως καὶ ἡ νύμφη γαλόω ἐστὶ νύμφη. κείσεται δὲ μνεῖα τῆς λέξεως ταύτης καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς. Ἔστι δὲ ἡ τῆς Λαοδίκης προσφώνησις πρὸς τὴν Ἑλένην αὕτη· «δεῦρ' ἴθι, νύμφα φίλη» καὶ ἐξῆς. (η. 124) Τὸ δὲ «θυγατρῶν» οὐχ' ἔλκεται εἰς λόγον πεζόν, ὡς οὐδὲ τὸ πατρῶν, οἷον «ἐξέτι πατρῶν». (η. 122 ς.) Ἰστέον δέ, ὅτι ἐν τῷ «εἰδομένη γαλόω, Ἀθηνορίδαο δάμαρτι» ἐπιστομίζων τοὺς σκωπτικούς ὁ ποιητὴς, ἵνα μή τις [ἴσως περιελώντην ἀναγκαίαν στιγμὴν ἐκ τοῦ γαλόω καὶ κατὰ συνέχειαν ἀναγνοῦς] διαβαλεῖ 1.618 τὴν συνθήκην τῆς γαλόω μετὰ τοῦ Ἀθηνορίδου καὶ ἐρεῖ παίζων τὴν Λαοδίκη γάλων τοῦ Ἀθηνορίδου, ἐπιφέρει «τὴν Ἀθηνορίδης εἶχε κρείων Ἑλικάων» – πόλις δὲ αἰ Ἑλικαι-. ἴσως δὲ καὶ ἵνα σεμνύνη τὸν τῆς Λαοδίκης ἄνδρα, ἐπανελάβεν αὐτόν, ὡς πολλαχοῦ ποιεῖν εἴθισται. Ἑλικαι δὲ αὗται πόλις Τρωϊκὴ, ἀλλαχοῦ δὲ Ἑλικὴ πόλις Ἑλληνίς, ὡς δηλοῖ καὶ τὸ «εἰς Ἑλικὴν καὶ Αἰγᾶς». ζητητέον δὲ καὶ τὰ ἐν τῷ Καταλόγῳ περὶ Ἑλικῆς. (η. 125–8) Ὅτι εἰπόντος Ὀμήρου, ὡς τὴν Ἑλένην εὗρεν ἡ Λαοδίκη «ἐν μεγάρῳ, ἡ δὲ μέγαν ἴστον ὕφαινε δίπλακα μαρμαρέην, πολέας δ' ἐνέπασσεν ἀέθλους» Τρώων τε

καὶ Ἀχαιῶν, «οὐς ἔθεν», ἤγουν αὐτῆς, «εἶνεκ' ἔπασχον ὑπ' Ἄρηος παλαμάων», ἤγουν ὑπὸ πολέμου, ἀστείως ἐπεσημῆναντό τινες τὸν πέπλον τοῦτον ἀξιόλογον ἀρχέτυπον εἶναι τῆς Ὀμήρου ποιήσεως. ἃ γὰρ ἐκεῖνη ἐνεποίκιλλεν ὀσημέραιτῳ πέπλω, ταῦτα δέλτῳ ἐντίθησιν Ὀμηρος καὶ ποιεῖ τὴν βίβλον ταύτην ὡσπερ' Ἑλένης ἄλλον ἰστόν. διὸ καὶ φιλεῖ τὴν Ἑλένην ὁ ποιητὴς καὶ διατιθέμενος ὑπεραπολογεῖται, εἰς ὅσον ἔξεστι. Σημεῖωσαι δὲ καὶ ἐνταῦθα τὸ τῆς Ἑλένης φιλοπευστικὸν καὶ εὐμαθές. δῆλον γάρ, ὅτι πυνθανομένη καὶ σημειουμένη τὰς ὡς ἐκάστοτε πάθας τῶν δι' αὐτὴν μαχομένων ἐζωγράφει αὐτάς, ἐν οἷς ὕφαιεν, Ἰλιάδα τινὰ τεχνωμένη χειρότευκτον. ἐπεὶ δὲ πολλοὶ οἱ ἄεθλοι, διὰ τοῦτο μέγας καὶ ὁ ἰστός. εἰκὸς δὲ καὶ πλείους ἄθλους τῶν Ὀμηρικῶν αὐτῷ ἐμπεπᾶσθαι. Ὀμηρος μὲν γὰρ τῇ τοῦ Ἑκτορος ταφῇ τὴν Ἰλιάδα συγκατέλυσεν, Ἑλένη δεοῦκ ἐξ ἀνάγκης οὕτω, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τὰ ἐξῆς προέβη ἄν, ὡς εἰκός, τῷ ὑφάσματι. (ἠ. 141 ς.) Ὅρα δέ, ὡς καὶ οὕτω ποικίλλειν εἰδυῖα Ἑλένη, ὅμως ἐκ θαλάμου εἰς τὸν πύργον ἐξιούσα διὰ σωφροσύνην ἀργενναῖς, ἤγουν λευκαῖς, ἀφελῶς ὀθόνησκαλύπτεται οὐδέν τι ποικίλον ἀμπεχομένη, ἀλλὰ καὶ ὀρμαῖται ἐκ θαλάμου» τέρεν κατὰ δάκρυ χέουσα». ἐν οἷς ἀργεννὸν μὲν τὸ λευκόν, ἐκ τοῦ ἀργός, ὁμοίως τῷ φάος φαεννόν, Ἑρεβος ἐρεβεννόν. Ὀθόνη δέ, ἥς ὀθόμεθα, τουτέστιν ἐπιστρεφόμεθα διὰ τὴν ἄγαν λεπτότητα, ἢ ἢ εὐκίνητος, παρὰ τὸ ὄθεσθαι, τὸ κινεῖσθαι. τέρεν δὲ δάκρυ τὸ ἐκ τειρομένης ψυχῆς. (ἠ. 126) Ἰστέον δὲ καί, ὅτι ἐν τῷ «δίπλακα μαρμαρέην» λείπει τὸ ἰστουργίαν ἢ ὑφήν ἢ τι τοιοῦτον. τινὲς δὲ τὸ χλαῖναν λείπειν φασὶ νοοῦντες δίπλακα τὴν μεγάλην, ἢν ἔστι διπλην ἀμφιέσασθαι. καὶ μὴν οὐ ταῦτόν χλαῖνα καὶ ἰστός, ἀλλὰ ἴσως γενικὸν μὲν ἔστιν ἢ ὄλον ὁ ἰστός, εἶδος δὲ ἢ μέρος ἢ δίπλαξ, ἢν, ἰδιωτικῶς εἰπεῖν, δίμιτον νοοῦσίντινες, μᾶλλον δὲ ὁ μὲν ἰστός τὸ ἐργαλεῖον δηλοῖ, δίπλαξ δὲ ἔστιν ἢ ἰστουργουμένη, ὡς ἐρρέθη, ὑφή, ἵνα λέγη, ὅτι περὶ μέγαν ἰστόν μεγάλην δίπλακα ὕφαινε. 1.619 Μαρμαρέη δὲ ἢ λάμπουσα ἐκ τοῦ μαρμαίρω, ἐξ οὗ ὁ μάρμαρος λίθος, οὗ κτητικὸν μαρμαρείος, θηλυκὸν μαρμαρεία καὶ Ἰωνικῶς καὶ Ἀττικῶς μαρμαρέη. ἐν δὲ ταῖς Ἀριστάρχου, φασί, καὶ Ζηνοδότου καὶ Ἀριστοφάνους Ἐκδόσεσι «δίπλακα πορφυρέην» γράφεται. καὶ νύμφαι γάρ, φασί, φάρεα ὑφαίνουσιν ἀλιπόρφυρα. ἔστι δὲ καὶ θαλάσσης γαληνιώσης ἐπίθετον ἢ μαρμαρέη. ἐκ δὲ τοῦ ἐνέπασσεν ἡγαμικὴ παστὰς γίνεται. αὐτὸ δὲ γίνεται παραγωγῶς ἐκ τοῦ πῶ, τὸ κτῶμαι. ἀξιόκτητα γὰρ τὰ οὕτω ποικιλτά. ἐκ δὲ τοῦ τοιοῦτου πάσσειν καὶ ὁ τοῖς ἄνθεσι κατάπαστος νικητῆς. ἔοικε δὲ ἢ λέξις καθ' ὁμοιότητα εἰρησθαι τοῦ ἐτέρου πάσσειν, οἷον «πάσσε δ' ἄλός θείοιο», ἀφ' οὗ καὶ τὸ ἀλίπαστον. Σημεῖωσαι δὲ καί, ὅτι παρὰ τῷ ποιητῇ οὐ μόνον πρόσωπα ἡρωικὰ γυναικῶν, ἀλλὰ καὶ τινάτων θειοτέρων ἰστουργεῖ, ὡς δηλοῖ καὶ ἢ Ὀδύσεια, καὶ ὅτι τὸ πένθος οὔτε τῇ Πηνελόπῃ ἐν Ὀδυσσεΐα οὔτε ἐνταῦθα τῇ Ἑλένῃ ἄδειν ἐπιτρέπει ἐν τῷ ἰστουργεῖν. Κίρκη δὲ καὶ Καλυψὼ ὑφαίνουσιν ἄδουσιν, ἀπαθεῖς αὐταῖ οὔσαι κακῶν. τὸ δὲ «ἀέθλους» καὶ ἐξῆς ὑπολαβεῖ ἔπαθλον μὲν τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου τὴν Ἑλένην κείσθαι, ἀνταγωνιστὴν δὲ τινὰ τοῖς ἀεθλεύουσιν εἶναι τὸν παλαμναῖον Ἄρη. (ἠ. 128) τοιοῦτον γὰρ τι ἐμφαίνει τὸ «ὑπ' Ἄρεος παλαμάων». (ἠ. 130–8) Ὅτι ἐν τῷ [«δεῦρ' ἴθι, νύμφα φίλη, ἵνα θέσκελα ἔργα» καὶ ἐξῆς, τὸ μὲν νύμφα καθά] καὶ τὸ τόλμα καὶ τήθα Ἰωνικά τινες εἶναι βούλονται. πρὸς χρεῖαν δὲ μέτρον συσταλτικὴν τὸ νύμφα παρείληπται. Ὅτι θέσκελα δὲ ἔργα ἐνταῦθα τὰ τῆς μάχης, οὐχ' ὡς θεοεἴκελα, ἀλλὰ θεοκέλευστα, καθὰ καὶ θέσφατα, τὰ θεόφραστα. εἶεν δ' ἄν καὶ οὕτω θεῖα τὰ θέσκελα καὶ διὰ τοῦτο θαύματος ἄξια, (ἠ. 132–5) εἶγε κατὰ τὸν ποιητὴν «οἱ πρὶν ἐπ' ἀλλήλοισι φέρον πολὺ δακρυὺν Ἄρηα», νῦν κάθηται σιγῇ, «πόλεμος δὲ πέπαυται, ἀσπίσι κεκλιμένοι, παρὰ δ' ἔγχεα μακρὰ πέπηγε». ταῦτα δὲ καὶ παράφρασις ἔστι τοῦ «ἵππους μὲν ἔρυσαν» καὶ ἐξῆς, ὡς πρὸ ὀλίγων εἴρηται. (ἠ. 136–8)

Οὕτω δὲ καὶ τὸ «αὐτὰρ 1.620 Ἀλέξανδρος καὶ ἀρηΐφιλος Μενέλαος μακρῆς ἐγχείρησι
 μαχήσονται περὶ σεῖο, τῷ δὲ κε νικήσαντι φίλην κεκλήσῃ ἄκοιτις» παράφρασις ἐστὶ διὰ
 τῆς Ἰριδος, ὠνφθάσας εἶπεν ὁ Πάρις πρὸς τὸν ἀδελφὸν Ἑκτορα. ὅτι δὲ παραφραστικὸς
 τῶν αὐτοῦ ὁ πλουσιολόγος ποιητῆς, πολλαχοῦ φαίνεται. (η. 139 ς.) Ὅτι ὁ τῆς Ἰριδος
 λόγος, τουτέστιν ἡ περὶ μονομαχίας φήμη, γλυκὺν ἕμερον ἐνέβαλε τῇ Ἑλένῃ ἀνδρὸς τε
 προτέρου καὶ ἄστεος ἠδὲ τοκίων. τοιαῦτα γὰρ ὁ ποιητῆς αὐτῆς ὑπερλαλεῖ πολλαχοῦ
 μεταμελομένην ποιῶν. οἰκονομεῖ δὲ ὁ ποιητῆς ἐνταῦθα τὴν αὐτῆς εἰς τὸ τεῖχος ἔξοδον
 πολλὰ ἱστορήσων, ὡς εἴρηται, δι' αὐτῆς, τὰ μὲν Εὐρωπαϊα, τὰ δὲ ἐξ Ἀσίας, ὡς φανήσεται.
 ὁ μιμησάμενος Εὐριπίδης ποιεῖ ἄλλως ἐν Φοινίσσας τὸν παρ' αὐτῷ πλαττόμενον
 πρεσβύτην διδάσκοντα ἐκ τοῦ τεύχους πολλὰ τῶν ἔξω τὴν βασιλικὴν νεάνίδα. ὅτι δὲ καὶ
 ἕτεραι γυναῖκες ἀνέβησαν εἰς τὸ τεῖχος κατὰ ἀρχαῖον ἔθος, τὸ ἐν τοῖς ἐξῆς
 δηλωθησόμενον, νῦν μὲν σιγᾷ ὁ ποιητῆς, προϊῶν δὲ ἐξείπη, ὡς ἂν εἴη καὶ νῦν πιθανὴ καὶ
 ἡ τῆς Ἑλένης καὶ ἡ τῆς δοκούσης εἰροκόμου γραδὸς εἰς τὸ τεῖχος ἔλευσις. (η. 144) Ὅτι ἡ
 ἀκολουθοῦσα ἐνταῦθα τῇ Ἑλένῃ ἀμφίπολος Αἴθρη, Πιτθῆος θυγάτηρ, ἡ Θησέως νοεῖται
 πρὸς τινῶν μήτηρ, συναρπαγεῖσα τῇ Ἑλένῃ. καὶ ἔστι μὲν ἀπίθανος ὁ λόγος διὰ πολλὰ.
 διδάσκει δὲ τὸ τῆς τύχης ὅμως καινοτόμον ἱστορία, ἐὰν ἡ βασίλισσα Αἴθρα ὡς ἐκ
 παρόδου εἰς δουλικὴν τύχην κατέβη. κατὰ δὲ ἕτερον ἄλλη ἐστὶν αὕτη Αἴθρα, δούλη τῷ
 ὄντι. καὶ ἔστι καὶ αὐτὸ παράδειγμα Ὀμηρικῆς ὁμωνυμίας. ἡ γὰρ Αἴθρα αὕτη καὶ ὁ
 Πιτθεὺς οὗτος ὁμώνυμοι τοῖς εὐγενέσιν Ἑλληνικοῖς. τὴν δὲ ἕτεραν δούλην, τὴν
 Κλυμένην, βοῶπιν καλεῖσθαί φασιν ὑφ' Ὀμήρου οὐχ' οὕτω διὰ τὸ εὐωπὸν, ὅσον ὅτι
 τρανέστατα ἐνέβλεψε, μόνη κατανοήσασα, ὡς φασί, τὴν ἐσομένην τῆς Ἑλένης ἀρπαγὴν,
 ὅτε Ἀλέξανδρος ἦλθεν εἰς Λακεδαίμονα (η. 143) Ὅρα δὲ, ὅτι σύνηθες ταῖς εὐγενέσιν
 ἀμφίπολους ἔπεσθαι, ὃ ἐστὶ δουλίδας, ἐν ταῖς τοιαύταις προόδοις. ὅτι δὲ ἀμφίπολοι αἱ
 δουλίδες, ὡς καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς φανεῖται, δηλοῖ καὶ Ἡρόδοτος, ἔνθα φησί· «καὶ τὰς
 ἐλευθέρων καὶ τὰς ἀμφίπολων». καλοῦνται δὲ οὕτω διὰ τὸ ἀμφὶ τὰς δεσπότιδας πολεῖν.
 ἐντεῦθεν δὲ καὶ αἱ πρόσπολοι καὶ πρόπολοι. παρὰ Σοφοκλεῖ γοῦν ὁ Κρέων τὴν Ἰσμήνην
 πρόσπολον Οἰδίποδος εἰπὼν προϊῶν ἐτυμολογεῖ τὴν λέξιν ἐν τῷ «τὰς κόρας τάσδε
 ἄσσον προσπολουμένας». οἱ δὲ παλαιοὶ φασὶ καί, ὅτι πρόπολος μὲν καὶ ἐπὶ ἀρρένων,
 ἀμφίπολος δὲ αἰεὶ ἐπίγυναικῶν. σημείωσαι δέ, ὅτι Πίνδαρος δριμέως ἦτοι γλυκέως
 τύμβον ἀμφίπολον ἔφη τὸν κύκλω περιπολούμενον. (η. 145) Ὅτι τὸ ἰκάνω ἐκτείνει, ὡς
 καὶ ἄλλα 1.621 χοῦ ἐρρέθη, Ὀμηρικῶς αἰεὶ τὸ ἰ, ὅθεν καὶ συστέλλειν ἐθέλουσιν τινες, εἰ
 καὶ μῆσειακούονται, τὴν προπαραλήγουσαν τοῦ ἰκανώτατος, ὡς ἀπὸ τοῦ ἰκάνω·
 ἰκανὸς γὰρ ὁ ἐπὶ πᾶν ἀπαραποδίστως ἰκάνων ἦτοι ἀφικνούμενος. (η. 149) Ὅτι τὰς Σκαιὰς
 πύλας Δαρδανίας ἐνίστε Ὀμηρος λέγει, τὸ μὲν ἀπὸ Δαρδάνου, τὸ δὲ ἢ ἀπὸ Σκαιοῦ, οὕτω
 καλουμένου τεχνίτου, ἢ ὅτι δυτικά-σκαιὰ γάρ, ἤτοι ἀριστερά, τὰ δυτικά-ἢ διότι σκαιαὶ
 ἦτοι ἐπαρίστεροι τοῖς Τρωσὶν ἐγένοντο δεξαμένους κατ' αὐτὰς τὸν δούρειον ἵππον. (η.
 146-8) Ὅτι ῥητόρων ἴδιον τὸ ἀντιτοῦ εἰπεῖν Ἀλέξανδρον ἢ Μενέλαον ἢ Ἀγαμέμνονα
 λέγειν οἱ ἀμφὶ Ἀλέξανδρον καὶ οἱ ἀμφὶ Μενέλαον καὶ οἱ ἀμφ' Ἀγαμέμνονα καὶ τὰ ὅμοια.
 οὕτως οὖν καὶ Ὀμηρος ἐνταῦθα ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν, ὅτι ὁ Πρίαμος καὶ ὁ Πάνθοος καὶ ὁ
 Θυμοίτης καὶ ὁ Λάμπρος καὶ ὁ Κλυτίος καὶ ὁ Ἰκετῶν ἐκάθητο ἐν τοῖς πύργοις, φησὶν· «οἱ
 δ' ἀμφὶ Πρίαμον καὶ Πάνθοον» καὶ τὰ ἐξῆς. διὸ καὶ ἐπάγει· «οὐ καλέγωντε καὶ
 Ἀντήνωρ», μονονουχὶ λέγων, ὅτι, ὡς περὶ ὁ Ἀντήνωρ μόνος αὐτὸς ἦν ἐκεῖ καθήμενος
 καὶ ὁ οὐ καλέγων, οὕτω καὶ ὁ Πρίαμος καὶ οἱ λοιποὶ ἐμόναζον, ὡς τῶν περὶ αὐτοὺς τῶν
 μὲν ἔξω περὶ τὴν μάχην στρεφομένων, τῶν δὲ οἰκουρούντων, ἢ καὶ ἄλλως μὴ σὺν
 αὐτοῖς ὄντων. καὶ σημείωσαι τὴν τοῦ σχήματος ἐν τούτοις ἀλλαγὴν, ὅπως ἐκ τοῦ

πληθυντικοῦ καὶ ἀσαφοῦς τοῦ «οἱ δ' ἄμφι Πρίαμον» καὶ ἐξῆς, εἰς τὸ ἐνικὸν καὶ σαφές μεταβέβηκεν, ἤγουν εἰς τὸ Οὐκαλέγων καὶ Ἀντήνωρ. εἰ δέ τις εἴποι, ὅτι περὶ τὸν Πρίαμον καὶ τὸν Θυμοίτην καὶ τὸν δεῖνα καὶ δεῖνα ἐκάθητο ὁ Οὐκαλέγων καὶ ὁ Ἀντήνωρ, οὐκ ἀρέσκοντα λέγει τοῖς παλαιοῖς. (ἡ. 148) Σημείωσαι δὲ καί, ὅτι μόνους τὸν Οὐκαλέγοντα καὶ τὸν Ἀντήνωρα πλέον ἐξάγει τῶν λοιπῶν δημογερόντων, ἐσθλοὺς μὲν ἀγορητὰς πάντας εἰπὼν, αὐτοὺς δὲ καὶ ἐπὶ συνέσει σεμνύνας. φησὶ γάρ· «πεπνυμένω ἄμφω». καὶ τάχα διὰ τοῦτο καὶ εἰς αὐτοὺς τὸ σχῆμα μετέλλαξε συνεξαλλοιῶνα τοῖς καὶ τὸν τοῦ λόγου σχηματισμόν. Ὅρα δὲ καί, ὡς ἐξ ἀποφάσεωςπέπλεκται κύριον ὄνομα ὁ Οὐκαλέγων, ὡς εἶ τις εἴποι ὁ μηδενὸς ἀλέγων. οὕτω δὲ καὶ Ὀδυσσεύς που ἐξ ἀποφάσεως τὸν πλαστὸν Οὔτιν παρήγαγεν. εἰ δὲ καὶ τὸ Ὅμηρος ἐκ τοῦ μὴ ὄραν παρήκται κατά τινος, τῆς αὐτῆς ἂν εἴη ἀγωγῆς καιαυτό. εἰς δὲ τὸ τὴν μετοχήν, ἦτοι τὸ ἀλέγων, μετενεχθῆναι εἰς κύριον ὄνομα ἔστω παράδειγμα ὁμοιότητος καὶ τὸ Εὐέλθων κύριον παρὰ Ἡροδότῳ. ὁμοίου δὲ τινος τύπου καὶ ὁ Ἀνακρέων καὶ ὁ Κρέων δέ, ἴσως δὲ καὶ ὁ Μαίων καὶ ὁ Παίων, ἐξ ὧν ἔθνη οἱ Μαίονες, ὃ ἔστι Λυδοί, καὶ οἱ Παίονες. Ἰστέον δέ, ὅτι ὁ μὲν Πρίαμος παρὰ τὸ πρίασθαι τὴν κλήσιν ἔχει, ὡς ἐν ἄλλοις δηλοῦται. (ἡ. 146) 1.622 Ὁ δὲ Πάνθοος Πολυδάμαντος ἦν πατήρ, ἀνὴρ μαντικός, ὡς ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα ῥηθήσεται, ὅθεν Πανθοΐδης ἐκεῖνος καὶ ἐν συναιρέσει Πανθοΐδης κατά πατρωνυμίαν λέγεται, ὁμοίως τῷ Βοηθοΐδης Ἐτεωνεύς ἐν Ὀδυσσεΐα, ὁ τοῦ Βοηθοῦ υἱός. ὁ δὲ Θυμοίτης, ὡς καὶ προεγράφη, πλεονασμόν ἔχει τοῦ ἱ ἐκ τοῦ θυμός, ὡς ἐκ τοῦ δᾶμος, ἦτοι δῆμος, ὁ Δαμοίτης παρὰ Θεοκρίτῳ καὶ ἐκ τοῦ μένος ὁ Μενοίτιος. (ἡ. 147) Ὁ δὲ Λάμπος γίνεται μὲν ἐκ τοῦ λάμπω, ὡς ἐκ τοῦ φαίνω ἢ Φαίδρα καὶ ἡ Αἶθρα ἐκ τοῦ αἶθω. ἔοικε δὲ πῶς διώνυμος εἶναι. Λάμπος τε γάρ καὶ Λάμπητος τὸν γοῦν υἱὸν αὐτοῦ ἀλλαχοῦ Λαμπετίδην ἐρεῖ ὁ ποιητής. ἐκδὲ τοῦ λάμπω καὶ Λαμπετία ἐν Ὀδυσσεΐα, θυγάτηρ Ἡλίου. ὁ δὲ Κλυτίος ὡς τρίβραχου κύριον παροξύνεται, καθὰ καὶ τὸ Τυχίος καὶ τὸ Ὀδῖος καὶ τὸ Δολίος καὶ ἄλλα πολλά, ὡς δειχθήσεται καὶ ἐν τοῖς ἐφεξῆς. τὸν δὲ Ἴκετάονα ὄζον Ἄρης λέγει Ὅμηρος, ὡς καὶ τὸν Πρίαμον εὐμελίην καὶ τὸν Νέστορα ἱππότην, οὐχ' ὅτι νῦν, ἀλλ' ὅτι πάλαι ποτὲ ἦσαν τοιοῦτοι. (ἡ. 150-2) Ὅτι τοὺς ῥηθέντας Τρωϊκοὺς δημογέροντας, οὓς καὶ Τρώων λέγει ἡγήτορας, οἱ ἄνω τοῦ πύργου τῶν Σκαιοῶν ἐκάθηοντο πυλῶν, ἢ θεὰς χάριν ἢ διὰ ἐτοιμότητα συμβουλῆς, ἀπομάχουσι φησὶ διὰ γῆρας, συμβούλους δὲ ἀγαθοὺς, λέγων οὕτω· δημογέροντες, γῆραϊ δὴ πολέμοιο πεπαυμένοι, ἀλλ' ἀγορηταὶ ἐσθλοί, τεττίγεσσι ἐοικότες, οἳ τε καθ' ὕλην δένδρῳ ἐφεζόμενοι ὅπα λειριόεσαν ἰεῖσιν», ὃ ἔστι φωνὴν πέμπουσιν ἀνθηράν. ἄνθους γὰρ εἶδος τὸ λείριον, ὅθεν καὶ Ποδαλείριος κύριον, οἶονεὶ ἀνθηρόπους. καὶ Ὅμηρος μὲν παραβολικῶς ἐκ τῶν τεττίγων οὕτω τοὺς Τρωϊκοὺς ἐτίμησε ῥήτορας, οἱ δὲ ὕστερον εὐγενεῖς Ἀθηναῖοι πραγματικῶς τέττιξιν ἐσέμνυνον ἑαυτοὺς, τεττιγοφόροι ὄντες. τέττιγας γὰρ ἐφόρουσαν χρυσοῦς, ὡς καὶ Θουκυδίδης φησὶν, εἰς σύμβολον τοῦ γηγενεῖς εἶναι. Δῆλον δέ, ὅτι οἱ τέττιγες ἄναιμοι καὶ ψυχροὶ τὴν κρᾶσιν, καθὰ καὶ οἱ γέροντες, καὶ ὠδικοὶ δέ, καθὰ καὶ οἱ ῥηθέντες ἀγορηταί, καὶ ὅτι ἀφ' ὑψηλοῦ ἤχουσι. τὰ γὰρ πολλὰ ἐπὶ κλάδων καὶ οὐκ ἀπὸ γῆς αὐτῆς ἐπιδείκνυνται τὰ τῆς ὠδῆς. ἔνθα μεμνησθαι χερῆ καὶ συμβολικοῦ λόγου, ἐν ᾧ ἠπειλήσατό τις ποιήσιν τοὺς τέττιγας τοῖς ἐχθροῖς χαμόθεν ἄδειν ἀντὶ τοῦ δένδροτομήσιν αὐτοῖς τὴν χώραν, ἵνα ἐξ ἀνάγκης οἱ τέττιγες ἀπὸ γῆς ἄδωσι. φανερόν δὲ καί, ὅτι ἄρρενες τέττιγες 1.623 ἄδουσιν, οἱ καὶ ἀχέται παρὰ Ἡσιόδῳ, ἄφωνοι δὲ τὸ τῶν θηλειῶν εἶδος, οἱ καὶ τηγοναί. [ὁ διδασκαλία εἶη ἂν σιγῆς κοσμοῦσης γυναικας, κατά τὸ «γύναι, γυναιξὶ κόσμον ἢ σιγῆ φέρει». εἰς δὲ τὸ αὐτὸ συντελεῖ πρὸς ἄλλοις καὶ τὸ τῶν θηλειῶν ἀηδόνων ἀμελὲς καὶ ὁ φῶς ἐκ τοῦ φῶ, τὸ λέγω.] Ὅλη δὲ

διόλου παρατετηρημένως ἢ παραβολὴ ἐνταῦθα εὐάρμοστος ἐστὶ τῷ πράγματι. ψυχροὶ γάρκαὶ ὠδικοὶ τέττιγες ἀφ' ὕψους ἠχοῦντες παραβάλλονται ψυχοῖς καὶ λογίοιςδημογέρουσιν ἐν ὑψηλῷ τῷ τείχει λαλοῦσι. Σημεῖωσαι δέ, ὅτι τὸν μὲν μέγιστοντέττιγα ἀχέταν καλοῦσιν οἱ παλαιοὶ κατὰ Πausανίαν, κερκώπην δὲ τὸ ἐλάχιστοντέττιγιον, τὸ δ' αὐτὸ καὶ καλαμαῖον, τὸ δὲ μετὰ τοῦτο τιτιγόνιον, ἴσως παρὰ τὸτιτιζέειν, περὶ οὗ προδεδήλωται. [Σημεῖωσαι δέ, ὅτι ὤκνησεν Ὅμηρος πλατύναιτὴν παραβολὴν τῶν τεττίγων διὰ τὸ μὴ πάνυ σεμνῶς αὐτὴν ἔχειν πρὸς ῥητορείανλαμπράν. τί γὰρ ἡδὺ τέττιξ ἡχῶν; διὸ πρὸς μόνην συνέχειαν λαλιᾶς καὶ ροῖζονἀδιεχῆ καὶ εὐροῖαν ἡχου καὶ φωνῆς τορότητα εἴληπται ἢ ποιητικὴ παραβολή.ἡδύτης μέντοι λόγου παραβάλλεται ἐν τῷ «μέλιτος γλυκίω ῥέειν αὐδῆν», ὡς εἶναιτὸν Ἑλληνικὸν ἐκεῖνον ῥήτορα, μελίρρυτον ἐν τῷ αὐδᾶν. οὕτω καὶ ὁ λέγων «ἔπεανιφάδεσσιν ἐοικότα», δι' εὐπορίαν καὶ πυκνότητα νοημάτων, ἥδη δὲ καιδεινότητα καὶ σαφήνειαν, παραβέβληται πρὸς νιφάδας, οὐ μὴν διὰ τὴν ἐν λόγῳγλυκύτητα. εἷς οὖν παρ' Ὁμήρῳ μελίγηρυς ῥήτωρ, ὁ Νέστωρ, οἱ δὲ λοιποὶ κατ'ἄλλος ἄλλον τρόπον παραβάλλονται, οἷον οἱ βαρβαρικώτερον τοροὶ τέττιξι τοῖστραχυφώνοις, οἱ λέγειν εὐποροὶ καὶ δεινοὶ καὶ σαφεῖς νιφάσιν, οἱ ὑψηλοὶ καίσεμνοὶ θεογραφία κατὰ τὸ «τοῦ δὲ θεὸς μορφήν ἔπεσι στέφει». ἀηδῶν δὲθαμὰ τρωπῶσα φωνὴν μονωδικὴν παραβάλλει ῥητορικὴν. οὕτω καὶ ὁ ῥήτωρἀναπτυσσόμενος ἐτυμολογικῶς ὕδατος παραβάλλεται πῶς ῥεύματι. ἐκ τοῦ ῥέω 1.624 γάρ, ὡς ῥύδην χέων αὐδῆν.] ὕλην δὲ τὸ ὀρεινὸν δάσος καὶ νῦν, ὡς καὶ πανταχοῦ,λέγει ὁ ποιητής. (ἡ. 152) Τὸ δὲ δενδρέω πλεονασμὸν τε ἔχει τοῦ ἔε καὶ πάθοςπάσχει συνιζήσεως, ὡς τὸ «χρυσέω ἀνὰ σκῆπτρῳ» παθὸν οὕτω καὶ αὐτὸ διὰπλείω χασμῶδιαν καὶ σεμνότητα φωνῆς. ἐνεχώρει γὰρ ἄλλως εἰπεῖν δένδρῳἐφεζόμενοι, ὡσπερ καὶ τὸ «Πηληιάδεω Ἀχιλῆος» ἦν μὲν εἰπεῖν «Πηληϊάδου Ἀχιλῆος». οὐκ ἠθέλησε δέ, ὡς καὶ ἐκεῖ ἐρρέθη, ἀλλ' ἔφρασε μᾶλλον σεμνότερον.ὅτι δὲ ὁ στίχος τὸ «δενδρέω ἐφεζόμενοι» προκέφαλός ἐστι, καθὰ καὶ τὸ «χρυσέω ἀνὰ σκῆπτρῳ», ῥηθήσεται καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς. Ἰστέον δέ, ὅτι ἐν τῷ Αἰλίου Διονυσίου Λεξικῷ φέρεται, ὅτι λέγεται οὐ μόνον δένδρον, ἀλλὰ καὶ δένδρεον καιδένδρος. φησὶ γοῦν, ὅτι δένδρον μᾶλλον ἢ δένδρος καὶ δένδρα μᾶλλον ἢ δένδρη,καὶ αἱ πτώσεις δένδρου καὶ δένδρῳ μᾶλλον ἢ δένδρει καὶ δένδρους. Ξενοφῶν δέ,φησὶν, ἐκείνως μᾶλλον ὀνομάζει δένδρος καὶ δένδρει καὶ δένδρεσι καὶ δένδρηκαὶ δένδρεα. Ὅμηρος δὲ ἔνθα μὲν δένδρεα λέγει, ἔνθα δὲ «δενδρέω ἐφεζόμενοι».ὅτι δ' ἐκ τοῦ δένδρου καὶ δενδρουάζειν, ὡς καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα γέγραπται, τὸ δρυσισκέπεσθαι καὶ τὸ καθ' ὕδατος δύεσθαι, τὰ ῥητορικὰ δηλοῦσι Λεξικά. ὁ δὲ ῥηθεὶς Διονύσιός φησι καί, ὅτι φωνὴν τινα καλοῦσιν οἱ φωνασκοὶ δενδρουάζουσιν.(ἡ. 153) Ἠγήτορες δὲ Τρώων οἱ δημογέροντες ἀντὶ τοῦ ἡγεμονικοὶ καὶ βασιλικοὶ, οὐ μὴν βασιλεῖς. ἢ καὶ ἄλλως, οἱ ποτε στρατηγοὶ ἐν νεότητι. προσέθηκεδὲ Ὅμηρος τοῦτο ὕψων τοὺς δημογέροντας, ἵνα μὴ δόξωσιν εὐτελεῖς διὰ τὴν ἐκτοῦ δήμου παρωνυμίαν. ὁ γὰρ δῆμος εὐτέλειαν ἔστιν ὅτε δηλοῖ, ὡς τὸ «οὐ σεῖοικε δῆμον ἐόντα», ἦγουν δημοτικὸν καὶ εὐτελεῖ. ὁ δὲ μῦθος τῶν τεττίγωνἐγχώριος. καὶ γὰρ Τρωϊκὸς ἦν ὁ Τιθωνός, ὃν ὁ μῦθος μετέβαλεν εἰς τέττιγα. ἴσωςδὲ καὶ ἐκεῖνος μυθεύεται παθεῖν οὕτως ὡς περὶ τὸ γῆρας λαλίστερος. Σημεῖωσαιδέ, ὅτι σεμνύνων τοὺς ὠδικοὺς τέττιγας τὸν τερετισμὸν αὐτῶν ὡς ἔμμουσονῶπα λειριόεσσαν ἔφη, ὡς πῶς καὶ ταῖς Μούσαις ὅσα καλὴν εἶναί φησιν, ἀφ' ἧςκαὶ ἡ Καλλιόπη σύγκειται. Ὅτι ἡ τῶν δημογερόντων, ὡς ἐρρέθη, ἐν τῷπύργῳ καθέδρα γίνεται μὲν κατὰ τι ἔθος, καθὰ πῶς καὶ ἀλλαχοῦ φησιν ὁ ποιητήςτῷ τείχει ἐφεστάναι ἄνδρας, οὓς ἔχε γῆρας, ἀλλ' ἐκεῖ μὲν χάριν μόνον φυλακῆς,ἐνταῦθα δὲ τὸ πρᾶγμα τῷ ποιητῇ γίνεται χρήσιμον καὶ εἰς ἱστοριῶν ἐπεισόδιον,ὡς δεῖχθήσεται.

γλιχομένω γάρ τῷ Ὀμηρικῷ ἀκροατῇ, ὡς εἰκός, μαθεῖν, οἷοι μὲν οἱ τῶν Ἀχαιῶν βασιλεῖς, οἷοι δὲ καὶ τῶν ἀριστέων τινές, ἀποπλήσει τὴν ἐπιθυμίαν συμμέτρως ἅμα καὶ εὐμεθόδως ἐνταῦθα ὁ ποιητής. καὶ Πρίαμος μὲν πεύσεται τῆς Ἑλένης, οἷα γεγυμνωμένους ἄρτι τοὺς Ἑλληνας ὀρών καὶ μὴ ἔχων, καθὰ πρὶν, ἐκ παρασῆμων τινῶν γνωρίζειν αὐτούς, ὡς ὄπλων γυμνούς. ἡ δὲ ἀποκρινεῖται ὡς εὖ πάλαι εἰδυῖα καὶ λαλήσει πρὸς ἱστορίαν καὶ οὕτως ὁ 1.625 φιλήκοος ἀκροατὴς μαθήσεται. λαλήσει δὲ τι πρὸς ἱστορίαν καὶ αὐτὸς ὁ Πρίαμος παλαιὰ τινα διδάσκων. καὶ ὁ Ἀντήνωρ δὲ Τρωϊκὰ τινα ἐρεῖ. ὁ πλείων δὲ λόγος ὡς διδασκάλῳ τῇ καλῇ Ἑλένῃ ἀνακείσεται, ἵνα μὴ μόνον ἀέθλους πολεμικοὺς ἐμπάσῃ τῇ προρρηθείσῃ κατ' αὐτὴν μαρμαρῆ δίπλακι, ἀλλὰ καὶ ἱστορίας ἐνθήσῃ τῷ καθ' Ὀμηρον τούτῳ πτυκτῷ πίνακι. (ἡ. 154–8) Ἰστέον δέ, ὅτι καλὴν εἶναι τὴν Ἑλένην καὶ ὁ τῶν δημογέροντων ἐνταῦθα λόγος βεβαίως, ὧν ὁ μὲν μανιώδης ἔρωσ ἀπεπερῦξατο, ἡ δὲ δι' ὀφθαλμῶν τοῦ κάλλους κρίσις παραμεμένηκεν. οἱ καὶ λέγουσιν, ὅτι «οὐ νέμεσις», ἤτοι οὐ νέμεσητόν καὶ δικαίως μεμπτόν, «Τρῶας καὶ ἐϋκνήμιδας Ἀχαιοὺς τοιῆδ' ἀμφιγυναϊκὴν πολὺν χρόνον ἄλγεα πάσχειν· αἰνῶς ἀθανάτησι θεαῖς εἰς ὧπα ἔοικεν». ἦκα δέ, τουτέστιν ἡσύχως, πρὸς ἀλλήλους ἔπεα τοιαῦτ' ἀγόρευον, διότι τεαῖσχύνην αὐτοῖς φέρει κάλλος τοιοῦτον θαυμάζειν ἐν ἡλικίᾳ ἐξώρῳ, οὓς ἔδει ἀφυβρίσαι ἤδη. καὶ ὅτι φιλαλήθης ἢ μὴ κατὰ πρόσωπον μαρτυρία. (ἡ. 155) Δῆλον δέ, ὡς ἀπὸ τοῦ ἀκὴν τὸ ἦκα γίνεται καθ' ὁμοίότητα τοῦ ἀμφαδίην ἀμφαδά, κρύβδην κρύβδα, κύβδην κύβδα. (ἡ. 156) Σκοπητέον δέ, εἰ μὴ ψεύδεται τὸ «οὐ νέμεσις». πῶς γὰρ οὐ νέμεσις περιέπεσθαι γυναῖκα, ἥς τὸ μὲν καλὸν εὐμορφία, τὸ δὲ κακὸν πανωλεθρία; ἢ ἀπλῶς μὲν οὐ νέμεσις περὶ τοιαύτης μάχεσθαι–περιμάχητα γὰρ τὰ καλά–πῆ δὲ νέμεσις, ἦν ὁ ἐπιγνοὺς ἐρεῖ ἂν κατὰ τοὺς δημογέροντας τὸ «οἰχέσθω, μὴ ποτε ἡμῖν πῆμα γένοιτο», ἵνα μὴ ἐξ ἰδίας ἀνοίας, ὃ δὴ λέγεται, τῆς τοῦ Πάριδος, κοινὸν κακὸν γένηται. (ἡ. 156–8) Τοῦτο δὲ τὸ χωρίον, τὸ «οὐ νέμεσις» καὶ τὰ ἐξῆς, τρίγωνον ἔφασαν οἱ καὶ περὶ τοιαῦτα καταγινόμενοι. εἰ γὰρ τις τρίγωνον καταγράψῃ πλευράς ποιήσας τοὺς τρεῖς τούτους στίχους, ἐξ οἴου ἂν ἀδιαφόρως ἄρξηται τις στίχου, δυνατόν ἐστὶν ἀκωλύτως καὶ τοὺς ἐξῆς δύο συνείρεσθαι καὶ τὴν αὐτὴν διάνοιαν σῶζεσθαι. καὶ ἀρχέτυπον τοῦτο γενέσθαι λέγουσι τοῦ τοιοῦτου ἔργου τοῖς ὑστερον Ἐπιγραμματοποιοῖς. (ἡ. 155) Ἰστέον δέ, ὅτι τὸ ἦκα, ὃ ἐστὶν ἡσύχως, φθέγγεσθαι τοὺς δημογέροντας ἀμφοτέρω φιλᾶσαι, καὶ τὸ τῆς Ἑλένης ἐγκώμιον καὶ τὸ τοῖς πρεσβυτέροις, ὡς εἴρηται, πρέπον. πταίουσιν οὖν κατὰ τοὺς παλαιούς οἱ μεταγράφοντες ὦκα. ἄλλως γὰρ καὶ βραδυλόγοι οἱ γέροντες. (ἡ. 156) Κάκεινο δὲ εἰδέναι οὐκ ἀχρεῖον, ὅτι τὸ «οὐ νέμεσις» εἰς παροιμίαν ἔπεσεν ἐπὶ τῶν ἐχόντων μὲν τι, ὅπερ ἂν ἔχοι τις οὐκ ἐπαινεῖν, ὅμως δὲ ἄλλως φιλουμένων διὰ τι σεμνὸν λόγου ἄξιον. σοφὸς γοῦν τις οὐ πάνυ παλαιὸς διὰ μόνον αὐτὸ τοῦτο τὸ «οὐ νέμεσις» πολὺν πλοῦτον βασιλικὸν περιέθετο κατὰ καιρὸν λαλήσας αὐτὸ εἰς ἔπαινον βασιλίδος, ἐχούσης μὲν τι μέμψεως, καλῆς δὲ ὅμως. 1.626 Ἀριστοτέλης δὲ βούλεται ἡμῶν ἕκαστον ἐπιλέγειν τῇ ἡδονῇ τοιοῦτόν τι οἶον» οὐ νέμεσις ἀμφ' ἡδονῇ πολλὰ πάσχειν, ἀλλὰ καὶ τοίη περ ἐοῦσα νεέσθω», ἢ οἰχέσθω, «μὴ ὀπίσω πῆμα ἡμῖν λίποιτο». [(ἡ. 158) Ἰστέον δὲ καί, ὅτι τὸ αἰνῶς ἀντὶ τοῦ λίαν μεταληπτικόν τί ἐστίν. αἰνῶς μὲν γὰρ καὶ δεινῶς ταυτόσημά εἰσιν. ἔστι δὲ ποτε δεινῶς καὶ τὸ λίαν. καὶ αἰνῶς ἄρα ἀντὶ τοῦ λίαν.] Ἐπιτέον καί, ὅτι τὸ «ἀθανάταις θεαῖς εἰς ὧπα ἔοικεν» ὡς ἀπὸ τῶν Ὀμηρικῶν λεγόμενον Μουσῶν ἀκουστέον. οὐ γὰρ αὐτὸς Ὀμηρος εἶδεν, οἷον ἔχουσιν εἶδος αἱ θεαί. ἢ καὶ τοιοῦτόν τι φαίνεται λέγειν, ὡς, ἐὰν θεαὶ εἶδοποιεῖντο, κατὰ τὴν Ἑλένην ἂν καὶ αὐταὶ εἶεν. καὶ τὸ μὲν Ὀμηρικὸν οὕτω σεμνὸν καὶ ὑψηλὸν· σαφέστερον δὲ καὶ ἀνθρωπικώτερον τὸ τῆς Ἑλένης ἔδειξε κάλλος ὁ

εἰπώντραγικός· «ἦν καλλίστην χρυσοφαῆς ἥλιος ἀυγάζει». Ὡπα δὲ οὐ μόνους ἀν λέγοιτοὺς ὀφθαλμοὺς, ἀλλὰ τὴν ὄλην πρόσωψιν, ἥτις καὶ αὐτὴ ἀπὸ τῆς ὄψεως λέγεται, καθὰ καὶ τὸ μέτωπον καὶ τὸ πρόσωπον. ὅτι δὲ τὸ πᾶν τοῦ κάλλους οἱ ὀφθαλμοῖσι, δηλοῖ καὶ ὁ εἰπών, ὅτι διὰ καλῶν ὀμμάτων αἴσχιστα Τροίαν εἴλετην εὐδαίμονα. ἴσως δὲ τὸ «εἰς ὦπα» οὐδὲ μόνον τὸ πρόσωπον ἐνταῦθα δηλοῖ, ἀλλὰ τὴν ὄλην φυὴν τοῦ σώματος ἐκ τοῦ προσώπου φυσιογνωμονῶν. Σημείωσαι δέ, ὅτι διαφωνίας πολλῆς γενομένης τοῖς παλαιοῖς ἐπὶ τοῖς κατὰ τὴν Ἑλένην, Ὅμηρος μὲν καὶ οἱ συμφωνοῦντες αὐτῷ ἱστοροῦσι περὶ αὐτῆς, ὅσα οἶδαμεν, ἕτεροι δὲ οὐ τὴν Ἑλένην αὐτήν, εἶδωλον δὲ αὐτῆς εἰς Τροίαν ἀχθῆναι φάμενοι ἔν σκιαμαχίᾳ τὰ Τρωϊκὰ φαντάζονται. τούτων εἷς ὢν καὶ Ἡρόδοτος ἀρέσκειται μὴ εἶναι τὴν Ἑλένην ἐν Τροίᾳ. οὐ γὰρ οὕτω, φησί, φρενοβλαβεῖς οἴλιεις ὥστε περὶ τῶν πάντων κινδυνεύοντες μὴ ἀποδοῦναι τὴν Ἑλένην ἢ ἐκόντος Ἀλεξάνδρου ἢ ἄκοντος. [ἀρέσκειται δὲ καὶ Εὐριπίδῃ οὕτως ἱστορεῖν, ὡς τὸ κατ' αὐτὸν δρᾶμα ἢ Ἑλένη δηλοῖ.] (ἡ. 159 ς.) Ὅρα δὲ καί, ὡς ἐνταῦθα δοκεῖ ἐφερμηνεύειν ὁ ποιητής, ὅπως ὁ γέρον, οἷς μέτεστιν, ἅμα πρόσω καὶ ὀπίσω βλέπει, ὅπως ἄριστα γένηται. οἱ γοῦν γέροντες ἐνταῦθα ἐπαινοῦσι μὲν τὸ πρόσω, ἡγουν τὸ παρὸν καλόν, τὴν Ἑλένην, δεδιότες δὲ περὶ τῶν ὀπίσω, ἡγουν περὶ τῷ μέλλοντι, φασίν· «ἀλλὰ καὶ ὡς τοίη περ ἐοῦσα ἐν νηυσὶ νεέσθω, μηδ' ἡμῖν τεκέεσσι τε ὀπίσσω πῆμα λίπηται». καὶ ὅρα, ὡς οἶδας μὲν, οἷα περὶ 1.627 σονται, οὐδὲν δὲ ὁμῶς δρῶσι πρὸς ἐξάλυξιν. ἐπεῖχε γὰρ αὐτοὺς οὐχ' οὕτω τὸ κάλλος τῆς Ἑλένης, ὅσον τὸ χρεῶν, ἦτοι τὸ μοιρίδιον. εἰ δὲ τοὺς γέροντας οὕτω τὸ κάλλος τῆς Ἑλένης διατίθεται, τί ἄρα περὶ τῶν νεωτέρων οἰητέον, οἷφ' ἐρουσι κινδυνεύοντες δι' αὐτήν; (ἡ. 161) Ὅτι τὸ «Πρίαμος Ἑλένην ἐκαλέσσατο φωνῆ» πρὸς διαστολὴν ὁ ποιητής λέγει τῆς διὰ νεύματος κλήσεως ἢ δι' ἀγγέλου ἢ χειρῶν. ὅρα δὲ τὸ ἐκαλέσσατο παθητικῶς λεχθέν, ὧ ἀκόλουθον τὸ προσκαλεσάμενος. παρὰ δὲ τοῖς ὕστερον Ἀττικοῖς δικαστικὴ λέξις τὸ τοιοῦτον, ὡς δηλοῖ καὶ τὸ «καλοῦμαι Στρεψιάδην». (ἡ. 162) Ὅτι πρὸς γνησίαν νεότητα οἰκεῖον λαληθῆναι ἀπὸ γέροντος τὸ «δεῦρο πάροιθ' ἐλθοῦσα», ἢ ἐλθῶν, «φίλον τέκος, ἴζευ ἐμεῖο». ἐνταῦθα δὲ ὅρα, ὅτι ὁ πρὸ μικροῦ εἰπών, ὡς ἐν νηυσὶ νεέσθω ἢ Ἑλένη, οὕτω συντόμως μεταβαλὼν φιλιούται αὐτῇ, ὥστε καὶ προσκαλεῖται καὶ φίλον τέκος ὀνομάζει καὶ πάροιθεν ἑαυτοῦ καθίζει. οὕτω ἐφελκυστικὰς τινὰς εἶχεν ἐκείνη πόθου ἴγυγας. τὸ δὲ «δεῦρο» νῦν μὲν τὸ ἐλθέ δηλοῖ, ἀλλαχοῦ δὲ ποτε τὸ ἐνθάδε, ὡς καὶ Αἴλιος Διονυσίος φησιν. (ἡ. 164) Ὅτι οὐ μόνον αἴτιος παρ' Ὀμήρῳ ἀπλῶς δίχα συντάξεως ὁ αἰτιατέος ἦτοι μεμπτέος κατὰ τὸ «ἐπεὶ οὐ τί μοι αἰτιοί εἰσιν», ἀλλὰ καὶ κατὰ σύνταξιν κοινότερον ὀπρόξενος τοῦδέ τινος, ἀγαθοῦ ἢ φαύλου. διὸ ἐνταῦθα τὸ «οὐ τί μοι αἰτίη ἐσσί, θεοὶ νύ μοι αἰτιοί εἰσιν», ἀμφοτέρως νοεῖται, ὅτι τε οὐ σὲ μέφομαι ἀλλὰ τοὺς θεοὺς καὶ ὅτι οὐ σύ μοι αἰτία εἶ πολέμου, ἀλλὰ θεοὶ αἰτιοί εἰσι πολέμου. (ἡ. 165) Ὅτι δὲ λείπει τὸ πολέμου, δηλοῖ Ὅμηρος ἐπαγαγὼν τὸ «οἶ μοι ἐπήγαγον πόλεμον». διὸ αὐτοὶ τούτου αἴτιοι. ἐνταῦθα δὲ ὅρα καί, ὅτι, ὡς περ καθίζω αὐτοπαθῶς ἀντὶ τοῦ κάθημαι καὶ ἀλλοπαθῶς ἀντὶ τοῦ καθίζω ἄλλον, οὕτω καὶ ἐφορμῶ οὐ μόνον ἐγὼ κατὰ τινος, ἀλλὰ καὶ ἕτερον κατ' ἄλλου, ὡς δηλοῖ τὸ «οἶμοι ἐφόρμησαν πόλεμον [πολύδακρυν], ὃ ταυτόν ἐστι τῷ ἀρίδακρυν, ὅπερ ἐντεῦθεν ἢ παροιμία ὑπηγάγετο εἰποῦσα τὸ «ἀγαθοὶ δ' ἀρίδακρυες ἄνδρες». δηλον δέ, ὡς τὸ μὲν πρᾶγμα πολύδακρυν ἔχει τὸν πολλῶν δακρῶν αἴτιον, ἢ δὲ γραφικὴ τέχνη δακρῶντα προφέρει αὐτὸν συμβολικῶς καὶ σκυθρωπόν, ὡς περ καὶ αἵμασι πεφυρμένον καὶ ἰδεῖν ἄγριον.] (ἡ. 163) Ὅτι πολλαχοῦ ὁ ποιητής ἐπὶ τῶν καθ' αἷμα συγγενῶν τὸ φίλος τιθεὶς ἐξ αὐτῶν μεταφέρει καὶ εἰς ἄλλας οἰκειότητος. καὶ ἐνταῦθα οὖν ἐν τῷ «ὄφρα ἴδης πρότερόν τε πόσιν, πηοὺς τε φίλους τε», 1.628 πηοὺς μὲν δοκεῖ

λέγειν τοὺς ἐξ ἀγχιστείας οἰκείους, φίλους δὲ τοὺς ἀφ' αἵματος.[Τὸ δὲ ἴδης γράφεται καὶ ἴδη μετὰ προσγεγραμμένου τοῦ ἰ, ὡς ἀπὸ κράσεως τοῦ ἴδηαι, οὗ πρῶτον μὲν τὸ ἴδωμαι, δεύτερον δὲ τὸ ἴδηαι, οὗ χρήσεις πολλαί.] (η. 168–70) Ὅτι τῇ μὲν κεφαλῇ κατὰ τὸν τοῦ Πριάμου λόγον καὶ μείζονες ἄλλοι τοῦ Ἀγαμέμνονος ἦσαν, ὃν πρὸ τούτου Διὶ ἴκελον τὴν κεφαλὴν Ὅμηρος ἔλεγεν ἦτοι ἡγεμονικόν. «καλὸν δέ», φησίν, «οὕτω ἐγὼν οὕτω ἴδον ὀφθαλμοῖσούδ' οὕτω γεραρόν· βασιλῆϊ γὰρ ἀνδρὶ ἔοικε». καὶ σημειώσαι, ὅτι πρὸ τούτου ἐκπρεπέα τὸν Ἀγαμέμνονα εἶπεν, οὐχ' ὡς πλατύτατον ἢ ὑπερηρμένον τῷ μεγέθει, ἀλλ' ὡς γεραρόν. τῇ μὲν γὰρ κεφαλῇ καὶ ἄλλοι μείζονες, Ὀδυσσεὺς δὲ ἐντοῖς ἐξῆς τὴν μὲν κεφαλὴν μείων αὐτοῦ, εὐρύτερος δὲ ὦμοις καὶ στέρνοις ἰδέσθαι. οὐκ οὖν ὁ Ἀγαμέμνων πεπλάτυνται ἢ ὑπερῆται εἰς μέγεθος, εἶγε καὶ ἄλλοι τὴν τε κεφαλὴν καὶ τοὺς ὦμους καὶ τὰ στέρνα πλείονος λόγου ἔχουσιν ἄξια. γεραρός μὲντοι ὑπὲρ τοὺς ἄλλους εἶναι δοκεῖ. οὐ γὰρ μέγεθος οὐδὲ ὦμων καὶ στέρνων εὐρύτης μόνη χαρακτηρίζει τὸν γεραρόν, ἀλλὰ καὶ ἄλλοντρόπον κατὰ τὸν τραγικόν «εἶδος ἄξιον τυραννίδος», ὃ ἐστὶ καλόν. (η. 166 ς.) Καὶ οὕτω μὲν ὁ Πρίαμος, ὃς καὶ πελώριον ἄνδρα τὸν Ἀγαμέμνονα λέγει ἠὺν τε μέγαν τε εἰπών· «ὡς μοι καὶ τόνδ' ἄνδρα πελώριον ἐξονομήνης, ὃς τις ὄδ' ἐστὶν Ἀχαιοὺς ἀνὴρ ἠὺς τε μέγας τε». ἃ δὲ ἔπαινος ἐστὶν ἐπιφανοῦς ἀνδρὸς καὶ βασιλικοῦ κατὰ τὸν Ὀμηρικὸν χαρακτήρα. Ἔστι δὲ ἠὺς ἢ ὁ ἀγαθὸς κατὰ τινος ἀπὸ τοῦ εὔ κατὰ διάλυσιν καὶ ἔκτασιν τοῦ ἠ, ἢ ὁ πλατύς, ὡς ἕτεροί φασιν. Ἐλένη δὲ ἄλλως αὐτὸν ἐπαινοῦσά φησιν· «ἀμφοτέρων βασιλεύς τ' ἀγαθὸς κρατερός τ' αἰχμητής». βασιλικὸς δὲ τοῦτο ἔπαινος. τὸ γὰρ τοι πελώριος καὶ καλὸς καὶ γεραρός καὶ ἑτέροις προσώποις εἰς ἐγκώμιον ἐπιπρέπουσιν. ἔστι δὲ τὸ μὲν καλός ταῦτον τῷ εὐειδῆς, γεραρός δὲ ὁ ἐκ μόνης θεᾶς τὸ τίμιον ἔχων. μετ' ὀλίγα δὲ καὶ τῷ Ὀδυσσεῖ προσιστορεῖ τὸν τοιοῦτον ἔπαινον λέγων, ὅτι καθήμενος γεραρὸς 1.629 τερος ἦν Μενελάου, μείζονος ὄντος ἄλλως καὶ ὑπερηρμένου ἐν τῷ ἴστασθαι. (η. 172) Ὅτι ἐν τῷ «αἰδοῖός τέ μοι ἔσοι, φίλε ἔκυρέ, δεινός τε» αἰδῶ καὶ φόβον ἐαυτῇ πρὸς Πριάμον ἢ Ἐλένη ἐπιμαρτύρεται, δι' ὧν ἢ τῶν ἐλαττόνων πρὸς τοὺς ὑπερέχοντας σχέσις συνέχεται. ἢ γὰρ ὑπερβάλλουσα τιμὴ ἐν αἰδοῖ κεῖται καὶ φόβω, καὶ ταῦτα ἐστὶν, ἃ σώζει τὴν Ἐλένην ἐν Τροίᾳ. καλῶς γὰρ ἔφη δεῖπών, ὅτι «δέος ὧ πρόσεστιν αἰσχύνη θ' ὁμοῦ, σωτηρίαν ἔχοντα τόνδ' ἐπίστασο». Ἰστέον δὲ, ὅτι αἰδοῖός μὲν ὁ ἐφελκόμενος τὴν ἐξ ἑτέρων αἰδῶ καὶ ἄξιος αἰδοῦς, αἰδήμων δὲ ὁ ἄλλους αἰδούμενος, αἰδύλος μὲντοι παρὰ τοῖς ὕστερον ἀντιφραστικῶς ὁ θρασύς. καὶ ὅτι καὶ ὁ αἰδήμων αἰδοῖός ἐν Ὀδυσσεΐα κεῖται, ὥστε διχῶς ὁ αἰδοῖός, ὁ αἰδοῦς τε ἄξιος, ὅθεν καὶ αἰδοῖα ταμίη, καὶ ὁ αἰδούμενος, ὡς τὸ «κακὸν δ' αἰδοῖός ἀλήτης». καὶ ὅτι αἰδεῖται μὲν ἢ αἰδήμων Ἐλένη ὡς μὴ τῷ κουριδίῳ ἀνδρὶ συνοῦσα, δέδιε δὲ ὡς ὑπὸ τῶν ἄλλων μισουμένη, καθὰ ἐν τῇ ὠραψωδίᾳ δηλοῦται. Διπαθῆς δὲ λαγαροειδῶς ὁ ῥηθεὶς στίχος περὶ τὸ μέσον ἐν τῷ «φίλε ἔκυρέ». δυσὶ γὰρ ποσὶ σκάζει, ὧν ὁ μὲν ψευδοδάκτυλος, ὁ δὲ σπονδεῖος βίαιος. ἢ γὰρ ἠ-ε συλλαβὴ ὡς μακρὰ λαμβανομένη διὰ τε τὴν προκειμένην ὀξεῖαν καὶ τὸ καταπεραιοῦν στιγμικῶς καὶ διὰ τὴν ἐπιφερομένην δασεῖαν δάκτυλον ἀπαρτίζει μετὰ τῶν ὑπ' αὐτὴν δύο συλλαβῶν, ἢ δὲ ἐφεξῆς ἠ-ε συλλαβὴ ὁμοίως ἐκτεινομένη τριχῇ λόγῳ κοινῆς συλλαβῆς διὰ τὸ ὀξεῖως τονοῦσθαι καὶ διὰ τὸ πέρασ εἶναι λέξεως καὶ διὰ τὸ προκεῖσθαι τοῦ δέλτα, [δυναμένου καὶ αὐτοῦ τεχνικῶς ἐκτείνειν διὰ τὸ πεφυκέναι διπλασιάζεσθαι,] σπονδεῖον ἀποτελεῖ. καὶ οὕτως ἢ τοῦ μέτρου ποδικῆ ἐκθεραπεύεται χῶλανσις. Περὶ δὲ τοῦ ἔκυρός, ὃ ἐστὶ πενθερός, ἑτέρωθι δηλοῦται, ὅπου καὶ περὶ ἑτέρων συγγενικῶν λέξεων. ὅτι δὲ καὶ συστέλλει τὴν παραλήγουσαν καὶ ὁ ἔκυρός καὶ τὸ αὐτοῦ θηλυκόν, 1.630 δηλοῖ Ὅμηρος ἐν τῷ «ἢ ἔκυρή· ἔκυρός δὲ πατήρ ὡς ἦπιος». (η. 173–80) Ὅτι μεταμελομένη Ἐλένη ἐν ἐπηκῶ Πριάμου

ἐπὶ τῇ κατ' αὐτὴν ἀρπαγῇ φησιν· «ὡς ὄφελεν θάνατός μοι ἀδεῖν κακός, ὀππότε δεῦρο υἱεῖ σῶ ἐπόμηνθάλαμον γνωτούς τε λιποῦσα» καὶ ἐξῆς. λυπεῖ γὰρ αὐτὴν τὸ θάλαμον λιπεῖν καὶ ἀδελφούς παιδὰ τε, φησί, τηλυγέτην καὶ ὀμηλικὴν ἐρατεινὴν, ἥτοι τὴν ἡλικιωτίνχορείαν ἢ νεολαίαν ἢ τὴν ὁμοίαν ἡλικίην. εἶτα ὡς ἤδη κατευξαμένη ἑαυτῆς ἐπιφέρει, ὅπερ καὶ ἄλλος τις ἐκπεσὼν τῆς ἐλπίδος ἐρεῖ· «ἀλλὰ τὰ γ' οὐκ ἐγένοντο· τὸ καὶ κλαίουσα τέτηκα». ὥστε πάνυ ἐγὼ δυστυχῆς, ἐὰν κλαίω, διότιζω. καὶ νῦν μὲν ἢ Ἑλένη τοιαῦτα, προιοῦσα δὲ καὶ κυνώπιδα καὶ κύνα ἑαυτὴν ἐρεῖ καὶ ἄλλα τινὰ λοῖδορα, τρέψασα καθ' ἑαυτῆς τὸ κατὰ τὸν Ἀριστοτέλην ταῖς γυναιξὶ φύσει προσὸν φιλολοῖδορον καὶ μεμψίμοιρον. ὅλως δὲ ἐπιφιλέλλην ὁ ποιητὴς ὧν ὅμως οὐκ ἔχει ἐπικρύψαι τὸ μέγα τῆς Ἑλένης κακόν, τὴν ἐκούσιον ἀρπαγὴν, μεταμελομένην πολλαχοῦ ποιεῖ αὐτὴν καὶ τοιαῦτα λέγουσαν καὶ πράττουσαν, ἀφ' ὧν ἂν τοῦ αἴσχους τὸ πολὺ ἀπαλείψειεν. (ἡ. 173) Ἰστέον δέ, ὅτι τὸ «ὄφελε θάνατος μοι ἀδεῖν» ἀμφιβολίας ἐστὶ σχῆμα κρύπτονδιττὴν ἔννοιαν· ἢ γὰρ ὅτι ὄφειλεν ἡδυνθῆναί μοι ὁ θάνατος καὶ κατὰ φύσιν ἀναλαβέσθαι καὶ ἀπαγαγεῖν με, ἢ ὅτι ὄφελεν ἀρεστός καὶ ἡδύς μοι δόξαι ὁ θάνατος, ὡς ἂν αὐτόχειρ ἑμαυτὴν τοῦ βίου ἐξήγαγον. [Ἰστέον δέ, ὅτι ἐκ τοῦ ἥδω, τὸ εὐφραίνω, δεῦτερος μέλλων ἐνεργητικὸς ἀδῶ, οὗ Ἰωνικῶς καὶ Αἰολικῶς, ἤδη δὲ καὶ Δωρικῶς, ψιλωθέντος καὶ ἀνελθόντος εἰς ἀρχικὸν θέμα γίνεται ἀπ' αὐτοῦ τὸ ἀδεῖν. Κακός δὲ θάνατος ἢ ὁ τοῖς πλείοσι τοιοῦτος καὶ δι' αὐτὸ καὶ φευκτὸς ἢ καὶ πρὸς διαστολὴν καλῶν θανάτων, ὁποῖους πολλαὶ ἱστορίαι οἶδασιν.] (ἡ. 174) Γνωτοὶ δὲ οἱ ἀδελφοὶ δίχα τοῦ ὄσ καλῶς. οὕτω γὰρ καὶ ἀλλόγνωτοι λέγονταίτινες καὶ πολύγνωτοι, καθ' ὁμοιότητα δὲ καὶ τὸ «γνωτὰ κοῦκ ἄγνωτά μοι», τὸ τραγικόν. τὸ γὰρ μετὰ τοῦ ὄσ λέγειν γνωστούς καὶ τὰ κατ' αὐτὸ οὐκ ἀπὸ τοῦ γνωγνώσω γίνεται ἀπαθῶς, ἀλλὰ ἐπένθεσιν ἔχει τοῦ ὄσ, ἢ καὶ ἀπὸ ἐνεστώτων ἀρρῆ 1.631 των δοκεῖ γίνεσθαι, τοῦ γνώθω ἢ γνώζω, οὐς οὐδὲ ἤκουσέ τις. ἀναλογώτερον οὖν τὸ γνωτούς καὶ τὰ κατ' αὐτὸ τοῦ γνωστούς καὶ τῶν ὁμοίων αὐτῶ. χρήσιμον δὲ ὧδε καὶ τὸ ἄσως καὶ τὸ θαυματά, ἡγουν θαυμαστά, παρὰ Πινδάρῳ. (ἡ. 175) Ἰστέον δέ, ὅτι Ὀμήρῳ μὲν δοκεῖ Ἑρμιόνην μόνην εἶναι παῖδα τῇ Ἑλένῃ—τοῦτο γὰρ δηλοῖ τὸ τηλυγέτην, ὡς ἀλλαχοῦ σαφέστερον δείκνυται—, ἕτεροι δὲ καινιούς αὐτῇ καὶ Μενελάῳ γεννώσι Νικόστρατον καὶ Αἰθίολαν, οὐς καὶ παρὰ Λακεδαιμονίοις τιμᾶσθαι φασί, ἄλλοι δὲ Δίαιον καὶ Μαραφίον, ἀφ' οὗ γένος φασὶ τὸ τῶν Μαραφίων ἐν Πέρσαις. (ἡ. 174 ς.) Σημείωσαι δέ, ὅτι θαλάμου μὲν καὶ ἀδελφῶν ἐμνήσθη καὶ θυγατρὸς καὶ ὀμηλικῶν ἢ Ἑλένη, τοῦ δὲ ἀνδρὸς οὐκέτι, καὶ ταῦτα φίλανδρος οὔσα, ὡς πολλαχοῦ φαίνεται. αἴτιον δὲ νῦν τῆς τοῦ ἀνδρὸς ἀμνηστίας ὅτι δέδιεν, ὡς ἐμφαίνει καὶ ἐν τῷ δεινὸν καλέσαι τὸν Πρίαμον. διὸ καὶ οἷον κολακεύει τὸν γέροντα σιγῶσα τὸν ἄνδρα Μενέλαον, ἵνα δόξῃ φιλεῖν τὸν Ἀλέξανδρον. ἀναπληρώσει δέ γε τὸ αὐτῆς ἔλλειμμα ὁ Ἀντήνωρ μνησθεὶς αὐτοῦ ὡς ἐκ παρόδου ἐν τοῖς ἐξῆς, ἵνα μὴ δὲ τὰ κατὰ τὸν Μενέλαον μείνη ἀνιστόρητα. [(ἡ. 176) Ὅτι ὁ ἀποτυχῶν, ὧν ἠθέλεν, ἐρεῖ ἂν τὸ «ἀλλὰ τὰ γ' οὐκ ἐγένοντο· τὸ», ἡγουν διὸ, «καὶ κλαίουσα», ἢ κλαίων, «τέτηκα», ἡγουν ἐτάκην, οὗ χρῆσις καὶ παρὰ τῷ Κωμικῷ.] (ἡ. 177) Ἐρωτήσεως δὲ ἀπόδοσις τὸ «τοῦτο δέ τοι ἐρέω, ὃ μ' ἀνεῖραι ἠδὲ μεταλλάξ». (ἡ. 178 ς.) Ὅτι Πρίαμος μὲν τὸν Ἀγαμέμνονα ἐκ τῶν σωματικῶν ἐχαρακτήρισε καὶ πλατύτερον ὡς ρήτωρ ἐλάλησεν, Ἑλένη δὲ καὶ ἐκ ψυχῆς καὶ σώματος τὸν ἔπαινον συνείρουσάφησιν· «οὗτός γ' Ἀτρείδης εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων, ἀμφοτέρων βασιλεύς τ' ἀγαθὸς κρατερός τ' αἰχμητής». τὸ δὲ ἀμφοτέρων σχῆμά ἐστι φιλούμενον καὶ αὐτὸ τῷ ποιητῇ. ἐν πολλοῖς γοῦν κεῖται, οἷον καὶ τὸ «ἀμφοτέρων ἀγλαῖη τε καὶ ὄνειαρ», ἀντὶ τοῦ δύο ταῦτα, τότε καὶ τότε. τὸ δὲ «κρατερός αἰχμητής» ἀνδρεῖον ὑπογράφει τὸν βασιλέα. οὐ γὰρ ἀπλῶς αἰχμητής, ἀλλὰ καὶ

κρατερός, ἐν ἀπλότητιδὲ λεγόμενον τὸ κρατερός σφοδρότητα δηλοῖ, οἷον· «ἀπηνέα τε κρατερόν τε». τὸ δὲ βασιλεύς ἀγαθὸς πέλαγος ἐγκωμίων ὑπανοίγει τῷ σκεπτομένῳ καλῶς. Πρίαμος δὲ τὸ εὐρυκρείων μεταχειρισάμενος, ὃ δηλοῖ τὸ πολλῶν ἄρχων, ἔπαινον τοῦ Ἀγαμέμνονος ἐντεῦθεν πορίσεται εἰπὼν μετ' ὀλίγα οὐ μόνον, ὡς πολλοὶ αὐτῷ δέδμηνται κοῦροι Ἀχαιῶν, ἀλλὰ καὶ ὡς πλείστους μὲν ποτε εἶδεν αὐτὸς ὑπὸ τοῖς Φρυγίοις βασιλεῦσι λαοὺς διὰ τὸ καὶ ἐκείνους κρείοντας εἶναι, μὴ τόσους δέ, ὅσοι εἰσὶν ὑπὸ τῷ Ἀγαμέμνονι, ὃς καὶ εἶη ἂν διὰ τοῦτο εὐρυκρείων. οὕτω πλατὺς μὲν τὴν ῥητορείαν ὁ Πρίαμος, ἐπίτομος δὲ καὶ καιρία ἡ Λάκαινα. τὸ δὲ κρείων ἀπλοῦν εὔρηται καὶ κρέων παρ' Εὐριπίδῃ, ὅθεν καὶ τὰ κύρια ὁ 1.632 Κρέων καὶ ὁ Ἀνακρέων. Ἰστέον δέ, ὅτι ἐκ τοῦ «δέδμηνταί σοι κοῦροι» ζευξίλειως εὔρηται παρὰ τοῖς μεθ' Ὀμηρον ὁ βασιλεύς, ᾧ ὑπέζευκται λεώς, ταῦτόνδ' εἰπεῖν «δεδημήαται κοῦροι». (η. 180) Ὅτι συγγενικὴ λέξις τὸ δαῆρ, δηλοῖ δὲ τὸν τοῦ ἀνδρὸς ἀδελφόν, οὗ γάλως τὸ θηλυκόν, ὡς προγέγραπται. ἐνταῦθα δέσημειῶσαι τὸ «δαῆρ αὐτ' ἐμός ἔσκε κυνώπιδος, εἴ ποτ' ἔην γε», ἡγουν ἐμοῦ τῆς ἀναιδοῦς. καινοπρεπὴς οὖν ἡ σύνταξις ληφθείσης τῆς ἐμός κτητικῆς ἀντωνυμίας ἀντὶ πρωτοτύπου τῆς ἐμοῦ γενικῆς. Τὸ δὲ «εἴ ποτ' ἔην γε»πραῦνει τὸν ἐπὶ τῆμνεία τοῦ ἀνδρὸς λυπούμενον ἴσως κατ' αὐτῆς, οἷον εἰ λέγουσα, ὡς οὐ νυνέστιν, ἀλλὰ ποτε ἦν. κεῖται δὲ τοῦτο καὶ μετὰ ταῦτα ἐν τῷ «ὡς ἐόν, εἴ ποτ' ἔην γε». ὅρα δὲ καί, ὡς, εἰ καὶ μὴ ῥητῶς ἐμνήσθη τοῦ ἀνδρὸς ἡ Ἑλένη, ὡς προεῖρηται, ἀλλὰ τὴν ἐπ' ἐκείνῳ λύπην ἐμφαίνει καὶ νῦν ἄλλως, οὐ μόνον διὰ τοῦ κυνώπιδα ἑαυτὴν ὁμολογεῖν ἦτοι ἀναιδιῇ, ὡς ἀναιδευσαμένην τὸ ἀρπαγῆναι, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ εἰπεῖν, ὅτι δαῆρ μοι ἦν ὁ Ἀγαμέμνων, εἴ ποτε ἦν. τοῦτο δὲ ὡς νῦν αὐτῇ ἄλλων ὄντων δαέρων. (η. 181) Ὅτι γλυκέως ὑπὸ Πριάμου τῷ βασιλεῖ προσφωνηθὲν τὸ «ὦ μάκαρ Ἀτρεΐδῃ, μοιρηγενές, ὀλβιόδαιμον» ἐπαινεῖται διὰ τὸ τὰς ἐν αὐτῷ λέξεις κατὰ τινὰ πρόοδον εὐτακτον ἀρξαμένας ἀπὸ μονοσυλλαβίας προσαύξεσθαι συλλαβικῶς κλιμακῆδόν κατὰ προσθήκην ἀνάλογον τῇ ἀνόδῳ τοῦ φυσικοῦ χύματος τοῦ ἀριθμοῦ. μονοσύλλαβον μὲν γάρ τὸ ὦ, δυσύλλαβον δὲ τὸ μάκαρ, τριῶν δὲ συλλαβῶν τὸ Ἀτρεΐδῃ καὶ ἐξῆς ἕως πεντασυλλαβίας. ἔοικε δὲ Ὅμηρος τοιοῦτόν τι τεχνάσασθαι, εἰ καὶ κολοβόν, καὶ ἐν τῷ τοῦ Ἀλεξάνδρου σκώμματι τῷ «Δύσπαρι, γυναιμανές, ἡπεροπευτά». ἐνταῦθα γὰρ ἡ μὲν κατάρχουσα τῶν λέξεων τρισύλλαβος, ἡ δὲ μετ' αὐτὴν τετρασύλλαβος, πεντασύλλαβος δὲ ἡ ὑστέρα. καὶ μὴν καὶ τὸ «τοξότα, κέρ' ἀγλαέ, παρθενοπίπα» τοιοῦτόν τι ἐστὶ. Σημείωσαι δέ, ὅπως εὐμεθόδως ὁ ποιητὴς διαφόροις τόποις ἐνέσπειρε τοὺς τοῦ Ἀγαμέμνονος ἐπαίνους καὶ ὡς ὁ πολέμιος βασιλεὺς ἐγκωμιάζει τὸν ἀγαθὸν Ἀγαμέμνονα οὐκ ἔχων κρύπτειν τὸ ἀληθές. ἅμα δὲ καὶ φιλοῦσιν ὡς τὰ πολλὰ οἱ χρονίαν πολιορκίαν παθόντες ἀποσεμνύνειν τοὺς ἐχθρούς, ἵνα μὴ δόξωσιν οὐδένες αὐτοὶ εἶναι ὡς ἀχρείων πολεμίων μὴ περιγινόμενοι. Εἰσὶ δὲ τὰ σποράδην βασιλικά ἐγκώμια τὸ ἐκπρεπέα ἐν πολλοῖς καὶ ἕξοχον ἠρώεσσι, τὸ ἄνδρα πελώριον, τὸ ἠὺς τε μέγας τε, τὸ γεραρός, τὸ βασιλεῖ ἀνδρὶ εἰοικώς, τὸ ἀμφοτέρων βασιλεύς τ' ἀγαθὸς κρατερός τ' αἰχμητής, τὸ μάκαρ, μοιρηγενές, ὀλβιόδαιμον, τὸ πολλοὺς αὐτῷ δεδημησθαι κούρους Ἀχαιῶν. ὁ δὲ Πρίαμος τεχνικῶς καὶ συγκρινεῖ τὸν τοῦ Ἀγαμέμνονος λαὸν πρὸς ἕτερον στρατὸν ἐνδόξων βασιλέων ἱστορίαν παλαιὰν κατὰ τὸν Ἑλληνικὸν ῥήτορα Νέστορα παραπλέκων τοῖς λόγοις αὐτοῦ ἐνδεικνυμένου τοῦ ποιητοῦ πολυτρόπως καὶ εὐμεθόδως τὴν τε ἐν λόγοις ποικιλίαν τὴν τε πολυμαθειαν. (η. 181 ς.) Ὅτι δὲ θαυμάσας ὁ Πρίαμος ἔφη τὸ «ὦ μάκαρ» καὶ ἐξῆς, δηλοῖ ὁ 1.633 μῆρος εἰπὼν «τὸν δ' ὁ γέρων ἠγάσσατο», τουτέστιν ἐξεπλάγη, «φώνησέντε· ὦ μάκαρ» καὶ τὸ ἐφεξῆς. (η. 182) Ὅρα δὲ καί, ὅτι νῦν μὲν τὸ μοῖρα ἐπ' ἀγαθοῦ εἴληπται ἐν τῷ μοιρηγενές. –δηλοῖ γὰρ τὸν ἐν εὐμοιρίᾳ γεννηθέντα καί, ὡς ἐφεξῆς δηλοῖ, τὸν ὀλβιοδαίμονα– ὅτε δὲ

εἴπη «ἡμῶν ὀπποτέρῳ θάνατος καὶ μοῖρα τέτυκται» οὐκ εὖφημόν τι ἢ μοῖρα δηλοῖ. Τὸ δὲ ὀλβιόδαιμον [παρωδηθὲν ὕστερόν ποτε τὸν ὀλβιογάστορα καὶ τὸν κοιλιόδαιμονα προέφηεν, ὧν τοῦ μὲν χρήσις παρὰ τῷ Δειπνοσοφιστῇ ἐν τῷ «Εὐρύβατε κνισσολοιχέ, οὐκ ἔσθ' ὅπως οὐκ ὀλβιογάστῳ εἶ σύ». τοῦ δὲ ἐν τῷ «γάστρων καὶ κοιλιόδαιμον, οὐδὲν ἄλλο σὺ οἶσθα, οὐ λόγους διεξοδικοὺς εἰπεῖν, οὐχ' ἱστορίας μνησθῆναι». Ἔτι ἰστέον καί, ὅτι τὸ ὀλβιόδαιμον] προπαροξύνεται κανόνι τοιούτῳ· τὰ εἰς ὦν βαρύτερα μακρᾶ παραληγόμενα ἔχοντα κλητικὴν εἰς ὦν προπερισπῶνται ἀπλᾶ ὄντα, οἷον ὦ Μαχᾶον, ὦ Ἀρετᾶον, ὦ Ἴκετᾶον. σύνθετα δὲ ὄντα ἀναδίδωσι τὸν τόνον, κυλλοπόδιον, Ποσειδαον, ὀλβιόδαιμον. Ὀλβιος δὲ ἐστὶν ὁ τὸν ὄλονβιον, ἦτοι τὸν τῆς ζωῆς πάντα χρόνον, ἐν εὐδαιμονίᾳ διάγων. τινὲς δὲ ὀλβιόνφασι κυρίως τὸν ἀπὸ γεωργίας πλούσιον, οὗ ἐν ὀλαῖς ἦτοι κριθαῖς ὁ βίος, ἅς καὶ οὐλὰς ἢ ποιήσις λέγει, ἐξ ὧν ὡς ἀπὸ μέρους τὰ ἐκ γῆς δηλοῦται ἀγαθὰ. [αἱ δὲ ῥηθεῖσαι ὀλαὶ καὶ τὸν ὄλμον ἴσως παράγουσιν, ἐν ᾧ δηλαδὴ αἱ τοιαῦται ὀλαὶ μειοῦνται εἰς πτισάνης σκευήν.] (ἡ. 184) Ὅτι ἀμπελόεσσαν τὴν Φρυγίαν καλεῖ, τοιαύτην, ὡς εἰκός, οὕσαν κατὰ τὸ ἀμπέλων εὐφορεῖν. (ἡ. 186) Καί ὁτι Ὀτρεὺς ὁ Δύμαντος καὶ Μυγδῶν ὁ Ἄκμονος Φρυγίας βασιλεῖς ἐπικουροῦντός ποτε Πριάμου τὸν πρὸς Ἀμαζόνων ἐξήγαγον πόλεμον στρατευσάμενοι παρὰ Σαγαρίῳ. (ἡ. 184-90) Φησὶ γοῦν ὁ ποιητικὸς Πρίαμος οὕτω· «ἤδη καὶ Φρυγίην εἰσήλυθον ἀμπελόεσσαν, ἔνθ' εἶδον πλείστους Φρύγας ἀνέρας αἰολοπῶλους, λαοὺς Ὀτρῆος καὶ Μυγδόνοιο ἀντιθέοιο, οἳ ῥα τότε ἔστρατόωντο παρ' ὄχθας Σαγαρίοιο· καὶ γὰρ ἐγὼν ἐπίκουρος ἐὼν μετὰ τοῖσιν ἐλέχθην», ἤγουν ἐν αὐτοῖς ἠριθμήθην, «ἡματι τῷ, ὅτε τ' ἦλθον Ἀμαζόνες ἀντιάνειραι. ἀλλ' οὐδ' οἱ τόσοι ἦσαν ὅσοι ἐλίκωπες Ἀχαιοί», οἳ καὶ ἀλλαχοῦ οὕτω κληθέντες. [(ἡ. 184) Ἐν τούτοις δὲ τὸ ἐσήλυθον νοεῖται μὲν καὶ κατὰ ἀναστροφὴν, ἵνα ἦ καὶ ἐς Φρυγίην ἦλυθον. δύναται δὲ εἶναι ὁμοιον καὶ πρὸς τὸ «κατέδυσ Τρώων πόλιν». ὁμοιοῦνται γὰρ τὸ εἰσήλυθε χώραν καὶ κατέδυσ πόλιν.] Φρυγίαν δὲ νῦν 1.634 κατὰ τοὺς παλαιοὺς νοητέον τὴν μεγάλην, τὴν παρὰ τῷ ποταμῷ Σαγαρίῳ, οὗ τὴν μικράν, περὶ ἣν καὶ ἡ Τροία ἐστίν. εἴρηται δὲ περὶ τούτων καὶ ἐν τοῖς τοῦ Περιηγητοῦ. (ἡ. 189) Αἱ δὲ Ἀμαζόνες, περὶ ὧν καὶ αὐτῶν πλατύτερον αἱ τοῦ Περιηγητοῦ δηλοῦσι Παρεκβολαί, καλοῦνται οὕτω ἢ παρὰ τὸ πηροῦντὸν ἕτερον τῶν μαζῶν, αἱ οἰοῦνται μονόμαζοι, ὡς ἂν μὴ ἐμποδίζονται ἐν τῷ τοξεύειν, εἶγε κατὰ τὸν ποιητὴν ἐπὶ τῶν τοξευόντων «νευρὴ μὲν μαζῷ ἐπέλαζε, τόξῳ δὲ σίδηρος», ἢ παρὰ τὸ τὰ πολλὰ μὴ χρῆσθαι μάζαις, κρέασι δὲ καὶ πουκαὶ χελώναις, ὡς αἱ ἱστορίαι φασί, καὶ σαύραις καὶ ὄφεισιν. [Ὅτι δὲ τὸ ἄ σημαίνει ποτὲ καὶ μόνωσιν, δῆλον καὶ ἐκ τοῦ ἀπλοῦν, ὅπερ ἐστὶ μόνον πέλον, ἦτουν ἔν, ὡς οἶον ἄπελον, ἤγουν ἐν πέλον, οὐ μὴν διπλοῦν.] Ἄρεος δὲ μυθεύονται ἀπόγονοι εἶναι καὶ Ἀρμονίας, νύμφης Ναΐδος. ἐλέγοντο δὲ καὶ ἐπὶ πυριπνῶων ἵππων ὀχοῦμεναι ἄλλους τε τόπους καταδραμεῖν καὶ τὴν Φρυγίαν δὲ ἡγουμένων αὐταῖς τῆς στρατείας Μελανίπης καὶ ἐτέρων τινῶν. ἐπιφανεῖς δὲ ἱστοροῦνται Ἀμαζόνες ἄλλαι τε καὶ Ἴπολύτη, ἢ Θησεώς ὕστερον γυνή, Ἀντιόπη, Ἄναια, Ἀνδρμάχη, Γλαύκη, Πενθεσίλεια. Ὅτι δὲ τὸν δεξιὸν μαστὸν ἐκ νηπίων πᾶσαι Ἀμαζόνες ἐπεκαίοντο, διὸ καὶ Ἀμαζόνες ἐλέγοντο, καὶ ἢ τοῦ Γεωγράφου ἱστορία δηλοῖ, παρ' ᾧ καὶ ταῦτα κεῖται· τίς ἂν πιστεύσειεν ὡς γυναικῶν στρατὸς ἢ πόλις ἢ ἔθνος συσταίη ἂν χωρὶς ἀνδρῶν; καὶ οὐ μόνον συσταίη, ἀλλὰ καὶ ἐφόδους ποιήσεται ἐπὶ τὴν ἀλλοτρίαν καὶ κρατήσῃ. ὁμοιον γάρ τοῦτο, ὡς ἂν εἴ τις λέγῃ τοὺς μὲν ἄνδρας τοὺς τότε γυναῖκας γεγονέναι, τὰς δὲ γυναῖκας ἄνδρας. φέρεται δὲ ἱστορία καὶ τοιαύτη. Ἀμαζῶν τις Ἀλεξάνδρῳ συμμῖξαι λέγεται ἐν Ἰγκανίᾳ καὶ συγγενέσθαι τεκνοποιῖας χάριν. δῆλον δὲ, ὅτι ἀπ' αὐτῶν καὶ παροιμία φέρεται τὸ «ἄριστα χωλὸς οἴφει». ἐπήρουν μὲν γάρ, φασίν, Ἀμαζόνες ἀρρένων σκέλος ἢ

δεξιάν χειρά. Σκυθῶν δὲ προκαλουμένων αὐτὰς αὐτοῖς συνοικεῖν, ὡς ἀπηρώτοις οὖσι κατὰ Πausανίαν, Ἀντιάνειραν, φασί, μίαν τῶν Ἀμαζόνων, θρασεῖαν οὔσαν καὶ ἀκόλαστον, εἰπεῖν» ἄριστα χωλὸς οἴφει», ὡς ἀρκουμένων αὐτῶν τοῖς χωλοῖς. ὅτι δὲ οὐ μόνον χωλὸς τὸν πόδα πεπηρωμένος ἐλέγετο, ἀλλὰ καὶ ὁ τὴν χειρά κυλλός, δῆλον ἐκ τῶν 1.635 παλαιῶν. (η. 185) Τοὺς δὲ Φρύγας αἰολοπόλους λέγει, ὡς εἴ τις εἴποιταχυῖππους ἢ ἰππότας ὡς ἐφ' ἵππων κινουμένους-αἰόλλω γὰρ τὸταχέως δίκην ἀέλλης κινῶ-. ἢ ποικίλως ἰππαζομένους. (η. 187) Τὸ δὲ «παρ' ὄχθας» ἀντὶ τοῦ κατὰ ὄχθας. οἱ δὲ μεθ' Ὀμηρον παρ' ὄχθαις φασίν. (η. 189) Ἀντιάνειραι δὲ Ἀμαζόνες ἀντὶ τοῦ ἐξισούμεναι [πρὸς ἀνέρας ὡς οἶον Ἰσανδροῖ ἢ] ἐναντιούμεναι ἀνδράσι καί, ὡς ἄν τις ἀστεῖως ἐρεῖ, δηϊάνειραι. (η. 193-8) Ὅτι Ὀδυσσεὺς μείων μὲν κεφαλῇ τοῦ Ἀγαμέμνονος, καθά φησιν ὁ Ὀμηρικὸ Πρίαμος, «εὐρύτερος δ' ὤμοισιν ἰδὲ στέρνοισιν ἰδέσθαι». τοῦτον λέγει καθημένων Ἀχαιῶν καὶ Τρώων ὡς φιλοβασιλέα ὄντα διευθετεῖν τὰ κατὰ τὸν ἀγῶνατῆς μονομαχίας, περιϊόντα ἡσύχως οἷα βραβευτήν. διὸ καὶ κτίλω ἀρνεῖω αὐτόνεικάζει, τῷ ἡμερωτάτῳ τὸν ἐνηῆ, καὶ ἀρνεῖω πηγεσιμάλλω διερχομένῳ μέγαπῶυ οἶων λευκῶν καὶ οὔτῳ περιφανεῖ ὄντι. φησὶ γάρ· «τεύχεα μὲν οἱ κεῖται ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ, αὐτὸς δὲ κτίλος ὡς ἐπιπλεῖται στίχας ἀνδρῶν· ἀρνεῖω μιν ἔγωγε εἴσκω πηγεσιμάλλω, ὅς τ' οἶων μέγα πῶυ διέρχεται ἀργεννάων».(η. 196) Ἔστι δὲ κτίλος μὲν ὁ χειροήθης καὶ ἡμερος ἐκ τοῦ κίω, τὸ πορεύομαι, ὁ τῶν ἄλλων προπορευόμενος, ἐξ οὗ καὶ ἐκτιλωμένος παρὰ Πausανία, ὁσυνήθης τινί, καὶ κτιλῶσαι ῥῆμα παρὰ Ἡροδότῳ εἰπόντι· «ἐκτιλώσαντο τὰς λοιπὰς τῶν Ἀμαζόνων», ἤγουν εἰς γυναικας ἔσχον πραῦναντες. Πορφύριος δὲ καὶ κύριον ὄνομα οἶδε Κτίλον τινά, ὃν Διὸς λέγει ἀπόγονον. (η. 197) Ἀρνεῖος δὲ οὐχὶ τὸ ἀρνίον, ἀλλ' ὁ τέλειος καὶ ἤδη κριός. καὶ δῆλον ἐκ τοῦ τὸν Ὀδυσσεάσῳσαντος. ἐκεῖνος γὰρ ἀρνεῖος ὢν κριὸς πέπων ὑπὸ τοῦ Κύκλωπος προσεφωνήθη. γίνεται δὲ ἀπὸ τοῦ ἀρνός ὁ ἀρνεῖος, ὁμοίως τῷ ἀδελφείος, ἀφνειός, Ἀλφειός, Σπερχειός καὶ τοῖς ὁμοίοις. Τὸ δὲ πηγεσιμάλλω ἀντὶ τοῦ μελανομάλλω. ὁ γάρ τοιοῦτος ἀρνεῖος ἐν μεγάλῳ λευκῷ ποιμνίῳ διάδηλος. καὶ κῦμα γὰρ πηγὸν τὸ 1.636 μέλαν. οἱ δὲ πηγεσίμαλλον τὸν λευκόμαλλον φασιν, ὡς καὶ τοῦ Λυκόφρονος πλόκαμον πηγὸν εἰπόντος τὴν λευκὴν πολιάν. Σκοπητέον δὲ μήπου ἐστὶ ῥῆμα πηγῶ πηγέσω, ἐξ οὗ πηγεσίμαλλος, ἢ τὸ πῆγος, ἐξ οὗ ἄν ὁ πηγεσίμαλλος γίνοιτο ὡς ἐκ τοῦ ἔγχος ἔγχεσιν ὁ ἐγχεσίμωρος. ἀπὸ γὰρ τοῦ πηγόν ὁ πηγόμαλλος ὠφείλεν εἶναι. (η. 198) Ἰστέον δὲ καί, ὅτι κατὰ τὴν παρατήρησιν τῶν παλαιῶν τὴν τοῦ οἶων εὐθεῖαν οὐδέποτε μονοσυλλάβως εἶπεν ὁ ποιητὴς «οἷς», ἀλλὰ διαλελυμένως «οῖς». καὶ τὰς πλαγίους δὲ διαλύει, εἰ μὴ μέτρον κωλύει, ὡς ἐν τῷ «οἶος ἀώτῳ». καὶ ἔστιν ἀναλογώτερον τὸ δυσύλλαβον. οὐδὲ γὰρ ἐστὶν ἄλλο τοιοῦτον, εἰ μὴ παρὰ Ἀττικοῖς αὐτό τε καὶ τὸ φθοῖς. Σημείωσαι δὲ καί, ὅτι οὐ μικροποιὸς ἢ παραβολὴ πῶεῖ τὸν τοσοῦτον λαὸν εἰκάσασα. πρὸς μόνον γάρ τὸ τοῦ Ὀδυσσεὺς ἐνηὲς εἴληπται καὶ τὴν ἐκείνου ἡρεμαίαν καὶ ἀκακοήθευτον ἐντοσοῦτῳ λαῷ πρὸς τὸ παρὸν κίνησιν, εἰ καὶ τρόπον ἕτερον πολυμήχανος ἦν. ἄλλως γὰρ οὐδὲν ὅμοιον ἔχει οὔτε ἀρνεῖω ὁ τηλικούτος Ὀδυσσεὺς οὔτε πῶεῖ ὁ τοσοῦτος στρατός. Ὅρα δὲ καί, ὅτι, ὡσπερ πρὸ μικροῦ συντομωτάτῃ παραβολῇ χρῆσάμενος τῇ «ὄρνιθες ὡς» ἐπήγαγε πλατυτέραν ἐτέραν ἐφερμηνευτικήν, οὕτω καὶ ἐνταῦθα ποιεῖ. εἰπὼν γάρ, ὅτι Ὀδυσσεὺς κτίλος ὡς ἐπεπλεῖτο τὸν στρατόν, ἐπήγαγεν· «ἀρνεῖω μιν ἔγωγε εἴσκω» καὶ ἐξῆς. τοῦτο δὲ καὶ διασαφητικόν ἐστὶ τοῦ κτίλος. δῆλον γάρ, ὅτι κτίλος ἐστὶν ἀρνεῖος τὸ πῶυ πᾶν περιερχόμενος διὰ χειροῦθαιαν. [(η. 194) Ἰστέον δὲ, ὅτι τὸ «εὐρύτερος ἰδέσθαι» διαφορεῖται τῇ φράσει. ἔστι γὰρ εἰπεῖν καὶ εὐρύτερος ἰδεῖν κατὰ τὸ «καλὸς ἰδεῖν» καὶ τὰ τοιαῦτα.] (η. 201 ς.) Ὅτι οὐδὲν ἐμποδῶν εἰς ἀνδρὸς ἀγαθοῦ γένεσιν φαυλότης πατρίδος.

καὶ τοῦτο ἔδειξε μὲν καὶ ἡ λυπρὰ Πέλλα μέγαν βασιλέαπροενεγκοῦσα τὸν Ἀλέξανδρον. καὶ Ἀνάχαρσις δὲ ὁ Σκύθης αὐτὸ πιστοῦται [καὶ ἡ τὸν σοφὸν δὲ Θεμιστίον προενεγκαμένη, ὡς ἐκεῖνός που ἱστορεῖ, μαρτυρεῖ.] δηλοῖ δὲ πρὸς ἄλλοις μυρίοις καὶ ἡ Ἰθάκη νῆσος, οὐ πολλοῦ λόγου ἀξία, ἐξ ἧς, ὡς ἡ Ἑλένη φησί, τραχείας οὔσης ἔβλασταν ὁ πολύμητις Ὀδυσσεύς, «ὄς», φησί, «τράφη ἐν δήμῳ Ἰθάκης», τῷ καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα, «κραναῆς περ ἐούσης, εἰδὼς παντοίους τε δόλους καὶ μήδεα πυκνά». καὶ ὅρα, ὅτι καὶ νῦν Πρίαμοςμὲν σωματικῶς ἐπήνεσε τὸν Ὀδυσσεά, Ἑλένη δὲ εἰς τὴν ψυχὴν ἐκείνου προέκυψε. (ἡ. 202) Σημείωσαι δὲ καί, ὅτι τὸ «εἰδὼς δόλους» αἰτιατικῆ συντάξιν, ἀλλαχοῦ δὲ γενικῆ, ὡς καὶ ἐν τῷ «τόξων εὖ εἰδὼς» καὶ «εὖ εἰδὼς τεκτοσυνά1.637 ὦν». [καὶ ὅτι τὸ παντοίους δόλους οὐκ ἔστιν ἄκρατος ἔπαινος Ὀδυσσεώς, εἴπερ οὐχ' ἀπλῶς δόλους οἶδεν ἀλλὰ παντοίους, ὧν εἷς καὶ ὁ κατὰ τοῦ καλοῦ Παλαμήδους, ψεκτέος πάντως ὧν, ὡς οὐκ ἂν ἀντίποι τις.] Τὸ δὲ «μήδεα πυκνά» μετ' ὀλίγα σαφηνίζων ὁ ῥήτωρ Ἀντήνωρ νιφάσιν ἀπεικάζει τοὺς Ὀδυσσεώς λόγους. Ἰστέον δὲ καί, ὅτι ἔδει μὲν τὸν Πρίαμον εἰδέναι τὴν ὄψιν τοῦ Ὀδυσσεώς, εἶγε καὶ εἰς τὴν Τροίαν ἦλθεν, ὡς ῥηθήσεται, ὁ δὲ ἀγνοεῖαὐτόν, ἴσως μὲν οὐκ ὀξὺ βλέπων διὰ τὸ βαθὺ γῆρας, τυχὸν δὲ καὶ ἐξελάθετο ἡ οὐδὲ τότε ἠκριβώσατο. ὁ μὲντοι Ἀντήνωρ ἀκριβῶς τὸν τοῦ Ὀδυσσεώς χαρακτήρα ἐγγράφας πάλαι ποτὲ τῇ ψυχῇ ἀναγνωρίζει αὐτὸν ἅμα τῷ λόγῳ τῆς Ἑλένης. (ἡ. 204) Ὅτι τὸ «ὦ γύναι, ἦ μάλα τοῦτο ἔπος νημερτὲς ἔειπες» παρωδήσας ὁ ποιητὴς ἄλλως ἐν Ὀδυσσεΐα ἔφη· «ὦ γύναι, ἦ μάλα τοῦτο ἔπος θυμαλγὲς ἔειπες». ἔστι γὰρ καὶ τοῦ παρωδεῖν διδάσκαλος ὁ ποιητὴς. (ἡ. 205–7) Ὅτι Ἀντήνωρ ἀκολούθως, οἷς εἶπεν ἡ Ἑλένη, ἀναγνωρίσαστὸν Ὀδυσσεά ἱστορεῖ, ὡς αὐτόν τε καὶ τὸν Μενέλαον ἔνεκ' ἀγγελίης τῆς κατὰ τὴν Ἑλένην ἐλθόντας εἰς Τροίαν ἐκ Τενέδου ἐν καταρχῇ τοῦ πολέμου ἐξείνισεν καὶ ἐν μεγάροισι φίλησεν ἢτοι ἐφιλοφρονήσατο καὶ ἐξείνισεν, ὅπερ οἱ ὑστερονπροξενῆσαι λέγουσι, μετὰ γενικῆς τὸ ῥῆμα συντάσσοντες, οἷον «πειράσομαι σουπροξενεῖν», ὡσπερ καὶ τὸ ξεναγεῖν, ὅπερ ταυτόν ἐστι τῷ προξενεῖν, γενικῆς συντάσσει ὁ Ἀρριανός. τὸν δὲ ταῦτα ποιοῦντα πρόξενον ἐκάλουν οἱ μετ' Ὀμηρον, ὡς δηλοῖ καὶ ὁ εἰπὼν· «φίλης γὰρ προξένου κατήνυσαν». οἶδε δὲ συνάλλοις καὶ Ἡρόδοτος τὴν ῥηθεῖσαν ἱστορίαν λέγων, ὅτι Ἕλληνας πέμψαντες ἀγγέλους ἠθέλον τὴν τε Ἑλένην ἀπαιτεῖν καὶ τῆς ἀρπαγῆς δίκας αἰτεῖν. οἱ δὲ προῖσχύμενοι τὴν τῆς Μηδείας ἀρπαγὴν οὐκ ἐπέισθησαν. Σημείωσαι δέ, ὅτι οἰρήθέντες πρόξενοι χειροτονητοὶ ἦσαν ἢ ὑπὸ δήμου ἢ ὑπὸ βασιλέων. Ἡρόδοτος οὖν γέρας εἶναι φησι τοῖς βασιλεῦσιν ἐν Σπάρτῃ τὸ καὶ προξένους ἀποδεικνύειν, οὓς ἂν θέλωσι τῶν ἀστῶν. Φασὶ δὲ καί, ὅτι ἐπιβουλεομένους ὥστε δολοφονηθῆναι τοὺς περὶ Ὀδυσσεά καὶ Μενέλαον ὁ Ἀντήνωρ περιεσώσατο. διὸ καὶ ἡ Ἑλένη τὸ τοῦ Ἀντήνορος, ὡς προξένου τοῦ ἀνδρός, ἔοικε γένος ἀγαπᾶν, ὡς δῆλον καὶ ἐκ τοῦ τὴν Ἴριν πρὸ μικροῦ τῇ Ἑλένη ὀμιλοῦσαν μὴ ἄλλη τινί, ἀλλὰ τῇ Ἀντήνορος γυναικὶ Λαοδίκῃ παρεικασθῆναι. Ἀγαμέμνων δέ, φασίν, ἀπομνημονεύσας τῆς εἰς Ἑλληνας ἀγαθῆς προξενίας ἐκείνου παρδαλέην ἐξάψας, ὃ ἐστὶν ἀπαιωρήσας, τῆς τοῦ Ἀντήνορος οἰκίας, ὅτε ἡ Τροία ἐάλω, ἄβατον τοῖς Ἕλλησι τὴν αὐτοῦ οἰκίαν διεφυλάξατο. ἐτέρωθι δὲ ἡ τῆς ἱστορίας 1.638 ταύτης διάθεσις τοιαύτη εὔρηται. Σοφοκλῆς ἱστορεῖ ἐν ἀλώσει Ἰλίου παρδαλέην τῆς θύρας προτεθῆναι τοῦ Ἀντήνορος, σύμβολον τοῦ ἀπόρθητον εἶναι τὴν οἰκίαν. τὸν δὲ ἅμα παισὶ μετὰ τῶν περιγενομένων Ἐνετῶν εἰς Θράκην περισωθῆναι, ἀκαίθην διεκπεσεῖν εἰς τὴν ἐν τῷ Ἀδρίᾳ Ἐνετικὴν. Πιθανῶς δὲ Ἀντήνωρ ὡς ξενοδοχῆσας ποτὲ καὶ ἰδὼν καὶ εὖ εἰδὼς ἐπιμαρτύρεται ἀλήθειαν τῇ Ἑλένῃ ἀναγνωρίζων τὸν Ὀδυσσεά, ἵνα μὴ ὑποπτευθῆ ἡ Ἑλένη, ἐφ' οἷς λέγει. περὶ δὲ τῆς ῥηθείσης, ὡς μὲν Εὐριπίδης ἂν εἴποι, Ἀδρινηῆς, κοινῶς δὲ Ἀδριατικῆς,

Ἐνετικῆς ζητητέον ἐν τοῖς τοῦ Περιηγητοῦ. Ἰστέον δέ, ὅτι τεσσάρων τούτων ὄντων, προξένων, ἀστοξένων, δορυξένων καὶ ἰδιοξένων, πρόξενοι μὲν κατὰ Αἴλιον Διονύσιον οἱ ὅλης πόλεως ξένοι, παρ' οἷς καὶ πρέσβεις κατάγονται, καὶ αὐτοὶ πρεσβείας προσάγουσι πρὸς τὸ δημόσιον. ἀστόξενοι δέοι ἐκ προγόνων μὲν ἀστῶν, αὐτοὶ δὲ ξένοι καὶ ἀνανεώσεως δεόμενοι, ὁποῖος Ἀγαμέμνων ἐν Λυδία. δορύξενοι δὲ οἱ ἐκ πολέμου ξένοι γεγονότες τισίν. ἰδιοξένοι δέοι ἰδίᾳ καθ' ἑαυτοὺς ξένοι ὄντες. Πausanίας δὲ περὶ ἀστοξένων οὕτω φησὶν· ἀστόξενοι οἱ γένει προσήκοντες τῇ πόλει τὸ ἀνέκαθεν, οὐκ ὄντες δὲ πολῖται, ὡς ἐν Κορίνθῳ Γλαῦκος, ὁ Ἴππολόχου τοῦ Βελλεροφόντου. ἕτεροι δὲ οὕτω· ἀστόξενοι οἱ γένει μὲν ἐξ ἀρχῆς προσήκοντες, ἐπὶ δὲ ἀλλοδαπῆς γεγονότες. περὶ δὲ δορυξένου ὁ αὐτὸς Πausanίας φησὶν, ὅτι δορύξενος ὁ ἐκ πολεμίων φίλος καὶ ὀπρεσβεύων περὶ λύτρων, εἰ ζωγρηθεῖεν τινες. Σοφοκλῆς δὲ ἐν τῷ «ὁ γάρ», ἤγουν οὗτος, «μέγιστος αὐτοῖς τυγχάνει δορυξένων» ἢ παραχρᾶται τῇ λέξει ποιητικώτερον ἢ δριμύως δορυξένους λέγει τοὺς τοῖς φονεῦσι τοῦ Ἀγαμέμνονος φιλιωθέντας, ἵνα πολεμικῶς ἐχθραίνωσι τοῖς ἐκείνου παισίν, [ὡς εἶναι οὕτω δορύξενον εἰπεῖν καὶ τὸν χάριν δουρός, ἦτοι πολέμου, συμμαχικῶς ξενισθέντα ὑπό τινων. (ἡ. 209) Ὅτι ἐν τῷ «ἄλλ' ὅτε δὴ Τρώεσσι ἐν ἀγρομένοισιν ἔμιχθεν», ὁ Μενέλαος δηλαδὴ καὶ ὁ Ὀδυσσεύς, τὸ μὲν ἀγρομένοισιν ἀγορὰν Τρώων ὑπολαλεῖ, τὸ δὲ ἔμιχθεν οὐ κυριολεκτεῖται μὲν, καθὰ ἐπὶ μισογαγκείας ὑδάτων, ἐφιλήθη δὲ τῷ Πινδάρῳ τε ὡς ἀγαθὴ λέξις, καθὰ ἐν τοῖς ἐκείνου δεδηλωταί, καὶ τῷ εἰπόντι δέ, ὡς ἀναμιξ ἀγκύλων ἰππόται, κατὰ τὸ «μαίνονται ἐπιμιξίπποι τε καὶ ἄνδρες».] (ἡ. 210 ς.) Ὅτι ὑπογράφων δι' Ἀντήνορος ὁ ποιητῆς καὶ τὸ τοῦ Μενελάου εἶδος ἐκ τῆς πρὸς τὸν Ὀδυσσεῆα παραθέσεώς φησι· «στάντων μὲν Μενέλαος ὑπείρεχεν εὐρέας ὤμους, ἄμφω δ' ἐξομένω γεραρώτερος ἦεν Ὀδυσσεύς». καὶ ὅρα, ὅτι τῇ κεφαλῇ μὲν μείων καὶ τοῦ Μενελάου ὁ Ὀδυσσεύς, ὡς καὶ τοῦ Ἀγαμέμνονος, ἄλλως δὲ γεραρώτερος τοῦ Μενελάου, 1.639 ὡς περ αὐτοῦ πάλιν τοῦ Ὀδυσσεῆος ὁ Ἀγαμέμνων. Σημεῖωσαι δὲ καί, ὅτι σολοικοφανὲς ἤγουν καινοπρεπὲς σχῆμα τὸ «ἄμφω δ' ἐξομένω γεραρώτερος ἦεν Ὀδυσσεύς». ὦφειλε μὲν γὰρ καὶ ἡδύνατο εὐσυντάκτως εἰπεῖν «ἀμφοῖν δ' ἐξομένοι». ὁ δὲ οὕτως ἔφρασε καινότερον διὰ τὸ ἄρξασθαι μὲν ὡς ἐν σχεδιασμῷ ἀπὸ εὐθείας δυϊκῆς, εἶτα μὴ ἔχειν ἐν κοινὸν ῥῆμα περὶ Ὀδυσσεῆος καὶ Μενελάου εἰπεῖν. οὐδὲ γὰρ ἦσαν ὁμοίως ἄμφω γεραροί. τοιοῦτον καὶ τὸ «σύν τε δύ' ἐρχομένω καὶ τε πρὸ ὃ τοῦ ἐνόησε» καὶ τὸ «οἱ δὲ δύο σκοπελοί, ὃ μὲν εἰς οὐρανὸν ἰκάνει» καὶ ἄλλα πολλά. (ἡ. 208) Σημεῖωσαι δ' ἐν τοῖς ῥηθεῖσι καί, ὅτι φθάσας εἰπεῖν ὁ ῥήτωρ Ἀντήνωρ προαναφωνητικῶς τὸ «ἀμφοτέρων δὲ φυὴν ἐδάην καὶ μήδεα πυκνά» ἠρμήνευσεν ἐν τοῖς προσεχῶς ῥηθεῖσι τὴν φυὴν ἐν τῷ «στάντων μὲν Μενέλαος ὑπείρεχε» καὶ ἐξῆς, ὡς εἴρηται, ἵνα εἴῃ φυὴ μὴ μόνον ἡ φύσις καὶ ἡ εὐφυΐα, καθ' ἣν εὖ πέφυκε τις πρὸς ἔργον, ἀλλὰ καὶ ἡ κατὰ σῶμα ὑπεροχὴ καὶ γεραρότης. καὶ οὕτω μὲν διεσάφησε τὴν φυὴν καὶ μάλιστα ἐν τῷ «οὐ τότεγε ὦδ' Ὀδυσῆος ἀγασάμεθα εἶδος ἰδόντες», ὡς καὶ τοῦ ἀγαστοῦ εἶδους φυῆς λεγομένου. Τὸ δὲ πυκνά μήδεα διερμηνεύων ἐπάγει τὰ εὐθὺς ῥηθησόμενα. (ἡ. 213–24) Ὅτι Ἀντήνωρ ἐπαινῶν ὡς ῥήτωρ τὴν κατὰ Ὀδυσσεῆα καὶ Μενέλαον ῥητορείαν, ὡς καὶ ὁ βασιλεὺς Πρίαμος πρὸ βραχέων τὸν ὁμοιον Ἀγαμέμνονα, ἰδέαν λόγου καθυπογράφει τῷ μὲν Μενελάῳ διὰ νεότητα ἢ καὶ ὡς Λάκωνι στενήν, ταῦτόν δ' εἰπεῖν γοργήν, τὰ καίρια μόνον ἐν βραχεῖ ἐπιλεγόμενῳ, τὰ δὲ περιττὰ ἐπιτρέχοντι. λέγει γάρ· «ἄλλ' ὅτε δὴ μύθους καὶ μήδεα πᾶσιν ὑφαίνον, ἦτοι μὲν Μενέλαος ἐπιτροχάδην ἀγόρευε, παῦρα μὲν, ἀλλὰ μάλα λιγέως, ἐπεὶ οὐ πολὺ μύθος οὐδ' ἀφαιμαρτοεπής, ἢ καὶ γένει ὕστερος ἦεν». Τῷ δὲ Ὀδυσσεῖ πάνυ ἀδρὸν καὶ πυκνότητι νοημάτων ἐμπλατυνόμενον ἐμφαίνει τὸν χαρακτήρα εἰπὼν· «ἄλλ' ὅτε δὴ ὅπα τε

μεγάλην ἐκ στήθεος ἴει καὶ ἔπεανιφάδεσσιν ἐοικότα χειμερίησιν, οὐκ ἂν ἔπειτα Ὀδυσσῆϊ γ' ἐρίσειε βροτὸς ἄλλος». καίτοι πρὸ τῆς δημηγορίας ζακότῳ ἐοικῶς καὶ ἀνεπιστήμονι, ὡς δηλοῖ πρὸ τούτων εἰπὼν τὸ «ἀλλ' ὅτε δὴ πολύμητις ἀναΐξειεν Ὀδυσσεύς, στάσκεν», ἤγουν ἴστατο, «ὕπαι δὲ ἴδεσκεν», ὃ ἐστὶν ὑπεβλέπετο παρασύρων ἴσως τὸ βλέμμα λόγῳ βλοσυρότητος, «κατὰ χθονὸς ὄμματα πήξας, σκῆπτρον δ' οὐτ' ὀπίσω οὔτε προπρηνὲς ἐνώμα, ἀλλ' ἀστεμφὲς ἔχεσκεν αἶδρεῖ φωτὶ ἐοικῶς· φαίησκεν ζάκοτόν τε τιν' ἔμμεναι ἄφρονά τ' αὐτως. ἀλλ' ὅτε δὴ ὅπα τε μεγάλην» καὶ ἐξῆς, ὡς προσεχῶς ἐγράφη. ἐν οἷς ὅρα, ὅτι τὸ «ἀλλ' ὅτε δὴ» τρις ἐτέθη κατ' 1.640 ἐπαναφορὰν ἐν στίχων ἀρχαῖς. Φασὶ δ' ἐνταῦθα οἱ παλαιοί, ὅτι τρεῖς τρόποι ῥητορείας, ὁ ἀπολελυμένος καὶ βραχὺς καὶ περὶ τὰ καίρια ἔχων, οἷος ὁ τοῦ Μενελάου, ὃς ἐπιτρέχων τὰ πολλά, ὡς εἴρηται, μόνον λέγει τὰ καίρια. δεῦτερος οὐψηλὸς καὶ καταπληκτικὸς καὶ μεστός ἐνθυμημάτων ἀθρώως λεγομένων, ὃν καὶ Δημοσθένης ζηλοῖ. καὶ τρίτος ὁ πιθανὸς καὶ πολλῶν πλήρης δογμάτων, οἷος ὁ τοῦ Νέστορος, οὗ ζηλωτῆς Ἴσοκράτης, ὃς τὸ γνωμολογικὸν καὶ σαφὲς ἐζήλωσε. (η. 212) Τῶν δὲ Ὀμηρικῶν λέξεων τὸ μὲν μύθους καὶ μῆδεα διαφορὰν ἔχει, καθότι μῦθοι μὲν οἱ ἀπλῶς οὕτω λόγοι, μῆδεα δὲ οἱ κατὰ συμβουλήν λόγοι. δῆλον δέ, ὡς ὁ μῶνυμος λέξις καὶ τὰ μῆδεα, δηλοῦσα νῦν μὲν βουλευμάτα, ἐν ἄλλοις δὲ καὶ αἰδοῖα, τὰ παρὰ Ἡσιόδῳ μέζα, ὧν προκατάρχει τὸ μέδω, ἤγουν ἄρχω, ἐξ οὗ μέδεα, ἀρχὴ τις ὄντα καὶ αὐτὰ ἐν τῷ ζῶντι, καὶ κατὰ τροπήν συνήθη μέζα. Τὸ δὲ «βουλάς ὑφαίνειν» ἐκ μεταφορᾶς καὶ αὐτὸ εἴρηται συνθέσεως ὑφαινομένου ἴστοῦ. ὡς γὰρ ἡ τῆς κρόκης ἐκεῖ τῷ στήμονι ἐπισύνθεσις ἀποτελεῖ ὑφασμα, οὕτω καὶ λόγον ἢ συνθήκην τῶν λέξεων. εὐρήσει δὲ τις καὶ τὸν ἐν Ὀδυσσεΐ τῆς Πηνελόπης ἴστον διὰ τὴν τοιαύτην ὁμοίότητα εἰς φιλοσόφους λόγους ἐκλαμβανόμενον. Τὸ δὲ «πᾶσιν ὑφαίνον» δημοσίᾳ δημηγορεῖν ἐν Τροίᾳ τῆνικαῦτα τὸν Ὀδυσσεῖα δηλοῖ. [Ἰστέον δέ, ὅτι τὸ καθ' Ὀμηρον ὑφαινεσθαι λόγους ἠρέθισέ τινας τῶν ὑστέρων συντιθέναι στίχους ὡς ἐν τύπῳ ὑφάνσεως, οὓς καὶ ἴστους ὠνόμαζον, ὧν ἕκαστος ἐν ἰσότητι γραμμάτων ἠπλωμένος κατὰ πλάτος μὲν ἄλλως ἀνεγινώσκετο, ἐτέρως δὲ κατὰ βάθος ἐνάνομοιότητι ἐννοιῶν. καὶ ἦν ἐν τοῖς τοιοῦτοις ἔπει τὸ μὲν τι ὡσανεὶ στήμων, τὸ δὲ ὡς οἶον κρόκη.] (η. 213–5) Τὸ δὲ ἐπιτροχάδην ἀντὶ τοῦ κεφαλαιωδῶς, ταχέως, ἐπευσμένως ἐν τῷ ἐπιτρέχειν τὰ πολλά. ὃ διασαφῶν φησὶ «παῦρα», ἤγουν ὀλίγα. ἐπεὶ δὲ κακία πολλάκις λόγου καὶ ἀδυναμία τὸ βραχυλογεῖν, ἐπάγει· «ἀλλὰ μάλα λιγέως». εἰς πλεον δὲ τοῦτο ἐφερμηνεύων φησὶ· «ἐπεὶ οὐ πολὺ μῦθος», ἢ διὰ Λακωνισμόν, ὡς εἴρηται, ἢ διὰ νεότητα. οὐκ εὐποροῖ γὰρ λέγειν οἱ νέοι. οὐ μὴν «οὐδ' ἀφαρμαρτοεπής», ἦτοι ἀμαρτάνων ἐν τῷ λέγειν ἢ κατὰ νοήματος πιθανότητα ἢ κατὰ λέξιν καὶ τὰ περὶ αὐτήν, «εἰ καὶ γένει ὕστερος ἦεν», ἦτοι νέος, ὡς εἴρηται. τὸ γὰρ «ἢ καὶ γένει ὕστερος ἦεν» οὕτω διασαφῶσιν οἱ παλαιοί, ὡς καὶ τὸ «ἢ καὶ ἐμὸν δόρυ μαινεται ἐν παλάμῃσιν», ἀντὶ τοῦ «εἰ καὶ ἐγὼ αἰχμητῆς εἰμι». (η. 216) Τὸ δὲ ἀναΐξειε μέγεθός τε 1.641 ἠρωϊκὸν ἐμφαίνει τῷ Ὀδυσσεΐ καὶ δραστηριότητα τὴν καθ' ὄρμην. (η. 217) Τὸ δὲ «κατὰ χθονός» Ἀττικόν ἐστίν, ὡς καὶ τὸ «τὰ κατὰ γῆς ὁ σοφὸς οὐκ ἄγνοεῖ». χρῆσις δὲ συντάξεως τοιαύτης σὺν ἄλλοις καὶ παρὰ τῷ Κωμικῷ. (η. 217–20) Τὸ δὲ πήξαι κατὰ γῆς τὰς ὄψεις ὡς οἶα μελετῶντα ἐμμερίμνως διασχεδιασμὸν καὶ ἴστασθαι ὑπιδόμενον καὶ τὸ σκῆπτρον μῆτε ὀπίσω μῆτε προπρηνὲς κινεῖν, ἀλλὰ ἀστεμφὲς ἔχειν ἦτοι ἀστρεφές, ἀμετακίνητον, εἰ καὶ ἀπλότητος ἦν, ἀλλ' ὅμως ἄλλως ἀγωνιῶντά τε καὶ ἐκπεπληγμένον ἐμφαίνει τὸν Ὀδυσσεῖα καὶ οἶον ζάκοτον ἦτοι ὀργίλον διὰ τὸ σύννουν, ὡς περ αὐτὸ πάλιν θαρσαλέου καὶ ἔμφορον τὰ τούτων ἔμπαλιν. (η. 217) Τὸ δὲ πήξας, ὃ ἐστὶν ἐρείσας, στηρίζας, τὸ τοῦ βλέμματος ἐμφαίνει καθεστηκός. (η. 218) Ἡ δὲ ἀκίνησις

τοῦ σκῆπτρουδιαστελλομένη πρὸς κίνησιν ἐν καιρῷ γινομένην ἐμφαίνει διαφορὰν καὶ ἐν τῆτῶν χειρῶν κινήσει τῇ ἐν δημηγορίαις, ἣν Δημοσθένης μὲν ἐποιεῖτο, Αἰσχίνης δὲ ἀπέστεργεν, ὁ καὶ ἀκούσας ἐκ Δημοσθένους χρῆναι τοὺς ῥήτορας πρεσβεύοντας ἔσω τὰς χεῖρας ἔχειν, οὐ μὴν ἐξ ἀνάγκης δημηγοροῦντας. [(η. 218) Τὸ δὲ προπρηνὲς μετήνεκται μὲν ἀπὸ σωμάτων, οἷς οὐχ' ὑπτία ἢ πτώσις, δοκεῖ δὲ μηδὲ περιττὴν ἔχειν τὴν πρόθεσιν κατὰ τὸ προπάσας καὶ πρόπαντες, ἀλλὰ δηλοῦν διαφορὰν τινα τοῦ ὀπίσω καὶ τοῦ προπρηνὲς νωμᾶν τὸ σκῆπτρον. εἰ γὰρ καὶ τῷ Ὀδυσσεῖ πρηνὲς ἦν τὸ τοῦ σώματος ὀπίσω, ἀλλὰ τὸ σκῆπτρον ἐπὶ τὰ πρόσθε νωμώμενον πρηνὲς ἐνωμᾶτο κατακλινόμενον.] (η. 219) Τὸ δὲ «αἰδρεῖ φωτὶ» διὰ διφθόγγου γράφεται, ὡς καὶ τὸ ὄφει ὄφει. οὐ γὰρ ἔστιν οὐδέ τὸ αἰδρις παρώνυμον μακροπαραλήκτον, ἵνα διὰ τοῦ ᾠδ κλίνεται, ὥστε κατὰ τοὺς παλαιούς ἀμαρτάνει Σαπφῶ καὶ Σοφοκλῆς καὶ Φρύνιχος διὰ τοῦ ᾠδ κλίνοντες. οὐδὲν δὲ θαυμαστόν, εἰ διὰ τοῦ ᾠι πολλάκις τῶν τοιούτων γενικῶν τὴν παραλήγουσαν ἴωνες προφέροντες, οἷον ἴδριος, ὄφιος, τὴν δοτικὴν διὰ τοῦ ᾠε προάγουσιν, οὐ διὰ τοῦ ᾠι. ἴσως γὰρ τοῦτο διὰ τὸ κακόφωνον τῶν δύο ᾠι ποιοῦσιν. οὕτω γὰρ καὶ ὁ πόσις, ἦτοι ὁ ἀνήρ, τὴν μὲν γενικὴν διὰ τοῦ ᾠι ἔχει, οἷον «εὐνήναϊδομένη πόσιος», τὴν δὲ δοτικὴν διὰ τοῦ ᾠε «χαριζομένη πόσει ᾠ». οὕτως Ἡρόδωρος. (η. 220) Τὸ δὲ «ἄφρονά τ' αὐτως» ψιλοῦσθαι φανερώς δηλοῖ τὸ 1.642 αὐτως Αἰολικῶς. (η. 221) Τὸ δὲ «ὄπα μεγάλην» εὐρυβόαν ἐμφαίνει καὶ τὸν Ὀδυσσεά, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ φανεῖται. καὶ ἔστι καὶ τοῦτο στρατηγοῦ ἀρετῆ. διὸ καὶ Ἀγαμέμνων πρὸ μικροῦ μακρὰν αὔσεν, ἀντὶ τοῦ ἐβόησεν. ἱστορεῖται δὲ καὶ ἀσκεῖσθαι τὴν μεγαλοφωνίαν τοὺς παλαιούς. Τὸ δὲ ἴει λείπεται προθέσεως, ταῦτ' ὃν τῷ ἀφίει. (η. 222) Τὸ δὲ «ἔπεα νιφάδεσσιν εἰκότα» εἴρηται διὰ τὸ τάχος τῶν νοημάτων, διὰ τὸ πυκνόν, διὰ τὸ τῆς σαφηνείας διάλευκον, ναὶ μὴν καὶ διὰ τὸ φρίκης γέμον. ἔοικε γὰρ καὶ καταφορικῶς προάγειν τὸν λόγον ἐν τῇ Τροίᾳ ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ νόμῳ κοινοῦ τύπου τὴν πρεσβείαν μεθοδεύειν, παραμιγνύς τῷ λόγῳ καὶ ἀπειλᾶς, καὶ ὡς οἷον εἰπεῖν, θατέρᾳ μὲν δόρυ, θατέρᾳ δὲ κηρύκειον προῖσχύμενος. ὁ δὲ παροιμία ἦν, ὡς φησι Πausanias, ἐπὶ τῶν ἀμαπαρακαλούντων καὶ ἀπειλούντων. οἱ δεκατευθέντες γὰρ, φησὶν, εἰς Δελφοῦς ὑπ' Ἀθηναίων Γεφυραῖοι λαβόντες χρῆσμον, ὡς ἀνδρὶ Γεφυραίῳ οἶκος φίλος, οἶκος ἄριστος, εἶτα βουσίαν ἀκολουθοῦντες ἕως οὗ ἐκεῖνοι κοπιάσουσιν, οἱ βόες δηλαδή, ὡς ὁ θεὸς αὐτοῖς ἔχρησεν, ὅπως ἐκεῖ καταμείνωσι, πολεμουμένων Ἀθηναίων ὑπὸ Εὐμόλπου ἐπὶ Τάναγραν ὠδυσσαν δόντες μὲν τῷ προηγουμένῳ κηρύκειον ὡς ἐπὶ πρεσβείᾳ καὶ εἰρήνῃ, καθοπλίσαντες δὲ κατόπιν τοὺς νέους. ὅθεν παροιμία ἐξέπεσεν ἐπὶ τῶν ὁμοίᾳ τινα ποιούντων λέγουσα «δόρυ καὶ κηρύκειον». ἐν ἐτέρῳ δὲ ῥητορικῶ Λεξικῶ γράφει, ὡς ὑπὸ Ταναγραίων πολεμούμενοι Γεφυραῖοι προέπεμψαν κήρυκα καὶ κατόπιν καθώπλισαν ἑαυτοὺς, κἀντεῦθεν ῥηθεῖσα παροιμία. Ἰστέον δὲ καί, ὅτι τὸ νιφάδεσσιν εἰκέναι τοὺς λόγους δύναται ποτε καὶ σκωπτικῶς ψυχρῶ ἐπιλέγεσθαι ῥήτορι, ὡσπερ καὶ τὸ τεττίγεσιν εἰκέναι τὴν ὄπα. δύναται δὲ καὶ τὸ μῆδεα πυκνὰ τρόπον ἕτερον ὁμοιονεῖναι τῷ «ἔπεα νιφάδεσσιν εἰκότα», εἰ μὴ τις ἐκεῖ τὸ πυκνὰ ταῦτ' ὄν ἐρεῖ τῷ πυκνῷ, ὃ ἔστι συνετά. (η. 225–9) Ὅτι ἐπιβαλὼν ὁ Πρίαμος τῇ περὶ τοῦ Αἴαντος ἐρωτήσῃ φησὶ «τίς τ' ἄρ' ὄδ' ἄλλος Ἀχαιὸς ἀνήρ ἢς τε μέγας τε, ἔξοχος Ἀργείων κεφαλὴν ἢ δ' εὐρέας ὤμους». ἡ δὲ ταχύπεπλος Ἑλένη ἀποκρινάμενη φησὶ «οὗτος δ' Αἴας πελώριος, ἕρκος Ἀχαιῶν». τὸν Ἀχιλλεῖα μέντοι μέγα που ἕρκος ἐρεῖ Ἀχαιῶν ὁ ποιητής. εἶπε δὲ πρὸ τούτου καὶ τὸν βασιλέα ἦν τε μέγαν τε καὶ πελώριον. Σημείωσαι δὲ ὡς, εἶπερ ἔπαινός ἐστιν ἀνδρὸς τὸ μέγας, οὐ τοιοῦτον ἄρα τὸ μικρὸς καὶ μάλιστα τὸ τυτθός. διὸ καὶ ὁ ποιητής ἐπὶ Τυδέως, ὃς ἐκ τοῦ τυτθοῦ παρωνόμασται, φησὶ «μικρὸς μὲν ἔην δέμας, ἀλλὰ μαχητής» παρὰ καὶ καλὸν

κακῶ θέμενος καὶ οἶονεὶ λέγων, ὡς τοῦ μεγέθους μὲν εἶχε σμικροπρεπῶς, ὑψοῦτο δὲ οἷς ἠνδραγαθίζετο. (η. 227) Τὸ δὲ ἔξοχοςκεφαλὴν καὶ ὤμους, καθὰ καὶ τὸ πελώριος, διασαφητικὰ εἰσι τοῦ μέγας. 1.643 Ἰστέον δὲ καί, ὅτι ἐν τοῖς ῥηθεῖσι κατὰ σχῆμα ἐπιμονῆς ἢ Ἑλένη ἐπαναφορικῶς τῇ αὐτῇ χράται πτώσει ἐν τῷ οὗτος γ' Ἀτρείδης, οὗτος δ' αὖ Λαερτιάδης, οὗτος δ' Αἴας ἐστὶ πελώριος. (η. 228) Καὶ ὅτι τανύπεπλον τὴν Ἑλένην λέγειοῦ μόνον ὡς τανύουσαν Ῥωμαϊκῶς καὶ ἐπισύρουσαν κάτω τὸν πέπλον, ὅς ἐστιν ἐνταῦθα γυναικεῖον ἱμάτιον, ἀλλὰ καὶ ὡς εὔσαρκον καὶ οὐκ ἰσχνήν, ἀλλὰ τείνουσαν καὶ ἐξαπλοῦσαν καὶ ἐμπιπλῶσαν τὸν πέπλον τῷ εὖ διεστηκέναι αὐτῇ τὴν φυὴν τοῦ σώματος. ὅτι δὲ κατὰ τὴν ἀνωτέρω ἐρμηνείαν τῆς τανυπέπλου πεπύκνωται καὶ Ῥωμαϊκοῖς ἔθεσιν ἢ Ὀμηρικῇ ποιήσιν, ἐν Ὀδυσσεΐα δεδήλωται. (η. 230) Ὅτι καὶ ἐνταῦθα συντομωτάτη παραβολὴ ἐν τῷ «Ἰδομενεὺς δ' ἐτέρωθεν ἔστηκε θεὸς ὡς», οὐδὲ γὰρ ἐχρῆν αὐτὴν πλατύναι σωματικῶς. Σημειώσαιδέ, ὅτι περὶ μὲν τῶν ἄλλων ἢ Ἑλένη ἐρωτηθεῖσα εἶπε, περὶ δὲ τοῦ Ἰδομενεὺς οὐχ' οὕτως, ἀλλὰ μόνη ἀφ' ἑαυτῆς. καὶ ὅρα τὴν Ὀμηρικὴν καὶ ἐν τούτοις ποικιλίαν. περὶ γὰρ τοῦ βασιλέως Πρίαμος μὲν ἐρωτᾷ, Ἑλένη δὲ λαλεῖ, εἴτ' αὐθις αὐτὸς ὁ Πρίαμος ἔπαινον ἐκείνου λέγει, περὶ δὲ Ὀδυσσεὺς πυνθάνεται μὲν ὁμοίως ὁ Πρίαμος καὶ ἢ Ἑλένη ἀποκρίνεται, ὁ δὲ Ἀντήνωρ λαλεῖ πρὸς ἔπαινον, περὶ δὲ Μενελάου μηδενὸς ἐρωτήσαντος παραρριπτεῖ ὁ Ἀντήνωρ ὡς εὖ εἰδὼς τὰ περὶ μεγέθους καὶ φυῆς καὶ λογιότητος, περὶ δὲ τοῦ Αἴαντος ἐρωτήσας καὶ μαθὼν ὁ Πρίαμος οὐδὲν οὐδ' ὄλως λέγει δι' αὐτόν, τὸν δ' Ἰδομενεάδεικνυσιν ἢ Ἑλένη μηδὲν ἐρωτηθεῖσα περὶ αὐτοῦ. μικρὸν δὲ προϊούσα καὶ τῶν ἀδελφῶν δίχα ἐρωτήσεως μεμνήσεται τῶν ἤδη τεθνεώτων. καὶ οὕτως ὁ ἀκροατὴς πολλὰς ἱστορίας πολυτρόπως ἐνταῦθα μανθάνει οὐ μόνον περὶ ἔτι ζώντων, ἀλλὰ καὶ μηκέτ' ὄντων, ὡς καὶ πρὸ μικροῦ περὶ Ὀτρέως καὶ Μυγδόνας καὶ Ἀμαζόνων. οὕτως εὐμηχάνως Ὀμηρος τὰς ἔξω τε τοῦ νῦν καιροῦ ἱστορίας ἐπεισοδιάζει τῇ ποιήσει καὶ ταῖς μεθόδοις αὐτὴν καταποικίλλει τῶν ἀφηγήσεων. ἕκαστον γὰρ τῶν ἐνταῦθα προσώπων ἄλλως καὶ ἄλλως μεθοδεύσας παρέθετο ἐκφεύγων, ὡς εἶωθε, τὸ μονοειδὲς καὶ ὑπτίον τοῦ ἱστορικοῦ ἀφηγηματικοῦ. μεμάθηκε γοῦν ὁ ἀκροατὴς τὰ μὲν ἐρωτήσαντος Πρίαμου, τὰ δὲ καὶ ἄλλως ἐκπαρόδου πολυειδῶς. Ὅρα δὲ καί, ὅπως ἐκ βασιλέως τοῦ Ἀγαμέμνονος ὁ ποιητὴς ἤρξατο, εἶτα εἰς Ὀδυσσεῖα καὶ τελευταῖον εἰς Αἴαντα διέβη τῇ ἐρωτήσῃ, προτάξας μὲν τὴν βασιλείαν, ὑποτάξας δὲ τὴν φρόνησιν, μετὰ δὲ αὐτὴν θεῖσ τὴν ἀνδρείαν, πλεῖον δὲ τι μὴ περιεργασάμενος. (η. 231) Ὅτι ἀγοὺς ἐνταῦθα τοὺς ὑπὸ βασιλεῖ στρατηγούς λέγει. φησὶ γάρ «ἔστηκεν Ἰδομενεὺς», ὁ τῶν Κρητῶν δηλαδὴ βασιλεὺς, «ἀμφὶ δὲ μιν Κρητῶν ἀγοί». Ὅτι οὐ μόνον ὡς συγγενῆς τῶν βασιλέων ὁ Ἰδομενεὺς εἰς Τροίαν ἦλθεν, ἀλλὰ καὶ ξενίας 1.644 χάριτας, ὡς εἰκός, ἀποτίνων. φησὶ γὰρ Ἑλένη, ὅτι «πολλάκι μιν ξείνισεν ἀρῆϊφιλος Μενέλαος οἴκῳ ἐν ἡμετέρῳ, ὅποτε Κρήτηθεν ἴκοιτο». τοῦτο δὲ καίδια πιθανότητα λόγου κεῖται. πῶς γὰρ ἂν ἢ Ἀργεῖα Ἑλένη τὸν οὕτως ἀπωκισμένον νησιώτην ἄλλως ἐγίνωσκεν, εἰ μὴ θαμὰ ἐκεῖνος παρ' αὐτοῖς ἐξενίζετο; (η. 234–6) Ὅτι τὸ «νῦν δ' ἄλλους μὲν πάντας ὀρῶ ἐλίκωπας Ἀχαιοῦς, οὓς κεν εὖ γνοίην», ἤγουν εὖ γνοίην, «καὶ τοῦνομα μυθησαίμην, διοὼ δ' οὐ δύναμαι ιδέειν», λέγει μὲν ἢ Ἑλένη, ἐμφαίνει δὲ ὡς ἐν σχήματι παραλείψεως εὐμεθόδως, ὅτι ἡ δύνατο καὶ ἄλλας ἐνταῦθα πολλὰς ἱστορίας τοιαύτας παρενθεῖναι ὁ ποιητὴς καὶ μυθησασθαι κατὰ ὁμοίαν ἐπιβολήν, εἰ μὴ ἔξω ἦν τοῦτο τοῦ ἔργου. δύναται δὲ τις αὐτὸ παρωδήσας εἰπεῖν καὶ ἐπὶ φίλων θανόντων ἢ καὶ ἄλλως ἀποδημούντων. πῶς δὲ ἐλίκωπες οἱ Ἀχαιοί, ἐν τῇ ἀ' ῥαψωδίᾳ εἴρηται. (η. 235) Ὅρα δὲ καί, ὅτι τοῦ εὖ εἰδέναι

γενική συντασσομένου Όμηρικῶς ἐν τῷ «τόξων εὐεῖδῶς», ἔτι δὲ καὶ τοῦ γνῶναι, ὡς καὶ ἡ Όδύσσεια δηλοῖ, τὸ «οὐς κεν εὐγνοίην», ἤγουν οὐς ἂν εὐ γνοίην, αἰτιατικὴν ἔσχε σύνταξιν, ὁμόστοιχον ἐκείνοισιν. αἴτιον δὲ τὸ ἐπαμφοτερίζειν τὴν σύνταξιν καὶ διὰ τοῦτο καὶ τοὺς ῥήτορας ὧδε καὶ ὧδε φράζειν. ὁ γοῦν τὰ Διονυσιακὰ ποιήσας ὀκνήσας ἀκολουθῆσαι Όμήρῳ εἰς τὴν γενικὴν σύνταξιν, κατὰ αἰτιατικὴν πτῶσιν, ὡς πού καὶ προέγραπται, ἔφη τὸ «εὐ εἰδῶς πόνον ἄλλον ἐπὶ στονόεντι κάρητι». διὸ καὶ Σοφοκλῆς ἐν στίχῳ ἐνὶ οὐκ ὤκνησε διπλὴν θέσθαι συντάξεως εἰπὼν «ὦδυσθέατον ὄμμα καὶ τόλμης πικρᾶς». ἔχων γὰρ φάναι «ὦδυσθέατον ὄμμα καὶ τόλμη πικρά», ὅμως ἐξήλλαξε τὴν φράσιν διὰ τὸ καὶ οὕτω καὶ οὕτω δύνασθαι λέγεσθαι, οἷον· «ὦδυσθέατου καὶ ὄψεως καὶ τολμήματος» καὶ πάλιν· «ὦδυσθέατος ὄψις καὶ τόλμημα». τὸ δὲ «τοῦνομα μυθήσεσθαι», ἤγουν εἰπεῖν, κατὰ τὸ «τίς ἂν πάντων οὐνόματ' εἴπῃ» μετὰ προθέσεως φασιν οἱ μεθ' Όμηρον, οἷον πρὸς ὄνομα εἰπεῖν. (ἡ. 236–42) Ότι τῶν Διοσκούρων μνησθεῖσα ἡ Ἑλένη, περὶ ὧν καὶ ἐν τοῖς εἰς τὴν Όδύσειαν εἴρηται, αὐτοκασιγνήτους αὐτοὺς λέγει καὶ ἡγεμόνας λαῶν καλεῖ. καὶ τὸν μὲν Κάστορα ἵππικὸν οἶδε, τὸν δὲ Πολυδεύκην ἄριστον πύκτην. καὶ αὐτὴ μὲν ἐθέλει αὐτοὺς ἰδεῖν, Όμηρος δὲ θανεῖν ἱστορεῖ τούτους ἐν Λακεδαίμονι, ὡς καὶ ὁ Λυκόφρων ἐκτίθεται. Φράζει δὲ τὰ ῥηθέντα Όμηρος οὕτω· «δοῖώ δ' οὐ δύναμαι ἰδέειν κοσμήτορε λαῶν, Κάστορά θ' ἵπποδαμον καὶ πύξ ἀγαθὸν Πολυδεύκεα, αὐτοκασιγνήτω», «ἢ οὐχ' ἐπέσθην Λακεδαίμονος ἐξ ἔρατεινῆς, ἢ δεῦρο μὲν ἔποντο», οὐκ ἐθέλουσι δὲ πόνον καταδύμεναι ἀνδρῶν, αἴσχεα δειδιότες καὶ ὀνειδέα πόλλ' ἅ μοί ἐστιν». 1.645 Καὶ ὅρα, ὅτι ὁμολογεῖ καὶ νῦν ὡς καὶ ἐν ἄλλοις ἡ Ἑλένη αἰσχρὸν πράγματι ποιῆσαι καὶ ἐπονεῖδιστον τὸ εἰς Τροίαν ἀκολουθῆσαι τῷ μοιχῷ Πάριδι. Ἰστέον δὲ καί, ὡς Ἑλένη μὲν ἀμφιβάλλει, ὡς εἰκός, εἰ μὴ ἦλθον εἰς Τροίαν οἱ Διόσκουροι, Ζηνόδοτος δὲ διοικητὰς ἐν Λακεδαίμονι φησι καταλελειφθαι αὐτούς. Σημείωσαι δὲ, ὅτι ἐν ἱατρικῷ βίβλῳ εὔρηται αἱ παρωτίδες καλούμεναι διόσκουροι. ἐν δὲ τῷ αὐτῷ καὶ ὁ στάχυς ἐπὶ μέρος σώματος εὐρέθη κείμενος, ὃ καὶ παρὰ πολλοῖς εἰς ἔτι νῦν φέρεται, οἱ σὺς ἢ προβάτου στάχυν φασὶ τὰ περὶ τὰς ψόας. Ότι δὲ οἱ Διόσκουροι καὶ εἰς τὰ δύο ἡμισφαίρια τοῦ παντὸς ἐνοήθησαν καὶ εἰς τοὺς τροπικοὺς δὲ μάλιστα κύκλους, ὁ παραβάτης Ἰουλιανὸς ἔγραψεν, ὡς δηλοῦται καὶ ἐν τοῖς εἰς τὴν Όδύσειαν. Ἔτι ἰστέον καί, ὅτι δυνατόν μὲν ἦν τὴν Ἑλένην διὰ τοσοῦτων ἐτῶν μαθεῖν τὰ κατὰ τοὺς ἀδελφούς ἀπὸ αἰχμαλώτων ἢ καὶ ἄλλως πως, ἐπεκρύπτετο δὲ αὐτῇ ὁ θάνατος ἐκείνων ἐπίτηδες Ἀλεξάνδρου, οἷα εἰκός, τοῦτο μηχανωμένου, ὡς ἂν μὴ τήκοιτο δακρυχέουσα. Όμηρικὸν δὲ πολλαχού ἔθος φανεῖται κατὰ οἰκείαν τεχνικὴν μέθοδον τὸ ἐν πράγμασι μῆμόνον αὐτὸ τὸ ὄν λέγειν, ἀλλὰ στοχαστικῶς καὶ τὸ μὴ ὄν, ὡς καὶ ἐν ταῦθα ποιεῖ πλάσας τὴν Ἑλένην μὴ μόνον τὸ ἀληθές εἰποῦσαν, ὡς οἴκοι μεμενήκασιν οἱ ἀδελφοί, ἀλλὰ καί, ὡς εἰς Τροίαν ἐλθόντες εὐλαβοῦνται φαίνεσθαι ὅπερ οὐκ ἔστιν. (ἡ. 237 ς.) Όρα δέ, [ὅτι τε δυνάμενος Όμηρος Πολυδεύκην εἰπεῖν κοινῶς, ὅμως εἴλετο ἰωνίσαι καὶ γράψαι Πολυδεύκεα, ἐξ οὗ πάθος γέγονε στιχηρόν, λεγόμενον ὑπέρμηκες, τὸ δ' αὐτὸ καὶ δολιχόουρον,] καὶ ὅτι τοὺς αὐτοκασιγνήτους ἐρμηνεύουσα φησι· «οὐς μοι μία γείνατο μήτηρ», πρὸς οὐς δηλαδὴ γνησιώτερον οἱ πολλοὶ διάκεινται ἢ περὶ πρὸς τοὺς ὁμοπατρίους μὲν, ἀμφιμητρίους δέ, ὡς δηλώσει πού καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς τὸ «ἐπεὶ οὐχ' ὁμογάστριος Ἔκτορός εἰμι». αἰτία δὲ τοῦ φιλεῖσθαι μάλιστα τοὺς τοιοῦτους, διότι, φασί, τοὺς μὲν ὁμογαστρίους ἴσασιν ἀδελφούς οἱ ἄνθρωποι, τοὺς δὲ ἀμφιμητρίους οἶονται. Όρα δέ, ὅτι Όμήρου τοὺς κασιγνήτους ἐρμηνεύσαντος Σοφοκλῆς τὴν ὄμαιμον διασαφεῖ ἐν τῷ «πρὸς σῆς ὄμαίμου καὶ κασιγνήτης». ποιεῖ δὲ τοῦτο ἐκεῖνος διὰ τὸ μὴ πάντα ὄμαιμον ἤδη καὶ κασίγνητον

εἶναι. ὄμαιμοι γὰρ πολλαχοῦ καὶ οἱ ἀπλῶς καθ' αἶμα καὶ προσγενεῖς, ὡς δηλοῖ καὶ Λυκόφρων, ὁ καὶ αὐθομαίμους τοὺς τοῦ αὐτοῦ γένους εἰπών. [Ἰστέον δὲ καί, ὅτι Ὀμήρου τοὺς κασιγνήτους αὐτοκασιγνήτους εἰπόντος κατὰ τινα ἐνδιάθετον ἐπίτασιν λαβόντες οἱ μεθ' Ὀμηρον 1.646 ἀφορμὴν ἐντεῦθεν τὸ αὐτοζῶον καὶ τὸν αὐτοάνθρωπον ὑπεροχικῶς εἶπον καὶ ὄσα τοιαῦτα, καὶ ὅτι ἐκ τοῦ ὁ γνωτὸς δοκεῖ τροπῇ τοῦ ὠ εἰς ἠ γενέσθαι ὁ κασιγνήτος.] (η. 239) Ἐρατεινὴν δὲ Λακεδαίμονα λέγει, ὡς καὶ πρὸ ὀλίγου εἰπεν ὀμηλικὴν ἐρατεινὴν καὶ φίλην πατρίδα, καὶ διότι δὲ χώρα εὐδαίμων ἢ Λακεδαίμων. (η. 241) Πόνον δὲ ἀνδρῶν τὴν ἐν πολέμῳ λέγει νῦν ἐνέργειαν ἢ κακοπάθειαν. (η. 242) Τὸ δὲ δευδιότες τὴν ἄγαν πολλὴν δηλοῖ εὐλάβειαν καὶ αἰδῶ. (η. 243) Φυσιζοος δὲ ἢ φύουσα τὰ πρὸς ζωὴν χρήσιμα. αἰτία δ' ἐνταῦθα τῆς ἐντῆ παραληγούσης μικρογραφίας οὐ ποιητικὴ ἄδεια, ἀναλογία δὲ τις γραμματικῆ. τὸ γὰρ ζωὴ ἀπὸ τοῦ ζέω ζῶ γεγονός, διὰ τὴν τῶν ζώντων θερμότητα, οὐκ ἀλόγως ἂν διὰ τοῦ ὠ μικροῦ ἔχοι γράφεσθαι, ὡς ἔχον τὸ ἔε προεγκείμενον ῥήματι, [ἴνα ἢ ὅμοιον τῶ ῥέω ῥοή, χέω χοή καὶ τοῖς ὁμοίοις.] Ἐπεὶ δὲ ἐν τῶ ζωή, ἀπλῶ ὀνόματι, ἐμεγέθυσε τὸ ὠ κανὼν ἐκνικήσας, ὁ τῆς προσλήψεως τῆς συλλαβῆς ἐν τῶ ἐνεστῶτι τῶ ζῶ, –ὡς γὰρ ῥῶ, τὸ ὀρμῶ, ῥωή καὶ ἔρωή, ἢ ὀρμή, οὕτω καὶ ζῶ ζωή. οὕτω δὲ καὶ ζῶον, ὡς λῶ λῶον. – προσήρμοσε λοιπὸν τῶ συνθέτῳ τῶ φυσιζοος ἢ ἕτερα γραφὴ καὶ ἀντὶ τοῦ ἔε, τοῦ ἐν τῶ ζέω ζῶ θεματικῶ ῥήματι ἐγκειμένου, ἀντετέθη ἐνταῦθα τὸ ὠ. εἰ δὲ τὰ Ἡροδότου ἀντίγραφα ἀσφαλῶς ἔχει κατὰ τὴν διὰ τοῦ ὠ μικροῦ γραφὴν τῆς ζωῆς ἐν τῶ «ὁ θάνατος μοχθηρᾶς οὐσίας τῆς ζωῆς αἰρετώτερος τῶ ἀνθρώπῳ γέγονεν», –εὐρηται γὰρ που καὶ τοιαύτη γραφὴ–ἐκεῖθεν ἂν εἴη συντεθὲν τὸ φυσιζοος γῆ, ὅταν αὐτὸν πῶς ἐστὶ τῶ ζεῖδωρος. Ἰστέον δὲ, ὅτι τινὲς φυσιζοον εἶπον τὴν ζῶα φύουσαν, ὡς ἐν ῥητορικῶ φέρεται Λεξικῶ. (η. 245) Ὅτι ὄρκια πιστὰ οὐ μόνον αὐτοῖ οἱ ἔνορκοι λόγοι, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐν ὄρκιοις χρεῖώδη. φησὶ γοῦν «κῆρυκες δ' ἀνὰ ἄστῳ φέρον ὄρκια πιστά, ἄρνε δύο καὶ οἶνον εὐφρονα, καρπὸν ἀρούρης, 1.647 ἄσκῳ ἐν αἰγείῳ». τοιοῦτον καὶ τὸ «σύναγον ὄρκια», ἤγουν συνῆγον τὰ εἰς ὄρκον χρήσιμα. (η. 252) Καὶ τὸ τάμνειν δὲ ὄρκια παρ' Ὀμήρῳ καὶ Ἡροδότῳ τὸ θῦσαι τὰ ἐπὶ ὄρκῳ σφάγια δηλοῖ. Ἰωνικὴ δὲ λέξις τὸ τάμνειν ἐπὶ τοῦ θύειν καὶ τὸ ἔταμον καὶ τὰ ὅμοια καὶ πολλαχοῦ κεῖται καὶ ἔχει συντομίαν καὶ πολὺν νοῦν. συγκροτεῖται δὲ διὰ τε ἄλλων καὶ τοῦ «ἐκ κεφαλῆων τάμνε τρίχας» καὶ «ἀπὸ στομάχου ἀρνῶν τάμε». Τὸ δὲ ὄρκους προβῆναι προῖων ὄρκια πιστὰ γενέσθαι φησίν. (η. 247) Ἔστι δὲ φέρειν μὲν τὸ βαστάζειν, ἐξ οὗ καὶ τὸ φοράδην ἐπίρρημα. διὸ καὶ τὸ «ἔφερε δὲ κρητῆρα φαεινόν» ταῦτόν ἐστι τῶ ἐβάσταζεν. (η. 246) Οἶνος δὲ εὐφρων ὁ εὐφραντικὸς καί, ὡς ἀλλαχοῦ ἐρεῖ, μελιηδής. Τὸ δὲ «καρπὸν ἀρούρης» πρὸς διαστολήν εἶπε τοῦ λοιποῦ τοῦ μὴ ἐξ ἀρούρης, ὃν αἰαγριάδες γεννῶσιν. ἐκεῖνος γὰρ οὐκ ἂν εἴη οὕτως εὐφρων. Σημείωσαι δέ, ὅτι νῦν μὲν ἀπλῶς ἄρουρα ἢ ἀρουμένη γῆ, παρὰ δὲ Ἡροδότῳ καὶ ὠρίσται, εἰπόντι «ἄρουρα ἑκατὸν πήχεων Αἰγυπτίων πάντη». (η. 247) Τὸ δὲ «ἄσκῳ ἐν αἰγείῳ» διὰ πολυπειρίαν τοῦ ἀκροατοῦ παρέρριπται, ἵνα μὴ λανθάνῃ τὸν ἀκούοντα, ὡς ἐκ προβάτου μὲν οὐκ ἂν ἄσκος εὐχρηστος γένοιτο, ἐξ αἰγὸς δέ. [Οἱ δὲ ὕστερον καὶ βόειον ἄσκον καινοπραγήσαντες εἰς οἴνου ἀγγεῖον εἰς ἕτεροῖους καιροὺς ἐξεῦρον αὐτόν. ἄλλου δὲ καιροῦ καὶ οἱ νενασμένοι οἴνου ἀμφορέες. οἱ δὲ βῆκοι οὐδὲ αὐτοῖ γνωστοὶ τῶ ποιητῆ, καθάπερ οὐδὲ αἱ πυτῖναι, ὧν παράγωγα τὰ πυτιναῖα πτερὰ παρὰ τῶ Κωμικῶ. γενικὴ δὲ τις λέξις ὀσκόος, εἶγε καὶ ἄνθρωπος ἀποδαρῆναι που εἰς ἄσκον ἰστόρηται καὶ δελφῖνος δὲ ἄσκῳ λέγεται ὁ ποιητικὸς Αἴολος ἀνέμους ἐγκλεῖσαι.] (η. 245 ς.) Σημείωσαι δὲ καί, ὅτι δίχα βουλῆς τῶν βασιλέων ἢ τῶν σφαγίων ἐπιλογὴ γέγονε πρὸς τῶν κηρύκων, ὡς ἢ κατὰ τὸ σιωπῶμενον τῶν βασιλέων καὶ ταῦτα

κελευσάντων, ὅποια πολλὰ καὶ τοιαῦτα παρὰ τῷ ποιητῇ, ἢ ὅτι ἐξῆν οἴκοθεν ποιεῖν τινατοιαῦτα καὶ τοὺς κήρυκας. οὕτω δὲ καὶ ἐν ἡρωϊκῇ μονομαχίᾳ κήρυκες ὁμοίωλόγω τοὺς μονομάχους συμβιβάσαντες παύσουσιν. (ἡ. 252) Ὅτι ἠνεμόεσσαν ὀποιητῆς πολλαχοῦ τὴν Ἴλιον λέγων ὡς ἐφ' ὑψηλοῦ ἰδρυμένην διὰ τοῦτο ἐσπεδίον ἔφιππον ἐκεῖθεν καταβῆναι τὸν Πρίαμον ἄρτι φησίν, ὃ ἔστιν εἰς τὴν πεδιάδα, ὃν τρόπον καὶ τὸ κλίσιον κλισιάδα Ἡρόδοτος φησι. πίστις δ' ἐνταῦθα προκαταβέβληται τῆς μετὰ ταῦτα διφρείας τοῦ γέροντος, ἦν καὶ ἐν τῷ τέλει τῆς 1.648 Ἰλιάδος ἀναγκαίως ποιησεται λυσόμενος Ἐκτορα. (ἡ. 248–50) Ἰδαίου δὲ τοῦ κήρυκος καλέσαντος κατέβη ὁ Πρίαμος ἀκούσας τὸ «ὄρσοο καλέουσιν ἄριστοι» καὶ ἐξῆς. (ἡ. 259) Ὅτι ῥιγῶ μὲν ῥιγώσω ἐπὶ τοῦ κατὰ σῶμα πάθους ἐκκρούους, ῥιγῶ δὲ ῥιγῶσω ἐπὶ τοῦ κατὰ ψυχὴν δέους καὶ τῆς ἐντεῦθεν φρίκης. ὁ γοῦν γέρον Πρίαμος οὕτως ἐνταῦθα ἐρρίγησεν ἀκούσας μέλλειν μονομαχήσειν τὸν υἱόν. ἔπαθε γὰρ τὴν ψυχὴν οἷα πατήρ. διαφοροῦνται δέ, ὡς προεγράφη ἐντῇ α' ῥαψωδίᾳ, καὶ ἕτερα ὁμοίως ῥήματα. δηλῶ γοῦν δηλώσω, τὸ δεῖξω, δηλῶ δὲ δηλήσω, τὸ βλάψω, κυκλῶ κυκλώσω κοινῶς, κυκλῶ δὲ κυκλήσω παρ' Ὀμήρῳ, τὸ ἐφ' ἀμάξης ἄξω, δινῶ δινήσω, τὸ συστρέψω, δινώσω δὲ ἀντὶ τοῦτορεύσω, ὅθεν καὶ δινωτόν τὸ τορευτόν, ζηλῶ ζηλώσω, τὸ μιμήσομαι, ζηλῶ δεζηλήσω, τὸ φθονήσω, ἐξ οὗ οἱ παρὰ τῷ ποιητῇ ζηλήμονες θεοὶ καὶ ἕτερα. ἐκδὲ τοῦ Ὀμηρικοῦ ῥιγῶσω καὶ ῥιγεδανῆ Ἑλένη καὶ ῥιγηλόν τὸ φρικτόν, ᾧ ἴσον τὸ ῥίγιον. (ἡ. 261 ς.) Ὅτι ἀναβῆναι μὲν εἰς δίφρον ἐλέγετο ὁ ἠνίοχος, ὡς ἐνταῦθα ὁ Πρίαμος ἀνέβη, κατὰ δ' ἠνία τεῖνεν ὀπίσσω. παραβῆναι δὲ καὶ παραιβάτης, ὡς μυριαχοῦ φανήσεται, ὁ σὺν ἐκείνῳ εἶτε ὄπλα φορῶν, ὡς ἐπιμάχη, εἶτε καὶ ἄλλως διὰ συνοδιάν, ὡς ἐνταῦθα ὁ ἀγχίνους Ἀντήνωρ, καθὰ δηλοῖτο «πὰρ δέ οἱ Ἀντήνωρ περικαλλέα βήσατο δίφρον», ὃν δὴ Ἀντήνορα καὶ ὡς πεπνυμένον συμπαραλαμβάνει ὁ Πρίαμος καὶ ὡς φίλον δὲ τοῖς Ἑλλησι, καθὰ προεγράφη, ἵνα ἔχη δι' αὐτοῦ ἀσφάλειαν, εἴ που καὶ παραπέσοι τι κακόν, ἅμα δὲ καὶ ὡς λόγιον, ἐὰν δημηγορίας τύχοι καιρός. ὅτι δὲ Θεόκριτος τὴν παρ' αὐτῷ ἐριθακίδα ἦτοι μισθώτριαν παραιβάτιν λέγει καὶ διὰ τί, ζητητέον ἐκεῖ. (ἡ. 262) Δίφρος δὲ τόπος τοῦ ἄρματος ὁ τοὺς ῥηθέντας φέρων, διὸ καὶ δίφρος λέγεται ὡς οἶονεὶ δύφορος καὶ τροπῆ καὶ συγκοπῆ δίφρος. ἀπ' αὐτοῦ δὲ ὡς καιριωτέρου μέρους καὶ τὸ ὄλον ἄρμα δίφρος ἐλέγετο, ὡς καὶ ἀπὸ τοῦ βωμοῦ, καθὰ προεδηλώθη, ὁ ναὸς καὶ ἀπὸ τῆς ἐστίας ὁ πᾶς οἶκος καὶ ἐκ τοῦ ὄρμου 1.649 ὄλος ὁ λιμήν. παρὰ μέντοι τοῖς ὕστερον καὶ ἐπὶ τῆς κοινότερον λεγομένης σέλλας ἡ λέξις κειμένη εὔρηται. Ὀμηρος δὲ τῷ Εὐμαίῳ δίφρον ἀεικέλιον, ἤγουν θρόνον, παρατίθησι καθεσθῆναι, καὶ ἡ Ἑλένη δὲ τῇ Ἀφροδίτῃ ἐν τῷ τέλει τοῦ γράμματος τούτου, ὥστε πολυσήμαντον καὶ ὁ δίφρος, οὐκ ἄδηλον δέ, ὅτι καὶ ἐπ' ἄλλων τροπῆ διχρόνου ὡς ἐν τῷ δίφρῳ γίνεται. τὸ γοῦν μῖσος ἐκ τοῦ μύειν παρῆκται, ἀφ' οὗ καὶ τὸ μῦσος· μύει γὰρ ἐπὶ τοῖς ἐχθροῖς ὁ μισῶν, ἤγουν ἀλλὰ ὅσσε πάλιν κλίνει μηδὲ εἰσορᾶν ἐθέλων. οὕτω καὶ τὸ στρυφνός, εἰκαὶ ὁ λόγος κατὰ Ἡρωδιανὸν διὰ τοῦ ὕ αὐτὸ ἀπαιτεῖ, ὡς γὰρ τέρπω τερπνός, στέγω στεγνός, οὕτω καὶ στύφω στυφνός. καὶ καθάπερ κέντρον, κέντρον, οὕτω πλεονασμῶ τοῦ ῥ καὶ στρυφνός στρυφνός ὁμοίως εὔρηται καὶ διὰ τοῦ ἵπροφερόμενον. στρυφνός γὰρ φησίν. ὁμοίως καὶ ἐκ τοῦ Μοῦσα κοινῶς ἡ Αἰολικὴ Μοῖσα καὶ πάντα τὰ κατ' αὐτήν, ἃ καὶ παρὰ Πινδάρῳ κεῖνται. καὶ ἐκ τοῦ ὕδωρ ἰδρῶς, διὸ καὶ δασύνεται. καὶ ἐκ τοῦ ἴφι καὶ θυμός ὁ ἴφθιμος, ὡς προεγράφη· καὶ ἐκ τοῦ δύο τὸ δίς ἐπίρρημα· καὶ ἡ Ἀφροδίτη δὲ ὡς ἐξ ἀφροῦ ἀναδῦσα τροπὴν ὁμοίαν ἔχει· καὶ ὁ χιτών δὲ ὡσαύτως ἐκ τοῦ χύω γίνεται καὶ ὁ φῖτυς ἐπὶ πατρὸς καὶ ὁ φῖτρος, ὁ ἔστι κορμός, ἐκ τοῦ φύω· καὶ ἐκ τοῦ δεύω δεύσω δεῖσσα, ἡ ὑγρασία, καὶ ἐκ τοῦ χεύματος ὁ χεῖμων. (ἡ. 261) Ἰστέον δὲ καί, ὅτι αὐτοδιάκονοι τὰ

πολλά οἱ Ὀμηρικοὶ βασιλεῖς. οὕτω γοῦν ἐνταῦθα Πρίαμοςήνιοχεῖ, Ἀγαμέμνων δὲ τάμνει, ἦτοι θύει, τὰ ὄρκια καὶ Ἀχιλλεὺς δὲ ἀλλαχοῦ τάμνει κρέα. (η. 265) Ὅτι τὸ τοῦ ἄρματος καταβῆναι ἵππων ἀποβῆναι ἐστὶ φησὶ γοῦν ὁ ποιητής· «ἐξ ἵππων ἀποβάντες ἐς χθόνα πουλυβότειραν ἐς μέσον ἐστιχώντο». (η. 267 σς.) Ὅτι τὰ κατὰ τοὺς ὄρκους Ἀγαμέμνων μεταχειρίζεται καὶ Ὀδυσσεύς, ὃς καὶ πρὸ ὀλίγου ἐπεπωλεῖτο στίχας ἀνδρῶν. φησὶ γάρ· 1.650 «ὠρνυτο δ' αὐτίκ' ἔπειτ' ἄναξ» καὶ ἐξῆς. Νέστωρ δὲ ἐνταῦθα οὐδαμοῦ ἀπρακτῶν γὰρ διὰ τὸ γῆρας δημηγορίαις ταμιεύεται. (η. 270) Ὅτι κρατῆριοῖνον μίσγουσιν οἱ κήρυκες τὸν τῶν Ἀχαιῶν καὶ τὸν ἐκ Τροίας εἰς ἐν ἄγοντες αὐτόν, καθὰ καὶ τὰ ὄρκια σύναγον ἦτοι τὰ σφάγια. ἄλλως δὲ γε οὐ μεμιγμένα ἀλλ' ἄκρατοι ἐλείβοντο αἰ σπονδαί, ὡς καὶ προγέγραπται. (η. 269) Τὸ δὲ συνάγειν τὰ ὄρκια καὶ τὸν οἶνον μίσειν ἔνωσιν ὑποσημαίνει στρατευμάτων τὴν ἄρτι βλεπομένην, ἣν ὁ ἀδικήσας ἐπιορκήσει πάντως. (η. 270) Σημειώσαι δέ, ὅτι σχῆμά ἐστι καὶ ἐνταῦθα τὸ κατὰ τὸ σιωπώμενον. νοητέον γάρ, ὡς καὶ ὕδωρ ἤχθη ἄρτι, κἂν ὁ ποιητής αὐτὸ ἀπεσιώπησε. Τοῖς γοῦν βασιλεῦσιν ὕδωρ ἐπὶ χειρᾶς χέεται ὡς μέλλουσι θύειν. εἰ δὲ Πρίαμος οὐκ ἔθυσεν, Ἀγαμέμνων δὲ τὸ πᾶν ἐποίησεν, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνος μετεχειρίσατο τοὺς τυθέντας ἐγχωρίους ἄρνας εἰς τὸν δίφρον αὐτοῦ θεῖς. (η. 271 σς.) Ὅτι τὴν τοῦ βασιλέως παραξιφιδαμάχαιραν καλεῖ ἐν τῷ «Ἀτρεΐδης δ' ἐρυσάμενος χεῖρεςσι μάχαιραν», ἣν καὶ ἐφερμηνεύων ἐπάγει· «ἢ οἱ πᾶρ ξίφος μέγα κουλεὸν αἰὲν ἄωρτο», ἡγουν ἠώρητο καὶ ἐκρέματο, καὶ κατὰ συγκοπὴν τοῦ ἦ καὶ συστολὴν τῆς ἀρχούσης ἄωρτο. εἰ δὲ συστέλλεται κατὰ τινος τὸ οὐ τῆς παραληγούσης, δηλοῖ μὲν καί οὕτως τὸ ἐκρέματο. γίνεται δέ, ὅθεν καὶ ὁ ἀορτήρ, ὃ δηλοῖ τὸν κρεμαστῆρα τοῦ ξίφους, ἀπὸ τοῦ ἀείρω, τοῦ κουφίζω, ἐξ οὗ καὶ τὸ ἠερέθω, τὸ κρεμῶ. Ἰστέον δέ, ὅτι ἡ παραξιφίς καὶ ἐγχειρίδιον λέγεται. φησὶ γοῦν Ἡρόδοτος· «καὶ ἐγχειρίδια παρὰ τὸν δεξιὸν μηρόν». δηλὸν δέ, ὅτι ἐκ τοῦ «πᾶρ ξίφος» ἡ παραξιφίς συντέθειται [Ὀμήρου καὶ εἰς τοῦτο ἐνδόντος ἀρχὴν, καθὰ καὶ εἰς τὸ ἐγχειρίδιον. καὶ αὐτὸ γὰρ δοκεῖ λεχθῆναι τοῖς ὕστερον ὡς ἀπὸ τοῦ «ἐρυσάμενος χεῖρεςσι μάχαιραν». καὶ ἡ ταπεινὴ δὲ γλῶσσα ἐκ τούτων τὸ παραμάχαιρον ἐσοφίσατο.] Τὸ δὲ «μέγα κουλεόν» κατὰ τὸ κέλευθον καὶ τὸ ζυγόν καὶ τὸ δεσμόν καὶ τὰ τοιαῦτα μεταπέπλαστα. ὅμοιον δὲ καὶ τὰ δάκτυλα καὶ τὰ χαλινὰ καὶ τὰ ταρσὰ δέ, ὡς τὸ «βένθει ταρσὰ πέπηκτο». (η. 273 σς.) Ὅτι τῶν τυθησομένων ἐπὶ ὄρκους ἀρνῶν τρίχας ἐκ κεφαλῶν τέμνων ὁ βασιλεύς-αὐτοῦργεῖ γάρ, ὡς εἴρηται, τὰ ὄρκια-ἐνεῖμε τοῖς τῶν Τρώων καὶ Ἀχαιῶν ἀρίστοις διὰ τῶν 1.651 κηρύκων, ἵνα οὕτω πάντες δοκῶσι συνεφάπτεσθαι τῆς θυσίας. σύμβολον δὲ ἦν τοῦτο τοῦ εἰς κεφαλὴν τραπήσεσθαι τὰ κακὰ τοῖς ἐπιορκήσουσι, καί πως κατὰ τὴν Σοφόκλειον Μοῦσαν εἰποῦσαν τὸ «κακὸς κακῶς ἄθαπτος ἐκπέσοιχθονὸς γένους ἅπαντος ρίζαν ἐξημημένος αὐτῶς», ἡγουν οὕτως, «ὄπως περτόνδ' ἐγὼ τέμνω πλόκον», ἔλεγε τότε καὶ ὁ Ὀμηρικὸς Ἀγαμέμνων, ὡς οὕτως ἐκθερισθεῖεν τοῦ βίου οἱ παρασπονδήσοντες, ὡς ἐγὼ τέμνω τὰς τοῦδε τοῦ ἱερείου τρίχας, ὅτι δὲ ἡ ῥηθεῖσα τῶν τριχῶν τομὴ καὶ ἀνάμνησις ἦν τῆς παλαιφάτου ἐνδύσεως, ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα δηλωθήσεται. (η. 275) Ὅτι χειρᾶς ἀνασχῶν, ἦτοι ἄνω σχῶν καὶ ἀνατείνας, ὁ βασιλεὺς μεγάλα εὐχετο ἄνω τε βλαβῆναι ζῶντας καὶ κάτω θανόντας τοὺς ἐπιορκήσοντας. εὐχεται δὲ μεγάλα, ἵνα πᾶσιν ἀκουστὸς ἦ καὶ μηδεὶς ἀγνοῇ ἢ τὴν ἀρὰν ἢ τὴν συμφωνίαν. Σημειώσαι δέ, ὅτι οὐδεμία δικαία εὐχὴ παρὰ τῷ ποιητῇ ἀργὴ πίπτει, ἀλλὰ πᾶσαι ἀνύονται, ὡς πολλαχοῦ αὐτὸς ἱστορεῖ. οὕτω παιδευτικὸς ὁ ποιητής εἰς καλοκάγαθίαν πανταχοῦ, (η. 278 σς.) ὃς καὶ ἐνταῦθα καὶ ἐν τῇ Ὀδυσσεΐα οἰδετιμωρίας ἐνερθεν, ἦτοι ἐν Ἄιδου, καὶ ὑπὸ τὴν ἔραν, ἡγουν τὴν γῆν, τῶν ἐνταῦθα οὐκ εὐ βεβιωκότων. δοξάζει δὲ καὶ τινος δυνάμεις θείας, αἱ μάρτυρες καὶ φύλακες τῶν ὄρκων

εἰσὶ καὶ τῶν ἐπιόρκων ὁμνούντων τιμωροί. (η. 277) Τὸν ἥλιον δὲ ταμίαν τῶν ὄρκων ἐνταῦθα καλεῖ ὡς πάντα ἐφορῶντα. διὸ καὶ Βιθυνοί, ὡς Ἀρριανὸς ἱστορεῖ, δίκας ἐδίκαζον καθεζόμενοι ἀντίοι τοῦ ἡλίου, ὡς ἂν ὁ θεὸς ἐποπτεύοι. τὰ μέντοι κρύφια ὑπὸ σκότῳ τε πράττεσθαι λέγεται καὶ τὸν σκότον ἔχειν ἐπιστάτην καὶ οὐκ ἂν Ἡέλιος αὐτὰ διαδράκοι καθ' Ὀμηρον ἢ, κοινότερον εἰπεῖν, ὄψεται Ἡέλιος. (η. 276) Τὸν δὲ Δία πολλῶ πρότερον, καὶ μάλιστα τὸν Ἰδαῖον, μάρτυρα καλεῖ καὶ αὐτόν, ὡς τοῦ ζῆν αἴτιον. ζωογόνος γὰρ ὁ Ζεὺς ἀήρ, οὗ στερηθῆναι θέλει τοὺς ἐπιορκήσοντας. ὅτι δὲ Ζεὺς καὶ δαήρ, δεδήλωται πολλαχοῦ. ἐξ οὗ καὶ ἡ εὐδία, ὅ ἐστιν ἡ εὐαερία. ὡς δὲ καὶ ζωογόνος ὁ ἀλληγορικὸς Ζεὺς, δηλοῖ Ἀριστοτέλης ἐν τῇ αὐτοῦ Ῥητορικῇ λέγων, ὅτι Ἀφροδίτη ὡς ἄρχουσα ἀφροσύνης καὶ Ζεὺς ὡς ζωῆς αἴτιος ὤν. (η. 27880) Εὐχεται δὲ ὁ βασιλεὺς ἐκπολεμωθῆναι τοῖς ἐπιορκήσουσι καὶ τοὺς πο1.652 ταμοὺς καὶ τὴν γῆν, τοὺς μὲν ὡς τῆς ὑγρᾶς τροφῆς δοτῆρας, τὴν δὲ ὡς τῆς ξηρᾶς. καὶ οὕτως αὐτοῖς ἐπανιστᾷ τὰ στοιχεῖα. πάντας οὖν ἐπικαλεῖται θεοὺς καὶ τοὺς ἀπανταχοῦ, τοὺς τε ἐμφανεῖς καὶ τοὺς ἀφανεῖς, ἡγουν τοὺς αἰθερίους, τοὺς ἐν ὑγροῖς, τοὺς περὶ γῆν, τοὺς ὑπὸ γῆν, καὶ οὐ μόνον Δία καὶ Γῆν καὶ Ἡέλιον, οἷς οἱ ἄρνες ἐνταῦθα θύονται. καὶ τὸ πᾶν ἐπεγείρει τοῖς ἐπιόρκοις, οὐσὸν ἔσθ' ὅπως οὐκ ἐκτρίβει τὸ θεῖον, οὐ μόνον ἐπὶ μεγάλοις πταίσαντας, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ μικροῖς. Γλαῦκος γοῦν καθ' Ἡρόδοτον ὁ Λακεδαιμόνιος βουλευθεὶς ἐπιορκῆσαι πρόρριζος ἐξετρίβη ἐκ Σπάρτης, ὅτι διενόηθη ἀποστερῆσαι παραθήκης. καὶ χρησμός δὲ παρ' αὐτῷ, οὗ ἀρχή «τὸ μὲν αὐτίκα κέρδιον ὄρκῳ νικῆσαι», λέγει, ὅτι ἀλλ' Ὀρκου παῖς ἐστὶν ἀνώνυμος, οὐδ' ἔπι χεῖρες οὐδὲ πόδες, κραιπνὸς δὲ μετέρχεται, εἰς ὃ κε πᾶσαν συμμάρφας ὀλέση γενεὴν καὶ οἶκον ἅπαντα. ἔστι δὲ ἡ φράσις ἐνταῦθα τῷ ποιητῇ αὐτῇ: «Ζεῦ πάτερ, Ἰδηθεν μεδέων, κύδιστε, μέγιστε, Ἡέλιός θ', ὃς πάντ' ἐφορᾷς καὶ πάντ' ἐπακούεις, καὶ ποταμοὶ καὶ γαῖα καὶ οἱ ὑπένερθε καμόντας ἀνθρώπους τίνυσθον, ὅστις κ' ἐπιόρκων ὁμόσει· ὑμεῖς μάρτυροὶ ἐστε, φυλάσσετε δ' ὄρκια πιστά». (η. 277) Ἰστέον δὲ, ὡς τὸ «Ἡέλιος, ὃς πάντ' ἐφορᾷς» Ἀττικῶς εἴρηται ἀντὶ τοῦ «ῶ Ἡέλιε», [ὁποῖον σὺν ἄλλοις καὶ τὸ «τράγος γένειον ἄρα πενθήσεις σύ γε», ἀντὶ τοῦ «ῶ τράγε, πάνυ στερῆση γενείου, εἰ τὴν φλόγα φιλήσεις».] καὶ ὅτι σὺν ἠθροῦ Ὀμήρῳ σχῆμα τὸ ἐκ πληθυντικῆς καταβαίνειν εἰς ἐνικόν, οἷον καὶ τὸ ἀνθρώπους τίνυσθε, ὃς ἐπιόρκων ὁμόσει. ἐκ γὰρ τοῦ ἀνθρώπους εἰς τὸ ὅστις μετέβη, διότι οὐ πάντες οἱ καμόντες ἤτοι θανόντες κολάζονται, ἀλλ' ὁ κακός, τοιοῦτον σὺν ἄλλοις μυρίοις καὶ παρ' Εὐριπίδῃ τὸ «δεσποτῶν ὤμων τύχοιμι, ὅστις μ' ὠνήσεται» καὶ τὸ «δίκη γὰρ οὐκ ἔστιν ἐν ὀφθαλμοῖς βροτῶν, ὅστις, πρὶν ἀνδρὸς σπλάγχνον ἐκμάθη σαφῶς, στυγεῖ». καὶ παρὰ Σοφοκλεῖ τὸ «τὰ περισσὰ κἀνόνητα σώματα» πάσχει τόδε τι «ὅστις ἀνθρώπου φύσιν γεγώς, ἔπειτα μὴ κατ' ἀνθρώπον φρονεῖ». τοιοῦτον δὲ τι καὶ τὸ «λέξω τὰ πάντα, ἄσσα μ' ἱστορεῖς» καὶ τὸ «ἔλεξα πᾶν ὅσον περ ἐξήπιστάμην». καὶ ἐν τῇ ἀ' ῥάψωδι τὸ «πάντες ὅσοι θεοὶ εἰσὶν ἐν' Ὀλύμπῳ» καὶ ἐν τῇ δ' τὸ «ταῦτα δ' ἀρεσόμεθα, εἴ τι κακὸν εἴρηται». Σημείωσαι δὲ καί, ὅτι τὸ πάντ' ἐφορᾶν διαφέρειν δοκεῖ ποτε τοῦ πάντα ὄρᾶν. Ἡέλιος μὲν γὰρ ἀψόγως πάντ' ἐφορᾷ καί, ὡς οἱ ὑστερόν φασι, ἐφορεῖ, παρ' οἷς καὶ θηλυκὸν ἢ ἐφορεία. ὁ δὲ παρὰ Σοφοκλεῖ Ὀδυσσεύς, ὡς πάντων ἀεὶ κακὸν ὄργανον, ἐπιψόγως πάνθ' ὄρᾶν λέγεται, καὶ εἴη ἂν οὕτως ἀλάστωρ, ἐπεὶ περ οὐκ ἂν τι διαλάθοι τὸν οὕτω περιέργως πάνθ' ὄρῶντα. [(η. 279) 1.653 Τὸ δὲ τίνυσθον δηλοῖ μὲν τὸ τιμωρεῖτε, ἐπεκρίθη δὲ εἰς φράσιν ὡς ποιητικώτερον. ἄλλως γὰρ τὴν αὐτὴν ἀναπληροῖ χρεῖαν καὶ τοῦτο καὶ τὸ τίνυσθε στιχηρᾶς λαγαρότητος ποιουμένης καὶ ἐν ἀμφοῖν.] (η. 281-7) Ὅτι Ἀλέξανδρος μὲν πρὸ ὀλίγου συνέθετο, ἐὰν τὸν Μενέλαον νικήσῃ, τὰ καὶ τὰ γενέσθαι, ἐὰν δεήτῃ, τάδε καὶ τάδε, καὶ ἤρесе τότε ὁ λόγος καὶ ἐπὶ τούτοις ἀποδυσάμενοι τὰ ὄπλα ὁ στρατὸς κάθηται.

Ἄγαμέμνων δὲ ἄρτι οἶον ἐπιδιορθούμενος καὶ ἀναπληρῶν ὅπερ ἐνέλειψεν ὁ ἀδελφός, ποινήν τε προστίθεισιν, ὡς μὴ δίκαιον ὄν ἐπι τοῖς ἴσοις ἀπαλλαγῆναι τοὺς τοῦ κακοῦ κατάρξαντας, καὶ τὰ ἄλλα δὲ οὕτω διατίθεται· «εἰ μὲν κεν Μενέλαον», φησὶν, «Ἀλέξανδρος καταπέφνη, αὐτὸς ἔπειθ' Ἑλένην ἐχέτω καὶ κτήματα πάντα, ἡμεῖς δέ» νοστήσομεν, ἀνεμεσήτω, φασί, προτάξας τὸν φόνον τοῦ ἀδελφοῦ. «εἰ δέ κεν Ἀλέξανδρον κτείνῃ ξανθὸς Μενέλαος, Τρῶας ἔπειθ' Ἑλένην καὶ κτήματα πάντ' ἀποδοῦναι, τιμὴν δ' Ἀργείοις ἀποτινέμεν» καὶ ἐξῆς. ἐνίκησε μὲν οὖν ἐν τοῖς ἐφεξῆς ὁ Μενέλαος, οὐκ ἀπέκτεινε δὲ τὸν Ἀλέξανδρον, καὶ διὰ τοῦτο ἔχουσιν ἀντιλέγειν οἱ Τρῶες καὶ οἱ Ἀχαιοί. καὶ λέγεται ἢ ὑπόθεσις κατὰ τοὺς ῥήτορας ἀντινομία ἐκατέρου μέρους προβάλλεσθαι δυναμένου τὰ ἐκατέρων ῥητὰ πρὸς δικαίωσιν, οἶον ἐρεῖ ὁ Μενέλαος· εἶπας, ὦ Ἀλέξανδρε· «εἰ νικήσω». νενίκηκα οὖν, ἀποδοτέα μοι τοίνυν ἢ Ἑλένη. ὁ δ' αὖθις ἀπολογία ἰσοπένητος ἐξ Ἀγαμέμνονος εἰς παράβασιν τῶν συνθηκῶν ἀντερεῖ, ὅτι «ἐάν με κτείνῃς» ἐρρέθη παρὰ τοῦ Ἀγαμέμνονος. σὺ δέ με οὐκ ἔκτεινας, οὐκ οὐκ λήψῃ τὴν Ἑλένην. ἰσχυροτέρα δὲ κατὰ τοὺς παλαιούς ἢ τῶν Τρῶων ἀπολογία, διότι μάλιστα δεῖ, φασί, ὁρᾶν τὰ ἐπι τοῖς ὅρκοις ὀριζόμενα. ὅτι δὲ ἀληθῶς νενίκηκεν ὁ Μενέλαος, καὶ ἄλλως μὲν δῆλον, ἀποφαίνεται δὲ τοῦτο καὶ ὁ ἐν τοῖς ἐξῆς εἰπών· «νίκη μὲν δὴ φαίνεται ἀρηϊφίλου Μενελάου», ἡγουν φανερώς δῆλη ἐστίν, ὁποῖον καὶ ἐν ἄλλοις τὸ «ἀλλὰ τὰ μὲν ὑμῶν ἀεικέα ἔργα φαίνεται», ἡγουν πᾶσι δῆλά ἐστιν. (ἡ. 288) Ὅτι τὴν ὑπὲρ τοῦ πταισθέντος ἔκτισιν ἦτοι τὸ πρόστιμον, ὅπερ Ἡρόδοτος δίκας λέγει τῆς ἀρπαγῆς, τιμὴν καὶ ποινήν ὁ Ἀγαμέμνων καλεῖ λέγων· «εἰ δ' ἂν ἐμοὶ τιμὴν» οἱ περὶ Πρίαμον «τίνειν οὐκ ἐθέλωσιν Ἀλεξάνδροιο πεσόντος, αὐτὰρ ἐγὼ καὶ ἔπειτα μαχήσομαι εἵνεκα ποινῆς αὐθι μένων, εἴως κε τέλος πολέμοιο κίχαιω», ἡγουν ἕως ἐκτελέσω τὸν πόλεμον. Καὶ γίνεται ἢ τιμὴ αὕτη, ὡς ποινή, ἐκ τοῦτ' ὅτι τὸ τιμῶν, ἢ καὶ ἀπὸ τοῦ τίω, τὸ ἀνταποδίδωμι, ὅθεν καὶ τὸ τιμὴν ἀπὸ 1.654 τινέμεν καὶ τὸ τιμὴν τίνειν ἐτυμολογικῶς τρόπῳ ἐν τοῖς ῥηθεῖσι κεῖσθαι δοκεῖ. Πίνδαρος μὲντοι πολλαχοῦ ποινήν τὴν ὑπὲρ καλοῦ ἀμοιβὴν λέγει. Σημεῖωσαι δέ, ὅπως ὁ Ἀγαμέμνων τοῦ προδεδηλωμένου διοπέμπτου ἐνυπνίου ἀντέχεται. εἰπόντος γὰρ ἐκείνου τοῦ ὄνειρου τὸ πεποθημένον αὐτῷ, ὅτι δηλαδὴ νῦν ἔλοις τὴν Τροίαν, δεδιὼς ὁ βασιλεὺς, μήποτε μετὰ τὴν ἐπὶ διακειμένους μονομαχίαν διὰ τὰς σπονδὰς ἀπόρθητος ἢ Τροία μείνῃ, ὡς τῶν ὀρκίων τυχὸν ἐκπληρωθέντων [καὶ τῶν Τρῶων κατὰ τὴν σύμβασιν ἀποδόντων τὴν Ἑλένην καὶ τὰ κτήματα.] παραρρίπτει τὸ περὶ ποινῆς εἰς ἀφορμὴν πάλιν μάχης, ἵνα, εἰ καὶ μὴ νῦν, ἡγουν σήμερον, ἔλοι Τροίαν, ἀλλὰ νῦν, ἡγουν κατὰ τὸν ἐνιαυτὸν τοῦτον, διὰ τὴν ποινήν. διὸ οὐδὲ ὀρίζει αὐτήν, ἀλλὰ θέλει τοὺς Τρῶας τιμὴν Ἀργείοις ἀποτινέμεν, ἦντιν' ἔοικεν. εἰ δὲ μή, πολεμήσειν εἰσαῦθις, ἵνα τὸ τοῦ ὄνειρου λοξὸν λόγιον πληρωθῇ οὐκ εἰπόντος, ὅτι νῦν ὁ πόλεμος λυθήσεται, ἀλλ' ὅτι νῦν ἔλοις τὴν Ἴλιον. οὐ γὰρ ἀρκεῖται ὁ βασιλεὺς μόνῃ τῇ Ἑλένῃ, ἐὰν ὁ Ἀλέξανδρος πέσῃ, οὐδὲ τοῖς ἐκείνῃ συναρπαγεῖσι κτήμασιν, εἰ μὴ τι καὶ ἐπέκεινα λάβῃ, ἡγουν ποινήν, ἣν ἐπέοικεν. (ἡ. 287) ὅπερ ἐφερμηνεύων φησὶν· «ἢ καὶ ἐσσομένοισιν ἐν ἀνθρώποισι πέληται», οὐδ' οὕτως αὐτὴν ὀρίσας, ἵνα ὕστερον ἔχῃ μάχης ἐυλόγους λαβὰς διὰ τὸ τῆς τιμῆς, ἦτοι ποινῆς, ἀόριστον. [ἦν δ' ἂν ἴσως ποινή ἀρέσκουσα τῷ βασιλεῖ τὸ ἀνδιχα δάσασθαι, ὅσην κτῆσιν ἢ Τροία ἐντὸς ἐέργει, ὁποῖόν τι ἔθος ἐν τοῖς ἐξῆς ποὺ ὑπολαλεῖ ὁ ποιητής.] (ἡ. 291) Τὸ δὲ «αὐθιμῶν» καὶ ἐξῆς, περίφρασις ἐστὶ τοῦ πολιορκεῖν. (ἡ. 292) Ὅτι ἐν τῷ «ἀπόστομάχους ἀρνῶν τάμε νηλεῖ χαλκῶ» σφάζεσθαι τοὺς ἄρνας φησὶν Ὅμηρος κατὰ στομάχους, οὐ λαμβάνων τὸν στόμαχον κατὰ τὴν νῦν συνήθειαν, ἀλλὰ κατὰ τὴν τότε. στόμαχοι γάρ, φασί, τὰ κάτω μέρη τοῦ λαιμοῦ, οἱ βρόγχοι, καὶ στομάχοιο ἀλλαχοῦ

θέμεθλα ἢ φάρυγξ ἢ καὶ στόμα κοιλίας. (η. 293) Τὸ δὲ σφάδαζεν καὶ σπᾶσθαι αὐτοὺς ἐν τῷ σφάζεσθαι ἀσπαίρειν λέγει, ὡς ἐκ τοῦ σπῶσπαίρω κατὰ πλεονασμὸν τοῦ ᾠ. Ἡρόδοτος δὲ που καὶ τὸ θερμότερον σπεύδειν καὶ οἷον ἀνασκιρτᾶν καὶ πάνυ προθυμῆσθαι ἀσπαίρειν ἔφη εἰπὼν· «Ἀδείμαντος ἤσπαιρε μόνος ἀποπλεύσεσθαι». ἀπὸ δὲ τοῦ σπαίρειν καὶ σπαρίζειν κατὰ τὸ σκαρίζειν, ὡς ἐν ῥητορικῷ σεσημείωται Λεξικῷ. (η. 293 ς.) Φράζει δ' ἐνταῦθα 1.655 ὁ ποιητὴς οὕτω· «καὶ τοὺς μὲν κατέθηκεν ἐπὶ χθονὸς ἀσπαίροντας», ὃ διασαφῶν ἐπάγει «θυμοῦ δευομένους». τοῦτο δὲ πάλιν ἐφερμηνεύων φησὶν· «ἀπὸ γὰρ μένος εἶλετο χαλκός», ὃ καὶ διὰ τοῦτο ἀνηλεῆς ῥηθεῖς. ταῦτα δὲ ποιητικῆς διασκευῆς ἐστίν, ἄλλως δὲ γε οὐκ ἀναγκαῖα φράζεσθαι. (η. 295) Ὅτι δαπάνην οἴνου δηλοῖ τὸ «οἶνον δ' ἐκ κρητῆρος ἀφυσσάμενοι δεπάεσσιν ἔκχεον». εἰ δὲ καὶ ἐπ' ἀγαθῷ τοῦτο γίνεται, οἰκεῖον ἐπαγαγεῖν καὶ τὸ «ἢ δ' εὖχοντο θεῶν». καὶ ὅτι ἐκχεομένων ἐπὶ ὄρκους τῶν σπονδῶν ἐπέλεγον οἱ ἐκεῖ· ὡς ὅδε ὁ οἶνος χέεται, οὕτω τοῖς ἐπιorkήσασιν ὁ ἐγκέφαλος χαμαὶ χεθεῖ. τάχα δὲ καί, ὅτε αἱ τρίχες, ὡς ἐρρέθη, τῶν κεφαλῶν τοῖς σφαγίοις ἐτέμνοντο, καὶ τοιοῦτόν τι ἐπελέγετο, ὡς εἰς κεφαλὴν τὸ κακὸν τρέποιο τοῖς ἐπιorkοῖς ἢ οὕτως ἐκτμηθεῖεν τοῦ βίου, εἰ καὶ ὁ ποιητὴς οὐ λέγει ταῦτα, οἷα νοεῖν κατὰ τὸ εἰκὸς αὐτὰ ἀφιεῖς, ὅποια καὶ τοιαῦτα πολλὰ ποιεῖ. (η. 297–301) Ἰστέον δὲ, ὅτι ἔθος τῷ ποιητῇ ἐνταῖς κατὰ πληθὸς ἠθοποιῖαις συντέμνειν τὸν λόγον τεχνικῶς, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ἐδηλώθη. ὅτε γοῦν εἶπη· «ὧδε δὲ τις εἶπεσκεν», ὀλίγους αἰεὶ λόγους ἐπάγει, ὡς καὶ ἐνταῦθα ποιεῖ λέγων· «ὧδε δὲ τις εἶπεσκεν Ἀχαιῶν τε Τρώων τε· ὦ Ζεῦ κύδιστε, μέγιστε, ὀππότεροι πρότεροι ὑπὲρ ὄρκια πημήνειαν, ὧδ' ἐγκέφαλος χαμάδις ῥέοι ὡς ὅδε οἶνος, αὐτῶν καὶ τεκέων, ἄλοχοι δ' ἄλλοισι δαμεῖεν», ἢ «μιγεῖεν». (η. 301) Ἐνθα ὅρα καί, ὅπως ἐν μεγάλῳ κακῷ τίθενται οἱ ὄχλοι τὸ ὑπ' ἄλλοις γενέσθαι τὰς αὐτῶν ἀλόχους ἢ τοὶ ὁμολέκτρος ἢ, τραγικῶς εἰπεῖν, κοινολεχεῖς γυναῖκας. καλῶς ἄρα καὶ Νέστωρ ἐν τοῖς πρὸ τούτου ἐμέμνητοτῆς μετὰ Τρωϊκῶν ἀλόχων κατακοιμήσεως, ὡς τούτου μεγίστου κακοῦ ἐσομένου τοῖς Τρωσὶ. καὶ μετ' ὀλίγα δὲ τοιαύτη τις εὐχὴ βραχεῖα γενήσεται κατὰ τοῦ αἰτίου τῶν κακῶν. Τὸ δὲ «αὐτῶν καὶ τεκέων» ἀντιπτωτικῶς ἔχει. ἄλλως γὰρ «αὐτοῖς καὶ τέκεσιν» ὥφειλεν εἶναι πρὸς ἀκολουθίαν τοῦ «ὧδ' ἐκ σφιν ἐγκέφαλος χαμάδις ῥέοι». [δῆλον δ' ὅτι ἐν τοιοῦτοις οὐ σολοικίζει ἀντιτιθεμένη ἡ γενική.] (η. 299) Τὸ δὲ «ὑπὲρ ὄρκια πημήνειαν» περίφρασις ἐστὶ τοῦ ἐπιorkήσειαν. δῆλον δὲ, ὅτι πῆμανσις ὄρκων ἐστὶν ἢ τούτων παράβασις, ὡς ἐδήλου πρὸ τούτων καὶ τὸ «ὄρκια δηλήσαιτο». (η. 302) Ὅτι σχῆμα προαναφωνήσεως τὸ «ὡς ἔφατ', οὐδ' ἄρα πῶ σφιν ἐπεκράαινε Κρονίων», δι' οὗ προεκτίθεται, ὡς τελεσθήσονται μὲν αἱ τοῦ βασιλέως ἀραὶ, οὕτω δὲ νῦν, ἀλλὰ μετὰ ταῦτα. 1.656 τὸ δὲ «οὐδ' ἄρα πῶ σφιν», οὐκ ἂν ἀνευλόγως ὀξυνόμενον ἔχοι τὸν ᾠ σύνδεσμον ὡς ἐγκλινόμενον, καθὰ δηλοῖ καὶ τὸ οὕτω, εἰ δὲ τις φιλονεικοῖ περισπᾶν αὐτό, ἀκολουθεῖτω τοῖς προπερισπῶσι τὸ πῶποτε. τὸ δὲ Κρονίων ἐκτείνει κἀνταῦθα ὡς καὶ ἐν ἄλλοις τὴν παραλήγουσαν. (η. 305–7) Ὅτι κἀν μισητὸς ἦν ἅπασιν Ὁλέξανδρος, ἀλλ' ὁ πατὴρ Πρίαμος λέγει μὴ ἂν τλήσεσθαι ὀφθαλμοῖς ἰδεῖν αὐτὸν μαχόμενον. φησὶ γάρ· «ἦτοι ἐγὼν εἶμι προτὶ Ἴλιον ἠνεμόεσσαν ἄψ, ἐπειοῦπω τλήσομαι ὀφθαλμοῖσιν ὄρασθαι μαρνάμενον φίλον υἱὸν ἀρηϊφίλω Μενελάω». οὕτω δὲ καὶ ὁ Ἐκτωρ συμπαθῶς διὰ φιλαδελφίαν διακείσεται, ὃς εἰ καί φεύγοντι, ὡς εἴρηται, ὠνείδισεν, ὅμως ἠττηθέντα τὸν ἀδελφὸν οὐ προδώσει. νοητέον δὲ, οἷον ἔσται πένθος ὑστερον τῷ γέροντι ἐπὶ τῷ Ἐκτορι. εἰ γὰρ τὸν Πάριν οὐ τλήσεται ὄραν μαχόμενον, πῶς οἴσει βλέπων τὸν Ἐκτορα καὶ τοῦτο ποιοῦντα καὶ πίπτοντα καὶ ὑπὸ Ἀχιλλέως ἀεικίζόμενον. δῆλον δ' ὡς οὐδὲ ἐπιτῷ τείχει καθεδεῖται ὁ γέρον, ἵνα μὴ ὀφθαλμοῖς ἐκεῖθεν ὄρα, φαντασίᾳ δὲ μόνῃ,

ἔνδον που μένων παράβυστος. Σημειώσαι δέ, ὅτι πιθανῶς ὑποχωροῦνταποιεῖ τὸν γέροντα Πριάμον ὁ ποιητής, ἵνα μὴ παρὼν ἀνάγκην σχοίη τελέσαι τὰ τῶν ὄρκων καὶ οὕτω κακοήθης ἢ ποιητικὴ γένηται διασκευή. ἀποδημοῦντος γάρ, οὐ μὴν παρόντος, τοῦ συνετωτάτου Πριάμου συγχεθήσεται πιθανῶς τὰ ὄρκια. καὶ οὕτως εὐοδωτέρα ἢ τῆς ποιήσεως ἔσται περιπέτεια. (η. 308) Ἵνα δὲ μὴ δόξη ὁ γέρον καταψηφίζεσθαι τοῦ υἱοῦ ἦτταν διὰ τὴν ἀναχώρησιν καὶ ἀπαιτηθεῖν τὰ δόξαντα, φησὶ παρὰ τῷ θεῷ κεῖσθαι τὰ τοῦ τέλους· «Ζεὺς γάρ που τό γε οἶδε», φησὶν, «ὅπποτέρω θανάτοιο τέλος πεπρωμένον ἐστίν», ἠτοιπεπερατωμένον ἐξ εἰμαρμένης, οἰονεὶ λέγων, ὅτι οὐχ' ὡς ἠττηθησόμενον προλείπει τὸν Πάριν, εἰ καὶ ἀρηΐφιλος ὁ Μενέλαος, ἀλλὰ διότι οὐκ ἂν τλαίη βλέπων μαχόμενον τὸν φίλον υἱὸν καὶ ἀγωνίων. εἰ γὰρ καὶ ἄρπαξ ὁ Πάρις καὶ μισητός, ἀλλ' αὐτῷ φίλος υἱός ἐστιν. ὅτι δὲ εἰκὸς ἦν ὑπὸ Πριάμου ἐκδοθῆναι τὴν Ἑλένην, εἰ παρῆν, ὅτε ἠττήθη Ἀλέξανδρος, ἐμφαίνει ὁ τῶν δημογερόντων λόγος, ὅτε ἐπὶ τοῦ τείχους ἦσαν, εἰπόντων, ὅτι καὶ τοιαύτη οὕσα οἰχέσθω, ἵνα μὴ κακὸν ἡμῖν γένηται. εἶχε δὲ καὶ ὁ τῶν Τρώων ὄχλος ἐτοίμως, εἰ ὁ Πριάμος ἐπένευσεν. ἐμίσειον τε γὰρ τὸν Ἀλέξανδρον ἀπεχθόμενον ἴσον κηρὶ μελαίνῃ καὶ εὗζονται δὲ 1.657 θανεῖν ἐκεῖνον, «ὃς τάδε ἔργα ἐν ἀμφοτέροισιν ἔθηκεν». ὁ δὲ ἦν ὁ ἀρχέκακος ἐπάρατος Ἀλέξανδρος. (η. 305) Ἦνεμόεσαν δὲ τὴν Τροίαν εἶναι πολλαχοῦ δηλοῖ ὁ ποιητής διὰ τὸ ἐφ' ὑψηλοῦ κεῖσθαι. [(η. 306) Τὸ δὲ «οὐπω τλήσομαι» ἀσύνηθες τοῖς ὕστερον. ἐνταῦθα μὲν γὰρ τὸ οὐπω ταῦτόν ἐστι τῇ οὐ ἀρνήσει. ἐκεῖνοι δὲ τὸ οὐπω χρονικὸν οἶδασιν, οἶον· οὐπω ἦλθεν, ἀλλὰ δηλαδὴ ἐλεύσεται· καί· οὐπω ἔγραψεν, ἀλλὰ γράψει.] Τὸ δὲ «εἶμι ἄψ» ταῦτόν τῷ ἀναχωρήσω, ἐπανελεύσομαι, νοστήσω. Σημειώσαι δὲ καί, ὅτι δύο ἄρτι ρήτορας τοῖς βασιλεῦσιν ὁ ποιητής παραζευγνύς, Ἀγαμέμνονι μὲν τὸν Ὀδυσσεά, Πριάμῳ δὲ τὸν Ἀντήνορα, ὅμως λαλοῦντας οὐδὲν ἢ ποιοῦντας πλάττει αὐτούς, ἀλλὰ τὸ πάντοτε βασιλεῖς. πρῶτος οὖν Ὀμηρος, ὡς φασιν οἱ παλαιοί, καὶ τὰ σιγῶντα πρόσωπα ἐν τοῖς δραματικοῖς ἐπενόησεν. (η. 310) Ὅτι τὰ ἐπὶ ὄρκοις σφαγιαζόμενα οἱ μὲν ἐγχώριοι κατώρυττον κρύπτοντες ὑπὸ γῆν, οἱ δὲ ἐπήλυδες, εἰ καὶ Ὀμηρος νῦν τοῦτο σιγᾶ κατὰ σχῆμα σὺνηθες, θαλάσση ἐπέρριπτον ἢ ἄλλο τι ὁμοίον ἐποιοῦν, ὡς ἐκ τοῦ κάπρου δηλὸν ἔσται, ὃν ἐπὶ ὄρκῳ σφάζει που ὁ βασιλεύς. γεύσασθαι δὲ αὐτῶν ὅλως ἀπώμοτον ἦν. διὸ καὶ Πριάμος τοὺς τῶν ὄρκίων ἄρνας εἰς δίφρον αὐτὸς θέμενος ἀνεχώρησεν, ἅμα καὶ κατορύξων αὐτούς, ὡς εἴρηται, καὶ τοῖς πολίταις δὲ ἄνω δείξων διὰ τὸ τοῦ ἔργου θαυμάσιον, καίῃνα καὶ οὕτω γένηται τῶν ὄρκων ταμίας. (η. 311) Ὅτι κατατείνειν ὀπίσω τὰ ἡνία λέγει τὸν ἡνίοχον. καὶ σημειώσαι τὴν φράσιν. οὐκ ἔστι γὰρ κάλλιον φράσαι. (η. 313) Ὅτι τὸ «ἄψορροι ποτὶ Ἴλιον ἀπονέοντο», περίφρασις ἐστὶ τοῦ ἐπαλιννόστησαν. (η. 314-6) Ὅτι διαμετρεῖται καὶ τόπος τῇ Ἀλεξάνδρου καὶ Μενελάου μονομαχίᾳ διὰ τὸ αὐτοῖς ἐγκεῖσθαι τὸν ἐπὶ πᾶσι κίνδυνον καὶ ἰδοῦσι ἂν ἠττηθῆναι πῶς ὁ παρεξελθὼν τόν, ὡς φησὶν ὁ ποιητής, διαμετρητὸν χῶρον. ἐπὶ μέντοι Ἐκτορος καὶ Αἴαντος ἐν τοῖς ἐξῆς τοῦτο οὐ γίνεται. ἴδιος γάρ ἐστιν ἐκεῖ τοῦ παθόντος ὁ κίνδυνος. πάλλουσι δὲ καὶ κλήρους ἐν κυνέῃ, ὁππότερος προαφήσει τὸ ἔγχος. φράζει δὲ ὁ ποιητής ἐνταῦθα οὕτω· Ἐκτωρ δὲ καὶ Ὀδυσσεύς «χῶρον μὲν πρῶτα διεμέτρεον. αὐτὰρ ἔπειτα κλήρους ἐν κυνέῃ χαλκήρεϊ πάλλον ἐλόντες, ὁππότερος δὴ πρόσθεν ἀφείη χάλκεον ἔγχος». (η. 316) Ἔστι δὲ κλήρος, ὡς καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς φανήσεται, σημεῖον, ὃ τις ἐμβαλεῖ τῷ ἀγγεῖῳ τοῦ λαχοῦ, ψηφὶς τυχὸν ἢ δακτύλιος ἢ βῶλος ἀρούρης 1.658 κατὰ Σοφοκλῆν ἢ τι τοιοῦτον, τὸ δ' αὐτὸ καὶ πάλος λέγεται. ἀλλὰ τοῦτο μὲν παρὰ τὸ πάλλω, τὸ κινῶ, κλήρος δὲ ἀπὸ τοῦ τέλους τῆς κινήσεως παρὰ τὸ κλῶ, τὸ καλῶ, δι' οὗ ἐκπηδήσαντος καλεῖται τις εἰς ἔργον, ἢ μᾶλλον ἀπὸ τοῦ κᾶλον, τὸ ξύλον, κατὰ Ἡρωδιανόν, ὡς ξύλων μάλιστα πάλλεσθαι

διδομένων ἐν τοῖς τοιοῦτοις. χρήσις δὲ τοῦ ῥηθέντος πάλλειν καὶ τοῦ κατ' αὐτὸν κλήρου καὶ παρὰ Σοφοκλεῖ ἐν τῷ «οἱ τεταγμένοι βραβεῖς κλήροις ἔπηλαν». Ἰστέον δέ, ὅτι ὁ μὲν κλῆρος καὶ πάλος λέγεται κατὰ πολυωνυμίαν, τοῦ δὲ πάλλειν ῥήματος οὐκ ἔστι καιριωτέρα λέξις ὡς ἐν ποιήσει. παρὰ δὲ τοῖς ὕστερον ἀπὸ τοῦ κλήρου καὶ τὸ κληροῦν καὶ τὸ κληροῦσθαι λέγεται. Εὐριπίδης δὲ ἐν μὲν Φοινίσσαις καιμαντικὰς τινὰς ψήφους κλήρους καλεῖ, ἄς, φασί, δέλτοις παρεσημειοῦντο ἐν τεπτήσεσιν ὀρνίθων καὶ λοιποῖς. ἐκεῖ δὲ οἱ παλαιοὶ κλήρους νοοῦσι καὶ τοὺς ὑπερμαντείας μισθοὺς. ἐν δὲ τῷ «δέλτος κλήρους οὐ δεδεγμένη» κλήρους, φασί, λέγει ἢ τὰς μαντείας ἢ σημειᾶ τινὰ διδόμενα τῷ μάντει, ἐξ ὧν ὀρμώμενος προεφήτευε. Δῆλον δὲ καί, ὡς ἐκ μὲν τοῦ κατ' Ὀμηρον κλήρου καὶ ἡ κατὰ βίον λαχοῦσά τινα περιουσία κλῆρος λέγεται μεταφορικῶς καὶ ἡ ῥητορικὴ δὲ ἀποκλήρωσις ἐκεῖθεν εἴληπται. ἐκ δὲ τοῦ πάλου ἐρρέθη ὁ ἀντίπαλος, ὃς οὐμόνον δηλοῖ τὸν ἐξ ἐναντίου πάλου ἐρίζοντα, ἀλλὰ ποτε καὶ τὸν σαφῶς οὕτω λεγόμενον ἰσοπαλῆ. (ἡ. 318) Ὅτι τὸ «λαοὶ δ' ἠρήσαντο, θεοῖσι δὲ χεῖρας ἀνέσχον» ἀμφιβολίας ἐστὶ σχῆμα εἰς μίαν ἀφορώσεως ἔννοιαν. εἴτε γὰρ εἴποι τις θεοῖσι τρισυλλάβως εἴτε δισυλλάβως θεοῖς, εἴτα ἐπάγει «ἰδὲ χεῖρας ἀνέσχον», ἡ αὐτὴ ἐστὶν ἔννοια. δῆλον δέ, ὡς καὶ προεγράφη, ὅτι οὐ μόνον ἐπὶ ἀνατάσεως χειρῶν τὸ ἀνασχεῖν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ἀνατολῆς ἡλίου. τὸ μέντοι ἐξανίσχειν ἐπιμόνου ἡλίου λέγεται καὶ τὸ ὑπερῆρθαι δὲ εἰς ὕψος ἐντεῦθεν ἐξανέχειν φαμέν. (ἡ. 321–3) Ὅτι ἀρὰ κατὰ ἀρχεκάκου τὸ «ὀπότερος τάδε ἔργα μετ' ἀμφοτέροισιν ἔθηκε, τόν, θεέ, δὸς ἀποφθίμενον δύναι δόμον Ἄϊδος εἴσω, ἡμῖν δ' αὐφιλότητα καὶ ὄρκια πιστὰ γενέσθαι». Τρῶες δὲ κατ' Ἀλεξάνδρου ταῦτά 1.659 φασιν. ὄρα δέ, ὡς εὐπαίδευτος ὁ τοῦ λαοῦ λόγος ἐν τῷ «ὀπότερος τάδε ἔργα ἔθηκεν». εὐφῆμως γὰρ ἔργα λέγει τὰ πολλὰ κακά, ὧν αἴτιος ὁ Ἀλέξανδρος, οὐμὴν ὁ Μενέλαος. ὡς γὰρ προεῖρηται, ὁ μὲν Ἀλέξανδρος ἦρξεν, ὁ δὲ Μενέλαος ἔριν σχῶν ἡμύνατο. καὶ πῶς ἐστὶ τὸ ῥηθὲν ὁμοίον τῷ «μυρί' Ἀχαιοῖς ἄλγεα ἔθηκε». (ἡ. 322) Τὸ δὲ «ἀποφθίμενον δύναι εἰς Ἄϊδην» πρὸς διαστολὴν εἰρηταιτῶν δίχα φθορᾶς μυθευομένων δύναι εἰς Ἄϊδου, ὁποῖος ὁ Πειρίθους καὶ Ὀδυσσεὺς καὶ ὁ Ἡρακλῆς. [συγκέκοπται δὲ τὸ ἀποφθίμενον Αἰολικῶς, τὸ γὰρ ἐντελὲς ἀποφθιόμενον ἐκ τοῦ φθίω.] (ἡ. 324 ς.) Ὅτι ἔπαλλε τοὺς κλήρους ὁ Ἐκτωρ ἄψ, ἦγουν ὀπίσω, ὀρῶν, ἵνα μὴ δόξη κακουργῆσαί τι. καὶ ὁμωσὲς τυχεῶς Πάριος θοῶς ἐκ κλῆρος ὄρουσεν, ἦγουν ταχὺ ἐξέθορε. καὶ τὰ μὲν τῆς τύχης ἐνταῦθα φιλοτίμως ἔχει τῷ ἄρπαγι, ὑπερτερῆσει δὲ ἀρετῇ ὁ ἀγαθὸς Μενέλαος. (ἡ. 327) Ὅτι ἐν τῷ «ἐνθα ἵπποι ἀερσίποδες καὶ ποικίλα τεύχεα ἔκειτο» ἐξ ἀναλόγου νοητέον ἐν τῷ «ἵπποι» τὸ ἴσταντο. οὐ γὰρ ἔκειντο καὶ οἵπποι. πολλὰ δὲ τοιαῦτα σχήματα παρὰ τῷ ποιητῇ, ὁποῖον σὺν ἄλλοις καὶ τὸ «σῆτον καὶ οἶνον ἔδοντες». ἐκ τοῦ ἀναλόγου γάρ, ὡσπερ σῆτον ἔδοντες, οὕτων νοητέον καὶ οἶνον πίνοντες. τινὲς δὲ φιλοσοφώτερον ἐπιβάλλοντες ἐν τῷ ἔκειντο νοοῦσι καὶ τὸ ἴσταντο. κεῖσθαι γὰρ γενικῶς καὶ τὸ ἴστασθαι. τινὲς δὲ στίξαντες εἰς τὸ «ἵπποι ἀερσίποδες», κατὰ ἔλλειψιν τοῦ ἦσαν, ἐπάγουσι «καὶ ποικίλα τεύχεα ἔκειτο». ἀερσίποδες δὲ οἱ λίαν ταχεῖς καὶ ὠκύποδες ἢ ἀελλόποδες καί, ὡς εἰπεῖν, κουφόποδες ἐκ τοῦ ἀεῖρω ἀέρσω. ἀεῖρεσθαι δὲ ἐστὶ τὸ εἰς ἀέρα κουφίζεσθαι, ἀφ' οὗ καὶ «ἀερσιπότητος ἀράχνης» παρὰ Ἡσιόδω. (ἡ. 328) Ὅτι ὡσπερ δίφρον περικαλλέα ἔφη τὸν τοῦ Πριάμου, οὕτω καὶ τεύχεα καλὰ τὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου, οὗ καὶ αἱ κνημίδες καλαὶ ῥηθήσονται. δεῖ γὰρ καὶ πρὸς κάλλος ἡσκηθῆναι τὰ πολεμιστήρια ὄργανα, ὡς πολλαχοῦ φαίνεται, ἦγουν τῇ κατάλεπτον ἀφηγήσει, διατυποῦται καὶ ἐνταῦθα τὴν τοῦ Πάριδος ὄπλισιν λέγων, ὅτι «δῖος Ἀλέξανδρος, Ἐλένης πόσις ἠυκόμοιο, κνημίδας μὲν πρῶτον περὶ κνήμησιν ἔθηκε, καλὰς ἀργυρέοισιν ἐπισφυρίοις ἀραρυίας», τοῖς

καλύπτουσιδηλαδή τὰ σφυρά, ὀπλισάμενος πρῶτον τὰ κάτω, ἕως ἐπικύπτειν ἔχει ἔλαφροῖστοῖς ἄνω μέρεσι. «δεύτερον αὖ θώρηκα περὶ στήθεσιν ἔδυνεν οἷο κασιγνήτοιο Λυκάονος, ἤρμοσε δ' αὐτῶ· ἀμφὶ δ' ἄρ ὤμοισι βάλετο ξίφος ἀργυρόηλον, χάλκεον, αὐτὰρ ἔπειτα σάκος μέγα τε στιβαρόν τε, κρατὶ δ' ἐπ' ἰφθίμῳ κυνέην εὐτυκτον ἔθηκεν, ἵππουριν, δεινὸν δὲ λόφος καθύπερθεν ἔνευεν· εἴλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος, ὃ οἱ παλάμηφιν ἀρήρει». (η. 339) Καὶ οὕτω διασκευάσας εἰςλεπτόν τὴν τοῦ Πάριδος ὄπλισιν ἐπὶ Μενελάου πάνυ συντέμνει τὸ νόημα, ὡς ἀνμὴ ἀκαίρως τὰ αὐτὰ λεπτολογῆ, καὶ φησιν· «ὡς δ' αὐτως Μενέλαος ἀρήϊος ἔντε' ἔδυνε» προτιμηθέντος κἀνταῦθα τοῦ Πάριδος, ἵνα σὺν τῇ ἄλλῃ φιλοτιμιάῳ καὶ τοῦτο. Καὶ σημείωσαι τὸ «Μενέλαος ἀρήϊος». τὸν Ἀλέξανδρον μὲν γάρδιον προσεῖπεν ἀπλῶς οὕτω, τὸν δὲ Μενέλαον ὡσπερ πρὸ τούτου ἀρήϊφίλον, οὕτω νῦν ἀρήϊον, ἦτοι πολεμιστήν, νίκης ἐλπίδας ὑποτείνων τῷ ἀκροατῇ. Ἐλένης δὲ πόσιν τὸν δῖον Ἀλέξανδρον λέγει σκωπτικώτερον. οὐ γὰρ ἔδει τὸν δῖον τὴν ἀλλοτρίαν ἔχειν. συχνὰ δὲ τοῦτον καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς, ὡς φανεῖται, πόσιντῆς Ἐλένης φησίν. εἰ δὲ τινα ἔχει διαφορὰν ὁ πόσις καὶ ὁ ἀνήρ, ὡς ἐν Τραχινίαις ἐμφαίνει Σοφοκλῆς, ἐτέρωθι φανήσεται. (η. 330) Κνημίδες δὲ καὶ νῦν ὄπλον σκέπον τὰς κνήμας, ἀφ' ὧν καὶ παρονομάζονται. τούτων τὰ ἄκρα ἐπισφύρια λέγεται, ὡς τοῖς τῶν ποδῶν κάτω σφυροῖς προσαρμόζοντα. διὸ καὶ ἀργύρεα ταῦτα, ὡς καὶ αἱ κνημίδες καλαί. καὶ ἡ ἀσπίς δὲ φαεινὴ καὶ πολυδαίδαλος, ἤγουν ποικίλη, κατὰ τὰ ἔργα τοῦ Δαιδάλου. τινὲς δὲ ἐπισφύρια τοὺς γλυμμύσφασιν τῶν σφυρῶν τοῦ ποδός, ἃ καὶ ἀργυρᾶ φησι σκώπτων, ὡς που καὶ τὴν Θέτιν φησὶν ἀργυρόπεζαν, ἵνα ἐμφήνη γυναικίαν τὸν Ἀλέξανδρον, ὡσπερ τὰ κατὰ ψυχὴν, οὕτω καὶ κατὰ σῶμα. (η. 332) Ὁ δὲ θώραξ, ὃν ἐνδύνει ὁ Πάρις, κασιγνήτου ἦν. οἰκεῖον γὰρ οὐκ εἶχε θώρακα πρόχειρον. παρδαλή γὰρ περιέκειτο τοῖς ὤμοις αὐτοῦ, ὅτε ἐκ Τροίας κατέβη. ἵνα δὲ μὴ δόξη τοῦτο αἴτιον ἤττησεν Πάριδι ὡς ἀπροσφυοῦς ἴσως ὄντος τοῦ θώρακος, φησὶ· «ἤρμοσε δ' αὐτῶ», προδεδοκιμασμένος, οἷα εἰκός, καθὰ καὶ τὸ ἔγχος ἤρμοστο αὐτοῦ τῇ παλάμῃ. 1.661 τὸν δὲ τοῦ Λυκάονος φορεῖ θώρακα, ὅμοιος, φασίν, ὁμοίου. Ἀλέξανδρός τε γάρμαλακός εἰς μάχην καὶ Λυκάων δὲ ἐν τοῖς ἐξῆς ἱστορηθήσεται εἰς πόνους ἐνένδοτος. (η. 334) Τὸ ξίφος δὲ ἀμφὶ τοῖς ὤμοις βάλλεται κατὰ ἀρχαῖσμον. οὐπὼ γὰρ ἦν ἔθος αὐτὸ περιζώνουσθαι. ἐνθα καὶ ὄρα καὶ, ὅτι θώρακα δύνειν καὶ ἔντεα δύνειν λέγει, ξίφος δὲ ἀμφιβαλέσθαι, ὡσπερ καὶ σάκος. (η. 335) Τὸ δὲ σάκος μέγα καὶ στιβαρόν λέγει, ὡς ἂν ὁ Μενέλαος γενναῖος εἶναι δόξη, ὅτε τὸ δόρου διελάσει αὐτοῦ. [(η. 336) Τὸ δὲ «κρατὶ δ' ἐπ' ἰφθίμῳ» Ἀττικῶς δοκεῖ λεχθῆναι. κοινῶς γὰρ ἰφθίμη ὠφείλεν εἶναι. τοιοῦτον δὲ ἦν καὶ τὸ «ψυχᾶσι φθίμους». δύναται δὲ καὶ τριβὴν ἔχειν λόγου, ὁποῖαν ἐν Ὀδυσσεΐα τὸ «σῶκράτι τίσεις».] Τὸ δὲ κυνέη χρήσεως παλαιᾶς ἐστὶν ὄνομα. ὡς γὰρ ἐν τῷ παρδαλέῃ, λεοντέῃ, λυκέῃ, ἐλλείπει τὸ δορά, οὕτω καὶ ἐν τῷ κυνέῃ. δηλοῖ γὰρ κυνέην δοράν, ἤγουν κυνὸς ποταμίου, σκέπουσαν τὰς κεφαλὰς τοῖς παλαιοῖς. ὕστερον δὲ ἡ μὲν τοιαύτη ὕλη τοῦ σκεπάσματος ἡμελήθη, τὸ δ' ὄνομα οὐκ ἐκέλειπεν, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐξ ἄλλης ὕλης ἔρυμα τῆς κεφαλῆς κυνέη καλεῖται διὰ τὴν παλαιὰν χρῆσιν, καθ' ἣν καὶ ἡ τοῦ Ἄϊδος περικεφαλαία κυνέη λέγεται. κατὰ τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ τὰ ἐκ σιδήρου ὄπλα χάλκεά φαμεν διὰ τὸ ἀρχαῖον. ἦν γὰρ ὅτε χαλκὸς βαπτόμενος ἐστομοῦτο πρὸς ὄπλα. καὶ ὁ πίναξ δὲ ἐπὶ βιβλίου καὶ τὸ πυξίον παλαιᾶς εἰσὶν ἐγκαταλείμματα χρήσεως. πάλαι γὰρ ποτε πίναξιν ἦτοί σάνισι, καὶ ταύταις ἐκ πύξου μάλιστα, τὰ γράμματα ἐνεκόλαπτον. καὶ τὸ γράφειν δὲ παλαιᾶς ἐνεργείας ὄνομα. ξυσμαῖς γὰρ τισιν ἐτυποῦντο τὰ στοιχεῖα, τὸ δὲ ζῦειν γράφειν ἐλέγετο. καὶ τὸ σπαρτίον δὲ καὶ τὸ σχοινίον, ὡς καὶ προεγράφη, ἐκ παλαιοῦ ἔργου κρατεῖ λέγεσθαι, παρώνυμα ὄντα φυτοῖς ἐξ ὧν ἐγίνοντο, [ἤγουν τῇ φυομένην σχοίνω ἐν τόποις ὑγροῖς καὶ τῇ σπάρτῳ,

ἐξ ἧς 1.662 παρέφθαρται χυδαῖζόμενον τὸ πλεκτὸν σπαρτίον, ὃ σωμάτων ῥύπους ἐκτρίβειεν λοετροῖς.] καὶ ἡ νευρὰ δὲ τμήμα μὲν ἐστὶ δέρματος βοῦς ἄρτι ἐν τοῖς τόξοις. διότι δὲ ποτε νεῦρα βόεια συνεκρότουν αὐτήν, παρέμεινε μέχρι καὶ νῦν τὸ τῆσκλησεως. καὶ τὸ κερᾶν δὲ παλαιᾶς οἰνοχοείας τῆς διὰ κέρατος ὄνομα τοῖς ὕστερον συμποσίοις παρέμεινε. τοιοῦτόν τι, ὡς προεδηλώθη, καὶ ὁ ὀβολός, εἰς ὃξὺ λήγων παρὰ τοῖς ἀρχαίοις κατὰ τοὺς ὀβελούς, κἂν νῦν μικροῦ δεῖν ὡσεὶς ἐπίπεδόν τι κατήνεκται. ἀλλὰ καὶ ἡ δραχμή, τουτέστιν οἱ ἐξ ὀβολοῖ, ἐξ ἀρχαίας χρήσεως, ὡς καὶ αὐτὸ προείρηται, ἔτυχε τοιαύτης κλήσεως. τοσοῦτων γὰρ ὀβολῶν εἶχε τότε ἡ χεὶρ ἐπιδράττεσθαι, ὡς ἱστορεῖ καὶ Πλούταρχος. καίλινον δὲ τὴν χορδὴν λέγειν ἐκ τῶν ἀνέκαθεν εἰς τοὺς ὕστερον καθήκει. πάλαι γάρ ποτε δοκεῖ λινέας εἶναι τὰς μουσικὰς χορδὰς, ὡς καὶ ὁ αἶλινος ὑποδηλοῖ. [καὶ ἡβίβλος δὲ ἀρχαιοτροπιᾶν δηλοῖ παλαιγόνου πράγματος. ἐγένετο γὰρ ποτε τὰ τῶν χαρταρίων σώματα ἐκ φυτοῦ, ὃ, καθὰ καὶ ἀλλαχοῦ δεδήλωται, βύβλος ἐλέγετο.] καὶ τὸ τῆς δέλτου δὲ ὄνομα ὁμοίως ἄνωθεν κατέβη ἀπὸ τῶν δελτωτῶν βιβλίων εἴτ' οὖν ἐκ τῶν κατὰ δέλτα πτυσομένων γραφῶν, αἱ κυρίως δέλτοι καλούμεναι ἀφῆκαν τοῖς ὕστερον βιβλίοις κληρονομήσαι τοιαύτης κλήσεως. Τὸ δὲ εὐτυκτον γίνεται μὲν ἐκ τοῦ τεύχῳ, ἀπέβαλε δὲ τὸ ᾤε διὰ εὐφωνίαν, ὡσπερ καὶ ἡ κύστις ἐκ τοῦ κεύθῳ οὕσα καὶ ἐκ τοῦ πεύθῳ ἢ πύστις, ὃ ἐστὶν ἡ μάθησις. οὕτω καὶ τὸ νευστάζειν νυστάζειν φαμέν καὶ τὸ ἐτεύχθη ἐτύχθη. καὶ ἡ τέχνη δὲ ὁμοίως καὶ ὁ τέκτων ἀπέβαλον τὸ ᾤε ἐκ τοῦ τεύχῳ γενόμενα. (ἡ. 337) Ἰππουρις δὲ ἡ ἄνω ἔχουσα περὶ τὸν λόφον τρίχας ἐξ ἵππων οὐράς, ὅπερ ἐγένετο διὰ τὸ φοβερώτερον. διὸ φησὶν ὁ ποιητής, ὅτι «δεινὸν δὲ λόφος καθύπερθεν ἔνευε». φοβερώτερον γὰρ τὸν ὀπλίτην ἢ τοιαύτη ἐποίει, ὡς πού δηλώσει καὶ τὸ τοῦ Ἐκτορος βρέφος ταρβῆσαν χαλκὸν καὶ λόφον ἵπποχαίτην δεινὸν ἐπ' ἀκροτάτης 1.663 κόρυθος νεύοντα. ἔνθα δῆλον ὡς ὁ λόφος ἀκροτάτη κόρυς ἐστίν, ὁμωνυμῶν τῷ τοῦ ὄρους λόφῳ, ἐξ οὗ καὶ ὁ γήλοφος καὶ λοφνίδες, αἱ ἐκεῖθεν λαμπάδες, καίλοφιά ζῶου καὶ ζῶα λόφουρα. τὴν δὲ ἵππουριν καὶ ἵπποδάσειαν ἐρεῖ, ἐπίτηδες καὶ τοῦτο πλάσας ὁ ποιητής, ὡς ἂν πιθανῶς ἐν τοῖς ἐξῆς ἔχη ἐλκῦσαι τὸν Πάριν δραζάμενος τῶν τριχῶν ὁ Μενέλαος. Θεόκριτος δὲ τὸ Ὀμηρικὸν περιφραστικῶς ἐρμηνεύων φησὶν· «ἵππειαι κόρυς σκεπάσασαι ἔθειραι». [Δῆλον δέ, ὅτι καὶ οὐρὰ ἵππου καὶ χαίτη δὲ συνετέλουν εἰς τὸ τῆς κόρυθος ἄκρον, ὡς ἡ ἵππουρις δηλοῖ καὶ ὁ ἵπποχαίτης λόφος.] (ἡ. 342) Ὅτι ἀγριότητα ὑπογράφει προσώπου τὸ «δεινὸν δερκόμενοι, θάμβος δ' ἔχεν εἰσορόωντας». (ἡ. 344 ς.) Ὅτι μονομάχων πολεμίων ἴδιον τὸ «καὶ ῥ' ἐγγὺς στήτην διαμετρητῶ ἐνὶ χῶρῳ σεῖοντ' ἐγχείας ἀλλήλοισι κοτέοντε». τίς δὲ ὁ διαμετρητὸς χῶρος, προείρηται. ὡσπερ δὲ ἔλεγχος ἐλεγχείη, οἷον «ἐλεγχείην καταχεύη», οὕτω καὶ ἔγχος ἐγγείη. ἔοικε δὲ διαφορὰ τις εἶναι τῶν δοράτων, ἃ πρὸ μικροῦ ἔπαλλεν Ὁ Αλέξανδρος, καὶ τούτων τῶν ἐγγείων. ἔγχος μὲν οὖν ἐνταῦθα καὶ ἐγχείας πολλάκις φησὶ, δόρυ δὲ οὐδὲ εἰσάπαξ. καὶ ἴσως αὐταὶ μὲν ὀρεκταί, ἐκεῖνα δὲ καὶ ἀφίεντο, τυχὸν δὲ καὶ τῶ μήκει διέφερον. διὸ περὶ τῶν μονομάχων τούτων φησὶν, ὅτι μακραις ἐγγείαις μαχήσονται. (ἡ. 346) Ὅτι καὶ ἐν τῶ «πρόσθε δ' Αλέξανδρος προῖει δολιχόσκιον ἔγχος» καὶ ἐν ἄλλοις δὲ πολλαχοῦ δολιχόσκιον ἔγχος λέγει ἢ τὸ μακρόν, οὗ δολιχὴ καὶ ἡ σκιά, ἢ τὸ εἰς δολιχὸν κίον ἢ τοι εἰς μακρὸν πορευόμενον πλεονασμῶ τοῦ ᾤε ἢ, ὅπερ δολιχὸν γέγονε διὰ τὸ ἐν σκιά τραπεῖναι, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ῥηθήσεται. ὁ δὲ τοῦ ᾤε πλεονασμὸς ἐν πολλαῖς εἴθισται βραχυνομέναις λέξεσι κατ' ἐπαλληλίαν πυκνήν, ὅποια καὶ τὸ θέσκελον, θέσφατον, θεσπέσιον, θεόδοτον, μογοστόκος εἰλείθια. ἦν δ' ἂν οὕτω καὶ θεοστόκος ἐν μέτρῳ δακτυλικῶ, εἰ μὴ τραπέντος τοῦ ᾤε εἰς ᾤε θετόκος ἐγράφη 1.664 καθ' ὁμοιότητα τοῦ στεφανοφόρος, βοτρυφόρος, σικυέλατον, ὑπέλατον, ἐνέλατον

καὶ τῶν ὁμοίων. τὸ μέντοι ὁδοδόκος καὶ ὁδοπόρος ἄλλως ἐθεράπευστο πολὺβραχυ τῶν συλλαβῶν, δι' ἐπενθέσεως τοῦ ᾤ, καθὰ καὶ τὸ μεσαπόλιοςμεσαιπόλιος, Πυλαμένης, Ἰθαμένης καὶ ὅσα τοιαῦτα. [δύναται δὲ δολιχόσκιονἔγχος λέγεσθαι καὶ πρὸς διαστολὴν ξίφος, ἔγχος γὰρ καὶ τὸ ξίφος παρὰ τοῖςτραγικοῖς.] (η. 347) Ὅτι βαλεῖν, οὐ τὸ ἀφεῖναι βέλος, ἀλλὰ τὸ ἐπιτυχεῖν, ὡς ἐπιπλεῖστον εὐρίσκεται παρὰ τῷ ποιητῇ. δηλοῖ δὲ ποτε καὶ τὸ καταρρῖψαι. οὕτω γὰρκαὶ Ἀχιλλεὺς ἔβαλε πρὸς τῇ γῆ τὸ σκῆπτρον. λαμβάνεται δὲ καὶ ἀντὶ τοῦθεῖναι, ὡς τὸ «φιλότητα μετ' ἀμφοτέροισι βάλωμεν», [ἤγουν θήσομεν, καὶ «ἐνφρεσὶ βάλῃ», ἤγουν εἰς νοῦν θήσεις, ἐξ οὗ σύνθετον τὸ νουθετεῖν.] (η. 347 ς.) Ὅτι τὴν ἀσπίδα τοῦ Μενελάου καὶ τὴν τοῦ Πάριδος πάντοσε ἴσας εἶναι ἱστορεῖως περιφερεῖς. δοκεῖ δὲ ἢ τοῦ Μενελάου ἀσπίς καὶ χαλκὴν ἔχειν πτύχα ἐπιφαινομένην. διὸ εἰπὼν «καὶ βάλεν Ἀτρεΐδαο κατ' ἀσπίδα πάντοσε ἴσην» ἐπάγει οὐδ' ἔρρηξε χαλκόν», τὸν ἐπιπολάζοντα δηλαδή, «ἀνεγνάμφθη δὲ οἱ αἰχμῆ», τουτέστιν, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ κεῖται, ἀνεκάμφθη, ἡμβλύνθη. τινὲς δὲ γράφουσιν οὐδ' ἔρρηξε χαλκός», ἤγουν οὐ διεπέρασε τῆς τοῦ Μενελάου ἀσπίδος ὁ κατάτὸ δόρυ τοῦ Ἀλεξάνδρου σίδηρος. (η. 348) Ἰστέον δὲ, ὡς αἰχμὴ κυρίως ἢ ἐπιδορατὶς, ἤγουν τὸ ξίφος τοῦ δόρατος, παρὰ τὸ αἷμα χεῖν, μετατεθέντος τοῦ μ. ἀπὸ δ' αὐτοῦ ὡς χρησιμωτάτου μέρους καὶ ἅπαν τὸ δόρυ αἰχμὴ συνήθως καλεῖται, ὡς δηλοῖ τὸ «ἀνεγνάμφθη δὲ οἱ αἰχμῆ ἀσπίδι ἐνὶ κρατερῇ». οὕτω δὲ ἀνάπαλιν 1.665 καὶ δόρυ τὸ ὅλον ἀπὸ τοῦ ξύλου λέγεται, ὥστε δύο ὄντων μερῶν τῷ τοιούτῳ ὄπλῳ, ξύλου τε καὶ σιδήρου, δόρυ μὲν ἀπὸ τοῦ ξύλου λέγεται, αἰχμὴ δὲ ἀπὸ τοῦσιδήρου. (η. 351–4) Ὅτι Μενέλαος μὲν εὐχεται ξενίῳ Διὶ κατὰ τοῦ ἄρπαγομοιχοῦ τίσασθαι καὶ δαμάσειν ἐκεῖνον–πέποιθε γάρ, ὡς δίκαια τὰ τῆς εὐχῆς–, Ἀλέξανδρος δὲ εἰδὼς ἄδικα εὐξεσθαι κατὰ τοῦ Μενελάου οὐ παρρησιάζεται, ἀλλὰ σιωπᾷ. τί γὰρ ἂν εἴη τέλος ἀδίκου εὐχῆς; Σημείωσαι δέ, ὅτι ἢ τοῦ Μενελάου εὐχὴ παρωδηθεῖσα ἐκ τοῦ «Ζεῦ ἄνα» πρόποι ἂν εἰς κακοξένου ἄραν, οἷον «θεὲ ἄνα, δὸς τίσασθαι, ὃ με πρότερος κάκ' ἔοργε, καὶ ἐμῆς ὑπόχερσὶ δάμασσον, ὄφρα τις ἐρρίγησι καὶ ὀψιγόνων ἀνθρώπων ξεινοδόκον κακὰρέξει, ὃ κεν φιλότητα παράσχη», [ἤγουν ὅς οὔτε ἀποπέμψει οὔτε ληστρικῶς βλάβει τὸν ξενισθέντα, φιλοφρονήσεται δέ, ὡς ἐγὼ ποτε τὸν Πάριν ἐν Λακεδαίμονι.] (η. 351) Ἰστέον δὲ, ὅτι ἐν τῷ «Ζεῦ ἄνα», ἦτοι ὡς Ζεῦ βασιλεῦ, τὸ ἄνα ἢ ἀπὸ τῆς ᾠ-ν-α προθέσεως τῆς δηλούσης τὴν ἄνω σχέσιν εἴληπται εἰς ὄνομα ἢ ἀπὸ τοῦ ἄναξ ἀποβολῆ τοῦ διπλοῦ γέγονεν ὁμοίως τῷ γύναι. ὅτι δὲ θεία, ὡς καὶ προδεδήλωται, λέξις ἐστὶ τὸ ἄναξ, δηλοῖ καὶ ὁ γράψας οὕτω· «ἄναξ, θεοὺς γὰρ δεσπότης καλεῖν χρεῶν», ὡς ταῦτὸν ὄν ἄνακτα εἰπεῖν καὶ θεόν. [Τὸ δὲ «ὄς με πρότερος κακὰ ἔοργε» κακοῦργόν τε συνθέτως εἰπεῖν τὸν Πάριν εἶναι δηλοῖ καὶ διασαφητικόν ἐστὶ τοῦ «Ἀλεξάνδρου ἔνεκ' ἀρχῆς», τοῦ καὶ ἀρχεκάκου διαταῦτα.] (η. 352) Τὸ δὲ «καὶ ἐμαῖς ὑπὸ χερσὶ δάμασσον» διασαφητικόν ἐστὶ τοῦ «δὸς τίσασθαι», ὡς περ καὶ τοῦ ξεινοδόκου ἐφερμηνευτικόν ἐστὶ τὸ «ὄς ἀνφιλότητα παράσχη». (η. 354) Τὸ δὲ ξεινοδόκος παροξύνεται διὰ τὴν ἐν αὐτῶν νοουμένην ἐνέργειαν. τὰ γὰρ παρὰ ῥῆμα σύνθετα ὀνόματα παροξύνεται μὲν, ὅτε ἐνέργειαν ὑπισχνεῖται, προπαροξύνεται δὲ ὅτε πάθος, εἰ μὴ κανόνες κωλύοιεν, οὐς παρατίθεται Ἡρωδιανός· λιθοβόλος μὲν οὖν παροξυτόνως ὁ λίθον βάλλων, προπαροξυτόνως δὲ ὁ λίθῳ βεβλημένος· καὶ πρωτοτόκος μὲν ἢ πρῶτως τεκοῦσα, πρωτότοκος δὲ ὁ πρῶτος τεχθεῖς· οὕτω καὶ ξεινοδόκος ὁ ξένους δεχόμενος ἐνεργητικῶς. φιλικὴ δὲ λέξις ὁ ξένος παρὰ τῷ ποιητῇ, παρὰ δὲ ἄλλοις ξένος ὁ ἀλλότριος. Ἡρόδοτος δὲ λέγει καί, ὅτι ξένους οἱ Λάκωνες ἐκάλουν τοὺς βαρβάρους. γίνεται δὲ ἀπὸ μὲν τοῦ Ὀμηρικοῦ ξένου ἢ ξενία καὶ ὁ ξεινοδόκος καὶ τὸ ξενίζειν, ἀπὸ δὲ τοῦ λοιποῦ τὸ ἀποξενοῦσθαι. (η. 353) Τὸ δὲ ἐρρίγησι μέσος ἐστὶ

παρακείμενος τοῦ ῥιγῶ ῥιγῆσω, οὗ τὸ ἔρριγα, ἐξ οὗ τὸ 1.666 ἔρριγω. Ὅρα δ' ἐν τοῖς ῥηθεῖσι καί, ὅτι δῖον τὸν Ἀλέξανδρον φησιν ὁ Μενέλαος εἰπών· «δὸς τίσασθαι δῖον Ἀλέξανδρον» παιδεύοντος Ὀμήρου δεῖν τὸν σπουδαῖον ἄνδρα εὐλογητικὸν εἶναι ὡς τὰ πολλὰ καὶ μὴ σκωπτικὸν ἐν οἷς οὐ χρή. ἔχει δέ τι καὶ βαρύτητος ὁ λόγος, ὡς μὴ δεῖον ὄν τὸν δῖον ἄνδρα κακὰ ἐοργέναι. (η. 355–60) Ὅτι γενναίας βολῆς δόρατος φραστικὸν τὸ «ἀμπεπαλὼν προΐειδολιχόσκιον ἔγχος» καὶ βάλε κατ' ἀσπίδα, «διὰ μὲν ἀσπίδος ἦλθε φαινήσδ' ὄβριμον ἔγχος καὶ διὰ θώρηκος πολυδαίδαλου ἠρήρειστο, ἀντικρὺ δὲ παραίλαπάρην διάμησε χιτῶνα ἔγχος», ἦτοι ῥᾶον διέκοψε καὶ οἶον ἐθέρισε. Κυρίως γὰρ ἐπὶ θέρους τὸ ἀμᾶν, ὅθεν ἀμᾶσθαι τροπικῶς καὶ τὸ δρακὶ συνάγειν, ὡς τὸ «κόνιν ἐπαμησάμενος». (η. 359) Γίνεται δὲ ἡ λαπάρα, δι' ἧς ὁ κενεὼν δηλοῦται, παρὰ τὸ λάπτω, τὸ ἐκκενῶ, ὡς καὶ ὁ κενεὼν ἐκ τοῦ κενῶ, ὁ λαπαχθεῖστόπος καὶ κενὸς ὄστων. ὅτι δὲ ἐκ τοῦ λάπτω γίνεται καὶ τὸ ἀλαπάζω, προεῖρηται. [ἀπ' αὐτοῦ δὲ καὶ λάπαθος, φυτὸν εὐθετον εἰς γαστρὸς ὑπαγωγὴν.] (η. 362) Ὅτι ἀνασχόμενος οὐχ' ὁ ὑπομείνας, ὡς παρὰ τοῖς μεθ' Ὀμηρον, ἀλλ' ὁ ὑψοῦ τείνας τὴν χεῖρα. φησὶ γάρ· «ἐρυσάμενος ξίφος ἀργυρόηλον πλῆξεν ἀνασχόμενος κόρυθος φάλον». ἀλλαχοῦ δὲ ἐνεργητικῶς χεῖρας ἀνασχὼν φησιν ἐπὶ εὐχῇ καὶ χεῖρας ἀνέσχον. Φάλος δὲ κόρυθος ἀσπιδίσκιον, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ φανεῖται, ἡ ἀστερίσκος τις προμετωπίδιος, λευκὸς καὶ λαμπρὸς, ἐκ τοῦ φάλιον, τὸ λευκόν. αὐτὸ δὲ παρὰ τὸ φάειν λίαν, ὅθεν καὶ φαλακρός, ὁ τὸ κᾶρα φάλιος ἦτοι λαμπρός, ὡς καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα σκώπτει τις τὸν Ὀδυσσεῆα. καὶ πέτρα δὲ φαληριώσα παρὰ 1.667 Λυκόφρονι, ἡ λευκὴ νῆσος. καὶ κύματα παρ' Ὀμήρῳ φαληριόωντα, τὰ λευκά. (η. 362 ς.) Ὅτι ἐν τῷ «ἀμφὶ δ' ἄρ αὐτῷ ξίφος τριχθὰ τε καὶ τετραχθὰ διατρυφὲν ἔκπεσε χειρός» εἴποις ἂν σιδήρου θραυομένου ἀκούειν. τοιοῦτον γὰρ τινα ἤχον ἢ τῶν λέξεων ὑπηχεῖ τραχύτης ἐπίτηδες οὕτω φράζοντος τοῦ ποιητοῦ ὀνοματοποιίας τρόπῳ, ὡς περ αὖ πάλιν τούναντίον, ὡς καὶ προεγράφη, ἐν τῷ «μέγαν ἐλέλιξεν Ὀλυμπον», ἦγουν τὸν μέγαν ἐκίνησεν οὐρανόν, ἐπλεόνασε τῆτοῦ ἄλ λειότητι, ἵνα τῷ ἀπαραποδίστῳ τῆς κατὰ τὸ ἀμετάβολον φράσεως τὴν ὀξυκινήσιαν ἐμφάνῃ τοῦ οὐρανοῦ, ὃς λειότερον Ὀλυμπος λέγεται. (η. 363) Τὸ δὲ «τριχθὰ καὶ τετραχθὰ» ἐκ τοῦ τρίχα καὶ τοῦ τέτραχα γίνεται πλεονασμῷ τοῦ ἄθ δια τρυφωσίαν πλείονα, [ὃ δὲ γίνεται καὶ ἐπὶ τοῦ ὄχθος καὶ ὄχθη. καὶ ἐναυτοῖς γὰρ ἀπὸ τοῦ ἐξέχειν γενομένοις πλεονασμὸς τοῦ ἄθ ἐστίν, ὡς καὶ ἐν τῷ εὐνοχθεῖν κατὰ τινος, ὃ παρ' Ἡσιόδῳ κεῖται, καὶ ἐν τῷ χθών, χθονός.] ὀξύνεται δὲ, ὡς τὸ δηθά. Τὸ δὲ διατρυφὲν ἐκ τοῦ θρύπτω γίνεται, ὀνοματοποιοιμένου ῥήματος, καὶ ἔστι μετοχὴ δευτέρου παθητικοῦ ἀορίστου. ἐντεῦθεν δὲ καὶ τὸ τρύφος παρήκται, ἔτι δὲ καὶ ἡ τρυφή, ὡς τὸν σπαταλῶντα θρύπτουσα. Ὅρα δέ, ὡς δυστυχοῦντα τὸν Μενέλαον ἐνταῦθα ποιεῖ Ὀμηρος, οὐ μόνον ὅτι τοῦ πρώτος βαλεῖν ἀπέτυχεν, ἀλλὰ καὶ ὅτι τὸ ἔγχος ἐτώσιον ἀφῆκε, καὶ τῆ θραύσειδὲ τοῦ ξίφους καὶ τῆ φυγῆ τοῦ Πάριδος. Ἀλεξάνδρῳ δὲ τὰ πλείω εὖ ἔτυχε. κάμπτεται γὰρ αὐτῷ ἡ αἰχμὴ καὶ τοῦτό γε μόνον οὐκ εὐτυχεῖ, τὰ δ' ἄλλα εὐεκέινω συμπίπτει. πρῶτός τε γὰρ βάλλει ἐκ τύχης κλήρου καὶ ἡ τρυφάλεια ἐλκομένου ῥήγνυται καὶ αὐτὸς διαφεύγει τὸν φόνον. ὃ δὲ μέγιστόν ἐστι τῷ μὲν ἀδικηθέντι εὐτύχημα, δυσδαιμονία δὲ τῷ ἄρπαγι, τοῦτο ἦν, ὅτι νικᾷ μὲν ὁ Μενέλαος, ἠττᾶται δὲ ὁ Ἀλέξανδρος. διδάσκει δὲ καὶ ἐν τούτοις ὁ ποιητὴς τὸ ἐν τοῖς πρακτέοις ἀνώμαλον. (η. 365–8) Ὅτι ἔτοιμοι πρὸς βλασφημίαν οἰδυστυχοῦντες. Μενέλαος οὖν οὐκ εὐτυχῶν ἐνταῦθα φησὶ· «Ζεῦ πάτερ, οὗ τις σεῖο θεῶν ὀλωότερος ἄλλος ἢ τ' ἐφάμην τίσασθαι Ἀλέξανδρον κακότητος, νῦν 1.668 δέ μοι ἐν χεῖρεσσιν ἄγη ξίφος» καὶ ἐξῆς. οὐκ ἀπαιδευτῶς δὲ ὁ βασιλεὺς λαλεῖ, ἀλλ' εὐσεβῶς, ὡς χρεῶν ὄν δυσπραγεῖν τὸν κακόν. (η. 365) Ἰστέον δέ, ὅτι τὸ ὀλωότερος θεῶν

ἀντὶ τοῦ ὀλοὸς ἐν θεοῖς. ἐνταῦθα γὰρ ἡ σύγκρισις ἀντὶ ἀπλοῦνοεῖται, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ. (ἡ. 366) Τὸ δὲ «τίσασθαι Ἀλέξανδρον κακότητος», ἤγουν ἔνεκεν τῆς κακίας, Ἀττικὴν ἔχει ἔλλειψιν. πλεονάζουσι δὲ οἱ μεθ' Ὀμηρον τῷ τοιοῦτῳ σχήματι, ὁποῖον καὶ τὸ «θαυμάσαι δίκαιον Ἴσοκράτην τῆς τέχνης». (ἡ. 367) Τὸ δὲ ἄγη Ἀττικοὶ ἔαγη φασίν. [Ἰστέον δέ, ὅτι τὸ «ἦ τ' ἐφάμην τίσασθαι» καὶ ἐξῆς, ἀφελοῦς ἰδέας ἐστίν· ἀπλοϊκοῦ γὰρ ἦθους μέμφεσθαι τὸ θεῖον, ὅτι μὴ γέγονεν ὅπερ τις ἔφατο.] (ἡ. 367 ς.) Ὅτι ἀποτυχίαν φράζων ἀφέσεως ἔγχους περιφραστικώτερον φησιν· «ἐκ δέ μοι ἔγχος ἦϊχθη παλάμη φινέτωσιον», εἶτα στενοχωρῶν τὴν περίφρασιν φησιν· «οὐδ' ἔβαλόν μιν». ταυτὸν γὰρ τοῦτο πρὸς τὸ «ἐξῆϊχθη παλάμης ἔγχος ἐτώσιον». (ἡ. 369 ς.) Ὅτι ἐπαΐξασθό Μενέλαος κόρυθος λάβεν ἵπποδασειῆς, εἶλκε δ' ἐπιστρέψας μετ' εὐκνήμιδας Ἀχαιοὺς τὸν Πάριν, λίαν ἀγγινοῦστατα ἐν ἀπόροις εὐπορήσας καὶ μηχανήνευτυχῶς ἐξευρηκῶς κατὰ τοῦ ἐχθροῦ. Ὅρα γὰρ, ὡς ἐζώγησεν οἶον αὐτὸν ὁ Μενέλαος καὶ περιγέγονεν ἂν καὶ εἰς τέλος ἐκείνου κατὰ κράτος, εἰ μὴ τὰ τῆς ἱστορίας ἐκώλυε. νῦν δὲ ἡ διασκευὴ μέχρι τοῦ εἰκότος προχωρήσασα ἠττηθῆναι μὲν ἐκεῖνον ποιεῖ καὶ οὕτω καταισχύνει, οὐ μὴν τολμᾷ καὶ τὴν ἐκείνου ἀναίρεσιν. (ἡ. 369) Ὅρα δὲ καί, ὅτι τὸ ἵπποδασειῆς κόρυθος λαβεῖν, ἤγουν ἄψασθαι, ὡς ἐπὶ τριχῶν κεφαλῆς εἴρηται, καὶ ἔστιν ἀστεῖα ἢ περιπέτεια, εἰ ἀπὸ τοιοῦτου ὄπλου ὁ Πάρις κινδυνεύει, καὶ ἴσως διὰ τοῦτο κρείττων ἢ ἀπλῆ περικεφαλαία τῆς τριχωτῆς. ὁποῖω δὲ τινὶ λόγῳ καὶ οἱ Κουρήτες ἐπετηδεύσαντο κουράν, ἵνα μὴ λαμβάνωνται τῶν τριχῶν αὐτῶν οἱ πολέμιοι. (ἡ. 371 ς.) Ὅτι ἤγχευ ἐλκόμενον τὸν Ἀλέξανδρον πολύκεστος ἰμάς ἀπαλὴν ὑπὸ δειρῆν. εἶτα ἐφερμηνεύων Ὀμηρος, εἰς τί τῷ Ἀλεξάνδρῳ ἐχρησίμευεν ὁ τοιοῦτος ἰμάς, φησίν· «ὅς οἱ ὑπ' ἀνθερεῶνος ὀχεὺς τέτατο τρυφαλείης». ἀστεῖως δὲ ταῦτα πλάττει ὁ ποιητὴς σκώπτων τὸν Ἀλέξανδρον. ἰμάντι τε γὰρ αὐτὸν ποιεῖ ἐλκόμενον κατὰ τοὺς αἰχμαλώτους καὶ τὴν αὐτοῦ δειρῆν ἀπαλὴν λέγει ὡς ἂν εἰ καὶ γυναικός. καὶ ἄλλως δὲ κεστῷ ἄγχεται ὡς θεράπων Ἀφροδίτης, ἥς φόρημα κεστός, ὡς ἀλλαχοῦ λεχθήσεται. Ἰστέον δέ, ὅτι, ὡς περ κεστός ὁ κεντητός καὶ ποικίλος, 1.669 οὕτω πολύκεστος ὁ πολυκέντητος καὶ πολυποίκιλτος, ὅπερ καὶ τοῦ ῥαγῆναι τὸν ἰμάντα αἴτιον γέγονεν. εἰ γὰρ καὶ βοὸς ἦν «ἴφι κταμένοιο», ἤγουν σφαγέντος ἐν νεότητι καὶ ἰσχυῖ, ἀλλὰ διὰ τὸ πολυκέντητον καὶ οὕτω πολυδιαίρετον ἔτοιμος ἦν εἰς ῥῆξιν. διὸ ἡ φίλη τῷ Πάριδι Ἀφροδίτῃ ἔρρηξε τὸν ῥηθέντα ἰμάντα, «κείνη δὲ τρυφάλεια ἄμ' ἔσπετο χεῖρὶ παχείη». Ἔτι ἰστέον καί, ὅτι τὸ μὲν ἰμάς προσηγορικόν ἐστίν, ἐπίθετον δὲ αὐτοῦ τὸ πολύκεστος, ὥστε καί, ὅταν εἴπη κεστός, ἐπίθετόν ἐστιν ἰμάντος τὸ ὄνομα λείποντος τοῦ προσηγορικοῦ, καθὰ καὶ ἐπὶ ἄλλων πολλῶν γίνεται. ὡς περ καὶ ἐνταῦθα ἡ τρυφάλεια περικεφαλαίας οὕσα ἐπίθετον ἀντὶ αὐτῆς ἐκείνης λαμβάνεται. παρὰ τὸ κέντω δέ, φασί, βαρύτονον ἢ παρὰ τὸ κεντῶ γίνεται ὁ ῥηθεὶς πολύκεστος διὰ τὸ πολυρραφῆς εἶναι, ὡς περ καὶ παρὰ τὸ ἔω, τὸ πληρῶ, ἐστός καὶ μεστός ὁ πλήρης. τὸν δὲ γε τῆς Ἀφροδίτης κεστόν καὶ παρὰ τὸ κάζω, τὸ κοσμῶ, ἐτυμολογοῦσιν οἱ παλαιοί. [εἰ δὲ καὶ ἐκεῖνος ἐκ τοῦ κεντεῖν παρήκται, ὅμως ἀπλῶς ἐστὶ κεντητός, οὐ μὴν πολύκεστος οὕτω κατὰ τὸν τοῦ Πάριδος.] (ἡ. 372) Ὅρα δὲ καί, ὡς τὸν ἀνθερεῶνα σαφῶς ὑπέγραψεν. ὅπου γὰρ ὁ τῆς περικεφαλαίας ὑποτέταται ὀχεὺς, ἐκεῖ ἐστὶν ὀνθερεῶν. καὶ ἄλλως δὲ εἰπεῖν, ἐρμηνεύων τὴν ἀπαλὴν δειρῆν ἐπάγει τὸ «ὑπ' ἀνθερεῶνος», ὡς ταυτὸν ὃν εἰπεῖν ἀνθερεῶνα καὶ δειρῆν ἀπαλὴν. καὶ ἴσως τοῦτο ἐστίν, ὅπερ φησὶν ἀλλαχοῦ «ἀπαλοῖο δι' αὐχένος». [Ἰστέον δέ, ὅτι τοῦ ὑπ' ἀνθερεῶνος, ἤγουν ὑποκάτω τοῦ ἀνθερεῶνος, ὑπ' ἀνθερεῶνα ἢ κοινή φράζει.] Ὅχεὺς δὲ οὐ μόνον ἐπὶ μοχλοῦ θύρας, ὡς ἀλλαχοῦ, ἀλλ' ἰδοὺ καὶ ἰμάς, ὁ συνεκτικὸς τῆς περικεφαλαίας, [ἀπὸ τοῦ ἔχειν παρηγμένος, ὅθεν καὶ τὸ τῆς ἀσπίδος ὄχανον.] Τῶν δὲ περικεφαλαίων αἱ μὲν

ἄφαλοι, ὡς αὐτός που λέγει ὀποιοῦν, αἱ δὲ φαλωταί, ἦτοι ἔχουσαι φάλον, ὡς καὶ ἡ τοῦ Πάριδος, ἔφηγοῦν, ὅτι ἔπληξε Μενέλαος κόρυθος φάλον, τὴν δ' αὐτὴν καὶ τρυφάλειαν λέγει ἄρτι, ὡς τρεῖς φάλους ἔχουσαν. ἐρεῖ δὲ πού τινα καὶ ἀμφίφαλον καὶ τετράφαλον. Σκοπητέον δὲ καί, ὅτι ἐν μὲν τῷ δίφρος τροπὴ τοῦ ὕδιχρόνου γέγονεν εἰς τὸ ὕδι, ἐν δὲ τῷ τρυφάλεια ἔμπαλιν ἔχει ἡ τοῦ διχρόνου τροπὴ. (η. 373–81) Σημείωσαι 1.670 δὲ καί, ὅτι ἔθους ὄντος τῷ ποιητῇ ταῖς δυσλύτοις περιπετεῖαις τῶν ἱστορουμένων ἐπεισάγειν ποτὲ καὶ θεούς, ὡς οἶον ἀπὸ μηχανῆς τινος τραγικῆς, πεποίηται τοῦτο καὶ νῦν. ἐπεὶ γὰρ ἔλκεται ὁ Πάρις καὶ κίνδυνός ἐστιν αἰχμάλωτον ἀπαχθῆναι αὐτόν, τοῦτο δὲ παρὰ τὴν τῆς ἱστορίας ἐστὶν ἀλήθειαν, λύει θεραπεύων τὸ κινδυνῶδες ὁ ποιητὴς ἐπεισοδίῳ θεοῦ· φησὶ γάρ· «καὶ νῦν κεν εἴρυσέντε», ὃ ἐστὶν εἴλκυσεν ἂν τὸν Πάριν ὁ Μενέλαος, «καὶ ἄσπετον ἦρατο κῦδος, εἰ μὴ ἂρ ὄξυ νόησεν» ἢ Ἀφροδίτη, «ἢ οἱ ῥῆξεν ἱμᾶντα βοὸς Ἴφι», ὡς ἐρρέθη, «κταμένοιο», εἶτα καὶ «ἐξήρπαξε ῥεῖα μάλα ὡς τε θεός, ἐκάλυψε δὲ ἡέρι πολλῆ». καί τοῦτο μὲν τοῦ μύθου, ἡ δὲ καθ' ἱστορίαν ἀλληγορία βούλεται συνωμότας τινὰ ζεταίρους ἡλικιώτας τῷ Ἀλεξάνδρῳ συνασπίσαντας λάθρα ὡς ἐν ἡέρι, ἡγουν ἄορασίᾳ, ἐκ μέσου θεῖναι αὐτὸν συνεπιλαβομένης Ἀφροδίτης, ὃ ἐστὶ τοῦ περιτὴν Ἑλένην ἐπαφροδίτου κοινοῦ φίλτρον καὶ ἱμέρου. διὸ καὶ ἔκπαγλα φιλεῖναυτὴν ἢ Ἀφροδίτη λέγεται, ὡς πολὺ τὸ ἐπαφρόδιτον ἔχουσαν, ὧ καὶ οἱ δημογέροντες κηλούμενοι ἔλεγον οὐ νεμεσητὸν τοιῆδε ἀμφὶ γυναικὶ μάχεσθαι. ὡς εἰμὴ τοῦτο ἦν, τί ἐκώλυεν ἔχθραν μέσον τεθῆναι Τρώων καὶ Ἀχαιῶν Ἀφροδίτης χόλω κατὰ τὴν ἐκείνης ἀπειλὴν καὶ οὕτω τὴν Ἑλένην κακὸν τι παθεῖν ὀλομένην κακὸν οἶτον; ὃ καὶ αὐτὴ δεδοικυῖα τοὺς τε πενθεροὺς κολακεύει καὶ τὸν Πάριν καὶ τὸν Ἐκτορα καὶ ἑαυτὴν ὑβρίζει τὸ μέλλον καταδοκοῦσα καὶ ἐπισπωμένη ἔλεον. (η. 375) Ῥῆξαι δὲ τὸ βίᾳ ἐλκυσμοῦ διακόψαι τὸ συνεχές, ὡς καὶ ἐνταῦθα ῥήγνυται ὁ ἱμᾶς τῆς τρυφαλείας τοῦ Ἀλεξάνδρου, οὐ μὴν λύεται ἀνακάμψει δεσμοῦ· ὄξυτης γὰρ ἔδει τῷ πράγματι. τοιοῦτον δὲ ἡ ῥῆξις ἀχρόνωσος οἶον γινομένη. διὸ καὶ ὄξυ νόησασα ἢ Ἀφροδίτη ἔρρηξεν ὄξυχειρίᾳ χρῆσαμένη. (η. 376) Κενὴ δὲ τρυφάλεια ἢ μηκέτι ἐντὸς ἔχουσα τὴν τοῦ Πάριδος κεφαλὴν. Τὸ δὲ ἔσπετο γλυκέως ἐρρέθη, ὡς εἴπερ ἔμψυχος ἦν ἡ τρυφάλεια. καὶ 1.671 ἔστι τοῦτο ἀρχὴ τοῦ εἰπεῖν τῶν τινὰ σοφῶν γλυκέως ὕστερον, ὡς ἡ τοῦ νεκροῦ χεῖρ ἐπηκολούθησε. Χεῖρα δὲ παχεῖαν τὴν τοῦ Μενελάου δεόντως νῦν λέγει διὰ τὸ τοιαῦτα εἶναι τοῖς ἀνδρικοῖς τὰ ἀκρωτήρια. ἐν μέντοι τῇ Ὀδυσσεΐα παχεῖαν χεῖρα τῆς Πηνελόπης κατὰ τὸ παρέλκον φησὶ καί, ὡς οἱ παλαιοὶ λέγουσι, κατὰ ἀκυρολεξίαν, εἰ μὴ ἄρα ὡς καὶ ἐκείνης δαΐφρονος. (η. 381) Ἡέρα δὲ τὴν σκότωσιν εἶτ' οὖν τὸν ἀφώτιστον ἀέρα μυριαχοῦ κατὰ θηλυκὸν γένος φησίν. οὕτω δὲ καὶ τὴν αἰθέρα λέγει. (η. 378) Ὅτι ἔρριπεν ἐπιδινήσας τὴν Ἀλεξάνδρου περικεφαλαίαν εἰς τοὺς Ἀχαιοὺς Μενέλαος, λάφυρον οἶον ἐξ ἐκείνου ταύτην κερδάνας. κατὰ δὲ τοὺς παλαιούς καὶ εἰδωλὸν τι Ἀλεξάνδρου τοῖς τε θεωμένοις τότε τοῖς τε ὕστερον ἀκρωμένοις καταλείπει τριχῆ περιγεγόμενος αὐτοῦ δόρατιτε καὶ ξίφει καὶ τρίτον αἰχμαλωσίᾳ, τῇ διὰ τῆς περικεφαλαίας. εἴ τι γάρθυμουμένοις παραπέση, τοῦτο, φασίν, ὄπλον ἐστὶν ἀχορηγῆτου θυμοῦ. Τὸ δὲ ἐπιδινήσας ἀντὶ τοῦ δίκην δίνου, ὃ ἐστὶ τὸρνον, ἀφεις φέρεσθαι. χρῆσις δὲ τοῦ δίνου καὶ παρὰ τῷ Κωμικῷ. ἐκεῖθεν δὲ καὶ θηλυκὸν ἢ δίνη. (η. 382) Ὅτι τὸν τοῦ Ἀλεξάνδρου θάλαμον ἀνδρὸς τρυφεροῦ εὐώδεα λέγει καὶ κηῶντα, ὃ ἐστὶ τεθυμιαμένον, παρὰ τὸ κῆαι, ἡγουν καῦσαι καὶ θυμιάσαι. προῖων δὲ καὶ δόμον αὐτοῦ περικαλλέα ἐρεῖ καὶ ὑπόροφον θάλαμον. Ἰστέον δὲ, ὅτι τὸ κηῶντιδύναται καὶ λόγῳ σαφηνείας κεῖσθαι, ἵνα ἦ τὸ «θαλάμῳ εὐώδεϊ κηῶντι» ταύτῳ τῷ εὐώδιαν ἔχοντι, οὐκ ἐξ ἀνθέων ἢ μύρων, ἀλλ' ἐκ τῶν ἐν αὐτῷ καιομένων εὐοδμιῶν. Τὸ δὲ κηῶεις, ὡς καὶ ἐτέρωθι κεῖται, ἐκτείνει

τὴν παραλήγουσαν διὰ τὴν εἰς μέτρον εὐχρηστίαν ὡς τὸ εὐρώεις καὶ κητώεις καὶ ὠτώεις καὶ ὅσα ἄλλα μακρὰν ἔχει τὴν προπαραλήγουσαν. ἔνθα μέντοι αὐτὴ βραχεῖα, ἐκεῖ ὁμοία καὶ ἡ παραλήγουσα, ὡς δηλοῖ τὸ ἠερόεις, ἡμερόεις, σκίοεις, ἐρόεις, κερόεις, γλαγόεις, οὐατόεις. (η. 383 ς.) Ὅτι περὶ τὸ Τρωϊκὸν τεῖχος 1.672 πολλαὶ γυναῖκες ἐν τῷ τῆς μονομαχίας ἴσταντο καιρῷ κατὰ ἔθος τὸ καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς που δηλωθησόμενον, ὧ κατακολουθοῦσα καὶ ἡ Ἑλένη ἐξῆλθε. φησὶ γοῦν·»τὴν δ' ἐκίχανε πύργῳ ἐφ' ὑψηλῷ, περὶ δὲ Τρωαὶ ἄλις ἦσαν». (η. 385) Ὅτι ὀεάνος κυρίως πέπλου ἦτοι γυναικεῖου φορήματός ἐστιν ἐπίθετον ἀπὸ τοῦ ἔω, τὸ ἐνδύω, ἐξ οὗ καὶ τὸ εἶμα, ἵνα δηλοῖ τὸν ἄξιον τοῦ ἐνδύεσθαι. ὡς περὶ δὲ πολλὰ καὶ ἄλλα ἐπίθετα ἀντ' αὐτῶν ἐκείνων λαμβάνεται τῶν προσηγορικῶν, οἷς ἐπιτίθεται, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ εἴρηται, οὕτω καὶ τοῦτο. καθάπερ γὰρ ξυστὸν κατὰ μόνασαυτὸ τὸ ξεστὸν δόρυ, οὗ ὡς ξεομένου ἐπίθετόν ἐστι τὸ ξυστόν, καὶ ἡμέραιδίως αὐτὴ ἡ κατ' ἐπίθετον ἡμέρα ἠώς, ἡ γοῦν ἡ πραεῖα καὶ ἀντίθετος τῆ ἀπὸ τοῦ δεδιέναι γινομένη δειδία, ὡς ἀπὸ ἀρσενικοῦ τοῦ ἡμερος, καὶ διπλὴ αὐτὴ ἡ διπλῆ χλαῖνα, καὶ βροτὸς αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος, οὗ ὡς ῥευστοῦ ἐπίθετον τὸ βροτὸς κατὰ τὸ βροτοὶ ἄνδρες, καὶ ἀήτης αὐτὸς ὁ ἄνεμος, ὁ ἄλλως κυρίως τῷ ἀνέμῳ συνδυαζόμενος ἐπιθετικῶς, ὡς δηλοῖ καὶ Ἡσίοδος ἀήτας λέγων ἀνέμου ἦτοι πνοάς, καὶ τέτρωρον αὐτὸ τὸ τέθριππον, οὗ ἐντελὲς τὸ τέθριππον ἄρμα, ὡς δηλοῖ καὶ Εὐριπίδης τέτρωρον ὄχον εἰπὼν, καὶ δάκος δὲ καὶ δάκετον τὸ θηρίον, οὗ τὸ πλῆρες δάκετον θηρίου, ὡς δηλοῖ ὁ αὐτὸς ἐν τῷ «ἄφθογγα δάκη θηρῶν», καὶ ἡπειρος αὐτὴ γῆ, ἥ ἐντέλεια τὸ «ἐπ' ἀπείρου γᾶς ἔβη», τουτέστιν ὠρμίσθη, ὡς ὁ αὐτὸς φησὶ. καθὰ οὖν ταῦτα, οὕτω καὶ ἑάνος ἰδικῶς ὁ κατὰ συνδυασμὸν 1.673 ἑάνος πέπλος. φησὶ γοῦν· «νεκταρέου ἑάνου ἐτίναξε λαβοῦσα», ἦτοι τοῦ θείου πέπλου λαβομένη, διεσάλευσε τὴν Ἑλένην, ἵνα ἐπιστραφῆ. παρακατιῶν δὲ ἑάνον ἀργῆτα φαεινὸν ἐρεῖ, ὅθεν μάλιστα δῆλον, ὅτι τὸ ἑάνος, εἰ καὶ ἐπίθετόν ἐστιν, ἀλλ' ὡς αὐτόχρημα πέπλος λαμβάνεται προσηγορικῶς. οὐδέποτε γὰρ ὁμοῦ δύο ἐπίθετα, πολλῶ δὲ πλέον οὐδὲ τρία κείνται χωρὶς κυρίου ἢ προσηγορικοῦ. Ἔστι δὲ νεκτάρειος νῦν τροπικῶς ὁ θεῖος ἀπὸ τοῦ πολλαχοῦ δηλουμένου νέκταρος, ὡς ἀπὸ ἀμβροσίας ὁ ἀμβρόσιος, καὶ ἀπελεύσει τοῦ ἑνεκτάρους. Ἀργῆς δὲ ἑάνος, ὡς περὶ καὶ κεραυνός, ὁ λευκός. ἀργὸν γὰρ τὸ λευκόν. ὅθεν καὶ ἐπάργεμον πάθος ὀφθαλμοῦ, τὸ κοινῶς λεγόμενον λεύκωμα, ὡς που καὶ Αἰσχύλος παραδηλοῖ. Φαεινός δὲ ὁ λεπτός, ὡς καὶ μάλιστα λέγεται φαεινὴ. ἴσως δὲ καὶ ἐφερμηνευτικόν ἐστιν τοῦ ἀργῆς, ἵνα καὶ αὐτὸ δηλοῖ τὸν λευκὸν καὶ διαφανῆ. ὅτι δὲ καὶ κασσιτέρου ἐπίθετον ὁ ἑάνος, ἀλλαχοῦ φανήσεται. (η. 388) Ὅτι τὸ ἀσκεῖν ἐπὶ ἐπιμελείας τῆς διὰ χειρῶν ὁ ποιητὴς τίθησι, οἷον «ἦσκει ἔρια» καὶ «πτύξασα καὶ ἀσκήσασα χιτῶνα». καὶ νῆμα δὲ που ἀσκητὸν λέγει. ταῦτόν δὲ τὸ κομεῖν καὶ τὸ ἀσκεῖν. διὸ εἰπὼν συνθέτως γραῖάν τινα εἰροκόμον, εἶτα κατὰ διάλυσιν Ἰωνικὴν ἐφερμηνεύων αὐτήν, [ἵνα μὴ νοήσῃ τις ἴσως εἰροκόμον, τὴν εἴρουσαν κόμας ἦτοι πλέκουσαν τρίχας,] φησὶν· «ἢ οἱ ἦσκειν εἶρια καλά», ὡς ταῦτόν ὃν εἰπεῖν εἶρια κομεῖν καὶ ἀσκεῖν. Ἰστέον δὲ, ὅτι τὸ «ἦσκειν εἶρια» μετὰ τοῦ ἑν γράφουσιν οἱ παλαιοὶ καὶ μετὰ τὴν συναίρεσιν τοῦ ἦσκει. δοκεῖ δὲ Ἰωνικῶς οὕτω λέγεσθαι, ὡς καὶ ἐτέρωθι ἔσται δῆλον. [Μάλιστα δὲ αὐτὸ καὶ τὰ κατ' αὐτὸ διευκρίνηται ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσειαν, ὅπου περὶ τοῦ «ἦν» τρίτου προσώπου ἐγράφη ἐν τοῖς κατὰ τὸν μνηστήρα Κτήσιππον.] 1.674 Τὸ δὲ εἶριον Ὅμηρος μὲν προπαροξύνει ὁμοίως τῷ λείριον, οἱ δὲ ὕστερον παροξύνουσι πρὸς ἀναλογίαν ἐτέρων παροξυτόνων δακτυλικῶν λέξεων, ἵνα ἦ, ὡς τεῖχος τειχίον, οὕτως εἶρος εἰρίον. καλά δὲ ἔρια πρὸς διαστολήν τῶν μὴ ἀξίων ἀσκήσεως. ὅτι δὲ διαφορὰ ἐστὶν ἐρίων καὶ τριχῶν, δηλοῖ καὶ ὁ Στράβων σαφέστατα. ὠμολόγηται δὲ καὶ ἄλλως εὐγενέστερα τριχῶν εἶναι τὰ ἔρια

εἰζένδύσεως μεταχείρισιν, [ὡς δηλοῖ καὶ τὸ τῆς ἐρέας καλόν.] (η. 390) Ὅτι τὸ «βάσκ' ἴθι» ἐνταῦθα «δεῦρ' ἴθι» λέγει ὁ ποιητὴς εἰπὼν «δεῦρ' ἴθι, Ἀλέξανδρόςσε καλεῖ». (η. 391 ς.) Ὅτι τὸ «κεῖνος ὃ γ' ἐν θαλάμῳ καὶ δινωτοῖσι λέχεσσι, κάλλεϊ τε στίλβων καὶ εἵμασι» νυμφίῳ ἢ ἄλλως τρυφῶντι ἀνδρὶ ἐπιλεχθήσεται. Δινωτοῖς δὲ λέγει τοῖς τορνωτοῖς, δῖνος γὰρ ὁ τόρνος, ἔξ οὗ μεταφορικῶς καίουρανοῦ δῖνος παρὰ τῷ Κωμικῷ. ὅτι δὲ διχῶς λέγεται καὶ δινῶ δινήσω καὶ δινῶδινῶσω, πρὸ ὀλίγων δεδήλωται. (η. 392-4) Τὸ δὲ ἐξῆς «οὐδ' ἂν εἴποις ἀνδρὶ μαχεσσάμενον τόνδ' ἐλθεῖν, ἀλλὰ χορόνδε ἔρχεσθαι, ἢ ἐ χοροῖο νέον λήξαντα καθίζειν» παρωδηθήσεται μὲν καὶ αὐτὸ εἰς ἄνδρα τρυφῆς κάτοχον. κωμῶδε δὲ τῶν τρυφερῶν Ἀλέξανδρον, ὃς οὐ λυπεῖται ὡς ἡττημένος, ἀλλὰ ἐρᾷ ὡς χορευτῆς, μικρόν τι τάχα ἐνιδρώσας τῇ μάχῃ ὡς καὶ ὁ χορευτῆς τῷ χορῷ, ἔνθα πρέπον ἐστίν, ὡς εἰκός, καὶ τὸ στίλβειν κάλλεϊ καὶ εἵμασι. τοιοῦτοι δὲ καὶ οἱ λοιποὶ ῥηθήσονται που Πριαμίδαι· «ψευσταί τ' ὀρχησταί τε χοροτυπίαις ἄριστοι». ἔνθα ὅρα τὸ ψεῦσαι ταῦτον ὃν τῷ ἡπεροπευταί, ὁποῖος πρὸ τούτου ἐρρέθη Ἀλέξανδρος. [Χορὸς δὲ νῦν οὔτε τὸ χορευτικὸν πλῆθος, οὐδὲ μὴν ὑποκείμενος τοῖς τοιούτοις τόπος κατὰ τὸ «πέπληγον δὲ χορὸν θεῖον ποσίν», ἀλλὰ μάλιστα τὸ κατὰ τοὺς τοιούτους χοροὺς ἔργον, ὅπερ ἐστὶ τὸ χορεύειν.] Σημείωσαι δὲ καὶ νῦν τὸ καθίζειν ἀντὶ τοῦ καθέζεσθαι ληφθέν, ὡς καὶ μετ' ὀλίγα ἐν τῷ «ἔνθα κάθιζεν Ἑλένη», ἀντὶ τοῦ ἐκάθητο. ὥστε καὶ αὐτοπαθὲς ῥήμα ἐστὶ ποτε, ὡς καὶ προεῖρηται, τὸ καθίζειν καὶ οὐκ ἀναγκαίως ἀεὶ δηλοῖ τὴν εἰς ἄλλον ἐνέργειαν, οἷον ἐκάθισεν ὁ δεῖνα ἐπὶ θρόνου βασιλικοῦ τὸν δεῖνα, καὶ ὡς ὁ ποιητὴς πρὸ μικροῦ ἔφη «ἄλλους μὲν κάθισον». [Ἰστέον δέ, ὅτι τὰ ὑπὸ τῆς μαστροποῦ Ἀφροδίτης, ὡς ἐρρέθη, λαληθέντα τῇ Ἑλένῃ οὐ μόνον εὐδοοῦσι τὴν μετ' ὀλίγα κεισομένην φιλοτήσιον εὐνήν τοῦ Πάριδος ὡς κάλλεϊ στίλβοντος καὶ τῆς Ἑλένης, ἀλλὰ καὶ τῇ μυθικῇ ἀρπαγῇ τοῦ Πάριδος ἐκ μέσου μονομαχίου οἰκείου. ἢ γὰρ θείως ἀρπάξασα εἶχε δῆθεν διαθέσθαι τὸν Πάριν καλὸν καὶ λαμπρόν, ὡς εἰ καὶ ἐκ πανηγύρεως ἐπανήλθεν.] (η. 396 ς.) Ὅτι τὸ «περικαλλέα 1.675 δειρὴν στήθεά θ' ἱμερόεντα καὶ ὄμματα μαρμαίροντα» περὶ Ἀφροδίτης μὲν λέγεται, ἔστι δὲ καὶ ἀπλῶς γυναικὸς καλῆς ἔπαινος. κεκαλλώπισται δὲ τὸ ῥητὸν ἐπίτηδες παρίσοις τρισίν, ὡς πανηγυρικόν. (η. 399) Ὅτι ψεκτικὸν ἀπατητικῆς γυναικὸς τὸ «δαιμονίη, τί με ταῦτα λιλαίαι ἡπεροπεύειν;» Ἑλένη δὲ τοῦτο πρὸς τὴν μυθικὴν Ἀφροδίτην λαλεῖ μαστροπεύουσαν αὐτῇ χάριν Ἀλεξάνδρου. ἔνθα δηλοῖ ὁ ποιητὴς καί, ὡς ἡδύνατό τις πλάσαι τὴν Ἑλένην, ὡς περὶ εἰς Τροίαν, οὕτω καὶ ἀλλαχοῦ ἐκεῖθεν ἀρπαγεῖσαν ἢ ἀπαχθεῖσαν. (η. 400 ς.) Ἐπάγει γὰρ ἢ Ἑλένη «ἢ πῆ με προτέρων», ἢτοι τῶν προσωτέρω, «πολίων ἄξεις, ἢ Φρυγίης ἢ Μηονίης ἐρατεινῆς, εἴ τίς που κάκεῖθι» καὶ ἐξῆς. [Ἰστέον δέ, ὅτι γράφεται καὶ «ἢ πῆ με προτέρω», δίχα τοῦ νῦν, καὶ δηλοῖ τὸ πορρωτέρω πουτῶν Φρυγιακῶν πόλεων.] (η. 401) Φρυγίας δὲ μέμνηται κἀνταῦθα τῆς πορρωτέρω καὶ μεγάλης, οὐ μὴν τῆς μικρᾶς, περὶ ἣν καὶ ἡ Τροία, ἢ τὴν Ἑλένην ἄρτι ἔχουσα. Μηονίην δὲ καὶ νῦν τὴν Λυδίαν λέγει, ἢ δ' αὐτὴ καὶ Μαίονία ἐλέγετο ἀπὸ τινος Μαίονος ἢ Μήονος, ὡς καὶ ἐν τῷ Καταλόγῳ ἐρρέθη. ἐρατεινὴν δέ φησιν αὐτὴν διὰ τὸ τῆς χώρας εὐδαιμον, ὃ καὶ ὁ Περιγητῆς ἱστορεῖ. καὶ τὴν Λακεδαίμονα δὲ μετ' ὀλίγα ἐρατεινὴν ὁ Πάρις ἐρεῖ, οὐ μόνον διότι εὐδαίμων ἢ Λακεδαίμων, ὡς προεῖρηται, ἀλλὰ καὶ διότι τὴν ἀξιέραστον Ἑλένην ἤνεγκεν. (η. 402) Ὅτι φανερώς ἐνταῦθα τὸ φίλος ὁ ποιητὴς οὐ συγγενικῶς ἀλλὰ κατὰ κοινὴν συνήθειαν λέγει ἐν τῷ «εἴ τίς τοι κάκεῖ φίλος μερόπων ἀνθρώπων», ἢ γουν ἐὰν καὶ ἐκεῖ, ὃ Ἀφροδίτη, φιλητῶς ἔχῃς τινὶ Φρυγίῃ ἢ Μήονι, ὡς ἐνταῦθα τῷ Τρωτὶ Ἀλεξάνδρῳ. ἑαυτὴν δὲ πῶς ἐν τούτοις ἢ Ἑλένη ἐπαινεῖ ὡς λαμπρὰν καὶ ἀξιέραστον, ἐὰν οὕτως αὐτὴν ἢ Ἀφροδίτη τοῖς φιλουμένοις διαπέμπηται, ὡς λόγου δηλονότι ἀξίαν δωρεάν. σεμνῶς δὲ

καὶ μαστροπείαν τῆς Ἀφροδίτης καταλαλεῖ. (η. 413–7) Ἐκείνη δὲ ἀντιλαλεῖ, ὅπερ καὶ πᾶς ἂν εἴπη παρωδήσας ὁ μεσιτεύσας μὲν φιλίαν, καταλύσαι δὲ αὐθις αὐτὴν μελετῶν· «μὴ μ' ἔρεθε, σχετλίη, μὴ χωσάμενος σε μεθείω, τὼς δέ σε ἀπεχθήρω, ὡς νῦν ἔκπαγλα ἐφίλησα· μέσσω δ' ἀμφοτέρων μητίσομαι ἔχθεα λυγρὰ, σὺ δέκεν κακὸν οἶτον ὄλῃαι». τῷ ὄντι γὰρ λεπτοτάτου μίτου, ὡς εἰπεῖν, τὰ κατ' αὐτὴν ἀπηώρητο τοῦ θεαῖς εἰς ὧπα εἰκέναι καὶ διὰ τοῦτο ἐπαφρόδιτος εἶναι, οὐδέπιλιπόντος, οὐκέτ' ἂν ἦν περιμάχητος κατὰ ζῆλον φιλόνεικον, ἄλλως τε καὶ ἐν 1.676 Τροία ὀλιγίστους ἔχουσα τοὺς φιλοῦντας, καθὰ ἐν τῇ ὠ' ῥαψωδίᾳ δηλοῦται, τυχὸν δὲ ὁμοίως καὶ παρὰ Ἑλλησιν. (η. 415) Ἰστέον δέ, ὅτι τοῦ τὼς, ἡγουν οὕτως, χρήσις καὶ παρὰ Σοφοκλεῖ ἐν τῷ «τὼς αὐτοσφαγεῖς ὀλοίατο». ἐκ δὲ τούτου ἀποβολῆ τοῦ τ γίνεται τὸ ὡς, ὀξυνόμενον καὶ αὐτὸ ὁμοίως τῷ καθῶς. (η. 404) Ὅτι καὶ ἐνταῦθα ἑαυτῆς ἡ Ἑλένη καταλέγει στυγερὴν ἑαυτὴν ἀποκαλοῦσα, ἡγουν μισητὴν ἢ φρικτὴν. ταῦτα γὰρ δηλοῖ καὶ τὸ στυγεῖν ῥῆμα, ὡς πολλαχοῦ φαίνεται. φησὶ γάρ· «οὐνεκα δὴ Μενέλαος νικήσας ἐθέλει στυγερὴν ἐμὲ οἴκαδε ἄγεσθαι». Ὅρα δέ, εἰ ταύτῃ στυγερὴν Ἑλένην εἰπεῖν καὶ ῥιγεδανὴν, καὶ εἶπερ ἐκ τῆς στυγερῆς πεπόρισται ἡ ῥιγεδανή. ἐπεὶ καὶ ἡ ἱστορουμένη πηγμαία Στυξ ψυχροτάτη παραδίδεται καὶ οἷα ποιεῖν ῥιγοῦν τὸν εἰσαυτὴν βάψαντα. [καὶ ἡ κατὰ τὸν μῦθον δὲ Πλουτώνειος Στυξ τῷ Ταρτάρω συγκατέψυκται, ἀφ' οὗ κατὰ τοὺς παλαιούς καὶ τὸ ταρταρίζειν ἐπὶ τῶν ἀγανρίγουντων λέγεται.] (η. 405–12) Ὅτι πιθανολογῶν ὁ ποιητὴς τὴν τῆς Ἑλένης ἄρτι ταχεῖαν ἄφιξιν εἰς τὸν Πάριν πλάττει αὐτὴν σφοδρῶς τῇ Ἀφροδίτῃ προσφερομένην κάκεινην αὐθις χολουμένην καὶ ἀπειλοῦσαν τὰ προσεχῶς ῥηθέντα, ἐφ' οἷς ἡ Ἑλένη θροηθεῖσα πείθεται ἀπελθεῖν ἔνθα καλεῖται. φησὶ γοῦν ἡ μὲν Ἑλένη οὕτω ἐπέκεινα τῶν προρηθέντων «τοῦνεκα δὴ νῦν δεῦρο δολοφρονέουσα παρέστης· ἦσο παρ' αὐτὸν ἰοῦσα, θεῶν δ' ἀπόειπε κελεύθους, μηδέ τι σοῖσι πόδεσσιν ὑποστρέψειας Ὀλυμπον, ἀλλ' αἰεὶ περὶ κείνον οἴζυε καὶ ἐφύλασσε, εἰς ὃ κέ σε ἡ ἄλοχον ποιήσεται ἢ ὃ γε δούλην. κείσε δ' ἐγὼν οὐκ εἶμι, νεμεσσητὸν δέ κεν εἶη, κείνου πορσυνέουσα λέχος· Τρωαὶ δέ μ' ὀπίσω πᾶσαι μωμήσονται· ἔχω δ' ἄχε' ἄκριτα θυμῷ». καὶ ταῦτα μὲν τὰ τῆς Ἑλένης. (η. 414–8) Ἡ δὲ Ἀφροδίτη χολωσαμένη «μὴ μ' ἔρεθε», φησὶ, «σχετλίη» καὶ ἐξῆς, ὡς προεγράπται. καὶ ὄρα, ὡς καὶ νέμεσιν ὑφορᾶται ἡ καλὴ Ἑλένη καὶ ἄχθεσθαι πολλὰ λέγει, ἐφ' οἷς κακῶς ἔπραξε, καὶ ὅτι νέμεσιν εἶναι ὑπογράφει τὸν ἐκ πάντων δίκαιον μῶμον. Τὸ δὲ δολοφρονεῖν ταύτῃ ἡπεροπεύειν, ὃ πρὸ βραχέων τῆς Ἀφροδίτης ἡ Ἑλένη κατηγορήσε. Τὸ δὲ «ἦσο παρ' αὐτὸν ἰοῦσα» καὶ τὸ «οἴζυε» μεμέρισται τὸ μὲν πρὸς τὸ «ἔως ἄλοχόν σε ποιήσεται», τὸ δὲ πρὸς τὸ «ἢ ὃ γε δούλην». ἀλόχου μὲν γὰρ τὸ παρακαθῆσθαι τῷ ἀνδρὶ, δούλης δὲ τὸ περὶ τὸν 1.677 δεσπότην οἰζύειν, ὃ ἐστὶ κακοπαθεῖν. (η. 406) Τὸ δὲ ἀπόειπε Ὀμηρος μὲν αἰτιατικῇ συντάσσει λαβῶν τὴν λέξιν ἀντὶ τοῦ ἀπόφαθι, ὃ δὲ γράψας «τάλαινα ἀπεῖπον ἄλγει» ἐπὶ ἑτεροῦ σημασινομένου τὴν λέξιν εἴληφε. (η. 407) Τὸ δὲ «μὴ πόδεσσιν ὑποστρέψειας Ὀλυμπον» διασαφητικόν ἐστὶ τοῦ «θεῶν ἀπόειπε κελεύθους», ὡσπερ καὶ τὸ φύλασσε τοῦ οἴζυε. [Ἔστι δ' ἐνταῦθα τὸ μὲν ὑποστρέψειας ἀντὶ προστακτικοῦ σχηματισθὲν ἀνομοίως τῷ ἦσο καὶ ἀπόειπε καὶ οἴζυε καὶ φύλασσε, διὰ ποικιλίαν φραστικὴν. Τὸ δὲ Ὀλυμπον ἐλλιπὲς προθέσεως, ἵνα ἦ εἰς Ὀλυμπον.] (η. 409) Τὸ δὲ «ἢ ἄλοχον ποιήσεται ἢ ὃ γε δούλην» ἔστιν εὐρεῖν παρωδηθὲν πρὸς τινος τῶν ἀρχαίων μυστῶν φαύλως καὶ ὡς οὐκ ἂν ἐκφανῶς εἴποι τις πρὸς τὸν αὐτοῦ ἀκούσαντα. (η. 410) Τὸ δὲ «ἐκείσε οὐκ εἶμι κείνου πορσυνέουσα λέχος», ἐν τοιούτῳ δηλαδὴ καιρῷ, σεμνῶς εἴρηται. δῆλον γάρ, ὅτι πορσύνειν λέχος τὸ συγκοιτάζεσθαι, πρὸς τινα ῥηθὲν ὁμοιότητα τοῦ «ἐμὸν λέχος ἀντιόωσαν». γράφεται δὲ καὶ πορσανέουσα λέχος ὡς ἀπὸ τοῦ πορσαίνω ῥήματος.

ποιητικά δὲ καὶ ἄμφω καὶ δηλοῦσι τὸ παρέχειν καὶ εὐτρεπίζειν, ὡς ἀπὸ τοῦ πόρω πόρσω. (η. 408) Οὕτω δὲ ποιητικὸν καὶ τὸ οἴζυε ἀπὸ τοῦ οἴζυω, ἐξ οὗ ὁ οἴζυρος, [ὡς ὁ ἰσχυρὸς ἐκ τοῦ ἰσχύω.] Σημείωσαι δὲ τὰ τῆς Ἑλένης κομματικῶς λαληθέντα διὰ θυμόν, ὃς ἐγκόπτει τὸν ἐν λόγοις τόνον ὡς τὰ πολλά. τοιαύτη δὲ τις καὶ ἡ πρὸς αὐτὴν ἀπειλὴ τῆς Ἀφροδίτης. (η. 419) Ὅτι τὸ «κατασχομένη ἔανῶ ἀργῆτι φαεινῶ», περὶ ᾧν προεδήλωται, ἀνάπαλιν ἔχει πρὸς τὸ ἀνασχομένη, ὃ δηλοῖ τὸ ἀνατείνασα. εἴηδ' ἂν κατασχέσθαι ἔανῶ τὸ προκαλύψασθαι τὴν παρειὰν κατὰ τὴν ἐν Ὀδυσσεΐα Πηνελόπην σχομένην ἄντα παρειῶν κρήδεμνα, ἵνα ὡσπερ τὸ ἀνασχεῖν ἡλιονάντικεταί πρὸς τὸ κατασχεῖν, οὕτω καὶ τὸ ἀνασχεῖσθαι κρήδεμνον ἐπὶ ἀνακαλύψει καὶ οἶον ἀναλάμψει προσώπου ἀντικειμένως ἔχοι πρὸς τὸ κατασχέσθαι, ἡγουν ὡς ὑπὸ ζόφῳ κρύψαι. (η. 422) Ὅτι σπουδὴν δουλίδων δηλοῖ τὸ «ἀμφίπολοι μὲν ἔπειτα θεῶς ἐπὶ ἔργα τράποντο». (η. 426) Ὅτι καθάπερ κόρη Βρισηῖος ἢ ἀπλῶς θυγάτηρ, οὕτω κἀνταῦθα Ἑλένη κούρη Διὸς αἰγιόχοιο. τοῦτο δὲ πρὸ ὀλίγων ἄλλως ἔφρασεν εἰπὼν· «Ἑλένη Διὸς ἐκγεγαυῖα». (η. 1.678 428 σς.) Ὅτι Ἑλένη μὲν πρὸς Ἀλέξανδρον «ἤλυθες», φησὶν, «ἐκ πολέμου» καὶ τὰ ἐξῆς, ἠθικῶς πάνυ πάντα εἰποῦσα. ὁ δὲ οὐ μόνον ψευδῶς ἀπολογεῖται, οἷα ψεύστης καὶ αὐτὸς κατὰ τοὺς ἀδελφούς, εἰπὼν, ὅτι σὺν Ἀθηνᾶ ἐνίκησεν ὁ Μενέλαος, –μάλιστα γὰρ αὐτὸς σὺν Ἀφροδίτῃ σέσωσται– ἀλλὰ καὶ ἀσέμνως ἐμβλέπει αὐτῇ, ὅτε καὶ κατακαλύπτεσθαι ἔδει. μαχλότατος γὰρ ὁ ἀνήρ, ὅσγε καὶ ἔρᾶν αὐτῆς ἄρτι λέγει, ὡς οὐδέ, ὅτε τὴν ἀρχὴν ἐκ Λακεδαίμονος αὐτὴν ἤρπασεν. αἴτιον δέ, ὅτι ὡς ἤδη νικηθεὶς παραδοκεῖ στερήσεσθαι αὐτῆς. πολὺς οὖν ὁ ἔρωσ αὐτῶ ὡσπερ ἐν καταρχῇ τοῦ ἔχειν, ὅτε δηλαδὴ ἦν δεδοικῶς, μὴ καταληφθεὶς ἀφαιρεθῆ τὴν Ἑλένην, οὕτω καὶ ἐν τῷ μέλλειν ἄρτι, ὡς δοκεῖ, αὐτὴν ἀφαιρεῖσθαι. [Καὶ νῦν μὲν ὁ Πάρις οὕτως οὐ φιλεῖ ἀλλὰ, καθά τις ἔφη, ἔρωμανίαν πάσχει Ἀφροδίτης ἐρεθιζούσης τῷ κεστῷ ἴσως, ὃν μυθικῶς ἐφόρει. ἐν τοῖς ἐξῆς δὲ πού καὶ ὁ Ζεὺς ὁμοίῳ ἔρωτι μυωπίζεται ἐπὶ τῇ γυναικὶ Ἥρα διὰ τὸ ναυτὸν κεστόν. Καιρικὰ δὲ ἄμφω ταῦτα πάθη ἐπὶ τε τῷ Διὶ ἐπὶ τε τῷ Πάριδι. ὁ δὲ παρά γε τῷ Ἡροδότῳ Κανδαύλης διὰ βίου ἦρα τῆς οἰκείας γυναικός, οὐκ εὐκράως φιλῶν, ἀλλ' ἐμπιπράμενος πυρὶ ἔρωτος, ἕως ὁ ἔρωσ ἀπέσβη, ὡς οὐκ ἂν ἐκεῖνος ἠθέλε.] Σημείωσαι δὲ καί, ὅτι πολυειδῆς ἐνταῦθα ἡ τῆς Ἑλένης ὁμιλία. καὶ γὰρ καὶ διαθρύπτεται ὅσσε πάλιν κλίναςα, ἡγουν ἔμπαλιν στρέψασα, καὶ ἐπαρᾶται τῷ ἀνδρὶ ὡς ὀφείλοντι ὀλέσθαι καὶ χαλεπῶς ὄνειδίζει καὶ σκώπτει ὡς ἀλαζονικόν, εἴ γε καυχώμενος πρὶν Μενελάου κρείττων εἶναι, εἴτα νῦν συμμίξας ἔφυγεν ἀπαλλάξας κακῶς. καὶ σεμνύνει δὲ τὸν πρότερον ἀνδρακρατερόν καλοῦσα καὶ ξανθὸν καὶ ἀρηΐφιλον, ὅπερ καὶ ὁ Ζεὺς μετὰ ταῦτα ὀνομάσει αὐτόν, καὶ κατὰ πάντα προφερέστερον Ἀλεξάνδρου. προσποιεῖται δὲ καὶ κήδεσθαι αὐτοῦ κολακευτικώτερον, διὰ φόβον δηλαδὴ, ἐν οἷς φησιν· «ἀλλὰ σε κέλομαι παύσεσθαι», πικρῶς λαλοῦσα, οἷς τε ὑποβιβάζει τὸν Πάριν τῷ Μενελάῳ καὶ οἷς ἀφραδέως αὐτόν λέγει μάχεσθαι. ἔστι δ' ἐν τούτοις ἡ ὅλη Ὀμηρικὴ φράσις τοιαύτη· (η. 428–36) «Ἥλυθες ἐκ πολέμου, ὡς ὠφελος αὐτόθ' ὀλέσθαι ἀνδρὶ δαμείς κρατερῶ, ὃς ἐμὸς πρότερον πόσις ἦεν. ἦ μὲν δὴ πρίν γ' εὐχέο ἀρηΐφιλου Μενελάου σῆ τε βίη καὶ χερσὶ καὶ ἔγχεϊ φέρτερος εἶναι· ἀλλ' ἴθι νῦν προκάλεσσα ἀρηΐφιλον Μενελάον ἐξαυτὶς μαχέσασθαι ἐναντίον. ἀλλὰ σ' ἔγωγε παύεσθαι κέλομαι μηδὲ ξανθῶ Μενελάῳ ἀντίβιον πόλεμον πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι ἀφραδέως, μή πως τάχ' ὑπ' αὐτοῦ δουρὶ δαμείης». καιοῦτω μὲν ἡ Ἑλένη. (η. 437–46) Ὁ δὲ Πάρις εἰπὼν· «μή με γύναι χαλεποῖσιν ὄνειδεσι θυμόν ἐνιπτε» ἐπάγει· «νῦν μὲν γὰρ Μενέλαος ἐνίκησε σὺν Ἀθήνῃ, κεῖνον δ' αὐτὶς ἐγώ· πάρα γὰρ θεοὶ εἰσι καὶ ἡμῖν. ἀλλ' ἄγε δὴ φιλότῃ τραπεῖομεν εὐνηθέντες· οὐ γὰρ πώ ποτέ μ' ὦδε φρένας ἔρος ἀμφεκάλυψεν, οὐδ' ὅτε σε 1.679 πρῶτον Λακεδαίμονος ἐξ

ἐρατεινῆς ἔπλεον ἀρπάξας ἐν ποντοπόροισι νέεσσι, νήσω δ' ἐν Κραναῆ ἑμίγην φιλότητι καὶ εὐνή, ὡς σεο νῦν ἔραμαι καὶ με γλυκυζήμερος αἰρεῖ». καὶ ὄρα, ὡς ὁ ποιητῆς εὐμεθόδως παρέρριψεν ἐνταῦθα τὴν τοῦ Τρωϊκοῦ καταρκτικῆν πολέμου αἰτίαν, ἡγουν τὴν ἐξ ἔρωτος ὑπερβολικοῦ ἀρπαγῆν τῆς Ἑλένης. (η. 427) Ἰστέον δέ, ὡς ἡ Ἑλένη κλίνει τοὺς ὀφθαλμοὺς πάλιν, ὡς εἴρηται, οὐ μόνον ἀκκιζομένη ἢ θυμουμένη, ἀλλὰ καὶ ἐκκλίνουσα τὸν ἐξ ἐκείνου ἔρωτα. οἶδε γὰρ ἐκ τοῦ ὄραν τίκτεσθαι τὸ ἐρᾶν. διὸ καὶ Εὐριπίδης φησὶν· «Ἔρω, ὃς κατ' ὀμμάτων στάζεις πόθον». ὅθεν καλῶς ἂν ῥέειν λέγοιτο ἐς ψυχὴν ἐκεῖθεν καθά τις ὕστερον ῥήτωρ ἔφρασεν. Ἔστι δὲ ὅσσε πάλιν κλίνειν τὸ ἀποστρέφειν καὶ ὡς οἶον εἰπεῖν στραβίζειν. ἐπεὶ καὶ ἐκ τοῦ στρέφειν γίνεται καὶ ὁ στραβλός καὶ ὁ στραβός κατὰ τὴν καὶ ἀλλαχοῦ κειμένην συγγένειαν τοῦ β καὶ τοῦ φ. Τὸ δὲ ὅσσε ὅτι διαφορεῖται κατὰ γένος, προεδεδήλωται. νικᾷ δὲ ἀρσενικοῦ εἶναι ἀπὸ τῆς πληθυντικῆς γενικῆς, ἢ καὶ παρ' Εὐριπίδῃ κεῖται ἐν τῷ «δι' ὄσων ὄμμ' ἔχω δακρυροοῦν», ἔνθα καὶ ζητεῖ διαφορὰν ὄσων καὶ ὄμματος, καὶ ἀπὸ τῆς δοτικῆς τῶν πληθυντικῶν. οὔτε γὰρ ἐκεῖνο ὄσσεων ὄσσω, ὡς βελέων βελῶν, οὔτε τοῦτο ὄσσεσιν ὡς βέλεσιν, ἀλλὰ ὄσσοις καὶ ὄσσοισιν, ὡς ὄζοις καὶ ὄζοισιν. οὕτω δὲ διαφορεῖται σὺν ἄλλοις καὶ τὸ ὄνειδος. ἔστι γὰρ καὶ ὁ ὄνειδος. τοιοῦτον καὶ τὸ ὁ σκότος καὶ τὸ σκότος καὶ ὁ ὄχος, [ἐξοῦ παρὰ Σοφοκλεῖ τὸ «Βαρκαίοις ὄχοις» καὶ παρ' Ὀμήρῳ τὸ ὄχεα ἐκ τοῦ τὸ ὄχος, οὔ, φασί, καὶ δοτικῆ τῷ ὄχει. τῶν διαφορουμένων δὲ καὶ ὁ ἔλεος καὶ τὸ ἔλεος, κατὰ δὲ τινὰ καὶ ὁ θρήνος καὶ τὸ θρήνος.] (η. 428) Τὸ δὲ «ἤλυθε ἐκ πολέμου» καλὸν μὲν καὶ εἴπερ ἐρωτᾶται, κάλλιον δὲ ἐστὶν ἀποφαντικῶς ἀναγνωσθέν, ὡς οἷα βαρυνομένης τῆς γυναικός, εἰ σέσωσται ὁ κακός. (η. 430) [Ἡ δὲ τοῦ Πάριδος ἀλαζονεία κατὰ τὸ εἶκος ἐνταῦθα ἰστορεῖται. οὐ γὰρ ἀπίθανον αὐχεῖν κατὰ Μενελάου τὸν Πάριν, ὡς ἂν ὑπὸ Ἑλένης φιλοῖτο.] (η. 431) Τὸ δὲ «σῆ τεβίη» πρὸς διαστολὴν εἴρηται τῆς ἐτέρωθεν δυνάμεως. διὸ καὶ ἐν τῷ χερσὶ καὶ ἔγχρῃ προσυπακουστέον τὸ σαῖς καὶ τὸ σῆ, ὡς τοῦ Πάριδος οἰκείαις μὲν χερσὶ καὶ οἰκείῳ ἔγχρῃ μὴ φερτέρου ὄντος, εἶγε ἀντίβιον μάχεται, δι' ἄλλοτριῶν 1.680 μέντοι ὑπερφέροντος. (η. 434) Ξανθὸν δὲ τὸν Μενέλαον ἢ Ἑλένη λέγει παραλαλοῦσα ὡς οὐ μόνον ἀρηΐφιλός ἐστιν, ἀλλὰ καὶ καλὸς οὐδὲν ἦττον Ἀλεξάνδρου. ἔπαινος δὲ κόμης παρὰ τοῖς παλαιοῖς τὸ ξανθόν. διὸ καὶ ἠλιώδης κόμη καὶ ἠλιῶσα ἢ τοιαύτη καὶ χρυσέα δέ, καὶ ὁ ταύτην ἔχων χρυσεοκόμας. ἡ δὲ γε κωμωδία ἔστρεψεν ἄλλως τοῦτο. Πυρρίαι γοῦν ἐξ ὀρθοῦ οἱ δοῦλοι παρὰ τοῖς Κωμικοῖς, ὡς τοιοῦτοι μάλιστα ὄντες. οὕτω δὲ καὶ Ξανθίαι οἱ αὐτοί. Ποσειδῶνα δὲ κοσμεῖ τὸ τῆς χαίτης κυάνεον, καὶ πού καὶ τὸν Δία, ὧ καὶ τὰς τῆς κεφαλῆς τρίχας ὡς καὶ τὰ κατὰ τὴν ὀφρῦν κυανέας εἶναι εἶκος. (η. 435) Τὸ δὲ «πόλεμον πολεμίζειν» Ἀττικῶς ἔχει συμπαρακείμενον τῷ ῥήματι τὸ ἐξ αὐτοῦ ὄνομα. (η. 436) Ἀφραδέως δέ, ὅ ἐστι κακοβούλως, τὸν Πάριν μάχεσθαι ἢ γυνὴ λέγει ὡς ἀντίβιον πολεμίζοντα δέον ὄν ἄλλως πολεμεῖν αὐτὸν καὶ μὴ κατ' ἀντιπρόσωπον. (η. 438) Τὸ δὲ «θυμὸν ἐνίπτε» παρελκόντως ἔχει τὸ θυμὸν, οἷα καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐντελῶς ἐχούσης τῆς ἐννοίας, ὡς δηλοῖ καὶ ἀνωτέρω ῥηθὲν τὸ «πόσιν δ' ἠνίπαπεν», ἡγουν ἐπέπληξε, «μῦθω». ἔνθα πάλιν παρέλκει τὸ μῦθω, εἴπερ αὐτόχρημα ἐνίπτειν ἐστὶ τὸ ἔπτεσιν ἐπιπλήττειν. καὶ ἄλλως δὲ εἰπεῖν, τὸ «μὴ με θυμὸν ἐνίπτε» ὁμοίον ἐστὶ τῷ «τί δέ σε θυμὸν ἵκετο πένθος» καὶ τοῖς ὁμοίοις, περὶ ὧν προεῖρηται. (η. 440) Ἐν δὲ τῷ «κεῖνον δ' αὐτίς ἐγώ» κατὰ κοινοῦ νοεῖται τὸ νικήσω, σιγηθὲν ἴσως ὑπὸ τοῦ Πάριδος, ἵνα μὴ γελοῖος τῇ ἐρωμένῃ δόξῃ, ὡς τὸ μὲν ἐνεστώσως προέμενος, εἰς δὲ τὸ μέλλον θαρρῶν, ὅπερ ἴσον ἀπραξία λέγεται. παραμυθία δὲ ὅμως τοῦ τοιοῦτου λόγου τὸ «παρὰ γὰρ θεοὶ εἰσι καὶ ἡμῖν», ὡς μὴ ἀδύνατον ὄν νικήσαι καὶ αὐτὸν κατὰ τὸν Μενέλαον ἢ καὶ πλέον ἐκείνου, εἶγε Μενέλαος μὲν ἐνίκησε σὺν Ἀθῆνῃ τῇ μιᾷ,

Ἀλέξανδρος δὲ σὺν θεοῖς, καὶ μὴν ἔχει καὶ αὐτὸς ἀκοῦσαί ποθεν τό· σὺνθεοῖς μάχου καὶ αὐτὸς καὶ μὴ φεῦγε, καθ' ὁμοιότητα τοῦ «σὺν Ἀθηνᾶ καὶ τήνχειρα κίνει». δύναται δὲ τὸ ῥηθὲν φρασθὲν ἐνικῶς εὐσεβῶς ἔχειν, οἷον· «παρὰ γὰρ θεός ἐστι καὶ ἡμῖν». τὸ δὲ ὅλον παραμυθητικὸν ἔσται ποτὲ ἠττημένοντινός, διὰ παρωδίας· οἷον «νῦν μὲν ὁ δεῖνα ἐνίκησε, κεῖνον δ' αὐτὶς ἐγώ, παρὰ γὰρ θεός ἐστι καὶ ἐμοί». (η. 441) Τὸ δὲ τραπέιομεν ἢ ἀντὶ τοῦ μεταβληθῶμεν, 1.681 μετατραπῶμεν ἐκ μίσους τοῦ νῦν εἰς φιλίαν, ὡς ἀπὸ τοῦ τρέπω, ἢ μᾶλλον ἀπὸ τοῦ τέρπω, ἀντὶ τοῦ τερφθῶμεν, ἡδυνθῶμεν τῇ φιλότῃ, ὁ διασαφῶν ἐπάγει τὸ εὐνηθέντες πρὸς διαστολὴν ἑτεροίας φιλότῃτος. τὸ δ' αὐτὸ καὶ μετ' ὀλίγασαφέστερον φράζει ἐν τῷ «ἐμίγην φιλότῃ καὶ εὐνή». (η. 442) Τὸ δὲ «οὐ γὰρ πῶ ποτέ με ὦδε ἔρω φρένας ἀμφεκάλυψε» παραφράζων ἐτέρωθι διὰ τοῦ Διὸς ὁ ποιητὴς φησιν· «οὐ γὰρ πῶ ποτέ με ὦδε ἔρω θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι περιπροχυθεὶς ἐδάμασσε». ἄδηλον δ' ἐνταῦθα, εἴτε διὰ τοῦ ὀ μικροῦ γράφεται ἔρος Αἰολικῶς, ὡς ἐν τοῖς μετὰ ταῦτά που κεῖται παρὰ τῷ ποιητῇ, εἴτε καὶ διὰ τοῦ ὀ μεγάλου Ἀττικῶς, [εἴπερ γράφεται «ὦδε ἔρω φρένας ἀμφεκάλυψε». εἶδὲ γράφεται κατὰ τινὰς «ὦδε φρένας ἔρος ἀμφεκάλυψεν», ἢ τοιαύτη γραφήσμικρύνει τὸ ἔρος, οὗ αἰτιατικὴ τὸν ἔρον.] Τὸ δὲ ἀμφεκάλυψεν ἢ πρὸς νέφουςεῖρηται ὁμοιότητα, καθὸ καὶ ὁ ἔρος τὸν τῆς ψυχῆς ἥλιον ζοφοῖ, ἢ ἐκ δικτύων μετῆκται, ἃ καταπετασθέντα καλύπτει τὰ ἀλίσκομενα, ἢ καὶ ἄλλως ἀπλῶς μετηνέχθη ἐκ τῶν ὀπωσοῦν κρυπτόντων τὸ καλυπτόμενον ἢ καὶ ἀφανίζοντων τέλεον. (η. 444) Τὸ δὲ «ἐπλεον ἀρπάξας» παράκλησις ἐστὶν εἰς φιλότῃτα, εἶγε δι' αὐτὴν καὶ πλοῦ κίνδυνον ὑπέστη καὶ ἀρπαγὴν ἐτόλμησε. Τὸ δὲ «ἐνποντοπόροισι νέεσσιν» οὐ περιττῶς κεῖται, ἀλλὰ δοκεῖ διαστολὴν ἔχειν τοῦ μεταἀλιάδων ἢ σχεδιῶν πλέειν. (η. 445) Ὅρα δὲ καί, ὅτι κατὰ τὴν Ὀμηρικὴν ἱστορίαν οὐκ ἐν Σπάρτῃ τὴν ἀρχὴν ἐμίγη Ἀλέξανδρος τῇ Ἑλένῃ σπεύδων, ἵνα μὴ καταφανῆς γένηται, ἀλλ' ἐν κραναῇ νήσῳ. ἄδηλον δὲ φασιν, εἴτε κύριον τῆς νήσου τὸ ὄνομα διὰ τὸ κρανηθῆναι ἢ τοὶ τελειωθῆναι ἐπ' αὐτῆς τὸν γάμον, εἴτε τραχεῖα ἐπιθετικῶς εῖρηται. τινὲς δὲ νοοῦσι τὰ Κύθηρα, νῆσον Ἀφροδίτης ἱεράν, οἱ δὲ τὴν λεγομένην νῆσον Ἑλένην, πρὸς τῇ Ἀττικῇ οὔσαν, ἐγγυτάτω τῆς Κέω κατὰ τὸν Γεωγράφον, ἀπὸ τῆς Ἑλένης ὁμωνύμως κληθεῖσαν, διότι ταύτης πρῶτον ἐπέβη ὅτε ἠρπάγη. ἔστι δὲ περιμήκης ὅσον ἐξήκοντα σταδίους. (η. 446) Τὸ δὲ ἔραμαι χρηστόν ἐστὶ καὶ Ἀττικοῖς, ὡς ἀπὸ τοῦ ἐράω ἐρῶ, καὶ 1.682 οὐκ ἂν τις ῥᾶον δείξῃ, ὅτι κατὰ τὸ ἴσταμαι γίνεται. Τὸ δὲ «καὶ με γλυκὺς ἴμεροσαίρει» περιφραστικόν ἐστὶ τοῦ ἔραμαι, ὡς καὶ ἀνωτέρω τὸ παύεσθαι περιεφράσθη διὰ τοῦ «μηδὲ ξανθῷ Μενελάῳ ἀντίβιον πόλεμον πολεμίζειν». ὁ δὲ γλυκὺς ἴμερος εἶη ἂν καὶ δριμύς κατὰ πολυωνυμίαν ῥητόρων, παρ' οἷς ἡδριμύτης ἐπίτασις ἐστὶ γλυκύτητος. ἴσως δὲ καὶ διαστολὴν ἢ λέξις δηλοῖ ἑτεροῦ ἴμερου μὴ γλυκέος. [πρὸς δὲ ταῦτα ἑτεροιοῦσθαι δοκεῖ παρά τινος ῥηθὲν μεγάλου σοφοῦ τὸ «τὰς κόρας ἀλγηδόνας ὀφθαλμῶν εἶναι», ὁ καὶ ὑπ' εὐθύνην πίπτει. πῶς γὰρ ἀλγυνοῦσιν ὀφθαλμοὺς αἱ γλυκὺν ἐμποιοῦσαι ἴμερον διὰ ὀράσεως;] Τὸ δὲ αἰρεῖ λέξις θηρατικὴ, ἀκόλουθος τῷ ἀμφεκάλυψεν, ἵνα λέγῃ, ὡς ὁ ἔρος τοῖς κατ' αὐτὸν δικτύοις ἀμφικαλύψας εἶλε με, γλυκέως μέντοι. Ἰστέον δὲ, ὅτι ὁ σχηματισμὸς τοῦ «οὐ γὰρ πῶ ποτέ με ὦδε ἔρω ἔσχε» κεῖται που, ὡς εῖρηται, καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς, ἔνθα καὶ τὸ «ὡς σεο νῦν ἔραμαι» καὶ ἐξῆς, ἀπαραπόητον ὅλον κεῖται, [καὶ ὅτι τὸ «οὐ γὰρ πῶποτε» δύναται τις φράσαι καὶ] οὐ γάρπω ποτέ» λόγῳ ἐγκλίσεως, διόπερ εὐλόγως προπαροξύνεται τὸ πῶποτε, καθὰ καὶ ἀλλαχοῦ δηλοῦται.] Καὶ ὅτι τῶν ἀνωτέρω γεγραμμένων τὸ μὲν «ἀλλ' ἴθι νῦν προκάλεσαι τὸν δεῖνα ἐξαυτίς» καὶ ἐξῆς, παρωδηθήσεται ποτε εἰς μαχητὴν ἀλόγιστον καὶ ἐφ' οἷς οὐ χρὴ φίλεριν. (η. 438) Τὸ δὲ «μὴ με χαλεποῖσιν ὀνειδέσει θυμὸν ἔνιπτε»

παραίτησίς ἐστι τοῦ μὴ ὄνειδιζεσθαι. (η. 447 ς.) Ὅτισώφρονος γαμικῆς ὁμιλίας φραστικὸν τὸ «ἔφη δὴ καὶ ἄρχε λέχοσδε κίων, ἅμαδ' εἶπετ' ἄκοιτις· τὼ μὲν ἄρ ἐν τρητοῖσι κατεύνασθεν λεχέεσσιν». [ἃ διαστέλλειπάντως ὁ ποιητὴς τῶν χαμαὶ στεειπτῶν φυλλάδων, ἃς οἶδεν ὁ Σοφοκλῆς, καὶ τῶν λοιπῶν δὲ τοιούτων στιβάδων, αἷς ἡ ἔτυμολογία ἐκ τοῦ ἔστιβον δευτέρου ἀορίστου. ἐκεῖναι γὰρ λέχη μὲν εἰσιν, οὐ τρητὰ δὲ κατὰ τὰς κλίνας καὶ τοὺς κλισμούς, ταύτῳ δ' εἰπεῖν, κατὰ τὰ ἀνάκλιντρα.] (η. 449) Ὅτι θῆρα κατ' ἐξοχὴν 1.683 ἐνταῦθα λέγει τὸν λέοντα ἐν τῷ «ἀν' ὄμιλον ἐφοίτα θηρὶ ἐοικώς». συντομωτάτη δὲ ἐπίτηδες καὶ ἀνεπεξέργαστος καὶ αὕτη παραβολὴ συντροχάζοντος οἶον τοῦ ποιητικοῦ λόγου τῷ Μενελάῳ ἰχνηλατοῦντι τὸν φυγάδα Πάριν καὶ σπεύδοντι. (η. 449–54) Ἰστέον δέ, ὅτι κακοῦ τινος ἀνδρὸς κρυπτομένου καὶ ἐν τῷ ψηλαφᾶσθαι μὴ εὐρισκομένου, ὃ δὴ νῦν ἐπὶ Ἀλεξάνδρου γίνεται, καλὸν εἰπεῖν τὸ «ὀδεῖνα ἀν' ὄμιλον ἐφοίτα, εἴ που ἐσαθρήσειε τὸν δεῖνα, ἀλλ' οὔτις δύνατο δεῖξαι τότε· οὐ γὰρ φιλότητί γ' ἐκεύθανον, εἴ τις ἴδοιτο· ἴσον γὰρ σφιν πᾶσιν ἀπήχθετο κηρὶ μελαίνῃ», τουτέστιν ἐμισεῖτο ἴσα καὶ θανάτῳ. ἔνθα ὅρα καινὸν πρᾶγμα. ὁ μὲν γὰρ Πάρις μισεῖται, Ἑλένη δέ, δι' ἣν ἐκεῖνος ἐμισεῖτο, συγγνωμονεῖται. οὕτως ἦν αὕτη καλὴ καὶ τοῦτο ἦν τὸ ἐκπάγλως αὐτὴν ὑπὲρ Ἀφροδίτης φιλεῖσθαι. ἴσως δὲ καὶ κολακικῶς αὕτη καθομιλοῦσα τοὺς καιροὺς ἐδημαγωγείτοὺς πολλοὺς, ὅρα δὲ τὸ κηρὶ παρισούμενον μὲν πρὸς τὸ θηρὶ, λανθάνον δὲ διὰ τὸ μὴ ἐγγὺς κεῖσθαι, ἀλλὰ μετὰ στίχους τέσσαρας. καὶ εἶχε μὲν ὁ ποιητὴς παραθεῖναι ἄμφω κάλλους χάριν, ὥκνησε δὲ διὰ τὸ μὴ καίριον. (η. 453) Τοῦ δὲ ἐκεύθανον ἢ ἐκ τοῦ κεύθω παραγωγὴ λόγῳ μὲν πεζῷ ἀσυντελής, δακτυλικῷ δὲ μέτρῳ χρηστή. (η. 456) Ὅτι Ὀμήρου καὶ νῦν εἰπόντος «Τρῶες καὶ Δάρδανοι» φασὶν οἱ παλαιοὶ εἰς δύο διηρῆσθαι τὴν τῶν Τρώων ἀρχὴν ἀπὸ Ἀσσαράκου καὶ Ἴλου ἀνέκαθεν, ὕστερον δὲ κληθῆναι τὸ μὲν τι μέρος ἀπὸ τοῦ Δαρδάνου, τὸ δ' ἐκ τοῦ Τρώος. ὅτι δὲ οἱ Δάρδανοι καὶ Δαρδάνιοι τετρασυλλάβως λέγονται κατὰ τὴν κίνησιν τοῦ Αἰτωλὸς Αἰτώλιος, ὀρθὸς ὄρθιος καὶ τῶν ὁμοίων, καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς που δηλωθήσεται. (η. 457–60) Ὅτι Ἀγαμέμνων ἀφανοῦς γενομένου, ὡς ἐρρέθη, τοῦ Πάριδος «νίκη μὲν δὴ», φησί, «φαίνεται ἀρηϊφίλου Μενελάου, ὑμεῖς δ' Ἀργεῖν Ἑλένην καὶ κτήμαθ' ἅμ' αὕτῃ ἔκδοτε καὶ τιμὴν», ὃ ἐστὶ ποινήν, «ἀποτινέμεν, ἦν τιν' ἐπέοικεν», ὡς τῷ Ἀλεξάνδρῳ ἤρεσε, καθὰ καὶ προέγραπται. καὶ ἔδει μὲν ἐπὶ τούτοις τοὺς περὶ Ἀλέξανδρον ἀντιθήσειν τὰ αὐτοῦ τοῦ Ἀγαμέμνονος ῥητὰ εἰπόντος· «εἰ μὲν κεν Μενέλαον Ἀλέξανδρος καταπέφνη» καὶ τὰ ἐξῆς, καὶ οὕτω γενέσθαι ἀντινομίας δίκην, ὡς προδεδήλωται. ἀλλ' ὁ Πάνδαρος φθάσας τοξεῦσαι τὸν Μενέλαον, ὡς μετ' ὀλίγα φανεῖται, συγχέει τὰ πράγματα οὕτω τοῦ Ὀμήρου διασκευάσαντος, ἵνα μή, ἐν οἷς οὐ δέον ἐστὶ, δικανικὰ παρενεῖρη καὶ ἀνειμένῃ τὴν ποίησιν ἀπεργάσῃ καὶ χαλάσῃ τὸ σύντονον. (η. 457) [Ἔστι δὲ τὸ φαίνεται οὐ διστακτικόν, ὡς ἀντὶ τοῦ ἔοικεν, ἀλλὰ μάλιστα βεβαίωσιν δηλοῖ, εἰλημμένον ἀντὶ τοῦ φανερόν ἐστι καὶ ἐκφανές. 1.684 τοιοῦτον καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα τὸ «τὰ ὑμέτερα ἀεικέα ἔργα φαίνεται.»] (η. 458) Σημειώσαι δέ, ὅτι τὸν μὲν Μενέλαον πολλάκις ἀρηϊφίλον εἶπεν ὁ ποιητὴς διὰ τε τοῦ Ἐκτορος καὶ τοῦ Πριάμου καὶ ἄλλων, τὸν δὲ Ἀλέξανδρον οὐδαμοῦ, ἀλλὰ μόνον θεοειδῆ, τὴν δὲ Ἑλένην Ἀργεῖαν λέγει, ὡς εἴ τις εἶπη Πελοποννησίαν. Ἄργος γὰρ καὶ ἡ ὅλη Πελοπόννησος, ὡς πολλαχοῦ δεδῆλωται. οὕτω δὲ καὶ τὴν Ἥραν ἐν τοῖς ἐξῆς λέγει. (η. 459) Τὸ δὲ ἔκδοτε ταυτόν ἐστι τῷ ἀπόδοτε, ἡγουν χρεωστικῶς δότε. τοιοῦτον γὰρ κυρίως τὸ ἀποδοῦναι. ὅρα δὲ καί, ὡς τὸ ἀποτινέμεν ἐπενεχθὲν μετὰ πληθυντικόν, τὸ ἀπόδοτε, δείκνυσι φανερώς ταυτίζεσθαι ποτε τοῖς προστακτικοῖς τὰ ἀπαρέμματα. τὸ γὰρ ἀποτινέμεν ταυτόν ἐστι τῷ ἀποτίνετε. τοῦτο δὲ καὶ τρόπος ἔτυμολογίας ἐστίν, ὡς καὶ προεδηλώθη. ἀπὸ γὰρ τοῦ τίνειν ἢ ῥηθεῖσα τιμὴ γίνεται. 1.685

ΕΚ ΤΩΝ ΤΗΣ ΔΕΛΤΑ ΡΑΨΩΙΔΙΑΣ Ὅτι ἔμμετρος ἐπιγραφή τοῦ γράμματος τούτου αὕτη· Δέλτα· θεῶν ἀγορή, ὄρκων χύσις, Ἄρεος ἀρχή. κοινή δὲ ἦδε· ὄρκίων σύγχυσις καὶ ἐπιπώλησις Ἀγαμέμνονος. οἱ δὲ Σχολιασταὶ πολλαχοῦ μέμνηται καὶ χωρὶς τινος προσθήκης τῆς ἐπιπώλησεως, οἷον «ὅτι φησὶν ὁ ποιητὴς ἐν τῇ Ἐπιπώλησει», ἤγουν ἐν τῇ δ' ῥαψωδίᾳ. ἐκτείνουσι δὲ καὶ τὸ π-ω τῆς λέξεως ταύτης Ὀμηρικώτερον. ἐπιπώλησις δὲ καλεῖται ἢ δ' ῥαψωδία, διότι ἐν αὐτῇ ἐπιπωλεῖται στίχας ἀνδρῶν ὁ βασιλεὺς. (ἡ. 1-4) Ὅτι θεῖόν τι πρᾶγμα τὴν βουλήν καὶ τὴν δημηγορίαν ὑποδειξαι θέλων ὁ ποιητὴς οὐ μόνον ἀνθρώπους βουλευομένους καὶ δημηγοροῦντας ποιεῖ, ἀλλὰ καὶ θεοὺς πολλαχοῦ πολιτικώτερον, ὡς καὶ ἐνταῦθα, καὶ πωσιμῶς τι βασιλείας καὶ δημοκρατίας ἢ ἐν θεοῖς ἀρχὴ φαίνεται, ὡς παρὰ Ἑλλησι. Τὸ μὲν γάρ· «ἡμεῖς δὲ φραζώμεθα» καὶ τὸ «παρὰ Διὶ καθήμενοι ἡγορόωντο» δημοκρατίας ἔργα, τὸ δὲ αὐτὸν τὸν Δία ποιεῖν, ἃ βούλεται ἀπάνευθεν ἄλλων, τοῦτο οὐκέτι δημοκρατίας ἐστί. καὶ ἐτέρως δὲ εἰπεῖν, ἐπεὶ ἀνθρωποπαθεῖς οἱ τῆς ποιήσεως θεοί, πλάττει καὶ αὐτοὺς οὐδὲν τι τῶν μεγάλων πράττοντας δίχα τοῦ βουλεύσασθαι, ποτὲ μὲν ἐν ἀδείᾳ, ποτὲ δὲ καὶ ἐν συμποσίῳ, κατ' ἔθος καὶ τοῦτο παλαιὸν τε καὶ σοφόν. ὡς καὶ ἐνταῦθα οἱ θεοὶ «παρ Ζηνὶ καθήμενοι», ὃ ἐστὶ παρῆδροι ὄντες τῷ Διί, «ἡγορόωντο χρυσέῳ ἐν δαπέδῳ, μετὰ δὲ σφισι πότνια Ἥβη νέκταρ ἐφωχόει· τοὶ δὲ χρυσεοὶς δεπάεσσιν ἀλλήλους δειδέχαστο», βουλευόμενοι καὶ περὶ Τροίας. καὶ ἄλλως δὲ εἴωθεν ὁ ποιητὴς τὰ κατὰ πεπωμένον τέλος γινόμενα εἰς βουλήν Διὸς ἀνάγειν, ὃ ἐστὶν εἰς τὸ τῆς εἰμαρμένης κῦρος. καὶ ἐνταῦθα οὖν τὴν τῶν ὄρκων σύγχυσις καὶ τὴν τοῦ πολέμου αὐθις σύμμειξιν εἰς εἰμαρμένην ἀνάγων ποιεῖ τὸν Δία σὺν τοῖς θεοῖς βουλευόμενον τὰ ποιητέα. (ἡ. 1) Ἰστέον δὲ, ὅτι κατὰ τὴν ἀλληγορίαν θεοὶ καὶ ἐνταῦθα οἱ ἀστέρες, ἢ ἀπλῶς 1.686 ἢ μόνον οἱ πλάνητες, παρὰ τὸ θέειν. (ἡ. 2) Ἥβη δὲ αὐτοῖς οἶνοχοεῖ, ἀναθυμιάσις δηλαδὴ ἀκατάπαυστος καὶ ἀεὶ νεάζουσα. πόσις γάρ οἷον ἄστρον αὕτη κατὰ Ἑλληνας, οἱ καὶ παρεδρεύουσι τῷ Διί, τουτέστι τῇ εἰμαρμένῃ, ὡς εἴρηται. κατὰ γὰρ ποιῶν, φασί, τῶν ἄστρον διάθεσιν τὰ τῆς εἰμαρμένης συντελεῖται ἐδραίως καὶ ἀσφαλῶς. διὸ καὶ καθῆσθαι παρὰ τῷ Διί λέγονται, καίτοι ἄλλως παρὰ τὸ θέειν θεοὶ ἐτυμολογούμενοι. ὁ τοιοῦτος δὲ Ζεὺς καὶ ὁ περὶ αὐτὸν τοιοῦτος ἀθροισμὸς καὶ τῇ Τροίᾳ τὴν ἐκ παραβάσεως ὄρκων ἐπιπλέκουσιν ἢ ἐπικλώθουσιν ἄλωσιν, ἔτι δὲ καὶ ἄλλως εἰπεῖν, διὰ τῆς μονομαχίας ὁ πόλεμος διακέκοπται καὶ οἱ μὲν λαοὶ ἀμφοτέρωθεν ἄοπλοι κάθηται, νενίκηται δὲ Ἀλέξανδρος καὶ ἡ νίκη τοῦ Μενελάου ἐστίν, ὡς καὶ ὁ Ζεὺς ἐπικρινεῖ, καὶ ἀνάγκη λοιπὸν ἢ ἐκδοθῆναι τὴν Ἑλένην, ὡς νενικημένου τοῦ Πάριδος, ἢ δίκην συστήναι, ὡς μὴ καὶ πεφονευμένου αὐτοῦ. ἐπεὶ δὲ οὐ δυνατὸν πλασθῆναι γενέσθαι ταῦτα διὰ πολλοὺς λόγους, βουλεύεται ὁ ποιητὴς, πῶς ἂν εὐμηχάνως αὐθις συνάψῃ τὸ τῆς μάχης διασπασθὲν καὶ τοῦ εἰς νοῦν ἐκλαμβανομένου Διὸς πολλὰ ἐν τῷ ποιητῇ σκοπήσαντος, οὐδὲν αὐτῷ εὔρηται πιθανώτερον ἄλλο καὶ εὐπλαστότερον ἢ τὸ συγχεθῆναι τοὺς ὄρκους παρὰ τινος τῶν Τρώων. ἐπεὶ δὲ πάντες ἐμίσουν τὸν Ἀλέξανδρον ἴσα κηριμελαίνῃ, ὡς προεῖρηται, ἐπιλέγεται εἰς τοῦτο τὸν κατάρατον Πάνδαρον. καί τοι οὖν τοῦ Ἀγαμέμνονος ἀξιώσαντος δίκαια, οἱ μὲν ἄλλοι πάντες μέλλουσιν, ἀντειπεῖν οὐκ ἔχοντες, Πάνδαρος δὲ βάλλει λάθρα τὸν Μενέλαον καὶ ἐπ' αὐτῷ προεξανίστανται τῶν Ἑλλήνων οἱ Τρώες νομίσαντες, ὡς εἰκός, βασιλικὸν εἶναι τοῦτο βούλημα, καὶ οὕτω συνάγονται πιθανῶς εἰς πόλεμον τὰ στρατεύματα. καὶ ἐπ' ἀληθείᾳ μὲν ὁ ποιητὴς ἐν ἑαυτῷ κατὰ Δία νοῦν ἐβουλεύσατο, πῶς ἀνδιασπάσας ἤδη τῇ μονομαχίᾳ τὴν μάχην αὐθις συναγάγῃ αὐτὴν καὶ πόλεμον κακὸν ἐγείρῃ καὶ φύλοπιν αἰνήν, διὰ δὲ τὸ σεμνότερον καὶ ὑψηλότερον πιθανότερόν τε καὶ εὐπλαστότερον εἰς θεοὺς ἀνάγει τὸ βούλημα, οἷον εἰ λέγων, ὅτι οὐδὲν ἐκώλυε διὰ τῆς μονομαχίας ταύτης

λυθῆναι τὴν μάχην καὶ φιλότητα ἐνάμφοτέροις γενέσθαι, εἰ μὴ ἄνωθεν κεκώλυτο βουλευσαμένων θεῶν, ἢ τῶν μυθικῶν ἢ τῶν τῆς ἀλληγορίας, ὡς εἴρηται. (η. 1) Ὁ δὲ Ζῆν ἢ ῥηματικῶς ἔχει, 1.687 ὡς ἀπὸ τοῦ ζῶ, ἢ ἐκ τοῦ Ζεὺς παρωνόμασται. ἐν οἷς ὄρα, ὅτι, ἐπεὶ μήτε ἀπὸ τοῦ Ζῆν Ζηνός προῆλθε πατρωνυμικὸν Ζηνίδης, μήτε ἀπὸ τοῦ Ζεὺς Ζεΐδης καταἀναλογία ὁμοίως τῷ Ἄζεύς Ἀζειίδης, ὃ ἐν τῇ Βοιωτίᾳ κεῖται, ὠκνήθη καὶ ἐκ τῆς Διός γενικῆς γενέσθαι Διίδης, τύπῳ δὲ γέγονε τοπικῶ ἐκ τοῦ Διός ὁ Δίος, ἵνα εἴη, ὡς Χίϊος Χίος, ὁ ἀπὸ Χίου, οὕτω καὶ Δίϊος Δίος, ὁ ἀπὸ Διός, ὡς εἴ τις εἴποι ἀπ' αἰθέρος ἢ οὐρανοῦ. ἔχει δὲ ἄλλως καὶ πατρωνυμίας χαρακτήρα τὸ Δίϊος Δίος κατὰ τὸ Τελαμώνιος Αἴας. ὅτι δέ, ὡς περ Ζεὺς Διός, παρὰ τὸ ζῶ ἢ παρὰ τὸ δεύω, ἔτι δὲ καὶ Ζῆν Ζηνός, ὁμοίως δὲ καὶ Ζάν Ζανός κατὰ τὸ «βροντάτω μέγας Ζάν», οὕτω καὶ Ζάς ὁ αὐτὸς κατὰ τὴν αὐτὴν ἐτυμολογίαν, δηλοῦσιν οἱ παλαιοί. ὡς δὲ καὶ ὀξύνεται ὁ Ζάς καὶ τὸ ᾠτ ἔχει ἐν τῇ γενικῇ, δηλονέκ τοῦ παραδόντος, ὅτι, καθὰ Πράς Πράντος, ὄνομα ποταμοῦ καὶ πόλεως, καὶ Φθάς Φθάντος κύριον παροξυνόμενον μετοχικῶς ἐν τῇ γενικῇ κατὰ τὸ φάσφάντος, οὕτω καὶ Ζάς Ζάντος, ὃ σημαίνει τὸν Δία. (η. 4) Τὸ δὲ δειδέχατο, ἤγουν ἐδεξιούντο, ῥῆμα σύνηθες Ἰωνικόν, τὴν παρὰ τοῖς ὕστερον πρόποσιν δηλοῖ. προπίνουσι γὰρ ἀλλήλοις κατὰ τὸ καὶ παρὰ Ῥωμαίοις ἔθος οἱ ἀλλήλους δεπάεσσι δεξιούμενοι. (η. 3) Σημείωσαι δέ, ὅτι σεμνύνει τὸν χρυσὸν Ὅμηρος, οἷς καὶ εἰς οὐρανὸν αὐτὸν ἀνάγει, καὶ τὸν ἐν ἄλλοις πολύχαλκον διὰ τὸ στερεὸν ὧδε πολύχρυσον πλάττει διὰ τὸ καλόν, τό τε δάπεδον τοῖς θεοῖς ἀπόχρυσου στρωννύων καὶ χρυσεῖς αὐτοὺς λέγων πίνειν δεπάεσσι. ἀλληγορικῶς μὲντοι διὰ τοῦ χρυσεῦς μὲν δαπέδου τὸ ἀνέφελον δηλοῦται τοῦ ἄνω τόπου, ὡς ἐν Ὀδυσσεΐᾳ μάλιστα φαίνεται, διὰ δὲ τῶν χρυσεῶν ποτηρίων ὁ ἥλιος ἐμφαίνεται, ὃς τὰς ὑγρότητας ἀνάγει, δι' ὧν τὸ ἐκεῖ συμπόσιον τοῖς ἀλληγορουμένοις θεοῖς γίνεται. δι' οὗ καὶ ὁ ἄπονος βίος δηλοῦται τῶν μυθικῶν θεῶν καὶ ἀκάματος καὶ ἄφροντις, ἃ τοῖς περὶ γῆν οὐκ εἰσι. Τὸ δὲ χρυσοῖς δεπάεσσι δεξιούσθαι τοὺς θεοὺς ἀλλήλους τὰς συμπαθείας τῶν ἀστέρων δηλοῖ καὶ τὴν εἰς ἐν ἔστιν ὅτε σύμπνοια καὶ οἶον δεξίωσιν, δι' ἧς δοκοῦσι τὰ περὶ γῆν κατεργάζεσθαι. (η. 2) Ἰστέον δέ, 1.688 ὅτι καὶ ὁ παρ' Εὐριπίδῃ Ζηνός πολύχρυσος οἶκος ἐκ τοῦ Ὀμηρικοῦ χρυσεῦς δαπέδου εἴληπται. ἔστι δὲ δάπεδον μὲν τόπος ἐγγὺς οἰκημάτων, αὐτὸς μὴ ἔχων οἰκίματα, ἢ τόπος ἐν πόλει ψιλὸς οἰκημάτων, ὡς δηλοῖ παρὰ τινι καὶ τὸ «περιφέρων τὴν ἀσπίδα, ἐπίχαλκον οὖσαν, προσίσχε τῷ δαπέδῳ ἐντὸς τοῦ τείχους», ἢ χωρίον ὁμαλὸν εἰς διατριβὴν ἀνεθὲν, ὅπερ ἐν Ὀδυσσεΐᾳ καὶ τυκτὸν λέγει δάπεδον, ἐν ᾧ οἱ μνηστῆρες γυμνάζονται. δύναται δὲ κἀνταῦθα, ὡς πού καὶ κατὰ Ὀδύσειαν, τὸ ἐντὸς οἰκίας ἐμβαδὸν δάπεδον λέγεσθαι, ὡς μὴ μόνον αἴθριον, ἀλλὰ καὶ ὑπωρόφιον εἶναι δάπεδον. γίνεται δὲ παρὰ τὸ δᾶ, ὃ δηλοῖ Δωρικῶς τὴν γῆν, καὶ τὸ πέδον. γήπεδον μὲντοι τὸ ἐν πόλει προκείμενον οἰκίας οἶον κηπίδιον. οἰκόπεδον δὲ οἰκίας καταρριφείσης ἔδαφος, ὅπερ κοινότερον καὶ ἐρείπιον οἱ ὕστερόν φασι. Ἰστέον δέ, ὅτι, ὡς περ ἰσοδύναμοι λέξεις τὸ δᾶ καὶ τὸ πέδον καὶ τὸ γῆ καὶ πέδον, οἶον «ὄμνυ πέδον γῆς» παρὰ Σοφοκλεῖ, ἀπετέλεσαν τὸ δάπεδον καὶ τὸ γήπεδον, οὕτω καὶ ἐπ' ἄλλων γίνεται ὁμοιοσήμων λέξεων. τὸ γοῦν ὄρω καὶ τὸ θύνω συνελθόντα τὸ ὀροθύνω συνέθηκαν, ὀδηλοῖ τὸ διεγείρω, καὶ τὸ στρέφειν καὶ δινεῖν τὸ στρεφεδίνθηεν, καὶ τὸ καίειν καίπυροῦν τὸ καπυρόν, καὶ ἡ ἔρα καὶ γῆ τὸ ἔργον τὸ ἐπὶ γεωργίας, καὶ τὸ ἡλεόν καίματαιον παρὰ Ὀππιανῶ τὸ ἡλέματον. ὁμοίως δὲ καὶ ἐκ τοῦ φιλεῖν καὶ τοῦ ἡδέσθαι τὸ φιληδεῖν γίνεται· καὶ ἐκ τοῦ πόπος καὶ ἄναξ, θεῶν λέξεων, ὡς προεδήλωται, πόπανον τὸ θεῶ ἄνακτι καθοσιούμενον, ὡς ἐμφαίνει καὶ ὁ Κωμικός, καὶ ἐκ τοῦ κάσις καὶ γνωτός ὁ κασίγνητος τροπῆ τοῦ μακροῦ εἰς μακρόν· καὶ ἐκ τοῦ πρᾶος καὶ εὐμενῆς ὁ ἐν τῇ

τραγωδία πρευμενής· καὶ ἐκ τοῦ ἀπάγειν καὶ ἀπελαύνειν τὸ ψιλούμενον ἀγηλατεῖν· καὶ ἐκ τοῦ χύω καὶ χέω κατὰ τοὺς παλαιούς ὁ κυκεών· καὶ ἐκ τοῦ θροῦς καὶ βοή ὁ θόρυβος· καὶ ἐκ τοῦ μόρος καὶ φόνος ὁ ἐν τῇ ὠΐ ραψωδία μόρφνος αἰετός· καὶ ἐκ τοῦ χρέος καὶ ὀφειλή 1.689 ὁ χρεωφειλέτης· καὶ ἐκ τοῦ πτίσσειν καὶ αἰνεῖν, ταῦτοδυνάμων λέξεων, ὡς φησι Πανσανίας ἐν τῷ αὐτοῦ Λεξικῷ, ἢ πτισσάνη· καὶ ἐκ τοῦ ἄττειν καὶ ἄλλεσθαικατὰ τινὰς τὸ ἀττάλλειν· καὶ ἐκ τοῦ θορεῖν καὶ αἴσσειν ὁ Θράϊξ· καὶ ἐκ τοῦ καίειν καὶ δαίειν Κανδάων, ὁ Ἄρης, διὰ τὴν καυστεῖραν μάχην τὴν καὶ δηΐδα· καὶ ἐκ τοῦ φονεύειν καὶ κτείνειν τὸ φονοκτονεῖν· καὶ ἐκ τοῦ δονεῖν καὶ πάλλειν τὸ δονοπαλίζειν· καὶ ἐκ τοῦ ἰκέσθαι καὶ θύειν ὁ ἰχθύς· καὶ ἐκ τοῦ ἄρχειν καὶ ἡγεῖσθαι ὁ ἀρχηγός· καὶ ἀπὸ τοῦ χέειν, ῥέειν, νάειν, ὁ χρόνος· καὶ ἐκ τοῦ νάειν καὶ ῥέειν ὁ Νηρέυς· καὶ ἐκ τοῦ σύεσθαι, ἡγουν ὄρμᾶν, καὶ τοῦ κίειν ἢ συκῆ· [ἐκ τῶν αὐτῶν δὲ κατὰ τοὺς παλαιούς καὶ ὁ σικυός κατὰ μετὰθεσιν ἢ τροπήνδιχρόνων. οὕτω δὲ καὶ ἐκ τοῦ θῶ, τὸ τίθημι, καὶ τοῦ θῶ, τὸ θηλάζω, τήθη ἡέντιθεῖσα ἔνθεσιν, ἡγουν τροφήν, τῷ θηλάζοντι βρέφει· καὶ ἀπὸ τοῦ τείρω καὶ ἔδω τερηδών, ζωῦφιον ἐμφυόμενον ὅστοις καὶ ξύλοις καὶ ὅσοις τοιοῦτοις κραυροῖς ἐμφύονται σώμασι τοιαῦτα θηρίδια, ὧν εἶδος καὶ οἱ ἐν Ὀδυσσεΐα ἴπες.] Ἔτι ὁμοίως καὶ ἐκ τοῦ ἐναίρειν καὶ κτείνειν ἐναροκτάντας ὁ θάνατος· τοιοῦτον δὲ καὶ ἡ Ὀμηρικὴ Ἄλοσῦδνη καὶ ἡ τοῦ Καλλιμάχου Ὑδατοσῦδνη ὀνόματα δὲ ταῦτα Νηρηΐδων. [οὐκ ἀπέοικε δὲ τῶν τοιούτων οὐδὲ ὁ Ὀραπόλλων, ἀνήρ λόγιος, οὗ ἡ σύνθεσις ἐκ τοῦ Ὠρος καὶ Ἀπόλλων, ἃ καὶ ἄμφω ἐπίθετά εἰσι Φοῖβου. συμφωνεῖ δὲ καὶ τὸ μυθολογεῖν, ὅπερ ἐστὶ μυθεῖσθαι καὶ λέγειν· ἡδηδὲ καὶ τὸ λογολεσεῖν, λόγος γάρ τις καὶ ἡ λέσχη ἐστὶ.] Τὴν δὲ τοιαύτην σύνθεσιν παρεισηγάγεν ὁ ἐκ παραλλήλου σχηματισμός, ὃς ἢ ἐννοίας ὁμοίας 1.690 ἀλλήλαις ἐπιστοιβάζει, οἷον ὁ μέγας βασιλεὺς ἦλθεν, ὁ τρισμέγιστος ἄναξ παραγέγονεν, – ἄμφω γὰρ τὰ κῶλα ταῦτα ἐκ παραλλήλου τὸ αὐτὸ δηλοῦσιν ὄνομα – ἢ λέξεις ἰσοδυνάμους παραλληλίζει, οἷον τυχὸν ἴσως οὕτω γέγονε, καίλιαν πάνυ ταχέως καὶ ὅσα τοιαῦτα. ἐκ δὲ τῆς τοιαύτης τῶν λέξεων παραθέσεως ἐπενοήθη καὶ ἡ τοῦ ῥηθέντος δαπέδου καὶ τῶν ὁμοίων αὐτῷ σύνθεσις. οἱ δὲ θερμότεροι καὶ ταυτοφώνους λέξεις οὕτω συνέθεντο. τοιοῦτον γὰρ τὸ φιλόφιλος καὶ τὸ φαυλεπίφαυλος καὶ εἴ τι ἄλλο οὕτω σύγκειται, ὡς καὶ τὸ πάμπαν ἐπίρρημα. καὶ τοῦτο μὲν οὕτως ἀπλούστερον. ἔστι δὲ καὶ ἄλλως εἰπεῖν τεχνικώτερον, ὅτι αἱ παράλληλοι λέξεις ἢ σύγκεινται ἢ παράκεινται. ἄμφω δὲ ταῦτα ἢ ἐκ ταυτότητος γίνεται ἢ ἐξ ὁμοιότητος. οἷον ἐκ ταυτότητος μὲν παραλληλισμὸς ἐν συνθέσει μὲν τὸ πάμπαν, ἐν παραθέσει δὲ τὸ πάνυ πάνυ καὶ πάλαι πάλαι παρὰ τῷ Κωμικῷ, καὶ ἔλακεν ἔλακε παρ' Εὐριπίδῃ καὶ ὅσα τοιαῦτα. ἐκ δὲ ὁμοιότητος λέξεων παραλληλισμὸς ἐν συνθέσει μὲν τὸ γήπεδον καί, ὅσα τοιαῦτα πρόβραχέων ἐρρέθη, ἐν παραθέσει δὲ τὸ λίαν πάνυ καὶ τυχὸν ἴσως καὶ τὰ ὅμοια. λέγομεν δὲ ἐν ταυτότητι μὲν τὰ καὶ τῇ φωνῇ καὶ τῷ νοήματι τὰ αὐτά, ἐν ὁμοιότητι δὲ τὰ τῇ προφορᾷ μὲν ἀνόμοια, τῇ σημασίᾳ δὲ ὅμοια, μάλιστα δὲ ταυτοδύναμα. Σκοπητέον δὲ καί, μήποτε τὸ ἐνταῦθα δάπεδον τοῦ Διὸς ὁμοίον ἐστὶ τῷ αὐλή, ὅπερ ἐν Ὀδυσσεΐα φησὶν Ὀμηρος εἰπών· «Ζηνός που τοιήδε γ' Ὀλυμπίου ἔνδοθεν αὐλή». (ἠ. 2 ς.) Ἡβῆ δὲ οἰνοχοεῖν λέγεται νέκταρ τοῖς ἄνω οὐ κατὰ τὸν ἐπὶ Ἡφαίστῳ ἐν τῇ ἁΐ ραψωδία λόγον, ἀλλὰ διὰ τὸ ἀγήρω καὶ ἀεὶ νεάζοντα εἶναι τὰ θεῖα καὶ οἷον ἡβάσκοντα. κύριον δὲ μυθικῶς ὄνομα ἐνταῦθα ἢ Ἡβῆ, θυγάτηρ Ἡρας Ἡρακλεῖ συνοῦσα. ἐτέρως μὲντοι πρὸς ἀλήθειαν, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ δηλοῦται, ἀνθρώπου ἡλικίαν ἢ λέξις δηλοῖ, ὅτε τριχοῦνται αὐτῷ τὰ ἐκ νέων ἄτριχα. διὸ καὶ ἀπότριχες ἐλέγοντο οἱ ἄνηβοι. [Ἐκ τοῦ ἦδω δέ, ὃ ἐστὶν 1.691 εὐφραίνω, ἢ ἦβη· χαρίεσσα γὰρ ἢ τοιαύτη ἡλικία καὶ ἡδεῖα κατὰ τὸ «οὗ περχαριεστάτη ἦβη». ἀφ' ἧς καὶ τὰ ἱστορούμενα ἐνηβητήρια καὶ τὸ ἦβηδὸν ἐπίρρημα καὶ

τὸ ἠβῶ ἠβῆσω, καὶ ἠβάσω δέ, ἐξ οὗ τὸ ἠβάσκω προσλήψει τοῦ κ, καὶ ἡ ἐν Ὀδυσσεΐα πρωθήβη καί, ὅσα ἐκεῖ δηλοῦται, καὶ τὸ ἠβυλλιάν, τὸ παρὰ τῷ Κωμικῷ, καὶ τὸ ἐφήβαιον, οὗ πρόκειται ἦβη ἑτεροία, μέρος αὐτῆ δηλοῦσασώματος.] (η. 3) Ἀττικὸν δὲ τὸ ἐωνοχόει, ὡς καὶ τὸ ἐώρακε καὶ τὸ ἐωνημένος, ὁ ὠνησάμενος, καὶ ἄλλα μυρία. οἱ δὲ παλαιοὶ καὶ τοιαῦτά τινά φασιν, ὅτι, ὡς περ ὦγε καὶ ἀνέωγεν, οἶον· «τὸν οὐ θεὸς ἄλλος ἀνῶγε» καί· «χήλου δὲ ἀπὸ πῶμα ἀνέωγε» καὶ ἦνδανεν ἐήνδανεν, οἶον· «ἀλλ' οὐκ Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι ἦνδανε» καί· «οὐδ' Ἀγαμέμνονι πάμπαν ἐήνδανε» καί· «ᾧσα παρέξ» καὶ «ἐπίστομα ἔωσεν», οὕτως ἀλλαχοῦ μὲν ὠνοχόει υἱὸς Μενελάου, νῦν δὲ Ἥβη νέκταρ ἐωνοχόει. οὕτως Ἡρωδιανός. Ζηνόδοτος δὲ ἐνωνοχόει γράφει διὰ προθέσεως. ὄρα δέ, ὅπως, ὡς καὶ ἐν τῇ ἀ' ῥαψωδίᾳ πλατύτερον ἐρρέθη, ἐπὶ νέκταρος οὐκεὺ καίρως εἶπε τὸ οἶνοχοεῖν, ἀλλὰ ἀπλῶς καὶ νῦν ὡς λέξιν συμποσιακὴν, ὡς εἴ τιξεῖποι· ἐδίδου νέκταρ πιεῖν οἶά τινα οἶνον. οὐχ' οὕτω δὲ ἂν τις εἴποι καί, ὅτι ὕδωρ ἐωνοχόει. τοῦτο μὲν γὰρ οὐκ ἔχει βοήθειαν, τὸ δὲ Ὀμηρικὸν ἔχει πολλὰς. τὸ δὲ νέκταρ πίνεται κατὰ μῦθον, ὡς περ αὖ πάλιν ἡ ἀμβροσία ἐσθίεται. καὶ ἔστιναῦτη μὲν ἀναβαίνουσα ῥοή, κάτωθεν δηλαδή, ἐκεῖνο δὲ μὴ καταρρέουσα ὑγρότης, ἀλλὰ δαπανωμένη ἄνω, ὑφ' ἧς οἱ ἀστέρες τρεφόμενοι διαγίνονται. ἢ καὶ ἄλλως, νέκταρ καὶ ἀμβροσία αἶ ἐκ γῆς ἀναβαίνουσαι ῥοαὶ ὑγραὶ καὶ αὐθις νέον καταρρέουσαι, ἀφ' ὧν καὶ οἱ ἀστέρες δοκοῦσι τρέφεσθαι. ὃ δὴ καὶ Ὀκεανὸς κύκλω ῥέων ὑπὸ τῶν παλαιῶν νενόηται καὶ ὑφ' Ὀμήρου Ὀκεανὸς θεῶν γένεσις λέγεται. Ὅτι δὲ τὸ νέκταρ ἐτυμολογεῖται καὶ παρὰ τὸ νέον αἰεὶ κτέαρ εἶναι, καὶ εἴ τι ἄλλο ἄξιον 1.692 λόγου, καὶ ἀλλαχοῦ δηλοῦται, ὡς περ καὶ τὸ θείας εἶναι τινὰς λέξεις τὸ νέκταρ καὶ τὴν ἀμβροσίαν. διὸ καὶ πολλὰ τῶν καλῶν σωμάτων τε καὶ πραγμάτων ἐκεῖθεν παρωνυμοῦνται. λόγος οὖν ἀμβρόσιος καὶ νύξ ἀμβροσία καὶ ἀμβρόσια χαῖται καὶ ἀμβρόσιον στόμα παρ' Εὐριπίδῃ καὶ νεκτάρους ἑανός καὶ χιτών καιοῖνος δέ, κατὰ τὸ «ἀμβροσίης καὶ νέκταρός ἐστιν ἀπορρώξ». Φασὶ δὲ οἱ παλαιοὶ παρθένων ἔργον εἶναι τὸ οἶνοχοεῖν καὶ ἀνδρῶν δὲ νέων, ὧν καὶ τὸ ὑπηρετεῖν. ὅθεν καὶ παῖδες οἱ δοῦλοι καὶ παιδίσκαι διὰ τὸ τῆς παιδικῆς ἡλικίας ὑπηρετητικόν. (η. 6) Ὅτι ὡς περ ἐκ τοῦ βάλλειν μετὰ τῆς ὑ-π-ο προθέσεως γίνεται τὸ ὑποβλήδην, ὡς ἐν τῇ ἀ' ῥαψωδίᾳ κεῖται, [καὶ μετὰ τῆς ἄ-ν-α προθέσεως τὸ «ἀμβλήδην γοόωσα», ὡς ἐκ τοῦ μουσικῶς ἀναβάλλεσθαι κατὰ τὸ «ἀνεβάλλετο καλὸν ἀεΐδειν»,] οὕτω καὶ ἐνταῦθα τὸ παραβλήδην, ὃ δηλοῖ τὸ ἐκ παραβολῆς καὶ συγκριτικῶς. φησὶ γάρ, ὅτι αὐτίκ' ἐπειράτο Ζεὺς ἐρεθιζόμεν Ἥρην κερτομίους ἐπέεσσι παραβλήδην ἀγορεύων. (η. 7-12) Ὁ δὲ λόγος τῆς παραβολῆς, ἤγουν συγκρίσεως, ἦν, ὅτι «δοιαὶ μὲν Μενελάω ἀρηγόνες εἰσὶ θεάων, Ἥρη τ' Ἀργεῖη καὶ Ἀλασκομενῆς Ἀθήνη· ἀλλ' ἦτοι «ταί», ἤγουν αὐταί, ὑμεῖς,» νόσφι καθήμεναι εἰσορόωσαι τέρπεσθον, τῷ δ' αὐτῆ φιλομειδῆς Ἀφροδίτῃ, μία δηλαδή αὐτῶ ἀρηγῶν οὔσα, «αἰεὶ παρμέμβλωκε καὶ αὐτοῦ κῆρας ἀμύνει. καὶ νῦν ἐξεσάωσεν οἰόμενον θανέεσθαι». ἔχει δὲ τὸ κέρτομον ὁ λόγος οὐ μόνον, διότι τὰς δύο συγκρίνει τῇ μιᾷ, ἀλλὰ καί, ὅτι ἐκείνων τῶν δύο ἢ μὲν τοῖς Ἀργείοις ἐπονομάζεται· Ἀργεῖα γὰρ λέγεται Ἥρα, διὸ καὶ ἐπικουρεῖν ἐκεῖνοισὶ οφείλει. Ἀθηναῖα δὲ ἀλκῆς καὶ μένους οὔσα ἐπώνυμος, ὅμως ἀγεννῶς ἐκθηλύνεται. Ἀφροδίτῃ δέ, ἡ φιλομειδῆς, κρεῖττον τι ἔχει ἐκείνων. ὁ δὲ ῥηθεὶς λόγος παρωδηθεὶς ἔσται ποτὲ χρήσιμος καὶ ἐπὶ τινος πλείονας μὲν ἔχοντος βοηθούς, χαύνους δέ. Ὅρα δέ, ὅτι ἡ σύγκρισις οὐκ ἀνδρειοτέραν τῶν δύο τὴν μίαν εἶναι συναγεί· πῶς γὰρ ἔαν καὶ μόνη ἀλλαχοῦ Ἀθηναῖα τὴν Ἀφροδίτην ἀχρεῖαν ἐκφαίνῃ καὶ Διομήδῃ δὲ συναιρομένης Ἀθηναῖας βάλλῃ ἐκείνην; ἀλλ' ἡ ἀγωγή αὕτη τῆς συγκρίσεως ἐπιμελεστέραν ποιεῖ τῶν δύο τὴν μίαν, εἴπερ αὐταὶ μὲν χωρὶς κἀθηνται, ἢ δὲ

Ἀφροδίτη τῷ Ἀλεξάνδρῳ ἀεὶ παραμεμβλωκεν, ἥτοι παραμεμέληκε, καὶ διὰ φροντίδος γίνεται ἢ μάλιστα παραμεμόληκε καὶ ἐγγὺς 1.693 μολεῖ· ἐγγύτητα γὰρ ἡ ἰ-π-α-ρ-α πρόθεσις δηλοῖ, ὡς τὸ «οἱ δὲ θεοὶ παρ Ζηνίκαθήμενοι», ἤγουν ἐγγὺς τοῦ Διός. καὶ ἄλλως δὲ σαφέστερον καὶ συντομώτερον εἰπεῖν, ἡ ῥηθεῖσα παραβολή, ἥτοι σύγκρισις, ἐκ τοῦ μείζονος μὲν ἐστὶ, λέγει δὲ ὡς δύο μὲν αἱ τοῦ Μενελάου, μία δὲ ἡ τοῦ Πάριδος. καὶ αὐταὶ μὲν σεμνῶς ὀνομάζονται, ἡ δὲ ἐκ τοῦ μειδιάματος. καὶ ὅμως αὐταὶ μὲν νόσφι κάθηνται τοῦ Μενελάου, ἡ δὲ ἀεὶ παρμεμβλωκε. καὶ αἱ μὲν θέας τέρψιν ποιοῦνται τὴν μάχην, ἡ δὲ ἀμύνει τὰς κῆρας τῷ Πάριδι. (ἡ. 11) Ἰστέον δέ, ὅτι τὸ παρμεμβλωκε τρίασημαίνει, ἐν μὲν τὸ μεμέληκε καὶ φροντίδα ἔχει, καὶ γίνεται ἐκ τοῦ μέλωμελήσω μεμέληκα, καὶ συγκοπῆ μέμληκα, καὶ πλεονασμῷ τοῦ ἄ-β διὰ καλλιφωνιάνκα καὶ τροπῆ τοῦ ἠ-εῖς ἠ-ω μέμβλωκα. ἕτερον δὲ τὸ παραμεμόληκεν, ἤγουν παρῆλθεν, ὡς εἴ τις εἴποι, ὅτι παρμεμβλωκεν ἡ ἡμέρα, ἤγουν παρῶχετο. ἡ δὲ χρήσις ἐν Ὀδυσσεΐα καὶ γίνεται ἐκ τοῦ μολῶ μολήσω κατὰ τὸ αὐτὸ κανόνισμα. τρίτον δὲ τὸ παραμεμόληκε, τουτέστιν ἐγγὺς ἐστίν, πάρεστιν, ὡς ἐνταῦθα φαίνεται. λέγει οὖν ἀντιθετικῶς σχήματι, ὡς ὑμεῖς μὲν νόσφι κάθησθε, ἡ δὲ ἀεὶ τῷ Ἀλεξάνδρῳ παρμεμβλωκεν, ἥτοι παρακολουθεῖ, ἐγγὺς οὔσα, οὐ νόσφι καθημένη. Σημεῖωσαί δέ, ὅτι ὁ Ζεὺς μὲν σεμνότερον φράσας ἐνέφηνε τὴν πρὸς τὸν Πάριν σχέσιν τῆς Ἀφροδίτης, ἡ Ἑλένη δὲ πρὸ τούτου θυμωθεῖσα παραλαλεῖ οὕτω διακεῖσθαι αὐτὴν πρὸς Ἀλέξανδρον, ὡς ἡ ἄλοχον εὐνοοῦσαν ἢ δούλην εὐλαβῶς ὑπέικουσαν. (ἡ. 7) Τὸ δὲ ἀρηγῶν λέγεται μὲν καὶ ἀρωγός, γίνεται δὲ ἀπὸ τοῦ Ἄρης, ὡσπερὸ βοηθός ἀπὸ τῆς βοῆς, ὃ καὶ αὐτὸ τὴν μάχην ἔστιν ὅτε δηλοῖ, καθὰ καὶ ὁ Ἄρης. (ἡ. 8) Ἀλαλκομενηῖς δὲ ὡς γίνεται ἀπὸ τοῦ ἀλαλκεῖν ἥτοι βοηθεῖν διὰ μένος, ἢ ἀπὸ τινος Ἀλαλκομενέως ἥρωος, ἢ ἀπὸ Ἀλαλκομενίου ὄρους, οἱ Ἐτυμολόγοι φασί. (ἡ. 10) Τὸ δὲ φιλομειδής, ὅπερ Ἡσιόδου ἐκ τῶν τοῦ Κρόνου μηδέων ἐτυμολογεῖ, ὡς Βοιωτικῶς διὰ τῆς ἠ-εῖ διφθόγγου τὴν παραλήγουσαν γράφεσθαι, διπλάζει τὸ μῦ διὰ μέτρον κατὰ τινὰ τῶν ἀντιγράφων, ὡς ἂν οὕτως ἡ τοῦ στίχου λαγαρότης μεστωθῆ πρὸς μέτρον ἄρτιον. (ἡ. 11) Τὸ δὲ αἰεὶ τὴν παράμονον ἐπὶ τῷ Πάριδι φροντίδα τῆς Ἀφροδίτης δηλοῖ. Τὸ δὲ «καὶ αὐτοῦ κῆρας ἀμύνει» διασαφηντικόν ἐστὶ τοῦ παρμεμβλωκεν. ἐνθυμητέον δέ, ὅτι ἐκ τοῦ κῆρας 1.694 ἀμύνειν ὁ κηραμύντης ὕστερον συντέθειται, ὁ αὐτὸς ὢν τῷ ἀλεξικάκῳ, ἵνα ὡς ἐκτοῦ ἀμύνειν ἀπλοῦ ὁ Ἀμύντας τὸ κύριον, οὕτως εἴη ἐκ τοῦ κῆρας ἀμύνειν ὁ κηραμύντης, ὃν Σοφοκλῆς ἀλεξίμορον εἴποι ἄν. ἡ δὲ τοιαύτη ἀγωγή [καὶ τὴν παρ' Ἡσιόδῳ ἀλεξιάρην νεῖδον καὶ τὴν χειμάμυναν χλαῖναν καὶ τὴν ἀλεξάνεμον, ἥδη δὲ καὶ] τὴν ἐκ τριχῶν μυιοσόβην συνέθετο. (ἡ. 12) Τὸ δὲ οἰόμενον ἠένεργητικῶς κεῖται ἀντὶ τοῦ νομίζοντα, ἢ παθητικῶς ἀντὶ τοῦ νομιζόμενου. σημείωσαί δέ, ὅπως πάνυ δεξιῶς μεθοδεύει τὴν τῶν ὄρκων σύγχυσιν ὁ ποιητής, οὐκ ἐξ ἐπιταγῆς τοῦ ὄρκιου Διός, ὃς καὶ τῶν ὄρκων ταμίας ἐστίν, ἀλλ' ἐκ τοῦ κατὰ τὴν Ἡραν χόλου, ὃν ἐκ τοῦ ῥηθέντος κερτόμου ἐρεθισμοῦ αὐτὴ μετ' ὀλίγα πείσεται. Ἰστέον δὲ καί, ὅτι μεγάλης βοηθείας δηλωτικὸν τὸ «αἰεὶ κῆρας ἀμύνει καὶ νῦν ἐξεσάωσεν οἰόμενον θανέεσθαι». (ἡ. 13) Ὅτι οὐ μόνος Ἀγαμέμνων ἐπειψήφισατο νίκην, ὡς εἴρηται, τῷ ἀδελφῷ Μενελάῳ, ἀλλ' ἰδοὺ καὶ ὁ Ζεὺς λέγων· «ἀλλ' ἥτοι νίκη μὲν ἀρηϊφίλου Μενελάου». καὶ ὄρα, ὡς ἀρηϊφίλον ὀποιοητής, καθὰ προγέγραπται, καὶ διὰ τοῦ Διὸς καλεῖ τὸν Μενέλαον, ὡσπερ καὶ διὰ τοῦ Πριάμου καὶ ἐτέρων. (ἡ. 14-6) Ὅτι βουλευτοῦ λόγος τὸ «ἡμεῖς δὲ φραζώμεθα, ὅπως ἔσται τάδε ἔργα». εἰ δὲ περὶ πολέμου καὶ εἰρήνης ἡ βουλή, οἰκεῖον καὶ τὸ ἐπαγόμενον· «ἡ αὐτὶς πόλεμόν τε κακὸν καὶ φύλοπιν αἰνὴν ὄρσομεν ἢ φιλότητα μετ' ἀμφοτέροισι βάλωμεν». προεκθετικῶς δὲ καὶ σκεπτικῶς ταῦτά φησιν Ὅμηρος μελετῶν τε, ὡς καὶ προεῤῥέθη, πῶς μεταχειρίζεται τὰ ἐξῆς, καὶ ἅμα προαναφώνων τὴν Τρωϊκὴν ἄλωσιν. (ἡ. 20) Ὅτι τὸ

«αἱ δ' ἐπέμυξαν Ἀθηναίη τε καὶ Ἥρη» ἀντὶ τοῦ μεμυκόσι χεῖλεσι ποιὸν ἦχον διὰ τῆς ῥινὸς ἀπετέλεσαν δυσχεραίνουσαι. ἔστι δὲ μύζειν, ὡς καὶ ὁ Κωμικὸς δηλοῖ, τὸ τὴν φωνὴν τοῦ μῦ στοιχείου ἐκφωνεῖν. ἐκ δὲ τοῦ μύζειν καὶ ὁ μυκτῆρλέγεται καὶ ὁ μυγμὸς καὶ τὸ μυχθίζειν παρά τε Αἰσχύλῳ καὶ ἄλλοις. οὕτω δὲ 1.695 καὶ ἀπὸ τοῦ ῥῶ παρηχεῖται ὁ ῥοῖζος καὶ ἀπὸ τοῦ σίγμα ὁ σιγμός. [Ἵτι δὲ τὸ μύζειν κίνησις καὶ τὴν μῦτιν παράγει, ἦς χρῆσις ἐν τῷ Ἀθηναίῳ, ἔτι δὲ καὶ τὴν μύξαν, καὶ ἐν ἄλλοις δηλοῦται, καθὰ καὶ ὅτι μύξα οὐ μόνον περίπτωματὸ ζωϊκόν, ἀλλὰ καὶ τις ἑτεροία, ἢ παρὰ τῷ Ὀππιανῷ γλαγόεσσα, καὶ ἢ τοῦ λύχνου δέ, ἦν καὶ μύκητὰ φαμεν, ἀφ' ἧς καὶ λύχνος δίμυξος παρά τινι Φιλυλλίῳ, ὡς φησὶν ὁ αὐτὸς Ἀθηναῖος.] (ἡ. 21) Ἵτι σύντομα ὁμοιοτέλευτα ἐν τῷ «πλησίαι ἦσθην, κακὰ δὲ Τρώεσσι μεδέσθην», ἀντὶ τοῦ πλησίαι καθεζέσθην, κακὰ δὲ τοῖς Τρωσὶν ἐβουλεύεσθην. καὶ ὄρα τὸ πλησίαι· ἀπὸ ἀρσενικοῦ γὰρ τοῦ πλησίος θηλυκὸν ἢ πλησία, οὗ πληθυντικὸν αἰ πλησίαι. (ἡ. 22) Ἵτι ἐν τῷ «ἦτοι Ἀθηναίη ἀκέων ἦν οὐδέ τι εἶπεν» οὐκ ἔστι τὸ ἀκέων ἐπίρρημα ἀντὶ τοῦ ἡσύχως, ὡς Ἀριστόνικος βούλεται, ὁμοίως τῷ «ἀλλ' ἀκέων δαίνυσθε», ἀλλ' ἀντὶ τοῦ ἀκέουσα εἴρηται Ἀττικῶς. Ἀπολλώνιος γὰρ ἐν τῷ Περὶ μετοχῶν ἀποδείκνυσιν ἐκ τῆς συντάξεως ἀκριβέστατα, ὅτι οὐ δύναται εἶναι ἐπίρρημα μεσότητος. καινὸν οὖν γένος οὐ μόνον ἢ ὑλήεις Ζάκυνθος καὶ ὅσα τοιαῦτα, ἀλλὰ καὶ τὸ «ἀκέων Ἀθηνᾶ». τοιοῦτον κατὰ τινος καὶ παρὰ τῷ φιλομήρῳ Σοφοκλεῖ τὸ «κρυπτᾶ τ' ἀχέων ἐν ἦβᾳ», ἦγουν ἐν ἀφανεῖ ἀχέουσα ἦβη, ἢ Ἠλέκτρα δηλαδὴ. περὶ δὲ τοῦ ἀκέων δεδήλωται καὶ ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσειαν. Ἔστι δὲ τὸ «οὐδέ τι εἶπε» διασαφητικὸν τοῦ ἀκέων ἦν, ὃ ταῦτόν ἐστι τῷ ἀκῆν, τῷ δηλοῦντι μὲν τὸ ἡσύχως, γινομένῳ δὲ ἀπὸ τοῦ ᾠα στερητικοῦ καὶ τοῦ χαίνειν. ὁμοιον δὲ πρὸς τὸ ἀκέων ἦν οὐδέ τι εἶπε» τὸ «ἀκῆν ἐγένοντο σιωπῆ». ἐνταῦθα δὲ ὄρα καί, ὅτι ἔστι ποτὲ σιγᾶν καὶ διὰ θυμὸν πολύν. Ἀθηνᾶ γοῦν σιωπᾶ νῦν σκυζομένη Διὶ πατρί, οὗ πρὸς διασάφησιν ἐπῆκται τὸ «χόλος δέ μιν ἄγριος ἦρει», ὅς καὶ ἐπέχει τὴν γλαυῖαν τῇ Ἀθηνᾶ ἢ κατὰ ἐγκοπὴν ἢ κατὰ εὐλάβειαν. (ἡ. 23 ς.) Σημεῖωσαι δ' 1.696 ἐν τούτοις καὶ τινος καινὴν παρήχησιν τὸ «χόλος δέ μιν ἄγριος ἦρει· Ἥρη δ' οὐκ ἔχαδε χόλον στήθος». παρηχεῖται γὰρ πως τὸ ῥῆμα τὸ ἦρει πρὸς τὸ Ἥρη κύριον ὄνομα. καὶ ζητητέον τὴν ὁμοιότητα ἐν τῇ ᾠῇ ῥαψωδία εἰς τὸ ἔδεισαν καὶ οὐκ ἔδησαν. Περὶ δὲ τοῦ σκύζεσθαι, [ἀφ' οὗ καὶ τὸ σκυδμαίνειν καὶ τὸ ἐπισκύνιον,] ῥηθήσεται που ἐν τοῖς ἐξῆς. Τὸ δὲ «οὐκ ἔχαδε» δηλοῖ μὲν τὸ οὐκ ἐχώρησε, καὶ γίνεται ἀπὸ τοῦ χῶ, τὸ χωρῶ, ἐξ οὗ καὶ χώρα καὶ χωρίον, ὅθεν παράγωγον τὸ χάζω καθ' ὁμοιότητα τοῦ σχῶ σχάζω, ἐξ οὗ τὸ «γῆρυν ἄφθογονοσχάσας», κλῶ κλάζω, κρῶ κράζω, βῶ βάζω, φῶ φάζω, ῥῶ ράζω, ἐξ οὗ ἐν Ὀδυσσεΐα τὸ «ράσατε δ' ὕδωρ» καὶ «ἐρράδαται τοῖχοι», βρῶ βράζω καὶ τὰ ὅμοια μονοσύλλαβα. ἢ δὲ κατὰ μέσον παρακείμενον ἀναγνωστέον κέχαδεν ἢ καταδεύτερον ἀόριστον ἔχαδε. Θρασεῖα δὲ ἢ Ἥρα καὶ ἐν τοῖς παροῦσιν, εἴπερ Ἀθηνᾶ μὲν ἡσύχως ἔχει πέττουσα τὸν χόλον ζέοντα ἔσω, αὐτὴ δὲ ὑπερεκβλύζει διὰ τοῦ στόματος, οἷα τοῦ στήθους μὴ στέγοντος, περὶ δὲ ζωπυρούμενος ἀνάπτει κατὰ καιρὸν ὁ θυμὸς, καθὰ καὶ ἐν τῷ «τέτλαθι κραδίη» δηλοῦται καὶ ἐν τῷ τὸν Ἀχιλλεῖα διάνδιχα μερμηρίζειν ἐν λασίοις στήθεσι καὶ ἐν ἑτέροις πολλοῖς. ὡς ἐπὶ ἀγγείου δὲ τινος εἴρηται τὸ «οὐκ ἔχαδε στήθος χόλον», ἵνα εἴη νοεῖν, ὡς τῆ μὲν Ἀθηνᾶ τὸ στήθος ἔστεγε τὸν χόλον, τῇ δὲ Ἥρα ὑπερεξεχεῖτο, τουτέστιν ἢ μὲν οὐδὲν εἶπεν, ὡς ὁ ποιητὴς ἔφη, ἢ δὲ Ἥρα ἐξελάλησε. (ἡ. 24 ς.) διὸ ἐπάγει· «ἀλλὰ προσηύδα· αἰνότατε Κρονίδη» καὶ ἐξῆς, ὡς καὶ ἐν τῇ ᾠῇ ῥαψωδία κεῖται. (ἡ. 26–8) Ἵτι βαρὺ τῇ Ἥρα δοκεῖ, ἐὰν ἀτέλεστον ἰδρῶτα ἰδρῶση, κάμοιεν δὲ μάτην αὐτῇ οἱ ἵπποι λαὸν ἀγειροῦση κατὰ Πριάμου. τοῦτο δὲ 1.697 μυθικῶς μὲν ἢ Ἥρα ἐποίει πονουμένη ὑπὲρ τῶν Ἀχαιῶν διὰ τὴν κατὰ τοῦ Πάριδος μῆνιν. ἄλλως δὲ ἢ βασιλικὴ αὐτὸ ἐξουσία

ένεργοῦσα ἦν πρεσβευτικῶς, εἰς ἣν ἀλληγορεῖται ἡ Ἥρα, ὡς πολλαχοῦ δηλοῦται. ἰστέον δέ, ὅτι τὸ Ὀμηρικὸν τοῦτο χωρίον παρωδηθὲν λεχθείη ἂν πρὸς τινος ἐν κενοῖς κοπιάσαντος, οἷον «πῶς ἐθέλεις ἄλιον θεῖναι πόνον ἢ δ' ἀτέλεστον ἰδρῶθ', ὄν ἴδρωσαμόγω». εἰ δὲ καὶ πολιτικὸν εἶη τὸ ἔργον, ἀρμόσει ποτὲ καὶ τὸ ἐξῆς «καμέτην δέμοι», ἢ ἕκαμον δέ μοι, «οἱ ἵπποι λαὸν ἀγείροντι». Τὸ δὲ «πῶς ἐθέλεις ἄλιονθεῖναι πόνον» καὶ ἐξῆς, μετ' ὀλίγα ἐκ πυσματικοῦ παραινεντικῶς σχηματίζων Ὀμηρὸς φησιν· «ἀλλὰ χρῆ καὶ ἐμὸν θέμεναι πόνον οὐκ ἀτέλεστον.» (ἠ. 26) Ἰστέον δὲ καί, ὅτι τοῦ ἄλιον πόνον ἐφερμηνευτικὸν ἐστὶ τὸ ἀτέλεστον ἰδρῶτα. οὐκ ἄδηλον δέ, ὡς ἐπὶ ψόγω τῆς ναυτιλίας ἄλιον ἐκ τῆς ἀλὸς τὸ μάταιον εἴρηται, καὶ ὡς τὸ ἀτέλεστον καὶ ἀτελεύτητον λέγεται. αὐτὸ δὲ παρὰ Σοφοκλεῖ καὶ τὸν μὴ τελευταίον ἐπάγοντα τοῖς ζητούμενοις δηλοῖ ἐν τῷ «ἄτεγκτος κάτελεύτητος φανῆ». [Ἰστέον δὲ καί, ὅτι βλασφημίας μόριον παλαιὸς τις φησι καὶ τὸ ἄλιος, ῥηθὲν παρὰ τὴν ἄλα, ἥς τὸ ὕδωρ εἰκαῖόν τι ἐδόκει πρὶν ἢ τὰς νῆας ἐφευρεθῆναι.] (ἠ. 27) Ἀττικὸν δὲ συνήθως τὸ «ἰδρῶτα, ὄν ἴδρωσα», ὡς καὶ τὸ «δαίνυ δαῖτα» καὶ τὰ ἄλλα, ἐν οἷς συνεκφωνεῖται τῷ ῥήματι καὶ τὸ ἐξ αὐτοῦ ὄνομα. (ἠ. 29 ετ 37 ς.) Ὅτι ἐφ' οἷς τις παραχωρεῖ δυσαρεστούμενος μὲν, ἄκων δὲ ὑπενδιδούς, καλῶς ἂν ἐρεῖ τὸ τῆς Ἥρας, ἡγουν τὸ «ἔρδε, ἀτὰρ οὐ πάντες ἐπαινέομεν ἄλλοι». ὁμοίως καὶ τὸ τοῦ Διὸς· «ἔρξον, ὅπως ἐθέλεις, μὴ τοῦτό γε νεῖκος ὀπίσσω σοὶ καὶ ἐμοὶ μέγ' ἔρισμα μετ' ἀμφοτέροισι γένηται». (ἠ. 29) Ἰστέον δέ, ὅτι τὸ ἔρξον ὀπίσσω ἐθέλεις, περιφραστικὴ ἐρμηνεία ἐστὶ τοῦ ἔρδε, ὃ ἐλλιπῶς καὶ ἐν τῇ ἀράψωδιὰ κεῖται. ταῦτόν δὲ νεῖκος καὶ ἔρισμα, ὃ ἐστὶν ἔρις. Ὅρα δὲ τὸ ἔρδε καὶ τὸ ἔρξον διαφόρως ἐξ ἐνὸς θέματος προφερόμενα. προὔποκειμένου γὰρ τοῦ ῥέζω ῥέζω, εἶτα μεταθέσεως γενομένης, τὸ ἔρζω τροπῇ μὲν συνήθει τοῦ ζ εἰς δέ ῥδω γεγονὸς μένει ἄκλιτον, καθ' αὐτὸ δὲ ὄν διὰ τοῦ ζ ἔχει τὸν μέλλοντα 1.698 Δωρικώτερον, ἐξ οὗ τὸ ἔρξον. καὶ ἄλλως δὲ τὸ ἔρξον δύναται ἀπὸ τοῦ ἔργωεῖναι, ἀφ' οὗ τὸ ἔοργα. [Ὅρα δέ, ὅτι πρωτοτύπου μὲν ὄντος τοῦ ῥέζω, ὀπερέστιν ἐρρωμένως πράττω, ὡς ἐκ τοῦ ῥῶ μονοσυλλάβου ῥήματος, δευτερεύοντος δὲ τοῦ ἔρδω, χρήσις ἐνταῦθα κεῖται ἀμφοῖν, τοῦ μὲν ἐν τῷ κακὰ ῥέζουσι, τοῦ δὲ ἐν τῷ ἔρδε.] (ἠ. 31 ς.) Ὅτι ὁ ἄγαν τινὶ θυμούμενος ἀκούσοι ἂν ποτε οἰκείως τὸ «δαιμόνιε, τί νύ σε κακὸν ῥέζω, ὅτ' ἀσπερχὲς μενεαίνεις», ἡγουν τί σε κακοποιῶ, ὅτι πάνυ ἐπισπέρχεις, ἦτοι σπεύδεις, εἰς τὸ κατ' ἐμοῦ μένος. Ἥρα δὲ τοῦτο ἀκούει ἐκ Διὸς δαιμονίᾳ προσρηθεῖσα. Ἔστι δὲ ἀσπερχὲς τὸ πολυσπούδαστον, ὀπερὶσπερχὲς λέγει ὁ Σοφοκλῆς, κατ' ἐπίτασιν καὶ αὐτός. ἀπλοῦν δὲ αὐτοῦ ῥητὸν τὸ σπερχὲς, ἀλλὰ τὸ σπερχνόν, ὁμοιον ὄν τῷ τερπνόν καὶ στεγνόν. (ἠ. 34–6) Ὅτι θυμὸν θέλων ἐνδείξασθαι τῆς Ἥρας πάνυ πολὺν ὁ Ζεὺς φησίν. «εἰ δὲ σύ γε εἰσελθοῦσα πύλας καὶ τείχεα μακρὰ ὤμὸν βεβρώθοις Πρίαμον Πρίαμοιο τεπαῖδας ἄλλους τε Τρῶας, τότε κεν τὸν χόλον ἐξακέσαιο». ὁ δὲ λόγος ἀρμόσει ποτὲ παρωδηθεὶς καὶ ἄλλοις προσώποις πάνυ θυμουμένοις, ὁποῖον καὶ τὸ εὐξάμενον ἔφεσιν αὐτῷ ἐγγενέσθαι ἥπατι ἀνθρώπου ἐμφῶναι ὥστε καταφαγεῖν. Σημεῖωσαι δέ, ὅτι ἀνωτέρω αἰνότατος ὑπὸ Ἥρας ὁ Ζεὺς ὄνειδισθεὶς ἀντισκώπει ἄρτι αὐτῆν εἰς ἄκραν ἀπήνειαν, δι' ἣν ὤμὸν ἂν φάγοι τὸν Πρίαμον καὶ τοὺς περὶ αὐτόν. (ἠ. 36) Ὅρα δὲ καὶ τὸ «χόλον ἐξακέσαιο». νόσος μὲν γὰρ οἷον τὸ χολοῦσθαι, τὸ δὲ παύσασθαι τοῦ χόλου ἀκέσασθαι ἐστὶ. (ἠ. 35) Τοῦ δὲ βεβρώθοις τὸ θέμα βεβρώθω, γενόμενον κατὰ ἀναδιπλασιασμὸν ἐκ τοῦ βρῶ, καθὰ ἐκ τοῦ κλῶ τὸ κλώθω. (ἠ. 39) Ὅτι τὸ «ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσιν» ἀντὶ τοῦ ἐπιτυχῶς θῆς εἰς νοῦν. δῆλον δέ, ὡς διαφέρει τὸ βαλέσθαι τοῦ βαλεῖν. (ἠ. 39–54) Ὅτι ἀντιπαραχωροῦσιν ἀλλήλοισι βιωτικώτερον θελημάτων τινῶν Ζεὺς τε καὶ Ἥρα, ἵνα μῆτην συζυγίαν τῇ φιλονεικίᾳ διῶστωσι. ῥητορικωτάτη δὲ ἡ σκευωρία τοῦ λόγου. ὁ μὲν γὰρ Τροῖαν, ἣν μίαν, ὡς φησιν, ἔχει, χαρίζεται, ἡ δὲ ἀντὶ μιᾶς

τρεις αὐτῶ 1.699 προΐεται. δοκεῖ δὲ ἐνταῦθα μαντικώτερον παραλαλεῖν ὁ ποιητὴς τὴν τῆς Μυκῆνης ἀπώλειαν, ἣν ἐκ τῶν ῥηθειςῶν τριῶν κακῶς παθοῦσαν καὶ Ἀριστοτέλης ἱστόρησε. Φέρεται δὲ ἱστορία καί, ὅτι Περσεὺς μὲν αὐτὰς ἔκτισεν, ἐταπεινώθησαν δὲ μετὰ τὰ Τρωϊκά, ὕστερον δὲ κατεσκάφησαν ὑπὸ Ἀργείων, ὡς μηδεῖχος, φασί, Μυκῆνης εὐρίσκεσθαι. Ἔχει δ' ὁ τόπος οὗτος καὶ αὐξήσιν χαρίτων. Ζεὺς μὲν γὰρ οὐχ' ἀπλῶς πόλιν προΐεσθαι λέγει, ἀλλ' ἦν ἐτίμα πασῶν μάλισταπόλεων τῶν ὑπ' οὐρανόν, προσθεῖς καὶ αἰτίαν τὸ αὐτόθι ἐνδεδεχῆς τῶν θυσιῶν. Ἦρα δὲ φησι καὶ αὐτή, ὅτι οὐ τῶν τυχόντων ὑπεξίσταμαί σοι, ἀλλὰ τῶν φιλάτων. Σημείωσαι δέ, ὅτι ψεύδεται ὁ Ζεὺς ἐνταῦθα φανερώς, νόμῳ ῥητορικῶ αὐξῶν τὴν χάριν. ὅτι γὰρ οὐχ' οὕτως ἐκθύμως τὴν Τροίαν φιλεῖ, δηλοῖ ὁ Ποσειδῶν ἐν τῷ· «ἤδη γὰρ Πριάμου γενεὴν ἤχθηρε Κρονίων». καὶ εἰκότως ἐπιώρκησαν γάρ. (ἡ. 40–9) Φράζει δ' ἐν τούτοις ὁ ποιητὴς οὕτω· «ὀππότε κενκαὶ ἐγὼ μεμαῶς πόλιν ἐξαλαπάξαι τὴν ἐθέλω, ὅθι τοι φίλοι ἀνέρες ἐγγεγάσι, μή τι διατρίβειν τὸν ἐμὸν χόλον, ἀλλὰ μ' ἔᾶσαι· καὶ γὰρ ἐγὼ τοι δῶκα ἐκὼν ἀέκοντί γε θυμῷ. αἶ γὰρ ὑπ' ἡελίῳ τε καὶ οὐρανῷ ἀστερόεντι ναιετάουσι πόλης ἐπιχθονίων ἀνθρώπων, τῶν μοι περὶ κῆρι», τούτεστι τούτων μοι περισσότερον ἐν τῇ ψυχῇ, «τιέσκετο Ἴλιος ἱρή καὶ Πριάμος καὶ λαὸς ἐὺμελίῳ Πριάμοιο· οὐ γὰρ μοί ποτε θυμὸς ἐδέυετο δαιτὸς εἴσης», τῆς τῶν θυόντων δηλαδή, «λοιβῆς τε κνίσσης τε· τὸ γὰρ λάχομεν γέρας ἡμεῖς». καὶ ταῦτα μὲν τὰ τοῦ μυθικοῦ Διός. (ἡ. 50–61) Ἦ δὲ Ἦρα «ἦτοι ἐμοί», φησί, «τρεις μὲν πολὺ φίλτατα εἰσι πόλης, Ἄργος τε Σπάρτη τε καὶ εὐρυάγυια Μυκῆνη», ὧν ἐκ τοῦ Ἄργους καὶ Ἀργεία λέγεται. «τῶν οὐ τι ἐγὼ πρόσθ' ἴσταμαι οὐδὲ μεγαίρω τὰς διαπέρσαι, ὅταν τοι ἀπέχθωνται περὶ κῆρι. εἴ περ γὰρ φθονέω τε καὶ οὐκείῳ διαπέρσαι, οὐκ ἀνύω φθονέουσα, ἐπεὶ πολὺ φέρτερός ἐσσι· ἀλλὰ χρὴ καὶ ἐμὸν θέμεναι πόνον οὐκ ἀτέλεστον· καὶ γὰρ ἐγὼ θεὸς εἰμι, γένος δὲ μοι» καὶ ἐξῆς. (ἡ. 40) Ἰστέον δέ, ὅτι ἐν τοῖς ῥηθεῖσι τὸ μεμαῶς ταυτόν ἐστι τῷ μισῶν περὶ κῆρι, οὐ παθητικὸν τὸ ἀπέχθωνται περὶ κῆρι. (ἡ. 41) Τὸ δὲ «πόλιν, ὅθι τοι φίλοι ἀνέρες ἐγγεγάσι» περίφρασις ἐστὶ τοῦ πόλιν φιλουμένην σοι. (ἡ. 42) Τὸ δὲ «μή τι διατρίβειν τὸν ἐμὸν χόλον, ἀλλὰ μ' ἔᾶσαι» θυμούμενός τις εἶποι ἀντὶ τὸν οὐ κατὰ καιρὸν μεσιτεύοντα εἰς παῦσιν θυμοῦ. ἔστι δὲ διατρίβειν τὸ παρατείνειν καὶ ὑπερβιβάζειν. οὕτω καὶ ἡ Πηνελόπη διατρίβειν λέγεται τοῖς μνηστήρησι τὸν γάμον. (ἡ. 43) Τὸ δὲ «ἐγὼ τοι δῶκα» ἢ ἀπολύτως ἀντὶ τοῦ παρεχώρησα ἢ ἀντὶ τοῦ ἐδωρησάμην σοι πόλιν φίλην μοι, τὴν Τροίαν δηλαδή, ὡς προῖων αὐτὸς ἐρμηνεύσει. Τὸ δὲ «ἐκὼν ἀέκοντί γε θυμῷ» ἔπεσε μὲν εἰς κοινήν παροιμίαν τὴν «ἐκὼν ἀέκων τόδε τι πεποίηκα», [δι' ἧς βοηθοῖτ' ἂν καὶ τὸ «ἢ 1.700 γλῶσσ' ὁμώμοχ', ἢ δὲ φρήν ἀνώμοτος», ὃ δὴ πικρῶς λογιστεῖται ὁ Κωμικός.] Πάνυ δὲ ἀκριβῶς ἔχει τὸ Ὀμηρικὸν καὶ οὐ πάσχει ἀντίφασιν, ὡς δὴθεν ἀδύνατον ὄν συνυπάρχειν τὸ ἐκὼν καὶ τὸ ἀέκοντι θυμῷ. δῆλον γάρ, ὡς πολλάκις μὴ προηγησαμένης προαιρέσεως γίνεται τι, ὃ πῆ μὲν ἐθέλομεν, πῆ δὲ οὐ. οὕτω καὶ οἱ τὰ φορτία ἐν κλύδωνι ἀποβάλλοντες πῶς μὲν ἀέκοντες δρῶσι–τῷ δέει γὰρ τοῦ κινδύνου. –πῶς δὲ ἐκόντες, –ἴνα γὰρ σωθῶσι. –καὶ ἐκόντες μὲν ἀποβάλλουσιν, ἄκοντες δὲ ζημιοῦνται. Ἰστέον δέ, ὡς ὁ μὲν Ὀμηρικὸς Ζεὺς συντόμως τε καὶ ἀσαφῶς τὸ ῥηθὲν ἔφρασεν, ἢ δὲ Ἦρα διασαφεῖ τὸ νόημα εἰποῦσα περὶ τῶν ἑαυτῆς πόλεων, ὅτι τούτων ἐγὼ οὐ προΐσταμαι οὐδὲ μεγαίρω. εἴπερ γάρ, ὡς καὶ προεγράφη, φθονῶ καὶ οὐκ ἐὼ διαπέρσαι, οὐκ ἀνύω φθονέουσα, ἐπεὶ πολὺ φέρτερος εἶ. ἰδοὺ γὰρ καὶ αὐτὴ ἐκοῦσα καὶ ἄκουσα συντίθεται τῷ τοῦ Διὸς θελήματι. καθὸ μὲν γὰρ οὐ προΐσταται τῶν ἑαυτῆς πόλεων, ἐκοῦσα ἐκχωρεῖ, ἄλλως δὲ ἀέκουσα διὰ τὸ μηδὲν ἀνύειν, ἐὰν καὶ φθονῇ. τούτο δὲ καὶ ἄλλοι πάθοιεν ἂν καὶ εἴποιεν ποτε τοῖς αὐτῶν εἴκοντες κρείττοσιν. οἶος καὶ Τηλέμαχος, ὃς εἴκει μὲν τοῖς

μνηστήρσι, λέγει δέ· «ἦ τ' ἂν ἀμυναίμην, εἴμοι δύνάμεις γε πάρεστι». (η. 44) Τὸ δέ «ὑπὸ ἡλίω» ὑφ' ἡλίον ὡς ἐπὶ πολὺ γράφουσιν οἱ μεθ' Ὀμηρον. οὕτω δὲ καὶ τὸ ὑπ' οὐρανῶ ὑπ' οὐρανόν. Ἀττική δὲ ἡ ῥηθεῖσα Ὀμηρικὴ φράσις, ὁμοία τῶ ὑπὸ διδασκάλῳ εἶναι καὶ ὑφ' ἡγεμονιτάττεσθαι καὶ ὑπὸ σκότῳ πράττεσθαι. Τὸ δέ «καὶ οὐρανῶ ἀστερόεντι» παρέλκεινδοκεῖ ἀπλοϊκῶς οὕτω παραρριφέν, ὡς ἐν βιωτικῇ ὁμιλίᾳ· ἦρκει γὰρ καὶ μόνοντὸ «αἶ ὑπὸ ἡλίῳ εἰσὶ πόλεις». πάντως γὰρ αἶ ὑπὸ ἡλίῳ καὶ ὑπὸ οὐρανῶ εἰσιν. οὕτω δὲ καὶ ἐν τῶ πόλης περιττεύει τὸ «ἐπιχθονίων ἀνθρώπων» καὶ οὐκἀναγκαίως κεῖται. Ἀστερόεις δὲ οὐρανὸς πρὸς διαστολὴν ὁμωνυμίας, ὡς οὐρανοῦ ποτε καὶ τοῦ ἀέρος λεγομένου. (η. 46) Ἴλιος δὲ νῦν ἱερά οὐ μόνονπροσηγορικῶς τῶ κοινῶ λόγῳ τῶν πόλεων, ἀλλὰ καὶ διὰ τὰ ἐνταῦθα ἱστορηθένταἐνδελεχῆ θύματα, [ῶν δηλωτικὰ σὺν ἄλλοις καὶ τὰ Ἰλίου, ἑορτὴ ἐγγώριοςἐπώνυμος τῆ Ἰλίου. Τούτων δὲ ἡ παραλήγουσα γραφομένη διὰ τῆς ἑ̄ι διφθόγγου,ἀνομοίως τῶ Ὀλύμπια, Πύθια, Ἴσθμια, Διάσια, Διονύσια καὶ τοῖς τοιούτοις, αἰτιολογηθήσεται μὲν καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς, ὅπου ἀνακύψει τὸ «Ἥλιδι δῆη». καὶἄρτι δὲ ῥητέον, ὅτι ἔχει ἀναλογίαν ἐξ ἀφορμῆς πρωτοτύπου ἢ διὰ τῆς ἑ̄ι διφθόγγου1.701 γραφῆ τοῦ Ἰλίου. ὡς γὰρ εὐλόγως ἐκ τοῦ Ἥρα γίνεται προσλήψει τοῦ ἰῶτα τὰ ἐξ αὐτῆς Ἥραια, ἢ ἑορτῆ, καὶ ἐκ τοῦ Ἀθηναῖα τὰ Ἀθήναια καὶ ἐκ τοῦἐκατόμβη Δωρικῆ τροπῆ καὶ προσλήψει τοῦ ἑ̄ι τὰ Ἐκατόμβια, ἔτι δὲ ἀναλογώτερον εἰπεῖν, ἐκ τοῦ Ἥρακλῆς Ἥρακλέος τὰ Ἥράκλεια καὶ μᾶλλον ἐκ τοῦ Διομεύς, Ζεύς, Διομέως τὰ Διόμεια, οὕτως ἴσως καὶ ἐκ τοῦ Ἰλιεύς Ἰλιέωςτὰ Ἰλίου. (η. 48) Ὅτι δὲ αἶ συχναὶ Ἰλιακαὶ θυσίαι ἀναγκαίως ἐπὶ κακοῖςπυκνοῖς προηγουμένοις ἐγίνοντο, δηλοῖ καὶ παροιμία λέγουσα τὸ «αἶ Ἰλίῳ κακά»,λεχθεῖσα μὲν ἐπὶ τινι κακῶ ὑστερογενεῖ, οὐκ ἀπάδουσα δὲ οὐδὲ πρὸς τὰ Ὀμηρικά.ἡ δὲ αὐτὴ προγενεστέρα ἐστὶ τοῦ «κακῶν Ἰλιάς», ἢ ἀνάπαλιν, αὐτὴ πρόδεκείνης εἴρηται, ὡς τὰ γε ἄλλα μιᾶς ἐννοίας εἰσὶν ἀμφοτέραι.] Ὅτι δὲ θηλυκῶςεἰῶθεν Ὀμηρος προφέρειν τὴν Ἴλιον, ἅπαξ που αὐτὴν κατὰ οὐδέτερον γένος εἰπὼν ἐν τῶ «Ἴλιον αἰπὺ ἔλοιεν Ἀθηναίης διὰ βουλάς», δηλοῦται καὶ ἀλλαχοῦ. (η. 47) Τὸ δὲ εὐμελίῳ συνεκόπη ἀπὸ Ἰωνικοῦ τοῦ εὐμελίῳ, ὡς καὶ τὸ «Βορέωυπ' ἰωγῆ» ἀπὸ τοῦ Βορέω, καὶ τὸ Ἑρμείῳ ἀπὸ τοῦ Ἑρμείῳ, καθάπερ εἴρηται καὶ ἐν τῶ «Ἀσίῳ ἐν λειμῶνι». (η. 49) Τὴν δὲ κνίσσαν πολλὰ τῶν ἀκριβῶνἀντιγράφων δι' ἐνὸς ἑ̄σ γράφουσιν ἐκτάσει τῆς παραληγουσῆς καὶ ἀρέσκειταιοὔτω καὶ Ἡρωδιανός, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ δηλοῦται πλατύτερον. Τὸ δὲ «τὸ γὰρλάχομεν γέρας ἡμεῖς» σχῆμά ἐστιν Ὀμήρῳ σὺνηθες, ὡς δηλοῖ σὺν ἄλλοις καὶτὸ «τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ γερόντων» καὶ «τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ θανόντων». δικαιοσύνηςδὲ καὶ τῆς κατ' αὐτὴν ἰσότητος δηλωτικὸν τὸ ἐλάχομεν, ὡς πολλαχοῦ φαίνεται.(η. 54) Τὸ δὲ «πρόσθεν ἴσταμαι» ὁμοίον ἐστὶ τῶ προῖσταμαι. δηλον γάρ, ὡς ὀπρόσθεν τινὸς ἰστάμενος προῖσταται ἐκεῖνου. (η. 55) Τὸ δὲ φθονεῖν ταῦτόν μὲνκατὰ πολυωνυμίαν τῶ μεγαίρειν, σαφέστερον δὲ ἐκεῖνου. διὸ δις ἐνταῦθα τῆτοιαύτῃ λέξει ὁ Ζεὺς ἐχρήσατο. ἔστι δὲ νῦν φθονεῖν τὸ μέμφεσθαι καὶ ἐμποδίζεῖν,ὡς καὶ ἐν Ὀδυσσεΐᾳ. Ὅτι δὲ καὶ ἄλλως ἢ ποιήσις καὶ οἱ ποιητικώτεροι τῶν Ἱστορικῶν φθονερόν τὸ θεῖόν φασὶ φύλον, δηλοῖ καὶ Ἡρόδοτος, ὃ καὶ ἀλλαχοῦ παρασημαίωται. Ὅρα δὲ καί, ὅτι τὸ μεγαίρειν ἐρμηνεύων ἐπήγαγεν· «εἵπερ γὰρ φθονέω» καὶ ἐξῆς. Ἰστέον δὲ καί, ὅτι ὁ μὴ δυνάμενος μὲν ἀντιστῆναί 1.702 τινι δυνατῶ ἐμποδίζοντι, δυσωπῶν δὲ τυχεῖν οὐ θέλει, εὐκαίρως ἂν παρωδήσασαεἴποι τὸ «οὐ τοι ἐγὼ πρόσθεν ἴσταμαι οὐδὲ μεγαίρω· εἵπερ γὰρ φθονέω, οὐκἀνύ φθονέων, ἐπεὶ πολὺ φέρτερός ἐσσι· ἀλλὰ χρὴ καὶ ἐμὸν θεῖναι λόγον ἠπόνον οὐκ ἀτέλεστον· καὶ γὰρ ἐγὼ τοιόσδε εἰμί». (η. 58–61) Ὅτι ἀξιοῖἭρα τιμαῖσθαι [οὐ μόνον, ἐπειδὴ θεὸς ἐστίν, ἀλλὰ καὶ] διὰ τὸ τοῦ αὐτοῦ εἶναιγένους τῶ Διί, λέγουσα οὕτω· «γένος δέ μοι ἔνθεν ὄθεν σοί· καί με πρεσβυτάτην», ὃ ἐστὶ τιμιωτάτην, «τέκετο Κρόνος

ἀγκυλομήτης, ἀμφότερον γενεῆ τε καὶ οὐνεκα σὴ παράκοιτις κέκλημαι, σὺ δὲ πᾶσι μετ' ἀθανάτοισιν ἀνάσσεις», ὡς οἶον συλλογιστικῶς τὸν λόγον τοῦτον περαίνουσα. αὐτὴ γὰρ Διός, ὁ Ζεὺς δεῦτιμος. καὶ αὐτὴ ἄρα τιμία. [Ἰστέον δέ, ὅτι τὸ «γένος δέ μοι ἔνθεν ὄθεν σοι» περίφρασις ἐστὶ τοῦ ἀδελφῆ σοί εἰμι.] (η. 60) Τὸ δὲ ἀμφότερον ὡς ἐπίρρημα καὶ νῦνεῖληπται, καθὰ καὶ ἐν τῷ «ἀμφότερον βασιλεύς τ' ἀγαθὸς καὶ αἰχμητής», ἴνα λέγη, ὅτι ἀμφοτέρωθεν ἔχω τὸ πρεσβεῖον ὡς καὶ εὐγενῆς καὶ σὴ ἄλοχος. δῆλον δέ, ὡς τὴν ἄκοιτιν ἢ μὲν ποιητικὴ πολυφωνία καὶ ἄλοχον λέγει καὶ ὁμόλεκτρον καὶ ἀνδρὸς εὐνίδα, ἢ δὲ κοινὴ λαλιά συνευνον. (η. 61) Τὸ δὲ κέκλημαι οὐκ ἐνδοιασμὸν δηλοῖ, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ εἰμί κεῖται, ἴνα λέγη, ὡς οὐ ψεύδομαι εἶναισὴ, ἀλλ' ὑπὸ πάντων οὕτω καλοῦμαι. εἰς δὲ γε ἀλληγορίαν πάνυ χρήσιμος ἡλέξις. οὐ γὰρ ἐστὶν ὁ ἀῆρ αἰθέρος ἄκοιτις, ἀλλὰ καλεῖται τοῦτο ἀλληγορικῶς. (η. 62 ς.) Ὅτι φιλικῆς ἐνδόξων προσώπων ἀντιπαραχωρήσεως τὸ «ἀλλ' ἤτοι μὲν ταῦθ' ὑποείζομεν ἀλλήλοισι, σοὶ μὲν ἐγώ, σὺ δ' ἐμοί· ἐπὶ δ' ἔψονται ἄλλοι». (η. 66) Ὅτι τὸ πειρᾶν ἐνεργητικῶς Ἀττικοὶ ἐπὶ τῆς εἰς γυναῖκα ἐπιχειρήσεως λέγουσιν, οἶον πειρᾶ ὁ δεῖνα τὴν δεῖνα. τὸ δὲ πειρᾶσθαι παθητικὸν ἀντὶ τοῦ ποιεῖσθαι ἀπόπειραν. Ὅμηρος μέντοι τὸ πειρᾶσθαι πειρᾶν ἐνταῦθα φησὶ ἐνεργητικῶς, εἰδὼς καὶ τὴν παθητικὴν χρῆσιν ἐν τε τῷ «νῦν μὲν πειρᾶται» καὶ ἐν τῷ «εἰ δ' ἄγε μὴν πείρησαι» καὶ ἀλλαχοῦ. καὶ Θουκυδίδης δὲ τῶν τευχῶν ἡμῶν πειρᾶν λέγει καὶ «πειραθεῖς ὁ Ἀρμόδιος». χρῆσις δὲ νῦν τοῦ πειρᾶν αὕτη· πειρᾶν δ', ὡς κεν Τρῶες ὑπερκύδαντας Ἀχαιοὺς ἄρξωσι πρότεροι ὑπὲρ ὄρκια δηλῆσασθαι». προαναφωνητικὴ δὲ αὕτη ἔννοια ἐκτιθεμένη, ὅπως διασκευασθῆσεται τὰ ἐφεξῆς ὑπὸ Ἀθηνᾶς, ἣν στελεεῖ ὁ Ζεὺς διὰ τὴν Ἥραν ἐπὶ συγχύσει τῶν ὄρκων, τουτέστιν, ἣν ὁ Ὀμηρικὸς νοῦς φρονίμως προβαλεῖται εἰς πῖθα 1.703 νότητα τῶν μελλόντων ἱστορηθῆναι. καὶ τοῦτο μὲν οὕτως. Ὁ δὲ τονικὸς κανὼν τοῦ ὑπερκύδαντας τοιοῦτός ἐστι παρὰ τοῖς παλαιοῖς· τὰ εἰς ᾗδ-α-ς ὑπὲρ δύο συλλαβὰς ἰσοσυλλάβως κλίνεται, οἶον Τιμαχίδας Τιμαχίδα, Σουίδας Σουίδα, Λεωνίδας Λεωνίδα, Χαρμίδας Χαρμίδα, χωρὶς εἰ μὴ ἀπὸ βαρυτόνων ῥημάτων γίνεταί· ἐκεῖνα γὰρ διὰ τοῦ ᾗδ-τ περιττοσυλλάβως κλίνεται, οἶον οἶδα ῥῆμα, ἐξοῦ Οἶδας Οἶδαντος, μεῖδω Μείδας Μείδαντος, χαρίζομαι Χαρίδας Χαρίδαντος, φείδομαι Φεΐδας Φεΐδαντος. τούτων οὕτως ἐχόντων δοκεῖ καὶ τὸ ὑπερκύδαντες, ὃ δηλοῖ τοὺς ἄγαν ἐνδόξους, ἀπὸ βαρυτόνου ῥήματος γεγονός, τοῦ κυδαίνω, συνεκδραμεῖν τῇ κλίσει τῶν κυρίων ὀνομάτων, ἢ καὶ ἄλλως, γενέσθαι ἐκτοῦ κυδάεις κυδάεντος, κυδάεντες, κύδαντες κατὰ συγκοπὴν, καὶ ἐν συνθέσει ὑπερκύδαντες. Ἡρωδιανὸς δὲ ἐν Ἐπιμερισμοῖς μετοχὴν λέγει τοῦτο ἀπὸ τοῦ κυδάναντες. ἐν δὲ τῷ Ὀνοματικῷ ὄνομα λέγει εἶναι αὐτό. ᾗδ καὶ πιστευτέον, ὡς φασιν οἱ παλαιοί, ἢ περ τοῖς Ἐπιμερισμοῖς. τοῦτο μὲν γὰρ Ἡρωδιανοῦ εἶναι ὠμολόγηται, ἐκείνων δὲ εἰσὶν οἱ ψευδεπίγραφοι λέγονται. (η. 67) Δηλῆσασθαι δὲ ὄρκια περιφραστικῶς τὸ ἐπιόρκησαι, ὅπερ ἐστὶ βλάβη ὄρκων. ὡς γὰρ καρπὸν δηλεῖται τις ἀπάγων ἐκεῖνον, ὡς ἢ ἄ' ῥαψωδία προεδήλωσεν, οὕτω καὶ ὄρκου δηλητήριον ὁ ἀφανισμὸς καὶ τὸ αὐτοῦ ἄπρακτον. ἐστὶ δ' ἐν τούτοις καὶ προθέσεως ἔλλειψις. τὸ γὰρ Ἀχαιοὺς ἄρξωσι καὶ ἐξῆς ταύτων ἐστὶ τῷ ἀρχὴν ποιήσωσιν εἰς τοὺς Ἀχαιοὺς τοῦ παραβαθῆναι τοὺς ὄρκους. τὸ δὲ ῥῆμα τοῦτο καὶ παθητικῶς εἴωθε λέγεσθαι καὶ μετὰ προθέσεως δὲ ποτε, εἴτε τῆς κατά, εἴτε τῆς ὑπό. ἐπὶ μέντοι ἀρχικῆς ἐξουσίας ἀεὶ καὶ ἐνεργητικῶς προφέρεται καὶ δίχα προθέσεως. (η. 68) Ὅτι καὶ ἐνταῦθα καὶ πανταχοῦ, ὡς πού καὶ προεγράφη, παρὰ τῷ ποιητῇ τὸ ἀπιθεῖν διὰ τοῦ ᾗδ γράφεται, ὡς ἀπὸ τοῦ πῖθῶ περισπωμένου μέλλοντος. γράφει γοῦν δακτυλικῶς· «οὐδ' ἀπίθησε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε», ἡγουν ὁ πάντων αἴτιος. ὡς γὰρ βωτιάνειρα μὲν γῆ πρὸς μέρος ἢ ἄνδρας τρέφουσα, 1.704 καθόλου δὲ ἢ παμβῶτις γῆ, ὡς καὶ

προδεδήλωται, οὕτω καὶ πατήρ μὲν ἀνδρῶν καὶ θεῶν κατὰ τι μέρος, ὅτι μὴδὲ σεμνὸν ἦν πατέρα τινῶν ἑτέρων αὐτὸν προσρηθῆναι, εἰς τὸ καθόλου δὲ ὁ πάντων ἐπιτελεστής κατὰ τὸ «σέο δ' ἐκ τάδε πάνταπέλονται». (η. 75–9) Ὅτι ἐν μὲν τῇ ἀ' ῥαψωδίᾳ τὴν Ἀθηνᾶν εἶπε κατελθεῖν οὐκ ἐνσώματον. διὸ οὐδὲ ἔβλεπέ τις αὐτὴν ἀλλ' ἢ μόνος Ἀχιλλεύς. ἐνταῦθα δὲ ἀστὲρι εἰκασθεῖσα εἰς τὸ μέσον κατέθορεν, ἦτοι εἰς τὸ μεταίχιμιον. φησὶ γάρ· «οἶον δ' ἀστέρα ἦκε Κρόνου παῖς», ἦγουν ὁ Ζεὺς ἀὴρ ἔπεμψεν, «ἦναύτησι τέρας ἠὲ στρατῶ εὐρέϊ λαῶν, λαμπρόν, τοῦ δέ τε πολλοὶ ἀπὸ σπινθῆρεςζῖενται, τῶ», ἦγουν τούτῳ, «εἰκυῖα ἦιξεν ἐπὶ χθόνα Παλλὰς Ἀθήνη, κὰδ δ' ἔθορ' ἐς μέσον, θάμβος δ' ἔχεν εἰσορόωντας», Τρώας τε καὶ Ἀχαιοὺς, ὁ δὲ πᾶσχεινέθος τοὺς ὄρωντας τέρατα. οἰκείως δὲ ἡ φωσφόρος Ἀθηνᾶ τοιούτῳ εἴκασται[παραβολικῶς· εἰ γὰρ καὶ μὴ πρόκειται παραβολικόν τι ἐπίρρημα, οἶον τὸ ὠ-ς ἢ τὸ ἦϋ, ἦϋτε, ἢ τι τοιοῦτον, ἀλλ' ἡ κατὰ τὸν εἰρημένον ἀστέρα ἔννοια παραβολικὴ ἐστὶν ἄλλως, ὡς δηλοῖ καὶ τὸ «τῶ εἰκυῖα ἦιξεν», ἦγουν ὁμοιομένη λόγῳ παραβολῆς. διὸ καὶ εἶχεν εἰπεῖν ὡς ἐν παραβολῇ· ὡς δ' ὅτε ἀστὴρ πίπτει ἀνωθεν τοιόσδε, ὡς ἦιξεν Ἀθηνᾶ ἐπὶ χθόνα.] (η. 75) Ἀστέρα δὲ νῦν οὐ τὸν κυρίως λέγει, ἀλλὰ τι ἀστεροειδές, οἶον κομήτην ἢ σκηπτοῦ τι εἶδος ἢ ὁποῖοι οἰδιάττοντες, ὧν ἡ γένεσις ἀέρος στροφή. διὸ καὶ ἀνέμους ὡς ἐπὶ πολὺ δηλοῦσι διὰ ἀέρος τροπᾶς. τὸ δὲ τοιοῦτον ἀστεροειδές ἐκ παρατηρήσεως τερασκόπων τέρας λέγει εἶναι ἢ ναύταις, εἰ ἐν θαλάσῃ δηλαδὴ πέση ἢ στρατῶ, ἐὰν εἰς στρατόπεδον κατενεχθῇ, ὡς καὶ νῦν ἐγένετο. σπινθῆρες δὲ αὐτοῦ πολλοὶ ἴενται, πρὶν κάτω ἐλθόντα ὀμιλῆσαι ἀέρι ψυχρῶ. τότε γὰρ σβέννυται. (η. 81–4) Ἰστέον δέ, ὅτι οἱ θεαταὶ ἀμφιβάλλοντες, ὡς εἰκός, ἐπὶ τῶ φανέντι τέρατι, διὰ μὲν τὸ πυρόεν τοῦ δῆθεν ἀστέρους μάχην καυστειρὰν ὑφορῶνται, ὅτι δεῖσθεςται, φιλότητα καταδοκοῦσι καὶ παῦσιν πολέμου. φησὶ γάρ· «ᾧδε δὲ τιεῖπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον», ὁ δὲ σχῆμά ἐστιν Ὀμηρικὸν ἐν ταῖς καθ' ὀμιλονήθοποιῖαις. «ἦ ῥ' αὖτις πόλεμός τε κακὸς καὶ φύλοπις αἰνὴ ἔσεται, ἢ φιλότητα μετ' ἀμφοτέροισι τίθησι Ζεὺς, ὅς τ' ἀνθρώπων ταμίης πολέμοιο τέτυκται;» 1.705 ἦγουν ὅς λόγῳ εἰμαρμένης διοικονομεῖται τὰ κατὰ μάχην. Σημεῖωσαι δὲ τὸ ταμίης ὡς χρήσιμον εἰς τοὺς ἐν τῶ τέλει τῆς Ἰλιάδος πίθους, οἱ κατάκεινται ἐν Διὸς οὔδει. ἔστι γὰρ νοῆσαι, ὡς ἐν τοῖς τοιούτοις πίθοις καὶ τὰ ἐκ πολέμου ἀγαθὰ καὶ κακὰ ταμιεύονται. Ἰωνικὸν δὲ τὸ ταμίης, καθὰ καὶ τὸ κυματῆς ποταμός. (η. 75) Ἰστέον δὲ καὶ νῦν, ὅτι ἀστὴρ μὲν ἐν τί ἐστι σῶμα, ἄστρον δὲ ζῶδιόν τι ἐκ πολλῶν ἀστέρων συγκείμενον, ὡς μυριαχοῦ φαίνεται, ἵνα ἦ, καθὰ καὶ προδεδήλωται, ὡς περιεκτικόν τι καὶ τὸ ἄστρον, καθὰ καὶ ὁ παρ' Ὀμήρω ἀσφοδελὸς λειμών, ὁ τῶν καθέκαστα ἀσφοδέλων περιεκτικός. διὸ καὶ Εὐριπίδης τὸν ἥλιον τὴν ἐν ἄστροις οὐρανοῦ τέμνειν ἔφη ὁδόν, τὴν διὰ τῶν ζῶδιων οὕτω κίνησιν φράζων, ὧν ἕκαστον ἐκ διαφόρων ἀστέρων καὶ ἀστρίων διεζωγράφεται. [(η. 79) Ὅρα δέ, ὅτι, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις, οὕτω κὰνταῦθα μέσον τὸ μεταίχιμιον εἶρηκε, καὶ ὅτι θάμβος ἢ διὰ θεᾶς ἐμβιβαζομένη ἔκκληξις εἰς ψυχὴν. διὸ καὶ ἔφη· «θάμβος δ' ἔχεν εἰσορόωντας». τὸ δ' ὅμοιον νοητέον καὶ ἐπὶ τοῦ θαμβεῖν.](η. 86 σς.) Ὅτι Ἀνηνορίδη Λαοδόκῳ ἢ Ἀθηνᾶ ὁμοιωθεῖσα, κρατερῶ ἀίχιμητῇ ἀνδρὶ, ὠμίλησε τῶ Πανδάρῳ. καὶ ἔοικεν οὗτος ὁ Λαοδόκος ἀναπεῖσαι νῦν τὸν Πάνδαρον οἴστεῦσαι κατὰ τοῦ Μενελάου ἐπὶ συγχύσει τῶν ὄρκων. καὶ καινὸν οὐδέν, εἰ παῖς πατρὸς ἀγαθοῦ νόμους ἐνταῦθα παρέβη ξενίας. «παῦροι γὰρ παῖδες εἰκόασι πατράσιν, οἱ πλείονες κακίους» φησὶν Ἡσίοδος. ὅτι δεῖ ἀγαθὸς ὁ τοῦ Λαοδόκου πατήρ Ἀνήνωρ καὶ ὅτι προεξένησεν Ὀδυσσεῶς καὶ Μενελάου, ἐν τῇ γ' ῥαψωδίᾳ γέγραπται. (η. 87) Ἰστέον δὲ καί, ὅτι ἐκ τῆς τοῦ πατρὸς ἀρετῆς ὁ Λαοδόκος ἔοικεν ὀνομασθῆναι. λαοδόχος γὰρ ἐκεῖνος ἦν τῇ ἐνεργείᾳ, ὡς πρόξενος. Σημεῖωσαι δέ,

ὅτι τε πιθανῶς κρατερός αἰχμητῆς υπόκειται ὁ Λαοδόκος, ἵνα ῥᾶον αὐτῷ πεισθεῖη ὁ Πάνδαρος, εἶγε καὶ ἀριστευέκεϊνος ὢν εἰς ἔργον τοῦτον προκρίνει ἐπίπροσθεν ἑαυτοῦ θέμενος, καὶ οὐδὲτόξων εὖ εἰδώς, ἀλλ' αἰχμητῆς. ὡς εἶγε τοξότης ἦν ὁ Λαοδόκος, εἶχεν ἂν 1.706 ὑπιδέσθαι τοὺς αὐτοῦ λόγους ὁ Πάνδαρος, διὰ τί τοῦτον ἐρεθίζει καὶ μὴ αὐτὸς ἐθέλει οἷστεύειν Μενελάου, ὃ παραφράζων Ὅμηρος ἐπιπροεῖναι Μενελάῳ φησὶ πικρὸν οἷστόν. καὶ ὅτι ἡ ὁμιλοῦσα τῷ ἄφρονι Πανδάρῳ Ἀθηνᾶ, ὥστε συγχέαιτοὺς ὄρκους καὶ οὕτως ἀσεβεῖν ἀναπειθουσα, αὐτὸς ἐστὶν ὁ τοῦ Πανδάρου νοῦς καὶ ἡ ἐν αὐτῷ δεινότης, ἡ ἀληθῶς μὲν πονηρία, δοκοῦσα δὲ ἐκείνῳ φρόνησις καὶ ἀγχίνοια, ὡς ὑπεμφαίνεται ἐν τῷ· «ἀγχοῦ δ' ἴσταμένη προσηύδα» προϊσχομένη ἐλπίδας, ὡς χάριν μὲν καὶ κῦδος ἄρειο πρὸς τοῦ λαοῦ, μάλιστα δὲ τῷ Ἀλεξάνδρῳ ἀρέσοι βαλῶν καὶ ἀνελῶν τὸν Μενέλαον. (ἡ. 93–104) Φησὶ γοῦν· ἢ ῥά νύ μοι τι πίθοιο, Λυκάονος υἱὲ δαΐφρον, τλαίης κεν Μενελάῳ ἐπιπροέμεντα χὺν ἰόν, πᾶσι δέ κε Τρώεσσι χάριν καὶ κῦδος ἄρειο, ἐκ πάντων δὲ μάλιστα Ἀλεξάνδρῳ βασιλῆϊ, τοῦ κεν δὴ πάμπρωτα πάρ' ἀγλαὰ δῶρα φέροιο, αἶ κεν ἴδη Μενέλαον ἀρήϊον σῶ βέλει δμηθέντα πυρῆς ἐπιβάντ' ἀλεγεινῆς. ἀλλ' ἄγε οἷστευσον Μενελάου» καὶ ἐξῆς. ἐπελέξατο δὲ τὸν Πάνδαρον ἡ Ὀμηρικὴ δεινότης καὶ ὡς ἐπίκουρον, τοῖς γάρ τοι ἐγχωρίοις Τρωσὶ πᾶσιν ἴσα κηρὶ ὁ Ἀλέξανδρος ἤχθετο, καὶ ὡς τοξότην, ἵνα νομισθῆ ὁ Ἀλέξανδρος παρεκβὰς τὸν διαμετρητὸν χῶρον, οὕτω λαθῶν τοξεῦσαι κατὰ Μενελάου. ἔτι δὲ καὶ ὡς ἄριστον ἐν τοξόταις, εἶγε καθ' Ὅμηρον αὐτὸς ὁ Ἀπόλλων τὸ τόξον αὐτῷ ἔδωκε. καὶ ὡς φιλοχρήματον δὲ καὶ μικρολόγον, καθὰ δηλοῖ καὶ ἡ θυσία, ἠνᾶρτι Λυκηγενεῖ κλυτοτόξῳ Ἀπόλλωνι ἐπαγγέλλεται, μικροπρεπῆς οὔσα, καὶ ταῦτα ἐπ' ἀναγκαίοις. ἄρνες γὰρ ἀτελεῖς καὶ οὐ κατὰ τοὺς ἀρνειοὺς τέλειοι, οὐδὲ ταῦροι καὶ αἶγες, ὅποια Χρύσης καλλιερεῖ ὁ τὰ τοῦ θύειν ἀπόρρητα εἰδώς. δηλοῖ δὲ τὸ αὐτὸ καὶ ὁ καιρὸς τῆς θυσίας. οὐ γὰρ νῦν ἀρνῶν πρωτογόνων ἐθέλει ῥέξειν κλειτὴν ἑκατόμβην, ἀλλὰ οἴκαδε νοστήσας ἱερῆς εἰς ἄστῳ Ζελεΐης, ὡς ἐκεῖσε τὰ τοιαῦτα εὐρήσων εὐπόριστα, Ἀθηνᾶς καὶ τὸ τοιοῦτον ἐπιβλαβέστῳ φαύλῳ ὑποθεμένης, εἴτε τῆς μυθικῆς εἴτε τῆς κατ' αὐτὸν δοκούσης φρονήσεως. ἔτι δηλοῖ τὸ τοῦ Πανδάρου γλίσχρον καὶ ἡ ἐπὶ Τροίαν αὐτοῦ δίχα ἵππων στρατεία, ἵνα μὴ κατατρύχωσιν αὐτόν, ὡς ἐκεῖνός φησι, τῇ δαπάνῃ τούτου. καὶ τὸ ἔθνος φύσει ἐπίορκόν τε καὶ ἄπιστον. ἐκ πατέρων γὰρ ἱστοροῦσιν αὐτὸ τοιοῦτων κατάγεσθαι λέγοντες, ὅτι Τριόπας Περραιβῶν τύραννος οὕτως ὠμὸς ἦν, ὥστε ὁ υἱὸς Καρνάβας κτείνας αὐτόν τυραννοκτονίας γέρας ἔλαβε παρὰ τῶν πολιτῶν, φυγὰς τε ἤκων εἰς Βρένθιν τῆς Τροίας καὶ καθαρθεὶς ὑπὸ Τρωδὸς καὶ λαβῶν ἔδαφός τι κτίζει Ζέλειαν. τοῖς γενεῆς τε καὶ αἵματος ἦν ὁ 1.707 τοὺς ὄρκους ἄρτι συγχέας. (ἡ. 88–91) Ἰστέον δὲ καί, ὅτι τὸν Πάνδαρον ἀντίθεον ὁ ποιητῆς λέγει καὶ ἀμύμονά τε κρατερόν τε, ὀνομάζων αὐτόν συνήθως ἐξ ὧν ἔχει καλῶν. τοὺς δὲ περὶ αὐτόν κρατερὰς στίχας ἀσπιστῶν λέγει «λαῶν» ἢ ἀνδρῶν, «οἳ οἳ», φησὶν, «ἔποντο ἀπ' Αἰσῆποιον ῥοάων», οὐ Αἰσῆπου καὶ ἡ Βοιωτία μέμνηται. Σημεῖωσαι δὲ καί, ὅτι ἕτερος ἦν παλαιὸς ἥρωας Πάνδαρος. φησὶ γοῦν ὁ Γεωγράφος οὕτω· ὑπόκειται τῷ Κράγῳ Πίνναρα, μεγίστη πόλις Λυκίας, ἔνθα Πάνδαρος τιμᾶται, τυχὸν ὁμώνυμος τῷ Τρωϊκῷ, (ὡς καὶ «Πανδαρέου κούρη χλωρῆς ἀηδῶν»), καὶ τοῦτον γὰρ ἐκ Λυκίας φασί. (ἡ. 89) Λυκάονος δὲ υἱὸς ὁ ῥηθεὶς Πάνδαρος, ὁ καὶ ἐν τῇ Βοιωτίᾳ ἱστορηθεὶς, οὗ δὴ Λυκάονος ἡ κατὰ τὴν εὐθεϊαν παραλήγουσα ἐκτείνεται. διὸ καὶ συστέλλει τὸ ἔω ἐντῇ γενικῇ, ὁμοίως τῷ Μαχάων Μαχάονος καὶ τοῖς τοιοῦτοις. φησὶ γοῦν· «εὔρε Λυκάονος υἱόν», ὅπερ ἀσυνδέτως ἐρρήθη συσχηματισθὲν γοργῶς τῇ κατεπειξεῖται Ἀθηνᾶς. (ἡ. 90) Ἰστέον δὲ, ὅτι στρατηγῷ παρατεταγμένῳ ἀρμόττει τὸ «ἀμφὶ δέ μιν κρατεραὶ στίχες ἀσπιστῶν λαῶν, οἳ οἳ ἔποντο» (ἡ. 94) καὶ ὅτι τὸ τλαίης δυσχέρειαν ἐμφαίνει ἔργου, ὡς τοῦ Πάριδος μὴ

τλησομένου ποιῆσαι τιπρὸς ἐπιορκίαν. ὁ δ' οὕτω τλήμων, ὥστε αὐτίκα ὑπακούει. διὸ καὶ ἄφρονα λέγειαὐτὸν Ὅμηρος, εἰ καὶ ἄλλως ἐδόκει φρονεῖν. [φῆσι γὰρ ἀντιθετικῶ τρόπῳ] τῷ δὲ φρένας ἄφρονη πεῖθε». Τὸ δὲ ἐπιπροέμεν δύναται καὶ μιᾶ προθέσει ἀρκεῖσθαι. καλὸν οὖν καὶ τὸ ἐφεῖναι καὶ τὸ προεῖναι ἰὸν τῷ Μενελάῳ. κρεῖττονμέντοι τὸ ἐπιπροεῖναι, ἵνα ἢ μὲν ἔπ-ι πρόθεσις τὴν ἑ-α-τ-α σημαίνῃ, ὡς πολλαχοῦτῆς Ὀμηρικῆς ποιήσεως λαμβάνεται, καθὰ καὶ ἐν τῷ «δαιμονίῃ τί μοι ἐπέχεις», ἢ δὲ π-ρ-ο τὴν πρὸ τῶν ἄλλων δηλώσει βολήν. (ἡ. 95) Χάρις δὲ κύδους διαφέρει, καθότι κύδος μὲν ἢ εὐκλεία, χάρις δὲ ὁμολογία εὐεργεσίας ἐστί. διὸ καὶ πάμπρωτα δῶρα ἐκ Πάριδος λήψεσθαι φησι τὸν Πάνδαρον, οἷα καὶ τῶν ἄλλων ὕστερον ἐπιδωσόντων, ὡς εὐεργέτη. (ἡ. 97) Τὸ δὲ «δῶρα φέροιο» τὸ παράτοις ὕστερον δωροφορεῖν συνέθετο. (ἡ. 99) Τοῦ δὲ δηθέντα διασαφητικὸν τὸ «πυρῆς ἐπιβάντ' ἀλεγεινῆς», ὅπερ ἐστὶ περίφρασις τοῦ καυθέντα. ἐκεῖνο δὲ παρακολούθημά ἐστι νεκροῦ. ἀφελῶς δὲ πέφρασαι τὸ «πυρῆς ἐπιβάντα» ἐπὶ νεκροῦ. κυρίως γὰρ τίθεται ὁ τοιοῦτος ἐπὶ πυρᾶς, οὐκ ἐπιβαίνει αὐτός. Περὶ δὲ πυρῆς ἀλεγεινῆς δηλοῦται ἀλλαχοῦ. (ἡ. 100) Ἐν δὲ τῷ «οἴστευσον Μενελάου» 1.708 λείπει πρόθεσις, τὸ γὰρ ἐντελές «κατὰ Μενελάου». (ἡ. 101) Λυκηγενῆς δὲ Ἀπόλλων κατὰ τὸν μῦθον, οἶονεὶ Λυκηγενῆς, ὡς ἐν Λυκίᾳ γεγονώς, ἢ τῆμεγάλῃ κατὰ τινὰς ἢ τῆ μικρᾶ, ἧς Πάνδαρος ἦρχε, περὶ ἧς καὶ ἡ Βοιωτία δηλοῖ, ἀφ' ἧς καὶ ὁ πατὴρ Λυκάων παρωνόμασται, εἰς ἣν, φασί, μετὰ τὸ γεννησθαι ἀπηλλάγη ἢ Λητῶ τὴν τῆς Ἥρας ζηλοτυπίαν ἐκκλίνουσα. καὶ ἄλλως δὲ Λυκηγενῆς λέγεται, ὅτι λύκος, φασίν, ἐπεφάνη τῇ Λητοῖ ἐν τῷ τοκετῷ ὅτε καίπτοηθεῖσα Πτωῶν τε τὸν ἐξ αὐτῆς Ἀπόλλωνα ἐπωνόμασε καὶ Λυκηγενῆ. διὸ καὶ Ἀπόλλωνι κατὰ μῦθον ὁ λύκος ἀνεῖτο καὶ νομίσματι ἐνεχαράττετο· καὶ Λύκειος δὲ ἀπ' αὐτοῦ ἐκαλεῖτο αὐτός τε ὁ Ἀπόλλων καὶ ἀγορὰ δὲ τις ἐν τῷ Ἄργει. ἐτέρως δέ, ὡς περὶ ὁ κύκνος ἱεροῦται Ἀπόλλωνι ὡς ἡλίω διὰ τὴν λευκότητα, καὶ ὁ κόραξ διὰ τὴν νυκτερινὴν μελανίαν, ἧς οἷα καὶ μητρός ἀπογεννᾶται, ὡς ἀλλαχοῦ γέγραπται, οὕτω καὶ λύκος ἀνάκειται αὐτῷ διὰ τὸ μέσονεῖναι ἀμφοῖν τὸ λύκειον χρῶμα. τεφρῶδες γὰρ καὶ οὔτε φαινὸν οὔτε ἄκρωσμέλαν, ἀλλ' οἷόν τι τὸ πρὸ τῆς κροκοπέπλου ὑπονύκτερον χρῶμα, ὃ καὶ λυκόφωσῃ καθωμιλημένη γλῶσσα καλεῖ. Κλυτότοξος δὲ ὁ αὐτὸς Ἀπόλλων, ὡς σὺν τῆμαντικῇ καὶ μουσικῇ καὶ ἰατρικῇ ἐπιστατῶν καὶ τῇ τοξικῇ κατὰ τὸν μῦθον. ὡς δὲ καὶ τῷ ἀλληγορουμένῳ Ἀπόλλωνι ἐνθεωρεῖται ταῦτα, ἐτέραν ζητεῖ λόγουτριβὴν. [Ἵρα δέ, ὡς ἰσοδυναμεῖν δοκούντων ἔστιν ὅτε τοῦ κλύειν καὶ τοῦ κλείειν, ὃ ἐστὶ κλείζειν καὶ δοξάζειν, ἐκ μὲν τοῦ κλύειν τὸν κλυτότοξον συνέθετο, ἐκ δὲ τοῦ κλείειν κλειτὴν κατωτέρω ἐκατόμβην φησί.] Τοὺς δὲ πρωτογόνους ἄρνας καὶ τὰ τοιαῦτα πρωτογεννήματα ἢ κοινὴ γλῶσσα λαλεῖ. [(ἡ. 103) Ἴερά δὲ 1.709 ἢ Ζέλεια ὡς πόλις ἀπλῶς φυλακτικῇ τῶν ἔσω οἰκούντων. οὕτω δὲ ἱερά καὶ τείχη πόλεως. λέγει δὲ πού χρησιμὰ τινὰ περὶ τούτων καὶ Πλούταρχος.] Ἐν δὲ τῷ «νοστήσας ἱερῆς εἰς ἄστὺ Ζελεῖης» σημείωσαι, ὅτι τὸ διπλοῦν ἑ-ζ οὐκ ἔχεισυνήθως ἐκτείνειν τὸ πρὸ αὐτοῦ βραχὺ φωνῆεν, ὡς οὐδὲ κατὰ Ὀδύσειαν ἐν τῷ «ὕληντι Ζακύνθῳ», ἀλλ' ἀντὶ βραχείας λαμβάνεται ἀναγκαίως ἢ τελευταίασυσλλαβὴ διὰ τὸ μὴ δύνασθαι ἄλλως τεθῆναι ἐν μέτρῳ. εἰ γὰρ ὑποθώμεθα ἐν τῷ Ζέλεια καὶ ἐν τῷ Ζάκυνθος δύνασθαι τὸ ἑ-ζ διὰ τὴν διπλόην ποιεῖν χρονικὴν ἔκτασιν, οὐδ' ὅλως εἰς μέτρον δακτυλικὸν ἢ Ζελεῖα ποτε καὶ ἢ Ζάκυνθος παραληφθήσεται. ἢ τοιαύτη δὲ ἀνάγκη βιάζεται καὶ τὴν τοῦ Σκαμάνδρου ἄρχουσαν, ὡς προεργέθη, τὸ πρὸ αὐτῆς βραχὺ ἐκτείνειν μηδέποτε. οὕτω τὸ μέτρον βίαν ἔστιν οὗ ἐπάγει παρανομεῖσθαι, ὡς περὶ τὰς ἐκτάσεις, οὕτω καὶ τὰς συστολάς, καὶ ἀλόγως γίνεσθαι, ὡς φασὶν οἱ παλαιοί. διὸ καὶ τὸ Αἰγυπτίη

ἐν'Ὀδυσσεΐα συστέλλει τὸ ᾠ. τινὲς μέντοι ἐκεῖ τὴν τῶν δύο ἀφώνων ἀσθένειαν τῆς τοῦ διχρόνου συστολῆς αἰτίαν φασίν. Ἡ δὲ ῥηθεῖσα Ζέλεια, ὡς καὶ προεγράφη, ὑπὸ τῆ Ἰδη τῶ Τρωϊκῶ ὄρει ἔκειτο. ἔκαλεῖτο δὲ καὶ Λυκία τὸ παλαιὸν καὶ Τροία μικρά. διὸ καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς ὁ Πάνδαρος Τρώων ἠγεῖσθαι λέγεται, ὃ ἐστιτῶν Ζελειτῶν. Ἰστέον δὲ καί, ὅτι παράγωγόν ἐστι τὸ Ζέλεια ἐκ πρωτοτύπου Ζέλη, ὡς καὶ τοῦ Πηνελόπη τὸ Πηνελόπεια. ὅμοια καὶ τὸ Ὑψιπύλη Ὑψιπύλεια, Θεσσαλονίκη Θεσσαλονίκηια, Σεβαστή Σεβάστεια, Κολώνη Κολώνεια. δοκεῖ δὲ τοιοῦτον εἶναι σὺν ἄλλοις καὶ τὸ χώνη χώνεια. εὗρηται δὲ καὶ ἐρήμεια ἐκ τοῦ ἐρήμη. ὅμοιον καὶ τὸ Ἀπάμα Ἀπάμεια, οὐ μόνον κύριον, ἀλλὰ καὶ πόλεως ὄνομα τῆς τε περὶ τὸν Κιανὸν κόλπον κειμένης, ἣτις καὶ Μύρλαεᾶ κλήθη, καὶ τῆς περὶ Συρίαν. Ἰστέον δὲ καί, ὅτι, ὡς περὶ διὰ τοῦ ᾠ-ἰ-α γίνεται παραγωγή, οὕτω καὶ διὰ τοῦ ᾠ-ἰ-α, ὡς δηλοῖ τὸ φώκη Φώκεια, νίκη Νίκεια. (η. 104) Ὅτι ἐπὶ τοῦ πείθοντος ἄφρονα εἰς τι κακὸν οἰκεῖον εἰπεῖν τὸ «ὡς φάτο· τῶ δὲ φρένας ἄφρονα πείθε». τοιοῦτος δὲ ἄφρων καὶ ὁ Πάρις, ὃς ἐπέισθη 1.710 τῆ Ἀθηνᾶ βουλευσαμένη τὰ μὴ λῶνα. (η. 105) Ὅτι τὸ «αὐτίκ' ἐσύλα τόξον ἐϋξοον» ὁ Πάνδαρος, καὶ αὐτίς τὸ «σύλα πῶμα φαρέτρης» τὸ λάθρα ὑποψηλαφᾶν σημαίνει ὥστε τοξεῦσαι. δηλὸν δέ, ὅτι καὶ ἐπὶ τοῦ σκυλεύειν ἢ λέξις τίθεται πολλαχού, ἐπεὶ σκύλον τὸ λάφυρον λέγεται. ὁ μέντοι σκυλαδέψης καὶ ἕτερον τι σημαίνον τὸ σκύλου δηλοῖ, ὡς ἀλλαχού δηλωθήσεται. (η. 105–11) Ὅτι ἀναπαύων ὁ ποιητὴς ἐνταῦθα τὸν ἀκροατὴν ἐπεισοδίω κυνηγετικῶ ἱστορικῶ γενεαλογεῖ τε τὸ ῥηθὲν τοῦ Πανδάρου τόξον καὶ ἐκφράζει αὐτὸ λέγων, ὅτι ἰξάλου αἰγὸς ἀγρίου ἦν, «ὄν ῥά ποτ' αὐτὸς ὑπὸ στέρνοιο τυχήσας πέτρης ἐκβαίνοντα δεδεγμένος ἐν προδοκῆσι βεβλήκει πρὸς στήθος, ὃ δ' ὕπτιος ἔμπεσε πέτρῃ», λέγων καὶ νῦν, ὡς καὶ ἐν τῆ βῆτα, πέτραν τὸ σπήλαιον. εἶτα καί μετρεῖ τὰ τοῦ αἰγὸς τούτου κέρατα, ὡς εἰρήσεται. (η. 105) Ἰξάλον δὲ αἶγα Πορφύριος μὲν τὸν τομίαν φησὶ λέγων ὡς ἐπὶ πολὺ τῶν ἀγρίων αἰγῶν τοῦ στελείους διωκόμενος κατὰ παράτριψιν ἀποβάλλειν τὰ αἰδοῖα, ὅπερ οἱ κάστορες ἐκόντες εἰς ἑαυτοὺς κατεργάζονται, ὅτε διώκονται, ὁποῖον δὴ τι καὶ Ἀριστοτέλης διὰ τὸν χλοῦνην ἱστορεῖ, ὃ δηλοῖ ἐκτομίαν σὺν ἄγριον, ὡς ἐν τοῖς ἐξῆς πουφανήσεται. καὶ εἶδον πολλοὶ καὶ τῶν καθ' ἡμᾶς τὰ τοιαῦτα πάθη ἐπὶ τε συών ἐπὶ τε αἰγῶν. ἕτεροι δὲ ἰξάλον φασι τὸν ὀχευτικόν, ἣτοι τὸν κήλωνα, καὶ περὶ τὰς τῶν θηλειῶν ἰξύας ἣτοι ὀσφύας ἀλλόμενον. οἱ δὲ τὸν μετὰ χειμῶνα ἐπὶ ἀλασικνούμενον ποιμενικῶ νόμῳ, ἵνα μὴ ψώραν πάθη. τοῦτο δὲ καὶ δασύνεσθαι ἀπαιτεῖ τὴν ἄρχουσαν, εἰ καὶ ψιλοῦται κατὰ ἔθος Αἰολικόν. καὶ ἐπὶ ἡμέρων αἰγῶν λέγοιτο ἄν, οὐ μὴν ἐπὶ ἀγρίων, ὁποῖος ἄρτι ὁ Ὀμηρικὸς. τοιοῦτους γὰρ ἀλίζει οὐδεὶς, εἰ μὴ ἄρα κατὰ τύχην αὐτοῖ που δράσουσι τοῦτο ἀλοπηγίω περιτυχόντες. τινὲς δὲ ἀπὸ τοῦ ἄλις ἴζεσθαι φασι. πηδητικὸς γὰρ καὶ ὀρμητίας 1.711 ὁ ἄγριος αἶξ. ἐν δὲ ῥητορικῶ τινι Λεξικῶ φέρεται καί, ὅτι ἰξάλος ὁ προπηδῶν καὶ τέλειος. ἐν δὲ ἐτέρῳ καί, ὅτι, ὡς περὶ παρδαλῆ καὶ λεοντῆ, οὕτω καὶ ἰξαληαίγεια περισπωμένως, ἐπεὶ ἰξάλοι αἶγες. λέγεται δὲ καὶ ἄλλα εἰς τοῦτο παρὰ τοῖς παλαιοῖς διάφορα. (η. 106) Τὸ δὲ ὑπὸ στέρνοιο ταῦτὸν τῶ ὑπὸ τὸ στέρνον, ἵνα ἢ πρόθεσις ἀντὶ προθέσεως. στέρνον δὲ καὶ στήθος εἰπεῖν οὐκ ἀνομοίως ἔχει. διὸ ταῦτὸν τὸ στέρνον τυχεῖν καὶ στήθος βαλεῖν. Τοῦ δὲ τυχήσας, ὃ καὶ τέτριπται, καθὰ καὶ τὸ τετυχηκῶς, ἀρχὴ προσεχῆς μὲν τὸ τυχῶ τυχήσω, πόρρω δὲ ὀδεύτερος μέλλων τοῦ τεύχω, καθὰ καὶ τοῦ τυπῶ τυπῶσω καὶ τοῦ τυπτῶ τυπτῆσω ὁ δεύτερος μέλλων τοῦ τύπτω προκατάρχει. οὕτω δὲ καὶ τῆς βλεπήσεως, ἢ κεῖται ἐν τῶ Ἐτυμολογικῶ, ἐνεστῶς μὲν ὁ βλεπῶ, αὐτοῦ δὲ προὔπεστιν ὁ δεύτερος μέλλων τοῦ βλέπω. (η. 107) Τὸ δὲ «δεδεγμένος ἐν προδοκαῖς» τρόπος ἐστὶν ἐτυμολογικός. προδοκῆ γὰρ ἐστὶ τόπος στενός, ἐν ᾧ δοκεῖ τις

[όδοιδόκουδίκηνη] καὶ δέδεκται τὸ θηρώμενον. (η. 106 ετ 108) Τὸ δὲ ἀρρενικῶς λεχθέν «ὄνποτε βεβλήκει» οὐκ ἔα ἐπίκοινων ὄνομα εἶναι τὸ αἶξ. ἰδοὺ γὰρ ὁ αἶξ, οὐθηλυκὸν πάντως ἢ αἶξ. (η. 109) Ὅτι μετρῶν ὁ ποιητὴς τὰ τοῦ ῥηθέντος αἰγὸς κέρατά φησι· «τοῦ κέρα ἐκ κεφαλῆς ἐκκαϊδεκάδωρα πεφύκει», ὡς εἶναι κατὰ τινος ὁμοῦ ἄμφω σπιθαμῶν πέντε καὶ δώρου ἑνός, ἀνὰ μέρος δὲ ἐκάτερον ἀνὰ δύο σπιθαμῶν καὶ μικρὸν τι πρὸς, τρίτον γὰρ σπιθαμῆς τὸ δῶρον, ὃ λέγεται καὶ παλαιστὴ θηλυκῶς καὶ ὁ παλαιστῆς ἀρσενικῶς. ἔστι δὲ διάστημα τετραδάκτυλον. καὶ οὕτω μὲν ὁ ποιητὴς λέγει οὐδὲν ἀπίθανον ἱστορῶν, ὡς ἢ πεῖρα διαδείκνυσι πολλαχοῦ. τί γὰρ μέγα δισπίθαμον κέρασ ἀγρίου αἰγός, εἶγε καὶ ἔνκαθ' αὐτὸ μόνον ὥπται καὶ ὑπὲρ τέσσαρας σπιθαμὰς καὶ ἕως καὶ ὑπὲρ 1.712 ἑπτὰ. φασὶ δὲ καὶ ἐν Δήλῳ τῇ νήσῳ ἀνακεῖσθαι κέρατα ἐκ τῶν κατ' Ἐρυθρὰν θάλασσαν τόπων, κριοῦ μὲν δίπηχυ καὶ δακτύλων ὀκτώ, ἰσῶν μνᾶς εἰκοσιέξ, τράγου δὲ πήχεων δύο καὶ σπιθαμῆς σταθμοῦ ἴσου. Ὅρα δέ, ὅπως ἐξκαϊδεκαὸφείλων εἰπεῖν ὁμοίως τῷ ἔξκλινον καὶ τῷ Ἐξγυιον, ὃ πόλις ἐστὶ Σικελίας ἐξάγυιās ἔχουσα κατὰ τὸν τὰ Ἐθνικὰ γράψαντα, ὃ δὲ ἐκκαϊδεκα λέγει, τραπέντος τοῦ ἕξ εἰς ἕκ δια συγγένειαν ὡς καὶ ἐπὶ τῆς ἕξ προθέσεως. οὕτω που καὶ χρόνος ἐξάμημος ἔκμημος λέγεται καὶ τὸ ἕκτον δὲ ἐκ τοῦ ἕξ οὕτω παρωνόμασται. Ἰστέον δέ, ὅτι εἰς κέντρωνα ἤγουν εἰς Ὀμηρόκεντρον τὸ ἐπὶ Πανὸς συνετέλεσέ τινα τὸ «τοῦ κέρα ἐκ κεφαλῆς» καὶ ἐξῆς, ὡς τοῦ Πανὸς κερασφόρου ὄντος κατὰ τὸν μῦθον. ῥηθήσεται δὲ ποτε σκωπτικῶς καὶ κατὰ Πανικοῦ ἀνδρὸς κοινότερον. [Ἰστέον δὲ καί, ὅτι τοῦ πεφύκει, ὃ ἐστὶ βεβλαστήκει, οὐκ ἔστι καιριωτέρα λέξις ἐπὶ κεράτων, ἄπερ ὕστερον τοῖς κερασφόροις φύονται]. (η. 110 ς.) Ὅτι γοργῶς διασκευάζων ὁ ποιητὴς τόξου κατασκευὴν οὕτω φησί· «καὶ τὰ μέν», λέγει δὲ τὰ κέρατα, «ἀσκήσας κεραοξόος ἤραρεν», ἤγουν ἤρμωσε, «τέκτων, πᾶνδ' εὖ λειήνας χρυσῆν ἐπέθηκε κορώνην», εἰς ἣν δηλαδὴ ἐνίεται ἢ νευρά. καὶ ὅρα, ὅτι καὶ τὸν τοῦ τόξου τεχνίτην τέκτονα γενικῶς καλεῖ, κεραοξόον μέντοι πρὸς εἰδικὴν διαστολὴν τῶν λοιπῶν τεκτόνων, [οὗ ἢ συνθετικὴ ἀναλογία κατὰ τὸ δορυξόος, λαοξόος, ἤτοι λιθοξόος, καὶ τὰ ὅμοια.] Ἀσκήσαι δὲ καὶ νῦν τὸ ἐπιμελείας ἀξιῶσαι, [ἵνα εἴη ὡσπερ νῆμα ἀσκητόν, οὕτω καὶ ἀσκητὰ κέρατα. τὸ δὲ ἤραρεν ἀναλόγως ἔχει. οὐ μὴν τοιοῦτον καὶ τὸ ἄραρεν, οὗ μετοχὴ ἀραρώς, ἐκεῖνο γὰρ Ἴωνικώτερον ὄν διεβή καὶ εἰς Ἀττικισμόν.] (η. 111) Λειᾶναι δὲ τὸ ξέσαι ἢ ῥινῆσαι. Ἡ δὲ Ὀμηρικὴ χρυσὴ κορώνη καὶ εἰς παροιμίαν ἔπεσε καὶ ὁ ἀγαθὸν τέλος τοῖς φθάσασιν ἐπιθεῖς χρυσῆν ἐπιθεῖναι τῷ παντὶ κορώνην 1.713 λέγεται. ἢ δὲ χρυσὴ κορώνη ἴσως μὲν καὶ ἐκ ταύτης τῆς κορώνης ὑπεκορίσθη, ἴσως δὲ καὶ ἐκ τῆς τὰς θύρας συναπτούσης. λέγεται δὲ κορώνη τόξου τροπικῶς, καθὰ καὶ θύρας, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ δηλοῦται, ἀπὸ τῆς ζωϊκῆς, ἣς πρὸς διαφορὰν δοκεῖ ἀστείως αὕτη χρυσέα κληθῆναι, ὡς μὴ κατ' ἐκείνην οὕσα μέλαινα. (η. 112 ς.) Ὅτι τὸ εἰς γῆν θεῖναι τὸ τόξον πρὸς τῇ γῇ ἀνακλῖναί φησιν. ὅτι δὲ τὸ εἰς γῆν ἀνακλῖναι ὁμοίον ἐστὶ τῷ καταθεῖναι, δηλοῖ εἰπών· «καὶ τὸ μένεῦ κατέθηκε ταυσάμενος», [ὃ καὶ ταυσάσας λέγεται κατὰ τὸ «οὐ δύναμαι τανύσαι».] (η. 113) Ὅτι πρόσθε τοῦ Πανδάρου σάκεα σχέθον, ἤγουν ἔσχον, ἐσθλοὶ ἑταῖροι συγκρύπτοντες ἐκεῖνον, ἵνα λάθῃ βαλὼν τὸν Μενέλαον. οὐκ οὐνομῶς φαῦλος ὁ Πάνδαρος, ἀλλὰ συνεξομοιοῦνται αὐτῷ καὶ οἱ ὑπ' αὐτόν, ὅπερ ὡς τὰ πολλὰ γίνεται. (η. 117) Ὅτι τὸν οἰστόν, ὃν ἐξείλετο Πάνδαρος, ἤτοι ἐξήγαγεν ἢ ἐξελέξατο, εἰς τὴν κατὰ Μενελάου βολήν, ἀβλήτα καλεῖ Ὀμηροσειπών· «αὐτὰρ ὃ σύλα πῶμα φαρέτρης, ἐκ δ' ἔλετ' ἰὸν πτερόεντα μελαινῶν ἔρμ' ὀδυνάων». Ἔστι δὲ ἀβλής ὁ μήπω βληθεῖς, ὃ ἐστὶ ἀφεθεῖς κατὰ τινος. διὸ καὶ ἀθετοῦσι τὴν λέξιν οἱ παλαιοὶ φάμενοι μὴ εἰσθῆναι τὸν ποιητὴν τὸ βάλλειν ἐπὶ τοῦ ἀπλῶς ἀφιέναι τιθέναι. αἰτιῶνται δὲ καὶ τὸ ἔρμα λέγοντες, ὅτι οὐχ'

ὀθέλει ὁ ποιητὴς λέγει. ἔρμα γὰρ Ὀμηρικῶς τὸ ἔρμα καὶ κώλυμα. τὸ δὲ βέλος οὐ γίνεται κώλυμα ὀδυνῶν ἀλλὰ μᾶλλον ἐνέρεισμα. ἔστι δὲ λύνοντα τὰ τοιαῦτα εἰπεῖν, ὅτι ἀβλήτα μὲν ὀιστὸν λέγει τὸν μήπω βαλόντα, ἤτοι ἐπιτυχόντα τινός, διὰ τὸ μηδὲ ἀφεθῆναι, ἔρμα δὲ ὀδυνῶν, ἐν ᾧ αἱ ὀδύναι οἷον ἐνοικοῦσι καὶ ἐνερθεῖνται, ὥστε ὅπου αὐτὸ εἰσέλθῃ, ἐκεῖ καὶ θανασίμους ὀδύνας συνεισέρχεται. [Ἴον δὲ πτερόεντα κοινότερον μὲν λέγει τὸν πτεροῖς προϊόντα. καὶ ἄλλως 1.714 δὲ ἢ πρὸς διαστολὴν ἴσως ἰοῦ τοῦ κατὰ τὸν ὄφιν καὶ ὅσα τοιαῦτα ἢ καὶ πρὸς διαφορὰν ὀιστοῦ, ὃς οὐ πτεροῖς διοικεῖται, ἀλλὰ τισιν ἑτεροῖς, ὡς εἰκός. ἔτι δὲ πτερόεις ἰὸς ὁ ταχὺς καὶ ἐπιπέσθαι μενεαίνων.] (ἡ. 118–26) Ὅτι τὸ τοῦ Πανδάρου τόξουμα οὕτω διασκευάζει ὁ ποιητὴς· «αἶψα δ' ἐπὶ νευρῇ κατεκόσμιε πικρὸν ὀιστόν· ἔλκε δ' ὀμοῦ γλυφίδας τε λαβῶν καὶ νεῦρα βόεια. νευρὴν μὲν μαζῶ πέλασε, τόξω δὲ σίδηρον. αὐτὰρ ἐπειδὴ κυκλοτερὲς μέγα τόξον ἔτεινε, λίγξε βίος, νευρὴ δὲ μέγ' ἴαχεν, ἄλτο δ' ὀιστὸς ὀξυβελῆς καθ' ὀμίλον ἐπιπέσθαι μενεαίνων». (ἡ. 123) Ἰστέον δὲ, ὅτι ἀρχαῖκόν τὸ τὴν νευρὰν πελάζειν τῷ μαζῶ, ὃ καὶ Ἀμαζόνες ἐποιοῦν, ὡς προείρηται. τὸ δὲ μέχρι καὶ εἰς τὸ δεξιὸν οὐκ αὐτὴν ἐντανύειν νεώτερον, ὡς καὶ ὁ Προκόπιος ἐν τοῖς Λιβυκοῖς προοιμιαζόμενος ἱστορεῖ. (ἡ. 118) Τοῦ δὲ κατακοσμεῖν νευρὰν ἐπὶ ὀιστῶ οὐκ ἔστι καιριωτέραν λέξιν εὑρεῖν, κἂν μυρία πονήσοι τις. [Δηλοῖ δὲ τὸ εὐκόσμως κατετίθει οἰακοσμήτωρ. Πικρὸν δὲ ὀιστόν λέγει τὸν πρὸ βραχέων ὀδυνηρὸν εἰς θάνατον πρὸς διαστολὴν τοῦ μὴ πολεμικοῦ ἀλλὰ γυμναστικῶς γλυκάζοντος.] (ἡ. 122) Γλυφίδες δὲ τὸ γλύμμα τοῦ ἀτράκτου τὸ ἐντιθέμενον τῇ νευρᾷ. νεῦρα δὲ βόεια περιφραστικῶς καὶ ἐτυμολογικῶς ἢ προρρηθεῖσα νευρὰ λέγεται, ἐξ ὧν καὶ ἡρτύετο ποτε, καθὰ πρὸ ὀλίγου ἐρρέθη, ἢ νευρά, ὡς καὶ ἡ κλήσις δηλοῖ. [Κατακρούμενα γὰρ, ὡς εἰκός, βόεια νεῦρα, εἶτα ζαινόμενα καὶ κλωθόμενα συνεστρέφοντο, καθὰ καὶ σχοῖνος. καὶ οὕτως ἐχρηστέμενον εἰς ραίβωσιν τόξου κατὰ τοὺς ἄρτι βοείους ἱμάντας. κἀντεῦθεν ἢ τότε κυρίως νευρὰ ψευδωνυμεῖται κατὰ τῆς ὕστερον.] (ἡ. 123) Μαζὸς δὲ καὶ ἐπὶ ἀνδρῶν ἰδοῦ κείται, ὥστε οὐκ ἐπὶ μόνων λέγεται γυναικῶν. δοκεῖ δὲ γενέσθαι ἐκ τοῦ μαδός κατὰ φανεράν στοιχειακὴν τοῦ ᾧ καὶ τοῦ ᾗ συγγένειαν. μαδᾶ γὰρ φύσει ἀναγκαίως ἄπας μαζός, ὃ καὶ μασδός Δωρικῶς καὶ μαστός διὰ τοῦ ᾗ καὶ μασθός δὲ διὰ τοῦ ᾗ λεγόμενος. χρήσις δὲ τοῦ μαδοῦ, ἐν οἷς Ἡρακλείδης, εἰπὼν ἐκ τοῦ ἔδω τὸ ἔσθω γίνεσθαι Δωρικῶς τροπῇ τοῦ ᾗ εἰς ᾗ, ὡς τὸ «ἔθων Οἰνήος ἄλωήν», λέγει, ὅτι καὶ τὸν μαδὸν οὕτω 1.715 μασθὸν λέγουσιν οἱ Δωριεῖς. καὶ τὸ ψεῦδος δὲ, φησὶν, ἄραντες τὸ ᾗ ψύθος φασί. τινὲς δὲ ἀπὸ τοῦ μᾶ μάζω, τὸ ζητῶ, παράγουσι τὸν μαζόν, ὡς τοῖς βρέφεσι ζητούμενον. (ἡ. 124) Κυκλοτερὲς δὲ τόξον λέγει οὐ τὸ φύσει τοιοῦτον, σκολιὸν γάρ ἐστι καὶ ἀγκύλον πρὸ τῆς τάσεως, ἀλλ' ὅπερ τῷ ἔλκυσμῶ τοιοῦτον γίνεται. ὅτε γὰρ ἢ νευρὰ πελάσει τῷ μαζῶ, τῷ τόξω δὲ ὁ τοῦ βέλους σίδηρος, ραίβουται τὸ τόξον εἰς κυκλοτέρειαν. (ἡ. 125) Τὸ δὲ λίγξε καὶ τὸ ἴαχεν ὀνοματοπεποιήνται. τέθειται δὲ τὸ μὲν λειότερον οἰκείως ἐπὶ τοῦ τόξου, τὸ δὲ τραχύτερον ἐπὶ τῆς νευρᾶς. Τὸ δὲ ἄλτο ὅτι ψιλοῦται καὶ διὰ τί, προεγράφη. (ἡ. 126) Τὸ δὲ ὀξυβελῆς φανερώς δηλοῖ, ὅτι βέλος κυρίως τὸ τοῦ ὀιστοῦ σιδήριον, ἀφ' οὔ καὶ τὸ ὄλον βέλος λέγεται, ὡς καὶ ἀπὸ τοῦ σιδήρου τῆς αἰχμῆς τὸ ὄλον δόρυ αἰχμὴν φαμεν. Τοῦ δὲ πέσθαι, ὃ ἐστι πετάσαι, χρήσις καὶ παρὰ Σοφοκλεῖ ἐν Οἰδίποδι. εἴκει δὲ τῇ κινήσει τοῦ σχέσθαι· ὡς γὰρ ἐσχόμην σχέσθαι, οὕτω καὶ ἐπτόμην πέσθαι, οἷον· «περιχαρῆς δ' ἀνεπτόμην». [Δῆλον δὲ, ὡς ἐστι καὶ ἐπτόμην πρῶτος ἀόριστος, ἐξ οὔ καὶ τό· «τίς γὰρ ποτ' ἀρχὴ τοῦ κακοῦ προσέπτατο» καὶ ἀπαρέμφατον παρὰ γε Εὐριπίδῃ τὸ διαπτάσθαι. σύνδρομον δὲ ἰῶ πτερόεντι τὸ ἐπιπέσθαι.] Τὸ δὲ μενεαίνων ὡς ἐπὶ αἰσθητικοῦ εἴρηται. ἔθος γὰρ Ὀμήρῳ κατὰ λόγον γλυκύτητος προαιρετικὴν ὀρμὴν καὶ τοῖς ἀψύχοις προσπλάττειν καὶ ψυχοῦν οἷον αὐτά.

οὕτω καὶ οἷστος ἐνταῦθα πέτεσθαι θέλει. καὶ ἀλλαχοῦ βέληχροὺς ψαῦσαι φιλοτιμεῖται καὶ Ἄρης, ὃ ἐστι σίδηρος, αἵματος προθυμεῖται κορέσασθαι. φασὶ δὲ οἱ παλαιοί, ὅτι ἐν τοῖς τοιούτοις ἢ τροπὴ ἀπὸ τοῦ πάσχοντος ἐπὶ τὸ ποιοῦν γίνεται. τοῦ γὰρ στρατιώτου πάσχοντος τὸ θέλιν πέτεσθαι τὸν οἷστος καθ' ὅμιλον καὶ ψαῦσαι τὸ βέλος χροὺς καὶ τὸν σίδηρον αἵματος κορέσασθαι ἀπ' αὐτοῦ ἐπὶ τὰ ὄπλα γίνεται ἢ τροπὴ τὰ ποιοῦντα τὴν στρατιωτικὴν ἔφεσιν. ὅμοιον καὶ τὸ «γέλασε δὲ πᾶσα περὶ χθῶν». πάσχοντος γὰρ τοῦ θεατοῦ τὸ γελᾶν ἐπὶ τὴν ποιοῦσαν τοῦτο χθῶνα τὸ τοῦ γέλωτος πάθος τέτραπται. 1.716 (η. 127) Ὅτι ἐνταῦθα πρῶτον χρᾶται Ὅμηρος σχήματι ἀποστροφῆς, τῷ κατὰ κλητικὴν δηλαδὴ πτῶσιν, τὸν μὲν ἀκροατὴν ἀφείξ, τρέψας δὲ τὸν λόγον πρὸς τὸν τῆς ἱστορίας Μενέλαον ἐν τῷ «οὐδὲ σέθεν, Μενέλαε, θεοὶ μάκαρες λελάθοντο». γίνονται δὲ παρ' Ὅμηρῳ αἱ ἀποστροφαὶ πρὸς ἀξιόλογα πρόσωπα, οἷον ἐν Ὀδυσσεΐα μὲν ἅπαξ πρὸς τὸν εὐνούστατον τῷ δεσπότῃ Εὐμαιοῖν, ἐν Ἰλιάδι δὲ διαφόρως πρὸς τινὰς οἷους ἀξίους εἶναι καλεῖσθαι προσφωνητικῶς καὶ τυγχάνειν ἐπιστροφῆς. οὐ γὰρ δῆπου καὶ πρὸς τὰ τυχόντα τῶν προσώπων ἀποστρέφειν τὸν λόγον δέον ἤγηται ὁ σεμνότατος ποιητής, ὡς πολλαχοῦ φανήσεται. Τὸ δὲ λελάθοντο Ἰωνικῶς ἀναδεδιπλασίασται. (η. 128) Ὅτι ἀγγελίῃ Ἀθηνᾶ οὐκ ἀνάπὸ τοῦ τὰ ἄγῃ ἐλαύνειν εἶη ἄν, ἵνα μὴ δασυνθῆ οὕτως ἢ ἄρχουσα. εἴρηται δὲ μᾶλλον ἢ ἀπὸ τοῦ λείαν ἄγειν-ληΐτις γὰρ ἐστίν-ἢ παρὰ τὸ λεῶν ἄγειν ἦτοι λαόν, ὡς ἡγεμονική, ἀπ' ἧς ἐννοίας καὶ τὸν στρατηγὸν λαγέταν ἢ ποιήσις ἔφη. ἐκεῖθεν δὲ καὶ τὰ κύρια, ὁ Ἀγησίλαος καὶ ὁ Ὀμηρικὸς Ἀγέλαος. (η. 129-31) Ὅτι ἢ Ἀθηνᾶ πρόσθε σταῖσα Μενελάου βέλος ἐχεπευκὲς ἄμυνε καὶ τόσον ἔεργεν ἀπὸ χροὺς, ὡς ὅτε μήτηρ παιδὸς ἐέργει μυῖαν, ὅθ' ἠδέϊ λέξεται ὑπνῶ, ἤγουν ὅτε εἰς ὑπνον ἠδὺν ἐκεῖνος κατενεχθῆ. καὶ ὅρα, ὅπως περιῆλθε τοὺς Τρῶας ἢ Ἀθηνᾶ δεξιώτατα, τὸν μὲν Πάνδαρον κατὰ Μενελάου ἐρεθίσασα ἐπὶ βλάβῃ τῶν ὄρκων, φυλάξασα δὲ τὸν Μενέλαον. κατὰ γὰρ τὴν τραγωδίαν τὸ κακὸν δοκεῖ ποτ' ἐσθλὸν εἶναι τῷδε, ὅτω θεὸς φρένας ἄγει πρὸς ἄτην. ὃ καὶ Πάνδαρος ἔπαθε. διὰ δὲ τῆς κατὰ τὴν μυῖαν παραβολῆς τὸ παράμονόν τε τῆς φυλακῆς τῆς Ἀθηνᾶς ἐδήλωσεν ὁ ποιητής δεικνύς, ὅτι καὶ αὐτῆ τῷ Μενελάῳ παρμέμβλωκε καὶ τὴν τοῦ Πανδάρου βολὴν ἐξητέλισε, μυίας εἰκάσας πετάσματι τὴν τοῦ ἀβλήτος πτερόεντος οἷστοῦ ἄφεισιν. ὑπνοῦντι δὲ παιδῶν ἥρωα Μενέλαον εἶκασε διὰ τὸ ἀφροντιστεῖν ἄρτι πεποιθότα τοῖς ὄρκοις καὶ οἷον ἀναπίπτειν καὶ ἀνακεῖσθαι. καιρία δὲ λέξις ἐν τοῖς ῥηθεῖσι τὸ εἴργειν καὶ ἀπείργειν, διὸ καὶ δις ἐρρέθη κατ' ἐπιμονήν. (η. 132-9) Ὅτι πολλὰ φθάσας ὁ Μενέλαος δυστυχεῖσαι τοῦθ' ἐν μέγα, ὡς εἰκός, εὐτυχεῖ, ὅτι τὸ βέλος ἢ Ἀθηνᾶ τῶν καιρίων ἀπαγαγοῦσα τοῦ σώματος ἴθυσεν αὐτό, ὅθι ζωστήρος ὀχῆς χρῦσοι σύνεχον καὶ διπλὸς ἦν τετο θώρηξ. καὶ τὸ ἐντεῦθεν γίνεται τοιαῦτα καθ' Ὅμηρον· «ἐν δ' ἔπεσε ζωστήρι ἀρηρότι πικρὸς οἷστος, διὰ μὲν ἄρ ζωστήρος ἐλήλατο δαιδαλέοιο καὶ διὰ θώρηκος πολυδαϊδάλου ἠρήρειστο μίτρης θ', ἠνέφορει ἔρυμα χροὺς, ἔρκος ἀκόντων, ἢ οἱ πλεῖστον ἔρυτο, διαπρὸ δὲ εἶσατο καὶ 1.717 τῆς», ἤγουν προῆλθεν ἐντὸς καὶ διὰ ταύτης, «ἀκρότατον δ' ἄρ οἷστος ἐπέγραψε χροὺς φωτός». ἔστι δέ, ὃ λέγει, τοιοῦτον. (η. 133 ς.) Θώραξ ἐλέγετο τισσατός, ὁ μέχρι λαγόνων ἄνωθεν καθήκων, ὧ ἢ ἐπὶ κείται ἢ ὑποβέβληται ζωστήρ, ὃς κατὰ τινὰς καὶ ζῶμα ἐλέγετο, κατιῶν αὐτὸς ἀπὸ λαγόνων μέχρι γονάτων καὶ κνημῶν. ἃ δὴ ἀμφοτέρω, ἤγουν τὸν στατὸν θώρακα καὶ τὸν ζωστήρα, συλληπτικῶς θώρακα ὁ ποιητής ἐνταῦθα λέγει, ὥστε εἶναι τὴν αὐτῶν συνοχὴν διπλὸν θώρακα. (η. 137) Ἡ δὲ μίτρα ἐντὸς τούτων παρὰ τὸ ἦτρον πρὸς πλείω φυλακὴν ἔκειτο. διὸ φησιν· «ἢ οἱ πλεῖστον ἔρυτο», τουτέστιν ἐφύλασσαν, ὅθεν καὶ ἔρυμα χροὺς ἐτυμολογικῶς λέγεται, ἔσω μὲν ἐριώδης οὔσα, ἵνα μὴ θλίβῃ τὸ ὑποκείμενον, ἔξω δὲ χαλκὴν τινα λεπίδα, ἤγουν χαλκοῦν

ἐκπέταλον ἔχουσα. διὸ καὶ προῖων ἔρει, ὅτι χαλκῆς ἄνδρες ἔκαμον αὐτήν, ἦν δι' αὐτότοῦτο καὶ ἔρυμα χροὸς καλεῖ καὶ ἔρκος ἀκόντων. διὰ τοῦ θώρηκος οὖν τοῦστατοῦ καὶ τοῦ μετ' αὐτὸν ζωστήρος καὶ τῆς μίτρας ἐλθὼν ὁ οἷστός οὐ μέγα τι ἔδρασε κατὰ τοῦ Μενελάου. οἱ δὲ φασιν, ὅτι ἄνω τῆς μίτρας καὶ τῆς συνδέσεως τοῦ ῥηθέντος ζώματος καὶ τοῦ στατοῦ θώρακος ζώνη ἐπέκειτο σφίγγουσα τὰ πάντα, ἣτις ἐκαλεῖτο ζωστήρ. οὗ ζωστήρος ἄνω ἐμπεσὼν ὁ τῷ Μενελάῳ ἐπαφεθεὶς οἷστός οὐ πολὺ τὸ ἐνεργὸν ἔσχεν, ἀλλὰ ἀκρότατον ἐπέγραψε χροάφωτος ἀποκωλυσάντων τὴν εἰς βάθος πρόοδον πρῶτα μὲν τοῦ ἐξ ἐπιπολήσζωστήρος, ἦτοι τῆς ζώνης χρυσεῖς οὔσης, –χρῦσει γάρ, φησὶν, ὀχῆς ζωστήρος συνείχον–εἶτα τοῦ διπλοῦ, ὡς εἴρηται, θώρακος, τουτέστι τοῦ στατοῦ καὶ τοῦ ὑποβεβλημένου αὐτῷ ζώματος, καὶ τετάρτης τῆς μίτρας. ὅτι δὲ ὁ ζωστήρ ἄνω ἦν τοῦ ζώματος, δηλοῖ ὁ ποιητὴς ἐν τοῖς ἐξῆς λέγων· εἰρύσατο ζωστήρ παναίολος καὶ ὑπένερθε ζῶμα καὶ μίτρα, πλεον αὐτῆ τὸ βέλος ἀμβλύνασα. ἄλλοι δὲ διπλοῦν θώρακα νοοῦσι τὰ πρὸς ταῖς λαγόσι καὶ ἐκ πλαγίων πτερύγια τοῦ θώρακος, ἅπερ πτυχθέντα καὶ οὕτως ἀλλήλοις ἐπιφερόμενα καὶ τῷ ζωστήρῳ σφιγγόμενα διπλοῦσιν ἐκεῖ τὸν θώρακα. Σημεῖωσαι δέ, ὅτι μίτρα παρὰ τοῖς μεθ' Ὀμηρον καὶ ἐπὶ τῆς περὶ κεφαλὴν ταινίας λέγεται, ἦτοι κοινότερον εἰπεῖν ἐπὶ φασκίας, ὡς δηλοῖ παρ' Εὐριπίδῃ τὸ μίτρας ἀναδέτοις ῥυθμίζεσθαι πλόκαμον, καὶ τὸ παρ' Ἡροδότῳ «μίτρας κατελίχαστο», καὶ οἱ περὶ κεφαλὰς 1.718 μιτροφόροι. ἐξ ὧν ὀρμώμενοι τινες ταινίαν ἡρμήνευσαν ἀπλοϊκῶς οὕτω τὸν στέφανον. Φασὶ δὲ τινες καὶ αὐτὸ τοῦτο στεφάνους εἶναι ποτε τὰς μίτρας, φάμενοι, ὅτι μίτρα κυρίως οἱ ἀπὸ φασκίων καὶ ὠραρίων στέφανοι. γυναικειοῖδὲ ἴσως καὶ οἱ τοιοῦτοι. παρὰ τὸν μίτρον δὲ ἡ λέξις ἐτυμολογεῖται, ὡς οἶον μίτηρά τις οὔσα. (ἡ. 132) Ὅρα δὲ καί, ὡς οὐ μόνον ὀχεὺς πυλῶν καὶ περικεφαλαίας, ἀλλ' ἰδοὺ καὶ ζωστήρος ὀχῆς ἀπὸ τοῦ ἔχειν λεγόμενοι καὶ αὐτοῖ. φησὶ γοῦν κατὰ τρόπον ἐτυμολογίας, ὅτι ζωστήρος ὀχῆς χρῦσειοι σύνεχον. (ἡ. 137 ς.) Τοιοῦτος δὲ τρόπος καὶ τὸ «ἔρυμα χροός, ἢ οἱ πλείστον ἔρυτο». ἀπὸ γὰρ τοῦ ἐρύω ἐτυμολογεῖται τὸ ἔρυμα. (ἡ. 133) Τὸ δὲ ἦν τετο γλυκῶσε ἔρηται ὡς ἐπὶ ἐμψύχου. δοκεῖ γάρ πως τὰ διπλούμενα συναντᾶν ἀλλήλοις, ἐνεστὼς δὲ αὐτοῦ συνηθέστατος Ὀμήρῳ τὸ ἄντω βαρύτονον, ἐξ οὗ τὸ ἄντομαι καὶ ἀντόμενος. οἱ μέντοι μεθ' Ὀμηρον περισπῶσιν ὡς τὸ βοῶ. (ἡ. 134) Οὐπόρρω δὲ γλυκύτητος οὐδὲ τὸ ἐπέπεσεν οἷστός. ὁ μέντοι κοινότερον φράζων εἶποι ἂν ἐνέκρουσε. Τὸ δὲ ἀρηρότι δόξοι ἂν παράγωγον εἶναι τοῦ ζωστήρος, ἵνα εἴη ζωστήρ ζῶμα ἀρηρός. (ἡ. 135) Τὸ δὲ ἐλήλατο ταῦτόν ἐστι τῷ διήλθε. Σημειωτέον δὲ καί, ὅτι πάντα τὰ τοῦ χωρίου τούτου συχνοῖς ἐπιθέτοις κοσμεῖ κατὰ ἰδέαν γλυκύτητος, πικρὸν μὲν καὶ ὀξυβελῆ τὸν οἷστόν εἰπὼν καὶ βέλος ἐχευεκέες, δαιδάλεον δὲ τὸν ζωστήρα, πολυδαίδαλον δὲ τὸν θώρακα, τὴν δεμίτραν ἔρυμα χροός καὶ ἔρκος ἀκόντων, [ὃ δὲ ἕτεροῖόν ἐστι τοῦ ἔρκος πολέμου. ἐκεῖνο γὰρ σεμνότερον, διὸ καὶ ἡρωϊκοῖς ἀνδράσι πολεμισταῖς ἐπιλέγεται, Αἴαντι δηλονότι καὶ τοῖς τοιούτοις. (ἡ. 137) Ὅρα δέ, ὡς ὁ μῶνυμος ὦν φωνὴ ὁ ἄκων, ὁ μὲν κατὰ μάχην παρὰ τὴν ἀκὴν γίνεται, ὃ δηλοῖ σιδήρου ὀξύτητα, ὃ δὲ λοιπὸς ἐκ τοῦ ἀέκων κέκραται.] Τὸ δὲ ἐφόρει δηλοῖ μὲν τὸ ἔφερε, κεῖται δὲ κοινότερον καὶ ἐπὶ ἐνδύσεως–φορεῖ γοῦν τις ἱμάτιον–καὶ ἐπὶ ὑποδέσεως, ὅθεν ἀφόρητοι βλαῦται παρὰ Ἀθηναίῳ ὑποδήματα μήπω φορηθέντα ποσί. Τὸ δὲ «ἔρυμα χροός, ἔρκος ἀκόντων», ἔπαινος μὲν ἐστὶ τῆς ῥηθείσης μίτρας, πεφιλοτίμηται δὲ κομματικῶς ἐν ὁμοίότητι νοημάτων. εἴληπται δὲ ὡς ἀπὸ τείχους, ὃ λαοῦ τέ ἐστὶν ἔρυμα καὶ ἔρκος πολεμίων. διὸ καὶ ὁμοιον ἔρκος πολέμου εἰπεῖν καὶ ἔρκος ἀκόντων. Ἡ δὲ χρῆσις τοῦ χροός πάνυ συνήθης Ὀμήρῳ. δῆλον δέ, ὡς ἐκ τοῦ χροῦς Δωρικώτερον γέγονεν ὁ χρῶς συνεκδραμῶν κατὰ τὸν 1.719 ὀξὺν τόνον τῷ ἰδρῶς, οὐ μὴν τοῖς

άνομοιογενέσι μονοσυλλάβοις, ὅποια ἢ Κῶς, ἢ Τλῶς, ἢ Κρῶς. (η. 138) Τοῦ δὲ εἶσατο εἴω ἐστὶ τὸ θέμα, ὃ πολλαχοῦ διαφαίνεται. ταῦτόν δὲ κατ' ἔννοιαν τὸ διελήλατο καὶ τὸ διαείσατο, πλὴν ὅσοντοῦτο μὲν ποιητικώτερον, ἐκεῖνο δὲ κοινότερον. (η. 139) Τὸ δὲ ἀκρότατον τὸ πάντη ἀβαθεὺς δηλοῖ τῆς πληγῆς. διὸ τὸ «ἐπέγραψεν ἀκρότατον χροά» ταυτόν ἐστι τῷ ἐπιπολῆς ἔξεσε. γράψαι γὰρ τὸ ἐπιξέσαι, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ λεχθήσεται. ὅτι δὲ καὶ τραχύτερον εἰς ἐκφώνησιν τὸ γράφειν τοῦ ἐν Ὀδυσσεΐα γλάφειν, καὶ αὐτὸ ἀλλαχόθι ῥηθήσεται. (η. 140) Ὅτι πληγῆς φραστικὸν τὸ «αὐτίκα δ' ἔρρεεν αἷμα κελαινεφές ἐξ ὠτειλῆς». Ἰστέον δέ, ὅτι αἷμα μὲν ἐστὶ κελαινεφές τὸ κελαινὸν φαινόμενον καὶ αὐτόχρομα καθ' Ὅμηρον εἰπεῖν μέλαν, ὡς μετ' ὀλίγα ἐρεῖ, καὶ κελαινὸν δέ, ὡς ἐν τῇ ἀ' ῥαψῳδίᾳ ἔφη. Ζεὺς δὲ κελαινεφῆς καὶ αὐτὸς μὲν λέγοιτ' ἂν οὕτω διὰ τὸ μέλας εἶναι φανῆναι καὶ δυσόρατος. μέλας γὰρ ἀήρ, ὅθεν καὶ ἠερόεν τὸ σκοτεινὸν καὶ ἠέρα τὴν ἄορασίαν φησὶν ὁ ποιητής. Ἐτυμολογεῖται δὲ καὶ ἄλλως ἐκεῖνος παρὰ τὸ τὰ νέφη κελαινέειν ἢ τοὶ μελαίνειν, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ γέγραπται. νεφεληγερέτης γάρ. Ὀτειλῆ δὲ κυρίως μὲντραῦμα τὸ ἐκ τοῦ οὐτάσαι, ὃ ἐστὶν ἐγγύθεν τρώσαι. Ὅμηρος δὲ ἐνταῦθα τὸ ἐκ τῆς βολῆς οὕτως ἐκάλεσε. καὶ μὴν ἄλλως διαφορὰν οἶδεν Ὅμηρος τοῦ οὐτάσαι καὶ τοῦ βαλεῖν, ὡς πολλαχοῦ φανήσεται. διαφέρει δὲ οὐλῆς ὠτειλῆς, ὅτι ὠτειλῆ μὲν αὐτὸ τὸ τραῦμα, οὐλῆ δὲ τύλος ἢ τύπος θεραπευθέντος τραύματος. Τοῦ δὲ «ἔρρεεν αἷμα» ἑτεροῖόν ἐστι τὸ «ἀνεκήκιεν αἷμα», ὡς ἐτέρωθι φανεῖται. (η. 141–7) Ὅτι αἱ ἐκ Καρίας καὶ αἱ Λυδαὶ γυναῖκες ἀγαθαὶ ἦσαν βάπτειν ἐλεφάντων ὅστ' ἀ φοινικῶ χρώματι καὶ ὅτι ὁ τοιοῦτος ἐλέφας ἐν θαλάμῳ τοῖς βασιλεῦσιν ἔκειτο ἄγαλμα. οὐπω γὰρ ὁ χρυσὸς ἐτυράννει τῶν ἄλλων ὑλῶν. Καὶ σημείωσαι, ὅπως ἀνεκαθεν τὰ ἐρυθροβαφῆ βασιλέων ἦσαν παράσημα. 1.720 τοιοῦτῳ ἐλέφαντι ἀπεικάζει Ὅμηρος τὰ κάτω τοῦ Μενελάου, ὅτε τῷ ἐκ βολῆς αἵματι περιερέοντο, λέγων οὕτω «ὡς δ' ὅτε τίς τ' ἐλέφαντα γυνὴ φοίνικι μίηνη Μηονίς ἢ ἐ Κάειρα παρήϊον ἔμμεναι ἵππων, κεῖται δ' ἐν θαλάμῳ, πολέες τέ μιν ἠρήσαντο ἵππῆες φορέειν, βασιλῆϊ δὲ κεῖται ἄγαλμα, ἀμφοτέρων κόσμος τε ἵππῳ ἐλατῆρί τε κῦδος, τοιοῖοι τοὶ Μενέλαε μίανθην αἵματι μηροῖ ἐυφύεες κνήμαί τε ἠδὲ σφυρὰ κάλ' ὑπένερθεν». (η. 146 ς.) Καὶ οὕτω μὲν ἠ παραβολὴ λευκὸν φύσει τὸν Μενέλαον ἱστορεῖ. εἰ δὲ καὶ θηλυπρεπὲς ἐν ἠρωσινῇ λευκότης, διὸ τὸν Τρωϊκὸν Κύκνον Θεόκριτος τοιοῦτον ὄντα θῆλυν ἀπόχροιᾶς ἔφη, ἀλλ' ἐνταῦθ' ἀφασιν οἱ παλαιοί, ὅτι κ' ἄλλως εὐπαθὲς τὸ λευκόν, ἰσχυρότερα δὲ τὰ μελάγχροα τῶν σωμάτων, ἀλλὰ παρὰ τοῖς Λάκωσι χαρακτήρανδρίας ἦν λευκὸς χρῶς καὶ κόμη ξανθή, ὅποιον καὶ τὸν Ἀλέξανδρον εἶναι ἱστορεῖ ὁ ποιητής. ὅτι δὲ τὸ ἐν σώμασι λευκὸν οὐκ ἐν ἐπαίνῳ ἦν, καὶ ἐν ῥητορικοῖς δηλοῦται Λεξικοῖς, ὧν ἐν θατέρῳ μὲν κεῖται, ὅτι λευκοὶ οἱ δειλοὶ καὶ λευκώπιοι οἱ αὐτοί, ἐν δὲ ἐτέρῳ, τῷ τοῦ Αἰλίου Διονυσίου δηλαδή, τὸ «οὐδὲν λευκῶν ἀνδρῶν ὄφελος». ὧ συμπαράκεινται καὶ ἕτεραι κεφαλαιώδεις παροιμίαι αὗται, καὶ «οὐδεὶς δυσώνης χρῆστον ὀψωνεῖ κρέας», καὶ «οὐδὲν φρονεῖ δίκαιον ἐστὺκῶς ἀνήρ». Ὅρα δέ, ὡς καὶ αὕτη ἢ παραβολὴ ἔχει τι πολυμαθίας διὰ τῶν ἐναυτῆ ἱστοριῶν, πολλαχοῦ καὶ τοῦτο τεχναζομένου τοῦ ποιητοῦ, ὡς προδεδήλωται. (η. 141) Ἰστέον δέ, ὅτι ἐλέφαντα μὲν λέγει τὸ ἐλεφάντινον ὅστοῦν, τῷ τοῦ ὄλλου ὀνόματι ὀνομάζων τὸ μέρος. ὧ τῷ τρόπῳ καὶ βούς τὸ δέσμα, ἢ βύρσα δηλαδή, καὶ παρὰ Σοφοκλεῖ «γέλῳτι φαιδρὸν κάρα», ἦτοι πρόσωπον. ὅτι δὲ ποτε καὶ τὸ ὄλλον τῷ τοῦ μέρους καλεῖται ὀνόματι, μικρὸν ὅσον δηλωθήσεται. τινὲς δὲ ἐλεφαντὰ ἀναγινώσκουσιν ὄξυτόνως, ὡς τὸ καλά, ἵνα λέγῃ τὰ ἐλεφάντινα. Φοίνικα δὲ λέγει τὸ φοινικοῦν χρῶμα τὸ ἐκ καρποῦ, φασί, πρίνου, ὃ μάλιστα πολὺ 1.721 λέγονται συλλέγειν Τροϊζήνιοι. ὁμωνυμῆ δὲ τῇ ῥηθείσῃ λέξει καὶ ἡ ὀπώρα ὀφοῖνιξ. δι' αὐτὴν δὲ καὶ τὸ δένδρον ὁ φοῖνιξ. ἀρχὴ δὲ παραγωγικὴ αὐτῆς ὁ

φόνοσῆτοι τὸ αἷμα, οὗ πρὸς ὁμοιότητα ὁ τοῦ φοίνικος καρπὸς ἐρεύθεται. ὅθεν καὶ Φοῖνιξ κύριον διὰ τὸν κατ' αὐτόν, ὡς εἰκός, φοινίκεον χροῦν. Μιαίνειν δὲ παρὰ τῷ ποιητῇ τὸ βάπτειν, ὅπερ ἄλλοι φαρμάσσειν φασίν. ἐντεῦθεν καὶ μαιφόνος Ἄρης οὐκ ἐπὶ ψόγῳ, ἀλλ' ὡς αἰμοβαφής, καὶ μιάρὸς αἵματι οὐχ' ὡς μιαραὶήμεραι παρὰ τοῖς ὕστερον αἰ τῶν κατοικομένων, ἀλλ' ὁ αἰμοβαφής κατὰ τὸ «οὐδέ ποθι μιάρὸς», ὅπερ ἐν τῷ τέλει τῆς Ἰλιάδος κεῖται. (η. 142) Μηνὸν δὲ γυνὴ ἢ Λυδὴ. Μαίονες γάρ, ὡς καὶ προδεδήλωται, καὶ Μήονες οἱ Λυδοί, παρ' οἷς καὶ ἀγαθαὶ λέγονται εἶναι βαφαί. Κάειρα δὲ γυνὴ ἢ Καρίνη κατὰ τοὺς παλαιούς ἢ Καρική, ἦτοι ἐκ Καρίας. παρὰ δὲ Ἡροδότῳ κεῖται καὶ ἐσθῆς Κάειρα. ἔστι δὲ παρὰ τισὶ τῶν παλαιῶν εὐρεῖν καί, ὅτι διὰ τοῦ ἱ τινες τὸ Κάειρα γράφοντες, εἶτα καὶ δισυλλάβως Καῖρα συναιροῦντες ἔλεγον, ὡς καὶ ἐντῇ Βοιωτῖα δεδήλωται. κατὰ τὸν ὅμοιον δὲ τρόπον καὶ Δάειρα κατὰ Αἴλιον Διονύσιον διὰ τοῦ ἱ γραφέν πρὸς τινῶν, εἶτα συναιρεθὲν δισυλλάβως ὑπὸ Ἀττικῶν Δαῖρα ὀνομάζεται. ἦν δὲ, φησί, μήτηρ Ἐλευσίνος. περὶ δὲ τούτου καὶ ἐντοῖς ἐξῆς που ῥηθήσεται. Παρήϊον δὲ ἵππων τὸ τοῦ χαλινοῦ παραγναθίδιον. λέγεται δὲ ποτε οὕτω καὶ αὐτὴ ἢ παρειά. [Ἵρα δ' ἐντεῦθεν καί, ὅτι παρειά καὶ ἐπὶ ἀλόγων ζῶων φαίνεται λέγεσθαι.] (η. 143) Τὸ δὲ «κεῖται ἐν θαλάμῳ», καθὰ καὶ τὸ «κεῖται ἄγαλμα» κειμήλιον εἶναι δηλοῖ καὶ τὸν τοιοῦτον ἐλέφαντα, ταῦτὸν δὲ εἰπεῖν, ἀπόθετον κτῆμα, ἐπεὶ καὶ ταῦτὸν κείσθαι καὶ ἀποτεθεῖσθαι. Τὸ δὲ «πολέες ἠρήσαντο» πολυέραστον εἶναι δηλοῖ τὸν ῥηθέντα ἐλέφαντα. 1.722 (η. 144) Τὸ δὲ φορέειν ἀπὸ τοῦ ἵππου μετήνεκται εἰς τὸν ἵππότην. ἵππος γὰρ φορεῖ παρήϊον ἐξ ἐλέφαντος, οὐ μὴν ὁ ἵππεύς. Ἄγαλμα δὲ πανταχοῦ παρὰ τῷ ποιητῇ πᾶν, ἐφ' ᾧ τις ἀγάλλεται, ὡς δηλοῖ καὶ ἡ Ὀδύσσεια, εἰ καὶ οἱ μεταγενέστεροι ἐπὶ ξοάνου τὴν λέξιν τεθείκασι. [Παλαιὸς δὲ τις γράφει οὕτως· ἄγαλμα οὐσυνήθως τὸ θεῶν ἢ ἠρώων, ἀλλὰ κοινῶς, οἷον «βασιλῆϊ δὲ κεῖται ἄγαλμα» καὶ «ἄλλα δ' ἀγάλματ' ἀνήψεν, ὑφάσματά τε χρυσόν τε» καὶ «ἴν' ἄγαλμα κεχάροιτο ἰδοῦσα». Ἰστέον δὲ καί, ὅτι τὸ μὴ λαμπρὸν ἄγαλμα, εἶτ' οὖν ἀγαλλίαμα, εἶη ἂν ποτε καὶ ἄθυρμα, ὅτε δηλαδὴ ἀφελέσι προσώποις χορηγεῖται, ὡς ἡ Ὀδύσσεια δηλοῖ ἐν τῷ «ἐδίδου ἀθύρματα».] Ἰστέον δὲ, ὡς, εἰ καὶ ταῦτα νοεῖ τὸ χαίρειν καὶ τὸ ἀγάλλεσθαι, ἀλλὰ τὰ ἐξ αὐτῶν, τὸ ἄγαλμα καὶ τὸ χάρμα, διαφέρουσι. βαρύτερος μὲν γὰρ τὸ χάρμα, ἐπεὶ καὶ μυκτῆρα δηλοῖ καὶ κατάγελων, ὡς δηλοῖ τὸ «δυσμενέσι μὲν χάρμα» καὶ τὸ «σὸν ἄρμα χάρμα καὶ γέλως». ἑτεροίας δὲ ἡδονῆς τὸ ἄγαλμα, ὡς καὶ τὸ ἀγαλλίαμα. καὶ τὸ χαίρειν δὲ γε καὶ τὸ ἀγάλλεσθαι δοκεῖ ποτε διαφορὰν ἔχειν. χαίρει μὲν γὰρ τις καὶ ἐπὶ ἐχθρῶ, ἡγουν κατὰ ἐχθροῦ, ἀγάλλεται δὲ ἄλλως ἐπὶ μόνοις τοῖς φιλομένοις, ὡς εἰ καὶ φιλόκαλος ἐπὶ τινὶ καλλωπισμῷ. (η. 145) Τὸ δὲ ἀμφοτέρων σχῆμα καὶ νῦν ἐπιρρηματικὸν Ὀμηρικόν, ὡς καὶ πρὸ τούτων ἐφάνη. Κόσμος δὲ κύδους διαφέρει, καθότι ὁ μὲν εἰς κάλλος τῷ ἵππῳ συμβάλλεται, τὸ δὲ κύδος ἐκείθεν παρέπεται τῷ κειμηλιῶντι τὸν ἐλέφαντα. (η. 146) Τὸ δὲ «μιάνθην μηροῖ» δυϊκὸν ἐστὶ ῥῆμα ἀπὸ τοῦ μιανθήτην γεγονὸς κατὰ συγκοπήν. εἰ δὲ τις ὑπολάβη κρηναὶ γράφεσθαι «μιάνθην αἵματι μηροῖ», τουτέστιν ἐμιάνθησαν, ἔχοι ἀνίσως προσιστάμενον τῇ τοιαύτῃ ἐννοίᾳ τὸν μετρικὸν ποδισμόν. Ὅρα δὲ καὶ τὴν ἀπόδοσιν τῆς παραβολῆς. οὐ γὰρ κατέληξε συνήθως εἰς τὸ ὦς, ἀλλὰ εἰς τὸ τοιοῦδιὰ ποικιλίαν ῥητορικὴν. ἐξευτελίζει δὲ καὶ τὴν τοῦ Πανδάρου βολὴν ἢ παραβολήν. ὡς γὰρ ἐλέφας τέχνη βάπτεται ὑπὸ γυναικῶν, οὕτως οἱ τοῦ Μενελάου μηροὶ ἐκτῆς τοῦ Πανδάρου βολῆς. (η. 147) Εὐφυεῖς δὲ μηροὶ οἱ εὖ πεφυκότες καὶ τῷ ὄλῳ σύμμετροι. ὅτε μέντοι εὐφυέα που πτελέην ἐν τοῖς ἐξῆς ἐρεῖ ὁ ποιητής, τότε μάλιστα κυριολεκτεῖ. οἱ δὲ γε παρὰ τοῖς ὕστερον εὐφυεῖς ψυχικῶς ἐπαινοῦνται 1.723 ὡς εὖ πεφυκότες εἰς τὸ μαθεῖν, τὸ δὲ παρ' Εὐριπίδῃ «εὐφυεὲς πρόσωπον» κατὰ τοὺς εὐφυεῖς ἐρρέθη μηροὺς ἐκ τῆς καθ' Ὀμηρον φυῆς. Σφυρὰ δὲ καλὰ

τῷ Μενελάῳ, πρὸς ἀναλογίαν καὶ αὐτὰ τοῦ ὅλου σώματος. Καὶ σημείωσαι, ὅτι κατὰ τοῦτον τὸν λόγον οὐδ' ἂν Ἀλεξάνδρου ψόγος εἴη τὸ ἀργύρεα ἦτοι λευκάκαὶ καλὰ ἔχειν τὰ ἐπισφύρια. Ὅρα δὲ καί, ὅτι ἄλλο μὲν τὸ καλὰ σφυρὰ ἔχειν, ἄλλο δὲ τὸ καλλίσφυρος. τὸ μὲν γὰρ σύνθετον γυναικὸς ἐπίθετον, καλὰ δὲ σφυρὰ ἰδοῦ καὶ ἐπὶ ἥρωος εἴρηται. σφυρὰ δὲ λέγεται τὰ ἀπολήγοντα πρὸς τῷ ἀστραγάλῳ καὶ ἐκ πλαγίου ἐξέχοντα, καθ' ὁμοιότητα, ὡς οἱ παλαιοὶ φασι, τῶν χαλκευτικῶν σφυρῶν. Ἰστέον δὲ καί, ὅτι ἐνταῦθα σαφῶς καὶ εὐτάκτως Ὅμηρος τὴν τῶν σφυρῶν τάξιν δηλοῖ εἰπὼν «μηροὶ κνήμαί τε καὶ σφυρὰ ὑπένερθεν», οἷς ὑπόκεινται πόδες τὸ ἔσχατον, κατ' Ἀριστοτέλην εἰπεῖν, ὧν, φησί, τὸ μὲν ἐσχισμένον κατὰ τὸ ἐμπρόσθιον δάκτυλοι, τὸ δὲ σαρκῶδες κάτωθεν στῆθος. Ἰστέον οὖν, ὅτι μηρῶν ὄντων, εἴτα κνημῶν, ἐπὶ δὲ ταύταις σφυρῶν, καὶ τελευταῖον ποδῶν, ὁ εἰπὼν τὸ ὅλον πόδας ἐκ μέρους τὸ ὅλον ὀνομάζει, ὡς καὶ ἐπὶ ἄλλων πολλῶν γίνεται. (η. 151) Ὅτι ὄγκους ὁ ποιητὴς ὀνομάζει τὰς ἀκίδας, αἱ γωνιοῦσι τὸ βέλος, εἰπὼν «ὡς δ' ἴδε νεῦρόν τε καὶ ὄγκους ἐκτὸς ἐόντας, ἄψορρόν οἱ θυμὸς ἐνὶ στήθεσιν ἀγέρθη». καὶ προῖων δὲ ὀξέες ὄγκοι φησί. καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα δὲ σιδηροθήκη τινὰ ἢ βελοθήκη ὄγκιον καλεῖ. οἱ δὲ παλαιοὶ φασι καὶ οὕτως ὄγκοι γωνίαι, καὶ ὄγκαιον ἄγγειον, τὸ καὶ ὄγκιον, ἐν ᾧ ἀκίδες βελῶν. ἐκ δὲ τοῦ τοιούτου ὄγκου καὶ ἐπὶ ἀλαζονικοῦ ὀξύτητος ἢ μεταφορὰ γίνεται. Νεῦρον δὲ λέγει τὸ κύκλω σφίγγον τὴν τοῦ σιδήρου τοῦ βέλους ἐμβολήν. [Καὶ νῦν μὲν φυσικῶς ἢ λέξις ἔχει. ὅτε δὲ τις ἀκολουθῶν παλαιᾷ χρήσει νεῦραπραγμάτων ἐρεῖ τὰ χρήματα, τροπικῶς ἔφρασεν, ὡσπερ καὶ ὁ εἰπὼν ἐκνευρίσθαι τοὺς ἀσθενῶς ἢ ἀμελῶς περὶ τὰ πρακτέα ἔχοντας. καὶ ὁ μετενεγκῶν δὲ ἀπὸ τῶν νευροσπαστουμένων ζῶων τοὺς νευροσπάστας ὁμοίως ἐποίησεν, ὧν παρώνυμος ἢ νευροσπαστική τέχνη, ἐφ' ἣν περίπυστος ἦν, φασί, Ποθεινὸς ὁ ἐξ Ἀθηνῶν. τέχνη δὲ πάντως οὐ σπουδαία ἢ νευροσπαστική, ἀλλὰ τῶν κατ' εἶδος 1.724 παιδιᾶς. δηλὸν δ' ὅτι ἀλλοπαθοῦς ῥήματος ὄντος τοῦ ἐκνευρίζειν προϋπόκειται τὸ νευρῶ, τουτέστιν ἐνδυναμῶ.] (η. 152) Ἰστέον δὲ καί, ὅτι τὸ «θυμὸς ἀγέρθη», ὃ ἐστὶ συνήχηθη, συντίθησι παρ' Ὀμήρῳ τὸ θυμηγερέειν. δηλὸν δέ, ὡς ὁ συναγερθεὶς θυμὸς φθάσας ἐξέλιπε, τοῦτο δὴ τὸ παρ' Ὀμήρῳ μὲν ὀλιγηπελέειν, παρὰ δὲ τοῖς ὕστερον ὀλιγοθυμεῖν καὶ λειποψυχεῖν, ὃ καὶ ὁ βασιλεὺς παθῶν διὰ τὸν ἀδελφόν, εἴτα συνήγαγε θυμόν. ἐνέφηνε δὲ ὁ ποιητὴς τὸ ῥηθὲν λειποψύχημα διὰ τοῦ περὶ τὸν βασιλέα φόβου εἰπὼν «ρίγησε δ' ἄρ' ἔπειτα ἄναξ ἀνδρῶν». (η. 153) Ὅτι πένθους δηλωτικὸν τὸ «τὸν δὲ βαρυστενάχων μετέφη ὁ δεῖναχειρὸς ἔχων, ἐπεστενάχοντο δ' ἑταῖροι». (η. 155 ς.) Ὅτι τὸ εἰς ἐπικίνδυνον μονομαχίαν ἐναγαγεῖν οἶον, ἦγουν μόνον, προστήσαί φησιν ἐν τῷ «φίλεκασίγηντε, θάνατον νύ τοι ὄρκι' ἔταμνον οἶον προστήσας πρὸ Ἀχαιῶν Τρωσιμάχεσθαι». ἐκ δὲ τούτου καὶ προστατεῖν ῥήμα τὸ πρὸ τῶν ἄλλων ἴστασθαι, εἰκαὶ μὴ εἰς μονομαχίαν, ἀλλ' οὖν εἴς τινα βοήθειαν. Ἰστέον δέ, ὅτι τὸ φίλεκτείνει ἐνταῦθα τὴν παραλήγουσαν, οὐχ' ὥστε μὴν καὶ περισπασθῆναι αὐτήν, ἀλλὰ κατὰ λόγον κοινῆς συλλαβῆς διὰ τὴν ὀξεῖαν, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις γίνεται. Τὸ δὲ ἔταμνον πρώτου προσώπου ἐστὶ, λέγοντος τοῦ βασιλέως, ὅτι θάνατόν σοι ἔθυσσα τοὺς γενομένους ὄρκους. Καὶ ὅρα τὸ καίριον τοῦ ὄρκια τάμνειν, περὶ οὗ προεῖρηται· δυνάμενος γὰρ εἰπεῖν ὄρκι' ἔτευξα, ὁ δ' οὐχ' οὕτως ἔφη, ἀλλὰ τὴν τοῦ τάμνειν λέξιν προέκρινε. Τὸ δὲ «οἶον μάχεσθαι» προϋπάρχει τοῦ μονομαχεῖν. Τὸ δὲ προστήσας ἔοικεν ἀπὸ ἱερείου ἐνταῦθα ληφθῆναι, ὃ πρόετέρων ζῶων ἴσταται ἀγόμενον ἐπὶ σφαγῇ. (η. 157) Ὅτι ὅπερ ἔφη πρὸ τούτου πημῆναι ὄρκια καὶ δηλώσασθαι, ἐνταῦθα ὄρκια πιστὰ πατήσαί φησι, δριμύτερον δὲ τοῦτο ἐκείνων. πολλὴν γὰρ δηλοῖ καταφρόνησιν τὸ πατήσαι, ταύτῳ δὲ τῷ ῥίψαι οἶον εἰς πάτον, ἦγουν εἰς τρίβον, καὶ ἐπεμβῆναι ὑβριστικῶς. (η. 158 ς.) Ὅτι ἀγαθὴ ἔννοια εἰς

φυλακὴν ὄρκου τὸ «οὐ μὲν πῶς ἄλιον πέλειδ' ὄρκιον καὶ δεξιά, ἧς ἐπέπιθμεν», ἤγουν αἷς ἐπέπιθμεν. ἔστι δέ, ὡς καὶ προεῖρηται, τοῦ ἐπέπιθμεν πρῶτον ἐνικὸν πρόσωπον ὁ «ἐπέπιθον» δεύτερος Ἰωνικὸς ἀόριστος, οὗ τὸ πληθυντικὸν συγκοπὲν Αἰολικῶς πεποίηκε τὸ ἐπέπιθμεν, ὅπερ οὐκ ἂν προφέρει τις πεζολογῶν. οἷον δέ τι παρὰ τοῖς παλαιοῖς ἢ τῶν δεξιῶν ἄψις, δηλοῖ καὶ ἡ Ὀδύσεια. Σημείωσαι δ' ἐντεῦθεν, ὅτι ἐν τοῖς ὄρκοις 1.725 καὶ δεξιῶν ἤπτοντο, εἰ καὶ Ὅμηρος οἰκείῳ νόμῳ τοῦτο ἐσίγησεν ἐν τοῖς φθάσασιν, ὡς καὶ ἐπὶ ἄλλων πολλῶν ποιεῖ κατὰ σχῆμα ἀποσιωπήσεως. ὅτι δὲ ἐκ τῶν ῥηθειςῶν δεξιῶν καὶ τὸ φιλικῶς δεξιοῦσθαι εἴρηται καὶ ἡ κατὰ φιλίαν δεξίωσις, δηλόν ἐστιν. Οὐκ εἶναι δὲ ἄλιον τὸ ὄρκιον λέγει διὰ τὸ ὑπὸ θεοῦ ἐφορᾶσθαι καὶ τοὺς ὄρκους, ὡς καὶ πᾶσαν ἄλλην φιλοτήσιον δεξίωσιν. διὸ καθ' ὄρκιον Ζεὺς, οὕτω καὶ φίλιος ὁ αὐτὸς καὶ ἑταιρεῖος, καθ' ὅμοιον δὲ λόγον καὶ ὁμόγνιος, ὡς καὶ πατρῶος, πρὸς τούτοις δὲ καὶ ἔρκεϊος καὶ ἐφέστιος, ὁ καὶ ἐπίστιος Ἰωνικῶς, καὶ ὅσα δὲ ἄλλα τοιαῦτα κοινωνικὰ ὀνόματα, ἐν οἷς καὶ ὀξένιος καὶ ὁ φράτριος. (ἡ. 160–2) Ὅτι γενναίου στρατηγοῦ ἴδιον τὸ μὴ συμπεπτωκέναι τοῖς καιροῖς, ἀλλ' ἐλπίζειν αἰεὶ τὰ χρηστότερα. οὕτως Ἀγαμέμνων, εἰ καὶ βεβλήσθαι καιρίως οἶεται τὸν ἀδελφὸν καὶ ὡς τεθνηζόμενον πενθεῖ, ὁμως πέποιθεν, ὡς εἰ καὶ μὴ αὐτίκα τετέλεσται κακὰ τοῖς ἐχθροῖς, ἀλλ' ὁψὲ γοῦν τελεσθήσεται. λαλεῖ οὖν εὐέλπιδος ἀνδρὸς λόγους εἰπὼν· «εἴπερ γὰρ τε καὶ αὐτίκ' Ὀλύμπιος οὐκ ἐτέλεσεν, ἔκ τε καὶ ὁψὲ τελεῖ, σὺν τε μεγάλῳ ἀπέτισαν». εἶτα ἐρμηνεύων, τί δηλοῖ τὸ «σὺν μεγάλῳ», φησί· «σὺν σφῆσι κεφαλήσι γυναιξί τε καὶ τεκέεσσιν». [Οὐ καινὸν δὲ τὸν ἡδικομένον Μενέλαον εὐελπιν εἶναι, εἶγε καὶ ὁ ἀλάστωρ Πάρις ἠττηθείς, ὡς εἴρηται, θαρρεῖ ἐσαυθὺς νικῆσαι, καθ' ἀπροεγράφη, τὸν ἀρηϊφίλον Μενέλαον.] (ἡ. 162) Ἰστέον δέ, ὅτι τὸ σφίσι εἴτε θηλυκοῦ γένους εἴη εἴτε καὶ μή, ὥστε σημαίνειν τὸ αὐταῖς ἢ τὸ αὐτοῖς, διὰ τοῦ ἰ γράφεται παρὰ τῆ ποιητικῆ ἀκριβεία, εἰ μὴ που, ὡς καὶ νῦν, ἀντὶ τοῦ ἰδίας λαμβάνεται. αὐτὸ γὰρ ἀπὸ τοῦ ὁ σφός, ἢ σφή, ταῖς σφαῖς, ἔχει τὸ ἠ ἐν τῆ παραληγοῦσῃ ὁμοίως τῷ ἦσι φρεσί, καὶ σῆσι καὶ ὅσα τοιαῦτα. Τὸ δὲ «ἀπέτισαν σὺν σφῆσι κεφαλαῖς» ἐν Ὀδυσσεΐα ἐλλειπτικῶς παραφράζων φησί· «σῶκράτι τίσεις». (ἡ. 161) Ὅρα δὲ καί, ὅτι ἐν τῷ «ἔκ τε καὶ ὁψὲ τελεῖ» καὶ ἐν τῷ «σὺν τε μεγάλῳ ἀπέτισαν» χρόνοι ἀντὶ χρόνων συνήθως λαμβάνονται, ἤγουν 1.726 ἐνεστὼς καὶ παρωχημένος ἀντὶ ἀληθοῦς μέλλοντος. τὸ γὰρ ἐκτελεῖ ἀντὶ τοῦ πάντως ἐκτελέσει καὶ τὸ ἀπέτισαν ὁμοίως ἀντὶ τοῦ ἐξ ἅπαντος ἀποτίσουσιν. [(ἡ. 161 ς.) Ἰστέον δέ, ὅτι τὸ «σὺν τε μεγάλῳ ἀπέτισαν σὺν σφῆσι κεφαλήσι» καὶ ἐξῆς παροιμιακὴ τις τροπικὴ ἔννοιά ἐστι, μετενηνεγμένη ἀπὸ ἀκολουθίας χρέους, δηλοῦσα, ὅτι τὸ χρέος, ὃ λαβόντες οἱ Τρῶες ἔχουσι πολλοὺς ἡδένιαυτούς, ὅπερ ἐστὶν ἡ ἥρπασμένη Ἑλένη, ὁψὲ ποτε ἀποτίσουσιν, ὡς οἶά τι ἀρχαῖον, ἤγουν κεφάλαιον, ὀφειλῆς. καὶ οὐχ' ἀπλῶς, ἀλλὰ σὺν μεγάλῳ καὶ τόκῳ καὶ ποινῇ, τουτέστι προστίμῳ. τὰ δὲ εἰσιν αἱ κεφαλαὶ τῶν ἥρπασάντων καὶ ἡ τῶν αὐτοῖς φιλάτων αἰχμαλωσία. ὁμοιοῦται δὲ πῶς τῆ τοιαύτῃ Ὀμηρικῇ ἔννοιά ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα τὸ «μὴ τὸ χθίζον Ἀχαιοὶ ἀποστήσονται χρέος».](ἡ. 163–5) Ὅτι παραρρίπτει καὶ ἐνταῦθα τὴν τῆς Τροίας ἄλωσιν ὁ ποιητὴς παραμυθούμενος ἀγωνιῶντα τὸν φιλέλληνα. παράγει γὰρ τὸν βασιλέα λέγοντα· «εὐ γὰρ ἐγὼ τόδε οἶδα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν· ἔσεται ἡμαρ, ὅτ' ἂν ποτ' ὀλόγη Ἴλιος ἱρή καὶ Πρίαμος καὶ λαὸς Πριάμοιο». σχῆμα δὲ καὶ τοῦτο προαναφωνήσεως, ὅπερ παρωδήσει τις καὶ ἐπὶ ἐτέραις ὑποθέσει προμαντευόμενός τι κακόν· οἷον ὅτι εὐ οἶδα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν, ὡς ἔσεται ἡμαρ, ὅτ' ἂν ποτε τόδε γένηται. ἰστέον δέ, ὅτι οὐ παρέργως, ἀλλὰ καὶ λίαν περιέργως εἶπεν ὁ ποιητὴς τὸ «ἔσται καιρός, ὅτε ὀλεῖται ἡ Τροία». κατὰ γὰρ τὸν Γεωγράφον καὶ ἐτέρους οὐδὲν ἶχνος ἐστὶ τῆς ἀρχαίας πόλεως. ἐκπεπορημένων

γάρ, φησί, τῶν κύκλω, οὐ μὴν κατεσπασμένων τελέως, ταύτης δ' ἐκ βάρων ἀνατραπείσης, οἱ λίθοι πάντες εἰς τὴν ἐκείνων ἀνάκτισιν μετηνέχθησαν, εἰ καὶ οἱ Ἰλιεῖς λέγουσιν οὐ τελέως ἠφανίσθαι αὐτὴν μετὰ τὴν ἄλωσιν. ὁ δ' αὐτὸς λέγει καί, ὅτι Ἰλιέων κώμη, ἔνθα ἢ παλαιὰ Ἴλιος, τριάκοντα σχεδὸν σταδίων ἀνωτέρω πρὸς τὴν ὕστερον, εἰ καὶ Ἰλιεῖς φιλοδοξοῦντες ἠθέλον ταύτην εἶναι τὴν παλαιάν. ἢ δὲ τοιαύτη κώμη Ἀθηνᾶς ἔσχε, φησὶν, ἱερὸν μικρὸν καὶ εὐτελές. Ἀλέξανδρος δὲ ὁ Μακεδῶν μετὰ τὴν ἐν Γρανίκῳ νίκην ἀναβάς ἀναθήμασί τε ἐκόσμησε καὶ πόλιν ἀντὶ κώμης προσηγόρευσε καὶ ἐλευθέραν ἔκρινε καὶ ἄφορον, ὑπέσχετο δὲ καὶ πόλιν ποιῆσαι μεγάλην καὶ ἱερὸν ἐπισημότερον. λέγεται δὲ μετὰ τὴν ὑπὸ Ἑλλήνων κατασκαφὴν πλείους μεταβληθέναι τόπους. 1.727 λέγει δὲ καί, ὅτι τὸ ὕστερον Ἴλιον οὕτω ποτὲ ὠλιγορήθη, ὡς μηδὲ κεραμωτὰς ἔχειν στέγας. ὕστερον δὲ ἐπανορθωθείσα ἐάλω, φησὶν, ὑπὸ Φιμβρίου Ῥωμαίου ἐνδεκαταίᾳ τῶν Ἰλιέων μὴ δεχομένων αὐτὸν ὡς ληστήν. ἐπεὶ δὲ ἐκαυχάτο, ὅτι τὴν πόλιν, ἢν Ἀγαμέμνων δέκα ἔτη μόλις εἶλε χιλιόναυτον στόλον ἔχων, αὐτὸς ἐνδεκα ἡμέρας χειρώσατο, εἶπέ τις Ἰλιεύς· «οὐ γὰρ ἦν Ἐκτωρ ὑπερμαχῶν τῆς πόλεως». Καῖσαρ δὲ ὁ θεὸς πάνυ αὐτῆς προὔνοιε ζηλώσας Ἀλέξανδρον. ἦν γὰρ, ὡς περ Ἀλέξανδρος φιλόμηρος, οὕτω Καῖσαρ φιλαλέξανδρος. συνάγεται οὖν ἐκ τῶν τοῦ Γεωγράφου παντελῶς ἀπολωλέναι τὴν παλαιάν Ἴλιον, ὅς καὶ ῥητῶς φησιν, ὅτι Ὀμηρος ἀφανισμόν δηλοῖ ἐν τε ἄλλοις καὶ ἐν τῷ «ὄτ' ἄν ποτ' ὀλώλη Ἴλιος ἱρή». δηλὸν δέ, ὅτι καὶ ἠλαζονεύοντο Ἰλιεῖς μὴ ἀφανισθῆναι τὴν κατ' αὐτοὺς πόλιν. ὅθεν καὶ ὁ Δίων ἐπηγωνίσαστο ἀνασκεύασαι τὰ Τρωϊκά. καὶ αὐτοὶ τάχ' ἂν ἔχαιρον τοῖς λεγομένοις ὑπὸ τοῦ Δίωτος, Ἑλλάνικος δέ, φασί, χαριζόμενος αὐτοῖς συνηγορεῖ τὴν αὐτὴν εἶναι πόλιν τὴν νῦν τῆ τότε. ὅτι δὲ τοῦτο οὐκ ἀληθές, καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς που δηλωθήσεται. φησὶ δὲ καὶ Λυκοῦργος ὁ ῥήτωρ οὕτω περὶ τῆς Ἰλίου· «τίς οὐκ ἀκήκοεν, ὡς ἄπαξ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων κατεσκάφη». ὕστερον δὲ τινες ἀνακτίσαι μὲν διενόησαντο, οἰωνισάμενοι δὲ ἐπαύσαντο, εἴτε διὰ τὰς συμφοράς, εἴτε καταρασαμένου τοῦ Ἀγαμέμνονος κατὰ τὴν παλαιὴν ἔθος. ὡς περ καὶ Κροῖσος ἐξελών, φασί, τὴν Σαρδιανὴν ἀρὰς ἔθετο κατὰ τῶν τειχιούτων τὸν τόπον. (ἡ. 164) Τὸ δὲ «ἔσσειται ἡμαρ, ὄτ' ἂν ποτ' ὀλώλη Ἴλιος» καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς που ἐρεῖ ὁ ποιητὴς κατὰ ὁμοίαν προαναφώνησιν. προλέγει δ' ἐνταῦθα τὸ τοιοῦτον ὁ βασιλεὺς, οἷα πεπορθῶς τοῖς ἐκ Διὸς τέρασι. (ἡ. 166–8) Φησὶ γάρ· «Ζεὺς δὲ σφι Κρονίδης ὑψίζυγος αἰθέρι ναίων αὐτὸς ἐπίσεισιν ἐρεμνὴν αἰγίδα πᾶσι τῆσδ' ἀπάτης κοτέων· τὰ μὲν ἔσσειται οὐκ ἀτέλεστα». Ἰστέον δέ, ὅτι οὐκ αὐτὸς ἐλπίζει ὁ βασιλεὺς ελεῖν τὴν Τροίαν, ἀλλὰ διὰ τὴν ἐπιπορκίαν τῶν Τρώων ἀπολωλέναι αὐτὴν ποτε λέγει. περὶ γὰρ ἐαυτοῦ δυσελπιστεῖ. (ἡ. 169 σς.) διὸ καὶ ἐπάγει· «ἀλλὰ μοι αἰνὸν ἄχος σέθεν ἔσσειται, ὦ Μενέλαε, αἶ κε θάνης καὶ μοῖραν ἀναπλήσης βιότοιο· καὶ κεν ἐλέγχιστος πολυδίψιον Ἄργος ἰκοίμην· αὐτίκα γὰρ μνήσονται Ἀχαιοὶ πατρίδος αἴης» καὶ τὰ ἐξῆς. (ἡ. 164) Ἐν δὲ τοῖς ἐκτεθειμένοις τὸ μὲν ὀλώλη παρακείμενός ἐστιν 1.728 ὑποτακτικὸς ἐκ τοῦ ὄλωλα, ὁμοῖος τῷ ὄρωρα ὄρωρη. (ἡ. 166) Ὑψίζυγος δὲ ὁ 1.728 ὑψηλὸς κυβερνήτης ἀπὸ τοῦ ὑψί ἐπιρρήματος καὶ τοῦ κυβερνητικοῦ ζυγοῦ. [εἰπεῖν γὰρ ὁ ἐν ὕψει καθήμενος ὁ κνοῦσιν οἱ παλαιοὶ φάμενοι ὀρειάυλον μὲν, τὸν ἐν ὄρει διατρίβοντα, καὶ ἐγχείμαργον καὶ ὅσα τοιαῦτα, διφθόγγῳ στοιχεῖν δίχα γε τοῦ ὀρίγανον, ὃ χαίρει ὄρεσι, καὶ τῶν ὄσοις ἐπάγονται δύο σύμφωνα, οἷον ὀρίτροφος, ὀρίδρομος, ὀριβρεμέτης. τὰ δὲ παρὰ τὸ ὕψος καὶ κάλλος ἐν διχρόνῳ μόνῳ εἶναι· ὑψίκομος, καλλίδρομος. ἔτι καὶ ἄλλως ὑψίζυγος] ὁ ἄνω σταθμίζων τὰ κατ' ἀνθρώπους, ἵνα ἐν μιᾷ λέξει συντέμῃ τὸ νόημα ἐκεῖνο, ἐν ᾧ τὸν Δία ποιήσει τάλαντα μεταχειριζόμενον καὶ τὰς τῶν Ἀχαιῶν καὶ Τρώων κῆρας ὡς ἐπὶ ζυγοῦ ταλαντεύοντα καὶ ὡς εἰπεῖν ζυγοστατοῦντα. [εἰς τοῦτο δὲ ὑπεναντιοῦται ὁ εἰπών,

ὅτι ζυγός παρ' Ὀμήρῳ οὐ συνήθως ἐπὶ σταθμοῦ. ζυγὸν γὰρ ἐκεῖνος οἶδεν ἄρματος καὶ ἀμάξης καὶ ζυγόδεσμον ἱμάντα τὸ ζυγὸν τῶν ζώων ζευγνύντα.] Δύναται δὲ ὑψίζυγος εἶναι καὶ ὁ ὑψηλός, εἴτ' οὖν ὑφίθρονος βασιλεύς, κατὰ τὸ «ἐπὶ ζυγοῖς καθέζετο ἀρχῆς», τὸ τοῦ τραγικοῦ. καί τοῦτο δὲ ἀπὸ τῆς κυβερνητικῆς μετήνεκται καταστάσεως. [Λέγει δὲ καὶ ὀρήθεις προσεχῶς παλαιός· ζυγὰ καὶ καθέδραι ἐρεσσόντων, ὅθεν ὑψίζυγος ὄψι καθέδραν ἔχων.] (η. 167) Τὸ δὲ ἐπισεῖη σειστὸν Διὸς ὄπλον τὴν αἰγίδα εἶναι δηλοῖ, οὐ μὴν βλητικόν. οὐ γὰρ βάλλει, σειομένη δὲ ἐκφοβεῖ. Ἐρεμνὴν δὲ λέγει τὴν σκοτεινὴν ἀπὸ τοῦ Ἑρεβος, οὕτω δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ σέβω γίνεται τὸ σεμνόν, τροπὴ τοῦ ἄβ εἰς ἄμ. περὶ δὲ τῆς αἰγίδος προγέγραπται μὲν ὀλίγον τι ἐν τῆ ἄλφα ῥαψωδίᾳ, ἐτέρωθι δὲ γραφῆσεται κάλλιον. [Ἐνταῦθα δὲ τοσοῦτον καιμόνον ῥητέον, ὅτι τὸ ἐρεμνὸν τῆς αἰγίδος νέφος ὑπεμφαίνει αὐτὴν εἶναι πυκνὸν 1.729 καὶ καταγιγνώσκουσα.] Τὸ δὲ «πᾶσι» πανωλεθρίαν Τρώων τε καὶ τῶν παρ' αὐτοῖς ἐπικούρων δηλοῖ. (η. 168) Τὸ δὲ «τῆσδε ἀπάτης κοτέων» παρήχησις ἐστι πρὸς τὸ ὄρκια πάτησαν. παρηχοῦνται γὰρ ἢ ἀπάτη καὶ τὸ ἐπάτησαν. ἐτέθη δὲ κατὰ μακρὰν ἀπόστασιν διὰ τὸ σωφρόνως ἔχειν καὶ περὶ τὰ τοιαῦτα τὸν ποιητὴν. (η. 170) Τὸ δὲ «μοῖραν ἀναπλήσης», ὃ ἐστὶν ἐκπληρώσεως, «βιότου», περίφρασις ἐστὶ τοῦ θάνης. καὶ ἡ μοῖρα δὲ τοῦ βιότου αὐτὸν τὸν βίον δηλοῖ περιφραστικῶς. [δοκεῖ δὲ σεμνῶς ὁ ποιητὴς λέξιν κοινὴν καὶ οὕτω σαφῆτην τοῦ θανεῖν περιφράσαι φιλοτιμότερον, ὡς οὐκ ἂν ἕτερός τις φράσειε.] (η. 171) Πολυδίψιον δὲ τὸ Ἄργος καλεῖ ἢ ὡς πάνυ ποθούμενον Ἑλλήσιν ἢ, ὅτι μυθεύεται ἄνυδρον ποτε εἶναι, ὕστερον μὲν τοι εὐνδρον γενέσθαι Ποσειδῶνος ἀναρρήξαντος τὰς ἐν Λέρνη πηγὰς διὰ τὸν τῆς Ἀμμύωνης ἔρωτα, ἐξ ἧς καὶ Ἀμμύωνια ἐν Ἄργει ὕδατα. ἢ καὶ ἀπὸ τῶν Δαναΐδων, αἱ παραγενόμεναι ἐξ Αἰγύπτου φρεωρυχίαν ἐδίδαξαν, ὡς Ἡσίοδος· «Ἄργος ἄνυδρον ἐὼν Δαναὸς ποίησεν ἔνυδρον». τῷ μὲν τοι Γεωγράφῳ ἀρέσκει πολυδίψιον αὐτὸ νοεῖν χωρὶς τοῦ ἄδ. τοῦδέλτα δὲ ἐγκειμένου λέγει, ὅτι τινὲς ὑπερβατῶς αὐτὸ δέχονται σὺν τῷ ἄδ κατὰ συναλιφὴν συνδέσμου· «καὶ κεν ἐλέγχιστος πολὺ δ' ἵψιον Ἄργος ἰκοίμην», ἀντιτοῦ εἰς Ἄργος πολυδιάφθορον πολέμοις, κατὰ τὸ «πολύφθορόν τε δῶμα Πελοπιδῶν». τὸ γὰρ προῖάψαι καὶ τὸ ἰάψαι βλάβην τινὰ δηλοῖ. ἄλλως γάρ, φησὶν, ἢ χώρα τὸ Ἄργος εὐνδρεῖ, εἰ καὶ αὐτὴ ἢ πόλις ἐν ἀνύδρῳ κεῖται. λέγει δὲ καὶ αὐτός, ὡς πολύνυδρον Δαναὸς τὸ Ἄργος ἐποίησε καταδείξας τὰ ὕδρεα. σημείωσαι δὲ καί, ὅτι προσπαθῶς ὁ βασιλεὺς δοκεῖ ἔχειν τῆ τῶν ὕδατων δαψιλείᾳ. διδοῦ μόνον οἶον οἰκτιζόμενος πολυδίψιον τὸ Ἄργος καλεῖ, ἀλλὰ καὶ φρεωρυχίᾳ φιληδεῖν ἰστόρηται. Ἀγαμέμνονεα γοῦν ἄδονταί τινα φρέατα, ἐπεὶ περὶ Ἀττικὴν, φασί, καὶ ἐν Αὐλίδι καὶ πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος ὠρυξεν ὁ Ἀγαμέμνων φρέατα. καὶ τοίνυν ὁ ὀκνῶν οἰνοβαρῆ καὶ ἔμφορτον οἴνου τὸν Ἀγαμέμνονα σκώπτειν, ὡς προϊστόρηται, ἔχοι ἂν ἐν τούτοις τὸ νηφάλιον αὐτῷ ἐπιμαρτύρασθαι διὰ τὸ φιλίως ἔχειν, ὡς εἴρηται, πρὸς τὰ ὕδατα. Ἔτι σημείωσαι καί, ὅτι πολυδίψιον εἰπεῖν καὶ λειψύδριον ταῦτά πως φαίνεται καὶ ἔοικεν ἐκεῖνο ἐκ τοῦ Ὀμηρικοῦ πολυδίψιου ληφθῆναι. ἦν δὲ λειψύδριον χωρίον, φασίν, ὑπὲρ τῆς 1.730 Σπάρτης, ὃ ἐτείχισαν οἱ φυγάδες τῶν τυράννων, ὧν οἱ Ἀλκμαιωνίδαι προειστήκεισαν. ἐκπολιορκηθέντων δ' αὐτῶν ὑπὸ τῶν περὶ Πεισίστρατον σκολιὸν εἰσαυτοὺς ἤδετο, ἦγον μὲλος τι ἐψάλλετο παροίνιον, τοιοῦτον· Αἰ αἰ λειψύδριον προδοσέταιρον, οἶους ἄνδρας ἀπώλεσας μάχεσθαι τ' ἀγαθοὺς καὶ εὐπατρίδας. ἦν δὲ καὶ παροιμιαζομένη ἢ ἐπὶ λειψυδρίῳ μάχη. (η. 172) Τὸ δὲ «πατρίδος αἴης» ἐντελῶς εἴρηται, ὡς καὶ ἐν Ὀδυσσεΐᾳ τὸ «πλάζει δ' ἄπο πατρίδος αἴης» καὶ μετ' ὀλίγα ἐν τῷ «φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν». ὅτε δὲ γε πατρὶς μόνον λέγεται, ἔλλειπτικῶς λαλεῖται· λείπει γὰρ τὸ αἶα ἢ γῆ ἢ χώρα ἢ τι τοιοῦτον, ὥσπερ καί, ὅτε τις οἰκείαν τὴν πατρίδα λέγει, κατ' ἔλλειψιν λέγει. τὸ γὰρ

πλήρες ἐστικάι τότε, οἰκεία γῆ ἢ πόλις ἢ πατρίς. ἔτι ἰστέον καί, ὅτι τὸ «Ζεὺς δὲ σφινύψίζυγος αἰθέρι ναίων» καὶ ἐξῆς, ὡς προέκκειται, παρωδηθήσεται ποτε εἰςθεὸν ἢ καὶ ἄνδρα ὑψηλόν, ὃς κατὰ ἀπατεώνων χολώσεται. (η. 172–81) Ὅτι τοῦμέλλοντος ἐπιστροφόμενος εὐγενῶς ὁ βασιλεὺς λυπεῖται καὶ χανεῖν αὐτῷ τήνχθόνα εὐρεῖαν εὔχεται, οὐ μόνον, εἴπερ Μενελάου θανόντος οἰχῆσονται Ἀχαιοὶλιπόντες τὴν Ἑλένην εὐχολήν, ὃ ἐστὶ καύχημα, Πριάμῳ καὶ Τρωσίν, ἀλλὰ καὶεἴπερ αὐτοῦ κειμένου ἐν Τροίῃ ἀτελευτήτῳ ἐπὶ ἔργῳ τῶν τις Τρώων ὑπερηνορέοντων τύμβῳ ἐπιθρώσκων Μενελάου κυδαλίμοιο ἐρεῖ· «αἴθ' οὕτως ἐπιπᾶσι χόλον τελέσοι Ἀγαμέμνων, ὡς καὶ νῦν ἄλιον στρατὸν ἤγαγεν ἐνθάδε Ἀχαιῶν. καὶ δὴ ἔβη οἰκόνδε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν σὺν κεινῆσι νηυσὶ λιπών ἀγαθὸν Μενέλαον». τοῦτο δὲ καὶ οἶον ἐπίγραμμα τι ποιεῖ ἐπὶ τῷ τοῦ ἀδελφοῦτύμβῳ περιπαθῶς, ἵνα μηδὲ τὰ τοιαῦτα ὁ ποιητὴς ἀφήσει ἀνεξέργαστα. πάνυδὲ, φασί, περιπαθῶς κενὰς τὰς νῆας λέγει, ἐν αἷς οὐ πλεύσει ὁ ἀδελφὸς Μενέλαος. καὶ τὸ «ἀγαθὸν δὲ Μενέλαον» καὶ τὸ «Μενελάου κυδαλίμοιο» οὕτω λέγει, ὡς εἴ τις θάψας πατέρα εἴποι, ὅτι ἀγαθὸν καὶ κύδιστον πατέρα ἀπώλεσα. οὕτωμονωδεῖ ὡς ἐπὶ τεθνεῶτι τῷ ἀδελφῷ, ὅσπερ καὶ τῆς χειρὸς πρὸ τούτων ἔχων αὐτὸν βαρυστενάχων εἶπεν, ἃ εἶπεν. (η. 185) Ἐκεῖνος μέντοι θαρσύνει αὐτὸν εἰπών, ὡς οὐκ ἐν καιρίῳ ὄξυ ἐπάγη βέλος, ἤγουν οὐκ ἐν ἐπιτηδείῳ μέρει, ὡς δηλοῖ καὶ ὁ γράψας πληγῆναί τινα τὰ ἐπιτήδεια. [Ἰστέον δὲ, ὅτι καιρία μὲν πληγὴ, εἰς ἣν ὁ πλήξας οὐκ ἀπώλεσε τὸν καιρὸν ἐν κενοῖς, οὐ καιρία δὲ τὸ ἀνάπαλιν. χρήσιμον δ' ἐνταῦθα καὶ τὸ «μάλιστα δὲ καιρίον ἐστὶ» καὶ ὁ καιρίος δὲ 1.731 λόγος καὶ ὁ ἄκαιρος ὁμοίον τινα νοῦν ἔχει. οὕτω δὲ πως καὶ τὸ παρακαίρια ἰστέον. [(η. 175) Ἰστέον δὲ, ὅτι τὸ μὲν «ἀτελευτήτῳ ἐπὶ ἔργῳ» ταυτόν ἐστὶ τῷ ἀτελεῖ, ὅπερ ἐστὶ μὴ εἰληφότι τέλος, εἰ καὶ οἱ μεθ' Ὀμηρον ἀτελευτήτόν φασὶ τὸ μὴ πεφυκὸς τέλος ἔχειν, ἤγουν φθοράν, ἀλλὰ αἰώνιον.] (η. 176) Τὸ δὲ ὑπερηνορέοντων, ἐξ οὗ Εὐριπίδης μεγαλάνορα ὑπερηνορίαν ἔφη, δηλοῖ μὴ σώφρονος ἀνδρὸς εἶναι τὴν ῥηθεῖσαν Τρωϊκὴν ἠθοποιῖαν, ἀλλὰ σκωπτικοῦ τινος καὶ οὐκ εὐπαιδευτοῦ, καὶ μᾶλλον, εἰ καὶ ἐπιθρώσκων τῷ τοῦ νεκροῦ τάφῳ, τουτέστιν ἐπεμνηδῶν, τὰ τοιαῦτα λαλεῖ. [Δοκεῖ γὰρ φίλον εἶναι τοῖς κακοήθεσιν ὡς περ ἐνάλλεσθαι καὶ ἐπεμβαίνειν σώμασιν ἐχθροῖς νεκροῖς, οὕτω καὶ μνήμασιν, ἐφιεμένοις κωφὴν γαῖαν ἀεικίζειν.] (η. 178) Τὸ δὲ· αἴθε οὕτως ἐπὶ πᾶσιν ὁ δεῖναχόλον τελέσοι, ὡς καὶ νῦν ἄλιον ἐμόχθησεν ἢ ἐπόνησεν ἢ τι τοιοῦτον, προσαρμόσοι ἂν παρωδηθὲν παντὶ πολλὰ μὲν προθεμένῳ βλάψαι τινὰς, μηδὲν δεῖσχύσαντι. (η. 180) Τὸ δὲ «φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν» ἐφερμηνευτικὸν ἐστὶ τοῦ οἴκαδε. (η. 182) Τὸ δὲ «ὡς ποτέ τις ἐρέει, τότε μοι χάνοι εὐρεῖα χθών», ἐξ οὐλαβῶν τις ἔφη τὸ ἐθέλειν δῦναι κατὰ γῆς πολλὰς ὀργυῖας, σχετλιασμός ἐστὶν ἐπὶ λόγῳ φορτικῷ. (η. 184 ς.) Βολῆς δὲ ἀβλαβοῦς φραστικόν, ἔτι δὲ καὶ διαβολῆς οὐδαμινῆς, τὸ «θάρσει μηδὲ τί πω δειδίσειο, οὐκ ἐν καιρίῳ ὄξυ ἐπάγη βέλος». ἐνθυμητέον δὲ ἐν τῇ ῥηθείῃ βασιλικῇ φιλοτιμία καὶ τῇ τοῦμέλλοντος ἐπιστροφῇ καὶ τὸν παρ' Εὐριπίδῃ φιλότιμον ἥρωα, ὃς ζῶν μὲν αὐτάρκως ἔχει καὶ ἐπὶ μικροῖς, θανὼν δὲ τῆς διὰ μακροῦ χάριτος ἐφίεται, δηλῶν καὶ αὐτός, ὡς οἱ ἀγαθοὶ ἄνδρες ἐπιστρέφονται τοῦ μέλλοντος. (η. 190) Ὅτι ἐν τῷ «ἔλκος δ' ἱητῆρ ἐπιμάσσεται» ἐπιμάσσεσθαι λέγει τὸ ἀποσπογγίζειν. ἀπὸ τούτου δὲ καὶ τὸ ἐκμάσσεσθαι καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα τὸ «ἀναμάξεις τῇ σῆκεφαλῇ» καὶ τὸ «εἰσεμάσατο θυμόν». καὶ ἄλλως δ' ἐνταῦθα ἐπιμάσασθαι τὸ διὰ ἐπαφῆς θεραπεῦσαι. μάσσεσθαι γὰρ καὶ τὸ ἄπτεσθαι. δοκεῖ δὲ οὐ φαῦλον εἶναι εἰπεῖν τὸ ἐπιμάσσεσθαι καὶ ἀντὶ τοῦ ἐκμυζῆσαι, ὃ κεῖται μετ' ὀλίγα ἐν τῷ «αἴμ' ἐκμυζήσας». Ἰστέον δὲ, [ὅτι τε ἐκ τοῦ μάσσειν καὶ τὸ ἐκμαγεῖον γίνεται καὶ τὸ 1.732 χειρόμακτρον καὶ ἡ μαγδαλιά, ἣτις ἦν ζύμωμά τι, ἐν ᾧ ἀποματτόμενοι τὰ ἐκτῶν βρωμάτων λιπαρὰ ρύπη οἱ παλαιοὶ ἐρρίπτουν κυσί. ὅθεν καὶ

παροιμία ἐπὶ τῶν λίχνων καὶ παρασίτων τὸ «κύων ζῶν ἀπὸ μαγδαλιᾶς». καὶ ὅτι τὸ μᾶττειν καὶ ἐπὶ τοῦ φυρᾶν ἄρτους τίθεται, ὅθεν καὶ ἡ μάζα καὶ ἡ μαγίς καὶ ὀμάγος δὲ ἀπὸ τοιούτου τινὸς γίνεται ῥήματος, καὶ μάλιστα ἐκ τοῦ ἀνωτέρω ῥηθέντος, ὡς τοῖς παλαιοῖς καὶ αὐτὸ δοκεῖ. καὶ ὅτι τὸ εἰρημένον ἐκμαγεῖον ἔκμαγμα λέγει ὁ Κωμικός.] καὶ ὅτι διασαφῶν ὁ ποιητὴς τὸ «ἔλκος ἰητῆρὲς τιμάσεται» ἐπάγει· «ἢ δ' ἐπιθήσει φάρμακα, ἃ κεν παύσει μελαινάων ὀδυνάων», ὃ παραφράζων ἐν τοῖς ἐξῆς λέγει «αἶμ' ἐκμυζήσας ἐπ' ἄρ ἦπια φάρμακα πάσσε», τὰ παύοντα δηλαδὴ μελαινάων ὀδυνάων. Ἐλκος δὲ οὐ κατὰ τοὺς ὕστερον ἰδιωτικούς τὸ πῦον, <ο> οὐδὲ ὁ ποιητὴς οἶδεν, ἀλλὰ τὴν κατὰ τραῦμα λύσιν τῆς συνεχείας. ἅμα γοῦν βάλλεται τις ἢ τιτρώσεται καὶ εὐθύς ἔλκος γενέσθαι τῷ τοιούτῳ φησί, [λεγόμενον οὕτω διὰ τὸ παρελκυσθαι τοῦ συνεχοῦς, διὸ καὶ ἄπελος αὐτὸ εἶπε Καλλίμαχος διὰ τὸ μὴ πελάζειν ἀλλήλοιστὰ παρελκυσμένα χεῖλη τοῦ διαιρέματος.] (η. 191) Τὸ φάρμακον δὲ μέση λέξις ἐπὶ τε μὴ ἀγαθοῦ λαμβανομένη παρὰ τὸ φέρειν ἄχος καὶ ἐπὶ ἀγαθοῦ παρὰ τὸ φέρειν ἄκος. διὸ φάρμακα ἐν τοῖς ῥηθεῖσιν εἰπὼν προσέθετο χάριν σαφηνείας τὸ «ἃ παύσει ὀδυνάων» καὶ δηλονότι ἀκέσεται, καὶ τὸ «ἦπια», ὧν παρώνυμός ἐστιν, ὡς ῥηθήσεται, καὶ ὁ Ἀσκληπιός. «Μέλαινα δὲ ὀδύνα» αἰ θανατηραία, ὡς εἰς Ἄιδην μέλανα, ταῦτόν δὲ εἶπεν εἰς σκότον, κατάγουσαι. (η. 192) Ὅτι τὸν Ταλθύβιον θεῖον κήρυκα λέγει, καθότι καὶ φθάσας ἐν τῇ α' τοὺς κήρυκας τοῦ Διὸς ἀγγέλους ἔφη. (η. 193) Ὅτι δυὸ ὄντων ἐπιφανῶν Ἑλλησιν ἰατρῶν, Ποδαλείριος μὲν, οὗ ἡ ἔτυμολογία προέγραπται, περὶ δίαίταν ἐπονεῖτο, Μαχάων δὲ περὶ τραύματα εἶχε, Τρίκκης καὶ αὐτὸς ἄρχων, πόλεως Θετταλικῆς, ἦν, ὡς καὶ ἐν Βοιωτίᾳ ἐγράφη, ἄρτι Τρίκκαλά φαμεν, καλουμένην καὶ αὐτὴν ἰππόβοτον, 1.733 ὡς ὁ ποιητὴς λέγει, ἐπεὶ καὶ Ἄργος ἰππόβοτον ἔγνωμεν οὐ μόνον τὴν Πελοπόννησον, ἀλλὰ καὶ τὰ κατὰ Θετταλίαν. ἦν δὲ στρατιωτικώτερος ὁ Μαχάων, ὡς καὶ ἡ κλήσις ὑποδηλοῖ. (η. 194) Ἄμφω δὲ Ἀσκληπιάδαι ἦσαν, ἦτοι παῖδες Ἀσκληπιοῦ ἀμύμονος ἰητῆρος, ὡς φησιν ὁ ποιητὴς. Ἀσκληπιὸς δὲ Χείρωνος μαθητὴς, Χείρων δὲ εὐρετῆς ἰατρικῆς καὶ λυρικῆς, υἱὸς Φιλύρας καὶ Κρόνου, εἷς τῶν Κενταύρων, ἐξ οὗ Χειρώνεια ἔλκη τὰ δυσασθη, ἃ δηλαδὴ Χείρων κατέδειξε θεραπεύεσθαι. ἐκλήθη δέ, φασίν, Ἀσκληπιὸς ἢ διότι Ἀσκλην τὸν Ἐπιδαύριον ὀφθαλμιῶντα ἰάσατο ἦπιος ἐκείνῳ φανείς, ἢ πλεονασμῷ τοῦ Ἰλαρὰ τὸ ἀσκεῖν ἦπιως τοὺς νοσοῦντας, ὃ ἐστὶν ἐπιμελείας ἀξιοῦν, ἢ παρὰ τὸ μῆσκελετεῦεσθαι αὐτοὺς ἔαν ἦπιως προσφερόμενον. ἢ δὲ ὀξυτόνησις τοῦ ὀνόματος ἀπορίαν ἔχει, εἶπερ καὶ ἄλλως αἰ συνθέσεις τοὺς τόνους ἀναβιβάζουσι. καλῶς οὖν ἐποίει Δημοσθένης, ὡς ἱστορεῖται, προπαροξύνων τὴν λέξιν καὶ ἀναγινώσκων, Ἀσκληπιός. ἢ δ' αὐτὴ ἀπορία καὶ ἐπὶ τοῦ ἔμπορος καὶ λογεμπόρος, ὡς δηλοῦται καὶ ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσειαν, ἴσως δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ μύδρος καὶ ἀμυδρός καὶ ἐπὶ ἐτέρων δέ τινων. (η. 206) Ὅτι ἐν τῷ «τόξων εὖ εἰδῶς» τὸ μὲν εὖ εἰδῶς ἀντὶ τοῦ ἐπιστήμων ὧν λαμβάνει ὁ ποιητὴς, καθὰ καὶ ἐν ἄλλοις μυθίοις, εἰωθῶς καὶ ἄλλως τὸ εἰδῶς μόνον αὐτὸ καθ' αὐτὸ γενικῆ συντάσσειν. τόξα δὲ τὴν τοῦ τοξεύειν ἐπιστήμην νοεῖ, λέγων, ὅτι τὸν Μενέλαον ἔβαλε τις Τρώων ἢ Λυκίων τόξων εὖ εἰδῶς. Τὸ δὲ Λυκίων ἀπὸ μέρους πάντας δηλοῖ τοὺς ἐπικούρους τῶν Τρώων. ἄξιοι δὲ λόγου οἱ Λύκιοι ὡς πολλοὶ καὶ ζαχρηεῖς ἐν πολέμῳ ὄντες, καθὰ πού αὐτὸς ἐρεῖ ὁ ποιητὴς. Λυκίους δὲ οὐ τοὺς ὑπὸ τῷ Πανδάρῳ λέγει ὁ βασιλεὺς, οἳ καὶ αὐτοί, ὡς προείρηται, Τρώες ἦσαν, ἀλλὰ τοὺς ἐκ τῆς μεγάλης Λυκίας, οἵπερ ἦσαν ὑπὸ τῷ Σαρπηδόνι. οὕτω δὲ καὶ Ἀργεῖοι καὶ Ἀχαιοὶ ἀπὸ μέρους πάντες οἱ Ἕλληνες. (η. 206 ς.) Ὅτι σεμνύνει ἀριστεὰ βληθέντα τὸ «ὄν τις οἴστεύσας ἔβαλε· τῷ μὲν κλέος, ἅμμι δὲ πένθος». (η. 211 ς.) Οὕτω δὲ καὶ τὸ «βλήμενος ἦν· περὶ δ' αὐτὸν ἀγηγέραθ' ὅσοι ἄριστοι κυκλόσε· ὃ δ' ἐν μέσσοισι παρίστατο ἰσόθεος φῶς». τοιοῦτος δὲ

παρὰ τῷ ποιητῇ ὁ Μενέλαος, ὃν οὐ καινοπραγεῖ ὀνομάσας ἰσόθεον, εἶγε καὶ τὸν Ἀλέξανδρον θεοειδέα 1.734 ἐκάλεσε καὶ τὸν Πάνδαρον ἀντίθεον. ἐγκωμιαστικός γὰρ τὰ πολλὰ ὁ ποιητής, ὡςπροερέθη, καὶ τοὺς ἥρωας ἀφ' ὧν ἂν ἔχοιεν ἀγαθῶν χαρακτηρίζει, ἐπικρύπτωνεῖ τί που καὶ φαῦλον ἔχουσι, καὶ οὐ βλασφημῶν εἰς οὐδὲν δέον κατὰ τὸνἐπίτριπτον Ἀρχίλοχον ἢ τὸν ἀργαλέον Ἰπώνακτα ἢ εἴ τις ἄλλος ἐπεσβόλος ἦν κατ' αὐτούς. (η. 218) Ὅτι τὸ ἐκπιέσαι τὸ τοῦ ῥηθέντος ἔλκους αἵμαέκμυζῆσαι λέγει. ἐγίνετο δέ, φασί, τοῦτο, ἵνα μὴ πυώση σαπὲν καὶ βλάβη τὴνάπούλωσιν. τοῦτο δὲ ἀνωτέρω ἐπιμάσσεσθαι εἶπεν. ἀλλ' οἷον μὲν τὸ Ὀμηρικόντοῦτο ἐκμυζῆσαι, ἤδεισαν οἱ τότε τὰ τοιαῦτα ἔλκη μεταχειριζόμενοι, οἱ δὲ νῦνβλέπουσι πολλοὺς καὶ μάλιστα τῶν βαρβαρικωτέρων, ὀπηνίκα τραῦμά τινιέντριβῆ, τῷ στόματι ἐκμυζῶντας τὸ αἷμα τοῦ ἔλκους, θεραπείαν καὶ οὕτωτεχνωμένους τινά. μυζᾷ δέ τις οὕτω καὶ γάλα ἐκ θηλῆς, ὡς καὶ δοκεῖν ἐκ τούτουγίνεσθαι τὸν μαζὸν ἐτυμολογούμενον καὶ ἄλλως, ὡς ἀλλαχοῦ δηλοῦται. [Μυζᾷδὲ καὶ μυελόν τις καὶ ἄλλα τινὰ τοιαῦτα. δῆλον δ' ὅτι καὶ βδάλλειν τὸ τοιοῦτονλέγεται, ὡς ἐκ μεταφορᾶς φλεβῶν. εἰ δέ τι τοιοῦτο δηλοῖ καὶ τὸ βύζην ἐπίρρημα,χρῆ ζητῆσαι.] Ὀνοματοπεποίηται δὲ καὶ τὸ μυζᾶν ἐκ τοῦ μῦ στοιχείου ἄλλωςἤπερ τὸ μύζειν. Ὅτι τρεῖς φαρμάκων ἰδέαι παρ' Ὀμήρω· ἐπίπαστα, ὡς νῦν ἐπὶ Μενελάου, ὥπερ ἤπια φάρμακα εἰδῶς πάσεν ὁ Μαχάων· καὶ χριστά, οἰονιούς χρίεσθαι, καὶ πιστὰ κατὰ τὸν Αἰσχύλον, τουτέστι ποτὰ ἢ πότιμα, ὡς ἐπὶ Ἑλένης ἐν Ὀδυσσεΐα τῷ κρατῆρι ἀναμιγνύσης φάρμακα. ἐκ δὲ τῆς τοιαύτης λέξεως οὐ μόνον τὸ φαρμακεύειν, ἰατρικὴ λέξις, ἀλλὰ καὶ φαρμάσσειν, τὸστομοῦν σίδηρον ἐκ βαφῆς, καὶ τὸ ἀπλῶς βάπτειν καὶ τὰ βαφεῖα, φαρμακῶνεςπαρὰ τοῖς παλαιοῖς. (η. 214) Οἶδε δὲ καὶ τρεῖς βελουκίας Ὀμηρος, ἐκτομὴν ἐπὶ Εὐρυπύλου καὶ διωσμὸν ἐν τοῖς ἐξῆς ἐπὶ Διομήδους καὶ ἐξολκὴν, ὡς νῦν ἐπὶ Μενελάου. φησὶ γάρ· «τοῦ δ' ἐξελκομένοιο πάλιν ἄγεν ὄξεες ὄγκοι», οἱ προρρηθέντες δηλαδή. ἔστι δὲ τὸ πάλιν ἄγεν ἀντὶ τοῦ εἰς τὸ ἔμπαλιν ἐκλάσθησαν.τοῦτο δὲ εἴρηται πρὸς διαστολὴν τῆς πρώτης περιαγωγῆς καὶ κλάσεως, ἦνοι ὄγκοι πάσχουσι γλωχινούμενοι ἐν τῷ χαλκεύεσθαι. τότε μὲν γὰρ ἐπὶ τὸ ἀνωἀφορῶντες γωνιοῦνται, νῦν δὲ θραυόμενοι ἔμπαλιν ἄγονται. ποιητικὴ δὲ λέξις 1.735 καὶ τὸ ἄγεν. καὶ ἔστιν ὡσπερ τραφεῖς τραφέντος τράφεν, ὃ ἔστιν ἐτράφησαν,οὔτω καὶ ἀγείς ἀγέντος ἄγεν. (η. 219) Ὅτι τὸ φιλεῖν φίλα φρονεῖν λέγειπεριφραστικῶς, οἷον «τά οἱ ποτε πατρὶ φίλα φρονέων πόρε Χείρων», ὁ προρρηθείς. (η. 220) Ὅτι καιρία λέξις ἐπὶ σπουδαίας ἐνεργείας τὸ ἀμφιπένεσθαι. φησὶγοῦν· «ὄφρα τοί», ἦγουν οὔτοι, «ἀμφεπένοντο Μενέλαον». τὸ δ' αὐτὸ καὶἀμφιπονεῖσθαι ἔστιν, ὡς τοῦ πόνου καὶ τοῦ πονεῖν γινομένων ἐκ τοῦ πένεσθαι.(η. 221) Ὅτι Πάνδαρος μὲν κατὰ Μενελάου οἰστεύσας κατῆρξε κακοῦ,ἐπηκολούθησαν δὲ Τρώων στίχες ἀσπιστῶν, οἱ πρῶτοι ἐπιδραμόντες ἐπῆλθοναὐτοῖς τοῖς Ἕλλησι διὰ τὸ ἴσως νομίσει θελήσει τῶν Τρωϊκῶν βασιλέωνπαρασπονδῆσαι τὸν Πάνδαρον. πάντες οὖν ἰδὸν τοὺς ὄρκους ἐπάτησαν. δεόντωςἄρα καὶ ἀπολοῦνται πάντες κατὰ τὸ «Ζεὺς ἐπισειεῖ ἐρεμνὴν αἰγίδα πᾶσι».τοὺς δὲ ἀσπιστὰς ἀσπιδοφέρμονα θίασον ἢ τραγωδία εἶπεν. (η. 222) Ὅτι τὸἐνδύσασθαι τὰ ὄπλα καταδῦναι τεύχεα λέγει. φησὶ γοῦν· «οἱ δὲ κατὰ τεύχε' ἔδυν, μνήσαντο δὲ χάρμης». μετῆκται δὲ ἡ λέξις ἀπὸ τῶν εἰς βάθος δυνόντων.δύναται δὲ ταὐτὸν τῷ ἀμφίεσασθαι καὶ ἀμφιβαλέσθαι καὶ περιβαλέσθαι.λέγεται δέ τις καὶ πόλιν δύνειν καὶ πόλεμον. Ἰστέον δέ, ὅτι, ὡσπερ ἐκ τῆςγενικῆς μετοχῆς τοῦ λέγοντος ἀποκοπῆ τοῦ τέλους γίνεται τρίτον πληθυντικὸνπαρωχημένου χρόνου μετὰ αὐξήσεως «ἔλεγον ἐκεῖνοι», ὁμοίως καὶ τύπτοντοξέτυπτον, καὶ τρέχοντος ἔτρεχον, καὶ ὅσα τοιαῦτα, οὔτω καὶ ἐκ τοῦ φύς ὄξυτόνουφύντος ἔφυν καὶ φάς φάντος ἔφαν καὶ βάς βάντος ἔβαν καὶ στάντος

ἔσταν,μιχθεῖς μιχθέντος ἔμιχθεν καὶ δύντος ἔδυν. καθ' ὅμοιον δὲ λόγον καὶ φανθέντος ἐφάνθην Αἰολικὸν καὶ πληγέντος ἔπληγεν καὶ κοσμηθέντος ἐκόσμηθεν καὶ τὰ τοιαῦτα, περὶ ὧν καὶ προέγραπται. [Πολλαχοῦ δὲ καὶ ἀναύξητα τὰ τοιαῦτα, ὁποῖον τὸ τραφέντος τράφην, ἀγέντος ἄγεν, ὡς ἀνωτέρω κεῖται, ἀγερθέντος ἄγερθεν, βλαβέντος βλάβην καὶ ἄλλα.] (η. 223–5) Ὅτι σπουδὴν πολλὴν τοῦ βασιλέως ἐνδείξασθαι θέλων διὰ συνεχῶν ἦκει συντόμως καὶ ἐνταῦθα μετοχῶν κατὰ σχῆμα ἄρσεως καὶ θέσεως, πλεοναζούσης διὰ κάλλος τῆς ἄρσεως. εὐειδὲς γὰρ σχῆμα καὶ αἰ ἀποφάσεις. καὶ φησιν· «ἐνθ' οὐκ ἂν βρίζοντα ἴδοις Ἀγαμέμνονα δῖον οὐδὲ καταπτώσσοντα οὐδ' οὐκ ἐθέλοντα μάχεσθαι, ἀλλὰ μάλα σπεύδοντα μάχην ἐς κυδιάνειραν». τῶν γοῦν ἵππων καταπηδήσας ἐποίει τὰ 1.736 καὶ τὰ πεζὸς περιϊών, ἵνα δηλαδὴ τῇ φιλοπονίᾳ δυσωπήσῃ τοὺς Ἑλληνας καὶ μηδὲ ἐπαχθῆς ἢ ἀπὸ τοῦ ἄρματος διαλεγόμενος. (η. 223) Ἔστι δὲ βρίζειν τὸ ἀπονυστάζειν, κυρίως δὲ τὸ βαρέως ἢ μετὰ τὴν βορὰν ἴζειν. ἡ δὲ λέξις καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα. τῶν δὲ ῥηθέντων τὸ μὲν βρίζειν τὴν παντελεῖ ἀμέλειαν ἀποφάσκει τοῦ βασιλέως, τὸ δὲ πτώσσειν τὴν δειλίαν, τὸ δὲ οὐκ ἐθέλειν τὴν ὀκνηρίαν καὶ τὸ ἀπρόθυμον. [(η. 223) Ἰστέον δέ, ὅτι τὸ «οὐκ ἂν ἴδοις» ἀποστροφῆς ἐστὶ σχῆμα, ὡς ἡ τῆς Μούσης ἀποστρεψάσης τὸν αὐτῆς λόγον πρὸς τὸν αὐτῆς ὁμιλητὴν ποιητὴν, ἢ καὶ τοῦ ποιητοῦ πρὸς τὸν ἀκροατὴν. ἔστι δὲ τὸ «οὐκ ἂν ἴδοις» Ἀττικῶς ἀντὶ τοῦ «οὐκ ἂν εἶδες».] (η. 227) Ὅτι τοὺς πνευστιῶντας ἵππους φυσιῶντας λέγει εἰπών· «καὶ τοὺς μὲν θεράπων ἀπάνευθ' ἔχε φυσιῶντας», ὅπερ σημαίνει καὶ τὸ φρυαττομένους ἢ καὶ τὸ ἀσθμαίνοντας, ὡς φασιν οἱ παλαιοί, καὶ πνεῦμα ἠρεθισμένους. ἦν δὲ ὁ τοιοῦτος θεράπων Εὐρυμέδων προσφυῶς τῷ εὐρυκρείοντι βασιλεῖ δοθεὶς εἰς ἠνίοχον. ἔστι δὲ καὶ τῷ Νέστορι Εὐρυμέδων ἕτερος. [Ἱστορεῖ δὲ τῷ βασιλικῷ Εὐρυμέδοντι πατέρα Πτολεμαῖον Πειραΐδην, τουτέστι Πειραίου υἱόν, οὗ τῆς παραληγούσης διφθόγγου ἐξεβλήθη τὸ ἰῶτα ἐν τῷ πατρωνυμικῷ ἀναγκαίως πρὸς εὐχρησίαν μέτρου, ὁμοίως τῷ Ἀλκαῖος Ἀλκαΐδης. χρῆσις δὲ Πειραίου καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα.] (η. 229) Ὅτι τὸ πλησίον ἔχειν τοὺς ἵππους παρίσχειν, ὃ ἐστὶ παρέχειν, λέγει ἐγγύτητα καὶ νῦν δηλούσης τῆς προθέσεως. οἱ δέ γε μεθ' Ὀμηρον ἐπὶ τοῦ δοῦναι τὴν λέξιν τίθενται ἐξ ὁμοιότητος, ἐπεὶ καὶ ὁ δωρούμενος ἐγγὺς τοῦ λαμβάνοντος ἔχει τὸ διδόμενον, παρέχων, οὐ μὴν ἀπέχων. (η. 230) Ὅτι στρατηγικὸν μόχθον ἐν πολέμῳ δηλοῖ τὸ «ὀππότε μιν γυῖα λάβοι κάματος πολέας κατακοιρανέοντα». (η. 231) Ὅτι Ὀμήρου εἰπόντος ἐνταῦθα, ὡς πεζὸς ὁ βασιλεὺς ἐπεπωλεῖτο στίχας ἀνδρῶν, [καὶ μετ' ὀλίγα δέ· «κοιρανέων ἐπεπωλεῖτο στίχας ἀνδρῶν»,] Ἐπιπώλησιν ἐντεῦθεν, ὡς καὶ προεῤῥέθη, τὴν ῥαψωδίαν ταύτην τινὲς ὠνόμασαν. (η. 234 σς.) 1.737 Ὅτι ὥσπερ ἐν τῇ βῆτα τὸν Ὀδυσσεῖα ποικίλον τὴν ὁμιλίαν ἐποίει ἄλλως ἄλλοις ἐντυγχάνοντα, οὕτω καὶ νῦν τὸν βασιλέα, καὶ μάλιστα ὧδε ἀναγκαίως ποικιλώτερον, ὡς καὶ ἐπεξίοντα τοῖς καθέκαστον. καὶ τοιοῦτός ἐστιν, ὃν ἐν Ὀδυσσεΐα λέγει πολύτροπον, τὸν μὴ καθάπερ εἰκόνα γεγραμμένην ἐστῶτα ἐπισχῆματος ἑνός, ἀλλ' εἰς πολλὰ τρεπόμενον καὶ πολυκίνητον τῇ διανοίᾳ καὶ ἀληθῶς πολυμήχανον. ἄλλως γάρ, ὡς καὶ ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσειαν διείληπται, ποικιλίαν ἦθους ἔχειν οὐκ ἂν εἰς ἐγκώμιον ἤρωος θεῖη τις. Σημειῶσαι δέ, ὅτι πρῶτον μὲν κοινῶς τὴν βασιλικὴν δημηγορίαν ὁ ποιητὴς μελετᾷ, εἶτα καὶ ἰδικῶς. οἷον πρῶτον μὲν ἀορίστως οὕτως· «οὓς μὲν σπεύδοντας ἴδοι Δαναῶντα χυπῶλων, τοὺς μάλα θαρσύνεσκε παριστάμενος ἐπέεσσιν· Ἀργεῖοι μήπῳ τι μεθίετε θούριδος ἀλκῆς· οὐ γὰρ ἐπὶ ψεύδεσι πατὴρ Ζεὺς ἔσσει· ἄρωγός, ἀλλ' οἱ περ πρότεροι ὑπὲρ ὄρκια δηλήσαντο, τῶν», ἦτοι αὐτῶν, «τέρενα χροάγυρες ἔδονται, ἡμεῖς δ' αὐτ' ἀλόχους τε φίλας καὶ νήπια τέκνα ἄξομεν ἐννήεσσιν, ἐπὴν πτολίεθρον ἔλωμεν. οὓς τινὰς αὖ μεθιέντας ἴδοι στυγεροῦ

πολέμοιο, τοὺς μάλα νεικείεσκε χολωτοῖς ἐπέεσιν· Ἀργεῖοι ἰόμωροι, ἐλεγχείες, οὗ νυ σέβεσθε» καὶ τὰ ἐξῆς, ἐν οἷς καὶ νεβροῖς εἰκάζει τοὺς τοιούτους ὁ βασιλεὺς, ὡς μετ' ὀλίγα εἰρήσεται. καὶ οὕτω μὲν στρατηγικῶς κατὰ τὸ ἀόριστον. εἶτα καταβάσεις ὠρισμένα πρόσωπα λέγει, ὅπως ἦλθεν εἰς τοὺς Κρήτας ὁ βασιλεὺς καὶ τίεῖπε καὶ τί ἐκεῖθεν ἤκουσεν. εἶτα ἐπὶ τοὺς Αἴαντας, μεθ' οὓς εἰς τὸν Νέστορα καὶ ἐξῆς. ἔνθα συχρὴν συνήθη ποικιλίαν ὁ ποιητὴς ἐπιδείκνυται, ἄλλα περιᾶλλον ἱστορῶν· οἷον τοὺς μὲν περὶ Ἰδομενέα θωρήσασθαι λέγων, τοὺς δὲ περὶ τοὺς Αἴαντας καὶ κορύσσεσθαι καὶ κινεῖσθαι εἰς μάχην, τὸν δὲ Νέστορα ἠδητάσσειν εἰς πόλεμον τοὺς περὶ αὐτόν, Μενεσθέα δὲ τὸν βασιλέα τῶν Ἀθηναίων καὶ τὸν Ὀδυσσεά ἐστάναι διὰ τὸ μὴ θέλειν προϋπάρξει μάχης, Διομήδην δὲ καὶ Σθένελον ἴστασθαι μὲν καὶ αὐτούς, ἐν ἵπποις δὲ καὶ ἄρμασιν, ἥτοι ἄνω ἵππων καὶ ἄρμάτων. οὕτω πολυειδῶς σχηματίζειν οἶδε τὰ πράγματα ὁ ποιητὴς ἄλλως ἄλλως καθιστῶν ἔχοντας. καὶ αἱ τοῦ βασιλέως δὲ πρὸς ἕκαστον ὁμιλία πολυειδεῖς πλάττονται καὶ αὐταί. Ἰδομενέα μὲν γὰρ ἀποδεξάμενος, τὸν ὑπασπιστὴν δὲ αὐτοῦ Μηριόνην οὐδενὸς ἀξιώσας λόγου, προφέρει χάριτας οἰκείας, ἀνθ' ὧν ὁ Ἰδομενεὺς ὀφειλέτης ἐστὶν ὀλοψύχου συμμαχίας τῷ βασιλεῖ. ἐπὶ δὲ τοῖς Αἴαντιν ἐὺκτικῶς σχηματίζει τὸν λόγον, εὐχόμενος πάντας τοιούτους γενέσθαι τοὺς Ἕλληνας. τῷ δὲ γέροντι Νέστορι ἐὺκτικῶς καὶ αὐτῷ προσενεχθεῖς, τοὺς δὲ ὑπ' αὐτὸν ἐν οὐδενὶ λόγῳ θέμενος, ἐπεύχεται κατὰ τὴν προθυμίαν αὐτοῦ γενέσθαι καὶ τὴν δύναμιν. τὸν δὲ Μενεσθέα καὶ Ὀδυσσεά λόγοις ὀνειδιστικοῖς βάλλει καὶ μάλιστα τὸν Ὀδυσσεά, ἵνα καὶ οὕτω καινότητά καὶ ποικιλίαν 1.738 τινὰ ὁ λόγος αὐτῷ ἔχη, καὶ ὡς ἀμνήμονας χαρίτων αὐτοὺς ἐλέγξας καὶ γνοῦς τὸν Ὀδυσσεά λυπούμενον ἐπαναλαβὼν τὸν λόγον μειλίχια προσφωνεῖ. τὸν δὲ Διομήδην εἰς δειλίαν τε ὀνειδίζει οὐδὲν εἰπὼν πρὸς τὸν ὑπασπίζοντα Σθένελον, καὶ ἀνομοίως αὐτὸν ἔχειν τῷ πατρὶ Τυδεῖ λέγει παρεμπλέξας καὶ ἱστορίαν τοῦ Θηβαϊκοῦ πολέμου, ἔνθα ὁ Τυδεὺς εὐδοκίμησε. καὶ οὕτω μὲν ἢ πρὸς τοὺς ἥρωας δημηγορία τῷ βασιλεῖ πολυσχημάτιστος. οὐχ' ἦττον δὲ ταύτης πολυσχημῶν καὶ ἢ τῶν ἡρώων πρὸς αὐτὸν ἀμοιβή. καὶ αὐτὴ γὰρ πολυειδής καὶ ὡς δυνατὸν ἀσυνέμπτωτος. Ἰδομενεὺς μὲν γὰρ ἀγαθὸς ἐταῖρος ἔσσεσθαι ὑπισχνεῖται, ὡς τὸ πρῶτον ὑπέσθη καὶ κατένευσε, κατηγορεῖ δὲ καὶ τῶν Τρώων, ὡς συγχεάντων τὰ ὄρκια. οἱ δὲ Αἴαντες οὐδὲν τι ὅλως λαλοῦσι. Νέστωρ δὲ εὐχεται καὶ αὐτός, ὅσα καὶ ὁ βασιλεὺς, καὶ τινὰ ἱστορίαν λαλεῖ καὶ ὑπισχνεῖται πονήσειν τὰ δυνατά. Ὀδυσσεὺς δὲ ἀντιτραχύνεται αὐτὸς ἠρέμα πρὸς τὸν βασιλέα τοῦ Ἀττικοῦ Μενεσθέως εἰς τὸ πᾶν σιωπῶντος. Διομήδους δὲ αἰδουμένου τὸν βασιλέα καὶ διὰ τοῦτο σιγήσαντος, ὁ μηδενὸς λόγου ἀξιώθεις Σθένελος ἀμείβεταί μὲν ἀσθηρότερον, ἐπιστομίζεται δὲ ὑπὸ τοῦ Διομήδους. οὕτω πολυδαίδαλον καλὸν ἢ Ὀμηρικὴ ποίησις καὶ ὑπὲρ τὸν ὑμνούμενον κεστόν. (η. 233) Ἰστέον δὲ, ὅτι τὸ «θαρσύνεσκεν ἐπέεσσι» πρὸς διαστολὴν κεῖται τοῦ δώροις θαρσύνειν. τὸ δὲ «μήπω τι» ἀργὴν ἔχει τὴν παραπλήρωσιν. ἔστι γὰρ ἀντὶ τοῦ μή τιπεριττοῦ κειμένου τοῦ ᾤω. παρὰ δὲ γε τοῖς ὕστερον χρονικὴν σημασίαν ἔχει τὸ μήπω, καθὰ καὶ τὸ οὐπω. παρέλκει δὲ ὁμοίως καὶ τὸ ᾤω, καθὰ καὶ ἐν τῷ οὐτι. ὅλον γὰρ τὸ «μήπω τι μεθίετε» ταυτόν ἐστι τῷ «μὴ ἀμελεῖτε». (η. 235) τὸ δὲ «οὐκ ἐπὶ ψευδέσσι πατὴρ ἔσσεται ἄρωγός» οἱ μὲν παροξύνουσι, ἵνα λέγῃ, ὅτι οὐκ ἔσται βοηθὸς ὁ πατὴρ τοῖς ψεύσταις Τρωσίν, οἱ δὲ προπαροξύνουσι κατὰ γένος οὐδέτερον νοοῦντες, ὅτι οὐ ψεύσεται τὴν βοήθειαν. πατὴρ δὲ καὶ νῦν κατ' ἐξοχὴν ὁ Ζεὺς. τὸ δὲ πληρέστερον «πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε», ὡς καὶ τοῦτο προεῖρηται. (η. 237) Τέρενα δὲ χροῖα τὴν ὅλην σάρκα λέγει ὡς ἐκ μέρους τοῦ προφαινομένου ἐξ ἐπιπολῆς πρὸς διαστολὴν τῶν ὁσῶν. ἐκεῖνα γὰρ οὐτέρενα ἦτοι ἀπαλά. ὥσπερ δὲ ὁ χρῶς, οὕτω καὶ ὁ χρώς τὸ προφαινόμενον δηλοῖ τῆς

κατ' ἄνθρωπον σαρκός, ἤγουν τὴν χροιάν, κατὰ τὸ «παραδραθέειν ἤχροιῃ». διὸ καὶ πρὸς τὸ ἐν χρῶ ὁμοιότητα ἔχει τὸ χρώζειν, οἷον «γόνατα μὴχρώζειν ἐμά», ἤγουν χρωτίζειν καὶ ἐν χρῶ ἔχειν. ὅμοιον δὲ καὶ τὸ «μάτην 1.739 κεχρώσμεθα», ἤγουν ἰκετεύθημεν κατὰ δεξιὰν καὶ γόνατα. τοιοῦτον δὲ καὶ τὸχραίνειν κατὰ παραγωγὴν, οὗ πρῶτος μετέχει ὁ χροῦς, ἐξ οὗ τέτραπται τραγικῶς καὶ τὸ «ἀγορᾶς χραίνων κύκλον». συγγενὲς δὲ τοῖς τοιούτοις καὶ τὸχρίμπειν, ὃ ἐστὶν ἐν χρῶ πελάζειν, καὶ τὸ χρίειν, ἔτι δὲ καὶ τὸ χράειν, ὃ ἐστὶν ἐπιπίπτειν. ὡσπερ δὲ ὁ τέρην χροῦς ἐκ μέρους τὴν ὅλην ἐδήλωσεν ἐνταῦθασάρκα, οὕτω καὶ τὸ «γῦπες ἔδονται» τῷ μέρει τοῖς γυψὶ καὶ λοιπὰ σαρκοβόρασυνεισάγει ὄρνεα, ὧν γένος ὁ οἰωνὸς κατὰ τὸ «οἰωνοῖσὶ τε πᾶσιν». (η. 238) Ἀλόχων δὲ Τρωϊκῶν ὁ βασιλεὺς ἄρτι μέμνηται, καθὰ καὶ ὁ ῥήτωρ Νέστωρ πρὸτούτων καθ' ὁμοίαν μέθοδον, ὡς ἐξ ἐκείνου κερδάνας τὸ νόημα. (η. 241) Τὸ δέ»χολωτοῖς ἐπέεσσιν» ἐπενεχθὲν μετὰ τὸ νεικείεσκεν δοκεῖ ὀρισμὸς νείκουσεῖναι, ἵνα ἦ νεῖκος λόγος χολωτός. (η. 242) Ἰόμωροι δὲ νῦν ἀπὸ μέρους οἰάπλῶς πολεμισταί, κυρίως δὲ οἱ περὶ βέλη μεμορημένοι, ὃ ἐστὶ κακοπαθοῦντες, ἐκ τοῦ μόρος, ὃ δηλοῖ τὴν κακοπάθειαν, ἐκταθέντος τοῦ ὄ. ἢ οἰποιοῦμενοι ὥραν ἤτοι φροντίδα τῶν ἰῶν πλεονασμῶ τοῦ μῦ. ἔλκυσθήσεται δὲ αὐτὸς τῆς ἐτυμολογίας τρόπος καὶ εἰς τὸ ἐγχεσίμωρος. Τὸ δὲ ἐλεγχέες τοῦ ἐφυβρίστους καὶ ἀξίους ἐλέγχου δηλοῖ. τί δὲ ἐστὶ κυρίως ἔλεγχος, ὁ τῶν στάσεων Ἐξηγητῆς δηλοῖ. εὐθεῖα δὲ τοῦ ἐλεγχέες ὁ ἐλεγχής, καὶ κλίνεται ἐλεγχέος, ἐξ οὗ θηλυκὸν ἐλεγχείη, ὡς ἔγχος ἔγχος ἐγχείη. παραλαλεῖ δὲ καὶ δειλίαν ὁ ἔλεγχος εἰκῶς ἀπὸ τοῦ ἐλᾶν τὸ ἔγχος γίνεσθαι. ψόγος γὰρ ἦν ἀνδρὶ Ἑλληνι ἢ τοῦ ἔγχους μὲν ἀπέλασις ἤτοι περιφρόνησις, φροντίς δὲ τῶν ἰῶν ἤγουν τῶν ὀιστῶν. ὅθεν καὶ ἐφ' ὕβρει ἔθηκεν ἴσως τὸ ἰόμωροι. τοξεύειν γὰρ οὐ πάνυ ἐν πολέμῳ ἠθέλον οἱ ἥρωες. διὸ καὶ ἄμφω ἀντιπαρέθηκε τὸ ἰόμωροι καὶ τὸ ἐλεγχέες, ὡς μὴ δέον ὄν μήτε ἰομῶρους εἶναι μήτε ἐλεγχέας τοὺς ἥρωας. [Εἰκὸς δὲ καὶ παρὰ τὸ ἐλεῖν ἔγχος γενέσθαι τὸν ἔλεγχον, ὡς πολλῶν ὀπλοῖς διακρινόντων τὰ στασιαζόμενα. εἰ δὲ ψιλοῦται ἢ ἄρχουσα, καινὸν οὐδέν. 1.740 κανονικῶς γὰρ αὐτὸ γίνεται, ὡς τῆς τρίτης συλλαβῆς ἀπὸ δασέος ἀντιστοιχοῦ ἀρχομένου τοῦ χῖ. οὕτω δὲ καὶ τὸ ἔλαφος γεγονὸς παρὰ τὸ ἐλεῖν ὄφεις ψιλοῦται κατὰ τὴν ἀρχὴν διὰ τὸ φῖ κατάρχον τῆς τρίτης συλλαβῆς. δηλὸν δέ, ὡς καὶ αὐτὴ καὶ παρὰ τὸ ἐλᾶν ὄφεις γίνεται.] Σέβεσθε δὲ ἀντὶ τοῦ αἰδεῖσθε ἢ καὶ ἐκπλήττεσθε, ἐφ' οἷς δηλαδὴ ποιεῖτε. οὐπω γὰρ ἐπὶ τιμῆς τότε ἢ λέξις ἔκειτο. ὅθεν καὶ σέβας ἢ ἐκπληξίς ἐν τε ἄλλοις καὶ ἐν τῷ «σέβας μ' ἔχει εἰσορόωντα». (η. 243–6) Ὅτι τοὺς Ἑλληνας ἀργοὺς ἐστῶτας καὶ τεθηπότας σκώπτει ὁ βασιλεὺς νεβροῖς εἰκάζων αὐτούς, αἱ μακρὰ δραμοῦσαι καὶ καμοῦσαι ἴστανται ἔκθαμβοι. φησὶ γὰρ· «τίφθ' οὕτως ἔστητε τεθηπότες ἢ τε νεβροί, αἱ τ' ἐπεὶ οὐνεκάμων πολέος πεδίον θεοῦσαι ἐστᾶσιν, οὐδ' ἄρα τί σφιν μετὰ φρεσὶ γίνεται ἀλκή· ὡς ὑμεῖς ἔστητε τεθηπότες οὐδὲ μάχεσθε». πάνυ δὲ ἐπιτυχῆς ἢ παραβολή. τοιοῦτον γὰρ κατὰ φυσικὴν ἰδιότητα ἢ νεβρός. καὶ ὅρα, ὅπως καὶ τὴν διάθεσιν τῶν Ἑλλήνων, τὴν κατὰ τὸ σχῆμα καὶ τὸ εἶδος, διεζωγράφησεν ὁ ποιητὴς πλάσας ἴστασθαι τοὺς Ἀχαιοὺς τεθαμβημένους, ὡς εἰκός, ἐπὶ τοῖς γινομένοις, ὃ καὶ οἱ Ὀμηρικοὶ πάσχουσιν ἀκροαταὶ διὰ τὸ τῶν ἀκουσμάτων παράδοξον. (η. 243) Ἔστι δὲ [τὸ μὲν «τίφθ' οὕτως» ἀντιστοιχοῦμενον ἐκ τοῦ τίπτε δύο 1.741 φιλῶν μεταπεσόντων εἰς δύο δασέα, ὃ γίνεται καὶ ἐπὶ τοῦ ἐρρίφθη καὶ ἐτύφθη καὶ ἐβλάφθη, ἐκ τοῦ ῥίπτω καὶ τύπτω καὶ βλάπτω, ἔτι δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ ἐρρήχθαι, πεφοινίχθαι, πεπλήχθαι, ἀπὸ τοῦ ἔρρηκται, πεφοίνικται, πέπληκται, καὶ ἐπιᾶλλον ὁμοίων.] Τὸ [δὲ] τεθηπότες μέσος παρακείμενος τοῦ θάπτω, ὅπερ ἄγειν οἶδε τοὺς συμπαθεῖς εἰς ἐκπληξίν. ἀφ' οὗ καὶ θάπος καὶ Ἰωνικῆ ἐναλλαγῆ τῶν στοιχείων τάφος, ἢ ἐκπληξίς, καὶ θαπῶν μετοχῆ

ένεργητικοῦ δευτέρου ἀορίστου καὶ κατὰ ὅμοιον ἄλλαγμα τῶν ἀφώνων ταφῶν, ὁ ἐκπλαγεὶς, ὅτι δὲ Ἰώνων ἰδία ἢ τοιαύτη τῶν δασέων καὶ ψιλῶν ἀντιμεταχώρησις εἰς τὰ σύστοιχα, δηλοῦσι μὲν καὶ τὰ τοῦ γλυκέος Ἰωνος Ἡροδότου, τὸ ἐνθεῦτεν, τὸ κιθῶν, τὸ βάρθρακος καὶ ἕτερα, δηλοῦσι δὲ καὶ πολλὰ τῶν κοινῶν καὶ ἰδιωτικῶν. τὰ γοῦν ἀκάνθια ἀχάντια τῶν τινές φασιν ἐφῶν ἀνδρῶν, καὶ ἢ τοῦ κύσθου δὲ λεοντῆ παρὰ τῷ Κωμικῷ εἰς τοιοῦτον πίπτει Ἰωνισμόν, εἴπερ ἀπὸ τοῦ κέχεται γίνεται διὰ τὴν ἐκεῖθεν κατὰ φύσιν χύσιν. Ἰωνικῶς δὲ ἰδιώτισται καὶ τὸ ἐκ τῆς χύτρας συντεθὲν μονόκυθρον. οὐ μακρὰν δὲ τούτων οὐδὲ τὸ πάσχα ἐκ τοῦ φάσκα καλλιφωνηθέν. Νεβροὶ δὲ τὰ νεογνὰ τῆς ἐλάφου, ὡς πολλαχοῦ δηλοῦται. Ἰωνικὴ δὲ καὶ Ἀττικὴ ἢ κατὰ θηλυκὸν γένος προφορὰ τῆς νεβροῦ. (ἡ. 244) Τὸ δὲ «ἐπεὶ οὖν» ἀργοῦ κειμένου τοῦ οὖν ταύτῳ ἐστὶ τῷ ἐπειδὴ. (ἡ. 243) Τὸ δὲ «ἔστητε τεθηπότες οὐδὲ μάχεσθε» τὸν σκοπὸν συναρῆ τῆς ὅλης παραβολῆς. ἴστανται γὰρ οἱ Ἀχαιοὶ κατὰ τὰς νεβροὺς καὶ τεθήπασιν κατ' ἐκείνας καὶ οὐμάχονται, ὡς οὐδ' ἐκεῖνοι ἀλκὴν ἐνδείκνυνται. (ἡ. 248) Ὅτι τὴν πολιὴν θίνα, ἣς καὶ ἐνταῦθα μέμνηται ὁ ποιητὴς ἐν τῷ «νῆες εὐπρυμοὶ πολιῆς ἐπὶ θινὶ θαλάσσης» «πολιῆτιν ἀκτὴν» Εὐριπίδης φησὶ παραφραστικῶς ἐν τῷ «ψάμαθοι πολιήτιδος ἀκτῆς», ἦγουν λευκῆς κατὰ τοὺς παλαιούς. καὶ ἔοικεν ἐκεῖνος πρῶτα μὲν πολιτὶν εἰπεῖν τὴν πολιάν, εἶτα Ὀμηρικῶς πλεονάσαι τῷ ἠ. καὶ γὰρ καὶ 1.742 Ὅμηρος τὸν πολίτην πολιῆτην φησὶν, ὅπερ Ἰωνικὸν εἶναι δοκεῖ κατὰ τὸ Μασσαλιήτης, Ἀπολλωνιήτης, οἰκίητης, ἃ κείνται παρὰ τῷ Ἡρωδιανῷ. δύναται δὲ ἐκεῖνο καὶ ἀπὸ τοῦ πολιὰ γενέσθαι τροπῇ τοῦ ἠ εἰς ἠ. (ἡ. 249) Ὅτι τὸ «ὑμῖν ὑπέρσχη χεῖρα Κρονίων», ἀντὶ τοῦ ὑπεράνω θήσει, σκεπάσει ὑμᾶς, οὕτω δέ, φασί, καὶ οἱ μεθ' Ὀμηρον, οἷον «ὑπερέσχεν ὑμῶν τὴν χεῖρα θεός». Σημεῖωσαι δέ, ὅτι τὸ Κρονίων καὶ ἐνταῦθα ὡς καὶ ἐν ἄλλοις ἐκτείνει τὴν παραλήγουσαν καὶ ὅτι τὸ «ἢ μένετε ὄφρα εἰδῆτε, ἐὰν ὑμῶν χεῖρα ὑπέρσχη θεός» παροιμίαν γεννᾷ τὴν εἰποῦσαν «σὺν Ἀθηνᾶ καὶ χεῖρα κίνει». οὐ γὰρ χρήνα μένειν, ἵνα ἀπλῶς οὕτω χεῖρα ὑπέρσχη θεός, ἀλλὰ συνεισάγειν καὶ ταοῖκοθεν. οἱ δὲ ὕστερον καὶ ἐπὶ νίκης τὸ ὑπερσχεῖν τιθέασιν, ὡσπερ καὶ τὸ ὑπερέχειν. (ἡ. 250) Ὅτι στίξ μὲν ἐξ ἀνδρῶν πεντακοσίων κατὰ τοὺς παλαιούς, οὐλαμὸς δὲ τάξις ἐκ τεσσαράκοντα ἀνδρῶν, φάλαγξ δὲ ἀπὸ ἑκατὸν καὶ εἴκοσι, πύργος δὲ ἐκ τριακοσίων καὶ ἐξήκοντα, τάξις αὕτη τετραγωνοειδῶς πυκνουμένη. Ὅμηρος δὲ ἐν τῇ ἐπιπώλῃσει ταύτην χρεῖται μὲν ταύταις ταῖς λέξεσι, λαμβάνει δὲ αὐτὰς ἐπὶ τῆς ἀπλῶς κατὰ πληθύν τινὰ τάξεως, ἐν οἷς λέγει στίχας ἀνδρῶν καὶ οὐλαμὸν ἀνδρῶν καὶ πυκινὰς φάλαγγας καὶ πύργους Ἀχαιῶν. γίνεται δέ, ὡς καὶ ἐτέρωθι δηλοῦται, ἢ μὲν στίξ ἀπὸ τοῦ στεῖχω διὰ τὸ τῆς πορείας εὐτακτον, οὐλαμὸς δὲ παρὰ τὸ οὐλον, τὸ συνεστραμμένον, ὡς τὸ «οὐλον κεκλήγοντες», ἐξ οὗ καὶ οὐλόθριξ, ἵνα δηλοῖ οὐλαμὸς στρατοῦ συστροφήν. φάλαγγες δὲ παρὰ τὰ φαλάγγια, ὡς φασιν οἱ παλαιοί. οὕτω δὲ παρ' ἐκείνοις ἐκαλοῦντο τὰ ξύλα, ὅθεν αἱ στρατιωτικαὶ φάλαγγες, ἐπειδὴ ξύλοις οἱ πάλοι καὶ ροπάλοις καὶ κορύναις ἐμάχοντο. διό, φασί, καὶ ἡμεῖς τὰ ἐκ ξύλων οἰκοδομήματα φάλαγγας καλοῦμεν. καὶ μήποτε διὰ τοῦτο καὶ τὰ ἐν ταῖς δοκοῖς τῶν οἰκῶν τεχνουργοῦντα ἀράχνια φαλάγγια λέγεται, ἴσως δὲ καὶ τὰ τοῖς πλοίοις ὑποτιθέμενα ἔρματα ἐντεῦθεν οἱ πολλοὶ φαλάγγια λέγουσιν. Ἀριστοτέλης δὲ καὶ ἐπὶ δακτύλου τὴν λέξιν τίθησιν, οὗ τὸ μὲν καμπτικόν, φησὶ, κόνδυλος, τὸ δὲ ἄκαμπτον φάλαγξ. Ἡρόδοτος δὲ ἐβένου φάλαγγας πού φησιν. Ὁ δὲ γε πύργος κατ' ὁμοιότητα τῶν 1.743 οἰκοδομημένων λέγεται διὰ τὴν τῶν στρατιωτῶν πύκνωσιν, ἣν ἀλλαχοῦ διὰ παραβολῆς παραδηλώσει ὁ ποιητὴς πύργου εἰκάζων οἰκοδομῇ τὴν τοιαύτην τάξιν. περὶ δὲ τοῦ λόχου μετ' ὀλίγα ἐν οἰκείῳ τόπῳ ῥηθήσεται. (ἡ. 251) Ὅτι τὸ «ἦλθεν ἐπὶ Κρήτεσσι» κατὰ ἀντίπτωσιν εἶπεν ἀντὶ τοῦ ἐπὶ τοὺς Κρήτας.

οὕτω δὲ καὶ κατωτέρω ἐρεῖ «ἦλθεν ἐπ' Αἰάντεσσιν». (η. 253 ς.) Ὅτι Ἰδομενεὺς μὲν ἐν προμάχοις ἴστατο «συῖ ἵκελος ἀλκήν». καὶ ὄρα καὶ νῦν συντομίαν παραβολῆς. Μηριόνης δὲ πυμάτας, φησὶν, ὠτρυνε φάλαγγας, οὐραγὸς δηλονότι ὦν. οὐρὰ γὰρ καὶ κατὰ Ξενοφῶντα τὸ ὀπίσω τῆς φάλαγγος, ὡς περὶ στόμα καθ' Ὅμηρον ὁ τόπος τῶν προμάχων. καὶ οὕτω μὲν τάξεως εἶχονοὶ ἀριστεῖς. (η. 255–64) Ὁ δὲ βασιλεὺς ἰδὼν, φησὶν, αὐτοὺς γήθησε καὶ δὴ τὸν Ἰδομενεά προσεποτρύνει μελιχίοις, ἔπεισι δηλαδή, ἀναμνήσας, ὡς τιμᾶ αὐτὸν ἐν τε πολέμῳ τὸ δεξιὸν τυχὸν κέρασ αὐτῷ διδοὺς ἢ τι τοιοῦτον ἄλλο ποιῶν, τιμᾶ δὲ «καὶ ἀλλοίῳ ἐπὶ ἔργῳ», οἷον ἐν βουλήῃ καὶ θυσίαις καὶ δημηγορίᾳ, τιμᾶ δὲ καὶ ἐν δαιτί, «ὅτε πέρ τε γερούσιον αἶθοπα οἶνον Ἀργείων οἱ ἄριστοι ἐνὶ κρητῆρσι κέρωνται· εἴ περ γάρ», φησὶν, «ἄλλοι γε κερηκομῶντες Ἀχαιοὶ δαιτρὸν πίνωσι, σὸν δὲ πλεῖον δέπας αἰεὶ ἔστηκεν, ὡς περ ἐμοί, πῖεῖν ὅτε θυμὸς ἀνώγει». ἐτίθεντο δὲ καὶ τὰ τοιαῦτα ἐν τιμῇ οἱ παλαιοί, ὡς καὶ μετ' ὀλίγα φανήσεται. καὶ ἔστι, καθὰ καὶ προσεσημείωται, ἀφορμὴ καὶ τοῦτο τοῦ οἴνοβαρῆ τὸν βασιλέα ὑπ' Ἀχιλλέως λεχθῆναι, ὡς περ καὶ τὸ τοῦς Ἑλληνας πρὸ τούτου καὶ τοῦς Τρῶας ἐν ὑποθέσει συμποσίου μετρεῖν. (η. 259) Οἶνος δὲ καὶ νῦν γερούσιος ὁ τοῖς γέρουσιν, ἦτοι τοῖς ἐντίμοις, διδόμενος ἐν συμποσίῳ κοινῶ. Αἶθοψ δέ, ὡς καὶ προεγράφη, ὁ μέλας ἢ θερμὸς. ἔνθα ὄρα, πηλίκην ἔχει διαφοράν ὁ αἶθοψ καὶ ὁ Αἰθίοψ, καὶ ταῦτα ἐξ ὁμοίας ὄντα παραγωγῆς, [ὡς περ σὺν ἄλλοις καὶ τὸ περίττευμα καὶ περίττωμα.] (η. 260) Τὸ δὲ «ἐνὶ κρητῆρσι κέρωνται» τρόπου ἐστὶν ἐτυμολογικῶ. δῆλον γάρ, ὡς ἐκ τοῦ κερᾶν ὀκρατήρ, ὡς οἶά τις ὦν κερατήρ. Σημειωτέον δὲ τὸ κέρωνται οὐκ ἐκ περισπωμένου ἐνεστώτος κινήθην, ἀλλ' ἔκ τινος βαρυτόνου, ὁποῖον οὐκ ἔστι ῥαδίως εὐρεῖν. (η. 262) Δαιτρὸν δὲ πίνειν ἐπιρρηματικῶς ἀντὶ τοῦ μεμερισμένως. 1.744 ἢ δὲ μεταφορὰ ἐκ τοῦ τὰ κρέα μερίζοντος δαιτροῦ. Ἐν δὲ τῷ «σὸν δὲ πλεῖον δέπας» ὁ ἄ-δ-ε σύνδεσμος ὁ αὐτὸς ἐστὶ τῷ ἄ-δ-η ἢ τῷ ἄ-λ-λ-α. Τὸ δὲ πλεῖον τὸ γέμονδῆλοϊ τὸ παρὰ τοῖς ὕστερον ἔμπλεων, ὃ παρ' ἐκείνοις μὲν ἐκτείνεται Ἀττικῶς,

παρὰ δὲ τοῖς παλαιοῖς συστέλλεται κοινότερον. (η. 266 ς.) Ὅτι ὁ τὸ ὑποσχεθὲν ἐκπληρῶσειν κατατιθέμενος εἶποι ἂν τὸ τοῦ Ἰδομενεῶς· «μάλα τοι», ὅεστί σοι, «ἐγὼν ἐρήηρος ἐταῖρος ἔσσομαι, ὡς τὸ πρῶτον ὑπέστην καὶ κατένευσα». Τὸ δὲ ὑπέστην καὶ νῦν ἀντὶ τοῦ ὑπεσχόμεν, ἀνεδεξάμην, ἐκ μεταφορᾶς κίονος ὑποκάτω στάντος καὶ ἀνέχοντος τὰ ἐπικείμενα. δοκεῖ δὲ καὶ διασαφητικὸν τοῦ ὑπέστην εἶναι τὸ κατένευσα. [Ἰστέον δὲ, ὅτι ἐρήηρος ἐταῖρος οὐ μόνον ὁ ἀγανέρασμιος, ἀλλὰ καὶ μάλιστα ὁ ἀγαν ἀραρῶς καὶ ἡρμοσμένος τῷ φίλῳ καὶ μῆδυσζόμενος.] (η. 268) Ὅτι σπευστικὸν εἰς μάχην τὸ «ἀλλ' ἄλλους ὄτρυνε, ὄφρα τάχιστα μαχώμεθα». (η. 269) Ὅτι τὸ παραβῆναι ὄρκους φθάσας εἰπεῖν δηλήσασθαι καὶ πημᾶναι καὶ καταπατήσαι τὸ αὐτὸ καὶ συγχέαι φησὶν ἐν τῷ «ἐπεὶ σὺν γε ὄρκια ἔχευαν Τρῶες». οὕτω πλούσιος καὶ λέξεσιν ὁ ποιητής. εἴληπται δὲ ἡ λέξις ἐκ μεταφορᾶς τῶν πρῶν μὲν εὐκρινῶς ἐχόντων εἴτα συνταραχθέντων, ὅποια καὶ τὰ χαλῶμενα καὶ καταπατούμενα καὶ συμφυρόμενα καὶ πτυρόμενα. (η. 270 ς.) Ἀπειλή κατὰ ἐπίορκων τὸ «τοῖσι δ' αὖ θάνατος καὶ κῆδε' ὀπίσω ἔσσειται, ἐπεὶ πρότεροι ὑπὲρ ὄρκια δηλήσαντο», τουτέστιν, ὡς προσεχῶς ἐρρέθη, συνέχευαν. (η. 272) Ὅτι χαρμῶσιν ἀπελευσεως φραστικὸν τὸ «ὡς ἔφατο, ὃ δὲ παρῶχετο γηθόσυνος κῆρ». (η. 273) Ὅτι ὁμοῦ τάσσει ὡς ἐπὶ πολὺ τοὺς δύο Αἴαντας ὁ ποιητής, ὡς καὶ ἐν τῇ βῆτα ῥαψωδίᾳ εἴρηται, οὐ μόνον διὰ τὴν ὁμωνυμίαν, ἀλλὰ καὶ διότι ὁ μικρὸς ἐδέετο τοῦ μεγάλου, ὡς ἐν τοῖς ἐξῆς φανήσεται. σημείωσαι δὲ καί, ὅτι παρεμφαίνων ὁ ποιητής τὸ παροιμιῶδες, ὡς ἄρα εἷς ἀνὴρ οὐδεὶς ἀνὴρ, ἐκάστῳ τῶν Ἑλληνικῶν στρατηγῶν παραζευγνύει τινὰ ἢ ὁμοεθνή ἢ καὶ ἑτεροῖον, οἷον τῷ ἐκ Κρήτης Ἰδομενεῖ τὸν Μηριόνην, Κρήτα καὶ αὐτὸν ὄντα, ὡς

καὶ τῷ Διομήδει τὸν Σθένελον, -Ἄργεῖοι γὰρ ἄμφω-τῷ δὲ μεγάλῳ Αἴαντι τὸν μικρόν, οὐ τῆς αὐτῆς ὄντα πατρίδος, τῷ δὲ Ἀττικῷ Μενεσθεῖ οὐχ' ὑποτάσσει, ἀλλ' ἐγγὺς που συμπαρατάσσει Ὀδυσσεά τὸν Ἰθακήσιον, τῷ μέντοι γεραϊτάτῳ Νέστορι οὐχ' ἓνα τινά, πολλοὺς δὲ ὑποστρατήγους δίδωσι. πέντε γὰρ ταξίαρχοι τὸν ἐκείνου ἀναπληροῦσι τόπον ἀπομάχου διὰ τὸ γῆρας ὄντος. μόλις γὰρ καὶ οἱ τοσοῦτοι τὸ τοῦ Νέστορος ἀναπληρώσουσιν ἔλλειμμα. ἂ γὰρ ἐκεῖνος ὁ εἷς ἐποίησεν ἂν τὸ τῆς νεότητος ἔχων ἄνθος, αὐτοὶ ῥαδίως οὐκ ἂν συντελέσωσι. Σημείωσαι δὲ καί, ὅτι μονοειδές τι ποιήσας ἐν ταῦθα ἐπὶ Ἰδομενέως καὶ Διομήδους-ἀμφοτέροις γάρ, ὡς εἴρηται, ὁμοπάτριδες ὑποστράτηγοι ὁ Μηριόνης καὶ ὁ Σθένελος-οὐκ ἐγγὺς αὐτοῦς 1.745 ἔθετο, ἀλλὰ διέστησεν, ἵνα λανθάνειν ἔχη τὸ ὁμοειδές, τοῦ μὲν ἐν πρώτοις μνησθεῖς, τοῦ δὲ ἐς ὕστερον. (η. 274) Ὅτι νέφος πεζῶν εἰπὼν ὁ ποιητὴς τῶν ὑπὸ τοὺς Αἴαντας, ἦγουν πυκνότητα καὶ τινα μελανίαν ἐκ πυκνώσεως τε πολλῆς καὶ ἐκ τῆς ἀπὸ σιδήρου ὀπλίσεως, καὶ τολμῆσας τὴν λέξιν τοῦ νέφους ἐπὶ ἀνθρώπων εἰπεῖν κατὰ σκληρὰν τροπήν, ὅμως θεραπεύει τὴν τόλμαν εὐθύς συνήθως διὰ παραβολῆς τῆς ἀπὸ πυκνότητος καὶ μελανίας νέφους, οἰονοειλέγων, ὡς, ἐὰν ἡ τοῦ νέφους ὁμοιότης προσαρμόζη αὐτοῖς, δοτέον μοι καὶ νέφος πεζῶν εἰπεῖν. οὕτω καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα τὴν τοῦ Ὀδυσσεὺς φάμενος καρδίαν ὑλακτεῖν παρεμυθήσατο τὸ ἀναιδές τῆς λέξεως τῇ ἀπὸ τοῦ κυνὸς παραβολῇ. καὶ ἄλλα δὲ τοιαῦτα ποιεῖ πολλαχοῦ. (η. 275-82) Εἰπὼν οὖν, ὅτι κορυσσέσθη, ἅμα δὲ νέφος εἶπετο πεζῶν-τοιοῦτων γὰρ οἱ Αἴαντες ἄρχινέοικασιν-ἐπάγει παραβολὴν τοιαύτην· «ὡς δ' ὅτ' ἀπὸ σκοπιῆς εἶδε νέφος αἰπόλος ἀνὴρ ἐρχόμενον κατὰ πόντον ὑπὸ Ζεφύροιο ἰωῆς, τῷ δέ τ' ἄνευθεν ἰόντι», ἢ ἔόντι, «μελάντερον ἢ ὅτε πίσσα φαίνεται ἰὸν κατὰ πόντον, ἄγει δέ τε λαίλαπα πολλήν· ῥίγησέν τε ἰδὼν, ὑπὸ τε σπέος ἤλασε μῆλα· τοῖα ἄμ' Αἴαντεςσι διοτρεφῶν αἰζηῶν δῆϊον ἐς πόλεμον πυκινὰ κίνυντο φάλαγγες κυάνεαι, σάκεσσι τε καὶ ἔγχεσι πεφρικυῖαι». (η. 281) Ὅρα οὖν, ὅτι πρὸς τὸ πυκνὸν καὶ πάνυ μέλαν τῆς πεζικῆς τάξεως εἴληφε τὴν ἐκ τοῦ νέφους παραβολήν. ὡς γὰρ τὸ ἐν νέφει μέλαν πυκνὸν ἐστὶ, οὕτω καὶ αἱ τῶν πεζῶν φάλαγγες πυκινὰ ἐκινουῦντο κυάνεαι. διὸ καὶ νέφος πεζῶν εἰπεῖν ἐτόλμησεν, ὃ μιμητικῶς ἀντιστρέψας ὁ πολύνους Λυρικός, καθά που καὶ προδεδήλωται, στρατὸν ἔγραψέ που νεφελῶν, ὡς δῆθεν ταῦτ' ὄν εἰπεῖν «στρατιᾶς νέφος» καὶ αὖ ἀνάπαλιν «στρατιὰν νεφελῶν». ἀφ' οὗ κερδήσαντες οἱ ναυτικοὶ στρατεύεσθαι νέφη φασίν, ὅτε πολλὰ συσταθέντα ἐπαγγέλλονται ταραχὴν ἀέρος διὰ τὴν περὶ αὐτὰ μελανίαν τὴν ἐκ πυκνώσεως. δῆλον δὲ καί, ὅτι μελαίνει ἐν ἡμέρᾳ τὸν μεταξὺ ἀέρα ἢ τοῦ πλήθους πυκνότητος, ὡς καὶ τὸ νέφος ἢ τῶν ἀτμίδων πυκνώσις. Σημείωσαι δὲ καί, ὡς, ἐπειδὴ ἐκ νεφῶν πολλάκις καὶ ἀστραπαὶ ἀποπάλλονται, καλῶς ἄρα ἢ τραγωδία ἐτόλμησεν ἐκ τοῦ ῥηθέντος Ὀμηρικοῦ νέφους λαβοῦσα εἰπεῖν ὄπλων ἀστραπὴν ἐν τῷ «κατέσχον ἅπαν πεδίον ἀστραπαῖς». [(η. 274) Ἰστέον δέ, ὅτι τὸ νέφος πεζῶν ἔχει τι καὶ ἀντιθετικῆς ἀστειότητος ῥηθὲν πρὸς διαστολήν τοῦ κυρίως νέφους. ἐκεῖνο μὲν γὰρ οὐράνιον, τοῦτο δὲ περιπέζιον.] Πεζοὶ δὲ γίνονται μὲν ἀπὸ τοῦ 1.746 πέζα, ὃ πούς, καὶ δηλοῦσιν ἀνθρώπους ποσὶν ἀπλῶς βαίνοντας πεδοῖ, ὃ ἐστὶ περὶ τὸ πέδον. [ἐξ οὗ τροπῆ συνήθει τοῦ -δ εἰς -ζ γίνεται καὶ ἡ πέζα καὶ ὁ πεζός καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν.] Νῦν δὲ στρατιωτικὴν σημαίνουσι τάξιν διαστελλομένην πρὸς τε τοὺς ἐφ' ἀρμάτων καὶ τοὺς κέλητας. ἐξ αὐτῆς δὲ οἱ πεζαῖτεροι, τάγμα καὶ αὐτοὶ στρατιωτικόν. ὧν ἡ γραφὴ διάφορος. οἱ μὲν γὰρ ἐν τρισὶ ψιλοῖς -ε γράφονται κατὰ τοὺς παλαιούς, στρατιῶται ὄντες τὴν μὲν μίαν πέζαν ὀπλισμένοι, τὴν δὲ ἑτέραν γυμνοί. ἄλλοι δὲ τὴν παραλήγουσαν διὰ διφθόγγου ἔχουσιν, ὡς ἐν πεζοῖς ἑταῖροι ὄντες τῷ ἄρχοντι διὰ τὸ ἐν μάχῃ ἀπόλεκτον κατ' ἀνδρίαν, ὁποίων, φασί, καὶ Δημοσθένους μέμνηται ἐν Φιλιππικοῖς.

[ἡ μέντοι ἀναλογία γράφει τὴν προπαραλήγουσαν καὶ διὰ διφθόγγου τῷ λόγῳ τοῦ πρῶταίτερος καὶ τῶν ὁμοίων.] καὶ οὕτω μὲν ταῦτα. (ἡ. 275–9) Ἔχει δὲ καὶ ἡ εἰρημένη παραβολὴ πολυμάθειάν τινα· φύσιν τε γὰρ νέφους ὑποδηλοῖ καὶ διδάσκει, ὅτι τὸ πελάγιον νέφος, τὸ οὕτω μέλαν καὶ πυκνόν, ὄμβρον ἐπάγει καὶ μάλιστα Ζεφύρου διωκόμενον. αὐτὸς μὲν γὰρ τὰ νέφη συνάγων χειμῶνα ποιεῖ, Εὖρος δὲ καὶ Νότος παύουσι διαλύοντες τὰ συνιστάμενα. καὶ ἱστορίας δὲ ζωϊκᾶς παραβολὴ ἔχει, ὅτι δηλαδὴ ζῶον αἰ ἀῖγες δύσριγόν τε καὶ ὑψίνομον. κατὰ δέτινας καὶ οἷς κύουσα, ἔαν αἴθριος ἀκούσῃ βροντῆς, ἐκτιτρώσκει. Φησὶ δὲ καὶ Ἀριστοτέλης, ὅτι διδάσκουσιν οἱ ποιμένες τὰ πρόβατα συνθεῖν, ὅταν ψοφήσῃ. ἂν γὰρ βροντήσαντος ὑπολειφθῇ τις καὶ μὴ συνδράμη, ἐκτιτρώσκει, ἔαν τύχη κύουσα. διὸ ὅταν ψοφήσῃ ἐν τῇ οἰκίᾳ, τουτέστιν ἀπλῶς κτύπον τινὰ ποιήσῃ, συνθέουσι διὰ τὸ ἔθος. τοῦτο γοῦν ὑπεμφαίνει καὶ ὁ ποιητὴς ἐν τῷ «ὑπὸ τεσπέος ἤλασε μῆλα», ὡς καὶ τοῦ αἰπόλου τῆνικαῦτα ὑπὸ σπηλαίῳ ποιουμένου τὰ μῆλα, οὐ μόνον ἵνα μὴ καταβραχῶσιν, ἀλλὰ καὶ ἵνα μὴ τυχὸν βροντῶν καταρρηγνυμένων ἐκτρώσωσιν, ὡς εἶναι δῆλον ἐκ τούτου, ὅτι δεῖ καὶ πολύπειρον καίσοφόν τὰ τοιαῦτα τὸν νομέα εἶναι. (ἡ. 275) Ἰστέον δέ, ὅτι σκοπιὰ μὲν ἡ τοῦ ὄρους κορυφή, δι' ἧς διασκοπεῖν ἔστι τὰ πόρρω. ἢ δ' αὐτὴ καὶ περιωπὴ λέγοιτ' ἂν καὶ χῶρος περίσκεπτος, ὅθεν τὰ πέριξ βλέπει τις ἂν καὶ σκέπτοιο. Ἐν δὲ τῷ «εἶδε νέφος» διὰ διφθόγγου γράφει ὁ ποιητὴς τὸ εἶδεν ὡς ἐκ παρατατικοῦ, εἰκαὶ ἐν διαφοροῖς αὐτὸ συστέλλει ὡς δεῦτερον ἀόριστον. ἐπαμφοτερίζει τοίνυν παρὰ τῷ ποιητῇ καὶ ἡ τοῦ ῥήματος τούτου γραφή. Αἰπόλος δὲ ὑπόκειται νέμων ἐν τῇ ῥηθείσῃ σκοπιᾷ διὰ τὸ τὰς αἴγας μάλιστα ὑψινόμους εἶναι, ὡς εἴρηται. 1.747 διὸ καὶ αἰπόλος λέγεται ὁ ἄγων αὐτάς, οὐ μόνον ὡς αἰγοπόλος, ἀλλὰ κατὰ τινὰς καὶ ὡς αἰποπόλος, ἡγουν περὶ τὰ ὕψη πολῶν, διὰ τὸ καὶ τὰς αἴγας μάλιστα τοῖς τραχέσι χαίρειν. διὸ καὶ τῶν νήσων αἰ τραχύτεραι αἰγίβοτοί εἰσι. (ἡ. 276) Τὸ δὲ ἐρχόμενον βούλεται μὲν εἶναι ἀντὶ τοῦ κινούμενον, εἴρηται δὲ ὡς ἐπὶ τινος ἐμψύχου, καθὰ καὶ τὸ «ἰὸν κατὰ πόντον». Ζεφύρου δὲ ἀνέμου μέμνηται ἡ ἀπλῶς οὕτω κατὰ τὸ ἐπελθόν ἢ ὡς τὸν τοιοῦτον φιλῶν ἄνεμον μάλιστα ἢ καὶ, διότι αὐτοῦ μᾶλλον ἴδιον τὸ ἡρεμαίαν φρεῖκα ὑποκινεῖν, ἧς χρεῖα ἐν τῇ ῥηθείσῃ παραβολῇ. Ἰωὴ δὲ ἡ τοῦ ἀνέμου πνοή, πρὸς ἀναλογίαν τοῦ ἐρωῆ καὶ ζωῆ, ἀπὸ τοῦ ἰω, καθὰ δηλοῖ τὸ «φαίνεται ἰὸν κατὰ πόντον». ἐξ αὐτῆς δὲ ἢ ἐν Ὀδυσσεΐαίῳ γῆ, καθὰ δηλοῦται ἀκριβῶς ἐκεῖ. (ἡ. 277) Τὸ δὲ «μελάντερον ἢ ὅτε πίσσα» ἀπλῶς ἀντὶ τοῦ μέλαν κατὰ τὴν πίσσαν. οὐ γὰρ εἶχεν εἰπεῖν τι πίσσης μελάντερον. διὸ καὶ τὴν ὑπεροχικὴν σύγκρισιν εἰς ἰσότητα κατεβίβασεν, ἐν μέσῳ τῆς διεξοδικῆς παραβολῆς ἄλλην ταύτην συντομωτάτην ἐπεμβαλὼν παραβολήν. Τὸ δὲ τοῦ νέφους πάμμελαν πολλὴν ἐμφαίνει πύκνωσιν καὶ σύστασιν τῶν ἀναθυμιάσεων. ἄλλως γὰρ αἰ νεφέλαι ἀραιαὶ οὔσαι διαυγεῖς φαίνονται καὶ μᾶλλον αἰπυρσαί. (ἡ. 278) Τὸ δὲ «ἄγει λαίλαπα» γλυκέως ἔχει, οἷα τοῦ ἐρχομένου καὶ ἰόντος πυκνοτάτου νέφους ἐπισυρομένου λαίλαπα, ὡς εἰ καὶ τι ἔμψυχον ἦν. (ἡ. 279) Τὸ δὲ σπέος παρὰ τὸ σβέω ἐτυμολογοῦσιν οἱ παλαιοί, ἵνα εἴη σβέος τιδὴ τῶν σπηλαίων ἀφώτιστον. ἐξ αὐτοῦ δὲ ἔοικε συγκεκρόφθαι τὸ σπέος. Μῆλα δὲ ἐνταῦθα τὰς αἴγας δοκεῖ λαλεῖν γενικῶς. ἄλλως δὲ μῆλα τὰ πρόβατα. 1.748 (ἡ. 281) Τὸ δὲ κίνυντο ἀπὸ τοῦ κινύω κίνυμι παρῆκται ῥήματος, ἐξ οὗ καὶ τὸ «οὐδέ σε λήθω κινύμενος». τοῦ δὲ κινύω αὐθις παράγωγον τὸ κινύσω, ἐξ οὗ παρ' Αἰσχύλῳ «αἰθέριον κινύγμα», τὸ ἀέριον εἶδωλον, ὅπερ οὐκ ἀπέοικε τοῦ αἰθύγματος, ὃ ἀπὸ τοῦ αἰθύσω γίνεται. (ἡ. 282) Τὸ δὲ πεφρικυῖαι ἀντὶ τοῦ ὀρθούμεναι. πᾶν δὲ τὸ φρεῖσσόν τι φρεῖσσει τῷ λόγῳ τῶν πρὸς τι κατὰ Ὀμηρικὴν συνήθειαν, τὸ λήϊον ἀσταχέσιν, ὁ κάπρος τῇ λοφιᾷ, ὁ ἄνθρωπος ταῖς θριξίν, ἡ μάχη ταῖς ἐγχείαις, ἢ θάλασσα τοῖς κύμασιν. οὕτω γοῦν καὶ νῦν αἰ

φάλαγγες φρίσσουν σακέσι τε καὶ ἔγχεσιν, ἤγουν ὀρθὰ ἔχουσιν ἔτι πρὸ τῆς συμβολῆς τὰ σάκεα καὶ τὰ ἔγχεα. ὅθεν λαβὼν Εὐριπίδης ἔφη τὸ «πυκναῖς ἀσπίσι πεφρικότα», παρ' ᾧ κεῖται καὶ «λέοντος δέρος χαίτη πεφρικός». δῆλον δέ, ὅτι, ὡς περ τὸ κυμαίνεσθαι θαλασσία λέξις ἐστίν, ὅπως ἂν καὶ λαμβάνοιτο, οὕτω καὶ τὸ φρίσσειν κἂν ἐπὶ λοφιάς ἢ χαίτης ἢ λήϊου ἢ ἔγχους λέγοιτο. [καὶ ὅτι ὁμοιούτοπου καὶ ἡ φρίκη καὶ ἡ φρίζ καὶ ἐπιφρίζ καὶ τὸ φρικαλέον καὶ τὸ φρικτόν.] καὶ ὅτι καὶ φόβον δηλοῖ ἐν τῷ «αἰ τρίχες φρίσσουν», ἥτοι ὀρθαὶ ἴστανται. καὶ χαρὰν δέ ποτε σημαίνει καὶ οἰονεὶ ὀρθωσιν ἐκ λυπηρᾶς καταπτώσεως, ὡς τὸ «ἔφριξα ἔρωτι, περιχαρῆς δ' ἀνεπτόμη». (ἡ. 286 ς.) Ὅτι ἰδὼν Ἀγαμέμνων τοὺς ἀμφὶ τοὺς Αἴαντας εὖ παρατεταγμένους καὶ ἤδη κινουμένους εἰς μάχην φησὶ «σφῶϊ μὲν, οὐ γὰρ ἔοικεν, ὀτρυνόμεν οὐτι κελεύω· αὐτοὶ γὰρ μάλα» ποιεῖτε τὸδε τι. τοῦτο δὲ καὶ παροιμιῶδες ἐστὶ καὶ οἰκειὸν λέγεσθαι πρὸς πάντας, οἳ οἴκοθεν ἐπὶ τι καλὸν σπεύδουσιν. εἶτα καὶ ἐπεύχεται, ὅτι τοῖος πᾶσι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι γένοιτο, λέγων καί, ὅτι οὕτως ἂν τάχ' ἡμύσειε πόλις Πριάμοιο ἄνακτος χερσὶν ὑφ' ἡμετέρησιν ἀλοῦσά τε περθομένη τε. καὶ ὅρα, ὅπως καὶ σχήματι καὶ νοήματι τὰ αὐτὰ εὐχεται ὁ βασιλεὺς νῦν ἐπὶ τῶν ἀνδρείων τούτων Αἰάντων, ἅπερ καὶ ἐπὶ τοῦ φρονιμωτάτου Νέστορος, πλὴν ὅσον ἐκεῖ μὲν δέκα τοιούτους ἤθελε μόνους ἔχειν, ὧδε δὲ πάντας τοὺς Ἀχαιοὺς τοιοῦτον ἔχειν θυμόν. καὶ δηλοῖ τοῦτο ὑπεροχὴν τῆς συνέσεως πρὸς τὴν ἀνδρίαν, ὡς καὶ ἐν τῇ β' ῥαψωδίᾳ εἴρηται. Ἰστέον δέ, ὅτι τὸ «σφῶϊ μὲν» ὀφείλον γραφήναι σφῶϊν, ἀντὶ τοῦ ὑμῖν, ἵνα ἦν «σφῶϊν οὐτι κελεύω», ὁμοίως τῷ «σφῶϊν μὲν τ' ἐπέοικεν», ὃ μετ' ὀλίγα κεῖται, ὅμως διὰ μέτρου εὐχρηστίαν ἄλλως καινῶς ἀπεδόθη καθ' ἑτεροίαν σύνταξιν. ἔνθα ὅρα καὶ τὴν διακοπὴν τῆς ἐννοίας. 1.749 ἐπεμβληθείσης γὰρ τῆς αἰτίας, εἶτα ὑπερβατῶς ἀνεπληρώθη τὸ ἐντελὲς κατὰ ἰδέαν περιβολῆς. τὸ δὲ γε ἀπλοῦν ἦν «ὑμῖν μὲν οὐτι κελεύω, οὐ γὰρ ἔοικεν ὀτρύνειν». (ἡ. 290) Τὸ δὲ ἡμύσειε λέξις μὲν ἐστὶ ποιητικῆς φιλομένη, γίνεται δὲ ἀπὸ τοῦ μύειν πλεονασμῷ τοῦ ἠ, ὁμοίως τῷ βαιὸν ἡβαιὸν καὶ τοῖς τοιούτοις. δηλοῖ δὲ τὸ κατακλιθεῖν, σμικρυνθεῖν, καθ' ὁμοιότητα τῶν μυόντων εἰτεδόμεντων εἶτε λοιπῶν σωμάτων. (ἡ. 291) Τὸ δὲ «χερσὶν ὑφ' ἡμετέραις ἀλοῦσα» πρὸς διαστολὴν ἑτεροίας ἐπικλίσεως ἐρρέθη· ἐπεὶ δυνατὸν καὶ ἄλλως ἡμύσαι πόλιν ἀλώσεως δίχα, σεισμῷ τυχόν ἢ παλαιότητι. [καὶ ἄλλως δὲ διαστολὴν δηλοῖ τοῦτο τῆς ὑπὸ χερσίν, ἤγουν ὑπὸ χειρῶν ἐτέρων, ἀλώσεως. τὸ δὲ «ἀλοῦσά τε περθομένη τε» ἢ ταυτόλογεῖ συνήθως ἢ σὺν τῇ ἀλώσει καὶ ἐμπρησμὸν ὑπεμφαίνει· ἐκ τοῦ πρήθω γὰρ καθ' ὑπέρθειν καὶ τροπὴν τὸ πέρθω γίνεται.] (ἡ. 293 ς.) Ὅτι ἐν τῷ «ἔνθ' ὃ γε Νέστορ' ἔτεμε, λιγὺν Πυλίων ἀγορητήνοῦς ἐτάρους στέλλοντα καὶ ὀτρύνοντα μάχεσθαι» στέλλειν μὲν ἐστὶ τὸ ἐπιτέλλεσθαι, ὃ καὶ μετ' ὀλίγα κεῖται. τὸ δὲ ἔτεμε ποιητικὴ λέξις ὑποδύσκολος, λαμβανομένη ἀντὶ τοῦ κατέλαβε. καὶ γίνεται ἀπὸ τοῦ τέμω ἔτεμε καὶ ἀναδιπλασιασμῷ ἐτέτεμε καὶ συγκοπῇ ἀναγκαίᾳ διὰ τὸ δύσμετρον τοῦ διτροχαίου ποδοῦ ἔτεμεν, ἥτοι κατ' ἐπιτομήν καιροῦ καὶ συντόμως ἢ ἐπιτόμως εὔρε. Δηλοῖ οὖν σπουδὴν ἢ λέξις. διὸ καὶ καιριώτερόν ἐστι τοῦ ἐν Ὀδυσσεΐα. φησὶ γὰρ καὶ ἐκεῖ, ὅτι τὸν δεῖνα γῆρας ἔτεμε. θεραπεύονται δὲ εἰς δακτυλικὸν μέτρον τὰ τοιαῦτα πολυβράχεια ἢ διὰ προσθέσεως ἢ δι' ἐλλείψεως συμφώνου. προσθέσεως μὲν, ὡς μογοτόκος μογοστόκος, ἐλλείψεως δέ, ὡς ἐτέτεμεν ἔτεμεν, ἔτι δὲ διὰ τροπῆς φωνήεντος ἢ ἐπενθέσεως. τροπῆς μὲν, ὡς θεοτόκος θεητόκος, ἐπενθέσεως δέ, ὡς ἐπετανός ἐπηετανός καὶ ἐπήβολος. τοιοῦτον δὲ καὶ τὸ σταχυηλόγος καὶ ἄλλα, ὅμοιον τῷ θεητόκος. (ἡ. 295) Ὅτι Ἀλάστωρ ἐνταῦθα 1.750 ὑποστράτηγός τις Νέστορος, ὡς οἰονεὶ ἄλαστος ἤγουν μὴ πάσχων λήθην. παρὰ δὲ τοῖς ὕστερον καὶ Ζεὺς ἀλάστωρ, ὃν ἐλάνθανεν οὐδέν, ἢ ὁ τοῖς ἄλασταπάσχουσιν ἐπαμύνων κατὰ τοὺς παλαιούς. κοινῶς

μέντοι ἀλάστωρ, φασίν, δάμαρτωλός, ἢ κατὰ Χρῦσιππον ὁ φονεύς, διὰ τὸ ἄξιός εἶναι ἀλάσθαι ἢ ἀπελαύνεσθαι. βαρύτερον δὲ ἢ λέξις καὶ ἐπὶ τινῶν δαιμόνων κεῖται· δαίμονες γὰρ ἀλάστορες οἱ κακύνοντες. (ἡ. 297–300) Ὅτι Νέστωρ τοὺς ἑαυτοῦ στέλλων, ὡς ἐρρέθη, καὶ ὀτρύνων μάχεσθαι, «ἵππῃας μὲν πρῶτα σὺν ἵπποισι καὶ ὄχεσφιν, πεζοὺς δ' ἐξόπισθε στήσε πολέας τε καὶ ἐσθλοὺς, ἕρκος ἔμεν πολέμοιο», ἵνα δηλονότι τοὺς ἵππεῖς ὑποχωροῦντας οἱ πεζοὶ δέχωνται οἷά τινες πύλαι τείχους, ἢ καθ' Ὅμηρον εἰπεῖν «πολέμου γέφυραι», καὶ αὖθις οἱ αὐτοὶ πεζοὶ ἐκ διαστάσεως συναγόμενοι καὶ ἐνούμενοι ὡσεὶ πύργος καὶ οἶον ἕρκος πολέμου ὑπομένωσι τοὺς πολεμίους ἐπιόντας. κακοὺς δέ, φησίν, ἐς μέσον ἤλασε, καὶ ἵπποτασδηλαδὴ καὶ πεζοὺς. διὰ τί; ἵνα τις, φησί, καὶ οὐκ ἐθέλων κατ' ἀνάγκην πολεμίζῃ, τοῖς μὲν ὀπισθεν ὠθούμενος, ἐπόμενος δὲ τοῖς ἐπὶ τοῦ μετώπου. μεταξὺ γοῦν δύο καλῶν ἕνα κακὸν ἐνέβαλε καὶ τοὺς δειλοὺς Λακωνικῶς ἄνδρα παρ' ἄνδρα ἔστησεν, ἵνα συνέλκοιντο ὑπὸ τῶν γενναίων οἱ κακοί. καὶ τοῦτο ἐστὶ τὸ ἐπιτριῶν ταχθῆναι τὴν φάλαγγα, ὃ δὴ φησὶν Ἀρριανὸς ἐν τῇ Ἰνδικῇ, ἡγουν ἐπὶ τρεῖς ὡς εἰπεῖν στίχους ἢ ὀρδίνους. ἢ δὲ τοιαύτη ἕκταξις καὶ τοὺς τριστάτας ἔχει. ἕτεροι δὲ τὸ μὲν πρῶτα ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ κέρατος ἤκουσαν, τὸ δὲ ὀπισθεν ἐπιτοῦ ἀριστεροῦ ἐνόησαν, καὶ φασὶν ἐπὶ μετώπου τάσσεσθαι τὴν φάλαγγα καὶ 1.751 οὐ κατὰ βάθος. Ἡρόδωρος δὲ καὶ Ἀπίων φασὶν κατὰ πλινθίον γενέσθαι τὴν τοῦ Νέστορος τάξιν, τουτέστι κατὰ στίχους ἐπιμήκεις, τὸν αὐτὸν ἔχοντας ἀριθμόν, καὶ μεταξὺ τῶν δύο στίχων ὁδὸν τινα εἶναι, ὅπως δι' ἐκείνης καὶ προελθεῖν δύνωνται βουλόμενοι καὶ ὑποστρέψαι πάλιν. ταύτης δὲ τὰς μεταξὺ ὁδοῦ γεφύρας ὁ ποιητὴς καλεῖ. καὶ τοιοῦτου, φασὶν, τοῦ διαστήματος ὄντος οὐκέτι συμβαίνει οὔτε ἐπισκοτεῖσθαι τοὺς πεζοὺς ὑπὸ τῶν ἵππεων, ὡς αἰτιῶνται τινες τὴν τοῦ Νέστορος ἕκταξιν, οὔτε συμπατεῖσθαι ὑπ' ἐκείνων. ἀναχωροῦσι γὰρ διὰ τῶν καλουμένων γεφυρῶν. (ἡ. 300) Ἰστέον δέ, ὅτι, ὡς περ ἢ σελήνη σεληναίη λέγεται κατὰ παραγωγὴν καὶ εὐνὴ εὐναία τραγικῶς, ἢ ἄγκυρα, καὶ ἢ παρ' Ὀμήρῳ καλάμη καλαμαία κοινότερον καὶ ἢ πέρα περαία [καὶ ἢ ἀλκή ἀλκαία ἐπὶ λέοντος, καὶ ἢ προνομία προνομαία ἐπὶ ἐλέφαντος καὶ ἢ ἀκτὴ Ἀκταία, ἐπὶ Ἀττικῆς παρὰ Καλλιμάχῳ,] καὶ ἢ ἀρχὴ ἀρχαίη καὶ ἢ Ἀθῆνη Ἀθηναίη, οὕτω καὶ ἢ ἀνάγκη ἀναγκαίη ἐν τῷ «ὄφρα καὶ οὐκ ἐθέλων τις ἀναγκαίη πολεμίζῃ». ἔνθα ἐφερμηνευτικά εἰσὶν ἀλλήλων τὸ «οὐκ ἐθέλων» καὶ τὸ «ἀναγκαίη». καὶ σημείωσαι ἀνάγκην ταύτην ἐπαινουμένην. στρατηγικὴ γάρ ἐστιν ἐπὶ σωτηρίᾳ τῶν ὁμοεθνῶν. εἰσὶ δὲ τινες καὶ ἐν Ὀδυσσεΐᾳ ἀναγκαῖοι πολεμισταί, ἄλλως ἐκεῖνοι οὕτω λεγόμενοι. (ἡ. 301–5) Ὡς δὲ τιμιώτεροι τῶν ἄλλων οἱ ἵππεῖς, δηλοῖ ἐπαγαγὼν· «ἵππεῦσι πρῶτ' ἐπετέλλετο» κελεύων» σφοῦς ἵππους ἐχέμεν», ἡγουν ἐπέχειν τοὺς ἰδίους ἵππους, «μηδὲ κλονέεσθαι ομίλῳ», ἀτάκτως δηλαδὴ· «μηδὲ τις», φησίν, «ἵπποσύνῃ καὶ ἠνορέῃφι πεποιθὼς οἷος πρόσθ' ἄλλων μεμάτω Τρώεσσι μάχεσθαι, μηδ' ἀναχωρεῖτω», μόνος δηλονότι πρὸ τῶν ἄλλων. διὰ τί; «ἀλαπαδνότεροι γάρ», φησίν, «ἔσεσθε». λυεταὶ γὰρ οὕτως ἢ τάξις καὶ λειποταξίου γραφῇ ἐνέχεται ὁ πρόσθε τῶν ἄλλων ἐθέλων μάχεσθαι, ὡς καὶ ὁ πρὸ τῶν ἄλλων ἀναχωρῶν. τὸν δὲ λειποτακτοῦντα καὶ 1.752 θανάτῳ ἐν τοῖς πρὸ τούτου ἐδικαίου ὁ Νέστωρ τε καὶ ὁ βασιλεύς. Ἄσιος δὲ τις ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα ἐναγλαϊζόμενος τοῖς ἑαυτοῦ ἵπποις καὶ ἀστρατηγῆτος φανητιῶν ἐπάξια τῆς ἀτασθαλίας πεῖσεται. [(ἡ. 302) Ὅρα δὲ τὸ σφοῦς, οὐπερεῦθεϊα, εἰ καὶ μὴ πρόχειρος εἰς χρῆσιν, ὁ σφός. ὅθεν καὶ χρηστὴ δοτικὴ σφοῖσι», τοῖς ἰδίοις, καὶ αἰτιατικὴ «σφοῦς» καὶ θηλυκόν, ὡς εἰκός, «σφή», ἐξ οὗ καὶ τὸ «σφή ἀρετῆ» καὶ «σφήσι κεφαλαῖς», ταῖς ἰδίαις.] (ἡ. 303) Ἴπποσύνῃν δὲ λέγει τὴν ἵππικὴν ἀρετὴν, ἥτοι τὴν ἠνιοχικὴν, ἄλλο οὕσαν παρὰ τὴν ἠνορέῃν ἥτοι τὴν ἀνδριαν. τὸ δὲ «μηδὲ τις μεμάτω μηδ' ἀναχωρεῖτω» ἐναλλαγὴν ἔχει σχήματος. ἄλλως γὰρ ἀπαρέμφοτα καὶ ταῦτα ἐχρῆν εἶναι ἀκολουθωστῶ

«ἵππους ἐχέμεν μηδὲ κλονέεσθαι», ἵνα ἔλεγε χρῆναι ἵππους ἐπέχειν μηδὲ κλονεῖσθαι καθ' ὄμιλον μηδέ τινα μόνον προπηδᾶν μηδὲ ἀναχωρεῖν. (η. 305) Ἀλαπαδνότεροι δὲ ἀντὶ τοῦ εὐκαταφρόνητοι, εὐπόρθητοι, ἐκ τοῦ ἀλαπάζω, τὸ πορθῶ, κατὰ συγγένειαν τοῦ ᾤζος πρὸς τὸ ᾤδ, ὡς καὶ ἐκ τοῦ παίζω παιδνός ἐν Ὀδυσσεΐα καὶ ἐκ τοῦ ὀλοφύζω ὀλοφυδνός. (η. 306 ς.) Ὅτι καθάπαξ ὁ γέρον Νέστωρ ἀργὰς ἔχων τὰς χεῖρας, ἀνύει ὅμως ἄλλως ἀγαθὰ ταῖς βουλαῖς πολλαχοῦ τῆς ποιήσεως. διὸ καὶ ἐνταῦθα ὁ ποιητὴς ἐν αὐτῷ καὶ μόνῳ τὴν εὐκοσμίαν τῆς κατὰ πόλεμον ἐκτάξεως θεωρεῖ τοὺς ἄλλους πάντας παραδραμῶν. ποιεῖ οὖν αὐτὸν παραινοῦντα τοῖς ὑπ' αὐτὸν ἵππεῦσι καὶ τοιαῦτα· «ὄς δ' ἀνάνηρ ἀπὸ ὧν», ἡγουν ἰδίων, «ὀχέων ἕτερα ἄρματα ἴκηται, ἔγχει ὀρεξάσθω, ἐπειὴ πολὺ φέρτερον οὕτω». τουτέστιν· εἴ τις ἄρματος πολεμίου κρατήσῃ, μὴ ἀρκεσθῆτω, ἵνα τυχὸν καὶ εἰς τὰς νῆας κατάγῃ τὸ κρατηθέν, ἀλλὰ ἔγχειπάλιν πολεμεῖτω, ἵνα καὶ τι πλεόν κατορθώσῃ. ἢ καὶ ἄλλως· εἴ τις εἰς ἄρμα τοῦ πλησίον Ἑλληνος ἀναβῆ, ὡς ἢ ἐκπεσὼν τοῦ οἰκείου ἢ ἄλλως κατὰ τινα χρεῖαν, ἔγχει ὀρεξάσθω, τουτέστιν ἔγχος ἐκτεινάτω. ὀρέγω γὰρ τὸ ἐκτείνω, ἐξοῦ καὶ ὀρεκτὰς ἔφη ἐν τῇ Βοιωτίᾳ μελίας, τὰς ἀπὸ χειρῶν πληττούσας. παραταξάσθω οὖν, φησί, καὶ ἀμυνέτω καὶ μὴ ἡνιοχεῖτω, ἵνα μὴ τῇ ἀγνοίᾳ τῆς τῶν ἀλλοτρίων ἵππων συνηθείας βλάβη μᾶλλον τὸν βοηθούμενον. οὕτω καὶ ὁ Τρωϊκὸς Πάνδαρος ποιήσῃ, ὅτε εἰς τὸ τοῦ Αἰνείου ἀναβῆ ἄρμα. ἔνθα καὶ 1.753 αἰτίαν ἐκεῖνος ταύτην πρὸς τὸν Αἰνεΐαν ἐρεῖ· «μή ποτε οἱ σοὶ ἵπποι δείσαντες οὐκ ἐθέλωσιν ἐκφέρειν πολέμοιο σὸν φθόγγον ποθέοντες». ἄλλοι δὲ καὶ οὕτων οὐσι τὸ τοῦ Νέστορος παράγγελμα· εἴ τις τὸ οἰκεῖον ἀφείς εἰς ἑτέρου ὁμοεθνοῦς ἄρμα ἔλθοι, δόρυ ἐκεῖνος ὁ ἕτερος ἄνωθεν ὀρεξάσθω καὶ ἐκτείνας αὐτὸ ἀνακομισάτω ἐπὶ σωτηρίᾳ εἰς τὸ ἴδιον ἄρμα τὸν εἰς αὐτὸν ἐλθόντα. κατὰ δὲ ἑτέρου ἐκεῖνος ὁ ἕτερος ὁμοεθνῆς, ὁ τὸ ἄρμα ἔχων, ἔγχος ἐκτείνας παταξάτω τὸν τοιοῦτον, ἵνα δηλαδὴ μηδεὶς τὸ ἴδιον ἀφῆ ἄρμα φόβῳ τοῦ ὑπὸ τοῦ συμφυλέτου τρωθῆναι καὶ πεσεῖν. Καὶ σημείωσαι, ὅτι τὸ Ὀμηρικὸν τοῦτο χωρίον ἀμφιβόλως ἔχει τέσσαρας ἐννοίας προβεβλημένον, καὶ ταύτας ἀπάσας ἔσω λόγου κειμένας, ὡς δέδεικται. πολλαχοῦ δὲ Ὀμηρος καὶ οὕτω ποικίλλεται, ὡς εἶναι εἰπεῖν αὐτὸν ἐν τοῖς τοιοῦτοις «τετράγωνον ἄνευ ψόγου». μεταπίπτει μὲν γὰρ ταῖς ἀμφιβόλοις ἐννοίαις οὕτως ἢ οὕτως. ἐν ἀπάσαις δὲ σταθερὸς ἐστὶ καὶ ἄψογος. Ἰστέον δέ, ὅτι τὸ «ἔγχει ὀρεξάσθω», ἀντὶ τοῦ ἐκταθῆτω, πρὸς ὁμοιότητα εἴρηται τοῦ «χειρὶ ὀρεξάσθω». διὸ καὶ ὡσπερ τὸ «χειρὶ ὀρεξάσθω», ἀντὶ τοῦ «ἐκτεινάτω τὴν χεῖρα», οὕτω καὶ ἔγχει ὀρεξάσθω ἀντὶ τοῦ ἔγχος τεινάτω, καθὰ εἴρηται. ὡσπερ γὰρ ὁ πόδα τείνων ἢ χεῖρα ποδὶ ὀρέγεται καὶ χειρὶ, οὕτω καὶ ὁ δόρυ ἐκτείνων δόρατι ὀρέγεται, τὴν τάσιν τῷ ἔγχει ποιούμενος διὰ μέσης χειρός. (η. 308 ς.) Ὅτι ἀγαθὰ ὁ ποιητὴς διὰ τοῦ γέροντος βουλευσάμενος καὶ ἄριστα τάξας καὶ πῶς ἀποδεξάμενος ἑαυτὸν ἐπάγει· «ᾧδε καὶ οἱ πρότεροι πόλιας καὶ τεῖχε' ἐπόρθουν τόνδε νόον καὶ θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι ἔχοντες». τοῦτο δὲ καὶ πᾶς ἂν εἴπῃ ὁ παραγγέλλων εἰς παλαιὰ στρατηγήματα. Σημείωσαι δέ, ὅτι τὸ ῥηθὲν καθολικὸν καὶ ἀόριστον παράδειγμα τὸ «ᾧδε καὶ οἱ πρότεροι» καὶ ἐξῆς ἐντρεπτικώτερον ἐστὶ τοῦ ὠρισμένου καὶ μερικοῦ. οὐ γὰρ ὁ δεῖνα ἢ ὀδεῖνα οὕτω πόλεις ἐπόρθει, ἀλλ' οἱ παλαιοὶ πάντες. (η. 310) Ὅτι ἐν τῷ «ὡς ὀγέρων ὠτρυνε πάλαι πολέμων εὖ εἰδώς» πολλὴν πείραν καὶ τὴν ἐντεῦθεν ἐπιστήμην ἐπιμαρτύρεται τῷ Νέστορι. τὸ δὲ «πολέμων εὖ εἰδώς» ταῦτόν ἐστι τῷ πρὸ μικροῦ ῥηθέντι «τόξων εὖ εἰδώς». (η. 311) Ὅτι ποικιλώτατος ὧν τὴν φράσιν ὁ ποιητὴς πολλαχοῦ καὶ αὐταῖς λέξεσι ταῦτο λογεῖ, ὡς καὶ ἐνταῦθα. εἰπὼν γὰρ ἐπὶ τῶν Αἰάντων «καὶ τοὺς μὲν γῆθησεν ἰδὼν κρείων Ἀγαμέμνων», ὡσαύτως καὶ ἐπὶ Νέστορος λέγει. ἐπὶ δέ γε τῶν Κρητῶν λέξεων τε μεταθέσει ἐχρήσατο καὶ ὑπαλλαγῇ τῶν βασιλικῶν

ἐπιθέτων εἰπών· «τοὺς δὲ ἰδὼν 1.754 γήθησεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων». οὕτω δὲ καὶ τὸ «Ἄτρείδης δὲ παρῶχετο γηθόσυνος κῆρ» δις εἶπεν, ἐπὶ τε τῶν Κρητῶν καὶ ἐπὶ τοῦ Νέστορος. Ὅτι δὲ καὶ ἡ ταῦτολογία ἐξηλοῦτο τοῖς παλαιοῖς, οὐκ ἔστιν ἀμφιβαλεῖν, καὶ οὐ μόνον ἐπιδοῖς καὶ ἐν κρούμασι μουσικοῖς καὶ χορευμασι καὶ λόγοις ἀγγέλων καὶ ἐνμιμήσεσι θυμουμένων προσώπων καὶ ἐπιθυμούντων καὶ ἄλλως δὲ ἀγωνιώντων, ἀλλὰ καὶ καθ' ἑτέρους τρόπους, ὧν εἷς καὶ ὁ κατ' Εὐριπίδην, ὃς ἐπετηδεύσατο ἐν διαφοροῖς τῶν αὐτοῦ δραμάτων ἀποτελεωτῶν ἐκεῖνα εἰς τε τὸ γνωμολογεῖν πολλὰς μορφὰς εἶναι τῶν δαιμονίων καὶ ἐξῆς, καὶ εἰς τὸ ἐπεύχεσθαι στεφανηφόρος γίνεσθαι διὰ τοῦ νικᾶν, ἀπαραποιώτως τὰς ῥηθείας δύο ἐννοίας ταῦτολογῶν, ἔνθα δέον εἶναι μεθώδευσεν. (η. 313–6) Ὅτι εὐχεται Ἀγαμέμνων συμβῆναι τῇ τοῦ Νέστορος προθυμίᾳ καὶ τὸ σῶμα λέγων· «ὦ γέρον, εἴθ' ὡς θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν, ὡς τοι γούναθ' ἔποιτο, βίη δέ τοι ἔμπεδος εἶη· ἀλλὰ σεγῆρας τείρει ὁμοῖον, ὡς ὄφελέν τις ἀνδρῶν ἄλλος ἔχειν, σὺ δὲ κουροτέροισι μετεῖναι», ἤγουν ἐν νέοις εἶναι. πρέπει δὲ ἡ εὐχή παντὶ ἀγαθῷ γέροντι. (η. 31725) Ὁ δὲ Νέστωρ εἰπών, ὅτι μάλα μέντοι ἐγὼν ἐθέλοιμι καὶ αὐτὸς οὕτως εἶναι, ἐπάγει γνωμικῶς τὸ «ἀλλ' οὐ πῶς ἅμα πάντα θεὸς ἔδωκεν ἀνθρώποισιν· εἰ τότε κοῦρος ἔα, νῦν αὐτὲ με γῆρας ἰκάνει. ἀλλὰ καὶ ὡς ἵπευσι μετέσσομαι», ἤτοι συνέσσομαι, «ἠδὲ κελεύσω» καὶ ἐξῆς. πεζὸς γὰρ οὐκ ἔχει μάχεσθαι διὰ γῆρας. (η. 314) Ἰστέον δέ, ὅτι τὸ «βίη δέ τοι ἔμπεδος εἶη» ἀκριβῶς πρόσκειται διὰ τὸ πολλοῖς γούνατα μὲν ἔπεσθαι, ὁποῖος καὶ ὁ Τρωϊκὸς ποδώκης Δόλων, βίαν δέ, ὃ ἐστὶν ἀνδρίαν, μὴ προσεῖναι. ἀφ' ἧς βίας οἱ μεθ' Ὀμηρον ῥήτορες νόημα βίαιον καλοῦσι τὸ γενναῖον καὶ ἀνδρικόν. (η. 315) Γῆρας δὲ «ὁμοῖον» ὡς ἐπιψόγῳ κεῖται, καθὰ καὶ ἀλλαχοῦ δηλοῦται. σημειοῦνται γὰρ οἱ παλαιοὶ τὸ ὁμοῖον τὸν ποιητὴν ἐπὶ φαύλου λαμβάνειν. Ἀπίων γοῦν καὶ Ἡρόδωρος φασιν, ὅτι οἱ Γλωσσογράφοι ὁμοῖον κατὰ διαίρεσίν φασιν τὸ κακόν, οἷον «γῆρας τείρει ὁμοῖον» καὶ «νεῖκος ὁμοῖον ἔμβαλε μέσον» καὶ «θάνατον μὲν ὁμοῖον» καὶ «τέλος ὁμοῖον πολέμου», ἵνα εἶη ὁμοῖον περὶ ὃ πάντες ὁμοίως διάκεινται ὡς χαλεπόν. τὸ μέντοι εἰπεῖν γῆρας ὁμοῖον τὸ ὁμοίως πᾶσιν 1.755 ἐπικείμενον τοῖς ἐπιτεινομένοις εἰς τὸ ζῆν εὐνόητον μὲν, οὐκ ἀρέσκει δὲ τοῖς παλαιοῖς. (η. 321) Τὸ δὲ ἔα σημαίνει μὲν κἀνταῦθα τὸ ἦν, δηλοῦται δὲ περὶ αὐτοῦ ἀκριβῶς ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσειαν. (η. 319) Ὅτι Νέστωρ Ἐρευθαλίωνα τὸν Ἴππομέδοντος ἢ Ἀφείδαντος ἀνεῖλεν, ὡς αὐτὸς λέγει, μονομαχήσας ἐκ προκλήσεως ἐν μάχῃ τῇ περὶ γῆς ὄρων προμαχῶν τῶν Πυλίων. φασὶ δὲ καί, ὡς ὑπὸ χαρᾶς ὁ Νέστωρ τότε τὸ περιορισθὲν χωρίον ἅπαν ἐξήλθε καὶ ὅτι ἔτισκαρίζοντος τοῦ Ἐρευθαλίωνος ἐφορμήσαντες οἱ Ἀρκάδες τοῖς Πυλίοις αἴφνης συνέβαλον καὶ ἐνίκησαν καὶ θάψαντες τοὺς νεκροὺς ἐπέγραψαν· «ἐνθάδ' Ἐρευθαλίωνα φίλους τ' ἐπὶ τύμβον ἔθηκαν Ἀρκάδες, βασιλῆος γένος ἔξοχον Ἴππομέδοντος, οἱ ποτε Νέστορα καὶ λαοὺς πολέμῳ δαμάσαντο». (η. 318 ς.) Σημείωσαι δέ, ὅπως ὁ ἐν ἄλλοις πολύλογος Νέστωρ καιρίως νῦν ἐστένωσε τὸ διήγημα εἰπών· «μάλα μὲν ἐθέλοιμι οὕτως εἶναι, ὡς ὅτε δῖον Ἐρευθαλίωνα κατέκταν», ἤτοι ἐφόνευσεν. οὐ γὰρ ἦν πολυλογεῖν ἐν τοιοῦτῳ καιρῷ, μᾶλλον δὲ περιαιτολογεῖν. εἰ δὲ ὁ βασιλεὺς μετ' ὀλίγα τὴν τοῦ Τυδέως ἱστορίαν πλατυλογεῖ, ἀλλ' ἐκεῖνος εἰς χρήσιμον τῷ καιρῷ τοῦτο ποιεῖ ἐπὶ ἐλέγχῳ τοῦ Διομήδους. Σημείωσαι δέ, ὅτι πολλαχοῦ εἶωθεν ὁ ποιητὴς ἀνδραγαθοῦντα πάλαι ποτὲ τὸν Νέστορα ἱστορεῖν, ἵνα ὁ γέροντος εἶη ἀριστεὺς κατὰ τὸ παρωχημένον, ἐπειδὴ κατὰ τὸ ἐνεστὼς ἀνδραγαθεῖν οὐ δύναται. σύγκεινται οὖν τοῖς Τρωϊκοῖς νεκροῖς παρὰ τῇ ποιήσει ταύτῃ καὶ οἱ ποτε τοῦ Νέστορος. καὶ οὕτω καὶ αὐτὸς οὐκ ἀργὸς φαίνεται, ἀλλὰ τοῖς ἀριστεῦσι συγκαταλέγεται, τῷ Τρωϊκῷ τούτῳ πολυανδρίῳ ἐπιρρίπτοντος οἷον τοῦ ποιητοῦ καὶ τοῦ γέροντος Νέστορος νεκροῦς. ἐνταῦθα οὖν πρῶτον ὁ ποιητὴς

παραρρίψας παλαιὸν νεκρὸν τοῦ Νέστορος, εἶτα τὸν υἱὸν Ἀντίλοχον παραγαγὼν ἀριστεύοντα, χωρήσει ἐπὶ τὰ ἐξῆς. (η. 319) Ὅρα δὲ καί, ὡς ἐνταῦθα μὲν ἐπ' ὀλίγον ἐμνήσθη τοῦ Ἑρευθαλίωτος, ἐν μέντοι τοῖς ἐξῆς που πλατύτερον μεμνήσεται μερίσας καὶ τὴν τοιαύτην ἱστορίαν διαφόροις τόποις, ὡς ἔθος ἔχει ποιεῖν ἐν πολλοῖς. [Ἰστέον δέ, ὅτι οὐπόρρω τῆς κατὰ τὸν Φοῖνικα ἐννοίας ὁ Ἑρευθαλίωτος κεῖται. ὁ Φοῖνίξ τε γὰρ τὸ κύριον, ὡσπερ καὶ ὁ καρπός, παρὰ τὸ φοινίκιον καὶ οὕτως ἐνέρευθεος τῆς χροιάς καλεῖται καὶ ὁ Ἑρευθαλίωτος δὲ ὁμοίως.] Τὸ δὲ κατέκταν ἔστι μὲν καινόςχημον, δοκεῖ δὲ καὶ αὐτὸ Αἰολικὸν εἶναι, ὡς ἀπὸ τοῦ κατακτάς κατακτάντος, ἢ μάλλον ἀποκοπὴν παθεῖν ἐκ τοῦ ἔκτανον πρώτου προσώπου. (η. 322-5) Ὅτι γέρον ἀπόμαχος εἶποι ἄν ἐν καιρῷ τὸ «κελεύσω βουλῇ καὶ μύθοισι, τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ γέροντων· αἰχμὰς δ' αἰχμᾶσσοισι νεώτεροι, οἵπερ ἐμοῦ ὀπλότεροι, πεποιθάσι 1.756 τε βίηφι». (η. 324) Ἀττικὸν δὲ τὸ αἰχμὰς αἰχμᾶσσοισιν, ὡς τὸ δαίνυ δαῖτα καὶ ἰδρῶθ', ὄν ἴδρωσα, καὶ ἀπλῶς ἢ μυριαχοῦ συμπαρακειμένη θέσις τῶν ῥημάτων καὶ τῶν ἐκεῖθεν γεννωμένων ὀνομάτων. ἴσως δὲ καὶ παρήχησις τοῦτο ἐστὶ, καθὰ καὶ τὸ «τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ γέροντων». αὐτὸ δὲ καὶ εἰς ἐτυμολογίας πίπτεισχῆμα. παρὰ τὸ γέρας γὰρ οἱ γέροντες. (η. 325) Ὅπλοτεροι δὲ οὐ μόνον οἰνεώτεροι, ἀλλὰ μάλιστα οἱ μάχιμοι καὶ ὄπλα αἴρειν δυνάμενοι, ἔτι δὲ καὶ οἰάπλῶς ἐργατικοὶ καὶ ἐνεργεῖς. ὄπλα γὰρ πάσης τέχνης τὰ ἐργαλεῖα καὶ ὀπλίζεσθαι τὸ εἰς ἔργον ἐτοιμάζεσθαι. διὸ καὶ παρακατιῶν φησι· «δαῖτα ἐφοπλίζοιμεν». (η. 322 ς.) Τὸ δὲ «κελεύσω βουλῇ καὶ μύθοις» ἐμφαίνει, ὅτι ἐστὶ καὶ ἔργοις κελεύειν, καθὰ καὶ διδάσκειν οὐ μόνον λόγοις ἀλλὰ καὶ ἔργοις ἐστιν. (η. 327) Ὅτι τὸ «εὖρ' υἱὸν Πετεῶος» ἀσυνδέτως καὶ γοργῶς προάγει ὀποιοῦντος συντέμνων τῆ τοῦ βασιλέως σπουδῇ καὶ τὴν φράσιν. γοργότερον γὰρ τοῦ συνδεδεμένου τὸ ἀσύνδετον. τοιοῦτον καὶ πρὸ ὀλίγου τὸ «εὖρε Λυκάονος υἱόν». προῖων δὲ μετὰ συνδέσμου ἐρεῖ «εὖρε δὲ Τυδέος υἱόν». Ὁ δὲ Πετεῶος Ἀττικὴν ἔχει κατὰ τινὰς κλίσεις ἰσοσύλλαβον· ἔστι γὰρ τοῦ Πετεῶ καὶ πλεονασμῷ τοῦ ὄ μικροῦ Πετεῶος, κατὰ ὁμοιότητα τῶν διαλελυμένων γενικῶν, ὧν, ὡς προεγράφη, ἀνόμοιοι ταῖς παραληγουσῶν αἰ λήγουσαι. κεῖται δὲ ἡ λέξις καὶ ἐν τῇ Βοιωτίᾳ. [Κατὰ δὲ τινὰς ὁ Πετεῶος, τοῦ Πετεῶος ἐστὶ, καὶ ποιητικῶς Πετεῶος, καὶ τροπῇ συνήθει τῆς ὄ οἰ διφθόγγου εἰς ὄ ω μέγα Πετεῶος, οὔπερ ἡ κλησις παρὰ τὸ πέτεσθαι, ὡς πτηνοῦ διὰ τὸ ὠκύπουν. ἦν δὲ ἄν, καθὰ καὶ ἐν Ὀδυσσεΐᾳ δηλοῦται, ὡς Πετεῶος Πετεῶ, καὶ προσλήψει τοῦ ὄ οἰ Πετεῶος κατὰ τὸ ἀνωτέρω παραδεδομένον, οὕτω καὶ Ἄθως Ἄθω Ἄθω ἐν τῷ «ἐξ Ἄθω 1.757 δ' ἐπὶ πόντον ἐδύσατο κυμαίνοντα», κωλύοντος δὲ τοῦ μέτρου παρέληξε τὸ μικρὸν ὄ οἰ, ὡς καὶ ἐν τῷ φῶς φῶς καὶ Κῶς Κῶς.] (η. 328) Ὅτι τοὺς Ἀθηναίους μῆστωρας αὐτῆς λέγει, ὅ ἐστι βουλευτικούς ἐν μάχῃ. καὶ δὴ τακτικώτατος ἱστορεῖται εἶναι ὁ Ἀττικὸς οὗτος βασιλεὺς Μενεσθεύς, ὡς καὶ ἡ Βοιωτία δηλοῖ. τοὺς δὲ Καδμείους προῖων κέντορας ἵππων ἐρεῖ ὡς εὖ πωλοδαμνοῦντας. ἄλλως γὰρ οὐκ ἔπαινος ἵππου τὸ κεντεῖσθαι, ἀλλὰ ὀκνηρίας ἔνδειξις, καθὰ δηλοῖ καὶ Πίνδαρος ἀκέντητόν τινα ἵππον ἐπαινῶν ὡς εὐπρόθυμον. (η. 330) Τὰς δὲ τῶν Κεφαλλήνων στίχας οὐκ ἀλαπαδνάς μετ' ὀλίγα φησίν, ἀλλὰ δηλαδὴ ἐξ ἐναντίου ἀνδρειοτάτας, ὡσπερ ἀλλαχοῦ τὸν Αἴαντα λέγει οὐκ ἀφαυρότατον Ἀχαιῶν ἀντὶ τοῦ ἀνδρειοτάτον. καὶ οὐκ ἐγήθησεν Ἀχιλλεύς, ἀλλὰ δηλονότι τὸ ἐναντίον πολλὰ ἐλυπήθη. τοιοῦτον καὶ Σοφοκλέους περὶ Οἰδίποδος τὸ «πρέσβυς, οὐ πάνυ μοίρας εὐδαιμονίᾳ πρώτης», ἡγουν γέρον οὐ τῆς πρώτης μοίρας τῶν εὐδαιμονιζομένων, ἀλλὰ δηλαδὴ τῆς ἐσχάτης. ὅμοιον καὶ παρ' Ἡροδότῳ τὸ «ὀμιλήσαντα Ἑλλήνων οὐ τῷ ἀσοφωτάτῳ σοφιστῇ Πυθαγόρᾳ», ἀλλὰ δηλαδὴ ἀνάπαλιν τῷ πάνυ σοφῷ. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα τοιαῦτα. ὅτι δὲ ταῖς τοιαύταις ἄρσεσι χρὴ συνυπακούεσθαι καὶ θέσιν, ἐδήλωσε πρὸ

βραχέων Όμηρος ἐν τῷ «οὐ βρίζοντα οὐδὲ καταπτώσσοντα οὐδ' οὐκ ἐθέλοντα μάχεσθαι, ἀλλὰ μάλα σπεύδοντα». Τὸ δὲ μήστωρες οὐ διὰ μέτρον ἐκτείνει τὴν παραλήγουσαν, ἀλλὰ κατὰ διάλεκτον Ἀττικὴν. ὅτι δὲ Κεφαλλήνων ἄρχει ὁ Ὀδυσσεύς, καὶ ἐν τῇ Βοιωτίᾳ δηλοῦται, ὅπου, ὡς καὶ ἐν Ὀδυσσεΐᾳ, εἴρηται καὶ πόθεν ἔλκουσιν οἱ Κεφαλλῆνες τὸ ὄνομα. (η. 329) Ὅτι πλησίον τῶν Ἀθηναίων ὁ Ὀδυσσεύς τάττεται χαίρων αὐτοῖς, ὡς εἰκός, διὰ τε τὴν τοῦ ἔθνους λογιότητά καὶ διὰ τόν, ὡς ἐρρέθη, τακτικώτατον ἐν αὐτοῖς βασιλέα Πετεῶν. [(η. 331) Κεῖται δ' ἐν τούτοις καὶ τὸ «ἠκούετο λαός» ἀντὶ τοῦ ἤκουεν, Ἀττικὸν ὄν καὶ Ἴωνικὸν καὶ αὐτό, καθὰ παρὰ Σοφοκλεῖ σὺν μυρίοις ἄλλοις καὶ τὸ «ἐσώζετο τὴν εὐλάβειαν, ὥσπερ οὐχὶ σῶζεται», ἀντὶ τοῦ ἔσωζε καὶ ἀντὶ τοῦ σῶζει.] (η. 333–5) Ὅτι σχῆμα κεῖται ἀμφιβολίας καὶ ἐνταῦθα δύο ἐννοίας προῖσχύμενον. φησὶ γάρ, ὡς οἱ περὶ Μενεσθέα καὶ Ὀδυσσεά «ἴσταντο μένοντες», ἦτοι ἀναμέ1.758 νοντες, «ὀπότε πύργος Ἀχαιῶν ἄλλος ἐπελθὼν Τρώων ὀρμήσειε καὶ ἄρξειαν πολέμοιο», τουτέστιν ἀνέμενον, πότε ἂν πύργος, ἦτοι τάξις Τρώων κατὰ τῶν Ἀχαιῶν ἐκταχθεῖσα, προεπιχειρήσει καὶ κατάρξει τῆς μάχης ἐπὶ παραβάσει τῶν συνθηκῶν συμπαρασπονδήσασα τῷ Πανδάρῳ. ἢ καὶ ἄλλως, ἀνέμενον συντεταγμένοι, ὡς εἴρηται, οἱ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ Κεφαλλῆνες, ὀπότε πύργος Ἀχαιῶν ἄλλος, Ἑλληνικὸς δηλαδή, κατὰ Τρώων ὀρμήσει, ὃ καὶ κάλλιον, ὡς δηλὸν καὶ ἐκ τοῦ ἐφεξῆς εἰπεῖν, ὅτι ὁ βασιλεὺς ἔβη μετ' ἄλλους, ἵνα ὥσπερ τὸ μετ' ἄλλους, οὕτω καὶ τὸ πύργος ἄλλος νοοῖτο ἐπὶ Ἀχαιῶν. εἰ καὶ τινες αἰτιῶνται καὶ τοῦτο λέγοντες δεῖν συντεταγμένως αὐτοὺς πολεμεῖν. (η. 338–48) Διόπερ ὁ Ἀγαμέμνων κακοῖς δόλοισι κεκασμένον καὶ τὰ ἐξῆς τὸν Ὀδυσσεά ἐρεῖ αἰτιασάμενος καὶ τὸν Μενεσθέα ἐν τῷ εἰπεῖν οὕτως· «ὦ υἱὲ Πετεῶο διοτρεφέος βασιλῆος καὶ σὺκακοῖσι δόλοισι κεκασμένε κερδαλέοφρον, τίπτε καταπτώσσοντες ἀφέστατε, μίμνετε δ' ἄλλους; σφῶϊν μὲν τ' ἐπέοικε μετὰ πρώτοισιν ἐόντας ἐστάμεν ἠδὲ μάχης καυστεριῆς ἀντιβολῆσαι. πρώτοι γὰρ καὶ δαιτὸς ἀκουάζεσθον ἐμεῖο, ὀπότε δαῖτα γέρουσιν ἐφοπλίζοιμεν Ἀχαιοί· ἐνθα φίλ' ὀπατάλεα κρέα ἔδμεναι ἠδὲ κύπελλα οἴνου πινόμεναι μελιηδέος, ὄφρ' ἐθέλητον. νῦν δὲ φίλως χ' ὀρώωτε», ἤγουν ἠδέως ἂν βλέποιτε, «καὶ εἰ δέκα πύργοι Ἀχαιῶν ὑμῶν προπάροιθε μάχοιντο». συνάγει δὲ ὁ λόγος, ὅτι αἰσχρὸν ἐν συμποσίῳ μὲν τοῖς πρώτοις καταλέγεσθαι ὑμᾶς, ἐν δὲ μάχῃ τοῖς δεκάτοις. καὶ οὕτω μὲν ὁ βασιλεὺς. (η. 349–51) Ὀδυσσεύς δὲ οὐκ ἐνεγκὼν τὴν ἐπίπληξιν φησιν· «Ἄτρεΐδη, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων;» ὃ δὴ μυριαχοῦ τῆς Ὀμηρικῆς κεῖται ποιήσεως· «πῶς δὴ φῆς πολέμοιο μεθιέμεν, ὀππὸτ' Ἀχαιοὶ Τρωσὶν ἐφ' ἵπποδάμοισιν ἐγείρομεν ὄξυν Ἄρηα;» δικαιολογούμενος ἀπὸ καιροῦ πρὸς τὸ ἀργεῖν καὶ δοκεῖν πτώσσειν καὶ ὁμολογῶν μὲν ἴστασθαι, αἴτιον δὲ τούτου λέγων τὸ μὴ εἶναι νῦν πόλεμον ὄξυν. Πρὸς ὃ μηδὲν ἔχων ὁ βασιλεὺς ἀντειπεῖν ἱλαρυνθήσεται μικρὸν ὄσον. (η. 353–5) Τέως δὲ προστίθῃσιν Ὀδυσσεύς καὶ ταῦτα· «ὄψεαι, ἦν ἐθέλησθα καὶ αἶ κέν τοι τὰ μεμήλη, Τηλεμάχοιο φίλον πατέρα προμάχοισι μιγέντα Τρώων· σὺ δὲ ταῦτ' ἀνεμώλια βάζεις». Ἐνθα σημείωσαι, ὡς Ὀδυσσεύς μὲν ἄρτι ὀργῆς γέγονεν ἀκρατῆς ἐν δέοντι, Διομήδης μὲντοι φέρει ἐν τοῖς ἐξῆς τὴν ἐπίπληξιν ἀκούσας τὸ «τί πτώσεις» καὶ τὰ ἐφεξῆς. αἴτιον δέ, ὅτι αὐτὸς μὲν νέος, Ὀδυσσεύς δὲ πρεσβύτερος καὶ φρονιμώτερος. οἱ δὲ τοιοῦτοι τιμᾶσθαι σφᾶς αὐτοὺς δεῖν οἴονται. καὶ ἄλλως δέ, ὁ Ὀδυσσεύς ὡς πανοῦργος ἐπιπλήσεται καὶ δριμύτερον ἢ περὶ Διομήδης. αὐτῷ γὰρ ὁ τοῦ πατρὸς Τυδέως ἔπαινος μειώσῃ τὴν ὕβριν. ἔτι δὲ λάλος ἐπικληθεὶς ὁ Διομήδης σιωπήσει, ἵνα μὴ βεβαιώσῃ τοῖς ἔργοις τὴν ὕβριν. ἤκουσε γὰρ τοῦ πατρὸς χερείων εἶναι τῇ μάχῃ, ἀμείνων δὲ τῇ ἀγορᾷ. καὶ τοιαῦτα μὲν τὰ τοῦ Ὀδυσσεῶς. (η. 356–63) Ὁ δὲ 1.759 βασιλεὺς γνοὺς εὐλόγως αὐτὸν ὀργιζόμενον, ἐπιμειδῆσας καὶ

ἀγαλλιμάματικεράσας τὸ σκυθρωπὸν συγγνώμην τε αἰτεῖ καὶ μειλίχια προσφωνεῖ. φησὶ γάρπερὶ αὐτοῦ ὁ ποιητὴς οὕτω· «τὸν δ' ἐπιμειδήσας προσέφη, ὡς γινῶ χωρόμενοιο· πάλιν δ' ὄ γε λάζετο μῦθον», τουτέστιν ἀνέλαβε τὸν λόγον ἀνάπαλιν εἰπών·» Διογενὲς Λαερτιάδῃ, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ, οὔτε σε νεικεῖω περιώσιον οὔτε κελεύω· οἶδα γάρ, ὡς τοι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν ἤπια δήνεα οἶδε· τὰ γὰρ φρονέεις, ἅ τ' ἐγὼ περ. ἀλλ' ἴθι, ταῦτα δ' ὄπισθεν ἀρεσσόμεθα, εἴ τι κακὸν νυνεῖρηται, τὰ δὲ πάντα θεοὶ μεταμῶνια θεῖεν». τοῦτο δὲ μεταποιήσοι τις ἀνπαρωδήσας, ὅτε τινὶ μετὰ νεῖκος φιλιούται. θαυμασία δ' ἐν τοῖς ῥηθεῖσιν ἡ Ὀμηρικὴ μέθοδος. πρὸ γὰρ τῶν πολεμικῶν ἔργων ψυχαγωγεῖ τὸν ἀκροατὴν ἐν τούτοις λόγοις ἡδέων τε καὶ πικρῶν κράματι. πικροὶ μὲν γὰρ οἱ ψόγοι, εὐπρόσιτοι δὲ οἱ ἔπαινοι. πρέπουσι δὲ ἄμφω προσώποις ἐνδόξοις. διὸ καὶ ταχύπαύονται. ἄλλως γὰρ, εἴπερ ἦν ἂν ὁμοιότης ἐν τούτοις, ἐποίησεν ἂν δεινὰ ἢ ἐναυτοῖς σκωπτικὴ τραχύτης. Ἰστέον δὲ καί, ὅτι σκώπτει τὸν Ὀδυσσεῦ ὁ βασιλεὺς, ἐπειδὴ θαρρεῖ τὰ γε εἰς αὐτόν. διὸ καὶ ὡς οἰκείῳ ἀπαρητήτως προσφέρεται, καθὰ καὶ πρὸ τούτου τὸ βασιλικὸν συμπόσιον ἔδειξεν. οὐ πάνυ δὲ πικρὸν τὸ σκῶμμα. τί γὰρ μέγα δεινόν, εἰ κακοῖς δόλοισι κεκοσμηθῆσθαι λέγει αὐτόν; ὅς οὐκ ἐπαισχύνεται πού τὸ παντοίοις δόλοισι κοσμεῖσθαι, ἀλλὰ καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις μέλεσθαι λέγει διὰ τοὺς δόλους. ὅθεν καὶ παρασημαίνεται ὁ βασιλεὺς, ὡς οὐ φιλονεικεῖ αὐτόν περιώσιον ἦτοι μέγα. δι' οὗ διδάσκει ὁ ποιητὴς, ὅπως δεῖ τοῖς φίλοις προσφέρεσθαι, ὡς δέον ὄν μὴ νεικεῖν περιώσιον, ἵνα ὑστερονδυνώμεθα καὶ ἀρέσεσθαι ἦτοι συναρμοσθῆναι φιλικῶς καὶ εἰς ἀρθμόν, ὅ ἐστιν ἀρμονίαν φιλίας, ἐλθεῖν. τὸ γὰρ νεῖκος στάσις τε καὶ διάστασις. καὶ τοιαῦτα ταῦτα. (η. 338 ς.) Ἐν δὲ τῷ «ὦ νιὲ Πετewῶ» ἐκτείνεται ἡ λήγουσα τῆς κλητικῆς, ὡς καὶ ἐτέρωθι δηλοῦται, λόγῳ κοινῆς συλλαβῆς, διὰ τε τὴν προηγουμένην δασεῖαν καὶ διὰ τὴν ἐπικειμένην ὀξεῖαν καὶ διὰ τὴν τῆς λέξεως καταπεραίωσιν καὶ διὰ τὸ δύνασθαι διπλασιάζεσθαι τὸ ἐπαγόμενον ἄφωνον. Τὸ δὲ «κακοῖσι δόλοισι» πρὸς διαφορὰν κεῖται δόλων ἐτέρων ἀγαθῶν, οἷς ἐπαινετῶς ἂν τις κοσμοῖτο, [καθὰ καὶ τις ἄλλος κλεπτοσύνη θ' ὄρκῳ τε τοῖς οὐ κακοῖς, ψεγόμενος μέντοι καὶ ἐκεῖνος, ἤκουσεν ἂν κακῆ τε κλεπτοσύνης καὶ κακοῦ ὄρκου κεκοσμηθῆσθαι. ὅτι δὲ καὶ ἀψεγέσι δόλοισι ὁ πολυμήχανος Ὀδυσσεὺς ἐκοσμήσθαι, δι' οὗ πᾶσιν ἀνθρώποις οὐκ ἐμισεῖτο ἀλλ' ἔμελεν, ὁ ποιητὴς ἰστορεῖ. οὕτω τις καὶ ἀπάτη χρώμενος εἰς δέον οὐκ ἂν ψέγοιτο, εἴγε κατὰ τὴν παροιμίαν ἀπάτης ἀγαθῆς οὐκ ἀποστατεῖ θεός. ἢ ἀντίκειται ἢ κακῆ, ὁποῖαν ὁ βασιλεὺς ἐκ Διὸς ἔπαθε. διὸ καί, ὡς ἐκ τοῦ ἀψόγου δόλου ὠνομάσθη, ὡς εἰκός, ὁ δόλιος, τὸ κύριον, καὶ ὁ δόλοψ, οὕτω ἐκ τῆς οὐ φαύλης ἀπάτης ὁ Ἐλεφήνωρ, ὡς ἐκ τοῦ ἔλεφαίρω, τὸ ἀπατῶ, καθὰ ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσειαν δηλοῦται. Ὅτι δὲ Ὀδυσσεὺς ὡς καὶ δόλιος καὶ δόλων ἄτος ἐξ Ἑρμοῦ ἐλέγετο κατάγεσθαι, δῆλόν ἐστιν. ἐξ Ὀμήρου δὲ παρεῖλκυσε καὶ Σοφοκλῆς κίναδος ἐπίτριπτον τὸν Ὀδυσσεῦ σκῶψαι ὡς δόλιον κατὰ ἀλώπεκα τὴν καὶ κερδῶ, ἀφ' ἧς εἶη ἂν καὶ κερδαλεόφρων. καὶ μὴν ἄλλως ἐν ταῦθα] κερδαλεόφρονα τὸν Ὀδυσσεῦ ὁ βασιλεὺς καλεῖ, ὡς δῆθεν πραγματευόμενον τὸ ἔξω κινδύνων ἐστάναι. (η. 340) Τὸ δὲ «καταπτύσσοντες ἀφέστατε» δηλοῖ καὶ ἕτεροῖαν εἶναι μάχης ἀπόστασιν μὴ ψεκτικὴν, ὁποῖαν ὁ Ὀδυσσεὺς οἰκιοῦται, οὐκ ἂν μεθίεσθαι τοῦ πολέμου εἰπών, εἴπερ ἦν ὄξυς Ἄρης, περὶ οὗ προεδήλωται. συγκέκοπται δὲ τὸ ἀφέστατε ὡς ἀπὸ τοῦ ἀφεστήκατε. διὸ καὶ δασύνεται. ἐν δὲ τῷ «μῖμνεντε δ' ἄλλους» τὸ ἄλλους περιπύργων νοητέον, ὡς δηλοῦται ἐν τῷ «καὶ εἰ δέκα πύργοι Ἀχαιῶν πρὸ ὑμῶν μάχοιντο». (η. 341) Τὸ δὲ «μετὰ πρώτοισιν ἐόντας» καλὸν μὲν καὶ οὕτω γραφέν. ἦν δὲ γράψαι καὶ εὐοῖσι, κατὰ δοτικὴν. ἀμφοτέρως γὰρ ἔχει τὸ ἀσόλοικον. ἢ δὲ τοιαύτη διπλότης τῆς συντάξεως πολλαχοῦ διαφαίνεται. (η. 342) Μάχη δὲ καυστερὴ μυριαχοῦ τῆς

ποιήσεως ἢ θερμῆ καὶ πυρόεσσα κατὰ τὸ «μάχοντοδέμας πυρός». διὸ καὶ δηϊότης καὶ δηΐς ἢ αὐτὴ, καὶ δήϊος πόλεμος, ἀπὸ τοῦ δαΐωτοῦ δηλοῦντος τὸ καΐω. ἢ δὲ γραφὴ τῆς παραληγούσης Βοιώτιος, ὡς καὶ ἡ τῆςώτειλῆς. Ἀντιβολεῖν δὲ ἀεὶ παρ' Ὀμήρῳ τὸ συναντᾶν καὶ ὡς εἰπεῖν ἄντην 1.761 βάλλειν καὶ ἐπιτυγχάνειν, παρὰ δὲ τοῖς νεωτέροις καὶ τὸ παρακαλεῖν παρὰ τὸ ἄντην ποδῶν βάλλεσθαι ἤτοι ρίπτεσθαι τοὺς ἰκετεύοντας. [Διφορεῖται δὲ κατὰσύνταξιν ἢ λέξις. ἐνταῦθα μὲν γὰρ μάχης ἀντιβολῆσαί φησίν, ἀντὶ τοῦ τυχεῖν καὶ ἄντην γενέσθαι, ἀλλαχοῦ δὲ «εἴπερ μοι ἀντεβόλησαν ἐείκοσι» φησίν, ἀντὶ τοῦ συνήντησαν. τὸ μέντοι κοινότερον ἀντιβολεῖν αἰτιατικὴν πτῶσιν φιλεῖ. ἀντιβολῶ σε γὰρ φαμεν.] (ἡ. 343) Τὸ δὲ ἀκουάζεσθον παράγωγον μὲν ἐστὶ τοῦ ἀκούω, δηλοῖ δὲ συγκλήτους εἶναι εἰς δαῖτα τοὺς οὕτως ἀκουαζομένους. δηλὸν γάρ, ὡς καλοῦνται οἱ ἀκουαζόμενοι κατὰ τὸν Ὀμηρον δαιτός. (ἡ. 344) Τὸ δὲ «δαῖτα γέρουσιν» ἐφερμηνευτικὸν ἐστὶ τοῦ οἴνον γερούσιον. ὡς γὰρ γέρουσιν ἐφοπλίζεται δαΐς, οὕτω καὶ οἶνος. διὸ ρηθεῖ ἄν, ὡσπερ οἶνος, οὕτω καὶ δαΐς γερούσιος. Ἰστέον δέ, ὅτι ἀπὸ κοινοῦ, καθὰ καὶ προδεδήλωται, ἦσαν τὰ βασιλικά συμπόσια, ὡς δηλοῖ καὶ τὸ «ἐφοπλίζομεν Ἀχαιοὶ δαῖτα». ἄλλως γὰρ οὐκ ἐνεχώρει τὸν βασιλέα οἴκοθεν δαπανᾶν ὡς τοὺς μὲν ἄλλους ἔχειν τὰ οἰκειὰ γέρα, αὐτὸν δὲ ἴσθαι δευόμενον. Δηλὸν δὲ καί, ὡς γέροντας κἀνταῦθα συνήθως τοὺς ἐντίμους λέγει, οἷς μόνοις ἦν ἢ ἀπὸ κοινοῦ δαΐς, ἦντιμίαν ἔκρινον οἱ τότε ἀριστεῖς, ὡς καὶ ἡ Ὀμηρικὴ ἱστορία δηλοῖ. (ἡ. 345) Τὰ δὲ ὀπατάκια κρέα καὶ σῖτον ὀπτὸν ρηθεῖ ἄν καθ' Ἡρόδοτον καὶ ἐπὶ ἄρτου δὲ ἢ τοιαύτη λέξις τίθεται, ὡς ὁ αὐτὸς δηλοῖ ἐν οἷς λέγει, ὅτι λωτοῦ τι εἶδος πτίσαντες Αἰγύπτιοι ποιοῦνται ἐξ αὐτοῦ ἄρτους ὀπτοὺς πυρί. γίνεται δὲ τὸ μὲν ὀπατάκιον πλεονασμῶ τῆς ἄλ συλλαβῆς ἐκ τοῦ ὀπτόν, αὐτὸ δὲ κατὰ συγκοπήν ἐκ τοῦ ὀπτῶ ὀπτῆσω ὀπτῆτόν. τὸ γὰρ ἀπαθὲς ὀπτόν τὸ θεατὸν δηλοῖ, ὡς καὶ Ἀθήναιος λέγει, ἐνθα σοφίζεται εἶναι ἰχθὺν ὠμόν, ὀπτόν. ἔοικε δὲ ὁμοίως ἐκ τοῦ ἔψω ἐψησῶ ἐψητόν γενέσθαι τὸ ἐφθόν, κατὰ συγκοπήν καὶ τροπήν. τάχα δὲ καθ' ὁμοιότητα τοῦ ὀπτῆτόν ὀπτόν εἴρηται παρ' Ἀριστοτέλει καὶ ἐρπτόν τὸ ἐρπετόν. (ἡ. 346) Τὸ δὲ «ὄφρα ἐθέλητον» νῦν μὲν σαφῶς εἴρηται, ἀλλαχοῦ δὲ περιφράζων ποιητικώτερον πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον εἶναί φησιν, ἦγουν τὴν ἐπιθυμίαν πληρῶσαι, καὶ ἐξ ἔρον ἔντο, ἦγουν τὴν ἐπιθυμίαν ἐπλήρωσαν. 1.762 (ἡ. 347) Τὸ δὲ ὀρόωτε, ὅπερ οἱ μεθ' Ὀμηρον ὀρώητέ φασιν, ἐκ τοῦ ὀράοιτε ὀρόωτε γίνεται πλεονασμῶ Ἰωνικῶ τοῦ προπαραλήγοντος ὄ. πρῶτον δὲ αὐτοῦ πρόσωπον τὸ ὀρόωμι, οὗ κοινὸν τὸ ὀράοιμι ὀρόωμι. [ἔστι δὲ τὸ «φίλωις χ' ὀρόωτε» ταῦτόν τῳ ἢ δέως ἄν βλέποιτε, ὃ διαστέλλεται πρὸς τὸ σὺν φόβῳ ὀράω.] Πύργος δέ, ὡς καὶ πρὸ μικροῦ ἐρρέθη, τάξις στρατιωτικὴ, καθὰ καὶ τὸ πλινθίον. πεπύκνωτο δὲ τετραγωνοειδῶς κατὰ σχῆμα πύργου, ὡς διδάξει παραβολικῶς ἀλλαχοῦ ὁ ποιητὴς ἀρμονία λίθων τοίχου εἰκάσας τοῦτον τὸν τακτικὸν πύργον. (ἡ. 351) Τὸ δὲ «πῶς δὴ φῆς πολέμοιο μεθιέμεν» καὶ ἐξ ἡστραχέως ἠρώηται, ὡς τοῦ βασιλέως μὴ ἔχοντος ἀποκρίνασθαι. (ἡ. 352) Ὁξὺς δὲ Ἄρης ὁ τῶν ἤδη συμβεβληκότων εἰς μάχην. ὁ γὰρ πρὸ τῆς συμβολῆς τῆς μεθ' ὀπλων οὐκ ὀξὺς ἐστίν, ἀλλ' ὡς εἰπεῖν ἀμβλὺς διὰ τὸ ἀνουτάτους ἔτι καὶ ἀτρώτους μένειν τοὺς ἀντιμάχους. καὶ ἄλλως δέ, καθὰ καὶ ἀλλαχοῦ δηλοῦται, ὀξὺς Ἄρης διὰ τὸν ὀξὺν σίδηρον, ὃς καὶ αὐτὸς Ἄρης καθ' ἀλληγορίαν λέγεται, [ἵνα ἢ ἐγείρειν ὀξὺν Ἄρην τὸ μὴ κατακοιμίζειν ὑπὸ ἡσυχίᾳ τὰ ὄργανα τῆς μάχης, ἀλλ' ἐγείρειν καὶ ἐπανιστᾶν τοῖς ἐχθροῖς.] (ἡ. 353) Τὸ δὲ «ὄψαι ἦν ἐθέλησθα» καὶ ἐξ ἡς, σκῶμμά τι λεληθὸς ἔχει πρὸς τὸν βασιλέα, ὡς ἐν τῷ καιρῷ τοῦ ὀξέος πολέμου μὴ ἄν δυνησόμενον ἐπέρχεσθαι καθ' ἡσυχίαν καὶ ἐπιτηρεῖν τοὺς στρατηγούς. διὸ καὶ εἶποι ἄν τις τὸ «ἦν ἐθέλησθα» ταῦτόν εἶναι τῳ «εἰ δύνασαι». πολλαχοῦ γὰρ καὶ ἐπὶ τοιούτου σημασινομένου τίθεται

τὸ θέλειν. τοῦ δὲ μεμῆλη πρῶτον πρόσωπον τὸ μέμηλα ὡς καὶ τοῦ ὀλώλη τὸ ὄλωλα, καθὰ καὶ προδεδήλωται. (η. 354) Τὸ δὲ «Τηλεμάχοιο φίλον πατέρα» ὀνειδισμόν τινα ἔχει, ὡς τοῦ Ὀδυσσεὺς πατρὸς μὲν ὄντος, διὰ δὲ τὸν βασιλέα παρ' οὐδὲν θεμένου τὰ φίλτατα καὶ νῦν ὑβριζομένου ἔφ' οἷς ἔδει αὐτὸν καὶ ἀμοιβὴν σχεῖν μεγάλην. [Τὸ δὲ «προμάχοισι μιγέντα» ἔστι μὲν περίφρασις τοῦ προμαχόμενον, φιλεῖται δὲ Ὀμήρῳ κατὰ τὴν αὐτοῦ φραστικὴν, καθὰ καὶ Πινδάρῳ, παρ' ᾧ καὶ τὸ νικῆσαι νίκη μιγῆναι λέγεται.] (η. 355) Τὸ δὲ «ἀνεὶ 1.763 μῶλια βάζεις» ταύτῳ ἐστὶ τῷ «ψευδῆ λέγεις». ὁ μὲν γὰρ ἀληθῆς λόγος πράγμασιν ἐγκαθήμενος οὐκ ἂν ἀνέμοις λέγοιτο φέρεσθαι, ὁ δὲ ψευδῆς κενεμβατῶν ἀέρος μόνον ἔστι πληγὴ καὶ πλέον οὐδέν. Σημείωσαι δέ, ὅπως ὁ μὲν συννετὸς ῥήτωρ Ὀδυσσεὺς ἀνεμῶλια βάζειν τὸν βασιλέα λέγει, οὐ πάνυ τραχύνων τὸ σκῶμμα, Σθένελος δὲ ἐν τοῖς ἐξῆς ἀπαιδευτότερον λαλῶν «μὴ ψεύδεο», φησίν, «ἐπιστάμενος σάφα εἰπεῖν». Ἰστέον δὲ καί, ὅτι, ὡς περ σόος σῶς, κατὰ συναίρεσιν τῶν δύο μικρῶν ὁ εἰς μέγα, καὶ πρόορα πρῶρα καὶ ὁμοορόφιος ὁμορόφιος καὶ τὸ οἰκίδιον τῷ κίδιον, οὕτω καὶ ἀνεμοῶλια ἀνεμῶλια, τὰ ἀνέμοιο ὄλλυμενα καὶ ὡς εἰπεῖν ἀνεμόφθορα. (η. 356) Τὸ δὲ ἐπιμειδήσας καίριον ἐν τοῖς παροῦσιν. οὐ γὰρ ἐχρῆν τὸν βασιλέα, οὕτω θυμωθέντα ὡς καὶ ὑβρίσαι, ταχὺ μεταβληθῆναι τοῦ χόλου ὡς καὶ χανδὸν γελάσαι. ἀρκεῖ δὲ μόνον σεμνῶς γαληνιάσαι ὡς εἰς μειδίαμα καὶ οὕτω καταστορέσαι τὴν κύμανσιν τῆς ψυχῆς, ὁποῖόν τι ἐν ἄλλοις καὶ ὁ γέλως ἀνύει κατὰ Ὀμηρικὴν μέθοδον. (η. 357) Τὸ δὲ «γνῶ χωομένοιο» σύστοιχόν ἐστὶ τῷ «πολέμων εὖ εἰδῶς» καὶ «εἰδῶς πυγμαχίης». διὸ καὶ γενικῆ κατ' ἐκεῖνα συντάσσεται, ἵνα ἢ τὸ «γνῶ χωομένου» ἀντιτοῦ γνῶσιν καὶ εἴδησιν ἔσχεν ὀριζομένου. τοιοῦτον δὲ καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα τὸ «γνώτην ἀλλήλων». (η. 358) Τὸ δὲ πολυμήχανε πάνυ δεξιῶς ἐξεφωνήθη πρὸς ἔπαινον, ὡς περ ἀνωτέρω αὐτοῦ τὸ πολύμητις Ὀδυσσεὺς. τὸ γὰρ «κακοῖσι δόλοισι κεκασμένε» μεταλαβὼν ἐν τῇ δευτέρᾳ προσφωνήσει σεμνότερον ὀβασιλεὺς πολύμητιν καὶ πολυμήχανον τὸν Ὀδυσσεῖα καλεῖ, ὡς οὕτω δέον αὐτὸν καλεῖσθαι, οἷα τῆς μηχανῆς εὐφημοτέρας οὔσης τοῦ δόλου, καὶ μάλιστα διὰ τὴν μετὰ τοῦ πολὺ σύνθεσιν. ἄλλως γὰρ ὁ μὴ πολυμήχανος, ἀλλὰ παμμήχανος, ψέγοιτ' ἂν, εἰ καὶ ἐπ' ἔλαττον τοῦ παντοίοις δόλοις κεκοσμημένου, ὡς περ ἂν ψεκτέος εἴη καὶ ὁ κατ' ἔλλειψιν τοῦ φρονεῖν ἀμήχανος ὡς ἀνόητος. (η. 358) Σεμνύνει δὲ τὸν Ὀδυσσεῖα ὁ βασιλεὺς καὶ ἀπὸ τοῦ πατρός, καθὰ καὶ τὸν Μενεσθέα, καὶ ἀπὸ τῆς τύχης δέ, καὶ οὕτως ἐκθεραπεύει καὶ αὐτὸν εἰπὼν «Διογενὲς Λαερτιάδη». ἠθικὰ δὲ ταῦτα πάντα καὶ οἷα διδάσκειν, ὅπως δεῖκαθομιλεῖν τοὺς καιρούς. (η. 359) Τὸ δὲ περιώσιον, ὡς καὶ ἐτέρωθι δηλοῦται, 1.764 καθ' ὁμοιότητα γίνεται τοῦ θυμῶσιον. ὡς γὰρ ἐκεῖνο Ἰωνικῶς ἐκ τοῦ θαυμάζω θαυμάσω κεκίνηται, οὕτω καὶ τοῦτο ἐκ τοῦ περιαύω περιαύσω, τὸ φωνῶ, ἵνα ἢ περιωύσιον, τὸ ἐξάκουστον τῇ ἐκφωνήσει, καὶ ἀπελεύσει τοῦ ὑ περιώσιον. (η. 360) Τὸ δὲ «οἶδα, ὡς τοι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι» καὶ ἐξῆς φιλίας ἐστὶ παραστατικόν. (η. 361) Τὸ δὲ «τὰ γὰρ φρονεῖς, ἅ τ' ἐγὼ περ» συνετέλεσέ τι καὶ αὐτὸ τῷ πρῶτως εἰπόντι, ὅτι ὁ φίλος ἄλλος ἐγώ. δεῖ γὰρ ὡς ἐν τοῖς ἄλλοις κοινόν τινα ἐν κοινῶς κατὰ τὴν τραγωδίαν τῷ φίλῳ ξυνεῖναι, οὕτω καὶ ὁμοφρονεῖν, ὡς αὐτὸν ἐκεῖνον εἶναι κατὰ πάντα, ὅπου γε καὶ τάφους κοινοῦνται οἱ φίλοι καὶ τὰ δόστ' ἀσφίσι μίγδ' ἀλλήλοισιν ἐν ὁμῇ σορῶ τίθενται, ὅθεν πάνυ καλῶς εἴληπται καὶ τὸ «ᾧ οὔτος» καὶ «ᾧ αὐτή», ἀντὶ τοῦ «ᾧ φίλε» καὶ «ᾧ φίλη» ὡς τῶν οὕτω καλούντων δεικτικῶς τιθέντων τὸ οὔτος καὶ τὸ αὐτή καὶ ἑαυτοὺς ὑποδεικνύντων καὶ μονονουχὶ λεγόντων «ᾧ ἐγώ», ὡς ταύτῳ ὃν ἐπὶ φίλου εἰπεῖν, ᾧ σύ καὶ ᾧ ἐγώ. Δῆνεα δὲ τὰ βουλευόμενα παρὰ τὸ δῆν, ὃ σημαίνει τὸ ἐπὶ πολὺ. ἀφ' οὗ καὶ ἡδοναῖος ὁ πολυχρόνιος. χρόνου γὰρ χρεῖα τοῖς ὀρθὰ βουλευόμενοις. κατὰ γὰρ τὴν τραγωδίαν φρονεῖν οἱ ταχεῖς οὐκ ἀσφαλεῖς. (η. 363)

Μεταμώνια δὲ τὰμάταια καὶ μὴ ὄνοῦντα, ὃ ἔστιν ὠφελοῦντα, ἴνα ἐκ τοῦ ἄμῃ-η στερητικοῦ καὶ τοῦδὼν ἔχη κρᾶσιν ἢ λέξις τοῦ ὄ και ἦ εἰς ὦ μέγα, ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ δῶμα γίνεται καὶ τοῦ σιωπῆ καὶ ἐτέρων πολλῶν. εἰ δὲ καὶ μεταμῶλια γράφεται, εἴη ἂν ὁ σχηματισμὸς Ἀττικὸς. Ἀθηναῖοι γὰρ ἀντὶ τοῦ ἄν ἔστιν ὅτε ἄλ τιθέασιν, ὁποῖον καὶ τὸ νίτρον καὶ ὁ πνεύμων, ἃ ἐκεῖνοι λίτρον φασὶ καὶ πλεύμονα, ὡς δηλοῖ καὶ ὁ Κωμικὸς ἐν τῷ «ψευδολίτρον κονίας» καὶ ἐν τῷ «πλευμόνων ἀνθάψεται». ὅμοιον δὲ τούτοις καὶ τὸ νεογιλόν. κἀνταῦθα γὰρ τὸ ἄλ τοῦ ἄν ἀντέγκεται. νεογιλὸν γὰρ τὸ νεωστὶ γινόμενον [καί, ὡς ἐν ἀνθ' ἐνὸς κοινότερον φράσαι, νεογνόν.] τάχα δὲ καὶ τὸ γάλα οἰονεὶ γάνα ἐστὶ διὰ τὸ ἐξ αὐτοῦ γάνος. [(η. 366) Ὅτι ὡσπερ 1.765 δῶμα πηκτὸν τὸ εὐπαγὲς προσυπακουμένου δηλονότι τοῦ εὔ, οὕτω καὶ ἄρματακολλητά, ὃ ἔστιν ἄρμα κολλητόν, τὸ εὔ κεκολλημένον ἤγουν συμπεπηγμένον. οὐ δῆπου γὰρ ἀναγκαίως κόλλη τὸ ἄρμα συνείχετο. σφῆνες γὰρ μάλιστα καὶ ἦλοι ἀρμόττουσιν αὐτό. (η. 367) Ὅτι ἐστὶ πατρωνυμικὸς τύπος καὶ διὰ τοῦ ἄν-ο-ς. οὕτω γὰρ Τελαμώνιος Αἴας, ὁ τοῦ Τελαμώνος, καὶ Σθένελος Καπανηϊοσυΐος, ὁ τοῦ Καπανῆος, ὡς εἰκὸς δὲ καὶ Πηληϊός, ὁ τοῦ Πηληϊος, καὶ Νηληϊός, ὁ τοῦ Νηληϊος, κατὰ τὸ «Νηληϊοὶ ἵπποι». ὅθεν καὶ ἀναλόγως Καπανηϊάδης ἐκτοῦ Καπανηϊοσυΐος παρῆκται κατὰ τὸ Δέξιος Δεξιιάδης καὶ τὰ ὅμοια. δύναται δεοῦτως εἶναι καὶ Πηληϊάδης καὶ Νηληϊάδης καὶ ὅσα τοιαῦτα· ἴσως δὲ καὶ ἐκτοῦ Καπανεύς, Καπάνειος, διαλέλυται ὁ Καπανηϊός υἱὸς προστεθειμένου τοῦσυΐος πρὸς διαστολήν κτητικῶν τινος, οἷον τοῦ Καπάνειος οἶκος ἢ Καπανηϊοσυΐπος.] (η. 370 ς.) Ὅτι ὁ ἐν πολέμῳ δειλὸς ἀκούσοι ἂν οἰκείως τὸ περὶ τοῦ βασιλέως πρὸς τὸν Διομήδην ῥηθέν· «ὦ μοι δεῖνα, τί πτώσεις, τί δ' ὀπιπτεύεις πολέμοιο γεφύρας;» τίνες δὲ αὐταί, πρὸ ὀλίγου γέγραπται. Σημείωσαι δέ, ὅτι πάντῃ ἀστεῖος ὁ λόγος οὗτος. ἐπεὶ γὰρ ἐφ' ἄρματος ὁ Διομήδης ἴσταται, σκώπτει αὐτὸν ὁ βασιλεὺς πεζὸς περιῶν ὡς ἐξ ἀπόπτου τὸν πόλεμον βλέποντα καὶ τὰς αὐτοῦ διεξόδους ὡς ἀπὸ σκοπιᾶς τινος καθορῶντα τοῦ ἄρματος καί, ὡς εἰπεῖν, ἀπὸ περιωπῆς, καθὰ ὑπεμφαίνει τὸ ὀπιπτεύεις. ἀπὸ τοῦ ὀπτω γὰρ γίνεται καὶ αὐτό, καθὰ καὶ ἡ περιωπή, ἤγουν ἡ τῶν πέριξ ὀπωπή. ὀπτω γὰρ καὶ κατὰ παραγωγὴν ὀπτεύω καὶ ὀπιπτεύω κατὰ ἀναδιπλασιασμόν. ἐκ δὲ τοῦ τοιοῦτου ῥήματος καὶ ὁ ἀλλαχοῦ δηλούμενος παρθενοπύπης καὶ πυρροπίπης καὶ ὄσα τοιαῦτα, ἔτι δὲ καὶ ὁ Ὀππιανός. διὸ καὶ ἐν δυσὶ ἄπ γράφεται ἀπὸ συγκοπῆς. (η. 372 ς.) Ὅτι τὸ «οὐ μὲν Τυδεΐ γε ὦδε πτωσκαζέμεν φίλον ἦεν, ἀλλὰ πολὺ πρὸ φίλων ἐτάρων δηΐοισι μάχεσθαι» λέγεται μὲν παρὰ τοῦ βασιλέως, ἴνα τὸν Διομήδην καταιδέσῃ ὡς μὴ τῷ πατρὶ ὅμοιον, δύναται δὲ παρωδεῖσθαι εἰς 1.766 γενναῖον πρόμαχον. (η. 371) Ἰστέον δέ, ὅτι προὑπόκειται μὲν τὸ πτώσσω ὡς τὸ «τί πτώσεις», ἐξ αὐτοῦ δὲ γίνεται τὸ πτώσκω, ἐκεῖθεν δὲ τὸ πτωσκάζω καθ' ὁμοιότητα τοῦ ἀλύσκω ἀλυσκάζω, καὶ ὅτι πτήσσω μὲν κοινὸν καὶ Ἀττικόν, πτώσσω δὲ Ἰωνικόν. οὕτω δὲ καὶ ῥήσσω ῥώσσω, ἐξ οὗ καὶ ῥώξ ῥωγός, ὡς τὸ «ἀνά ῥώγας μεγάροιο». ἐκ δὲ τοῦ πτώσσω καὶ ὁ πτώξ καὶ ὁ πολυπτῶξ τόπος, ἤγουν ὁ ἔχων πτώκας πολλούς. (η. 373) Τὸ δὲ «πρὸ φίλων μάχεσθαι» ἐντελῶς γέγραπται. ἀπ' αὐτοῦ δὲ ἐλλιπῶς ἐπινενόηται τὸ προμάχεσθαι, οὐπὲρ ἡσημασία τὸ πρὸ φίλων ἢ πατρίδος ἢ γονέων ἢ ἐτέρων τινῶν μάχεσθαι. (η. 374 ς.) Ὅτι ὁ ἐπαινῶν ἀριστεὰ τινά, ὃν οὐκ εἶδεν ὀφθαλμοῖς, εἴποι ἂν, ὅτι «ὡς φάσαν, οἱ μιν ἴδοντο πονεύμενον· οὐ γὰρ ἔγωγε ἤντησα οὐδὲ ἴδον· περὶ δ' ἄλλων φασὶ γενέσθαι», ἤγουν περιγενέσθαι, ταῦτόν δὲ εἰπεῖν περιττότερον γενέσθαι τῶν ἄλλων. οὕτω δὲ καὶ περιεῖναί τινων τὸ περιττότερον ἐκείνων εἶναι, οἷον «περὶ μὲν βουλή Δαναῶν ἔστε». ὡς νοεῖσθαι τὴν ἄπ-ε-ρ-ι πρόθεσιν ἐν τοῖς τοιοῦτοις ἀντὶ τοῦ περισσοτέρου, ὃς γινόμενος ἐκ τῆς ἄπ-ε-ρ-ι προθέσεως καὶ τοῦ σῶ, τὸ δὲ ῥμῶ, δηλοῖ τὸν ἄγαν ταχὺν καὶ σωστικὸν καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν μέγαν καὶ

πολὺν κατὰ τινὰ ἀρετὴν, ὡς δηλοῖ τὸ «περιττὸς Ἀριστείδης» καὶ τὸ «περιττὸς τήνσοφίαν», ὅμοιον ὃν τῷ πολὺς τὰ θεῖα καὶ τοῖς τοιούτοις· λέγει δέ που καὶ Εὐριπίδης ἐπὶ ἐπαίνῳ τὸ «περισσὸς ὢν ἀνὴρ», ἀντὶ τοῦ μέγας, πολὺς. καιοῦτω μὲν ὡς ἐπὶ πολὺ. Λαμβάνεται δέ ποτε τὸ περιττὸν καὶ οὐκ ἐπὶ ἐπαίνου, ὡς καὶ ἐν τῷ «τὸ γὰρ περισσὰ πράττειν οὐκ ἔχει νοῦν οὐδένα». [καὶ ἐν τῷ «τάγαρ περισσὰ κἀνόνητα σώματα».] καὶ εἴη ἂν πρὸς γε τὸ τοιοῦτον περιττὸν ἐπαινετὸν μάλιστα τὸ ἀπέριττον. (ἠ. 376–81) Ὅτι εὐμηχάνως καὶ ἐνταῦθα παρεισοδιάζει ὁ ποιητὴς πλατεῖαν Ἑλληνικὴν ἱστορίαν περὶ τοῦ ἀδομένου Θηβαϊκοῦ πολέμου ἐν τῷ τὸν βασιλέα κατασμικρύνειν μὲν τὸν Διομήδην, ἐξαίρειν δὲ τὸν ἐκείνου πατέρα ὡς καὶ θαρσαλέον καὶ ἀνδρείον, ὅπερ βαρὺ ἐστὶ. μέγα γὰρ κακὸν υἱῷ πατρὸς ἀγαθοῦ τὸ μὴ πατρῶζειν. Φησὶ γοῦν ὁ βασιλεὺς, ὅτι τε οὐκ ἦν πτοιαλέος ὁ Τυδεὺς, ὡς ὁ Διομήδης, καθὰ προσεχῶς ἐγράφη, καὶ 1.767 ὅτι ἄτερ μὲν πολέμου εἰσῆλθε Μυκῆνας ὁ Τυδεὺς ξεῖνος ἅμ' ἀντιθέῳ Πολυνεϊκείλαδον ἀγείρων κατὰ Ἑτεοκλέους καὶ Θηβαίων καὶ ζητῶν ἐπικούρους, ὅτε Θυέστης μὲν, ὁ τότε ἐπιτροπεύων κατὰ τοὺς παλαιοὺς Ἀγαμέμνωνος, ὡς καὶ ἐν τῇ β' ῥαψωδίᾳ γέγραπται, ἔτι δὲ καὶ οἱ Μυκηναῖοι ἤθελον δοῦναι, ὁ Ζεὺς δὲ ἐκώλυσε. Καὶ σημείωσαι, ὅτι ἀπολογία τρόπον τινὰ ταῦτα τῷ βασιλεῖ πρὸς τὸν Διομήδην, ὃς εἶποι ἂν μὴ ἀναγκαῖος ὀφειλέτης εἶναι συμμαχίας τῷ βασιλεῖ, ὅτι μὴδ' αὐτὸς Τυδεῖ τῷ πατρὶ πάλαι ποτὲ δεομένῳ συνήρατο. φησὶν οὖν ὁ βασιλεὺς ὑπὲρ μὲν ἑαυτοῦ, ὅτι οὐκ οἶδεν αὐτὸς τὸν Τυδέα ὡς νεώτατος ὢν τότε, ὑπὲρ δὲ τοῦ ῥηθέντος ἐπιτρόπου καὶ τῶν συμπολιτῶν, ὅτι ἐκείνους θέλοντας συμμαχεῖσθαι διεκώλυσε τὸ δαιμόνιον, ᾧ πείθεσθαι δεῖ. Φησὶ γάρ, ὅτι «οἱ δ' ἔθελον δοῦναι καὶ ἐπήνεον, ὡς ἐκέλευον» καὶ ἐξῆς. ἔνθα σημείωσαι τὸ «οἱ δέ». Μυκῆνας γὰρ εἰπὼν ἐπάγει τὸ «οἱ δέ», ὡς ταῦτ' ὃν Μυκῆνας καὶ Μυκηναῖους εἰπεῖν. πόλις γὰρ οἱ πολῖται εἰσι κατὰ τὸ «οὐδὲν ἐστὶν οὔτε πόλις οὔτε ναῦξερημος ἀνδρῶν μὴ συνοικούντων ἔσω». διὸ καὶ ἐν τῇ α' ῥαψωδίᾳ ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν «ὅτε δὲ ἡ ναῦς ἐνελιμενίσθη» ἔφη· «οἱ δ' ὅτε δὴ λιμένος ἐντὸς ἴκοντο», ἤγουν οἰπερὶ τὴν νῆα, ὡς ταῦτ' ὃν εἰπεῖν ἡ ναῦς καὶ οἱ τῆς νέως. ἴσως δὲ καὶ διὰ τὸ πάντη φανερόν ἐσίγησε καὶ τοὺς Μυκηναῖους καὶ τοὺς ναύτας, ὡς καὶ ἐν τῷ «τὴν ῥά βίη ἀέκοντος ἀπήρῳν». οὐ γὰρ λέγει τίνες ἀπήρῳν τὴν Βρισηΐδα, ὡς δήλων καὶ αὐτῶν ὄντων. Ἰστέον δέ, ὅτι τοῦ τὸν Οἰδίποδα κατὰ τῶν ῥηθέντων αὐτοῦ δύο παιδῶν ἀγανακτήσαι καὶ ἐπαράσασθαι διαλαχεῖν αἵματι καὶ σιδήρω τὴν βασιλείαν, ἀφ' ἧς αἰτίας ὁ Θηβαϊκὸς ἐξήφθη πόλεμος, ἄλλοι μὲν ἄλλασαῖτίας ἀποδεδώκασιν, ἐν αἷς καὶ μοῖρά τις κρεῶν παραδέδοται τὸν πατέρα λυπήσασα καὶ τὸ μὴ προστῆναι δὲ αὐτοῦ ἐξωθουμένου τῆς πατρίδος. τινὲς δὲ αἰτίαν γενέσθαι τοῦ κακοῦ λέγουσι μητριαν ἐπιγενομένην αὐτοῖς. ἀποβαλὼν γὰρ, φασὶν, Οἰδίπους Ἰοκάστην ἔγημεν Ἀστυμέδουσαν, ἣτις διαβαλοῦσα τοὺς προγόνους τὸν τε Πολυνεϊκὴν καὶ τὸν Ἑτεοκλέα ὡς πειρῶντας αὐτὴν ἐξέμηνε τὸν Οἰδίποδα εἰς θυμὸν καὶ ἀνεκύκησε τὰ ἱστορούμενα. Λέγεται δὲ καί, ὅτι Ἄδραστος βασιλεὺς Ἀργούς χρησμὸν ἔχων λέοντι καὶ κάπρῳ συνοικίσει τὰς θυγατέρας καὶ ἰδὼν ἰκετεύσαντας εἰς αὐτόν, Τυδέα μὲν σὺς ἐναπτόμενον δέρας, Πολυνεϊκὴν δὲ λέοντος δέρος χαίτη πεφρικός, κατὰ τὴν τραγωδίαν εἰπεῖν, συνέβαλεν ἐπ' αὐτοῖς τὸν χρησμὸν καὶ ἔδωκε Τυδεῖ μὲν Δηϊπύλην, ἐξ ὧν Διομήδης, Ἀργεῖαν δὲ Πολυνεϊκὴν. Ἔτεροι δὲ παράσημα εἶναι τοῖς ἥρωσι τοῖς φασὶν ἐν ταῖς ἀσπίσι λέοντα καὶ κάπρον, ἐξ ὧν τὸν Ἄδραστον ἐναχθέντα εἰς τὸν νοῦν τοῦ χρησμοῦ συζεῦσαι τοῖς ξένοις τὰς θυγατέρας. εἰσὶ δέ, οἱ καὶ φιλονεικεῖσθαι αὐτοὺς οἴονται περὶ τῆς ξενίας ἐν τῷ τοῦ Ἄδραστου οἴκῳ καὶ τὴν μάχην εἰκασθῆναι τοῦ μὲν εἰς λέοντος ὄργην, τοῦ δὲ εἰς ὄρμην σὺς. καὶ οὕτω ἐπιγαμβρεῦσαι αὐτοὺς τῷ βασιλεῖ, ἐφ' ᾧ φυγάδας ὄντας καταγαγεῖν εἰς τὰ 1.768

οἰκεῖα. (η. 377) Ἔτι ἰστέον καί, ὅτι τὸ ξεῖνος διασαφητικόν ἐστὶ τοῦ ἄτερπολέμου, ἵνα μὴ νοοῖτο κατ' ἐμπορίαν ἢ ἐκ παρόδου ὁ Τυδεὺς εἰς Μυκίνας ἐλθεῖν, ἀλλὰ διὰ πρεσβείαν, ἧς χάριν ἐπεξενώθη ἐκεῖ, καὶ ὅτι μέση λέξις ὀξεῖνος. Λέγεται γὰρ οὕτω καὶ ὁ δεχόμενός τινα εἰς ξενίαν καὶ ὁ δεχθεὶς, ὡσπερκαὶ ἐν Ὀδυσσεΐα ἰκέτης ὁ ἰκετεύσας τε καὶ ἰκετευθεὶς. περὶ μέντοι τῶν ἐκτούτων συνθέτων, τί δήποτε σημαίνουσι, προεδήλωται, ἦγουν ὅτι πρόξενος μὲν ὁ ὑπὸ πόλεως ἠξιωμένος ἐν τῇ σφετέρᾳ προΐστασθαι ξένων, οἷος ὁ Ἀντήνωρ ἐν τοῖς Τρωσὶ καὶ ὅποιοι οἱ βασιλικοὶ διοικηταί. ἀπ' αὐτοῦ δὲ κατὰ μεταφορὰν καὶ ὁ καλοῦ τινος ἢ κακοῦ αἴτιος οὕτω λέγεται, οἷον ἀπωλείας πρόξενος ἠφθορᾶς ἢ σωτηρίας ἢ ὑγείας, ὡς παρ' ἑαυτῶ ξενίσας οἷον τὸ πρᾶγμα, εἵτα ἐτέροις διαπεμφάμενος. ἰδιόξενος δὲ ὁ ἰδίᾳ ἢ πατρόθεν ξένος, ὡς Μενελάῳ Τηλέμαχος καὶ ὁ μυθικὸς Μέντης τῷ Τηλεμάχῳ. ἀστόξενος δὲ ὁ ἐκ προγόνων τισὶν ἐπιχώριος, ὡς Ἀτρεὺς Φρυγί καὶ Τεῦκρος Τρωσίν. ἀπὸ γὰρ προγόνων Φρυγὸς μὲν ὁ Πελοποννήσιος Ἀτρεὺς, Τρωϊκὸς δὲ Τεῦκρος ὁ Σαλαμίνιος. δορυξένος δὲ ὁ πολέμου χάριν ἢ ἐκ πολέμου φιλωθεὶς, ὡς Γλαῦκος καὶ Διομήδης. (η. 380) Τὸ δὲ ἐπήνεον ἀντὶ τοῦ συνήνουν, συγκατετίθεντο. πολλαχοῦ δὲ παρά τε ἄλλοις καὶ παρὰ τῷ ποιητῇ ἐπὶ τοιοῦτου σημαινομένου τίθεται τὸ ἐπαινεῖν, [ὡς δηλοῖ καὶ τὸ «ἐπὶ δ' αἰνεῖτον βασιλῆες» ἐν Ὀδυσσεΐα. Δῆλον δέ, ὡς ὁ μὴ οὕτως ἐπαινῶν ἀπηνῆς ἂν εἶη καὶ κρατερός κατὰ τὸ «ἀπηνέα τε κρατερόν τε». ἔστι δὲ καὶ ἄλλως ἀπηνῆς κατὰ τὸν Κωμικὸν ὁ ἄπο αἴνου, ὡς ἐν ταῖς Νεφέλαις φαίνεται. ὁ τοιοῦτος δὲ ἀντικεῖσθαι δοκεῖ τῷ ἐπαινετῷ. ὁ δὲ γε προειρημένος ἀπηνῆς λέγοιτο ἂν καὶ ἀπηλεγής, ὃς ἀπηλεγέως ἀποείποι ἂν, ὡς μὴ ἐπαινῶν 1.769 δηλαδή, τουτέστι συγκατατιθέμενος.] Ὅτι Τυδέως Μυκίνας εἰσελθόντος, ὡς ἐρρέθη, καὶ λαὸν ἀγείροντος «οἳ ῥα τότε ἔστρατόωντο ἱερὰ πρὸς τείχεα Θήβης» ἐπικουρίας δεόμενοι, Μυκηναῖοι μὲν ἠθέλον δούναι καὶ ἐπήνεον, καθὰ καὶ αὐτὸ εἴρηται, «ἀλλὰ Ζεὺς ἔτρεψε παραΐσια σήματα φαίνων». (η. 382–400) Εἶτα πλατύνων τὴν ἱστορίαν φησί· «οἳ δ' ἐπεὶ οὖν ὄχοντο ἰδὲ πρὸ ὁδοῦ ἐγένοντο, Ἄσωπὸν δ' ἴκοντο βαθύσχοινον, λεχεποῖν, ἔνθ' αὖτ' ἀγγελίην ἐπὶ Τυδηστειλάν Ἀχαιοί», τουτέστιν ἐπὶ ἀγγελίαν ἔπεμψαν τὸν Τυδέα, ὃ καὶ Ἀχαιοὶ ἐν Τροίᾳ ἐποίησαν, ὡς προϊστορήται, στείλαντες ἐκεῖ Ὀδυσσεῖα καὶ Μενέλαον. «αὐτὰρ ὃ βῆ, πολέας δὲ κινήσατο Καδμείωνας δαιτυμένους» κατὰ τὸ βασιλικὸν δῶμα. «ἔνθ' οὐδὲ ξεῖνός περ ἔων ἱππηλάτα Τυδεὺς τάρβει μούνος ἔων πολέσιν μετὰ Καδμείωσιν· ἀλλ' ὃ γ' ἀεθλεύειν προκαλίζετο» ἐν τῷ τηρικαῦτα παρευρημένῳ γυμνικῷ, φασίν, ἀγῶνι, «πάντα δ' ἐνίκᾳ ρηϊδίῳς· τοίη οἱ ἐπίρροθος ἦεν Ἀθήνη. οἳ δὲ χολωσάμενοι Καδμείοι, κέντορες ἵππων, ἄψ ἀνερχομένῳ», ἦγουν ἐπανιώντι εἰς τοὺς ἑαυτοῦ, «πυκινὸν λόχον εἶσαν ἄγοντες κούρους πεντήκοντα, δύο δ' ἠγήτορες ἦσαν, Μαίων Αἰμονίδης» καὶ Λυκοφόντης υἱὸς Αὐτοφόνου. «Τυδεὺς μὲν καὶ τοῖσιν ἀεικέα πότμον ἐφήκεν». ὃ γοργῶς ἐρμηνεύων φησί· «πάντας ἔπεφνε, ἕνα δ' οἷον ἴει οἰκόνδε νέεσθαι», ἄγγελον δηλαδὴ τοῦ κακοῦ. «Μαίον' ἄρα προέηκε θεῶν τεράεσσι πιθήσας». εἶτα συμπληρῶν ὀβασιλεύς τὸ διήγημα ἐπὶ θαύματι τοῦ Τυδέως φησί· «τοῖος ἔην Τυδεὺς Αἰτώλιος· ἀλλὰ τὸν υἱὸν γείνατο εἶο», τουτέστιν αὐτοῦ, «χέρη μάχη, ἀγορῇ δέ τ' ἀμείνω». ὃ βαρὺ σκῶμμα ἔδοξεν ἂν τῷ Διομήδει, ὡς μὴ πρόπον ἠρωῖ τοιοῦτω. ἐχρῆν γὰρ μάλλον ἄλλως ἔχειν κατὰ τὸν εἰπόντα, ὡς ἐν νεότητι «γλῶσσαν μὲν ἀργὴν, χεῖρα δ' εἶχον ἐργάτιν». διὸ καὶ αἰδεσθεὶς, ὡς καὶ προσημασθῆναι, ἄρτι μὲν σιγᾶ οὐδὲν ἀμειψάμενος, μὴ καὶ βεβαιώσῃ ἔργοις αὐτοῖς τὸ λάλος εἶναι. ἐντοῖς ἐξῆς δὲ διαδείξας τὴν ἐν αὐτῷ ἀνδρίαν ταμιεύσεται ἀντειπεῖν τῷ βασιλεῖ κρατερώς, ὅτε ἀγεννώς ἴδη ἐκεῖνον διατιθέμενον. φιλομαθῆς δὲ καὶ μνήμων ὀβασιλεύς, ἐν οἷς εἶπε, φαίνεται, οὕτως ἀκριβῶς μεμνημένος παλαιᾶς πράξεως, ὡς καὶ ὀνόματα ἐκτιθέναι

λοχαγῶν καὶ ποσότητα τῶν ἐν τῷ λόγῳ πεσόντων, καί τις ποτε ἦν ὁ ἐκεῖθεν διασωθεὶς· φιλοῖτο δ' ἂν μάλιστα τῷ Διομήδει ὡς οὕτω τὴν τοῦ πατρὸς Τυδέως ἀριστείαν ἐς ψυχὴν ἐπιμελῶς μνήμης χάριν ἀπογραψάμενος, εἰ καὶ ἄλλως ἴσως ὑποδάκνει αὐτόν, ὅτι μὴ ἐχαρακτήρισεν ὁ βασιλευστὸν Τυδέα καὶ ἀγορητὴν δεξιόν. ὄρα δὲ καί, ὡς εὐμεθόδως ἐν ὀλιγίστῳ πρῶτον ὑπολαλήσας τὴν τοῦ Τυδέως εἰς Μυκίνας ἔλευσιν ἐν τῷ «ἦτοι μὲν γὰρ ἄτερπολέμου εἰσῆλθε Μυκίνας» καὶ ἐξῆς, εἶτα ποικιλίας χάριν ἐπλάτυνε τὴν ἱστορίαν σαφῶς. (η. 381) Ἰστέον δέ, ὅτι τὸ «Ζεὺς ἔτρεψεν», ἦγουν παρέτρεψεν, 1.770 ἐκώλυσε, «παραίσια σήματα φαίνων» παραδηλοῖ ἐξ ἀέρος τινὰ καὶ τότε συμβῆναι σύμβολα, ὡς εἰκός, δι' ὧν ἐκωλύθησαν οἱ Μυκηναῖοι συμμαχίαν δοῦναι τοῖς Ἀργείοις. εἰκός δὲ καὶ ἔκ τινων μαντείων γενέσθαι τὴν ἀποτροπὴν, ἐπειδή πάντες οἱ χρησμολογοῦντες ὑποφῆται Διὸς ἐλέγοντο, οἷα πανομοφάου. [Σημεῖωσαι δὲ τὸ ῥηθὲν «Ζεὺς ἔτρεψεν» εἰς τὸ «Ζεὺς τερπικέραυτος». Δοκεῖ γὰρ εἶναι τερπικέραυτος ὁ τρέπων ἐν τῷ ἀφιέναι κεραυνούς, καθὰ ἐνταῦθα ἔτρεψε σήματα φήνας.] Παραίσια δὲ τὰ παρὰ τοῖς ὕστερον ἀπαίσια. πολλάκις γὰρ ἡ ἰ-π-α-ρ-ἀπρόθεσις ταύτην τῆ ἰ-ἀ-π-ο προθέσει δύναται. (η. 382) Τοῦ δὲ ὤχοντο διασαφητικόν ἐστι τὸ πρὸ ὁδοῦ ἐγένοντο, ἵνα μὴ ἐπὶ θανάτου νοηθεῖ ἢ λέξις οἴχεσθαι γὰρ πολλαχοῦ καὶ τὸ θνήσκεν λέγεται. καὶ ἔστι νῦν τὸ ὤχοντο ταύτην τῷ ἐπορευθήσαν, προέκοψαν εἰς ὁδόν. Τὸ δὲ «πρὸ ὁδοῦ ἐγένοντο» περίφρασις ἐστὶ τοῦ προώδευσαν. ἔκ δὲ τούτου τοῦ πρὸ ὁδοῦ συνετέθη τὸ φρουῖδος, οἷον· «φρούδου γὰρ ἦδη τοῦ κακοῦ μείων λόγος» καὶ «ἐπεὶ δὲ φρουῖδος Ἀργείων στρατός», ὃ ἐστὶν ἐπεὶ ὤχοντο οἱ Ἀργεῖοι. ὁμαλῶς μὲν οὖν ἐκφωνεῖται τὸ «πρὸ ὁδοῦ», τραχύφωνον δὲ τὸ φρουῖδος λαμβανόμενον ποτε καὶ ἀντὶ τοῦ ἀφανοῦς σκωπτικῶς. Σημεῖωσαι δέ, ὅτι πρὸ ὁδοῦ οἱ μεθ' Ὁμηρον λέγουσιν, ὡς Πausanias δηλοῖ, τὸ ἀναγκαιότερον καὶ ὡς εἰπεῖν προὔργου. (η. 383) Ἄσωπός δὲ ὅτι Βοιωτῖος ποταμός, πᾶσι δηλόν ἐστιν. οὕτω δὲ δηλόν καί, ὡς τὰ ποτάμια ὕδατα διὰ τὸ γόνιμον πολυβότανά εἰσι. διὸ καὶ ὁ Ἄσωπος βαθύσχοινος ἱστορεῖται παρὰ τῷ ποιητῇ, ἔτι δὲ καὶ λεχεποῖης, ὡς πολλὴν ποίην τρέφων, ἠγουν βοτάνην, ἐν ἧ λέξεταί τις, ἦγουν κατακοιμηθεῖν, διὰ τὸ δασύ. (η. 384) Τὸ δὲ Τυδῆ 1.771 οὐκ ἀπὸ τοῦ Τυδέα συνήρηται, ἀλλ' ἀποκέκοπται ἐκ τοῦ Τυδῆα, καθάπερ ἀρέσκει τοῖς Τεχνικοῖς. οὕτω δὲ καὶ τὸν Ὀδυσσῆα Ὀδυσσῆ ἔστιν εἰπεῖν καὶ ἕτερα δὲ ὅμοια. (η. 385) Τοῦ δὲ Καδμείωνας πρωτότυπον οἱ Καδμεῖοι, ὀκατωτέρω κεῖται, καὶ ἔστιν ὡς πατρωνυμικὸν καθ' ὁμοιότητα τοῦ Ἀτρείων καὶ Πηλείων καὶ τῶν ὁμοίων. (η. 387) Τὸ δὲ «ξείνός περ ἐών» θρασύτητα τοῦ Τυδέως ἐμφαίνει, ὡς μὴ δέον ὄν ξεῖνον ἐόντα ἔριδα προφέρειν τοῖς ξεινοδόκοις μῆπως, Ὀμηρικῶς εἰπεῖν, ἑαυτοῦ πάντα κολούη. καὶ ἄλλως δὲ εἰπεῖν, συχνὸς ἐν τούτοις τῷ βασιλεῖ ὁ τοῦ καθ' Ὁμηρον ἱππλάτου Τυδέως ἔπαινος, εἴπερ οὐδὲ ξένος καὶ ἐν πολλοῖς μόνος ὢν ἐν ἀλλοτρίᾳ ἐτάρβει, ἀλλὰ προὔκαλεῖτο ἀθλεῖν, ἔνθα ἐχρῆν αὐτόν ἢ ὡς ξένους αἰδεῖσθαι τοὺς Καδμείους ἢ φοβεῖσθαι ὡς πολεμίους, εἰ μὴ τὸ θάρσος ἐκώλυε. καὶ οὐ προεκαλεῖτο μὲν αὐτούς, ὁ δὲ λόγος ἔργων ἦν κενός, καὶ οὐχ' ἀπλῶς ἐνίκα, ἀλλὰ πάντα ἐνίκα, καὶ οὐδὲ σὺν πόνῳ, ἀλλὰ ῥηϊδίως. καὶ τὴν Ἀθηνᾶν δὲ εἶχεν ἐπιτάρροθον, ἦτοι βοηθόν. ἦν ἄρα καὶ θεοφιλῆς καὶ μάλιστα κατ' Ἀθηνᾶν, ὃ ἐστὶ φρόνησιν. ἔοικε γὰρ συνετῶς μεταχειρίσασθαι τὰ ἐκεῖσε ἄεθλα ὁ Τυδέος. (η. 389) Τὸ δὲ «πάντα ἐνίκα» οὐμόνον ἄνδρα ὑποδηλοῖ, ἀλλὰ μάλιστα πάντα τὰ ἄεθλα ληφθέντος τοῦ τοιούτου ὀνόματος κατὰ κοινού ἐκ τοῦ ἀεθλεύειν ῥήματος, ὃ καὶ ἐπ' ἄλλων πολλῶν φαίνεται γίνεσθαι. (η. 390) Τὸ δὲ ἐπίρροθος, ὅτι πρωτότυπὸν ἐστὶ τοῦ ἐπιτάρροθος, ἐν ἄλλοις δηλοῦται. (η. 391) Οἱ δὲ Καδμεῖοι ὡσπερ καὶ οἱ Καδμείωνες ἑτέρων ὡμῶς ἔχουσι πρὸς τὴν πατρίδα τὰς Θήβας, ἐξ ἧς Θηβαῖοι καλοῦνται.

παρώνυμοι δέ εἰσι τῷ προγόνῳ Κάδμῳ τῷ ἐκ Φοινίκης, ὃ μυριαχοῦ καθωμίληται. παράγονται δὲ Καδμεῖοι μὲν ἀπὸ τῆς Καδμηίδος γῆς, ἵνα ἢ ἐκεῖθεν Καδμηῖος Καδμεῖος κατὰ τὸ ἀχρήϊος ἀχρεῖος, περὶ οὗ προδεδήλωται. (η. 385) Καδμεῖωνες δὲ ἀπ' αὐτοῦ δὴ τοῦ Καδμεῖοι. οὐ γὰρ ἔστιν εἰπεῖν ἀκριβῶς πατρωνυμείσθαι τοὺς Καδμεῖωνας, ἵνα ἢ, ὡσπερ Οὐρανός Οὐρανίδης Οὐρανίων κατὰ τὸ Κρονίδης Κρονίων, οὕτω καὶ Κάδμος Καδμεῖων. ἐγράφετο γὰρ ἂν οὕτω διατοῦ ᾠ, καθὰ καὶ ὁ Οὐρανίων. δοκεῖ δὲ ἀπὸ τοῦ κάζω, τὸ κοσμῶ, παρήχθαι ὁ Κάδμος καὶ πως δηλοῖ τὸν κόσμιον τραπέντος κάνταῦθα τοῦ ᾠ εἰς ᾠδ συνήθως, ὡς καὶ ἐν τῷ ὀκλάζω, ὀκλαδίας δίφρος, καὶ χειμάζω, χειμάδιον, καὶ ἐνέτέροις μυρίοις τοῖς καὶ προδηλωθεῖσιν. Ἰστέον δέ, ὅτι οὐ κύριον μόνον ὁ 1.772 Κάδμος, ἀλλὰ καὶ Ἑρμοῦ ἐπίθετον, οὗ παράγωγον ὁ Καδμήλος παρὰ Λυκόφρονι, καὶ ὄρους δὲ ὄνομα. φησὶ γοῦν ὁ Στράβων, ὅτι Κάδμος ὄρος, ἐξ οὗ Λύκος ῥέει ποταμὸς εὐμεγέθης, προσβάλλων τῷ Μαιάνδρῳ. (η. 391) Κέντορες δὲ ἵππων οὐ μόνον οἱ, ὡς ἐρρέθη, εὖ πωλοδαμνοῦντες, ἀλλὰ καὶ οἱ τεχνικῶς ἠνιοχοῦντες, ὁποῖον ἐν Ὀδυσσεΐα τὸ «νόω δ' ἐπέβαλλεν ἱμάσθλην». (η. 392) Πυκινὸν δὲ λόχον ὁ ποιητὴς λέγει οὐ μόνον ὡς κατὰ σύνεσιν γινόμενον, ἀλλὰ καὶ ὡς δέον ὄν τοὺς ἐλλοχῶντας πυκνοῦν ἑαυτούς, ἵνα λανθάνωσι. διὸ καὶ λόχονεῖσάν φησιν, ὃ ἐστὶν ἐκάθισαν, ὡς τῶν ἐλλοχῶντων κεῖσθαι οἷον ὀφειλόντων κατὰ τὸ ὑποκαθῆσθαι, ἵνα ὑποκρύπτωνται. παρηχεῖται δὲ πως πρὸς τὸ λόχονεῖσάν τὸ ἠγήτορες ἦσαν καθ' ὁμοιότητα τοῦ «ἔδεισαν θεοὶ οὐδέ τ' ἔδησαν» καὶ τῶν τοιούτων, ἃ προδεδήλωται. (η. 392 ς.) Ὅρα δ' ἐν τούτοις, ὅτι τοὺς πεντήκοντα ἄνδρας λόχον εἶπε. καὶ μὴν τινες λόχον φασὶ τὸν ἐξ εἰκοσιτεσσάρων ἀνδρῶν. ἴσως δὲ καὶ ὁ ποιητὴς νῦν τοῦτο ἐμφαίνει εἰπὼν, ὅτι κοῦροι πεντήκοντα δύο δ' ἠγήτορες ἦσαν. εἰκοσιτέσσαρες γὰρ ἄνδρες καὶ αὖ πάλιν τοσοῦτοι ἀνὰ ἓνα εἶχον ἠγήτορα, ταῦτόν δὲ εἰπεῖν, λοχαγόν, ὡς δηλοῖ τὸ λόχον ἄγοντες, ὅτι δὲ ὁ Ξενοφῶν ἐξ ἑκατὸν συντετάχθαι τὸν λόχον βούλεται, εἴσεται ὁ ἐκείνων ἐντυχῶν εἰπόντι «λόχος ἕκαστος εἰς ἑκατόν». ἢ δὲ τραγωδία καὶ ἄλλοι λόχον φασὶ τὸ ἀπλῶς στρατιωτικὸν σύνταγμα καὶ λοχαγόν τὸν τούτου ἄρχοντα. [Ἰστέον δέ, ὅτι κοῦρον τὸν νέον λέγειν εἰδὼς Ὅμηρος οὗ φησὶ διὰ διφθόγγου καὶ τὸν κόρον, ἐξ οὗ τὸ κορέννυσθαι. παρεκκλίνουσι γὰρ καὶ Ἴωνες τὴν τῶν λέξεων, ὅπη δυνατόν, ὁμωνυμίαν τὴν κατὰ συνέμπτωσιν ὁμόφωνον. οὕτω καὶ οὔρος μὲν λέγεται ὁ ὄρος Ἰαστί, οὐ μὴν ποτε καὶ τὸ ὄρος τὸ οὐδέτερον. εἰ δὲ καὶ διὰ τὸν Οὔνον, τὸ ἐθνικόν, ὀκνοῦσι τὸ ζῶον τὸν ὄνον διὰ τοῦ ᾠ λέγειν, οὐκ 1.773 ἔστιν ἐνστήναι. πρὸς ὃ παίξας ὁ Κωμικὸς ἔφη κατὰ δούλου, ὡς «τὸ βάρος, ὃ σὺ φέρεις, οὔνος φέρει», συναλείψας τὴν εὐθείαν τοῦ ὄνου καὶ ἀποτελέσας γέλοιον. ὁ ὄνος γὰρ καὶ κράσει οὔνος. καὶ τοῦτο μὲν τοιοῦτον.] Εἰ δέ τι χρὴ ἐνταῦθα καὶ ἀστεῖσασθαι, σκοπητέον καὶ τὸ χολωσάμενοι καὶ τὸ λόχον εἶσαν. ἀναγραμματισθεῖς γὰρ καὶ νῦν ὁ χόλος τὸν λόχον ποιεῖ, ὥστε καὶ τῶν τοιούτων κατάρξαι δοκεῖ ὁ ποιητὴς τοῖς βουλομένοις οὕτω λέγειν, οἱ μάννα φασὶ τὸ τοῦ λόγουνᾶμα καὶ ὅσα τοιαῦτα· ἐν οἷς καὶ τὸ μῦθος καὶ θυμός, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ἐγράφη, καὶ τὸ ἔμεινας καὶ ἐνειμας παρ' Εὐριπίδῃ ἐν τῷ «οὐ μάντεως ὅπα ἔμεινας, οὐχρόνῳ μακρῷ σκέψιν ἐνειμας». καὶ τὸ παρὰ Λυκόφρονι πέλας καὶ λέπας περατοῦντα δύο στίχους συνεχεῖς, ὧν τὸ μὲν πέλας δηλοῖ τὸ ἐγγύς, τὸ δὲ λέπας ὀρεινὴν τραχύτητα, ἐξ οὗ καὶ λεπαία χθῶν τραγικῶς ἢ ὀρεινῆ. δοκεῖ δ' ἐξ ὀνοματοποιίας οὕτω τετυπῶσθαι καὶ ἡ λακέρυζα παρὰ τὸ κελαρύζειν. τοιοῦτου τρόπου καὶ τὸ αἵματα ἰάματα καὶ ἕτερα. ὅρα δ' ἐν τούτοις καί, ὅτι εὐρηγνται παρὰ τῷ ποιητῇ πατέρων ὀνόματα υἱοῖς ἀποχρήσαντα εἰς κλησιν κατὰ ὁμοίαν μετάθεσιν γραμμάτων ποιηθέντα, ἦν καὶ ἀλλαχοῦ ἐγνωμεν. ἐν γοῦν Ὀδυσσεΐα πατὴρ μὲν Αἴσων, Ἰάσων δὲ ὁ υἱός, κατὰ διάλυσιν τῆς ᾠα διφθόγγου

καὶ μετάθεσιν τοῦ ᾠ. (η. 394) Ἐνταῦθα δὲ Αἴμων μὲν πατήρ, Μαίων δὲ υἱός, ὃν ὁ Τυδεὺς ἀνείλε, τεθείσης τῆς ᾠ διφθόγγου ἐν τῇ ἀρχῇ. Μαίων γάρ, φησὶν, Αἰμονίδης. (η. 395) Ὁ δὲ Αὐτοφόνος ἀνδρείου κλησὶς ἐστίν, ὃς οὐχ' ἐτέροις ἐπιτάσων ἀριστεύει, ἀλλ' αὐτὸς φονεύων καὶ αὐτόχειρ τῆς ἀριστείας γενόμενος. δῆλον δέ, ὅτι μέτρου ποτὲ διδόντος καὶ ὁ αὐτοφόνος αὐτοφόντης ἂν ῥηθείη, καὶ ὁ λυκοφόντης λυκοφόνος. (η. 396) Ἄεικῆς δὲ ὁ ῥηθεὶς πότμος διὰ τὸ κατ'αὐτὸν ἀπρεπές, ὡς μὴ δέον ὄν τοσοῦτους ὑφ' ἐνὶ πεσεῖν. «πάντας γάρ», φησὶν, »ἔπεφνε». [(η. 397) Ἔστι δὲ τὸ ἔπεφνε διασαφητικὸν τοῦ «πότμον ἐφῆκεν», 1.774 ἵνα πότμος μὴ ἢ τύχη νοηθείη, ἀλλ' ὁ θάνατος.] (η. 398) Τὸ δὲ ἴει ἀδιάφορόν ἐστι πρὸς τὸ προέηκε. ποιητικὰ δὲ καὶ ἄμφω. ὁ δὲ ῥηθεὶς Μαίων ἢ ὡς κῆρυξιμηθεὶς ἀφείθη κατὰ τινὰς ἢ διὰ τι τέρας, ὡς φησὶν ὁ ποιητής. εἰκὸς γὰρ τέρας φανῆναι τότε, ὅπερ σιγᾶ Ὀμηρος, ὡς μὴ ἀναγκαῖον ὄν ῥηθῆναι. (η. 399) Ὁ δὲ Αἰτώλιος διαφορεῖται ὁμοίως τῷ Δάρδανος Δαρδάνιος, κάπρος κάπριος, Κάυστρος Καῦστριος, ἔκτοπος ἐκτόπιος, ὁ καὶ ἄφορμος παρὰ Σοφοκλεῖ, ἔγχωρος, οὗ χρήσις παρὰ Λυκόφρονι, ἐγχώριος. (η. 400) Τοῦ δὲ εἶο τὸ πρῶτότυπον οὔ, καθάπερ καὶ τοῦ σοῦ τὸ σεῖο καὶ τοῦ ἐμοῦ τὸ ἐμεῖο. Τοῦ δὲ χέρηρα ὀφείλει μὲν ἢ παραλήγουσα οἶα συγκοπεῖσα ἐκ τοῦ χερείονα γράφεσθαι κατὰ τὴν παραλήγουσαν διὰ τοῦ ᾠ καὶ ᾠ, νικᾶ δὲ ὅμως τὴν διὰ τοῦ ᾠ καὶ ᾠ διφθόγγον ἔχειν κατὰ τὰ πλείω τῶν ἀντιγράφων. οὕτω δὲ καὶ τὸ χέρηρι καὶ χέρηρες, ὡς ἐν ἄλλοις φαίνεται. (η. 401 ς.) Ὅτι κἂν ὁ Διομήδης ἐπιπληττόμενος σιωπᾶ τὴν τοῦ βασιλέως αἰδεσθεὶς ἐνιπὴν, ἤγουν τὴν διὰ λόγων ἐπίπληξιν καὶ κακολογίαν-ἐνίπτω γὰρ τὸ κακολογῶ, ὅθεν ἢ ἐνιπὴ κατὰ τὸ τύπτω τέτυπα τυπῆ, ἢ τύψις-, ἀλλ' ὁ Σθένελος καὶ τραχύτατα καὶ ῥητορικώτατα ἐπιχειρεῖ τῇ συγκρίσει καὶ οὐ τὸν Διομήδην μόνον ἀπεναντίας τῷ βασιλεῖ κρείττω τοῦ πατρὸς Τυδέως ἀποδείκνυσιν, ἀλλὰ κοινῶς τῶν ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας κρείττονα ἀποφαίνει τοὺς ἐπιγόνους παρεισάγων καὶ αὐτὸς ἱστορίαν τῆς τῶν Θηβῶν ἀλώσεως. (η. 404) Λέγει γάρ· «Ἀτρεΐδη, μὴ ψεῦδ' ἐπιστάμενος σάφαιπέϊν». τοῦτο δὲ παντὶ προσαρμόσει ἕκοντι κρύπτοντι τὴν ἀλήθειαν. ἔνθα σκοπητέον, ὡς ὁ μὲν μὴ σάφα εἰδὼς οὐκ αἰτιατέος, εἰ ψεύσεται, ὃς δὲ σαφῶς 1.775 οἶδεν, ἀπαιτεῖται μὴ ψεῦδεσθαι. (η. 410) Εἶτα ἐπάγει, ὅτι μὴδὲ πατέρας ὁμοίῃ ἔνθεο τιμῇ. (η. 405-7) ἡμεῖς τοὶ πατέρων οὐχ' ἀπλῶς ἀμείνονες, ἀλλὰ μέγα ἀμείνονες εὐχόμεθα, ἤτοι αὐχοῦμεν, εἶναι. πόθεν δῆλον; «ἡμεῖς καὶ Θήβης ἔδος εἶλομεν ἑπταπύλοιο», ἔνθα δηλαδὴ ἐκεῖνοι ἔπεσον. εἶλομεν δὲ αὐτὴν «παυρότερον λαὸν ἀγαγόντες ὑπὸ τείχος Ἄρειον», τουτέστι τὸ τοῦ Ἄρεος, ἢ κρείττον τοῦ ἐνταῦθα κατὰ Τροίαν τείχος ἢ ὀχυρώτερον, ὡς εἰκὸς, ἢ ἔπερ ὅτε οἱ πρόγονοι ταῖς Θήβαις ἐπεστράτευσαν. ἐκεῖ γοῦν, φησὶν, ἠνδραγαθήσαμεν καὶ ταῦτα σὺν ὀλίγῳ λαῷ καὶ κατὰ τείχος κρείττονος, ὅπου οἱ πρόγονοι πλείονες ὄντες ἐν χείρονι τειχίσματι ἐδυστύχησαν. καὶ ὄρα τὸ τοῦ Ὀμήρου ἀμφίγλωσσον, ὃς διὰ μὲν τοῦ βασιλέως χείρους τῶν προγόνων τοὺς ἐπιγόνους ἐνέφηνε, διὰ δὲ τοῦ Σθενέλου τὸ ἀνάπαλιν ἀπέδειξεν. [Ἐν τούτοις δὲ σχηματισμὸς τοῦ «ὑπὸ τείχος Ἄρειον» ὁμοίος ἐστὶ τῷ «ὄσοι ὑπὸ Ἴλιον ἦλθον».] Σημείωσαι δὲ καί, ὅτι ὁ Σθένελος, ἵνα μὴ δόξη ἀπαρακαλύπτως τῶν πατέρων ἄρτι καταφέρεσθαι, λέγει τὸ πᾶν ἐν Θήβαις ἀνύσαι τοὺς ἐπιγόνους τοὺς τε ἄλλους καὶ αὐτὸν-ἀνεπαχθῶς γὰρ καὶ ἑαυτὸν ἐπαινεῖ-»πειθομένους τεράεσσι θεῶν καὶ Ζηνὸς ἀρωγῇ», δεικνὺς πλαγίως πως αὐτοὺς καὶ θεοφιλεῖς, ἵνα μὴδὲ εἰς τοῦτο ἐλαττοῖντο τοῦ Τυδέως, ὃν ἢ Ἀθηνᾶ ἐφίλει. τοὺς μέντοι προγόνους ὀλέσθαι φησὶν, οὐ δι' ἀνανδρίαν ἀλλ' ἀτασθαλίαν. φησὶ γάρ· (η. 409) «Κεῖνοι δὲ σφετέρησιν ἀτασθαλίησιν ὄλοντο». παραλαλεῖ δὲ ἴσως τὸ τοῦ Πολυνείκου καὶ τὸ τοῦ Τυδέως ἐφάμαρτον, ἵνα καὶ κατὰ τοῦτο οἱ πατέρες ἐλαττοῖντο τῶν ἐπιγόνων, ἢ μάλιστα λέγει, ὅτι οἱ Θηβαῖοι ὡς ἀτάσθαλοι ὤλοντο διὰ τὴν εἰς τὸν Πολυνείκην ἀδικίαν. εἶτα

ἐπάγει λόγον, ὃν ἐρεῖ τις ὑπερεξαίρων ἑαυτὸν τῶν προγόνων. (η. 410) Φησὶ γάρ· «τῷ μὴ μοι πατέραςποθ' ὁμοίη ἔνθεο τιμῇ». τοῦτο δὲ δεινῶς εἶπε κωλύων τὴν ἐπ' ἔλαττον σύγκρισιν. ὁ γὰρ ἐξαθερίζων τὸ ὁμοίη ἐντεθῆναι τιμῇ, πῶς ἂν καταδέξοιτο τὴν ἐλάττονα, ὁποῖαν προσεχῶς ὁ βασιλεὺς ὑπελάλησε κατὰ τοῦ Διομήδους, μὴ οὖσαν μὲν πάντη ἀπαρακάλυπτον κατὰ τὸ «ἢ ὀλίγον οἱ παῖδα ἑοικότα γείνατο Τυδεύς», ἔχουσαν δ' ὅμως καὶ αὐτὴν βαρύνειν τὸν ἥρωα. (η. 407) Ἰστέον δέ, ὅτι παυρότερον λαὸν λέγει, τουτέστιν ὀλιγώτερον, οὐ μόνον, οὐ εἶχον οἱ πρόγονοι, ἀλλὰ καὶ τοῦ τῶν Θηβαίων πλήθους. ἐννέα δὲ φασιν εἶναι τὸν ἀριθμὸν τοῦ ἐπιγόνου· ἦσαν γὰρ Αἰγιάλεος Ἀδράστου, Θέρσανδρος Πολυνεῖκος, Διομήδης Τυδέως, Σθένελος Καπανέως, Ἀλκμαίων καὶ Ἀμφίλοχος Ἀμφιαράου Στρατόλαος Παρθενοπαίου, Πολύδωρος Ἴππομέδοντος, Μέλων Ἐτεόκλου. Θηβῶν δὲ ἐβασίλευε τότε ἐν τῷ τῶν ἐπιγόνων πολέμῳ Λαοδάμας ὁ Ἐτεοκλέος, ὃς καὶ ἀνηρέθη. Σημείωσαι δέ, ὅτι οὐ μόνον ὑπερπαθῶν τοῦ Διομήδους ὁ Σθένελος λέγει, ἃ λέγει, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ ἑαυτοῦ λαλῶν. τῷ γὰρ τοῦ Διομήδους 1.776 ψόγῳ συναδοξῶν ἦν καὶ αὐτός, εἶγε καὶ ὁ Καπανεὺς, ὁ τοῦ Σθενέλου πατήρ, ὡς περ καὶ ὁ Τυδεύς, μέγιστα ἐν τῷ Θηβαϊκῷ πολέμῳ ἐδυστύχησεν. εἰ γοῦν ὁ Διομήδης χείρων τοῦ πατρός, ἄρα καὶ ὁ Σθένελος τοῦ οἰκείου ἠλάττωται πατρός. τάχα δὲ καὶ τὸ «ἡμεῖς πατέρων ἀμείνονες» οὐ τοὺς ὅλους δηλοῖ ἐπιγόνους—τί γὰρ νῦν ἔδει πάντων ὑπερλαλεῖν;—ἀλλὰ μόνους τὸν Διομήδην καὶ τὸν Σθένελον. διὸ καὶ δυϊκῶς λέγει παρακατιῶν· «παυρότερον λαὸν ἀγαγόντε», ἡμεῖς οἱ δύο δηλαδή. Ἰστέον δέ, ὅτι ἐκ τῶν ῥηθέντων Θηβαϊκῶν πολέμων παροιμία ἐξέπεσεν ἐπὶ τῶν ἀλυσιτελῶν τὸ Καδμεία νίκη, ἐπειδὴ, φασί, Θηβαῖοι τὰ πρῶτα νικήσαντες ὕστερον ὑπὸ τῶν ἐπιγόνων ἠττήθησαν. Ἀρριανὸς μὲντοι ἐν τοῖς Βιθυνιακοῖς, ὡς καὶ προεδηλώθη, ἐπὶ μεγίστης νίκης τὴν παροιμίαν ἐδέξατο. τινὲς δὲ αὐτὴν ἄλλως εἰληφθαί φασιν, ἢ ἀπὸ Οἰδίποδος, ὃς Θήβησι τὸ τῆς Σφιγγὸς αἰνίγμα λύσας, εἶτα ἔπαθλον τὴν μητέρα ἔγημεν, ἢ ἀπὸ Κάδμου, ὃς ἀνελὼν, φασί, τὸν τὴν Ἀρείαν κρήνην τηροῦντα δράκοντα ἐθήτευσεν Ἄρει ὀκτῶ ἔτη. (η. 406) Ἐπτάπυλον δὲ Θήβην ἐνικῶς λέγει τὰς Βοιωτίας Θήβας πρὸς διαστολὴν τῶν ἑκατομπύλων Αἰγυπτίων, ἃς ἀλλαχοῦ ἱστορήσει ὁ ποιητής. Ἰστέον δὲ καί, ὅτι, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ἐπεσημάνθη, πολλὰ εὐρηνται ὀνόματα καὶ ἐνικῶς λεγόμενα καὶ πληθυνόμενα. ὡς καὶ ὅτε Κρήτην καὶ Κρήτας τὴν αὐτὴν νῆσον λέγει Ὅμηρος. οὕτως οὖν ἐπαμφοτερίζει καὶ τὸ τῆς Θήβης ὄνομα καὶ τὸ τῆς Μυκῆνης, ἣν Μυκῆνας πρὸ ὀλίγων εἶπεν ὁ ποιητής, ὡς πού καὶ τὴν Μάλειαν Μαλειάς, «Μαλειάων ὄρος αἰπύ». τοιοῦτῳ δὲ τρόπῳ καὶ ὄρος τὸν Ἄτλαντα πληθυντικῶς ἔφη τις Ἄτλαντας καὶ τὸν Ἄρειον πάγον Ἀρείους πάγους. Σημείωσαι δὲ καί, ὡς πολλὰ τινες αἰτίαι παρὰ τῷ ποιητῆ τοῦ σιγᾶν τὰ πρόσωπα. οὐ μόνον οὖν ἔκπληξις αἰτία σιγῆς, ἀλλὰ καὶ αἰδώς. Διομήδης οὖν ἐνταῦθα σιγᾶ, αἰδουσθεῖς βασιλέως ἐνιπὴν αἰδοῖοιο. μετ' ὀλίγα δὲ ὁλαὸς ἔπεται «σιγῇ δεδιότες σημάντορας», ἡγουν εὐλαβούμενοι τοὺς ἄρχοντας. ἐνθυμητέον δὲ καὶ τοὺς κήρυκας, οἱ σιωπῶσι ταρβήσαντες καὶ αἰδόμενοι τὸν Ἀχιλλέα. καὶ σπουδὴ δὲ ποτε γίνεται σιγῆς αἰτία, καὶ ἡ τῶν ἀναντιρρήτων δεῦρολογιῶν ἀκρόασις. (η. 412) Ὅτι ἐν τῷ «τέττα, σιωπῇ ἦσο, ἐμῷ δ' ἐπιπέθεο μύθῳ», ὃ λέγει Διομήδης πρὸς Σθένελον, κατασιγαστικὸν ὃν στωμυλίας τὸ ἦσο ἀντὶ τοῦ δίαγε καὶ μένε κεῖται. ἄλλως γὰρ οὐκ ἦν ἐν τοιαύτῃ μάχῃ καθέζεσθαι τινα. σπουδὴν δὲ καὶ ἀπλότητα ἢ λέξις ἐνδείκνυται, ὡς μὴ εὐκαιροῦντος τοῦ Διομήδους κυριολεκτεῖν. ζήτησι δὲ καὶ ἐν τοῖς τοῦ Θεοσίτου τὸ «ἦσαι ὀνειδίζων» πρὸς ὁμοιότητα τῆς νῦν ῥηθείσης λέξεως τοῦ ἦσο. Τὸ δὲ τέττα, 1.777 περὶ οὗ καὶ ἐν ἄλλοις δηλοῦται, προσφώνησις ἐστὶ καὶ νῦν φιλεταιρικὴ νέου πρὸς μεῖζονα, ἀμετάφραστος κατὰ τοὺς παλαιούς καὶ ἀμετάληπτος, ἡγουν μὴ ἔχουσα εἰς

ἑτέραν λέξιν καιριωτέραν μεταλαμβάνεσθαι. οἱ δέ φασιν, ὅτι ὡσπερβάπτω βαπτίζω
 βάπτῃς, οὕτω τέττω τεττίζω τέτῃς, καὶ ἡ κλητικὴ τέττα. τὸ δὲ τεττίζω γράφει
 Ζηνόδοτος ἐν τῷ «τοὺς ἔλεεινὰ κατήσθιε τεττίζοντας». καὶ τοι κατὰ τινὰς τιττίζοντας
 ἐκεῖνος γράφει διὰ τοῦ ῥι, οὐ μὴν διὰ τοῦ ῥε. τινὲς δὲ σχετλιαστικὸν νοοῦσι τὸ τέττα,
 ἀποκοπὴν ἐκ τοῦ τέτλαθι. (ἡ. 413–9) Ὅτι καὶ ὑβρίζομενος ὁ Διομήδης ὅμως οὐ νεμεσᾶν
 λέγει τῷ βασιλεῖ ὀτρύνοντι καίπου καὶ ἐπιπλήττοντι, προσθεῖς καὶ τὴν αἰτίαν ἐν τῷ
 εἰπεῖν οὕτω· «οὐ γὰρ ἐγὼ νεμεσῶ Ἀγαμέμνονι, ποιμένι λαῶν, ὀτρύνοντι μάχεσθαι
 Ἀχαιοὺς. τούτῳ μὲν γὰρ κῦδος ἄμ' ἔψεται, εἴ κεν Ἀχαιοὶ Τρῶας δηϊώσουσιν ἔλωσιν τε
 Ἴλιον ἰρήν· τούτῳ δ' αὖ μέγα πένθος Ἀχαιῶν δηϊωθέντων». ἤδη δὲ πῶς ὁ ἥρωας
 καὶ καταγινώσκει νωθρείαν ἑαυτοῦ. διὸ καὶ ἐπαγαγὼν· «ἀλλ' ἄγε δὴ καὶ νῶϊ», τουτέστιν
 ἡμεῖς, «μεδώμεθα θούριδος ἀλκῆς», ἤγουν φροντίσωμεν τοῦ εἶναι ἀλκιμοὶ, καταπηδᾷ
 χαμαῖζε σὺν τεύχεσι καὶ σπεύδει ἐς μάχην, ὅπερ οὐκ ἐποίει πρὸ τούτου, καὶ ταῦτα τὸν
 βασιλέα βλέπων οὕτω πονοῦμενον. Ἰστέον δέ, ὡς οὐ μάτην ὁ Διομήδης προσέθηκε τὸ
 ποιμένι λαῶν, ἀλλὰ δηλῶν, ὅτι ἄλλουτινὸς οὕτω βαρέως μεμψαμένου οὐκ ἂν ἠνέσχετο.
 πλὴν εἰ καὶ οὕτως αὐτῷ ἐπιεικὴς ὁ λόγος, ἀλλ' ἔχει τι δακνηρὸν ἄλλως ἐν τῷ «τούτῳ
 μὲν γὰρ κῦδος ἄμ' ἔψεται». μονονουχὶ γὰρ τὸν βασιλέα ὑπερπονεῖν ἐθέλει, διότι ἐπὶ τοῖς
 τῶν ὑπ' αὐτὸν στρατιωτῶν καὶ στρατηγῶν μόχθοις αὐτὸς κυδαίνεται. γεννᾶ δὲ ὀρηθεῖς
 λόγος καὶ γνωμικὴν ἔννοιαν τοιαύτην, ὡς ἄρα τοῖς βασιλεῦσι καὶ κῦδος ἔπεται
 κατορθούντων τῶν ὑπ' αὐτὸν καὶ αὐτῆς μέγα πένθος, εἰ δυστυχήσουσιν. (ἡ. 419–21) Ὅτι
 ὀπίτου ἐνδόξου πήδημα βαρὺ κατὰ τὸ Διομήδειον ἐμφαίνει τὸ «σὺν τεύχεσιν ἄλτο
 χαμαῖζε. Δεινὸν δ' ἔβραχε χαλκὸς ἐπὶ στήθεσσι νᾶνακτος ὀρνευμένου». εἶτα ἐρμηνεύων τὸ
 δεινὸν φησιν· «ὑπὸ κεν ταλασίφρονά περ δέος εἶλεν», ἤγουν καὶ θρασκευαίος τις
 ἔδεισεν ἂν ἀκούσας. ὠνοματοπεποιήται δὲ τὸ ἔβραχεν, ὡς καὶ τὸ βρέχω. κεῖται δὲ ἐπὶ
 ὄπλων κτύπου ἢ λέξις ἐνδευτέρῳ ἀορίστῳ διὰ τὴν τοῦ ῥα εὐρυφωνίαν, οὐκέτι μέντοι
 καὶ ὁ ἐνεστῶς, ἀλλ' 1.778 ἐκεῖνος ἐπὶ ὑετοῦ μόνου λαμβάνεται. τὸ δὲ «ἐπὶ στήθεσιν» ἐκ
 μέρους τὸ πᾶνδηλοῖ σῶμα τοῦ ἥρωος. εἰκὸς δὲ καὶ μάλιστα περὶ τὰ στήθη πλείω
 γενέσθαι ἦχον διὰ τὰ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν φερόμενα ὄπλα. (ἡ. 421) Τοῦ δὲ
 ταλασίφρονος προῦπόκειται τὸ ταλάσω, οὗ χρῆσις ἀλλαχοῦ παρὰ τῷ ποιητῇ, ὃ συγχοπὴν
 καίτραπέν ποιεῖ τὸ τλήσω, ἐξ οὗ τλησικάρδιος καὶ τλησίπνοος. (ἡ. 422–8)
 Ὅτι μιμούμενος ὁ ποιητὴς ἐν παραβολῇ θαλασσία τραχύτητα κυμάτων ἠχοῦ μοίαις πῶς
 λέξεσι φράζει τὸ ὑποκείμενον συνεκτραχύνων δι' ὅλου τῷ λεγομένῳ καὶ τὴν φωνήν.
 λέγει γάρ· «ὡς δ' ὅτ' ἐν αἰγιαλῷ πολυηχεῖ κῦμα θαλάσσης ὀρνευτ' ἐπασσύτερον Ζεφύρου
 ὑποκινήσαντος», ἤγουν ἡρέμα τὸ πρῶτον εἰς φρικαδιασαλεύσαντος, «πόντῳ μὲν τὰ
 πρῶτα κορύσσεται, αὐτὰρ ἔπειτα χέρσῳ ῥηγνύμενον μεγάλα βρέμει, ἀμφὶ δὲ τ' ἄκρας
 κυρτὸν ἔδον κορυφοῦται· ἀποπτύει δ' ἄλός ἄχνην», ἤγουν ἀφρὸν ἢ φυκίον, ἃ πτύελον
 ὡσπερ, ἤτοι ἀπόπτυσμα, θαλάσσης εἰσὶν ἐρευγομένης ἔξω, ὡς ἐν ἄλλοις φησὶν· «ὡς τότ'
 ἐπασσύτεραι Δαναῶν κίνυντο φάλαγγες νωλεμέως πόλεμόνδε». καὶ ἔστιν ἡ ῥηθεῖσα
 παραβολὴ πρὸς τὴν πυκνότητα τῶν κατὰ φάλαγγας κινουμένων καὶ τὸν ἐκεῖθεν πολὺν
 ἦχον. Αἰολικὴ δὲ λέξις ποιηταῖς φίλη τὸ ἐπασσύτερον ἐκ τοῦ ἄσσογγινομένη, ὡς καὶ
 ἀλλαχοῦ δηλοῦται. δηλοῖ δὲ καὶ ἐνταῦθα τὸ ἐγγύς καὶ διὰ τοῦτο τῇ ἐπαλληλίᾳ πυκνόν.
 συγγενὲς δὲ καὶ τὸ νωλεμές τῇ τοιαύτῃ λέξει. ἐπεὶ καὶ ταὐτόσημα τὸ ἐγγύς καὶ τὸ
 πυκνῶς καὶ τὸ ἐπασσύτερος καὶ τὸ ἀδιαλείπτως, ὅεστι νωλεμές. (ἡ. 426) Ἰστέον δέ, ὅτι
 ἄχνην Ὀμήρου εἰπόντος τὸ λεπτότατον τοῦ κύματος, ὅπερ ἐν ταῖς ἔξω προσρήξεσιν
 ἀπαφρίζεται, Σοφοκλῆς ἄλλως τὴν λέξιν ἐκλαβόμενος ἄχνην τὴν δρόσον ἔφη ἐν τῷ
 «θάλλει δ' οὐρανίας ὑπ' ἄχνης ὄ καλλίβοτρυς νάρκισσος», οὐδ' αὐτὸς ἀπροσφυῶς

γράψας διὰ τὸ μηδὲ τὰς τοῦδε τοῦ σταγόνας συνεχεῖς εἶναι ἀλλὰ διεχεῖς. ὅθεν καὶ ἡ ἄχνη ὠνόμασται, ἀέχνητις οὕσα καὶ κατὰ κρᾶσιν καὶ πλεονασμῶ τοῦ νῦ ἄχνη, ὡς καὶ ἐτέρωθι δηλοῦται 1.779 σαφέστερον. Εὐριπίδης δὲ καὶ αὐτὸς μιμησάμενος τὸ «ἀλὸς ἄχνη» οἰνωπὸν ἄχνην λέγει τὴν ἐν λειβαῖς καταχεομένην τῆς γῆς. τοῦ δὲ ἀέχνη ἄχνη ταυτότησιν ἐν τῷ ἀέχνη ἄχνη, ὁ πτωχός, ὁμοιότης δὲ τις ἐν τῷ ἄ ἔχω «ἄχω» παρὰ Σοφοκλεῖ. Ὅρα δὲ καί, ὅτι ἐπίτηδες ἐνταῦθα ὁ ποιητὴς συχνῇ τῇ ὀνοματοποιίᾳ ἐχρήσατο. ὁ γὰρ ἦχος καὶ τὸ ῥήγνυσθαι καὶ τὸ βρέμειν καὶ τὸ ἀποπτύειν ὀνοματοπεποίηται. οὕτω δὲ καὶ πολλῶ τῷ ῥῶ ἐν τοῖς ῥηθεῖσι χράται καὶ μάλιστα ἐν τοῖς τελευταίοις δυσὶ στίχοις. εἰ γὰρ καὶ ἄλλως μεμπτός ὁ τοῦτοῦτου στοιχείου πλεονασμός, διὸ καὶ οἱ Ἑρετριεῖς ἐκωμῶδοῦντο, καθά πουκαὶ προεγράφη, ὡς πολλῶ τῷ ῥῶ χρώμενοι, ἀλλ' ἐν τοιούτοις τόποις, ἤγουν ἐνμιμητικῇ τραχυφωνίᾳ πραγμάτων, χρεια συχνοῦ καὶ τοῦ στοιχείου τούτου, ὡς ἐρρέθη καὶ ἐν τῷ «τριχθὰ καὶ τετραχθὰ διατρυφὲν ἔκπεσε χειρός». ἄλλως γὰρ ἦν καὶ τὸ χέρσω γαίῃ εἰπεῖν καὶ τὸ ῥηγνύμενον ἀγνύμενον καὶ τὸ ἄκρας θῆνας, οὕτω δὲ καὶ ἐτέρας λέξεις μεταλαβεῖν εἰς τὸ λείον καὶ ἄρροισον. (ἡ. 426) Ὅρα δὲ καί, ὅτι τὸ κυρτὸν καὶ ἐπὶ κυμάτων λέγεται, ὡς καὶ ἐπὶ ἄλλων ἀψύχων, γινόμενον παρὰ τὸ κύπτειν κατὰ τοὺς παλαιούς ἢ καὶ παρὰ τὸ κρύπτειν. (ἡ. 422) καὶ ὅτι κύμα θαλάσσης ἔφη πρὸς διαστολὴν οὐ μόνον λίμνης ἀλλὰ καὶ ποταμοῦ. ἐγείρει γὰρ καὶ αὐτὸς κύματα, ἐξ ὧν κυματῆς ὁ τοῦτο πάσχω λέγεται. (ἡ. 426) Καὶ ὅτι ἐφερμηνεύων καὶ ἐνταῦθα συνήθως ἑαυτὸν ὁ ποιητὴς ἐπήγαγεν εἰς δήλωσιν τοῦ κορυσσεῖται τὸ κορυφοῦται. οὐκ ἄρα ἐπὶ μόνων ὄπλων τὸ κορυσσεσθαι. οὕτω δὲ καὶ μετ' ὀλίγα ὕδωρ εἰπὼν συμβάλλειν εἰς μισγάγκειαν ἐπάγει ἐρμηνευτικῶς τὸ «κοίλης ἔντοσθε χαράδρης». ἔστι γὰρ ἡμισγάγκεια κοίλη χαράδρα. (ἡ. 425) Ὅμοίως δὲ καὶ τὸ «χέρσω ῥηγνύμενον» ἐφερμηνευτικὸν ἐστὶ τοῦ «ἐν αἰγιαλῷ πολυηχεῖ ὄρνυται». καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς δὲ εἰπὼν, ὡς ἔβαλέ τις δουρὶ κόρσην, ἐπάγει διασαφηντικῶς «αἰχμὴ δὲ διὰ κροτάφου ἐπέρησε», καὶ οὐχ' ἀπλῶς, ἀλλὰ διὰ κροτάφου ἐτέρου, ὡς ταῦτόν ὄν κόρσην εἰπεῖν καὶ κρόταφον. τὸ γὰρ ἕτερος ὠρισμένης καὶ ἀντιζυγούσης δυάδος δηλοῖ τὸ ἔν. εἰπὼν οὖν «ἔβαλε δουρὶ κόρσην» ὠφείλεν εἰπεῖν «αἰχμὴ δὲ δι' ἐτέρας κόρσης ἐπέρησεν». ἐπεὶ δὲ οὐκ εἶπεν οὕτως ἀλλ', ὅτι δι' ἐτέρου κροτάφου ἐπέρησε, ταῦτόν ἄρα κόρση καὶ κρόταφος, ὄν καὶ ἐκ τῆς κόρσης ἐτυμολογοῦσιν οἱ μεταθέντες τὸ ῥῶ ποιοῦσιν κρόσην, εἶτα ἐξ αὐτῆς παράγουσιν διὰ τοῦ ῥα καὶ ῥφ διεξοδικώτερον τὸν κρόταφον, ἵνα εἴη κρόσαφος καὶ Ἀττικῶς κρόταφος. Ὅτι δὲ καὶ τοιαῦτα γίνονται παραγωγαί, ἤγουν διὰ τοῦ ῥα καὶ ῥφ, δηλοῖ καὶ τὸ 1.780 χρυσάφιον ἐκ τοῦ χρυσός παραχθέν, ὡσπερ καὶ ἀπὸ τοῦ ξύλου τὸ ξυλάφιον, [καὶ ἔδος ἐδάφιον.] ἀπὸ δὲ γε τῆς κόρσης γίνεται καὶ ἡ κόρρη τροπῇ τοῦ ῥσ εἰς ῥ, ὁμοίως τῷ πυρσός πυρρός, ταρσός ταρρός. καὶ τὸ κατὰ κόρρης δὲ τύψαι τινὰ τὸ κατὰ κόρσης ἤτοι κροτάφου ἐστὶ. παρὰ Ἀττικοῖς δὲ κόρρη ἢ γνάθος. Ἀριστοτέλης δὲ κρόταφόν φησι τὸ μεταξὺ ὀφθαλμοῦ ὠτὸς καὶ κορυφῆς, ὅτι δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ κηρύσσειν τάφον ἐτυμολογεῖται, δηλοῦσιν οἱ παλαιοί. συντελεῖ δὲ εἰς τοῦτο καὶ Θεόκριτος εἰπὼν «ἀπὸ κροτάφων πελόμεθα πάντες γηραλέοι καὶ ἐπισηχέρω», ἤτοι κατὰ τάξιν καὶ ἐφεξῆς, «ἐς γένυν ἔρπει λευκαίνων ὁ χρόνος». [(ἡ. 424 ς.) Ἔτι ἰστέον καί, ὅτι πόντον μὲν κἀνταῦθα συνήθως ἔφη τὸ τῆς θαλάσσης πελαγίζον, (οὗ καταπνεομένου ἀνέμοις, ὅθεν καὶ πόντος λέγεται ὡς οἶά τις πνότος, κυρτοῦνται κύματα κορυσσόμενα καὶ ἔξω ἐλαύνονται,) χέρσον δὲ τὸν ἀνωτέρω αἰγιαλόν. καὶ ὅτι τὸ ῥηγνύμενον τὸν ῥηγμῖνα παράγει. δηλονγάρ, ὡς ῥηγμῖν αἰγιαλώδης ἐστὶ περὶ ὄν κύματα ῥηγνύνται, καὶ ὅτι τὸ βρέμειν προσαρμόττον καὶ πυρὶ καὶ ἀνέμοις ἰδοῦ κεῖται καὶ ἐπὶ κύματος. τροπικῶς δέποτε καὶ ὁ ἀλαζών καὶ ὁ ἀπειλητὴρ βαρῦ

βρέμειν λέγονται. καὶ ὅτι ἄκρας τὰ ἀκρωτήρια λέγει, ἐν οἷς μάλιστα βρέμει τὰ κύματα.] (η. 429–31) Ὅτι πλάττωνό ποιητῆς ἐνταῦθα τοὺς ἡγεμόνας κελεύοντας τοῖς ἑαυτῶν-φησὶ γάρ· «κέλευε δὲ οἷσιν», ἤγουν ἰδίους, «ἕκαστος ἡγεμόνων»-παρεμφαίνει χρῆναι καὶ εὐρυβόας εἶναι τοὺς στρατηγούς καί, ὡς αὐτός που λέγει, βοῆν ἀγαθούς καὶ μάλιστα, ὅτε συρρηγνυταὶ πόλεμος. Εἶτα ἐπαινῶν εἰς εὐταξίαν τοὺς Ἀχαιοὺς, ὡς καὶ πρὸ τούτων, σιγῇ προΐεναι αὐτοὺς φησιν εἰς μάχην, οὐ κατεπτηχότας, ἀλλὰ δι' εὐλάβειαν. φησὶ γάρ· «οἱ δ' ἄλλοι ἀκὴν ἴσαν», ὅ ἐστιν ἐπορεύοντο, «οὐδέ κε φαίης τόσσον λαὸν ἔπεσθαι ἔχοντα ἐν στήθεσιν αὐδὴν, σιγῇ δειδιότες σημάντορας». καὶ εἰκότως· εἰ γὰρ μὴ αὐτοὶ ἐσίγων, οὐκ ἂν εἶχον ἄλλως ἀκριβῶς ἀκούειν, ὧν οἱ ἡγεμόνες ἐκέλευον. καὶ σημειῶσαι, ὅπως διεσάφησε τὴν σιγὴν. οὕτω γὰρ σιγῶσιν, ὥστε δοκεῖν ἄφωνοι εἶναι. [(η. 429) Ἔστι δὲ τὸ 1.781 μὲν ἴσαν στυγητὸν πεζῶ λογογράφῳ. ποῦ γὰρ παρὰ τοῖς τοιούτοις τὸ ἴω, ἴσω, ἔξ ὧν ἀόριστος ἴσα, οὗ τὸ τρίτον πληθυντικὸν ἴσαν, εἰ καὶ ποιηταῖς τὸ τοιοῦτον ὠκείωται λεξειδίον.] (η. 431) Τὸ δὲ σιγῇ ἐρμηνεία τοῦ ἀκὴν. τὸ δὲ σχῆμα τῆς ἐννοίας ὑπερβατόν. λέγει γάρ, ὅτι ἀκὴν ἴσαν σιγῇ δειδιότες σημάντορας, οἷν ὦν μὲν ὡς κελεύοντες, εἴτ' οὖν σημαίνοντες, σημάντορες εἴρηνται, ὅτε δὲ καὶ τὰ σσουσι τὸν στρατὸν εὐκόσμως, κοσμήτορες λέγονται. (η. 429) Τὸ δὲ «οὐδέ κε φαίης» οὐκ ἔστι κατὰ τὸ «οὐδέ κε φαίης ἀνδρὶ μαχεσσάμενον ἐλθεῖν», ἀλλ' ἕτεροῖον. ἐκεῖνο μὲν γὰρ Ἀφροδίτη ἔφη πρὸς τὴν Ἑλένην, τὸ δ' ἐνταῦθα ἡ ἀείδειν προκληθεῖσα Μοῦσα τῷ προκαλεσαμένῳ ποιητῇ λαλεῖ. καὶ ἄλλως δέγε ὁ ποιητῆς ἀποστρέφει τὸν λόγον πρὸς τὸν ἀκροῶσθαι αὐτοῦ λαχόντα. (η. 431) Ὅρα δὲ τὸ δειδιότες παιδευτικὸν ὄν τοῦ χρῆναι καὶ δέος ὑπεῖναι τοῖς ἀρχομένοις, ἵνα καὶ σώζοιντο οὕτω κατὰ τὸν τραγικόν. [Τοῦ δὲ σιγῇ ἀναλόγως δοκεῖ ἐκτετάσθαι ἢ παραλήγουσα ὡς ἐκ τοῦ σέσιγα μέσου παρακειμένου, οὗ θέμα τὸ σίζω κείμενον ἐν Ὀδυσσεΐα. εἰ δὲ καὶ ὁ τοῦ αὐτοῦ θέματος ἐνεργητικὸς παρακείμενος ὁ σέσιχα παράγει τὸ σιχός, ὁ ἀπόπτυστος, καὶ πλεονασμῶ τοῦ κάππασικχός, κατὰ τὸ βάζω βέβαχα βάχος καὶ βάκχος, εἴη ἂν καὶ αὐτὸ εὐλογον. Δῆλον δ' ὅτι ἐκ τοῦ σικχός καὶ ῥῆμά ἐστι σικχάζω.] (η. 431 ς.) Ὅτι ἐν ἄλλοις μὲν ἢ τῶν πολεμικῶν ὅπλων λαμπρότης πλείονος λόγου ὕλη γίνεται τῷ ποιητῇ, ἐνταῦθα δέ, οὕτω δόξαν αὐτῷ, ἀρκεῖται περὶ τῶν Ἀχαιῶν εἰπὼν μόνον τὸ «ἀμφὶ δὲ πᾶσι τεύχεα ποικίλα ἔλαμπεν». (η. 433–6) Ὅτι σεμνύνας τοὺς Ἕλληνας ἐπὶ εὐταξίᾳ διὰ τὴν ῥηθεῖσαν σιγὴν εὐθὺς ἐκ τοῦ ἐναντίου ὑπογράφει τὸν κατὰ Τρώας πολὺν θόρυβον παραβολικῶς, οὐ κατὰ γεράνους, ὡς πρὸ τούτων, ἀλλὰ κατὰ συχνὰ ποίμνια γινόμενον, εἰπὼν· «Τρῶες δ' ὡς τ' ὄϊες πολυπάμμοнос ἀνδρὸς ἐν αὐλῇ μυρίαὶ ἐστήκωσιν ἀμελγόμεναι γάλα λευκόν, ἀζηχῆς», ὅ ἐστι συνεχῆς, «μεμακυῖαι, ἀκούουσαι ὄπα ἀρνῶν», ὃ δὴ καὶ αἴτιον αὐταῖς τοῦ πολλὰ μηκᾶσθαι, «ὡς Τρώων ἀλαλητὸς ἀνὰ στρατὸν εὐρὺν ὀρώρει». ἴσως δὲ τῷ ὀνόματι τῶν ὄϊων καὶ τῶν ἀρνῶν καὶ τὰς αἴγας νῦν καὶ τοὺς ἐρίφους συννοητέον. Ὅρα δέ, ὅτι τε ἀγροικικὴν ἢ παραβολὴν ὡς ἐκ παρέργου περιέχει ἱστορίαν καὶ ὅτι ἀκαταλλήλως ἐν αὐτῇ ἔχει πρὸς τὴν ἀπόδοσιν ἢ σύνταξις τῆς 1.782 ἀρχῆς. ἄρχεται μὲν γὰρ κατὰ εὐθειαν, ἀποδίδεται δὲ κατὰ γενικὴν, οἷον· Τρῶες δὲ ὡς ὄϊες μηκῶνται, οὕτω Τρώων ἀλαλητὸς ὀρώρει, ὡς δῆθεν ταυτόν ὄν Τρῶες εἰπεῖν καὶ Τρώων ἀλαλητὸς. τινὲς δὲ ἀσύντακτον μεῖναι φασὶ τὸ «Τρῶες δὲ ὡς τ' ὄϊες». οὐ γὰρ ἔχει ἀπόδοσιν. καὶ ἔστιν οὕτω πάνυ καινοπρεπὲς τὸ σχῆμα. ἠδύνατο μὲν γὰρ ὁ ποιητῆς συνήθως ἀποδοῦναι τὴν παραβολὴν, ὡς καὶ ἤρξατο, καὶ εἰπεῖν ἐν τῇ ἀποδόσει, ὅτι ὡς Τρῶες ἐποίουν τάδε τινά, ἢ καὶ ἄλλως γράψαι κατὰ τὴν ἀρχὴν «Τρώων δὲ ὡς τ' ὄϊες» καὶ ἐξῆς, ἵνα ἦν ὁμοιόπτωτος τῇ ἀποδόσει καὶ ἡ ἀρχή. ὁ δὲ οὐκ ἠθέλησεν, ἀλλὰ οἷον συνεβαρβάρισε καὶ αὐτὸς τῷ Τρωϊκῷ ἀλαλητῷ. (η. 433) Πολυπάμμονα δὲ τὸν

πολυκτῆμοναλέγει. πάμματα γὰρ παρὰ Δωριεῦσι τὰ κτήματα καὶ πάσασθαι τὸ κτήσασθαι, ὅθεν καὶ τὸ πῶϋ καὶ πῆός, ὁ κτητὸς ἐξ ἀγχιστείας συγγενῆς. Σκοπητέον δέ, εἰ Δώριον τὸ πάμμα καὶ ὁ πολυπάμμων, πῶς ἐν αὐτοῖς διπλάζεται τὸ ἀμετάβολον. οὐ γὰρ Δωριέων τοῦτο, παρ' οἷς τὸ σχῆμα καὶ βῆμα σχᾶμα καὶ βᾶμα λεγόμενα οὐ διπλάζουσι τὸ μῦ. ἴσως οὖν καὶ Αἰολέων τὰ ῥηθέντα εἰσίν, ὑφ' ὧν διπλοῦνται τὰ σύμφωνα παρὰ τὴν πολλὴν συνήθειαν. ὅτι δὲ καὶ οἱ χωριτικώτεροι τῶν ἄρτι κτήματά φασι τὰ τετράποδα, οἴδασιν οἱ ὁμιλοῦντες αὐτοῖς. (η. 435) Τὸ δὲ ἀζηχῆς ἐκ τοῦ ἀδιεχῆς γίνεται, ὃ ἐναντίον ἐστὶ τῷ συνεχεῖ, ἀποβολῇ τοῦ ῥι καὶ τροπῇ συνήθει τοῦ ῥδ εἰς ῥζ καὶ τοῦ ῥε εἰς ῥη, ὡς δηλοῦται καὶ ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσειαν. Τὸ δὲ μεμακυῖαι γίνεται μὲν ἀπὸ τοῦ μηκῶ μηκῆσω, δοκεῖ δὲ συγκεκόφθαι ἀπὸ τοῦ ἐκεῖθεν γινομένου δυσσεκφωνήτου παρακειμένου. Ἰστέον δέ, ὡς Ὀμήρου ἐπὶ οἴων τιθέντος τὴν τοιαύτην λέξιν, οἱ μεθ' Ὀμηρον ἐπὶ αἰγῶν μὲν εἶλοντο λέγειν τὸ μηκᾶσθαι, ταῖς οἰσὶ δὲ ἀπεκλήρωσαν τὸ βληχᾶσθαι. εἴποι δ' ἂν τις καί, ὅτι φαίνεται κατὰ σχῆμα συντομίας ἐνταυθαρήθῆναι τὸ μηκᾶσθαι εἰς δεῖγμα τοῦ καὶ τὰς αἴγας νῦν συνεπινοεῖσθαι καὶ τοὺς ἐξ αὐτῶν ἐρίφους διὰ τὸ δοκεῖν τὸ μηκᾶσθαι ἐπὶ αἰγῶν κυριολεκτεῖσθαι, ὡς εἴρηται, ἵνα ἢ ὅμοιον τῷ «ἵπποι βουκολοῦνται». ὡς γὰρ ἂν τοῦτο συμβιβάζοιτο εἰς νοῦν, οὕτω καὶ τὸ «οἷς μηκῶνται». (η. 436) Ὁ δὲ πολλαχοῦ δηλούμενος ἀλαλητός προσεταιρίζεται καὶ τὴν τραγωδικὴν ἀλαλήν, οἷον «ἀλαλαῖς αἰαγμάτων». ἴσως δὲ ἀπ' αὐτῆς τὸ ἀλαλάζειν καὶ ὁ ἐκεῖθεν ἀλαλαγμός. Τὸ δὲ «ἀνά στρατὸν εὐρύν» αἰτιολογεῖ τὸν πολὺν Τρωϊκὸν ἀλαλητόν. ὁ γὰρ πολὺς 1.783 στρατὸς ἀκόσμως ἔχων καὶ πολὺν ἀπετέλει θόρυβον, οὗ τὴν αἰτίαν ἀριδιώτερον ὁ ποιητὴς ἀποδιδούσ φησι. (η. 437 ς.) «Οὐ γὰρ πάντων ἦεν ὁμὸς θρόος οὐδ' ἰαγῆρυς, ἀλλὰ γλῶσσ' ἐμέμικτο, πολὺ κλητοὶ δ' ἔσαν ἄνδρες», ἤγουν ἐκ πολλῶν συγκληθέντες γλωσσῶν. οἱ γὰρ Ἕλληνες ὡς ὁμόγλωσσοι, οὐ πολὺ κλητοὶ, βραχὺ τι κατὰ τὰς διαλέκτους διαφέροντες καὶ οὐδὲ τοῖς τόποις πολυπερέες καὶ πάνυ μακρὰν διεστώτες. Τοῦ δὲ θρόος προϋπόκειται ῥῆμα τὸ θρέω, ἤγουν σὺν θορύβῳ βοῶ ἢ λαλῶ, οἷον «πάθεα θρεομένης» καὶ «θρεομένη σαυτῆ κακά». ἐκ δὲ τοῦ θρόος συνήρηται ὁ θροῦς, ἐξ αὐτῶν δὲ ὁ ἀθρόος καὶ ὁ ἄθρους. Τὸ δὲ «γλῶσσ' ἐμέμικτο» ἢ πληθυντικῶς νοητέον ἀντὶ τοῦ γλῶσσαι πολλαὶ μεμιγμέναι ἦσαν, ὡς τῆς ῥα ἰ διφθόγγου ἐκθλιβείσης, ἵνα ἢ τὸ πλήρες, ὅτι γλῶσσαι ἐμέμικτο, ὁποῖον ἀλλαχοῦ τὸ «κνήμαι παλάσσετο» ἐνικῶς ῥήματος ἐπαγομένου πληθυντικῶ ὀνόματι, ὧ δὴ σχήματι πλεονάζει μάλιστα ὁ Πίνδαρος, ἢ καὶ ἄλλως λόγῳ προσηγορίας ἐνικῶς ῥητέον «γλῶσσα ἐμέμικτο», καθὰ δηλοῖ Ὀμηρος τὸ τοιοῦτον νόημα παραφράζων ἐν τῇ Βοιωτίᾳ, ἔνθα φησὶν οὕτω· «πολλοὶ γὰρ κατὰ ἄστῳ μέγα Πριάμου ἐπίκουροι, ἄλλη δ' ἄλλων γλῶσσα πολυπερέων ἀνθρώπων». οἷος δὲ ὁ θροῦς τῶν διαφόρων γλωσσῶν, ἴσασιν οἱ πεπειραμένοι, παρ' οἷς ἔγνωσται καὶ ὡς τὸ τῶν ὁμογλώσσων ἀνάρμοστον, ὅτε διαφοροῖς μερίζονται γνώμαις, παραβολῆς δέεται Ὀμηρικῆς παριστώσης ἐναργῶς, ἠλίκον κλάζουσιν. Ἐνταυθα δὲ νοητέον καί, ὅτι, κἂν ὁ ποιητὴς σιωπᾶ, ὅμως τὸ πρᾶγμα νοεῖν δίδωσιν, ὡς οἱ Τρῶες ἐν τῷ δημηγορεῖν ὑποβολεῦσιν ἐχρῶντο, δέστιν ἐρμηνεῦσιν. οὐ γὰρ αἰ, ὡς ἐρρέθη, μεμιγμέναι γλῶσσαι συνιέναι ἄλλωσειχον τῆς τοῦ Ἐκτορος τυχὸν ἢ Ἀντήνορος ἐν κοινῷ δημηγορίας. (η. 439) Ὅτι τοὺς μὲν Ἕλληνας Ἀθηνᾶ ὀτρύνει εἰς μάχην, Ἄρης δὲ τοὺς Τρῶας θυμὸς δηλαδὴ ἄλογος. προϊῶν δὲ λέγει, ὅτι καὶ Ἀπόλλων ἐρεθίζει τοὺς Τρῶας. πρὸς αὐτῶν γὰρ ἦν ἔτι τὸ εἰμαρμένον, οὐπὲρ ἐστὶ δηλωτικὸς ὁ Ἀπόλλων, ὡς πολλαχοῦ φαίνεται. (η. 440 ς.) Συμπαραιμύνησι δὲ Ὀμηρος τῷ Ἄρει καὶ τῇ Ἀθηνᾶ τὸν τε Δεῖμον τὸν τε Φόβον, κακὰ δὴ ταῦτα πολέμῳ φίλα, ἔτι δὲ καὶ τὴν Ἐριν, ἧς ἄνευ οὐκ ἂν ποτε συσταίῃ πόλεμος. φησὶ γάρ· «Δεῖμός τ' ἠδὲ Φόβος καὶ

Ἔρις ἄμοτον μεμαυῖα, Ἄρεος ἀνδροφόνοιο κασιγνήτη ἐτάρη τε». [(η. 440)1.784 Ἰστέον δέ, ὅτι, καθὰ ὁ φίλος καὶ ὁ δαήρ καὶ ἄλλα διάφορα, οὕτω καὶ ὁ Ἄρης ἀλογίστω συστολῇ κατὰ τοὺς παλαιοὺς ὑποπίπτει, ὡς δῆλον μάλιστα ἐκ τοῦ»Ἄρες Ἄρες βροτολοιγέ», ὃ καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα δηλοῦται.] καὶ ὅτι, εἰ καὶ τινεζῖππους Ἄρεος τὸν Δεῖμόν φασι καὶ τὸν Φόβον, ἀλλ' ἐνταῦθα θεράποντεςαὐτοὶ καὶ ὀπαδοὶ φαίνονται Ἄρεος. ἔστι δὲ δεῖμος μὲν τὸ δεδιέναι, φόβος δὲ ἡ φυγή. Ἄμοτον δὲ ὅτι τὸ τέλειον λέγεται καὶ πλήρες ὡς ἐκ μεταφορᾶς τραυμάτων μηκέτι δεομένων μότου, πολλαχοῦ περιλαλεῖται. (η. 441–5) Ὅτι τὴν Ἔριν, ἦν κασιγνήτην Ἄρεος ἔφη καὶ ἐταῖραν τὰ τε ἄλλα καὶ, διότι δὲ ὡς τὰ πολλὰ ἡ Ἔρις ἐπιταθεῖσα εἰς πόλεμον καταστρέφει, πλάττει καὶ ὡς δαιμόνιον τεράστιον, λέγων ὡς «ὀλίγη μὲν πρῶτα κορῦσσεται, αὐτὰρ ἔπειτα» προσαυξανομένη «οὐρανῶ ἐστήριξε κάρη καὶ ἐπὶ χθονὶ βαίνει». Αἰνίττεται δὲ διατόυτων τὸ τῆς ἔριδος ἴδιον. μικρᾶς γὰρ πολλακίς εἰς ἔριν προὑπαρξάσης αἰτίας, ἀκρίδος τυχὸν ἢ πέρδικος κατὰ τὰς ἱστορίας (γυναικὸς γὰρ εἰπεῖν ἢ τοιούτουτινὸς πλείων ὁ λόγος) μέγιστος ἐκεῖθεν ἐκκορυφούται ἀυξόμενος πόλεμος καί, κατὰ τὸν ποιητὴν εἰπεῖν, «ὀφέλλει στόνον ἀνδρῶν», ὅτε δὴ οἱ μὲν μαχόμενοι ἐπιγῆς εἰσιν, ἡ βοή δὲ οὐρανὸν ἴκεν. ὁ γοῦν Τρωϊκὸς πόλεμος ἀφορμὴν μὲν ἔχειμικρὰν, τὴν Ἑλένην, αὐτὸς δὲ ἡλικὸς γέγονεν, οὐδεὶς ἀγνοεῖ. (η. 441) Τὸ δὲ «κασιγνήτη ἐτάρη τε» διδάσκει μὴ αἰεὶ τοὺς ἀδελφούς ἐξ ἀνάγκης καὶ φίλουςεῖναι. ἐπίτασις γοῦν ἀδελφικῆς φιλίας καὶ ὁμοιοῖας τὸ ἐταῖρος. (η. 443) Τὸ δὲ «οὐρανῶ ἐστήριξε κάρη» στρυφνῶς πέφρασαι ἀντὶ τοῦ «ἕως εἰς οὐρανὸν ἐλθοῦσα οὐ δύναται ὑπεραναβῆναι». Ἰστέον δέ, ὅτι Ὀμηρος μὲν εἰπὼν, ὡς Ἔρις οὐρανῶ ἐστήριξε κάρη, ἐντελῶς ἅμα καὶ ἀσφαλῶς ἔφρασεν. Εὐριπίδης δὲ ἐν τῷ «κῦμα οὐρανῶ στηρίζον» ὑπερβολικῶς τε ἔφη κατὰ ἀφέλειαν τοῦ λαλοῦντος προσώπου καὶ οὐδὲ ἀνελλιπῶς, εἰ μή τις τὸ στηρίζον ἀντὶ τοῦ ἐγγίζον εἶπη καὶ στηριζόμενον. [Δῆλον δ' ὅτι ἡ Ἔρις οὐρανῶ στηρίζει κάρη ἢ, ὅτε ἡ κατ' 1.785 αὐτὴν αὐτὴ οὐρανὸν ἴκει καθ' Ὀμηρον, ἢ καὶ ἄλλως ἀλληγορικῶς οἱ ἐρίζοντες εἰς οὐρανὸν ἀφορῶσι καὶ τὰς ἐκεῖ διοσημίας ἐπισκοποῦνται καὶ τὰ ἐκ Διὸς τέρατα.] (η. 444) Ὅτι τὸ ἔργον τῆς εἰρημένης κατὰ πόλεμον Ἐριδος ὑποδηλῶν φησιν· «ἢ καὶ τότε νεῖκος ὁμοίον ἔμβαλε μέσσω ἐρχομένη καθ' ὄμιλον, ὀφέλλουσα στόνον ἀνδρῶν». ὅτι δὲ τὸ ὁμοίον ἐπὶ κακοῦ κεῖται, προγέγραπται. (η. 446–51) Ὅτι ἐκφράζων ὁ ποιητὴς συμβολὴν πολέμου λέγει· «οἱ δ' ὅτε δὴ ἐς χῶρον ἐνα ξυιόντες ἴκοντο, σὺν ῥ' ἔβαλον ῥινούς, σὺν δ' ἔγχεα καὶ μένε' ἀνδρῶν χαλκεοθωρήκων, ἀτὰρ ἀσπίδες ὀμφαλόεσσαι ἔπληντ' ἀλλήλλησι, πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ὀρώρει. ἐνθα δ' ἄμ' οἰμωγὴ τε καὶ εὐχολὴ πέλεν ἀνδρῶν ὀλλύντων τε καὶ ὀλλυμένων», ὃ καὶ ἀλλαχοῦ κεῖται, «ῥέε δ' αἵματι γαῖα», ἀντὶ τοῦ ἐρρέετο, ἢ καὶ ἄλλως, ἐνεργητικῶς πρὸς ὁμοιότητα τοῦ «ἔρρεε δακρύοις ὁ ὀφθαλμός», ὅπερ ἐν τῷ Περὶ προνοίας φησὶν Αἰλιανός. ἔχει δὲ τι ὁμοίον τοῦτο καὶ πρὸς τὸ λέγειν ἀνακεχωρηκότα τόπον τὸν ἔρημον καὶ ἡσυχον. ὡς γὰρ τόπος ἀναχωρεῖν λέγεται, οὕτω καὶ γῆ ῥέειν, ἄμφω δηλαδὴ οὐ καθ' αὐτό, ἀλλὰ δι' ἕτερον. ἔτι δὲ ὁμοιοῦται πως καὶ πρὸς τὸ κινεῖσθαι τὸ λήϊον ἀσταχέσει καὶ φρίσσειν τὴν μάχην δόρασι. (η. 449) Σημεῖωσαι δέ, ὅτι τὸ «ἀσπίδες ἔπληντο ἀλλήλαις», τουτέστιν ἐπλησίασαν, ἐφερμηνευτικόν ἐστὶ τοῦ συνέβαλον ῥινούς. ἐκεῖνο γὰρ ἀσαφὲς ἦν, ἐκ δὲ τούτου ἐνάγεται τις νοεῖν, ὅτι καὶ τὸ συνέβαλον ἔγχεα καὶ μένεα ἀνδρῶν τὴν ἐγγύτητα δηλοῖ τῶν ἐγγέων καὶ τῶν ἀνδρῶν, οἵπερ ἕνα τόπον, συνῆλθον. (η. 447) Μένεα γὰρ ἀνδρῶν νῦν οἱ ἄνδρες κατὰ περίφρασιν. ἐκ δὲ τοῦ συνέβαλον ἡ πολεμικὴ παρῆκται συμβολή. ῥινούς δὲ τὰς ἀσπίδας εἶπεν ἐκ μέρους, ἐπεὶ οὐκ ἔστιν ἀσπίς ῥινοῦ ἄνευ, ὃ ἐστὶ δέρματος, εἰμὴ ἄρα τις τὰς πλεκτὰς ἢ τὰς λινέας ἢ τὴν τοῦ Ἀχιλλέως ἐρεῖ. [Ὅρα δέ, ὅτι ἐν μὲν τῷ «σὺν ῥ' ἔβαλον ῥινούς» ἀναγκαίως κεῖται ὁ ῥ-α σύνδεσμος, ἵνα ἡ κεφαλὴ

οὕτω μηκυνθῆ τοῦ στίχου. ἐν δὲ τῷ πρὸ αὐτοῦ «οἱ δ' ὅτε δὴ ῥ' ἐσχῶρον» περιττῶς ἔπεσε διὰ μόνον φίλον τῷ ποιητῇ ροίζον.] (η. 448) Τὸ δὲ χαλκεοθωρήκων ἔοικε πρὸς διαστολὴν ἑτεροίων τινῶν εἰρήσθαι θωράκων, ὡς δὴ λον καὶ ἐκ τῶν ἐν διαφοροῖς ἱστορίαις λινοθωράκων. Ὁμφαλοὶ δὲ ἀσπίδος βουλλαὶ τινες εἰς κόσμον ἐπικείμεναι καὶ μάλιστα περὶ τὸ μέσον, ὅθεν κατεῖρηνται καθ' ὁμοιότητά τινα τοῦ ζωϊκοῦ ὀμφαλοῦ. (η. 449) Τὸ δὲ ὀρυμαγδὸς 1.786 καὶ νῦν ἐν τῇ παραληγοῦσιν ἔχει τὸ ᾠδὴν διὰ μέτρον. ὡς ἐπὶ πολὺ μέντοι διὰ δακτύλου ἀπαρτισμὸν ἐν τῇ προπαραληγοῦσιν τίθεται. ὠνοματοπεποιήται δὲ καὶ αὐτό. (η. 450) Εὐχολὴ δὲ ἢ ἐντυχία πρὸς τὸ θεῖον ἢ μάλιστα, ὡς καὶ προεγράφη, καύχημα, ὡς τῶν μὲν ὀλλυμένων οἰμωζόντων, τῶν δὲ ὀλλύντων ἐπικαυχόμενων τοῖς πίπτουσιν. Ἐν δὲ τῷ «οἰμωγὴ τε καὶ εὐχολή» καὶ ἐξῆς, ὡς καὶ προεδήλωται, ἦν μὲν ἂν κατὰ φύσιν ἢ σύνταξις, συγκειμένων τῶν ὀλλύντων μὲν τῆς εὐχῆς, τῶν ὀλλυμένων δὲ τῆς οἰμωγῆς. Ὁμηρος δὲ ἀλληγάλλως τάξας καινότερον ἔγραψεν, ἰδίᾳ μὲν θέμενος ὁμοῦ τὰ ὀνόματα, ἰδίᾳ δὲ τὰς μετοχάς, καὶ τῷ δευτέρῳ συνεχίσας τὴν οἰκειάν μετοχὴν, εἶτα καὶ τὴν τοῦ πρώτου ἀποδεδωκώς, ὅποια καὶ ἄλλα πολλὰ εὗρηται, ὡς ἐν τῇ γ' ῥαψωδίᾳ πλατύτερον παρεσημάνθη. τοιοῦτου δὲ τινος τύπου καὶ τὸ «πικρία καὶ γλυκύτης μέλιτός τε καὶ ἀψινθίου». ἢ γὰρ γλυκύτης τῷ μέλιτι συγκειμένη συνεχῆ πῶς τὸν λόγον ποιεῖ. (η. 452-6) Ὅτι ἐπαινεῖται καὶ ἡ κατὰ τὴν μισογάγκειαν ἐνταῦθα παραβολὴ ἀφορμημένην σχοῦσα τὸ ἐς χῶρον ἕνα ξυνελθεῖν τοὺς πολεμίους καὶ συμβαλεῖν, ὡς ἐρρέθη, τοιαύτη δὲ οὕσα· «ὡς δ' ὅτε χεῖμαρροι ποταμοὶ κατ' ὄρεσφι ῥέοντες ἐμισογάγκειαν συμβάλλετον ὄβριμον ὕδωρ κρουνῶν ἐκ μεγάλων κοίλης ἐντοσθεχαράδρης, τῶν δὲ τε τηλόσε δοῦπον ἐν οὔρεσιν ἔκλυε ποιμήν, ὡς τῶν μισογόμενων γένετ' ἰαχὴ τε φόβος τε». καὶ φασιν οἱ παλαιοί, ὡς ἐπεὶ ὁ τοῦ πολέμου ὄμαδος ἡχὸς ἐστὶν ἔχων ὄπλα κτυποῦντα, ἀλαλαγμοὺς ἀνδρῶν, ἵππων φριμαγμούς, βοάς, εὐχάς, οἰμωγάς, εἰκότως καὶ ταύτην οὕτω τὴν παραβολὴν διεσκεύασεν ὁ ποιητὴς τραχύνων αὐτὴν ὀνοματοποιίαις καὶ συναπειλῶν τῷ ρεύματι. διὰ τοῦτο οὐδὲ ἀένναον παρεῖληφε ποταμόν, ἀλλὰ χεῖμαρρον διὰ τὸ τραχύτερον τῆς βοῆς. (η. 452) Ἰστέον δὲ, ὅτι γενικὸν μὲν ὄνομα τὸ ποταμοί, εἰδικὸν δὲ τὸ χεῖμαρροι, καὶ ὅτι τὸ χεῖμαρροι, ὡς ἐν τοῖς Ἀπίωνος καὶ Ἡροδώρου φέρεται, Πτολεμαῖος μὲν ὁ Ἀσκαλωνίτης παροξύνει ὡς ἀπὸ τοῦ χεῖμαρρους, ἵνα φέρῃ τὸν τόνον τῆς ἐνικῆς εὐθείας, Νικίας δὲ προπαροξύνει πιθανώτερον ἐκ τοῦ χεῖμαρρους, ἵνα ἔχη συγκοπὴν ἐκ τοῦ χεῖμαρροι. λέγουσι δὲ ἐκεῖνοι, ὅτι Ὁμηρος τὰ τοιαῦτα ἐνικὸν ἐντελέστερον οἶδε προφερόμενα, οἶον «Ἑλλήσποντος ἀγάρρους» καὶ «στήνῃ ἐπ' ὠκυρρόω ποταμῶ» καὶ «ἐς ποταμόν εἰλεῦντα βαθύρροον». σπανίως δὲ καὶ τὸ συνηλειμμένον «χεῖμαρρους κατ' ὄρεσφι» καὶ 1.787 «πλήθοντι ἔοικὼς χεῖμαρρῶ». τὸ μέντοι ἀπλοῦν ἀεὶ ἐντελῶς· «ὥθει δ' ἐν σάκεϊ πίπτων ῥόος». [καὶ τοιαῦτα μὲν αὐτοί. Ὁ δὲ Ἡρωδιανὸς ἑτεροῖόν τι λέγει, ἐν οἷς φησιν, ὅτι χεῖμαρρους ῥητέον σὺν τῷ ᾠδὴν, ἀλλ' οὐχ' ὡς τινες χεῖμαρρος. τὰ γὰρ εἰς ᾠδὴν ἀπλᾶ κατὰ τὴν σύνταξιν φυλάσσει τὸ ᾠδὴν, οἶον νοῦς σύννου, ὀδοὺς τριόδους, πούς τρίπους, οὕτω γοῦν καὶ ῥοὺς χεῖμαρρους. Ὁμηρος «χεῖμαρρους κατ' ὄρεσφι». καὶ πάλιν χεῖμαρροι, ἀλλ' οὐ χεῖμαρροι, ὡς οἱ πολλοὶ φασιν. ὡς γὰρ ἀπὸ τοῦ Ἀλκίνους Ἀλκίνοοι, οὕτω καὶ ἀπὸ τοῦ χεῖμαρρους χεῖμαρροι.] Ἰστέον δὲ καί, ὅτι ἀπὸ τοῦ πλεονάζοντος λέγεται ὁ χεῖμαρρος. κἂν γὰρ μὴ ἐνχειμῶνι ῥέη, ὅμως χεῖμαρρος καλεῖται, ὡς τὰ πολλὰ ἐν καιρῷ χείματος ῥέων. καὶ ὅτι, ὀπηνίκα λέγομεν χεῖμαρρον, ἐλλιπῶς λέγομεν. τὸ γὰρ τέλειον ποταμὸς χεῖμαρρος. Ὅτι δὲ τὸ χεῖμαρρους ἐντελέστερόν ἐστι τοῦ χεῖμαρρος, δηλοῖ καὶ Ἡρωδιανὸς εἰπὼν τὰ προσεχῶς εἰρημένα. δὴ λον δ' ὅτι χεῖμαρρους ποτὲ καὶ ὀτόπος λέγεται, κἂν ξηρὸς ἦ, ὁ σχῶν ποτε τοιοῦτον ποταμόν. δύο δὲ χεῖμαρροι ἐνταῦθα

λαμβάνονται πρὸς ὁμοιότητα τῶν δύο στρατευμάτων, ὡς δῆλον ἐκ τοῦσυμβάλλετον, δυϊκοῦ ρήματος. Τὸ δὲ «κατ' ὄρεσφι ῥέοντες» τὸ πολὺ διασαφεῖτης ἰαχῆς τῶν στρατευμάτων. πάντως γὰρ πλείων ἦχος ὁ τῶν ἐξ ὄρους καταρρεόντων χειμάρρων ἢπερ ὁ τῶν διὰ πεδιάδος τρεχόντων. οὕτω δὲ καὶ τὸ«κρουνῶν ἐκ μεγάλων» ἔνδειξιν ἔχει τῆς κατὰ τὴν ῥηθεῖσαν μισγάγκειαν πολλῆςἰαχῆς. τοιαύτη γὰρ εἶη ἂν ἢ μὴ ἐκ μικρῶν κρουνῶν, ἀλλ' ἀνάπαλιν, οἱ γίνονταιπαρὰ τὸ κρότῳ ἢ κρουσμῶ νάειν ἤγουν ῥέειν. (η. 453) Ἄγκος δὲ διὰ τοῦ κ ὀβαθὺς καὶ φαραγγώδης καὶ κοῖλος τόπος παρὰ τὸ ἀνακεῖσθαι. τὸ γὰρ ὑψηλόνουκ ἀνάκειται ὑπτιάζον, ἀλλ' ὑπερανίσταται. ὅθεν ἐρμηνεύων ὁ ποιητῆςἐπάγει· «κοίλης ἔντοσθε χαράδρης». ἔαν δὲ εἰς τοιοῦτον ἄγκος πολλὰ συμβάλῃ. 1.788 λωσιν ὕδατα, μισγάγκεια τὸ τοιοῦτον λέγεται. Ὄνοματοπεποιήται δὲ οὐμόνον τὸ ῥέειν καὶ ὁ κρουνός καὶ ὁ δοῦπος καὶ τὸ ὄβριμον [καὶ τὸ χαράσσειν, ἐξ οὗ καὶ ἢ χαράδρα, ἴσως δὲ καὶ ὁ χαραδριός,] ἀλλὰ καὶ τὸ μίγεσθαι, ὃ λέγεταικυρίως ἐπὶ ὑδάτων. ὅθεν καὶ μισγάγκεια ἢ τούτων σύρροια, ὡσπερ ἐπὶ στρατοῦκυριολεκτεῖται τὸ συμβάλλειν καὶ τὸ ἐξ αὐτοῦ ὄνομα ἢ συμβολή, εἰ καὶ Ὅμηρος ἐνήλλαξεν αὐτά, ἐπὶ μὲν χειμάρρων εἰπών· «ἐξ μισγάγκειαν συμβάλλετον ὕδωρ», ἐπὶ δὲ ἀνδρῶν «ὡς τῶν μισγομένων», ποιήσας οὕτως, ἵνα δείξῃ τῆντων παραβολῶν πολλὴν ὁμοιότητα. Ὅτι δὲ τὸ συμβάλλειν κυρία λέξις ἐστὶνἐπὶ ὑδάτων μίξεως, δηλοῦσι μέχρι καὶ νῦν πολλοὶ τῶν πάλαι ποτὲ σοφῶν Ἑλλήνων, παρ' οἷς ἢ τῶν ὑδάτων σύρροια συμβολή λέγεται, βαρβαριζομένημὲν [κατ' ἐκείνους εἰπεῖν εἰς σουβάλλαν,] παραλαοῦσα δὲ καὶ οὕτως, ὀβρούλεται. Ὅρα δὲ καί, ὅτι τὸ ὄβριμον καὶ ἐπὶ ὕδατος τίθεται, ὡς καὶ ἐπὶ ἔγχους, καὶ ὅτι τὸ ὕδωρ καὶ ἐνταῦθα ἐκτείνει τὸ δίχρονον, ἀλλαχοῦ δὲ καὶ συστέλλεται, (η. 454) καὶ ὅτι κρουνοὶ αἱ τῶν χειμάρρων ἀρχαί, ὡσπερ πηγαὶ αἱ τῶν ἀενάων, καὶ ὅτι χαράδρα κυρίως ἐπὶ χειμάρρου, ὃς ῥέων χαράττει δραστηρίως τὴν γῆν, ἐπὶ δὲ ἀενάου ἴσως οὐ πάνυ κυριολεκτηθήσεται, καὶ ὅτι μυριαχοῦ ὁ ποιητῆςεἰθῶς περιττά τινα πολυμαθίας χάριν ἐμβάλλειν ταῖς παραβολαῖς, τοῦτο καὶ ἐνταῦθα πεποίηκεν (η. 455) εἰπών, ὅτι τῶν χειμάρρων τηλόσε δοῦπον ἐκλυεποιμήν. τοῦτο γὰρ περιττῶς οὕτω παρέρριπται εἰς οὐδὲν ἄλλο χρήσιμον ὃν τῆ παραβολῇ ἀλλ' ἢ μόνον εἰς τὸ διδάξαι, ὡς τὰ τοιαῦτα τοῖς ποιμέσι μάλιστα εἰσιγνώριμα, οὐ τοῖς ἀστικοῖς. τῷ δὲ τοῦ ποιμένου νῦν ὀνόματι ἔστι καὶ τὸν αἰπόλονσυννοεῖν, εἰ μὴ ἄρα τις εἴποι, ὅτι ποιμένων μὲν τὰ κοῖλα, αἰπόλων δὲ τὰ ὑψηλά. συνεισάγεται δὲ καὶ συφορβός, εἶγε χεῖμαρρος καὶ αὐτόν ποτε παρασύρων φθείρει, ὡς ἀλλαχοῦ ἐρεῖ ἢ ποιήσις. (η. 456) Ἐν δὲ τῷ «ἰαχὴ τε φόβος τε»δοκεῖ παρέλκειν ἢ προσθήκη τοῦ φόβου, ὃ ἐστὶ τῆς φυγῆς. ἢ γὰρ παραβολὴ πρὸςμόνην τὴν ἰαχὴν, οὐ μὴν καὶ πρὸς τὴν φυγὴν τοῦ λαοῦ, εἰ μὴ ἄρα καὶ ὁ φόβοςπρὸς ἔνδειξιν κεῖται τῆς κατ' αὐτόν ἰαχῆς. (η. 457) Ὅτι Ἀντίλοχος, ὁ τοῦ τακτικωτάτου Νέστορος υἱός, εἰ καὶ νεώτατός ἐστιν, ἀλλὰ βαλὼν πρῶτος 1.789 Τρώων ἔλεν ἄνδρα κορυστήν, ἀπ' ἐλάσσοнос ἀρξαμένου τοῦ ποιητοῦ, ὁποῖα τὰ τῆς τύχης, ὃς καὶ τῆς μεγάλης μάχης τῆς καθ' ὁμίλους τὸ ἔλαττον, ἤγουν τὴν μονομαχίαν, προέταξε. καὶ ἄλλως δὲ τοῦτο μάχης ἴδιον, τὸ ὀλίγην τὰπρῶτα κορύσσεσθαι, ὡς πρὸ ὀλίγου ἐλέγετο. τάχα δὲ καὶ ζηλοῖ ὁ Ἀντίλοχοςθεατὴν ἔχων πατέρα τὸν εἰπόντα, ὅτι πρῶτος ἐγὼν ἔλον ἄνδρα. παραδέδοται δὲ καὶ ὄξυς εἶναι ἐν τοῖς καιρίοις ὁ Ἀντίλοχος, καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα δὲ ὁ πατὴρ αὐτόν ἐπαινεῖ ὡς καὶ ἀγαθὸν πολεμιστὴν καὶ ὡς θέειν ταχύ. ἔστι δὲ καὶ ἐτέρωςεἰπεῖν, ὅτι ὁ ποιητῆς μὴ ἔχων ποιεῖν ἀριστεύοντα τὸν Νέστορα, τὸν ἀριστατάξαντα τὸ οἰκεῖον στράτευμα, τῷ υἱῷ αὐτοῦ δίδωσι τὸ πρῶτον ἀρίστευμαἀντὶ τοῦ πατρός, τῇ ἀρίστη τακτικῇ τὸ πρωτόλειον δούς. Ὅρα δὲ καί, ὅτιπρῶτοι τῆς ἀριστείας ἄρχονται οἱ παρασπονδηθέντες Ἀχαιοί. τὸν δὲ ῥηθέντακορυστήν ἐσθλὸν ὁ ποιητῆς ἱστορεῖ σεμνύνων τὸν ἐπ' αὐτῷ

ἀριστεά Νεστορίδην, ἐκτιθείς αὐτοῦ καὶ πατέρα Θαλῦσιον. (η. 458) Φησὶ γάρ· «κορυστὴν ἐσθλὸν Θαλυσιάδην Ἐχέπωλον» οὗ Θαλῦσιος ὁ πατήρ, παρωνύμως τοῖς ἑορταστικοῖς θαλυσίοις, ὧν ἐν τοῖς ἐξῆς μνημονεύσει ὁ ποιητής, ὃς πρὸς πλείω πιθανότητα λέγει καὶ τὸν τρόπον τοῦ ἀριστεύματος, (η. 459–61) ὅτι δηλαδὴ ἔβαλεν Ἀντίλοχος κόρυθος φάλον ἵπποδασείης, ἐν δὲ τῷ μετώπῳ πῆξεν, ἔνθα δηλαδὴ ὀφάλος ἔκειτο· πέρησε δ' ἄρ' ὀστέον εἶσω, ἤγουν εἰς τὸ ὀστέον ἢ ἔσω εἰς τὸ ὀστέον, αἰχμὴ χαλκείη, τὸν δὲ σκότος ὅσσε κάλυπεν. (η. 462) Ὅτι ἐνταῦθα διὰ συντομίαν ἀνεπεξεργάστοις χρήται παραβολαῖς. φησὶ γάρ, ὅτι ἔπεσεν ὁ ῥηθεὶς Ἐχέπωλος «ὡς ὅτε πύργος» καὶ παρακατιῶν· «οἱ δὲ λύκοι ὡς ἀλλήλοισι ἐπόρουσαν». Ὅτι πολυειδῆς ὧν ὁ ποιητής πανταχοῦ τὰ ἐς ῥητορείαν καὶ πόριμος τοιοῦτός ἐστι καὶ ἐν ταῖς τῶν ἀριστεῶν βολαῖς καὶ ἐν τοῖς πίπτουσιν, ἀμύθητον ἐξευρίσκων εὐπορίαν καὶ ἐν αὐτοῖς, ἐκείνον μὲν τοιῶσδε βεβλήσθαι λέγων ἢ πίπτειν, τὸν δὲ τοιῶσδε καὶ ἄλλον ἄλλως. (η. 467–9) Ἐν οὖν τῷ γράμματι τούτῳ Ἀντίλοχος μὲν καὶ Ἐχέπωλος ὁ μὲν ἐποίησεν, ὁ δὲ ἔπαθε τὸ προσεχῶς ἱστορηθέν, Ἐλεφήνωρ δὲ κατακύψας ἐπὶ ἔλκυσμῳ νεκροῦ οὐτάζεται ἱστῶ χαλκῆρεϊ πλευρά, τὰ οἱ κύψαντι παρ' ἀσπίδος ἐξεφαάνθη. ἔνθα ὄρα, ὡς οὐδετέρως εἶπε τὰ πλευρά, [ὡς καὶ ὁ εἰπὼν Κύπρου τὰ πλευρά]. (η. 480–2) Ὅδὲ Τελαμώνιος Αἴας Σιμοεῖσιόν τινα ἔβαλε στήθος παρὰ μαζὸν δεξιόν, ἀντικρὺ δὲ δι' ὤμου χάλκεον ἔγχος ἤλθεν. ἄλλος δὲ τις τὸν βουβῶνα βάλλεται. (η. 492) Βουβῶν δὲ ἐστὶ τόπος σώματος, οὗ ὁμώνυμον τὸ ἐκεῖ γινόμενον πάθος, ὡς τὸ «βουβῶν ἐπήρηθη». Ὀδυσσεὺς δὲ τινα περὶ τὸν κρόταφον βάλλει δουρὶ φαεινῷ, ἄλλος δὲ τις χερμαδίῳ βάλλεται παρὰ σφυρὸν ὀκρίεντι κνήμην δεξιτερὴν, 1.790 Θόας δὲ Θραῦκά τινα βάλλει δουρὶ στέρνον ὑπὲρ μαζοῦ, πάγη δ' ἐν πνεύμονι χαλκός. εἶτα καὶ ἐπιδραμῶν τὸ μὲν ὄβριμον ἔγχος ἐξεσπάσατο, ξίφος δὲ ὀξυέρυσάμενος γαστέρα ἔτυψε μέσην, δυσὶν ὀπλιτικοῖς ὄργανοις τὸν ἐχθρὸν καταγαγών. ἐνταῦθα δὲ καὶ τὸ δόρυ ποικίλως ἔφρασε δόρυ τε αὐτὸ ψιλῶς οὕτως εἰπὼν καὶ αἰχμὴν χαλκείην καὶ χαλκῆρες ξυστὸν καὶ δόρυ φαεινὸν καὶ ἔγχος ὄβριμον, ἀλλαχοῦ δὲ καὶ ὀξύ, οἶον «ἀκόντισεν ὀξεί δουρί». ἔνθα περισσὸν συνήθως τὸ δουρί. ἀρκεῖ γὰρ τὸ ἀκόντισεν. ἢ καὶ ἄλλως, τὸ ἀκόντισε καταχρηστικῶς ἀντὶ τοῦ ἔβαλεν. ἐπάγει γὰρ μετ' ὀλίγα «χολωσάμενος βάλε δουρί». οὕτω δὲ καὶ τὸ «αἶμα δ' ἀνηκόντιζε» καταχρηστικῶς εἴρηται καὶ ἐν Διονυσιακοῖς τὸ «τεύχεσιν ἀστράπτουσιν ἀνηκόντιζεν Ἀθήνην», ὁ Ζεὺς δηλαδὴ ἐκ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ. καὶ τοῦτο μὲν τοιοῦτον. Ἡ δὲ, ὡς ἐρρέθη, ποικιλία τῆς τῶν πιπτόντων διαθέσεως τοιαύτη. ὁ μὲν γὰρ προμαχόμενος πίπτει, ὁ δὲ νεκροῦσιν τεύχεα, ὁ δὲ νέκυν ἐτέρωσε ἐρύων, ἕτερος δὲ τις μηδὲν ἐνεργῶν, ἄλλος δὲ τις ἀπεσσύμενος, ἢ τοι ἀναποδίζων, διὸ καὶ τὸ στέρνον πλήττεται. καὶ οἱ μέντινες πίπτουσι κατὰ πρῶτον σκοπόν, τινὲς δὲ καὶ ἐξ ἁμαρτίας τοῦ βάλλοντος. Ἀντιφος γὰρ ὁ Πριαμίδης ἁμαρτῶν τινος, ἢ τοι ἀποτυχῶν, Λεῦκον, Ὀδυσσεῶς ἐσθλὸν ἑταῖρον, βεβλήκει. ἔνθα καὶ ὄρα τὸ Λεῦκος βαρυνθὲν πρὸς ἀντιδιαστολήν τοῦ ἐπιθέτου. ἀναιρεῖται δὲ τις καὶ κατὰ τύχην ἐπαφθέντος δόρατος εἰς πλήθος, ὡς ὁ Πριαμίδης Δημοκόων, ὃν Ὀδυσσεὺς ἀνεῖλε χολωθείς μὲν κατὰ τοῦ Πριαμίδου Ἀντίφου, βαλὼν δὲ τὸν Δημοκόωντα, οὐδ' οὕτω κακῶς, κατὰ τὴν παροιμίαν. Ἔτι ἔχει ποικιλίαν καὶ τὸ τοὺς μὲν σκυλεύεσθαι, τοὺς δὲ μὴ δύνασθαι ἀποδύειν τὰ τεύχεα, καὶ τὸ διὰ δόρατος καὶ λίθου καὶ ξίφους τούτους ἢ ἐκείνους πίπτειν. Καὶ τὰ τῶν πιπτόντων δὲ σχήματα ποικίλα, εἴπερ ὁ μὲν τις πίπτει νεκρὸς ἀμφὶ νεκρῷ, ἔνθα καὶ ἀστεῖος ὁ λόγος. ἐρύων γὰρ τις νεκρὸν, εἶτα πληγείς, ἔπεσεν ἀμφ' αὐτῷ, νεκρὸς δὲ οἱ ἔκπεσε χειρός, ἢ καὶ ἄλλως κατὰ τινάτων ἀντιγράφων «ἔκφυγε χειρός». πρῶθυστερον δὲ σχῆμα τοῦτο. ἐκπεσόντος γὰρ τοῦ ἐλκομένου νεκροῦ, εἶτα ἔπεσεν ἀμφ' αὐτῷ ὁ ἔλκων. ἕτερος δὲ τις ὑπτιος ἐν κονίησι πίπτει, ἄμφω χεῖρε

φίλοισι πετάσας. δυνάμεως δὲ γραφικῆς 1.791 ἐνδεικτικὸν καὶ τὸ λέγειν ὅτι «τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψε» καὶ «τὸν μὲν λίπεθυμός» καὶ «ἔκειτο θυμὸν ἀποπνείων», ὅπερ ἀλλαχοῦ ποιητικώτερον λέγων φησὶν· «ἀπὸ δὲ ψυχὴν ἐκάπυσεν», ἦτοι ἀπέπνευσε. καὶ τὸ ποτὲ μὲν λέγειν τινὰ πρόμαχον, ποτὲ δὲ πρῶτον ἰόντα. καὶ τοιαῦτα μὲν τινα ἐν τῇδε τῇ ῥαψωδία καὶ ἕτερα πλείω. Τὰ δὲ ἐν τοῖς ἐξῆς πέλαγός ἐστιν εὐπορίας ἀδιεξήγητον. (η. 464–70) Ὅτι ὁ Χαλκωδοντιάδης κρείων Ἐλεφήνωρ μεγαθύμων ἀρχὸς ἦν Ἀβάντων, ὧν καὶ ἡ Βοιωτία μέμνηται. τοῦτον πρῶτον συλῆσαι, ἦτοι σκυλεῦσαι, νεκρὸν ἐν ἀκμῇ πολέμου ὀρμήσαντα ἢ Ὀμηρικῆ ἀναιρεῖ Μοῦσα ὑπὸ Ἀγήνορι τῷ Τρωϊκῷ. μισεῖ γὰρ ὁ ποιητὴς τὸ ἐν τοῖς τοιούτοις παρὰ καιρὸν κερδαλέον, ὃς καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς τὸν Νέστορα ποιεῖ τοῦτο ἀποτρεπόμενον καὶ λέγοντα, ὡς μετὰ πόλεμον ἔχει τὸ πρᾶγμα καιρὸν, ὅτε καὶ καθ' ἡσυχίαν ἔστι σκυλεύειν. (η. 464) Ὁ δὲ Χαλκῶδων ἐκτείνει τὴν παραλήγουσαν, ὡς κραθεὶς ἐκ τοῦ Χαλκοῦδων, ὁμοίως τῷ προόρα πρῶρα καὶ τοῖς τοιούτοις. (η. 463) Ἐν δὲ τοῖς ῥηθεῖσιν ἔστι πορίσασθαι, ὅτι τε ταῦτον κρείων καὶ ἀρχὸς καὶ ὅτι πρωτότυπον τοῦ ἐν Ὀδυσσεΐα ἐλεφαίρειν τὸ ἐλέφω, ἐξ οὗ Ἐλεφήνωρ, ἵνα ἦ ὡς ἐλεῶ ἐλεαίρω, οὕτως ἐλέφω ἐλεφαίρω. καὶ σημαῖνοι ἂν Ἐλεφήνωρ τὸν ἄνδρα ἐλεφαίροντα. οὐκ ἄδηλον δὲ οὐδ', ὅτι ὁ ῥηθεὶς κρείων καὶ κρέων λέγεται, ὅθεν πόντου κρέωνό Ποσειδῶν παρ' Εὐριπίδῃ, καὶ ὁ Κρέων δέ, τὸ κύριον, ὡς καὶ ὁ Ἀνακρέων, εὐγενῶς ἐντεῦθεν ἔχουσι τοῦ ὀνόματος. (η. 470–2) Ὅτι πολεμικὴν σύνταξιν φράζει τὸ «ἔργον ἐτύχθη ἀργαλέον, οἱ δὲ λύκοι ὡς ἀλλήλοις ἐπόρουσαν, ἀνήρ δ' ἄνδρ' ἐδνοπάλιζεν», ὃ ἐστὶν ἐδόνει καὶ ἔπαλλεν ἢ ἐδόνει ταῖς παλάμαις. ἡ δὲ λέξις αὕτη κεῖται καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα. (η. 474–6) Ὅτι χρώμενος καὶ ἐνταῦθα τρόπῳ ἐτυμολογίας ὁ ποιητὴς καὶ ἱστορίαν δὲ παραπλέκων τῷ λόγῳ φησὶν ὀνομάζεσθαι τινα Σιμοεῖσιον, διότι ποτὲ μήτηρ Ἰδηθεν κατιοῦσα παρ' ὄχθησι Σιμόεντος τοῦ ποταμοῦ αὐτὸν γείνατο, ἐπεὶ ῥα τοκεῦσιν ἅμ' ἔσπετο μῆλαϊδέσθαι· τοῦνεκά μιν κάλεον Σιμοεῖσιον, ὡς καὶ ἄλλος τις καλεῖται Σκαμάνδριος διὰ τὸν Σκάμανδρον. καὶ ταῦτα μὲν παλαιᾶς ἱστορίας. Ἡ δὲ καθ' ἡμᾶς γενεὰ 1.792 ἔχει συγγράψασθαι τι ὅμοιον. γυνὴ γὰρ θρέμμα γῆς Μακεδόνων, εὗ μὲν ἔχουσα τῶν εἰς βίον, δυστυχοῦσα δέ, οὐς ἐγέννα, θανάτῳ ἀπογινομένους, ρίπτει τὸ γεννηθὲν ὕστατον περὶ ποταμὸν ἐγχώριον, οὐκ ἔκθετον, ἀλλ' ὅπως εἰς χεῖρας ἐλθῶν, φησὶν, εὐτυχεῖς περιγένηται τοῦ βιοῦν. παροδύων δὴ τις εὔρε τὸ κεῖμενον καὶ ἄρας οἶά τι ἔρμαιον τίμιον εἰσποιεῖται φιλίως καὶ ἀπὸ τοῦ συγκυρήματος Ποτάμιον ὀνομάζει τὸ εὔρεθόν. καὶ οὐκ ἀπέρρευσε ἢ κληῖσις, ἀλλὰ παρέμεινε τῷ ἀνθρώπῳ ἀνδρὶ γενομένῳ γεραρῷ καὶ ἱερῷ καὶ λογίῳ καὶ εἰδοτὶ τὴν τοῦ ὀνόματος περιπέτειαν. καὶ τοιοῦτον μὲν καὶ τοῦτο. Ἡ δὲ τῆσπαιδὸς σὺν τοῖς τοκεῦσιν ὁδὸς ἐπὶ θεᾶ μῆλων, ἦτοι προβάτων, ἀπλῶς οὕτω κεῖται βιωτικώτερον εἰς πιθανότητα τοῦ διηγήματος. (η. 482–4) Τὸν δὲ Ὀμηρικὸν Σιμοεῖσιον ἀναιρεθέντα ὑπὸ Αἴαντος πεσεῖν λέγει ὡς αἴγειρον ἐνέλει τραφεῖσαν. φησὶ γάρ· «ὁ δ' ἐν κονίησι χαμαὶ πέσεν αἴγειρος ὡς, ἢ ῥά τ' ἐνείαμεν ἢ ἔλεος μεγάλοιο πεφύκει, λεῖα, ἀτάρ τέ οἱ ὄζοι ἐπ' ἀκροτάτῃ πεφύασιν», ἡγουν ἐκ φύσεώς εἰσι καὶ οὐκ ἐξ ἐπιμελείας τινός. ἐξηγητικὸν δὲ τοῦτό ἐστι τοῦ λεῖα. πάντως γὰρ λεῖα αἴγειρος, ἧς οἱ ὄζοι ἐπ' ἀκροτάτῳ. Ἰστέον δέ, ὡς ὁ μὲν πρὸ βραχέων πεσών, «ὡς ὅτε πύργος», ἀνδρεῖος ἔοικεν εἶναι, ὁ Σιμοεῖσιος δὲ κάλλος ἔχειν καὶ μέγεθος. διὸ καὶ ἀστείως τὸν παρὰ τῷ Σιμόεντι ποταμῷ γεννηθέντα ἠΐθεον θαλερὸν Σιμοεῖσιον εἰκάζει φυτῷ ὕδατοτρεφεῖ. (η. 474) Ἡΐθεος δὲ εἶδός ἐστιν ἀνδρῶδους ἡλικίας νεωτερικῆς, κατὰ δὲ τοὺς ἀκριβεστέρους ὁ μήπω εἰς γάμον ἐλθῶν, ὡς καὶ τῷ Εὐριπίδῃ ἐν Φοινίσσαις δοκεῖ, ἔνθα λέγει τὸ «Αἴμονος μὲν οὖν σφαγὰς ἀπείργουσι γάμοι. οὐ γὰρ ἐστὶν ἠΐθεος,» τουτέστιν ἄπειρος γάμου. ὅπερ δὲ ἐν ἀνδράσιν ἠΐθεος, τοῦτο παρθένος ἐν γυναιξί. διὸ

καὶ συνδυάζων που αὐτοὺς ὁ ποιητὴς λέγει «παρθένος ἠΐθεός τεοαρίζετον ἀλλήλοις». παρασημειοῦνται δὲ οἱ παλαιοὶ σπανίως ἐπὶ παρθένου τήνλεξιν κεῖσθαι φέροντες καὶ χρῆσιν Εὐπόλιδος τὸ «εἰ μὴ κόρη δεύσειε τὸ σταίρηΐθεος». γίνεται δέ, φασίν, ἢ παρὰ τὸ ἀΐτης, ὁ ἐρώμενος, ἄϊτεος καὶ τροπῆῆΐθεος, ὁ ἐραστός, ἢ παρὰ τὸ αἶθω αἶθεος καὶ διαλύσει καὶ τροπῆ τοῦ ᾠα εἰς ᾠηΐθεος, ὁ διάπυρος τῆ νεότητι. ἴσως δὲ καὶ παρὰ τὸ ἰέναι θείως διὰ τὸ ἔτι 1.793 καθαρὸν, ἵνα ἢ ἠΐθεος καὶ κατὰ ἀφαίρεσιν ἠΐθεος, καθά που καὶ Ἀπόλλωνῆϊος ὁ ἰεῖς, ὡς τοξικός, ἢ ὁ ἰατικός. ὅτι δὲ οὐκ ἄχρηστός ποτε καὶ ἡ τοιαύτητρισυλλαβία, δηλοῖ ἐν τῇ τραγωδίᾳ τὸ ἰήϊον μέλος καὶ ἰήϊος βοά, ἡ θρηνώδηςδηλαδὴ παρὰ τὸ ἰώ. (ἡ. 475) Ἰστέον δέ, ὅτι κατὰ Δίδυμον Ἰδη οὐ μόνον ἡ Τρωϊκὴ, ἀλλὰ πᾶν ὄρος, ἐξ οὗ τὰ κύκλω ἔστιν ἰδεῖν, ὡς καὶ Ἀχελῶος πᾶνῦδωρ, ὁμοίως καὶ Ὠκεανός. ἔστιν οὖν καὶ Ἰδη Κρητικὴ, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ἐδηλώθη, σῶζουσα μέχρι καὶ νῦν τοῦνομα. Ἰδα γὰρ καλεῖται Δωρικώτερον.οὔτω δὲ καὶ τὸ φυτόν, ἡ αἶγειρος, φυλάττει τὴν κλησιν ἐν τοῖς περὶ Ναύπακτον καὶ τοὺς ἐκεῖ τόπους. [(ἡ. 482) Κονία δὲ καὶ κόνις παρὰ μὲν τῶποιητῆ ταῦτα δύνανται, ὡς καὶ ὁ κονίσαλος. παρὰ δὲ τοῖς ὕστερον ἢ μὲν κονίακαὶ ἄλλο τι σημαίνει, ὡς ἡ ἀπ' αὐτῆς σύνθετος ἐλαιοκονία δηλοῖ. ἡ δὲ κόνις καίτι ζωῦφιόν ἐστι μικροφυῆς κατὰ ἄτομον κόνιν, ἀφ' ἧς οἱ φθειρες γεννῶνται, ἧς ἡ κλίσις διὰ τοῦ ᾠδ. κόνις γὰρ κόνιδος κοινότερον παρὰ τῶ Ἀριστοτέλει πρὸςδιαστολήν τῆς ἑτέρας κόνιος, ὃ ἐστι τοῦ κονιορτοῦ.] (ἡ. 483) Εἰαμενὴ δεῦγρὸς καὶ βοτανώδης τόπος παρὰ τὸ ἔω, τὸ ἀναδίδωμι, ὅπου συχνὴ ἀναδίδοταιπόα, ἢ καὶ ἄλλως, ὁ ὑγρὸς παρὰ τὸ ῥέω, ἵνα ἢ ῥεῖαμενὴ. Ἰστέον δὲ καί, ὅτι, ὡσπερ κατὰ μετοχικὴν τινα παραγωγὴν λέγεται ὀξυτόνως ἡ δεξαμενὴ, οὔτωκαὶ ἡ εἰαμενὴ. εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλα τοιαῦτα, οἷον ὁ Τισαμενός κύριον καὶ ὁ Σωζομε1.794 νός καὶ πόλεις αἱ Κλαζομεναί καὶ τόπος Βοιώτιος αἱ Ἀλαλκομεναί. μέγα δὲἔλος ὑποτίθεται, ἵνα πιθανὸς εἴη ὁ περὶ τῆς ῥηθείσης αἰγείρου λόγος. (ἡ. 483 ς.) Τοῦ δὲ πεφύκει οὐκ ἔστι καιριωτέρα ἐνταῦθα λέξις, ἐξ οὗ καὶ εὐφυέα που πετελέανέρει ἄλλον τρόπον ἢπερ Εὐριπίδης ἔφη εὐφυῆς πρόσωπον, ὡς καὶ προεδήλωται. ὄρα δὲ καί, ὅτι ἐνταῦθα Ἰωνικῶς τε ἔφρασεν ὁ ποιητὴς ἐν τῶ πεφύασι καὶκοινότερον ἐν τῶ πεφύκει. (ἡ. 477-9) Ἐν τούτοις δὲ ἰστέον καί, ὡς ἐπὶ τινος πρὸῶρας τελευτήσαντος οἰκεῖον ῥηθῆναι τὸ «οὐδὲ τοκεῦσι θρέπτρα φίλοις ἀπέδωκε, μινυνθάδιος δὲ οἱ αἰῶν ἔπλετο». (ἡ. 478) Λέγει δὲ θρέπτρα τὰ τροφεῖα ἐκ τοῦθρεπτήρια κατὰ συγκοπὴν, ὡς λυτήρια λύτρα, σωτήρια σῶστρα. τοιοῦτου δέτινος τύπου καὶ τὸ σκῆπτρον καὶ τὸ βᾶκτρον καὶ τὸ ἐπίσωτρον καὶ τὸ κάτοπτρονκαὶ τὸ πληκτρον καὶ τὸ βλήτρον καὶ τὸ μετὰ τοῦ ᾠσ ἀμφίβληστρον, ἤδη δὲτὸ προδηλωθὲν ῥόπτρον, οὗ χρῆσις καὶ παρ' Εὐριπίδῃ, ὃ δηλοῖ οὐ μόνονεἶδος τι ξίφους καὶ παγῆς κατὰ τὸ «δίκης ἔπαισεν αὐτὸν ῥόπτρον», ἀλλὰ καὶθύρας ἐπίσπαστρον, καὶ ῥόπαλον δὲ ὡς ἀπὸ τοῦ ῥέπειν, ὅθεν καὶ ἡ καλαῦροψ. Μινυνθάδιος δὲ καὶ νῦν ὁ ὀλίγος ἐκ τοῦ μίνυνθα, ὃ δηλοῖ τὸ ὀλιγάκις. Αἰῶν δὲ τὸμέτρον τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς, καθ' ὃ σημαίνόμενον καὶ Ἡρόδοτος τελευτήσαιτὸν αἰῶνά φησι τὸ θανεῖν. καὶ Σοφοκλῆς δὲ ζωὴν ἀνθρώπου τὸν αἰεῖ βίοτόν φησι. τοιοῦτον δὲ παρ' αὐτῶ καὶ τὸ «τὸν εἰσαεὶ λεηλατήσει χρόνον», ἤγουν ἕως οὗ ζῆ.οὐ μόνον δὲ ἀρσενικῶς, ἀλλὰ καὶ θηλυκῶς ὁ ῥηθεὶς αἰῶν λέγεται τραγικώτερον, οἷον «σκοτίαν αἰῶνα». Ἰστέον δὲ καί, ὅτι τὸ «οὐδὲ τοκεῦσι θρέπτρα φίλοις 1.795 ἀπέδωκεν», εἴπερ αὐτὸ καθ' αὐτὸ μόνον ἔκειτο, ἀσαφῶς ἂν εἶχε. λέγοιτο γὰρ ἂν καὶ ὁ τοῖς γειναμένοις ἀθέμιτος μὴ ἀποδοῦναι θρέπτρα τοῖς τεκοῦσιν αὐτόν.(ἡ. 485 ς.) Ἔτι ἰστέον καί, ὡς πολυμαθὴ τὸν ἀκροατὴν ὁ Ὅμηρος ποιῶν καὶ ἐν τῇ τῆς εἰρημένης αἰγείρου παραβολῇ, οὐ μόνον τὴν αὐτῆς φύσιν ἱστορήσεν, ὅτι λεῖα καὶ ἄζος, ὡς εἴρηται, ἀλλὰ λέγει καί, ὅτι δι' αὐτὰ ταῦτα εἰς ἄρματοςπεριφέρειαν χρησιμεύει. ῥᾶον γὰρ εἰς τοιαύτην ἀψίδα

κάμπτονται τὰ λειᾶκαὶ ἄοζα. φησὶ γοῦν «ἦν ἀρματοπηγὸς ἀνὴρ αἶθωνι σιδήρῳ ἐξέταμεν, ὄφραϊτὺν κάμψῃ περικαλλεῖ δίφρῳ». ἴτυν δὲ λέγει τὴν περιφέρειαν ἀπὸ τοῦ ἴεναι, ὅεστι περιίεναι καὶ περιάγεσθαι. (η. 487) Διδάσκει δὲ ἐν τῇ παραβολῇ ταύτηκαί, ὅτι οὐ χλωρὰν μετακομιστέον οὐδὲ τὴν τοιαύτην ὕλην, ἀλλ' ἐατέονἀφαιναυθῆναι αὐτήν. εὐμετακομιστότερον γὰρ τὸ ξηρόν. φησὶν οὖν· «ἢ μὲνἀζομένη κεῖται ποταμοῖο παρ' ὄχθας». οὕτως ἐν παρέργῳ καὶ τὰ παρὰ Ἡσιόδωψεμνὰ ὁ ποιητὴς τῇ οἰκειᾷ ποιήσει ἐνσπείρει. (η. 485) Τὸ δὲ ἀρματοπηγὸς συντελεῖ εἰς τὸ «κολλητὸν ἄρμα καὶ εὐπηκτον», ὡς ἐν ἄλλοις λέγεται ὑπὸ τοῦποιητοῦ. (η. 488) Ὅτι ἐν τῷ «τοῖον ἄρ' Ἀνθεμίδην Σιμοεῖσιον ἐξενάριξενΑἴας» συγκέκοπται, ὡς καὶ προερρέθη, τὸ πατρωνυμικόν. ἔδει γὰρ Ἀνθεμίωνίδην εἰπεῖν, ἐπεὶ Ἀνθεμίωνος υἱὸς ὁ Σιμοεῖσιος πρὸ βραχέων ἰστόρηται.εἰ δὲ τυχὸν καὶ Ἀνθεμος τρισυλλάβως ὁ πατὴρ ἐκαλεῖτο, λέγοιτ' ἂν ὀρθῶς Ἀνθεμίδης ὁ ἐξ αὐτοῦ. διὸ καὶ προσφυῆς τὸν ἐκ πατρὸς ἀνθρωνύμου θαλερόνρηθῆναι ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ, ὡς καὶ αὐτὸ προέκκειται. (η. 497 ς.) Ὅτι ἐντῷ «Τρῶες κεκάδοντο ἀνδρὸς ἀκοντίσαντος», τοῦ Ὀδυσσέως δηλαδὴ, ἀνδρατὸν ἀνδρεῖον λέγει. Τὸ δὲ ἀκοντίσαι καὶ βέλος ἀφεῖναι εἴποι τις ἄν. ἐπάγειοῦν· «ὃ δ' οὐχ' ἄλιον βέλος ἦκε». βέλος γὰρ ἐνταῦθα τὸ δόρυ ὡς μήκοθεν ἀφεθέν. Τὸ δὲ κεκάδοντο ἐκ τοῦ χάζω, τὸ ὑποχωρῶ, ἐστὶ μέσος δεύτερος ἀόριστος, οὗτὸ μὲν κοινὸν ἐχάδοντο, τὸ δὲ Ἴωνικὸν τροπῇ τοῦ ψιλοῦ εἰς δασὺ καὶ συνήθειἀναδιπλασιασμῷ κεκάδοντο, ὁποῖόν τι, ὡς προεδήλωται, καὶ ἐπὶ τοῦ τετύκοντογίνεται ἀπὸ τοῦ ἐτυχόμην δευτέρου ἀορίστου. Τὸ δὲ ἄλιον ὡς δασυνόμενον ἀπὸτοῦ ἄλς ἀλός γίνεται καὶ δηλοῖ τὸ ἀσυντελές. καὶ ἡ θάλασσα γὰρ ἀσυντελήστοις γε πιεῖν ἐθέλουσι. (η. 499) Ὅτι τετραχῶς ἡ παιδοποιῖα παρ' Ὀμήρῳ· οἱ μὲν γὰρ γνήσιοι, οἱ ἐκ νομίμων γάμων, οἱ δὲ νόθοι, οἱ ἐκ παλλακῶν, οἶον 1.796 «υἱὸν Πριάμοιο νόθον» καὶ «εἰν ἐνὶ δίφρῳ ἐόντε νόθον καὶ γνήσιον ἄμφω», οἷδέ τινες σκότιοι, οἱ ἐκ λαθραίας μίξεως, οἶον «σκότιον δὲ ἐ γείνατο μήτηρ»,καὶ ἄλλοι παρθένιοι, οἱ ἐκ τῆς ἔτι νομιζομένης παρθένου γεννώμενοι, ὡς τὸ«παρθένιος, τὸν ἔτικτε χορῷ καλῇ Πολυμήλῃ». ἡ δὲ τοιαύτη λέξις διφορεῖτὴν παραλήγουσαν. ὁ μὲν γὰρ παρθένιος υἱὸς τὸ ἔχει, ἡ δὲ παρθένιος ἡδονήεν Ἰππολύτῳ τὴν ἔ-ι δίφθογον φιλεῖν λέγεται. Ἰστέον δὲ καί, ὅτι ὁ μὲν σκότιος οὐκ ἂν πάνυ ἐκφύγη κοινότερον τὸ νόθος ῥηθῆναι κατὰ γε τὸ μὴ γνήσιος εἶναι,διαφέρει δὲ τοῦ ἐκ φανεράς παλλακῆς νόθου τῷ αὐτὸς μὴ κατὰ φῶς ἀλλ' ὡσὲν σκότῳ προελθεῖν. ὁ δὲ γε παρθένιος ἀμφοῖν διαφέρει τῷ δύνασθαί ποτεγνησίου ἐγγὺς εἶναι. εἰκὸς γὰρ τὸν γαμέτην πρὸ γάμου σπεῖραι εἰς τὴν δοκοῦσανἔτι παρθένον εἶναι. Ἐκ δὲ τοῦ Ὀμηρικοῦ νόθου, οὗ ἡ ἐτυμολογία ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσειαν κεῖται, ἀφ' οὗ καὶ τὸ ὀθνεῖον κατὰ μετάθεσιν στοιχείωνπαρηῆκται, λέγεται καὶ λόγος νόθος καὶ διανόημα τροπικῶς νόθον τὸ μὴγνήσιον. εἰ δὲ τις καὶ ἄχαρι παραπτύσει ῥῆμα ἢ νόημα, ὁ τοιοῦτος καὶἐκβλητὸν τι ἔπος λέγεται προενεγκεῖν, πρὸς ὁμοιότητα ἐκθέτου βρέφους,καὶ ὑπόβλητον λέξαι λόγον ὁμοίως τὸν καὶ ὑποβολιμαῖον. (η. 500) Ὅτι ἐν'Αβύδῳ Πριάμου ἦσαν ἵπποφόρβια ἢ ἵπποστάσια. νόθος οὖν τις υἱὸς Πριάμου'Αβυδόθεν ἦλθε παρ' ἵππων ὠκειάων. καὶ ἔστιν ὑποδύσκολον ἐνταῦθα λυθῆναιἀπορίαν, ἦν εὐλόγως ἂν τις ἀπορήσῃ ζητήσας, πῶς ὁ τοσοῦτος Ἑλληνικὸςστόλος ἀφήσιν Ἀβυθόθι σῶζεσθαι τὰ τοῦ Πριάμου ἵπποστάσια. εἰ μὴ ἴσωςκατὰ κοινήν συνθήκην ἢ διὰ τὸ τῶν ἐπικουρούντων τοῖς Τρῶσι πολυπληθὲς ἦκαί, ἵνα μὴ ἐν τοῖς παρέργοις διὰ κενῆς τρίβωνται οἱ Ἑλληνες. [Ὅρα δὲ τὸ «παρ' ἵππων» πρόθεσιν ἔχον τὴν ἔ-α-ρ-α ἀντὶ ἐτέρας προθέσεως, οἶον τῆς ἔ-α-π-ο ἢ τῆς ἔ-ξ. δῆλον δ' ὅτι καὶ θηλυκῶς ἐνταῦθα αἰ ἵπποι κεῖνται.] (η. 502) Ὅτιβάλλεται τις ἐνταῦθα αἰχμῇ τὴν κόρσῃ ἦγουν τὸν κρόταφον, «ἢ δ' ἐτέρου διὰ 1.797 κροτάφιο ἐπέρησε». περὶ δὲ κόρσῃ καὶ κροτάφου

εἴρηται πρὸ ὀλίγου ἱκανῶς.(η. 507 ς.) Ὅτι Ὅμηρος μὲν μόνην τὴν τῆς Ἰλίου ἀκρόπολιν Πέργαμονόνομάζει θηλυκῶς, οἱ δὲ νεώτεροι πάσας τὰς ἀκροπόλεις οὕτω καλοῦσιν, οἷκαὶ οὐδετέρως τὰ πέργαμά φασιν, ὡς καὶ Αἰσχύλος Προμηθεΐ. δῆλον δέ, ὡς ἡ Πέργαμος καὶ πόλις λέγεται. διὸ εἰπὼν ὁ ποιητής, ὡς «νεμέσησεν Ἀπόλλων Περγάμου ἔκκατιδῶν» ἐπάγει μετ' ὀλίγα· «ὡς φάτ' ἀπὸ πτόλιος δεινὸς θεός». ἢ δ' αὐτὴ καὶ ἀκρόπολις καὶ ἄκρη πόλις κατὰ διάλυσιν. ἔθος δὲ τοῖς παλαιοῖς κτίσταις τῶν πόλεων ἀκροπόλεις ἰστᾶν ἐν τοῖς ὑψηλοῖς τῶν τόπων ἄλλης τε ἀσφαλείας χάριν καὶ φόβῳ κατακλυσμοῦ. (η. 509–11) Ὅτι ἐπισπευστικὸν εἶναι τὸ «ὄρνυσθε μηδ' εἴκετε χάρμης». Τὸ δὲ ἐφεξῆς ἐπὶ φερεπόνων οἰκεῖον ῥηθῆναι, ἦγουν τὸ «ἐπεὶ οὐ τοι λίθος χρώς οὐδὲ σίδηρος χαλκὸν ἀνασχέσθαι ταμείχροα βαλλομένοις», ἀντὶ τοῦ «τρωτοὶ εἰσι καὶ αὐτοὶ». (η. 511) Καὶ ὅρα, ὡς τὸ ἀνασχέσθαι αἰτιατικῆ καὶ ἐνταῦθα συνέταξε. τοῦ δὲ ταμείχροα προὔπαρχει ῥῆμα ποιητικόν, τὸ ταμῶ ταμέσω, ἐξ οὗ τὸ τμῶ τμήσω συγκέκοπται. Τὸ δὲ βαλλομένοις λέξις ἐστὶ γενικὴ· νοητέον γὰρ νῦν βαλλομένους συλληπτικῶς καὶ τοὺς οὐταζομένους καὶ εἴ τι τοιοῦτον. (η. 513) Ὅτι τὸν Ἀχιλλεῖα ἐπὶ νηυσὶ χόλον θυμαλγέα φησὶ πέσσειν, ὃ ἐστὶ κατέχειν ἔσω. οὕτω δὲ καὶ γέρα πέσσειν ἀλλαχοῦ τὸ συνέχειν καὶ περιέπειν. κεῖται δὲ ἡ λέξις καὶ ἐν τῇ α' ῥαψωδίᾳ. Ὡσπερ δὲ ὠνή καὶ ὠνος, βία βίος καὶ βιός, ὦρα ὦρος, βιοτή βίος, δίνη δῖνος, φθογγή φθόγγος, στροφή στρόφος παρὰ τῷ Κωμικῷ, οὕτω καὶ χολή 1.798 χόλος. ὅμοιον δὲ καὶ τὸ βολή βόλος [ἐπὶ τε πεττείας καὶ] ἐπὶ δικτύου, καὶ τὸ στάθμη σταθμός, ἴσως δὲ καὶ τὸ κάκη κακός. Σημειῶσαι δέ, ὅτι σύνηθεσ' Ὀμήρῳ κατὰ ποσὰ διαστήματα μεμνήσθαι τοῦ Ἀχιλλεῖως, ὡς μυριαχοῦ φαίνεται, καὶ παραρτύειν οὕτω τὴν ποίησιν τῇ μνήμῃ τοῦ ἥρωος, μὴ καὶ ἐπιλάθοιτο αὐτοῦ ὁ φιλέλλην ἀκροατής. Ἰστέον δὲ καὶ, ὅτι τὸ πείσαν τοὺς Τρῶας θαρρήσαι τὴν ἐν τῇ πεδιάδι μάχην ἢ μῆνις ἦν τοῦ Ἀχιλλεῖως, καθὰ καὶ προεγράφη. αὐτοῦ γὰρ μαχομένου ὁ Ἔκτωρ οὐκ εἶχε προκύπτειν τῶν τοὔτειχους πυλῶν. (η. 512 ς.) Διὸ καὶ ὁ Ἀπόλλων ἐντεῦθεν θαρσοποιῶν εἰς μάχην ἄρτι προκαλεῖται τοὺς Τρῶας, εἰπὼν· «οὐ μὰν οὐδ' Ἀχιλλεὺς μάρναται» καὶ τὰ ἐξῆς, τὴν παντελῆ ἐκείνου ἀργίαν δηλώσας διὰ τῶν δύο ἀρνήσεων. (η. 514) [Ὅτι ἐν τῷ «ὡς φάτ' ἀπὸ πτόλιος δεινὸς θεός»–λέγει δὲ τὸν Ἀπόλλωνα–δεινὸς νοεῖται οὐ μόνον ὁ ἐπιδέξιος λαλῆσαι καὶ εἰς μάχην ὀτρύναι ῥητορικῆ δυνάμει, ἀλλὰ καὶ ὁ φοβερὸς, ἐπεὶ καὶ Ἀπόλλων ὁ αὐτὸς καὶ Δεῖμος δὲ καὶ Φόβος ὅπαδοι αὐτῷ εἰσιν.] (η. 508–16) Ὅτι δηλῶσαι βουλόμενος ὁ ποιητής, ὡς Τρῶες μὲν καθ' εἰμαρμένην ἐνίκων, εἰς ἣν πολλαχοῦ Ἀπόλλων ἀλληγορεῖσθαι φαίνεται, Ἀχαιοὶ δὲ διὰ τὸ περιὸν τῆς κατ' Ἀθηνᾶν φρονήσεως ἀντέχουσι πρὸς αὐτούς, λέγει, ὅτι Τρωσὶ μὲν Ἀπόλλων κέλετο αὐσας καὶ τὰ ἐξῆς, «αὐτὰρ Ἀχαιοὺς ὤρσε Διὸς θυγάτηρ, κυδίστη Τριτογένεια, ἐρχομένη καθ' ὄμιλον, ὅθι μεθιέντας ἴδοιτο». Ἐν τούτοις δὲ ὅρα καί, ὡς κυδίστην μὲν τὴν Ἀθηνᾶν εἶπε, δεινὸν δέ, ὡς καὶ προεγράφη, θεὸν τὸν Ἀπόλλωνα, οὐχ' ὅτι μὴ δεινὴ θεὸς καὶ ἡ Ἀθηνᾶ, ἀλλὰ διότι αὐτὸς προκατήρξε τοῦ εἰς μάχην ἐρεθισμοῦ τοῖς Τρωσίν. (η. 515) Ὅτι δὲ δεινοποιεῖται καὶ ἡ Ἀθηνᾶ, δηλοῖ μὲν καὶ ὁ ποιητής ἐν τῷ «δεινὴν γὰρ ἄγεν θεόν», δηλοῖ δὲ καὶ ὁ φιλόσοφος λόγος, ὃς τὴν δεινότητα προκαθίζει τῆς φρονήσεως, εἰς ἣν ἀλληγορεῖται ἡ Ἀθηνᾶ, ἢ καὶ Τριτογένεια διὰ τὸ ἐκ δεινότητος φοβερὸν, εἶγε Τριτογένεια καὶ κατὰ τὸν Κωμικὸν Τριτογενής, ἢ τὸ τρεῖν ἐγγενῶσα 1.799 τοῖς ἐχθροῖς. καὶ μὴν οὕτω καλεῖται, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ κεῖται, καὶ ὡς ἐκ τριτοῦς, ὃ ἐστὶ κεφαλῆς κατὰ Κρήτας, τῆς τοῦ Διὸς γεγονυῖα, ἢ ὡς ἐν τρίτῃ μηνὸς γενομένη, ἢ ὡς τρία γεννῶσα καλὰ τινα τὰ ἐκείσε κατὰ τοὺς παλαιοὺς δηλούμενα. [(η. 516) Τὸ δὲ ἴδοιτο Ἀττικῶς παθαίνεται. ἄλλως γὰρ ἀγαθὸν εἰπεῖν καὶ τὸ «ὅθι μεθιέντας ἴδοι». οὕτω καὶ πρὸ βραχέων εἰπὼν παθητικῶς «οἱ μιν ἴδοντο πονεύμενον» ἐπήγαγεν

εὐθὺς ἐνεργητικῶς τὸ «οὐ γὰρ ἔγωγε ἴδον», ὅπερ ἐνάλλοις ἰδόμην φησίν.] (η. 517) Ὅτι ὡσπερ ἐν τῷ «αἴσιμα παρειπῶν» ἐκτείνεται ἡ τῆς $\bar{\pi}\bar{\alpha}\bar{\rho}$ -α προθέσεως παραλήγουσα, οὕτω καὶ ὧδε τὸ Διώρηςκύριον, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ προεφάνη, ἐκτεταμένην ἔχει τῆς $\bar{\delta}\bar{\iota}$ -α προθέσεως τὴν ἄρχουσαν. τοῦτο δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν πολλοῖς γίνεται καὶ ἐπὶ ἄλλων πολλῶν. (η. 518) Ὅτι ἀστείως ὁ ποιητῆς ἐνταῦθα τὸ «μοῖρα ἐπέδησεν» εἶπεν ἐπὶ τινος χερμαδίῳ βληθέντος παρὰ σφυρόν. ὁ γὰρ οὕτω βληθεὶς καὶ ἀκίνητίζων οἶον πεπέδηται. Ἰστέον δ' ἐνταῦθα, ὅτι τὸ «παρὰ σφυρόν» οὐκ εἴληπται ἀντὶ τοῦ κατὰ τὸ σφυρόν, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ ἐγγὺς σφυροῦ περὶ τὸ τέλος τῆς κνήμης, ὡς δηλον ἐκ τοῦ «παρὰ σφυρόν κνήμην δεξιτερὴν». (η. 520) Ὅτι καὶ Αἰνόθεν, ἦτοι ἐκ τῆς Αἴνου, ἐπίκουροι ἦσαν τοῖς Τρωσὶ, καθὰ καὶ ἐκ τῆς λοιπῆς Θράκης. καὶ ἔστιν ἐκ τῶν ἐν τῇ Βοιωτίᾳ γραφέντων συναγαγεῖν Κικόνων μοῖραν τινα καὶ τούτους εἶναι. ἔστι δὲ τὸ Αἰνόθεν ὡς τὸ Ἀβυθόθεν, ὅπερ πρὸ ὀλίγων εἴρηται. τὸ δὲ Αἰνόθεν ἐνταῦθα μὲν τοπικὸν ἐπίρρημά ἐστιν, εὐρεθήσεται δὲ ἐν τοῖς ἐξῆς καὶ ποιότητος ἐν τῷ «αἰνόθεν αἰνώως». (η. 521 ς.) Ὅτι τὸ ἄχρις ἐνταῦθα κεῖται κατὰ τοὺς παλαιοὺς ἀντὶ τοῦ διόλου, οἶον «ἀμφοτέρω δὲ τένοντε καὶ ὅστέα λᾶας ἀναιδῆς ἄχρις ἀπηλοίησεν», ἤγουν διόλου 1.800 συνηλόησεν ὁ λίθος τοὺς παρὰ τὸ ῥηθὲν σφυρόν τένοντας καὶ τὰ ὄστᾶ. δύναται δὲ καὶ κοινότερον νοηθῆναι, ὅτι συνηλόησεν ὁ λίθος τοὺς τένοντας ἄχρι καιεῖς τὰ ὄστᾶ. Τὸ δὲ ἀναιδῆς ἐκ τῶν λογικῶν παρῆκται εἰς τὸν λίθον, καθὰ καὶ τὸ ἀνηλεῆς εἰς τὸν σίδηρον. ἐκ δὲ τοῦ ἠλοίησεν, οὗ προὔπαρχει τὸ ἀλωῶ, καὶ ὁ πατραλοίας γίνεται καὶ ὁ μητραλοίας, ὁ καὶ μητρολώας λεγόμενος κατ' ἕκτασιν ἢ καὶ τροπὴν τῆς ὅλης $\bar{o}$ -ι διφθόγγου εἰς $\bar{\omega}$ μέγα, ὃ γίνεται σὺν ἄλλοις καὶ ἐν τῷ ἀγκώνῃ ἀγκοίνῃ, κολιός κολωός. (η. 523 ς.) Ὅτι καταπίπτει τις χερμαδίῳ βληθεὶς ἐνταῦθα ὑπτίως ἐν κονίῃσιν ἄμφω χεῖρε φίλοις ἐτάροισι πετάσας, θυμὸν ἀποπνεύων. τὸ δὲ πετάσαι τὰς χεῖρας δηλοῖ μὲν τὸ ἀπλώσαι ὁἴα πτέρυγας. ἔστι δὲ σχῆμα ἰκέσιον, εἴ ποῦ τις καταπίπτοντος ἀντιλάβοιτο. οὕτω καὶ ἐν τοῖς τοιούτοις ἐπιτυχῆς ὁ ποιητῆς. θέμα δὲ τοῦ πετάσας ἢ τὸ πετῶ κοινότερον ἢ ἐκ τοῦ πέτω παράγωγον πετάζω, οὗ καὶ ἔγνωσται ἠχρησῖς. μετῆκται δὲ ἡ λέξις ἀπὸ πτηνῶν, ἃ πετόμενα οὕτως ἀπλοῦσι τὰς πτέρυγας. καὶ ἔστι αὐτὸ ἀκριβέστερον τοῦ «ἀναπτύξας χεῖρας», εἰς εὐχὴν δηλαδὴ κατὰ τὴν τραγωδίαν, ὅπερ Ὅμηρος ἀνασχεῖν χεῖράς φησιν. (η. 525 ς.) Ὅτι ἐν τῷ «οὔτα δὲ δουρὶ παρ' ὀμφαλόν, ἐκ δ' ἄρα πᾶσαι χύντο χαμαὶ χολάδες» χολάδας τὰ ἔντερα λέγει, ἐπεὶ εἰς αὐτὰ συρρεῖ ξανθὴ χολὴ καὶ διαθερμαίνουσα ἐρεθίζει τῇ δριμύτητι ἀποκρίνειν τὰ περιττά. ὡς εἰ μὴ τοῦτ' ἦν, ψυχρά, φασίν, ὄντα τῇ κράσει, καθὸ νευρώδη, ἔμμενον ἂν ἀργὰ πρὸς τὴν ἀπόκρισιν. Τὸ δὲ οὔτα οὐ δευτέρας ἐστὶ συζυγίας, ἀλλ' ἐκ τοῦ οὐτάζω γίνεται, οὗ ἀόριστος οὔτασα, τὸ τρίτον οὔτασε, καὶ κατὰ ἀποκοπὴν οὔτα. διὸ καὶ συστέλλει παρὰ τῷ ποιητῇ τὸ δίχρονον καὶ προπερισπᾶται. (η. 532) Ὅτι τὸ σκυλεῦσαι νεκρὸν καὶ ἀποδῦσαι τεύχεα λέγεται, ὡς δηλοῖ τὸ «τεύχεα δ' οὐκ ἀπέδυσε, περίστησαν 1.801 γὰρ ἑταῖροι». ἔστι δὲ τὸ περίστησαν ταῦτόν τῷ περιέβησαν, ὃ ἐστὶν ὑπερεμάχησαν, ὡς μυριαχοῦ λέγεται. (η. 533) Ὅτι τοὺς Θρακῆς ἀκροκόμους τε καλεῖ, ὃ ἐστὶν ἄκρως κομώντας, καὶ δολιχὰ φησιν ἔχειν αὐτοὺς ἔγχεα. ἴσως γὰρ ταῦτα ἦσαν αὐτοῖς παράσημα. λέγει οὖν οὕτω «Θρήϊκες ἀκρόκομοι, δολιχ' ἔγχεα χερσὶν ἔχοντες». ὅρα δέ, ὡς οὐκ ἠξίωσεν αὐτοὺς καρηκομώντας εἰπεῖν, ὡς ἀπονείμας τοῦτο τοῖς Ἀχαιοῖς. καίτοι ταῦτόν ἐστιν ἀκροκόμους, ὡς εἴρηται, εἰπεῖν καὶ καρηκομώντας. Τινὲς δὲ οἶονται ἀκροκόμους λέγειν τοὺς ἐν ἄκρῳ τῆς κεφαλῆς κομώντας, οὐ μὴν καθειμένας εἰς βάθος τὰς τρίχας ἔχοντας. Ἰστέον δὲ καί, ὅτι τοὺς δολιχὰ ἔγχεα χερσὶν ἔχοντας δυνάμενος δολιχέγχεας συνθέτως εἰπεῖν, ὡς ἐπὶ ἄλλων ἐποίησεν, ὅμως οὕτω δόξαν αὐτῷ περιέφρασεν. (η. 534 ς.) Ὅτι ἐπὶ ἀνδρείου φεύγοντος

ἐξ ἀνάγκης διὰ πολεμίων πλήθος εἴποισις ἂν τὸ «οἱ αὐτὸν μέγαν περ ἔοντα καὶ ἴφθιμον καὶ ἀγαυὸν ὤσαν», ἦτοι καὶ ἀνδρεῖον ὄντα ἐδίωξαν. ἔμφασιν δέ τινα ἔχει μεγαλείου καὶ ὕψους ἠρωϊκοῦ τὸ ὤσαν, εἴ τις ἐννοήσεται, ὡς τὸ μὲν κυλίειν ἀπὸ τῶν ἄνω ἐπὶ τὰ κατώτερα λέγεται, τὸ δὲ ὠθεῖν ἀνάπαλιν. ἔτι καὶ δυσχέρειαν ἐμφαίνει τοῦ ἠρωϊκοῦ ἀναποδισμού, εἴπερ κατακυλίεται μὲν τι ῥᾶον, ὠθεῖται δὲ οὐκ εὐχερῶς ἀπὸ τῶν κάτω ἐπὶ τὸ ἄνω. καλῶς δὲ τῷ μέγαν ἐπήγαγε τὸ καὶ ἴφθιμον καὶ ἀγαυόν. ὁ γὰρ ἄλλως μέγας βουγαίος ἐστὶ καὶ γῆς ἐτώσιον ἄχθος. (η. 535) «Ὅτι πελεμίζειν πολλαχοῦ παρὰ τῷ ποιητῇ τὸ κινεῖν ἢ μετακινεῖν. ἐνταῦθα οὖν φησὶν· «ὄδδ' ἡσσάμενος πελεμίχθη». καὶ ἴσως ἐντεῦθεν γίνεται καὶ ὁ πόλεμος ὡς οἰονεὶ πέλεμος, οἷα κινῶν ἢ καὶ πολλοὺς τοῦ βίου μετακινῶν. Ἰστέον δὲ καί, ὅτι ἀντιστρόφως πῶς ἔθηκε τὰ τοῦ λόγου μέρη, ὡς οἱ παλαιοὶ φασιν. ἐχρήνηγάρ εἶπεῖν, ὅτι «ὄ δὲ πελεμίχθεις χάσατο», ἦγουν μετακινήθεις ὑπεχώρησε. καί ἔστι καὶ τοῦτο πρωθύστερον σχῆμα, ὃ καὶ ὑστερολογία λέγεται καὶ πολλαχοῦ εὐρίσκεται. εἶη δ' ἂν τοιοῦτόν τι καὶ παρὰ Σοφοκλεῖ τὸ «χάριν, ἦν περ τυγχάνων ὑπεσχόμεν», ἦγουν ἔτυχον ὑποσχόμενος. κάκεῖνο δὲ ἰστέον, ὡς, ἐπεὶ καὶ ἄμφω κινήσεις εἰσὶ καὶ τὸ πελεμίχθηναι καὶ τὸ χάσασθαι, ἀδιάφορον ὁ ποιητὴς ἡγεῖται οὕτως ἢ ἐκείνως εἶπεῖν. (η. 536) «Ὅτι παρ' Ὀμήρῳ πρώτῳ κεῖται τὸ παρ' ἀλλήλοισι τετάσθαι ἢ κεῖσθαι ἢ εἴ τι τοιοῦτον. φησὶν οὖν· «ἐν κονίησι παρ' ἀλλήλοισι τετάσθην» καὶ μετ' ὀλίγα «παρ' ἀλλήλοισι τέταντο», ἦγουν 1.802 ἐγγὺς ἀλλήλων. ὅθεν καὶ τὸ παραλληλίζειν ἐπὶ παραθέσεως, ἦτοι συγκρίσεως, καὶ λόγοι παράλληλοι. τὸ δὲ γε «ἐν ἀλλήλοισι» πλεῖόν τι δηλοῖ τοῦ ἐγγὺς ἀλλήλων, ὡς δηλοῖ καὶ ὁ εἰπὼν τὸ «οὐ παρ' ἀλλήλοισι ἀλλ' ἐν ἀλλήλοισι» καί ἔτι σαφέστερον δι' ἑτεροίας φράσεως ὁ ποιητὴς τὸ «οὐ παρ' αὐτοῖς ἀλλ' ἐναυτοῖσιν ὄντες κακοῖς», ἦγουν οὐκ ἐγγὺς ὄντες κακῶν ἀλλ' ἤδη ἐντός. (η. 539–44) «Ὅτι εἰδὼς ὁ ποιητὴς τὴν αὐτοῦ ἐν ῥητορείᾳ ἰσχὺν καὶ οἷαν σήμερον μάχην ἐξαρτύσει τῷ λόγῳ, καθ' ἣν πολλοὶ πρηνέες ἐν κονίησι πεσοῦνται, καὶ ὡς οὐκ ἔστι κάλλιον καὶ μεγαλοπρεπέστερον καὶ ἐναγωνιώτερον συστῆναι μάχην ἢ ἀφηγηθῆναι, λέγει, ὅτι τότε «οὐκέτι ἔργον ἀνήρ ὀνόσαιτο μετελθὼν, ὃς ἔτ' ἄβλητος καὶ ἀνούτατος ὀξέϊ χαλκῷ δινεύοι κατὰ μέσσον, ἄγοι δὲ ἑ Παλλὰς Ἀθήνη χειρὸς ἐλοῦσα, ἀτὰρ βελέων ἀπερύκοι ἐρωήν». τοιοῦτος δ' ἂν εἶη θεατὴς ὁ τοῦ ποιητοῦ ἀκροατὴς, ὃς οὐ τῶν τοῦ πολέμου κακῶν μετέχει, ἀλλὰ τοῦ τῶν πολεμικῶν διηγήσεων κατὰ νοῦν ἀπολαύει καλοῦ θεάματος, ἀκίνδυνος τὴν μάχην περιῖων καὶ μηδὲν τι ἔχων τῶν Ὀμηρικῶν ὀνόσασθαι, ἦτοι ἐκφασίσει καὶ καταμέμψασθαι, καὶ μᾶλλον, εἴπερ ἄγοι αὐτὸν ἢ Ὀμηρικὴ Παλλὰς, ἢ τοῦ γράφειν δηλαδὴ μεθοδικὴ δεινότης, ἢ τοῦ φρονεῖν μήτηρ κατὰ τοὺς παλαιούς, χειρὸς ἐλοῦσα τὰς πτύχας ἀνελιττούσης τὰς τῆς Ὀμηρικῆς βίβλου καὶ οὐτω βελέων ἀπερύκουσα ἐρωήν. ὃν καὶ χειραγωγεῖ ἀκινδύνως ἢ τοιαύτη Παλλὰς εἰς τὰ καθέκαστα τῆς Ὀμηρικῆς ποιήσεως οἷα συνετὸν ἀκροατὴν. (η. 540) «Ὅρα δέ, ὡς καὶ ἐν τῷ «ἄβλητος καὶ ἀνούτατος» διαφορὰν σαφῶς οἶδεν, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις, τοῦ οὐτάσαι καὶ τοῦ βαλεῖν, τοῦ μὲν ἐκ τοῦ σχεδὸν γινομένου, τοῦ δὲ βαλεῖν πόρρωθεν. Σημεῖωσαι δὲ καί, ὅτι ἐν τῷ «ὄστις ἔτι ἄβλητος» περιττῶς κεῖσθαι δοκεῖ τὸ ἔτι καὶ μηδὲν τι σημαίνειν. τοιαῦτα δὲ εἰσὶ καὶ ἄλλα, ὡς καὶ ἐν τῇ β' ῥαψωδίᾳ παρασημαίωται. (η. 539) [Τοιοῦτον δὲ τι καὶ τὸ «ἐνθακεν οὐκέτι ἔργον», ὡς ἀνωτέρω κεῖται. περιττὸν γάρ ἐστὶ τὸ τ-ι, καὶ ἔστιν ὁ νοῦς, ὡς οὐτι, τουτέστιν οὐδαμῶς, μέμψοιτο ἂν τις τὸ τῆς μάχης ἔργον.]

Ερευνητικό έργο: ΔΡΟΜΟΙ ΤΗΣ ΠΙΣΤΗΣ – ΨΗΦΙΑΚΗ ΠΑΤΡΟΛΟΓΙΑ.
Χρηματοδότηση: ΚΠ Interreg IIIA (ΕΤΠΑ 75%, Εθν. πόροι 25%).

Εργαστήριο Διαχείρισης Πολιτισμικής Κληρονομιάς, www.aegean.gr/culturaltec/chnlab.
Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Τμήμα Πολιτισμικής Τεχνολογίας και Επικοινωνίας, © 2006.

Επιτρέπεται η ελεύθερη χρήση του υλικού με αναφορά στην πηγή προέλευσής του.